I
00093

I 4-7

BIBLIOTECA
DE LA
UNIVERSIDAD DE SALAMANCA.

Sala Est. Tab. Núm.

I
00093

b1849917x

OMNIPOTENTI DEO: IMMACVLATAE SEMPER VIRGINI MARIAE: VNIVERSAEQVE CAELESTI CVRIAE SPLENDORI: ET ANIMABVS NOSTRIS VTILITATI.

CATALOGVS SANCTORVM ET GESTORVM EORVM EX DIVERSIS VOLVMINIBVS COLLECTVS EDITVS A REVERENDISSIMO IN CHRISTO PATRE DOMINO PETRO DE NATALIBVS DE VENETIIS DEI GRATIA EPISCOPO EQ. VILINO.

Antonii Verli Vicentini ad lectorem endecasyllabon.

Quam tot hæroum legeres olympi
Gesta: millenis reserata chartis:
Qui prius longi spacium terebas
Temporis: reddens uacuam crumenam:
Parcere ambobus poteris: tibi dum
Vendices istud modicum uolumen.
Siquis est: qui se putet ociosum
His parum gaudens breuibus libellis:
Nescit an plures alii supersint.
Clanii ripas: aracynthi obibit:
Mænali: nemo iuga dindymorum:
Dante pæstano uiolas agello.
Labitur nunq̃ rediturus annus.
Cedit in lucrum breuibus uacanti
Tempus: haud ulla stipe comparandum.
Hic beatorum memorantur acta:
Solis ad motum sita circularem:
Vtili nullo mutilata membro:
Rustico uitis uelut amputatur.
Sic resarcita premitur corolla:
Quod prius latis redolebat aruis.
Este sed dentes procul inuidorum:
Posterum forsan magis obstupescent.
Sat dei longe iaculatur ira.
Nam liber dignus ueneratione:
Quippe qui cunctos deceat patronos.
Hunc emat: qui se negat infidelem:
Gratias limæ referens secundæ:
Et boni quisquis fuit auctor huius:
Hoc opus tetro reuocans ab orco.
Pro quibus uirgo: chorus angelorum:
Ista diuorum renitens caterua
Semper assistant solio tonantis:
Quumq; det signum tubicen: solutis
Carcerum uinclis animas abire:
Regis in regum comitentur aulam. .V.

ANTONIVS Veriꝰ Vicētinꝰ christianis salutē. Possemꝰ: & merito q̄dē: ingratitudinis ac inuidiæ nota suggillari: quū omniū pene auctoꝝ uolumia i mediū ꝓdierint: si catalogū scōꝝ: tā ꝓcinnū: elegās: luculentū: & ragꝰ: ut fere unicū opꝰ: oibus cōem cū auctore iacturā: in lucē ꝑiter nō ederemꝰ: & eo ampliꝰ: q̄ ex ipsiusmēt artificis manu fidelē hēmꝰ archetypū. Iccirco: cū ut fidei nr̄æ ꝓducibile q̄q̄ ageremꝰ: tū & apprime: ut torquēda i nos tā q̄ laudis alienæ intercæptores: iacula declinaremꝰ: Hūc quoq; nobis mō accuratissime recognitū pluribꝰ exēplaribꝰ effigiādū curauimꝰ: tot labores & exactas lucubratiōes: quæ ut extinctæ hactenꝰ delituerāt: ab interitu uēdicaturi. Quod oibꝰ putile: & multis fore nō iniucūdū arbitramur: nec pigere eos: q̄ supno calēt igne: huic mystico dinoq; codici bōi aliq̄d ocii tritū ire: ut hic discere ualeant ethice religioseq; uiuere: quū nulla aut rara sit tā remota: tā abstrusa barbaries: cui naturæ uel dei nutu aliq̄s erronea: religio nō colaē. Quā: ut omittamꝰ assyrios: ægyptios: hebræos: quibus semper curæ fuit: ut pontifices imparent: quanti fecerint romani patres: quo cultu: qua reuerētia excoluerint: ex decem principū filiis senatusconsulto ethruriæ: ut ita dicā: uicatim destinatis: sacroq; disciplina imbuēdis: ex priuatis etiā duobꝰ luciis petilio & aluanio: caio fabio sacris onusto: satis luculēter habemus. Et ut extera nō obticeamus: nō ne ex umbilico barbariæ sublatū ebur melitā remisit masanissa? Quorsum hec? profecto ut intelligamꝰ: quod nos deceat: qbꝰ: bone deꝰ: indubitabilis ac uera religio est ꝓpalata. Constāter incūbendū est. sedulo riteq; deo famulandū. Hinc eni luxuriāt uectigalia: florent urbes: ꝓcera pullulat soboles: oia ad uota succedūt. & hoc ipos non latuit quirites: q̄ semp oia post religionē duxerunt: diis curiose libādo: se orbi posse impare nō dubitātes. qđ nisi fecerimus: eā aspnantes: ecce sirio torreē humꝰ. degenerat ꝓgenies. irrepūt pestes. diruta iacent mœnia. cuncta ruunt in præceps. & quod miſabiliꝰ est: illibata nusq̄ seruaē pudicitia. Hác ob cām potitioq; puberes ꝑisse: brenū in semet manū uertisse: & uarrone ꝓsule ad cānas infœliciter dimicatū: senatorii pres uere: & optime iudicarūt. diuina differē ira. nō irritaē. Eia agite nobis nosmet ipsi ꝓsulamus. perimꝰ. ꝓfecto in dies perimꝰ. nec uitæ certā habemꝰ horā. diuinis igiē lr̄is uacādū ē: qbꝰ cælū expugnare instruamur: ubi æternā fœlicēq; uitam degamꝰ. Nō desunt quidē libri: q̄ hac de re nos affatim instituant. sed q̄ lenius excitēt: ardentiꝰ exhortenē: & exēpla: quæ æmulari debeamꝰ: magis idonea subiiciāt oculis: aliunde magis: q̄ ex his uoluminibꝰ decerpere nō possumꝰ: quæ cōcinna historiaq; annexi ōe: uitas sāctoq; omniū: sic inuētu facillimas: ut in ꝑfatione duodecimi huiꝰ innoteſcit: tā succincte tā ꝓfecte ꝑ āni curricula ꝓplectunē: ubi nihil nō excultum: nihil ꝓbatissimoq; uiroq; auctoritatibꝰ nō fulcitū enarraē: ut ne doctissimi qđē debeāt respuere: q̄ tametsi ferulis subtraxerint manꝰ: & aliūde didicerint: discēt tū hinc bene uiuere. nā bonitate nō doctrina tātū uendicaē cælū: ut illud. Indocti rapiūt cælū: cū sciētiis mergimur i ꝑfūdū. Discēt præterea & fidelibꝰ inesse uim animi nō exiguā: ut nō ulteriꝰ tātope penelopes: aut lucretiæ pudicitiā prædicēt: scæuolæ ꝓstātiā mirenē: & attilii fidē sup astra tollāt. Intelligēt christicolas occidi posse: nō superi. cæsaq; immanitates paq; ualere: inter miranda obstupescere: & ꝓfiteri: se orbeꝫ posse uincere: nō animos. Ecquid sunt hæc egregia facinora: turres & fidei nostræ molimina: non inspicienda? minime quidē: quū ꝓcipue sint nullæ domus: nullæ urbes: nullæ nationes nisi christo rebelles: quæ hinc aliq̄d emolumēti sibi adipisci nō ualeāt: Quā facile: qui ꝑ tēpla declamationibꝰ insudant: his auctoritatibus & exēplis regiā auditoribus uiam ꝓsuadebūt? hinc docemur: uirtutes sequi: uitia debellare. & nos: quod nequiuit orbis domitor alexander: nosmet rōni pēdo subiugare: cælū ꝑ stipēdio ꝓsecuturi: & famā i terris haud obscuriorem: q̄ q̄ terrarū mōstra deuicere. Exinde nāq; famā tantū & qđē breuē traxerūt: tot ærumnis uix partā. Hinc merces. Hinc indelebile nomen: & quod hæroum nulli cōtigit: diem insuper sibi ꝓpetuo colendū: syncæra ui animi ꝓpandū. tutius ꝓfecto q̄ credere nos pelago tumidis fluctibus circūquaq; uallantibus: semp in labiis: ut audeā ꝓferre: animas gerentes: ut fœcundi opibus sardonicati & cōchyliati ad inſructuosam huius terreni sæculi gloriā inter urbiuꝫ primates incedere ualeamus. Heu homo infœlix: & uanū animal. longæ: nimis profecto longæ sunt ærumnæ pro tam momētaneis uoluptatibꝰ: quibꝰ æuo tam diuturno acquisitis: tam breui simus carituri. hinc æterna manat gloria & uerus delitiarum thesaurus: multis incognitus: non qualē tagus lusitanis: aut lydiis uehit hermus: harenis. sed quali fruitur ipsa cæli curia. hoc est ditendū. hoc sunt implendæ crumenæ: ne: quum illuc applicuerimus: pecuniis hospitaturi: dicaē nobis. sūt hæc cæsaris nomismata. hic non admittuntur. alio diuertite. His itaq; diuitiis insudemus: ciuili rabie: tyrannica cupiditate: & hostilibus rapinis non surripiēdis: quibꝰ locupletati decoratiq; cælestem hierusalē ingredientes nobis inter summi regis paranymphos locum nanciſcamur: perpetua in terris gloria: æternis in cælo delitiis in æternum fruituri. Valete.

¶IN CHRISTI NOMINE AMEN.
Incipit Prologus totius operis Catalogi sanctoꝝ & gestoruꝫ eorum ex diuersis & multis uoluminibus collecti editi a reuerendissimo in christo patre domino petro de natalibus de uenetiis dei gratia episcopo equilino.

INCREATA SAPIENTIA SVMMI uerbi ex substantia patris ante secula eternaliter generata ſm ordinatissimam sui dispositionē: ex substātia matris in seculo tēporaliter humanata: uolens omnes homines saluos fieri: ut electas sanctorum animas uocaret ad arcem: & ad superne menia ciuitatis: edificauit sibi domum ecclesie sacrosancte septem excisis colūnis fundatam septemplici fundamento: uidelicet septiformis gratie stabilitam: muris munitissimis: & turribus altissimis circunseptā: non quidem sculptis lapidibus: aut manufactis laterib⁹ erectis: sed sanctorum meritis inuisibiliter fabrefactis: incohatam equidem uite presentis decursu: in qua ipsam peregrinari uolu it & cum martha solicite ministrare: perficiendam uero predestinatorum numero future uite successu: in qua in electis dei singulis iam stolis amictis: rursumq; resumptis corporibus duplicibus uestiēdis triumphatura speratur: & cum maria sedule contemplationi uacare. In cui⁹ nempe celestis structura palatii quasi tot inseruntur lapides: quot beatorum merita cumulantur: cuius ecclesie caput christus describitur: ipsiusq; corpus unum efficiunt instar membrorum compagis diuersa officia ministrantium fideles cuncti in unitate fidei omniq; diuersis ex nationibus congregati. Ita quidem ut ipso capite per membra singula uitalem spiritum influente sic inuicem cōnectantur: ut alterum alterius officio egeat: dum christi legem adimplent: alter alterius onera supportando. Et sicuti uiatorum cura solicita currēs in stadio: quatenus brauium apprehendat: comprehensorū precibus iuuari desiderat: sic & triumphantium gloriosa sublimitas dum dei uisione beatur in celis militantium celebritate deuota uenerari letatur in terris. Ac per hoc quod utriq; amant: illi iam adepti per hos optant obtineri: hi uero obtinendum per illos sperāt adipisci. Conuenit itaq; deuotioni fidelium sanctorū certamina diligenter recolere: quatenus eorum exemplis atq; suffragiis sic dirigamur in uia: ut eorum consortio sociemur in patria. Quis autem mortalium intellectus sciti sanctorum numerum infinitum deprehendere ualeat? Quis enim stellas dinumerare queat? nisi solus ille qui stellas claudit sub signaculo: qui & numerat multitudineꝫ stellarum: & omnibus eis nomina uocat. Si enim abrahe a deo pro impossibili suadet: inspice celum: & numera stellas: si potes: & additur: sic erit & semen tuum: quod certe non de filiis abrahe ex uoluptate carnis & hominis semine propagādis: sed de filiis ecclesie ex dei bonitate & spiritus adoptione generandis: dabatur intelligi. dum soli eterne sapientie stellarum numerositas nominā da seruatur: humane cognitioni sanctorum infinitas cognoscenda precluditur. Quomodo eni uel facile curiosus quisq; cunctator etiam omniuꝫ si facultas adsit: que a mūdi exordio conscripta sunt: rimator uoluminum: sanctorum gesta: uitas: passiones: & nomina colligere audeat: cum ex martylogio beati hieronymi chronographorum cunctoruꝫ scrutatoris soliciti: certo & unico die anni decimo scilicet calendas martii apud tyꝛ ciuitatem beatorum martyrum quorum numerum solius dei scientia colligit pro christo passorum: festum contingere legatur. Et in eiusdem prefatione libelli quem chromatio & heliodoro episcopis dirigit: eundem doctorem astruentem audiat: nullum dierū per totum anni circuluꝫ pertransire: in quo plusq̄ octingentoꝝ uel nongentorum militū martyrum in diuersis mundi partibus occisorum anniuersarium non occurrat. Vltra quos etiam sanctorum ueteris testamenti patrum & prophetaruꝫ: nouiq; pariter apostolorum discipulorum doctorum confessoruꝫ anachoritarum & sanctarum uirginum ordines superadditi: qui plures martyribus extitisse creduntur: infinito martyrum infinitatem excellunt. Porro & ubi sanctorum omnium gesta a maioribus descripta fuissent: quod nec asserere quis presumit: ea tamē uidere nec tempus ad legendum sufficeret: nec studium preualeret. Cum igitur sanctorum infinitatem numerare uel nominare non liceat: de multis uel pauciſſima breuius exarare sufficiat: ceterorum ignotorum numero diuine notioni relicto: exemplo peritorū qui de astrorum scientia philosophati sunt: potissime autem famosissimi illius astrologi ptolemei: qui ex omni celorū ambitu preter septem planetas centum & quinquaginta septem astra tantummodo sibi nota: eorumq;

proprietates & motus descripta dimisit. Ad quorum instar doctores eximii & sacrorum uoluminũ historiographi ex infinito sanctorum numero summam exiguam militanti ecclesie notam decerptamq; colligerunt & uenerandam in eorum opusculis posteris reliquerunt: per hoc arbitrãtes (ut pie credit) sic in pauçorum notorum modicitate ceterorum ignotorum infinitatem a fidelibus coli: sicuti eterna sunt in patria charitate coniuncti: ubi gloria singulorum est gloria cũctorum: & gloria cunctorum est gloria singulorum. Ex quibus post diuine pagine ueteris & noui testamenti elogium a sanctis patribus diuino flante spiritu diuersis uoluminibus compilate: in qua non nulla sanctorũ christum humanitate precedentiuꝫ & primitiue ecclesie fundatorũ acta conscripta sũt. Que petrus comestor historie scholastice opere elegantius declarauit. Prior & potior ille eusebius cesariẽsis ecclesiastice historie uolumie: a capite ecclesie christo initians & usque ad sua tempora chronicam protendẽs omnium pene martyrum cunctaruꝫ prouinciarum historias texuit & passiones & certamina luculenti stilo digessit. Cuius opus rufinus aquileiensis presbyter de greco transferens in latinum: & non nulla sanctoruꝫ acta intermiscens ac subsequentis adiiciens temporis continuãdo protraxit. Inde quoq; hieronymus prenominatis episcopis martylogium omnium quos ut cunq; inuenire potuit: pro christo passorum usq; ad sua tempora copiose dictauit. Eundem quoq; libellum usuardus & ado chronographi insignes: confessorum festiuitates: que i primitiua ecclesia minime colebantur: addentes celebritatibus martyrum ampliarunt. Ceterum & his exceptis alii plurimiq; fuerunt legendarum sanctorum scriptores illustres: utpote ambrosius & augustinus doctores egregii i pluribus eorum uoluminibus & libellis. Gregorius in libro dialogoruꝫ. Hieronym⁹ in uitis patruꝫ: & i libro de uiris illustrib⁹. Gennadius in eiusdem nominis intitulato libello. Beda presbyter in gestis anglorum. Gregorius turonensis in gestis francorum. Heraclides in libro de paradiso. Odo uiennensis archiepiscop⁹. Hugo de sancto uictore. Hellinãd⁹ & sigibertus ac guilelmus antisiodorensis: Nec non frater bartholomeus in chronicis suis. Casiodorus insuper in historia tripartita quam de greco transtulit in latinum. Frater uincentius in speculo historiali. Et frater martinus in sua chronica martiniana: aliiq; multi quorum & si opuscula leguntur: nomina subticentur. Demum frater iacobus de uiragine ordinis predicatorꝫ uenerabilis archiepiscopus ianuensis sanctorum gesta quorum solennia ab ecclesia precipue recoluntur: & in calendariis ascribuntur: generaliter collegit: & compendio breuiauit. Nouissimus omnium frater petrus calo uenetus eiusdem ordinis: sanctorum multorum quoruꝫ uitas passiones & nomina undecunq; sumere ualuit grandi uolumine & diffuso opere dilatauit: quod eius prolixitate nedum cõmendare memorie: sed nec intente quis legere poterit: nisi longeuitate temporis & assiduitate lectionis. ¶ Hec igitur attendens ego petrus de uenetiis equilinus episcopus inter sacerdotes minimus & ecclesie prelatos indignus sanctoruꝫ exiguitatẽ: ecclesie notam ex prenominatis omnibus codicibus & uoluminibus: nec nõ ex aliis pluribus diuersarum ecclesiarum antiquis libris & passionariis: quoscũq; inuenire potui non sine multis laboribus crebrisq; uigiliis studiosius recollectam: & per cõsequens ceterorum beatorum nobis ignotorum infinitam multitudinem breui opusculo: cupiens ut deus annuerit honorare: quatenus eoruꝫ meritis post agonem coronam excipiam: & ne talentum mihi qualiscunq; gratie creditũ terre suffodiaꝫ: quinimmo domino & si non quincuplatum: uel saltem restituam duplicatum: ad utilitatem filiorum militantis ecclesie: sanctorum omnium noui ac ueteris testamenti nomina: gesta: uitas: passiones & triumphos compendioso stilo substantialiter recollecta illustrium uirorum fretus auctoritate sanctorumq; omnium capitis iesu christi & beate ipsius genitricis Marie duodecim apostolorum atq; cunctorum superorum ciuium confisus patrocino: presenti catalogo curaui retexere & breuissima oratione narrare. Studiosum lectoreꝫ obsecrãs ut si in opusculo nouo grata reppererit: gratias agens deo totum attribuat. Si uero incõposita aspexerit humane fragilitati ascribat: qđ si dubia aut forte minus credibilia lectitauerit: auctoritati eorum a quibus sumpta sunt fidem adhibeat. Cum libellus nr̃ nulla referat nouo edita: nisi q̃ sola nouit magnis ab auctoribus compilata.

¶ Diuiſio totius operis: per tempora reuolutionis anni.

Voniam autem tam ſacre pagine q̃ ſanctorum teſtimonio chriſti domini & ſanctorum eccleſie unio humano matrimonio comparatur: ipſa ueritate in parabolis atteſtãte: Quod ſimile factum eſt regnũ celorum homini regi: qui fecit nuptias filio ſuo: quod de uerbi dei & noſtre humanitatis cõmercio doctores exponunt: merito ad inſtar temporalium nuptiarum in agni nuptiis quinq; concurrere manifeſtum eſt: uidelicet ipſius matrimonii pertractatio: conſenſus mutui pollicitatio: ſponſe p anulũ ſubaratio: eiuſdẽq; a ſponſo ſolẽnis trãſductio: & per carnalem copulam matrimonii conſumatio: ex qua ſequitur & ſextũ: quod eſt liberorum propagatio. Hec enim omia in uiri & mulieris connubio conuenire nulli ambiguum eſſe poteſt. Totius igitur uite humane decurſus a mundi exordio uſq; ad finem in quinq; partes diuiditur: in quibus premiſſa quinq; in diuino coniugio concurrentia liquido colligere poſſumus: que oia ſancta mater eccleſia per anni circulum in quinq; eius diuiſiouib⁹ repreſentat. ¶ Primum ergo tempus in quo facta fuit agni nuptiarum pertractatio: fuit ab adam uſq; ad aduentum chriſti: in quo more humani contubernii tractat⁹ plurimiq; matrimoniales preceſſerũt: ipſius ſcilicet uerbi & eccleſie unionis: quorum tractatuum & colloquiorum hinc inde habitorum mediatores fuerunt patres & prophete ueteris teſtamenti: incarnationem chriſti nedum fiendam ſummis affectibus poptãtes: ſed etiam affuturã aſſiduis oraculis prophetantes. Hoc autem tempus repſentat eccleſia ab aduẽtus principio uſq; ad natiuitatem domini: in perſonam patrum & prophetarum ipſis diebus chriſtum uenturum flagitans: & quodammodo uaticinans. Et quia tractatus iidem connubiales quadriformiter preceſſerunt: ſcilicet per legis naturalis iſpirationem ab adam uſq; ad abraham. Per indictam patribus circũciſionẽ: ab abraham uſq; ad moyſen. Per collatam legis ſcripte impoſitionẽ a moyſe uſq; ad dauid. Et inſpiratam ꝓphetie conteſtationẽ a dauid uſq; ad ipſum chriſtum. Que quidem quattuor fuerunt quaſi mutui per mediatores ſponſi & ſponſe tractatus & collocutiones diuinum coniugiũ precedentes: non ab re tempus dñici aduentus in quattuor diuiditur ſeptimanas. Quarum prima denotat legis naturalis aſpirationem: unde in dominicali epiſtola mandata naturalis legis continentur: que ſunt honeſte uiuere & proximum non ledere: dicitur enim ibi induamur arma lucis: ſic ut in die honeſte ambulemus: non in cõmeſationib⁹ & ebrietatibus non in cubilibus & impudiciis: quod eſt honeſte uiuere: non in contentione & emulatione: quod eſt proximum nõ offendere. ¶ Secunda deſignat indictam patribus circunciſionem: unde & in epiſtola paulus exclamat dicens: dico enim chriſtũ ieſum miniſtrum fuiſſe circunciſionis ad euacuandas promiſſiones patrum. ¶ Tertia figurat legis ſcripte collationem: unde & in epiſtola paulus in perſonam moyſi legiſlatoris & miniſtri dicit: ſic uos extimet homo ut miniſtros chriſti & diſpenſatores miniſtrorum dei. ¶ Quarta repreſentat prophetie atteſtationem: unde & apoſtolus in epiſtola: perſonam induens prophetarum chriſtum uenturum & propinquum aſſeuerat dicens: gaudete in domino ſemper: iterũ dico gaudete: domin⁹ enim prope eſt. ¶ Secundum tempus: i quo facta eſt uerbi & hominis mutui conſenſus obligatio & ſtipulatio: fuit a chriſti incarnatione uſq; ad eius baptiſmum: in quo tempore uerbum caro factum eſt: & habitauit i nobis: & per incrementa puerilia educatus apparuit quaſi unus ex nobis. Hoc uero tempus repſentat eccleſia a chriſti natiuitate uſq; ad ſeptuageſimam quando uidelicet incarnati uerbi ortus & actus infantie recoluntur: quod etiã tempus in tres ſubdiuiſum eſt deciſiones. ¶ Nam quia filius dei deſcendit ad homines principaliter pro ſalute peculiaris populi iudeorum. Primo agitur de matrimonio inter dei uerbum & hebreorum populum cõtractato: a feſto uidelicet natiuitatis in qua ipſe mũdo editus cõfeſtim & primotenus paſtoribus iudeis per angelos reuelatur: & ab eis uti notiſſimis uiſitatur: uſq; ad epiphaniam. ¶ Secundo agitur de eodem commercio inter idem uerbum & gentiliũ populum approbato: a feſto ſcilicet epiphanie: in qua magis primitie gentium filius dei natus ſtella apparente nunciatur: & ab eiſdem oblatis muneribus adoratur: uſq; ad ipſius octauam epiphanie. ¶ Tertio agitur de utroq; populo in unum ouile per idem cõiugium copulato ab octaua epiphanie uſq; ad ſeptuageſimam: Tunc enim pauli leguntur epiſtole: in quibus & potiſſime in epiſtola ad romanos: Chriſtum deum nedum iudeorum imo & gentium apoſtolus affirmat: & pro utriuſq; plebis ſalute adue-

niſſe euidentius probat. ¶ Tertiū uero tempus: in quo facta eſt dei ſponſe eccleſie per anulum ſubaratio fuit a chriſti baptiſmate uſq; ad reſurrectionem: in quo chriſtus eā uti reginam & ſponſam illuſtriſſimam triplici aureo anulo trium gemmarum incomparabilium deſponſauit: ſcilicet anulo ſaphiri coloris celeſtis fidei: uidelicet ſuperne eidem eccleſie per triennium predicādo. Anulo ſmaragdi hoc eſt uirētis ſpei pro eadem ſe quadragena penitentia affligendo. Et anulo carbunculi: ignite uidelicet charitatis pro eadem mortem acerrimam patiendo: eamq; ſuo precioſo ſanguine redimēdo: hoc autem tempus eccleſia repreſentat a ſeptuageſima uſq; ad paſcha: in quo nempe tempore primis tribus dominicis humanitas noſtra anulo fidei deſpōſatur per chriſti predicationem: de qua tunc in officiis agitur. ¶ Quam predicationē in ipſa ſeptuageſima chriſtus primo per diſcipulos adimpleuit: quando ſeptuaginta duos predicatores ante faciem ſuam miſit: quod in euangelio myſtice denotatur in patrefamilias: qui exiit conducere operarios in uineam ſuam chriſto domino: ſcilicet qui predicatores in eccleſiam intromiſit. ¶ In ſexageſima uero chriſtus eiuſdem predicationis officium per ſeipſum perfecit: quod utiq; euangelio figuratur in ſeminatore chriſto: qui ſemen diuini uerbi exiit ſeminare: quod ipſa ueritas de ſemine predicationis exponit. ¶ In quinquageſima autem eandem predicationem dei filius miraculis confirmauit: quod etiam in euangelio per illuminatum cecum exprimitur: genus humanum ſignificans a cecitate culpe per uerbi dei predicationem illuſtratum. ¶ Sequētibus autem quattuor dominicis: hoc eſt ab initio quadrageſime uſq; ad dominicam paſſionis: dei ſponſa anulo ſpei ſubaratur per chriſti penitētiam: de qua tunc inſignius memoria celebratur: cuius opera in quattuor principaliter cōſiſtūt ſcilicet in ieiunio: oratione: elemoſyna: & pegrinatione: que chriſtus tunc cepit facere et docere. ¶ Iccirco in prima dominica quadrageſime agitur de chriſti ieiunio: de quo in euangelio ſpecialiter cōmemoratur. Nā cum ieiunaſſet quadraginta diebus & quadraginta noctibus: poſtea eſuriit. ¶ In ſecūda agitur de oratione: de qua in euangelio mentio fit. Nam ideo chriſtus montem thabor excelſum ſubiit: ut oraret: ſoluſq; orās tranſſiguratus eſt: quod licet mattheus taceat: marcus & lucas teſtantur. ¶ In tertia agitur de elemoſyna non quidem materialis pecunie: quam chriſtus pauper unde daret: nō habuit: ſed ſpiritualis gratie: quā egros ſanando conceſſit: ideo in euangelio cecus ſurdus mutus & demoniacus ab omnibus ipſis paſſionibus liberatus introducitur. ¶ In quarta agitur de peregrinatione: ideo in euangelio chriſti itineratio recolitur: Abiit enim ieſus trans mare galilee ꝛc. ¶ Vltimis uero duabus dominicis paſſionis: uidelicet & palmarum eccleſia ſancta anulo charitatis decoratur per chriſti paſſionem: que tūc deuotius excolitur. Et quia duo ſunt precepta charitatis dei: uidelicet amor dei & proximi: ideo talis anul⁹ duabus hebdomadis confertur. ¶ In quarū prima agitur de chriſti paſſione mentali: quam pertulit a iudeis expulſus & effugatus: quod ad litteram in dominicali euangelio & per totam ſeptimanam oſtenditur. ¶ In ſecūda agitur de chriſti paſſione corporali: quam ſuſtinuit in carne paſſus & crucifixus: quod ad litteram in quattuor paſſionibus quattuor euangeliſtarum exhibetur. ¶ Quartum quoq; tempus in quo facta fuit ſponſe per ſponſum ſolennis tranſductio: fuit a reſurrectione domini uſq; ad pentecoſten: quo tempore dominus ſponſam ſuam eccleſiam eius precioſo ſanguine deſponſatam in perſonam ſanctorum patrum de manu inferi eruit: & quodammodo de domo paterna: hoc eſt de preſenti ſeculo nequam eduxit: in animabus & corporibus mirifice dotauit: & ſecum aſcendēte ad celeſtem & propriam patriam feliciter introduxit: quod tempus ad litteram repreſentat eccleſia a reſurrectione domini uſq; ad penthecoſten. ¶ In quo quidem tempore pronuba chriſti figuratiue in feſto reſurrectionis & per octauam de domo patris imo uictrici tyrāni ſcilicet diaboli: qui pater ei⁹ factus fuerat decipiendo educitur: cui & dicitur per pſalmiſtā. Obliuiſcere populum tuum & domum patris tui. quod ambroſi⁹ exponit: ut dictum eſt: ideoq; tale feſtū paſcha: id eſt tranſit⁹ dicitur: quia ſcilicet humana natura de tartaro erepta ad celos aſcēſura tranſiuit. ¶ Secundo ipſa eadem nupta ab octaua paſche uſq; ad aſcenſionem myſtice induit: colitur: & dotatur. ¶ Nam in prima dominica poſt paſcha gloriſicatur i corpore: & dotatur immortalitate. In cuius figura dominica ipſa uocatur i albis: ſtoliſq; candidis neophyti ueſtiuntur: quod denotat dotes corporis immortalis: & in euangelio de gloria corporis chriſti ad diſcipulos ianuis clauſis intrantis agitur: quod eſt figura future corporalis glorificationis. ¶ In reliquis quattuor dominicis ſubſequētib⁹ gloriſicatur in anima: cui⁹ dotes ſunt ſm augu-

ſtinum uiſio & dilectio. ¶ Ideo in ſecūda & tertia dominica repreſentatur uiſio beata i libro apocalypſis: qui tunc legitur: ubi fit mentio de uiginti quattuor ſenioribus & de angelis ac turba magna ſanctorum ſtantib⁹ ante thronum diuina fruentibus uiſione. ¶ In quarta & quinta dominita repreſentatur dilectio in epiſtolis canonicis: que tunc leguntur: in quibus de dilectione precipue pertractatur. ¶ Tertio ipſa eadem ſponſa a die aſcenſionis uſq; ad pentecoſten: ut dictū eſt: ſubarata & feliciter dotata in domū ſpō ſi ſolenniter introducitur: & hoc in perſonā chriſti & patrum glorificatorum. Ideoque tunc cantatur: Aſcendit deus in iubilatione & aſcendit deus in altum captiuam duxit captiuitatem. ¶ Quintum deniq; & ultimum tempus in quo facta eſt diuini matrimonii conſumatio: ex qua ſequitur iugis liberorū procreatio: fuit a die pentecoſtes: & durabit uſq; ad ſecundum chriſti aduētum: quo quidem tempore chriſtus dominus coniugi ſue eccleſie per ſpiritus infuſionem ſpiritualiter unitus: imo & per ſacre euchariſtie ſumptionem corporaliter quodāmodo copulatus filios adoptionis: neq; ex uoluptate carnis: neq; ex uoluntate uiri: ſed ex deo & ſpiritu ꝓpagare non deſiſtit. Et ipſū tempus eccleſia repreſentat a die pentecoſtes uſq; ad aduentum: quod etiam tempus in duas ſubdiuiſum eſt partes. In prima quarum agitur de matrimonii cōſumatione. In ſecunda de filiorum propagatione. Ideoq; coniugium chriſti & eccleſie in principio huius temporis conſumatur. Primo per ſpirituum unionem: que principalis eſſe debet Hoc autem eccleſia repreſentat in feſto pentecoſtes & per octauā: in quo promiſſo ſpirituſancto in filios adoptionis effuſo: membra capiti ſpeciali compage connectuntur. Secundo etiam per corporum copulationē quod eccleſia repreſentat in ſubſequente feſto corporis chriſti uſq; ad eius octauam: in quo agitur memoria illius uenerabilis ſacramenti: per cuius ſumptionē fideles chriſto etiam corporaliter coniunguntur. ¶ In ſecundo autem tempore: uidelicet ab octaua corporis chriſti uſq; ad aduentum filiorum eccclefie generatio propagatur: quorū quidam fuerūt fundatores: ut apoſtoli: qdā edificatores: ut doctores: qdā cōſeruatores ut ꝓfeſſores: qdam defenſores: ut martyres: qdā augmētatores: ut uirgines. ¶ Reliquū itaq; temp⁹ quod reſtat in quinq; partes ſub diuiſum eſt. Nam primo myſtice figurantur filii eccclefie fundatores: ſcilicet apoſtoli a feſto corporis chriſti uſq; ad calēdas auguſti. Et hoc ſub typo regū iſrael & iuda: quorum tunc libri ponuntur: per quos apoſtoli deſignantur: qui certe principes populorū facti: & a deo ſuper omnem terram principes conſtituti cum chriſto in duodecim ſedi bus in die iudicii confeſſuri eidem regi regum conregnare credunt. Nam & matthe⁹ euāgeliſta in generatiōe chriſti ſexdecim reges a dauid uſq; ieconiā ponit: a qbus chriſtus eſt per carnem editus ſignificātes utiq; duodecim apoſtolos: quorum duo euangeliſte fuerunt: & alios duos euangeliſtas: nec non paulum & barnabam doctores gentiū: a quib⁹ dei filius per euangeliū quoad mundi notitiam quodāmō eſt regeneratus. ¶ Secundo figurantur eccleſie ꝓſtructores. ſ. doctores a calendis auguſti uſq; ad calendas ſeptēbris ſub figura ſapientiſſimi ſalomonis cuius tūc libri leguntur: cuiuſq; uices gerūt in eccleſia ſācti doctores diuina ſapiētia imbuti: ex qbus tam in grecorū q̄ latinorū eccleſia quattuor principaliores exiſtunt⁹ per quattuor libros ſapientie deſignati. ¶ Tertio figurantur eccleſie conſeruatores: uidelicet ſancti confeſſores per totum menſem ſeptembris. Et hoc ſub figura ſanctorū iob tobie: eſdre: iudith: & heſter: quorū tunc geſta recoluntur: confeſſionē & patientiā ꝓfeſſorum notantia: qui i tribulatione poſiti mundū carnē & diabolū triumpharūt. ¶ Quarto figurant eccleſie defenſores: hoc ē ſancti martyres per totū menſem octobris: ſub typo ſanctorū machabeorū: quorum tunc libri leguntur: qui uti ſancti martyres pro fide: ſic & illi pro dei lege uſq; ad effuſionem ſanguinis uiriliter decertauerunt. ¶ Quinto figurantur eccleſie augmentatores: ſcilicet uirgines per totum menſem nouembris uſq; ad aduentum: & hoc ſub figura prophetarum: quorum tūc uaticinia recoluntur: q ut plurimum ſpreto carnali coniugio: i corporis & mentis integritate domino ſeruientes: aduentum chriſti & futura tempora per ſpiritum predixerunt. ¶ Nec eſt mirandum quare doctorū & cōfeſſorū tēpus ante martyres ponat: quāuis enim martyres merito & honore utroſq; precedant: & ideo in ordinibus ſanctorū immediate poſt apoſtolos locantur: doctores tamen quia eccleſie magis utilitati profuerunt: in tempore precedunt: nam ut dictum eſt: doctores fuerunt eccleſie conſtructores: martyres uero defenſores. Confeſſores autem ideo premittuntur: quia nemo martyr extitit: qui prius confeſſor non fuerit: quod ſimiliter & de doctoribus dici poteſt: ideo enim martyres paſſi ſunt: quia chriſtum docebāt & confitebant.

¶ Opus ergo presens in duodecim partes siue libellos ad instar duodecim apostolorum: quorū prefectus ecclesie librum presentem incohaui: diuidendum fore disposui. ¶ In primo libro agetur de festiuitatibus sanctorum occurrentibus infra tempus in quo ecclesia representat nuptiarum christi per tractationem & collocutionem: quod est ab aduentu domini usq; ad natiuitatem. ¶ In secundo agetur de festis que occurrūt infra temp⁹ in quo ecclesia representat mutui consensus obligationem & contractationem: quod est a natiuitate usq; ad septuagesimam. ¶ In tertio de illis que occurrunt infra tempus representans sponse subarationem & desponsationem: quod est a septuagesima usq; ad pascha. ¶ In quarto de his que occurrunt infra tempus representās solennem sponse trāsductionem & dotationē: quod est a pascha usq; ad pentecosten. ¶ In quinto de his que occurrunt infra tempus representans matrimonii consumationem & confirmationem: a pētecoste usq; ad octauam corporis christi. ¶ In aliis quinq; libris agetur de festis occurrentibus infra tēpus representans liberorum generationem & propagationem. ¶ Ita q; in sexto libro agetur de festis occurrentibus infra temp⁹ representans filios ecclesie fundatores scilicet apostolos ab octaua scilicet corporis christi usq; ad calendas augusti. ¶ In septimo agetur de festis que ueniunt infra tempus representans filios ecclesie constructores scilicet doctores per totum uidelicet mensem augusti. ¶ In octauo de festis que ueniunt infra tempus representans filios ecclesie conseruatores scilicet confessores per totum scilicet mensem septembr̄. ¶ In nono de his que ueniunt infra tempus representās ecclesie defensores scilicet martyres per totum uidelicet mēsem octobris. ¶ In decimo de his que ueniunt infra tempus representans ecclesie augmentatores hoc est uirgines scilicet per totum mensem nouembris usq; ad aduentum. ¶ Hoc addito: q; quia multorum sanctorum festa: quibus diebus per annum occurrant inuenire non ualui: quorundam ex eis gesta aliquorum sanctorum festiuitatibus subieci: prout mihi congruentius uisum fuit ex aliqua similitudine uel attinentia precedentis aut ex nominis equiuocatione: utpote sancti iuliani cenomanensis festo: cui subiiciuntur acta plurium eiusdem nominis sanctorum: quorum festiuitates nesciūtur: aut ex aliqua temporis congruitate: utpote gesta patrum omnium prime etatis: quorum dies ignoti sunt: que septuagesime applicātur: quia tūc eorum tempora ab ecclesia leguntur: & sanctorum secunde etatis que sexagesime subiiciuntur: quorum etiam acta tunc ab ecclesia recoluntur. ¶ Et notandū q; aduentum domini & cetera festa mobilia ut est pascha cum precedentibus & subsequentibus dependētibus ab eadem: qualia sunt septuagesima & sexagesima qnquagesima quadragesima passio domini ascēsio ⁊c. quia in calendariis sedem certam non habent: sed diuersimode cōtingūt: iuxta quod mihi melius uisum fuit: certis diebus apposui. Nam ut festum sancti andree: quod est primum in officiis: aduentui continetur. Ic circo aduentum domini tertio calendas decembris: hoc est in uigilia sancti andree locaui. Resurrectiōis uero dominice diem sexto calendas aprilis posui: eo q; ad litterā tali die dominus resurrexit: & p consequēs omnia festa a die pasche dependentia tā precedentia q̄ subsequentia illis diebus locanda decreui: quibus eo āno contigissent: quo dominus ad litteram passus est: si tunc temporis celebrata fuissent. ¶ In undecimo uero huius uoluminis libro illorum sanctorū gesta describentur: quorum dies festiui penitus sunt ignoti: & quorum legende in aliqua ceterorum librorum parte nequiuerūt cōmode collocari: aut illorum qui forte p obliuionē quā humana fragilitas euadere plerumq; non ualet: suis locis ponendi forent omissi: uel eorum etiam quorum legen de post ceptum opus de nouo apparere cōtingerēt: quod propter numerositatem sanctorum facile satis esset. ¶ In duodecimo uero & ultimo libro tabula totius uoluminis supponetur: in qua sanctorum omnium per alphabetum nomina conscribentur: & ubi reperiri debeant: quo scilicet libro uel capitulo designata: ut facilius: quod quisq; optauerit eidem occurrat: sicq; totius presentis catalogi materia concludetur.

¶ Explicit diuisio totius uoluminis.

¶ Incipiunt capitula libri primi.

De aduentu domini in carnem i
De aduentu domini ad iudicium ii
De aduentu domini speciali iii
De sanctis saturnino & sisinnio martyribus iiii
De sancto saturnino episcopo & martyre v
De sancto amos egyptio abbate vi
De sancto pasnutio abbate vii
De sancto andrea apostolo viii
De sancto nathanahele discipulo ix
De sancto nathanahele anachorita x
De sancto trophiano episcopo xi
De sanctis diodoro & mariano & eorum sociis martyribus xii
De sancto diodoro episcopo xiii
De sanctis ansano & maxima uirginibus & martyribus xiiii
De sancto proculo episcopo & martyre xv
De sancto albano martyre xvi
De sancto eligio episcopo xvii
De sancta natalia martyre xviii
De sancta bibiana uirgine & martyre xix
De sancto petro chrysologo episcopo xx
De sanctis uero & securo martyribus xxi
De sancto cassiano martyre xxii
De sanctis claudio hilaria & sociis martyribus xxiii
De sancto lucio rege & confessore xxiiii
De sancta barbara uirgine & martyre xxv
De sancto meletio episcopo ponti xxvi
De sancto meletio episcopo antiochensi xxvii
De sancto clemente presbytero xxviii
De sancto sabba abbate xxix
De sancto basso episcopo & martyre xxx
De sancta crispina uirgine & martyre xxxi
De sancto dalmatio episcopo & martyre xxxii
De sancto nicolao episcopo & confessore xxxiii
De sancto nicolao papa primo xxxiiii
De sanctis dionysia datiua & sociis martyribus xxv
De sancto ambrosio episcopo & doctore xxxvi
De sancto agathone martyre xxxvii
De sancto agathone abbate xxxviii
De sancta phara uirgine xxxix
De sancto martino abbate xl
De sancto genebaudo episcopo xli
De conceptione beate marie uirginis xlii
De sancto zenone episcopo xliii
De sancto romarico abbate xliiii
De sancto eutychiano papa & martyre xlv
De sancto eutychiano confessore xlvi
De sancto macario martyre xlvii
De sancta leocadia uirgine & martyre xlviii
De sancto proculo episcopo xlix
De sancto syro episcopo l
De sancto cypriano abbate li
De sancto melchiade papa & martyre lii
De sanctis carpophoro & abundio martyribus liii
De sancta eulalia uirgine & martyre liiii
De sancta iulia uirgine lv
De sancto damaso papa lvi
De sanctis fusciano & uictorico martyribus lvii
De sanctis pontiano pretexato & tharsone martyribus lviii
De sancto sauino episcopo lix
De sancto paulo sergio episcopo lx
De sanctis eustratio & sociis martyribus lxi
De sanctis epimacho & alexandro martyribus lxii
De sanctis amonaria & mercuria martyribus lxiii
De sancta lucia uirgine & martyre lxiiii
De sancto iudoco confessore lxv
De sancto spindione episcopo & martyre lxvi
De sancto agnello abbate lxvii
De sanctis herone arsenio isidoro & dioscoro martyribus lxviii
De sanctis nicasio & eutropia martyribus lxix
De sancto ualeriano episcopo & martyre lxx
De sanctis pueris anania azaria & misaele lxxi
De sancto lazaro episcopo lxxii
De sanctis floriano & calanico & sociis martyribus lxxiii

De translatione sancti ignatii lxxiiii
De sanctis ruso cosmo martyribus lxxv
De sancto hildefonso episcopo lxxvi
De sancto nemesio martyre lxxvii
De sancto amone & zenone & sociis martyribus lxxviii
De sancto thoma apostolo lxxix
De sanctis dionysio & pelagia martyribus lxxx
De sanctis triginta martyribus lxxxi
De sancto chiridonio martyre lxxxii
De sancta uictoria uirgine & martyre lxxxiii
De sanctis uiginti martyribus lxxxiiii
De sancto seruulo confessore lxxxv
De sancto abdia propheta lxxxvi
De sancto naum propheta lxxxvii
De sancto gregorio presbytero & martyre lxxxviii
De sanctis quadraginta uirginibus & martyribus lxxxix

¶Expliciunt capitula primi libri.

¶ Prologus libri primi.

PRimus ergo liber huius catalogi cõtinet sanctorũ gesta: quorũ festiuitates occurrunt infra tempus: in quo ecclesia representat christi sponsaliũ collationem & tractationẽ: quod fuit ab adã usq; ad filii dei natiuitatem. Et hoc tẽpus ecclesia pretẽdit ab aduẽtus initio usq; ad diem natalis domini in personam patrum & prophetarum christum uenturum prenuncians: & assiduis clamoribus deposcens. Quattuor uero dominicis ipse aduentus celebratur: eo ꝙ tractatus ipsarum nuptiarum quattuor modis precesserunt. s. per legis naturalis inspirationem: per indictam patribus circũcisionẽ: per impositę legis scripte collationem: & p afflatam ꝓphetie testificationem. ¶ Primũ temp⁹ fuit ab adam usq; ad abraham decursu duarum etatum: in quo tempore lex naturalis homies docebat de duobus. s. ꝙ honeste uiuerent: & proximum non lederent. Hoc autem in prima hebdomada figuratur eo ꝙ in dominicali epistola mandata legis naturalis continentur. Dicẽdo enim apostolus: In die honeste ambulemus: nõ in cõmessationibus & ebrietatibus: nõ in cubilib⁹ & impudiciis: docet honeste uiuere. Et subdẽdo: non in cõtentione & emulatione: admonet proximum non offendere. ¶ Secundum fuit ab abrahã usq; ad moysen decursu tertie etatis: i quo tẽpore circũcisio patrib⁹ indicta dei populũ a gentilibus sepauit. Hoc uero in secũda hebdomada pretendit: ubi paul⁹ in epistola dñica dicit: christũ iesum ministrum fuisse circũcisionis ad euacuandas promissiones patrum. ¶ Tertium fuit a moyse usq; ad dauid decursu quarte etatis: in quo tempore lex scripta ad bene uiuendum hominibus collata fuit: cuius lator & minister extitit moyses. Hoc autem etiam in tertia hebdomada ostenditur in qua paulus in epistola dominicali in personã moysi dicit. Sic uos existimet homo ut ministros christi & dispensatores ministeriorum dei: uidelicet legis scripte. ¶ Quartũ fuit a dauid usq; ad christum decursu quinte etatis: in quo tempore prophetia sanctis uatibus inspirata christũ affuturum & propinquũ personabat: & futura tempora predicebat. Hoc etiam declaratur in quarta hebdomada: in qua in epistola dominice apostolus in personam prophetarum dominum esse ꝓpe cum gaudio quodammodo prophetizat. Ad huius ergo temporis festa describenda procedamus.

Finis prologi.

¶ Incipit liber primus ab aduentu domini usq; ad eius natiuitatem.

¶ De aduentu dñi in carnem Capi. I.

ADuẽtus domini generalis duplex ab ecclesia colit. Primus ad saluandum Secũdus ad iudicãdum. Prim⁹ de preterito celebrat. Secund⁹ de futuro formidatur. De primo luc. 19. Venit filius hominis querere & saluũ facere: quod perierat. De secũdo isa. 2. Dñs ad iudicium ueniet cũ senatoribus populi. ¶ Aduentus ergo i carnẽ: qui fuit ad saluandũ quattuor agitur septimanis: ꝓpter causam supius assignatam: quia. s. ipm aduentum christi precesserũt legis naturalis inspiratio: circũcisionis indictio: legis scripte impositio: & prophetie attestatio: que omia in q̃ttuor dñicis ut supius ponit figurat. ¶ Circa aduẽtum aũt ad saluandũ duo uidenda sunt. s. aduẽniendi opportunitas: & aduentus utilitas. Opportunitas ostẽdit: Primo ex parte hominis: qui conuictus fuit: primo de malitia tempore legis naturalis: quia cũ ipsa lex iuberet proximum non ledere: primogenitus ade caim abel fratrẽ innocentẽ occidit. Secundo de ignorãtia tẽpore circũcisionis: q̃n uidelicet homo idolatrans i pessimos errores decidit: nam & tunc tẽporis idolatria incepit. Tertio de impotẽtia tẽpore legis scripte: que quidẽ lex iugũ importabile & mãdatum homini fragili ipossibile imposuit. Opportune ergo filius dei uenit: q̃n homo de malitia: ignorantia: & ipotẽtia conuictus fuit: ne si ante uenisset: homo medicine gratus non fuisset. Ipse etiã ueniens sua potẽtia hominis ipotentiã subleuauit: sua sapientia ignorantiã illustrauit: suaq; gr̃a malitiã expugnauit. ¶ Secũdo ex ꝑte tẽporis: qa ubi uenit plenitudo temporis misit deus filium suũ ⁊c. gal. 7. quod quidem tẽpus adipletũ fuit per q̃ttuor ꝓmissa: que aduẽtũ dñicum ꝓcesserunt. Cum enĩ uidit dei filius hominẽ nec lege nature: nec circũcisionis signaculo nec lege scripta: nec ꝓphetarum oraculis a peccato liberari posse: descẽdit cõferre gratiam: i qua nos deo gratificans a peccato redemit. Tertio ex parte uulneris & morbi uniuersalis. Nam cũ morbus erat uniuersalis opportunũ fuit uniuersalẽ adhibere medelam. Eteni ante aduentus christi eram⁹ ignorantes siue ceci: penis eternis obligati: serui

diaboli: mala peccati cōsuetudine uincti: in tenebris obuoluti: exules a patria expulsi. Ideo egebam⁹ doctore: redemptore: liberatore: eductore: illuminatore: & saluatore Hec autē omnia in .7. antiphonis maiorib⁹ home. que cantant ante xp̄i natiuitatē ostendunt. In prima dicit: ueni ad docendū nos uiam prudentie. In secūda ueni ad redimendū nos in brachio extento. In tertia: ueni ad liberandū nos iam noli tardare. In q̄rta: ueni & educ uinctum de domo carceris ꝛc. In qnta: ueni & illumina sedētes i tenebris ꝛc. In sexta: ueni salua hominē: & hoc in personam gentiū: qa illa antiphona incipit O rex gentiū. In septima uero clamat ꝑ salute iudeorum: qbus deus dederat legē: iō incipit O emanuel rex & legifer noster. & infra: ueni ad saluandū nos ꝛc. ¶ Vtilitas aūt ipsius aduētus patet luc. 7. ubi se missum testatur dicēs spūs domini sup me ꝛc. Ad pauperum consolationē. Ad cōtritorum sanationē. Ad captiuorum liberationē. Ad idoctorū istructionem. Ad peccatorū remissionem. Ad humani generis redemptionē. Et ad meritorū retributionem. Hec oīa originaliter ꝓphetantur de xp̄o isa. 61. ¶ Augustinus aūt ponit alias utilitates dicēs: ꝙ christ⁹ more mercatoris ueniēs dedit & accepit. Accepit: qd hic abūdat. s. nasci: mori: & laborare: dedit renasci: resurgere & ieternū regnare. ¶ Bernardus insup ponit tres utilitates supra tactas dicens: ꝙ necessarius fuit nobis saluatoris aduentus: ut in nobis per fidem habitās illuminet cecitatē nostram: & nobiscum manens adiuuet infirmitatē nostrā: & ꝓ nobis stans propugnet: & purget iniquitatem nostram.

¶ De aduentu domini ad iudicium. II

ADuentus dñi ad iudicium: sicut & aduētus in carnē q̄ttuor agit septimanis: eo ꝙ & ipsum aduentum sicut & primū q̄ttuor tēpora p̄cedere debent. ¶ Primū fuit tēpus apostolorū: in quo fuit p̄secutio iudeorum: q xp̄m ecclesie caput primo in seipso deinde in suis apostolis p̄secuti sunt: & durauit usq; ad tpa neronis impatoris. ¶ Secundū fuit tēpus martyrū: in quo fuit p̄secutio paganorū a nerone primo xp̄ianorū persecutore usq; ad cōstantinū augustū. ¶ Tertiū fuit tēp⁹ doctorū: in quo fuit p̄secutio hereticorū a ꝓstantino impatore usq; ad carolum magnū. ¶ Quartū est tēpus confessoꝝ in quo ad p̄sens sumus a carolo magno usq; ad antichristū. Et notandū: ꝙ ecclesia in aduentu dñi quedā cantica letitie canit: ut alleluia: & hoc ꝓpter primi aduentus cōsolationē: quedā uero deponit: ut te deū laudamus & gloria in excelsis ꝓpter secūdi aduentus trepidationē. ¶ Circa secundū aduentū duo uidenda sunt. s. antecedentia iudiciū & comitantia. Antecedētia sunt tria. s. signa terribilia: ātixp̄i fallacia: & ignis uehemētia. Signa terribilia ponunt luc. 21. Erunt signa in sole ꝛc. quod apoca. 6. declaratur. Sol factus est niger tanq̄ saccus cilicin⁹: & luna facta ē sicut sanguis: & stelle celi ceciderunt super terrā: qd ad lr̄am de eclipsi solis & lune: & de assub abūdātia itelligi pōt: uel metaphorice de impio romano eclipsato: & ecclesia sanguie innocentiū maculata: & de p̄dicatoribus de celo ecclesie cadendib⁹ ꝓpter errores pōt exponi. ¶ Hieronym⁹ aūt in ānalib⁹ hebreorū inuenit qndeci signa iudiciū p̄cedentia: sed utrū cōtinua an interpolata non exp̄ssit. Prima die mare se eriget. xl. cubitis sup montes stans in loco suo q̄si murus. Secunda die tantū descendet: ꝙ uix possit uideri. Tertia marine belue apparētes sup mare dabūt mugit⁹ usq; ad celū. Quarta ardebit mare & aqua. Quinta arbores & herbe dabunt roré sanguinis uolatilib⁹ cōgregatis i cāpis. Sexta ruent edificia: & flumē ignis ab occasu usq; ad oriens ꝓtra celū exurget. Septima petre ad inuicē collident & scindent. Octaua erit generalis terremot⁹: ita ut nullum animal stare possit. Nona montes solo equabūt. Decima exibūt hoies de cauernis & uelut amētes ululātes ibunt: nec loq; poterunt. Vndecima ossa mortuorū sup sepulchra colligent. Duodecīa stelle ex se igneas comas emittēt: aialib⁹ cunctis in cāpis spētenus ꝙgregatis. Decimatertia morient uiuentes: ut cū mortuis resurgant. Decimaq̄rta ardebit celū & terra. Decimaqnta fiet celum nouū & terra noua: & resurgent omēs. ¶ Antichristi aūt fallacia fiet q̄ttuor modis Primo ꝑ callidā suasionē & falsā scripturarū opinionē. Nitet enī ex scriptura ostēdere se messiā in lege ꝓmissum: & legē xp̄i destruere. ps. Cōstitue dñe legislatorē super eos. Glosa. i. antixp̄m legis praue latorē. Secundo ꝑ miraculorū opationē. scda the. ii. Cuius aduētus s̄m opationē sathane i omibus uirtutib⁹ & signis & ꝓdigiis mēdacib⁹. Tertio per donorū largitionē. dañ. 13. Dabit eis potestatē in multis: & terrā diuidet gratuito: quod glosa de antixp̄o exponit. Quarto ꝑ tormentorū illationē. dañ. 8. supra quam credi pōt: uniuersa uastabit. ¶ Ignis aūt ue hementiā dñs p̄mittet. Primo ꝓpter mūdi innouationē: qa purgabit & renouabit elemēta. Secūdo ꝓpter hominū purgationē: ut sit tunc bonis uiuētib⁹ in locū purgatorii. Tertio ꝓꝓ maiorē malorū damnationē & sācto rum illuminationē: quia s̄m basil. De⁹ facta mūdi purgatiōe i igne illo diuidet calorē a splendore: & totū calorē mittet ad regionē

damnatoꝝ:ut ampliꝰ crucientᵉ: & totū ſplē dorem ad regionē bonoꝝ:ut ampliꝰ iocun dentᵉ. ¶ Cōcomitantia aūt iudiciū erunt o cto. Primum eſt diſceptatio iudicis. ioel. 3. Cōgregabo oēs gentes in uallē ioſaphat:& diſceptabo cū eis:ſtatuet enī oues a dextris hedos aūt a ſiniſtris:& cum eis diſceptabit: ut dicitᵉ matth. 25. ¶ Secundū ē dria ordinis nā in iudicio illo. Quidā iudicantᵉ & peunt: ſicut mali xp̄iani qbꝫ dicetᵉ. Eſuriui:&nō de diſtis mihi manducare ꝛc. Quidā nō iudicā tur:& pereunt:ſicut infideles:de qbus dr̄:q nō credit:iā iudicatꝰ eſt. Quidā iudicantᵉ & regnant:ſicut iuſti qbꝫ dicetᵉ. Eſuriui:& de diſtis mihi māducare. Quidā nō iudicāt:& regnant:ſicut apoſtoli qbus ꝓmittit: ſede bitis ſup ſedes iudicantes duodecim tribus iſrael. i. iudicanti aſſiſtentes & ſententiā ap probantes:& hoc fiet eis: ꝓpter ipſoꝝ hono rem: ꝓpter ſentētie ꝯfirmationē: & malorū reprobationē. ¶ Tertiū erit inſignia paſſio nis. ſ. crux:claui: & cicatrices in corpe: uñ cantat eccleſia:hoc ſignū crucis erit in celo cum dñs ad iudicandū uenerit:& hoc faciet chriſtꝰ ad oſtenſionē ſue uictorie: ut oſten dat ſigna:in qbus triūphauit. Ad declarati onem ſue miſericordie:ut oſtendat qualiter boni miſericorditer ſaluantᵉ. Et ſue iuſtitie ut oñdat q̄liter praui iuſte dānātᵉ. ¶ Quar tum erit ſeueritas iudicantis: nō enī flectetᵉ timore:cū ſit oīpotens:nec odio uel amore cum ſit iuſtus:nec errore cū ſit ſapientiſſi mus. ꝑs. Deꝰ iudex iuſtus fortis & patiēs. i. ſapiens:qa qui patiens eſt:multa gubernat ſapientia. ¶ Quintum erit accuſatio horri bilis:habebit enī homo accuſatores:primo diabolū. apoca. 12. Proiectus eſt accuſator fratrū noſtroꝝ ꝛc. Secundo ꝓprium uitium ſapi. 4. Venient in cognitionē peccatorum ſuoꝝ:& traducent illos ex aduerſo iniquita tes eoꝝ. Tertio totū mūdū. Gregꝰ Si queris quis te accuſet:dico totus mundꝰ: qui offen ditur creatore offenſo. ¶ Sextum erit teſtis infallibilis:habebit enī peccator tres teſtes unum ſupra ſe. ſ. deū qui eſt iudex & teſtis. hierony. 29. Aliū intra ſe. ſ. ꝓpriam cōſcien tiam. Tertium iuxta ſe. ſ. ꝓprium angelum Septimū erit artatio peccatoris:de quo gre gorꝰ Latere inquit erit impoſſibile: appa rere intolerabile. ¶ Octauum erit ſentētia irreuocabilis. Nam tribus ex cauſis appel latio nō recipitᵉ. Primo ꝓpter iudicis excel lentiam: unde nō appellatur a ſentētia pa pe uel impatoris:quia non habet ſuperiorē Secundo ꝓpter criminis euidentiā. Nam in crimine notorio nō poteſt appellari. Tertio ꝓpter rem non differendā: ut eſt in ſentētia capitali:que nō exigit dilationem: ſed ſtatī exequitᵉ. Propter hec tria chriſti ſentētia ir reuocabilis erit: quia nec ſupiorem habet: & omnia ibi notoria erūt: & nihil quod ibi ageī: dilationē patietᵉ. Omnia enim fient in momento:in ictu oculi ꝛc.

¶ De aduentu domini in ſpeciali III

Aduētus domini ſpecialis duplex eſt. Primus in mente ad ſanctifi cādum:de quo ioan. 14. Ad eum ueniemus: & manſionē apud eū faciemus. Secundus in morte ad p̄miandū: de quo luc. 12. Et uos eſtote parati:quia qua hora non putatis fi lius homis ueniet. Horum duoꝝ aduentuū feſta quāuis ab eccleſia nunq̄ cōmemorentᵉ a pluribus tamen deuotius frequentiſſime recoluntur.

¶ De ſanctis ſaturnino & ſiſinno martyri bus. IIII

Saturninus & ſiſinnius martyres rome paſſi ſunt ſub maximiano impatore: qui rediēs de partibꝰ aphrice dum oēs chriſtianos ad afflictionē laboris cōpelleret ad thermas edificandas ad fodiendā harenam. Et ſaturninꝰ iam ſenex ſarcinā fer re non poſſet:ſiſinnius & cyriacus diacones marcelli pape eum iuuabant:ut dicetᵉ infra in paſſione marcelli. 17. calēd. febr̄. Quod dum maximiano nunciatū fuiſſet: iuſſit eos teneri i carcerem a lauditio p̄fecto: qui eos 17. diebus carceri mancipauit. A qbus mul ti paganoꝝ conuerſi ſunt. Deinde p̄fecto p̄ ſentati ſaturninus ſenex & ſiſinnius diaconꝰ dum idola ſibi oblata cōminuiſſent: cōuer ſi ſunt duo milites papias & maurus: tunc lauditiꝰ iuſſit ſaturninum & ſiſinniū in ecu leo leuatos attrahi:neruis & fuſtibꝰ & ſcor pionibꝰ cedi. Papiā uero & maurum ſe chri ſtianos ꝓfitentes ora lapidibꝰ ceſos carce ri trudi fecit. Saturninum uero & ſiſinniū eculeo depoſitos decollari mādauit:qui du cti uia numentana miliario ſecundo ab ur be capite ceſi ſunt: quorū corpora tarſon cum ioanne p̄ſbytero ſepelierunt in predio ſuo uia ſalaria uetere. 5. calen. decembr̄.

¶ De ſcō ſaturnino epō & martyre: V

Saturninus epꝰ & martyr ab apo ſtolorum diſcipulis ordinatꝰ eſt qui primꝰ & ſummꝰ toloſane ur bi directus xp̄m p̄dicauit: & dū ſepiꝰ iuxta capitolium quod in ter domū ſuā & eccleſiā ſitum erat:iter age ret:demones a reſpōſis ceſſabant. Quod dū gentiles uirtute ſci fieri cognouiſſent:ſatur ninum comprehenſum in arce capitolii ſta tuunt cōpellentes ad imolandum: qui dum niſi uni deo ſe immolatuꝝ aſſereret: fune ab uno capite tauri latera alligātes: qui ad imolandum ductꝰ fuerat:ab alio uere pedes

ci uincientes stimulatum taurum p scalas precipitant. Qui sanctū sibi alligatum post se trahēs per capitolii grad⁹ eliso capite cerebroq; excusso christi martyrē fecit. Cuius corp⁹ occulte pp metū gētiliū due xp̄ane femine sepelierunt: qđ postmodū a successori bus sancti martyris honorifice tumulatū ē: passus est aūt tpe decii. iii. cal. decēbr̄.

¶ De sancto amos egyptio abbate. VI.

AMos egyptius floruit tpe cōstātini magni: de quo r̄fert Sozomenus prīo historie triptite: q̄ iuitus ip̄e pentib⁹ cogentib⁹ duxit uxorem: nec tñ eā expt⁹ fuit. Nā primo die nuptiaꝝ solus cū sola i thalamo: dū sibi uirginitatē laudaret eā ad uirginitatem ſuandā induxit: unde & ābo uirginitatē uouentes in singulis cubilib⁹ sepati dormierunt annis. 18. demū cōi uoto abinuicē diui si sunt: ip̄eq; mulieri domū ꝓpriā ꝯcessit & ad eremū ꝓpauit. Atq; in monte nitrie. 22. annis pmansit eremiticā uitā ducēs: de quo refert Hieronym⁹ i uitis patrū: q̄ apud thebaidē fuerit pater. iii. monachoꝝ. Dum aūt amos cum discipulo suo theodoro liter agēs ad flumē deuenissent: dū alter alterꝝ nollet nudum uidere mandauit discipulo ad horam secedere. Et dū seip̄m etiā nudū uidere paueret: diuina uirtute ad aliā ptem fluminis trāslat⁹ est. De quo discipul⁹ transiens miratus: qa nec uestē nec pedes ifusos habeŕt audiuit miraculū: adiurat⁹ a magr̄o: ut illd̄ q̄diu uiueret nemi reuelaret. Hic filium hois qui boue rapuerat: quē canis rabid⁹ momorderat: postq̄ pater boue restituit a morsu canis rabidi liberauit. ¶ Dum aūt latrones panez quo uescebat eidē auferrēt: duos dracones eductos ex antro ad custodiā celle misit Sed uenientes fures & dracones uidentes pre timore quasi mortui ceciderūt: quos supra exiens cōfortans erexit & ad penitentiam ꝓuocauit: optimosq; cūctorum monachos effecit. ¶ Eodem etiā tpe dū draco alius imanis regionē uastaret: & multos perimeret: oblatum sibi puerꝝ ex solo uisu bestie extinctum suscitauit: & draconē orōe de antro eductū: in duas ptes discerptū occidit. Cui⁹ animā cum gloria ad celum tendentē antonius abbas longe posit⁹ uidit & discipulis nūciauit: notatoq; die & hora reptum est amonem eodē tpe a corpe migrauisse: quieuit in christo die. iii. cal. decembris.

¶ De sancto pasnutio abbate. VII.

PAsnutius abbas eremi cultor ultimiq; deserti in regione heraclee: cum esset angelice uite orauit deum ut sibi reuelaret cui sanctorum bene uiuentium similis haberet. Cui angel⁹ reuelauit: q̄ similis ip̄e esset symphoiaco cuidam in ciuitate cantando uictum querenti. Ad quē sanct⁹ admirās accessit: & eū reptū secreto de sua uita quesiuit. Qui rñdit se fuisse predonem: & ex illo statu ad officiū ioculatoris uenisse. Nihilq; sibi boni cōsciū: nisi q̄ aliqñ uirginem consecratā a se & collegis raptam: dū ceteri deflorare uellēt ab eis eripuit: & noctu eā domum intactā reduxit. Et alia uice mulierem profugam in eremo reptam: dum quo tenderet quesiuisset: & illa uirum cum filiis profiscali debito carceratos & flagellis afflictos respondisset se etiam eadem cā perquiri ob idq; fugeŕ triduo: sine cibo: pacto assereret ipse illam ad antrū suum ducēs refecerat: & trecentos solidos pro uiri & filioꝝ redēptione sibi dederat. Que illo precio dato uirum & filios de carcere eduxerat: qđ audiēs pasnutius & nihil se tale fecisse ꝓtestans dum sibi a deo reuelata: hōi retulit: ille abbatem ad eremū secutus in melius uitam mutauit. Cuius animā ab angelis in celū deferri post modicū tempus sanctus cōspexit pasnuti⁹.

¶ Iterum idem qđ prius querens a deo sibi reuelari per angelum edoceŕ se fore similē tali primario ciuitatis. Ad quē sanctus ueniens eūq; de ipsi⁹ sanctitate secrete requirēs dixit ille se habere uxorem cum qua annis triginta continuerat eāq; nunq̄ nisi affectiōe sobolis primis temporibus cognouisse: ex qua tribus susceptis filiis abinde in castitate permansērāt: hospitē nunq̄ dimiserat nec pauperē sine cibo uel alia stipe licentiauerat contra iustitiā nunq̄ iudicauerat: & discordes pro uiribus ad concordiam reduxerat: que audiens pasnuti⁹ reuelata sibi a deo narrat. Illeq; relicto seculo abbatem ad eremum secutus est: uenientesq; ad fluuium ꝓfundū transierunt ita ut nuda uix genua pertingeret. Cui dū sanctus cellam in eremo designasset: illeq; ad uite perfectioris apicem ascendisset postmodū anima illius ad celos deferri ab angelis eidem patri reuelatur.

¶ Pasnutius uero bis a deo petita: tertio quesiuit. Cui reuelatur ipsum esse similem mercatori ad se uenientī. Cui supra occurrēs nullo ab eo amplius quesito uisa & audita narrauit. Isq; statim per famulos mandatis ut merces ad urbē delatas & cetera sua bona pauperibus errogarēt: cum abbate mansit in eremo: qui etiam breui tpe ad celestia migrauit. Pasnuti⁹ uero i extremis ꝓstitut⁹: admonuit frēs: neminē ēt peccatorē uel cui⁹ uis status contēnēdum premissas tres referēs uisiones: qui etiam in pace quieuit. iii. calendas decēbris uidētibus presbyteris & fratribus animam eius in celum ab angelis subleuari.

¶ De sancto Andrea apostolo. VIII.

ANdreas apostolus filius ioannis & frater simonis petri de ciuitate bethsaida galilee: qui primo fuit discipul⁹ ioānis baptiste tribus uicibus a domino uocat⁹ est Primo ad sui notitiā: quādo uidelicet audiuit a ioanne de xp̄o. Ecce agnus dei: & cum alio discipulo secutus iesum: uidit ubi manebat: & mansit apud eū die illo: inueniēsq; fratrem suum simonē adduxit ad iesum. Secundo ad sui familiaritatē: qñ. s. iuxta mare genesareth turbis ꝓcurrentibus: christ⁹ intrauit nauem simonis: & capta multitudine piscium: uocatisq; iacobo & ioāne secuti sunt iesum. Tertio ad sui discipulatū: qñ ambulans iesus iuxta mare galilee petrum & andream de piscatione uocauit: ꝓmisso sibi ꝙ fierent hominū piscatores: qui relictis retibus secuti sunt eū: eiq; de cetero adherēr̄t ¶ Post ascensionē domini diuisis discipulis andreas apud achaiā p̄dicans multos ad fidem christi ꝙuertit: & ecclesiis prouinciam repleuit. Et dū quidam nobilis iuuenis inuitis parentibus apostolo adhesisset: parentes domū in qua morabatur cum apostolo succenderunt: sed puer iussu apostoli tectū ascendens: & aquā ampulle sup ignes spargens flāmas extinxit: & dum illi per scalas ad eum uellēt ascendere: subito excecantur multisq; ꝙersis: parentes iuuenis post dies qnquaginta defuncti sunt. ¶ Vxor cuiusdā homicide parere nō ualens: sed in partu periclitans: sororem ad deam suā dianam placandam misit. Idolum uero sorori respōdit ꝙ eam iuuare nō poterat: monuitq; : ut andreā apostolum ꝑ auxilio adiret. Ad quam uocatus apostolus eam primo de idolatria redarguit: deinde pro ea orauit: illaq; mox fetum mortuū emittens liberat: & baptizatur. ¶ Senex quidam nicolaus uenit ad apostolum: dicēs septuaginta annis quibus uixerat cōtineri nō potuisse: sed semper luxurie deseruisse. Et ꝙ aliquando ad carnis concupiscentiam refrenandā euangelium super se ferebat: & dum lupanar intrasset oblit⁹ euāgelium deponere: audiuit a meretrice: ꝙ uidebat super eum mirabilia: que etiā se ab illo tangi non permisit. Pro quo dū apostol⁹ a tertia usq; ad nonam ieiunus orasset: & se non comedere uouisset: nisi deus peccatori subueniret: post quinq; dieꝫ abstinentiā audiuit se obtinuisse pro sene. Sicq; apostolus nicolao penitentiā sex mēses in pane & aqua imposuit: qua pacta senex in domino feliciter expirauit. ¶ Dum iuuenis christianus & pulcherrim⁹ a matre lasciua de crimine nephando attemptatus fuisset: illeq; flagitium execrarē: mater i iuuenē crimē retorxit: & cum iudici accusauit: qui dum apostolum in suum patrociniū aduocasset. Iudex irat⁹ puerum in saccum pice linitum iussit mitti: & in flumine iactari. Andreā uero qui ꝑ eo interceſſerat in carcerem mitti: sed orante apostolo tonitruo terribili & terremotu facto: omnibus exterritis mulier a fulmine ꝑcussa interiit: iuueniſq; mortem euasit: & iudex cum multis fidē christi susceꝑit. ¶ Cū apud niceam ciuitatē septem demones multos infestarent: & plures transeuntes occiderent: apostolus uocatus illuc accessit: demones in specie canum aduenire iussit: eisq; in christi nomine ut inde discederent mādauit quo miraculo multi ꝙersi sunt. ¶ Post modicum apostolo nunciatur: ꝙ iuuenis qdam iuxta portam alterius urbis a septē canibus fuerat prefocatus. Intellexit igitur illos fuisse demones: quos ab oppido nicee expulerat: & compatiēs patri defuncti: illuc accessit: mortuum excitauit: & discipulū christi fecit. ¶ Quadraginta uiri ad apostolum uenientes: ut ab eo fidei doctrinam perciperēt excitata tēpestate a diabolo: nauiq; submersa in mare necantur. Quorum corpora ut apostolus uidit ad littus deiecta: & que facta fuerant per spiritum cognoscens: oratione sua uiros suscitauit: & baptizauit. ¶ Vxorem etiam egee ꝓconsulis & maximillam senatricem & multos d' populo ad christum conuertit: pluresq; discipulos acquisiuit. ¶ Cum ergo egeas proconsul patras ciuitatem ingressus chrtstianos ad sacrificia idolorum compelleret: eidē andreas occurrens ipsum de ꝑpietate redarguit: eo q; ipse iudex hominum constitutus iudicem suum celestem agnoscere debuit. Quem dum ꝓconsul uanum & superstitiosum diceret: eo ꝙ christum a iudeis crucifixū coleret: apostolus christum sponte crucem subiisse respondit: ex eo ꝙ mortem suam discipulis p̄dixit: & proditorem cognouit: addens mysterium crucis magnum esse. Cui procōsul respondit: ꝙ mysteriū dici non poterat sed supplicium cōminans apostolo: ut nisi sibi obtemperaret: ipsum mysterium in se experiri faceret. Tunc apostolus mysterium crucis cepit exponere: & ꝙ fuerat necessarium saluti hominum multis rationibus suadere Et dum in confessione crucis persisteret immobilis: iubente proconsule i carcerem recluditur: sed a populo uisitatur: uolentibus procōsulem occidere: & apostolum fractis ianuis liberare: quos apostolus sua predicatione ad patientiam inuitauit. Mane autem facto andreas de carcere educitur: & dum christum crucifixum constantissime confiteretur: iussu egee a triginta hominibus fustigatur: deinde in cruce suspendi iubetur: nō quidem clauis confixus sed quasi i equuleo

extensus funibus alligatus: populi multitudine insequente & ipsum innocēter mori clamante. Qui dum crucem a longe salutans adorasset: uestibus suis exut⁹ in cruce suspēsus est. In qua biduo uiuens uiginti milib⁹ astantium hominum predicauit. Sed dū turba egee mortem minaretur: territus procōsul uenit ut eum deponeret: quem dum ministri uellent soluere brachiis in aerem stupidis effectis nullo modo ad eum potuerūt pertingere. Et dum fideles eū deponere uellent: apostolus orauit ad dominum: ut i pace suum susciper spiritum. Statiq; splendor nimius instar fulguris per horam dimidiaz ipsum obtexit: cum quo lumine abscedente apostolus deo spiritū emisit. Cuius corpus maximilla senatrix cum aromatibus sepeliuit. ii. cal. debembris. Iuxta ciuitatē papatraceñ. Indeq; processu temporis corpus eius constantinopolim trāslatū est: ut habetur. 8. idus maii. Egeas uero anteq̄ domum rediret arreptus a diabolo expirauit. Cui⁹ frater nomine stratocles cum omni eius familia ad christum conuersus est.

¶ De sancto nathanaele discipulo. VIIII.

NAthanael discipulus de oppido chana galilee: un⁹ fuit ex septuagita duobus xp̄i discipulis: quē christus ꝓmendat Ioānis primo: dicens ipsum esse israelitā i quo dolus non est. Hic etiam post resurrectionē christi unus fuit ex numero illoz. vii. discipulorum: quibus christus apparuit iuxta mare galilee quando petrus piscando traxit rete in terram plenum magnis piscib⁹. cliii. ut habetur Ioannis ultimo: qui etiam a pleriq; scribitur fuisse alio nomine uocat⁹ ursinus: qui & ab apostolis ep̄s bituricen̄ constitutus post completū predicationis officium in deo feliciter requieuit. ii. cal. decembris: qd tñ falsum esse reputatur. Nam corpus hui⁹ nathanaelis apd treugren̄. ciuitatē qescit. Corp⁹ ursini bituricen̄. urbi sepultū ueneratur. hec frater uincentius.

¶ De scō nathanaele anachorita. X.

NAthanael anachorita ut dicit heraclides: fraude demonis accidiā passus ex priore cella recessit: & aliam cuidaz uico uicinā sibi collocauit. Vbi dum habitare cepisset. demon ad eū noctu ueniens in specie carnificis pannis sordidis indutus: flagris strepitum facere cepit: dicens se fore demonē: q eum de priori cella eiecerat: qui & eum de ista fugare cupiebat. Mox sanctus compunctus ad priorem locum rediit: & adeo se incluſit: ut. xxxvii. annis nunq̄ limē excederē Mnltasq; diaboli insidias ptulit: ut proposi tum frangeret: quas tñ omnes deuicit. Septē episcopos ad se uenientes gratāter suscepit & abeūtes usq; ad limē associauit. Quē dū diaconi eo ꝙ non egrederetur redarguerent se oio seculo mortuum esse respondit. ¶ Nocte quadam demon in specie pueri sibi apparuit asinū panib⁹ oneratū deferētis. Et dū asellum in terram corruisse fingeret & abbatis auxilium peteret. Ille pplexitate circunclusus: ne aut misericordie opus negligeret aut propositum frangeret: oratiōe fusa puero suasit: ut si uera esset uisio deum inuocaret: sibi subuenire ꝑatum. Si autē temptatio esset euanesceret. Moxq; puer cum asino euanuerunt cum turbine maximo strepitantes: hec omnia heraclides in libro qui dicit paradisus.

¶ De sancto Trophiano epō. XI.

TRophian⁹ episcopus magne sanctitatis uir: & miraculorū gloria preclar⁹. ii. cal. decembris apud santonas in domino feliciter req̄euit. Cuius corpus tolose translatum: ibiq; terris sepultum: spiritum in celis uiuere multis miraculis manifestat: ut dicit Ado.

¶ De sanctis diodoro & Mariano & eorum sociis martyribus. XII.

DIodor⁹ presbyter & marian⁹ diaconus cum multitudine innumerabilium hominum utriusq; sexus & diuersarum etatum: quoꝝ numerum & nomia solius dei scientia nouit: passi sunt rome sub numeriāo iperatore tēpore Stephani pape primi. Qui die anniuersaria dedicationis sanctoꝝ martyrum chrysanti & darie i loco crypte: ubi eorum corpora sepulta erant diuia celebrā tes uia salaria uidelicet extra portam urbis i harenario ubi prefati martyres terra & lapidibus obruti fuerunt: accusati sunt ipera tori. Tunc iperator iussit in introitu crypte parietem leuari: & montem qui crypte imminebat ad sublonem sup eos deiici: & sic omnes prefocati sunt. Quorum corpora ibidē iacuerunt usq; ad tēpora Stephani pape. vi. anno domini. 886. ¶ Qui uenerabilis pater effossa crypta reliquias sanctorum innumerabiles inde collegit: ex quibus quasdā latenti: aliquas apud sanctū petrū: aliquas ad basilicā. xii. apostolorum quā a fundamentis renouauerat: aliquas uero p alias eccl̄sias & monasteria sepelienda diuisit: in quorum ossium collectione odor mirabilis quasi florum & rosaꝝ resp̄sus est: & lampas in crypta accēsa. vi. diebus continuis arsit: in qua nec quicq̄ de oleo consumptum est nec flāma extincta: donec oia sanctorū ossa a cōgerie lapidū sunt collecta. ¶ Quidā autem cū de reliquiis aliquas questus gra subtra-

xisset:continuo in lectum decidit graui lan gore detentus:& cõmissum furtum cõfessus reliquias restituit : & sic sanitatem recepit. Horũ omniũ martyr passio die calẽdarum decembriũ celebrat.

¶De sancto diodoro epo & pfessore. XIII

DIodorus alexandrinus cesarieñ: episcopus:dum antiochen⁹ esset presbyter:clarus sapientia habe batur.Qui electus antistes mul ta opuscula compilauit. In apo stolum cõmentarios edidit:aliaq; multa eu sebii cesariensis secutus characterem. Cu ius licet sensum imutatus fuerit:eius tamen attingere non potuit eloquentiam : ignarus secularium litterarum.Floruit tempore im peratoris ualentis:ut dicit hieronym⁹ libro de illustribus.

¶De sãcto ansano martyre:q̃ maxima uir gine & martyre. XIIII

ANsanus martyr ciuis romanus fili⁹ nobilis tráquillini duodeci annorum occulte inscio patre a protasio presbytero in christi fide doctus & baptizat⁹ est: atq; a Maxima uirgine de territorio tonagrita no de sacro fonte leuatus: qui a patre impe ratoribus diocletiano & maximiano delat⁹ decimotertio anno imperii eorum cum ipsa maxima uirgine ab eisdem tentus & carceri traditus est diebus multis . Quam quidem sacram uirginem prefati imperatores tãdiu fustibus cedi fecerunt:donec spiritum exha laret.Ansanus uero de carcere fugiens ue nit balneoregium:ubi uisione angelica con fortatus est.Deinde ueniens ad ciuitatem se narum:dum christum dominum predicaret a proconsule lysia tentus in ignem missus ẽ quo diuina uirtute extincto:dum permansis set illesus iuxta fluuium arbiam eductus : ibiq; iussu presidis decollat⁹ est:ibiq; sepul tus calẽdis derembris.

¶De sancto proculo episcopo & mary re. XV

PRoculus episcop⁹ & martyr de syria ueniens romam tempore iu stini imperatoris:totamq; roma nam prouinciam discurrens chri stum p̃dicabat:miraculis & uita resulgens.Quem sanctus ualentinus episco pus ichthyraneñ. constituit sacerdotem.Et dum die quadam celebraret presente predi cto episcopo:angelus domini acceptum de altari calicem in aera uidentibus omnibus subleuauit:& deinde in altari reposuit san guine consecrato.Sanctus autem presbyter de mandato angeli sanguinem consecratum libauit.Deinde propter persecutionem pa ganorum fugit de tyro siue ichthyrañ.cum episcopo ualentinõ:& ueniens ad ciuitatem nequinam a gentilibus gothis tentus & uer beribus afflictus atq; in carcere missus est: sed per angelum eductus uenit lazanũ : ubi sancto ualentino per martyrium assumpto: constitutus episcopus totam ciuitatem per multa miracula conuertit ad christum.De inde ueniens spoletũ christũ predicauit:ide a deo monit⁹ p̃secutionẽ fugiẽs uenit bono niam:ubi theodori filiã:que manũ habebat aridam sanauit:& patrem cũ filia conuertit ad fidem:& filiũ heroniani a demonio libe rauit.Et post multorũ conuersionẽ a totil la rege gothoꝝ captus ablatis sibi binis lo ris a tergo decollatus est:& iuxta ciuitatem humatus:ubi ꝓcessu tẽporis puer mortuus iuxta ipsũ sepultus reuixit. Tuncq; corpus ipsius integrum repertum honorifice leua tum est:huius passio agit⁹ die calẽ.decẽbris

¶De sancto albano martyre. XVI

ALbanus martyr i ciuitate magũ tia passus est:&ibi sepultus.Hic habuit patrem christianum im peratorem de partibus aquilo nis:qui mortua coniuge filiam decoram ex ea habens:inepteq; diligens:eã nuptui multis principib⁹ petentibus trade re recusabat.Quam tandẽ flagitioso amore carnaliter cognouit: & ex illa albanũ filiũ suscepit.Mater igitur de consensu imperato ris ad tegendam infamiam filium i capsella pallio inuolutum in partibus ungarie expo nendũ mandauit: qui repertus iuxta nemus a rege ungarie carente liberis suscipitur:& ob eius elegantiam occulte in rure nutrit⁹: simulataq; regina pregnante:tempore par tus puer natus fingit⁹ : & a rege adoptat⁹ ut naturalis tractat⁹ :ab omnibusq; baronibus & ciuibus filius regis uere putatur:tã ipsis q̃ iuuene predictorũ ignaris . Factus ergo iuuenis gratus & strenu⁹: filia imperatoris aquilonis:que est propria mater: eidẽ a pa tre putatiuo in cõiugium queritur:& ab im peratore traditur:uere putante filiam trade re filio uero regis.Post tẽpus modicũ rex ungarie infirmatur : & ad extrema ueniens filio adoptiuo regnum cõmittens:eo q̃ aliũ non haberet:eidem seriem facti reuelat : & qualiter ab eo repertus non est eius fili⁹ na turalis.In cuius euidentiam pallium i quo ipsum inuolutũ ex nemore susceperat usq; tunc reseruatum albano tradidit.Quod iu uenis audiens: consternatus ad uxorẽ ingre ditur.Et dum sibi causam tristitie querenti factum pandere nollet: eo q̃ se ex hoc contẽ nendum ab uxore putaret: pallium quo silꝝ ue expositus inuolutus fuerat:quod tunc ei dem a rege traditum er t:de sinu iuuenis ce cidit:quod dum mater uidit agnouit:& mu

tua collocutione habita: repertum est albanum incestu genitum: matre incestuoso cō nubio cognouisse. Consilio inter eos habito tristitiā ex morte regis simulant: mortuūq; regem ungarie iuxta condecentiā regiam tumulant. Deinde ad utriusq; patrem imperatorem ꝓperant: ut eidem serie facti pandāt Quos ille ut filiā & genꝝ cū magna letitia & solēnitate suscepit. Sed die sequenti pacta letitia mutue uisionis: impatorem solum albanus & mater in cameram uocant: eidemq; cum lachrymis factum serioſius explicant: & ad diuinam misericordiā iplorādam per penitentiam regem confortant. Qui omnes sancto cuidam episcopo reatum confessi: de ipsius consilio eremitam sanctissimū adeunt pro penitentia assumenda. Qui eis septennē pegrinandi penitentiam iponit. Sicq; utroq; regno episcopo regendo cōmisso. vii. annis pegrinantur: continue annis singulis eremitam reuisentes. Peracta igit penitentia dum eremum sancti uiri petunt in silua depeunt & superueniente nocte iuuenis pentes in lecto eisdē de foliis arborum strato collocat: ipse uero in arborem excubat. Ac instigante diabolo pentes uigilantes ad uomitum rede unt: & in abominandū antiquum scelus inuicem coeuntes recidunt. Quod albanus sentiens turbat⁹ ex arbore preceps irruit & parentes baculo ipatiens peremit. Facto mane ad eremitam rediit: qui iam omnia per spiritum precognita que contingerant reuelauit. Iussu ergo ipsius albanus iterato septēnem pegrinatiōem assumit: qua perfecta ad eremitam rediit. Et dum semper pegrinari decreuisset: uitam suam per eremitam ꝓscribere fecit. Quam in pyxide locatam ad collum suum alligauit & abiit. Sicq; relicto regno factus anachorita & pegrinus apud ciuitatem maguntiam in nemore a latronibus paganis inuentus: dum se christianū diceret iugulatus est: corp⁹ quoq; in flumine iactatum est. Quo cursu fluminis ad molendinū delato: dum filia militis cuiusdam leprosa se in flumine balnearet repente a lepra mundatur. Quod dum admirans deferret in urbe multi leprosi uenientes & se in amnē tingentes mundabantur. Et mirantibus cūctis unde talem aqua uirtutem haberet ꝓquirentes corpus martyris inuenerunt: & reperta pyxide uitaq; ipsius ꝓlecta deo gras agētes corpus cum honore ad ciuitatem portantes uenerabiliter condiderunt cal. decēbris ubi & quiescit miraculis clarens.

¶ De sancto eligio epō. XVII.

ELigius nouionensis episcopus ut uit Sigibertus claruit anno sexto constantis: qui & constantinus. Hic de ciuitate lemouicen oriundus patre eutherio matre terrigia: dum ab annis puerilibus artem aurificum didicisset: omniaq; lucrabatur: paupibus erogabat: & multa miracula operabatur. Inter que contracto cuidam elemosynam prebēs dum ille manum porrigeret sanus efficitur. Et dum iam optimus magister in arte sua factus esset: & aurum certo sub pondere sibi a rege traditum fuisset: ut inde sibi sellam fabricaret: ipe sibi binas sellas fabricatas ope curioso regi tradidit: quibus ponderatis in utraq; auri pond⁹ qđ sibi dederat repperit sicq; miraculose aurum duplicatum iuenit. ¶ Deinde factus est episcopus nouionen. Et dum die quadam homiem ex iustitia damnatum patibulo: pietate motus depositum sepeliret: eum manibus contractando suscitauit. ¶ Multa corpora sāctorum reppit deo sibi reuelante in ciuitate nouionen. corpus sancti qntini martyris: & in sueſonen corpora martyrum Crispini & crispiniani: & i beluacen corpus sci martyris Luciani. Defunctus est autem anno uite sue. lxxx. miraculis clarus. Sed dū anno reuoluto corpus ei⁹ trāsferri deberet incorruptum inuentum ē: & barba sibi renata que die sepulture sue sibi fuerat abrasa. Quieuit autem in domino die cal. decembris.

¶ De scā natalia uxore hadriani mr. XVIII

NAtalia uxor olim sancti hadriani martyris corpoř uiri & aliorum martyrum cum eo passorum cōstantinopolim trāslatis ut in eoꝝ legetur passione. vi. idus septembris manum uiri sibi in solatium retinuit: & nicomedie ubi uir passus fuerat remansit. Quam dum tribunus de uolūtate maximiani imperatoris propter ei⁹ decorem & diuitias in coniugium peteret: assentire simulauit triduana inducia postulata. Et dum deū pro sui corpis castitate oraret: admonetur i somnis ab uno ex martyribus uiri cōsociis ut constātinopoli fugiat. Que manu hadriani sumpta nauem cum pluribus christianis ascendit: quam tribunus dum insequitur: uēto insurgente contrario: & plurib⁹ submersis redire compellitur. ¶ Media uero nocte diabol⁹ in specie naute cum naui fantastica fugientibus christianis apparuit: & ꝙ uiam errarent asseruit atq; ad siniſtram pergere docuit. Hoc autem faciebat ut eos perderet Mox dum uela uerterēt: hadrianus cum naucula natalie apparuit: & demonem illum fuisse reuelauit: eosq; precedens cōstantinopolim saluos mane perduxit. Quo dum introissent: Natalia domum ubi martyrū corpora seruabātur intrauit: manum uiri iuxta corpus posuit: & post orationem dormitans a sancto martyre iuitata ad celestia ꝓ uisuꝫ

euigilans reuelata narrauit: & uale faciens omnibus spiritum emisit calen. decembris. Cuius corpus a comitibus iuxta aliorū corpora sepultum est.

¶ De sancta bibiana uirgine & marty. XIX

BIbiana uirgo sub iuliano apostata passa est rome. ✝ Cuius pater flauianus christianus fuit habēs coniugem & filias christianas: Qui accusatus apud iulianum imperatorem: q̄ martyres plurimos sepiliset: ab eodem in exilio damnatus in pace q̄euit. Post cuius obitum iulianus matrem bibiane & filias comprehensas tradidit ✝ fausto presidi: ut eas ad sacrificandum compelleret: a quibus ille conuersus & ab imperatore martyrizatus atq; ab eisdem sanctis sepultus est. Quod iulianus comperiens matrem & filias perquirebat. Sed post dies modicos bibiane mater ✝ darfosa & germana latentes in christo quieuerunt. Bibiana uero a iuliano reperta & tenta: dum idolis sacrificare nollet plumbatis diutissime uerberatur: & superuiuens triduo propter nimiā cedem emisso per os sanguinis profluuio ad dominum per martyrium perrexit q̄rto noñ. decembris. Cuius corpus a ioanne presbytero positum est apud palatium lucinianum iuxta corpora genitricis & sororis.

¶ De sancto petro chrysologo epō. XX

PEtrus chrysologus archiepiscopus rauennas de ciuitate imolēsi oriundus a sancto cornelio imolensi nutritus & doctus atq; in diaconum consecratus est: uite sanctitate & sapientia insigniter pollens. Igitur episcopatu rauenne uacante: dū quidam ciuitatis rauennatis ciuis a clero & populo electus esset: & pro confirmatione habenda multi nobiles romam ad sixtum papam tertium accessissent: anteq̄ illi ad urbē peruenirent: sixtus papa a beato petro apostolo & sancto apollinare sibi apparentib⁹ per uisum admonetur: ut nullum alium in rauenne archiepiscopum consecraret: nisi illum quem ipsi in eorum medio eidem ostendebant. Venientibus ergo ciuibus ad urbē ab eisdem papa per triduum requisitus: ut electum suum consecraret: omnino renuit: iussa sibi a sanctis referens & ostensum req̄rens. Cuius dum nomen ignoraret: sed eundem ex uultu cognoscendum diceret: p tres dies inter omnes sibi assistentes ostensum uidere nequiuit. Post triduum autem imolensis episcopus cum petro eius diacono corā papa comparuit: qui eidem pro electi confirmatione instanter supplicauit. Sed dum pontifex petrum in medio multorum aspexit: etiam a longe eundem mox recognouit & q̄ ille esset: qui sibi ostensus fuerat asseruit: atq; ipsum cunctis approbantibus in episcopum consecrauit. Qui sanctus laudabiliter uiuens: doctrina: uita: & miraculis floruit. Tandem obitu suo sibi diuina monitione reuelato imolā perrexit: & iuxta corpus sancti cassiani martyris: ubi & nutritus fuerat: orans ad christum migrauit: & iuxta eundem martyrem sepultus est quarto noñ decembris. Cuius calix & patena eorum cō tactu sanant a morsu rabidi canis. Hic multas homelias super euangeliis: & sermones elegantes composuit: & propter sermonis sui uenustatē petrus chrysologus: quod est sermo aureus cognomen accepit. ¶ Extat & eius epistola cōtra eutycetem tempore leonis primi imperatoris conscripta: cuius sententie auctoritate postq̄ in concilio calcedonensi lecta est: eutyces heretic⁹ dānatus est

¶ De sanctis uero & securo martyrib⁹. XXI

VErus & securus germani apud aphricā sub p̄secutione uandalica passi: glorioso martyrio coronati sunt quarto noñ decembris ut in martylogio adonis legit̄.

¶ De sancto cassiano martyre. XXII

CAssianus martyr in ciuitate tingitana que est metropolis mauritanie passus est: qui exceptoris diu gerens officium: tandem celitus inspiratus execrabile duxit christianorum neci deseruire: unde renuncians eidem officio sub christiana confessione triumphum meruit obtinere martyrii die tertio noñ. decēbris: ut dicit̄ in martylogio adonis: cuius corpus i prefata ciuitate tumulatum: inde processu temporis ad ciuitatem imolensem translatum est: ubi & quiescit miraculis clarens.

¶ De sanctis claudio hilaria & sociis martyribus. XXIII

CLaudius tribun⁹ & hilaria uxor eius & filii eius iason & maurus cum militibus septuaginta sub numeriano imperatore passi sūt Nam ut in passione chrysanti & darie dicetur: dū sanctus chrysantus ab imperatore traditus esset tribuno claudio ad torquendum. Videns claudi⁹ qualiter omia tormenta superaret: & qualiter deos gentium apertis rationibus confutaret: & quia fustes quibus cedebatur molles redebantur: conuersus est ad dominū cū uxore & filiis & septuaginta suis militibus sibi commissis Quod imperator audiens iussit claudium ligato ad collum eius saxo in mari precipitē dari. Milites quoq; singillatim audiri: ita ut qui se christianum confiteretur capite cederetur: qui uero se christicolam negaret:

dimitteretur. Prius ergo iaſon & maurus filii claudii non interrogati ſe chriſtianos cõfitentes decollat ſunt. Quos omnes ceteri imitantes infra horam eodem martyrio coronati ſunt. Quorum corpora a chriſtianis in cuniculo ubi decollati fuerant condita ſunt noctu non longe ab urbe uia ſalaria. Filiorũ uero corpora hilaria mater in ſuo p̃dio ſepeliuit. Et dum ad tumulũ oraret: & pagani ſuperuenientes eam occidere uellent: orã di ſpatio accepto in confeſſione ſpiritũ emiſit. Cuius corpus iuxta filiorum cadauera due eius ancille clandeſtine ſepelierunt. Horum omnium martyrum paſſio recolitur die. iii. noñ decembris. De quibus infra in paſſione chryſanti & darie. 8. cal'. nouembr'.

¶ De ſancto lucio rege & ꝓfeſſore. XXIIII

LVcius beatus confeſſor fuit rex britãnie baptizatus a thimotheo diſcipulo ſãcti pauli. Qui regno compoſito & bene ordinato relictis omnibus ſecularibus põpis multiſq; ad deum conuerſis: ueniens per auguſtam in ciuitatem curie multis ad uite p̃fectionem exẽplo & doctrinis iductis die. 5 decẽbr' i pace qeuit. ut dicit fr' bartholome⁹

¶ De ſcã Barbara uirgine & martyre. XXV

BArbara uirgo paſſa eſt in ciuitatis nicomedie tempore maximiani imperatoris ſub preſide martiano. Cuius pater dioſcorus nomine eiuſdẽ ciuitatis nobilis & paganus: turri excelſa fabricata filiam pulcherrimam barbaram intromiſit: ne ab hominibus uideretur. Cũq; plurimi eam in cõiugium peterent: illa iam animo chriſtiana diuinitus ſinſpirata: conſenſum denegabat. Et dum pater in balneo qđ edificabat i turri iuſſiſſet artificibus duas fieri feneſtras: eo diſcedente barbara tertiam erigi fecit. Et deſcendens in balneum depingenſq; digito i marmore crucis ſignum: mox i petra ſignũ crucis apparuit acſi ferro ſculptum eſſet. Similiter in & ſilicie ueſtigia pedum illius i preſſa ſunt. Et deſcendens puella in concam inundantibus aquis: orauit ut ſanctificaret. aqua & ſubmergens corpus ſe ipſam baptizauit in nomine patris & filii & ſpiritusſancti. Egreſſa igitur de aqua turrem conſcendens in idolorum facies conſpuit: & reſpiciens in celum deum uerum adorauit. ¶ Rediens ergo pater & eam iterrogans cur tres feneſtras in balneo fieri iuſſerat audiuit ab ea quia tres ſunt qui mundum illuminãt: pater & filius & ſpiritusſanctus. Quod audiens pater arrepto gladio eam inſequitur ut occideret illam: que dum fugeret & a mõtis crepidine precluſa artaretur orauit ad dominum: & ſciſſo lapide mons per medium diuiſus uirginem ſuſcepit: & ad aliam partẽ eiecit. Quo dũ pater aſcẽdẽs duos paſtores greges paſcẽtes iterrogaſſet an puellã fugiẽtẽ uidiſſẽt: unꝰ eoꝝ cũ iuramẽto negauit eã ſaluare cupiẽs: alter uero ipſã digito oñdit eã occidi uolẽs. Moxq; ipſe cũ pecoribꝰ ſuis i lapides ꝙuerſi ſũt uſq; i pñs ibi manẽtes Quã pater apꝑhenſã & ꝑ capillos tractã: & duriſſime ceſam: martiano p̃ſidi die ſequẽti tradidit puniẽdã. Et dũ xp̃m ꝓfiteret & idola gẽtiũ demonia eẽ ꝓteſtaret: iuſſit eã p̃ſes ſpoliatã ſuſpẽdi & crudis neruis cedi ac cilicinis ſaccis plagas eiꝰ extergi: deĩde carceri immiſſam pedibꝰ in ligno conſtringi: ubi domino ſibi noctu apparente confortatur: ipſiuſq; uulnera conſolidantur. Quod dum die ſequenti preſes deorum pietati aſcriberet: & uirgo eius inſaniam derideret iuſſit eum uerſis pedibus ſuſpendi: & latera eiꝰ unguibꝰ radi atq; ardentes lampades applicari. Inſuper & caput maleis contundi donec de naribus ipſius ſanguis abunde ſtillaret in terram. Deinde mãmillas fecit preciſi ipſamq; nudam per ciuitatem circunduci. Dum autem ſic ducta oraſſet ad dominũ angelus ſibi apparens denudatum corpus eius candida ſtola contexit & mãmillis reſtitutis plagas omnes ſanauit: qđ dum preſes cerneret furore nimio repletus eam decollari mandauit. Quam pater ad montem ubi eam comprehenderat adducens: caput eiuſdẽ manibus propriis amputauit. Moxq; ab igne celeſti conſumptus eſt. Corpus autem uirginis a ualentiano quodam chriſtiano nicomedie ſepultum eſt die ſecundo noñ decembris. Indeq; temporis proceſſu conſtantinopolim tranſlatũ poſtmodum a uenetis quibuſdã nobilibꝰ uenetias delatuꝫ: requieſcere dicitur i eccleſia ſcẽ marie cruciferoꝝ

¶ De ſancto meletio epõ ponti. XXVI.

MEleti⁹ epꝰ & ꝓfeſſor apud pontũ floruit. Qui cũ eẽt eruditõnũ cura magnific⁹ uirt⁹tñ animi & uite ſyncerit̃as lõge i eo magnificẽtior extitit: ut dicit̃ i martylogio uſuardi: q etiã poſt laudabilẽ uitã ibidẽ in pace quieuit. ii. noñ decembris.

¶ De ſcõ meletio epõ antiochen̄. XXVII.

MEleti⁹ epꝰ antiochen⁹: ut ſcribit theodoric⁹ i hiſtoria triptita tpe ꝓſtantii ip̃atoris arriani claruit. Hic dũ citatẽ quãdã armenie regeret & barbaroſ doceret pp̃ ſui eloqn uenuſtatẽ ab arriãis & catholicis pariter antiochie epꝰ poſtulat̃. Quẽ ip̃ator cõſtãti⁹ uidere nolẽs & ꝑbare utꝝ eẽt arrian⁹ an catholic⁹ iuſſit ut expõeret. Dñs poſſedit me ꝛc. qđ ille exponens trinitatẽ publice docuit & aptiſſimis rõib⁹ ꝓbauit: pp̃ qđ

ab arrianis reuocat⁹ & a ꝓstantio reprobat⁹: & ab ecclesia sua expulsus reuersus armenia eusebio epo adhesit: & clar⁹ miraclis uita & scientia ipace qeuit.

¶De scō clemēte pbro & confes. XXVIII

Clemens presbyter alexandrin⁹ qui ut dicit ado in diuinarū eruditionum scholis q̄maxime floruit: panthei auditor: origenis uero preceptor fuit. Hic libros octo condidit stromatum: quod sonat opus uarie contextū. Composuit & libros octo quos informationum uel dispositionnm nominare possumus. Item librum ad gentiles exhortationum. Item librum qui dicit pedagogus libris tribus distinctum. Item librum qui scribitur: quis est qui saluus fieri possit diues. Item librū alium de pascha & de disputatione & de ieiunio & obtrectatione. Item alium exhortatorium ad patientiam. Item ad neophytos. Item alium qui inscribitur canon ecclesiasticus. Item de his q iudaicum sensum requirunt: quem ad alexādrum hierosolymorum episcopum scripsit Item librum contra hereses. Extat & eius tā diuinarum scripturarum q̄ litterature secularis uolumina eruditionis & eloquētie referta: in genesim etiam cōmentarios scribere pollicitus est. Hec hieronymus de uiris illustribus. Quieuit in pace die secūdo noñ decembris. Seueri impatoris tēpore florēs.

¶De sancto sabba abbate. XXIX

Sabbas abbas ex prouincia capadocie ciuitate mutalapsis patre ioanne matre sophia: claris & xpianis originē traxit. xvii. theodosii ipatoris āno. Dū aūt pater ei⁹ militatur⁹ cū uxore alexandriā pgeret: filiū puulum hieremie fratri cōmendauit. Quem dum uxor illius inuite conspiceret: puer relicto seculo occulte patruum deserens: & ad monasterium quod dicitur scando fugiēs: ab abbate gregorio suscept⁹ ē & monachus effectus: qui i omni sanctitate uiuens: etatis processu summa preditus abstinentia cepit etiam clarere miraculis. Inter que dum tempore hyemali pistor uestes lotas siccandas in furno adhuc calido posuisset: & oblitus ipsarum clibanum pro pane coquendo ex incuria accendisset: deinde recordatus uestium damnum suum defleret. Sabbas compassione motus furnum ingressus accensum illesas uestes illesus eduxit.

¶Post hec perrexit ad eremū ad gerasimū abbatem: ubi multa diaboli figmenta & certamina superans dudum mansit. Deinde ueniens herosolymam sibi locellū edificauit: & sacra loca quotidie perlustrans ad locellum redibat contemplationi uacans. ¶Die quadam apud ecclesiam sancti ioannis baptiste mulierem dud..n fluxum sanguinis passam sanam effecit. ¶Quendam etiam a demone obsessum liberauit. ¶Et cum sicci tas nimia populum urgeret: adeo ut neq; in puteis neq; in foueis aqua reperiri posset: & ex hoc ciuitas periclitaretur: fodientibus ciuibus in locis plurimis si forte aqua alicunde prorumperet: oratione sancti pluuia largissima noctu descendit: que foueas & cisternas repleuit: omnemq; populum satiauit. Sicq; multorum signorum gloria clar⁹ uirtutibus pollens: sub ioanne archiepisco po quieuit in pace die sabbati noñ decembris anno domini. 524. sepultus hierosolymis inter duas ecclesias: cuius corpus inde processu temporis uenetias delatum: quiescit in eccl'ia scī antonini martyris.

¶De scō basso epo & martyre. XXX

Bassus episcopus ex nicea ꝓuincia dum christum predicaret a perennio preside detentus & ad deorum sacrificia inuitatus: cū idolis imolare contemneret: primo in equuleo suspēsus ac diuti⁹ tortus est: deinde laminis ardētibus circa latera appositis excruciatus iesum christum dominum maiori constantia profitebatur. Quapter in equuleo leuat⁹ fustib⁹ & scorpionib⁹ ꝑsidis iussu diutissime cesus ē. Post hoc depositⁿ ad statuas deoꝝ ligna pro sacrificio portare compellitur: data sententia: ut si non sacrificaret: eodem igne cōsumeretur: qui dū sacrificare cōtemneret: in ignem missus sed in eo dudum manens illesus educitur. Sicq; a preside ad iudicē nicee prouincie destinat cum litteris sibi mandantibus ut bassū: aut sacrificare compelleret: aut excogitatis supplicīis perimeret. Sed dū a iudice suasus sacrificare nollet: fabricatis duob⁹ clauis ad mensuram longitudinis corporis eius eisq; a plātis pedū per medium corporis usq; ad uerticē confix⁹ in christi ꝓfessione emisit spiritū noñ decēbr. tpe decii & ualeriani. Cui⁹ corp⁹ a xpianis i nicea ciuitate sepultū est.

¶De scā crispina ..rgine & martyre. XXXI

Crispia uirgo i aphrica ap. colonia thebestina tpe diocletiani & maxiani impatoꝝ cū sacrificare nollet iussu anolini pcōsul⁹ dcollata⁹ ē: ibiq; sepulta noñ. decēbr

¶De scō dalmatio epo & martyre. XXXII

Dalmati⁹ martyr & eps de italia oriūd⁹ pre senatore dū xpian⁹ esset occult⁹ oia deserens ad albā ciuitatē deuenit: ibiq; xpm pdicare cepit & miracul clarere. ad quem quidam ualentin⁹ magister militū de rauenna ueniens eius audita fama pro filio

ſuo graui infirmitate detento ſu pplicare cepit: orationeq; fuſa ſanctus filium libera tum eidem nunciat: qđ ille repatrians dum uerum eſſe cognouit ad dalmatium rediit & conuerſus ad chriſtum ab eodem cum filio baptiſmum ſuſcepit. Iterumq; ad propria remeans & chriſtum annuncians miraculi teſtimonio multos ad fidem conuertit: dein de dalmatius angelo duce ticenum ueniens dum flumen ſine põte uel naui ab angelo in momento tranſuectus multis coram poſitis tranſiuiſſet: populum multum conuertit ad chriſtum. Ibiq; conſtitutus epiſcopus predicationis officium fideliter perficiebat: dei de ad gallias tranſiens: plurimos infideliuꝫ chriſtianos effecit. Et poſt hec reuelatione diuina: dum ad ſuam rediret eccleſiam iuxta flumẽ ticeni ab infidelibus captus & ĩ cerebro gladiis percuſſus per martyrium migrauit ad chriſtum. Sed dum corpus eius exanime ſtaret nec dudũ cecidiſſet uiſo miraculo multi ex infidelibus conuerſi ſunt. Sepultuſq; eſt ibidem miraculis clar⁹. Paſſus eſt autem die noñ decembris.

¶ De ſcõ Nicolao epõ & confeſ. .XXXIII.

NIcolaus epiſcop⁹ ciuis patere urbis patre epiphanio matre Ioanna: diuitibus claris & ſanctis exort⁹ prima die ſue natiuitatis dũ balnearetur erect⁹ ſtetit in pelui fere dimidia hora. Ad ubera matris poſitus. iiii. &. vi. feria ſemel ĩ die mãmas ſugebat: qui ex nomie auũculi ſui nicolai myreorum antiſtitis uocatus eſt nicolaus. Dũ adhuc puer imbuendus litteris a ſcholis rediret: claude femine eidem obuie greſſũ rectum tribuit. ¶ Cuidam ſeruo dei nomine ſabbatio in ex taſi poſito palatium mirificũ auro & gemmis fabricatum cum ſede mirabilis claritatis intro poſita oſtenditur: que omnia nicolao adhuc puero in celeſtibus p̃parata reuelantur. Factus autem iuuenis coetaneorum conſortia & mores deuitans eccleſiam frequentabat: & que de ſcripturis audiebat memoriter retinebat. ¶ Parentibus defunctis quid de diuitiis ſibi dimiſſis domino gratum ageret cogitabat. Hinc auaritiam ſi non daret. Hinc inanem gloriam ſi preberet ĩcurreẽ formidabat. Sed poſt dies modicos dum quidam conciuis nobilis ad extremam deductus inopiam: tres filias ſuas uirgines fornicari diſponeret: ut inde miſerrimus quicquam p uictu acquireret. Nicolaus hoc audiens noctu domum uiri latenter adiens per feneſtram auri pondus intro clam proiecit clamq; diſceſſit. Quod homo ille reperiens ex eo primogenitam maritauit. Et dum idem ſecundo ſanctus confeſſor peregiſſet: ſecundam filiam ſimiliter pater nuptui tradidit. Dum autem tertio dei famulus idem opus perfeciſſet homo ille qui uigilans benefactorem ſuum ſtudio obſeruabat: ſanctũ fugientem cepit: eũq; cognouit & ad pedes eius ſe proſtrauit. Quem ille erigens eidem ſuperinde ſilentiũ quoad uiueret impauit: illeque tertiam filiam coniugio dedit. ¶ Poſt hoc defuncto archiepiſcopo myreorum dum epiſcopi ſuffraganei pro eligendo preſule orantes conueniſſent: reuelatur cuidam epiſcopo magne auctoritatis: in quẽ uota omnium dependebant: q; illum elligere deberent: quem hora matutinali primum ad ianuam eccleſie nicolaum nomine repperirent. Cum antem nicolaum mãe expectantem epiſcopus repperiſſet & nomẽ ipſius didiciſſet: eundem licet ſatis renitentem in cathedra collocarunt. Qui gregi dominico prefectus ad amplioris perfectionis apicem: omni decoratus uirtute attingere ſatagebat multiſq; miraculis coruſcabat. ¶ Quadam die cum ſuis clericis ad refectionem diſcumbẽs deficiente ſibi uino modicum uini in uaſculo allatum quod uix tribus in menſa ſufficeret cunctis in fundi p̃cepit: & ad ſufficientiã omnibus fuit ſatis. ¶ Alio quoq; tempore dum unicus ſolũmodo panis in cellario repert⁹ eſſet: operariis in eccleſia ſua laborantib⁹ appoſuit. Indeq; plene omnes refecit. ¶ Virum & uxorem q xxx. fere annis ſine prole fuerant: ad ſe uenientes: & p filio ſupplicantes oleo lampadis eccleſie inunxit & orationem premiſit. Eodemq; anno mulier filium enixa: eundem in miniſtrum uiro dñi obtulit: quem ille baptizauit: & ſacris litteris erudiuit. ¶ Obſeſſum a demonio de regione andronica liberauit: puellam manib⁹ aridis de caſtello euãdis ſanauit: & alios multos a diuerſis paſſionibus dei uirtute curauit. ¶ Dum eccleſiam conſtrui faceret & lapis magnus in edificium opus eſſet: qui a. lxx. hominibus nullatenus moueri poterat: ſanctus dei ſuper ueniens ſigno crucis premiſſo cum duobus clericis ipſum amouit: & ad locum detulit ordinatum. ¶ Quadam die tẽpeſtate ſeuiſſima quaſſati quidam naute nicolaũ aduocant: & continuo uir quidã eis apparuit dicens ſe eſſe nicolaum ab eis aduocatum: qui eos in antẽnis & rudentibus iuuare cepit ſtatimq; tempeſtas ceſſauit. Et dum ad eius ueniſſent eccleſiam: quem nunq̃ uiderant ſine indice cognouerunt. Quod ille non ſuis meritis ſed eorũ fidei attribuere docuit. ¶ Dũ quodã tempore fame ualida regio eſſet oppreſſa & naues onerate tritico ad portũ myree deueniſſent rogauit ſanctus nautas ut ſaltem proquaq; naue in centũ modiis eoꝝ inopie ſubueniret. Cnmq; illi nõderent

non audere hoc facere: eo ꝙ mensuratū alexandrie granum eadem mensura constantinopoli in horrea imperatoris eos reddere oportebat: instat sibi: ut petita adimpleant: confisus in christi gratia: ꝙ nihil diminutionis in eorum mensura recipient: quod cum fecissent: mensuram quam receperāt integre ministris regiis reddiderunt: & miraculum narrauerūt. Granum autem illud quod sanctus acceperat miraculose per biennium ad uictum & usum seminis abundauit. ¶ Sed cum adhuc in regione illa aliqualis cultus idolorum supereſſet: arborem quandam diane consecratam quam quidam colebant rustici: sanctus precidit: diabolo in aera ululāte se de sua sede per nicolaum eiectum. Et dum quidam uiri ad sanctum uisitandū nauigio pergerēt: demon in specie deuote mulieris eisdem in sagenula apparuit: oleum i uase tribuit: rogans ut ex eo parietes ecclesie sancti nicolai perungerent: eo ꝙ ipsa tūc ad ipsum locum accedere non posset. Qua discedente in alia nauicula eisdem cum pluribus uir apparuit nicolao simillim⁹: muli erem illam dianam fuisse docuit: & ut oleū sibi datū in mari iactarent admonuit. Quod proiectum in mare contra naturam aquam inflāmauit: qui dum myream ueniunt: nicolaum conspiciunt: ipsumq; esse qui sibi apparuerat recognoscunt. ¶ Eodem tempore dum imperator constantinus tres principes nepotianum: ursum: & neapoleonem contra hostes imperii misisset: & illos ad portum myree applicantes: uir sanctus ad prādium inuitasset: cum essent in mensa nunciatur uiro dei: cōsulem pecunia corruptum tres iuuenes milites innocentes decollari mandasse. Illico sanctus tribus illis principibus sibi associatis ad locum properauit: & iuuenes iam genu flexo gladium uibrantis expectantes repperit. Audacter igitur se i spiculatorem ingerens gladium sibi extorsit: innocentes exoluit: quos secuu adducens consulem adiit: eumq; durius obiurgans: tandē penitentem suscepit. ¶ Dum autem principes imperiales cum uictoria redeuntes: ab imperatore magnis honoribus sublimati fuissent: ex inuidia apud eum de proditione delati sunt: quos ille carceri traditos precepit mane sine audientia decollari. Qui liberationem trium iuuenum factam a uiro dei recolentes eiusdem se meritis cōmendarūt. Eadem nocte uir dei imperatori per uisionem apparuit: ipsum de impietate redarguit: & nisi innocentes dimittat exitiale bellum eidem cōminatur ad mortem. Interrogatus quis esset: dixit se esse nicolaum ep̄m myreorum: similiq; uisione prefectum exterruit: Euigilans princeps uiros aduocat: & si cui sancto se cōmendassent interrogat. Qui dum se sancto nicolao cōmendasse dicerent. Miratus imperator ueniam petiit: innocentes absoluit: & eosdem ad uirum dei cum muneribus destinauit. ¶ Fertur beatum nicolaum adhuc senem niceneo concilio interfuisse: & quendam arrianum zelo fidei in maxillam percussisse: ob idq; a concilio mitra & pallio priuatum extitisse: propter quod ut plurimum sine mitra depingitur. Sed dum aliquando missam beate uirginis: cuius erat deuotus: in pontificalibus celebraret: & priuationem mitre & pallii deflereret: quasi zelo nimio fidei sibi ablata: ecce cunctis uidentibus duo angeli eidem astiterunt: quorum unus mitram: alius pallium sibi diuinitus restituerunt. Et extunc insignia reassumpsit sibi celitus restituta. Qui ad ultimam horam deueniēs: angelos sibi occurrentes conspexit: & suum cōmendans spiritum domino in pace quieuit die octauo iduum decembris āno domini. 345. Ex cuius ossib⁹ oleum iugiter emanare cōsueuit: quo liniti languidi a cunctis infirmitatibus sanabantur. ¶ In multis chronicis inuenitur: ꝙ post multum temporis destructa a turchis myrea ciuitate a mercatorib⁹ barrēsibus corp⁹ sci nicolai barrū trāslatū ē: ibiq; iacere usq; i p̄s: ut plurimū credit & a multis peregrinantibus uisitatur. Veneti autem idem corpus asserunt uenetiis delatum. Cuius historia translationis debito loco uidelicet tertio calendas iunii ponetur. ¶ Miracula autem sancti: tum quia infinita esse dicuntur & inumera: prout collecta ecclesia asserit: tum etiam quia ea sola de sanctis ponere curauimus: que uel in uita eius uel circa mortem: aut erga eorum corpora contigerunt: ex aliis uoluminibus lectori legenda dimittimus. ¶ Hoc solo ad eius uenerationem exarato: ꝙ dum beati nicolai historia de nouo edita esset que notata cum suo cantu ad manus quorundam fratrū monasteriū sancte crucis de cesena deuenisset: & fratres eam in eius festo canere ad officiū uellent: eorum prior omnino recusauit: & fratres redarguit: dicens ioculatoria i ecclesia non esse licitum decantare. Nocte superueniente sanctus nicolaus priori apparuit: eumq; uultu terribili lecto abstraxit: pauimento collisit: & incipiens antiphonam. O pastor eterne ꝛc. per singulas differētias uocum fuste quem tenebat: ictus supra dorsū patientis ingeminans: per ordinem ad finem usq; decantauit. Qui semiuiuus dimissus clamoribus fratres excitans uisa & gesta narrauit antiphonam quam nunq̄ audierat rettulit: & centum notas in ipsa consistere didicisse ex centum p̄cussionib⁹ quas susceperat

adiecit :[& prout dixerat sic esse compertū fuit. Dataq; licentia fratres nouā historiam eo die & deinceps tā ipsi q̄ alii in multis ecclesiis celebrarunt.

¶ De scō Nicolao papa prio. XXXIIII.

NIcolaus papa huius nominis primus natione romanus ex patre theodoro successit benedicto .3. & sedit annos .ix. menses .ii. dies xx. Et ut in chronica martiniana habetur post magnum gregoriuʒ papā nullus usq; ad eum apparuit i sede romana eidem sanctitate ꝓparandus. Floruit autem tē pore Ludouici secundi ip̄atoris. Hic michaelem constantinopolitanum imperatorem excōmunicauit propter ignatii patriarche iniustam depositionē. Excōmunicauit etiaʒ lotharium regem gallie ꝓpter gualderade pelicis sue societatem. Qui rex tpe hadriani successoris nicolai pape romā ueniens concubina dimissa: absolutionem ab eo recepit & non multo post uita decessit. ¶ Huius tēpore sanctus cyrillus pene omnium sclauorum apostolus corpus sancti clemētis pape a cersona ubi in mare ponticum proiectum fuerat: ex mari exiccato auferens romā detulit. Quod per nicolaum papā in ecclesia sancti clementis reconditum fuit: ubi & ipse cyrillus paucis expletis diebus sepelitur miraculis corruscando. Nicolaus uero papa post multas & uberes collatas elemosynas & alia multa bona que fecerat in christo quieuit: & in ecclesia sancti petri apostoli sepultus est.

¶ De sanctis dionysia datiua & sociis martyribus. XXXV.

DIonysia: datiua: leontia & Emilanus medicus & religiosus uir nomine terrius: nec non bonifacius & seruus & uictricus atq; maiori cus adolescens: apud aphricam martyrio coronati sunt. Qui omēs persecutione uandalica sub Hunerico rege arriano pro confessiōe fidei catholice: & ne ab arrianis rebaptizarentur decertātes: grauissimis & innumeris suppliciis excruciati: confessorum christi numero sociati sūt. viii. idus decembris. Ex quibus maioricus adolescens: dionysie matris sue eidem in tormentis assistentis ex hortationibus roboratus in certamine confessionis spiritum reddidit. hec ado

¶ De scō ābrosio epō & doctore. XXXVI

AMbrosius episcopus & doctor: cuius festum obitus occurit .ii. nonas aprilis. Hoc uero die quo episcopus est ordinatus ab ecclesia romana celebratur filius ambrosii romani tūc p̄fecti galliaꝝ i galliis natus & i cunabulis i p̄torio posit⁹: dū dormiret apto ore: examē apū faciē ei⁹ & os ipleuit: ut q̄si i alueolū suū itrarēt & exirēt: que postea euolantes in tantam altitudinē aeris eleuate sunt: ut humanis oculis mīme uiderentur. Quod pater cernēs & territ⁹ infantulum predixit aliquid magni futurum. Et cum puer esset matri & sorori manū osculā dam porrigebat: ut sacerdotibus fieri conspexerat: qđ soror tum deridebat. ¶ Cū ergo rome factus iuuenis & litteris eruditus causas poraret: a probo prefecto pretorii mittitur ad liguriam emiliāq; regendam ꝓuinciam: uenitq; mediolanum. Mortuo uero auxentio episcopo arriano: cum popul⁹ propter presulis electionē i seditionem positus esset: & ipse pro seditione sedāda ad ecclesiam perrexisset: uoce ifantis subito ambrosium episcopum clamante: ab omnibus tam arrianis q̄ catholicis pontifex eligitur. Quod ille audiēs contra morem suū homines torqueri fecit: ut sic ab ei⁹ electione cessarent. Deinde profiteri philosophiā uolens quasi rem christianis suspectam: dum non permissus esset publicas meretrices ad se igredi fecit: populoq; magis acclamāte: peccatum tuū super nos: noctu ausugit. Et dū se ticenum ire putaret: mane ad portam romanam ciuitatis se repperit. Interim missa electione ad ualentinianum imperatorem eam approbauit: gaudens ꝙ iudices a se directi ad sacerdotium peterentur. Ambrosius uero in possessione leōtii latuit. Sed relatione imperatoris ueniente producitur Et q̄uis multam renitens: tandē electiōi cōsentire cōpellitur. Et cū adhuc esset catheciminus baptizatur: &. viii. die in episcopū consecratur. Qui cum post annos quattuor romam uenisset matre defuncta: & germana manum eius oscularetur subridens dixit in se iam impletum: qđ puer uaticinat⁹ fuerat. Vbi etiam paralyticam in lecto cubantem: solo uestimenti eius contactu: sanā effecit.

¶ Sed & cum contra uoluntarem iustine ipatricis arriane: catholicū in episcopum ꝓmouisset multas ab ea insidias & persecutiones passus est: adeo ut etiam una ex uirginibus arrianorum ut eum ad reliquas cedendum traheret: ipsum per pallium cepisset: quā die sequenti Ambrosius morte defunctam subita honorifice sepeliuit gratiā pro contumelia rependens. Redieniq; mediolañ ad suggestionē auguste multi sibi calūniantur: & multas iniurias patitur. ¶ Et dū in exilium mittendus putaretur: & quidam uicin⁹ quadrigam ad eum exportandū passet iusto dei iudicio anno uertente ipse in eadē carruca i exiliū missus ē. ¶ Cū ät plures obsessi a demonib⁹ se ab Ambrosio torqueri dicerēt & iustina cū arrianis ābrosio impo-

nerent:quod pecunia cõparet qui se ab im/
mũdis spiritibus torqueri assereret: subito
unus ex illis demone oppressus clamabat
q̃ utinam qui nõ credunt ambrosio:ut ipse/
torquerentur:quem ceteri arriani in piscinã
necauerunt. ¶Hereticus quidam inconuer/
tibilis:dum predicãte episcopo:uidit ange/
lum ad aures eius loquẽtem:conuersus est:
& fidem quam persequebatur: defendebat.
¶Quidam magus:qui demones ad eum ce/
dendum inuocabat:audiuit ab eis:q̃ nec ad
fores eius appropinquare presumeret:quo/
niam ignis de domo eiꝰ exibat: q̃ etiam eos
longe positos cruciabat. ¶Quodam demo
niato mediolanum intrante: demon ex illo
exiens alium ex urbe egredientem iuasit: di
cens q̃ ambrosium timebat: & ob id urbẽ
ingredi formidabat. ¶Dum quidam ad pre
ces auguste eum noctu uolens gladio per/
cutere:brachium eleuasset:subito manꝰ eiꝰ
exaruit. ¶Cum apud thessalonicam ex sedi
tione populus iudices lapidasset:iratus the/
odosius imperator omnes thessalonicenses
perimi iussit:nocentes ab innocentibus non
secernens. Et cum mediolanum uenisset uo/
lens intrare ecclesiam ab ambrosio prohi/
betur:& de tanto scelere audacius increpat
Qui cum dauid homicidam & adulterũ al/
legasset:audiuit ab eo: q̃ quem allegauerat
delinquentem imitaretnr & penitentem. Et
a doctore sancto suasus publicam agere pe
nitentiam non est dedignatus. Cũq̃ peniten
tia peracta die pasche pro cõmunione sumẽ
da cancellos ecclesie intrasset: ambrosiꝰ eũ
extra chorum repulit: dicens locum illum
clericis assignatum:& q̃ purpura facit im/
peratores non sacerdotes:cui imperator hu
militer obediuit:& reuersus cõstantinopo/
lim:dum in ecclesia extra cãcellos maneret
inuitatus a patriarcha ut intraret: miratus
ait:se unum uidisse ambrosium sacerdotem
¶Dum ad palatium macedonii magistri of
ficiorum pro cuiusdam intercessione acces/
sisset: & fores clausas repperisset. ꝑminatꝰ
est illi:q̃ cito ad ecclesiam ueniens apertis
ianuis intrare non posset. ¶Post modicum
tempus macedonius ad ecclesiam fugiens ti
more inimicorum patentibus ianuis aditũ
reperire non ualuit. ¶In ciuitate florentie
filium cuiusdam nobilis nomine pansonem
puerum obsessum a demonio liberauit. Et
dum post dies modicos puer subito expiras/
set mater ipsum ĩ lecto sci defunctum loca/
uit:quem ille supueniẽs oratione & lachry
mis suscitauit. ¶Nicetius quidam notarius
dolore pedum uexatus:dum ad episcopum
celebrantem pro cõmunione accessisset:& il
le pedes ipsius casu calcasset: exinde a dolo
re ereptus est. ¶Hospitatus in quadam uil
la tuscie apud quendam diuitem filiis & fa/
milia abundantem:dum uir se de cunctis si
bi ad uotum succedentibus iactasset:& q̃ ni
hil sibi aduersi in uita sua aliquando conti
gisset:ambrosius territus inde cum sociis se
stinus discessit:dicens ibi tutum non esse p̃
manere:ubi dominus non erat. Quo abeun
te & aliquantulum procedente uir ille cum
domo & omni familia terre hiatu absortus
est:usq̃ in presens quadam fouea ibidem in
testimonium permanente. ¶Ipse suum obi/
tum p̃sciuit & reueleuauit: q̃ usq̃ pascha
cum fratribus esset. Et dum die quodã psal/
mum.xliii.cum notario dictaret:uidit nota
rius ignem caput eius in modum scuti ope/
rientem & per os eius intrantem:facieq̃ eiꝰ
ut nix effecta post modicũ ad colorem pri/
stinum rediit:quo die dictandi & scribendi
finẽ fecit. Post dies modicos grauiter egro/
tare cepit. Et dum ad extrema ꝑpinquaret
& quattuor eius diaconi de eligendo episco
po inter se tractantes:simplicianum nomi/
nassent ita silenter:ut uix mutuo se audirẽt:
ipse longe positꝰ tertio clamauit:senex: sed
bonus. Quod audientes illi mirati sunt: &
non nisi illum post eius obitum elegerunt.
Honoratus quoq̃ presbyter ecclesie uerce/
leñ.expectans eius obitum: cum se sopori
dedisset: audiuit se tertio uocari: ut surge/
ret festinanter:quia statim erat recessurus:
qui surgens ei corpus domini obtulit: quo
sumpto uir domini manus ĩ modum crucis
expandit:& orans sub silentio expirauit die
2.nonas aprilis anno domini.380. tempore
theodosii senioris: celebratur autem eius fe
stum ab ecclesia die quo episcopus est ordi
natus ut dictum est: scilicet die septio idus
decembris. ¶Eadem hora uisus est in quo/
dam monasterio in partibus orientis inter
monaches psallentes orans: & notato tem/
pore repertum est beatum uirum tũc a cor
pore migrauisse. Et cum ĩ nocte pasche cor
pus eius ad ecclesiam delatum fuisset:pluri
mi infantes baptizati eum uiderunt sedentẽ
quasi in cathedra tribunali ut dicebãt. Alii
eum ascendentem digito parentibus osten/
debant:plurimi quoq̃ stellam supra corpꝰ
eius uidisse testati sunt. Sepultus est die pa
sche apud basilicam ambrosianam: ubi de/
monum turba se ab illo torqueri clamabat
ubi & infirmitates curantur:& demones us/
q̃ in presens effugantur. ¶Hic doctor san/
ctissimꝰ multa utilia opuscula ĩ ecclesia dei
cõposuit: uidelicet librũ exameron. Item li
brum de officiis. Itẽ de conflictu uitiorũ &
uirtutum. Itẽ librum de uirginibus. Itẽ ui/
tam beate agnetis. Item librũ de paradiso &
eiectione primi hominis. Item de oblatione
caim & abel:& quid ipsa oblatio significet.

Item de receſſu abrahe de meſopotamia. Item ad flacellã reginam de ſpiritu ſancto. Item cõtra arrianos libros plures. Item cõ tra apollinarem librum.i. Item ad Sauinu epm de trinitate librũ.i. Itẽ ꝓmẽtariog i lu cam libros plures. Item librum xpianog. Item ad diuerſos libros.lxxv. Itẽ tractatus xiiii. Epiſtolas breues.lxxvii. Sermones de clamatorios.lxxv. Scripſit & libros de ſpũ ſancto quos gratiano principi direxit. Item librum de exceſſu ſatyri. Itẽ rhythmos ſup deprecatõe pluuie & ſerenitatis: & alia mul ta que enumerare longum eſſet. Compoſuit & officium & hymnos ac ordinẽ miſſe: qui i eius eccleſia obſeruantur.

¶ De ſcõ Agathone martyre. XXXVII.

AGgathõ martyr apud alexãdriã ſub decio impatore paſſus eſt. Qui cum eſſet miles & prohibe ret quoſdã gentiles uolẽtes illu dere cadauenerib martyrum: cl amor repente totius uulgi aduerſus eum extollitur. Oblatuſq; iudici cũ in ꝓfeſſione chriſti perſiſteret: capite pro pietate dam natus ẽ. vii. idus decembris. hec ado.

¶ De ſancto Agathõe abbate. XXXVIII.

AGathon abbas per triẽnium lapi dem in os tenuit donec taciturni tatem diſceret. Interrogat quid uirtus plus haberet laboris. Re ſpondit oraꝝ deũ: eo q; demones orantẽ ſemper ipugnant ut orationẽ iterrũ pant. Interrogatus a quodã quomodo cũ fratribus habitare deberet. Rñdit ſicut in prima die nunq̃ fiduciam aſſumẽdo: eo q; fi ducia ſit genitrix paſſionũ. ¶ Dixit quoq; q; ſi iracundus etiã mortuos ſuſcitaret non placeret alicui: nec ipſi deo propter iracun diam ſuam. ¶ Fuit autẽ agathon ſapiẽs ad i telligendũ: ipiger ad laborandum: parcus i cibo & ueſtimento: qui dicebat ſe nunquam dormiuiſſe hñs aliquid aduerſus quẽquam nec dormire pmiſiſſe hñtem aliquid aduer ſum ſe. Moriturus triduo aptis oculis i extaſi manſit: & pulſatus a fratribus dixit ſe diuino iudicio aſſiſtere & anxie timere: eo q; q̃is in mandatis dei laboraſſet pro uiri bus: neſciebat adhuc utrum deo placerent opera ſua: quia aliter ſunt iudicia dei: aliter hominum. Quo dicto ſpm cum gaudio emi ſit: uidebant enim eum colligentẽ ſpiritum quẽadmodum ſiquis ſalutat amicos ſuos di lecto s. hec in uitis patrum.

¶ De ſancta Fara uirgine. XXXIX.

FAra uirgo de frãcia tpe heraclii imperatoris claruit. Cui pater hagerricus de burgũdia duxit o riginem. Hic claris natalibus or tus: in aula theodeberti regis frã corum inclytus ex uxore ſua Ieodegunda: tres filios procreauit omnes ſanctos. ſ. faro nem ualpertũ & canoaldum: filiam quoq; uirginem faram. Que dũ iuuenilibus annis uirginitatem ſuam deo uouere cupet: ſed a patre prohiberetur qui filiam nobilem no bili ſponſo tradere diſponebat: tãta lachry marum inundantia fleuit: q; uiſum amiſit quem tum dominus ei per beatum euſtaſiũ epiſcopum reſtituit. Adhuc quoq; patre ad eius nuptias intendente: fara ad eccleſiam a poſtolorum principis cõfugit: quam pater cum miniſtris ut eam pimeret iniecutus: tẽ tam tandem carceri mãcipauit. Interea bea to euſtaſio de legatione regis lotharii rede unte: multa precum inſtantia patre eius pla cato ꝓcurauit: ut uirgo dei de carcere edu ceretur & ſanctimonialis conſecraretur: qđ uix patre annuente factum eſt. Et a ſancto gundoaldo meldẽ. epiſcopo habitu uirgi nitatis aſſumpto cenobio quoq; eidem uirgi ni in ſolo paterno edificato: ipia i pudicitia & ſãctimonia perſeuerans plena uirtutibus quieuit in pace. vii. idus decembris: ut ſcri bit Sigibertus.

¶ De ſancto Martino abbate. XL.

MArtinus abbas apud ciuitatẽ ſan tonas uite ſanctitate & mirabili bus ſignis prepollẽs die. vii. idu um decembris i chriſto feliciter obdormiuit: ad cuius tumulum crebrerrime diuinitus miracula multa fiũt ut dicitur in martylogio adonis.

¶ De ſancto Genebaudo epõ. XLI.

✝ Latro epſs.

GEnebaudus epiſcop laudunẽ. a ſancto rmigio epiſcopo remẽ ſub clodoneo rege cõſtitutus ẽ. Qui uxorem habebat nepte ſan cti remigii quam quidẽ reliquerat: tamẽ ſecu cohabitabat: unde ex frequẽti conuerſatione cum ea peccauit: que filiũ concepit & peperit: quem epiſcopus latro nem nominandum mandauit: eo q; in latro cinio genit eſſet. ¶ Verum ne ſuſpitio oriretur adhuc coniugem ad ſe uenire permittebat. Penitẽtia q; de peccato ꝑacta: iterum eam cognouit: & filiam genuit quam uulpeculam nominauit. In ſe tandem reuerſus pro remigio miſit: qui laudun uenit. Et dũ ſibi epiſcopus põtificatum cum lachrymis reſignaret: ille q; cauſam quereret: eidem ipſe peccatum ſuum ꝓfeſſus eſt. Remigius autem eum in eccleſia. vii. annis incluſit. In terim q; pro eo epiſcopatum gubernauit.

¶ Poſt ſeptẽnium nocte dominice cene ge nebaudo tienti: & quia ipſe qui penitẽtes re conciliare conſueuerat: nec locum inter penitẽtes haberet conquerenti angelus aſtitit.

peccata sibi dimissa nunciauit: & ut exiens in crastinum penitentes reconciliaret admonuit. Cūq; ille se exire non posse diceret: eo q hostium clausum & signatum esset: remigiusq; claues haberet: angelus saluo sigillo hostium reserauit. Iterumq; illo respondente: etiam si ipse christus sibi mandaret: tamen egredi nollet: nisi qui eum inclauserat adesset: angelus eadem hora remigio pene uigilanti & oranti i crypta beate uirginis remissus appuit: rei seriem pandit: & ad genebaudum educendū: ut ueniret dei parte mandauit: qui etiā i momento se iuxta cellam genebaudi trāslatum reppit: & iussa cōplens ad locum suum eodē īstāti se reductū inuenit. Sanct⁹ quoq; genebaud⁹ i scitate uite pseuerans in pace qeuit. 7. idus decembr̄. Cui & fili⁹ ei⁹ latro i ep̄atu succesſit: q etiā sanctus fuit.

¶ De ꝙceptione beate marie uirginis. XLII

COnceptio scē dei genitricis marie: non qdem ex generali ecclesie īstitutiōe: sed ex speciali quorundam deuotione in pluriſq; ecclesiis celebrat: quāuis enī beata uirgo fuerit in utero matris etiam ab ipsa aīe infusionis die scificata: fuit tn̄ in peccato originali ꝙcepta: quod trib⁹ rationib⁹ ꝙprobatur. Primo quia si fuisset sine peccato originali ꝙcepta: sequeret. q non fuisset filia ioachim sed solum anne: & sic quodāmodo q̄tum ad humanitatem esset equalis christo quod est absurdum & erroneum. Consequētia ꝓbat: quia non potest esse pmixtio seminum uiri & mulieris sine pruritu libidinis & delectationis. Constat autem: q talis pruritus & delectatio habet annexum peccatū originale: ut ꝓbat augustin⁹ in libro de peccato originali. Et ideo cōceptio christi fuit absq; tali peccato: quia ibi non fuit pmixtio alicuius seminis uirilis: & per ꝙsequens nec pruritus libidinis. ¶ Secūdo quia si fuisset sine tali peccato ꝙcepta: sequeret: q non fuisset christi sanguine per eius passionem redempta: quod est falsum & pessime dictum Et probatur ꝙsequentia: quia christi passio fuit ordinata ad peccatum omne delendum siue originale per baptismum: siue actuale per penitentiam: sed cum in beata uirgine nullum fuisset peccatum actuale abolendū si sine peccato originali concepta fuisset xp̄i passio nihil delendum i ea repperisset: & sic per christi passionem non fuisset redempta. ¶ Tertio qnia ex hoc sequeretur: q si beata uirgo ante christū decessisset: quod fuit possibile: ipsa īmediate paradisum ingressa eēt: sed hoc est falsum: ut patet ioānis. 3. Nemo ascendit in celum scilicet ante christum: nisi qui descendit de celo ꝛc. Consequentia ꝓbatur: qnia sola ōriginali culpa adit⁹ regni celorum precludebatur decedentibus sine peccato actuali. ¶ Verum ad rationes que in contrarium a pluribus heresim sapientibus allegantur: sic respondetur. Et primo ubi dicitur: q christus non uenit soluere legem sed adimplere. Cum igitur ipse in lege mandauerit: honora patrem tuum & matrē tuam ꝛc. credendum est ipsum etiam matrē suam in hoc potissime honorasse: respondet q honorauit eam inquantum fuit conueniens: non tamen tantum: q ipse ex hoc exhoraret seipsum. Nam dicere: q uirgo maria esset equalis in gratia humanitati christi: esset ignominia ipsi christo. ¶ Secundo cum dicitur a talibus: q augustinus dicit: Cum de peccatis agitur mentio: nolo de beata uirgine fieri mentionem: intelligendum est de peccato actuali etiam ueniali: a quo omnino imnunis fuit. ¶ Tertio cum opponitur: q ecclesia dei permittit fieri solennitatem de ei⁹ conceptione: quod idem est ac si iuberet: & etiam in curia romana fit tale festum per papam & cardinales. Respondetur: q licet istud festum sortiatur nomen cōceptionis: est potius festum de eius in utero sanctificatione. Sed quia tempus sanctificationis est ignotum sub nomine & uocabulo conceptionis agitur festum de tali sanctificatione. ¶ Huius autem celebrationis festi principium fuit beatus anselmus prior monasterii becensis postmodum cantuariensis archiepiscopus: propter miraculum quod eidem apparuit: quod tale fuit. Dum enim ipse tunc dicti monasterii prior: pro quibusdam urgentibus ad partes britānie nauigaret: dispositiq; agendis⁹ repatriaret: cōtigit tempestate nimia exorta: & intumescente procella nauem periclitari. Et dum cuncti i discrimine nimio positi: omniq; spe humana deserti diuinum adiutorium & beate uirginis flagitarent: potissime autem prior anselm⁹: qui beate dei genitricis fuerat singularis deuotus: subito conspiciunt quendam mirabili claritate fulgentem: pontificali habitu decoratum super undas maris uersus nauem ambulando uenire. Qui proximus naui anselmum uocat: eumq; alloquitur: ut si periculum maris euadere cupit: & in patriā saluus redire: eidem promittat coram deo: q festum conceptionis matris christi: ānis singulis solenniter celebraret: & celebrādum quibuscūq; poterit suaderet. Et cum ille de die festi & officio fiendo interrogasset: respōdit: q. 6. id⁹ decēbris festū illud celebrandū erat: quo die beata uirgo ꝙcepta fuerat: & q idem officiū quo ecclesia utit̄ in ei⁹ natiuitate: in hoc festo dicēdum erat mutato solum nomine natiuitatis in nomen conceptionis.

Et cum prior de homie nūcii iterrogasset: re
spōdit se eē Nicolaū epm a beata dei genitri
ce pro tali reuelatiōe & eox liberatiōe trās
missum: mox anselmus iussa ꝓmisit: & uoto
iterposito ꝓfirmauit: statiq; sedata tēpestate
& flāte uento ꝓspero ad ꝓpria redierūt. Et
sic ab eodē anselmo pri⁹ i monasterio suo: &
deinde i ecclesia cātuariēsi: cui ꝑfuit dictū
festū celebrari cepit. Deīde in plurib⁹ eccle
siis huiusmodi ꝓsuetudo ioleuit. Vt festum
ꝓceptiōis beate uirgis. vi. idus decēbr. & in
calendariis ascribat & solēni officio recola
tur. ¶ Historia uero cōceptionis beate Ma
rie i festo eiusdē natiuitatis scribetur.

¶ De sancto Zenone epo. XLIII.

ZEno ueroneñ. epūs & doctor cla
ruit tpe Galieni ipatoris. Qui a
cunabulis sanctus ex eadē ciuita
te oriūdus i iuuenili etate mona
chus factus: deo sanctis operib⁹
ferueba: orans ad dominum: ut sibi aditū
predicationis in populis aperiret. Egressus
aliqñ d' mōasterio ad piscādū uidit hoiem i
plaustro bub⁹ a demōe arreptis ꝑcipitāt ꝑ
abarupta ad athesim fluuiū uelocissime fe
stinare: quos ille nullaten⁹ poterat retinere
Sāctus aūt signo crucis edito diabolū a bu
bus effugauit: & boues retinuit: ululāte de
mone & ꝓmināte ꝙ ad iuriā sancti uiri de
bub⁹ eiect⁹: ad hoies uexādos trāsiret. Post
modicū tps in epm ueroneñ. elect⁹ gregem
dñi uerbo & exemplo pascebat. ¶ Post hec
dū filia Galiēi ipatoris ab eodē demonio eēt
oppssa: & demō per os ei⁹ clamaret: inde nō
egressurx nisi Zeno epūs adueniret: misit ipa
tor nuncios ad ipm reqrendū. Quē missi ue
ronā uenientes piscātem i flumine athesi repi
unt: eūq; ad impatorē iuitāt negociū expo
nentes. Quos ille se ꝑcedere iussit: & ex ei⁹
piscatiōe tres pisces de dolio sumere ꝓcessit
Illi uero q̄ttuor abstulerūt. Et dū eos ad co
quendum i cacabo feruētis aque posuissent
trib⁹ piscib⁹ decoctis: q̄rt⁹ subrept⁹ uiuus
in uase: ac si i flumīe natabat: donec ipsi re
deūtes sancto piscatori ueniā petūt & furtū
restituūt: quib⁹ ille & piscē ꝓcessit & culpā
idulsit. Dū ergo romā ad palatiū impatoris
aduenisset: & demon ꝑ os puelle clamaret:
se ibidē ampli⁹ manere nō posse: Zeno a uir
gine imūdū spiritū eiecit & coronā impato
ris ab eodē sibi pro mercede traditā i cōpa
rabilis ꝑcii paupib⁹ errogauit: atque ab eo
dem q̄uis christianox ꝑsecutore: licentiam
edificande ecclesie in ei⁹ diocesi ipetrauit.
¶ Rediēs igit Zeno uerbū dñi īstanter pre
dicabat libros & uoluia compilabat: idola
ubiq; destruebat: & ecclesias fūdabat: mul
titudiné quoq; populi ad christū ꝓuertebat
Quē & ciues nimia dilectōe reuerebāt. Sic
q; signis & uirtutib⁹ clarus: ecclesia sua fe
liciter gubernata: i pace migrauit ad domi
num. 6. idus decēbr. sepult⁹ in monasterio
suo: ubi & multiplicib⁹ signox uirtutib⁹ cla
ret. ¶ Refert. greg⁹. i. iii. dial. capi. 19. ꝙ dū
fluuius athesis maxia inundatione adeo cre
uisset: ꝙ ciuitatē ueroneñ. usq; ad fenestras
magnox palatiox occupasset: excrescēs aq̄
ad ecclesiam beati Zenonis deuenit & aptis
ianuis minime itroiuit: & paulisp usq; ad fe
nestras ecclesie tecto ꝓximās puenit: sicq;
stans aq̄ ecclesie ianuas & fenestras clausit:
ac si elementū liqdū in parietē fuisset muta
tum. Et cū multitudo populi utriusq; sexus
intra ecclesiā repta fuisset: & fame ac siti de
ficere formidarent: nec inde egredi possent
ad ianuā ecclesie uenientes aquā ad bibendū
hauriebāt: que ut aq̄ hauriri poterat: sed de
fluere ut aqua: nō ualebat. Orātib⁹ aūt po
pulis aqua ad alueū suū decrescens reuersa
est: aliqua muri ciuitatis ꝑte ex impetu ma
gno dirupta: & que ꝑ aptam ecclesie ianuā
intrare nō ualuit: firmissima urbis munimē
ta diminuit hec gregorius. ¶ Scripsit autē
hic uenerādus antistes libros: de patientia:
pudicitia: fide: spe: & charitate. iii. De iusti
tia tractatū. i. De tiore dñi. i. De spū & cor
pore. i. De eo ꝙ scriptū est. Cum tradiderit
regnū deo & patri tractatū. i. De edificatiōe
dom⁹ dei a salomōe expositioné pulcherri
mā. De ꝓtinētia tractatū. i. De baptismo tra
ctat⁹. iii. De natiuitate dñi & maiestate tra
ctatū. i. De hoc uerbo attēde tibi ne forte fi
at ꝛc. tractatū. i. De circūcisiōe tractatum. i.
De ieiunio. iiii. tprm. i. Super ps. lxxx. tra
ctatū. i. De auaritia. iii. Sup geneſi. 8. Super
exodo. 9. Super isaia. 7. Sup daniele. 3. Sup
iob. i. De festo pasche. 8. De iuitatiōe ad fon
tes. 5. De somnio Iacob sermonē. i. de. 12. si
gnis celi ad neophytos tractatum. i. De fide
ii. Sup Iona. i. Sup historia susāne. i. De die
dominico tractat⁹. ii. De abrahā. ii. De nati
uitate dñi. ii. Epistolā arcadii martyris tpre
suo apud mauritaniam passi.

¶ De sancto Romarico abbate. XLIIII

ROmaricus abbas ut ait sigiber
tus: floruit tpre heraclii impato
ris: & tēporib⁹ sigiberti regis au
strasiox & cloderici regis frācorum. Hic magnus in palatio re
gis theodeberti renūcians seculo factus est
monachus in monasterio luxouieñ. sub ama
to abbate. Quo hūanis exēpto eidē in abba
tie regimine succesit uita & miraculis cla
rus. Existēs aliquando i oppido uosagi: uas
quoddā sicere qd' pridie fuerat multis ex eo
potantib⁹ uacuatū: dum sitiētibus fratrib⁹
uinū defuisset: & unde apponeret nō adeēt
oratione facta diuinit⁹ repletum apportari

iussit:& oibus eadem sicera satiatis:de reliquo egri qcunq; bibentes sanabant. ¶ Dū aliqdo se balneasset: eo de balneo egresso puella leprosa ipsius balnei aqua respersa pfestim a lepra mundat. Quieuit i domino plen⁹ sanctitate sexto id⁹ decēbris.

¶ De scō eutyciāo pape & martyre. XLV

EVtycian⁹ papa & martyr natiōe tuscus de ciuitate luna ex patre marino:marco pape primo i episcopatu succesit:seditq; annis.8 mensib⁹.io.dieb⁹.4. Hic pstituit:ut fruges noue sup altare benedicant fabe & uue solūmodo.Hic sanctissim⁹ papa p diuersa loca.542.martyres manu sua sepeliuit.Et hoc pstituit:ut null⁹ fideliū martyrē sine colobio aut dalmatica sepeliret:q sub psecutiōe aureliani impatoris martyrio coronatur:& sepultus est uia apia i cemiterio calixti.6.id⁹ decembr.& cessauit episcopatus diebus uiginti.

¶ De scō eutyciano confessore. XLVI

EVtyciāus pfessor floruit tpe cōstātini magni impatoris: de quo in prīo libro histore triptite dicitur:q in bithynia circa montē olympum morabatur:diuina repletus gratia i miraculis oñendis:cui⁹ tpe qdam spatari⁹ impatoris ex suspitione tyrā nidis habita contra eum requisitus dum fugeret circa montem olympum reptus grauib⁹ uinculis astrict⁹ est.Quem ad preces parentum sanct⁹ pfessor oratione premissa: primo quidem ianuis carceꝝ sponte diuinitus aptis a uinculis absoluit: deinde ad imperatorem accedens:ei⁹ innocentiā allegans & probans eundē pleni⁹ liberauit:eo q imperator sanctū i maxīa reuerentia haberet.

¶ De sancto macario martyre. XLVII

MAcari⁹ martyr gente libyc⁹ apd alexandriam tpe decii martyriū passus est : q cum a iudice multis uerbis ad negandū fidē suaderet :& eo maiori pstātia xp̄m pfiteretur:uiuus ad ultimū iubet exuri : sicq; martyr efficit.6.id⁹ decembris.hec ado.

¶ De scā leocadia uirgine & mar. XLVIII

LEocadia uirgo genere hispana & nobilis sub daciano pside i ciuitate toletana passa est temporibus diocletiani & maximiani imperatoꝝ:que dū sacrificare idolis ptēpsisset:a iudice dira carceris custodia macerat:donec cogitaret q̄liter eam grauioribus⁹ afficeret penis.Qui cū i emeritana urbe beatā eulaliā uirginē & multos alios seruos xp̄i diuersis & excogitatis suppliciis interemisset.Et hec oīa leocadia i carcere posita audiuisset:genib⁹ in terra positis orans in pfessione dñi ipollutū xp̄o spiritū reddidit.5.id⁹ decēbr.sepulta in eadem ciuitate.

¶ De scō pculo epō & pfessore. XLIX

PRoculus quart⁹ eps ueroñ.claruit tpe maximini impatoris: q dū apud mediolanū degens xp̄ianos psequeret:pcul⁹ psecutionem declinās extra menia urbis ueroñ in pua cellula latitabat:gregē dñi sibi cōmissum sermone ut poterat reficiens & exemplo.Dum aūt martyres xp̄i firm⁹ & rustic⁹ ab anolino pcōsule ueroñ i carcere tēti essent:pculus amodo senex desiderio martyrii flagrans se sponte gentilib⁹ obtulit:ac xp̄m pfessus ab eisdē uinctus pcōsuli pñtat Quem ille delirū putans & p nimia iā senectute amentia ductū solutum abire pmisit: q a ministris colaphis & fustib⁹ cesus extra urbis menia pulsus ad suos rediit: dolēs q eum deus indignum martyrio iudicasset.Illi uero eum uti patrē gratissime receperunt Deinde psecutione sedata:loca terre icē uisitauit cura ecclesie p̄sbyteris suis cōmissa:reuersus aūt dum uenisset ungariā:barbam & comā plixā minuere decreuit iuxta sacroꝝ canonū instituta.Et dū esset i uia fontē orando de terra pduxit:quo i loco plures uiatores uiso miraculo uersi sunt & i ipso fonte baptizati.Ipse aūt ibidē aqua eiusdē fontis pfusus barbā totōdit & comam quodaꝫ hebeti ferro & rubiginoso sic leniter acsi nouacula fuisset acuta.Indeq; ueronā rediens signis & uirtutib⁹ clar⁹ qeuit i pace.5.idus decembr.sepultus in ecclesia sua.

¶ De scō syro epō & pfes. L.

SYr⁹ eps discipul⁹ bti hermarcore aqleien epi ab eodē ordinat⁹ ātistes papiā ciuitatē missus ē ad p̄dicandū iuentio discipulo eidē associato. Qui uenientes ad ciuitatē ueroñ.dū syr⁹ filium cuiusdam nobilissime uidue defunctum sua oīone a mortuis excitasset:eandē dñam cū filio & familia & magna populi multitudine ad xp̄m puertit & baptizauit.Ingredienti uero papiā multitudo populi audita signoꝝ illi⁹ fama eidem occurrit:& ut eos errātes istitutis salutaribus iformaret:unanimes acclamabant.Ipse uero eisdē uerbū dñi p̄dicare cepit:& qcunq; eum tangebāt egroti:saluti sunt itegerrime restituti:Sicq; cunctum populū ad fidē xp̄i puertit & baptizauit.¶ Sed postq̄ sācti martyres geruasi⁹ & ptasius i ciuitate mediolanen p xp̄o passi sunt:qdam liberi⁹ xp̄ianus de reliqis eorūdē martyꝝ btō syro amicabiliter detulit : q̄s ille deuote suscipiens multis i eis uirtutib⁹ usus ē:deinde extra urbis menia ecclesiā i honore eorūdē martyꝝ fabricauit:In q̄ dū sepi⁹ celebraret:die q̄dā

iudeus inter xp̃ianos ad coionem accessit ut sacrã sumẽs eucharistiã luto deiiceret. Sed mox ut eam ore suscepit clamorib⁹ diris se igné ore accepisse dicebat: crucIatusq; ardẽtissimos pati. Corpe aũt dñi a beato uiro ex ore ꝓphano resumpto: qđ miraculose fauces nulla ꝑte tãgebat: sed quasi in aere pendebat. Iudeus a cruciatu eripit & peccatuꝫ ꝓfitẽs baptizat. ¶ In ipsa etiã ecclesia beat⁹ syrus discipulos suos iuentiũ & põpeiũ diacones: chrysantũ & fortunatũ p̃sbyteros ordinauit. Qui uicos & uillas predicãdo circuiens uiri cuiusdã natum surdum & mutũ ab utraq; passione curauit. ¶ Et ueniens ad ciuitatẽ brixieñ puerulũ obsessum a diabolo liberauit: & apud laudeñ ciuitatẽ cecum quẽdã a natiuitate illuminauit. Sicq; in ipsa urbe multos ad fidẽ ꝙuertit. Deinde repatrians pſecutiõe xp̃ianoꝝ exorta: dum pagani circũquaq; missi fideles opprimerẽt: uenientes ad urbẽ papiã xp̃ianos appeterẽ minime ausi sũt eo q; multitudiem timuerũt. Sed dũ blandis ꝰmonib⁹ syꝝ ad sacrificia deoꝝ mollire nituñ: eiusdẽ predicatiõe uersa uice ad dñm ꝙuertunt. Sicq; multoꝝ signoꝝ gloria coruscãs. lviii. ãnis episcopatũ tenuit: & plenus sanctis opib⁹ annoꝝ. ii2. ad xp̃m migrauit. v. id⁹ decẽbris. Sepultusq; ẽ in ecclesia sanctoꝝ geruasii & protasii quã ipse cõstruxerat & dedicauerat.

¶ De sancto Cypriano abbate. LI.

CYprianus abbas peragoricen a pud eãdẽ peragorice citatẽ uir magnifice sanctitatis & clarissim⁹ in miraculis. v. idus decẽbr. in dño feliciter requeuit: ibidẽq; sepult⁹ est: ut dicit in martylogio adonis.

¶ De scõ melchiade papa & martyre. LII

MElchiades papa natiõe apher eusebio in episcopatu successit: & sedit ãnis. iii. mẽsib⁹. vi. dieb⁹. is hic cõstituit nulla ratiõe die dñica aut qnta feria ieiuniũ celebrãdum: qa eos dies pagani quasi sacrũ ieiuniũ celebrabãt. Et manichei ab eodẽ in urbe inuẽti sunt. Fecit quoq; ordinationẽ unã mẽse decẽbris presbyteros. vii. diacones. x. epos p diuersa loca numero. vii. Qui pſecutione ꝓstantini imperatoris anteq̃ fieret xp̃an⁹ martyrio coronat⁹: sepult⁹ ẽ i cemiterio calixti uia apia. iiii. idus decẽbris: & cessauit epatus dies. xvi. ¶ Hic ad utilitatem fidei plures edidit libros aduersus gẽtiles. Item contra iudeos. Itẽ ꝓtra hereticos cathaphrigas uolumẽ precipuũ: Ad principes etiã romanos marcũ antoniũ & luciũ ueꝝ librũ apologeticum pro xp̃i religione conscripsit.

¶ De sanctis carpophoro & abundio martyribus. LIII.

CArpophorus presbyter & abundius diaconus apud hispalim ciuitatẽ hispanie passi sunt sub diocletiani & maximiani pſecutione agente presíde martiano. Qui ab eo ꝓprehẽsi: primo fustibus cesi sunt: deide in carcerẽ plurib⁹ dieb⁹ negato omni cibo & potu recluſi. Inde miraculose p angelum educti sunt. Et dum xp̃m populis ãnunciarent: iteꝝ tenti: ora eoꝝ lapidib⁹ contusa sũt post hec in equuleo leuati ac diutius torti: rursumq; diu in carcere macerati. Nouissime in ꝓfessione fidei gladio ꝑcussi sunt. iiii. idus decembris.

¶ De scã eulalia uirgine & martyre. LIIII.

EVlalia uirgo in ciuitate barcinona ꝓuincie hispanie martyriũ passa est sub p̃side daciano. Que a sancto donato p̃sbytero docta: & ad martyriũ aiata cũ esset ãnoꝝ. xiii a p̃side deteta ad sacrificia deoꝝ ꝓpellit. Et cũ se soli deo celi sacrificare diceret: & xp̃m sponsum sibi eẽ assereret: primo nodosis fustib⁹ ex arbore cũ stirpibus raptis expoliata cedit. Dehinc mãmillis oleo candẽti pfũdit. Inde in massam calcis uiue demergitur. Et cũ hec oia ꝓstantius supasset: iussu daciani olla plũbo liquefacto replet: ipsaq; nuda sup lectũ ferreũ extẽdit: ut si diis imolar renueret plũbo pfunderet. Que dũ passionem thyrsi martyris ꝓmemoraret: & ad xp̃m orationẽ fudisset: plũbum manus ifũdentiũ exurebat: uirgini aut̃ tepidũ erat. Quã dacianus rursum uirgis durissime cedi⁹: & fragmẽtis minutis testulaꝝ plagas eius cõfricari iussit. Et cũ ad hec oĩa supplicia redderet̃ imobilis: & xp̃m pro salute hois passum aptis rationib⁹ cõprobaret: deosq; gẽtiũ cõfutaret: fecit eã p̃ses cãdelis accẽsis i genis exuri. Deide sinapi aceto liquefactũ narib⁹ ei⁹ infundi: nec non calcẽ oleo pmixtã sup uulnera ipsi⁹ aspergi: & sic in caminum succẽsum imitti. Vbi dũ psallẽdo i medio flãmarũ maneret illesa. Iussit eam dacian⁹ inde eductam ad ꝓfusionẽ ei⁹ nudatã & decaluatã p totã ciuitatẽ circũduci. Deide extra urbis muros decollari. Cui⁹ ꝓstãtia multi ad martyriũ aiati sunt. Et dũ eẽt decollata exiit de corpore eius quasi spẽs columbe: que ad celos euolauit. Cuius corp⁹ donatus presbyter sepeliuit. iiii. idus decẽbris i eadẽ citate.

¶ De scã Iulia uirgine & martyre. LV.

IVlia uirgo apud ciuitatem eandem barcinone martyriũ sub eodem p̃side passa ẽ. iiii. idus decẽbris. Que fuit ꝙuirginalis beate eulalie & comes ĩdiuidua: eidẽ ad passionem propanti: propter qđ ab eodẽ dacião in ipo loco sine audiẽtia decollata ẽ.

& a ꝑsbytero donato sepulta: ut dicit ado.

¶ De scō damaso papa & ꝓfes. LVI

DAmasus papa huiꝰ nois primꝰ natiõe hispanꝰ ex pre antonio felici pape scdo i eꝑatu succesſit: & sedit annis. 18. menſ. 2. dieb⁹. 10. Et cũ eodẽ ordinat sub ꝓtẽtione ursinꝰ: & scō ꝓcilio sacerdotũ ꝓstituerũt damasum: qa fortior & pluria populi multitudo cũ eo erat: ursinũ uero eiecerũt ab urbe: & ꝓstituerunt eꝑm neapoli. Damasus i synodali iudicio dãnauit liberiũ papã eiꝰ ꝑdeceſſorẽ hereticũ: & oia facta eiꝰ cassauit. Huic scissimo uiro beatꝰ hieroꝰ multa ecclesie religionis scripta misit: & ad eiꝰ istantiã ipse hieronymꝰ officiũ i ecclesia romana celebrãdũ excepto cãtu ꝓposuit: psalterium ꝑ nocturnos diuisit: & uersiculũ Gloria pri. post ps cãtari istituit: que oia papa damasus approbauit: & ꝑ ecclesias cãtari ꝓstituit: & ut chori i duas ptes diuisi psalmos alternati canerent mãdauit. Precepit etiã: ut ꝑsbr celebretur ꝓfessionẽ faciat: priusq ad altare accedat. ¶ Hic iuidiose accusat de adulterio: & facta synodo coram. 44. epis se purgauit: & dãnauerunt diacones ꝓcordiũ & calixtũ eiꝰ accusatores. ¶ Hic elegãs i metro ꝓponẽdo igeniũ habuit. Fecitq; basilicas duas: unam iuxta theatꝝ sci laurẽtii: & alterã i catacumba ubi iacuerunt corpa apostolorꝝ petri & pauli: i quo loco platoniã ipsã uersibꝰ adornauit. Multaq; corpora scōrꝝ reqrens iuenit quorꝝ etiã tũbas uersibꝰ adornauit. ¶ Huiꝰ tẽporibꝰ scda synodꝰ. cl. patrꝝ apud ꝓstantinopoli celebrat: i q̃ macedoniꝰ dãnat: q ſpiritũ sanctũ deũ esse negabat: & assertũ ẽ ſpiritũ sanctũ esse ꝓsubstantialẽ pri & filio: dataq; est forma symbolo quã latina ꝓfessio ꝑdicat i ecclesiis. ¶ Hic fecit ordinatões qnq; ꝑ mensem decẽbriũ ꝑsbros. 32. diaconos. ii. epos ꝑ diuersa loca nũero. 62. Octogenarius moritꝰ. 5. idꝰ decẽbr. & sepultꝰ ẽ i basilica sua uia ardeatina iuxta matrẽ suã & germanã: & cessauit eꝑatꝰ dies. 31. ¶ Multa opuscula breuia heroico carmĩe ꝓposuisse fertꝰ Scripsit ad beatum hieronymum libellum de gestis pontificum & epistolas plures: floruit tempore theodosii senioris.

¶ De scis fusciano & uictorico mar. LVII

FVscianus & uictoricꝰ martyres urbis romane ciues oriundi: ide egressi i frãciã ad sanctũ qntinũ eorꝝ sociũ q illuc accesserat rẽqrendũ adierunt. uenientesq; ad ciuitatem arbianis'. & ipm inde abiisse audientes: inde recedẽtes ut parisiꝰ tenderent obuiant cuidã xpiano noie gentiano: q eis qntinũ ꝑ xpo passum nunciauit: & ad domum suã adduxit: & dũ essent i mẽsa nuncii rictiouari ꝑsidis supuenientes hospites cũ gentiano capiunt: & ad ꝑsidẽ adducunt: qbus ille: dũ i xpi ꝓfessione ꝑsisterent: iussit sudes ferreas i nares & aures eorꝝ imitti: & clauis cãdentibꝰ eorꝝ tẽpora transfigi: oculos quoq; erui mãdauit: deide scōrꝝ corpa lanceis trãsforari: & dũ adhuc palpitarent capita eorũ ꝑcidi fecit. Sup quorꝝ corpa luce igẽti de celo ꝑfusa: erecta busta capita ꝑcisa i manibꝰ sumpserũt: & usq; ad hospitium sci gentiani eorꝝ hospitis deuenerunt: ubi & sepulta sũt tertio idus decembris.

¶ De sanctis tarsone pontiano & pretextato martyribus. LVIII

TArson martyr & põtianꝰ ac ꝑtextatus eiꝰ socii sub maximiano iperatore martyriũ passi sunt: hic tarson i urbe roma locuplex uir & facultatibꝰ plenꝰ xpianis dãnatis ad sodiẽdã harenã dũ therme edificabãt multa necessaria mistrabat: que eisdẽ ꝑ sisinnium & cyriacũ ecclesie romane diacones transmittebat: ut i passiõe marcelli pape legẽt. 17. calꝰ. februarii. Qui post obitũ marcelli pape ꝑfati tentꝰ a maximiano cũ põtiano & ꝑtextato eo q xpiani essent capitalem iussi sunt subire sententiam. Sicq; coronam martyrii perceperunt tertio idus decembr.

¶ De sancto sauino episcopo. LIX

SAuinus eps placentinꝰ ut scribit gregꝰ. iii. dialꝰ. cap. x. uir magne scitatis & uirtutis fuit: cui dum die q̃dã eiꝰ diaconꝰ nunciasset: q padus fluuiꝰ alueũ suũ egressus agros ecclesie occupasset: mandauit sauinꝰ diacono: ut ex ꝑte sua pado mandaret: q̃tenꝰ se ꝓpesceret: & ad alueũ suũ rediret: quod diaconꝰ audiẽs & despexit & irrisit. Eps aũt aduocato notario eidẽ dictauit epl'am dicẽs Sauinꝰ iesu xpi seruꝰ ꝓmonitoriũ pado: ꝑcipio tibi i noie dñi iesu xpi: ut de alueo tuo i locis istis ulteriꝰ nõ exeas: nec terras ecclesie ledere ꝑsumas. Quod scriptũ ꝑ notariũ in aquã flumis ꝓiici iussit. Mox se a terris ecclesie flumis aq̃ ꝓpescuit: ad alueũ ꝓpriũ rediit: & exire ulteriꝰ i loca eadẽ nõ ꝑsumpsit

¶ Huic scō uiro diuina reuelatione oñsum est corpus sci martyris antonini: quod diu i ipsa ciuitate latuerat. Ipseq; iuxta sibi datã reuelationem corpus inuenit: & honorabiliter tumulauit: ut habebit debito loco. ii. calꝰ. octobr. Qui etiam post multa laudabilia opera quieuit i pace. iii. idꝰ decembr.

¶ De scō paulo sergio epo. LX

PAulus sergiꝰ eps discipulus sci pauli de ciuitate papho ĩsule cypri: ut habet actuũ. xiii. Dũ paulus apostolꝰ ꝓueniſſet paphũ cũ coapostolo eiꝰ barnaba ꝑdicãtes

& ipſe exiſtens proconſul deſideraret audiſ uerbū dei: apoſtolos gratāter ſuſcepit: ubi dum ellimas iudeus magus apoſtolo reſiſte ret querēs auertere ꝓcōſulē a fide: & paul⁹ iꝑm ad tēpus lumine oculoꝝ priuaſſet cre didit ꝓconſul admirās ſup doctrina domini Qui ab apoſtolo baptizat⁹ poſt aliqđ tēpus relicto ſcō diſcipul⁹ pauli effect⁹ iꝑm uſq; ad paſſionē ſecutus ē. Quē & idē apoſtolus ante ei⁹ obitū i eꝑm ꝓſecrauit. ¶ Poſt paſſio nem ergo ſuā beatus paulus apud paphū ei dem per uiſionē mandauit: ut ad ꝑtes hiſpa nie & gallie ꝑgeret predicādas. Quod & ipe fideliter adimplere curauit. Et poſt aliquot dies ueniēs romā cum rufo & ſtephano dia conibus ſuis: eccleſiam beati pauli apoſtoli ꝓſecrauit. Deinde ꝑgens ad ciuitatē lune fili um cecū mulieris uidue: que ipſuꝫ hoſpitio ſuſcepat illuminauit: eāq; cū filio & multis ad xꝑm conuertit. Qui a ſapritio ꝓconſule captus: dū ille ſubito moritᵉ: paul⁹ a popu lo liberat: Deinde ueiens galliā ebredimeñ & auriſieñ urbib⁹ xꝑm euāgelizauit. Et a beato apoſtolo paulo monit⁹ ueniēs narbo nam duarelateñ urbi appropiquaret: & ro dani flumē trāſiret: nauta i flumē cecidit: & abſorto corpore necatus eſt. Sed orante ſcō corpus de ꝑfundo enatauit: & ipſum paul⁹ ꝑgius ſuſcitauit. Quo uiſo miraculo multi ad fidē conuerſi ſunt: ueniēſq; narbonā filiū oli principis ciuitatis nup defuncti a demo nio obſeſſum: ꝑcibus matris uidue ab īmun do ſpū liberauit: eūdēq; cū matre & populi multitudine baptizauit. Indeq; hiſpaniā cir cuiēs predicauit. Et rediēs narbonā: poſtq̄ totam ciuitatē & regionē ad xꝑm ꝓuerterat trina uiſione beati pauli apoſtoli monit⁹: o bitū ſuum appropinquare cognoſcēs eccle ſiam narboneñ ſtephano diacono ſuo i eꝑm ꝓſecrato ꝓmiſit regēdā. Rufumq; preſbyte rum in auinioñ eꝑm ordinauit. Et oīb⁹ fide liter diſpōitis: orās in eccleſia ſua i pace qe uit. ii. id⁹ decēbris: ubi & ſepultus iacet mi raculis clarus.

¶ De ſcīs euſtratio & ſociis martyrib⁹. LXI

EVſtratius ſtriniari⁹ ordinis duca lis & primari⁹ ciuitatis aurarice noꝝ tēporib⁹ diocletiani & maxi miani īpatorū cū ſociis ſuis mar tyriū paſſus ē. Qui primo i ciui tate ſatalia a lyſia ꝑſide tēt⁹: eo ꝙ eēt xꝑian⁹ & cingulo militari exutus: dū xꝑm cōfitere tur a terra leuat⁹ igne ſubterpoſito: ſemiu ſtus depoſit⁹ grauiter ceſus ē. Deide ſale & aceto mixtis uulneribus ꝑfuſus. Dū hec oīa patientiſſime toleraſſet: oīa ei⁹ uulnera tāq̄ ſquáme ab ei⁹ corpe diuit⁹ exciderūt. Quo uiſo miraculo ✝ Eugeni⁹ ꝓciuis & officia lis ꝓuerſus ē. Tūc ábos ferro uinctos lyſias carcerauit: deide i pedib⁹ amboꝝ īpoſita cre pidine cū clauis: & pedib⁹ eoꝝ trāſfoſſis de duxit eos ſecū ad ciuitatē auraris: quorum exēplo ✝ Auxētius ✝ & mardarius q uxo rem & liberos dimiſſat ad iudicē accedētes xꝑm publice nūciabāt: lyſias igit ambobus ipſis ꝓpreheſis: primo quidē auxētiū decol lauit: deinde mardariū īmiſſis funibus ꝑ pe des ipſius trāſforatos: a terra ſuſpēſum: & baculis ferreis ignitis ceſum iteremit. Inte rea dū ✝ oreſtes qdā xꝑian⁹ occult⁹ & mi les cū ceteris ꝓmilitiōib⁹ iacularet: & crux quā ad collū appēſam geſtabat i publicū ꝑ ſiliſſet: & hoc ꝑtidi nūciatū eēt: eū cū multis aliis xꝑianis: quos i eadē reppit ciuitate tene ri fecit. Et dū ſeditionē populi formidaret: ipſos oēs cum euſtratio ad agricolaū ꝑſidē ciuitatis ſebaſteñ puniēdos tranſmiſit. Qui primo qdem oreſtē ſup lectū ferreū ignitū & flāmis ſuppoſitis extendi fecit. Quo poſt longos cruciat⁹ migrāte ad dñm: euſtratiū carceri mancipauit. Ad quē eps ciuitatis oc culte noctu ueniēs iꝑm cōicauit: ubi & poſt modū uoce celica ꝓfortat. Quē mane pre ſes eductū igne conſumi fecit: reliquos xꝑia nos decollauit. Quoꝝ oīum corpora i ciui tate auraricenoꝝ a xꝑianis ſepulta ſunt. Ho rum oīum paſſio recolit. .ii. idus decēbris.

¶ De ſanctis Epimacho & Alexandro mar tyribus. LXII.

EPimach⁹ & alexander martyres apud alexandriā paſſi ſunt. Qui cū multo tpe in uinculis extiti ſ ſent: & diuerſis ꝓfecti ſuppliciis ꝑduraſſent i fide: ignib⁹ tandem cōſumi iubent. .ii. idus decēbris: hec ado in ſanctoꝝ martylogio.

¶ De ſanctis Amonaria & Mercuria & ſo ciabus martyribus LXIII.

QVatuor ſancte mulieres. ſ. amo naria: mercuria: dionyſia & alia amonaria apud alexandriā paſſe unt ut ſcribit dionyſi⁹ libro de martyribus. Quaꝝ primā iudex inenis cruciatib⁹ afflictā capite puniri fecit Secundā uero uenerabilē anū & facundiſſi mā uirginē. ſ. mercuriam ꝑfatus iudex: nec non reliquas duas uidelicet dionyſiam & a monariā diuerſis ſimiliter pēis cruciatas tā dē ferro ꝑemit. Haꝝ paſſio. .ii. id⁹ decēbris.

¶ De ſcā lucia uirgine & martyre. LXIIII.

LVcia uirgo nobiliſſima ſyracuſa noꝝ: cū fama miraculorū beate Agathe ꝑ totam ſiciliā diuulga retur: & ſyracuſan⁹ populus ad ciuitatē cathaneñ per. 45. milia ria ad ſepulchrū ipſius uirginis ꝑgeret uiſi tādū: prexit & ipſa cū matre eutitya que fue rat ꝑ quattuor ānos icurabili fluxu ſanguis

fatigata: ubi iter ipsa missaq; solennia ꝓtigit euangeliū legi: quo narrat dñm mulierem a fluxu sanguinis liberasse. Tunc lucia matrem admonuit credere his que legebant: & sepulchra uirginis agathe deuote ꝓtingere: quod si faceret: pleni⁹ sanaret. Igit recedentib⁹ cunctis & matre ac filia ad sepulchrum orantib⁹: lucia somn⁹ arripuit: cui bta agatha gēmis ornata stans i medio angelor ap paruit: & ꝓpter ipsi⁹ fidem matrē sanatā eadem hora nunciauit. Euigilans ergo & matrem sanā aspiciēs: amore beate agathe que ipsam saluā fecerat adiurauit: ut oia que sibi datura erat i dotē eunti ad itegritatis sue corruptorē: mortalē uidelicet hoiem: cui fuerat desponsata: eidem daret ad itegritatis sue factorem christum: cui erat spiritualiter in ꝓiugio copulata: & ne sibi de cetero spōsum temporalē noiaret: & cū eutitya eidem repōdisset: ut post ei⁹ mortem de facultatib⁹ suis faceret qcqd uellet: ꝓbauit eidē lucia non esse deo gratū qcqd post mortem ipendit: eo ꝙ ideo qs dat: quod tūc secum ferre nō pōt. Redeuntes igit syracusas possessiones & ꝓdia distrahebant: & ꝓcia pauperib⁹ errogabant: quod ubi lucie sponsus ꝓperuit: nutricem puelle cur hec fierent iterrogauit. Illa aūt sponsam eius asseruit inuenisse possessionē magni ꝓcii utilē & uenalē: quā ut nomie sponsi emeret aliqua distrahebat. Credidit stult⁹ carnale ꝓmerciū & cepit etiā ipse auctor esse uendentiū. Postq; aūt omnia distracta sunt: iponsus luciā accusat paschasio ꝓsulari: dicens ipsam esse christianam & ꝓtra leges uiuere augustor. Quā paschasi⁹ ꝓprehensam cepit ad sacrificia deor inuitare. Illa uero rndebat sacrificiū uerū & imaculatum esse pauperib⁹ i eor iopia subuenire: obiecitq; sibi paschasi⁹ ꝙ pr̄imoniū suū cū eius corruptorib⁹ ipenderat: & iō ut meretrix loquebatur. Cui illa se corruptores corpis nec mētis aliqn cognouisse rndit. Et cū paschasi⁹ eidē ꝓminaret: ꝙ uerba cessarent: cum ad uerbera ꝓuentum esset. Rndit dei uerba cessare non posse: adiiciens i se loqui spiritū sanctū: eo ꝙ pudice uiuentes ſm apostolū templū sunt spūssancti. Paschasi⁹ uero eidem ꝓminat: ꝙ ipsam faciet trahi ad lupanar: ut sic uirginitate amissa spiritum sanctū pdat. Illa aūt ecōtra asserebat: ꝙ nūq; inqnat corp⁹ nisi de ꝓsensu mentis: & ꝙ si inuitā eā faceret uiolari: castitas sibi duplicabit ad coronā. Tunc paschasi⁹ uocatis lenonib⁹ iussit eā ad lupanar duci: ut oi populo ad eā inuitato tādiū illuderet: donec desiceret. Volentes aūt ipsam trahere tāto pōdere eā fixit spūscus: ut penit⁹ moueri non posset: ligatisq; manib⁹ ei⁹ & pedib⁹ a mille uiris insup & a plurib⁹ paribus bonum trahi nullaten⁹ poterat. Et ꝓuocatis magis nullis etiā incantationibus potuit amoueri. Et dū quidā dicerent ꝙ lotio perfusa maleficia soluerent: lotio pfundit: sed imobilior redditur. Iratus ꝓsularis circa eam adhibitis lignis oleo & pice & resina copiosū fecit ignē accendi: in quo ipsa incolumis ꝓmanebat: dicens a dño inducias martyrii impetrasse: ut credentibus timorem tolleret passionis. Videntes aūt amici paschasii ipm angustiari: in ei⁹ gutture gladium imerserunt. Que nequaq̄ loquelā amittēs pacem ecclesie dei redditam nunciauit maximiano imperatore defuncto & diocletiano de regno electo: ad diditq; se a domino syracusane ciuitati interuentricem concessam. Eadem hora ministri romanorum ueniunt: & paschasiū cōprehensum romam adducunt: ubi a senatu romano depredatione bonorum fiscaliū cō uictus capitalem sententiam accepit. Virgo autem domini de loco in quo erat non ē mota nec mortua: quousq; ueniētibus sacerdotibus sacram cōmunionem accepit: & sic in confessione christi spiritum emisit: idus decembris circa annum domini. 310. Sepulta q; est syracusis: inde processu temporis corpus eius constantinopolim: & inde uenetias translatum creditur: ut ponetur i festo eiusdem translationis. iij. cal. februarii.

¶ De sancto iudoco confessore. LXV

IVdocus regis britonū filius anno decimo constantini qui & constantius relicto regno uiliq; sumpto habitu per orbem dudū peregrinatus est. Post hec cū undeci peregrinis in clericali habitu romam ueniens uisitatis apostolorū liminib⁹: inde discedens uenit ad pagum pontinum: ubi a duce aymone susceptus & eius instantia presbyter ordinatus: filium eius ursinum de sacro fonte leuauit: inde uenit ad locum qui dicit baraic: & eremiticam uitam duxit miraculis clarus. Adeo enim mirabilis sanctitatis fuit: ut columbe siluestres & pisces de manibus eius pascendi ad eum cōuenirent. ¶ Et cum habitaret in cellula cum quodam discipulo eidem ministrante unicum solūmodo habens panem quattuor pauperibus ꝓ elemosyna succedentibus diuidi fecit. Et cum discipulus hesitans murmuraret eadem hora quattuor nauicule panibus onuste sine duce uel remige ad eum per fluuiū aduenerunt: diuinitus ut creditur ꝓcurate. Deinde dum ducem aymonem i nemore reperisset: qui aprum ceperat & cū suis anxiabatur siti: baculo terrā pcutiens aquam produxit ad eorum⁹ satietatem. Et cū iterū romam uisitasset puellam a natiuitate cecā ibidem illuminauit. Et ad cellā suā rediens

post modicū in pace quieuit: idib⁹ decēbris Sepultus ē in pago pōtino ſignis coruſcās.

¶ De ſancto ſpindione ep̄o. LXVI.

SPindion ep̄s i cypro fuit: de quo caſſidorus in hiſtoria triptita refert q̄ fuit de numero illoꝝ confeſſoꝝ quos maximian⁹ impator dextris oculis effoſſis & ſiniſtro pollice preciſo ad metalla damnauerat. Hic cum ꝓphetica duceret uitā: etiā ſignorū gloria inclytus fuit. Inter que dū latrones ad furandū ſibi nocte ueniſſent: eos diuinit⁹ alligatos mane repit: eoſq; diſſoluit: de ſcelere eos corripuit: eiſq; pie arietem conceſſit.

¶ Apud filiā eius hyrenem quidā pecuniā depoſuerat: qua ſubito decedēte: nec inuēto depoſito. Sanct⁹ eā in xp̄i nomine de tumulo uocauit: & ab ea ubi depoſitū erat: iterroga ta ſibi reſpondēte didicit: & hōi r̄pertum reſtituit. Mos erat ſibi cuicūq; petēti ex fructibus collectis mutuare. Dū ergo cuidā granum mutuaſſet: & ille ad arcam reſtituendū detuliſſet manu appoſita nihil reſtituit: qđ ſanctus per ſpiritū cognoſcēs tacuit. Sed dū ille alias ad arcā pro alio mutuo ſumendo ueniſſet: nihil in ea reppit: que tñ frugib⁹ plena erat: & ſic peccatū ſuum ꝓfeſſus eſt. Quieuit in pace. xix. cal. ianuarii.

¶ De ſancto agnello abbate. LXVII.

AGnellus abbas a pueritia innocēter uiuens: p̄fectus eſt in abbatē monaſterii qđ beatus gaudioſus cognomēto ſeptim⁹ celi⁹ hitaneñ & aphricane eccleſie pōtifex condidit i parthenope ciuitate tpe quo ex aphrica fugerat p̄ſecutionē uandaloꝝ: ſicut dicit auguſtin⁹. Ibiq; dudū i ſanctitate uite pmā-ſit: ſubditū ſibi dñi gregem uerbo & exemplo reficiēs: qui etiā. xix. cal. ianuarii q̄euit in pace. Cuius corpus neapoli delatū ſepultum ē: iuxta eccleſiam ſcē dei genitricis marie ubi & multorum deuotiōe uenerabiliter colitur.

¶ De ſanctis herone arſenio iſidoro & dioſcoro. martyribus. LXVIII.

HEro arſenius iſidorus & dioſcorus alexandrie paſſi ſunt ſub perſecutiōe decii. Ex quibus dioſcorus eo q̄ iunior: uidelicet annoꝝ xv. primo a iudice audit⁹: dudū uerberatus eſt. Ceteros uero cū uideret iudex pari ꝓſtātia fidei armatos: uariis tormētis dilaniās: tandē ignib⁹ conſumi iubet. Dioſcorus uero ob ei⁹ nimiā iuuentutē: diuino nutu ad conſolationē fideliū dimiſſus ē. Horum martyriū celebratur. ix. cal. ianuarii. Hec ado in martylogio ſuo.

¶ De ſanctis nicaſio epiſcopo & eutropia martyre. LXIX.

NIcaſius remeñ ep̄s paſſus eſt tempore uandalice p̄ſecutiōis cū ſorore: eutropia: beato auiano tūc apud aurelian̄ ep̄ante. Nam dum uandali ciuitatē remeñ diu obſederent: ultimo ſubuerſionis eiuſdem urbis die: expugnantib⁹ hoſtib⁹ ciuitatē. Nicaſiū ciues conſulūt: qd utili⁹ fiēdū aut hoſtibus ſe tradere aut patriā defendere. Qui diuina reuelatione urbē preſciēs ſubuertendā conſtāter ait mortis eē piculū ſubeundū: quod multis dudū iminere didicerat pp peccata ſua offerens ſe morti p̄patū. Apertiſq; ianuis cum ſancta eutropia ſorore ſua furibundis occurit aduerſariis in hoſtio baſilice beate marie ab eodē cōſtructe. Et dū uix facto ſilentio inimicos ab ouiū ſuaꝝ leſiōe monuiſſet: ab eiſdē decollat⁹ eſt. Germanā uero ei⁹ pp pulchritudinē ipſi⁹: iſideles ad illudēdū ſeruauerūt. Quod dū ipſa cerneret martyrium poti⁹ q̄ uiolationē eligēs occaſionē cap tauit: ut hoſtes de ipietate i ſanctū ep̄m exhibita redargueret: uni ex carnificib⁹ oculos digitis quaſi i ultionē euellēs. Et ſic i eā ceteri iſurgentes trucidarūt cū aliis ciuib⁹ multis. Ceteriſq; fugatis citas depopluat⁹ plurimis captiuatis. Scōꝝ auté occiſoꝝ corpora relicta ſunt i expugnata ciuitate. Supra que noctib⁹ celeſtia luminaria refulgebāt & angelica cantica reſonabāt: donec reuelatione diuina poſt uandaloꝝ abſceſſum: a ciuib⁹ q̄ remāſerāt corpora ſcōꝝ fragrātia: digno honore locis cōgruētib⁹ tumulata ſunt. Paſſio horum martyrū. xix. cal. ianuarii.

¶ De ſancto ualeriano epiſcopo. LXX.

VAlerianus ep̄s apud aphricā paſſus eſt tpe p̄ſecutionis uandalice Nam cum ex p̄cepto gerſerici regis: ad tradendū ifidelib⁹ diuina myſteria cūcti ſacerdotes artarē tur: ita ut arriani de palliis altaris ſibi camiſias & femoralia facerēt. Sanct⁹ ep̄us ad hec ꝓpulſus uiriliter ꝓtradixit: pp quod áno plus. 80. extra ciuitatē expelli ſingulariter iuſſus eſt. Et ita preceptū: ut nullus eū i domo neq; i agro dimitteret habitare. Sicq; in ſtrata publica multo tpe nudus ſub aere iacens i ꝓfeſſiōe & defēſiōe catholice ueritatis curſum beate uite ꝓpleuit. 18. cal. ianuarii.

¶ De ſanctis anania: azaria & miſaele pueris. LXXI.

ANanias azarias & miſael pueri nobiles de populo iudeoꝝ: cum daniele ꝓpheta & aliis multis iudeis & cū ioachī rege iuda a nabuchodonoſor rege chaldeorū capti: de hir̄em i babyloné adducti ſunt ut ſcribit⁹ dañ. pr̄io. Quos uti pulchriores & doctiores rex caſtrauit ut ait ioſeph⁹: & tra

didit eos ꝓpoſito eunuchoꝝ aphanaz: & fecit eos erudiri ꝓuincialibus litteris pariter & chaldeoꝝ lingua: & mutauit eis rex noia danieli balthaſar:ananie ſydrac:azarie miſach:& miſaeli abdenago.His q̄ttuor ꝓpoſitus eunuchoꝝ ſpecialē poſuit ꝓcuratorem malaſar.Hi ꝓpoſuerunt non cōtaminari cibis gentilium: & a ꝓpoſito eoꝝ obtinuerūt diebus.x.leguminibus & aqua temptari.Et cū probaſſet: & eos ex hoc in nullo ceteris macilentiores uidiſſet:accipiebat cibaria regia & uinū potus eoꝝ:& dabit eis legumina & aquam.Et tranſactis tribus ānis cōparuerunt coram rege ꝓut ille ſtatuerat:nec ſūt inuenti eis ſimiles in regno in omni ſapiētia & diſciplina.¶ Poſtq̄ aūt daniel uiſionem ſtatue & eius expoſitionem deo ſibi reuelāte referauit: ut dicit dañ.2. Et nabuchodonoſor rex danielem plurimū honorauit: ad petitionē eiꝰ ananias azarias & miſael cōſtituti ſunt a rege ſup opera ꝓuinciaꝝ babylonis . ¶ Poſt hoc nabuchodonoſor rex fecit ſtatuam aureā:& ſtatuit eam in campo duram flumis iuxta quem gigantes edificauerant turrem babel: & conuocatis omnibus principibus & populis ad dedicationem & adorationē ſtatue:ut habet dañ.3.& omnes iuſſu regis ſtatuā adoraſſent: tres pueri ſtatuam adorare nolentes iuſſu regis uincti cū ueſtibꝰ in fornacem ignis ſeptuplo accenſā miſſi ſunt. Cum q̄bus angelꝰ dñi deſcendit & eos uinctos exoluit:flammā ignis excuſſit:& q̄ſi uentum roris flantem fornacis medium redegit . Fláma autem ſe cubitis.49. diffundens miniſtros regis eam incendentes incendit. Tres autem pueri i medio flamme ambulantes q̄ſi ex uno ore bñdicebāt dñm & hymnū Benedicite cōponentes:omnē creaturam ad dei benedictionē inuitabant. Cū aūt rex tres uiros in fornacē miſſos diceret: & quartum ſimilem filio dei ſe uidere ſtupere:quod de angelo ītelligendum eſt:eos de fornace uocauit.Qui egreſſi corporibꝰ & capillis & ueſtibns oīno inuſti apparuerunt: Quo miraculo ſtupefactꝰ rex poſuit edictū q̄ pena capitis & domꝰ diruende nemo blaſphemare ꝓſumeret deum ſidrac miſac & abdenago:eiſdemq; ampliorem cōtulit dignitatem.Qui poſt multum tempus in babylonem quieuerunt in pace.Qui & inter ſāctos ueteris teſtamenti cōmmerati ſunt a matha tia primo math.ſecūdo capitulo. Quorum corpora ſub quodam ſpecu poſita ſunt:i ſepulchro quod daniel ſibi & ſociis preparauit:ubi & ipſe poſtmodum tumulatus eſt. Horum dies dormitionis apud hebreos agitur.i 7.calen.ianuarii:ut i eius martylogio hieronymus ſcriptum oſtendit.

¶De ſancto lazaro epiſcopo. LXXII

LAzarus eꝑs frater marthe & marie magdalene xp̄i diſcipulꝰ nobilis de genere iudeoꝝ: diues ac prepotens patre ſyro matre eucharia exortꝰ : quatriduanus defunctus a dño ex mortuis ſuſcitatꝰ:diſcipulus xp̄i & apoſtoloꝝ ꝓſociꝰ fuit:& i die penthecoſtes unꝰ ex numero. 120. diſcipulorū extitit:in quos ſpūſſcūs corpaliter effuſus ē Et deinde una cum ceteris p̄dicationi uerbi dñi inſtabat:diſtractiſq; oībus ſicut & ceteri p̄cium apoſtoloꝝ pedibꝰ pñtauit:& apoſtolicā uitam & formam aſſumpſit.¶ Verū ꝑſecutione iudeoꝝ que facta eſt poſt ſtephani lapidationem:ita ut cuncti diſcipuli diſpgerent p ciuitates p̄ter apoſtolos : ut dicit actuū.8. Ipſe una cum ſororibus ſuis & ſcō maximino & ſcō cedonio:q; fuerat cecꝰ a natiuitate:& cum marcilla pediſequa marthe nauicule ſine remo uel duce impoſiti ſūt & mari expoſiti a iudeoꝝ finibꝰ expulſi. Qui deo duce maſſiliam ꝓuenerunt: ubi p̄dicante magdalena & omni ꝓuincia ad deum conuerſa:ut in eius legenda debito loco dicet: ipſe āno.14.a clero & populo eꝑs maſſilien̄ ꝓſtitutꝰ ē.Et poſtq̄ magdalena deſerta mōtium petiit:ipſe maſſilie degens dei populū feliciter gubernauit : ubi & in dño requeuit 16.calen.ianuarii. Cuius ibidem in matrice eccleſia caput oſtendit.Dicit ꝙ lazarꝰ a domino ſuſcitatus:cōfeſtim xp̄m interrogauit an eum iteꝝ mori oporteret: & ꝙ de cetero nunq̄ riſit.

¶De ſanctis floriano calanico & ſociis martyribus. LXXIII

FLorianus & calanicus & alii.xl. martyres paſſi ſunt ab atheis ſaracenis apud ciuitatē gazam anno.27.heraclii impatoris : q dū eādem urbem dudū impugnatā cepiſſent:iuſſit aberiꝰ eoꝝ princeps omnes p̄fatos xp̄ianos ibidē reptos captos i uiculis ferreis i carcerē mitti:& poſt dies.30.ad ciuitatē cletheoropoli adductos iteꝝ uiculari:deinde calanicū cū aliis.15.ad terrorē aliorū decollauit:quoꝝ noia hec ſunt:ſildeuādus:citon:calaniꝰ:himeriꝰ:pluſciꝰ:theodorus:ſtephanꝰ:deuandꝰ:rolꝰ:tariſiꝰ:petrus. paulꝰ:aliꝰ theodorꝰ:& duo ioānes : q paſſi ſūt die.ii.nouēbr̄:quos florianꝰ ſepeliuit: & poſt alios dies.30.iuſſu pr̄cipis florianꝰ cū ceteris a ſaracenis ceſi ſunt:quoꝝ omnium paſſio recolit.16.calen.ianuarii.

¶De tranſlatione ſancti ignatii. LXXIIII

TRanſlatio corporis ſācti ignatii epi & martyris die.16.cal.ianuarii celebrat: qui tertiꝰ poſt petrum apoſtolū antiochenā rexit eccleſiam.Hic rome dentibꝰ be-

stiarum passus. calē. februarii: inde delatus iacet antiochie: ut dicit ado.

¶ De scis rufo & cosmo martyrib⁹. LXXV

RVfus & cosm⁹ apud macedoniā ciuitatem philippis passi sunt: ibiq; tumulati requiescūt. Hi ex eo numero discipulorum fuerūt per quos primitiua ecclesia i iudeis & grecis fundata est. De quorum etiam felici agone sanctus polycarpus scribit in epistola ad philippenses hortans fratres i domino: ut sequantur uestigia martyrum predictorum in constantia martyrii tolerandi Qui passi sunt die. is. calen. ianuarii.

¶ De sancto hildefonso episcopo. LXXVI

HIldefonsus episcopus toletanus adhuc puer dei amore relictis parentibus spretoq; seculo agaliensis monasterii monachus factus annis multis in sanctitate uite permansit. Tandem in toletanum episcopum promouetur. Inter alia sanctitatis merita beatam uirginem in summa deuotione habuit: & in ipsa ecclesia constituit: ut festū eius octaua die ante natale domini celebraretur: quod usq; hodie ibi seruatur. Que ei dem per uisionem apparens stolam candidam & cathedram sibi assignauit: dicens q̄ ipse solus eisdem xeniis potiretur: successoribus cunctis eisdem sede ac ueste reputatis īdignis. Sed post eius obitum dum siagrius eius successor eadem indutus stola: in ipsa se sede posuisset: totus contractus in terram decidit: artus sustinere non ualens: qui post multos dies ad penitentiam rediens sanatus est. Et uestis ac sedes in ipsa ecclesia pro reliquiis conseruantur. Hec in mariali. Multa alia uirtutum opera per sancti merita ibidem ostensa sunt. Qui eodem die quo festum uirginis in ecclesia sua constituit celebrari: uidelicet octaua die natiuitatem domini precedente feliciter i pace quieuit: que dies est. is. calen. ianuarii. Nam eo die quo matrem domini uenerabatur in terris: eodē eum illa uoluit honorare in celis.

¶ De sancto nemesio martyre. LXXVII

NEmesius martyr passus est apud egyptum. Qui primo emiliano iudici per calūniam quasi latro delatus: sed ab eodē crimīe purgatus & absolutus est. deinde ab ipso iudice tanq̄ christianus deprehensus geminatis suppliciis excruciat⁹: ab eodem magistratu cum latronibus incendi iussus est: saluatoris perferens similitudinē: qui cum latronibus pertulit crucem: qui passus est i+. calen. ianuarii. Hec ado.

¶ De sanctis amone zenone & sociis martyribus. LXXVIII

AMon: zeno: ptolemeus: ingenius & theophilus apud alexandriam martyrium passi sunt. Qui tribunal. b⁹ astantes: cum quidam christianus a iudice tortus. i supplicīis trepidaret: & iā pene ad negandum declinaret: uultu oculis ac nutibus conabātur illum erigere. Cumq; hac de causa clamor totius uulgi in eos prosiliret prorumpentes in medium christianos se esse testantur: pro quorum uictoria christ⁹ illico gloriosissime triumphauit: suisq; p̄stantiam animi dedit. Qui passi sunt die. i3. calen. ianuarii: ut ait ado in martylogio.

¶ De sancto thoma apostolo. LXXIX.

THomas apostolus qui dicitur didymus quasi i fide dubius post resurrectionē christi corp⁹ dñi cum & membra palpauit: dum i christo uulnera tetigit carnis: in nobis uulnera sanauit infidelitatis: ut dicit gregorius. Post ascensionē domini dū apud cesaream predicaret: christus sibi apparens dixit regem indorum gundaphorum prepositum suum abanē ad syriā destinasse querere hominem architectonico opere eruditū pro palatio sibi construendo: quem una secum uolebat ad indiam mittere. Vt cū idos christo acquisisset: ad se cum palma martyrii peruenīret. Dominus ergo preposito thomam tradidit asserens eum suum seruum in tali arte pitum. Nauigantes autē simul: dū abanes eum iterrogasset: an ille dominus suus rex esset: dixit eum thomas esse filiū magni regis qui tenet regnum in supernis montibus quo hostis proximare nō ualet: ipmq; multos seruos diuersarum pitos artium habere: quos ad multa destinat opera & quicquid lucri acquirunt: suo regi redeuntes attribuūt. Et cum multa de celesti palatio metaphorice loqueret: ille de terreno edificio intelligebat. ¶ Cūq; die. vii. andronopolim peruēissent: ubi rex filie sue nuptias celebrabat & omnes tam ciues q̄ aduene uocati a rege nuptiis interessent: abanes & apostolus similiter cum ceteris discubuerunt. Puella autem hebrea dum curiam cum fistula letificaret: & thomam apostolum non manducātem: sed celo intentum uidisset. Intelligēs ipsum hebreum cepit iudaice canere dicens unus est de⁹ hebreorum qui creauit omnia. & cetera. Que dum crebro ad p̄placendum apostolo repeteret: pincerna thomam alapa percussit: eo q̄ quasi dedignans fercula appposita non comederet. Apostolus autem nō optando sed pronosticando predixit: se inde nō surrecturum nisi man⁹ que eum p̄cusserat a canibus in medio conuiuio portaretur

Quod qa hebraice dixit: ſola puella intelle
xit. Dum ergo pincerna ad fontem pro aqua
haurienda iuiſſet: ipſum leo inuadens occi
dit: ſanguinem bibit manūq; eius canis ni
ger in conuiuio detulit. Quod puella uidēs
factum ceteris narrauit: fiſtulam proiecit &
apoſtolum adorauit. Et ſtupentib⁹ cunctis
apoſtolus ad regis inſtantiā ſponſum & ſpō
ſam benedixit. Quo abeunte dū illi ſero tha
lamum introiſſent: in manu ſponſi ram⁹ pal
me dactylis plen⁹ apparuit. De quo ambo
guſtantes obdormierunt: & gēmatum regē
per ſomnum uiderunt: qui eos ut conſilio a
poſtoli crederent admonuit eiſq; benedixit.
Quibus euigilantibus & mutuo ſomnium
idem referentibus apoſtolus ad eos ianuis
clauſis ingreditur: eiſq; chriſtum ānuncians
ad ſeruandam uirginitatem hortatur. Tunc
eiſdem duo angeli ſplendidi aſtiterunt dicē
tes ſe fore angelos a deo ad eorum cuſtodiā
delegatos: ut ſi apoſtoli monitis obedirent
omnia que poſcerent a domino impetrarent
Quos apoſtolus baptizauit: & de fide dili
genter inſtruxit. ¶ Cum autem thomas cū
abane iam propter miracula uiſa conuerſo
indiam introiſſet: & eum prepoſitus regi p̄
ſētaſſet: ac apoſtolus ſibi mirū palatium fa
bricandum promiſiſſet: & modum edificati
onis ope romano deſignaſſet: placuit regi:
eidemq; copioſum theſaurum aſſignauit: &
in aliam p̄uinciā abiit. Per totū autem bien
nium quo rex abfuit: apoſtolus predicatio
nī chriſti inſtitit: & innumerabilem popu
lum acquiſiuit: theſaurum pauperibus erro
gauit: & multas eccleſias fabricauit. ¶ Rex
autem rediens & que thomas fecerat diſcēs:
apoſtolum cum abane in imo recluſit: cogi
tans eos uiuos excoriatos ĩcendere. Interea
gad frater regis moritur: & dū ei ſepulchrū
precioſum paratur: quarto die gad mortu⁹
reſurrexit: & fugientibus cunctis ac ſtupen
tibus regi dixit: q̄ homo ille quem rex per
dere querebat: amic⁹ omnipotentis dei erat
cui & ipſi angeli ſeruiebant: qui etiam eum
defunctū in paradiſum adduxerant: & ei pa
latium quod ſibi thomas fabri cauit oſtende
rat. Et quia rex ſe eodem palatio indignum
fecerat: ipſe illud reddens ſibi pecuniā eme
re poterat: quam rex amiſſam exiſtimabat.
Quo audito territ⁹ rex cū fratre thomā ab
ſoluunt: ad pedes ei⁹ p̄cidunt: & ueniam pe
tunt. Et cum de palatio fabricato in celis cō
tenderent: quod gad oīno cupiebat redime
re: & gundaphor⁹ p̄ ſe retinere: uel ſaltē cū
fratre cōmuniter habere: docuit eos apoſto
lus inumerabilia palatia a mundi principio
i celis p̄parata: que fidei p̄cio & elemoſynis
cōpant. Sicq; regē & fratrē ad fidē cōuertit
& baptizauit. Et dū p̄ unum menſem omnes
egrotos regionis p̄gregari feciſſet: oratione
pro ſalute illorum fudit: & ſtatim ſplendor
ſicut fulgur de celo ueniens omnes territos
proſtrauit. Et poſt hore ſpatium confortati
ab apoſtolo omnes incolumes ſurrexetunt.
Tunc apoſtolus tam eiſdem q̄ omni popu
lo predicauit: & nouem milium hominum
exceptis mulieribus & paruulis ad chriſtū
conuertit. ¶ Poſt hec profectus eſt ad ſupe
riorem indiam per reuelationem inſignib⁹
miraculis coruſcando: inter que ſcinticem
cecam amicam migdonie ſororis regine il
luminauit. Et dum migdonia regis cognata
& uxor cariſii apoſtolum uidere quereret:
depoſito cultu & ornamentis & induta ha
bitu humili inter alios pauperes ad eum
intrauit: ut ei ſcintices ſuaſerat. Videns
ergo migdonia apoſtolum miracula fa
cientem & eum audiens predicantem cre
didit: factaq; eius diſcipula uiro adherere
nolebat. Tunc cariſius regem rogauit: ut re
ginam ad ſororem mitteret: quatenus ei ſua
deret ut ad ſe uirum more ſolito ĩgredi per
mitteret. Quod dum regina nomine treptia
faceret: ſed ſoror ipſi econtra miracula que
oſtendebat apoſtolus enarraſſet: regina tho
mam uidere cupiens ad domum ſymphorii
ubi ipſe predicabat cum ſorore acceſſit: &
multitudinem infirmorum ante ianuam rep
perit: quos omnes apoſtol⁹ manu eis impo
ſita ſanauit inter quos dum elephātioſus to
to ulceratus corpore introiſſet predicante
apoſtolo: apparuit puer ſplendidus: qui le
proſum ad p̄tem traxit: & eum uti excoriaſ
ſet uitulum: pelle nudauit & omni lepra mū
datum emiſit. Quod uidens treptia regina
& ipſa conuerſa eſt. Et dum reuerſa hec re
gi aſmodeo retuliſſet: & exinde eius torum
exemplo ſororis abhoreret rex uocans cari
ſium conqueritur: quia dum uxorem ei⁹ ſi
bi acquirere uoluerat ſuam amiſerat. ¶ Igi
tur de conſilio cariſii rex apoſtolum carce
ri duriſſimo tradidit. Ad quem ueniens mig
donia ueniam petiit: eo q̄ ipſius cauſa i car
cerem miſſus eſſet. Quam ille conſolat⁹ hec
p̄ chriſto libenter pati aſſerebat. Poſt hec
de mandato regis apoſtolus educitur: & ſu
per laminas ferri candentes nudis pedibus
ſiſtitur. Statimq; fons erupit & laminas exti
xit. Quem de cognati conſilio rex in forna
cem ardentem emiſit: que tamen adeo refri
guit q̄ die ſequenti thomas inde illeſus exi
uit. Demum cariſius regi ſuadet ut apoſto
lum deos ipſorum adorare compellat: ut
uel ſic dei ſui iram incurrat. Cunq; ad hoc
compelleretur ueniens thomas ad templū
ſolis: hebraice demoni precepit ut quam

cito ipſe genua flecteret: demon idolū ꝓmi-
nueret. Demō autē apoſtolum rogabat: ut
ſibi templū diruere ꝓmitteret: quatenꝰ oēs
eius aduerſarii ĩterirēt. Quod thomas eidē
minime ꝓceſſit: quin potiꝰ: ut neminē lede-
ret eidē ĩpauit. Apoſtolus ergo gēibꝰ poītis
hebraice xp̄m adorauit: mādans demoni ut
ſimulacrū euerteret & in abyſſum iret. Sta-
timq; idolū ſolis: ſicut cera liquefactum ē.
Tunc mugiētibꝰ ſacerdotibꝰ pōtifex templi
gladiū ſubſtulit: & in ultionē dei ſui apoſto
lum tranſuerberauit. Rex aūt & cariſius ui
dentes populū uelle necē apoſtoli uindica-
re aufugerūt: xp̄ani aūt corpꝰ eiꝰ tulerunt &
honorifice ſepelierunt. Quod tñ ꝓceſſu tē-
poris inde trāſlatū eſt ad ciuitatē edeſſaꝫ ut
habebit̄ in feſto eiuſdē trāſlatiōis uidelicet
quinto noñ iulii: paſſus eſt aūt beatus apo-
ſtolus. xii. cal. ianuarii.

De ſanctis dionyſio epiſcopo & pelagia uir
gine & martyre. LXXX.

Dionyſius ep̄s diſcipulus ſci tho-
me apoſtoli fuit ille ſpōſus filie
regis: quē apoſtolus una cū ſpō
ſa eiꝰ regis filia nomine pelagia
: cōuertit ad xp̄m in andronopoli
ciuitate: ut ſuperiꝰ habet̄. Qui ab apoſtolo
baptizatus dionyſius: ſponſaq; eiꝰ pelagia
nominata eſt. A quibus thomas abiēs poſt
aliquot ānos miſit ad eos quēdam diſcipulū
ſuum p̄ſbyterū: qui eos in fide ꝓfirmauit &
eccleſiā edificauit. In qua relicto ſeculo dio
nyſius ep̄s factus eſt: totūq; populum ciuita
tis ꝓuertit ad xp̄m: pelagiā quoq; ſponſam
ſuam matrem uirginū cōſecrauit. Et eſt ibi
ſedes ſancti thome apoſtoli uſq; ĩ hodiernū
diem. Quā ſedē beatus epiſcopus dionyſiꝰ
ſtrenue gubernauit: & poſt hec ad dñm ple
nus ſāctitate ꝓexit. Pelagia uero uxor eiꝰ
poſt ipſius obitū: cū nollet nubere nec ido-
lis ĩmolare ſnīam decollatiōis accepit. Et ſe
pulta eſt in ipſa ciuitate in eodē tumulo cū
dionyſio uiro ſuo.

¶ De ſanctis triginta martyribꝰ. LXXXI

Triginta ſci mar̄es rome uia laui
cana inter duas lauros ſub p̄ſe-
cutione diocletiani & maximiani
impatoꝝ oēs una die uidelicet. ii
cal. ianuarii paſſi ſunt & glorio-
ſo martyrio coronati: ut dicit ado ĩ ſuo mar
tyrologio.

¶ De ſancto chiridonio martyre LXXXII

Chiridonius mr̄ apud alexandriā
paſſus ē. Qui cū ad ſacrificia deo
rum prio blāditiis ſuaderet̄: dei
de iniuriis & ꝓmiationibꝰ atq; ſup
pliciis cogeret̄: & ſacrificare cō-
temneret: gladio per uiſcera trāſuerberatꝰ
neci tradit̄: & martyrio coronat̄. ii. cal ian̄.

¶ De ſcā uictoria uirgie & mr̄e. LXXXIII.

Victoria uirgo nobiliſſima ciuis
romana tpe decii apud ciuitatem
tribulanā martyriū paſſa ē. Que
illuſtriſſimo cuidā eugenio fue-
rat dſpōſata tñ a cunabulis xp̄ia
na. Dū aūt qdam titus aureliꝰ uirginē ana-
tholiā ſiue caliſtenē xp̄ianā p matronas uxo
rem peteret: & illa multis poſtulatis iduciis
interi omne patrimoniū ſuū pauperibꝰ erro
gaſſet: deinde ſe ifirmā fingeret: ut ſic ĩ uirgi
nitate p̄ſeueraret: eāq; titꝰ aurelius xp̄ianā
didiciſſet: rogauit eugeniū ut uictoriā ſpon
ſam ſuā ad anatholiā mitteret: ut eidē xp̄ia-
na xp̄ane ꝓiugiū ſuaderet. Quod dū eugeni
us feciſſet: & uictoria anatholiam ad matri-
moniū hortaret̄: dicēs & ſe xp̄anā ſponſum
habere mox uiꝝ futuꝝ: qa xp̄s nuptias non
contēnat: eo q̄ & patriarche & p̄phete ꝓiu-
ges hūerunt & poſteritas eoꝝ a deo benedi-
cta ē. Extra anatholia uirginitatē matrimo-
nio p̄ferebat: & ꝓiugia primis tēporibꝰ fuiſ
ſe neceſſaria p̄p terre repletionē aſtruebat
Sed heliam q̄ celū lingua clauſerat uirginē
allegabat. Dixitq; p̄terea ſe ab angelo qui
ſibi apparuerat fuiſſe ĩ obp̄uande uirginita-
tis p̄poſito ꝓfirmatā. Cūq; & uictoria eūdē
angelū uideret̄ flagitaret ut ſic & ipām ad pu
dicitiā p̄uocaret angelus dñi ſplēdidus ue-
ſte niuea eiſdē appuit: q uictoriā de uirgini
tate admonuit: aſſimilās uirginitatem auro:
caſtitatē argēto: & iugalitatē metallo. Qui
bus confortatis poſt multa uerba angelus
diſparuit: & uictoria uotum uirginitatis
emiſit: & facultates ſuas paupibꝰ largiri ce
pit. Quod ubi ſponſus eiꝰ cognouit: tito cō
queſtꝰ eſt q̄ p̄pter ꝓiugē ſibi acquirendam
ipſe amiſerat propriam. Et dum eā uti xp̄ia
nam eugenius accuſare uellet: titꝰ eidē hoc
diſſuaſit: eo q̄ ſponſa occideretur: & bona
ſua fiſco applicarentur. Sed conſuluit ut a
decio impetraret quatenus ſponſam ſuam
extra urbē ad predium duceret: ubi ipſam
penis afflictam ad uotum ſuum facilius in
clinaret. Quod & ille fecit: & ſponſam eius
uictoriam in ſuburbio tribulani territo-
rii adduxit. Quam fame diebus plurib̄ affli
xit. ¶ Poſt dies aliquot uenit ad eam domi-
tianus patronus tribulane ciuitatis: qui uir-
gini panes detulit: & ſe ab urbe ſua fugiſſe
nunciauit eo q̄ draco peſſimus iuxta ciuita-
tem erat: qui plurimos perimebat: & flatu
aerem inficiebat. Cui uirgo ſi populus uel-
let in chriſtum credere: promiſit ſe draconē
ab oppido effugare q̄d & ille populum fa-
cturum ſpopondit. Igitur poſt biduanum
ieiunium uictoria die dominico ut promi-
ſerat ad tribulanam ciuitatem angelo duce
deuenit: & aſſumpto populo ad ſpecus

draconis acceſſit eiq; in xpi noie ꝑfeſtim abi re ꝓcepit:& ſic draco curſu rapidiſſimo exi liens nuſq; ꝑparuit. Tunc popul⁹ ad fidē cō uertitur:& uictoria in ipſo draconis ſpeleo includit:eidēq; mox nouē uirgines a paren tibus oblate aſſociant. Et poſt modicū tem poris monaſterio ꝑſtructo mater.63.uirgi num facta eſt:quas diligenter inſtruxit:& in dei laudes & uite ſcitate ꝓfeuerauit. ¶ Poſt trienniū aūt eugeni⁹ rogauit iouianū pōtifi cem capitolii : q miſit ad eam temploꝝ co mitē taliarchū:ut uictoriā ſacrificare ꝑpel leret:aut gladio necaret. Qui ueniens ad eā dum dee ueſte imolare renueret:ipſam gla dio in corde ꝓcuſſit: & timens populū ſtati ąfugit. Quam ſacedotes cū populo ciuita tis i eodē loco ſepelierunt.io.caſ.ianuarii.

¶ De ſcis uiginti martyribus. LXXXIIII

Viginti martyres apud nicomediā paſſi ſunt : quos oēs diocletiana ꝓſecutio grauiſſimis cruciatos tormentis uno & eodē die marty res xpi fecit: & ſanctoꝝ numero in celis collocauit.io.calen. ianuarii:ut di cit ado.

¶ De ſancto ſeruulo confeſſore. LXXXV

Seruul⁹ ꝑfeſſor xpi uir ſūme pa tientie & ſcitatis fuit:de quo gre gori⁹.4.dial'.capᵒ.15. ſcribit q̄ a primeua etate uſq; ad uite ſue fi nem paralytic⁹ iacebat in porti cu ſancti clementis rome:nec tñ aliqñ uiſus eſt ulla triſtitia aut perturbatione moueri. Hic qcqd ex elemoſyna ꝓcipiebat paupib⁹ errogabat . Et cū litteras ignoraret:libros diuine ſcripture emerat:& religioſos hoſpi talitate recipiens eos ſibi legi faciebat:q ad extremā horā ueniens uoces in celo ꝓſallen tium ſe audire dixit:& inter eoꝝ cantus ſpi tum emiſit:corpore magno odore fragrāte Ad cui⁹ tumbā rome apud ſanctū petrū ſe pulti miracula diuinit⁹ crebrerrime fiunt. Quieuit aūt in xpo .io.caſ.ianuarii.

¶ De ſcō abdia propheta. LXXXVI

Abdias ꝓpheta: ut hebrei tradūt: tempore achab regis iſrael & io ſaphath regis iuda ꝓphetauit in ſamaria . Hic ſm hebreos fuiſſe dicit ille uir:cuius uxor relicta conſilio heliſei liberata eſt a creditoribus oleo ſupabundante. Et fuit abdias de terra ſichem de agro bethamar: quīquagenarius ille tertius cui pepercit helyas duobus pri mis cum ſuis quinquagenis igne celeſti con ſumptis : qui relicto obſequio regis helye diſcipulus factus eſt. Hic dū impiiſſima ie zabel uxor achab ꝓphetas dñi occideret:& centum ꝓphete in ſpelunca laterent:eos ab dias pauit:panem & aquā ſibi quotidie dele rens uſq; ad mortē achab'. ꝓpter quod acce pit gratiā prophetandi: cui⁹ ꝓphetia dirigi tur ꝓtra filios edom:qui deſcēderūt ab eſau & filiis iſrael ſiue iacob ſemp infeſti fuerūt: eo q̄ ipſi eſau filii ſiue idumei gloriabantur de pluribus ꝑliis:in quibus filii iacob pu gnantes cū gentibus ſuccubuerant:unde & propheta nō gentiū uirtute ſed dei indigna tione ꝓpter peccata populi factū aſſeuerat: promittens filiis iuda regnum eorū ꝓpetuo duraturꝝ. Qui etiā ꝓpheta tēpore iorā regis iſrael quieuit in ſamaria : que poſtmodū ſa baſten dicta eſt:ubi & ſepultus eſt helyſeus ꝓpheta & ioannes baptiſta. Dies autem de poſitionis abdie a iudeis agitur.9.calen.ia nuarii. Hec hieronymus & ioſephus ex uo luminibus hebreorum.

¶ De ſancto naum ꝓpheta. LXXXVII

Naum ꝓpheta hebreorum traditi one de elcheſi que eſt in tribu ſy meon ante aduentū regis aſſyrio rum:q.x.trib⁹ iſrael captiuauit fuiſſe dicit'. Nam & circa finē ꝓ phetie ſue predicti regis aduentū idem pro pheta nūciare uidet' : q etiā ꝑdictis.x.tribu b⁹ captiuatis tempore ezechie regis iuda ꝓ phetauit:cuius uaticiniū ꝓtra niniuitas iue hit. Nam cū ionas ꝓpheta ipſius urbis ſub uerſionem ꝑdixiſſet:& populo ad penitētiā ꝓuerſo:de⁹ placat⁹ ſententiā reuocaſſet. Vi dentes niniuite ionā fuiſſe mētitū diuina in grati miſericordia grauiorib⁹ ſe criminib⁹ implicarūt: ꝓpter qđ dict⁹ ꝓpheta iudiciū dei ꝓtra ipſam ciuitatē ad futurꝝ ꝓnunciat in ei⁹ ꝓphetia. Quod qdem nedū trāſmigratis x.tribub⁹ extitit ꝓſolatio ſed etiā reliquiis iuda:q ſub ezechia rege ab eiſdē aſſyriis im pugnabant'. Dū ex ꝓphete naum ꝓnunciati one didicerunt eoſdē a chaldeis fore capien dos:ſicut in ipſius libro legentib⁹ apparet Qui etiā ꝓpheta i dieb⁹ ꝑfati regis iuda die 9.caſ.ianuarii:quieuit in pace i terra ſua in qua & ſepult⁹ ē. Hec hieronym⁹ & ioſeph⁹ Predicti duo ꝓphete ex numero.12. ꝓphe tarum ſunt:q minores uocant':q i catalogo ſcōꝝ ueteris teſtamēti nūerāt' eccl'iaſtici.49

¶ De ſcō gregorio ꝑſbr̄o&mar.LXXXVIII

Gregori⁹ martyr i ciuitate ſpole tana paſſus eſt tēporib⁹ diocle tiani & maximiani impatoꝝ ſub Iacco ꝑſide & tyrcano . Qui cū de mādato ipatoꝝ ipſā ciuitatē i greſſ⁹ oes ad ſacrificia deoꝝ ꝓpelleret:nūci at' eidē gregoriū ꝑſbr̄m i eadē urbe xp̄m co lere:& aliis crucifixū ꝑdicare:nec nō pluri ma' ſimulacra deoꝝ deſtruxiſſe. Qui miſſis xxx.militib⁹ ip̄m ꝓhenſū ſibi pn̄tari fecit: & cepit agere ut diis thura incenderet:q dū co ſtanti animo ꝑſidis minas ut blanditias

derideret:iussit eũ colaphis cedi:deinde ip̄z nodosis fustib⁹ i dorso flagellari:&post hec eundẽ uolutatum supra uentrem similiter acrius uerberibus affligi. Et dũ hec omnia supasset fecit eum preses in craticula alligari:& ignẽ subterponi. Sed dũ sanctus gregorius orasset:terremot⁹ magn⁹ factus ẽ: qui totam concussit ciuitatẽ: & cecidit ps urbis que submerita dicit̃:& oppressit.3ꝛo.pagaꝛnorum:ignis quoq; extinctus est:& sanctus illesus pmansit. Flaccus uero & tyrcan⁹ territi fugerunt. Sedato uero terremotu fecit eum flaccus ferro uinctum i carcerẽ trudi: ubi angelo sibi apparẽte cõfortat⁹ ẽ. Sequẽti die eductus de carcere iussu presidis imolare cõtemnens cardis ferreis in genib⁹ cedi tur:deinde lampadib⁹ circa latera iflãmat̃. Et cum ad oia imobilis redderetur:mandauit flaccus tyrcano ut eũ duceret ad decollãdum ad ãphitheatrum. Quẽ tyrcanus i medium ãphitheatri duxit:ubi sancto orãte angelus domini eidem appuit: & ipsum ad celestia inuitauit: quẽ aquilinus spatarius decollauit. Et de mandato tyrcani dimisse sũt fere plurime:ut corpus deuorarẽt:que corpus itactũ custodientes adorabãt. Flaccus uero eadem hora uomẽs iteriora expirauit Sed quedã matrona xp̃iana nomine abundãtia.3ꝛ.aureis corpus martyris a tyrcano redemit qđ aromatibus ꝓditum iuxta muros ciuitatis ad pontẽ lapideũ & riuũ q sanguinarius dicitur sepeliuit. Passus est autẽ die nono cal.ianuarii.

¶ De sanctis quadraginta uirginib⁹ & martyribus. LXXXIX.

QVadragita scẽ uirgines apud antiochiam syrie martyrium passe sunt. Que sub persecutione decima p diuersa tormẽta & supplicia laniate: passionis coronam a domino ꝓcipere meruerunt nono cal.ianuarii hec in martylogio adonis.

¶ Explicit liber primus.

¶ Incipiunt capitula libri secundi.

De natiuitate dñi nr̃i iesu christi i
De sancta anastasia mr̃e & sociis ii
De scã eugenia uirgine & mr̃e iii
De sancto stephano ꝓtomartyre iiii
De sancto dionysio papa & mr̃e v
De sancto marino martyre vi
De scõ ioãne apl̃o & euãgelista vii
De scõ maxio epõ alexãdrino viii
De scõ maximo epõ taurineñ viiii
De scis innocentibus martyrib⁹ x
De scis eutityo & florẽtio ꝓfessor. xi
De scõ elphego epõ & martyre xii
De scõ thoma epõ & martyre xiii
De scõ iesse patre dauid xiiii
De sancto nathan ꝓpheta xv
De scõ dauid rege & ꝓpheta xvi
De sancto dauid monacho xvii
De sancto trophonio epõ xviii
De scõ sabino epõ & sociis mr̃ib⁹ xviiii
De scõ liberale epõ & martyre xx
De scõ felice papa & ꝓfessore xxi
De scõ siluestro papa & ꝓfessore xxii
De scõ barbatiano ꝓfessore xxiii
De scã colũba uirgie & mr̃e xxiiii
De scis sabiãno & sociis epis & mar. xxv
De scõ odilone abbate xxvi
De circuncisione domini xxvii
De sancto basilio episcopo xxviii
De scã martina uirgine & mr̃e xxviiii
De scõ cõcordio p̃sbytero & mr̃e xxx
De sancto almachio martyre xxxi
De scõ fulgentio epõ ruspeñ xxxii
De scõ fulgentio epõ utruculañ xxxiii
De scis triginta martyribus xxxiiii
De scõ macario abbate xxxv
De scis argeo & marcellino mar. xxxvi
De scõ antherio papa & mr̃e xxxvii
De scã genouefa uirgine xxxviii
De scõ petro aulano martyre xxxix
De sancto daniele martyre xl
De sancto theogene martyre xli
De sanctis prisco prisciliano & benedicta martyribus xlii
De sancta darfosa martyre xliii
De scis aqlino & sociis martyrib⁹ xliiii
De scõ symeone mõacho & ꝓfessor xlv
De scõ theleſporo papa & mr̃e xlvi
De epiphania domini xlvii
De sanctis gaspar balthasar & melchior magis xlviii
De sancto melanio episcopo xlviiii
De scã macra uirginis & martyre l
De relatione pueri ex egypto li
De sanctis iuliano & basilissa & sociis martyribus lii
De scõ luciano presbytero & mr̃e liii
De sancto clero martyre liiii
De sanctis luciano:maximiano & iuliano martyribus lv
De sancto seuerino abbate lvi
De sancto seuerino episcopo lvii
De scã martiana uirgine & mr̃e lviii
De scõ marcellino episcopo lviiii
De scõ paulo primo eremita lx
De scõ paulo simplice ꝓfessore lxi
De scõ nicanore diacono lxii
De scõ guilelmo archiepiscopo. lxiii
De scõ igino papa & martyre lxiiii
De scõ saluio epõ & martyre lxv
De scõ satyro martyre lxvi
De scõ achadio martyre lxvii

De scō hilario episcopo lxviii
De scō gregorio nazāzeno' episcopo lxix
De scō firmio martyre lxx
De scō uiuentio confessore lxxi
De scis .xl. militibus martyribus lxxii
De scō felice i pincis pſbr̄o & maſ. lxxiii
De scō felice pſbytero & martyre lxxiiii
De scō felice presbytero & ꝓfessore lxxv
De scō michea propheta primo lxxvi
De scō michea propheta secundo lxxvii
De scō abbacuch propheta lxxviii
De scō mauro abbate lxxix
De scō isidoro abbate lxxx
De scō macario egyptio abbate lxxxi
De scō bonitio episcopo lxxxii
De scō marcello papa & martyre lxxxiii
De scō marcello episcopo lxxxiiii
De scō felice episcopo & martyre lxxxv
De scō honorato episcopo arelatēn lxxxvi
De scō honorato episcopo ābianēn lxxxvii
De scō honorato confessore lxxxviii
De scō tityano episcopo lxxxix
De scō melanthio episcopo xc
De scō fausto episcopo xci
De scō antonio abbate xcii
De scis speusippo leusippo & meleusippo martyribus xciii
De scō sulpitio abbate xciiii
De cathedra sancti petri rome xcv
De scā prisca uirgine & martyre xcvi
De scis moseo & amonio martyrib⁹ xcvii
De scō deicolo abbate xcviii
De translatione sancte lucie xcix
De scis mario martha audifax & abbacuch martyribus. c
De scō bassiano episcopo ci
De sancto pontiano martyre cii
De scō germanico martyre ciii
De scō launouiarico abbate ciiii
De scō fabiano papa & martyre cv
De scō sebastiano martyre cvi
De scā agnete uirgine & martyre cvii
De scō patroclo martyre cviii
De scō publio episcopo & martyre cix
De scis fructuoso epō & sociis maſ. cx
De scō uincentio martyre cxi
De scis uincētio & orontio martyri. cxii
De scō anastasio martyre cxiii
De scō anastasio monacho & ꝓfesso. cxiiii

¶Expliciunt capitula libri secūdi.

¶Incipit prologus libri secundi.

SEcund⁹ liber pn̄tis catalogi ꝓtinet scōꝝ festa: quoꝝ festiuitates occurrunt īfra tēpus i quo ecclesia repn̄tat ipsius xp̄i & ecclesie mutui cōscensus obligationē & mr̄imonialē ꝓtractationē: qđ fuit ab icarnatione uerbi usq; ad baptismū dn̄i. Et hoc tēpus ecclesia designat a natiuitate saluatoris usq; ad septuagesimā: qn̄ uidelicet icarnationis & natiuitatis dn̄ice festū: necnō act⁹ infantie: ut ē circūcisio: magoꝝ adoratio: purificatio: & i egyptū fugatio recolunt. ¶Hoc aūt tps i tres ptes subdiuisū est. Primo enī agit de ꝓiugio inter deū & populū iudeoꝝ ꝓtracto: p quoꝝ salute principaliter fili⁹ dei uenit i mundū. dicēs matthei. 15. Nō sū miſsus nisi ad oues que pierūt domus israel. Et hoc tps ecclesia repn̄tat a natiuitate dn̄i usq; ad epiphaniā. In quo tpe ipse p humanitatē mūdo edit⁹ mox pastorib⁹ iudeoꝝ per angelos nūciat: & ab eis sibi notissimis not⁹ in iudea de⁹ uisitat. ¶Scđo agit de eodē cōmercio iter ip̄m uerbū & gētiliū populū cōfirmato: a festo epiphanie usq; ad ei⁹ octauā inclusiue. In quo tpe dei fili⁹ magis q erant primitie gētiū stella appente reuelat: & ab eisdē uti uer⁹ de⁹ cū oblatione munerꝝ adorat. ¶Tertio agit de utroq; grege i unū ouile p ip̄m mr̄imoniū copulato: ab octaua epiphanie usq; ad septuagesimā: in quo tpe epīe pauli legunt: in qb⁹ apostol⁹ xp̄m p salute iudeoꝝ & gētiū aduenisse ꝓbat: & utrūq; populū saluasse cōmemorat: & potissime in epīa ad romanos. Ad hui⁹ igit tpis festa ꝓtractāda ꝓcedendū est.

¶Finis prologi.

¶Incipit liber secūdus a natiuitate domini usq; septuagesimā.

¶De natiuitate dn̄i nostri iesu xp̄i. Cap. I.

NAtiuitas dn̄i nr̄i iesu xp̄i ſm carnē cōpletis ab adā annis v. mil. c. lxxxxix. ut eusebius in chronicis suis ponit fcā est tpe octauiani augusti primi. Veniente aūt filio dei i carnē tanta pace totus mūd⁹ gaudebat: ut uniuerso orbi unic⁹ rōanoꝝ ip̄ator pacifice p̄sideret: qa ei nascebat q pacē pectoris & eternitatis tribueret. Voluit etiā ut ortū suū pax tpis illustraret ¶Cesar igit august⁹ uniuerso orbi p̄sidens scire uoluit quot puincie: quot citates: quot castra: quot uille: quot hoies i toto orbe forēt: & .42. anno impii sui iussit orbē uniuersum describi. Nam ut i hiſtoria scholastica dicit: oēs hoies ad urbē unde trahebant ori

ginem ꝓgebat:& quilibet dominiū offerens se romano ſubditum imperio profitebatur. Et dicebatur profeſſio:quia ore ꝓprio fatebantur:& deſcriptio: quia eoꝝ nomina ſcribebant. Hec deſcriptio prima facta ē a preſide ſyrie cyrino: quia enim iudea in medio terre habitabilis eſſe dicitur prouiſum eſt: ut in ea incoharetur:& deinde per circunſtātes regiones proſequeretur. Ioſeph autem de genere dauid a nazareth i bethleem profectus eſt cum maria deſponſata ſibi uxore pregnante:potiſſime quia inſtante eius tempore pariendi:theſaurū ſibi a deo ꝓmiſſum noluit alicui cōmendare. ¶ Cū ergo bethleem appropinquaſſet ut legitur in libro de infantia ſaluatoris: uidit uirgo ꝑtem populi gaudentem & partem gemētem. Quod ſibi angelus exponens ait partem gaudentem eē gentilem populum:q in ſemine abrahe eternam benedictionem erat accepturus:gemētem uero eſſe plebem iudaicam: a deo ſuis demeritis reprobatam. Et dū ambo bethleē aduenīſſent propter uiatorum multitudinē hoſpitiis occupatis ſteterunt eadem nocte i diuerſorio qđ erat in cōmuni tranſitu inter duas domos habens oipmentum: ubi ciues in diebus ocii conueniebāt: ubi & preſepiū cum feno erat:ad qđ animalia in diebus fori alligabant. In ipſa media nocte beata uirgo filium ſuum. viii. cal. ianuarii peperit:& eum pānīculis inuolutū ſuper fenum in preſepio collocauit. Quod fenum beata helena poſtmodum rome trāſtulit. ¶ Circa chriſti natiuitatē tria ſunt cōſideranda: ſcilicet nouitas admirabilis:ueritas infallibilis:& utilitas ſextimabis. ¶ Nouitas admirabilis attenditᵉ ex parte facti: quia deus homo factᵘ eſt. Nam ut dicit Bernardus i eadem ꝑſona: eternum:antiquū & nouum mirabiliter cōueuerunt: eternum ſcilicet diuinitas: antiquū. ſ. caro ab adam trāſducta: nouum. ſ. anima de nouo creata. Quod autem dei uerbum idem permanēs incarnatum fuerit: & ſi humanam rationem tranſcendat:tn̄ aliq̄li exēplo poteſt oſtendi. Conſtat enim uerbū qđ eſt i mente hominis adeo occultū:quod neq; uideri neq; audiri: neq; tangi uel cōtrectari poteſt. Si tn̄ litteris ſcribatur nullatenus in ſui ſubſtantia ꝓmutatum:ſit legibile & per conſequens uiſibile & audibile. In ſuper eſt manibus contrectabile imo & quantum ad litteraꝝ formā deſtructibile reddit Similiter uerbum dei qđ in mente diuina eterualiter genitum eſt: icōmutabile permanens:qđ erat ſpūale & inuiſibile per carneꝫ aſſumptam uiſibile & contrectabile:imo & quantum ad humanitatem paſſibile factum eſt. ¶ Secundo attenditur ex parte modi:qa natus eſt de uirgine & ſine dolore atq; polꝛlutione matris & ſalua eius ſemper integritate. ¶ Hoc autem fuiſſe, quinq; rationibus ꝓbatur. Primo per prophetiam Iſaie. vii. Ecce uirgo concipiet & pariet filium. ¶ Secundo per figuram:hoc enim figuratum eſt per uirgam aaron: que floruit:& per portā ezechielis que clauſa pemanſit. ¶ Tertio ꝓ cuſtodiam: Ioſeph enī eo q̄ eam cuſtodiuit teſtis ſue uirginitatis fuit:ut dicit auguſtinᵘ ¶ Quarto per experientiam. Nam ut habēt in libro de infantia. Ioſeph ad uirginis puerperium ut morem ſeruaret patrium: duas obſtetrices aduocauit. ſ. zebel & ſalome. Zebel igit̄ ꝑietem conſiderans exclamauit uirginem pepiſſe:eo q̄ nulla ſigna corruptiōis uidiſſet. Salome autē dum incredula probare uellet:cum manū appoſuit:cōfeſtim manus eius aruit. Iuſſu tn̄ angeli ſibi appentis puerum penitens tetigit:& continuo ſanitatem recepit. ¶ Quinto per rationis euidentiam. Nam ut dicit anſelmᵘ quattuor modis poteſt deus producere hominem. ſ. ſine homine:& ſine femina:ſicut fecit adam. De homine ſine femina:ſicut fecit euam. De homine & femina:ſicut cōmunis probat uſus. Reſtabat igitur quartᵘ modus de femina uidelicet ſine homine: ſicut in chriſto mirabiliter factum eſt. Alioquin diuiſio modi ꝓducendi in deo apparuiſſet iperfecta. ¶ Tertio attenditur talis nouitas ex parte temporis. Nam in temporis nouitate filius dei natᵘ ē. Et quantū ad annū quia i anno pacis uniuerſalis in toto mundo uigentis:ut dictū eſt:& in anno deſcriptionis orbis:ut per hoc daretur intelligi q̄ ille ueniebat in carne:qui electos ſuos aſcriberet in eternitate: ut dicit gregorius. Et quantū ad menſem quia in mēſe imo in ſigno quo dies pūctaliter incipiūt creſcere: ut ex hoc prefiguraretur qđ ioannes baptiſta dixit. Illū oportet creſcere:me autem minui. Debet enim humana uita in ſe deficere:in chriſto proficere. Et quantū ad diem:quia in die dominica: que fuit prima dies ſcli: in qua lux corporalis a deo principium creaturarum producta eſt. Sic & die iſto:qui eſt poſt ſeculi renouati: ille qui eſt lux mundi uera: & prīogenitᵘ ac principiū creature dei:corporaliter natus eſt. Et quātum ad horam quia in media nocte:ut ſcilicet medio tenebrarum tpe lux noua aduēniens mundi tenebras illuminaret. ¶ Quarto attenditur ex parte loci:quia natus eſt in bethleem qđ interpretat̄ domus panis. Ipſe nāq; eſt:qui de ipſo dicit Ioannis. vi. ego ſū panis uiuus qui de celo deſcendi ⁊c. ¶ Veritas autem īfallibilis natiuitatis dominice:ꝓ quā ipſa natiuitas cōprobatur:oſtendit̄ per omnes creaturas. ¶ Et primo per creaturā que hēt purū eē que ſūt elemēta & lapides

Primo enī declarata est. Per celum ī pte ori entali: nam ī ipsa die natiuitatis: ut habet in chronicis: Tres soles ī oriente in celo appue runt: q paulatim in unū corpus solare reda cti sunt. Per qđ innuit q uni⁹ & trini dei no/ titia mundo oriebat. Item ī pte occidentali Nam ut ponit orosi⁹. Cū romani octauianū p deo adorare uellēt: eo q oia sibi ad uotū succedere ꝓspicerent: ille triduanam īducīā petiit: sibyllā pphetissā aduocauit: eāq; sup inde ꝓsuluit. Cui die natalis dñi ī camera ce saris oranti: media die circul⁹ aure⁹ apparu it circa solē: & ī medio uirgo pue⁹ baiulās & litteris aureis īscriptum. Hec est ara filii dei uiuentis. Tūc sibylla octauianū aduoca/ uit: uisionē ei oñdit: & pue⁹ illum ipsa die natum dixit: quē augusto maiorem esse asse ruit: quem īpator adorans eidē sacrificauit: ī quo loco nunc edificata est ecclesia que dr̄ sca maria ara celi. ¶ Secundo oñsa est per elementū ignis: q ea nocte p totum orbem cūctos sodomitico uitio laborantes extīxit ut dicit hiero⁹ ī glosa supra illo uerbo isaie 9. Lux orta ē eis. ¶ Tertio p elementū aeris Nā ut dicit chrysosto⁹: Ea nocte magis sup uictorialem montē orantib⁹ stella ī aere de nouo ꝓducta & coruscans appuit: que eis natum dn̄m nunciauit: ut tractabit in festo epiphanie. ¶ Quarto p elemētum aque: ut enī testat innocenti⁹ terti⁹. Fōs aque: q đ ta/ berna emeritoria: ubi nūc est ecclesia sācte marie trans tyberim rome ꝓsurgebat in li/ quorem olei uersus: tota die natiuitatis usq; ī tyberim ꝓfluxit. ¶ Quīto p elemētū terre Scribit náq; damascenus sup illo uerbo p̄s. Nox sicut dies illūinabit: q istud nocte na/ tiuitatis dñice adimpletū fuit: que nox ī ho/ ra natiuitatis eiusdē: uidelicet nocte media in claritatē diei ꝓuersa est: & qa ipsa lux ad patres: q erant in limbo descendere non po/ terat: terra se in pluribus locis aperuit: & per eius rimas lux ad p̄es usq; descēdit: & tunc adimpleta est ꝓphetia isa. 9. Popul⁹ q ābulabat in tenebris uidit lucē magnā: que in missa noctis ipsius legit prout ad litterā ꝓtigisse dicitur. ¶ Sexto per creaturam cō/ positam: que habet purum esse: ut sunt lapi des & metalla. Nam ut dicit innocentius: ro mani templū pacis tempore romuli cōstru xerunt & statuam posuerunt: & petentes a diis q̄tum durare debeat: audierūt: donec uirgo pariat: quod impossibile arbitrantes: templum eternum putauerunt: ideo & in fo ribus scripserunt: Templum pacis eternum Hoc autem ī nocte dñice natiuitatis cum i/ dolis corruit. Legit etiam q hieremia ꝓphe ta in egyptum descendens post mortem go/ dolie: signum regibus egypti dedit: q eorū idola corruerent cum uirgo filium pareret Vnde sacerdotes idolorum imaginem uirgi nis filium baiulātis in sacro loco templi sta tuerunt: que ꝓphetia in nocte natiuitatis do minice adimpleta est. ¶ Septimo ostensa est per creaturam: que habet esse & uiuere: ut sunt plante. In hac enim nocte: ut scribit frater bartholomeus. Vinee engaddi preter ꝓsuetum tēpus que. s. ꝓtulerunt balsamū frō des flores & fructū ꝓtulerūt. ¶ Experimēto ꝓbaui: q si pulegiū collectū sit in festo nati uitatis bti ioānis baptiste ī aurora diei: & ex eo fact⁹ manipul⁹ ꝓuet usq; ad diē dñice nati uitatis exsiccabit sicut natura deposcit: q si manipulus ꝓin nocte natiuitatis ponat in al/ tare: ī quo prima missa est decantāda: missa que media nocte cātet ī hora natiuitatis dñi ce pulegiū aridū ꝓuirescit. ¶ Octauo p crea turā que habet esse uiuere & sentire: ut sūt aīalia: ut enī scribit in libro īsantie. Ioseph cū maria ꝓficiscens bethleē duxit boue: de cui⁹ p̄cii uenditi uiueret: & asinum ut ꝓgnā tem cōmodius portaret: Natum uero xp̄m ipsa duo aīalia cognoscentes eundem flexis genib⁹ adorauerunt: ut impleret illud isaie prīo: Cognouit bos possessorē suū: & asinus p̄sepe dn̄i sui. Modico etiam tpe ante ꝓnatiui tatem xp̄i: ut ponit eusebius: boues arantes bubulco dixerunt: hoies deficient & segetes ꝓficient. ¶ Nono ostensa est p creaturā: que habet esse uiuere sentire & intelligere: ut sunt angeli hoies & demones. Nā ut dr̄ luc. 2. Dum pastores circa turrem gregis hora natiuitatis dñice sup gregem suū uigilarēt: ut de more antiquor⁹ pastor⁹ fuit: in utroq; solstitio estiuali. s. & hyemali facere: angel⁹ dn̄i illī cū nimia claritate appuit: eisdē natū saluatorē nūciauit: & ut ad eū uisitādū ꝓge rēt admonuit: & subito scā est cū ālelo mul titudo militie celestis laudātiū & dicentiū: Glia ī altissimis đo ꝛc. ¶ Item oñsa est p ho mines fideles & īfideles: nā fideles pastores sūmo diluculo ad uerbum natū uidendū se stinarūt: & que dcā erāt illis: uera cognoue runt: & mirati redeūtes eiusdem natiuitatis testes fuerunt. Item & ꝓphete oēs ueteris te stamenti: q huius natiuitatis nuncii & p̄co/ nes extiterunt: ipsamq; futurā infallibiliter ueriss̄imis oraculis p̄dixerunt: que p singu/ la narrare nō est op⁹. ¶ Itē cognita & mani/ festata fuit etiā p īfideles. De hac natiuitate balaā ariol⁹ ꝓphetauit nūeri. 24. Oriet stel la ex iacob ꝛc. Item uirgili⁹ ī bucolicis. Ma gnus ab itegro seclor⁹ nascit ordo. Iā redit & uirgo: redeunt saturnia regna. Et noua p/ genies celo demittit alto ꝛc. Itē sibylla ery/ threa que fuit tempore troianor⁹ īter cetera ait. In nouissimis āt tpibus hūiliabit de⁹ & hūanbit ꝓples diuina: iacebit ī feno agn⁹: & officio puellari educabit deus & homo ꝛc.

Item ſcribitur in ꝓmento boetii de diſcipli-
na ſcholaſtica ſup illo uerbo: platonis pro-
bata diuinitas: ꝙ in tũba platonis repta eſt
lamina aurea: in qua ſcriptũ erat. Credo ĩ fi-
liũ dei naſcituꝝ de uirgine paſſiuꝝ pro hũa-
no genere: & die tertia ſurrectuꝝ. ¶ Iteꝫ ma
niſeſtata eſt ꝑ demones: Refert thimotheus
hiſtoriographus: ſe ĩ antiqs romanoꝝ chro
nicis inueniſſe ꝙ octauianꝰ. xxxv. anno im-
perii ſui capitoliũ aſcendit: & qs poſt ſe rẽ
publicã gubernaret a diis queſiuit. Et reſ-
ponſũ eſt ſibi: ꝙ puer hebreus ex deo uiuẽ
te ante ſcĺa genitus: non multũ poſt ex inta-
cta uirgine naſciturus. ¶ Vtilitas aũt in ex-
timabilis ẽ nobis collata ꝑ chriſti natiuita-
tem. Prio q̃tum ad demois ꝓſuſionẽ. Nã an-
tiquus hoſtis nobis: ut ante: preualere non
põt: unde legiť ꝙ hugo cluniacẽñ in uigilia
natiuitatis dñi uidit beatã uirginem filium
in ulnis geſtantẽ: & de feſto natiuitatis filii
ꝓgaudentẽ: atq; inimico nr̃o: qui ãte hũc di
em hoibus ꝑualebat: inſultantẽ. Ad quã uo
cem diabolus de humo erupit & uerba dñe
exprobrare cepit. Sed mẽtita ẽ iniqtas ſibi
qa ab oratorio fratꝝ deuotio: a refectorio
lectio: a dormitorio ſtramtẽũ uile: a capĺo
patia ipm eiecit. ¶ Secũdo ad uenie ipetra-
tionẽ unde cũ meretrix laſciua de ueia deſ-
peraret: que ad penitẽtiã redire uolebat: co
gitans de iudicio reputabat ſe ream de iſer-
no ſe dignam: de padiſo ſe imundã: de paſſi
one ingratam. Cogitãs aũt ꝙ pueri de facili
placanť: puerum ieſum ꝑ eiꝰ infantiã adiu-
rauit: & ante xp̃m deflẽs uocem de ſua ueia
audire meruit. ¶ Tertio ad morbi curatio-
nem. Nã ut dicit Bernardꝰ triplici morbo la
borabat genꝰ humanũ. Natiuitas erat imun-
da: uita puerſa: mors picĺoſa: uẽit xp̃s: cuiꝰ
natiuitas nr̃am purgauit: cuiꝰ uita nr̃am in
ſtruxit: cuiꝰ mors nr̃am deſtruxit. ¶ Quar-
to ad ſupbie hũiliationẽ. Nam ſupbia primi
hois fuit contra deũ: qa eiꝰ preceptũ ꝓtẽpſit
uſq; ad deũ: qa uſq; ad appetitũ diuinitatis
ſe erexit: ſupra deũ uolẽdo: qđ deus noluit.
At ſiliꝰ dei: ut dicit damaꝰ: hũiliauit ſe pro-
pter hoies: quia uenit pp eoꝝ ſalutẽ: uſq; ad
homines ꝑpter naſcendi modũ ꝓſiĺem: & ſu
pra homines ꝑpter natiuitatis modum ſin-
gularem. Hec damaſcenus.

¶ De ſancta anaſtaſia martyre & ſociis. II.

ANaſtaſia nobiliſſima romanoꝝ
filia pretexati illuſtris & gẽtilis
a matre ſua fauſta xp̃iana & a ſã-
cto chryſogono in ſide xp̃i eru-
dita eſt: que tpe diocletiani mar
tyrium paſſa ẽ. Nam tradita publio pagano
in ꝓiugẽ: langorẽ ſimulãs ſe ſemper ab eius
cõſortio abſtinebat. Sed uir audiẽs eam cũ
una ancilla xp̃ianis carceratis neceſſaria mi
niſtrare: eã in artiſſima cuſtodia recluſit: ita
ut etiã alimoniã denegaret. Que uincta ſcõ
chryſogono amariſſimas epiſtolas deſtina-
bat: ille uero ꝓſolatorias remittebat. Inter
hec uir eiꝰ moritur & ſancta a carceribꝰ li-
beraťť. Hec habebat. iii: ancillas & ſorores
uirgines. ſ. agapen: thioniã & hyrenẽ: Quas
urbis prefcũs dulcius uti chriſtianas tenuit
& eas nolẽtes ꝓſentire ſibi nec diis ſacrifica-
re martyriũ pati fecit: ut habebiť. iii. noñ a-
prilis. Poſt quaꝝ paſſionẽ anaſtaſiã de ꝓſen
ſu diocletiani ꝓprehẽdit: ut ſi eam ſacrifica-
re faceret in ꝓiugiũ haberet. Quã cũ ductã
in cubiculũ ãplexaretť ſubito cecus efficitur
& ad deos accedẽs ſi a cecitate liberari poſ-
ſit ſciſcitaťť. Qui eos contra ſe ĩdignatos au
diuit: eo ꝙ anaſtaſiã ꝓtriſtauit. Et rediẽs do
mũ inter manus ducentiũ expirauit. ¶ Poſt
hec anaſtaſia ab eius ſucceſſore detẽta eſt.
Qui audito ꝙ multas paſſiões haberet: eidẽ
ſuadere cepit: ut ſi uellet libere xp̃ianitate
ꝑfrui poſſeſſiones ſuas ſibi daret: & tunc ue
ra xp̃iana eẽt: eo ꝙ xp̃s omia erroganda iuſ
ſiſſet. Que cũ eidem reſpõderet: facultates
paupibus: nõ auté diuitibus errogãdas: di-
ro carceri ſame crucianda traditť: ſed a ſan-
cta Theodora: que iã ꝑ martyriuꝫ paſſa fue
rat: duobꝰ mẽſibus celeſti pane reficiť. Tan
dem cũ ducẽtis uirginibꝰ ad iſulas palma-
rias ducta ẽ: ubi multi xp̃iani fuerãt relega-
ti. Inde poſt aliquot dies a ꝑfecto reuocata
& ad palos ligata ignibꝰ ꝓcremaťť: ceteri ue
ro diuerſis ſuppliciis pimũť. Inter quos u-
nus erat q pluries diuitiis ſpoliatꝰ dicebat:
ſaltẽ xp̃m ſibi auferri nõ poſſe. Corpꝰ auté
ſancte anaſtaſie in eiꝰ uiridario quedã apol
lonia ſepeliuit: ubi poſtmodũ in eiꝰ honore
eccleſia fabricata ẽ. Paſſa eſt aũt. viii. calen.
ianurarii circa annũ dñi. 280.

¶ De ſcã eugenia uirgine & martyre. III.

EVgenia filia philippi nobiliſſi-
mi romanoꝝ fuit tpe ualeriani &
galieni ĩpatoꝝ: q quidẽ philip-
pus a ſenatu prefectus alexãdrie
ꝓſtituťť claudiam uxorẽ ſuam: &
filios adiutũ & ꝓgium ac filiã eugeniã ſecũ
duxit. Que eugenia una cum ꝓto & hiacyn
tho eunuchis & ꝓuis ſuis ſtudẽs: omnibꝰ li
beralibꝰ artibꝰ erudita: anno. xv. etatis ſue
ab aqlino aqlini ꝓſulis filio ĩ ꝓiugiũ peti ť
ſed ipſe ab eadẽ in uiꝝ cõtemniť. Et dũ in li
bris apoſtoli ſtuduiſſet animo iã xp̃ana ꝓ-
tum & hiacynthũ ꝙuertit. Et aſſumpto hitu
uiri ad monaſteriũ monachoꝝ: qđ erat ex-
tra ciuitatẽ alexãdrie: quibꝰ ꝓmittebať a pa
ganis ibidem habitare: ipſa acceſſit: & ſe ui-
rum ſimulãs cum proto & hiacyntho fieri
monachus poſtulauit. Quã abbas helenus
ꝑ ſpiritũ feminã cognoſcẽs eã nihilomin⁹

de uirili animo cõmẽdauit:& ipsam una cũ sociis monachos fecit:que ĩ dei timore pmã sit:& eugenius uocat⁹ in scitate uite pleuerans:post abbatis obitũ in regimine succes. sit.Parentes igit eam dudũ reqrentes & nõ inueniẽtes lugebãt: sed uates gentiliũ patri uaticinant filiam & socios inter deos trãslatos.Qua de re pater filie imaginem fecit: & eam ut deã adorari mandauit. ¶Temporis ꝓcessu dũ matronã meláthiam noie eugenia oleo pungens a q̃rtana liberasset.Illa fratrẽ eugeniũ uiꝝ eẽ arbitrans: eũq; sepi⁹ uisitás in ei⁹ amorem exarsit : & cogitans qualiter secũ cõmisceri posset:langorem simulans ꝓ eo misit.Quẽ tãq̃ uirũ dũ illa osculis & amplexib⁹ ad ꝓcupiscentiã ꝓuocaret:eiq; amorem suum panderet:& ille sermonib⁹ & actibus facinus oĩmode recusaret: ꝓfusa mulier & dubitans ne eugeni⁹ factũ ꝓderet & sic uerecundiã ipsa ĩcurreret: clamare cepit: q̃ se eugeni⁹ uoluerit uiolare: prefectũq; philippum adiit : & de crimine eugenium accusauit.Tunc p̃fect⁹ ira accensus tam ipsã q̃ cũctos xp̃ianos reptos ꝓhendi iussit : diemq; statuit:quo oẽs interirent morsib⁹ bestiaꝝ. Eugeniũq; sibi astantẽ ĩterrogat: an christ⁹ adulteria doceat. Cũq; hoc uirgo cõmisisse negasset: & meláthia seruos & ancillas ꝓut ab ea docti fuerant:testes adhibuisset.Eugenia ꝓ defensione ueritatis:& ne christianum nomen falsitate ꝓfundaret:a sũmo usq; deorsum coram p̃fecto uestem scidit:& se feminã esse ostendit:eugeniam uidelicet philippi filiam & socios ꝓtum & hiacynthũ omnibus declarauit. Moxq; pater filiam cognoscens cũ matre & fratrib⁹ ĩ ei⁹ amplex⁹ irruit : & p̃gaudio lachrymas fudit . Meláthia autem cum oĩbus suis a fulmine interempta est. Sicq; eugenia parentes & fratres ad fidẽ cõuertit:unde & philipp⁹ p̃fecturã deserens a xp̃ianis eps ordinat:quo ꝓ martyriũ assum pto ✝claudia cũ filiis & eugenia romam rediit:ubi & uirgo multos ad xp̃m conuertit Quã p̃fect⁹ nicenus tentã fecit adduci ad tẽplum diane:ut sacrificaret . Sed dũ eugenia oratione fudit:templũ cũ idolo subuersum est multis paganoꝝ eam clamantib⁹ innocẽtem:Iussu igit p̃sidis ligato saxo a d collum eius ĩ tyberim iactat:sed sup aquas manens minime mergit:inde ĩ fornaces thermarum mittit:sed igne extincto illesa educit . Post hec ꝓ dies.20.sine lumĩe & cibo carceri mãcipata:sed a xp̃o eam celesti pane reficiente ꝓfortata ẽ:q; die quo ad terras descẽderat:ꝓ misit eam ad celestia subleuare. Die igit natalis dñi misso spiculatore a p̃fecto ĩ carcere decollat:uidelicet.8:cal'.ianuarii.Cui⁹ corpus a xp̃ianis iuxta urbẽ ĩ ꝓprio p̃dio sepultum est.Ad cuius tumulũ dũ mater oraret: eidem appparuit:eamq; ꝓfortans die dñico ꝓximo ĩ xp̃o pausaturã nunciauit . Que die sibi p̃dicto ad xp̃m migrauit:& a filiis ✝ad iuto✝& sergio iuxta eugeniã sepulta est:q & post tẽpus multis paganoꝝ ꝓuersis quieuerunt in dño:sepulti & ipsi a fidelib⁹ iuxta matrem & germanam.

¶De sancto stephano ꝓtomartyre. IIII

STephanus ꝓtomartyr unus de septem diaconibus ab apostolis ordinat⁹ est in misteriũ uiduarũ ut habet actuũ.6.Crescente enĩ numero discipuloꝝ ꝓuersi ex gẽtibus aduersus ꝓuersos ex iudeis murmurare ceperunt:eo q̃ despicerent in ministerio quotidiano uidue eoꝝ.Cõuocata ergo multitudine p apostolos decreuerunt eligere septem uiros boni testimonii sup tali ope ꝓstituendos:ad hoc ut ipsi oĩbus curis temporalibus depositis p̃dicationi intenti⁹ uacare possent.Sicq; elegerunt septẽ diacones primos:quorum prior & primicere⁹ extitit stephanus ꝓtomartyr : philippus q eunuchũ baptizauit:& fuit epus in thratia asie : & ꝓcorus qui fuit eps nicomedie bithynie : & nicanor:& parmenas:& timon:& nicolaus: q postea apostatans heretic⁹ fuit:a quo & nicolaite dicunt:& orantes eis man⁹ imposuerunt:& diacones ordinauerunt.¶Stephan⁹ autem plenus gratia & fortitudine:faciebat signa magna in populo:inuidentes igit sibi iudei:triplici modo eum supare studuerunt scilicet disputatiõe:testiũ ꝓductione:& tormentorum illatione.Et in q̃libet pugna adiutoriũ de celo sibi datum est.In prima datus est ei spũsscũs:q facundiam ministrauit. In secũda uultus angelic⁹:q falsos testes cõfutauit.In tertia xp̃s uisus est adiuuare paratus:q martyrem ꝓfortauit.¶Ponit ergo prima pugna.Surrexerunt aũt qdam de synagoga libertinoꝝ.i.de seruitute manumissorum & cyrenensium & alexandrinoꝝ ꝛc. disputãtes cũ stephano. Ecce primũ p̃lium Et nõ poterant resistere sapientie & spiritui q loquebat'.Ecce adiutoriũ. ¶Ponit post hoc secũda pugna. Quia submiserũt falsos testes : q eum accusabant de blasphemia in deum: ĩ moysen:in legem'.& ĩ templũ.Ecce secundũ p̃lium.Et intuentes in eũ oẽs q sedebant in ꝓcilio uidebant faciem ei⁹ tanq̃ faciem angeli.Ecce auxilium. ¶Deinde ponitur secũde pugne uictoria. Nam pricipe sacerdotum eũ interrogante:si hec ita se haberent de q̃ttuor blasphemiis sibi impositis se excusat.¶Primo de blasphemia in deũ: dicens deum qui locutus est patrib⁹ deũ glorie fuisse.¶Secundo de blasphemia in moysen cõmendans moysen:a feruore zeli : quia percutientem iudeum egyptium interfecit.

ab operatione miraculorum: que in egypto & deserto ostēdit: & a familiaritate dei: quia cū deo locut⁹ fuit. ¶ Tertio de blasphemia in legem. Nā ꝓmendat legē: ex parte dantis: qui fuit de⁹: ex pte ministrātis qui fuit moyses: & ex pte finis qui dat gr̄am. ¶ Quarto de blasphemia i tabernaculū & templū: cōmendās tabernaculū qđ fuit: a deo fieri preceptum: in uisione ostensum: a moyse perfectum: & arce testimonii ꝓtētiuum: templum autem dixit tabernaculo succesisse. Hec oīa legentibus textū act. vii. satis patere possūt ¶ Vltimo ponit tertia pugna. Nam audientes hec dissecabant cordibus suis: & stridebant dentibus i eum: quasi iam illū animis lapidantes. Quos beat⁹ stephanus trib⁹ modis conat⁹ ē corrigere. s. ¶ Primo pudore eis duritiā cordis & necis sanctoꝝ seuitiam i propans. Dura inquit ceruice & in circūcisis cordib⁹ ꝛc. Et increpabat eos q̄ spiritui sancto restiterunt q̄ prophetas pſecuti sunt & q̄ crescente malitia eos occiderunt. Secūdo correxit eos timore: per hoc q̄ iesum stātem a dexteris dei perhibuit: quasi ad suum adiutorium preparatū. Ecce inqt uideo celos apertos ꝛc. qđ audiētes iudei clamantes uoce magna continuerūt aures suas: quasi blasphemiam abhorrētes: & ip̄etū facientes in eum: & eiicientes eum extra ciuitatē lapidabant: quoꝝ priores testes lapidare incipientes ſm legem: ut expeditiores essent deposuerunt uestimenta sua secus pedes Sauli adolescentis: qui manibus oīum lapidabat.

¶ Tertio correxit eos amore: dū pro se & p ipsis orauit: p se ne passio sua ꝓlongaretur. dicens: dñe accipe spiritū meū: pro ipsis: ne sibi peccatum iputaret. Nam positis genib⁹ clamauit uoce magna dicens. Dñe ne statuas illis hoc peccatū. Et uide amorem mirabilem: qa pro se orādo stetit: pro lapidantibus genua flexit: pro se silenter orauit: p illis uoce magna clamauit. In hoc etiam xp̄m imitat⁹ in passione: q pro se orauit dicens. Pater in manus tuas ꝓmendo spiritū meum & pro inimicis dicēs. Pater ignosce illis: nō enim sciūt: quid faciunt. Et cū hoc stephan⁹ dixisset obdormiuit i domino. Cui⁹ corpus gamaliel & nicodem⁹ occulti xp̄i discipuli in agro ipsius gamalielis sepelierūt: & fecerunt planctū magnum sup eum. ¶ Et celebratur hoc festum ab ecclesia sequenti die post natiuitatē domini. s. vii. calen. ianuarii. Reuera: tamē lapidatio sci stephāi facta fuit eodē a scēsiōis āno. iii. uidelicz nōn augusti quo die festū inuentionis ei⁹ celebratur. Inuentio aūt ad lr̄am ꝓtigit. vii. cal. ianuarii. Ecclesia tamē hec festa ꝓmutauit duplici de causa. ¶ Primo qa ut dicit̄ i sermone augustini: hesterna die dominus natus est i terris ut stephanus hodie nasceret̄ in celis. ¶ Secundo quoniā ꝓpter festum natiuitatis dñi precedēs festum inuentionis solenni⁹ celebratur q̄ festum passionis: qđ inconueniens erat: & ob hoc festa mutata sunt: ut dies passionis eius solēnius celebretur.

¶ De sancto dionysio papa & mr̄e. V.

Dionysius papa & martyr: cuius genus nō inuenit̄. Sixto secundo in episcopatu succesit: & sedit annis. 2. & mēsib⁹. iii. q ut dicit ado fidei documētis sub claudio secū do imperatore clarus effulsit. Hic i urbe diuisit pecias: singulis singulos dans presbyteros ꝓpter penitentes suscipiendos & propter baptisma. Hic etiā pecias & cemiteria per regiones diuisit: & unicuiq; iusꝓpriū statuit: mandans ut singuli terminis suis cōtenti essent: & alienos non usurparent. Qui & martyrio coronatus sepultus est cū fratribus suis. vii. cal. ianuarii: & cessauit episcopatus dies. viii.

¶ De sancto marino martyre. VI.

Marinus puer & martyr passus est in urbe sub p̄fecto martiano: qui fuit filius senatoris & primarii ciuitatis. Hic a p̄fecto tent⁹ dum se christianū ꝓfiteret̄. Primo quidē extensus & loris durissimis dorso & uentre flagellatus: deinde uinct⁹ in custodiā missus est: die uero sequenti educt⁹ equuleo suspēditur: & ungulis laniat̄: postmodum sera lignea & machina lapidea alligat̄: ut mēbra eius diuiderent̄. Sed dū tracta machina puer illesus ꝓmaneret: in arborem sciſſam immittit̄: ut ꝓstrictus spiritū exhaleret. Dei tñ uirtute arbore in duas ptes diuisa: craticule accense superponit̄ plumboq; perfunditur liquefacto: moxq; nutu dei fluuius aque inūdās ignis calorem extinxit. Post hec supplicio ꝓmentariensi traditus est: a quo in frixorio accenso mittit̄: sed rore celesti refrigerat̄. Deinde a prefecto martiāo in caldariā plenā pice liquefacta iactatur: que hinc ide ebuliens sanctū dimisit ītactum. Preter hoc in harenario bestiis subiectus est: & leone qdem collū eius leniter āplexāte: leopardo pedes lingēte parda cum tigride man⁹ ipsi⁹ osculabant̄. Leena uero & ursus que uestes sci dilaniare ceperunt: ꝓsertim extincte sunt Postmodū iflāmas iniect⁹ dū illesus exisset in caminū ignis missus est: cum quo duo angeli descendentes eū iustum die sequēti eduxerunt. Nouissime autem dū a prefecto suasus se deos adorare uelle simularet oi populo romano uocato statuam serapis orans in puluerem redegit. Qué prefect⁹ decollari precepit. Corpusq; eius in precipitium mitti: ubi & latronū corpa iactabant̄: ut sepul-

tura careret. Orta aũt tempestate cũ coru/scationibus nimiis fugientibusq; ministris a sco theophilo epo corpus raptum digna ue neratiõe sepultum est. 7. cal'. ianuarii. Mar/tianus autem pro hoc scelere & aliis a deo percussus uermibus ex ipsius ebulientibus ore infelicem animam exhalauit.

¶ De scõ ioanne apło & euãgelista. VII

IOannes apostolus & euãgelista quẽ iesus amauit plurimũ: filius zebedei fuit & frater iacobi ma/ioris: quem xpus uocauit de nu/ptiis: q supra pect' domini in ce na recumbens fluenta euangelii de ipso sa/cro dñici pectoris fonte potauit: & ceteris apostolis fugientibus magistrũ nunq̃ in pas sione deseruit: cui & iesus in cruce moriens matrem uirginẽ nirgini cõmẽdauit: & post eius ascẽsionem usq; ad obitum uirginis ad eius semp custodiam pmansit: ut dicit hiero nymus. Huius uitam inclytus eps discipu/lus eius scripsit. Hic apostolis ad p̃dicandũ diuisis apud asiam p̃dicauit: ubi & multas fundauit ecclesias. Qui sub secũda post ne/ronem psecutione christianoꝝ quam domi/tianus exercuit: apud ephesum a ꝓsule com prehensus & romam duct': dum apud por/tam latinã in dolio feruẽtis olei missus ille/sus exisset: ut in alio eius festo. 2. non maii dicef: ab eodem ꝓconsule in pathmos insu/la relegatus apocalypsim ꝓscripsit. Eodem aũt anno domitianus a senatu romano inter fectus est: oiaq; eius acta & p ipsum & eius officiales iudicata cassata fuerũt. Sicq; factũ est: ut sanct' ioannes qui cum iniuria ad exi liũ fuerat deportatus: cũ honore ad ephesũ reduct' esset: omni populo sibi occurrente & clamante: benedict' qui uenit in noie dñi Cum aũt ingrederef ciuitatem drusiana ei' discipula: que aduentus ipsius desiderio su/erat fatigata: efferebaf mortua flentibus & lamentantib' grauiter tam parentib' q̃ pau peribus orphanis & uiduis: qbus indigenti/bus ministrabat. Apostolus ergo feretrum iussit deponi: & corp' resolui: eamq; ꝓprio noie uocans: mandauit ut surgeret: & domũ rediens refectionẽ sibi p̃pararet. Que stati quasi nõ de morte sed de somno uocata sur/rexit: & iussa ꝑfecit. Ad quod miraculũ mul ti ꝓuersi sũt. ¶ Altera die cratõ philosoph' ut ostenderet qualiter mundus esset contẽ/nend' duos fratres iuuenes ditissimos omni/bus uenditis duas gẽmas emere fecerat eaſ/q; in ꝓspectu populi frangi iusserat. Quod uidens apostolus philosophũ aduocauit: & talem mũdi ꝓtemptũ dãnauit: tum quia ore hominũ laudabaf: & a deo reprobabaf: tũ quia sine ullo merito fiebat: eo ꝙ sua paupe ribus non largirenf: oñdens mundum esse cõtemnendũ facultates hois pauperib' erro gando. Sed dum philosophus post disputa tionem ad hoc deuenisset: ut si ioannes gem mas confractas reintegraret: craton eius di/ctis fidem adhiberet. Apostol' oratione su/sa fragmenta gẽmarum colligens ipsas con solidauit: statimq; craton cum duobus iuue nibus xpo credidit. Illi uero iuuenes gẽmis distractis precium pauperibus errogarunt ¶ Horum exemplo duo alii iuuenes cũctis pro christo datis discipuli ioãnis effecti sũt Sed die quadam uidentes seruos olim suos uestibus fulgentes: & se uili pallio cõtectos contristari ceperunt: quod ioannes per spi/ritum cognoscens precepit: ut ad nemus & littus accederent: sibiq; lignorum fasces & lapillos apportarent. Et facta oratione uir/gas in aurum & lapillos i gemmas conuer tit: quas eisdem apostolus tradidit dicẽs: ut per dies septem aurifices omnes & gẽmari/os circuirent: & aurum ac gemmas probari facerent. Qui post dies septem reuersi dixe/runt: omnes illos operarios concordari se nũq̃ tam purum aurum & tam precioſas gẽ mas conspexisse. Tunc apostolus predicta omnia sibi tradens dixit: ut irent & possessi ones distractaſ redimerent: & abinde diui/tes essent: ut in perpetuum mendicarent. Et quia non uult deus coacta seruitia: pro libi to gauderent libertate sua. Et itroducta xpi parabola de diuite epulone & lazaro ulce/roso: cepit apostolus contra diuitias multa predicare. ¶ Contigit autem stacteum quẽ/dam iuuenem qui triginta diebus ante uxo/rem duxerat deferri mortuum tumulandũ: quem apostolus matris uidue & parentum precibus & lachrymis compassione motus: orans a mortuis suscitauit: & suscitato man dauit: ut que in alio seculo de duobus illis iuuenibus uiderat enarraret. Qui multa de paradisi gloria quam ipsi amiserant: & de penis inferni quas acqsierant: prout sibi ostensum fuerat coram omnibus patefecit. Propter quod iuuenes compuncti una cum stacteo resuscitato: pedibus apostoli prouo luti diuinam misericordiam implorabant. Apostolus ergo iuuenibus triginta dierum penitentiam imposuit: qua peracta gemme & aurum in priorem materiam uirgarum & lapillorum redierunt: quas iuuenes ad sua loca pristina reportantes: in dei seruitio per seuerarunt: & ceperunt cum apostolo mira/culis coruscare. ¶ Et dum tota ciuitas ephe siorum ioannem extollerent: pontifices ido/lorum seditionem in populo excitarunt: ita ut a multis de plebe ioannes traheref ad tẽ plum diane: ut sacrificaret. Quib' ille hãc conditionem proposuit: ut aut ad inuocati/onem diane ipsi ecclesiam christi diruerent

& ipse idolis sacrificaret: aut ipse ad inuocationem xpi templū diane subuerteret: & ipsi in christum crederent. Et cum huic ſnie maior pars populi consensisset ad preces ioannis: omnes templum exeuntes a longe stetерunt: & orante apostolo: templum funditus corruit: & imago diane penitus ꝓminuta ē. Aristodemus autē pontifex idolorum seditionem in populo concitauit. Quem dum ioannes interrogaret quomodo ipsum placare posset: respondit ei: si uenenum bibens: qđ ille sibi porrigeret: illesus permaneret. Et cum apostolus acquiesceret aristodemus ut eum a poculo subtraheret uel saltem deterreret: duos uiros impetrauit a proconsule qui fuerant decollandi: quibus uenenum potandum coram omnibus tribuit. Quod ut illi biberunt: confestim spiritū emiserunt apostolus autem calicem accipiens & signo crucis se muniēs uenenum bibit: & per tres horas obseruatus nullam lesionem incurrit. Et dum populus christum uerum deū clamaret. Aristodem⁹ adhuc obstinat⁹ apostolo istabat: ut si ueneno defūctos excitare posset ipse proculdubio christo crederet Cui ioannes pallium suum dedit & ipse i tunica mansit: eidemq; iussit: ut inuocato christi nomine pallium super corpora defunctorum poneret: eisdēq; ut resurgerēt mādaret Quod dum ille fecisset illico surrexerunt. Sicq; pontifex cum omni familia & parentela & multitudine maxima ꝓuertuntur: & .xii. miliū uiroꝝ exceptis puulis & mulieribꝰ a beato apostolo baptizant̄ ¶ Repitur in .x. libro historie ecclesiastice: ꝙ apostol⁹ quēdam iuuenem ferocem conuersum: cuidam episcopo depositi nomine ꝓmendauit: & ad partes alias accessit: post aliqđ tempus iuuenis relicto episcopo: factus est princeps latronum. Rediens apostolus depositum repetit: & episcopus de pecunia intelligens q̄ si ignarus obstupuit. Cui apostolus de iuuene sibi cōmēdato se querere declarauit. Et dum episcopus ioāni cū rubore factum narrasset: apostolus eum increpat eo ꝙ malum suo depositō custodem dimisit. Equum sibi pari iussit: & ad montem: ubi iuuenis erat: festin⁹ properauit. Quem iuuenis statim recognoscens pre uerecūdia equum ascendēs fugiebat. Apostolus senectutis oblitus equū calcaribꝰ urget: & fugientem uocat: & ne patrem suum fugiat uel expaueſcat: post ipsum clamabat. Et ut ad penitentiam rediret dulciter admonebat offerens se pro eo christo responsurum: ꝓpunctus iuuenis reuertitur: & cum lachrymis cōuertitur: & ab apostolo benigne suscipitur: & in uirtutibꝰ perseuerans tandem a magistro episcopus ordinatur. ¶ Legitur etiam ubi supra: ꝙ cū ioannes epheſi balneū lauandi gratia itroisset: & ibidem cerinthum hereticū iuenisset inde protinus exiuit: quo egresso balneum cecidit & hereticū cū suis oppressit. ¶ Predicationem autem suam miraculis cōfirmabat: ita ut tactu uestimentorum eius egri curarentur: & demones fugarentur. Et ut dicit hieronym⁹ i sua decrepita senectute: uix ad ecclesiam discipulorum manibꝰ ferebatur nec cum plura uerba dicere posset: ad quālibet pausam hoc solū dicebat: filioli diligite alterutrum. Ibiq; usq; ad traiani tpa perseuerans totius asie fundauit & rexit ecclesias. ¶ Et cum esset annorum .99. secundū isidorum .68. a passione domini āno apparuit ei christus cum discipulis aliis: qui iam omnes ad celestia migrauerant: eumq; ad eternas epulas inuitauit: & dominica futura die ad se illum uenturum esse predixit. Igitur i subsequenti dominica omni populo ad ecclesiam conueniente: que in eius adhuc i carne agentis nomine fuerat fabricata a primo pullorum cantu usq; ad sextam predicauit eisdē: hortans illos: ut in fide essent stabiles & in mandatis feruentes: Post hec iuxta alta re foueam quadratam fieri iussit & terram extra ecclesiam iactari. In quam beatus euāgelista descendens expānsis manibus gratias deo egit: & orationem deuotissimam fudit. Qua finita tanta super eum lux emicuit: ꝙ a nemine uideri potuit. Recedenteq; lumine fouea reperta est māna repleta: qđ ibidem usq; hodie generatur. Ita ut in fundo fouee i star minute harene scaturire uideat̄: sicut i fontibus fieri consueuit: propter qđ ipsum in corpore & anima celo assumptum plurimi asseuerant. Cuius depositionis dies ab ecclesia celebratur .vi. cal. ianuarii.

¶ De scō maximo epō alexādrino. VIII.

MAximus episcopus alexandrinus fuit. Qui satis clarus & insignis de titulo confessionis factus est. Qui & in pace quieuit .vi. cal. ianuarii: apud eandem urbem cōd igne tumulatus: hec usuardus.

¶ De scō maximo epō taurineñ. VIIII.

MAximus episcopus taurineñ claruit tempore honorii imperatoris: qui in homeliis & sermonibꝰ componendis: & i ecclesia declamandis studuit eleganter: uir in diuinis scripturis intentus: & ad plebem instruendā sufficiens. In apostolorum laudes & ioānis baptiste & generales omnium martyrum homelias & tractatus edidit. De scō eusebio uercelleñ duos tractat⁹ composuit Et sancti cypriani spālem de baptisimi gra Librū de auaritia & hospitalitate. De deffectu lune. De elemosynis. De ieiunio suorū

dei generali. De ieiunio ſpeciali quadrageſime. De eo quod in iſaia ſcribitur Caupones tui miſcent uino aquam. De paſſione domini. De iuda proditore. De cruce domini. De ſepulchro eius. De reſurrectione ipſi⁹. De accuſato & iudicato domino apud pilatum De calendis ianuarii. Compoſuit etiam homelias plurimas: uidelicet De natiuitate dñi De epiphania. De penthecoſte. De hoſtibus carnalibus non timendis. De gratia poſt cibum deo agenda. De penitentia niniuitarū: & alias multas. Quieuit aūt honorio & theodoſio iuniore imperantib⁹. Hec gēnadius de illuſtribus uiris.

¶ De ſanctis innocentib⁹ martyrib⁹. X

INnocentes martyres ab herode aſcalonita iterfecti ſūt. Tres eni fuerunt herodes ꝓpter eorum infamem crudelitatem famoſi. Primus fuit herodes dictus aſcalonita: ſub quo natus eſt domin⁹: & pueri occiſi ſunt. Secundus fuit herodes antipas: q ioannem decollauit. Tertius agrippa qui iacobum occidit: & petrū incarcerauit. ¶ Herodes ergo aſcalonita fuit filius antipatris idumei: qui neptē regis arabum duxit uxorem: ex qua hūc filium habuit herodem: ut dicitur in hiſtoria ſcholaſtica: qui poſtmodum aſcalonita dictus a ceſare auguſto primus ex gentibus iudee regnum accepit: & tunc ablatum eſt ſceptrum de iuda iuxta ꝓphetiam iacob. Huic ſex filii nati ſunt. ſ. antipater: alexander: ariſtobolus: archelaus: herodes antipas: & philippus: Alexandrum autem & ariſtobolū ex eadem matre iudea genitos romam miſit liberalibus artib⁹ imbuendos: qui facti acerrimi oratores de ſuſceptione regni cum patre contēdebant. Pater uero antipatrem illis preponere ſatagebat. Cūq; illi de patris morte tractaſſent ab eodem reiecti: ceſarem adeunt de patris iniuria conqueſturi. ¶ Interea magi hieruſalem ueniunt: & de ortu regis iudeorum querunt. Herodes hec audiens turbatur: timēs ne de iudeorum ſemine natus eſſet: qui ipm alienigenam expelleret. Rogatq; magos: ut inuentum regem ſibi renuncient: ſimulans ſe adorare uelle: quem perdere iam cogitabat. Verū tamē magi per aliam uiam reuerſi ſunt in regionē ſuam. Videns herodes eos nequaq̄ ad ſe reuerſos: ſtelle uiſione deceptos ad ſe redire erubuiſſe putauit: & ideo ab inquiſitione pueri animū reuocauit. Sed audito que paſtores dixerant: & que ſymeon & anna prophetauerāt: uehemēter timuit: & ſe a magis illuſum cognouit. Et ex tūc de nece puerorum: qui erant in bethleē: tractare cepit: ut cū eis illū quem ignorabat: occideret. Et ad monitionem angeli ioſeph cum puero & matre in egyptum in ciuitatē hermopolim fugit: ibiq; ſeptē annis uſq; ad obitum herodis permāſit. Ingreſſo igit dño in egypto ſm iſaie ꝓphetiam: Vniuerſa idola corruerunt. ¶ Refert caſſiodorus in tripartita q̄ in hermopoli thebaide dicitur cē arbor que uocatur perſidis ualens in ſalutem egrorum: ſi fruct⁹ uel foliū uel cortex collo languentis alligetur. Hec arbor uſq; ad terram inclinata uirginem cum filio fugiētem adorauit. ¶ Dum igitur herodes de nece puerorum diſponeret: a ceſare citatus eſt filiorum accuſationibus reſponſurus: q cum per tarſum iter faceret. Intellexit: q̄ magos naues tarſenſium trāſiuiſſent: quas oēs in ſpiritu uehementi combuſſit: ut fuerat ꝓdictum. Et dum ipſe corā imperatore diſputans contra filios obtinuiſſet: & in regnū cōfirmatus audacior factus eſſet: reuertius hieruſalem occidit omnes pueros: qui erant in bethleem a bimatu & infra: ſm temp⁹ quod exquiſierat a magis. i. infantibus duorū annorum uſq; ad pueros unius noctis. Didicerat enim a magis ea die: qua eis ſtella apparuit dominum natum eſſe: & quia annus fluxerat ex quo romam ierat chriſtum annicu lum & aliquorum dierum ſupra eſſe credebat. Ideoq; ſupra etatem eius uſq; ad bimos deſeuit in pueros. In qua ꝓſecutione cētū & quadragintaquattuormilia infantes interfecti eſſe creduntur: qui & in apocalypſi cap. xiiii. deſcribunt. Inter quos dei iudicio un⁹ paruulus filius herodis ad nutriendum traditus ignoranter a carnificibus eſt occiſus: ut dicit macrobi⁹. ¶ Herodes autem de tanto ſcelere a deo acriter punitus eſt: ut i ſcholaſtica dicitur. Vt qui multos orbauerat filiis: ipſe ſuis miſerabiliter orbaretur. Nam alexander & ariſtobolus iterum patri ſuſpecti confeſſi ſunt ab eo cōtorti: q̄ tonſori pecuniam promiſerant: ſi eum iugularet. Ob hoc pater iratus eos occidi fecit: Antipatrē autem futurum regem conſtituit: & eidē herodem antipam ſubſtituit. Et cum herodem agrippā & herodiadē uxorē philippi: quos ex ariſtobolo ſuſceperat: paterna dilectiōe foueret. His duabus de cauſis antipater contra eum odium concepit in tantum: q̄ eum ueneno perimere attentauit. Quod ſentiens herodes eum in carcerem poſuit. Ipſe autē annorum. 70. grauiſſimam infirmitatem incurrit. Nam febre ualida: prurigine corpis colli continuis tormentis: pedum inflatione uermeſcentibus teſticulis: intolerabili fetore & crebro anhelitu torquebatur. Audienſq; iudeos mortem ſuam cum gaudio expectare nobiles multos iudeorum carcerauit mandans ſalome eius ſorori: ut cum ſpiritū emitteret oēs detētos occideret: ut ſic omis

iudea ipsum deferet uel inuita. Et cum sum pto cibo iuxta morem suum pomū purga re uellet: quem comederet: tenens manu gla dium tussi uiolenta fatigat⁹ seipsum percus sit: nō tamen totaliter se occidit eo ꝙ a conso brino aliqualiter detentus fuit. Et cū sonit⁹ in aula de morte regis percurreret: & anti pater se relaxandū exultaret. Herodes hoc audiens eum occidi fecit: & archelaum post se regnaturū instituit. Sicq; post dies .v. infe liciſſimus uitam finiuit. Salome autē soror eius omnes quos rex occidi mandauerat re laxauit. Innocentes autem martyres sub die uno passi ab ecclesia recoluntur uidelicet. .ꝟ calendas ianuarii.

¶ De scis eutityo & florētio ꝯfessorib⁹. XI.

EVtityus & florenti⁹ serui dei cir ca tpa gothorum in nursie parti bus floruerunt: quoꝝ primus a ctiue uite & predicationi: secūd⁹ uero contemplatiue & orationi uacabat. Eutityus uero in abbatē cuiusdam monasterii in partibus illis positi electus: li cet dudū renueret tamen ꝓ salute proximi animatus consensit: & solum sociū dereliqt. Florentius ergo solus existens orauit ad do minū ut sibi cōsortium aliqđ largiret. Mox q; ante fores cellule: ursum reppit: demisso capite nihil feritatis ostendentē: quasi ad ui ri dei obsequium preparatū. Cui uir impo suit ut quattuor uel qnq; oues quas habe bat ad pastū duceret & custodiret: & ad sex tam uel nonam hore rediret. Qui iussa com plens pastoris curam gerebat: & hora sibi sēp assignata cum ouibus redibat: & quas manducare consueuerat: pascebat oues be stia ieiuna: atq; in omībus mandato uiri dei obtēpabat: ut neq; ad sextā iussus rediret ad nonanm neq; ad nonā iussus rediret ad sextā Sed dum tanti miraculi fama crebresceret quattuor ex discipulis eutityi quasi iuiden tes: ꝙ eorum magister miracula non faceret sicut florentius faciebat: ursum latēter occi derunt. Quem die altero percussum scūs in ueniens & dolēs admodum inqrens diligen ter: qui fuerant occisores cognouit: fratrūq; malitiam & ursi consocii mortem deplorās Quē eutityus ad se deductū consolari cepit Florentius uero iprecans se habere spē i de um aiebat: ꝙ in hac uita uindictam manife stam reciperēt: qui nil se ledenté ursum eius occiderant. Et post dies modicos quattuor monachi qui ursum occiderant: elephantie morbo percussi mēbris putrescentibus inte rierunt. Quod factum florentius omni uite sue tpe flebat: quia exaudit⁹ fuerat: & se quo dāmodo in eorum morte homicidā reputa bat. ¶ Diaconus qdam ad eū ueniens ut se eius orationib⁹ ꝓmendaret: cellulam ei⁹ ſ r pentibus reperit in circuitū plenā: & timēs sanctum inuocauit. Qui egressus orauit: & cum nimia serenitas esset: subito tonitruum factū est: qđ serpentes omnes iteremit. Mox q; tot aues uenerunt quot serpentes occisi fuerant: & singule singulos rapientes aspor tarunt. ¶ Eutityus uero magis post mortē miraculis claruit. Inter que illud precipuū fertur qđ usq; ad lōgobardoꝝ tpa perdura uit. Nam quoties pluuia deficiente estu ni mio terra exureret ciues urbis tunicam illi us leuatam circūferebant: cum qua dum p agros orantes pergerent repente pluuia tri buebat: que plene terram satiare potuisset. Quieuit autē in christo sanctus eutityus. v. cal. ianuarii: quo etiam die festum cōsocii florentii i illis partibus colebatur. Hec gre gorius .ꝟ. dial. capitulo .xv.

¶ De scō elphego epō & martyre. XII.

ELpheg⁹ cantuarien archiepisco pus & martyr floruit tpe henri ci secundi impatoris. Qui nobili genere: litterarꝝ sciētia imbutus in loco qui dicit balneum adhuc iuuenis se inclusit: & eremiticā uitam ducēs postq̄ plures discipulos ꝓgregauit: mōaste rium construxit: fratribusq; prepositū dele gauit: se quoq; sepatī in arta cellula posuit maiora tamē quedā sibi delata corrigebat Dū autem quidam effrenes monachi mediis noctibus in certo loco ieiunia comedentes frangerent: uno ipsorum repente defuncto strepitus maximi per cenobium sonuerunt uocesq; percutientiū & percussi laméta au dita sunt. Quod scūs audiens mōasteriū in trans corpus defuncti in terra ꝓstratū re perit ictibus contusum. Quod dū socii cete ri mane uidissent cōpuncti ad penitentiā re dierunt: & locū ubi corpus defuncti inuen tum est: illum esse in quo deliquerant confes si sunt. ¶ Interea defūcto uentono episcopo dum pro electione multi desiderent: sancto dūstano archiepiscopo appuit sanct⁹ andre as apostolus qui ei elphegū eligēdū ipauit Et dū ille uisa narrasset uota oium in elphe gum concurrerunt. Qui factus episcop⁹ mi ra se pnia affligebat: & pauperibus liberali ter errogabat: reuelatur quoq; scō dūstano elphegum sibi succesſorem futurum: qđ an no domini .1006. impletum est elphego de uentona cātuariā trāslato. Hic post dies pau cos romam ꝓgrinus adiens: dum ausoie ho spitatus esset a quibusdam ex ciuibus noctu eum inuadentibus omnibus suis spoliat⁹ & ex urbe eiectus est. Necdum longe discesse rat: & ecce subito tota ciuitas ausonie inflā matur. Quod illi cōspicientes & sanctum insequentes ablata sibi restituere se offerūt: eiusq; misericordiam petunt: eo ꝙ diuinam

ex hoc ultionem in se recognoscunt. Sanctꝰ igiť ad urbem rediés oño one breui: quod dictu miꝝ est: flama priꝰ in aere suspendit: & post hec ab urbe totaliter icendiū excussit: multisq; oblatis sola sua recepit: eosq; de sibi illata iniuria corripuit. ¶ Dum igiť dani cū duce suo thurolo pirate pessimi tā mare britannicum q̄ terras p̄darent: a rege elthredo: q oño ibellis & pusilanimis erat eiici nō ualebant. Sanctꝰ aūt archiep̄s hostes adibat: captiuos redimebat: & multos sua doctrina ꝓuertebat: ceteri uero i eum insanientes ip̄m occidere satagebant. Cūq; hedricus p̄positꝰ regni i quosdam oli fratris sui iterfectores uidictam expeteret: & rex illos utpote nobiles & q illum uti p̄donem iuste se defendétes occiderant iure ꝓimere denegaret: indignatꝰ hedricꝰ & dáis ꝓfederatꝰ cū multis de regno ciuitaté aggressus obsedit: eāq; plurimis bellis crudelibꝰ agitauit. Sanctus uero elpheg⁹ populū hortabať: sed peccatis exigentibꝰ dum ciuitas ab hostibus ipugnať: aduersarii p muꝝ diruptum itroeunt innocentes ꝓimunt: domos spoliant: & icendunt. Quos sanctus archiep̄s de ipietate redarguens ab eisdem multis uerberibꝰ cesus humero pene excisō: manibꝰ uictis ad ecclesiam suam ducit: & i ꝓspectu ipsiꝰ templum inflámať: monachi occidūt: & q̄ttuor solū modo capti uiui dimittunt. Inde sanctū ad portam septentrionis i carcerem asperrimū uinculatus includit: ibiq; septem mensibus custodit. ¶ Verū ira dei in hostes seuiente duomilia ex ipsis pestilentia extincti sunt: ceteris graui infirmitate p̄cussis: quod illi cernentes ad uiꝝ dei accedunt: & de carcere educunt: eiusq; suffragia petunt. Pro quibꝰ dum orasset: & panē benedictū eisdē tribuisset: omnes ex eo gustátes sanati sunt. ¶ Post hec autem dum ab archiep̄o thesauros multos peterent: ut sic abeuntes ecclesiam suaꝫ in pace dimitterent: & ille oino denegaret: dicens que christi sunt minime xp̄i aduersariis ꝓcedenda: rursum i carcere claudit: cui diabolus i specie āgeli apparēs eum de carcere eduxit: & abire suadens: plures aquaꝝ abluuiones transire fecit. Hesitante aūtē scō an a bono angelo a martyrio ꝓhiberet: oratione fusa diabolus euanuit: angelus sanctꝰ astitit: & eum ad locum certaminis reduxit. Qui iuxta carcerem existens: ab hostibꝰ tentus pluribus plagis confossus: tandem cerebro percussus semiuiuus in carcere reponitur: ubi nocte a scō dunstano & angelis sibi apparentibus cum luce nimia confortatur: & ad eternam gloriam inuitať. Sicq; omnibus eius sanatis uulneribꝰ uiculisq; solutis custodes hec uidétes territi fugerūt. Nouissime autem martyr xp̄i iumento impositus ab infidelibus secundo miliario a cantuaria ductus & lapidatus est. Cuius sanguine lignum aridum conspersum reuixit: propter quod miraculum dani corpus eius londoñ deportari permiserunt: ubi & sepultum est: & post annos decē incorruptum inuentum usq; a in presens durat: & sanguis recēs ac si hodie esset effusus. Qui passus est .v. calē. ianuarii die uidelicet precedente festum thome martyris: eius i pontificatu eodē & martyrio successoris.

¶ De sancto thoma ep̄o & martyre. XIII

THomas cātuarieñ archiepiscopꝰ & martyr tempore federici imperatoris primi pro libertate ecclesie martyrium passus est. Hic ciuitatis londoñ parentibus ortus nobilibus in adolescentie annis litterarum studio & honestati morum operam dabat: quē mater eius orbata uiro in uirtutum sanctaꝝ exercitatione & beate uirginis deuotiōe speciali iformabat. Qui adhuc iuuenis liberalibus istructus: secularibꝰ curis iplicatus cum plurima contra cleri honestatem geri conspiceret: relicta seculare uita a scō theobaldo cantuarieñ archiep̄o clericus effectꝰ in eadem ecclesia modico post tempore archidiaconus est institutus. Et deinde ad eiꝰ instantiam henricus rex anglorum eundem cancellarium suum fecit: in quo officio strenue se gerens: omnibus amabilem se prebebat: eiusq; ope & consilio multa contra ecclesie libertatem procurata fieri compescebat: ex qua sola causa dictum officiū de sui archiep̄i mandato quāuis inuitus assumpserat. Queꝫ adeo rex dilexit: ut post archiep̄i theobaldi decessum: thomam i archiepiscopalem cathedram ꝓcurauerit sublimari: q consecratus subito in uirum alium mutatꝰ est: carnem cilicio & ieiuniis macerans: non solum camisiam sed etiā femoralia cilicina usq; ad poplites deferebat. Sanctitatem aūt suam snbtiliter occultabat: ut saluo honestatis rigore sub decentia uestium & apparatu utensilium conformaret se moribꝰ singulorum. Paupibus munificus elemosynas consuetas quas eius predecessor duplicauerat: ipse etiā duplices duplicauit: & ad hoc oēs sibi prouenientes decimas deputauit. Quotidie .xiii. pauperū pedes abluebat: & refectos datis cuilibet quattuor argēteis remittebat. ¶ Sacerdos quidam quotidie missam de beata uirgine celebrabat: eo ꝙ aliam dicere nesciebat: qui accusatꝰ ab archiep̄o tāq; idiota ab officio suspensus est. Cū ergo thomas cilicium suum assuendum sub lecto abscōdisset: ut hora captata ipsum latenter cōsueret. Beata uirgo sacerdoti apparuit: eiq; mandauit: ut ad archiepiscopum pergeret:

eiq; diceret: q̄ illa ob cuius amorem missaꝫ dicebat: ciliciuꝫ eius qđ est in tali loco consuerat:& setam rubeam de qua illud cōsuit pro signo dimiserat. Illa ergo dña sibi dicēdo mittebat:q̄ presbytero suo officiū ablatum restituere debeat. Quod ille audiēs obstupuit:& ita esse ut sacerdos retulerat inuenit:ac eidem celebrandum potestatem concessit. ¶ Dum ergo rex henricꝰ archiepiscopum ad uoluntatē suam inflectere uellet:ut scilicet consuetudines quasdam: quas regis predecessores contra ecclesie libertatem habuerant:tam archiepiscopi q̄ episcoporum suffraganeorum omnium scriptura & consēsu expresso firmarent̄. Negans hoc fieri beatus thomas constantissime: manifestam i eis asserens libertatis ecclesiastice subuersionē contra se iram regis & principum nō medio criter incitauit. Quadam aūt uice sic ipse cū suis suffraganeis episcopis est arctatus:ut sibi mortis sniam rex minaretur. Qui magnorum uirorum deceptus consiliis consensum uerbotenus prebuit:uerum ex hoc cernens animarum periculū seipsum mira penitētia afflixit:& ab altaris officio se suspendit: donec a sūmo pontifice absolutus fuit. Requisiuit deniq; rex:ut qđ uerbo dixerat scripto firmaret. Et dum contradiceret affectus est i iuriis & conuitiis ac dānis multimodis lacessitus. Deinde occasiōe contra eum captata p̄ administratione officii cācellarie corā secularī iudicio euocat̄. Et dum nullo fori priuilegio nulla exceptione uel appellatiōe admissa contra ipsum seculares iudices ad regis instantiam sententiā proferre uellent. Sāctus dei crucem q̄ corde gestabat manu p̄tulit:& crucifixum interpellans discessit clamantibus cunctis contra ipsum furem & p̄ditorem suspendio & incendio dignum. Cui nocte duo magnates secreto intimarūt : q̄ i eius mortem multi proceres coniurassent: uir ergo sāctꝰ magis ecclesie q̄ sibi metuēs: eo q̄ causa nondū pape inotuerat:& psonalis psecutip uidebat̄ :fugam cepit:& pua naucula cum doubus clericis mare transiens & senonas ueniens a papa alexandro. iii. ibidem reperto honorifice suscipitur: & in monasterio pontiniacen̄ p̄mendatur. Rex uero dum ad curiam romanam misisset:ut legati aliqui mitterentur:qui cām huiusmodi terminarēt:a papa repulsam patitur:& ob hoc magis contra archiepiscopum concitatur. Vnde omnia que erāt sancti martyris & suorum diripuit:& totam eius progeniē & amicos exilio dānauit: nequaq̄ deferens conditioni uel sexui ordini uel etati. Nā & mulieres i puerpio: & infantes in cunis:clerici & laici iuuenes & decrepiti in exilium acti sūt Omnes qui poterant iuramēto astricti:ut se cantuarienſi episcopo presentarēt: ut passionis gladio perfossus animum ad regis uotū inflecteret: prohibitum quoq; est clericis in toto regno : ne quis p̄ ipso orationem i publico proferret . Que omnia christi martyr contemnens in constantia ueritatis permansit immobilis:ieiuniis quoq; & orationibus intentus pro ecclesia & regno continuo exorabat. ¶ Posthoc misit rex cōmiatoria quedam monachis pōtiniacen̄ mōasterii p̄ quosdam abbates ordinis cistertien̄: que dum sanctus cognouit : nolēs religiosis uiris sui occasione dispendium iminere:inde sponte recessit:& ad ludouicum regem francorum se contulit:qui eum humanissime tractauit. Deide misso guilelmo senon̄ episcopo ad sedem apostolicam procurauit: ut papa regē anglorum compelleret: quatenus archiepiscopum ad ecclesiam suam redire permitteret. Interim rex in despectum archiepiscopi procurauit:ut rugeriꝰ archiepiscopus eboracen̄ in ecclesia cantuarien̄ henricum eius filium coronaret. Dum ergo summus pontifex regi mandasset sub excomunicationis & interdicti pena canonica quatenus archiepiscopum redire permitteret:coactus rex assēsū prebuit & simulatam pacem cum archiepiscopo tractauit . Sed antequam rediret sibi a domino reuelatur:q̄ ad ecclesiā suam cum gloria reductus:post modicum p̄ martyrii palmam ad dominuꝫ esset migraturus Et sic post. vi. annos exilii sui completos redire conceditur:& a cunctis cum honore suscipitur⁹. Per aliquot dies ante ipsius martyrium iuuenis quidam defunctꝰ : & postea miraculose suscitatus dixit:q̄ usq; ad supp̄mum sanctoꝝ ordinem deductꝰ sed̄ uacuā inter apostolos uidit:quam cuidam sacerdoti anglorum audiuit a domino reseruatam. ¶ Rediēs igitur pastor nobilis dum adhuc iura ecclesie ut prius defenderet : & nec ui nec precibus flecti posset:maiorem regis indignationem incurrit:& magnatum animos adhuc fortius contra se accendit. Et dum exquerela beati thome summus pōtifex archiepiscopum eboracen̄ excōmunicasset:eo q̄ in ecclesia sua auctoritate p̄pria imo temeritate nepharia regis coronasset filiū:adeo cūctorū p̄ceꝝ animi p̄tra sāctū archiep̄m accēsi sūt:q̄ eius mortē quotidie p̄curabāt. Et p̄cedente furore ecclesie sue inepta edicto publico exire prohibitus est. Die igitur festuꝫ innocentum subsequente quattuor barones cum militibꝰ armati ad ecclesiam suam ueniunt:& archiepiscopum requirunt. Et duꝫ monachi ecclesie fores clauderent:iussit eas reserari : & hostibus futurus christi hostia mox occurrit: se pro deo mori paratum of-

ſerēs & eccleſie libertate. Eiſq; ex parte dei omnipotentis & ſub anathemate madans: ne ſuorum cuiq; leſionem inferrent. Deo & beate marie & ſancto dionyſio & eccleſie ſue ſanctis patronis ſeipſum cōmendās & eccleſie cauſam. His dictis gladiis impiorum impetitur: ſacra capitis corona ꝑciditur: cerebrū cum ſanguine per pauimētum eccleſie ſpargitur: & ſic martyr domini conſacratur āno dñi. ii74. ¶ Dum ergo clerici corpus i phe retro poſuiſſent: & pro eo miſſam defuncto rum inciperent. Angelorū chori aſtantes uoces cantantium interrumpūt: & officiū martyris inceperunt: Letabitur iuſtus incohant & ceteri proſequūtur. Et ſic martyrū honore uenerandus: martyris reuerentia honorifice tumulatur. Sepultuſq; eſt i precioſo tumulo auro & gēmis decorato i eccleſia ſua ſignis & miraculis clarens inumeris. Paſſus eſt autem quarto kal. ianuarii.

¶ De ſcō ieſſe patre dauid. XIIII

IEſſe ſiue iſai pater dauid ꝓphete & regis & filius obeth filii booz & ſancte ruth moabitis: i catalogo ſcōꝝ patrū ueteris teſtāmēti circo ab hebreis ponit: ut ioſephus ſcribit: eo q; talib⁹ & tam ſanctis parentibus genitus & tanti prophete pater fuiſſet ſanctiſſimus arbitratur. Hic de tribu iuda ciuitatis bethleem indegena fuit: qui genuit ſeptē filios. ſ. heliab: aminadab: ſyma ha: nathanael: naddai: & aſon: minorē quoq; genuit dauid: qui erat rufus & pulcher aſpectu & decorā facie: q; ſolus ex omnibus fratribus ſuis a ſpiritu ſancto electus eſt: & a ſamuele ꝓpheta diuino iuſſu preuent⁹: atq; ex paſtorali officio ad regni gubernacula miraculoſe promotus: ut habetur primo regū cap. i6. Ieſſe aūt patris dauid ſepulchrū apud bethleem monſtrari ioſephus q; ſupra cōmemorat.

¶ De ſancto nathan propheta. XV

NAthan propheta in diebus dauid ſpiritu ꝓphetico claruit: & i diebus ſalomonis uita exceſſit: qui multa prefatis regibus diuinitus reuelauit. Dauid enim a domino miſſus de adulterio in berſabee cōmiſſo redarguit: eiq; proditionē & homicidiū quod de uria fecerat patefecit. Et cum dauid compunctus ſe peccaſſe confeſſus eſt: dominum quoq; peccatum ſuum remiſiſſe miſericorditer nūciauit: eiq; penitendum indixit: & filiū ex adulterio conceptum propter peccatum ſuum moriturum eſſe predixit: ut habet libro regum. 2. cap. i2. Salomoni quoq; eo q; deos adoraſſet alienos uaticinatus eſt: ut hiſtoria ſcholaſtica tradit: q; dominus aduerſario ſuo & ſeruo decem trib⁹ ex regno traderet: eo q; a domino receſſiſſet. Et ſi ꝓphetia expreſſa nathan prophete conſcripta nō reperitur: q; tamen in quoq; uolumine geſta regis dauid ſcripſerit ultimo capitulo primi libri paralipomenon commemorat. Hic ꝓpheta i catalogo ſcōꝝ eccliaſtici. 47. cap. expreſſe ponitur inter alios patres ueteris teſtamenti: quos ſapiens laudare diſponit. Hunc ſanctum & precedentem regi dauid ꝓphete premiſi: quorum depoſitiōis dies reperire nequiui.

¶ De ſancto dauid rege & propheta. XVI

DAuid rex iſrael & propheta non ſolum ab eccleſiaſtico capitulo 47. & a ſancto mathathia primo machabeorum. 2. capitulo in catalogo ſanctorum connumeratur: ſed etiam ab apoſtolis & euangeliſtis & aliis doctoribus & diuinorum uoluminum ſcriptoribus multis ſanctificatus reputatur qui de numero illorum patrum creditur extitiſſe: qui cum domino reſurgentes beata etiam corporaliter immortalitate in celeſtibus ueſtiri creduntur. Hic de tribu iuda ieſſe uel iſai filius ciuitate bethleem oriundus ex omnib⁹ fratribus ſuis minimus a deo electus eſt: ut de paſtore gregis dux & princeps fieret plebis: & repulſo ſaul a domino diuina iuſſione a ſamuele propheta in regē inunctus eſt. Et exinde ſpirit⁹ domini a ſaul diſcedens in dauid directus eſt. Adeo ut qñcunq; ſaul a maligno ſpiritu agitabatur: dauid in cithara pſallente mitius ferebatur.

¶ Poſt hec dum philiſtei iſrael impugnarent: & habentes ſecum gigantem goliad populum dei ad ſingulare certamen prouocarent: cunctiq; gigantem impetere formidarent: ſolus dauid diuino agente preſidio in funda & lapide percuſſit eum: & proſtratum proprio gladio interemit: propter quod ſaul inuidie liuore audiens qualiter cum uictoria glorioſe ciuitatem eēt ingreſſus: emulus eius factus: eum omnibus diebus uite ſue perſecutus eſt: ita ut dauid hinc ide fugiente pluries uix euaſerit man⁹ eius: que omnia diffuſe traduntur in primo libro regum a capitulo. i6. uſq; prope finē.

¶ Deinde ſaul in monte gelboe i pugna philiſtinorum cum ionatha eius filio interfcis: dauid cōſulto domino cū achinaam iezrahelite & abigail olim uxore nabal carmelli cō iugibus ſuis aſcendit in hebron: ubi a ſola tribu iuda inunctus in regem ab eadem in regno conſtitutus eſt: iſboſeth ſaul filio ſuper. x. tribus biennio regnante. Regnauit autem dauid in hebron ſeptem annis & ſex menſibus. Interfecto autē iſboſeth filio ſaul

proditorie in domo sua: & omni parentela saul exterminata uniuerse trib⁹ israel uenientes ad dauid in hebron unxerūt eum tertio in regē super israel uniuersum: & extūc regnare pacifice cepit sup omnē populū hebreorū. Eratq; ānorū.xo.quādo regnare cepit &.xo annis regnauit. In hebron.vii.ānis: & in hierusalē.xxxiii. habuitq; dauid filios qui nati sunt ei in hebron uidelicet amō de achinaa3 iezrahelite chilaab de abigail uxore nabal: absalon filius maacha filie ptolemai regis gessur: adonias filius agith: saphtia fili⁹ abithal: iezra fili⁹ aegla. Hos quoq; habuit qui nati sunt ei in hierusalem: samua: & sobab: & nathā: & salomon: & hisbaal: & elisua: & nephec: & iaphia: & elisama: & elida: & heliphelech: habuit quoq; ioab principem militie strenuū & uictoriosum: & sadoch sūmū constituit sacerdotem hierusalē quoq; muniuit arce: que postmodū dicta ē munitio dauid: que uocabatur mello. ¶ Habuit quoq; dauid bellū cum philisteis oībus diebus: & percussit eos & humiliauit pluribus uictoriis obtētis. Fecit que cūctas in circuitu nationes tributarias. Ita ut in oībus ad que ingrediebaī ꝓsperrime ei succederet: qa dominus erat cū eo: qui & regnū suum in sempiternū firmauit. Arcam etiā dñi que pluribus annis fuerat in gabaa. i. i colle cariathiarim in domo aminadab cū multitudine populorū & sacerdotū & magna psallētium letitia trāstulit in hierusalē: eāq; in tabernaculo dñi collocauit. ¶ Sed dū inimicos suos i circuitu per oīa ꝓtriuisset: & populū i pace posuisset: uoluit edificare tēplū dñi: lignaq; sibi missa per hiram regē tyri: & alia plurima i edificiū preparauit: ueruꝫ diuino rñso ad se facto ꝙ non ipse sed fili⁹ eius nascitur⁹ a dño preelectus uidelicet salomon tēplum esset edificatur⁹ ab ope destitit: tamen uasa aurea & argentea & erea non modica fabricata in ministeriū domus & altaris fiendorū dimisit. ¶ Posthoc dū dauid per manū ioab principis militie hēret bellum contra filios amon inimicos dauid: & rex post meridiem deambulans in solario uidisset in domo sua bersabee uxorem urie cethei se lauantē que erat pulchritudinis elegantis: & eaꝫ adamasset uocatā ad se cognouit illam: que statim concepit. Quod sentiens dauid uirum ei⁹ ab exercitu reuocauit: ut ptus sibi ascriberet: & ex hoc mulier infamiā euitaret. Quē post dies aliquot ad exercitū misit scribens ioab litteras proditionis de morte urie ut uxorē eius pacifice possideret: uria quoq; in bello defuncto: dauid uxorem eius in domum suam introduxit: & facta est ei coniūx. Ad quē de tanto scelere redarguendum missus est a domino nathan prophera: uerumtamen qa dauid peccatum recognouit & penitentiam agere proposuit: dominus sibi quantum ad ipsius internitionem peccatum remisit: ultionem tamen in mortem filii iam nati & in alias regis persecutiones commutauit. Rex autem postmodum de bersabee genuit salomonem: eumq; sibi successurum i regno cū iuramento matri promisit. ¶ Prima autem ꝑsecutio quā dñs in domo dauid excitauit propter peccatum urie fuit mutua interfectio filiorum. Nam cum amon primogenit⁹ eius thamar uterinam sororem absalonis iepto amore diligeret: simulataq; infirmitate thamar ad fratrem fouendū accessisset: eā oppressit: moxq; sibi exosam abiecit. Quapter absalon fratrem odiens: post biēnium ipsum ad cōuiuium iuitans dolose occidit: & ad auum eius maternū regem gessur ausugit: cū quo per trienniū stetit. Deide cōsilio & tractatu ioab diligētis absalonē rx ipꝫ hierusalem reduxit ubi & biēnio mansit: ꝙ regis faciem non uidit. Tandem ioab interuentu eidem reconciliatus filium ad gratiā reuocauit. ¶ Secunda dīra ultio facta in dauid fuit conspiratio filii contra eum. Nam cum absalon filius eius ex pulchritudine & facūdia populo dilectus aspiraret ad regnū mira sagacitate solicitare cepit corda uirorū & populum sibi attrahere: intantū ut post annos quattuor reuersionis sue recedens de hierusalem cum licentia patris pretextu soluendi quedam uota domio in hebron: usus cōsilio achitofelis oli consiliarii rēgis: multis de populo secum assumptis conspirauerunt contra regem: & congregata multitudine manu ualida uenit hierusalem: quē dauid timens cum paucis fugam petiit. Et dū absalon eum persequi decreuisset consilio achitofelis: tandem ipsum distulit inuadendū suasus acchusi archita absalonem decipere cupiente. Inter que dauid fidelibus suis euocatis misso ioab contra absalonem cesa multitudine exproditoribus: absalō fugiens suspensus est capillis quercui iherentib⁹: quē superueniens ioab tribus lanceis interfecit & uictoriam reportauit. Dauid quoq; hierusalem post menses.vi. triumphator rediuit. Et deinde multis habitis uictoriis cōtra philisteos populum feliciter gubernauit. Et dum quasi de regno gloriatus: & de populi numerositate superbiens populum omnem israel dinumerari iussisset: indignat⁹ dominus populum epidemia magna percussit Ita ꝙ secūdum iosephū de mane usq; ad horā nonā repētina morte. lxx. milia uirorū de nobilib⁹ &.ccc. milia de plebeis & rusticis i populo israel extincti sūt. Et cū uidisset dauid angelū pcussorem uenientē hierusalem & dominū pro populo exorasset oblato sa-

crificio: quieuit idignatio dei: angelusq; manum cõtra hierusalẽ cõtinuit. Et deinde usq; ad uite sue finẽ dauid ī pace regnauit. ¶ Dũ senectute nimia frigidatus calefieri non posset: & abisag sunamitis puella: ut ipsum calefaceret cum rege iaceret. Adonias filius agith qui maior inter regis filios remanserat regnũ ambiens nobiliores quosq; ad conuiuiũ iuitauit. Verũ ꝓfilio nathan ꝓphete: bersabee una secum ad regem ingressa: ꝓmissionem de regno sibi factam ꝑ salomone eidẽ cõmemorauit. Propter qđ dauid salomonẽ ꝑ manũ sadoch sacerdotis assistentibus sibi banaia principe militie & nathan propheta & militibus dauid in regem inungi mandauit. Quod adonias audiens & timẽs fugit in tabernaculũ: donec sibi salomon fidem prestitit. Dauid autem rex salomonem aduocans regnum sibi gubernandum cõmisit: & de parendo mandatis domini plenius informauit: omnibusq; dispositis cum quagragita annis regnasset: dormiuit cũ patrib⁹ suis die. 4. ca. ianuarii: ut beatus ponit hieronymus: ꝓut & ipse repperit in archiuis iudeorum. Sepultusq; est ī ciuitate dauid: hoc est betheleem: licet quidam asserant eum ī horto in quo dominus crucifixus & sepultus extitit: fuisse postmodum tumulatum. Hec oĩa tam in secũdo libro regũ per totum q̃ in tertio usq; ad cap. 2. & in prio paralipomenon atq; in historia scholastica distinct⁹ tradũt ubi & latiori narratiõe dauid gesta particularius legenti patebũt. his modicis de multis substantialiter & compendiose collectis ¶ Hic glorioſus ꝓpheta domini diuino afflatus spiritu centũ & qnquaginta psalmos; psalterii uolumẽ ꝓpilauit. In qb⁹ sub đi laudibus & orationibus sacris incarnationis & passionis ac resurrectionis ceterorũq; beneficiorum christi mysteria non tam prophetie oraculo futura predixit: q̃ euãgelico stilo quasi iam gesta contexuit. Qui liber ĩter cuncta diuine scripture uolumina: uti sacramentorum noui testamenti secundus & laudum diuinarum hymnidicus: ī officiis ab ecclesia frequẽtatur. Nam & eosdem psalmos diuersis temporib⁹ & modis: ipse dauid cõditor nedum coram arca domini sepissime cecinit: uerum etiam per cantores quos in domo dei ad celebrãdum posuit: deputatis diebus cantari constituit. Quem quidem librum deuotissimum heroico carmine in hebrea lingua ut tradit hieronymus compilatum: primo a septuaginta interpretibus de hebraico in grecum translatũ. Idez hieronymus de greco interpretatus est in latinũ: qđ hodie dicitur psalterium romanum: eo ꝓ ī romana urbe ecclesia eo utit̃. Quod postea prefatus doctor in aliquibus emendauit: & illud emendatũ cantari cepit in ecclesia gallicana: dum tamen postea in utroq; comperisset defectus notabiles hebraicum psalterium de hebreo uerbotenus & ĩmediate trãstulit in latinũ: quo licet alicubi clerici non utantur: ab eis tamen qui linguam nouerũt hebraicã uti uerior pre ceteris approbat̃.

¶ De scõ dauid monacho & ꝓfes. XVII

DAuid monachus fuit: primo magnus latro in partibus hermopolis: qui omnes transeuntes predabatur habens secum triginta cõsocios. Tandem cõpunct⁹ ad monasteriũ accessit: & se monachũ fieri postulauit. Quem dũ abbas & fratres recusarent eũ iam senẽ uidentes: & qualis fuerat agnoscentes: cõminatus est illis: ꝓ nisi eũ susciperent monachũ: eum exciperent ꝑdatorem & inimicum: ita ut cũ sociis suis illuc rediens oẽs iugularet: & monasteriũ euerteret. Sicq; receptus & monach⁹ fact⁹ in sũma abstinẽtia & humilitate uiuebat: oẽsq; fratres numero. 70. opantes iuuabat. Cui die quodã ī cella sedenti angelus apparens nunciauit ei omnia peccata sua dimissa. Quod dum ille se credere nolle respõdisset: ꝓ tam ĩmania & tot scelera deus sibi tã cito dimisisset: angelus eidem subiunxit: ꝓ eodẽ signo de⁹ ipsũ ꝓpter incredulitatẽ ꝓcuteret quo percussus fuerat zacharias: ut. ī. ex illo die semp mut⁹ existeret: quo signo disceret omĩa possibilia apd deũ. Cũq; de hoc ille ꝓquereret: maxie quia mutus existens psallere uel orare non posset: angelus ei dixit: ꝓ extunc extra psalmos & dei laudes oĩno lingua ei⁹ liganda foret. Ex quo die officiũ qdẽ dicebat: & orãdi potestatẽ hẽbat: aliud uero uerbũ oĩno proferre nõ poterat: q in ei⁹ scitat s testimonio plurib⁹ claruit signis. hec in uitis patrum.

¶ De scõ trophimo epõ. XVIII

TRophim⁹ eps & ꝓfessor discipul⁹ apostolorũ petri & pauli: cuius meminit paul⁹ apostol⁹ scribens ad timotheũ: ab eodem apostolo ps ordinat⁹ ciuitati arelatẽ ad predicandu xpi euãgeliũ prim⁹ direct⁹ ẽ. Ex cui⁹ fonte ut papa zozim⁹ scribit: tota gallia fidei riuulos accepit. Qui doctrina & miraculis clar⁹ qeuit ī pace. 4. ca. ianuar. Quo etiã tpe scũs cresenti⁹ ei⁹ pauli discipul⁹ uiennã puenit: ibiq; miraculis effulsit.

¶ De scis sabino & sociis martyrib⁹. XIX

SAbinus episcopus cum exuperãtio & marcello diaconibus & uenustiano cum uxore & filiis passi sunt apud assisium ciuitatem tẽpore maximiani ĩperatoris. Qui beatus episcopus cum duobus diaconibus suis exupantio & marcello a uenustiano au

gustali tuscie in ciuitate assisina tentus: duꝫ ad sacrificia suaderetur. petiit sibi deos presidis presentari ut eis immolaret. Ille uero statuam iouis ex precioso corallio sibi adduci fecit. Quam sanctꝰ in terram elidens confregit. Propter qđ iussu uenustiani manus eius precise sunt. Deinde duos diacones fecit ī equuleo leuari diuq; fustibus cedi: & latera eorū unguibus radi: & ignem subter poni. Tunc ambo spiritū emiserunt. Quoꝝ corpora in fluiuum iactata a piscatoribus presbyteris collecta iuxta uiam sepulta sūt Sabinus uero in carcere clausus: nocte a serena matrona fouebatur: que manꝰ eius trūcas pro reliquiis reseruabat. Cuius & nepotem cecum illuminauit: quo miraculo quingenti gentilium ad christum conuersi sunt Post hoc dum uenustianꝰ preses oculis graiter langueret. Sabinum ad se adductum cum honore rogabat: ut sicut nepotē serene illumiauerat: sic & se ab oculorū passiōe sanaret. Quem sanctus sabinus penitētia eidē imposita cum uxore & duobus filiis conuertit & baptizauit: eūq; ab infirmitate liberauit. Hoc audiēs maximianus imperator misit illuc lucium tribunum. Qui uenustianū cum uxore & duobus filiis christum confitētes decollauit. Sabinum uero ad ciuitatem spoletanam adductum tā diu plumbatis cedi fecit: donec spiritum exhalaret. Cuiꝰ corpus una cum manibꝰ serena sepeliuit. Horum hominum passio colit̄. .5. cal. ianuarii.

¶ De scō liberale epō & martyre. XX.

Liberalis episcopus cāneñ que ciuitas est apulie: passus ē sub hadriano imperatore. Quem pater ciuis romanꝰ nobilis senator eleutherius nomine decedens ꝑmendauit euanthie uxori sue. Illa uero christiana puerum cuidaꝫ sancto episcopo tradidit sacris litteris ibuendum. Episcopus uero liberalem eruditum: cum esset annorum .16. ad diaconatum: deide annorum .18. ad sacerdotium promouit. Et cū multis iam signis clareret eundem annorū .20. ciuitatis cāneñ episcopum ordinauit ad populi preces. Imperator uero ueniens romam: audita liberalis fama: misso felice comite ad cāneñ ciuitatem iussit eum sibi romam adduci. Sanctus uero felicem ad deum conuertit: & ueniens secum romam in uia baptizauit. Presentatꝰ igit̄ hadriano: dum christum libere confitetur super lectum ereum extensus igne suppositō. cum sic per horam māsisset: imperator eum solui precepit. Et uidens ipsuꝫ immobilē in craticula oleo peruncta: pruniscq; subterstratis eum poni fecit: statimq; ignis diuinitus extinctꝰ est: & craticula tepefacta. Deinde missus in sartaginem oleo plenam & adipe liquefactis: quasi in rorē permansit. Tunc de consilio cerberi prefecti imperator ipsum in furnum accensum misit sudibꝰ ferreis circūpositis & oleo super infuso. Et cū permansisset illesus ✠ cerberus conuersus est ad christum: quem imperator in eodem clibano mitti fecit: qui & ipse permansit in ustus. Imperator uero cerberum decollari mandauit: cui unda sanguinis pro baptisma te fuit: liberalis uero diebus pluribus in custodia detentus inde eductus mittitur ī amphitheatrum laxata sibi leena: que sancti pedibus prouoluta: eum omnino non tetigit. Inde dimissus est sibi leo ferocissimus: qui & ipse eum non tangens circumplexus est sanctum: propter qđ multi paganorum in domino crediderunt. Et aliis quidem hec magicis artibus ascribentibus aliis christi uirtuti: orta seditione plusquam quingenti gentilium interfecti sunt. Quod audiens imperator eum gladio animaduerti iussit. Mater uero ✠ euāthia que ipsum rome secuta fuerat dum super corpus filii rueret deprehensa ab imperatore ꝙ esset christiana: ab eodem ī cōfessiōe fidei & ipsa pariter decollatur. Quorum corpora ciues caneñ ad suā ciuitatem transtulerunt: & ibidem honorifice condiderunt: passi sunt autem .iii. caleñ. ianuarii.

¶ De scō felice papa tertio & ꝓfessore. XXI

Felix papa & confessor huius nominis .iii°. in episcopatu successit Simplicio pape qui felix fuit natione romanꝰ ex patre felice presbytero de regione fasciole: & sedit annis .viii. mēsib⁹ .xi. diebus .xvii. Hic fecit basilicam sancti agapiti iuxta basilicam sancti laurentii. Hic constituit ecclesias ab episcopo consecrandas: & ꝙ accusato dāde sunt inducie: ut ad respondendum preparare se possit. Et ꝙ accusatores & iudices tales esse debeant ꝙ omni careāt suspitione. Sub huiꝰ episcopatu uenit relatio de grecia. Petrum alexandrinū p̄sbyterū ꝓpter heresim dānatū ab achacio ꝓstātinopolitano episcopo uocatū. Qui papa facto ꝓcilio dānauit achaciū cum petro. Post annos iteꝝ tres uenit relatio ab impatore zenone: ut penitens rediret achacius. Papa uero misit messenum & uitalē epōs: ut si iuēirēt ꝓplicē petri achacium iteꝝ dānarēt eos: si nō offerrēt libellū pnie. Corrupti sunt aūt pecunia supradicti epi: & nō fecerūt ſm preceptū sedis apostolice. Tūc felix fecit discussiōeꝫ & iuenit ambos epōs pecunia corruptos & eiecit eos acōmuniōe una cū achacio & petro: Hoc factū ē tpe oldouacri regis. Hic fecit ordīationes duas p mēsē decēbr̄ p̄sbr̄os .28. diacōes ꝙ. epōs p diuersa loca nūero .31. q sepult⁹ ē ī

basilica beati pauli apostoli. 5. kal. ianuarii tempore zenonis impatoris. Et cessauit episcopatus dies quinq;

¶ De sancto silueſtro papa & confessore. XXII

Siueſter papa huius nominis primus natione roman⁹ ex patre rufino: melchiadis pape successor sedit annis uigintitribus mēsib⁹ undeciȝ. Hic a matre iustina christiana post patris obitum traditus est cyrino presbytero: a quo sacris litteris eruditus & ipse presbyter ordinat⁹: hospitalitatem summopere exercebat: unde & thimotheum christianum ab antiochia uenientem hospitio suscepit. Qui post annū predicans christum martyrium passus est: ut dicetur in eius passiōe ii. kal. septembris. Sed dum tarquinius prefectus qui thimotheum occiderat: eius diuitias a silueſtro ipsi⁹ hospite requireret: post q̄ silueſtrum huius facti nescium comperit: eum sacrificare precepit: & imolare renuentem cedi fecit: & in carcerem trudi: cōminás eidem omnia genera tormentorum. Quem silueſter in ipsa nocte moriturum predixit: quod & factum est. Nam dum tarquinius cenaret: os piscis in ei⁹ gutture uersatum ipsū nocte media suffocauit: & silueſter mane a populo de carcere liberatur. ¶ Verum duȝ persecutione constantini imperatoris adhuc gētilis melchiades papa per martyrium ad christum migrasset. Silueſter presbyter q̄uis diu renitens ab omni clero & populo in summum pontificem electus est: qui fide ferueniissim⁹ & sapientia ac cōsilio clarus: charitate diffusus etiam a gentilibus amabatur Hic omnium orphanorū uiduarum & pauperū nomina in matricula habebat: & omnibus necessaria prouidebat. Constituit quartam sextam ferias & sabbatū ieiuniis obseruandas: quintam uero feriam quasi dominicum celebrandam. Greciſq; dicentib⁹ christianis sabbatum potius q̄ quintam feriam celebrandam. Respondit silueſter hoc fieri non debere: & quia est traditionis apostolice: & quia dominice debetur compassio sepulture: quinte uero ferie dignitatem ostendit: quia eo die dñs celos ascendit: & sacramentū eucharistie istituit: & ecclesia crisma conficit. ¶ Dum autem constantinus imperator christianos persequeretur: in incurabilem cecidit plagam lepre. Cui pontifices idolorum deorum responso consulerunt: ut tribus milibus infantibus adductis romanorum sanguine piscina repleatur: in quem calidum imperator balneandus descendens a lepra protinus mundaretur: quod & decretum est. Egrediente autem constantino ad locum ubi balneum parari debebat infantium occidendorum: matres puerorum ei obuiant: que resolutis crinibus miserabiliter ululabant. Quod uidens imperator ab horruit facinus: & iussit stare carrucam: & erigens se facundissima oratione populum allocutus est. Ostendens qualiter dignitas imperii romani de fonte nascitur pietatis: que hanc etiam legem dedit: ut capitali sententie subderetur quicunq; in bello aliqueȝ occidisset infantem: quod amplius augustū adimplere decebat: multisq; rationibus persuasit a tanto oīmode facinore desistendum Et dum in eius laudem populus dictū principis approbans acclamasset: matribus pueros cum multis donis restituit: ipse uero ad palatium rediit. Nocte igitur insequente eidem beati petrus & paulus apostoli in somnis astiterunt: & quia innocentis sanguinis effusionem exhorruerat: se sibi missos a dño dicunt: dare imperatori recuperande consilium sanitatis: admonentes ut silueſtrum urbis rome episcopum: qui persecutiōes suas fugiens in montem soractem cum suis clericis latitat: ad se introducat: qui sibi piscinam pietatis ostendet: ex qua lot⁹ & mundus a lepra pariter ascēdet. In cui⁹ bñficii uicissitudinē: christo credēs idolor⁹ tēpla destruat: & ecclesias erigens. deinde uere fidei cultor existat. Euigilans constantin⁹ pro silueſtro ad montem soractem misit. Qui uidens milites credidit se ad martyrium euocari: & socios hortās cum suis presbyteris & clericis ad imperatorem accessit: cui assurgens eum gratāter recepit: a silueſtroq; resalutat⁹ narrauit ei sui somnii uisionem: percunctati uero qui essent illi dii qui sibi apparuerant: q̄ uocantur petr⁹ & paulus. Silueſter respondit illos esse christi apostolos & non deos: & ad preces imperatoris misso diacone apostolorum imagines presentari fecit. Quas ut imperator aspexit: illos esse qui sibi apparuerant exclamauit: nec iam differendam pietatis piscinam in qua lot⁹ posset a lepra mū dari: cū sanctus silueſter piscinā hāc baptisma sacrum exposuit: & impatorem de christi fide diligenter instruxit: cathecum numfecit: & biduanum sexte serie & sabbati ieiunium ei indixit: & ut carceres aperiret commonuit. Vespere ergo sabbati in palatio laterañ intra thermas imperatoris balneū iussit preparari: & fontem benedixit: constantinumq; uestibus exutum firmiter credentem in aquam demersit & baptizauit: ubi & mirabilis emicuit splendor lucis: sicq; ꝑstantinus a lepra mentis & corpis de fonte mūd⁹ ascendēs: xp̄m se uidisse testat⁹ ē: qui prima sui baptismi die hanc legem dedit: ut xp̄us tanq̄ uerus de⁹ ab oi urbe romana coleret. Deinde ꝑ duodeci dies subsequētes singulis

diebus singulas protulit leges in fauorem christiane fidei & ecclesiastice libertatis: de qbus i eius historia tractabit̃ .i2. cal. iunii. ¶ Post hoc edificatis basilicis saluatoris iuxta suum lateraneñ palatiũ & apostolorꝫ petri & pauli lateraneñ palatiũ pape ꝓcessit: romanã ecclesiã cũctarum ecclesiarum matrẽ ecclesie ꝓstituit: & sedẽ apostolicã multis insignibus priuilegiis decorauit. Multasqꝫ i urbe ecclesias fabricauit. ¶ Hec post q̃ helena ꝓstantini mater bithynie consistẽs audiuit: ꝙ litteras laudat filiũ de relicta cultura idolorꝫ: sed ipsũ increpat: ꝙ relicto deo iudeorꝫ i crucifixum hominẽ credat. Rescribit augustus ut ad se ueniẽs iudeorum magistros adducat: ut ex disputatione mutua appareat tides uera duxit igit̃ helena .i40. doctissimos iudeorꝫ: inter quos erãt .i2. sapientia p̃ceteris rutilantes. Qui ad disputãdũ coram impatore cũ silueſtro ꝓuenerunt: statutis duobus philosophis gentilib⁹ sapientissimis & iustissimis cratone & zenophilo ad quos tãquã iudices ptium pertineret sententia dicẽdorum. Nomina autẽ sapientum iudeorꝫ sunt hec abiathar: Ionathas: godolias: anna: doeth: chusi: bẽiamĩ: aroel: Iubal athan: sileon: zambri. Cum quib⁹ silueſter solus disputans fidẽ christi euidẽtissimis rationib⁹ comprobauit: & ex sentẽtia iudicum iudeos mirabiliter ꝓfutauit. Et dum de mutuo ꝓsensu ptium ad miraculorꝫ expientiam uentum esset: ultim⁹ ex iudeorꝫ sapientibus zambri q erat magus. Iactauit se nomẽ ieffabile dei scire: cuius uirtutẽ audire nõ ualet aliqđ animal: qn continuo moriat̃. Et cum adductus fuisset taurus ferocissimus uix a C. hominibus tract⁹: stati ut zambri in aure tauri uerbũ ꝓtulit: taurus mugiẽs eiectisqꝫ oculis expirauit. Iudeis ergo silueſtro insultãtib⁹. Sanctus hoc nomẽ non dei sed demonis esse ostendit: cuius prolatione uiuentes mortificant̃: ex eo ꝙ nomẽ ueri dei uirtutẽ habet etiam mortuos suscitandos. Cumqꝫ zambri ad taurum suscitandum a iudicibus urgeretur: & ille econtra tauri suscitationẽ uirtuti iesu christi si posset: r̃ferret: seqꝫ cum suis crediturum exinde promitteret: silueſter oratione premissa christi nomine inuocato: non solum taurꝫ mortuum excitauit: quin etiam de ferocissimo mansuetissimũ remisit. Sicqꝫ reginam & iudeos ac iudices & multos de populo ad fidem christi conuertit. ¶ Post hoc dum ad imperatoris aures uenissẽt draconem in souea quadam latere qui ex quo ipse fidem christi receperat: operante diabolo plusq̃. 300. solo flatu peremerat: & imperator hoc scõ põtifici retulissẽt. Ille ad dominum orauit & se draconem alligaturum obtulit. Cui beatus petrus apparuit: & ut securus ad draconem descenderet impauit: ac ut ipsius os filo ligaret in christi nomie monuit. Descendẽs ergo silueſter in foueam duobus solum presbyteris assumptis p. i5o. gradus duas secum ferens lanternas. Ibi dracõis sibilãtis os ut ei iussum fuerat alligauit: & usqꝫ ad diẽ iudicii ibidem inclusit. Et ascẽdens duos magos repperit qui eum secuti fuerãt ut uideret quid ageret ne populum decipe posset: quos draconis flatu fetido pene mortuos secum eduxit icolumes atqꝫ sanos. ¶ Deinde constantin⁹ imperator romanam prouinciam cũ tota urbe dei ecclesie donauit: & byzãtium mutato nomine constãtinopolis reedificauit istucqꝫ imperium transtulit. Et beatus silueſter in urbe remansit. ¶ Huius precepto assentiẽte imperatore ꝓstantino & presidente concilio i nicea bithynie ciuitate celebrata est prima synodus .3i8. patrꝫ qui fidem catholicã expoſuerunt: & multa decreta constituerunt. In quo concilio silueſter episcopus osio ep̃o cordubeñ & uictori abitaleñ uices apticas ꝓmisit ubi & dãnati sũt arrius & photinus & sabellius heretici & eorꝫ sequaces. In urbe uero roma cum auxilio augusti celebrauit ipse concilium .200. episcoporum ubi eosde hereticos dãnauit. ¶ Hic constituit crima ab episcopo confici: & ut episcopus baptizatũ consignet propter hr̃ticam suasionem: & ut baptizatum statim & a fonte leuatum liniat crismate presbyter in uertice pp mortis periculum. Constituit etiam ut nullus laicus clerico crimẽ audeat inferre: & ut romanus presul a nullo iudicetur: & ut presbyter nõ condẽnetur nisi sub .40. testium certa comprobatione. Et ut minoris ordinis maiorem nullus possit accusare: & ut clerici⁹ ante laicos non iudicetur: & ut nullus clericus propter causam quãlibet in curiã introiret nisi in ecclesia tantum. ¶ Hic constituit ut diaconi dalmaticis uterentur: & ut sacrificium altaris non in syrico neqꝫ in panno tincto nisi tantum in linteo terreno procreato & mũdo celebretur: sicut & corp⁹ domini nostri in sindone munda sepultum est. Constituit etiam ut siquis desiderasset in ecclesia militare uel ꝓficere: ut esset lector dies .30. exorcista .40. acolythus annos .iii. Subdiaconus annos .v. diaconus .vii. presbyter annos .iii. probatus: & sic in episcopum consecrarẽt. Constituit insuper ut siquis mortis reus ad ecclesiam confugeret iudicium mortis euadat: & alias multas constitutiones decreuit. Qui post opera multa laudibilia quieuit in pace .ii. cal. ianuarii. impante constãtino circa annum domini .390. sepultusqꝫ est rome iuxta palatium octauiani in loco qui dicit̃ ad caput: & cessauit episcopatus dies .xv.

¶De sancto barbatiano presbytero & confessore. XXIII

BArbatianus presbyter cū timotheo ꝑsbytero de antiochia uenit romam: q sanantes egrotos multa miracula opabant. Quorū fama audiēs galla placidia augusta: que tunc cū filio suo ualentiniano imperatore rauēne residebat: cum eodem principe uenit romā ad predictos dei famulos uisitandos. Honorio altero imperatore eiusdem filio tunc mediolani degente. Dū ergo regina romam pueniſſet: inuenit thimotheū ꝑsbyterꝝ ad xp̄m migrasse. Barbatianꝰ uero in cemiterio sci calixti morabat occulte ieiuniis & orationibꝰ intentus. Qui ab augusta requisitꝰ & cognitꝰ rogatus est ab ea ut quandam eius ancillam oculoꝝ grauē langorem patiētē sanaret. Cui ille sudariū suū misit: eiusq; ꝓtactu oculi ancille sanati sūt. Deinde gallogenem quēdā imptoris famulum: qui de scala cadens pedem ꝓtriuerat liberauit. Theodoꝝ quendam cecum illuminauit: & alia plura miracula fecit. Quē multis precibus augusta galla & filius eiꝰ ualētinianꝰ imperator secū rauennā duxerunt: ubi iuxta palatiū edificauit eccleſiā sci ioannis baptiſte: & cenobiū monachoꝝ ꝓstruxit Sed dum regina eccleſiā sci ioannis euangeliſte a fundamentis erexiſſet: quam in eiꝰ nomine ꝓsecrari uolebat: & affligeret multum eo q; nullas reliquias beati apostoli ibi ponendas habere posset: orantibus nocte barbatiano & regina: apparuit scō dei beatus euangeliſta altare thurificās: scūsq; ꝑsbyter reginā que aliquātulū dormitauerat excitauit: que etiā euangeliſtā ꝓspiciens dū ꝓpius festinasset: ut pedes eiꝰ teneret: ipse diſparuit unū tm̄ ex sandalibus i manibꝰ auguste reliq; t: quod ibidē repositū ꝓ magna reliqua cō seruat. Post hec dū theodorā quandā nobilem a fluxu sanguinis liberasset: & ob hoc illa uiꝝ dei frequētaret: ursitiꝰ uir eiꝰ zelotypie ſpū ductꝰ barbatianū sūmo mane ad eccleſiam tendentē occidere uoluit: q educto gladio & erecto brachio ita detētꝰ ē & factꝰ imobilis: q; nec loq potuit nec brachiū deponere: nec ide se mouere donec clara die in uētꝰ peccatū suū cūctis ꝓfessus est. Quieuit aūt scūs i pace. 2. kal. ianuar. sepultꝰ i monasterio suo ab augusta galla & a scō petro archiepo: ubi & qescit miraculis coruscās.

¶De scā colūba uirgine & marty. XXIIII

Olūba uirgo passa ē in ciuitate senonen. sub aureliano ipatore: qui apud ipsam urbem residens uirginem sibi delatam ut christiana teneri fecit: que dū sacrificare nollet: nec nubere: iussu impatoris adducta est ad locū publicum meretricum: ut omnibꝰ sibi illudere uolentibꝰ exponeretur Ad quā dum iuuenis quidam lasciuus noīe barucham esset ingressus: ursa ferocissima de cauea fugiens illuc accessit: & ip̄m apphensum ad terram strauit: intendens in columbam: nutibus quodámodo interrogans q̄d iuberet: sed ea mandante iuuenis sine leſioe dimissus conuersus est. Vrsa uero ante ianuam se ponens: neminem ingredi permittebat quod audiens imperator ignem circa cellā accendi fecit. Vrsa autem iubente uirgine ꝓtectum ascendens aufugit. Moxq; imber ab aphrico ueniens ignem extinxit. Quam aurelianus extra ciuitatem adductam decollari mandauit. Sepultaq; est apud senoñ. 2. kalen. ianuarii.

¶De sanctis sauiniano & sociis episcopis & martyribus. XXV

SAuinianus: potentianus: & altinꝰ episcopi fuerunt ex septuaginta duobus discipulis christi missis a btō petro apostolo ad gallias predicandas. Vbi sauinianus primas totius galliarum prouincie constitutus uerbo & exemplo una cum sibi adiunctis sociis populum instanter docebat: & multa miracula faciebat. Sed dum apud senoñ. predicaret: tētus ab infidelibus pro christi nomine decollatus est: ibiq; tumulatus: cui succeſſit i episcopatu potentianꝰ: qui & ipse uerbo predicationis insistens: post modicū tempus martyrium passus est. Corpusq; eiꝰ auibus & feris expositum diuina gratia intactum permanens: a fidelibus recollectum una cū sauiniani corpore sepultum est. 2. kalendas ianuarii: ubi multa miracula in egro tantium membris & obsessis a demonibus deus operabatur. Post quos passi sunt etiā sancti altinus serotinus & eodardus: sepulti apud martyres prefatos. Quorum omnium corpora postmodum a ceuilone eiusdeꝫ urbis antistite translata sunt in beati petri basilicam contiguam anno domini. 847. 7. kal. septembris tempoꝝ lotharii & ludcuici & caroli imperatorum. Vbi audite sunt uoces angelice deo gratias agentes.

¶De sancto odilone abbate. XXVI

ODilo abbas cluniacēsis floruit tēpore othonis. iii. cuiꝰ uitam scripsit ugo cluniacen. qui aluernia natus militis filius: adhuc infans oium mēbrorū impos ex egritudine factus incedere nequibat. Dum autem die quadam nutrix aliis intenta: eum iuxta ianuā eccleſie beate uirginis reliq̄sset: puer quasi diuio istinctu manibꝰ & pedibꝰ reptās eccleſiam intrauit altare petiit & se studens erigere araꝫ cōtigens sanitatē mox recepit.

Igitur in adolescentia sua primo factus est clericus ecclesie sancti iuliani mris i aluernia: de hinc sub sancto maiolo abbate cluniacen monachus effect⁹ i sancta conuersatione quadriēnio uiuēs: defuncto maiolo abbas a monachis elect⁹ ē. Qui inter cetera ei⁹ sanctitatis isignia: nulla cura uel solicitudie potuit ꝓhiberi: qn quotidie celebraret: unde i extremis positus adraldū monachū fecit calculare quot missas celebrasset. lvi. ānis qb⁹ mōasteriū rexerat: quasi de his a dño iuxta numer⁹ preciū recepturus. Paupibus cōpatiens manu largissima tribuebat: ut etiam famis tpe sacra uasa: & coronas ab impatore oblatas ecclesie distraheret: & pecuniam suscepta errogaret. Beata quoq; dei genitrice in sūma deuotiōe habebat: & uita artissima obseruabat. Hic puer⁹ cecum a natiuitate illuminauit. ¶ Dum i. xl. ad mēsam ederet panem cinerib⁹ inuolutū: aquā a ministro i potum petiit: illeq; obtulit. Et dū sanctus uinū saporē gustasset: ministrū ꝙ sibi uinum porrexisset redarguit. Iterūq; aquam sibi de fōte allatam in uinū ꝓuersam gustādo cognouit. ¶ Apud ticenū latro uelamē altaris ei⁹ furatus uēdere ipsum nullatenus in foro potuit: & rediēs manū aridā repēte sensit: furtumq; reportās & uenia petēs oratione sancti sanitatē meruit. ¶ Dū odiolo ticenū festinaret: flumē itumescēs: quod cūcti uadare timebant sine lesione cū suis trāsiuit: qđ dum quidā alii attentarēt uix euaserunt. Sequenti nocte apud quēda hospitat⁹ est: ubi lucerna accensa uento extinguitur: & dum uir ille odilonem iuocasset celesti luce tota nocte domus illustrat. ¶ Veniēs autem ad mōasteriū sci marcelli mris fluuiū iundantē mirabiliter ipetuosu3 cū oibus trāsuadauit & ceteris usq; ad femora madefcis: qđ etiam preter naturam fuit: aqua sibi adhuc maiori miraculo uix usq; ad talos attinxit. ¶ In mōasterio sancti martini apud stratā publicam recept⁹ cū omniū copiā ad uescendum exceptis piscibus hēret: pisces modicos allatos benedixit & iussit apponi. Et cum essent multi discūbentes omnes inde abundāter refecti sūt: & adhuc plurima supfuerūt. ¶ Rome etiā degēs apud mōasteriū dei genitricis qđ ē in mōte aduentino dum uinū sibi & sociis habile defuisset: uasculū melioris uini sibi oblatū est: de quo omnib⁹ abundanter i fuso cūctis ad sufficiētiam fuit adeo ut nihil alicui defuerit neq; supererit. ¶ Apud taurinū qdam febricitās dum aquam lotionis manuū odilonis collectā gustasset ꝓtinuo a febre liberatus est. In monte iouiani pauperibus pegrinis sitiētib⁹ obuiās uinum modicū qđ in flascone hēbat ꝓpinari iussit: & omnibus potu satiatis: uas postmodū plenū repertū fuit. ¶ Imperator hēricus cuppā uitream damascēo ope pulcherrime depictā sibi presentandā misit: quā dum fratres mirarent nuncio adhuc pnte de manu uni⁹ casu cecidit & ꝓfracta ē. Odilo igit timēs ne ex hoc impator ꝓtra fratrē indignaret: fragmēta collegit & oīone fusa cuppā reitegrauit. ¶ Hic primus diuina reuelatiōe festum ꝓmemoratiōis defunctoꝝ post festiuitatem omnium sanctoꝝ celebrauit: & toti suo ordini celebrandū idixit. Benedict⁹ papa decimus q eum multo honore rome susceperat defunctus apparuit ioāni epō portuensi dicens ꝙ eterne pene dānatus esset: nisi odilonis merita & oratiōes obstitissent. Sed tamē dudū in purgatorio cruciatus: spabat eius precib⁹ ad padisum transire. Que dū ioannes epūs abbati itimasset: odilo pro etiā pape per se ipsum orauit: & cūctis fratrib⁹ ordinis idem ipōsuit. Et post dies modicos eldeberto monacho papa benedictus appuit nimiū fulgens: & maximo cetu mirabiliter esplendēte associat⁹. Qui odilonis monasterium ingressus eidē grās egit: asserēs se ipsi⁹ & eius ordis suffragiis a pēis purgatoriis liber tū. ¶ Ante fere qnquēniū finis uite sue graui morbo cruciatus est. Mortiq; ꝓxim⁹ diabolū sibi assistēte terribiliter increpauit cur ante se uenire ꝓsumpserat: moxq; maligno⁹ discessit. Sicq; sacra sumpta cōione āno dñi. 1048. etatis aūt sue. 77. ordinationis uero sue. 56. quieuit in pace. 2. cal. ianuarii. ¶ Eadē hora fratri gregorio monacho uelut stella splēdens apparuit: seq; ante cōspectum dñi beata uita gaudere nūciauit. Cui⁹ corpus in ipa ecclesia sepultū est miraculis clarens: ¶ Hic plures elegātes ꝑmones cōposuit: qui a fratrib⁹ eius ordinis sepius per annum leguntur.

¶ De circūcisione dñi nostri. XXVII.

Circūcisio dñi nr̄i kalen. ianuarii. quattuor ex causis ab ecclesia instituta uidet uidelicet pp festi naciuitatis repetitionē: pp xpi assūptam circūcisionem: ꝓpter eius sanguinis primā effusionē: & ꝓpter nouinominis ipositionē. ¶ Primo ergo celebratur propter natiuitatis dñi repetitionem. Nam istud festum iproprie uocat octaua natiuitatis. Nā quia xpi natiuitas tendebat ad mortem. Ideo iproprie octauā hr̄e dicit. Obst⁹ enim scōꝝ ideo octauā hñt: qa ipsi tunc nascuntur ea natiuitate que est aduitam eternā quam octaua resurrecti ois significat. Eadē ratione uidet ꝙ natiuitas uirginis & ioānis baptiste iproprie octauā hñt. Similiter nec resurrectio dñi: qa iam facta erat ipsa resurrectio in re. Sed nota: qđ est octaua: supplctiōis: ueneratiōis: deuotiōis: & figuratiōis

¶ Octaua ſuppletionis ſiue repetitiõis eſt octaua natiuitatis: in q̃ ſuppl em̃: qđ min̄ i feſto factũ fuerat. ſ. officiũ de pturiẽte: unde & oro & rñſoria diei ptinent ad puerperam uirginem: & officium miſſe in qua i qbuſdã eccleſiis cantaf̃ Vultum tuum ꝛc. ¶ Octaua ueneratiõis eſt octaua paſche: pentecoſtes: natiuitas dñe nr̃e & ioannis baptiſte. ¶ Deuotionis ut cuiuſlibet ſci poſſunt fieri octaue. ¶ Figurationis ſunt octaue inſtitute de ſcis: que ſignificant octauam future i eis reſurrectionis: ut eſt octana ſci ſtephani: ioannis euangeliſte: laurentii: & apoſtolorũ ꝛc. Eſt ergo iſtud feſtũ nõ octaua natiuitatis pprie: ſed repetitio ſiue ſuppletio illius feſti. ¶ Secũdo ꝓpter a xp̃o aſſũptã circũciſionẽ: quã xp̃s ꝓpter ſex cauſas aſſũmere uoluit. Primo rõne ſui. ſ. ut ueram carnem aſſumpſiſſe oſtenderet: ut ex hoc ꝓfunderet errorem manicheoꝝ dicentium: xp̃m corp̄ fantaſticũ habuiſſe. Corpus enī fantaſticũ nec mutilaf̃: nec ex eo ſanguis effunditur. ¶ Secundo rõne nr̃i. Nam quia ſm̃ auguſtinum Ois xp̃i actio noſtra eſt inſtructio: ideo circũciſus eſt in carne: ut nos circũcidi debere mõſtraret in mente: & etiã exterius in opere & ſmone. Circũciſio aũt nr̃a exterior debet eſſe i habitu: ne ſit notabilis. In ſmone ne ſit reꝓhenſibilis. Et in actione ne ſit ꝓemptibilis: ut. ſ. circũcidaf̃ uiſus a ſupflua uiſione: auditus a ſupflua auditiõe ꝛc. Interior autẽ ſimiliter debet eſſe. In cogitatione ut ſit ſcã. In affectiõe ut ſit pura. Et i intentione ut ſit recta: colł. 2. Circũciſi eſtis circunciſiõe nõ manufacta in expoliationẽ carnis: ſed circũciſione xp̃i. ¶ Tertio rõne iudeoꝝ: ut iexcuſabiles eſſent. Si enī circũciſus nõ fuiſſet: iudei ſe excuſare potuiſſent dicentes: diſſimilis es patrib̃: iõ nõ recipimus te. ¶ Quarto rõne demonũ: ne myſterium icarnationis cognoſcerent. Cum enī circũciſio ſit contra peccatũ originale: credidit diabolus & hũc ſimiliter peccatorem eſſe. Eadem rõne uoluit matrem deſponſatam habere: ut crederet diabolus ieſum a ioſeph genitũ eſſe. ¶ Quinto rõne pfecte iuſtitie adimplẽde. Sicut enī baptizari uoluit: ut oẽm iuſtitiam adimpleret: ſic etiã circũcidi: ut eandẽ nobis humilitatem oñderet. ¶ Sexto rõne legis adiplẽde ſiue approbande: quõ enim diceret: nõ ueni ſoluere legem: ſed adimplere: ſi circunciſionem reſpuens ſtatã mandati ſolutiõe cepiſſet: ut dicit ambroſius. ¶ Põt addi & ſeptima rõ: ꝙ. ſ. octaua die circũciſus eſt: ut ſpiritualiter innuat: ꝙ in octaua reſurrectionis ab oi pena & miſeria circũcidemur. Et hoc habet denotare circunciſio: que fiebat octaua die: ut quia mundi decurſus ſex etatib̃ deuoluitur: ſeptima etas morientium: octaua reſurgentium: in qua pfecta erit circunciſio facta in carne nr̃a: in qua omnes defectus & miſerie precidentur. ¶ Cauſe autem quare circũciſio data fuit: ſunt ſex: que his uerſib̃ continentur. Cauterium: ſignum: meritum: medicina: figura: Exemplum fuit olim circunciſio dura. ¶ Tertio ꝓpter ſanguinis xp̃i primam effuſionem. Hodie enī chriſtus ſanguinem ſuum pro nobis fundere cepit: qui ipſum pluries uidelicet quinq; uicibus pro nobis effundere uoluit. Primo in circunciſione: qnod fuit noſtre redemptionis initium. Secundo in oratione: quod fuit noſtre redẽptionis deſiderium. Tertio in flagellatione: quod fuit noſtre redemptionis meritum: qa liuore eius ſanati ſumus. Quarto in crucifixione: quod fuit noſtre redemptionis p̃ciũ: tunc enim que non rapuit exoluit. Quinto i lateris apertione: quod fuit noſtre redẽptionis ſacramentum. Inde enim exiuit ſanguis & aqua: quod figurauit nos per aquã baptiſmi mundari debere: quod habet efficaciam a ſanguine xp̃i. ¶ Quarto celebratur ꝓpter noui nomis ipoſitionẽ: qa uocatũ eſt nomẽ eius ieſus. ¶ Hoc autẽ nomen apparet mirabile in figura: i ſcriptura: & operatura. Primo in figura: figuratum enī fuit hoc nomen in ioſeph filio iacob: de quo dicit̃ geñ. 41. ꝙ pharao appellauit nomẽ ei̇ ligua egyptia: ſaluatorẽ mundi: ꝙ aũt ieſus ſaluator interpretet̃: oñdit̃ matthei. i. Vocabis nomen ei̇ ieſum: Ipſe enī ſaluum faciet populum ſuũ a peccatis eoꝝ. Ioſeph igitur qui ſaluator a pharaone fuit appellatus: figurabat xp̃m: q̃ a deo patre ieſus. i. ſaluator eſt nominatus: ut ſicut ioſeph a fratribus uenditus triginta argẽteis: egyptum. i. tenebras a temporalis famis oppreſſione liberauit: & populũ collecto frumento refecit. Sic ieſus ſaluator a iudeis emptus totidem nũmis: ſeculum iſtũ tenebroſum a ſpiritualis inedie tabefactiõe redemit: & populũ celeſti pane hoc eſt ſuo ſacratiſſimo corpoꝛ ſatiauit. Et ſicut ille factus eſt domin̄ egypti: & ieſus factus eſt iudex totius ſeculi. ¶ Item figuratum eſt hoc nomen in ieſu filio num: qui alio nomine dicitur ioſue: qui fuit ſucceſſor moyſi i populi hebreorum ducatu: ut ſicut ille populuꝫ dei ꝓ deſertum educens: eundem ad terram ꝓmiſſam itroducere nequit: quod ſucceſſor ei̇ ieſus adimpleuit. Sic ꝓ allegoriã moyſes quidem populo dei legem dedit: ipm autẽ ſaluare nõ potuit: nec ad ꝓmiſſam terram uiuentiũ introduxit: quod ieſus ſaluator moyſi ſucceſſor legis gr̃e lator effuſo ſanguine ſuo pfecit. Et ſicut ille aperto iordanis flumine populum ad terram ꝓmiſſam induxit: ſic & ieſus iſte patefacto baptiſmate: quod ad litterã in eodẽ fluuio habuit exordium i

xp̃o populũ ſuum ad eternã gloriam imiſit. ¶ Iteꝫ figuratum ẽ i ieſu ſacerdote magno: q̃ poſt captiuitatẽ babylonicã populũ in hieruſalẽ reducens: templũ reedificauit primo exdre. ¶. Figurabat enĩ ieſum: q̃ eſt ſacerdos ineternũ ſecũdum ordinẽ melchiſedech: qui poſt diaboli captiuitatẽ populũ redimẽs ad hieruſalẽ celeſtẽ: que eſt mater nr̃a p ſuum ſanguinẽ reportauit: & tẽplũ militãtis eccleſie ꝓpter peccatũ hoĩs dirupte refecit. ¶ Secundo in ſcriptura: hoc eſt ineffabile nomẽ domini: qđ grece dicit̃ tetragrãmatõ: a tetra qđ eſt. iiii. & gr̃ama littera &. on. deus: quaſi deus. iiii. litter̃a: qđ in lamina aurea dei precepto ſculptũ: in fronte sũmi ſacerdotis pendebat. Et cũ inter. x. nomina hebraica: q̃ bus deus nominat̃ eſt: nullum repiatur. iiii. litterarũ: qđ non ſit plurimũ uel pauciorũ: ſolum hoc nomen ieſus: in hebreo. iiii. litteris inſcribitur. ſ. ioth: he uau he. His enĩ litteris nomen dei ineffabile tetragrãmatõ ſcriptum fuit: que. iiii. littere i lingua nr̃a ſonãt principium uite: paſſiõis iſte: quaſi dicat̃: ꝙ iſte ieſus eſt pricipiũ uite: paſſionis. i. ꝓ paſſionẽ. Cum enim hebreo⁹ gr̃amatica prepoſitionib⁹ careat: loco prepoſitionũ: que ſeruiunt actõ caſui: ponũt g̃nitiuũ. ¶ Tertio in opatura: unde dicit petrus rauẽnas. Hoc eſt nomẽ: qđ dedit cecis uiſum: ſurdis auditum: claudis curſum: ꝛmonem mutis: uitam mortuis: totãq; diaboli poteſtatẽ uirtus huius nomis de obſeſſis corpibus eſugauit ꝛc. ¶ De carne autẽ circũciſiõis domini dicit̃: ꝙ angelus eam carolo magno detulit: & ipẽ eam aquiſgrani in eccleſia beate uirgis collocauit: quam poſtea fertur tr̃ſtuliſſe caroſium. Nunc aũt dicit̃ eſſe rome: i capella laterañ: que dicitur ſcã ſcõ⁹: unde ibidẽ ſcriptum legit̃. Circũciſa caro xp̃i: ſandalia clara. Ac umbilici uiget hic preciſio cara.

¶ De ſcõ baſilio epo & ꝓſſore. XXVIII.

BAſilius eps & doctor greco⁹: cuius uitã amphilochius iconii eps criplit: de ceſarea capadocie oriundus: ſeptẽnis a parentibus ſtudiis philoſophie tradit̃: ſtuduit apud athenas: cum gregorio nazanzeno: & iuliano & libanio in doctrinis grecis. Cũq; in ſcripturis illis ad ſenſum ſuum creatore⁹ inuenire non poſſet: eidem nocte oranti quidam ſplendor illuxit: & induxit eum ad plu ſtrandum totius religionis ſcripturam. Profectuſq; in egyptum: ſacra⁹ litter̃a⁹ ſtudio ſe exercitãs: tã mente chriſtianus: reuerſus i greciam: multis philoſophis uiam ſalutis oſtendit. Inter quos eubolũ preceptorẽ ſuu⁹ diſputantem redarguit. Cum quo triduo ſine cibo cõtinue pmanens: ſecũq; de diuinis cõferens: eum conuertit. Qui omnibus ſuis prõ xp̃o errogatis uenerunt antiochiã: ubi & libanio ſophiſte & diſcipulis ei⁹ xp̃m predicauerunt. Inde ueniẽtes hieruſalẽ epiſcopo maximino baptiſmũ petierũt: qui eos ſecum duxit ad iordanẽ. Dũq; baſilius ſignu⁹ fidei a deo peteret: uenit ſuper eos lux imenſa ſicut fulgur & colũba ex fulgure deſcendens turbauit aquã & auolauit. Ibiq; baptizati antiochiam reuerſi ſunt: ubi ſub meletio epiſcopo baſilius diacon⁹ ordinat̃. Deide uenerũt ceſaream: ubi euſebio epiſcopo diuinit⁹ reuelatur: baſiliũ ſibi i epiſcopatu ſucceſſu⁹: qđ nõ multo poſt eo decedẽte factum eſt. ¶ Quãte ſanctitatis extiterit iſte ſanctus effrem eremite in uiſu mõſtratũ eſt: uidit enĩ in extaſi poſitus colũnam ignis: caput cuius ad celum ptingebat: & uocem deſuper audiuit: ꝙ talis eſſet magnus baſili⁹: ueniens ergo ad ciuitatẽ die epiphanie: ut tãtum ui⁹ uideret: cum ipm ꝓſpexiſſet in pontificali appatu: & cõitiua clerico⁹ uerabiliter procedẽtem: deſpexit eũ admirans hominem tanto honore & conſtipatiõe poſitũ eẽ colũnam ignis. Quod baſilius per ſpiritum cognoſcẽs eum ad ſe accerſit̃: de cogitatiõe redarguit: uiditq; effrem linguã igneam loquentem p os eius: & cõpunctus ueniam petiit. Cũq; ab eo petiuiſſet: quatẽus ut grece loqueret̃: quã linguã penit⁹ ignorabat: ſibi a deo impetraret: q̃uis difficile uideret̃: baſilius pro eo orauit: & conſeſti grece loq cepit. ¶ Eremita quidã alius pontificaliter p cedentem baſiliũ cõtẽpſit: arbitrans ꝙ in tali põpa plurimum delectaret̃. Cui de celo uox facta eſt: ꝙ ipſe magis peccabat ex delectatione quã habebat in palpando caudam catte ſue: q̃ baſilius in omni apparatu ſuo. ¶ Valens ĩpator fautor arrianoꝝ eccleſiã quandã catholicis ablatã ꝓtulerat arrianis. ad quem uir ſanctus acceſſit: & ipſum de ei⁹ iniquitate magnanimiter redarguere cepit. Cuius poſt multa uerba impator ꝓceſſit: ut amore catholicoꝝ remoto: ipſe ſm iuſtitia⁹ inter ptes ſniam ferret. Epiſcopus uero conuocatis ptibus iuſſit: ut fores eccleſie clauderentur: & utriuſq; ptis ſigillo munirẽtur: & ad quoꝝ oratiões apirent ſua eẽt. Quod cum omnib⁹ placuiſſet: orantibus arrianis per triduum ianue ſẽp eiſdem clauſe manſerunt. Tunc baſilius ꝓceſſione ordiata uenit ad eccleſiam: & facta oratione leui ictu baculo ſuo fores tetigit dicens. Tollite portas principes uã̃s ꝛc. Et continuo aptis ianuis: reddita eſt eccleſia catholicis. Cu⁹ impator baſilium: nec munerib⁹: nec precib⁹: nec cõminationib⁹ corrumpe poſſet: ut dicitur intriptita: dum ſniam de ipſi⁹ exilio ſcribere uellet fractis trib⁹ calamis ſucceſſiue: ipſe tremorẽ magnũ icurrit: & ſic chartã fregit:

& a scribenda sententia destitit. ¶ Nobilis qdam noie heraclius filiā ei⁹ unicā deo uouerat: in cuius amorem instigante diabolo unus ex seruis exarsit: & ipossibile uidens: ut ad amplex⁹ filie dñi sui posset accedere: cuidam mago pecuniam magnā ꝓmisit: si taliter ageret: q puella sibi cōsensum ꝓberet. Qui scriptam epistolā ad diabolum iuueni tradidit: & ut nocte inter sepulchra gētiliū accederet monuit: & demones uocaret: atq; chartam in aere exaltaret: & sic demonibus sibi apparentib⁹ obediret. Que dū iuuenis ꝓfecisset: adest princeps tenebraꝝ cū multitudine demonioꝝ: & lecta epistola iuuenem iterrogat: si xp̄m negare ꝓparatus erat: Qui dū xp̄o & xp̄iane fidei abrenunciasset: & abnegationis sue chirographū diabolo tradidisset: princeps demonioꝝ spūs fornicatiōis ad puellā misit i amorem iuuenis inflāmandā. Que dudū uexata miserabiliter clamare cepit: & patri dicere: q aut ipsam suo i ꝓiugē traderet: aut seipsam occideret. Pater igitur anxius & filiam ꝑdere dubitans: de ꝓsilio amicoꝝ ipsam suo suo manumisso in uxorem dedit: & maximā dotem ꝓcessit. Et dū dudū īsimul ꝑmanerent: aduertit uxor: q uir su⁹ nec se signabat: nec ecclesiā introibat. Et dū huius cām sollicite ꝑ dies plurimos req̄sisset: q̄is dudū sibi ueritatē negasset: eidem tādem cuncta que sibi ꝓtigerant enarrauit: & puella supinde basilium ꝓsulendū adiit. Qui pueꝝ uocans: & oia ab eo audiens: iterrogauit: si ad xp̄m redire uellet. Cui ille respondit: q uellet libenter: sed non poterat: qa abnegationis sue chirographū diabolo fecerat. At scūs eum in dño ꝓfortauit: & cruce signatum ꝑ triduū inclusit: postea eū uisitauit: q magnas demonum infestatiōes se pati dicebat: eo q ip̄m lapidātes chirographū sibi ostēdebāt. Cui ille dans escam modicā: iteꝝ eum signauit: & inclusit: ac ꝑ ipso iugiter deum orauit. Et post aliquot dies iterū ad eum ueniēs: ab eo ꝑcepit: q clamores eorum a longe audiebat: eos tñ nō uidebat: iterū q ipsum reficiens abiit: & ꝑ eo orauit: & die q̄dragesimo rediens audiuit: q uiderat sanctū ꝑ se pugnantē: & diabolum uincentē. Quem basilius educens: uocato clero & populo. & factis letaniis: pueꝝ i ecclesia ducebat: quē demones ab alia pte trahebāt. Tūc clamante puero: basilius demones increpauit: eosq; dudū ꝓquerentes effugauit. Et dū ipse cū oī populo in oīone ꝑseuerasset: ecce scriptum iuuenis ꝑ aera in manib⁹ basilii cōuolauit: quem ille iuueni ostensum lacerauit: & absolutum ac cōicatum & bene instructum uxori restituit. ¶ Mulier quedaꝫ oia peccata sua in scedula scripserat: & eam basilio dederat: supplicās ut pro se oraret: ut deus sibi peccata dimitteret: qui dum ꝑ ea orasset: oia peccata preter unum grauis⁹ de charta deleta sunt. Quā basilius ad effrē eremitam misit: ut eius oratione & peccatū illud deleri posset. Tunc effrem eam ad basilium tāq̄ sanctiorem remisit: & ut ueniēs festinaret admonuit: eo q dubitabat: an ipsū uiuum inuenire posset. Rediens ergo mulier uirum dei defunctū repperit: qui iam ad tumulum portabatur. Et dū lamentabiliter fleret: & scedulam supra corp⁹ defuncti posuisset: iteꝝ eam aperuit: & peccatum deletum aspexit. ¶ Dum aūt scūs dei egrotaret infirmitate: qua & decessit: quidam probus medicus iudeus ioseph noie eum uisitabat: quem sanctus se conuersuꝝ preuiderat. Sed dum in extremis positus esset: ioseph ex motu pulsus & aliis iudiciis: quem eo die moriturum nouerat: famulis secreto nunciauit: & ut necessaria sepulture pararent ꝓsuluit. Quod sanctus ꝑ spiritum audiens: hoc esse futurum eo die oīno denegauit: & ioseph aliter esse ipossibile ꝓstāter affirmauit: asserēs se uelle mori: nisi basili⁹ eo die sole occidēte occūberet. Tunc sanctus eum iterrogat: si uult mori peccato & uiuere christo: si die sequenti usq; ad sextam horam superuiueret: quod & ioseph se factuꝝ spondet. Beat⁹ aūt basilius q̄is naturaliter illico moriturus: oratione non tantum mortis inducias q̄ conualescentiam a xp̄o impetrauit: & usq; i crastinum ad horam nonā superuixit: maneq; hora tertia de lecto surrexit: ad ecclesiam ꝑ priis pedibus accessit: & ioseph conuersum baptizauit: & redieus ad lectum hora nona spiritum feliciter emisit ca Ka. ianuarii tēpore impatoris gratiani: sepultusq; est i ecclesia sua. ¶ Hic contra eunomium isignes elaborauit libros. De spiritusancto uoluminē egregium. In examer on homelias nouem. Epistolas breues: uariosque tractatus. Ad eucbitas epistolam unam. Ad nicopolitanos epistolam unam contra hereticos. De incarnatione domini librum unum. Vitam balaā & ioſaphath. Contra iulianum apostatam libros fortissimos. De generibus peccatorū inquisitionum librum unum. De fide catholica ad amphilochum iconii ep̄m libꝝ unū. Scripsit etiam regulam monachorum: quautunt armeni: & alia multa opuscula fecit.

¶ De scā martina uirgine & martyre. XXIX

MArtina uirgo & martyr rome ex patre cōsule nata: ibidemq; sub alexandro imperatore passa est. Que ab eo ut christiana ꝓphēsa: ad apollinis sacrificium inuitata: Et dum orasset: tpars templi cum idolo cecidit: & demon per aera sicut fumus clamans euanuit. Quam alexander alapis cesam ab

octo uiris binatim sibi succedentib⁹ uncinis ferreis attrahi fecit. Qui uidentes quattuor angelos uirginē cōfortantes conuersi sunt: ꝓpter qđ & ipsi suspēsi:& unguibus lacerati:demū decollati martyriū consumauerūt. Deinde uirgo xp̄i suspēsa:& post hoc in q̄ttuor palis extēsa gladiis concidit:sed cesoribus subito decedētib⁹ carceri tradit: ubi ab angelis uisitata confortat: & celesti cibo reficit. Indeq; educta in tēplo artemidis statuitur:& īmolare ꝓpellit. Sed corruēte idolo & fugato demone iteꝝ circa māmillas unguibus laniat. Iterūq; carceratur. Deinde i amphitheatrū ducta bestiis subiicit. Cuius pedibus leo ꝓcidit māsuetus. Et dū ide educta fuisset: idē leo mox eumeniū alexandri cognatū iterfecit. Iteꝝ p⁹ duos dies suspēsa: & ungulis rasa:atq; decaluata est:eo q̄ uirtutem maleficioꝝ capillis iesse putabāt. Et dum in tēplo cei recluſa fuisset sola: idolo corruente:audite sunt uoces angeloꝝ ꝓcinētium a paganis. Quod impator ꝓpiens:ipaꝫ extra urbē ductam iussit decollari. Et facto maximo terremotu .230. gentiles conuersi sunt. Cuius corpus calixt⁹ papa cū suis clericis sepeliuit cal. ianuarii.

¶ De scō cōcordio presbytero & mr̄e. XXX.

COncordius presbyter & martyr passus ē spoleti tp̄e antonini īpatoris. Hic ex pr̄e gordiano xp̄iano rome ort⁹:a sancto pio urbis ep̄o presbyter ordinat⁹ & doctus ē. Qui cū uia salaria habitaret apud sanctū eutycetē:tentus a torquato coite tuscie: qui uersabat spoleti:cū xp̄m confiteretur:& sacrificare nollēt:carceri tradit⁹ est:ubi a sanctis eutycete & antimo ep̄o amicis torquati de ei⁹ consensu uisitatus & cōfortatus fuit. Inde educt⁹ equuleo suspēditur & torquet. Et dum constanter in fide p̄sisteret:iteꝝ carceri mancipat:& fame triduo macerat. Nouissime cū statue iouis eidē i ergastulo p̄sentate thurificare renueret:a duob⁹ satellitib⁹ ibidē decollat cal. ianua. Sepult⁹ i loco ubi aque plures emanāt:iuxta citatē spoletanā.

¶ De scō almachio martyre. XXXI.

ALmachius martyr rome martyrium passus est. Qui cū sacrificā tib⁹ gētilib⁹ diceret:hodie octaue dn̄ici diei sunt: cessate a superstitiōib⁹ idoloꝝ:iubente urbis p̄fecto captus:& a gladiatoribus occisus est. cal. ianuarii:ut dicit in martylogio adonis.

¶ De scō fulgētio ep̄o ruspēsi. XXXII.

FVlgentius ep̄s ruspēn: ex patre fulgentio & matre marchiana nobilibus i ciuitate toleto hispanie natus ē. Qui grecis & latinis litteris non mediocriter erudit⁹ in annis iuuenilibus a fausto ep̄o in exiliū relegato monachalē habitū suscepit. Hic primo ab arrianis multas insidias & persecutiones ꝓpessus & aliquādo durissime cesus ē. Deinde effect⁹ abbas mōasterii sui: eadē arriana peste crescēte ab eodē cenobio effugat⁹:sed auxiliante xp̄o post tēpus aliqđ reductus in ep̄m ruspēn electus fuit. Qui uerbo & exēplo populū suū docēs:ad defensionē catholice ueritatis:multa opuscula cōtra arrianā heresim ꝓpilauit. Propter qđ ab arrianis in insula sardinie cum .60. catholicis ep̄is relegatus:demū ad ecclesiā suam reuocat⁹:quā si per annū ante obitū suum ep̄atui cessit: & ad monasteriū suum rediēs:ibidē nō ut abbas:sed ut simplex monachus annū ultimū uitē sue exegit. Ibiq; plen⁹ sanctitate humanitatis debitū soluit cal. ianuarii:ep̄atus sui annoꝝ .xxv. uite uero sue anno .63. Hic iter cetera uite sue artissime recolēda carnes aut uinū:nulla unq̄ necessitate uel īfirmitate gustauit. Floruit autē tp̄e gelasii pape: & anastasii primi impatoris. ¶ Hic dīna & humana litteratura p̄stātissim⁹:aduersus faustum elegans scripsit uolumē. Cōposuit tractat⁹ & homelias multas plurimosq; ꝓmōes. Scripsit & fabulaꝝ allegorica:libro quē mythologiaꝝ uocabula intitulauit. Hec sigibert⁹.

¶ De scō fulgētio ep̄o utruculañ. XXXIII.

FVlgenti⁹ ep̄us utruculañ uir nimie scitatis fuit. Qui dū rex gotorum totilas ad ptes suas accederet:eidē per clericos suos exenia misit:ut eius insaniā mitigaret. Que rex ut uidit:spreuit: suisq; hominibus iussit:ut episcopū sub omni feritate ꝓstrigerent:eiusq; examini reseruarēt. Quē feroces gothi detentū circūdantes:eū i uno loco stare preceperūt:sibiq; i terra circulū designauerūt:extra quē pedeꝫ tendere nullo modo auderet. Cūq; in sole nimio estuaret:nec circulum exīre presumeret: repēte tonitrua & corruscatōes:ac pluuia nimia erupūt:adeo ut custodiētes eum īmēsitatem imbris ferre non possent. Et cū iundatio nimia ubiq; fieret:intra designationē circuli:intra quā uir dei stetit:ne una quidem aque gutta descendit. Quod duꝫ regi nunciatū fuisset: qué prīmitus insatiabili furore sitiebat: postmodū reuerendissime ptractauit: & cū honore ad ꝓpria remisit. Hec gregori⁹ .3. dial. ca. 12.

¶ De scis triginta martyribus. XXXIIII.

TRiginta milites xp̄iani:rome uia apia martyrio corōati sūt. Quos diocletianus imperator simul detentos:capitali sententia condemnatos:decollari fecit. Sicq; coronam martyrii percepunt cal. ianuarii.

¶ De scō macario abbate alexādrio. XXXV.

MAcarius alexandrin⁹ abbas: ut habet ī hiſtoria tripartita: fuit ī deſerto de ſcythi: ad differentiā alteri⁹ macarii egyptii: antonii diſcipuli: q̄ fuit ī thebaide: de quo dicet .18. cal'. februar'. Hic deſcēdens de ſcythi: intrauit dormire in monumēto: ubi ſepulta erant corpora paganoꝝ. De quorum uno ſibi puluinar ſub capite ſtrauit. Demones aūt ut ip̄m terrerent: uocabant q̄ſi mulierem ad balneū inuitantes: & alter demon ſub ipſo: tanq̄ ex mortuo illo rn̄debat: ſe uenire nō poſſe: quia peregrinū ſuper ſe habebat. Macarius aūt in nullo territus corpus tundebat dicens: q̄ iret: ſi poſſet. ¶ Appuit ſibi diabol⁹ aliq̄n cū falce meſſoris: uolenſq; eū ferir' nō potuit. Dixitq; ei: q̄ ab eo multā uiolentiam pateret: quia ſibi p̄ualere nō poterat. Nam quicquid macarius faciebat: & demon: ſi uigilabat: ipſe nunq̄ dormitabat: ſi ieiunabat: ipſe penitus non comedebat: ueꝝ in ſola humilitate ip̄m excellebat. ¶ Vexatus a tētationibus carnis: ſaccū magnum harene deferebat: & interrogatus a theoſebio quid faceret: rn̄dit: q̄ ſe uexantem uexabat. ¶ Vidit alia uice diabolū habentē in ueſte perforata ampullas multas: quas dixit eſſe tētationum ſpecies: & q̄ ibat potiōare frēs: Ita ut ſi uni aliqua eaꝝ nō placeret: aliā porrigeret. Et cū rediret: macario interroganti quō fecerat: rn̄dit: q̄ omnes ſcificati erant: p̄ter quēdam theotiſcū: qui ſibi p̄ſēſerat. Surgenſq; macarius illuc iuit: illumq; fratres tētatum inueniens cōuertit. Et poſt hoc iterum demonē eundem repertum interrogat: quō ſe frēs habebant: qui rn̄dit: q̄ male: & quod plus erat: unū acq̄ſitum amiſerat: qui ſanctior aliis fact⁹ erat. ¶ Dū caput defūcti reppiſſet: & oraſſet: interrogauit qs eſſet: q̄ rn̄dit: ſe fuiſſe paganū. Interrogat⁹ ubi erat aia ſua: rn̄dit: q̄ in inferno in tanto p̄fundo: quantū diſtat celū a terra. Addiditq; q̄ adhuc p̄fundiores ſunt iudei. Et ultra hos profundiſſimi ſunt falſi xp̄iani: qui xp̄i ſanguinē cognitum p̄ſpendunt. ¶ Ambulans aūt p̄ p̄fundam ſolitudinē: ad quodlibet miliare arūdinē figebat: ut poſtmodū redire ſciret. Et cū iam nouem dietas feciſſet: eas oēs diabolus collegit: & ad caput eius dormientis poſuit: unde ad redeundū plurimū laborauit. ¶ Fratri cuidā longe tentato: q̄ in cella ſua inutiliter permaneret p̄ſuluit: ut cogitationibus illis ſic reſponderet: q̄ ſaltem pro xp̄i amore celle parietes cuſtodiret. ¶ Duꝝ culicem ſe pungentem occidiſſet: & ex eo ſāguis exiſſet: redarguens ſe: q̄ p̄priam iniuriam uindicaſſet: nudus ſex menſes ī deſerto manſit: & inde a ſcabronibus laceratus exiuit. Poſt hec clarus uirtutibus in pace quieuit quarto nōn ianuarii. Hec in uitis patrū.

¶ De ſcis argeo marceſſo & marcellino martyribus. XXXVI.

ARgeus marceſſus: atq; marcellinus puer fratres: paſſi ſūt ī ponto ciuitate tomis. Qui marcellinus ſub licinio principe: inter tyrōes p̄hēſus: cū nollet militare: dicens ſe xp̄ianum nulla ratiōe debere terreni principis aſcribi militie ceſus ad mortē: & diu in carcere macerat⁹ ē. Et dū ſic detinere tur in uinculis: & argeus ac marceſſus frēs eius ip̄m uiſitaſſent: & ip̄i deprehēſi: q̄ xp̄iani eſſent: cogunt idolis imolare: cum eſſent inter militares aſcripti. Sed nō cōſentientes a tribuno ſuo decollati ſūt. Marcellin⁹ uero in mari merſus martyriū cōſumauit: q̄ paſſi ſunt .4. nōn ianuarii. hec ado.

¶ De ſcō antherio papa & mr̄e. XXXVII.

ANtherius papa & martyr: natiōe grecus: ex patre romulo: pōtiāo pape ī eōpatu ſucceſſit: & ſedit annos .3. menſem .i. dies .2i. Hic p̄ſtituit: ut ep̄i maxime utilitatis uel neceſſitatis cā poſſint trāſferri de ſede ī ſedem. Hicq; geſta martyꝝ a notariis diligenter exq̄ſiuit: & ī eccleſiis recōdidit legēdas. Et hic ſub maximino auguſto martyrio coronat'. Sepult⁹ q; ē cū collegis ſuis ī cemiterio calixti: uia apia .iii. nōn ianuarii. Et ceſſauit epiſcopatus dies .viii.

¶ De ſcā genouefa uirgine. XXXVIII.

GEnouefa uirgo p̄ſien anno .vi. martiani ip̄atoris claruit: ut ait ſigibert⁹. Hāc puellulā dū in domo paterna ſanctus german⁹ pariſien ep̄s: uadēs ad ſynodum cōpexiſſet: p̄phetico ſpiritu p̄nūciauit: eā maximā in ſcitate futurā: eāq; tūc de pudicitia docēs ad p̄poſitū uirginitatis ſcitauit. ¶ Dū aūt die quadā p̄hibente matre oīno ad eccleſias ire uellet: & mater ip̄as alapa p̄cuſiſſet: ſubito lumē oculoꝝ amiſit. Quod puella uidēs: & matri condolēs: ac reā ſe crimis remordens: aquā de puteo hauſtam inuocato xp̄i nomine oculis genitricis iſudit: & mater p̄ſtim recup̄auit uiſum. Dū aūt in xp̄i uirginem dedicata fuiſſet: & ieuniis ac oratiōibus uacaret: ex longa carnis tabefactōe leprā incurrit: quā pluribus annis patiēter p̄tulit: ſed demū a xp̄o mundata eſt. Et dum ſcī dionyſii baſilica fabricaret: & calce deficiente operarii laborare nō poſſent: & ex hoc dieb⁹ multis uacare ab op̄e neceſſe eſſet: oratiōes uirginis effuſa: cameram quam exiſtimabant uacuā adierunt: & eā calce miraculoſe plenam inuenerunt: & ſic in edificio p̄ceſſerūt. ¶ Sed & ſitiētibus operariis uirgo cuppam uini porrexit: de quo refectis omnib⁹:

usq; ad ꝑpletam eccleſiam nō defecit. Multos ab īmūdorum ſpūum oppreſſione liberauit: & aliis inſignib⁹ miraculis renitēs: in pace quieuit. 3. noñ ianuarii apud ſanctū dionyſium ſepulta.

¶ De ſcō petro aulano martyre. XXXIX.

Petrus martyr paſſus eſt in citate aulana tpe diocletiani & maxiani impatoꝝ: q alio nomine balſam⁹ uocat⁹ eſt. Hic a preſide ſeuero tētus: dum ſe xp̄icolā confeſſus eſſet crucis ſupplicio affixus: interēptus eſt: uere petri apoſtoli effectus heres nominis ac ī̄itator paſſionis. Cui⁹ paſſionē tranſtulit anaſtaſius apoſtolice ſedis bibliothecarius: ut ſcribit frater uicentius: qui paſſus eſt. 3. noñ ianuarii.

¶ De ſancto daniele martyre. XL.

Daniel leuita & martyr padue qeſcit corpe in eccleſia cathedrali. Quod q̄dē hoc modo reptum ē.

¶ Anno enī dñi. 767. hic ſanctus appuit cuidā ceco i tuſcia exiſtēti mones: ut ſi illumiari uellet ad corp⁹ ſuū uiſitandū paduā accederet: ſeq; danielē martyrē3 nominauit. Qui paduā ueniēs & nihil de ſcō inuenire ualēs: eo ꝙ ciuitas a longobardis nuper dieb⁹ illis euerſa fuerat: & diruptis eccleſiis legende ſcōru3 diſpſe: ſe deluſum putauit. Et dum ī eccleſia ſcē iuſtine oraret: eidē ceco ſanct⁹ daniel denuo appuit & ipſum illuminauit: ac locum ſepulture demōſtrauit. Illeq; cōtinuo epō ioanni & abbati ſcē iuſtine: tam miraculum q̄ uiſa nunciauit. Qui congregato clero & populo: locum effodiētes: corpus martyris iuenerūt: iacens ſup ligneā tabulam ad inſtar ſue longitudinis ſupinū & extenſum: hñs ſup ſe aliam marmoreā tabulā eiuſdē longitudis cū inferiori cōfixam clauis: uidelicet ferreis enormib⁹: caput martyris: pect⁹ & uentrem: ac oīa tranſfodientib⁹ mēbra: & binas tabulas colligētibus: que oīa qualiter a gētilib⁹ paſſus fuerat: euidēti⁹ oſtenderunt. Sanguis uero a corpe diffuſus ita recens ī tabulis apparebat: acſi tūc ex uulneribus ſtillaret. Et ex parte exteriori ſculpt⁹ titulus legebatur. Hic requeſcit corp⁹ ſci danielis martyris & leuite. Quo autē tpe uel qua die ſeu ſub quo paſſus fuerit iudice aliter ignorat. ¶ Leuātes igit̄ inde corp⁹ ad eccleſiam maiorē dei genitricis tranſtulerunt: & ibidē honorifice condiderūt: ubi & q̄ſcit miraculis fulgens. Et quia paſſionis eius feſtum ignotum eſt: feſtum ipſius martyris agit̄ padue die: qua corpus eius inuentum eſt: uidelicet tertio noñ ianuarii.

¶ De ſancto theogene martyre. XLI

Theogenes martyr filius epī xp̄iani: paſſus ē ſub licinio impatore in cyzico: que erat prima ciuitas helleſpōti. Qui ꝑpreh̄ēſus & perductus ad legionē: que dicebat⁹ ꝑa traiana: dum ſe xp̄ianū ꝑfeſſus eſſet: in q̄tuor palis extēſus: & fuſtib⁹ ceſus ē diuti⁹: donec. 18. centuriones ſup eum mutarent. Deinde in carcerem miſſus & in neruo extēſus: quattuorq; clauis ꝑfixus ē: ubi ab ipſo xp̄o cū ſanctoꝝ multitudine ſibi appentib⁹ confortat⁹: quos & ipſi cuſtodes audierunt pſallentes. Inde educt⁹ & tribuno ſuo preſētatus: iuſſus eſt ab eo in mare mergi. Sed dū mergeret⁹: lux maxima ſuper eum refulſit: que oculos mergentiū excecauit. Poſtq̄ aūt ipī ad chriſti fidē conuerſi fuerūt: & baptiſmū ſuſcepunt: poſt dies. 9. lumē eis reſtitutum eſt. Corpus autē martyris a fluctibus ad littus iactatū: & a xp̄ianis reptum: ſepultum ē iuxta muros ciuitatis in uilla: que dicitur adamāti. Qui paſſus ē. 2. noñ ianuarii.

¶ De ſanctis priſco priſcilião & benedicta martyribus. XLII.

Priſcus preſbyter: & priſcilian⁹ clericus: atq; benedicta religioſa rome martyriū paſſi ſūt. Qui ſub impatore iuliano apoſtata: xp̄ianoꝝ īmaniſſimo ꝓſecutore ꝑpreh̄ēſi: & i confeſſione noīs xp̄i: gladio triūphū ipleuerūt. 2. noñ ianuari. hec ado.

¶ De ſancta darioſa martyre. XLIII.

Darioſa martyr rome paſſa ē tēpor decii ceſaris. Que fuit uxor ſancti fabiani pape & martyris. Qui diuinit⁹ p colūbam elect⁹: ut in ei⁹ paſſione dicet̄. xiii. cal. februarii: uxorem dimiſit. Et poſt eius martyrium darioſa ſanctiſſima in caſtitate pmanens: primū exilio relegat̄. Deīde a prefato principe capite iuſſa ē puniri. 2. noñ ianuarii. ut dicit̄ in martylogio adonis.

¶ De ſcis aglino & ſociis martyri. XLIIII

Aquilinus: geminus: eugentius: martianus: quint⁹: theodorus: & triphoni⁹ martyres: apud aphricam ſub ꝓſecutione uandalica p clariſſimo martyrio corōati ſūt 2. noñ ianuarii: ut dicit ado.

¶ De ſcō ſymeōe mōacho & ꝓfeſſore. LXV

Symeon monach⁹. 40. ānis apud antiochiā in colūna quadā concaua ſtetit icluſus: mira uite ſcitate & penitētia clarēs. Hic a ſcō timoteho abbate: primū monachus factus ē. Semel ī hebdomada cibū ſūmens: panē uidelicet ſolum aut herbaꝝ radices cum aqua tantū. Funeq; colligat⁹ adeo corp⁹ artauit: ut carnes ei⁹ circa ligaturas

putrefierent: uixq; iussu abbatis hoc sentiẽ/tis se solui pmisit. Deide relicto monasterio ad desertum accedens: i puteo sicco plurib⁹ annis mirã penitentiã egit. Postea in colũna .i. cubitoꝝ sibi a populo ꝑpe ciuitatẽ edifi/cata: reliquo uite sue tpe uidelicet annis. 40 pmansit: & adeo artissimã pniam egit: ꝙ fe/mur ipsi⁹ putrefactũ ẽ ex nimia tabefactõe. Anno integro sup pedẽ unũ imobilis stetit. Multa quoq; miracula de⁹ ꝑ ipm ostendit. ¶ Nã cũ popul⁹ a dracone igentissimo uexa/ret: orone fcã: dũ draco ipetu nimio uersus ciuitatẽ moueret: grossissimo ligno oculuꝫ ei⁹ itrante: & oculo draconis erupto: draco uelocissime rediens: dextra petiit: sicq; popu/lũ ab ei⁹ infestatiõe liberauit. ¶ Mulierẽ: que i potu ꝓpentẽ trãsglutierat: ꝓpentẽ euomere fecit. Et piclitanti populo nimia siccitate: a/quã abũdãter de terra ꝑduxit. Sicq; i colũna manẽs post uitã mirabilẽ stãdo spiritũ emi/sit. Quẽ abbas antoni⁹ ueniẽs uisitatũ: dum eũ prio stantẽ reppit: orare putauit: sed ac/cedens ꝑpi⁹: illũ migrasse cognouit: & sepe liuit. In cui⁹ exeqis aues circa corpus uoli/tantes: q̃ si uocib⁹ eum deflebãt. Sepultusq; est apud antiochiam miraculis clarens: qui/euit autem in .x. die noñ ianuarii.

¶ De sc̃o theleſporo papa & martyr̃. XLVI

THeleſpor⁹ papa & martyr natiõe grec⁹ ex anachorita: sixto primo pape i epatu romano succesſit: & edit ãnos. ii. mẽses. 3. dies 2. Hic ꝓstituit: ut missam ante tertiã nul/lus ꝓsumeret canere: q̃ hora dñs nr̃ ihs̃ euã/geliũ marci ascẽdit i crucẽ. Et in missaꝝ so/leniis dieb⁹ celeberrimis hymnũ angelicuꝫ decãtari ꝓcepit. Et i natale dñi tres missas i/stituit celebrãdas. Primã i galli cãtu iã no/cte media ꝓximãte: qñ xp̃s i bethleẽ nasci di/guatus est. Secundã illucescẽte aurora: qñ i cunabulis adorat⁹ ẽ a pastorib⁹. Tertiã i ho/ra diei tertia: qñ illuxit nobis dies redẽpti/onis nr̃e. Hic etiam ꝓstituit. 7. hebdomadis añ pascha potissime eẽm cleꝝ ab esu carniũ & i ieiuniis abstiere: ut sicut discreta debet eẽ uita clericoꝝ a laicoꝝ ꝙuersatione: sic & ieiuniũ. Has aũt. 7. hebdomadas oẽs clerici nõ i delitiis ieiunẽt. Et hic sub antonino ipa/tore martyrio coronat⁹. Sepult⁹ est cũ frib⁹ suis in uaticãno iuxta corp⁹ bti petri noñ ia/nuarii. Et cessauit epatus dies septem.

¶ De epiphania dñi nostri. XLVII

EPiphania dñi triplici miraculo decorat̃. Hodie enĩ magi xp̃m a/dorant. Ioãnes saluatorẽ baptiz/at: & aquã in uinũ dñs i nuptiis mutat. Pro quoꝝ utro meruit e/piphania nomiari: ab epi quod est supra: & phanes apparitio: q̃ si supna apparitio. Stel/la enĩ desup apparente xp̃s magis demõstra/tur. Et colũba spũs sancti desup descendẽte iesus baptizatus dei filius patris uoce incla/matur: & aqua in uinũ miraculose transmu/tata: xp̃i iesu gloria manifestat̃. Hoc autem annoꝝ reuolutione factũ est. Nam xp̃s dieꝝ i3. a magis est adoratus. Deinde annoꝝ. 30. & totidem dieꝝ est in iordane baptizat⁹. Et post hec anno reuoluto eodẽ die fuit ad nu/ptias ioãnis euangeliste inuitatus: ubi aquã diuina potentia cõuertit in uinũ. Sed quia i hoc festo ecclesia principaliter instat circa magoꝝ adorationẽ: iõ & huiusmõi materia ꝑsequẽda est. ¶ Et nota: ꝙ quia xp̃s rex pa/cificus uenit in mundũ: ut pacem faceret: & pacem adduceret: ipse est enĩ pax nr̃a ꝫm a/postolũ: ideo triplicem pacẽ homini addu/xit. s. pacem tẽporis: pectoris: & eternitatis. Propter hec tria necesse fuit: ut eẽt rex: de⁹: & homo. Nam fuit necesse: ut esset pro pace tpis rex uniuersalis. Pro pace eternitatis de/us imortalis. Et pro pace pectoris homo tẽ/poralis. Iccirco in historia hui⁹ festiuitatis ꝑbatur: ꝙ xp̃s fuit rex uniuersalis: & de⁹ im/mortalis: & homo tẽporalis. Et hec tria ut dicet̃. figurata fuerunt in triplici munere si/bi a magis oblato. Nam aurũ decet regiam dignitatem: thus diuinã maiestatem. & myr/rha humanã mortalitatem. ¶ Nato ergo do/mino: tribus magis in oriente positis super mõtem uictorialem orantibus: & aduẽtum stelle a balaã chaldeo in ortu xp̃i manifestã de expectantibus: noua stella apparuit: ut dicit chrysostomus: habens in medio formã pulcherrimi pueri: in cui⁹ capite crux splẽ/debat: & audita est uox magos alloquens: ut in iudeã pergerent: & ibi natum pueꝝ in/uenirent. Qui susceptis munerib⁹ stella ea/dem ductrice: iudeã uenerunt: hierosolymã intrantes: stelle uisionem amiserunt: regem iudeoꝝ natum quesierunt: eũdem nasciturũ in bethleem ꝑphetico testimonio didicerũt: quo ꝑgentes stelle ducatum recupauerunt: eadem stella duce ad pueꝝ natũ deuenerũt: ipm adorauerũt. tria munera obtulerũt: ad/moniti in sõnis ꝑ uiã aliã i patriã redierũt.

¶ Ostẽdit̃ ergo ex his primo: ꝙ xp̃s est rex uniuersalis. Et hoc patet. Primo ꝙa ex regi/bus generat⁹: & i regia ciuitate natus: ꝙ eni ex regibus israel sit ꝑ carnem genit⁹: oñdit matheus euangelista i pricipio sui euange/lii: ãteq̃ deueniat ad historiã magoꝝ dicens Liber generatõis iesu xp̃i filii dauid ꝛc. Iõq; uoluit xp̃s i bethleem nasci: que est in tribu iuda: & appellat̃ ciuitas dauid: eo ꝙ ipse uti/uer⁹ rex iudeoꝝ eẽt de domo & familia da/uid: ꝑ carnis generationem ꝑpagat⁹. Ideoq; additur ꝓphetia michee. Et tu bethleem ter/ra iuda ꝛc. In qua ad litterã ostendit̃: ꝙ xp̃s

uerus rex iudeoꝝ: qui populū israel i uirga uirtutis erat recturus: in ipsa ciuitate fuerat nascitur⁹. ¶ Secūdo quia ab amicis pricipibus uisitatus. De more enim principū seculi est: ꝙ rex de nouo regnum acquirēs: ab amicis regibus eiusdē coronationi ꝓgaudentibus uisitetur. Sic & christ⁹ nuper per carnem assumptam regnum mūdi igrediens: & principē huius seculi foras eiiciens: ab amicis regibus nedum psonaliter uisitatur: sed etiam muneribus honorat. Qui licet appellentur magi fuisse: tñ reges a doctoribus asseruntur: & dicuntur ꝛm quosdam ꝙ fuerunt primo magi idest malefici: sed postea conuersi sunt. Re uera aūt magi idest sapiētes. Naꝫ magus pice hebraice scriba dicit: grece philosophus: latine sapiens: uenerunt autem ab oriente hierosolymā in. xiii. dieb⁹ ꝛm remigium miraculose & preter naturaꝫ: quoniā puer ad quem ꝓperabant: eos in tā breui spatio ducere poterat: uel dic ꝛm hieronymū: ꝙ super dromedarios uenerūt: qđ est animal uelocissimū: qđ tantū currit uno die: q̄tū equus i tribus: & dicitur a dromos qđ est cursus & areti uirtus: quasi uirtuosus in cursu: uenerunt autēꝫ hierosolymā ꝓpter tres ratiões. ¶ Prima fuit quia magi temp⁹ natiuitatis christi agnouerūt: sed locū ignorantes existimauerunt nouū regem natū in ciuitate regia repertuꝝ: que erat hierusalē. ¶ Secūda ut citi⁹ natiuitatis locum discere possent: cum ibi sapientes iudeoꝝ resideret. ¶ Tertio ut iudei inexcusabiles essent: qui locum quidem nascentis agnouerant: sed de tpe se nescios pretendere potuisset: unde magi iudeis ostenderūt tps: & iudei magis locum. Ex quo redarguit iudeoꝝ negligētia: dū illi uni prophete credunt: isti plurib⁹ nō acquiescunt. Illi inqrunt regem alienū: isti ꝓtemnūt ꝓprium. Illi uenerūt elonginquo: isti manserunt e uicino. Venerunt autem & quesierunt illum dicentes. Vbi est qui natus est ⁊c. His uerbis ut dicit remigi⁹ in originali. Verum regem: uerū hominem: & uerum deum confessi sunt. Verum hominem: cū dixerunt: ubi est: q natus est. Verum regē: cū addunt: rex iudeorum. Verum deum: cū cōcludunt: & uenimus adorare eum: cum sol⁹ deus debeat adorari. Tertio quia ab emulis formidatus. Timuit enī eū rex herodes eius inimicus eisdem magis nunciantib⁹ christū: quare audiens herodes rex: turbatus est. Et hoc triplici de causa. Prīo ne iudei suū regē natum reciperent: & se alienigenā expellerent. Fuit enī primus alienigena: qui iudeis dominatus est. Secūdo: ne a romanis culpari posset: si aliquis ibi rex uocaretur: quem augustus nō ꝓstituisset. Tertio: ut dicit gregorius: quia nimiꝝ terrena altitudo ꝓfundi-

tur: cum celsitudo celestis aperit. ¶ Turbata est & omnis hierosolyma cuꝫ illo triplici de causa. Primo: quia impii nequeūt gaudere de aduentu iusti. Secūdo: ut regi turbato adularentur se turbatos ostēdentes. Tertio: quia timuerunt: ne psente & uēturo rege ad inuicem certantibus: ipsi in pturbationib⁹ inuoluerent. Tunc herodes principibus cōuocatis: sciscitabat ab eis: ubi xps nasceret. Et ꝓphetia michee in mediū ꝓfertur: ꝙ xps in bethleem sit nasciturus. Quod cū audisset: conuocatis magis didicit ab eis tempus stelle: que apparuit eis: eosq; i bethleē ad requirendū puerum destinauit: & ut eū repertum sibi nunciarent rogauit: simulās se adorare uelle: quem ꝓdere cupiebat. ¶ Secūdo ostendit: ꝙ est deus immortalis. Primo in noue creature productione: quod soli deo ptinet. Stella enim illa: que magis apparuit: fuit de nouo creata: que peracto suo officio in preiacētem materiam est reuersa. Et hoc ut plurimum doctores tenent. Hec autē stella ab aliis differebat i sex: quaꝝ tres differētias primas assignat fulgentius: & alie tres tanguntur in glosa. Primo enim differebat in situ: quia non erat localiter in firmamento celi: sed pendebat in aere proxima terre. Secundo in fulgore: quia ceteris erat splendidior. Nam sole meridie fulgente lucidissima apparebat. Tertio in motu: nō enim mouebatur motu circulari: sed precedebat magos motu progressiuo more uiatoris: & cū stantibus quiescebat. Quarto in origine: qa alie facte sunt in mundi principio: hec autē modo. Quinto in officio: quia alie facte sūt: ut sint in signia & tēpora: hec autem ut prebeat magis uiam. Sexto inductione: quia alie facte sūt ꝓpetue: hec aūt rediit i materiā ꝓiacentem officio suo cōpleto. ¶ Secundo ostendit de⁹ in secretoꝝ & futuroꝝ cognitione: cognouit enī xps: qd herodes facturus erat: iō & magos ad eum mittere uoluit. Cognouit etiā: ꝙ se non adoratuꝝ: sed occisuꝝ cogitabat: iō ꝓ aliā uiā redire ꝓcepit. ¶ Et nota: ꝙ cum magi hierosolymā ingressi sūt: stelle ducatum amiserunt ꝓpter tres rōnes: ut dicit glosa. Primo: ut de loco natiuitatis xpi querere cogerent: ut sic de ei⁹ ortu certiores redderēt: tam per stelle apparitionē q̄ ꝓ ꝓphetie reuelationē. Secūdo quoniā iuste querentes humanū auxiliū: amiserunt diuinum. Tertio: qa sicut dicit apostolus: prophetia fidelibus: signa ifidelib⁹ data sunt: iō signū istis gentilib⁹ datū: iter iudeos fideles eis apparere nō debuit. Cum aūt de hierusalē ꝛgressi fuisset: stella añcedebat eos: usq; dū ueniens staret supra: ubi erat puer. Quā uidentes illi gauisi sūt gaudio magno ualde ¶ Tertio in magoꝝ adoratione. Nā intrantes

domũ iuenerunt puerꝝ cũ maria matre eiꝰ: & ꝓcidentes adorauerunt eũ. In quo oñdit uerus deꝰ: qa ꝓceptũ erat: ut nullus adoraret: nisi solus deꝰ: ut dictũ est. Eidẽ quoq; mũera obtulerũt: uidelicet augꝝ: thꝰ: & myrrham: obseruantes i hoc antiquũ legis ꝓceptum. Nõ appebis in ꝓspectu meo uacuus. Hec aũt munera i spẽ obtulerunt ꝓpter q̃tuor rõnes. Primo: qa ut dicit bernardꝰ btẽ uirgini augꝝ obtulerunt: ꝓpter iopie subleuationẽ: thꝰ ꝓtra stabuli fetorem: myrrham ꝓ membroꝝ pueri ꝓsolidationẽ & uermiũ expulsionẽ. Scdo: ut dicit augꝰ: quoniã augꝝ ad tributum: thus ad sacrificiũ: myrrha ad sepulturã ptinet. Per hec itimantes: q̃ i xp̃o ꝓfessi sunt regiã potestatẽ: dinã maiestatẽ: & humanã mortalitẽ. Et hec ẽ cõis rõ doctoꝝ Tertio ut dicit maxius: quoniã i auro oñdit captiuitatis nr̃e redẽptio ꝑciosa: in thure demonũ supstitio cessatura: & futurꝰ uere religiõis cultꝰ apit: i myrrha uero: q̃ exanimata solent corpa ꝓfuari: ꝑfigurat carnis nr̃e repatio & resurrectio mortuoꝝ. Et hec oĩa ꝓ xp̃m futura erãt. Quarto: ut dicit gregꝰ: & ẽ rõ moralis: ut ex hoc significet: qd xp̃o ꝓferre déamꝰ. Auro nãq; sapia designat: salomõe attestãte: q ait: Thesaurꝰ deliderabil requescit i ore sapiẽtis. Thure aũt: qđ deo impẽdit: uirtꝰ oronis exprimit: psalmista attestante: q ait: Dirigat̃ oro mea sicut icensũ in ꝓspcũ tuo. Per myrrhã uero carnis mortificatio figurat̃. uñ & scã ecclesia de suis opariis usq; ad mortẽ ꝓ deo certãtibꝰ dicit. Manus mee destillauerunt myrrhã. Nato ergo regi augꝝ offerimus: si in ꝓspectu illius claritate supne sapientie resplendemus. Thus offerimus: si cogitationes carnis per sancta orationum studia in ara cordis incendimus: myrrhã offerimus: si carnis uitia per abstinentiã mortificamus: hec gregorius. ¶ Tertio ostenditur: q̃ est homo tẽporalis. ¶ Primo quia ut homo uoluit nasci & educari: iõ inuenerunt puerum cum maria matre eius. ¶ Secundo quia ut timens mortem uoluit occultari: quã naturaliter homies fugiunt. Ideo cum sicut deus presciuisset: q̃ herodes eum querebat occidere: ut homo uerus uoluit in egyptum aufugere. ¶ Tertio quia amans societatem uoluit a coetaneis sociari: homo enim naturaliter diligit societatẽ: cuꝫ sit aĩal sociale: ut dicit philosophus: & maxime appetit consortium coetaneoꝝ. Ideo christus uoluit a pueris innocentibus & coetaneis associari: cuius fidei preconium nõ loquendo: sed moriendo confessi sunt: & flores martyrium extiterunt: ut dicit augustinus. & celebratur dies epiphanie ab ecclesia. 8. idus ianuarii: quo die iidem magi christum adorasse creduntur.

¶ De sanctis gaspar balthasar & melchior magis. XLVIII

GAspar: balthasar & melchior fuerunt illi tres magi: & reges scissimi: qui ad christum adorandum stella duce ab oriente uenerunt. ¶ Hi de regione persidis oriẽtalis: que est inda superior prouincia sabba dicũtur extitisse. Horꝝ nomina hebraice dicunt. Apellius. Amerius. Damascus. Grece autẽ Galgalath. Malgalath. Sarachin. Latine autem nominãtur ut dictum est. Fertur quoq; cum ad christum uenerunt. Gaspar fuisse annorum sexaginta: Balthasar quadraginta: & melchior uiginti: & ita cõmuniter pinguntꝰ. Hi sapientissimi philosophi & astroruꝫ scie periti: successores balaam arioli fuerunt: & ad uisionem stelle uenerunt ex illa prophetia. Orietur stella ex iacob ꝛc. Naꝫ ut ponit chrysostomꝰ: quidam secretoꝝ inspectores elegerunt de seipsis. 12. & siquis moriebat: filius eius substituebatur. Hi per singulos annos post menses ascendebant super montem excelsuꝫ: qui dicitur uictorialis: & tribus diebus ibi morantes se lauabant: deum orãtes ut stellã a balaã eoꝝ patre ꝑdictam eis oñderet. Et sic successiue: terni & terni: oẽs. 12. faciebãt. Dũ ãt isti tres reges i nocte natiuitatis dñi ibidẽ repti eẽnt: stella de nouo creata eis appuit: & ut dictũ ẽ: illis natũ regẽ iudeoꝝ idicauit: eosq; ad eũ adorandũ inuitauit. Qui iussa fideliter pagẽtes: p aliam uiã admoniti i sõnis ab angelo: reuersi sunt i regionẽ suam. Nã uenientes tarsum cũ nauibus tarsensiũ trãsfretarũt. Et q̃is omni relicta gẽtilitate: exide fideles extitissent: tñ baptismũ nõ suscepũt: donec dispsis apostolis ad ꝑdicãdũ a scõ thoma apostolo: q apud indiã ꝑdicauit: baptizati sũt: & i fide xp̃i ꝓfirmati: eiusdẽ i ꝑdicatiõe coadiutores fuerũt. Qui & i eadẽ regiõe i pace q̃euerũt. Quoꝝ corpa ide trãslata: ꝓstãtinꝰ magnꝰ ipator cõstãtinopoli deportari fecit. Et deide ꝓcessu tpis a scõ eustorgio epõ mediolanũ trãslata sũt: ut i eiꝰ uita dicet. 5. idꝰ aprilis. Nũc aũt requescũt apud coloniã istuc de mediolano delata. ¶ De scõ melanio epõ. XLIX

MElaniꝰ epꝰ rodonen̄ uenetẽsi pecia uilla: q̃ dicit plautio oriũdꝰ: claruit tpe clodouei regis & anastasii ipatoꝛ. Qui iter cetera uirtutũ eiꝰ isignia maxia uiguit potẽtia aduersus demones de obsessis homibꝰ expellendos. Hic cuidam fratri: quem malignus inuaserat spiritus: dum iret ad aquaꝫ hauriendam: alapam in maxilla prebens: demoné ab eo excussit. Oratoriũ autẽ suũ: qđ dicit plautius propriis manibꝰ fabricauit. In uenetẽsi pago: diabolꝰ quẽdã uirum

uadens:ad hoc eum induxit: ut seipsum suspendens laqueo strangularet. Quem sanctus superueniens & factum abhorrens:oratione facta:nedum hominem suscitauit: sed etiam ab imūdo spiritu totaliter liberauit. Tantem post multa signa uirtutū iugiter intentꝰ i celū migrauit a secꝰo.8.idꝰ ianuarii. Et cū sancti albinꝰ:uictor:lautorius& marsus:corpus eius deferrēt p uicēnaȝ rodoñ sepeliendū.i2.uiculati i turri detēti:scissa turre per mediū soluti & incolumes exierunt. Sanctum corpus ad tumulū comitantes.

¶ De scā macra uirgine & mre. L.

MAcra uirgo i ciuitate augustana rictiouaro pside martyriū passa est. Que dū sacrificare nollet:iubente preside:primū in equuleo suspēsa & diutiꝰ torta: deinde in igne precipitata ē. Que cū ibidē diu pmansisset illesa:mamillis eius abscissis squallore carceris afflicta ē: omi luce ac cibo negatis: ueȝ circa noctis mediū lumine imēso circūfusa:uiroq; uenerando canicie aspso sibi apparēte pfortata ē:& cūctis plagis sanata: uberibꝰ restitutis. Nouissime iubente preside sup testas acutissimas & prūas extēsa:& diu uolutata orās migrauit ad christū. Sepultaq; ē in territorio remenen̄.viii. idꝰ ianuarii. Cuius corpꝰ post multos ānos cuidā leu dulso bubulco dīnitus reuelat̄:ostensoq; sibi loco per uisionē:ibidē a fidelibus inuenit̄ scilicet iuxta ecclesiā sci martini: & inde leuatū honore ꝓdigno reconditum est.

¶ De reuelatiōe pueri iesu ex egypto. LI.

RElatio pueri iesu ex egypto: scā est regnāte in iudea archelao p herode pre suo: ut dicit̄ matthei 2.ca.circa ānos. 30. ipii octauiani augusti:dū videlȝ puer iesus septēnū etatis ipleuisset:ut historia scholastica tradit. Qualiter aūt xps i egypto trāsla tus fuerit:in auctētico nō habet̄: nisi q; dicitur matth. eodē cap. q; angelus dñi appuit i somnis ioseph:admonēs ut tolleret pueȝ:& matrē eiꝰ:& fugeret in egyptum:& esset ibi usq; ad obitū herodis. Eo q; herodes quereret pueȝ ad pdendū eū. Qui ꝓsurgens accepit pueȝ & matrē eiꝰ nocte:& secessit i egyptū:& erat ibi usq; ad obitū hrodis ⁊c. ¶ In libro tn de isantia xpi:quē hieronymꝰ chromatio & heliodoro epis transtulit ex hebraico in latinū:scribit̄:q; ioseph uirginē cum filio iumento iposuit:& ipse in alio ascēdit:& arripuerūt iter per mōtana & per deſtum: nolentes ire p maritimā tiore herodis. Erāt q; cum eis .3. pueri & una puella in obsequium xpi. Et exeuntes dracones de quadā spelunca:cū ceteri timentes fugierent:ꝓpentes pueȝ adorauerunt. Similr leones & leopardi & alia genera ferarȝ adorantes iesum p desertum antecedētes:uiam eis ostendebant.

¶ Et post dies tres dū aqua in utribꝰ defecisset: & omnes sessi sub palme arbore qescerent:uirgo maria respiciēs ad comam arboris de fructibus eius concupiuit. Et cōsestiȝ palma cacumē suū ante pedes uirginis iclinauit:& collectis ex ea fructibus ad satietatem omniū:arborꝫ se iteȝ erigens ad statum pristinū rediit. Tūcq; angelus appuit:& ramum ex palma euellens & asportans:ad celestia euolauit. Deinde ad radices palme fōs aque limpidissime erupit:ex quo omnes refecti sunt. Et dū iter agentes maximo calore cōprimerent̄:& adhuc .xxvii. diebus itinerari opporteret:anteq̄ ad egyptū puenirēt: miro modo post tres dies in egyptū deuenerunt:& in ciuitatē hermopoli se receperūt. Ibiq; manserūt peregrini usq; ad obitū herodis. ¶ Multa quoq; miracula de xpo puero ab eodem ostensa:in prefato libello reperiūtur:que tam breuitatis causa q̄ ex eo q; iter apocripha connumerat̄ omittuntur. Illud tamen memorabile pro constantia doctoribus habetur:q; ingrediente puero iesu in tēplum idoloȝ cuiȝ maria matre sua:oīa phani idola corruerunt:iuxta prophetiam isaie propter qđ miraculum multi egyptiorum conuersi sunt ad eum: & uirginem matrem benigne tractātes:puerum iesum pulcherrimum plurimū reueriti sūt: & ipsum aliquē magnorum deorum existimabant. ¶ Extat ibidem fons modicus:in quo fertur uirginē matrem puerum sepius balneasse: & pānos eius propriis lauasse manibus. In quo fonte omnes pueri etiam saracenoȝ quacunq; ualitudine detenti:descendentes:confestim sanantur. Est & ibi lapis :ubi uirgo panniculos christi lotos ad siccandum extendebat. Ibi est uinea engaddi:que ꝓfert balsamum: que dicto fonte irrigatur:& si aqua alia irrigaretur:eo anno nullum fructum produceret. Et hoc notorium est in omni terra egypti ē. Et ibi ꝓpe arbor que persidis dicitur: ut ponit cassiodorus in tripartita. Que ferē usq; ad terram inclinata: christum humiliter adorasse:que ualet in salutem membrorum:si fructus:solium: uel cortex patientis collo alligentur. Igitur postq̄ septem annis christus fuerat in egypto: defuncto herode:ut scribitur matthei secūdo:ioseph in sōnis monetur ab angelo:ut christum in terrā iuda reducat:qđ & fecit. Sed audiens q; archelaus regnaret in iudea pro herode patre suo:qui adhuc erat patre crudelior: timuit illo ire. Et admonitus in somnis ab angelo secessit in partes galilee:habitauitq; in ciuitatem nazareth. Herode antipa herodis ascalonite minore filio: & fratre archelai:

iam tetrachiam galilee tenente. Dies autem huius relationis pueri ieſu ex egypto facta ſcribitur a hieronymo in eius martylogio fuiſſe die ſequenti poſt epiphaniã: uidelicet ſeptimo idus ianuarii.

¶ De ſanctis iuliano baſiliſſa & ſociis martyribus. LII

IVlianus martyr cũ ſociis: & baſiliſſa uirgo cum ſociab⁹ tẽporib⁹ diocletiani & maximiani i ciuitate antiochia claruerunt. Qui nobilibus & xp̃ianis parentib⁹ ꝓgenitus: liberaliũ ſcientiis ibutus: dũ annoru3 18. a ꝓpentibus ad ꝓiugium cogeret: & ipſe i uirginitate deo ſeruire diſpoſuiſſet: diuina monitus uiſione pentibus ꝓſenſit: & puellã nobilẽ & xp̃ianam noie baſiliſſam in ꝓiuge3 accepit. Die igit̃ ſtatuta nuptiis cum gloria celebratis: intrat cubiculum cũ uirgine iulianus: tanq̃ iura matrimonii ſoluturus: ubi dum uirgo miraret: ꝙ odorem roſaꝝ & lilioꝝ hyemali tpe ſentiret. Exponit ſibi iulianus hunc eſſe odorem pudicitie uirginalis: & poſt ſcãs admonitiones uirgineꝫ ad uotũ ꝓtinentie incitauit. Tunc apparentes ſibi ex una pte xp̃s cum comitiua ſanctoꝝ: ex alia dei genitrix cum ſocietate uirginum: nimia luce circũfuſa: ſanctos dei ꝓiuges de uirginali ꝓpoſito ꝓmendarunt: & eis coronas aureas impoſuerũt: ac librum uite aureis ſcriptum litteris oſtenderunt: in quo nomia ſua ꝓſcripta iulianus & baſiliſſa legerunt. Sicq; uiſione ab eoꝝ oculis ablata: ambo ſancti i ſcõ ꝓpoſito permanſerunt. Adeo ut parentibus iuliani de medio morte ſublatis: ſua oia pauperibus errogarent: & duo monaſteria cõſtruerent: in quorum uno iulianus extitit pater & admiſtrator fere mille monachorũ: in altero baſiliſſa cũ cetu ſacratiſſimo multarum uirginum domino ſeruiebant. ¶ Dũ autem perſecutio xp̃ianoꝝ i ſyria & egypto maxime uigeret: orauit baſiliſſa: ut uirgines quas ꝓgregauerat: dominus periclitari nõ permitteret. Et per uiſioné a chriſto confortatur: ꝙ omnes filias ſuas: quas deo acquiſiuerat: ad celos premittens: ipſa eaſdem poſt modũ ſequeret. Quod dũ ſcã ſuis referret uirginibus: ſubito cõmotus eſt locus: & apparuit colũna lucis inter eas: in qua Iris aureis ſcriptum erat: q̃liter oẽ illud ſacꝝ collegium xp̃s infra certum tpis ſpatiũ ad celeſtia inuitabat: quod & factum eſt. Nam ĩtra ꝓſtitutum tẽpus: oés ille ſacre uirgines ad celos in ſancta confeſſione migrauerũt. ✝ Que poſtmodũ cuncte auro & gẽmis indute: baſiliſſe apparuerũt oranti: & ꝙ eã expectabant dicentes: & ad celeſtia inuitantes. Hec dũ baſiliſſa iuliano gaudẽs retuliſſet: orans iuxta eum emiſit ſpiritum: quam ille condigne tradidit ſepulture. ¶ Poſt hec dũ martianus p̃ſes antiochiam ab imperatoribus miſſus eſſet: & chriſtianos omẽs diis ĩmolare compelleret: & ep̃s ciuitatis cũ multitudine cleri & populi ad ſanctum cõfugiſſent: miſit martianus aſſeſſorem ſuum cũ ſatellitum multitudine: ut de predictis: an ita eſſet inquireret. Qui ueniens ad ſanctum iulianu3: & ip̃m cum oibus: qui cũ eo erãt: in fide xp̃i feruẽtes inueniens: eadem p̃ſidi nunciauit. Tunc preſes iulianum ſolum: uti auctorem omniũ iuſſit teneri. ✝ Reliquos uero omnes in quo erant loco incluſos incenſo cenobio igne cremari: ubi martyrum occiſorum audiebant̃ ſingulis horis canonicis uoces pſallentiũ. ¶ Poſt hec martianus inlianum in cuſtodia detentum ante ſe in foro deductum: cepit cõpellere ad ſacrificia deorum. Quem ſacrificare nolentem: iuſſit primo nodoſis fuſtibus cedi. Et dũ cederetur: caſu unus cedentium eruit alterius oculum: qui erat notiſſimus imperatoru3. Qui dum iuſſu p̃ſidis ad templa deorum ductus eſſet: ut eis inuocatis oculum recuparet: demones hoc ſacerdotibus ſe non poſſe facere clamabant: qn poti⁹ eterno igni una cũ ſuis cultorib⁹ reſeruatos affirmabãt. Et dũ illuc p̃ſes ingreſſus eſſet: plus q̃ quinq̃ginta idola de auro: argento: cryſtallo & ebore i pulverem redacta ſunt. Quod dum preſes magice arti iuliani aſcriberet: lotio ip̃m perfũdi iubet: ut ſic maleficia ſolueret: quod tñ i balſami odorem uerſum eſt. Sanct⁹ autem martyr uiro illi excecato facto ſiguo crucis oculum reſtituit: q̃ mox ad xp̃m cõuerſus: mandato preſidis gladio interemptus eſt. ¶ Deinde p̃ſes iuſſit ſanctũ ferro uinctum per totam ciuitatẽ circũduci. Et dum ante ſcholas: i qb⁹ celſus puer fili⁹ martiani ſtudebat trãſiret: uidit celſus circa ſãctũ multitudinẽ angeloꝝ coronã p̃cioſã ſibi ĩponẽte3. Moxq; ꝛflictis ſcholis ꝙerſus: ad pedes ſci iuliani cucurrit: & xp̃m ꝓfiteri uoce clariſſima cepit. Et dũ pater p̃ſes una cũ matre & aliis magnatibus eum uellent retrahere: cepit puer eos duri⁹ icrepare. Quos p̃ſes indignat⁹ i artum: obſcuꝝ: & fetidum carcerẽ iuſſit recludi: ſed chriſti uirtute lux de celo ſuper eos ingens infunditur: fetor in odorem conuertitur: ſed & uincula qbus fuerãt alligati ſoluuntur: atq; uiginti milites: qui eos cuſtodiebant: ad dominum conuertuntur: qđ audiẽs preſes eos una cũ iuliano & celſo eius filio fecit in eadem cuſtodia detineri. ¶ Cõtigit autem: ut eo tempore ſeptẽ fratres filii ꝓdam nobilis chriſtiani: qui fuerat de genere carini ĩpatoris: & ipſi fideles impatoribus adeo grati forent: ut ipſos ſine ulla perſecutiõe cũ quodã antonio preſby-

tero:religione fidei uti ꝑmitteret.Qui ꝑ uisionem a xp̃o moniti ad sanctū iulianū i carcerē una cuꝫ prefato presbytero acceſſerūt: & ipſum ac ſocios hortarī cepunt.Et ab antonio presbytero celſus puer:una cū uiginti militibꝰ conuersis baptiſmi gr̃am perceperunt.Quos martianus i eadē custodia detineri precepit:& oia que gesta fuerāt principibus ꝑ litteras intimauit.Cui ipatores remiserunt: q̃ si sacrificare nollēt:singulos in cuppis pice:sulphure:& bitumine repletis cōcremaret.Et dum eos oēs eductos de custodia preses ante se statuisset: ut eos iuxta iperatorū decreta mori faceret:Sāctus iulianus iuuenem quēdam defunctum:qui portabatur ad tumulū ſuſcitaui qui & mirabilia que in alio ſeculo uiderat:corā omnibꝰ enarrauit:& ipſe fidē xp̃i recepit:Et cū uxor presidis plorans filio ſuaderet: ut tam acerba morte interfici nollet: promittit eidē celſus: q̃ in cuppa ignea ꝓmaneret iustꝰ. At preſes filii iteritum horrens uicariū dereliquit:& inde cū lachrymis abſceſſit.Igit̃ oēs illi ſci i cuppis miſſi:& igne ſuccēſo ꝓmāserāt illeſi Quod preses audiēs admiratꝰ illuc acceſſit: & magie iuliani hec omnia deputās : matri celſum per triduū conceſſit: ut ab ea eiꝰ animus mutarēt .Que una cū omnibus illis:in honeſta cuſtodia detenta:a filio celſo cōuerſa eſt : & ab antonio presbytero baptizata. Quod audiens martianus ✝ uiginti milites extra urbē eductos tradidit decollādos ✝ Septē uero fratres igne ꝓſumi fecit. Iulianꝰ autem cū celſo filio & matre eiꝰ coniuge:& cū antonio presbytero ac iuuene a mortuis ſuſcitato:ſuo iudicio reſeruauit . Quos oēs diutius examinatos: & in xp̃i ꝓfeſſione īmobiles repertos: iterum carceri tradidit cruciandos.Sequēti die īgreſſus i templū iouis eos omēs illuc adductos: cepit ad ſacrificia ſuadere. Orante aūt iuliano templū cum oibus idolis ſubmerſum eſt:& mille de ſacerdotibus & multitudie gentiliū pierunt: ubi ad miraculi atteſtationē ignis uſq; in p̃ſes eructat.Tūc martianꝰ territus eos itē; carcerī mancipauit:ubi media nocte ad eos ueniēs baſiliſſa cum oībus ſanctis:quos iulianꝰ xp̃o acquiſiuerat:eos hortantes ad ſuperna dulcius inuitabant. Die autē ſequenti iuſſit preſes digitos manuum & pedū ſanctorum licinio oleo infuſo ligari:& igni ſuperponi. Dehinc ✝ celſo filio ſuo cutē capitis auferri: ✝ antonio uero presbytero & ✝ anaſtaſio iuueni ſuſcitato oculos effodi.Sāctā aūt matrē celſi cum aliquis tāgere uellet: execabatur.Sācti uero exoculati diuinitus illuminantur:& alii ab omnibus tormentis liberantur.Cumq; martianus eos oēs in amphitheatro beſtiis expoſuiſſet : & fere oēs ſcō; pedibus procidiſſent:iuſſu preſidis:oēs rei mortis ibidem deducūtur:cuꝫ quibus iulianus & ceteri capitali ſnia feriuntur:utſic ſcō rum corpora a reoꝝ cadaueribus : xp̃ianis eſſent incognita.Statiq; facto terremotu cū coruſcationibus & grandine: tertia ps ciuitatis cū omnibus templis fūditꝰ corruerūt: preſes autem inde uix euadens eadē nocte iteriit uermibus ebulliens.Sed dū xp̃iani corpora ſanctoꝝ diſcernere non poſſent:anime ſingulorꝝ in ſpecie uirginum ſuper ſingulorum corpora uiſe ſunt.& ſic corp̃a ſunt collecta & in eccleſia ſub altari tumulata.Paſſio autem horū omnium ſanctorum agitūr ſeptimo idus ianuarii.

¶ De scō lutiano presbytero & mr̃e. LIII.

IVtianꝰ antiochene eccleſie p̃sbyter & martyr uir doctiſſimꝰ atq; eloquētiſſimus fuit. De quo hieronymꝰ libro de uiris illuſtribꝰ ſcribit:ꝑ tantū in ſcripturaꝝ ſtudio elaborauit:ut uſq; tunc:quedā exemplaria quorūdam opuſculoꝝ luciani nūcupar̃ etur.Feruntꝰ & de eius fide libelli: & breues ad non nullos epiſtole . Paſſus ē nicomedie ob chriſti confeſſionē ſub perſecutione maximiani tpe antherii pape:& ſepultus helenopoli bithynie.Quā urbem cū prius drepana uocarēt :cōſtantinus imperator iſtaurans : in honore matris ex nomie ipſius helenopoli uocauit.Beda lucianū hunc ſub alio maximo īpatore:qui una cum ꝓſtantio impauit:paſſum fuiſſe ſcribit:qui paſſus eſt vii.idꝰ ianuarii.

¶ De scō clero diacono & martyre. LIIII.

CLerus diaconus apud antiochiaꝫ pro cōfeſſiōis gloria: ſepties tortus:& diu in carcereꝫ maceratus ad ultimum decollatus martyrium conſumauit.vii.idꝰ ianuarii. hec ado in martylogio ſuo.

¶ De sanctis luciano maximiano & iuliano martyribus. LV

LVcianꝰ p̃sbyter:maximianꝰ & iulianꝰ pueri:apud beluacū citatē ꝑ xp̃i nomīe paſſi ſūt.Qui lucianus bti petri diſcipulus fuit.Et a ſcō clemēte papa cum beato dionyſio ep̃o ad gallias p̃dicādas directus : eidēq; comes & coadiutor datus extitit. Poſt hec idē p̃sbr̃:a ſcō dionyſio beluaceñ urbi ꝺ ſtiatꝰ :xp̃ꝫ euāgelizās:pluſq̃.50.miliū gētiliū ad chriſtum cōuertit. Inter quos maximianū : & iulianum pueros baptizauit. Ad hunc ꝓprehendendum ubicūq; foret inuentus:Iulianus prefectus tres pueros deſtinauit:latrinū:lariū:& antrū.Qui ip̃ꝫ i beluaco predicantē repertū cū duobꝰ pueris iā dictis tenuerūt:& ad prefectum adduxerunt.

Qui primo maximianū & iulianum pueros capite cedi fecit. Deinde lucianū p̄sbyterum fustibus cesum: xp̄m p̄fitentem similiter decollari mandauit. Cui⁹ corp⁹ truncatum & exanime caput ꝓpriis manib⁹ sumptum q̄si tribus miliarib⁹ deportauit: & transuadato tare fluuio usq; ad locū: in quo sepeliri elegerat deuenit: ibiq; glorioſe occubuit: ubi & tumulatus quieſcit. Viſoq; tanto miraculo quingenti gentiles ad xp̄m ꝙuersi sūt. Passi sunt aūt sci martyres. 6. idus ianuarii.

¶ De scō seuerino abbate. LVI

SEuerinus abbas tēpore: quo attila rex hunoꝝ defunct⁹ est: i utraq; pānonia & finibus danubii rebus turbatis: ac iter filios eius ꝓ regno obtinendo inito certamie de partibus orientis aduenies i uicinia norici ripensis & pannonioꝝ ꝓuo oppido: qđ astaris dicitur: morabat: agens angelicā uitam: & tradens apostolicā doctrina. Hic ſpiritum ꝓphetie mirabilē noscit habuisse. Nā ſubuersionē dicti oppidi ꝓpter ciuiū pecca ta dudū ante p̄dixit: & ciuibus eidē illudentibus inde discessit. Quo abeunte die & hora: qb⁹ p̄dixerat: oppidū a barbaris ſubuersum est. Inde ad aliud castꝝ: quod dicit cū magonis declinauit: quod a barbaris intus existētib⁹: xp̄ianisq; domiantib⁹: arctissima custodia ꝙuabat: nullo igredi uel egredi pmisso. Ipse aūt nemine iterrogante oppidu⁹ intrauit: & xp̄ianis itus existentibus salutem ꝓmisit: eisq; triduanā penitētiā indixit. Die uero tertio facto maximo terremotu barbari deterrent de oppido fugiētes: & ſubſidiū ciuibus intrinsecus aduenisse putātes: nocte ſupueniente ſe alterutꝝ hostes existimantes mutuo ſe ipſos cedebant. ¶ Ciuitate fauianis: quam fames oppſſerat: eo q; hyemis tpe danubio congelato uictualia nauibus iuxta morem eodem deferri nō ualebant: oratiōe facta & glacie intempestiue resoluta nauib⁹ uictualibus onustis aduenientib⁹ ab inopia liberauit. Cūq; barbaroꝝ rabies omia loca occuparet: quocūq; scūs itroibat oppidum: illud ab incursu hostiū deus eruebat. ¶ In castello cucullo locustas a cunctis: quos repleuerāt agris excussit: ſolo agro uni⁹ ciuis excepto: eo q; ab eo monit⁹ ad eccleſiā una ſecum: ceteris cunctis ciuibus ad oratione⁹ ꝓgētibus: uenire ꝓtempſit. ¶ In iouiaco oppido mulierem ſeminecem incolumem tradidit. ¶ Leproſum de mediolano ſibi adductum a lepra mūdauit. ¶ Bonum monachū barbarum natione ab oculorum infirmitate curauit: & alia inſignia miracula fecit. Diem ſui obitus triennio ante predixit: & ſe defunctum inde transferri mandauit: eo q; ciuitas inſeſtatione barbarica fuerat ſubuerten da: quod ut predixerat ꝓ omnia euenit. Sicq; in monaſterio: quod ipſe conſtruxerat apud oppidum noricum ſub rege rugorum ſeuba in pace quieuit. 6. idus ianuarii. Corpuſq; eius: ut mandauerat: trāſlatū est multis miraculis clarens. Et in caſtello luculliano: quod est in italia apud ciuitatem neapolim per manum ſancti uictoris epiſcopi iuſſu gelaſii pape locatum est: ubi in eius noīe monaſterium est conſtructum.

¶ De scō seuerino epō. LVII

SEuerinus epiſcopus neapolitanus fuit: & frater beati martyris uictorini epiſcopi pietauionēſi. de quo dicetur in eius feſto q̄rto noñ nouembris. Qui ſeuerinus poſt multarum uirtutum perpetrationē: & ſanctitatum inſignia quieuit in pace ſanctitate plenus. 6. idus ianuarii. Hec ado.

¶ De ſancta martiana uirgine & martyre LVIII

MArtiana uirgo & martyr ciuis in ſuegritana fuit: que ueniens ceſaream: & uidens in platea ſimulachrum diane confregit. Propter quod a miniſtris iudicis detenta: ceſa: & ad ipſum deducta est. Quam iudex in loco publico expoſitam gladiatori cuidam illudendam tradidit. Qui dum nocte ad ipſam īgredi uellet: paries diuinitus ſe interpoſuit: & ne ad eam accedere poſſet prohibuit. Traditur ſecūdo & tertio uiris: & eis ſicut & primo ſimiliter contigit. Deinde in harena beſtiis ſubiicit: quāprimū leo manſuetus effectus lingere cepit. Sed de ꝙſilio bindarii archiſynagogi iudeoꝝ laxat ſibi taur⁹ indomitus: q oculum qdem uirginis eruit: quaꝫ poſtmodū leopard⁹ diſcerptam lacerauit. Sicq; imaculatū xp̄o ſpiritū reddidit. Cuius corp⁹ a fidelib⁹ in ipſa ciuitate ſepultum ē. Dū aūt archiſynagog⁹ domū rediiſſet: igne celeſti cū oi familia & domo ꝙſūptus ē: que dom⁹ nunq̄ deiceps ꝓmanere potuit: ſed in miraculi teſtimoniū pluries repata ſemper corruit. Paſſa est aūt uirgo xp̄i. ꝫ. id⁹ ianua.

¶ De scō marcellino epō. LIX

MArcellin⁹ eps anconitanus uenerabilis uite fuit: cuius greſſū dolore nimio podagra cōtraxerat: eūq; familiares ſui: ſic ubi neceſſe eſſet: i manib⁹ ferebāt. Quadā uero die per culpam incurie ciuitas anconitana ſuccenſa est. Cūq; uehementer arderet: cucurrerunt omnes: ut ignem extingueret: certatimq; proiicientibus aquam: ſic flamma excreuerat: ut totius urbis incendiū minari uideret. Cūq; ignis iam partem urbis non modicam cōſumpſiſſet: & obſiſtere nul l⁹ ualeret: deduct⁹ i manib⁹ eps familiarib⁹

se portantibus: precepit ut contra ignē illū ponerent: qđ & factum est: & ibidē posit⁹ ē: ubi flāma ardenti⁹ incūbebat. Cepit autem miro modo in se incendium retorqueri: ac si sui impetus reflexione clamaret: se ep̄m trā-sire non posse. Sicq; flāma illo termio refre-nata in semetip̄a refriguit: & ultra continge-re qcquā edificii non p̄sumpsit. Quieuit aūt in pace sanctus eps. v. idus ianuarii. hec gre gorius primo dialogo capitulo. vi.

¶ De sancto paulo primo eremita. LX.

PAulus primus eremita cuius ui-tam scribit hieronym⁹ feruente decii p̄secutione eremum uastissi mam adiit: ubi. 93. annis: homini bus īcognit⁹ mansit. Cui⁹ p̄secu-tionis īmanitas: duobus recitat̄ exemplis. Duo enī xp̄iani iuuenes ꝓhēdunt̄: quorū alter nudus melle punctus: & ligat⁹ sub ar-dore solis: muscar⁹ & uespar⁹ aculeis lacerā dus exponit̄: ut scabronū pūcturis cederet: q ignitas sartagies supasset. Alter uero ame nissimo uiridario: uinctis manibus ac pedi-bus lecto sternitur: sibiq; puella speciosissi ma & ipudica sociat̄: que amplexibus & cō tagiis iuuenē ad luxuriam prouocabat. Cū ergo ille mot⁹ contrarios sensisset in carne: nec aliter se posset defendere: linguā dētib⁹ precisam in faciem īpudice expuit: & sic do lore tentationem fugauit: eamq; confudit.

¶ Eodem tempore dum paulus iferiori the-baide oriundus annor⁹. xvi. parentibus or-batus cum sorore coniugata remansisset: & tantas martyr⁹ strages audisset: territ⁹ sc̄i'm deseruit: & ad montiū deserta confugit. Et ī spelunca maxima: iuxta quam arbor palme uetustissime germinabat: & fons limpidissim⁹ exsurgebat: usq; ad uite sue terminū icogni-tus mansit. Quomodo autem hoc tempore medio uixerit incognitum ē. ¶ Cum autem paulus annor⁹. ii5. esset in eremo uitā ange-licam ducens: & antonius annor⁹. 90. in alia solitudie moraret̄: & cogitaret ī animo suo: nullum ultra se monachor⁹ in eremo conse-disse: noctu sibi a dño reuelatur: alium in p-fundiori eremo se meliorē cōsistere: ad quē uisendum deberet accedere. Qui senectutis ip̄e oblitus & baculo substentat⁹: cepit per siluam pagrare. Et primo quidem obuium habuit hippocētaur⁹ hominem: s. equo mix-tum: qui sibi uiam dextera demōstrauit. Dei de obuiauit animali fructus palmar⁹ ferenti supra imaginem hominis: deorsum habens formam caprinā: quē antonius intellexit eē demonē in tali forma gentiles rusticos deci-pientē. Et dum diem quasi uagando per ere mū5 exegisset: noctem in oratione deduxit. Sūmoq; diluculo eidē lupa ad radices mon tis aquam lambens apparuit: que ipsum ad cellulam pauli perduxit. Sed dum intrans speleum: & aure diligenter siqd audiret au-scultans pedē. s. lapide offendisset: Paulus antoniū sentiens hostium firmauit. Antoni⁹ uero rogat: ut sibi aperiat: qui āimalia reca piebat: asserens se nunq̄ recessur⁹: sed ibi po tius moriturum: uictus ergo paulus sibi a-peruit: & alter alterum ex nomie salutauit: in mutuos amplexus ruunt: iuxta fontem cō sedentes quiescunt: & de multis colloquen-tes ad inuicē sermonē protendunt. Hora aūt nona coruus ad eos aduolauit: & panē5 inte grum eisdem apposuit. Tūc paulus deo gra tias agens dixit: uolatile illud quotidie per annos. 60. panem dimidium apportasse: sed tunc propter hospitis aduentū ānonā dupli casse. Inter eos pia lis orit̄: quis dignior pa-nem diuidere debeat: defert paulus hospiti & antonius seniori. Tandē ad uesperas ī hoc conueniunt: ut uterq; manum apponat: & e regione quisq; panem diuidat. Deinde pau lulum ex aqua fontis gustantes: noctem ī di-uinis colloquiis transegerunt insomnem.

¶ Cūq; mane paulus antonio suum obitum in proximo nunciasset: & ex hoc antoni⁹ ul-tra modum defleret. Paulus ne ex suo obitu mens utriusq; tristaretur: cogitauit illum remittere: ut sic expeditius posset ad deum migrare. Rogauitq; antonium: ut ad cellam suam rediens: palliū qđ sibi athanasius eps dederat: apportaret: quo corp⁹ suum mor-tuum inuoluere posset. Miratur antoni⁹: q̄ tale sibi secretum apuit: ad cellam festinan-tius rediit: & pallio accepto uelociter ad paulum repedare cepit: dubitās de eo: q̄ sibi accidit. Et cum iā die illo & sequēti pre-xisset: & iam trium horarum iter eidem re-staret: uidit pauli anima5 niueam inter pro phetarum angelorum & apostolorum cho-ros ad celestia cum splendore cōuolantem. Et procedens uelocius ad speluncam uenit: & corpus genibus flexis uti orantem consi-tiens: se deceptum putauit: paulumq; uiuen tem & orantem credidit. Et cum dudum ob seruans motum aliquem nō uidisset: & mor tuum cognouisset: post multas lachrymas corpus inuoluit: & exequias celebrauit.

¶ Cum autem sarculū non haberet: ex quo terram foderet: ecce duo leones aduenium: & ad mensuram humani corporis foueam fa ciunt: & inclinato capite abierunt. Sicq; an-tonius corpus terre condidit: & uestimentū de palmarum foliis contextu5: quo paulus induebatur: assumpsit: & ad cellam suam re diens fratribus uisa narrauit. Eaq; uestē ex deuotione in solennitatib⁹ utebatur. Quie-uit autem paulus in domino. 4. id⁹ ianuarii circa annum domini. 287.

¶ De sancto paulo simplice ꝓfessore. LXI.

PAulus monach⁹ ſimplex cognomine diſcipul⁹ antonii fuit: q̄ dū ruſtican⁹ eſſet: inuentā uxorem ī crimine adultero dimiſit: & eremum petēs antonio adheſit. Qui prima nocte ſue q̄uerſiōis: ut p̄baret illum: iuſſit anton⁹: ut ſe expectaret: q̄ trib⁹ dieb⁹ ante celle hoſtiū orans pmanſit: magiſtrum expectans: nec diei eſtu: nec rore noctis motus eſt. Dum aūt ī q̄uentu frat⁹ ex ſimplicitate ſterrogaſſet: an xp̄s prior eſſet p̄phetis: mandauit ei anton⁹: ut taceret: & obſtinatiſſime triennio ſilentiū ꝙuauit: nemini loquēs Cui etiā dum anton⁹ plurima p̄tra rōne iuberet: uidelicet ut aquā hauſtā effunderet: & ueſtes diſſueret: & reſueret: oīa patienter iplebat: & egros quos ſanare neq̄bat antonius: iſte ſanabat. Dum p̄ ſalute uiri furentis inſtanter oraſſet: illeq̄ ſalutem p̄ſeq̄ non potuiſſet: q̄ſi idignat⁹ paul⁹ p̄tra dñm iurauit: ſe niſi ille ſanatus fuerit minime comeſtur⁹: moxq̄ ille fugata rabie p̄pos mentis effect⁹ eſt. Serpentes etiā & ſcorpiones ſcindebat: & cordium ſecreta cognoſcebat. ¶ Vidit aliq̄n iter frēs ſplendidos uirū obſcur⁹ & nigrū eccleſiā itrantē: & demones illū retrahētes. Pro quo dū oraſſet: uidit illū claro uultu exeuntē: & demones ab ipſo elongatos. Interroganſq̄: dicit illū fuiſſe peccatorē longa fornicatiōe detentū: nupq̄ ad deū maxia p̄punctiōe q̄uerſum: & abrenunciās ſeculo: pauli diſcipul⁹ effect⁹ eſt. hec in uitis pat⁹.

¶ De ſcō nicanore diacono. LXII

NIcanor diacon⁹ un⁹ de .7. primis: q̄ ab apoſtolis electi fuerunt: ut habet actu .6. Gr̄a dei & fide admirand⁹ fuit: q̄ p̄dicationis offi-cium diligenter exercens: apud cyprum glorioſiſſime coronat⁹: ibiq̄ ſepultus eſt .4. idus ianuarii: ut dicit hieronym⁹.

¶ De ſcō guilelmo archiep̄o. LXIII

GVilelm⁹ ep̄s bituricēn floruit t̄pe philippi ip̄atoris: q̄ āno dñi. 1199 in ep̄atū p̄mot⁹ eſt. Hic genere nobilis a pueritia ī piſien & ſueſionen eccleſiis canonicatū obtinēs ſeculo derelicto ad grādimōtenſē monaſteriū ſe p̄tulit: ibiq̄ fact⁹ monach⁹ aliq̄to t̄pe fuit: deide ad maiora p̄cedēs ad ordinem ciſtercien ī pōtiniacēn monaſterio q̄uolauit: ubi p̄ficiens ī uirtutib⁹: prioratum ſuſcepit. ¶ Poſtmodū abbas fontis ſci ioānis factus: ſucceſſiue ad abbatiā carolacēn cenobii aſſumpt⁹ eſt. Et ubiq̄ ſubditos ī multa māſuetudine p̄tractauit: & uirtutū exēpla p̄paga-uit. Tandē licet fuit⁹ i eccleſia bituricēn pōtificali ſublimat⁹ honore: henrico archiep̄o ſucceſſit: ubi oneri ſuccubuit: nō honore p̄fuit: & humilitatē priſtinā obſeruauit. De aīa rum uero cura ſollicitus uerbo & exemplo gregē dñi paſcere curauit: & uirtutū miraculis claruit. Nā p̄sbyter⁹ gerardum noīe: q̄ uſum ſiniſtre man⁹ amiſerat: ita ut celebrare nō poſſet: audita pri⁹ ei⁹ q̄feſſiōe infra tertiū diē adeo ſanauit: q̄ p̄sbyter poſt triduū celebrauit. ¶ Pue⁹ etiam cerebro & oculis turbatum: tremore capitis patientē: ipoſita ſibi manu p̄fecte ſanū effecit. Sēp eode uultu & aio p̄leuerās: quoſcūq̄ ad ie uenientes q̄ſolabat. Tādem aſſūpta cruce p̄tra hereticos abigenſes p̄ficiſci uolens: cū itineris neceſſaria p̄paret: īfirmitate corrept⁹: q̄euit in pace .4. id⁹ ianuarii: & ſepultus ī bituricēn eccleſia: p̄feſtim miraculis coruſcare cepit: quem honorius papa tertius canonizauit.

De ſcō igino papa & martyre. LXIIII

IGin⁹ papa & martyr natiōe grecus ex philoſopho de athenis: cuius genealogia nō inuenitur: theleſporo pape ī pontificatu romano ſucceſſit: & ſedit annos q̄tuor menſes tres: dies ſex. Hic p̄poſuit cler⁹ & diſtribuit gradus. Hic etiam cōſtituit: ut unus patrin⁹ uel una patrina ſuſcipiat leuatum a fonte baptiſmi. Similiter & in p̄firmatione & in cathezizatione. Inſuper ſtatuit: q̄ excepto romano pontifice: nullus metropolitanus audiat cauſam ſui ep̄i: nec condēnet eum: niſi in p̄ſpectu epiſcoporū p̄uincialiū uētuletur. Hic etiam ſcripſit omnibus fidelibus generalem epiſtolam de deo trino & uno: & de incarnatione filii dei: plenā catholicam fidem continentē. Hic fecit ordinationes tres per mēſem decembr̄. p̄sbyteros .15. diacones q̄nq̄: ep̄os p diuerſa loca ſex. Qui ſub perſecutione ſeueri imptoris martyrio coronatus: ſepultuſq̄ eſt iuxta corpus beati petri in uaticano .3. idus ianuarii: & ceſſauit epiſcopatus dies tres.

¶ De ſcō ſaluio ep̄o & martyre. LXV

SAluius ep̄s ambianen. de territorio auernenſi t̄pore hilperti regis claruit: qui p̄dicto regi arriano reſiſtebat. T̄pore aūt regis caroli ueniēs ualentianas & p̄dicans: inuitatus ad prandiū a quodam genardo nobili: dum in menſa quedam uaſa argētea p̄tuliſſet: uinegandus filius dicti genardi auaritia ductus: predicta omnia ſibi auferri fecit: deinde ipſum in carcere detineri: ac nocte ſuperueniente eundem in carcere cum uno ei⁹ diſcipulo iugulari: ✠ & corpa eorum latenter abſcondit in ſtabulo armentorum. Verum dū locum ip̄m taurus īgens ſemp cuſtodiret: ne ab aliis aīalib⁹ polluerētur: & pollutum aliq̄n purgaret: & omni nocte lumen quaſi in modū duar⁹ lāpadarū ſuper humata corpora uideretur: reueláte

angelo rex carolus misit ualentianas: & corpora defossa currui iposita ad sanctū uedastum deportari mandauit: que multi boues currui iūcti trahere nō poterāt. Demū duobus bobus solūmodo appositis: & quo abire uellēt dimissis: sanctoꝝ pignora ad ecclesiam sancti martini apud ualētianas deduxerunt: & ibidē substiterūt: ubi & condita sūt. Interfectoribus martyꝝ a carolo inquisitis: exoculatis & decollatis. Qui passi sunt tertio idus ianuarii.

¶ De sancto satyro martyre. LXVI.

SAtyrus martyr apud achaiā passus ē. Qui transiens ante qdam idolū cū exufflasset illud signās sibi frontē sacratissime crucis signaculo statī simulacrū corruēs in pulueré redactū ē. Ob quā cām martyr xpi ab infidelib⁹ tētus in xpi ꝓfessione decollatus est secūdo id⁹ ianuarii.

¶ De sancto arcadio martyre. LXVII.

ARcadius martyr: ut scribit zeno eps ueronen̄: glorioſa passiōe coronatus ē. Cuius tā illustre martyriū fuit: ut in uno corpe tot fuerint supplicia: quot uident & mēbra. Nā cū ꝑpter persecutiōis rabiē ex urbe ausugiēs latitaret. Cōprehēsus a pagāis adducitur ad iudicē: & dū xpm confitet excogitato nono supplicii genere ab articulis manibus: & a crurib⁹ pedib⁹ abscisis uiuus dimittitur: sicq; in suo sanguie uolutatus dudum cruciat⁹ emisit spiritū. 2. id⁹ ianuarii.

¶ De sancto hilario epo. LXVIII.

HIlarius eps pictauien̄ aquitanie oriundus: nobilib⁹ pētibus genitus ab annis iuuenilib⁹ moribus & sapia insignis fuit. Qui ꝓiugē hñs & filiam in laicali habitu monastica uitam ducebat. Tandē relicto seculo clericali mācipat militie: & ꝓcedente etate ac sapiētia preualente a clero & populo pictauioꝝ eps electus ē. Et cū non solū ecclesiam suā: sed & totam galliā ab hereticis defensaret: ad suggestionē duoꝝ epoꝝ arrianorum ab impatore cōstantio arriano: cū dionysio mediolanen̄ & eusebio uercellen̄ epis i phrygiam relegat: ubi dū existeret: cognouit per spiritū: aprā filiam suā pictauis cuz matre relictam nubere uelle. Quā per epistolā gratissimā sibi missam: studuit ad uirginitatis propositū inuitare. ¶ Sed cū ubiq; arrianoꝝ heresis pullularet: & ab impatore oīb⁹ epis ueniēdi ad synodū cōcessum eēt. ut de ueritate fidei disputarēt: ueniens hilarius ad conciliū apud seleutiā isaurie oppidū celebrandū: ad petitionē arrianoꝝ picta uiam redire ꝓpellit: eo q; ab hereticis nimium ei⁹ facūda sapia timebatur. Et dum per insulam gallinariā ꝧpentib⁹ plenā transitū haberet: & reptilia eius pītiam fugerent: palum ꝓ termino: fixit ultra quem nūq; serpens accessit. Et cū esset pictauis īfantē sine baptismo defunctū audiēs pro ipso orauit: & tā diu in oratione perseuerauit: donec pariter surgerēt senes de oratione: & infans de morte. ¶ Filiā quoq; suā aprā ex epistola sibi missa in uirginitatis ꝓposito firmissimam cernēs: & ne alqn̄ flecteret timēs: oratione sua a dño impetrauit: ut eam ad se recipere dignaret. Sicq; puella defuncta ē post dies modicos: quā hilari⁹ sepeliuit. Quod mater puelle ꝓsiderans epm rogauit: ut sibi etiam transitū obtineret. Qui pro ꝓiuge similiter intercessit: eamq; ad celi regna premisit. Deniq; multis miraculis ꝓpetratis: dum infirmatus morti propiquaret: obitū quoq; suū iminere cognosceret: lenociū presbyterū sibi dilectū: nocte ut foras exiret admonuit: & siqd audiret sibi renunciari precepit. Ille iussa ꝓplens: uoces tumultuātis ciuitatis audire se rettulit. Et cū circa ipsum uigilaret finē expectās: media nocte itez iussus exiit: & nihil se audire nūciauit. Moxq; immenso circūfultus lumine sanct⁹ dei ad xpm migrauit. Et sepult⁹ ē pictauis iduū ianuarii. circa annos dñi. 240. tēporibus ualentiniani & ualētis īpatoꝝ. ¶ Hic sanct⁹ doctor multa librorum uolumina ꝓpilauit. Nā contra arrianos. xii. scripsit libros. Itē ad galliaꝝ epos librū de synodis. In ps edidit ꝓmētari os: origenē imitat⁹: & ex suo aliq̄ adiiciēs. Scripsit libellum: quē uiuenti ꝓstantio' misit constantinopoli. Item in ꝓstantiū quem eo iam mortuo ꝓdidit. Item ꝓtra ualentē & ursatiū Librum historiā arrimineñ & feretrecen̄ synodi ꝓtinente. Ad prefectū salustiū contra dioscoꝝ aliū. Himnoꝝ & ministerioꝝ aliū. Item ꝓmentarios in mattheum. Ité tractat⁹ in iob: quos de greco origen̄ ad sensum transtulit. Ité ꝓtra auxetium libellum elegantē. Item non nullas ad diuersos epistolas. Tradunt aliq eum scripsisse in canticis canticorum: qđ tn̄ incertum est. Hec hieronym⁹ de uiris illustribus.

¶ De scō gregorio nazanzeno epo. LXIX.

GRegorius nazanzenus eps & doctor grecoꝝ: qui ut scribit rufinus presbyter uerbo & opibus clarus: lumē ecclesie incōpabile prebuit: de capadocia ort⁹: fili⁹ epi scopi nazanzii & matris nomine religiose: athenis eruditus fuit. Qui dum iuuenis philosophie studeret: eidem die quadā due specioſe femine appuerunt. Quas cū ille uti castitatis amator cū idignatione repelleret: dixerunt se sibi amicas fore: quaꝝ una se sapientiam altera castitatē nomnians: dulces

iuueni ꝓbentes amplex⁹ :extutic ſanctū eius propoſitum uirtutis utriuſq; firmauerunt. Poſt hec ab athenis diſcedens maris tempeſtatē patiť :ſeq; deiceps deo ſeruitu⁹ uoueſ lris diuinis imbuiť :& defuncto patre eidē i nazanzii pontificium ſubrogať. ¶Mortuo aūt impatore ualente arriano:cui⁹ ſecte gregori⁹ gladio fidei uiriliter reſiſtebat:ad conſtantinopolitanā eccleſiā gubernandā aſſumiť :ubi ꝑclara doctrina floruit & exēplo. Inter ceteros aūt fidei pugiles: quos ſapientie uberibus enutriuit:hieronymū ſcictiſſimum almū eccleſie doctorem i diuinis ſtudiis habuit auditorem. Ve⁹ dum ꝑſidorū emulationes ſenſiſſet inuidie ⁊tra ſe liuore ſubortas:relicta regia urbe ad eccleſiā ſuā primam nazanziu rediit:ibiq; doctrine & oſoni intentus uite reſiduū exegit: ibidēq; ſepultus. Inde cor⁹ ei⁹ ⁊ſtantinopoli ꝓceſſu tpis tráſlatū eſt. Quieuit in pace idib⁹ ianuarii tempore theodoſii ſenioris. ¶Hic eloquentiſſim⁹ doctor plures ⁊poſuit tractatus:de q̄bus rufinus aq̄leieñ ꝑſbyter decem ex greco i latinum uertiſſe eloqum aſſerit. Hunc quoq; .xxx. miliū uerſuū oīa opa ſua ⁊poſuiſſe hieronym⁹ tradit. Ex q̄b⁹ hec ſūt. De morte frīs ceſarii. Machabeorū laudes. Athanaſii laudes. Laudes maximi philoſophi:q̄ libꝝ q̄dam falſo ironiā uocant: q̄a extat alius uitupationem eiuſdē maximi cōtinens: nam licuit eundē laudari & uitupari ꝓ tpe. Edidit & libꝝ heroico carmine uirginitatis & nuptiaꝝ ⁊tra ſe diſceptātiū. Aduerſus eunoriū duos libros. De ſpūſcō unū. Cōtra iulianū impatorem unos:& aliū plures. Hec hieronymus de illuſtribus.

¶De ſancto firmo martyre. LXX

Firmus martyr paſſus fuit tpe paganoꝝ:ſub q̄ tñ ꝓſecutiōe uel iudice:aut q̄bus ſuppliciis ĩterem ptus ignotum eſt. Et ſepult⁹ fuit in ambianenſiū ciuitate: locus tñ ubi req̄eſceret ignorabať. Tpe aūt ſācti ſaluii eꝑi cor⁹ eiuſdem martyris reptum eſt. Nam cū idem eꝑs una cum clero & populo triduo ad dñm exoraſſet : ut eis corpus ſcī martyris firmi reuelaret : nimio odore fragráte & lumīe īmenſo celitus ſup locū effuſo:defoſſa ibidem humo cor⁹ ſacꝝ inuentū eſt. Ad quē locum ciuitates charoañ:cenomañ:nouioñ:& bobacum eodē odore ⁊ſpſe ad uiſendū corpus martyris ⁊currerunt: quod ab eꝑo leuatum ad eccleſiam ꝓdigno honore tráſlatum eſt. In cui⁹ tranſlatiōe glaciale frig⁹ uidelicet menſe ianuario i eſtum maximū ꝙuerſum eſt. Arbores nudate ſubito frondes ꝓtulerunt & flores:de q̄bus egri ſumentes ſanabant. Factū eſt aūt hoc idib⁹ ianuarii :nam dies paſſiōis martyris: ſicut & cetera incognitus eſt uſq; in preſens.

¶De ſcō uiuentio ⁊feſſore. LXXI

Viuentius ⁊feſſor ſamaritanis parentibus & paganis ortus eſt : q ad ꝓdicationem ſcī georgii apud antiochiam xp̄m anunciantis cōuerſus eſt tempore conſtantini impatoris. Deinde ſacerdos fact⁹ :monit⁹ ab angelo theſſalonicā uenit:ubi idola datiani ꝓſidis ſigno crucis edito cōtriuit. Filiamq; eiuſdem eupatronā noīe a demonio liberauit:& cū ducentis baptizauit. Poſt hoc cu⁹ ſcō benedicto eꝑo romā prexit:q̄bus dum i uia cibaria defeciſſent: piſcis eis de mari in littus ꝓſiliuit:q ꝓ hebdomadā illis ſuffecit. Quos etiā beatus hilari⁹ pictaueñ eꝑs rediens ab exilio:obuios habuit:& ſecū dudu⁹ uiuentiū retinuit. ¶Hic aliq̄ñ i ſex latrones incidit eum ꝓimere uolentes:quoꝝ unus ſe gladio trāſuerberauit:ſecund⁹ ad quercum ſe ſuſpendit:terti⁹ arreptus a diabolo expirauit:q̄rtus oculos amiſit: q̄ntus rabie manus & brachia dentib⁹ lacerauit: ſextus ſe i mare ꝓcipitauit. Et cū eſſet beatus uiuenti⁹ annoꝝ .120. in pace occubuit apud caſtrum grauioné idib⁹ ianuarii. Cui⁹ cor⁹ ſcūs maxenti⁹ abbas ibidem tumulauit:inde poſtea tráſlatū i mōté uertiacū:ut dicit ſī uicenti⁹.

¶De ſcīs .xl. militib⁹ martyrib⁹. LXXII

Quadraginta milites ex tēporali tyrocinio ad xp̄i militiam trāſierūt. Qui oēs rome uia lauicana ſub impatore galieno ꝓ ⁊feſſiōe fidei decollati:coronas martyrii a dño ꝓcipere meruerunt idib⁹ ianuarii: ut dicit ado.

¶De ſancto felice preſbytero & martyre in pincis. LXXIII

Felix ꝑſbť & martyr ꝓnoīe dicit in pincis:a ſubulis quib⁹ paſſus ꝓhibeť :nā pinca dicit ſubula:nā cū magiſter pueroꝝ extiterit: & eis nimiū rigid⁹ fuerit:tent⁹ a paganis: cum xp̄m libere ⁊fiteretť :tradit⁹ eſt i manus pueroruꝫ:quos ipſe docuerat in eccleſia:quē ipſi cū ſtilis & ſubulis occiderūt Qui paſſus eſt rome .19. cal. februarii.

¶De ſcō felice ꝑſbťo & martyre. LXXIIII

Felix ꝑſbť & martyr german⁹ immediate infrapoſiti felicis ꝑſbyteri & ⁊feſſoris tēporibus diocletiani & maximiani martyrium paſſus ē rome iuxta portā pincinā: ubi & req̄eſcit in loco q dicit i pincis:& ex hoc ꝓnoīe in pincis dicit. Hic ſenior altero fratre a ꝑfecto urbis draco detent⁹ ductus eſt ad templū ſerapis:ut ſacrificaret. Et cu⁹ inſufflaret in ſimulacrum:ſtati i puluerem redactū eſt. Alia die duct⁹ eſt ad templum

mercurii & de hoc fecit ſimiliter. Iterūq; ductus ad tēplum diane pari modo idolum deſtruxit. Tūc una cum fratre carceri mācipatur: deinde in equuleo leuaſ: & quibus hoc feciſſ3 maleficiis iterrogaſ: q cū diceret hec nō diaboli maleficiis ſed xp̄i beneficiis facta fuiſſe: ductus ē ad dictū locum ꝓ miliario ab urbe ad phanū qđ ibidem erat: q facta oratione exufflauit i arborem igētiſſimā: que ſtatim radicitus euulſa: & templum cui erat ꝓiuncta euerſum eſt: atq; ſimulacrū ꝓminutum. Quod prefect⁹ audiēs iuſſit eum ibidē decollari: & corpus ei⁹ ihumatū lupis & canibus dereliq. Quod tamē xp̄iani nocte i foueā quā arbor euulſa dimiſerat ſepelierunt. i9. cal. februarii. Et cū gentiles die ſequenti corpus effodere uellent: qcunq; manum ad hoc mittebat a diabolo obſidebaſ: ubi proceſſu tp̄is eccleſia ei⁹ nomini dedicata ē.

¶ De ſancto felice preſbytero. LXXV.

FElix preſbyter & ꝓfeſſor imediate ſupra poſiti felicis p̄ſbyteri & martyris frater fuit. Qui cū a p̄fecto draco p̄dicto tēt⁹ eēt: eūq; ad tēpla deoꝝ ſacrificatuꝝ ducere uellent: ꝓminat⁹ eſt eis: q ſi eum ad idola ſua ducerēt: hoc illis eueniret qđ & aliis: ad que frez ſuū duxerāt que oia deſtructa erāt. Quē prefectus fuſtibus ceſum: iuſſit i exiliū deportari i mōtem cerceiū: ut ibidez lapides excideret: ubi filiam ꝑbi cuiuſdā tribuni a demonio obſeſſam liberauit. Et cum eidem tribuno nūciatū eſſet: q uxor eius in urbe nolana cui⁹ ipſe ciuis erat hydropiſim icurriſſet: felix eidem miſit oleum bn̄dictū: quo puncta ſanata eſt: ſicq; tribunū cōuertit ad dn̄m. Sed dū ꝓſularis audiſſet probū xp̄ianum effectū: miſit q eum capēt: qui omnes manus dolere cepunt. At dū ſuaſu ſcī felicis xp̄m ꝓfitentur a dolore ꝓtinuo liberantur. Et ſic oēs baptizati ſunt. Expleto uero tribunatus tēpore: felix cū tribuno uenit nolam ad quē pōtifex idoloꝝ accedēs: dixit ei q deus ſuus fugerat: aſſerens q felicē uenientē timebat. Quē ſcūs ꝓuertit & baptizauit. Quidā ex ei⁹ horto olera noctu rapere cupiētes: dum uangas ibidem repperiſſent: tota nocte i horto luna lucente laborabāt: & ſe furtum facere putabāt. Mane autē a ſcō iuēti & ſalutati peccatū ſuum ꝓfitentes ad propria redierūt. Et cū quidam apollinē adorarent: eo q illū diuinū aſſerēt: & felix dn̄icam orationē pugno clauſaz teneret: dicebat eis: q ſi apollo qđ in manu haberet ſciret edicere: patus erat & ipſe eū adorare. Quo nihil rn̄dente imo nec reſpondere ualente: gētiles ꝓuerſi ſunt. Tandē poſt ānos. xii. dominico die miſſa celebrata & populo data pace i paumento ſe in orationē ꝓiiciens migrauit ad dominū. Et in eadē ciuitate tumulat⁹ qeſcit.

¶ De ſcō michea ꝓpheta primo. LXXVI

MIcheas ꝓpheta filius hiemla. Inter ſcōs teſtamēti ueteris merito cōputaſ: eo q ꝓ achab regi iſrael & ioſaphath regi iude: uolētibus ire i ramoth galaad ad eā obtinē dam. Inter fere quadrigētos falſos ꝓphetas ſolus ueritatē predicere preſūpſit: ut ſcribitur. 3. regū ultimo &. 2. paſ. 18. Nam cūctis ꝓphetis uno ore regi achab predicētib⁹: q ramoth obtineret: micheas ſol⁹ uaticinat⁹ ē iſrael diſpergendū & achab i prelio occidēdum. Et ſubiūgens uiſionē & cauſam quare omnes alii ꝓphete bona p̄dicebant: dixit q hoc dn̄s deus falſo ꝓmiſerat ſpū ſuggerente ſe mendacem futuꝝ i ore oīum ꝓphetaꝝ: ut ſic achab decipeť & uadens ad preliū occideret. Propter qđ a ſedechia uno ex falſis ꝓphetis micheas i maxilla ꝓcuſſus eſt. Quem rex achab carceri mancipauit ſuandū uſq; ad reditum ſuū. Qui a ioram filio achab & regni ſucceſſore mortuo patre: eo q mala parenti ꝓut ſibi euenerant p̄nunciaſſet: precipitio ualde porrecto iactat⁹ occubuit. Huius michee & ſi dies martyrii ſit ignota: hoc tamē loco ponit ꝓpter alium micheā ſequentem: quem eundē cum iſto plurimi putant Quod tamē ſtare nō poteſt. Nam hic ſamarites ille moraſtites fuit: hic tp̄e ioſaphath regis iude ꝓphetauit & ſub ioā filio achab ut dictū eſt: interfectus fuit: ille tp̄e ioathaz regis iude uaticinari cepit annis pluſq̄. ioo. ab obitu ioathan euolutis. Hui⁹ nulla ꝓphetia ſcripta legit: illi⁹ liber uaticinii repitur.

¶ De ſcō michea ꝓpheta ſecūdo. LXXVII

MIcheas ꝓpheta ſecūdus de ciuitate moraſte que ē i tribu effraī tēporib⁹ ioathan achaz & ezechie regū iuda ꝓphetauit: ut ipſe eiuſdem textus idicat. Cui⁹ ꝓphetia iuehitur ꝓtra ſamariā que reges iſrael & iuda ſimulacroꝝ ſupſtitiōe fefellerat: icrepās dominus indignationem ſuā in eā proceſſuram: ꝓminat etiam populo iſrael ꝓuaricatori & principib⁹ eius: qui eūdem populū falſa ſuaſione ad idola colenda ꝓpulerāt & uerbis inſequentib⁹ captiuitatem & interitum affuturꝝ nunciauit. Hic. x. tribub⁹ iſrael captiuatis: & ipſe in captiuitatem duct⁹ apud aſſyrios. Qui euit i pace. xviii. cal. februarii Corpuſq; ei⁹ i iudeā delatum eſt & ſepultū Hec hieronymus & ioſephus tradunt.

¶ De ſcō abbacuch ꝓpheta. LXXVIII.

ABbacuch ꝓpheta fuit de tribu ſymeon ut in ſcholaſtica legit. Hic preuidit captiuitatem hieruſalē uenturaz: & a chaldeis uenientib⁹ fugit i ſoſtheracenā: & erat icola

terre isrl'. Descendentib⁹ uero reliqis iude i egyptum: q̄si pegrinabatur i terrā suā. Eodem q; tpe ꝑphetiā ꝓscripsit. Et i principio causatur aduersum deū: cur impi⁹ uastasset populū dei. Sed in ꝓsolationē apparuit sibi de⁹: calamitates circūstantiū nationum futuras p nabuchodonosor lōge maiores: & tandem ipm nabuchodonosor ꝑituru3: ut sicut naum ꝑpheta i ꝓsolationem. x. tribuū captiuaꝝ ꝑdixit niniue ſubuersionē: sic & iste in exhortationē duaꝝ tā in babylonē ductarū babylonie destructionē ꝑnunciauit. Hic dū pulmentum ferret messorib⁹: spū dīno ꝑnoscens se i babylonē ducendū: domesticis dixit: ut si nimis tardaret: pulmētū messorib⁹ ferrent. Et dū iret i cāpum: ut habet danielis ultio: angelus dñi eidē appuit: & ei ut prandium danieli: q erat i babylone in lacu leonum portaret: mādauit: q cum babylonem aut lacū nescire diceret Apphendit eū angelus i uertice capitis sui: & portauit eum i babylonē sup lacū leonum in ipetu spūs sui. Sicq; abbacuch prādium danieli ꝑsentauit: & cum comedisset: angel⁹ eum in momento ad priorem locū reportauit: unde patet longe post liberatā susannā hoc factum fuisse.

¶ Dedit aūt abbacuch signū redit⁹ populi: his q erant i iudea: q; uisuri essent lumen in ruinis tēpli: ultimā q; domus dñi desolationem ꝑdixit: q; gens occidētalis hāc esset actura. Et dormiuit abbacuch i pace. 18. cal'. febru. & sepultus est i agro ꝓprio. Hic ꝓpheta cū alio ꝑcedēte ex numero sunt. i2. ꝓphetaꝝ: q ecclesiastici. 49. in scōꝝ ueteris testamenti catalogo describunt. Hoꝝ ꝑpheta rū duoꝝ uidelicet michee & abbacuch corpora sub archadio impatore i iudea dīna reuelatiōe repta sunt. Hec hiero⁹ & ioseph⁹.

¶ De scō mauro abbate. LXXIX

MAurus abbas senatoꝝ genere ortus patre eutityo matre iulia: duodenis a pentib⁹ scō bñdicto i discipulum tradit⁹: & ab eodē monachus fact⁹: in oī uite scitate ꝓficiens: magistri uestigia imitabat: & sup oēs monachos ab ipso amabat: & ꝓmendabat: & ex hoc magis humiliabat: ita ut ieiuniis & oronib⁹ intent⁹ cunctos scitate ꝑcelleret: & miraculoꝝ gloria coruscaret. Quadā die hora sexta a colligendis fructib⁹ cum qbusdam ex frībus rediēs: claudū quendā & mutum pueꝝ ante monasterii fores reptum: ad parentū ꝑces erexit: eiq; loquendi facultatē ꝓcessit. Quod bñdict⁹ abbas ꝓperiens: magis eum adhuc reuereri cepit. ¶ Cūq; bertisrānius cenomanen. eps monachoꝝ cenobium edificare disponeret: audita sci bñdicti fama: misit ad eū flodegariū archidiaconū & arderadū uicedñm suū: q̄ten⁹ eidē aliquem ex suis frībus i abbatem mitteret: qui monachos cenobii ꝓstruendi disciplinis regularibus iformaret. Qui eidem misit maurum ei⁹ discipulum cum q̄ttuor monachis: uidelicet faustū: simplicium: antoniū: & constantinianum: eisdēq; bñdictione data predixit obitum suu3 de ꝓximo futuꝝ: tradiditq; eis regulam ab ipso institutam: manibusq; mauri ꝓscriptam. Et cum apud ueliam hospitati fuissent: misit post eos benedict⁹ nunciū: q multas sc̄ oꝝ reliquias mauro quas sibi mittebat traderet: & epistolā abbatis ex parte pntaret: in q̄ mauꝝ ꝓfortans significabat sibi a dño reuelatum: q; multa foret aduersa passur⁹: ipseq; benedictus erat de ꝓximo migratur⁹. Cum aūt post dies qnq̄ginta qnq; deuēissent uercellas: ibiq; biduo pmā sissent. Arderadus de scala turris altissime corruit: & scapulas cum manu & brachio adeo cōquassauit: q; intumescentibus ptib⁹ illis post dies q̄draginta nullo remedio medicorum sibi subuenire posset: nisi ad tumorem sanguinis putridi tollendū secatio fieret. Tunc maur⁹ oronе facta reliquiis scōꝝ a patre missis mēbra languentis signauit: & cōtinuo arderadus san⁹ surrexit. Quod dū audientes mirarent: ille nō suis meritis sed reliquiaꝝ uirtuti miraculum ascribebat. Inde transeuntes post dies. xv. sergius famul⁹ eoꝝ de equo corruens pedem saxo collisum extorsit: quem maur⁹ signo crucis edito ab oī lesione illico liberauit. ¶ Et cum apud ecclesiam sanctoꝝ mauritii & sociorum deueniissent: cecum quendā a natiuitate q ānis xi. ibidem ad elemosynam sedebat illumina uit: ipmq; ꝓsecuta gratia ecclesie martyrum perpetuo seruitio mancipauit. ¶ Hospitat⁹ apud ecclesiam sancte marie que est i locis uirentibus: mulier quedā nomine remetia filium adolescentem noie elegium defunctū irremediabiliter deflebat. Cui⁹ dolori maurus cōpatiens cum simplicio solo monacho illuc accessit: & oratione facta mortuum suscitauit. Qui statim cum sancto ad matutiñ ꝓcessit: & in lyciñ monasterio deo fuiuit.

¶ Inde uenerunt antisiodoꝝ: ubi a romano abbate suscepti sunt: & cum eo pascha celebrarūt. Vbi die & hora qua scūs benedict⁹ de seculo isto transiuit: eius aiam ad celos ascendentem maur⁹ ꝓspexit p uiā uidelicet orientis tramite ab eius cella usq; ad celos erectam. Que dum ille cōsociis reuelasset: duo ex eis idem se uidisse testati sunt. Venientes autem aurelianū audierūt bertich ramnum ep̄m esse defunctū. Vnde quodāmodo frustratus intentiōe sua: suadente arderado andegauen urbē deuenerūt: ibiq; florū nobilē uirū q amissa cōiuge unicū habebat filium arderadi consanguineum inuenerunt.

Qui audita cā ꝓ qua uenerant assentiente sibi theodeberto rege francoꝝ: cui florus plurimū dilectus erat: in ꝓpria possessione loco monasterii ꝓstruēdi mauro cōcessit: ipsū q; prediis & honoribꝰ largiflue dotauit: ubi uir dei ꝓstructa ecclesia ī honore beati martini: cenobiū edificare cepit. ¶ Die quadam clericꝰ cemētariꝰ dū circa opꝰ monasterii occuparet de altissimis gradibꝰ super saxum corruit: & collisis mēbris q̄si mortuꝰ iacuit. Quē sanctꝰ uir ante fores ecclesie deportari fecit: & oratione facta ipsum ī momento ab omni lesiōe sanauit. Quo miraculo uiso: florus q aderat mauꝝ cepit sūma deuotiōe reuereri: proponens relicto seculo eiꝰ monachus fieri. ¶ Quidā ex opariis scō uiro detrahebāt: q; zelo hypocrisis monasteriū construebat. Statiq; tres ex illis spiritꝰ malignꝰ inuasit: ex quibus unus protinus expirauit. Sanctus uero duos obsessos qui uiui remāserant in ecclesia delatos ab ifestatiōe demonum mox exoluit: mortui uero cadauer in porticū ecclesie deduci fecit. & facta oratione cum lachrymis defūctū a mortuis suscitauit. Octauo igit anno monasterium per oia ꝓfectum ē. In quo quattuor ecclesie edificate fuerūt. Quaꝝ maior cōsecrata est ab epo ciuitatis in honore btī petri apli: Scda ī honore sci martini. Tertia ī honore sci seueri. Quarta in ueneratiōe sci michaelis archāgeli. In quo qdem cenobio florꝰ loci patronꝰ primo qdem anno obtulit unicū filium suū nomine bertulfum: ꝓfecto uero ope licentiā a theodeberto rege petiit offerēdi seipsum. Quā rex deuotissimus gratāter ꝓcessit: isup & oblationi flori die qua habitū induit monachalē iteresse uoluit: ubi & ab abbate honorifice susceptus ē: & cū eodē charitate discubuit & locū suum additis redditibꝰ ampliauit. Post cuius excessum theobaldus filius suus & successor in regno patris exēplo eidē monasterio duas uillas adiūxit. ¶ Dū aūt sanctꝰ maurus in uilla gaudiaco cū duobus monachis resideret: archidiaconꝰ andegaueñ cū pluribus ad eū uisendum uenit. Cūq; uasculū modicuꝫ uini supesset: qđ uix ipsis tribus in una refectione sufficeret: & sāctus archidiaconū honorare uellet: uinum benedixit & omnibꝰ ifundi iussit: & cū eēnt ultra .lx. qlibet etiā tribus uicibꝰ de uasculo sumpsit potū: & semper reptum ē plenū. ¶ Posthec appropinquare cognoscēs obitū suuꝫ: cellā ī secretiori ꝑte sibi edificauit: ubi cōtemplationi uacās bertulfum sibi abbatē substituit. Et post duos annos & dimidium: angelica reuelatiōe didicit per maximā partem monachoꝝ suoꝝ qui erant numero. iiō. ad dñm transituraꝫ: ipse uero illis premissis erat eos secuturus. Quod ut sibi ꝓdictū fuerat euenit. Ipse autem uisionē angelicam fratribus reserauit: & ut quilibet eoꝝ se ꝑparet admonuit. Et infra menses .v. oēs monachi sui: exceptis solūmodo .xxiiii. ad deum euocati sunt. Inter quos antonius & ꝓstantinianus trāsierūt. Postq̄ scūs dei dolore lateris grauissimo egrotare cepit: & ad ultima deueniēs cū esset annoꝝ .92. in pace migrauit. xviii. cal. februarii. Sepultus est in ipso monasterio in ecclesia sci martini: ubi & miraculis splendet.

¶ De sancto isidoro abbate. LXXX.

ISidorꝰ abbas: ut hieronymꝰ scribit; in uitis patꝝ apud thebaidem claruit. Cuius monasteriuꝫ latis spatiis circūseptū altissimo muro: ultra mille monachos detinebat iclusos. Quod qdem adeo oibꝰ que ad uictum fratꝝ ꝓtinent erat refertū: ut nullꝰ eoꝝ intrandi uel exeūdi necessitatē haberet Soliq; duo ex mōachis per tpra ad egrediēdum deputabant. Eoq; pacto monachus qs q; admittebat ut nūq̄ se egressuꝝ omnino ꝓponeret. Erat enī intus quasi ꝑadisusꝰ dei angelicoq; more psallētium chori in ecclesia die noctuq; sibi inuicem succedebāt. In quo quidē loco abbas isidorus mirabili uita fulgens abbatē moysen ad se uenientē suis monitionibꝰ a supma carnis ipugnatione exhortando fecit imunē. De hoc etiā cassiodorꝰ. octauo libro historie triptite dicit: q; isidorus ꝑ annos .40. nunquā peccato ꝓsensit: q omni sanctitate ꝓspicuus ibidem in pace quiuit. xviii. cal. februarii: ubi & sepultus est.

¶ De scō macario egiptio abbate. LXXXI

MAcarius abbas egyptius antonii discipulus: ī eremo thebaidis claruit: qui multoꝝ signoꝝ gloria isignis fuit. Ad hūc mater filium iuuenē adduxit: q a legione demonū: que flāmea dicit: terribiliter uexabatur. Tres enī modios panum ī cibum & lagenam uini quotidie sumēs ī potum: uix poterat satiari. Deide oia sumpta in aerē quasi fumū ructando uomebat ac si igne ꝓsumpta fuissent. Dieq; sequēti edacior reddebatur. Quē sanctus pietate ꝓmotus: orans adeo liberauit: ut tribꝰ libris panis quotidie ꝓtētꝰ & aqua modica: etiā propriis manibꝰ ultra alios laboraret. ¶ Quidam culpatus de homicidio: ad eum ꝓfugit se innocentē re uera asserendo. Et superuenientibꝰ ministris iudicis q ut eum capent fuerant isecuti: eisq; presentibus: scūs abbas ad sepulchruꝫ accessit hominis interfecti: quē in xp̄i nomine adiurauit: ut sibi diceret: an ille eū occidisset: q respondit q; non. Et instantibus illis ut qs eum occideret iterrogaret: respondit suum eē innocētes absoluere: nō aūt nocētes cō-

dēnare. Sicq; iuuenis absolut⁹ ē. Idē etiā cuꝫ heretico disputās: eiq; qd rñderet nō habēs orans mortuū: q portabat ad tumulū: suscitauit: q suscitat⁹ hēticū ꝓfudit. Puellā etiaꝫ quādā que magicis artib⁹ illusa sibi soli apparebat i equā ꝓuersā ab illusiōe fantastica liberauit. Pluribusq; aliis uirtutū signis & uite meritis effulgēs: i pace qeuit. i8. cal'. febru. Hic ad iuniores ꝓfessionis sue unā scripsit epistolā: i q̄ utilia multa & mōastice religiōi necessaria docet: claruit sub ualētis iperio.

¶ De scō bonitio epō. LXXXII

BOniti⁹ eps aruerñ que dr mons clar⁹: iter alia ei⁹ uirtutū isignia beatā dei genitricē i sūma deuotiōe hūit: ut fr uicenti⁹ ponit: cui dum nocte q̄dā sol⁹ i ecclesia sci michaelis oraret: in extasi posito btā uirgo cū multitudine curie celestis splēdidior apparuit: & qs eēt apt⁹ ad dīna mysteria celebrāda a circūstātib⁹ iterrogauit. Qui bonitiū orātē dignissimū acclamarūt. Et q̄is se reputaret idignum: a celesti choro assumit: uestib⁹ sacris iduit: & missā celebrare iubetur. Qui missā ꝓ uisionē suo ordine celebrauit: & dū cōionē sūpsisset: btā uirgo sibi uestē ꝓ magno munere dimisit: & uisiōe sublata ipse ad se rediit: uestēq; reptā iuxta se cū summa deuotiōe custodiuit: & uisa populo cūcto narrauit. Que uestis usq; hodie ibi s̄ uat: & ꝓ reliqis sacris oñdit: cui⁹ materia & mod⁹ ꝓtexture a nemie cognoscit. Est auteꝫ eximii candoris: lenitatis: & leuitatis. Quieuit autem in pace sanctus bonitius. i8. calē. februarii: sepultus in ecclesia sua.

¶ De scō marcello papa & maī. LXXXIII

MArcellus papa & martyr natiōe roman⁹ de regiōe uialata ex pbñdicto: marcellino pape i epatu succesit: & sedit ānos. 5. dies 22. q tpe maximiani filii diocletiani ipatoris martyrio coronat. Nā cū maximian⁹ august⁹ prim⁹ rediēs ex aphrica: ut diocletiano placeret i noie ei⁹ thermas a solo edificaret i urbe: cepit oēs xp̄ianos ad afflictionem laboris ꝓpellere: & ꝓ uaria loca quosdā ad lapides: quosdā ad harenā dāna uit. Quib⁹ tarson xp̄ian⁹ occult⁹ & diues ac nobilis de suis facultatib⁹ necessaria mīstrabat ꝓ manus sisinnii: cyriaci: largi & smaragdi. Propter qd marcell⁹ eps celebrato ꝓcilio sisinniū & cyriacū diacōes romane ecclesie ꝓsecrauit. Multos quoq; martyꝝ ꝓuersorū ipse pōtifex baptizauit: & multoꝝ scōrū corpa colligens una cū ioanne pbro sepeliuit. Cū aūt scūs cyriac⁹ a maxiano filio diocletiani ipatoris detēt⁹: catenis obligat⁹ añ redā ei⁹ traherēt die ꝓcessiōis: & ex hoc marcell⁹ papa illū redargueret: ab eodē fustigatus & eiect⁹ ē. Postq̄ aūt bti cyriac⁹: larg⁹: & smaragd⁹ martyriū passi sūt: marcell⁹ papa eos sepr tumulauit. ¶ P⁹que lucina xp̄iana matrona ditissima eccleſie dei oēs suas facultates ꝓcessit: pp qd a maxiano ꝓscriptōe dānata est. Dū aūt i exiliū duceret: rogauit marcellū: ut domū suā i ecclesiā ꝓsecraret: qd & ille adiplere curauit. Et dū ibi frequēti⁹ celebraret: maxianus hoc audiēs: domū illā siue ecclesiā fecit stabulū publicum iumētoꝝ: & eūdē epm cū custodia ad s̄uitium ajaliū deputauit: ubi post multos ānos emisit spiritū. i7. calē. febr̄. ¶ Hic fecit cemiteriū i uia salaria: &. 28. titulos cardinalat⁹ in urbe romana pp baptismū: sepulturas: & penitentiā multoꝝ ex gētilib⁹ ꝓuersoꝝ: ac pp martyꝝ reliqas tumulādas: q etiā sepult⁹ ē a ioāne pbro i eodē cemiterio priscille uia salaria: & cessauit epatus dies. 25 Postea uero religiōe xp̄iana crescēte dom⁹ catabuli i ecclesiam trāslata est: que hodie sancti marcelli nomine intitulatur.

¶ De sancto marcello episcopo. LXXXIIII

MArcellus anticyran⁹ eps insignis scitatis & doctrine fuit. Qui multa aduersus eutycetē grecū scripsit uoluia'. & maxie aduersus arrianos. Extāt & aduersus eū non leuiū auctoꝝ libri sabelliane ip̄m hereseos ipetētes. Negat ille dogmatis ei⁹ ee: & cōione iulii & athanasii rōane & alexādrine urbiū pontificū defendit se. Claruit scitate insignis tempore ꝓstantii imperatoris. Hec hieronymus libro de uiris illustribus.

¶ De scō felice episcopo & marty. LXXXV

FElix eps tubaboceñ tpe diocleti ani & maxiani ipatoꝝ martyriū passus ē. Qui anolino pīsidi pñtatus cum nomen suū nollet exprimere dicens solūmō xp̄ianū: missus est uinctus ad p̄fectū ptorii: q illū uiculis mācipauit: & post dies. i2. de carcere eductū: fecit eū catenis alligatū post impatores nauigare. Posituſq; ē i nauicula: in q̄ dieb⁹ q̄ttuor sub equoꝝ ungulis iedia maceratus iacuit. Venienſq; ieiunus nolam campanie a cognitore ciuitatis capiteplexus est. i7. calen. februarii: ibidem sepultus.

¶ De scō honorato epō arelateñ. LXXXVI

HOnorat⁹ eps arelateñ nobili ꝓsapia eiūsdē urbis oriūdus fuit: ut scribit hilari⁹: q ei in pōtificatu succesit: q gentilib⁹ pentib⁹ ꝓgenitus: in adolescētia sua motu ꝓprio baptismū petiit: & licet p̄e reluctāte paternā domū deserēs: uenātiū ei⁹ frēm seniorē ad xp̄m ꝓuertit: q ābo ad capraſiū eremitā accedētes: ab eo de rligiōe uite edocti sunt. Defuncto aūt germano suo uenantio: honorat⁹ eremū urbi arelateñ ꝓximū petiit

Ibiq; dudū in oi uite scitate pmānsit. Exēplo quoq; ꝙuersatiōis sue gēnadiū quēdā uirꝝ ef frenē & idomitū ad pnīaʒ ꝓuocauit. Demū urbis arelatēn eps scūs i scā religiōe deo ser uiēs: & salutifera predicatiōe dñicū gregem pascēs: quie uit in pace. xvii. cal. februarii.

¶ De scō honorato epō ābianē. LXXXVII.

HOnorat⁹ eps ambianē tpe alcide/berti regis frācoꝝ uir clar⁹ scita te & miracl'is floruit. Qui dū mis saʒ aliquādo celebraret: & corp⁹ xp̄i sup altare uirgis ꝓsecrasset: uidit manū siue palmā xp̄i sacrā hostiā tenē tē: & epō cōicaturo quodāmō porrigētem. Quā scūs de ipa mānu deuotissime sumēs: ab oi deiceps inqnamēto carnis illesus pmānsit. Hic angelo sibi reuelāte corpa scōꝝ fusciani & uictorici atq; gētiani reppit: & ea ꝓdecēti mausoleo collocauit. Qui & post uitam lau dabilē ad xp̄m migrauit.

¶ De scō hōrato abbate & ꝓfess. LXXXVIII

HOnorat⁹ abbas & ꝓfessor i samnii ptib⁹ claruit: q coloni cuiusdā i uilla uenātii patritii fili⁹ fuit: Hic ab ānis puerilib⁹ deo dedit⁹: etiā ab ocioso ſmōe abstinebat carnē q; ieiuniis macerabat. Sed cū die q̄dā paren tes ei⁹ ꝙuiuiū fecissent: & carnes ad prandiū parassent iuuēisq; ieiunās a carnib⁹ abstinē uellet: irris⁹ ē a pētib⁹ & discūbētib⁹ cūctis iterrogātib⁹ an uellet sibi de mōtib⁹ pisces afferri: q i loco ipō audiri poterāt ñ uideri. Post modicū aq̄ in ꝙuiuio deficiēte accessit minister ad fontē ut haurīret. Et dū aq̄ de si tula lignea: corā discūbētib⁹ effunderet: pi/scē q dinit⁹ aquam itrauerat simul effudit: q uictu uni⁹ diei honorato sufficere potuit. Propter qđ i uenerationē haberi cepit. Pro/cedēsq; i uirtutib⁹ a dño suo libertati dedi/tus i eo loco q fūdis dr̄ mōasteriū ꝓstruxit: i quo pater fere ducētoꝝ extitit monachoꝝ

¶ Dū aliqñ ex mōte q mōasterio ꝓmiet mo les ingētis saxi erupta p deuexa mōtis ueniēs toti⁹ ruinā cenobii minaret. Hoc uir dñi cer nēs: iuocato xp̄i noie signū crucis festin⁹ op posuit: eāq; in deuexi mōtis latere fixit: ubi usq; i ps locū cernētib⁹ aspicit: ut casura de sup pendere uideat. Hec greg⁹. i. dial. c. 2.

¶ De scō tityano epō. LXXXIX

ITyan⁹ eps ortus heraclea citate nobili genere: a floriano opiter/gien epo erudit⁹ ē & i pbr̄m or/dinat⁹. Quo qđē pp amorē mr̄ii epatui cedete: tityan⁹ a populo elect⁹ ē i epi scopū: q gregē dñi optime pauit ſmōib⁹ & exēplis & scitate pollēs i pace q̄uit. 17. cal. februarii. Sepultusq; ē prio in citate opiter/gien. Cui⁹ pētes ad eū uenientes & iā mortuū repientes: corp⁹ noctu furati sūt: ut in patriā deferrēt. Quos māe popul⁹ armat⁹ isecut⁹ ē ꝓ corpe redimendo. Et dū pp hoc adinuicē bellum uellēt assumere: appuit senior: q eis ꝙcordiā suadēs ꝓsuluit: ut corp⁹ solū i naui cula dimitterēt: & dine uoluntati exponerēt quo de⁹ uellet deferēdū. Quod cū feciss̄ent: dispuit senior: & nauicula p flumē liuentie iter sursuʒ ꝓtrariis undis tenēs: deuēit ad lo cū q dicit⁹ septim⁹: & ibi q̄uit. Corp⁹ autē terre đpositū dū iteꝝ de ipō hēndo multoꝝ locoꝝ icole ꝙtēderēt: ꝓsilio senioris prefati iteꝝ apparētis: dinuʒ oraculū iplorabāt. Et p⁹ ieiuniū triduanū dīna reuelatiōe uitulus cū matre uehiculo iūgit⁹: & corp⁹ suppōit⁹: & quo uellēt abire dimittūt⁹. Qui ipm ad ci uitatē ceneten deduxerūt: ibiq; substiterūt: ubi & mulier a demōio obsessa meritis sācti corporis liberat⁹. Ibiq; digno honore tumu lat⁹: quo & episcopat⁹ opitergien trāslat⁹ ē.

¶ De scō melātio epō. LXXXX

MElātius eps ut dicit socrates i hi storia triptita discipul⁹ euagrii fuit. Cui⁹ eccleſiā cū adisset hi q iussu regis hunerici epos arriānis resistētes exilio deportabāt uiderūt eū ut ul timū eccleſie mīstrū cādelas preparātē & lā pades refouētes. Quē cū interrogassent ubi eēt eps: ille ſe oñsuꝝ illis rñdit: & fatigatos ex itinere ad hospitiū suū duxit & fecit. Et post prādium se eē epm eis patefecit. Qui p pter ei⁹ hūilitatē & reuerētiā admirati dede rūt sibi fugā. At ille noluit declinare dicens q; libēter pati uolebat qđ sui similes patie/bant. Sicq; una cū ceteris uolūtariū p xp̄o subiit exiliū: ubi & post multos agōes i xp̄o dormiuit. 17. cal. februarii. huius frater fuit salomon ex negociatore mōachus effectus.

¶ De scō fausto epō. LXXXXI

FAustus eps apud regiū gallie ex lerinen abbate elect⁹ ē: uir scita te plen⁹ & dinis iugit scripturis itēt⁹. Libꝝ edidit de spūscō. Itē op⁹ egregiū đ gr̄a dei q̄ saluāur. libellū ad uersus arriāos & macedōianos ꝙspicuū. Itē & aliū aduersus eos q dicūt eē i creaturis ali qd icorporeū. Epistolā etiā ad diaconū quē dā noie grecū: q a catholica fide discedēs ad nestorii ipietatem abierat. Scripsit etiā epi/stolā aliā ad felicez ꝑfectum ꝓtorii ad dei ti morez exhortatoriā. Et alia plura q̄ nūdū se uidisse gennadius hec scribens dicit. Iōq; noiare nō audet. Anastasii primi tēporibus claruit. xvii. cal, februarii in pace pausauit.

¶ De sancto antonio abbate. LXXXXII.

ANtonius abbas cui⁹ uitā athana si⁹ scripsit nobilib⁹ & religiosis parentib⁹ egypto ortus: & deli/cate nutritus ab ānis puerilibus eccleſiā frequentabat. Et cū essʒ ānoꝝ. 18. parētib⁹ đfūctis audiēs i euāgelio Si uis pfect⁹ eē ꝛc. oib⁹ distractis facultates

ſuas paupeꝝ uiſcerib⁹ iclusit. Sororē ãt ſcis uirgib⁹ in mõaſterio ꝓmẽdãs: ipſe mõaſtico hitu aſſũpto extra citatẽ ꝓgreſſus cuidã ſeni ori ſolitario adheſit: cui⁹ doctrina & exẽplo iformat⁹: etiã ꝑ alioꝝ cellulas diſcurrebat: & a ſingulis mõachis exẽpla ſalutaria colli gebat. P⁹ hec ſolitari⁹ manere cepit: & mul tas diaboli pſecutiões ſuſtinuit: q̃s ieiuniis & oꝛonib⁹ ac uigiliis ſupauit. Et dũ ſpiritũ fornicatõis uiciſſet: diabol⁹ i ſpẽ pueri teter rimi ãte eũ ꝓſtrat⁹ appuit: ſeq; ſpiritũ forni catiõis ab eo uictũ aſſ'uit: quẽ ãtoni⁹ ſigno crucis effugauit: dicẽs ꝙ adeo turpiſſim⁹ eẽt ꝙ ipm abiñ ãpli⁹ nõ tieret: & deinde aſpiori pnia ſe afflixit: i oꝛoib⁹ ſepi⁹ ꝓnoctãs: ſemel in die p⁹ ueſpas panẽ ſolũ cũ ſale & modicũ aque deguſtãs: nõ nunq̃ duob⁹ uel trib⁹ die b⁹ ſine cibo ꝓdurãs: ſup nudã humũ cubãs carnẽ unico cilicio domãs. deiñ lõge a uilla iter ſepulchra ſe poſuit: uni ſoli notiori uici no mãdãs: ut ſtatutis dieb⁹ ſibi aliměta ďfer ret: ubi multitudo demonũ ipm uerberib⁹ adeo lacerauit: ꝙ miſter ei⁹ eũ q̃ſi mortuum ad uillã humeris aſportauit. Et cũ a cũctis ut mortu⁹ plãgeret: dormitãtib⁹ illis ãtoni⁹ fuixit'. & a miſtro ad ꝓdictũ locũ ſe iteꝝ por tari fecit. Et cũ ex dolore uulneꝝ ꝓſtrat⁹ ia ceret: aioſus ad bellũ dem ões iuitabat: qb⁹ illi i diuerſaꝝ feraꝝ formis appuerũt: & ũgui b⁹ ac cornib⁹ crudeliter lacerarũt. & dũ xp̃s iuocaret: ſubito mirabilis ſplẽdor illuxit: & demões effugauit. cui uox de celo iſonuit: ꝙ qa uiriliꝛ dimicauerat: faceret eũ de⁹ in toto orbe noiari. Et cũ xpiani ex mſrio necabant ipſe mſres ſequebat: dolẽs ꝙ ſibi martyriu3 nõ dabat. P⁹ hec ãnoꝝ. 55. ad eremũ ſecretio rẽ acceſſit: & ibi artiorẽ adhuc uitã ducẽ ce pit: ubi argẽteũ diſcũ repiẽs admirãs: unde ibi diſc⁹ argẽte⁹ hẽret: ubi ueſtigia hoium nulla eẽnt: intellexit diaboli figmẽtũ: & ſcõ crucis ſigno diſc⁹ euanuit. Poſtmodũ igentẽ maſſã auri reppit: quã ut ignẽ effugit: & ad mõtẽ aſcẽdẽs. 20. ãnis icognit⁹ mãſit: Deiñ a multis frequentari cepit: & p̃cipue a mona chis q eremũ ꝑ diuerſa loca colebãt: qb⁹ & mõita ſalutis dabat. Et dũ ad uiſitãdos frẽs ꝓgeret: riuulũ nili crocodilis & ſpẽtib⁹ ple nũ cũ comitib⁹ tráſiuit illeſus: & rediuit ico lumis. Quadã uice i ſpũ rapt⁹ uidit mundũ laqueis plenũ: & audiuit: ꝙ ſola humilitas ipſos euaderet. Vidit aliq̃ demoné celſum corpe: q ſe dei uirtutẽ & ꝓuidẽtiã dicebat: petes a uiro ſcõ qd ſibi dõari uolebat: i quẽ ille ſputa ꝓgeminãs: ut fumũ effugauit. Alſ etiã diabol⁹ ſibi ieiunãti i figura mõachi pa nes obtulit: ſuadẽs ut ederet: ne corpe nimia abſtinẽtia tabeſcõ deficeret: quẽ uir dei dia bolũ itelligẽs: xp̃i noie iuocato mox effuga uit. Multis quoq; miraculoꝝ ſignis effulſit. Nã plurimos ab imũdis ſpiritib⁹ uexatos & uariis detẽtos lãgoꝛib⁹ liberauit. Dũ inclu ſus mõaſterio nullũ ſuſcipet: martinian⁹ q dã militũ ꝓpoſit⁹: iſtãter pulſãs ad hoſtium obſecrabat: ut filiã ei⁹ obſeſſã liberaret: qui noluit ei apire: ſed de feneſtra eidẽ loquens filie ſalutẽ ꝓmiſit. Ille uero credẽs & abiens filiã ſaluã factã iuenit. Multi etiã uexati ãte fores cenobii clauſis forib⁹ dormiẽtes pur gabãt. Et dũ ex frequẽtia populoꝝ nõ hẽret q̃tẽ: dinit⁹ admõit⁹ cũ ſaracenis ad ꝓfundio rẽ deſtũ acceſſit itinere dieꝝ triũ: & hitare cepit in cãpo modico ſibi a deo demõſtrato paucis palmaꝝ arboꝛib⁹ ꝓſto: ubi ad radi ces mõtis fõs lipiſſimus labebat: ubi de pal maꝝ fructib⁹ & panib⁹ ſibi aliq̃ a ſaracenis delatis ueſcebat. Volẽs autẽ3 labori deferẽ tiũ ꝓcere ſarculo ſibi apportato terrã colu it: & triticũ ſemiauit: ſicq; de labore manuũ uictũ ducebat. Ibi etia3 plantauit olera ꝓp aduẽtãtiũ recreationẽ. Preterea etiã de palmaꝝ foliis manib⁹ opabat. Elapſis ãnis plu rib⁹ uict⁹ a frib⁹ uenit monachos uiſitare: q b⁹ dũ aq̃ in uia defeciſſet: & tã ipſi q̃ eoꝝ ca mel⁹ qui ſarcinas baiulabat ſiti ꝑclitarẽt: oꝛonẽ fudit: & fõs i deſto erupit: cũctoſq; re fecit: ueniẽſq; ad mõachos: ut pr̃ cũctoꝝ ſu ſcipiẽt: & uidẽs ſororẽ iã uetulã aliaꝝ magi ſtrã letat. Iteꝝq; ad mõtẽ rediit: ubi ſolitam uitã ducebat: & frẽs ad ſe uenientes ſmõib⁹ edificabat: & languẽtes ſanabat. Frõto pala tin⁹ a demõio obſeſſus ad ipm ꝑ liberatiõe acceſſit: quẽ remiſit dicens: ꝙ ubi terrã egy pti calcaret ſalu⁹ eẽt: qđ & factũ ẽ. Virginẽ tripolitanã plurib⁹ grauib⁹ morbis detẽtaꝫ ad mõachoꝝ iſtãtiã etiã abũtẽ oꝛoe ſanauit. Pri⁹ tñ oẽs ei⁹ iſirmitates ſibi a dño reuela tas ſrib⁹ declarauit. Aliã quoq; uirginẽ lao dicie reſidentẽ: dolorẽ ſtomachi ualidũ pati entem ad p̃ces archelai comitis lõge poſit⁹ oꝛone curauit: comes quoq; reuerſus uirgi nem ſanatã iuenit. Nauigãs cũ qbuſdã frib⁹ dixit ſe ſetorẽ peſſimũ ſenſiſſe: & nũciauit de monẽ nauẽ igreſſũ eẽ. Et ſubito qdã ex nau tis uexat⁹ a demõio ꝓſiliit: quẽ mox antoni⁹ liberauit. Aliũ inſup nobilẽ demoniacũ ſibi adductũ: q ſurẽs uix poterat ďtineri: dũ ſcõ abbati. maxillã ꝑcuſiſſet: ſigno crucis edito ab imundo ſpũ eripuit: & demonem i deſto alligauit. Dũ aliq̃ ab ãgelis i aere leuaret: adſunt demões ei⁹ tranſitũ ꝓhibẽtes & pecca ta ei⁹ ab exordio obiiciẽtes: quos ãgeli ďdar guunt: & peccata oia illa dimiſſa excipiunt: ſed ſiqd ꝓtra eũ hñt: poſtq̃ mõach⁹ fact⁹ eſt ut ea edicãt iponũt: & cũ i hoc defeciſſent: li ber antoni⁹ i ethera tollit': & liber deponit'. Huic etiã aliq̃ diabol⁹ i tanta ꝑceritate ap paruit: ꝙ celũ capite ꝓtingebat: & iterroga tus qs eẽt: dixit ſe eſſe ſathan: q multũ a mo nachis ipugnabat: & a xp̃ianis maledicebat addens ꝙ iam ad nihilũ eẽt redact⁹: poſtq̃ i

cunctis ptib⁹ regnabat xp̃us. ¶ Alias etiam uocat⁹ ut exiret & uideret: uidit demonē lō-gū usq; ad nubes attingēte: q quosdā pēnatos ad celū uolare cupientes cxtēsis mānibus ꝓhibebat: quosdā uero retinere neqbat. Et ītellexit illū fore aiaꝝ ascensū & demōis ꝓhibitionē: aliqb⁹ resistentē: qbusdam aūt obsistere nō ualētē. ¶ Sacerdotes & clericos uenerabiliter tractabat: & ab eis bñdici humiliter iplorabat. Et cū litteras ignoraret: etiaꝫ philosophos & hereticos scripturaꝝ allegatiōe & rōnib⁹ ꝙicebat: unde aliqñ alexādriam ueniēs ꝫmonēq; publice faciēs arrianos ibi astātes mirabiliter ꝙfutauit: & multa miracula fecit. Rediēsq; i porta citatis puellā ab imūdo spū exoluit. ¶ Quidā gētiles philosophi eū adeūtes ut sibi illuderēt: auditis ei⁹ ꝫmonib⁹ edificati sūt & ad xp̃m ꝙuersi. Ab ipatore ꝙstātino sepi⁹ p lras uisitat⁹: eidē epl̃am exhortatoriā remisit: ꝙfortās eum i xp̃iana religiōe: & monēs ne i terrena ꝙsideret potestate. Ecclesie quoq; psecutionē futurā arrianoꝝ infestatiōe pcognouit: & frib⁹ lachrymādo pdixit. ¶ Duci cuidā noie balachio arriano ecclesiā infestāti: adeo ut monachos & uirgines publice nudatos uirgis cederet: epistolā misit: eum de ipietate redarguēs: & irā dei supuenturā ꝙminās. Qui epistolā legēs irrisit & nūcios uerberauit. Sed post dies. v. equo insidēs ad terram deiicit̄: & morsib⁹ ac ungulis ꝙpssus: post triduū desiciens sepelit̄. ¶ Tandem iuxta morē suū ad uisitandos frēs: q i interitori mōte latebant adiit: eisq; obitū suū longe ante pdixit: ac in dño ꝙfortauit. Et ad cellā regressus p⁹ dies modicos egrotare cepit: duosq; mōachos: q sibi annis. xv. fuerant: accersuit mōitisq; salutarib⁹ eis traditis iter eoꝝ man⁹ cum esset ānoꝝ. ios. i deo feliciter obdormiuit. i6. cal. februarii. Cui⁹ corp⁹ i eodē eremo pfati duo discipuli sepelierūt: & nemini locū sepulture unq̄ reuelare uoluerunt: eo q sic ipe illos moriēs adiurauit: qa etiā decedēs miraculorū famā recusauit. ¶ Hic ad diuersa egypti mōasteria. 7. scripsit epistolas apostolici sēsus ꝫmōisq; refertas q̄ i liguā grecā postmodū trāslate sūt: ut dicit hieronym⁹ de uiris illustrib⁹. ¶ De sanctis speusippo heleusippo & meleusippo martyrib⁹. LXXXXIII

SPeusipp⁹ heleusipp⁹ & meleusipp⁹ existētes ānoꝝ. 25. cū auia sua leonilla & sorore illi⁹ ionilla i ciuitate lingonieñ sub aureliano i patore martyriū passi sūt. Nam cū pdicti frēs cum iam dicta eoꝝ auia: a scō benigno presbytero uerbū dñi pcepissēt & baptizati eēnt: in lingonieñ citate a quadrato pside tanq̄ xp̃iani detēti sūt. Et ad primā qdem facie fidei ꝙfessionē pugnis i facie cesi sunt. Deide ligatis pedib⁹ & manibus uerso capite i arborē suspēsi ab auia leōilla cōfortabāt. Posthec i ignē missi illesi ꝓmanentes: orātes ad dñm ut aias eoꝝ i pace suscipe ret: expirārt: uisiq; sūt āgeli cū luce multa eoꝝ aias colligētes: corpaq; eoꝝ intacta ab igne repta sūt. Quo uiso miraculo ✝ ionilla matrōa soror leonille ad xp̃m ꝙuersa est. Et cū relicto uiro & duob⁹ puulis xp̃m ꝙsite ret: a paganis tēta & capillis suspēsa é. Deide p⁹ pluria sibi illata supplicia cū ✝ leonilla sorore scoꝝ auia piter decollant̄. i6. cal. februarii. Quoꝝ oium corpa diu latētia ꝓcessu tpis iuēta sūt: & digno honore tumulata. ¶ De scō sulpicio epō. LXXXXIIII.

SVlpicius eps de citate bituricen claris ꝓtentib⁹ ort⁹: puerilib⁹ annis misericordie opibus intentus erat. Quadā nocte cū duob⁹ pueris uigilās: uidit eos a duob⁹ spiritib⁹ teterrimis de ecclesia eiici: signoq; crucis demōes effugauit. iñ multas ātiq hostis insidias ꝓpessus xp̃i gra supauit. Sed dū fama ei⁹ crebresceret: ad istantiā lotharii francoꝝ regis ab austregisillo bituricen epō i diaconum ordinat̄: deiñ i abbatē eligit̄: ac demū defuncto austregisillo i ep̃m sublimat̄: q & meruit primā aqtanie sedē. Hic multis renitens signis egros sanabat: & demōes effugabat. Die q̄dā dū ignis tectū dom⁹ ei⁹ inuasisset: signo crucis oppositō tādiu ꝙtra icēdiū stetit: donec flāmas extixit. Alias ēt cū ignis domū aliā icēderet: & mulier q̄dā ꝓ segete quā ibi iuxta reposuerat solicita eēt: signuꝫ crucis edidit ꝙtra flāmas: mādās ne illā trā sire ꝓsumerēt: & extūc ignis acsi mōs iteriect⁹ fuisset: seip̃m ꝙpescuit. Cū quedā arbor excisa sup pueꝝ aliis intentū caderet: scūs accurrit: & signo dñico arborē erectā i ptē opposita ꝙcidere ꝙpulit: sicq; pueꝝ liberauit. Latro q̄dā ut furarēt: ei⁹ prōptuariū itrauit & nocte tota circuiēs exitū mīme repire ualuit. Ad quē dū scūs mane mississet familiaꝫ: latro suspēdiū metuēs in puteū. 80. passuū se p̃cipitauit: auxiliū sulpicii nihilomin⁹ iuocādo: quē uir dñi de puteo extractū illesum reppit: ꝙūctū ad pniam recepit: sibiq; d̄ necessariis ꝓuidit. Leuita q̄dā ꝙtra ei⁹ mādatū ad domū suā pgere uolēs cecitate pcuss⁹ uñ erat tota nocte se mouere nequit: & rediēs d̄ iobediētia pniaꝫ egit. Quadā uice i ecclesia cū clericis suis pnoctās: orōi pcūbēs strepit⁹ demonū & infestatiōes tumultū plures sensit: adeo ut putaret̄ ecclesia euerti: nec ab oratiōe cessauit: dōec ois tātastica illusio euanuit. Quēdaꝫ hoieꝫ cui die scō pasche liguā pcidenti man⁹ securi adherens aruit: lachrymis & suffragiis tota nocte icūbēs mane sanatū remisit. Qui plen⁹ dieꝝ i pace quieuit i6. calen. febr̄. Sepult⁹ in biturica ciuitate. ¶ De cathedra sci petri rome. LXXXV

CAthedra ſci petri apoſtoli: qua in urbe roma primū ut ſūmus pōtifex ſedit: ſcā ē āno q̄rto claudii imperatoris: que iō cōiter ab eccleſia mīme celebrat: qa huius memoria ſub feſto alteri⁹ cathedre: q̄ petr⁹ primū antiochie ſedit recolit: ut dicet. 8. calē. martii. Nam q̄uis bti petri in urbe roma fuerit ſedes principalior: illa tñ celebri⁹ agit: qa fuit tpe prior: & honorificētia potior. Beat⁹ ergo apoſtol⁹ poſtq̄ āthiochie. 7. annis ſedit: hieruſalē uēit: & cū ſimōe mago diſceptationē hñs: eū in fugauit: & cū ip̄m romā ueniſſe ꝓpuit: eū ſecut⁹ ē: & q̄rto āno claudii romā ueniēs a fidelib⁹ reuerēter ſuſcipitur: & i cathedrali ſede ſublimat: in q̄ ſedit ānis. 25. & ſic uicariatū xp̄i i terris. 32. ānis tenuit: ad qđ tp̄s null⁹ rōanoꝝ pōtificū exin deuenit: ſicut & ei⁹ noie nemo ſe uocari p̄ſūpſit. Duos aūt pōtifices petr⁹ ſibi coadiutores ordinauit: unū itra urbē. ſ. linū: aliū extra urbē. ſ. cletū: ut dicit ioānes beleth: ipſe uero p̄dicatiōi iſiſtebat. Mōſtrat aūt uſq; ad p̄ns ei⁹ cathedra: i q̄ rome fuit primit⁹ exaltat⁹ i eccleſia uidelicet ſci petri: ubi & p ātiqs & uenerabilib⁹ reliqis ꝓſuat: & dicitur ꝙ null⁹ papa in ipſa ſede aliqū ſedere p̄ſumpſit. Celebrat aūt feſtū hui⁹ cathedre uidelicet rōane ſedis. 15. cal. febr. ut in martylogio hieronymi reperit. ¶ De ſcā priſca uirgi. & marty. XCVI

PRiſca uirgo & mr̄ paſſa ē i urbe roma ſub claudio ceſare āno. iii impii ſui: que filia fuit nobilis ciuis: q ter ꝓſulatū i urbe hūerat: quā i eccleſia reptā orāte miſtri ipatoris ceperūt & duxerunt ad claudiū: iuſſuq; ei⁹ ad tēplū apollinis ducit: ut ibi ſacrificaret: ſed dum oꝝnē fudiſſet ad dñm: ſcō terremotu corruit idolum & q̄rta ps tēpli diruta eſt: & oppreſſit multitudinē paganoꝝ cum ſacerdotib⁹ idoloꝝ. Impator uero territ⁹ fugit. Demō autem p aera clamabat: ſe expulſum de habitatiōe ſua: i q̄ p annos. 65. manſat: q ex eo die de urbe eiectus fuerat cum ſpiritibus. 93. ſibi ſubiectis. Tunc imperator iuſſit uirginē alapis cedi: que lumine de celo ſupfuſo: & uoce dominica ꝓfortata eſt. Die ſequenti iuſſit eam claudi⁹ expoliatam flagellis uerberari: & poſt hoc fuſtib⁹ mactari: que a xp̄o conſolata: facie ut ſtella ſplendens apparuit. Miſſa eſt igit in carcerem: & pīguedine adipū diſſoluta: toto corpe iuſſu ceſaris perungit: ut ſic maleficia ſoluerēt. que nocte tota cū multitudine ſcōꝝ pſallēs audiebat: ſed dū mane eā limenius impatoris ꝓſanguineus educere uellet: odore perfuſus ingreſſus carcerem repperit illam i throno ſedentē & āgeloꝝ multitudinē circunſtantem: & dū ſedē euertere uellet: circūſtantes āgeli diſpuerūt. Cū igit añ ceſarē ſtetiſſet & ip̄az ad tēplū ſacrificaturā duci feciſſet: clamabat demō: dicēs ꝙ ignis a. 4. āgelis tēpli p̄cedēs ip̄z icēdebat. Moxq; ignis de celo cecidit: & ſacerdotes cū pte gentiliū ꝓbuſſit: & idolū i fauillā redegit. Quod uidens ipator priſcā p̄fecto tradidit puniendā. Que ducta ad p̄toriū p̄fecti ūcinis ferreis attrahit & gladiis toto corpe diſcipat: deide carceri mācipat. Sed dū p̄fectus iuxta carceré eqtaret & lumē ꝓſpexiſſet: p̄ſpiciēs p feneſtram uidit uirginē i throno ſedētē: & facie ei⁹ claritate nimia refulgētē. Qui carcerem anulo ſuo ſignās. 50. milites ad cuſtodiā dimiſit. Illi uero noctu eā cū angelis pſallentē audiebant. ¶ Māe āt fcō iuſſit eā impator p̄te p̄fecto in āphitheatꝝ duci & beſtiis expōi. Et dū ſibi leo īmaniſſim⁹: q ouē quotidie comedebat: &. 4. dieb⁹ fuerat ſiñ cibo detent⁹ dimiſſus eſſet: leo curſū arripiēs ad pedes uirginis p̄cidit & plantas lingere cepit. Quē dū ceſar ad locū ſuū reduci faceret: in ꝓpriū neū ei⁹ irruit & eū p̄tin⁹ iterfecit. Tūc impator iuſſit eā in ergaſtulū rcludi: & triduo in edia macerari. Deide ip̄am eductam facieq; ſplēdentē in equuleo ſuſpēdi & ungulis latera ei⁹ radi. Statimq; brachia cum manibus carnificum dolore nimio torquebātur. Poſt hec in ignē copioſum mittit: ſed pluuia maxima cum uēto ſubito erumpēte: flāma dipgit: & ignis extinguit: uirgoq; omnino illeſa ꝓſpicit. Quod dum claudi⁹ magie deputaret: fecit capillos ipſius radi: ut ſic ei⁹ maleficia tollerētur. Poſthec in templum idoloꝝ eam incluſit & hoſtium anulo ꝓſignauit: ubi audite ſunt uoces angelice una ſecum deū laudantes. ¶ Poſt diem tertium ingreſſus impator in templū reppit priſcā i throno ſedentē uallatā agmīb⁹ angeloꝝ: & iuxta baſē colūne idolū ꝓminutū: pp qđ ira t⁹ ceſar eā foras urbē eductā p̄cepit gladio necari: que pri⁹ oꝝne fcā ad dñm ut ſuſcipere ret ſpiritū ei⁹: uoce celica ad gloriā iuitat: ſicq; decollata ē: & ꝓtinuo carnifices mortui ceciderūt. Quod dū ſcō urbis rome ep̄o nūciatum eſſet: acceſſit cū clericis: ut colligeret corp⁹ martyris: reppitq; duas aqlas corpori iſidētes: & ip̄m ne a feris tāgeret cuſtodiētes: qđ ab ep̄o collectū miliario. x. ab urbe uia oſtien ſepultū eſt: ubi & fuerat decollata. Impator uero graui langore p̄cuſſus dētib⁹ ꝓpriis carnes ſuas mordēs: poſt dies paucos miſerabiliter expirauit. Tēpore aūt eutyciani pape corpus beate priſce eidē⁹ diuinitus reuelat: & loc⁹ p uiſionē oſtendit: ubi ipſe cū clero & populo effodiēs & corp⁹ iueniēs: ip̄m ide leuauit: & ad urbē deducēs i eccleſia ſcōꝝ mr̄yꝝ aqle & priſcille uenerabil⁹ tumulauit: i loco uero ubi fuerat đ collata eccleſia a fidelib⁹ fcā ē: ei⁹ memorie

dedicata. Que passa est.xv.cal.februarii.

¶ De scis moseo & amõio mrȳ.LXXXVII

MOseus & amõi⁹ apud põtũ isulã passi sũt:q cũ eẽnt milites et xp̃s ꝓstãter ꝓfiterẽt: prio militarib⁹ cingulis exuti:deinde ad metalla dãnati sũt:post aliqđ uero tps iñ abstracti:diuersisq; supplicijs affecti.Nouissime igni traditi sũt. Sicq; mrium suum ꝓsumauerunt.is.cal.februarii:ut ait ado.

¶ De scõ deicolo abbate. LXXXVIII.

DEicol⁹ abbas discipul⁹ fuit colũbani abbatis. Quo qdẽ scõ cũ discipl'is a britãniis abscedẽte: ipe de licẽtia pr̃is eo q; debilis eẽt pedib⁹ ibidẽ remãsit:mãdato sibi p obediam ne ad mõasteriũ luxouieñ unde discessãt aliqñ r̃dieret.Recedẽte ergo magr̃o dũ discipl'is p icerta loca uagaret:& sitis eũ arida ꝓmeret:baculo terrã pcussit fonsq; ibi stati erupit:q; scũs reficiẽs usq; hodie ibi manet.Cũ ãt bubulcũ oues pascẽtẽ de loco quereret:illeq; sibi itmasset rogauit eũ ut illucusq; secũ pagraret.Dũq; pastor p pecorib⁹ dubitaret nec hẽret cui custodiẽdas dimitteret:scũs baculũ p custode i terrã fixit easq; baculo i sua fide ꝓmẽdauit.Quem bubulc⁹ usq; ad locum associauit: & reuersus oues circa baculũ acsi circa pastorẽ illesas & accubãtes iuenit. Veniẽs ergo deicol⁹ ad locũ oñsũ ecclesiã sci martini ibi poitã clausaz ꝓspexit:sz ianue ꝓpiqu⁹: p eãdẽ spõte sibi dinit⁹ reſatã itrauit:& or̃onẽ fecit. Et dũ hec crebro fierẽt:p̃sbyter ecclesie illi⁹ iuidia mot⁹hec patrono noie uersario nũciauit:de cui⁹ licẽtia cũ suis ordiauit:ut dũ monach⁹ ille p noctẽ ecclesiã itroisset: ipe eũ isecutus cũ illis occideret.Dũ igit horã cbꝛuasset:& ad sci iteritũ festiaret uẽiẽs ad ecclesiã iauas & fenestras spinis & rubis obstructas iuenit & sic itrare nõ ualens uiꝝ dei dimisit.Quod audiẽs uersari⁹: & hoc magicis artib⁹ attribuẽs:mãdauit suis ut ubicũq; mõach⁹ repiret sibi gẽitalia p̃cideret. Statiq; i ipa hora uersari⁹ i eisdẽ mẽbris sibi mirabl'r tumefactis dolere admodũ cepit.Quod uxor ei⁹ ex iniuria scõ illata ꝓtigisse recognoscẽs uiꝝ dei ad se hũiliter accersiri fecit:ut ad maritũ liberãdũ festinaret. Sz anteq̃ deicol⁹ illuc p ueniſſet uersari⁹ expirauit:ueniẽs ergo scũs itinere fessus:capã exuit eãq; radio solis p fenestrã itrãtis supiecit:ubi acsi i ptica mãsit. Deide orõe sua uersariũ suscitauit:q; oẽs suas possessiões & capellã sibi ꝓcessit: ubi dei col⁹ ꝓgregatis fr̃ib⁹ mõasteriũ ꝓstruxit.Cũ die q̃dã clotari⁹ rex circa locũ uenãdo cum suis aprũ isequeret: ap fugiẽs ecclesiã itroiuit:& añ altare ꝓstrat⁹ mãsuet⁹ pmãsit:dei colũ aspiciẽs & q̃i ei⁹ auxiliũ petẽs:qđ dum uenatores cuz rege aprũ isequẽtes uidissent admirati sũt:& scũm reuerẽtes aprũ dimiserũt.Cui etiã rex multa priuilegia ꝓcessit:& locũ p̃diis dotauit. Post hec deicol⁹ aposto loꝝ limia uisitauit:& repatriãs ac obitũ suũ p̃cognoscẽs:colũbanum sibi successorẽ monasterio đlegauit.Ipe ãt secretiorẽ petẽs ere muz p⁹ plures ãnos i pace qeuit.is.cal.feb.

¶ De trãslatiõe scẽ lucie. XCIX.

TRãslatio corpis scẽ lucie ad citatẽ uenetiaꝝ circa ãnũ dñi .1040. scã ẽ.Nã dũ rogeri⁹ ꝓstãtinopolitan⁹ ipator circa ãnũ dñi.1010. i romaia & sicilia dãnaret:maneiacẽ pricipẽ sibi dilectũ & prudẽtẽ uicariũ ad siciliã misit.Qui sagaciter ipatori rebellãs siciliã tyrãnidẽ occupauit: qđ ipator audiẽs doluit: & de ꝓsilio regie se egrotantẽ & deide mortuũ simulauit.Paupẽ quoq; defunctũ capsa iclusũ sui loco regaliter tumulari fecit. Ipe uero biẽnio latuit:ita q; uere mortu⁹ ab oib⁹ credebat̃. ¶ Post duos annos regina per solẽnes nũcios maneiacẽ de suo ꝓiugio requisiuit:q; assensuz p̃bẽs ordiatis nuptiis solẽniter ꝓstãtinopoli cũ munerib⁹ aduẽit:& corpora scãꝝ agathe & lucie secum de sicilia asportauit.Qui dũ ꝓstantinopoli uenisset ab ipatore de latibulis ꝓdeunte iterficit: & regnũ sicilie recupat̃:& corpa uirginũ ꝓstãtinopoli honorifice recõdunt̃.Post hec anno dñi.1040.dũ ueneti cũ siculis ꝓstantinopoli cepissent:corpa duaꝝ uirginũ auferẽtes cõ dixerunt adiuicẽ ut corp⁹ scẽ agathe siculi rehẽrent:& corp⁹ scẽ lucie ueneti ferẽt secũ qđ & factũ ẽ.Sicq; corp⁹ scẽ uirgis delatum uenetias:prio qdem i monasterio sci gregorii maioris plurib⁹ annis stetit:deide a duce &populo ad ecclesiã suo noi edificata trãslatum fuit:ubi usq; i p̃s iacet miraculis coruscans.Factaq; est huiusmodi translatio uidelicet de ꝓstantinopoli uenetias.xv.cal.feb.

¶ De sanctis mario martha audifax & abbacuch martyrib⁹. C.

MArius & martha uxor ei⁹: & filii sui audifax & abbacuch rõe sub claudio ipatore mrium passi sũt Hi nobilissimi & diuites de p̃sida oriũdi uenerũt romã cũ orõis:cum eẽnt xp̃iani.Et cepũt corpora scõꝝ perqrere: & xp̃ianos i carcerib⁹ uisitare ministrantes eis đ facultatib⁹ suis:corpora quoq; martyꝝ p xp̃o iterfectoꝝ reqrentes sepeliebant.Et dũ i castro transtyberim beatum qrinum i carcere uisitassent:& multoꝝ martyꝝ corpora tumulassent:uisitauerunt beatum calixtum papam cũ xp̃ianoꝝ multitudine latitantem Cũ qb⁹ duob⁹ mensib⁹ pmanserunt: multaq; sibi & ceteris xp̃ianis necessaria ꝓuiderunt: ip̃iusq; bñdictiõe ꝓcepta abierũt scõꝝ mrꝝ corpa reqrẽtes & honorifice tumulates:inter que p̃fatũ beatũ qrinũ i tyberi necatũ &

cclxii. xp̃ianos iubẽte claudio ſagittis iterfectos ꝓdigna reuerẽtia ſepelierunt. Hec claudius audiẽs ſcõs dei detineri fecit: quos ſibi pñtatos diuti⁹ exaiauit: & deiñ muſciano uicario pũiẽdos tradidit: q dũ coram ipo i telluꝛ ꝓſiſtẽtes xp̃m ꝓſtãti aio ꝓfiterẽt: oiaq; idola ut demõia execrarẽt: iuſſu muſciãi mari⁹ cũ filiis fuſtib⁹ ceſi ſũt: martha aſſiſtẽte & uiꝛ ac natos uiriliter exhortãte: deiñ i equuleo leuati canabinis funib⁹ crudeliter flagellãt: facule quoq; ignee laterib⁹ apponũt: & unguibus ferreis laniãt. Et cũ hec oia patiẽtiſſime toleraſſent: iuſſit eos uicari⁹ d' equuleo deponi: & man⁹ eoꝛ ꝑcidi: qbus ad colla ligatis p ciuitatẽ circũduci ſub uoce ꝑconia: ne deos blaſphemare ꝓſumerẽt. Martha uero oĩb⁹ iſtis aſtãs: & ſcis ſm̃õibus eos corroborãs: de ſãguie illoꝛ caput & faciẽ linie bat. Nouiſſime ãt iubẽte muſciano extra urbẽ uia cornelia miliario. i3. ad nymphas cabaſis deducti ſunt: ibiq; pariter ſub harenario decollati. Martha uero in nympha nec ata eſt. Quoꝛ corpora iteꝛ iuſſit incẽdi: ut ſepultura carerent: ſed quedã matrona noie felicitas ea ſemiuſta ex igne latenter rapuit: corp⁹ aũteꝫ marthe de puteo leuauit: & ipſa omnia in ſuo predio ſepeliuit. i4. cal. febr̃.

¶ De ſcõ baſſiano epõ. CI

BAſſian⁹ epꝰ natiõe ſyracuſan⁹ patre ſgio nat⁹: ãnoꝛ. i2. ab eodem romaꝫ miſſus ẽ gr̃a ſtudioꝛ: ubi a ſcõ gordiano ꝑſbr̃o doct⁹ ſacꝛ baptiſmũ ſuſcepit: qđ dũ pr̃ ipſi⁹ gẽtilis audiſſet: & eũ ꝛuocare diſponeret: iuuenis baſſian⁹ i eccleſia ſcĩ ioãnis euãgeliſte rome p uiſionẽ monitus rauẽnã fugit: ut p tps aliqđ latitaret: & dũ i uia poſit⁹ eẽt: cerua cũ duobus hinnulis a uenatorib⁹ iaculata ad eũ ꝓfuga uenit: & pedes lĩgere cepit: illoq; miráte uenatores ſupueniũt: & factũ uidẽtes ſubſtũt: quoꝛ unus ceruã de manib⁹ ſcĩ rapere nitit̃: ſed mox a diabolo uexat̃: quẽ ſcũs cũ liberaſſet: ceruã dimiſerũt. Veniẽs aũt rauennã apud eccleſiã ſcĩ apollinaris extra citatẽ manẽs oſoni uacabat: fama ſcitatis ꝑclarus

¶ Bithyni⁹ iudex ut re⁹ maieſtatis iuſſu p̃ſidis rauẽnatis ad decolládũ ductus eſt: q dũ baſſiani nomẽ iuocaſſet: bipẽnis tertio đ manu ſpiculatoris ꝓſiliit: & ſic innocẽs appuit & abſolut⁹ fuit. Poſt hec fact⁹ p̃ſbr̃ i eccleſia laudeñ epꝰ eligit̃ & ab oĩb⁹ approbat̃: & dũ ad epãtũ ueniret intrãs ciuitatis laudeñ ſub urbia: palyticum & mutũ ab utroq; morbo curauit: & multos leproſos mũdauit. Alias etiã pueꝛ a ſpente occiſũ ſuſcitauit: & puellã obſeſſã a demõio liberauit. Vocat⁹ mediolanũ ad beatũ ãbroſiũ egrotãte: obitũ ſuũ clericis ei⁹ ꝑdixit: & ipm defunctũ uenerabili obſeqo tumulauit. Poſt hec reuerſus ad eccleſiã ſuã miraculis & ſcitate ꝓſpicu⁹ multo tpe ſupuixit: & obitũ ſuũ ãnis plurib⁹ ꝑnũciauit: & .90. etatis ſue ãno ꝓſumat⁹ ſcitate in pace q̃uit. i4. cal. febr̃. tpe honorii & theodoſii auguſtoꝛ: ſepult⁹ ẽ i baſilica apoſtoloꝛ: quã ipſe a fundamẽtis erexerat. Tp̃is ꝓceſſu deſolata ciuitate laudeñ p ciues mediolañ & totaꝝ igne ꝓſũpta: corp⁹ ſci nunq̃ iñ potuit amoueri: q̃nimo oẽs accedẽtes ad locũ: ut mortui ſternebãt: ſicq; ibidẽ dimiſſũ ẽ: q̃ citate poſtmodũ in loco ubi nũc ẽ rõſtructa p ipatoꝛẽ federicũ: corp⁹ ſci ꝓfeſſ eodẽ delatũ ẽ: ubi & q̃eſcit miraculis ſplendens.

¶ De ſcõ põtiano martyre. CII

POntian⁹ mr̃ tpe ãtonini ipatoris i citate ſpoleti paſſus ẽ: q tent⁹ a iudice fabiano cũ ſacrificare nollet: primo uirgis grauiter ceſus donec ſãguis i terrã q̃ſi de fõte ꝓfiueret: deiñ ſup carbones accenſos ábulaꝝ ꝓpulſus illeſus p̃maſit. Poſt hoc in equuleo appẽſus ũcinis ferreis uſq; ad oſſiũ nudatio nẽ laniat⁹ in carcere miſſus ẽ. Sequẽti uero de i ãphitheatro poſit⁹ laxatis ſibi duobus leonib⁹ eiſdẽq; mãſuefactis p̃maſit intactus Iteꝛ i cuſtodia artiſſima diebus. i2. ſine ullo cibo detẽt⁹: ãgelo uero ſibi de celo miſtrãte refect⁹: iñ i nullo macerat⁹ educit̃: & plũbo liquefcõ pfũdit̃. Cũq; hec omnia tã mẽtis q̃ corpis ꝓſtãtia toleraſſet. Nouiſſime iuſſu p̃ſidis extra ciuitatẽ duct⁹ gladio aiaduerſus martyrium ꝓſumauit. Sepultus a fidelibus non longe a muro urbis ſpoletane in loco q dicitur lucianus. i4. calen. februarii.

¶ De ſcõ germanico mr̃e. CIII

GErmanic⁹ mr̃ ſub marcoantonio & lucioaurelio i ſmyrna ciuitate paſſus ẽ. i4. cal̃. febr̃. q pluribus ũpatis ſuppliciis p gratiã uirtutis dei metũ corporee fragilitatis excludens ſponte preparatã ſibi beſtiam prouocauit: cuius dentibus ꝓminutus uero pani. i. dño ieſu chriſto pro ipſo moriens meruit incorporari: ut dicitur in martylogio hieronymi.

¶ De ſcõ launomarico ab. CIIII

AUnomaric⁹ abbas carnoteñ ciuis p̃tib⁹ xp̃ianis ꝓgenit⁹ eſt: hic cũ adhuc eẽt puer: & oues patris paſceret: que ſibi uictui ſuperãt: paup̃ib⁹ errogabat: q tradit⁹ a p̃tib⁹ cuidã ſacerdoti ſacras lr̃as didicit: & ad ſacerdotii ordinẽ ꝓuẽit: deiñ adhuc iuuenis media nocte de domo pr̃na fugiẽs eremũ petiit: cũ ãt ad ipſũ occidẽdũ latrões tota nocte laboraſſent: putãtes eũ pecũias hr̃e: mane dño miraculo uiſiõe ei⁹ territi & ipſi⁹ pedib⁹ ꝓuoluti ueniã poſtularũt. Cuiusdã uiri filiũ clam dũ dũ pro eo miſſam celebraſſet erexit: & dum claues eccleſie p̃ſſent ante fores humi proſtratus oratione facta ianuas reſerauit.

¶ Poſt que dũ mãipulos meſſiuꝫ ſub tecto

de uimib⁹ scō reposuisset:& ignis segetes in uasisset signo crucis mox icēdiū sedauit .Se quēti nocte dū orādo pnoctaret:diabol⁹ sibi ter lumē extixit terq; dixit⁹ accēsum fuit. ¶Et cū discipl'os ꝓgregasset:& querc⁹ maxia ad oratoriū ꝓstruēdū excisa fuisset: que ñ apto loco ad doládū ceciderat:nec a frib⁹ adhuc paucis alio deferri poterat: oratione sua loco ꝓgruo eá transportauit. ¶Quida3 hermoald⁹ nobilis egrotás.40.solidos sibi misit ut ꝑ se oraret.Quos ille altari suppositos:dū ꝑ spiritū óes uno excepto de male acqsito cognouisset:illū solum retinuit cete roscq; remisit:& q; ex hoc de⁹ placari nō posset eidē ꝑdixit.Atq; ille mortu⁹ ē. ¶Inuitatus tandē a malardo epō carnoteñ eū uisitauit:&secū aliquo tpe ꝓmorat⁹ mꝛta sibi futura ꝑdixit.sicq; senex i pace ꝙeuit.14.ca.feb.

¶De scō fabiano papa & martyre. CV.

FAbian⁹ papa martyr natione romanus ex pr̄e fabio de regiōe celii mōtis:antherio pape in epatu successit:seditq; ánis.xiii.mēsib⁹ xi.Hic papa romáo defuncto:cū clerus & popul⁹ ꝑ alio eligēdo ꝙueniss̄et: & ipe de quodá loco cū amicis rediret: uēit iter eos rei exitū scire uolés.Et ecce colūba cādida sup caput ei⁹ de celo descēdit diccēs Rome eps coronaberis.Quod oēs mirantes eū i papā elegerūt.Hic ꝓstituit ut omni áno i cena dñi chrisma ab epo ꝓsecrarēt: & uet⁹ ꝓbureret .Hic regiões diuisit.vii.diacōib⁹ & eis.vii.subdiacones substituit:q.vii.notariis iminerēt: & gesta martyrū in itegro recolligerēt. Iste philippo ip;atori neophyto uolēti itereē uigiliis pasche:& mysteriis cōi care restitit:nec quousq; ꝓsiterēt & iter pēitentes staret itereſſe pmisit:qđ & deuot⁹ ipator fideliter adipleuit.Hic fecit ordiationes v.p mēse3 decēbris pbyteros.22. diacones 7.eps p diuersa loca nūero.xi.Cui⁹ tpe nouatian⁹ qdā pbyter eccleſie rōane ambiens epatū:& uidens fabianū electū heretic⁹ fcūs est:ꝓtra quē celebratū ē ꝙciliū in urbe rōa 40.epōꝝ.Hic enī heretic⁹ lapsis spē uēie denegabat:uñ i ꝙcilio hoc reprobato statuert ut lapsis uēia mi&icorditer ꝑmitterēt:dum mō p pnia3 reuertant̄.Hic sub pſecutiōe decii capitis obtrūcatiōe martyrio coronat⁹ ē. Et sep'⁹ i cemiterio calixti uia apia.13.cal. februarii.Et cessauit epatus dies.vii.

¶De scō sebastiano martyre. CVI.

SEbastianus martyr narboneñ genere nobilis ciuis mediolanensis diocletiāo & maxiano ip;atorib⁹ ualde dilect⁹: pricipatū prie cohortis ab eis obtinuit:eoꝝ ꝙspectui semp assistēs.Hic sapia & uirtutib⁹ p̄dit⁹ ab oib⁹ militibus ut pater amabat̄.Qui & militaré hitū ad hoc tātū ferebat:ut xpianissim⁹ ipe xpianoꝝ aias q̄s in tormētis uidebat deficere ꝑfortaret. ¶Cū aūt pclarissimi uiri marc⁹ & marcellian⁹ fr̄es gemini filii trā qllini nobilis:a btō sebastiano i fide eruditi p⁹ multa supplicia ex snia chromatii urbis pfecti decollari deberēt:si ifra dies.xxx. nō resipiscerēt.Ad eos pētes aduenit:ut ipoꝝ aios a suo ꝓposito reuocarēt.Aduenit & mater martia soluto capite resolutis crinib⁹ oñ sisq; uberib⁹ lachrymis genas ꝙsolabiliter rigabat.Adducit̄ & pater senior māib⁹ suulloꝝ:& capite aspso puluere: detectaq; canicie lamētabiles uoces emittebat.Aduenint & ꝙiuges ꝓprios paruulos offerētes:& icōpabilib⁹ gemitibus & suspiriis eiulantes.Inter hec cepunt uirorum corda mollescere. Tūc sebastian⁹ ibi assistēs:erūpens i medio: dīno repletus flamie:de ꝙtēptu uite pn̄tis & de gloria futuri regni: fmonē assumens ꝓlixam orationē ꝙtexuit:& elegáti eloqo scōꝝ aios ad amorē martyrii ꝙtēptis oīb⁹ icitauit hec aūt agebāt̄ i domo nicostrati primiscrinii:ubi marc⁹ & marcellian⁹ custodiebant̄. Cui⁹ uxor zoe noie:graui infirmitate loquelā.vi.ánis amisat:usum tñ audiendi aut sensum aī minie ꝑdiderat.Que cū oīa uerba sebastiāi audisset:pedib⁹ ei⁹ ꝓuoluta: nutib⁹ ueniā postulabat.Igit̄ martyr xp̄i orauit:ut q; os zacharie ꝓphete reſauerat līguā quoq; ei⁹ ap̄ire dignaret̄.Statiq; mulier loquendi facultate recepta fmões bti sebastiani benedicere cepit:seq; angelū dñi iuxta eum ui disse asſuit:q; imēso luīe circūdat⁹ libꝝ aptū tenebat : ubi oīa que scūs dixerat scripta erāt.Iuxta quē etiā alii.7. ágeli cādidissimi circūstabāt.Quo uiso miraculo: nicostrat⁹ uir cū uxore ꝙuersus ē una cū tranqllino & martia pētib⁹ marci & marcelliani: & a scō policarpo pbytero baptizati sūt.Marc⁹ uero & marcellianus in dño ꝙfortati martyrii gloriā ꝓoptabāt.Quos dū nicostrat⁹ uellet solutos dimittere: oīo abire noluerūt assentes se passionis calicē nullaten⁹ dimissuros. Trāqllin⁹ āt graui morbo laborās statiꝫ ut baptizat⁹ ē:sanitatē susc̄epit.Postq̄ aūt marcus & marcellian⁹ martyriū passi sūt:& mater eoꝝ ✝ martia p⁹ dies modicos i pace migrauit ad xp̄m.Chromatic⁹ pscūs graui morbo laborās a scō sebastiāo sanat⁹ ē:& ab eo dē atq; a trāqllino i fide doct⁹ una cū tyburtio filio suo:p man⁹ policarpi pbyteri sacꝝ baptismū susc̄epit:ut i passiōe tyburtii dicetur.iii.id⁹ augusti.Quib⁹ oīb⁹ p martyriū ꝙsumatis btūs sebastian⁹ latere nō potuit. Nā cū ip;ator diocletian⁹ cognouisset q̄liter dudū i xp̄ianitate latuisset:& multos tali occasiōe ad martyriū ꝓuocasset:eū ad se ꝙuocauit : & de ingratitudine quam erga deos & imperatores habuerat dure redarguit. Qui cum se christianum pro salute impe;

rii semper orare dixisset: iussit eum impera tor in medio campi ligari: & q̄si in signum a militibus sagittari: qui ita eum sagittis impleuerunt: ut quasi erinacius uideretur: & existimantes illum mortuū abierunt. Ve rum hyrene relicta castuli mater abiit no ctu: ut corpus tolleret: & inueniens ipsum adhuc uiuum ad domum suam adduxit: & curam eius egit. Qui intra paucos dies ꝓualuit: & stans sup gradus heliogabali ue nientibus impatoribus se exhibuit: eosq; de ꝓsecutione quā in xp̄ianos iiuste agebant: in crepare cepit. Quod cū diocletian⁹ mirare tur: dixit se ad hoc a xp̄o dño suscitatum: ut eisdem ueritatē fidei ꝓtestaret. Tunc impa tor iussit eum i hippodromū palatii duci: & tādiu fustib⁹ cedi: donec spiritū exhalaret. Corpusq; ipsius in cloacā ꝓiici: ne a xp̄ianis noie martyris coleret. Sāctus uero martyr apparuit lucine matrone religiose: eiq; cor pus suum reuelauit: & ut iuxta apostolorū uestigia sepeliret admōuit. Quod & illa cū seruis nocte sequēti adiplere curauit: ip̄mq; in catacumbis iuxta corpora apostolorum ut iusserat collocauit. Passus est autem cir ca ānos dñi. 287. 13. calen. februarii. ¶ Post tēporis decursū āno. ii. ludouici imperato ris: hilduinus abbas sancti dionysii sacriq; palatii archicapellanus romā misit: & a pa pa eugenio corpus sancti sebastiani obtinu it. Indeq; translatum apud urbem suessiōn in basilica sancti medardi collocauit: ut dicit sigibertus.

¶ De sancta agnete uirgine & mr̄e. CVII

AGnes uirgo & martyr sacratissi ma: cuius passionem scribit am brosius: nobilissima romanorum xiii. etatis sue āno mortē perdi dit: & uitā iuenit: corpe iuuēcu la sed animo cana: pulchra facie 13 pulchri or fide. Hec dum a scholis reuertitur: a pre fecti urbis nomine simphronii filio iuuene adamatur: cuius parentes requisiuit: & mul tis promissionibus eius coniugium postula uit. Deinde diuitias & gemmas & thesauros obtulit infinitos: que omia a uirgine ut ster cora reputata sunt. Iuuenemq; curiosa orati one licentiauit. eo ꝙ ab alio amatore preuē ta esset: quem de qnq; excellentiis cōmenda uit: que a mulieribus in sponsis plurimū re quiruntur. s. de nobilitate generis: quia lon ge illo nobilior genere & dignitate: cui⁹ ma ter uirgo est: cui⁹ pater feminam nescit. De decore pulchritudinis: qa ei⁹ pulchritudinē sol & luna mirantur. De diuitiarum abūdā tia: quia eius opes nunq̄ deficiunt: & diuitie nunq̄ decrescunt. De potentie efficacia: quia eius odore reuiuiscunt mortui: eiusq; tactu consortantur infirmi. Et de amoris excellen tia: quia eius amor est suauior & gratia ele gantior. Deinde subiecit quinq; beneficia si bi ab ipso sponso collata: Quia anulo fi dei sue eam subarauit. Multiplici uirtutum uarietate uestiuit. Passionis sue sanguine si gnauit. Vinculo amoris copulauit. Et cele stis thesauri gloria ditauit. Audiens hec in sanus iuuenis: lecto prosternitur: & ꝙ amo re egrotaret: a medicis aperitur. Cūq; pater iuuenis eadem uirgini replicaret: & illa pri oris sponsi federa uiolare nō posse diceret: cepit prefectus inquirere: quis esset sponsus ille nobilis: de cui⁹ se agnes potestate iacta ret. Cūq; didicisset: ꝙ uirgo xp̄m deum suū sponsum assereret: prefectus eam sibi presē tari fecit: & primo blandis sermonibus: de hinc terroribus pulsare cepit. Que illū blā dientem sicut & terrētem animo deridebat. Et quia nobilis erat: & uim ei prefectus in ferre non poterat: titulo sibi christianitatis obiecto: sequenti die eam sibi assisti fecit: & iterato de amore iuuenis appellauit. Et cū in sermone casso labore deficeret: alterū de duob⁹ sibi proposuit eligendum: aut si uir ginitatem elegerat: dee ueste cum uirginib⁹ imolare: aut cum meretricib⁹ publice scor tari. Que cum neutrum elegisset: dicens se cum habere angelum domini: qui eam sem per impollutam custodieret. Iussu simphro nii spoliata ad lupanar ducitur uoce preco nia: agnetē sacrilegam proclamante. Tātam autem densitatem dominus capillis ei⁹ mox crescentibus contulit: ut melius q̄ suis uesti bus uideretur induta. ¶ Ingressa autem tur pitudinis locum: angelum domini prepara tum inuenit: qui eam immenso lumine circū dedit: & stola candidissima ad mensurā eius corporis diuinitus contexta uestiuit. Tunc prefecti filius cum sodalibus ad lupanar ue nit: & uolens sibi illudere: illos prius ad eā inuitauit. Qui ingressi & immenso lumine territi: cōpuncti redierunt. Sicq; lupanar locus orationis efficitur: adeo ut quisq; mū dior exiret: q̄ ingrederetur. Iuuenis ergo la sciuus socios ut pusillanimes irridens: in trans in lumen irruit: moxq; ut eam contin gere uoluit: prefocatus a diabolo expira uit. Quem socii uidentes diutius immora ri: putabant illum obscenis operibus occu pari. Tandem ad locum accesserunt: & eum mortuum inuenientes: preforibus clamaue runt. Concurrit populus: concurrit & de flens prefectus: & quidam eam maleficam: quidam innocentem exclamabant. Prefe ctus uero causam necis filii interrogat. Cui uirgo respondit: ꝙ ille cuius uoluntatem p ficere noluit: in eum potestatem accepit: Nam & alii qui honorem deo intrantes de derant: illesi exiuerant. Cui cum prefectus

se eidem creditu⁹ diceret: si iuuenē ſuſcitaret: orauit agnes cum lachrymis et ꝓſeſtī ab angelo ſuſcitatur iuuenis : q egreſſus cepit xp̄m publice p̄dicare: & oīa idola ꝓfutare. Tunc ſeditione in populo excitata p̄ pontifices idolo⁹: prefectus hec uidēs obſtupuit eāq; dimittere uoluit: ſed proſcriptionem timens: uirginem aſpaſio uicario dereliquit: & dolens abiit q̄ ipſam liberare nō potuit. Quā uicarius i ignem copioſum iactari fecit: ſed in duas partes flāma diuiſa ſeditioſū populū ꝓburebat: & eam minime ꝓtīgebat: uirgo aute3 xp̄i ad dn̄m orauit: moxq; ignis ita extinctus fuit: ut nec quidē tepor incēdii remaneret. Aſpaſius aūt ſeditionē populi timens in gutture ei⁹ gladium mergi fecit: & ſic xp̄s ſibi ſponſam & martyrē conſecrauit. Cuius corpus xp̄iani cum p̄tibus nullam triſtitiā habentib⁹ tulerunt: illāq; in predio ſuo uia numētana ſepelierunt: uixq; a paganis in eos mittentib⁹ lapides euaſerunt. Paſſa eſt autem. xii. cal. februarii.

¶ De ſancto patroclo martyre. CVIII

PAtrocl⁹ martyr paſſus eſt apud ſenonas gallie ſub ualeriano imperatore. Qui cū de partib⁹ illis egrederet: audita fama patrocli q̄ uir nobilis aſſiduis orationib⁹ uacans: hora. xii. uix cibū capiebat: & quia xp̄m publice predicabat: fecit eum teneri & duci ad ſacrificandū. Qui cū ſacrificare cōtēneret iuſſu: impatoris ſuſtib⁹ cedit: deinde miſſis ꝓpedibus i cruribus ipſius & catenis in manib⁹ uinctus triduo carceri patroclus mancipat. Sed cū in chriſti cōfeſſione ꝓſtanter p̄ſeueraret: iuſſit eū aurelianus iuxta flumē ſequana duci: ibiq; gladio cap̄ eius abſcidi. Duct⁹ ergo ad locum: oratiōe premiſſa: lumia eum tenentium obſcurata ſunt: ipſe uero flumē trāſiuit: aqua uix ad genua p̄tingente. Quod dum qdā illoq; diuīe uirtuti: quidā magice arti aſcriberent: flumē & ipſi tranſierunt: & dū ſcūm requireret a muliere gentile eiſdem orās oſtendit. Sicq; caput ipſius amputat. xii. cal. februarii. Cui⁹ corpus a uiris fidelibus p̄ſecutiōe ſedata in ciuitate ſenoñ ſepultum iacet.

¶ De ſcō publio epō & martyre. CIX.

PVblius ep̄s athenieñ & martyr glorioſus fuit. Hic humana & diuina ſapientia clarus: ſecundus poſt dionyſium ariopagitam ad modum effulſit. Eccleſiāq; athenienſium nobiliter rexit: & preclarus uirtutibus ac doctrina prefulgens ob chriſti fidē martyrio coronatur. xii. calend. februarii. hec ado.

¶ De ſanctis fructuoſo epiſcopo & ſociis martyribus. CX.

FRuctuoſus ep̄s auguri⁹ & euloḡius diaconi & martyres: tempore galieni impatoris martyrium paſſi ſunt apud terragonā hiſpanie ciuitatē. Qui primo in carcerem truſi: dieb⁹ plurib⁹ afflicti ſunt. Deide educti: pro xp̄i ꝓfeſſione flāmis iiecti: uinculis quibus alligati fuerant exuſtis manibus in modū crucis expanſis: orantes ut urerent obtinuerūt. Et mox qdā ex fratrib⁹: & filia preſidis que aſtabat: uiderunt ſcō⁹ aīas celum ꝓſcendere coronatas. Qui paſſi ſunt. xii cal. ianuarii: ut dicit ado i martylogio ſuo.

¶ De ſcō uincētio leuita & martyre. CXI.

VIncentius leuita & martyr genere hiſpanus de ciuitate ceſarauguſtana: patre eutityo: agreſtis olim nobiliſſimi & conſulis filio matre enola ꝓgenitus eſt. Qui a pueritia ſacris litteris eruditus erat: & ſub ualerio ceſarauguſtañ ep̄o moribus & ſcia clarebat. A quo & adhuc iuuenis archidiaconus ei⁹ ordinatur. Cui ep̄s qa impeditioris lingue fuerat: predicandū uices ſuas cōmiſerat: ipſe uero orationi uacabat. Tēpore igit̄ diocletiani & maximiani ipatoꝝ: cū dacianus hiſpaniaꝝ preſes neq̄ſſimus ciuitatē ceſarauguſtanā eſſet ingreſſus: ut xp̄ianos ad ſacrificia tormentis ꝓpelleret: & uincētii laudabilē famam audiret: fecit eū una cum ep̄o ualerio in carcere detineri. Deinde pergens ualentiā catenis uinctos in collo & manibus poſt ſe trahi: ipſoſq; ibidem cuſtodie duriſſime mancipari & fame ac ſopia dieb⁹ plurimis macerari. Quos poſtmodū ſibi p̄ſentates cū in nullo ꝓfecciſſet afflictos: cuſtodes redarguebat: putans q̄ ipſos in ergaſtulo refouiſſent. Et iratus ualeriu⁹ interrogauit: cur ꝓtra precepta principum agere p̄ſumpſiſſet. Qui cū lingue rudis & iperitus quaſi ſub murmure reſponderet: uincentius ab ep̄o licētiā petiit reſpōdēdi. Qua obtēta libera & ꝓſtātiſſima uoce deos gētiū demonia eſſe aſſ̄uit: & xp̄m dn̄m ſe nunq̄ abnegaturos expreſſit. Tūc preſes irat⁹ ep̄m i exiliū miſit: ubi & poſt tp̄s i pace q̄uieuit: uincentiū uero uti rebellem & iuuenē temerarium grauiſſimis tormentis cruciari mādauit Et prīo qdem illū fecit i equuleo leuari: & mēbris diſtēdi totoq; corpe diſſipari. Interrogās eū ubi nā corp⁹ ſuū miſabile cerneret. Qui cū ſubridēdo diceret: hoc ſemp optaſſe: & p̄ſidē ſuis uotis optīe ꝓcordare. Ira t⁹ dacian⁹ tortores flagellabat: eo q̄ ipm in torquēdo deficiebāt: ſtridore dētiū fremēs: ac q̄ſi ſe magis q̄ dei mīe3 torqueri nutib⁹ oñdēs. Carnifices uero pecties & ūgulas ferreas uſq; ad ītima coſtaꝝ fixerūt. Ita ut ḋ toto corpe ſāguis effueret: & ſolutis ꝓpagib⁹

uiscera interna paterent: & cū ministri lassi deficerēt: ipse iā inuict⁹ in oībus appebat. ¶ Post hec iubente pside equuleo deponit: & ad ignis patibulū ducit: q moras carnifi cum arguebat: & ad penā alacriter ꝓpabat. Craticulā igit candentem ultro ascendēs: ibidem assat: exurit: & cremat: mēbrisq; oi bus uncinis ferreis infigitur: flāma sanguine aspgitur: uulnera uulneribus instaurantur: sal insup in igne mittit: ut i corp⁹ uulneratū insiliens: stridentib⁹ flāmis crudelius cōbu rat. Iāq; nō ad artus sed ad nudata uiscera tela iaciunt: ipseq; fibre de eius corpe extra labunt. Inter hec manet imotus: & erectis i celum oculis dñm pcabat. Cūq; hec dacia no nunciata fuissent: iussit eū in carcere teter rimo recludi: & ibi testas acutissimas ꝓgeri: pedesq; eius i ligno ꝓfigi: & extensum super testas relinq. Que cū adimpleta fuissent: pe na mutat i gloriā: nam tenebre carceris di uina supfusa luce fugant: testaq; asperitas in floꝝ suauitatem mutatur: pedes soluunt: & martyr dñi angeloꝝ dulci modulatione cō solatur. Que custodes p rimas aspicientes cō uersi sunt. Quidā uero hec psidi nunciarūt: at ille se uictū reputans: iussit martyrem ad lectū transferri: & mollib⁹ stramentis foue ri: reputās eū magis glorioſum facere: si de ficeret in tormentis. Cū ergo i lectulo pau lulum qeuisset: orās emisit spiritum. Quod audiens dacianus doluit: & quem nō ualuit uincere uiuū: putauit uicere uel defunctū. Iussit igit corp⁹ in cāpum deduci: & auibus ac feris deuorandū exponi. Statimq; coru⁹ ingluuie dedit⁹ corp⁹ custodiens: alias aues se maiores ipetu alaꝝ abegit: & lupū morsi bus & clamorib⁹ effugauit. Et i aspectu sa cri corpis fixus cernit: utpote q ibi angelo rum custodiā mirabat. Tunc iussu presidis hoc audientis: igens mola corpi alligatur: & i pelag⁹ piicit: ut salte piscibus in pastu⁊ daret. Sed anteq̄ naute qui corp⁹ i mare de merserant ad litt⁹ pueniret: cadauer solu tum i littus a fluctib⁹ deductū est. Quod a quadā matrona uidua ipso reuelante reptū est: & ab ipsa una cū qbusdam fidelibus in modica basilica sepultū. Cessante uero pse cutione corp⁹ ad ciuitatem ualentiam dedu cit: & iuxta muros honorificenti⁹ tumulat: Passus est aūt xp̄i martyr. xi. cal. februarii.

¶ De sanctis uincentio & orontio martyri bus. CXII

Vincenti⁹ & orōtius martyres pas i sunt apud hispaniam tempore diocletiani & maximiani impato um sub rufino pside hispaniaꝝ. Qui feruore fidei accensi se spōte iudici offe rentes: & xp̄m magnanimiter confitentes iussu presidis capitali sentētia puniunt: quorum corpa uictor qdam leuita: qui eos hospitio suscepat sepeliuit: ꝓpter qd & ipse a iudice tentus brachiis sibi a cubitis pcisis in eode⁊ loco ubi & illi passi fuerāt decollari iubet. Quod uidens pater uictoris: qa ipse xp̄ian⁹ erat: fugā arripuit: sed a cōiuge aqlina noie hortatus rediens una cū filio capite cesus ē. Hoꝝ omniū corpa pōtius eps dina reuelati one cōmonitus: plaustro iposita ad loca pri stina italie deferebat: donec iuxta ciuitatem hebreduneñ puenerunt: ubi bub⁹ se figenti bus: nulloq; mō inde ultra abire ualentibus corpa martyꝝ sepulta sunt: diuina cognita uoluntate. Hoꝝ natale recolitur. ii. calen. fe bruarii: ut dicit ado.

¶ De scō anastasio mōe & sociis. CXIII

Anastasius monach⁹ & martyr octauo heraclii ipatoris anno sub psecutiōe cosroe regis iniq per saꝝ martyriū passus est. Hic na tione ꝓsa de regiōe razeth fundo rasuū: uocabat magundath filius bau maxi mi magi: & ipse magicis ab annis iuuenilib⁹ erudit⁹ milesq; strenuus fuit i regia ciuitate persaꝝ. Postq̄ uero terra scā a cosroe rege occupata est: & crux dñica capta: ipse cum xp̄ianis captiuis ductis i pside quersatus: & ab eisdē in fide xp̄i doctus est: moxq; amore baptismatis iflāmatus relicta militia & ma gicaꝝ artium libris exustis: uenit in ptes o rientis. Et apud malleatorē quendam chri stianum āno itegro māsit: & arte suā optīe didicit. A quo de mysteriis fidei plenius ifor matus hierosolymam uenit: & a quodā mo desto presbytero baptisma suscepit. Et post hoc apud heliam p̄sbyteꝝ octo diebus de guit: a quo etiam in amore xp̄i ꝓfortatus ex tit. Deinde in monasterio quod q̄ttuor mi libus a hierosolyma distat: sub abbate iusti no monasticū habitum sumpsit: in quo du dum laudabiliter uixit. Post que martyrii desiderio fragrans: diuina uisiōe cōmonet: ut loca sacra uisitet: & sic ad passionē opta tam pueniet. De licentia igitur sui abbatis abiit diospolim: deinde cesaream palestine: deinde sacris locis lustratis calcedoniā ue nit: ubi dum quosdam magos repertos ar gueret: & interrogatus cuius esset secte: se christicolam respondisset: tentus est a bar bazana iudice imperatoris cosroe: & uincu lis ferreis astrictus per dies plurimos: dein de grauissime cesus: in castello quodam ar tissime custodie mancipatur: ubi angelica uisitatione cum splendore nimio consorta tur. Que cum imperatori relata fuissent: ipsumq; olim suum militem recoluisset: mandauit illum sibi in persidam uiculis fer reis constrictum destinari. Quem cum sibi p̄sentatū & iterrogatū xp̄ianissimū reppisset

in' predio bethſalces ipſum magno catenaꝝ pondere preſſum duriſſimo carceri mãcipa ri iuſſit:& inedia diebus quindeci macerari. Poſthec eductuꝫ iteꝝq; interrogatũ & i xpi ſide ꝓſtantiſſime ꝓſiſtẽtem: ab uno brachio p duas horas ſuſpendi fecit:& poſthec iterũ flagellari. Nouiſſime cũ ſexaginta xp̃ianis q cum eo de ceſarea uenerant & ab eodẽ rege detenti fuerant:extra uillam bethſalces fecit educi:ipſoſq; omnes ut ex hoc terreret:ſpe ctãte xp̃i martyre reſtib' prefocari. Qui dũ oĩum nece cõſpecta cõſtantior uideret: om nium ultim' & ipſe iuſſu imꝑatoris prefoca tus:& deinde decollat' eſt. Cuius corpus a quodã xp̃iano tribuno magno precio redẽ ptum a ꝓſis ab alioꝝ martyꝝ corpib' ſegre gatur:& ab eodẽ noctu arreptũ ad monaſte riũ ſci ſergii martyris: qđ uno miliario a ca ſtello diſtat:clande ſtine ducit: & ibidẽ ho norifice tumulat. Nũc autẽ dicitur eſſe i ec cleſia ſcẽ trinitatis de uenetiis:quod ab inco lis ipſius urbis de ꝓſtantinopoli illuc aſſeri tur fuiſſe tranſlatũ. Qui paſſus eſt. xi. calen. februarii.

¶ De ſancto anaſtaſio mona cho & confeſſo re. CXIIII.

ANaſtaſius cõfeſſor & monachus: romane eccleſie notari' fuit. Qui ſoli deo ſeruire deſiderans: offi cium reliqt: & in monaſterio qđ dicit' ſuppentona iuxta nepeſinã urbem poſitũ monachus fact': i ſcis actib' uitam duxit: eiq; poſt tẽp' monaſterio ſoler ti cuſtodia prefuit. Quadã uero nocte de ru pe que cenobio i mõte preemiet facta uox i ſonuit: que anaſtaſium primo inde. vii. frẽs alios nominatim ut uenirẽt uocauit. Paruo deinde momento uox ſiluit:& poſthec octa uũ frem iterum euocauit: que quidẽ uoces ab omnib' fratribus audite ſunt. Intra pau cos igit' dies prius anaſtaſius abbas deinde ceteri eo ordine ex carne educti ſũt: quo de rupis uertice uocati fuerunt:frater uero ille ad quem uocandũ uox aliquantuluꝫ ſiluit: morientibus aliis paucis diebus ſupuixit:& tunc ipſe etiam uitam finiuit. Sed mira res contigit:quia duꝫ anaſtaſius migraret a cor pore:erat quidam frater qui ſup eum uiue re nolens:prouolutus eius pedibus cum la chrymis illum adiurauit: ut p eum ad quẽ ibat taliter ageret ne. vii. dies in mundo ei dem ſuperuiueret. Ante uero ſeptimum diẽ etiam ipſe defunct' eſt: qui tamẽ illa nocte inter ceteros uocatus nõ fuerat:ut ex hoc a perte clareſceret:quia eius obitum: ſola ſci anaſtaſii interceſſio obtinere potuiſſet. Hec gregorius primo dialogo cap. viii.

¶ Explicit liber ſecundus.

¶ Incipiunt capitula Libri tertii.

De ſeptuageſima i.
De ſancto adã hũani generis patre ii.
De ſancta eua matre iii.
De ſancto abel iiii.
De ſancto ſeth v.
De ſancto enos vi.
De ſancto cainan vii.
De ſancto malalehel viii.
De ſancto iared viiii.
De ſancto enoch x.
De ſancto mathuſalem xi.
De ſancto lamech xii.
De ſcã emerẽtiana uirgine & mr̃e xiii.
De ſcõ parmena diacono & mr̃e xiiii.
De ſancto aſcla martyre xv
De ſcis ſeueriano & aqla martyr. xvi.
De ſcõ timotheo diſcipulo xvii.
De ſcis babila & ſociis martyrib' xviii.
De ſanctis mardonio & muſone & ſociis martyribus xviiii.
De cõuerſione ſci pauli apoſtoli xx.
De ſcõ anania diſcipulo xxi.
De ſcõ ꝓiecto eꝑo & martyre xxii.
De ſcõ ſeueriano epiſcopo xxiii.
De ſcõ policarpo eꝑo & martyre xxiiii
De ſcis theogene & ſociis mr̃ibus xxv.
De ſcõ iona propheta xxvi.
De ſcõ ioãne chryſoſtomo eꝑo xxvii.
De ſcõ ioanne preſbytero xxviii.
De ſcã paula uidua xxviiii.
De ſcõ paulo papa & cõfeſſore xxx.
De ſcõ adiuto abbate xxxi.
De ſcõ mauro abbate xxxii.
De ſcã agnete ſecunda xxxiii.
De ſcã conſtantia uirgine xxxiiii.
De ſcõ iuliano epiſcopo xxxv.
De ſcõ iuliano ꝓfeſſore fratre iulii xxxvi.
De ſcõ iuliano ſabba confeſſore xxxvii.
De ſcõ iuliano confeſſore xxxviii.
De ſcis leoncio & ſociis martyrib' xxxix.
De ſcis papia & mauro martyrib' xl.
De ſcis flauiano & ſociis mr̃ibus xli.
De ſcõ ſabiano martyre xlii.
De ſcõ cyrillo eꝑo alexandrino xliii.
De ſcõ cyrillo eꝑo hieroſolymitão xliiii.
De ſexageſima xlv.
De ſancto noe patre xlvi.
De ſancto ſem xlvii.
De ſancto arphaſath xlviii.
De ſancto ſale xlviiii.
De ſancto heber l.
De ſancto faleth li.
De ſancto reu lii.
De ſancto ſaruch liii.
De ſancto nachor liiii.
De ſancto thare lv.
De ſancto aram lvi.

De ſcō geminiano eꝑo lvii
De ſcō mattheo eꝑo lviii
De ſcā bathylde regina lix
De ſcō hippolyto martyre lx
De tranſlatiōe copis ſcī marci lxi
De ſcō metrano martyre lxii
De ſcis cyro & ioāne martyribus lxiii
De ſcō ignatio eꝑo & martyre lxiiii
De ſcō ſeuero epiſcopo lxv
De ſcō ſeuero preſbytero & marty. lxvi
De ſcō ſeuero ꝑſbr̄o & ꝓfeſſore lxvii
De ſcō pionio martyre lxviii
De ſcā brigida uirgine lxix
De ſcō effron diacono lxx
De ſcō paulo eꝑo lxxi
De purificatiōe ſcē marie uirginis lxxii
De ſcō cornelio centurione eꝑo lxxiii
De ſcō aproniano martrye lxxiiii
De ſcis ſeptē mulierib⁹ martyrib⁹ lxxv
De ſcō blaſio eꝑo & martyre lxxvi
De ſcō ioāne elemoſynario eꝑo lxxvii
De ſcō gaudentio eꝑo lxxviii
De ſcis celerino & ſociis martyrib⁹ lxxix
De ſcō ſene ſymeone propheta lxxx
De ſcis phyllea & phylloronio & ſociis martyribus lxxxi
De ſcis aquilino & ſociis marty. lxxxii
De ſcō giliberto confeſſore lxxxiii
De ſcā agatha uirgine & martyre lxxxiiii
De ſcō ingenuino eꝑo lxxxv
De ſcō adiuto epiſcopo lxxxvi
De quinquageſima lxxxvii
De ſcō abraham patriarcha lxxxviii
De ſcā ſara lxxxix
De ſcō melchiſedech rege xc
De ſcō loth xci
De ſcō iſaac pr̄iarcha xcii
De ſcā rebeccha xciii
De ſcō iacob ſiue iſrael pr̄iarcha xciiii
De ſcā rachel xcv
De ſcis .xii. pr̄iarchis filiis iacob xcvi
De ſcō ioſeph patriarcha xcvii
De ſcis effraim & manaſſe xcviii
De ſcō uedaſto eꝑo xcix
De ſcō amando eꝑo c
De ſcā dorothea uirgine & martyre ci
De ſcā dorothea uirgine cii
De ſancto moyſe abbate ciii
De ſcō moyſe abbate eꝑo ſaracenor⁹ ciiii
De ſcō augulio eꝑo & martyre cv
De ſcā coiuta uirgine & martyre cvi
De ſcā apollonia uirgine & marty. cvii
De ſancto auſberto eꝑo cviii
De ſancto amonio abbate cix
De ſancta ſcholaſtica uirgine cx
De ſcā ſothera uirgine & martyre cxi
De ſancta auſtreberta uirgine cxii
De ſancta euphroſyna uirgine cxiii
De ſcis ſaturnino & ſociis mr̄ibus cxiiii
De ſancto ſeuerino ꝓfeſſore cxv
De ſcō iuliano hoſpitatore ꝓfeſſor cxvi
De quadrageſima cxvii
De ſancto agabo propheta cxviii
De ſcis fuſca uirgi. & maura mart. cxix
De ſancto ſtephano abbate cxx
De ſancto ſtephano alio abbate cxxi
De ſancto ualētino eꝑo & martyre ccxxii
De ſācto ualētino ꝑſbr̄o & mr̄e cxxiii
De ſanctis baſſo & antonino & ſociis martyribus cxxiiii
De ſancto ſiſinnio eꝑo cxxv
De ſancto cratone martyre cxxvi
De ſcis fauſtino & iouita mr̄ibus cxxvii
De ſancto fauſto monacho & ꝓfeſſo. cxxviii
De ieiuniis q̄ttuor temporum cxxix
De ſancto oneſimo diſcipulo cxxxx
De ſancta iuliana uirgine & mar. cxxxi
De ſcō polocronio eꝑo & martyre cxxxii
De ſancto ſauino eꝑo cxxxii
De ſanctis maxio & claudio & ſociis martyribus cxxxiiii
De ſācto ſymeone eꝑo & martyre cxxxv
De ſācto gabino ꝑſbr̄o & mr̄e cxxxvi
De ſcis inumeralib⁹ martyribus cxxxvii
De ſcis ſeptuaginta nouē mr̄ib⁹ cxxxviii
De ſancto ſymmacho papa cxxxix
De cathedra ſancti petri apoſtoli cxl
De ſancto papia eꝑo cxli
De ſancto ariſtione diſcipulo cxlii
De ſancto abilio eꝑo cxliii
De ſancto policarpo ꝑſbytero cxliiii
De ſcō gerardo eꝑo & martyre cxlv
De ſancto gerardo eꝑo & ꝓfeſſore cxlvi
De ſancto ſereno martyre cxlvii
De ſancto ſereno abbate cxviii
De ſancto matthia apoſtolo cxlix
De ſcis ſeptuagintaduob⁹ mr̄ibus cl
De ſanctis uictorino & uictore & ſociis martyribus cli
De ſancto neſtore eꝑo & martyre clii
De ſancto alexandro eꝑo cliii
De ſanctis iuliano & eius miniſtro martyribus cliiii
De ſancto leandro eꝑo clv
Da ſancto ioanne monacho & ꝓfeſſ. clvi
De ſancto ioanne abbate clvii
De ſancto ioanne alio abbate clviii
De ſcō ioanne uiro dei ꝓffore clix
De ſancto romano abbate clx
De trāſlatiōe ſancti auguſtini clxi
De ſanctis .cclxii. martyribus clxii
De ſancto herculano eꝑo & mr̄e clxiii
De ſancto albino eꝑo clxiiii
De ſancto donato martyre clxv
De ſāctis pluribus martyribus clxvi
De ſanctis .cccc. martyribus clxvii
De ſcis pluribus eꝑis martyribus clxvii
De ſcis iouino & baſileo mr̄ibus clxix

De ſancto guilermo p̄ſbytero clxx
De ſcis marino & aſterio mr̄ib⁹ clxxi
De ſcis emitrerio & chelidõio mr̄. clxxii
De ſcõ lucio papa & martyre clxxiii
De ſcis caio & ſociis martyrib⁹ clxxiiii
De ſcis nõgentis martyribus clxxv
De ſcõ phoca martyre clxxvi
De ſcõ theophilo turris ſtratoneñ epiſcopo clxxvii
De ſancto theophilo alexandrino epiſcopo clxxviii
De ſcõ martiano mr̄e & ep̄o clxxix
De ſcis uictore & uictorio mr̄ib⁹ clxxx
De ſcõ thoma de aq̃no ꝓfeſſore clxxxi
De ſanctis ꝑpetua & felicitate & ſociis martyribus clxxxii
De ſcis philemone & apollonio & ſociis martyribus clxxxiii
De ſcõ pontio diacono & mr̄e clxxxiiii
De ſcis q̄draginta martyribus clxxxv
De ſcõ gregorio emẽſeno ep̄o clxxxvi
De ſancto paciano epiſcopo clxxxvii
De ſcis alexandro & caio mar̄ib⁹ clxxxviii
De ſcõ anatholio ep̄o clxxxix
De ſancto attalo abbate clxxxx
De ſcis hirado & ſociis mar̄ib⁹ clxxxxi
De ſcõ gregorio papa & doctore clxxxxii
De ſcõ petro diacono & ꝓfeſſore clxxxxiii
De ſancto petro martyre clxxxxiiii
De ſancto paulo epiſcopo clxxxxv
De ſcis egduno p̄ſbytero & ſociis martyribus clxxxxvi
De ſcã euphraſia uirgine cxcvii
De ſanctis macedonio preſbytero & ſociis martyribus cxcviii
De ſcis q̄draginta nouẽ mr̄ibus clxxxxix
De ſcõ petro abbate clareualleſe cc
De ſancto longino martyre cci
De ſancta matrona martyre ccii
De ſcis hilaro ep̄o & taciano mr̄. cciii
De ſancto patricio ep̄o cciiii
De ſcã gertrude uirgine ccv
De ſcõ alexãdro epiſcopo & mr̄e ccvi
De ſancto ioãne abbate ccvii
De ſancto calocero martyre ccviii
De ſancto ioſeph ſponſo domine noſtre ccviiii
De ſcõ theodoro heracleeñ ep̄o ccx
De ſcõ archypo diſcipulo ccxi
De ſcõ cudberto epiſcopo ccxii
De ſcõ uulphranio epiſcopo ccxiii
De ſcõ benedicto abbate ccxiiii
De ſancto bn̄dicto papa primo ccxv
De ſcõ benedicto monacho ccxvi
De ſancto ſerapione abbate ccxvii
De ſancto aphrodiſio ep̄o ccxviii
De ſancto uictoriano martyre ccxviiii
De ſanctis frumẽtio & alio frumẽtio martyribus ccxx
De ſcis. xii. iſantulis martyrib⁹ ccxxi
De ſcis liberato & ſociis mr̄ib⁹ ccxxii
De ſcõ pygmẽio p̄ſbytero & mr̄ ccxxiii
De ſancto murita martyre ccxxiiii
De anũciatõe bt̄e marie uirginis ccxxv
De ſancto gabriele archangelo ccxxvi
De paſſiõe domini noſtri ieſu chriſti ccxxvii
De ſancto diſma cõfeſſore ccxxviii
De ſancto hyreneo ep̄o & mar̄e ccxxix
De ſancta dula uirgine & mar̄e ccxxx
De ſancto caſtulo martyre ccxxxi
De ſancto quirino martyre ccxxxii
De ſanctis mõtano preſbytero & maxima martyribus ccxxxiii

¶ Expliciunt capitula libri tertii.

¶ Incipit prologus tertii libri.

TErtius liber huius catalogi continet ſcõꝝ paſſiones & geſta: quorum feſtiuitates eueniunt infra illud tempus in quo repñtat eccleſia ipſi⁹ dei ſponſe per anulũ ſubaratione atq; deſponſationẽ: qđ fuit a chriſti baptiſmo uſq; ad ei⁹ reſurrectionem. Et iſtud tẽpus eccleſia repreſentat a ſeptuageſima uſq; ad paſcha. In quo re uera tẽpore ſancta eccleſia primis trib⁹ dñicis ſubarat anulo fidei p̄ chriſti doctrinã & p̄dicatiõeꝫ: hoc eſt i dñica ſeptuageſime ſexageſime & quiquageſime. ¶ Quã predicatiõeꝫ chriſt⁹ Primo p̄ diſcipulos adimpleuit: cũ. 72. diſcipulos ãte faciẽ ſuam miſit i omnẽ cĩtatem & locũ quo erat ipſe uenturus. Et hoc i euãgelio ipſius dñice ſeptuageſime myſtice denotat̃: in patrefamilias q̃ ẽ ipſe chriſtus: q̃ exiit primo mane ꝓducere operarios. i. p̄dicatores i uineã ſuã i ſcãꝫ. ſ. eccleſiã i qua ip̄os itromiſit. ¶ Secũdo ipſi⁹ predicatiõis officium etiã per ſeipſum exercuit. Et hoc in euãgelio dominice ſexageſime figurat̃ in ſeminatore chriſto: q̃ ſemẽ uerbi dei exiit ſeminare: qđ ipſa ueritas de ſemine predicatiõis exponit. ¶ Tertio eandẽ predicationẽ etiã miraculis ꝓfirmauit. Et hoc in euãgelio dñice quinquageſime exprimit̃ p̄ cecũ illuminatũ a chriſto: humanũ genus ſignificanter a cecitate culpe p̄ uerbi dei predicationẽ illuſtratum. ¶ Sequẽtibus uero quattuor dñicis. ſ. a prima dominica quadrageſime uſq; ad dominicã paſſionis: dei ſpõſa anulo ſpei ſubaratur p̄ chriſti penitẽtiam & afflictionẽ. De qua tũc iugiter memoria colit̃. Et quia penitẽtie op̃a in quattuor ꝓſiſtunt. ſ. in ieiunio oratione & elemoſyna peregrinatione: que xp̃s cepit facere & docere. ¶ Ideo in prima dominica agit̃ de xp̃i ieiunio: qđ ſpãlius in

euãgelio ꝓmemoratur. Cuꝫ enim ieiunasset xl. diebus & .xl. noctibus ꝛc. ¶In secũda agit de oratione: de qua i euãgelio mẽtio habetur. Nã iõ monte thabor excelsũ ascendit: ut oraret ꝛc. quod q̃uis matthe⁹ sileat: marcus & lucas expꝛssius sonãt. ¶In tertia agitur de xpi elemosyna: nõ qdem materialis pecunie quã xps paup unde daret nõ habuit: sed spiritualis gr̃e quã egros sanando ꝓcessit: iõ in euãgelio cecus: surd⁹: mutus: & demoniac⁹ ab oĩbus ipsis passionib⁹ liberat⁹ introducit. ¶In q̃rta agit de pegrinatione: que in euãgelio spẽaliter recolit. Iõ ibi abiit iesus trans mare galilee ꝛc. ¶Vltimis uero duabus dñicis ecclesia anulo charitatis decoratur: dñica passiõis uidelicet & palmaꝝ ꝑ xpi mortẽ & passionẽ: que tunc deuotissime celebratur. Et merito duab⁹ dñicis talis memoria recolit: quia duo sunt p̃cepta charitatis dei. s. amor & ꝓximi: quã xps ꝑ nobis patiẽdo signanter exhibuit infinitã. ¶Et iõ i prima dñica agit de passione mẽtali quã ptulit a iudeis eiect⁹ & expulsus: quod ad lr̃am in dñicali euãgelio & ꝑ totã legit septimanam ¶In secũda agit de passione corpali: quam sustinuit in carne passus & crucifix⁹: quod i quattuor passionib⁹ in ipsa hebdomada ad lr̃am demonstrat. Ad huius igit̃ tẽporis festa perquirenda ueniendũ est.

¶Incipit liber tertius a septuagesima usq; ad pascha dominice resurrectionis.

¶De septuagesima. Cap. I.

Septuagesima significat tẽpus deuiationis: & incohatur a dñica: in q̃ cantat officiũ Circũdederunt me: & terminatur in sabbato post pascha. Est aũt istituta ꝓpter tres rões ut dicit ioánes beleth in sũma uidelꝫ ¶Primo ꝓpter redemptionẽ. Nam qa sancti patres statuerãt ut ꝓpter ueneratiõnẽ dñice ascensiõis qnta feria sicut & dies dñica solẽnis esset: & i ipsa nullus penit⁹ ieiunaret: & sic de dieb⁹ q̃dragesime septẽ dies diminuebãt. s. oẽs qnte ferie. Iõ in redẽptione illoꝝ sci pr̃es unã septimanã q̃dragesime in ieiunio ꝑmiserunt: quã & septuagesimã uocauerũt. ¶Secũdo ꝓpter significationẽ. Nã hoc tẽpus significat deuatio exilii: & tribulatio generis humani ab adam usq; ad finẽ mũdi. Quod qdẽ exilium sub reuolutiõe septẽ dieꝝ agit & sub septẽ miliũ annoꝝ tpe includit. Ab initio aũt mũdi usq; ad ascensionẽ ꝑm quosdã sex milium annoꝝ ꝓputant. Extũc uero qcqd tpis seqt̃ sub septimo millenario ꝓprehendit: cui⁹ terminũ solus de⁹ nouit. Nos igit̃ xps in sexta mũdi etate ab hoc exilio in spe eterne retributionis inocẽtie stola reddita: ꝑ baptismũ eripuit: sed ꝓsumato exilii tẽpor̃ nos utraq; stola decorabit. Hinc est: q̃ in hoc exilii tpe cantica letitie deponimus. Sed i sabbato pasche unum alleluia decantamus: tanq̃ in spe patrie gratulantes & stolam innocentie sexta etate per christum recuperantes. Cui etiã tractus subiicit: quo signat̃ labor: qué adhuc in mandatoꝝ adipletione retiuemus In sabbato uero post pascha ubi septuagesima terminat̃: duo alleluia cantamus: qa cõpleto exilii terminio duplicé stolam glorie ꝓsequemur. ¶Tertio ꝓpter repsentatiõem: quoniã hoc tẽpus .70. dieꝝ repñtat .70. annos quibus filii israel sub captiuitate babylonica fuierunt. Et deponimus cãtica letitie quẽadmodum & illi deposuerunt dicentes: Quõ cantabimus canticũ dñi in terra aliena In sabbato uero pasche alleluia cãtam⁹: qa & illi anno sexagesimo data sibi redeundi licentia letari ceperũt. Sed statim tractũ subiungim⁹: qa & illi ab edificatiõe tẽpli usq; ad ános .70. ꝓpletos ꝓhibiti fuerũt. Iõq; sabbato quo septuagesima terminat̃: duplex canim⁹ alleluia: eoꝝ plenã letitiaꝫ postq̃ uenerũt i patriã figurantes. Hoc etiã tẽpus exilii & captiuitatis iudeoꝝ repsentat tẽpus nr̃e deuiationis: in q̃ stetit humanũ genus a prio paréte usq; ad xpi aduentũ ꝑ decursũ qnq; etatum. Et sicut illi sexagesimo anno sunt liberati: sic & nos in sexta mundi etate. Et sicut adhuc in colligendo sarcinulas laborauerunt: sic & nos etiã liberati in mandatoꝝ adimpletiõe laboramus. Sed cũ ad patriam peruentũ fuerit: oĩs labor cessabit: & gloria ꝓfecta erit: & duplex alleluia cantabimus: qa aĩa & corpe duplici gloria uestiemur. ¶In hoc ergo exilii tpe ecclesia multis tribulationibus ꝓssa & fere in barathro desperationis posita ab alto trahens suspiria: clamat in officio Circũdederũt me gemit⁹ mortis ꝛc. ostendẽs sui tribulationẽ: & ꝓ miseria cõtracta: & ꝓ duplici pena inflicta: & ꝓ culpa cõmissa. Cui tñ in epistola & euangelio ne desperet ꝓponit̃ triplex remedium & triplex ꝑmium. Remedia sunt: ut in uinea aĩe sue laboret abscindendo peccata. In stadio uite currat ꝑ pnie opera. Et uiriliter in agone pugnet cõtra diaboli tẽtamina: qa laboranti dabit̃ denarius: currenti brauiũ: & pugnanti corona. ¶Et quia tẽpus istud deuatiõné nostrã significat: que incipit a ꝓtoplasto: merito hoc tẽpore liber geneseos legit̃: in quo deuiatio priorũ parentum facta per

peccatum recolit̃. Et quia in hebdomada septuagesime prime etatis tpra recolunt̃: merito scoꝝ patrũ prime etatis gesta immediate subiiciunt̃: eo ꝙ eoꝝ obitus dies penitus scripti non reperiunt̃. Quãuis de primo hominũ adam qdam codices uideant̃ exprimere: ꝙ eodẽ in anni circulo die: quo secũdus adam fuit de femina uirgine incarnat⁹: & primus adam fuerit de terra uirgine formatus scilicet. 8. calẽ. aprilis. Quo etiã die sicut & secũdus ada3: post. 33. etatis sue ãnos fuit in carne passus: sic & eodẽ die prim⁹ adam post. 930. ános sue creationis fuisset p mortẽ corpaliter resolut⁹. Quo etiã die uolunt ad litterã: abel iustũ a caim fratre p inuidiam interfectus. Sed quia hec ex autẽtico quoquã uolumine nullam obtinẽt auctoritatẽ. Merito gesta patrũ hui⁹ prime etatis eo tpe ponimus: quo eoꝝ uite decursus ad litterã & acta ꝓmemoram⁹. ¶ Et notandũ ꝙ licet nõ oẽs sci prime & secũde etatis i libro geneſis ſpecialiter noiati in scoꝝ patrũ catalogo ex textu sacre pagine repiant̃ ascripti: utpote cum de prima etate solus abel in euãgelio: & de eadẽ solus enoch & de secũda sol⁹ noe in ecclesiastico noientur ut iusti. Ceteri tñ i eisdẽ etatib⁹ speciali⁹ exp̃ssi: ut dicit ioseph⁹ triplici ratione in scoꝝ numero sunt ꝓtexti. ¶ Primo qa p eoꝝ generationẽ deuenit̃ ad abraham: qui ex oĩb⁹ gentib⁹ solus electus in tantũ deo placuit: ꝙ inter oẽs hoies signũ circũcisionis accepit: unde nec credendũ dicit: deũ ꝓmisisse tantũ patrem ex alicuius reprobati hominis semie ꝓpagari. ¶ Secũdo qa usq; ad tertiã etatẽ: nulla precesserat idolatria ꝓpter quã patres illi a ueri dei cultu potuissent diuelli. Et si i aliis aliquãdo uel leuiter deliquissent: eoꝝ omissa facili⁹ p penitẽtiã laxabantur. Nõ enim nisi ad soli⁹ naturalis legis obseruantiã erant obligati nulla lege scripta adhuc hoi ꝓposita. ¶ Tertio quia longissimas etates trãsigentes abnepotes & trinepotes etiã cum abauis & triatuis in euo cõcurrebãt: qd quia eoꝝ ꝓgenitores erant scissimi: hoꝝ exemplis & doctrina formabãt: unde nec putandũ est illos a lege nature declinare: quã atauos & deiceps omnes succedẽtes ad unguẽ cernebant obseruare. Hanc igit̃ opinionẽ assecutus: duarũ primarum etatũ patres in genesi noiatos: per quos ad habrahe ꝓgenié deuenit̃ scoꝝ catalogo i serendos non immerito fore decreui.

¶ De scõ adam humani generis patre. II.

ADam totius humani generis pater sicut fuit primus hominũ sic & primus credit̃ esse scoꝝ. Nam licet iobedientie peccato diuini mandati trãsgressor grauissime deliquerit. Peccatũ suum tñ defiens adeo p

pniam deleuit: ꝙ ueniã in xp̃i morte futura & predestinata a seculis meruit: & moriens nulla purgatiõis pena dignus fuit. Nõ enim minus & petrus xp̃m negãdo peccauit: qui tamẽ culpã & lachrymis ꝓtriuit: & remissione ꝓsecuta nec scitatẽ amisit. Quod autẽ adã scũs fuerit ex eo maxie credit̃: ꝙ i horto sepulture dñice tumulat⁹: cũ xp̃o resurrexisse ꝓhibetur: & una cum ceteris ipsius resurrectionis testib⁹: beata in eternis sedib⁹ imortalitate uestiri: ut dicit hieronym⁹. ¶ Adam ergo in principio mundi i ꝓsumatione oiu3 creaturaꝝ ab opifice summo de limo terre corpeis mẽbris in agro damasceno format⁹ & aĩa rationali ad dei imaginẽ & similitudinẽ producta spũaliter ĩspirat⁹: oibus aĩanti bus aeris aque & terre dominator p̃positus est. Quibus etiã omnibus iubente deo noia iposuit & ex illis nullum sibi simile fore cognouit. Deinde trãstulit eum deus i padisũ uoluptatis quẽ plãtauerat ab initio: ut operaretur & custodiret illum. Et ne minor eẽt felicitas si consorte careret: quia sine socio nulla est iocunda possessio: fecit dñs euã de costa ade dormiẽtis in padiso: ut esset homini in adiutorium: nedũ ad societatis solatiũ: sed etiã ad ꝓpagãde prolis obsequm. Tunc adam prophetico spũ & iura matrimõii statuit: & multa de xp̃o & ecclesia ꝓiuge ꝓphetauit. Quibus deus legẽ iposuit: ne comederent de ligno scientie boni & mali: q tamen p diabolũ fuerunt in forma ſpentis seducti comedẽtes de pomo ligni ꝓhibiti. Pro quo statim se nudos uiderunt & pro discõueniẽtia nuditatis: ficus folia ꝓsuẽtes pizomata sibi fecerunt. Prima siqdem die qua creati fuerant: precepto dei ꝓtempto: post increpationem a dño sibi factã a padisi delitiis sunt exclusi. Posuitq; dñs ante padisum murũ igneum & iugem custodiam angeloꝝ. Eiectusq; adam cum uxore sua habitauit in hebrõ qd est iuxta agrum damascenũ: unde fuerat p̃creatus: in sudore uultus sui terram opans & exinde comedẽs panem. ¶ Adam ergo & eua de padiso uirgines egressi. 15. etatis sue anno genuerunt caim & uxorem eius calmanam. Anno uero. xxx. etatis sue natus ẽ abel & uxor eius delbora. Quo a caim per inuidiam occiso ipsum. 100. ánis adam & eua in ualle lachrymaꝝ defleuerũt: uouitq; adam se ultra uxoré non cognituꝝ. Sed deo uolẽte angelo ꝓmoĩtus uotũ fregit: annoq; 100. post mortẽ abel amore prolis uehementer exestuans euã cognouit: ex eaq; genuit filiũ nomine seth cum esset annoꝝ. 230. Et ultra prenominatos. xxx. filios & totidẽ filias sẽp gemellos utroq; sexu ꝓgẽitos legit̃ habuisse: uiditq; filios & filias & filioꝝ filios & nepotũ suoꝝ usq; ad octuã generatiõez. Vixit

quoq; adam. 930. annis. i. usq; ad. 56. ānum natiuitatis lamech ſm hebreos: iuxta interp̃tes uero usq; ad. 44. annum natiuitatis mathusalē: & mortu⁹ é. ¶ Legit quoq; i euangelio nicodemi: q dū adam egrotaret: fili⁹ eius seth acc essit ad ianuam paradisi: & petiit ab angelo de oleo misericordie: quo patrē inū geret: ut sic ad sanitatem rediret. Cui angelus plantam de ligno in quo adam peccauerat tradidit: & ut eam plantaret admonuit: dicens q quādo fructū faceret: pater eius cō ualesceret. Qui rediens patrem mortuū reperit: & eū i hebron: ut qdā asserunt: sepeliuit. Quidā dicūt in eodē horto: ubi & dñs crucifix⁹ est & sepultus: unde postmodum & cū eo resurgente adam extitit suscitatus. Plantā uero seth ꝓseruit super tumulum patris: que in arborem crescens: durauit usq; tēpora salomonis: quam ille postmodū excidit: & in domo saltus in edificio posuit: qđ lignum regina sabba uidit: cum salomone3 uisitauit: eiq; per spiritū predixit: q i ligno illo quidā fuerat suspēdendus: per cui⁹ mortem regnum iudeoꝝ fuerat destruendū. Salomon ergo lignū amouit: & in uisceribus terre ꝓfundius inclusit. Quod tamen passionis xp̃i tēpore supenatauit: & lignum principalius fuit: in quo xp̃s ꝓfixus extitit. Hec de libro geñ. cap̃. 2. & 3. & đ libris hieronymi & iosephi & ex chronicis guilelmi.

¶ De sancta eua matre. III

EVa mater omniū uiuentiū in paradiso delitiaꝝ de costa uiri dormientis a deo ꝓducta: & eidē matrimonio copulata: significauit ecclesiā de latere xp̃i patientis p aquā & sanguinē ꝓcreatā: & sibi in sponsam unitā: matrēq; fideliū appellatā. Hanc ut sexu molliorē diabol⁹ tētatur⁹ hominē pri⁹ impetiit: adeo q mulier decepta ꝑpenti assēsit: & de pomo ligni uetiti prior comedit: deiñ uiro ad uescendum porrexit. Cui adam ad ꝓplacentiā uxoris maxime sibi ꝓsensit. O b hoc mulier a deo duplicē maledictionē accepit: ut in dolore filios pareret: & uiro subiecta semp existeret Eua igit̃ post transgressionē una cū uiro peccatū defleuit: & ueniā ꝓmerēs: & ipsa a deo scificationem ꝓcepit. Quot aūt ānis uixerit: uel utꝝ añ uiꝝ decesserit: nulla scriptura cauet̃: nisi q i eodē sepulchro cū adā depositā fuisse perhibet̃.

¶ De sancto abel. IIII

ABel secūdo genitus adā primus martyr & uirgo: iustus & sanct⁹ nō solū ex dñi sententia matthei 23. sed etiam ex geneſis testimonio cōprobat̃: quia accepta eius a deo narrant̃ munera. geñ. 4. Cuius frater maior natu caim dolosus: maliuol⁹: inuid⁹ & auar⁹ fuit agricola. Nam ut auaritie sue ꝓsuleret: prius coluit terram. Abel aūt sim pliciſſimus & innocens in pascendis ouibus occupabatur. Credit̃ adam in spiritu filios docuisse: ut deo offerrēt decimas & primitias. Igit̃ anno. 130. uite adam cū caim de primitiis frugū deo tautūmodo paleas segetes corrosas: aut secus uiam ꝓculcatas in sacrificium obtulisset: & abel de primitiis omniū pīguiora dño imolasset: dominus eoꝝ cogitationes noscens: ad abel munera respiciens caim munera nō respexit. Ignis enī de celo ueniens abel munera accendit & cōsumpsit. Iratusq; caim: & inuidia ductus: erubescens minorem sibi germanū preferri: abel fratrē suum in agro demasceno interfecit. Sed īcrepatus a domino de fratricidio: & de uenia desperans uagus & instabilis positus ē sup terram. Et posuit in eū dñs tremorem capitis: ut sic ex signo sciret̃ punitus a deo: & indignus misericordia ne interficeret̃. Qui tamen inter fructeta latitans: dum lamech ab eo septim⁹ uenaret̃: putatus ut bestia: quia pilosus & hispidus sagitta directa in eū ab eodem est interfectus. Oisq; ipsius ꝓgenies uniuersali est deleta diluuio. Sicq; sanguis abel sancti in personam caim & eius fuit ꝓle uindicatus.

¶ De sancto seth. V

SEth filius adam ex quo oē gen⁹ humanū in presenti ꝓsistens ꝓpagatum est: nat⁹ est anno cētesimo post mortē abel cū esset adā annorum. 230. In hoc enī magis cōuenit imitari interp̃tes q̃ hebreos: interpretes enī ponunt adam annoꝝ. 130. ut dictū ē: qnando genuit seth: hoc mō cōputātes uidelicet: qa adam annoꝝ. xxx. genuit abel: q cū esset. c. annoꝝ: & adā. 130. occisus est a caim qué adam. 100. annis defleuit: anteq̃ euā denuo cognouisset: & sic adā. ccxxx. annoꝝ genuit seth: & nō. cxxx. ut hebrei tradūt. Sup uixit aūt adā nato seth annis. 700. & sic ānorum. 930. mortuus est. Seth aūt iussu patris sepauit ꝓplem suā: q dicebant̃ filii dei a stirpe caim: q filii hominū uocabant̃. Sed processu tpis ꝓiuncti sunt: & inde gigantes exorti. Ipse aūt seth cū esset uir egregius: imitatores sui filios dereliquit. Qui scientes eē predictū ab adam duo diluuia mundo uēturā: unū per aquam: aliud per ignē: ea in duabus colūnis ꝓscripserunt: altera lapidea cōtra aquam: altera lateritia ꝓtra ignē: ne per hoc delerent̃. Ipsi etiā disciplinam reꝝ celestium & eaꝝ ornatus primitus inuenerunt. Vixit aūt seth annis. 105. & genuit enos: cui supuixit ānis. 807. usq; ad ānos. 167. natiuitatis lamech: & sic annoꝝ. 912. mortuus est: Hic ex eo etiam inter sanctos p̃es cōputarī

debet: qa eiꝰ prōgēies filii dei appellati sūt.

¶De sancto enos. VI.

ENos filius fuit seth q ab eodē ꝓgenitꝰ est: cū esset annoꝝ .105. ut dictū est annis ab adā creatione de cursis .335. Iste prius icepit inuocare nomen dñi: forte inuenit ubera deprecatoria ad inuocandū deū: uel forte ad excitandū pigritiā memorie dei: deum effigiauit ut mō fit. Et ex hoc etiā inter scōs patres: scūs & ipse ꝓputari meret. Qui annoꝝ .90. genuit cainā. Post cuiꝰ ortū uixit annis .815. uidelicet usq; ad .84. ānum natiui tatis noe. Et cū esset annoꝝ .905. mortuus ē.

¶De sancto cainam. VII.

CAinam filius enos ab eodē ꝓcreatus ē: cū esset annoꝝ .905. ut supius dicit annis uite ade decursis .425. Qui cum esset annoꝝ .70. genuit malalehel. Quo nato uixit annis .840. uidelicet usq; ad annos .1177. nati uitatis noe. Et sic cainā ānoꝝ .910. mortuꝰ ē.

¶De sancto malalehel. VIII.

MAlalehel filius cainam āno .70. etatis parentis editꝰ ut ꝓmissum est: postq̄ uidelicet adā annos uite sue 495. trāsegerat. Qui ānoꝝ 65. genuit iared. Cui progenito superuixit annis .830. usq; ad ānos natiuitatis noe .234. Et sic malalehel annoruꝫ .795. mortuꝰ ē.

¶De scō iared. IX.

IAred filius malalehel ex eo genitus cū esset ānoꝝ .lxv. ut iam tactū est. Reuolutis ānis ade .960. Hic cū esset ānoꝝ .162. genuit enoch. Cui nato superuixit annis 800. usq; ad annos .366. natiuitatis noe. Et sic iared annoꝝ .962. mortuus est.

¶De sancto enoch. X.

ENoch filius iared primus omnium patrū testamēti ueteris & solus prime etatis i catalogo scōꝝ ponit ecclesiastici .44. Qui āno etatis patris .162. natꝰ est: ut i superioribus tangit: annis ade uite transactis 722. Qui etiā annoꝝ .lxv. genuit mathusalē Cui annis .300. superuixit i orbe. Hic enoch deo placuisse scribit: eo ꝙ cū deo ābulauit: subaudi pre ceteris uiā mādatoꝝ dñi custodiuit. Et nō ultra ꝓparuit: quia tulit eū deꝰ. Postq̄ eni mūdo uixerat ut dictū est: translatus ē in padisū uoluptatis ad tēpus: ut in fīn tpuꝫ cum helia ueniat: & corda filioꝝ ad patres ꝓuertat. Fuit etiā septimꝰ in generatiōe pioꝝ: sicut & lamech septimus in generatione reproboꝝ: q primus bigamiā introduxit & parricidiū i caim ꝓmisit: unde forte etiam ut qdā dicunt: pp septenariū numerū diuio numini cōsecratū: enoch acceptior deo fuit: quē septia editū generatiōe suscepit. Hunc enoch ñ nulla dina scripsisse & aliqua ꝓphetasse Iuda apostolo testante cognouimꝰ: unde & filii eiꝰ & nepotes i studio sapientie seruentes fuerunt.

¶De sancto mathusalem. XI.

MAthusalē filiꝰ enoch āno uite parentis .lxv. natꝰ: ut dictū ē annis ad uite trāsactis .787. Hic ānoꝝ 187. genuit lamech. Pꝰ cuiꝰ natiuitatē ipleuit ānos .782. idest usq; ad diluuiū. Et sic mathusalē annoꝝ .969. mortuus ē. Quidā autē hēnt mathusalē ānis 983. uixisse: & sic ānos .xiiii.pꝰ diluuiū transegisse: quo tpe uidelicet āno illo quo diluuiū factū ē: dicūt eū i padisū apud patrē trāslatū & ibidē secū mānisse: donec diluuiū finitū fuit. Et post hec asserūt eū ad terras inter hoies euectū esse & ānis .xiii. supuixisse. Eo ꝙ i arca nō legit fuisse. Hieronymus tn̄ asserit ꝙ mortuus ē āno eodē quo & diluuiū factū est. Quod etiā diligēs ꝓputatio ānoꝝ eiꝰ ꝑm genesim mānifestat. Huiꝰ mathusalem anno etatis .xliiii. adam diē clausit extremū ꝑm iterpretes: ꝑm hebreos aūt anno .lvi. etatis lamech. Eo ꝙ ut dictū est hebrei annoꝝ cxxx. adam genuisse seth dicūt. Interpretes uero annoꝝ .ccxxx.

¶De sancto lamech. XII.

LAmech filiꝰ mathusalē anno uite ipiꝰ .187. mūdo editꝰ ē: decursis ꝑm iterpretes ab obitu adā ānis 143. ꝑm hebreos uero etatis ade adhuc uiuētis āno .874. Causa discrepatiois supius assignat. In hoc aūt iterpretū opinio approbabilior esse uidet. Igitur lamech cum esset ānoꝝ .182. genuit noe. De quo & spū ꝓphetico uaticinatꝰ est: ꝙ genus hūanū ꝓsolari debebat ab opibꝰ & laboribus manuū suaꝝ i terra cui dñs maledixit quasi futuꝝ aliqd magni noe & famosissimū in orbe terraꝝ his uerbis insinuās. Post cuiꝰ obitū supuixit lamech annis .595. Sicq; annorū .777. mortuꝰ ē uidelicet .vi. āno ante diluuium. Hec ex libro geneseos .c.v. & ex chronicis hieronymi iosephi & methodii nec nō ex historia scholastica dispsim collecta describuntur.

¶De scā emerētiana uirgine & mre. XIII

EMerentiana uirgo, & mr̄ collactāea fuit beate agnetis uirginis: & ipsa ciuis rōana. Que licet eēt adhuc catecumina fidei tn̄ xp̄ianissima: ad sepulchrū uirgis stabat: & gētiles de eoꝝ ipietate redarguebat. Et dū ꝓtra furētes turbas staret itrepida: lapidata ē ab eis orāsq; iuxta sepulchꝝ uirgi nis emisit spiritū. Quā ambrosiꝰ dicit fuisse in suo sanguine baptizatā. Statiq; terremotꝰ

cum coruscationibus & tonitruis eruperūt: adeo ꝙ pleriq; ex insano populo perierunt. Corpus aūt emerentiane iuxta corpus bte agnetis ab eiꝰ pētibꝰ sepultū est .x. calꝰ. febr̄. Pagani aūt exterriti nullū exiñ uenietiū ad memoriā uirgis i aliquo ledere ꝓsūpserūt.

¶De sancto parmena diacono. XIIII

PArmenas fuit unus de .7. diaconibus ab apostolis electꝰ: ut hēt actuū .6. Hic traditus gre dei a fribus iniunctū sibi p̄dicationis officiū fidelissime ꝙplens: plena fide ꝙsumatus martyrii gloriā adeptus est. qui & philippis sepultus quieuit .x. calen. febru. ut dicit hieronymꝰ i martylogio suo.

¶De scō ascla martyre. XV

AScla martyr passus est apud egyptum ciuitatē antinonū tēpoꝝ diocletiani ipatoris sub p̄side arriano: q prīo atrocissime suspendio tortꝰ: deide lateribꝰ flāmis admotis exustus: ad ultimū in flumine p̄cipitatus precio sam xp̄o animā reddidit: x. cal. februarii. Sepultusq; est i ipsa ciuitate a xp̄ianis ministerio philemonis & appollinii diaconorum.

¶De scis seueriano & aquila mr̄ibus. XVI

SEuerianꝰ & aqla uxor eiꝰ i puicia mauritanie citate zēocesarea passi sūt. Qui ꝓ nois xp̄i inuicta ꝓfessiōe flāmis iniecti igniū ꝙflagratiōe ꝙbusti: coronā martyrii a dn̄o ꝓceperūt. x. calē. febr̄. ut dicit ado.

¶De sancto timotheo discipulo. XVII

ITimotheꝰ discipulus bti pauli apostoli fuit: ut polycrates p̄sbr̄ scribit. Qui listris exortꝰ lycaonie citate filiꝰ mulieris uidue: ut in actibꝰ apl̄oꝝ hēt cap̄. xvi. ab eodē paulo i fide doctꝰ & baptizatꝰ eidē cōpegrinꝰ factꝰ ē. Cū quo deueniēs ad ephesuꝫ cuitatē asie metropoli: ibidē ab apl̄o eps ē ordiatꝰ ip̄āte nerone: ubi doctris & miraculis coruscauit: & gl̄iosi euāgelistē ioānis auditor fuit: quo i pathmos isula sub domitiano relegato: locū eiꝰ tenuit. Sed dū gētiles i festo diane ad tēplū eiꝰ accedētes a sacrificiis ꝓhibere niterēt: furēte populo i eū: palis & lapidibꝰ mactat̄: & semiuiuꝰ relictꝰ a xp̄ianis i mōte adiacēti ciuitati reducit̄: ubi .9. calen. febr̄. quieuit in pace impante neroē. Sepultusq; est in epheso ciuitate.

¶De scis babila ep̄o & sociis mr̄ibꝰ. XVIII

BAbilas eps antiochenꝰ & martyr cū tribus puulis urbano: p̄lidano & epollono sub numeriāo ipatore passus est. Qui dū esset antiochie & xp̄ianoꝝ eccl̄iā ingredi uellet: babilas ingressum ꝓhibuit: manꝰ pectori ipatoris apponēs. Propter qđ tētꝰ ab ipatore: & i carcere afflictꝰ est iposītis torque ferreis in collo eiꝰ: & cōpedibꝰ in pedibꝰ eiꝰ Deinde numeriano exhibitꝰ cū de aliis xp̄ianis iterrogaret̄: reuelauit tres hēre spūales filios a se in fide doctos. s. urbanū: p̄lidanū: & epollonū: quoꝝ primꝰ erat annoꝝ .12. se eundus. 9. tertiꝰ. 7. Quos oēs mox impator cū matre theodola ꝙphendi iussit. Qui duꝫ oēs xp̄m ꝙfiterent̄. ✝ Primo quidē theodolam alapis cesam: tormētis filioꝝ adhibēdis assistere fecit: ut grauiꝰ ipsa mēte q̄ illi corpore torqueret̄: & pueros in cathomo leuari mādauit: ac priori plagas .12. inferri: scdo 9. tertio aūt .7. iuxta numeꝝ annoꝝ suorum quos mater cum eō uiriliter confortabant Deinde babilā una cū infantibꝰ suspensos & grauiter tortos. Dū oia ꝙstantissime toleras sent: & xp̄m unanimiter ꝙfiterent̄: gladio animaduerti ꝓcepit: quoꝝ corpora scā theodola sepeliuit. 9. calen. februarii.

¶De scis mardonio & musone & sociis martyribus. XIX

MArdonius: musonꝰ: egeniꝰ: & marcellus martyres apud zeneoceseā ciuitatē mauritanie ꝓuincie passi sunt. Quos oēs detētos & i xp̄i ꝙfessione p̄sistentes iussit iudex ignibus tradi: & eoꝝ reliquias in ausum fluuiū dispgi: ut xp̄iana sepultura carentes: a fidelibus minime nominibꝰ martyꝝ colerent̄: qui passi sunt. 9. calen. ianuarii: ut dicit ado.

¶De cōuersione sci pauli apostoli. XX

COnuersio sci pauli apostoli scā est eodē anno: quo xp̄s passus ē & stephanꝰ lapidatꝰ: anno. s. non naturali sed emergēti. Nam xp̄s passus est octauo calen. aprilis. Stephanus eodē anno. 3. noñ. augusti lapidatus est. Paulus uero mēse ianuario subsequēte cōuersus est: ¶Celebrat̄ aūt eiꝰ ꝙuersio potius q̄ multoꝝ sanctoꝝ triplici rōne. Primo ꝓpter exemplū: ut nullꝰ quantūcunq; peccator desperet de uenia qñ tantū in culpa talē ꝙspicit: postmodū fuisse in gr̄a. ¶Secūdo ꝓpter gaudiū: ut sicut ecclesia magnā tristitiā habuit in eiꝰ psecutione: ita maximā letitiā habuit in eius ꝙuersiōe. ¶Tertio ꝓpter miraculū quod dn̄s in eo oñdit. Dum de seuissimo p̄secutore fecit fidelissimū p̄dicatorē. Eiꝰ aūt ꝙuersio fuit miraruloſa rōne xp̄i efficiētis: mōi disponētis: & pauli patiētis. Rōe xp̄i efficiētis: qa ibi oñdit suā mirabilē potētiā: sapiaꝫ & clemētiā. His enī tribꝰ argumētis aialia ꝓ hoies capiūt̄. Cōsueuerūt enī hoies aialia capere. Per potentiā cū eis pugnando: sicut in uenationibꝰ capiunt̄ leones & ursi. Per sapiam illa queando: sicut laqueis & decipulis capiunt̄ aues. Et ꝓ clementiā nutriendo & ꝙfouendo: sicut aialia que par-

ua recipiunt de nido: & p homines enutrita domestica fiunt: & cū eis habitant. ¶ Cepit ergo xps paulū per potētiam ipsum ipugnā do & ad terram prostrando. Nam ut dicitur act. 9. luce diuina pcussus: cadens in terram audiuit uocē de celo: quia durū sibi esset cō tra stimulū calcitrare. Et ꝓtinuo imutatus respondit. Dñe quid me uis facere: unde can tatur de illo. Prostratus est seuissim⁹ perse cutor: & erectus ē fidelissimus predicator. ¶ Itē cepit eum per sapiētiam: eidē decipu lam ifirmitatis humane ostendēdo. Nō enim deū uel dei filiu3 se dixit: sed hominē apella uit dicēs. Ego sum iesus nazarenus que3 tu persequeris: ut infirma humilitatis aspiciēs & superbie squāmas deponēs diuinitatis la queo caperetur. Sicut & alias sed ad aliū fi nem diabolū ceperat ostendēs humanā infir mitatē & abscondēs diuinā maiestatē. ¶ Itē cepit eum per clemētiam eundem de nido le gis iudaice in qua natus fuerat accipiēdo: & sua per maxima gratia ꝓfouendo. Quod no tatur ex hoc q̄ ipsum existentē in actu & uo luntate peccandi ꝓuertit. Habebat enim dis formē affectum: quia spirans minaꝝ & cedis in discipulos. Peruersum conatū: quia acces sit ad principē sacerdotū ꝛc. quasi se igerēs. Et pernicioſum actum: quia ibat ut uinctos perduceret in hierusalē. Et ideo ei⁹ iter pes simū erat: ipsu3 tñ diua misericordia ꝓuertit. ¶ Fuit etiam miraculosa ratione modi dis ponentis ideſt lucis: que ipsu3 tripliciter ad conuersionē dispositū fuit: fuit enim ipsa lux su bita: imensa: & celica. Propter primū dicit et subito. Propter scdm circūfulsit ideſt cir cūquaq; refulsit. Propter tertiū lux de celo Nam paulus tria uitia in se habebat. Primo erat audacia: quia accessit ad principē sacer dotum. Glo. non uocatus sed spōte zelo cō citante. Secūdum erat supbia: quia spirans minaꝝ. Tertiū carnalis intelligētia: quam in lege habebat: unde glo. super illud. Ego sū iesus ꝛc. Ego deus de celestibus loquor quē mortuum putas sensu iudaico. Ipsa igitur lux diuina fuit. Subita ut audacem terreret. Immensa ut superbū prosterneret. Celica ut carnalē intelligentiam in celestem mutaret: uel fuit dispositio hec: in uoce acclamante: i luce refulgēte: & i uirtute disponēte. ¶ Fuit insuper miraculosa ratione pauli patientis. In quo tā miraculose concurrerunt scilicet prostratio: obcecatio: & triduana ieiunatio. ¶ Est enī prostratus: ut erigatur: quantum ad depressu3 affectum: augustinus. Elisus ē emens & factus est credens: elisus est lupus & factus est agnus: elisus est saulus & fact⁹ est paulus: elisus est persecutor & factus est predicator: elisus est filius perditiōis & ere ctus est uas electionis. ¶ Et obcecatus ut il lustretur quantū ad tenebrosum intellectū: unde & in illo triduo quo mansit cecus: do ctus fuit euangelium. Augustinus paulum dico uerum athletam christi: doctum ab il lo: unctum de illo: crucifixum cum illo: & glorioſum in illo. ¶ Est in carne macerat⁹: ut ipsa caro disponatur ad bone operatiōis affectum. Optime enim deiceps corpus ei⁹ ad omnia dispositum erat. Nam esurire & a bundare sciebat: & ubiq; & in ominibus isti tutus erat oīa oībus fact⁹: ut omnes christo lucrifaceret. ¶ Vel dicatur q̄ in ipso fuerūt ista tria primo parenti contraria. In adam enim fuit contra deum erectio: oculorum a pertio: & cibi uetiti degustatio. Econtra in paulo fuerunt. Ad terram prostratio. Ocu lorum obcecatio. Et ciborum subtractio. Fuit autem de tribu beniamin ipse paulus oppido giscolis ut ait hieronymus: libro de uiris illustribus: qui ad septem ecclesias no uem scripsit epistolas. Ad romanos unam. Ad corinthios duas. Ad galatas unam. Ad e phesios unam. Ad philippēses unam. Ad co loscēses unā. Ad thessalonicēses duas. Scri psit & discipulis suis. Timotheo duas. Tito unam. Philemoni unam. Epistola que legit ad hebreos an sua fuerit: propter stili cultio ris elegantiam a non nullis dubitatum est. Ascribunt enim eam: alii barnabe: alii luce: pleriq; clementi qui postea pontificalem in urbe tenuit sedem. Clemens tamen alexan drinus & origenes eius discipulus: eusebi⁹ cesarienſis atq; hieronym⁹: pauli fuisse ma nifeste confirmant: quia hebreus & hebreis in proprio scripsit eloquio⁹. Ideo ornatius & cultius scribere potuit quam in extero. Et sic in grecum sonantius transferri potuit ex hebreo. Legūt quidam & aliā eius episto lam ad laodicēses: sed a nostris exploditur. Fuit autem festum conuersionis pauli die q̄ ad litteram ab ecclesia celebratur: uidelicet octauo calendas februarii. ¶ Fertur q̄ in muro ciuitatis damasci adhuc extat fene stra: per quam paulus tunc nuper conuer sus a fratribus dimissus fuit cu3 quereretur a prepositō regis arache tenēdus: ut habē act. 9. & .2. corint. 11. quam fenestram sepi⁹ saraceni obturarūt ad custodiam ciuitatis: que tamē facto mane semp diuinitus apta in uēta est. Cuius miraculi testes ipsi sunt sara ceni qui hoc nostratibus rettulerūt.

¶ De sancto anania discipulo. XXI.

ANanias discipul⁹ apostolo⁹ fuit Cui dominus apud damascum per uisum apparuit: & eidē man dauit. ut i uicum qui uocatur re ctus accederet: & in domum iu de saulum tarsēn quereret: eiq; manum im poneret: ut uisum reciperet: ac baptizaret:

prenuncians ipsum uas electionis futurum: & nomen christi coram gentibus & regibus & filiis israel portaturum. Qui iussu domini ad saulum accessit: manusq; imponens oculos eius aperuit: baptizauit: & cibo refecit. Qui etiam deinde exemplo pauli ad officium predicationis feruentior effectus est. Ipsoq; fideliter peracto apud damascū quieuit i pace: eodem die quo & paulum baptismo genuerat filium uidelicet. 8. calen. febr. Hunc ananiam dorotheus abbas scribit unum ex septuagintaduobus discipulis christi fuisse: & ab apostolis post pauli conuersionem: damasci episcopum ordinatum extitisse.

¶ De sancto proiecto epo & martyre. XXII

PRoiectus episcopus auernen & martyr: ut ait sigibertus tempore constantini iunioris martyriū passus est. Quem duz adhuc mater in utero gestaret: uidit in somnis: q; per latus eius egrediebatur filius sanguine rubricat⁹. Quod sibi quidam dei seruus exponens: predixit ex ea filium nasciturum: ipsumq; martyrio coronandum. Natus ergo puer & moribus ac uita insignis effectus: satis iuuenis archidiaconus auerueñ ecclesie factus: omnia sua pauperibus erogabat. ¶ Dum autem quadam uice ad illuz multi pauperes pro elemosyna conueniissent & famulus duos solos nūmos in sacculo superfuisse nunciasset: ceteris omnibus distributis: effuso sacculo tot nummi reperti sūt: quot pauperes affuerunt: singuliq; singulos acceperunt. Mortuo uero episcopo felice eidem proiectus in episcopatu succesit omni sanctitate & gratia pollens. Dumq; ad regem francorū uocatus esset: ad sanctū marinum abbatem egrotantem diuertit: eumq; ab infirmitate sanauit: qui eum secutus una secum martyrii gloriā percepit. Nam cū illi uisitato rege reuerterentur: & quidā emuli uiri sci eos insequerent: marinū quidē abbatem decollauerunt: & putantes se similiter proiectū occidisse redibant. A quo reuocati: postq; illum uiuentem eoz euasisse manus cognouerunt: ipsum excerebrātes & iugulantes dimiserunt. Cuius corpus auernis sepultum est. Radebertus autem qui ipsum occiderat non multo post cōsumptus a uermibus expirauit. Alius uero de interfectoribus: dum uenaret ex equo decidens fracto dextro brachio oib⁹ mēbris debilitat. Qui ad penitentiā reuersus orās ad sci martyris sepulchz: salutem obtinuit: & uas argenteū decē marchaz p sue liberatiōis beneficio i munus obtulit. Passus est aūt martyr christi una cū scō marino abbate. 8. calē. febr.

¶ De sancto seuerino epo. XXIII

SEuerianus eps gabalitane ciuitatis admirande scitatis & doctrine uir extitit: qui post laudabilē cōuersationis uitam: & salutifere p̄dicationis doctrinam apud eandem urbem in pace quieuit. 8. cal. febr. Hic enī ut gēnadi⁹ scribit i scripturis dīnis eruditus: & in homeliis declamator eximi⁹: exposuit epistolam pauli ad galatas. Et de baptismo & epiphanie solēnitate libellū insignem composuit. Hunc ioannes p̄stantinopolitan⁹ eps & archadius imperator frequēter p̄stantinopolim euocabāt: ut eius sermones audirent: quorum temporibus ipse claruit: hec gēnadius de uiris illustribus.

¶ De scō policarpo epo & martyre. XXIIII

POlicarpus eps & martyr discipulus ioānis euangeliste fuit: & ipsius auditor. Hic ut habet. 4. libro historie ecclesiastice: fuit episcopus smyrneñ sanctitate & gratia atq; doctrina catholice fidei admodū insignis. Qui cum iam esset etate maturus: uidit quadam nocte per somnium ceruical suum flāmis esse consumptū: & predixit fratribus se per ignem martyrem futurum. Regnantibus uero marcoantonio & lucio aurelio cōmodo imp̄atoribus: xp̄ianoz persecutione feruēte: missi sunt ad eum apparitores proconsulis asie: ut eum tenerent. Quos ille gratanter suscepit: & in mensa refecit: & postea secū iuit. Et dū corā p̄cōsulis tribunali xp̄m uiua uoce cōfiteretur: excitato clamore gētilium & iudeorum contra eum iussu proconsulis traditur ignibus concremandus. In quo dū esset immissus flāmarum globis undiq; uallabat: ita ut ipse in medio incendii sibi cedentis i modum camere staret & deū glorificās p̄buri nō posset. Tūcq; spiculator accedens lancea ip̄m transfodit: & sāguinis profluuio ignis extinctus fuit. Cui⁹ reliqas xp̄iani sepelierūt in ciuitate smyrne ✝ Post cui⁹ transitū. 12. alii discipuli q eum a laodicia uenientes secuti fuerāt: martyriū passi sunt in eadē ciuitate. Hic beat⁹ eps ob quasdā pasche qōnes romā ueniens antonio pio impium gubernante: anacleto uero papa romane tūc ecclesie p̄sidēte: plures xp̄ianos martiōis & ualētini hereticoz irretitos laqueis: ad fidē catholicā p̄uertit. Scripsit āt ad philippeñ epistolā utilē ualde. Passusq; est martyriū annū agēs etatis. 86. die. 7. cal' febr. hec hieronymus de illustribus uiris.

¶ De scis theogene & sociis mīribus. XXV.

THeogenes martyr cum aliis. 36. xp̄ianis martyriū passi sunt in eadem ciuitate laodicie: premissa p secutiōe urgente: qui contemnentes temporalem mortem coronā

uite eterne adepti sunt. 7. calē. februarii: ut dicit hieronymus.

¶ De sancto iona propheta. XXVI.

IOnas propheta fuit de oppido geth que est in ophir ad differē tiam geth que est in palestina et est nomē regiōis. Opher enī nomē est turris nebulose: que non longe erat a tēplo. Hūc hebrei affirmant filium fuisse mulieris uidue sareptane sidoniorū: ad quā helias famis tpe declinauit: ipmq; mortuū suscitauit. Qué tpibus hieroboā filii ioas regis israel claruisse: pphetiá quoq; exorsum fuisse quart⁹ liber regū ꝓmemorat. In condēnatiōe aūt israel ionas ad gētes mittit̄ ꝙ niniue agēte pniaꝫ illi i malicia p̄seuerabant. Qui iccirco ad niniuitas p̄dicandos ire recusabat: qa cū ꝓphia illuminate: peccatores citatis niniue misericordiam dei ꝓsecururos spare ne falsa uideret̄ p̄dicare sē tētiā ꝓtra eos ꝓlatā reuocari nolebat dīne dispēsatiōis ignar⁹ que salutē hominū ad se reuertētiū magis uult q̄ iteritū. Ideoq; se a facie dei fugere putās: descēdit ioppē: ascendit naué eūtē i tarsum: deditq; naulū nautis. Sed de⁹ cui⁹ uolūtati nemo pōt resistere: q & eēntialiter ē ubiq; misso uēto ualidissimo tempestate turbauit mare: piclitat̄ nauis timét naute: & inuocato dño de salute despantes more antiquoꝝ peccato alicui eoꝝ piculū cūctoꝝ ascribūt: hoiem illū sorte iqrēdū decernūt. Ionas sorte deph̄endit̄: spōte i mare mittit̄: & tēpestas sedat̄. Ioná deo dispēsāte cete deglutit: & p⁹ triduū eūdē in aridam illesum euomit. Ionas flagello dei corrept⁹ niniué itrat: iudiciū subuersionis p⁹ dies. xl. futuꝝ p̄nūciat. Rex & popul⁹ ad dñm ꝙuertunt̄: saccis iduunt̄: ieiuniis affligunt̄. Miser cors deus peccatoꝝ pniam respexit: citatiq; pcēs sniam reuocauit: uidēs se mēdacē extitisse ionas turbat̄: urbēq; egressus ꝓtra deū ꝙqueritur. Qué de⁹ ut ꝙsunderet & se digna dispositiōe misericordē oñderet afflictū feruor solis hedera subito nascēte & caput ꝓphete obūbrāte ab estu refrigerauit: & sequēti nocte itꝝ repēte arefacta ꝓtristauit. Et cū hederā exiccatā deflere: audiuit a deo ꝙ irasci non deberet: eo q; tante ciuitatis excidio pepciss. Si enī molestē ferebat hederā arefactā: & de⁹ molestius tulisset tantā urbē subuersam. Sicq; ionas pacat⁹ rediit a niniue. Processu tamē tpis niniuite ad peiora peccata ꝙuersi: pphetia nauꝫ pphete admōiti sūt. Qui nō curātes ꝙuerti: eo ꝙ alias ioná falso subuersionē citatis ꝓmisisse cognouerūt: irā dei tandē nō euasūt. Ná fluuius pol⁹ q eā circūdabat urbē: iundauit: factoq; piter terremotu: ignis de celo emissus eā icendit. Sicq; utroq; diluuio aque & ignis piter deleta est. Reuersus ergo ionas a citate niniue ad terram suā ire erubuit: eo ꝙ in uaticinio niniuitaꝝ mendax appuit. Sed tpe famis assūpta matre: incola gentiū factus est. Fame uero trāsacta: reuersus est ad terram iuda: & mortua matre sepeliuit eā iuxta balanū delbore. Hic predixit signū euersionis hierusalem: ꝙ cū uiderit lapidem luctuose clamantem: prope sit finis. Et cū uiderint i hierusalem gentes uniuersas: tunc tota illa ciuitas irrecupabiliter euertet̄. Quieuit i pace tpe ozie regis iuda. vi. cal. ianuarii: & sepultus est in spelunca uni⁹ iudicis israel. Cuius sepulchrū monstratur in una urbiū geth: i uiculo iuxta sephoꝝ. Hic unus est ex numero xii. pphetarum qui eccleſiastici. 49. in sanctorum patrum catalogo memorātur. Hec hieronymus & ioseph⁹ & in historia scholastica.

¶ De scō ioanne chrysostomo epō. XXVII

IOānes chrysostom⁹ qđ latine os aureum interpretat̄ eps constantinopolitanus & doctor grecoꝝ tempore archadii impatoris floruit. Hic natione antiochen⁹ filiꝰ secundi & anthure nobiliū pīarum: discipulus sophiste libanii: & auditor andragatii philosophi liberalibus artibus annis pueribus antiochie studuit. Dehinc defūcto patre romā ueniens causarum orator extitit: pauperibusq; gratis patrociniū exhibebat. Post hec relictis studiis secularibus: diuine scripture uacās ánoꝝ. xviii. omnes sacre pagine libros memoriter didicit: & scis intentus operibus seculo abrenunciauit. & euersusq; ad patriam cū sancto basilio in quodam mōte antiochie ꝓximo: solitariam uitam duxit. Basilio uero cesaream eunte: Ioannem scūs meletius antiochenus episcopus i lectorem & postea in diaconū ordiauit. Qué euagriꝰ eius successor processu tēporis ad sacerdotium ꝓmouit. Qui sāctitate uite & claritate doctrine proficiens diuinis studiis intentus predicationi insistebat: & mira opuscula cōtinue exarabat: famaq; eius sapientie undiq; personabat. Qui etiam propter castitatis zelum seuerior habebatur: & seruori magis q̄ mansuetudini seruiens: arrogans a nescientibus putabatur. Defuncto igitur nectario cōstantinopolitane urbis episcopo: cum de ordinando presule questio oriretur. Nouissime fama eius comperta imperatoris archadii iussu: ioannes presbyter ab antiochia uocatus episcopus ordinatus est. Qui mox in sui pontificatus initio cum uitam clericorū corrigere uoluit: omnes in sui odium concitauit. Cūctiq; eum uelut furiosum & superbū declinabāt: & apud oēs ei detrahebāt: & qa nūq; cū aliis i mēsa ꝓmunicare uolebat.

¶Re uera aũt ille hoc iõ faciebat: qa ꝓpter nimiam abstinentiã caput & stomachũ sepe dolebat: popul⁹ uero ꝓpter sermones quos in ecclesia faciebat: eum plurimũ diligebat: parui pendẽs quicquid ꝓtra eũ emuli loquerentur. Necessitatibus uero egenoꝝ liberaliter ꝓuidebat: & plurib⁹ ad suscipiendos pauperes hospitalib⁹ erectis: de redditib⁹ epat⁹ eisdem mistrabat. ¶Quadã die dũ epistolarum pauli expositioni intenderet: orauit ad dñm: ut sibi in ipsis plenũ intellectũ daret. Cui uisibiliter appuit btũs apostolus: dicẽs se nõ aliter i suis epistolis itellexisse: q̃ ioannes intelligebat: eũq; deosculatus disparuit quẽ etiã notari⁹ eius ꝓbus: qui tunc actu uerba eius scribebat aspexit: & ex pñtia apostolica totus cõtremuit. Cui ioannes eũ post se futuꝝ epm ꝓstantinopolitanũ ꝑdixit: sicut & rei euẽtus ꝓbauit. ¶Eutropi⁹ impatoris ꝑpositus & ꝓsul uolens se in qbusdã ad ecclesias ꝓfugientibus uidicare: studuit: ut lex ab impatore de imunitate ad ecclesiã ꝓfugiẽtiũ reuocaret. Quod ioánes molestе ferens: eũ audacius increpauit. Et post paucos dies eutropi⁹ impatorem offendit: & ad ecclesiã fugit: quẽ eps latitantẽ ꝓpalauit: & durissime increpauit: & eũ impator eductũ de ecclesia decollauit: unde & ex hoc eps multoꝝ odiũ icurrit. Insup etiã qa plures clericoꝝ ꝓpter eoꝝ dissolutam uitã plurib⁹ causis deposuit ¶Quidã ganias genere celtic⁹: ꝓsilio barbarus: secta arrianus magister militũ fact⁹ est Hic impatorem rogauit: ut itra ciuitatẽ unicam tantũ suis ecclesiã ꝓcederet. Quod cũ impator de hoc epm rogasset: ut sic illius tyrãidẽ refrenaret: & eps hoc modis oib⁹ ꝓhiberet. Ganias noctu barbaros misit: ut palatium ꝓcremarent. Quib⁹ uenientib⁹ angelorum armatoꝝ ingens corp⁹ habentiũ copiosa turba apparuit: que illos ꝓtin⁹ effugauit. Quod dũ sequenti nocte iteratũ eẽt. Ille cũ suis tertio egressus miraculũ uidit: & fugit: existimãs milites i die latere: & i nocte urbẽ custodire: q egressus ad thraciã exercitu cõgregato cũcta i suburbanis uastabat. Impator ergo ioãni on⁹ legatiõis iposuit: q egressus adeo suis monitis & cõminatiõib⁹ ganiã exterruit: ut ei⁹ ꝓuolut⁹ genib⁹ ueniã peteret: & ꝓfesti cũ suis abiret. ¶Post hec cũ eudoxia augusta hortũ cuiusdã uidue ꝑciosis & uberib⁹ arborib⁹ ꝓsitũ ipali uiridario ꝓtiguũ occupasset: illaq; eꝑo ꝓquesta fuisset: ioannes apud ipatorẽ tantũ istitit: ꝙ reginam hortum uidue reddere ꝓpulit: ꝓꝑ qđ & ipsa ꝓtra ioãnẽ idignationẽ ꝓcepit. Preterea seuerian⁹ gabalien eps regine dilect⁹: quẽ ioannes suspicat⁹ est i heresim plapsum fuisse ex qbusdã scripturis suspectis: que heresim sapere uidebanť: a ioãne eꝑo uti hereticus & blasphem⁹ de citate expulsus ẽ. Quod augusta ꝓpiens: nacta occasiõe ꝓtra epm: q̃si i ei⁹ despectũ ꝓ familiares seueriani: mox illuꝝ a chalcedonia fecit euocari. Hinc ioánes accẽsus ligue ubertate: fecit ꝑmonẽ i ppꝛo cũcta rũ mulieꝝ uitupatiõe plenũ: qđ augusta uelut iiuriã suã ipatori narrauit: dicẽs ipsi⁹ magis eẽ ꝓtumeliã q̃ suã. Qua de re gestũ é: ut theophil⁹ alexãdrin⁹ eps: multos simul eꝑorũ mouẽs: suasu ipatoris ꝓstãtinopolitanã synodũ celebraret: q̃si origenis libros dãnatur⁹. Cũq; ioánes bis citat⁹: & timẽs aioꝝ ipetuositatẽ: eꝑos illos uelut aptos inimicos recusasset: & generalẽ synodũ fieri petẽs: cõparere noluisset: dánauerũt eum nullo alio culpãtes: nisi qa uocat⁹ noluit obedire. Sicq; iussu ipatoris oportuit eũ dãnatũ i exiliũ deportari. Sed cũ ioánes nimiũ a populo amareť: orta seditiõe i populo pp ipm: timẽs augusta ipatori suasit: ut ioãnẽ ab exilio reuocaret: q dudũ renuens: redire ꝓpulsus est populo sibi cũ cereis & lãpadib⁹ occurrẽte Reuersusq; ioánes cũ i cathedra sua residere nollet: sed solũ simplicẽ ducere uitã: coact⁹ multa populoꝝ istãtia sedẽ resumpsit: & uti primũ ꝑdicare cepit. ¶Eodẽ uero tpe statua argentea ad honorẽ eudoxie auguste iuxta ecclesiam scẽ sophie ꝓstituta erat: ubi milites & ꝓceres ludos publicos exercebãt Quod cũ ioannes fieri ꝓhiberet: augusta ad sui iniuriã reputabat: & ꝓtra ipm ut iteꝝ celebrareť synod⁹ ꝓcurabat. Hoc sentiens ioánes illã famosissimã in ecclesia ꝓtulit homeliã: cui⁹ initium est. Rursus herodias uexatur ꝛc. Quod factũ ad iracũdiã pl⁹ ꝓcitauit eudoxiã. Et dũ qdã ioanné uellet occidere ut cõplaceret auguste: a populo ẽ captus & iudicat⁹: sed a ꝑfecto ne occideret: erept⁹ ẽ Ex illo die popul⁹ ioanné uicissim custodiebat: & nocte domũ ei⁹ armatis muniebat. Suadẽte igiť augusta: eꝑi ꝓstantinopoli ꝓuenerũt: & eũ in cõcilio dãnauerũt: nihil ꝓtra ipm iueniẽtes: nisi ex eo solo: ꝙ post priorẽ depositionẽ sine decreto cõcilii i eꝑali sede residere ꝑsũpsisset. Propter qđ impator ioannẽ i exiliũ iteꝝ duci fecit: i q̃dã citatẽ parua barbaris uicinã: ubi fines sũt impii romanoꝝ. Hoc aũt innocenti⁹ papa audiẽs & molestе ferẽs: cõciliũ i sede apostolica celebrauit: & ioanné innocentẽ ab exilio reuocauit. Qui reuocatus diem sui obitus ꝑdixit: & ex labore itineris fatigat⁹: ãteq̃ ꝓueniret ad ciuitatẽ lágorẽ incurrit: & sic post dies modicos i pace uitã finiuit. xviii. caľ. octob. quo defuncto grádo uehemẽs i ꝓstantinopolim & circa suburbana descendit: dicentib⁹ cunctis hoc dei iudicio gestum eẽ: eo ꝙ ioánes iniuste fuerat condemnatus: quibus fidẽ dedit mors auguste die decianona subsecuta.

Theodosi⁹ aũt iunior archadii filius: corp⁹ doctoris in regiã ciuitatẽ trãstulit:& digno honore tum lauit.vi.cal. februarii:quo die festũ eius i grecoꝝ ecclesia celebrat. Obiit circa annos dñi.380. ¶ Scripsit autẽ hic uenerandus antistes super toto nouo & ueteri testamẽto expositionũ libros.90. Cõmentarios i mattheũ distinctos ꝑ homelias.90.Super ioanne homelias.88.Sup epistolis pauli libros singulos ꝑ sermones distinctos.In epistola ad hebreos homel'.34. Sup geneſi libros questionũ.De laudib⁹ pauli apostoli homel'.7.Cõtra arrianoꝝ heresim fortissimos libros.Contra simoniacos. Cõtra martionẽ:cerinthũ:ebionẽ:artemonẽ atq; photinum:q eoꝝ suscitauit heresim.Contra apollinarẽ librũ.i.Cõtra manicheos insigne uolumẽ.Cõtra oẽs hereticos sup pabola seminis longũ op⁹ & elegãs. Tractatũ unũ i thomã apostolũ i quo aduersus arrianos fortissime disputat.Sup canticis cãticoꝝ.l'.ii.Item uitã sci meletii epi antiocheni. De uestib⁹ legalibus sacerdotum & leuitaꝝ:& de ornatu iũmi pontificis:ueteris testamẽti uolumẽ egregiũ.De humilitate i lotione pedũ tractatum.i. Contra eos q ad missas nõ occurrũt tractatũ.i.De uirginitate.De patiẽtia.De fide.De penitẽtia.De cõfessione. De elemosyna tractat⁹ plures. Homelias & smones per totã quadrageſimã.Sermonẽ declamatoriũ in decollatione ioánis baptiste.Itẽ in laudẽ beate uirginis smões mira suauitate fragrãtes.Aduersus arabes de resurrectione mortuoꝝ q dicũt aias mori cũ corpe.lib.ii.Itez ꝓtra iudeos lib.i.Aduersus gẽtes in moduz dialogi grande & insigne uolumẽ. De ordine & officio sacerdotis librum.i.Hymnos& smones & alia plura metro edidit apud grecos.Et q̃q̃ latino fulserit eloqo:plurimũ tñ scripsit in greco. Hec ex hieronymo de illustribus &ex historia triptita.

¶ De scõ ioanne presbytero. XXVIII.

IOannes presbyter antiochenus scitate & sapientia insigniter fulsit.Qui ex grammatico & declamatore presbyter fact⁹ ꝓposuit librũ aduersus eos q dicũt xp̃m in unã tantũ substantiã adorãdum:nec acqescunt duas in xp̃o ꝓfitendas esse naturas.Impugnauit etiã non nullas cyrilli alexandrini epi smias icaute aduersus nestoriũ prolatas: quethunotianis uidẽt p̃stare robur & adhibere fométa. Claruit sub theodosii senioris tpe.Hec hierõym⁹ de illustrib⁹ uiris.

¶ De scã paula uidua.XXIX.

PAula uidua nobilissima romanorum matrona fuit:cui⁹ uitã hieronym⁹ scripsit.Que nobili genere: sed nobilior scitate.Potẽs quõdã diuitiis sz xp̃i scitate isignior:oẽs suos paupes paupior ipa dimisit:&hũiles hũilitate supauit.Hec.vi.edidit liberos.s. blesillam sup cui⁹ morte eã hieronym⁹ ꝓsolat⁹ est.Paulinã scãm: & admirabilẽ uiꝝ & prepositũ reꝝ suaꝝ pãmachiũ ad quẽ sup eius obitu idem doctor puũ libellum edidit.Eustochiũ que i scis locis uirginitatis & ecclesie mõile ꝓciosissimũ fuit.Rufinãq; i matris funere piuz matris aium ꝓsternauit: & theochium pueꝝ:post quẽ parere desiit. Hec p⁹ uiri obitũ in scã uiduitate pmansit & ad dei seruitiũ se cõuertit:oẽsq; sui diuitias in pauperes errogauit.Deide paulini epi antiocheni & epiphanii epi salamine q romã uenerãt accensa uirtutib⁹:patriã deserere cogitabat Descẽdẽsq; ad portũ:fratre: cognatis affinibus:&qđ maius ẽ theochio puero ac rufina iã nubile:ꝓsequentib⁹& recessum paule deplorãtib⁹.Hec contra iura nature nõ patiebatur plena side & amorem filioꝝ maiore in deo amore ꝓtẽnens:in sola eustochio que ꝓpositi & nauigatiõis comes erat acqeuerat. Sicq; relicto seculo ad syriã nauigauit.Cũq; ad loca scã uenisset:& ꝓconsul paleſtine: q ei⁹ familiã optime nouerat: ei pretoriũ ꝑpassset:humilẽ cellã elegit:cũctaq; loca scã deuote lustrauit. Prostrata ãte crucem quasi pendẽtem dominũ adorabat:igressa resurrectionis sepulchrũ osculabatur lapidẽ & corpis locũ: lachrymis & suspiriis aquas si dei ore lãbebat. ¶ Deinde ꝓrexit bethleẽ & specum saluatoris ingressa etiã xp̃m natũ ex uirgie & cetera ifantie rudimenta oculis corporeis se uidisse testata ẽ: ubi & reqẽ habitatiõis sibi elegit:&cũ filia eustochio ꝓstructo locello sub beati hieronymi disciplina: & ꝓgregatis uirginib⁹ deo ſuire cepit.Tantaq; se hũilitate deiecit ut iã non matronarũ pria sed ãcillaꝝ ultia uideret.P⁹ uiri mortẽ usq; ad ei⁹ obitũ nunq̃ cũ uiro cõedit:balnea nunq̃ adiit:mollia lectuli strata etiam i grauissima febre nõ hũit:sed sup humũ stratis ciliciis iacebat. Panẽ solũ & aquã p⁹ uesperas deguſtabat: praro leguia cõedebat i qbus dieb⁹ festiuis exceptis:uix oleũ apponebat.Castitatẽ aũt i oib⁹ pudicissimã ꝑtendebat.In largiẽdo ꝓfusior hoc hre ueti aiebat:ut unicũ nũmum filie moriẽs nõ dimitteret:& in funere suo aliena sindone tegeretur:uirgines quas ex diuersis ꝓuinciis ꝓgregauerat in tres turmas & mõasteria diuisit. Ita dũtaxat ut in ope &cibis sepate:psalmis & orationib⁹ iũgerent.Cũq; aliis languentib⁹ large ꝓberet:si quãdo ipa egrotasset sibi nõ idulgebat. Cum autem semel mense iulio grauius egrotaret: & medici ꝓsulerẽt uino tenui sibi op⁹ esse:ne aquã bibens i hytropisim uerteretur,Sãctusq; epihanius eps

hauſtū uini eidē ſuaderet: nō ſolū acqeſcere noluit: ſed pene hominē ſenē: ut nunq̄ uinū deguſtaret: induxit. Scripturas autez ſacras memoriter retinebat: & earū ſtudio aſſidue uacabat: ita etiam ut hebraicā linguā perfecte diſceret: & pſalmos hebraice decantaret Sicq; poſt longi laboris curſum oībus referta uirtutibus grauiſſimo depſſa languoꝝ ad extrema uite deueniens: inter pſalmodie recitationē ultimū ſpiritū dño cōmendauit. Cuius obitu cōpto monachi oēs & uirgines de eoꝝ cellulis ad ipſius funera pcurrentes cum lachrymaꝝ effuſiōe piarum & hymnorum ſacrorum modulatione ſanctas eiꝰ exequias celebrarunt: corpuſq; apud bethleez ꝓdigna ueneratione tumularunt. Cuius congregationem ſcā eiꝰ filia & uirgo euſtochiū poſt matris obitum laudabiliter gubernauit. Quieuit autem ſancta paula in domino 6. calen. februarii.

¶ De ſcō paulo papa & confeſſore. XXX

PAulus papa & cōfeſſor ſtephano pape ſcdo i pōtificatu rōano ſucceſſit: qui natione romanꝰ fuit ex patre ꝓſtantino de regione uiala ta: ſeditq; ānos. io. & mēſem unū Hic minor germanus ſtephani pōtificis ꝑdeceſſoris ſui ab ineūte etate in lateraneñ palatio ꝓ eruditione eccleſiaſtice diſcipline ab eodem fratre ſuo traditus eſt tēpote gregorii ſecūdi pape. Et poſtmodū a zacharia papa in diaconatꝰ ordinē ꝓiter cum germano ſuo ꝓmotus eſt. Sed dū idem frater & anteceſſor pōtifex ad uite extremū ptingeret: populus romanꝰ diuiſus eſt: & alii cū theophilato archidiacono tenebant: alii uero eidem paulo diacono adherebant. Dū uero de hac luce pōtifex idem migraſſet: ꝓtinuo ꝙgregatio populi que cū eodem paulo ualidior erat: eū in pontificem elegerūt: & ita in apoſtolicam ſedem ordinatus eſt tēporibus cōſtātini & leonis impatorum. Hic ꝓſtituit diuina officia celebrari in q̄drageſima ante ſextam. Hic ꝙgregatis ſacerdotibꝰ & clero ac populo romane urbis corpꝰ bte petronille de loco ubi quieſcebat extra portā uia apia abſtulit una cum ſarcophago marmoreo in quo legebaꝫ titulꝰ manu ꝓpria bti petri apoſtoli ſculptꝰ. Auree petronille dulciſſime filie: quod plauſtro ipoſitū intra urbē in bti petri eccleſia collocauit. Hic fuit fortiſſimꝰ fidei defenſor: unde ſepiꝰ nūcios cū lr̄is āmonitoriis ꝑfatis auguſtis direxit: ꝓ reſtituendis & in prīo ſtatu ꝓfirmandis ſacratis imaginibꝰ xp̄i & dei genitricis atq; ſcōꝝ omniū quas illi ꝓburere faciebāt. Hic multas eccleſias reſtauravit: q̄plures etiā nouiter edificauit: & nō nullas mirifice decorauit. Fuit enī nitiſſimus & miſericors: nulli malū ꝓ malo reddens: ſed oībus eū offentdenibꝰ miſericorditer indulgens. Hic cū paucis familiaribus ſuis nocturno ſilētio ꝑ cellas paupeꝝ & iſirmoꝝ in lectis decūbentiū circuibat: eis neceſſaria miſtrando: ſed & carceres uiſitans ꝑ eadem noctis ſecreta retruſos a mortis picu lis eruebat: & obligatos pro debitis redimebat. Viduis & pupillis oībuſq; indigentibꝰ opem ferens: ſicq; ſcis pollens uirtutibus apud ſanctū paulū q̄uit: ubi etiā ſepultꝰ eſt 6. calen. februaꝝ. Sed poſt dies modicos corpus eiꝰ a romanis cum honore ad ſanctum petꝝ delatum eſt: ubi & miraculis claret: & ceſſauit eꝑatus annū unū & mēſem unū.

¶ De ſcō adiuto abbate. XXXI

ADiutus abbas primo monachus mimateñ: poſtea abbaſ carnoteñ pagi quē porteſum uocāt deo ꝓuidente factꝰ eſt: qui laudabilibꝰ opibus uitā ducens: diſſolutionē corpis ſui predixit: & decedēs aurelianis humatus eſt: ſupra cuiꝰ corpus fideles ciues ecclēſiā ꝓſtruxerūt: quā cū die aniuerſarii ſui feſti uniuerſꝰ ppl's celeberrīe uiſitaſſēt: unꝰ ex ciuibꝰ ꝓtēpta miſſa accepto raſtro uineā paſtinabat: increpatuſq; a q̄buſdā cur ad eccleſiā ſci nō accederet. Rñdit q̄ etiā adiutus cultor uinee fuerat. Moxq; ſibi manꝰ retorta & facies ad tergū uerſa ē i admirātiū ſtupore: q ad eccleſiā ſci ꝓfugit: & i teſtimoniū ſāctitatis bti corpis diebꝰ aliq̄bꝰ ſic manēs: ut a cūctis uideri poſſet: tādē peccatū ꝓfitēs: & ueniā petēs: oranſq; ad ſci tumulū poſt dies modicos liberatꝰ ē. huiꝰ ſci feſtū agit. 6. calꝰ febr̄.

¶ De ſcō mauro abbate. XXXII

MAurꝰ abbas monaſterii bobaceñ uir fuit mira ſcitate ꝓſpicuꝰ: cuiꝰ uitā uirtutibꝰ plenā: uir illuſtris ac patricius diuanus ſcribit: quā tñ hactenus nuſq̄ ualui reperire: qui & in xp̄o pauſauit. 6. calen. februarii: ut ado teſtatur.

¶ De ſcā agnete ſecundo. XXXIII

AGnes ſecundo die octaua ab eius paſſione ab eccleſia celebraꝫ: nō quidē per modū octaue: ſed q̄ſi ꝓfeſti repetitione: & hoc ꝓpter quoddā uiſiōis miraculū: quod apparuit pentibꝰ agnetis uirginis ipſa die: ut ambroſius ſcribit. Nā cū diebꝰ pluribus parentes beate agnetis ad eius tumulum cū orationibus uigilarēt: die octauo medie noctis ſilētio: uiderunt chorum uirginū ueſtibus aureis idutū: cū imenſo lumie trāſeūtē Inter q̄s uident beatā agneteē ſimili ueſte fulgentē: & a dextris eiꝰ agnū niue candidioꝝ. Et dum hec uidentes obſtupeſcerent: rogat agnes ceteras uirgines gradum figere. Ipſa q; ſtans parentes cepit admonere: ne illam

quasi mortuā deflerēt: sed eiꝰ potius gl'e cō gauderēt: eo ꝙ cū scis uirginibꝰ lucidas sedes accepat. Illiq; i celestibꝰ iūcta erat quē in terris posita tota intentiōe dilexerat. His dictis uisio euanuit & societas pētū ꝓsolationez fcepit: uisionēq; publice enarrauit. Et iccirco festum agnetis secūde ab ecclesia institutum est. v. cal. februarii.

¶ De sancta constantia uirgine. XXXIIII.

COnstantia uirgo filia cōstantini imperatoris fuit. Que lepra grauissima laborās: tantis erat obsessa uulneribꝰ ut a capite usq; ad pedes nulla mēbroꝝ ps libera permāsisset. Que cū audisset q̄liter beata agnes pentibꝰ appuerat: ut supiꝰ dictū est: & qualiter infinitis miraculis coruscabat: accepto cōsilio: & spe recupande sanitatis: uenit ad tumulū uirginis nocte: & licet pagana: mente tñ credula: pces ad dñm fideliter effundebat: ubi dū i oratione ꝓsisteret obdormiuit: uiditq; i sōnis beatā agnetem: eā ut constanter ageret & in xp̄m crederet exhortantē: atq; ipsam sanā effectā ab eiꝰ egritudine nūciantem: Ad hanc uocē uigilās ꝓstantia se perfecte sanatā inuenit: adeo ut nec in mēbris eiꝰ signū alicuiꝰ uulneris remaneret. Quod pater cernens & frēs maxia letitia repleti sunt. Quoꝝ licentia obtēta: ꝓstantia baptismū suscepit: & uotū uirginitatis emisit. Et supra tumulū beate agnetis mōasteriū fabricauit: & ibidē dño seruiens cum multis uirginibꝰ se inclusit. Que post uitā laudabilē ad dominum migrauit: & iuxta corpus beate uirginis sepulta fuit.

¶ De sancto iuliano episcopo. XXXV.

IVlianꝰ cenomanen eps fuit. Hic simon ille leprosus fuisse dicit: quem dominus a lepra sanauit. & qui eum ad conuiuandum iuitauit. Qui post ascensionem dñi ab apostolis cenomanen eps ordiatꝰ ē. Qui etiam multis clarus uirtutibꝰ extitit. Nā cuspide baculi sui terrā pcutiēs sitiēti populo fontē produxit. Cecū quoq; illuminauit: & carceratos se iuocantes: spōte apertis ianuis liberauit. Tres etiā mortuos ut dicit suscitauit. Et postmodū i pace qeuit. v. cal. februarii. Hic fertur ab aliqbus fuisse de. 72. christi discipulis unus. Dicitur q; esse ille iulianus: qui ab itinerantibus ꝓ inueniēdo bono hospitio iuocat: eo ꝙ in domo eiꝰ xp̄s fuerit hospitatꝰ. Sz ueriꝰ uidet aliꝰ iulianꝰ: q utrū q; pētē ignorāter occidit: de quo dicet. 2. idꝰ febru. ¶ De scō iuliano cōfessore frē iulii. XXXVI.

IVlianus alius frater beati iulii fuit. Hi duo frēs a theodosio ipatore xp̄ianissimo obtinuerūt tēpla deoꝝ ubiq; repta destruere: & ecclesias edificare: mādauitq; ip̄erator oibus p̄dictos fratres adiuuare: & eis in oibus pena capitis obedire. Cū ergo sci iulianus & iulius i loco dicto gaudianū ecclesie ꝓstruerēt: & eos mandato ipatoris oēs transeuntes iuuarent: quidam cū curru euntes adiuuicē ꝓdixerūt: aliquā excusationē pretendere: ut sic liberi possent pertrāsire: unū igitur ex suis in plaustrum supinuz posuerunt: & eum pannis ut mortuum coopuerunt: qui se mortuū fingebat & oculis clausis supinus iacebat. Cum ergo ad iulianū & iuliū pueniissent rogauerunt eos ut paꝝ persisterēt & eos i opere iuuarēt. Qui se ibi stare nō posse dicebāt: quoniā hominē mortuū deferebant. Et dū scūs iulianus eos mētiri diceret illi se ueꝝ dicere affirmabant. Qui deū ip̄recatus ē: ut secūdū ueritatē dicti sui sibi ꝓtingeret. Cūq; procul recessērūt collegam ex noie uocare cepunt. Qui cū nullatenus moueret pulsari ab eis cepit: & finaliter mortuus appuit. Quod ceteri uidentes timuerūt: nulliq; deinde christi famulos decipere presumpserūt.

¶ De scō iuliano sabba ꝓfessore. XXXVII

IVlianꝰ eremita cognomēto sabba fuit. De quo dicit theodorꝰ i historia triptita: ꝙ angelicā uitā in terris deducebat: & in eremo ꝓsistens ꝓtēplatiōi & oratiōi uacabat. Hic p spiritū cognouit & p̄dixit obitū iuliani apostate ipatoris: longe. 20. dietis positꝰ ab eo loco ubi iterfectꝰ fuit. Quod ut prenūciauerat sic ꝓtigisse repertum est.

¶ De sancto iuliano ꝓfessore. XXXVIII.

VIianus alius confessor fuit: de quo ait gēnadius libro de uiris illustribus: ꝙ acer ingenio & facundia extitit: diuinis scripturis doctꝰ: greca & latīa lingua scholasticus & inter doctores ecclesie clarꝰ. Hic scripsit aduersus augustinum eius impugnatorem libros quattuor & iterū aduersus alios hereſiarchas libros. viii. Extat & liber altercationis amboꝝ partes suas defendentium satis cōspicuus. Hic fuit in elemosynis liberalissimus. Moritur autem ualentiniani ipatoris ꝓstantii filii tpe.

¶ De scis leōcio & sociis marib. XXXIX.

LEoncius thyrsus & calonicꝰ martyres in citate apollōia passi sūt tpe decii sub presidibus cubericio siluano & bando. Qui diuersis torm̄etoꝝ generibꝰ excruciati. Demū primꝰ & ultimꝰ capitis abscisiōe: medius celesti uoce uocatus spiritū reddiderūt. Sicq; marīū ꝓsumauerūt. v. cal. feb. i ptibus grecie tumulati: ut dicit ado.

¶ De scis papia & mauro martyribꝰ .XL.

PApias & maurus martyres passi sunt rome tpe diocletiani & maximiani impatorꝫ sub laodicio urbis ꝑfecto. Qui cū essent milites uidentes q̄liter saturnin⁹ & sisinnius martyres statuā iouis eream eisdē a ꝑfecto ꝑsentatā: sicut plumbū liquefactū ꝓtri uissent ꝓuersi sunt ad dn̄m: & impietatē laodicii redarguere ceperunt: qua in xp̄i martyres seuiebat. Tunc iratus laodicius: iussit ora eorꝫ lapidib⁹ ꝓtundi: & postmodū illos i carcerem recipi: ubi a sācto marcello papa baptizati sūt: post dies .12. educti de ergastulo iubente ꝑfecto fustibus ceduntur: deinde i equuleo leuati: tādiu plumbatis ꝓtusi sūt: donec spiritū emiserūt. Quorꝫ corpa ioānes ꝑsbyter sepeliuit uia numētana ad nymphas beati petri. 4. calen. februarii.

¶ De scis flauiano & sociis martyrib⁹. XLI

FLauianus: maximus: secūda: calēdinus: marcus & seuera cum aliis multis martyribus passi sūt sub maximiano & claudio impatoribus: ꝓstantino impatore magno iā a militibus apud galliā in impiū sublimato. Quorum primo maximus qui comes millenarius erat ab infantia sua christiānus: ex pētib⁹ christiāis exort⁹ cētū & uigiti ex suis militib⁹ ꝓuersos a scō marcello papa baptizari fecit. Quod audiens maximianus eundē maximū ꝑhensum una cū dictis cētū & uigigiti militib⁹ dānauit ad harenā fodiēdam. Et post mēses .9. dū marc⁹ tribun⁹ ꝓpisset: q̄ maximus comes ceteros suos milites q̄ ex millenario residui fuerant: q̄ ad eū uisitandū accesserāt ꝓuertisset: fecit maximus in carcerē mitti: deinde eductū fustib⁹ cedi iussit: & dū cederet tribunus excecatus est. Quod maximian⁹ impator audiēs & molestē ferēs: maximū comite cū cētū & uigiti militibus ✝ ad harenā dānatis fecit decollari. Reliquos uero ex mille militib⁹ ꝓuersos i harenario missos: flāmis iussit incēdi. Quorꝫ corpora scōs marcell⁹ papa cū ioāne ꝑbro sepeliuit in loco cucumeris scdo miliario ab urbe. Post duos mēses maximianus moritꝫ: & claudi⁹ rome in impiū exaltatꝫ: q̄ audiens secundā uxorē ꝓdā maximi comitis cū filiis esse christianā: fecit eā teneri: & filios ei⁹ calēdinū & marcū ac filiā ei⁹ seuerā. Qui duꝫ sibi p̄tati eēnt: secūda iter man⁹ eā tenētiū emisit spiritū. Flauian⁹ aūt uicari⁹ ipatoris q̄ei assistebat: cū uidisset angelos q̄ sup capita filiorꝫ secūde orantiū man⁹ tenebant. & ipse ꝓuersus ē: & a theodoro ꝑsbro baptizatus cū oī familia sua. Quod audiēs impator. claudi⁹ flauianū cū oī domo sua detentū: cē tūcellis adduci mandauit: & ibidē oēs piter capite cedi. Beatos uero calendinū & marcū atq; seuerā olim maximi filios miliario. 35. ab urbe iuxta mare deferri ibiq; tādiu plūbatis cedi donec spiritū exhalarunt. Quorū omniū corpa in loco q̄ dicit pign⁹: sepulta sunt a christianis. Horꝫ omniū martyrū passio colitur. 4. calen. februarii.

De scō sabiano martyre. XLII

SAbianus mr̄ passus ē i territorio trecassino sub aureliano ipatore q̄ dū i ptib⁹ hispanie & gallie rēsideret: & ad trecas ciuitatē deuenisset: sabianū detentū & christū ꝑdicātē decollari fecit. Ibiq; sepultus est. 4. calē. febr̄.

¶ De scō cyrillo epō alexandrino. XLIII

CYrillus epūs alexandrin⁹ ꝓ catholica fide ꝑclarissim⁹ extitit ꝓpugnator uariarꝫq; reꝫ tractat⁹ edidit dīna & humana scia pollens Homelias multas cōposuit: que ad declamandū a grecis epīs ꝓmendant̄. Extare dicunt̄ & libri ei⁹ de synagoge defectu: Et aduersū hereticos ꝑcipue ꝓtra nestoriū liber q̄ elegeos ītitulat̄: in quo nestorii occulta pādū̄t: & ꝑdita ꝓfutāt̄. Itē ad nestoriū epistolas duas misit: i qb⁹ illi⁹ dānauit errores. Itē ad ioānē epm̄ antiochenū epistolas scripsit plures. Itē thesauroꝫ libros. 24. Cōtra iulianū ipatorē libros. 8. Sup marcū5 libros. 12. Sup ioānē libros. 9. Ite libru5 ꝓposneticon ad theodosiū ipatorē. Scripsisse & alia credit̄: que adhuc ignorāt̄a nr̄is. Quieuit i pace sub theodosio seniore. 4. cal. febr̄. Hec gēnadius de uiris illustribus.

¶ De scō cyrillo epō hierosolymi. XLIIII

CYrill⁹ epūs hierosolymoꝫ sub theodosio prio ipatoꝝ epatū tenuit i cōcussū: cū pri⁹ sepe pulsꝰ & receptus fuit. Huius tpe btūs hiero⁹ ab urbe roma digressus uenit ad syriā: & a cyrillo epō locum obtinuit iuxta bethleē oppidū mōasterii ꝓstruēdi: ubi & sacre scripture libros trāstulit de hebreo in grecā linguā piter & latinā. Cui⁹ & ipse epūs amicissim⁹ extitit: & pfecti epalis regiminis ab eo regulā sūpsit. Pluribusq; illū gratis uisitauit epistolis: cui & hieronymus multa remisit. Hic quoq; corp⁹ btī hieronymi sepeliuit: & i ei⁹ trāsitu felici mirabilē de illo uisionē ꝓspexit: ut diceꝫ in ei⁹ legēda. 2. cl̄. octobr̄. Augusti⁹ quoq; hipponen̄ epūs cyrillo epistolā misit: i q̄ ab eo istāter expetiit: ut miracula que apud bethleē p beatū mōstra bāt̄ hieronymū sibi trāscriberet. Cui cyrill⁹ epistolā ꝑplixā & sacūdo digestā stilo remisit: in q̄ sibi stupēda ꝑdigia meritis almi doctoris oīa narrauit. Pluria quoq; hui⁹ cyrilli extāt opuscula fidei nr̄e mysteria redolentia grato lepore luculēta. Claruit autem sub honorio & theodosio iuniore:

¶ De sexagesima. xlv.

SExagesima significat tempus uiduationis. Et incohaꝫ dominica in qua cantatur. Exurge dñe: & terminaꝫ in quarta feria post pascha. Instituta ē autē ꝓpter redēptionē: & ꝓpter significationē: & ꝓpter representationē. ¶ Primo ꝓpter redēptionē. Quia enim melchiades papa & siluester statuerūt ut bis in omni tēpore sabbato comederēt: ne ꝓpter abstinētiam quam homines substinuerāt in. vi. feria in qua omni tēpore ieiunandū est: natura debilitaretꝫ. In redemptionē ergo sabbatoꝝ tēpis q̄dragesime unā septimanā addiderūt: & sexagesimā uocauerūt. ¶ Secūdo ꝓp significationē: qa sexagesima designat tp̄s uiduitatis ecclesie: quia fructus sexagesimꝰ uiduis debeꝫ sicut & centesimus uirginibꝰ: & trigesimꝰ cōiugatis. Iō & merorem illū assumit ꝓ absētia sp̄ōsi qui ad celū raptus est. In consolatione autē illiꝰ pro absentia sponsi: danꝫ ecclesie ale due. s. misericordie opum exercitatio: & decalogi adīpletio: que inuicē multiplicata ꝓstituūt. 60. unde sexagesima sonat sexies decē: ut ꝓ 6. intelligas opa misericordie: & per. 10. decalogū. Tertio ꝓpter representationē. Nam sexagesima nō solum tp̄s uiduitatis significat: sed etiā nr̄e redēptionis repn̄tat. Nam ꝓ 10. intelligiꝫ homo qui ē decia drachma: eo q̄ factus ē ut ruinā. 9. ordinū reparet: ut sit quasi decimus ordo. ¶ Vel homo q̄tum ad creationē suā ꝓsideratā habet uniuersaliter x. potētias. Quia eni hō hēt aiaꝫ uegetatiuā sensitiuā & itellectiuā: uegetatiua hēt potētiam nutriendi & generādi. Et sensitiua habet potētiaꝫ. 5. sensuū corpis. s. uisus: auditus: gustus: odoratꝰ & tactus. Et itellectiua hēt potētiā rōnalē ꝓcupiscibilē & irascibilē que oēs sunt. x. potentie: merito creatio hominis numero denario figuraꝫ. Insup q̄tum ad redēptionē suam homo. 6. beneficiis redēptus ē: que sunt icarnatio uerbi: peregrinatio: passio: resurrectio: ascēsio: & sp̄ūsci missio. Et sic sexagesima representat tp̄s nostre redēptionis. ¶ Protendiꝫ aūt sexagesima usq; ad feriam quartā: post pascha in qua cantatur: uenite bñdicti ꝛc: qa illi qui in operibus misericordie se exercent audient illud: uenite benedicti ꝛc: ut ipse xp̄s testaꝫ: ubi tunc ianue sponse apiēꝫ & i amplexu sponsi fruetur. In epistola autē admoneꝫ adinstar pauli ut tribulationē de absentia sponsi patienter toleret. In euāgelio ut seminationi bonorum opum semper insistat. Et qa quasi desperans clamauerat. Circūdederunt me ꝛc. Nūc quoq; rediēs ad se petit in officio in tribulatiōib' adiuuari: & ab ipsis eripi dicēs. Exurge dñe ꝛc. Et ponit ibi triplex exurge. Quidam enim sūt in ecclesia q̄ aduersis p̄munt: & non deiiciunt: quidā premunt & deiiciūtur: quidā nec premunt nec deiiciunt: tñ qa aduersa non tolerant: periculū ē ne ꝓspera ipsos frangant. Clamat ergo ecclesia ut exurgat q̄tum ad primos ipsos eripiendo: q̄tū ad secūdos ut exurgat ipsos ꝙuertendo: a q bus uidetur faciē auertisse ipsos quodāmodo repellēdo: q̄tū ad tertios ut exurgat ip̄os in ꝓspis adiuuādo & liberādo. ¶ Et quia in hebdomada sexagesime secūde etatis tēpora recolunt: merito sc̄oꝝ patrū secūde etatis: imediate gesta subponunt: eo q̄ illoꝝ obitꝰ dies certi penitus sunt ignoti.

¶ De sancto noe patre. XLVI.

NOe pater uir iustꝰ atq; perfectꝰ ut ex diuine scriptur̄ textu colligitur: & ecclesiastici. xx. in catalogo sc̄oꝝ inꝑitur: filius lamech anno. 182. etatis patris ꝓgenitus: & secūde etatis pater primus annoꝝ q̄ngentoꝝ genuit tres filios: sem: cham & iaphet. Multiplicatis ergo hominibꝰ sup terrā. vii. generatiōe trāsfacta: filii dei. i. filii seth cepe runt legis naturalis & patrum mandata preterire: malicia hominū excrescente. Nam filii seth filiabꝰ caim ꝙtra mandatū ade ceperunt ꝙmisceri: & eaꝝ fornicationibus abuti: ex quibus gigātes procreati sunt: Mulieres etiam i uesaniā uerse supgresse uiris turpez luxuriā exercebant. Masculi isuper i alteru trū coeūtes nephandū scelus perpetrabant. His criminibꝰ deus prouocatus decreuit diluuiū mittere sup terram: omnēq; carnē delere: solo noe cū eiꝰ familia reseruato: q ex oībus hominibus solus iustus repertus est. Deditq; hominibꝰ spatiū penitēdi. 120. annorum. Nā annis. 20. priusq̄ arcam inciperet: mandauit ei: ut faceret arcam de lignis leuigatis i qua posset saluari semē uniuerse carnis super terrā ab aquis diluuii: qđ sibi tūc deus factuꝝ se esse predixit. Cuiꝰ arce structura: forma: atque mēsura i hystoria scholastica exp̄ssius ponitur. Igitur annꝰ. 20. post preceptū dei cepit noe arcam fabricare: quā in annis. 100. p̄fecit cū filiis suis: in quo tpe filiis hominū pniam predicabat & futuꝝ diluuiū p̄dicebat. Cuius ꝑmones homines irridentes ad peiora se facinora conuertebant. ¶ Ergo cum noe eēt sexegentoꝝ annoꝝ cuz tribus filiis suis & uxore sua ac tribꝰ uxoribus filioꝝ suorum: de mandato dei arcā ingressus est: & ex cūctis aiantibus mūdis septena: de aiantibus uero imundis bina ad semē ꝙuandum super terram: dei uoluntate ad noe sponte uenientia in arcam intromissa sunt. Factaq; est pluuia super terrā. 40. diebus & noctibus continue: & aque maris ad naturalē situm excrescentes: omnem terram

occupauerũt. Ita q̃ etiã ſup altiſſimos montes .xv. cubitis aq̃ ſublimior fuit: & ſic oẽs hoies & aialia necauit: ſordeſq; aeris quouſq; aſcenderant opa hominũ expurgauit. Et uſq; ad eundẽ locũ ignis iudicii dicit̃ aſcenſur⁹. Aque uero ſic exaltate obtinuerũt terram .cxv. diebus ab igreſſu noe. Et tũc paulatim ceperunt minui uſq; ad menſem ſeptimũ: quo requieuit arca ſup mõtes armenie At uero noe ad explorandũ: an adhuc terra appareret: emiſit coruũ ex arca: q occupat⁹ ingluuie cadaueꝝ repertoꝝ nõ eſt reuerſus ad eũ. Emiſit quoq; columbã poſt ipm: que prima quidẽ uice nõ inueniẽs ubi requieſceret pes eius: reuerſa eſt ad eũ in arcam. Sed iteꝝ poſt dies ſeptẽ emiſſa ad ueſpeꝝ reuertitur: portãs ramũ oliue uirentibus foliis i ore ſuo. Quo ſigno noe intellexit aquas ſup terrã ceſſaſſe: & iam arbores apparere. Ad cautelã tñ poſt .7. dies alios emiſit tertio columbã: que ultra nõ eſt reuerſa ad eum. Et tunc noe cũ eius familia & oĩbus aiantib⁹ de arca egreſſus eſt: eodẽ die quo fuerat ingreſſus anno uidelicet reuoluto. Tũc quoq; eta te pria terminata ſecũda icepta eſt. ¶ Egreſſus ergo noe de arca & altari edificato: q̃ſi p pace & gratiaꝝ actione obtulit ſacrificium dño de cũctis aiantib⁹ mundis offerens ſeptimum: ut ſic de .7. in arcam itromiſſis ſex remanẽtia tria uidelicet utriuſq; ſex⁹ ad ſpeciei multiplicationẽ ſufficerent: ꝓpter quaꝫ cãm idiſpari numero .7. aiantia de qualibet mundoꝝ ſpẽ in arcã immiſſa fuerunt. Et tũc dñs in noe & eius filios benedictionẽ quam prius ade dederat repetiuit: que ꝓſiſtit in tribus. ſ. in filioꝝ multiplicatiõe: in ceterorum aiantium ſubiectiõe: & in ciboꝝ cõceſſione. Nam cũ prima etate ſolis terre fructib⁹ uescerent: carniũ eſus ſecũde etatis hoibus cõceſſus eſt. Et quia diluuiũ adhuc timebatur & ꝓ hoc noe inſtãter dñm ꝓcabatur: pepigit de⁹ cũ eo ſecuritatis fed⁹: in cui⁹ ſignũ poſuit arcũ pluuialẽ in nubib⁹: duos habentem colores principales in ſignũ duoꝝ iudiciorum: ceruleũ. ſ. exterius: q & aquoſus eſt ſignum iudicii p aquam ꝓteriti ne ampli⁹ timeat̃: & rube⁹ interi⁹ qui & igne⁹ eſt i ſignũ iudicii per ignẽ futuri: ut expectet̃. Poſt duos aũt annos noe plantauit uineã lãbruſcas uidelicet naturales p cultum ad uſum uinee trahens. Bibenſq; uinũ: ſed uim ei⁹ ignorans inebriatus eſt: & nudat⁹ in tabernaculo dormiuit. Quẽ uidens cham ei⁹ filius medi⁹ irriſit. Sem uero & iaphet impoſito humeris pallio: auerſis uultib⁹ icedẽtes pr̃is uirilia operuerunt: ꝓpter quod noe ex uino euigilans cham & filio ei⁹ p ipudenti irriſiõe maledixit. Sem uero & iaphet ꝓ honeſta uerecũdia quã de eo habuerant bñdixit. Ab his trib⁹ filiis noe diſſeminatũ eſt oẽ genus hominũ: ex quib⁹ texunt̃ .72. generatiões: que poſtmodũ in .72. linguas diuiſe ſunt: uidelicet de ſem .27. de cham .30. de iaphet .15. uñ & xp̃s dñs ſicut pri⁹ .12. apoſtolos .12. tribus iſrael miſerat: ſic poſtmodũ .72. diſcipulos miſit: qui totidẽ linguaꝝ gentib⁹ euãgelium ꝓdicarent. Ex his etiam noe filiis adhuc ipſo uiuẽte iuxta philonẽ nati ſunt q̃tuor milia &. c. uiroꝝ exceptis puulis & mulieribus: uixitq; noe poſt diluuiũ ános .350. uidelicet uſq; ad .58. annũ natiuitatis abrahe & mortuus annoꝝ .95.

¶ De ſancto ſem patre. XLVII

SEm filius noe primogenit⁹ ãno 500. patris natus: ut dictũ eſt: in cuius ſemie uni⁹ ueri dei cultus ꝓmanſit: cũ eſſet annoꝝ .102. genuit arphaſath uidelicet biennio poſt diluuiũ. Cui etiã nato ãnis .500. ſuper uixit: uidelicet uſq; ad ános .50. natiuitatis iacob: & ſic annis .602. ipletis mortuus eſt. Hũc hebrei autumãt fuiſſe melchiſedech regem ſalẽ: de quo dicet̃ infra poſt qnquageſimã & oẽs ꝓgenitos a noe uſq; ad aaron ſacerdotes fuiſſe: q in cõuiuiis & oblationib⁹ pp̃lo bñdicebãt: & primogenita recipiebãt.

¶ De ſancto arphaſath. XLVIII

ARphaſath fili⁹ ſem ãno etatis parentis .102. genit⁹ eſt uidelicet anno etatis noe .702. Qui cuꝫ eſſet annoꝝ .35. genuit ſale: quo nato ſupuixit ánis .303. uidelicet uſq; ad annos .48. natiuitatis abrahe. Et ſic arphaſath annoꝝ .cccxxxviii. mortuus eſt.

¶ De ſancto ſale. XLIX

SAle fili⁹ arphaſath ãno etatis patris .xxxv. ꝓcreatus eſt: ut ſupi⁹ cõtinetur: anno etatis noe .737. Hic eni cũ eſſet annoꝝ .xxx. genuit heber: quo nato ſupuixit annis .403. uidelicet uſq; ad annos .16. natiuitatis iacob. Et ſic ſale ãnoꝝ .433. mortu⁹ eſt.

¶ De ſancto heber. L

HEber fili⁹ ſale etatis parentis ãno xxx. natus eſt: ut dictũ eſt ãno. ſ. etatis noe .767. qui cũ eẽt annoꝝ xxxiiii. genuit ſaleth: quo nato ſupuixit ánis .cccxxx. ſcilicet uſq; ad annũ lxxix. natiuitatis iacob. Et ſic impletis ãnis 464. mortu⁹ eſt. Ab hoc heber hebreoꝝ genus nomẽ accepit. Quidã uero dicũt ab abrahã: unde hebrei quaſi abraei dicti ſunt.

¶ De ſancto ſaleth. LI

FAleth fili⁹ heber etatis parentis anno .xxxiiii. ꝓgenitus eſt: ut ſuperius eſt ꝓmiſſum: anno. ſ. etatis noe .801. qui cũ eſſet ánorum xxx. genuit reu: cui nato ſupuixit ánis .209.

uſq; ad ānū.xlviii.natiuitatis abrahe. Et ſic ꝑpletis ānis.239.mortuus ē.Cuius tpe edificata ē turris babel a nemroth principe filiorum cham:& aliis ex filiis ſem & iaphet cōplicibus eiꝰ. Ita q̄ in ipō edificio de unaq̄q; generatione oium triū filioꝝ noe aliqui conuenerunt. Et ſic cū eſſet ſola una lingua hebrea in.72.linguas humanus ꝓmo diuiſus ē hebrea lingua i ſola familia heber remanente:que in tali ꝓſpiratiōe nō fuit. Diuiſeq; ſūt familie noe in tribus partibꝰ mundi:filii ſeꝫ aſiam:filii chā aphricā:filii uero iaphet europam regionē tenuerunt.

¶ De ſancto reu. LII.

REu q & ragau filius faleth etatis patris āno.xxx. genitꝰ ut dictū ē anno uidelicet noe.831. Cuꝫ eſſet inoꝝ.32.genuit ſaruch. Quo ꝓgenito ſupuixit ānis.207. uidelicet uſq; ad annum.78.nati abrahe. Sicq; reu decurſis ānis.239.mortuus ē.

¶ De ſancto ſaruch. LIII.

SAruch filius reu natus ē āno etatis patris.32.ut dictū ē.uidelicꝫ āno etatis noe .862. Qui cū eſſet ānoꝝ.xxx.genuit nachor. Quo nato ſupuixit annis.200. uidelicet uſq; ad ānum unū poſt natū iſaac. Et ſic ſaruch ānoꝝ.230.mortuus eſt.

¶ De ſancto nachor. LIIII.

NAchor filius ſaruch natus ē āno etatis patris.xxx.ut dictū ē:uidelicet anno etatis noe.862. Qui cū eſſet annoꝝ .xxix. genuit thare. Cuiq; nato ſuperuixit annis .ii9. uidelicet uſq; ad ānos.xlix.natiuitatis abrahe. Et ſic nachor annoꝝ.148.mortuus eſt.

¶ De ſancto thare. LV.

THare filiꝰ nachor āno etatis ꝑis xxix.natus ē ut ſuperiꝰ dictū eſt anno uidelicet noe.921. Qui āno rum.70.genuit tres filios:uidelicet abrā q & abrahā de quo ſuo loco dicet:& nachor atq; aram. Poſt quoꝝ natiuitatē ſuperuixit ānis.135.uidelicet uſq; ad annos.xxxv. natiuitatis iſaac. Et ſic thare annoꝝ.205.mortuus ē. Habitauit aūt thare in ciuitate chaldee:que uocat ur:ubi interfecto filio eius aram a chaldeis ut ſtatim dicet:Thare moleſte ferens nec ualēs ſubſtinere iiurias que ſibi fiebāt:eo q̄ ignē nollet colere quē chaldei colebāt:tulit oēm ſuā familiā.filios v3 &nepotes:& egreſſꝰ iñ đ terra natitatis ſue hitauit ꝑegrinꝰ i meſopotāia i citate q̄ dr arā ſiue charrā:ubi & mortuꝰ ē

¶ De ſcō aram. LVI.

RAm filiꝰ thare & frater abre interra chaldeoꝝ genuit filiū noie loth & duas filias:quarū una uocata eſt melcha & alia ſarai. Cū aūt chaldei ignē adorarēt:& abram atq; arā filios thare ad colēdū ignē ꝓpellerēt:illiq; utpote ueri dei cultores recuſarent:proiecerūt eos chaldei i ignē. Et aram ibi expirante. Abram dei auxilio de flāma liberatꝰ ē:ut tradūt hebrei unde dicit. Ego ſū q te eduxi de ur chaldeorum:quia chaldei ur ignē appellabāt:unde & aram iter ueteris teſtamēti mres aſcribit:quia pro ueri dei cultus religiōe occiſꝰ eſt. Tūc thare pater eiꝰ dedit melcha filiam aram i uxorem nachor filio ſuo & ſarai alteram eiuſdē filiam dedit in ꝓiugē abre alteri filio ſuo. Et qa ſarai ſterilis erat abram adoptauit loth filiū aram frīs ſui & fratrē ſarai in filiū. Cum quibꝰ oībus thare egreſſus de terra chaldeoꝝ habitauit i arā ut ſupius dictum ē. Hec omnia de libro geñ.a.c.6.uſq; ad .12. & ex chronicis ioſephi hieronymi & methodii atq; ex hiſtoria ſcholaſtica colliguntur.

¶ De ſcō gemiano epō. LVII.

GEminianus epūs nobilibꝰ pētibus mutine oriundꝰ tpe iouiani impatoris claruit. Qui ab annis pueri libus litteraꝝ ſcia eruditus ſciſq; uirtutibus inſignitꝰ:tēplum corporis ſui xpo dño dedicauit.clericaleq; adeptus officiū:ſe totum dei ſuitio ſubegit:donec gradati ab epō mutinen antonio diaccatus ordinē promeruit. Poſt cuiꝰ tranſitum a populo in epm eligit:& ex humilitate refugiēs & latitans:tandē repertꝰ producit:& i ſtāte patricio ac populo mutinen ab archiepiſcopo rauēnate in epm ꝓſecratur. Reuerſus ergo geminianus ad urbē propriā ſancta religione dño ſeruiebat:& ꝓmiſſum ſibi gregē uerbo & ope refouebat multiſq; miraculis coruſcabat. Dū aūt quadam nocte i eccleſia ſancti petri oraret:& neceſſitate naturali ꝓpulſus exiret:diabolꝰ eū terrere uolens ſibi appuit:quē ſanctꝰ edito ſigno crucis effugauit. Cui demō i aere ꝓminatꝰ eſt:q̄ modū iueniret unde ſibi moleſtiā ingereret.

¶ Poſt modicū tēporis filia ipatoris iouiāi apud ꝓſtantinopoli a demonio uexabat:clamante imūdo ſpiritu per os puelle:nunq̄ ſe egreſſurum de corpe illo:niſi pñte epō geminiano. Quē impator hec audiēs per nuncios ubiq; requiri fecit:eūq; tandē citra mare adriaticū habitare ꝓpuit. Ad quē impatoris nuncii uenientes:itineris cām exponunt:& ut ad filiā principis liberandam uenire dignetur iſtāter depoſcunt. Quos ſcūs ſe uſq; ad littus maris preire mandauit:& ad urbē ueniens ciues ſuos in dño confortauit:eiſq; benedicēs abiit:& ueniens ad littus maris imperatoris nuncios ſe pſtolantes iuenit. Aſcēdentes ergo nauim:& cō ſtantinopoli nauigantes:exorta ſubito tēpeſtate ualida:nauis

cõquassat: mareq; ꝓcellosũ cunctis interitũ cõminatur. Geminianus uero dormitans: a nautis excitat. Qui surgens oratione ad dominum fudit: moxq; tempestatẽ sedauit: uentoq; flante ꝓspero ꝓstantinopolim usq; deuenit: ubi ab impatore honorifice susceptus filiam eius ꝓfestim a demonio liberauit: multosq; languẽtes ab infirmitatib⁹ diuersis curauit. Cui impator textũ euangeliorũ auro ornatum: & calicem gẽmatum ac pallium ꝑcciosum obtulit: & ipius benedictiõe percepta magno illum cũ honore ad ꝓpria remisit. ¶ Postq; aũt ad ecclesiam suam reuersus esset: & ab attila hunoꝝ rege italia uastaret: dum ad ciuitatẽ mutine attila deuenisset: occurrit sibi epus: & ab eo quis esset interrogatus: se seruum dei fore ꝓfessus est. Cui cũ attila rñdisset: se esse flagellum dei: qui seruos dei merito flagellaret: epus in xpo ꝓfisus: ianuas ciuitatis hunis apiri iussit: offerẽs se cũ eius populo paratũ recipere: quicqd illi dominus facere permisisset. Qui ab una porta usq; ad aliam per mediã ciuitatẽ transeũtes uti ꝑ campestria discurrerunt: tali adeo ceciate percussi: ut sine alicui⁹ lesione egrederẽtur uacui & ꝓfusi: urbis quidẽ plateas & uicos ꝑcurrentes: domos uero uel menia minime ꝓspicientes. His & aliis clarus miraculis uir scũs ad dñm celesti uoce uocatus infirmitate ꝑ dies plures corripit: & ad extrema ueniens spũs ei⁹ ab angelis in pace suscipit. ¶ Dũ igit ei⁹ exequie celebrarent: beat⁹ seuer⁹ archiepus ranẽnas eadem hora missã celebrans: legente subdiacono epistolã in spũ rapit: & ꝓpleta lectione post morã aliquaꝫ a mistris excitat. Qui erect⁹ ministros q ie excitauerant redarguit: dicens se exeqis fris eius geminiani epi nup defuncti interfuisse: & ei⁹ aiam dño cõmendasse: ac corp⁹ in tumulo collocasse: & cum benedictionẽ uellet dare populo excitatum fuisse. Qui diem notantes & horã mutinã miserunt: & oia ut seuer⁹ dixerat: ibidem re uera ꝓtigisse inuenerunt. ¶ Ad cui⁹ tumultum multa miracula de⁹ oñdere dignatus est. Cui succesit theodolus qdã ambrosii discipul⁹: qui supra sci tumulũ ecclesiã edificauit. Ad quam dũ die ei⁹ ãniuersarii festi mutineñ popul⁹ ꝓueniss̃et: subito fluuio inundãte adeo aqua excreuit: ut ciuitatẽ totã & domos occuparet: & usq; ad ecclesie supiores fenestras excresceret. Que tñ diuino miraculo ꝑ ianuas uel fenestras ecclesie minime itroibat: sed q̃si murus solidus in seipsam ꝓsistebat. Et cum populus siti affligeretur inclusus ad ianuas uenientes aquã hauriebant: & ex ea potum sumebant. Que hauriri quidem ut aqua poterat: sed deriuere ut aqua nequibat. Quieuit autem sanct⁹ in xpo. 3. calẽ. febr̃.

¶ De scõ mattheo epo. LVIII

MAttheus eps hierosolymoꝝ sciss̃imus fuit: de quo mira & plena fide gesta narrant: qui multa pro xpo ꝓpessus omniq; uite scitate preclarus: ultimo in pace uitam finiuit. 3. calẽ. febr̃. ut dicit ado.

¶ De sancta bathylde regina. LIX

BAthyldis regina mater lotharii impatoris: corbeie & calã monasteria ꝓstruxit. Fuit aũt de clara ꝓsapia saxonũ: uita & sanctitate ꝓspicua. Hec die quadã de ciuitate egressa: dum iuxta littus maris spatiaret: a transmarinis saracenis rapta & ad syrie ptes delata est. Et post aliquod tẽp⁹ ab hercanoaldo gubernatore palatii impialis ꝑcio redempta: ab eodẽ in franciã reducta ẽ. Cũ aũt uxor hercanoaldi defũcta esset: & ille bathyldẽ in ꝓiugem assumere uellet: illa q; nubere recusaret: in despecto hitu occulte fugã arripuit: & aliquib⁹ ãnis in eremo latitauit: ꝓcessu uero tẽporis repta & que eẽt agnita: a rege francoꝝ dagoberto uxore carente ob eleganté ei⁹ pulchritudiné i sponsã deducta est. Que temp⁹ opportunũ cognoscens ꝑ man⁹ genesii abbatis multas elemosynas latẽter fecit: & pestẽ simoniacam rege ad ei⁹ instantiã id agẽte de gallia extirpauit. Orta aũt seditione inter francoꝝ reges & rege clodoueo ꝓpter seditionẽ interfecto: ipsa in monasterio calã religiõis habitũ sũpsit: & multa humilitate deo seruire cepit. Nam sicut una ex minimis semis ipsi⁹ cenobii oblita generositatis hebdomadã suã in mẽse & coqne & ceteroꝝ uiliorib⁹ officiis adimplebat. Vbi post laudabilia scitatis opa i pace quieuit. 3. calen. februarii.

¶ De scõ hipoplito martyre. LX

HIppolit⁹ martyr apud antiochiã passus est. Qui primo quidẽ nouati schismate erroneo aliquãtulum deceptus extitit. Deinde xpi gra opante ad charitatẽ ecclesie rediit. Pro qua & in q̃ tandẽ illustre martyrium ꝓsumauit. 5. calẽ. febru. Hec hieronymus in martylogio suo.

¶ De trãslatione sci marci euãgeliste. LXI

TRanslatio corpis sci marci de urbe alexãdria ad ciuitatẽ uenetiaꝝ scã est tẽpore leonis impatoris & iustiniani uenetoꝝ ducis anno domini. 465. Nam postq; saraceni uniuersam egyptum & alexandriã inuasissent leo impator omibus impii fidelib⁹ iussit: ut nullus negocii causa ad terrã egypti ptingeret. Quod iustinian⁹ dux pena uite & ꝓscriptiõe bonoꝝ a suis obꝑuari mãdauit. Eodem tempore naues decem uenetoꝝ ad ptes alias

concurriſſet: ſeuerus uxori licentiã petiit ad eccleſiam eundi: & colũbe miraculũ ſpectãdi: uxor uero ipm redarguens: reſpondebat q talis uiſio ad eũ non pertinebat: ſed potiꝰ ad laborẽ ſederet & ocio non uacaret. Siue enĩ iret ſiue non iret: ipſuꝫ epm nõ eligerẽt. Cum autẽ ſeuerus iportune iſtaret: uincẽtia quaſi ironice eidem ut iret ꝓphetauit: quia qua hora illuc peruenĩret eps fieret. Veniẽs ergo ſeuerus ad eccleſiam & ſordidis indutus: inter ceteros apparere nõ audens: poſt ualuas eccleſie latitabat: & colũbe aduentũ cum ceteris expectabat. Que oratiõe epoꝫ cõpleta per feneſtrã ſolitã ingrediens: & eccleſiam circũuolãs ſuper caput ſeueri latitantis reſedit. Qui dum territꝰ eam a ſe repelleret: & illa iteꝫ dudũ per aera uolitaſſet iteꝫ ad ſeueꝫ rediit & in eiꝰ uertice reſedit ac requieuit. Qui ſtatim ab epĩs & populo electus q̃uis renitẽs in cathedra collocatur & eps conſecratur. Et cum eſſet idiota & litteraꝫ ignarus: diuina inſpiratione exemplo apoſtoloꝫ ſacris litteris repente ibutus non ſolũ diuina myſteria & põtificis officia exercebat: ſed etiam predicator factus: populuꝫ ſuum ſalutifero ꝑmone docebat. Adeo ut cũctis in miraculũ ꝓderet q lanifex & idiota tã ſubita mutatione doctor eximius factus eſſet. Qui uite ſue ſcitate multis exẽplo proficiebat: & plurimis miraculis coruſcabat.

¶ Hic per ſpiritũ raptus dum miſſam celebraret: exeqis ſci geminiani epi mutinẽſ interfuit: eiuſq; corpus more pontificũ tumulauit: & rediẽs ad corpus miſſaꝫ ꝓpleuit: ut dictũ eſt plenius ſupius in legẽda ſci geminiani. .ꝫ. cal. februarii. ¶ Hic etiã ſãctũ heracleanũ piſaurienſẽ epm enutriuit: & ad pontificatũ ipſius urbis ꝓmouit: uxorẽ quoq; eiꝰ uincentiam defũctam in proprio tumulo ſepeliuit. Poſt aliqd tempus dũ filia eius innocentia uirgo diẽ ipleſſet extremũ: & eiuſdeꝫ ſeuerus exequias celebraſſet: corpuſq; filie iuxta matrẽ ponere decreuiſſet: apto ſepulchro appuit locus in tantum exiguus q corpus filie ibidem nullatenus poterat collocari. Tunc eps ad locum acceſſit & uxori ut locum daret filie mandauit. Et cõtinuo corpꝰ uincentie qd erat ſupinũ in latus ſeceſſit & innocentie filie locum dimiſit. Que ibidẽ cunctis ſtupentibus iuxta matrem depoſita eſt.

¶ Cum autẽ ſeuerus iam ſenio ꝓfectus obitum ſuum ſibi a dño reuelatum preſciuiſſet populũ ad eccleſiam ꝓuocauit: & diuis myſteriis celebratis glorioſo ſermone plebem ſuã in dño confortauit. Et deinde ſibi ſepulchrum ꝓiugis & filie apiri fecit. Ac inter ipa duo corpora ſe mediũ ponens cũctiſq; uale faciens inter uerba orationis in xpo feliciter obdormiuit cal. februarii: ubi clauſo mauſoleo ſepultus iacet: miraculis & uirtutibns pollens: eccleſia proceſſu temporis eius nomini dedicata.

¶ De ſancto ſeuero pſbytero & mre. LXVI

Seuerus preſbyter & maꝛ rauẽne ortus & nutritus ab infantia deũ timens miraculis clarere cepit. Inter q̃ eutityum .io4. ãnoꝫ decrepitũ ſenio uiſu priuatum illuminauit: ueniens autẽ ad urbẽ romã adhuc iuuenis in ualle iterocrina eccleſiã in honore dei genitricis edificauit. In qua & preſbyter ordinatꝰ deo multis annis deuote ſeruiuit & pauperibus ſedule miniſtrauit. ¶ Cũ autẽ quidam paterfamilias in extremis laborans eum ad ſe uocari feciſſet: ut ſibi confiteretur: & ille in putanda uinea laboraret: nũciiſq; ut ſe antecederent reſpondiſſet: & poſt hec aliquantulũ uenire diſtuliſſet: ueniẽs ad egrotum repperit iã eum eẽ defũctũ. Quod ille cernens ꝓtremuit magniſq; uocibus ſe interfectorẽ illius clamare cepit. Cũq; uehementiſſime iuxta corpus defleret: & in terrã caput ꝓtunderet: repente q defunctus fuerat animã recepit. Et admirantibꝰ cunctis ubi fuerit uel quomodo reuixerit interrogatur. Qui reſpondit: q a tetris hominibꝰ hãmasnaribus & ore uomentibus per loca obſcura ducebatur: ſed a pulcherrimis iuuenibꝰ eiſdẽ tetris occurrentibꝰ ereptus ẽ: qui dixerunt q oportebat eum ad corpꝰ reduci: qa eum dñs ſeueri lachrymis condonaſſet. Cui ſcũs preſbyter pniam ſalutarẽ impoſuit: & ipſa pacta uir ille poſt dies .vii. iteꝫ obdormiuit. Hec gregoriꝰ prio dial. c. ultio. Poſt hec maximianꝰ impator audita fama ſeueri eum cõprehendi fecit: & ſacrificare nolentẽ in predicta ualle decollari mandauit. Cuiꝰ animã duo angeli in ſpecie colũbaꝫ uiſi ſũt ad celum deferre. Corpus autem eius apud urbem ueterẽ conditum eſt. Paſſus eſt autẽ cal. februarii.

¶ De ſcõ ſeuero põſbytero & ꝓfeſſoꝛ. LXVII

Seuerus preſbyter & ꝓfeſſor cognomẽto ſulpitius ꝓuincie aquitanie uir genere & litteratura nobilis epiſtolas ad dei amorem & mundi ꝓtemptum exhortatoriaſ ſcripſit ſorori ſue multas: que note ſibi eſſe dicuntur. Ad paulinum nolanũ epm ſcripſit duas: ſed ad alios plurimos que nõ uulgantur: quia familiaris neceſſitatis rẽ continẽt. Chronicam etiã ꝓpoſuiſſe dicit: Beati martini uitam ſignis & miraculis illuſtrem exarauit. Poſthumiani & galli collationem ãte ſe hitam: & dialogoꝫ libros. iii. Fuit autem diſcipulus bti martini eiuſq; ſcãꝫ opum imitator ſub maiore theodoſio. Queuit cũ pace i dño. Hec gẽnadius de uiris illuſtribus.

¶De sancto pionio martyre. LXVIII

PIlonius martyr: ut habet quarto libro ecclesiastice historie tépore antonini imperatoris: inter ceteros q ueri martyres extiterunt famosissimus fert: qui docens & exhortans populum: & in ipsis tribunalib⁹ disputans: eos qui in persecutione titubabãt uiriliter hortans: post squalorem carceris ubi etiam multos fratrum ad tolerantiã martyrii suis exhortationibus roborauit: cruciatibus multis uexatus est: deinde clauis confixus & candenti rogo superpositus beatum finem uite sortitus est. ✠ Cum quo & alii. xv. simili pena passi sunt calẽ. febr.

¶De scã brigida uirgine. LXIX

BRigida uirgo claruit apud scotiam tempore primi iustini imperatoris. Que xp̃ianis & claris parentibus orta: a pueritia sanctitatis operibus dedita: etiã miraculoꝝ gloria coruscauit. Hec dum a matre mitteret ad butyꝝ ex lacte uaccarũ cõgregandum: prout & alie puelle a parentibus mittebantur: & illa totum quod collegerat: pauperibus errogasset: tempore exq̃sito super omnes alias iuuenculas cooperarias suas butyrum apportauit. ¶Dum aũt eam parentes nuptui tradere uellent: & ipsa pudicitiam elegisset: postq̃ in manibus episcopi coram deo uirginitatẽ professa est: lignum altaris tetigit: quod in testimonium eius sanctitatis statim uiride factum est: sic manens usq; in presens. Quo uiso miraculo stupefacti parentes eam domino cõmendarunt. ¶Cum autẽ die quadam messores ei⁹ segetes in agro colligerent: & pluuia maxia erumperet: a messoribus suis imbrem sedauit: circũstãtibusq; agris pluuia madefactis sola huius area sicca permansit. ¶Die quadam cum oues pasceret imbre cadente pannis perfusa domum rediit. Et uestes madefactas super solis radium qui per rimas intrabat siccandas extendit: que quasi insolida ptica diuinitus permanserunt. ¶Aquam i ceruisiam & lapidem in salem conuertit: & a natiuitate cecum illuminauit. ¶Aprum inueniens q ad oues comedendas uenerat: i xp̃i nomine adeo mansuefecit: ut cum ouibus p petuo quasi aries moraretur: cum eis deinceps ad pastum egrediens: domũq; ipsas uti custos reducens. ¶Dum nouem uiri in mortem unius conspirassent: & eos uirgo christi ab intẽto pessimo reuocare nõ posset: orauit ad dominum: ut nequam illorum uoto resisteret. Egressis autem illis apparuit imago quedam quasi illius hominis occidendi: quã illi gladiis percutientes: hominẽq; pemisse putantes leti reuersi sunt. Sed dum qd illis contigerat cognouerunt: compuncti ad pedes uirginis prociderunt: & penitẽtiam egerunt. Sicq; sancta uirgo multis clarens uirtutibus quieuit in pace calẽ. febr.

¶De sancto effron diacono. LXX

EFfron edessene ecclesie diaconus doctor eximius eremiticam uitã ducens: nulla necessitate de cella discessit lectioni & scripture atq; orationi semper intentus: qui ad se uenientes salutari doctrina reficiebat: & libros & opuscula syro sermone conscribebat. Hic est qui basilium cesariensem episcopum in figura columne ignis conspexit: & ab eodem ut grece loqueretur: sibi a domino ut impetraret obtinuit: ut habetur supra in uita sancti basilii calẽ. ianuarii. ¶Tẽpore quodam dum fames grauissima i oẽm terram seuiret: ipse pauperum miserius alias nunquam egressus de cella exiit. & ad ciuitatem uenit: diuitibus predicans ut indigentibus subuenirent: multasq; pecunias a diuitibus suscepit inter inopes dispergendas. Quos in porticibus congregauit: & pecunias eisdem fideliter errogauit. Factaq; ubertate ad cellam rediit: in qua post mẽsem in domino requieuit calendis februarii tempore ualentis imperatoris. Sepultusq; iacet in ecclesia edessena. Hic multa syro sermone conscripsit: que publice i quibusdam ecclesiis scripta leguntur. Extat liber de spiritusancto: quem de syra lingua uertit in grecã. Hunc beatus hieronymus legisse se dicit: & acumen ingenii illius etiam in translatione notasse. Hec ille in libro de uiris illustrib⁹.

¶De scõ paulo epõ. LXXI

PAulus episcopus trecassinus fuit. Cuius uita uirtutibus claruit & mors preciosa miraculis celeberrimis commendatur. Qui & in christo domino diem clausit extremum calen. februarii: ut dicit ado.

¶De purificatioue beate marie uirginis. LXXII

PVrificatio beate marie semper uirginis quadragesimo die a natiuitate domini facta est uidelicꝫ quarto nõ. februarii. Precepe-rat enim lex leu. 12. Vt mulier que susceptosemine filium peperisset: immunda esset septẽ diebus. s. a consortio hominum: quib⁹ completis munda quidem efficiebatur quo ad consortium hominum: sed adhuc trigita tribus diebus immunda erat quoad templi ingressum. Tandem quadragesimo die templum intrabat: & puerum cum muneribus offerebat. Si uero feminã peperisset: duplicabantur dies: & quoad hominum consortium & quoad templi ingressum. Hoc autẽ

iccirco de⁹ precepit: ut ſicut quadrageſimo die a conceptione anima in ſuo templo corpori maris infunditur: & carnis admixtione maculatur: ſic puer quadrageſimo die in tẽplum materiale inducatur: templumq; ingrediens per hoſtias ab ipſa carnis macula expietur. ¶ Vel moraliter loquendo: ut ꝓ hoc detur intelligi: ꝙ illi templum celeſte intrare merentur: qui precepta decalogi cũ fide quattuor euangeliorum obſeruare nituntᵉ. ¶ In pariẽte uero feminã dies duplicãᵗ quo ad templi ingreſſum: ſicut duplicantur quo ad corporis formationẽ. Nam ſicut quadraginta diebus corpus maſculi organizatur: & perficitur: & in quadrageſimo anima infunditur: ſic corpus femine in octuageſimo. ¶ Appellatur autem hoc feſtum triplici nomine: ſcilicet purificatio: hypopanti: & candelaria. Primo enim purificatio dicitur: ex eo q; quadrageſimo die natiuitatis domini beata uirgo ad templum uenit: ut ſecundus legis cõſuetudinem mundaretur: cum tamẽ ſub illa lege non teneretur: quia non peperit ſuſcepto ſemine ſed myſtico ſpiramine. Vnde moyſes addit ſuſcepto ſemine: cum tamen non eſſet neceſſe quãtum ad omnes mulieres: que ſuſcepto ſemine pariunt: ſed ideo addidit: ut dicit bernardus: quia timuit i matrem domini blaſphemiam irrogare. ¶ Voluit tamen in hoc ſe legi ſubdere propter quattuor rationes. Prima ratio eſt: ut daret humilitatis exemplum. Nam talis humilitas non ſolum fuit ex parte matris ſed etiam ex parte filii: qui in natiuitate habuit ſe ut pauper homo: in circũciſione ut pauper & peccator homo: ſed in purificatione ut pauper & peccator & ſeruus homo: ut pauper i eo ꝙ pauperum oblationem elegit: ut peccator i eo ꝙ ipſe cum matre purgari uoluit: ut ſeruus i eo q; redimi decreuit. Sicut etiam prius uoluerat circuncidi: & poſtmodum uoluit baptizari: non propter culpam purgandã: ſed ꝓp eius humilitatem maxiᵃ oſtẽdendam: unde bernardus Vere beata uirgo nõ eſt tibi opus purificatione: ſed nunquid filio tuo opus erat circunciſione. Eſto inter mulieres tanquam una illarum: ſicut & filius tuᵘ in medio puerorum ſicut unus illorum. ¶ Secunda ratio eſt ut legem impleret. Nõ enim uenerat dominus legẽ ſoluere ſed adimplere. Quam ſi ſoluiſſet iudei ipſum merito reppuliſſent: tanq̃ diſſimilem patribus & legis tradictiones minime obſeruantem. Triplici autem legi ſe chriſtus & matreᵓ hodie ſubiecit. ¶ Primo legi purificationis i ſignificationem uirtutis: ut poſtq̃ omnia bene fecerimus: dicamus ſerui iutiles ſumus. ¶ Secundo legi redemptionis ad exemplum humilitatis. ¶ Tertio legi oblationis ad exemplum paupertatis. ¶ Tertia ratio eſt ut legẽ purificationis terminaret. Sicut enim adueniente luce ceſſat tenebra: & adueniente ſole recedit umbra: ſic adueniente purificatione uera: termiata eſt purificatio typica: que purificatio uera chriſtus eſt. ¶ Quarta ratio eſt ut nos ſpiritualiter purificãdos iſtrueret. Debemus enim purificari domini templum ingredientes: peccata noſtra oblationibus & elemoſynis redimentes gemitus columbarum pro peccatis emittentes: & turturum pudicitiam habentes. ¶ Veniens autᵓ beata maria ad templum: filium ſuum obtulit & eum. v. ſiclis redemit. Nam quedã primogenita redimebantur ſicut primogenita. xi. tribuum que redimebantur: ſed adulti in templo domino ſeruiebant: & ſicut prioge nita mundorum animalium: que i ſacrificio offerebantur. Quedam commutabantur ut primogenita aſini que cõmutabantur oue. Quedã occidebantur ut primogenita canis. Cum ergo chriſtus fuerit de tribu iuda patet ꝙ debuit redimi. Obtulerunt etiam pro eo domino par turturuᵓ aut duos pullos columbarum. Hec enim erat oblatio paupeꝝ: ſed agnus oblatio diuitũ. Et nota tres oblationes de domino factas. Prima eſt de ipſo a parentibus. Secunda de ipſo & de auibus. Tertiã fecit ipſe in cruce pro omnibus. Prima oſtendit eius humilitatem: quia dominᵘ legis ſe legi ſubiecit. Secunda eius paupertatem: quia paupem oblationem elegit. Tertia eiᵘ charitatem: quia ſe pro peccatoribus tradidit. In turture aũt ſignificatur pulchritudo caſtimonie. In columba amaritudo penitentie. ¶ Secundo hoc feſtum dicitur hypopanti: quod idem quod obuiatio: quia ſymeon & anna obuiauerunt domino: cum ad templum deferretur: & dicitur ab hypo: qđ eſt ire: & anti quod eſt contra. Tunc autẽ accepit eum ſymeon in ulnas ſuas. Et attende de chriſto mirabilem exinanitionẽ factam: ut ille qui eſt ſplendor glorie & figura ſubſtãtie deiᵉ: duxq; cecorum ac uia ſe ab hominibus duci ſinat: ut ſcilicet ille qui eſt portans omnia uerbo uirtutis ſue: in ulnis ſenis ſe recepi & portari permittat: qui tamen ſe portãtem baiulabat: iuxta illud: Senex puerum portabat: puer autem ſenem regebat. Vt etiã ille qui eſt purgationem peccatorũ faciẽs: hodie ſe ut peccatorem purificari nõ recuſat. ¶ Tunc autem ſymeon benedixit ei dicens: Nunc dimittis ſeruum tuum domine ſm ꝛc. Et appellat eum tribus nomibus. ſ. ſalutare: lumen: & gloriam plebis iſrael. Et hoc triplici ratione. ¶ Primo propter noſtram iuſtificationem: ut dicatur ſalutare remittendo culpam: lumen dando gratiam gloria plebis ſue dando gloriam. Eſt enim

ſalus: quia redemptor: lux quia doctor: gloria quia premiator. ¶ Secundo propter huius feſti triplicem denominationem: nam dicitur purificatio quoad purgationem culpe: propter quod dicitur ſalutare. Dicitur candelaria quoad illuminationem gratie: propter quod dicitur lumen. Dicitur hypopanti quoad collationem glorie: propter quod dicitur gloria plebis ſue. In collatione enim glorie occurremus obuiam chriſto in aera & ſic ſemper cum domino erimus. ¶ Tertio propter triplicis diuini aduentus operationem: uenit enim primo dei filius ī carne ad homines ſaluandos: & ideo dicitur ſalutare Venit ſecundo ſpirituſſanctus in igne ad apoſtolos illuminandos: & ideo dicitur lumen. Veniet tertio chriſtus in maieſtatis ſede ad electos glorificandos: & ideo dicitur gloria plebis ſue. ¶ Tertio hoc feſtum dicitur candelaria: ex eo ꝙ candele accenſe ī manibus portantur: quod eccleſia ordinauit fieri triplici ratione. ¶ Primo enim propter remouendaꝫ erroneam ſuperſtitionem. Romani enim olim in calendis februarii ad honorē februe matris martis urbem de quinto in quintum annum cum cereis & facibus tota nocte luſtrabant: ut filius ſuus belli eis uictoriam de inimicis concederet: & illud ſpatium dicebatur luſtrum. Menſe etiam februario ſacrificabant februo: ideſt plutoni deo inferorum & ceteris inferis: & hoc pro animabus ſuorum anteceſſorum. Et ut propiciarentur eorum ſolennes hoſtias eis offerebant: & tota nocte cum cereis & facibus uigilabant. Et quia difficile eſt conſueta dimittere: chriſtiani de gentibus ad fidem cōuerſi difficile hanc paganorum conſuetudinem dimittere poterant. Ideoq; ſergi⁹ papa hanc ꝓſuetudinē in melius cōmutauit: ut. ſ. xp̄iani ad honorē matris dn̄i oi āno eccleſias cum cereis benedictis illuſtrādo circuirēt: ut ſolēnitate ſtante intentio mutaretur. ¶ Secundo propter oſtendendam uirginis ſanctificationem ne crederetur ipſam purificatione indiguiſſe: ut ergo oſtendatur ꝙ tota fuit luminoſa & ſplēdida: ideo luminoſos cereos deferendos ordinauit eccleſia. Adeo nāq; ſanctitate reſpléduit: ꝙ non ſolum aliqd ad peccatum inclinatiuū in ea non fuit: ſed etiam uirtus eius ſanctitatis ad alios ſe extendit. Ita ꝙ etiam in aliis motus carnalis cōcupiſcētie extinxit: unde dicūt iudei ꝙ cū maria pulcherrima fuerit a nullo tamē unq̄ potuit cōcupiſci. ¶ Tertio propter myſticā ſignificationem & in capite & in membris. In capite enim candela accenſa chriſtum ſignificat. ¶ In cereo nāq; tria ſunt que denotant tria que in chriſto fuerunt. Nā cera quā apes gignunt ſine cōmixtione ſignificat carnem chriſti natam de uirgine ſine corruptione. Lychinium in cera latens ſignificat aīam candidiſſimam in carne latentem. Ignis uero ſiue lumē ſignificat diuinitatem: quia deꝰ noſter ignis conſumēs eſt. ¶ In membris uero quia per hoc inſtruimur: quomodo corā deo purificari debemꝰ: ut ſcilicet habeamꝰ fidem uerā: actionem bonam: & itentionem rectam. Nam candela accenſa eſt fides integra cum operatione bona: quia ſicut cera ſine lumine mortua eſt ſic & fides ſine operibus mortua eſt: lychinium autem ī cera occultatum eſt intentio recta in ope latens: unde gregorius: ſic ſit fides in publico: ut recta intētio maneat in occulto.

¶ De ſcō cornelio eꝑo cēturione. LXXIII.

Cornelius centurio eꝑs beati petri apoſtoli diſcipulus & in baptiſmate filius fuit. Hic ut dicitur act. io. Cum eſſet apud ceſaream centurio prime cohortis que dicitur italica: uir religioſus & timēs deuꝫ cū omni domo ſua faciens elemoſynas multas: & orationi inſiſtens: licet adhuc gentilis: media die uidit manifeſte angelum dei dicentē ſibi: qualiter eius elemoſyne & oratiōes ad deum aſcenderant: propter qd deus ipſum ſaluari decreuerat mandans ut ſimonem petrum ad ſe accerſiret: qui ī ioppe apud ſimonem coriarium hoſpitabatur qui eum uiam ueritatis edoceret. Qui cōfeſtim nuncios ad petrum miſit. Eadēq; hora qua illi ad hoſpitium petri peruenerant: dum petrus in ſuperiora domus circa horam ſextam oraret in extaſi raptus uidit linteum quattuor funibꝰ de celo miſſum cūctis animantibus plenum uoce ad eum delapſa, ut ex ipīs occideret & manducaret. Qui cum nullatenus ſe immūda poſſe comedere diceret: audiuit ſecundo que deus purificauerat minime immunda reputanda. Cunq; deſcendens a nunciis cauſā itineris audiſſet: & uiſionem intellexiſſet ꝙ etiam deus gentili tatem immundam ad fidē ſuſciperet: diuinitus admōitus cum illis acceſſit: quem cornelius deuote ſuſcepit: & eorum uterq; mutuo ſuam uiſiōem expoſuit. Cum autem petrus coram centurione & eiꝰ attinentibus & amicis ibidem congregatis chriſtū predicaret: ſpirituſſanctꝰ ſup illos nondum baptizatos deſcendit: & ceperunt loqui linguis & magnificare chriſtū. Quos omnes beatus apoſtolus baptizauit. Deide cornelius militie abrenuncians diſcipulus apoſtolorum efficitur: & ab eiſdem epiſcopus ceſaree ordinatur. Qui apud eandem urbem officio predicationis fideliter peracto ſanctitate conſpicuus ad chriſtum migrauit. Ibiq; ſepultus quieuit quarto noñ. februarii.

¶ De scō apronianō martyre. LXXIIII.

APronianus martyr passus est rome sub maximiano imperatore & laodicio prefecto. Cum enim laodicius sisinnium diaconem in carcere diebus .xvii. detinuisset ut dictū ē i passiōe saturnini. 5. cal. decēbr: & p' hec pfect' eū sibi pntari iussisset: dū apronianus q erat pmentarien sisinniū de carcere eduxisset: subito lux de celo facta est: & uox de luce exiuit dicēs: uenite benedicti patris mei ⁊c. Quod apronianus uidens credidit: & ad pedes sisinnii pcidit baptismum petēs. Quē sisinni' mox unda sacra persudit: & ad marcellū papam deduxit: qui ipsum sacro chrismate deliniuit & cōicauit: uenitq; cum sisinnio ad pfectum: Quē cū de crudelitate qua in xpianos seuiebat argueret: & se xpanum asseret: iubēte prefecto uia salaria miliario .o ductus ibiq; capite trūcatus ē: & a ioanne presbytero in ipso loco sepultus 4. noñ. februarii.

¶ De scis. vii. mulierib' martyrib'. LXXV

SEptez sancte mulieres martyres que in passione sci blasii leguñ apud sebastem ciuitatē passe sūt sub agricolao pside: que ab eodem scō episcopo in fide fuerant edocte. Cum autē scūs multa perpessus supplicia iussu presidis ad carcerē duceretur: sancte femine eū insequentes: guttas sanguinis ei' de corpore fluentis in linteis colligebant: propter qđ ab apparitorib' tente sunt & presidi presentate. Qui iussit eas ad montis superciliū lacui supeminētis adduci: data sententia ut si nō adorarēt statuam iouis illuc delatā in lacū precipitarenť. Que cum idolum in lacū proiecissent: dicētes ut si de' est seipsum iuuaret: a ministris ad presidem reducuntur. Qui fecit illas sup. vii. erea sub sellia igne cadentia sedere: ut in posteriorib⁹ urerenť. Quibus angelus dñi apparuit & eas intactas ab igne ꝑseruauit. Deinde in equuleo leuate: unguib' & pectinibus ferreis carnes eaꝝ dirupte sunt. Tunc duo pueri filii unius ex illis ad matrem accedētes: postulabant se fieri xpianos. Quos iussit agricolaus una cum scō blasio in carcere mancipari. Scās uero mulieres die sequēti mandauit in caminū ignis accēsum imitti. Que dū in medio flāmaꝝ illese psallerēt: & hec ministri presidi rettulissent: iussu eiusdē extra ciuitatem educte datoq; sibi inuicem pacis osculo decollate sunt. Quarum animas carnifices omnes uiderunt in specie septem uirginum uti de thalamo prodeuntium ad celum conscēdere coronatas. Corpora uero a chriſtianis noctu sublata i eodē loco sepulta sūt Passe sunt au. em. 4. noñ februarii.

¶ De scō blasio epō & martyre. LXXVI.

BLasius epūs & martyr sub persecutione diocletiani passus ē: in ciuitate sebasteñ prouincie cappadocie. Qui cuz omni sanctitate polleret: electus' ē a chriſtianis in ipi' epm ciuitatis: urgēte uero persecutiōe xpianos: speluncam argei montis petiit: & ibi eremiticam uitam duxit. Cui aues pabulum afferebant: & fere ad eum unanimiter ꝑfluebant. Quicūq; uero ad ipsum accessissent egroti sanitatem ad libitum reportabant.

¶ Cum autem agricolaus preses chriſtiāos affligeret: & die quadam milites uenatum misissent: illiq; hincinde discurrentes inuanū tenderent ante antꝝ sci feraꝝ multitudinem iuenerūt: nullam tñ cape ualētes presidi retulerunt: & qualiter blasius xpianoꝝ epūs in specu lateret & oēs ad se feras magicis artibus ꝑgregaret. Quē iussit ꝑprehendi sibiq; pntari. In ipa aūt nocte xps sibi ter appuit: monens ut sibi sacrificium offerret. Qui surgens intellexit se xpō per martyriū imolandū: & celebrata missa cuz militib' ad iudicē profectus est. Cui multi languētes occurrerunt & ab eo diuersaꝝ egritudinū salutē ꝑceperunt. Quē milites iussu presidis usq; in crastinum in custodia recluserunt. Eodē die quedam mulier tiliū suum morientē in cui' gutture os piscis transuersum erat ad pedes eius cum lachrymis obtulit: quem sanctus oratione sua mox sanauit. Orauitq; ad dñm pro cunctis se inuocantib' gutturis passionem aliquā substinentibus: & audiuit uocez se fore a domino exauditū. ¶ Sequenti uero die presidi presentatus cū ioui sacrificare renuisset: dicens eum fuisse hominē sacrilegu5 & dānatum: fustibus grauiter cesus est. Dei de in carcerem reductus. Tunc uidua pauper cula uenit ad eum: conquerens lupum: unicum sibi porcellum rapuisse. Cui cōpatiēs sanct' orauit: & lupus porcum reportauit: mox illa domum rediens & suem reperiens eum occidit: sanctoq; uiro partem coctam cum pane & candela obtulit: illeq; refectus deo gratias egit. Post aliquot uero dies iterum de carcere educitur: & sacrificare nolens in ligno suspenditur: & unguibus ac pectinibus ferreis laniatur. Iteratoq; depositus ergastulo durissimo mancipatur: quem sancte septem mulieres subsecute sunt ut supra proxime dictum est. Dum autem in custodia teneretur: duo pueri filii unius ex ꝑfatis septem feminis petentes se fieri chriſtianos: in eodē carcere recludunť: quos blasi' in fide xpi docuit: & sacri baptismatis unda persudit. Posthec autem iterum conspectui presidis presentatur. Et dū in chriſti ꝑfessione perseueraret iubente agricolao ligato

ad collum eius saxo in lacum precipitatur. Ipse uero aquam signauit: & mox sicut arida terra pmansit. Ad quem super aquas stãtem dum milites .65. accedere uellent: ut eũ in ꝓfundum demergerent: subito ut aquas intrauerunt: submersi nusq̃ cõparuerũt. Angelus aũt dñi deduxit eum ad terram. Qui a militib⁹ ante presidem adductus + iussus est ab eo cũ duobus pueris quos in carcere baptizauerat decollari. Duct⁹ ergo ad locũ passionis oratione ad dominum pro se inuocantibus fusa cum duobus pueris capite cesus est .3. noñ. februarii. Quorum corpora helisea mulier sepeliuit: ubi non longo post tempore ecclesia eius nomini fabricata & dedicata consistit.

¶ De scõ ioãne elemosynario epõ. LXXVII

IOannes cognomẽto elemosynarius epꝰ claruit temporib⁹ foce impatoris: qui claris alexandrie natalibus ortus: sanctitate & scientia preditus ad patriarchatum eiusdem urbis ꝓmotus: ex uberib⁹ elemosynis quas faciebat elemosynari⁹ dict⁹ est. Cui in oratione quadam nocte beata uirgo apparuit coronam oliuarum in capite gestans: que se dei genitricẽ esse dixit: corona miseri cordie circũdatã hortans sanctum ut eam in sponsam assumeret: & quicquid peteret a domino obtineret. Extunc misericordie opib⁹ intentus fuit: & pauperes suos dños appellauit: famulisq; suis ꝓcepit: ut ciuitatẽ circuirent: & omnes dños suos ꝓscriberent. Qui cũ non intelligerent: exposuit dños suos ee pauperes & mendicos: qui sibi auxiliarii fiebant: & regnum celoꝝ sibi largiri poterant Et ut cõciues suos ad elemosynas iduceret: exempla plurima sanctoꝝ inducebat: q largas elemosynas tribuentes bonis spiritualibus abundabant. ¶ Monach⁹ quidam noie uitalius omnes publicas meretrices conscripserat: quas uicissim singulas noctibus singulis conducebat. Et ad eas intrans in oratione pernoctabat: ꝑcipiensq; mane ne cui reuelarent exemplo sue sanctitatis multas ad penitẽtiam perducebat. Et cum ex hoc multi scandalizarent: putantes uitaliũ admodũ esse lasciuũ: & de hoc ioãni epõ querimonia delata esset: noluit eis fidem adhibere: deprecans deũ ut opus sci uiri alicui reuelaret taliter: ꝙ non imputaret in peccatis his qui in eum scandalizabant. Post dies paucos egrediens monach⁹ ab una illaꝝ obuiauit cuidã ad eam cognoscendã ingrediẽti: qui uitaliũ alapa percussit: & eum de fornicatione redarguit. Statimq; diabolus in spe mauri: uirum illum in gena repcutiens eum uexare cepit. Ita ut ex ore eius demon clamaret: & uitalii sanctitatẽ exprimeret: nec nõ castissimũ cõprobaret. Pro quo dum ille orasset a demonio liberatus est. Mulieres quoq; que sanct⁹ uir opabatur: manifestare ceperũt. Que oia beat⁹ ioãnes per spiritum cognoscebat: iõq; maledictis fidem adhibere nolebat. Sicq; orationib⁹ ei⁹ innocẽtia uiri sancti manifeste cognita fuit. ¶ Cuidam i habitu pegrini ad se uenienti & elemosynam postulanti: mãdauit ioãnes sex numismata dari. Itemq; mutato habitu reuertẽti: sex aureos sibi dari ꝓcepit. Cui etiã tertio mutatis uestib⁹ redeunti duodecĩ dari iussit. Cũ autẽ dispensator sibi inueret: ꝙ hic idẽ paup ipsa die bis elemosynam diuersis mutatis uestib⁹ sumpsisset: institit ioãnes: ut sibi toties daret: quoties ille rediret: ne forte esset xps: qui se tentare ueniret: an posset plus accipere q̃ eps sibi dare. ¶ Quidã patricius pecuniã ecclesie in mercationibus ponere uolebat: pfiarcha uero resistebat: uolẽs ipsam paupib⁹ largiri: sicq; ꝓtẽdentes adinuicẽ irati sunt. Adueniente ergo hora .xi. mãdauit pfiarcha patricio ꝑ archipsbyteꝝ dicens: ꝙ sol i occasũ uergebat. Quod ille itelligẽs ad eũ uenit: & cũ lachrymis ueniã postulauit. ¶ Quidã ei⁹ nepos a tabernario grauia ꝙitia audierat: & pfiarche ꝙquest⁹ est. Cui pfiarcha rñdit: se ipso die talẽ rem in eo factuꝝ: ꝙ tota alexandria miraret. Cõsolat⁹ est ergo nepos: putans ꝙ eũ faceret grauiter uerberari. Qui eodẽ die ꝑ hoie illo misit: & ipm ab oi pensiõe & tributo libeꝝ fecit. Aduocãsq; nepotẽ dulcissimis uerbis eũ ad patientiã & iniuriaꝝ tolerantiã ajauit. ¶ Monumẽtum sibi fabricari fecit: quod tñ quoaduixit impfectũ reliquit Ordinauitq; suis clericis: ut quãdocũq; in solẽnitatibus celebraret: sibi cõmemorarẽt monumentum suum imperfectum existere: & ꝙ ipsum compleri mandaret: nescius qua hora fur ueniret. Hoc autem faciebat: ut cõtinue memoriã mortis haberet. ¶ Diues q̃dam uidens sanctum uilem stratum habere eo ꝙ omnes pannos pauperibus errogasset: preciosum coopertorium emit: & ioanni tradidit. Qui cum illud nocte super se teneret omnino dormire nõ poterat: cogitãs ꝙ .ccc. domini sui de tanto precio operiri possent. Facto igitur mane statim illud uendidit: & precium egenis distribuit. Quod audiẽs dives ille coopertorium redemit: & ioanni secundo tradidit: rogans ipsum ne illud amplius uenderet: sed super se teneret. Ille autem secundo uendidit: & de precio ut prius fecit. Tertio autem uir ille coopertorium redemit: & ioanni dedit dicens: ꝙ oino ꝓposu' erat uidere quis uinceret: aut ipse i redimẽdo: aut eps i uẽdendo. Et sic suauiter quasi diuitẽ illũ uidemiabat. ¶ Cuidã elemosynã petẽti nummũ dari fecit: q indignatus eo ꝙ

maiorem sibi elemosynam nō dedisset: in cō tumeliam eius ꝓrupit: famulosq; uindicare uolentes eps ꝓhibuit: sacculū quoq; pecuniaꝫ corā illo effudit: dicēs ut ide acciperet quot uellet. ¶ Consuetudinē fecerat populus ut lecto euangelio ecclesiam exirent: & uerbis ociosis uacarent. Quadaꝫ uice lecto euangelio cū eis eps exiit: & inter eos stare cepit: dicēs ꝙ ubi oues ibi pastor esse debebat. Quod cū bis iteꝫ fecisset: populū in ecclesia stare docuit. ¶ Iuuenis quidā q scimonialē rapuerat a familiaribꝰ suis exprobrabatur: dicentibꝰ ꝙ erat dignus morte. Quos ille redarguit: dicēs eos magis delinquere: qui proximū iudicabāt: qui forte amplioꝰ nō peccabat. Cū autē febre correptꝰ uicinꝰ eēt morti deo gratias egit: q unicum sibi solum nūmuꝫ dimisisset: quē & pauperibꝰ dari fecit. Cū autem defunctꝰ eēt & corpus eiꝰ i sepulchro ubi erant duoꝝ epoꝝ corpa deponere uellent: corpa illa i latera secedētia mirabiliter beato ioanni cessunt: & locum sibi mediū uacuū dimisunt. ¶ Ante dies paucos obitus sui mulier quedā sibi ꝓfessa peccatuꝫ unum enorme ex uerecūdia omisit: qđ tamē i schedula scripsit: & sigillauit: & ioāni tradidit ut pro se dñm exoraret. Audiēs autem ipsum defunctū: & se confusam reputans: si forte scriptū suum ad manus cuiuspiā deuenisset ad tumulū sci ioannis durissime flere cepit. Cui ille pontificalibus indutꝰ apparuit duobus secū qescentibꝰ epis hinc inde uallatus: q scriptū sigillatū mulieri tradidit. Quod illa apiens peccatū suū deletū iuenit scriptū tn ibidem reppit: propter ioānem seruum meū deletuꝫ ē peccatū tuum. Illaq; deo gratias egit. Quieuit autem scūs ioānes in xpo. 3. nōn februarii circa annū dñi. 605.

¶ De scō gaudentio epo. LXXVIII.

Audentiꝰ episcopꝰ nouariēn fuit Qui de hyporia oriundus sancti martini turōn epi notarius & discipulus extitit. Cui multo tempore adhesit. Et postmodum mediolañ ueniens cū sancto eusebio uercellēn epo exilium substinuit. Indeq; reuocatus a scō simpliciāo mediolañ archiepiscopo: primus nouariēn eps ordinatꝰ fuit. Qui & episcopatū suum strenue gubernauit: & iter cetera ✝ corpus sci laurentii pbyteri & martyris apud nouariā cū multis quos baptizauerat passi dudū latēs inuenit: & digna uenerationē exaltauit. Dū autē mortuus esset: & sibi preciosum sepulchrū paretur: a mense februario usq; ad augustum inhumatus: & oīno in corruptus corpe permasit: quo tpe & capilli & ungues eidem crescebant: uti eo tpe quo uiuebat. Hic etiā inter cetera miracula: mulierē uexatam a diabolo liberauit. Quieuit in pace. iii. noñ februarii.

¶ De scis celerino & sociis marib. LXXIX

Celerinus diaconꝰ & ꝓfessor: & auia eiꝰ celerina: laurentius eius patruus & ignatius eiꝰ auunculus martyres: apud aphricā claruerunt. De quoꝝ oīum gloriosis laudibus memorat beati cypriani epistola ad mres scripta. Nam ut ibidē dicit celerina gloriosa anus martyrio coronata ē. Patruꝰ uero celerini laurentius & auunculus eius ignatius in castris secularibꝰ militātes palmas dñi illustri passione meruerunt. Celerinus autē diu adherentibꝰ penis afflictus per .xiii. dies in carceris custodia septus in neruo ac ferro fame cruciatꝰ: inde tādē eductus: & diuina prouidentia dimissus: ad diaconatus ordinē ꝓmotus scitate pollēs quieuit in pace. Hoꝝ omniū festum recolitur. 3. noñ februarii.

¶ De scō symeōe ꝓpheta sene. LXXX.

Symeon senex & propheta noui testamēti: de quo i euangelio luce. 2. multa preconia ꝑdicantur: ꝙ uidelicet fuit homo iustus & timoratus & expectans consolationē israel: & ꝙ spūssanctꝰ erat in eo. Et ꝙ responsum accepat a spūscō non uisurum se mortem: nisi uideret xp̄m deum. Qui cum spiritu sibi diuino reuelāte: puerū iesum natum & ad templū a parentibus deferendum didicisset: uenit in spiritu in templum die dominice purificationis. Et cum inducerent puerū iesum parentes eius: festinauit symeō ad portā templi & adorauit iesum: & osculans plantas eius accepit eum in ulnis suis. Et benedixit deum dicens. Nunc dimittis seruum tuum domine ꝛc. Et cum esset annorum. ii ꝛ. & uix posset seipsuꝫ regere: portauit puerum usq; ad altare: iuxta illud. Senex puerum portabat puer autem senem regebat. Et tunc tradidit puerum matri domino offerendum. Et benedixit parentibꝰ iesu: & prophetiam illaꝫ matri iesu predixit: que scribitur: ubi supra. Et qualiter gladiꝰ mortis filii animam genitricis per transire debebat: perfectis autem omnibus secundum legem redeuntibus parentibus iesu ad domū suam: & symeō ad propria rediuit. Et quia promissioneꝫ diuinam obtinuerat: tertio die in domino obdormiuit: & sepultꝰ est i hierusalem. 2. noñ februarii. Hec in libro de infātia saluatoris. ¶ De scis phyllea & phylloronio & sociis martyribꝰ. LXXXI

Phylleas & phylloronius in ciuitate egypti que appellatur tamnes passi sunt. Qui phylleas ut octauo ecclesiastice historie habetur: & ut dicit hieronymus de

ꝑfata urbe nobili prosapia ortꝰ. Primo q̃dē honoribus in seculo fulgens liberalibꝰ sciētiis eruditus fuit: deinde ad episcopatū ipsiꝰ urbis prouectus de martyrum laude uolumen insigne composuit. Qui tempore persecutionis cum multos de suo grege diuersi sexꝰ ordis & etatis q̃si innumere multitudis ad martyriū ꝓmisisset: a preside ciuitatis tentus & carceri mācipatus est. Qui cum a propinquis & dilectis blādis & lachrymosis sermonibus inducerēt: ut xp̃m negaret: & ipse ecōtra ꝓstantior pmaneret: ex sententia presidis cū phylloronio eius diacono decollat̃ secundo noñ. februarii.

¶ De scis aquilino & sociis mrib⁹. LXXXII

AQuilinus: geminꝰ: galesius: magnus: & donatus martyres rome foro symphronii passi sūt. Quos oēs ꝓ ꝓfessione nomis xp̃i iussit urbis ꝑfectꝰ capitali sētētia uitā finire. 2. noñ febr̃. ut dicit ado.

¶ De sancto giliberto ꝓfessore. LXXXIII

GIlibertus ꝓfessor gēmaleñ cenobii fundator anno. xxv. othonis impatoris primi claruit: qui apd̄ gorziam xp̃o potius q̃ seculo militabat: & i ipso loco monasterio ab eo fabricato & copiose dotato ꝓpter amorē scē religionis in pace dormiuit. 2. noñ. februarii. Cuius corpus relatum est ad gorziam urbem.

¶ De scā agatha uirgine & mar. LXXXIIII

AGatha uirgo & martyr apud ciuitatē cathanieñ tempore decii passa est sub quintiano sicilie cōsulari. Qui cū esset ignobilis: libidinosus: auarꝰ: & idolis deditus beatam agathā ꝓprehendere nitebat̃: ut q̃a erat ignobilis tenēdo nobilē timeret̃: q̃a libidinosus eius pulchritudine frueret̃: q̃a auarꝰ eius diuitias rapet: quia idolatra diis eā imolare cōpelleret. Ipsamq; detentā tradidit cuidā meretrici noīe aphrodisie nouē filias turpissimas habēti: ut ꝑ dies. xxx. suaderēt ei: quo mō eiꝰ animū imutarent: mō leta ꝓmittēdo: mō ꝑ aspera deterrēdo: que cū uti supra firmā petrā xp̃m imobiliter fundata: oīa sibi ꝓmissa uel cōminata ꝓtēpsissent: & aphrodisia hec q̃ntiano rettulisset: ipse uirginem ad se adductā cuiꝰ eēt ꝓditionis interrogauit. Cui uirgo se ingenuā & genere spectabili ꝓgenitā esse rñdit: addensq; q̃ ācilla xp̃i esset: hoc q̃d magis eā igenuā redderet. Nam sūma ingenuitas est: in qua xp̃i seruitꝰ cōprobatur. Cui cū q̃ntianus optionē dedisset: aut diis sacrificandi: aut diuersa supplicia sustinēdi. Virgo rñdit: q̃utinā uxor illiꝰ eēt talis ut uenꝰ: & ipse talis qualis iuppiter deus suus. Tūc q̃ntianus iussit eā alapis cedi. Et cū diuersa sibi tōrmēta cōminaret̃. Et illa ecōtra feras ignē & plagas & quascunq; penas se uoluntario animo passuram offerret: iussit eam in carcerem trahi: ad quem letissime & glorianter ibat: & quasi ad epulas ꝫuitata agonē suum dño precibus cōmēdabat. Sequenti die inde educit̃: & sacrificare contēnens in equuleo suspenditur: & torquetur. Et cum in his penis delectari se diceret: iussit consularis mammillā eius diutius torqueri: & tortam abscidi. Que cum illum redargueret dicens: q̃ confundi debuerat amputare i femina: quod ipse in matre suxisset iussit eam iterum ad carcerem reduci: prohibens medicum quēcunq; ad eam ingredi: & panem sibi uel aquam ab aliquo ministrari. Verum circa noctis medium uenit ad eā senior: quem antecedebat puer luminis portitor: dixitq; uirgini: q̃ cum passa fuerat: ibi erat: & considerauerat mámillam eius posse salutem suscipere. Illa uero omnem carnalē medicinam respuebat: sed solum dñm iesuꝫ habere se dicebat: qui uerbo curat oīa: & solo sermone restaurat uniuersa. Tunc senior subridens dixit: se a christo dño missum eiusdē esse apostolum petrum. Et continuo ab oculis eius disparuit: uirgoq; facta se ꝑfecte sanatam mámillamq; sibi restitutam iuenit: & deo gratias infinitas egit. Cum ergo ex immenso lumīe custodes territi fugissent: & carcerem apertum reliquissent: rogauerūt eam quidam ex uinctis ut abiret: que omnino recusauit: dicens q̃ nolebat amittere coronam sibi a dño preparatam. ¶ Post quattuor dies reducta est ad quintianum: q̃ eam sanatam conspiciens: & qualiter eā christus sanasset audiēs: iratus testas acutas iussit spargi: & carbones ignitos subterponi: & illam nudo corpore desuper uolutari. Statimq; facto terremotu ciuitas tota concutitur: & cadente pariete siluinus & falconius consiliarii iudicis opprimuntur: concurrente populo aduersus quintianuꝫ & clamante q̃ propter iniustum agathe cruciatum talia paterentur. Tūc consularis ex una parte terremotum metuens: & ex alia populi seditionem non ferens per posterulam auffugit: & uirginem i carcerem reponi mandauit: quo cum introisset: orauit ad dominum: ut susciperet in pace spiritum eius. Finitaq; oratiōe cum ingenti uoce expirauit. ¶ Cum autem fideles corpus eius cum aromatibus condirent: & in nouo sarcophago collocarent: apparuit iuuenis sericis amictus cū plusq̃ centum aliis albis indutis alias nunq̃ uisus: qui ad corpus ueniens tabulam marmoream ad caput eius apposuit: & clauso tumulo cum omnibꝰ ceteris ab omnium oculis euanuit. In tabula autē scriptū erat sic. Mentē sanctā

ſpōtaneā:honorē deo:& patrie liberationē. Quo miraculo diuulgato: nō ſolum xp̄iani ſed etiam gentiles & iudei ſepulchrū uirginis uenerari cepunt. Quintianus uero dum ad inueſtigandas eius diuitias ꝓgeret:& flumē in naui cum equis trāſiret:duo equi frementes:calceſq; iactantes:unus eū morſu appetiit alter calce percuſſum i flumine proiecit & necauit. ¶ Reuoluto anno circa diem natalis eius mons etna ciuitati proximꝰ ructauit incendiū: qui quaſi torrens de monte deſcendens & oia ꝓburés: ad urbē cū ipetu ueniebat. Tunc paganoꝝ multitudo:uelum quo ſepulchrū eius erat optum aripuit: & contra ignez oppoſuit. Statiq; in die natalis eius ignis ceſſit & ulteriꝰ nō proceſſit: paſſa eſt autē noñ februarii circa annū dñi.253.

¶ De ſancto ingenuino epō. LXXXV.

INgenuinus ſecūdꝰ eps ſabioneñ fuit:ut ſcribit paulus i geſtis lō gobardoꝝ: quē preceſſerat ſcūs caſſianꝰ:q imole imolatꝰ martyrium ꝓſumauit. Sabiona enī fuit olī epiſcoaplis ciuitas metropolis aq̄leieñ: nunc uero ſedes trāſlata eſt i brixinā: & ſubeſt ſalzburgeñ. Huiꝰ tpe longobardi italiā occuparūt regnāte eoꝝ rege auſterich. Seuerus eps in patriarchatu aquileieñ helie ſucceſſerat. Quē ſmaragdus patricius cōpulit cū quibuſdā aliis epiſcopis:cōicare ioāni heretico archiepiſcopo rauēnati:q romanā eccleſiā ꝓtēnebat. Scūs uero ingenuinꝰ cū ſancto agnello tridentiñ: petro altiñ: iuniore ueroneñ:hoſentio uicētiñ. Ruſtico taruiſiñ fonteio feltrieñ: agnello eq̄liñ:laurētio belūneñ:maxētio iulieñ: & hadriāo poleñ epiſcopis. Huic ſchiſmati non ꝓſenſerunt. Propter qđ omnes p̄nominati ſcī multas iiurias ꝓpeſſi ſunt. Sanctus uero ingenuinus actus i exiliū:in pace quiit noñ februarii. Cui ſcūs ꝓſtantinꝰ ſucceſſit. Corpuſq; ipſius poſt multos annos brixinā trāſlatū ē. Et ſanctꝰ albuinus eps brixineñ die quo migrauerat. ſ. noñ febrūarii miraculis clarus eidē aſſociatur. Hec frater bartholomeus.

¶ De ſancto adiuto epō: LXXXVI

ADiutus eps uieneñ eximie ſanctitatis fuit. Cuius fide & induſtria atq; doctrina mirabili ab infeſtatione arriane hereſeos gallie defenſe ſūt tpe gūdobardi regis francoꝝ. Qui & uir tutibꝰ iſignis noñ februarii apd uienā in pace dormiuit:ut dicit ado

¶ De quinquageſima. LXXXVII:

QVinquageſima ſignificat tēpꝰ remiſſionis. Et ic̄hatur in dominica qua cantaē. Eſto mihi i deū: & terminatur in ipō die paſche. Inſtituta ē aūt ꝓpter ſupplectionem: & ꝓpter ſignificationē:& ꝓpter repreſentationē. ¶ Primo ꝓpter ſupplectionem: quoniā cum debeamꝰ.40.diebꝰ ieiunare ad ſimilitudinē xp̄i:& non ſint in.xl.niſi.xxxvi dies ieiunabiles: quia in dñicis non ieiunaē propter letitiā & reuerētiā dominice reſurrectionis. Ideo pro ſupplectione dominicarum additi ſūt quattuor dies. Itez clerici uidentes ꝙ ſicut precedunt populū ordine ſic debent precedere ſcitate per duos dies ante illos quattuor ieiunare & abſtinere cepunt. Et ſic ſeptimana una addita eſt:que & quinquageſima uocatur. ¶ Secundo propter ſignificationem: quoniam quinquageſima ſignificat tempus remiſſionis ideſt penitentie in qua omnia remittuntur. Quinquageſimꝰ enim annus erat iubileꝰ:qui erat ānus remiſſionis:quia tunc debita remittebanē: ſerui liberabantur & omnes ad ſuas poſſeſſiones reuertebantur. Per quod ſignatur ꝙ per penitentiam dimittuntur debita peccatorum. liberātur omnes a ſeruitute demonum:& reuertuntur ad poſſeſſiones celeſtiū māſionū. ¶ Tertio propter repreſentationem. Nā quinquageſima non ſolum tempus remiſſionis ſignificat:ſed etiaz ſtatum beatitudinis repreſentat. Nam in.50.anno ſerui efficiebantur liberi:in.50.die data eſt lex in monte ſina:& i 50.die datus eſt ſpirituſſanctus apoſtolis. Et ideo hic numerus beatitudinem repreſētat:ubi erit adeptio libertatis: qđ oſtēditur per ſeruitutis liberationem:cognitio ueritatis qđ per legis dationem:& perfectio charitatis qđ per ſpirituſſancti iſuſionem. ¶ Numerus etiam quinquagenarius eſt denarius quincuplatus. Denarius uero ſignificat beatitudinem ſanctis in fine mundi conferendā. unde & paterfamilias ſuis operariis i uinea laborantibus:ſero contulit denarios ſingulos pro mercede. Hic autem denarius ideo quinculpatur:quia.v. corporis ſenſus tunc beatificantur. Hi enim per quinq; prudētes uirgines deſignantur:que fatuis excluſis ad nuptias cum ſponſo chriſto ingrediuntur. Ideoq; denarius retributionis in.v.ſenſibus quincuplandus ad quinquagenum iubilei multiplicatus aſcendit. ¶ Tria autem ſunt neceſſaria in epiſtola & euangelio dominicali propoſita:ad hoc ut opera penitentie ſint perfecta ſcilicet charitas que proponitur in epiſtola:memoria dominice paſſiōis:& fides que ſumitē per illumiationem ceci:que duo ponuntur in euangelio. Nam fides ipſa opa facit acceptabilia:ſine qua impoſibile ē deo placere:memoria paſſiōis facilia gregoriꝰ. Si paſſio chriſti in animum ducitur: nihil ē tam arduū qđ nō equo aio toleretē:charitas autem facit eſſe ꝓtinua:qa ut idē dicit amor dei nūq; eſt ocioſus. Operatur enim magna

si est. Si aũt opari negligit: amor dei nõ est. ¶ Vnde sicut in principio ecclesia q̃si desperans clamauerat Circundederunt me ꝛc. Et postmodũ ad se rediens adiuuari petebat dicens Exurge dñe ꝛc. Ita iã hic ex spe uenie fiducia ꝯcepta ꝓpter pniam orat & dicit Esto mihi in deũ ꝓtectorem: ubi q̃ttuor petit. s. ꝓtectionem: firmamentũ: refugiũ: & ducatũ Oés enĩ filii sui: aut sunt ĩ gr̃a: aut in culpa: aut in aduersis: aut in ꝓsperis. Illis qui sunt in gr̃a: petit firmamentũ: ut in ipsa gratia cõ firmẽt. Illis q sunt ĩ culpa: petit refugiũ: ut cõuertantur. Illis qui sũt ĩ aduersis: petit ꝓtectionem: ut in ipsis tribulationib⁹ ꝓtegãtur. Illis qui sunt in ꝓsperis: petit ducatum ut in ipsis ꝓsperitatibus a deo innocẽter ducãt. Terminat autẽ quinq̃gesima in die pasche: quia penitẽtia ad nouitatẽ uite facit resurgere. Et qa in hebdomada qnquagesime tempora tertie etatis recolunt: merito scõꝝ patrum tertie etatis ĩmediate gesta subscribuntur: quoꝝ dies obitus ignorant. Quãuis enĩ de solo scõ abraham beatus hieronymus diẽ dormitionis in suo calendario scribat: uidelic3. 7. id⁹ octobr̃: quia tamẽ de nullo alio ipsius etatis certa dies festiuitatis reperit: ne ipm abrahã primũ & solum etatis tertie ab aliis sepemus: ꝯgruenti⁹ uisum est: ut de ipso una cũ aliis acta subiiciamus.

¶ De scõ abrahã patriarcha. LXXXVIII

Bram quẽ deus ꝓpter ei⁹ fidem addita sibi una lr̃a quam nomini uxoris detraxerat: uocauit postmodũ abrahã patriarcha sanctissimus: nõ solum in scõꝝ catalogo ecclesiastici. 44. & primo matthei. 2. cap̃. specialiter nominat: sed etiã ex textu sacre scripture in locis pluribus de fide: iustitia: & obediẽtia cõmendatur. Hic cũ patre thare habitans in arã cum esset annoꝝ 75. ad imperiũ dñi relictis patre & fratre nachor: egressus inde cũ uxore sara sterile & loth filio fratris aram: quẽ in filium adoptauerat: & cũ omni eius familia & supellectile: uenit ad terr̃a chanaã habitatur⁹ quã de⁹ ei⁹ semini ꝓmiserat se daturꝝ: uenienq; ad sichem iuxta uallẽ illustrem: que pentapolis dicebatur a qnq; urbib⁹ sodomorum: edificauit ibi altare dño. Exinde ut dicit iosephus primus p̃sumpsit ꝓnunciare unum deum creatorem cunctoꝝ. Inde transgrediens inter bethel & ai aliud edificauit altare: & ultra progrediens habitauit in damasco. Annus uero subsequẽs q est. lxxvi. etatis abrahã. Prim⁹ annus ẽ repromissiõis dei facte ad eũ: a quo usq; ad egressum filioꝝ israel de egypto supputantur anni. 430. post quos apostolus ad gala. iii. dicit factam fuisse legem. ¶ Verum ꝓpter famẽ que facta est: descendit abrahã in egyptum: timẽsq; libidinem egyptioꝝ: ne eum ꝓpter uxoris pulchritudinẽ occideret: dixit eam sororem suã esse: sicut & erat re uera quia filia fratris. Et quia laudata est pulchritudo eius apud regem egypti: in domũ eius sublata ẽ. Sed de⁹ regis desideriũ ĩpediuit: ne tãgeret eã ĩ egritudie & tumultu cau saꝝ: ut dicit ioseph⁹. Cũq; ꝓ salute regis sacrificarẽt sacerdotes: per iram dei hoc accidisse significauerũt: eo q uxori peregrini in iuriã inferre uoluisset. Sicq; rex egypti uxorem suam intactã abrahe restituit: & de cõmisso ueniam postulauit. ¶ Sane abrahã eo tẽpore arithmeticã & astrologiam egyptiis primus tradidit: a quibus postmodũ peruenerunt ad grecos. Reuersus aũt abraham ex egypto habitauit in loco: ubi fixerat tabernaculum inter bethel & ai. Et cũ esset diues ualde in auro & argento familia & iumentis & pastores eius cũ pastoribus loth ꝓ pascuis rixarent: diuisus est a loth nepote suo: & dedit ei optionẽ eundi quo uellet. Loth elegit regionẽ circa iordanẽ fertilẽ & amenam: & moratus est in oppidis sodomorũ. Abraham uero descendit ad conuallem mambre iuxta hebron: & habitans ibi iuxta quercũ uel terebinthum edificauit altare dño. Mãbre uero eschol & anel fratres erant: & federati sũt abrahe: a quorum primogenito uallis cognominabatur. Ibi ꝓmisit deus abrahe omnẽ circũstantem terram per quattuor ptes dare sibi & semini eius. ¶ Post hec chodorlaomor rex helamitaꝝ cum aliis tribus regibus quinq; reges sodomorũ uicit ĩ bello: & tulit omnem substantiam eoꝝ: cũ loth & omni substãtia eius. Quo audito abrahã cum. cccxviii. uernaculis suis & tribus predictis fratribus mambre: eschol: & anel pse cutus est eos usq; ad dan: & plurimis trucidatis uictoriam obtinuit: & loth nepotẽ mulieres & populũ omnẽq; substantiam reduxit. Cui melchisedech rex salem & sacerdos occurrit: & sacrificium panis & uini primus obtulit: cuiq; abraham decimas persoluit: ut infra de melchisedech dicetur. Ab hac uictoria pro remissione captiuorum dicunt q dam initium habuisse iubileum: quod remissio interpretatur. Et institutus est anno qnquagesimo: quia tunc erat loth quinq̃ginta annorum. ¶ Post que abraham per infãmationem sacrificii diuinitus illapsam: accepit signum de promissione sobolis in stellarum numerum multiplicande. Quod quia uti naturaliter ipossibile deo credidit: de fide merito commendatur. Tuncq; primum suscepit filium ex agar ancilla cui nomen ismahel: a quo ismahelitarũ gens: qui & agareni ab agar dicti sunt: qui & postmodum uti sare filii saracenoꝝ falsum nomẽ usurpauerũt

¶ Deide abraham qui primo dicebaꝫ abrã a deo uocatus est abrahã: uxorq; ipsius que sarai dicebaꝫ a deo sara uocata fuit. Preceptũq; accepit diuinitus abraham ut se cum sua sobole circũcideret: ut inter cunctas nationes tali signaculo corpis electoꝝ uirorũ soboles noscerent. Et cũ esset ánoꝝ. 99. circũcidit se & ismahelẽ filiũ suum annoꝝ. xiii ac omnẽ familiã suã sexus masculini. ¶ Iterum quoq; dñs abrahe: per subiectã angelicã creaturã appuit: filiũq; de sara repromisit: eãq; hesitantem redarguit: & abrahe so domoꝝ iteritum nunciauit. Tunc sanctꝰ patriarcha beate trinitatis priꝰ mysterium ītellexit. Cum tres uiros uidit & unũ adorauit: quos & hospitio susceptos fertili ꝓuiuio refecit: ubi trinitatis expresse mysterium põitur. Cum abrahã nunc ad unũ nunc ad tres loquiꝫ. Ipseq; deus in tribus appentibus angelis: nunc singulariter nunc pluraliter uiꝝ sanctum affaꝫ. Abraham post hec ꝑegrinatus in geraris sarã uxorẽ ut fecerat i egypto sororem esse dixit: & simile necis periculuꝫ simili modo per dei ꝓuidentiã euasit. Cum uero esset annoꝝ. c. corpusq; iaꝫ héret mortuum naturaliter ad generandum: sara uero sterilis & nonagẽaria eẽt. iuxta repromissionem dei ad eos factam natus est isaac: qui & octauo die iuxta diuinũ mandatũ circũcisus est: anno ab institutione circũcisionis ꝓo: ab ortu uero ismahelis. 14. Ablactato uero isaac: & aliquantulum excrescente dũ cũ ismahele luderet & eum ille uti maior in ludo lesisset: cum etiam ut dicunt hebrei ismahel aliqua idola de terra finxisset: & isaac ad ea colenda inducere uellet ad instantiã sare: abraham ismahelẽ cũ matre simul ꝓeiecit: sed dñs ismahelẽ custodiẽs. xii. duces tribuum suaꝝ ex eo multiplicãdos procreauit. ¶ Deide abimelech rex geraris timẽs abraham ditatum & multiplicatũ: cum fichol principe exercitus sui ad eũ uenit & cum illo ad puteum fedus iniit: ubi & abrahã nemꝰ plãtauit. ¶ Cũ autem abrahã adhuc habitaret in berſabe & isaac esset annoꝝ. xxv. uel ut quidam asserunt. 40. dñs fidem & obedientiã sci patriarche tẽtare uolens: non quia nesciret: sed ut nobis exemplũ ĩnotesceret: precepit eidẽ ĩmolare filiũ suum isaac in monte moria: in quo postea templũ dñi a salomõe edificatũ est. Quod quidẽ ille creatori suo amplius q̃ suo affectui cupiẽs deſuire adimplere curauit. Et dũ cum assumptis duobꝰ pueris & filio sine uictima ꝑgeret: & dimissis famulis natus parentẽ ubi esset uictia quereret: adhuc abraham eidem diuinũ mãdatũ noluit reuelare: dicẽs q̃ deus sibi de uictia ꝓuideret. Cum aũt ad montẽ pueniſſent: refert ioſephꝰ uerba patris ad filiũ dicentis: quia sicut ex uoluntate dei ĩgressus fuerat mundũ mirabiliter: sic dei uoluntate necesse erat ei egredi inusitanter: quẽ dñs quidẽ iudicasset non egritudine non bello nõ aliqua passione humana uitã finire: sed cũ orationibus & sacrificiis aĩam ipsius ad se reuocare: & q̃ non dubitaret quia infallibiliter deus eũ suscitaret: ob ꝓmissiones ĩplendas. Et sic isaac ĩmolandus libẽs accessit ad arã. Sed nunq̃ credẽtibus dura diuinitas permãsit. Nam & deus angelica uoce suspẽdit abrahã a filii nece ostendens ei quẽ ĩmolaret pro filio arietẽ: ut absq; pietatis dispendio tantũ sacrificiũ cõsumaretur: In hoc mortẽ xp̃i p̃figurans: ut sicuti reseruato isaac aries ĩmolatur: sic diuinitate in xp̃o ſuata humanitas in cruce patitur. Ex hoc forte quidã codices autumant sacrificium abrahe eodẽ anni die cũ xp̃i passione ꝓcurrisse scilicet. viii. cal. aprilis: quo etiam die tradũt melchisedech primũ sacerdotem & regẽ: panis & uini deo primitꝰ mysterium obtulisse. ¶ Reuerso aũt abraham ad ꝓualleꝫ mãbre: mortua q; sara eiꝰ uxore: misit ſuũ suũ eliezer ad mesopotamiã syrie ad nepotẽ suum bathuelẽ filiũ nachor: adiurans eum ut filiã nepotis sui de cognatione sua filio suo uxorem assumeret. Qui recto gradu pueniẽs ad domũ bathuelis: cũ esset adhuc in agro & expectaret diuinitus ĩspiratus uxorem isaac predestinatã rebeccha bathuelis filii nachor filiã nunq̃ sibi uisam cognouit. Cogitans ut quecũq; puella ad hauriendam aquã ꝑgens sibi potum petẽti quin etiam camelis aquã preberet: ipsa futura isaac ꝓiũx esset. Que oĩa cum in rebeccha cõtigissent: seruusq; cũcta patri narrasset: dedit ei pater puellã in uxorẽ isaac despõsandam. Quam secum adductam: isaac desponsauit cum esset annoꝝ. 40. uel secũdum quosdã. 50. & in tantum eam dilexit: ut doloré qui sibi ex matris morte acciderat temperaret. ¶ Abraham uero aliã duxit uxorem nomine cethuram quam quidam dicunt agar ancillã eius fuisse: & ex ea plures genuit filios quibus & munera dedit & eos ab isaac sepauit. Illi uero ut heredi omnem possessionem suam tribuit. Et postq̃ genuerat isaac superuixit annis. 75. uidelicet usq; ad. xv. annum natiuitatis iacob & esau. Sicq; cum esset annorum. 175. in senectute bona mortuus est. Et sepultus est in spelunca duplici quam emit ab effron in sepulturam generis sui: ubi & sara eiꝰ uxor ab eo fuerat tumulata. Dies autem dormitionis abrahe secundum hieronymum fuit. vii. idus octobris: hec ex libro geneſis a. c. xii. usq; ad. xxv. incluſiue: & ex dictis ioſephi hieronymi & hiſtorie ſcholaſtice: atq; ex chronicis guilelmi.

¶ De ſancta ſara matre. LXXXIX.

SArai quã ꝓpter eius increduli/tatẽ detracta una lr̃a ei⁹ nomini & addita nomini abrahe de⁹ sarã noiauit: filia fuit aram frĩs abra/he: & ipsius abrahe ꝓsobrina. i. neptis ex fratre. Nam eo tpe ad augendum & multiplicandũ gen⁹ humanũ cuiuscunq; grad⁹ ꝑter sororem ꝓiugem accipe licebat. Hec cũ sterelis esset: agar egyptiã ancillam suam abrahe dedit uxorem: ex q̃ suscepit fi/liũ ismahelẽ. Deinde ꝓmissiõe sibi a deo fcã cũ esset annoꝝ. 90. ex abrahã centenario fi/lium ꝓcepit: & pepit: quẽ uocauit isaac. Et cũ aliquantulũ creuisset puer: & cũ ismahe le luderet: ꝓpendit sara: q̃ ismahel de luto idola finxerat: & isaac ad ea coleda ꝓuoca/bat: uñ & uiro institit: ut ancillã cũ filio a se eiiceret: ne filius innocẽs ismahelis malitia sedaret. Supuixit autem sara nato isaac ãnis 37. Et cũ esset ãnoꝝ. 127. mortua est: & a ui ro sepulta in hebron i spelũca duplici: quã abraham emit imperpetuam sui & suoꝝ pos sessionem sepulchri. hec unde supra.

¶ De scõ melchisedech rege. XC

MElchisedech rex salẽ: que postea dicta est hierusalẽ: cui apostolus paulus ad hebreos. 7. scitatis te/stimoniũ ꝓhibet: in plerisq; sacre scripture locis sanctissim⁹ noiat. Cuius tñ genealogia ꝟm apostolũ subticet xp̃m in hoc p̃figurãs: q ꝟm humanitatẽ pre caruit: & cui⁹ ꝟm diuinitatẽ generatio narra ri neqt. Hunc tñ hebrei autumant sem filiũ noe fuisse: & usq; ad isaac tẽpora uixisse: & oẽs primogenitos a noe usq; ad aaron sacer dotes extitisse: q in cõuiuiis & oblationibus populo benedicebant: & primogenita reci/piebãt. Siue aũt melchisedech idem q & sem fuerit: siue alter extiterit: hoc ex diuina pa/gina exp̃ssũ habemus: q̃ rex & sacerdos fuit q & primũ & aliis inusitatũ sacrificiũ deo in pane & uino obtulit: cui etiã abrahã uti uero dei oipotẽtis sacerdoti decimas exoluit. In qbus oibus xp̃m exp̃ssi⁹ designauit: qui & rex iudeoꝝ & hierusalẽ ex regis dauid car/ne ꝓgenitus fuit: quẽ & magi ab oriente ue/nientes: ut regem iudeoꝝ adorãt: & pilatus impii romani uicari⁹ in titulo cruci suppo/sito regẽ iudeoꝝ affirmat. Hic etiã sacerdos uer⁹ extitit sacrificiũ sui corporis & sanguis imaculatũ sub spẽbus panis & uini deo offe rens: oblationẽq; melchisedech p̃figuratam adimplẽs. De quo pater ei⁹ ꝟm carnẽ dauid ꝓphetauerat dicens. Tu es sacerdos ieternũ ꝟm ordinẽ melchisedech. Ablato eni sacer/dotio aaron qđ fuit ad tp̃s: saccrdotiũ mel/chisedech in xp̃o innouatũ eternaliter cõfir matur. Cui etiã uti uero & legitimo sacerdo ti oĩs laicoꝝ decimatio ꝓsoluenda debet: & ꝓ ꝓsequens eius uicariis in ecclesie regimĩe substitutis: q & eius idem sacrificiũ admini strant. Quõ aũt melchisedech: aut q̃ morte: uel ubi: seu quo tpe uita excesserit: ignorat̃ imo q̃ aliqñ mortuus sit oĩno silẽtio prete/rit̃. In hoc etiã xp̃i sacerdotis typũ repñtãs qui & si in carne aliqñ passus fuit: imorta/lis tamen ex resurrectione fact⁹ nunq̃ de ce/tero moritur⁹ ab ecclesia predicatur.

¶ De sancto loth. XCI

LOth fili⁹ aram frĩs abrahe natu/ralis: abrahe uero fili⁹ adoptiu⁹ fuit: cuius sarai sororẽ idẽ abra/ham in ꝓiugiũ accepit. Hic cũ ad optiuo patre & naturali patruo de aram in terrã chanaã ꝓgressus é & post modũ ab eo diuisus habitauit in oppidis so domoꝝ: ut dictũ est supra. Hic etiã cũ ipsis regib⁹ achodorlaomor helamitaꝝ rege ca ptus ab abrahã redemptus est. Cũ autẽ dñs ꝓpter uitiũ abominabile sodomiticũ q̃nq; ciuitates sodomoꝝ. i. sodomã: gomorra: a/dama: seboim: & segor subuertere decreuis/set: que in ꝓfinio arabie & palestine posite e/rãt. Loth abrahe nepotẽ ꝓpter ei⁹ iustitiam & abrahe ꝑces saluare disposuit. ¶ Venien tesq; duo ãgeli sodomã uesꝑe missi a deo ad eius sententiã exequẽdã: apud loth hospita/ti sunt. Quos sodomite iuuenes putantes: & eis abuti uolẽtes: ad domũ loth insultũ fece runt: ut uiros ad se educeret. Quos ille de/fensare studens: duas filias suas uirgines de sponsatas qdem sed nõdũ uiris cognitas eis illudendas tradere uoluit. Quod illi renuẽ/tes: & ut iuuenes sibi daret instantes: ab eis/dem angelis cecitate ꝑcussi sunt: ita ut ianu as uidere non possent. Tunc angeli emiserũt loth de ciuitate cũ duab⁹ filiabus & uxore: duob⁹ generis suis exire nolẽtibus: & ꝓpter loth pepcit dñs ciuitati segor: ne cum aliis subuerteret: ad quã loth declinare ꝓposuit forte qa minor erat aliis quattuor subuertẽ dis: uel minus peccauerat. Admonueruntq; angeli loth: ne qs eoꝝ post tergũ respiceret. ¶ Cũ aũt sol ortus fuisset: & loth i segor i/troisset: subuertit de⁹ q̃ttuor citates reliq̃s sodomoꝝ cũ puulis & mulierib⁹ & pecudi bus & oĩb⁹ hoĩb⁹ existẽtib⁹ i eis: que sulphu re & igne celico cõbuste sunt: & in fauillam redacte. Respicienſq; uxor loth post se: uer sa est i statuã salis. Cum aũt nec etiã i segor loth se tutum reputaret: ascendit & habita/uit in mõte: ubi duab⁹ noctibus a duab⁹ filia bus successiue inebriatus cũ eis concubuit: & utraq; ipsaꝝ ex eo filiũ genuit. Maior fili um suũ uocauit moab: ipse est pater moabi taꝝ: minor uero suũ natũ appellauit amon: ipse est pater amonitaꝝ. Nec peccauit loth cũ filiab⁹ coeũdo: qa ipsas nõ cognoscebat:

quãuis peccasset se inebriãdo: uel forte nec etiam in ebrietate deliqt: quia uirtutem uini noue regiõis nõ cognouit: sicut nec noe quã do inebriatus é. Forte etiã filie minus peccauerunt: que nõ ꝓcupiscẽtia ducte: sed ut saluarent semẽ de patre ꝓcũbendi secũ modum inuenerunt: putantes oẽs homines mundi sicut & sodomitas incendio pisse & sicut alias diluuio audierant esse factum. Potissime qa ſm diluuium ignis extitisse putabant: qđ futurum intellexerãt prophetatũ. Si autẽ loth peccauit credẽdũ est ipsum penitẽtiã egisse Alioquin in scõꝝ collegio non poneretur. Quod autẽ scũs nominandus sit: non solum ex testimonio petri apostoli in ſa epistola. c. 2. ꝓbatur: sed etiã ex geñ. testimõio ubi solus ipse iustus inter cũctos unius ciuitatis peccatores homines nominat. Quis autem aut qñ uite sue finis fuerit: ulterius nõ legit hec unde supra.

¶ De scõ isaac patriarcha. LXXXXII.

ISaac patriarcha abrahe filiꝰ qa in scõꝝ patrũ catalogo ꝓscribit ecclesiastici. xliiii. ꝓ ꝝpromissionẽ ãno. c. patris natꝰ octauo die circũcisus: a deo in tantũ dilectꝰ fuit: ut tentans patrẽ de eodẽ sibi exhiberi holocaustum mandasset: & eius obediẽtia ꝓpalata ꝓ ipso arietẽ ꝓmutasset: & eũ a morte reseruasset: que oĩa in abrahe legenda superius dicta sunt. Cum ergo isaac esset annorum. xl. & rebeccham bathuelis filiã duxisset uxorẽ ut iam pretactũ est: in geraris peregrinatus é & ibidẽ in opibus multiplicatus: ubi & fedus cum abimelech iuramento firmauit: & dominũ sibi pollicentem que & patri suo promiserat audiuit. ¶ Cum ergo rebeccha uxor eius. xx. fere annis sterilis extitisset: orante pro ea uiro suo: ut impleret promissio: tandem duos geminos cõcepit. Quoꝝ mutua collisione adiuicem afflictionem in utero substinuit. Consultoq; dño & accepto de duobꝰ populis ex eis nascituris diuino oraculo: geminã prolem edidit anno isaac. lx. Primo egressus rufus & hispidus dictus é Esau: qui & edom: a quo gens idumeoꝝ. Secũdo natus dictus est Iacob: quia plantam frĩs manu tenebat: qui postea israel nominatus est: a quo israelite: qui nunc iudei descenderunt. Cum ergo adoleuissent esau factus est uenator & iacob agricola & pastor in tabernaculis habitabat. Pater diligebat esau qa primogenitus: & qa de uenationibus eiꝰ uescebat libẽter. Mater uero diligebat iacob pro eius simplicitate ac etiã diuina inspiratione. Cum aũt iacob lenticulam coxisset: & esau lassus de agro rediret: & de pulmẽto frĩs peteret: illeq; sibi dare recusaret: uendidit sibi esau primogenita sua: ea paruipẽdens: & se morituꝝ putans nisi in instanti comederet: deditq; sibi primogenita ꝓ edulio lentis: & iurauit talẽ uenditionem se ratũ habituꝝ. Et quia lenticula fulua erat & hebraice edom fuluũ dicitur: extũc esau uocatus est edom. Erant autem primogẽita dignitates quas habuerunt primogeniti icognatiõibꝰ suis usq; ad aarõ: uidelicet uestes speciales quibus induebanť tantũ in sacrificiis offerendis: & receptio finalis benedictõnis a patre. Ipse uero in solẽnitatibꝰ & coniugiis benedicebat minoribus: & in his duplam ciboꝝ benedictionẽ percipiebat. Similiter & in diuisione hereditatis. Nec peccauit iacob frem esurientẽ non reficiẽdo gratis ſm gregorium: quia laborabat ille uitio gule: non nature necessitate. ¶ Cum autẽ senuisset isaac & uidere non posset mandauit esau primogenito suo de uenatiõe sibi cibos pari ãteq̃ moreretur: ut sibi benedicere posset. Quo ad uenandũ egresso iussit rebeccha iacob filio suo: ut sibi afferet duos hedos optimos: ex quibus escas gratas faceret patri suo: ut sibi pro esau benedictionẽ daret. Et cum ille ex hoc se deprehendendũ dubitaret: & fortasse maledictionẽ pro benedictione recepturum: protestata est mater ꝙ talis maledictio in suum caput uerteretur: dum modo iussa per filium ꝓplerenť. Quod cuꝫ iacob perfecisset: patris cibis iduit iacob uestibus esau ualde bonis: quibus ut dictũ é primogeniti utebãtur. Pelliculasq; hedorũ manibus & collo circundedit: ut similitudinem frĩs qui pilosus erat exprimerẽt: iacob ergo cibis acceptis: & patri isaac allatis cũ ipsuꝫ minime cognouisset de cibis comedit: & palpato illo putãs esau: iacob postmodũ benedixit. Egresso igitur iacob uenit esau: & cibos patri intulit ac benedictionẽ petiit. Quo audito expauit isaac uehemẽti stupore: & in hac extasi uidit i spiritu ut ait comestor a dño hoc factum esse: & significationẽ pie fraudis intellexit: & ideo non irascẽs qđ fecerat confirmauit. In hoc autẽ facto ut ait gregoriꝰ: non peccauit iacob nec ꝓ fraudem benedictionẽ primogeniture surripuit: sed sibi debitam accepit: quam alias pro lentis edulio a frẽ ꝓpauit. Nec falso dixit pri se eẽ esau: qa erat ipse non persona sed primogeniture dignitate sicut ioannes helias non natura sed uirtute. Benedictus est aũt: non ſm intentionẽ patris que ad esau erat: sed secundum uirtutẽ uerborũ que proferebat. Sicut eps qui ordinauit clericum alienũ: quẽ credidit esse suum: & tamẽ uere est ordinatus. ¶ Superuixit autẽ isaac post natos esau & iacob annis. 120. Et sic annoꝝ. 180. senex & plenus dieꝝ mortuus est. Et sepelierunt eũ filii sui i sepulchro paterno: qđ est i hebron

in ſpelunca duplici: de qua dictū eſt ſupius Hec ex libro geñ.a capᵒ.25.uſq; ad.28. & ex dictis hieronymi:ioſephi:&comeſtoris:atq; ex chronicis guilelmi.

¶De ſcā rebeccha. XCIII

REbeccha filia bathuelis filii nachor frīs abrahe & iſaac neptis ex auunculo ꝓgenita:eidē iſaac in uxorem dīna diſpenſatiōe queſita fuit:ut ſupius in geſtis abrahe continetur.Hec multo tpe ſterilis duos poſtmodū geminos edidit natos: eſau uidelicet & iacob. Et ꝙ naturale eſt:ut mater ſemp ꝑdiligat:quē pater minᵒ amat.Rebeccha iacob ꝑdilexit: quē iſaac reſpectu eſau quodāmō ꝓtēpſit.Et de matris ꝯſilio ac ꝓuidentia ſūma adhibita cautela minor maioris benedictionē accepit:ut ſupius dictū eſt Eadēq; circūſpectiōe iacob ab eſau ira ſaluauit:dū iſm ad tps ad laban auūculū ſuū & ipſius rebecche germanū i meſopotamiā trāſmiſit:ut mortē euaderet:quā ſibi fuerat eſau cōminatᵒ. Quo apud laban cōmorāte p ānos.20.ut dicēt:anteq̄ inde rediret: rebeccham deceſſiſſe credit: quo aūt tpe: uel quō ſcripture textu ſilentio ꝓteritur.

¶De ſcō iacob ſiue iſrael pīarcha.XCIIII

IAcob qui &iſrael pīarcha iſaac filius:&ipſe ſcōꝝ patꝝ catalogo ſcriptus eccleſiaſtici.44.āno patris.60.cū eſau ꝓgenitᵒ eſt. Hic poſtq̄ frīs benedictionē diuina diſpenſatione ſurripuit:ut ſupra ꝓximo dictum eſt:a fratre exoſus:de ꝯſilio matris ad laban auunculū ſuū in meſopotamiā ꝯfugit ubi in itinere iuxta luzā dormiens:ſcalam e terra ad celum erectā:p quā angeli aſcendebant:& deſcendebant:uidit:&dīnm ſūmitati ſcale innixū ſibi terrā & benedictionē ſeminis ꝓmittentē audiuit.Perueniens aūt ad laban.14.eidem annis ꝓ duabᵒ filiabᵒ ſuis lia & rachele ꝯuiuit.Cum enim laban cū iacob pepigiſſet:ut ſibi.7.annis ꝓ filia ſua minore rachele:quā ipſe amabat ſeruiret.Et cōpleto ſeruitio.7.annoꝝ: iacob uxorem ſuā expeteret:laban nuptiis celebratis noctu liam filiam ſuā maiorē i thalamo collocauit:cui ancillā zepham tradidit:cum q̄ iacob rachelem arbitrans nocte dormiuit. Cū aūt mane liam cognouiſſet:& de hoc ſocero ꝯqueſtus eſſet:excuſauit ſe laban :nō eſſe de more patrie:ut minores filie āte maiores nuptui traderēt. Promiſit quoq; ſibi poſt.7.dies rachelem datuꝝ: & ſic iacob utrāq; ſororem habituꝝ ꝓ ſeruitio.7.alioꝝ annoꝝ futuroꝝ quo ſibi ſeruire debuiſſet:cōpletaq; hebdomoda eidem rachelē tradidit: cui ancillam balan noie dedit:iacob quoq; ſocero.7. aliis annis ꝓ lia iam obtēta ſeruiuit. ¶Genuit quoq; iacob.12.filios ex uxoribus & earum ancillis.Ex lia habuit ruben:ſymeon: leui: iudā:& iſachar:& zabulon:& unā filiā noie dinam.Ex ancilla lie zepha gad:& aſer. Ex ancilla rachelis bala dan:&neptalim.Ex rachel ioſeph: & beniamin. Finitis uero.14. annis ſeruitii ꝓ uxoribus ſuis iacob a laban diſcedere uoluit: ſed laban adhuc ipſo reqrēte ꝓ alio ſeptēnii ꝯuitio iacob remāſit:poſtulauitq; iacob pro precio quicquid naſceret uarii coloris ex gregibᵒ:quos paſcebat: quod annuente laban iacob nouam nature ſtropham cōmētatus cōtra naturā arte naturali pugnauit:uirgas.ſ.uarias in canalibus ponēs.& in ſeruore diei dū ad potandū auide pecora ꝓgerent:& accēderent ad coitum oues & capras aſcendi faciens:ut tales fetus cōciperent:q̄les umbras arietū &hircorum ſupra ſe aſcendentium in aquis ꝯſpicerent. Varius enī erat color umbraꝝ: ſicq; multitudine agnoꝝ & hedoꝝ uarii coloris naſcentium:iacob ultra modū ditatᵒ eſt. ¶Iacob igitur ioſeph nato ꝓpletis annis.20.apud laban:nec ualens uigeſimūprimū ꝓficere propter nequitiā laban:q mercedē eius pluries mutauerat:cum uxoribᵒ& filiis & ſubſtātia ſua clam diſceſſit. Quē laban iratus ꝓſecutus eſt cū cognatis & amicis:ſed ipſum dño cohibēte:ne iacob noceret:inito ſecū federe reuerſus eſt in pace filiabus & nepotibᵒ deoſculatis. ¶Iacob uero ceptum iter pagēs angelos dei ꝯfortantes ſe cōtra frīs ſui eſau iram:quē ualde timebat:obuios habuit: & ante aurorā cum ſibi apparēte angelo lucta dimicauit:q & eius femoris neruū tetigit: & ſtatim emarcuit:& nomē iſrael impoſuit: atq; quia cōtra fratrē inuictᵒ ſtaret:eidem ꝑ dixit.Iacob uero ad placandū animū fratris munera ſibi ꝓ nuncios miſit:ipſe autem ſubſequēs filios & uxores ac familiā & iumenta i duas turmas diuiſit. Cui eſau cū quadringentis armatis occurrens:& munera eius recuſans:iſm cū uxoribus & filiis ſuis amabiliter cū amplexu & oſculo ac fletu ſuſcepit: & in ſeyr reuerſus eſt. ¶Tranſacto uero iordane iacob habitauit in agro ſichem: quem emit a rege emor.Et tunc dina filia eiᵒ egreſſa:ut mulieres regionis uideret:corrupta ē a ſichem filio emor.Quā poſtmodū in cōiugium petēs:ſymeon & leui doloſe egerunt: ut filius emor cū patre & populo iuxta ipſorum ritum circūciderēt:aſſerentes ſe ſororem ĩcircūciſo homini copulare non poſſe: quod ſi facerent:nedū dinā filio regis ꝓmiſerunt tradere:ſed etiā cū eoꝝ populo connubia ꝯfederare. Cū aūt omnes mares circūciſi fuiſſent:& ꝑdolore inciſionis tertio die in lectis iacerent.Symeon & leui arreptis gladiis urbem aggreſſi ſunt:cunctiſq; maribus

interfectis cetera diripuerunt. Vnde territus iacob propter icolas terre: sed cōfortatus a dño receſſit. Peruenienſq; bethel edificauit altare: & iuxta id qđ prius in itinere meſopotamie dño uouerat: ibidē obtulit holocauſtum. Egreſſus igit iacob de bethel uenit uerno tpe ad terrā que ducit effratā. i. bethleem. Ibiq; cum rachel filiū pepiſſet: & pre dolore ptus morereť: uocauit eū bēnoni. i. filius doloris. Pater uero uocauit eū beniami. i. filius dextere. Ibiq; rachele ſepulta: iacob peruenit ad terrā chanaam. Et cum eēt annoꝝ. 120. patrē ſuum iſaac mortuū ſepeliuit. Erat autem iacob annoꝝ. 91. qñ genuit ioſeph. Et cū eēt ioſeph annoꝝ. 39. iacob deſcēdit in egyptū in animab⁹. 70. qui tūc erat 130. annoꝝ ut in proximo dicetur. Qui poſtea uixit in egypto annis. 17. Et ſic iacob annoꝝ. 147. uidēs apropiquare obitū ſuū uocauit ioſeph filium ſuum adiurans eū ut ip̄ū ſepeliret ubi abrahā ſepultus fuerat. Conuocatis autem omnibus filiis ſuis benedixit eis ac ꝓphetice multa uētura predixit de diuiſione terre promiſſiōis ad litterā: & de futuro ſtatu. xii. tribuū: aptiſſime aūt de utroq; xp̄i aduētu. Et poſthec i pace dormiuit. quē filii aſſumentes portauerūt in hebron: & ibi eundem ſepelierūt: cū patrib⁹ ſuis. Hoc ex geñ. a. c. xxviii. uſq; ad. xxxvii. & ex a aliis libris quibus ſupra.

¶ De ſancta rachel. LXXXXV.

RAchel filia laban filii bathuelis filii nachor frīs abrahe & iacob neptis ex auūculo ꝓcreata i uxorem iacob diuina diſpenſatiōe a patre tradita eſt. Pro qua ut ſupra proxie dictū eſt: iacob laban ſeruierat. 7. annis. Et uidebanť ſibi dies pauci pre amoris magnitudine qua ipſam adamauit. Nam ſororē liā quaſi coact⁹ accepit. Quia tn dei iuſtitia exigit ut minus accepti i aliquo ſubleuent: Vidēs deus q̄ iacob rachelē prediligeret eā multo tēpore ſterilitate damnauit: liam autē multis filiis fecundauit. Cū autē cōtēplatiōe filioꝝ amor lie ſororis dilectioni adequatus eēt in iacob: tunc & rachel parere cepit. Peperitq; primū ioſeph iacob iā 91. āno etatis agēte ut. ſ. ioſeph⁹ tradit. Poſt quē annis. xii. genuit beniami & in puerpio deceſſit: quā iacob i effrata que ē bethleem ubi & filiū peperat ſepeliuit: & titulū eius i ſcriptionis deſuper appoſuit. Prefate tres ſāctiſſime matres. ſ. ſara rebeccha: & rachel i multis ſacre ſcripture locis cōmemorātur: & eaꝝ celebris ſanctitas recolit. Specialiter autē petrus in prima epiſtola. c. 3. de ſanctitate ſare mētionē facit: q̄uis & ceteras cōmēdare in genere uideat: propter qđ merito in ſcāꝝ mulieꝝ catalogo deſcribunť que tātorum uiroꝝ cōiuges & factoꝝ filioꝝ meruerunt eſſe genitrices. Ioſephus etiā eas inter ſcās hebreoꝝ matres imo pre ceteris cōmemorat. Hec omnia unde ſupra collecta ſūt.

¶ De ſanctis duodecim patriarchis filiis iacob. LXXXXVI.

DVodecim patriarche filii iacob a quibus. xii. tribus iſrael deſcenderunt: ab eodē ex duabus eius uxoribus: rachele & lia: & duabus ancillis zelpha & bala progeniti fuerūt: quoꝝ nomina hec ſūt: ruben: ſimeon: leui: iudas: iſachar: zabulon: gad: aſer: dan: neptalim: ioſeph & beniami. Hos enim in ſcoꝝ numero ponendos iducunt: non ſolū paterna ſciſſima merita: quoꝝ illi imitatores fuiſſe creduntur: ſed etiā eoꝝ in multitudinē filioꝝ iſrael inumera generatio diffuſa. Quod ut ipſoꝝ ſcitas plenius inoteſcat ex omni tribu eoꝝ. xii. milia ſignatorū in apocalypſi deſcribunť: ut ſic ex electis filiis parentes eoꝝ ſci ꝓbentur. Excepta ſola tribu dan: que ideo in nouo teſtamēto repelitur: non ex ulla ꝓgenitoris culpa: ſed quia ex ea xp̄o cōtrarius antixp̄s naſciturus dicit. Verū & ſi ex eiſdē patriarchis aliq peccauerunt in aliquo: utpote ruben q patris ꝓcubina abuſus eſt: uel forſitan oēs: quādo ioſeph iuſtum in egypto uendiderunt: pie creditur eoꝝ culpas āte mortē p penitētiā fuiſſe deletas: ut patrū ueſtigia imitātes oēs ex hac luce ſine delicto migrarēt. Cōfirmatur etiam hec opinio ex. xii. teſtamētis ipoꝝ: que in hebreorū codicibus repta nup in latinū tranſlata ſunt: que uincentius in ſpeculo ponit. In quibus de aduētu xp̄i & articulis humanitatis tot & tanta myſteria uaticinata ꝓtinētur: ut uideantur dīno afflati ſpiritu non futuram prophetiā predixiſſe: ſed trāſactam hiſtoriā texuiſſe. Et potiſſime in hoc ꝓcordātes: q̄ xp̄s dñs de tribu iuda & tribu leui fuerat naſciturus: ipſas duas tribus pre ceteris extollentes: & in hoc xp̄o regnū & ſacerdotium attribuentes. Neq; enim arbitrandū eſt tantam diuini ſpiritus afflationē i reprobatos homines eadē ſacra ſic unico ore ꝓphētantes: potiſſime mortis tempore ꝓcurriſſe.

¶ Omnes autē patriarche ſicut cū patre iacob in egypto intrauerunt: ſic ibidē uitam finierunt. Ex iſtis ut dictū eſt. xii. trib⁹ filiorum iſrael dicte ſunt. Inter quas: q̄uis trib⁹ ruben ex eo q̄ fuerat primogenitus ceteras dignitate precellere debuiſſet: tamē tribus iuda ei⁹ locum obtinuit: & ideo merito regnum accepit: qa aperto rubro mare filiis iſrael tranſituris: cunctis intrare dubitantibus: prior tribus iuda mare tranſiuit: & ceteris tranſeundi audaciam p̄buit. Poſt hanc ſa tribus leui merito p̄ficitur: quia ip̄a ſola

ex omnibus diuina uocatione ad ſacerdotiū ſublimatur. Et quia ex oībus fratribus ſuis leuite ſeperati fuerāt: ut de ſacrificiis & oblationibus ceteroꝝ uitam ducentes ſortem hereditatis cum aliis nō acciperent: ita ꝙ ſolum tribus .xi. remanebant. Iccirco trib⁹ ioſeph in duas ſubdiuidīt: que ex duob⁹ filiis effraim & manaſſe deſcenderunt: ut numer⁹ duodenarius impleret: & ut tribus ioſeph cuius occaſione ceteris fratrib⁹ tanta bona ꝓuenerant: duplici portione ditaretur: Iōꝙ tribus ioſeph inter ceteras non nominatur: ſed loco eius due trib⁹ uidelicet effraim & manaſſe ſurrogantur.

¶ De ſcō ioſeph patriarcha XCVII

IOſeph patriarcha iacob fili⁹ ex rachele in ſanctoꝝ patꝝ catalogo eccleſiaſtici. 44. & primo mach. 2. ſpēaliter nominat. Qui patri dilectiſſimus eo ꝙ in ſenectute genitus cū annoꝝ. 16. paſceret gregem: in uidiam fratrū ſuorū incurrit: tum ꝓpter familiarem patris erga ſe dilectionē: tum propter ſomnioꝝ narrationem. Viderat enī ſomnia: ꝙ fratꝝ manipuli ſuum in agro adorarent: & ꝙ ſol & luna & ſtelle. xi. ie ſimiliter honorarent: quod pater exponens ioſeph a fratrib⁹ ꝑdixerat adorandū. ¶ Cū igit a patre in ſichem: ubi fratres paſcebant pecora: mitteret: ipm tunica talari nudatum depoſuerunt i ciſternā ſiccam: & deinde ꝓſilio iude extractū iſmahelitis. 30. argēteis uendiderunt. Tunicā aūt ipſius in ſanguine hedi tinxerunt: ſimulanteſq; illum a feris occiſum eandem patri miſerūt: qui ipm interfectum exiſtimans incōſolabiliter oi tempore deflebat. Madianite uero q & iſmahelite ioſeph in egypto uēdiderūt phuthiphari eunucho magiſtro militie pharaonis. Hic habuit uxorē & liberos: nondū enī eunuch⁹ factus erat Nam & ioſeph poſtmodū duxit uxorem ei⁹ filiam: qui eunuchus fact⁹ ad ſacerdotium fuit ꝓmotus. ¶ Tradūtq; hebrei: ꝙ ipſe phuthiphar uidens ioſeph elegantē emit eū: ut ſibi miſceret. Dn̄s aūt cuſtodiens ioſeph: a deo illum infrigidauit: ut deinceps tanq̄ eunuchus impotens ad coitum fuerit: propter quod & eunuch⁹ dicīt. Videntes autem eū ierophanti arefactū de more ſuo ipſum pontificē heliopoleos: que poſtea fuit damiata creauerunt. Phuthiphar aūt q̄uis cū ioſeph peccare nō poſſet: ipm tamē diligens in tantū honorauit: ꝙ oi domui ſue illum ꝓfecit. Cum autē uxor eius iniecīſſet oculos in ioſeph: quadā die dū eſſet in camera ſolus: illa ingreſſa apphendit palliū eius: & eū ad concubitum inuitauit. Sed ioſeph iratus relicto pallio in manu eius effugit. Illa uero contēptam ſe uidens: in argumentū fidei retētum palliū oſtēdit uiro redeunti: accuſās ioſeph ꝙ ipſam uoluiſſet uiolare. Qui uerbis uxoris credulus: uinctū ioſeph tradidit in carcerem regis. Vbi etiā poſt dies aliquot retruſi ſunt a rege princeps pincernaꝝ & piſtoruꝫ magiſter ex culpa ipſoꝝ. Qui cū ambo nocte una ſomnia uidiſſent: & ea ioſeph interrogāti narraſſent: principi pincernaꝝ qui dixerat ſe uidiſſe: ꝙ ex uite trium ꝓpaginū uuas exprimens in calicē pharaonis poculū regi dabat: expoſuit ioſeph: ꝙ poſt dies tres ſuo fuerat officio reponēd⁹. Principi uero piſtoruꝫ dicēti: ꝙ uiderat ſe tria caniſtra panib⁹ ꝛferta geſtare: aueſq; ex eis comedere: expoſuit ipm poſt tres dies in patibulo ſuſpendēdum: carneſq; ei⁹ ab auibus lacerandas: que omnia ut predixerat: rei probauit euentus. ¶ Poſt duos annos uidit pharao ſomnium: ꝙ ſeptē boues craſſe de fluuio aſcendebant: quas ſequebantur ſeptē alie macilente priorum pinguedinem deuorantes. Septē quoq; ſpice plene & uberes pullulabant: quas ſequebant alie ſeptē tenues & arentes priorū pulchritudinem abſorbētes: Cūq; ſapientes egypti ſomniū regi interpretari neſcirēt: ad ſuggeſtionē pincerne ioſeph recordati: pharao ioſeph educto de carcere ſōniū rettulit: quod ille ſibi expoſuit: Dicens ſeptem ānos fertilitatis nimie in orbe uenturos: quos ſubſequēt alii ſeptē ſūme ſterilitatis. Cōſuluit q; regi: ut ꝓuideret uiꝝ: q qntā partē frugū tpe fertilitatis i horreis congregaret: & tempori future poſtmodum famis reſeruaret. Rex ergo miratus in ioſeph ſomnii ſolutionem: & ꝓſilii diſcretionē cōmiſit ei huiuſmodi diſpenſationem: faciens eum toti⁹ egypti ducem & principem cū eſſet annoꝝ triginta Primo igitur fertilitatis anno uenit ioſeph: ut cōgregaret frumenta i fines heliopoleos ideſt damiate: & diuertit ad domū phuthipharis: qui ipſum emerat: & per dolum uxoris carcerauerat: qui prīceps & ſacerdos regionis heliopoleos fact⁹ fuerat. Huius filiaꝫ aſennech uirginem dedit pharao ioſeph in uxorē: ex qua nati ſunt ſibi duo filii manaſſes & effraim priuſq̄ āni ſterilitatis uenirēt. ¶ Tranſactis igit annis ubertatis & grano collecto: uenerūt anni inopie: & ceperūt tā egyptioꝝ q̄ aliarum ꝓuinciaꝝ populi concurrere ad ioſeph ꝓ frumentis emendis: unde & exinde infinitam pecuniam cōgregauit & in arcis regis repoſuit. ¶ Inter hec uenerunt in egyptum de terra chanaan. x. fratres ioſeph: beniamin cum patre relicto: pro frumētis emendis: qui ad ioſeph intrantes eum adorauerunt: quibus ille cognitis duri⁹ locutus eſt: dicēs eos exploratores eſſe: eoſq; diebus aliquibus in uinculis mancipauit. illi uero ſe excuſantes omnē ſuam ꝓgeniem

narrauerũt: & inter alia frem aliũ beniamin domi relictum se habere dixerũt. Quod ioseph audiẽs symeonẽ detinuit: ceteros uero cum cibis dimisit: iurãs q̃ fratrẽ illorũ nunq̃ dimitteret: nisi beniamĩ sibi adduceret: ut sic illos uerũ dixisse cõprobaret. Qui redeuntes omnia patri narrauerunt: & eũ noua tristitia afflixerunt. Cõsumptis ergo triticis de mandato parentis iteꝝ pro aliis emendis in egyptũ descendũt: & q̃uis dudum iacob recusante beniamĩ secum adducunt: uenientesq; ad ioseph eum adorauerũt: & beniamĩ sibi presentauerũt: & munera secum delata obtulerunt. Quos ille ad cõuiuium iuitauit & symeonẽ eductum cũ fratribus discũbere fecit. Factoq; mane dispensatori suo mandauit: ut eis frumẽtum tribuat: scyphũq; suũ in sacco iunioris abscõdat. Quod cum factũ esset: & illi de ciuitate exissent: fecit eos iseq & teneri eo q̃ scyphum pricipis rapuissent. Quod dũ negarẽt: & apertis saccis omnib⁹ granum effusum esset: repertus ẽ scyphus in sacco beniamĩ: illiq; omnes uincti ad ioseph reducti sunt. Cũ autem eos ioseph de ꝓmisso furto durius increparet & soluꝫ beniamĩ uti culpabilem ceteris dimissis in seruum retinere uellet: iudas propius accedens: eidem cum lachrymis exposuit: qualiter pueruꝫ a patre in fidem suam suscepat: & pro puero misericordiam postulabat: supplicans illũ ad patrem remittendũ: & se loco pueri i seruitium detinendum. Ioseph ergo se amplius cohibere non ualens: alienis omnib⁹ eiectis se cum lachrymis fratribus inotuit: omnesq; sibi cũ amplexibus reconciliauit: datisq; muneribus ad patrem remisit: eũq; cum omni familia & facultatibus ad se deferendum mandauit. Qui festinanter ad patrem redierunt: & sibi per ordinẽ cuncta rettulerunt. Audiens autem iacob q̃ ioseph filius eius uiueret: & totius terre egypti dominator eẽt: quasi de graui sõno euigilans deum benedixit. Quẽ domin⁹ per uisionẽ ꝓfortauit. Qui mox surgens secundo anno famis cum uniuersa familia in egyptũ descendit. Fuerũtq; anime .70. numero ipso & ioseph cum duobus eius filiis computatis. ¶ Pharao igitur benignissime iacob senẽ annoꝝ .130. suscepit & ab eodem benedici uoluit: deditq; ei & filiis suis terram gessen uberrimã ad habitãdum. Sicq; occasiõe ioseph iacob & filii ei⁹ omnibus bonis egypti locupletati sunt. Sepeliuitq; ioseph patreꝫ suum defunctum ut supra dictum est in sepulchro patrum suoꝝ in hebron. Eratautẽ ioseph annoꝝ .xxxix. quando iacob in egyptũ intrauit: ubi & ãnis 27. superuixit. Sicq; ioseph annos etatis sue lvi. agebat decedẽte genitore. Quo mortuo superuixit annis .§§. & uidit filios effraim in tertiam generationẽ: filii quoq; machir filii manasse nati sunt i genibus ioseph. Oblitusq; omnium maloꝝ que fecerãt ei fratres sui mortuo patre eos benigne pertractauit: & prediis ac possessionib⁹ ditauit. Et ad extrema deueniens fratrib⁹ predixit: q̃ deus eos uisitaret: & ad terram pro qua patribus suis iurauit illos reduceret. Adiurãs eos: ut ossa sua tunc ex egypto trãsferrent: & in paterno tumulo sepelirent. Mortuusq; ẽ ioseph cum esset annoꝝ .iiõ. & conditus aromatibus reꝑuatus est in loculo in egypto. Hec de libro geñ. c. xxxvii. usq; in finẽ & ex aliis uoluminibus quibus supra.

¶ De scis effraim & manasse. LXXXXVIII.

EFfraim & manasses patriarche filii ioseph fuerunt: qui tribuꝫ ei⁹ in duas subdiuiserunt. Quorum priogenit⁹ manasses anno .xxxii. etatis ioseph secundogenitus uero effraim anno .xxxv. eiusdẽ natus ẽ. Effraĩ autem minor manasse maiori prelatus ẽ: qa semen eius magis excreuit: & populorum multitudine: & regni dignitate. Nam regno israel in duo diuiso: tribus effraim caput x. tribuum fuit cuius regni samaria in ipsa tribu posita ciuitas regalis multo tempore claruit: unde & cum iacob morti apropinq̃ret: ioseph filius suus manassem & effraim ad eum adduxit: ut antequã decederet filiis suis benedictionem daret. Applicansq; illos ad iacob: manassem primogenituꝫ posuit ad dexteram patris effraim uero minorem ad siniſtram: cupiens ut pater maiori dexteram: minori uero siniſtram super caput poneret. Iacob uero qui iam oculis caligauerat nec luminib⁹ corporis nepotes uidebat: spiritu tñ futura preuidens manus cãcellauit: & super caput effraim dexterã super caput uero manasse siniſtram imposuit eisq; benedixit. Quod ioseph moleste ferens dexteram pris de capite effraim leuare & super caput manasse trãsferre nitebat. Cui iacob respondit se scire qd faceret: nam quãuis manasses magnus futurus eẽt ipsum tñ effraĩ & seminis multiplicatione & honoris dignitate precelleret. Qui post aui & patris excessum in eorum semine mirabiliter excreuerũt: & cum ceteris patriarchis in egypto diẽ extremum cõcluserũt. Hec ex libro geñ. c. xlviii. & ex aliis uoluminib⁹ qbus supra dispersim collecta conscripta sunt.

¶ De sancto uedasto epõ. LXXXXIX.

VEdastus episcop⁹ atrebateñ fuit. Qui a beato remigio remeñ archiepiscopo eidem urbi i epiſcopum ordinatus: cum uenisset ad portum ipsius ciuitatis: & duos pauperes unum cecum & alium claudũ ad

elemosynam sedentes inuenisset: facta oratione cecum illuminauit: & claudum erexit. Cum autem in quadam ecclesia derelicta uepribus operta lupus habitaret: eidem mandauit: ut inde discederet: nec illuc ulterius redire p̄sumeret: quod & factum est. ¶ Deniq; cum uerbo & exemplo multos conuertisset: quadragesimo sui episcopatus ānō uidit colūnam igneam a celo in eius domum descendentem. Finemq; suum post modicū futurum esse cognouit. Et circa annum dñi 600. in pace requieuit. 8. idus februarii. Cū autem corpus eius transferretur: audomar⁹ quidam pre senio cecus dolens: q̄ corpus sancti uidere non poterat. Mox lumine recepto corpus aspexit: sed postmodum pēsans hoc forte non esse anime sue perutile ad uotum lumen amisit.

¶ De sancto amando episcopo. C

AMandus episcopus nobilib⁹ parentibus ortus monasterium introiuit. Qui die quadam maximum serpentem inuenit: quem statim uirtute crucis ad foueam inde nunq̄ exiturum ire coegit. Post hoc dū romam uenisset: & in ecclesia sancti petri apostoli pernoctaret: custos ecclesie ipsum irreuerenter foras proiecit. Cui postmodū ante fores dormitanti beatus petrus apparuit: & ad gallias ipsum redire mandauit. Qui cum ibidem regem dogobertum de suis criminibus diuinitus admonitus increparet: rex ipsum de regno suo eiecit. Cum autem rex filium non haberet: & amandus sibi oratione natum a domino impetrasset. Disposuit rex: ut eum ab amando baptizari faceret. Quesito igitur sancto & ad regem adducto prostratus ad pedes eius rex ueniam petiit: & ut filium suum quem precibus sancti dominum sibi concessisse nouerat baptizaret: instantius postulauit. Ille uero primam deuenia petitionē exaudiuit: sed secularibus negociis implicari nolens secundam recusauit. Tandem uictus precibus annuit uoto regis. Et cum baptizaretur infans tacentibus cunctis respondit amen. ¶ Post hec ipsum rex in traiectēn episcopum sublimari fecit. Vbi cum uerbum predicationis contemni uideret: in uasconiam iuit. Et dum ibi predicaret: & quidam ioculator ipsum irrideret: continuo a demone arripitur: & propriis dentibus se discerpens: q̄ uiro dei iniuriam fecerit confitetur: & tandem miserabiliter moritur. Ibi etiam cecus quidam aqua lotionis manuum eius oculis perfusus illuminatur. ¶ Cum in quodam loco de uoluntate regis monasterium construere uellet: & episcopus proxime ciuitatis hoc egre ferret: misit ad eum famulos suos: ut aut sanctum inde expellerent: aut dolose occiderēt Qui uenientes ei in dolo suaserunt: ut secū pergeret: & sibi locum aptum ad monasterium construendum ostenderent. Qui malitia eorum per spiritum agnita: ad cacumen montis cum eis accessit: ubi eum occidere disponebant: eo q̄ & ipse martyrium affectaret. Subitoq; tanta pluuia & tēpestate mons tegitur: ut se mutuo uidere nō possent. Qui se mori putantes: prostrati ueniam postulabant: & ut eos uiuos abire permitteret exorabant. Ipseq; orationem fudit: & mox serenitas illuxit: episcopiq; famulos amandus i pace dimisit. Post que multa alia miracula faciens i domino feliciter obdormiuit. 8. id⁹ februarii circa annum domini. 620. tempore heraclii imperatoris.

¶ De sancta dorothea uirgie & martyre. CI

DOrothea uirgo & martyr apd cesareā cappadocie passa é. Cuius cū due sorores christa & calixta que i tormētis territe fuerāt apostataſſent: tradita é dorothea uirgo a iudice duabus sororibus suis: ut ipsi⁹ animum ad deorum sacrificia inclinarent. Quas diuino nutu sancta uirgo uersa uice ad fidei ueritatem reuocauit: & ad martyrium animauit. ✝ Qua de re ambe ipse sancte in cuppam misse & in conspectu sororis incense, christo animas tradiderunt. ¶ Dorothea uero i catastam leuata & palmis diutissime cesa tandem data sententia ad decollandum ducta est. Que dum ad passionem tenderet: scholasticus quidam nomine theophilus uirginem irridendo rogauit: ut quia ad paradisum sponsi sui pgere se dixerat: de ipso paradiso rosas sibi aliquas destinaret. Quod & illa spopondit. Dum autem iugulo ferienda foret: astitit ei iuuenis cernentibus multis: qui eidem in sinu suo tria mala & tres rosas presentauit: quas sibi de paradiso sponsi sui attulisse asseruit. Quem sancta rogauit: ut eas theophilo deferat: quod & factum est. ✝ Propter quod cum theophilus rosas iuisas tempore hyemis aspiceret: & miraculum considerasset: conuersus est: & post decollationem uirginis & ipse tent⁹ in equuleo leuatus ac diutius tortus: tandē gladio cedente martyrium consumauit. Passa est autem uirgo christi. 8. idus febr.

¶ De scā dorothea uirgine. CII

DOrothea altera uirgo apud alexandriam tempore maxentii & maximini imperatorum passa é. Que ut octauo libro ecclesiastice historie traditur: nobili progenie orta christo domino seruiebat: & uotum uirginitatis emiserat. Sed maximinus i partibus egypti existens pudicitie hostis &

fidei: christianos mares ad deorum cultu/ ram: uirgines ad uoluptatem obscenam: to/ tis nisibus prouocabat. Dum igitur uirgo christi ab eodem pro adulterio impetitur: accepta dilatione timensq; uirginitatez amit tere: nocturno silentio clam aufugit: & ere/ mum petens orationibus & ieiuniis multo tempore uacans in pace quieuit. Cuius ex/ emplum multe uirgines imitate sunt. hec ibi.

¶ De sancto moyse abbate. CIII.

MOyses abbas i deserto de scythi penitentiam egit. Qui fratri a se petenti sermonem dixit: ut in sua cella sederet: & ipsa eum uniuer/ sa doceret. Cum quidam frater se nex infirmat⁹ in egyptū uellet ire: ne fratres nimis grauaret prohibebat eum moyses ab bas ne iret: quoniam in fornicationem inci/ deret. Qui contristatus est nimium: tam ifir mitatem suam quam senectutem cōsiderās. Et contra abbatis inhibitionē discessit. Cui cum uirgo quedam ex deuotione seruiret il le conualescens eam uiolauit. Que concepit & peperit. Senexq; infantem in ulnis suscipi/ ens: in die magno festiuitatis que erat in scy thi ecclesiam cum multitudine fratrum itra uit. Et puerum cum lachrymis omnibus ad sui confusionem & aliorum exemplum ostē debat: & ipsum filium inobedientie fore di/ cebat: ac ut nemo de senectute presumeret admonebat: nec non ut pro se orarent omni bus supplicabat. Cui moyses abbas peni/ tentiam imposuit: & ille ad cellam reuersus ad pristinū statum rediit. ¶ Fratrem quēdā qui peccauerat abbati moysi miserunt iudi/ candum. Qui accepto sacco pleno harena uenit ad eos. Et iterrogatus ab eis quid hoc esset: respōdit q; erāt peccata sua post se cur rentia in similitudinem harene ponderosa: que ipse non poterat uidere: qui tamen uene rat aliena iudicare. Illi autem hoc audien/ tes fratri pepercerunt. Hec in uitis patrum. Quieuit autem abbas moyses in domino & agitur eius festum septimo idus februarii.

¶ De sancto moyse abbate alio episcopo sa racenorum. CIIII

MOyses alius abbas ethiops nati/ one episcopus saracenorum fuit ut habetur in historia tripartita Hic postmodum ab egyptiis ca/ pt⁹: & seruus effectus ꝓpter mul tas culpas a domino suo expulsus: latrocini is & homicidiis deditus est. Tandem exem/ plo sanctorum anachoritarum ad peniten/ tiam prouocatus: & xp̄ianus ac monachus effectus est. Fuitq; discipulus isidori abba/ tis. Cuius sanctitatis exemplo omnia diabo li figmenta deuicit: & demonibus admodu3 terribilis fuit. Deinde ad sacerdotii ordinem ascendit: & septuagintaquinq; annis i eremo deo seruire studuit. Cum autem primo cle/ ricus factus esset: & episcopus ei superpelli ceum imposuit: dixit ei episcopus: q; factus fuerat nimium candidatus. Ille uero quesi/ uit ab episcopo: an a foris: an ab intus: qua/ si diceret: q; dealbatio exterior sine iteriori nihil prodest. Volens autem episcopus eius patientiam comprobare: dixit clericis suis: ut quando ad altare accederet: eum cum in/ iuria expellerent. Deinde ipsum insequentes quid loqueretur audirent. Proiiciētes ergo eum foras dicebant. Exi foras ethiops: nam ethiops niger erat: qui egressus inter se dice bat: q; illi optime fecerant ipsum expellen do: eo q; cum homo non esset inter homines stare presumpsisset. Hic autem sex annis in cella inclusus stetit quibus nulla necessitate exiuit: panem solum comedens & aquam ad mensuram bibēs: totaq; nocte stans apertis oculis orabat: ut tentationes quibus in som/ nis fatigabatur deuinceret. Transactis sex annis omnibusque tentationibus superatis ex charitate ductus nocturno tempore cel/ las moncahorum circuibat: & aquam ali/ quando a decem aliquando a duodecim ali/ quando a.20. deferēs stadiis: omniū fratꝝ la genas implebat: factoq; mane ne sciretur qs esset ad cellam redibat. Quem nocte quadā demon ut eum ab hoc opere euerteret: qua/ si ad mortem in dorso percussit: qui mane ia cens repertus: & quis esset agnitus ad eius tugurium per fratres reductus fuit. Quie/ uit in pace in deserto scythi septimo idus fe bruarii. 80. discipulis derelictis.

¶ De sancto augulio episcopo. CV.

AVgulius episcop⁹ i britānia mar tyrium passus est. Hic enim pon tifex auguste ciuitatis britannie etate ac uirtutibus prouectus: cursum temporis per martyriu3 complens eterna meruit suscipere p̄mia se/ ptimo idus sebruarii: ut ait ado.

¶ De sancta coiuta uirgie & martyre. CVI

COiuta uirgo & martyr apud ale xandriam sub decio cesare passa est agēte diuino preside. Qui ut habetur sexto eccleſiaſte histo/ rie libro: beatum metranum se/ nem uolentem impia uerba proferre: iussit omne corpus eius membratim fustibus col/ lidi: uultumq; ei⁹ ac oculos acutis calamis terebrari. Deinde ipsum extra ciuitatem eie ctum lapidibus mactari: ut superius dictū est secundo calen. februarii. ¶ Post hec iu/ bente iniquissimo preside. Coiutam uirgi/

nem adorare idola recusantem: pagani pedi bus innectentes: & per plateas ciuitatis hinc inde trahentes horrendo supplicio corpore discerpserunt. Sicq; christo spiritum reddi dit sexto idus februarii.

¶ De sancta apollonia uirgine & martyre. CVII

APollonia uirgo & martyr apud alexandriam sub decio cesare passa est agente diuino preside predicto. Quam pagani deten tam ad idola perducentes iussu presidis ado rare cogebant. Quod cum illa execraretur persecutores ipsius omnes primum dentes excusserunt. Deinde copioso igne accenso cum minarentur uiuam se eam incensuros: nisi cum eis impia uerba proferret: paulu lum quidem intra semetipsam deliberans: repente de manibus impiorum prorupit: & in ignem quem parauerant: prosiliuit. Sicque igne combustam in odorem sua uitatis suauissimum christo hostiam obtu lerunt quinto idus februarii. Cuius corpus una cum reliquiis coiute uirginis & metra ni martyrum a christianis alexandrie sepul tum est.

¶ De sancto ausberto episcopo. CVIII.

AVsbertus episcopus filius sirca nii illustris cum esset iuuenis: ✠ andragasinam uirginem filiam il lustris roberti officialis lotharii regis francorum: satis renitentẽ tandem a parentibus coactam desponsauit uxorem. Nam cum ab annis puerilib⁹ deo uirginitatem uouisset: uirũ omnino accipe re recusabat. Cum autem deum lachrymis propulsasset ut eius pudicitiam conseruaret antequam a uiro traducta esset: subito gra ui in faciem lepra percutitur: & a consortio homnium seperatur. Sicq; dispensante an doeuo episcopo a uiro repudiatur: & in ce nobio uirginũ iuxta monasterium beluaci situm uirgo ipsa sacro uelamine consecra tur. Sed post dies modicos a lepra munda ta: priorem specie reassumpsit. Que & post modum eiusdem loci abbatissa facta lauda biliter uixit. ¶ Ausbert⁹ uero uxoris exem plo relicta aula regia in qua inuite moraba tur: de uoluntate lotharii regis monachus effectus est in monasterio fontanelle: sub sã cto uandegisillo abbate. Deinde ab andoe uo episcopo presbyter consecratus: theodo rico regi nundum regnanti: eum ad regnum ascensurum predixit. Et in huius signum in agro ipsius theodorici tempore hyemis her bam uirentem produxit: que usq; i presens ibidem perpetua uiriditate cõspicitur. Suc cessit autem uandegisillo in regimine mona sterii fontanelle. Ac deinde post beatum an doeuum ad episcopatum rothomagẽ ele ctus fuit. Qui uti bonus pastor commissi si bi gregis dominici mirabilem curam egit. Sed tandem regi pipino quãuis falso tamen de proditione suspectus ab eodem apud al tummontem in exilium actus est. Vbi in pa ce uitam finiuit quinto idus februarii. Cui⁹ corpus dum inde trãsferretur: uisum est o culos tertio aperuisse. Sepultusq; est ad pre sens apud beluacum uirtutibus clarens.

De sancto amonio confessore & abbate. CIX

AMonius confessor uir eruditissi mus origenis didymiq; discipu lus fuit. Qui a iuuentute usq; ad mortem preter panem assum ni hil unq̃ comedit. Nunq̃ uisus est irascens: aut iurans: aut mentiens: aut uanu3 uel asperum uel infirmum protulisse sermo nem. Cum athanasio episcopo romã tendẽs & rediens: nullũ ciuitatis edificiũ uel opus spectabile preter apostolorum & lateranẽ ecclesias conspexisse narrauit. Electus ali quando in episcopum: aurem sibi precidit: ut sic uti mancus & mutilatus episcopatu iu dicaretur indignus. Et dum adhuc omnino hoc non obstante electioni insisterent: pro testans q; sibi linguam precideret: dimissus est. Ignem de domo uicinorum assumens: nec in quo deferret paratum habens prunas inustis uestibus in sinu portauit. Quieuit in pace apud cyprum quinto idus febr̃. ubi & sepultus est.

¶ De sancta scholastica uirgine. CX

SCholastica uirgo beati benedi cti soror ab ipso infantie tpe do mino dedicata in monasterio fu it. Ad quam uir dei semel per an num uisitandam uenire consue uerat. Quadam die cum discipulis ad eam ex more descẽdit. Qui totum diem in sacris colloquiis deducentes: incumbentib⁹ iã no ctis tenebris simul cibum sumpserunt. Cu3 ergo adhuc ad mensam sederent: & tardior se hora protraheret: sanctimonialis uirgo fratrem rogauit: ut ibi secum eadem nocte permanens diuinis eam sermonibus refoue ret. Quod ille omnimode facere denegauit. Et cum tanta esset in celo serenitas: ut nec parua nubecula appareret. Scholastica in sertis digitis manus super mensam posuit: & caput in manibus dominum rogatura de clinauit. Moxq; tanta coruscationis & toni tru uirt⁹ tãtaq; inundatio pluuie erupit: ut neq; pater sãct⁹. neq; q cũ eo erãt frẽs: extra loci limẽ pedẽ mouere potuissẽt. Sicq; ipse exire extra tectũ nõ ualẽs: q remanere spõte

noluit: inuitus in loco cum sorore permãsit Totâq; noctem peruigilem deduxerunt & p sacra uite colloquia se uicaria relatione re/ fecerunt. Dieq; sequenti uir dei ad monaste/ rium rediit. ¶ Post triduum uero in cella consistens eleuatis oculis: uidit sororis ani/ mam de corpore egressam i columbe specie celi secreta penetrare. Quod mox fratribus nunciauit: eosq; ut corpus ad monasterium suum deferrẽt transmisit. Quod i sepulchro qđ ipse sibi pauerat tumulauit. Sicq; ꝓtigit: ut quorum una mens semper in deo fuerat: eorum quoq; corpora nec sepultura separa raret: Quieuit in pace uirgo domini. iiii. id⁹ februarii. Hec gregori⁹ ꝓ o'dial. c. xxxiiii.

¶ De scã sothera uirgine & martyre. CXI.

SOthera uirgo & martyr in orien tis partibus passa est. Que grauiter & diutissime alapis cesa: cum cetera quoq; penarum genera ui cisset nouissime gladio martyriũ consumauit. quarto idus februarii. Hec ado in martylogio.

¶ De scã austreberta uirgine. CXII

AVstreberta uirgo filia sisinnii illustris: & sancti ausberti rothomagẽ episcopi soror fuit. Que uoto uirginitatis emisso ab eodẽ fratre suo in cenobio uirginum apud ciuitatem rothomagum incluſa: post laudabilia sanctitatis & uite testimõia. 4. id⁹ februarii migrauit ad domium: ut dicit guielmus.

¶ De scã euphrosyna uirgine. CXIII.

EVphrosyna uirgo apud alexandriam claruit. Que ipsius ciuitatis nobilissimo patre pannutio ꝓgenita fuit. Hic enim dum prole careret: & monasterium quoddã monachorum ciuitati proximum frequentius uisitaret: Eiq; multas elemosynas conferret. Agabitum abbatem & monachos exorauit: ut sibi gratam sobolem a domino precibus impetrarent. Cui deus orationibus fratrum filiam euphrosynam concessit. Duꝫ autem ad annos nubiles peruenisset: & uirginitatem suam christo uouisset: eamq; pater licet inuitam cuidam nobili iuueni despondisset: uirgo christi uotum adimplere cupiens de paterna domo latenter abscessit: & sumpto uirili habitu seq; smaragdum nominans ad dictum monasterium sexum uirilem fingens accessit: seq; monachum fieri postulauit. Quem abbas gratanter excepit: & monasticum habitum sibi tradidit. Que in sancta religione ieiuniis & uigiliis pre omnib⁹ occupabatur: & ab omnibus masculus putabatur. Cũ autem eius eleganti decore fratres aliquãdo tẽtarentur: iussu abbatis sepe ratim cellulam petiit: & solà incluſa deo seruiens omni tempore mansit. Verum pater & sponsus euphrosynam ubiq; perquirentes: nec usquã inuenientes: nimia tristitia afflicti eam ut mortuam deflebant. Pater uero occupatus tristitia: sepius ad abbatem agabitum ueniebat & se suis orationibus cõmendabat. Ille uero cum fratribus deum exorabant: ut qui pannutio concesserat filiam: eandem sibi reuelaret uel defunctam. Sed cum abbas a domino se exaudiri minime conspexisset: & pannutius nullam consolationem recipere posset: perduxit abbas pannutium ad smaragdum incluſum: ut eius facundo colloquio consolaretur. Quem euphrosyna cognoscens: sed ab eo minime cognita: utpote habitu uirili uultu squalida & afflicta: patrem super amissione filie blandis adeo sermonibus consolatur: & sacris colloquiis exhortatur ꝙ quasi rediuiuus effectus ex mortuo eam frequenti⁹ uisitabat. Sicq; xxxviii. annis incluſa oibus incognita mansit. Post hec graui ualitudine pressa mortiq; proxima: patrem secreti⁹ aduocat: eiq; omnia sua occulta referat: & ꝙ sit euphrosyna ipsius filia ueris indiciis manifestat. Omnibusq; detectis inter eius manus spiritum exhalauit. Quam pater amarissime deflẽs: utpote sero cognitam: audita abbati & fratribus reuelauit. Dum corpus lauari deberet ueritas detegitur: & uirgo domini a fratribus cum lachrymis in monasterio sepeliẽ. In cuius exequiis monachus monoculus corpus deoscu lans lumẽ accepit. Pannutius uero omnib⁹ uenditis pauperibus medium precii: & aliud mediũ monasterio cessit. Vbi & ipse monachus factus in sancto proposito decennio filie superuixit. Quieuit i christo uirgo sancta tertio idus februarii.

¶ De scis saturnio & sociis mart̃ib⁹. CXIIII

SAturninus presbyter: dauid: felix: apuleus: & plures socii eorundem martyres: apud aphricam passi sunt. Qui sub anolino proconsule per diuersa tormenta glorioſissime triumpharunt tertio idus februarii. Vt scribit ado.

¶ De sancto seuerino confessore. CXV.

SEuerinus confessor claruit tempore clodouei regis francorum. Hic abbas fuit monasterii agaunensis multorumq; miraculorũ gloria celeberrimus efulsit. Ná prefatum clodoueum regẽ dudum ualidissimis febribus oppressum quem nullus medicorum curare potuerat: ab eo accersitus sua confestim oratione sanauit: & in ciuitate parisiensi multos languentes a diuersis infirmitatibus liberauit. Dum autem

rex eidē ꝑ beneficii uicissitudine multas pecunias obtulisset: nihil oīno recepit: nihilq; aliud pro munere petiit: nisi ut i toto regno quicūq; in carceribus qualitercunq; detenti libere laxarentur: quod & factum est. Qui diebus aliquibus parisi⁹ residens: postquaꝫ obitum suum angelo nunciante cognouit: egressus ex urbe ad montē qui castrum nauonis dicit ꝑperauit. Ibiq; in oratorio quodā inter manus sacerdotum domino seruientiū expirauit. Admirabili luce instar stelle i ei⁹ transitu ecclesia circunfusa: ibiq; sepultus est. 2. id⁹ febr.

¶ De sancto iuliano hospitatore confessore. CXVI

IVlianus confessor qui a transeuntibus ꝑ bono hospitio inuocat: qui & hospitator bonus dicitur: utrūq; parentem ignoranter occidit. Cum eni existens iuuenis uenationi insistens ceruum insequeret: ceruus conuersus ei miraculose locutus predixit: q; patrem suum & matrem suam occidere debebat. Quod iuuenis audiens timuit: & ne sibi ꝑphetata ꝙtingerēt ad regionem longe remotam latenter abscessit: ubi cuidam principi adhesit: & tam strenue secum se habuit: q; principem militie eum fecit: & quandam castellanam uiduam in cōiugem ei tradidit: & castellum pro dote accepit. Interea parentes iuliani ꝑ amissiōe filii uagantes eū ubiq; solicite req̄rebāt. Tandē ad castrū cui filius preerat deuenerunt. Cassq; julian⁹ abscesserat. Quos cū uxor iuliani uidisset: & q̄nam essent inquisisset: & illi cuncta que de filio contigerant enarrassent: intellexit q; uiri sui parētes erant: utpote que hec a uiro frequenter audierat. Ipsos igitur benigne suscepit: & ꝑ amore uiri sui lectum eis dimisit: & ipsa sibi alibi cubile preparauit. Factoq; mane summo diluculo castellana ad ecclesiam perrexit. Iulianus rediens thalamū suuꝫ uxorem excitaturus intrauit. Et inueniens duos pariter dormiētes: uxorem cum adultero suspicatus: extracto gladio ambos pariter iugulauit. Exiens autem domū obuiauit uxori ab ecclesia redeunti: & admirans interrogauit: qui nam essent illi: qui i suo lecto dormirent: que respondit parentes suos esse: qui ipsum dudum quesierant: quos honorifice susceptos i suo thalamo collocauerat. Ille hoc audiens effectus exanimis amarissime flebat: & se miserum & patricidā exclamabat. Et dum coniugem uellet desere re pro penitentia peragenda: uxor omnino eum sequi proposuit: ut que fuerat secū participes letitie: fieret & doloris. Sicq; abeuntes iuxta fluuium ubi multi peribant: hospitale fecerunt: in quo omnes pauperes hospitio recipiebant: & penitentiam peragebant: omnesq; inde itinerantes iulianus transuadabat. Post multum temporis media nocte cum esset grauissimum gelu: audiuit iulianus uocem lugubrem: ut se traduceret iuocantem. Qui concitus surrexit: & pauperem frigore deficientem transuexit: & accenso igne in domo sua calefacere fecit. Sed cum calefieri non posset: ipsum in lectulum suuꝫ portauit: & diligenter operuit. Post modicā horam qui infirmus & quasi leprosus apparuerat: splendidus ad ethera conscendit: & uale faciēs hospiti suo: dixit q; ip̄m ad eū de⁹ miserat: & peccatū suū sibi dimissū ꝑpter hospitalitatem nunciabat. Sicq; ille disparuit. Et iulianus cum uxore post modicuu plenus sanctis operibus uitam finiuit. 2. idus februarii. Et quia fuit pauperum peregrinoꝝ susceptor: inde a uiatoribus pro bono inuocatus hospitio dicitur iulianus cognomine hospitator.

¶ De quadragesima. CXVII

QVadragesima incipitur a dominica qua cantatur Inuocauit me ꝛc & significat tempus afflictionis: ubi ecclesia que tot tribulationibus clamauerat Circūdederunt me ꝛc. Et postmodum inuocandum adiutorium respirauerat dicens. Exurge domine ꝛc. Esto mihi i deum protectorem ꝛc. Nunc se exauditam ostendit dicens Inuocauit me ꝛc. ¶ Notandum autē: q; quadragesima quā doq; dicit habere quadragintasex dies: quā doq; quadragintaduos: quandoq; quadraginta: quandoq; uero tantum trigintasex secundū diuersos respectus. ¶ Dicitur autem esse quadragintasex dierum omnibus ipsius diebus computatis incipiēdo uidelicet a feria quarta cinerum: & procedendo usq; ad diem pasche omnibus diebus tam dominicis q̄ feriis computatis. Quāuis enim dieb⁹ dominicis non ieiunemus: tamen a carnibus abstinemus. Ratio autem huius obseruātie est: quia licet secūdū theologos corpus humanum quadragita diebus formetur: tamē ſm philosophos quod uerius reputatur: hominis corpus quadragintaquinq; diebus organizatur: & perficitur: & quadragesimo sexto die anima corpori infunditur. Ideoq; q̄dragintasex diebus abstinem⁹: ut sicut aīa corpori infusa ex carnis ꝑmixtione. xlvi. die maculatur: sic in carnis afflictione. xlvi. diebus a macula expietur. ¶ Vel ut hō tot diebus deo ꝑsoluat abstinētie debitū: quot ab eius clementia se nouit esse perfectū. ¶ Dicitur etiam quadragesima fore. xlii. diex̄ incipiendo a prima dominica a qua munda quadragesima incohat: & numerādo omnes dies usq; ad resurrectionē tam dominicos q̄

ſeriales. Cuius obſeruãtie ratio eſt. Quoniã mattheus quadragintaduas generationes ab abraham uſq; ad xp̃m poſuit: ex quibus xp̃s ſecundum carnẽ deſcendit. Quoto ergo numero ad nos deſcendit per carnis generationem toto ad eum aſcendere debem⁹ per carnis macerationẽ. Et hec eſt ratio ambroſii. ¶ Vel quia ſicut filii iſrael ad terrã promiſſionis pgentes. xlii. mãſionibus per deſertũ factis ad ipſam terram deuenerũt. Sic & nos ad patriam eterne ꝓmiſſionis feſtinãtes. xlii diebus per huius mundi eremũ ieiuniis affligti ad eandez patriam deuenire oportet: & hec ẽ ratio auguſtini. ¶ Dicitur inſup quadrageſima. xl. dierum incipiendo a die cinerum uſq; ad paſcha ſolis diebus ferialibus ꝓputatis & dominicis in quibus non ieiunamus deductis. Cuius obſeruantie ratio eſt: quia ut dicit auguſtinus. Ad hoc ut hẽamus qnquagenariũ quadragẽario denarius adiicĩe dus eſt. Quia ad hoc ut ueniam⁹ ad eternam requiez: oportet nos p̃ntis uite tempore laborare: Vnde dominus poſt reſurretionem. xl. diebus cum diſcipulis manſit & poſtea. x. die ſpiritũ eis paclitum miſit. ¶ Vel ut dicit gregorius. Cur i abſtinẽtia quadragenarius numerus cuſtodit: niſi quia uirtus decalogi per libros quattuor ſci euangelii ipletur. In hoc etiam mortali corpe ex quattuor elemẽtis ſubſiſtimus: & p uoluptates eiuſdem corporis decalogi preceptis cõtrahimus. Quia ergo p carnis deſideria decalogi mandata ꝓtẽpſimus: dignũ eſt ut eandẽ carnem quater decies affligamus. ¶ Dicitur preterea quadrageſima eſſe. xxxvi. dierum incipiẽdo a prima dominica uſq; ad paſcha deductis diebus dominicis & ſolis feriis cõputatis. Cuius ratio ẽ ut dicit gregorius qa dum per. 365. dies annum ducimus. xxxvi. diebus ieiunantes quaſi anni nr̃i ſiue tẽporis decimas deo damus. Non ſolum enĩ deo debẽtur decime rez ſed etiã decie diez. ¶ Notandũ autem q̃ xp̃s poſtq̃ baptiſmũ ſuſcepit ſtati ſuum ieiuniũ incohauit. Quare aũt eo tempore nr̃m ieiuniũ non obſeruam⁹ ſed cũ paſcha potius illud ꝓtinuam⁹: quadruplicẽ rationẽ aſſignat ioánes beleth in ſũma de officiis. ¶ Prima ẽ ut ſi uolum⁹ cũ xp̃o reſurgere quia pro nobis paſſus eſt & nos cũ eo ꝓpati debemus. ¶ Secũda cã eſt ut p hoc filios iſrael imitemur: qui eo tpe exierunt de egypto & ſubſequẽter eodẽ tẽpore de babylonia. Quod inde probat: quoniã tã iſti q̃ illi ſtatim egreſſi celebrauerũt paſcha: Sic & nos imitantes illos: hoc tpe ieiunamus ut de egypto & babylonia. i. hoc mundo exeuntes in terrã hereditatis eterne ingredi mereamur. ¶ Tertia eſt quoniam feruor libidinis magis accẽdit tpe ueris: ut ergo refrenem⁹ corpis eſtũ hoc tpe maxie ieiũam⁹. ¶ Quarta ẽ qa ſtati poſt ieiuniũ dbem⁹ euchariſtiã ſumere. Sicut igitur filii iſrael priuſq̃ agnũ comederent ſe affligebant: edentes latucas agreſtes & amaras. Ita nos debemus p penitentiã prius affligi: ut digni ad eſum agni uite puenire ualeamus: hec ioánes beleth ubi ſupra.

¶ De ſcõ agabo propheta. CXVIII.

AGabus ꝓpheta ut abbas dorotheus ſcribit unus fuit ex. 72. diſcipulis xp̃i. Hic natione antiochenus ut habet actuũ. xi. tpe apoſtolorũ ex hieroſolymis ãtiochiã ueniens: ſignificabat p ſpiritum famẽ in uniuerſo orbe futurã: que facta ẽ ſub claudio ceſare. Cui⁹ rei gr̃a diſcipuli ꝓut quiſq; habebat propoſuerunt in miniſterium mitrere habitantibus i iudea fratribus: quod & fecerunt mittẽtes & ſeniores p manus barnabe & pauli. ¶ Hic etiã cũ paulus eſſet ceſaree illuc ſupueniens tulit zonam pauli: & alligans ſibi pedes & manus dixit p ſpiritũ ſanctum: uiꝝ cui⁹ erat zona illa ſic alligandũ per iudeos in hieruſalẽ & tradendum in manus gentium: ſicut & rei euentus probauit. Sic ergo ſub noui teſtamenti gratia iſte ꝓphetico ſpũ claruit. Qui & antiochie i pace qeuit idibus febr̃.

¶ De ſcis ſuſca uirgie & maura mr̃i. CXIX

FVſca uirgo & maura nutrix eius apud rauẽnam martyrium paſſe ſunt ſub preſide qntiano. Hec nobili patre eiuſdem urbis nomine ſyroi gentilitatis errore detẽto p genita: cum eſſet annoꝝ. xv. deſiderabat eſſe xp̃iana. Quod cũ maure nutrici ſue ſecreto reuelaſſet: & ipſa puelle ꝓfeciſſet imo etiã ad xp̃i fidem tranſire diſponeret: uenerunt occulte noctu ad ſanctũ preſbyterũ hermolaũ: q eas baptiſmatis unda ꝓfudit & de fide diligenter inſtruxit. Que cũ ſyroi pater ei⁹ didiciſſet: & filiã ab intentione xp̃iana reuocare nõ poſſet: eam i carcere clauſit: & cibũ omnẽ triduo denegauit. Quibus dieb⁹ ſyroi miſſis ad filiã matronis & coetaneis puellis ut eã ad patris uolũtatẽ iflecterẽt uirgini p ſuaderi fecit: ſed nihil oino ꝓfecit. Deide ipe idẽ in carcerẽ pſonaliter acceſſit: & fuſcam blandis ſermonib⁹ demulcẽs aium ei⁹ i nullo mutare ꝓualuit. Quã ide poſtmodũ eductam gladio pimere uoluit: ſed mater eius ſe iterpoſuit ſperans ex dilatione temporis filiam ad patris uoluntatẽ blandiciis demulcendam. Tunc ad ſacrificandum diis ſuis pater acceſſit: ut ipſi filie propoſitum commutarent. ¶ Poſt dies aliquot preſes quintianus rauennam igreſſus hoc audiẽs mãdauit ſuſcã & maurã cũ parẽtib⁹ ſuis ad ſe uictos

adduci. Ministri uero uidentes eã orantẽ:& angelum dñi splendidũ iuxta eã stantẽ terri ti redierunt. Et dũ hec p̃sidi renũciarent:fusca & maura se spõte sibi p̃ntauerunt:& xp̃i anas esse uiua uoce ꝓnunciarũt. Dũ aũt pre ses syroi tentũ interrogasset : cur filiá xp̃ianam fieri pmisisset:illeq; e cõtra se excusans oia gesta per ordinẽ rettulisset: quintian⁹ q/dem syroi dimisit:fuscã uero xp̃m ꝓfitẽtẽ & idola ꝓfutantẽ flagellari mandauit. Deinde i carcerem una cũ maura trudi fecit. Et dũ in fide imobiliter perseuerarent:iussit eas p̃ses ex urbe educi:ibiq; illas gladio transuerbe/rari. Cum autẽ ad locũ certaminis adducte fuissent:fusca oratione fusa ad dñm:ut susci/peret aiãs eaꝝ in pace:uoce celica consorta/tur:deide a spiculatore gladio ꝑ latera trãs fixa necatur. Maura uero nutrix eius tenens corpus uirginis cũ lachrymis rogauit car/nifices:ut eam simili passione transfoderent quod & factũ est. Quaꝝ corpora naute qdã xp̃iani noctu rapientes ad prouinciã tripoli tanam ciuitatẽ sabratã ea deduxerunt:& ibi dem honorifice cõdiderunt. ¶ Trãsactis ue ro multis ãnoꝝ curriculis ciuitate illa a pa/ganis depopulata:uitalis quidã uenetus di/uinitus ad urbẽ ipsam desertam nauigauit: & corpus scẽ fusce inde sublatum ad ꝓuinciã uenetie transtulit: & in ciuitate torcellensi cum honore collocauit: ubi & ecclesia eius nomini fabricata est. Passa est aũt uirgo xp̃i cum eius nutrice idibus februarii.

¶ De scõ stephano abbate. CXX

STephanus abbas ordinis grandi monten fundator claruit anno dñi.1o8i. Hic de aluernia natus nobilissimi cuiusdã stephani fili us in annis puerilibus ab eodem beneuentum deduct⁹ scõq; miloni archiepo traditus ãnis.12.sub ipso doct⁹ & educat⁹ é. A quo postmodũ discedens uitáq; anachori ticã ducere cupiens:multis eremis pgratis ut locũ qetis inueniret:tandẽ deuenit aquita niã ꝑpe ciuitatẽ lemouicen:montẽq; nemo/rosum & aspeꝝ qui dicit muretus ꝓcédit: quẽ sibi locũ aptũ elegit:factoq; paruo tu/gurio monasticã uitã ducere cepit: pane so/lo & aqua refect⁹:lectulo ex tabulis tantu3 absq; aliquib⁹ stramẽtis decũbens:uestes ui les & leues induẽs:q̃s nullo calore minue/bat:nullo frigore paugebat. Ibiq; ordinem incohauit plurib⁹ miraculis fulgens. Inter que dũ qdã miles peccatũ aliqđ sibi ꝓfessus eẽt:a quo nullatenus desistere uolebat:imo etiã ne crimẽ desereret:si forte ꝑ se scũs ora ret ualde dubitabat:abbatẽ rogauit istãter: ue ꝑ se p̃ces ad deũ ullas effunderet. Pro eo tñ stephan⁹ orauit: & anteq̃ inde recederet: militẽ a peccato uolũtarie subtraxit. ¶ Cũ qdã diues ei uictualia sepe deferret:quada3 die cibaria portans:a p̃donibus in itinere ca pitur & spoliat. Quod scũs dei per spiritũ intelligens: ꝑ uiro xp̃m orauit. Et ecce no/cte uir ille liber dimittitur:& cũ furibus di uinitus uinculatis mane uictualia deferens ante monasterii ianuas reperit. Predonesq; uiso miraculo conuertunt:& imposita eis p abbatẽ penitẽtia relaxant. ¶ Ipse obitũ suũ sibi reuelatum a deo lõge ante p̃dixit:& an no etatis sue.8o.sanctitate mirificus in pace quieuit idib⁹ febr. Cum aũt fratres ei⁹ obitũ occultarent:ut pacifice sine populoꝝ cõcur su corp⁹ sepelire possent. Adest subito p̃sb. ciuitatis & populi multitudo eius obitũ co/gnouisse clamãtes:& ei⁹ sepulture interesse supplicãtes. Et interrogati quõ ei⁹ transitu3 didicissent. Rñderunt:q; puer quidã nuper migrauerat:q biduo ante loquelã amiserat sed dũ ad ultimã deuenisset horam locutus fuerat dicens:q; scalam lucidissimã uiderat cuius cacumen celum & infima pars montẽ muretũ tenebat:ꝑ quã domnũ stephanũ cõ scẽdisse ꝓspexerat:cũ quo & ipm statim abi/re oportebat. Et his dictis ꝓtinuo expiraue/rat. Sicq; popul⁹ eius interfuerũt exequiis. Sepultusq; ẽ in monasterio ipso. ¶ Post ali/quot annos sub abbate petro ei⁹ successore mõachi dña reuelatiõe mõiti:cenobiũ & or dinẽ ad grãdimõtẽ trãstulerũt:a quo &ordi nis uocabulũ assumpserunt:ubi &nouũ mo nasterium ꝓstruentes corp⁹ sci stephani de/tulerunt:ubi & iacet signis coruscans.

¶ De scõ stephano alio abbate. CXXI

STephanus ali⁹ abbas mõasterii iuxta reatine ciuitatis menia con stituti pater fuit tẽpore gregorii pape primi. De quo ide3 doctor scribit:q; fuit uir ualde sanct⁹ pa tientie singularis. Cui⁹ lingua licet esset ru stica:docta erat eius uita. Hic pro amore ce lestis patrie cuncta despexerat:tumult⁹ ho/minum deuitabat:crebris orationibus intẽ/tus erat: in quo uirtus patientie in tantũ ex/creuerat:ut eum sibi amicum crederet:qui sibi molestiam irrogasset. Reddebat in con/tumeliis gratias:siquid sibi damni fuisset il/latum:hoc maximũ lucrum putabat. Hunc cum dies mortis egredi de corpore urgeret conuenerunt multi: ut tam sancte anime de mundo recedenti suas animas cõmendarent Quorum alii circa eius lectulum consisten/tes corporeis oculis angelos ingredientes uiderunt:sed dicere quicquã non potuerũt: alii omnino nil uiderunt. Et hi ergo qui ui/derant:& qui nil penitus conspexerant:uno omnes timore percussi fugierunt: nullusq; illic assistere eo moriente potuit: ut palã da retur intelligi:que illa egrediens scã anima

ſuſciperet: cuius egreſſum nemo mortaliu3 ferre potuiſſet. Hec gregorius.

¶ De ſcō ualētino ep̄o & mar̄e. CXXII.

VAlentin⁹ ep̄s ichtyrañ i urbe roma martyriū paſſus eſt. Nam cū craton q̄dā ciuis athenieñ orator ꝓſpicuus grece & latine lingue peritus. Rome clar⁹ haberet: treſq; haberet diſcipulos ꝓciues nobiles athenieñ ſcilicet ꝓculum phebū & apolloniū ſecū in urbe perorantes: ꝓtigit filiū ei⁹ ceremonē tā ta egritudine ꝑ triēnium detineri: ut incuruatus dorſo caput circa genua deflexū teneret: & niſi portaret ab aliis ſe oīno mouere non poſſet. Cum aut̄ nullus medicoꝝ eidē ſubuenire potuiſſet: extitit q̄dam tribunus frōtonius: q germanā ſuam aſſuit per quendā ualentinū ichtyrañ ep̄m a ſimili paſſione liberatā. Quē craton per quoſdā nobiles amicos ſuos ad ſe romā accerſiuit: & ut filiū ſuum ſanaret ſicut & germanā tribuni ſanauerat inſtantius ſupplicauit. Promittens ei dimidiū ſuaꝝ facultatum: ſi filium ſuū redderet ſibi ſanum. Scūs uero ei⁹ diuitias contēpſit: ſed pauperib⁹ dandas ꝑſuaſit: nihilq; aliud ab eo petiit: niſi ut in xp̄m crederet: & filius eius ſalutē ꝓcipet. Qui dum ſe cū omni familia & tribus eius diſcipulis fidē xp̄i ꝑ cepturos ꝓmitteret: ſi filium eius curaret ingreſſus ualentinus cum filio cratonis cubiculu3: tota nocte in oratione ꝑſeuerauit. Et circa mediam noctē ſubito lux maxima i cubiculo effulſit: & ceremō ſanatus cum ep̄o pſallere cepit. Et facto māe ualentinus puerum patri erectū reſtituit atq; cratonē cum uxore & filio & omni eius familia: nec non proculum phebum & apollonium baptizauit. & in fide diligenter iſtruxit. Ceremō aūt diſcipulus eius effectus ep̄m predicātem ſequebatur. ¶ Cum aūt prefati cratonis diſcipuli xp̄m predicando multos conuerterent: & ualentinus ep̄s plurima miraculoꝝ ſīgna faceret: ſenatores romani iuidia accēſi eo q̄ propter iſtos multi deoꝝ cultu3 deſerebāt: ualentinū ep̄m detineri fecerūt: & uirgis cesum eo q̄ ſacrificare nollet placido urbis p̄fecto tradiderunt. Qui ipſum in arta cuſtodia recluſit: & media nocte populū timens illum in ipſo carcere decollari fecit. Cuius corpus ✝ procul⁹ ✝ phebus ✝ & apollonius noctu rapuerunt: & ad ciuitatē ichtyraneñ deferentes in ſuburbaio ciuitatis honeſte ſepulture tradiderunt: ubi cū in dei laudibus iugiter perſiſterent tenti a gentilibus traditi ſunt licentio cōſulari. Qui ſciens eos a multis populoꝝ inſignibus dilectos: noctis medio iuſſit eos ſibi preſentari: & imolare diis recuſantes capitali ſnīa clandeſtine puniri. Statimq; de ciuitate illa diſceſſit: & quo abiret nemini reuelauit. Quorum corpora a quodā abūdio preſbytero iuxta corpus ſancti ualentini tumulata fuerūt. Paſſio horum recolitur. xvi. cal. martii.

¶ De ſcō ualētino p̄ſbytero & mr̄e. CXXIII

VAlentin⁹ p̄ſbyter & mr̄. Rōe paſſus eſt ſub claudio imperatore. Quē imperator de xp̄ianitate accuſatū teneri fecit i uinculis duobus diebus. Deinde ſibi i amphitheatro preſentatum interrogauit: cur deos non adoraret. Sanctus uero xp̄i fidem ꝓſtanter multis rationibus ueriſſimā cōprobauit & omnes deos gentium ꝓfutauit: in tantū ut imperator ipſum de ſapiētia ꝓmendaret. Verum dum calphurnius prefectus aſſiſtens claudio diceret imperatorem ſeductum: timens imperator populi aſtantis conſuſionē animo imutatus ualentinum tradidit aſterio principi: ut eum in domum ſuam adductu3 patienter tractaret: & ipſum ad deoꝝ ſacrificia ſuaderet. Cum autem ſanct⁹ domū principis introiſſet: & xp̄m lumē uerum inuocaſſet: ut domū aſterii illuminaret: dixit ei aſterius: q; quia xp̄m lumē appellauerat ſi filiā eius adoptiuam cecam illuminare in chriſti nomine poſſet: ipſe cū omni ei⁹ familia xp̄o crederet. Sanctus aūt preſbyter oratiōe facta puellam illuminauit & aſterium cum oi domo ſua & filia conuertit & baptizauit. Que cum audiſſet claudius iuſſit ✝ aſteriū & puellam atq; omnem eius familiam teneri: ipſoſq; cūctos ad ciuitatem oſtia3 miſſos per diuerſa tormenta uita preſente priuari. Sanctum uero ualentinum iuſſit fuſtibus cedi: & confitentem chriſtū uia flaminia adductum capite truncari. Cuius corpus a quadam matrona ſauinella collectum in eode3 loco ſepultum eſt. xvi. cal. martii.

¶ De ſanctis baſſo & antonino & ſociis martyribus. CXXIIII

BAſſus: antoninus: protolicus: tyrion preſbyter: moyſes: baſſian⁹ agathon: dionyſius & amonius apud alexandriā paſſi ſunt. Quorum baſſus: antoninus & protolicus pro chriſti nominis confeſſione in mare demerſi ſunt. Tyrion uero preſbyter: moyſes baſſianus & agathon igne combuſti fuerunt. Dionyſius autem & amoniuſ gladio cedente paſſionem conſumauerunt. xvi. calen. martii. Hec hyeronimus in martylogio.

¶ De ſancto ſiſinnio epoſcopo. CXXV.

SIſinni⁹ epiſcopus thauſineñ que ciuitas eſt prope epheſum & uocatur thaus apud ipſam urbem claruit. Hic eutityo & eutitya nobilib⁹ ꝑentibus ſmyrne ciuitatis ortus eſt. quorum precibus a deo obtentus

est:cum prius prole carerent: & gratia suscipiende sobolis ecclesiam bti ioannis euãgeliste apud ephesum sepius cũ oblatiõib⁹ uisitarent. Qui dum infans adhuc ubera matris lamberet:quarta sexta feria & sabbato semel tantũ in die mámillas suggebat. Cuj aũt esset annoꝝ octo a patre liberalibus disciplinis imbuendus traditur:& in eis breui tempore perfect⁹ erudit. ¶ Die q̃dá missus a pr̃e ut blada subiectis sibi gẽtib⁹ dispensaret:totum triticũ pauperibus errogauit:qđ pater audiens moleste tulit:ad suggestionẽ tamen filii ad horrea que prius ille uacuauerat p̃cessit:& ea omia decoro & nouo frumento repleta diuinitus inuenit. ¶ Mortuo uero ep̃o tausineñ theodorus ep̃s ephesinus metropolitanus ipsius diuina reuelatione eidem ciuitati sisinnium licet satis recusantem cum adhuc esset annoꝝ uiginti in episcopuj p̃fecit. Qui gregem dominicũ sibi cõmissuj uerbis & exemplis solicite pascere curauit. ¶ Cum quidam leontius p̃sbyter per annos octo loquelã amisisset:sisinnius ei in christi nomie mãdauit:ut die natalis dñi tunc de p̃ximo futuro missam populo celebraret: qđ & ille adimpleuit:loquela sibi exinde plenius restituta. ¶ Post hec sisinnius filium mulieris uidue ab annis .xiiii. maligno uexatuj spiritu:post triduanum ieiunium & orationem ac uigilias tribus diebus in ecclesia celebratas a demonio liberauit. ¶ Sed dum per annos.34. ecclesiã suam feliciter gubernasset die quadam hora sexta eo celebrante audita est uox de celis eum ad celestia uocans Qui omni clero & populo conuocato: & in domino p̃fortato: ea die qua postmodũ decessit se ad dñm migraturum predixit:& ut predixerat: sic euenit. Quieuit náq; in pace .i6. calen. martii. Cuius corpus in ecclesia sãcti ioannis euãgeliste apud ephesum prout ipse iusserat delatum:ibiq; condigna uenerationetumulatum seruatur.

De scõ cratone martyre. CXXVI

Raton martyr ciuis athenien sis orator insignis rome passus est. Cuius cum filium ceremonem contractum sanctus ualentinus episcopus sanasset:ut dictum est in eius passione. i6. calen. martii: conuersus est ad christum craton cum filio & omni familia sua: & ab eodem episcopo baptizati sunt. Postq̃ uero ualentinus episcopus passus est. Craton etiam a senatu romano ex inuidia detentus & eorum sententia decollat⁹ est. ✝ Cuius corpus ceremon filius sepeliuit in predio suo. i5. calen. martii. Qui post patris martyrium in sanctis operibus christo deseruiens: & ipse post tempus aliquod laudabiliter ex hac uita decessit.

¶ De scis fausti no & iouita mar. CXXVII

Austinus & iouita martyres ap̃d ciuitatem brixie passi sũt sub hadriano imperatore. Quorũ prior in presbyterum: secundus uero in diaconum in ciuitate mediolanẽsi a sancto apollonio episcopo ordinati:apud brixiam christum dñm predicabãt. Quos imperator hadrianus ipsam urbem ingressus comprehendi fecit:& sacrificare nolentes in equuleo leuari & torqueri iussit. Qui cũ ex equuleo soluti ante capitoliũ starent illesi:unus de ministris noie calocerus conuersus est: & magnum deũ christianoꝝ clamare cepit. Quẽ hadrianus extra capitolium eiici fecit:fausti nũ uero & iouitã in ergastulo cõcludi. Ad quos uisendos x̃ps noctu ueniens cũ luce nimia p̃fortauit eos. Cũ q; hec custodes carceris calocero núciassent uenit ille ad hostiuj carceris:& uisionem uidit:atq; a dño exhortationẽ accepit: ipse uero custodibus fidem x̃pi predicauit: & eos ipsa nocte conuertit. Et cũ a sanctis martyribus omnes stantes ante ianuam carceris baptismum expeterẽt:angelus dñi eduxit scõs ianuis clausis:q calocerꝝ cũ militibus ad sãctum apollonium adduxerunt. Illeq; ipsos baptizauit hora q̃si. i2. Et cũ altare nõ haberent:in quo dominicũ corpus p̃ficerẽt:subito apparuit quasi linteamen niueũ extensuj habẽs corp⁹ dñi inuolutum cum quattuor luminaribus accensis. Sicq; omnes sacram eucharistiam sumpserunt. Deinde ab angelo confortati sunt. Qui & sanctos martyres in carcerẽ reduxit: & cum eis calocerum & eius milites clausis ianuis & signatis intromisit. Mane autem facto cum hec hadrian⁹ uidisset:& quia calocerus cum eius officio intra carcerẽ clausis ianuis introisset. Irat⁹ omnes milites illos ante se adduci precepit: & eos omnes christum confitentes decollari mandauit. Calocerum uero faustinum & iouitam secum uinctos mediolanum adduxit. Quos sacrificare nolentes in equuleo leuatos diu mandauit torqueri:deinde lampades ardentes eorum lateribus apponi: & post hec stupa resina & oleo adhibitis ignem copiosum subter eos accendi. Orantibus autem sanctis: ignis ad statuas deorum que capiti imperatoris superemineb ant:prosiliit:& eas incendit. Imperator ueo fugiens sanctos dei pedibus ad posteriora taurorum ferocium ligari fecit: & in silua dimitti:ut tracti post eos discerperent. Tauri uero in silua uti agni ad presepe stetenunt. Angeli uero martyres exoluerunt: & eos tauris cum omni mansuetudine insequẽtibus ad ciuitatem reduxerunt. Venientesq; ad palatium coram imperatore steterunt

illesi: tauri uero omnes sibi obuios cornib⁹ uulnerabant: & ad scōz pedes humiliter p/cubebant. Cūq; hec hadrianus arti magice deputaret uoluit eos abinuicē separe. Et ca/locez quidē antiocho presidi tradidit punie/dum: faustinū uero & iouitā carceratos suo iudicio reseruauit. Antiochus autē cum al/pes cotias eēt transiturus calocez ante se p̄/misit custodie traditū. Custodes uero calo/cez ad ciuitatē astēn adductuȝ carceri tradi/derunt: expectantes aduentum antiochi. In/terea imperator cum sibi antiochus necessa/rius esset misit prefectū sapritiū ad ciuitatē astēn: ꝓmittens eidem ut calocerū diris tor/mentis cruciaret: antiochum uero secū deti/nuit. Calocerus uero in ciuitate astēn carce/ri mancipatus: Scdm militē conuertit: & eū ad faustinum & iouitā baptizādū mediolañ trāsmisit: ut diceī in passione scdi. ȝ. cal. a/prilis. ¶ Dū autē mediolanū uenisset ange/lus dñi faustinū & iouitam de carcere ad se/cūdū extra ciuitatem eduxit: a quib⁹ baptis/ma nube quadam aquam prebente suscepit. Et ecce colūba de celo uenit & sacrā hostiā deferens martyrib⁹ tribuit. Faustinus uero scdm cōicauit: & residuum eucharistie ei de/dit: ut ad martianū deferret q apud tridonā uinctus detinebaī: ut in eius passione diceī ȝ. noñ martii. Quo abeūte angelus dñi mar/tyres ad carcerem reduxit. Post hec hadria/nus brixiā rediit & martyres xp̄i secū redu/xit: quos sacrificare nolentes capitali sentē/tia dānauit. Quoz corpa brixie a xp̄ianis se/pulta sunt. xv. cal. martii. Calocerus uero post hec sub sapritio pro cōsule in ciuitate astēn martyrium ꝓsumauit: ut suo loco dice/tur. xiiii. cal. aprilis.

¶ De scō fausto mōacho & ꝓfess. CXXVIII

Faustus monachus bti benedicti discipulus fuit. Qui eiusdē beati patris uitā ꝓscriplit. Aquo cum scō mauro abbate ad gallias mis/sus eidē mauro exide semp adhe/rit: & ipsius uite ac sanctitatis imitator effe/ctus hortantib⁹ eum fratrib⁹ suis suos act⁹ & gesta memorie tradidit: & in andegauen monasterio laudabilē uitā duxit: & post ma/gri trāsitum ad cassinen monasteriū rediit: ubi & in pace in xp̄o qeuit. xv. cal. martii.

¶ De ieiuniis quatruor tēporum. CXXIX.

Eiunia quattuor tēpm a calixto papa istituta sūt. Circa que tria uidenda occurūt. s. quare ieiuna/mus. quattuor āni temporibus: quare illis mēsibus. s. martio: iu/nio: septēbri: & decembri: & nō aliis: & qua/re tribus i septimana diebus. s. feria. 4. 6. & sabbato. ¶ Primo igiī uidēdū est quare q̄t/tuor anni tēporib⁹ ieiunam⁹. s. in uere: esta/te: autumno: & hyeme. Cuius q̄ttuor assi/gnanē rationes. ¶ Prima ratio sumiī ex pte ipsoz q̄ttuor tēpoz āni. Quoniā uer est ca/lidum & humidū. Estas calida & sicca. Au/tumnus frigidus & siccus. Hyems frigida & humida. Ieiunam⁹ igitur in uere ut noxium humorem luxurie rēpemus. In estate ut no/xium caloē auaritie extringuamus. In au/tūno ut castigemus ariditatē supbie. In hye/me ut refrenemus frigiditatē accidie. ¶ Se/cunda ratio sumitur ex pte q̄ttuor cōplexio/num: quoniā in uere augmētatur sanguis: i estate cholera: in autumno melācholia: & in hyeme phlegma. Ieiunam⁹ igiī in uere ut in nobis debiliteī sanguis ꝓcupiscētie & iepte letitie. Sanguineus eni ē libidinosus & let⁹. In estate ut debiliteī cholera iracūdie & sal/lacie. Cholericus eni est iracundus & uersu/tus. In autumno ut debiliteī melācholia cu/piditatis & tristitie. Melancholic⁹ enim ē na/turaliter cupidus & tristis. In hyeme ut de/biliteī phlegma hebetudis & pigritie. Nam phlegmaticus ē hebes & piger. ¶ Tertia ra/tio sumiī ex parte q̄ttuor elemētoz. Quo/niam uer cōpatur aeri. Estas igni. Autūn⁹ terre. Hyemes aque. Ieiunamus ergo in ue/re ut in nobis edometur aer elationis & sup/bie. In estate ut edomeī ignis cupiditatis & auaritie. In autumno ut edomeī terra frigi/ditatis & ignorantie. In hyeme ut edometur aqua leuitatis & icōstantie. ¶ Quarta ratio sumitur ex pte q̄ttuor etatum. Quoniā uer referturad pueritiam. Estas ad adolescen/tiam. Autumnus ad etatē uirilē. Hyems ad senectutē. Igitur ieiunamus in uere ut sim⁹ pueri per inocētiam. In estate ut efficiamur iuuenes per cōstantiā. In autumno ut efficia/mur maturi p modestiam. In hyeme ut effi/ciamur senes per prudētiam & honestā uitā. ¶ Vel potius ut satisfaciam⁹ deo qcqd pil/las etates aut p illas cōplexiones in q̄ttuor anni tēporibus uel i quattuor elemētis eum offendimus. ¶ Quare autē in illis poti⁹ mē/sibus q̄ in aliis ieiunamus duplex ratio assi/gnaī. ¶ Prima ratio ē ut iudeos imitemur qui quater in āno ieiunabant. s. ante pascha: ante pentecostē: ante scenephegiā. i. fixione tabernaculi i septēbri: & ante encenia. i. de/dicationē tēpli in decembri. ¶ Secunda ra/tio est quoniā hec ieiunia fiunt: i marrio ger/minante terra ut in nobis uirtutū germina oriantur: in maio uel iunio q̄n segetes colli/guntur: ut nos māipulos bonoz opum deo nostro reddamus. In septembre q̄n uue uin/demiantur: ut nos dīna charitate inebriari ualeamus. In decembre q̄n herbe moriunī: ut nos uitia carnis mortificemus. ¶ Quare autem tribus diebus in hebdomada ieiuna/mus duplex similiter rō redditur. ¶ Primo

quia sicut homo cõstat ex q̃ttuor elementis quantũ ad corpus: & trib⁹ uirtutibus quãtũ ad aiam uidelicet rõnali: ꝯcupiscibili: & irascibili: sic ꝑ tres dies q̃ttuor anni tẽporibus ieiunamus: ut quicqd in carne uel aia delinquim⁹: deo per ieiuniũ exoluamus: sicut q̃ ternari⁹ ad corp⁹ ternarius uero ad anima3 referẽ. ¶ Secũdo ut per hoc satisfaciamus i die quicqd peccam⁹ in mense. Nam singulis mensib⁹ tribus dieb⁹ ieiunamus. Et siũt hec ieiunia in quarta feria: qa dñs a iuda ea die uenditus fuit. In sexta qa in cruce pependit. In sabbato quia in sepulchro iacens discipulis tristitiam dereliquit. Hec ex sũma de officio ioannis beleth: & ex dictis damasceni & guilelmi.

¶ De scõ onesimo discipulo. CXXX

ONnesim⁹ discipul⁹ apostoli pauli seru⁹ fuit philemonis nobilis colosceñ eiusdem apostoli familiarissimi. Hic a dño suo fugiẽs romã ad apostolũ iam i carcere detentũ uenit: eiq; sedule ministrauit. Quẽ paul⁹ ad xp̃m cõuertit & baptizauit. Et ad dñm cũ epistola que ititulat ad philemonẽ xp̃ianum & correctũ remisit. In qua epistola paul⁹ philemonẽ rogat: ut onesimo delictum ignoscat: & ip̃m ut xp̃ianũ & ꝑfratre3 benigne suscipiat. Quem philemon apostoli intuitu manumisit: & ip̃m ad eũ remisit. Apostol⁹ uero ipsum ep̃m epheſi ordinauit. Qui pacto p̃dicatiõis officio post passione3 pauli iterꝝ romã rediit: ubi & ꝑ fide xp̃i lapidat⁹ occubuit. Corpusq; ei⁹ ide ad locũ ubi fuerat eps ꝑstitutus: delatũ est. Qui passus é. i4. calẽ. martii: ut dicit ado.

¶ De scã iuliana uirgie & martyre. CXXXI

IVliana uirgo & martyr passa ẽ i ciuitate nicomedia tẽpore maximiani imperatoris. Hec aphricani nobilis & gentilis filia ex eadem urbe oriunda ab ãnis ifantilibus xp̃iana: tradita est i sponsã a pre cuidã eleusio p̃fecto. Quã cũ sponsus traducere uellet & uirgo dñi sibi copulari nollet: nisi fieret xp̃ianus: fecit eã pater suus expoliari & graiter cedi. Sicq; flagellatã tradidit prefecto sponso eius. Ille ergo eã sibi pñtatã & dudũ exaiatam: cũ diceret se nullatenus sibi copulandã nisi fieret xp̃ianus: iratus iussit uirginem extẽsam a q̃ttuor sibi inuicẽ succedentibus uirgis crudeliter cedi: deinde ꝑ sex horas capillis appendi: & post hoc plumbũ liquefactũ in caput ipsi⁹ perfundi. Quod cũ nihil sibi nocuisset: eã catenis ligauit: & i carcerem recluſit. Ad quã uenit belial demon i specie boni angeli: eiq; dixit: ꝙ xp̃s ip̃m ad eã miserat: ex cui⁹ sibi pte mãdabat: ut diis sacrificaret: ne in tormentis male deficeret. Iuliana uero dubitans: cũ lachrymis orauit ut dñs sibi reuelaret: qs eẽt q talia suaderet Factaq; est uox ad eam: ut ip̃m apphenderet & quis esset cõsiteri cogeret. Que cũ demonem tenuisset: iterrogansq; qs esset: dixit ei: ꝙ belial demon erat: & ꝙ pr̃ su⁹ beelzabuth ip̃m ad eã decipiendã miserat: q & demones facit grauiter flagellari quoties a xp̃ianis fuerint effugati. Dixitq;: ꝙ erant inumerabiles demones: q a dicto beelzabuth ad oia mala ꝑpetranda mittebant. Ipse multa scelera cõmitti fecerat: & nunq̃ ab aliquo xp̃iano eo modo detentus fuerat. Nam adã & euã fecerat i paradiso preuaricare: & abel a caim occidi: & populũ in deserto ad uitulum adorãdum cõuerti: & tres pueros in caminũ ignis immitti: & hierusalẽ inflãmari: & alia multa a pluris pessima opa ꝑpetrari. Tunc iuliana manibus retrorsum ip̃m ligauit: & cũ catena qua uincta erat diutissime uerberauit. Et cũ die sequenti iussu p̃fecti de carcere educeret: demonẽ post se trahebat ligatũ. Qui cũ misericordiã eius peteret: ne amplius de se ridiculũ faceret: per totum foꝝ illum traxit: & tandẽ i latrinã quandam ꝓiecit. Et cũ ante prefectũ ꝑsistens xp̃m ꝑsiteret: i quadã rota extenditur: intantũ ut oia ossa eius usq; ad exitum medullaꝝ ꝑfringerent. Angelus aũt dñi rotam cõminuens uirginẽ in monẽto sanauit. Quo miraculo uiso. i20. gentiles ꝓmiscui sex⁹ ad xp̃m cõuersi sunt: & in ꝑfessione nois xp̃i decollati. Deinde in ollã plũbo liquefacto repletam iussu eleusii mittit: sed plũbo uelut suaui balneo tepefacto uirgo illesa educit: qua educta plumbũ ebuliens ꝓsiliit: &. 75. gentiles ex circũstantibus interfecit. Tũc ꝑses gladio caput ei⁹ ãputari ꝑcepit. Quã demon quẽ uerberauerat in spe iuuenis insequ cepit: & gẽtiles exhortari: ne si bi ꝑcerent que deos uitupauerat: & se nocte ꝑcedente graiter flagellauerat. Et cũ ipsũ uirgo respexisset: au fugit demon: dubitans ne iterꝝ se cape uellet. Ducta est igit extra ciuitatem & oꝝone ꝑmissa decollata est. Cui⁹ corp⁹ sephonia senatrix accepit: & eũ in naui detulit: ut romã ueniens ip̃m ibidem sepeliret. Sed orta tẽpestate nauis in fines cãpanie ad portum puteolanũ impellit: & ibidẽ uno miliario a mare corp⁹ uirginis sepelit. Eleusius uero nõ post multo tempore nauigans maris tẽpestate cum trigintaquattuor uiris submersus est. Passa est autem uirgo xp̃i. i4. calen. martii.

¶ De scõ pollochornio epo & mar. CXXXII

POllochroni⁹ eps & martyr apud babyloniã ciuitate passus ẽ sub decio cesare. Qui cum aduersus persas ꝓgressus eẽt: & habita uictoria multas ciuitates obtinuis

set:ueniens ad ciuitatē babylōie.Pollochro niumꝙpiscopū xp̄ianoꝝ teneri iussit cū pre/ sbyteris parmenio:elimate & chrysotello:& diaconib⁹ luca & mutio : quos fecit duci ad sacrificandum:& sacrificare nolentes ac xp̄m ꝓfitentes in custodiā recluſit multis diebus. Interiꝙ in ipsa urbe tēplum saturno edifica uit. Et cū ad nouū tēplū ep̄m cum eius cle/ ro duci feciſſet:& ut sacrificia offerrēt insta/ ret:&pollochroni⁹ neꝙ sacrificare neꝙ uer bum aliqđ decio respondere uellet:interro/ gauit decius ꝓmeniū cur ep̄s eoꝝ mutus ef/ fectus esset: qui respondit:ꝙ non obmutue/ rat:sed os sanctuꝫ inter stercora coīquinare nolebat.Propter qđ deci⁹ linguā parmenii precidi fecit:qui tamē ut prius expedite lo/ quebatur.Tunc iratus deci⁹ iussit os pollo/ chronii lapidib⁹ ꝑcūdi.Et dū cederetur emi sit spiritū.Post hec decius ambulās in ciui/ tatē cordulam : parmeniū & socios secū ui/ ctos adduxit:de quibus in eoꝝ passione age tur.x.cal.maii. Corp⁹ uero pollochronii an te templum dimisit.Quod duo reguli abdō & senen xp̄iani noctu colligentes ante mu/ ros babylonie tumularunt.xiii.cal.martii.

¶De scō sauino ep̄o. CXXXIII.

SAuin⁹ ep̄s ciuitatis canusine cla ruit tp̄e totille regis gothorum. Qui inter cetera dona sibi a deo concessa : spū ꝓphetico claruit. Quod totilla rex gothoꝝ audiēs minime credidit: sed probare studuit qđ au diuit.Cū enim in eisdē ptibus deueniſſet: & a uiro dei inuitatus ad ei⁹ dexterā discubuiſ set:cū iam ep̄s longo senio lumē oculorum amisisset:puer ex more eidē patri poculum prebuit:sed rex silenter manū extendēs cali cem puero abstulit:euiꝙ per se uice pueri ep̄o porrexit.Tunc ille calicē accipiens: sed tñ ministꝝ non uidens dixit:uiuat ista man⁹ uiuat talis minister.De quo rex let⁹ erubu/ it:quia quāuis deꝑhensus eēt:in scō qđ que rebat inuenit. Cū aūt sauin⁹ longo senio tra heret: archidiaconus eius ep̄atum ambiēs: uinisusoris ei⁹ aium ꝑcio ꝑcibusꝙ corrupit ut mixtū uino sibi uenenum ꝓpinaret.Qui refectiōis hora ep̄o ueneni poculū obtulit: sed episcop⁹ eidē ut illud statim biberet im pauit. Tremefact⁹ pincerna deprehēsum se sentiens maluit moriturus bibere:quā pe/ nas ꝓ tanta homicidii culpa tolerare. Cūꝙ ad os sibi calicē posuisset: ep̄s ꝓpescuit seꝙ uenenum bibituꝝ obtulit:mādās ut ad illū q sibi dederat iret: eiꝙ diceret ꝙ sauinus q/ dem uenenū biberet:ſꝫ ipse minime ep̄s eēt. Facto ergo signo crucis uenenū ep̄s bibit:& illesus ꝓmansit: eadēꝙ hora archidiaconus eius alibi existēs subito defunct⁹ est: acsi ꝓ os ep̄i ad archidiaconi uiscera mortiferꝝ trā siuisset. Quieuit i pace uir domini.xiii.cal. martii.Hec gregori⁹.iii.dial.c.v.

¶De sanctis maxio & claudio & sociis mar tyribus. CXXXIIII

MAximus & claudius frēs caii pa/ pe & gabini presbyteri : & uxor claudii prepedigna & filii ei⁹ ale xander & cutia ꝑclarissimi gene/ re ex urbe: agēte frē eoꝝ gabino presbytero a scō caio papa baptizati sunt. Ob hoc iussu diocletiani ip̄atoris tenti sunt a iudice iulio. Et maxim⁹ qđē capitalē sen/ tentiā accepit.Claudius uero cū ꝙiuge & fi/ liis in exilium deportati : deinde icendio cō cremati odoriferꝝ martyrii sacrificium dño reddiderunt . Quoꝝ corpa in mare apud o/ stiam iactata fuerūt. Sed eoꝝ reliquias xp̄ia ni requirentes cū corpe maximi iuxta mu ros ostie urbis sepelierunt . Qui passi sunt xii.cal.martii.

¶De scō symeone ep̄o & mar̄e. CXXXV

SYmeon ep̄s hieroſolymitanus & mr̄ : propinquus saluatoris ſm carnem extitisse dignoscitur ac fi lius cleophe q fuit frater ioseph iusti:ut dicit hieronym⁹. Hic ut 3.eccleſiastice historie habet post iacobuꝫ frem dñi hieroſolymoꝝ pōtifex: sub ꝓsecu/ tione traiani ip̄atoris cū iam esset decrepi tus accusatus est attico ꝓsulari tanquā xp̄ia nus . Qui ab eo tentus multisꝙ suppliciis affectus tādē crucis patibulo appēsus mar/ tyrio consumatus ē oīb⁹ q aderant etiā ip̄o iudice de ei⁹ patiētia admirantib⁹:& q.cxx. annoꝝ senex crucis patibulū ꝓtulisset:q pas sus é.i2.cal.martii.

¶De scō gabio p̄sbytero & mr̄e.CXXXVI.

GAbin⁹ presbyter & martyr no/ bilis ciuis roman⁹ ex gener dio cletiāi ip̄atoris & frater sci caii pape fuit.Hic liberalib⁹ studiis dum esset gētilis nō mediocri/ ter eruditus : fact⁹ xp̄ian⁹ & p̄sbyter libros & tractatus ad fidei eruditionē plurimos cō pilabat. Hic germanos maximū & claudiū cum uxore claudii & filiis ad xp̄m ꝙuertit: & per manus caii pape baptizari fecit.Filiā quoꝙ suam susannā uirginē pulcherrimam ab infantia xp̄ianam sacris litteris eruditiuit. Que cum ob eius nobilitatē & elegātiam a maxiano diocletiani filio in ꝙiugium petere tur:& puella ꝙsentire nollet : dicens se xp̄o dño desponsatam nō posse alicui uiro:& po tissime idoloꝝ cultori matrimonio copula/ ri:& gabinus presbyter ab impatore requi/ situs:eam ad hoc ꝙpellere nollet:in carcerē iussu augusti mittit : ibiꝙ fame & uinculis maceratur. Qui etiā post aliqđ tempus ibi/ dem expirauit. Cui⁹ corp⁹ caius papa ger/

manus eius sepeliuit.xi.calen.martii.

De scis innũerabilib⁹ martyrib⁹.CXXXVII

INnumerabiles sci martyres quorum numer⁹ solius dei scia colligit apud tyrum ciuitatẽ passi sũt De qb⁹ octauo libro eccleſiastice hiſtorie ſcribit: q diuersi ſexus & etatis ac ordinis ex egypto illuc aduenientes psecutione in xpianos iminente a paganis tenti sunt. Et pfitẽtes xpm primo qdẽ per oẽ corp⁹ flagris laniati: deinde i harena bestiis diuersor⁹ gener⁹ traditi sũt. Cum aũt a feris minime lesi fuissent: aliiq; gẽtiles rei mortis bestiis subiecti subito lacerati essent Iter⁹ sci martyres feris exponunt: ut ex paganor⁹ morsibus incitate in scos ferociores redderent. Et cũ nec sic in eos pualuissent mutatis sup eos ferociorib⁹ aialibus oino intacti permanserũt. Quod dum pagani magice ascriberent: ad alias feritates feris immaniores se cõuertunt. Et alios quidẽ ex factis gladiis trucidarũt: alios flamis incenderũt alios in mari necauerũt: alios capitib⁹ absciderunt: nõ nullos etiã inedia pſumauerunt: quosdã uero rectos quosdaꝫ uero deorsum uerso uertice patibulis affixerunt: qui oẽs i pfessione ueritatis coronas passionis a dño pceperunt. Hor⁹ glorioſam multitudinẽ ad uictoriam incitabãt beati ✝ tyrãnus ✝ siluanus ✝ philen⁹ ✝ atq; linus epi ✝ nec nõ cenobius pbyter: qui oẽs una secũ felici agone palmas adepti sunt. Nam tyrãnus & siluan⁹ epi bestiar⁹ morsibus interierũt: philenus & linus epi ignibus pſumpti: cenobius uero p sbyter cũ plurib⁹ aliis decollatus est. Horũ omnium passio recolit.io.calen.martii.

¶ De scis.lxxix.martyribus. CXXXVIII

SEptuagintanouẽ martyres apud siciliam passi sunt. Qui sub diocletiano augusto per diuersa tormenta pfessiõis sue coronã a xpo sibi paratã percipere meruerũt 9.calen.martii. Hec hiero⁹ i martylogio.

¶ De sancto symmacho papa & confessore. CXXXIX

SYmmachus papa natione sard⁹ ex patre fortunato anastasio secundo pape in põtificatu romano succeſſit: & sedit ãnos.i5.menses.7.dies.28. In cuius electiõe tanta rome diſſensio fuit: ut electo quodã laurẽtio una cũ symmacho: senatores laurentii partibus fauẽtes aduersus ceteros qui symmacho adherebant bellum inferrẽt: multasq; cedes & homicidia facientes: plerosq; sacerdotum & clericor⁹ ac ciuiũ extinxerunt. Deniq; ambo uno die ordinati sunt. Symmach⁹ qdẽ in ecclesia cõstantina: laurentius uero in ecclesia scẽ marie. Sed cũ neutra pars alteri cederet: cõdixerunt: ut lis incepta iudicio regis theodorici finer⁹. Qui rauẽne positus dum legatos ptium audisset: decreuit: ut quem maior pars cleri & populi elegisset: ipse in sede apostolica resideret. Sicq; symmach⁹ in quẽ maior pars ꝙuenerat pontifex fact⁹: constituit laurentium epm in nicera ciuitate intuitu misericordie. In hac dissensione sciſſimus paſchasius eccleſie romane diaconus ptib⁹ fauebat laurentii bona fide. ¶ Hic symmachus pstituit: ut omni die dñico & in natalitiis apostolor⁹ & scor⁹ precipuor⁹ Gloria in excelsis deo cantet. Et que sequũt post uerba angeli addidit i eodem hymno. Post paucos annos criminatur symmachus ex iuidia per falsos testes: & occulte laurentius reuocatur: & iterato cler⁹ diuiditur quibusdã adherentibus symmacho nõ nullis aũt laurentio. Sed cõuocata synodo.2i5. epor⁹ expurgatur symmachus de crimine falso: & cum gloria restituitur. Laurenti⁹ uero depositus cũ suis cõdemnat. Post hec symmach⁹ i pace sedi apostolice presidens: scitate pſpicu⁹ qeuit in pace.9.calẽ.martii. Sepultusq; ẽ apud sanctum petrum miraculis coruscans.

¶ De cathedra sancti petri apostoli antiochie facta. CXL

CAthedra sancti petri apostoli ab eccleſia festiue celebratur: quia tunc beat⁹ petr⁹ apud antiochiã in cathedrali honore sublimat⁹ fuisse phibet. ¶ Huius aũt solẽnitatis institutio triplicẽ causam uidet habere. s. ꝓpter historiã: ꝓpter figuram: & ꝓpter prauam ꝙsuetudinẽ abolendam. Prima causa est ꝓpter historiam. Cum eni beatus petrus ãtiochie predicaret theophil⁹ princeps illi⁹ ciuitatis eo q populum seduceret: apostolũ fecit in carcerẽ uinculari & fame dieb⁹ pluribus affligi. Qui iã pene deficiens xpm ne se deserat deprecat: & ab eodẽ celica uoce confortat. Audiens paulus de carceratione petri: ad theophilũ iuit: & se multar⁹ artium summũ opificem esse dixit: ꝓpter quod a principe rogatus in eius curia mansit. Et post dies tres ad petrum in carcerem latenter intrauit: & uidens eum pene consumptũ amariſſime plorans eũ uocauit: & in ei⁹ ruens amplex⁹ ipm cibo refocillauit: & multis cõfortatum sermonib⁹ dimisit. Deinde paulus caute reperto tẽpore theophilo suggerebat: q ei⁹ gloriã petri uinculatione dehonestauerat: qui mendicus & pauper nil malꝰ p patrauerat: sibiq; in multis ꝓdesse poterat. Et cum theophilus paulum interrogaret: in quo sibi petr⁹ ꝓdesse posset. Paulus tanq se alienũ fingens dixit: q audiuerat petrũ oẽs egros sanasse & mortuos suscitasse. Cũ hec theophilus uti deliramenta despiceret: ad

hoc tandē deuenit:ut si petrus filium suū.iij annos ante defunctū suscitaret: ipse eū in pace dimitteret:& fidē eiꝰ cū omni populo suo susciꝑet.Ingressus ergo paulus ad petrū eidem narrauit:qualiter theophilo filiū susciꝯtandū ꝓmisit. Eductꝰ ergo petrꝰ de carcere ad sepulchrū accessit:& cū orationē fudisset ꝯtinuo iuuenis resurrexit.Tūc theophilꝰ cū uniuerso populo credidit:& gloriosā ecclesiam ad nutum apostoli fabricauit.In cuius medio populi cathedrā locauerunt:& in ipa petrū exaltauerunt. In qua sedit annis. vii. Deinde romā ueniens in cathedra romana ꝑ fuit ānis.xxv. Cum aūt petrus ex antiochia ad tēpꝰ discessisset.Simon magus illuc accessit:& predicās figmenta multa atq; signa fallacia ostendēs populū omnē a fidei ueritate ꝑuertit:& contra petrū ipm terribiliter ꝯcitauit.Petrus uero rediēs & ꝑdicta reperiēs: Simoniſq; fallacias detegēs: uexatos ab omni langore curauit:& oppressos a demonibꝰ liberauit.Sicq; populū ad ueritatē fidei reuocauit:& infra dies.vii . plusq̄ decez milia hominū baptizauit.Tuncq; populus nudis pedibus ad petrū accessit: agens penitētiam q; simoni mago ꝓsensit:& ipm una cū principe theophilo itez in cathedra sublimauit. Ideo ecclesia de ipsius prima cathedratione festum agit:q̄is scda qua rome sedit principalior fuerit ut dictū est supra in alia cathedra petri.xv.cal.februarii. ¶Secūda rō est ꝓpter figurā. Nam petrus i triplici ecclesia exaltatus fuit.s. i ecclesia militantium:malignantiū & triūphantiū:& hoc ſm triplicem festiuitatē quā de ipso ecclesia celebrat. Est enim exaltatus in ecclesia militantiū ei presidendo:& eā in fide laudabiliter regendo.Et hoc q̄tum ad pñtē solēnitatem que dicitur cathedra.qa tunc super ecclesiā antiochenā pontificatū accepit:& eā septēnio gubernauit.¶Est etiā exaltatus in ecclesia malignātium ipsam dissipādo & ad dñm ꝓuertēdo. Et hoc quātū ad ſam festiuitatem que dicit ad uincula:tunc eni malignātium iudeoz ecclesiā dissipauit:& multos cōuertit.¶Extitit isuper exaltatus in ecclesia triūphantium in ipam.s. feliciter itroeūdo & xp̄o domino ꝓregnando. Et hoc quātū ad tertiā festiuitatem que ē passionis ipi:quia tūc in ecclesia triūphantiū introiuit.Celebraſ autē & festū eius ter in anno:ꝓpter priuilegiū : propter officiū:& beneficiuz.¶Propter priuilegiū qđ habuit triplex.Fuit.n.ꝑ ceteris dignior auctoritate:quia claues regni celoz accepit Fuit & feruentior i amore:qa cū maiori feruore xp̄m dilexit quā alii apostoli.Fuit etiā efficacior i uirtute:qa ad umbrā petri sanabantur infirmi.Ideoq; festū eiꝰ tertio celebratur.¶Propter officiū : qa officiū ꝓlationis habuit sup uniuersam ecclesiā:que diffusa ē in asia: aphrica & europa:ideo ecclesia ter i anno celebrat festū eiꝰ.¶Propter beneficiū qa absoluit nos a tribꝰ generibꝰ peccatorū scilicet cogitationis locutiōis & opationis: uel qđ homo facit i deū: i proximū : & in se ipm.¶Tertia cā huiꝰ festi ē ꝓpter prauam ꝓsuetudinē tollendā.Cōsuetudo eim fuit gētilibꝰ ut ait.Ioā.beleth singulis annis circa dies istos epulas offerre sup tumulos pētū suoz:quas nocte demones ꝓsumebāt:Ipi āt eas ab aiabꝰ circa sepulchra errantibꝰ quas umbras uocabant eas putabāt absumi.Que ꝓsuetudo epulaz cū a xp̄ianis extirpari non posset: statuerūt sci patres festum cathedre sci petri tū de illa que fuit rome:tū de illa q̄ fuit antiochie:ut eo die quo talia p paganos fiebāt:in reuerētia demonū:eodē die xp̄iani charitatiue epularētur adiuicē i subsidium paupum:& honore principis apostolorum. Ideoq; tali die i aliqbꝰ locis celebrant ꝓuia:& uocaſ festum epulaz sci petri .s.viii. cal.martii.hec ioā.beleth.¶Post cathedrationē aūt suam beatus apostolus scripsit duas epistolas que canoice nomināt : quaz ſa ꝓpter stili dissonātiā a plerisq; nō illius sus se narraſ :marci euāgeliū dictasse dicit. hec hieronymus de uiris illustribus.

¶De scō papia epō hieropolitano: CXLI.

PApias hieropolitanꝰ epꝰ ioānis apostoli auditor policarpi quoq; ꝓdiscipulus & ꝓsodalis fuit.Hic ab eodē apostolo apud hieropolim ꝑdicante: ordinatus epꝰ eiusdem ciuitatis:postquā gregi dñico pluribꝰ annis laudabiliter ꝑfuit:beato fine i xp̄o ꝙuit.viii.cal.martii. Hic.v. libros de uerbis dñi ꝓposuit.hec hierōymꝰ đ illustribꝰ uiris.

¶De scō aristione discipulo. CXLII.

ARistion discipulus unus de .72. fuit:q bini ab eo missi sūt ad predicādum. De quo in passiōe barnabe apostoli mētio habet.Qui post pactū ꝑdicatōis officium apud salaminā i cypro insula i domino ꝙuiuit.viii.cal.martii.ut dicit ado.

¶De sancto abilio episcopo. CXLIII.

ABilius epꝰ alexādrinꝰ fuit . Qui post beatū marcū ſs pōtifex ibidē ꝓstitutꝰ: siqdē post ipz marcū primꝰ extiterat arianus:ānos xiii. eidē sedi ꝑsidēs sacerdotiū uita ꝓspicuꝰ ministrauit:&.viii.cal.martii i xp̄o quieuit.ut dicit ado.

¶De sancto policarpo presbytero. CXLIIII.

POlicarpus presbyter & ꝓfessor xp̄i tpe diocletiani & maximiani ipatoz claruit . De quo in beati

ſebaſtiani paſſione ſupra.i3.calen.februarii mentio facta eſt:&dicet infra i paſſione tyburtii.5.idus auguſti.Hic una cū btō ſebaſtiāo multos ad xp̄m ꝙuertit: & plurimos baptizauit.Nā cū btūs ſebaſtian⁹ zoe uxori nicoſtrati primiſcrinii:que dudū muta extiterat loquelam reſtituiſſet : & ipſam una cum uiro ſuo & familia: nec non tranquillinum & martiam parentes marci & marcelliani cōuertiſſet:ipſos oēs policarp⁹ ſacri fontis unda pſudit.Et cū nicoſtrat⁹ a fratre ſuo claudio cōmentarienſe obtinuiſſet : oēs carceratos ad domū ſuam adduci : eos oēs ad xp̄m per ſebaſtianū cōuerſos idem preſbyter baptizauit.Cūq; eidem claudiò nicoſtrat⁹ retulit:qualiter uxori ſue loquelam ſebaſtianus ſcupaſſet:obtulit claudi⁹ ſebaſtiano duos filios:quoꝝ unus hydropic⁹:alter uulneribus obſeſſus erat:quos ſcūs ſebaſtianus ſimiliter ſanos effecit . Claudium quoq; una cum ipſis cōuerſos:policarp⁹ predict⁹ diuino fonte regenerauit . Deinde cū chromati⁹ urbis preſect⁹ graui morbo languens decūberet:&tranquillin⁹ ad eū policarpū & ſebaſtianum adduxiſſet : illeq; ab eis conuerſus oia idola in domo ſua exiſtentia deſtrui permiſiſſet:ſanatus eſt mox chromati⁹ cum tyburtio eius filio ad fidem xp̄i reduct⁹: quos policarp⁹ p̄ſbyter cū familia ſua qui erant ultra.i400.ꝑmiſcui ſexus ſimiliter baptizauit . Poſt hec aūt cū iuſſu diocletiani chromati⁹ p̄fect⁹ in exiliū apud cāpaniā cū multis xp̄ianis mitteret:policarp⁹ p̄ſbyter ſponte ſecū exilium ſubiit:ut xp̄ianos exiſtentes ibidem exhortaret:ubi multo tēpore fideliter deo ſeruiens:oꝝonib⁹ & predicationi inſiſtens:i pace uitā finiuit.7.calē.martii.

¶De ſcō gerardo epō & martyre. CXLV

Gerardus ep̄s & martyr uenetiarū ciuitate oriūd⁹: a pueritia deo deuotus eccleſie ſci marci canonic⁹ fuit.Sed ad uitā attiorē anhelans religionis habitu ſuſcepto : dum ad ſepulchꝝ dn̄icum pgeret uiſitandū:pannoniā deuenit:ubi a ſcō ſtephano xp̄ianiſſimo ungarie rege:qui eū ſeruum xp̄i eſſe cognouit retentus eſt: dimiſſiſq; ſociis cū quibus pergebat ibidem manſit.Et in quodam eremo qui bel uocatur p annos ſeptē ſolitariam uitam duxit.Poſt hec a rege quāuis ſatis renitens ad epiſcopatū ꝑmotus eſt.Qui per ciuitates & caſtella pannonie circuiens uerbum domini predicabat . Sedem autem ſuam iuxta flumen moriſii fluminis ſtatuit: quam & moriſenā appellauit.Vbi & eccleſiam ſancti martyris georgii ꝑſtruxit:i qua & altare dei genitricis erexit: ante quod argenteum thuribulum cum thymiamate perpetuo collocauit: & ibidem ſemper conſeruari decreuit . Beatam enim dei genitricem deuotius coluit.Vnde & ſingulis ſabbati diebus officium eius cum nouem lectionibus ibidem conſtituit celebrandum:quod uſq; i preſens ſeruatur.Epiſcopatū quoq; ſtrenue gubernabat:ſepius ad eremū aliquot dieb⁹ diuertebat . Deinde ad ſedem ſuam rediens officium ſibi iniunctū adminiſtrabat : & iugiter predicationi uacabat . Defuncto ergo ſtepheno rege ſucceſſit ei rex petrus.Cuius regnū cū unus ex principibus inuaſiſſet : & plurimos nobiles occidiſſet:uenit moriſenā ut ab epiſcopo gerardo die paſche coronaretur .Cuius coronationē nedum ſanctus facere recuſauit.ſed nec ipſi intereſſe uoluit : quin potius eidem ut regni inuaſori & proditori interfectionem ipſius poſt triennium futuram predixit.Quod ut predixerat euenit.Deinde poſt annos quinq; cum ad albaꝝ ciuitatem pergeret:hoſpitatus apud eccleſiam ſancte ſauine:martyrium ſuum in craſtinum futurū prenunciauit.Sequenti die miſſarum ſolēniis celebratis cum eſſet iuxta flumen danubium ab infidelibus captus lapidari cepit.Dūq; lapides in ipſum iacti in aera penderent:lancea tranſuerberat⁹ cū pluribus aliis chriſtianis gladio ceſis ibidē occubuit:ubi & ſepultus fuit.Sed ꝓceſſu tēporis inclytus rex andreas corp⁹ martyris trāſtulit moriſenam : ubi & miraculis claret. Paſſus eſt aūt.7.calen.martii.

¶De ſcō gerardo epō & ꝓfeſſore. CXLVI

Gerardus ep̄s leucorum ſanctitate uite mirabilis extitit.Qui.i5. anno henrici impatoris tertii miraculis clarēs ad xp̄m migrauit. Et a leone papa chalcidonenſi ſynodo quarta celebrata canonizatus fuit : & intra ſanctorum confeſſorum numerum i eccleſia honorand⁹ cenſitus eſt:ut dicit frater uincentius in ſpeculo.

¶De ſcō ſereno martyre. CXLVII

Serenus monach⁹ & martyr ſub maximiano impatore apud ſyriniū paſſus ē.Nā cū ipſe ſibi hortum excoleret:& un⁹ ex domeſticis ipatoris amic⁹ intim⁹ eēt:q̄dā die uxorē illi⁹ i horto ſuo hora icōgrua deambulātē reppit : eāq; acriter de ihoneſtate icrepauit:ꝙ ſola hora iepta monachi pomeriū introiſſet : eam quoq; cum indignatione eiecit.Que uiro ſuo de ſereno ꝙqueriē :& ꝙ eā turpiter eiecerit lamentatur.Qui uerbis ꝙiugis ad iracūdiam motus:quem dudū ut amicum celauerat:maximiano uti chriſtianum accuſat.Sicq; ſerenus iubente imperatore tentus & ſe chriſtianum confeſſus capite ceſus eſt.7.calen.martii.

¶De ſcō ſereno abbate. CXLVIII

SEren⁹ abbas ſũme ꝓtinẽtie fuit. Que nõ ſolũ in ei⁹ actib⁹: ſꝫ etiã in aſpectu ꝓſpici poterat. Quam a deo i tantũ crebris orationib⁹ ipetrauit: ut nec etiã ſe naturalibus icentiuis iqetari uel in ſopore ſentiret. Quod adhuc fortiorib⁹ ieiuniis & aſſiduis orationib⁹ exeſtuãs: ad tãtã mẽtis & corporis puritatẽ deuenit: ut uix i ſe motũ naturalem ſentiret ac ſi paruul⁹ & lactẽs ſentire dignoſcit. Et dũ huiuſmodi gr̃e perſeuerãtiã lachrymis flagitaret: angelus eidẽꝫ in ſõniis aſtitit & eum ꝑ uentrẽ nouacula ſecuit: & ie core ac inteſtinis eductis & extricatis: omnibuſq; mũdiſſime lotis: cuncta interiora ſuo loco repoſuit: ſibiq; dixit omnia icẽtiua carnis in eo abide fore preciſa: perpetuãq; i poſterum mẽtis & corporis ipſꝫ obtinuiſſe: uti petierat a dño: puritatẽ. Hec i uitis patrũ.

¶ De ſcõ matthia apoſtolo. CXLIX

MAtthias apoſtolus i loco iude ꝓditoris ſubſtitut⁹ eſt. Cũ enim inter aſcenſionẽ & pentecoſtẽ apoſtoli in cenaculo ſimul eſſent. Videns petrus q̃ numer⁹ apoſtolorum erat iminut⁹: quos dñs tamẽ in numero duodenario elegerat: ut fidẽ trinitatis: in q̃tuor mũdi ꝑtib⁹ predicarẽt: cum eſſent oẽs diſcipuli i cenaculo ſyon numero. ɪɪ. o. exurgens in medio eor̃ eos allecut⁹ ẽ: oſtẽdens ex textu dine ſcripture in pſalmo ꝓphetatũ: q̃ iudas ꝓditor ꝑiturus erat: cui⁹ apoſtolatum alius accipe debebat. Exhortãs fratres ut aliquẽ ex ipſis eligerent: quẽ in locum iude ſurrogarent. Quod cũ oibus placuiſſet: elegerunt duos inter ceteros ſanctiores. ſ. ioſeph iuſtum: q̃ uocabat barſabas: filiũ cleophe & fratrẽ iacobi minoris: & matthiã: & oratione ꝑmiſſa dederunt ſortes eis. Et cecidit ſors ſup matthiã: & ãnumerat⁹ ẽ cũ. xi. apoſtolis. Et nota q̃ hoc exẽplo non eſt ſortibus utendũ ut dicit hieronym⁹: qa priuilegia paucor̃ nõ faciunt legem cõmunẽ. Hec que dicta ſũt habẽtur act. primo. ¶ Cum ergo apoſtoli ad predicãdũ eſſent diuiſi: matthias apoſtolus iudeã i ſortem predicatiõis accepit. Qui tñ ut alibi repit prius i macedonia predicauit. Gentiles uero ei⁹ fidem & ſanctitatẽ ꝓbare uolentes: quãdam potionẽ toſſicatã que cũctos bibẽtes uiſu priuabat: ſibi dederũt. Quã in noie xp̃i bibit: & nullã leſionẽ icurrit. Et cũ illa potio pluſq̃. ɪɪ. o. excecaſſet: ille ſingulis man⁹ iponens oẽs illuminauit. Diabolus uero i ſimilitudinẽ infantis cani eis appuit: ſuadẽs ut matthiaꝫ occiderent q̃ cultũ eor̃ euacuabat. Quẽ ꝑtriduum queſierunt & in eor̃ medio ꝓſiſtentẽꝫ minime uiderũt. Tertia uero die ſe eis ſponte manifeſtatum uinctũ in carcerẽ recluſerunt: ubi demones ſibi apparentes in eũ dentibus fremebãt: ſed appropinquare nõ poterant. Dñs aũt cũ multo lumine ſibi aſſiſtens eũ confortauit: & hoſtio aperto libeꝛ abire permiſit. Et dũ iteꝛ predicaret: & qdam obſtinati ꝓſiſterent: mox terra ſe aperuit & cũctos illos deglutiuit. Reliqui uero ad xp̃m ꝙuerſi ſunt. ¶ Poſt hec reuerſus apoſtolus ad iudeam uerbũ dñi predicabat: multoſq; in ſignis & prodigiis ꝙuertebat. Cui inuidẽtes iudei eum i ꝙcilio ſtatuerunt: Duoſq; teſtes q illuꝫ accuſauerãt prio in ipm lapideſ miſerunt. Quos lapides in teſtimoniũ ſecũ petiit ſepeliri. Qui dũ lapidereꝛ: ſecuri i capite percuſſus ſpiritũ deo reddidit. Cui⁹ corpus in iudea ſepultũ: deinde romã tranſlatũ in eccleſia ſancte marie maioris eſſe dicitur & ibidem caput eius populo demonſtrat. Qui paſſus eſt. vi. cal. martii.

¶ De ſcis. lxxii. martyribus. CL.

SEptuagita duo martyres ſub maximiano ipatore apud ciuitatem ſyritium paſſi ſũt. Qui martyrii certamẽ i preſata urbe ꝙſumãtes regna mãſura ꝓcepunt. vi. calen martii: ut dicit hieronym⁹ i martylogio ſuo

¶ De ſanctis uictorino & uictore & ſociis martyribus. CLI.

VIctorinus: uictor: nicophorus: claudian⁹: dioſcor⁹: ſerapion & papias apud egyptũ ſub numeriano ipatore martyriũ paſſi ſũt agẽte iudice ſabino. Quoꝫ primus in pilam undiq; circũforatã miſſus: & ꝑ ſingula foramia diutiſſime cultris tráſpũctus eſt. Et deinde capite truncatus. Secundus amputatis manibus & pedib⁹ i eadẽ pila miſſus: & ſicuti prior tráſpũctus & poſtmodum decollat⁹ eſt. Tertius cũ i pilã ipſa ſponte fuiſſet ingreſſus: iudex indignatus illũ inde educi: & dudũ ſuper craticulã fecit aſſari. Et cũ tali ſupplicio non mooreꝛ: ipm minutatim gladiis iuſſit ꝙcidi. Claudianus & dioſcorus flãmis icenſi fuerunt. Serapion & papias gladio ceſi: oẽs celebre martyriũ dedicauerunt. v. cal. martii.

¶ De ſcõ neſtore epõ & martyre. CLII.

NEſtor eps & martyr in ciuitate pergen pamphylie paſſus eſt ſub ꝓſecutione decii. Qui cum die noctuq; orationi inſiſteret poſtulans ut grex xp̃i cuſtodireꝛ: comprehenſus ẽ a quodã principe curie hyrenarcho: qui eũ obtulit preſidi pollioni: quem ille nomẽ dñi mira libertate & alacritate cõfitentẽ i equuleo leuatũ: & crudeliſſime tortum: nolẽtẽ xp̃m negare: cruci ꝙfigi mandauit. In qua dum oraſſet emiſit ſpiritũ. A fidelibuſq; ſepultus eſt. q. cal martii.

¶De sancto alexãdro epõ & pfessore. CLIII

ALexander epūs alexãdrinus glori oso senio uenerãdus extitit. Hic post beatum petr̄ alexãdrinum epm & martyrẽ ad eũdem ꝓmo tus episcopatũ nõ imediate sed p achilã: q eidẽ petro imediate succesſerat sicut & ipse btũs petr eisdẽ duob tũc suis di scipulis pdixerat sibi a dño reuelatũ: arriũ pbyter̄ suum heretica prauitate corruptũ & dina ueritate conuictũ de ecclesia alexan drina eiecit: & postea inter. 318. pres in nice no cõcilio dãnauit. Qui i reuerẽda senectu te annor̄. 98. apud eandem urbẽ laudabili fi ne quieuit. 4. calen. martii.

¶De sanctis iuliano & eanio eius ministro martyribus. CLIIII

IVlian & quidã ei minister noie eanius martyres apud alexãdriã passi sunt. Cũ enĩ xp̄ianor̄ psecu tio deseuiret: & iulianus ita po dagra ꝓstrict esset: ut neq; ince dere: neq; stare posset cũ duobus ministris xp̄ianis eũ gestantib i sella iudici afferẽ: ex quib ministris unus timore tormẽtor̄ que ui debat xp̄ianis inferri: ꝓfestim negauit: alter uero eanius noie cũ iuliano dño suo in ꝓfes sione pstitit. Quos iudex camelis impositos per totam iussit urbem circũduci: & flagris hincinde ispectante populo tãdiu laniari us q; quo finẽ ipsis uerberibus sortirent. Qui passi sunt. 3. calen. martii.

¶De scõ leandro epõ. CLV

LEander epūs in hispaniar̄ puincia hispaleñ ecclesiã feliciter pasto rali cura gubernauit. Hic est ad quẽ beat gregorius moralium libros scripsit. Cuius pdicatione & industria tota gothor̄ gens p regem reca redũ deprauata ab arriana prauitate ꝓuersa est. Qui etiã fratrẽ eiusdẽ recaredi hermini gildũ regem uiuente adhuc pre heretico ab eadẽ her esi cõuersum ad martyrii passione exhortando pduxit: ut ponit gregorius. 3. dial. cap. 30. & dicẽ i passiõe herminigildi idib aprilis. Qui & officio pdicationis fide liter peracto: qeuit in dño. 3. calẽ. martii.

¶De scõ ioanne monacho. CLVI

IOannes monach filius eutropii magistri militum urbis rome & theodore xp̄ianor̄ cũ esset ãnor̄ 12. a parẽte liberalib studiis tra ditus est. Cũ aũt pater in domo sua abbatem monasterii acimiteñ hieroſoly mam pgentẽ hospitio suscepisset: iuuenis ad uitam monasticã aiatus: ab eodem regulari bus disciplinis imbuit: ꝓmissiõe sibi facta ꝙ regrediens domũ illuc diuerteret: eo ꝙ se cum ire & monach fieri disponeret. Interea ioãnes a patre euangelium sibi scribi petiit: in quo studere cupiebat: quod mater gẽmis & auro ad filii allectionem ornauit. In quo quotidie ioannes legebat: & ad uite pfectio ris cumulũ anhelabat. Reuersus igit abbas i domo ioãnis recipit: cũ quo habito collo quio de fuga petẽda: qa parẽtes timebat: na uem reperiunt iuxta litt: a quib dũ naute multũ ꝓ naulo exigerẽt: & pecunia carerẽt: abbasq; ad repatriandũ festinaret. Iuuenis patrẽ rogat: ut det sibi centũ aureos ꝓ cõui uio consodalibus celebrando. Quibus ac ceptis ioãnes q̃si necessaria emptur abiit: ur bem exiuit: & ad abbatẽ se iuxta mare pstolantẽ concit uenit: datoq; naulo nauem secũ ascendit. Quẽ parentes dudũ ꝓquirentes & minime inuenientes ad mortẽ affligebantur Ille igit ad monasteriũ pueniẽs fact ẽ mo nachus: ubi in oĩ uite sanctitate & sũma obe dientia septenniũ pegit. Post hec cũ de uisi one parentũ nimiũ tentaret: obtẽta abbatis & monachor̄ licẽtia: relicto cenobio romã uenit: mutatoq; habitu ꝓscissis uestib indu tus: facie p ieiuniis tabefacta: in domo parẽ tum incognit hospitat: minime se reuelans. Cui mane pater domũ egrediẽs. ut pauperi pegrino compatiens: tuguriũ sibi iuxta do mum suã ꝓstruxit: eumq; de mẽsa ꝓpria uti pauperẽ aluit. Qui multis ieiuniis affectus cõtinue oronibus insistebat. Sed tandẽ infir mitate corrept: mortiq; uicin: matrẽ uoca uit: eiq; psalteriũ gẽmis & auro ornatũ ex hibuit. Que libro cognito uiroq; uocato io annẽ interrogat: quõ psalteriũ illud habuis set: & si qua de eorũ genito audiuisset. Qui cuncta p ordinẽ narrans: se ioannẽ eor̄ filiũ patefecit: moxq; in eor̄ brachiis expirauit. Cuius corp cũ multar̄ effusiõe lachrymar̄ parentes in nouo edificato oratorio sepelie runt: & eidem ꝓ peregrinor̄ suscepti one ce nobium addiderũt: ibiq; domino seruientes preter quotidianũ uictũ oẽm substantiã suã pauperibus ministrabant. Quieuit autem i pace uir dñi. 3. calen. martii.

¶De scõ ioanne abbate. CLVII

IOannes abbas in scythi claruit. Ad quẽ cũ quidã anachorita no mine episius uisitandũ ueniſſet: q per annos. 40. in eremo habi tauerat: interrogat est a ioanne quantum exinde ꝓfeciſſet: q rñdit: ꝙ exquo cepat solitari esse: nunq̃ sol eũ uiderat mã ducantẽ. Cui ioãnes inqt: nec me ira scẽtem.

¶Dũ aũt ioãnes uellet ad similitudinẽ ange lor̄ nihil opari: sed dño sine intermissiõe ua care: seipm expoliauit: & hebdomadã i ere mo perfecit. Cũ aũt fame pclitaret: & acu leis muscar̄ & uespar̄ tot uulneratus esset reuersus ad hostiũ frs sui pulsauit: dicẽs se

esse ioannē: q respondit: q hoc esse non pote rat: qa ioannes angelus factus erat: & inter homines amplius nō habitabat. Sicq; dimisit eū affligi usq; mane. Postea eidē apuit & ipm de psumptiōe redarguit: dicens q si hō erat itex eū ut pasceret: inter hoies operari oportebat. Si aūt angel⁹ esset: intrare cellā nō quereret: ioānesq; ppūctus uenia postulauit. Cū aūt morerer rogauerūt eū fratres ut aliqd uerbū salutare cōpendiosum loco hereditatis sibi relinqueret. Qui eis dixit: q ex quo fuerat mōach⁹ nūq; ppriā fecerat uolūtate: nec aliqd docuerat qđ ñ pri⁹ ipe fecisset. hec i uitis patrx. qeuit i dño. 3. cal. mart.

¶ De sancto ioāne alio abbate. CLVIII.

IOannes abbas ali⁹ i eremo supioris thebaidis etate puect⁹ uitamorib⁹ & abstinētia pcellēs claruit. Hic primū secedens ad eremum trib⁹ ānis ptinuis sub quadam rupe stādo semp orauit. Ita ut nunq; sederet neq; iaceret. Sōni aūt tantū ceperit: q tum qs stans rape poterit. Cibum uero nisi die dominico sūpsit. Presbyter enim tunc ad eū ueniēs p eo sacrificiū offerebat: & ipsum sacra hostia cōicabat: idq; ei erat sacramētū & uict⁹. Huic die quadā diabol⁹ se i pbyterū trāsfigurās ut ipm decipet: horā solitā p̄uenit: simulās se sacramētox grā aduenisse. Quē scūs pp itepestiuā horā demonē suspicat⁹: ipm redarguit: moxq; diabolus pfusus absceſſit. Pedes aūt ei⁹ ex nimia imobilitate dirūpebant: adeo ut sanie efflueret. S3 pletis trib⁹ annis: angel⁹ sibi appuit eiusq; pedū uulnera sanauit: & celesti cibo refecit: ac diuina repletū sapiētia ad alios edocendos ire mādauit. Qui iussa pplēs: dñica sēp die ad eūdē locū rdibat: & ip3 angel⁹ reficiebat ceteris uero diebus ioānes ex palmarx foliis māib⁹ opabat. Cū qdā claud⁹ ad ip3 curatiōis grā ire dispōeret: asinū ascēdit: q cigulo māib⁹ sci uiri opato: sella pstrictus erat: moxq; ut pedes claudi cigl'm tetigerūt: sanat⁹ é. Secreta ēt hoiu3 agnoscebat: ita ut mōachis uicinox locox eox pcā occulta pscriberet: & eox prib⁹ ut tales uel tales frēs de tali uel tali culpa corrigerēt. Eox ēt merita eisdē p lras insinuabat: admonēs ut i eis pseuerarēt. Similiter & prib⁹ cenobiox scribebat i qb⁹ eos p spiritu3 deliqsse cognouerat ita ut illi pscie remorsu puicti: negare ñ possēt multis quoq; aliis uirtutib⁹ & miraclis admodū effulsit. hec oia apelles hiero. narrauit ut idē frēr i uitis patrx.

¶ De scō ioāne uiro dei pfessore. CLIX.

IOannes uir sanct⁹ anachorita in deserto sutrie claruit: qui totius grē homo fuit: i quo ut dicit hieronymus ubi supra tāta psolationū grā refulsit: ut q̄cūq; mestitia quocūq; tedio qs oppss⁹ fuisset: paucis ei⁹ l'mōib⁹ alacritate & letitia repleret: sed & sanitatū grā pluria sibi a deo donata ē. Hec i uitis patrx.

¶ De sancto romano abbate. CLX

ROman⁹ abbas i territorio lugdunen̄ i locis uirētib⁹ claruit. Qui primus in eodē loco uitā eremiticam duxit: & multis uirtutib⁹ & miraculis isigniter effulsit: ac plurimox postmodū pater extitit monachorum. Qui & in eodē loco sanctitate famosus i xp̄o qeuit pridie calē. martii. hec usuard⁹.

¶ De translatione sci augustini epi. CLXI

TRanslatio corporis sci augustini fcā est anno dñi. 718. trāsactis ab obitu sci ānis. 280. tēpore luprādi regis longobardox. Nā cū beatus doctor apud hipponen̄ ciuitatem aphrice cuius eps fuit i dño qeuisset ibiq; sepult⁹ fuisset. Post aliquod tps barbari terram illā occupauerūt: & loca scā pphanauerunt: ppter quod fideles corpus sci augustini ide tulerūt: & ipm i sardiniā trāstulerunt. Tempore igit pmisso luprandus predict⁹ longobardox rex audiens sardiniam a saracenis depopulatā: solēnes illuc nuncios misit: ut doctoris sancti reliquias papiā deferrent. Qui magno precio dato corp⁹ sancti augustini tulerūt: & ipsum usq; ianuam nauigio adduxerūt. Quod deuotus rex audiēs usq; ad dictam ciuitatē eidē obuiauit: & reuerenter illud excepit. Cū aūt mane corpus uellēt educere: nullo modo inde moueri potuit: donec rex uotū emisit: q si se inde deduci permitteret: ibidem in noie eius ecclesiaz fabricaret. Statimq; corpus sine ulla difficultate inde motū est: & rex quod uouerat adipleuit. Idem miraculū die sequenti in uilla epatus pdenensis que dicit casselle ptigit: & eodem mō ibidem in honore sci rex aliā ecclesiā pstruxit. Et qa uideret scō cōplacere ut in suo noie ecclesie plures fierent: ubicūq; mansisset corpus nocte cū rege timēs ne alium locū q̄ ubi desiderabat sibi eligeret: i honore ei⁹ eccle siam incohabat. Sicq; cum gaudio papiā deducit: & i ecclesia sci petri q̄ dicit celū aureū honorifice collocat. pdie cal'. martii: ubi claris uirtutū signis effulget

¶ De sanctis ducentis & sexagintaduobus martyribus. CLXII

DVcenti & sexagītaduo martyres rome sub claudio passi sūt: quos primo pro xp̄i noie ad harenam fodiendam damnatos iussit claudius ut foras muros porte salarie in amphitheatro mitterent: ibiq; sagittis militū interficerent. Quod audiens marius cum filiis suis audifax & abbacuch ut in eo

rum passione habetur. i4. calen. februarii. illuc accesserunt ioanne presbytero secum assumpto: ut sanctorum corpora sepelirent Et inuenerunt ipsa igni superposita. Tunc exuentes se ceperunt corpora subtrahere: & sepelire: quotquot ex ipsis potuerunt: que & ibidem sub cluuio cucumeris recondiderunt. Cetera uero igne cõsumpta sunt. Qui passi sunt calen. martii.

¶ De scõ herculano episcopo. CLXIII

HErculanus episcopus ciuitatis perusine ãno decimoseptimo iustiniani imperatoris sub rege gothorum totilla passus est: ut ait sigibertus. Hic ex conuersatione monasterii ad sacerdotalis ordinis gratiam deductus est. Totille autem regis gothorum temporibus eandem urbem annis septem continuis exercitus gothorum obsedit: ex qua multi ciuium fugerunt: qui periculum famis ferre non poterant. Anno uero septimo nec dum finito obsessam urbem exercitus gothorum intrauit. Tunc comes qui exercitui preerat ad regem nuncios misit exquirens: quid de episcopo uel populo fieri iuberet. Qui mandauit: episcopo primo a ceruice usque ad calcaneum corrigam tolli: & tũc caput eius amputari: omnem uero populum gladio extingui. Tunc idem comes crudelitatem tantam abhorrens herculanum episcopum super murum urbis capite truncauit: eiusdemq; cutem iam mortui a uertice usque ad calcaneum incidit: ut ex ei⁹ corpore corrigia subtracta uideret: moxq; corpus extra murum iecit. Quod quidam humanitate compulsi abscisum caput ceruici apponentes cum corpore paruuli infantis illic iuxta muros reperto sepultura tradiderunt. Cumq; post eandem cedem die qnadragesimo rex totilla misisset: ut ciues ubilibet dispersi ad ipsam ciuitatem sine trepidatione remearent. hi qui prius famem fugerant: accepta uiuendi licentia reuersi sunt. Qui corpus episcopi sui perquirentes: effossa terra ubi iacebat corpus pueri pariter humati: utpote die quadragesimo corruptum & uermibus plenum: corpus uero episcopi acsi die eodem esset sepultum inuenerũt. Et quod mirabili⁹ est: ita caput eius unitum fuerat corpori: acsi nequaquam fuisset abscisum: in quo nec sectionis uestigia apparerent: & similiter tergum eius p quirẽti b⁹ ita sanum atq; intemeratum omne corpus inuentum est: acsi hoc nulla incisio ferri tetigisset. quod intra urbem adducentes honorifice sepelierunt: qui passus est calendis martii. Hec gregorius tertio dialogo capitulo. i3.

¶ De sancto albino episcopo. CLXIIII

ALbinus eps tpe sci egidii abbatis floruit. Hic de regione uenetina que occeani britãnici ꝓsinis ẽ: nobilib⁹ pẽtib⁹ ort⁹ tinilacẽ mõasterii prio mõach⁹ fuit. Qui cũ aliquando ad obediẽtiam abbatis perficiendam ꝓgeret: & subito tẽpestas nimia igrueret: & dom⁹ ad quã cũ aliis diuerterat ipa tẽ pestas etiã tectuꝫ ꝓtriuisset: oibus aliis q in eadem se domo reduxerant madefactis: ipse solus a pluuia imunis fuit. Deinde ãnoꝝ. 35 existẽs ipsius mõasterii abbas fact⁹ est. Qui ipsi regimini laudabiliter ꝓfuit annis .xxv. Post hec annoꝝ. lx. andegauis episcopus ordinat⁹. Cureq; pastorali uigilanter isedit annis .xx. diuinis operib⁹ uacans multisq; miraculis coruscans. Inter que duos mortuos suscitauit. In asiaco monasterio cecũ illuminauit: & mulierẽ dudum ab imundo spiritu uexatã liberauit. ¶ In andegaueñ ciuitate sedis sue: dũ pro carceratis in turri detẽtis ad iudicem iterueniisset: nec alicuius liberationẽ obtinere potuisset: orationẽ fudit. Statiq; saxum quadrũ de muro turris exiliẽs: inclusis exeundi aditũ fecit: omnesq; ꝓtinuo exierunt & deo ac scõ gr̃as egerũt. Quieuit i pace cal. martii. Sepultus andegauis. In cuius exequiis paralytici tres sanati & duo ceci illuminati sunt.

¶ De scõ donato martyre. CLXV.

DOnatus martyr apud carthaginem aphrice ciuitatẽ passus est. Qui sub iudice nisatio & marcellino tribuno: cũ esset militaris: in xp̃i confessione gladio cedente martyrii coronã percepit cal. martii. ut dicit ado.

¶ De scis plurib⁹ martyrib⁹. CLXVI

MArtyres plurimi quoꝝ tñ certus numerus minime repitur. Rome sub alexãdro ipatore passi sũt. Quos idem augustus diu cruciatos capitali sn̄ia in extremo damnauit. vi. noñ martii. Hec ado i martylogio.

¶ De scis q̃dringentis martyrib⁹. CLXVII

QVadrigẽti fere mr̃es a longobardis passi sũt. Quos cũ lõgobardi italiã deuastates cepissent: more suo imolauerũt caput capre diabolo. Hoc circũferentes p circuitũ & carmie nephãdo dedicates. Cũq; illud ipi pri⁹ submissis ceruicib⁹ adorarẽt: eosq; quos ceperãt hoc adorare piter ꝓpellebãt. Sed ex eisdẽ captiuis p maxima multitudo paucis uidelicꝫ exceptis obtẽperaꝝ iussis sacrilegis noluit: & ceruicꝫ quã sẽp creatori flexerat: creature iclinare contempsit. Quappter hostes qui eos ceperant graui iracundia accensi: cunctos gladiis interfecerunt.

Quos i errore ſuo participes habere neque runt. hec gregorius .iii. dial. c. xxviii. Qui paſſi ſunt. vi. noñ martii:

¶ De ſcis plurib⁹ epis mař ib⁹. CLXVIII.

EPiſcopi plures martyres: quorũ etiã nec cert⁹ numer⁹ ſcript⁹ col ligit: iuſtiniãi auguſti tẽporib⁹ apud aphricã paſſi ſunt. Nã cum pſecutio uandalica i ptibus illis uehemẽter inſaniret: qdã in defenſione ueri tatis epi fortiter pſiſtẽtes: ad mediũ ſunt deducti. Quos uandalo⁹ rex uerbis ac muneribus flectere ad pfidiã nõ ualẽs: tormentis frangere eos poſſe credidit. Nã cũ eis in ipſa defenſione ueritatis ſilentiũ indiceret: nec tamẽ ipſi contra pfidiã tacerent: raptus in furorem eo⁹ linguas abſcidi radicitus fecit. Qui ita poſt pro defenſione ueritatis etiã ſine lingua loquebanť ſicut pri⁹ loq p liguã ꝓſueuerãt. Hos oẽs iuſſit poſtmodũ idẽ rex in exiliũ deportari. Qui multo poſt tẽpore ſupuixerũt. Et qdã ex ipſis miraculũ narrãtes cõſtantinopoli uenerũt: unus aũt illorũ ſtatim ut in luxuriã decidit loquendi facultatẽ amiſit. Hec idẽ q & ubi ſupra. c. xxxii.

¶ De ſcis iouino & baſileo mřib⁹. CLXIX.

IOuinus & baſileus martyres rome uia latina paſſi ſunt ſub ualeriano & galieno ipatorib⁹. Qui per gladium palmã martyrii pcepũt. vi. noñ martii ut ait ado.

¶ De ſcõ guilermo preſbytero. CLXX.

GVilermus anglic⁹ ſacerdos uir charitatiu⁹: ſanctitate uite pollens ac morib⁹: & officii ſui pſecutor ſtrenuus tpe henrici. iii impatoris plen⁹ ſcitate migrauit ad xp̃m. vi. noñ martii. Ad cuius ſepulchrũ tpe mortis ei⁹ ceci illuminati ſunt: clau di erecti: & alii plures a diuerſis ifirmitatibus liberati: unde & corp⁹ eius a multis pegrinantibus uiſitať: pgentibus ad ipſum deuotionis cã. Hec uincentius.

¶ De ſcis marino & aſterio mařib⁹. CLXXI

MArinus milies & aſterius ſenator apud ceſareã paleſtine ſub ualeriãi ipatoris pſecutiõe paſſi ſũt. De q̃b⁹ habeť. vii. eccl'iaſtice hiſtorie libro. Quoru3 prior ciuis hieroſolyme clarus a ꝓmilitonib⁹ accuſať q̃ eſſet xp̃ian⁹: datoq; ſibi a iudice ſpatio trium horaꝝ ad deliberãdum: an ſacrificare an mori eligeret. Interi quoq; a ſcõ theotẽo ei⁹ dem urbis epo ꝓfortať: dũ imolare renuiſſet p xp̃o decollať eſt. Cui⁹ corp⁹ cũ aſterius trũcatũ ſubiectis humeris & expoliata ueſte excepiſſet: & ſepeliſſet. Honorẽ quem martyri detulit ꝓtinuo martyr ipe accepit. De quo aſterio ſcribiť: ubi ſupra: q̃ dũ eẽt apd ceſareã philippi que nũc paneas dicit: & gentiles ſuo more idolis imolarẽt: uictia arte demonis ſubito rapiebať: & nuſq̃ ꝓpes celo delata putabať. Quod dũ ſcũs fieri cerneret: oratione fũdit ad dñm. Et ecce uictia que credebať aſſũpta: aquis ſupferri ꝓſpicitur: & populuſ ab errore ꝙuertiť. Paſſi ſunt autem. v. noñ martii.

¶ De ſanctis emitrerio & chelidonio martyribus. CLXXII.

EMitreri⁹ & chelidoni⁹ martyres: ut ſcribit aurelius clemẽs i libro coronato⁹: primũ apud legionũ gallie ciuitatẽ exurgente pſecutionis ꝓcella pro ꝓfeſſione nominis ieſu xp̃i plurimis tormẽtis afflicti: deinde calaguriũ uſq; pducti: atq; ibi capite ceſi martyrio coronati ſunt. In quo⁹ decollatione anulus unius & ſtola alba alterius nube ſuſcepti: & in celũ euecti ſũt: quouſq; ab aſſiſtentib⁹ anuli aurei fulgor & lintei candor: intentis luminibus diſcerni potuerunt. Paſſi ſunt autem. v. noñ martii.

¶ De ſcõ lucio papa & martyre. CLXXIII.

LVcius papa & martyr natione roman⁹ ex patre porphyrio cornelio pape in epatu romano ſucceſſit: & ſedit annos .iii. menſes .iii. dies .iii. Hic precepit ut duo preſbyteri & tres diaconi in omni loco epm nõ deſererent: ꝓpter teſtimoniũ eccleſiaſticum & ſtilũ erroris. Hic primũ in exilium miſſus: demũ ad eccleſiã ſuam reuerſus a ualeriano capite trũcatus martyrio coronatur. Et ſepultus ẽ cum collegis ſuis epis uia apia in cemiterio calixti. iiii. noñ martii. Et ceſſauit epiſcopatus dies. v.

¶ De ſcis caio & ſociis mařib⁹. CLXXIIII

CAius palatin⁹ & alii. xxvii. martyres apud urbem romam paſſi ſunt. Qui omnes maris fluctibus immerſi uictorie coronas a domino percipe meruerunt. iiii noñ martii: ut dicit ado.

¶ De ſcis nongentis mařib⁹. CLXXV.

NOngẽti martyres rome uia apia paſſi ſũt. Qui omnes una die laurea martyrii coronati: poſiti ſũt in cemiterio ad ſanctam ceciliã. iiii. noñ martii. Ibiq; tumulati digna fidelium deuotiõe uenerantur. hec ado.

¶ De ſancto phoca martyre. CLXXVI.

PHocas martyr apud antiochiam paſſus ẽ. Qui poſt multas quas pro chriſti nomine redemptoris eſt paſſus iniurias: qualiter de illo antiquo ſerpẽte triumphauerit uſq; hodie populis declaratur. Nam ſi in quẽpiam in locis illis coluber uenena diffu-

derit:mox ut ianuam basilice martyris credés attigerit euacuata uirtute ueneni saluat. Sed & longe satis ab ei⁹ templo aialia queq; mortifera approximare nō audent. Passus ē autem.3.noñ martii.hec ado.

¶De sancto theophilo episcopo turris stratoneñ. CLXXVII

THeophilus eps palestine ciuitatis que quondā turris stratonis siue cesarea dicebatur:nunc uero paneas dicitur: sub seuero principe insignis sapientia & conspicu⁹ sanctitate admodum effulsit. Qui inter cetera laudabilia cum ceteris episcopis synodicam & utile3 ualde aduersus eos qui cum iudeis luna decimaquarta pascha celebrabant: cōposuit epistolam. Et quieuit in dño.3. noñ martii.Hec hieronym⁹ de uiris illustribus.

¶De sancto theophilo episcopo alexandrino. CLXXVIII

THeophilus eps alius.s.alexandrinus studio & doctrina clarissim⁹ extitit. Hic aduersus origenem grande scripsit uolumen: in quo ipm &oia fere sua piter dānat:doces illū a scis pri⁹ & maxie ab heracla fuisse a psbrio electū:eccl'ia pulsū:urbe fugatū Scripsit & ptra ātropomorphitas hereticos asserentes deum humana effigie & membris cōstare humanis:eos longissima disputatione confutans.Tres libros sub illius nomine inscriptos se legisse:sed eis nō multum credidisse propter stili dissonantiam tradit gennadius:qui hec de illo.

¶De sancto martiano episcopo &martyre. CLXXIX

MArtianus martyr & eps apud terdonam passus est sub hadriano imperatore agente prefecto sapritio. Qui a ciuitate mediolanensi ad partes illas ab impatore delegatus ciuitatē terdonā ingressus:martianū de christianitate suspectū in carcere reclusum inuenit.Ad quem uisitandū scūs secundus miles iam a calocero in ciuitate astēn in fide edoctus:sed occultus xpianus cū sapritio uenerat:eūq; satis uidere desiderabat.Tunc educente ipm angelo martian⁹ de carcere exiit: & secundū uisitauit:atq; in domino confortauit:ut dicetur in passione secundi.3. calen. aprilis.Post hec secūdus mediolanum iuit: & a sanctis faustino & iouita baptizatus fuit ut superius in eorum passione dictum est.15 calen.martii.Corpus quoq; dominicum qd eis columba de celo detulerat:ab eisdem suscepit:partemq; ipsi⁹ martiano detulit: quē terdone in carcere reliquit. Rediens autem secundus cum iam nox esset: & ad ripam padi uenisset:angelus domini frenum equi accipiens super padum ipsum transuexit: & usq; ad terdonam perducens ad martianum in carcerem introduxit.Cui & secundus munus eucharistie ex parte faustini presentauit quo suscepto: secundus angelico mandato ad suum hospitium rediit. Post hec martianus eductus de carcere cum laminis ferreis candentibus super uerticem eius appositis illesus permansisset:a sapritio capitalem sententiam accepit.Et secundus corpus eius rapiens sepeliuit secundo noñ martii.

¶De sanctis uictore & uictorino martyribus. CLXXX

VIctor & uictorinus martyres apud nicomediam ciuitatem passionis gloriam perceperūt. Qui per triennium cum claudiano & bassa uxore eius tormentis multis afflicti:& retrusi in carcerem.Ibidem uite sue cursum cum palma martyrii compleuerunt.2.noñ martii.Hec ado.

¶De sancto thoma de aquino confessore.

THomas pfessor ordinis p̄dicator⁹ ex illustri p̄sapia comitū de aquino pre lādulfo comite matre theodora nobili de neapoli in pfinibus cāpanie & regni sicilie extitit oriūd⁹.Cui⁹ ort⁹ & uite p̄gressus añq; nascerē:fuit diuinit⁹ p̄mōstrat⁹.Nā a quodā eremita re & noie bono in ptib⁹ illis solitariā uitā ducēte:matri ei⁹ existēti i castro suo noie rochasicca:& q̄ eēt p̄gnās adhuc ignorāti fuit p̄phetatū: q̄ filiū pareret thomā nominādū:ordis p̄dicator⁹ hitū & regulā assūptu⁹ & p̄cla⁹ sapia i toto orbe futu⁹. Que oia ut p̄dixerat sūt pleta. Nat⁹ ergo puerulus thomas uocat⁹ ē.Quē cū die q̄dā nutrix balnearet strictā scedulā uidit i manu eius: quā cū de manu ipsius uix mater auelleret: reppit i ea scriptā salutationē angelicā. Sed puer fletib⁹ & signis scedulā istāter repetiit quā sibi traditā p̄tin⁹ i ore positā trāsgluti uit.Et extūc i ꝓsuetudinē duxit: ut si qñ fleret:nūq; desisteret:nisi aliq; sibi charta uel liber p̄ntaret. Et cū adhuc uix sciret aliqua uerba disserere:cū libros uideret ad eos festināter currebat:& chartas uolues tali se ludo more puero⁹ exercebat. ¶Cū aūt eēt ānor⁹.v.tradit⁹ ē a pre abbati mōasterii cassineñ:ut ibi lris eruditet. Quē abbas uidēs eē mirabilis idolis ad patrē remisit: ut ipm ad neapolitanū studiū destinaret:p̄fecti⁹ sapiētia ibuendū.Pr ergo ipm ānor⁹.x.neapolim destinauit:ubi in liberalib⁹ sciētiis modico tēpore optie p̄fecit.Sed cū sepi⁹ ad locū p̄dicator⁹ pgeret:& fratr⁹ s̄mōes audiret: delectat⁹ illor⁹ sapiētia & regulari uita relicto seculo ānor⁹.i3.ordinē igressus ē:ubi sāctis opib⁹ & studio sacre sapie uacare cepit

Quod fratres eiꝰ carnales patre iam defuncto audientes moleste tulerũt:& primo quidem ad ipsum ueniẽtes:eũq; ab ordine reuocare nitentes:nihil protinus ꝓfecerunt. Tandem ab ipsis thomas uiolenter rapitur:& q̃ si per bienniũ turris custodie mancipatur. ¶ Cũq; nec minis nec blanditiis posset a proposito reuocari:per spẽm puelle ipudice ad eum ſtroducte: subuertere querũt aĩum innocentis. Qui mox de igne titionẽ arripiens suggestionẽ ignite libidinis extra cameram effugauit. Factoq; signo crucis in oratione se prostrauit: petẽs cũ lachrymis a dño sibi dari ꝓpetue ꝓtinẽtie castitatem. Mox oranti duo angeli affuerũt dicẽtes ipsum a deo clementius exauditũ:q etiã eum cingulo quodam circa rhenes stringẽtes dixerũt:qđ nullatenus dissolueꝝ. Et extũc in uita sua nunquã sensit stimulũ ueneree uoluptatis. ¶ Tãdem mater ipsius dubitans diuine resistere uoluntati: & recordata eoꝝ que de ipso predicta fuerãt:ipsa ꝑmittente ꝑ fratres ordinis ad ordinẽ est reductus:& qa scũs dubitabat ne adhuc carnaliũ frũm persequeret ꝑtinacia:procurauit de neapoli discedere: missusq; romã ad capitulũ generale:inde cũ magistro ioãne teutõico iuit pisius:ibidem in sacre theologie studio mancipat⁹. Deinde missus coloniam magistrũ albertũ uirum sapiẽtia mirabilẽ: i philosophia & theologia habuit preceptorẽ: ubi studio itentus ab aliis ꝓdiscipulis quodãmodo despiciebaꝝ:eo q̃ i scholis nunq̃ uerbum ꝓferret. Et qa natura li ꝓplexione carnosus erat bouẽ mutum eũ appellabant. Dũ autẽ quidam ex fratrib⁹ de ei⁹ iduſtria aliqua notabilia ꝓpissent:& hec magistro reuelassent:ex mãdato ipsius quãdam questionẽ disputãdam assũpsit. Ad quã dum mirabilib⁹ argumẽtis respõdisset: magister albertus ꝓphetico spiritu p̃dixit ipm esse futurum bouẽ:qui talẽ datur⁹ esset mugitũ:q̃ totus eũ mũdus audiret. ¶ Post hec missus est bacchalari⁹ ad studiũ pisien: ubi post lecturã libri sentẽtiaꝝ:quã luculẽtissime trãscurrit. Dum ad magistratũ petereꝝ: ex humilitate reputãs se indignũ: potissime quia annoꝝ.30. nõdum ipletoꝝ oino recusabat. Cui apparuit scũs qdam senior: q̃ sibi ex ꝑte dei ut magisterium assumeret mãdauit:& thema qđ in sui sermone proponeret edocuit: auctoritatez uidelicet illã psalmi. Rigans montes de superiorib⁹ tuis ꝛc. Sicq; thomas humiliter ad magisterium ascendit: in quo non segniter maiori adhuc studio intendebat: & uelut apis spũalia mella colligens:suo tpe mellita doctrinaꝝ eloquia ifũdebat. ¶ Tanto etiã gaudio i ꝓtẽplatione replebatur: ut quãpluries dũ in secreto loco oraret:uisus fuerit stare totaliter eleuatus a terra:uullo prorsus inixus corpis fulcimento. ¶ Quoties autẽ disputare:legere:uel dictare uoluit:prius ad orationis secretum accessit:& inde surgẽs iueniebat qđ querebat quasi in libro aliquo didicisset. Nã ut socio suo frĩ reginaldo in ꝓfessiõe reuelauit:sciam suam nõ tam humano ingenio uel studio q̃ orationis diuinitus impetrauit suffragio. Et qa cãe per effectus cognoscũtur: q̃tum i eo diuine sapiẽtie gratia abũdauerit: siquis cognoscere uelit ꝑ ipsius scripturaꝝ opa percipere põt. ¶ Hic doctor cum quadã nocte orationi icumberet: uisi sunt apostoli scipetrus & paulus:ipsuz de textu aliquo dubio scripture prophetice pleniſſime istruentes. Ex studii etiã ꝓtemplatione nimia:adeo a sẽsibus abstrahebatur:ut quasi in extasi rapt⁹ nullis sensibus uel motib⁹ corporeis uti uideret:& quodãmodo sepius mortuus uel i sensibilis redderet. Non solum enĩ inter homines stans homines nõ aduertebat: sed nec uisibilia uidebat:nec ad interrogata respondebat. Aliqñ etiã tanto feruore mẽtis studio ꝓtemplationis spũ inherebat:ut de nocte ad librum sedens:& candelã manu tenẽs:ac ipius candele ꝓsumpte cauterium nõ sentiẽs:digitos multa adustione ledebat:&quasi lapis esset uel ferrum nec per hoc a sui meditatione retrahebatur: plurium autem miraculorum gloria claruit. Nam & puerum cecũ illuminauit:& mulierẽ a demonio uexatam liberauit:& matronam sibi deuotã in die pasche post predicationẽ a sanguinis ꝓfluuio sanam effecit:alioſq; plures a diuersis langoribus exemit. ¶ Post hec uite ipsi⁹ termino proximante: cum nocte quadam apud neapolim deuotius oraret: uisus est a quodam fratre quasi duobus cubitis in aera eleuari: & audita est uox ab imagine crucifixi: que thomã quia de christo optime scripserat cõmendabat. Et quã exinde mercedem acceptur⁹ esset querebat. Qui respondebat q̃ nihil aliud:nisi ipsum christum recipere cupiebat. Et quia facta fuerat questio de mercede:dabaꝝ itelligi de propiquo labori suo terminũ imponendum. Cum enĩ ex mandato gregorii pape.x.iret romã ad concilium generale transiẽs per campaniam infirmitate deprimitur: & in monasterio fossenoue ordinis cistertien honeste recipitur. Vbi langore ingraueſcente:nec sic a doctrina fluentis sapientie se poterat continere. Rogatus enim a monachis exposuit eis cantica cãticorum: ut sic ad cantica tenderet angelorum. Per triduum autem ante eius obitum stella cometes apparuit: que qđ p̃signaret doctoris obit⁹ patefecit. Nam scõ deficiente stella defecit. Sicq; ad extremam horam deueniens anno domini. 1274. etatis uero

sue qnq̄gesimo in pace quieuit noñ.martii.
¶In cuius obitu frater reginaldus testimonium perhibuit:q̄ ipsius sancti sepi⁹ & tunc ꝓfessionē audierat:& semp eū uti pue⁹ qnq; annos⁹ inuenerat:quia nunq̄ sue carnis cōtagium sensit:nec mortalis crimis habuit i uoluntate ꝓsensum. In hora uero transitus sui quidam frater uidit eum in scholis legentē: &sanctū apostolū paulū ad eū itrātē.A quo dū thomas peteret:an in epistolis suis uerū intellectum habuisset:respondit q̄ sic:quantum quis uiuens in corpore posset habere. Sed tamē eū uolebat ducere:ubi clariorem intellectum haberet. Videbaī q; sibi q̄ ipm per capam tractū extra scholas educeret. Tunc frater fortiter clamans fratres ad auxilium iuitabat:quia frater thomas ab eis tollebatur.Ad cuius clamorē excitati fratres: & uisa audientes diem & horā notauerūt: & tunc sanctū a corpore migrasse cognouerūt
¶Verum quia monachi fossenoue timuerūt ne corpus sancti ꝑ fratres sui ordinis tolleretur:ipm de nocte clādestine ad locū aliū transtulerunt.Sed beato thoma priori dicti loci apparente in somnis: & ipm de hoc durius increpante:corp⁹ ad locum pristinū reductum est totaliter integrū:& tanto odore refragrās:q̄ totum claustr⁹ suauitate repletum est:ibiq; cōditum requiescit: & miraculis glorioſis refulget. ¶Scripsit autem hic sanct⁹ super oibus libris dialectice & pene totius philosophie naturalis & moralis scripta elegantia & utilissima in multis uolumi nibus.Composuit & fallacias logicales rudibus perutiles. Scripsit & cōmentum sup quattuor libris sententiar⁹.Summam theologie in libris quattuor distinctam.Sūmam cōtra gentiles in libris quattuor conspicuā Composuit & scripta plurima super libris diuine scripture plurimis. Super quattuor euangeliis.Super psalterio.Super epistolis pauli.Super qnq; libris moysi.Super cantici canticorum & super aliis pluribus. Scripsit & questiones de malo. De ueritate. De potentia.De spiritualibus creaturis.De anima.De uirtutibus.Et alia multa insignia & notabilia opuscula que singula scribere nō occurrunt.

¶De sanctis perpetua & felicitate & sociis martyrib⁹. CLXXXII

PErpetua & felicitas martyres cū saturnino:satyro:reuocato:& secūdulo in ciuitate tyburbitanorum mauritania passi sunt tēporibus ualeriani & galieni impatorum sub ꝓcōsule tarnutio. Fuerunt autē saturnin⁹ & satyr⁹ germāi. Reuocatusq; fuit frater felicitatis.Qui oēs sacrificare cōtemnentes a pdicto ꝓconsule in carcerem missi sunt.Erāt aūt perpetua & felicitas ambe nobiles coniugate.Felicitas quidem pregnans erat:ꝓpetua filium lactentē habebat. Pater aūt perpetue ad carcerem uenit: ut filiam a ꝓposito reuocaret:sed non ualuit.Vidit aūt perpetua per uisionē scalam aureā usq; ad celum erectā in dextra & leua cultris & gladiis plenam adeo angustā:ut nō nisi unus & paruus per eam inter gladios ascēdere posset. Sub ea draco teterrimus & ingens iacebat:quē cuncti ascendere uolentes formidabant.Viditq; satyrum per eam sursum ascendentem:& ꝓcios ut ascenderent: similiter & ne draconem timerent exhortantē.Quam uisionem cū sancta ceteris recitasset:omnes deo gratias egerunt:quia se uocatos ad martyrium cognonerūt. Presentati ergo iudici fuerūt uiri a mulierib⁹ sepati.Cum aūt felicitati suaderet:ut sui misereret:eo q̄ p̄gnās eēt:illaq; īmobilis ꝑmaneret: ꝓpatiēs iudex sibi quodāmō qa p̄gnans eā ad carcerem reduci fecit.Cū aūt pentes & uir ꝓpetue cū lachrymis eidem suaderent:ut p̄lidi ꝓsentiret ꝑuulū quoq; ipsi⁹ lactentē ad collū eius iactassent:illa fortissimo aio ꝑuulū abiiciens & pentes ac uir⁹ cōtēnens in xp̄i ꝓfessiōe iuictissime pstitit.Qua ꝓpter iudex ipsā cū scis diutissime uerberatā iter⁹ carceri mancipauit.Scis aūt ꝓ felicitate orātib⁹ qa.8.mēsiū p̄gnans erat:subito in eā dolores irruerūt: pepitq; filium uiuū. Quod p̄ses audiēs eos oēs de carcere educi fecit:& ligatis post tergū manib⁹ nudatisq; natib⁹ ꝑ plateas circū duci:deinde in amphitheatro duci & bestias sibi laxari.Ex qb⁹ satyr⁹ & ꝓpetua a leonibus deuorāt.Reuocat⁹ & felicitas a leopardis comedūt:saturninus & secūdol⁹ illesi diuina uolūtate fuant.Vñ post hec saturnin⁹ iussu ꝓcōsulis decollat⁹ sine accepit. secundol⁹ uero ad carcerē reduct⁹ ibidē expirauit.Quor⁹ oium corpa a fidelib⁹ i eadē sunt urbe tumulata.Qui passi sūt noñ.martii.

¶De sanctis philemone & apollonio & sociis martyrib⁹. CLXXXIII

PHilemon & apolloni⁹ hadrian⁹ & theoticus cū aliis tribus apud egyptum in ciuitate antinoñ tpe diocletiani augusti sub p̄side hadriano passi sunt. Cū eni p⁹ mortē ascle martyris: de quo dictū est.io.calē. febr.Philemon & apolloni⁹ ad ei⁹ tumulu3 orare repti fuissent a iudice tenti sunt. Qui philemonem fecit primo alapis cedi:deinde ligatum ad stipitem sagittari. Et cum sagitte in aere penderent: accessit hadrianus: ut uideret:quem una ex sagittis ꝓcutiēs oculo excecauit.sed eū philemon admonuit: ut se mortuo ac sepulto de terra illa aqua infusa oculū iungeret:sicq; uisū r̄cuparet.At uero

hadrianus fecit philemonē cū apollonio de collari. Sequēti die dū quasi tētatiue sibi a philemone ꝓsulta ꝓficeret: lumē percepit & confestim ꝓuersus est ad xp̄m. Quod diocletianus audiēs: misit theoticū cū aliis tribus ad ipsum capiēdum. Accedēsq; hadrianꝰ ad sepulchrum martyrum: & eoꝝ implorās auxilium: uoce scōꝝ de sepulchro lapsa: i dño ꝓfortatur. Quod quattuor illi ꝓtectores audiētes stupefacti sunt. Cū qbꝰ hadrianus ad impatorē accessit. Et quia per spiritū se i mare necandum cognouerat: precepit. viii. seruis suis: ut ipsius corpus die octauo ad mare expectarent: qđ delphinus ad terrā porta re debebat: illudq; sepulture traderent. Cū autē coram diocletiano xp̄m ꝓstanter ꝓsiteretur: iussit eum ligatum in foueā ꝓfundam deponi: terra que defossa fuerat superiecta. Sed cum sero ad lectum ꝑgeret: inuenit hadrianum i cubili suo iacentē i columē: & catenas ipsiꝰ trabi appensas. Tūc idignatus imperator fecit eū in sacco cum harena ligato: in mare mergi: una cum quattuor ꝓtectoribus predictis: q ad ipsum tenēdū fuerāt missi: quiq; tantis uisis miraculis ad xp̄m erant ꝓuersi. Die igitur octaua serui hadriani ad littus p̄stolabantur. Et ecce. v. scōꝝ corpora super. v. delphines ad littus allata deducuntur. Cū aūt serui dubitarent: ne corpus dñi sui ibi non eēt: eo ꝙ de se solo nō de aliis predixerat exportando: subito uocē unius ex delphinis loquentē hūanitus audierunt: & ꝙ dñi sui corpus ibi esset cū aliis q̄tuor una secū passis intellexerūt. Sicq; ojum predictoꝝ corpa iuxta corpꝰ asde martyris sepelierunt: ubi & philemon & apollonius tumulati qescunt. Horū ojum passio recolitur octauo idus martii.

¶ De scō pōtio diacono & mr̄e. CLXXXIIII

POntius diaconꝰ cypriani carthaginen ep̄i & martyris: usq; ad diē passionis eius cū eo exiliū ducēs egregiū uolumē de uita & passione eius reliquit: & in suis semper passionibꝰ xp̄m glorificās corona uite promeruit. Qui apud carthaginē sub galieno i peratore in dño feliciter quieuit. viii. idus martii ut dicit hierōymꝰ de uiris illustribꝰ.

¶ De scis quadragīta martyribꝰ. CLXXXV

QVadraginta milites i ciuitate sabasten armenie mioris passi sunt tpe licinii ipatoris sub agricolao p̄side & lysia duce. Quoꝝ nomia hec sunt. Eunoicꝰ: silinniꝰ: domitianus: heraclius: alexāder: ioānes: claudiꝰ: athanasius: ualēs: helianꝰ: melition: editiꝰ: achatiꝰ: iulianꝰ: heliꝰ: theodolꝰ: cyrillꝰ: flauius: seuerianꝰ: quirion: ualeriꝰ: thudion: sacerdon: priscus: eutityus: smaragdꝰ: philoturion: actiꝰ: lysimachꝰ: dōnus: theophilꝰ: eustothius: sanctius: agius: leōtius: isiti: gagius: gorgonius: candidus: michalius. Qui primo ab agricolao p̄side i carcerē diebꝰ plurimis detenti: expectante lysie ducis aduentū. Deinde ipo lysia ad eandē ciuitatem ueniente: corā utroq; ꝓstituti: dum xp̄m dominū ꝓfiterentur: lapidibꝰ in facies cedi iussi sunt. Sed diuino nutu ministri alterutrum lapidibꝰ se feriebāt. Dux aūt leuās lapidem ut eoꝝ aliquē ꝑcuteret: lapide retorto facie p̄sidis cōtusit. Sicq; sci in carcerē reducti diuina uisitatiōe ꝓsolant̄. Mane uero ante p̄sidem & ducē iteꝝ cōstituti: cū xp̄m uiua uoce ꝓfiterent̄ in stagnū gelidissimū missi sūt: ut gelu ꝓstricti corpa eoꝝ nocte supuenientē dirūpent̄: custodibꝰ sibi adhibitis: balneo quoq; iuxta posito: ut siqs uellet trāsgredi fidē suam ad balneū ꝓfugere posset: unus uero de numero. xl. effectꝰ pusilanimis: refugit ad balneum: moxq; ut attigit caloꝝ resolutum reddidit spiritū. Ceteri uero ꝓfortati in laudes dñi erupūt. Circa hore noctis tertiā resplenduit uelut sol lumem sup eos: & glacies dissoluta ē. Custodibꝰ quoq; cūctis dormiētibꝰ solus clauicularius uigilabat. Qui eos orantes audiēs: & in luce curiose conspiciens: uidit in luce coronas. 39. descēdere super eos. Et cognouit ꝙ q ad balneū cōfugerat: non erat cū ceteris numeratus. Expgefaciēs ergo custodes ꝓiecit uestimēta sua in faciē eoꝝ & se xp̄ianū ꝓfitens exiliuit istagnū & cū ceteris tota nocte psallebat. Quod dū preses & dux mane didicissent: iusserūt ipos oēs ad littꝰ trahi: & baculis crura eoꝝ ꝓfringi. Sicq; reddentes xp̄o aīas tali cruriſragio martyriū consumauerūt. Corpa uero martyrum iusserunt igne ꝓsumi: & reliquias i fluuium iactari: ne a xp̄ianis sepulta martyrū colerentur noibus. Horum unus meliton nomine cum esset omniū etate iunior: & cruribus fractis adhuc superuiueret: mater que assistebat dubitans: ne in cruciatu defi:eret: blandis & salutiferis ip̄m sermonibus hortabatur. Cūq; sanctoꝝ corpora plaustris ipositа: ad incendium a ministris portarēt: mater iuuenis ip̄m tollens i humeris uehicula sequebatur. Cūq; ferretur iter maternos amplexꝰ emisit spiritū. Cuiꝰ corpꝰ mater i igne cum aliis proiecit: ut nec filius mortuꝰ a sodalibus esset diuisus: cōbusta sunt igni sanctoꝝ corpa & ossa in fluuium disperta. Episcopus aūt ciuitatis per uisum admonitus: noctu ad flumē ueniens inuenit scōꝝ reliquias in alueo fluminis subtus aquas sicut luminaria splēdentes. Quas oēs collegit & digna ueneratiōe recondidit. Qui passi sunt. 7 idus martii.

¶ De scō gregorio epo emēsen. CLXXXVI

GRegorius emẽsen⁹ eps frater bti basilii cesarieñ epi fuit. Qui habuit & alterꝝ frẽm nomie petrũ: quoꝝ alter in uerbo doctrine:alter in ope basilium exequebant. Huius extat plurima opuscula luculẽta.Ná ut ait uincenti⁹ in speculo: scripsit librũ de imagine in supplementũ exameron bti basilii.Scripsit etiã libros ꝓtra eunomium quos btõ gregorio nazanzeno & hieronymo legit Scripsit & ꝓtra apollinarem libꝝ: i quo eui denter in xp̃o oñdit unã esse personá:sed duas naturas & opationes.Itẽ libꝝ de aia obscuꝝ ualde:quẽ pisanus causidic⁹ tẽpore secundi federici de greco transtulit in latinũ. Itẽ epistolá de trinitate fidem catholicã explicantẽ.Alia quoq; multa scripsisse dicitur De quo hieronym⁹ i libro đ uiris illustrib⁹ mentionẽ facit. Et claruit sub impatore ualente.Et quieuit in xp̃o die.7.idus martii.

¶De sancto paciano epõ. CLXXXVII

PAcianus epus apud barcinonam eiusdem põtifex eccleſie claruit Vir castitate insignis:uita & sermone clarus: uaria cõpilauit opuscula.E quib⁹ est certus liber contra nouatianos:tẽpore aũt theodosii primi ultima senectute fessus finẽ uite sortitus est.7.idus martii.Hec hieronymus de uiris illustribus.

¶De sanctis alexandro & caio martyrib⁹. CLXXXVIII

ALexãder &caius martyres apud apamiã passi sunt.Qui ut apollinaris scribit hieropolitanus eps in libro aduersus cataphrigas p ꝑsecutiõe antonini ueri glorioso martyrio coronati sunt.6.idus martii.Hec hieronymus in martylogio.

¶De scõ anatholio epõ. CLXXXIX

ANatholius alexandrinus natione laodicie syrie eps tẽporibus ꝓbi & chari impatoꝝ floruit:q uir i artib⁹ liberalib⁹ & philosopho rũ disciplinis erudit⁹ plurimo sermone celebrat.Hic opuscula multa non solũ religiosis sed philosophis ipsis admirãda reliqt:que ad se pueniſſe testat eusebius. Cuius ingenii magnitudo de libro quẽ sup pascha ꝓposu it:& đ libris decẽ arithmetice institutionis põt aptissime cognosci: q etiã scitate sublimis in pace qeuit.6.id⁹ martii.

¶De scõ attalo abbate. CXC

ATtalus abbas monasterii luxoui eñ successor fuit sci colũbani abbatis. Qui dũ egregie monasterium regeret: qdaꝫ ex suis frib⁹ austeritatẽ uite nõ ualentes sustinere:cõtra ei⁹ ꝓceptũ apostatarũt: quoꝝ unus subita febre corrept⁹:cũ ad sanctũ attalũ uenire se posse ꝓptaret:post modicuꝫ extinct⁹ ẽ.Cui⁹ exẽplo plurimi ad monasteriũ redierũt:qdã uero obstinati i apostasi ꝑ manserũt:quoꝝ un⁹ securi pcussus iteriit:alter i ꝑuissimo flumie necat⁹:terti⁹ de naui in mare cõcidẽs submergit⁹.Cũ aũt bobi⁹ fluuius iundás molendinũ monasterii & officinas iuaderet: mãdauit scũs ꝑ sinoaldũ diaconẽ suũ fluuio:ut se retrahere deberet.Statiq; fluui⁹ alueo naturali relicto ꝑ alios meat⁹ adeo a loco illo discessit:ut etiã aluꝰ siccaret. ¶Et cũ quidã ex mõachis laborádo in nemore casu sibi pollicẽ ꝑcidisset & sepelisset.Scũs digitũ defossũ manui applicans sputoq; liniẽs ad locũ suum sanatũ reduxit. Quieuit in dño.5.idus martii.

¶De scis hirado & sociis martyrib⁹.CXCI

HIradus:zozim⁹:alexãder:cãdid⁹ piperion:& alii eoꝝ.20.consocii martyres apud carthaginẽ ꝑ xp̃i nois ꝓfessione passi uictorie triũphum a dño ꝓsecuti sunt quinto idus martii.hec ado.

¶De scõ gregorio papa & doctore.CXCII

GRegorius papa primus doctor egregi⁹ ex senatoria stirpe romanoꝝ nobilissima ꝓgenitus patre gordiano matre siluia romane sedis pontificatũ tenuit annis.13. mẽsibus.6.dieb⁹.10.Qui cũ sũmũ philosophie apicẽ i ánis adolescẽtibus attigisset: ac reꝝ & diuitiaꝝ copia abundaret : cogitabat hec oia deserere:& ad religionẽ se trãsferre. Sed dũ sub ꝓtoris urbani hitu mũdo defuiret: multaq; sibi ex seculi cura succrescerẽt tãdẽ orbat⁹ ꝑe sex mõasteria i sicilia ꝓstruxit:& septimũ ĩtra urbẽ i honorẽ sci andree: qbus de ꝓprio large dotatis omibus ceteris paupibus errogatis: in septimo se fecit mochũ sub abbatis disciplina . Vbi ad tantá in breui pfectionẽ deuenit:ut posset iã in pfectoꝝ numero cõputari.Tantaq; districtione corp⁹ suũ afflixit:ut infirmato stomacho subsistere uix ualeret:& infirmitatẽ illã quã greci syncopin uocant patiens: p horaꝝ mõẽta q̃si ad exituꝫ ꝓpinq̃ret.Abbate quoq; ei⁹ defũcto succesſit eidẽ in regimie abbatie. ¶Quadã die cũ i studio suo scriberet:naufrag⁹ ad eũ uenit:sibiq; miseri cũ lachrymis postulauit. Cũq; sibi sex argenteos dari iussisset & abiisset:eadẽ die iteꝝ rediit:seq; multa perdidisse & pauca accepisse dixit. Qui cum ab eo totidem argenteos recepisset:tertia die iterum reuersus:misereri sibi importunis clamoribus postulabat.Sed cum sanctus gregorius a procuratore domus nihil dandum preter scutellam argẽteam didicisset : illam statim sibi dari precepit . Quam

ille accipiens letꝰ abſceſſit. Poſtq̃ autē gregorius ad papatum ꝓmotus fuit die quadā cancellario ſuo mandauit ut. xii. peregrinos ad ꝙuiuium uocaret. Et dum omnes recumberent: intuens papa. 13. numerauit. Et cum cancellario diceret cur. xiii. ꝓtra ſuum mandatum inuitaſſet: illeq; non ultra. xii. eſſe aſſereret. Animaduertit gregoriꝰ unum ex illis crebro uultum mutantem: & nūc ſenem nunc iuuenem ſimilantem. Finito conuiuio illum in camerā ſecreto uocauit: & interrogans qs eſſet: audiuit: q̃ angelus ille erat q̃ ab eo in forma naufragi exiſtente in mōaſterio. xii. nūmos & ſcutellam argenteā receperat: ex quo die deus ipſum romane urbis pōtificem futurum deſtinauerat: ſtatimq; ab eo diſpuit. ¶ Cum die quadā gregorius adhuc abbas ꝑ foꝝ trāſiret: uidit pueros pulcherrimos uultuq; uenuſtos eſſe uenales. Et iterrogans unde eſſent: audiuit q̃ erant de inſula angloꝝ quos ille recte ait uocari ăglos q̃ſi angelos: quia angelicos uultus habent. Cuꝫ autem didiciſſet illos eſſe gētiles cōpatiens genti: q̃ princeps tenebraruꝫ tā decoros homines poſſideret: pelagiū romanū pontificē obnixe rogat: ut ad ꝙuertendas gentes illas predicatores aliquos mittat: offerens ſe in tale opus eſſe paratū. Quē papa cū quibuſdā aliis ad predicādū ad angliā deſtinauit. Sed poſtq̃ trium dieꝝ iter perfeciſſet ad inſtātiā romani populi: ſe de ipſius abſentia ꝙquerētis: gregorium per nuncios reuocauit: quē poſtmodū a ſuo mōaſterio abſtraxit: & ipm cardinalē diaconum ordīauit: ipſum quoq; ſucceſſiue legatū ad ꝙſtantinopoli ꝑ cāis eccleſie deſtinauit: ubi exiſtens gregorius. Eutycetis hereſim de reſurrectiōe corpum male ſentiētis ꝙfutauit: libroſq; ipſius ꝙburi fecit: & gratiam ipatoris mauritii plurimā ac q̃ſiuit: unde & filium eiꝰ de ſacro fonte leuauit: indeq; ad urbem rediit. ¶ Poſt aliqđ tēpus fluuius tyberis alueū ſuum egreſſus in tantū excreuit: ut ſuper muros urbis influeret & plurimas domos euerteret. Tunc etiā per tyberim ꝓpentium multitudo cum dracone ad mare deſcendit: ſed a fluctibus prefocati ad littuſq; ꝓiecti aerē terribiliter infecerūt. Sicq; plaga peſſima quā iguinariā uocant ſecuta eſt. Que primo oium pelagium papam ꝓcuſſit: deinde in populū adeo deſeuit ut domus plurie uacue remanerent. Tūc gregorius ab omni populò in pontificē electꝰ eſt. Cū ergo ꝙſecrari deberet: & lues populum deuaſtaret: ſermonē ad populū fecit & proceſſionē cū letaniis inſtituit: & omnes diną miſericordiā iplorare monuit. In q̃ proceſſione. 80. de populo ſpiritū exhalarunt. Sed nequaq̃ ab oratione ceſſandū admōuit: finitaq; proceſſione habitū mutauit: & ex urbe fugiens triduo latitauit. Sed dum populus ipſum ubiq; ꝓquireret: cuidā eremite ꝑ uiſum oſtenditur ubi eſſet. Nā colūna lucis ſuper cauernam ubi latebat ꝙſpiciē. Sicq; licet renitens a populo trahiē: & ad ſūmū pōtificium ſublimatur. Et cum impatori mauritio ꝓcibus ꝑ litteras iſtitiſſet: ut electiōi de ſe facte nullatenus cōſentiret: ꝑfectus urbis litteras ſurripuit. Sicq; ꝙfirmationē gratanter ipator miſit. Sed quia adhuc romā peſtis predicta uaſtabat populum more ſolito ꝓceſſionē iteꝝ cum letaniis urbē circūeundo ordinauit: & iconā beate uirgis quā lucas euangeliſta in propria forma pixiſſe dicitur: circūferri iuſſit. Cui aer īfectus miro modo cedebat: & poſt imaginē ſerenitas remāebat Tunc audite ſunt uoces angeloꝝ in aere cōcinētiū ante illam. Regina celi letare ꝛc. uiditq; gregoriꝰ ſup caſtrū creſcentii angelū: qui gladiū cruentū i uaginā deponebat: quo ſigno deum placatū itellexit: & ſic peſtis ex urbe ceſſauit: unde & caſtrū illud deinceps ſci angeli uocatū eſt: Tandem ut dudū optauerat: auguſtinū melitū & ioannē cum quibuſdam aliis ad angliā miſit: & populū illū ſuis precibus ad fidē conuertit: ꝓpter qđ ab angloꝝ populis apoſtolus appellat̃. Tante aūt humilitatis fuit q̃ primus ſeruus ſuoꝝ dei ſe nominauit & alios nominari inſtituit. Tante largitatis & elemoſynaꝝ: ut non ſolū preſentibꝰ: ſed etiā longe poſitis: etiā in mōte ſinai monachis neceſſaria miniſtraret. Nā oium paupum nomina ſcripta habebat: & eis liberaliter ſubueniebat: monaſteriū hieroſolymis inſtituit & illic degētibus neceſſaria ꝓcurauit. Tribus milibus ancillis xp̃i ꝑ quotidianis ſtipendiis. 80. liberas auri annuas offerebat: quotidie quoq; ad mēſam ſuam pegrinos & pauperes inuitabat. ¶ Cum die paſche in eccleſia ſancte marie maioris celebraret: & pax dn̄i ſit ſemp uobiſcū dixiſſet. Angelus dn̄i alta uoce reſpondit. Et cū ſpiritu tuo: ꝓpter qđ pape ipſa die ibidem celebranti: & pax dn̄i dicēti: nihil reſponde-tur. ¶ Die quadā ꝑ foꝝ traiani tranſiens: recordatus uirtutū que de traiano ipatore legerat: & qualiter iuſtitiā ſūmoꝑe coluerat: & ex ſola ignorantia: cum maxima tñ moderatione xp̃ianos perſecutus fuerat: ad ſci petri baſilicam deuenit: & ibidem ꝑ eo amariſſime fleuit. Cuius lachrymis deus placatus mirabili diſpoſitiōe traianū reuocauit ad uitam: ubi ſuſcepto bapti ſmate: gratiā ꝙſecutus ueniam meruit: & ſic iteꝝ obdormiens gloriā obtinuit. Nec enī eiꝰ aia erat in iferno finaliter deputata ſed ad tēpus non ſentētia diffinitiua dānata. Huiꝰ āt rei eccleſie oriēta lis & occidentalis credulitas teſtis eſt. Poſt hec angelus ſibi appuit: & quia pro dānato

orauerat:duaꝝ ſibi penaꝝ optionem dedit: aut biduo in purgatorio cruciari: aut i uita ſua infirmitatibus fatigari. Qui prio ſpreto ſecundū elegit. Vnde deinceps ſemp: aut febribus:aut podogra:aut ſtomachi occupatiõe:aut uariis mẽbroꝝ doloribus p̄ſſus fuit ¶Matrona q̄dã ſingulis diebꝰ dñicis btõ uiro panes offerebat. Qui cũ ſibi pꝰ miſſã corpus dñi offerret: illa ſubriſit:eo q̄ panẽ quẽ ꝓpriis manibus illa fecerat:gregoriꝰ corpꝰ dominicũ appellabat. Qui ꝓ incredulitate mulieris ſe in orationẽ p̄ſtrauit: & partẽ illam dñici corpis ad inſtar digiti cõuerſam inuenit. Et ſic matronã cõuertit. Orauit iterum:& carnẽ in formã panis conuerſam uidit:& matrone ſumẽdũ tradidit. ¶Cũ quendam romanoꝝ principẽ ꝓpter culpã adulterii excõicaſſet:ille uindictã expetẽs magorũ ſuffragia req̄ſiuit. Qui demonẽ in equũ pontificis imiſerunt. Cũ aũt gregoriꝰ equo inſideret:illeq; uexatꝰ nequaq̄ teneri poſſet:gregorius ꝓ ſpiritũ factũ intelligens: ſigno crucis edito demonẽ ab equo eiecit: q̄ egreſſus maleficũ perpetua cecitate dãnauit: quẽ tñ ſanctus eccleſie ſubſidio nutriri mandauit. ¶Cũ apud mauritiũ impatorem de morte cuiuſdã epi falſo accuſaret: & mauritius ex hoc iꝑm & eccleſiã perſequeret: quidã monaſtico habitu gladiũ tenẽs impatori aſtitit & gladiũ uibrans:illũ ꝓpter p̄ſecutionẽ pape gladio morituꝝ p̄dixit. Qui territus a p̄ſecutione deſtitit: & ut ꝓ ſe oraret pape per lras ſupplicauit. ¶Hic ꝓſtituit ẽt i ſingulis eccleſiis urbis rome i diebꝰ aduẽtus & q̄drageſime fieri ſtatiões deuotiõe fidelium celebrandas. Et ne erroris antiqui ſemẽ de cetero pullularet:fecit generaliter ãputari imaginibus demonũ capita: ut ꝓ hoc extirpata gentilis prauitatis facultas:eccleſiaſtice ueritatis palma plenius exaltaret. Addidit in canone miſſe. Dieſq; noſtros in tua pace diſpone ꝛc. Et precepit:ut ſup corpora apoſtoloꝝ a papa ſiue cardinalibꝰ celebraret miſſa. ¶Officium miſſe ꝓ introitũ &. 9. kirieleiſon &alia que in antiphonario cõtinentur celebrari inſtituit. Letanias maiores iter pascha &pentecoſten ordinauit. Anno quoq; imperatoris mauritii. i4. ſynodũ ad eccleſiã ſci petri. i24. epoꝝ celebrauit. In qua plurima de neceſſariis eccleſie ꝓuidit. Alia quoque multa inſignia & laudabilia opa tã i urbe q̄ i orbe p̄fecit. Et plenꝰ ſcis uirtutibꝰ a corpe migrauit circa annũ dñi. 606. die. 4. idꝰ martii. Et ſepultus eſt in eccleſia ſci petri iuxta ſecretariũ. Et ceſſauit epatus mẽſes. v. &dies xvi. ¶Hic eximiꝰ doctor libꝝ cõpoſuit paſtoralẽ: in quo oñdit qualis eſſe debeat: qui ad eccleſie curã debet aſſumi. Libꝝ ſacramẽtoꝝ ꝓ totum anni circulũ. Euangeliorũ homelias. 40. Dialogoꝝ libros. 4. Sup iob libros. 35. Primã & ultimã ezechielis partem que obſcuriores uidebant ꝓ homelias. 22. quantũ lucis habeant oſtendit. Antiphonarium nocturnũ & diurnũ ſuaui modulatiõe formauit. Epiſtolaꝝ ſuaꝝ regiſtꝝ ad diuerſos miſſaꝝ in. i2. uoluminibus ordinate digeſſit. Sup canticis canticoꝝ. Et i oẽs ꝓphetas. Et libros regũ. Ioſue. Et iudicũ multa ſcripſiſſe dicit. Aliaq; plurima que ab inuidis combuſta fuiſſe tradunt.

¶De ſcõ petro diacono & ꝓſeſ. CXCIII

PEtrus ſcẽ romane eccleſie diaconus & bti gregorii diſcipulꝰ fuit Ad cuius inſtantiã ipſe doctor librum dialogoꝝ ꝓpoſuit:& utriuſq; mutuas collocutiones in eo inſeruit. Hic ſanctitate ꝓſpicuus bonus magiſtri imitator extitit. Hic aliqñ beato gregorio p̄dicante uel dictante ſpiritũſanctum uidit in colũbe ſpecie ſuper caput doctoris uerba in eiꝰ aurib' inſerentẽ. Qui cũ beato gregorio uiſa narraſſet: admonuit eum doctor:ut uiſa ſilẽtio tegeret: q̄a quacũq; hora uiſum referret: ꝓeſtim ſpiritũ exhalaret. ¶Mortuo igit gregorio cũ q̄dã eius emuli ſibi detraherent:q̄ pdigꝰ theſauros eccleſie ꝓſumpſiſſet:& in uindictã libros eius cõburerent:oppoſuit ſe petrꝰ diaconus dicens tãti uiri opa putilia nõ fore delenda. Tandẽ morte p̄eligens q̄ ſci doctoris infamiam:ad hanc eos ſententiã deduxit: ut ſecretũ quod de gregorio uiderat reuelaret:& iureiurando firmaret:quo dicto ſi ſtatim ipſe decederet a libroꝝ cõbuſtione ceſſarent. Sinautez ſupſtes exiſteret:iꝑm cũ libris inſimul incẽdio cõcremarent. Itaq; cũ apparatu diaconi libꝝ euangelioꝝ geſtans uenerabilis petrus coram populo reuelauit:q̄ pluries ſup caput gregorii ſpiritũſanctũ in ſpecie colũbe ꝓſpexit:quod mox ut tactis euangeliis iuramento aſſeruit a dolore mortis extraneꝰ inter uerba uere ꝓfeſſiõis ſpiritũ efflauit. Statimq; inuidi a libroꝝ exuſtione deſtiterunt: & corpꝰ petri iuxta magiſtri tumulũ ſepeliẽtes:iꝑm uti ſanctũ uenerari ceperunt.

¶De ſcõ petro martyre. CXCIIII

PEtrus martyr apud nicomediam paſſus eſt ſub p̄ſecutione diocletiani. Hic cũ eſſet cubiculariꝰ imperatoris diocletiani p̄fati: & cũ ipſo in thalamo fiducia accepta ceſarem de imenſis martyꝝ ſuppliciis liberius cauſaret:q̄ eſſet xp̄ianꝰ deꝑhenſus ẽ. Et eodẽ impatore iubẽte i mediũ ducit:ac primo ſuſpenſus diutiſſime flagris torquet: deinde aceto & ſale uulnerib' p̄fundit:ad ultimũ in craticula aſſat. Sicq; uere petri apoſtoli extitit fidei heres & noīs. Paſſus eſt aũt

quarto idus martii. Hec hieronymus in martylogio.

¶ De sancto paulo epō. CLXXXXV

PAul⁹ leonēn ep̄s: a beato elduco a puericia nutrit⁹ & doctus simꝫ cum beato sampsone ep̄o & aliis plurib⁹ tpe iustini iunioris claruit in britania cismarina. Cū autem scūs elducus i planicie triticū seminasset: ne uastaret ab alitibus marinis: paulus adhuc iuuenculū custodē adhibuit. Quo nocte dormitante ager uastatur. Sed excitatus mane dānū segetis aduertit: oratione fusa agrum ābiuit: auesq; se mouere non ualentes alaꝝ uirtute depositā: ut oues ad claustruꝫ abegit. Quod cernens abbas: & qd sibi hoc uellet iterrogās: rndit paulus illos esse segetis hostes: quos captos ad ip̄m duxerat puniendos. Quod pater uidēs & miraculū stupens aues abire precepit. ¶ Rogat⁹ a sorore ut alueus ei⁹ iuxta mare posit⁹ dilatarēt: ad mare accessit: undasq; sibi cedentes usq; ad certū locum sibi uisum iseq cepit: ubi lapillis modicis iactatis: mari mandauit ne lapillos trāsire presumeret. Quod usq; hodie factū est. Nā & eo redeūte lapilli i collūnarū magnitudinē excreuerūt. ¶ Tēporis processu abbas fact⁹ est. Qui die quodā discipulis paridas siluas uagantib⁹ & siti deficiētibus: solo pcusso: humoq; i triplici loco defossa tres fontes de terra produxit: usq; in presenti tempore permanentes. Sed & draconem infestū q etiā armatos plurimos inuadebat: stola sacerdotali collū ei⁹ ꝓstringēs: sicut agnū ad mare usq; deduxit: & in profundum equoris demersit. Postmodum aūt electus ep̄s leonēn q̄is dudum renitēs: clarus scitate i pace quieuit. iiii. idus martii.

¶ De sanctis egduno presbytero & sociis martyribus. CLXXXXVI.

EGdunus p̄sbyter & alii. vii. martyres apud ciuitatem nicomedie sub diocletiani ꝓsecutione passi sunt. Qui diebus singulis singuli eoꝝ suffocati sūt: ut ceteris metus icuteret. Quoꝝ passio recolit̄. iiii. idus martii: ut ado i martylogio scribit.

De scā euphrasia uirgine. CLXXXXVII.

EVphrasia uirgo filia antigoni senatoris & euphrasie nobilissime de ciuitate ꝓstantinopolitana tēpore theodosii ip̄atoris originē duxit. Cui⁹ pater augusto amicissim⁹ & ꝓpinqu⁹ toti⁹ lycie negocia gubernabat. Post cui⁹ ortū pentes ei⁹ celibē uitā duxerūt. Antigon⁹ uero āno itegro elemosynis & scis opib⁹ itētus: post annū diem clausit extremū. Mater uero adhuc iuuenis que p triēniū cū uiro uixerat: i scā uiduitate deo seruire studēs apud ip̄atorē cum filia degebat. Qui filiā eius euphrasiā ānoꝝ. v. cuidā magno principi desp̄dit: donec pfecte etatis existēs eidem matrimonio iūgeret. Cum aūt post aliqd tp̄s euphrasia antigoni relicta ab augusta suaderet: ut alteri eam petēti nuberet senatori: euphrasia molestē ferēs & ne ad hoc ꝓpelleret timēs: cū filia sua euphrasia ex urbe latēter discessit: & ad possessiones suas in egyptū accessit: ubi consistens ecclesias & monasteria seruoꝝ dei sepius uisitabat & mltas elemosynas faciebat. ¶ Erat aūt in thebaide mōasteriū dnarum habens uirgines. ijo. i sūma uite scitate dño quietes ubi cōtinue ieiuniū arduū seruabat: & una queq; manib⁹ opabat. Dū autem euphrasia cū infantula locū illū frequenti⁹ uisitaret: cepit ifantula in uita uirginū delectari: & audiens que ab eis de xp̄o dicebant ad ingressuꝫ monasterii quotidie ardenti⁹ aiari. Quadam uero die cū matre ad cenobiū accedēs oīno ibidem remanere cū abbatissa uoluit: nec ullis precib⁹ aut minis: uel ip̄ositis pauoribus inde abstrahi potuit: sed matrē ad ciuitatē uenire pmisit. Et cū diebus plurib⁹ ibidē fuisset: & in scō proposito pseueraret: dicens se xp̄m i sponsum elegisse: ꝓsentiente matre ab abbatissa cilicino habitu monasterii induitur: & in cenobiuꝫ monialis effecta introducitur. Quā mater dño ꝓmendauit & filiam ānoꝝ. vii. in monasterio dimisit. Que sūma hūilitate & scā ꝙuersatiōe polleē cepit Dataq; sibi magistra iulia psalteriū breui tēpore didicit: & mira obedientia in cunctis ministeriis p̄ cūctis ꝓfecit. Post modicū tēporis euphrasia mater uirginis moriē: & in monasterio sepeliē. Euphrasia uero iunior oēs facultates paternas pauperib⁹ errogauit Cum aūt ad pfectā uenisset etatē spōsus su⁹ p'lfas imp̄atoris eā ad ꝓiugium requisiuit: sed ipsa imp̄atori rescribens: utpote xp̄o iā nupta tēporale cōnubium denegauit: uñ & in monasterio sūma abstinētia deo ferueni⁹ famulari cepit. Multasq; diaboli tētationes pertulit ꝓpter quas supandas penitētia mirabili se afflixit. Nam & lapidē capiti suppo suit & cinerem sup̄ stratū cōsperſit. Aliqñ p tres uel q̄ttuor dies aliqñ hebdomada integra se iedia macerauit. Cuius patientiā abbatissa tētare uolens: lapidem magnū uix a duabus femis baiulandū diebus singulis de horto ad furnū & inde ad hortū p dies. 20. ipsam portare iussit: quē illa cū oi humilitate detulit: nō murmurans neq; de labore importabili: neq; de inanitate p̄cepti. Et cū iterum diabol⁹ eā tētaret: q̄ senatoris filia ad aliaꝝ misterium esset submissa: cepit adhuc uilioribus officiis se occupare: & i coqna ollas abluere: & imunditias exportare: nec p̄

pter hec ab abstinentia se solita subtrahebat nec officiū in ecclesia dimittebat. Cū autem eidem quedā germana noie iproperaret: ꝙ talia opa ptextu hypocrisis ostēderet:& ob hoc abbatissa illā punire uellet: euphrasia nedū ad pedes sororis sibi cōuiciantis ueniā petēs ꝓcidit:sed etiā ꝓ ea ab abbatissa ueniā ipetrauit. ¶Cum aūt diabol⁹ eā aio supare nō posset:cepit ipsam ꝑsequi ꝑlio corporali Nam cū ex puteo aquā haurīret: capite deorsum deiicit:sed a sororib⁹ illesa educit. Ipsa uero ubi quotidie portabat singulas: cepit exinde deferre hydrias aque binas. Alia quoq; uice dū ligna ꝑcideret:securi calcaneū sibi usq; ad tibiā icidit:& colligata a sororib⁹ ꝓpter hoc nō destitit:qn ligna incisa deferre uoluerit. Sed cū scalam ascenderet:sūmitatē tunice calcans: sup ligna cecidit:quoꝝ unū fere oculū eius effossum graiter uulnerauit. Sed dei misericordia dieb⁹ modicis ex utraq; plaga ꝙualuit. ¶Post hec eaꝫ diabol⁹ de tertio solario ꝓcipitauit: que tñ sine ulla lesione ad terrā descendit. Deinde ollam cū aqua feruēte portans cecidit: aquaq; bulienti facie ꝑfusa oīno intacta permānsit. Multis aūt signoꝝ miraculis claruit. ¶Mulier quedā infantē annoꝝ octo ex paralysi effectū surdū & mutum ad monasterium detulerat:ut ipm sororꝝ oīonibus cōmēdaret. Qué mox ut scā uirgo ad abbatissam deferendū in brachiis sumpsit:puer loq & audire cepit:& ad matrem ad ianuā expectantem incolumis ꝓpriis pedib⁹ cucurrit. ¶Quedā ex sororib⁹ antiqs ab imundo spiritu dudū uexata fuerat: quā nulle ancillaꝝ xp̄i preces liberare potuerant. Que etiā catenis uincta tenebatur:cibusq; ei cū cauco ligneo porrigebat: eo ꝙ nulla ad eam appropinquare ꝑsumebat:quia uestes & carnes sororꝝ dentibus lacerabat. Et ꝙa abbatissa sanctitatem euphrasie nouerat:eiusq; miraculū in puero uiderat: eidem licet ex humilitate satis recusanti:per obedientiā sororis illius liberationē imposuit. Pro qua euphrasia dudū se ieiuniis afflixit:& ad dñm diebus pluribus exorauit. Et tandē in xp̄i nomie demonem ab illa effugauit: & cū maximo strepitu in abyssum ire ꝓcepit. Ex istis tñ in nullo extollebatur:sed ampliori humilitate ꝓfice re uidebat. ¶Post hec abbatissa ꝑ uisionē ꝓspexit:ꝙ duo uiri uenerabiles ad monasterium uenientes:euphrasiā rapiebant:& ipsā in aureū palatiū gēmis ornatum introducebant:que ibidē ab angelis cōcinentibus sumebatur: & ad xp̄i pedes ꝓcidēs a genitrice dñi corona aurea decorabat. Intellexit ergo abbatissa uirginē q̄tocius ad celestē thalamum deducendā. Que cū sororibus intimasset: & ille obitum dilecte sororis deflerent:euphrasia subita febre corripit:&uite termino ꝓxima in oratoriū deducit: ueꝝ ex profunda ei⁹ humilitate orabat ad dñm: ut eam adhuc per annū in carne dimitteret: eo ꝙ penitentiā ꝓdignā suo arbitrio nō ꝑfecisset. Et cū abbatissa & eius magistra iulia uirginem exorarent:ut ipsam sequi sine dilatione liceret: ꝓmisit eis orare dñm:ut ipsarum desiderium adimpleret. Sicq; inter sororum manus migrauit ad christum.3. idus martii ¶Post cui⁹ obitum die tertio ✝iulia obiit. ✝Abbatissa uero substituta quadam eugenia in matrem filiaꝝ ipsa die.30. ex hac uita decessit. Que ambe in eodē sepulchro cū euphrasia uirgine cōdite sunt.

¶De sanctis macedonio presbytero & sociis martyribus. CXCVIII

MAcedonius p̄sbyter:patricia: modesta:theodota: ores: theodora: impondera:martia:& trabia apd̄ nicomediā ciuitateꝫ martyrium passi sunt. Qui oēs ꝓ ignē confla grati acceptabile sacrificiū xp̄o dño reddiderunt.3.idus martii: ut in martylogio adonis habetur.

¶De sanctis quadragintanouem militibus martyribus. CXCIX

QVadragintanouem milites rome sub nerone cesare passi sunt. Hos oēs una cum scis ꝓcesso & martiniano beatus petr⁹ apostolus cōuertit ad xp̄m:cū teneret in custodia mamertina una cū coapostolo suo paulo:ubi nouē menses detenti fuerunt. Et cū milites p̄dicatione apostoloꝝ cōuersi essent: & aquam ꝓ ipsis baptizandis nō haberent: orāte apostoloꝝ principe de silice saxei mōtis fons aque ꝓrupit: ex cuius unda ipse apostolus baptizauit: & fons ibidē in testimoniū miraculi permanet usq; in p̄s in loco qui dicit carcer petri sub colle tarpeio. Deinde predicti glorioſi.49.milites sub deuotissima fidei cōfessione neroniano gladio consumpti sunt pridie idus martii.

¶De scō petro abbate clareualleñ. CC

PEtrus abbas clareualleñ.cū eēt nobili exortus ꝓsapia factus monachus igniaci monasterii nobilitatē suā summa uilitate occultabat:uilibus iudutus:uilia officia exercendo. Tamē ob uite nimiā scitatē a multis reuerentie habebat. Adhuc nouus i ordine dū i matutinis aliqñ dormitaret:seq; pulsari sentiret:aptisq; mox oculis nullum ꝓspiceret:orauit dñm: ut excitantē ipm sibi ostenderet. Et dū iteꝝ dormitasset:pulsatus citi⁹ apiens oculos:uidit iuuenē splendidū sibi assistere:indeq; morose ꝓ choꝝ transire: qui demū dispuit: & petr⁹ eū esse angelum

intellexit media nocte cū fratrib⁹ psallēs subito dolore capitis premit: & recedere de ecclesia cogitās audiuit uocē dicentē uers. illum laudās iuocabo dñm ꝛc: & statiꝫ dolor cessauit. Et dū mane itez cū dolore eodē capitis pseuerante: ad cōionē accessisset: uisuꝫ est sibi ꝙ lapis ponderosus de capite eius egressus esset: & exinde a tali dolore liberatus pfecte fuit. Post hec fact⁹ ē prior igniaci Deinde abbas uallis regis assūptus ē. Quod abbas eius igniacen tali uisiōe psciuit. Videbat eni sibi candelabꝛ lucēs ante altare: p maiorē fenestrā exire: Nec multo post petr⁹ prior in abbatē elect⁹ est. ¶ Cum aliquādo abbas egrotaret: & mercenari⁹ qdā a cellario opis mercedē exigeret: illeqꝫ dare recusaret: indignat⁹ mercenari⁹ prunas ardentes ad unam ex monasterii grangiis in cacabo deferebat: ut eā icenderet. Tūc affuit abbas: & eū de mala uoluntate redarguit: & ut ad se mane & ad infirmariā ueniret mercedē suam receptur⁹ admonuit. Quod & factū est: mercenari⁹ quoqꝫ est mirat⁹ eo ꝙ abbatē de infirmaria utpote languētē minime recessisse cogniouit: & penitētiā egit. ¶ Vocat⁹ ad electionē abbatis igniacen oratiōe ꝑmissa ut deus sibi idoneū ispiraret: audiuit uocē ꝙ illuc ueniens audiret qs idoneus esset. Cunqꝫ ad locū ueniēs pro eodē orasset: iussus ē socios itineris sui de hoc iterrogare. A quibus cū quereret qs utilis eligendus foret: respōderūt ꝙ ipe. Sicqꝫ oium ꝓsensu electus est. ¶ Cum henricus comes cāpanie se ipsi⁹ orationib⁹ comēdasset: & ipe ꝓ eo celebrasset: post ultimā collectā uidit comitē tūc abscēdentem signū crucis i ueste habētē. Et diē ac horam notās ꝓpit postmodū ipm eodē tpe cruce fuisse signatū. Oráti sibi aliqn appuerūt sci bernardus abbas & malachias epꝰ: q eū abbatē clareualleñ futurū predixerūt. Non multo post gerard⁹ clareualleñ abbas a fre hugone de basochiis q grauiter i ordie deliquerat & abbatis punitionē timebat interfectus est. Cui successit henricus. Quo post modicū i presbyterū cardinalē assūpto: petrus ad electionē uocatus affugit: eo ꝙ eligi formidaret: q tn absens elect⁹ est. Et cū diu recusaret: tandem uisionis memor ꝓsensit. ¶ Roman⁹ pontifex ei⁹ famā audiens: eū ad se accersiuit: cui & peccata sua ex deuotiōe ꝓfiteri & ab eodē cōicari uoluit. Cum autē esset in ualle regis: ifirmitate graui unū ex oculis amisit: ex hoc gaudēs & deum laudās: qa unū ex hostibus suis capitalibus sibi abstulerat. Et dū esset cū fratrib⁹ i messib⁹ operās tres pulcherrimas mulieres i medio fratrū uidit: quas de nimia ꝑsūptione redarguens: audiuit ab illa que erat formosior: ꝙ erat maria mater xpi: alie due maria magdalena & maria egyptiaca: que frēs i suo labore ꝓsolare curabant. Quieuit aūt scūs petr⁹ i dño pridie id⁹ martii.

¶ De sancto longino martyre. CCI.

LOnginus fuit quidā centurio de puicia hisaurie: q cū aliis militibus cruci dñi astans: latus ei⁹ lancea pforauit. Et uidēs signa q̄ fiebant: solē. s. obscuratū: & terremotū i christo credidit: maxime ex eo ut qdam dicunt: ꝙ cū ex ifirmitate ei⁹ oculi caligassent: de sanguine xpi p lanceā decurrente casu oculos tetigit: & protin⁹ clare uidit: unde renuncians militie: & ab apostolis instructus: in cesaria cappadocie .xxviii. ānis monasticā uitam duxit: & plurimos ad xpm ꝓuertit. ¶ Cū autē ab octauiano pside tent⁹ sacrificare nollet: iussit preses oēs dentes ei⁹ excuti & linguā abscidi. Ex hoc tamē loquelam non amisit: sed accepta securi oia idola ꝓfregit. Demones autē de idolis exeūtes: & i aerem ululantes i presidē & in ei⁹ socios intrauerūt. Qui insaniētes longini se pedibus prostrauerūt. Quos omnes longinus in xpi nomine ab oppressione demonū liberauit: & demones i desertū misit. Quo miraculo q dam aphrodisius ꝓmētarieñ: cū multis aliis ad xpm ꝓuersus est. Post dies aliquot cū octauian⁹ longinū tētū ad se adduci iussisset: ut eū penis afficeret: & ipm ex hoc aphrodisius reprehēderet eo ꝙ de suscepto ab eo beneficio ingratus esset: iussit pses aphrodisio linguā pcidi✝: sed ipe nihilomin⁹ loquebatur. Preses uero ꝓfesti excecatus ē. Cui longinus suasit: ꝙ liberari nō posset: nisi ipꝫ occideret. Nā martyr effectus pro preside oraret & ipe lumē recuperaret. Statimqꝫ preses longinū decollari fecit. Post hec ad corpus ei⁹ adiit: & prostrat⁹ cū lachrymis penitētiā egit: & ꝓtinuo uisum recepit. Corpusqꝫ martyris honorabiliter tumulauit: & in bonis operib⁹ pseuerauit. Passus ē aūt martyr christi idibus martii.

¶ De sancta matrona martyre. CCII.

MAtrona martyr apud thessalonicam passa est. Hec religiōe xpiana cū eēt ancilla plautille uidue gētilis: xpm occulte adorabat. Et cū a dña sua deprehēsa eēt in ecclesia xpianoꝝ: ab eadē in scāno ligat: & crudeliter flagellat: dieqꝫ & nocte integra iclusa & uincta dimittit. Sed dū noctu diuinit⁹ soluta & clausis ianuis educta eēt: ad ecclesiam rediit & deo gras egit. Quā itez ibi dē reptam dña sua: itez ipsā i scāno uinxit: & crudeli⁹ flagellauit: triduo quoqꝫ sine cibo recluſā dimisit. Illa uero itez dīnitus soluta educit: & in ecclesia orās a dña sua tertio repitur. Que tertio ab eadem ligatur: &

loris durissimis tãdiu cedit: donec spiritum exhalauit. Que passa est idibus martii. Hec ado.

¶ De sanctis ilaro episcopo & tatiano martyre. CCIII

ILarus eps & tatianus diaconus apud aquileiã passi sunt tẽpore numeriani impatoris. Beatus enĩ ilar⁹ ab infantia xp̃ian⁹ sacris literis erudit⁹ ad diaconat⁹ ordinẽ deiñ ad põtificatũ aqleieñ eccleſie a populo ꝓmot⁹ é. Qui eius discipulum noie tatianũ sibi archidiaconem cõstituit: cũ quo in xp̃i fide populum admonebat. Cũ aũt ab impatore numeriano xp̃ianoꝝ persecutio excitata fuisset: & quidã beronius p̃ses aquileie xp̃ianos ad sacrificia coartaret: ad suggestionẽ cuiusdã sacerdotis idoloꝝ noie monophãti fecit ilarũ epm̃ xp̃ianoꝝ detineri: & ad templũ idoloꝝ adduci: ut ibi diis thura ponneret. Quẽ sacrificare nolentem iussit nudatũ uirgis durissime cedi. Deinde in equuleo leuari & ungulis radi: adeo ut eius intranea nudarent. Deinde depositum ex equuleo mãdauit dorsuꝫ eius carbonib⁹ aduri: & post hec acetum sale pmixtum eius uulnerib⁹ infundi: ipsasque plagas ex camelorũ cilicio ꝑfricari. Et cum hec oia ꝑ xp̃i noie patientissime tolerasset: oratione premissa exufflauit in simulacra & mox cũcta i puluerẽ redacta sunt. Clamãte quoq; aduersus illum oi populo paganorũ fecit eũ preses in carcerem recludi. Et cũ audisset: q̃ haberet diaconum tatianũ: qui similiter populũ a deoꝝ cultura subtrahebat: fecit eũ teneri: & deos gentium ꝑfutantem extendi: & uirgis diuti⁹ flagellari: ceſũ quoq; una cum ilaro epo eodem carcere detineri. Orantibus aũt scis nocte illa factũ est tonitruum magnũ: ita ut fundamẽta urbis commota fuissent: & multi paganoꝝ interirent. Templũ etiã herculis funditus euersum est Quod audiens beronius p̃ses missis spiculatoribus fecit gladios in pectora ipsorum in ipso carcere transfigi. Cum quib⁹ & alii tres xp̃iani in eadem custodia uincti scilicet ✝ felix ✝ largus ✝ & dionysius eodem martyrio necati sunt. Quoꝝ corpora noctu a xp̃ianis de carcere rapta iuxta muros aqleie ciuitatis sepulta sunt. i7. calẽ. aprilis.

¶ De scõ patricio epo. CCIIII

PAtricius eps apud scotiã prim⁹ xp̃m predicauit. Qui cũ die quadam scotoꝝ regi de passione dñi aliqua narraret: & ille deuote intenderet: appodiãs se sup ferulã quam manu tenebat: casu pedi regis suppo suit: & cuspide ferule ipm̃ pforauit. Rex uero credens epm̃ hoc ex industria facere: & se aliter fidem nõ posse suscipe: nisi talia pro christo pateret: patienter ptulit. Scũs uero hoc intelligens obstupuit: & regis pedem sanauit. Hic p̃cibus suis toti illi insule obtinuit: q̃ nullum uenenosum aial ibidem uiuere possit. Et quod plus est etiã ligna & coria illius regionis cõtraria sunt ueneno. ¶ Quidam cõuicini sui ouẽ furatus fuerat: & comederat. Et cũ eps pluries furem quicunq; ille esset: exhortat⁹ esset: ut furtum redderet: & null⁹ appareret: cõueniente oi populo ad eccleſiã orauit dñm: ut in cui⁹ uentrem ouis intrasset: coram omnib⁹ balatum daret: quod & factũ est. Et re⁹ penitentiam egit. ¶ Erat aũt eius ꝑsuetudo oẽs cruces quas uidebat adorare. Cum aũt quandã crucẽ inuisam ꝑteriſſet: & a suis admonitus cur nõ uidisset: audiuit uocẽ de sub terra cuiusdã ibidem sepulti: dicentis se fuisse paganũ: & signo crucis idignũ: & iõ ipsam nõ uiderat: unde fecit ipsam abinde tolli. ¶ Cum aũt patrici⁹ per hiberniã predicaret: & fructum ibi medicũ faceret: rogauit deũ: ut ibi aliquod signum ostenderet: ꝑ quod territi peniterent. Iussu igitur dñi i quodam loco circulũ magnum cum baculo designauit: intra quod se terra statim aperuit: & pute⁹ ꝑfundissimus ibidẽ apparuit. Reuelatum quoq; fuit scõ: q̃ ibi qdã purgatorii loc⁹ esset: i quẽ qsqs uellet descẽdere: alia sibi penitẽtia nõ restaret: nec aliud ꝑ peccatis purgatorium substineret. Pleriq; aũt non redirent: & qui redirent die naturali integro ibidem moram facerent. Multi igit̃ ingrediebantur: qui de cetero nõ reuertebant̃. ¶ Post longũ tempus mortuo patricio: quidam nobilis nomine nicolaus q̃ peccata multa cõmiserat: ad penitentiam deuenit: & locum ipm̃ intrare uolens diebus octo p̃cedentibus: ut omnes faciebant: se ieiuniis macerauit: & sic in puteum descendit & hostium quod a latere inuenit: introiuit: ubi monasterium inuenit: & a quibusdam albatis in oratorium introducit̃: officioq; peracto: ut constans esset admonet̃: quia multa diaboli tẽtamenta eũ percurrere oporteret. Et cum se penis affligi sentiret: ꝑtin⁹ diceret Iesu xp̃e fili dei uiui miseriaris mihi peccatori. Quibus abeũtibus adsunt demones: & ut sibi obediat: primo cum blãdis sermonibus persuadent: asserentes q̃ ipsum custodient: & ad ꝓpria incolumen deducent. Et cum eis obedire nollet: diuersarum ferarũ terribiles audiuit uoces. Ad que pauefact⁹ uerba inuocationis ꝓtulit: & ois ille tumultus cõquieuit. Vlterius procedens & demonibus ꝑsentire nolens in ignem maximum proiicitur: sed uerbis expressis ignis extinguitur. Ad locum alterum ueniens uidit homines uiuos igne assari: & carbonibus usq; ad effusionem uiscerum concremari. Et dũ

nec sic consensisset demoniis ab eisdem simi/
li pena torretur: sed uerba proferens conti/
nuo liberatur. ¶ Inde ꝓcedens in puteum
profundum obscurū & fetidū deiicitur: di
centibus sibi demonibus ꝙ ille erat infernꝰ:
sed dum uerba repetisset inde illesus educi/
tur. ¶ Post hec ad pontē arduum & lubri/
cum deuenit: subter quē igneus fluuius ra/
piduſq; currebat. Et dum pontē transire de/
speraret: unum pedē ponens: uerba que di/
dicerat dixit: deinde alium pedem ponens
ipsa repetiuit: & ad quālibet pedis mutatio/
nem eadem iterauit: & sic illesus transiuit.
Et in quēdam pratum amenis & odoriferis
floribus ꝓsertum deuenit. ¶ Vbi a duobus
speciosis iuuenibus ad quādam ciuitatē au/
ro & gemmis fulgentem adducitur: & ꝙ illa
esset padisus sibi reuelatur. In qua dum se
admitti oraret: audiuit ꝙ primo ad suos re/
diret & post dies. 30. in pace qescceret & sic
illuc intraret. Tunc nicolaus inde ascendens
supra puteum se restitutū altero mane rep/
perit: & que uiderat enarrauit: ac post dies.
xxx. in pace quieuit. Dies autē depositionis
sancti patricii. xvi. cal. aprilis celebratur.

¶ De scā gertrude uirgine. CCV

GErtrudis uirgo obiit anno ꝓstan/
tis impatoris. xxi. ut dicit sigiber
tus. Hec oriunda fuit de ciuitate
nigelensi: ubi & monasterium do
minaꝝ construxit: & ipsuꝫ sub re
gulari disciplina laudabiliter rexit maxima
sanctitate pollens. Que diē obitꝰ sui appa/
ruit modeste abbatisse monasterii treuereñ
sibi i amicitia cōiuncte ante altare beate uir/
ginis tunc in oratione prostrate: eiq; ipsa ho
ra ad xp̄m migrasse: & celestem patriam in/
troisse nunciauit. ¶ Post ānos uero. x. ignis
exiens monasterium sancte consumere uide/
batur. Sed tunc sancta supra tectum appuit
& uelum suum flāmis obiiciens: ignē excus/
sit: statimq; extinctus focus monasteriū om/
nino indēnem reliquit. ¶ Puer quoq; in fon
te necatus: ipsius meritis suscitatur: & alia
multa miracula ad eius tumulū demonstrā
tur: ubi in ipso mōasterio sepulta uenerat.
Quieuit autem in pace. xvi. cal. aprilis.

¶ De sancto alexādro epō & marē. CCVI.

ALexander epūs & marꝰ apud cesa/
ream passus est. De quo in. vi. li/
bro ecclesiastice historie scribit
ꝙ de cappadocia & propria ciui
ate scōꝝ locoꝝ uisendorum cau
sa hierosolymā ueniēs: diuina reuelatione e
iusdem loci gubernacula suscepit. Nam cū
narcissus hierosolymoꝝ epūs esset annorum.
iiō. & propter nimiam senectutem cure pa/
storali intendere non posset: uoce de celo ꝓ
lapsa: ut omnes ciues eidem hierusalē ueniē
ti occurrerent: & ip̄m suum una cum narciſ
so ep̄m ordinarent: a populo honorifice su/
sceptus: & factus est narcisso coadiutor: & e
iusdem post obitum ipsi successor. Post hec
romā uenit ad apostoloꝝ limina uisitanda.
Reuersus autem hierosolymā sub persecu/
tione decii ductus est cesaream. Et dum die
bus multis: multo ferri pondere uinctus: de
carcere ad tribunalia iudicis: & inde ad car/
cerem duceretur: inter ipsa sibi uicissim suc
cedentia tormēta defecit: Atq; ob confessio/
nem xp̄i martyrium compleuit. xv. cal. apri
lis. ¶ Hic ad ecclesiam antiochenā: cuius re
gimini primo prefuerat super pacē ecclesie
unam scripsit epistolā. Ad aronitas uero ali
am per clemētem presbyterū alexandrinū.
Item ad origenē & pro origene: cōtra deme
trium aliam. Sed alie eiusdem ad diuersos fe
runtur epistole: ut dicit hieronymꝰ libro de
illustribus.

¶ De sancto ioanne abbate. CCVII

IOannes abbas magne sanctita/
tis uir de syria oriūdus peruenit
italiam. Susceptusq; hospitio a
deuota matrona apud urbem pē
nacensem resedit. Et ab angelo
monitus: locum sue habitationis sub quadā
arbore prope eandem ciuitatem elegit. Sub
qua dum mense decembrio quiescere cepis/
set: arbor repente inusitato imbris tempore
flores protulit & frondes. Quod ubi a uena
toribus illac transitantibus ꝓpertum est: ui
soq; miraculo: & cognito ꝙ seruus dei esset
fama ipsius circūquaq; delata ē: unde a ioā
ne spoletano episcopo uisitatur: & ab eodē
sibi iuxta dictam arborem cenobium fabri/
catur: ubi per annos. xliiii. congregationi
sanctorum multorum monachorū prefuit:
multisq; clarus uirtutibus post uitam lau/
dabilem in pace quieuit. xiiii. caleñ. aprilis
ibiq; sepultus iacet.

¶ De scō calocero martyre. CCVIII.

CAlocerus martyr de cuiꝰ triumꝑ
pho in passione faustini & iouite
ex parte dictum est supra. xv. ca
leñ. martii: uisis miraculorum i
signiis que deus i tormentis pre/
dictorum sanctorum exhibebat: ad christū
conuersus est: & cum eisdē martyribus plu
rimis suppliciis cruciatus: tandem ab ale/
xandro augusto mediolani existente: tradi/
tus est sapritio prefecto puniendus: qui ad
alpes cotias ab imperatore mittebaꝰ. Quē
sapritius ante se premisit sub custodia: in ci
uitate astēn carceri mancipandum: ubi dū
sapritius cum secundo milite aduenisset: &
secundus calocerum sepius in carcere uisi/
tasset: ab eodem in christi fide doctus est: &
missus mediolanū a sanctis faustino & iouī/

ta baptizandus. Qui baptizatus terdonā rediit: & martianum epm in carcere uisitauit: ipmq; a sapritio martyrizatum sepeliuit: ppter quod plurimis afflict⁹ tormentis a sapritio in carcerē missus fuit: ut in eius passione diceē .3. calen. aprilis. Cum aūt sapriti⁹ ad carcerem mittēs secundū nō inuenisset: & ad ciuitatē astēn rediisset: ut uel calocerum mori faceret: repperit secundū in eodem carcere cum calocero existentē. Et secundū q̄dem in custodia reseruari iussit. Calocerum uero albiganum mitti: & ibidem capite cedi Cuius corp⁹ a fidelibus iuxta ipsam ciuitatem cum honore humatum est decimoquarto calen. aprilis.

¶ De sancto ioseph sponso domine nostre. CCIX

IOseph sanctissimus domine nostre sponsus de ciuitate bethleē oriundus: de domo scilicet & familia dauid regia stirpe progetus: per miraculum aride uirge florentis: & spūsancti in columbe specie in eius cacumē descendentis: cuz iam senex esset: & filios ex uxore premortua haberet: inter omnes suos contribules solus deo placens ad despōsandam uirginem elect⁹ est: eiusq; ad custodiā deputatus: ut in historia natiuitatis uirginis dicetur. 6. idus septembris. Hic enim uirginem desponsatam i nazareth in domo paterna dimisit: & in bethleem ad preparādas nuptias accessit: ubi dum moram traheret: angelus ad uirginem mittitur: ipsaq; operante spiritusancto impregnatur. Cum autem ioseph post septem menses rediens pregnantē repperisset: cum iust⁹ esset: uoluit occulte dimittere eam. Sed admonitus ab angelo ut dicitur matthei primo. Eam accepit: quia ipsā de sancto spiritu concepisse cognouit. Post modū cū describereē orbis illam secū bethleem pro facienda professiōe deduxit: ubi & filium dei natum de uirgine primus in ulnis suscepit: & ipsum uti bonus nutricius sūma diligentia educauit: & omnibus uerbi dei infantie gestis interfuit. Nam & eidem circūciso astitit: & magos ad eum adorādum ueniētes ꝑspexit: & ipsum una cum matre ad templum presentauit: ipsumq; metu herodis ab angelo monitus in egyptum cū matre fugauit: & per septennium ibi manēs: mortuo herode eundem & genitricem ad patriam rettulit. In medio doctorum etiam ipsum duodenem una cum maria triduo ante amissum inuenit. Ideoq; uirginitatis sponse sue & omnium infantilium christi actuum ueridicus testis fuit. ¶ Hic ioseph ut in libro de infantia christi dicitur: uxorem alteram prius habuit: ex qua plures filios procreauit: q etiā ex euangelio ioannis sexto capitulo fratres iesu dicuntur: quia ex iesu patre putatiuo ꝓgeniti: unde & quibusdam placet: q̄ iacob⁹ minor apostolus ideo frater domini dicatur quia ioseph filius fuerit ex alia coniuge: ut hieronymus libro de illustrib⁹ ponit: quāuis ab eodem talis opinio reprobetur. Eodem etiam infantie christi libello traditur: q̄ ioseph faber lignarius fuit: unde & ibidē fertur: q̄ cum ioseph grabatum faceret: & omnes tabulas secuisset: una ipsarum ex errore mensure minor ceteris reperta est. Et cum ioseph ex hoc tristaretur: puer iesus tabulam breuem aliis apposuit: & ipsam uti esset cera mollis protrahens ad ceterarum longitudinem diuina uirtute protendit: propter hoc in euangelio ioannis iesus a iudeis fabri filius appellatur. Hec ex textu euangeliorum: & libro de infantia predicto: & ex compilatione fratris bartholomei colligun tur. ¶ Quanto uero tempore ioseph superuixerit: uel ubi: aut quo modo humanitatis debitum soluerit: expressum non habemus Tamen q̄ usq; ad duodecim annos etatis xpi superstes extiterit ex textu luce secundo capitulo didicimus. In quodam tamen antiqssimo calendario in cui⁹ exordio rubrica ponebatur: qđ ex uetustis eusebii cesarieñ exēplarib⁹ sumptum fuerat: scriptum repperi: festum ioseph sponsi domine nostre. 14. cal. aprilis. Cui ex antiquitate & exemplaris origine satis fidem adhibui.

¶ De sancto theodoro epō. CCX

THeodorus heraclienſis episcop⁹ tempore constantini magni imperatoris in thracia claruit. Qui in matthеum: ioannem: paulum: & psalterium elegantis apertiq; sermonis commentarios edidit: & sermonibus atq; moribus admodum effulsit. Diem quoq; extremū. 14. calen. aprilis concluſit. Hec hieronymus de illustrib⁹.

¶ De scō archypo discipulo. CCXI

ARchypus discipul⁹ apostoli pauli fuit. Cuius commilitonis sui idem apostol⁹ meminit scribens colosscensibus ad col. quarto. Qui ab eodem apostolo ibidem predicationis gratia dimissus: post completum eius ministerium perrexit ad dominuz iz. calen. aprilis: ut hieronymus in martylogio testatur.

¶ De sancto cudberto epō. CCXII

CVdbertus episcopus: ut dicit beda quarto libro historie anglorum uir sanctus & uenerabilis in insula modica que appellat pharnes: & ab eccleſia lyndisfar-

cienſium nouem milibus paſſuum diſtat in occeano uitam ſolitariam pluribus annis duxit. Fuit autem primo monachus monaſterii melros: quod in ripa nudi fluminis poſitum eſt: ſub abbate etha: cuius & poſt mortem ſucceſſor extitit. Inde ad curam lyndiſarienſis monaſterii uocatus ibidem diuti⁹ manſit. Deuenit poſt hec ad inſulam pharnẽſem omni cultu & habitatore deſertam cupiens ſolitariam ducere uitam. A qua & plures infeſtationes demonum expulit: & fontem uiuum fratribus ſuis de terra produxit: qui ibi uſq; in preſens ſcaturit: ibiq; edificato nouo cenobio congregationi anachoritarum pluribus annis prefuit. Deinde poſt mortem theodori lyndiſarienſis archiepiſcopi quáuis ſatis reſtitiſſet: archiepiſcopus ordinatur. In qua ſede uerbo ſemper & exemplo populum inſtanter docuit: & miraculorum ſignis uitam inclytam duxit.

¶ Poſt hec autem quia obitum ſuum de ꝓximo futurum diuina reuelatione prenouerat: ad monaſterium ſuum rediit: uite reſiduum ibidem conſumare deſiderans. Vbi dum quidam ſanctus preſbyter ✝ herbertus eius intimus ipſum uiſitaſſet. Cudbertuſq; ei ſuum tranſitum predixiſſet: rogauit eum inſtantius preſbyter: ut una ſecum ſibi occumbere liceret. Qui oratione facta ſibi a domino quod popoſcerat: impetratu⁊ nunciauit. Reuerſus itaq; ad eccleſiam ſuam herbertus anno integro ante obitum ſancti uiri langore detentus die & hora qua ille obiit: & hic ex hoc ſeculo tranſmigrauit: ſcilicet decimotertio calendas aprilis. Cui⁹ corpus ad eccleſiam lyndiſarienſem delatum: & in ſolo ſepultũ eſt. Cum autem poſt annos undecim leuaretur: ut ſupra pauimẽtum honorabilius locaretur: integrum & omnino incorruptum repertum eſt: & ueſtes quibus indutus fuerat: illibate nulla uetuſtate conſumpte. Cui ſucceſſit ſanctus ✝ eadebertus ſanctitate clarus: qui decedens in eodem tumulo cum ſancto cudberto poſitus eſt: ubi ambo requieſcunt miraculis prepollentes.

¶ De ſcõuulphranio epiſcopo. CCXII.

VVlphrani⁹ ſenoneñ epiſcop⁹ ſucceſſor láberti ex territorio uaſtineñ inclytus fuit i aula regis dagoberti & filii eius ludouici patre milite nolberto progenitus. Qui primus a chriſto admonitus aſſumptis ſecum a ſancto auſberto tunc rothomageñ epiſcopo quibuſdam ſociis de monaſterio fontanelle genti frixonum chriſti euangeliũ predicauit. ¶ Cum autem per mare nauigans in naui celebraret: & patenam offerre uellet: de manu diaconi caſu patena prolabitur: & in mare demergitur. Sed orante ſancto patena in manu diaconi diuinitus reponitur. ¶ Dum autem ſaxonibus predicaret: die quadam iuuenem laqueo appenſum reperit: quem illi ſorte elegerant: & more ſue gentilitatis ſuſpenſum demoniis immolare uolebant. Quem illico ſanctus ſola oratiõe dirupto laqueo: & ipſo illeſo cadente a morte eripuit: & tali miraculo multos ad fidẽ cõuertit. ¶ Cuꝫ aũt filium ducis rathboldi baptizaſſet: & albis indiuiſſet: ille ſubito expirauit: qđ epiſcopus iccirco a deo obtinuit: ne iuuenis a patre gentili ad culturam idolorum reduceret. Completa uero predicatione ſua poſt annos. v. reuerſus ad eccleſiã ſuam epiſcopatui reſignauit. Et ordinato ſibi ſucceſſore gerico: in monaſterio fontanelle monachus factus: uitam in ſanctis operibus conſumauit anno domini. 740. xiii. cal. aprilis. Sepultuſq; eſt iuxta ſanctum uandegiſilum.

¶ De ſancto benedicto abbate & confeſſore CCXIIII.

BEnedictus abbas cuius uitá gregorius .2. dialo. ſcribit ex nurſia prouincia: claris parentibus ortus. Cum rome liberalib⁹ ſtudiis traditus eſſet: in ipſa infantia mundum deſeruit & deſertum petere decreuit. Quem nutrix eius ipſum tenere diligẽs uſq; ad locum qui effide dicitur ſecuta eſt: ubi dum ad purgandum triticum capiſterium mutuo accepiſſet: illudq; cadens in terram fractum fuiſſet. Benedictus nutrici flenti compaſſus capiſterii partes accepit: & oratione fuſa ipſum reintegrauit. Poſt hec nutricem fugiens in locum qui ſublacus dicitur deuenit: ubi triennio hominibus cunctis excepto romano monacho incognitus manſit: qui ei neceſſaria miniſtrabat. Et cum ad ſpecum ipſius iter non eſſet: panem in funẽ ligatum ei deponebat. In quo & tintinabulum ligauerat: ut ad eius ſonitum benedictus panem ſibi delatum audiret. Sed diabolus ex inuidia proiecto lapide tintinabulum fregit: nihilominus tamen romanus ſancto miniſtrare aliter non deſiit. ¶ Poſt hec dominus cuidam preſbytero qui die paſche ſibi refectionem parauerat: apparuit: & ut cibos uiro dei tali in loco ferre deberet: admonuit. Qui cum multo labore ad eum ueniens: inuitauit patrem: ut cibos ſumeret: quia eo die paſcha domini eſſet: qui reſpondit: ꝙ uere paſcha eſſet: ex quo illum uidere

meruisset: longe quippe ab hominibus positus: & die eadem paschalis foret solennitas ignorabat. Sicq; benedicētes dominum ambo refecti sunt. ¶ Quadam die auicula merula circa faciem eius uolitante: signoq; crucis effugata tanta libidinis tentatione accensus est: quantam nunquam expertus fuisset. Qui in spinis & uepribus adeo se uolutauit q exinde totus cruentus & laceratus exiuit. Et sic per cutis uulnera mentis uulnus eduxit. Ab illo ergo die talis nunquam tentatio in eius corpore pullulauit. ¶ Fama igitur eius crescente uenerunt ad eum monachi cuiusdam monasterii abbate uacantis: & ipsum in patrem elegerunt. Qui satis recusabat: eoq; se eorum moribus minime conuenire dicebat: tandem instantibus acquieuit. Cum q; ille districtius eos regulam seruare compelleret: illiq; illicita sibi non licere conspicerent: penitentes q eum elegerant: uenenū uino miscuerunt: & ei in poculum porrexerunt: sed signo crucis edito: sic uitreum uas quod uinum tenebat: confregit: acsi pro signo lapidem dedisset. Moxq; intelligens: q illi fecerant: ab eis discessit: & ad locum dilecte solitudinis remeauit. Vbi multis ad eum discipulis conuenientibus duodeci monasteria construxit. ¶ In uno quorum monachus erat: qui ceteris in ecclesia orantibus mox foras exibat: & aliqua temporalia peragebat. Quod dum benedictus per abbatem illius loci didicit: illuc iuit: uiditque puerum nigrum monachum illum ceteris orantibus extra ecclesiam per uestimenta trahentem: Quod etiam maurum monachū uidere oratione impetrauit. Egrediens ergo sanctus monachum uirga percussit: & tunc immobilis in oratione perseuerauit: acsi malignus spiritus eius uerbere percussus fuisset. ¶ Ex ipsis monasteriis tria in cacumine montis erāt: que deorsum aquas cum nimio labore hauriebant. Vbi sanctus pater ascendens cum puero: nocte tres lapides pro signo posuit: reuersusque domum fratribus illis mandauit: ut in locis ubi lapides erant: foderent: & aquam inuenirent: Quod & factum est: in illis locis aqua utique in presens largiflue inundante. ¶ Cum quidam frater circa monasterium uepres securi abscideret: ferrum de manubrio prosiliit: & in lacum proximum se demersit: uir autem domini manubrium in aquam posuit & ferrum ad suum locum enatauit. Placidus puer & monachus cum ad aquam hauriēdam descēdisset: ipsum mox unda rapuit: & in momento introrsus a terra subtraxit. Quod dum sanctus i cella per spiritum cognouisset: maurum uocauit: & qđ acciderat enarrauit: atq; ut ad eripiendū puerum pergeret impauit. Tunc ille concitus cucurrit: & per terrā se ire existimans: ad puerum super aquas uenit: eumq; ad terraz per capillos adduxit: & deinde q super undas ambulasset aduertit. Ad uirum dei ergo ueniēs qđ acciderat enarrauit. qđ abbas non suis meritis sed eius obedientie deputauit. Cumq; exinde inter eos pia contentio oriretur: dum alter alterius meritis miraculum ascribebat: Placidus puer ex aqua liberatus arbiter accessit: qui dum esset in periculo melotem abbatis super se existentem: seque protegentem uidisse narrauit. ¶ Presbyter florentius sancto inuidens: panem ueneno infectum quasi pro benedictiōe misit: quem ille gratanter accepit. Coruo quoq; qui de manib⁹ eius quotidie panem accipiebat mandauit: ut panem illum in loco deferret: ubi a nullo hominuz sumi ualeret. Coruus ergo patris mandatuz impleuit: & post triduum reuersus solitam ab eo escam accepit. Quod presbyter sentiēs septem puellas nudas in horto monasterii ludentes & canētes immisit: ut sic uel fratres eius ad libidinem inflammaret. Quod sanctus prospiciens emulationi cessit: & quibusdam fratrib⁹ secum assumptis habitationem mutauit. Statimq; solarium domus in qua erat florenti⁹ corruit & malignantem oppressit. ¶ Benedictus autem locum non hostem mutauit. Nā ad montem cassinum ueniens: templū apollinis ibi situm in sancti ioannis baptiste ecclesiam commutauit: & circū adiacentes homines ab idolatria conuertit. Quod diabolus moleste ferens: eidem teterrimus apparebat: & in eum ignem uisibiliter emittebat multaq; eidē conuitia inferebat. ¶ Quadaz die lapidem in terra iacentem multitudo fratrum in edificium leuare non poterant: donec uir sanctus aduenit: & demonem lapidi insidentem conspexit: sed signo crucis edito diabolus effugatur: & lapis faciliter a paucis fratribus subleuatur. ¶ Alia etiam uice demon cōquinam monasterii ut cunctis uidebatur inflammauerat: fratresq; omnes ut ignem extinguerent aquam solicite deferebant: ubi autem abbas superuenit: & signū crucis edidit: omne illud incendiū ut phātasia euanuit: & nihil cōbusisse per effectum ostendit. ¶ Alias etiam malignus spiritus parietem quem fratres edificabant euertit: & puerum monachum ruina extixit: quem uir domini mortuum & laceratū in sago ad se adduci fecit: & ipsum oratione suscitauit: & operi predicto eadē hora restituit. ¶ Laicus quidam ex deuotione semel per annum ad eum ieiunus uenire consueuerat.

Et cum semel ad eum uadens: alterīq; uiatori se iungens ab eo tertio pulsatus in quodam prato comedit: & sic ad benedictum uenit. Cui ille q̄ comederat mox patefecit: & de gulositate redarguit: laicusq; penitentiam egit. ¶ Totilla rex gothorum audiens: q̄ spiritum propheticum haberet: eū probare uolens: quendam spatharium suis regiis uestibus induit: & cum magno comitatu: uti regem ad benedictū misit. Quē ille uenientem conspiciens mox agnouit: & ut uestes regales sibi non ptinentes deponeret mandauit: & spathari⁹ confusus erubuit ¶ Clericū quendam a maligno spiritu uexatum liberauit. ei tñ precepit ne ad sacros ordines unq̄ ascenderet: qđ si secus faceret eū demon iterato opprimeret. ¶ Cum autem clericus dudum mandatis paruisset: post tēpus aliqđ se consecrari fecit: ipsumq; continuo demon usq; ad spiritⁿ effusionē inuasit. ¶ Vir quidam duos flascones uini sibi miserat: quorum alterum portitor in uia abscōderat. Qui cum gratiaꝝ actione unum accepit: sed latorem ne de altero quem absconderat biberet omnino prohibuit. Qui cōfusus ab eo recessit & in flascone occultato serpētem inuenit: & de cōmisso penitentiam fecit. ¶ Filius defensoris monachus eidem cenanti candelam tenebat: & spiritu superbie i corde suo murmurabat indignum reputans: q̄ filius tāti uiri illi comedēti assisteret. Quod uir dei statim p spiritum agnouit: & ut cor suum contra tentationem signaret admonuit: atq; de manu eius lumē auferri precepit. Alia quoq; multa cordiū secreta cognouit: & multa que uentura erant spiritu prophetico predixit. ¶ Cum quosdam fratres ad locum construendum misisset: certo die se ad illos uenturum dixit: & qualiter operari debeat indicabit. Nocte uero diem statutam p̄cedente: abbati & prepositō illius loci per somnium apparuit: & qualiter locus cōstruendus esset per singula indicauit. Cum autē uisioni non crederent sed ipsum expectarēt: tandem reuersi sunt dicentes q̄ non uenerat diutius expectatus. Qui se uenisse ut promiserat per uisum asseruit: & q̄ ut i somnis moniti fuerant omnia facerent ordinauit. Quidam eius monachus tentatus de monasterio abiit: sed draconem maximū se deuorare nitentem inuenit: pterritusq; ad claustrum rediit & in promissione perseuerauit. ¶ Cū fames ualida regionem illam premeret: & quinq; solūmodo panes in monasterio superessent: fratribus cōquerentibus diuidi iussit: ipse uero nocte in oratione permansit. Et ecce mane ducenti farine modii ante fores monasterii inuenti sunt: sed unde uel a quo missi fuerint ignōratur. ¶ Eodem quoq; tempore cum omnia que i domo erant pauperib⁹ dispēsasset: modicum olei qđ in uitreo uase remanserat: pauperi elemosynam petenti dari iussit. Quod dispensator obedire contempsit: timens ne fratribus oleū deesset. Quod pater audiens: oleum per fenestram abiici iussit ne quid ibidem per inobedientiam remaneret. Cum autez uas super saxa deiectū nec fractum esset: nec oleuz effusum: oleum cum uase petenti tribuit: & cum orasset dolium olei qđ uacuum erat usq; ad summum repletum oleum per pauimentum effudit. ¶ Rusticus quidam corpus defuncti filii in ulnis ad monasterium detulit: & ut puerum suscitaret: uirum dei cum lachrymis exorauit. Quem oratione premissa: ipse suscitatū patri restituit. Multisq; aliis signorum uirtutibus effulsit. Scripsitq; monachorum regulam sanctitate precipuam sermone lucu|lentam: quia uir dei non potuit aliter docere q̄ uixit. ¶ Eodem anno quo migraturus erat obitum suum etiam absentibus fratribus nunciauit. Ante sextum uero exitus sui diem: apiri sibi sepulturā iussit. Moxq; correptus febribus. vii. die in ecclesiam portari se fecit: sumpto quoq; uiatico: inter discipulorum manus: ultimum spiritū inter uerba orationis efflauit. Eadem hora maurus monachus longe positus: ipsum uersus celos tendentem conspexit per uiam uidelicet orientis perlucidam ab eius cenobio usque ad celos pertingentem. Cuius corpus in casineñ monasterio sepultum est. Quieuit in christo. xii. caleñ aprilis: circa annos domini. ṣi8. tempore iustini senioris.

¶ De scō Benedicto papa prio. CCXV.

Benedictus papa hui⁹ nominis secundus natione romanus ex patre ionāe leoni secundo in pontificatu romano successit: & sedit mēses. x. dies. xii. Hic benedict⁹ ex uite sanctitate cum nomine concordauit. Et cum tam modico tempore sederit: multas tamen in urbe ecclesias reparauit. Hic ab ineunte etate ecclesie militauit. Atq; sic se diuinis scripturis & cantilene a puero: & in presbyteri dignitate nomine pariter & operibus exhibuit: ut digne ad pontificatus honorem peruenīret. Paupertatis namq; fuit amator. Humilis mansuetus: & in omnib⁹ compatientiā habens: manuq; largissima. Hic constituit ut ad tumulandū romanum pontificem: omnes eiusdem ecclesie clerici conuenirent: similiter & ipse in eorum faceret obsequiis. Sepultusq; est apud sanctum petrum. Et cessauit episcopat⁹ mensibus. 2. diebus. xv.

¶De scō benedicto monacho. CCXVI

BEnedictus monachus in campanie partibus. 40. ab urbe miliario in quodam monasterio fuit: etate quidem iuuenis sed moribꝰ grandeuus & in sancte conuersationis regula se fortiter stringens. Quem cū tempore totille regis gothi repperissent: hunc incendere cum sua cellula moliti sunt Ignem nāq; suppossuerunt: & in circuitu oia arserunt: cellulam uero cōburere nequiuerunt. Quod illi uidentes magisq; seuientes: ipsumq; ex suo habitaculo educentes proximum accensum clibanum ꝑ coquendis panibus inspexerunt: eumq; in illo proiecerūt clibanumq; clauserunt. Sed die altero ita illesus inuentus est: ut nec caro eius: nec extrema uestimenta ullo modo cremarentur. hec gregoriꝰ. 3. dialog. capᵒ. 18.

¶De scō serapione abbate. CCXVII

SErapion abbas ut in octauo libro historie tripartite: & in uitis patrum habetur: fuit in regione arsenoite pater decem miliū monachorum: de labore manuum uictum querentium quotidianum. Tempore autem messis omnes ad metendum precio conducebantur: & quicquid acquirere potuissent indigentibus regionis & alexandrie carceratis ac peregrinis in eorum necessitatibus expendebant. ¶ Hic tempore iuuentutis existens monachus: post mensam cōmunem panem furabatur: quem sero latenter comedebat. Tandem ad cor rediens: abbati peccatum confessus est: moxq; ex ore eius quasi flamma ignis egressa fetorem sulphureum exhalauit. Hic sola unica sindone amictus: pane tantum pro cibo & aque potu cōtentus: nihil aliud quotidie sumebat: ¶ Cuꝫ autem semel amictum suum pauperi tribuisset: & alteri nudo obuians tunicam dedisset: euangeliumq; tenens nudus sederet. Interrogatus quis eum expoliasset: respondit: ꝙ euangelium quod tenebat. Alias insuper pauperem tertium uidens euangelium ipsum uendidit: & pauperi precium dedit: dicens ꝙ euangelium omnia precipit uendi: & pauperibus dari. Seipsum ergo euangelium uēdi mandat. ¶ Alio tempore existens in quodam oppido paganorum: seipsum eis uendidit: quos postq̄ uerbo & exemplo conuerterat: reddito precio ab eis recessit. Hoc idem fecit in lacedemonia apud athenas: seipsum uendens uni primario ciuitatis: ut ipsum cōuerteret: quod & fecit. Dormiuitq; in pace duodecimo calen. aprilis alexandrie tumulatus.

¶De sancto aphrodisio episcopo & confessore. CCXVIII

APhrodisius genere egyptius prefectus totius egypti erat tempore quo puero iesu in egyptum fugato: & in templo deorum delato idola omnia corruerunt. Quod cum aphrodisius tunc prefectus audisset: ad phanum in quo simulacra euersa fuerant accessit: & uiso puero iesu eum adorauit: ipsumq; una cum parentibus a furore pontificum idolorum eos in deorum suorū ultionem occidere uolentium uiriliter defensauit. Et extunc in christum quasi ꝑ somnium credidit. Sed post ascensionem domini cum predicatio euangelii ad egyptum peruenisset: prefecturam deserens antiochiam uenit: & ibi baptizatus atque beati petri discipulus factus est. Cum quo postmodum romam iuit. A quo & directus est ad gallias predicandas. Qui etiam ibidem sancto paulo sergio episcopo narbonensi se associauit. A quo ordinatus bituricensis episcopus ad ipsam ciuitatem deuenit: ubi multo tempore officio predicationis insistens: & miraculoꝝ gloria resulgēs: oēm populum eiusdeꝫ urbis christi nomini subiugauit. Et uirtutibus ac etate maturus in domino quieuit. xi. calen. aprilis. Et sepultus est in ecclesia sua signis claresćens.

¶De sancto uictoriano martyre. CCXIX

VIctorianus adrumentine ciuitatis nobilis: ut dicit aphricanus: a quodam proconsule carthaginis quo nullus in persecutione ecclesie durior fuit: dum idolis immolare cogeretur: & omnino renueret. primo rebus spoliatus: deinde tantis tormētorum generibus cruciatus: quantus humanus sermo nō poterit explicare: feliciter tripudians martyrium in eadem urbe cōsumauit decimo calen. aprilis. hec aphricanꝰ.

¶De sanctis frumentio & alio frumentio martyribꝰ. CCXX

GErmani duo quorum uterque frumentius uocabatur aquisregieñ ciuitate oriundi apud tabadeñ oppidum passi sunt. Qui sibi inuicem iurauerunt tortores rogare: ut semper pari supplicio torquerentur. Tenti igitur a paganis cum die integro penderent suspensi molis in pedibus alligatis: unus eorum se deponi petiit: & inducias sibi dari. Sed ab altero confortatus: & penitens tortores rogabat: ut lapides maiores adiicerent. Deinde ambo laminis ignitis estuati: & post hec ungulis exarati: multis quoque cruciatibus uexati: ab ipsis tortoribus tedio derelicti: & a facie eorum proiecti spiritum domino reddiderūt: decimo calen. aprilis.

¶De ſanctis duodecim in fantulis martyribus. CCXXI.

DVodecim infantuli apud aphricā ſub perſecutione uandalica paſſi ſunt. Qui ab arrianis de numero confeſſorū xpi ſegregati: nō ſpiritu ſed corpe: ſuggerēte quodam teuchario heretico: qa ipſos nouerat ad cāti lenā uocales ac ſtrenuos: carthaginē deducti ſūt: ubi primo qa pueruli blāditiis ſuaſi: dum arriane fidei cōſentire nollent: duriſſimis uerberib⁹ tādiu ceſi ſunt: quouſq; ſpiritum emiſerunt. Ibidēq; quaſi in numero apoſtolorū ſepulti. Quorū exēplo duo negociatores quorū uterq; frumētius dictus eſt &. v. eiuſdē monaſterii frēs .ſ. liberatus abbas bonifacius diacon⁹. Ruſticus ſubdiaconus: rogatus: & maxius monachi pro fide catholica martyrium ptulerūt. Qui paſſi ſunt x. cal. aprilis.

¶De ſcis liberato & ſociis mārib⁹. CCxxii.

LIberatus mr̄ cum uxore & filiis duobus & creſcentius preſbyter nec non puer quidam annorū. vii cuius nomē non exprimit tpe pſecutionis arriane i aphrica paſſi ſunt. Nam primo iſantulus iuſſu Gyrille arrianorū epiſcopi a parentibus raptus matre poſt raptores cōclamante: ut ſe quoq; ducerent: dum uiua uoce ſe catholicū profitetur in gurgitem demerſus eſt. Quod & de duobus filiis liberati medici factū eſt. Poſt hec liberatus & uxor detenti ſepatim in duob⁹ carceribus miſſi ſunt. Cūq; prius liberatum eductū i loco honorabili ꝓſedere feciſſent: uxorem ſimiliter eduxerunt: ſuggerentes ei q uir ſuus ꝓſenſerat arrianis. Que ubi ipſū conſpexit in loco ſublimiori ꝓſidentem: ueꝝ exiſtimans qđ audiuit: ipm de apoſtaſia duriſſime icrepare cepit. Ille uero ſe catholicū profitens hereticorū fallacias detexit. Quapter ambo ꝓiuges gladiis trucidantur. Creſcentius aūt preſbyter tarzetane ciuitatis pſecutionem fugiēs i ſpeleo quintini montis iclusus inedia defecit. Horum paſſio agitur x. cal. aprilis. Hec aphricanus.

¶De ſancto pygmenio preſbytero & martyre. CCXXIII.

PYgmenius preſbyter & martyr rome ſub iuliāo apoſtata paſſus eſt. Hic iulianū eūdē una cū ſcō donato poſtmodum aretino epō & martyre a puero enutriuit: & ſacris litteris erudiuit. Iulian⁹ aūt poſt hec factus monachus: xpi fidem apoſtatauit: & diuina permiſſiōe procurante diabolo ad iperii apicē aſcendit: unde xpianos ultra modum pſecut⁹ eſt. Audiēs autē q pygmeni⁹ corpa martyrum ſepeliret miſit eum in exilium i pſidem: ubi quadriēnio demorat⁹ cecitatem incurrit. Poſt hec in ſōnis diuinitus admonitus uenit romam. Cum autē una cū puero ipſum deducente ſtipē petens cluuiū ſacre uie conſcenderet: offendit baculo redā ceſaris tranſeuntis. Qui pygmenium uidens & eius quodāmodo cecitati cōgaudens ait. gratias diis q te uideo. At ille gratias iquit deo meo q te non uideo. Quem mox imperator per poteſtatez in tyberi iactari fecit. Cuius corpus a xpianis collectum i cemiterio pontiani ſepultū eſt: non longe a corporibus abdon & ſenē. viiii. cal. aprilis.

¶De ſcō murita martyre. CCXXIIII

MVrita diacon⁹ & martyr cū pluribus aliis apud aphricā paſſus eſt. Qui cū quendā elpidephorū baptizaſſet: illeq; poſtmodū apoſtataſſet: & ad p̄ſidis dignitatē pueniſſet: ab eodem tētus ſuaſus eſt: ut arrianorū fidei ꝓſentiret. Cū aūt murita nō ſolum ei ꝓſenſum p̄bere renueret: ſed etiā ipm de apoſtaſia increparet: & ueſtes candidas quas ei in baptiſmate dederat: reſeruatas ad ei⁹cō fuſionē oſtenderet. Elpidephor⁹ ira accēſus muritā cū pluribus clericis ceſos & nudos in exiliū relegauit: ubi fame & inedia ac frigore ꝓſumpti martyriū ꝓpleuerunt. 9. calē. aprilis. Hec uictor aphricanus.

¶De annūciatione beate marie ſemper uirginis. CCXXV.

ANnūciatio dominica dicit: quia tali die ab angelo aduēt⁹ filii dei in carnē uirgini marie annunciatus fuit: uidelicet. 8. calē. aprilis Cum enim uirgo beata a tertio etatis ſue anno uſq; ad. xiiii. in templo cum aliis uirginibus extitiſſet: & uotum uirginitatis niſi deus aliter diſponeret emiſiſſet: eam ioſeph deſponſauit domino reuelante: & ioſeph uirga frondente: ſicut in hiſtoria natiuitatis eius dicetur. vi. idus ſeptembr. Et in bethleem unde erat ioſeph: neceſſaria prouiſurus iuit: ipſam quoq; in nazareth in domo paterna dimiſit: ubi ad eam angelus uenit & eidem uerbi dei aduentum nunciauit. ¶Circa hanc annunciationem ſex conſideranda occurūt uidelicet: tēporis oportūitas: miſſi nobilitas: mittentis auctoritas: loci congruitas: nuncium ſuſcipientis ſanctitas: & annunciationis nouitas. ¶Primum ergo conſiderandum occurrit temporis opportunitas: qđ fuit in menſe. vi. a conceptione ioannis baptiſte: que facta ē octauo cal. octobris: ut per hoc detur intelligi q ioannes fuit figura ueteris teſtamenti ut dicit auguſti. Cui⁹ aduētū xpi aduēt⁹ ſeqr̄. vi. mēſe: qa ſexta mūdi etate dn̄s icarnat⁹ ē: & .vi. feria: & hoc. ¶Prio pp nūeri pfectionē qa nu-

mer⁹ senarius ex ipsis ptibus suis cõponitur scilicet .3.2.& .1. nullo supante uel deficiẽte: ut p hoc pfectio ipsi⁹ incarnatiõis denotet: in qua cõcurrunt tria .s. eterna diuinitas: aia de nouo creata: & caro ab adam traducta: & due nature .s. diuinitas & humanitas: & hec pstituunt unã personã xpi. ¶ Secũdo ꝓpter homis formationẽ. Nam sicut adam primus sexta feria de terra uirgine formatus est: sic & adã secundus q̃ est xps de femia uirgine ĩ carnatus: & eodem die anni ad lram: ut qdã tradunt: quod est .8. calẽ. aprilis primi & se cũdi ade diuerso tẽpore: uidelicet post ãnos 5199. formatio facta est. ¶ Tertio ꝓpter natu re renouationẽ. Nam filius dei ĩ equinoctio uernali: quo tẽpore oĩa renouant incarnari uoluit: p hoc ostendens: q̃ p ipsam incarna tionem oĩa renouabant. apoc. 21. Ecce no ua facio oĩa. ¶ Secundũ est missi nobilitas: q̃ fuit angelus gabriel. Cõgruum enim fuit q̃ angelus ad uirginẽ mitteret. ¶ Primo ex pte ordinis: ut ordo reparationis rñderet or dini preuaricationis: ut sicut malus angel⁹ mulierem ad peccati lapsum inclinauerat: sic bon⁹ angelus uirginẽ ad uerbi cõceptum induceret. Secũdo rõne ipsius uirginis. Na3 ut dicit hieronym⁹: Recte mittitur angelus ad uirginẽ: qa semp est angelis cognata uir ginitas. In carne ꝓter carnẽ uiuere: nõ terre na uita est sed celestis ꝛc. ¶ Tertio rõne finis subsequẽtis. Ná incarnatio xpi ordinabatur ad finẽ ruine angelice p saluãdos hoies repa rande. Iõ angeli nõ debuerũt excludi. ¶ De quo aũt ordine hic angelus fuerit dubitat. Gregori⁹ tenet: q̃ fuerit de ordine suppremo dicẽs summũ angelũ uenire dignũ fuit: qui summũ omniũ nunciabat. ¶ Alii tenẽt q̃ de ordine archangelo3: qa ipm ecclesia archã gelum noiat: dicentes q̃ hoc magis cedit ad honorem uirginis: qa siquis de supioribus mitteret: ab eo illuminari pot⁹ q̃ nunciari uideret. Quid aũt gabriel interp̃tet: dicet ĩ fra pxima historia gabrielis. ¶ Appuit autẽ sibi corporaliter: ut uisio eẽt certior: qa cor poraliter uisa certiora sunt. Cognitio pleni or: qa uisa etiã p intellectũ meli⁹ cognoscũt Et sc̃õ similior qa nunciabat spũale uerbu3 incarnãdũ: iõ fuit ꝓgruũ: ut corpaliter appa reret. Et appuit corpe hũano: qa dei filium nõ quodcũq; aial sed hoiem assũptu3 nũcia bat. ¶ In sexu masculino: tũ qa dignior: tũ qa magis illuminatiu⁹: tũ qa ĩ ipso sexu dei fili⁹ erat hoiem assũptur⁹. ¶ In etate iuueni li: qa iuuenis dicit nouitatẽ cũ pfectiõe. Nã in puero est nouitas ipfecta. In sene pfcõ ãti quata. Et qa angel⁹ nũciabat illũ: q̃ erat no uus humanitate: & pfct⁹ dinitate: iõ appuit in iuuenili etate. ¶ In uestẽ alba: que deno tat innocẽtiã & angeli nũciãtis & uirginis re cipiẽtis: & uerbi carnẽ innocentẽ assumẽtis. ¶ In ortu solis: quia ueri solis ortũ uenerat nũciare. ¶ Tertiũ ẽ mittẽtis auctoritas: q̃ ẽ ipse de⁹. Missus est eni angel⁹ a deo pre: qui ibi posuit suã oipotentiã: ut p̃ter naturã uir go mirabiliter pareret. A deo filio: q̃ ibi po suit suã sapiam: ut saluo pudicitie sigillo in uẽtrẽ uirgis itrare & iñ exire sapiẽter sciret. A deo spũsc̃o: q̃ posuit suã gratiã: ut mulier sine peccato ꝓcipet. ¶ Quartũ ẽ loci ꝓgrui tas: qa missus ẽ ĩ ciuitatẽ galilee cui nomen nazareth: qđ interp̃tat flos: ut sic locus tẽpo ri ꝓgruat: Vñ dicit bernard⁹: q̃ flos nat⁹ est de flore ĩ flore & floris tpe. ¶ Quintũ ẽ uir ginis nunciũ recipiẽtis scitas: qa missus ẽ ad uirginẽ ꝛc. Vbi tria uidẽda occurrunt. Prio q̃re xp̃s in matrẽ elegit uirginẽ feminã: hoc eni fuit ꝓueniens. Primo ex pte mittẽtis pris Nõ eni fuit ꝓueniens: ut xp̃s q̃ s̃m naturã di uinã naturaliter ẽ fili⁹ dei: aliũ hẽret patrem q̃ deũ. Secũdo ex pte ꝓcipiẽtis matris: Nam xpi generatio tẽporalis: ẽ imago generatio nis eterne: ut sicut de uno pre idiuisibiliter nascit generatiõe eterna: sic de una matre in corruptibiliter nascat generatiõe tpali: ut ĩ utraq; generatiõe de uno solo pricipio ꝓce dat. Tertio ex pte icarnati germinis: ut sicut uerbũ sine corruptiõe ĩ mẽte ꝓcipit: sic uer bũ dei incorrupte carni uniat. Quarto ex pte subsequẽtis muneris: ut sicut fili⁹ dei na turalis sine corruptiõe nascit de uirgine fe mia: sic filii dei adoptiui renascãt sine corru ptiõe de uirgine ecclesia. ¶ Scđo q̃re elegit uirginẽ despõsatã. Hui⁹ aũt sex rõnes a do ctorib⁹ assignant. Pria rõ ẽ: ut p hoc sacrm istud diabolo celaret: q̃ uidẽs mariã p̃gnan tẽ: & eã despõsatã sciẽs: putauit eã đ ioseph ꝓcepisse: & p hoc aduẽtum xpi nõ plene co gnoscere potuit: quẽ sciebat de uirgie nasci tur⁹. & hec rõ ẽ origenis. Scđa ut p hoc xps legẽ iplere uideret. Quõ eni legẽ non solue ret: q̃ ab iiuria legis cepisset: cũ pt⁹ innupte lege dãnet. & hec ẽ rõ hieronymi. Tertia ut p hoc ifamia uirgis tolleret. Maluit eni dñs aliquos de suo ortu q̃ de matris pudore du bitare. Iõ pot⁹ uoluit credi fili⁹ eẽ ioseph q̃ matrẽ ipudicã. & hec est ãbrosii. Quarto ut p hoc ceteris mulierib⁹ exẽplũ daret. Ná si beata uirgo ifamata fuisset: ceter uirgines si nistra opione uiuẽtes uelamen excusationis haberẽt: q̃ ifamata quoq; mater dñi uidere tur: Et hec etiã est ãbrosii. Quinto ut p hoc uirgini testimõiũ p̃beretur. Fuit eni ioseph uirgitatis dñe testis ueridic⁹: q̃ eã & uirgi nem ꝓbauit & si adulterã cognouisset accu sare potuit. Et hec ẽ augustini. Sexta ut per hoc nato puero a ioseph misteriu3 prebere tur. Cui ioseph nutritus fuit: & omis eius ĩ fantie educator: ut dictum est supra de sc̃õ

Ioseph.xiiii.cal.aprilis: & hec hieronymi. ¶Tertio q̄re elegit uirginē nomie mariam Hoc eni nomē iterpretaf.Illuminatrix.Illuminata.Mare amaz.Et dña:Atq; stella maris.Fuit eni illuminata in uerbi ꝯceptione. Illuminatrix in ei⁹ pturitione.Mare amaz i eius passione.Dña in ipsius assūptiōe.Stella maris est in peccatoz conuersione. ¶Sextū est legationis nouitas:que ꝓsistit i.vi. ¶Primo in angelica salutatione. Ingressus enim angelus ad eā in cubiculū:& orātem inueniens cū nimia claritate & sūma reuerentia ꝓstrat⁹ ut suus ad dñam:q; ante alias uenerat eidēq; apparuerat ut socius ad amicā:uultu i terraz demisso iocūda uoce iqt.Aue gratia plena dñs tecū benedicta tu in mulierib⁹ ꝛc. Et ostendit ipsam a seruitute liberatā. Aue idest sine ue. Triplici enim ue mulieres laborant:qđ notaf in triplici littera huius nominis eua.Est eni ue pudoris quoad ꝯcipiētes:& hoc denotat lra.E.que est nota irrisionis. Est ue doloris quoad parturientes: & hoc denotat littera.V.que ē nota lamētationis.Est ue laboris quoad nutrientes: & hoc denotat lra.A.que ē nota fatigatiōis. Sz ecō tra nomē eua uertitur & fit Aue.i. sine Ve pudoris:doloris:& laboris:qa sine pudore ꝯcepit:sine dolore peperit: & sine labore filium educauit. ¶Dotib⁹ adornatam:gratia plena.Hieronym⁹ singulis eni gra largitur ꝑ partes:marie uero simul se totam infundit gre plenitudo. ¶Matrimonio copulatā:dominus tecū:plusq̄ mecū dicit.Chrysostom⁹ quia mecū ꝑ grām tecū ꝑ naturā:mecū i mēte:tecū in carne.mecū qa ab eo sū creat⁹:tecū qui ex te est incarnat⁹. ¶In reginā ordiatam:benedicta tu in mulierib⁹.Augustinus maledictio eue:i bñdictionē mutaf marie ꝛc ¶Secūdo notaf hec nouitas i uirginis cogitatiōe.Hec eni cū uirgo audisset turbata est nō perturbata:q; eni turbata est fuit pudicitie uirginalis:q; non ꝑturbata fortitudinis: ut dicit bernardus.Et turbata est nō i angeli uisione:quem sepe uidere ꝯsueuerat sed i noua salutatiōe.Ideo turbata ē i ꝑmone ei⁹: & cogitabat qualis eēt ista salutatio. ¶Tertio i facti siue legatiōis narratiōe. Angelus eni more sapientū legatoz post salutationē uirgini factam ex parte dei narrat ei causam sui aduēt⁹ dicēs.Ne tieas maria ꝛc.Annūciās ei dei filium ex ei⁹ utero icarnādū:& ipm se cūdū hoīnē sup sedē dauid patris ei⁹ ꝑpetuo regnaturz. ¶Quarto i dubii cuiusdā iterrogatiōe. Nā uirgo cum credula uerbis angelicis redderet q̄tū in facto:nō dubitās aliq̄liter qn hoc fieret q̄ mater filii dei esset:dubitās de modo ut doctores dicūt: angelū sup hoc iterrogauit dicēs quo modo fiet istud ꝛc.Et debet scribi diuise ut sint due dictiōes scilicet:quo ꝑ nomē & modo nomē: & non una dicto:quomodo que ē aduerbiū iterrogandi: quasi dicat uirgo: Tantū uirginitatē ꝑdilexi:ut salua diuina dispositiōe:poti⁹ eligerē uirginē ꝑmanere:q̄ corruptam dei matrē esse. ¶Quito i ipsi⁹ dubii solutiōe:qđ immediate angelus soluit dicēs.Spiritussanct⁹ supueniet in te & uirtus altissimi obūbrabit tibi.Et notanter dicit nō uenire sed superuenire: ut supabūdantie gra ostēdaf.Et uirt⁹ altissimi eidē obūbratura ꝑnūciet. Hec aūt obumbratio ipsa est diuini uerbi icarnatio. Naz umbra a lumie & corpe obiecto formatur.Sicut eni sol quodāmodo est pater umbre:& statua siue quodlibet corp⁹ eius mater:& statua ex solis lumie ꝯcipiens lumen: umbrā format in terra: que umbra patrem solē habet i celis:statuā uero matrē i terris. Sic xp̄s patrē deū habet i celis matrē uirginē i terris:que dei lumē ꝯcipiēs xp̄i humanitatē istar umbre ex sui natura formauit in terris. ¶Vltra hec angelus ad letitie uirginis cumulū:& ei⁹ ꝑfecte fidei firmamētū:eli sabeth ei⁹ cognatā zacharie ꝓiugem:nuncia uit sterilē ꝯcepisse:& iā mēsem sextū attigisse:ut ex hoc: deo possibile q̄cqd uellet esse assereret. ¶Sexto i legationis finali ꝯclusione. Nam ubi uirgo audiuit q̄ mater filii dei eēt futura:nec ꝑpter hoc uirginitatē quā douerat amissura sūma repleta letitia: genu terre posito expāsis manib⁹ oculisq; ad celū erectis cum lachrymis dixit.Ecce ācilla domini fiat mihi ꝑm uerbum tuum.Statimq; filius dei in utero uirginali de ipsius semine spūscō opante ꝯcept⁹ est:perfect⁹ de⁹ ꝑfect⁹ homo:ex anima rationali & humana carne subsistens.Cuius corporis formatio & organizatio non.40.seu.45.dierum numerū expectauit:sed mox ipso instanti ut uirgo uerbum protulit: diuina opante omnipotentia perfecta & integralis facta fuit. ¶Tunc surgens maria abiit in montana ad elisabeth uisitandam:quā ut salutasset ioannes i eius utero exultauit.Illa per spiritūsanctum in exultatione filii:uirginē christum in utero concepisse cognouit:& qđ nouerat ꝑphetauit. Et maria canticum:magnificat:cum exultatione decantauit.Et inde apud cognatam tribus mensib⁹ mansit: donec ioanne nato ipsa mater xp̄i eidē primum officium obstetricis impendit.

¶De scō gabriele archangelo. CCXXVI.

Abriel archangelus q̄uis nulla speciali solēnitate aliquo anni tēpore ab ecclesia recolat⁹:meritotamē.8.cal.aprilis de ipso memoria celebris habenda cēset: qa ipo die mysteriū icarnatōis pricipiū nre salutis: ut dictum ē beate uirgini nūciauit:

& ad ipsam legationē deferendam nuncius idoneus pre cūctis angelis a deo electꝰ fuit. Quāuis enī alias pluries a deo magna sacramenta nūcianda pluribus scis fuerit destinatus: in nullo tñ sicut in mysterio incarnationis fuit tāto honore sublimatus. De ipso enī i scriptura sacra expressum habemꝰ: ꝙ multa p̄dixit danieli de tēpore futuro: & secreta nunciauit zacharie de ioanne nascituro. Hic etiā ſm ioannē beleth ortum bt̄e uirginis ioachim & anne eius pentibꝰ nunciauit. Et generaliter licet ex noie gabrielis nō exprimatur: creditur a pluribus: ꝙ ad queq; magna dei sacramēta prenūcianda hic angelus destinetur. Vnde & ex hoc quidā putant eūdē fore qui ortū sampsonis patri manue predixit: & ioseph ut xp̄m pueruꝫ fugaret in egyptum in somnis mandauit: eidēq; in egypto herode defuncto ut i iudeā rediret impauit Atq; magos ut per aliā uiam reuerterent ad patriam: similiter soporatos admonuit. Hic insuper idem fuisse arbitratur: qui xp̄o dño passionem expectanti: & sanguineū sudorem emittenti in or̄one apparuit: eiusq; humanitatem ſm motus sensibiles ꝓfortauit: quāuis aliis rectius uideat: ꝙ ille michael potiꝰ fuerit: quia angelus qui tunc xp̄o apparuisse legitur: nō uenit ad aliquid nunciandum sed exhortandū: quod potius est officiū michaelis q̄ gabrielis. ¶ Dicunt quidā: ꝙ non fuerit ille idem angelus: qui ortum ioannis & uirginis & ortum xp̄i prenunciauit: licet enī eodem noie appellentur: istud tamē nomen est officii non persone. Nam ista nomia michael: gabriel: raphael nomia sunt officiorū sicut comes impator eps & sacerdos. Et ideo plures angeli idem exercentes officiū: possunt eodem noie nuncupari. Non enī uideť cōueniens: ꝙ idem angelus fuerit nunciꝰ nātiuitatis serui & dñi: p̄cursoris & regis. Cū alter de inferioribus: alter de supioribus ordinibus extiterit. Sed hanc opinionē leo papa reprobat in sermone asserens gloriā baptiste inter alia in hoc cōsistere: ꝙ eius natiuitas eodem angelo quo & xp̄i incarnatio p̄nunciata fuit. ¶ Gabriel uero interpretatur fortitudo dei. Et hoc ideo: quia illum nunciare uenit: qui dñs fortis & potens in prelio ad debellandas aereas potestates descendit. ¶ Officium aūt eius est secreta mysteria diuina nunciare. Vnde & de sancta elisabeth de ungaria inuenitur: ꝙ gabriel angelꝰ eidē pluries apparuit: & multas ei diuinas uisiones reuelauit: qui etiam ei dixit: ꝙ ipse erat angelus: qui uerbi dei ꝓceptum bt̄e uirgini nunciauit: quiq; obitum ipsius uirginis eidē p̄dixit. ¶ Est etiā eius officiū ajas iustorum cū michaele assumere. Vnde in uitis patrum habeť: ꝙ qdā frater ueniens ad ciuitatem uidit pegrinū egrōtū in platea iacentē: & in extremis laborantē: cui nullꝰ assistebat: uiditq; a dextris eius & a sinistris michaelē & gabrielē archangelos: qui descenderant p̄pter ajam eius: rogantes eā ut egrederetur. Sed cū ex corporis affectiōe egredi recusaret: dixit gabriel ad michaelē: ut eā assumeret: & sic abirent. Qui rñdit: ꝙ nō poterat: quia impositū a deo sibi fuerat: ut ajam peregrini sine dolore educerent. Et tunc frater ille uidit dauid cū cithara & oēs ciues celestis hierusalē psallētes iussu dei descendere: ad quoꝝ cantus & sonitus melodiam anima peregrini sponte a corpore exiit: quam michael cū gabriele suscepit. Hec i uitis patrꝫ.

¶ De passione domini nostri iesu christi. CCXXVII

PAssio dñi eodem die quo & eius incarnatio ad litterā post annos 34. & eadem sexta feria facta est scilicet. 8. calē. aprilis: quo etiaꝫ die augustinꝰ. 4. de trinitate hominē primū de terra formatum: & ipso die lapsum fuisse testatur: & quidam eundem post annos. 930 ipso die dicunt esse defunctū: ut sic ordo redemptionis concordet creationi. ¶ Et notandum: ꝙ passio domini est memoriter retinenda: eo ꝙ quantum ad p̄cessum fuit iniusta: q̄tum ad modū fuit ignominiosa: quātum ad supplicium fuit penosa: quantū ad effectum fuit fructuosa. ¶ Primo quantum ad processum fuit iniusta: quia peccatū non fecit: nec iuentus est dolus in ore eiꝰ. Nam que uenit indigne: pena dolenda uenit. ¶ Fuit etiā contra humanam legem: ꝙ enī in hominē nō cōfessum nec conuictum sentētia mortis ferat̄ est cōtra oēm legem. Ecce ego ait pilatꝰ coram uobis interrogans nullā causam inueni in homine isto ex his in quibꝰ eū accusatis. De tribus enī eum accusabant: ꝙ scilicet tributū dari cesari ꝓhibebat: ꝙ se regem dicebat: & ꝙ filium dei se faciebat. De primo a pilato interrogatus non fuit: quia manifeste de cōtrario sibi constabat: ꝙ scilicet dixerat Reddite que sunt cesaris cesari ꝛc. De secundo interrogatus satisfecit: manifeste se regeꝫ probans: & ꝙ regnum eius nō erat de hoc mundo. De tertio interrogatus non respondit. Cum enī eum preses interrogasset: unde es tu? responsum ei nō dedit: eo ꝙ diuinam generationem siue etiam humanam mirabilem audire indignus fuit. ¶ Fuit secundo contra consuetudinem. Nam temporis cursu nullam dilationem accepit. Vnde a die qua in concilio decretum fuit ipsum occidē dum nullam requiem ei dederunt. Et post q̄ eum ceperunt sine ulla intermissione uerberauerunt: hincinde traxerunt: flagellauerunt: iudicauerunt: crucifixerunt ꝛc.

¶ Fuit tertio ꝓtra legẽ naturalem. Natura enim ipsa repugnat i corpus homis mortui plagas innouare. Xp̃s uero iã defunctus in cruce lancea transuerberat ꝓtra naturalem legẽ. ioã. 19. unus militũ lãcea latus ei⁹ aperuit ꝛc. ¶ Scđo q̃tũ ad modũ fuit ignominiosa, Et hoc ꝑpter. vi. cás. Primo ꝑpter ignominiosum preciũ: qa pro .xxx. argenteis in ꝓparabilis precii sanguis uenalis factus est: ut pro tã uili precio qs nõ daret asinũ: aut deforme mãcipiũ: zach. xxxiii. appenderunt mercedẽ meã. xxx. argẽteis ꝛc. ¶ Scđo propter ignominiosum officiũ: qa crucis supplicium suũ portare ꝓpellit: qđ nusq̃ de latrone auditũ est: figura isaac q ad imolandũ uadẽs ligna sibi detulit geñ. xxii. ¶ Tertio propter ignominiosum locũ: qa in loco caluarie ubi malefactores & scelerati extra ciuitatẽ puniebant. ¶ Quarto ꝑpter ignominiosum suppliciũ: qa morte turpissima ꝓdẽ natus ẽ. Crux enim suppliciũ erat latronuꝫ uel quorũcũq; sceleratoꝝ. Sapiẽ. 2. morte turpissima ꝓdẽnem⁹ eũ. ¶ Quito pp ignominiosum ludibrium: qa corã multitudine nudus cõstituitur in cruce suspẽsus. psalmista Tota die uerecũdia mea ꝓtra me ẽ. Et alibi diuiserunt sibi uestimẽta mea ꝛc. ¶ Sexto ꝑpter ignominiosum ꝓsortiũ: qa cũ sceleratis deputatus est. i. cũ latronib⁹: quoꝝ unus. s. dismas qui erat a dextris ut dicit in euangelio nicodemi ꝙuersus ad penitẽtiã saluat⁹ ẽ. Alius qui erat a sinistris. s. gestas obstinat⁹ ꝑmanens est dãnat⁹: ut dicet infra de scõ disma. ¶ Tertio q̃tum ad suppliciũ fuit penosa acerba & dolorosa. Et hoc ꝑpter. vii. rationes. ¶ Primo ꝑpter carnis xp̃i patientis uiuacitatẽ. Plus enim dolet caro delicata q̃ grossa. Et qa caro xp̃i fuit uiuacissima & delicatissima: qa optime ꝓplexionata: & sine oi deordinatione formata. Ideo magis dolorẽ sensit. Et ꝑpter hoc sudorẽ sanguineũ emisit: qa caro optime ꝓplexionis fuit. In huius figura dicit de dauid. 2. regũ. xxiii. Ipse est enim quasi tenerrim⁹ ligni uermicul⁹. ¶ Secundo ꝑpter occidẽtiũ qualitatẽ. Tolerabilius enĩ qs patitur uel ab inimicis uel ab extraneis q̃ a suis. Xp̃s autẽ passus est ab amicis & a proximis. i. de quoꝝ stirpe nat⁹ est: & ab his quibus multa bona ꝓtulerat: unde ꝙqueritꝫ dicens in officio huius diei. Populeus meus qđ feci tibi ꝛc. Vbi recolit oia beneficia sibi illata: & omnia supplicia sibi retributa. ¶ Tertio ꝑpter passiõis acerbitatem: quia ꝓfixus est in locis magis sensibilib⁹ & neruosis & corpe distentus supra crucẽ pendens manibus & pedib⁹ ꝓclauatus: que maximũ & dolorosum suppliciũ ꝓtulerũt. psalmista. Foderũt man⁹ meas & pedes meos: & dinumerauerunt oia ossa mea. ¶ Quarto ꝑpter passionis diuturnitatẽ. Nã ab hora qua ipsum cepũt usq; ad horã qua spiritũ emisit semp in dolore & ꝓtinuo cruciatu fuit. Passusq; est admin⁹. xii. horis. s. vi. noctis &. vi. diei: psalms. Tota die ꝓtristat⁹ igrediebar: quoniã non est sanitas i carne mea. ¶ Quinto propter passionis generalitatẽ. Nam generaliter passus est. In fama quia eũ blasphemabant dicentes: uah qui destruis ꝛc. In rebus: quia nudus expoliatus est ut dictũ est. In anima: unde passionẽ presentiẽs tristabat & dicebat: tristis est aja mea usq; ad mortẽ. In corpore: a planta eni pedis usq; ad uerticem non fuit i eo sanitas. isaie primo. In amicis: quia discipuli ipsum captũ uidentes fugerunt: iudas eũ prodidit: petr⁹ negauit ꝛc. qđ fuit cã atrocis doloris i mente xp̃i. In matre: nã dicit damasce⁹ ꝙ tãt⁹ fuit dolor xp̃i ex dolore quẽ sciebat matrẽ sentire q̃tus ꝑprius: quẽ corporaliter sentiebat. In multorum ingratitudine. Dolor eni maximus fuit xp̃i quia presciebat mortẽ suam inaniter pati pro multis dãnandis. Nã intolerabilis dolor est hoi: cũ maximũ laborem portat pro filiis cum uidet se ex eoꝝ prauis morib⁹ inaniter laborasse. ¶ Itẽ passus est xp̃s in singulis corporis sensibus. Nam passus est in oculis: qa uelauerunt oculos eius: & quia i cruce lachrymatus ut dicit hebre. v. In auditu cum ei. s. opprobria & blasphemie irrogate sunt. Nam qui erat sũma potestas: dicitur se ipsum nõ posse saluũ facere: qui erat sũma ueritas ãdicit alios subuertendo decipere: q erat sũma bonitas uti malefactor dicitur pilato traditus esse. In olfatu: quia maximum fetorem sentire potuit in caluaria: ubi erant fetida corpa mortuoꝝ. Itẽ qa ex sputoꝝ multiplicatione fetor in ei⁹ facie augebatur. In gustu: qa dederunt ei uinũ bibere cũ felle mixtum. In tactu qa in omnib⁹ corporis membris Ber. Caput angelicis tremebũdum spiritib⁹: densitate spinaꝝ pũgitur: facies pulchra pre filiis hominũ: sputis iudeoꝝ deturpat: oculi lucidiores sole caligant i morte: aures que audiunt angelicos cantus: audiũt peccatoꝝ insultus: os qđ docet scõs: felle & aceto potat: pedes quoꝝ scabellũ adoratur cruci clauo affigunt: man⁹ que formauerũt celos: sunt i cruce extẽse & clauis affixe: corpus uerberatur: latusq; lancea pforat: quid plura? Non remansit in eo nisi lingua: ut pro peccatorbus oraret: & matrem discipulo ꝓmendaret. Et hec suo pacto officio potatur felle & aceto. ¶ Sexto propter passionis causalitatem: que sola inuidia fuit sine ulla culpa patientis. Nam quodãmodo qs ꝓsolatur dũ iuste patitur: sed filius dei agnus inocens pro peccato non suo morit isaie. liii. uere langores nr̃os ipse tulit ꝛc. ¶ Septimo

propter cuiuſcūq; remedii inopiā & egeſta tem. Conſolat enī aliqualiter qs mortē pati ens ex remedio alicuius ꝓſolantis. Xp̄s autē nullum habuit ꝓſolatorē. psal. Elongaſti a me amicū & ꝓximū ꝛc. unde & ip̄m patrē cō queſt⁹ eſt humanitatē dereliqſſe. ¶ Quarto quantū ad effectū fuit fructuoſa. Cuius utilitas eſt triplex. ſ. peccatoꝝ remiſſio: gratie collatio: & glorie exhibitio. Et hec tria notant in titulo crucis. Nam ieſus peccatores ſaluans quoad primū: nazarenꝰ florem gr̄e ꝓferens quoad ſecundū: rex iudeoꝝ regnuꝫ ſe ꝓfitentibus exhibēs quoad tertiū. ¶ Vel dicendū: q̄ fructꝰ huius paſſiōis ē q̄druplex Primo nāq; fuit acceptiſſimus ad placandū deū. Vñ anſelmus in libro cur deꝰ hō. Nihil aſperius & difficiliꝰ pōt hō pati ad honoreꝫ dei ſponte & nō ex debito q̄ mortē. Et hoc eſt quod dr̄ de xp̄o ephe. 5. Tradidit ſemet ip̄m ꝓ nobis oblationē & hoſtiā deo ꝛc. ¶ Secundo fuit ꝓgruentiſſimus ad curandū morbum. Et hoc ex pte tēporis: qa eodem mēſe die & hora qua peccauit adā: & xp̄s eiꝰ peccatuꝫ exoluit: ut dictū eſt. Et ex pte loci: qa locus paſſionis ꝓſideraī: ſiue cōis qa i terra promiſſionis: ſiue ſpēalis quia i mōte calua ria: ſiue ſingularis qa in cruce. In loco autē cōi primꝰ homo formatus fuerat: qa i agro damaſceno. In loco ſpēali ſepultꝰ: uidelicet ibidem ubi paſſus eſt xp̄s. In loco ſingulari decept⁹ qa in ligno. Et ex pte modi: q modꝰ fuit & ꝓ ſimilia & per cōtraria. Per ſimilia ut dicit augꝰ: quia hō hoies mortalis mortales: in morte mortuos liberauit. Per ꝓtraria quoniā ut dicit gregꝰ: Primꝰ hō peccauit ꝓ ſuperbiā: qa uoluit deo ſimilari ꝓ ſcie ſublimitatē: ꝓ inobedientiā: qa tranſgredi uoluit mandatū ꝓ ſubtilitatē: ꝓ gulā: qa guſtauit pomi ſuauitatē. Ecōtra dei filiꝰ: ut dicit ad phi. 2. humiliauit ſemetip̄m cōtra primū factꝰ obediens cōtra ſecundū: uſq; ad mortē cōtra tertiū. ¶ Tertio fuit efficaciſſimus ad attrahendū genus humanū. bernardꝰ. Sup oia reddit te amabilē bone ieſu calix quē bibiſti opꝰ redēptionis noſtre. ¶ Quarto fuit prudētiſſimꝰ ad expurgandū hūani generis inimicū. Iob. 35. Prudētia eiꝰ pcuſſit ſuperbū ꝛc. Nūqd cape poteris leuiathan hamo? Abſcōdit enī xp̄s hamuꝫ diuinitatis in eſca humanitatis. Et diabolus uolens cape eſcā carnis: captus eſt ab hamo deitatis.

¶ De ſcō diſma confeſſore. CCXXVIII

Iſmas ꝓfeſſor fuit ille latro qui a dextris dñi crucifixꝰ eſt: & credens in eū: & delictoꝝ ſuoꝝ penitens: nulla alia pena purgatus ſtatim ut mortuus eſt euolauit. Sic enī xp̄s ei promiſerat dicens. Amē dico tibi: hodie mecū eris in ꝓdiſo. Vidit enī ſtatim xp̄i diuinitatē: quā uidere padiſus eſt: ꝓpter quod ſanctoꝝ ꝓfeſſoꝝ numero ſociat. Oīs enī qui ꝓfeſtim ut moriī euolat ſanctꝰ eſſe cenſeī. Nam hec eſt differētia inter ſcōs & beatos. Sancti nempe ſunt qui nulla pena purgati ſpiritum emittētes ſtatim euolant. Beati uero qui poſt aliquoꝝ purgationē ad celeſtia ꝓſcendunt. Hic aūt ſcūs q̄uis ſancto rum ꝓfeſſoꝝ numero ſocieī: nō tñ ut martyr reputatur: quāuis in cruce paſſus fuerit Nam ut dicit augꝰ: Martyrem nō facit pena ſed cauſa. Diſmas ergo & ſi ꝓ paſſionem crucis obierit: nō tñ ipſam penā ꝓ ueritate uel iuſtitia ptulit ſed exꝓpria culpa. Iō q; mortem patiens & in xp̄m credens ac peccatoꝝ ſuoꝝ penitēs: ꝓ morte quidē illā reatū ſuū quoad purgatorii penā diluit: martyr tñ eē nō meruit. ¶ Fuit aūt latro hic egyptiꝰ nationē: ut habeī in ꝓpilatione damaſceni. Qui tēpore quo xp̄s in egyptū fugat⁹ eſt: predo erat: & in quodā nemore habitaculū habēs tranſeuntes cum ſociis ſpoliabat. Cū aūt ioſeph cū maria & puero in egyptum fugiēntes illac tranſitū facerent: occurrit eis diſmas: ut eis ſubſtātiā auferret. Viſa uero uirginis manſuetudine & pueri ſpecioſitate: admiratus ſubſtitit: & q̄ſi diuinitꝰ inſpiratꝰ hoc uerbum ꝓtulit: Nō eſſe poſſibile pueꝝ ab hoie genitū tanta pulchritudine decoratum. Et ſi poſſibile eſſet: ut deꝰ hēret filiū: elegantiſſimum illū infantē diceret ex aliquo numine generatū. Igit & ꝓpter pueri ſpēm: & matris aſpectū placabilē: nō ſolum ab eoꝝ depdatione abſtinuit: ſꝫ etiā eos illa nocte i domū ꝓpriam introduxit: & neceſſaria miniſtrauit Habebat aūt uxorem & filiū tot ulceribus plenū ut leproſus uideretur. Cum aūt uxor diſme puero ieſu balneū ꝓparaſſet: & uirgo xp̄m balneaſſet: latronis cōiunx q̄ſi diuino inſtinctu pueꝝ ſuū in eadē aqua balneauit: ſperās quodāmodo ex quadā latēte uirtute quā in filio uirginis eſſe cogitabat: filiū ſuū ulceroſum poſſe ſanitatē ſuſcipe'. quod & factum eſt. Mox enī ut pueꝝ ulceroſum aqua illa tetigit: ſine ulla macula ꝓfeſtim de balneo mūdatus aſcendit: quod uidens diſmas: pueꝝ ieſum cum matre ut deos adorauit: & eoſdem uſq; ad ciuitatē cū ſecuro comitatu aſſociauit. Dicīt quoq; q puer ieſus in receſſu ſuo latronē allocutus ꝓ humanitate ſibi impenſa eidem in regno patris ſui premium ſe retributuꝝ ꝓmiſit. ¶ Tempore igit mortis xp̄i diſmas cū alio latrone noīe geſtas ꝓ facinoribꝰ ſuis a iudeis capti cū xp̄o morti crucis adiudicant. Et diſmas quidē xp̄m ꝓpter hoc aliter nō cognoſcens a dextris eius geſtas uero a ſiniſtris ꝓfixꝰ eſt. Et cū ieſum oīs populꝰ blaſphemaret: ipſi quoq; ambo latrones q̄ crucifixi erāt cū eo iproperabāt

ei:ut duo euangeliste testant. Cū aūt sol ad meridiē tenderet:& lat9 xp̄i radio suo feriēs umbrā ei9 uersus dextrā pte emitteret:gyrā te sole mox ut ūbra corpis xp̄i sup latronē a dextris existentē descēdit: uirtus diuinitatis eius in corde illius subintrauit. Vidēsq; qualiter xp̄s pro inimicis patrem obsecraue rat ꝓpunctus est:& continuo in xp̄m credēs non solū ut dicit lucas euangelista ꝓsocium de blasphemia increpauit: sed etiam iesu misericordiā iplorauit. Cui dñs misericors: q pro peccatorib9 pendebat ne dū peccata remisit: sed etiam ei morienti paradisum condonauit. Gestas uero qui in sua obstinatione permansit:ad inferna descendit. In euāgelio nicodemi legit̄:q; cum xp̄s scōs patres de libo extraxit eos ad terrestrē paradisum itro duxit:ut usq; ad diem ascensionis ei9 ibidē manerent:& tunc secū ascendēte ascenderēt. Quibus paradisum itrogressis:occurrit uir portās humeris signū crucis. Et interrogatus ab eis quis esset:respondit:q; latro ille erat:qui cū xp̄o crucifixus fuerat: & in ipsuz credēs ei9 misericordiam postulauerat. Cui dñs regnū celeste promiserat: signū quoq; crucis sibi tradiderat:mādās ut illd ad padisū portaret:& āgelo ipsi9 loci custodi oñderet:ac sibi ex pte xp̄i crucifixi mandaret:ut ip̄z i eodē loco itromitteret. Quod postq̄ latro fecit ang'ls ip̄z i padisū itroduxit. Hec in euāgelio nicodemi. Festū āt bti dismē eodē die dñice passiōis recolit̄. .s. viii. cal. apri'.

¶ De scō hyreno epō & mar̄e. CCXXIX.

HYreneus ep̄s smyrneñ:passus est apud sirinū tpe maximiani ipatoris:agente probo presīde pannonie. Qui primo tormētis acerrimis uexatus:deinde dieb9 pluribus in carcere cruciat9. Nouissime pro cōfessione nois xp̄i:usq; ad mortem grauissime cesus est. Corpusq; eius in flumie sani precipitatū. Ado tñ dicit q; nouissime abscisō capite ꝓsumat9 ē. Qui passus ē. viii. cal. apri'.

¶ De scā dula uirgine & mar̄e. CCXXX.

DVla uirgo & martyr nicomedie citate passa. Hec fuit ancilla cui9 dam militis paganoz. Quā cum ille cognoscere uellet:ipsaq; omnino recusaret:dicēs xp̄iana lege adulterium esse prohibitū cum ipsam xp̄ianam audiuisset: ab eodē dño suo pro fide & castitate occisa est. viii. cal. aprilis. hec ado in martylogio.

¶ De scō castulo martyre. CCXXXI

CAstulus martyr zetari9 palatii iperatoris: sub diocletiano rome passus ē. Qui in superiori ipsius palatii & altissimo manēs:cū eēt occulte xp̄ianus. Caium papam: marcellianū & marcū germāos effectos diacones:atq; trāquillinū eoz patrē factū presbyterum refouebat: & alios xp̄ianos qa de ipso suspitio nulla erat. Tandē deprehensus q; xp̄ianus esset: & xp̄ianos pretextu officii refoueret a p̄secutorib9 tētus:tertio appensus:tertio audit9:in ꝓfessione dñi p̄seuerās: missus est in foueam: & dimissa sup eū massa harenaria: cum palma martyrii migrauit ad xp̄m. vii. cal. aprilis.

¶ De scō quirino martyre. CCXXXII

QVirinus martyr rome passus est tpe claudii ipatoris. De quo legitur i passione scōz marii & marthe audifax & abbacuch. i4. cal. februarii:q; cū predicti sci uenissent romā ad oratione: martyres detentos i carceribus uisitabāt:ueniētes autē in castra transtyberim itra carcerē iuenerūt hominē uenerabilē noīe quirinum:q iam multa uerbera pro xp̄i nomine p̄passus fuerat & facultate nudatus. Cū quo dieb9. viii. manserunt ministrantes ei de facultatibus suis & lauātes pedes eius qui in uinculis erāt cōstricti. Inde abierūt ad martyres alios requirēdos. & post dies aliquot redeuntes: beatū quirinum non inuenerunt. Sed a quodā pastore presbytero audierunt:qualiter quirin9 gladio i carcere iterfectus fuerat:& in tyberim iactatus. Cuius corp9 remanserat i insula lycaonie. Ad qd requirendū marius cum filiis & pastore presbytero perrexit noctu:& iuētum corp9 sepelierunt in cemiterio pontiāi in crypta. vii. cal. aprilis.

¶ De sanctis montano presbytero & maxia martyribus. CCXXXIII.

MOntanus presbyter & maxia uirgo in oppido furnio passi sunt. Qui dū xp̄m dñm uiua uoce ꝓfiterent̄ ab infidelib9 tenti & uinculis ferreis colligati: ambo in mare mersi sunt. vii. cal. aprilis:ut hieronymus in martylogio testatur.

¶ Explicit Liber tertius.

¶ Incipiunt capitula libri quarti.

De resurrectiōe dñi nr̄i iesu xp̄i i
De scō ioseph ab arimathia discipl'o ii
De scō nicodemo discipulo iii
De scā maria iacobi iiii
De scā maria salome v
De scō ioāne anachorita ꝓfessore vi
De scō ioāne obediente ꝓfessore vii
De scō gūterano rege & ꝓfessore viii
De scis prisco malco & alexādro mr̄ viiii
De scis armogaste archimino & satyro martyribus x

De scō eustasio abbate. xi
De scō secundo martyre. xii
De scō mamertino abbate. xiii
De sancto quirino martyre. xiiii
De scō regulo epō. xv
De sancto amos propheta. xvi
De sancto amos abbate. xvii
De scō amonio abbate xviii
De scā balbina uirgine xix
De scā theodora uirgine & martyre xx
De scō ualerico abbate xxi
De scō hugone epō ordis cartusieñ. xxii
De scō hugone abbate bonevallis xxiii
De sancta maria egyptiaca xxiiii
De scā theodosia uirgie & martyre xxv
De sancto nicetio epō xxvi
De sanctis agape & chionia uirginibus & martyribus xxvii
De scō euagrio presbytero xxviii
De sancto euagrio epō xxix
De scō isidoro epō xxx
De scō ambrosio diacono & ꝓfes. xxxi
De scā hyrene uirgine & martyre xxxii
De scō sixto prio papa & martyre xxxiii
De scō theodoro epō ancyrano xxxiiii
De scō thedoro presbytero xxxv
De scō egesippo confessore xxxvi
De scō dionysio epō corinthioꝝ xxxvii
De sancto perpetuo epō xxxviii
De scō procoro diacono & mre xxxix
De scis septē uirgib⁹ & martyribus xl
De scō ezechiele propheta xli
De scis pluribus martyribus xlii
De scis apollonio & sociis mribus xliii
De scō philippo epō creteñ. xliiii
De sancto eustorgio epō xlv
De sancto iulio papa & confessore xlvi
De scō zenone abbate xlvii
De scō herminigildo rege & marty. xlviii
De scis carpo epō & sociis mribus xlix
De sancto iustino martyre l
De scis tyburtio & ualeriano & maximo martyribus li
De scō maximo epō lii
De scis olympiade & maxio marty. liii
De scis marone & sociis martyrib⁹ liiii
De sanctis calixto & carisio & sociis martyribus lv
De sanctis. xviii. martyribus lvi
De scō aniceto papa & martyre lvii
De scis mapalico & sociis martyri. lviii
De sancto heleno abbate lix
De sancto paulo abbate lx
De scis eleutherio epō & antia mar. lxi
De sancto apollonio martyre lxii
De scō apollonio abbate lxiii
De scō apollonio monacho & ꝓfes. lxiiii
De scō leone papa. x. & ꝓfes. lxv
De scō timone diacono & martyre lxvi
De scō timone epō & martyre lxvii
De scis sulpitio & seruiliano mart. lxviii
De sancto marcellino epō. lxix
De sancto uictore epō lxx
De scō symeone epō & sociis mrib⁹ lxxi
De scis oratore p̄sbr̄o & sociis mar. lxxii
De scō sothero papa & martyre lxxiii
De scō caio papa & martyre lxxiiii
De scō caio ꝓfessore lxxv
De scō leone papa prio & ꝓfes. lxxvi
De scō agapito papa prio & ꝓfes. lxxvii
De scis sedecim milib⁹ martyribus lxxviii
De scis parmena & sociis mribus lxxix
De scō epipodio martyre lxxx
De scō georgio martyre lxxxi
De scō malachia propheta lxxxii
De scis felice p̄sbr̄o & sociis mrib⁹ lxxxiii
De scis alexādro & sociis mribus lxxxiiii
De scō melito epō lxxxv
De sancto marco euangelista lxxxvi
De scō adelberto epō & martyre lxxxvii
De scō cleto papa & martyre lxxxviii
De scō marcellino papa & marty. lxxxix
De scō ricario ꝓfessore xc
De scō anastasio papa prio & ꝓfes. xci
De scis antimo epō & sociis mrib⁹ xcii
De scō liberale ꝓfessore xciii
De scō pulione martyre xciiii
De scō uitale martyre xcv
De scā ualeria martyre xcvi
De scā theodora uirgine cū uno milite martyribus. xcvii
De scō petro mre ordis p̄dicatoꝝ xcviii
De scō titico diacono xcix
De sanctis agabo & secundino epis & sociis martyribus c
De scō leone epō ci
De sancto roberto abbate ordinis camaldueñ. cii
De scō mariano monacho & ꝓfes. ciii
De scis mariano & iacobo mribus ciiii
De scō eutropio epō & martyre cv
De sancto zozima abbate cvi
De scō philippo apostolo cvii
De scō iacobo minore apostolo cviii
De scō hieremia ꝓpheta cix
De scō baruch propheta cx
De scō andeolo martyre cxi
De scō sigismūdo rege & martyre cxii
De scō amatore epō cxiii
De letanis maioribus cxiiii
De scō athanasio epō cxv
De scō florentio epō cxvi
De inuentione sancte crucis cxvii
De sanctis alexandro papa euentio & theodolo martyribus cxviii
De scō iuuenale epō cxix
De sanctis quiriaco episcopo anna & amonio martyribus. cxx

De scō floriano martyre cxxi
De scā herina uirgie & martyre cxxii
De scā antōia uirgie & martyre cxxiii
De scis siluāo epō & sociis mar. cxxiiii
De scis. xl. martyribus cxxv
De aliis scis: xl. martyribus. cxxvi
De scis. xl. rusticis martyribus cxxvii
De ascensione dñi nostri cxxviii
De scō gotardo epō & pfessore cxxviiii
De scō andoeuo epō cxxx
De scō hilario epō arelatēn cxxxi
De scō eutimo martyre cxxxii
De scis hyreneo & sociis mar. cxxxiii
De sancto ioanne euangelista ante portā latinam cxxxiiii
De scō ioāne damasceno p̄bytero cxxxv
De scō lucio epō cyrenēn cxxxvi
De scō enodio epō & martyre cxxxvii
De scā flauia domitilla uir. & mr. cxxxviii
De coniunctione corporum scōr̄ stephani & laurētii martyr̄ cxxxix
De apparitiōe sci michael archā. cxl
De scō raphaele archangelo cxli
De scō uictore martyre cxlii
De scō cataldo episcopo cxliii
De trāslatione corpis sci andree cxliiii
De trāslatiōe corpis sci hierony. cxlv
De scō hermete discipulo cxlvi
De scō metrone cōfessore cxlvii
De scō iob propheta cxlvii
De scis gordiāo & epimacho mr. cxlix
De scis calepodio p̄r. & sociis mr. cl.
De scis primo marco iasone & celiano martyribus cli
De scō mamerto episcopo clii
De scō maiolo abbate cliii
De scō antimo p̄sbytero & mare cliiii
De scis nereo & archileo marib' clv
De scō pancratio martyre clvi
De scō epiphanio episcopo clvii
De scō dionysio cōfessore clviii
De festiuitate scē marie ad mares clviiii
De scō bonifacio papa primo clx
De scō bonifacio papa q̄rto clxi
De scō seruatio episcopo clxii
De scō hilaro abbate clxiii
De scō mutio martyre clxiiii
De scō bonifacio martyre clxv
De scō bonifacio episcopo clxvi
De scis felice & fortunato mar. clxvii
De scis uictore & corona marib' clxviii
De scō pontio martyre clxix
De scō barbaro martyre clxx
De scō pacomio abbate clxxi
De scō pacomio confessore clxxii
De scō theodoro abbate clxxiii
De scō orosiense abbate clxxiiii

¶ Explicunt capitula quarti libri.

¶ Incipit prologus quarti libri.

QVartus liber presentis catalogi continet gesta & passiones illorum sanctorum quorum festiuitates occurrunt infra tempus in quo representat ecclesia solennem sponse a sponso factam traductionē. & ipsius dotationem siue adornationem: qđ tempus fuit a resurrectione domini usq; ad diem pentecostes. Et ipsum tempus ecclesia dei prout ad litteram euenit representat. ¶ In quo quidem tempore pronuba christi figuratiue: primo in die resurrectionis domini & per octauam de domo tyranni diaboli qui pater eius factus fuerat non credendo sed decipiendo per christum resurgentē educitur. Cui & per psalmistā dicitur. Obliuiscere populum tuum & domū patris tui. ¶ Secundo ipsa eadem nupta ab octaua pasche usq; ad ascensionē mystice uestitur & colitur atq; dotibus adornatur. ¶ Nam in prima dominica post pascha glorificatur in corpore & uestitur immortalitate. In cuius figura ipsa dominica uocatur in albis: stolisq; candidis neophyti uestiuntur: qđ denotat dotes corporis immortalis. Et in euangelio de gloria dominici corporis ad discipulos clausis ianuis introgressi memoria fit: qđ est figura nostre future corporee glorificationis. ¶ In reliquis quattuor subsequentibus dominicis glorificatur in anima: cuius dotes secundum augustinum sunt uisio & dilectio. ¶ Ideo in secūda & tertia dominica representatur beatorum uisio in libro scilicet apocalypsis qui tunc legitur: ubi narratur de. 24. senioribus & de angelis ac turba magna sanctorum stantibus ante thronum diuinaq; fruentibus uisione. ¶ In quarta & quinta dominica representatur eorundem dilectio in epistolis canonicis: que tunc leguntur in quibus de dilatione precipue pertractatur. ¶ Tertio ipsa eadem sponsa a die ascensionis usq; ad pentecosten subarata & ut dictum est feliciter dotata in domum sponsi christi solenniter introducitur: & hoc in personam christi carne glorioſi: & sanctorum patrum glorificatorum cum illo ascendentium: unde tunc cantatur. Ascendēs christus in altum captiuam duxit captiuitatem: & ascendit deus in iubilatione ꝛc. Ad huius ergo temporis festa discutienda procedendum est.

¶ Incipit liber quartus: a pascha resurrectionis domini usq; ad pentecosten.

¶ De resurrectione dñi nr̄i iesu xp̄i. Cap. I.

Resurrectio dñi nr̄i ieſu xp̄i tertio die a paſſiõe ipſi⁹ fcā eſt: eo uidelicet die ad lr̄am quo hic ponit̄ ſ.6.cal.apri. Circa quā reſurrectionē 4. ꝓſiderar̄ debem⁹ ſ.factū miraculoſū Tēp⁹ gratioſū: Modū glorioſū:& finē fructuoſū atq; p̄cio ſum. Primo ꝓſiderare debem⁹ factū miraculoſū:nā oēm naturalē curſū excedit: qa ſm philoſophū. Quod ſemel corruptū ē ſm ſui formā ſpecificā: ipoſſibile ē idē nūero r̄pari Tñ aliqb⁹ rōnib⁹ ꝓbabilib⁹ pōt ꝓbari xp̄m reſurrexiſſe: & p naturā:& p figurā:& p ſcripturā. Prio p naturā phenicis:nā phenix q̄ ē ſola in mūdo ſue ſpēi: poſtq̄ p ānos.300.uixerit:ut dicūt naturales: mōtē excelſū aſcendit:& de lignis pluribus aridis nidū ſibi facit In quē intrās alas apit: & uerſus ſolē aerem pulſat:& pulſando ignē excitat:qa cū regio illa que ē ꝓpe equinoctialem ſit calidiſſima ex ſolis iflāmatiõe & aeris p̄cuſſiõe faciliter ignis accēdit̄:ſicq; phenix i nido ꝓburit̄:c⁹ corp⁹ ꝓbuſtū ſolis radi⁹ nutrit:& ex eo p⁹di es aliquot nouā phenicē ꝓducit. ſic quoām⁹ xp̄s phenix ē ſol⁹ i mūdo ſiñ ſeie hūano ꝓcepi⁹: q carnē antiq̄tā pp ade peccatū ad ſublimia caluarie mōtis adduxit:&ibi nidū ſibi crucis elegit:que de q̄ttuor lignis fuit:quaꝝ aſcēdēs alas.i.brachia extēdit:igneq; charitatis ultra modū accēſus carnē paſſiõe uſq; ad ſpūs emiſſionē ꝓbuſſit:ſed eterni ſolis diuinitas ip̄m corp⁹ i ſepulchro refouit : ac ex reſurrectiõe glorificatū in nouū hoiem excitauit. ¶ Leo etiā dr̄ naſci mortu⁹ q ad p̄ris uocē rugiētis poſt triduū excitat̄. Sic & xp̄s q eſt ille leo de quo apoc.5.Ecce uicit leo ð tribu iuda ꝛc.poſt triduū mortis ſue paterna uoce ip̄m excitante ſuſcitat̄. ¶ Scđo p figurā. Nā ut hēt̄.3.regū cap.17. Helias filiū ſareptane uidue ſup ei⁹ lectulū poſitū a mortuis ſuſcitauit. Helias aūt q iterp̄tat de⁹ me⁹ ſignificat deū patrē:q filiū ſuū i cruce mortuū i ſepulchri lectulo collocatū a mortuis excitauit. Hic ē filiꝰ marie ſm carnē que pp ei⁹ paſſionē uiduata fuit:uel filiꝰ ſynagoge: que ip̄m mortuū ſēp exiſtimās ſēp i uiduitate manet. ¶ Tertio p ſcripturā. pria cor.15. cap. Tradidi uobis i primis:qđ & accepi: q xp̄s mortu⁹ eſt:& qa reſurrexit tertia die ſm ſcripturas. Et in ſymbolo patr̄ addit̄: q reſurrexit tertia die ſm ſcripturas. Licet enim de ceteris articulis hūanitatis ſcripture loquant̄:tñ i hoc addit̄ ſm ſcripturas: qa hic articul⁹ eſt difficilior ad ꝓbādū & magis dubi⁹ ad credēdū:ut qa ſcriptur̄ credere debemus: merito reſurrectionē q̄uis iprobabilē credam⁹ ¶ Scđo ꝓſiderare debem⁹ tp̄s gratioſū. Et hic tria ſūt uidēda.ſ. q̄re xp̄s die tertio &nō añ r̄ſurgere uoluit:q̄re cū aliis i ultia r̄ſurrectiõe r̄ſurgere nō expectauit: & q̄ hora reſurrexit. Circa primū ſciendū ē q̄nō fuit cōueniēs:ut añ diē tertiū reſurgeret triplici rōe. Prio pp mortis ſue ꝓbationē:ſicut eni i trib⁹ teſtib⁹ ſtat oē uerbū:ita i trib⁹ die b⁹ expir̄ oē factū. et ut mortuū ſe pfectiſſime ꝓbaret uſq; ad diē tertiū iacere uoluit i ſepulchro. Nā ſi añ reſurrexiſſet : potuiſſet opponi:q uere mortu⁹ nō fuiſſet:cū hō uſq; ad.36.horas poſſit ex aliq̄ anguſtia q̄ſi mortu⁹ detineri:ut phiſici dicunt.Iōq;.40.horis mortu⁹ ſtetit. Secūdo pp ſue poteſtatis oſtēſionē:qa ſi ſtati r̄ſurrexiſſet:nō uideret hēre poteſtatē ponēdi aiam ſuā & iteꝝ ſumēdi eā Tertio pp nr̄e mortis ſignificatiōnē:ut p hoc oñdat̄:q lux ſue mortis curauit noſtrā duplicē mortē:& iō una die ītegra & duab⁹ noctib⁹ iacuit in ſepulchro. Nā una dies ſignificat ei⁹ ſimplicē mortē:due noctes noſtrā duplicē mortē. ¶ Circa ſecūdū dicendū:q triplici rōne nō expectauit cū aliis reſurgere i nouiſſimo die. Prio pp corpis dignitatē: qa nō erat decēs:ut corp⁹ deitati unitū:cū ceteris puluereſceret. ꝑs.Nō dabis ſāctū tuū uidere corruptionē. Scđo pp fidei firmitatē:ſi eni nō ſurrexiſſet: fides piſſet: nec aliqs ip̄m ueꝝ deū credidiſſet:pria cor.15.Si xp̄s ñ ſurrexit ianis ē fides nr̄a. Tertio pp nr̄e reſurrectiõis exemplaritatē. Nā ſi xp̄s reſurrexit & nos reſurgem⁹:ut dicit ap̄ls:qa ei⁹ reſurrectio ē cā exēplaris nr̄e:uñ greg⁹: Habemus ſpem reſurrectiõis nr̄e ꝓſiderata gloria capitis nr̄i. Circa tertiū ſciēdum:q de hora reſurrectiõis doctores diuerſa ſenſerunt. Hiero⁹ & qdā alii tenēt:q ſurrexit in media nocte:adducētes illud i figura iudicū.16. Dormiuit ſāpſon uſq; ad noctē mediā. Sed ſi hec opio uera eēt:xp̄s ſolū.34.horas mortu⁹ extitiſſet. Aug⁹ uero & qdā alii tenēt:q ſūmo diluculo ſurrexit:ut ſic.40.horis mortuus fuerit:& adducūt p auctoritate illud p̄s.Exurge gloria mea exurgā diluculo. ¶ Tertio hēm⁹ ꝓſiderare modū glorioſū. Circa quod ſciendū:q xp̄s reſurrexit. Prio potēter:qa ꝓpria uirtute.ioānis.xx. Poteſtatē hēo ponēdi aiam meā & iteꝝ ſumēdi eā. Scđo felicit̄:qa depoſita oi miſeria. Habuit eni dotes 4.que corpib⁹ nr̄is glorificādis i fine debēt̄ que ſūt oppoſita corpi nr̄o morituro . Corpus eni nr̄m nūc ē paſſibile:obſcuꝝ:groſſū & pōderoſū. Tūt ār̄ erit ipaſſibile: qa mors ultra nō erit neq; luct⁹ neq; clamor:neq; ullus dolor. Et xp̄s reſurgens a mortuis iā nō morit̄. Rōa.6. Itē erit lūioſū : qa fulgebūt

iusti sicut sol i regno patris eoꝝ. Et xp̃s resgés habuit i corpe eádé claritatẽ quam hũit trásfiguratus in mõte qñ resplenduit facies eiꝰ sicut sol. Iteꝫ erit subtilissimũ i cuiꝰ figura corpꝭ xp̃i clausis ianuis ad discipulos intrauit: sicut solꝫ radiꝰ ex subtilitate penetrat corpꝰ plucidũ. Iteꝫ erit agillimũ: qa assumẽt pẽnas ut aqle uolabũt & nõ deficiẽt ysai. 40 ¶ Tertio surrexit mirabiliter: quia clauso sepulchro exiit: sicut alias clauso utero matris ꝓcessit: legit ꝙ áno dñi. m. c. xi. cuidaꝫ mõacho sci laurẽtii extra muros urbis miráti de cingulo suo isoluto & ante illũ ꝓiecto uox i aere facta ẽ. Sic potuit xp̃s clauso ꝓdire sepulchro. ¶ Quarto surrexit utiliter qa capta ꝑda hiere. 4. ascendit leo de cubili suo & ꝑdo gẽtiũ se leuauit. Quito socialr qa cũ pluribꝰ resurrexit. Ná multoꝝ corpa sãctoꝝ surrexerũt cum eo ꝛc. Hẽt matth. 26. In qbꝰ ut plurimi doctores opinant ꝓfecta resurrectio ꝓpleta ẽ. Et hoc ꝓbat. ¶ Prio qa ad hoc cũ dño surrexerũt ut fidẽ resurrectiõis eiꝰ p similẽ ꝓfirmarẽt. Et iõ appuerũt multis. Hác aũt fidẽ ꝓfirmare nõ posset si iterũ morituri fuissẽt: & i ipis ꝓfecta refrectio ꝓpleta nõ eẽt. Iteꝫ ꝓbat p auctoritate petri de dauid quẽ petrꝰ die pẽtecostes i testẽ xp̃i allegãdo ꝓduxit dicẽs de eo. Et sepulchrũ iqt eius apud nos ẽ act. 2. Nõ enim petrꝰ ausus est dicere corpꝰ dauid ibidẽ eẽ: sed sepulchruꝫ eo ꝙ p spiritũ sibi ifusuꝫ iá ipm nouerat ꝓfecta resurrectiõe cũ dño refrexisse. ¶ Iteꝫ ꝓbatur ꝓuidẽtiá. Ná iacob i egypto moriẽs se ad hebrõ i sepulchro patrũ sepeliẽdũ mãdauit. Ioseph filios adiurauit: ut qñ deꝰ eos uisitaret & de egypto educeret ossa eiꝰ ad paternũ tumulum trãsportarent. Cura enim fuit istis scis ut dicit comestor sepeliri i loco illo: ubi deo reuelãte xp̃s sepeliẽdũ nouerant ut cũ eodẽ refgẽte cõem resurrectionẽ accelerarẽt quod nõ eẽt si uerã resurrectionẽ se nõ obtẽturos ꝓsciuissẽt. ¶ Iteꝫ ꝓbat p textũ euãgelicũ: qa dicit ꝙ sci q cũ dño surrexerũt uenerũt i scáꝫ ciuitatẽ: & appuerũt multis. Ná hoc uerbũ apparere ñ ꝓpetit nisi corpori gloꝛificato: qđ ꝓp eiꝰ dotes ꝓmissas i momẽto uidet & subito nõ uidet. Nusq̃ enim dicit de lazaro ꝙ appuerit qa ꝓfecta resurrectiõe nõ fuerat suscitatꝰ: sed iteꝝ moritur. ¶ Sexto surrexit ueraciter: tripliciter aũt se uere resurrexisse ꝓbauit. ¶ Prio p angelicá attestationẽ. Angelus enim q nõ mẽtit eiꝰ dẽ resurrectionẽ nũciauit. Et nõ solũ unꝰ angelus tribꝰ mariis sed etiá duo angeli magdalene ut euãgeliste testant: qa i ore duoꝝ uel triũ testiũ stat oẽ uerbũ. ¶ Scđo p oiuꝫ sensuũ ꝓbationẽ. ¶ Probauit enim se uere surrexisse p sensũ uisus: qa cicatrices oñdit & p hoc se surrexisse uere demõstrauit i eodem corpe quo passus fuit. ¶ Per sensuꝫ auditꝰ: qa apuit illis sensuꝫ ut itelligerẽt scripturas. ¶ Per sensum olfatꝰ: qa isufflauit in eos & dixit. Accipite sp̃m scũm ꝛc: ubi dicit glo. iterlinearis ꝙ xp̃s hũit anhelitum refragrãtẽ cuiꝰ odorẽ apli sentiẽtes ipm uere surrexisse cognouerũt. Per sensum gustus: qa cũ cõmedisset corã eis sumẽs reliqas dedit eis. Et i die ascẽsionis ꝙuescens ꝓcepit eis a hierosolymis ne discederẽt. ¶ Per sensuꝫ tactꝰ: qa thomas cicatrices tetigit: & i fixuras clauoꝝ digitũ & i apturã lãcee manũ misit. ¶ Tertio p frequẽtẽ appitiõeꝫ. Nã die ipo resurrectiõis. v. uicibꝰ appuit: & aliis diebꝰ sequentibꝰ aliis. v. ¶ Prio enim appuit marie magdalene. ioã. 20. & marci ulti. ¶ Scđo tribꝰ mariis a monumẽto redeũtibꝰ: dicẽs eis. auete matth. ultio. ¶ Tertio appuit simoni: sed ubi uel qñ nescit. Dicit tñ damascenꝰ ꝙ cũ petrꝰ a monumento rediisset ad foueã suã rediit ut peccatũ suum defleret. Tuncq; sibi dñs appuit & se refrexisse declarauit ac peccatũ suuꝫ sibi dimissum nũciauit: luce tñ capitulo. 23. hẽt ꝙ surrexit dñs uere & appuit simõi. ¶ Quarto apparuit duobꝰ discipulis euntibꝰ i emaus luc. ulti. ¶ Quinto. x. discipulis i cenaculo ꝓgregatis thoma abscente ioãnis. 21. He. v. apparitiões ipa die resurrectiõis scẽ sunt: & has repñtat sacerdos i missa qnquies se ad popoluꝫ ꝙuertẽs. ¶ Sexto apparuit. xi. discipulis octaua die ꝓgregatis & thoma pñte q tunc ipm tetigit & cicatrices palpauit ioã. 20. ¶ Septio apparuit discipulis. vii. ad mare galilee piscãtibꝰ ioã. ultio. ¶ Octauo apparuit. xi. discipl'is i thabor mõte galilee matth. ulti. ¶ Nono discipulis recumbẽtibꝰ i cenaculo die ascensiõis ubi eoꝝ icredulitateꝫ exprobrauit & cuꝫ eis comedit matth. ult. & act. i. ¶ Decio & ul. apparuit eisdem ipa die in mõte oliueti: uñ ab eis i celũ ascẽdit act. pri He. x. apparitiones ab euãgelistis exp̃sse ponunt: ¶ Sunt & alie tres q̃ in ipa die rrrectiõis facte dicunt. ¶ Pria qñ apparuit iacobo iusto de q̃ i ei passiõe dicet cal. maii. ¶ Secũda qñ appuit ioseph ab arimathia de q̃ infra ꝓxia legẽda. Tertia añ oẽs istas & aliaſ q̃scũq; ipa hora q refrexit uirgini glorioſe apparuit: licet hoc euãgeliste subticeãt. Hoc. n. nõ solũ ábrosius libro de uirginibꝰ testat dicẽs: uidit maria mater dñi refrectiõeꝫ eiꝰ & pria uidit & credidit: sed etiá ecclesia rõana hoc approbare uidet: que ipa die apud scãm mariam maiorem celebrat stationẽ. ¶ Quarto habem' ꝓsiderare refrectiõis effectum fructuosuꝫ q reuera q̃druplex est. Est. n. refrectio xp̃i: operãs iustificatiões pcõꝝ: docẽs nouitatẽ moꝝ: generãs spem de receptiõe remunerãdoꝝ: & creãs refrectiõem omniũ mor-

tuoꝝ. De prio rõa. 4. Tradit⁹ est ꝓ delicta nr̃a: & r̃surrexit ꝓ iustificationẽ nr̃ã. De scdo rõa. 5. Quo mõ xp̃s surrexit a mortuis ꝑ gloriã p̃ris: ita & nos i nouitate uite ãbulem⁹. De tertio pria petri. 2. pp magnã mi&r̃i cordiã suã regenerauit nos i spem uiuã ꝑ resurrectionẽ iesu xp̃i ex mortuis. ¶ De qrto prima cor. 15. Xp̃s resurrexit a mortuis primitie dormientium: quoniã qdem per hominẽ mors & ꝑ hominẽ resurrectio mortuoꝝ.

¶ De scõ ioseph ab arimathia. II

IOseph ab arimathia siue ramatha ciuitate iudee nobilis decurio occult⁹ xp̃i discipul⁹ fuit: qui corp⁹ ei⁹ defuncti a pilato petiit: & cũ aromatib⁹ i sindõe mũda in suo ꝓprio monumẽto exciso de petra qd ipse sibi parauerat: sepeliuit. In quo nõdũ qsq̃ posit⁹ fuerat: ne forte si xp̃s r̃surgeret alter ibidẽ alias tumulat⁹ crederet. Qua ꝓpter idignati iudei ip̃m cepunt: & i quoda cubiculo clauso & sigillato recluserẽt: post sabbatũ occidere cogitãtes. Et ecce iesus i ipsa die resurrectiõis ad eũ itrauit: & facie ei⁹ a lachrymis extersit & osculũ dedit: ac suspẽsa domo a qttuor angulis i aerea: iñ ip̃m saluis sigillis eduxit: & in arimathia i domo ꝓpria collocauit. Hec i euãgelio nicodemi. Cũ ãt ioseph p⁹ ascensionẽ dñi a discipulis baptizat⁹ fuisset: & xp̃m cũ eis p̃dicaret: a iudeis iteꝝ capt⁹: & in quodã muro iclusus ẽ: ut ibi in fame & tenebris interiret. Cũ uero hierusalẽ a tito impatore capta & destructa eẽt: uidẽs ip̃m muꝝ tit⁹ eũ apiri fecit: & ioseph ueneranda canicie & aspectu glorioso itroclusũ inuenit: & qs esset aut cui⁹ rei cã ibi inclusus fuisset: ab eo audiuit: addiditq; ꝙ a die q̃ itromissus ibidẽ fuit usq; tunc celesti fuerat cibo refect⁹ & dino lumine ꝓfortatus. Qui post captã hierusalẽ cum discipulis omni tempore uite sue permansit: & in senectute bona in dño quieuit.

¶ De scõ nicodemo discipulo. III

NIcodem⁹ ex phariseis gamalielis doctoris honorabilis iudeoꝝ nepos & auditor fuit. Hic uidens signa que iesus i hierusalẽ fecerat circa festũ pasche prio ei⁹ p̃dicatiõis ãno in eũ credidit: & ad eũ uisitãdũ nocte uenit: auditisq; r̃mõib⁹ ipsi⁹ occultus & ipse iesu discipul⁹ extitit. Qui etiã in ꝯcilio iudeoꝝ ꝺ morte iesu tractãtiũ cũ põtifici b⁹ fuit: & ip̃m ꝓ posse defendit. Et cũ de iesu occidẽdo inter eos diffinitũ fuisset: ipse amore magr̃i clãdestine ꝯspirationem iudeoꝝ magdalene nũciauit: q̃ten⁹ sibi p̃caueret: & secederet a finib⁹ iudeoꝝ. Quod magdalena iesu secreto ꝑ epistolã reuelauit ex noie nicodemi: cũ ipse iã ad ciuitatẽ effrem iuxta desertũ p̃secutionẽ fugiẽs declinasset. Hec damasce⁹ ponit. Qui ẽt una cũ ioseph ab arimathia sepulture xp̃i obsequum ipendit. Sed p⁹ ascẽsionẽ xp̃i ab apostolis petro & ioãne baptisma suscepit: ꝓ qd iudei cõtra ip̃m stomachati usq; ad mortẽ eũ cederũt: & plagis affectuꝫ semiuiuũ reliquerũt oi substãtia spoliantes Gamaliel uero ip̃m collectũ i posꝑionẽ suã gaphargamala extra ciuitatẽ adduxit: & ibi ip̃m diebus plurib⁹ refouit. Qui tãdẽ i xp̃o obdormiuit: & sepultus est a scõ gamaliele in ei⁹ sepulchro: ubi & corpus ꝓtomartyris stephani iampridem fuerat tumulatum.

¶ De scã maria iacobi. IIII

MAria iacobi. s. minoris mater que ab alio euãgelista dr̃ maria cleophe: subaudi filia fuit soror beate uirginis uterina filia scẽ ãne & cleophe: cui ipsa nupserat mortuo ioachim prio uiro dñe nr̃e pr̃e: hec tradita est in ꝙugẽ alpheo: ex quo q̃ttuor filios ꝓcreauit. s. iacobũ apostolũ: q dr̃ minor ad differẽtiã alteri⁹ maioris: nõ q̃ iste minor fuerit etate sed posterior uocatiõe. Ioseph iustum q dr̃ barsabas q cũ matthia sortitus fuit: & simonem & iudã apostolos. Hec cũ maria matre iesu sorore sua ad crucẽ dñi stetit: & cũ ea mortẽ iesu defleuit: atq; cũ magdalena & altera maria circa corp⁹ dñicũ pungendũ solicita fuit Iõq; eisdẽ dñs appuit: ut supra ꝺ resurrectione dictum est. Cuius corpus in ꝓuincia ꝓuincie requiescit in ciuitate.

¶ De scã maria salome. V

MAria solome subaudi fuit etiã soror dei genitricis uterina filia scẽ anne & salome: cui ãna p⁹ mortẽ duoꝝ uiroꝝ. s. ioachi & cleophe fuit matrimõio copulata: Vel ut qdã uolũt hec maria binomia fuit. s. maria & salome. Aliis placet ꝙ salome nomẽ mulieris fuerit que passiõi dñi cũ maria ei⁹ matre interfuit: q̃ tñ nec maria uocata fuit: nec soror uirgis extitit. uñ & matthe⁹ euãg. duas solas marias. s. magdalenã & alterã mariã noiauit. Doctores tñ cõiter tenẽt: ꝙ fuerint tres marie. Cum quibus potuit esse & alia mulier salome de q̃ dicẽt in ei⁹ festo: quã & hierõ⁹ i suo martylogio põit. Hec ãt maria salome uxor fuit zebedei: ex quo genuit filios iacobũ maiorẽ ap̃lm & ioãnẽ euãgelistã. Et hec cũ sororib⁹ circa passionẽ xp̃i & sepulturã & corporis unctionẽ laborauit: xp̃mq; sibi & duabus aliis appentẽ uidere meruit: ut supra dictũ ẽ. hec filiũ suũ ioãnẽ euãg. audiẽs rome detentũ ad ip̃m uisitãdũ accessit. Sꝫ cũ eũ i exiliũ relegatũ audisset: & rediret i ciuitatẽ cãpanie que dr̃ uerulana defũcta ẽ: cui⁹ corpus i specu sepultũ dudũ latuit: sed reuelãte filio suo iacobo ꝓcessu tpis ide leuatũ est miro fragrãs odore & miraculis fulgẽs: atq;

in ipa ciuitate digno honore ꝓditū ẽ. Hoꝝ ꝑ dictoꝝ. 4. scoꝝ ideo hic acta ponūt: qa dies certos nō habētes optime resurrectionis festo applicant: eo ꝙ sepulture & resurrectionis dnice ꝓsortes permaxie fuerunt atq; participes.

¶ De scō ioāne anachorita ꝓfessore. VI.

IOānes anachorita: ut ait sigibertus & i uitis patꝝ habet: āno primo ipatoris theodosii senioris sācitate & spiritu ꝓphetie in egypto claruit: habuitq; cellā i eremo thebaidis i rupe ascēsus grauissimi & pene inaccessibilis i qua iclusus. 70. annis permānsit. Qui nūq; mulieri & uix rarissimis uiris se loqui ꝑmittebat. Nullū tn̄ ad se intrare unq; uoluit sed per fenestrā solūmodo loquebat. Hic theodosio ipatori ꝑ lras de eugenio tyrāno triumphū ꝓdixit: eidēq; principi suum obitū satis longe spū ꝓphetico prenunciauit. Cuidā etiaꝫ romano ꝝ duci degēte ethiopū que thebaidē ciuitatem iuaserat: certa die uictoriā ꝓphetauit: & ut predixerat per oia euenit. ¶ Cū quidā tribunus euꝫ rogaret ut ꝓiugē suam ad se uidendū ex deuotiōe uenire ꝑmitteret oīno denegauit promisit tn̄ eidē ꝙ ipa nocte illā uisitaret. Dormiētibusq; ipa nocte ambob⁹ ꝓiugib⁹ per uisum appuit: & mulierem in dño cōfortauit. Que euigilans: & que uiderat uiro referens uultū & gest⁹ ac habitū uiri sci ꝓut erāt exposuit acti ipſ corpaliter uidisseꝫ. ¶ Prepositō ēt cuidā militū q ad se ꝺ lōge uēerat: & uxorē ꝑgnātē relīqrat: nūciauit ꝓiugē masculū pepisse: & uix piclitatā in ptu tādē nutu dei euasisse: monēs ut domū rediret & filiū. vii. dieꝝ natum inueniret: quē & ioānem uocari mandauit. Qui regressus oia ut sibi predixerat contigisse reppit: & ioānem pueꝝ nominauit. Sex monachos cū uno diacono ad se uenientes: quis eoꝝ esset cleric⁹ interrogauit. Quibus respondētib⁹ neminē: diaconū aliis iunioré per spiritum cognouit: & quis esset ostēdit: & de mēdacio illos redarguēs bene edificatos remisit. Occulta etiā cordiū pluribus: & peccata que cōmiserāt reuelabat. Sicq; multos ad penitentiam inducebat. Per triduum āte obitū suum neminē ad se ingredi ꝑmisit: ut sic deo liberius uacare posset. Et positis genibus in oratione spiritū emisit vi. cal. aprilis.

¶ De scō ioanne obediēte ꝓfessore. VII.

IOānes monachus ab adolescentia sua quidam seniori tāta humilitate deseruiuit: ut ipi quoq; seni tuporē inferret. Die quadam iussus ab eo ut saxū immane uoluēret qđ turba hominum magna uix uoluere posset nunc applicata ceruice nunc pectore toto nixu uoluere conabat. Adeo ut sudore mēbrorum totū ifunderet uestimentum: ea uidelicet fide ac obediētia qua putabat senē nil posse sine ratione uel incassum ꝓcipere: mirabilis enī humilitatis & solicite obediētie uir fuit. Ideoq; cognomē ex obedientia sortitus ē. Abbas suus aliqn̄ ut eū ꝓbaret lignū aridum pro foco patum: iā prope putridum uetustate defixit in terrā: iussitq; iuueni aqua quotidie bis rigare donec uirescēret: qđ mādatū ille uti possibile sumēs aquā bis in die quasi duobus miliaribus efferens lignum irrigabat ita ut nulla occupatione uel necessitate aut festiuitate aut hyemis asperitate intermitteret aut retardaret preceptū. Sicq; anno integro continuauit: donec abbate iubente lignoq; ipulso ruente irrigare cessauit. Alias etiam ut ueniētes ad se exēplo edificaret presentib⁹ quibusdā mōachis iussit ioāni ut lenticulā olei que sola in eremo uel sibi uel aduenientium usib⁹ necessaria erat deorsum abiiceret ꝑ fenestram: qđ ille nil precogitās de inepto ꝓcepto uel necessitate aut olei penuria mox adimplere curauit. Hec cassianus & ex uitis patrū.

¶ De scō gunterano rege & ꝓfessore. VIII.

VNteran⁹ rex francoꝝ tpe mauritii ipatoris miraculis & sanctitate refulsit. Qui ita se spiritualibus actionibus mancipauit: ut relictis seculi pōpis thesauros suos ecclesiis & pauperibus erogaret. De hoc paulus in historia lōgobardoꝝ refert: ꝙ dū uenatū iuisset in siluā hac illac cūctis discurrētib⁹ ipe in genib⁹ fidelissimi socii grauiter soporat⁹ obdormiuit. De cui⁹ apto oꝛ puū ſptile egressū dū tenuē riuulū ibidē positū trāsire satageret: ille i cui⁹ gremio rex qescebat spathā euaginatā sup riuulū posuit ꝑ quā aial trāsiēs mōtis foramē intrauit. Atq; p⁹ morulā egressus in os regis dormiētis socio stupēte rursus itroiuit. Expgefact⁹ rex dixit se uidisse i sōnis ꝙfluuiuꝫ ꝑ pōte ferreū ptrāsibat & spelūcā mōtis ingrediēs auri pōdus maximū iuenerat. Rettulit soci⁹ que ipo dormiēte ꝓtigerant: & effosso loco quē ſpēs itrauerat repti sūt ifiniti thesauri ibidē dudum absconditi. De quo auro rex fecit ciboriū maxiuꝫ sup sepulchrū dni deferēdū gēmis ornatū. Quod cū illuc ꝺferri nō posset positū ē supra corp⁹ sci marcelli martyris i citate cabiloneñ passi & sepulti: cui⁹ festū agit pridie noñ septēbris. Quod usq; hodie ibi manet. Reliquum uero ipius thesauri scūs rex pauperibus dispēsauit: & i ciuitate cabiloñ que tunc regni sedes erat in dño quieuit. v. cal. aprilis ubi & tumulatus miraculis claret.

¶ De scis prisco malco & alexādro mrſ. IX

PRiscus malc⁹ & alexander mr̃es apud ceſareã paleſtine paſſi ſunt ſub ꝓſecutiõe ualeriani: q̃ dño ſidei calore ſucceſſi ultro iudicẽ adeuntes: cur tantũ in̄ ſanguinẽ chriſtianoꝝ deſeuiret obiurgant. Quos ille ꝙtinuo ꝑ xp̃i nomine tentos beſtiis tradidit deuorandos. quinto calen. aprilis.

¶ De ſanctis armogaſte archimino & ſatyro martyribus. X

ARmogaſtes archiminus & ſatyrus martyres apud aphricã tpe uandalice ꝓſecutionis ſub gerſerico rege arriano cũ eſſent xp̃ianiſſimi & prauitatẽ arrianoꝝ libertate catholica frequenter arguerent martyrium paſſi ſunt. ¶ Ex quib⁹ archimin⁹ ductus ẽ ad decollandũ: mãdãte rege: ut ſi expaueſceret gladiũ decollaret̃: ſinautẽ dimitteret̃. Sed qa ꝓſtans ſtetit: & in nullo territ⁹ fuit: dimiſſus ꝓfeſſor r̃diit ſolo aio martyriũ patiẽdo. ¶ Satyr⁹ aũt cũ eẽt ꝓcurator dom⁹ hunerici edictũ ꝓtra eum ꝓponit̃: ut ſi ꝓſentire nollet: rebus oĩbus ſpoliaret̃: filii in ſeruitutẽ traderent̃: uxor quoq; eius in ꝙugẽ camelario daret̃: datis induciis uxori ad ſe ducendũ uiꝝ. Que cũ diebus plurimis ip̃m blanditiis & lachrymis auertere nõ ualeret que cõtra eum decreta fuerant exequuntur. ¶ Armogaſtes uero poſtq̃ diu tortus: & in equuleo uno pede ſuſpenſus dudum toleraſſet: ad ꝓfuſionem ſuam a theoderico principe in bizagonã ꝓuinciã ꝓpe carthaginẽ relegat̃: ut paſtor eſſet uaccaꝝ: ubi in ꝓfeſſiõe xp̃i ꝓſeuerãs migrauit ad dn̄z. Quẽ dũ qdã felix xp̃ianus iuxta ilicẽ ſepelire uellet: put ei ſcũs ꝑ uiſionem mãdauerat: effoſſa humo ſepulchꝝ repperit p̃cioſum: in quo ip̃m ſepeliuit. Hoꝝ paſſio recolit̃. 4. calẽ. aprilis.

¶ De ſcõ euſtaſio abbate. XI

EVſtaſius abbas monaſterii limatien̄ diſcipulus fuit ſci colũbani abbatis. Hic ſexentoꝝ pater ferme extitit monachoruz & uita & ſanctitate ꝓſpicuus: etiã miraculis claruit: & in eodem cenobio. 4. calẽ. aprilis ſeliciter obdormiuit.

¶ De ſcõ ſecundo martyre. XII

SEcund⁹ miles & martyr in ciuitate aſten̄ paſſus eſt tpe hadriani impatoris ſub p̃fecto ſapritio Qui a btõ calocero q̃ ab eodem p̃fecto in ipſa urbe in carcere detinebat fidẽ xp̃i edoct⁹ eſt. Cũ aũt ſcũs martian⁹ in terdonen̄ ciuitate teneret̃ i cuſtodia Sapritius illuc ꝓficiſci uoluit: ut eũ faceret imolare. Cũ quo ſecund⁹ q̃ſi cã ſolatii profectus eſt: martianũ uidere deſiderans. Et cuz extra ciuitatẽ aſten̄ equitaret̃: colũba ſuper caput ſecundi aduolans inſedit: & cũ ad flumen tanaꝝ ueniſſent: uidit ſecũdus angelum ſup aquam ambulantẽ: & ip̃m in fide ꝓfortã tem. Sapritius uero uoces deoꝝ cũ ſecundo loquentiũ eſſe putabat. Et cũ ꝑueniſſent ad flumen burbiã: angelus ſimiliter ſibi apparuit: & ip̃m ut in xp̃m crederet ſine ulla heſitatione ꝓfortauit. Sed dum terdonã appropinquarent: martianus angelo duce de carcere exiuit: & ſcdo obuiabit: & ut ad palmã obtinendã ꝑgeret inuitauit. Sapritius uero uocẽ audiens: & nullũ adeſſe uidens ſtupefactus ſe ſõniare putabat. ¶ Poſt hec ſecũdus mediolanũ iuit: ad quẽ angelus fauſtinũ & iouitã de carcere eduxit: a quib⁹ nube quadam aquã p̃bente baptiſma ſuſcepit. Et ecce colũba de celo uenit: & corpus dñi deferens fauſtino & iouite dedit: qui ſecundũ cõicauerunt: & reſiduũ euchariſte eidẽ ut martiano deferret tribuerũt. Rediens autem ſecund⁹ cum iam nox eſſet: & ad ripam padi ueniſſet angelus frenũ equi eius accipiens ſup aquã illum tranſuexit: & uſq; ad terdonam perduxit: atq; ad martianũ in carcerem ĩtromiſit. Qui corp⁹ dñi ei obtulit: & ad domũ ſuam angelico ductu rediuit. ¶ Poſtq̃ aũt martianus a ſapritio martyrizatus eſt: & ſecundus ip̃m ſepeliuit: ut ſupra dictum eſt in legẽda martiani pridie non martii. Sapriti⁹ hoc audiẽs ſecũdũ teneri fecit: & xp̃m ꝓfitẽtẽ i equuleo ſuſpenſũ tãdiu torqueri madauit: donec ei⁹ brachia a ſuis ꝓpagib⁹ ſoluerent̃. Sed cũ fuiſſet ſanitati a dño reſtitut⁹ in carcerẽ illũ recluſit: ubi dũ eẽt angelus dñi ſibi appuit: & ſecundũ clauſo carcere eduxit: & uſq; ad aſten̄ ciuitatẽ deductum ad carcerẽ ubi erat calocer⁹ intromiſit: qb⁹ ſaluator appuit: & eos benedicẽs ꝓfortauit. Cũ aũt mane ſapriti⁹ ad carcerem ꝑ ſecũdo miſiſſet: & carcere clauſo & ſignato ip̃m mĩme reppiſſet: indignat⁹ uenit ad urbẽ aſten̄: ut uel calocez puniret. Et cũ i eodẽ carcere ſecũdũ & calocez ĩueniſſet: calocez q̃dẽ albiganũ miſit: & ibidẽ illũ decollari mãdauit: ut dictũ ẽ ſupra i paſſiõe caloceri. i4. calẽ. apri. Secũdũ uero aliqb⁹ dieb⁹ i carcere detẽtũ educi fecit: & i ꝓfeſſiõe uere fidei ipſo ĩmobiliter pſiſtẽte picẽ cũ reſina liq̃ri mãdauit: & ſup caput eius infundi: ac i os ipſi⁹ iactari. Quod cũ uiriliter toleraſſet: & iubilãdo deo pſalleret: ip̃m extra ciuitatẽ ductũ đcollari mãdauit. Cui⁹ corp⁹ angeli mox tulerũt: & ip̃m cũ laudib⁹ ſepulture tradiderunt. 3. calẽ. aprilis.

¶ De ſcõ mamertino abbate. XIII

MAmertinus abbas pri⁹ paganus cũ idola q̃dã uice coleret: unum oculũ pdidit & uni⁹ man⁹ aridi tatẽ icurrit. Qui dũ deos ſe offẽdiſſe putaret: & ad tẽplũ ad ido-

la colẽda ꝓgeret: obuiauit cuidã xp̃iano no mie ſauino. Qui cũ ab eo cãm ſue ifirmitatis didiciſſet: eidẽ xp̃z ꝑdicare cepit: & ne demo nes quos deos putabat ãpli⁹ coleret admo nuit: ꝓſulẽs ut ad ſcũm germanũ antiſiodo reñ epm ꝓgeret cui⁹ ꝓſilio fret⁹ ſanitatẽ re cipet. ¶ Mamertin⁹ ergo iter arripiẽs uenit ad ſepulchrũ ſci amatoris eꝑi & plurium ſã ctoꝝ. Et ꝓpter pluuiã nocte ſup tumbã ſci cõcordii ſe collocauit. Cũq; obdormiſſet ap puit ei uiſio mirabilis. Videbat enim uiꝝ ad cellã ei⁹ ueniẽtẽ & ſcũm ꝓcordiũ uocãtẽ ut uẽiret ad feſtũ qđ ſci ꝓgrin⁹ & amator cũ a liis epis faciebãt. Cui de tumulo ſcũs rñde bat: q; tũc uẽire nõ poterat: qa hoſpitẽ ſuũ cuſtodiebat: ne a ꝓpẽtib⁹ ibidẽ exñtib⁹ occi deret. Tũc ille recedẽs: poſt iteruallũ redi bat & iteꝝ ꝓcordiũ aduocabat: Scũs uero de tumulo ꝓgẽs mamertinũ ꝑ manũ apꝑhẽſuz ſecũ ducebat. Quẽ ſcũs amator: qs eẽt iter rogabat. Et ꝓcordi⁹ hoſpitẽ ſuũ eẽ rñdebat. Cũq; amator ipm tãq̃ pollutũ expelleret: & ille corã eo ꝓſtrat⁹ gr̃am ipetraret: iubet ut ad ſcũm germanũ ꝓgat & qcqd ille ſibi iuſ ſit adipleat. Euigilãs igit̃ ad ſanctũ germa nũ uenit: & ſibi uiſa narrãs uẽiam cũ baptiſ mate poſtulauit: prexerũt ergo ad tumulũ ſci cõcordii & remoto lapide plures inuene rũt ꝓpẽtes q.x. pedũ lõgitudiem excedebãt Quos german⁹ ad talẽ locũ abire iuſſit ubi nemi nocere poſſẽt. Sicq; mamertin⁹ baptiza tus ẽ & ꝓfeſti ſanat⁹. Factuſq; eſt mõach⁹ & deide abbas mõaſterii ſci germani: ubi ſcũs alodi⁹ abbas fuit. Quadã uice monachi ei⁹ urſe laqueũ tetenderũt: qa ouib⁹ iſidiabat: quẽ nocte irruẽs capta detinebat. Quod ab bas pſciẽs de lecto ꝓrexit: & urſe compatiẽs ipam exoluit: & ne ãpli⁹ ad oues redire pſu meret ipauit. Beſtiaq; deide pr̃is mãdata ad iplere curauit: latrones qdã cũ eũ expoliaſ ſent ſolũ ei palliolũ dimiſ̃unt: q; nũmũ i pal liolo ligatũ iueniẽs latrones reuocat: ut etiã denariũ illũ ſibi forte neceſſarium accipiãt. Qui reuerſi palliũ cũ dẽario abſtulerũt: & nudũ penit⁹ dimiſ̃unt. Feſtinãteſq; ad ſuas latebras fugere tota nocte uagãtes mane di uinit⁹ ad cellã ei⁹ inuẽti ſũt. Quos ille beni gne ſuſcipiẽs ad pniaz adduxit: & ſibi ab eis ablata recepit. Cũ ãt ad mõaſteriũ de fonta neto uẽiſſet ad iſtãtiã fr̃m die dñico palmaꝝ miſſaz eis ſoleniter celebrauit. Et eodẽ ſero egrotare icipiẽs die paſceue ſp̃m xp̃o emiſit: uidelz. iii. cal. apri. Cui⁹ corp⁹ dũ ãtiſiodoꝝ ſepeliẽdũ portaret̃ ueniẽtes ad q̃dã uillam nullo mõ illđ ide moueꝝ potuer̃t donec qdã carceratus fractis uinculis liber exiliit & ad corpus ueniens illud cum aliis uſq; ad ur bem deportauit: ubi i eccleſia ſancti germa ni ſepultus eſt.

¶ De ſcõ quirino martyre. XIIII.

QVirin⁹ tribun⁹ mr̃ paſſus ẽ rome ꝑſecutiõe traiani ſub aureliano cõite utriuſq; militie. Qui tribu nus cũ beatum hermetẽ urbis ꝑ fectũ i domo icuſtodia detineret beatũ quoq; alexãdrũ papã alibi i artiſſimo carcere uiculis mãcipatum hẽret: & cũ qrio dudũ de fide ur̃a colloqum hũiſſet: Alexan der nocturno ſilẽtio a quodã puero q facu lam ferebat ardẽtẽ e carcere ꝑ feneſtrã edu ciꝝ: & ad domum qrini deductus i cuſtodiã hermetis ĩtromittit. Quod qrin⁹ cernẽs cre dere cepit: & alexãdro ꝓmiſit ut ſi filiã eius balbinã habentẽ i collo ſtruma liberaꝝ poſ ſet: ipe una ſecũ fidẽ xp̃i ſuſcipet. Alexãder uero filie ſue ſanitatẽ ſpopõdit eiq; mãdauit ut puellã ad ſe i carcerẽ ſuum đferret. Abeũ teq; qrino alexãder ad carcerẽ ſuum a pue ro reduct⁹ ẽ clauſis ianuis cuſtodie utriuſ q; tam alexãdri uidelicet q̃ hermetis. Cũ au tẽ qrin⁹ filiã ſuã alexãdro ad carcerẽ ſuum adduxiſſet & obſeratis iãuis ipm ibidẽ repiſ ſet magis obſtupuit. Cui⁹ boiã exoluẽs filie ſue ipoſuit moxq; puella ſanitatem recepit: ſicq; qrin⁹ & filia ei⁹ balbina cum oib⁹ qui in cuſtodia eius tenebant̃ fidẽ ſuſcepunt ab alexãdro papa baptizati ut in ei⁹ narrabit̃ paſſiõe. v. noñ maii. Quod audiens aurelia n⁹ q locũ ipatoris abſẽtis i urbe tenebat qri nũ detineri mãdauit. Cui xp̃m ꝓfitẽti linguã fecit abſcidi & i equuleo leuari. Qui cum ni hilomin⁹ loquẽs i iiurias ꝓrũpet iudicis ꝑci ſis ſibi mãib⁹ ac pedib⁹ decollari eũdẽ mãda uit: & corpus canibus iactari: qđ tñ occul te chriſtiani rapientes uia apia ſepelieꝝt. iii. cal. aprilis.

¶ De ſcõ regulo epiſcopo. XV.

REgul⁹ epꝰ natiõe grec⁹ ioãnis e uãgl̃e apđ epheſũ diſcipl̃s fuit. Quo i pathmos iſulã relegato a thenas ueinẽs diõyſio adheſit cũ quo roma ꝓrexit: & una ſecũ & cũ ſcis ruſti co & eleutherio a btõ papa clemẽte ad galli as ꝑdicatiõis gr̃a deſtiaꝝ: q primũ a relatum đuenit: ubi a ſcõ dionyſio xp̃i noie inuocato idolum martis deſtruitur & multis conuer ſis templũ illud in honorem apoſtoloꝝ pe tri & pauli conſecratur: miſſis ergo ſociis ſu is ad diuerſas urbes ipe dionyſius ſcõ regu lo a relateñ ciuitati ordinato epiſcopo pili⁹ acceſſit: ubi cum ruſtico & eleutherio mar tyrii palmam ſuſcepit. Eodem autẽ die quo paſſi ſunt dum miſſam regulus in a relato ce lebraret & nomina iſtorum martyꝝ iaduer tẽter i canone cũ aliis ſanctis recitaſſet mira tus qd dixerat uidit i altari. z. colũbas ipoꝝ martyꝝ nomina conſcripta i roſtris hẽtes. Qua uiſiõe cognoſcens ſcõs ꝑ martyriũ mi

grasse cõmisso populo cuidã felici epõ pisi⁹ accessit:& a xp̃iana matrona oli dionysii discipula catulla noie hospitio suscept⁹:mẽs xp̃i eadẽ die q̃ uisiones uiderat passos fuisse ꝓpuit: & sup eoꝝ corpa basilicã edificauit. Inde siluanectensẽ ciuitatẽ ire disponẽs i uilla lauria idolũ mercurii baculo ꝓminuens: populũ ꝙuertit:& basilicã dei genitricis ibi dẽ ꝓstruxit. ¶ Post hec i ciuitate siluanectẽsiũ a filio cilicie ꝓsanguinee catulle ꝑdcẽ a demone obsesso imundũ spiritũ i sp̃e ueꝙptilionis eiecit:q cũ asinũ sci intrare uellet:asinus miraculose pede crucẽ i terra signauit:& demõ euanuit. In itroitu etiã ipsi⁹ urbis hostia carceris leui baculi ictu feriens reserauit:& xp̃ianos detẽtos absoluit. Quẽ dũ ꝑfect⁹ quereret puniẽdũ:a scõ dionysio & sociis noctu in sõnis morte sibi cõminata territ:& ne regulo noceat admonet. Qui cum mane ꝓ eo mitteret:ut doctrinã salutis suscipet:audiẽs ꝙ regulo ingrediẽte tẽplũ oia idola corruissent:& ꝙ ex hoc ipm põtifex occidere uellet epm qdẽ ab eoꝝ furore defendit: & fide pcepta tẽplũ illud in honore btẽ uirgis dedicandũ obtinuit:oẽmq; populũ baptizari fecit. ¶ Post hec cũ die q̃dã sáct⁹ in uilla ruliaco ꝑdicaret:multitudis ranaꝝ garulitate ꝓpeditus:ranis illis uni excepte ꝓpetuũ silẽtiũ imposuit:quod usq; in pñti i ipso loco miraculose permãsit. Quieuit in pace áno.lx.etatis sue.3.cal.aprilis. sepultus in urbe arelatẽ. in ecclesia apostoloꝝ quã ibidem ꝓsecrauit.

¶ De scõ amos ꝓpheta. XVI

AMos ꝓpheta non fuit pr̃ isaie: ut plures putãt. Nã isaias nobili genere nobili pente exort⁹ ẽ:hic ãt pastor & rustic⁹ fuit: aliisq; lr̃is q̃ ille apud hebreos scribit:ut hiero⁹ tradit que lr̃aꝝ differẽtia apud latios nõ hẽt. Fuit aũt cognatio hui⁹ ex oppido thecua: qd sex milib⁹ a bethelee distat:curãq; gerẽs pecoꝝ in latitudine cápoꝝ q ꝓximi sũt oppido thecue:in qbus humi arido atq; harenoso nihil oino frugũ gignit:sed uberrimis pascuis abundãt:& iõ cũcta sũt pastorib⁹ plena:& sterilitas terre ꝓpensat pecoꝝ multitudine. Exnumero isto pastoꝝ fuit amos ipit⁹ ꝑmõe sed plen⁹ scia. Prophetauit aũt iisdẽ tpib⁹ qbus ioel:naũ:ionas:osee:isaias:sed aliquãtulum exorsus ẽ ꝓphetare añ isaiã:uidelicet tpib⁹ hieroboã filii ioas regis israel & amasie regis iuda. Missusq; ẽ ut ꝙtra gentes illas que ei⁹ lectiõe ꝙhendunt irã dei uenturã denũciaret:& maxie ꝙtra.x.trib⁹ israel:ut euersiõẽ dom⁹ hieroboã & calamitatẽ populi ꝑdiceret. Quod cum significasset amasias sacerdos bethel hieroboã regi ex mãdato ipsi⁹ ꝓhibuit amos ne ultra i r̃gno.x.tribuũ ꝓphetaret. Cũ ãt amos cessare nollet:dicens se nõ esse ꝓphetã sed pastorẽ missũ a dño:frequenter illũ amasias plagis afflixit. Tãdẽ fili⁹ ei⁹ ozias frequẽter eũ icrepás:uecte ꝓ tempora trãsfixit:& semiuiu⁹ i terrã suã deduct⁹ post dies aliquot dolore uulneris expirauit pridie cal.aprilis. Sepult⁹ est cũ pr̃ib⁹ suis. Hec hiero⁹ & ioseph⁹. hic ꝓpheta ex nũero.12. ꝓphetaꝝ ẽ q i scõꝝ patꝝ catalogo eccl.49. c. ꝓscribũt.

¶ De scõ amos abbate. XVII

AMos abbas i dẽsto scythi pr̃ fuit q̃si.1500. mõachoꝝ cẽobii qd dicebat tebarnẽse:q erãt igẽtis abstinẽtie uiri hñtes usui indui collobiis q̃si saccis lineis & pelle cõfecta a collo p⁹ tergũ & lat⁹ descendente ꝓtegi:cucullis etiã caput opiri maxie cũ ad sumendũ cibũ ueniebãt:eisq; facies uelare:nec ali⁹ aliũ pti⁹ escã sumentẽ depẽderet:hñtes sũmũ silentiũ:ita ut nec putaret eẽ in illo loco q̃q̃ hoium ubi sedebãt ad mẽsas. Et ois eoꝝ ꝙgregatio sic erat posita in multitudine acsi eorum quisq; fuisset in solitudine dum ita lateret uniuscuiusq; abstinentia: ut ab alio cognosci nõ posset. Sedebãt ad mensas ꝙtinẽtes magis q̃ cibos sumẽtes:ut nec desuisse mẽsis nec uentri satisfeciss uiderent: qa maior uirt⁹ ẽ his abstinere que i oculis hñt & manib⁹. ¶ Post gubernatã uero & r̃gulatã ꝙgregationes ad dẽstũ nitrie accessit: ubi dũ esset: rogauit duos ad se ueniẽtes:ut sibi doliũ a ciuitate deferrẽt necessariũ ad aquã colligendã. Illiq; ꝓmisert. Recedentes ãt altes eoꝝ penituit:& deferre recusauit:eo q ꝓp deuexa & ꝓrupta mõtiũ nollet camelũ lõgo itinere uexare:& ꝑiculo exponere. Alter uero nõ hñs camelũ cũ deuotiõe portauit asino:qd ita leuiter asin⁹ tulit:acsi nullo põder onerat⁹ incedens. Qui dum ad cellã deuenit amos illũ gratãter excepit:eiq; camelum comitis sui mortuus esse nunciauit:eo q ꝓmissum attendere noluit. Illeq; reuersus ita euenisse ꝙperuit. Quieuit in dño uir dei pridie calen.aprilis. hec in uitis patrum.

¶ De scõ amonio abb. XVIII

AMoni⁹ abbas i dẽsto interiori nitrie plen⁹ charitate habitauit cuꝫ duob⁹:q sibi carne & spũ fres erãt. Quoꝝ alter eusebi⁹ ✝ alter eutim⁹ uocabat: tertium quoq; germanum dioscoꝝ noie habuit:qui eps fuit. hic ãt fres suos ꝑdcos & alios monachos acsi nutrix filios ꝙfouebat:qui & mõasterium muro ualatum ꝙstruxerat in quo & puteum foderat oibusq; necessariis instruxerat. Et dũ qdã fr̃ saluari uolẽs ad eũ uenisset querens cellulã uacãtẽ i q̃ hitare posset: iposuit ei ut se i suo cenobio expectaret: donec ad reqrẽdũ accederet. Abiẽsq; ꝑcul ab eo loco sibi cellulã puissimam fecit:i qua hitare cepit:& fratri q

aduenerat mõasteriũ cũ oibꝰ que i eo fuerãt reliqt. Sed si plures fuissent q ad eũ uẽissent saluari cupiẽtes: uir scũs oibꝰ sribꝰ ꝓgregatis & cũ alacritate eũ iuuãtibus locellũ una die ꝓstruebat. Et dũ aduene q uenerãt ad ecclesiá uel ad refectionẽ iuitati eẽnt unusqsq; de sribꝰ amonii de suis cellulis necessaria ꝓferebãt: & nouas cellulas ꝓstruebãt: ita ut nihil utẽsiliũ que reqrũt deesset: nec tñ cuius quá collatio nota foret. Regressi ergo hi q bus cellule fuerãt ꝑparate: eas itrogressi oia iueniebãt que ad usuꝫ necessaria erãt. Et hec ipa amoniꝰ sepiꝰ sũma charitate iterauit. hec i uitis patꝝ.

¶ De scá balbia uirgie. XIX.

BAlbina uirgo fuit filia quirini tribuni mris ꝺ quo supra dictũ ẽ. ꝫ cal. aprilis. Que ut ibidẽ dictum hẽtur cũ esset strumosa a scõ alexandro papa liberata ẽ. Nã cũ pater eiꝰ boiã de collo alexãdri tulisset & ꝓgeret ut filie collo ioneret ꝓut sibi scũs papa mãdauerat apparuit puer faculã deferẽs & puelle assistẽs: q eá i amorẽ xpi & uirginitatis pseuerãtiã ꝓfortauit eiq; spõsum celestẽ ꝓmisit. Mox autẽ ut boia circa collũ uirgis cigitur: puella a strumа liberat: & ab alexãdro papa baptizat. Que i uirginitatis ꝓposito usq; ad uite finẽ pmãsit. Et cũ ex deuotiõe boiá alexãdri pape oscularet admonita ab ipõ catenã beati petri apli reqsiuit & obtinuit: & moriẽs scẽ theodore sorori hermetis pfecti & mris ꝓmẽdauit. Sepultaq; est uia apia i cẽiterio ptextati iuxta patrẽ suũ ꝑdie cal. apri.

¶ De. s. theodora uirg. & mr. XX

THeodora uirgo & mr sub aureliano ipatore rome passa est: hec fuit soror hermetis mris & pfci urbis que a scõ alexãdro papa i fide docta & baptizata ẽ. Cũ aũt beatꝰ hermes ab aureliano passus fuisset: & ipsum soror theodora sepelisset ab eodẽ ipatore & ipa dudũ i uinculis detẽta: tãdẽ capitis obtrũcatiõe passa mrium sepulta ẽ iuxta srem suũ uia salaria ñ lõge ab urbe rõa cal apriꝶ.

¶ De scõ ualerico abbate. XXI.

VAlericus abbas aluernia natꝰ cũ patris oues adhuc puer pasceret scholas pueroꝝ frequentans: occulte litteras didicit. Deinde relicto seculo secutus ẽ auũculũ abbatẽ mõasterii auturien: ubi satis renitente patre mõachꝰ effectꝰ ẽ. Et pꝰ alicuiꝰ tpis lapsum artiori uite & pfessioni se tradẽs a scõ macario abbate in monasterio antisiodoren cita is receeptꝰ ẽ: ubi dudũ manẽs adhuc ad pfectiora itẽdens quẽdã nobilẽ nomie bobium ꝙuertit: & cũ ipo monacho scõ luxouiũ iuit. Ibiq; ãbo discipuli ici sũt colũbani abbatis

¶ Post hec ualericꝰ de sui abbatis licentia cũ alio ffe ad pdicãdũ gẽtibꝰ accessit. Et ueniens neustriá remotũ solitudis locũ a rege clotario ipetrauit: ubi cũ eodẽ ꝓsocio i uite scitate pmãsit: & multis uirtutũ signis effulsit. Nã i uico ãbianẽsiũ gualunago reũ quẽdã dudũ patibulo appẽsum deposuit & suscitauit. ¶ Matrona quedã ꝑ pueꝝ suum panes & duos uini flascones uiro dei misit: sed puer ptẽ panũ & uinũ ex flasconibꝰ i uia abscõdit: & reliquũ utriusq; ad sanctũ portauit: quẽ ille monuit ne de uio aut pane i uia dimissis gustaret: eo q ꝯpẽs eẽt in flascõe & uenenũ i pane. Cõfusus puer rediit: & ꝯpentẽ i flascone uidẽs extimuit: & penitẽtiã egit. ¶ Cũ tpe hyemis ad domũ pbyteri cum sociis ad ignẽ ꝓ se calefaciẽdo declinasset: & pbyter cũ quodã iudice citatis ad focũ sedẽtes iania & lasciua uerba ꝓferrent: ab eo admoniti ut silerẽt cũ adhuc i deteriora prũperẽt inde discessit. Et statim pbyter exceca tus est: & iudicis uirilia marcuerunt. Quieuit in xpo cal. aprilis. Sepultus ambianis in monasterio leucañ.

¶ De scõ hugõe epo ordis cartusieñ. XXII

HGo eps gratiopolitanꝰ fundator fuit ordis cartusieñ. Cuiꝰ mater cũ ipm gestaret i utero uidit i sõnis se pareꝫ filiũ: q a beato petro apostolo & aliis mrtis scis i celũ ferebatur. Et ꝓcognoscẽs eũ aliqd magni futuꝝ natũ pueꝝ & educatũ tradidit litteris ibuẽdũ. Qui satis iuuenis monachꝰ effectus cartusiẽsiũ ordinẽ icohauit. Cũ eni eẽt i solitudine cartusie uidit ꝑ sõniũ. vii. stellas sibi ducatũ ad habitaculũ usq; pstãtes. Mane ãt scõ ecce. 7. uiri quoꝝ unꝰ fuit magister bruno. iiii. alii litterati &. ii. laici ad eũ uenerũt uitã solitariã exqrẽtes. Quos scũs. vii. stellas uisas eẽ intelligẽs: eisdẽ uisa narrauit: & cũ eis i ipo loco mõasteriũ & ordinẽ içohauit. ¶ Deide disponẽ te deo scũs ẽ abbas calesieñ. Deinde eps miꝫ enꝰ siue gratiopolitanus. Fcũs aũt eps qetẽ mẽtis desiderãs absolutionẽ ab epatu ꝑ nũciũ deinde ꝑ seipm ab honorio ꝙo & inocẽtio ꝙo romãis põtificibꝰ obtinere neqt: eo q ipm putilẽ ecclesie cognoscebãt: multasq; psecutiões a petro leonis ecclesie dei aduersario ꝓ libertate ecclesie passus ẽ: eo q inocentio pape cui ille inimicabaꝫ pstãter iste faueret. Quieuit i pace anno gre. ii32. etatis sue anno. 80. in senectute bona cal. aprilis.

¶ De scõ hugone abbate boneuallis. XXIII

HVgo abbas boneuallis ordis cistertieñ floruit tpe federici primi Qui dũ iuuenis ordinẽ eẽt ingressus: & de redeũdo ad seculũ graiter tẽtareꝫ: oone i ecclesia scá beata uirgo sibi ꝑ uisũ appuit: eiq; natiuita

tē: ꝙuersationē: passionē: resurrectionem: & ascensionē xp̄i oñdit. Ex q̄ uisiōe ꝓfortat⁹ in nimia scitate ꝓseuerauit: quē scūs bernard⁹ abbatē boneuallis ꝓstituit. ¶ Sub hoc noui ti⁹ qdā i suo principio tētat⁹ de redeūdo ad seculū ꝓfessus abbati: & ab eo ꝓfortatus ꝓsti tit. Et ꝓ bienniū añ ei⁹ obitū grauē infirmitatē icurrit: sed a btō iob ei appente ꝓfortatus die sequēti expirauit: Ac postmodū abbati appuit gr̄as ei agens: q̄ ei⁹ hortatu i ordie pmāsit: seq; i gloria esse dixit. ¶ Alii quoq; duo nouitii de recessu tētabañ: quoꝝ un⁹ q̄ miles ꝓuersus fuerat: i sōnis uidit se cadentē in puteū tāte ꝓfūditatis: q̄ tres dies trāsibāt donec ad ꝓfundū ꝓueniret. Quod cū abbati rettulisset: exposuisset hūc eē abyssi puteū i quem casur⁹ erat: si ab ordie discederet. Ille uero nihilomin⁹ abiit: & post triduū ab hostib⁹ occisus fuit. Ali⁹ uero q̄ cleric⁹ erat: ab eo monit⁹ ꝓmāsit: eo q̄ sibi abbas uitā eternā ꝓmisit. Cui pridie q̄ morereť: dña nr̄a apparuit: & i crastinū ei gloriā a suo abbate ꝓmissā obtinēdā incunctāter asseruit: q̄ die se quēti expirauit. ¶ Cū sepi⁹ diabolū i choro inter frēs uidisset: dixit aliquē ex frib⁹ graui peccō detineri: nec talis uisio restitit: donec un⁹ ex frib⁹ peccatū qđ ꝓmiserat ꝓfessus fuit ¶ Ioānis ei⁹ mistri & frīs uni⁹ palytici egrotātiū diē & hōrā trāsit⁹ p̄dixit: & ut p̄dixerat sic euenit. ¶ Famul⁹ cellarii infirmat⁹ peccatū graue uni fratꝝ ꝓfessus ab eo monit⁹ ē: ut abbati illud ꝓsiteret: qđ ille se factuꝝ ꝓmisit: si abbas tūc abñs añq̄ obiret reuerti ꝓtigeret. Sed añq̄ abbas uenisset expirauit. Postea uero frater ille abbati i dormitorio apparuit: eiq; peccatū ut ꝓmiserat ꝓfessus fuit addēs ex hoc magnas luere pēas: quē abbas absoluit. Ac postea ꝓfessorē suū iterrogans de eodē peccato & ꝓmissiōe sibi fcā certificatus extitit. Pro cui⁹ aia dū orasset: uidit eum postmodū cū magna luce de sua liberatiōe sibi gr̄as referentē. Post multa uero scitatis ei⁹ insignia scūs abbas hugo i mōasterio bōe uall⁹ hūanitatis debitū soluit: ibidē sepult⁹

¶ De. s. maria egyptiaca. XXIIII

Maria egyptiaca que peccatrix appellabat i egypto nata pētes āno 12. deserēs alexandriā fugit: ibiq; i 17. ānis publice se libidini subiecit: & nulli hominū se petēti denegauit: qnimo multos ad luxuriā obscenis actib⁹ inseruiēs ꝓuocauit. Cū aūt hoies regiōis illi⁹ ad adorādā sanctā crucē hierosolymā ascendere rēt: qbusdā iuuenib⁹ sociata cū eis nauē ascēdit: & hierosolymā nauigauit: & nauigando oīb⁹ indifferēter se exposuit: & plurios secū ꝓcūbere fecit. Cū uero naute ab ea naulū requirerent: corp⁹ suū eis ꝓ naulo ꝓstituit. ¶ Et cū hierusalē aduenisset: & ꝓ adorāda cruce usq; ad fores ecclesie cū aliis accessisset: subito & inuisibiliter repulsā patiebať: & itrare nullaten⁹ pmittebať. Ceteris quoq; cūctis i trantib⁹ ipsa tertio ad limē ꝓueniēs repulsa est. Ad se igit̄ reuersa & hoc ꝓp ei⁹ enormia flagitia euenire cognoscēs: pect⁹ tundere cepit: & lachrymabiliter a cordis ītimo peccata sua defleuit. Et corā imagie dei genitricis ꝓstrata orare cepit: ut peccatoꝝ sibi ueniā i petraret: & sanctā crucē adorare pmitteret: ꝓmittēs se seculo abrenūciaturā: & de cetero caste māsurā. Receptaq; aliq̄ fiducia sine repulsa ecclesiā itrauit: & crucē dñi cū ceteris adorauit. Cui qdā ꝓ elemosyna tres nummos tribuit: de qb⁹ tres panes emit. Audiuit q; uocē sibi dicētē: q̄ si iordanē trāsiret: salua eēt. Iordanē ergo trānsiuit: & i desertū accessit: & .47. ānis ibidē manēs: nec hominē: nec qđcūq; aial uidit. Tres aūt panes quos secū tulerat: ad istar lapidis idurauerūt: & .17. ānis ei ad cibū suffecerunt: uestimētis aūt ei⁹ putrefactis nuda remānsit: estu piterq; gelu cute ethiopis instar denigrata: capilli uero cani effecti cutis nigredinē opiebant. Annis āt .17. diuersis tētatiōib⁹ molestata: ipsas tādē dei gr̄a oēs deuicit: & deiceps ānis .30. celesti lumie sup eā dieb⁹ singulis radiāte sine cibo pmānsit. ¶ Eodē tpe abbas zozimas in cenobio scōꝝ monachoꝝ iuxta iordanē morabať: q̄ dīna ispiratiōe cōmot⁹: eremū illā igressus ē: ut aliquē seruū dei ibidē latitātē inueniret. Qui cū iter .20. dieꝝ p̄abulasset: uidit quādā nudo nigroq; corpe p̄abulatē i cēdio solis exustā: canis comisq; respsā: que uidēs eū fugā arripuit: & abbas post eā curere cepit. Tūc eū ex noie uocās: cur se ꝓsequereť iterrogat: & qa nuda erat palliū suū sibi tradi petiit: ut sic opta eū alloq; possit. Qui se noiari audiēs stupefact⁹: palliū ei ꝓiecit: & i terra ꝓstrat⁹ ut se bñdiceret exorauit: illa uero ad eū bñdictionē spectare dicebat: eo q̄ p̄sbr̄ erat. Cū āt nomē & officiū suū audisset: magis extimuit: & istāter ab ea bñdictionē obtinuit. Cūq; ipsa extēsis manibus oraret: uidit ipsā mensura uni⁹ cubiti a terra in aere eleuatam. Et cogitare cepit: ne forte spūs eēt: qui se orare sic fingeret. Cui mox scā ei⁹ cogitatiōe apuit: & qa uere eēt mulier & nō spūs affirmauit. Et adiurāte sene cū eo sedit: & oēz uite sue ordinē ut p̄missū ē enarrauit: rogās senē ut ad monasteriū fdeat: & post ānū die dñice cene ad iordanē ueniat: & corp⁹ dñi secū ferat: ꝓmittēs q̄ tūc ad ipm locū ueniet: & de manu illi⁹ sacramēta dñica sumet. ¶ Rediēs igit̄ abbas ad monasteriū reuoluto ānō die cene dñi tulit corpus dñicū & usq; ad iordanē ꝓueniēs ex alia ꝓte fluis mirē stātē aspexit: & cogitās quō ad eū sine nauicula ꝓtrāsiret: subito uidit eā

ſigno crucis edito ſup aquas ad ſe uenientē. Cūq; ſtupens ad pedes eiꝰ ſe ꝑſtrare uellet: illa ꝓhibuit eo ꝙ dñi corpus ferret & ſacerdotii dignitate ꝑemineret. Sūptoq; ſacro abbatē rogauit ut ſequenti ad ſe āno ad eremū redire uellet. Et ſup aquas itex iordāis ambulans rediit: & ſolitudinē petiit. Zozimas uero ad ſuū monaſteriū regreſſus dolere cepit ꝙ eā de nomie ſuo interrogare nō memi nit. Sequenti uero āno ad locū ubi eā prius uiderat uenit: & ibidē eam defunctā reppit. Qui lachrymās eāq; tāgere nō audēs timēs ne forte ſibi diſpliceret: ad caput eiꝰ litteras in terra deſcriptas legit ita ꝓtinentes. Sepeli zozima marie corpuſculum redde terre pul uerem ſuum: & ora pro me ad deū: cuius ꝑcepto die ſecūdo aprilis reliq hoc ſeculum. Tūc ille pro certo cognouit ꝙ mox ut ſacramentum dñi accepit & ad deſertū rediit uitam finiuit: & ꝙ ſpatiū itineris: diex. xx. illa una hora ꝑ ambulauit. Cūq; terrā quo foderet nō haberet: leoni ad ſe uenienti māſuetiſſime iuſſit effodere terrā. Qui iuſſa humiliter adimpleuit: & ad deſertum ut agnꝰ acceſſit. Senex quoq; corpe humato ad monaſteriū ſuum gloriſicās deū uenit. Quieuit i domino ſcā dei maria peccatrix. 4. noñ aprilis.

¶ De ſcā theodoſia uirgie & maꝛ. XXV.

THeodoſia uirgo tpe diocletiani apud ceſaream paleſtine paſſa é āno etatis ſue. xviii. Que nobili eiuſdē ciuitatis exorta proſapia elegantis pulchritudinis exiſtēs dum ad ſcōs martyres i carcerib⁹ detētos cō fugiſſet: ut eoꝝ ſe oratiōib⁹ ꝓmendaret: ſcā é ei uox de celo: ꝙ eam xp̄s oleo athlete pungeret ad paſſiōes tolerandas. Hec a preſide urbano ꝓprehenſa: dū xp̄m ꝓfiteꝛet: nudata ad ſtipitē ꝑ capillos ſuſpendit: ſed nube ſuperueniente ꝓtegitur. Deinde ferro onuſta i carceꝛat: ſed diuintus a xp̄o dño liberatur. Poſt hec ligato ad collū ei⁹ igenti ſaxo i mare ꝑcipitat: ſed ab angelis ſoluta ad litt⁹ reducit. Sub ſequenter leopardis exponit a q̄ bus oio itacta cuſtodit. Nouiſſime uero capite ceſa eſt: uiſaq; é ab aſtantib⁹ colūba auro ſplendidior de ore eius exire & celū aſcēdere. Cui⁹ corp⁹ a fidelib⁹ i eadē ciuitate cōditū é. 4. noñ aprilis.

¶ De ſcō nicetio epiſcopo. XXVI

NIcetius eps lugduneñ fuit. Cui⁹ uita uirtutibus non mediocriter effulſit: & preciosa mors nihilominus miraculis cōmēdatur. Qui & i xp̄o qeuit. 4. noñ aprilis i ipa urbe tumulatus. Hec i martylogio adonis.

¶ De ſanctis agape & chionia uirginib⁹ & martyribus. XXVII.

AGapes: chionia & hyrenes uirgines paſſe ſunt i urbe tpe diocletiani ſub comite ſiſinnio. He ſuerunt ſorores: & ancille ſcē anaſtaſie: ut i eius paſſiōe dictū é ſupra viii. cal. ianuarii. Que cū xp̄iane eēnt & ꝑfecti mōitis obedire nollēt: i cubiculo eas recluſit ubi coqne utēſilia ſuabant. Et cū i eaꝝ amorē exardeſceret: eo ꝙ pulcherrime eſſent: ad eas nocte itrauit ut ſuā libidinē exerceret. Sꝫ i amētiā uerſ⁹ putās ſe tractare uirgies: carbōes patellas caldarias & ſimilia āplexās oſculabat. et ex hoc ſatiat⁹ & deformiſ ad modū exiēs a ſuis putat i demōium uerſus: & uerberib⁹ afficit. Cūq; ipatoꝛe adiſſet ut de hoc ꝙquereꝛet ſuſpicātib⁹ cūctis: q̄ i furiā uerſus eēt: uirgis ꝑcutit facie ꝓſpuit luto & puluere i ipm ꝓiectis deteri⁹ fedat. Et qa oculi ei⁹ tenebāt ne ſe talē ut erat aſpiceret: mirabat cur ſic oēs eū uituꝑoſe tractarēt: uidebaturq; ſibi ꝙ ipe & oēs alii albis iduti eēnt. Cū aūt ſic ſe deformē ab aliis didiciſſet: putās ꝙ puelle magicis ſic eū artib⁹ ludificaſſēt. Iuſſit eas corā ſe expoliari ut ſaltē nudas aſpiceret: ueſtib⁹ aūt eaꝝ corporib⁹ adherētib⁹: nullaten⁹ ſpoliari poterūt. Ipe uero adeo dormitauit ꝙ a pulſantibus excitari neqbat. Hec audiēs diocletian⁹ uirgies tradidit ſiſinnio cōiti puniendas. Qui prio hyrenē auditā uti magis iuuēculā carcerauit. Agapē uero & chioniā ignib⁹ immiſit. Statiq; uirgies orātes ſpiritū emiſerūt Corpa uero illaꝝ & ueſtimēta ac capilli oīno itacta ab igne māſerūt. Quaꝝ corpa anaſtaſia eaꝝ ſcdm ſeculū dña ſepeliuit. 3. noñ aprilis. ¶ De ſcō euagrio ꝑſby. XXVIII.

EVagriuſ ꝑſbyter duoꝝ macariorū diſciplus fuit. Hic a gregorio nazanzeno diaconus ordinat⁹: & cū eo i egyptum deſcēdēs: uiros mōaſticos iſpiciēs relicto ſeculo uitā illoꝝ ē imitat⁹. Qui dū ad ſacerdotiuꝫ ꝓmot⁹ eēt: & pulcherrim⁹ corpe i urbe reſideret a ſenatore ꝓp uxoris zelotypiā nouit ſibi mortē parari: eo ꝙ eidē familiariſſimus eſſet. Sꝫ dīna mōit⁹ uiſiōe eremū petēs duorum macarioꝝ ſucceſſiue diſcipul⁹ fact⁹ é. De hoc heraclides rettulit ꝙ. xiiii. ānis i abſtinentia uixit: panis & olei modicū ſumēs. Qui dum de carnis concupiſcentia tentaretur: tota nocte in puteo ſtabat tpe hyemali: ut carnes gelu conſtringerētur. Aliquando etiam ſpiritu blaphemie tactus. 40. diebus ſine tecto permanſit. A demonibus etiā pluries uerberatus eſt. ¶ Die quadā tres maligni ſpūs i ſpecie clericoꝝ eidē aſtiterūt ꝓtra fidē catholicā diſputantes: quorum unus ſe arrianū: ꝑs eunomianū: tertius apollinariū ſe dixit. quos oēs ipe dei ſapiētia ſuperauit.

¶Cum eccleſie claues depiſſent: ipſe hoſtii parte illam quaꝫ claues introibant ſignauit ſtatimq; fores apuit. Cuidam etiã diſcipulo oia que ſibi p ãnos. 18. euenerunt: ante illud tẽpus ſibi futura p̃dixit. Per annos. 16. neq; carnes: neq; coctũ: neq; pomum: neq; quicq̃ uiride comedit: nec balneo uſus fuit. Et cuꝫ anno. 16. ꝓpter ſtomachi paſſionẽ ſibi neceſſitas eſſet coctũ comedendi: panem non tetigit: ſed olera uel lenticulã biennio deguſtauit. Artes quoq; & fallacias demonũ & ſpirituum differentias ſubtiliter nouit. Appropinquãs neci: ſed tãtũ p duos ãnos antea ſe a carnali ipugnatione liberatũ fuiſſe dixit. Etateq; longeuus ſub impatore ualẽte e ſeculo migrauit. 3. non. aprilis. Huius diſcipul⁹ palladius fuit. ¶Hic ſcũs diuina & humana litteratura clar⁹ aduerſus octo principaliuꝫ uitioꝝ ſuggeſtiones: quas aut prim⁹ aduertit: aut inter primos didicit octo ex ſacrarũ litteraꝝ teſtimoniis libros oppoſuit. Ita ut unaqueq; ſuggeſtio cõtra ſe habeat teſtimonium: quẽ libꝝ ex greco in latinum uertiſſe ſe tradit gẽnadi⁹. Scripſit & anachoritis ſimpliciter uiuentib⁹ libꝝ centũ ſniaꝝ per capitula digeſtũ. Eruditis uero & ſtudioſis qnq̃ginta quẽ etiã de greco idem gẽnadi⁹ trãſtulit in latinũ. Supiorem uero iam dudũ tranſlatũ correxit. Scripſit & cenobitis ſinai mõtis doctrinam uite cõis. Virgini deo ſacrate libellum edidit religioni ſue conuenientẽ ac ſexui. Paucas etiã ſententiolas obſcuras ualde: & ſolis monachoꝝ cordibus cognoſcibiles oſtendit. Quas etiam gẽnadius ex grecis latinas fecit. Scripſit & alios duos libros ualde perutiles: Quoꝝ unus de actuali uita monachis intitulat̃. Alter uero cognitionalis. hec gẽnadi⁹ de uiris illuſtrib⁹.

¶De ſcõ euagrio epõ. XXIX

EVagrius p̃ſbyter alexandrin⁹ & poſtmodũ antiochenus eps uir acris & preſtãtis ingenii & diſcipulus athanaſii alexandrini epi fuit. A quo & preſbyter ordinatus eſt. Hic uitaꝫ beati antonii ab eodẽ athanaſio in greco ſcriptam in latinũ conuertit ſermonem. Dum adhuc p̃ſbyter eſſet diuerſorum tractatus beato miſit hieronymo: ut ipſe libro de uiris illuſtribus tradit. Qui ẽt ſanctitate inſignis antiochie quieſcit.

¶De ſcõ iſidoro epõ & confeſſore. XXX

ISidor⁹ eps hiſpaleñ: que ciuitas eſt hiſpanie ex eiſdem hiſpaniis oriund⁹ tpe heraclii impatoris ſanctitate claruit & doctrina: ut ait ſigibertus:. Qui multa uolumina eccleſie dei utilia cõdidit: uidelicet Soliloqoꝝ libros duos. Sentẽtiaꝝ libros quatuor. Synonymoꝝ libros uiginti. Etymologiaꝝ libros uiginti. De offiçiis libros duos Contra iudeos ad ſororẽ florentianã libros duos. De ſignificatione noui & ueteris teſtamenti ad oroſiũ libros duos. Allegoriaꝝ in quinq; libros moyſi libros qnq;. In ioſue unum. In libꝝ iudicũ unum. In libros regum librum unũ. De corpore & ſanguine dñi librum unũ. & plura alia. De origine officiorum libros duos. Itẽ libꝝ differentiaꝝ: Item de uita & obitu ſanctoꝝ qui dñm p̃ceſſerũt. Itẽ de natura reꝝ. Item libꝝ artium. Item librum de ſũmo bono. Item extat & liber decretoꝝ apoſtolicoꝝ rõanoꝝ pontificũ canonũq; cõciliorꝝ: que p ſucceſſiones temporũ diuerſis locis per orbẽ a catholicis epis celebrata ſunt: que oia grandi & inſigni uolumine ꝓpinxit⁹. Ex quo ꝓſtat hiuonis p̃poſiti beluaceñ & gratiani decreta ut plurimũ fuiſſe decerpta: ut dicit uicẽti⁹. Quieuit hiſpali uita & doctrina prefulgidus pridie noñ aprilis: ibiq; iacet humatus.

¶De ſcõ ambroſio ꝓfeſſore. XXXI

AMbroſius diacon⁹ martionis primũ labe infect⁹ poſtmodũ ab origene corrept⁹ xp̃iane fidei confeſſor euaſit. Et i eruditiõe uerbi dei ſtudiũ ferues adhibuit: atq; ꝓfeſſiõis dñice gloria inſignis fuit: hui⁹ ſoleꝛti ſtudio & flagrãti induſtria ui p̃cũ & obſecrationũ coactus origenes infinita ferme dictauit uolumia. Notarios nẽpe ſcriptores & ſcriptrices puellas ſcribẽdi pitia apprime eruditas exhibuit: & ſũptui neceſſaria affatiꝫ miſtrauit. Ip̃m etiã elegãtis igenii fuiſſe: epiſtole ipſi⁹ ad origenẽ date indices ſũt. Obiit añ mortẽ origenis: ut dicit hiero⁹ libro de illuſtrib⁹: & d̃ hoc euſe⁹. 6. eccl̃. hiſtorie mẽtionẽ facit. Quieuit ãt i dño pridie noñ aprił.

¶De ſcã hyrene uirgie & marty. XXXII

HYrenes uirgo & mr̃ ſoror ſcãruꝫ agapis & chionie de qb⁹ ſupius dictũ ẽ. 3. noñ. aprilis. Poſtq̃ p̃dicte ſorores ſue a comite ſiſinnio martyrizate fuerũt: cũ eẽt ceteris iunior die tertio de carcere educitur: i quo recluſa detinebat̃. Quã comes nudataꝫ iuſſit ad lupanar duci: ut oib⁹ p̃ſtitueretur. Cũ aũt duceret̃: appuerũt miſtris duo angeli duoꝝ militũ quos illi cognoſcebãt facies p̃tẽdẽtes: mãdãtes ſatellitib⁹ ex pte comitis: ut hyrenẽ ad lupanar nõ iferrẽt: ſꝫ eã ad talis mõtis cacumẽ deducerẽt. Quod dũ illi p feciſſent: & hec comes q nihil d̃ hoc illis mandauerat didiciſſet: iratꝰ iſta magie deputãs ad mõtẽ illũ aſcẽdit. Et tota die gyrãs ſupciliũ & hyrenẽ qdẽ aſpiciẽs: ſed ad eã ptingere nõ ualẽs: arcũ tetendit & ſagitta directa ipſã i corde p̃cuſſit. Cui⁹ etiã corp⁹ iuxta ſorores ſuas anaſtaſia ſepeliuit noñ aprilis.

¶ De scō sixto prīo papa & mare. XXXIII.

SIxtus papa huius nomis primꝰ natione romanus ex patre pasto re de regione uia latina: alexandro prīo pape in episcopatu successit: & sedit annos. x. mēses. 4. dies. xxi. Hic constituit ut prefatione cōpleta chorus hymnū angelicum decantaret. s. scūs scūs scūs dñs deus sabaoth ꝛc. &ꝙ mysteria sacra non tangerent nisi a ministris altaris. Cōstituit etiam ut corporale nō fieret ex syrico nec pāno tincto sed de purissimo lino ꝓtexto: quia corpꝰ dñicum in sindone alba & mūda inuolutum fuit. Et ut mulier uasa sacrata altaris nec pallas auderet cōtingere. Insuper constituit ut qsqs epōꝝ ad sedē apostolicā uocatus esset: rediens ad ecclesiā suam nisi cū litteris papalibꝰ nō susciperetur. Qui etiaꝫ sub hadriano impatore martyrio coronatur foras muros urbis uia que apia nuncupat. viii. idus aprilis. Et cessauit episcopatus dies duos. Et sepultus est prope altare beati petri i sepulchro in quo requiescunt linus: cletus: anacletus & euaristus. Et licet sit tantoꝝ martyrꝝ altare tamē solꝰ sixti nūcupatur. Hic enī seuiente ubiq; persecutione xp̄ianis in gallia poscentibus ut alīquem uirum dirigeret: qui pene iā fidei lucernam extinctā accenderet: misit peregrinū episcopū romanū plurib⁹ ei associatis: qui multis ibidem cōuersis martyrio coronatꝰ est: ut dicet in eiꝰ passione. xvii. cal. iunii.

¶ De scō theodoro epō ancyrañ. XXXIIII.

THeodorus ancyranꝰ epūs galatie fuit: uir clare sapiētie & sanctitatis insignis. Hic aduersus nestoriū redargutiōis & ꝓfutatiōis edidit librum ueritatis catholice protectorē: arte dialectica ordinatū: multis utens assertionibꝰ anteq̄ scripturaꝝ poneret testimonium. Quieuit aūt in dño. viii. idus aprilis: ut ait gēnadius libro de illustribus.

¶ De scō theodoro p̄sbytero & ꝓfes. XXXV

THeodorus antiochene ecclesie p̄sbyter uir moꝝ honestate cōspicuus scientia clarus: & lingua disertꝰ: aduersus apollinaristas & anomeos. xv. de incarnatione domini cōposuit libros. Claruit quoq; theodosii primi imperatoris temporibꝰ. Hec gēnadius ubi supra.

¶ De sancto egesippo cōfessor. XXXVI.

EGesippus gēte iudeus: sed ad christi fidē ꝓuersus uir sanctissimus: sub hadriano & antonio principibus floruit: uicinusq; apostolorum tēporibus fuit. Qui traditioneꝫ apostolice p̄dicationis: & omniū ecclesiasticoꝝ actuū a passione dñi usq; ad suam etatē texuit historias: ut quoꝝ uitam sectabatur dicendi quoq; exprimeret characterē: multaq; ad utilitatem credētium hinc inde congregans. v. libros composuit. Iudaicā etiaꝫ historiam a mathathia sumens exordiū usq; ad belli iudaici sub uespesiano & tito initi finē: eleganti sermōe digessit. Aduersum idola disputans quo primo errore creuissent historiam edidit: ꝓmentarioꝝ librū ꝓposuit. Asserit se uenisse sub aniceto romam: & usq; ad eleutheriū ꝓseuerasse: q dicti aniceti fuerat diaconus: ubi & diem uite clausit extremū. vii. idus aprilis. Hec hieronymus libro de illustribus.

¶ De sancto dionysio episcopo corinthiorum. XXXVII.

DIonysius epūs corinthioꝝ tēporibus marciantoni & lucii aurelii cōmodi ip̄atoꝝ floruit. Cuiꝰ eruditione & gr̄a quaꝫ habuit i uerbo dei: multi fruūt usq; hodie. Multas enī texuit epistolas xp̄iane fidei rudimenta ꝓtinentes. Huius enī doctrina non solum ꝑficiebat populis quos regēdos susceperat: sed etiam procul positis: quibꝰ p̄ suas epistolas se p̄sentem reddebat. Extāt nēpe eiꝰ ad lacedemones scripta. Item ad athenien. Item ad nicomedeñ. Item ad cortineñ: & ceteras crete ecclesias. Scribit etiā ecclesie amadrine ceterisq; ponti ecclesiis. Itē ad gnositeſ & phinitū eorū episcopū. Ad sotherum etiam romanū episcopū direxit epistolam. Scripsit & ad chrysophoram scām feminam unam. Dormit corithi qescens i pace. vi. idꝰ aprilis. Hec hieronymus ubi supra.

¶ De scō ꝑpetuo episcopo. XXXVIII.

PErpetuus epūs turoneñ admirande sanctitatis uir extitit. Cuius opere templū sup corpꝰ sci martini epi ꝑfectum est: Eiusq; sacra membra de loco ubi fuerant primitus tumulata ad locū ubi nunc uenerant ꝓdigne translata sunt. Huiꝰ depositionis dies recolitur. vi. idus aprilis: ut in martylogio scribitur usuardi & adonis.

¶ De sancto procoro diacono & martyre. XXXIX

PRocorus diaconus & martyr de vii. primis q ab apostolis electi sunt: ut dicit act. vi. uir fide & miraculis preclarissimus apud antiochiam passus ē: ut dicit hieronyimꝰ in martylogio. Hic ut ipsemet de se scripsit nepos fuit sci stephani ꝓtomartyris & comes ioānis euangeliste cū ad predicandum missus fuisset in asiam: cū quo multo tēpore manēs factus ē epūs nicomedie bithynie: ubi post multoꝝ ꝙuersionē ab eodē apostolo missus ē antiochiā ad predicādū:

ubi martyrio coronatus uitam finiuit. ꝟ. id⁹ aprilis: ibiq; in pace quieſcit.

¶De ſcis ſeptē uirginib⁹ & martyrib⁹. XL

SEptē uirgines & martyres ſacratiſſime apud ſiriniū ciuitatē martyriū paſſe ſunt. Que dato ſtipendio ſāguis uitā mercate ſūt eternā. ꝟ. id⁹ aprilis: ut ſcribit ado.

¶De ſcō ezechiele propheta. XLI

EZechiel ꝓpheta tertiꝰ ex q̄ttuor maioribꝰ q; eccleſiaſtici. 49. cap̄ inter ſcōs priſci temporis exp̄ſſe cōmemoratꝰ: fuit oriundꝰ de terra ciſore filiꝰ buzi: ſacerdos & ipſe ſicut hieremias de genere ſacerdotum. Hic in babyloné ductꝰ eſt cū ioachim rege iuda & mardocheo a nabuchodonoſor rege poſtq̄ daniel & ſocii eius tres pueri iā trāſlati fuerant. Habitauitq; ezechiel iuxta fluuiū chobar. qui in āno. 30. etatis ſue in qnto anno tranſmigratiōis ioachim in q̄rto mēſe in quinta die exorſus eſt ꝓphetare ad ꝯcaptiuos. ¶Eodē aūt tpe ꝓphetauit quo & hieremias: licet hic poſterior: & ille in iudea: hic in chaldea. Cauſa aūt eiꝰ ꝓphetie fuit hec: legerant eni iudei in epiſtola hieremie ſibi directa duraturā captiuitatē. 70. ānis. Et ideo flebant exilii ꝓlongationē. Preterea murmurabant aduerſus dn̄m: q; fraudulēter eos de terra ſua eieciſſet. Dixerat eni p os hieremie prophete remanentes hieruſalē ꝓituros: eis uero q ſe traderēt ſeruo ſuo nabuchodonoſor bona pollicebaꝝ. Nūc in ꝯrariū res relapſa erat. Florebant eni q remanſerant: & ipſi iugo ſeruitutis p̄mebant. Erant quoq; inter eos: q dicerēt: qa dū ſeruierāt militie celi bonis oibus abundabant: ex quo ceſſaverant pierant gladio fame & peſte. Adhuc ꝓphetauit ezechiel euerſionē urbi hieruſalē & tēplo dn̄i incendiū iminere: & eos qui remanſerant in urbe fame ꝓituros & extra urbem gladio: eos aūt qui uiui traherent grauem paſſuros ſeruitutē: ipſos aūt i pace q̄ſi libera ſeruitute māſuros. Vt aūt auctoritatem p̄beret ezechieli: dn̄s p̄oſtendit ei q̄ſdaꝫ uiſiones ſimilitudines. ſ. hois: leonis: uituli: & aquile. Non ſolū ad p̄dignandū euangeliſtas: ſed ut oſtenderet deum iſrael dn̄m eſſe totius creature per hec digniora omne aial creatū intelligens. Homo eni p̄eſt ceteris animantib⁹: aq̄la rex eſt auiū: leo ferarū: bos iumentoꝝ. Sub aialibus uero uidit rotam i medio rote: ut oſtenderet circūuolutionem omniū elemētoꝝ i dn̄i eſſe poteſtate. Et ſup hoc uidit firmamentū coloris ſaphirini: & ſup firmamentū erat ſimilitudo throni: & ſuper thronū q̄ſi aſpectꝰ hois ⁊c. que in eius ꝓphetia lōga narratiōe & ſubtili uiſiōe texūt.

¶Poſtq̄ aūt hieruſalē deſtructa eſt & templum cōbuſtū: & iudei in captiuitatē babylonis cū ſedechia rege tranſlati: nūciꝰ uenit ad ezechielē in babyloné: q hec ei narrauit de quo nuncio uenturo ipſe p̄dixerat ueſpe p̄cedenti. Et tūc iudeis lamētantibus q; ſpes eoꝝ piſſet: & q; oīno nūq̄ reſurgerent: ꝓphetauit eis: q; dn̄s eos tolleret de oībus gētib⁹ & ꝯgregaret de terris: & reduceret ad terrā ſuā. Et p̄terea in ꝯſolationē gentis ſue p̄dixit eis calamitates futuras circūſtantiū nationū que eis aduerſate fuerant. i. filiorum amon: moab: edom: philiſtinoꝝ: tyri: ſidonis: egypti: & ethiopie. ¶Iſte ꝓpheta ſignum dedit populo i fluuio chobar: ut q̄n deficeret: ſuſtinerent deſolationē terre ſue. Tūcq; ſperarent ad hieruſalē q̄n inundaret. Cū aūt conueniret plurima multitudo captiuoꝝ ad fluuium chobar: & chaldei rebellionē timerēt irruerunt ſup eos. Ipſe uero ꝓpheta p̄cib⁹ ſuis ſiſtens aquas flumis ſup aquas ambulans cū oi multitudine ad alterā ripā ſe recepit. Et quotquot eū p̄ſumpſerūt ſequi ſubmerſi ſunt. Et per oīonem ſubito largā piſciū copiam eſurienti populo p̄ſtitit ad ueſcendum Sepe quoq; multis deficientib⁹ uitā reſtituit ¶Poſtea uero in chaldea ꝯſtitutus inter cō captiuos legis trāſgreſſores iudicauit: & p̄cipue quoſdam de tribu dan & gad q; in deū cōmitterent ipia: legis ꝯſequendo cuſtodes & fecit: ut dicit epiphanius ꝯtra eos ꝓdigiū magnū: qa filii eoꝝ & uniuerſa pecora a ſerpentibus pierunt. Et p̄dixit: q; tribus ille nō reuerterent ad ꝓpria: ſed in medie regiōib⁹ remanerent. Ob hoc exacerbati diſtraxerūt eū equis p̄ crepidines ſaxoꝝ: & excerebraverunt eū. Sepelierūtq; eū in ſepulchro ſem & arphaſath in ſpelunca duplici. 4. id⁹ aprilis Hec hieronymus & ioſephus & ex hiſtoria ſcholaſtica atq; ex chronica guilelmi.

¶De ſcis pluribus martyribus. XLII

MArtyres plurimi fuerūt illi: qui cū ſcō alexandro papa in eodem carcere tenebant incluſi ſub cuſtodia quirini tribuni: de quo ſupra actū eſt. ꝟ. calē. aprilis. Qui cum uidiſſent qualiter ſanctꝰ alexander papa quirini filiam a gibbo ſanaſſet: & uerba eius predicationis audiſſent: oēs ad xp̄m cōuerſi ſunt: & a ſanctis preſbyteris euentio & theodolo baptizati: & ab eodē pontifice ꝯfirmati. Et cū quirinꝰ eis carcerem aperuiſſet: ut abirēt ſoluti: noluerūt abiſſe: martyrii gloriā expectātes. Poſtq̄ ātaureliāꝰ priceps qrinū tribunū martyrizari fecit: & hos oēs xp̄ianos effectos cognouit: uetuſte nauiimpoſitos in altum mare deduci iuſſit: & illic ligatis ad colla lapidibus in profundum demergi. Qui paſſi ſunt. 4. idus aprilis.

¶De ſancto apollonio preſbytero & mar-

tyre & ſociis martyribus. XLIII.

APollonius preſbyter & martyr ut ait hieronym⁹ i uitis patrū dū uitā magnificā ſcitatis iter monachos egiſſet:& ſacerdos ordinat⁹ eſſet:pſecutiōis tpe xp̄ianos circuiens hortabat. Qui tentus a paganis & in carcerē miſſus a quodam philemōe cuſtode maximis ꝓuitiis exprobrabat. Quē tandē apolloni⁹ exēplo ſue mirabilis patiētie ad xp̄m ꝓuertit. Dū autem ✝ philemō corā populo & iudice ſe xp̄ianū eſſe clamaret:multis ab eo torm̄mētis exaiat⁹ eſt. Cū uero deceptorē huius apolloniū didiciſſet: ip̄m corā ſe ductū una cū philemōe ignib⁹ tradi iubet. Sed flāma illos i modū clibani circūdā te nubes rorida de celo ueniēs ignē extixit: & uterq; oīno illeſus exiuit. Quo miraculo iudex cū multis de populo crediderūt. Hoc aūt dū alexādrie p̄fect⁹ audiſſet apolloniū & philemonem ac oēs xp̄ianos effectos ✝ in p̄fūdo maris demergi fecit: qđ ſcis illis baptiſmū fidei reportauit. Qui paſſi ſūt. 4. id⁹ aprilis. Quoꝝ oium corpora ab undis ad littus deiecta a xp̄ianis alexādrie digno ſūt honore tumulata:ubi m̄tis miraculis claret.

¶De ſcō philppo ep̄o creteñ. XLIIII.

PHilippus ep̄s creteñ urbis cortine. Cui⁹ meminit dionyſi⁹ in epiſtola ſua:quā ſcripſit ad eccleſiā ip̄i⁹ citatis:iſigné aduerſus marcionē edidit librū: magniſq; uirtutib⁹ & optimis ſtudiis p̄dit⁹ fuit. Floruit quoq; temporib⁹ antonini ueri: & lucii aurelii imp̄atoꝝ. Qui uita & doctrina clarens i ip̄a ciuitate:q̄uit i xp̄o. 3. id⁹ aprilis.

¶De ſcō euſtorgio ep̄o. XLV.

EVſtorgi⁹ ep̄s natiōe grec⁹ ab ip̄a tore ꝓſtantinopolitano legat⁹ ad mediolanēſes miſſus ē Qui tantū grat⁹ extitit ciuib⁹: ut ip̄o inde redeūte:cū ſedes uacaſſ ip̄s archiepiſcopū eligerēt. Sed ille i ꝓſulto pricipe electiōi noluit ꝓſentire. Sicq; ꝓſtātinopolim rediit & ip̄atori qđ factū fuerat nunciauit. Imp̄ator uero gratiſſimū habuit eūq; conſecrādū mediolanū r̄miſit. Inſup triū magoꝝ corpa in arca maxia ſepulta: dudū de p̄ſide ꝓſtantinopoli adducta euſtorgio p̄ munere ꝓceſſit que ſcūs in naui uſq; ad portū detulit. Cum aūt arcā cū corporib⁹ currui iposuiſſet: & iūctis plurib⁹ paribus boū ea trahere nō poſſent:diuia reuelatiōe due ſole iuuēce paupcule mulieris deuote plauſtro appoſite leuiſſime currum trahebant: quaꝝ unā i itinere lup⁹ occidit. Moxq; ſcūs epiſcop⁹ lupo mādauit: ut uicē iuuēce mediolanū uſq; ſuppleret. Statiq; lupus oī depoſita feritate māſuet⁹ uehiculo ſe exhibuit & iūct⁹ una cū alia iuuēca mediolanū curꝝ ptraxit:ubi ſcōꝝ magoꝝ corpora tumulata qeuerūt uſq; ad tēp⁹ federici ip̄atoris cognomie barboroſſa. Quo tempore mediolano euerſo arca dimiſſa ſcōꝝ corpa colōniā trāſlata ſūt. Scūs autē euſtorgi⁹ i pōtificē ꝓfecrat⁹ poſt laudabilia ſcitatis opa i dño quieuit mediolani ſepult⁹. iii. id⁹ aprilis.

¶De ſcō iulio papa & ꝓfeſſore. XLVI.

IVlius papa natiōe roman⁹ ex patre ruſtico marco ſo romano pōtifici i epiſcopatu ſucceſſit: & ſedit ānos. xi. mēſes. 2. dies. 8. Hic cōſtituit ut null⁹ cleric⁹ ad cām i publico ducat nisi i eccleſia. Hui⁹ p̄cepto oriētales ep̄i thronos ſuſcepere: & cōſtituit ut oīa monumēta chartaꝝ eccl̄iaſticaꝝ reꝝ p̄ romāe eccleſie fierēt primiſcriniū. Cuius tpe celebrata eſt pria ſynod⁹ nicena. 318. epiſcopoꝝ in qua dānata ē hereſis arrii q̄ aſſerebat filiū mioē patre. Hoc eni factū ē adhuc uiuēte ꝓſtantio auguſto. Quo humanis exēpto iuli⁹ papa exiliū. x. ānoꝝ & tribulatiōnes multas p̄peſſus ē a ꝓſtantio auguſto heretico. Tādē poſt mortē ei⁹ ad ſedē beati petri cū gloria reuerſus ē:fecitq; duas baſilicas unā i foro aliā ſci ualentini uia flaminia Quieuit i pace prīdie id⁹ aprilis. et ſepult⁹ ē i cemiterio calopodii miliario. iii. ab urbe. Et ceſſauit ep̄at⁹ dies. xv. ¶Hic unā de icarnatione dñi ad dionyſiū ſcripſit epiſtolā.

¶De ſcō zenone abbate. XLVII.

ZEno monach⁹ ſiluani abbatis diſcipulus fuit. De quo refert heraclides iter cetera eius uirtutis & cōſtātie iſignia: q̄ in ardētiſſimi ſolis egyptia regiōe ſtetit in cacumate. v. dieb⁹ ſe deſiccās i ſole:ut ex hoc p̄baret utrū torm̄ēta tolerare poſſet. Et poſt mire pnie opa migrauit i xp̄o p̄die id⁹ apri.

¶De ſcō herminigildo r̄ge & m̄re. XLVIII

HErminigild⁹ rex & martyr anno vi tiberii p̄i ip̄atoris uidelicet anno gr̄e. 705. martyriū paſſus ē. qui leuuigildi regis uiſigothoꝝ fili⁹ ſigiberti regis filiam duxit uxorē. Ad cui⁹ ſuggeſtionē audita p̄dicatione ſci leandri hiſpaleñ ep̄i ab arriana hereſi ad catholicā fidē ꝓuerſus ac more catholico baptizatus eſt. Quē pater arrianus ut ad ſuam hereſim rediret: & premiis ſuadere & minis terrere conat⁹ eſt. Cūq; ille in ueritate fidei catholice ꝓſtanter p̄ſiſteret: prio quidem eū pater regno priuauit rebuſq; oībus ſpoliauit. Deinde collo manibuſq; ferro uinctū in arta cuſtodia mancipauit. Qui oīa p̄ xp̄i amore ꝓtenebat. Superueniente uero feſtiuitate paſchali miſit ad eum noctu p̄fid⁹ pater ep̄m arrianū:ut de manu ei⁹ ſacrilegā

cõionẽ accipet. Quod uir dñi nõ solũ facere remisit: sed etiã arriano epõ duri⁹ exprobrauit. Ob hoc pr̃ indignat⁹ missis apparitoribꝰ ipm̃ i eodẽ carcere securi i capite ei⁹ ꝓfixa excerebrari fecit: sic regnũ celeste rex & mr̃ intrauit. Ad cui⁹ corpis tũbã nocturno tpe psalmodie cant⁹ audiebãt: & lãpades accense a pluribꝰ uidebãt. Patrem uero post filii occisionẽ mortis ei⁹ penituit: & ad fidẽ catholicã deuenisset: si gẽtis sue furorẽ nõ formidasset: moriens tñ recharedũ filiũ suũ regez futuꝝ scõ leãdro pdcõ epo cõmẽdauit: qui frem martyrẽ nõ pr̃em pfidũ secut⁹ ab arriana peste ꝙuersus: ab eodẽ epo baptizat⁹ ẽ: totãq; uisigothoꝝ gentẽ ad ueram pduxit fidẽ Passus ẽ aũt scũs herminigild⁹ idibꝰ aprilis.

¶De scisc arpo epo & sociis mr̃ibꝰ. XLIX

ARpus eps: papyrius diacon⁹: & agathonica optima femia apud pgamũ asie urbẽ exẽplo martyris pionii martyriũ passi lũt tpe antonini ueri & aurelii cõmodi impatoꝝ ut i.4. libro eccles. historie repit Cũ qbus & iustin⁹ uir mirabilis q iã scdm libꝝ p defensiõe religionis nr̃e scriptũ iudicib⁹ obtulerat: remunerationẽ ligue fidelis & erudite martyrii mun⁹ accepit: quodã philosopho crescẽte noie ei isidiãte: quẽ sepius disputãdo ꝙfuderat: q passi sũt idibꝰ aprilis

¶De scõ iustino martyre. L

IVstinus martyr de quo supra p̃ximo dictũ est bacchiade prisci filius ex urbe neapoli palestine philosophie nr̃e sectator pluria scripsit uoluia p̃ rligiõe xp̃iana. Nã ꝓtra paganos uolumẽ insigne ptulit: i quo de demonũ natura tractat. Scripsit & aliud xp̃iane fidei defensionẽ ꝓtinẽs: quẽ marcoãtonio uero & fratri direxit. Antonino pio & filiis atq; senatui apologeticũ p̃ religiõe xp̃iana ꝓscripsit. Itẽ libꝝ de monarchia dei. Dialogũ cõtra iudeos & triphonẽ eoꝝ principẽ doctorem illustrẽ. Itẽ ꝓtra martionẽ hereticũ insignia duo cudit uolumina. Itẽ cõtra oẽs hostes. Extat & aliud eiusdẽ: quod dr̃ ꝓfutatio. Itẽ aliud qd̃ ititulat psaltis. Itẽ de aia i quo diuersas qõnes inseruit. Hic a crescẽte quodã xp̃iani nois blasphemo delatus: q xp̃i fidei eẽt sectator i pgamo asie ciuitate martyrii palmã adeptus est idibus aprilis. Hunc putant aliqui trogi fuisse abbreuiatorẽ. hec hieronymus libro de uiris illustribus.

¶De scis tyburtio & ualeriano & maximo martyribus. LI

TYburti⁹ & ualerian⁹ & maximus martyres passi sunt rome sub almachio urbis p̃fecto. Cũ eni btã cecilia ualerianũ sponsũ suuꝝ & tyburtiũ eius fratrẽ conuertisset ad xp̃m: ut in eius passiõe dicet infra. io. calẽ. decẽbris Tyburtius & ualerian⁹ elemosynis insistebãt & corpa martyꝝ sepulture tradebãt. Quos almachi⁹ tẽtos sibiq; p̃sentatos iterrogabat cur facultates suas uilib⁹ psonis exhibebãt: & p̃ suis sceleribus dãnatos sepeliebant. Cui cũ tyburtius resp̃oderet: q̃ optabant illorũ seruos fieri: quos ille dãnatos appellabat. Et multa alia de gloria future uite dixisset: tyburtiũ amoueri fecit: & ualerianũ applicans ad sacrificia deoꝝ iuitauit. Ille uero se uni deo sacrificare dicebat: cui⁹ nomẽ expri mere nemo poterat. Iouem uero adulteꝝ & homicidã asserebat: quẽ almachi⁹ fustigari iussit: deinde cõtra eos sniam tulit: ut ad pagũ iouis adducti: si sacrificare ꝓtẽnerent: capite cederent: tradens eos maximo cornicu lario ut sententiã exequeret. Qui cũ eos duceret: q̃si illis ꝙpatiens lamentabat: cur ambo germani uitã cõtẽnentes ad mortẽ q̃si ad epulas festinarent. Tyburti⁹ ergo & ualeria nus ceperũt ei future uite penas & gloriã reserare: p̃mittẽtes maximo: q; si se purificari p̃mitteret: in hora decollationis cerneret cũ quãta gloria eoꝝ aie uitã futurã susciperẽt Maximus ergo a carnificib⁹ obtinuit: ut sci martyres ad domũ ipsi⁹ in custodia ducerẽt & in crastinũ decollãdi seruarẽt: ubi tyburtius & ualerian⁹ adducti maximũ i fide erudierunt: & mittẽtes p̃ urbano papa & p̃ cecilia ipm̃ baptizari fecerunt. Totãq; noctẽ in fidei sermonib⁹ deduxerunt. Factoq; mane sci martyres a cecilia ꝙfortati extra urbẽ ad iouis pagũ q̃rto ab urbe miliario deducũt & sacrificare nolẽtes gladio feriũt. Tũc maximus adiuratus dicebat: quiderat angelos p̃ sole fulgẽtes aiasq; scoꝝ de corporib⁹ q̃si sponsas de thalamo egressas in gremio susci pientes & ad celos cũ gloria deferentes: que cũ carnificib⁹ narrasset: plurimi crediderũt Quod cũ almachio nũciatũ fuisset: iussit maximũ cũ oib⁹ qui crediderãt i eodẽ loco tã diu plũbatis cedi quousq; spiritũ excuterẽt Quoꝝ omniũ corpora sancta cecilia sepeliuit. xviii. calen. maii.

¶De scõ maximo epo. LII

MAxim⁹ eps ꝓstãtinopolitanus tpe gratiani ipatoris floruit: q uir insignis pconii scitatis & doctrine inter cetera ipsi⁹ memorãda aduersus arriũ nobile uolumẽ p̃ fide nr̃a ꝙposuit: qd̃ p̃fato principi apud mediolanũ obtulit: & clar⁹ uirtutib⁹ i dño qeuit. Hec hieronym⁹ de uiris illustribus.

¶De scis olympiade & maxio martyribus. LIII

OLympias & maximus martyres passi sunt sub decio cesare in corduła ciuitate persaꝝ: Qui cum

tenuisset scōs regulos abdon & senen traditi sunt eidē & isti nobiles uiri plax: eo q eēnt xp̄iani. Quos decius prio sine audiētia fusti bus cedi iussit: Deide cū eis diceret ut facul tates suas pderēt: illiq; aux & argentū eox xp̄m esse dixissent. Itex eos fustigari māda uit: donec uerberātes deficerēt. Et post hec xp̄m pstanti⁹ pfitētes plūbatis cedi fecit: & subsequēter i equuleo leuari: ac i lectis fer reis prunis subterstratis extēdi. Et cum hec oia supassent tradidit eos uitellio anisio ui cario suo. Qui nō psentiētes sacrificare diis paganorum: quos demonia asserebāt: Iussit securib⁹ eox capita tandiu ptūdi: donec spi ritū emiserūt. Corpa uero ip̄ox canibus ex posita: quiq; dieb⁹ ab illis pmāserūt itacta. Sed postmodū a qbusdā xp̄ianis de genere abdon & senen collecta sūt: & i domo dicto rum mrx in ipa ciuitate sepulta. Qui passi sunt. xvii. cal. maii.

¶ De sanctis marone eutycete & uictorino martyribus. LIIII.

MAro eutyces & uictorin⁹ marty res scām uirginē flauiā domitil lam neptem domitiāi augusti: & sponsam aureliāi filii psulis una cū eius eunichis cubiculariis. s. nereo & archileo i fide xp̄i istruxerūt: & ad baptismatis gr̄am pduxerūt. Postq̄ ergo ne reus & archile⁹ a predicto aureliano mar tyrizati fuerūt: ut i eox passiōe. 4. idus maii dicēt: maro eutyces & uictorin⁹ apud eun dem aurelianū accusati sunt q maiorē cum eis familiaritatē haberet ipa uirgo: q̄ cum nereo & archileo habuisset: eo q ipsam in christū credere docuissent. Qua propter i petrauit aurelian⁹ ab ipatore: ut p̄dicti uiri ducerent ad exiliū i insulā pontianā: ubi cū dudū fuissent cū beata flauia domitilla. In de postmodū educti: aureliano comiti i fui tute traditi sunt. Quos ille uti suos per sua predia diuisit ut terrā colerēt. Eutycetem q dē miliario ab urbe. xvi. uia numentana: ui ctorinū. lx. uia salaria: & maronē. xxx. eadē uia. Ex qbus eutyces filiā pductoris sui ue xatā ab immūdo spū liberauit: uictorin⁹ lo ci uicedñm palyticū sanauit: maro curato rē ciuitatis septēpedis ab hydropisi eripuit Que dū aurelian⁹ audisset missis famulis eu tycetē in media uia usq; ad mortē cedi fecit: ubi & a xp̄ianis sepultus est: uictorin⁹ autē ipsius dñi sui mādato apud cecilias ubi sul phuree aque emanāt: capite deorsum i eisdē aquis triduo suspensus expirauit. In amiter nina ciuitate sepultus: maro uero cū saxum grande qđ uix septuagita homies pēsare po tuerūt: i numeris faciliter q̄si paleas depor tasset ad duo miliaria: ibidē capite cesus ē. Et i eodē saxo corp⁹ ipsius a fidelib⁹ q uiso miraculo crediderāt recōditū ē. Hox passio xvii. cal. maii celebrat.

¶ De scis calixto & carisio & sociis mr̄. LV

CAlixtus & carisius & alii septem cōsocii eox apud ciuitatē corin thum martyrium passi sūt. Qui oēs p pfessione nois xp̄iani i pela go demersi ppetuas triūphi pal mas a dño pcipere meruerūt. xvi. cal. maii: ut ait ado.

¶ De scis decē & octo martyrib⁹. LVI.

DEcē & octo martyres in ciuitate cesar augustana martyrium passi sunt. Quox noia sūt hec: quinti lian⁹: cassian⁹: saturnin⁹: publi⁹: urban⁹: martialis: faust⁹: succes sus: felix: ianuarius: primitiuus: euotus: ceci lian⁹: optatus: frōto: lupt⁹: apodem⁹: iuli⁹: Hi oēs sub daciano hispaniax p̄side diuersis affecti penis atq; interfecti sūt. xvi. cal. maii.

¶ De scō aniceto papa & martyre. LVII.

ANicetus papa & martyr natione syrus ex patre ioāne: pio romāo pōtifici i epatu succesit: & sedit annos. viiii. mēses. 3. dies. 4. Hic cōstituit ut cleric⁹ ñ nutriat bar bā nec comā: & hēat coronā ad modū spiru le: pstituit etiā q epūs ñ dēat pfecrari nisi ad minus a trib⁹ episcopis. Si aūt archiepisco pus debeat pfecrari oēs puinciales epi de beant adesse: sicut oēs tenētur ei obedir̄. Ité statuit: ut si aliqs epūs haberet aliqd ptra su um archiepm: nō alio ē deferend⁹ nisi ad pri matem uel ad sedē apostolicā. Et ut nulli ar chiepiscopi primates uocētur: nisi illi q pri matū tenēt ciuitatū: quax epos apostoli uel eox successores regulariter patriarchas sta tuerūt: sed metropolitāi uocēr̄. Hic fecit or dinatiōes. v. p mēsex decēbriū: presbyteros xvii. diacones. 4. epos per diuersa loca. viiii Qui tpe seueri & marci ipatox martyrio co ronat̄. Et sepult⁹ est in cemiterio calixti uia apia. xv. cal. maii. Et cessauit epatus dies. xv

¶ De scō mapalico & sociis mar̄. LVIII.

MApalicus mr̄ cū plurib⁹ aliis pas sus ē apud aphricā ciuitatē taga sten̄. De quo beat⁹ cyprian⁹ i epi stola ad martyres & confessores multa laudabilia scripsit: & q martyriū suum pphetica uoce p̄dixit. Qui oēs martyrio coronati sūt. xv. cal. maii.

¶ De scō heleno abbate. LIX.

HElenus abbas dū in eremo habi taret & fratrib⁹ cibaria deferret aggrauat⁹ pōder̄ onagros uider̄ eis precepit: ut in xp̄i noie unus eox ei⁹ sarcinā portaret. Quod & factū est: uno ex illis sarcinā ad locū psti tutū cū māsuetudie deferēte. Alio tpe iuēit

frēs diē dñicum minus ſoléniter celebrātes qa ſacerdotis cōione carebāt. Et dū iret p ſacerdote crocodilū in flumine reptū aſcēdit: & ſup ipm flumē trāſiens ad cellā pſbri uenit: quē ſecū adduxit: & flumen ut pri⁹ trāſiuit. Dūq; ſacerdos timore ſerpentis fugeret ſcūs illum ſigno crucis diſſepſit: ſicq; de cetero pſbr ſecur⁹ ad frēs acceſſit. ¶ Iuuenis helenū ad eremū ſecutus grauiter de carnis uitio tētabaf. Ille uero digitū in harena circum cellā iuuenis duxit: & circulū fecit: ac demonib⁹ ne ſignū illud ptergrederenf exſſe mandauit: moxq; frater a tētatione exiñ ſecur⁹ pmanſit. Dū aūt frēs undiq; ad eū uenirent: cōtinue iuuenis incognit⁹ eidē apparebat: & cibos p aduenis deferebat: ac illico abibat. ¶ Dū ſemel cum quodā heretico diſputaret: & argumēta eius ferre non poſſet: ignē accendi fecit: ut quis eoꝝ igne nō urerētur: fidem habere uerā pbaref. Quē helen⁹ intrans dudū in flāmis illeſus pmanſit: & intact⁹ exiuit. Hereticus uero intrare nolens cōfuſus abiit. Dormiuit in xp̄o uir ſanct⁹. i5 calen. maii. hec heraclides.

¶ De ſancto paulo abbate. LX

PAulus abbas in libya quingētos monachos habuit quos monitis ſalutaribus & exemplari uita in uiam ſalutis direxit. Qui diebus ſingulis nec cibū ſumebat. nec manibus opabatur: donec. 300. oīones deo ſolueret genuflexo: quas numero lapidum ponebat: & ad ſingulas oīones lapides i ſinū remittebat: ut dicit heraclides: & ipſe in xp̄o pauſauit die quo ſupra uidelicet. i5. calen. maii.

¶ De ſcis eleutherio ep̄o & antia mart. LXI

ELeutherius ep̄s & antias mater eius paſſi ſunt rome ſub hadriano impatore: cuius pater nobiliſ ſenator dū decederet: matri puerum cōmēdauit. Illa uero xp̄niſſima filiū ſacris lr̄is erudiendū cuidam ep̄o tradidit. Qui iuuenē eruditū de oībus ānoꝝ xii. in diaconē ordinauit: deinde ānoꝝ. xviii ad ſacerdotiū pmouit: deinde cū multis clareret ſignis annoꝝ. xx. ad petitionē multoꝝ ipm in apulia ep̄m pſecrauit. Hadrian⁹ igit de ptibus oriētis romā ueniens: audiēs eleutherii famā: miſſo felice comite eū ad ſe i urbē adduci mandauit. Scūs uero comite3 ad xp̄m cōuertit: & ueniens ſecū ad urbē in uia baptizauit. Et p̄ſentatus hadriano impatori cū xp̄m dñm p̄fiteref: ſup lectū ereū extenſus eſt igne ſubtermiſſo: quē impator mortuū exiſtimās deponi fecit. Et uidens ipm cō ſtantiorē effectū: ipm i craticula poni iuſſit carbonib⁹ ſubſtratis ac oleo deſup infuſo. Statiq; ignis extinguif & craticula refrigeraf. Poſt hec in ſartaginē mittit plenā oleo & adipe liquefactis: i qua ſicut i prato rore madefacto pmanſit. Tunc hadrianus cōſilio corebori p̄fecti: ipm in furnū accenſū imitti mandauit: in quo die integro oīno illeſus fuit: & oīno inuſt⁹ inde exiuit. Quo miraculo p̄fect⁹ p̄uerſus eſt + Quē impator in eode3 clibano miſit: ſed & ipſe illeſus pmanſit: tūc impator p̄fectū decollari fecit: cui unda ſanguinis p baptiſmate fuit. Eleutherius uero poſtq̄ dieb⁹ plurimis in cuſtodia detētus fuiſſet: inde educt⁹ iubente alexandro q̄ttuor equis indomitis pedib⁹ alligaf: q ſtimulis ferreis ſub caudis eoꝝ poſitis ad curſum incitabanf: ut ſic ipm p iculta & arida loca p̄trahentes minutatim eius uēbra dirūpent. Angel⁹ aūt dñi equos mitigauit: & eleutheriū ſolutū ad monte excelſum duxit: ad quē oēs fere ſiluaꝝ cōuenientes eidē mitiſſime famulatū p̄bebant. Que cū a qbuſdā uenatoribus q hec in ipſo monte feras p̄ſequentes p̄ſpexerāt: impatori nūciata fuiſſet: miſit apparitores armatos: ut eū p̄prehenderēt: quē mortuū exiſtimabat: Quoꝝ plurimos p̄uertit ad xp̄m: cū quib⁹ etiā uenit ante hadrianum: quem ille in amphitheatꝝ mitti fecit: & leenā ei laxari. Illa uero ſci pedibus p̄uoluta eū oīno nō tetigit: inde dimittif eidē leo ferociſſimus: q ipſe mitiſſim⁹ effect⁹ ſanctu3 pedib⁹ amplexaf: ꝓpter quod multi gētiliū in dño crediderūt. Ortaq; ſeditiōe inter paganos & p̄uerſos ad xp̄m plusq̄ qngenti de populo interfecti ſūt. Quod impator uidēs eleutheriū decollari p̄cepit. Mater uero ei⁹ antias que eū ſecuta fuerat: dū ſup corp⁹ filii deflendo corruiſſet: deprehenſa ab hadriano q̄ xp̄iana eēt: ab eodē & ipſa pariter decollaf: Quoꝝ corpa ciues apulie ad eoꝝ ciuitatēt ranſlata ibidem honorifice condiderunt. Qui paſſi ſunt. i4. calen. maii.

¶ De ſcō apollonio ſenatore & mr̄e. LXII

APolloni⁹ ſenator romane urbis cōmodo impatori a ſuo ꝓditus q̄ xp̄ianus eēt. Iuſſus quoq; ut fidei ſue rōnem redderet: inſigne uolumen xp̄ianitatis cōpoſuit: quo i ſenatu recitato ſentētia eoꝝ p xp̄i fide penam capitalē excepit. i4. calen. maii. Hec hieronymus de illuſtribus.

¶ De ſcō apollonio abbate. LXIII

APollonius abbas habitauit i ſpelunca i finib⁹ hermopolis pater qngentoꝝ monachoꝝ: hic ānoꝝ xv. ſeceſſit ad eremū &. 40. ānis ibi p̄uerſatus eſt: cui ſemel dñs apparens dixit: ut mitteret manū i ſinū ſuū & q̄cq̄d p̄prehenderet p̄ſtringeret. & ſub harena obrueret. Ille uero puſſillū ethyopē tenuit: q ſe demonē ſupbie ſpiritū eſſe dixit

quem ille in harenā demersit. Factaq; ē uox ad eū de celo: q; exinde queq; petita obtineret. Cū autē die paſche paucos panes & olera ſicca ad refectionē haberet: dixit frib⁹ ſuis ut quiſq; qđ uellet a dño poſtularet. Premiſſaq; oratiōe ab omnibus oīno incognitis & iuiſis poma & fructus oīum gener alias in ptibus illis nunq̄ reperta miri ſaporis apportant paneſq; cādidiſſimi cū lacte & aliorum uictualiū copia miniſtrant. Latoribus uero ſubito nuſq̄ cōparētib⁹ cibaria illa fratribus uſq; ad pentecoſtē ſatis fuerunt. Cui dam quoq; fratri petenti ſibi a deo dari humilitatis & manſuetudinis gratiā: qđ petierat impetrauit. ¶ Orta maxia fame: multos locoz illoz habitatores cū puulis & coniugibus ad ſe recurrentes: tribus ſolis ſportulis panū que uix ad eſū frum uno die ſuffice rent per qttuor menſes indeſinenter ſubſtentauit. ¶ Cū quida ei⁹ carnalis frater a iuliano iperatore captus eēt: acceſſit ad conſolandum eum: & a tribuno reptus cū eodē iclusus eſt: media autem nocte angelus ianuas apuit: & luce deſup iſuſa celeſti oēs detētos liberauit. Qui poſtmodū predicās multos xp̄ianos confortauit: & iuuenē nomie philemonem ſe deridentem ad xp̄m conuertit. Et poſt multas exhortationes pluribus factas ad eremum rediit: & in ſancta ꝓuerſatiōe uitam ſiniuit. Hec heraclides.

¶ De ſcō apollonio ꝓfeſſore. LXIIII

APollonius ꝓfeſſor cum nullā artem ſciret: cibaria & medicamia laborantibus ex ꝓpria pecunia cōpabat ſingulaq; mōaſteria uſq; ad horā nonā q̄ſi quotidie circuibat: & languentibus miniſtrabat. Hec heraclides.

¶ De ſcō leone papa. x. & ꝓfeſſore. LXV.

LEo papa hui⁹ nois decim⁹ natione allemānus de lothoringia da maſo ꝓo romano pontifici i epiſcopatu romano ſucceſſit: & ſedit annoſ. v. mēſes. 2. dies. vi. Romani eni ex praua conſuetudine: poſtq̄ ab imperatore henrico. 2. petiſſent ſibi pontificē dari: cum nullū teutonicoz: ut ad hoc reciperet: poſſent inducere ep̄m tulleñ brunonē noie uiruz ſimplicē ad hoc iclinarunt. Qui ad urbem ueniēs: & ex hoc ꝓſcientiā habens oīno reſignauit. Et denuo ab oibus electus q̄uis ſatis renitēs tandem multa populi iſtātia acceptauit: & uocatus eſt leo ipſius nois decimus. Hic ſciſſime uite uir extitit: & pauperibus largas elemoſynas p̄bens cunctis munificus admodū fuit. ¶ Hic etiam ex deuotione beati marci euangeliſte corpus ei⁹ uenetias ueniens uiſitauit anno dñi. 1050.

¶ Hic primus inter romanos pontifices ad ſuggeſtionē quorūdam ſannitū ꝓtra normanos: qui apuliam & terras eccleſie iuaſerant arma cepit: & cū allamanis quos ſibi iperator direxerat hoſtib⁹ occurrit. Quod q̄uis ſcō zelo fecerit eidē tñ male ſucceſſit: eoq; multos de ſuis in bello perdidit: & ſine effectu ad urbē rediit. Quod ideo ipſi cōtingit qa id non eius erat officii: neq; hoc illi permiſſum fuerat a dño qui ad pacē uenerat ſuoſq; magis ut ab aliis paterent q̄ ut alios p ſequerētur premonuerat. ¶ Sanctus uero pontifex grauī langore detentus die tertio ante eius obitū ad ſe oēs epos & clericos cō uocauit: eoſq; i ſcē fidei religione cōmonuit & qualiter die tertia migraturus erat ꝓut p uiſionē a dño habuerat eiſdē prenunciauit. Altero uero die in lecto decūbens ad eccleſiam apoſtoloz pricipis ſe deportari iuſſit: ubi & ſepulchrum ſuū marmoreum deferri uoluit. Et de lectulo ſurgēs duob⁹ epiſcopis eum ſubſtentātib⁹ ipſemet ad ſepulchrū acceſſit illudq; bñdixit & ad lectulū rediit. Tota quoq; ipſa die & nocte populū cōgregatum ſalutiferis ſermonibus admonere nō ceſſauit. Die uero tertia de mane cōuocatis epis & clero: miſſaz ſibi celebrari fecit. Dei de cōionem ſacram ſuſcepit. Et erectus i lectulo ſuo ꝓſpiciens ad crucē diutius p ſe & oi xp̄iano populo orationē fudit: moxq; ſupinus rediēs quaſi ſuaui ſōno ſoporatus feliciter ſpūm emiſit. Tunc oēs campane p urbem per ſeipſas ſonare ceperūt. Eadem hora albertus &. v. alii de tuderto in ipa ciuitate uiderunt ſtratā palliis inumeris ornatam & coruſcam lāpadibus: per quam leo papa ducebatur ad celū. Et inuenerūt eū eadem hora e corpe migrauiſſe. Et cōcurrente oī populo ipſo die ſepulture ſue: deus per eū multa miracula oſtendit. Nam demoniacus quidā qui. viiii. annis obſeſſus fuerat liberatus eſt. Alius qui erat cec⁹ & mut⁹ ac ſurdus uidendi & audiendi ac loquendi facultatem accepit: multi quoq; alii a diuerſis infirmitatibus curati ſunt. Sepultuſq; ē i eccleſia beati petri manifeſtis miraculis clarens. Quieuit autem in domino. xiii. calen. maii. anno dñi. 1054.

¶ De ſcō timone diacono & maŕe. LXVI.

TImon diaconus & martyr de. vii. primis ab apoſtolis electus eſt: ut hētur act. vi. Qui prim⁹ apud beroam doctor reſedit. Ac deinde uerbum domini diſſeminans uenit corinthum. Ibiq; a iudeis & grecis ut traditur fiāmis iniectus: ſed nihil leſus eſt. Dehinc cruci affixus martyrium ſuum impleuit. xiii. cal. maii. Hec hieronymus i martylogio.

¶ De ſcō timone epo & martyre. LXVII.

IMon epʒs & martyr apud arabi am paſſus eſt: qui ex diaconatus ordine ad pontificatū urbis ue/ ſegorine: que ciuitas eſt arabie: electꝰ eſt. Qui ꝑ ꝓfeſſione nomis dñi flāmis cōbuſtus martyrio extitit coro/ natus: & in ipſa ciuitate reconditus.

¶ De ſanctis ſulpitio & ſeruiliano martyri/ bus. LXVIII

SVlpitius & ſeruilianꝰ rome paſ/ ſi ſunt. Qui p̄dicatiōe & miracu/ lis flauie domitille ad fidem xp̄i cōuerſi ſunt: que etiā ſponſas eo rum theodorā & euphroſynam ad agnitionē xp̄iane ueritatis & perſeuerātiā uirginitatis conuerterat. Hi ambo ſub ꝑſecutione traia/ ni impatoris a p̄fecto urbis aniano detenti: cum ſacrificare nollent capite plexi ſunt. Se pulti a xp̄ianis in p̄dio eoꝝ uia latina ſecun do miliario ab urbe. i2. calen. maii.

¶ De ſancto marcellino epiſcopo & confeſ/ ſore. LXIX

MArcellinꝰ primꝰ eʒs ebreduneñ ciuitatis fuit: quī dīno iuſſu cum ſociis ſuis donino ✝ & uincentio ✝ ex aphrica ueniens maximam parte alpiū maritimaꝝ uerbis & ſignis admirādis: quibꝰ uſq; hodie refulgēt: ad fidem xp̄i conuertit. Hic inter cetera uir/ tutū eius p̄conia a deo obtinuit: ut baptiſte rium quod ipſe in eadē ciuitate condiderat: ſingulis annis in ſabbato ſcō aquis diuinitꝰ & ſubito repleatur: & per ſeptē dies paſche aqua exuberāte plenuʒ p̄maneat: quod uſq; in diem hodiernū ibidem apparet. In eadēq; ciuitate quieuit in pace: ubi & ſepultus eſt xii. calen. maii. Socii uero eius ꝓfeſſores xp̄i in domino dormierunt apud clunenſium ur bem conditi. hec ado.

¶ De ſcō uictore epō. LXX

VIctor carthagineñ eʒs floruit tē/ pore anaſtaſii impatoris: qui p̄/ clarus uirtutib' & doctrina. Ad uerſum arrianos ꝓpoſuit libruʒ unū. De penitētia librum unū: i quo uiuendi regulā penitentibus iuxta ſcri/ pturaꝝ auctoritatē inſtituit. Ad baſiliū quē dam ſup mortē conſolatoriū libꝝ unū ſpe reſurrectionis p̄fectū & inſtructiōe munitū Homelias etiā: que a fribus ſalutis p̄prie ſo/ licitis in libris digeſte ſeruant: qui &. i2. ca len. maii carnis debitū ſoluit.

¶ De ſācto ſymeone epiſcopo & ſociis mar tyribus. LXXI

SYmeon archieʒs ſeleucie & cthe ſiphōtis regalium urbiū cum ſo ciis ſuis apud perſidē martyriū paſſus eſt ſub rege ſapore tēpoꝝ cōſtantini: ut dicit in hiſtoria triptita: quo tpe armeni & indi primo ad xp̄m ꝙuerſi ſūt. Hic tanq̄ regni p̄ditor cōprehenſus ferroq; uinctꝰ in p̄ſidā ductꝰ eſt. De quo crimie pur gatus: ſed de xp̄ianitate ſuſpectꝰ cū de dño ieſu xp̄o libera uoce & ꝓſtantiſſime teſtaret & nollet adorare deū ſolē carcerali ergaſtu lo cū aliis cētū: e qbus alii eʒi alii p̄ſbyteri alii diuerſoꝝ ordinū clerici erāt: diebus plu ribꝰ macerat. Vbi a quodā uſtazadis ſenioꝝ eunucho regis nutritore olim amico ſuo ui ſitat: quē ſymeon deſpexit: nec uidere uolu it: eo q̄ olim xp̄ianus fuiſſet: metuq; mortis ſolē adoraſſet ✝ Vnde ille ꝓſuſus reſipuit: & ad regem accedens ſe xp̄ianū publice p̄fi tens decollat. Die uero ſequēti que erat paſceue: ſymeon eductꝰ de carcere: cum nollet regi ꝓſētire: cū oībus ſuis iuſſus eſt pariter capite cedi. Inter quos martyres erāt ✝ ab/ decalias ✝ & ananias eʒi ſenes glorioſi: cuʒ qbꝰ paſſus ē ✝ & puſitius artifex regis eo q̄ unū de ſenioribꝰ expauentē gladiū ꝓfortaſ/ ſet. Cui pforata ceruice lingua eius inde ex/ tracta eſt. ✝ Et cū eiſdem etiā paſſa eſt que/ dam filia p̄fati puſitii ſacra uirgo: q paſſi ſūt xi. calen. maii. Hec in tripartita.

¶ De ſanctis oratore preſbytero & ſociis martyribus. LXXII

ORator p̄ſbr̄: fortunatꝰ: felix: & ſi linus atq; uitalis mr̄es apud ale/ xandriam paſſi ſunt. Qui multo tpe oneroſis uinculis afflicti & duriſſima inedia macerati i carcere ꝙeuerūt xi. calen. maii. ut dicit ado.

¶ De ſcō ſothero papa & martyre. LXXIII

SOther papa & mr̄ natiōe cāpanꝰ ex pr̄e ꝓcordio de ciuitate funda na aniceto pape i pōtificatu rōa/ no ſucceſſit. & ſedit ānos nouem mēſes. 3. dies. 2i. Hic ꝓſtituit: ut nulla monacha pallas ſacratas tāgeret: nec i cenſū i eccleſia poneret: & ut uelū portaret. Cōſtituit etiā: ut legitima nō hēat uxor: niſi p ſacerdotē fuerit bñdicta & a pentib' ſolen niter tradita: & a panymphis cuſtodita: ca/ uens multis periculis que circa matrimo/ nia contingere ſolent. Huius temporibus ca taphryge heretici ſunt exorti a phrygia pro uincia unde habuerunt originem denomina ti: qui ſpiritumſanctum nec apoſtolis nec a/ liis datum aſſerunt niſi ipſis. Quorum au/ ctores fuerunt montanus preſbyter: priſca: & maximilla. hic fecit ordinationes tres per menſem decembrium preſbyteros octo dia cones nouem epiſcopos per diuerſa loca nu mero undecim. Qui ſub ſeuero principe martyrio coronatus eſt. Sepultuſq; eſt in ce miterio calixti uia apia decimo calen. maii. Et ceſſauit epiſcopatus dies. 22.

¶ De ſancto caio papa & martyre. LXXIIII

CAius papa & martyr natione dal matinus de genere diocletiani i peratoris frater gabini presby teri de quo supra actum est.xi. cal. martii ex patre gallo euty chiano pape in episcopatu romano successit. Seditq; annos.xi.mēses.4.dies.viiii. Hic cō stituit ut oēs ad ordines in ecclesia sic ascen derent:ut siquis dign⁹ fuisset:primo hostia rius:lector:exorzista:acolythus: deide sub diaconus:& diaconus ac presbyter. Deinde uero ep̄s ordinaretur.Hic p̄stituit paganos & hereticos uel iudeos nō posse xp̄ianos ac cusare aut uocem eis infamationis inferre. Itē statuit ut nemo ep̄m aut clericos apud iudi ces seculares accusare p̄sumeret.Hic etiā ro me regiones diuisit diaconib⁹:ut gesta mar tyrum p̄quirerent & p̄scriberent ac etiā alia negocia ecclesiastica pertractarent.Hicq; fe cit ordinationes.4.per mēsem decēbriū pre sbyteros.xxv.diacones.viii.ep̄os per diuer sa loca numero.v. Qui fugiēs persecutionē diocletiani i cryptis habitādo martyrio co ronat. ¶Et sepultus ē i cemiterio calixti uia apia.x.cal.maii. Et cessauit ep̄atus dies.xi. Hic contra hereticos epistolā edidit de uer bi dei incarnatione fidē catholicā p̄tinentē.

¶De scō caio p̄sbytero & p̄fessore. LXXV.

CAius presbyter & cōfessor rome claruit sub tp̄e zepherini pape. Qui sapiētia preditus aduersus proculū mōtani sectatorem insi gnē habuit disputationē quā in unum redegit uolumen. In qua inter cetera scribit epistolaz pauli que inscribitur ad he breos eiusdē nō fuisse:quā etiā apud roma nos quasi pro sua nō haberi usq; ad sua tem pora beatus scribit hieronymus:q eundem caium inter illustres suo libro p̄memorat.

¶De scō leone papa primo. LXXVI.

LEo papa huius nominis primus natione tuscus ex p̄fe q̄ntiano si xto.iii.pape in episcopatu roma no successit & sedit ānos.xxi.mē sez.i.dies.xxvii. Hic post cladē uādalox renouauit oia sacra misteria argē tea.Cuius tēpore quarta synod⁹ chalcidon 630.epox celebrata est istantia leonis pape mandāte martiāo impatore. In qua eutyces constantinopolitanus abbas & dioscorus a lexandrinus episcopus q dicebant unā uer bi dei & hominis eē naturā damnati sunt. Et rursum nestorius & eius error dānatus est: & diffinitū est predicari in xp̄o duas naturaſ dei & hominis & unā persoñā:Hic leo scissi mus cū contra fabianū & eutycetē epistolā ad dictum chalcidonense p̄ciliuz scripsisset eandem anteq̄ mitteret epistolam super alta re sci petri apostoli ponens: & per dies.xl. ieiuniis & orationib⁹ insistens rogauit apostolum:ut siquid esset in eadē epistola emendā dum ad fidei p̄p quā scripta erat:informatio nē ipse corrigere dignaret. Quod & factum est.Nā in fine.xl.diex inuenit epistolā om nibus ad propositū emēdatam. Hoc ipsum btō sibi reuelante apostolo. ¶Huius pape manū cū quedam femina cōicando cū aliis die paſche osculata esset:tantā ex hoc tenta tionē in carne p̄cepit:ut manū que occasio fuerat scandali amputaret:uerū cum tumul tus cōtra eū inualesceret:eo q̄ non celebra ret:ipse i angustia p̄stitutus beate marie uir gini se p̄misit.Cui uigiliis & orationibus in tendenti beata uirgo manū portans uisibili ter appuit:& sibi suam manū apposuit. De quo nō solum scūs pontifex gratias egit: ſz etiam miraculū frequenter publice predica uit. ¶Cum autē totilla rex uandalox italiā uastaret:& per triēnium aquileiam obsidēs cepisset:& ferro ac igne ip̄am cum multis a liis ciuitatib⁹ p̄sūpsisset:timēs leo scūs ne ro mam ueniens idem faceret eidem occurrit: ubi circa padū morabatur:& nō solū rome sed etiā totius italie salutem reportauit. Et mirantibus barbaris cur sic honorifice totil la papam p̄tra consuetudinē recepisset:& in omnibus exaudisset: respondit quēdam uul tu terribilē pape astitisse: & mortē sibi p̄mi nantem nisi ei in oibus obedisset: unde stati de italia exiens pānoniā rediit. Sanctus aūt pontifex cū eēt apud senoñ galliaz ciuitatē in dño q̄euit.x.cal.maii. Et corp⁹ eius ro mā trāslatū sepultū est in ecclesia sci petri a postoli. ¶Hic scripsit epistolā martiano au gusto eiusq; p̄iugi pulcherrime oēm fidē ex ponēs. Et misit epistolas ad fabianū ep̄m cō stantinopolitanū.viii. Inter quas scripsit u nam preclarā aduersus eutycetē de incarna tione dñi:in qua ei⁹ blasphemiā redarguit. Scripsit & aliā epistolā ad chalcidonen̄ con cilium de qua superius actū est.

¶De scō agapito papa & p̄fessore. LXXVII

AGapitus papa hui⁹ nominis pri mus natiōe roman⁹ ex patre gor diano presbyter cardinalis eccle sie scōx ioānis & pauli ioāni pa pe ſo i ep̄atu romāo successit:& sedit annuz.i.mēses.xi.dies.xviii. Hic cōsti tuit p̄cessiōes fieri dieb⁹ dñicis. Anno uero iustiniāi ip̄atoris.vi. theodoricus rex italie & ostrogothox reginaz amalasuntā matrē athanarici regis in exilium duci & i balneo strāgulari fecit: propter qđ timēs irā ip̄ato ris:agapitum papā constantinopoli direxit quaten⁹ sibi ip̄unitatē a principe ip̄etraret. Cui adhuc in uia existenti in partibus gre ciarum oblatus ē mutus & claudus curan dus:qui nūq̄ neq; loqui neq; ambulare po

ruerat: pro quo sanctus pontifex oronē fudit: & missaꝝ solēnia celebrauit: qua missa peracta claudo manū porrigens mox illum erexit: & dū i os eius credentis corpus dñi cum posuisset: eidem lingue usum continuo cōcessit: ut dicit gregorius. ȝ. dialog. capᵒ. ȝ.

¶ Veniens igitur ad impatorē cū gloria susceptus est. Cū quo collocutione habita de fidei integritate: repperit eū eutycetis errore maculatum: a quo primitᵒ graues minas accepit: unde & eideȝ scūs antistes tale uerbum ꝓtulit: ꝙ desiderauerat uidere iustinianum: & inuenerat diocletianū. Disputatione tandē habita impatorem ad ueritatis catholice ꝓfessionem reuocauit: multos quoq; eadem hereſi infectos conuertit. Antoninum quoq; eiusdem urbis regie epm ipsiᵒ hereſis defensorem publice cōuictū a cōione priuauit: quē ad eius instantiā impator in exiliuȝ misit: mennāq; uiꝝ catholicū eidem ecclesie ꝓfecit. Omnibus quoq; que popoſcerat plenius obtētis: beatus pōtifex lāgore ꝓſſus ibidem occubuit. io. calē. maii. Cuiᵒ corpus loculo plūbeo reconditū romāq; transuectuȝ sepultum est in basilica beati petri.

¶ De scis sedecim milibᵒ mrib⁹. LXXVIII

SEdecim milia martyres: ut dicit hieronymᵒ passi sunt apud persidam sub sapore rege ꝓsaꝝ. Qui eiusdē iussu in oibus ciuitatibus regni sui eadē die qua passio dñi eodē ānno occurrebat. s. die paſceue a paganis tenti quotquot xp̄iani inuenti sunt per diuersa supplicia usq; ad prefatū numeꝝ trucidati fuerunt. Numerᵒ quoq; occisoꝝ i scriptis regi oblatus ad p̄dictā summā deuenisse cōptus est. In qbᵒ multi ex regalibᵒ interfecti fuerūt: inter quos fuit ✝ azarᵒ eunuchᵒ regi gratissimᵒ: & quedā regina soror symeonis epi noie tarbua ✝ cū quadā pedisequa sua stipitibᵒ affixe serra secate sunt. Eodem etiā die passus ē nichor epūs ✝ cū marea diacono ✝ & clericis circa. 2ȝo. & .ȝo. mōachis ac sacris uirginibᵒ plurimis: nec nō milesiᵒ ✝ olim miles persaꝝ inclytus: q relicta militia in ciuitate ꝓsica epūs fuerat ordinatus. Acepsima quoq; epūs ✝ & iacobus p̄sbr̄ suᵒ ✝ & alii religiosi uiri q̄plures. Qui oēs eodem die p diuersa loca: ut dictū est ex diuersis suppliciis interierunt: uidelicet decimo calen. maii.

¶ De sanctis parmena presbytero & sociis martyribus. LXXIX

PArmenas & elimas & chrysotelus p̄sbr̄i: & lucas ac mutius diaconi sub decio cesare apud cordulam ꝓsaꝝ ciuitatem passi sunt Qui omnes una cum pollochronio epo tēti sunt in ciuitate ꝓsaꝝ babylonia ab eodē decio & pluribus diebᵒ in carcere detenti. De cius quidē pollochroniū decollari iussit: ut in eiᵒ passiōe superiᵒ actū est. iȝ. calē. martii Parmene uero linguā precidi fecit: qui nihilominus expedite ut priᵒ loquebatur. Post hec ꝑgrans decius ad cordulā ciuitatē parmenā & socios presbyteros ac diacones uinctos catenis secum adduxit: quos ibidem sibi presentatos & diis imolare libamia recusantes i equuleo leuari fecit. Et cum diu torti deo gratias agerent: mirabatur cesar parmenam abscisa lingua loquentem artiq; magice deputabat: & fecit eos lampadibus exuri: laminasq; ardentes eorum lateribus apponi: atq; unguibus lacerari. Que omnia sācti martyres uoce celica confortati constantissime superarunt. Tunc eos equuleo depositos fecit decius omnes pariter decollari. Quorum corpora sancti abdon & senen sub reguli rapuerunt: & in predio suo iuxta ciuitatem cordulam sepelierunt. Qui passi sūt decimo calē. maii.

¶ De sancto epipodio martyre. LXXX

EPipodius martyr apud lugdunum gallie passus est: qui persecutione antonini ueri impatoris post glorioſos quadragintaocto martyrum agones: de quibus infra dicetur octauo calendas maii cum alexādro charissimo collega suo detentus & i carcerem cum eodem missus est. Ipso uero alexandro interea in custodia uinculato epipodius eductus cum christum dominum confiteretur: primo pugnorum ictibus ore cesus: deinde in equuleo tortᵒ nouissime martyrium capitis abscisiōe compleuit decimo calen. maii.

¶ De sancto georgio martyre. LXXXI

GEorgius martyr ciuitate cappadocia oriundus ab infantia xp̄ianus tribunus militum fuit tēporibus diocletiani & maximiani imperatorum. Erat tūc temporis i prouincia libye iuxta ciuitatem lysiam stagnum ad instar maris: in quo draco ingens latitabat: q populū armatū cōtra se ueniētē in fugā uertebat: & ad muros urbis ueniens flatu multos ꝓimebat. Quapropter ꝓpulsus populᵒ duas oues quotidie ei dabant: & sic eius furorem sedabant. Cum igit̄ oues deficerēt: ouē cū hoie adiūcto tribuebāt: & sortibᵒ missis cūctoꝝ ciuiū filios & filias ei dabāt: sorsq; neminē excipiebat. Cōsūptis igit̄ pene oibus ciuiū natis filia regis unica sorte deprehensa est: & draconi adiudicata. Rex aūt auri & argēti copiā ꝓpo offerebat ut filiā eius dimitterent: populus uero surēs regi rndebat. ꝙ oēs filii eoꝝ extincti fuerant & ꝙ ipe rex hoc edictū posuerat unde filiaȝ

eius ab hac lege immunē nullatenus esse uo lebant. Alioquin regem cum palatio & omni familia incensuros comminabantur. Cum autem multis precibus rex ab eis spatium viii. dierum obtinuisset: ut iterim filiam suā lugere posset: ꝑpulsus tandē filiā regalib⁹ i dutā eis tradidit quā ꝑ ꝑs extra muros draconi exposuit: omni populo sup muros ad spectaculū cōcurrente. Quā cum scūs geor gius illac transitū hēns flentē uidisset: & qd haberet interrogasset. Illa fletus sibi cām explicauit: & ut uelociter abiret: ne una secum piret admōuit. quā scūs miles hortari cepit eāq; in xp̄i nomine se iuuaturū obtulit. Illa uero econtra: ut abiret suadebat eo ꝙ ipsuꝫ secum piclitari nolebat. Dum hec loquerentur ecce draco caput de lacu leuauit. Geor gius uero confestim equū ascendit & cruce munit⁹ audacter draconē ipetiit: & lanceam uibrans seq; deo ꝓmēdans ip̄m grauiter uulnerauit: & ad terram deiecit. Deinde educto ense caput ei⁹ uno ictu amputauit: quē q̄tuor paria boū uix traxerūt ad ignē: populus uero uiso tanto miraculo ad predicationem beati georgii xp̄o credidit: & baptizati sunt decem milia uiroꝝ exceptis puulis & mulierib⁹. Rex uero ecclesiam i honore dei genitricis mire magnitudinis construxit: de cuius altare fons emanat uiuus cuius potus omnes languidos sanat. Insup infinitā pecuniam scō obtulit quam ille accipere nolens pauperib⁹ dari fecit: & rege ac populo diligenter admonitis inde recessit. ¶ Cum autē beatus georgius in ciuitate militena tribunatus officio fungeret: & dacianus quidam preses xp̄ianos ultra modū persequeretur. Georgius oia sua pauperib⁹ distribuit: militarem habitū depo suit: xp̄ianum assumpsit: & ad presidē accedens oēs deos gentium demonia exclamauit. Cum autem preses illū i xp̄i fide cōstantissimū repperisset: eūq; ad se inclinare non posset: iussit eum primo fustibus cedi. Deide in equuleo leuari: & membratim corpus ei⁹ ungulis laniari appositis insuper ad latera eius facib⁹ patentibus uisce rum rimis sale plagas ei⁹ fricari fecit: & sic in carcerem trudi: ubi xp̄o dño sibi appente ꝓfortatur eiusq; uulnera solidantur. Quod cū dacianus die sequenti uidisset: magum ad uocauit q magiā georgii suis artibus superaret. Ille uero bis uenenū pessimum uino miscuit: qđ scūs signo crucis edito sine ulla lesione ram primo q̄ scđo degustauit. Quod ✠ magus ille cernēs uemā petiit: & in xp̄m credens a preside capitalem sententiam accepit. ¶ Post hec georgium fecit in rota ligari gladiis acutis undiq; circūsepta: sed ſtati oratione fusa rota frangitur & scūs illesus penitus inuenitur. Quod cū quidam magister militum nomine ✠ magnētius aspexisset: cum omni officio suo credidit: quos oēs similiter dacianus decollari mādauit. Georgium uero iterum in custodia recluſit. Ad quem ueniēs uidua quedam filium suum cecum mutum surdum & claudum eidem obtulit: quem scūs i xp̄i nomine ab omni passione curauit & ipsum cū matre & aliis multis ad xp̄m conuertit. Quod cum dacianus audisset ipsum eductum corā se presentari fecit & hortabatur ut sacrificaret. Cui georgius respondit: ꝙ si omnis populus cōueniret ipse ad templum apollinis accederet: ut eius oipotentiam coram multitudinē cōprobaret. Iussu ergo presidis ꝓuenit omnis populus ciuitatis. Sanctus uero martyr templum ingressus apollini mandauit: ut qualis de⁹ esset mānifesti⁹ explicaret. Qui se & omnes deos gentium demones esse asseruit: ad hoc intendentes ut animas hominū decipiāt & ad inferna demergant. Statimq; ignis de celo cecidit: & omnia idola cum sacerdotibus ꝓcremauit. Tunc iratus preses iussit sartaginem pice & sulphure liquefactis plenā adduci: & georgium intus iactari. Angelus uero dñi de celo descendit: & igne extincto sartaginem repefecit: & sanctus illesus permansit. Quod uidens ✠ alexandria uxor p̄ sidis christo credidit & uirum de impietate redarguere cepit. Quam ille per capillos fecit suspendi & durissime cedi. Et dum cederetur emisit spiritum. Sequenti uero die preses iussit georgium misso freno i ore ei⁹ per totam ciuitatem trahi: & post hec extra ciuitatem adduci & ibidem decollari. Qui oratiōe sua uoce sibi de celo lapsa a domino impetrauit: ut quicunq; eius imploraret auxilium petitionis sue consequerētur effectū Sicq; capitis absciſiōe martyrium consumauit: circa āños domini. 291. nono calē. maii. Dacianus uero de loco in quo sententiam ꝓtulerat domū rediens igne celesti cum ministris consumptus est. ¶ Huius martyris legenda in niceno cōcilio inter apocripha cōnumeratur: eo ꝙ in eius martyrio multa diuersitas inuenitur tā ex parte loci quam ex parte modi & tā ex parte temporis quam ex parte iudicis. Nam in calendario bede dicit ꝙ passus est in persida ciuitate diospoli que prius lyda dicebatur. Et est iuxta ioppem. Alibi ꝙ passus sit sub diocletiano & maximiano imperatoribus. Alibi ꝙ sub diocletiano imperatore persarum presentibus sui imperii regibus. 70. Alibi ꝙ sub daciano p̄side in ciuitate militena imperatoribus diocletiano & maximiano. Ex diuersis igitur legendis ea que magis autentica uidentur: circa ei⁹ martyrium & miracula ostēsa hic collecta sūt: multis dissonis & incredibilib⁹

omissis & diuersitatibus pro posse ad cõcordantiam reductis.

¶ De sancto malachia propheta. LXXXII

MAlachias ꝓpheta post regressum populi iudeoꝝ de captiuitate babylonica natus est in iudea in sophim: quẽ quia optime uite fuit & aspectu decorus: populus appellauit eũ malachi. i. angelus. Quẽ quidẽ ex hebreis autumant fuisse esdram scribã: q ex cognomine dictus fuerit malachias. i. angelus dei. Sed hec opinio a iosepho reprobatur: eo ꝙ ut dictũ est: malachias post populi reuersionem in iudea natus est. Tradũt etiã: ꝙ quecũq; prophetice dicebat: eadẽ die angel⁹ dei apparens populo reiterabat. Dirigitur aũt eius ꝓphetia p̃cipue ad sacerdotes: qui increpant a dño per os ꝓphete: eo ꝙ sacerdotalis muneris gratiã cõtemnẽtes circa sacrificioꝝ exhibitionem in offerẽdis hostiis uitiosis & maculatis legẽ dei preuaricabant. Reliqua aũt que eius lectione comprehensa sunt: preuaricationẽ populi israel in obseruãdis mãdatis dei: increpationẽ quoq; populi qui ẽos alienos coluerũt: significãt: nomen quoq; dñi altissimi magnũ predicationẽ apostolica futuꝝ i gentibus ab ortu solis usq; ad occasum manifeste p̃nunciat. Prophetauit autẽ tẽporibus esdre sacerdotis & neemie sub artaxerxe persaꝝ rege: postq̃ tẽplum dñi in hierusalẽ fuerat edificatum. Et mortuus est: dũ adhuc iuuenis esset esdra iã sacerdote humanis exempto neemia adhuc superstite. Sepultusq; est in agro ꝓprio i sophim que ciuitas est iudee dicta postmodũ ramatha siue arimathia. Dormiuitq; in dño 9. calẽ. maii. Hec ioseph⁹ & hieronymus & ex historia scholastica comestoris. Hic enim propheta ultimus in numero. i2. reperitur: qui ecclesiastici. 49. in sanctorum patrũ catalogo describuntur.

¶ De sanctis felice presbytero & sociis martyribus. LXXXIII

FElix presbyter fortunatus & archileus diaconi & martyres a sãcto hyreneo epo lugduneñ ad urbẽ ualẽtiam que est ciuitas hispanie ad predicandũ missi: maximã partem eiusdem urbis cõuerterunt ad xp̃m Inde a duce cornelio in carcerẽ missi: deide in ꝓfessione nois xp̃i neruis durissime ac diuti⁹ uerberati: ac postmodũ uinctis post terga manibus rhenib⁹ cruribusq; ꝓfractis circa rotaꝝ uertiginẽ astricti: ut in ipsis rotis quasi contexti uiderentur. Successiue quoq; equulei extensione suspensi: fumoq; subtus posito die & nocte integra uexati. Ad extremum gladio consumati sunt nono calendas maii.

¶ De sancto alexandro martyre & sociis eius. LXXXIIII

ALexander martyr cũ sociis apud lugduñ gallie passus est sub antonino uero impatore. Qui cum scõ martyr̃ epipodio ꝓprehẽsus & in carcerẽ cõpedit⁹: ut dictũ ẽ supra. io. calẽ. maii die tertio a passiõe ipsi⁹ epipodii educt⁹ de carcere: primo crudelitate uerberantiũ adeo laniatus est: ut cute soluta costaꝝ patefactisq; uisceribus interiora corporis pãderent̃: deinde crucis affix⁹ patibulo beatũ spiritũ exanimatus emisit. Passi sũt aũt cũ eo + & alii. 48. sepulti ex utroq; altaris latere in crypta que in colle suppositio ciuitati pulchro & antiquo ope ꝓstituta est Qui passi sunt. viii. calen. maii.

¶ De sancto melito epo. LXXXV

MElit⁹ asian⁹ sardineñ eccl'ie eps io ãnis euãgeliste discipul⁹: q ei⁹ gesta ꝓscripsit: tpe marciãtonii ipatoris floruit: q multa utilia opuscula eccleſie dedit. Nã plato prĩcipi ꝓ xp̃iana religione libꝝ apologeticuꝫ scripsit. Extare dicuntur & alia: uidelicet de pascha libri duo. De optima cõuersatione liber unus. De prophetis liber un⁹. De ecclesia liber unus. De sensibus liber unus. De anima & corpore liber unus. De lauacro siue baptismo liber unus. De ueritate liber un⁹ De generatione christi liber unus. De ꝓphetia eiusdem liber un⁹. De hospitalitate liber unus. Item liber qui clauis intitulat̃. De diabolo liber unus. De apocalypsi liber unus. Eglogaꝝ libri sex. Huius elegans & declamatorium ingenium tertullianus cauillat̃ i libris septem: quos pro montano aduersus ecclesiam edidit: dicens illum a plerisq; prophanum repũtari. Quieuit in christo sanct⁹ melitus octauo calen. maii. Hec hieronym⁹ libro de illustribus.

¶ De sancto marco euangelista. LXXXVI

MArcus euangelista discipulus & interpres petri apostoli & eiusdem in baptismate filius leuitic⁹ genere & sacerdos legalis: discipulus apostolorum post passionem domini effectus: cum beato petro romam profect⁹ est eidem fideliter adherens: Vbi cum petrus christi euangelium predicaret: rogatus a fratribus qui erant rome: beatus marcus breue euangelium ad perpetuam memoriam: prout ex ore petri audierat fideli stilo latinoq; sermone conscripsit. Quod uidens petr⁹ approbauit: & ecclesie legendum sua auctoritate tradidit. Videns autem petrus marcum in fide constantem ipsum protoepiscopũ aquileiam destinauit. Quo cũ uenisset marc⁹ i suburbio ciuitatis

reppit iuuenē leprosum atthaulphū filiū ul phi. Quē i xp̄i noīe a lepra mūdauit: & ip̄m cū patre & omni ei⁹ familia ad fidē xp̄i con uersos sacri baptismatis unda perfudit. Ibi quoq; sua predicatiōe infinitū populum xp̄o dño acquisiuit. Ibi etiā euangeliū suum qđ alias rome latinis litteris cōscripserat: itez greco eloqo exarauit. Quod usque hodie in aquileien ecclesia cū sede eburnea in qua sedens illud scripserat demōstrat. ¶ Cum ergo beatus marc⁹ ad magr̄m reuisendū post aliquot ānos uellet accedere. Hermagoram ciuē aqleien eius discipulū a populo i pontificē electū: romā secū adduxit: ipsumq; loco marci i ep̄m p̄secratū: beatus petr⁹ ad gubernandā aqleien ecclesiā destinauit: marcum uero dīna admonitiōe ad predicandum alexandriā misit. ¶ Tante aūt humilitatis euāgelista dñi fuisse dicit: ut sibi pollicē āputaret ne ad sacerdotiū quasi manc⁹ p̄mouēri posset: uez disp̄ositio dei & auctoritas petri p̄ualuit: ut nec sic amitteret i ope qđ meruisset in genere: mox aūt ut scūs alexādriā ueniēs de naui egressus ē: calciamētū ei⁹ diruptū est. Quod cuidā calcifici nomīe ania no iuxta portā ciuitatis habitāti tradidit resarciēdū. At ille calceū emendās in laborā do subula sinistram manum grauiter uulnerauit: & pre dolore: un⁹ de⁹: uoce magna exclamauit. Cū aūt beat⁹ euangelista uni⁹ dei nomē audisset gauisus est eo q̄ p̄sperū fecisset dñs iter: suū expuēsq; i terrā fecit lutum ex sputo: & i xp̄i noīe unxit manū uiri & statim sanata ē. Quē anian⁹ i domū suā introduxit. Interrogās qs: uel unde esset illud nomē qđ tantā efficaciā haberet. Cui beat⁹ marc⁹ xp̄m dn̄m predicauit & ip̄m cū omni domo sua baptizauit. ¶ Deinde ingressus ciuitatē euangeliū predicabat & omnes infirmitates curabat ac demones effugabat: etiā mortuos suscitabat. Sicq; doctrinis & uirtutibus infinitū xp̄o populum acquirebat. Et ut scribunt de eo philo iudeoz doctor & papias ep̄s hieropolitan⁹ ad tantam p̄fectionē uite xp̄ianos quos p̄uerterat adduxit: ut uitam apostolicā primitiue ecclesie sectātes omnes cōmuniter uiuerēt & nemo qcq̄ ꝓpriū possideret: monasticū quoq; ordinē primus egyptiis tradidit: & sacre professionis regulam multis instituit: unde & postmodū i egypto mōachoz cenobia & cellule infinite excreuerūt. Sicq; scūs euāgelista omēs pene egypti urbes lustrauit: & i pp̄lis gentilib⁹ uerbū dñi semiauit. ¶ Vez cum multi de ciuitate alexandrie gentiles deoz suoz emulatiōe ei insidias posuissent: beatus marcus loco sui anianum olim calcificē episcopū ordinauit: tres quoq; presbyteros scilicet melituz sauinum & cerdoniū & .vii. diacones & alios. i2 clericos eidem ad ecclesie ministeriū adiunxit: & inde occulte discedēs pentapolim perrexit: ubi & biēnio christū euangelizans p̄mansit. Et multitudinē ibidem gentiliū conuertit: ecclesias plurimas fabricauit: & ordinatis ep̄is & p̄sbyteris p̄ ciuitates illas post duos annos alexandriā rediit. Et cum multiplicatos fideles r̄pperisset deo gr̄as egit. Pōtifices autem idoloz eum comprehēdere conabant. ¶ Cum autez in solēnitate paschali que ān̄o illo .24. die aprilis ocurrit missam fidelibus celebraret: & eadē die festum serapis dei egyptioz pagani colerent: cōueniēs multitudo gentilium ad ecclesiam que erat iuxta portū ubi euāgelista dñi sacra mysteria pagebat: miserunt funē in collo ei⁹ & ip̄z per rupes & saxa trahebant ad locuz qui dicitur buculi dicētes: q̄ trahebant bubalum ad loca buculi. Carnes autem eius in terraz fluebant & saxa ifíciebant sanguine: uespere autem facto miserunt eum in carcerem: ubi custodib⁹ appositis & nocte dormiētib⁹ primo angelica uisione ꝓfortatus ē. Deinde circa noctē mediam ip̄o dño xp̄o sibi cum igētī lumine apparente: & pacem sibi annūciante: ad celestia regna inuitatur: mane aūt facto funē itez in collo eius mittunt: & iterū huc illucq; certatim p̄trahunt. Qui gratias agēs deo & spiritū suum dño p̄mendās beatam xp̄o animā reddidit. Cū autem gentiles corpus eius uellēt cōburere subito aer turbatur: grādo exoritur: tonitrua itonant: fulguraq; coruscant. Ita ut cūcti timentes corpus dimitterent. Quod xp̄iani rapuerunt & in loco ubi ecclesiam p̄struxerat: i loco buculi tumularunt: ubi quieuit usq; ad tēpus: quo inde ip̄m ueneti uenetias trāstulerunt: ut supra dictū est: in eius translatiōe pridie cal. februarii. Passus est aūt beatus euangelista .vii. cal. maii. Circa annos dn̄i. lxiiii. uidelicet octauo neronis anno. In loco aūt p̄ quē tractus fuit: siqs in die passionis ei⁹ herbam ibi nascentē lacerauerit sanguinem uiuum emittit.

¶ De scō adelberto ep̄o & mr̄e. LXXXVII.

ADelbert⁹ ep̄s & mar̄ de partib⁹ sclauonie nobilib⁹ parētib⁹ natus ab archiepiscopo partheno polis noīe adelberto ab infantia educatus & doct⁹ eiusq; noīe uocat⁹ ē. Qui a iuuenilib⁹ ānis elemosynis & oratiōib⁹ ac ieiūiis itēt⁹ liberalib⁹ & catholice fidei disciplinis ibut⁹ magr̄ fuit scholaz ip̄atoris othōis. Defūcto aūt scō ep̄o adelberto: iuuenis sub ep̄o pragēn miles efficit⁹ tpalis q militiā & ip̄atoris curiā strenue gubernabat. Cū aūt episcopus prage ciuitatis obiisset: & populus cuz clero de eligendo pastore tractaret die quodam dominico demon

per os cuiusdam obsessi ad ecclesiam delati clamare cepit: se nullum timere nisi adelbertum militē: qui cathedram epalem erat ascensur⁹: & ipse ab eodē pfestim eiiciendus Statiq; uocato adelberto oppssus liberat: & ipse in epm ab oibus eligit: quod dū otho imperator tūc existens uerone audisset: gratissimum habuit: & ipm cōtinuo psecrari mādauit. Qui fact⁹ eps diuinis opib⁹ uacabat: & pdicationi iugiter insistebat. ¶ Sed cū populum uitiis obstinatum corrigere nō posset: relicto epatu romā accessit & dispensatione romani pōtificis obtēta pegrinari ad temp⁹ decreuit: oibusq; paupib⁹ errogatis puenit ad montē cassinū: ubi cōsilio fretus abbatis tulli q secundū regulā basilii cū monachis ibidem deo seruiebat: acceptis ab eo epistolis romā rediit: & dispensatiōe papali ad abbatē leonē accessit: a quo & monach⁹ factus fuit: ubi dudū existens quandā illustrem dominam romanoꝝ que nimio langore detēta p annū panē nō gustauerat: oronē sola sanauit. Verū cū ab archiepo maguntino ei⁹ metropolitano itez ad suū epatum peteret: iussu sūmi pontificis licet satis renitēs ad epatū reuersus est: ea tñ pdictione: ut si populum oino incorrigibilē inueniret: ad monasteriū sibi redire liceret. ¶ Cū autē existens prage die quadā nobilē dominā i adulterio deprehensam ad se ut patrē misericordie pfugiētē in monasterio uirginū inclusisset: eāq; inde uiolēter raptā pentes ultores sceleris decollassent: turbatus adelbertus epatui resignauit: & romā regressus monasteriū suū repetiit: ubi postq̄ modico tpe pmoratus fuisset saluti aiaꝝ intendens assūptis secū gaudētio eius germano & monacho ac quodā benedicto pbstbro ad predicādū pollonīā adiit: sed a duce balistano repulsus cunctas regiones illius pagrauit. Et cū iuxta uillā p planiciē quandā pgeret: sociis alibi dimissis ab ifidelibus tētus lācea transfix⁹ dirisq; uulnerib⁹ pfossus atq; demū capite cesus martyriū cō sumauit feria sexta. 7. calē. maii. Cui⁹ corp⁹ pragam translatū ibidēq; pditū requiescit.

¶ De scō cleto papa & martyre. LXXXVIII

CLetus papa & martyr natione romanus de regione uicopatricio patre emiliano: lino pontifici in epatu romano succesit: & sedit annos septē mensem unū dies. xi. Hic ex pcepto beati petri apostoli. xxv. presbyteros ordinauit in urbe roma mensis decembr̄. Hic pōtifex prim⁹ i lr̄is suis posuit salutē & apostolicā bñdictionē. Qui ēt oib⁹ populis scribens approbat & cōmendat pegrinationes ad scōs & maxime ad limina sci petri: asserens q̄ ualidior est ad salutē sācti petri uisitatio q̄ ieiuniū duoꝝ annoꝝ. Et illos etiā anathemate subdit: q uisitationē apostoloꝝ impediunt uel dissuadent. Dicunt quidā: q̄ linus & clet⁹ petri successores nō sederunt ut pontifices sed ut petri coadiutores. quib⁹ beatus petr⁹ in uita sua credidit dispensationē ecclesiasticaꝝ rerū. Ipse uero tantum pdicationi & oroni uacabat: ꝓpter quod tanta auctoritate dotari meruerunt ut in catalogo pontificū ponerent̄. Clemētem uero ipse beatus petr⁹ successorem sibi constituit: licet aūt hec ueritati nitantur: tamen ut ait hieronymus beat⁹ clemens spūsancto plenus timēs ne apostolica ordinatio posteris tēporibus transiret in uitiū: ut quidā hereditariū munus putātes minus de dei cogi tarent electione: linū & cletū ante se coegit pontificare. Et sic clemens primus fuit p petri electionem: tertius uero per gradū. Beatus aūt cletus tpe titi & uespasiani impatoꝝ martyrio coronat⁹ est. Sepultusq; est iuxta corpus beati petri in uaticano. 6. calē. maii Et cessauit epatus dies. 35.

¶ De scō marcellino papa & mr̄e. LXXXIX

MArcellinus papa & martyr natione roman⁹ ex pre ꝓiecto de regione capritauri caio pontifici in epatu romano succesit: sedit q; annos octo mēses. 2. dies. 25. Quo tēpore fuit grauissima psecutio xpianoꝝ sub diocletiano & maximiano ipatoribus: ita ut infra unū mensem. xvii. milia hominū ꝓmiscui sex⁹ p diuersas ꝓuincias martyrio coronarent̄ xpiani. Qua de re & ipse marcellinus ad sacrificiū duct⁹ est: ut thuri ficaret. Et mortē expauens compulsus a diocletiano duo grana incensi posuit idolis. Postea uero penitentia duct⁹ in campania corā 80. epis ore ꝓprio penituit & cinere capite aspersus ac cilicio indutus se peccasse ꝓfitēs epis iudicandū suppositū dicens se paratū ad oia que sibi imponerent. Illi uero eidem responderunt: q̄ sūmus pontifex a nullo iudicandus esset. Nam si ipse negauit & petrus etiā magister suus negauerat: quē tñ nullus apostoloꝝ iudicare pūmpserat: sed egressus foras amare defleuerat. Ipse ergo suam causam colligeret: & ore ꝓprio seipm iudicaret. Tunc marcellinus ob scelus idolatrie iudicauit se deponēdū: anathematizauit etiā quicūq; corp⁹ suum sepulture traderet. Sic q; pergens ad diocletianum se christianū cōfitens cū claudio ✝ & cyrino ✝ & antonio ✝ diaconibus capitalem excepit sentētiā: sicq; martyrio coronat⁹ est. 6. calē. maii. Hic etiā fecit ordiatiōes duas p mēsē decembr̄. pbytheros. 4. diaconos. 2. epos p diuersa loca nūero. 5. ¶ P⁹ q̄ ät decollat⁹ fuisset: & corp⁹ ei⁹ xxx. dieb⁹ ad exēplum xpianoꝝ i platea iacuisset: nocte apparuit p uisum beat⁹ petr⁹

apostolus marcello ꝓsbytero: eidē marcelli no in epatu succeſſuro interrogās q̄re corpus ſuū inhumatū nō ſepeliret. Et ſe petrū apostolū eē dixit. Qui cū rn̄deret: q̄ corp⁹ ſuū iā dudū ſepultū fuerat. Apostolus ei dedit itelligere q̄ dicebat de corpe marcellini Cū autē marcellus dixiſſet q̄ ip̄m ꝓpter sententiā excōicationis ſepelire nō auderet: audiuit ab apostolo q̄ omnis q̄ ſe humiliauit exaltabitur: & q̄ multū ſe marcellin⁹ humiliauerat: q̄ ſe indignum ſepultura iudicauerat. Admonēs ut ipſum iuxta ſe tanq̄ martyrē & ueꝛ pontificē tumularet: ut quos iuſtificabat gr̄a nō diuideret ſepultura. Marcellus ergo cū lucina & preſbyteris ac diaconibus noctu corp⁹ accepit & iuxta corp⁹ beati petri i uaticano ſepeliuit. Ab eodē die ceſſauit epat⁹ annos. vii. menſes ſex. dies. 25. ꝓp nimie perſecutionis imanitatē.

¶ De ſcō ricario ꝓfeſſore. LXXXX.

RIcari⁹ ꝓfeſſor natus uilla cētula ꝓuincie pōtine monit⁹ a quodā caldōico ſacerdote qué d hibernia ueniētē hoſpitio ſuſcepat: de ruſtico religioſus effect⁹ utebat pane hordeaceo cinere ꝓmixto. Aquā uero cū lachrymis tēpabat: & ex illa balnea faciens leproſos fouebat: & poſtmodū ip̄e eadē balnea itroibat. Qui ēt i britānia p̄dicauit. Rex uero francoꝛ dagobert⁹ ei⁹ famā audiēſ ip̄m ex deuotiōe uiſitās eiuſdē ſe orationib⁹ cōmēdauit: ab eo quoq; inuitat⁹ ad mēſam magis ip̄e ſalutarib⁹ mōitis mēte q̄ tēporalibus cibis corpe refect⁹ ē. ¶ Deiñ uir ſcūs famā mūdi fugiēs a giſilimaro quodam ſuiro nobile in ſilua criſiaſſenſe cum ſigobardo diſcipulo ſuo locū ſolitariū deo ꝙuiēdi obtinuit. Ibiq; breui ſtructo tugurio uitā anachoriticā m̄lto tpe exegit: multoſq; ad ſe ueniētes languidos diuerſis ab infirmitatib⁹ ſanos effecit. Et redimit⁹ uirtutib⁹ i pace quieuit. vi. cal. maii. Sepultuſq; eſt a diſcipulo i loco ubi ipſe ſibi p̄cepat. A quo i extaſim rapto uiſus ē i aula ſplēdidiſſima mira fragrātia referta ꝓſiſtere ſplēdore ad mirabili coruſcare. Cui⁹ corp⁹ ocialdus oli eius abbas cum ſuis monachis ad ſuū mōaſteriū cētulā trāſtulerūt: ubi m̄ltoꝛ ſignoꝛ gr̄ia claret.

¶ De ſancto anaſtaſio papa primo & confeſſore. LXXXXI.

ANaſtaſi⁹ papa hui⁹ nois primus natiōe romanus ex p̄re maximo ſyricio pape i pontificatu romano ſucceſſit: & ſedit ānos. iz. mēſes. x. dies. xxv. Hic cōſtituit ut debiles aut mēbris carētes nō poſſent clerici cōſignari. Cōſtituit etiā ut q̄n euāgeliū legeret preſbyteri & clerici nō ſederent: ſed ſtarent. Et ſtatuit ut nullus trāſmarinus ad clericatus honorē ſuſciperet: niſi ꝓprii epi chirographū cū ſigillo exhiberet. Et hoc p̄cipue ꝓſtituit ꝓpter hereticos manicheos q̄ in ultra marinis ptib⁹ abūdabāt. Hic in magna ſenectute ānoꝛ uidelicet ultra. 70. ſūm⁹ pontifex elect⁹ ē pp ſuā nimiā ſcitatē. Quā beat⁹ cognoſcēs hieronymus ei ꝙtēporane⁹ ſcripſit de illo: q̄ ei⁹ uita diuturna mūdus i merit⁹ eēt frui. Floruit aūt tpe archadii imperatoris. Et q̄uit i dño. v. cal. maii. Sepultuſq; ē in cemiterio beati petri apoſtoli.

¶ De ſcō antimo epo & ſociis m̄rib⁹. XCII

ANtimus eps cū aliis multis apud nicomediā ſub p̄ſecutiōe diocletiani martyriū paſſus ē. Qui ut tradit̄ hiſtorie eccleſi. libro. vii cū eſſet pōtifex ipſi⁹ ciuitatis ob ꝓfeſſionē xp̄i martyrii gloriā capitis obtruncatione ſuſcepit. Qué tanq̄ bonū paſtorem: ſecuta ē uniuerſa pene gregis ſui multitudo per eandē martyrii uiā. Quoꝛ alios p̄fatus tyránus apud eandē tunc reſidens ciuitatem gladio obtrūcari: alios ignibus ꝓflagrari: alios nauiculis ip̄oſitos i pelago mergi fecit ip̄is fideliū turbis ultro ſe tanto feruore neci offerentibus: ut etiā ſe interrogari nō permitterent: ſed xp̄ianos ſe cōfitētes ſpōte ſupplicīis īgererent. Quoꝛ paſſio recolitur. v. cal. maii.

¶ De ſcō liberale ꝓfeſſore. LXXXXIII.

LIberalis de ciuitate altini natus a ſcō epo heliodoro eiuſdem urbis i eadē ciuitate nutrit⁹ & doctus fuit. Qui lectiōi ſacre & oratiōi atq; carnis maceratiōi uacans dño ꝙuiebat paupum quoq; uſib⁹ iētus erat: egrotantibuſq; curā ſolicitus ip̄endebat. Corpus quoq; ieiuniis atterēs ad tā tam p̄ſectionē deuenit: ut ſingulis dieb⁹ dominicis ſacrā cōmunionē p̄cipiēs: deinceps ſine ullo cibo uel potu tota hebdomada permanebat. Cum autē paganoꝛ p̄ſecutiōe ferueute heliodorus eps de altino receſſiſſet: & ad iſulas ſe maritimas ꝓtuliſſet: liberalis in eccleſia principali que erat dei genitricis oratiōnē fudit ad dñm: ut eius in pace ſuſciperet ſpiritū. Eadēq; nocte angelus dñi ſibi dormiēti apparuit: & orationē eius exaudi tam a dño nūciauit. Qui ſurgēs a ſomno uiſitauit ſingulas eccleſias ciuitatis: puenitq; ad inſulā que dicit̄ flactiocaſtroꝛ ut ad ſanctū heliodorū accederet. Sed cū ad ip̄ſum ꝓpter aquas interpoſitas trāſire nō poſſet: in eccleſia proxia ſci laurētii modico tempore ꝓmoratus ē: ubi poſt paucos dies iter ſacerdotū manus migrauit ad xp̄m. v. calē. maii. Corpus quoq; ei⁹ ibidē ſepultū proceſſu tēporis deſtructa altinen̄ ciuitate ad oppidū taruiſinum trāſlatum eſt.

¶De scō pulione martyre. XCIIII

PVlio martyr i ciuitate ciuilitana prior lectoꝝ fuit:de qua quidē urbe ualentinianꝰ impator oriūdus extitit:in qua & ipse martyr sub ꝓsecutione diocletiani & maximiani impatoꝝ martyriū pertulit agente ꝓside probo. Hic enī preses postq̄ in ciuitate firmeñ sanctū hyreneū eiusdē urbis epm ✝cū scō mōtano presbytero ſmeruleū i flumine demergi fecerat.✝ Sanctum quoq; demetriū ipsius eccleſie diaconē decollauerat puenit ad urbē ciuilitanā: in qua pridem✝ scūs eusebiꝰ ipsiꝰ ciuitatis pōtifex passus fuerat:fecitq; teneri pulionē lectorem:quē christū ꝓstantissime ꝓfitentē ac sacrificare nolentem:dicentemq; se uelle patꝝ suorum qui ꝓ xpō passi fuerāt imitari uestigia.Flāmis iussit exuri:qui passus est.5.calē.maii.

¶De scō uitale martyre. XCV

VItalis martyr miles xpi natione mediolaneñ apud rauēnā tpe neronis passꝰ ē. Hic uxorē ualeriā habuit: ex q̄ gemellos geruasiū & ꝓtasium ꝓcreauit.Qui cū paulino iudice rauennā ingressus cū quēdā christianum arte medicū noie ursicinū natione ligurem decollari uideret:illeq; martyriuꝫ expauisset:scūs uitalis eum exhortari cepit: ne ipse q alios curare ꝓsueuerat:seipm eterne mortis iaculo uulneraret.Quod ursicinꝰ audiēs ꝓfortatus martyriū libēter excepit: quē uitalis honorifice sepeliuit: & ad paulinū ꝓsularē suū ultra uenire ꝓtēpsit.Ille uero nimiū indignatꝰ:tū qa ad se uenire ꝓtempsit:tū qa ursicinū sacrificare uolentē retraxit:& sic se xpianū ostendit: iussit eū teneri: & ꝓfitentē xpm i equuleo leuari:deinde ipm ad palmā duci:& si sacrificare nollet:foueā ibi ꝓfundissimā donec ꝓuenireť ad aquā fieri:& ibidē ipm depositū terra ac lapidibꝰ obrui.Locꝰ aūt ubi decollabanť xpiani palma dicebať:eo q arbor antique palme illic eēt Beatus ergo martyr eodem adductus cū sacrificare nollet:scā fouea ut dictū est: terra ac lapidibꝰ est obrutus. Sacerdos aūt idolorum q hoc ꝓsiliū dederat:arreptus a demonio p septē dies clamabat:q uitalis martyr eum icendebat. Die aūt septimo in flumie se ꝓcipitans miserabiliter expirauit.Passus est aūt sanctꝰ martyr.4.calē. maii.circa ānum domini.57.

¶De scā ualeria martyre. XCVI

VAleria martyr sci uitalis uxor: & mater scōꝝ geruasii &protasii cum existens mediolani uiꝝ suū rauēne passum audisset:illuc cū famulis accessit:& corpꝰ sci uitalis auferre uoluit. Vexꝝ in somnis admonita a btō martyre ne corpꝰ a malo hoie bene positum uiolaret:ipm dimisit:& mediolanū in curru rediēs:rusticos deo suo siluano sacrificantes incurrit. Qui eā de uehiculo deponētes hortabanť secū epulari:sed illa se christianam eē:nec sibi licere de imolatis idolis manducare rndit. Quod illi audientes tāta eam cede mactauerunt:ut uix eam seminecē sui famuli ad mediolaneñ urbem perducerent. Que infra triduū migrauit ad dominū Recte autem eius passio uiri sui legende cōtinuatur:quia dies certus eius martyrii non exprimitur.

¶De scā theodora uirgine & martyre & uno milite martyre. XCVII

THeodora uirgo & martyr:cuius passionē ambrosiꝰ scdo libro de uirginibꝰ sacūdo sermōe & luculento stilo diffusius ꝓtractat: cū uno milite cuiꝰ nomen subticet: apud antiochiā passa est. Que cū elegantis esset decoris ex uirginitatis ꝓfessiōe aspectꝰ publicos fugiebat.Tandem puella a gentilibus detēta producitur:duplex proposita certamen & uirginitatis & religionis: datāq; ei optione a iudice: aut sacrificare uirginem: aut lupanari prostitui iubeť:ut alterꝝ sponte desereret:cum ei alterū abstulissent.Ipsa autem tolerabilius extimans mentem uirginem q̄ carnem habere:& q uirginitatē mentis nemo ab inuita potest eripere:fleuit:&tacuit:ne eam uel loquētem adulter audiret. Ducitur ergo uirgo xpi ad lupanar:sed prostituī potest:adulterari non pōt.Certātibusq; singulis quis predā primus inuadat: illa introclausa dnm exorabat: ut q susannā de supplicio eruerat:eā de periculo liberaret. Vix cōpleuerat orationē: & ecce uir militis specie terribilis apparuit. Qui cunctis sibi extimore cedentibus ingressus cellulam uirginem cōfortauit:dicens q eam uenerat ,saluare non perdere:suas ei uestes offerens :& habitum uirginis poscens:ut sic mutatis uestibus illa incorrupta militis specie egressa seruet:ipse uero remanens uirginis habitu si necesse est martyrium quod optat patiať. Quē uirgo ꝓsecutorē existimans ceruicem eiꝰ gladio ꝓparabat. Tandē xpianissimū cognoscens:& uestes suas exuēs cū milite habitum cōmutauit:& habitu uirili exiēs cunctis ignota militem uirginali tunica amictū dimisit. Post hec alius cubiculum ingressus quasi cum puellam tractare incipet:uiꝝ reperiens stupore miratus:sexū semineū in uirilem mutatum arbitratur. Sed dubitans ne magicis artibus & ipse sexu forsitan mutaretur: concitus exiens uisa narrauit populus obstupuit: & militem pro puella deprehensum pro eadem ad morte damnauit.

Dūq; ille gladium libēs excipet: ferē puella ad locū certaminis uirili habitu cucurrisse: factū ꝓpalasse ambo de nece certasse illi dicebat se iussum occidi nō illā. Nam eadē sentētia que eū damnauerat illā absoluerat. Illa ecōtra clamabat ꝙ nō illū uadē mortis elegerat: sed fidē pudoris optauerat. Nec interuenerat ut sibi necē eripet: sed ut uirginitatē defensaret: ꝓlixeq; oratiōis lepore martyriū expetebat. Dudū igitur ambo ꝓtenderunt & ambo tandē uictores extiterūt. Nec diuisa est corona sed addita. Miles enī pro uirgitatis defensiōe palmā obtinuit: uirgo ꝓ uirginitatis ꝓfessione coronā percepit. Sicq; ambo capitali sententia triumpharūt. 4. cal. maii.

¶ De sancto petro martyre ordinis predicatorum. LXXXVIII

PEtrus nouus martyr de ordine predicatorum de ciuitate veronēn oriundus: uelut rosa de spinis exortus de parētib⁹ hereticis fidei pugil egregius exurrexit. A quox tn errore se mūdū ſuauit. Cum adhuc. vii. esset annox & a scholis rediret a patruo heretico interrogat⁹ qd didicerit: respōdit se didicisse: credo in deū patrē oīpotentem creatorē celi & terre. Ille uero ne diceret creatorem celi & terre prohibebat: eo ꝙ deus uisibiliū creator nō fuisset: sed diabolus oīa que uidentur procreasset. Puer uero sicut didicerat sic uelle dicere ac credere affirmabat. Ille uero hec ei per auctoritates suadere conabat. Quas oēs puer spiritu scō plenus ꝓtra eū conuertit: eūq; gladio quasi proprio interemit. Patruus uero indigne ferens a puero se ꝓfusum: patri gesta rettulit: & ut petrinū a scholis remoueret oīno persuasit. Timebat enī ut dicebat ne cum petrinus fuerit bene eruditus ad meretricē illā romanā ecclesiam se ꝓferret: & sic eox fidē ꝓfunderet. Qui nesciēs uerū dixit: dū petrū hereticox pfidiā destructurū tanq; alter caiphas ꝓphetauit. Sed qa res a deo fiebat: pater monitis frīs assensum nō prebuit spans ꝙ puerū ad suam sectā ptraheret cū in grāmatica eruditus foret. ¶ Videns aūt petrus non esse tutū cū scorpionib⁹ habitare: relicto seculo: sfum p̄dicatox ordinē annox. x. itroiuit. In quo. xxx. annis fere perseuerauit: & ad cumulū totius pfectionis ascendit Virginitatē quoq; mētis & corpis illibatam seruauit: nec alicui⁹ mortalis criminis cōtagium sensit: sicut suox ꝓfessox testimonio ꝓbatum est. Carnē quoq; ieiuniis assiduis macerabat. Noctes post breue somnū studio sacre scie occupabat: dies uero ajax cōmodis ꝑpendebat predicationib⁹ uel ꝓfessionib⁹ aut hereticox disputationib⁹ insistendo: ꝓ fidei quoq; defensione se totū exponebat: orationibus crebris petēs a domino: ꝙ non sineret eum ex hac uita migrare nisi sumpto calice passionis: multis etiā miraculis coruscabat. ¶ Quadā die dū mediolani quēdā episcopū hereticox a fidelib⁹ captū p̄ñte populi multitudine examinaret: & disputatio protracta fuisset: & maxim⁹ solis estus cūctos affligeret: heresiarcha petro dicere cepit: ꝙ si erat ita scūs ut eum stultus populus affirmabat: populum ipm estu mori ꝓmittere non debebat: & ꝙ rogaret deū ut nubē aliquā soli opponeret: & sic populū refrigeraret. Asserēs ꝙ si hoc fieret fidē catholicā reciperet maxime cū nulla uel minima nubecula i aere appareret. Quod beatus petrus corā oībus se factux promisit. Deinde ad dñm orationem fudit. Statiq; signo crucis edito: nubes i aerem ascendit: & se inter solē & populū interposuit: atq; i modū papiliōis cūctos ab estu per magnā horam refrigerauit: heretic⁹ uero in sua duritia permanēs: ad ueritatem fidei uenire ꝓtēpsit. Contractū quēdam nomine aserbum: ꝙ per qnquēniū in sextario trahebatur ad se deductū mediolanū sanauit. ¶ Nobilis quidam filiū habebat q tumore gule horribili: nec loqui nec uix suspirare ualebat: capam petri ex deuotiōe substulit: de qua filio gulā tetigit: illeq; cōtinuo sanitatē recepit. ¶ Idem nobilis postmodū graui corrosione corpis torquebat: qui capam eandem ex deuotione reseruatā super se pōi fecit: moxq; uermē pilosum duo habentē capita euomuit & omnis dolor cessauit. ¶ Cuidam etiā iuueni muto imisso digito i os ei⁹ tactaq; līgua bñficiū loquele ꝓcessit. ¶ Vex cum pestis heretica in lombardie prouincia pullularet: sūm⁹ pontifex ad pestem diabolicam abolēdā: diuersos inquisitores de p̄dicatox ordine i diuersis lombardie partib⁹ delegauit. Inter quos beatū petrū i mediolano & in ei⁹ comitatu iquisitorē prauitatis heretice auctoritate apostolica ordiauit. Qui sibi iiunctum officiū diligenter exercens hereticos ubiq; perquirēs nullā eis requiē tribuebat: sed ipsos tā potentia expellebat q̄ sapientia cōuincebat. Quod illi uidentes de ipsius morte tractare ceperunt: & fautorem quēdam ipsox sicariū: ut eū occideret p̄cib⁹ & p̄cio iduxerūt. ¶ Cū igit̄ sanct⁹ petr⁹ de ciuitate cumana ubi fratx sui ordinis prior erat mediolanū pgeret pro officio iquisitionis exequendo p̄dict⁹ sacrileg⁹ ipm i itinere aggressus educto ense sacrum ei⁹ caput crudeliter impetiit: & duobus diris uulneribus sauciauit. Qui nō querula uoce murmurās sed sufferens oīa patienter suum dño spiritū cōmendabat. Symbolū sacre fidei ꝓ qua dimicabat deuotissime ꝓferens: cuius nec in

mortis articulo desiit eē p̄co. Sed cū adhuc martyr dñi palpitaret cultellum litor arripuit:& p̄ latera eius trāsfixit. Cuius corpus frēs p̄dicatores tulerūt: & mediolanū deferentes honorifice sepelierunt. Ad cui⁹ sepulturam lāpades dependentes pluries diuinit⁹ & absq; humano studio sunt accense:multis quoq; coruscat &manifestis miraculis ibidē requiescens:qui passus est.3.calē.maii.

¶De scō titico diacono. XCIX

TIticus diacon⁹ discipulus sci pauli apostoli & unus ex. 72. discipulis fuit: ut scribit abbas dorotheus. Hui⁹ meminit idē apostolus in epistolis suis uidelicet ad col.4. & scda timo.4. pronunciās eū fratrē charissimū ac ꝓseruū suum i dño. Qui etiaꝫ ab eodem apostolo epūs colophonie ordinatus:post p̄dicatiōis officiū diligenti⁹ pactuꝫ apud paphum oppidū insule cypri quieuit in dño: ibidem sepultus.iii.calē.maii.

¶De scis agabo & secundino epīs & sociis martyribus. C

AGabus & secūdinus epi & socii eoꝝ passi sunt apud circeñ coloniā:que est in numida. Qui p̄secutione ualeriani post lōgū exilium in p̄fata urbe in qua tunc maxime gentiliū rabies ad tentandā iustoꝝ fidem inhiabat:ex illustri sacerdotio gladio ꝓsumati effecti sunt martyres glorioſi. Passi sunt etiaꝫ in eoꝝ collegio ✝emilianus miles ✝tortula & ✝antonia sacre uirgines ✝ & quedā muli er cum suis gemellis:qui passi sunt.iii.calē. maii. Hec ado.

¶De scō leone epō. CI

BEo epūs in greciaꝝ partib⁹ natus oia i seculo abdicauit ꝓ xp̄o crucemq; eius tollēs:& si nō corpore martyriū passus est aio. Qui etiā in uita sua miraculis claruit Nā mulierem a graui corporeo langore sanauit. Et i samo insula in pace quieuit. Cui⁹ corp⁹ dū inde greci nauigio transferre nixi sunt:inde se nunq̄ mouere potuerūt: donec corpore quod amouerāt suo loco reposito abeūdi facultatē obtinuerūt. ¶Post multū uero tēporis uenetoꝝ naues in ipsius insule portu degentes:corp⁹ sci in eius solennitate que tunc uenetis ibi existentib⁹ ꝓtigit uidelicet.iii.cal.maii deuoti⁹ uisitarunt: missaq; soleniter celebrata ide discedere curauerūt. Exeuntes quoq; portum exorta subito tēpestate redire coacti sunt:post morulam uero mare sedato iteꝝ exierunt:iteꝝq; aduersanti bus uētis retrocedere cōpellunt. Tunc cōsilio habito sanctū corp⁹ inde leuantes ad nauē deduxerunt:& cōtinuo oi tēpestate ꝓpulsa flāte uēto ꝓspero deuenerūt mothonū Vbi uox de celis insonuit ingens:hoc ē corpus epi leonis. Inde uenientes zacynthū uisa est aquila alis extēsis sup corpus excubare: que illos ad ultracedendū signo monstrauit alaꝝ. Dūq; alie naues tēpestatē & naufragiū ac pene p̄cipitium paterent: sola illa in qua sanctū corp⁹ quiescebat illibata pmansit. Et quoties luminaria circa corp⁹ accēsa flante uēto extinguebant: toties ꝓ seipsa diuinit⁹ accēdebant. Venientes aūt ad portum uestis ab epō loci ipsius uisitant. Qui cū aliquid ex sacris reliquiis obtinere p̄cibus:aut p̄cio mine potuisset:aquā tñ lotionis sacroꝝ membroꝝ impetrauit. Celebrataq; missa cū corpus aqua diluisset:& ex ipsa cuidā languēti presbytero in potū dedisset: mox ille sanat⁹ q ab aliis delatus fuerat incolumis ad eccle siam suā perrexit. Tandē uenetias naute illi applicantes leoni methamaucensi epō corp⁹ ꝓcesserūt:qui ipm cū summo gaudio perci piens honorifice ꝓdidit:ubi & cecus illuminatus fuit:& eger manū habēs aridam sanitatē recepit. Processu uero tpis methamauco a mare submerso corp⁹ illud ad monasterium sci seruuli martyris translatū est. Cui⁹ festum agitur.iii.calē.maii.

¶De scō roberto abbate. CII

RObertus abbas & fundator ordinis cistertieñ fuit:qui dū i moliſmo monasterio epatus lingoneñ abbas esset: quod tunc cenobiū erat fama celeberrimū & diuitiis opulentū: quia hec plerūq; solēt aios ad lasciuiā puocare :cupiens uir scūs artiorem uitā eligere cū.xi.ex mōachis eiusdem loci uiris p̄fectis: post multos labores & itineraꝝ difficultates cistertiū deuenerunt:q tūc horroris & uaste solitudis loc⁹ erat:ubi āno dñi. 1098. scūs robertus auctoritate fultus hugonis lugduñ archiepi tunc apostolice sedis legati & gualterii cabiloneñ epi: nec nō odonis burgūdie ducis iclyti abbatiā p̄struxit:& ordinē q cistertiēsis dr̄ icohauit. Post aliqđ uero tp̄s a moliſmēsib⁹ mōachis reqsitus:ipm mōasteriū sue r̄gule ac ordini adiecit:& ex utroq; unū corp⁹ effecit. Sicq; scūs abbas ordie initiato satisq; dilatato scis opibus deo seruiēs laudabiliter uixit:& clarus uirtutib⁹ ad xp̄m migrauit.3.calē.maii. Sepultusq; ē i abbatia cistertii:ubi & miraculis pollet. Anno āt.14. post ordis fūdationē scūs bernard⁹ ordinē ip̄m igressus tā merito q̄ nūero locoꝝ & fratꝝ ip̄m mirabiliter adauxit:ut i ei⁹ legēda dicet.13. calē. septēbr̄.

¶De scō mariano ꝓfes. CIII

MArianus monachus de territorio bituricen natus tpe sci alodii successoris sci germani circa annos dñi.480. claruit. Qui a scō ma-

mertino abbate ī prefatō monasterio mōachus factus est. Cuiq; idē pater officiū alendoꝝ aialiū ꝓmisit: qđ ille gratanter suscepit & humiliter adiplere curauit. Die quadam a prū a canibus & uenatoribus fugatum ad se fugientē benignꝰ excepit: canibusq; ut animal dimitterent ipauit. Qui ex eo die domesticus effectus sanctū uti catulus sequebaꝝ.

¶ Die dñico ad ecclesiam ꝓgens ut sibi mos erat: fratrē secū duxit inuitum eo ꝙ ille debebat ipa die frībus ministrare. Et dum audiētes missam nimis tardarēt: illeq; ad horā se non posse redire putaret: finito euangelio equum ut abiret ascendit: sed nequaq̄ ipsum inde mouere potuit: donec seipm deliquisse cognoscens ad ecclesiam rediit: & usq; ad finem misse cum mariano pmansit. Et ad horam reuersus suū ministeriū adipleuit: uir autē dñi in monasterio fontaneti ī pace quieuit. 3. cal. maii corpusq; eius inde delatū antisiodori in suo monasterio sepultum est.

¶ De scō mariano & iacobo marīb⁹. CIIII.

MArianus & iacobꝰ mrēs apud urbem lambasitanā sub decio passi sunt. Quoꝝ prior lector: alter uero diaconꝰ extitit. Qui pro cō fessione nomis xp̄iani in ciuitate cirçeñ colonia tenti grauissimis suppliciis excruciati sunt. Pꝰque marianꝰ p apices pollicum suspensus graui pondere pedibꝰ inne xo crudeliter tortus ē. Deinde cum collega dudum in carcere maceratꝰ: ubi diuinis reuelationibꝰ sepius ꝓfortantur. Tandē ad prefatā urbē lambasitanā directi & iteꝝ diutiꝰ in ergastulo uicti: sed dīna rursum uisitatione aleuiati. Nouissime cū multis aliis gladio ꝓsumati sunt pridie cal. maii.

¶ De scō eutropio epō & martyre. CV.

EVtropius epūs & maꝝ sci dionysii ꝓsocius fuit. Cuiꝰ passionē idem dionysius grece scriptā p manꝰ pape clementis direxit athenas. Hic fuit filius xerxis admirandi babylonie psaꝝ regis & guine regine. Qui a pueritia litteris grecis & chaldeis edoctus liberalibusq; sciētiis ibutꝰ: curiositate orbē lustrare desiderās: a patre licentiā circūeundi obtinuit: a quo & nicanorē pedagogū accepit: herodēq; regē in galilea adiit: ut i eiꝰ curia aliquid ꝓspiceret nouitatis. Auditoq; de iesu miraculis q eo tpe in illis partibꝰ p̄dicabat: ad eū accessit: quē uidens & audiēs licet gētilis reuereri cepit. Fuitq; pñs miraculo qñ xp̄s ex .v. panibꝰ qnq; miliū hominum satiauit. Quo uiso iam i ipm credēs eidem ut discipulus adhesisset: nisi pedagogū timuisset. Sed adorato i hierosolymis tēplo dñi more gētilium ad patrē rediit & uisa sibi nūciauit. Rursum quoq; amore flagrans iesu licētia a patre petita post annū in iudeā reuersus est. Et cū iesus die palmaꝝ uenisset hierosolymā sedēs sup asinū eutropius interfuit: & una cū ceteris flores & ramos i uiam strauit. Fuitq; de numero illoꝝ gentiliū q̄ accesserunt ad philippū ut iesum uideret: ut dicit̄ ioānis. xii. Audito aūt ꝙ iudei eum occidere querebāt: repatriauit ne tanti uiri mortē cerneret: uel si mors ipius tardaretur ut ei cum suis gentibus adiutorium ꝓtra iudeos ꝓferret: cūctaq; uisa patri rettulit. Audiens quoq; iesum occisum uehementer doluit: sed post ipsuz resurrexisse ītelligēs per ea que de eo uiderat credidit: & de eiꝰ resurrectiōe ꝓsolationē nō modicā recepit: unde & in ultionē mortis xp̄i oēs iudeos quos i regno paterno reppit occidi mādauit. ¶ Post aliqđ uero tps p̄dicantibꝰ apostolis simone & iuda apud persidē: Eutropius cū patre & regno credētes ab eisdē de xp̄i side pleniꝰ edocti & baptizati sunt: ubi & apostoli abdiam episcopū & eutropiū diaconē ordiarūt: ut in eoꝝ passione diceꝝ .v. cal. nouēbris. Et dum predicti apostoli pro xp̄o passi fuissēt: eutropius eoꝝ gesta & passiones cōscripsit. Deinde patre iā sene: seculo abrenūcians romā uenit: & a beato petro apostolo ad gallias predicādas missus accessit. Ingressusq; ciuitatem santonas cū xp̄m p̄dicaret ab infidelibus cesus: & de urbe eiectꝰ sibi tugurium extra muros ꝓstruxit: ubi noctibꝰ orationi diebus uero predicatiōi insistebat. Cū autē multo ibidē tpe ꝓmoratus fructū modicum predicationis feciss̄et: eo ꝙ .x. uiros solūmodo ꝓuertisset. Romā repedās beatum petrū apostolum passum reppit Et a scō clemente eius successore ordinatꝰ santoneñ episcopꝰ beatoq; dionysio sociatus cum eodē iteꝝ ad gallias adiit. Deueniēsq; santonū filiā principis uirginem Eustellā nomine ꝓuertit: & sacro uelamine uirginitatis ꝓsecrauit: multūq; populum signis clarens dño acqsiuit. Cū autē eustella cū eutropio extra urbis menia in uirginitatis proposito deo fuiēs morarentur: pater missis satellitibꝰ sanctum occidi mādauit. Quē illi primo lapidibus: deinde plūbatis cedentes nouissime securi illiso capite ꝓemerunt. Cuius corpꝰ eustella in eiꝰ tugurio sepeliuit: ibidem quoq; omni tēpore in orationibꝰ pmansit. Que cum migrasset ad xp̄m apud magr̄z suum sepulta ē: ubi & eccclesia a xp̄ianis ꝓcessu tpis fabricata utriusq; corpꝰ qescit miraculis redolēs. Passus ē aūt scūs eutropiꝰ pridie cal. maii.

¶ De scō zozima abbate. CVI

OZimas abbas i palestine ptib⁹ circa egyptum fuit. Qui adeo reputabatur sanctitate pollens: ut de longinquis regionibꝰ ad eius

cellam fratres accederent: & ab eo edificati uite pabula reportarent. Hic annis .53. i ere mo pmanens infestat⁹ a quibusdã cogitatio/nib⁹ q̃si perfect⁹ esset: & nulli⁹ doctrina indi geret: a quodam sibi seniore apparente mo/net: ut se sequat: & pfectiores se inueniret. Quẽ secutus ad quoddã monasteriũ iuxta iordanẽ puenit: quẽ abbas cenobii benigne suscepit: & eũ intra monasteriũ introduxit. Ibiq; zozimas ãnis pluribus cõmoratus pfe ctiorem didicit uitã. Nã monachi illi die do minico ad ecclesiam cõueniebant: ubi missa celebrata cõionem sumebãt: ꝑpletisq; oõni bus & officio duobus ex fratrib⁹ ꝑ dinis ce/lebrandis ꝑ uices in monasterio dimissis: ce teri modicos cibos de cenobio sumentes a/portabant: & exeuntes segregatim ac solita/rie totam hebdomadã in eremo pagebant. Rursũq; die sabbati in sero ad monasteriu3 cõueniebant. Vbi zozimas multis dieb⁹ deo seruiẽs: tandem egressus dina dispositione & itinere .20. dieꝝ solitudinẽ peragrãs: mariã egyptiacã inuenit: cui & anno sequẽti dñicũ corp⁹ attulit: & mortuã sepeliuit: ut supra i ei⁹ uita actũ est .4. noñ. aprilis. Reuersusq; ad monasteriũ pfatum omnia uisa abbati & fratrib⁹ rettulit. Et post tẽpus aliquod i ipo loco uitam in pace finiuit pridie cal. maii.

¶ De scõ philippo apostolo. CVII

PHilippus apostolus a bethsaida galilee ciuitate: ãdree & petri q̃/uis oibus apostolis etate iunior fuerit: uocatiõe tñ inter primos extitit: ut de eo dr̃ Ioã. prio cap̃. Hic post dñi ascensionẽ & apostoloꝝ diuisi onem .20. ãnis per scythiã instanter xp̃i euã/gelium pdicauit. Sed tandẽ a gentilib⁹ tenet & ad statuã martis adductus imolare cõpel litur. Tunc draco de sub base altaris exiit: q filium pontificis ignẽ sacrificii ministrantez interfecit. Duos quoq; tribunos quoꝝ mini/stri philippũ apostolũ in uinculis detinebãt extinxit. Flatu etiam suo ceteros oẽs morbi dos reddidit. Quib⁹ apostol⁹ dixit: ut si sta/tuam martis deiicere uellẽt: & crucẽ dñi ibi dem erectã adorarent: mortui eoꝝ resurge/rent: & infirmi sanitatẽ ꝓciperent. Illi uero q cruciabant: se sanari petebant: & statuam ꝑfringere ꝑmittebant. Tunc philipp⁹ pcepit draconi: ut sine alicui⁹ lesione in desertũ lo/cum abiret: ubi neminem ledere posset. Qui statim recedens nusq̃ cõparuit. Apostol⁹ ue ro lauguentes oẽs sanauit: & illos tres mor/tuos suscitauit. Sicq; factũ est: ut q eum ꝑse quebant: q̃si deũ adorarent. Ipse autem per unum annũ iugiter pdicauit: & multa milia hominũ ad xp̃i fidem cõuertit & baptizauit Edificatisq; multis ecclesiis: eos: p̃sbyteros & diacones atq; alios clericos ordinauit. De inde per reuelationẽ ad asiam in ciuitatẽ hie ropolim deuenit: ibiq; heresim ebionitaru3 qui xp̃m carnem phantasticã assumpsisse do cent: extinxit. Erant aũt ibi due sacratissime uirgines eius in baptismate filie ꝑ quas de⁹ multitudinẽ uirginũ lucratus est. Apostol⁹ aũt ante .7. dies obitus sui oẽs p̃sbyteros & clericos suos ac uicinaꝝ urbiũ eos ꝓuoca/uit: & eos de singulis docens in xp̃i fide ꝓfor tauit: seq; ad deũ per martyriũ migraturum post .7. dies eisdem pdixit. Et cũ esset annoꝝ 87. ab infidelibus tentus: crucifix⁹: lapidat⁹ q; perrexit ad dñm: & martyriũ feliciter cõ/sumauit calẽ. maii. Et in eadem ciuitate cor/pus eius positũ est. Postmodũ etiã due filie eius pfate a dextris & a sinistris ei⁹ tumulate sunt. Processu uero tẽporis corpus apostoli romam translatum fuisse dicitur.

¶ De scõ iacobo minore apostolo. CVIII

IAcobus apostolus q dr̃ minor seu iacob⁹ frater dñi cognomen/to iustus: fuit filius alphei & ma rie sororis matris dñi: sicq; cõso brinus xp̃i fuit: ꝑpter qd more iudeoꝝ & frater dñi appellabat. Minor aũt dicit ad distinctionẽ alterius iacobi aposto/li filii zebedei: q maior uocat: nõ q hic mi/nor illo fuisset etate: sed posterior uocatiõe De hoc aũt dicet plenius in historia natiui/tatis uirginis marie .6. id⁹ septẽbr̃. Iust⁹ aũt cognominatus est ꝑpter meritum excellẽtis sime sanctitatis. Nam ut de eo dicit hiero⁹ tante reuerentie fuit in populo: ut fimbriaz uestimẽti eius certatim cõtingere cuperent. Et ut dicit egesipp⁹: hic ex utero matris sue scũs fuit: uinum & siceram nõ bibit: carnes nunq̃ manducauit: ferrũ in capite eius non ascendit: oleo nunq̃ unct⁹: nec balneo usus fuit: sindone. i. ueste linea semp idutus. To/ties in oõne genua flexerat: ut callos i geni bus more camelorũ uideret habere. Hic so/lus ex apostolis ꝑpter sanctitatẽ suã ꝑmitte batur intrare in scãscóꝝ: non quidem causa imolationis sed orationis. ¶ Intantum aũtẽ & facie & liniamentis corporeis simillimus xp̃o fuisse perhibet: q ꝓpleriq; in amborum specie fallerent: unde ut dicit hiero⁹ cũ iu/dei ad capiendũ xp̃m pergerent: ne forte ia/cobum in persona xp̃i caperẽt: a iuda q eos optime discernebat signũ oscului acceperunt Et nihilominus fugientibus apostolis: qdã ex ministris qui ꝑpter turbam xp̃o approxi/mare nõ poterant: iacobum iustũ uice iesu tenuerunt: Qui relicta sindone qua utebat: ut dictũ est nudus ꝑfugit ab eis. ¶ Hic etiã ut idem hiero⁹ testatur cõtra iouinianũ per petue uirginitatis extitit. Et ut idem tradit i parasceue mortuo dño iacobus uotum uo/uit se non comesturum donec uideret dñm

a mortuis surrexisse. In ipa autem die resurrectionis cū usq; tūc non gustasset: dñs eidē appuit: & astantib⁹ mensam apponere iussit. Deinde panē accipiens benedixit & fregit & iacobo dedit hortās eum ut comederet: eo q̄ filius hominis a mortuis surrexisset. Huic etiā ꝓpter sue scitatis excellētiam apostoli i tantū detulerunt: ut primus inter eos missaꝫ hierosolymis post ascēsionē dñi celebrasset quā petrus postmodū prim⁹ celebrauit antiochie & marc⁹ alexandrie. Post ascensionē ergo dñi discipulis ad predicandū ad diuersas ptes adeuntib⁹: Iacobus frater dñi hierosolymoꝝ epūs ordinatus est: q̄ ecclesiā ipsaꝫ annis. 30. gubernauit. Et cū primū ꝓcilium ab apostolis in hierusalē celebratū eēt propter obseruationē legaliū. Iacob⁹ uti ecclesie ipsius epūs ꝓcilii diffinitor & iudex fuit: ut habetur act. xv. ¶ Anno igit̄. vii. ep̄atus sui cū apostoli ad diē pasche hierosolymis ꝙuenissent: & interrogante eos iacobo quanta p eos dñs corā populo fecisset: ipsiq; oia seriosius explicassent: & iacob⁹ cum apostolis in templo corā caipha & aliquibus iudeis predicasset: iamq; ꝓpe esset ut baptizari uellēt: quidam iudeus templum ingressus sacerdotes redarguit q̄ se ab illis magis decipi permitterent. In tantūq; populū concitauit ut apostolos lapidare uellēt. Ascenditq; hō ille super gradū ubi iacob⁹ predicabat: & ipsuꝫ precipitauit deorsum. Qui fracto crure ex die illo plurimū claudicauit. Hoc autē passus est anno. vii. post dñi ascensionē. Sꝫ nec sic usq; ad annum. 30. episcopatus sui a predicatione cessauit. ¶ Quo tpe uidētes iudei q̄ paulū occidere nō potuissent eo q̄ cesarē appellasset: ut dicit̄ act. xxv. ꝓsecutionem in iacobū conuerterunt. Conuenerūtq; ad euꝫ obsecrantes: ut populū reuocaret q̄ errabat in iesu putantes q̄ esset xp̄s: de quo ipse testimonium qd sibi uideretur corā populo die pasche proferret: cui tanq̄ iustissimo omnes acquiescerēt. Statuentes igit̄ euꝫ die pasche supra pinā templi: illū rogabant pontifices tanq̄ uirorum iustissimū: ut enūciaret omnibus qd sibi de iesu uideret̄. At ille cū ingēti uoce ꝓnunciauit: q̄ in celis sedet ad dexteram sūme uirtutis: uenturus iudicare uiuos & mortuos. Quod xp̄ani audiētes gaudebāt Pontifices uero iudeoꝝ ꝙfusi stabant. Et clamare ceperunt q̄ etiā iustus errasset. Consilio quoq; iter se inito de eius nece sup pinā ascenderunt: & ipsum precipitauerunt. Qui deiectus non solū mori nō potuit: sed super genua ꝓcūbens pro ꝓsecutorib⁹ suis orauit Cūq; eum orantem desup lapidibus purgerent: unus ex sacerdotib⁹ de filiis rechab ceteros increpabat: q̄ iustum pro eis orantem lapidarent. At unus ex illis pticam fullonis arripuit: & ualido ictu caput eius impetens ipm excerebrauit: taliq; martyrio migrauit ad dñm. Sepultus ibidē iuxta templum cal. maii. In cuius sanguinis ultionē ut dicit iosephus subsecutū est excidium hierusalē & dispersio iudeoꝝ. Quod licet re uera fuerit pricipaliꝫ ꝓp mortemꝫ dñi. Ad hoc tñ addere potuit interfectio iacobi iusti. ¶ Hic ut ait hieronymus libro de uiris illustrib⁹ unā tā tū scripsit epistolaꝫ que de. vii. canonicis é: que tamē ab alio quodā eius noie edita a nō nullis traditur: licet paulatī procedēte tempore obtinuerit auctoritatem.

¶ De scō hieremia propheta. CIX.

Hieremias ꝓpheta & sacerdos ex tribu sacerdotali ortus uico anathoth q̄ tribus milib⁹ a hierusalem distat patre elchan ſmōe q̄dem apud hebreos rusticiore ꝓphetauit: que simplicitas elloquii de loco ei in quo natus est accidit. Cuius ꝓphetia per tempora q̄ttuor regū extenditur. ſ. iosie: & ioachim primi: & ioachim ſi: & sedechie regum iuda: ꝓphetauit autē in regno iuda iā. x. tribub⁹ in assyrios trāslatis. Hic ex utero matris scificatus extitit: & etate puerili prophetare cepit. Anno uidelicet. xiii. iosie regis iude: & prophetauit usq; ad euersionem urbis hierusalem. xli. ānis preter illud tempus quo in egypto ꝓphetauit in tānis. Et cū puer esset tetigit dñs os eius cepitq; ꝓphetare & predicare: mane consurgens & frequenter stans in porta domꝰ dñi in atriis templi. Et ostendit ei dominꝰ signa euersionis hierusalem quā predicabat. Primo signo significauit auctorē euersionis deū sub figura furis çū uirga uigilantisq; iā uigilabat ad percutiendū populū. Secūdo ostēdit ei quo ministro ad hoc uteret̄ ꝓ ollam succensam a facie aqlonis. i. a chaldeis q̄ iuxta situ hierusalē uenerūt ab aqlone. In tertia uero de lūbare putrefacto ostendit ei causam euersionis nec fuit hec uisio imaginaria sꝫ corporalis. Quia eni filii hierusalē recesserūt a dño sornicando post deos alienos ꝙpantur lumbari putrefacto: ut sicut lumbare adheret lūbis uiri sic prio adherebant domio. ¶ Anno aūt. 4. ioachim primi regis iuda cum hieremias ꝓpheta destructionē urbis hierusaleꝫ & templi i proxio fiendam publice denūciaret a pricipib⁹ populi cesus missus est i carcerē: ne publice predicaret. Qui uocato baruch filio nerie scriptore suo scribi fecit in uolumie que ꝓphetabat: & misit populo & regi per manus baruch. Que cum baruch i tēplo legisset populus penitens ieiunium ꝓdicauit. Rex autem c ū hec audisset uolumē ꝓbussit. Hieremiā quoq; iam de carcer̄ a populo dimissū: & baruch apprehendere uo-

luit:sed de⁹ eos ad tēpus abscondit. ¶Post hec nabuchodonosor rex babylonis ascendens hierosolymā:cepit ioachim:& partem uasoꝝ tēpli asportauit:ipmq; in babylonem ducebat.In itinere uero remisit eū acceptis obsidib⁹:daniele cū trib⁹ pueris & aliis nobilibus iudeoꝝ:& imposito ei tributo. qui soluit ei tributū ānis trib⁹.Postmodū uero audiēs: q; rex egypti ꝓtra nabuchodonosor bellum assumeret:tributuꝫ denegauit:unde & rex babylonis ueniens hierusalem: intrauit eam sub iure federis: sed fide mox rupta iuuenes fortissimos cū ioachim rege occidit & ioachim iechoniam ioachim filium patri equiuocū regem cōstituit. Postea aūt timēs ne ioachim memor paterne iniurie adherendo egyptiis cōtra se pugnaret:rediens iterū hierusalē obsedit. Sed de consilio hieremie ioachim se cū matre & oi familia nabuchodonosor tradidit:qui capta ciuitate ioachim & principes & multos de populo trāsmigrauit in babyl onē cū ezechiele & mardocheo. Hec aūt traductio filioꝝ iuda in babylonez dicit trans̄migratio:sed alia que facta ē post euersionē hierusalē dicit captiuitas.Constituit autē nabuchodonosor regem patruum ioachim sedechiā sub iureiurando: q; ei seruiret sub tributo.Qui duobus annis ꝓmissa cōpleuit. Cū aūt pseudoprophete decipent sedechiam dicentes in ꝓximo babylonios ab egyptiis esse uincendos. Sedechias rex iuda cōtra iuramentū suum regi chaldeoꝝ denegauit tributuꝫ.Qua de re nabuchodonosor ueniēs i iudeā obsedit hierusalē. Interi uero falsi ꝓphete nunciabant regi ꝓspera sed falsa hieremias uero his cōtraria sed uera.Qui egrediens hierusalē ut ueniret ad uicū suum anathoth tanq̄ fugeret ad hostes captus est & incarcerat⁹:nabuchodo.uero & nabuzardan hierusalē.i8.mēsib⁹ obsederūt.Tunc sedechias territus hieremiā de carcere tulit: & ꝓphetie ueritatē secreto inquirēs audiuit Hieremias aūt ꝓnoscens templū dñi euertendum dīno oraculo admonitus: tulit arcam testamenti cū his que in ipsa erant:& i montem abariā quē moyses ascenderat: ut terrā promissionis uideret deportauit:& precib⁹ suis eam absorberi fecit i petra: digito uero nomen dei designans impssit:acsi ferro sculptum esset. Et extūc nec locū quis cognoscere potest:nec nomē legere usq; in ps̄ens. Sepeq; nubes ut ignis sit super locum illū nocturno tempore:eo q; gloria dñi ab eius lege non desinat.Dixitq; hieremias presentib⁹ Dominus de syon recessit ad celos rursus in uirtute uenturus.Eritq; signum ps̄entie ei⁹ quando uniuerse gentes adorauerint lignū. ¶Deinde cum hieremias captiuitatem publice predicaret.Sedechias rex principibus eum petentibus tradidit.Qui cum eum i lacū deposuissent:ubi erat in luto usq; ad gutur:extraxit eū ide abdemelech ethiops uir eunuchus pietate cōmotus. Tamen in carcere detentus est usq; ad diem quo capta ē hierusalē.Quam nabuchodonosor.i8.mensib⁹ obsessam tandem cepit: fugientemq; regem sedechiam cōprehendit: filios eius occidit: & oculos ei eruit:ac uinctum cum principibus in babylonem adduxit. Nabusarachim uero princeps militie regis qui remanserat: templum & urbem succendit:murum euertit:& captiuos multos & uasa templi i babylonem trāstulit.Godoliam uero pauperib⁹ in terra relictis prefecit:& hieremiam nolētem secum abire:sicut a rege in mandatis acceperat dimisit. Sed postq̄ godolias a quodam ismaele de semine regio interfectus est timentes sibi reliquie iudeorum contra cōsilium hieremie in egyptum descenderunt: & hieremiā & baruch secum inuitos duxerūt & habitauerunt in magdalo tānis & mēphi atq; fatures.Cumq; essent ibi hieremias regibus egypti signum dedit:q; eorum idola subuerti oporteret : cum uirgo pareret:uñ sacerdotes eoꝝ i secreto tēpli loco imaginē uirginis & pueri statuentes adorabant . Dū uero post tempora ptolemeꝰ eos interrogasset:cur hoc agerent:dixerūt paterne traditionis esse mysterium: qđa scō ꝓpheta maiores eoꝝ acceperāt:& ita futuꝝ esse credebāt ¶Et cū hieremias ibidem populum de idolatria redargueret:insurrexit popul⁹ iudeorum ꝓtra eū:& lapidauerunt eū. Porro egyptii eū honorauerunt:sepeliētes iuxta tumulum regum suorum:memores beneficiorum que prestiterat egyptiis. Oratione enī sua fugauerat aspides & bestias aquaꝝ q̄s greci crocodilos uocant:qbus pri⁹ egypt⁹ infestabatur. Cuius corp⁹ alexander macedo transtulit alexandriam:& sepeliuit gloriose.Extunc quoq; a terra illa prohibiti sunt crocodili & aspides memorati. ¶Nō solum aūt hieremias eius ꝓphetiā suo libro ꝓscripsit:sed ēt ꝓpter mortē iosie regis iude elego metro trenoꝝ lamētationes composuit: qbus in exequiis funeralibus utebātur cantores & cantatrices. Occubuit aūt scūs propheta calē.maii. Et hic nō solum ecclesiastici.49. i scōꝝ patꝝ catalogo scribitur:sed ēt in plerisq; diuine scripture locis & a multis doctorib⁹ ut sanctissimus memoratur. Hec ioseph⁹:hieronym⁹:comestor & guilelm⁹.

¶De scō baruch propheta. CX

BAruch propheta & scriptor hieremie fuit:ac ei in carcere minister & in exilio socius usq; ad diem mortis ipsius eum non deseruit.Multaq; ex ore ipsius con-

scripsit: ipse quoq; spiritū prōpheticum habuit & multa ac magna mysteria de icarnatione domini prophetauit. Qui & cū magistro suo a populo in egyptū deductus post eius interfectionem in pace dormiuit. Sz qa dies certus eius obitus non habetur suo recte preceptori & magistro subiicitur. Sācti tatem uero huius prophete non solū doctoris eius hieremie uita sanctissima quam bonum discipulum imitatum fuisse credendum est: sed etiam eidem a spiritusancto tradita indicat prophetia: prophetauit aūt baruch in babylonia tempore captiuitatis iude: & uerba prophetie legit in auribus iechonie siue ioachi regis iuda & ceteri populi trāsmigrati: ut ex textu ipsius libri liquido patet: propter qđ arguendū est baruch cum ceteris captiuis in babylonem adductum. Et inde forsitan obtenta a rege gratia redeundi: eo q; hieremie fuisset consocius & discipul⁹ taliter ad iudeam reuersum: ut cum hieremia postmodum ut dictum est descenderit in egyptum. Hec notantur supra.

¶ De scō andeolo martyre. CXI.

ANdeolus subdiaconus & mar a sancto policarpo epō ex oriēte cum benigno & andochio presbyterio: & thyrso diacono ad gallias predicādas missus est. Quē seuerus cesar eius predicatione ꝑperta in territorio niuarieñ comprehensum: & spinosis fustibus flagellatum: xp̄m confitentem i carcerem trudi fecit. Dieq; sequenti facto de ligno durissimo ense ad formam gladii caput eius in modum crucis scindi precepit. Et sic eliso cerebro martyriū consumauit calē. maii: ut dicit ado.

¶ De scō sigismūdo rege & martyre. CXII.

SIgismundus rex & martyr filius genebaudi regis burgundie & eius post mortez in regno successor fuit tempore anastasii imperatoris ut ait sigibert⁹. Qui a puericia xp̄ianissimus ecclesias & monasteria & sanctoꝝ limina uisitabat. Ieiuniis quoq; & orationibus intentus assidue pauperib⁹ ubera elemosynas ꝑpendebat. Assumpto uero regno cultū xp̄i ampliare curabat: eo q; ad huc burgūdieñ gentilitati seruiebant. Dūq; loca martyrum plustraret uenit ad ciuitatem seduneñ ad locum agauneñ: ubi beatus mauritius cum sancta legione thebeoꝝ passi sunt. Ibiq; diuinitus inspiratus orabat ad dominum ut de consortio martyrū effici mereretur. Angelus uero eidem tunc apparuit eūq; docuit: ut sicut audiret militie celestis alternatim psallentium choros: sic i ecclesia psalmos decantari institueret. Sanct⁹ ergo ex tensis auribus choros angelicos canentes audiuit: & āgelica mādata sicut audierat adipleuit. Nam usq; ad illud tempus i ecclesiis gallie non alternatim: sed insimul ab omnibus psallebatur. ¶ Cuz igitur franci adhuc gentiles regnum burgundionuz depopulassent: & multos ex suis adhuc paganis rex sibi aduersantes & gallis adherētes haberet: tonsa capitis coma & habitu religionis indutus ad locum predictoꝝ agaunensium martyrum latenter ausugit. Quo franci cū burgundionib⁹ proditoribus puenerunt. Tunc burgundieñ regem cognitum & uinctū frācis tradiderunt: una cum coniuge & duob⁹ filiis ✝ sigiberto & ✝ gunterano. Quos illi ad locum qui dicitur belsa deducentes in puteo antiquo capitibus deorsum proiecerunt: taliq; martyrio ad dominum migrauerunt. cal. maii. Quorum corpora a limo cō tecta ibidem triennio iacuerunt. Sed cum sepius noctu a multis uiris sanctis supra locū ipsum accense lampades uiderentur expletis tribus annis abbas ipsius loci ab angelo monitus corpora sanctoꝝ de puteo leuata i ecclesia sancti ioānis euāgeliste tumulauit: ubi eoruz meritis multa miracula fiūt. Hoc autem speciali priuilegio sanctus iste martyr effulget: quia a febricitantibus inuocat⁹ cuiuscunq; generis febrē expellit. Hec sigibertus.

¶ De scō amatore episcopo. CXIII

AMator ep̄s antisiodoreñ in annis iuuenilibus litteris erudit⁹ deo iam deuotissimus a parentibus insignibus coactus uirginem desponsauit. Quam tamē ut uirginitatez profiteretur induxit: & ipse simili se uoto constrinxit. Cum autem uterq; uotum emisisset: angelus dñi eisdez astitit: duas coronas sibi afferēs: & singulas singulis imponens: eos in scō proposito ꝑfortauit: puella igitur monasterium uirginum ingressa est. Amator uero clericus factus post mortem eladii atisiodoreñ episcopi eidez in pōtificatu surrogatur. Qui pluribus miraculis effulsit. Inter que dum puam haberet ecclesiā que populum omnino capere non ualebat: rogauit obnixius ciuem quendam reptilium nomine: ut domum suam templo dei contiguam concederet ad ecclesiam ampliandā. Quod ille facere denegans: grauiter ifirmatur. Sed sancto postulata concedens continuo liberatur. Sanctus ergo episcopus domum ecclesie adiiciēs eandem in honorē p̄tomr̄is stephani fabricauit. In q̄ uerbuz domini predicabat. Sed cum obitum suum imminere conspiceret ad ecclesiam ꝑrexit: celebrataq; missa populo sermonem fecit: & i throno suo residēs expirauit. Cuius anima in columbe specie celū petere uisa fuit. Cor

pus quoq; eius in ipsa ecclesia tumulatum quieſcit. Aqua uero qua corpus lotum fuerat: perfusus paralyticus curatus est. Quieuit in pace calē. maii.

¶ De letaniis. CXIIII

LEtanie bis in anno fiunt scilicet in festo sancti marci: que dicitur letania maior: & triduo ante ascēsionem: que dicitur minor. Et interpretatur letania supplicatio uel rogatio. ¶ Letania autem maior triplici ter nominatur: scilicet letania maior: processio septiformis: & cruces nigre. Dicitur aūt letania maior: ratione instituētis: quia a magno gregorio papa urbis instituta est. Rōne loci: quia rome īstituta ē: que caput orbis ē Ratione cause: qa pro magno morbo & grauissimo qui rome uiguit: scilicet pro epidemia inguinaria: que infinitum populum romanum extinxit: de quo dictum est suprain legenda gregorii pape quarto idus martii. ¶ Dicitur etiam processio septiformis: ex eo q̄ beatus gregorius processiones suas per septem ordines dispoſuerat. In primo enim ordine erat clerus. In secūdo monachi & religiosi. In tertio sanctimoniales. In quarto infantes. In quinto laici. In sexto uidue & cōtinentes. In septimo cōiugate. Sed quod mō non potest in numero personarum: supplet in numero letaniarum: quia septies dici debent. ¶ Dicuntur & cruces nigre: quoniam in signum meroris ex tanta strage hominuꝫ & in signum penitentie nigris uestibus indu ebantur: propter eandem etiam causam cruces & altaria ciliciis uelabantur. ¶ Alia uero est letania minor: que fit tribꝰ diebꝰ ante ascensionem: quam sanctꝰ mamertus uiēnen ēps ante institutionem prime instituit. Et dr minor ad differentiā prime: quia instituta ē a minore episcopo: in minori loco: & p minori morbo. ¶ Causa autem huius institutiōnis fuit: quia tunc apud uiennam crebris & ualidis terremotibus domus & ecclesie subuertebantur: nocturni sonitus & clamores audiebantur: & lupis etiam nimia feritate ipsas ciuitates intrantibꝰ pueri & homines perfecti lacerabantur. Predictꝰ ergo ēps triduanū ieiunium indixit: letanias initiauit: & sic tribulatio conquieuit. Deinde ab ecclesia statutum est: ut hec letania uniuersaliter conseruet. ¶ Dicunt etiā rogationes: qa tūc sanctoꝝ suffragia imploramꝰ. Et merito talis obseruantia his diebꝰ obseruāda ē multiplici rōne. Primo ut deus bella pacificet: que in uere frequentiꝰ cōcitant. Secūdo ut teneros adhuc fructꝰ ꝑseruando multiplicet. Tertio ut motꝰ carnales qui hoc tēpore magis uigent i se unusq;sq; mortificet. Quarto ut ad receptionē spūsancti se qlibet magis habilitet. Quinto ut xpo ascendēte & dicente: petite & accipietis: quisq; ꝑfidentiꝰ postulet. Sexto ut ecclesia se carne macerans p ieiuniū & plumis amplificans p oōnem cū xpo ascendente liberius & facilius euolet. He due ultime rōnes sunt guilelmi antisiodoren. ¶ In his ergo letaniis cruces deferūt cāpane pulsāt: uexilla portāt: & oiuꝫ scōꝝ patrocinia generaliter imploranᵗ. Ideo aūt cruces deferimus: & campanas pulsamꝰ: ut demones territi fugiant: uexilla regis eterni ꝑspicientes: eiusq; tubas excitatorias audientes. ¶ Vexilla deferimus adrepresentanduꝫ uictoriaꝫ ascensiōis xpi: qui cum preda celos ascendit: unde uexillū per aerea icedens est xps ad celos ascendēs: populi qui sequūtur: sunt sci qui ab eo ad celestia subleuanᵗ ¶ Sanctoꝝ autē omniū singulariter & generaliter suffragia imploramus. Primo ꝓpter nostram inopiam: quam habemus in merendo: ut ubi nostra nō suppetūt merita: patrocinentur aliena. Vel ꝓpter inopiam quā habemus in cōtemplando: ut qui non possumꝰ summā in se lucem aspicere saltem in sāctis aspiciamus. Vel ꝓpter inopiam: quam habemus in amando: qa plerꝝq; imperfectꝰ homo magis afficit circa aliquē sāctū q̄ circa ipm deum. ¶ Secūdo ꝓpter sanctoꝝ gloriam: ut dum per eoꝝ suffragia quod petimꝰ imploramus: ipsos magnificentius collaudemus. ¶ Tertio ꝓpter dei reuerentiaꝫ: ut peccator qui deum offendit quasi nō audeat ipsum in personam ꝓpriam adire: sed sanctoꝝ possit patrocinia implorare. ¶ In his aūt letaniis consueuit illud canticum angelicum frequētari. Sancte deꝰ: sancte fortis: sancte & imortalis miſere nobis. De quo refert damascēꝰ libro tertio: q̄ cum apud ꝯstantinopolim ꝓpter epidemiam letanie cum processione fierent. Puer de medio ppli in celum raptus & istud beate trinitatis canticum ibidem edoctus rediens ad populum: illud frequentari docuit: & mox tribulatio cessauit. In chalcidoneñ quoq; cōcilio fuit istud canticum approbatum.

¶ De sancto athanasio episcopo & confessore. CXV

ATHanasius ēps alexandrinꝰ & doctor grecorum: de quo in libro decimo ecclesiastice historie: & ab aliis pluribus multa scribuntur tempore constantini & constantii eius filii arriani claruit. Qui a puerilibꝰ annis liberalibus disciplinis imbutus: & sacra philosophia eruditus: a sancto alexandro episcopo glorioso sene clericus tactus & presbyter ordinatus: in predicando uerbum domini eidē coadiutor effectus est. Et inde una secum niceno concilio interfuit: & arrium

hereticum mirabiliter confutauit. Propter qđ ab arrianis odio conceptus innũeras ab eisdem persecutiones ꝑpessus est. Quibus suggerentibus concilio iterum apud laodiciam conuocato dum omnes sederent: & disputatio incepta esset oratione tamen alexãdri episcopi & athanasii presbyteri premissa arrius secreta nature compulsus expetiit: ubi intestinis omnibus i secessum defluentibus expirauit. Quo miraculo multi arrianorum ad fidem catholicam redeunt: ceteri uero in athanasium amplius obstinati desiuunt. Cum autem post mortem alexandri eidem in pontificatu successisset fidem catholicam scriptis & sermonibus defensabat: & arrianam perfidiam impugnabat. ¶ Verũ ex arrianorum emulatione ac susurratione constantio imperatori arriano exosus factus uelut hostis imperii censebatur. Delatus autem augusto de adulterio uiolenter illato: & de dextera arsenio eius diacono precisa apud tyrum ciuitatem imperatoris iussu ad concilium euocatur. Ingressusq; synodum mulier ipsum de adulterio falso accusabat: que & ipsum quẽ accusabat non cognoscebat. At uero timotheus sub nomine athanasii se excusat: mulier uero ipsum athanasiuꝫ credens obiurgat: sicq; de falso crimine conuicta est & confusa. Deinde manus arida in loculo ꝓducit̃: que arsenio ab episcopo abscissa fuisse asserit̃. Episcopus uero arsenium latentem qui longius esse putabatur ad esse fecit. quo ambas manus exhibente se innocentem probauit. Cum autem hec arriani magicis artibus deputarent: innocens athanasius uti culpabilis iudicatur ex urbe & sede propellitur ab imperatore proscribitur & per totum orbem occidendus inquiritur. Qui ubiq; ꝓfugus a maximino treuereñ episcopo benigne suscipitur: sed post modicum metu principis inde ꝓgreditur. Deinde. 6. ãnis latuit in sicca cisterna sola ei quadam ancilla uirgine ministrãte cathtolica: ubi symbolum. Quicunq; uult saluus esse: dictauit & scripsit. Cum autez persecutores sui illuc aduenissent: & nunciante ei ancilla athanasius aufugisset: illi hoc cognoscentes uirginem ad mortem ceciderunt. Post hec cum ad partes imperatoris constãtis fratris constantii occidentales uenisset: causamq; ipsius constans examinasset super episcopi iniusto exilio litteras fratri direxit: constantiusq; ipsum ut fratri complaceret ad sedem suam reuocauit. Sed modico post tempore ad instantiam arrianorum: iterum eum constantius eiiciens persequitur. Iterumq; constantis comminationibus reuocatur. ¶ Defuncto uero constante soloq; regnante constantio cum athanasium suspectum haberet q; sibi germanum inimicum feciisset suasu arrianorum tertio ipsum de sede propulit: & georgium arrianum sibi in episcopum surrogauit: missis per uniuersum orbem romanum litteris ut ubicunq; repert⁹ fuerit athanasius occidatur remuneratione taxata cuicunq;: qui caput athanasii imperatori obtulisset. Quo tempore sanctus uir toto orbe hincinde profugus euagatur. Aduersus quẽ reges ac principes & populi commouẽtur. Sed multis euasis periculis: & persecutionibus dei gratia reseruatur. Mortuo uero cõstantio & iuliano apostata ei succedente: & humanitatem fictam pretendente: ut ex hoc in initio suum imperium roboraret iussu iuliani omnes episcopi exulãtes ad suas ecclesias redire permittuntur. Sicq; athanasius alexandriam remeauit. ¶ Post modicum uero tempus diabolo suadente ad suggestionẽ magorum iuliano fauentium misit milites multos alexandriam ad athanasium perimẽdum. Qui per flumen nili cum paucis catholicis nauicula fugiens: persecutores obuios habuit. Illi uero eum presentem cernẽtes nõ agnoscunt: & de athanasio uti de alio interrogantes pertranseunt. Ipse uero alexandriam alia uia repetens usq; ad tempus pacis ibidem latenter permansit. Post mortem uero iuliani succedente in imperium iouiano catholico reducitur athanasius in ꝓpriam sedem: & restitutus honorifice post menses octo quieuit in pace anno episcopatus sui quinquagesimo sexto sexto nonas maii. Ibiq; clarens miraculis tumulatur. ¶ Hic glorioſus doctor inter multa ĩsignia eius sapientie opuscula: Duos aduersus gentes excudit uolumina: Contra ursatium & ualentem unum: De uirginitate unum: De persecutione arrianorum plurima: De psalmorum titulis unum: Historiaꝫ antonii monachi uitam continentem insigni uolumine texuit. Epistolas insuper & alia multa que enarrare longum est edidit. Hec hieronym⁹ libro de illustribus.

¶ De sancto florentio epõ. CXVI

FLorentius & uindemialis episcopi taruisii translati quiescunt. Quorum uindemialis apher natione a sancto alpiano confessore doctus ad presbyteratus ordinem inde ad ediscopatum peruenit: ubi una cum eugenio miraculis multis ostensis populum copiosum conuertit. Deide pegrinationis gr̃a ad insulam corsicam uenientes in castris fauneñ & uadeñ: populũ a cultura draconis eruerunt: ligato orario ad collum

serpentis & ipso in mare demerso. Sicq; cõuersum populum baptizarunt. Post que sanctus eugeni⁹ ibidem in castro uandeñ commoratus quieuit in pace :ubi etiam extat puteus ab eodem in mare defossus preter naturam dulcem aquam emanans. Vindemialis uero regressus corsicam:ibidem in pace uitam finiuit:& sepultus est ibi:ubi & olim sãctus florentius episcopus quiescebat. Vastata uero corsica a saracenis: tityanus taruisinus episcopus illuc nauigio accedens: corpora sanctorum florentii & uindemialis obtinuit:& taruisium translata in basilica sancti ioannis baptiste deposuit. Que successor eius rothari⁹ postmodum i maiori ecclesia sancti petri honorabilius tumulauit. Horũ festum colitur. 6. noñ. maii.

¶De inuentione sancte crucis. CXVII

INuẽtio sancte crucis dicitur:qa eo die a sancta helena matre constantini imperatoris crux inuenta fuisse perhibetur: Illud enim preciosium lignum dominicum in quo christus confixus fuit ducentis fere annis sub terra iacuit. Anno autem domini ducentesimo trigesimotertio congregata est iuxta fluuium danubium multitudo innumerabilis barbarorꝝ: uolentes fluuium transire:& omnes regiones usq; ad orientem subiugare. Contra quos constantinus imperator castra mouit: & contra danubium se cum suo exercitu collocauit. Visaq; barbarorꝝ multitudine infinita iam transeunte flumen extimuit:cum qua die sequenti erat prelium commissurus. Nocte autem ab angelo excitatur:& ut sursum respiciat admonetur. Qui signum crucis uidit in celo ex clarissimo lumine factum: litteris habens aureis circũscriptum. In hoc signo uinces. Qui ꝑfortat⁹ licet adhuc gẽtilis crucis similitudiné fecit: & ipm ante exercitum portari iussit. Vexilla quoq; militaria & arma cruce signari fecit: & irruens in hostes: ipsos in fugam uertit:eorumq; maximã multitudinem interfecit. Reuersus ergo ad urbẽ omnes idolorum pontifices conuocauit: & cuius deorum hoc esset signum diligentius inquisiuit. Quibus se nescire dicẽtibus:quidam christiani eidem crucis mysterium explicarunt. Qui licet christum tanq̃ unum deorum more gentilitatis in reuerentiã haberet:tamen nec tunc perfecte credidit: nec baptisma suscepit:donec plaga lepre eidem superueniente a sancto siluestro mundatus pariter & baptizatus est:ut supra actum est in legenda sancti siluestri pridie calendas ianuarii. ¶Cum autem post disputationem quam siluester cum iudeis habuerat:ut ibidem dictum est. Helena imperatrix constantini mater ad christum conuersa fuisset: infudit ei spiritus:ut lignum dominice crucis requireret. Veniens igitur hierosolymam cum exercitu maximo decima octaua die secundi mensis qui est aprilis omnes sapiẽtes iudeorum qui per totam regionem reperiri potuerunt:ad se congregari mandauit usq; ad numero quingentos: qui nimium formidantes inter sese perquirebant:cur eos regina sic coadunari mandauerat. Vnus ergo ex ipsis iudas nomine dicere cepit: ꝙ dubitabat:ne ab eis discere uellet:ubi lignum in quo iesus crucifixus est existeret. Admonẽs ut nemo hoc confiteri presumeret: quia statim ut crux illa reperiretur: lex iudeorum euacuabitur. Dicebat quoq; ꝙ nouerat locum: ubi illud absconditum erat lignum. Nam zacheus auus eius illud secreto reuelauerat patri suo simoni: & pater ipsius iude simon propalauerat sibi. Addens ipse zacheus:ꝙ cum illud lignum contigerit reuelari:gens iudeorum de cetero nunquam regnaret:sed illi qui crucifixum adorant: eo ꝙ uere filius dei fuerat: prout ipse zacheus clare didicerat. Nam in conspiratione mortis christi nunquam assenserat: paterq; protomartyris stephani fuerat. ¶Cum autem iudei omnes predicta se nunquam audiuisse assererent: iude sub obedientia mandauerunt:ut crucis lignum nullatenus reuelaret Et cum ante reginam stetissent: & ipsa eos de loco ubi crucifixus fuerat iesus interrogasset:ipsiq; se illud scire negarent: iussit eos oẽs igne cremari. At illi timentes tradiderunt iudam:uti iusti & prophete filium: & optime legem scientem. Regina omnes dimittẽs iudam solum tenuit:eiq; mortem aut uitam proposuit: nisi sibi crucem dominicam demonstrabit. Qui nec crucem nec locum se scire dicebat:eo ꝙ anni ducenti a passione christi iam lapsi fuerant: quo tempore ipse minime natus erat:ipsum ergo in puteum siccum iussit mitti:& ibidem fame cruciari. Cum autem septem diebus sine cibo mansisset:die septio se extrahi petiit: & crucem dominicam indicaturum promittit. Extractus igitur concitus uenit ad locum golgotha:& cum ibidem orasset: locus subito commouetur & fumus aromatum miri odoris sentitur:ita ut iudas miratus christũ confiteretur. Erat autem in loco prout in historia ecclesiastica traditur templum ueneris: quod hadrianus imperator ibi cõstruxerat: ut siquis in ipso loco christũ adorare uellet uenerem adorare uideretur: ob hoc locus

pene obliuioni datus fuerat: regina igitur templum funditus fecit destrui & locum a/rari. ¶ Post hec iudas cum sociis uiriliter fodere cepit: & uiginti passus fodiens tres cruces inuenit: quas regine detulit. Sed cum christi crucem a duabus latronum ne/scirent discernere: & circa horam nonam quidam mortuus in pheretro portaretur iu das pheretrum tenuit: & prima ac secunda cruce appositis mortuus minime se mouit. Apponit tertiam & protinus defunctus re/diit ad uitam. Quedā etiam mulier ciuitatis primaria semiuiua iacebat: ut dicit in eccle siastica historia. Ad quā hierosolymitā' eps primā & secundā crucem adhibuit & nihil profecit: tertia uero apposita confestim mu lier sana surrexit. Hanc ergo crucem dñi fo re intellexerunt: quantū postmodum lecto eius titulo quem pilatus supperposuerat: q ex antiquitate fere deletus erat plenius co/gnouerunt. Diabolus autem terribiles emit tens uoces cunctis audientib' de iuda ꝙque rebatur: eidem quoq; tormenta & persecu/tiones plurimas minabatur. ¶ Post hec iu/das baptizatus quiriacus uocatur: & hiero solymorum epō defūcto iussu helene in epi scopum ordinatur. Nam multo tempore regina ibidem fuit & cuncta sacra loca per/lustrauit. Cum autē clauos dñi habere desi deraret: rogauit episcopum qriacum ut ad locum pergeret & clauos perquireret. Qui cum uenisset & orationem fudisset continuo claui uelut aurum in terra fulgentes appa/ruerunt. Quos eps regie detulit: illaq; eos reuerenter adorauit. Crucem uero domini/cam per medium secari fecit: & partem filio deportauit: partem uero thecis argenteis in clusam hierosolyme reliquit. Clauos uero dominicos secum adduxit. Quorum unum in galea alterum in freno imperatoris com/posuit: ut sic armatus armis dominicis secu rus ad bellum procederet. Tertiū uero re/uauit uel ut quidam asserunt in mare adria/ticum qđ tunc erat uorago nauigantium ia/ctauit. Precipiens festum inuentionis sancte crucis singulis annis solēniter celebrari ꝑ uniuersum orbem: uidelicet. v. noñ maii.

¶ De sanctis alexandro papa euētio & theo dolo martyribus. CXVIII.

ALexander papa & martyr huius nominis primus cum duobus p/sbyteris euentio & theodolo pas sus est rome sub persecutiōe tra iani agente aurelião comite utri usq; militie. Hic natione romanus ex patre alexandro de regione capritauri: Euaristo pape in episcopatu romano successit: iuue/nis quidem etate: uidelicet annorū forte. 22. sed senior moribus: sedit q; annos. x. menses viii. dies. xii. Hic sanctitate & scientia incō/parabilis fideq; preclarissimus maximā par tem senatorum urbis ꝙuertit ad dominum: prefectum quoq; hermetez cum uxore & so rore theodora & filiis baptizauit cum. 1250 seruis suis cum uxoribus quoq; eorum & si liis quos omnes die sabbati paschę factos in genuos sacri fontis unda pfudit. Cum autez traianus imperator tunc absens hec audiēs aurelianum comitē misisset ad urbem de se/leucia hisaurie ad pſequendos xpianos. Au relianus hermetem prefectum apud quiri/num tribunum carcerauit. Alexandrum ue ro in alia custodia in uinculis posuit. Qui tamē ut supra dictum est in passione quiri/ni martyris. 3. cal. aprilis per puerū qui fa/culam ferebat ardentem e carcere noctu p fenestram eductus ad domum quirini tribu ni ubi hermes in custodia tenebatur ipsum quirinum conuertit: & iterum eadem nocte per eundem puerum ad carcerem suum re ductus filiam ipsius quirini balbinam sibi delatam a strumate sanauit: & qrinum cum filia & omnibus in custodia ipsa detentis ba ptizauit. ¶ Postq̄ autem hermes & quirin' ac theodora soror hermetis nec non ceteri christiani in custodia reperti ab aureliano comite passi sunt: ut in eorum singulis pas/sionibus agitur: traiano iā defuncto hadria no uero in imperium sublimato: exhibitus est alexander cum sanctis theodolo & euē/tio presbyteris iam biennio in carcere detē/tis. Erat autem theodolus iam senex annoꝝ uidelicet: lxxxi. qui annorum. xx. presbyter fuerat ordinatus. Cumq; alexander confite/retur christum iussit eum iudex in equuleo leuari & ungulis ac lapidibus attrectari. Et cum hec patientissime tolerasset: fecit euz de poni & presbyteros applicari. Cum autem & ipsi christum confiterentur: iussit furnum incendi: & alexandrum atq; euentium simul uinctos intus iactari theodolo quasi seniore spectante. Cum eis autem & ipse sponte in flammas prosiliuit. Et cum illesi educti fuis sent: fecit aurelian' sanctum alexandrū pū/ctis creberrimis ꝑ tota pūgi mēbra donec deficeret. Duos uero sāctos presbyteros gla dio consumari. Quorū corpora seuera que dam religiosa uia numentana in suo predio sepeliuit. v. noñ maii. ¶ Hic in canone me/moriam passionis domini misceuit: a loco q pridie quā pateretur usq; in mei memoriam facietis. Hic precepit ut aqua uino miscere/tur in sacrificio ad designandaz christi & ec clesie unionez: & ut oblatio fieret ex azimo non ex fermento propter christi corporis puritatem: & fieret in modica q̄titate dicens q; hec oblatio q̄to rarior tanto potior. Con stituit etiam aquam exorzizatā cuz sale die

bus dominicis benedici & ex ea populum aspergi ad effugandas contrarias ualitudines & aereas potestates. Qui postea martyrio coronatus est: & cessauit episcopat⁹ dies uigintiquinq⁹.

¶ De scō iuuenale epō. CXIX

IVuenalis episcopus narnieñ dū esset presbyter & medicus ex aphrica romam ueniens a matrona christiana susceptus est. Audiens autem ab ea q⁹ narniensis populus christianitatem nunq̄ recipere uoluisset: romanum pontificem adiit: & ab ipso p̄dicandi ad ipsam urbem licentiam postulauit. Quem papa eidem ciuitati episcopū delegauit: ubi predicans uerbum & miraculis coruscans multum populum conuertebat. ¶ Cum quidā de templo idolorum egressus: de imolatis idolo bolum in os episcopi mitteret: illeq⁹ recipere recusans: os dentibus obseraret: ꝓduxit ille cultellum: ut manubrio os eius uiolenter aperiret. Sed manu ei⁹ elapsa gladiū in guttur ꝓpriū itro mittens continuo iugulatus expirauit. Quo miraculo uiso septem milia gentilium conuertuntur: inter quos baptizatur uenantia quedam nobilis matrona cum duobus filiis que deiceps scō d̄ suis facultatib⁹ mistrauit ¶ Dū ligures & carpi multas ciuitates italie depopulasset: narniū obsedeꝛt: sed oꝛone sancti episcopi nimia tempestate & tonitruis subito ingruentibus: plusq̄ tria milia ex eis extincti sunt. Reliqui uero territi ab osidione discesserunt. ¶ Cum die quadam de calice paruo crystallino quem habebat populū cōmunicaret: nihil superinfuso de uino sed libamine diuinitus excrescente omnibus satisfecit. Quieuit in domino uir sanctus anno septimo episcopatus sui cōpleto quinto noñ maii: sepultus ad portam superiorem uia flaminia miliario ab urbe roma quinquagesimoquinto. Cuius meritis naute fere trecenti i naufragio positi sanctum iuuenalem uocantes: ipsoq⁹ super undas eis apparente tēpestate sedata ad portum incolumes peruenerunt.

¶ De sāctis quiriaco episcopo anna & amonio martyribus. CXX

QViriacus episcop⁹ ille iudas fuit: qui cum helena crucem dominicam inuenit: ut supra actum é de inuentione sancte crucis quinto nonas maii: Qui baptizatus & quiriacus uocatus episcopus hierosolymorum ordinatus est. ¶ Cum autem iulianus imperator apostata nominis christiani ad persas pergeret: ueniens hierusalem quiriacum episcopum teneri fecit: & ad deorum sacrificia inuitauit. Quod cum renueret: dexteram eius abscidi fecit: eoq⁹ manu illa multis epistolas scripserat: quos a deorum sacrificiis reuocabat. Ille uero scandalum sui corporis precisum gaudebat: eoq⁹ existens iudeus multos ne christum colerent scribens epistolas confortabat. Tunc iulianus plumbum liquefactum in os eius infundi iussit: Deinde super lectum ferreum uentre deorsum extendi: & carbones subterponi: ac salem & adipem aspergi: dorsum quoq⁹ eius desuper uirgis cedi. Et cum in omnibus imobilis ꝑmansisset: iussit eum i carcerē trudi. Ad quē ueniens anna ✝ mater eius filium in domino hortabatur. Quod iulianus audiens: fecit eam teneri: & per capillos appensam ungulari: ac lampades ardentes ei⁹ lateribus apponi: que cum ureretur emisit spiritum. ¶ Post hec imperator quiriacum eductum ilarem uultum habentem: iussit in foueam profundam serpentibus plenam iactari eodem a uenefico immissis. Sed tamen serpentes omnes subito extincti sunt. Quo uiso miraculo ✝ amonius incantator cōuersus est: & in christi confessione iussu imperatoris decollatus. Deinde mandauit iulianus quiriacum in caldariam oleo feruentissimo plenam immergi. Quam ille se signās sponte ingreditur: orans deum: ut iterum martyrio baptizaretur. Iratusq⁹ iulianus in ipso cacabo eum gladio pectore transfodi mandauit. Sicq⁹ martyrium suum consumauit quarto nonas maii die sabbati. Sepultusq⁹ est hierosolymis cū ānа matre eius & amonio martyre.

¶ De scō floriano martyre. CXXI

FLorian⁹ martyr passus est apud lauriacum oppidum temporib⁹ diocletiani & maximiani imperatoru3 sub preside aquilino. Qui cum esset princeps officii militaris in cetia urbe audiens qualiter quadragita martyres christiani post diuersa supplicia ab aquilino preside in carcere detenti essent desiderio martyrii uale faciens militib⁹ suis uersus lauriacensem ciuitatem ire cepit Obuiusq⁹ militibus qui a preside missi fuerant ad perquirendos christianos: seipsum sponte illis obtulit uti christianum. Quem illi tenentes duxerunt ad presidem: qui florianum christi nomen confitentem: primo atq⁹ iterum a militibus propriis cedi iussit: deinde scapulas eius acutis configi. Et cum eum ad omnia supplicia paratum uidisset: iussit illum ad fluuium anisi adduci: & ligato ad collum eius saxo ipsum de ponte precipitari. Cū aūt eodem adduct⁹ orādi spatiū a militibus impetrasset: quidam miles ceteris crudelior superueniens ceteroq⁹ de mora necis eius redarguens: illum in flumen

precipitauit. Statimq; oculi illius crepue/runt. ¶ Postq̃ uero sanctus martyr animã christo reddidit corpus eius super undas enatans in eminẽti saxo ab aquis eiectũ ẽ. Et superueniens aquila alis expansis in modũ crucis corpus a feris protegebat. Tũc reue/lante se scõ martyre cuidã deuote matrone xp̃iane ostensisq; ei indiciis loci ubi eum in/ueniret & ubi eum sepeliret: mulier iunctis bobus cũ plaustro ad locũ deuenit: & cor/pus inuentũ uehiculo iposuit: sentib⁹ quoq; spinosis timore paganor̃ opuit. Et interro/gantibus qbusdã spinas collectas ad claudẽ dum hortum ducere simulauit. Deduxitq; corpus ad locũ sibi a beato martyre demon stratũ: ubi ipsum secreto tumulauit. Sed dũ boues plaustrũ trahentes i uia siti deficerẽt nec aquam reperire possent: orante muliere & martyris auxiliũ postulãte subito fons de terra erupit & satiatis animalibus usq; i presẽs in ipo loco fluere nõ desistit. Passus est aũt sanctus martyr. 4. noñ maii.

¶ De scã herina uirgie & mare. CXXII.

HErina uirgo & martyr filia fuit licinii iperatoris in ciuitate ma/gedon & licinie regine: que uir/go prius penelope uocabat. Pa/ter uero eius turrim nobilissimã pstruxit: & muro circũcinxit ac uiridarium plantauit: ip̃mq; locum cũctis delitiis reple uit: statuasq; .98. dor̃ apposuit: ubi filiã suã ãnorum. vi. ppter eius elegantiã usq; ad tẽ/pus nuptiarum icluſit: datis ei ancillis. xiii. ad ministeriũ & apeliano magro ad litteras edocendũ. Cũ autem esset ãnor̃. xii. die qua dam colũba per fenestrã turris orientalem super mẽsam paratã tulit oliuam: & per aliã fenestrã occidentalẽ coruus in eadem mensa deposuit uiperam. Quod cũ magistro rettu lisset: exposuit coruum regem impiorum ui peram tribulationem sibi inferendam: colũ/bam regem celorum: oliuam uero pacem ce licam sibi dandam. Pater uero eius uolens illam nuptui tradere ipsius animum requi/siuit. Puella uero dierum. vii. acceptis indu ciis deos patris superinde cõsuluit. Sed ab eis nullo responso habito deum christiano/rum de quo audierat inuocauit. Cui statim angelus domini apparens eam in fide docuit mutatoq; nomine herinam uocauit. Sequen ti uero die theotimus quidam presbyter ab angelo in turrem intromissus eam baptiza/uit: moxq; illa patris idola de turri ꝓiecit. pater uero post dies. vii. reuersus cum ido/la confracta uidisset ipsamq; christianam di dicisset eam ad ciuitatem duci fecit: que iux ta urbis portam diabolum sibi apparentem & eidem cõminantem crucis signo fugauit. ¶ Cum autem christum confiteretur iussu patris uincta ungulis indomitorum equor̃ terenda subiicitur: sed ipsa angelo assistente nil lesa: pr̃ morsu uni⁹ ex eqs occidit. Quẽ uirgo a mortuis suscitauit: & cõuersum una cum matre sua in turri recluſit donec penitẽ tiam agerent. Ipsa uero in ciuitate remansit: ubi christum annuncians multos conuertit. Quod audiens sedechias deci⁹ frater licinii rex potentissimus uenit ad ipsam ciuitatem: & herinam comprehensam i foueam serpen/tibus plenam imitti fecit: ut ibi fame & repti lium morsibus deficeret. Que ab angelo cõ fortata & serpentibus interfectis ibidem die bus. xiii. sine cibo permansit. Deinde decius pedes eius secari fecit. Sed continuo ab an/gelo ei restituti sunt. Post hec de consilio hipparchi comitis sub rota molendini liga/tur & aqua laxatur: sed mox aque diuidunt uincula eius rumpuntur: rotaq; permansit immobilis: & uirgo surrexit incolumis: uñ &. viii. milia paganor̃ cõuersi sunt: & lapi/dantes decium ex urbe deiecerunt: qui post dies modicos propter ictus lapidum expira uit. Filius autem nomine sapor mortem pa/tris uindicare cupiens cum exercitu ciuita/tem obsedit: sed dum uirgo stetisset in porta hostes omnes excecantur: & iterum eius ora tionibus illuminantur. Sapor uero urbem ingressus confixis clauis in calcaneis uirgi/nis eidem imposuit massam quam portare fe cit ad septem miliaria. Cũq; illesa rediisset. triginta milia hominũ conuersi sunt. Sapor uero a diabolo oppressus expirauit. ¶ Post hec ueniẽs theotimus presbyter parẽtes uir ginis & populum baptizauit: & eos in fide diligenter instruxit. Post ãnos uero tres ue niens uirgo ad ciuitatem calanicum tenta ẽ a numeriano rege pro christi nominis con fessiõe. Aquo i tres boues eneos ignitos suc cessiue inclusa cum permãsisset illesa: & ter tius bos acsi uiuus calorẽ sentiens: mugiens discurreret decem milia gentilium conuer/tuntur. Huic mortuo rege predicto a preto re quodam in ignem missa cum exisset tam membris quam uestibus inusta pretorẽ con uertit. ¶ Hinc ad urbem constantianã de/ueniens ramũq; oliue deferens diebus octo permãsit ibidem: & multos ad fidem addu/xit. ¶ Inde ad niceam accedens sapore quẽ dam regẽ cũ multis de populo christo acq/siuit: ubi diebus. lxxviii. permãsit. Post hec ad urbem propriam rediens patrem defun/ctum repperit: & diebus aliquibus ibi de/gens matrem in domino confortauit. Nouis/sime uero diuia uirtute assũpta ephesum de ducit: ubi mltis oñsis miraculis & plimis dño lucratis post dies. 15. assũpto apeliãno di dascalo suo cũ aliis. 6. uiris urbe exiuit: ubi nouum sepulchrum repperit. In quo se in/

cludi fecit:& ut post dies quattuor ad se redirent mandauit. Qui ad terminū reuersi:amotoq; lapide sepulchrum uacuum inuenerunt. Cuius festum agitur.4.non maii: quo uidelicet die sepulchrum intrauit.

¶De sancta antonia uirgine & martyre. CXXIII

ANtonia uirgo apud nicomediam passa est:que nimiū torta & uariis afflicta cruciatibus: post abuno brachio trib⁹ diebus suspensa:deinde i carcere biennio detrusa a priscil liano preside nouissime flammis exusta est 4.non maii. Hec hiero⁹ in martylogio.

¶De sanctis siluano episcopo & sociis martyribus. CXXIIII

SIluanus episcopus cum sociis suis in palestina ciuitate gaza martyrium passus est. Hic enim cuz esset episcop⁹ tyri phenicis & annis fere quadraginta sacerdotio functus fuisset sub persecutione maximiani imperatoris uir mansuetudine animi & ipsa iam senectute uenerabilis:cum plurimis clericis suis & tribus iuuenibus xp̄ianis bestiis subiecti hostia christi effecti sunt: sicq; martyrio coronati.4.non maii.

¶De sanctis q̄draginta martyrib⁹. CXXV

QVadraginta martyres sub p̄secutione diocletiani apud castrum lauriacum passi sunt agente preside aquilino : de quibus supra i passiōe sancti floriani martyris actum est. Qui ab eodem preside post uaria & exquisita eis illata supplicia:uinculis duris artati in carcerē missi sunt. Quoq; passionibus florian⁹ martyr predict⁹ ad martyrii tolerantiam animatus est. Qui omnes dudū recluſi & inedia afflicti:tādem i carcere spiritum tradiderunt.4.non maii.

¶De sanctis aliis quadraginta martyribus. CXXVI

QVadraginta alii sancti martyres in metallo phanensi passi sūt: de quibus scribit eusebius.8.libro eccleſiastice historie cap̄.i4.q̄tē pore p̄secutiōis diocletiāe oēs isimul p̄ xp̄i nois confessiōe capite cesi sunt.4.non maii.

¶De scis q̄dragita rusticis mr̄ib⁹.CXXVII

QVadraginta rustici mr̄es tpibus gregorii pape primi martyrium passi sunt : q a lōgobardis capti carnes imolatitias comedere cō pellabāt.Cūq; dudū resisterent post multas cōmiationes eisdē a lōgobardis illatas:fideliter perstiterūt: ac i sua p̄stantia simul omnes gladiis cesi sunt. Hec grego⁹ 2.dialog.c.27.

¶De ascensione dn̄i nr̄i iesu xp̄i. CXXVIII

ASCensio dn̄i die q̄dragesimo a resurrectiōe ipsi⁹ facta est.Nam in ipsa die dn̄s discipulis bis apparuit:semel.xi.discipulis comedētibus i cenaculo.Omnes quidem tam apostoli q̄ alii discipuli : nec non mulieres habitabant in illa parte hierusalē: que dicebatur mello in arce dauid:scilicet i monte syon.Et erat ibi cenaculū illud grande stratum: in quo dn̄s precepit sibi pascha parari:& in illo cenaculo tūc undeci apostoli habitabant.Ceteri autem discipuli & mulieres in eadem arce per diuersa hospitia: ubi dum discipuli recumberent domin⁹ eisdē apparuit:& illorum incredulitatem exprobrauit: & cum comedisset cum eis:& precepisset ut in montem oliueti uersus bethaniā irent:ibidem eis iterum apparuit:ac spiritū sanctum eis se missurum promisit.Indiscrete quoq; de tempore futuro querentibus respondit:q̄ eis datum nō erat nosse tempora uel momenta.¶Tunc eleuatis manibus eis benedixit:& inde coram eis in celum ascendit.In quo loco cum postmodum edificata fuisset eccleſia:locus ille in quo steterūt xp̄i uestigia,nunq̄ sterni potuit pauimento sed resiliebant marmora i ora calcantium.Calcato quoq; puluere a dn̄o adhuc uestigia impressa cernuntur:& eandem adhuc speciem terra custodit . Cum autem christ⁹ propria uirtute eleuatus aliquantulum ascendisset: uidelicet usq; ad nubes : tunc nubes clara inuoluit eum:& obtexit ab oculis discipulorum cum qua simul celos ascēdit. Et intuentibus illis in aerea:postq̄ ip̄m amplius uidere nō poterant:duo eisdem angeli in albis astiterūt dicētes: q̄ iesus q̄ ab eis assūpt⁹ in celū fuerat: i eadē carne & eodē mō & i ipso loco iudicatur⁹ orbem uentur⁹ erat.Tunc illi hierosolymā ad locum habitatiōis sue reuersi sunt: p̄missū spiritū paclitū expectantes.Cui⁹ ascensiōis festum ad lr̄am p̄tigit.3. non maii . ¶Et q̄a de more est:ut cū aliq̄s magnus dn̄s ad aliquas p̄tes uadit:q̄ttuor i quiri solēt.s.de loco und abiit:de tpe qn̄ recessit:de mō quē tenuit: & de fine ad quē p̄a grauit.Iccirco circa hanc ascensionē p̄dicta quattuor inquirenda sūt:uidelicet loci celsitudo:tēporis plenitudo:modi rectitudo : & finis magnitudo. ¶Circa primū uidelicet circa loci celsitudinē sciendū est:q̄ xp̄s ascēdit sup oēs celos:ut dicit eph.4.Qui descēdit ipse ē:& q̄ ascēdit sup oēs celos. Est autē celū materiale:rōnale:intellectuale:& supsubstātiale. ¶Celū materiale triplex est.s. Aereū un̄ & aues celi dicūt p̄ aera uolitātes math.6.Respicite uolatil.ce. Ethereū qđ diuisū ē i.7.orbes planetar̄ & firmamētū stellar̄ sixar̄.eccle.43.Spēs celi gloria stellar̄

Et empyreuꝫ qđ eſt de pura luce in quo eſt paradiſus & ſedes dei: pſalmiſ. Dñs in celo pauit ſedē ſuam. ¶ Celū rationale ē homo iuſtus ratione ihabitationis diuine: qa ſicut celum eſt ſedes dei: ſic aia iuſti ſedes eſt ſapiētie. ¶ Celū intellectuale ē angelus: angeli enim dicunt celi per ſimilitudinē: qa ſunt altiſſimi ratione dignitatis & excellētie: pulcherrimi ratione nature & glorie: & fortiſſimi rōe uirtutis & potentie iob. Celi. i. angeli nō ſūt mundi. i conſpectu eiꝰ. ¶ Celū ſup ſubſtantiale eſt ipa diuina excellētia de quo celo xp̄s uenit: & poſtea uſq; ad illud aſcendit: pſal. A ſūmo celo egreſſio eius ꝛc. Aſcendit ergo xp̄s ſup oēs celos materiales: pſalmiſta. Eleuata ē magnificētia tua ſup celos. ¶ Super oēs celos rationales pſalmiſta. Ponis nubē aſcen. t. q ambu. ſuper pēnas uētorum. i. ſcōꝝ. ¶ Super celos intellectuales pſalmiſta. Aſcēdit ſuper cherubi. ¶ Et aſcēdit uſq; ad celū ſup̄ſubſtantiale uidelicet uſq; ad dei equalitatē marc. ulti. Aſſumptus ē i celū & ſe. a dex. dei. ¶ Circa ꝑm uidelicet circa tp̄is plenitudinem uidendum ē quare nō ſtati ut ꝓrexit aſcendit: ſꝫ tot diebꝰ expectauit. Hoc aūt fecit triplici ratione. ¶ Prio propter reſurrectiōis certificationē: que difficilius ꝓbaꝛ q̄ mors. Nam a prima die uſq; ad tertiā uere poterat probari mors & paſſio: ſed ad ueram reſurrectionē ꝓbandā plures dies requirebanꝫ. leo papa. Quadragenarius ideo cōpletus ē numerꝰ ſacratiſſima ordinatione diſpoſitus ut dum in hoc ſpatio mora pñtie corpalis extenditur: fides reſurrectionis documētis neceſſariis muniretur. ¶ Secundo propter apoſtoloꝝ cōſolationē. Quia enī ꝓſolatiōes diuine tribulationibus ſuperabūdāt: & tēpus paſſionis fuit tribulationis apoſtoloꝝ: tp̄s aūt reſurrectiōis fuit conſolatiōis eoꝝ ideo plures debuerunt eē iſti q̄ illi. Et hec ē rō damaſcēi. ¶ Tertio ꝑp myſticā ſignificationē: ut per hoc deꝫ itelligi ꝙ conſolationes diuine tribulationibꝰ cōpantur ſicut dies ad horā: qđ patet p hoc ꝙ dñs. 40. horas mortuus fuit: qđ erat tp̄s tribulationis: per. 40. uero dies reſurgens apparuit: qđ erat tp̄s ꝓſolatiōis: unde glo. 40. inquit horis mortuus fuerat: ꝓpter hoc. 40. diebus uiuere confirmabat. ¶ Circa tertiuꝫ uidelicet circa modi rectitudinē qualiter. ſ. aſcendit ſciendū eſt ꝙ aſcendit. ¶ Primo potenter: quia uiribꝰ ꝓpriis iſa. 67. Quis eſt iſte qui uenit de edon & infra gradiēs i multitudinē uirtutis ſue. Io. 3. Nemo aſcendit in celum. ſ. uirtute propria niſi q deſcendit de celo ꝛc. licet enī in quodā quaſi globo nubiſ aſcēderit. Hoc tñ nō fecit qa nubis officio indigeret: ſꝫ ut per hoc oñderet ꝙ oīs creatura pata eſt obſequi creatori ſuo. Ipe enī potentia ſue diuinitatis aſcendit. Et in hoc notatur differētia ꝑm qđ dicit i hiſtoria ſcholaſtica inter xp̄m enoch & heliam. Nā enoch trāſlatus eſt. Helias igneo curru ſubuectus ſed ieſus ꝓpria uirtute aſcendit. Primus ꝑm gregoriū p coitū generatꝰ & generās. Secūdus generatꝰ ſed nō generās. Tertius nec generatus nec generās. ¶ Secūdo aſcendit patenter: quia uidentibꝰ diſcipulis act. i. uidētibus illis eleuatꝰ eſt. Ideo enī illis uidentibus aſcendere uoluit ut dicit glo. ut ipſius aſcenſionis teſtes exiſterēt & naturaꝫ humanam i celum ferri gauderēt: & ip̄m ſemp deſiderarēt. ¶ Tertio letanter quia iubilantibus angelis pſalmiſta. Aſcendit deus in iubilatione. Dicitur ꝙ hymnū illū aſcenſionis: Ieſu nra redemptio. aſcēdente xp̄o angeli i perſonam humane nature ꝓpoſuerunt & eadem forma & eodē tono quo ip̄ꝫ canit eccleſia ip̄m decantauerūt: quē apoſtoli audientes ꝓ ſpiritū ſanctū mox didicerunt & eccleſie canendum tradiderunt. ¶ Quarto feliciter: quia comitantibus ſcis. Nam predā quā iſerno ſubtraxit ad celos ſecū deducit pſalmiſta. Dñs in ſinai ſcō aſcendēs in altū cap. duxit captiuitatē. ¶ Quinto uelociter qa uelocius q̄ uolātibꝰ alis. pſalmiſta Volauit ſuper pēnas uentoꝝ: nō enī uenti tanta uelocitate ipelluntur pſalmiſta. Exultauit ut gigas ad cur. uiā ꝛc. Valde enī uelociter aſcendit qñ tantum ſpatiū i momēto ꝑcurrit. ambroſius. Saltu quodam xp̄s uenit in hūc mūdum & ſaltu uelociſſimo aſcendit in celum. ¶ Circa quartū autem uidelicet circa finis magnitudinē ſciendu ꝫ eſt ꝙ aſcenſionis xp̄i x. fuerunt fructus ſiue utilitates. Pria eſt iſinuatio amoris diuini ioan. 16. niſi ego abiero pa. non ueni. ad uos ꝛc. ubi dicit auguſtinus. Si carnaliter heſitaueritis capaces ſpirituſſancti non eritis. ¶ Secūda maior cognitio dei ioā. xiiii. ſi diligeritis me gaude. utiq; quia uado ad patrē: ubi augꝰ. ideo ſubtraho formā iſtam ſerui in qua pater maior me eſt: ut deū ſpecialiter uidere poſſitis. Tertia eſt meritum fidei: leo papa in ſmōe. Magnarum enī hic uigor ē mentium incunctanter credere que corporeo nō uidentur intuitu: & ibi figere deſiderium quo nequeas inferre conſpectum. ¶ Quarta eſt noſtra ſecuritas. Ideo enim aſcendit ut noſter ad patrem aduocatus ſit. pria Ioan. 2. Aduocatū habemus apud patrem ieſum xp̄m iuſtū ꝛc. Ber. Securum acceſſum hēs ad deum o hō: ubi mater eſt ante filium & filius ante patrem: mater oſtendit filio pectus & ubera: filius oſtendit patri latus & uulnera: nulla ergo poterit eſſe repulſa ubi tot concurrunt charitatis inſignia. ¶ Quita eſt maxima dignitas: magna enim dignitas eſt quando

noſtra natura uſq; ad dexterā dei pris exaltata eſt. Hanc dignitatē in hominibus angeli conſiderantes: qui in lege ueteri ſe adorari pmittūt: deinceps adorare ſe phibēt apoca. 19. Cecidi ante pedes angeli: ut adorarē eū: & dixit mihi: uide ne feceris ꝛc. Leo papa. Natura hodie noſtre humilitatis ultra cunctarum altitudinē poteſtatū ad dei patris eſt puecta ꝓſeſſum. ¶ Sexta eſt ſpei nr̄e ſoliditas hebr̄. 4. Hn̄tes p̄tificē magnū q penertauit celos: ieſū filiū di teneam⁹ ſpei nr̄e ꝓfeſſionē Hiero⁹: Xp̄i aſcenſio nr̄a eſt puectio: & quo ꝓceſſit gloria capitis eo ſpes tēdit & corpis ¶ Septima eſt uie oñſio Mich. 2. Aſcendit iter pandens ante cos. Aug⁹ Via tibi fact⁹ eſt ipſe ſaluator: ſurge & ambula: habes quo: noli pigreſcere. ¶ Octaua eſt ianue celeſtis aptio. Sicut eni prim⁹ adā apuit ianuas inferni: ſic & ſecūdus padiſi: unde cantat eccleſia Tu deuicto mortis acu. apui. creden. regna celoꝝ. ¶ Nona eſt loci p̄paratio. Ioā. 14. Vado pare uobis locū. Aug⁹ Dñe para: quod paras: & te nobis paras: qñ ante locū paras & tibi in nobis & i te nobis. ¶ Decima & ultima ē ſpūſci miſſio. Ioā. 16. Expedit uobis ut ego uadā. Si eni nō abiero: paraclit⁹ non ueniet ad uos. Si aūt abiero: mittā eū ad uos Hoc aūt iō xp̄s diſpoſuit: ut ſpiritū ſanctū a p̄re & filio mitti oſtenderet: ne ſi anteq̄ xp̄s aſcenderet mitteret: a ſolo fortaſſe p̄re mitti putaret: & p ꝓſequēs a ſolo p̄re ꝓcedere uideret: ſm qđ grec⁹ error ſuadet: ꝓtra quē ē exp̄ſſa auctoritas ueritatis. Ioā. 15. Cum uenerit paraclit⁹: quem ego mittā uobis a patre ꝛc. ubi dicit beda: q ipſa miſſio ipſa eſt & proceſſio.

¶ De ſcō gotardo epō & ꝓfeſſore. CXXIX

GOtardus eps tēpore ſci henrici impatoris claruit: qui in alcenſi monaſterio enutritus: ſub henrico duce bauarie ibidē abbas effect⁹: monaſterio laudabiliter p fuit. Deinde mandato regis p uiligiſum archiep̄m herc̄. ad monaſterii ueldēn regimen ꝓmotus eſt: gareñ & cremeñ monaſteriis eidem in cura cōmiſſis: iñ alohen rediēs a ſcō impatore hērico ad himeñ epatum uocatus dudū renuit. Cū aūt dña nr̄a ei apparuiſſet: & eū in eccleſia ductū ut a crucifixo ueniā peteret induxiſſet: ille ꝓſtratus humi ante crucifixū miſericordiā poſtulauit. Statimq; btā uirgo uerſiculū illū ꝓcinere cepit Infunde unctionē tuam ꝛc. Quod ille intelligens: & dine uoluntati reſiſtere metuēs: epiſcopari ꝓſenſit. Et in epatu ſuo gregem dñi cum ſolicite ꝓcurauit. ¶ Cum a quadā nobile dña noie ſophia de poſſeſſiōe eccleſie inſtaret: die quadā ad eam acceſſit: & ipſaꝫ coram ſummo iudice ſup cā eccleſie in ꝓximo uēturo feſto purificatiōis citauit. Seq; cum quodā ei⁹ clerico puero eadem hora migraturum poſt dies modicos eſſe p̄dixit. Moxq; una cum p̄dicto puero langore detinēri cepit. Et dū in feſto aſcenſionis quod anno illo die tranſitus eius occurrit hora matutinali in eccleſia cantaret antiphona illa Aſcendo ad patrem meū ꝛc. Ille una cū dicto puero una & eadem hora ſpiritū emiſit. Poſt cui⁹ obitum inſtante purificationis feſto: tūc ſub ſequente predicta ſophia defuncta eſt. Quieuit in xp̄o ſanctus gotardus. iii. noñ maii. Hec frater bartholemeus.

¶ De ſcō andoeuo epō. CXXX

ANdoeuus ep̄us oppido ſueſionis noie ſauciato claris parentib⁹ ortus frater ſanctoꝝ adonis & rhadonis ſub rege francoꝝ lothario inde ſub dagoberto in regali palatio regni negocia ſtrenue miniſtrabat. Sed cum ado monach⁹ fact⁹ fuiſſet: rhado theſaurorum regalium curā habebat. Quo tēpore ſanct⁹ eligius nouioneñ etiā in regis palatio clarus erat. Andoeuus uero xp̄o militare cupiens: a rege ꝓhibebatur: ſanctitate tamē p̄pollens ſub ueſte precioſa cilicio utebat. In ꝓprii poſſeſſiōe patrimonii monaſterium ꝓſtruxit: & dotauit: eiq; ſanctū agiluꝫ columbani diſcipulum p̄fecit. ¶ Deinde cōſentiente rege clericus fact⁹ defuncto romano rothomageñ epō: andoeuus eligitur: ſed anteq̄ ꝓſecrari uellet: ad hiſpanias p̄dicādas acceſſit: ubi & miracula oſtendit. Nā quēdā die dominico in mola laborantem: cui man⁹ arida facta mole adheſerat: ſubito penitentem ſanauit. Conſecratuſq; eſt eodem die cū ſancto eligio nouioneñ epō. In huius ſci cubiculo lux imenſa ſepius celitus infuſa conſpicitur: & uoces angelice ſecum colloquentes audiuntur.. ¶ Dum ſemul pareciā ſuam circuiens iuxta locum qui dicit ad crucem ſancti andoeui i curru ſedens trāſiret: & muli currum trahentes nullo ſtimulo uel uerbere ſe inde moueri poſſent: eps i aere ſignū crucis ſulgentem ꝓſpexit: ubi & crucē ligneam in teſtimoniū affixit: & ſanctoꝝ reliquias appoſuit. Ibiq; nocte ſequenti colūna ignea in aere apparuit. Vbi & poſtmodū monaſterio fabricato: ſanct⁹ leufridus cū monachis plurimis domino ſeruiuerūt. ¶ Vanuinguꝫ qnendam diuitem in extremis laborantē: p̄miſſione ab eo ſuſcepta q in beneficii uicez cenobium conſtrueret: priſtine ſanitati reſtituit: illeq; promiſſa cōplere curauit. ¶ Cuidam quoq; muto per. xi. ános loquelā amiſſam reſtituit. Et in uerduneñ urbe oppreſſū a diabolo liberauit. Rexit eccleſiā ſuā annis 44. & nonagenari⁹ ad dominū emigrauit. 3. noñ maii: ibiq; ſepultus eſt.

¶ De scō hilario episcopo. CXXXI.

HIlarius arelatēn eps uir i sanctis scripturis doctus & doctor iclytus fuit. Qui pauptatis amator erga iopū ꝓuisionē pietate mentis & corporis labore solicitus: grandi & solerti cura pauperes aluit & i docendo gratissimus extitit: multos sermones splendidos ad populū fudit: & plurima erudition̄ opuscula ꝓpilauit: uolumē grande de fide. xii. libris explicitū ſmone splēdido exarauit. Beati quoq; honorati ꝑdecessoris sui uitam cū multorum utilitate ꝓposuit. Finē uite dedit ualentiani & martiani tēporib⁹ 3. noñ maii. Hec gennadius libro de uiris il lustribus.

¶ De scō eutimo martyre. CXXXII.

EVtim⁹ diac onus & mr̄ apud alexandrie ciuitatē pro xp̄i fide ab infidelibus xp̄ianitatē emulantibus detentus: & dudū i carcerali ergastulo uinculis artatus: & in edia maceratus in cōfessiōe emisit spiritum 3. noñ maii. ut dicit ado.

¶ De scis hyreneo & sociis mr̄. CXXXIII.

HYreneus & peregrin⁹ mr̄es & hyrenis uirgo apud thessalonicam ciuitatē dū ueritatem sacre fidei ꝓtestari ausi fuissent: paganoru3 rabie detenti atq; insimul ignib⁹ combusti palmas martyrii perceperunt. 3. noñ maii. hec ado.

¶ De scō ioāne añ portā latinā. CXXXIIII.

IOānes euāgelista ideo ante portam latinā dicitur: quia in urbe roma i ipso loco i feruenti s olei dolio missus dīna gratia ide exiuit illesus. Nā ut in eius legenda aliqualiter ractum ē. vi. cal. ianuarii. Cū domitian⁹ ipator scdam post neronem in xp̄ianos psecutionē excitasset: & beat⁹ euangelista apud ephesum predicaret a proconsule tentus iuxta edictum impiale admonebatur xp̄m negare & a predicatione cessare. Quod cum apostolus recusaret dicens q; obedire deo magis q̄ hominibus opteret: proconsul eum in custodiā misit & de eo per litteras ipatori suggessit. Cui domitian⁹ rescripsit ut ioannē catenis uinctum ab epheso secum romā adduceret. Cū ergo a ꝓconsule ad urbem adductus esset: mādauit ipator ꝓconsuli: ut ioānē apud portā que latina dr̄ i doliū feruentis olei mitteret: pri⁹ tn̄ ipsum more romāo flagellis cederet & crines capitis ei⁹ funditus tonderet ut sic despectus & illusus omnibus apperet. Tunc procōsul iuxta mādatum cesaris ioannem ante portam latinam adductū prius flagellari: deinde crinib⁹ tondi fecit: ac demum in dolium feruentis olei mergi. Qui cōiectus in illud unctus nō adustus de uase exiit: & tam a pena illesus fuit q̄ a corruptione carnis immunis permānsit. Procōsul aūt tanto miraculo stupefact⁹ eū liberū dimisisset nisi ipatorē offendere timuisset. Sed in insulā pathmos ip̄m in exilium duci fecit: & sic furorē domitiani tēperauit. In loco aūt illo ubi in oleum missus est: x̄piani ꝓcessu temporis ecclesiam ei⁹ nomini fabricarunt: & festū eius ipsa die celebrare ceperunt: uidelicet pridie noñ maii.

¶ Hic beatus apostolus & euangelista in p̄dicta insula relegatus: apocalypsim quā ei dn̄s reuelauit greco sermone manu sua conscripsit: quā interpretati sunt iustin⁹ mar & hyreneus. Scripsit & epistolam canonicam cuius initiu3 est. Quod fuit ab initio &c. quea cunctis ecclesiis & uiris eruditissimis approbat. Relique aūt due que ioānis ītitulātur. Alteri ioāni p̄sbytero ascribunt. Cuius & sepulchrū apud ephesum demonstratur. Nouissimus autē oium & finē scripturarum suarū scripsit euangelium ab asie epis rogatus aduersus cerinthū alios q; hereticos: & p̄cipue ebionitar̄ tunc dogma ꝓsurgens. q̄ asserunt x̄p̄m ante mariā non fuisse: unde etiā ꝓpulsus est diuinā uerbi uatiuitatē edicere. Hec hieronym⁹ de uiris illustribus. ¶ Refert quoq; hellinandus q; euangelium ꝓscripturus triduanū ieiuniū omni ecclesie indixit: ut digna deo cōscribere posset. In loco autem ubi euangelium scripserat: licet nullo sit opimēto munitus: nihil hactenꝰ ibris aut pluuie decidit: ut per hoc appareat quā tam ip̄i loco elemēta usq; in presens reuerētiam ꝓuant.

¶ De scō ioāne damascēo p̄sby. CXXXV.

IOānes presbyter cognomie damascenus apud constātinopoliz floruit tpe theodosii. 3. ipatoris. Hic filius mesue saraceni apud damascum exort⁹ unde & damascenus dictus est ab annis puerilibus cultu iudeus in iudaismo natus & educatus liberalibus sciētiis & philosophicis ibut⁹: litteris q; grecis hebraicis pariter & latinis eruditꝰ libros utiles i medicinalibus utpote pitissimus medicus ꝓfecit. De iudaismo tandē adhuc iuuenis ad x̄p̄m ꝓuersus constantinopolim ueniens sub anastasio ꝓo impatore mōachalē habitū sumpsit. Et uirgo pmanens in amorē beate uirginis totum se cōtulit: plura q; dictamina in eius laudibus cōponebat: & cōposita scribebat: multisq; nobiliū filiis multa legebat. Cum autē die quadā post lectionē cum scholaribꝰ iret spatiando: pyrate saracenor̄ eū subito rapuerunt & ad egyptum ducentes cuidam saraceno diuiti uenditerunt. Qui aduertens ei⁹ pitiam filiū suū

eidem instruendū tradidit: & ipm honorifice tractauit. Qui puer acerrimi ingenii ifra paucos annos plenius erudiuit: illeq; magistri modū dictandi & scribendi adeo didicit ut nec stilum nec scripturā alterutrius quis discernere posset. Mortuo uero anastasio imperatore: theodosius fact⁹ impator: qui i iuuētute ei fuerat amicissim⁹: ioannē precib⁹ ac pcio multo a saraceno redemit: quē pstantinopolim deductū suum cancellariū fecit: eiusq; pstilio & industrie curiam totā regendam cōmisit. Filius aūt saraceni quē docuerat iam magn⁹ effect⁹ & glorie pceptoris inuidēs: cogitans quō honorem magistri pseq posset: pstantinopolim ueniens sub noie ioānis litteras pfinxit: quas saracenor soldano dirigebat: in qbus ei significabat: q memor beneficior in partib⁹ egypti a saracenis receptor libēter uellet soldanū grecie dñari: & q impator exercitum grecor ad ptes remotas cōducere debebat. Et q si cum gente sua ad urbē regiam festinaret: subito & sine obstaculo impiū grecie obtineret. Has autē lras iuuenis ille in pfistorio causar ex industria piecit: & abiit. Reperte igit lre & imperatori theodosio exhibite: pcul dubio ioannis epistole sunt iudicate attēto mō dictaminis & scripture. Captus ioānes impatori psentat: & an litteras illas scripserit: ipm august⁹ scisciat. Ioānes rndet: q stilum & litterarum formā suum esse negare nequit: sed teste deo illas epistolas nunq scripsit. Cūq; ppter pfusam responsionē adhuc maior suspitio esset cōtra eū: & quidā ipm ut pditorē dicerēt occidendū. Impator fecit ei dextram amputari: & pditorem suū & impii publice pclamari: & ad ppetuam eius pfusionē manū i ecclesia sue abbatie suspendi: ipmq; ad monasteriū suū iussit reduci. Qui sepius cū lachrymis uirginis solatiū implorabat: & iniuriā patientissime tolerabat. ¶ Cū aūt quadā die ueneris nocte diei sabbati aduenientis dudū in oror one uigilasset: & truncū brachium uirgini ostendisset: & post fletū leuiter dormitasset: uirgo glorioſa ei apparuit: eūq; pfortar cepit. Ille uero ecōtra se nimiū asserebat dolere: qa pfusionē suam & monachor cōtinue ppellebat aspicere: & quia de ea repta dictamina nō poterat: ut solebat cō scribere: nec corpus dñicum de ipsa celerās amplius cōtrectare. Tunc btā uirgo manuz appensam: ut sibi p somniū uidebat: accepit & oi dolore remoto brachio restituit. Euigilās ioānes manū sibi restitutā inuenit: & que erat iam arida carne recentē pspexit. Ipsaq; die sacris idutus missam btē uirginis cūctis stupentib⁹ solēniter celebrauit. Impator miraculum uidens ioāni ueniam petiit: ipmq; officio suo rstituēs honorifice eū ptractauit Queritq; ab eo: si aliquē suum modū dictādi & scribēdi docuerat: illeq; cuncta p ordinem ei narrat. Quesitus calūniator capit: & peccatum pfitens suspendio iudicat: sed ioanni p eo interueniente mors in exiliū cōmutatur. Post aliquot annos scūs uir officio renunciauit: & in monasterio suo degens i scā religione uitam finiuit āno. 75. etatis sue pridie noñ maii: sepultus pstantinopoli miraculis clar⁹ ¶ Hic scūs doctor libr cōposuit orthodoxe fidei certam tradictionē continētem in q̄ttuor libris digestū: quē burgredi⁹ pisanus causidic⁹ eugenio pape tertio d greco transtulit in latinū. Libr etiā compilauit de uita & moribus saluatoris: oia xpi & genitricis gesta ab incarnatione usq; ad ascensionem serioſe & particulariter continentē. Libr de laude uirginis rhythmico stilo latine cōpositum. Scripsit etiā uitam balaā & iosaphath eremitar. Aliosq; plures elegantes sermones & tractatus putiles cōpilauit. hymnos & sequentias & alias laudes i honorem genitricis & geniti metro dictauit: que qa greco ℓmōe pgesta fuerāt metro trāsferri nō potuerūt. Et alia plura utilia digessit.

¶ De scō lucio cyreneñ epo CXXXVI

Vci⁹ eps cyreneñ de quo sāct⁹ lucas actu. 13. métionē facit: a scis apostolis prim⁹ apud cyrenē pō tifex ordinatus est: quo officio pdicationis fidelissime pacto sci tate & doctrina pspicu⁹ quieuit in pace pridie noñ maii: ut dicit hieronymus in martyrologio suo.

¶ De scō enodio epo & martyre. CXXXVII

Nodi⁹ eps apud antiochiā martyriū passus ē: de quo scūs ignati⁹ scribit: q primus ibidē ab apostolis eps est istitut⁹. Qui apud eandem urbē sub psecutione neronis impatoris glorioſo martyrio coronatus uitam finiuit: ibiq; sepultus est pridie calendas maii.

¶ De scā flauia domitilla uirgine & martyre. CXXXVIII

Flauia domitilla uirgo apud taracinam campanie ciuitatē sub domitiano passa est. Que cū eēt flauuii clementis pfulis ex sorore neptis: Aureliano filio pfulis nepoti domitiani impatoris in piugium tradita est: datis sibi duobus enuchis cubiculariis: uidelz nereo & archileo. Cūq; puella auro & pcioſis uestib⁹ tegerer: nere⁹ & archile⁹ q occulte xpiani erant: eidē fidem pdicauerūt: & uirginitatē multipliciter cōmendauerūt: in tantum ut ipsa in xpm crederet: & uirginitatis uotum emitteret: Quam scūs clemens papa baptizauit: & sacro uelamine consecrauit.

Quod audiens aurelianus ſponſus eius a domitiano ipetrauit:& uirginē cū nereo & archileo i pontianā inſulam relegauit: putans ſe per hoc propoſitū uirginis imutare. Poſt q̄ aūt ſancti martyres nere⁹ & archile⁹ martyriū paſſi ſunt:ut dicetur ifra in eorum paſſione.3.idus ſeptēbris:& ubi ſci maro eutyces & uictorinus:qui etiā domitillā i fide cōfortauerāt:agonē ſuum ꝑpleuerūt: ut dictū eſt ſupra de eis.xvii.cal.maii. Aurelian⁹ uirginem de exilio reduxit:& duas uirgines euphroſynam & theodorā collactaneas ei⁹ ut ei ſuaderent miſit: quas tñ domitilla ad fidē conuertit. Tunc aurelian⁹ cum ſponſis dictarum puellaꝝ & tribus ioculatorib⁹ & aliis ſociis ad eam acceſſit:ut ipſam ſaltem uiolēter opprimeret. Sed cuꝫ uirgo xp̄i prefatos duos iuuenes ꝙuertiſſet. Aurelian⁹ eam i thalamū introduxit: & ibidē mimos canere & ceteros ſaltare ſecum fecit ut ad libidinē magis accenſus:ipſam poſtmodū uiolaret. Sed cū mimi deficerent in canendo & ceteri i ſaltando:ipſe tñ per biduū ſaltare non ceſſauit donec in ſaltando expirauit. Luxurius uero frater eius ab iperatore obtenta licentia omnes q̄ per uirginē crediderant interfecit: & cubiculo ubi domitilla cum ✝ euphroſyna & ✝ theodora morabaī ignem ſuppoſuit. Que ſim̄ orātes ſpiritū emiſerūt noñ maii. Quarū corpora ſanctus ceſari⁹ mane illeſa reperiens ſepeliuit.

¶ De coniunctione corpoꝝ ſanctorum ſtephani & laurentii. CXXXIX.

COniunctio corporū ſanctorum martyꝝ ſtephani & laurentii fcā eſt rome ſub theodoſio iuniore. Nam cuꝫ eudoxia filia theodoſii ipatoris & uxor ualētiani apud urbem cum uiro degens a demonio uexaretur:& ualentianus illud patri cōſtantinopoli exñti ſignificaſſet:iubet filiam cōſtantinopolim adduci: ut a reliquiis protomartyris ſtephani tangeretur. Corpus enī ſci ſtephani dudum conſtantinopoli ex hieroſolymis tranſlatū fuerat: ut dicetur ifra in inuentiōe eius.3.noñ auguſti. Demon aūt in eudoxia clamabat q̄ inde nunq̄ exiret niſi ſtephanus romā ueniret:qa ſic erat uolūtas apoſtolorum. Quod iperator audiēs a clero & populo ꝓſtantinopolitano obtinuit:ut corp⁹ ſtephani romanis daretur:& corpus laurentii grecis traderetur. Hoc aūt ipator pelagio pape ſcripſit: q̄ de conſenſu romanoꝝ petitioni imperatoris ꝓſenſit:miſſi igit conſtantinopoli cardinales corp⁹ ſci ſtephani romā deferunt: & greci pro accipiēdo corpe ſancti laurentii cū eis romā pueniunt. Capue aūt corpus ſancti ſtephani recipit: & a ciuibus illis dextrū brachium ſūmis preciꝫ obtinetur:& metrōpolitana eccleſia eius nomini fabricatur. Cū autem romam ueniſſent & corpus ad eccleſiā ſci petri ad uincula deferre diſpoſuiſſent: uectores ſubſiſtunt nec ultra procedere poſſunt. Demon autez in regina clamabat eos fruſtra fatigari:eo q̄ non ibi ſed in eccleſia fratris ſui laurētii & iuxta eum elegerat collocari. Illuc ergo corp⁹ defertur:ad cuius tactum puella mox a demonio liberatur. Cūq̄ ſepulchrum adeo artuꝫ eſſet: q̄ utraq̄ corpa capere non potuiſſet. laurentius aduentui frīs quaſi congratulās in alteram partē ſepulchri uerſus ſuper lat⁹ ſeceſſit:& medietatem ſtephano uacuā dereliquit. Sicq̄ ſtephanū ſimiliter ſuper latus uerſa facie ad conſocium collocarunt. Greci uero dum man⁹ apponūt ut laurētium auferant ad terrā uelut exanimes corruerunt: ſed orantibus pro eis papa cum clero & populo uix ad ſe ad ueſpam redierūt. Omnes tamē infra decē dies mortui ſunt. Latini uero qui eis conſenſerant i phreneſim uerſi ſanari non poterāt:quo aduſq̄ amborum corpora ut dictum eſt inſimul tumulata ſunt. Hec autem coniunctio facta eſt noñ maii:ut dicit frater bartholemeus.

De apparitiōe ſci michaelis archāg̃li. CXL

APparitio ſci michaelis archangeli dupliciter nominatur uidelicꝫ apparitio & uictoria. Apparitiones autem ei⁹ due ſunt principales propter quas feſtū hoc inſtitutum eſt. ¶ Prima qua in monte gargano apparuit:q̄ mons eſt in apulia.40. milibus diſtans a ſiponto ciuitate. Anno aūt domini 390. in predicta ciuitate erat quidam uir nomine garganus:a quo ille mons nomē accepit:qui animaliū multitudine pollebat. Cū autem circa predicti montis latera paſcerētur:contigit tauꝫ ceteros boues relinquere & uerticē montis conſcendere. Quē domin⁹ cum ei⁹ familia per deuia queq̄ requirens: ipſum tandē in uertice montis iuxta hoſtiū ſpelunce inuenit & mox in ipſum arcum tendens ſagittā toſſicatā direxit. Sed ſtatiꝫ illa uelut a uento retorta ipſum qui eam iecerat repercuſſit. Turbati ſuper hoc ciues eꝑm ſuperinde conſulēdū decernūt. Qui eis triduanum indixit ieiunium: & a deo monuit eſſe querendū. Quo pacto ſanctus archangelus michael per uiſionē eꝑo apparuit:eiq̄ reuelauit:qualiter loci illius cuſtos & inſpector erat:& quia eius uolūtate uir ille mortuus fuerat:ſeq̄ locum incolere tali iudicio comprobauerat. Statimq̄ eꝑs & ciues cū proceſſione locum adeunt:& ingredi nō preſumētes orationibus ante fores inſiſtunt. ¶ Secūda apparitio eſt que rome tpe gregorii pape legitur contigiſſe. Nam ut ſupra actum ē

in legenda gregorii. 4. idus martii. Cū idem pontifex ꝓpter peſtem inguinariam letanias maiores inſtituiſſet: & deuote pro ſalute populi exoraſſet: uidit ſuper caſtrū quod olim memoria hadriani dicebatur angelum dñi: qui gladium cruentum tenebat: & in uaginā reponebat: unde gregorius intelligens p̄ces a deo exauditas: eccleſiā in honore angelo⁹ ibidem cōſtruxit: caſtrum quoq; illud exinde ſci angeli dictū eſt. He autē due appariti ones ad litterā. 8. idus maii occurrerunt: ꝓpter quas hoc feſtū inſtitutum eſt. ¶ Eſt & alia apparitio que celebratur. 17. calen. uouēbris: de qua ibidem cū quibuſdam miraculis ex ipſa ſubſequentibus ageť. ¶ Dicitur etiam hoc feſtū uictoria ꝓpter multiplicem uictoriam michaelis. Nam re uera iſte gloriоſus archangelus ad omnē ſtrenuū actum triumphi ſeu uictorie in chriſtiano populo delegatur. Vnde ſicut eo tēpore quo populus iudeorū erat peculiaris populus dei: michael erat in omibus princeps & adiutor ſynagoge ipſo⁹: ut habeť danie. 10. Sic poſtq̄ populus xp̄ianus per fidem chriſti facť⁹ eſt populus dei: Michael factus eſt princeps & adiutor eccleſie xp̄iano⁹. Vnde cantat eccleſia: Princeps glorioſiſſime michael ꝛc. Et iō interpretatur quis ut de⁹: quia ſicut nullus facere poteſt: quod facere preualet deus: ſic quoties aliquid mire uirtutis agiť: michael mitti perhibeť: ut ait gregorius. Licet autē in aliis uictoriis mirabilior apparuerit: tñ uictoria principalis ꝓpter quam hoc feſtu⁹ denominatur: fuit illa quam ſipontinis hoc modo cōceſſit. ¶ Poſt aliquod nempe tempus ab inuento loco: ut ſupra dictū eſt. Neapolitani gentiles cū ſipontinis & beneuentanis qui. 50. milibus a ſiponto diſtant: ambobus fidelibus ordinato exercitu bellari ceperunt. Qui de epiſcopi ꝯſilio triduo inducias petierunt: ut ieiunio triduano uacarēt: & patroni michalis auxilium implorarent. Tertia aūt nocte michael eō apparuit: preces exauditas aſſerit: uictoriam affuturā ꝓmittit: & quarta diei hora hoſtibus occurrē dum premonuit. Quib⁹ occurrentib⁹ mons garganus immenſo tremore cōcutitur: fulgura crebra uolāt: & caligo tenebroſa montem obtexit: ita ut ſexcēti de aduerſariis tam ex ferro hoſtium q̄ ex ſagittis igneis interirent. Reliqui in fugam cōuerſi: uirtute comperta archangeli: continuo colla chriſtiane fidei ſubmiſerunt. Hec autē uictoria eodem die euoluto anno ab apparitione predicta: uidelicet. viii. idus maii dicitur contigiſſe. ¶ Sunt & alie plures uictorie tam michaelis q̄ angelorum: que quia diem certum nō habent ſub hoc feſto comprehenduntur. ¶ Prima uictoria eſt illa: quam michael archangelus cum ſuis angelis obtinuit: quādo draconem. i. luciferū cū ſuis ſequacibus de celo eiecit. De quo exponitur illud apocal. xii. Factum eſt prelium magnum in celo michael & angeli ei⁹ preliabantur cum dracone ꝛc. Cum enim lucifer dei equalitatem appetiſſet: archangelus hic celeſtis exercit⁹ ſignifer a deo miſſus ipſum cum ſuis ſequacibus de celo expulit: & in hunc aerem caliginoſum uſq; ad diem iudicii remiſit. ¶ Secunda eſt illa qua cum diabolo diſputās de moyſi corpore ip̄m triumphauit. De qua habetur iude primo. Cum enim diabolus corpus moyſi ꝓdere uellet: ut ip̄m ꝓ deo iudeorum populus adoraret. Michael non iudicium blaſphemie improperās: ſed imperio domini ei mandans: demonem expulit: & corpus moyſi diuina prouidentia occultauit. ¶ Tertia eſt quam de antichriſto habiturus eſt: quando ipſum occidet. Tunc enim michael princeps magnus: ut dicitur danie. xii. conſurget: & pro electis contra antichriſtum fortiter aſſiſtet. Deinde antixp̄s ut dicit glo. ſuper illud apoc. xiii. Vidi unum de capitibus eius occiſum ꝛc. mortuum ſe finget: & per triduum latens poſtea apparebit: dicens ſe ſuſcitatu⁹: arteq; magica ferentibus eum demonibus in aera aſcēdet: & omnes populi ipſum mirantes adorabunt. Tandem ut dicit gloſa ſuper illud ſecūda timo. 2. quem dominus ieſus interficiet ꝛc. In monte oliueti aſcendet: & dum ſtabit in papilione & i ſolio ſuo in loco cōtra quem dominus aſcendit: michael adueniens ipſum interficiet. ¶ Quarta eſt quam ăgeli quotidie de demonibus obtinent: dum pro nobis pugnantes ab eorum tentatione nos liberant. Hoc autē tripliciter faciunt. ¶ Primo poteſtatem demonis refrenando. Figura apocal. xx. de angelo qui demonem ligauit: & in abyſſum miſit. & thobie. 8. de diabolo in deſerto ſuperiori ligato. Huius enim religatio ipſa eſt poteſtatis eius refrenatio. ¶ Secundo concupiſcentiam refrigerando. Figura geñ. 32. Angelus tetigit neruum femoris iacob: & ſtati⁹ emarcuit. ¶ Tertio memoriā paſſionis mentibus imprimendo. Figura apocal. 7. de angelo aſcendente ab ortu ſolis habente ſignū dei uiui. i. memoriam crucis. & infra Nolite nocere terre & mari ꝛc. quoadu ſq; ſignemus ſeruos dei noſtri in frontibus ideſt mentib⁹ eorum.

¶ De ſancto raphaele archangelo. CXLI

RAphael archangelus: quia nulla ſpeciali ſolennitate ullo tempore recolitur: Ideo huic feſto apparitionis michaelis merito coniungitur: Vt de ipſo aliqualis mentio habeatur. Interpretať autē raphael

medicina dei. Hoc aũt ideo nõmẽ angelus il le ſortitur: quia quotiẽs ad aliquẽ morbum incurabilẽ ſanandum angelus aliquis a deo deſtinari proponitur: tunc raphael angelus mitti creditur: unde huic angelo duplex officium attribuiť: uidelicet officiũ uie & officiu3 medicine. Eſt enĩ hic angel⁹ & dux itinerantibus & medicus morbo laborantibus: unde & in hoꝝ ꝓbationẽ: non ſolum tobiam iunioꝛẽ in uia ꝓduxit & ſanu3 cuſtodiuit ac ꝓiugatum in diuitiis opulentu3 ad domum paternã reduxit: ſed etiã tobiã ſeniorem excecatum illuminauit. De quibus per ſingula agetur cũ ad hiſtoriam tobie pueniętur. ¶ Quod aũtẽ hic angelus dux & cuſtos in uia itinerantibus exiſtat: patet in quodam miraculo: qđ legitur in libro de geſtis francoꝝ. Dum enĩ quidam aurelianenſis ad ſanctum iacobũ pegrinaretur: ãgelo raphaeli quẽ in deuotione habebat: & quem ducẽ & cuſtodem uiatoꝝ audierat ſe ſp̃aliter cõmendauit. Cũ aũtẽ in uia erraſſet: & appropinquãs ſilue predones ſuperuenientes conſpiceret: feſtinare cepit iter ut eos euaderet. Et cũ aliquantulũ proceſſiſſet: quidã ſe ſibi quaſi comitem uie coniunxit: & cãm tante feſtinationis queſiuit. Cui cũ cãm expoſuiſſet & hoſtes ſe inſequentes oſtendiſſet: ille eum hortari cepit ne timeret: quia ipſũ ſine leſione ad rectã uiam reduceret. Et cum hoc loqueretur ſupuenerunt ad fluuium. Cumq; ille nec pontem nec nauem ad tranſeundum conſpiceret: nec uiã tranſuadandi ſciret ad huc magis timuit: & ſe a comite deceptum putauit. Et ecce cum predonib⁹ irruentib⁹ ille omni auxilio deſtitutus ſe ãgelo raphaeli ꝓmendaſſet: ſubito ex alia ꝑte fluminis cum ſocio ſe tranſlatu3 uidit: & hoſtes citra flume3 mirantes dimiſit. Subitoq; ei comes ille diſpuit. Sicq; uiam ſuam proſecutus é. Cum aũt iterum rediens ad locũ illũ appropinquans in eoſdẽ hoſtes irruere dubitaret: graui ſopore ſubito depreſſus ſub arbore dormitauit. Cui in ſõnis comes ille qui eum trãſ flumẽ euexerat appuit: ſeq; eſſe raphaelem archangelum cui ſe ꝓmendauerat aſſeruit: q eum in uia cuſtodierat & uſq; ad domum ſaluum ducere intendebat. Euigilans ille ſe ad unam dietam prope ciuitatem ſuã repperit: & ſaluus rediens beato archangelo gratias egit. ¶ Quod etiam medelã infirmantibus conferat patet in hoc miracnlo.

Circa annum dñi. 1313. iuuenis robuſtus ordinem predicatoꝝ intrauit in conuentũ derbeie inſule anglicane: qui morbũ caducum patiebatur: ſed tñ hoc fratribus non reuelauit. Adeo autẽ ipſa egritudine opprimebať q ſepius cadens quaſi tribus horis detinebatur. Quare cõpleto anno noluit a fribus ad profeſſionẽ admitti. De gratia tamen manſurus ad conuentũ letiſtrie miſſus eſt: ubi du3 dicto morbo multum affligeretur: frater q dam ricardus de ponte ſineto pro ipſo deu3 orare cepit. Cui dormiẽti raphael angelus apparuit: eiq; dixit q ſi frater ille uoueret ſe continenter uictuꝝ: & i uita ſua feria 6a i honorem angelorum ieiunaturũ ſanitatem ꝓciperet: & q ipſe ad eum ſanandũ a domino miſſus eſſet. Seq; raphaelẽ archangelum nominauit. Quod cũ frater ille nouitio rettuliſſet: illeq; uotum emiſiſſet: eadẽ die a morbo cecidit: & per uiſum angelũ raphaelẽ cõſpexit: qui ipſum eleuauit ac perfecte ſanatum nunciauit: & ut ꝓmiſſa ipleret admonuit: addens ut ſi qñ contraueniret illico in morbum recideret. Statimq; ille ſanatus é: & ex illo die morbũ minime paſſus. Qui p⁹ modum ad profeſſione3 receptus factus eſt bonus clericus: & ordini gratioſus.

¶ De ſcõ uictore martyre. CXLII.

Victor miles & mr̃ apud mediolanum ſub maximiãõ auguſto paſſus eſt. Qui maur⁹ genere a priꝛetate xp̃ianus canicie uenerãdus maximiano amiciſſim⁹ fuit. Qué ut exiſtẽs mediolani ꝓpuit xp̃ianum prio in carcere. vi. diebus afflictum inde eductũ flagellis cedi fecit. Et iterũ per triduũ i carcere cõpeditum detineri. Rurſumq; de cuſtodia emiſſum xp̃mq; iuictiſſime cõfitentẽ fuſtib⁹ duriſſime ceſum: tertio cuſtodie artiori mancipauit. Dũ aũtẽ ab anolino conſulari ad ſacrificandũ ſuaderetur: & ſimolare cõtẽneret: tertio productus corpus eius plumbo & cera liqueſactis perfunditur: ſed plumbo ac cera in modũ aque balnearis ab angelo tepefactis uictor a cruciatu liberatur. Inde eductus extra portã uercellinã expectantibuſq; militibus iuſſionẽ impatoriſ oibuſq; dormitantib⁹ ipſe ab angelo ſolutus ipiuſq; mãdato fugiẽs i ſtabulo latuit. Sed poſtmodum quadã ipm matrona indicante ꝓduct⁹ amilitibus: & ferro artatus in ſiluula q̃ dicitur ad ultimos in uiridario ipatoris decollatus é: qui & mortem maximiani eodem anno ut euenit futurã predixit. Corpus autem eius. vi. diebus expoſitũ ut a beſtiis uorarẽtur duobus leonib⁹ eũ cuſtodiẽtibus protectum eſt: & integrũ reptum a ſcõ materno epiſcopo i ipo loco tumulatum eſt. Qui paſſus eſt. viii. idus maii.

¶ De ſcõ cataldo epo & cõfeſſore. CXLIII.

Cataldus eps ex hibernie ptibus oppido qđ diciť catandus patre cucho matre atheua exort⁹ fuit. Hic nimia claruit ſcitate & iſignibus miraculis coruſcauit. Nam ſtatim ut ex utero matris ad lucem ꝓdiit: ca

putq; in marmore pcussit: caput eius in ipsū marmor acsi in cerā mollissimā intrauit: & signū uerticis concauitatē dimisit. Et cū mater ex dolore partꝰ expirasset: infans sine cuiuspiam auxilio se erexit: & matrem brachiolis amplexꝰ ipsam suo tactu dei gratia mirabiliter suscitauit. Cūq; marmor in quo nascens caput defixerat: sub diuo positus esset & in ipsa eius cnncauitate pluuia caderet: omnes egri ex aqua illa sumētes a quacūq; egritudine sanabantur. ¶ Postq̄ autem ad p̄sbyteratum ascendit: & conciues suos ad fabricandam ecclesiam prouocauit: dum ipse quoq; in opere exercitaretur: quidam nobilis cadauer filii nuper defuncti lachrymabiliter ei presentauit: ipseq; lachrymis illiꝰ cōpatiens & dolori: oratione fusa puerum continuo suscitauit. Quo miraculo multos ad deum conuertit. ¶ Crescente autem eiꝰ fama filius alteriꝰ nobilissimi militis moritur: cuius cadauer a patre in pheretro uiro dñi apportatur: & ut ipsum suscitet sicut & puerū alterum suscitauit: instantius exoratur. Cuꝫ autem ipse ex humilitate recusaret: & operi ecclesie intentus terram effoderet: casu terrā abiiciēs super corpꝰ iuuenis aspersit: & ille repēte uiuꝰ surrexit. ¶ Rex aūt isule hec audiens: & ipsa magicis artibus attribuēs: nauigio uenit ad sanctum de suis finibus propellendum. Sed nocte ab angelis per uisum territur: q̄ nisi resipiscat subito morietur. Eademq; nocte quidam eius dux in hoc facto consiliarius repente interiit. Quod rex audiens & dei ultionem expauens a sancto ueniam petiit: & ducatum ducis illius defūcti ecclesie que fabricabatur imperpetuum concessit. In qua ecclesia cataldus post breue tempus archiepiscopus electus est: qui laudabiliter uiuens duodecim sibi suffraganeos episcopos constituit: & totam insulam uerbo & exemplo ad christi cognitionē adduxit. Omnibusq; recte dispositis in pace quieuit octauo idus maii. Cuius corpus cū multo tempore latuisset: a dragone archiepiscopo domino reuelante repertum & i ecclesia tarentiñ honorabiliter tumulatum: miraculis radiare non cessat:

¶ De translatione sancti andree. CXLIIII

TRanslatio corporis beati andree apostoli tempore constantini imperatoris facta est. Cuius corpus de patraceñ ciuitate ubi passus fuerat: & a maximilla senatrice sepultus cum ossibus sanctorum beati luce euangeliste de bithynia sublatis: & timothei discipuli sancti pauli ab epheso sumptis: cōstantinopolim translata sunt: ibiq; reuerētia digna recondita octauo idus maii: ut dicit ado.

¶ De translatione sci hieronymi. CXLV

TRanslatio corporis sancti hieronymi duplex est. Prima ē illa de qua scribit cyrillꝰ hierosolymitanus episcopꝰ in epistola ad augustinum de eius miraculis trās missa. Cū enim corpus glorioſi doctoris apud bethleem iuxta presepe domini ut ipse mādauerat humo obrutum fuisset: & ibidē insignibus & inauditis miraculis coruscaret Videbatur fidelibus: q̄ illud corpus sanctissimum iacens in terra indignius tractaretur Ideoq; decoro sepulchro marmoreo i ecclesia bethleemitica fabricato. Cyrillus hierosolymitanus patriarcha cū clero & populo sanctum corpus eodem transferēdum decreuerunt: & diem dominicū post penthecostē ad hoc faciendū celebrius statuerunt. Et cō currente populi multitudine ex urbibꝰ conuicinis: terram ubi iacebat corpus effodiunt & euacuata fouea illud in aere pendere conspiciunt: ita q̄ nulla sui parte humum cōtingens integrum & icorruptum oīnò repiunt odorisq; fragrantiam mirā cuncti senserunt Corpus autem inde leuatum & super altare positum est: ut a fidelibus uideretur. Cuius p̄tactu die ipso. i6. ceci illuminati sunt: tres quoq; demonio uexati illuc adducti liberationem perceperunt. Filius mulieris uidue populi frequentia compressus suffocatꝰ est. Quem mater in fossa ubi corpus sanctum iacuerat: proiecit exanimem: & continuo uiuꝰ surrexit. Quod cernens rusticus: cuius filii cadauer defuncti ante tres dies sepultum fuerat accedens ad locum corpusq; filii exhumatum ad ecclesiam attulit & in foueam p̄iecit: statimq; spiritū uite recepit. Circa uesperas aūt post predicta & alia multa miracula exhibita: corpꝰ in monumento repositū fuit: & fouea terra repleta. Sed mane monumentum uacuū est inuentū: & euacuata iterū fouea corpꝰ repertū est loco pristino restitutū. Stupentibꝰ cūctis sequenti nocte cyrillo dormienti hieronymꝰ gloriosus apparuit: corpꝰq; de loco ubi iacebat nullatenꝰ amouendū admonuit dicens: q̄ ibidem q̄escere debebat donec hierusalem ab infidelibꝰ caperet: & tūc ad urbem romaꝫ deportaret. Quod cyrillꝰ ceteris enarrauit: & unusq̄sq; deo gratias egit. Hec aūt translatio diem certū non habet: nisi q̄ cyrillꝰ eam die octaua pētecostes factam fuisse scribit: quetamen dies nescit quoto die cuiꝰue mensis eodem anno contigerit. ¶ Secūda translatio est que i romanis chronicis reperit q̄ corpꝰ eiꝰ de bethleem romā translatū est: & i ecclesia scē marie maioris reconditū. Post multa enim annorū curricula ab obitu hieronymi glorioſi hierusalem destructa & a saracenis

occupata cum pene omnium sanctorum eet orbata reliquiis : solo beati hieronymi corpore i ptib⁹ illis relicto: appuit ipse doctor uni monacho ibi degenti mandans eidem ut corpus suum romam deferet & i ecclesia dei genitricis iuxta presepe domini tumularet. Qui cum hoc facere formidaret: a sancto doctore secunda uice admonetur: & iussa adimplere recusans: tertio de negligẽtia durius increpatur. Tunc sancti hieronymi reliquias latenter surripuit: & cum duobus fidelibus comitibus prosperis succedentibus romam uenit. Quem sanctus iterum iuxta urbem p uisionem admonuit: ut solis canonicis ecclesie conuocatis corpus de nocte quasi clandestine reconderet: ne ex superuenientibus turbis diminutionem aliquam in reliquiis substineret. Itaq; prout sanctus mandauerat iussa perfecit: premissa solis ipsius ecclesie canonicis nunciauit: & ipsis presentibus in loco humili: uidelicet in terra ante presepe domini corpus noctu deuote reposuit: ubi a quibusdam uoces angelice concinentes audite: luxq; immensa uti solis radius meridianus ibidez effulsit: miraq; odoris fragrantia unũ quẽq; respersit. Celebratur autem hec festiuitas die quo corpus almi doctoris ibi depositum est: uidelicet. vii. idus maii.

¶ De scõ hermete discipulo. CXLVI.

HErmes discipulus & episcop⁹ de quo apostolus paulus ad romanos. i6. scribens meminit. Hic dicitur fuisse auctor libri qui dicitur pastor : & apud multas grecie ecclesias publice legitur : multiq; de eo libro scriptorum ueterum scripserunt testimonia: sed a latinis pene ignotus est. Sepultus est rome apud baptisterium ex facultatibus sancte praxedis constructum: ut dicit hieronymus de uiris illustribus . Dorothe⁹ abbas hunc ex numero. lxxii. discipulorum fuisse dicit: qui episcopus philopoleos fuit & rome quieuit. In libro etiam pontificum habetur: ꝙ sub episcopatu pii pape hermes librum composuit: in quo mandatũ continetur ꝙ ei precepit angelus domini cuz ad eũ in habitu pastoris uenit: & die dominico pascha celebrari constituit. Cuius festũ agitur vii. idus maii.

¶ De scõ metrone cõfessore. CXLVII.

METron confessor uerone colitur i ecclesia sancti uitalis sepultus. De quo fertur ꝙ illuc peregrin⁹ aduenerit : sed unde uenerit aut quo loco exortus fuerit ignorat Ibiq; existens nouum penitẽtie modum adiuenit. Nam lapidi magno compede in crure posito mediante se affixit: clauẽq; cõpedis i flumẽ atheſis proiecit hoc sibi signum proponens ꝙ quandocunq; clauem reperire cõtingeret ab omnibus peccatis se absolutum cognosceret: post plures itaq; annos appropinquante die uocationis eius piscis capit⁹ i cuius uentre clauis illa reperitur : animam iam sanctificatam designans & corporis dissolutionem instantem prenuncians. Que p⁹ dies modicos facta est. vii. idus maii.

¶ De scõ iob propheta. CXLVIII.

IOb iustus & propheta domini licet de gentibus natus fuerit: ꝙ tñ sanctissimus extiterit non solũ in libro tobie. 2. cap. & eze. i4. & eius nominis per totum scripto uolumine expresse dicitur: sed etiam ab omnibus doctoribus approbatur. Fuit autem incola terre hus que est in finibus idumee & arabie: ut dicit hieronymus . Et erat ei anno nomẽ. iobab genuitq; filiũ sibi in regno successorem cui nomẽ enon . Erat quidam ipse filius zare de esau filiis filius de matre uero bosra: ita ut sit quintus ab abraham nepos esau: & regnauit i regione edon rex magn⁹ ac potens inter omnes orientales: & accepit uxorem arabissaz: genuitq; filios. vii. & tres filias. Fuitq; possessio eius locupletissima in ouibus & bobus asinis & camelis & possessionibus terrarum ac familia multa nimis. Et licet esset ex gentilibus patribus ort⁹ ipe diuino spiritu reuelante: non solum ab idolatria abstinuit: sed insuper sanctissime uite fuit. Nã erat uir ille rectus & simplex timẽs deum ac recedens a malo . Et cum filii eius in cõuiuiis quotidie lasciuirent ipse post cõuiuia domino pro filiis imolabat: ut sic que in comesationibus per filios in deum cõmissa fuerant: ipse sacrificiis expiaret. Cui⁹ sanctitas ore dei approbatur : dũ in toto orbe non habere similẽ perhibetur. ¶ Vt autem eius patiẽtia manifestior fieret : deus eum a diabolo tẽtari permisit: data ei primo in rebus deinde in filiis tertio i carne propria potestate. Demon autez accepta potestate a domino: primo i exterioribus eum percussit. Nam boues & asinos a sabeis auferri fecit: oues ex aere misso igne combussit: camelos a chaldeis tolli procurauit puerosq; ac familiam gladio hostili & igne consumpsit. Deide ipsum in prole inuasit. Naz filios omnes ac filias palatio super eos corruente uno impetu interfecit. Et cum in his omnib⁹ iob patientem & in nullo ꝓmotum uidisset ad carnes eius persequendas accessit . Graui enim ipsum a planta pedis usq; ad uerticem ulcere uulnerauit. Solamq; sibi uxorem in grauiorem afflictionem dimisit: quã & i eius cõtumeliam icitauit. Et cum in his omnib⁹ nõ peccasset iob labiis suis neq; stultum qd cõtra deũ locutus esset. Nouissime tres amicos

ei⁹ & reges ſingulos de loco ſuo ad eum deſtinauit: qui licet ad conſolandum iob principali intentione ueniſſent: ipſos tamen diabolica ſuggeſtione lōga uerborum exacerbatione in ipſius odium & concrepationes prouocauit. Et cum ipſos iob ſapienti diſputatione & patienti ſermone ſuperaſſet. Ad ultimum helim quendam iuuenem arrogātem contra iob in acerba conuitia & grauiſſima improperia ſuſcitauit. ¶ Cumq; poſt multa flagella dominus ſeruum ſuum iob manifeſtiſſime comprobaſſet: & per ſeptem annos ut dicit beatus hieronymus ipſius patientiam dudum expertus in lucem produxiſſet: miſertus ipſius ad ſtatum illum feliciorem reduxit: omnemq; facultatem eius duplicauit. Filios uero & filias totidem numero quot amiſerat: ei conceſſit: ſed eos duplici uirtute & elegantia prioribus decorauit. Vixit quoq; iob poſt flagella ſua annis centū & quadraginta: & uidit filios ſuos & filiorum ſuorum uſq; ad quartam generationem Et mortuus eſt ſenex plenus dierum: annorum uidelicet centū & octuagintatriū. Nam ut tradit hieronymus annorum triginta ſex erat: quando a domino flagellatus eſt: & in ipſis flagellis annis ſeptem permanſit: poſtque ut ex textu libri ſui habetur annis centum & quadraginta ſuperuixit. ¶ Scripſit ipſe idem librum uite ſue & ſermonum ſuorum arabico ſermone: ut hieronymus ait. Qui certe liber proſa incipit: metro labitur pedeſtri ſermone finitur. Nam a principio uſq; ad locum illum ubi iob dicit. Pereat dies in qua natus ſum. ſtilo proſaico incohat. Inde uſq; circa finem: ubi dominus tres iob amicos redarguit: heroico metro proſequitur: Finem uero rhythmico colore concludit. Omniſq; legis dialetice: propoſitione: aſſumptione: confirmatione: concluſione ſingula uerba ſua determinat. ¶ Nam quattuor diſputationum genera in ipſo libro cōplectitur. ¶ Quarum prima eſt dialetica: que procedit ex probabilibus. Et hec conſiſtit inter iob & tres amicos eius: ubi iob concluſionem hanc tenet: & probat: ꝙ deus hominem iuſtum ſine ſui culpa flagellat: amici uero eius oppoſitam concluſionem affirmant: uidelicet ꝙ deus neminem ſine culpa condemnat. ¶ Secunda eſt ſophiſtica: que procedit ex apparentibus. Et hec eſt inter iob & helim: quāuis iob non reſpondeat: qui qdem iuuenis p̄ſumptuoſus & uaniloquus: concluſionem amicorum iob approbans ſophiſtice ſyllogizat. ¶ Tertia eſt tentatiua inter dominum & iob: qui eum de multis queſtionibus tentat: & interrogat: ut declaret ei: ꝙ nulla ſapientia eſt apud deum comparata. ¶ Quarta eſt demonſtratiua: in qua pro ipſo iob dominus contra tres amicos eius queſtionem diffiniendo demonſtrat. Et ſic concludiiur totus liber plenus myſteriis & maximis diuine fidei ſacramentis. ¶ Quieuit autem ſanctus iob in pace & optima ſenectute ſexto idus maii: ut hieronymus in ſuo calendario ponit. Sepultuſq; eſt in terra hus in finibus edon ſiue boſra: ubi & ſepulchrum eius cernitur uſq; in preſens.

¶ De ſanctis gordiano & epimacho martyribus. CXLIX

GOrdianus martyr rome paſſus eſt ſub iuliano apoſtata imperatore. Qui iulianus cum inter alios chriſtianum quendam ſenem preſbyterum nomine ianuariuꝫ tenuiſſet: dedit eum in cuſtodia cuidam eius uicario gordiano. Qui ianuarium ad domū ſuam adducens: dum ipſum ad ſacrificia ſermonibus hortaretur: ianuarius gordiano chriſtum predicans eum conuertit: & ſtatuam iouis eream quam apud ſe habebat: in igne conflauit: ac ipſum cum uxore marina & familia eius promiſcui ſexus numero quinquaginta tribus cum eorum domibus baptizauit. Quod cum iulianus comperiſſet: ✠ ianuarium preſbyterum in exilium proſcriptione damnauit. Vxorem uero gordiani ✠ marinam ad aquas ſalinas manere precepit in ſeruitio ruſticorum. Gordianuꝫ aūt cuidā clemētiano quē loco eius uicariū prefecerat: puniendum tradidit. Qui clemētianus gordianum ſibi catenis uinctum preſentari fecit: & in confeſſione chriſti perſiſtētem: primo quidem dudum plumbatis cedi deinde capite truncari precepit. Cuius corpus canibus proiectum: cum diebus ſeptē manſiſſet intactum: tandem a familia ſua rapitur: & cum beato ✠ epimacho quem dudum ante predictus iulianus occidi iuſſerat ſepelitur uia latina: miliario uno longe ab urbe roma. Qui paſſus eſt circa annum domini tricenteſimum & ſexageſimum ſexto idus maii.

De ſanctis calepodio p̄ſbytero & ſociis martyribus. CL

CAlepodius preſbyter: palmati⁹: ſimplicius⁹: felix & blanda cum ſociis eoruꝫ rome paſſi ſunt ſub alexandro imperatore. Cum enim palmatius conſul de mandato imperatoris ad regionem tranſtyberim acceſſiſſet: ut calepodiū p̄ſbr̄ꝫ cū aliis xp̄ianis in domo quadam latentibus comprehenderet: decem milites qui domum intrauerunt: excecati ſunt. Quod alexander conſpiciens

iussit omnem populum pro liberatione militum deo mercurio imolare. Tunc una ex uirginibus paganorum arrepta a demone deum uiuum & uerum deum christianorum clamabat. Quod palmatius audiens conuersus abiit ad sanctum papam calixtum: & ab eo baptismum expetiit: quem calixtus presente calepodio baptizauit omnemq; eius familiam cum uxore & filiis numero quadraginta duobus unda salutari perfudit. Qui palmatius exinde cepit facultates suas pauperibus errogare. Post dies plurimos alexander hoc audiens fecit teneri palmatium eumq; examinatum & christum confitentem tradidit simplicio senatori quatenus ei persuaderet ut ad culturam deorum accederet. Cum autem simplicius ipsum plurimum honoraret: & palmatius omnia seculi blandimenta contemnens orationibus & ieiuniis insisteret: quidam nomine felix uenit ad palmatium deferens uxorem suam nomine blandam ab annis quattuor paralyticam: ut eam sanaret. Quam palmatius in conspectu simplicii & omnis eius familie fusa oratione sanauit. quo uiso miraculo conuersus est simplicius senator cum omni domo sua: felix quoq; cum uxore sua blanda sana effecta: cepitq; omes baptismati gratia expetere: uocatoq; sancto papa calixto cum beato calepodio: superuenientes ad domum simplicii baptizauerunt eum cum tota eius familia atq; felicem cum coniuge sua blanda. Quod cum alexander audisset: quia multitudo hominum per beatos calixtum & calepodium in christo credidisset: misit exercitum militum: & tenuit omnes qui baptismum perceperant: quos precepit capitalem subire sententiam: & per diuersas portas urbis rome capita eorum suspendi ad exemplum christianorum. Tenuit etiam calepodium quem gladio fecit occidi: & corpus eius in tyberim iactari ante insulam lycaoniam. Quod tandem a piscatoribus repertum & beato calixto pape presentatum ab eodem in suo cemiterio uia apia sepultum est. Passi sunt autem sancti martyres. vi. idus maii.

¶De sanctis primo marco iasone & celiano martyribus. CLI.

PRimus: marcus: iason: & celianus martyres tergesti ciuitate passi sunt tempore hadriani imperatoris sub artasio preside. Qui primū presbyterum & marcum diaconum fustibus cedi iussit: & sub uētres eorum ignem accendi. Deinde sulphur solutum in ora eorum infundi. Et cum hec omnia supplicia sine ulla eorum lesione superassent: multiq; exinde conuersi fuissent iasonem & celianum fustibus tā diu uerberari mandauit donec cesi spiritum emitterēt Deinde primum & marcum extra urbis menia decollari. Quorum corpora in eodem tumulo iuxta eandem ciuitatem sepulta sūt quinto idus maii.

¶De sancto mamerto episcopo & confessore. CLII.

MAmertus episcopus uienneñ miraculis & sanctitate apud eandē urbem celebris habetur. Qui ob imminentem terremotum & tempestatum cladem atq; luporum rabiem solēnes tribus diebus ante ascensionem domini letanias instituit: ut habetur supra de letaniis. Qui etiam apud prefatam ciuitatem quieuit in domino quito idus maii: ubi & sepultus uirtutibus claret.

¶De scō maiolo abbate. CLIII.

MAiolus abbas nobilibus parentibus progenitus: & sacris litteris imbutus: ac uirginitatis flore decoratus: primo archidiaconus ecclesie maticeñ fuit: Deinde factus est monachus cluniacensis sub hermoardo abbate sancti ōdonis successore sanctitate uite mirabiliter pollens: summaque patientia decoratus. Qui prorpter grauem infirmitatem quam incurrit lumen oculorū amisit: nec tamen exinde in aliquo unquam perturbari uisus fuit. Sexto autem anno monachationis ipsius decedente abbate monasterii maticensis ad eiusdem loci regimen licet inuitus eligitur: non obstante q̄ lumine foret oculorum priuatus & corpore quasi uiribus pre longa egritudine destitutus. In ipsa autem abbatia sanctissime iubar uite fuit: & multa miracula ostendit. Cecis uisum: surdis auditum: claudis gressum: Aliisq; diuersorum generum langoribus detentis conferens medicinam. Plures etiam a morsibus serpentum uenenatos: & a periculis fluminum & ictibus fulgurum liberauit. Candele seu lampades in eius ecclesia ardentes ex negligentia uel aliter extincte sepius sine humano studio sunt diuinitus reaccense.

¶Quadam nocte dum in monasterio sancti dionysii librum eius de principatu celi perlegeret ad lumen candele graui somno pressus dormitauit: & candela de manu eius super librum cecidit. Sed sola ipsius cera consumpta: libri pagina omnino illesa permansit. Soluit autem carnis debitum quinto id'

maii. Et reconditus est in monasterio suo miraculis clarens.

¶ De sancto antimo presbytero & martyre. CLIIII

ANtimus presbyter & martyr rome uia salaria passus est. Qui post uirtutum & predicationis insignia in tyberim precipitatus & ab angelo sancto exinde ereptus est: ac proprio restitutus oratorio. Deinde in confessione nominis iesu christi capite punitus uictor migrauit ad celos quinto idus maii. Hec ado.

¶ De sanctis nereo & archileo martyribus. CLV

NEreus & archileus martyres fuerũt serui plautille uxoris clemẽtis consulis germani domitiani imperatoris & sancti clemẽtis pape. Que plautilla existens uidua eos pueros comparauit: & eunuchos fecit. Cum autem ad predicationem beati petri apostoli plautilla conuersa esset fecit se ab eodem cum prefatis pueris baptizari. Et ad extrema deueniens eosdem iuuenes cubicularios flauie domitille filie sue dimisit. Cum autem domitianus flauiam domitillam aureliano comiti in coniugem tradidisset ut superius in eius passione actum est nõ martii. Nereus & archileus eidem uirgini christum annunciantes eandem conuerterunt: & uotum uirginitatis emittere suaserũt. Que a sancto clemente papa baptizata & sacro fuit uelamine consecrata. Quod cum aurelianus cognouisset: obtenta ab imperatore licentia sponsam suam cum eunuchis in põtianam insulam relegauit: quo plures christiani pro christi nomine fuerant exilio deportati. Erantq; ibi malefici duo discipuli simonis magi furius & priscus: qui magicis artibus populum fallendo simonẽ magum pro deo fecerant adorari. Quibus beati nereus & archileus resistentes eorum maleficia sermonibus & miraculis detegebant: & sic populum ab errore reuocabant. ¶ Post multum uero tempus aurelianus ad insulã perrexit: & sanctos promissis & oblatis muneribus ut uirgini ad nuptias suaderent exorauit. Quod ipsi omnino facere respuentes eam magis in domino confortabant. Qua p̃pter ad urbem adducti & ad sacrificia compulsi sunt. Et cum dicerent se a beato petro apostolo baptizatos nulla ratione posse idolis imolare capite cesi sunt. Quorũ corpora uia ardeatina iuxta corpus sancte petronille uirginis sepulta sunt. 4. idus maii.

¶ De scõ pancratio martyre. CLVI.

PAncrati⁹ martyr nobilissimis parentibus ortus apud phrygiam cuius pater dedonius dictus est utroq; parente orbatus sub dionysii cura patrui sui relictus est Ambo igitur romam ubi largum habebant patrimonium perrexerunt. Et dum in eorũ possessionibus in monte celio morarentur: in eorum uico papa cornelius cum quibusdam fidelibus propter persecutionem latitabat: a quo pontifice fidem christi & baptismum susceperunt patru⁹ cum nepote. Post dies modicos dionysius in pace quieuit. Et pancratius omnia sua pauperibus erroga uit. Deinde se persecutoribus ultroneus offerens christianum se esse dixit. Quem illi tentum ualeriano imperatori presentaue runt. Cumq; puero tredecim annorum & filio quondam sibi amicissimi uiri condoleret suadebat ei: ut diis thura poneret: ne mala morte intanta iuuentute periret. Ille uero econtra sacrificare recusans se licet iuuencu lum corpore: senem tamen animo esse dicebat: & deum iouem patricidam & incestuosum comprobabat. Propter quod augustus iussit eum uia aurelia duci & ibidem decollari. Cuius corpus cetauilla senatrix tulit: & in eodem loco cum aromatibus sepeliuit quarto idus maii. Supra cuius tumulum p̃cessu temporis a fidelibus ecclesia fabricata fuit. ¶ Ad eius quoq; sepulchrum: ut ait gregorius turoñ si quis falsum iurare uoluerit anteq̃ ad cancellum chori perueniat: aut statim a demone captus insanit: aut cadens in pauimentum protinus uitam perdit. Nunc autem dictum corpus uenetiis in monasterio sãcti zacharie quiescere ab eiusdem loci sororibus perhibetur.

¶ De sancto epiphanio episcopo. CLVII

EPiphanius episcopus salamine q̃ ciuitas est in insula cyprioru3 temporibus honorii & archadii imperatorum floruit: ut dicitur in historia tripartita: uir hic summe extitit sanctitatis & elemosynaꝝ largitiu us exhibitor. Qui cum omnem substantiam sui episcopatus pauperibus errogaret: & nihil petentibus denegaret. Deficientibus pecuniis iconom⁹ ecclesie murmurabat. Subitoq; eidem uir astitit: saccumq; magnũ multa plenum pecunia coram eo deposuit: nec tamen quis esset aut unde uẽisset explicauit: & repente discedẽs nusq̃ comparuit. ¶ Duo

pauperes uolentes beatum uirum arte delu dere: ut aliquid eis uberi⁹ daret:ipso iter a/ gente talem fictionem inuenerunt : ut unus eorum se supinum in terra prostraret: alter uero ipsum quasi mortuum defieret:& q⁹ se non habere unde eum sepelíret pretenderet: sicq; epiphanio necessaria pro exequiis po/ stularet.Cum autem sanctus appropinquas set:& ille lachrymabiliter ab eo subsidium pro tumulando socio petiuisset:episcop⁹ il/ lum super morte comitis benignius consola tur & necessaria ꝑ sepultura largitur.Quo discedente dum ille socium uocans pulsaret ut surgeret quatenus de questu bonum sibi conuiuium prepararent : qui se prius mor/ tuum finxit uere defunctus apparuit. Tunc socius post episcopum currens casum ei nunciauit & de cõmisso penitentiam egit.Sã ctus autem cum defunctum suscitare potuis set noluit ne tali occasione ministri domini facile deludantur . ¶ Sapientia & doctrine suaui eloquio admodum claruit:Aduersus omnes hereses libros composuit:Aliaq; mul ta opuscula que ut hieronymus dicit ab eru ditioribus propter res a simplicioribus ꝑ/ pter uerba leguntur . Hec ille de uiris illu/ stribus . Qui etiam in pace spiritum bona tradidit senectute.4.idus maii.

¶De scõ dionysio confessore. CLVIII

Dionysius cõfessor patruus fuit sã cti pancracii mr̃ de quo superi⁹ dictus est.Qui a beato cornelio papa sacrifontis unda perfusus: eodem die quo & nepos pancra/ tius passus est anno scilicꝫ ei⁹ martyriũ pre/ cedente in christi nominis sancta confessione feliciter obdormiuit : ut ado in martylogio insinuare uidetur:uidelicet.4.idus maii.

¶De festiuitate sancte marie ad martyres. CLIX.

Festiuitas sancte marie ad marty/ res a bonifacio papa quarto insti tuta est propter templi pantheõ rome dedicationem.Romani eni cum toto orbi dominarentur nõ solum omnium prouinciarum simulacra in urbe habebant:quin potius fere singulis di is templa singula construxerant : tanq̃ qui eos cunctarum prouinciarus uictores & do minos effecerant.Sed quia omnia idola tem plum ibi habere non poterant ad maiorem sue gentilitatis uexane ostentationem unum templum ceteris mirabilius & sublimius in honorem omnium deorum erexerunt:& pã theon qd̃ sonat omnes dii uocauerunt:a pan qd̃ est omne & theos de⁹.Põtifices enim ido lorum ad maiorem populi deceptionem fin xerunt : q⁹ sibi a cybele quam omnium deo/ rum matrem uocabant fuerat imperatum : ut si de omnibus gentibus uellent uictoriã obtinere sibi & filiis suis scilicet diis omib⁹ templum magnificum fabricarent . Funda/ mentum ergo ipsius templi sphericum iaci/ tur:ut ex ipsa forma deorus eternitas demõ straretur.Deniq; & pinam eneam deauratas fabricarunt & eas in summitate collocarũt. In qua ut aiunt omnes prouincie mirabili/ ter erant sculpte.Hec autem procedente tẽ/ pore inde cecidit:unde in summitate apertu ra remansit.¶ Tempore igitur phoce impe ratoris cum iam dudum roma fidem domi/ ni percepisset.Bonifacius papa quartus pre dictum templum a phoca cesare impetrauit & omnium idolorum eliminata spurcitia: ipsum in honorem beate marie uirginis & omnium martyrum consecrauit tertio idus maii:locũ quoq; ipsum sancte marie ad mar tyres appellauit qui modo sancta maria ro/ tunda uocatur a populo. Nondum enim cõ fessorum solẽnia ab ecclesia agebantur.Sic/ q; i urbe roma ipsum diem in honore omni/ um martyrum celebrari in ipsa ecclesia or/ dinauit.Vt sic templum qd̃ fabricatum fue/ rat omnibus idolis:tunc dedicatus esset om nibus sanctis: & ubi multitudo celebraret demoniorum ibi deuote celebraretur multi tudo sanctorum. Sic quoq; extunc rome in ipso loco festus illud usq; hodie celebratur tertio idus maii.

¶De sancto bonifacio papa primo & con/ fessore. CLX.

Bonifacius papa huius nominis primus zozimo pape in episco/ patu romano successit . Et sedit annos tres menses octo dies un/ decim. Hic natione romanus ex patre iocundo presbytero urbis :sub conté tione cum eulalio ordinatur uno die. Eula lius quippe ordinatur in basilica constanti/ niana.Bonifacius autem in basilica iulii. Et fuit magna dissessio i clero. Audiẽs hoc pla cida augusta cum filio suo ualentiniano im peratore dum sederent rauenne rettulit hoc honorio augusto mediolani residenti.Tunc ãbo augusti missa auctoritate ꝓceperunt ut ambo exirẽt de citate. Qui cũ pulsi exissent tandes utriq; augusti bonifacium ad urbem reuocauerunt & eum pontificẽ cõstituerũt. ¶Hic constituit:ut nulla mulier aut mona/ cha uasa sacrata uel pallam altaris contin geret:aut lauaret : nec in ecclesia incensum poneret.Et ut seruus aut curie obnoxi⁹ non fieret clericus.Hic fecit oratorium in cemi/

terio ſancte felicitatis: & ornauit ſepulchrū eius. Hic autem beatiſſimus paterna pietate clericos aluit: pauperes fouit: cunctos honorans: fuit mitiſſimus in diebus ſuis ſuper omnes homies & miſericors: unde ab omnibus amabatur. Et ſepultus iacet in eccleſia ſancti petri.

¶ De ſancto bonifacio papa quarto. CLXI

BOnifacius papa huius nominis quart⁹ natione marſorum ex patre ioāne medico bonifacio pape tertio imediate in epiſcopatu romano ſucceſſit: & ſedit annos ſeptem menſes octo dies uigintiduos. Hic obtinuit ab auguſto phoca imperatore: ut eccleſia beati petri apoſtoli caput eſſet omniū eccleſiarum: quia conſtātinopolitana caput omnium ſe ſcribebat. Hic etiam obtinuit da ri eccleſie templū: quod ab antiquis in urbe pantheon uocabatur: ut ſupra dictum eſt. Quod ipſe ablatis idolatrie ſordibus conſecrauit in honorem dei genitricis marie & omnium martyrum chriſti. Eiuſq; conſecrationis die ſolennitatem in urbe conſtituit celebrandam. Aliaq; multa laudabilia opera fecit. Et hic ſepultus eſt ad ſanctum petrum apoſtolum. Et ceſſauit epiſcopatus menſes ſeptem & dies uigintiquinq;.

¶ De ſancto ſeruatio epiſcopo & confeſſore. CLXII

SEruatius epiſcopus traiectenſis temporib⁹ hieronymi & ambroſii doctorum claruit. Hic propinquus ſaluatori ſecūdum carnem extitit: fuit enim filius emin filii eliud fratris heliſabeth & filii heſmerie ſororis ſancte anne matris domine noſtre: ut ſic eliud & heliſabeth mater baptiſte beate uirginis fuerūt conſobrini ſecundo uidelicet conſanguinitatis gradu. Emin uero pater ſeruatii ex una parte & chriſtus ex altera filii conſobrinarum extiterunt tertio gradu. Sicq; ſi xp̄s filium habuiſſet cū ſeruatio fuiſſent q̄rto gradu ex conſobrinis nepotes Mater uero ſancti ſeruatii uxor emin uocata eſt memilia. Natuſq; eſt i oppido pheſtia ad auſtrum armenie terra hebreorum in regione perſidis: quo decem tribus iſrael trāſlate fuerant. Qui adhuc exiſtens infantulus loca ſacra hieroſolymis uiſitauit: & i ſanctis perſeuerans operibus ad preſbyteratus ordinem aſcendit: deinde ab angelo monitus abiit ad octauiam ciuitatem galliarum ſitā in littore oceani ad predicandum uerbū domini eodem angelo ſibi duce: ad quem locū deueniens repperit ſeptuagintaduas congregationes inuicem diſſidentes que ſegregatiꝫ conuenerant pro epiſcopo ipſius urbis eligendo: cuius ſedes per ſeptennium uacauerat poſt obitū epiſcopi ualentini: qui ad extrema deueniens diuino ſpiritu eius mandauerat neminem eligendum niſi diuina reuelatione cōmunis omnium electio aliquē nominaſſet. Hec autem ſeruatius audiens: dum pro eorum concordia ante altare deū orans procumberet: angelus eiſdem apparens baculum ſancto paſtoralem tradidit: & ſic repente in ipſum omnis populus conuenit. Factus ergo epiſcopus tante gratie fuit: ut patria lingua p̄dicans ab omnibus nationibus ſuo idiomate uerba eius perciperētur: multoꝝq; miraculoꝝ gloria claruit. Nam ciboꝝ eius reliquias egri quicūq; guſtātes: aut pedes uel manus deoſculantes continuo ſanabantur. ¶ Poſt aliquod uero tempus emulatione ciuiuꝫ a ciuitate pulſus uenit traiectū Ibiq; iuxta beati petri eccleſiam tugurium edificans penitētie operib⁹ uacabat: ubi ſibi per uiſum a domino reuelatur: hunoꝝ gentes galliarum urbes & maxime octauiam euerſuras: quam uiſionem octauiam accedēs dū populo nūciaſſet: illi quoq; timentes: ne pp peccatū in ipſum cōmiſſum hec ſibi futura p̄tingerēt: ſeruatium pro impetranda uenia nuncium populi ad ſedem apoſtolicam delegarūt. ¶ Qui ueniens traiectum lapidē altaris pulcherrimum trabe ruente p̄ſciſſū digito ſuper ſciſſuram deducto reitegrauit. Indeq; romam acceſſit: ubi cum in feſto dominice annūciationis in eccleſia beati petri oraret pro populo apoſtoloꝝ princeps ſibi in ſomnis apparuit: galliamq; diuinam euadere non poſſe ſententiam ꝓpter eorum peccata reuelauit. In cuius teſtimonium clauēꝫ argenteā ei dedit: quam ille euigilans in manu ſua repperit: & ꝓpetuo pro reliquiis reſeruauit. ¶ Cum autem reuerteret egreſſus romam a gothis capitur: qui tunc italiaꝫ deuaſtabant. Cui per noctem angeli cum luce nimia in cuſtodia apparuerunt: eumq; ſolutum dimiſerūt. Cum aūt die altero a gothis torquendus queritur in carcere clauſo non inuenit. Reperit tandē ab ipſis ſolut⁹ i quodam campo ſopitus: cui aquila grandis inſidens: altera alarū eum a ſole obumbrabat. alteram mouens quaſi flabello ei auram uētilabat. Quod gothi cernentes & ſtupentes illum in pace dimiſerunt. ¶ Veniens autem in terram uagionum cum ſiti affligaret: digito ſigno crucis in terrā facto fons aque de humo ſcaturiit: & exinde uſq; in preſens nūq; defecit. ¶ Degens colonie apud ſanctum ſeuerinum cum oraret a conſocio ſuper caput eius ignis columna conſpicitur: que nimia celeritate celum progreditur. ¶ Apud metenſem urbem celebrans facies eius ſolis claritate reſulſit. ¶ Reuerſus ergo octauiam: & que uiderat referens ſcōꝝ reliquias

& uasa sacra una cū populo traiectum transtulit pesti superuēture reseruanda. Et cū i itinere fessus quiescere uellet: nec sedem paratam haberet: terra tumēs in modū puluinaris se extulit: ubi & sedendo quieuit. Sicq; ibidem usq; in presens manet. Dié obit⁹ sui pōsciēs celebrata missa populū sacris exhortatiōibus dudum admonuit: cui angel⁹ assistere uisus fuit. Et cū diutius oraſſ3 luce cōspicua instar solis radii eum per tres horas protegente emisit spiritum. 3. idus maii. que tunc dies pentecostes occurrerat. Cui⁹ corpus memorato quo supra tpe in ecclesia traiecten sepultū est: ubi infinitis & admirādis signis effulget. ¶ Inter que cum primo i uia publica sub diuo sepultus diutius quieuiſſ3 cum tēpore hyemis omnia in circuitu nix repleret nunq̄ sepulchrum eius tetigit: donec industria ciuium basilica super ipsum edificata est. ¶ Re uera de isto sancto singularis annorum lōgeuitas repitur: quia si uera sūt que de ipso scribuntur preter cōem modernum nature cursum uita eius per annos ultra. 300. concluditur adeo fuisse mirabiliter ꝓtelata. Si enim diligenter tpa computētur seruatius uel christo fuit contēporaneus: uł si post eius ascensionem natus non potuerūt ultra ānos. 60. elapsos fuisse uel ad plus. 80 Quod si ambrosio & hieronymo ꝓtemporaneus extitit illos circa annos domini constat 380. uel circa floruisse. Et sic seruatium ad etatem quam diximus peruenisse. Quod si quis legendā seruatii de mendacio accuset: nouerit eam tempore henrici .v. imperatoris a celestino papa. 4. in publico cōsistorio autenticatam: ubi omnia que dicta sunt approbata fuerunt.

¶ De scō hilaro abbate. CLXIII

HIlarus abbas tempore theoderici regis longobardoru3 claruit. Hic de tuscia oriundus dum puerulus epistolas pauli legeret diuino spiritu inspiratus & a senio re de uita solitaria informatus annorum. 13. relicto seculo deum orauit: ut eum ad locū duceret ubi solitari⁹ deo seruire posset. Cui angelus domini apparuit ipsumq; de urbe roma ubi habita bat eduxit: & usq; ad montem emilie ei ductor extitit. Ad cuius radices uno miliario fluuius decurrebat: ubi in sanctitate uite deo soli uacare cepit. Adeoq; profecit ut infra triennium in uertice montis ecclesiam constrꝰueret inferiusq; speluncam habitationis sue locaret: ac de labore manuum uictum acquireret. Sicq; annorum existens. 20. sūmum perfectionis apice3 uite regularis attixit. Eodem tempore olibryus q dā nobilis ciuis rauennas a demonio oppressus est: clamante per os eius imundo spiritu q; a nullo inde nisi ab hilaro eiici posset. Et designato loco & uiri effigie ductus est olibry⁹ ad uirum dei: quem sibi in ecclesia oblatum confestim ab obsessione liberauit: & ad xp̄m conuertit. Quē quidam iulianus presbyter casu illac transiens cum uxore & omni familia ꝑmiscui sexus numero. 90. baptizauit. Et post triduum uxor eius eustasia a seculo migrauit. Olibryus uero oibus ꝑ xp̄o errogatis cū filiis suis iulio & eunomio monachus sci hilari factus é: q & cenobiū p̄ diis ditauit: ubi & magna monachoꝝ multitudo breui tēpore excreuit: qb⁹ scūs deo uiuendi regulā ordinauit. ¶ Cū aūt ad instantia3 quorūdā emuloꝝ dicentiū hilarū cū sociis inobedientes regiis mandatis: theoderi⁹ rex milites suos misisset ad monasteriū spoliandū: illi biduo ꝑ deuia mōtiū oberrā tes ad id minime uenire potuerunt. Quod rex audiēs ꝑsonaliter illuc accessit: & dum equo insidens curiam introisset: Equusq; dum stimulatus ulterius procedere nō posset: tandē regē ad terram deiecit nec ipe nec iumentū inde se mouere ualuit donec rex penitens a scō uēiam cum liberatiōe ꝓcepit. ¶ Inter cetera uero regule mandata ſres de collectis frugibus gustare nō audebant nisi ea prius abbati offerebant. Quidā uero frater imaturā uuā ꝑspiciēs tētatione pulsatus ipsam expetiit: & ab abbate gustandā obtinuit. Sed ut racemū capę uoluit ſpentem in manu sua iuenit quē abiiciēs scō nunciauit. Ille uero ubi demonē eē cognouit p caudaꝫ ad ecclesiā traxit: ipmq; hūana uoce loq̄ cōpulit q; ſrem ad hoc desiderio gustus tētauerat: ut si gustasset ip̄m de mōasterio recedere fecisset. Quo dicto ſpens crepuit & demon euanuit. Anno aūt etatis sue. 82. appente sibi angelo & suū obitū post triduum p̄dicente: locellū sibi parari iussit q̄si passibus 100. longe ab ecclesia sua: ubi & quiescēs in pace ꝑditus ē. 3. idus maii.

¶ De scō mutio martyre. CLXIIII.

MVtius p̄sbyter & mr̄: prīo i aphipoli citate detētus mr̄tisq; penis atq; cruciatib⁹ ꝓ xp̄i ꝓfessiōe affect⁹. Postea bizātiū que nūc ꝑstātinopolis dicit̄ usq; pduct⁹ capitali sñia occubuit. 3. id⁹ maii: ut dicit ado in martylogio.

¶ De scō bonifacio mr̄. CLXV.

BOnifacius mr̄ passus ē apud tarsum cilicie citaté tpib⁹ diocletiāi & maxiani ip̄atoꝝ sub p̄side supplicio. Hic cū eēt ſuus & ꝑcurator reꝝ cuiusdā nobilissime matrone nomine aglaie in urbe roma: homoq; ebriosus & adulter ac uitiis dedit⁹ & cū ipsa ei⁹ dña dudū i stupro misceret̄ hospitalitati

tamen & operibus misericordie intendebat. Tandē utriq; diuino nutu compuncti ꝑsiliū habuerūt: ut ad requirēdas martyꝝ aliquoꝝ reliquias bonifaci⁹ mitteret ad ptes ciliciē ubi xp̄ianorū ingens persecutio fiebat: quatenus uterq; eorū orationibus martyrū saluari mererent. Erāt enim uterq; xp̄iani. Bonifacius autē recedens: dixit domine sue q̄si ꝑphetico spiritu inspirat⁹: ut si euenire posset ad emendū corpora martyꝝ secum deferret. Sinautē ipsa corpus suum martyris nomine susciperet. In ipso autē itinere martyr christi a carnibus & uino abstinuit propter martyꝝ reuerentiam: quorum corpora tractaturus erat. Perueniēs igit cū duodecim equitibus & tribus uehiculis ad ciuitatē tarsum conseruos licentiauit: ut irent ad hospitia procuranda: ipse uero ad uidendos martyres festinauit. Inuenitq; alium pedibus suspensuꝫ igne suppositō: alium i quattuor lignis extensum & diutius cesum: alium unguis exaratum: alium manibus abscisum: aliū stipite in collo fixo a terra leuatum. Et sic p diuersa supplicia eos a carnifice cruciari. Qui cum magnū deum martyrum acclamaret: & eorū se pedibus prosterneret: ac illos in domino confortaret: a iudice tentus & interrogatus se christianū uiua uoce ꝑfessus ē. Quē supplicius preses iussit suspēdi: & usq; ad ossium nudationē radi latera ei⁹. Deinde calamos acutos sub unguibus manuū eius configi: & post hec in ore ipsius plumbum liquefactum infundi. Et cum in his omnib⁹ gratias ageret: multi ex gentilibus conuersi furentes aram idoli destruxerunt: & presidē lapidare uoluerunt. Qui timens furorē populi usq; in crastinum inde secessit. Die uero sequenti bonifacium sibi presentatum in confessione persistentem iussit in ollam bullienti pice repletaꝫ uerso capite iactari. Sed ab angelo protectus illesus permansit: olla quoq; sicut cera liquefacta multos de astantibus incendit. Tunc iussit preses: ut gladio caput eius abscideret. Quo facto terremotus magnus factus est: & multi ad christum conuersi sunt. Conserui uero bonifacii eum undiq; perquirentes: putabant eum in taberna aut in adulterio lasciuire. Et obuiantes uni ex cōmentariensibus: querebant eum an uidisset romanum aliquem peregrinum: datisq; signorum indiciis: ille eis denunciauit: ipsum die precedenti uitam martyrio sic finiuisse: deducēsq; eos ad locum & ostendēs eis caput & corpus. Quem illi bonifacium cognoscentes admirati: precio corpus redemerunt: & ungentes illud aromatibus: posuerunt in uno uehiculorū: & reuersi sunt deū collaudantes. Angelus autem domini apparuit aglaie olim domine sue: & rem gestam beati martyris indicauit eidem. Que reuerēter sancto corpori obuiauit: eiq; ecclesiā fabricans quinto stadio ab urbe illud ibidem honorifice condidit. Qui passus est pridie idus maii. ¶ Post hec ✝ aglaia mundo abrenuncians omnem suam familiam manumisit: & omnia pauperibus & ecclesiis erogauit. Sumptoq; habitu sanctimoniali ieiuniis & orationibus omnibus diebus uacauit: miraculorum quoq; signis effulsit: & exinde annis. 13. superuixit. Sepulta apud prefatum martyrem operibus piis consumata.

¶ De sancto bonifacio episcopo. CLXVI

BOnifacius episcopus ferentinus dum adhuc puer cum matre habitaret: egressus hospitiū sepius sine linea uel tunica redibat: qamox ut nudu3 aliquem uidebat se expolians illum uestiebat: & ex hoc eum mater sepius minis & uerberibus affligebat ¶ Die quadam mater horreum suū ingressa granum quod pro toto anno parauerat reperit a puero pauperibus distributum. Cūq; ex hoc se pugnis & alapisq; contunderet: puer horreum ingressus in quo parum grani remanserat: matrem aliquantulum exire rogauit: & fusa oratione matrem ad horreū reduxit: quod plus q̄ primit⁹ tritico plenū repertum est: materq; uiso miraculo cōpuncta: exinde cepit uberes elemosynas elargiri. ¶ Cum autem gallinas plures nutriret: die quadam uulpis gallinā asportauit. Puer autem concitus ecclesiam intrauit: & oratione fusa uulpis rediit: gallinam quam tenebat: dimisit: moxq; ante oculos pueri expirauit. ¶ Procedente igitur etate cum in moribus & sanctis operibus proficeret: ad episcopatum ferentie ciuitatis electus est: Cui ecclesie grauis paupertas inerat: quia unam tantum uineam habebat. Que dum quodaꝫ tempore grandine ita uastata esset: ut uix in ea parui rariq; racemi remansissent: ille tempore uindemie constantio presbytero nepoti suo iussit: ut cuncta uini uascula more solito p̄pararet. Qui licet mirat⁹ unde implerī debuissent: iussa tamen episcopi compleuit. Bonifacius ergo calcatorium cum solo puero ingressus modicos racemos puerum calcare iussit: ex quib⁹ modicum uini defluxit: Quod ipse in paruulo uase suscipiēs cepit in cuncta uasa diuidere: ut uix eo infusa uiderentur. Vocato quoq; nepote presbytero paupes adesse mandauit. Statimq; uinum adeo in calcatorio excreuit: ut oia uasa pauperꝝ replerent. Quo facto egressus apothecā clausit & signauit. Tertio uero die oratione p̄missa cū ꝑstantio rediit: & uasa in qb⁹ modicū uinū infuderat: ubertim uinū fundētia inuenit: ita ut pauimentū infusum eēt si eps

tardius intrasset. Super quo miraculo ipse nepoti sub anathemate silẽtium imperauit. ¶ Vocatus semel a fortunato presbytero ad festũ sci proculi martyris celebrandũ accessit: pataq; missa ad refectionẽ intrauit: ubi q dã ioculator cũ simia ludente astitit & cymbala pcutere cepit. Quod uir scũs dedignãs fleuit uirumq; illũ mortuum prenunciauit: Finito conuiuio cũ ille postq̃ comederat domum exiret: saxum de tecto corruit & ipsum repente percutiẽs extinxit. ¶ Alio tempore nepos eius pdict⁹ constanti⁹ presbyter equũ suum aureis .xii. uendidit: & ipos conscio patruo in arca reposuit. Cũq; subito paupes pro elemosyna ueniissent: & ille qd eis daret penitus nõ haberet: absente nepote arcam uiolenter apuit: &. xii. aureos iter pauperes ꝑdiuisit. Reuersus igit̃ presbyter cuꝫ ea que gesta fuerant repperisset magnis clamorib⁹ pecunias suas repetere cepit. Queꝫ cum patruus placare non posset ecclesiam adiit orationẽ ad deum fecit: pallium suum extendit: & subito in eo aureos. xii. fulgẽtes conspexit. Egressus quoq; illos in faciẽ ꝑsbyteri proiecit dicens ei q̃ nõ habebat amplius quid quereret: sed tñ ꝓpter auaritiã suam eps nõ esset. In qua ꝓtestatiõe se nepotis secreta cognouisse & spm habere ꝓphetie demonstrauit. Ille enim pro adipiscendo epatu pecuniam preparauit: sed tñ in ꝑsbyteratus officio uita excessit. ¶ Die quadam duo gothi apud euꝫ hospitati sunt: qui rauẽnam ꝓgebant: quib⁹ ille puum uini flasculũ manu sua prebuit: qđ fortasse in uno prãdio ꝓsumere potuissent. Ex quo illi ut gothi cõtinue bibentes usq; rauennã peruenerũt: diebus ibidem plurib⁹ cõmorati idem unũ sibi diuinitus abundans in usuꝫ quotidie habuerunt. Et cũ eodẽ poculo ad patrẽ redierũt. Ingressus semel hortũ magnã erucarũ multitudinẽ olera comedentium repperit quib⁹ in xp̃i uirtute mãdauit: ut statim recederẽt: & olera sua de cetero non consumerẽt. Que omnes ad uiri dei uerbum confestim sic inde egresse sunt: ut ne una quidem itra horti spatium remaneret. Sicq; uir domini plen⁹ uirtutibus in pace quieuit.

¶ De scis felice & fortunato maꝝ. CLXVII.

FElix & fortunatus fres ex ciuitate uicentia orti tp̃ib⁹ diocletiani & maximiani impatoꝝ apud urbem aquileiaꝫ passi sunt sub euphemio preside. Qui cũ ad prefatam urbẽ deuenissent & oẽs ad templũ iouis pro sacrificiis inuitarent. Felix & fortunatus germani a quodã apamio de xp̃ianitate sibi delati sunt. Quos ille ferro uictos ante se duci fecit: & eos ad deorum imolatiões hortari cepit. Et cum in xp̃i confessione constantes persisterent: iussit eos preses fustib⁹ cedi. Deiñ i equuleo suspẽsos lãpadib⁹ adhibitis circa latera inflãmari. Et post hec extẽdi supinos feruensq; oleum super uentres eorum ꝑfundi. Et dũ in his omnibus gratias a gentes psallerẽt deosq; gentiliũ uti demonia confutarent: mandauit preses illos capitalẽ subire sententiã: educti ergo extra ciuitatis muros postq̃ breuem orationẽ fudissent dato sibi inuicem pacis osculo decollati sunt. Quorum corpora a fideiib⁹ nocte surrepta aromatibus condita sunt: ut sepulture traderentur. Interea uero ciues eorũ ex uicentia illuc aduenientes ad ciuitatẽ sue originis corpora deferre uolebant. Aquileienses uero contradicebant. Tandem propter metum paganorum adinuicem conuenerũt: ut fortunati corpus uicentini secuꝫ ferrent felicis uero aquileie remaneret. Qui passi sunt pridie idus maii.

¶ De scis uictore & corona maꝝ. CLXVIII

VIctor mꝝ & corona sub antonio imperatore in syria passi sunt. Qui uictor cum ignem & uerbera uenena equuleũ ungulas atq; ardẽtes lãpades superasset: & in ipis omnibus in xp̃i confessione imobilis redderetur. Corona cum esset uxor cuiusdam militis & cepisset sanctũ uictorẽ beatificaꝝ ob martyrii constantiaꝫ: uidit duas coronas de celo lapsas unam uictori & alteram sibi missam. Cũq; hec cunctis audientibus protestaretur: ipsa quidẽ inter arbores duas sectap medium: uictor quoq; decollatus est. Sicq; martyrium suum consumauerũt in pace pridie idus maii. Hec ado in martylogio suo sũpto a beato hieronymo.

¶ De scõ põtio epõ & martyre. CLXIX.

POntius eps & martyr temporibus ualeriãi & galieni sub claudio preside in galliis ciuitate cumella passus é. Huiusꝫ pater marcus nomine urbis rome senator Mater quoq; iulia nobilissima fuit. Que cũ ipsum adhuc in utero gestaret templum iouis ingressa est ut conceptionis munera offerret. Tunc sacerdos idolorum imundo spiritu uexatus clamare cepit: filium ex iulia nasciturum magnum iouis templum destructurum. Quod mater audiens corpus sep⁹ lapidibus tundebat ut fetus in utero deperiret. Sed dei gratia illesum puerum conseruauit. Cum autem natum infantem mater perimere uellet a patre prohibita est. Et dum puer esset & ad scholas philosophorũ accederet: audiens die quadam christianos psallentes. Simulacra gentium argentum & aurum & cetera. Verborum ueritatem meditatur ad sanctum pontianum papam

ingredit: & ab eo una cum quodā eius collega in fide instruitur: ac in xpi nomie baptizatur. Qui matre in gentilitate defuncta patrem conuertit ad xpm. Eoq; mortuo in locum eius dignitati senatorie surrogatur. Qui etiā duos philippos impatores patrem s. & filium ad fidem cōuertit: Deinde dignitate relicta accessit ad gallias p̄dicandas: & in ciuitate cumella eps fact⁹ est. Tandem a claudio p̄side p fide xpi tenet: & in equuleo leuatur: uectibusq; ipositis dudū torquet: ſ3 equuleo repētino sonitu destructo i amphitheatrū ducitur: & duobus ursis ferocissimis nudus exponit: qui eoꝝ uenatoribus interfectis ad pedes sci martyris p̄cūbebant. Inde iubēte p̄side igne circa eū accenso ut cremaret: sūmitas āphitheatri ꝓburit: ipse uero oīno itact⁹ ab igne p̄ducit. Dū aūt ad tēplum iouis īmolatur⁹ adduct⁹ esset: templū cū idolo in puluerem redactū est. Sicq; mādato p̄sidis ibidem capite truncat. Et subito claudius in furorē uersus linguā sibi dentibus corrosit: & oculi anubii assessoris & in passione pontii cōsultoris de capite ei⁹ auulsi sunt. Cui⁹ corp⁹ ibidem a balerio comite sepultum est pridie idus maii.

¶ De scō barbaro martyre. CLXX

BArbar⁹ martyr passus ē i ciuitate muthonis sub iuliano impatore. Qui cū abisset in regionem francoꝝ cōtra hostes imperii habēs ducē militie noie bacchonē: & ille uictoriā obtinuisset: in ipso bello barbar⁹ martyr xp̄ianus miles fuit: qui strenue & uiriliter se gessit: quod impator audiens comitē illū fecit. Post hec dū franci peterēt singulare certamē. Baccho dux barbaꝝ contra francoꝝ athletā misit. Qui p̄tegēte se angelo in xpi noie aduersarium in duello occidit. Sicq; frāci a bacchone & romanoꝝ exercitu fugati expugnant. Cū aūt baccho barbaꝝ ꝓpter habitum triūphū ad deoꝝ sacrificia inuitaret: & ille se xp̄ianum assereret: baccho hec impatori nunciauit: qui barbarum detētū: & īmolare recusantē: dicentēq; se a btō cyriaco baptizatum: nulla rōne posse deos gentiliū adorare. Fecit ip̄m iulianus suspendi: & gladio uentrem eius tādiu radi donec interiora oīa defluerent. Sed orāte sācto ab angelo gabriele sibi apparente interiora eius uisibiliter collecta in uentrē eius reposita sunt: & scissura eius ꝓsolidata: ipseq; depositus permānsit incolumis. Quo uiso miraculo: ✝bacch⁹ cū duobus militibus. s. ✝callimacho & ✝dionysio cōuersi sunt: & i xpi ꝓfessione iubente iuliano decollati: deinde sanctū martyrem fecit rote ferree alligatum circūduci igne suppositō & oleo superfuso. Martyr aūt orans permansit inustus: flāma quoq; erumpens duos ex gentilibus interfecit. ¶ Post hec in carcerē barbarus mittitur: sed apparente sibi dño cōfortatur. Mane aūt facto educt⁹ in quattuor lignis extenditur: & neruis taurinis ante & retro ceditur: deinde caminus per tres dies incenditur: ut in eo imitteret: in quo martyr xpi septem dieb⁹ incōbustus oīno pmansit: & ex eo quasi ex suaui balneo p̄siliuit. Missus est postmodū in carcerem: scorpionibus & serpentibus ibidem iniectis: quos oēs ab eis in tact⁹ signo crucis effugauit. Inde in boue eneo succenso fecit eum impator includi: sed ipse ab omni exustione immunis permansit. Bos aūt uti uiuus calorem sentiret: mugire & ambulare cepit. Ad quod miraculū multi conuersi sunt. Nouissime uero iubente iuliano capite cesus est. Cuius corpus ab epō felicio in ciuitate muthonis sepultuꝫ est pridie idus maii.

¶ De scō pacomio abbate. CLXXI

PAcomius abbas uir doctrine & apostolice uite egypti cenobiorum fundator fuit. Hic apud thebaidem mira scitate ꝓspicuus: i specu diu latitans ab angelo monitus ad fundationē monasteriorū accessit: regulam quoq; eis aptā angelo dictante cōposuit: ipsamq; & traditiōes deo uiuendi eis dē cōcessit. In horū aliquo monasteriorum aliquando septem milia monachoꝝ erant. Sed maximū & precipuum in quo erat paconi⁹ habebatur. In quo mille quingēti monachi deo seruientes degebant: diuersisq; ministeriis ꝓpriis manibus laborabāt. Indeq; uictū sibi & pauperibus acquirebant. ¶ Apparuit ei die quodam diabolus in specie elegātis femine: ut ip̄m de carnis tētatione pulsaret. Sed ab illo cognitus diuina uirtute cōpulsus est multa utilia sibi edicere ad tētatiōes euitandas. Indeq; ab eo signo crucis effugat. Huic etiam xp̄s spinis coronatus apparuit: Multiplicatiōes cenobioꝝ & monachorum egypti: & inde eorūdem desolationes ꝓpter hominū peccata p̄dicens. Quieuit aūt i xp̄o sanct⁹ pater anno. 9. archadii & honorii iperatoruꝫ etatis uero sue cētesimo decimo: ut ait sigibertus pridie idus maii. ¶ Hic sanct⁹ preter regulam quā angelo sibi dictante cō scripsit: ut dictū est. Ad collegas prepositure sue diuersas multarū uirtutum scripsit epistolas: uidelicet ad abbatē corneliū unā. Ad abbatē syrum unā. Ad omniū monachorum ꝓpositos ut in unū cōuenientes paschalem diem celebrent unā. Similiter ut ad diē remissionis que mense augusto agitur iideꝫ congregentur unam. Item ad fratres qui foris monasterium operari missi fuerant unā. Hec gennadius de illustribus uiris.

¶De ſancto pacomio confeſſore. CLXXII.

PAcomi⁹ mõach⁹ in ſcythi fuit. Ad quẽ uẽit heraclides graui carnis tẽtatione pulſatus. Qui ab eodẽ ia3 ſeptuagenario audiuit q̃ per annos. xii. huiuſmodi tentationẽ nunq̃ deprimere potuerat: unde quaſi deſperatus ſe nudum fere deuorandum proiecerat: ſed illeſus dimiſſus ad cellam redierat. Cui diabolus apparuit in ſpecie puelle pulcherrime ſuper genua uiri ſancti procũbẽs Quam ut ipſe manu in faciem percuſſit confeſtim euanuit: ſed biennio ſibi fetor i manu permanſit. Inde aſpidem uerendis appoſuit: ut ſe morderet & ſic tentationem fugaret: ſ3 illeſus permanẽs a ſerpente a domino cõfortatus eſt. Et ſic in ſancto propoſito perſeuerauit. Hec heraclides. Quieuit i domino pridie idus maii.

¶De ſcõ theodoro abbate. CLXXIII.

THeodor⁹ pacomii abbatis ſucceſſor inſignis ſanctitate & doctrina ſpectabilis in libro de collationibus patrum a caſſiano edito multimode cõmendat⁹. Qui poſt ipſum eius ſucceſſore3 monaſteria ſua in ſũmo perfectionis apice ſtrenue gubernauit. De concordia & unitate: & de permanendo i propoſito cordis & ſtudii exhortatorias & elegantes ad alia monaſteria plures epiſtolas ſcripſit: & miraculis clarus i domino qeuit. Hec gẽnadius libro de uiris illuſtrib⁹.

¶De ſcõ oroſienſe abbate. CLXXIIII

ROſienſis monachus pacomii & theodori abbatum collega uir morum perfectiõe ꝓſpicuus: & i ſcripturis diuinis ad plenum eruditus fuit. Qui librum edidit totius diſcipline monaſtice eruditionis cõſtructum: librum quoq; alium totum plene teſtamentum uetus & nouum iuxta neceſſitatem monaſticam compendioſis diſſertiõib⁹ exponentem quẽ teſtamẽti uice prope exceſſus ſui ſinem fratribus obtulit. Et ſanctitate pollens in pace obdormiuit. Hec gennadi⁹. ubi ſupra.

¶Explicit liber quartus.

¶Incipiunt capitula libri quinti.

De feſto pentecoſtes i
De ſcõ iſidoro martyre ii
De ſcis torquato & ſociis epiſcopis & confeſſoribus iii
De ſcis petro paulo andrea & dionyſia martyribus iiii
De ſcõ peregrino epõ & martyre v
De ſcõ ubaldo epiſcopo vi
De ſcã maxima uirgine vii
De ſcõ torpete martyre viii
De tráſlatione ſci ſyri epi viiii
De ſcõ ſophonia propheta x
De ſcõ dioſcoro martyre xi
De ſcõ uenantio martyre xii
De ſcõ felice epõ & martyre xiii
De ſcõ pudente confeſſore xiiii
De ſcã potentiana uirgine xv
De ſcõ ioanne martyre xvi
De ſcõ calocero & parthemio martyribus xvii
De ſcõ celeſtino papa prio xyiii
De ſcõ celeſtino papa .v. ſiue petro confeſſore xviiii
De ſcõ celeſtino confeſſore xx
De ſcõ hiuone preſbytero xxi
De ſcis euſtathio & ſociis mr̃ xxii
De ſcã babilla uirgine & maꝛ xxiii
De ſcõ baudelio martyre xxiiii
De ſcõ auſtregiſillo epõ xxv
De ſcõ cõſtantino iperatore xxvi
De ſcõ hoſpitio confeſſore xxvii
De ſcis timotheo polio & eutychio martyribus xxviii
De ſcã iulia uirgine & martyre xxix
De ſcis caſto & emilio maꝛ xxx
De ſcis deſiderio epõ & ſociis mr̃ xxxi
De ſcõ deſiderio alio epõ & mr̃ xxxii
De ſanctis theopompo epiſcopo & ſeneſio martyre xxxiii
De ſcõ manaem diſcipulo xxxiiii
De ſcã ioãna uxore cuze diſcipl'a xxxv
De ſcõ ſeruulo martyre xxxvi
De ſcis donatiõ & rogatiõ mr̃ xxxvii
De ſcis anolino & ſociis maꝛib⁹ xxxviii
De ſcõ urbano pada & martyre xxxix
De ſcõ niceto martyre xl
De ſcõ zenobio epiſcopo xli
De ſcõ dionyſio mediolañ epõ xlii
De ſcõ mutio abbate xliii
De ſcõ mutio altero abbate xliiii
De feſto corporis ieſu xp̃i xlv
De ſcõ eleutherio papa & maꝛe xlvi
De ſcõ quadrato diſcipulo xlvii
De ſcõ auguſtino epõ anglox xlviii
De ſcõ hildeunto epiſcopo xlix
De ſcis priſco & ſociis maꝛyb⁹ l
De ſcõ ioãne papa prio & maꝛe li
De ſcõ ioanne papa ſecundo lii
De ſcõ ioanne papa tertio liii
De ſcõ ſymmacho patricio & mr̃ liiii
De ſcõ beda uenerabile p̃ſbytero lv
De ſcõ iulio martyre lvi
De ſcõ eutropio epiſcopo lvii
De ſcis ſymmetrio & ſociis mr̃ lviii
De ſcõ germano epõ piſieñ lviiii
De ſcõ carauno martyre lx
De ſcõ guilelmo confeſſore lxi

De scis conone & filio eius marty. lxii
De scis sisinnio martyrio & alexandro martyribus. lxiii
De sancto maximino episcopo. lxiiii
De translatione corpis sci nicolai lxv
De scō theodoro epō myreoꝝ mar. lxvi
De sancto nicolao epō seniore lxvii
De scō felice prio papa & martyre lxviii
De sancta petronilla uirgine lxix
De sanctis cantio cantiano & cantianilla martyribus lxx
De sancto pamphilo martyre lxxi
De sancto uincentio confessore lxxii
De scis reuerіano epō & sociis mar. lxxiii
De scis marcellino & petro marty. lxxiiii
De sancto erasmo epō & martyre lxxv
De scō photino episcopo & marty. lxxvi
De scis blandina & sociis marty. lxxvii
De scō nicolao peregrino ꝓfessore lxxviii
De sancto zacharia monacho lxxix
De scis pgentino & laurentino mar. lxxx
De scō lifardo presbytero & ꝓfes. lxxxi
De sancto isaac martyre lxxxii
De sancto isaac presbytero lxxxiii
De sancto isaac confessore lxxxiiii
De scō quirino episcopo & marty. lxxxv
De scis quadraginta q̄ttuor marty. lxxxvi
De scō bonifacio epō & sociis mar. lxxxvii
De scō bonifacio epō & martyre lxxxviii
De scō bonifacio epō & ꝓfessore lxxxix
De scis nicandro & martiano mar. xc
De sancto philippo diacono xci
De sanctis artemio candida & paulina martyribus. xcii
De sanctis uiginti martyribus xciii
De sancto uincentio episcopo xciiii
De sancto paulo epō & martyre xcv
De translatiōe corpis ci seruatii xcvi
De sancto medardo episcopo xcvii
De sancto gildardo episcopo xcviii
De scis primo & feliciano mr̄ibus xcix
De sancto maximiano episcopo c
De sancto maximino episcopo ci
De sancto cedonio episcopo cii
De sanctis basilide tropode & mandale confessoribus. ciii
De sanctis getulio cereale amantio & primitiuo martyribus ciiii
De sancto barnaba apostolo cv
De sancto onophrio eremita cvi
De sancto timotheo eremita cvii
De sanctis basilide cyrino nabore & nazario martyribus cviii
De sanctis ioanne andrea thadeo & philippo confessoribus cix
De iuētiōe corpis sci ātonii eremite cx
De scō antonio ꝓfes. ordis minoꝝ cxi
De scā felicula uirgine & martyre cxii
De scō peregrino epō & martyre cxiii
De scō sandilla p̄sbro & martyre cxiiii
De sancto heliseo propheta cxv
De scis rufino & ualerio martyrib⁹ cxvi
De sancto brandano episcopo cxvii
De scis uito modesto & crescētia m. cxviii
De sancto hesychio martyre cxix
De scis fereolo & ferutiōe mr̄ibus cxx
De sanctis rothlando & uliuerio & aliis militibus martyribus cxxi
De sancto himerio episcopo cxxii
De scā helisabet de scouāgia cxxiii
De scis marco & marcelliano mr̄. cxxiiii
De scis cyriaco & paula uirg. & mr̄. cxxv
De scis gerusio & ꝑthasio marty. cxxvi
De sancto ursicino martyre cxxvii
De sancto romualdo abbate cxxviii
De scis ioanne & benedicto marty. cxxix
De sancto nouato discipulo cxxx
De scō siluerio papa & martyre cxxxi
De sancto albano martyre. cxxxii
De scis albano epō & sociis mr̄i. cxxxii
De scō eusebio episcopo cesarieñ. cxxxiiii
De scā demetria uirgine & marty. cxxxv
De sancto leufredo abbate cxxxvi
De scis decem milibus martyrib⁹ cxxxvii
De sancto paulino episcopo cxxxviii
De sancta hildegarde uirgine cxxxix
De sancto nicea episcopo cxl
De sancto iuliano martyre cxli
De sancta edeltrude regina cxlii
De sancta maria de cegnies cxliii
De sancto ioanne p̄sbytero & mar. cxliiii
De scō felice presbytero & mr̄. cxlv

¶Expliciunt capitula quinti libri.

¶Prologus quinti libri.

QVintus liber p̄sentis catalogi cōtinet passiōes ac gesta scōꝝ: quorum festiuitates eueniunt infra tēpus in quo ecclesia representat diuini uerbi & ipsi⁹ ecclesie matrimonialē ꝓsumationē: ex qua subsecutam nouimus iugem liberoꝝ ꝓcreationē & ꝓpagationē: quod tēp⁹ fuit a die pentecostes: & durabit usq; ad sēculi finem. Et ip̄m tps representat ecclesia a festo pentecostes usq; ad aduentum. ¶In quo quidē tēpore: primo ip̄m matrimoniū ꝓsumat: uidelicet a p̄misso pentecostes festo usq; ad octauā corporis xp̄i. ¶Secūdo ex ipso matrimonio spūalis generatio ꝓpagatur: ab octaua corpis xp̄i usq; ad aduentū. Ideoq; primo in hac ultima parte ponent festiuitates scōꝝ occurrentes infra tempus illud in quo representatur diuini matrimonii ꝓsumatio. Et hoc i toto quinto libro presenti. Deinde subsequēter ponēt festa occurrētia infra temp⁹ illud in quo repsentat

ex ipo matrimonio filioꝝ generatio & multiplicatio. Et hoc in .6.7.8.9. & .10. subsequẽtibus libris. ¶ Rursuꝫ in hoc tpe ꝯiugium xpi & eccleſie ꝯſumatur & perficitur. ¶ Primo ꝓpter ſpirituũ unionẽ que principalior eſſe debet. Hoc aũt agit in ipſo feſto pentecoſtes & per octauã: In quo ꝓmiſſo ſpiritu ſcõ in filios adoptionis effuſo mẽbra capiti ſpiritali ꝯpage ꝯnectuntur. ¶ Scõdo etiã per corpum ꝯiunctionẽ: ꝙ eccleſia repreſentat i ſubſequente euchariſtie feſtiuitate uſq; ad octauam ipius. In quo celebrat memoria illius uenerabilis ſacramẽti p cuius sũptionẽ fideles xpo etiã corpaliter copulãtur. ¶ Et q̃uis iſtud tps iuxta fictionẽ p nos alibi poſtea nõ deberet ꝓtendi niſi uſq; ad diẽ tertiũ nonaꝝ iunii: ubi finiret octaua corpis xpi quãdocũq; ipm feſtũ ſequeret diem paſche ut ſupra deſcripſim⁹ uidelicꝫ ſi paſcha occurreret .vi. cal. aprilis. Tamẽ iſtud tps & p cõſequẽs librũ iſtum ꝓtendem⁹ uſq; ad natiuitatem ſci ioannis baptiſte. Et hoc triplici ratione. ¶ Primo qa feſtũ corpis xpi qd ẽ ultimũ inter feſta mobilia aliquãdo uſq; ad baptiſte natiuitatẽ differtur & extẽdi põt. ¶ Secũdo ut liber iſte ab aliis i ſui breuitate non multũ diſcrepet: ſed potius adequet. ¶ Tertio ut ſubſequẽs liber ab aliquo feſto notabili incohetur. Ad huius ergo tẽporis feſta perſcrutanda procedendũ eſt.

¶ Incipit liber quintus a pentecoſte uſq; ad natiuitantem ſancti ioannis baptiſte.

¶ De feſto pẽtecoſtes ſpirituſſancti. Ca. I.

Entecoſte dicitur a numero dierũ q a reſurrectiõe dñi uſq; ad diẽ iſtum trãſierunt: qui fuerunt dies. 50. Nam pente conta grece: latine ſonat quinquagita. Nam die quiquageſimo a reſurrectõe ſpuſſanct⁹: ut ſacra actuũ teſtat hiſtoria i apoſtolos i liguis igneis miſſus ẽ: qđ ad litteraꝫ ꝓtigit idib⁹ maii. ¶ Circa cuius miſſionẽ q̃ttuor cõſideranda ſunt. ſ. Ex pte dei mittentis infuſio gratioſa. Ex pte ſpiritus ad ueniẽtis iſpiratio miraculoſa. Ex pte cetus ſuſcipientis diſpoſitio uirtuoſa. Et ex pte effectus ſubſequentis opatio fructuoſa. ¶ Circa primũ ſciẽdũ ꝙ infuſio gratioſa dei mittẽtis attenditur. ¶ Primo ꝓpter miſſionis liberalitatẽ. Nam adeo deus ſpiritũ ſanctũ liberaliter miſit: ꝙ pater miſit: & filius miſit: & ſpirituſſanct⁹ etiã ſe ipm dedit. ¶ De primo ioánes .14. paclitus aũt ſpirituſſanct⁹ quem mittet pater ꝛc. ¶ De ſecũdo ioánes .15. Si ãt abiero mittã euꝫ ad uos. ¶ De tertio ioánis 16. Cũ uenerit ille ſpirit⁹ ueritatis ꝛc. Nam ſicut dicit leo papa i ſermone beate trinitatis imutabilis deitas una ẽ in ſubſtantia: idiuiſa in opere: conſors i uoluntate: par i oipotentia: equalis in gloria. Diuiſit aũtẽ ſibi opus nr̃e redemptiõis miſericordia trinitatis: ut pater propiciaret: filius ſaluaret: ſpirituſſanctus igniret. Quia eni ſpirituſſanct⁹ deus ẽ. Ideo recte dicit ſe ipſuꝫ dare. Miſit aũt euꝫ pater omipotẽter filius ſapienter. Ipſe autẽ ſpiritus ſe ipſuꝫ dedit beniuolenter. ¶ Secũdo pp miſſionis pluralitatẽ. ¶ Nã ipſe ſpirituſſanctus dat. Primo iuiſibiliter cũ mentibus caſtis illabit. Ioánis tertio ſps ubi uult ſpirat & uocẽ eius audis: ſed neſcis unde ueniat aut quo uadat. ¶ Secũdo uiſibiliter cũ aliquo ſigno uiſibili oſtenditur luce .3. Deſcendit ſpirituſſanct⁹ corpali ſpẽ ꝛc. ¶ Item ipſe ſpirituſſanctus apoſtolis tribus uicibus datus ẽ. ſ. ante paſſionẽ: poſt reſurrectionẽ: & poſt aſcenſionẽ. Prio ad faciẽdũ miracula. Secũdo ad relaxandũ peccata. Tertio ad cõfirmandũ corda. ¶ Prio eni dedit eis ſpiritũſanctũ quãdo eos ad predicãdũ miſit: & ſuper oia demonia & ut langores curarent poteſtatẽ tribuit. Hec eni miracula p ſpiritũ ſanctũ fiebant matth. 12. Si aũt ego i ſpũ dei eiicio demonia ꝛc. ¶ Scõdo qñ eis inſufflauit dicens. Accipite ſpiritũſanctũ quoꝝ remiſeritis peccata ꝛc. ioánis. 20. ¶ Tertio qñ eis cõgregatis hac die in cenaculo ſpiritũſanctuꝫ i linguis igneis effudit actu .2. ¶ Tertio attẽditur hec infuſio pp miſſionis diuerſitatẽ. Nã i diuerſis figuris & formis ſpũſcũs miſſus ẽ ꝓpter eni formã liguaꝝ igneaꝝ i qua apoſtolis datus ẽ: de qua infra dicet: alias ſpũſcũs i triplici ſpẽ miſſus eſt. ¶ Prio i ſpẽ colũbe ſup xpm baptizatum ioãnẽs prio ſup quem uideritis ſpm dei ſicut colũbã deſcẽdẽtẽ ꝛc. Et hoc ꝓpter triplicẽ colũbe proprietatẽ. Nam gemitũ ꝓ cãtu hẽt felle caret: & i foramib⁹ petre manet. Sic ſpũſcũs quos replet facit pro peccatis gemere. ro. 8. Ipſe ſpũs ꝓ nobis poſtulat geitib⁹ ienarrabilib⁹. gregorius prio nos poſtulantes & gementes facit. Facit eos eſſe ſine felle amaritudis. Sap. 12. O q̃ bonus & ſuauis ẽ dñe ſps tu⁹ i nobis. Facit eos i foramib⁹ petre hitare. i. i xpi uulneribus cant. 2. Surge amica mea ꝯcolumba mea glo: fouens mihi pullos meos iſuſione ſpũſci: i foramibus petre glo. i. i xpi uulneribus. ¶ Scõdo i ſpe nubis ſup xpm trãſfiguratuꝫ. Nubes ſe a terra eleuat refrigeriũ ꝓſtat: & pluuiam generat. Sic ſpũſcũs quos replet a terrẽis eleuat. ez. 8. eleuauit me ſpi-

ritus iter celū & terrā. A uitiis refrigerat: uñ
bté uirgini dr. Spūſſcūs ſupue. i te & uir. al-
tiſ. obum. t. ideſt ab eſtu uitioꝝ refrigerabit
Pluuiá lachrymaꝝ generat. ps. Flauit ſpūs
eius & fluẽtaque. ¶ Tertio in ſpecie flatꝰ qñ
i apoſtolos iſufflauit: ut dictū eſt. Flatus le
uis eſt: calidꝰ eſt: & uite neceſſariꝰ ẽ. Sic ſpū-
ſcūs leuis eſt. i. uelox ad ſe diffundẽdū. oibꝰ
eni mobilibꝰ mobilior ẽ. Ambroꝰ neſcit tar
da molimia ſpūſſci gratia. Calidus eſt ad in
flāmandū. luce. 12. ignẽ ueni mittere i terrá
Neceſſarius eſt ad reſpirandū. ps. Auferes
ſpūm eoꝝ & deficient. & ifra Emitte ſpiritū
tuū & creabunt ꝛc. ¶ Circa ſecundū ſciẽdū
ꝙ iſpiratio miraculoſa ſpūs aduenientis at-
tendit. ¶ Prio ex parte tẽporis cõpetentis.
Nam miſſus eſt qnquageſimo die a paſcha:
ut deꝫ itelligi: ꝙ ſpūſſanctꝰ ẽ legis ꝓfectio:
peccatoꝝ remiſſio: & eterna remuneratio.
Legis ꝓfectio: quoniá ſm glo. a die agni im
molati qnquageſima die data ẽ lex i igne in
mõte ſina: ſic die qnq̃geſima datur ſpūſſcūs
in igne i monte ſyon: q ipſe ſpūſſcūs eſt pfe
ctio legis. Quia plẽtudo legis eſt dilectio.
¶ Eſt peccatoꝝ remiſſio. unde glo. iõ i qnq̃
genario qa indulgentia fiebat i iubileo: & ꝓ
ſpiritu3 peccata remittunt ꝛc. ¶ Eſt eterna
remuneratio. uñ glo. ſicut. 40. dies poſt re-
ſurrectionẽ qbus cũ diſcipulis dñs cõuerſa
tur: ꝑſentẽ eccleſiam deſignant: Sic qnq̃geſi
mꝰ dies: quo ſpūſſcūs dat: denariū eccleſie
remuneratiõis exprimit. ¶ Miſſus ẽ etiá die
dñica: quo die mūdi fuit incohata creatio ꝓ
patris oipotentiá: qñ dixit deꝰ fiat lux ꝛc. Eo
etiá die fuit icepta & ꝓſumata repatio ꝓ filii
ſapiam. Ná die dñico xps natus eſt: & die do
minico reſurrexit. Iccirco eodem die debuit
i cohari mundi ſcificatio ꝓ ſpūſſci clemen
tiam. ¶ Miſſus eſt & hora tertia: ut ſic per fe
ctio opis huius aduẽtus trinitati aſcribatur
¶ Secundo ex ꝑte modi ꝓgruentis. Ná factꝰ
eſt repente de celo ſonus ꝛc. Sonꝰ eni hic fuit
repentinꝰ: qa ſpūſſanctꝰ tarda molimina ne
ſcit. Celeſtis: qa celeſtes effecit. Vehemens:
qa ue eternum adimit: unde uehemens quaſi
ue demẽs. Vel qa mentẽ ad deū uehit: unde
uehemens q̃ſi uehens mentẽ. Fuit & replens
qa repleti ſunt oẽs ſpūſſcõ: cuius repletiõis
ſignum eſt. Non reſonare: ná doliũ plenum
nõ reſonat. Et apoſtoli i tribulatiõe nõ reſo
nabãt: ſed ibant gaudẽtes a ꝓſpectu ꝓcilii ꝛc
Non plus recipere: nam uas liquore plenuꝫ
plus recipe nõ põt. Et apoſtoli nihil ꝓpriuꝫ
habere poterant: ſꝫ i cõe oĩa diuidebant. Su-
per effluere: quod patet in fluuio inundãte:
ſic apoſtoli cepunt ſup effluere: qa cep: rũt
loq uariis linguis. ¶ Tertio ex ꝑte fláme ap
parentis: qa i linguis igneis apparuit. Circa
quod eſt uidendũ prio: q̃re apparuit i ligua
potius q̃ i alio mẽbro. Secudo q̃re potius in
igne q̃ in alio elemento. Ad primũ ſciẽdum
ꝙ apparuit i linguis: prio ut ignea uerba ꝓ-
ferrent. Scdo ut legẽ igneã ꝓdicarent. Tertio
ut ſpiritũſſũm q ignis ẽ: ꝓ eos loq cognoſce
rẽt. Bernar. uenit ſpūſſcūs ſup diſcipulos in
linguis igneis: ut uerba ignita loquerent: &
igneã legem lingue ignee ꝓdicarẽt: & ſpũm
ſanctũ ꝓ ſe loqui cognoſcerent. Vel ut dicit
greg. Iõ in ligua apparuit: qa ſicut uerbuꝫ
hois i publico lingua ꝓfert: ſic uerbum dei
quod apoſtoli ꝓdicauerunt ſpūſcõ mũdo ꝓ-
palatur. ¶ Ad ſecundũ ſciendũ: ꝙ ignis hẽt
14. ꝓprietates ꝓ quas denotãt opationes ad
uentus ſpūſſci: quaꝝ. 7. denotant: ꝙ ꝓ ipm
7. principales uirtutes. i. tres theologicas &
q̃ttuor cardinales acq̃rimus. Alie. 7. demõ-
ſtrãt q̃liter per ipm a. 7. capitalibꝰ uitiis ex
piamur. Nam ignis hẽt uiruté exceſſiuá: qa
excellit nobilitate & ſubtilitate alia corpo-
ra. Hec eſt fides que de ſubtiliori materia ꝓ
tractat: & eſt nobilior cunctis uirtutibꝰ: qa
ſine fide ipoſſibile eſt placere deo. Eleuati-
uam: qa ſurſum tendit. Hec eſt ſpes que mẽ-
tem ad celeſtia ꝓuehit. Calefactiuam: qa ut
ad ſenſum patet frigꝰ expellit. Hec eſt chari-
tas que affectũ i deo accendit. Illumiatiuá:
quia tenebras fugat. Hec eſt prudentia: que
aium dina & humana ſapia ꝓluſtrat. Diſcre
tiuá: qa ignis metalla ab iuicẽ diuidit: hec
eſt iuſtitia: que inter bonũ & malum diſcer
nit: & ius ſuũ unicuiq; tribuit. Conſolidati-
uam: qa uaſa teſtea idurat: hec eſt fortitudo
que aium mollẽ i deum ꝓſolidat. Purificati-
uam: qa rubigines metalloꝝ tollit. Hec ẽ tẽ
perantia que uitioꝝ rubigines ꝓſumit. Item
ignis habet uirtutẽ curatiuá: qa recta ligna
ad arcuoſitatẽ reflectit. Hoc ſpūſſcūs contra
ſuperbiá operatur altitudies icuruando per
humilitatẽ. Attractiuam: quia aere attrahit:
ut patet i uentoſis: hoc contra iuidiam emu
lationes attrahendo. Cõſumptiuá qa ligna
ꝓſumit. hoc cõtra auaritiá tẽporalia in uſus
pauperꝝ expendendo. Motiuá: qa ſemp mo
uet: Hoc cõtra accidiá. qa amor dei nunq̃ ẽ
occioſus. Molificatiuá: qa metalla liqueſa
cit: & ferꝝ molle reddit. Hoc ꝓtra iram cor
uindictá expetens demulcendo. Sanatiuam
qa aerem infectũ ſanat. Hoc cõtra gulá eius
infectiones purgãdo. Reſtrictiuá: qa fluidũ
lac coagulat. Hoc cõtra luxuriá eius fluxũ
reſtrigendo. ¶ Circa tertiũ ſciendũ: ꝙ diſpo
ſitio uirtuoſa cetꝰ ſuſcipiẽtis ꝓſiderat. Prio
pp numeꝝ: ná ſpūſſcūs i. 120. diſcipulos cor
poraliter miſſus eſt: ꝓ qđ ſignificat: ꝙ ſpūſ
ſcūs i uniuerſos eccleſie filios: uidelꝫ i ſolos
ꝓfectos diffundẽdꝰ erat. Ná hic numerꝰ. 120
ſunt. 12. denaria. Numerꝰ aũt duodenarius
orbis uniuerſitatem ꝑportat: qa & celum

diuiditur in duodecim signa & terra in duo decim uentos: & annus in duocecim menses Numerus autem denarius legis perfectionē dessignat. Sed decem per duodecim multiplicata faciunt centum & uiginti. ¶Vel per hoc ostenditur q̄ illi in quos spirituſſanct⁹ uenit habere debebant perfectionem legis mosaice que consistit in decem preceptis:& fidei euangelice que consistit in duodecim articulis. ¶Secūdo propter locum. Datur enim spirituſſanctus in cenaculo montis syon. Ad qđ quindecim gradibus ascendebatur: In quibus dauid ad tabernaculuz domini ascendens quindecim psalmos graduales decantabat. Si autem ordine numerali ab uno incipias & superaddas duo & deinde tres deinde quattuor & sic usq̄ ad quindeciz per uenies ad numerum centum & uigibti. In quo numero spirituſſanctus effusus est: ut sic ipsius loci gradus mystice prophetarent per excrescentiam numerum illorum hominum in quibus spirituſſanctus in eodem loco fuerat corporaliter diffundendus. ¶Tertio propter meritum. Fuerunt enim apostoli receptacula munda sicut de eis cantatur ad spūſſancti susceptionem: & hoc propter septem que in ipsis reperta sunt que in textu notantur. ¶Fuerunt enim primo animo qeti: qđ notatur cum dicitur. Dum complerentur dies pētecostes idest dies requietionis isaie septuagesimosexto. Super quem requiescet spirit⁹ me⁹ nisi super humilem & quietum. ¶Secundo dilectione uniti: qđ notatur ibi. Erant omnes pariter. Ideo cantatur de eis. Inuenit eos concordes charitate. ¶Tertio loco secreti qđ notatur ibi in eodem loco. i. in cenaculo: Osee. Ducam eam ad solitudinem & loquar ad cor eius. ¶Quarto oratione assidui: unde cantaur: orantibus apostolis deum et cetera. Sapiētie octauo. Inuocaui & uenit in me spiritus sapientie. ¶Quinto humilitate prediti: quod notatur ibi discipuli: psalmista Qui emittit fontes in conuallibus. idest dat gratiam humilibus ut dicit glosa. ¶Sexto pace coniuncti qđ notatur in hoc q̄ erant in hierusalem que interpretatur uisio pacis: unde & dominus quando post resurrectiōem discipulis apparuit: primo pacem anunciauit: & postea spiritum sanctum dedit. ¶Septimo contemplatione erecti: qđ notatur quia erant sedentes: unde maria que uitam contemplatiuaz designat sedebat ad pedes domini & audiebat uerbum illius. ¶Circa quartum autem notandum q̄ operatio fructuosa effectus subsequentis notatur in sex effectibus: quos spirituſſanctus adueniens operatus est: qui continentur in illa auctoritate ioannis decimosexto paracletus autem spirituſſanctus ⁊c. ¶Primo ad consolandum mestos qđ notatur ibi paraclitus idest consolator isaie sexagesimoprio spiritus domini super me: & infra: ut ponerem consolationem lugentibus syon. ¶Secundo ad uiuificandum mortuos: qđ notatur ibi spiritus: quia spiritus est qui uiuificat ezechielis trigesimoseptimo. Ecce ego mittam in uos spiritum & uiuetis. ¶Tertio ad sanctificandum immundos: qđ notatur ibi sanctus: psalmista fluminis impetus. i. inundans gratia spiritus letificans ciuitatem dei. & infra. Sanctificauit tabernaculum suū altissimus: per ipsum uidelicet flumen. ¶Quarto ad pacificandum odiosos: qđ notatur ibi pater. Naz pater naturaliter diligit filios. ioannis decimosexto ipse enim pater amat uos ⁊c. ¶Quinto ad saluanduz iustos qđ notatur ibi. In nomine meo: qđ est iesus qui salus interpretatur glosa in nomie iesu pater misit spiritum ut ostendat q̄ ad saluandas gentes uenit. ¶Sexto ad docendū ignaros: qđ notatur: quia ille uos docebit oia ioannis decimoquarto. Cum autem uenerit ille spiritus ueritatis docebit uos omnem ueritatem.

¶De scō isidoro martyre. II.

ISidorus martyr alexandrie ortus tempore decii imperatoris apud chium insulam passus est. Hic cum esset christian⁹ occult⁹ Numerianum pretorem a decio ad ipsam insulam missum comitatus est: & apud quandam peccatricem aphram nomine: que tres puellas publice omnibus se prostituētes detinebat: hospitatus est. Quas sanctus nocte illa cum amelio eius comite christiano in fide christi erudire cepit. Cum autem puelle eius pedibus prouolute misericordiam & animarum suarum salutem expeterent. Interea lucerna extinguitur: & dum una ex puellis ad ipsam accendendam egreditur: orante sancto martyre: celesti luce domus subito illustratur. Quod puella lumine mutuato rediens & uidens obstupuit: & lux illa celica tota nocte perseuerauit: Cum autem aphra mane facto hec omia matri sue rettulisset: illa conuersa ad se sanctū accersiuit & ab eo ueritatem fidei didicit: ueruz postq̄ puelle cum aphra octo diebus ieiuniis & orationibus admonente sancto martyre isidoro institissent: apparuit diabolus in specie ethiopis teterrimi: qui de sancto uiro isidoro querelam faciebat: eo q̄ sibi res suas subtrahebat: & ne sanctus ipsum in abyssum demergeret exorabat. Cui martyr domini id se facturum promisit dummodo demon

draconem occidat: qui in ipsa insula apud quendam fontem habitans plurimos pere merat. Sicq; diabolus draconem interfecit: & isidorus fontem purgauit. Aphra uero cum puellis & matre conuerse sunt: & a presbytero phylloronio baptizate.

¶Hec audiens numerianus isidorum tenuit: & primo in quattuor lignis extensū bouinis neruis crudis grauiter cedi iussit deinde in carcere5 misit. Et cum christu5 constanter confiteretur: inde eductus: pedibus equo alligatur: & per aspera & crepidines montanas distrahitur: moxq; uirtute diuina in ipo loco per quem tractus est: aculei & spine in arbores gummi mastiches defluentes conuerse sunt: & in testimonium eius martyrii manant usq; in presens nec ualent in loco altero trāsplātari: quin continuo desiccantur: aut gummi nunquam emittunt. Deinde in camino ignis immissus: cum inde illesus exisset: iussu numeriani decollatus est. Corpus quoq; eius in puteo a paganis proiectum ab amelio eius comite: & murope sancta matrona inde leuatum iuxta eundem puteum sepultū est. Sed & supra corpus & puteum processu temporis basilica a fidelibus constructa: puteum intra sui ambitum tenet: de cuius aqua omnes egri potantes sanantur: ut dicit ado. Tempore uero dominici michaelis ducis uenetiarum corpus huius martyris inde a uenetis ad eorum urbem translatum quiescit in ducali basilica sancti marci. Passus est autē idibus maii.

¶De sanctis torquato & sociis episcopis. III

TOrquatus: ctheliphon: secūd⁹ indaletius: cecilius: hesychi⁹: & eustathius rome a sanctis apostolis episcopi ordinati ad predicandum uerbum dei ad hispanias missi sunt. Cumq; ad ciuitatem acitanam uenissent: & quiescentes modicū discipulos ad urbem pro cibis emendis destinassent: mox a paganorum multitudine insecuti sunt: qui tunc diis suis festa celebrabant. Et cum eos usq; ad fluuium persecuti fuissent: cum gentilium multitudo transire uellet: ruente ponte multi ex ipsis in flumine necati sunt. Visoq; miraculo lupanaria senatrix cum eis qui remanserant crediderunt. Post hec sancti episcopi diuersis urbib⁹ euangelizantes multos populos ad dominum conuerterunt. Et tandē torquatus acii: ctheliphon uergii: secundus abule: indaletius urci: cecilius eliberi: hesychius carteie: eustathius eliurgi quieuerunt. Sed in ciuitate acitana ad sepulchrum sancti torquati arbor oliue in eius festo preter naturam diuinitus florens maturis oleis onustatur: quarum liquore egritudines sanantur. Horum omniū festum agitur idib⁹ maii.

¶De sanctis petro paulo andrea & dionysia martyribus. IIII

PEtrus: paul⁹: andreas & dionysia tēporib⁹ decii cesaris passi sunt. Quorum petrus adolescens ab optimo proconsule apud lemosacum ciuitatē cōprehensus: cum se christianum profiteretur: in rota extensus & uinculis ferreis toto corpore astrict⁹: dum constanter permaneret: gladio animaduersus est. Deinde proconsul ad ciuitatem troadum accedens oblatos sibi nicomachum andream & paulum christianos dudum torqueri fecit. Nicomachus autem diutissime cruciatus cum iam prope esset: ut spiritum emitteret: clamauit se christianum nunquam fuisse: & idolis sacrificaturum paratum esse. Qui mox depositus ubi sacrificauit: a demonio arreptus & in terram elisus: liguam suam comedens infeliciter expirauit. Cum autem dionysia puella annoru5 quindecim uirgo christiana hec uidens: infelicitatem illius argueret: & christum dominum uerum deum acclamaret a iudice tenta traditur duobus lasciuis iuuenibus illudenda. Qui dum eam corrumpere uellent: & illa contra eos uiriliter dimicaret: apparuit eis angelus domini cū immenso lumine qui domum tanta luce perfudit: q; iuuenes terrore perculsi ad pedes uirginis prociderunt: & ueniam postularunt. Mane autem proconsul paulū & andream flagellis cesos populo tradidit occidendos. Quos illi pedibus alligatos extra ciuitatem trahentes lapidibus interfecerunt. Ad quos accurrens dionysia ut secum occumberet iussu proconsulis decollata est. Quorum omnium corpora a christianis ad urbem lemosacum delata una cum corpore beati petri martyris sepulta sunt. Horum omnium agitur passio idibus maii.

¶De sancto peregino presbytero & martyre. V

PEregrinus presbyter ciuis romanus a sancto sixto papa cū marsone presbytero concordio diacono: & iouiāo subdiacono atq; ianuario lectore ad predicandum uerbum dei ad gallias missus est. Qui primo apud massiliam. Deinde apud lugdunū: deinde apud antisiodorum predicarunt: ubi multitudinē populi conuerterunt: & ecclesiam fabricarunt. Postque beatus peregrinus iteranum accessit: ubi dum christum annunciaret a iudice tentus & in uico baugiaco in carcere detentus est. Deinde imperatori hadriano ad iteranensē ciuitatem uenienti presentatus est: A quo diuersis supplicijs attrectatus: nouissime decollatus est anno domini .tricēteſimo &trigesimo. Corpus uero eius feris expositum cum diebus pluribus permansisset intactum iussu angelico a rustico christiano colligitur: & plaustro imponitur: eodemq; angelo duce a media nocte usq; ad auroram ad sanctum dionysium parisiensē deducitur. Cumq; mane rusticus se antisiodorum adhuc appropinquare non crederet: & postmodum se antisiodorum transiuisse & parisius aduenisse conspiceret: miratus expectabat dei uoluntatem. Tūc signis ecclesie sancti dionysii per seipsos pulsantibus: & monachis hoc stupentibus: neq; causam cognoscentibus: tandē uoce de celo corporaliter ad eos facta premoniti: omnes monachi sancto corpori obuiarunt: & ipsum ad locum suum deferentes in capsa argentea honorifice sepelierunt: ubi & quiescit miraculis pollens. Passus est autem decimoseptimo calendas iunii.

¶ De sancto ubaldo episcopo & confessore. VI.

UBaldus episcopus nobili prosapia eugubine ciuitatis oriūdus a pueritia deo deuotus patre defuncto cui fuerat unicus apud ecclesiam sancti secundi iuxta ipsum oppidum sitam litteras puerulus didicit: & clericus ipsius ecclesie factus eam in tantū dilexit: ut ipsam post tempus de paupere diuitem: de seculari faceret regularem. Qui postmodum a patruo nomine ubaldo cuius gratia & ipse ubaldus uocatus fuerat maiori ecclesie traditus: summa sanctitatis perfectione pollere cepit. Qui etiam ab amicis dudū pulsatus ut uxorem sumeret: omnino recusauit: christo potius militare decernēs. Carnez quoq; diris & assiduis ieiuniis macerabat. Deinde quasi inuitus sacerdotii gradum compulsus ascendere: omnia sibi a patre relicta egenis & ecclesiis dispēsauit. Ecclesiam quoq; suam matricem edificiis & prediis ampliauit. ¶ Sed cum quasi tota ciuitas incendio conflagrasset ecclesiam suam sancti secundi cum claustro & domo igne consumptā de proprio reparauit. Dehinc in cenobio canonice portueñ apud rauēnam tribus mensibus mansitans regulam & ordinem deo uiuendi non solum imbuit: sed in scriptis reportauit. & reuersus ad ecclesiam suam eandem regularium canonicorum monasterium iuxta ordinem portueñ instituit: eamq; prediis dotauit. Et in ipso suo regressu: licet itinere fatigatus nunq̄ ieiunium soluit. Cum autem in quodam nemore cum socio dormitasset: exinde surgens codicem regule oblsuione dimisit: & solicitus pro libri amissione uel saltem deuastatione propter imbrem maximum qui ceciderat rediit: librūq; repperit ubi dimiserat iuxta uiaz nec raptum ab homine nec a pluuia madefactum. Et quia regula ipsa artior uidebatur: cum tribus tantuz ex suis clericis: aliis abeūtibus in dicta ecclesia regulariter uiuere cepit. ¶ Mortuo uero episcopo perusino: ubaldus eligitur: sed fugiens ad eremum tam diu latuit quam diu alius surrogatur. Alias etiam electus in episcopum alterius ciuitatis pedes romam adiit: & ab honorio papa instantia multa resignationē obtinuit. Demum disponente domino electus in episcopum eugubinum ab eodem papa q̄is dudum renitens iussus presulatum acceptauit: & usq; ad tempora alexandri. iii. superuixit: omni uite sancti tate tanta q; patientia preditus: ut etiaz ab ipsis suis familiaribus iniurias perpessus patientissime toleraret. Nam & a suo ianitore aliquando exclusus etiaz semel hostio in fronte percussus nullam uindictaz excogitauit. Et dum quosdam ad instantiam ciuium iniuste excōmunicare nollet prohibiti sunt omnes sibi clerici ministrare: adeo ut etiam ad missam celebrandaz unicum aliquando seruitorem habere nō posset: & patienter tulit. Preterea cum murum urbis iuxta uineam episcopi repararent: & cloacam in uineam facerent infundentem: quod ubaldus prohibere uolens cum iniuria in cemento liquido ia

ctatus & fordidatus benigne supporta-
uit. Quosdam quoq; eius affines iniuri-
am ulcisci uolentes omnino prohibuit.
¶ Dum aliquando seditio dura esset in ci
uitate illuc ut pugnam sedaret festinauit:
quam dum nullo modo sedare se posse
perpendit: ex industria inter enses & lapi-
des se in terram deiecit: nec inde surrexit:
donec ciues episcopum ex uulnere mor-
tuum existimantes a seditione cessarunt.
¶ Alia uice cum ciuitas eugubina ab un-
decim ciuitatum & castrorum ciuibus in-
uicem contra eam colligatis obsessa esset:
eamq; expugnare uellent. Vir sanctus su-
pra murum ascendens signum crucis edi-
dit: & hostes nemine persequente fugauit
adeo ut relictis omnibus solam uitam sal
uare contenti ad propria festinando redi-
rent: ciues quoq; eugubii de spoliis ditati
sunt. ¶ Federicum etiam imperatorem
qui obsidibus ab eadem urbe susceptis
grauem pecunie summam expetebat: exi-
ens ad eum oratione premissa adeo chri-
sti uirtute placauit: ut obsides libere red
deret: & episcopum plurimum honora-
ret. Multis etiam egris contulit sanitatem
Nam unum ex suis canonicis a graui lan
gore liberauit. Ecclesiam sancti benedi-
cti consecrans solo uestimentorum con-
tactu paralyticum curauit. Cecis duo-
bus uisum restituit: quorum unus per ui
sionem monitus fuerat ad eum accedere
pro lumine obtinendo. ¶ Alium quoque
qui ad eum pro luce recuperanda uene-
rat: quia cognouit hoc eius anime saluti
non pertinere ad tantam patientiam suis
exhortationibus induxit: ut promissa sibi
eterna luce pro temporali perdita nulla-
tenus uisum recuperare uoluisset. Et mul
tis aliis signis admodum effulsit. Deniq;
propter nimias afflictiones grauiter lan-
guebat intantum q; ex carne ipsius potis-
sime ex ulcere pessimo quod in latere pa-
tiebatur: sanies intolerabilis effluebat:
nec propter hoc unquam destitit a ponti-
ficalibus exercendis. ¶ Die sancto pa-
sche iam durissima pressus egritudine: ut
uix in lecto se posset erigere: ad preces
populi per orationem obtinuit: ut per se
ipsum sine adiutore consurgens missam
in pontificalibus celebraret: & populo
suo ultimum sermonem uice testamenti
faceret. Et ad ultimum postquam filios
benedixit ad lectulum rediit. Inde ingra-
uescente langore sumptis ecclesiasticis sa
cramentis orans & psallens domino spiri
tum reddidit feria secunda pentecostes:
que ipso anno occurrit decimoseptimo
calendas iunii. ¶ Cum autem tam pro-
pter frequentiam egrotorum ad pheretrum uenientium & reportantium sanitatem q̄ propter multorum deuotionem sepultura ipsius usq; ad quintam feriam protracta fuisset: corpus eius nulla corruptione maculatum sed suauissimo fragrans odore: cum luctu multorum & gaudio spiritali ab episcopis perusino castellañ & callieñ sepultum est honore cō debito in canonica uidelicet sua iuxta muros ciuitatis: ubi usque in presens quiescit incorruptum omnino infinitis & crebris miraculis clarens.

¶ De sancta maxima uirgine. VII

MAxima uirgo in pago forliuiensi uico callidiano uirginitatis lilio floreſcens multisq; & insignibus clara uirtutibus in pace quieuit decimoseptimo calen. iunii: ut dicit ado in martylogio suo.

¶ De sancto torpete martyre. VIII

TOrpes martyr in ciuitate pisana tempore neronis imperatoris passus est. Nam cum ipse nero ciuitatem pisanam restauraſſet: templum diane ibi construxit: ubi & celum eneum fabricauit nonaginta columnis sustentatum cum imaginibus solis & lune & stellarum: que artificiose oriebantur & occidebant: & cū foraminibus fistularum: per que aque guttule distillantes pluuiam simulabant Fecit etiam quadrigam subterraneam: que commota tonitrua mentiebatur.
¶ Eodem autem tempore sanctus torpes qui magnus erat in palatio cesaris spiritu dei tactus a sancto antonio presbytero qui in latere montis contiguo ciuitati latebat occulte baptizatus est: & reuertens domum ab angelo sibi apparente in fide confirmatus est. Hoc audiens nero cesar: torpetem captum satellico propiquo suo puniendum dimisit: ipse uero romam rediit. Satellicus uero torpetem primo in carcere triduo ferro uinctum affixit. Deinde ad columnam ligatum cedi fecit: sed orante sancto columna corruit: & satelli cum cū quinquaginta paganis oppressit. Quem filius satellici siluin⁹ nomine per noctem in rota ligauit. Mane uero bestiis expoſuit. Leopardus enim ad pedes sācti

procidens mansuetus redditur: leo uero ubi in eum impetum fecit subito moritur Quod cernens euellius consiliarius imperatoris ad christum conuersus est: & a filio decollatus quinto calendas maii.

¶ Deinde oratione torpetis templum cū omnibus sideruꝫ figuris & eiꝰ edificiis ab angelo subuersum est: & idolum diane in puluerem redactum. Propter quod iussu siluini iuxta mare ubi flumen arni in equor decidit: sanctus martyr educitur: & ibidem capite truncatur tertio calendas maii. Cuius corpus in nauicula cariosa cum cane & gallo in mare exponitur: ut uel a bestiis roderetur: uel in mare mergeretur. Angelo tamen duce nauicula ad hispaniam deuenit. Et a senatrice christiana celerina nomie que regni dimidium obtinebat in somnis diuinitus admonita corpus sancti reperitur in portu qui dicitur sinos: & iuxta littus honorifice sepelitur decimosexto calendas iunii: ubi postmodum ecclesia desuper suo nomini fabricatur. Et festum eius die ipsius depositionis ibidem celebratur.

¶ De translatione sancti syri epi. IX.

TRanslatio corpis sancti syri episcopi papiensis ab icolis eiusdem ciuitatis decimosexto calendas iunii celebratur. Cuius corpori dominus tantam gratiam contulit: ut etiam ipsius conactu mortuum suscitaret. Cecis: uisuꝫ surdis auditum: claudis gressum preberet: multosq; languentes a diuersis infirmitatibus sanos efficeret & obsessos a demoniis liberaret.

¶ De scō sophonia propheta. X.

SOphonias propheta filiꝰ chusi: filii godolie: filii amasie: filii ezechie: ut ex textu ipsius prophetie liquet in diebus iosie filii amon regis iuda ꝓphetauit: in duabus uidelicet tribubꝰ israel. Iam enim decem tribus in assyrios translate fuerant. Dirigitur autem eius ꝓphetia contra nationes in lectione comprehensas. Prenuncians eis futurum iudicium Populo uero suo israel salutem & ciuitati hierusalem restaurationeꝫ tunc temporis tribuendam prout textu lectionis denunciauit. Cum enim hieremias & alii multi prophete excidium hierusalem & populi captiuitateꝫ futuraꝫ predixissent. Hic solus in consolatione populi sui: ne ex hoc nationes contra dei populum animosius insultarent: non solum gētibus iudicium cōminatur: sed etiam plebi sue reuocationem & hierusalem reedificationē predicat. Hieremie enim cōtēporaneus fuit. Et quasi secū eodem tempore ꝓphetauit. Hierusalem tamen nec destructionem nec populi sui in babylonem translationem aspexit. Nam ante illa tempora i diebus: uidelicet ioachim filii iosie regis iude cum patribus suis i pace dormiuit. Et sepultus est in hierusalem decimoquinto calendas iunii. Hec hieronymus & iosephus: & ex historia scholastica: Hic sanctus propheta ex numero est illorum. xii. qui minores dicūtur: & ecclesiastici quadragesimonono in sanctorum patrum catalogo conscribuntur.

¶ De sancto dioscoro martyre. XI.

DIoscorus lector & mr̄ apud egyptū passus ē. In quē presesdetentū multa & uaria tormēta exercuit: ita ut unguibꝰ carnes eius effoderet & lampadibus eius latera inflāmaret. Sꝫ celestis luminis fulgore pterriti ceciderūt ministri Nouissime laminis ardentibꝰ adustꝰ martyriuꝫ consumauit. xv. cal. iunii. Hec hieronymus in martylogio suo.

¶ De sancto uenātio martyre. XII.

VEnātius martyr in ciuitate camerina passus est tempore decii cesaris. Qui a preside tentus: cum christum dominum confiteretur: primo quidem fustibus cesus: deinde in carcere missus: sed ab angelo confortatus est. Inde eductus leonibus exponitur: sed ipsi eius pedibus procumbentes mansuetissimi reddūtur. Deinde pedibus appensus uersodeorsum capite facule ardentes eius uertici supponuntur. Et cum hoc etiam genꝰ supplicii toleraſſet manibus & pedibꝰ extenditur: & ignis sub eius uentre solummodo accenditur: & sic mediis partibus diutius incensus affligitur. Nouissime cū omnia superasset: gladio caput eius preciditur. Corpusq; ipsius in eadem ciuitate a fidelibus tumulatur decimoquinto calendas iuniii

¶ De sancto felice epō & martyre. XIII.

FElix episcopus apud spaleteñ urbem sub maximiano imperatore passus est. Qui cū christum dominuꝫ predicaret a iudice comprehensus post plurima supplicia gladio cedente martyrii palmam adeptus est decimoquinto calendas iunii. Hec ado in martylogio.

¶ De sancto pudente discipulo & confessore. XIIII

PVdens cõfessor ciuis romanorum nobilis filius punici illustris & priscille fuit: & maritꝰ sabinelle: ex qua duas filias ꝑ creauit. s. potentianã & praxedem: Quas utpote christianissimus nõ solum per manus pastoris presbyteri baptizari fecit: sed etiam in lege diuina plenius erudiuit. & ad obseruantiam uirginitatis induxit. Hic enim a beato paulo apostolo doctus fuit: qui domum suam in ecclesiam edificauit: quam & per manꝰ pii pape consecrari fecit. Nutritor nãq; pauperꝫ & susceptor peregrinorum summa ambitione fuit. Et post multa sanctitatis opera laudabilia in pace quieuit. i ɨ. calẽ. iunii: ut dicit ado.

¶ De sancta potentiana uirgine. XV

POtentiana uirgo filia fuit beati pudentis & soror praxedis nobilissima romanorum. Hec post mortẽ parentis utriusq; omnem facultatem suam cum sorore diuidẽs: ceperunt ambe ditissimũ patrimonium uendere: & pecunias pauperibus errogare. In ecclesia uero quam pater illarum construxerat in loco urbis: q dicitur in uico patricii: quam prefatꝰ pater earum pudens i titulo beati pastoris dedicauerat: cum consilio pii pape baptisterium construxerunt: cupientes ut familia utriusq; earũ die sancto pasche baptizaretur. Quos a numero. 96. manumissos beatus pius eps aquis salutaribus abluit Ibiq; per scõs presbyteros & clericos die noctuq; diuina celebrari mysteria: & multos baptizari faciebãt. Post multorꝫ itaq; martyrꝫ exhibitas uenerabiliter sepulturas: post omnes facultates suas pauperuꝫ uisceribus inclusas & xpo fideliter commendatas: potentiana i scõ uirginitatis ꝓposito de terris ad xpm migrauit. i ɨ. cal. iunii: Sepulta iuxta patrem suum uia salaria in cemiterio priscille temporibꝰ antonini imperatoris.

¶ De scõ ioanne martyre. XVI

IOannes martyr tẽporibꝰ maximiani ipatoris apud alexãdriã passus ẽ. Hic primũ uocatus neanias gentilitate deditus a matre theodosia gentile primaria elie ciuitatis maximiano cesari antiochie degenti ꝓsentatus: & ab eodem dux alexãdrie effectꝰ ẽ: ut xpianos ibideꝫ ꝓsequeret. Cũ aũt nocte quadã cũ militibus suis uersus alexandriã iter ageret: luce celesti circũfusus: xpoq; sibi uisibiliter apparẽte ad instar bti pauli apostoli ad terram ꝓsternitur: i fide xpiana admoneꝫ: & ad dñm repente conuertitur: ueniens igitur alexandriã crucẽ sibi secretius fabricari fecit in qua diuinitus nomen dñi emanuel sculptum repperit. Et cum exercitus agarenorꝫ alexandrie fines inuasissent: & alexandrinorꝫ filias rapuissent: ipse collecta gente sua crucem illam deferens agarenos pene innumerabiles in fugam uertit: & eorum multitudinem cecidit & strauit: nullo de suis uel ad modicum uulnerato. Reuersus autem a matre que ipsum alexandriã secuta fuerat: inuitatur: ut diis pro triumpho habito immolaret. Qui templum ingressus idola argẽtea confregit: & pauperibus errogauit. De quo a theodosia matre maximiano delatus est: Qui ab antiochia per litteras ultioni presidi mandauit: ut neaniam tentũ immolare compelleret: aut diuersis supplicijs puniret. Vltio igitur ioannem cõprehensum: & idolis sacrificare abnuentem in equuleo suspendi fecit & a quattuordecim uiris uicissim diutius lacerari: sicq; quasi mortuum in carcerem trudi. Nocte uero a christo cum angelis & luce nimia sibi apparente confortatur: plagis omnibus sanus redditur: nomenq; suum primum quod erat neanias ioannis nomine cõmutatur: inde eductus & sacrificare suasus cum templum introisset trigitasex statuas idolorꝫ uertit. Qua propter multi de militibus in domino crediderunt: q a sancto leontio episcopo baptizati: ab ultione preside in christi confessione decollati sunt. Ioãnes uero ferro onustꝰ itemꝫ in custodia detinetur: ubi existens duodeci mulieres ad se uenientes cum matre theodosia conuertit ad christuꝫ. Quas ut christianas ꝑses cõperuit: ipsas oés equuleo suspensas & unguibꝰ laceratas ac lateribus adustas carceri tradidit una cũ theodosia matre ioãnis: que scãs illas martyres i carcere refouebat. Ipsasq; oés leõtiꝰ baptizauit. Sequẽti uero die inde oés cuꝫ theodosia educte: primo lapidibꝰ ora eaꝝ contusa sunt: deinde extense & uirgis cese: & post hec manicis ferreis candentibus adustę sunt. Nouissime decollate sũt.

¶ Post hec autem sanctus ioannes eductus instrumentis ferreis facie concisus ceruice plumbatis percussus. Iterum carceri mancipat: ubi multa miracula fecit: & demonia eiecit multosq; ad xpm conuertit.

Interea defuncto ultione: a flauiano ſucceſſore eius gladio necari iubetur. Sed dum illum ſpiculator pcutere uellet moritur ſubito: & ioannes ad preſidem reducitur. A quo iterum appenſus neruis ceditur: carbonibus incenditur plagiſq; ſale perfunditur. Dehinc ante ipſum depoſitum idolum ſiſtitur: thuſq; in manu eiꝰ imponitur: & ignis ſubtermittitur ut uel thuriſicaret uel manum exureret: qui cuꝫ per duas horas manum in igne immobiliter tenuiſſet. tertio intra carcerem appenditur lapidibus in pedibus alligatis. Sed ab angelo ſolutus & omnia eius uulnera ſolidata ſunt. Deinde in caminum ignis iniectus flamma diſperſa miniſtris aduſtis: ipſe illeſus permanſit. Nouiſſime iubente flauiano gladio in gutture pcuſſus & lancea in pectore tranſfixus martyrium conſumauit decimoquarto calendas iunii. Sepultuſq; eſt alexandrie circa annum domini ducenteſimum & octuageſimumquartum. Corpus uero eius inde conſtantinopolim tranſlatum. Inde a ioãne priore monaſterii ſancti danielis de uenetiis ſurreptum: & uenetias ad ipſum locum delatum eſt anno domini mileſimo ducenteſimo & decimoquinto quinto nonas iulii ubi & quieſcit miraculis crebris pollens.

¶ De ſanctis calocero & parthemio martyribus. XVII.

CAlocerus & parthemius rome paſſi ſunt ſub decio ceſare: qui cum eſſent eunuchi triphonie uxoris decii prior quidem prepoſitꝰ cubiculi: alter uero primicereus deprehenſi ab imperatore qꝫ eſſent chriſtiani: nolenteſq; ſacrificare idolis ab eodem gladio occiſi ſunt. Quoruꝫ corpora uia apia a fidelibus ſepulta ſunt decimoquarto calendas iunii.

¶ De ſancto celeſtino papa primo & confeſſore. XVIII.

CEleſtinus papa huius nominis primus natiõe romanus ex patre priſco. Bonifacio papa primo in epiſcopatu romano ſucceſſit. Seditq; annos octo mẽſes nouem. Hic conſtituit ut pſalmus: iudica me deus ꝛc. diceretur ante introitum miſſe: & pſalmi dauid ante ſacrificium cum introitu pſallerentur cantãdo ex omnibus antiphonatim: quod antea non ſiebat: ſed epiſtola pauli & euangelium dicebãtur. Et ex hoc inſtituto excepti ſunt introitus de pſalmis & gradualia: ſimiliter & offertoria ante ſacrificium. Hic miſit ſanctum brithyũ filium & ſucceſſoreꝫ ſancti martini turonẽſis in britãniã & conuertit omnes ad fidem. ¶ Huius etiam tẽpore tertia ſynodus uniuerſalis epheſina ducentorum patrum collecta eſt epheſi: iuſſu pape huius celeſtini & theodoſii iunioris. In qua damnatus eſt neſtorius duas perſonas in chriſto aſſerens & condemnatus anathemate: & confirmatum eſt in chriſto unam eſſe perſonam in duabus naturis. Et ut beata maria theothece ideſt mater domini appelletur. Qui etiam ſepultus eſt in cemiterio priſcille uia apia. Et ceſſauit epiſcopatus dies uigintinouẽ. ¶ Hic predicte epheſine ſynodi decretum dictauit: & in unum uolumẽ clauſit: atq; ad omnes eccleſias direxit.

¶ De ſancto celeſtino papa qnto. XIX.

CEleſtinus papa huius nominis quintus alio nomine dictus Petrus de murone nicolao papa quarto qui fuit de ordine minorum in epiſcopatu romano ſucceſſit anno domini mileſimo ducenteſimo & nonageſimoq̃rto ſeditq; in apoſtolica ſede menſibus ſex & diebus quattuor uidelicet a ſeptimo calendis iulii uſq; ad quarto calendas ianuarii. Cum eni ſedes apoſtolica per obitum dicti nicolai quarti annos duos & menſes tres uacaſſet ad ſuaſionem domini latini cardinalis oſtienſis ordinis predicatorum iſte in ſummum pontificem electus eſt. Qui uocatus petrus de murone ante papatum eremiticam uitam ducebat & multos bonos diſcipulos fecit: Fuit autem uir magne abſtinentie & orationis: ac regi carolo deuotus. Qui ubi electus eſt pontificatum renuebat: ſed ad magnam inſtantiam caroli & totius regionis recepit papatum. Fuit autem electus peruſii: & poſtq̃ creatus eſt de conſilio regis caroli noluit uenire ad locum cõmunẽ ubi electus fuerat ꝓut ei ſcripſerãt cardinales: ſed mandauit eis ut ad ſe uenirent: ipſe autem uenit aquilam: quo & cardinales ad eum uenerunt ibiq; coronatus eſt. Sed anteq̃ de peruſio cardinales recederent dominus latinus infirmatus peruſii deceſſit. Fueruntq; in coronatiõe ipi² pluſq̃ ducenta milia hominũ. Ad quẽ multitudo maxia ꝓueniebat:

tū propter pontificalem dignitatem: tum propter sanctitatis famam. Statimq; post eius creationem ad petitionem regis sex cardinales fecit: uidelicet dominum landulphum de neapoli: fratrem thomam de ordine suo: & archiepiscopum beneuentanum: dominū guilelmum de pgamo cancellarium regis caroli: dominum ioannē monachum archiepiscopum lugdunensē dominum beraldum archiepiscopum bituricensem. Hic i gratiis fuit largissim⁹: adeo q; etiam indiscrete faciebat: utpote quia iexpertus plerūq; decipiebatur: unde a cardinalibus inductus sub conscientie pretextu incitabatur ad renunciandū. Qui ad petitionem regis caroli neapolim uenit. Sed dum rex ipsius renunciationi omnimode obuiaret: hoc non obstante: uir sanctus bona conscientia motus: primo facta constitutione: in quibus casibus papa resignare potest: resignauit papatui in manibus collegii facto festo dominice natiuitatis: quam renunciationem ei⁹ successor bonifacius autenticauit: quam habes de renunciatione libro sexto. Cui fidem facit: quod fecit clemens papa prim⁹ huius nominis: ut in catalogo pontificum habetur. Post cessionem uero ad electionem processum est neapoli sub rege carolo. Et electus est dominus benedictus caietanus diaconus cardinalis: postea uocatus bonifacius octauus: quod fuit anno domini millesimo ducentesimo & nonagesimoquarto. Celestinus autem sedit a septimo calend. iulii usq; ad. 4. calen. ianuarii. Et cum post cessionem ad eremū redire uellet: a bonifacio successore detinetur: & in quodam castro dicto funiculus inhonesta custodia non tamen libera concluditur: ubi miraculis clarus postmodū moritur decimoq̄rto calē. iunii. Et i quodam sui ordinis monasterio quod dicitur sancti antonii retro altare sepelitur anno domini millesimo trecentesimo secundo Et a clemente papa quinto apud auinion postmodum canonizatur millesimo trecentesimo & tredecimo miraculis eius in orbe propalatis.

¶De sancto celestino confessore. XX

CElestinus confessor & monachus floruit tempore theodosii iunioris. Qui de monasterio suo ad parentes in modū libelli scripsit epistolaꝫ omnibus deū desiderātib⁹ necessariā: sanctitate conspicuam sermōne luculentam: Cuius exhortatione uite ipsius perfectio deprehendi potest: quia uir sanctus non potuit aliter docere q̄ uixerit. Hec uincentius in speculo.

¶De sancto hiuone presbytero. XXI

HIuo presbyter & nouus confessor apud trecheñ ciuitatem claruit in diebus nostris canonizatus per clementem papaꝫ sextum. Hic ex britannia patre haheloro matre azora secundū carnē nobilitate seculi pollentibus genitus i uico uille martini iuxta trechoreñ ciuitatē ꝓstituto & nutritus ab annis infantilibus deuote deo seruire cepit: Qui annorum quattuordeciꝫ parisius missus fuit: ibiq; in scientiis primitiuis optime fundatus ad studium aurelianensem se transtulit pro sacre theologie & canonum scientiis acquirendis: ubi tam studiorum gratia q̄ sanctitatis a uino & lautis ferculis ac delitiis cunctis abstinuit: & corpus macerans orationibus uacabat pudicitiam perpetuo seruans. Inde ab archidiacono redonense pro iudice curie sue postulatus gratis acceptans officium ipsum cum multa charitate & solicitudine exercebat: & nihilominus quotidie ad lectionem theologie intrabat: miserabilibus personis oppressis subueniens: iusticiam summopere fouens: iniquos persequens: & discordes ad pacem reducens: operibusq; miserirordie iugiter intendebat. De cuius fama postq̄ ad episcopum trechoreñ peruenit: ipsum in uniuersalem sue curie iudicem assumpsit. In quo officio postquam aliquo tempore uirtuose se gessit: ad meliorem uitā scilicet contemplatiuam transire cupiens officio resignauit: & ecclesie parecialis de lohenech cuius erat rector seruitio se prorsus mancipauit. Pannos delicatos quos primo iuxta statum suum uestierat omnino dimisit: & uestes rudes albas & modici precii induit: indeq; habitum ac si religiosum portauit: Cilicio carnem domuit: cunctis ieiuniis ab ecclesia indictis in pane tantum & aqua ieiunauit: ceteris diebus mira corpus abstinentia macerauit. orationi & contemplationi maiori tēporis parte uacabat. Aliquādo integra septimana sol⁹ i sua camera ꝓtēplationi intētus perseuerauit: nullo cibo corporeo substentatus: qui tamē exiens nullā i facie debilitatē ostēdit. Missā etiā dieb⁹ singu-

lis celebrabat. Cui aliquando dum corpus dominicum eleuaret: globus igneus super caput eius cunctis uidentibus & stupentibus apparuit. ¶ Pauperes in domo propria charitatiue suscipiens: eis largiter ministrabat: nec nunquam sine pauperibus hospitibus esse uolebat. Nam pauperem unum cum uxore & quatuor filiis per nouem menses in domo retinens eis de uictu & uestitu prouidit. Domum etiam quandam dispoſuerat iuxta suam cum lectis & aliis necessariis pro suscipiendis egenis: quibus ipsemet in uilibus ministeriis obsequens sepius cum eis in mensa comedebat: multis miraculorū signis effulsit. ¶ Cum aliquando in domo sua per eius uicariuꝫ unicus panis solummodo repertus esset: & beatus hiuo multis uenientibus pauperibus subuenire uellet: uicario murmuranti medietateꝫ panis dedit: aliam inter pauperes diuisit: medietasq; prima diuisa cunctis ad esum satisfecit. Cum autem in mensa cum uicario predicto sederet mulier alias inuisa tres panes maximos & candidos uiro dei presentauit: & ab eo inuitata dum recubuisset subito nusquā comparuit. ¶ Alias etiam de unico solo pane quem habebat: infinitos quasi pauperes ad se uenientes refecit. ¶ Alias quoq; pauperi elemosynaꝫ petenti cum nil aliud dandum haberet caputium suum prebuit: & discooperto capite transiens post iter medie leuce idem caputium in capite suo sibi repositum diuinitus inuenit. ¶ Cum maxima fames regioneꝫ occupasset: ipseq; famulis mandasset ut frumentuꝫ quod habebat in arca reposītum pauperibus distribuerent: illiq; triticum quasi totum ex arca furto sublatum inuenissent: sanctus confessor in oratione se dedit: & redeuntibus famulis arca frumento repleta inuenta fuit. ¶ Mulier quedam longa infirmitate detenta dū secum discumberet: & comedere non ualens uinum de calice in quo ipse bibebat sumpsisset continuo liberatur. ¶ Quendam etiam uirum triennio a spiritu maligno uexatum in lectulo suo una sola nocte ad quiescendum secum componēs mane a demone ereptum ad propria remisit. ¶ Cum quidam homines pro ponte edificando trabes plurimas congregassent ipaq; ligna nimis breuia ad opꝰ inuenta fuissent: oratione sancti trabes ad loci suffici entiam prolongate inuente sunt. ¶ A domo cuiusdam signo crucis edito sine ulla rerum amissione ignem penitus effugauit Cum tamen domus tota iam incendio cōflagraret. ¶ Matrem & filium dudum inter se discordes missam pro eis celebrans ad pacem reduxit. ¶ Pro ecclesia dei & pauperibꝰ contra magnates quosq; se opponebat: & in curiis iudicum pro eisdem aduocans intrepidus assistebat: urbes etiam & uicos circuiens uerbum domini solicitus predicabat: & multos ad penitentiam conuertebat. Qui dum semel ad predicandum accederet: & pontem quendam transire deberet: inuenit eum ab inundante flumine occupatum: sed signo crucis edito aque mox diuidunt: & post quam sanctus transiit subito ad statum pristinum reuertuntur. ¶ Cum pauperem quendam ulcerosum & despectum ac habitu uilem ad mensam inuitasset: & ambo in eadem scutella comederent: repente pauper ille pulcher & splendidus & niueis indutus apparuit: & post morulam ex oculis omnium euanuit. ¶ Alias etiam eidem ad mensam sedenti auis quedam candidi & uiridis coloris super eum resedit: que etiam a sancto manu se capi permittens dudum in mensa quieuit: nec nisi ab eo licentiata recessit. ¶ Die quadā dum in sacristia ecclesie sue pro defensione thesauri domus dei quem quidam ex clericis distrahere uolebant sederet: columba splendida superuolauit. Cuiꝰ fulgore tota ecclesia coruscauit. ¶ Hospitatus a quodaꝫ nobile & in camera sua ad dormiendum positus: media nocte ipse nobilis diuinitus excitatus & monitus ut ad cameram suam iret: illuc accessit: hiuonem abisse uidit. eumq; requirens in concaua rupe penitentiam agentem inuenit. ¶ Obitum suum sibi a domino reuelatum & presciuit & predixit: & dum infirmus decumberet nunquam abstinentiā consuetam dimisit. Ad extremaq; deueniens sumpto uiatico & sacra unctione: per totam noctem diei sabbati apertis oculis ad crucem intentus perstitit: & in silentio orans in aurora sequentis diei dominice que fuit infra octauam ascensionis decimonono mensis maii uidelicet decimoquarto calendas iunii spiritum deo feliciter emisit. Cuius corpus in ecclesia trechorensi sepultum quiescit: & in miraculis que per eum christus iugiter operatur gloriosus uiuit.

¶ De sanctis eustathio & sociis martyribus. XXII

EVstathius cū uxore theopista & filiis agabito & theopisto rome sub hadriano principe passi sunt Temporibus enim traiani imperatoris erat quidam magister militum nomine placidus: qui licet gentilis esset: operibus tamen misericordie & hospitalitatis assiduus: & iustitie intentus: oppressis subueniebat: Cui uxor nobilis duos filios procreauit: quos ipsa mater propria educauit. Erat autem strenuus ac potens in bello: & omnes barbari subiugabantur ab eo. Et quia misericordie operib⁹ insistebat: ad uiam ueritatis meruit illustrari. Quadam die cum uenationi insisteret: cunctis circa gregem ceruorum insistentibus militibus suis: ipse unum ceteris maiorem in siluam uastiorem insecutus est. Et cum ī quandam rupis altitudinem conscendisset: & placidus ut eum caperet appropinquasset: inter cornua eius formam crucis fulgētem ut solem: & imaginem christi conspexit: territusq; de equo ad terram cecidit. Christus uero per os cerui sicut olim per asinā balaam ei locutus est: dicens se esse christū quem ille ignorans colebat. Et cuius ad eum elemosyne ascenderant: quiq; illius gratia ad animal illud deuenerat. Cui cum placidus peteret: se reuelari plenius quid esset: christus ei per os cerui mysterium mundane creationis & humane redemptionis: diuineq; incarnationis: passionis & resurrectionis patefecit addens ut se baptizari faceret: si ab eo saluari uellet. Mandans ut premissa sue coniugi nunciaret: ut & ipsa quoq; secum crederet: & die sequēti ad ipsum locum reuerti deberet: cui dominus que ei futura essent plenius panderet. Placidus igitur iam perfecte credens: & de fide nostra informatus domū rediit: & p̄dicta oia uxori reserauit: que nocte p̄cedente xp̄m sibi apparuisse dicebat: & sibi p̄nunciasse q̄ ipsa cū uiro & filiis ad se accedere deberent. Nocte igit̄ media prexerunt simul placid⁹ & uxor cū duob⁹ filiis suis ad presbyterum urbis ioannē occulte oi eorum familia ignorante: qui eos in xp̄i noīe baptizauit. & placidū eustathiū uxorē theopistā duos uero filios suos paruulos agabitum & theophistū noiauit. Mane aūt eustathi⁹ sub pretextu uenationis cū paucis militib⁹ exiuit: & ipsos q̄si ad feras inuestigandas circū quaq; dispergens solus ad locū accessit: ubi & formā prime uisionis aspexit. Domin⁹ eni eidem apparuit: eūq; de pcepto lauacro cōmendauit: multasq; & duras ei tētationes futuras p̄dixit: & ut patiēter oia toleraret: & cōtra diabolum dimicaret admonuit: addēs q̄ p tētatiōes durissimas & uarias oporteret eū alteq; iob mundo demōstrari. Qui ī ecfone pstratus ad oia se paratū offerebat: uirtutē tñ pstantie sibi donari a dño supplicabat. Sic dñs celos eustathio pspiciente pscēdit: & ipse domū rediens hec oia cōiugi nunciauit. ¶ Post paucos igit̄ dies egritudine pestifera cuncti serui eius & ancille interierunt: ut ne unus quidē ex miraculo remaneret. Deinde post aliquot dies equi & omnia pecora eius & diuersi generis aialia mortua sunt. Qui quasi ad pestilentiam euitandam discessit de domo sua cum uxore & filiis. Quidam autem scelestes per noctem in domū eius irruerunt: & cuncta asportantes: domum auro & argento & rebus omnib⁹ spoliarunt. Ipse uero cum uxore & filiis nudus aufugit. Qui cum ruborem uerentes ab urbe occulte discessissent: ut in egyptum pergerent: tota eorum possessio per malorū rapinam ad nihilū redacta est. Imperator aūt totusq; senatus p tam strenuo uiro multum dolebant: de quo nullum inditium habere poterant. Cum ergo iter agerent eustathius cum uxore & duobus paruulis appropinq̄uerunt mari: & nauem patroni barbari ascēdentes in ea nauigare ceperunt. Domin⁹ aūt nauis uxorem eustathii speciosam concupiuit. Et cum trāsfretassent ab eo naulum exegit: quo nō habente unde solueret: uxorem pro naulo retinuit. Et cum eustathius cōtradiceret: ip̄m in mare iactari mandauit. Sicq; sanct⁹ martyr uxorem reliquit: & accipiens infantes nauem cōcitus exiuit & abiit. ¶ Cūq; ad fluuiū peruenisset: ppter aquarum inundantiam non est ausus cum duobus paruulis pertransire: sed unum maiorem in ripa deposuit: & alterum minorem transportauit: & dum p alio rediret: & circa mediū fluminis esset: ecce leo maiorem: minorem uero lupus inuasit: & asportauit. Qui capillos euellens & deflens: se in fluuium necare uoluit: nisi illum diuina prouidentia custodisset. Pastores autem leonem uiuum pueq; asportantem insecuti sunt: quem leo intactū dimittēs aufugit. Similiter aratores post lupum inclamantes alterum infantem incolumem liberarunt. Vtriq; uero pastores & aratores de eodem uico existentes pueros nutrierunt. Eustathius uero hec nesciens: sed p uxore & filiis admodū dolens cū lachrymis ad quendam uicum deuenit: & sibi mercede per annos. xv. agros illoq; hominum custodiuit. Filii uero ī alio uico nutriti se frēs eē nesciebant. Dñs autē uxorem eustathii intactam pseruauit: quā ille barbarus morte p̄uentus icognitā dereliquit. Que apud matronam uidnam degens: uiridariū ei⁹ custodiebat. Impator autē a barbaris molestat⁹:

placidiq; recordatus talē se hominē amisisse dolens missis militibus ipsuꝫ ꝑ uniuersas mundi partes requirebat. Promittens his q eum inuenissent diuitias & honores. Duo aūt olim ex militibus placidi ad eius uicum deuenerunt. Quos eustathius recognoscēs: sꝫ ab eis icognit⁹ eos i hospitiū suū duxit: eisq; benigne mistrauit. Et recordat⁹ status sui lachrymas ꝓtinere non ualēs sepius exiens fleuit: & inde lota facie ad eos introiuit. Quē illi paulatine discernentes ipm tamē ex cicatrice quaꝫ in fronte gestabat quāq; in bello habuerat recognouerunt. Quem amplexantes: & uti suum dnm honorantes cum ipsuꝫ de uxore & filiis iterrogassent: & ipse omnia exposuisset: concurrētibus omnibus uicinis & qualis placidus fuerat audientibus: ꝙ eū iuxta ꝓdignum non tractauerant ueniā postulabant. Sicq; milites ipsum honorifice indutum: romā ad traianū imperatorē deduxerunt. Qui eius audiēs aduentum eidē occurrit: & ipsum uidens in oscula eius ruit. Cūq; ei eustathius que ei contigerant enarrasset: & iperator ipm ad officium pristinū restituisset. Eustathius numeratis suis militibus: cū paucos ꝓtra tot hostes ꝛpperisset: iussit tyrones colligi per uicos & ciuitates: unde & terra illa in qua filii eius enutriti fuerant cuꝫ duos tyrones dare teneretur: filios eustathii iuuenes aptos ad exercit⁹ destinarunt. Eustathius uero eos elegantes uidens & moribus cōpositos: inter conuiuas suos eos ascripsit Profectus igitur ad bellum ex hostibus triumphauit: & rediēs uictor exercitum suum triduo in loco ubi coniūx eius morabatur quiescere fecit. Duo uero adolescentes in matris tabernaculo: matre tamen incognita hospitati sunt. Et sedētes circa meridiem & mutuo confabulantes exponebant sibi inuicē que recordabātur: uel que ab eorum nutritoribus audierant de infantia sua. Et cum maior minori oia enarrasset: & ille e contra que a rusticis audierat retulisset: fratres se mutuo amplexantes ꝙ essent germāi recognoscebant: qui tñ eorum ꝓpentes fuissēt aliter nesciebant. Quod cū mater eoꝝ audiuisset: diu apud se tractauit: an illi filii sui essent. ¶ Altera aūt die magr̄m militū adiit: & eum interpellans oia aduersa que sibi ꝓtigerant enarrauit. Quod ille audiēs eaꝫ uxorem suam esse recognouit: & illa ipsum uiꝝ suum esse cōpuit. Sicq; alter in amplexus alterius irruerunt. Cūq; theopista uiruꝫ de filiis quesiuisset: & ille ipsos a feris deuoratos asseret: cūctaq; per ordinē enarrasset. Et illa econtra que a duobus iuuenib⁹ audierat retulisset: uocati sunt iuuenes illi a magistro militum: & qui fuerant interrogati. Qui dū omnia eoꝝ gesta ꝓut recordabantur uel audierant rettulissent cognouerunt parētes ꝙ filii sui essent. Et ruentes i oscula inuicē cō gaudebant. Omnesq; exercitus tam de habita uictoria quā de inuentione illorum plurimum letabatur. Cum ergo rediret ad urbē traianum defunctum repperit: & hadrianū paganissimum & crudelem ei succesisse inuenit. Qui tam pro uictoria suscepta quā ꝓ inuentione suorū eustathiū magnifice suscepit: & magnum conuiuium preparauit. Altera uero die templum deorum adiit sacrificaturus pro uictoria barbarorum. Quo dū eustathius intrare nollet: eumq; imperator xp̄ianum cum uxore ac filiis didicisset: eos nudos in harena statuit: & eis leonem ferocem dimitti fecit. Qui demisso capite eos adorans a sanctis humiliter recessit: propter qđ miraculum multi gentilium conuertuntur. Tunc imperator bouem eneum incendi iussit: & sanctos introcludi mādauit. Qui orantes & se domino cōmendantes ac pro se in omni periculo inuocantibus deum orantes: bouem intrauerunt: & in pace spiritum domino reddierunt. Tertia uero die de boue educti sunt sic penitus inusti: ut nec capilos eoruꝫ ignis tetigisset nec pilos corporis cōsumpsisset. Quorum corpora a xp̄ianis digno honore tumulantur: ubi in eoruꝫ memoriam oratorium fabricatur. Qui passi sunt. xiii. cal. iunii. circa annū dñi. 140.

¶ De scā babilla uirgine & mare. XXIII.

BAbilla uirgo & martyr ex regio genere neptis galieni imperatoris fuit. Cum aūt ad eugeniam uirginē rome existentem: multe sancte uirgines conuenirent: illa ad ea peruenire nō ualens: per internūcium ei significat: qualiter xp̄o seruire cupiebat Ad quā eugenia eunuchos suos ꝓtū & hiacynthum quasi sub spē ei famulandi destinauit. A quibus scā uirgo latenter edocta & a scō cornelio papa baptizata ē. Sꝫ ab una ex ancillis suis: ꝙ eēt xp̄iana pōpeio ipsius illustrissimo sponso accusatur. Et ab eodeꝫ subito supueniēte cū ꝓto & hiacyntho oras i cubiculo iuenitur. Cūq; post multas pluasiones ipm babilla a se repulisset: misit ad eā multas matrōas: que ipam ad ꝓpugnū iuuenis hortabant. Quod cū illa omno renueret: & matronas oēs licentiasset. Pōpeius ipsi⁹ spōsus galieno ipatori uirginē accusauit. Et decretū ē ab ipatore: ut aut spōsum suum acciperet aut gladio interiret. Conuenta de hoc respondit se christum regem regū sponsum habere. Et renuens assensum prebere: quia ex imperiali genere erat & publice audiri non poterat intra domū suam gladio transuerberata est. xiii. cal. iunii: & uia salaria sepulta.

¶ De scō baudelio martyre. XXIIII

BAudelius subdiaconus & martyr apud nemausū galliaꝝ urbē passus est. Hic cū die quadā sup caput sci euurtii ecclesiā p̄secrātis audisset lucē celit⁹ effusam: & manum dñi se benedicentē ad martyriū q̄si diuina inspiratione ajatus est. Audiens aūt gothoꝝ rabiē in galliis p̄strepere nemausū accessit: & gentiles sacrificantes redarguere cepit. Ab eis igit̄ detētus diris suppliciis afflict⁹: fustib⁹ cesus: i equuleo suspensus: & diutissime tort⁹: atq; laterib⁹ flāmis adust⁹ cū in fide xp̄i imobilis iter oia tormēta p̄sisteret: nouissie bipēni capite cesus ē. de cui⁹ corpe sāguis emanās i lac cōuersus: multos egros inde p̄fusos sanauit. Hora quoq; decollationis eius uoces angelice psallētes audite fuerunt. Corp⁹ aūt ei⁹ a fidelibus in ipsa urbe tumulatū ē: ecclesia d̄sup edificata. De cui⁹ tumulo laur⁹ arbor exorta & mirabiliter p̄ ecclesie parietē egressa multo tpe ibidem p̄ mansit: Cui⁹ foliis tacti languidi curabant̄: demonesq; ex obsessis corporibus pellebā̄t Qui passus est. i3. calen. iunii.

¶ De scō austregisillo epō. XXV

AVstregisillus ep̄s bituricen̄ floruit in galliis tpe heraclii imp̄atoris: ut ait sigibert⁹. Qui inter cetera uirtutū miracula: cū molendinari⁹ quidā die dñico uellet molā emendare: ipsamq; dū tereret: ei⁹ man⁹ ferri manubrio adeo adhesit: q̄ nullo modo poterat amoueri: cūq; ad sanctū ep̄m p̄fugisset: ip̄m penitentē & delictū p̄fitentē p̄sestim uir dñi liberauit. Sepultusq; est biturice. i3 calē. iunii: ubi signis admirandis refulget.

¶ De scō p̄stantino imperatore. XXVI

COnstantin⁹ magn⁹ impator sanctissimus q̄uis a plurib⁹ latinoꝝ iust⁹ & scūs reputet̄: a grecis tñ in scōꝝ catalogo exp̄ss⁹ noiatur Hui⁹ p̄ p̄stanti⁹ ipator q una cū galerio maxio impauit: āno. ié. ipii sui constantinū filiū suū ex obscuriore helene olim cōcubine mr̄imonio sibi natū: ut dicet̄ in legenda helene matris sue. iś. calē. septēb̄. ad impiū secū tulit: q impauit annos. 30. mēses io. dies. xi. Anno aūt ei⁹ impii quarto maxēt̄ius maxini fili⁹ rome august⁹ creat⁹ est. Licinius dacia oriund⁹ p̄stātie sororis p̄stantini uir carmūti in impatorē creat̄. Itaq; respublica tūc sub nouis q̄ttuor pricipib⁹ fuit: cōstātino & maxentio filiis augustoꝝ: licinio aūt & maximino hoibus nouis. Deinde qnto p̄secutiōis anno inter p̄stantinū & maxentiū bellū exortū est. Maxenti⁹ sepe multis p̄liis fatigat⁹: ultimo ad pontēmolinū interfect⁹ est a p̄stātino. Maximin⁹ xp̄iane p̄secutionis intētor apud tarsum dū cōtra liciniū bellū disponit interiit. Post que p̄stantinus apud danubiū de barbaris uictoriam obtinuit: ut habitū est supra de inuētione crucis. ś. noñ maii. Exinde q̄si p somniū in xp̄m credidit: quē tñ unū ex diis magnis reputauit. Deide ad urbem rediens: post aliquot annos lepre plagā incurrit: & a siluestro papa baptizatus aie corporisq; salutē & mundationē p̄cepit: ut dictū est supra in historia siluestri 2. calē. ianuarii. Qui primo die baptismi sui hāc legem dedit: ut xp̄s tanq̄ uer⁹ de⁹ ab oi urbe romana coleret. Secūda: ut siquis xp̄ś blasphemasset puniret. Tertia: ut quicunq; xp̄iano fecisset iniuriam bonoꝝ suoꝝ parte dimidia priuaret. Quarta: ut sicut impator rome sic romanus pontifex caput ab uniuersis ep̄is habeatur. Quinta: ut quicūq; ad ecclesiam p̄fugerit ab oibus seruet̄ immunis. Sexta: ut nullus nisi de licentia sui ep̄i ecclesiā p̄struat in aliqua ciuitate. Septima: ut ad edificationē ecclesiaꝝ decime possessionum tribuantur. Octaua: ad sepulchrū bti petri uenit: & de suis culpis se lamētabiliter accusauit. ¶ Postmodū arrepto bidente ad fundamētum basilice p̄struendum: terrā prim⁹ aperuit: &. i2. cophinos ad honorem. i2. apostoloꝝ i suis scapulis foras ejecit. Post q̄ aūt beatā helenam matrē suam ad xp̄m cōuertit ut dictū est supra in eadem legenda siluestri Constantinus glorios⁹ princeps iusto ordine & pia uice cōuertit edictū: siquidē statuit extra ullā hominū cedē tēpla claudi: & xp̄ianoꝝ ecclesias aperiri: ac de nouo p̄strui mādauit: xp̄ianisq; dedit licentiā insimul cōgregari. Sic q̄ post. io. annos in qbus a p̄secutoribus ecclesia uexabat̄: de persecutore xp̄ianus effect⁹: pacem ecclesie idulsit: romanaꝫ ecclesiam mirabilibus & insignibus priuilegiis dotauit. Et ut alios ad ecclesias edificandas iduceret: i proprio laterañ palatio ecclesiam in honore saluatoris mundi fabricauit Quam & siluester papa publice cōsecrauit ut dicet̄. ś. id⁹ nouēb̄. Deide ut romanū pōtificem excellentius sublimaret: urbem romam cum terris & oppidis ad eam pertinēt̄ibus & omnibus dignitatibus iperialib⁹ sedi apostolice cessit: & ipse cum principibus & nobilibus romanorum bizantium: que ciuitas erat bithynie se transtulit: quam & ad instar rome edificiis & magnitudine amplia tam: ex noie suo cōstantinopolī appellauit. Ibiq; sedem iperialē constituit. Vñ & extūc regio illa dcā romania. i. roma noua: neoeni grece latie dicitur nouo. ¶ Post hec cū licini⁹ iperator quasi i constantini despectū qui christianus effect⁹ fuerat christianis nouam persecutionē idixisset constantinus uir ingens principatum totius orbis affectans

liciniumq; xpi fidei emulatorem deteſtās: ei dem bellū intulit: quē primū in pānonia de uicit. Deide apud chiala oppreſſit: ac demū crebris bellis deo ſibi aduerſante terra ma riq; fugiētem ad deditionē coegit: priuatūq; iuſſit occidi anno ipii ſui. xv. q̄uis omnibus miniſtris iam nefarie p̄ſecutionis extinctis. Sicq; totius orbis principatum in pace obti nuit: multaſq; gentes diuerſis preliis ſubiu gauit. Innumerabiles in eo aī corpiſq; uir tutes claruerunt. Militaris glorie appetitiſ ſimus: fortuna ei in bellis p̄ſpera fuit: indu ſtria ſagaciſſim⁹ liberalib⁹ artib⁹ & ciuilib⁹ dedit⁹: iſectator iuſti amatoris quē ſibi & li beralitate & docibilitate q̄ſiuit. In amicis e gregi⁹ nulla occaſiōe p̄termittēs: quo opulē tiores eos clarioreſq; p̄ſtaret. Multas leges abrogauit multaſq; nouas edidit. Sacerdo tes & eccleſias ſuper omnia honorauit: eo q̄ in ipſis xp̄m ſe honorare teſtaretur. ¶ Illud uero qđ in hiſtoria triptita legīt: eū uſq; ad mortem diſtuliſſe baptiſmū: & in nicea ciui tate in arriana fide baptizatū: mirabiliter ab horret a uero. Quis enī niſi mēte capt⁹ credi derit tantū uirum: ſub quo nicena ſynodus 318. patrū congregata eſt: i qua fides nr̄a re citata eſt: & arrius cū ſuis p̄plicibus damna tus: errori ſe uellet mancipari dānato: maxi me cum & arriū ſciret ſcō⁊ patrum & ſua au ctoritate dānatum. & apud laodiciam dei iu dicio turpiſſima morte mulctatū. Sed & ec cleſia dei & oēs antique legēde approbant ip̄m a beato ſilueſtro baptiſmū ſuſcepiſſe: & ob reuerentiā xp̄iane fidei romanā urbē: & i perialē dignitatē romano pontifici p̄tuliſſe: & ſe ad edificandū p̄ſtantinopolim trāſtuliſ ſe: ibiq; imperiū p̄ſtituiſſe: que ipſum nedū baptizatū feciſſe quis credat. S3 & ſiquis eū rebaptizatum in arriana p̄ſidia dicat: adhuc minus credibile iudicatur: ut ſupra rationi bus ſuaſum eſt. Ea aūt que mēdoſe de cōſtā tino dicta ſunt: de conſtantio eius filio ue ra eſſe iueniuntur: unde p̄pter eximiā quam habuit ad cultū xp̄i religionem & reueren tiam ad cleꝛ⁊: creditur ab aduerſariis p̄ſictū eſſe. Nam beatus gregorius cū de ip̄o loqui tur in regiſtro: eū bone memorie appellat. Et ambroſius dicit ipſum eſſe magni meriti apud deū qa primus ip̄ator uiam fidei & de uotionis principib⁹ dereliqt: Iſidorus etiam in chronicis ſuis hoc reprobās omnio dicit eum feliciter terminaſſe: unde greci eum ca talogo ſcō⁊ ānumerant: ut dictū eſt: & feſtū de ipſo ſoleniter agunt. In alia autē hiſtoria legitur ipſum ab euſebio papa baptizatum fuiſſe: qđ ſimiliter falſe conſcriptū apparet. Cum & poſt euſebiū melchiadē papā a pre fecto urbis tarquinio per martyriu3 uitā fini uiſſe p̄ſtet: qđ ſub xp̄iano auguſto q̄s facere nullaten⁹ p̄ſūp̄ſiſſet. Conſtantin⁹ igit apud nicomediam cum i p̄ſidas bellū moliretur: morbo oppreſſus rēpublicā bene diſpoſitā filiis tradens: quieuit in pace. xii. cal. iunii. Anno impii ſui. 31. etatis uero. 67. Sepultus in urbe regia eius noī dedicata. ¶ Hic glo rioſus princeps fecit baſilicas iſtas in urbe roma. Videlicet baſilicā dñi ſaluatoris in p prio laterañ palatio ut dcū3 ē. Baſilcā p̄ſtāti nianā: ubi baptizat⁹ ē: ubi & ſōtē pphyretico lapide cōſtituit ex argento mirab⁹r ornatū: quā i honoꝛ ioānis baptiſte eccleſie laterañ appēdiciā eſſe uoluit. Baſilicā beati petri a poſtoli i tēplo apollinis cui⁹ loculū auro & argento iſigniter p̄texit. Baſilicā bti pauli a poſtoli extra muros in uia oſtieñ: cuius etiā loculū exornauit. Baſilicam in palatio ſyria no que cognominat⁹ ſcā hieruſalē in honore uenerande crucis: ubi & de ligno crucis do minice locauit. Baſilicā ſcē agnetis ex roga tu p̄ſtantie filie ſue extra muros uia numen tana. Baſilicam beati laurētii martyris extra muros uia tyburtina in agro uerano: ubi ſe pultus eſt. Baſilicā. xii. apoſtolo⁊ intra ur bem. Baſilicā beatorum marcellini & petri: ubi corpus beate matris ei⁹ q̄eſcit. Baſilicā apoſtolo⁊ petri & pauli & ioānis baptiſte i ciuitate oſtieñ iuxta portum urbis. Baſilicā ſancti ioannis baptiſte in ciuitate albaneñ. Baſilicam apoſtolo⁊ in urbe capua quā cō ſtantiniana nominauit: & alias plures: quas omnes ſacris uaſis & ueſtibus & aliis ad di uinū cultū p̄tinentib⁹ infiniti p̄cii p̄dotauit.

¶ De ſcō hoſpitio cōfeſſore. XXVII.

HOſpitius cōfeſſor uir dñi apud nuceriā icluſus ferro ad carnē ac citus cōi t̄pe modico pane & da ctilis ueſcebat⁹ i q̄drageſia uero ſolis radicib⁹ herba⊼ utebat⁹: ut de eo ſcripſit paul⁹ longobardo⊼ hiſtorio graphus libro. 3. Hic ſpiritu p̄phetico do tatus aduentū longobardo⊼ longe ante pre dixit. Quos cū adeſſe cognoſceret: oēs fres ſuos emittēs ſolus remāſit: lōgobardi uero ferociſſimi ad locum uenientes: & ut intra rent aditum querentes: ſed minime inuenire ualentes aſcenſo tecto deſcēderunt ad uiru3 dei. Quem ut ferro uinctum reperiunt: exi ſtimauerunt eum eſſe reum aliquem ibidem ex culpa recluſum. Sed cum ipſum unus eo rum gladio ferire uellet brachium ſibi are factum eſt. Qui mox ut uenīam petiit ſcūs eum illico ſanauit: & conuerſum ad chriſtū monachum fecit. Qui etiam uerbum domi ni longobardis predicans plures ex eiſdem domino acquiſiuit. Quieuit in pace. duode cimo cal. iunii.

¶ De ſanctis timotheo polio & eutychius martyribus. XXVIII.

TImotheus polius & eutychi⁹ martyres apud mauritaniā ceſarieñ paſſi ſunt. Qui i prefata regione uerbum dñi undiq; diſſeminātes glorioſo martyrio pariter coronari meruerunt. i². calē. iunii: ut ait ado in martylogio a hieronymo ſumpto.

¶De ſcā iulia uirgine & martyre. XXIX

IVlia uirgo & martyr ex ciuitate carthagineñ cū dicta urbs capta & ſubuerſa fuiſſet: captiua ducta fuit: que ſortita cū aliis cōcaptiuis deuenit in ſeruitutē cuiuſdaȝ euſebii gentilis nobilis paleſtini: cui diligētiſſime famulabatur ſpatio quo poterat ieiuniis & oꝛonibus uacans. Eāq; dñs eius q̄uis xp̄iānā ob eius gratū ſeruitiū diligebat. Cū aūt ad gallias cū mercibus tenderet & in capite corſice cū naui applicuiſſet: ancillamq; ſecū deduxiſſet: cōtigit in ipſo loco gentiles diis ſuis ſolēnia celebrare. Et dū tam naute q̄ nauigantes cū incolis inſule ad ſacrificia deoꝝ accederent: ſola iulia remanſit in naui Compto q̄ xp̄iana eſſet felix quidaȝ tribun⁹ petiit ab euſebio ancillam eius p̄ q̄ttuor ex ſuis cōmutari: ad hoc ſolū ut eā ſacrificare ꝓpelleret. Quod cū ille p̄pter ei⁹ gratū ſeruitium oīmode recuſaret: inito cōuiuio naute ex induſtria euſebiū inebriarūt. Quo dormitante iuliā rapiunt: & ſacrificare nolenteȝ alapis cedunt crinibus torquent: & dudum flagellant: tandem crucifixū ꝓfitentem cruci ꝓfigunt: ubi poſt morulā ſpiritum emiſit. xi calen. iunii. Monachi aūt quidam qui i inſula marmarica que uulgo gorgona dicit̄ habitabant dīna reuelatione moniti nauē aſcendentes corſicam deuenerunt: & corpus martyris xp̄i tollētes celerrime redierunt: & i eorum inſula ſepelierunt: quod tamē ꝓceſſu tēporis aica regina uxor deſiderii longobardorum regis inde brixiā tranſtulit: & in monaſterio eius nomini fabricato honorifice collocauit.

¶De ſcis caſto & emilio marryribus. XXX

CAſtus & emilius martyres in aphrica paſſi ſunt. Qui ut ſcribit beatus cyprianus in libro de lapſis p̄pter uerbi fidei cōfeſſionē p̄ ignē ꝓflagrati paſſionis martyrium ꝓſumauerunt. xi. calen. iunii.

¶De ſcō deſiderio epiſcopo & ſociis martyribus. XXXI

DEſiderius eps̄ lingoneñ tēporibus honorii & theodoſii imperatoꝝ martyrium paſſus eſt. Nam dū uandali ligoneñ ciuitatē dudū obſeſſam debellarent̄. Scūs eps̄ mur⁹ aſcendens p̄ ſuo grege clementiaȝ poſtulabat. Vandali uero urbē intrantes: & multitudinē ciuium xp̄m ꝓfitentiū trucidantes: ep̄m in eccleſia p̄ populo orantē reperiē tes ceperūt: & ſuo duci noīe creſco p̄ntauert Qui cū ſe libentiſſime morti obtuliſſet: duȝ illi reſiduo populi parcere uellent: eductus ex urbe decollatur: nulla propter hoc erga gregem miſericordia peccatis exigentibus exhibita. Cū aūt ſpiculator ep̄i portā urbis intrare uellet: capite illiſo mox expirauit. Statimq; ſaxis irruentibus ianua adeo obſtruitur: ut nulli deinceps per ipſam aditus patere poſſet in teſtimonium martyris xp̄i nulli licere oſtendens ut per ianuam illā intraret pagan⁹ unde ſcūs ep̄s exiuerat decollandus. Dum etiā ipſe gladiator xp̄i martyrem p̄cuſſiſſet in libro diuino ibideȝ aperto ſanguinis nō nulle gutte ſtillantes plura folia perforarunt litteris oīno illeſis: qui uſq; hodie in teſtimoniū ꝓſeruatur miraculi. Sȝ paulo poſt craſcus i ciuitate arelatenſi a ſuis captus & hoſtibus traditus crudeli nece pemptus eſt. Scūs uero deſiderius ſepultus eſt lingonis miraculis clarēs. Inter que ſi qs intra eccleſie ſue ſepta falſo iurare ſcienter nititur: celeſti mox ultione punit̄. Paſſus é autem. io. calen. iunii.

¶De ſancto deſiderio alio epiſcopo & martyre. XXXII

DEſiderius ep̄s lugdunenſis: cui⁹ uita celebris mirabilibus fulſit paſſus ē i eodē territorio lugduneñ uilla priſtiniano: cuius corpus mō ſepultum ueneratur i eccleſia uiēneñ feſtūq; eius ibidem. io. calen. iunii recolitur.

¶De ſcō theopompo ep̄o & maꝛ. XXXIII

THeopompus ep̄s nicomedieñ in eadem ciuitate paſſus eſt cū quodam ſeneſio ſub diocletiano auguſto: qui primo anno ip̄erii ſui illuc accedens iuſſit fieri ſtatuas ex auro apollinis & artemis & eas in tēplo productas a cunctis adorari. Cūq; theopō⁹ pus ep̄s ad phanū educt⁹ ſimulacra adoraꝛ noluiſſet: miſſus eſt in clibanū ignis: in quo die & nocte illeſus p̄manſit. Nocte uero ide exiens luce celeſti preuia ad palatiū diocletiani deuenit: oībuſq; ianuis reſeratis diuinitus uſq; ad lectū ſuum acceſſit: ſeq; uiuentē proteſtans ad clibanū rediit. In cui⁹ medio mane p̄ſallens & oīno inuſtus repertus eſt. Quod dū impator magie ipſius aſcriberet: ut expireꝛ canem in furnū mitti fecit: q̄ ſubito incenſus eſt. Poſt hec theopōpus diebus 22. in carcere ſine ullo cibo detineꝛ ſed a domino ꝓfortatus uultu ilari inde p̄ducitur. Tūc iuſſu impatoris oculus ſibi dexter effoditur: ſed ipſo ad carcerem redeunte ſibi a dño reſtituit̄. Quod dū diocletianus iterū

artib⁹ magicis ꝺputaret: accersito ad se quo dam egyptio maximo mago theona nomie induxit eū ad eꝑ suis prestigiis occidendū: uoluit tñ primo artē eius uidere. Qui tauꝝ ferocissimū ad se ductum dū in aure ipsius aliqua uerba dixisset subito in duas ptes discerpsit: que in lance ponderate equaliter pē sauerunt. Tunc magus theopompo obtulit spirulas farinulas artis magice: & uenenum in calice demoniis plenū. Et cū ille hec omnia sine lesione gustasset magus cōuertitur: & cum eo carceri traditus ab eodē baptizatur. Nomēq; sibi seneſi⁹ iponiē: inde sanct⁹ eductus & in terrā supinus extēsus atq; ad stipites ligat⁹ lapis magnus uix ab. 8. uiris portatus: uentri eius supponitur: sed eleuatus lapis a seipo ultra. xv. cubitos diuinitus ꝓsiliuit. Dehinc in eminēti suspensus pedibus: capite deorsum saxoq; igēti ad eius cer uicem alligato: funeq; quo tenebaē precisio: utꝝ raptim tractus ad terrā dirūperet: sine ulla lesione in pedib⁹ stetit. Nouissime aūt decollatus est. ✣ Senesius uero in defosso terre positus: humoq; optus eqs super iductis ut calcib⁹ terrā premerēt: migrauit ad xp̄m. Quoꝝ corpora nicomedie in eodē tumulo sepulta sunt. x. cal. iunii.

¶ De scō manaem discipulo. XXXIIII

MAnaem discipul⁹ herodis tetrarche collactāeus fuit. De quo scribitur act. xiii. ca. Hic fidei catholice doctor & propheta sub gr̄a noui testamēti apud antiochiam ꝓixp̄o qeuit. 9. cal. iunii: ut dicit hieronym⁹ in martylogio scōꝝ.

¶ De. s. ioāna uxore chuze discipla. XXXV

IOāna discipula: de qua ꝓmemoratur luc. ultio ca. que cū trib⁹ mariis circa sepulturam dñi legit fuisse solicita. Hec fuit uxor chuze ꝓcuratoris herodis antip pe: q fuit tetrarcha galilee: & hec post ascen scionē dñi cum discipulis fuit: eisq; sedule ministrauit. Et apud hierosolymam in pace quieuit. viiii. cal. iunii ut dicit hieronymus ubi supra.

¶ De sancto seruulo martyre. XXXVI.

SEruulus martyr passus est temporibus numeriani impatoris i ciuitate tergestina sub iunilio p̄ side. Qui nobilib⁹ eiusdē urbis parētibus & xp̄ianis ortus patre uidelicet Eulogio matre clemētia ab annis puerilibus i fide doctus deo fuiēs ecclesias frequētabat & in oratione ꝓsistebat. Et cum annoꝝ esset. xii. exiēs ciuitatem in spelunca anno uno & mēsib⁹. viiii. latuit eremiticā uitam ducēs. Deinde celesti uoce admonitus ut parentes reuisceret: qui eū ubiq; perquirebant: ad ciuitatem deuenit: medioq; itinere mire magnitudinis serpentē inuenit. Qué primo quidē uidens expauit: postea aūt confisus in xp̄o signū crucis edidit: & exufflauit in serpentē. Statiq; coluber ꝑ medium crepuit: ueniēsq; ad parentes letanter suscept⁹ eis cūcta que sibi ꝓtigerant enarrauit. Post dies modicos eulogius mortuus est: & seruulus cum matre uidua morabatur & miraculis coruscabat. ¶ Filius cuiusdam ciuis a demonio uexabatur clamāte demōe per os pueri: q; si puer ad fuulum duceretur stati imundus ab eo spiritus eiiceretur. Qué cū dudum requisissent: parētes pueꝝ ad fuulū deduxerunt: & que demon dixerat narrauerunt. Statimq; spiritus puerū eliden̄s cepit dentibus frendere: & spumās ipsum diutius agitare. Seruulus uero inuocato noie trinitatis imundum ꝓfestim spiritum ab eo eiecit & ip̄m cum pentibus ad xp̄m ꝓuertit. ¶ Vidua quedā famosa noie fulgentia filium habens grauiter febricitantē ueniens ad scūm iuuenem ꝓ salute filii supplicabat. Qui domum eius ingressus oratione premissa egrotantis manū tenuit: moxq; ip̄m liberatum a febre de lecto produxit: & una cum matre ad baptismi gr̄am perduxit. ¶ Quidam domum ꝓstruens ex alto ceciderat: qui semiuiuus iacēbat. Quē in lectulo leuatū seruulo obtulerunt: qui pro eo ad xp̄m orauit: & apprehensa eius dextera ip̄m illico incolumē eleuauit. Sed quacunq; detenti ualitudie ad eum concurrentes sanitatem cōsequebātur: multiq; gentilium conuertebanē. ¶ Deniq; tent⁹ a iunilio presīde ut idolis imolaret: cū sacrificare ꝓtēpsisset: primo neruis ceditur: dehinc i equuleo suspenditur & torquetur: eiusq; latera unguibus lanianē. Et post hec depositus oleo feruenti pfunditur: sed in his omnibus ꝓstantior redditur. Et cum preses putaret q; magicis artibus supplicia superaret: lotio fetenti ip̄m lauari iussit: ut sic more gentili maleficia expellerent. Sed uirtus diuina fetorē in balsami fragrantiā in narib⁹ omniū ꝓmutauit. Et cum populus ip̄m innocentē clamaret: preses timore multitudinis ipsum extra urbem eductū gladio iugulari fecit. Cuius corpus mater cū omnibus p eū conuersis in eadē ciuitate omni letitia sepeliuit. 9. cal. iunii.

¶ De scis dōatiāo & rogatiāo mr̄. XXXVII

DOnatianus & rogatianus frēs in galliis citate nāmetis tēporibus diocletiāi & maximiāi passi sūt. Qui cum i dicta ciuitate residerent: & precepta iperatoris xp̄ianos ad imolandum ꝓpellentia audiuissent. Donatianus iaꝝ senex germanū corde fidelē baptizari cupiebat: anteq̄ pſecutor de quo

intellexerant:ad urbē attingeret:sed tñ cum ꝓpter sacerdotis absentiā baptismū habere non posset:ambo frēs ad dñm orauerunt: ut martyrium rogatiano ꝓ baptismo succederet:quod & factū est. Nā ambo cōprehensi & in catasta extensi ac laniati : deine lancea militari ꝓfossi:nouissime capite cesi sunt.ix. calen.iunii.

¶De sanctis anolino & sociis martyribus. XXXVIII

ANolinus custos carcer̄ erat sub p̄fecto urbis almachio tempore maximiani.Cū aūt almachi⁹ urbanum papā detētum in carcere custodiendū anolino tradidisset : & sermōes sci pape anolin⁹ cū tribus tribunis audiuisset:cōuersi sunt ad xp̄m:& ab urbano pontifice in carcere baptizati.Quod p̄fect⁹ cōperiens anolinū teneri fecit:& sacrificare nolētem ꝓfestim iussit capitalē subire sententiam ✝Tribunos uero xp̄m ꝓfitentes:primo quidem grauiter laniatos ad sacrificia duci mādauit.Sed audiēs eos i idolū ꝓspuisse: ipsos eodem loco decollari p̄cepit.Qui passi sunt 9.calend.iunii:sepulti iuxta scōs tyburtium & ualerianum.

¶De scō urbano papa & marty. XXXIX

URbanus papa & martyr hui⁹ nominis prim⁹ natiōe romanus ex patre pontiano de regione uia latina:calixto pape primo i ep̄atu romano succesit:seditq; ānos.8. mēses.2.dies.12.Hic genere nobilis ab infantia xp̄ianus uirtute abstinētie & castitatis ornat⁹:dignitatis officiū uirtutū studiis adornauit. Multoties ꝓ fide ex urbe ꝓscribitur: sed a fidelib⁹ clam reuocatur.Hui⁹ tēpore icepit ecclesia rome p̄dia possidere: de quib⁹ scūs pōtifex clericis & notariis q gesta martyrum ꝓscribebant sumpt⁹ ministrabat.Añ eni ecclesia ad instar apostolor̄ in cōi uiuebat:pecunias tantū recipiens ꝓ egenis. Hic multos xp̄ianos ad fidem cōuertit. Valerianum sponsum scē cecilie & frēm eius tyburtium nedū baptizauit: sed ad martyrii palmam exhortando pduxit.Postq̄ aūt btā cecilia scō pape urbano domū suā tradidit dedicandā:& ipsa in eadem uitā martyrio finiuit.Vrbanus p̄dicationi & baptizationi insistens fidelium ab almachio p̄fecto urbis capitur:& in carcere detinet̄ :deinde sibi oblatus cū prefectus eidem xp̄innitatem opponeret:& thesauros cecilie requisisset:Rñdit urbanus:q̄ plus mouebat almachius cōcupiscentia thesaurorū q̄ cultura deorū. Et cuz ip̄m p̄fect⁹ superare nō posset:anolino tribuuo in custodia tradidit:ubi existens anolinū cū aliis trib⁹ tribunis cōuertit:ut supra ꝓxie dcūz é:qb⁹ ꝓ martyriū assūptis. Vrban⁹ ad simulacra ducit̄ :& thura ponere purget̄. Sed orante scō idolum cecidit: &.22. sacerdotes ignem mistrantes occidit:quem i ipso loco prefect⁹ decollari iussit:cui⁹ corp⁹ marmenia uxor carpasii nup cōuersa cū filia lucina sepeliuit cū cecilia tyburtio ualeriano & maximo in eodē sepulchro:qui passus est 8.calen.iunii circa annū dñi.220.Hic cōstituit:ut oia uasa ecclesiastica ad sacrū ministerium ꝓtinentia aurea uel argentea fierent uel si paup eēt ecclesia stannea: nō autem uitrea ꝓpter fragilitatē:nec lignea ꝓpter porositatē:nec cuprea ꝓpter nauseā & abominationem.Hic etiā fecit ordinationes.3. p mensē decembr̄ p̄sbyteros.12.diacones.8.ep̄os per diuersa loca numero.15.& cessauit episcopatus dies.19.

¶De scō niceto martyre. XL

NIcetus martyr:quod interp̄tat̄ uictor: gothorum gente oriundus sed ab eor̄ ꝓrsus uitiis alien⁹ ab annis puerilib⁹ ꝓ sanctū theophilum gothor̄ ep̄m:qui & prio cōcilio nicee celebrato iterfuerat in fide doct⁹ & baptizatus est.Cū aūt iter gothos discordia orta esset:& due ex eis ptes fierent:quar̄ uni fritirgenes alteri uero athanaricus p̄fuit & ipse partes ad inuicē decertassent: fritirgenes ab athanarico uict⁹ est:Qui se tunc contulit ad presidium romanor̄:& ab impator̄ ualētiniano ad xp̄ianitatē suscipiendam cuz suis iduct⁹ :sumpta romana militia que erat in thratia cruceq; xp̄i preuia aduersarios expugnauit.Qua ꝓpter athanaric⁹ cū suis fidē suscepit.Et succedēte p̄dicto theophilo ep̄o urphilo qui & ipse ꝓstantinopoli secūdo fuerat ꝓcilio celebrato:oēs gothi partis illius ab eodem urphilo in fide docti & baptizati sunt.Qui etiā ep̄s sacre scripture libros de latino transtulit in linguā gothor̄:ut populum ad fidei rudimenta pduceret.Nicet⁹ aūt qui xp̄iane parti adherebat xp̄m uiriliter p̄dicabat.Qui ab aduersariis athanarici gothis:qui iuxta danubium habitabant:detentus & ad fidem xp̄i denegandā ꝓpulsus est. Quod cū facere recusaret:in ignē copiosuz mittitur : & sic spiritū deo reddens martyr dignus efficit̄ .¶Cū aūt quidam noie marianus de ciuitate maseupstia olim scō martyri amicitia spēali cōiunct⁹ corp⁹ eius requireret:& furorem gothor̄ gentilium formidaret: nocte consurgens ad corpus perquirendū accessit:ue; cū locū ignoraret:stella sibi apparente:& ut olim magis uiam ostendente ad locū perducitur:qua supra corp⁹ martyris quiēscēte sacre sibi reliquie reuelant̄ :& ab eodem collecte in domū suā honorifice collocant̄ :multaq; sanitatum miracula ea; uirtute demonstrant̄ .Processu ue

ro tpis a fidelib⁹ eccleſia i ciuitate ꝑſtruit: & corp⁹ martyris illuc trāſferē: ſolo manus pollice ad eius ſolatiū mariano dimiſſo. De corpe uero ſacro nihil amplius ullo tpe potuit amoueri. Nā dū auxēti⁹ eps maſeupſtie eccleſiam fabricaſſet: & de reliqis ſcōꝝ tharaci probi & andronici de auarzana urbe uicina ptē pro ꝑſecratiōe eccleſie obtinuiſſet: promiſſione facta q̄ de reliquiis niceti martyris ptē i recompēſatiōe referret: aptoq; ſepulchro manū ad auferēdū ex mēbris aliqd poſuiſſet: ꝑſeſtim man⁹ ei⁹ arida & cōtracta facta eſt: nec prius reſtituta donec eps de temeritate penitēs: manū ut poſuit ꝑ ꝑſequenda ſanitate ad corpus reduxit. ¶ Poſt tpris decurſuꝝ corp⁹ ipm uenetias trāſlatū qeſcere dicit in eccleſia ſci nicolai. Paſſus eſt aūt ſanct⁹ maī. 8. cal. iunii.

¶ De ſancto zenobio epiſcopo & ꝑfeſſore. XLI.

ZEnobi⁹ eps ciuis florētine urbis nobiliſſim⁹ a puerilib⁹ annis diuinit⁹ litteris ibut⁹: ſcitate ꝑſpicuus: poſt miores grad⁹ ad epātuꝝ eiuſdē ciuitatis elect⁹ eſt. In quo multo tpe p̄ſidēs gregē dñicum uerbo & exēplo ſolicite pauit: & multoꝝ ſignoruꝝ gr̄a ſpléduit. ¶ Inter que dū qdā eccl'ie ſue predia occupaſſet: nec ſepi⁹ admoniti ea reddere uellēt ſubita morte ꝑcutes exēplo ſuo alios nedū ad reſtitutionē: ſed āplioré dotatiōnē florētine eccleſie ꝓuocarūt. ¶ Matrona quedā apoſtoloꝝ limia uiſitās unicū ſuum puulū ſecū deducēs eū febricitantem zenobio epo cōmēdauit: & romā ꝓrexit: queꝝ ipſe materno more diligēter ſouit: Cūq; die qdā neceſſitate eccleſiā adiſſet: & mater ipſo iſtāti rediēs filiū eadē hora expiraſſe reppiſſet: corp⁹ ei⁹ in ulnis accepit: & cum lachrymis ante pedes uiri dei ꝓiecit: queꝝ ille ſua oratiōe ꝓtinuo ſuſcitauit. In cui⁹ teſtimoniū locus in quo genua fixit geniculus uocāt: q̄ ſi aliquādo a quaq; beſtia imūditia polluit mox diuia ultiōe beſtia illa punit. ¶ Alia uice egreſſus de citate iuuenē q̄ ad tumulū portabāt iuenit: pro quo depoſito phetetro exeqas celebrauit. Rogat⁹ quoq; ab aſtanti b⁹ ꝑ eius ſuſcitatiōe ipo quoq; ex hūilitate diuti⁹ recuſante tādē acqeſcēs ꝑ ipo duduꝝ orauit: & populū oēꝝ kirieī. clamare admonuit: ſicq; iuuenē ad uitā reduxit. Quieuit in pace matur⁹ etate. 8. cal. iunii. Sepultuſq; ē i eccleſia ſci laurētii. Inde poſt aliquot ānos trāſlat⁹ in eccleſiā ſcē uirgis repate. In cuius trāſlatiōe facta tpe hyemali arbor quedam quā cāu ipius pheretrū tetigit: ſubito flores produxit.

¶ De ſancto dionyſio epiſcopo mediolanēñ XLII.

DIonyſius eps mediolañ tpe ꝑſtātii filii ꝑſtantini claruit. Qui ab eo aliquādo circūuētus arriane hereſi ſubſcripſit. Et poſtmodū ꝓpunctus ab euſebio uercellēñ epo cui⁹ erat i baptiſmate fili⁹ ueniā petiit. Cui ille penitētiā idixit: ꝓpter qđ a conſtantio ad cappadociā in exilio delegat⁹ ibidem pro xp̄i fide & catholice ueritatis aſſertione uitā finiuit. 8. cal. iunii. Cui⁹ reliqas ſcūs baſilius ceſaree cappadocie eps poſtmodū ambroſio mediolañ epo trāſmiſit: quas ille deuote ſuſcipiēs honorifice ibidē recondidit.

¶ De ſcō mutio abbate. XLIII

MVtius abbas ut rettulit cōpresbiter hieronymo i uitis patrū. Primo gentilis fuit & latronū princeps ac ſepulchroꝝ uiolator. Qui cū nocte quadā ad domū deo dicate uirginis deueniſſet expoliandi gratia: ſubito ſoporatus uidet i ſomnis quēdā regali habitu idutū eum a flagitiis deſiſtere monētem: alioqn morte turpiſſimā ꝓminātem: uidetq; monachoꝝ militiā: & eoꝝ ducē: q̄ nomine mutii q̄ iuſſa adimpleret illi regi promittebat. Euigilās ergo ſubitoq; conuerſus ad eccleſiā ꝑfugiēs baptiſmū ſuſcepit: & ad eremū trāſiēs i ſcitate nimia ſolitariā uitam duxit: multoſq; diſcipulos hūit. Semel tātū i hebdomada. i. dñica die panē ſibi miſſū diuinus comedebat: nullūq; aliū de cetero cibū ſumebat. ¶ Adoleſcēs quidā ad eū accedēs ab eo mōachus efficit: & dū ab eo mōachali habitu ueſtit: cepit iuuenis dicere q̄ optaret ſe ab eodē patre mortuū ueſtiēdū: qđ ſe mutius ſcūꝝ ꝓmiſit. Cū aūt pòſt aliquot annos iuuenis deceſſiſſet: & eū abbas iduiſſet: iterrogat⁹ ab eo an ipſ⁹ ſufficiēter induerat. Rñdit defūct⁹ q̄ ſic: & q̄ ꝓmiſſa optie i pleuerat. Iterū cū quēdā i extremis cōſtitutum uiſitare curaret: & multa ſibi & comitibus uia ſupeſſet: ſolq; iā ad occaſum feſtinaret: precepit ſoli ut ſe modicū expectaret: qđ & ſol fecit nec occubuit: donec mut⁹ cū ſociis ad locū ꝓuenit: ubi monachū iā defunctū iueniēs: eūq; uocās iterrogauit qd ꝓoptaret an ad uitā p̄ntē redire an ſōno ſuo q̄eſcere. Qui reſpōdēs q̄ magis cupet diſſolui & eē cū xp̄o iuſſus a ſcō i pace obdormiuit.

¶ Alteri quoq; i extremis laboranti q̄ ꝑſcia premēte mortis exitū expauebat. Rogatus ab illo tres annos ſibi ad penitētiā ꝓceſſos a dño ipetrauit. Quē ad eremū deducēs poſt triēniū ad domū ſuā q̄ſi āgelū reduxit. Nocteq; ſupueniēte ille quaſi dormitās expirauit: quē abbas mutius ſepeliuit. Hic etiā frequēter ad loca remotiſſima i mométo diuinitus pro uoto euect⁹ é. Quieuit aūt in xp̄o 8. cal. iunii.

¶De scō mutio ꝓfessore monacho. XLIIII

MVtius alicꝰ monachꝰ : ut dicit heraclides: cum secularis uir esset: mūdo abrenunciare desiderās cū filio paruulo octo annoꝝ ad monasteriū accessit: & tā diu cū infante ꝑ foribus excubauit: donec instātia improbitatis ꝓtra ꝓsuetudinē cenobioꝝ cum filio susciperet. Intransq; monasteriū a filio seiunctus est: ut iam nō se patrē esse memineret. Quod ut pleniꝰ ꝓbaret: de industria negligebatur puulus squalidis indutꝰ : colaphis etiā sine cā sepissime cesus: ita ut nunq̄ uideret filiū nisi lachrymaꝝ uestigiis genis ꝓfusum. Pro amore xp̄i nihilominꝰ & obediētie uirtute rigida hec oia patiētissime tolerabat Cum die quadā abbas flere uidisset infantē: iussit patri ut filium iactaret i flumē: qui nō adeo cito mandauit: q̄ celeriter mutius iussa ꝓpleuit. Sed ꝓcurati frēs de industria puulū de flumine rapuerunt. Tūc abbati a dño reuelatum est: sanctū mutium hac obedientia habrahe patriarche meritu3 acquisisse. Hec heraclides.

¶De festo corporis iesu xp̄i. XLV

FEstiuitas corporis iesu xp̄i ab urbano papa q̄rto nup instituta est uidelicet āno dñi. 1263. āno pōtificatus eius prīo. Cuiꝰ institutionis causa motiua fuit: miraculu3 quod tunc tpis apud uulsinū castꝝ appuit. Cum enī qdam p̄sbyter de ueritate sacramēti aliquid hesitaret: & sacram hostiā ꝓfregisset: subito sanguis uiuus ex hostia manare cepit: & corporale adeo cruore tinxit: quod nulla unq̄ lotione deleri potuit: sed in testimoniū miraculi usq; i p̄sēs i corpale sāguis ꝑmanet: & uiterbii: ubi tunc erat curia ꝑ reliquiis reseruaꝝ. Hoc igiꝫ miraculo principaliter inductꝰ romanꝰ pōtifex urbanꝰ q̄rtꝰ Huiꝰ sacri deuotiōe affectꝰ pie statuit p̄fate institutionis memoriam prima quinta feria post octauas pētecostes a cūctis fidelibꝰ celebrari: ut qui ꝑ totum āni circulum eo utimur ad salutē: eius institutionē illo tpe specialiter recolamus: quo spūscūs discipulorum corda edocuit ad plene cognoscenda huius mysteria sacri. Nam & in eodē tēpore cepit hoc sacramentū a fidelibus frequentari. Legiꝫ enī in actibus apostoloꝝ: ꝙ erant ꝑseuerantes i doctrina apostoloꝝ & cōicatione fractiōis panis & oīonibus statim post sācti spūs missionē. ¶Cum aūt hoc glorioſum sacramentū sit quoddā singulare donariū nobis a xp̄o donatu3: & q̄ttuor sunt que donū quodlibet extollunt: ubi uidelicet ꝓcurrūt In dāte liberalitas: In dono p̄ciositas: In mō ꝓgruitas: In sumente uero necessitas & utilitas. ¶Iccirco circa corporis xp̄i sacr̄m quatuor occurrunt ꝓsideranda: uidelicet in dño largiēte liberalitas generosa. In dono excellente p̄ciositas ualorosa. In modo ꝓgruente opportunitas speciosa. Et in hoie sumēte utilitas fructuosa. ¶Circa primū sciendum: ꝙ xp̄i liberalitas in hoc sacr̄o apparet ex eo ꝙ ibi sūme relucet diuina oipotentia: sapia & beniuolētia. Cū enī homo in aliquo ope ponit totu3 suū posse & scire & uelle nihil amplius pōt. In hoc aūt dono apparēt summe. Primo dei oipotentia: que in sacr̄o eode3 mirabilia tot operatur. In tribus enī opibꝰ maxime apparet oipotentia dei. s. in creatione: incarnatione & ꝓsecratione. Opꝰ aūt incarnationis p̄ponit opi creatīonis. Vñ augustinus. Homo deꝰ de uirgine natus potentius opꝰ est q̄ mundꝰ de nihilo creatus. Opꝰ aūt ꝓsecrationis adhuc apparet mirabilibus q̄ ipsa incarnatio triplici rōne. Primo qa in incarnatione creator factꝰ est creatura. Nā uerbum manens quod erat: assumpsit hominem quod nō erat. Hic aūt creatura fit creator: panis nāq; substantia: que est creatura inaiata: efficitur caro xp̄i: que est caro dei : & sic substantia panis fit substātia unita substātie dei. ¶Secūdo quia opꝰ incarnatiōis factum est ab ipsa trinitate imediate nulla creatura coopante. hic autem licet transmutatio fiat a deo: tñ mediante & coopante hoie sacerdote & aliq̄ peccatore. ¶Tertio quia icarnatio semel facta est nunq̄ iteranda: ꝓsecratio autē corporis xp̄i quotidie & multoties iteratur. ¶Secūdo apparet hic maxie dei sapia : que ip̄m sacr̄m i testamēto ueteri pluries p̄figurauit. Sapientis aūt est opꝰ subtile ꝑuidere: & pluries etiā formaliter designare. Et q̄uis multimode hoc uenerabile sacr̄m in ueteri testamēto fuisset p̄figuratū. ¶Principaliter tñ eius apparēt figure: Tēpore legis nature Tēpore legis scripte : & tempore ꝓphetie. Tempore legis nature: Figura huiꝰ habeꝫ i sacrificio melchisedech: qui fuit rex hierusalem & sacerdos dei: ut dictū ē supra de melchisedech: q sacrificiū suū deo obtulit panis & uini: ut habeꝫ gen̄. 14. Hic enī p̄figurauit xp̄m ueꝝ regem iudeoꝝ & sacerdotē summi p̄ris: ꝺ quo p̄ eiꝰ ſm carnē dauid ꝓphetauerat dicens: Tu es sacerdos in eternū ſm ordinē melchisedech: qui sacrificiū sui corporis & sanguinis sub eisdē spēbus obtulit deo patri. ¶Tēpore legis scripte: Figura huiꝰ hēt de māna quod deꝰ pluit patribꝰ in deserto: quod ab hebreoꝝ populo i diuersis uasibꝰ recollectū. s. a quibusdā in magnis a quibusdam in puis semp eiusdē mensure inueniebatur: & ad oēm saporē edentis ꝙuertebaꝫ: quo pane aliti sunt patres in deserto uagantes: donec in terrā ꝓmissam de fructibꝰ gustauerūt. Quo p̄figurabatur hoc sacramētū

qđ integraliter ſumitur ab oib⁹ in quacũq; q̃titate hoſtia tribuat: qđ etiã ſm affectionẽ ſumẽtis ſic i eo ad oẽz ſaporẽ uirtutis uel uitii opatur. Et hoc pane nos ali optet in deſerto pñtis ſeculi pegrinãtes: donec ad terram celeſtis patrie deueniẽtes ipm xpm uentris uirginei fructũ in ſuo fonte guſtem⁹. ¶ Tẽpore ꝓphetie: figura hẽtur in helia qui fugiẽs a facie iezabelis in deſerto ꝓuagãs obdormiuit in umbra iunipi: quẽ angelus excitauit & ſubcinericiũ panem oñdit: quo refectus in ei⁹ fortitudine pgrauit uſq; ad montem dei. Quo preſignabat peccator qui fugiens a facie tẽtatiõis in deſerto pñtis ſeculi laſſus in cõtẽplatione arboris crucis quietẽ inuenit. Ibiq; carnẽ xpi ſub ſpecie panis ſub cinericii pẽdẽtem accipit: quo cibo refectus ſecurus ꝓambulat uſq; ad mõtem etherei regni. Iccirco hoc ſacm dr uiaticũ: qa panis uiatorũ. Tertio apparet i ipſo ſũme dei beniuolẽtia: qui dedit. ¶ Prio ſe ipſũ. Nõ eniz dedit celũ nec angelũ: nec apoſtolũ: nec matrem ꝓpriã: ſz corp⁹ ſuũ ad timo. 2. dedit ſe metipz pro nobis ꝛc. ¶ Scdo dedit ſe i cibũ nõ i ſociũ nec i ſuũ: ſed i eduliũ. Aug⁹. uox dei de celo: cib⁹ ſum grandiũ: creſce & manducabis me ꝛc. ¶ Tertio ippetuũ: nõ uſq; ad annũ: nec decẽniũ: nec cẽtẽnium: ſed uſq; ad ſeculi finẽ matth. ult. Ecce ego uobiſcũ ſum oib⁹ dieb⁹ uſq; ad ꝯſumationẽ ſeculi. ¶ Circa ſm ſciẽdũ q̃ huius doni p̃cioſitas appet: ex eo q̃ ipa caro & ſanguis xpi nobis donantur: quo nihil p̃cioſius eẽ põt: qa caro deifica & uerbo unita ut dictũ ẽ. ¶ Circa cuius ueritatẽ dubitari ꝯſueuerũt pricipaliter. 7. que & ſi ratiõib⁹ ꝓbari nequeat: quia fides noſtra que ẽ deſupnaturalib⁹ nõ ſubeſt argumẽtis ſciaz naturaliũ: tñ aliqb⁹ naturalibus exemplis oia dubitabilia aliq̃liter ꝓſuadentur. ¶ Primo eniz dubitat quõ panis in carnẽ & uinũ in ſanguinẽ trãſmutat. Huius exẽplũ naturale habem⁹: q̃ panis quẽ comedim⁹ i uerã hominis carnẽ: & uinũ qđ bibimus i uerũ ſanguinẽ naturaliter ꝓuertit: p⁹ certũ horaz ſpatiũ opante natura. Quid ergo mirũ ſi qđ natura facit iteruallo aliquarum horaz deus ſine tpe opatur. Ipe eni natura creauit & ei⁹ curſuz ſua oipotẽtia mutare põt. ¶ Scdo quo mõ accñs nulli initatur. Accidẽtia. n. ſine ſubiecto i eodẽ exiſtũt qđ pre oib⁹ dubitabili⁹ uidet. Nõ eni illa rotonditas & albedo & ſapor & alia accidẽtia ſũt panis: quia panis ibi nõ ẽ: nec corpis xpi qa utpote corp⁹ hũanũ talia accidẽtia nõ habet: nec aeris: qa tali luce a nullo corpe coloraf: ergo i nullo ſubſiſtũt. Sz i ipſis naturalib⁹ appent aliq̃n accidẽtia: que nulli ſubſtãtie corporee inituntf: ſicut curuitas remi i aqua: nõ eni talis curuitas ẽ acçns remi: q rect⁹ ẽ: nec aque que ſine remo tale accidens nõ hẽt: ergo i nullo ſubſiſtit. ¶ Tertio quõ corp⁹ i hoſtia collocat: uidet eni mirabile q̃liter xps q de⁹ ẽ & homo pfect⁹ ſub modici panis ſpe ꝓtinet. Sed ſiqs aduertat qualiter ſola ſubſtãtia trãſmutat: uidebit euidenter: q̃ ſubſtãtia que ñ ſuſcipit magis nec minus: ſub illa modica hoſtia ꝓtineri poteſt. Sicut eni ibi ſũt accidẽtia pãis ſine ſubiecto ſic & ibi ẽ ſubſtãtia corpis ſine aliquo accidente: & p ꝓñs nulla ẽ ibi dimẽſio q̃titatiua ſine qua ſubſtantia magni corpis ſub q̃titate minimi corpis ꝓtineri põt. Hui⁹ exẽplum in naturalibus hẽm⁹: q̃ ad hoc ut. ſ. uiſibile corpus ab oculo uideat neceſſe eſt ut dicit Aug. q̃ forma uiſibilis ſit i pupilla: & ſic colũna & dom⁹ ab oculo uiſa ẽ i pupilla non q̃titatiue ſed formaliter: & mõtẽ maximũ in modico ſpeculo uidem⁹. ¶ Quarto quomõ i plurib⁹ nõ multiplicat: unũ eni & idẽ corp⁹ xpi i multis & iſinitis altarib⁹ ꝓ diuerſas mũdi ptes i multis hoſtiis eodẽ tpe cõſiſtit: nec tñ ex hoſtiaz multitudine corp⁹ unicũ pluriſicat: qđ etiã in celo & i altare tamen diuerſimode ꝓtinet. In celo eni corpaliter i hoſtia ſacramẽtaliter. Hui⁹ exẽplũ hẽm⁹ q̃ uni⁹ & eiuſdẽ hõis imago i diuerſis & mltis exñs nõ pliſicat. Et i ſeipſa ſubſiſtit corporaliter: i ſpecꝛis uero formaliter. ¶ Quinto quõ diuiſus nõ lacerat. Cũ. n. hoſtia p ptes diuidit: corp⁹ nõ frãgit: ſz i q̃libet q̃tũcũq; mima particula itegraliter ꝓtinet. Hui⁹ exẽplũ appet i ſpeculo: i quo cũ uni⁹ hõis una ſola ꝓſiſtat imago: ſi p ptes diuidat: i qualibet pte etiã modica itegraliter imago eadez reſultat. ¶ Sexto quõ ſũptus ñ ꝓſumat. Nã nõ ẽ adeo mõs in orbe tã maximus q toties ſũptus amõ nõ eẽt ꝓſũpt⁹. Hui⁹ exẽplũ apparet i candela a qua ſi lumẽ ab iſinitis cãdelis recipiat appoſitis: lumẽ tamẽ ipm nunq̃ minuit: ſed ſemp eodem ſplendore relucet. Triticũ etiã qđ a mũdi exordio ſẽp oẽs hõines comederũt: nunq̃ conſumere potuerũt. ¶ Septio quõ i diuerſis diuerſimode opat. Nã ſicut ille q digne ſũit: ſmediũ ſuſcipit: ſic idigne ſumẽs iudiciũ ſibi mãducat & bibit. Hui⁹ exẽplũ ẽ de una & eadẽ medicina que duob⁹ egris a medico data uni bene diſpoito opat ad ſanitatẽ: alteri male diſpoſito operat ad mortẽ: nõ ex defectu medicie: ſed ex mala ſumẽtis diſpoſitiõe. Sic ergo de ueritate hui⁹ ſacramenti ꝓſtare põt ioan. 6. Caro mea uere ẽ cib⁹ & ſanguis me⁹ uere ẽ potus. ¶ Circa tertiũ notãdũ q̃ mõi ꝓgruitas ſiue opptũitas appet ex eo q̃ iſtud ſacramentũ nõ dat i forma ꝓpria: ſz ſub ſpe aliena. ſ. panis & uini. Circa qđ tria uidẽda ſũt. ¶ Primo q̃re ſub bina ſpecie dat: uidelicet caro ſub ſpe panis: & ſanguis ſub ſpe uini.

Ad hoc rñdet thõas in hymno.d.qb⁹ ſub bi na ſp̃e carnẽ dedit &ſãguinẽ:ut duplicis ſub ſtãtie totũ cibaret hoiem.Hõ.n.ex aĩa & cor pore ꝓſiſtit.& ꝑ hoc appet:ꝙ hoc ſacr̃m ẽ re fectio utriuſq;.Ná caro eſt refectio corpis & ſãguis aĩe:qa aĩa ois carnis i ſãguine ẽ.leũ. ¶ Scdo q̃re hoc ſacr̃m ſub aliena ſp̃e occul taꝝ.Hoc ãt fecit xp̃s prio ad oñdẽdũ miracu lũ:in hoc.n.dei oipotẽtia appet mirabilis:q̃ in ſacr̃o eodẽ tot mirabilia opaꝝ:qd̃ nõ eẽt: ſi in ꝓpria forma traderet.Scdo ad augẽdũ meritũ.Ná dicit greg⁹:fides nõ hẽt meritũ: cui hũana rõ p̃bet expimentũ. Maximuz.n. meritũ fidei eſt credere:qd̃ hõ nõ uidet:imo qd̃ natura p oẽs ſẽſus diſſuadet.Tertio ad e uitãdũ faſtidiuz.Nõ.n.poſſet hõ ſumere car nẽ & ſãguinẽ xp̃i in forma ꝓpria:qd̃ & guſt⁹ faſtidiret:& anim⁹ abhorreret. ¶ Tertio q̃re ſub forma panis & uini poti⁹ q̃ alioꝝ elemẽ toꝝ tradaꝝ.hoc ãt fit ꝓpter tria.Prio ꝓpter magis acceptabilẽ ſumptionẽ. Sũt.n.come ſtibilia que ab aliqb⁹ abominãꝝ:ut porri & cepe:quedã q̃ recuſãꝝ ꝓp aliquã egritudinẽ ut piſces ab egrotis: quedã q̃ nõ repiunt ꝓ diuerſitate tẽpoꝝ uel locoꝝ ſicut pepones q nõ inueniũt hyeme:& cothurnices citra maꝝ q̃dã q̃ cari⁹ emũt ut pdices.Iõ daꝝ hoc ſacr̃z ſub talib⁹ ſpẽb⁹:que ita ſũt ꝓformes nature ſic delectabiles guſtui:ſic oib⁹ locis & tẽpo rib⁹ repertibiles:ſic copioſiter abũdãtes:ut nullo faſtidio:uel egritudine:iopia:uel cari tudine qs excuſet ab hui⁹ ſacr̃i ſũptione. Se cũdo ꝓp myſticã ſignificationẽ:ut ſicut pãis & uinũ ſũt naturalia & pricipalia corpis ali mẽta.qa panis cor hois ꝓfirmat: & uinũ leti ficat:ſic ꝑ hoc appeat:ꝙ hoc ſacr̃m ẽ aĩe ple na refectio uita & alimẽtũ.Tertio ꝓpter oñ dendã unionẽ: ut ſicut ex multis granis un⁹ panis ꝓficiꝝ:& ex multis racemis unũ uinuz eliq̃tur:ſic oñdaꝝ:ꝙ per hoc ſacr̃m unitatis multi fideles q ſunt mẽbra xp̃o capiti i uno eccleſie corpe uniunt.Ro.i2.Sicut.n.i uno corpe multa mẽbra hẽm⁹.& infra: ita multi unũ corp⁹ ſum⁹ i xp̃o.& hec ẽ rõ auguſtini. ¶ Circa.4.notãdũ é:ꝙ utilitas hui⁹ ſacr̃i ap paret eſſe ſeptuplex.Pria ẽ dñice paſſiõis cõ memoratio.i.coꝝ.xi.Quoties mãdu.panez hũc & ca.bi.mor.dñi an.Secũda ẽ xp̃i & ſu mẽtis unitio.Io.6.q mãdu.me.car. & bibit me.ſang.i me ma.& ego i eo.Tertia ẽ demo nis expugnatio :uñ cãtat eccleſia: O ſaluta ris hoſtia que celi pãdis hoſtiũ: bella p̃mũt hoſtilia:da robur:ſer auxiliũ.Quarta ẽ pec catoꝝ remiſſio.Quinta eſt oium uirtutuz & gr̃aꝝ iuſio:uñ dr̃ euchariſtia:qd̃ é bõa gr̃a ab eu qd̃ eſt bonũ & charis gr̃a.De his dua b⁹ utilitatib⁹ dicit ſcũs thõas:nullũ ẽt ſacr̃z eſt iſto ſalubri⁹:quo purgãꝝ peccata:uirtu tes augent:& mẽs oium ſpũaliũ chariſmatũ abundantia ipinguaꝝ.Sexta ẽ pene purgato rie expiatio:qd̃ greg⁹ ꝑ multa exẽpla ꝓbat i 4.dial.& ſatis diffuſe:uñ dicit thõas Offert i eccleſia ꝓ uiuis & mortuis:ut oib⁹ ꝓſit:qd̃ eſt ꝓ ſalute oiuz iſtitutũ. Septia ẽ eterne glo rie collatio.Io.6.Qui mãdu.me.car. & bi. me.ſang.hẽt uitã eter.& infra.Qui mandu. hunc panem uiuit ineternum.

¶ De ſcõ eleutherio papa & mr̃e. XLVI

ELeutheri⁹ papa & mr̃ natiõe gre c⁹ pr̃e abũdio de oppido nicopo li ſothero ep̃o rõano i põtificatu ſucceſſit:& ſedit ãnos quindecim menſes.6.dies.5. Hic accepit epi ſtolã a lucio rege britãnico:ut ꝑ ei⁹ mãdatũ xp̃ian⁹ efficeret:cui papa miſit duos religio ſos uiros uidelz ſuganũ & damianũ: q regẽ p̃dictũ & populũ ꝙuerterunt.Hic ꝓſtituit q̃ alias apoſtolo decreta fuerãt.ſ.ut nulla eſca uſualis a xp̃ianis fidelib⁹ repudiaret:quam de⁹ creauerit:q̃ tñ rõnabilis & hũana é. Hic fecit ordinatiões.z.ꝑ menſẽ decẽbr̃.p̃br̃os i2.diacões.8.ep̃os ꝑ diuerſa loca.i5.qui etiã tpe ꝓmodi ipatoris mr̃io coroãt⁹ ẽ.:& ſepul t⁹ cũ frib⁹ ſuis iuxta corp⁹ bti petri apoſtoli i uaticão.7.cal.iunii:& ceſſauit epãt⁹ dies.6

¶ De ſcõ q̃drato diſcip. XLVII

QVadrat⁹ apoſtoloꝝ diſcipul⁹ fuit q apud athenas ad p̃dicandũ uer bum dei miſſus:poſtq̃ eidẽ urbi plurib⁹ ãnis euãgelizauit clarus doctrina & uita ſcõ fine ꝙeuit:ibidemq; hu matus iacet.7.calẽ.iunii.ut ait hieronymus

¶ De ſcõ auguſtino ep̃o angloꝝ. XLVIII

AVguſtin⁹ ep̃s angloꝝ a btõ papa gregorio dino inſtictu miſſus ẽ ad angliã ad p̃dicãdũ ãno.i4.im peratoris mauritii: ut dicit ſigi bert⁹ & beda : & aliq̃liter ſupra tactũ é i legẽda gregorii pape.4.id⁹ martii Cũ quo ẽt melit⁹ & ioannes & alii plures ſci mõachi miſſi ſũt.Hi ueniẽtes britãniã ad iſu laz que dr̃ thãna quã a terra diuidit fluuius triũ ſtadioꝝ:q appellaꝝ ſirai:miſerũt iterp̃ tes quos de ſracia accepãt mãdato pape ad eldebertũ regẽ in cãtia citate regali: q audi ta cã aduẽt⁹ ſcõꝝ ab eo benigne ſuſcepti ſũt Ná & rex uxorẽ berictẽ xp̃ianã duxerat: eo pacto ut fieret xp̃ian⁹:qd̃ tñ nũdũ iplere cu rauerat:poſtea uero rex deueniẽs ad inſulã audita p̃dicatiõe xp̃i:ꝙceſſit eis locũ i citate dorbeien in palatio ſuo:& p̃buit licẽtiã p̃di cãdi & ꝙuertẽdi oẽs q fidẽ ſuſcipere uellẽt Ipſe tñ pp nouitatẽ fidei noluit tã cito ꝙuer ti. In ipſa ãt citate dorbeia inueneꝝ eccleſiã ſci martini:que ibidẽ fabricata fuerat tẽpoꝝ quo rõani angliã obtinuerunt.In q̃ eccleſia regia ſepi⁹ xp̃m orabat.In ipſa ergo eccleſia diuina celebrare & p̃dicare cepeꝝ multiſq;

miraculis ꝓpetratis plurimos conuerterũt ¶Post ánũ uero rex eldebert⁹ cũ plurib⁹ aliis regib⁹ & pricipib⁹ sibi subiectis fidẽ xpi ꝓcepit. Deide augusti⁹ uéiẽs herclas ab ethe rio epo archiepꝰ gẽtis anglo⁹ ordiat⁹ ẽ mã dato greg. pape. Et ex regis ꝓcessiõe i regia citate ꝓstruxit ecclesiã saluatoris: quã etiam metropoli toti⁹ isule ꝓstituit quã & succesſor ei⁹ laurẽti⁹ epꝰ ꝓsecrauit. Cũ aũt multi fidẽ ꝓcipe recusarẽt & rex neminẽ ꝓpellẽ uellet ordinataq; disputatiõe irer epos xpianoꝝ & põtifices idoloꝝ ꝙũtuꝫ ẽ p ꝓtes ut eger in troduceret: & que ꝑs ipm sanare posset illi⁹ fidẽ preualeret: & adducto ceco: cũ a gẽtilibus illumiari nõ potuisset: & augustinus ei lumẽ restituisset: maxia paganoꝝ ꝑs ꝙuersa credidit: & baptismũ suscepit. Sicq; augusti nus uirtutibus clarus & doctrina quieuit i pace áno dñi. 604. uidelicet. 7. cal. iunii. Se pult⁹ cátie in ecclesia ap̃loꝝ petri & pauli. Qui etiã ad extrẽa deueniẽs laurẽtiũ comitẽ suuꝫ sibi succesſorẽ reliqt: ne stat⁹ nouelle fidei depiret. ¶De scõ hildeũto epo. XLIX

Hildeunt⁹ epꝰ meldẽ scõ pharoni epo ipsi⁹ citatis succeſſit. Qui puer qnquẽnis eidẽ a pẽtib⁹ tradit⁹ & ab eodẽ erudit⁹ ẽ a pueritia dirã pniaꝫ agẽs. Elect⁹ ẽ ergo epꝰ p⁹ pharonẽ & ꝓsecrat⁹. Cũ aũt iuxta ecclesiã scẽ crucis i q̃ oliꝫ corp⁹ sci pharonis sepultũ fuerat eẽt atriũ: in quo ciues loci suos mortuos tumulabãt: i eodẽ atrio ad ꝑces populi epꝰ aliã ecclesiã ꝓstrui ꝓmisit ut sic ecclesia iacerẽt corpa defũctoꝝ. Que dum eẽt ꝓsecráda nocte p̃cedente fũditus diruit. Quod scũs uidẽs & de miraculo stupẽs ac de culpa pẽitẽs romã deueit: & a bonifacio papa absolutionẽ obtiuit: ac deide ut deo satisfaceret hierosolymã adiit uerbũ dñi p̃dicãs circũq̃q;. ¶Anno igit ꝓgrinatiõis sue vii. ad ecclesiã suã reuertẽs i loco q dr̃ larimac⁹ mõachũ reppit q sibi a dño fuisse reuelatũ assuit. Hildeũtũ ad se uẽtuꝝ epm: cui de⁹ dimissat oia peccata sua. Regressus igit ad citatẽ suã ecclesiã dei gẽitricis. vii. ab urbe miliario fũdauit & dedicauit. In cui⁹ dedicatiõe chirothece ipsi⁹ de mãib⁹ ei⁹ hora ꝓsecratiõis extracte trib⁹ horis i solis appẽse radio q̃si i ptica pepẽderũt. ¶Post hec sã ct⁹ uir pueꝝ sine baptismo defũctũ a mortuis suscitauit: quẽ noie pr̃is sui adelbertũ uocauit & eũdẽ áno. vii. p⁹ se morituꝝ p̃dixit: ac iuxta se tumulãdũ mãdauit. Que oia ut p̃ dixerat euenerũt. Quieuit ãt i pace. vii. cal. iunii. Iuxta cui⁹ corp⁹ adelbert⁹ áno. vii. defũct⁹ ut iussat tumulat⁹ ẽ. Hoꝝ duoꝝ scõꝝ corpa scũs maiol⁹ abbas dina reuelatiõe admonit⁹ de solo leuauit: & honorifice ꝓdidit. ¶De scis prisco & sociis martyribus. L.

Prisc⁹ mr̃ cũ socioꝝ multitudie ipd̃ tornacũ q̃ est uilla aurelian̄ dioc. pass⁹ ẽ sub aureliãо ipato. Qui cũ ibidẽ resideret misit sceneschallũ suũ ad xpiãos ubiq; p q̃rẽdos ac puniẽdos. Ille uero cũ loca plurima plustrasset: uéiẽs tornacũ priscũ cũ multis xpianis psallẽtẽ iuenit: quẽ xp̃z ꝓfitẽtẽ de collauit: & i puteũ corp⁹ sine capite ꝓiecit. Dũq; ceteri similiter cederẽt un⁹ eoꝝ rapto sci prisci capite p siluã ausugit. Qui tñ a militib⁹ isecut⁹ nõ lõge ab antisiodoro capt⁹ & decollat⁹ ẽ. Ibiq; una cũ prisci capite a fidelib⁹ sepult⁹. Ceteroꝝ uero mr̃ꝝ corpa a xpiani surti surrepta i crypta tumulata sũt. Tẽpore ãt sci germãi ãtisiodoren epi dina reuelatiõe eidẽ scõ loc⁹ ubi corpa mr̃m p annos ꝛ50. latuerãt ostendit̃: cui & caput sci prisci mr̃is una cũ corpe alteri⁹ mr̃is similiter reuelat̃. Ipse uero corpa leuata honore cõdigno ꝓdidit: & ibidẽ mõasterium ꝓstituit. Caput uero sci prisci ad locuꝫ aliũ lõge ab urbe. 4. miliario detulit: q loc⁹ nunc castꝝ sci prisci nũcupat̃: hoꝝ mr̃ꝝ passio agit̃. 7. cal. iunii. ¶De scõ ioãne papa. i. & mr̃. LI

Ioãnes papa & mr̃ hui⁹ nois prim⁹ natiõe tusc⁹ ex patre ꝓstãtino hormisde pape in epatu romano succesſit. Seditq; ãnos. 2. men. 8. dies. 18. Quo tpe i oriẽtis ptibus cũ adhuc hr̃sis arriana uigeret: iustin⁹ iperator ardore orthodoxe fidei: ut hereticoꝝ nomẽ extigueret: statuit eccl̃ias arriãis auferri & ubiq; catholica religiõe ꝓsecrari. Quod cũ i italia rex theodoric⁹ arriãus audisset ioãnẽ papã sumulq; cũ eo theodoꝝ & agapitũ ꝓsulares uiros aliũq; agapitũ patriciũ ꝓstãtinopoliꝫ ad iustinũ direxit: mãdãs p eos: ut nisi q̃tocy⁹ hereticis suas ecclesias redderet ipse oẽs italie catholicas ecclesiaꝰ destrueret & urbes igne ac ferro deuastaret. ¶Cuꝫ ergo scũs epꝰ corinthũ deuenisset ut ait greg⁹ iii. dial. ca. 2. & eidẽ qdã nobilis eqtare uolẽti equũ ꝓmodasset: quẽ ꝑ nimia mãsuetudine uxor illi⁹ eqtare ꝓsueuerat: Sũm⁹ põtifex ad certũ locũ equo subuehẽte perduct⁹ ẽ. Qui mox ut aliũ reppit: illũ quẽ mutuo accepat remisit: ueꝝ uxor illi⁹ nobilis ulteri⁹ equo illi sedere nõ ualuit: qa equ⁹ fremẽs & saliẽs: ac nimium furẽs ex gestib⁹ ꝓdidit ꝙ post sessionẽ tanti põtificis mulierẽ ferre de cetero recusauit. Quod uir eius aduertẽs & miraculũ stupẽs equũ ꝑ munere sãcto põtifici perpetuo possidẽdum direxit. ¶Cũ aũt ꝓstantinopolim ueniss̃et ad portã que uocat̃ aurea populoꝝ turbis ei occurrẽtib⁹ una cum iperatore i ꝓspectu omniũ rogãti ceco lumen reddidit: quem iperator cum suis sũma reuerẽtia suscepit. Igit̃ legationis causa

cum lachrymis expoſita de italie ſalute ſoli citi iuſtio principi ſupplicarũt: ut eoꝝ p̃ces q̃uis eẽnt iiuſte libẽter excipet: italieq; peri ture ſubueniret. Quoꝝ fletib⁹ iuſtin⁹ ꝓmo t⁹ eis petita ꝓceſſit: arrianoſq; ſuo iuri reſti tuit. Sicq; liberata ẽ italia a furore theodo rici. Sed poſtq̃ ioãnes papa cũ ſociis rauen nã ad theodoricũ ueniſſet: theodoric⁹ iuidia duct⁹: eo q̃ ipator illos honorifice ſuſcepiſ ſet: eũ in carcere cũ ſociis afflictos dura cu ſtodia p̃emit: q; ſcũs mr̃ ad xp̃m migrauit. 6 cal. iunii. cui⁹ corp⁹ de rauẽna trãſlatũ ſepul tũ ẽ in baſilica bti petri ap̃li. Sed hãc imaniſ ſimã crudelitatẽ aiaduerſio dina ſecuta ẽ. nã die. 98. p⁹ hoc factũ theodoric⁹ ſubita morte interiit. ¶ Refert greg⁹. 4. dial. c. 31. q̃ dũ q dã rõani nauigãtes ad inſulã liparẽ deueniſ ſet: quẽdã ſolitariũ ibidẽ deo ſeruientẽ uiſitaſſe curarũt: q; eis inter cetera nũciauit theodori cũ regẽ ſubito defũctũ eẽ: cui⁹ aiam iter ioã nẽ papã & ſymmachũ patriciũ ipſe uir dei ꝓſpexerat alligatã & ab eiſdẽ ſcis quos ãbos mr̃es fecerat i ollã uulcãi demergi. Qui diẽ notãtes ad italiã r̃dierũt: & eodẽ die quo hec ſolitari⁹ uiderat: regẽ repẽtina extictũ nece inuenerunt. ¶ Hic ſciſſim⁹ papa p̃fecit cemi teriũ ſcõꝝ mr̃ꝝ nerei & archilei uia ardeati na. Itẽ r̃nouauit cemiteriũ priſcille. Fecit & ornamẽtũ de gẽmis praſinis & hiacynthinis ſup ꝓfeſſionẽ bti pauli ap̃li. Multaq; uaſa ſa cra i auro & argẽto obtulit baſilicis apoſto loꝝ. Hic etiam ordinauit epos. 15. ¶ De ſcõ ioanne papa ꝓo & ꝓſeſ. LII

IOannes papa hui⁹ nois ꝓs natiõe rõan⁹ ex p̃ẽpiecto de regiõe ce lio mõte bõifacio ꝓo rõano põti ifici i epatu ſucceſſit: ſeditq; ãnos 2. mẽſes. 4. dies. 6. hic alio noie mercuri⁹ uo cabaſ. Hic iter cetera memorãda artemium p̃riarchã ꝓſtãtinopolitanũ arrianũ dãnauit. ¶ De ſcõ ioanne papa tertio & ꝓſeſ. LIII

IOannes papa terti⁹ natiõe rõan⁹ ex p̃re anaſtaſio pelagio prio pa pe in epatu rõano ſucceſſit: & ſe dit ãnos. 12. mẽſes. 11. dies. 27. hic in urbe roma repauit & reſtaura uit cemiteria ſcõꝝ mr̃ꝝ: multaſq; ſcõꝝ p di uerſa loca eccleſias renouauit: & de nouo p fecit ac ꝓſecrauit. Amator religioſoꝝ & bo noꝝ uiroꝝ fuit: paupib⁹ munific⁹ extitit: p⁹ q̃ aũt eccleſiã ap̃loꝝ philippi & iacobi i urbe ꝓfecit & dedicauit: ubi & eoꝝ corpa colloca uit: ad dñm prexit: & ſepult⁹ ẽ ad ſcũm petꝝ ¶ De ſcõ ſymmacho patricio & mr̃e. LIIII

SYmmach⁹ mr̃ p̃rici⁹ fuit: q tpe a naſtaſii primi ipatoris rome cla ruit: & tpe iuſtini primi mr̃ium paſſus fuit: Hic ſocer fuit boetii ſiue ſeuerini mr̃is: de quo diceꝝ x. cal. nouẽbr̃. Filiã. n. ei⁹ elphẽ ei in ꝓiugẽ tradidit: que hymnos aplõꝝ felix p oẽs & au rea luce ꝓpoſuit: hic ſcũs uir cũ boetio ge nero ſuo rẽpublicã i urbe ſtrenue miſtrauit S3 dũ theodoric⁹ lõgobardoꝝ rex arrianus ioãnẽ papã. i. ꝓſtãtinopoli ad iuſtinũ ipato rẽ delegaſſet: ut ſupi⁹ dictũ ẽ: rabie ſue iniq tatis ſtimulat⁹ ſymmachũ ꝓſulẽ ac patriciũ & geneꝝ ei⁹ boetiũ ſeuerinũ ꝓſulẽ ac ſenato rẽ catholicos uiros prio qdẽ carceri manci pauit: deiñ i ipſo carcere gladio necari fecit apud urbẽ rauẽnã. Corp⁹ ãt ſymmachi noie mr̃is rauẽne colit̃ tumulatũ. 6. cal. iunii. Hic rõani eloqi eruditiõe mirabilis maximi ty rãni: q; ſub theodoſio prio ꝓrexerat: ſcripſit laudes: eaſq; publice recitauit: ob qd̃ maie ſtatis re⁹ cẽſebaꝝ: Sed cũ a pio pricipe iuſti no abſolui meruiſſet apologeticũ libꝝ. i. ſa tiſfactionalẽ eidẽ ſcripſit: & aliũ epiſtolaꝝ. hec in hiſtoria tripartita libro. 9.

¶ De ſcõ beda uenerabile p̃sbytero. LV

BEda p̃sbr̃ xp̃i famul⁹ natiõe ãgli c⁹ apud eccleſiã ſiue mõaſteriũ aplõꝝ petri & pauli q̃ i ciuitate cantie in ãglia ꝓſtructa ẽ claruit tpe iuſtiniani ꝑi: hic a ſeptennio ſub abbate bñdcõ ipſi⁹ mõaſterii: & p⁹ ſub ceolfrido in dinis eloqis apprime erudit⁹ di uino ſtudio operã p̃bẽs ſacris lr̃is pleni⁹ ibu tus ſapia & uite ſcitate admirãda p̃fecit: ãno aũt etatis ſue. 24. diaconatũ: &. 30. p̃sbr̃atũ a ioãne epo ſuſcepit: iñ uſq; ad ãnos. 70. uite ſue ſcripturis & dine ſapie opuſculis intẽ dẽs: multa pectoris ſui uiris ſcholaſticis cõ tulit monumẽta. Nã. 36. uoluia edidit: que i 78. libros diuiſit: Diẽ aũt obit⁹ ſui p. 7. p̃ce dẽtes hebdomadas dina reuelatiõe p̃ſciuit: Die aũt aſcẽſiõis dñi: que tũc illo ãno. 6. cal iunii euenit: dũ ueſpas cũ ceteris clericis in eccleſia celebraret: nulla alia ifirmitate detẽ tus: ſ3 corpis ꝓpos ac mẽtis cũ añt. illã: o rex glorie decãtaret: ipſa finita in ſuo appodiat⁹ ſtallo ſpũ3 emiſit: ſtatimq; mir⁹ odor de ei⁹ corpe fragrare cepit: ſepult⁹ i mõſterio ſuo Hic cũ ſciſſim⁹ ab eccleſia reputeꝝ: & i ꝓſeſ ſoꝝ catalogo numereꝝ: ſolus inter ſanctos nõ ſcũs ſed uenerabilis appellaꝝ: & hoc pp duas rões ſiue miracula q̃ de ipſo ꝓtigerũt. Prio qa ex nimia ſenectute oculis caligaſſet & diſcipulo duce ad lapidũ ꝓgerié puẽiſſet diſcipul⁹ ei ſuadere cep̃: q; magn⁹ eẽt ibi po pul⁹ ꝓgregat⁹: q ſũma affectiõe & ſilẽtio ip ſi⁹ p̃dicationẽ expectabãt: Cũq; ſcũs ſeruẽti ſpũ elegãtiſſimũ ſmonẽ feciſſet: & ꝓcluſiſſet p oia ſ. ſ. lapides rñderẽt amẽ uenerabilis p̃ ſbr̃. 2. qa dũ ali⁹ diſcipul⁹ eius ipo defũcto ti tulũ ſepulchro facere diſpoſuiſſet unico car mine leonino ſic icipiẽs: hac ſũti foſſa: & uel let finire bede ſãcti uel p̃sbr̃i oſſa: nec metꝝ

ſtare poſſet: & nullum aliud uocabulū eidē occurreret: attediatus tandem iuit dormitū Et ecce mane i tumulo mārb⁹ angelicis repꝛpit ſculptū. Hac ſūt i foſſa bede uenerabilis oſſa. Quieuit aūt i xp̄o. 6. cal. iunii. circa annos dñi. 700. Corp⁹ ăt ei⁹ ianuā trāſlatū digna ueneratiōe colit. ¶ Scripſit aūt uir dñi iter alia ſup geñ. libꝝ. i. De tabernacl'o moyſi. li. 3. Sup ſamuelē li. 4. De tēplo ſalomōis libꝝ. i. Sup eſdrā & neemiā li. 3. Sup tobiā li. i. Sup ꝓbolas ſalomōis li. 2. Sup cāticis cāticoꝝ li. 5. Sup epl'is canōicis li. 7. Super marcū li. 4. Sup lucā li. 4. Sup act⁹ apoſtoloꝝ li. i. Sup apoc. li. i. De queſtiōib⁹ lib. regū ad notiliñ li. i. De ſchematib⁹ li. i. De geſtis ăgloꝝ iſigne & egregiū uolumē. In quo & chronica de tēporib⁹ ꝓtinet.

¶ De ſancto iulio martyre. LVI.

IVli⁹ mr̄ apud meſiā citatē doroſtoreñ paſſ⁹ ē. Qui tp̄e ꝑſecutionis cū eēt ueteran⁹ & emerite militie ab officialib⁹ tēt⁹ & maxio p̄ſidi oblat⁹ ē. Qui dū idola execraret: & nomē xp̄i ꝓſtātiſſime ꝓfiteret capitali ſnīa punit⁹ ē. 6. cal. iunii. Cū aūt ad paſſionē duceret. Heſychi⁹ qdā miles xp̄ianus ſibi amiciſſim⁹ dū ſe ſuis oꝛoib⁹ ꝓmēdaſſet eūq; oſculat⁹ fuiſſet a militib⁹ tēt⁹ & ip̄e p⁹ dies. 20. paſſus ē ut ifra dicet. i 7. cal iulii.

¶ De ſancto eutropio epiſcopo. LVII.

EVtropi⁹ eps apud gallias i citate auraſica claruit tpe ualētiani ſi ipatoris. Cui⁹ uitā illuſtrē uirtutib⁹ ac miraculis uer⁹ eps auraſicen luculēto ſmone deſcripſit ut dicit ado. Hic ob fidei deuotionē ad duas ſorores xp̄i ācillas a pētib⁹ exheredatas eo ꝙ uotū uirginitatis emiſiſſent: epiſtolas ꝓlatorias elegāti & apto ſcripſit eloqo: nō ſolū ratiōe ſꝫ ſcripturaꝝ ſcāꝝ teſtimōio ꝓmunitas. Et hic migrauit ad xp̄m. 6. cal. iunii.

¶ De ſcis ſymmetrio & ſociis mrib⁹. LVIII

SYmmetri⁹ p̄sbyter & mr̄ cū aliis 22. rome ſub ātonino ipatoꝛ paſſus ē. Cū. n. p̄fat⁹ ſcūs p̄sbyter cū aliis xp̄ianis apud praxedē uirginē latitaret & in titulo ſci paſtoris qđ ſcūs papa pi⁹ i domo ei⁹ ꝓſtruxerat dīna myſteria celebraret: miſt ātonin⁹ & tenuit ſymmetriū cū aliis. 22. xp̄iāis. Quos ſine ulla auditiōe gladio puniri mādauit i eodē titulo. Quoꝝ corpa praxedis uirgo i cemiterio priſcille ſepeliuit. 6. cal. iunii.

¶ De ſcō germano pariſieñ epo. LIX.

GErman⁹ eps piſieñ territorii auguſtuduneñ idigena patre eleutherio matre euſebia nat⁹ ē. Qui a iuuētute deo ſuiēs a ſcō nectario epo abbas ſci ſymphoriāi cō ſtitut⁹ i ſcitate maxia & operib⁹ uirtutū polebat: & ſignoꝝ miraculis refulgebat. Cum eni icēdiū in mōaſterio accidiſſet: & iā officinas flāme circūq̄q; uallarēt german⁹ aſcēſo tecto ſūptaq; cacuma plena aqua al'a cōcinens & paululū aque ſup ignē effudēs flammas extixit. ¶ Cū qdā radulph⁹ q̄ſdā cenobii res iuaſiſſet urſus aduenies p. 3. dies cōtinuos equos ipſi⁹ deuorās dānū ablatoꝝ triplicauit: nec deſtitit donec ille r̄ſipuit & res ablatas reſtituit. ¶ Anne uxori hebronii regis miſſam celebrās facie fulgid⁹ admodum ăppuit ¶ Per ānos q̄ttuor añq̄ eps fieret cū p uiſū claues porte pariſieñ a ſene ſibi fuiſſent tradite ꝙuāde: p̄dixit ſe ipſi⁹ futuꝝ pōtificē citatis. Quod & p⁹ q̄driēniū factū eſt. Qui i eṕatu doctrina clarus miraculis efulſit. ¶ Iuuenē. n. a iudeis i carcere tentū & cōpeditū ſe iuocātē ruptis uīnculis per noctē abſoluit. Ianuā eccleſie ſcōꝝ geruaſii & prothaſii ſibi clauib⁹ obꝙatā baſilicā itrare cupiēs crucis ſolo ſignaculo reſauit: multos a demoniis obſeſſos liberauit: & egros plurimos a uariis lāgorib⁹ ſanos effecit. In uictu ſuo pciſſim⁹: neceſſitati pauꝑū liberaliſſim⁹ fuit. ¶ Obitū ſuū p̄ſciēs ad caput lectuli notariū ſuū ſcribere fecit. 5. cal. iunii. Et nihil ultra. Quod dū nemo qd ſibi hoc uellet intelligere poſſet dū. 5. cal. iunii a corpore migrauit: ꝙ ꝑpter hoc talē ſcripturā ſcūs feciſſet unuſq̄ſq; cognouit. Sic ergo die quo ſanct⁹ ānoꝝ fere. 80. obdormiuit in dño: ſepultus in eccleſia pariſieñ.

¶ De ſcō carauno martyre. LX.

CAraun⁹ mr̄ apud carnotū citatē paſſ⁹ ē. Hic natiōe roman⁹ a ſcō dionyſio epo erudit⁹ eiuſq; diſcipul⁹ fuit: p⁹ cui⁹ mrīū ipſe a ſcō cleméte papa p̄ſbyter ſcūs piſi⁹ ad p̄dicādū direct⁹ ē. Et dū p mare nauigaret: orta tēpeſtate oīone ad deū ꝑfuſa ꝓcellā ſedauit: nautaſq; gētiles ad xp̄m ꝙuertit. Cū ăt i quodā tēplo ueneris puellā demōiacā liberaſſ⁹: uiſo miracl'o plurimi pagāoꝝ ad fidē xp̄ianoꝝ acceſſ⁹ūt. Inde p multas galliaꝝ & hiſpaniaꝝ iſulas deābulauit: clamātibus demōiis p obſeſſoꝝ ora ſuo dei eē credēdum. Qui a cūctis uexatis imūdos eiiciēs ſps iſinitū populū ꝙuertit ad dñm. Ac demū i carnoto citate uerbū dei p̄dicās plurimos baptizauit. Egreſſuſq; inde cū plurib⁹ ſociis a latronib⁹ q eos pecunioſos putabant inſecuti ſūt. Et dum latrones ſocios carauni fugientes perſequerētur: reuocans illos ſuaſit ut ab inſecutione illorum deſiſterent eo ꝙ ipſe ſolus pecuniam quā querebāt haberet Quibus regreſſis cum unicum ſolidum ſibi pro uiatico retentum obtuliſſet: illi ſe deluſos exiſtiantes ipſū decollaueṙt. v. cal. iunii.

Cuius corp⁹ in carnoteñ ciuitate sepultū ē:

¶De scō guilelmo ꝓfessore. LXI

GVilelm⁹ ꝓfessor dux aq̄tanie & ꝓuincie pr̄e theodorico ꝓsule matre aldana inclytā ꝓsapiā ducens sub rege carolo magno strenue militauit: eiusq; regni pricipatū tenuit sāctitate p̄clar⁹. Cū aūt saraceni ptes aq̄tanie inuasissent: a carolo cū exercitu missus eos uiriliter debellauit: magnaq; illis inflicta strage eosdē a septimanie inuasiōe potēter deiecit. Reuersus aūt ꝓ uictorie gr̄asq; actiōe deo agenda i territorio lugduñ nouū monasteriū ꝓstruxit in ualle uidelicet gelonis: quod & uberius dotauit: & in noie saluatoris intitulauit: ac ibidē monachos & uirgines ancillas xp̄i reclusit: ubi & duas sorores suas uirginitatē ꝓfessas collocauit. Deide obtēta a carolo licētia xp̄o de cetero militandi in eodē monasterio se iclusit āno dn̄i. 806. i festo apostolorū. Cui scūs rex lignum dn̄ice crucis: qđ de hierusalē attulerat liberaliter ꝓ munere ꝓcessit. Guilelm⁹ ergo monachus fact⁹ ꝓfunde hūilitatis & patiētie fili⁹ admodū effect⁹ ē: oēmq; obedientiā in cunctis etiā mimis & uilib⁹ officiis adimplere curabat: or̄onib⁹ & ieiuniis ꝑsistebat: & miraculis claruit. ¶Cū die q̄dā panes coquere dēret: & hora tardior eēt: timēs ne frēs scandalizarent ex mora: furnū purgare cupiens: & sco pā ad purgādū patā nō habēs: repēte incēsū clibanū itrauit: quē suo scapulari purgauit cineresq; manib⁹ expulit: & tā corpe q̄ uestibus oino inust⁹ exiēs: coctos panes sine mora frib⁹ apportauit. Aqua frigida & solo pane etiā in hyeme multo tpe usus fuit. Obit⁹ sui p̄scius diē dormitiōis ei⁹ abbati & fribus p̄dixit: & regi carolo p lr̄as scripsit. Sicq; diuinis sacramētis monitus. 5. calē. iunii i pace qeuit: sepultus in eodē cenobio: quod ei⁹ noie dr̄ monasteriū guilelmēse insignib⁹ miraculis clar⁹.

¶De scis conone & filio eius mr̄e. LXII

CHonon martyr cū filio suo ānorū 12. passus ē i nicomedia hisauriē ciuitate tpe aureliani impatoris sub comite domitiano. Hic scūs de uxore filiū cui⁹ nomē nō exprimit̄ ꝓcreauit: q̄ dfūcta i castitate pmānsit: & cū filio suo religiosā uitā duxit: nec nō miraculorū gl'ia claruit. Nā fluuiū iuxta locellū suū currētē ꝓpter ipetū nimiū transiri nō poterat: aqs fecit imobilē: & or̄one sua usq; ad certū tps uiā multis transuadantib⁹ p̄buit. Alias etiā cū idē fluuius alueū suū egressus aqs inundantib⁹ exiccato naturali alueo se extēderet: & agros plurimos inundaret: orās ad alueū & cursū pristinū i xp̄i noie redire fecit. ¶Ingressus ergo domitian⁹ comes nicomediam sanctū cononē tāq̄ xp̄ianum teneri iussit. Et cū sacrificare nollet: eidēq; acerrima suppliacia minaret: ille nolēs sine filio gloriari: unicū natū duodenē ut xp̄ianū comiti exhibuit: postulans eum ad cruciatus secū admitti. Quos iudex in craticula iussit extēdi & prunis suppositis oleū desup infundi. Et cū dudū uolutati incolumes pmānsissent: fecit eos i sartaginē succensā mitti. Et dū neq; sic uinci potuissent: mādauit illos appensos flāmis subtermissis exuri: manusq; illorū malleis ꝓtundi. Qui dū orātes psallerent: celesti eos uoce uocāte spiritū emiserunt. Sepulti a fratribus in nicomedia ciuitate. 4. calē. iunii.

¶De sanctis sisinnio martyrio & alexandro martyribus. LXIII

SIsinnius: martyrius & alexander mr̄es apud uallē ānoniam passi sunt. Hi genere suo greci: ciues cappadoces mediolanū uenientes a scō ambrosio ep̄o honorifice suscepti: & cū eodē aliquāto tpe demorati: inde tridētū deuenerūt: ubi a scō uigilio ep̄o sisinnius archidiacon⁹: martyri⁹ lector: & alexāder hostiari⁹ ordinati: atq; ab eodē ad p̄dicandū gētib⁹ directi sunt. Qui uallē ānoniā ingressi xp̄m euāgelizabāt. Cūq; in uico medo eccle siā ꝓstruxissent: & multos ꝓuertissēt: a rustici canis saturno sacrificātib⁹ ꝓ terre frugibus ipetrādis tēti sūt: ut & ipsi imolarēt. Quod dū facere recusarēt: prio duri⁹ cesi sūt: deiñ sisinni⁹ tuba erea capite illis⁹ & securi ꝓfossus expirauit. Martyri⁹ uero capite securib⁹ uulnerat⁹: & sudib⁹ transforat⁹ cū duceret ad idolū occubuit. Quorū duorū corpa cum alexāder sibi collo iposita deferret tumulanda a paganis surrepta ante simulacr̄a in ignē ꝓiecta sūt. Ipse uero alexāder usq; ad mortem flagellat⁹ martyriū ꝓsumauit. Mox aūt umbra nigerrima totam regionē obtexit: & fulmina crebra terrā pcusserūt: ita ut multi gentilium territi ꝓuterentē. Sanctorū uero corpora a sancto ep̄o uigilio tridenti sepulta sunt: qui passi sūt. 4. calē. iunii. hec ado.

¶De scō maximino ep̄o. LXIIII

MAximin⁹ ep̄s treuereñ tpe ꝓstātii augusti claruit. hic nobilis picta uiorū ciuis extitit: cui⁹ urbis frater hui⁹ maxēti⁹ pōtifex fuit. Ipse aūt maximin⁹ r̄flicta domo patrna treuerim deuenit: ubi cleric⁹ fact⁹ deo famulari cepit: inde ad ep̄atum ipsius ciuitatis diuina reuelatione ꝓmotus. Cū eni qdā qriac⁹ uir sanctissim⁹ in ecclesia sci eucharii nocte oraret: ipse scūs euchari⁹ sibi appuit: eiq; mādauit: ut maxīno nūciaret ip̄m i ep̄atu agririo treuereñ tūc antistiti successurū. Angelus domini etiam eidem agririo i extremis posito per uisum iussit: ut maximinum

poſt ſe eligendū populo ꝓte dei mandaret: qđ ille ꝓfecit eoq; migrāte popul⁹ mōita diuina adiplere curauit. Sicq; maximinus eps electus ē. Ad hūc uirum dñi athanaſius alexandrinus eps perſecutionem conſtantii fugiens adiit: & ab eo honorifice ſuſceptus benignaq; humanitate pertractatus eſt. ¶ Hic etiam dum iret romam cū beato martino nūdum epo: urſus aſinū eoꝝ ſarcinas deferētē inuaſit & deuorauit. Cui ſanct⁹ maximin⁹ in xp̄i noīe iuſſit: ut uices aſini ſarcinas uſq; roma baiulādo ſuppleret. Quod ferox āial cū omni māſuetudine ꝓfecit. Rediens quoq; ad eccleſiā ſuam ad pictauienſem urbē ut ſuos reuiſeret diuertit. Ibiq; langore ꝑſſus feliciter ī dño quieuit. 4. cal. iunii. Cuius corpus exīnde treuerim trāſlatū eſt.

¶ De trāſlatiōe corpis ſci nicolai. LXV.

TRāſlatio corpis ſci nicolai de myrea ad ciuitatē uenetiaꝝ fcā ē anno dñi. 1096. tpe urbani pape ſi ſub petro patriarcha gradēſi & uitale michaele duce uenetiaruꝫ atq; hērico ꝓtarheno eiuſdē citatis epo. Cuꝫ eni urbanus papa generale paſſagiū in recupationē terre ſcē: cūctis fidelib⁹ indiciſſet: mīti uenetoꝝ cū nauiū copioſa multitudie ad dictū paſſagiū nauigārūt. Quoꝝ exercitus dux extitit ioānes ꝓfati ducis uenetoꝝ filiꝰ cū quo ꝓrexit etiā dict⁹ caſtellan⁹ eps. Qui poſtq̄ cū eoꝝ nauigio apud rhodū inſulam hyemaſſent: inde diſcedētes ut hieroſolymā peterēt uento eis aduerſo inſurgēte iuiti appulſi ſunt ad myreoꝝ patriā iam quaſi totaliter a turcis depopulatā. ¶ Tūc eps & dux cū ſuis armatis ad ciuitatē accedunt: & quia iā quid facturi erant inter ſe tractauerāt q̄tuor tantuꝫ cuſtodes eccleſie ſcī nicolai reperiunt: quos tētos adulationib⁹ & ꝓmiſſis ac ꝓminationib⁹ exhortant: ut ubi corp⁹ ſcī nicolai qeſcit reuelare ꝓcurēt. Illi uero diſſimulantes uel antiquitate forſan ignorātes arcam ī capite fractā muro adherentē oſtendunt: ipſaꝫ eſſe ſci nicolai ꝓfitēbūt: de qua bāſes ptem reliquiaꝝ ei⁹ abſtulerāt ptem dimiſſam offerebāt. Ad quā illi ꝓcurrentes nihil ī ea preter aquā & oleū iuenerūt. Cumq; muros eccleſie ī locis plurib⁹ dirupiſſent: & pauimentū effodiſſent: atq; altaria diruiſſēt: & nihil de optato pēit⁹ reppiſſent: cuſtodeſ illos tormētis afficiunt ut ueritatē edicant. Qui poſt multa uerbera & ſibi illata flagella: uix tandē ab eis qđ nouerāt extorxerunt. Nam arcā oſtenderūt ī qua duo ſci preſules magni nicolai ꝓdeceſſores qeſcebāt: ī altari uidelicet pricipali ſcī ioānis baptiſte. ſ. theodorus & nicolaus magni nicolai patru⁹. De corpore aūt ſci nicolai magni nihil penit⁹ ſe ſcire dixerūt: cuius rationē ueriſimilem aſſignarūt. Cum eni ut in geſtis grecoꝝ continetur dicebāt uaſillis ꝓſtantinopolitan⁹ ipator ad ipialē urbem ſci nicolai corpus deferre uoluiſſet: & uſq; ad ianuas eccleſie oſſa delata nullo ingenio illa inde educere potuiſſet: irat⁹ iuraſſe dicebat: poſtq̄ corpus illđ habere non poterat tali loco ipm ſe locaturuꝫ q̄ nullus unq̄ ipm inuenire poterit nec habere. Hanc ergo cuſtodū ꝓfeſſionē eps & uenēti uerā eſſe preſumētes arcā oſtenſam rumpentes duoꝝ predictoꝝ ſcōꝝ epoꝝ corpora in arcellis ſingulis cupreſſiuis inueniunt: & eoꝝ epitaphia ut cuſtodes dixerāt legūt: ea q; inde leuata ad nauem deducunt deſpantes amodo de ſci nicolai magni corpe inuenien do. ¶ Verum qdam illoꝝ diuinit⁹ iſpirati: i eccleſia retardantes: & locū ubi altare ſci nicolai primo deſtruxerāt ꝓſcrutantes inopinatamq; fragrantiā odorantes: ſuſpicati ſūt aliqd ibi precioſum latere. Preterea qdam ex eis quī alias ad ipſam urbē deuenerāt recordati ſunt q̄ in precipuis ſolēnitatib⁹ archiepiſcop⁹ myreoꝝ nō ī altare ſed in loco quodā plano ſuper tripodē celebrabat. Supra quē locuꝫ imago ſci nicolai recta linea depicta erat. Ex quib⁹ omnib⁹ ꝓiecturis motus eps caſtellanus locū ipm effodi mandauit. Subleuatiſq; magne molis lapidibus uitream maſſam ad frangendū graué & penetrandū difficilē iuenerūt. Qua tandē ꝓfracta ſam de bitumie nō min⁹ laborioſam exhauſerūt: Tertiā deniq; maſſam duabus fortioꝝ que de cupro muſeleo cū bitumine glomerata fuerat: magnis uiribus irruperunt ubi theſaurus multiplici labore reſeratus apparuit ordorq; inde mire ſuauitatis exiuit. Cū quo & palma quā beatus nicolaus de hieroſolymis apportauerat ſepulta fuerat: q̄ circa ſanctū corp⁹ uirides ramos & frōdes pullulauerat: unde multi collegerunt: & ī teſtimōium ad propria detulerūt. In ſepulchro aūt illo grecis litteris ſcriptū erat: hic requeſcit magn⁹ eps myreoꝝ nicolaus terra mari q; glorioſus. ¶ Corpus igit̄ inde leuātes flētib⁹ canonicis & gaudentib⁹ uenetis ad naues deportant: & iter alia duo collocant: eademq; lāpadibus & luminarib⁹ atq; precioſis palliis reuerenter honorāt. Inde igit̄ diſcedentes iter ceptū uerſus terrā ſanctā perſecuntur. Et cū plures de oſtib⁹ uel puluere ſacri corpis ex deuotiōe ſubtraxiſſēt oēs illi uel īfirmitate uaria uexati uel duris uerberib⁹ ceſi uel noctu terrorib⁹ agitati que paſſi fuerant indicantes ſuaq; peccata epiſcopo confitentes quicquid abſtulerāt reſtituere ꝓpellebant. Poſt hec naues uenetorum ad ioppe portum deuenerunt: & dimiſſis q̄ corpora cuſtodirēt: exercitus hieroſolymā adierūt: & a gothifredo rege chriſtianoꝝ &

pfiarcha hierosolymitano honorifice susce/pti sunt: gentibus quoq; francoꝝ uniti urbē saracenoꝝ caipham inexpugnabilē dudum obsessam obtinuerunt: aliaq; plurima loca & castra debellando ceperūt: & deinde loca sacra circūquaq; lustrantes post plures mē/ses ascensis nauib⁹ repatriare curarūt. Sicq; geminā palmā scōꝝ uidelicet corpoꝝ & ui/ctorie reportantes in festo bti nicolai uidelz 8. idus decēbr. ad portū ciuitatis uenetiarū applicuerunt. Occurrentib⁹ quoq; elerico/rum & populoꝝ turbis in littore sci nicolai descenderūt: & de ꝓsensu ducis ac populi sā ctoꝝ triū corpora i monasterio sci nicolai i eodē littore maris sito deposuerūt: eademq; uitali eiusdē tunc loci abbati deuoti⁹ obtu/lerūt. Sed anteq; btā corpa in suo loco depo sita forent p triduū oibus i altari patuerūt: & deide usq; ad resurrectionē dñi subsequē/tē i medio ecclesie choro dimissa sunt ad de/uotionē fideliū adimplendā: ubi multa mi/racula in egroꝝ corpib⁹ ostēsa sūt: nam plu res ceci illuminati: claudi erecti: cōtracti & alii diuersis ꝓpediti langorib⁹ ad sanitatē re ducti sunt: demones quoq; de obsessoꝝ artu bus effugati. Post que scōꝝ eꝑoꝝ relique di/gna fuerūt ueneratiōe tumulate. z. cal. iunii Euoluto anno uidelicet eodē die quo scōrū corpora apud myreā ciuitatē ut ꝓdixim⁹ re perta & inde sublata fuerant.

¶De scō theodoro mr̄e eꝑo myreoꝝ. LXVI

THeodor⁹ eps & martyr ꝓdecessor fuit sci nicolai auunculi & sci ni/colai nepotis in eꝑatu myreorū ut dictū est supra ꝓxima legenda cuius corp⁹ una cū corporib⁹ du orum predictoꝝ scōꝝ uenetiaꝝ urbi transla tum est: ut supi⁹ enarrat. Hic eni cū eccleſiā myree ciuitatis feliciter gubernasset tpe ꝑse cutiōis p xpi fide mr̄iuz i eadē urbe passus é Quo aūt tpe aut die seu sub quo iudice aut quo martyrii genere pempt⁹ extiterit: igno/ratur: eo q; ipsa ciuitate a turcis destructa sacre scripture & gestoꝝ martyꝝ codices di sperſi fuerūt. Sepult⁹ est aūt in eadē ecclesia in altari sci ioānis baptiste miraculis pollēs Inter que illud hēt in legenda sci nicolai ma gni: q; dū quidā cecus noie antoni⁹ ad eū ue nisset ꝓ lumis beneficio ꝓsequēdo: scūs eps miſertus illi⁹ tulit de oleo lāpadis ꝓdci san/cti theodori eꝑi & mr̄is & signū crucis faci/ens super eum: oculos illius deliniuit: & cō festim cecus ille lumen recepit.

¶De scō nicolao eꝑo seniore. LXVII

NIcolaus eps myreoꝝ prefato scō theodoro in eꝑatu eiusdez urbis succeſſit: & sci nicolai magni auū culus fuit: cuius gr̄a ille nicola⁹ uocatus est. Hic cū audisset mira cula que deus in infantia pueruli nuprime nati ostendere dignabat: & q̄liter die natiui tatis eius erect⁹ in pelui steterat: & quō q̄rta & sexta feria semel in die māmas sugebat: spū ꝓphetico uaticinatus est: pueꝝ nicolaū oipotentis dei seruū & eꝑm futuꝝ & in toto adhuc orbe signis & miraculis claꝝ ab oi/bus resonandū. Qui etiā scūs eps miraculis refulsit. ¶Nā cū in castello auianense aqua longi⁹ hauriret: eo q; in oppido puteū non haberent: populusq; ei assereret: q; i uno col le aque uena fuerat. que p ānos multos ubi esset latebat. Vir dñi ad locū accedens fusa oꝛone locū p spiritū cognouit: & p cubituz ac dimidiū fodiens: uenā aque repperit: que sufficiēter exinde manauit. ¶Hominē quen dam maligno uexatū spū de regione andro/nica ei deductū in xpi noie ab infestatiōe li/berauit: demonēq; ab eo depulit. ¶Alium quoq; qui dolore uentris q̄ttuor mēsib⁹ tor quebat: adeo ut cibos sumere non posset: & p terrā reptilis more uolutaret: oꝛone ꝓ eo fusa sanauit. Sicq; dño seruiēs in pace quiit cuius tñ dies dormitionis ignotus est. Eius aūt corp⁹ una cū corpore ꝑfati ꝑdecessoris sui & nicolai magni eius nepotis ut supra a/ctū est uenetiaꝝ urbē delatū in monasterio sci nicolai de littore quieſcit. Succeſſit autē huic in eꝑatu alius eps tā ꝑdecessoris q̄ suc/cessoris in uita dissimilis peccatis uidelicet inuolutus. Cuius nomē ob praua forte me/rita in historia reticetur: & deinde nicolaus huius nepos glorioſus miraculis innumeris toto orbe famoſus.

¶De scō felice papa prio & mr̄e. LXVIII

FElix papa & martyr huius nois prim⁹ natiōe roman⁹ ex pr̄e con stātino de regiōe capritauri: dio/nysio pape i eꝑatu rōano succeſ/sit: & sedit ānos. 2. mēses. 10. Hic ꝓstituit supra reliqas scōruz martyꝝ missas celebrari: hic fecit ordinatiōes duas p mēseꝫ decēbr̄ ꝓsbyteros. 8. diacones. 5. eꝑos per di uersa loca numero. 5. hic etiā fecit basilicā i uia aurelia miliario ab urbe qnto: Qui sub claudio ipatore secūdo martyrio coronat: & sepult⁹ est i ꝑdcā basilica quā ipse ꝓstru/xerat. z. calē. iunii: & cessauit eꝑatus dies. 5.

¶De sancta petronilla uirgine. LXIX

PEtronilla uirgo fuit filia bti pe/tri apostoli. Que cum nimis spe cioſa eēt & apud urbem romam degēs uoluntate patris febricita ret: discūbentib⁹ secū discipl'is: Interrogauit eum tit⁹: cur petronillā labo/rantem febrib⁹ iacere ꝑmitteret: q; oēs alios egros sanaret. Cui petrus rñdit qa sic ei ex/pediret. Tamē ne ipossibilitas ei⁹ sanitatis a/pud aliquos crederet: iussit illā sanam sur/

gere & discūbentibus ministrare: qđ & factū est. Completo uero ministerio illā ad grabatum suū itez̄ febricitantē remisit: ubi uero in dei cepit esse amore pfecta: non solū ipsa sanata est: sed pluribus ifirmātibus ꝓtulit sanitatem. ¶ Quā ꝓpter eius speciositatē flaccus comes cōcupiscēs ad eā cum militibus armatis accessit: ut eā uł uioléter sibi uxorē assumeret. Puella aūt eum redarguit: qa ad uirginē inermē uenit cum armatis. Dierūq; triū inducias petiit: atq; matronas honestas post triduū ad se mittēdas ordinauit: ut cuz ipsis ad uiz̄ decenter associata accedere posset. Quas cū ille paret: uirgo dñi una cum felicula uirgine collactanea sua ieiuniis & orationibus triduo occupari cepit. Tertio uero die ad eam scūs presbyter nicomedes uenit: q eidē corpꝰ dñi obtulit. Quo sūpto in lectulo suo se reclinauit: & inter manus matronaz̄ que ad eā iā acceſſerant spiritū emisit pridie cal. iunii. Sicq; factū ē ut mulieres que misse fuerant ut uirginis nuptiis interesſent: eiusdc sacras exequias celebrarēt. Cuiꝰ corpus uia ardeatina sepultū est.

¶ De sanctis cantio cantiano & cantianilla uirginibꝰ & martyribus. LXX

CAntius cantianꝰ & cātianilla germani martyres apud aquileiam passi sunt sub diocletiano & maximiano ipatoribꝰ agentibꝰ dulcitio preside & sisinnio comite. Hi de genere carini ipatoris nobilissimi urbis rome ciues persecutionē declinare cupientes facultatibus eoz̄ pauperibꝰ erogatis ex urbe discesserūt: & aqleiā deuenerūt: ubi cuidā ꝓto sacre scripture doctori illustrissimo adheserūt. Cū aūt xp̄m per urbem aquileiā publice nūciarēt: & comes ac preses illos utpote ex ipiali ꝓgenie detinere formidaret: ipatoribꝰ de predictoz̄ xp̄ianoruz̄ aduentu p litteras suggesserūt. Quibꝰ ipera tores rñdētes hāc dederūt auctoritatē: ut si sacrificare nollent capite puniréť. Quod cū beati martyres audiuisſēt una cuz ✝ protopedagogo suo ascēso uehiculo urbē aquileiam egressi fugiebāt: nō qa mortē recusarēt sz̄ ut aliis fidelibꝰ ꝓdesse possent. Quos comes sisinnius & pses dulcitiꝰ cū spiculatoribus isequētes cū alteroz̄ ex subiūctis ajalibus eoz̄ uehiculo corruisſet: eos tandē i loco q dicit ad aquas gradatas ꝓhēderūt: & hortabanť eos ut ioui thura offerēt. Qui cū demoniis se nunq̄ sacrificaturos rñderent: iubentibus comite ac preside in eodē loco capitali sñia plexi sunt. De quoz̄ corporibus pro sanguine lac emanauit. Quea zenone pbytero collecta cū aromatibꝰ apud ipam ciuitatem tumulata sūt pridie cal. iunii.

¶ De scō pamphilo martyre. LXXI

PAmphilus maꝛ & sacerdos cesarea paleſtine oriūdus in eadem ciuitate passus est martyrium. Hic admirāde uir fidei & sanctitatis. Eusebii cesarieñ necessariꝰ a quo ille ob intimā amicitiā cognomē eusebius pamphili sortius est: tanto bibliothece diuine amore flagrauit: ut maximā ptē origenis uoluminū sua manu scripserit: que cesarieñ bibliotheca ſuare traditur. Sed & sanctus hieronymꝰ quedā uolumina manu eius exarata se repperisse asserit: que tāto ut inquit amplectebaꝛ gaudio ut cresi opes habere se crederet. Hec aūt esse dicit. 2. origenis pfati uolumia sup libris. xii. ꝓphetarū. Scripsit & ante eusebiū apologeticū ꝓ origene. Qui sub maximiani pſecutione apud eandem urbē martyrio uitā tēporalē finiuit cal. iunii. Huius eni uita prefatus eusebiꝰ cesarieñ eps tribus libris ꝓprehensam exarauit. Hec hieronymus de uiris illustribus.

¶ De scō uincētio confessore. LXXII.

VIncentius gēte gallꝰ lerineñ insule presbyter tēporibꝰ theodosii & ualentini augustoruz̄ claruit. Hic uir scitate admirādus i diuinis scripturis eruditꝰ ad uitanda hereticoz̄ colloqa ualidissimā edidit disputationē quā celato noie suo: pegrini aduersum hereticos ītitulauit. Cuiꝰ operis ptē qa i schedulis posītā furto pdiderat recapitulādo paucis ſmonibꝰ sensum i uno libro ꝓpegit. Quieuit rome in xp̄o cal. iunii. Hec genādiꝰ de uiris illustribꝰ.

¶ De scō reueriano epō & sociis mr̄ibus. LXXIII

REuerianus eps & paulus presbyter cū aliis. x. martyribꝰ apud ciuitatem augustuduñ passi sunt. Qui oēs pro cōfessione nois xp̄i sub aureliano pricipe coronam passionis a dño ꝓceperūt cal. iunii: ut dicit ado ex hieronymi martylogio.

¶ De scis marcellino & petro mr̄: LXXIIII

MArcellinꝰ pbyter & petrꝰ exorziſta rome martyrium passi sunt sub diocletiano ipatore agēte iudice sereno. cū eni predictꝰ petrꝰ iubēte pfato iudice cesus ab artemio in carcere detineretur: & ipius artemii filia a demōe uexaretur: & ob hoc a patre sepi plangeretur. Dixit ei petrꝰ ꝙ si i xp̄z̄ crederet statim eiꝰ filia sanitatē recipet. Cui artemiꝰ se mirari rñdit: quō deus petri filiam suaz̄ liberare possz̄: q ip̄z̄ petrū de carcere eripe ñ ualeret. Addēs ꝙ si catenas in eo duplicaret eumq; deus suus de carcere educeret omnio in ipsum crederet: si tamē filiā eius a demōe liberaret. Petrus uero eadē nocte se ad domū artemii uentuz̄ ꝓmisit. Artemius ergo

domũ rediens ꝑdicta oia candide ꝙiugi nũciauit. Sicq; ambo de his ad inuicem colloquentes ꝙ petr⁹ ad eum uenire posset: penitus credere non poterant. Cum autẽ clauso diei lumine nox supueniens tenebris mũdũ repleuisset. subito affuit petr⁹ candidis indutus: tenens triumphum crucis in manu sua. Tunc artemius cum uxore candida eius uestigiis ꝑstrati ueꝝ deũ xp̃m clamare cepert Statiq; filia eoꝝ paulina uirgo ab immũdo spiritu liberata est. Artemius uero cũ coniuge & filia & uniuersa familia ac multitudie uicinoꝝ qui ad miraculũ cõcurrerant ꝙuersi sũt ad dñm: quos oẽs marcellinus presbyter illuc superueniens baptizauit. Artemius uero qui custos erat carceris: oẽs detentos dimisit: eo pacto ut baptismũ susciperent. qui oẽs a scõ marcellino ꝑdicto sacri fontis unda perfusi xp̃o dño adheserũt: & per dies quadraginta in domo artemii in diuinis colloquiis cũ petro & marcellino ꝑstiterunt.

¶ Post hec serenus uicarius mandauit artemio: ut omnes carceratos quos xp̃ianos esse ctos nouerat sibi presentaret. Qui man⁹ eorum deosculans dixit eis: ut siquis uellet uenire ad martyrium ueniret intrepide: & siqs nollet: abiret dimissus in sua libertate. Sicq; multis abeuntibus inter paucos marcellin⁹ & petr⁹ abire noluernnt. Comperto autem ꝙ marcellinus & petrus illos baptizassent: iudex eos detineri fecit una cum artemio & uxore candida ac filia paulina. Et artemiuꝫ quidem plumbatis cesum in custodia cũ nata & cõiuge recluſit. Marcellinum uero pugnis percuti in ambab⁹ arteriis: deinde ip̃m nudum super uitri fragmenta ꝑsterni: & lumen ac cibum ei denegari fecit: petrũ autẽ per se sepatum in carcerem trudi: & pedes eius in cippo ꝑstringi. Angelus aũt dñi marcellino per noctẽ apparuit: & eum uestibus suis induens ad petrũ adduxit: quem & ip̃m de cippo soluens ambos postmodum ad domum artemii duxit. Admonens ut per dies septẽ xp̃ianos conuersos ꝙfortarẽt & postea se iudici presentarent. Sequenti uero die dũ serenus eos in carceribus nõ inuenisset. Artemium cum uxore & filiis ad se adduci ꝑcepit: & sacrificare nolentes in terra obrui mandauit. Quod marcellinus & petrus audientes cum multitudine xp̃ianoꝝ illuc accesserunt: & cum xp̃iani multo plures q̃ gentiles essent: artemium cum uxore & filia de manibus carnificũ eruerunt: & eoꝝ detentores detinuerũt: donec marcellin⁹ in crypta missam celebrauit: & artemio ac christianis omnib⁹ diuina sacramenta prebuit: & postmodum oẽs in pace dimisit. Ipse uero in manibus militum paganoꝝ cum petro & artemio candida & paulina spõte remansit. Que cum seren⁹ iudex audisset: iussit artemiũ cũ uxore & filia ad carcerem reduci: marcellinum uero & petrum in silua nigra que nũc propter eoruꝫ martyriũ candida dicitur decollari. Quorum animas quasi uirgines uestibus splendidis ac gemmis indutas ab angelis in celum deferri spiculator nomie dorotheus se uidisse testatus est: qui ad dominum ꝙuersus est. Lucilla uero matrona xp̃i ana sanctoꝝ corpora collegit: & ipsa noctu in uia lauicana miliario ab urbe tertio sepeliuit: qui passi sunt. 4. noñ iunii.

¶ De sancto erasmo ep̃o & martyre. LXXV

ERasmus ep̃s & martyr passus est sub diocletiano & maximiano ĩperatoribus: qui cũ persecutionem fugiens ad montẽ libanum declinasset coruus ei escam diuinitus ministrabat: angeli eum frequenti⁹ uisitabant: fere quoq; ad ip̃m confugiebant. Diuina tandem iussione ad ciuitatẽ ueniens: & multos ad xp̃m conuertens ab imperatore diocletiano detinetur. Et cũ se christianum confiteretur: plumbatis laterib⁹ ceditur: ac dorso fustibus mactatur: deinde suspensus unguliś ferreis laceratur. Et cũ hec oia ꝑ xp̃i amore superasset: iussit imperator plumbũ picem sulphur resinam cum cera & oleo resolui: & exinde xp̃i martyrem perfundi: Angelus aũt dñi eidem astitit & facto terremotu cum tonitruis & coruscationib⁹ pene tertia pars populi extincta est: & sanct⁹ ab incendiis liberatus: Quem diocletian⁹ onustũ ferro in ceruice & manibus fecit in tenebrosum carcerm trudi: & etiam potum aque ei denegari. Orante aũt sancto odor nimius in carcere erupit: & uisa sunt duodecim candelebra lucentia in cõspectu eius. Vincula autem ferrea sicut cera soluta sunt. Cui angel⁹ dei apparuit: & eum inde eductum in modico temporis spatio in italia transposuit: & ĩ lucridum ciuitatem introduxit. Quẽ imperator die sequenti in carcere requirens & minime reperiens sed ianuas clausas & anulo suo signatas aspiciens: admirat⁹ magicis artibus ip̃m eductum putabat. Multitudo uero populi uiso miraculo ꝙuersa est ad christum. Igitur erasmus in lucrido ciuitate infirmos omnes curabat: & multos ad dominum conuertebat. ¶ Deniq; cum filius anastasii primarii ciuitatis defunctus ad sepulchrum portaretur ad suggestionem patris oratione sua illum a mortuis excitauit: & ip̃m cũ anastasio parente & duodeci milib⁹ hoium ad xp̃m cõuersis baptizauit: multa q; deoꝝ templa deleuit: & ꝑ dies. 7. populo ꝑdicauit. Sed cum maximianus imperator hec audisset ad eandem urbem ꝑperauit: & cõprehensum erasmũ ad deoꝝ ĩmolationes

inuitare cepit: queꝫ xp̃m confitentē iuſſit in maxillis contundi. Deinde adduxit illum ad ciuitatem ſmitanā & introducēs ad templuꝫ iouis hortabaſ ut preſente omni populo ſacrificaret. Cūq; dñi martyr oraſſet ſtatua iouis erea. 12. cubitoꝝ cecidit: & in puluerē redacta eſt. Draco etiam ingens ex ea exiuit & multos de plebe pemit: uerū populo pro eorum liberatione ad dei famulū acclamante ipe. draconi ipauit: & ſerpēs ſine alicuius ampliori leſione nuſq̃ cōpuit. Sicq; uiſo miraculo tria milia hominū ꝓuerſi ſunt. Ex q bus maximianꝰ iratus ✝ trecenti & triginta quos ꝓprehendere potuit gladio necari precepit. Deinde beatū eraſmū detentū & ſacrificare abnuētem iuſſit tunica erea ignita ad menſurā eius corporis fabricata ueſtiri: ſed tunica frigidata ipe illeſus permāſit. Tūc iuſſit ollā maximā plumbo pice cera reſina & oleo liquatis impleri & eraſmū in ea demergi. Et cum hoc etiam ſupplicii genus illeſus ſupaſſet: & ex olla liquor feruēs & ebulliēs impatorem uſtulaſſet ipm martyrē xpi cōtinuo liberauit. Sed maximianus obſtinatior effectus illum in arta cuſtodia uinctū clauſit ut ipſum acrius puniret. Angelꝰ uero domini michael eidem apparuit & ſolutū eduxit & eidem ducatū ꝓbens dirrhachiuꝫ pduxit: deinde nauicula ibi diuinitus preparata in cāpaniam prouinciā tranſmigrauit: & iuxta ciuitatē formianā dimiſit. Qui diebus. 7 extra urbem manſit pane celico per angelū ſubſtentatus. Deinde diuina iuſſiōe ciuitatē intrauit & multos ad xp̃m conuertit. Nouiſſime coronā ſibi de celo miſſaꝫ a choro apoſtoloꝝ & prophetaꝝ aſpexit: & ſic orans domino ſpūm tradidit. In eadem urbe ſepultꝰ a fidelibus. 4. noñ iunii.

¶ De ſcō photino epō & martyre. LXXVI.

PHotinus epūs lugduñ & mr̃ ut dicitur eccleſiaſtice hiſtorie libro v. Cum etate maior non; genario eſſet: & pene mēbra iā geſtans ſolo amore & deſiderio martyrii uiueret paganoꝝ furente rabie ductꝰ ad preſidem: pugnis & calcibus enormiter iuaſus ita ut neq; etati neq; grauitati reuerentie aliquid deferrēt: a lōge uero ſtantibus & ſurētibus lapides & ligna iacientibꝰ diutius eliſus: dū ſeminecis in carcere truſus eſſet emiſit ſpiritum. 4. noñ iunii. Paſſus eſt ꝓpe marci aurelii & ueri antonii impatoꝝ. 12 21 dñi.

¶ De ſanctis blādina uirgine & ſociis martyribꝰ. LXXVII.

BLandina mr̃ cum. 48. martyribꝰ paſſa eſt i lugduneñ ciuitate teꝫporibꝰ marci aurelii ueri & antonii atq; lucii filiorum eius. De qbus eccleſiaſtice hiſtorie libro 5. c. i. &. 2. &. 3. hr̃: cp̃ ſeuiente pſecutiōe ꝑtra xp̃ianos apud lugdunū & uiēnaꝫ urbes gallieꝝ: adeo ut etiam domoꝝ illis prohiberet habitatio ꝓceſſus i publico aut quoꝝcūq; cibꝫ ꝓpatio prefati martyres p̄ſidi ſūt obla ti. Inter quos cum quidā ✝ uectius paganꝰ preſidem de tanta ipietate argueret: tenetur & ipſe tanq̃ xp̃ianoꝝ aduocatus tentus eſt: & quidam diaconus noie ✝ ſanctꝰ qui laminis ferri & eris candentibus aduſtꝰ i carcerem miſſus: rurſuꝫ diris cruciatibꝰ exanimatus ſpiritum reddidit ✝. Attalus quoq; pergamenus q martyres nutibus oculoꝝ & geſtibus hortabatur: poſtq̃ diebus multis terterrimum carcerem toleraſſet: qa ciuis romanus capite ceſus eſt. ¶ Ex his quoq; martyribꝰ. x. i carcere tabefacti fame defecerūt. Deinde reliqui oēs producti q ex eis ciues erant romani decollant̃. Ceteri uero beſtiis ſubiiciūtur: ſed ab eis minime leduntur. Inter quos quidā ✝ alexander phyx genere non obſtante cp̃ ciuis romanus eēt: contra decretuꝫ principū a preſide uolente populo complacere feris exponitur: quia forte aliis pertinacior uidebatur ✝. Attalus uero quidaꝫ alter prunis ſubſtratis in ſella ferrea tortus martyrium cōſumauit. Blandina uero prio & ſo die diuerſis penaꝝ generibꝰ cruciata: tertio die ad ſtipiteꝫ ligata beſtiis expoſita: ſed ab his minime leſa: quarto die uerberibꝰ acta: craticula exuſta: ad ultimū gladio iugulata eſt. Cuiꝰ exēplo ✝ ponticus puer annoꝝ. xv. multis paſſionibus affectꝰ ante illā gladio palmā percepit ✝. Maurus uero quidam ✝: zacharias preſbyter ✝: epactus ✝ albina ✝: grata: & alii ceteri eiuſdem collegii glorioſi diuerſis ſupplicijs diebus pluribus torti: deinde in ſellis ferreis igne ſubiecto aſſati: Nouiſſime gladio conſumati ſunt. Quoꝝ omniū. 48. martyꝝ reliquie ſicenſe & in rhodanū fluuiuꝫ diſpte fuerunt. Sed diuina diſpoſitione in loco in quo corpora combuſta fuerant: cineres & oſſa icōbuſta dimiſſa a fidelibus reperta & recollecta atq; i eccleſia apoſtoloꝝ ſub altari condita ſunt. Horum ominū paſſio agitur. 4. noñ iunii.

¶ De ſcō nicolao pegrino & ꝓfeſ. LXXVIII.

NIcolaus cognomēto pegrinus cōfeſſor natione grecus tpe urbani pape ſecūdi claruit. Hic in annis adoleſcētibꝰ i monaſteriū ſancti luce qđ in ſcyro grecie partibus ſitum eſt diutius ꝓuerſatus angelicam uitā duxit. Cūq; dominica precepta que crucem tollendam ſequiq; dñm iubent ſolicite audiſſet: non tñ ſpū ſed manibꝰ corporeā crucem arripiēs monaſterio diſceſſit: & ut xp̃m liberius ſequeretur: pegrinari cepit: qui ueniens hydrantum apulie ciuitatē: ibiq; aliq̃

tulum cõmoratus uenit tarentũ: ubi aliqua miracula ostendens a populo reuerentie est habitus: Inde uenit ad ciuitatem traneñ: ubi crucé ex more manib⁹ baiulás pueroꝝ multitudiné ꝓgregauit: cũ qbus sacra urbis loca circuiés: kirieleison clamare nõ cessabat: pueroſq; subsequẽtes ut similiter clamarent ꝓcitabat: & ut ad se quotidie cõuenirent: & hoc diebus singulis iterarent puerulos pomis & fructibus sibi datis alliciebat: quibusdam ex ciuibus eũ insanũ reputantibus: quibusdam uero altiora de eo sentientib⁹: & columbinam ꝑsumentibus simplicitatẽ. Nam pauprimis indutus pániculis: nudis pedib⁹ incedebat: sine intermissione orabat: diebus singulis nõ ante uespas cibũ sumebat. Panẽ uero modicũ & aquã semp comedebat. Cũ aũt ei⁹ fama ad bisantiũ archiepm pueniſſet: eũ ad se accersiuit: & cur talia clamando per urbẽ circũiret: sciscitatus est. Cui sanct⁹ uir ꝓceptum dñi de cruce sumẽda ꝓtestim allegauit: quã nedũ aio sed corpore se gestaturꝰ quotidie disposuit: qd' si eps i ei⁹ sibi dioceſi denegaret: ad oppidũ ipse mox aliud ꝓperaret. Presul aũt prudens sci ꝓfessoris rectã intentionẽ & columbinã simplicitatẽ attendẽs ei ꝓhibere noluit: qn ꝓpositum adimpleret: qnimo rogauit: ut quotidie ad suã mensam reficiend⁹ accederet. Cũ aũt nicolaus archiepi mãdata adipleret: & ciuitatẽ ex more kirieleison clamás & crucé baiulans cũ pueris pagraret: post dies modicos febre corripit: & in hospitio cuiusdã ex ciuib⁹ nobilis deuotiõe maxima refouet. Qui ad extrema deueniens pueros suos aduocauit: & crucẽ suam eisdẽ tradẽs: eos i noie dñi benedixit: sicq; spiritum in pace dño reddidit. 4. noñ iunii. Statimq; a ciuibus unanimiter ad eũ ex deuotiõe ꝓfluentibus corp⁹ ad ecclesiam bte marie deducit: & a cũctis certatim irruentib⁹ pedes eius cũ reuerentia deosculanẽ. Eodem die mulier traneñ noie mũdella corporis tactu sanctissimi lumen oculoꝝ triennio ante perditũ recupauit. Alia mulier bisantia noie cuius brachiũ aruerat sanitatem recepit. Altera etiã alba nomine dolore uentris dudum nimio fatigata: medelã a sancto cadauere percepit. Sicq; ab archiepo & populo corpus peregrini nicolai in ipsa ecclesia honorifice tumulatur: ubi multis signis effulget.

¶ De sancto zacharia monacho. LXXIX

ZAcharias monach⁹ siluani abbatis discipulus artissimã in eremo uitam duxit. Qui raptus i extasi a mane usq; ad horaꝫ decimã ad se rediens: dixit se uidisse gloriã dei: & tunc fuisse dimissum: qui etiã pallium suũ pedibus ꝓculcans: dixit neminem posse fieri monachum: nisi qui sic animo omia cõculcasset: quieuit in pace. 4. noñ. iunii. Hec heraclides.

¶ De sanctis pergentino & laurentino martyribus. LXXX

PErgentin⁹ & laurentinus frẽs uterini nobiles citatis arretine pasi sunt sub ꝓsecutione decii cesaris in eodem oppido. Cum enim tyburtius ꝓsiliari⁹ decii eandem urbem ingressus esset: delati sunt ei predicti frẽs: q; populũ a deoꝝ cultura separent: qui illos aduocans: & prio quidẽ blanditiis multis hortari cepit: ut a xp̃i ꝓdicatione desisterent. Et qa nobili ꝓgenie orti fuerãt: eos tũc lenitate mollire cupiens dimisit. Cũ aũt adhuc dei martyres ꝓstantius xp̃m ꝓsiterẽt: & populũ a sacrificiis subtraherent exhortationibus suis. Iteꝝ delati tyburtio tenti sunt: & cathomis leuati diutius fustibus cedi iubent. Statimq; brachia ministrorũ arefacta obstupuerunt: sed orantibus sanctis eisdem restituta sunt. Quo miraculo multi gentiliũ ꝓuersi fuerunt ad xp̃m. Tunc iubente tyburtio sancti in carcerẽ recluduntur: & per triduum sine cibo dimittuntur. Post tres uero dies angelus domini ad eos descendit: quos & celico pane refecit: totusq; carcer nimia claritate refulsit. Custodes uero uelut mortui obdormierunt. Cumq; xp̃iani qui nuper ꝓuersi fuerant cum sorore eorum pergentina ad sanctos uisitandos eadem nocte uenissent: & custodibus munera detulissent: ut illos ad sanctos intrare permitterent: carcerem apertum inuenientes: & custodes dormientes ad sanctos ingressi sunt: & baptismi lauacrum expetebant: eisq; ut abirent suadebant. Sancti uero martyres eos baptizãdos ad cornelium quendam presbyterum miserunt: & q; nullatenus abire uolebant responderunt: eo q; ad martyrium festinabant. Sicq; illi ad cornelium accedẽtes baptizati sũt fere sexaginta uiri. Sequenti die tyburtius hec audiens: eos eductos super carbones ardentes nudatis plantis stare fecit: sed uterq; ipsorum illesus permansit. Tunc statuam iouis adduci mandauit: eosq; illam adorare suasit. At postquam illi orationem fuderũt: idolum in puluerem redactum est. Quo miraculo ✝ ducenti paganorum ꝓuersi sũt & clamantes christum uerum deum furore gentilium usq; ad mortem cesi: semiuiui relicti sunt. Tunc tyburtius iussit pergentinũ & laurentinum fratres capitalem subire sententiam. Quorum corpora pergẽtina soror illorum cum aliis pluribus christianis noctu surrepta lõge a ciuitate arretia fere mille passibus sepeliuit. 3. noñ iunii.

¶ De sancto lisardo ꝓfessore. LXXXI

Elisardus presbyter & cõfessor sci leonardi magni germanꝰ fuit tpe sci remigii archiepi rmen: & clodouei regis frãcoꝝ ut dicet infra i legẽda sci leonardi. 8. idꝰ nouẽbris. Hic cũ beato leonardo ſre suo relicta curia rgali scõ remigio archiepõ adhesit: & ab eodẽ in sacerdotii dignitate ꝓfectusꝰ est. Post hec associatꝰ leonardo aurelianũ predicãtes uerbũ dñi deuenerũt. Et in quodaꝫ cenobio aliq̃diu ſimul ſuientes dño pmanserunt. Cũ autem lisardus super ripã ligeris solitariã uitã elegisset: & leonardus per sci ſps admonitionẽ i aquitania ꝑdicare disposeret: osculantes se ab inuicẽ discesserũt. Sicq; lisardus omni uite sue tpe i eodem loco breui tugurio locatꝰ ieiuniis & ꝓtẽplationi itentus pseuerauit. Et. 3. noñ iunii in pace ꝙuit Cuiꝰ corpꝰ aureliani tumulatum miraculis coruscat.

¶ De scõ isaac martyre. LXXXII.

Isaac monachꝰ & mr̃ apud ciuitatem cordubã passus ẽ. Qui cuꝫ esset annoꝝ. 27. feruẽte pſecutione: gladio p fide xp̃i necatus cũ palma mr̃ii ad regna celestia cõuolauit. 3. noñ iunii. Hec hieronymꝰ in martylogio suo. Et inde ado.

¶ De scõ isaac presbytero. LXXXIII.

Isaac antiochene ecclesie presbyter ꝓtinẽtissime uite: & pspicue sapiẽtie clarus fuit. Qui aduersus nestorianos & eutycianos multa scripsisse dicit. Antiochene quoq; urbis sue excidiũ elego metro deploraſſe narratur. Claruit aũt leonis primi tpibꝰ. Hec gẽnadius de illustribus.

¶ De scõ isaac ꝓfessore. LXXXIIII.

Isaac abbas & confessor de syrie ꝑtibus ad spoletanã ciuitatẽ deuenit: ingressusq; ecclesiam a custodibꝰ petiit ut sibi q̃duꝫ uellet licentia ꝓcederet orãdi qđ & obtinuit. Et cũ diebꝰ tribus & subsequẽtibus noctibus idefessus orationẽ continuasset: & hoc unus ex custodibꝰ cerneret: iflatus sup bie spiritu: cepit ipostorẽ clamare: q se triduo ante oculos hõium orare simularet. Et cũ uirũ dei alapa pcussisset: repẽte ſps illuꝫ malignꝰ iuasit: & ad uiri sci uestigia strauit: & q̃ isaac inde ipsuꝫ expelleret acclamauit. Cuiꝰ tñ uti pegrini nomẽ adhuc ignorabatur: moxq; ut uir dei sup eũ icubuit: maligꝰ ſps q eũ inuaserat abscessit. Quo miraculo ciues stupefacti uiꝝ dñi reuerẽtia hr̃e ceperũt eiq; multa pro edificãdo mõasterio obtulerũt. Ille aũt nihil hoꝝ accipiẽs desertum locum repperit ibiq; sibi humile habitaculum ꝓstruxit: multosq; ibidẽ discipꝭos ꝙgregauit. Hic ꝓphetico spiritu claruit: & miraculis coruscauit. Die quadã i horto monasterii uangas discipulos hora uespertina iactare precepit: qđ futuꝝ erat spiritu dei pnoscẽs. Cuꝫ aũt nocte ad matutinũ cũ fratribus surrexisset: pulmẽtũ opariis coqui iussit: factoq; sũmo mane ipm ad hortum deferri mandauit: ubi quot uangas iactari fecerat tot laborantes iuenit. Ingressi quippe fures fuerant: sed mutata mẽte per spiritũ uangas apprehẽderant: & usquoq; scũs ad eos puenit hortũ colere ñ cessauerãt. Quos ille clementer salutauit pulmẽto refecit & de malo ꝓposito quo uenerant redarguit atq; collectis oleribus oneratos remisit. ¶ Cum quidam scissis pannis obsiti & nudi ad eum uenirent: eiusq; misericordiam postularent: ille unum ex discipulis silenter uocauit: eiq; precepit: ut ad talẽ cauam arboré in silua accederet: & uestimẽta ibi repta deferret. Qui dũ iussa cõpleſſet & uestes reptas detulisset uir dñi ea pegrinis nudis petẽtibus tribuit. Illiq; recognouerũt que posuerant pudore cõsternati: quia q fraudulẽter uestimenta q rebant aliena ꝓfusi receperũt sua. ¶ Quidã uir se illius orationibꝰ ꝓmẽdans sportas duas alimentorum ei p puerũ transmisit. Quarum unã puer in itinere abscõdit alterã uiro detulit. Quã ipse gratanter accepit: sed puerum admonuit: ne sportã absconditã icaute contingeret: quia serpens i ea igressus foret: puer igit̃ q̃is exultaſſꝫ q; morte euasit: qa tñ delictum eiꝰ propalatũ fuerat cõfusione suscepit. Reuersusq; sicut ei abbas dixerat ſpentẽ in sporta inuenit: & de cõmisso pniam egit. Hec gregꝰ. 3. dial. ca. 14. Scũs aũt isaac clarus uirtutibꝰ in ipo cenobio i dño ꝙuit.

¶ De scõ quirino epo & martyre. LXXXV.

Quirinus epus scisianus & mr̃ tpe diocletiani & maximiani passus est. Qui cũ in eadẽ ciuitate que oppidum ẽ illyrice ꝓuicie a maximo preside quereret: egressus urbẽ & fugiẽs ꝓprehensus est: & maximo iudici presentatꝰ. Et cum se xp̃ianũ libere pfiteretur iussit eũ fustibus cedi. Deinde graue tum catenis in carcerẽ recludi. Cui nocte oranti diuinus splendor illuxit. Quod uidẽs marcellus custos carcerẽ aperuit: & cõuersus ad xp̃m: ac eius pedibus pstratus baptisma sacrũ suscepit. Post triduũ autem maximus iudex iussit qñirinũ ferro uictũ ad amãtium presidẽ ad primã pãnonie ciuitatẽ adduci. Qui iuxta flumẽ danubium amantio de scarabatensi ciuitate reuertenti pñtatur: quẽ ille ad eandẽ ciuitatem rediẽs illuc adductum durissimio carceri mãcipauit. Cui xp̃iane quedã matrõe cibũ potũq; ministrabant. Statimq; ut oblata benedixit cecide-

runt catene de manibus & pedibus eius: do nec manducaret: deinde a custodibus ad sabariam ciuitatē adduct⁹ amantio presidi in theatro oblat⁹ ē. Quē ꝑses ꝑ multa uerba ad sacrificandū suadebat. Cūq; quirinus tā eius minas q̄ blanditias cōtemp sisset: iussit amantius ad collum eius molā suspendi: atq; i fluminis sabari undā demergi. Cūq; de ponte ꝑcipitatus fuisset in flumen: & diutius supnatasset cum spectantib⁹ xp̄ianis collocutus: ne suo terrerent exēplo: uix orans ut mergeretur obtinuit. Cuius corpus nō longe inde repertum in basilica iuxta scarabatem ciuitatis portam principalem posita a fidelibus sepultum est. Facta uero incursione barbarorum in partibus illis: xp̄iani inde fugientes corpus martyris abstulerunt: & romam baiulantes uia apia miliario ab urbe tertio in ecclesa ad catacūbas deuote deposuerunt Vbi aliquādo apostolor̄ corpora iacuerūt ubi & corpus sci sebastiani martyris cū aliis plurimis requiescunt. Passus est auté pridie noñ iunii.

¶ De sanctis quadragintaquattuor martyribus. LXXXVI

Quadragintaquattuor martyres i ciuitate iconii passi sunt sub alexandro imperatore. Hi a sanctis q̄rico & iulita ꝙuersi: cū xp̄m publice predicarent iussu alexandri capite cesi sunt pridie noñ iunii: & in eadem ciuitate tumulati.

¶ De sācto bonifacio episcopo & sociis martyribus. LXXXVII

Bonifacius archiep̄s maguntinus apud frixiam martyrium passus est. Qui iussu stephani pape secū di pipinū caroli patrem unxit in regem francor̄. Hic de britannia ueniens fidem xp̄i frixionibus prim⁹ annunciauit: & multis miraculis nouelle genti nouus predicator coruscauit. Cūq; maximā parté frixie xp̄i cultui subiecisset: & sacro fōte baptisma tis diluisset: a paganis qui superant tentus & multis affect⁹ iniuriis: tandem gladio emptus martyrium ꝙsumauit: cum ✝ eobarico epō & aliis seruis dei noñ iunii.

¶ De sancto bonifacio episcopo & martyre LXXXVIII

Bonifacius archiep̄us bosneñ & martyr ꝙsanguineus othonis tertii impatoris fuit: qui sibi admodum dilect⁹ liberalibus istruct⁹ & musicus gratiosus: adhuc i seculo deo deuotus erat. Et dū ecclesiā sci martyris bonifacii sui nomine frequētaret: optabat se illi⁹ exemplo martyrem futur̄. Tandem relicto seculo habitum ordinis camaldueñ accepit: & scō romualdo abbati ei⁹ ordinis fundatori adhesit: cuius discipul⁹ effect⁹ sanctissimā uitam plurib⁹ secū ānis egit. Demū ad martyrium flagrans a sede apostolica predicandi gentib⁹ licentiā impetrauit: & consecratus archiep̄s ad gentes bosne euangelizādas accessit: qui ceteris ꝙsociis equitantibus nudis pedibus icedebat. Et cū alias bis solum in septimana dñica. s. die & quinta feria cibū sumere ꝙsueuisset: tunc ꝑ labore itineris tantum sibi indulsit: ut quotidie medio pane & aq̄ modica reficeret: dieb⁹ dñicis & festiuis addens poma uel arbor̄ radices uix coctas Qui etiā postq̄ est in archiep̄m ꝙsecratus officium monasticū iure ꝓfessionis & canonicum iure ꝙsecrationis quotidie bis dicebat. Veniens aūt ad montes & pedes ire nō ualēs nudis plantis & crurib⁹ equitabat: & in partibus illis frigidissimis adeo frigus intolerabile sepi⁹ substinebat: ut aliqñ pedem a ferro subherēte disiungi non posset: nisi aqua calida subueniret. ¶ Veniens igit ad bosnas gentiles uerbum domini feruentissime predicabat. Sed uidens se modicum proficere: ad rutenorum regem deuēit: ibiq; christum annunciare cepit. Rex autem illum panno⁹sum inspiciens: putabat: ꝙ spe conquirende pecunie hec simulate cōfingeret: eiq; munera promisit: si a premissis desisteret. Ille uero pontificalibus preciose indutus coram rege stetit: quem adhuc rex magis simulatorem existimauit. Eidemq; spopondit: ut si episcopus per ignem inustus incederet: ipsi⁹ fidei adhereret. Moxq; ignem copiosum accensum episcopus aqua benedicta ꝙsperst: & pontificalibus indutus per ipsum secur⁹ transiuit. Ita ut nec pilus adustus in ueste: nec odor fumi in carne quid apparuit. Quo miraculo rex cum populi multitudine infinita conuersus & baptizatus est. Cupiebat q; regnum filio dimittere: & bonifacio adhere. Fratrem autem suum nolentem fidem christi suscipere absente archiepiscopo occidit. ¶ Cum autem bonifacius ad alteruz regis fratrem longe positum iuisset: ut ei xp̄m ꝑdicaret. Ille archiep̄m tenuit: & in ꝙspectu suo & plurimor̄ decollari fecit. Statiq; ipse regis frater excecat: & tam ipse q̄ oēs astantes intantū sensum amiserūt: ꝙ sicut lapides immobiles & oino insensibiles persistebant. Rex aūt hoc audiens illuc cuz multis accessit: ut fratrem occideret: sed cum miram dei ultionē uidisset: orauit xp̄m: ut omēs illi ad sensum & loquelam redirent: eo pacto ꝙ si conuerti uellent eis iniuria necis sancti uiri remittatur: sinautem cuncti gladio trucidētur. Factaq; oratione tam regis fratri q̄ ceteris sensus restitutus est: qui baptismo suscepto sancto martyri triumphale sepulchruz & ecclesiam construxerunt:

¶ De sancto bonifacio episcopo carthaginensi. LXXXIX.

BOnifacius ep̃s carthagineñ claruit tpe zenonis ipatoris ut ait sigibert⁹: qui scitatis culmie & sapiẽtie lumie admodũ effulsit: Libros q; plurimos ad diuersos cõscripsit: uidelicet de p̃destinatiõe: De cõtinẽtia ꝙiugatoꝝ post uotũ: De uirginitate & humilitate: De oratiõe & ꝙfectiõe: Scripsit & sermones elegãtes p̃cipue: De natiuitate dñi Et de solennitate sci stephani ꝓmaris. Et uirtutib⁹ isignis migrauit ad xp̃m.

¶ De sanctis nicandro & martiano martyribus. LXXXX.

NIcander & martian⁹ mr̃es uigẽte persecutiõe paganoꝝ in citate atina a maxiano presíde ꝙprehẽsi cũ sacrificare nollẽt prio diebus xx. i carcere detẽti & afflicti sũt. Deinde ad decollãdũ iubẽtur adduci. Tunc ✝ uxor nicãdri iuuenis puella uiꝝ exhortãs ut i xp̃i ꝙfessione maneret imobilis detẽta é a paganis: martyres aũt dñi ligatis duobus orariis añ oculos eoꝝ decollati sũt: uxor ãt nicãdri post dies .3. etiã ipa i ꝙfessiõe fidei capitalẽ sniam ab eodẽ accepit iudice. Ciues aũt uenephrani corpus sci nicãdri i eoꝝ urbe: ciues uero atinates corpus martiani in eorum oppido collocarũt. Passi sũt enim in territorio inter ipsas duas ciuitates posito noñ iunii.

¶ De scõ philippo diacoñ. LXXXXI.

PHilippus diacon⁹ de .vii. primis ab apostolis elect⁹ ẽ: ut hẽt act. 6. & cũ stephano ꝓtomarẽ ordiatus é. De quo plurima i actibus apostoloꝝ scribũt. Nam & fama rie p̃dicauit: & simonẽ magũ baptizauit. Cãdacis etiã eunuchũ regine ethiopũ ad xp̃i fidẽ ꝙuertit & sacri baptismatis unda ꝓfudit: multisq; ciuitatib⁹ donec ueniret cesareã nomẽ dñi iesu xp̃i euãgelizauit: ut habet act. 8. ueniẽs aũt cesareã multis ibidẽ miraculis claruit: Hũit eni .4. filias uirgines sacratissimas p̃ quas de⁹ multitudinẽ uirginũ lucratus est. Hic inter cetera ut ait papias ep̃s hieropolitanus mortuũ quẽdã p̃ easdẽ ei⁹ quatuor filias sibi oblatu3 a mortuis suscitauit. Deinde ordinatus ẽ episcopus in thracia scythie: ut tradit abbas dorotheus. Et postq̃ in ecclesia sua sibi commissa annis pluribus predicasset reuersus cesaream in pace dormiuit octauo idus iunii: ubi & sepult⁹ quiescit. Et iuxta ipsum tres ex predictis filiab⁹ suis iacent. Quarta uero epheſi dormit.

¶ De sanctis artemio cãdida & paulina martyribus. LXXXXII.

ARtemius candida uxor ei⁹ & paulina uirgo eoꝝ filia mr̃es rome passi sunt sub diocletiano iudice sereno. Hi a scõ petro exorzista ꝙuersi sũt: cũ apud eũdẽ artemiũ i carcere detineret: postq̃ p̃fata paulia ab obsessione maligni sp̃s p eundẽ petrũ liberata est: q oẽs cũ alioꝝ multitudine carceratoꝝ a scõ marcellino presbytero baptizati sunt ut supra dictũ est in passiõe marcellini & petri .4. noñ iunii. Postq̃ autẽ marcellin⁹ & petrus a sereno decollati sunt ut ibidẽ dictum est: & prefatus artemi⁹ cũ uxore & filia a paganis detenti: & in carcere iubẽte sereno diebus plurib⁹ uicti fuerũt: tandẽ cũ in xp̃i cõfessione ꝙstantes p̃sisterẽt data super eos snia artemius gladio necatus é. Candida uero & paulina lapidib⁹ obrute sũt. Quoꝝ corpora xp̃iãi rapiẽtes uia aurelia ubi & iterfecti fuerãt: cũ reuerẽtia collocarũt. 8. id⁹ iunii.

¶ De scis uiginti martirib⁹. LXXXXIII.

VIginti martyres apud tarsu3 cilicie tpib⁹ diocletiani & maximiani sub iudice simplicio passi sũt. Qui p̃ diuersa supplicia deũ glorificauerunt in corporibus suis: Quorum corpora apud hipponem ciuitatẽ aphrice translata sepulta custodiuntur: ut dicit augustinus .22. de ciuitate dei: ubi & refert q̃ dum quidã florenti⁹ senex & paup q̃ uestem amiserat: nec unde aliã emeret habebat: ad hoꝝ mr̃ꝝ memoriã orasset: quatenus ei⁹ iopie subueniret ꝙfisus de uirtute sãctoꝝ in littore piscẽ magnũ palpitantẽ reperit: quẽ scindẽs in ei⁹ uentre anulũ aureũ cum lapide precioso iuenit: quẽ tanti uendidit q̃ inde se honorifice uestiuit: & mãibus gr̃as egit. Quoꝝ passio colit̃ .8. id⁹ iunii.

¶ De scõ uincentio ep̃o. LXXXXIIII.

VIncẽti⁹ ep̃s meuie ciuitatis tent⁹ a quodã capitolio rectore tuscie q̃ ep̃os xp̃ianos ferro uictos pusii ꝙgregauerat puniẽdos cũ fre suo benigno diacoñ adduct⁹ est ad tẽplum martis ut diis imolaret. Cũ aũt oꝛasset oia idola subuersa sũt: & demões ululantes exeũtes: multosq; paganoꝝ cedentes sexcentos ex eis uerberibus occiderũt: omnesq; xp̃ianos qui ferro uincti erant xp̃i uirtute ꝙpulsi soluerunt. Quo miraculo plurimi gentiliũ fidẽ percepũt: inter quos quidã mauertius comes prius crudelissim⁹ q̃ & de uicinis locis ep̃os ꝙgregauerat ꝙuersus est: Cum aũt xp̃ani cũ ep̃o ad locũ aliu3 se transferentes psallerent: misit capitolinus & inde sublato ✝ uicentio ceteros gladio occidi fecit. At extasius q̃dã religiosus corp⁹ ✝ benigni diacoñ ex ceteris rapiens non longe a portulio sepeliuit cal. maii. ¶ Post dies ali-

quot capitolinus ꝓductū uicentiū & diuti⁹ tortum atq; lapidibus cōtusum distentum i equuleo & flammis adustū carceri mācipa uit:ubi ianuis diuinitus patefactis lux celi ca sibi refulsit.Quod preses audiēs iussit eū in mare mergi:qui i equore missus ab angelo ad littus reduct⁹ est. Vnde & qui eum demerserāt hoc cernētes conuersi sunt: & usq; ad ciuitatē suam meuiam illum humeris reportarunt. ¶Interea mortuo capitolino & a porphyrio eius successore detineē: ferisq; subiicit:sed ab eis mīme lesus in fouea aque maxima necari iubeē. Vex aperiens se terra aquas obsorbuit:&.i8.fugiētes aquas deglutiuit. Vincenti⁹ uero ad cellam suam rediit: & subsequēti die dñico celebrata missa corā populo spiritum emisit.8.idus iunii.Cuius corpus matrona quedā luceria a gentilibus ꝑcio redemptum:qui illud rapuerant exurendū:in predio suo qui uocatur campus salutis sepeliuit: inter portulium & leuaniam miliario ab urbe.44. ubi & iacet miraculis clarens.

¶De scō paulo epō & martyre. XCV

PAul⁹ epūs ꝯstantinopolitan⁹ & mr̄ sub ꝯstantio impatore martyriū passus est: qui ob defensionē catholice fidei ab eodem impator arriano de sede sua electus: & apud quandam ciuitatulā in cappadocia cucusam noīe exilio impulsus arrianoꝝ isidiis grauiter strangulatus ad celestia regna migrauit.7.id⁹ iunii. Hic sapia ꝑclarus: ut nō solum sue patientie exemplo: sed etiam sermone ceteros ad tolerantiam ꝯfirmaret:de patientia libellum edidtt:ubi &de penitētia tractās docet penitētē sic ꝑ peccatis dolere debere ne supra mensurā tristis ꝓiculuꝫ desperatiōis incurrat.Tātoq; lepore & rōnum suasiōe patientes aduersa ad ꝯstantiā & aiositatē inducit:ut expūsi⁹ docere uideaē: que re bti qui ꝑsecutionē patiunt ꝓpter iustitiā Hec in martylogio adonis.

¶De translatione sci seruatii epi. XCVI

TRāslatio corpis sci seruatii facta est tēpore eldonis filii henrici regis francoꝝ.Cū eni eius ecclesia apd traiectēn ciuitatē fabricata esset tpe caroli regis:misit idem carolus uenerādū uiꝝ noīe uiligisum ad restaurandū ea que in ipsa ecclesia defeciss̄ent Cui ꝑ noctem dormienti scūs seruatius astitit:seqꝫ de tellure leuari mādauit. Quod cū uiligisus epō nūciasset:indicto triduano ieiunio cūcto populo : aptoq; secretario subterraneo:inuētus est sarcophag⁹ marmoris ꝑciosi:in quo corp⁹ sacrum eē putātes:illud aperuerūt: & nihil in eo repientes ad morte ꝯristati sunt. Sequenti uero die superioris oratorii monumentū reserarunt: ubi & corpus bti seruatii iuenerūt:quod tñ illuc ignorabatur translatū.Erat aūt corpus oino integrum & in nullo penitus corruptum:uestes quoq; oino illese:cum pontificali baculo & claue argentea sibi a scō petro rome ꝑ uisū tradita:ut in eius legenda supi⁹ dictū est.5. idus maii.Ex tumulo quoq; odor mirificus exhalabat. ¶Dū autē corpus leuare uellēt: mēbra singula instar candentis ferri transfigurata cernunt:quod in loculo argenteo ei preparato supius exaltat: luxq; imensa totum sanctuariū circūfulsit. Que cū rex carolus audisset:traiectū uenit: & ibidem pascha dñi celebrauit:ubi & infinita miracula ostensa sunt. ¶Post aliquod uero tempus heldo filius henrici regis francoꝝ ad instantiam matris regine corp⁹ sci seruatii summa deuotiōe saxoniam trāstulit: & i basilica nomini eius ꝯstructa locauit.Sed cū oia traiectensibus ciuib⁹ ad infortunium cederent: ipsiq; absentie sci corporis hoc ascriberent: miserūt quosdam qui de partib⁹ saxonie corpus furantes traiectū rettulerūt.In cui⁹ trās latione miracula multa & signa de⁹ ostendit Que facta est.7.idus iunii.

¶De scō medardo epō. XCVII

MEdard⁹ epūs claruit tpe clodouei regis francoꝝ.Hic ꝓgenitus prē noie tardo de forti genere francorum matre uero ꝓthagia rōana: cū adhuc puer ad scholas iret:& tunicam quam sibi mater fecerat: ad artificē cōponendam deferret:iuuento a se ceco tunicaꝫ ꝑbuit.Cibū etiā ei traditum plexq; pauperibus diuisit:ipse ieiun⁹ pmānsit.Etate quoq; puerulus spiritū ꝓphetie se habere demōstrauit.Nā cū eēt in tornaco puero ꝯsocio in scholis ꝑdixit:q; post ānos.30.futurus esset epūs:& ut ꝑdixerat sic euenit.Fact⁹ aūt pbyter multa miracula ostendit.Cū eni quadaꝫ nocte fur ei⁹ uineā introisset:& uuas exportandas ꝑcidisset:nec ex ipsis gustare: nec iñ ualuit se mouere: donec mane repert⁹ a medardoq; solutus inde ꝯfusus recessit. ¶Ali⁹ quoq; nocte eius mela diripiens:& oues exportās dum abire uellet:ab apū examine in horto mellificante faciem eius arcante adeo punct⁹ & oppssus fuit:q; nullaten⁹ exire potuit:donec ueniente uiro dei latro ꝑdam deposuit & medard⁹ eū liberauit. ¶Clothari⁹ rex in francos exercitum mouit: qui cuncta in uilla & agris diripiēs dū ad solenciacum uillā sci medardi ueniūt:inde se mouere nequiuerūt:donec cūcta que ꝑdati fuerant dimiserunt. ¶Porcarii etiā sui a quibusdā seducti porcos ad remotum usq; locū asportantes:mane apud cellā uiri sci cum porcis inuēti sunt:& de cōmisso penitentiā egerunt

¶ Deinde factus ē eps nouionen: &. xv. ānis epatum gubernauit: uitāq; laudabilē ducēs eisdem signis effulsit. Inter que tonsionē quē dam a demōio uexatū mirabiliter liberauit Post obitū aūt sci eleutherii epi tornacen: medardus ad sedem illius trāslatus est: & sedit ānis q̄ttuor. Qui q̄ti meriti apud deū fuit: oñsum ē: cū i ei⁹ obitu celi apti sūt: atq; ante eum dina micuerūt luminaria. Pluuia etiā aquaꝝ calidaꝝ in terrā defluxit. Quieuit in pace. vi. idus iunii. Sepultus i ecclesia sua miraculis coruscās isignibus.

¶ De scō gildardo epo. LXXXXVIII.

GIldardus eps rothomagen frater prefati sci medardi epi fuit. Qui ambo gemelli uno & eodem die nati uidelicet. vi. id⁹ iunii: & uno & eodē die euolutis annis ambo epi ꝑsecrati sunt uidelicet. vi. idus iunii. Alter in ecclesia nouion alter in ecclesia rothomagen: iterūq; post lapsuꝫ annoꝝ eodē ipo & unico die ambo a seculo absoluti sūt. Floruit aūt gildardus tpe quo supra dictū ē & plenus uirtutibus in dño eodē ipse die quo & frater medardus feliciter obdormiuit: uidelicet. vi. idus iunii. Sepultus ē in ecclesia rothomagen: ut dicit frater uincentius i speculo historiali.

¶ De scis prio & felicion mrib⁹. LXXXXIX

PRimus & felicianus mres passi sunt in ciuitate numētana miliario. i4. ab urbe sub diocletiāo & maximiano augustis p̄side autē ꝓmoto. Hi cū eēnt in urbe roma apud ipatores a tēploꝝ pontificib⁹ accusantur: q; nisi eos sacrificare fecerint nulla a diis suis rñsa obtinere ualebunt. Iussu igitur imperatoꝝ capti in carcere recludunt: sed ab angelo soluti post dies aliquot iteꝝ eisdem pñtantur. Quos iusserūt ad phanū herculis adduci: & nisi sacrificarēt a militibus tormētis affligi. Ducti igit ad tēplum cū imolare cōtēnerent uirgis diuti⁹ cesi sunt. Tūc imperatores: illos ꝓmoto presidi citatis numentane tradiderūt acriter puniēdos. Quos milites ferro uinctos iuxta forū ipsius oppidi i carcere posuerūt. Post dies uero multos iussit p̄ses eosdē sibi presētari & sacrificare cō tēnentes abinuicē seperari. Dicebatq; felicia no ut sue consulens senectuti diis imolaret. Qui se annoꝝ. 80. eē asseruit & ānos. 30 elapsos ex quo ueritatem agnouit. unde pelegerat deo uiuere: q ipm poterat de manib⁹ presidis liberare. Quē iussit ꝓmotus ad stipitē ligari: & clauos i manib⁹ eius ac pedibus affigi. Et cū leto uultu persisteret mandato p̄sidis ibidem felicianus torqueē: & triduo in eodē stipite ꝑfixus dimittit: & neq; panis neq; aqua eidē ministrat. Dehinc depositus in custodia detinet. ¶ Postmodū p̄ses primū adduci fecit: eiq; suadēdo asseruit: q; frater suus felician⁹ ipatori cōsentiēs magnus i palatio uenerabat. Cui primus respondit: q; filius diaboli ueꝝ dixisset: eo q; felicianus imperatori celesti consensisset. Tunc iratus ꝓmotus iussit eū in equuleo suspendi & latera illius facibus incendi. Deinde in lecto deponi: & plūbū bulliēs i os ei⁹ infundi: presētē feliciāo ut terreri posset. Ipe uero plūbū tepefactū ut aquam suauiter bibit. Tūc iussit eos in amphitheatrū duci & duos imanissimos leones eis dimitti. Qui ad eoruꝫ pedes ꝓstrati ut agni māsueti steterunt. Rursus & ursos ferocissimos eis iussit laxari: qui & ipi cum leonibus mansueuerūt. Aderant ad hoc spectaculū ex uicinis urbib⁹ plusq̄ duodeci milia hominū. Ex quib⁹. i500. conuersi sunt ad xp̄m: preses uero hec cernens scōs ex amphitheatro mandauit educi: & ibidem gladio capite trūcari: & eoꝝ corpora canibus rodēda dimitti. Que dei uirtute nedum a bestiis & auibus: sed etiā a muscis intacta ꝑmanentia a xp̄ianis collecta ad arcus numētanos iuxta harenarium sepulta sunt: ubi & persecutione sedata ecclesia in eorum nomine fabricata est: miliario. i4. ab urbe. Passi sūt aūt circa annū dñi. 287. v. id⁹ iunii.

¶ De scō maximiano epo. C.

MAximianus eps syracusanus uita & miraculis claruit tpe beati gregorii pape. Fuitq; primo abbas mōasterii i quo beatus gregori⁹ monach⁹ fuit: Postmodū electus in epm syracusane ciuitatis. Qui dū adhuc abbas eēt: & cū quibusdā fratribus de ꝓstantinopoli ad urbem rediret: in mari adriatico nimia tempestate deprehensus in existimabili ordie atq; miraculo dei iram cognouit & gr̄am. Nam cū uentoꝝ nimietatibus eleuati fluct⁹ seuirēt: ex naui claui pditi: arborq; scissa est: uela in undis ꝓiecta: totūq; uas nauis quassatū nimiis fluctibus a sua erat iam ꝓpage dissolutū: rimis itaq; patentibus intrauit mare atq; usq; ad superiores tabulas ipleuit nauem: ita ut non tā nauis iter undas q̄ unde intrā nauim iam esse uiderent. Tunc in naui residentes non iā ex morte uicina: ꝫ ipa eius presentia ac uisione turbati: omnes sibimet pacē dederunt & corpus dñi acceperunt: eorūq; aias dño ꝓmendabant: quoꝝ corpora in tā pauendam mortē tradiderat. Sed omnipotēs deus meritis sci uiri eos mirabilius ſuauit. Nā diebus octo nauis usq; ad superiores tabulas aqs plena: iter suum pagens enatauit: nono autem die i portū coroneñ castri deducta est: ex qua omnes icolumes exierunt. Cūq; post omnes maximianus eēt egressus i eiusdem portus ꝓfundum

nauis demersa est: acsi illis egredientibus ꝑ pondere subleuatione caruisset. Et que plena oibus in pelago aquas portauerat: atque natauerat: maximiano cū suis fratribus exeunte aquas sine hoib⁹ in portu portare non ualuit. Post hec scūs dñi ad episcopalē sedē sublimatus uirtutibus plurimis glorioſus i pace quieuit. ꝯ. id⁹ iunii. Hec gregori⁹ tertio dialogo. capᵒ. 36.

¶ De scō maximino episcopo. CI

MAximinus eꝑus fuit unus ex. 72. christi discipulis. Cui post ascēsionem xꝑi apostolis per diuersa terrarum loca ad predicandū euntibus: beatus petr⁹ apostol⁹ specialiter cōmendauerat mariā magdalenā sicut & mater domini ioanni euangeliste ab ipso xꝑo fuerat cōmendata. Cum igit̄ post lapidationem stephani iudeorum persecutio i discipulos ebulliret: ut habet actuū. 7. Iudei magdalenam & martham cum marcilla eius pedissequa lazarum maximinum & cedonium: qui fuerat cecus a natiuitate: & alios plures nauicule impositos sine remo uel remige mari exposuerunt: ut sic in undis necarentur: ut dicet infra in legenda magdalene. xi. calē. augusti. Qui deo duce omnes incolumes massiliam applicuerunt: ubi predicante maria: & omni populo ad deum cōuerso: lazarum eꝑm massilie constituerunt: uniuersamq; prouinciam conuerterunt. Beatus uero maximinus rexit ecclesiam aqueñ uerbo predicationis uacans: & miraculis coruscans annis fere. 40. Ipse quoq; dilecte sue sorori magdalene die obitus eiusdem sacra mysteria tradidit: eamq; in eius ecclesia ante altare defunctam honore debito tumulauit. Post cuius obitum annis quinq; superuixit. Et post hec in christo quieuit quarto id⁹ iunii. Sepultus in monumento quod ipse sibi construxerat iuxta corpus beate magdalene In quo loco processu temporis reperta sunt corpora magdalene & marcille maximini & cedonii & honorabilius tumulata.

¶ De scō cedonio eꝑo. CII

CEdonius eꝑs uel sidoni⁹ fuit ille cecus a natiuitate: quē dñs lutuꝫ ex sputo faciens: & oculos liniēs illuminauit: ut hr̄ ioā. x. Qui & ab aliqb⁹ dr̄ fuisse un⁹ ex septuagitad uob⁹ xꝑi discipulis. Siue aūt ex numero illoꝝ fuerit siue nō: planū habet ex chronicis & gestis discipuloꝝ: ꝙ xꝑi discipulus fuit: & post ascensionē dñi ab apostolis baptizatus scō maximino spēaliter adhesit: unde & ut dictū est: cū eodem & lazaro atq; sororibus ei⁹ nauicula iposit⁹ a finib⁹ iudeorum expulsus fuit. P⁹q̄ aūt ꝑfati sci puinciā puincie ad quā deo duce applicuerāt: ad xꝑm cō uerterūt. Et postq̄ beatus lazar⁹ massilie & btūs maximin⁹ aqs eꝑi ordinati sunt. Ipse in misterio maximini aqueñ ciuitati pmānsit: & eiusdē ꝑdicatiōis coadiutor fuit: ubi & post dies multos in pace qeuit: & iuxta magistꝝ recōditus iacuit: ut supra actū est.

¶ De scis basilide tropode & mandale ꝑses. CIII

BAsilides: tropus & mandalis affectu martyres: actu uero cōfessores tpe aureliani impatoris apd ciuitatē aureliā claruerūt. Cum eni basilides esset officialis platonis prefecti in ptibus oriētis: xꝑs eidē apparuit: & xpianum in misterio gētilis esse nō debere dixit: eidēq; ut renunciaret officio mādauit. Veniens ergo basilides ad ꝑfectū petiit ab eo licentiā: ut pentes & affines suos reuisere posset in ciuitate aurelia: que erat in italia: cōstitutus: eo ꝙ annis. 25. in officio ꝑfecture fideliter seruisset: ꝑmittēs se usq; ad annū reuersurum. Prefect⁹ aūt eius fidelitatē attendens nō solū uni⁹ āni sed biēnii licentiā gratāter ꝓcessit. Reuersusq; ad locū ubi ei xꝑs apparuerat: ipm itez̄ se expectantē inuenit. Cui cū basilides: que fecerat: enarrasset: ut cām deserendi officii inuenisset: mandauit ei dñs: ut socios suos tropodē & mandalē secum assumeret: & ad littus accedentes diuinam ibi nauiculā inuenirent. Qui cū iussa dñica cōpleuisset: ac oia sociis ambob⁹ rttulisset: oēs unanimiter relinquētes cūcta q̄ hēbāt: ad littus deuenerūt: & uauiculā patā inueniūt: in q̄ erat ipse xꝑs gubernator: & āgeli remigātes: qui ad pedes saluatoris procidentes nauiculā ītrauerūt: & celico ab āgelis pane refecti uni⁹ noctis spatio mare transfretātes ad portū ciuitatis aurelie: que ē in finib⁹ italie puenerūt: & miliario. 8. ab ipsa urbe i terrā descenderūt. Cū aūt urbi ꝑdicte appropiquantes audiuissent: q̄liter aurelian⁹ ipator xꝑianos ꝑsequebat: ad ciuitatē ire formidātes: dño ieſu xꝑo q eoꝝ dux & nauta fuerat se ꝓmendabāt. Quib⁹ itez̄ xꝑs appuit: eosq; ꝑ angeloꝝ ministeriū pane & aqua refecit. Et postq̄ comedissent: obdormierunt. Mane uero se excitātes ad ipm locū ubi & de naui exierant: uidelicet i ipso se littore iuenerūt: Et orauerunt ad xꝑm: ut aias eoꝝ i pace susciperet: eadēq; hora spiritū emiserūt. 4. id⁹ iunii. Quoꝝ corpa ibidē sepulta sūt: & ecclesia fabricata: ubi & miraculoꝝ beneficiis eluceſcunt.

¶ De sāctis getulio & amātio & sociis martyribus. CIIII

GEtulius: cerealis: amanti⁹: & primitiuus rome sub hadriano principe martyrium passi sunt. Cum eni getulius doctissimus in side

xpiana multos erudiret cerealis uicarius ab impatore hadriano ad eū tenendū missus ē: qui eū legentem & docētem reppit. Fuerat aūt cerealis cū fratre getulii primitiuo amicissimus amantio cuidā tribuno: q xpianus effectus officiū dimiserat: ꝫ ob metū hadriani latebat. Scūs ät getuli⁹ cereali amātiū declarauit: & ipsum ad eū adduxit. Quē cerealis aspiciēs gauisus ē sūma letitia: & ab eodem in fide xpi edoct⁹: ad sanctū sixtū papā primū adducit: & ab ipo cerealis baptizat. Que cū hadrianus ,itellexisset misit liciniū ꝓsularem ut eos puniret. A quo beati getulius & primitiu⁹ frater eius cū cereali & amantio tenti sunt. Qui primo grauissime cesi deinde dieb⁹. 37. in carcere clausi: deinde igni traditi sunt. Cū aūt cerealis amātius & primitiuus spiritū emisissent: & getulius in igne adhuc superuiueret fustib⁹ illiso capite martyriū ꝓsumauit. Qui passi sūt i fundo capolis: uia salaria miliario .13. ab urbe. Quorum corpora simphorosa uxor getulii martyris i predio suo i eodē loco posito sepeliuit. 4. idus iunii.

¶ De scō barnaba apostolo. CV.

BArnabas apostolus q̄is de. 72. discipulis fuerit: quia tñ cū paulo in gentibus predicationis officiū ꝓmeruit. Iccirco sicut & paulus apostolus dictus fuit. Hic ex tribu leui cyprius genere ab historia actuū apostolorum i multis extollit & laudatur. Hic enim de primis discipulis fuit: qui agrū uendidit & precium posuit ante pedes apostolorum: ut habetur act. 4. Paulum nouiter ꝙuersus primus in hierusalē ad apostolos duxit ut habetur actuū nono antiochiaꝫ ciuitatem tūc permaximā ad ꝙuertendum accepit act. xi. Ipse cū paulo in gentibus ut dictum est uocatione spiritussancti apl'atum promeruit act. xiii. Et cum eodem postmodum ut inde sequitur: inter gentes uerbi gratiam seminauit. Cum autem ioānes discipulus eorum cognomine marcus eos reliquisset: redeunti & penitenti barnabas indulsit: & iterum in discipulum assumpsit. Paulus uero ipsum iterum recipere renuit: & ideo inter eos seperatio facta fuit: uterq; enim ex pia causa & recta intentione fecit: q̄ enim barnabas ipsum assumpsit: hoc fecit ex dulcedine misericordie: q̄ paulus illum assumere noluit: hoc fecit ex feruoris rectitudine. Sic dicit glo. act. quintodecimo. Illa autem seperatio facta est non ex cōmotione uitii: sed ex instinctu spiritussancti: ut abinuicem seperati pluribus predicarent: sicut postea factum est. ¶ Cum autem esset barnabas in iconio ciuitate cum predicto ioanne cognomine marco uir quidam sibi splendidus apparuit: eumq; in christo ꝓfortans martū ideſt excelsum nominauit. Eadēq; nocte dominus barnabe se reuelauit: eūq; ad agonē martyrii exhortans eterna sibi premia promisit. Qui mane uisiōes suas sibi mutuo rettulerunt: & super ipsis silentium imposuerunt. Cum autem paulus & barnabas in antiochia predicassent angelus domini paulo apparuit: & eū ut hierusalem festinaret ad fratres: admonuit. Cūq; barnabas cyprū ire uellet ad parentes suos reuisendos: scō sic operante spiritu ab inuicem discesserūt. Paulus nāque barnabe qđ sibi iusserat angelus indicauit. Barnabas uero flens eius pedibus uolutatus se amplius paulum non uisurum predixit'. Quē paulus in domino confortauit: prenūcians sibi a domino reuelatum: ꝙ cyprum iturus esset: ubi multos ad fidē cōuerteret & martyrium substineret. Igitur nauigantes barnabas & ioannes uenerunt cyprum: & inuenerunt timonem & aristonē discipulos. Timon autem febricitans per impositionem manus barnabe liberatus est. Pergens ergo barnabas per insulam cum ioanne euangelium sancti matthei secum tulit & super infirmos ponēs omnes sanabat. Post hec inuenerunt elimam magum qui dicitur barieu quem paulus lumine oculorū ad tempus priuauerat: ut dicitur act. decimotertio qui eis restitit & paphum intrare prohibuit. ¶ Cum aūtem die quadam barnabas uidisset homines & mulieres in phano nudos currentes & deorum suorum festa more gentilium celebrantes indignatus templo maledixit: & subito paries eius corruens multos oppressit. Quod ceteri admirantes conuersi sunt. Tandem salaminam deuenit: ubi contra eum predictus magus seditionem non modicā excitauit. Cōprehendētes ergo iudei apl'm multis eū affectum supplicīis trahebant & iudici ciuitatis puniēdū tradere festinabāt. Compto aūt ꝙ eusebius uir magnus & potēs de genere neronis cesaris illuc adueniſſet: timentes iudei ne illū de manib⁹ eoꝝ eripet: & sic liberū abire ꝓmitteret: ligantes funē in collo eius: extra portā illum traxerūt. & ibidē euꝫ crudeliter ꝓbusserunt. Ossa quoq; eius i uase plūbeo reclusserunt i mare precipitare uolētes. Ioānes ät discipulus eius cum duobus aliis ipa noctu rapuit & in quadā crypta occulte sepeliuit. Que ibidē p annos quingētos latuerūt usq; ad tempus zenonis ipatoris & gelasii pape. Quo tpe reuelante ipso apostolo repta sunt & cōdigno honore recondita. Passus ē autē 3. idus iunii. ¶ Hic unam tantū epistolaꝫ ad edificationē ecclesie ptinētem: que inter apocriphas numeratur: ut dicit hieronymus in libro de uiris illustribus.

¶De sancto onophrio eremita. CVI

ONophrius cõfessor seruus dei p annos sexaginta in eremo uastissima & pfundissima egypti hominibus mansit incognitus. Quem pãnutius abbas desertum illud circuiens repperit. Nam cum primo timotheum inuenisset: de quo infra proximo dicetur: ab eo recedens per dies decem ambulans per eremum: panem & aquam quos secum tulerat: consumpsit: & nihil penit⁹ gustandum inueniens ad dominum orauit. Statimq; uiro sibi celico apparente confortatus & labiis ab eo contactus. i7. adhuc diebus sine cibo desertuꝫ perambulauit. Viditq; uirum aspectu terribilem capillis magnis & canis: nudum corp⁹ habentem: utcũq; contectum: & foliis arborum circa uerenda circũdatum. Pannutius uero illum monstrum aut feram existimans fugere cepit. Ille autem abbatem hortatus eum reuocauit: & iuxta se sedere fecit: indicansq; ei nomen suum: & uite ordinem: dixit se uocari onophrium: q aliquando fuerat habitator cũ mille fratribus in monasterio thebaidis. Auditoq; de sãctitate helie & ioannis baptiste: qui eremum colebant inspiratus a deo cum multo labore ad eremum illam deuenerat. Et cum desertum introisset: apparuit sibi colũna ignis que ipsum precedebat: uocemq; angeli se cõfortantis audiuit: sepeq; eius custodie deputatum affirmantis. Quem secutus per miliaria. 66. ad cauernam deuenerat: ubi quendã seruum dei in spelunca repperat: cum quo septẽ diebus fuerat: qui eũ de obseruatione angelice uite informauerat: ipmq; ad locuꝫ ubi tunc erant deduxerat: quẽ sibi ad mansionẽ designauerat: ubi erat parua spelunca cui adherebat palma & fõs aque ibidẽ exurgebat. Ingressiq; locũ: senex ille qui herme⁹ uocabatur cum onophrio diebus triginta p manserat: quib⁹ transactis eum in pace dimiserat: & ad cellam suam redierat. Eum tamẽ quoad uixit singulis annis uisitauit: donec ex corpore migrans: ipm iuxta eius cellulã onophrius sepeliuit. Consumptis autem uestibus suis nullo alio q̃ capillis propriis tegebatur. Fuerat quoq; in ipsa eremo annis sexaginta. Ex quibus triginta annis usus fuerat solis palme fructibus: & herbarum radicibus pro cibo: aliis uero triginta pane celico sibi per angelum ministrato. Vbi multas diaboli insidias perpessus fuerat: quas tamen omnes dei gratia superauerat. Addiditq; qualiter singulis dominicis diebus angelus domini sacram sibi euchari stiam diuinitus deferebat. Et q̃ spiritu sancto sibi reuelante obitum suum instare prenouerat: & q̃ deus ad hoc sibi abbatem pannutium misisset: ut eum defunctum sepeliret. Cumq; hec omnia ei seriosius enarrasset facto uespere panem de celo & urceum aque sibi delatum gustauerunt: noctem quoq; totam insomnẽ in oratione duxerunt. Mane uero uidit pannutius sanctum facie mutatum: quasi ad extrema tendentem. Qui orationem fudit pro se & pro cunctis se in quacũq; inuocantibus necessitate. Factaq; est uox ad eum: q̃ ei⁹ fuerat petitio exaudita. Statimq; presente pannutio in oratione spiritum efflauit tertio id⁹ iunii. Viditq; pannutius angelos de celo descendentes: & eius animã in columbe specie ad ethera deferentes: corp⁹ quoq; miro odore fragrabat. Cumq; abbas fossorium ad sepulchrum parandum non haberet: duo leones subito aduenientes: & corpus proni adorantes: terram instar tumuli unguibus effoderunt. Pannutius uero corpus sancti capa sua inuolutum sepeliuit. Leonib⁹ quoq; mox abeuntib⁹ palma cum sancti cellula insimul corruerunt. Pannuti⁹ uero dum fleret ab angelo ꝑportatus in egyptum reuersus est.

¶De sancto timotheo eremita. CVII

TImotheus eremita anachorita in solitudine egypti in deserto uastissimo deo seruiens mansit annis trigita nulliq; hominum penitus cognitus fuit. Quem scũs abbas pannutius dum per eremum illam circuiret: sanctos anachoritas exquirens inuenit. Cum enim triduo desertum perambulasset: repperit cellulam in spelunca iuxta palmam uirentem & fontem scaturientem. Et cum neminem ibidem uidisset habitatorem prestolans uespere conspexit uirum uestibus omnibus nudum capillis suis opertum uenientem inter multitudinem bubalorum. Et dum prima facie uisum hominis quasi siluestris pertimuisset existimans phantasiam: ille tandem hortatus pannutiũ cum eo sedit: eiq; uitam suaꝫ narrauit. Dixit q̃ ꝙ fuerat monachus cum pluribus in monasterio thebaidis: sed ut deo uacaret liberius eremum petiit: ubi & propriis manibus laborabat. Ad quem post tempus mulier in habitu monachali accedens: secum cohabitare petiuit. Ille uero charitate motus ipsaꝫ admisit: & instigante diabolo secum concubuit: & sexdecim annis in peccato cũ illa p seuerauit: tandem ad cor rediens illam reliquit: & ad locum illum deuenit penitentiam agẽs: ubi solis fructib⁹ palme & fontis haustu contentus uestecq; capillorum cõtectus ultra annos triginta panem non gustauerat nec hominem uiderat. Multasq; a diabolo i-

sidias pertulerat: quas tandem deo fauente superauerat. Narrauit etiam q̄ dum quodā tempore dolore nimio epatis premeret uir splendidus sibi apparuit: qui nouacula lat⁹ eius aperuit: & eiecto iecore putredinem ab eo precidit: & corpori reimittens sanum uul nus effecit. Hec oia cū timothe⁹ pannutio e narrasset: refectionē ilīmul fecerūt: & nocte in oratione uigiles pduxerūt: mane uero ab bas benedictione uiri dei suscepta: p uiā suā profectus ē scūmq; dimisit. Quomodo autē postmodū i xp̄o quieuerit uel quo tpe soli deo notum est.

¶ De sancto ioāne andrea tadeo & philippo cōfessor. CVIII.

IOānes: andreas tade⁹ & philipp⁹ eremite i deserto uastissimo egy pti a scō pānutio prefato reperti sunt: dum sepulto scō onophrio ad locū suū rediret: naꝫ duce an gelo itinere dieꝫ quattuor reppit cellulam in loco antri artissimo circūcluſam. Dumq; habitatorē prestolat: ecce uēiunt quattuor senes cani uestibus ex palmis p̄textis induti facie squalidi: q se habitatores cellule asserē tes dicebant se ibidem annis. 50. fuisse in uno spiritu dño seruientes. Pannutium quoq; ex noie salutantes cūcta que sibi p̄tigerāt enar rabant. Orantib⁹ quoq; illis .v. panes eisdē de celo diuinitus apponūtur. Qui dixerunt abbati q̄ singulis dominicis dieb⁹ quattuor panes a dño percipe p̄suenerant: sed pro ho spitis aduētu: addit⁹ eis fuerat quint⁹ panis. Factaq; refectione sci uiri abbatē pannutiū comitati sunt per miliaria. 60. In qua uia ui dit arbores amenas palmaꝝ citri amigdala rum & aliorꝝ fructuū melici saporis: de qui bus illis mandātibus cū suauitate gustauit. Cūq; illum dimittere uellent: interrogantur a pānutio de uita ip̄oꝝ. Qui dixerunt se fuis se nobilis prosapie de ciuitate exarō studio philosophie uacantes in eoꝝ iuuenilib⁹ an nis. Qui tādē dei zelo relicto seculo ad ip̄aꝫ eremum ubi eos iuenerat p̄uenerūt: ubi sub obediētia & doctrina cuiusdaꝫ senis fuerant multis ānis. Quo decedēte in cella ip̄a pmā serant: nihil aliud nisi de fructibus arboruꝫ diebus singulis degustantes diebus uero do minicis panes de celo sibi ministratos ab an gelo deuote sumētes. Nomina quoq; sua ei dem edixerunt. Quoꝝ prior ioānes scds an dreas tertius tadeus quart⁹ philippus uoca batur. Cū autē pānutius secū admitti postu lasset. Responderunt non esse sibi a deo da tum: mandantes ut ad monasterium suum edificatus rediret: & que uidisset in eremo ceteris ad exēplum referret. Sicq; abbas ab eis dimissus ad cenobiū suum reuersus est:

¶ De scis basilide cyrino nabore & nazario mīribus. CIX.

BAsilides: cyrin⁹: nabor & nazari us sub p̄secutiōe diocletiāi rome passi sūt. Hi ex urbe ipsa oriūdi ad citatē aureliā deuenientes: oia sua pauperib⁹ erogantes romā redeuntes ad maximianū ipatorem adducti sūt. Qui dum xp̄m p̄fiteri non timerēt: primo scorpionib⁹ durissime cesi dehic in carcerem trusi: & p dies. vii. ibidem macerati: inde educti iussu eiusdē ipatoris gladio capite trūcati sunt: & feris ad deuorandum expositi. Sed per dei gratiaꝫ corpora eorū illesa custodita a xp̄ia nis sepulta sunt miliario .3. ab urbe in loco qui dicitur catacumbe pridie id⁹ iunii.

¶ De inuētiōe corpis sci ātonii eremite. CX

ANuentio corporis sancti antonii abbatis & ipsius translatio facta est sub tempore constantii impe ratoris. Cum enim ipse imperator liberis carens filiam a domi no impetrasset: eam nominauit sophiaꝫ: que uirgo erat admodum deo deuota. Quam poma in uiridario comedentem nouem im mundi spiritus inuaserunt & .v. annis obses sam dudum infestarunt clamantes se inde ñ exituros nisi corp⁹ antonii duceretur. Que cum a nullo teneri posset: ipsam imperator catenis uinctam ferro carceri mancipauit: carnes hoium & bestiaꝝ crudas comedentē & uincula etiam ferrea rūpentē. Imperator igitur habito consilio ubi corpus antonii in ueniri posset post. 9. dierum ieiunium ab an gelo gabriele admonetur: ut theophilus epūs cum. 12. clericis ad egyptuꝫ mittatur ad cor pus antonii requirendum & dei prouidentia reperiendum. Similis per omnia uisio theo philo episcopo apparuit. Imperatoris ergo iussu naue parata episcopus cum. 12. cleri cis de constantinopoli discedentes .xv. die bus nauigantēs hierosolymaꝫ peruenerunt: & lustratis locis sanctis alexandriam prope rarunt. Et deide per partes libye itinere die rum uiginti deuenerunt ad nilum fluuium in locū qui dicitur epheſos: ubi monaste riū sanctoꝝ uiroꝝ iuenerunt. A quib⁹ infor mati ubi esset cenobium qđ olim fuerat an tonii eremite uiā arripiētes per deserta hor rida & uastissima a nullis mansuetis anim antibus habitata cedētibus eis feris diuersorū generꝝ quas ibidem repperunt multisq; eua sis periculis post dies uigintiquinq; ad ere mum applicuerunt: i qua sanctus antonius habitabat: ubi uenerandus senex illis appa ruit: & uiam digito sub silentio ostendit ac usq; ad cenobiū perduxit. Ibiq; a monachis loci benigne suscepti & ad ecclesiam primo deducti: oratione fusa pedibus eorum lotis pataq; refectione: singulis eorum medietas

panis cū radicibus & aqua nectarei saporis apponitur: sicq; hora uespertina cū charitate reficiuntur: quibus prior asseruit: q; tales epule singulis sibi diebus diuinit⁹ portabāt a duobus leonib⁹: qui sci antonii iterfuerāt sepulture: quos de⁹ adhuc uiuentes mirabiliter reseruabat. Ecclesiā uero illam & cenobiū scūs ꝓstruxerat. In qua ante altare. ꝟ. lā pades oleo plene ab eo ibidem posite depen dentes ꝓtinue q; ardentes nunq̄ oleo minuūt Auditis uero causis itineris ab eo referēte Rndit prior locū ignotū fore cūctis hoib⁹ in quo scūs fuisset sepultus: eo q; duo solū modo discipuli eū tumulauerant: qui ab eo adiurati locū ipm nunq̄ alicui reuelare uoluerāt. Quapropter ꝓtristatis oibus oronē tota nocte in ecclesia uigiles ad deū fuderūt Die uero sequēti cū eps missam celebraret: apparuit iuxta altare gabriel angel⁹: q; sche dulam apposuit: per quā epm de uia tenēda & mō reperiendi corpis in oibus iformauit. Qua lecta resumpto itinere p aspera mōtiū prerupta rupium & iculta asperrima deser torum stella eos uti olim magos diuina fauē te gratia preeunte inter serpentes & feras & animalia ferocissima & iuisa oino illesi post dies. 40. in campū amenū dulcissimis repletum fructibus peruenerūt: ubi dū stella staret imobilis: uox celitus lapsa est: ut in ipso loco foderent: & thesaur⁹ optatū inuenirent. Et dum fodere cepissent: duo leopardi subito aduenerunt: eosq; ad cauandū iuuare ceperunt. Inuento deniq; corpe bti antonii palmarum foliis operto: ipm inde leuantes cuz gaudio & reuerentia maxima in loculo recōdiderunt. Et per omnia loca unde uenerant: eadem stella preuia multis euasis periculis redierunt. In ipsa uero uia multa miracula ostensa sunt. Nam i monasterio illo unde ad corpus peruenerant quinq; leprosi mundati sunt. ¶ In castro quodam sandor nomine quinq; infantes a lupis exportati illesi reducti fuerunt. ¶ In portu alexandrie filius militis a pyratis ante dies octo in patibulo suspensus continuo suscitatur. ¶ Inde quoq; p hierosolymam reuertentes constantinopolim tandem cum sancto corpore applicuerunt: quod ab imperatore honorifice susceptum in ecclesia sancte sophie collocatur: moxq; eius filia presente omni populo a demonibus liberatur. ¶ Tempore uero procedente filius sancti guilelmi comitis nomine iacobinus rediens de peregrinatione trāsmarina ab imperatore cōstantinopolitano corpus sancti antonii sibi donari petiit: & impetrauit: quod ad partes galliarum deferens i ciuitate uiēne monasterium eius nomini edificauit: & de ꝓpriis facultatibus large dotauit. In quo corpus sanctum honorifice collocauit: ubi infinitis & stupendis uirtutibus refulget. Potissimū autez est illud: qđ i toto orbe famosum est: quia ignem sacrū a corporibus humanis extinguit. Facta est autez hec translatio eodem die quo corpus inuentum fuerat: uidelicet idibus iunii.

¶ De sancto antonio confessore ordinis minorum. CXI

ANtonius ꝓfessor ordinis minorū ex ulyxbona ciuitate hispanie natus a pueritia sua in baptismo fernand⁹ appellatus est. Hic primo fuit canonicus regularis ordinis sancti augustini in eadem ciuitate. Dei de audiēs qualiter quidam fratres minores apud maroc̣hium a saracenis passi fuerāt: ad martyrium animat⁹ de prioris sui licētia ordinem fratꝝ minoꝝ ingressus est: ꝓmissione sibi a fratrib⁹ facta: q; marochiū ad terram saracenoꝝ mitteret: Qui iuxta ꝓmissionem ad ipsam terram missus: quia de ipso de⁹ aliud decreuerat: regressus est: martyr solo desiderio fact⁹. Deinde ad generale capitulū assisiū tēdens fratri gratiano qui romādiole mister erat: se cōtulit: a quo in eremū mōtis pauli missus: ut petiit solitarie ibidē pmanēs cōtemplatiōi uacabat. Post hec in foro iulio ꝓsistens: a mistro loci p̄dicare iussus: dum se imperitū predicatiōis excusaret compulsus omnino per obediētiam uerbum dei super quoscūq; doctos eleganter proposuit. Sicq; deinceps officium predicandi suscepit. Cuz die quadam de cruce domini predicaret: uisus est in aere sanctus franciscus adhuc in carne degēs longe tamen positus: quasi predicationem antonii gestibus laudabiliter cōmendans. Anno autem uno ante eius obituz generali obtenta licentia predicandi ubicūq; uellet: paduam deuenit: annoq; integro predicationi & confessionum audientie solicite uacauit. ¶ Multis quoq; ibi miraculis claruit. Nam cum quidam ei ꝓfessus esset q; patrem suum calce percussērat: & sanctus ei ad terrorem dixisset: q; pes ille dignus erat: ut precideretur: iuuenisq; simplex domum reuersus pedem sibi abscidisset: orante sancto pes ei restitutus est. Post hec cum tempore messis homines circa messem occuparentur: quietis gratia ex urbe discedens: uenit ad campum sancti petri: ubi & egrotare cepit: & langore nimio pressus: timēs fratrum illorum grauamen: currui se imponi fecit: ut ad locum padue ueniret. Cum autē iuxta ciuitatem esset: rogatus a quodam fratre uinoto diuertit ad locum celle iuxta locum pauperum dominarum: ubi diebus aliquibus decumbens: dū sacra mysteria sumpsisset. apparente sibi christo eūq; ꝓfortāte hymnū O gloriosa dña alta uoce decātauit

Quo finito ſpiritū in pace emiſit idib⁹ iunii anno dñi.1231.Cuius trāſitus cū adhuc ipſis fratrib⁹ ignotus eſſet populus undiq; ꝓcurrebat:& ſanctū patrē defunctū eſſe clamabat.Et cū eēt queſtio de funere iter ciues: eo ꝙalii hic alii ibi eū tūulari uolebāt:occaſione ipſa.v.diebus corp⁹ inhumatū remanſit: nec ulla exinde corruptio ſubſecuta ē:aut fetor exhalauit:cū tñ calor imenſus eēt:utpote iunio mēſe. Tandē oium uolūtate in loco principali fratrū ſancte marie de padua honorifice reconditū eſt:oib⁹ egris q ad ei⁹ loculū accedebant p ipſos.v.dies quocūq; langore ſanatis: ubi & quieſcit adhuc miraculis pollens.

¶ De ſcā ſelicula uirgine & martyre.CXII.

FElicula uirgo petronille collactanea ut ſcribit marcell⁹ ſci petri diſcipulus mortua ſorore ut ſupra actū eſt pridie cal. iunii a flacco comite detinet: & aut ſacrificare aut ſibi nubere ꝓpellit.Que utrū q; denegans ab eodē in carcere recludit: & vii.diebus ſine cibo detinet.Inde educta datur i cuſtodia uirginū dee ueſte ut ea⁹ ad ſacrificandū ſuaderet.Que ibidem p.vii.alios dies ſine cibo permāſit.Poſt hec dū xp̄m cōſtanter ꝓfiteret in equuleo leuata:& diuti⁹ torta:deinde iubente comite i cloacā precipitata necatur. Cui⁹ corp⁹ ſcūs nicomedes p̄ſbyter inde noctu leuauit:& i capſella ſua uia ardeatina miliario ab urbe.vii.ſepeliuit idibus iunii.

¶ De ſcō pegrino ep̄o & martyre. CXIII.

PEregrinus ep̄us & maī ciuitatis aternen̄ pontificatum tenuit tpe beati gregorii pape:q cethe⁹ ꝓprio noie nūcupatus ē.Quo tpe duo peſſimi uiri ex longobardorum genere filii concubinar̄:quor̄ unus dicebatur alais:alter uero umblo urbē ipſam tyrānice poſſidebant.Cum autē prede & deuaſtationi ac nefandis operibus nō ſolū ipſi intenderēt:ſed etiā populū malorum exemplo ꝑuertiſſent.Cetheus ep̄s eorum crudelitatem nō ferens ad urbē romam acceſſit: & hec oia ſūmo pontifici referens ab eo ſuſceptus dudū ſecū permanſit.Tandem popul⁹ ciuitatis multa dictor̄ tyrānorum preſſus iniuria ad urbē deuenerūt:& ep̄m ſuum iſtanter orauerunt ut ad eccleſia⁹ ſuā rediret: & plebē ſibi cōmiſſam ſuis exhortationib⁹ de tot malis errueret.Qui iuſſus a papa cū populo rediit:iuramēto ab eis exacto ne bona eccleſie diſtraherent:& diſtracta rdimerēt. Reuerſus quoq; populū ſuū ſcis ſermonib⁹ ad pnie opa prouocabat. Interea diſceſſiōe orta inter alai⁹ & umblonē:alais orientalē umblo uero occidentalem portam tenebat. Cum aūt alais umbloni reſiſtere non poſſet facta cōſpiratione cū quodam uitaliano comite ip̄m cum eius exercitu per porta⁹ quā tenebat in urbem intromiſit:ut ſic in aduerſarium ſecur⁹ inſultū faceret.In ipa uero ciuitate erat quidā uir xp̄ianus nomine fredo: qui ueſpere illo ſpiritu diuino tactus uxori predixerat urbē ipſam eadē nocte ab inimicis inuadendā: armaq; ſua ad lectuli caput poſuit:ut ſeditione iſurgēte prōptior armaretur.Sicq; factu⁹ eſt:ut qd predixerat:eueniret: illeq; armatus ꝑeſtim ad cetheū ep̄m confugeret.Oratiōe uero ſci ep̄i excitatis ciuibus & repente egreſſis ciuitas ab inimicis uiriliter defenditur: aduerſarii expellūtur: & alais captus uti patrie proditor umbloni p̄ntatur.Cūq; omnes ip̄m dignum incendio acclamarent:& ep̄s horrēs effuſionē humani ſanguinis pro eo interueniſſet:ſupplicans ut uel i carcerē uel in exiliū mitteret:cethe⁹ ab umblone detentus ē: eo q; ipſum cum alai preſumeret ꝓſpiraſſe: & ob id pro illo i teruenire. Et alai⁹ qdē ad portā oriētalē de collari fecit.Cetheum uero catenis uinctu⁹ in medio foro ciuitatis capite trūcari mādauit.Cum autē ep̄s pſalmu⁹.Deus laudē meam.decantaſſet: tātus tremor ſpiculatorem iuaſit: ut ip̄m minime ꝓcutere poſſet.Quod cum umbloni nunciatū fuiſſet:ep̄m magicis hoc artib⁹ feciſſe cogitans ipſum in carcere diebus multis detinuit. Deinde ip̄m uinctū in flumine piſcaria per pontē marmoreolu⁹ precipitari iuſſit.Qui tertio ide iactatus tertio illeſus exiuit.Tūc iubēte umblone neqſſimo lapis ingens ponderis libraꝝ qngentarum ad collū ep̄i ligatur: & ſic per pontem precipitatus in flumīe necat.Stati aūt ut ſpiritū emiſit ſup aquas corp⁹ una cū lapide enatauit.Ad quod ſpectaculū cū umblo feſtinaſſet a diabolo oppreſſus & mortu⁹ ē.Corpus aūt mīris gubernantib⁹ anglis p fluuiū i mare deſcendit:& una cu⁹ lapide ad littus iardenen̄ citatis a fluctib⁹ euectū eſt.Quod cū piſcator qdā i littore reppiſſet:ep̄o nūciare curauit.Qui una cū ei⁹ clīicis ad locū acceſit:corp⁹ qdē mīſ pp lapidē arbitrās:ip̄s tñ ut mīris q̄ſi dubi⁹ uenerari nō audēs i littore ſepeliuit:& qa nomē ei⁹ ignorabat pegrinū noīauit: Diuināq; uolūtate ſupide expectare cepit. Cū aūt piſcatores noctib⁹ ſingl̄is ad caput foſſe lumē celeſte ꝓſpexiſſēt: & hec i citate relata fuiſſēt:cecus qdā a natiuitate a patre ad foſſa⁹ deducit:& oratōe ſua lumē ei oculor̄ iſundit:quo uiſo miraculo corp⁹ mīris ꝓcul dubio fore noſcit:& ab ep̄o noie ſci mīris & ep̄i pegrini miliario iuxta iardenēſe⁹ ciuitatē i eccleſia ſepelit.Poſt aliqđ tp̄s tā eius paſſiōis ſeries:q̄ dies & nomē a ciuibus iardenenſib⁹ inq̄ſita reperiūt.

Qui paſſus eſt idibus iunii.

¶De ſcō ſandila p̄ſbr̄o & m̄re. CXIIII

FAndila p̄ſbyter & martyr apud cordubā ciuitatē paſſus eſt: qui tēpore perſecutiōis p̄ cōfeſſione nomis dñi amputato capite martyrium cōſumauit idibus iunii: ut ait ado in martylogio.

¶De ſcō heliſeo ꝓpheta. CXV

HEliſeus ꝓpheta: qui eccleſiaſtici 48.cap̄.inter ſanctos antiqui tēporis glorioſe extollit: nat⁹ eſt in galgalis: cuius natiuitatis tempore tale ꝓdigium ꝛtigit: ut un⁹ ex uitulis aureis: quos hieroboā fecerat: acute mugiret. Quo audito in hieruſalem ſacerdos diuino nutu ait ꝓphetā eē natū in hieruſalē: qui ſculptilia & ſuſilia deoꝝ deſtrueret Hūc diuino mādato helias in abela repertū arantē nocauit: & ad eius diſcipulatū aſſumpſit. Et cū pallium ſuū impoſuiſſet ſuper eū ꝓeſtim ꝓphetizare cepit: qui exinde ſecutus eſt heliā: & miſtrabat ei: ut dr̄.3.regum.19. cap̄. Cū aūt helias a dño in celum rapt⁹ eēt: ut dicet infra in geſtis helie ꝓphete.19.calē. ſeptēbris. Spūs helie duplex ſuper eū requieuit. ſ. ad ꝓphetandū: & miracula faciendū. Multis enī miraculis claruit: que in.4.regū cap̄.2.3.4.5.6.&.7.narrant. ¶Cū enī i hiericho aqua foris peſſima terram ſterilē face ret: egreſſus ad fontē miſit in illum ſal: & aquam ſanā reddidit. Aſcendens bethel pueris ſibi illudentibus maledixit: ex quib⁹.42 numero ab urſis duob⁹ cōtinuo lacerantur. ¶Cum aūt uxor quondā abdie ꝓphete ad eū ueniret: ut uiꝝ ſuū mortuū ere alieno p̄ſum defleret: eo q̄ ꝓpter alimoniā ꝓphetaꝝ quos in ſpelūca pauerat: debita cōtraxiſſet. Creditor q̄ duos filios abdie in ſeruitutē ꝓ debito r̄digere uellet. Heliſe⁹ mulierē iuſſit uaſa uacua mutuo accipere: parūq; olei qđ hēbat in ipſis uaſis filiis iuuātib⁹ infundere. Quod cū feciſſet: oleūq; diuinit⁹ multiplicatū eſſet: & debitū mulier ex olei p̄cio ſoluit: & ex reliquo cū filiis uitā duxit. ¶Trāſiens p̄ ſunā ciuitatē a matrona nobile & diuite i domo cū giezi miſtro honorifice ſuſcipit: ei q̄ cellula de uiri uoluntate p̄parat. Que cū filiū nō haberet: & uir ſenex eēt: heliſeus ei a dño filiū ipetrauit: q̄ ſi ꝓ beneficio hoſpitalitatis uices rependens. Cūq; puer creuiſſet: & ad patrē tēpore meſſis egreſſus eēt: calore ſolis percuſſus caput doluit: & remiſſus ad matrem ſubito expirauit: quē mater ſup lectulum uiri dei collocans: petita a uiro licentia dolore diſſimulato ad uiꝝ dei in montem carmeli deuenit. Cum aūt heliſe⁹ factū muliere narrāte cognouiſſet: premiſit giezi puerum ſuū cū baculo: ut puerum ſuſcitaret. Verum inſtante muliere ut perſonaliter ueniret: ad ſunam deuenit: & puerū minime ſuſcitatum inuenit. Et tūc heliſe⁹ ſupra corpus ſe iactans: & ad dñm orans: puerum defunctū uite reddidit: & matri uiuentem tradidit. ¶Cum autē facta eſſet fames in terra: & filii ꝓphetaꝝ ad eum cōueniſſent: iuſſit uni ex illis: ut pulmētum pararet. Qui egreſſus ut herbas colligeret: colloqntidas in ollam cōcidit: ignorans quid eſſet. He ſunt cucurbite amariſſime minores his que in hortis naſcuntur. Cūq; diſcumbentes deguſtaſſent: & mortem ob amaritudineꝫ in olla clamarent: uir domini allatam farinam in ollaꝫ miſit: & eſcam dulcorauit. ¶Vir quidam de balſaliſſa detulit ſancto prophete panes duos primitiaruꝫ: &.20.panes hordeaceos: & grana frumenti noui ꝛfricata: Quos fecit heliſeus apponi populo: qui erant centum uiri: hoc eſt illos duos panes triticeos tantum Et cū ex hoc miniſter heſitaret: ſpū domini predixit: q̄ comederent omnes: & exinde ſuperaret: quod & miraculoſe factū eſt. ¶Naaman quoq; princeps militie regis ſyrie uir diues & prepotens ſed leproſus erat. Cum autem uxor naaman ab ancilla puella: que de terra iſrael captiua ducta fuerat de miraculis heliſei didiciſſet: & hec oīa uiro: illeq; regi ſtuliſſet: acceptis naamā lr̄is a rege ſyrie ad regem iſrael: ut iꝑm ſanaret: uenit ad eū: & ei litteras preſentauit. Quod cum rex iſrael audiſſet: horruit: & immemor heliſei hoc ſibi ipoſſibile cognouit: ueſtimenta ſua ſcidit: & regem ſyrie occaſiones ꝓtra ſe querere putauit. Cuꝫ aūt heliſe⁹ ad regem miſiſſet: ut ſibi naaman deſtinaret. Illeq; ad hoſtium prophete cum equis & curribus aduenſſet: miſit ad eū uir dei dicens: ut ad iordanē deſcendens: ibidē ſepties lauaret: & a lepra mundaret. Et prima quidem facie naaman moleſte tulit: eo q̄ ad eū nō ueniſſet: & manu uulnus tetigiſſet. Deinde ſeruoruꝫ cōſilio in iordane ſepties ſe lauauit: & mox ab eo lepra diſceſſit. Reuerſus autem ad heliſeum munera multa ei obtulit: ſed domini ꝓpheta nihil omnino recipere conſenſit. Vexꝝ cum aliquātulum abiſſet: giezi auaritia ductus poſt eum cucurrit: eidemq; mentiēs dixit: q̄ duo ex filiis prophetarum ad heliſeū repente ſuperuenerant. Ideoq; ille pro munere aliquo ſibi largiendo mittebat. Qui cū eidem argentū & ueſtes tradidiſſet: eaq; giezi in domo abſcondiſſet. Et hec omnia heliſeus diuino ſpiritu cognouiſſet: maledixit giezi p̄dicēs: q̄ lepra naaman ſibi & ei⁹ ſemini adhereret: eo q̄ diuinā gratiā uendidiſſet Statiq; egreſſ⁹ ē ab eo leproſ⁹: ab hoc giezi ſimoniaci prio giezite dicebāt i ueteri teſtamēto: donec a ſimōe mago ſimōiaci dci ſūt.

¶Post hec cū esset heliseꝰ cū filiis ꝓphetaꝝ iuxta iordanē:& ipsi ligna cederēt: uniq; eorum ferrū securis ex ligno excussum i aquā cecidisset:heliseus lignū in aquā misit:& ferrum ad suū locum enatauit. Cūq; rex syrie ꝓtra israel pugnaret:& sepius hostes in insidiis poneret: rex israel eos cauebat: qa eos sibi heliseus manifestabat. Quod cum rex syrie a seruis suis didicisset:& ꝓphetaꝫ esse in dothaim ꝓpisset misit illuc robur exercitus qui ciuitatē circūdederunt ut eū caperent: maneq; puer heliseī uidens exercitū timuit: & ꝓphete nunciauit:qui puerū confortabat & plures quā illi secum esse asserebat. Et orante heliseo dñs apuit oculos pueri: & uidit mōtem plenū eqs & currib⁹.i.agminib⁹ angeloꝝ.Cūq; hostes intrarent ad eū:pcussit eos dñs cecitate:ne ipm uidentes agnoscerent.Quibus heliseus dixit:nō esse ibi mansionē eius quē querebant: eosq; illuc deducere ꝓmittebat:qđ & reuera fecit:eosq; i mediū samarie deduxit. Tunc orante propheta apti sunt oculi eoꝝ:& uiderunt se esse in medio ciuitatis:& hostes circūstantes. Et cum rex israel eos occidere uellet: ꝓhibuit propheta dñi:eo q; dñs eos illuc adduxerat: qn imo eisdē abūdanter ministrari fecit & illesos remisit. ¶Et cū benadab rex syrie samariā obsedisset:& fame maxima oppressisset: ita ut mulieres natos proprios comederent: & rex israel ꝓphetā eo q; p̄dictā obsidionē p̄dixerat occidi mandasset:& hoc heliseus spiritū cognouisset:speculatorē ad se intrare ꝓhibuit:donec rex penitētia ductus ipsum reuocauit.Tūc heliseus sequēti die ubertatē maximā futurā predixit.Et cū unꝰ ex principibus eū irrideret:mortē illius repentinā prenūciauit:que oia ut predixerat euenerūt Nocte enī dñs terruit exercitū syrie:sonitu infinite militie mittēs super eos.Qui aias suas saluare cupiētes aufugerūt:& oia dimiserunt.Sicq; populus samarie egressus predā diripuit: & ex uictualibus ꝑceptis ubertas maxia facta fuit. Priceps quoq; ille i itroitu porte a turba ꝓpressus expirauit. ¶His & aliis multis & magnis miraculis heliseꝰ clarēs i pace quieuit.18 cal.iulii. Prophetauit aūt & claruit sub iorā & hieu & ioachaz regibus israel in samaria.Cū autē quidā latrūculi moabite hominē mortuū spoliassent:& cadauer i sepulchro heliseī ꝓiecissent: cum tetigisset ossa heliseī cōtinuo surrexit.Sepultus ē autē i samaria palestine quā sebastē.i. augustā i honorē augusti herodes postmodum uocauit:ubi & abdias ꝓpheta & ioannes baptista requescunt. Ad quoꝝ sepulchra uaria miracula fiūt:ut dicit hieronymꝰ libro de uita paule.Adeo ut cruciati demones ibi rugiāt: uoces diuersoꝝ aialiū ꝓtēdētes.Alii cernūtur rotare caput:& post tergū terram uertice tangere.Alii suspensis pedibꝰ eminꝰ uestes in faciē defluere:ubi & in monte uicino dire uidentur spelūce:i quibꝰ & famis & persecutiōis tpe abdias cētū ꝓphetas pauit pane & aqua.Hec ex libro.3. regum capitulis quibꝰ supra ex dictis iosephi & hieronymi:& ex historia scholastica.

¶De scis rufino & ualerio mar̄. CXVI

RVfinus & ualerius mar̄es tēpore diocletiāi & maximiani passi sūt in territorio suesionen̄ sub preside rictiouaro.Qui ingressus ciuitatem remis scōs detētos & sacrificare ꝓtemnētes magno ferri pondere ꝑssos suesionū adduxit. Ibiq; eos iussit equuleo suspendi:& plumbatis cedi.Dejde i carcere macerari:ubi angelica uisitatione confortantur & corone de smaragdo celit⁹ missē eoꝝ capitibus iponuntur.Inde educti dū in xp̄i confessione ꝑsisterent imobiles:iuxta flumē idole ꝺcollati sūt.Quoꝝ corpora dū xp̄iani ad remensem ciuitatē deferre uellent de loco in quo decollata fuerant nullatenus mouere potuerunt.Ibiq; ea sepelierūt.Qui passi sunt.xviii.cal.iulii.

¶De scō brandano epō. CXVII.

BRandanus epūs cū eēt abbas apd britānias. Postq̄ ei barithus rettulit: q; cū filio suo moroch oceanum plustrās padisuꝫ terrestrē inuenit:desideriū ei emicuit: ut locū ipm requreret. Habebat aūt tria milia monachoꝝ de qb⁹.14. tantū accepit & naui ꝓscensa que audierat uidere ꝓrexit.Quē naué itrātē tres fratres secuti sūt.Et qa nō uocati uenerāt eos nūq̄ redituros prenūciauit. Inuenit aūt prio isulā altā:i cui⁹ portu sibi canis occurrit: quē illi sequētes oia sibi necessaria iuenerūt:& thesauros multos ibidē ꝓspexerūt.Quoꝝ ꝓcupiscentiā brādan⁹ ꝓhibuit.Sꝫ dū tertio die discederet:qdā ex illis trib⁹ frib⁹ q frenū argēteū accepat: postq̄ penitēs peccatū ꝓfessus ē subito expirauit. Iuuēis quoq; alias iuiſ⁹ eisdē cophinū páis & uas aque i naui posuit:& nusq̄ ꝓpuit. In cena dñi subsequēter ad aliā isulam appulerūt.Inuenerūtq; hospitē eos de uia tenenda docētē & necessaria ministrātē. Sabbato inueniūt piscē igētē noie iasonē qué isulā existimātes de sup descēdētes ignē accēderūt: dūq; piscē se mouere sentirēt ad nauē repente ꝓfugiētes uix euaserūt:piscē se ꝓtinus mergēte.Die pasche deueniūt ad isulā ubi aues candidas aspiciunt: alias & uoce sonantes: quarum una uoce humana locuta dixit se fore de angelis qui de celo ceciderant: sed modicam culpam commiserant. Ibiq; usq; ad octauas pētecostes permāserūt. Ab inde

nauigantes in natiuitate dñi subsequente ad insulam sanctoꝝ patricii & libei deuenerũt: ubi cũ .24. patrib⁹ ibi reptis in eoꝝ ecclesia habẽte altaria crystallina festa dominica celebrarũt: ideq; post epiphaniam discesserũt. Sicq; continue per teptenniũ p mare discurrendo i pdictis festis semp ad eadem loca redibant. Quibus tẽporibus multa ab eis stupenda uisa sũt. Bestia eni maxima eos absorbere uolens ab alia maiori deuoratur: & de reliquiis carnium comederũt. Inde uenerũt ad insulam uiroꝝ fortiũ: ubi senex & pueri dño seruiebant: a quib⁹ gratanter excepti: dũ abire uellẽt: secundũ ex tribus fratribus ex incuria dormientẽ dimiserunt. Inuenerũt & insulam: in qua erãt botri uue instar amphore magne pmaximi: gryphez quoq; aue eos rapere uolentẽ: auis altera uastior interfecit. In festo uno sci petri apostoli uidẽs abbas pisciũ innumerã multitudinẽ: iussit eos deũ laudare: qui sup undas enatãtes uocib⁹ ĩtonare cepunt. Viderũt & i mari colũnã ingentem crystallinã sup bases aureas: quam conopeus coloris argentei circũdabat. Inuenerunt & calicem cum patena de genere colũne. Venerunt postmodũ ad hostia inferni: ubi demones egressi sup eos massas igneas iactare nitebant: Vbi & tertius frater in lit tore descẽdẽs a demonib⁹ rapt⁹ ẽ. Inuenerũt & iudam xp̃i pditorem sedentẽ in mare sup lapidem: quẽ dixit se in hierosolymis i loco luctuoso posuisse p transeuntibus ne in lutum caderent ptegendis: & ante eum erant furce ferree: quas dixit se donasse sacerdotibus templi: pannus quoq; in eis pendebat: quẽ leproso ad tergendũ ꝓcessisse asserebat. Inuenerunt hominẽ: qui luto pascebat̃: capillis opertum. Tandem per bonũ suũ pcuratorem de quo dictũ est ad paradisum terrestrem post septenniũ perducti sunt. Et capientes de fructibus & gẽmis ibidem repertis: euasis multis periculis deo duce incolumes ad ppria redierunt. Vbi brandan⁹ post modũ ep̃s ordinatus est. Et post uirtutũ merita ad xp̃m migrauit. i8. calẽ. iulii.

¶ De sanctis uito modesto & crescẽtia martyribus. CXVIII

Vltus: modestus & crescentia martyres sub diocletiano impatore in sicilia martyrio claruerunt: q uitus ex lucania prouincia nobili progenie patre hyla senatore progenit⁹. 7. etatis sue ãno ad martyrii palmam peruenit. Cum eni pater eius idola coleret: & uitus xp̃m adoraret: sepius eũ pater uerberabat: eo q; idola colere nolebat. Demuz pr̃ illũ modesto ei⁹ nutritori tradidit: ut ei suaderet: quatenꝰ deos colere studeret: Cui apparens angelus ip̃m ꝓfortauit: & adhuc puerꝝ ad coronam martyrii animauit. Qui & in xp̃o nomine miracula patrare cepit: & multos a diuersis langorib⁹ sanauit. Quod audiens ualerianus pfect⁹ puerũ accersiuit: & sacrificare nolentem: cathomis cedi iussit. Brachia aũt & manus uerberantiuz subito aruerunt. Prefect⁹ quoq; manũ amisit: pro quo tamẽ uitus orauit: & cõtinuo sanitatem percepit. Prefect⁹ ergo puerũ patri tradidit: & ut ip̃m corriperet persuasit. Tũc pater uitum in domũ ducens diuersis musicorum generibus: & puellarum lusibus: aliisq; delitiarum generibus mutare animuz pueri satagebat. Et cum ip̃m in thalamo inclusisset ornato: mirabilis fragrantia inde exiit: que patrem & familiã nimio odore pfudit. Aspiciensq; pater per rimas hostii. 7. angelos radiãtes circa infantẽ ꝓspexit: quos deos suos esse putauit: statimq; excecat⁹ est: Ad cuius uocis clamorem tota ciuitas commouet̃: ita ut prefectus accurreret: & cur ei hoc accidisset: interrogaret. Qui dicebat: q; deos igneos uiderat: & eorum aspectũ ferre non ualens lumẽ amiserat. Et cum i templũ iouis pro recuperando lumine ductus esset & nihil proficeret: filium p sua sanitate rogauit: & lumen eius precibus recuperauit. Cum autẽ nec sic crederet: sed puerum occidere cogitaret. Angelus modesto & crescentie nutritoribus eius apparuit: & ut nauem ꝓscendentes puerũ ad aliam terram ducerẽt impauit. Qui nauiculam preparatã diuinitus inuenerunt: & angelo duce una nocte ad territorium tonagritanũ puenerũt: & iuxta fluuium silarum sub arbore quieuerũt: ubi aquila eis cibum deferebat: & multa miracula puer faciebat. ¶ Interea filius diocletiani impatoris a demone arripitur: & nisi uitus lucanius ueniat: se nunq̃ exire fatetur: locum quoq; ubi inueniend⁹ sit: ab eodem explicatur. Vitus ergo queritur: & inuent⁹ adducitur ad imperatorẽ. Qui super ei⁹ filium manum imposuit: & ptinus ab eo demonem effugauit. Cum aũt illum impator ad deoꝝ sacrificia inuitaret: & uitus recusaret: & cuz modesto & crescẽtia in dirum carcerem missus esset: subito ferri moles eis imposita cecidit: & carcer immenso lumine coruscauit: Christus quoq; sanctis apparens illos ad passiõis tolerantiam animauit. Quod imperator a custodibus intelligens eos eductos in clibanum ignis immisit: quos tamẽ ignis omnino non tetigit: in quo psallẽtes hymnũ trium puerorũ audiuntur: indeq; illesi oĩno educunt̃. Tunc leo terribilis ad sanctos deuorandos dimittitur: sed tamen ab eis fidei uirtute placatus: eorum uestigiis mansuete pternitur. Tandem i equuleo eos iperator iussit appendi: & in illo diuti⁹ extorqueri.

Sed orante puero ut eos dñs. liberaret ſubito aer turbaꝫ: terra cõcutitur: tonitrua mugiũt: tẽpla dorum corruũt: & multos oppri mũt. Impator aũt territus fugit: & angelus ſcõs exoluit atq; ad fluuiũ ſilarũ unde uenerant i mometo repoſuit: ubi oratiõe fuſa domino aias reddiderũt. Quoꝝ corpora ab aq lis cuſtodita florẽtia illuſtris femina ſcõ uito revelante reppit: & cũ aromatibꝰ in mariano predio ſepeliuit. Qui paſſi ſũt. i7. cal. iulii. ¶ De ſcõ heſychio mr̃e. CXIX

HEſychius mr̃ apud meſiam ciuitatẽ doroſtoꝝ paſſus ẽ. Qui cum eſſet miles & beatũ iuliũ mr̃em & ꝓmilitonẽ ad paſſionẽ comitatus eẽt: ut ſuperi⁹ in eius paſſiõe vi. cal. iunii dictũ eſt. Seque eiuſdẽ decollandi orationibꝰ ꝓmendaſſet: eũq; deoſculatus eſſet a gentilibus tentus & maxio preſidi oblatus in carcere diebus pluribꝰ maceratus: tandem in cõfeſſione xp̃i gladio cedente martyrio coronatꝰ eſt. i7. cal. iulii.

¶ De ſcis ſereolo & ſerutione mar̃ibꝰ. CXX

FEreolus preſbyter & ſerutio diaconꝰ i galliis ciuitate biſũtionẽ paſſi ſunt. Qui a beato hyreneo epõ lugduñ & mr̃e ad predicandu3 uerbũ dei miſſi: ſub claudio iudice teti ad trocleas extenti: & diutius flagellati: dehĩc in carcerẽ recluſi ſunt: mane quoq; cũ linguis eoꝝ amputatis: nihilomin⁹ xp̃i nomẽ clara facũdia ꝓſonarẽt: & populo predicarent. Iterũ ꝓprehenſi ſunt: quibus iudex crudelis iuſſit ut unicuiq; eorum ſubule. 30. manibꝰ & pedibus & pectore infigerẽtur: atq; ad ultimũ gladio necarentur. Paſſi ſunt autem. xvi. cal. iulii.

¶ De ſãctis rothlãdo & uliuerio & aliis militibus martyribus. CXXI.

ROthlãdus & uliuerius atq; multi alii milites xp̃iani qui a ſaracenis i runciaualle pro fide xp̃i pugnantes occiſi ſunt tpe caroli magni in catalogo mr̃oꝝ aſcribũtur. Nam dum ſaraceni totã hiſpaniã occupaſſẽt Carolus mõitu beati iacobi ſibi apparentis atq; iubentis ut terrã ſuam ab infidelibus redimeret: cũ ſuo exercitu hiſpanias igreſſus: primo quidẽ ciuitatem pampilonẽ tribꝰ mẽſibus obſeſſam muris fundit⁹ miraculoſe ruentibus cepit: & multos ſaracenos cõuerſos baptizari fecit. Quod ſimiliter contigit in ciuitate lucerna in ualle uiridi poſita que nũc eſt inhabitabilis facta. Et cum omẽs ciuitates & caſtra hiſpanie ꝓqſiſſet: eccleſiam beati iacobi apud cõpoſtellam uiſitauit: omnes honores ei ablatos reſtituit: eamq; amplioribus priuilegiis dotauit. Sed dũ rediſſet ad gallias. Aigolandus rex ſaracenoꝝ aphrice maximã partẽ3 hiſpanie reacqſiuit: xp̃ianos eiecit ſpoliauit & occidit. Quod audiens carolus ad hiſpaniã rediit: & ut refert turpin⁹ remeñ archiepꝰ. xii. annis uel ibi pſonaliter fuit uel exercitũ tenuit. Et prio quidẽ apud ſcũm facũdũ grauiſſimo bello ꝓmiſſo milo rothlãdi pater cũ quadraginta milib⁹ xp̃ianorum occiſus eſt. Carolus uero equo ſuo occiſo: pedes ſtans cum duobꝰ milibꝰ xp̃ianorum de gaudioſa ſpatha ſua multos ſaracenos p mediũ ſcidit. ¶ Die uero ſequẽti cũ quattuor marchiões italie cũ q̃ttuor milibꝰ militũ in ſuccurſũ xp̃ianoꝝ ueniſſent. Diſcedentes inde ſaraceni ifinitum exercitũ mauroꝝ: moabitaꝝ: ethiopũ: ꝑſaꝝ: pthoꝝ: aphricanorum: & turcorũ ꝓgregarũt. Rex autẽ carolus ageniã ciuitatem poſt ſex menſes cepit: & decez milia ſaracenoꝝ occidit. Inde p ſecutus ẽ aigolandum uſq; ſantonas. Deinde rediens galliã nouum exercitum ꝓgregauit centũ & triginta milia bellatoꝝ: cũ quo hiſpaniã repedauit. Inter quos fuerunt p̃cipui Turpinus remeñ archiepꝰ: rothlãdꝰ comes cenomaneñ dñs blaui nepos caroli ex berta ſorore: & filius milonis de angleris: oliueriꝰ dux gebeneñ: eſtulphus comes lingoneñ: araſtanus dux britãnie: engleꝰ dux aquitanie: gnifeꝰ dux burdigallenſis: gelerus: gelinus: ſalomõ: & balduinꝰ frater rothlandi: gundebõduſ rex frixie: naamã dux bauarie: Ogerus dux dacie: lambertus dux biturie: Sampſon dux burgundie: ꝓſtantinus pfectꝰ romãoꝝ: rhegynaldꝰ de alba ſpina: Gualtherius de thermis: guilelmus: gerinus lothorigie dux: Bogo: bertrandus de nublis: Ganalonꝰ traditor de magũtia: & multi alii equeſtres & pedeſtres: qui p ciſereos portus trãſeuntes pampilonẽ obſederũt. Ibiq; ꝓmiſſo bello ex una pte xp̃ianoꝝ centum & triginta quattuor milia ex alia ſaracenoꝝ centũ milia diuina fauente gratia ſaraceni tãta cede pſtrati ſunt q; xp̃iani uſq; ad baſes i ſanguine mergebantur. Occiſoq; aigolando nullus eorum euaſit: niſi rex ſibylie & rex cordube qui cũ paucis aufugerũt. Captaq; urbe oẽs ſaraceni ibidẽ repti trucidati ſunt. De xp̃ianis uero ceciderũt uſq; ad mille. ¶ Sequẽti uero die pugnauit Carolus cum ſurre principe nauarre: & eũ cũ trib⁹ milib⁹ occidit totãq; terram nauarre adeptus eſt. ¶ Deinde apud nageram obſidionẽ poſuit: ubi erat gigas quidã nomine ferracutus de genere goliath: quẽ admirandus babylonis cũ uiginti milib⁹ turcoꝝ miſerat in ſubſidiũ ſaracenorum. Hic lancea3 uel ſagittã ñ formidabat: ſed uirtutem. xl. uiroꝝ fortium poſſidebat. Inito autem ſingulari certamine cũ multos milites xp̃ianoꝝ ſiñ alio bello ſolo brachio ex equo leuatos cepiſſet. Tandẽ rothlandus

cum ipso ꝓgressus deo annuente gigantē uicit:& per umbilicū sua spatha trāsfodit. Sic ꝙ nagera ciuitas capit̄:saraceni occidūtur: & uincti xp̄iani absoluunt̄. ¶ Post hec pugnauit rex apud cordubā cū regibus sibyllie &cordube:& iterfecto rege sibyllie cū.8 milib⁹ saracenis:a rege altumaior urbē obtinuit:eo pacto ꝙ baptizaret̄:& deinde a carolo regnum tenēs in dñio pristino ꝓfirmaret̄.Sicq; tota hispania redempta sanctū iacobū in galatia itez reuisit:honorib⁹ & possessionib⁹ditauit:deinde ut rediret galliam: pāpilone aliquot diebus resedit. ¶ Audiens aūt ꝙ apud cordubā essent duo magni reges saraceni:uidelicet marsyri⁹ & baligand⁹ frater eius missi de pside hispaniā ab admirādo babylonis.mādauit illis rex p ganalonū: ut aut baptismū susciperent:aut sibi tributum exoluerent.Qui cū ganalono ꝓspirantes miserunt carolo.30.equos oneratos auro & argento & opib⁹. Ganalono aūt.20.equos similiter opibus iisdem onustos obtulerunt: ut pugnatores caroli i manib⁹ eoz traderet: quod ille facere ꝓmisit. ¶ Redienscq; ganalonus munera carolo p̄sentauit:eiq; asseruit ꝙ reges ipsi xp̄ianos se facere dispossuerunt: carolūq; rogabant:ut eos i franciā precederet:quē illi uelocius sequerent̄.Cū aūt carolus in franciā rediret:ꝓsilio ganaloni dimisit rothlandū & oliueriū cū maioribus pugnatoribus &.xx.milibus militib⁹ :ut ultimam custodiā in rūciualle facerent: donec rex & ois exercitus port⁹ cisereos transirent.Cūq; carolus ptrāsisset:quinquaginta milia saraceni q triduo in nemorib⁹ latuerant:ut ganalonus ordinauerat.fecerūt ex se duas acies: Quaz prima que erat.xx.miliū equitū pri⁹ exiuit:& cū xp̄ianis a mane usq; ad tertiam acriter dimicauit.Tandem oēs saraceni occisi sunt:& rothland⁹ cū suis uictores fuerunt Post hec secūda acies.xxx.miliū pugnatoz xp̄ianos iā fatigatos & lassos inuaserūt : oēs quoq; ex pte rothlandi occiderūt : p̄ter modicos q ad nemus ꝓfugerūt:cū qbus baldui nus & tedric⁹ latuerunt:& preter rothlandū qui redeūtibus saracenis ad unā leucā insonuit buccina:centū xp̄ianos q fugerāt reuocauit:cū quib⁹ in saracenos uiriliter irruens plusq̄ duo milia ex ipsis pstrauit: & ceteros in fugā cōuertit. Tñ centū ei⁹ socios in hoc ultimo bello amisit. Ipse aūt q̄ttuor lanceis grauiter uulneratus solus ad rūciāuallem sub quercu descendit:& tunc se mori sentiēs duridandā ei⁹ spathā in saxo ꝓfringere uoluit:ne in manib⁹ saracenoz deueniret: sed lapide sciſſo ensem frangere nequit.Tūcq; tuba sua tā fortiter sonuit:ꝙ flatu tuba scindi tur:& uene ac nerui colli eius rumpunt̄:sonusq; tube ad aures caroli p octo miliaria ꝓgelo deferente pducit.Illicō ganalon⁹ regē redire uolentē dissuasit:dicens ꝙ rothland⁹ cā uenationis buccinaret. ¶ Dū igit̄ rothlandus super herbam iaceret:supuenit baldui nus eius frater:a quo cū sitiens aquā peteret ille circūquaq; querens inuenire nō potuit. Videnscq; illū mori equū pungens:carolum uelociter insecutus cūcta ei gesta narrauit. Mox supuenit tedricus &rothlandū christū laudantē & resurrectionē mortuoz ꝓfitentē ac p suis occisis orantē inuenit:sicq; iter manus illius expirauit.Quo die dū turpin⁹ archiep̄s missam p defunctis celebraret:rapt⁹ in extasi audiuit demones pstrepentes ac dicentes se aias marsyrii & saracenoz ad infera deferre:& michaelē cū cetu angelico aias rothlādi & xp̄ianoz ad padisum ea hora gestasse. ¶ Rediens igit̄ carolus rothlandum mortuū inuenit:& oliueriū in effigie crucis quattuor palis in terra fixis cū q̄ttuor retortis extensum & a collo usq; ad pedes excoriatum lanceis & spathis ꝓfossum.Et cū carolus iurasset oēs occisos reuisere: & sol iā q̄si occūberet:oīone sci regis sol tanto tpe stetit imobilis:donec rex omniū p̄ptoz martyz corpora requisiuit. ¶ Tūc ganalonū de pditione conuictū q̄ttuor equis alligari fecit:& cōtra quattuor plagas celi sessoribus equos agitantibus terribili morte in quattuor partes discerpi. Omniū uero scōz militum corpa rex in duob⁹ cemiteriis tumulata diuisit: quoz unū est i ailis campis:aliud apud burdegallē.Rothlādū uero apud blauiam in ecclesia sci romani quā ipse comes edificauerat:sepeliuit:& spathā eius & tubā eburneam ad honorem militie ibidem reseruandas deposuit.Passio horum martyrū celebratur.ió.calen.iulii.

¶ De scō himerio epō. CXXII

HImerius ep̄s emilie in tuscia uirtutibns & miraculis clar⁹ ibidē in pace quieuit.15.calē.iulii:ibidemq; sepultus fuit.Cui⁹ corpus ꝓcessu tēporis quidam ep̄s cremoneñ illuc ab impatore ex aliqua causa direct⁹:dato precio non modico obtinuit : & cremonam translatum in ecclesia alme uirginis cathedrali honorifice collocauit: ubi & miraculis pollet.

¶ De scā heliſabet de sconāgia. CXXIII

HEliſabet de sconāgia uirgo scā: ut ait sigibertus circa annum domini.ii56.claruit. Que fuit soror monasterii de sconágia matertera symeōis abbatis.Hec eni ab ānis puerilib⁹ relicto seculo opib⁹ spūs uacabat:ieiuniis aūt semp & oīonib⁹ intendebat:atq; carnē disciplinās: diris se uerberib⁹ flagellabat.Multis aūt annis ante obitū

ipius manꝰ dñi super illã grauior extitit: qa diris uulneribꝰ caro eiꝰ elanguit: & tñ patiẽ tie uirtute munita nunq̃ ꝓtristari uisa fuit: uisiones aũt crebras & mirabiles a deo hũit & diuina secreta sibi reuelata cognouit. Rapta aũt in his extasibus q̃si mortua sine sensu iacebat: donec spiritu carni reddito aliqñ que uiderat referabat: aliquãdo uero silẽtio tegebat. Huic ab angelo secũ familiarissime colloquẽti ãnũciatꝰ ẽ liber qui dicit uiarũ dei diuinas ꝓtinẽs & salutares spiritꝰ admonitiones. ¶ In octaua assũptionis dñe nr̃e: beata uirgo ei appens: eidẽ se spiritu & corpore assumptã fuisse dixit: & post ascẽsionẽ xp̃i anno itegro & tanto plus tpe q̃tũ est ab ipsa ascensiõe: usq; ad mediũ mẽsis augusti in hoc mundo fuisse declarauit. ¶ In festo anũciationis eiusdẽ: ipsa gloriosa mater eidẽ dei famule reuelauit: q; ãno. xv. uerbum dei concepit. ¶ In festo quodã dñice natiuitatis uidit duas stellas magnas perlucidas: i unũ corpus redactas & i circuitu circulũ aureũ ac in medio uirginẽ xp̃m gestãtẽ puulũ: que multa ipiꝰ diei mysteria sibi reserauit. Inter cetera aũt quesiuit a dña nr̃a qd eẽt de aia origenis doctoris audiuitq; q; errores quos habuerat ex fonte nimie pietatis deuenerãt. & q; ipsam dei genitricẽ i suis scripturis maxime honorauerat: pp que duo modicas penas ubicũq; esset substinebat. Sed qd in die nouissimo de eo fieret deus in arbitrio & dispositione dñe nr̃e posuerat: qđ tñ sibi tunc reuelari uõ licebat. His & aliis uisionibus plurimis & gloriosis ancilla xp̃i a dño sepiꝰ uisitata ãno etatis sue. xi. uisitatõis uero sue i3. i scitate uite migrauit ad dñ3. i5. cal. iulii

¶ De scis marco & marcellião mr̃. CXXIIII

Marcus & marcellianꝰ fr̃es rome sub diocletiãо ipatore passi sũt: agente fabiano urbis p̃fecto. Hi nobili genere orti: tr̃aquillini & martie filii fuerũt. Qui cũ pro fide xp̃i diebꝰ pluribꝰ i carcere tẽti fuissent: data snia sup eos a chromatio urbis p̃fecto decollari iubent: si infra dies. 30. diis sacrificare renuissent. Interiq; dati sũt i custodiã primiscrinio noie nicostrato. Ad quos pẽtes & uxores cũ filiis & affinibꝰ aduenerũt: q; lachrymosis precibꝰ aios iuuenũ emollire sagebãt: quatenꝰ tpalẽ euadẽtes mortẽ p̃ceptis ipialibꝰ ꝓsentirẽt. Quos beatus sebasti anus sua p̃dicatiõe ad martyriũ aiauit. Qui postq̃ zoe uxori nicostrati que dudũ muta fuerat: loquẽdi facultatẽ restituit ip̃m nicostratũ cũ ꝓiuge & parentes marci & marcelliani ad xp̃m ꝓuertit. Chromatiũ quoq; urbis prefectũ cũ filio tyburtio sua doctrina salutifera ad fidem adduxit: ut hec oia dicta sunt supra in passione sebastiani. xiii. cal. februarii: & dicent̃ infra i passione tyburtii. 3. idus augusti. Sicq; factũ est ut diocletianus chromatiũ urbis prefectũ dignitate priuatũ i exiliũ mitteret: & fabianũ eidẽ surrogaret. Qui marcũ & marcellianũ sacrificare nolentes i carcerẽ diebꝰ pluribꝰ uictos detinuit. Demũ eductos ad stipitem ligari & eoꝝ pedes acutis ꝓfigi iussit. Cũ ãt trãsisset unꝰ dies & una nox: & illi psallẽtes xp̃m laudarẽt p̃cepit illos prefectus lanceis per latera transfigi. Sicq; cũ corona martyrii ad siderea regna migrarũt. Quoꝝ corpa xp̃iani occulte noctu tollẽtes uia ardeatina sepelierũt. i4. cal. iulii.

¶ De scis cyriaco & paula uir. mr̃. CXXV

Cyriacus & paula uirgo apud hispanias i ciuitate malica martyriũ passi sũt. Qui a paganis pro xp̃i nois ꝓfessiõe uicti: post multa eis illata tormenta lapidibus obruti inter saxa celo aias reddiderunt. i4. cal. iunii: ut habetur in martylogio adonis ex datorio hieronymi sumpto.

¶ De scis geruasio & ꝓthasio mr̃. CXXVI.

Geruasius & ꝓthasius fr̃es gemini filii bti uitalis militis & beate ualerie apud mediolanũ sub neroẽ ipatore passi sũt. Hi eni pⁿ martyriũ pẽtũ de qbꝰ supra actũ est i passione uitalis & ualerie. 4. cal. maii: omnẽ suam familiã liberãtes oẽsq; suas facultates pauperibꝰ erogantes scõ nazario mr̃i dudũ adheserũt: qui oratorium ꝓstruebat. Dehic mediolanũ urbẽ propriã fr̃gressi i uno secenaculo ꝓcluserũt: & p. x. annos lectioni & orationi uacantes ãno. xi. ad martyriũ peruenerũt. Cũ eni comes astasius ad bellũ tenderet qđ ab arcomanis fuerat excitatum: & mediolanũ igressus esset idoloꝝ põtifices eidẽ occurerũt asserẽtes: q; dii sibi rñdere ꝓtenerent: nec belli ei uictoriã ꝓcederent nisi prius geruasius & ꝓthasiꝰ imolarẽt. Continuo igit̃ tenentur: & a comite sacrificare suadentur. Cui cũ geruasius oia idola surda & muta diceret: & ab oipotẽti deo uictoriã exq̃rẽdam astrueret: iratus comes tã diu illũ plũbatis cedi fecit q̃ diu spiritũ exhalauit. Deiđ ꝓthasiũ accersiuit: eũq; ut sacrificaret diis admonuit. Recusantẽ i equuleo suspẽdi iussit. Deide depositũ fustibꝰ cedi. Cũ aũt ꝓthasiꝰ comitẽ mitum appellaret: & cecos oculos cordis hr̃e diceret: ac xp̃m uoce publica proclamaret: iussit eũ astasius capite cedi. Quoꝝ corpa philippꝰ qdã suus xp̃i cũ filio suo rapuit: & occulte i domo sua i arca saxea sepeliuit: libellũ quoq; eoꝝ ortum & uitã & mr̃ium ꝓtinẽtẽ ꝓscripsit: & ad capita illoꝝ deposuit. Passi sũt aũt circa ãnum dñi. 57. i3. cal. iulii. Horum corpa tpe bti

ambrosii epi reuelata sūt. ¶ Cū idē xpi pfessor in ecclesia scōꝝ naboris & felicis oraret: ita ut nec uigilaret apte: nec dormiret itegre appuerūt eidē duo iuuenes pulcherrimi uestib⁹ cādidissis iduti: caligulis calciati: facie plucidi secū manib⁹ extēsis orātes. Orāte ātē ambrosio: ut si phātasma eēt abscederet: si aūt ueritas pleni⁹ apperet: simili mō canēte gallo: itez secū orātes uisi sunt. Tertia uero nocte defecto iā ieiuniis corpe nō dormiēti sed stupēti cū tertia sibi appuere psona: q̄ similis eē btō paulo aplō uidebaī: fm qđ in pictura pspexerat: illisq; tacētib⁹ aplūs ambrosio reuauit: q̄ illi mres xpi fuerāt: q oia pro xpo ptēpserāt: & xpm in passiōe imitati fuerāt: admonēs ut i eo quo orabat loco. iz. pedib⁹ terrā effoderet: ibiq; eoꝝ corpa in arca marmorea iueniret: ad quoꝝ capita libellū pspiceret: eoꝝ ortū: noia: uitā & martiuꝫ ptinētē. Cōuocatis igitī ambro⁹ uicinis epis terrā effodiūt: & ut supra ꝓmiſat paul⁹: cūcta sic eueniūt. Et licet ab eoꝝ passiōe plusq̄ anni. 300. fluxissent: ita tñ eoꝝ corpa sunt rapta: acsi ipsa hora fuissent ibi posita. Ex qbus etiā odor mirabilis fragrabat. Cec⁹ aūt qdā tāgens pheretꝝ lumē ptinuo recepit: & alii plures egri eoꝝ meritis curati sunt. Quorū corpa i matrice ipsi⁹ citatis ecclesia reqescūt

¶ De scō ursicino mre. CXXVII

VRsicin⁹ mr apud rauēnā passus ē tpe nerōis ipatoris sub paulino pſulari. hic natiōe ligur⁹ arte medic⁹ fuit. Postq̄ aūt multoꝝ corpora sanauit: sub paulio pſulari arte hūana & aias uti xpian⁹ arte dina a iudice tēt⁹ post multa supplicia decollari iussus est. Qui ut supra dictū ē i passiōe sci uitalis 4. cal. maii: cū ad locū passiōis duct⁹ eēt: qui palme uocabulū hēbat: qa ibidē palma adhuc antiq̄ uigebat: gladiū expauit: sed eum beat⁹ uitalis ide pfortauit: ne ipse q alios curare cōsueuerat: sciēm eterne mortis iaculo uulneraret. Mox igitī ursicin⁹ de eo q̄ formidauerat mortē: pniaꝫ egit: & ꝺcollatōeꝫ itre pid⁹ suscepit. Cui⁹ corp⁹ uitalis miles itra ip sā citatē sepeliuit. iꝫ. cal. iulii. Quod tñ post modū trāslatū fuit ad ecclesiā sci ioānis baptiste: ubi & ꝓpriū oratoriū sortit⁹ est. Deiñ post ānos. 900. tpe othonis ſi impatoris ab honesto archiepo rauennate ad ecclesiā ursicinam leuatū est: q̄ grece hagia anastasis. i. sancta resurrectio dr.

¶ De scō romualdo abbate. CXXVIII

ROmuald⁹ abbas ordis camaldueñ fundator tpe othonis. 3. ipatoris claruit. Hic ex illustrib⁹ pēti bus rauēne ortus pre ſgio duce adhuc adolescēs licet caris uitio ꝑcliui⁹ existeret: tñ aliter deo deuot⁹ iā q̄si eremū appetebat. Cū aūtē pr ꝓ quodā agro cū uno ei⁹ ꝓpinquo litigaret: & romualdo p̄sente ipm occidisset. Iuuenis q̄si hōicidii cōsci⁹. 40. dieb⁹ pniam i classis mōasterio pfecit. Inducebaī aūt tunc ab uno ꝙerso ut ordinē itraret: qđ hic facere ꝓmisit si sāctū sibi apollinarē oñderet. Et dū ambob⁹ i ecclesia ꝓnoctātib⁹ scūs apolliaris de sub altari bis exiēs ei scđo appuisset: ille exiñ corp⁹ mris ibidē iacere nullaten⁹ dubitauit. Et extūc cōsilio & suasu honesti archiepi raueñ oli abbatis classeñ monasteriū classis igressus triēniū ibi i uite scitate pegit: deinde abbatis licētia ad quendā eremitā marinū noie: q i uenetie ptib⁹ degebat deuenit: & sub eius disciplatu manere cepit: ab eodēq; uite eremitice obſuātiā ibibit: psalteriūq; rudis multis uerberib⁹ pulsat⁹ didicit: triduo quoq; in septimana mediā panis bucellā & pugillū fabe cū aqua gustauit. ¶ Eodē tpe petr⁹ ursiolus dux uenetie q tyrānice ducatū obtinuerat: & i necē uitalis cādiani eius pdecessoris fautor extiterat de ꝓmisso penitēs ꝓsilio guarini abbatis de terra scā ad gallias redeūtis & scōꝝ marini & romualdi ducatui resignauit: & assumpto ioāne gradenico secum i crimine ꝓsocio cū pdcis trib⁹ scis ad mōasteriū sci michaelis in galliā deuenit: ubi insimul habitabāt: ipsi oēs eremiticā uitā ducentes. Ipsos aūt & frēs alios romuald⁹ i uirtutib⁹ & uite austeritate pcellebat. Et terrā colētes de labore manuū uictuꝫ querebāt. Ibiq; romuald⁹ multas diaboli tētamina ptulit: & deuicit: sub cui⁹ magisterio petr⁹ olim dux uiuere cepit: & qa tam ardue uite nō fuerat assuet⁹: ei⁹ facultati magister pie ꝓdescēdebat. ¶ Miraculis aūtē maxis & stupēdis hic scūs effulsit. Cū. n. rustic⁹ familiaris dom⁹ romualdo ꝓquest⁹ fuisset: q̄ qdā dies uaccā sibi rapuisset: & sanctū uaccā repetentē uir ille derisisset: uaccāq; coctā cum aliis in ꝓuiuio ederet: os subito in gutture raptoris trāsuertit: & ille ptinuo suffocaī. ¶ Comitē quēdā noie olibanum de grauib⁹ criminib⁹ sibi cōfessum: nō soluꝫ ad pniam adduxit: sed ēt ad religionē incitauit. ¶ Audiēs aūtē q̄ pr ei⁹ monach⁹ fact⁹ ad seculū redire disponeret: ad prem ꝓcitus iuit: eūq; in scō ꝓposito ꝓfirmauit: q̄ post dies modicos in xpo qeuit. Romuald⁹ aūtē in pdio mōsterii classeñ pmāsit: ubi a demōib⁹ primo eum deterrenti b⁹: deiñ grauiter cedētib⁹ diuti⁹ pulsat⁹: oēs ipsos malignos iesu inuocato noie effugauit Qui postmodum sub diuersoꝝ aialium & mōstroꝝ formis terribilib⁹ appētes ipm cō turbabāt: sed eoꝝ pſecutiōes sāct⁹ uir oēoibus supabat. Ipsis aūtē diebus in loco q dr balneū mōasteriuꝫ quoddā sācti michaelis ꝓstruxit: sed a scō apollinare monit⁹ ad ce-

discipulis suis uenit ad regē rosimūdum: q eos misit ad paulinum epm treuereñ. Indeq; nauigio magūtiam adierūt: ubi dū pdicaret alban⁹ a gētilib⁹ tentus & flagellat⁹. Nouissime gladio cesus ē. Hoꝝ duoꝝ mrꝝ corpa ad puinciā uenetie trāslata i loco qui dicit buranū iuxta mare sitū torcellaneñ dioce. tumulata fuant. Ibiq; & corpus iacet tertii mris ✝ dominici mōachi: q q̄is i istoꝝ passione nō repiatur specialiter noiatus: ab icolis tñ ipius loci consoci⁹ albani & ursi fuisse dicitur: & cū eisdē pro xpi noie credit mrio coronat⁹. Passio hoꝝ mrꝝ ibidē agitur .xi. cal. iulii.

¶ De scō eusebio epo cesarieñ. CXXXIIII

EVsebius päphili cui päphil⁹ mr adeo amicitia ꝑiūctus extitit: ut ab eo cognomē sortiat: ut dictū est supra i passiōe päphili maris cal. iunii. Hic eps cesarieñ fuit. & scitate ac sapiētia isigniter claruit: multa q; opuscula diuina ꝓpilauit. Sup genesiꝫ libros. 20. ꝓposuit Diuersaꝝ rerum libros. 25 Ecclesiastice hystorie li. 9. Chronicoꝝ canonum historiā & eoꝝ epithoma. Euāgeliorū diaphoniā & eorum canones. In isaiam lib. x. Contra porphyriū li. 25. In quorū. 18. 19. & 20. accuratissime respondet ei ꝓtra danielem ꝓphetam scribēti. Topicoꝝ li. i. Apologiarū ꝓ origene li. 6. De uita päphili mris li. 3. De mrib⁹ quedā opuscula. In 150. ps insignes edidit ꝓmētarios. Chronographiam terre iude: & distinctas tribuū sortes. Libellum urbiū: montiuꝫ: fluuioꝝ: uallīū: uicoꝝ & diuersoꝝ locorum terre sancte: que sacra scriptura ꝓplectit. Scripsit & libruꝫ chronicum de tēporibus a principio mūdi icohans ad tēpora usq; sua declinās. Diocletiani atq; ꝓstantini primi tēporib⁹ micans. Humanitatis in pace soluit debitum. xi. cal. iulii. Hec hieronym⁹ libro de illustrib⁹ & ex martylogio adonis & usuardi.

¶ De scā demetria uirgine & mr. CXXXV.

DEmetria uirgo rome exorta filia fuit faustini & darfose & soror mris bibiane: ut supra i passione bibiane scriptum legitur. 4. noñ decēbris. Hec cū ante ipiissimuꝫ iperatorē iulianū detenta pro fide xpi introduceretur in ꝓfessione dñi emisit spiritū. Sepulta a ioāne presbytero iuxta matrē & germanā apud palatiū lucinianū. xi. cal. iulii.

¶ De scō leufredo abbate. CXXXVI.

BEufredus abbas claruit tēpore iustiniāi iperatoris ꝑi. Qui parē tibus xpianis pago eboracen⁹ ortus: relicto seculo ꝓpe urbem i pua cellula morabat. Sed a desiderio epo propter iuidiā eo q; in ei⁹ dioceſi se inclusisset: ipsius licentia nō petita tentus est: & in equo contra uotū suum leuat⁹: eo q; nunq̄ equū ascēdere ꝓposuisset ad ciuitatē adductus ē: cōtra quē eps iquirere disponebat. Statimq; ut ad episcopatū puenit: eq uiscera: cui scūs insidebat: dirupta sunt: & i terram cū equo pariter ceciderunt. Quod eps uidens ab eo ueniā petiit: ipmq; in pace dimisit. Qui pater postmodū factus est plurium mōachoꝝ: qui & miraculis claruit. Nā gislenandū monachū a diabolo uexatū liberauit: eiq; baculū suum ꝓ ipius tutella dimisit. Dū igne maximo subito accēso cenobiū ꝓflagraret: orationē fudit: & mox uentus ualidus ex opposito insurgēs a mōasterio flāmas excussit: multis quoq; aliis clarus uirtutibus in pace quieuit. xi. cal. iulii.

¶ De scis decē milib⁹ marib⁹. CXXXVII.

DEcem milia mres apud alexādriam sub hadriāo & antonio passi sunt. Cū eni agareni & euphratēses romano ipio rebellassent. Hadrianus & antonius ipatores qui in ptib⁹ alexandrie degebāt nouē milia milites contra eos dirigunt: eisq; ✝ acaciū primiceriū & ✝ heliadē ducē preficiūt. Cū aūt romanoꝝ militia multitudinē aduersarioꝝ ꝓspexissent ꝑterriti terga uerterūt. Et sciscitantes ad inuicē cur tātus eos tremor i uasisset: putantes q; dii ꝓtra eos indignati forent: eo q; illis sacrificare neglexissent: accedentes ad simulacra sacrificia obtulerūt: & irruentib⁹ hostib⁹ adhuc maiori formidine repleti sunt: ꝓciti quoq; se in fugā dederūt. Quib⁹ angelus dñi apparuit: q in specie iuuenis eos alloquēs deos gētiū eē demōes asseruit: & hec illis bis ꝓtigisse affirmauit: eo q; uanoꝝ deoꝝ suffragia postulassēt. Quod si in xpm credere uellēt uictoriā ex hostib⁹ obtinerēt. Quib⁹ unanimiter se uelle credere rñdentibus angel⁹ disꝑuit. Sequenti die xpm in sui adiutoriū exposcūt in hostes impetū faciunt: & angelū q pridie illis apparuerat exercitū eorū precedētem cernūt: barbaros uiriliter cedūt: in fugā uertūt: & multos fugiētes in lacū se necare ꝓpellunt. Obtento q; triūpho āgelus dñi deduxit scōs ad uerticē mōtis ararath longe ab alexādria p qngēta stadia positi: ipatorib⁹ tē i alexādria ꝓstitutis. In quoꝝ medio angelus sedebat & eos de fide xpi plenius istruebat. Illico aūt celi apti sunt: & alii .7. angeli uisibiliter ad eos descendūt: oiaq; illis futura pdicunt: & ad martyrii passiones ꝓstantes efficiūt. Quibus ab eoꝝ ablatis oculis sci mres unanimiter i xpi fide & amore fundati. 30. dieb⁹ i mōte pstiterūt orātes nullo pēitus cibo corporeo substētati. Imperatores aūt admirantes cur ad illos habita uictoria non redirēt: ad

eos ꝓquirendos mittunt: eosq; xpianos effectos audierũt. Statiq; septẽ regib⁹ circũstantium regionũ epistolas dirigunt: ut ad eos cũ ingenti exercitu festinarent ad nouorum xpicolarũ exterminiũ faciendũ. Regib⁹ igit cũ festinatiõe ꝓgregatis impatores nuncios ad scõs dirigũt: eosq; corã se accersiri faciũt Qui oone ꝑmissa se mutuo ꝓfortantes uoce delapsa celitus roborati: corã impatoribus ꝓpere festinarẽt itrepidi. Interrogatiq; ab eis cur post triumphũ nazareno crucifixo adhesissent: & augustoꝝ leges ꝑterire nõ timuissent. Acatius ore oium rñdens: oia que illis euenerãt: enarrauit: & xp̃m dñm uoce publica ꝑdicauit. Omẽs quoq; milites xp̃m soluꝫ deũ ueꝝ acclamare ceperũt. Et cũ ipatores ꝓminarent: q; oẽs penas quas crucifix⁹ ptulerat: illos exipiri facerẽt. Vnus ex collegio martyꝝ noie ✝ carceri⁹ cãpi ductor se btõs fore rñdit: si necis & passiõis dñi mererẽtur esse ꝓsortes. Clamãtib⁹ aũt populis gentiliũ ꝓtra eos: & illis ꝓtra xp̃m uiua ꝓfitentibus uoce: populi furore moti in eos lapides miserũt: eosq; lapidare ceperũt. Sed xpi uirtute lapides in facies iactantiũ uertebant: & plurimi ex gentilib⁹ mactabant: sciq; martyres a lapidib⁹ mime tangebant. Quod cernẽtes impatores: & hoc magicis uirtutibus ascribẽtes eos scorpionib⁹ flagellari iusserũt Et cũ diuti⁹ cederent: un⁹ illoꝝ iuuẽcul⁹ nomie ✝ draconari⁹ parũp i uerberib⁹ deficiẽs ad acatiũ se ꝓuertẽs: ei⁹ exhortationẽ postulabat. Quẽ postq̃ acatius ꝓfortasset: timens ne aliqs ex collegio in side forsitan ꝓpter flagella titubaret: orauit ad dñm: ut eos ab ipsis tormẽtis erueret. Statiq; facto nimio terremotu manus & brachia cedentiũ aruerũt. Quo uiso miraculo magister qdã militũ ✝ theodor⁹ noie cũ suis militib⁹ mille ꝓuersus est: qui se xpianos ꝓfitẽtes ad .ix. milia martyres se ꝓtulerũt. Tũc ipatores irati iusserũt apportari clauoꝝ multitudiné trigonoꝝ: & ꝑ .20. stadia spargi: ut sup eos sci nudis pedibus ambularẽt. Quod cum fieret angeli dñi mẽs ꝑcedebãt: & clauos leuantes in unũ coaceruabãt. Impatores uero illos angelos deos fuisse putabãt: ꝓp qd' adhuc magis mẽs ad sacrificia suadebant: eo q; dii illoꝝ mẽti: eos a tali clauoꝝ ꝑiculo liberassent. Sed cuꝫ tã primi .9. milia q̃ alii mille supadditi solũ ueꝝ deũ crucifixũ clamarent. Iusserũt augusti: ut oia crucifixi torméta quẽ ꝑdicãt experiant i eis. Sicq; corone spinee eoꝝ capitib⁹ iponunt: & lanceis latera ꝑforant: & ut oliꝫ xp̃s a iudeis sic sci a militib⁹ sibi genuflectẽtib⁹ illudunt. Qui hec ꝓstãti⁹ tolerãtes sanguine eoꝝ ꝓprio frontes tingebãt i mysterio baptismatis quo carebãt. Tũc de ꝓsilio regis saporis sci mẽs i crucib⁹ ꝓfigi iubẽt. Et comitantib⁹ illos oib⁹ ppls ad montẽ ararath ab exercitu deducũt: & ibidẽ hora tertia crucib⁹ figunt. Beat⁹ uero acatius i cruce pẽdẽs pendentes sibi socios hortabat: & symbolũ fidei catholice ꝑfitebat: ut aũt scõꝝ passio ꝑ oia dñice passiõi similis eẽt: miracula que moriẽte dño appuerũt: inouata sũt. Nã & hora sexta usq; ad horã nonã sol obscurat⁹ ẽ: terre mot⁹ ingẽs fact⁹ ẽ: ita ut pluria edificia ruerent: saxa etiã & parietes multi ꝓscissi sunt: obstupentibus uniuersis. Sci uero mães ad dñm orauerũt: ut cũcti eos i q̃cũq; necessitate iuocãtes petitiõis sue a dño ꝓsequerent effectũ: & uigiliã passiõis eoꝝ cum silẽtio ieiunãtes idulgẽtie ꝑ pctis mererent pcipe ãnũ unũ. Statiq; uoce de celo lapsa ad eos ad celestia regna pcipiẽda uocãt: & eoꝝ petitiões exaudite i oib⁹ nũciant. Post modicũ ergo facta hora .9. totũ montẽ lux maxia circũfulsit. Sci quoq; mẽs magnis uocib⁹ suos i manus domini spiritus ꝓmendantes aias emiserunt. Corpora uero illoꝝ ab angelis de crucib⁹ deposita diuina dispositiõe in ipso monte sepulta sunt. Qui passi sunt .10. cal. iulii.

¶ De sãcto paulino epo & ꝓfes. CXXXVIII

Paulin⁹ eps nolane ciuitatis cãpanie tpe uãdaloꝝ claruit: Cũ enim tota fuisset ipsa ꝑuicia a uãdalis irruẽtib⁹ depopulata: multiq; de ipsa terra in aphricã adducti captiui fuissent. Vir dñi paulin⁹ cũcta que habere potuit captiuis idigẽtib⁹ misit. ¶ Cũ ãt uidua q̃dã ad eũ uenisset: & filiũ suũ unicuꝫ a regis uandaloꝝ genero i captiuitatẽ adductũ fuisse diceret: & a uiro dei ꝑciũ aliquod ꝑ redẽptiõe postularet. Ille q; qd daret nihil penit⁹ hẽret: petẽti femie seip̃m obtulit: eidẽq; benigne rñdit: ut se secum ad aphricã ducẽtũ suũ suũ eẽ asseret: ip̃mq; ꝑ suo filio aꝑ regis genero ꝓmutaret: cũ se i ei⁹ suitio mansuꝝ ꝑ redimẽdo filio patũ dispõeret. Quod illa ex ore tãti uiri audiens: ꝑ tristionẽ potius credidit q̃ ꝓpassionẽ. At ille ũtpote eloquentissim⁹: & ad plenũ dinis studiis erudit⁹: dubitãti seie ꝑsuasit citi⁹: ut audita crederet: se q; ꝑ filio redimẽdo i suũ tradere nõ timeret. Perrexerũt igit utriq; ad aphricã. Et primo qdẽ regis genero uidua supplicauit: ut filiũ suũ sibi gratis donaret. Quod uir barbarus ne dũ facer renuit: sed isup audire despexit. Cui cũ uidua subiũgeret: ut filiũ suũ redderet: & ꝑ ipso uicariũ hoiem illũ acciper. Ille q; uenusti uult⁹ hoiem ꝓspexisset: interrogauit eũ: quã artẽ noscet: Cui uir dñi hortũ se colere nosce poptime dixit. Quod uir genti lis gratũ habuit: ip̃mq; in suũ suscepit: & rogãti uidue filiũ restituit. Quo accepto inde discessit: & paulin⁹ horti colẽdi curã suscep: ¶ Cũ aũt dñs su⁹ crebro hortũ ingrederet:

ſuũq; hortulanũ quedã requireret:& ſapiẽ-
tez hominẽ eẽ uideret:amicos deſerẽs cũ eo
ſepius colloquẽs ipſi⁹ cepit ꝓmõib⁹ delecta
ri.Cui paulin⁹ quotidie ad menſam uirentia
deferebat & accepto pane ad horti curam re
meabat.Die aũt quadã ſuo dño ſecretius ſe
cũ loquenti predixit : ut ſe circa regni regi-
mẽ ꝓuideret:eo q; rex citius moriturus eẽt:
iꝑeq; eidẽ maſculina ꝓle carẽti ſucceſſurus
foret:q; ille regi nũciare curauit:&q; hec ab
hortulano audiſſet apuit. Rex uero iꝑm ui-
dere poſtulauit.Cui gener rñdit:q; ille eẽt:
q ſibi ad prãdiũ herbas ex more portaret.
Factũq; ẽ cũ rex ad prandiũ diſcubuit pau-
linus olera uirentia delaturus uenit.Cumq;
hunc rex ſubito ꝓſpexiſſet ĩtremuit accitoq;
genero ei uerũ eẽ:qđ audiuiſſet aſſuit:nã ut
dicebat ipa nocte i ſõno ſedẽtes ꝓ tribunali
ꝓtra ſe iudices uiderat:ĩter quos paulin⁹ ꝓſe
debat:& flagellũ qđ aliqñ accepat: eoꝝ ſibi
iudicio tollebaꝝ.Impoſuitq; ut ĩterrogaret
qs eẽt: qa iꝑ populare minime exiſtimaret
Tũc regis gener ſecreto paulinũ qs eẽt ma-
gnis cõiuratiõib⁹ iquiſiuit: tandẽq; illũ eꝑ
eſſe ꝓpuit:& qcquid peteret ſibi liberaliter
obtulit:uir aũt dñi ab eo poſtulauit:ut oẽs
ꝓciues ſuos captiuos relaxaret. Cũctiq; illi
ꝓtin⁹ i aphrica reqſiti cũ onuſtis frumento
nauib⁹ pro uenerãdi uiri paulini ſatiſſactio
ne i eius comitatu laxati ſũt. Poſt modicos
uero dies rex uandaloꝝ occubuit: & ut pau
linus predixerat gener eidẽ ſucceſſit. Sicq;
factũ ẽ: ut qui ſe ſolũ i ſeruũ tradiderat:cũ
multis a ſeruitio ad libertatẽ rediret. ¶ De
cuius etiã morte ſcribiꝝ :q; cũ dolore fuiſſet
lateris tact⁹ ad extrema deduct⁹ eſt. Dumq;
dom⁹ ei⁹ i ſua ſoliditate pſiſteret cubiculuz
i quo iacebat eger facto terremotu ꝓtremu-
it oẽſq; aſtantes nimio terrore ꝓcuſſit.Sicq;
ſcã illa aia carne ſoluta é.x.cal.iulii.Sepul-
tuſq; qeſcit i eccleſia ſua.Hec greg⁹.z.dial.
ca.prio.Hic uir ſapiẽtia clarus multa uolu
mina ꝓpilauit.Beati eim ãbroſii uitã ſcripſit
ad augu.Itẽ uitã beati felicis.Ad theodoſiũ
ꝑm ſcripſit panegyricũ ſup uictoria tyrãno
rum.Ad ſororẽ epiſtolas plurimas de ꝓtem
ptu mundi.Itẽ de diuerſis cãis diuerſas diſ-
putatiões & tractaꝝ. Volumẽ etiã de pnia :
& de generali oium martyꝝ laude iter opu
cula ſua ꝓcipuũ.Multa uerſu breui ſcripſit
ad celſum.Epitaphiũ etiã uite ꝓſolatoriuz.
Libellũ ſup morte xp̃iani & baptizati ĩfantiſ
ſpe xp̃iana munitũ.Epiſtolaſ plures ad ſeue
rum:Sacramẽtoꝝ etiã & hymnoꝝ.Itẽ epꝑas
ad delphinũ:amãdũ:uictriciũ:apꝝ:florẽtiũ
euſebiũ:& uincẽtiuz.Hec gẽnadius de uiris
illuſtribus.

¶ De ſcã hildegarde uirgine. CXXXIX.

Hildegardis uirgo i alamanie pti-
bus admirabilis fuit ꝓuecte eta-
tis tpe cõradi ipatoris.Que qn-
quẽnis a pentib⁹ deo ad ꝓfuiendũ
tradita ẽ:& i mõaſterio ꝓmenda-
ta. A quo tpe uſq; ad obitũ ſuũ ieiuniis & o-
ratiõib⁹ intendẽs miras uiſiões hũit:& ſpũz
ꝓpheticũ a dño pcepit.Et cũ laica pri⁹ mo
nialis & illitterata fuiſſet.Nam nihil de ſcri
pturis excepto pſalterio didicit:mirabiliter
tñ rapta diuinit⁹ ibuit:nõ ſolũ qđ uerbis ef
fũderet:ſz ẽt q; ſcribẽdo latie dictaret:ac di
ctãdo catholice ueritatis libellos ꝓficeret.
Hec eni fuit fũdatrix & magꝛa mõaſterii ſci
roberti qđ apd pinguiã ſitũ ẽ.Cui etiã mul
ta eꝑi epiſtolas direxerunt:& ab ea remiſſi-
uas ſuſcepũt.Precipue tñ tres rõani põtifi-
ces ſuas btẽ hildegardi charitatiuas lras mi
ſerũt.ſ.Eugeni⁹:anaſtaſi⁹:& hadrian⁹:huic
etiã ſcripſit epiſtolã btũs bernard⁹.Que de
iuſſu pape eugenii oia que de ãtixp̃i tpib⁹ ꝓ
phetauerat ſcripture mãdauit.Cui⁹ ẽt libel
li ab eodẽ põtifice i ꝓcilio treuereñ appro-
bati ſũt.Scripſit ãt epiſtolã de tpib⁹ futuris
Initiãs ab ãno dñi.iioo.ꝓtẽdẽs uſq; ad finez
ſeculi:multa & mira i eodẽ arcana futura ꝑ
dicẽs.Que ſcis opib⁹ plena:qeuit i pace.x.
cal.iulii.Sepulta i ſuo mõaſterio qđ ꝛxerat
ãnis circiter.40.ubi & miraculis fulget.

¶ De ſcõ nicea eꝑo. CXL.

Niceas eꝑſ romatiãe citatis ſcitate
& moꝝ honeſtate ꝓpoſit⁹:ac do
ctrina ſublimiſ & facũdia ꝓclar⁹
appuit.Qui ſex ad baptiſmũ ue
niẽtes ꝓpetẽtib⁹ iſtructiõib⁹ in-
formans libellos edidit.Quoꝝ prim⁹ ꝓtinet
qd agere debeant:q ad baptiſmi gr̃am ueni
re cupiũt.Scds de gẽtilitatis errorib⁹.Ter-
ti⁹ de fide unice maieſtatis.Quart⁹ aduerſus
genealogiã.Quit⁹ de ſymbolo.Sext⁹ đ agni
paſchalis uictia.Ad lapſã ẽt uirginẽ libellũ
emẽdatiõis oib⁹ inſignẽ laudib⁹ miſit:qeuit
ãt i dño.x.cal.iul.Hec gẽnadi⁹ đ illuſtrib⁹.

¶ De ſcõ iuliano mr̃e. CXLI

Vlian⁹ mr̃ iuuẽcul⁹ ãnoꝝ.18.in
flauiad citate paſſ⁹ ẽ tpe decii ce
ſaris ſub ꝓſid̃ martião: qẽ ꝑſes
dtẽtũ ad ſacrificia ſuadebat:& ſa
crificar̃ abnuẽtẽ fuſtib⁹ cedi iuſſit.Itẽq; i e
quuleo leuatũ grauiꝝ flagellari:deiñ đpoſi
tũ i carcerẽ mitti fecit.Et aſclepiodora ma
tre iuuẽis accerſita hortabaꝝ illã ꝑſes:ut fi-
liũ ad deoꝝ imolationẽ ſuis exhortationib⁹
induceret.Que triũ dierum inducias poſtu
lauit in quibus mater filiũ i chriſti ꝓfeſſione
corroborabat.Elapſo uero triduo cũ iulia
nus iuſſu preſidis eductus de cuſtodia diis
ſacrificare cõtẽneret:fecit preſes adduci ſac
cum cũ ſerpẽtibus & harena martyrẽq; xp̃i

in ipso ꝓsui: ac i pelag⁹ mitti: ut sic tã aquaꝝ ꝓcellionib⁹ q̃ feraꝝ morsib⁹ iteriret. Cui⁹ corp⁹ ab undis iactatũ ad insulã: que dr̃ ꝓconessus: a xp̃ianis ibidẽ hitãtib⁹ iuentũ i mõte ipsi⁹ terre sepultũ ẽ: ubi multo tpe sine aliq̃ uenerati5e qeuit. P⁹ mltos uero ãnos estatis tpe maris ꝓcella itumescẽte: ps mõtis ubi arca sita fuerat a mare diruit̃: & arca saxea in mare mittit̃: q̃ dño nutu sup ꝓcellas enatãs ab ũdis ad portũ arimineñ citatis adducit̃: & in litt⁹ iactat̃. Quod ciues admirãtes: qui ad portũ uenerãt: luce supinsusa arcã super aq̃s natare ꝓspexerãt: tumulũ cũ sacro corpore plaustro iposuerunt: & ad ecclesiã maiorẽ illud deferre uolẽtes: ip̃m ide amouere nullaten⁹ potuerũt: sed neq; arcã apire aliq̃ liter ualuer̃t. Tãdẽ post dieꝝ pluriũ or̃ones & ieiunia ioãnes abbas monasterii sci petri extra citatẽ siti: sepulchꝝ cũ corpe ei⁹ uehiculo ipositũ faciliter mouit: & ad ecclesiam suam adduxit. Et patefacto leuiter tumulo: corp⁹ sci iuliani mr̃is una cũ uestib⁹ oino incorruptũ iuenit. Passiõis quoq; epitaphium ꝓscriptũ ibidẽ reptũ corã oib⁹ legit. Erantq; in ipsa arca. 7. capita martyꝝ ignotoruꝫ. In ipso igit̃ loco corp⁹ cuꝫ arca depositũ ad p̃sens usq; qescit: qui passus est. 9. cal. iulii.

¶ De scã edeltrude regina & uirg. CXLII

EDeltrudis regina uirgo sacra: ut scribit sigibert⁹: ãno. 14. ꝓstãtini iunioris i anglia claruit: que duob⁹ nupta uiris (qđ dictu miꝝ ẽ) uirgo pmãsit. De hac beda li. de gestis angloꝝ. 14. dicit: q; fuit filia ãne regis oriẽtaliũ angloꝝ xp̃ianissimi. Et primo qdẽ uxor cõdeberth pricipis australiũ giruioꝝ fuit: cũ quo i uirgitate ꝓseuerauit. Quo mortuo coacta p patrẽ ceford regẽ maritũ accepit: & hũc ad tãtam pudicitiã icitauit: ut. 12. ãnis secũ i ꝓiugio manẽs: illibata custodiretur. A quo tãdẽ pr̃e defũcto obtinuit: ut absoluta ꝓnubio mõasteriũ igrederet̃. Sicq; in cẽobio uirginũ urbis coludi sub obedia el be abbatisse amice r̃gis a scõ pilfrido epõ sacꝝ uelamẽ accepit: & ibidẽ ãno itegro đo seruiẽs mãsit: deiñ pp scitatis ei⁹ famã electa ẽ abbatissa in regiõe elgo in ꝓuicia oriẽtaliũ ãgloꝝ: que ẽ insula paludib⁹ circũdata: ubi mira sãctitate p̃pollẽs monasteriũ sibi ꝓmissũ strenue gubernabat. Sꝫ post ãnos. 7. grauissimo pcussa morbo ad extrema deueniẽs: qeuit in pace feliciter. 9. cal. iulii. Cui soror ipsi⁹ lexbruch succes̃it in regimine abbatie.

¶ Post ãnos uero. i6. cũ corp⁹ scẽ uirgis in loculo ligneo subterraneo iaceret: & multis uirtutib⁹ & signis clareret: ipsũq; soror ipsi⁹ abbatissa i tumulo marmoreo leuare decreuisset: misit nuncios cũ naui ad aliã insulã ꝓ marmorib⁹ apportãdis: q i ipo loco arcã ad mẽsurã corpis ei⁹ dinit⁹ excisã: & ubi caput iacere debuisset: aliq̃tulũ ꝓcauã iuenerunt: quã & ad monasteriũ deferẽtes corp⁹ in ipsa eque sibi: ut dictũ ẽ cõueniẽte collocarunt: quod oino incorruptũ miroq; fragrãs odore reptũ est. Vuln⁹ etiã quod ei in ultia ei⁹ egritudine ꝓ apostematis icisiõe factũ fuerat: cũ quo adhuc apto decesserat: solidatũ inuenir̃t: oñsa i signũ icisiõis puissia cicatrice. Et cũ sãctũ corp⁹ i nouo sepulchro recõderet̃: audita ẽ uox ex ipso cadauere dicẽs. Sit gloria nomini dñi. Tactu uero tã ipsi⁹ corporis q̃ prioris loculi ac uestium suaꝝ multi egri a diuersis langoribus sanati fuerunt.

¶ De sancta maria de cegnies. CXLIII

MAria de cegnies cui⁹ uitã scribit iacob⁹ de uitriaco orta uilla ni uella epatus leodii mediocribus pentibus diuitib⁹ attamẽ: oia ꝓ xp̃i amore ab ãnis puerilib⁹ cõtempsit: & deo seruire solicite curauit: Que annoꝝ. 12. cuidã ioanni licet inuita a pentib⁹ in ꝓiugiũ tradita est: & secũ cohabitans tam asperrima penitẽtia se mactauit: q; sue scitatis exemplo: uiꝝ: ut optabat: ad castitatẽ induxit: & ad uillã que dr̃ uillẽbroth ipsa una secũ sepi⁹ adibat. Ibiq; ambo cõiuges leprosis ministeriũ exhibebãt. Tandẽ uiri instantibus ꝑcibus obtẽta licentia: xp̃o ferueti⁹ seruire cepit: & ad sui uotum noctes insomnes in oratione ducere: ieiuniis & disciplinis carnem affligere: & uilib⁹ induta incedere: ac ecclesias frequentare. Cum autẽ in die pasceue a sacerdote mõeret̃: ut lachrymaꝝ iundãtiã aliquãtulũ cohiberet: orauit maria ꝓ p̃sbytero: qui eodẽ die celebrans tãto lachrymarum imbre perfundit̃: ut etiã altaris pallia irrigaret. ¶ Penitẽtia uero ipsius admirabilis extitit: adeo ut ꝓtinuo triennio ab exaltatione scẽ crucis usq; ad pascha in pane & aq̃ quotidie ieiunaret: & inde nil attenuata: nec etiã ex hoc opa manuũ intermitteret. Cui se pi⁹ angeli appebant: eãq; dñis colloqis refouebãt: p̃cipue tñ ei⁹ angelus ad sui custodiã datus ei q̃si quotidie assistebat: cui dei ancilla ut suo abbati in omnibus obediens erat. Aliquando etiã a ioanne euangelista existẽs in mẽsa celestib⁹ dapib⁹ refecta ẽ. Aliq̃n. 35. dieb⁹ sine ullo cibo i silẽtio ꝓdurauit. Reuelationib⁹ autem celestib⁹ crebro ꝓsolabat̃.

¶ Per annos singulos ecclesiã genitricis dei de cegnies uisitabat: & sine ulla esca uadẽs & rediẽs triduanũ iter agebat. Angli q; duo ip̃am a dextris & a sinistris i ip̃a uia ꝓtinue dirigebãt: eãq; ab omni ꝑiculo calor & pluuia ꝓtegebãt. Plerũq; n. imbre cadẽte uestibus oino siccis icedebat. ¶ Demões aũt suis oratiõib⁹ mira uirtute cõpescuit. Quoscũq; etiã q̃tũcũq; male dispositos se uisitãtes su-

is ſmonib⁹ ad penitẽtiã ꝓuocauit. Quacũq; tribulatiõe depreſſos ad ſũmã patiẽtiã iduxit. Frequẽter puer ieſus dũ ſacra leuaretur hoſtia i mãib⁹ ſacerdotis ei appuit. Plerũq; glorioſa uirgo eidem ſe reuelauit. Plerũq; & ei deuot⁹ ioãnes euãgeliſta eidẽ aſtitit: q aliqñ in ſpecie aquile alis collũ cõplexãs roſtrũ in pectore figens iundãtia lachrymarũ ipam repente repleuit. ¶ Deniq; frequentiã hominũ ad ſe cõcurrẽtium fugiẽs ex niuella diſceſſit. Et reuelatiõe dña locũ ſci nicolai de cegnies ſibi i uiſum ad qetem elegit: ubi ſcũs ꝓfeſſor loci patronus ſibi appuit: ipam q; noctu clauſis ianuis i eccleſiã intromiſit. Ibi quoq; ſcitate repleta & uirtutu3 opibus inſigniter glorioſa uſq; ad finẽ uite ꝑmanſit Obitũ aũt ſuum p. vi. annos ante preſciuit & aliqb⁹ predixit: dieb⁹. 13. ante ſui exitum cõione ſacra ſola refecta ſine alio cibo pdurauit. In cui⁹ ultima & longa egritudine cõ ſuetã ſemp uita3 & abſtinẽtiã ſuauit: & nũq; a ſole utpote filia lucis oculos auertit: multas quoq; i ipſa ifirmitate rauelationes diuinas habuit: ex qb⁹ aliqua reuelauit. Cui lãguenti angeli aſiſtebãt: & eã diuinis allocutionib⁹ ꝓfortabant. Sed dũ extremã unctionẽ reciperet xp̃s cũ apoſtolis eide3 aduenit: & crucẽ ad pedes eius affixit. Petrus quoq; claues celeſtis regni eidẽ reſerãdi uiſibiliter oſtendit. Quã cũ ad extrema tendẽt in tolo ſan⁹ ep̃s uiſitaſſet: uidit illã i aera a dei genitrice leuari & ab angelis obuiantib⁹ comitari. Sicq; ſcitate ꝓfumata xp̃o dño ei in ultimis ꝙappente eiuſq; ſpirit⁹ aſſumẽte die dñico in uigilia ioãnis baptiſte hora diei. 9. obdormiuit i pace ãno gr̃e. i213. 9. cal. iulii. Sepulta q; iacet cegnies i eccleſia ſancti nicolai miraculis flagrãs.

¶ De ſcõ ioãne preſbytero. CXLIIII.

IOannes preſbyter & mr̃ rome ſub iuliãõ ceſare apoſtata paſſus eſt. Quẽ cũ ipius ipator xp̃m publice p̃dicãtẽ fama r̃ferẽte ꝓpoſ3 ip̃m teneri: & i auditũ i uia ſalariã ueterẽq; adduci p̃cepit: ubi ſi ñ adorar3 ſimulacrum ſolis ante ipſum idolum decollari mandauit. Qui illuc tractus cum adorare contemneret iuxta ſententiam principis capite ceſus eſt. nono cal. iulii. ut i martyrologio adonis habetur.

¶ De ſcõ felice preſbytero & mr̃. CXLV.

FElix p̃ſbyter & mr̃ i tuſcia ciuitate uernia ſub turtio p̃ſide paſſus eſt tpe ualeriani. Qui cũ xp̃m cõfiteret & idolor⁹ abominãda ſacrificia execraret: necnon xp̃ianos docens ad martyriũ ſingulos hortaret. Turtius a ualeriano ipatore ad ipſa3 ciuitatem miſſus tenuit felicem preſbyterũ. Cui⁹ os iã diu lapidib⁹ ꝓtũdi fecit: donec ſpiritu3 emitteret. Cui⁹ corp⁹ hyrene⁹ diacon⁹ iuxta muros ciuitatis ſutrii ſepeliuit. 9. cal. iulii.

¶ Explicit liber quintus.

¶ Incipiunt capitula libri ſexti.

De ſcõ ezechia rege i
De ſcõ ioſia rege ii
De natiuitate ſci ioãnis baptiſte iii
De ſcis luceia uirgine: & ãceia mr̃ iiii
De inuentiõe corpis ſci marci v
De ſancto ſoſipatre diſcipulo vi
De ſancto proſpero epiſcopo vii
De ſancto gallicano martyre viii
De ſcis ioãne & paulo martyrib⁹ ix
De ſcõ uigilio ep̃o & martyre x
De ſcõ uigilio alio ep̃o & martyre xi
De ſcõ uigilio papa & martyre xii
De ſcõ uigilio confeſſore xiii
De ſancto maxentio abbate xiiii
De ſancto creſcente diſcipulo xv
De ſcõ zoilo & ſociis martyrib⁹ xvi
De ſancto zoilo preſbytero xvii
De ſcõ leone papa. 2. & ꝓfeſſore xviii
De ſancto leone papa tertio xix
De ſcõ hyreneo ep̃o & martyre xx
De ſcis potamiena uir. & ſociis mr̃ xxi
De ſcõ petro apoſtolor⁹ pricipe xxii
De ſcõ paulo ap̃lo doctore gẽtiũ xxiii
De ſcis marcello & anaſtaſio mr̃ xxiiii
De ſcõ caſſio epiſcopo xxv
De cõmemoratione ſancti pauli xxvi
De ſancta lucina diſcipula xxvii
De ſancta lucina martyre xxviii
De ſancto martiale epiſcopo xxix
De ſcis alpiniano & auſtricliniano preſbyteris xxx
De ſancto aaron ſacerdote xxxi
De ſancta maria prophetiſſa xxxii
De ſancto eleazar ſacerdote xxxiii
De ſancto phinees ſacerdote xxxiiii
De ſcis aaron & iulio & ſociis mr̃ xxxv
De ſancto teobaldo confeſſore xxxvi
De ſancto carilepho confeſſore xxxvii
De ſancto pambone abbate xxxviii
De ſancto dominiano abbate xxxix
De ſcis ꝓceſſo & martiniano mr̃ xl
De ſcis lõgio megiſto & aceſto mr̃ xli
De ſcis ariſtone & ſociis maribus xlii
De trãſlatione ſci thome apoſtoli xliii
De ſcõ gregorio ep̃o neoceſarieñ xliiii
De ſcõ gregorio ep̃o ligonieñ xlv
De ſcõ eliodoro epiſcopo xlvi
De ſcõ lanfranco confeſſore xlvii
De ſcis muſtiola & hyreneo mr̃ xlviii
De ſancto lauriano martyre xlix
De ſancto oſee propheta l
De ſancto aggeo propheta li

De translatione sancti martini. lii
De sancto uldarico epō liii
De sancto iocundiano martyre liiii
De scā zoe uxore nicostrati lv
De sancto anselmo episcopo lvi
De scō anselmo ꝓfessore lvii
De scō hugone abbate cluniacen̄ lviii
De sancto hugone ꝓfes. lix
De sancto isaia propheta lx
De sancto tranquillino martyre lxi
De sancto goar confessore lxii
De sancto nicostrato martyre lxiii
De sanctis nicostrato & sociis eius martyribus lxiiii
De sancto panteno ꝓfessore lxv
De sanctis cyliano epō colonato & romano martyribus lxvi
De sancto norberto archiepō lxvii
De sanctis aquila & priscilla eiꝰ uxore discipulis lxviii
De sancto paulo martyre lxix
De sancto procopio martyre lxx
De scō cyrillo epō & martyre lxxi
De sancto cyrillo diacono & mr̄e lxxii
De sanctis anatholia & audace uirgi. & marty. lxxiii
De sancto brithyo epō lxxiiii
De sanctis zenone & sociis eius martyribus lxxv
De sancto zenone abbate lxxvi
De sanctis septē fratribus martyri. lxxvii
De sanctis rufina & secunda uirginibus & martyribus lxxviii
De scō paterniano epō lxxix
De sanctis ianuario & sociis eius martyribus lxxx
De translatione sci benedicti lxxxi
De scō pio papa & martyre lxxxii
De scis eulogio & sociis mr̄ibꝰ lxxxiii
De scō eulogio p̄sbr̄o & ꝓfes. lxxxiiii
De scis ianuario & pelagio mr̄ibꝰ lxxxv
De sanctis hermacora episcopo & fortunato martyribus lxxxvi
De scis nabore & felice mar̄ibus lxxxvii
De scō nasone discipulo lxxxviii
De sancto iohele ꝓpheta lxxxix
De sancto zorobabel duce xc
De sancto iesu sacerdote xci
De sancto esdra sacerdote xcii
De sancto neemia propheta xciii
De sancto sila discipulo xciiii
De scō anacleto papa & martyre xcv
De scis eugenio epō & sociis mr̄ibꝰ xcvi
De scō henrico ipatore prio & ꝓfes. xcvii
De scō phoca epō & martyre xcviii
De diuisione duodeci apostolorꝫ xcix
De scis septuagitaduobꝰ discipulis c
De sanctis quirico & iulita eius matre martyribus ci
De scō iacobo sapiēte epō & ꝓfes. cii
De scis catilino & sociis mr̄ibus ciii
De scō eustathio epō & martyre ciiii
De sancto hilariano martyre cv
De sancto leone papa quarto cvi
De sancto alexio confessore cvii
De sancta marina uirgine cviii
De sancta theodora monacha cix
De sanctis scyllitanis martyribus cx
De sanctis symphorosa & septem filiis suis martyribus cxi
De scā gugdene martyre cxii
De scō amulpho episcopo cxiii
De sancto rophilo epō cxiiii
De scō filiastro ꝓfessore cxv
De scō epaphra discipulo cxvi
De scis iusta & rufina martyribus cxvii
De scō arsenio abbate cxviii
De scō ioseph iusto discipulo cxix
De scā margarita uirgine & marty. cxx
De scā praxede uirgine cxxi
De scis uictore & sociis eiꝰ mr̄ibus cxxii
De scō daniele abbate cxxiii
De scā maria magdalena cxxiiii
De scā syntyche discipula cxxv
De scō platone martyre cxxvi
De scō uandegisillo abbate cxxvii
De scō apollinare epō & martyre cxxviii
De scō apollinare epō & ꝓfessore cxxix
De scā christina uirg. & martyre cxxx
De scis niceta & aq̄lina marty. cxxxi
De scis uictore & sociis mr̄ibus cxxxii
De scō iacobo maiore apostolo cxxxiii
De sancto iosia martyre cxxxiiii
De scō christophoro martyre cxxxv
De sancto cucufante martyre cxxxvi
De scis nemesio & lucilla marty. cxxxvii
De translatione sci germani cxxxviii
De scā anna matre domine nostre cxxxix
De sancto ioachim eius patre cxl
De scō pastore presbytero & ꝓfess. cxli
De sancto eraste discipulo cxlii
De sancto hiacyntho martyre cxliii
De sanctis symphronio olympio & sociis martyribus cxliiii
De scō hermolao p̄sbytero & mr̄e cxlv
De sancto pantaleone mar̄e cxlvi
De scis nazario & celso martyribꝰ cxlvii
De scō uictore papa & martyre cxlviii
De scō innocentio papa & mr̄e cxlix
De sancto sampsone episcopo cl
De sancta martha uirgine cli
De scā marcilla eius pedisequa clii
De sanctis simplicio faustino & beatrice martyribus cliii
De scō felice papa ꝓo & martyre cliiii
De scō felice papa quarto clv
De scō lupo epō trecheñ. clvi
De sanctis flora & lucilla uirginibꝰ

& ſociis martyrib⁹. clvii
De ſcis abdon & ſenen martyrib⁹. clviii.
De ſanctis maxima donatilla & ſecũ
da uirginib⁹ & martyrib⁹. clviiii.
De ſcõ ſantino ꝓſeſſore. clx
De ſcõ germano epõ antiſiodoreñ. clxi
De ſcõ fabio martyre. clxii.

¶Expliciunt capitula ſexti libri.

¶Incipit prologus libri ſexti.

SExtus liber huius catalogi cum aliis quattuor ſubſequẽtib⁹ uſq; ad undecimũ excluſiue: cõtinent geſta & paſſiones ſcõꝝ quoꝝ feſtiuitates eueniũt: iſra tempus in quo repreſentat eccleſia ex ipſi⁹ diuine ſpõſe & uerbi dei ꝓiugio filioꝝ multiplicatõez & ꝓpagationẽ: quod tẽpus fuit a prime eccleſie fũdatiõe facta p apoſtolos & durabit uſq; ad finẽ ſeculi. Hoc aũt tẽp⁹ eccleſia repſentat ab octaua corpis xpi que plerũq; cõtigit circa feſtũ natiuitatis ſci ioãnis baptiſte uſq; ad aduẽtũ dñi. Hoꝝ aũt filioꝝ qdã fuerũt ipi⁹ eccleſie fũdatores: ut apoſtoli: qdã edificatores: ut doctores: qdã ꝓfuatores: ut ꝓſeſſores: qdã dẽſores ut mres: qdã augmẽtatores: ut uirgines: iccirco tps ipm in qnq; partes: & p ꝓns in .v. libros diuiſuz ẽ. ¶Nã in hoc .vi. libro myſtice figurant filii eccleſie fũdatores. ſ. apoſtoli a natiuitate uidelicz ioãnis baptiſte: uſq; ad cal. auguſti. Et hoc ſub figura regũ iſrl & iuda: quoꝝ libri tunc legũt: p quos apoſtoli deſignãt: q prieipes populoꝝ facti & a deo pricipes ſup oẽm terrã ꝓſtituti: cũ xpo quoq; in .xii. ſedib⁹ i die iudicii ꝓſeſſuri eidẽ regi regũ ꝓregnare credunt. Nã & matthens euãgeliſta i generatione xpi .xvi. reges enumerat a dauid uſq; ad iechoniã: a qb⁹ xps ẽ p carnẽ ꝓpagat⁹: ſignificãtes .xii. apoſtolos: qũoꝝ duo euãgeliſte fuerũt: & alios .2. euãgeliſtas necnõ pauluz & barnabã doctores gẽtiũ: a quib⁹ dei filius p euãgeliũ quo ad mũdi notitiã quodãmodo ẽ regenerat⁹. ¶In .vii. libro figurãtur eccleſie ꝓſtructores. ſ. doctores a cal. auguſti uſq; ad cal. ſeptẽbris ſub figura ſapiẽtiſſimi ſalomonis: cui⁹ tũc libri legũtur: cuiuſq; uices i eccleſia gerũt doctores ſci diuina ſapiẽtia repleti: ex qb⁹ tã in grecoꝝ q̃ latinoꝝ eccleſia q̃ttuor pricipaliores exiſtũt: p q̃ttuor libros ſapiẽtie deſignati. ¶In .viii. libro figurant eccleſie ꝓſeruatores: uidelicet ꝓfeſſores p totũ menſez ſeptẽbris. Et hoc ſub figura ſcõꝝ: Iob: Tobie: Iudith & heſter: quorũ geſta tũc recolũt: ꝓfeſſionẽ & patiẽtiã cõfeſſoꝝ denotãtia: qui i tribulatiõe poſiti mũdum: carnẽ & diabolũ triũpharũt. ¶In .9. libro figurantur eccleſie defenſores. i. martyres p totũ menſez octobris: ſub typo ſcõꝝ machabeoꝝ: quoꝝ tũc libri ponunt: qui uti ſci martyres p fide ſic & illi pro dei lege uſq; ad effuſionem ſanguinis uiriliter decertarũt. ¶In .x. libro figurant eccleſie augmentatores. ſ. uirgines p totuz mẽſem nouẽbris uſq; ad aduentũ: & hoc ſub figura ꝓphetaꝝ quoꝝ tũc uaticinia recolũtur: q ut plurimi ſpreto carnali ꝓiugio mentis & corporis integritate dño ſuiẽres aduentũ xpi & futura tẽpora p ſpiritũ predixerũt. ¶Hic ergo ſextus liber ꝓtinet geſta ſcõꝝ illoꝝ: quoꝝ feſta occurrunt infra tẽpus: in quo repreſentant eccleſie fundatores: qui fuerũt apoſtoli: qui eccleſiã ipam nedũ principali uerbi dei predicatiõe: ſed etiã ſui ſanguinis effuſione fundarũt: quod tẽpus eccleſia repñtat ab octaua corpis xpi ſiue a natiuitatis feſto ſci ioãnis baptiſte uſq; ad cal. auguſti. Et hi ut dictũ eſt ſub figura regũ iſrael: quoꝝ tunc libri leguntur. Ad hui⁹ ergo tẽporis feſta p tractanda ueniẽdũ ẽ. ¶Et qa hoc tẽpore libri regũ leguntur: merito feſtis ſcõꝝ tpis geſta illoꝝ ſcõꝝ regũ pmittent: quoꝝ dies obitus certi nullo loco repiuntur: uidelicet ezechie & ioſie. Soli eni hi duo cũ tertio dauid propheta ſcõ ex omnib⁹ regib⁹ iſrael: eccleſiaſtici .48. & .49. inter pres ſcõs illius tpris ſci nominant. Sed de dauid ſuo certo die feſto ſuo loco tractatũ fuit: uidelicet .4. cal. ianuarii. Ideo de ezechia & ioſia dicendum ẽ.

¶Incipit liber ſextus a natiuitate ſancti ioãnis baptiſte uſq; ad cal. auguſtis.

¶De ſcõ ezechia rege. Ca. I.

EZechias rex iuda fi⁹ achaz: cũ eẽt annoꝝ .25. patre defũcto i regno ſucceſſit: & regnauit i hieruſalẽ ãnis .29. Nomẽ matris ei⁹ abiez de hieruſalẽ filia zacharie poſtumi zacharie ſacerdotis a ioa rege lapidati. Hic prio ãno & primo mẽſe regni ſui ꝓuocatis ſacerdotib⁹ & leuitis apuit tẽplũ dñi: quod pater rex achaz ob fauorẽ regis aſſyrioꝝ clauſerat: & uaſa dei repauit: ac reſtituit ſacrificia itermiſſa: ipe etiã ꝓſilio ſacerdotũ fecit paſcha ſo mẽſe: quia nõ potuit popul⁹ prio mẽſe ꝙuenire i hieruſalẽ: nec ſacerdotes purificati erant. Tãta q; fuit multitudo: q; multi ñ purificati comederũt paſcha: & tãta fuit copia uictiaꝝ ꝙi mltis leuite ſuppleuerũt officiũ ſacerdotũ

Dissipauit etiam rex ezechias excelsa: statuas ꝓtriuit:& lucos succidit: & ꝓfregit serpentem eneum quem fecit moyses: cui usq; ꝑs illud offerebāt icēsū filii israel. Recessit quoq; a rege assyrioꝝ:ne ꝓuiret ei: ꝑcussitq; philisteos usq; gazā:& oēs termios eoꝝ tā p̄ dia q̄ citates. Anno āt.14.r̄gni ei⁹ ascēdit sēnacherib rex assyrioꝝ i terrā iuda:& cep̄ citates munitas:& misit rabsacē ad obsidēdū hierusalē:& castrametat⁹ ē cū exercitu innumerabili iuxta aqueductū piscine supioris:& abstulerūt ciuib⁹ aquā exterioris piscine. Et cū uocasset regē ad colloqū:noluit exire:ſ3 misit ad eū eliachi3 pōtificē:& sobnā scribā:& ioachi a ꝓmētariis: & loquebāt ad eos rabsaces hebraice in uirib⁹ populi uerba cōminatoria multa. Post hec uēit sēnacherib ꝑsonaliter ad obsidionē hierusalē. Misit ēt sēnacherib lr̄as terribiles & ꝓminatiōe plēas ad ezechiā dicēs:q; de⁹ israel nō posset liberare eū de manu sua. Cūq; orasset rex i tēplo dñi misit ad illū isaias ꝓpheta hortās ut in dño ꝓfideret: eo q; de⁹ israel saluare decreuisset hierusalē de manu assyrioꝝ. Et ecce nocte sequenti angel⁹ dñi ꝑcussit in castris assyrioꝝ 185.milia:caput ēt &barbā regis rasit i ignominiā. Quo pterrit⁹ sēnacherib cu3.x. uiris tantū fugit:& rediit in niuiuē:ībiq; occisus ē a filiis suis in tēplo dei sui. Ezechias aūt ꝓp hāc uictoriā elat⁹ gr̄as deo sicut debuit nō egit: unde & morbo ꝑcussus a dño usq; ad mortē egrotauit. Cūq; hūiliatus fleuisset:eo q; heredē nō hēret ꝓfortat⁹ a dño per isaiā ꝓphetā.15.ānoꝝ uite spatiū accepit:in cui⁹ signū iuxta qd̄ ezechias petiit sol p.x. lineas q̄s tantū descēderat ad oriētē regressus pficiēdo cursū iteratū die tātū augmētauit: ita q; dies illa q̄.x. horis iā elapsis ad occasum uergebat.x.horis plōgata.22. horaꝝ extitit Tūc de ꝓsilio isaie cataplasmatū ē ulc⁹ apostematis r̄gis de massa ficuū:& sanat⁹ repēte die.3.in tēplo dño gr̄as egit:& canticū Ego dixi.decātauit. ¶ In tpe illo misit merodach rex babylōis p nūcios lr̄as & munera ad ezechiā. Nā chaldei q uigebant i astronomia nō ualētes inuenire cām: q̄re dies pene i duplū ptēsa fuerat:cū audissent:q; ꝓ rege iuda hoc signū factū fuisset:miserunt ad eū:ut sciscitarēt rei ueritatē:ꝓterea qa solē adorabāt uoluerūt honorare hoiem:quē de⁹ ipsoꝝ honoranerat. Quare elatus ezechias oñdit eis oia:que erāt i tēplo dñi & i oi potestate sua. Sed qa hec ostēdere gentilib⁹ nefas erat: ab isaia ꝓpheta redargut⁹ ē ꝓphetante ei trāslatione ostensoꝝ uasoꝝ pp hoc in babylonē fiendā. Et dormiuit ezechias cū p̄rib⁹ suis sepult⁹ est in sepulchro patꝝ suoꝝ in hierusalē Hec ex.4.libro reg.&.2.palipomenō:& ex dictis iosephi atq; ex historia scholastica.

¶ De sancto iosia rege. II

IOsias rex iuda fili⁹ amon.cū eēt annoꝝ.8.p̄i in regno successit a pp̄o exaltat⁹:&.32.annis regnauit: & ambulauit ꝑ oēs uias dauid p̄ris sui: nō declinans ad dexterā neq; ad siniſtrā. Anno aūt.4.regni sui & etatis sue.12.pietatē in se & iustitiā mirabiliter demonstrauit. Nā pp̄m ab idolatria reuocauit:& opa praua uelut senior emēdauit. Oēm regni sui ciuitatē &puinciā a cultu idoloꝝ purgauit:ita ut nullum idolatrie uestigiū supesset. Scrutabat etiam domos ne qd latēter r̄maneret suspectū:& i unaq̄q; cā iustitiā coluit tanq̄ aie sue medicinam. Misit quoq; i totā regni sui puinciā:ut deferrēt ad repationē tēpli munera unusq̄sq; ꝑ sua uolūtate:& facta ē repatō tēpli. Hoc tpe helchias pōtifex apiens arcā dñi:iuenit libꝝ deutero nomii ibidē a moyse repositū:q multo latu erat tpe:quē cū sibi missū iosias legisset: audiēs maledictiōes scriptas i trāsgressores legis:& metuēs ualde iminere captitatē dieb⁹ suis:audiuit rñsū a dño ꝑ oldā ꝓphetissā:q; mala illa deferri debuerāt:nec fieri in dieb⁹ suis. His auditis rex misit i oēm puiciā & cōgregauit oēm pp̄m iudeoꝝ i hierusalē:& fecit legi cūctis audiētib⁹ uerba legis & ꝓpulit oēs sacra pstare:ut legē dñi ꝑ oia custodirēt. In hierusalē quoq; fase solēnissimū celebrauit:& ad ip̄m oēm pp̄m ꝓgregauit. Anno aūt ultio uite iosie nechao rex egypti aggressus adremō regē assyrioꝝ uoluit trāsitū facere p iudeā:sed iosias eidē trāsitū denegauit:& cū rege adremō cui ꝓfederat⁹ erat:r̄gi egypti occurrit:iitoq; certatie cū forte iosias trāsiret a curru i curꝝ q seq̄bāt eū more regio:occis⁹ ē a sagittariis in cāpo maggeddō. Plāxit eū icōsolabiliter adremō cū oi exercitu suo. Tradit⁹ ēt:q; fōs &arbor q iuxta locū erāt:ubi iosias interfect⁹ é:aruerūt: & plāxit eū ois israel & iuda. Corpusq; ei⁹ euectū in hierusalē sepelier⁹ cū p̄rib⁹ suis. hec ut supꝛ:

¶ De natiuitate sci ioannis baptiste. III

NAtiuitas sci ioānis baptiste ab ecclesia celebrat⁹.8.cal.iulii: quo tpe dies icipiūt decrescere:ut ex hoc p̄figurēt:quod ait ioānes. illum oportet crescere:me aūt minui. Hoc aūt significatum ē:ut dicit aug⁹ in xp̄i & ioannis ortib⁹ & in eoꝝ mortibus. In eoꝝ ortib⁹:quia in natiuitate xp̄i dies incipiunt crescere: & i natiuitate ioānis descrescēt In eoꝝ mortib⁹:qa corp⁹ xp̄i in cruce ē exaltatū:corp⁹ ioānis capite diminutum. Hec āt natitas ab āgelo hoc mō p̄nunciata fuit. Dauid.n.rex:ut i histo.scho.dī.24. summos sacerdotes ꝓstituit:quoꝝ tamē un⁹ maior erat qui summ⁹ sacerdos dicebat. Statuit autem

ī6. de eleazar: &. 8. de ithamar: & ſm ſortē dedit unicuiq; hebdomadā uicis ſue. Abias aūt. viii. hebdomadā hūit de cui⁹ genere zacharias fuit. Erāt āt ipe & heliſabet uxor ei⁹ ſenes abſq; liberis. Cū ergo zacharias in ordine uicis ſue tēplū dñi ut icēſuꝫ pōeret ingreſſus eēt: & multitudo populi foris expectaret: appuit ei gabriel āgel⁹. Et cū in ei⁹ uiſiōe turbaret ipm ꝓfortauit: ānūciauitq; illi ſe filiū hitu⁹ q ioānes uocaret: & ſcūs ex utero mris exns āte dñm i ſpū & uirtute helie pcederet. Et uocat ioānes helias. Rōne ſit⁹ qa ābo i defto. Rōne uict⁹ qa ābo i uictu parci. Rōne cult⁹ qa ābo ueſtitu iculti. Rōne officii: qa ābo pcurſores: ſz helias pcurſor iudicis iſte ſaluatoris. Rōne zeli: qa utri uſq; uerbū q̄ſi facula ardebat. Zacharias āt ꝓſideras ſui ſenectutē & uxoriſ ſterilitatē ac ꝓmiſſi magnitudinē dubitare cepit & more iudeo⁹ ab āgelo ſignū q̄ſiuit: q ip̄z ꝑp icredulitatē plaga taciturnitatis pcuſſit. Et hoc factū ē q̄druplici rōe. Prio ſz bedā: quoniā diſcredēdo locut⁹ ē: iō ſilētio plectit: ut tacēdo credere diſcat. Scđo ut mai⁹ miraculū i natitate filii apperet. Cū. n. nato puero pri loquela reddit miraculū miraculo tumulatur. Tertio quoniā uox naſcebat & legi ſilētiuꝫ imponebat: iō ꝓgruū fuit ut uocē pater amitteret. Quarto quoniā ipe a dño ſignum petiit & ip̄am taciturnitatē i ſignuꝫ accepit. Cū āt zacharias ad populū exiſſet: & eū mutū effectū uiderēt cognouerūt ip̄o inuēte ꝙ uiſionē uidiſſet. Cōpleta uero ſeptimana officii ſui abiit i domū ſuā & ꝓcepit heliſabet & ſe. 5. mēſib⁹ occultauit: qa ſm ābro. partus ſui erubeſcebat etatē: ne in ſenectute uacaſſe libidini uideret: & tn̄ gaudebat ſterilitatis caref opprobrio: qa opprobriū erat mulieribus nō hēre ꝓmiū nuptiar⁹ ꝑp qđ nuptie celebrāt. Méſe āt. vi. maria que dñm iā ꝓcepe rat: uirgo ſecūda cognate ꝓgaudēs: uenit ad heliſabet. Et cū eā ſalutaſſet beat⁹ ioānes iā ſpirituſcō replet⁹ ſenſit dei filiū ad ſe uenire: & ꝑgaudio i utero mris exultauit: & motu ſalutauit quē uoce nō potuit. Beata āt uirgo apud cognatā trib⁹ mēſib⁹ māſit: natūq; pue⁹ ioānē de terra leuauit: & q̄ſi morē gerule officioſiſſime pegit. ¶ Et notādū ſz ambro. ꝙ laus ioānis baptiſte i. 6. ꝓphendit. ſ. ex parētib⁹: miraculis: morib⁹: munere: & pdicatiōe: atq; ort⁹ ſolēnitate. Laus āt pētum ſz ābro. ex. v. māifeſtat: ait. n. ſic. Plena laudatio quā gen⁹ i morib⁹: mores i eqtate: officium i ſacerdotio: factū i mādatis: iudiciū in iuſtificationib⁹ ꝓphēdit. ¶ Scđo laus ei⁹ apparet ex miraculis. Quo⁹ q̄dā fuerūt añ ei⁹ ꝓceptionē i utero. ſ. angl̄ica nūciatio: nois impoſitio: & loquele pri⁹ amiſſio. Quedā q̄tū ad eius ꝓceptionē i utero. ſ. preternaturalis ꝓceptio: ei⁹ in utero ſcificatio: & ꝓphetalis doni repletio. De his pleni⁹ dicet i ꝓceptiōe ſcī ioānis baptiſte. 8. id⁹ octobris. Quedā q̄tum ad ei⁹ natiuitatē ex utero. ſ. utriuſq; pētis ſpūs ꝓphetalis adeptio. Nā & mater nomē ſciuit qđ nō didicerat a marito: & pater cāticū edidit edoct⁹ a ſpūſcō. Loquele pris relatio: qa mox ut filii nomē ſcripſit: aptuꝫ ē illico os ei⁹ & lingua ei⁹ ꝛc. Et ſpirituſſci repletio: qa zacharias pater ei⁹ repletus ē ſpū ſcō. Ambro⁹ reſpice ioānē q̄ta uis ē in ei⁹ uocabulo. Cui⁹ nūcupatio redit muto uocez: pri pietatē: populo ſacerdotem ꝛc. Tertio ex morib⁹ qa ſciſſime uite fuit. Cui⁹ qđē ſcitas colligit ex. x. noib⁹ quib⁹ nūcupat. Noiatur eni: ioānes: ꝓpheta: amicus ſpōſi: lucerna: angel⁹: uox: helias: baptiſta ſaluatoris: ꝓco iudicis: & pcurſor regis. In ioanne deſignat ꝓrogatiua ꝓfectiōis: qa ioānes dñi gra iterp̄tat. In ꝓpheta ꝓrogatiua cognitiōis. In amico ſpōſi ꝓrogatiua dilectiōis. In lucerna ardēte ꝓrogatiua ſcitatis. In angelo ꝓrogatiua uirginitatis. In uoce ꝓrogatiua ſeruoris. In baptiſta ꝓrogatiua mirabilis honoris. In pcone prerogatiua pdicatiōis. In pcurſore ꝓrogatiua ꝓpatiōis. Vnde merito ei⁹ ſcitas habet teſtimoniū: a ſupceleſtib⁹: a celeſtib⁹: & a ſubceleſtib⁹. A ſupceleſtib⁹. i. ab ipa trinitate. Et primo a pfe qa uocat eum angelum mal'. 2. Ecce ego mitto angelū meū ꝛc. Nā & officiū angelo⁹ exercuit dñm nunciādo: dicēs. Ecce agn⁹ dei ꝛc. Scđo a filio: ſicut patet matthei. x. ubi xp̄s eū ꝓmēdat dicens. Inter natos mulie⁹ ñ ſurexit maior ioāne baptiſta Tertio a ſpirituſcō: cuꝫ p os patris ſui dixit luc. i. tu puer ꝓpheta altiſſimi uocaberis ꝛc. Iteꝝ hēt teſtimoniū a celeſtib⁹. i. āgelis: ſicut luc. i. ubi eū angl̄s multipliciter ꝓmendato ſtēdens: q̄te ſit dignitatis quoad deū: qa erit eni magn⁹ coram dño: q̄te ſcitatis quoad ſe ip̄m: qa uinum & ſicerā non bibet & ſpūſcō replebit ꝛc: q̄te utilitatis quoad ꝓximū: qa multos filio⁹ iſrael ꝙuertet ꝛc. Iteꝝ a ſubceleſtib⁹. i. ab hoib⁹: ſicut a pfe ſuo & uicinis q dicebant: qs putas puer iſte erit? ¶ Quarto laus ei⁹ ꝓphendit ex munere. Hūit. n. munus: i uteri ingreſſu: i uteri egreſſu: i mūdi ꝓgreſſu & in mundi diſceſſu. In uteri ingreſſu: habuit triplex mirabile mun⁹ gre. ¶ Primo qua ſanctificatus fuit hiere. i. Anteq̄ exires de uētre ſanctificaui te. ¶ Secundo qua prophetare meruit. Nam in utero matris exultans deum adeſſe cognouit: unde dicit chryſoſtomus ꝙ ubi beata uirgo heliſabet ſalutauit: ſm o ꝓcedēs ꝺ utero i quo hitabat dñs: & p aures heliſabet ingreſſus ad ioānē deſcendit: & ip̄m in ꝓpheta inunxit. Tertio q̄ ſuis meritis matri ꝓpheticū ſpiritū obtinuit Nā ſm chryſoſtomū: os illi⁹ i uerbo ꝓfeſſio

nis apuit:ut cuius nō uiderat pſonā:cognoſceret dignitatē dicens:unde hoc mihi:ut ueniat mater dñi mei ad me. ¶In uteri egreſſu habuit triplex munus. Quoniā ort⁹ fuit miraculoſus:Scūs:& iocūdus. Quia miraculoſus:excludit defect⁹ ipotentie. Quia tanct⁹: reatus culpe. Quia iocūd⁹:lamentū miſerie ¶In mūdi pgreſſu:hūit ſimiliter multiplex munus. Quoniā habuit pfectionē omniū ſāctoꝝ. Nā ppheta fuit qñ dixit:q poſt me uēturus eſt ꝛc. Pluſq̄ ppheta:quoniā ipm digito demōſtrauit. Aplūs: qa a deo fuit miſſus: Nā grece apoſtoli latine dicunt miſſi:uñ fuit homo miſſus a deo ꝛc. Martyr:qa p iuſtitia mortē ſuſtinuit. Cōfeſſor:qa pfeſſus ē: & nō negauit. Virgo:qa puritatē angelicaꝝ habuit:unde & angelus appellat: ut dictū eſt ¶In mūdi uero receſſu habuit triplex munus. Quia efficit martyr inuict⁹: tunc enim palmā martii adept⁹ eſt. Dirigit nūci⁹ pcioſus:Nā his q erant in limbo nunciū attulit de redemptiōe ipſoꝝ. Et colit eius exit⁹ glorioſus:ei⁹ eni exitus ſol⁹ ex oibus q ad inferos deſcēderūt:ab eccleſia ſpēaliter celebratur. ¶Quinto ex p̄dicatiōe. Ipſe nāq; p̄dicauit primo ſeruēter:cū dixit:genimina uiparum ꝛc. Hic aūt ſeruor fuit inflāmatus charitate: qa erat lucerna ardens. hiere. i. Poſuit os meū ut gladiū acutū. Informat⁹ ueritate: qa erat lucerna lucens. ioan. 3. Vos miſiſtis ad ioannē:& ille teſtimoniū phibuit ueritatis. Direct⁹ diſcretiōe & ſcia:unde turbis & publicanis & militib⁹ ſm quoꝝcūq; exigentiam ppriā legem dedit. Firm⁹ ꝓſtantia:unde tantū ꝓſtāter p̄dicauit:q ex hoc uitā amiſit. Secūdo p̄dicauit prudenter:Cui⁹ prudentia in trib⁹ ꝓſiſtit. Primo qa uſus eſt ꝓminationibus:ut malos terreret dicēs. Iam eni ſecuris ad radicē arboris poſita ē. Secūdo p̄miſſionib⁹:ut bonos alliceret dicēs: penitentiā agite:appropinquabit eni regnū celoꝝ. Tertio moderatiōib⁹:ut mediocres paulatiꝝ ad pfectionē attraheret:uñ turbis & publicāis & militib⁹ leuia iponebat: ut poſtmodū ad maiora pueheret. Turbis ut opib⁹ miſericordie inſiſterēt. Publicanis ut ſe ab alienoruꝝ appetitu abſtinerent. Militib⁹:ut neminē offenderēt:& ſuis ſtipendiis ꝓtēti eēnt. Tertio p̄dicauit efficaciter:quoniā eius predicatiōe multi ꝓuerſi ſūt: predicauit eni uerbo p aſſiduitatē doctrine:& exēplo p ſanctitatē uite. ¶Sexto laus ei⁹ recolit ex ortus dignitate: qa p̄ter xp̄m nulli⁹ hoīs natiuitas ab eccleſia celebrat niſi ſola bti ioannis baptiſte. Celebrat aūt ei⁹ ortus ſm magiſtꝝ guilelmū antiſiodoreñ triplici rōne. Primo rōne ſcificationis in utero. Secundo rōne dignitatis in officio. Ipſe eni tāq̄ lucifer uenit:& nobis orientis ſolis gaudiū prim⁹ nunciauit. Tertio rōne iocūditatis in ortu ſuo. Nā angel⁹ p̄dixerat:q multi in natiuitate ei⁹ gaudebūt. Et iō nos merito gaudere:& ortū eius recolere debem⁹. ¶Et notandū q ioānes euāgeliſta hac die migrauit ad dñm. Sed eccleſia feſtū eius in tertiū diē natiuitatis xp̄i celebrandū inſtituit:nō qa euangeliſta baptiſte ceſſerit uti mior maiori:ſed qa tūc ei⁹ eccleſia dedicata fuit:& qa ip̄m feſtū tunc ꝓgruentius celebrandū uiſum extiterit:ut xp̄s natus a p̄tomartyre & apoſtolo & inocētib⁹ ſociaret & ioānis natiuitas i ſuo die deuoti⁹ coleret.

¶De ſcis luceia uirgie & āceia mārib⁹. IIII

LVceia uirgo & anceias eius dñs tēporalis rome martyrium paſſi ſunt tēporib⁹ diocletiāi. Hec romana origie ab āceia barbaroꝝ rege capta & in patriā ſuā addu cta eſt. Quā dū barbar⁹ uiolare uellet:audiens ab ea:q deū celi hēret ſpōſum ei⁹ defloorationis ultorē:extimuit: & reuerenter ipſā tractans:in ſolitaria domo repoſuit:ancillis aliis ei ad miniſterīū deputatis: que die nocteq; ieiuniis & oīonib⁹ intēta erat. Cui⁹ ēt p̄cib⁹ idē rex pluries de ſuis hoſtib⁹ triumphauit:unde & ei⁹ ſcitatis exēplo ad xp̄m cōuerſus uirginē manumiſit. Dū aūt illa repatriare uellet:reuelatiōe dīna p̄monita:anceias dei p̄uidētia deſerto regno uirginē uſq; romā ſecutus eſt: ubi ambo ipſi p̄ noīs xp̄i ꝓfeſſiōe detēti gladio martyrium impleuerunt. 8. calē. iulii.

¶De iuentione corpis ſci marci euāge.

INuētio corpis ſci marci facta fuit i citate uenetiaꝝ tpe ordelaphi faletri ducis uenetoꝝ. Cū eni ſacrū corp⁹ bti euāgeliſte ab alexandria uenetias tranſlatum:& i baſilica ei⁹ noi ꝓſtructa depoſitū eēt: ut dictū eſt ſupra pridie cal. febr. ꝓtigit: ut poſt multoꝝ decurſus tēpoꝝ ubi ſāctū corp⁹ qeſceret:inouatis etatib⁹ neſciret. Et cū p⁹ diligēte iq̄ſitionē:nēo tūc uiuēs hui⁹ rei ꝓſci⁹ iueniret:toti urbi uenetiaꝝ ieiuniū triduanū idicit:Quartoq; die uniuerſus clerus & popul⁹ ad ei⁹ eccleſiā ꝓgreganē:i q̄ letaniis pfectis p̄ceſſiōe diſpoſita:oīonib⁹ & lachrymis p̄fuſis:dei miſericordia iploraē:ut eis ſāctū corp⁹ reuelare digneē. Tūc ſciſſis marmoribus colūne circūpoſitis: arca que iferi⁹ claudebat:corp⁹quoq; ꝓcludēs erupit: & i ꝓſpectu oium p ſeipſā mirabiliter exiliuit: ſicq; bti marci corp⁹ cūctis inotuit: qđ a duce & clero & populo cū gaudio reuiſū: & ide leuatū ac honorifice ꝓdecēti tumulo i alio loco i ipſa eccl'ia locatū ē. Ad cui⁹ tūbā miracula dinit⁹ creberrime fiunt: ubi & infirmi curāt:& demōes effugāt. Facta ē aūt iuētio ſiue oñſio huius corpis. 7. calē. iulii.

¶De scō sosipatre discipulo. VI

SOsipater discipulus beati pauli apli fuit: & ut abbas dorotheus scribit eps iconii: atq; unus ex septuagitaduob⁹ discipl'is xpi: Sz origenes ipz thessaloniceñ eccle sie epm fuisse pōit traditiōe maioꝝ. Qui beato paulo apostolo multo tpe adherēs demū ab eodē pontifex cōstitutus: officiū predicationis fideliter adimpleuit: & apud beroam obdormiuit. vii. cal iulii.

¶De scō pspero epō & pfessore. VII.

PRosper eps aquitanicus oppido lemouicen oriundus fuit. Qui iā clericus exñs oib⁹ pro xpō pauperibus erogatis de ciuitate sua egressus pegrinatiōis gratia romaz adiit: & leōi primo pape dudū adhesit. Et cum eodē piter multas epistolas ad diuersas ecclesias cōscripsit: in quibus errores eutycetis & nestorii tunc maxime pullulantes mirabiliter confutauit. Fuit enī omniū liberalium artiū dogmate pitus: & tam diuine q̄ humane philosophie studio pleni⁹ imbut⁹. Peregrinatiōe autē sua pacta dū repatriare uellet: leo papa p uisuz diuinit⁹ admonetur: ut pspērū in rhegynū epm ordinare debeat successurum ipsius urbis presuli: post dies modicos moriturō. Quod dū prosper didicisset: diutiusq; pastoralē curā recusaret: tādem sūmo pontifici hūiliter obediuit ipmq; leo papa i epz psecrauit: & rhegyneñ ecclesie destinauit. Et dū scūs eidem ciuitati iam pximus eēt: eps qui tunc erat: humanis exēptus ē. cum autē populus pro eligēdo epō solicitaret: presbytero cuidam seniori & sanctissimo omnia que rome gesta fuerant diuinitus reuelātur: & quia iam psper sibi a deo esset dat⁹ & a leone pontifice psecratus. Quā uisionem eum clerus & populus didicisset: leti omnes scō epō unanimiter occurrunt & in pastorē suum gratanter suscipiunt. Qui gregem dominicū uerbo & exemplo solicite pauit: & in sanctitate uite perfectus in pace quieuit. vii. cal. iulii āno dñi. 465. tempore hilarii pape: & martiani imperatoris. Sepultusq; fuit in basilica sci apollinaris: quā iuxta eandem urbē pstruxerat: ubi & quieuit usq; ad tpus ioannis pape. vi. qui sedere cepit anno dñi. 701. regnante luprando xpiano rege lōgobardoꝝ. Quo tpe thomas rhegynus eps ab ipso scō per uisū admonit⁹ ecclesiam ingentem sibi intra ciuitatē edificauit: & corpus ipius suauissimo fragrans odore illuc transtulit. viii. cal. decembris. ubi & ad pñs iacet miraculis ppollens. ¶Hic scūs uir sermone scholastic⁹ & assertione ueridicus multa opuscula pdidit nre fidei ueritatem redolentia. Nam chronicam beati hieronymi a tpe ualentis impatoris usq; ad finem tempoꝝ secundi theodosii, psecutus ē. Chronicam etiam a pditione primi hominis iuxta diuinaꝝ scripturarū fidez: usq; ad mortē ualētiani augusti: & captam a gerserico urbez pposuisse fertur. Librum aduersus opuscula cassiani supresso nomine cudit. Epistole leonis pape aduersum eutycetem de natura xpi & icarnatione ab hoc notate creduntur. Librū epigrāmatum ex dictis augustini pti prosa pti3 metro exarauit. Ad iulianū uolumē de uita cōtemplatiua i tres libros digessit. Et alia plura pdilauit.

¶De scō gallicano martyre. VIII.

GAllican⁹ martyr apud alexādriā tpe iuliani apostate passus ē. Hic enim sub pstantino magno imperatore romāi exercitus dux fuit. Cū aūt gēs scythaꝝ daciā & thraciam occuparent: & gallicanus dux gentilis contra gentem predictam mitti deberet: cōstantiā constantini filiā sibi pro mercede laboris in uxorē petebat: qđ etiam romani principes plurimū fieri postulabāt. Pater autē plurimū tristabatur scies filiam suā a beata agnete sanatā ut dictū est supra in eius legenda. v. cal. februarii in uirginitatis propositō positam facilius occidi posse q̄ ad psensum inclinari. uirgo tñ de dño pfidēs patri suasit ut eam sibi spōdeat cū uictor redibit: uexatamē duas filias suas atticā & artemiaz quas ex coniuge defūcta susceperat ipe gallicanus secum manere permitteret: ut p eas mores & uotū pris scire posset: & ipa duos prepositos suos germanos eunuchos ioānez & paulum sibi concederet: i specie quasi maioris firmitatis: rogans deū ut ipm & filias ad xpm conuerteret. Que oia cū eēnt impleta gallicanus assumptis ioāne & paulo & copioso exercitu pficiscit⁹: sed tñ a scythaꝝ gēte eius exercitus frangitur: & in urbe thraciaꝝ ab hostibus obsidetur. Cui ioannes & paulus dixerunt: ut uotū deo celi faceret & pcul dubio uictor esset. Quod cuz feciss⁹: statim iuuenis ferens crucem sibi appuit & ut sumens gladiū se sequeretur admonuit. Quē ille accipiens per media castra iuit: & ad regem usq; deueniens nullum occidens solo timore precedntis uniuersos hostes subiugauit: & romanis tributarios fecit. Duoque milites armati eidem apparentes: eum hinc inde confirmabāt. Fcūs ergo xpianus romā rediit: & apostoloꝝ mox basilicas uisitauit. Rogauit aūt augustum ut sibi indulgeret: si filiam suam minime desponsaret: eo q̄ decetero xpō continēs uiuere proposuisset. Quod dum cōstantino plurimum placuisset & due filie gallicani & constantiā uirginē conuerse fuissent: secum q̄ in mona-

sterio btē agnetis pmanerent. Ipse gallicanꝰ ducatui cessit: & qnq; milia seruoꝝ suoꝝ manumisit: oiaq; pauperibꝰ tribuens: xpo cū quibusdā suis dei in pauptate seruiuit: multaq; miracula faciebat: ita ut solo iussu demones ab obsessis corporibꝰ effugaret. Huius sacre opionis fama in toto orbe terraꝝ intantū excreuit: ut ab oriēte & occidente ueniētes: uiderēt uiꝝ ex patricio & psule lauantē pedes paupeꝝ: ponentē mēsam: aquā manibꝰ effundentē: languētibꝰ solicite ministrantē: & cetera suitutis officia exhibētē. Perseuerauit āt gallicanꝰ in scis huiusmōi pietatis opibꝰ usq; ad tēpora iuliani impatoris: qui cū impium sublimatꝰ xpianos psequereꝝ: misit ad ostiā ciuitatē: ubi gallicanꝰ degebat: ut titulos fiscales domibꝰ ab eo in subsidiū paupeꝝ fabricatis ponerꝫ. Sed cū oēs exactores illuc accedentes a demonio uexarentꝫ: mādauit iulianꝰ: ut aut diis īmolaret: aut exinde discederet. Tāto enī uiro nō audebat mortē inferre. Ille igitꝫ alexandriā prexit: & per annū in eremo cū scis pfessoribꝰ habitauit: Deinde tētus a comite raucino cum sacrificare cōtemneret: transfixꝰ i corpore gladio martyrii coronam percepit. 7. cal. iulii: alexandrieq; tumulatus iacet in ecclesia eiꝰ nomi fabricata.

¶ De scis ioanne & paulo mribus. IX

IOannes & paulꝰ mres rome passi sunt sub impatore apostata iuliano: Quoꝝ prior ppositus: secūdus primiceriꝰ fuit pstantie cōstantini filie uirginis: ut supiꝰ dictū est in passiōe gallicani mris. 7. calē. iulii Iulianꝰ uero impator captꝰ cupiditate sacri lega auaritiā suam euāgelii testimonio colorabat. Nā facultates xpiāis auferēs dicebat: q xps in euāgelio docuerat: ut nisi q renunciauerit oibus que possidet: non pōt christi esse discipulꝰ. Audiens aūt: q ioānes & paulus ex opibus quas pstantia uirgo reliquerat: xpianos paupes sustentarent: mandauit eis: ut sicut cōstantino ita quoq; & sibi adherere deberent: Qui rnderunt: q pstantino & pstanti impatoribꝰ uti xpianis adheserāt: eisdemq; in palatio famulati fuerāt. Iuliano āt uti apostate: & qui religionē plenā uirtutibus reliquerat: penitꝰ obedire ptemnebant. At impator se clericatū in ecclesia obtinuisse iactabat: sed pstiderans uanū esse inertiā & ocium sectari: relicto clericatu militie aium dederat diis sacrificādo: quoꝝ suffragiis ad impii apicē puenerat: unde & ioanni & paulo. io. dieꝝ inducias pcedebat: ut si ifra ipm terminū a xpi cultura nō discederent: & militiam suā reassumere recusarēt: coacti post modū facerent: quod sponte facere nō curabant. Cui sci dixerunt: ut iā. x. dies pteriisse existimans ptinuo faceret: quod post. x. dies facere minabaꝫ. Quibꝰ ipator assuit: q eos post dictū terminū: nō ut mres: sꝫ ut hostes publicos pūiret. Tūc ioānes & paulꝰ p totos x. dies elemosynis isistebāt: & oia sua inopibus erogabāt. Decima aūt die missus est ad eos terrentianꝰ cāpi ductor ab impatore hora cenandi: qui ingressus iuenit eos orantes: obtulitq; eis ex pte iuliani impatoris aureā statuunculā iouis: ut ei thura incēderent: alioquin gladio simul pirent. Qui cū se nullu3 aliū dnm hēre nisi xpm dicerent: hora tertia noctis transacta: sicut illi indictū fuerat: ut sine strepitu puniretꝫ: eos ambos decollauit intra domū ipsoꝝ. Fecitq; fieri foueā: & eoꝝ corpora in ipsa domo iuoluta reponi: faciēs famā: q in exiliū missi eēnt. Demones aūt ex obsessis corporibꝰ intra domū ioānis & pauli eiiciebantꝫ: pfitentes sanctā passionē eorū. Post hec filiꝰ terrentiani a demōe rapitꝫ: & intra ipsam domū clamare cepit: q a scis martyribꝰ urereꝫ. Quod uidens terrentianus: ad locū accedens: orāsq; cū lachrymis peccatū suū pfiteꝫ: & filiꝰ eiꝰ mox a demone liberatꝫ: ac una cū patre puersus ad xpm baptizatꝫ: q terrentianus scripsit sanctoꝝ martyꝝ passionē: qui passi sunt. 6. calē. iulii āno dni. 363.

¶ De sancto uigilio epo & martyre. X

VIgilius eps tridentinꝰ & martyr natiōe romanꝰ a puero xpianus liberalibus studiis athenis edoctus: cū maxentia matre nobili & cū filiis suis claudiano & maioriano ad ciuitatē tridentū deuenit: deo seruiens & miraculis clarens: ubi asterio tridentino epo defuncto: ipse a populo cū eēt ānoꝝ xx. q̄is dudū renuens in pōtificē electꝰ est. Qui oēm populū ciuitatis & diocesis tridentine adhuc maiori pte idolis deditū ad xpm puertit: pdicationis gra ptinue circuiēs partes illas: q etiā de licētia epoꝝ brixieñ & ueronen in eoꝝ diocesibus pdicans: multos ab idoloꝝ cultu eripuit. Et sisinniū: martyriū: & alexandꝝ mres i pdicatiōe socios & coadiutores habuit: de qbus supra i eoꝝ passiōe actū est. 4. calen. iunii: Quoꝝ etiā corpora apud uallemānonis p xpo passoꝝ tridentu3 transuecta sepeliuit: & ipsoꝝ aias celos ascēdere pspexit. Cū in uno solo eiꝰ epatus loco in mōtanis sito: noie radēna gentilitatis uestīgia remāsissent: & ipse cū miliano pbro & fratribꝰ suis claudiano & maioriano christū ibidē pdicasset: ac etiā saturni idolū euertisset: trāsiens fluuiū sarca p quē benacꝰ defluit: a rusticano uulgo i eū furente insecutꝰ: ac lapidibꝰ solus ipse obrutus ē: sociis sine lesione dimissis: cuius corpꝰ ad ecclesiā suā delatum est: ac in ecclesia martyꝝ geruasii & pthasii: quā ipse edificauerat tumulatū: uocabulo ipsiꝰ ecclesie i noie scī uigilii mutato

In cuius sepultura & demones effugati sūt: & diuersis langorib⁹ egri curati. Sed & brixiēses qdā de ei⁹ collecto sanguine ptē brixiā detulerūt i cui⁹ uirtute plurima fuerūt ostēsa miracula. Claruit i ep̄atu ānis. 20. Im perātibus gratiano & ualētiano: honorio & theodosio magno principib⁹: & passus é. vi. cal. iulii. Hic ad simpliciū quēdam i laudē mr̄m scripsit librū. Itē epistolā eorum gesta supplicia & funera suo tpe ap̄d barbaros cō tinētem. Itē ad ioánem chrysostomū epistolā p̄dictoꝝ mr̄m sisinnii: martyrii & alexandri passionem explicātem.

¶ De scō uigilio alio ep̄o & martyre. XI.

Vigili⁹ ep̄us antisiodoren. passus est tpe ꝓstantini iunioris. Hic in ip̄o ep̄atu sedit annis. 25. Edificauitq; de facultatib⁹ ꝑpriis ac dotauit ecclesiā dei genitricis extra muros i qua & ꝙuentū mōachoꝝ & hospitale paupū ꝓstituit. Qui pp suā scitatē inimicis iustitie odiosus effect⁹ a baracone scenescallo regis frācie: q ebronio regi sci leodegarii occisori i regno successerat: in cocia sil ua ꝑpe ꝙpendiū occisus é. vii. calē. iulii. Cū aūt corp⁹ ei⁹ ad suā ecclesiā ueheret: & per senonas trāsitum habere ꝓtingeret: carceres illico diuinit⁹ sunt reserati: uinculis quoq; ac ꝙpedib⁹ ꝓfractis oēs ꝙclusi & i ergastulis ibi iuxta detēti absoluti sunt: corp⁹ sacrum usq; antisiodoꝝ comitantes.

¶ De scō uigilio papa & martyre. XII.

Vigilius papa & mr̄ natiōe romanus ex patre ioáne ꝙsule romano rū siluerio pape i pōtificatu romano succesit: & sedit annos. 17 menses. 6. dies. 26. Hic cuj siluerii pape decessoris sui archidiacon⁹ esset: & ad papatū ābiens theodore auguste fautor extitit: ut siluerj⁹ papa a belisario patricio de ep̄atu eiect⁹ i exilium mitteret: ut supra dictū é in passiōe siluerii. 12. cal. iulii: unde & suasu atq; auctoritate theodore ad papatum ꝑmotus est. Qui tñ post mortē siluerii de ꝙmisso pniam egit: & martyrio passus feliciter terminauit. ¶ Huius tprib⁹ apud cō stātinopoli. v. synodus celebrat sub iustiniano principe ꝙtra theodorā & oēs hereticos: q beatissimā mariā tātū hominē & nō deuj genuisse affirmabāt. In qua synodo catholice statutū é: ut beata maria semp uirgo theotheca diceret. i. matri dei & hōis saluatoris unde & ex hoc theodore exosus effectus: ab eadē quēadmodū & predecessor eius cōpulsus é: ut artemiū p̄riarchā ꝙstantinopolitanum ab agapito pp heresim de sua sede eiectū ꝛuocaret: & i sua sede restitueret. Quod cū facere abnuisset: ab eadē augusta multas ꝑsecutiōes passus dehic ꝙstātinopolij addu ctus & alapizat⁹ é ac demū de ecclesia scē sophie: i quā ꝑfugerat extrahit: & misso fune i collo ei⁹ p totā urbē de mane usq; ad uespā trahit. nouissime quoq; act⁹ i exiliū morit. Corpusq; ei⁹ i locello repositū romā trāsfertur: & apud sanctū petrū sepelit. ¶ Hic cō stituit missaj i ecclesia celebrari uersus partē oriētalē: ut i xp̄i faciē sacerdos itēdat: eoq; xp̄s i cruce pēdēs uersus occidētē aspexit. Et cessauit eius ep̄atus dies quinq;.

De scō uigilio confessore. XIII.

Vigilius ꝑfessor & diacon⁹ claruit tpe leōis primi ip̄atoris. Hic monachoꝝ regulā ex traditiōe scōꝝ patrum totius professiōis monastice disciplinā cōtinentē: que ad ꝑfectū frm i ꝙuētu legit breuiatā lucido & apto ꝛmone ꝓscripsit. Et ap̄d urbē regiā cōstātinopolitanā scitate p̄dit⁹ in pace diem extremum concluſit.

¶ De scō maxentio abbate. XIIII

Maxētius abbas pictauien tpe clodouei regis frācoꝝ claruit. Qui i ter cetera ip̄i⁹ scitatis oña miracula iuuenē a morte corpis susci tauit. Aues siluestres relicto nemore ad ip̄m mansuetius aduolabant: & de manu ei⁹ tritici grana & pāis fragmēta legebant. Sepi⁹ uisitabat ab angelis: adeo ut cella ip̄ius i modū stellaꝝ splēdore frequētius uideret. Qui etiā pane ordeaceo solo & aq̄ ꝙtētus sepius celico pane sibi mistrato diuinitus reficiebat. Hic die quadā estiuo tpe sitientib⁹ mōachis: & aqua i loco dſto carentib⁹ baculo terrā feriēs fontē ex humo ꝑduxit: ex quo lāguētes qq; potati ad pñs usq; sanant. ¶ Cū aūt frāci cū rege clodoueo cōtra gothos ad bellū ꝓcederēt: uenientes ad mōasteriū sci uiri: ut illud ſpoliarēt: & qdā ex illis abbatē ꝑ posse resistētē gladio perimer uellet: gladiūq; sup ei⁹ caput eleuassj: man⁹ cū brachio i aere suspēsa remāsit: quā nec deponere ualuit: & postmodū se ip̄m dētib⁹ laniare cepit. Reliq uero excecant: & adeo mēte turbātur: q; se mutuo cognoscer nō ualebāt. Quod rex audiēs ad maxētiuj uenit: & ꝑ se ac suis ueniā petiit: cūctisq; ip̄is liberationē mentis & corpis hūiliter ipetrauit. ¶ Cū qdā cultor segetū i messej sci manus iecisset: man⁹ ei⁹ subito ꝓtracta é. Qui ueniēs ad uirū dei ueniā de ꝙmisso postulauit: & sanitatē reportauit. ¶ Mulieris cuiusdā cui⁹ die dñico filia torquētis man⁹ inutiles facte fuerāt: ip̄m iuocantis manus subito resanauit. Obitū suū longe ante ꝑsciuit: & monachis suis predixerat i pace quieuit uidelicet. vi. cal. iulii horā nona: sepult⁹ in monasterio suo pictauien.

¶ De scō crescente discipulo. XV

Recens discipul⁹ bti pauli apo/stoli fuit: qui prio in gallias trā/sitū faciēs: uerbo p̄dicatiōis mul tos ad fidē xp̄i q̄uertit. Deinde re diens ad gentē: cui sp̄aliter ep̄s fuerat datus: uidelicet galatas usq; ad bea/tum finē uite sue in ope dñi populum q̄forta uit: officio quoq; p̄dicationis fideliter pacto in dño q̄euit. 5. calē. iulii: galatie sepult⁹: ut dicit ado. & ex hieronymi martylogio.

¶ De scis zoilo & sociis ei⁹ mr̄ibus. XVI

Zoilus mr̄ cū aliis .19. sociis suis apud cordubam hispanie p̄ xp̄i noie martyriū passus est. 5. calē. iulii. Cui⁹ q̄dē zoili corpus cum multo tpe ubi nā sepultum fue/rat: latuisset: uenerabili ep̄o eiusdē ciuitatis noie agapito ex dīna reuelatiōe manifestatū: & ab eodem repertum: atq; honore condecē ti collocatum est: hec ado.

¶ De scō zoilo presbytero. XVII

Zoilus p̄sbr̄ aquileien̄ fuit: q cū corp⁹ bti martyris chrysogoni & alio⁹ plurimo⁹ p̄ xp̄o passoru⁹ sepelisset: ut dr̄ infra in passione chrysogōi. 8. calē. decēbr̄. appa/rente sibi btō chrysogono p̄dicto: & eidem felicē suū obitum p̄nunciāte: oi uite perfecti one p̄sumata ad xp̄m migrauit. Sepultusq; est in aquileiensi ciuitate.

¶ De scō leone papa .o & p̄fes. XVIII

Leo papa huius nois .s natiōe si/culus ex pr̄e paulo agathoni pa pe in ep̄atu rōano succesit: sedit q; annū unū menses. x. dies. xvii. Hic fuit eloquentissim⁹: in dīnis scripturis sufficiēter istruct⁹: greca latinaq; lingua eruditus: cātilena ac psalmodia p̄ci/puus: & in ea⁹ sensib⁹ subtilissima exercita/tione sublimatus: lingua quoq; scholasticus & locutiōe polit⁹: exhortator oium bonorū ope⁹: plebi florentissimā sciam ingerebat: pauprat⁹ amator: erga inopū p̄uisionē non solū mentis pietate: sed etiā studii sui labo/re erat solicitus. ¶ Hic suscepit sanctā sextā synodū p̄stātinopoli celebratā sub p̄stātino iuniore: cōdemnās ea: que ipsa dānauerat sy nod⁹. Hic p̄stituit pacē dari in eccl̄iis toti⁹ xp̄ianitatis fidelib⁹ post agn⁹ dei. Constituit etiā: ut q ordinatus fuerit archiep̄s: nulla cō suetudie pro usu pallii aut diuersis officiis aliqd eccl̄ie p̄soluere debeat. ¶ Quadā āt die dū pauperem leprosū susceptū in suo le/ctulo collocasset: & cubiculū secreto clausis set: postmodū rediens: & cam: rā aperiens: atq; paupem mīme repiens: intellexit se xp̄m in pauperē suscepisse. ¶ Huic etiā cū p dies 40. ieiuniis & or̄onibus ad altare bti petri apostoli p̄seueraset: & p̄ suo⁹ uenia crimi/num apostolū exoraset: beat⁹ petr⁹ apparēs dixit: oia sua peccata a dño fuisse dimissa: p̄/ter peccatū manus ip̄ositionis: de quo solo i morte sua rōnem reddere oportebat: q die 4. calē. iulii in xp̄o feliciter obdormiuit: & sepultus est ad sanctū petr⁹ apostolū. ¶ Hic fecit ordinationē unā per mensē iunii: & or/dinauit p̄sbr̄os. 9. diaconos. 3. ep̄os p diuer/sa loca numero. 23. Et cessauit ep̄atus mēses xi. & dies. xxii. ¶ Hic de multis sciētiis p̄po fuit historias & cantus: & plura eccl̄ie uti/lia scripsit. Homelias declamatorias multas cōposuit. Decretales epistolas. 70. Sermōes ad populū. 80. unde & p̄molog⁹ dict⁹ est: ut dicit gēnadius de uiris illustribus.

¶ De scō leone papa tertio. XIX

Leo papa huius nois ter ti⁹ natio ne roman⁹ ex patre azul pho: ha/driano prio pape in pontificatu rōano succesit. Et sedit ānos. 20 mēses. 5. dies. 16. Qui dū ad cape scendā sedem apostolicā urbē intraret: audi te sunt uoces angelo⁹ cōcinentiū: Dicit dñs Ego cogito cogitatiōes pacis ⁊c. Fuit aūt tē porib⁹ caroli magni primi ip̄atoris frācor⁹. ¶ Hic dū p̄geret in die sci marci de laterāo ad letaniā maiorē apud sanctū petr⁹ pagēdā ex more: a romanis capt⁹ & erutis sibi ocu/lis: linguaq; p̄cisa nud⁹ ac semiuiuus in mo/nasteriū missus ē. Sed dñs oipotens eidē mi/raculose & loquelā & uisū restituit. Postea q; p̄exit ad carolū regē francor⁹: a quo ho/norifice susceptus est. Et cū ei cūcta: que sibi p̄tigerant: ītimasset: rex p̄ nimio cordis do/lore fleuit. Statiq; legatos suos romā misit: & leonē cū honore in sedē suam restituit. Et post tpis spatiū cū carol⁹ de saxonia uictor rediset: romā uenit: ibiq; honorifice a clero & populo susceptus ē. Cūq; de q̄busdā cri/minib⁹ pape obiectis inq̄sitionē feciset: & ni hil obiector⁹ a calūniatoribus p̄bari posset: p̄tifex ipse corā oi populo ad euangelia se purgauit. Et in die natalis domini carolum magnū ip̄atorē rōanor⁹ coronauit: popu/lo sibi laudes impiales ex more acclamāte. Sicq; impiū ab ea die i francos trāslatū ē ex p̄stitutione apostolice sedis: filios quoq; ca/roli pipinū in lōgobardor⁹: lodouicū equi/tanior⁹: carolū uero saxonū reges inunxit. Post hec carol⁹ ip̄ator inimicos & calūnia tores pape: ut maiestatis reos capite damna uit. Pro q̄b⁹ scūs p̄tifex pio affectu apud i/peratorē iterceset. Nā & uita & mēbror⁹ ite gritas eis p̄cessa ē. Cete⁹q; facinoris magni/tudine exilio sunt deportati. Carol⁹ uero ad gallias regressus ē: de quo libro. xi. in eius spāli historia perage. ¶ Hic p̄tifex fecit porticū sci petri: q adhuc ex ei⁹ noie dr̄ ciui tas leonina: & muro eā cinxit p̄pter incursū

saracenoꝝ. Et post alia opa uirtutū laudabi lia in pace quieuit. Sepultus apud sanctum petrum. Et cessauit episcopatus dies. 3.

¶ De scō hyreneo epō & martyre. XX.

HYreneus epūs lugdunēsis policar pi smyrneñ epī auditor: deinde photini epī: q lugduneñ i gallia regebat eccleſiā pſbyter fuit. Eidēq; photino iaꝫ pene nonagenario martyriū passo i epatu succeſſit. Floruit aūt tēporibꝫ eleutherii pape: & antonii pii ueri & cōmodi ipatoꝝ. Hic etiam pñs extitit ꝙcilio patrū celebrato apud ceſareā paleſtine: i quo ſtatutū é: ut paſcha dñi die dominico celebref obſuata luna. 14. mēſis martii: ut ait hugo floriaceñ. Qui etiā pſecutiōe ſeueri ipatoris cum oi fere ciuitatis ſue + populo ꝓ fidei ſacre cōfeſſione glorioſo martyrio coronatus ē. Sepultuſq; ē a zacharia preſbytero lugduñ i crypta ſci ioānis baptiſte ſub altare. Cui ex utroq; latere adiacēt epipodi⁹ & alexāder mr̄es. Paſſus ē aūt. 4. cal. iulii. ¶ Hic plurima egregia uolumia ꝙpilauit. Scripſit nāq; ꝙtra hereſes libros. 5. Item aliud uolumē igēs & ꝙſpicuū ꝙtra gētiles. Scripſit & libellū ad blaſcum de ſchiſmate. Iteꝫ aliū ad florinū de monarchia: & q deus nō ſit creator maloꝝ. Scripſit & libellu3 de ogdoade. Iteꝫ de diſciplia ad martianū fr̄e3. Iteꝫ de apoſtolica pdicatiōe. Iteꝫ librū uariorū tractatuū. Dialogos etiā ſcripſiſſe dicit. Ferūtur & alie ad uictoꝛē romane urbis pōtificē plures epiſtole: ſup queſtione paſche die dñico celebrāde. Hec hieꝛ. de illuſtrib⁹.

De ſcis potamiena uirgine & ſociis mr̄. XXI

POtamiena uirgo cū matre marcella: ſciq; mr̄es + plutarchus + Serenus + Heraclides Heros + Seronius & + Baſilides: cū aliis trib⁹: & uirgo quedā catecumina + Hera noie baptiſmū mr̄ii cōſecuti. Alexādrie paſſi ſūt. Inter quos pcipue emicuit potamiena uirgo: que primo imenſos & inumeros agones ꝓ uirginitate deſudās: deide etiā ꝓ fide exquiſita & iaudita tormēta ppeſſa: tandē cuꝫ matre marcella igne martyriū ꝙſumauit. Baſilides autē uirginis carnifex: cū potamiena iā occiſa eū p uiſum ꝙfortaſſet: eiq; coronā paſſiōis a deo deſtinatam ipoſuiſſet: ꝙuerſus ad xp̄m capite ceſus é. Ceteri oēs diuerſis ſuppliciis laniati tādē gladio mr̄ii palmā pceperūt. Hec i libro. vi eccleſiaſtice hiſtorie. c. v. & vi. hoꝝoiuꝫ paſſio recolit. 4. cal. iulii.

¶ De ſcō petro apoſtolorum principe. XXII.

PEtrus apoſtoloꝝ priceps & xp̄i uicarius: alio nomie dict⁹ ſimon bariona fili⁹ ioānis frater andree apoſtoli de ciuitate betſaida galilee a domino de piſcatiōe uocatus: & apoſtoloꝝ maior effectus. Inter ceteros & ſup ceteros maioris feruoris extitit. Nā & ſcire domini ꝓdito rem uoluit: quē ut ait chryſoſtom⁹: ſi ſciuiſſet dētibus trucidaſſet: Hic ſup mare ad dominū ābulauit. Stateꝛē i ore piſcis inuenit. Claues regni celoꝝ a dño recepit. Solus inter apoſtolos: ut xp̄m a iudeis captū defēderet: gladiū exemit. Paſcēdas oues a xp̄o ſuſcepit. Tria milia hominū i pria ſua predicatiōe die pētecoſtes ꝙuertit. Claudū cū ioanne erexit: & tūc quinq; milia hominū ad fidē pduxit. Ananie & ſaphire mortem predixit. Eneā palyticū curauit. Cornelīū baptizauit Tabitam ſuſcitauit. Vmbra ſui corporis infirmos ſanauit. Ab herode incarceratur: ſꝫ ab angelo liberaf. Hec ex euāgeliis & act. apoſtoloꝝ. Cib⁹ aūt eius: ut ipe in libro clemētis teſtaf: pāis ſolus cū oliuis & raro cū olerib⁹ i uſu erat. Indumētū aūt tunica ſola cū pallio. In ſinu quoq; ſemp ſudariū portabat: ad tergēdā iundātiā lachrymaꝝ: q̄s memorās dulcis magꝛi p̄ſentie ꝙtinere nō poterat. Ei⁹ geſta & paſſionē: marcellus ei⁹ diſcipulus & clemēs: ac leo ſūmi pōtifices ſcripſerūt. ¶ Cum petrus duos diſcipulos ſuos ad pdicādū miſiſſet: & ipi. 20. dietas iniſſēt: unus illoꝝ defūctus é. Quod cū petrus altero ad ſe redeunte cognouiſſet: baculū ſuum eidem tradidit: & ſuper corp⁹ defuncti ponendum mādauit. Quod cū factū eēt: ille q per dies. 40. mortuus iacuerat: reſurrexit. Hic dicit fuiſſe beatus martialis: uel ut alibi legit ſcūs + fronto: q aūt defunctus fuerat fuit pſbyter + Georgi⁹. ¶ Beat⁹ igitur apoſtolus poſtq̄ ſedē pontificalē. 7. ānis antiochie tenuit ut dictū é ſupra i prima cathedra ſci petri. xv. cal. februarii. Deinde hieroſolymā uenit: & cū ſimone mago pflictu3 habuit. Nā ipe ſimon eo tpe erat i hieruſalē: q ſe primā ueritatē dicebat: & ſibi credētes ꝑpetuos effici aſſebat: & nulla ſibi ipoſſibilia aſtruebat. Seipm aūt ut deū adorādum ab omni mūdo pphetabat. Dicebat quoq; q cū puer eēt: mater ipſius rachel noie eu3 ut meteret ad agrū mittebat. Ipe uero falci pcipiebat: ut per ſe meteret: & decuplo ceteris p ſeipam metebat. Serpentes quoq; eneos faciebat mouere: ſtatuas lapideas & lineas ridere: & canes cantare: que oia demonū incantationib⁹ opabaf. Hic ergo cū petro diſputare ſtatuit: dieq; cōſtituta petrus i trauit & pacē aſtantibus nunciauit. Simon uero ſe ſua pace opus nō habere reſpondit cū non ad pacem: ſed pugnā inſimul conueniſſent. Econtra petrus ſimonē redarguit: q pacem audire recuſauit: cū in diſputatiōib⁹ ueritas ad pacē captādā requiraf. At ſimon

se deū & dei filiū asserebat: dicens q̄ poterat p aera uolare: nouas arbores ꝓducere: lapides in panes ꝓuertere: in igne sine lesiõe durare: & oia sibi placita pficere. Cõtra hunc ergo petr⁹ disputabat: & oia ei⁹ maleficia detegebat. Tunc simon uidens: q̄ petro nõ posset resistere: oēs libros artis magice: ne forte mag⁹ ꝓderet: in mare ꝓiecit: & romã ut de⁹ ibi haberet: ꝓrexit. Ibiq; multũ populũ suis p̄stigiis & apparentib⁹ signis ad se traxit: Quod ubi petr⁹ ꝓpit: ipm usq; romã insecutus est. ¶ Quarto igit anno claudii petr⁹ romã applicuit: & ibidē. 25. annis sedit usq; ad annum ultimũ neronis cesaris: duos quoq; epos linũ & cletũ sibi coadiutores assũpsit: unũ intra urbis menia alium extra. Ipseq; p̄dicationi insistens multos ꝓuertebat: & infirmos q̄ plures curabat. Sed & castitatē multum cõmendãs: q̄ttuor ꝓcubinas agrippe p̄fecti ad xpm ꝓuertit: que ad p̄fectũ ulterius redire recusabãt: unde agrippa iratus cõtra petr̄ occasionē querebat. ¶ Post hec appuit dñs petro: & eidē p̄nuncīauit: q̄ simõ mag⁹ & nero cesar ꝓtra ipm cogitarēt: sed eũ hortatus ē: ne dubitaret: qa semp sibi assisteret: & solatiũ coapostoli pauli in crastinũ urbē intraturi eidē cõcederet. Dieq; sequēti paul⁹ romã ingressus petro adhesit: & secũ p̄dicaꝛ cepit. Petr⁹ quoq; sciens se ꝓximũ passiõi in ꝓuētu fratr̄ posit⁹ clemētē sibi successorē in epm ordinauit: & in cathedra loco sui licet diu renitentē sedere coegit. ¶ Simõ autē magus in tantũ a nerone amabaꝛ: q̄ uite eius & salutis & totius urbis custos putabaꝛ. Quadam die ante cesarē assistens: ei⁹ effigies subito mutabaꝛ: ut mõ senior mõ iunior appareret. Aliq̄n dũ in ꝓclaui cũ nerone eēt: demõ i ei⁹ specie foris ppͤo loquebaꝛ. Qua ꝓpter nero ipm uere dei filiũ existimabat. Dixit ēt simon neroni: ut se decollari mãdaret: & die tertia resurgens: se uere dei filiũ comproba ret. Quod cũ fieret: spiculator putans se simonē decollare: arietem occidit. Simõ uero arte magica triduo latuit: & arietis mẽbra colligens abscõdit: Sanguis aũt aialis ꝓgelatus remãsit. Die aũt tertia se neroni ostẽdit: & surrexisse asseruit: ac ut sanguinē suũ abstergi faceret impauit. Quod nero uidēs obstupuit: & ipm uer̄ deũ existimauit. Populus etiã eũ reuerentes eidē statuã erexerũt: & titulũ eius nois ꝓscripserũt. Petr⁹ autē & paulus ad neronē introibant: & simõis fallacias ꝓsutabãt. Addditq; petr⁹: q̄ sicut in xpo sunt due substantie. s. hois & dei: sic in simone hois & diaboli. Simon uero petro cõminabaꝛ: q̄ angelis suis p̄cipet: ut se de apostolo uindicarent. Petr⁹ uero se ei⁹ angelos non timere respõdit. Et cuꝫ nero simonē habere deitatē diceret: petr⁹ dixit: ut si uere de⁹ eēt: diceret: q̄d petr⁹ cogitabaꝛ: & q̄d latēter ordinabaꝛ. & accedens ad aurē cesaris secreto ei dixit: ut panē hordeaceum sibi occulte deferri iuberet: quē sibi oblatũ petrus benedixit: & sub manica abscõdit: ac simonē: qui se deũ dicebat: q̄d factũ fuisset interrogauit. E cõtra simon dicebat: ut petr⁹ ꝓpalaret: quid ipse simõ in mẽte reuolueret. Petr⁹ uero respondit: q̄ cogitationē simonis se scire doceret: dũ faceret: quod cogitasset. Iratus autẽ simon canes maxios aduocauit: ut petrũ devorarent. Qui cũ mox uenientes in petr̄ ipetum fecissent: ille panē benedictum eis obtulit: & ꝓtinus eos in fugã ꝓuertit. Sicq; petr⁹ quod simõ cogitauerat: nõ uerbis sed factis se cognouisse docuit: dicens q̄ qui ꝓmiserat ꝓtra se angelos exhibituros canes exhibuerat: ut sic oñderet: se angelos nõ hẽre dinos sed caninos. Ex hac disceptatiõe admodũ simon ꝓfusus est. ¶ Post hec cũ simõ se iactasset: q̄ posset defunctos suscitare: & die q̄dã iuuenis mortu⁹ ad tumulũ portaret: uocatis petro & simõe hác oēs populi sententiam firmauerũt: ut illũ occiderent: q̄ mortuũ excitare nõ posset. Tũc simon suis incantationibus fecit: ut caput mortui agitaret. Et cum oēs petr̄ lapidare uellẽt: Apostol⁹ facto silẽtio dicebat: ut si defunct⁹ uiueret: p seipm loqueret & surgeret. Alioq̄n simone a pheretro sepato phantasma diaboli appareret. Sepato ergo simone a lectulo puer imobilis ꝓmansit. Petr⁹ etiã a longe stãs oꝛone facta iuuenē ꝓfestim in xpi noie excitauit. Et cum populus simonē lapidare uellet: petr⁹ p eo intercessit: & libenter abire fecit. Tunc simõ ad domũ marcelli discipuli petri canem maximum alligauit: ut petr̄ ad discipulũ ex more uenientē laceraret. Post modicũ petr⁹ uenit: & facto signo crucis canē exoluit. Canis aũt oibus blandiens solũ simonē ꝓsecut⁹ in ipm insiluit: & ut sibi apostolus iusserat corpus quidem ei⁹ nõ lesit: sed uestes totaliter lacerauit: populus aũt & pueri simul cũ cane illũ tãq̄ lupũ ex urbe fugarunt. Cui⁹ opprobrii pudorem nõ ferens simon p annum nusq̄ ꝓparuit. Post annũ uero ad urbē rediens: iter̄ in neronis gratiã recept⁹ est. Qui & populũ urbis ꝓuocauit: & se grauiter a galileis offensuꝫ phibuit: & iõ die statuit: quo mundũ deserens celũ ascenderet: qa non dignabaꝛ in terris ampli⁹ habitare. Igit die statuta turrim excelsam sibi de lignis a nerone fabricatã ascẽdit: & coronatus lauro uolare cepit. Apostoli autē ad inuicē ꝓdixerunt: ut paul⁹ oraret: & petr⁹ imparet. Cũ aũt nero simonē deũ assereret: & apostolos seductores diceret. Paulus aũt petro suaderet: ut iã dñi iussa pficeret: eo q̄ xp̄s illos ad se uocaret. Petr⁹ surrexit: angelos sathane per xpi

nomen adiurauit: ut simonē amplius nō ferrent: sed ad terrā corruere pmitterēt. Et continuo dimissus corruit: & fractus membris omnib⁹ expirauit. Nero aūt se talē uirum pdidisse doluit: & apostolos detētos i manib⁹ paulini uiri clarissimi tradidit. Qui eos reclusit in custodia mamertina sub cura militum ꝓcessi & martiniani: ubi p mēses .9. detenti sunt: ubi etiā beatus apostol⁹ .49. milites ibidē detentos ꝙuertit: & fonte de petra ꝓducto baptizauit: ut supra dictū est i eoꝝ passione pridie idus martii: ꝙuersi sunt etiā ad xp̄m: processus & martinian⁹ ut dicetur i eoꝝ passione. vi. noñ iulii: unde & post mēses .9. carcereꝫ aperuerunt & apostolos dimiserunt. ¶ Petrus aūt multa fratrum istantia ex urbe discessit: & cū uenisset ad portā: que nūc dicit scā maria ad passus uia apia: uidit sibi xp̄m occurrentem: & ait. Dñe quo uadis: qui respondit: uenio romā iteꝝ crucifigi. Statimq; dñs disp̄uit: & eius adhuc uestigia marmori impressa cernuntur. Petrus igitur cum hoc de passione sua dictum itelligeret rediit. Et a ministris neronis captus p̄fecto agrippe p̄sentat: & facies eius sicut sol resulsit: paulus etiā simul cū eo captus est. Tunc iubente nerone agrippa p̄fectus in eos sniam tulit: ut ambo quidē more romāo prius flagellis cederentur. Deinde paulus: qui ciuis erat romanus: capite trūcaret. Petrus uero tanq̄ alienigena crucifigeretur. Qui dato sibi pacis osculo abinuicē sepant. Paul⁹ decollatus est ad aquas salinas i uia ostien̄. Petrus aūt in uaticano naumachie iuxta palatium neronianū crucifixus ē. ¶ Petrus igitur cū uenisset ad crucēꝫ: rogauit milites: ut uerso deorsum capite crucifigeret: asserens non eē dignū: ut ipse discipulus eo modo i patibulo staret: quo xp̄s magr̄ in cruce pependit. Tūc illi crucē uerterūt: & pedes sursum manus aūt deorsum ꝓfixerunt. Popul⁹ uero furore repletus uolebat neronem & p̄fectum occidere: & apostolū liberare. Qui eos rogauit ne passionē suā impediret. Dñs āt apuit oculos eoꝝ: qui aderāt & deflebāt: & uiderūt angelos stantes cū corōis rosaruꝫ & liliorū: & petrū confortantes: xp̄m etiam assistentem & librum aptum tenentem: & qc quid petrus populo predicabat: ex ipsius libri scriptura sumebat: uidēs ergo petrus ꝙ fideles ei⁹ gloriā uidissent: orationē p̄misit: & gratias agens deoq; fideles ꝙmendās spiritum emisit. ꝫ. cal. iulii: quo ipso die & eodē āno (ut ecclesia tenet) coapostolus ei⁹ paul⁹ decollatus est: ut infra in eius passione dicetur. Cuius corpus a marcello & apuleo ei⁹ discipulis de cruce depositū in uaticani loco sepultum est. ¶ In ipsa autē die petrus & paulus dionysio appuerunt: ut ipe testatur: manu ad manum portam urbis itrantes: iduti ueste luminis & coronis claritatis ornati. Nero aūt pro hoc & aliis ꝓmissis sceleribus a populo furente ex urbe pulsus manu se ꝓpria p̄emit. ¶ Tēpore cornelii pape greci furati apostoloꝝ corpora illa exportabāt. Sꝫ statim facto terremotu nimio demones i idolis habitantes clamabāt: ꝙ dii romanoꝝ exportarētur. Quapp fidelibus de apostolis: paganis uero de suis diis itelligentib⁹ multitudo armatoꝝ illos insequit: unde greci timentes apud catacūbas apostoloꝝ corpora in puteū proiecerūt. Que a scō cornelio ideleuata & in eisdē locis: unde ablata fuerant: deposita fuerunt: ubi iacuerunt usq; ad tempora silueſtri pape: quādo utriq; ipsoꝝ edificata basilica ad ipsoꝝ ecclesias sunt translata: ut dicetur infra i dedicatione ipsaꝝ basilicarum. 19. cal. decembris.

¶ De scō paulo ap̄lo doctore gētiū. XXIII.

PAulus apostolus p̄dicator & doctor gentiū de tribu beniamin tarso cilicie oriund⁹ gamalielis doctoris discipulus: post sui ꝙuersionem multas p̄secutiones passus est: multaq; miracula opatus: quas hilarius enumerat dicēs. Paul⁹ apostolus i philippis uirgis cedit & in carcere positū: & in ligno pedibus affigitur. In listris lapidatur. In iconia & thessalonica ab emulis p̄sequit. In epheso feris datur. In damasco per murū in sporta dimittitur. In hierusalē ceditur: ligatur: insidiatur: criminatur. Nauigāſ in itali am periculo eripitur. Romā ueniens sub nerone iudicatur & occidit. Apostolatū inter gentes accepit. Quendā contractuꝫ in listris extendit. Iuuenem qui de fenestra ceciderat & expirauerat suscitauit: & multa alia miracula fecit. Apud mitylenē insulaꝫ uipa manu eius iuasit: sed nihil eum lesit: quin potius ipam in ignēꝫ excussit. ¶ Refert aimo: ꝙ paulus a pulloꝝ cantu usq; ad horam qn tam labori manuum insistebat: deinde predicationi residuo lucis uacabat. Reliquum temporis comestioni sōno & orationi expēdebat. ¶ Venīs ergo romā cum nero nondum esset in imperio confirmatus: & etiā audito ꝙ de lege iudeorum & fide xp̄ianorum inter paulum & iudeos questio uertebatur: non multum inde curauit: & sic paulus quo uolebat libere ibat: & libē predicabat: hieronymus etiam libro de uiris illustrib⁹ ait: ꝙ paulus ſo anno neronis romā uinct⁹ mittitur: & p biennīū in libera manēs custedia aduersus iudeos disputauit. Deinde a nerone dimissus euangelium in occidentis ptib⁹ predicauit. Ac deinde romam rediit. Eius autem sapientia & religio ubiq; diuulgabatur: & ab omnibus admirabilis habebatur.

Multos etiã de domo ceſaris ſibi in amicitiã copulauit:& eos ad xp̃m conuertit. Cum ſeneca neronis preceptore ſingularem amicitiã habuit:eiq; plures epiſtolas direxit:&ab eo ſuſcepit. Quedam etiã ſcripta eius coram ceſare recitata ſunt:& mirabiliter cõmendata. Senat⁹ etiã de illo non mediocria ſentiebat. ¶Quadã die cũ paul⁹ i ſolario circa ueſpas p̃dicaret:pincerna neronis nomie patroclus iuuenis impatoris dilect⁹:ut paulum ꝓpter multitudinẽ cõmodius audiret:feneſtram aſcẽdit:unde dormitans cecidit:&fractis ceruicibus expirauit. Quod audiens nero plurimũ doluit:& alium ſibi in officiũ ſurrogauit. Paulus uero per ſpiritũ hoc cognoſcẽs: iuſſit defuncti corp⁹ ſibi deferri. Quem allatum continuo ſuſcitauit: & ad ceſarem cum ſociis ſuis miſit. Nũciatur imperatori patroclum pre foribus aſtare. Quod nero audiẽs expauit: eumq; ad ſe ingredi recuſauit : ſed tãdem ſuaſus ab amicis intrare permiſit. Et interrogans an uiueret:illeq; dum ſe uere uiuere diceret: & a domino ieſu xp̃o ſuſcitatũ perhiberet:qui eſt rex omnium ſeculorum: qui & deſtruet omnia regna mundi: & ſolus in eternum regnabit. Nero eidem alapam dedit: interrogans an illi regi militaret. Cum autem patroclus & alii quiq; milites ſe xp̃o domino militare dicerent: iuſſit nero illos i carcerem trudi: ut nimium torqueret: quos nimis ante dilexerat. Omnes quoq; chriſtianos fecit inquiri:& ſine interrogatione p uaria tormenta puniri:inter quos paulus uinctus ad neronem adductus eſt. Cum autem nero ipſum interrogaſſet : cur milites ſuos ſibi ſubtraheret:Reſpondit paulus:nedũ ex urbe ſed uniuerſo orbe milites regi chriſto congregaſſe:qui tante extat potentie: ut iudex omniũ ueniat:& mundi machinam per ignem reſoluat. Hec audiens nero:ira ſuccẽſus:quia mundũ per ignem paulus dixerat reſoluendum:omnes xp̃ianos iuſſit igne cremari. Paulum uero uti reum maieſtatis capite truncari . Et cum multi xp̃iani romani occiſi eſſent:populus cum furore ad palatium irruit:& cõtra ceſarem inclamare cepit: unde imperator timens edictum mutauit:ut nullus chriſtianos tangeret : donec de illis plenius iudicaret. Quapꝓter paulus iteruꝫ neronis conſpectui preſentatur: quem nero turbatus & exclamans ſine mora decollari iuſſit. Paulus uero eidem predixit:ꝙ modico tempore patiens chriſto eternaliter uiueret. Et in huius certitudinem promiſit apoſtolus:ꝙ abſciſſo ſibi capite uiuus ceſari appareret:ut ſic chriſtũ dominum uite & mortis intelligeret:&his dictis ad locum ſupplicii ducebatur. Cum autem tres milites ſcilicet longinus:megiſtus:& aceſtus eum interrogarent:quis eſſet ille rex:quem paul⁹ tantum diligeret:ut pro ipſo mortem libenter ſubiret. Paulus eiſdem chriſtum annunciauit:& ad fidem conuertit. Et querentibus illis quo modo ſaluari poſſent: ordinauit eiſdem:ut mane ad locum decollatiõis eius uenirent:ibiq; duos diſcipulos titum & lucam orantes inuenirent : qui cauſa cognita illos baptiſmatis unda pfunderẽt: & eterni regni coheredes efficerent. ¶Poſt hec cũ ab aliis militibus a nerone miſſis ad morte pauli accelerandam ipſe ad ſupplicium duceretur: paulus in porta oſtienſi obuiauit plautille diſcipule ſue:que alio nomine lemobia dicebatur:que flens ſuis ſe orationibus commẽdauit:cui paulus uelum:quo caput eius tegebatur:mutuo petiit : ut inde oculos ſuos ligaret:ne mortem uidens paueſceret:ipſuꝫ q; ſibi decollatus reſtitueret : quod dum ei tradidiſſet:ipſam carniſices irridebant : qđ precioſum ei uelũ traderet: quod ſibi mortuus minime reddere poſſet . Cum ergo ad locum paſſionis ueniſſet:ad oriẽtem uerſus & manibus in celum extenſis diutiſſime cuꝫ lachrymis patria uoce orauit: & gratias egit. Poſt hec uale faciẽs fratribus:oculos ſibi uelo ligauit:& genua flectens collum tetendit. Sicq; decollatus ſpiritum deo tradidit.ꝫ.cal.iuli. Mox quoq; caput ei⁹ a corpore exiliẽs:ieſus xp̃s:q ſibi tã dulcis i uita fuerat:& quem tam crebro nominauerat: hebraice tertio clara uoce perſonuit . De eius quoq; corpore unda lactis uſq; in ueſtimenta militis exiliuit: & poſtea ſanguis manare cepit. In aere lux immenſa emicuit:& de corpore odor ſuauiſſimus emanauit. Caput aũt abſciſſuꝫ tertio ſaltauit:& in uno quoq; ſaltu fons de terra ſcaturiit:qui uſq; in preſens manant in teſtimonium eius mirifice paſſionis. ¶Reuertentibus autem militibus lemobia uelum ſanguine cruentum oſtẽdit: eiſq; dixit:ꝙ eadem hora petrus & paulus urbẽ intrauerant ueſte preclara induti : & coronis radiantibus ornati:pauluſq; iuxta promiſſum uelum ſibi reſtituerat comodatum. Quo miraculo tres milites conuerſi:adhuc magis in domino crediderunt: & a tito & luca baptizati ſunt:ut infra in eorum paſſione dicetur.6. noñ.iulii. ¶Audiens nero : que contigerant:uehementer extimuit: & de his cum amicis loqui cepit. Et ecce paulus ianuis clauſis ante ceſarem ſtetit : ſeq; uiuentem iuxta promiſſum aſſeruit : ſed neroni eternam mortem cõminatus fuit:& his dictis diſparuit. Nero autem ex timore nimio uelut amens amicorum conſilio patroculum & omnes uinctos chriſtianos abſoluit:& liberos abire permiſit. ¶Caput autem pauli in quadã ualle ꝓiectum eſt : pre multitudine

ibidem decollatorum inueniri non potuit. Corpus autem a tito & luca in ipso loco sepultum fuit. Cum autem post decursū temporis fouea mundaretur: quidam pastor caput pauli in uirga leuauit: & iuxta caulas ouium pro signo posuit: uiditq; super caput per tres noctes continuas miram refulgere lucem. Quod cum episcopo urbis nunciatū esset: xp̄iani putātes hoc esse caput apostoli: egressi omnes cū pontifice caput attulerūt: & hanc sniam condixerunt: ut caput ad pedes corporis poneretur: & diuina clementia implorata: si caput pauli esset: corpus miraculose conuerteretur: & collum capiti iungeretur. Et ecce cunctis orantibus & stupentibus corpus se uertit: & in suo loco capiti se coniunxit. Et sic omnes deū benedixerūt: & hoc eē caput apostoli ueraciter cognouerunt. Hec dionysius.

¶ De sanctis martyribus marcello & anastasio. XXIIII.

MArcellus martyr una cuz anastasio uiro militari apud castrum argetomacen̄ pro fide xp̄i comp̄hensus & in confessione domini uterq; ipsorum inuictissimus in uentus ab infidelibus capite plexus est .3. cal. iulii: ut dicit ado.

¶ De scō cassio episcopo. XXV.

CAssius eps narnien̄ apud eandez urbez claruit tempore totille regis gothorum. Qui prefato regi narnium uenienti occurit. Cui quia ex natura facies rubere consueuerat. Hoc rex totilla nō ꝓspsionis eē credidit: sed assidue potatiōis: eūq; iccirco despexit. Sed deus oipotens: ut q̄tus esset: qui conten̄ebatur: ostenderet: continuo i campo narnien̄si: ubi rex erat: coram omni exercitu malignus spiritus spatharium eius inuasit: eumq; uexare crudeliter cepit. Qui cum ante regis oculos ad sanctum episcopum esset adductus: hūc ab eo uir domini facto signo crucis expulit: qui in eum ingredi ulterius non presumpsit. Sicq; ab illo die rex barbarus uirum dei cepit uenerari ex corde: quez despectuz prius iudicabat ex facie. Hic quotidianas hostias deo offerebat: & omnia: que habere poterat: i elemosynas pauperum tribuebat. ¶ Quadam uero nocte dominus p uisum cuidaz eius presbytero apparuit eiq; dixit: ut ad episcopum pergens diceret: quatenus ea que ceperat ageret: nec ab icohatis desisteret: quoniam in natale apostolorum ad se ueniret: & tūc sibi mercedem suam redderet. Sed quia dies apostolorum uicinus erat: presbyter episcopo indicare uisionem timuit. Alia nocte xp̄s iterum rediit: & inobedientiam presbyteri increpans: iussa iterū imposuit. Sed dum presbyter pergeret: & episcopum ifirmatum audisset: iterum uisionem referre dissimulauit: uisione igitur tertia dominus apparuit: uerbera uerbis addidit: & presbyterum tā districta cede mactauit: ut uulnera liuoris corporaliter impressa uisionem per spiritum habitam confirmarent. ¶ Veniens autem presbyter ad ecclesiā sancti iuuenalis episcopum celebraturum i uenit: eumq; secretius uocans uisionem aperuit: & uulnera uerberibus inflicta monstrauit. Quod sanctus audiēs ex illo iam die lucra pietatis pauxit: uerum cum sibi consuetudo esset annis singulis die apostoloruz natalitio romam uenire: hac uisione suspectus tunc uenire iuxta morem noluit. Eisdemq; dieb⁹ quasi de sua nece secur⁹ solicitus fuit. Sicq; reuoluto postmodum anno & deiceps annis singulis usq; ad septimum: eo ipso tēpore in mortis sue expectatione suspensus fuit. Iam quoq; quodammodo de uisionis ueritate desperauerat. Cum ecce anno septimo dum sacras apostolorum uigilias icolumis celebrasset: dolor eum corporis in uigiliis attigit: atq; in die apostolorū celebrare posse recusauit. Sed magna populi compulsus instantia: ecclesiam intrans: ut potuit sacrificium obtulit: moxq; ad lectulum rediit. Et cum circunstantes clericos diuinis colloquiis admoneret. Inter uerba exhortationis terribili uoce clamauit. Hora est: moxq; assistētibus ipse suis manibus linteum dedit: qđ sibi ex more morientium contra faciem tenderetur: quo extenso: ipse spiritum emisit. 3 cal. iulii. Et sepultus est in ecclesia sancti iuuenalis ad cuius tumulum miracula crebra diuinitus fiunt. Hec gregorius. iii. dialogorum capitulo sexto & libro. 4. ca. 58.

¶ De commemoratione sci pauli. XXVI.

COmmemoratio sci pauli ap̄li ab ecclesia celebrat pridie cal. iulii nō ꝓ eo die paul⁹ ap̄s suerit passus: qa ut dictū ē: passus fuit eodē die eiusdē anni: quo & petrus apostolus occisus est: ut tenent expresse hieronymus: & multi doctores. Sed quia festū utriusq; apostolorum eadem die quo ad officium non poterat celebrari. Et iconueniēs erat: ut alter ipsorum careret officio singulari: ordinauit gregorius papa: ut ipsa die q̄ passi fuerant fieret: quo ad officium solennitas petri: & sequenti die cōmemoratio pauli: tum quia petr⁹ maior est dignitate: tum quia prior cōuersione: tum quia primatum obtinuit rome: licet autem petrus paulo sit maior dignitate in ecclesia militante: nonta men maior sanctitate: nec etiam maior i gloria creditur esse in ecclesia triumphante: unde notandum: ꝙ quādoq; paulus dicitur mi

nor petro: quandoq; maior: quandoq; equalis. Reuera enim minor est dignitate: maior predicatione: equalis scitate.

¶ De sancta lucina discipula. XXVII

LVcina discipula apostolorum cuius nobilissima romana fuit: quam beatis apostolis petro & paulo puersa: baptizata: & docta: de facultatibus suis multa sanctorū necessitatibus ministrauit. Plurimos quoq; martyres in suo predio in quadam crypta sepeliuit. Demum & ipsa in sancta christi cōfessione uirtutum operibus pollens quieuit in christo. Sepulta in eadem crypta: in qua plures martyres sepelieſat pridie cal. iulii.

¶ De sancta lucina martyre. XXVIII

LVcina martyr nobilis matrona romanorum tempore diocletiani & maximiani in urbe claruit: que plurium sanctorum martyrum corpora i suo predio sepeliuit: inter que sāctorum cyriaci: largi: & smaragdi: nec nō beati sebastiani cadauera honorifice condidit. Et sanctis christianis pauperibus multa de suis facultatibus ministrauit. Et post hec omnia de omni sua facultate ecclesie romane donationem fecit. Quod ubi imperator maximianus audisset: ipsam proscriptione damnauit. Beata autem lucina rogauit beatum marcellum urbis rome episcopum: ut domum suam ecclesiam consecraret: quod ille cum omni deuotione adimplere curauit. Sicq; lucina in exilium acta post diutinos agones in pace requescens felicem animam domino cōmēdauit.

¶ De sancto martiale epō. XXIX

MArtialis discipulus xpi & episcopus stephani protomartyris consanguine⁹ patre marcello & matre helisabet de tribu beniamin ortus: unus fuit ex septuagitaduobus discipulis xpi: & a btō petro apostolo baptizat⁹. Hic enim ille puer fuisse dicitur: qui habebat quinq; panes hordeaceos: & duos pisces: ex quibus dominus quinq; milia hominum in eremo satiauit: ut dicitur Ioannis sexto. Hic etiam in ultima cena dñi cum discipulis facta minister astitit: & cum christus pedes discipulorum lauaret: ipse aquā i peluim famulat⁹ officio mistrauit. Et post ascensionē dñi btō petro i iudea. 5. ānis deinde in antiochia ānis. 7. adhesit: & cū eodē āno q̄rto claudii romā uenit: & āno integro secū pmansit. Post hec beatus petrus a xpo sibi apparente per uisionē monit⁹. Martialē ei⁹ discipulū misit ad gallias predicandas: eidemq; alpinianum & austriclinianum comites assignauit: qui ordinat⁹ episcopus ad partes illas accessit: & duodecim angelis sibi continue assistentib⁹ galliarum oppida circuiuit: & per annos sex in lemouicen̄ prouincia p̄dicauit: ubi sex mortuos suscitauit: cecos illuminauit: claudos erexit: mutis loquelam tribuit: obsessos a demonibus liberauit: & alia multa & maxima miracula perfecit. Ecclesias in honore saluatoris: & dei genitricis: & sancti stephani protomartyris & sancti petri: & sancti andree apostoloꝝ in ipsis partibus dedicauit: omnemq; idoloruꝫ culturam & spurcitiaꝫ eliminauit. ¶ Ingressus autem oppidum lemouicen̄: cum quendam phreneticum nobilis susanne matrone filium sanasset: ipsum cum matre & sorore uirgine nomine ualeria & aliis sexcentis ad xp̄m conuertit. Quem dum idolorum pontifices detentum duro carceri mancipassent: omnes ipsi ictu fulminis subito extincti sūt. Ipse uero luce de celo diuinitus illapsa confortatus: ianuis quoq; carceris reseratis eductus est. Cum autem instantia populi sacerdotes templorum fulmine peremptos suscitasset: ipsiq; eorum: que in alio seculo uiderant: testimonium perhiberent: tam ipsi oēs q̄ alia multitudo gentilium numero .xxii. milia dño crediderunt. ¶ Mortua aūt susāna predicta: ✠ ualeriam eius filiam deo uirginem dedicauit: que cum a stephano duce aquitanie in cōnubium postulata: eidem nubere nollet: ab eodem tenta ipsiusq; iussu decollata est. Statimq; corpus truncum caput manibus sumens usq; ad altare: in quo scūs episcopus missam celebrabat: stupentibus cunctis accessit: & ibidem cadens expirauit. Sed & uirginis percussor angelos uidit: eius ad celos animam deferentes. Que cū omnia carnifex duci stephano nunciasset: & confestim coram illo corruens expirauit. Martialis uero lictorem mortuum suscitauit: & ducem cum quibusdam milibus uirorum ad christum conuertit: qui ecclesiam sancte ualerie fabricauit: & ipsam honorifice ibidem tumulauit. ¶ Post hec autem martialis ad beatuꝫ petrum reuisendum romam perrexit: & cū eo iam sene per aliquod spatium temporis commoratus est: inde ad ecclesiam suam rediit. Et dum esset in itinere: quidā hildebertus comitis archadii filius a diabolo in flumine proiectus & necatus est. Quem sanct⁹ martialis a mortuis excitauit: & tres demones: qui eum prefocauerunt in specie nigrorum ethiopum ostendit: multosq; conuertit. ¶ Deinde in ciuitate lemouicensi mulierquedam uirum suum paralyticum baculo uiri sancti tetigit: qui mox incolumis surrexit. ¶ Idem etiam baculus in urbe burdigallensi multis domibus igne flagrantibus incendio oppositus flāmas ꝓtinuo ac penit⁹ excussit. Multaq; & maxia alia miracula p

eum deus ostendit. Tandē ātē dies. xv. exit⁹ sui xp̄o domino sibi apparēte: & ipsuꝫ ad regna celestia uocante ad ecclesiam pexit: missaq; celebrata populum de omnibus docuit & uale faciens fr̄ibus in pace quieuit pridie cal. iulii. Anno a passione dñi. 74. uespasiani uero augusti anno. 3. ep̄atus autem sui. 28. Qui & lemouice quiescit & mr̄tis uirtutib⁹ & signis pollet.

¶ De sanctis alpiniano & anstriclinano p̄s byteris. XXX

ALpinianus & anstriclinianus presbyteri discipuli sci martialis & eiusdē cooperatores predicationis multo tempore extiterāt. Et tam sermonū q̄ signorum gloria non mediocriter claruerunt. Qui & predicationis officio fideliter pacto apud eandeꝫ ciuitatem lemouicen̄ in domino quieuerunt. Quorum festum recolitur pridie cal. iulii: ut ait ado in martylogio suo.

¶ De scō aaron sacerdote. XXXI.

AAron sacerdos primus & pontifex ꝑm legem frater moysi filius amram de tribu leui & iochabel eius coniugis: qui inter p̄es sanctos ueteris testamēti ecclesiasti ci. 45. plurimū cōmendatur: populuꝫ israel de terra egypti una cum germāo eduxit: & coadiutor ducatus moysi: per quadraginta annos in eremo fuit. Ipse enim uti eloquētissimus a domino datus est moysi: qui erat impeditus in lingua: ut esset os eius ad populum: domin⁹ enim moysi precipiebat: & ip̄e aaron uerba dei narrabat: atq; populo uel pharaoni ex ore moysi cuncta q̄si iternūci⁹ referebat. Sicut habetur exodi. 4. capi. Ipse etiam cum moyse pharaoni astitit: & signa dei ostendit. Nam & prima tria signa plagarum: quib⁹ egyptus percussa est: per manū aaron dominus fecit. ¶ Postq̄ autem populus israel mare rubrum transiuit: ut hec oia copiosius in gestis moysi tractabuntur pridie non septembris. Et moyses in montem sinai iussu domini legeꝫ accepturus ascēdit: ubi & diebus. 40. sine cibo corporeo pmansit: cum moyses in monte moram faceret redeundi: popul⁹ impatiēs deos itineris duces ab aaron & hur: quos ille sui loco reliquerat instanter postulauit. Quib⁹ hur resistēs sputis ab ipsis (ut dicitur) suffocatus ē: unde aarō tiore coact⁹ ē auꝝ & argētū eoꝝ petiit: q̄ i ignē proiecit: & egressus est uitul⁹ ꝓflatilis instar bouis: quē i egypto adorauerant: demone opere hoc agente: queꝫ & populus solēnizās: & hostias offerēs adorauit. Quod cum dñs moysi reuelasset: & populi dispersionem ꝓminatus esset: moyses pro populo intercessit: & placato dño de monte descendit: uisoq; tanto scelere: tabulas legis sibi a domino datas indignatus confregit: uituluꝫ quoq; ꝓbussit: pulueremq; in aquā ꝓsperſit: & ex ea populo potum dedit. Cūq; ut tradit iosephus: auctores sceleris cognouisset ex colore auri potati: qui miraculose appuit in barbis eoꝝ: filios leui sibi ad ultionē adiunxit: & ex illis quasi uigiti triamilia occidit. Cūq; accusaret aaron: q̄ populum exaudierat: ille se excusauit ptimuisse populum: qa pronus erat ad malum: hoc exodi. 32. capi. ¶ Post hoc ut habetur leuit. 9. moyses de mandato dñi aaron & quattuor filios eius: nadab: abiu: eleazar & itamar: pri⁹ aqua lotos: oleo sanctificationis punxit & sacerdotes ad ministeria sacrificioꝝ constituit. Quorum omnium aaron sūmus & primus fuit. Cui solo semel in anno tantū in scā scōꝝ ingredi licuit. Dies autem consecratiōis aarō & filiorum eius fuit dies octauus anni ꝓi egressionis filiorum israel ex egypto. Et cum aaron precepto dñi hostiam in altari posuisset ignis diuinitus adeo egressus sacrificium primitus inflāmauit. Et seruatus ē ignis iste perpetuus per generationes usq; ad transmigrationem babylonis. Eadem die nadab & abiu filii aaron iam sacerdotes cōsecrati: qa igne alieno thus obtulerunt: igne diuino cōsumpti sunt. Quos aaron & alii duo filii ei⁹ lugere prohibiti sunt: propter unctionis sci tatem & diuini iudicii reuerentiam: tamē sepelierunt eos cognati eorum. ¶ Post hec āt ut scribitur numeri. 16. ca. &. 17. cum chore filius isuar fratris amram uidens fratrueles suos honoratos: alterum sacerdotio alteruꝫ ducatu populi inuidit: & murmurans cōtra moyseꝫ & aaron. 250. de leuitis secum hūit & dathan & abiron potiores rubenitaruꝫ sibi adiunxit: & seditionem in populo excitauit. Quos omnes miraculose cum uxoribus & filiis & familiis ac omni eorum supellecti le terra se apiens absorbuit: propter qd populus in furorem excitatus moysen & aarō uti multitudinis interfectores lapidare uoluit. Eisq; ad tabernaculum fugiētib⁹: ignis a domino egressus populū deuorare cepit: & q̄ttuordeci milia ac septuaginta de populo interfecit. Tūc aaron ad suggestionē moysi: tollens thuribulū hausit ex altari igne diuinū: & posito thymiamate cucurrit cito ad populum: seq; inter uiuos & mortuos incēdio oppositi: & pro eis orauit: confestim q̄ plaga cessauit. ¶ Adhuc autem non cessante tumultu super sacerdotio aaron: eo q̄ dicerent filii israel etiam ex aliis tribubus dignos reperiri: qui sacerdotio fungerentur: tulit moyses ex mandato domini. 12. uirgas a principibus duodeciꝫ tribuum: & in una quaq; scripsit nomē principis & tribus sue.

Nomen autem aaron scripsit in uirga leui: quas cumposuisset in tabernaculo coram domino: sequenti die inuenit uirgam aaron germinasse: & amigdala cū foliis ꝓduxisse. Quo signo ordinante deo: aaron sacerdotiū firmissime possedit: que etiā uirga i testimonium in tabernaculo reposita fuit. ¶ Cū aūt populus per annos. 40. in deserto fuisset: & dñs moysen & aaron ne terrā ꝓmissam ingrederentur: decreuisset: eo ꝙ ipm ad aquas cōtradictionis nō sanctificassent: ut habet numeri. 20. & dicet in gestis moysi. Mandauit deus: ut aaron ꝓgeret ad populū suuꝫ. Qui ascendit in monte or cum moyse fratre suo: & eleazar filio suo: ubi moyses pontificem aarō oi sacerdotali cultu idutū exuit: & leazar iduit. Quo facto ꝓfesti aaron i ipso mōte occubuit calē. iulii: ubi sepulture ei⁹ adhuc locus ostendit. Et fleuerunt eum filii israel 30. diebus. Hec unde supra: & ex dictis iosephi & hieronymi: ex historia quoq; scholastica: nec non ex chronicis guilelmi.

¶ De sancta maria ꝓphetissa. XXXII

MAria prophetissa soror aaron & moysi intra numeꝝ sanctaꝝ matrum ueteris legis a iosepho nō immerito cōputatur: quia ut sacra scriptura exodi. 15. inuere uidetur: sicut moyses inter mares israel filios: sic & maria inter feminas ꝓ suo modulo ducatū obtinuit: ex quo solo sanctificata fuisse uidet. Nec eni decens fuit: ut tanto populo quis in utroq; sexu nisi sanct⁹ preesset. Vnde & postq̄ submerso pharaone in rubrū mare cū omni exercitu suo: moyses canticum exametrorum carminum. s. Cantemus domino cōposuisset: ipmq; primo cum uiris decātasset. Maria deinde chorum mulierum ducēs: sumpto musicali tympano: canticum ipsum repetiuit: & domino pro uictoria laudes egit. ¶ Sed cum post ānos aliquot: ut habet numeri. xii. Dum essent filii israel in deserto in loco: qui dicitur astaroth: & aaron & maria contra moysen murmurassent: & se ei de sanctitate pari iactassent. Iubēte domino ipi tres ad hostiū tabernaculi accesserunt. Quibus deus in nube maiestatis apparuit: & mariam lepra percussit. Que tamen post dies septem moyse pro ipsa orante: eaq; penitentiam agēte: sanata fuit: & aaron a domino ueniam de contumelia postulauit. ¶ Anno uero quadragesimo egressionis filiorum israel de egypto: populo adhuc per desertum agēte: mortua est maria in cades: & sepulta in monte sin: quo autem die dormierit: exp̄ssuꝫ non habetur: iccirco aaron fratri suo ei⁹ memoria copulatur. Hec numeri. 20. & aliis locis quibus supra.

¶ D sancto eleazar sacerdote. XXXIII

ELeazar sacerdos filius aaron: patri i sacerdotium successit: ut superi⁹ dictū est. Hic enim ut habetur in libro iosue in pluribus locis cū iosue duce populi iordanem transiuit: terram ꝓmissam acquisiuit: & eam per sortes duodecim trib⁹ filioꝝ israel mandato dei diuisit: sacrificia pro populo ꝯm legem a deo datam obtulit: & in tabernaculo domini cum filiis suis iugiter ministrauit. Et post obitum moysi modico tempore populum rexit. Et post hec sanctitate plen⁹ in pace quieuit: & sepultus est i gabaa: que data fuerat sibi & filiis eius in monte effraī. Hic & si non expresse: tamen satis tacite iter sanctos patres eccclesiastici. 45. numeratur: ubi patris premissis laudibus: phinees filius eius tertius in gloria nominatur: ut sic inter sacerdotes glorioſos primus & tertius exp̄s se: secund⁹ uero tacite numerat⁹ intelligat.

¶ De sancto phinees sacerdote. XXXIIII

PHinees sacerdos eleazar successor & filius. ecclesiastici. 45. cap. & primo machabeoꝝ. 2. inter sanctos patres ueteris testamēti cōmemorat⁹ est. De quo illud memorabile habet numeri. 25. ꝙ cum populus israel moraret in sethim: & multi ex ipsis cū filiab⁹ moab fornicati eēnt: & ad suggestionē eaꝝ beelphegor deo ipsaꝝ sacrificia obtulissent: eosq; moyses de culpa redargueret: zarabri princeps trib⁹ symeō: q filiā cuiusdā madianite i ꝓiugē accepat noie chorbi: corā oib⁹ ꝓfessus se alienigenā cognouisse: & idola coluisse: nec legi: quā moyses ppō ipositu erat: obnoxiū eē: & spectāte oi ppō: ac flente: igressus ē tabernaculū mulieris. Surgēs q; phinees arreptoq; pugione igressus ē post illū i lupanar: & ꝓfodit ābos isimul coeūtes i locis genitalib⁹: & cessauit plaga: que i populo p̄cesserat: &. 24. milia extixerat. Et qa phinees zelo legis nimio uidictā dei i peccatorē uiꝝ exegit. Iccirco dñs eidē & semi ei⁹ sacerdotiū i eternū ꝓstituit: q & cū p̄e eleazar ꝓmissiōis terrā itrauit: & ei i sacerdotiū successit: & glorioſus meritis & fama laudabilis: i pace qeuit: in sepulchro paterno tumulatus.

¶ De scis aarō & iulio & sociis mr̄i. XXXV

AAron & iuli⁹ urbis legionū: q̄ ē citas in britānia ciues & alii plures mr̄es utriusq; sex⁹ i eadē ciuitate passi sunt sub ꝓsecutiōe diocletiāi & maxiani: q ꝓp multa & isignia miracula: q̄ i passiōe bti albani mr̄is oñsa sūt: ut supra i ei⁹ passiōe actū ē. xi. cal. iul. ꝙuersi sūt ad xp̄m: & ꝓ eiusdē fidei ac cōfessiōis gr̄ia: & ipi ab isidelib⁹ mr̄ium passi triūphatoꝝ celestiū nūero sociati cal. iulii.

¶ Desco theobaldo ꝓfessore. XXXVI.

THeobaldus confessor ex gallia oriūdus tpe henrici ipatoris .3. & henrici francoꝝ regis claruit in ptibꝰ ipsis. Qui magnꝰ ac potens mūdo abrenūciās seculo & diuitiis eremiticā uitā duxit. Quadā uice cū quibusdam sociis iter agēs: uidēs comites fame ac siti fatigatos: cū tā escis q̄ potu carerēt ad deum orauit: & panē sibi a dño ꝓparatū subito i uia reppit. De quo se & sociis ad satietatem cibauit. Deide uas qđ pridie uino fuerat oio uacuatū apportari fecit: iꝑmq; diuinitus uino repletū iuenit: qđ ifusum cunctis abundātius ad poculū satisfecit. De reliqis uero tá panis q̄ uini pegrinos plures: q eius audita fama de mediolano ad se uenerāt: diebus pluribꝰ satiauit. Nec tñ ipe reliquie cō sumpte fuerūt: qn potius ad satietatē taꝫ sui q̄ fruꝫ suoꝝ p. 3. hebdomadas suffecerūt. His & aliis clarꝰ uirtutibꝰ qeuit i pace cal. iulii.

¶ De scō carilepho ꝓfessore. XXXVII.

CArilephus ꝓfessor socius sci adiuti abbatis tpe childeberti & lotharii regū francoꝝ claruit. Hic i auernēsi territorio claris parētibꝰ ortus: litteraꝝ gr̄a ad monasterium menateñ missus. Ibiq; mōachꝰ scūs est: ubi aliquo tpe māsit scitate repletꝰ. Dei de eremiticā uitam ducere cupiēs: una cum scō adiuto socio suo de cenobio clandestine discessit. Deuenerūtq; ad suburbiū aurelian̄ & ad sāctū maximianū abbatē se ꝓferētes: cū eodē aliquot mensibus demorati sunt. Post hec indēsiores siluas i loco qui dicitur pici acus: nūc aūt cella sci adiuti uocat̄: locellū ꝓstruxerunt: ubi pluribꝰ annis māserunt: ut dictū é supra i uita sci adiuti .vi. cal. februarii. uerum carilephus cupiēs uitare famam que iā de scitate amborum ad aures regias delata fuerat. Adiutū deseruit: & interiora eremi apud cenomaneñ urbē cum Daumero ꝓmilitone suo petiit: tandemq; ad locum uocabulo cassagallam situm i pecia labrosineñ diuertit: ubi multo tpe deo seruire curauit. Et cum mulierē oino se non uisurum ꝓposuisset: mulier quedā uaga & lubrica coma precisa habituq; uirili iduta monasteriū eius se uirum simulans incognita scō ingressa est. Quod dum p omnia ambitiosa curiositate lustrasset: oculi eius ex capite ꝓtinus deciderūt. Que duꝫ peccatum confiteretur: & penitentiā egisset: scō pro ea intercedente corpore sanata: & āimo rediit emēdata. Hic etiam obitum suum sibi a domino reuelatū fratribus predixit: & die qua predixerat in pace quieuit: uidelicet cal. iulii. Sepultusq; est in cenomareñ ciuitate miraculis clarus.

¶ De scō pambone abbate. XXXVIII.

PAmbo abbas: ut dicit heraclides Cum sine litteris eēt ad quēdam accessit: ut ab eo psalmū aliquꝫ disceret. Qui cum audisset principium psalmi .xxxviii. Dixi custodiam uias meas: ut non delinquā in lingua mea: ſm uersum audire recusauit: dicēs ꝙprimus sibi sufficeret: dū tñ illuꝫ adimplere posset. Et post mēses .vi. reuersus ad magistrum. Interrogatusq; ab eo: cur tantū distulisset respondit: ꝙ uersum: quē didicerat: nondum implere potuerat. Post multum uero tempus rettulit cuidam alteri: ꝙ annoꝝ 49. esset: & uix adhuc dictum illud psalmi implere potuisset. Descendens alexandriam de scythi uidit mulierē theatricaꝫ: & amare fleuit dicens se flere & propter mulieris perditionē & ꝓp sui ipsius negligētiam: quia nō tantū studuerat deo placere: quantū illa hominibus. Teophilo episcopo euꝫ adeunti: & ab ipso edificari querenti respondit: ꝙ si sua taciturnitate non edificabatur: neq; sermone edificari posset. ¶ Huic sancta melania de qua dicetur in .xi. cal. nouembris tricentas libras argenti obtulit: quas ille per eutemium discipulum suum pauperibꝰ dari iussit: ut ait hieronymus. Qui postmodū sportellam palmis cōsuit: & melanie i sui memoriale tradidit: dicens se nullum aliud habeſ: qđ sibi dare posset. Quam ipsa postꝰ obiit obitum omni tempore quasi pro magnis reliquiis reseruauit. Hic etiam nulla febre uel egritudine correptus ad extrema deuenit. Et hora mortis sue astantibꝰ dixit: ꝙ ex quo eremum intrauerat: nec panem comederat: nec ſmōis: de quo locutus fuisset: aliquādo eum penituerat: & tamē sic ad deum ibat q̄ si adhuc initium non fecisset seruiendi dño. Et requisitus an esset bonum laudare proximum uirtuosum resespondit: ꝙ melius eēt tacere. Hec heraclides & in uitis patrum. Quieuit autem in domino uir sanctus calendis iulii.

¶ De scō dominiano abbate. XXXIX.

DOmianꝰ abbas i territorio lugduneñ sanctitate uite insignis claruit. Qui primus illic eremiticā uitā exercuit: plurimosq; sibi in dī ꝓuitio aggregās: magnisq; uirtutibꝰ & gl̄osis miraclis clarꝰ collectꝰ é ad pfes i senectute bona cal. iulii: hec ado.

¶ De scis mr̄ibus ꝓcesso & martiniano. XL

PRocessus & martinianꝰ mr̄es passi sūt rome ipāte nerone. Cū enim nero impator btōs apostolos petrū & paulū tradidisset paulino uiro clarissimo magr̄o milituꝫ. Paulinus eos recluſit in custodia mamertina sub mōte tarpeio: sub custodia militū ꝓ

cessi & martiniâi & alioꝝ. 49. quos oēs beati apostoli ad xp̄m sua predicatiōe ꝙuerterūt: & ꝓducto fonte de silice saxeo: eos ibi baptizauerunt: ut supra dictū est in passione militū. 49. pridie idus martii: & in passione petri apostoli. 3. cal. iulii. Cū aūt apostoli in ipso carcere menses. 9. fuissent: a scis militibus dimissi sunt. Cūq; uir clarissimus paulin⁹ audisset processum & martinianū baptismū suscepisse: & apostolos dimisisse: iratos eos teneri fecit: ac sibi p̄sentari. Cum aūt eos ad sacrificia suaderet: & illi e ꝓtra: xp̄m dominū solū deū p̄fiterent. Iussit paulin⁹ ora ipsoꝝ lapidibus ꝙtundi. Deinde statuā auream iouis afferri: ut ei thura incenderent. Cūq; scis milites in simulacꝝ ꝙspuissent: precepit eos paulinus in equuleo suspendi: & attrahi neruis: ac fustib⁹ cedi: Deinde circa eorū latera flāmas apponi: & post hec scorpionib⁹ mactari sub uoce p̄conia: ne principum p̄cepta ꝙtemnerent. Eadēq; hora paulinus oculum subito amisit: & p̄ dolore q̄si insaniens: eos equuleo depositos i custodia mamertina uinciri mādauit. Quib⁹ lucina apostoloꝝ discipula necessaria mistrabat. Post triduū uero paulinus arrept⁹ a demonio expirauit. Cūq; filius ei⁹ pomponius rem gestā cū clamore ad palatium detulisset. Iratus nero iussit cesario urbis p̄fecto: ut eos celerius occidi faceret. Qui fecit sanctos de custodia eiici: & foras muros uia aurelia duci: atq; ambos ibidem capitibus amputari: & corpora eorū canibus derelinqui. Sed beata lucina illa noctu collegit: & in harenario iuxta locū: ubi decollati fuerant: sepeliuit. 6. noñ iulii.

¶ De scis lōgino megisto & acesto mar. XLI

LOnginus: megist⁹: & acest⁹ milites a btō paulo apostolo ꝙuersi sūt: cū ad decollationē duceret: ut supra dictū ē. 3. cal. iulii i ei⁹ passiōe. Qui iuxta qđ paulus eis imposuerat: die sequēti passiōis illius ad sepulchꝝ pauli uenerūt: & duos discipulos: uidelicet titū & lucā orātes inuenerūt: & i eoꝝ medio paulū stantē uiderūt: quos discipuli illi uidētes territi fugiebāt: pauloq; mox disparēte: milites illi post eos clamabāt: q̄ nō ut eos capent: p̄sequebātur: sed ut ab eis baptismū suscipent: sequebant: paulūq; i eoꝝ medio se uidisse testāt. Hec illi audientes reuersi sūt: eosq; cū gaudio baptizauerūt: qui post duos dies a nerone detēti: & ꝓ xp̄i nois ꝓfessiōe capite cesi sunt. 6. noñ. iulii.

¶ De scis aristone & sociis marib⁹. XLII

ARisto: crescentianus: eutychianus: urbanus: uitalis: iust⁹: felicissimus: felix: maria: & sympho rosa mares oēs apud campaniā ꝓ fidei ueritate: & xp̄iani nomis assertiōe glorioso martyrio coronati sūt. 6. noñ iulii: ut ait ado ex hieronymi martylo.

¶ De trāslatiōe sci thome ap̄li. XLIII

TRanslatio corpis sci thome apostoli facta ē tēpore alexandri imperatoris. Cū eni idē impator rediret uictor de p̄side p̄lio: xerxe rege deuicto: supplicaūt ei syri: ut mitteret ad regulos indoꝝ: q̄tenus corp⁹ bti thome redderēt ciuib⁹ suis. Quod idem impator quāuis gentilis: ꝓpter uictorie tñ gloriā eisdem libēter ꝙcessit. Sicq; factū est: ut translatū eēt corp⁹ bti apostoli de india: & positū in ciuitate edessa i locello argēteo: quod pendet ex argēteis catenis: in q̄ ciuitate nullus heretic⁹: iude⁹: uel idoloꝝ cultor uiuere pōt. Sed nec barbari eā aliquādo inuadere potuerūt: ex quo agabar⁹ rex ipsi⁹ urbis epistolā manu saluatoris scriptam accipere meruit. Si quando gens aliqua contra eādem ciuitatē uenit: die qua lecta fuerit epistola ꝓ pueꝝ sup muꝝ: eadem die hostes aut territi fugiūt: aut pacati recedūt: tam saluatoris scriptis: q̄ oroe bti thome apostoli. Et celebrāt ipsius translationis festū. 5. noñ iulii. ¶ Ferūt: q̄ in uigilia festi bti thome singulis ānis oi clero & populo ac pegrinis ad eius ecclesiā cōueniētibus celebrant uespe: & patefacto tumulo sci corporis: archiep̄us edessen dū incohat antiphonā ad magnificat O thoma didyme ⁊c. Palmitē aridū uitis ponit in manu apostoli: & ꝓpletis uespis clauditur sepulchrum. Mane aūt iteꝝ oibus cōcurrentibus aptoq; tumulo inuenit palmes in naturali uiriditate ꝓduxisse racemū uue diuinitus: de quo tantū uini liquat in calice: q̄ ea die archiep̄s ex ipso ꝓficit sanguinē iesu xp̄i. Hoc audiui a fide dignis.

¶ De scō gregorio ep̄o neocesarieñ. XLIIII

REgori⁹ neocesarie pōti ep̄s alio noie primo uocat⁹ theodor⁹: ort genis discipulus tēporibus ualeriani & galieni impatoꝝ doctrina clara mirificus resulsit. Signa quoq; & miracula de eo cum laude ecclesie perhibentur. ¶ Cum eni pro captura pisciū stagni cōmunis: germani duo ad inuicem armis & effusione sanguinis decertarent: orāte gregorio: aqua stagni repente absorta arentem campum frugibus copiosum: ac utiliorem germanis iam cōcorditer diuidendum dereliquit. Verum dum ecclesia in quodam loco artissimo inter mōtem & fluuiū posito construi deberet: & spatium sufficiens non esset: ipso sancto in orationibus pernoctante: mane facto inuēta est rupis tāto spatio loco cessisse: quantū erat competens pro ipsa ecclesia fabricanda. ¶ Alio tēpore cū in alpibus iuxta phanū idolorum hospitat⁹ eēt.

ſacerdos ab idolo nullū ꝓterat habere re/ſponſuꝫ. Cui per noctē demō in ſomnis ap/paruit: eiq; dixit: q; preſente gregorio nulla tenus loqui poſſet. Qui mane gregoriū ob/ſecrat: ut deum ſuū loqui ꝓmittat. Gregoriꝰ aūt demoni epłaꝫ mittit: & ut more ſolito re/ſpōdere debeat ꝓmiſit. Sicq; idolū r̄ſpōdere cepit: unde ſacerdos uirtute dei in ſcō uiro cognita ad xp̄m ꝓuerſus: & ab eodē baptiza/tus i tantū ꝓfecit: q; gregorio i eṕatu ſucceſ/ſit. Quieuit i pace uir domini. v. noñ iulii.

¶ Hic pluria opuſcula fidei catholice expo/ſitionē ꝓtinētia ꝓpilauit. Sup eccleſiaſtes li/bro metaphraſin magnificētiſſime opus bre/ue ſed perutile ꝓtulit. Ad origenem ſcripſit panegyricū: quē eo pñte uocataq; mlt̄itudie recitauit. Vulgo & alie plures & ipiꝰ ſerūt epiſtole. Hec hieronymꝰ de uiris illuſtribꝰ:

¶ De ſcō gregorio eṕo lingonieñ. XLV.

GRegoriꝰ ligonieñ eṕs ex ſenato/ribꝰ auguſtudunēſibꝰ ortꝰ: regio/nē illā. 40. ānis ſūma iuſtitie ſeue/ritate correxit. Hic hūit uxorē ar/mētariaꝫ: de qua filios ꝓcreauit. Poſt cuiꝰ obitū eṕs eligit ligonieñ. In quo eṕatu ſciſſimā uitā duxit ſub pāibꝰ triticeis panē ordeaceū comedēs: & aquā uino ſolū/modo coloratā. Qui etiā a ſcō benigno eṕo ſibi appēte ꝓmonitꝰ eccleſiā ſupra tumulū eiꝰ edificauit. In qua p noctes orās uoces an/gelicas ꝓcinētes frequēter audiuit. ¶ In obi/tu uero ipius ſci uiri: qdā uidit celos aptos: uultꝰ quoq; eiꝰ ſicut roſa rubeſcebat: ꝯaro uero uti liliū cādebat. Corpꝰ aūt eius iuxta corpꝰ ſci benigni collocatū ē. Quod dum ſe/pulture traderēt: trabes i qbus pedes uicto/rum aſtricti tenebant ꝓciſſe ſūt: & captiui liberati: q uidelicet eiuſdem ſci dū ēxeq; il/lac trāſirēt auxiliū obnoxius poſtulabant. Sepultus quoq; ē in eccleſia lingonieñ.

¶ De ſcō heliodoro eṕo. XLVI

HEliodorꝰ eṕs altineñ uir magne/ſcitatis & ſapiētie floruit tpe ar/chadii & honorii ipatoꝝ. Qui iu/uenili etate ad ſacerdotii dignita/tē ꝓmotꝰ: populū adhuc idolis/ditū admōebat. Et dū ꝓ aiaꝝ ciuiū ſuoꝝ ſalute dn̄m obnoxiꝰ exoraret: hortatꝰ ab an/gelo publice ꝑdicare cepit: adeoq; in ꝑdica/tiōe ꝓfecit: ut populꝰ tēpla deoꝝ deſtruerēt & eccleſiā dei genitricis a fūdamētis ꝓſtrue/rent. Poſtmodū aūt heliodorꝰ adhuc ꝑſby/ter chromatiū aq̄leieñ eṕm uiſitauit: & cum eo aliquo tpe ꝓmorās ab eodeꝫ altineñ eṕs ordinatꝰ fuit. ¶ Hi ſūt duo eṕi q legūt btō ꝑſbytero hieronymo aliqñ epiſtolas direxiſ/ſe: & ab eodē epigrāmata r̄cepiſſe. Ad quoꝝ iſtantiā idē glorioſus doctor quoſdā libros diuie pagine ex hebreo i latinū trāſtulit: & martylogiū primitꝰ ꝓpilauit. Reuerſus igit ſcūs eṕs altinū eccl'iaꝫ ſuā diſpoſuit & popu/lū in fide firmauit. Inde hieroſolymā prexit & optatū diu hieronymū: quē ſepiꝰ i ſcriptis uiderat: corporali lumie uiſitauit: a quo & i melius ꝓpoſitꝰ diſceſſit. Inde repatriās iam ſenio ꝓfectus & ambroſiū ſibi coadiutorem eṕm ordinauit. Ipe uero i inſula maris: que a ſcō uiro marcelliāo ibi ḋgēte marcelliana uocata ē: eremū petiit. Ibiq; apud ꝑfatū uiꝝ ſanctū eccleſia dedicata pmāſit. Quē & die v. mēſis iulii defūctū ſepeliuit: heliodorus uero dudū poſtea ſupuiuēs ciuitatē altineñ ab attila deſtruendā obituſq; ſui diē ꝑdixit. Et ſcitate ꝓſpicuus i pace q̄uit. v. noñ iulii. Cuiꝰ corpꝰ ambroſiꝰ eṕs eiꝰ ſucceſſor i alti/neñ eccleſia ſepeliuit. ¶ Proceſſu uero tpis deſolata: ut ꝑdixerat: altineñ citate: & albui/no longobardoꝝ rege italiā iuadēte. Paulꝰ altineñ eṕs corpa ſcōꝝ heliodori marcellia/ni theoniſti tabre & tabrate ad iſulas maris ꝓfugiēs trāſportauit: ubi nouo altino ꝓſtru/cto: quod icole torcellū uocauerūt: corpus ſci heliodori in principali eccleſia ꝓdiderūt i honorē uidelicet btē marie uirginis ad in/ſtar altineñ eccleſie edificata: ubi & quieſcit uſq; in preſens.

¶ De ſcō lanfranco ꝓfeſſore. XLVII

LAnfrācꝰ prior mōaſterii becoeñ & poſtmodum abbas cudonieñ. tpe hēnici. 4. impatoris claruit. Hic fuit doctor anſelmi cantua/rieñ eṕi: de quo ifra dicet. 3. noñ iulii. Et huic idē anſelmus in becoeñ priora/tum ſucceſſit ſub eluino abbate q ipm mōa/ſteriū de ꝓprio fundauit. ¶ Hic enī lāfrancꝰ de citate pa pie oriūdꝰ & ſeculariꝫ ſciētiis ſatis clarus. Poſtq̄ i arbricateñ ciuitate nor/manie aliquo tpe docuiſſet: & rothomagum ire uellet: a latronibꝰ captus ſpoliatꝰ & i ſil/ua nudus dimiſſus: maneq; a uiatoribuꝰ re/ductꝰ eſt. Qui mox relicto ſeculo & ſecula/ribꝰ ſtudiis in ꝑdicto mōaſterio habitū mo/nachalē aſſūpſit: & humilē ac deſpectā uitā ducere cepit. Et cū eſſet oīum doctior: ſapiē/tiam ſuā humiliter occultabat. Tandē fama ipſius ꝓpta de mandato ſui abbatis ſcholas tenuit: & clericos ac laicos multos in diuia ſapiētia auditores habuit: quoꝝ plurimi di/tiſſimi pro magri amore multa monaſterio cōtulerūt. Qui poſtmodū ipſius loci prior. Inde abbas cudonieñ factus eſt. ¶ Quadam die eo celebrāte diaconus ei miniſtrās a dia/bolo arreptus eſt. Qui diebus plurimis ue/xatur: ſed tandem eius orationibus liberaꝫ.

¶ Huic etiā cum nunciatū fuiſſet: q anſelmꝰ eius monachus & diſcipulus nocte in lecto anulum aureum repperiſſet: prenunciauit eū futurū epiſcopū: & ut ꝑdixerat ſic euēit.

Hic ex p̄cepto leonis pape qnti disputans in ꝯcilio toletano ꝓtra berengariū turonen̄: q̄ de eucaristia praue sentiebat: eum eloquentissimo sermone confudit. Quieuit i christo quinto non̄ iulii.

¶ De sanctis mustiola & hyreneo martyribus. XLVIII

MVstiola & hyrene⁹ diacon⁹ tēpore ualeriani ipatoris turcio agēte uicario apud ciuitatē clusium passi sunt. Cū. n. p̄dict⁹ turci⁹ sedicē p̄sb̄r̄m p martyriū ꝓsumasset apud uernia ciuitatē: ut dictū est supra i ei⁹ passiōe. 9 calē. iulii: ip̄iusq; corp⁹ hyrene⁹ diacon⁹ sepelisset iuxta muros uidelicet sutrine urbis. Hec audiēs turci⁹: hyreneū ꝓphendi fecit: & catenis uinctū post redaꝫ suā traxit usq; ad ciuitatē clusinā: ibiq; illū in carcere cōpedi uit cū plurib⁹ xp̄ianis aliis. Quos oēs mustiola nobilis matrona claudii pricipis ꝓsobrina i ergastulo refouebat. Quod cū audisset turcius: ipsam q̄dē teneri fecit: & oēs ✝ xp̄ianos detentos decollari: hyreneū uero in conspectu mustiole equuleo appensū: tā diu unguibus lacerari: & flāmis appositis adduri fecit: donec spiritū emisit. Deinde sanctā mustiolā sacrificare nolentē tā diu plūbatis cedi iussit: quousq; aiam exhalauit. Quoꝝ corpora marcus seruus dei iuxta muros clusii ciuitatis deuote tumulauit: ubi & miraculis clarent: qui passi sunt. 5. non̄. iulii.

¶ De scō lauriano martyre. XLVIIII

LAurian⁹ mr̄ passus est in territorio biturice n̄: qui p̄ xp̄i nois confessiōe glorioſa amputato capite triumphū meruit obtinere martyrii: cui⁹ caput apud hispalim ciuitatē deportatū: ibi digna ueneratione recolit: qui passus est. 5. non̄ iulii: ut habet in martylogio adonis.

¶ De scō osee ꝓpheta. L

OSee ꝓpheta de tribu isachar filiⁱ beeri ortus in bethleemoth sub q̄ttuor regib⁹ iuda ꝓphetauit: uidelicet ozia: ioathan: achaz: & ezechia: & sub hierobā filio ioas rege israel: unde & isaie ꝓphete ꝗtēporane⁹ fuit. Prophetauit aūt principaliter ꝓtra. x. tribus: pauca de duab⁹ loq̄ēs. De memorato eni regū numero achaz rex iuda & hieroboā rex israel: dñm derelinquētes i israel idolatrie crimen impio ac potestate sua admittere populū cōpulerūt. Propter quod de⁹ ad osee locut⁹ é: ut accipiat uxorē fornicationū: & faceret filios fornicatiōis. Fornicariā inq̄t: nō ex locutione corpe meretricē: sed gentilē deū ignorantē appellat: que dei creatoris sui amore ꝓtempto: simulacroꝝ se subiecerat desideris. Hinc factū est: ut ira dei in populo israel p denunciationē ꝓphete sub tali typo ꝓcessura diceret. Domui aūt iude misericordia lectiōe ꝓphete ꝓprehēsa ob hoc ꝓmissa est: qa ezechias rex iuda fili⁹ achaz sublatis idolis: que tā pater ei⁹ q̄ ceteri reges ꝓfecrauerunt: templū dei purificasse mōstrat: ut supra in gestis ezechie dictū est. Prenūciauit āt osee iudeos in ultimo tēpore ad xp̄m redituros. Tertiū quoq; diem dn̄ice resurrectiōis p̄dixit. ¶ Hic aūt: ut ait hieronym⁹: prenūcians dedit signū: ueniet dn̄s in terra sicut querc⁹: que est in ſylo &c. quod nō legit in scriptura ei⁹ ſm editionē nostrā: forte quod hiero⁹ dixit signū: hic epiphani⁹ dixit ꝓdigiū: dicēs de osee: & dedit ꝓdigiū dicens: Veniet dn̄s i terra sicut quercus i ſylo: que ex semetipsa i. i2. fuerat partita: & facte fuerāt ex ea totidem querc⁹. Hic postq̄ ꝓphetiā suā adimpleſſet: sub ezechia rege placita qete dormiuit 4. non̄ iulii: in terra sua sepultus: ut hebreorum scriptura colligitur. Hec hieronym⁹ & iosephus: & ex historia scholastica comestoris.

¶ De scō aggeo ꝓpheta. LI

AGgeus ꝓpheta post captiuitatē populi iudeoꝝ in anno ſo darii persaꝝ regis ꝓphetauit in hierusalē. Nā in āno primo cyri regis persaꝝ: ut ipleret sermo dei ex ore hieremie ꝓphete: ut h̄ esdre prio in principio: iussu ipsi⁹ regis popul⁹ in iudeā reduct⁹ est. Cūq; a populo israel & seniorib⁹ templū dei edificari cepisset: mortuo cyro rege psaꝝ: ac regnante dario: qui memorato successerat: uicine gentes odio iudeoꝝ instaratione tēpli & ciuitatis ipedire ceperūt. Quarōne duct⁹ popul⁹ iudeoꝝ restaurationē ipsius tēpli necdū cōcessam eē iuxta ꝓmissionē credebant: ꝓpter quod i ſo āno regni darii memorati. Aggeus ꝓpheta a deo missus ad zorobabel: q̄ erat de tribu iuda: q̄ potestatē regni susceptur⁹ erat: & ad iesum summū sacerdotē filium iosedech: eos admonet: ut credāt cōpleto annoꝝ numero tēpus restaurationis hierusalē aduenisse. Addito ne incredulitatē populi uelint imitari. Omnia aūt que textu ipsi⁹ ꝓphetie ꝗtinēt: reuersionē populi: repationē tēpli: renouationē ciuitatis: obseruantiā sacerdotalē: & interitū regnoꝝ exteroꝝ significant. ꝓphetauit aūt una cum aggeo zacharias ꝓpheta: de quo dicet infra. 8. id⁹ septēbr̄. Sed duob⁹ mensib⁹ ante zachariam hic agge⁹ uaticiniū suum texere exorsus est. Quieuit in iudea in pace. 4. non̄ iulii & tumulatus iacet iuxta sacerdotum monumenta in hierusalem. Hic ꝓpheta una cum ꝓximo precedente ex numero. xii. illoꝝ ꝓphetaꝝ sunt: qui minores appellant̄: q̄ & in scōꝝ patꝝ catalogo ecclesiastici. 49. cap̄. describuntur. Hec unde supra.

¶ De translatione sci martini epi. LII.

TRanslatio corpis sci martini fcā est āno. i4. leōis primi: ut ait sigibert⁹: anno uidelicet. lxiiii. ab obitu ipi⁹ sci. Cū enim ppetuus turon eps cerneret isignia miracula: que ad sepulchrū sci martini fiebāt: ecclesiam magnā & spectosam ei⁹ nomini fabricauit: iuxta cellā uidelicet ubi uiuens degere ꝓsueuerat. Et congregato clero ac populo uniuerso cū corpus sci ad nouā ecclesiā trāsferre decreuisset cal. iulii post noctis uigilias & ieiuniū celebratū mane sepulchrū nullatenus mouere potuerūt. Quod cū se quēti die & tertio iterassent loculū similiter nullo ingenio leuare ualuerūt. Cūq; iā q̄si despati opus dimittere ꝓcepissent recordati sunt: q̄ 4. iulii. 4. uidelicet non: ipi⁹ ordinatiōis beati martini anniuersaria dies erat. Et q̄ forsitan ipsa die dns corp⁹ beati ꝓfessoris trāsferri disposuisset. Ieiunio igit orōnibusq; p̄missis ad tumulū accesserūt. Moxq; illis senex uenerādus appuit: alias nūq̄ uisus: q eos ad opus iuuare cepit. Scūmq; martinū eisdē ad eē dixit: utq; corp⁹ trāsferre nō tardarēt admonuit. Sicq; cū sūma uelocitate loculū leuauerūt: & in loco ubi nūc colit⁹ posuerūt. Cōpletis quoq; officiis cū senē ad mēsam rogarēt nusq̄ ꝓpuit. ¶ Accidit quoq;: ut tunc essent duo medicantes & multā peccuniam ex questu acquirētes: quoꝝ unus cecus & alter erat ꝓtract⁹: cecus cōtractuꝫ ferebat: & ꝓtractus ceco uiā ostendebat. Audiētes aūt q̄ ad corp⁹ sci martini multi sanabant infirmi: dū corpus i trāslatiōe ꝓcessionaliter portaret⁹: timētes ne corp⁹ iuxta eoꝝ habitatiōnē duceret⁹: & sic ipsi forsitan sanarent⁹. Inde recesserūt: nolentes sanitatē ꝓsequi: ne ꝓpter miseria questus sui. Dū ergo fugerent p uiam unde corp⁹ nequaq̄ ducendū putabāt eximprouiso scō corpori obuiāt. Et quia de⁹ multa beneficia p̄stat etiā inuitis: ambo ꝓtra uolūtatē ipoꝝ ꝓtinuo curati sunt: licet de hoc plurimū tristarēt⁹. Celebratur autē hec trāslatio & ipsi⁹ ordinatio ac p̄fate eius ecclesie dedicatio. 4. non iulii.

¶ De scō uldarico epo. LIII.

VLdaricus eps augustēn nobilis roman⁹ exns isantulus i mōasterio sci galli educatus ē. Et cum etate adoleuisset: & habitū mōasticuꝫ assumere uellet: a quadaꝫ scā iclusa ꝓhibit⁹ est: que eidē asseruit sibi fuisse a dño reuelatū adhuc ipm futuꝝ epm. Comēdatus ē igit⁹ adalponi augustēn epo a quo ē ad sacerdotii ordinē ꝓmotus. Deinde romā ueniēs a martino papa benigne susceptus est. Qui eidē pōtifici epm suū mortuū nunciauit sibi diuinit⁹ reuelatū. Cūq; ipsum papa martinus uellet in epm ordinare: & augustēn urbi i pastorē p̄ficere: uldaricus q; recusaret: sūmus pontifex eidē p̄nunciauit: q̄ periculoso adhuc tpe epatum ipm nō posset euadere. Quod & factum ē. Nā epo augustēn ad epatū hiltinen trāslato uldaricus ei a populo succedere ꝓpulsus ē. Qui cum scō cōrado epo cōstātie gregē dnicū uerbo & exemplo opis bene pauit. ¶ Sup hūc sanctū die cene dni chrisma ꝓficientē: & die pasche missaꝝ solēnia celebrātē uisa ē dextera dei que sibi benedicebat. ¶ Quadā die scā aphra sibi appuit & ut se sequeret⁹ admonuit: ipmq; usq; i lechfelth ꝓduxit: ubi p uisionē sanctū petrum apostolū cuꝫ quodā alio scō uidit: q arnulphū ducē torigioꝝ pro suis criminibus damnabāt. Et notato tpe repertū est eodem die & hora arnulphū e sclo migrauisse Ipe uir scūs pacē inter othonē ducem: & lodolphum ei⁹ filiū ptractauit. ¶ Iussus diuinitus i natiuitate sci ioānis baptiste bis i die celebrauit. Missam aurore uidelicet & maiorē quaꝝ primā ex ꝓscia bis celebrandi omittere ꝓposuerat. Et. xi. postmodū die i pace quieuit: uidelicet. 4. non iulii. Sepult⁹ q̄ē a uolfgāgo episcopo ratisponen in ecclesia sācte aphre.

¶ De scō iocūdiano martyre. LIIII.

IOcūdianus martyr apud aphricam martyriū passus ē. Qui pro ꝓfessione fidei xp̄iane i mare mersus cū palme triūpho coronaꝫ a dño ꝓcipere meruit gloriosam. 4. non iulii: ut hr in martylogio hieronymi & adonis.

¶ De scā zoe uxore nicostrati mris. LV.

ZOe mr uxor nicostrati primi scrinii diocletiani ipatoris. Rōe martyriū passa ē. Que cū grauissimtate loquēdi facultate p. vi ānos caruisset beat⁹ sebastianus mr ipsam curauit: sibiq; loquelaꝫ restituit: necnon ipam zoem cū uiro nicostrato & aliis plurib⁹ ad xp̄i fidē pduxit: quos scūs polycarp⁹ p̄spyter baptizauit: ut supra actuꝫ est i passione sebastiani. xiii. cal. februarii. Cū autē sebastian⁹ & alii plures mrium passi fuissent: & ipa ad ꝓfessionē sci petri apostoli oraret: a persecutoribus artata & i custodia durissima trusa ē. Deide a collo & a capillis i arbore quadā suspensa adhibito subter horribili fumo i ꝓfessione domini emisit spiritū. 3. non iulii.

¶ De scō anselmo epo. LVI.

ANselm⁹ eps ex ꝓsinio lōgardie & burgūdie ortus puerilibus ānis litteris a pētib⁹ tradit⁹ breui spatio multa sapiētia pollēs ante annuꝫ. xv. de salute anime cogitare

cepit: & cogitatum ad effectū pduxit: Egreſ
ſus ergo patriā: dū ex tranſcenſu montis ni
miū fatigatus eſſet: nec quicq̄ ad edendū ha
beret: miniſter ei⁹ ex inſperato panē cādidiſ
ſimum diuinitus in ſacculo repperit: ex quo
uterq; ad ſacietatē comedit. Exactis autē tri
bus ānis partim in frācia ptim in burgūdia
in normaniā deuenit: & ſub magiſterio lan
frāci prioris becoeñ doctoris illuſtris ſe cō
tulit: ac deinde in eodem monaſterio habitū
religioſum aſſumpſit. Lanfrāco aūt in abba
tem monaſterii cudoneñ aſſumpto: ut ſupra
in eius hiſtoria dictū eſt. §. noñ. iulii. Anſel
mus ei in p̄lato prioratu ſucceſſit: ſanctitate
q; & ſapientia admodū clareſcere cepit: plu
rima nāq; diuina opuſcula & ſolēnia ꝓpila
uit. ¶ Cum nocte quadam miraret: quō p
phete per ſpiritū multa futura p̄dixerant: &
oraret: ut hoc ſibi de⁹ apiret: p pietes & mu
ros iterpoſitos uidit frēs ad matutinū exur
gētes: & eoꝝ officia exequētes. Et itellexit: q̄
ſibi de⁹ potuerat ſanctis pphetis abſcondita
reuelaſſe. ¶ Dū quadam uice frater ſenior i
extremis laboraret: & ſe a duob⁹ lupis uo
rari uocibus horribilib⁹ inclamaret. Anſel
mus p fratre orauit: & poſtmodū ad ipſum
intrauit: qui mox lupos effugatos aſſeruit:
flāma ex ore ſancti in modū lancee pcedēte:
quā frater ille ſe uidere perhibuit. Abſolu
tuſq; ab anſelmo hora. 9. ut ſanct⁹ p̄dixerat:
expirauit. Alias etiā dū i oīone perſiſteret:
uiſus eſt ab alio fratre luce maxima circūfu
ſus. Poſtmodū aūt ad archiep̄atum cantua
rieñ eccleſie elect⁹ eſt: qui dei populo exem
plis honeſtiſſimis: & doctrinis clariſſimis p̄
fuit. Ipſe eni feſtū ꝓceptionis alme dei geni
tricis ſibi a dño reuelatum miraculoſe colē
dum didicit: ipſe & primus celebrauit: & ce
lebrandū in eius eccleſia ꝓſtituit: ut ſuperi⁹
dictū eſt in ꝓceptione ſcē marie. 6. id⁹ decem
bris. Cū autē quodam tēpore i uilla quadā
cum ſociis hoſpitatus eſſet: & hoſpes nihil
aliud p̄ter panem & caſeū eis apponendum
haberet: iubēte eō: quāuis dudum recuſaſ
ſet: hoſpes ad flumen acceſſit: & miſſo rete
trutam maximā ꝓtinuo cepit: ex qua omnes
plene refecti ſunt. ¶ Alio etiaꝫ tēpore alteri
eius hoſpiti ꝓquerenti: q̄ piſces ei apponen
dos non haberet: ipſe p̄dixit: q̄ ꝓfortaretur:
quia poſt morulā ſibi magnus ſturio mitte
reī. Quod & poſt horā modicam factū eſt.
Sicq; clar⁹ uirtutibus quieuit in pace. 3. noñ
iulii. Sepultuſq; iacet in ſua eccleſia cantua
rienſi. ¶ Hic ꝓpoſuit libꝝ p̄ſlogion. i. allo
quiū de deo. Itē monologion. i. ſoliloquium
de ſancta trinitate. Itē de ueritate libꝝ unū.
De ꝓcordia liberi arbitrii: & p̄ſcientie dine:
atq; p̄deſtinationis & gratie librum unum.
Cur de⁹ homo libꝝ unū. De ſacramēto alta
ris libꝝ unū. De caſu diaboli libꝝ unū. De
peccato originali libꝝ unū. De icarnatione
uerbi libꝝ unū. De azyma libꝝ unū. Medita
tionū uel orationū libꝝ unū. Parabolarum
ſiue ꝓuerbioꝝ libꝝ unū. De grāmatica libꝝ
unū. Sup canticis canticoꝝ libꝝ unum. Epi
ſtolaꝝ ad diuerſos libꝝ unū. De ꝓceptu uir
ginali & originali peccato libꝝ unum. Cla
ruit tēpore henrici imperatoris tertii.

¶ De ſancto anſelmo ꝓfeſſore. LVII

ANſelmus ꝓfeſſor lundonice ciui
tatis anglie magiſter opinatiſſi
mus: & ſapientia celebris: ac fa
moſus: uite religione cōſpicuus
tēpore henrici quinti impatoris
admodum effulſit. Qui inter alia opuſcula
preclara ſuper pſalterio gloſas marginales
& interlineares compoſuit: qui & lundoñ ſe
pultus miracula oſtendit.

¶ De ſcō hugone abbate cluniaceñ. LVIII

HVgo abbas cluniaceñ auguſtu
dunenſis ciuis nobili p̄ſapia: pa
tre dalmatio ꝓſulari bellicis re
bus intento nat⁹ eſt. Cum adhuc
eſſet in utero matris: & p̄ſbyter
quidā miſſam tā p̄ illa q̄ p̄ fetu celebraret:
uidit in calice imaginē pueri reſplendentis
hugonis uidelicet nōdū nati. ¶ Hic a pueri
libus ānis relicto ſeculo ſub abbate odilo
ne monach⁹ cluniaceñ factus eſt: deinde ad
prioratū p̄mot⁹: inde odiloni defuncto i ab
batie regimine ſucceſſit. ¶ In maxima illuꝫ
habuit reuerentia henric⁹ impator ſecund⁹:
cui⁹ filium henricū tertiū hugo de ſacro fō
te leuauit: & in colonia agrippina cū eo pa
ſcha celebrauit. Rediens quoq; cluniacum
ſtephanū papā nouū florentie languentē ui
ſitauit. In cuius p̄ſentia: ut idē pōtifex perhi
buit: demones ab eo abſcedebant: i abſentia
ad eū redibāt. In cui⁹ etiam ſinu idem papa
ſpiritum emiſit. ¶ Hic abbas ꝓcilio genera
li in Remis ciuitate ſub leone nono celebra
to interfuit: in quo mirabiliter ꝓtra ſimonia
cos inuexit. ¶ Cū ſanci⁹ rex hiſpanie hilde
fontiū captiuatū teneret: & p ipſo ſanct⁹ hu
go oraſſet: ſanct⁹ petr⁹ captiuo apparuit: &
iſm hugonis p̄cibus ocy⁹ liberandū p̄miſit:
deinde ipſe apoſtolus ſancio reuelat: & niſi
frēm dimittat: mortem ei ſubitaneā cōmina
tur: ſicq; ſtatim hildefontius liberatur. Spi
ritu etiā pphetico claruit: quod i plurimis:
que predixerat: ꝓtingentib⁹ apparuit. ¶ In
quadā uigilia natiuitatis domini uidit in ec
cleſia uirginē filium paruulū i ulnis geſtan
tem: & de feſto natalis filii exultantē: ac ini
mico humani generis inſultantē. Ad hāc uo
cem diabolus de humo erupit: & uerba dñe
exprobrauit: quē glorioſa uirgo: ut ei uiſū
eſt: tā de cenobio q̄ de eccleſia effugauit: ut

ſupra actū eſt in legēda natiuitatis dñi .viii. cal.ianuarii. Tandē ſcitate plenus migrauit ad xp̄m.3.noñ iulii. ¶ In cui⁹ trāſitu qdā fr apud nēgetū uidit matrē xp̄i cū monachoꝝ choro lucidiſſimo ſagittarioſ quoſdā effugā tes. Inter quos erāt martin⁹ eps & benedict⁹ abbas hugonis aiam i nube lucidiſſima col locantes. Eadē quoq; nocte qua migrauit a ſeculo: Abbas quidā uidit duos lectos orna tiſſimos manib⁹ angeloꝝ ad aſtra deferri: in quibus collocādoſ audiuit anſelmū cantua rieñ: & hugonem cluniaceñ: q ambo eadem ipſa die debitū exoluerāt carnis. Et ut uide rat ſic eos ambos trāſiuiſſe cognouit. Sepul tus eſt in abbatia cluniaceñ.

¶ De ſcō hugone confeſſore. LIX

HVgo de ſcō uictore piſieñ cano nicus ꝓfeſſor ſcūs i ſcripturis di uinis eruditus religiōe & ſciētia clarus i liberalib⁹ nullū ſuo tpe cām habens tpe henrici qnti im peratoris floruit. Qui in eccleſia dei opuſcu la plurima & ꝓficua ꝓdidit uidelicet. Librū de ſacramētis. Hierarchiá bti dionyſii expla nauit. Sup eccleſiaſtē homel'.iſ. fecit. Super lamentatiōes hieremie librū.i. Librū didaſ calion ꝓpoſuit. Sup angelicā hierarchiá dio nyſii librū.i. De arca ſiue clauſtro aie librū unū. De uirtute orādi librū.i. De iſtitutione nouitioꝝ librū .i. De arca noe lib.v. De aia xp̄i libruꝫ.i. De perpetua uirginitate beate marie librū.i. Sup uerbo. Tota pulchra es li.i. Notulas ſup quibuſdā uerſib⁹ pſalmo ruꝫ. Soliloqoꝝ hominis cum aia & alia plu ra. De clauſtralib⁹ li.i. Quieuit in pace cō rado.3. Impante anno dñi.ii26.

¶ De ſcō iſaia propheta. LX.

ISaias ꝓpheta nobili genere ort⁹ in hieruſalē patre amos non illo quidē qui ex.xii. minorib⁹ pro phetis terti⁹ ē: ſed altero nobile hieroſolymita ꝓgenit⁹ fuiſſe pro batur. Hic eni de hieruſalē ille de thecua o riundus extitit. Hic genere nō infimus: ille paſtor ouiū & ruſtican⁹ fuit. Huius eni ſan ctitati diuina ſcriptura teſtimonium in locis plurib⁹ phibet: & ipſum oēs doctores & io ſephus iudeoꝝ hiſtoriographus necnō eius uite exitum: quē martyrio pegit in ſcōrum patrum catalogo ꝓputandum expreſſius do cent. ¶ Cepit aūt iſaias ꝓphetare ſub ozia rege iuda & hieroboam rege iſrael: Cui⁹ ꝓ phetia protendit̄ per tēpora triū regū ſub ſequētium: uidelicet ioatham: achaz: & eze chie regū iuda: ut ipſemet in exordio ſuo te ſtatur: Et ſub manaſſe rege ꝓphetandi & ui uēdi finē fecit circa principiū regni. Hic āt: ut ait hieronym⁹: in ſmone ſuo diſertus eſt: quippe ut uir nobilis & urbane elegātie nec habēs quicq̄ i eloquio ruſticitatiſ admixtū: unde accidit ut pre ceteris floreſ ſmonis ei⁹ trāſlatio non potuerit ꝓſeruare: Qui etiā nō tam ꝓpheta dicēdus eſt q̄ euāgeliſta. Ita eni uniuerſa xp̄i eccleſieq; myſteria ad liquidū ꝓſecutus ē: ut nō eum quis putet de futuro uaticinari: ſed de preteritis hiſtoriā texere. Prophetauit aūt iſaias in hieruſalē & in iu dea: necnō.x. tribub⁹ i captiuitatem ductis: ac de utroq; regno nunc ꝓmixtiꝫ nūc ſepera tim texit oraculum. Et licet interdū ad pre ſentem reſpiciat hiſtoriā: & poſt babylonie captiuitatem reditū populi ſignificet: in iu dea tamē oīs ei cura de uocatiōe gentiuꝫ: & de aduentu xp̄i ē. ¶ Hic ſcūs propheta eze chiam regē iuda diuino reſpōſo ad ſe facto ꝓfortauit ne timeret a facie ſennacherib re gis aſſyrioꝝ cū hieruſalē obſediſſꝫ: ꝓmittēſ regi & in hoſtibus plagā: & in populo dei ſalutem affuturā. Quod & factum ē: angelo dñi in caſtris aſſyriorū centū & octuaginta qnq; milia pcutiēte: & ſēnacherib effugāte: ut ſupra dictum eſt in geſtis ezechie regis. ¶ Huius etiā orationibus dñs placatus ſup lachrymis eiuſdē regis: cum illum occidere primitus decreuiſſet: adiecit uite ipſius an nos.iſ. in cui⁹ ſignum ſolem per.x. horas in ecliptica retrogradari fecit: ut ſupra in ea dem hiſtoria dictū eſt. ¶ Huius etiā ꝓphe te tēporib⁹ erat piſcina extra urbem quādo exercitus ſēnacherib regis babylonis obſe dit hieruſalē. Sed precib⁹ ſuis ipetrauit iſa ias a dño: q̄ ſiccabat̄: qñ hoſtes ad eam de ſcendebant: & cū ciues egrederent̄ deſcēdē tes ad ipm fontem: erant ibi aque ſicut pri⁹. Et ſm q̄ dicit epiphanius ad preces iſaie co pioſius ſolito egreſſe ſunt aque de fonte ſy loe. Hoc enim ſtagnū uocatur in euangelio natatoria ſyloe. ¶ Mortuo aūt ezechia cum filius eius manaſſes regnare cepiſſet: & ido la ac aras ſimulacroꝝ que pater ſu⁹ deſtru xerat renouaſſet: & populū in uiis gentium errare feciſſet: eum quoq; prophete miſſi a dño redarguerent: nemini eoꝝ pcebat: ſed plateas hieruſalem ꝓphetarū ſanguine pur purabat: inter alia uero ſcelera ſua: iſaiā ꝓ phetam auum ſuū maternū ſm hebreos: uſ ſm alios affinem: eiectū extra hieruſalē cir ca dictā piſcinaꝫ ſyloe ſerra lignea p mediū ſecari fecit. Qui dum i principio ſectiōis an guſtiaret̄: petiit ſibi dari aquā: ut biberet. Et cū nollent ei dare domin⁹ de ſublimi imi ſit aquā i os ei⁹: & ꝙtinuo expirauit: nec ide carnifices deſtiterūt a ſectiōe: Ob hāc enim aque miſſionē ꝓfirmatū ē nomē ſyloe: qđ in terpretat̄ miſſus. Nec ſepelierunt eū i ſepul chro ꝓphetaꝝ ſed ſub quercu rogel iuxta trāſitū aquaꝝ memorate piſcine quē fecerat ezechias: unde i tugē memoriā ſcī prophete

adhuc aque in piscina syloe nō iugiter: sed in certis horis ebulliūt. Et qa oōne sci uiri aq̄ ille a dño dinit⁹ date fuerāt: populus ꝑpheta glorioſe ſepeliuit in loco predcō pridie noñ iulii: etiā ut oōnibus ei⁹ poſt mortē ipſius indeſinenter huius aque beneficio potirēt. Hec ioſeph⁹ & hieronym⁹ & ex hiſtoria ſcholaſtica atq; ex chronica guilelmi:

¶De ſancto tranquillino martyre. LXI

TRanqllin⁹ mr̄ tēpore diocletiani rome paſſus ē. Hic fuit pr̄ ſcōz martyruꝫ marci & marcelliani: quos ex martia uxore genuit: q ad ꝓdicationē bti ſebaſtiani martyris cū ꝙiuge ſua ad xp̄m ꝙuerſus: ut ſupra dictū ē i paſſiōe ei⁹. cal. iꝫ. febr̄. & a ſcō poli carpo p̄sbr̄o una ſecum ſacri fōtis unda ꝓfuſus ē. Et cū graui morbo ipſe trāqllin⁹ laboraret: mox ut baptizat⁹ eſt: ſanitatē ꝓcepit. Poſtq̄ marc⁹ & marcellian⁹ ei⁹ filii paſſi ſūt: ut ſupra in eoz paſſiōe actū ē. i4. calē. iulii. & martia mater illoz poſt dies modicos in pace migrauit ad xp̄m. Poſt hec aūt cum audiſſet tranquillinus: q zoe uxor nicoſtrati ꝑ chriſti noie paſſa eēt: ut dictū ē ſupra de ea 3. noñ iulii: & ipſe in mediū ꝓrūpens cōqueri cepit: q femie uiros ad palmā ꝓcederent: & ſe xp̄ianū libere in fori medio ꝓclamaret: a paganis furentibus lapidatus martyrium conſumauit pridie noñ iulii.

¶De ſancto goar ꝓfeſ. LXII

COar monach⁹ & ꝓfeſſor ſcūs: anno. i7. mauritii impatoriſ ueniēs ex aqtania claruit i gallia: ut ait ſigibert⁹: cui⁹ ſcitatis famā ſigibertus rex frācoz audiēs: ip̄m ꝑ nuncios requiuit: quē ad petitionē populi treuereñ ep̄z ꝓſtituere uoluit: ille aūt ſatis recuſauit. Tandē diez. xxx. inducias poſtulauit: ut ad cellā ſuā ꝓgeret: & mōaſterii facta diſponeret: Quo dū pueniſſet: orauit ad dñm: ut ſe ab huiuſmōi iugo liberaret: q mox febre ꝓcuſſus ꝑ. 6. āos ꝙtinuos graui lāgore decūbēs redire nō ualuit: & ſic in ſenectute bona ibidem i pace qeuit pridie noñ iulii: cuius corpus ibidē tumulatum mirabilib⁹ effulget.

¶De ſancto nicoſtrato martyre. LXIII

NIcoſtrat⁹ mr̄ marit⁹ ſcē zoes primiſcrinius impatoris diocletiāi fuit: cuius uxorē ſanct⁹ ſebaſtianus: que ꝑ grauedine longe infirmitatis dudū loquelā amiſerat: liberauit: & ip̄m uiz ei⁹ ac ꝙiugem cū aliis multis ad xp̄m ꝙuertit: quos ſanct⁹ policarpus p̄sbr̄ baptizauit: ut dictū ē ſupra in paſſione ſebaſtiani. xiii. calē. febr̄. Poſtq̄ āt zoe uxor eiuſdē nicoſtrati martyriū paſſa eſt: ut ſupra i ei⁹ paſſiōe actū ē. 3. noñ. iuli. Et ipſe nicoſtrat⁹ tēt⁹ atq; fabiano urbis ꝓfecto ꝓſētat⁹: cum in xp̄i nois ꝓfeſſiōe ꝓſtās ꝑſiſteret: ab eodem prefecto decollatus eſt noñ iulii.

¶De ſcis nicoſtrato & ſociis mr̄ib⁹. LXIIII

NIcoſtratus: claudi⁹: caſtorius: uictorin⁹: ſymphorian⁹: ſeuer⁹: ſeuerian⁹: ſimplici⁹: & carpophorus martyres rome paſſi ſūt ſub diocletiano impatore iudice fabiano. Quos idem fabian⁹ ꝑ dies. x. detētos minis & blanditiis agens: ut ſacrificarēt: cū in nullo eos poſſet penit⁹ commouere: iuſſit eos tertio torqueri: ac demum mari p̄cipites dari. Qui paſſi ſunt noñ iulii: ut dicit ado.

¶De ſcō panteno p̄sbr̄o & ꝓfeſ. LXV

PAnten⁹ p̄sbr̄ ſtoice philoſophie ꝓfeſſor: marci euangeliſte apud alexandriā diſcipulus fuit: & uetuſto de more ibidem eccleſiaſtice ſchole p̄fuit clariſſimi ꝓbatiſſimiq; doctoris fungens officio: tāte nāq; ſcientie nō ſolū in diuinaz ſcripturaz eruditione: uez i ſeculari litteratura fuit: tātoq; ſtudio & amore uerbi dei p̄dicandi caluit: ut i idiā requiſitus ꝑ legatos ipſi⁹ gentis a demetrio alexandrino ep̄o mitteret: ubi uerbum dei feruēter & feliciter p̄dicauit oib⁹ gētib⁹ que in oriētis ultimis finib⁹ recōdunt. Et demum ad indiā iferiorē rediuit: reppitq; bartholomeū apoſtolū aduentū dñi & fidei ſemina primū ibi ſm matthei euangeliū ſeminaſſe: quod quidē inde hebreis ſcriptū litteris regrediēs alexandriā ſecum tulit: ubi & ip̄m in grecū trāſtulit. Multa uiri huius doctrine eccleſiaſtice extare dicunt apud alexandrinos monimēta: ſed uiue uocis oraculo plus eccleſie ꝙtulit. Docuitq; ſub ſeuero pricipe & antonio cognomēto caracalla ipatore. Et apd alexadriā qeuit i pace noñ iul.

¶De ſcis cyliano ep̄o: colonato & romano martyribus. LXVI

CYlianus ep̄s: colonat⁹ p̄sbr̄ & romanus diacon⁹ mr̄es apud uirczburch oppidum germanie paſſi ſunt. Hic. n. ſcūs genere ſcot⁹ nobilibus pentib⁹ ortus: a pueritia ſacris lr̄is erudit⁹: adhuc iuuenis oībus ꝓ xp̄o relictis mōach⁹ fact⁹ eſt: ſcitateq; & uite ꝙuerſiōe cō ſpicuus claruit: & ad p̄sbyterat⁹ ordinem in monaſterio aſcendit. Cūq; ꝙcurſū ſeculariū ad ſe ex fame opione ꝓfluentiū fugeret: inde diſceſſit: & prio qdē britāniā: deinde galliā: ac poſt germaniā uenit. Et ad oppidū uirczburch: quod latie dr̄ uiridoz caſtellū diuertit: ubi populus adhuc gentiliū credulitate tenebaī. Quoz errori ſanct⁹ ꝓpatiens romā acceſſit: & a ſūmo pontifice ſe gētis illi⁹ ep̄m ꝓſecrari obtinuit: atq; auctoritate pape ad idē oppidū ad p̄dicandū rediit: adiūctis ſibi colonato p̄sbr̄o & rōano diacono. Ipſe uero

comites ſuos q ſecū ex ſcotia egreſſi fuerāt: Colūbanū:uidelz i italia:Gallū uero i allemania dimiſit:& ad uirczburch caſtrum accesſit:ubi p̄dicatiōi iſtādo ducē citatis goth bertū nomie:& omnē populū ad fidē ꝙuertit:& cū datis ſibi ſociis baptizauit.Cū autē ducē de xp̄i cultu diligenti⁹ iſtruxiſſet:de illicito matrimōio ip̄z corripuit eo ꝙ ip̄e gerlanam ꝙiugē ſr̄is uxorē duxerat: qđ ꝛz fidei xp̄iane doctrinā ꝓphanū erat. Sed cū ducē ad bellū ꝓcedere oporteret:ꝓmiſit ſcō ep̄o: q gerlanā dimitteret: poſtq̄ i pace rediſſet. Poſt cui⁹ diſceſſuz mulier hoc ꝙpto ad ſcōs dei noctu i eccleſia orātes iugulādos carnifices duos miſit: cylian⁹ uero a deo p uiſionē de mr̄io p̄monit⁹ ſocios ad patiētiā hortabat. Sicq; oēs ipſi pariter gladio tpralem uitā terminātes eternā adepti ſunt. Quoruz corpa ueſtes & libros ſatellites de mandato mulieris humi ꝓdiderūt: ut eos de finib⁹ illis diſceſſiſſe credibiliter p̄tēdi poſſet. Quedā aūt burgūda eo⁊ diſcipula ſanguinē eo⁊ terre ifuſum collegit:& ſibi p reliquiis ꝙſeruauit.Gerlana aūt ne factū ꝓderet. Iuſſit in ip̄o eo⁊ ſepulture loco aialia ſtabulari.Sed tñ tumul⁹ ubi ſcō⁊ corpa qeſcebāt ab eorū imunditia illibatus ſuat⁹ eſt. Rediēs autem dux de ſcis queſiuit: & gerlana eos occulte inde abiſſe ſimulauit.Statiq; unus carnificū q eos ꝑemerāt a diabolo arrept⁹ ſeip̄m propriis dentibus lacerauit.Alter uero i furorē uerſus ſemetip̄m gladio per uētrē trāſfixit. Gerlana uero ab imūdo ſpū uexata:clamāte demone p os ſceleris nequitiā ꝓpalauit. Dux quoq; a ſuis iterfect⁹ & fili⁹ ip̄i⁹ de principatu eiectus ē. ¶ Tēpore ꝓcedēte atalogus p̄sbyter i ip̄o ſepulture loco ſcholas regebat. Die uero quadā pueri repēte diuinitus aſpirati:cylianū eis nūq̄ auditū clamare ceperūt:& locū digitis oſtenderūt. Preſbyter uero myſteriū ignorās illos ut tacerent uerbis & uerberib⁹ corripuit: ip̄aq; nocte lumē oculo⁊ amiſit. Sed p uiſum a quodaz ei dicit: q niſi credat dictis puero⁊ nūq̄ illuminari merebit. Cū aūt de hoc ſcō & ſociis ab antiqs diligenter iqſiſſet:& q fuerint didiciſſet:ad eo⁊ tumulū orauit:& lumē p̄ditū recupauit. Effoſſoq; loco corpora martyr⁊ cyliani colonati & romani repta leuauit:& honorabiliter collocauit:que i oppido ipſo uirczburch.i. herbipolis quieſcunt clarentia ſignis. Qui paſſi ſunt anno .v. conſtātini ipatoris. viii. idus iulii.

¶ De ſancto norberto epiſcopo ordinis premonſtrateñ. LXVII.

NOrbertus archiep̄us fūdator loci & ordis p̄mōſtrateñ. anno dñi ii20. de lothoringie ptib⁹ oriundus claruit. Qui relictis ſeculi diuitiis q̄b⁹ affluebat p̄sbyter ordinat⁹ ē. Et cum q̄buſdā dei famulis qui uitā artiorem ducere cupiebāt ad gelaſium papā ꝛm: tūc apud ſanctū egidiū i gallia ſynodū celebrātem acceſſit. A quo & p̄dicādi uerbi licētiaz ipetrauit. Ac deide auctoritatē pape calixti ꝛi gelaſii ſucceſſoris de nouo ordīe incohando ꝛz auguſtini regulā obtinuit. Et ſub epiſcopo lauduneñ noie bartholomeo i loco p̄mōſtrati cū ſociis p̄dictis monaſteriū & ordinē fūdauit. Mr̄tis quoq; miracl̄is claruit. ¶ Apud nigellā demonē q puellam obſederat:prio qđē uirtute xp̄i:ut latine & teutonice & gallice loquerē ꝓpulit:deide ab ea eiecit:ueniētiq; coloniā pro reliqis ſcō⁊ acquirēdis una de numero undecē miliū uirginū ſe ei reuelauit:& locum ubi corp⁹ ſuū iacebat oñdit. Quod mane reptū ip̄e ſecū premonſtratū tulit. ¶ Die ſequēti apud ſanctū geronē orās uidit ip̄m ſanctū:locū ipſi:ubi corpus ipſi⁹ dudū iacuerat oīb⁹ incognitū demōſtrāte:qđ mane ibidē reptū atq; ide leuatum ē. Ei⁹ quoq; corporis p̄tē norbertus q̄ſi pro mercede ſuſcepit:& ad monaſteriuz ſuū deportauit. Poſt obituz uero calixti ꝛi ab honorio ꝛo ſucceſſore ſūmo p̄tifice ꝓfirmationē ordis accepit. Et tūc ſe futur⁊ ep̄m parthenopol̄ dinit⁹ agnouit. Rediēs āt ad locū ſuū i herbipoli oppido:i die paſche miſſa celebrata mulieri cuidā cece uiſū r̄ſtituit ¶ Deide factus ē ep̄s parthenopolis ciuitatis ſucceſſore iſpi hugone i abbatiā ordiato. Qui potēs ope & ꝛmone ānis. viii. ep̄atu fideliter adminiſtrato:qeuit i xp̄o. Sepultus i eccleſia dei gēitricis ip̄i⁹ urbis. 8. id⁹ iulii.

¶ De ſanctis aquila & priſcilla ei⁹ uxore diſcipulis. LXVIII.

AQuila & priſcilla ei⁹ uxor diſcipuli apoſtolo⁊ xp̄i fuerūt:de q/b⁹ i actib⁹ apoſtolo⁊ .ca. xviii. ſcribit:de q̄b⁹ etiā paul⁹ apoſtolus ad romanos .c. ulti. mētionē facit. Qui i ſcō⁊ miſterio quotidie fideliter laborātes apud aſiā minorē pleni bonis operib⁹ i dño qeuerūt. 8. id⁹ iulii:ut dicit ado.

¶ De ſcō paulo martyre. LXIX.

PAulus mr̄ ꝓſtātinopoli nobilis oriūdus:paſſus eſt ibidē tpe conſtantini impatoris heretici. Qui cū eſſet dux militie ip̄ialis & uere miles xp̄i catholicus ip̄atorē de ꝓbuſtiōe ſcā⁊ imaginū que p ip̄m i eccleſia ap̄d blaquernas fiebat:ꝓſtāter redarguebat:& reuerēdas imagines xp̄i & ſcō⁊ uenerandas efficaciter ꝓbabat. Ob hoc ab imperatore detētus & primo i carcerē miſſus duriſq; ꝓpedib⁹ uinct⁹ ē. Inde iuſſu ꝓſtantini poſt aliquot dies educitur:& dū pro catholica ueritate ageret naſus ei precidit. Ite⁊q;

custodie mancipat. Dehinc post dies. 8. itez ꝓduct⁹ pice & sulphure liquatis capite ꝑfusus: cū i tormētis grās deo ageret: oculi ipsi eruti sunt. Nouissime pedib⁹ ligatis ꝑ medium foꝝ trahit: & mēbris oibus corpis dissipat: sicq; satis collisus excusso cerebro spiritum exhalauit. 8. id⁹ iulii. Cuius corp⁹ ad ꝑtes asparis tractū: ibiq; dimissum ab hereticis: ut a canibus uoraret: a catholicis uiris ibidē sepultū ē. Impator aūt ꝓstantin⁹ ꝑ tanto scelere & aliis cōmissis ultiōe dīna uermibus scaturiēs uitā miserandā finiuit. Cui michael fili⁹ ei⁹ uir ꝑ oīa catholic⁹ ei successit.

¶ Post ānos uero. 122. xp̄iani & religiosi uiri dīna reuelatiōe corp⁹ sanctū inde sublatū ad monasteriū charmonā trāstulerūt: miris refragrans odorib⁹ & miraculis corruscās. Quod postmodū a uenetis ide leuatū & uenetias delatū i monasterio sci georgii maioris ꝙscere dr̄ ab incolis eiusdem ciuitatis.

¶ De sancto procopio martyre. LXX

PRocopius mr̄ i palestina passus est: q a scythopoli duct⁹ cesareā ad primā ei⁹ ꝓfessionē: & respōsionis ei⁹ ꝓfidētiā a iudice fabiano capite cesus est. 8. id⁹ iulii: ut ait hieronym⁹: & colligit i martylogio adonis.

¶ De scō cyrillo epō & martyre. LXXI

CYrillus epūs & mr̄ rome passus ē: qui flāmis iniect⁹ illesus euasit: ac stupore tanti miraculi a iudice dimissus est. Qui etiā postmodū: cū xp̄s instāter & alacriter ꝑdicaret: & plurimos ad dn̄m conuertisset: iudex penitētia ductus ipsum capite cedi fecit 7. idus iulii.

¶ De sancto cyrillo mr̄e. LXXII

CYrillus diacon⁹ & mr̄ in heliopoli ciuitate: que ē circa mōtē libanū impante ꝓstātio passus est Hic enī cum multa idola ꝓtriuisset: & ignibus ꝓbussisset: pagani ipsum tenuerūt: quē nō solū ꝑemerūt: gladiisq; & lanceis effoderūt: sed etiā nimia pietate ei⁹ uentrē execātes iteſtina eduxerūt: & exiecore ipsi⁹ comederūt. Vez; qcūq; hui⁹ inanitatis ptices extiterūt: ultionē ꝓdignā ꝓsecuti sunt. Nam aliq subito dentes oēs amiserunt. Aliquoꝝ lingue putredine consumpte sunt. Aliquibus oculi de capite ceciderunt. Hec cassiodor⁹. 6. libro historie tripartite.

¶ De scā anatholia uirgine & audace martyribus. LXXIII

ANatholia uirgo & audax martyres i ciuitate tyro italie passi sūt tēpore decii cesaris sub faustiniano preside. Post q̄ enī anatholia uirgo uictoriam uirginē ad pudicitie obseruātia ꝓquisset: ut supra dictū ē in passiōe uictorie. x. calē. ianuarii: & i piceno oppido multos infirmos curasset: & demoniacos liberasset: in ꝑfata tyro ciuitate a faustiniano ꝑside detinet: & diuersis plagaꝝ ac tormētoꝝ generib⁹ cruciat: deinde cū serpente horribili in carcere per noctē includit: sed ab eo minime ledit. Mane quoq; apto carcere serpens audacē ueneficū: qui ipm ad uirginem immisat: aggredit: sed eius morsib⁹ iussu anatholie liberat: & ꝑpēs illico effugat. Sicq; audax ad fidē ꝓuertit: & ipse quoq; in custodia durissima uiculat. Virgo aūt christi cū in oīone ꝑsisteret: iussu ꝑsidis gladio per latera transuerberat. Cuius corp⁹ a xp̄ianis i tyro oppido sepelit. Audax uero de carcere educit: & xp̄m ꝓfessus capitali sentētia coronatur. Et quia de oriente fuerat: corp⁹ ei⁹ ab uxore & filiis eo translatum est: q passi sunt. 7. idus iulii.

¶ De sancto brithyo epō. LXXIIII

BRithyus epūs in ciuitate martula claruit: qui dū xp̄m dn̄m ꝑdicaret: a iudice martiano ꝓhensus est: cui iussit ꝑses os eius lapide diu contundi: deinde in equuleo ipsum leuari & crudeliter torqueri. Et cum in dei ꝓfessione ꝑduraret: i carcerē trusus ē. Nocte uero facto ꝑmaxio terremotu ciuitas tota ꝓcutitur: & ruēte pariete martianus opprimit. Brithy⁹ aūt ab angelo & a btō petro apostolo uisitatus: de carcere educt⁹ ē. Qui deinde multo tpe xp̄i euangeliū circūquaq; ꝑdicās: magnasq; populoꝝ multitudines ei potenti deo lucrifaciens. 7. id⁹ iulii qeuit in pace. Cuius aiam astantes uiderunt i specie columbe niuee celos agiliter aduolantē.

¶ De scis zenone & aliis mr̄ib⁹. LXXV

ZEnon & alii. x. milia ducenti & tres martyres xp̄i rome ad gutam iugiter manantē martyrium passi sunt. Qui ꝑ diuersa supplicia trucidati xp̄m dn̄m i suis corporibus glorificātes coronas triumphi celestes obtinere de manu dn̄i meruerunt. 7. id⁹ iulii: ut dicit ado.

¶ De sancto zenone abbate. LXXVI

ZEno abbas in eremo thebaidis claruit: de quo scribit: q̄ de cella egressus dū ꝑ eremū oberraret: iā triduo fatigat⁹ fameq; defect⁹ q̄si mortu⁹ cecidit: cui repēte puer speciosus astitit: panēq; ei ac uinū ꝑsentauit: ille aūt phantasma dubitās oīonez ꝑmisit: & sic secur⁹ māducauit. Eodēq; instāte puero: & ut se sequeret admonēte: eidē ducatum uie prebuit: & ad cellā usq; reduxit. Quo cum sanctus intrans orasset: ille dispa ruit: & abbas ipsum angelum dei fuisse cognouit. Hec in uitis patrum.

¶De scis septē frib⁹ mrib⁹. LXXVII.

Septē fres filii scē felicitatis mris rome sub antonino pricipe passi sunt. Quoꝝ noia hec sunt: ianuarius: felix: philipp⁹: siluan⁹: alexander: uitalis: & martialis: hoꝝ mater in uiduitate manens suā dño uouerat castitatē. Quos oēs fres simul cum matre ad suggestionem pontificū idoloꝝ antonin⁹ imperator detentos publio urbis p̄fecto tradidit ad deoꝝ sacrificia ꝓpellendos. Qui prio qdem matri suadebat: ut sui & filioꝝ suorū miseri deberet. Cum aūt felicitas: nec blanditiis allici: nec terroribus frangi posset: qn potius filios hortaretur: ut i xp̄i confessione ꝓstantes p̄sisterēt. Iussit eā p̄fectus alapis cedi: deide i carcere recipi: ubi multo tpe macerata ē. P⁹ hec cū publi⁹ oēs septē frēs singillatiꝫ uocatos hortaret: ut diis imolarēt: illiq; oino eius monitiones ꝓtemnerēt. Iussit illos succes siue flagellis cedi: deide in custodiā recipi. Et cū hec oia impatori suggessisset: misit antonin⁹ illos p uarios iudices: ut uariis suppliciis punirent. Ex qb⁹ primus iudex ianuariū tā diu plūbatis cedi fecit: q̄ diu ab eo sp̄m excussit. Alter uero felicez & philippū fustib⁹ mactauit. Alter siluanum p̄cipitio interemit. Alter alexādrū: uitalē & martialē capitalē subiř sniaꝫ mādauit. Qui passi sūt. vi. idus iulii. Mater uero felicitas post mēses .4. passa ē: ut in ei⁹ passiōe dicetur. 9. cal. decēbris circa ānos dñi. iio. Quorū corpora rome a fidelib⁹ tumulata sunt.

¶De sanctis rufina & secunda uirginibus & martyribus. LXXVIII.

Rufina & secūda sorores uirgines rome martyriū passe sunt sub p̄secutione ualeriani & galieni iperatoꝝ. He nobiles ciues romane: patre asterio: matre aurelia claris orte natalib⁹ ab ifantia xp̄iane armētario & uerino gētilib⁹ i spōsas tradite sūt. Quas cū sponsi eaꝝ xp̄ianas cognouissent: satagebāt eas ad deoruꝫ sacrificia p̄ducere. Quoꝝ persuasiōes uirgines xp̄i decliare cupiētes: ascēso uehiculo urbē egresse ad prediū suum qđ i p̄tib⁹ tuscie possidebāt ꝓfugere cupiebant. Quod ubi armētari⁹ & uerin⁹ cōpuissent accusauerūt eas archesilao comiti: q̄ eas cū suis militibus isecut⁹ miliario ab urbe. i4. i uia flaminia ip̄as cepit: & ad urbē reuocans iunio donato p̄fecto p̄ntauit: & q̄ xp̄ane forēt denunciauit. Quas prefect⁹ usq; ad diē tertiā carceri tradidit: deinde rufinā sibi p̄ntari iussit: & ut diis imolaret p̄suadere cepit. Cū aūt illa xp̄m ꝓfiteret: & deos gētiū detestaret: mādauit eā acriter flagellari: & scđam de carcere adduci: ut sororez cedi ꝓspiceret: & sic ei⁹ aim deterreret. Secunda aūt exclamabat q̄ prefectus sororē suā glorificabat: & se multum inhonorabat. Stansq; scđa sororem in uerberibus ꝓfortabat. Tūc iussit eas prefectus in tenebroso loco recludi: & fumum stercorum fieri. Fumus autem ille ut tymiama exhalabat: & delectationez naribus uirginum ministrabat. Tenebre autem carceris luce quasi meridiana superfusa effugate sunt. Iterum iusse sunt in suis balneis includi: & nocte integra lignorum incēdia ministrari. Et ingressi ministri post tres horas diei subsequentis: ut earum corpora inde eiicerēt exanimata: inueniunt intus balneum tepidum & uaporatum. Quas prefectus insimul fecit colligari: & ligato saxo ad collum ambarum in tyberim precipitari. Cum quo saxo per dimidiam fere horam emersērūt: & que nude misse fuerāt i superioribus undaruꝫ sericis indute apparuerunt. Quod audiēs prefectus: & artib⁹ hec magicis attribuēs tradidit eas archesilao comiti puniendas. Qui iussit eas duci in siluā i uia cornelia miliario. x. ab urbe in fundo q uocatur buxo: & illic rufinā ceruice cedi. Secundam uero gladio capite percuti: & corpora lupis uoranda derelinqui. Sancte aūt uirgines per uisionem matrone cuidā plautille apparentes gēmate: uidelicet i thalamo sedentes eam admonuerunt: ut ipsarum corpora tumularet. Quod illa deuoti⁹ adimplere curauit: & in ipso suo predio uirginū corpora recondidit. vi. idus iulii.

¶De sancto paterniano episcopo & confessore. LXXIX.

Paternianus episcopus cum esset abbas in palestina: & congregationem monachorum in omni religione corrigeret: & tūc temporis christianorum persecutio deseuiret: orauit ad deū cuꝫ lachrymis ut sibi locum ostenderet: in quo se cū mōachis suis saluare posset. Cui apparuit angel⁹ raphael eūq; monuit: ut in egyptum pgeret: & ibi salutē animarum & corporū iueniret. Quod cū abbas frib⁹ rettulisset maurēti⁹ ꝓpositus fres hortabat: ut iuxta uisionē oñsaꝫ cū abbate pegriarēt. Igiř assūptis sarculis ad terrā colēdam: & semib⁹ ad seminandū p̄fecti sunt: & angelo raphaele ducatū p̄bente ad egypti eremū deuenerūt: ubi & puum sibi cenobiū ꝓstruxerūt. Ibiq; die ac nocte deo in ieiuniis & oratiōib⁹ seruire curauerūt. ¶ Cū aūt escas aliquas ad edēdū nō haberēt: nec i loco ipo iuēre possēt: & fruꝫ ꝓgregatio murmuraret: orauit paternian⁹ ad dñm. Et ecce appuit angel⁹ dñi i synogali citate cuidā diuiti admonēs eum: ut famulis dei qui fame deficiebāt ac frigore uestes & cibaria mistraret. Qui ꝓsulto quodam sapiente. 70. came-

los oibus cibariis & monachoꝝ cucullis onerauit:& ad collū primiſquillā appēdit:ut uiā ceteris exhiberet. Qui recto curſu angelo duce ad cellā paterniani puenerūt: quod monachi uidentes:deo grās egerūt:& camelis exoneratis pedes lauerunt:atq; poſt dies tres eos olerib⁹ onerātes ad eoꝝ dñm remiſerūt:q dei nutu p uiā quā uenerāt:regreſſi ſunt. ¶ Poſt hec tertia die appuit diabol⁹ in ſpecie puelle uiro dei dicens:q puella uenalis in terrā egypti uenerat: quā dñs ſuus ad aquā hauriendā miſerat:que domum redire uolēs in uia errauerat:& ad locū ipm deuenerat:querens a ſcō uiro manſionē. Quā cū ſcūs uti ſpecioſā iuuenculā licētiaret: puella allegabat: q ei⁹ negligentia faciliter a feris deuorari poſſet:& abbas de eius aia deo rōnē redditur⁹ eēt:quod audiēs paternian⁹ ipſam q̄ſi ex ꝓſcia intromiſit:cuius allectus pulchritudie tētari cepit:ſentiēs uero ſigmēta diaboli ignē accendit:& ipm i faciē puelle excuſſit:moxq; diabol⁹ euanuit. ¶ Deide uenerūt ad eū ciues de oppido uris : & ipm i ſuū epm ꝓſtituerūt:q i ipſo epatu pfuit ānis 42.& multa miracula oñdit: iter que ſaluiā ancillā dei:que annis .7. ceca fuerat:illuminauit:& claudū unū erexit. Nouiſſime angelus dñi ei appuit:obitūq; ſuū poſt dies .30. futuꝝ pdixit:& ad uicū thanatū in fundo bathyganio:iuſſit:ut accederet:ubi & pauſaturus eēt : ſignūq; uocatiōis ſue fumū de uico exiturum pdixit:& q terra fuliginabit. Qui mox ad locū ꝓſtitutū pperauit : & ſignis ab angelo datis appentib⁹:ipſe i pace q̄uit.6. id⁹ iulii:ſepultus in ſuo epatu.

¶ De ſcis ianuario & ſociis mrib⁹. LXXX

IAnuarius:marinus:nabor:& felix apud aphricā paſſi ſunt : qui perſecutiōe uigēte aduerſus xpianos:cū ſacrificare idolis recuſarent:a pſecutorib⁹ decollati triumphū meruerunt obtinere martyrii.6.id⁹ iulii:ut ait ado in martylogio.

¶ De tranſlatione ſancti benedicti. LXXXI

TRanſlatio corporis ſci benedicti abbatis tēpore ꝓſtantis impatoris fcā ē: ut ait hugo floriacen. Cū eni monaſteriū mōtis caſſini qđ a brō bñdcō edificatū fuerat: a lōgobardis deſtructū eēt:corporaq; brōꝝ benedicti & ſcholaſtice eius ſororis in eodē ſepulchro tumulata ibidē ſine ulla uenerationē dimiſſa fuiſſent. Mimolinus abbas floriacen diuina reuelatiōe premonitus: miſit aigulphum monachū ſuū ad predictū monaſterium caſſinen. ut inde corpus ſancti benedicti floriacuꝫ deferret. Quo tēpore etiā ex urbe cenomanen quidam aduenerāt ad corpus ſcē ſcholaſtice tranſferendū : qui aigulpho adheſerunt:donec romā inſimul puenerunt. Cū āt aigulph⁹ cauſam aduētus illoꝝ didiciſſet. Ipſe uero eiſdem cur uenerat minime reuelaſſet:cogitauit utrūq; corpus habere poſſe. Dimiſſis ergo ſociis rome : ipſe montē caſſinū feſtin⁹ acceſſit:ubi nocte orās ſup ſepulchꝝ ſanctoꝝ lucē maximā ꝓſpexit Mane aūt facto:effracto tumulo oſſa ſanctorum benedicti & ſcholaſtice in ſporta collegit:& aſportauit. Rediens aūt in itinere ſocios dimiſſos iuenit:q audito:q utrꝝq; corpus haberet:corp⁹ ab eo ſcholaſtice de grā petierunt. Aigulph⁹ aūt hoc facere nō poſſe reſpondit:niſi abbati ſuo iſtud placeret. Sicq; cenomanēſes ſecū uſq; floriacū uenerūt:& a mimolino abbate corpus ſcē ſcholaſtice de grā obtinuerūt. ¶ Cū aūt oſſa bñdicti ab oſſib⁹ ſcholaſtice aliter ſecernere neſcirēt: ſingula locula pauerūt:& oſſa maiora in uno & minora in alio uti meli⁹ ei⁹ uiſum fuerit: ſegregatim poſuerūt : iudicātes ex arbitrio maiora maris:minora eē mulieris. Quo fcō ipſoꝝ iudiciū ueꝝ fuiſſe:tali examie ꝓbauerūt. Nā corp⁹ defuncti uiri ſup oſſa:q̄ putabāt eē ſcholaſtice:corp⁹ aūt defūcte feie ſup oſſa:q̄ putabāt eē bñdicti poſuerūt. Et neutrū eoꝝ uitā recepit. Cū aūt epuerſo:corp⁹ uiri ſup oſſa maris: corpuſq; femie ſup oſſa mul'is collocaſſēt:& oroñē pmiſiſſēt: uterq; mortuoꝝ ꝓtinuo uiu⁹ ſurrexit. Quo miraculo oſſa utriuſq; uera cognita ſūt: cenomanēſes ergo ſecū ad ciuitatē ſuā tuleſt corp⁹ uirgis & floriacēſes monachi i loco ſuo ſepelierūt corp⁹ abbatis. ¶ Sigibert⁹ dicit:q penon⁹ ciuis nobilis & diues brixien tpe gregorii pape ꝑi caſſinū mōaſteriū:qđ ānis .iio. deſtructū fuerat:de ꝓprio repauit. Anno.x. ꝓſtātini.4.ut pſat⁹ hugo ſcribit. Caſſinen mōachi auctore carolomano rege francoꝝ a zacharia papa ipetrarūt:ut eis corp⁹ ſci benedicti a floriacēſib⁹ redderet. Qui uenientes floriacū:dū corp⁹ leuare uellēt:tali cecitate pcuſſi ſunt:q ſe inuicē uidere nō poterāt : nec a deo uſq; lumē eis reſtitutū ē:donec itelligētes corp⁹ ſāctū ibi qeſcere uelle:id dimitter ꝓpoſuerūt. Fcā ē aūt ei⁹ trāſlatio.5.id⁹ iulii.

¶ De ſcō pio papa & martyre. LXXXII

PIus papa & martyr natiōe italus de ciuitate aquileia ex patre ruſino:igino pape in epatu romāo ſucceſſit:& ſedit annos duos mēſes quattuor dies.21. Hic ꝓſtituit hereticum ex iudeoꝝ hereſi uenientem ſuſcipi & baptizari:& ꝓſtitutum de eccleſia fecit. Sub eius epatu hermes librum compoſuit:in quo mandatum continetur : quod ei ꝓcepit angelus dñi:cum ad eum uenit in habitu paſtoris: & ꝓcepit ei: ut ſanctū paſcha die dñico celebraret. Quod & ipe pius epꝰ

ꝑstituit. Hic fecit ordinatiões. v. per menseꝫ decembrium presbyteros. x. diacones. xi. & eꝑos ꝑ diuersa loca. xii. Sub eius etiã tpe rome due sacratissime germãe uirgines clarue runt. s. potẽtiana & praxedis. Qui etiã sub ꝑsecutiõe antonini & marci mrii gloriã adeptus é. Et sepultꝰ é cũ frib⁹ suis iuxta corpꝰ beati petri i uaticano. v. idus iulii. Et cessauit eꝑatus dies. xiv.

¶ De scis eulogio & sociis mrib⁹. LXXXIII

EVlogius cũ aliis trib⁹ mres apd ꝑstantinopoli passi sunt. Quorũ dies triũphi recolitur quinto id⁹ iulii: ut ex martylogio adonis scriptum habetur.

¶ De scõ eulogio ꝑsbyte. & ꝑfes. LXXXIIII

EVlogius ꝑsbyter alexãdrin⁹: ut ait hieronymus: & heraclides cogitationes hominũ a deo ipsi reuelatas cognoscebat: quosdamq; eucharistiã sumere uolẽtes a cõmuniõe sacra remouebat: eisq; peccata sua secretius reuelabat: & sic illos ad pniam ꝓuocabat. Hic dei amore elephantiosuꝫ quendã oĩ tpe uite sue fouere ꝓmisit. Quẽ dũ annis. xv. sedule ꝑfouisset ille diabolo ꝓcuráte ingrat⁹ bñficii i eulogio ꝙitia iportabilia iferebat. Cũ autẽ eulogius hic ꝓpter uotum emissuꝫ: hic ꝓp infirmi iportunitatẽ pplexus maneret. Antoniũ abbatem una cũ leproso adiit ꝑsulẽdum. Qui cũ ad mõasterium macarii deuenisset: reppit & illuc antoniũ attigisse. Qui ab eo aduocat⁹ & sup patia ac perseuerãtia doct⁹: infirmus quoq; ab eodẽ antonio ad gratitudinẽ é ꝓuocat⁹: unde ambo ipsi sedato scandalo adinuicẽ ꝑseuerãtes mãserũt: & ad cellã suã redeuntes post dies. xl Eulogius ide p⁹ triduũ leprosus spiritũ tradiderunt. Festũ autẽ eulogii agit. v. idus iulii. Hec heraclides & in uitis patrum.

¶ De scis ianuario & pelagia mr. LXXXV.

IAnuari⁹ & pelagia mres apd minorẽ armeniã i ciuitate nicopoli passi sũt. Qui tpe ꝑsecutiõis pro ꝓfessione nois xpi sub licinio ipatore prio: i equuleo leuati & diutius torti. Deide ungulis crudeliter lacerati ac demũ i carcere uicti testarũq; fragmibus dieb⁹ q̃ttuor cruciati glorioſum mrium impleuerunt. v. idus iulii: ut dicit ado.

¶ De sanctis hermacora episcopo & fortunato martyribus. LXXXVI.

HErmacoras eꝑs & fortunatus archidiaconus mres apud urbem aqleiam passi sunt. Imperãte nerone sub preside seuasto. Cũ enim beatus marcus euãgelista apud eandẽ urbẽ a beato petro apl̃o direct⁹ multo tpe p̃dicasset: & ad magr̃m reuisendũ accedere uellet. Hermacorã ciuem aquileieñ: eius discipulũ a populo in eꝑm electum romã secum adduxit: quẽ beat⁹ petr⁹ loco marci aquileie eꝑm consecrauit: & ad iꝑm eccle siam gubernãdam destinauit. Marcũ uero alexandriã misit: ut hec omnia dicta sunt supra i passiõe sci marci. viii. cal. maii. Igitur beatus hermacoras aquileiam ueniẽs eccle siam suam feliciter gubernauit: & plures sacerdotes & leuitas ordinauit. Inter quos fortunatũ quẽdam eius archidiaconẽ ꝓstituit. Ipse autẽ uerbum dñi iugiter predicabat: & miraculorum insigniũ gloria clarebat. Naꝫ & cecos illuminabat: & egros quoscũq; sanabat: & obsessos a demonibus liberabat: unde & infinitũ ex multis ciuitatibus ad se concurrẽtem populum ꝙuertebat. ¶ Cum autẽ seuastus quidã preses ciuitatẽ aquileie igressus esset: pontifices idolorum accusauerunt hermacoram eꝑm: ꝙ templa deoꝝ destrueret: & populũ ab eoꝝ cultura subtraheret. Quẽ preses ꝓprehẽdi iussit & sibi presentari. Cui cum preses suaderet: ut deos coleret & a xp̃i predicatione cessaret. Respõdit hermacoras: ꝙ ex iussione dei ordinatus eꝑs nõ posset quiescere a predicatione xp̃i: ut a diabolo detentos reuocaret ad regnũ dñi. Cũq; in confessione nominis xp̃i constanter ꝑsisteret. Iussit illum preses extendi & neruis crudis diutius cedi. Et cum scũs martyr in his gr̃as ageret: & p̃sidis tormenta derideret: fecit eũ i equuleo suspẽdi: & pect⁹ eius unguibus radi: postea precepit laminas ferreas cãdẽtes eius pectori imprimi: & lampades ardentes lateri⁹ applicari. Et cũ ipse multo magis xp̃m laudaret: populusq; unanimiter exclamaret: ꝙ scũs dei sine ulla causa tormẽta substineret. Seuastus furorem populi metuens eum carceri mancipauit: ubi orante hermacora lumẽ ingens ꝓ noctem resulsit: & odor suauissimus emanauit. Quod cernẽs pontian⁹ custos carceris ꝙuersus est ad xp̃ũ & ianua reserata ad pedes sci martyris ueniã postulabat. Quẽ scũs hermacoras uocato fortunato diacono suo: post triduanum ieiunium baptizauit. Qui egressus se xp̃ianũ cepit proclamare: & deos gentium demonia asserere: unde & eius exemplo multitudo populi ad carcerem ꝙcurrentes conuertebantur. Quidam uero uidentes lumẽ carceris inde nullatenus discedebant. ¶ Hec audiens gregorius quidam nobilis ciuitatis filium suum annorum. xii. qui per triennium a demonio uexatus fuerat: ad scũm martyrẽ adduxit: queꝫ ille premissa oratione continuo liberauit: & ipsum una cum patre ad christum conuertit: ueniẽsq; media nocte ad domũ ei⁹ ꝓmittente põtiano: gregoriũ cũ ꝙiuge & duob⁹ filiis atq; cũ familia baptizauit.

Deinde ad carcerē ſpōte rediit:& inſtātibus ꝓſbȳris & clericis:ut ſi martyriū ꝑelegiſſet: uel ſaltē ſibi paſtorē ꝓcederet:fortunatū ei⁹ archidiaconū illis delegauit. ¶Hec cum au diſſet illuſtris quedā uidua noie alexandria que lumē dudū amiſerat oculoꝝ de ꝓſenſu pōtiani nocte ad ſanctū hermacorā in carce rē ingrediť:& ab eo mox illuminať atq; cō uertiť. Et intra domū ſuā cū oi familia a fortunato diacono baptizať. Quod cū ꝓſes audiſſet:fortunatū detineri fecit:& cum herma cora cuſtodia mancipari. Cūq; multa mirācula ꝑ eos fierent in carcere ꝓſiſtentes. Seuaſtus ꝓſes ad ſuggeſtionē pontificū timēs populū qui ꝑ eos ꝓuerſus erat:miſit nocte ſpiculatorē:& utroſq; i carcere decollari fecit: quoꝝ corpa ac ſāguinē collectū pōtian⁹ cuſtos carceris recollegit:& occulte repoſuit. Deinde gregori⁹ & alexandria memores beneficioꝝ ſuſceptoꝝ corpora martyꝝ ſubſtulerunt:& iuxta muros aquileie in agro memorate alexandrie cum aromatibus cōdiderunt. Qui paſſi ſunt.4.idus iulii.

¶De ſcis nabore & felice mrib⁹.LXXXVII

NAbor & felix mres paſſi ſūt in ciuitate laudēſe ſub maxiano ipatore. Cū eni idē ceſar mediolani degeret: & predicti duo milites tāq; xp̄iani eidē accuſati fuiſſent: Impator eos detineri fecit: & ſingillatim interrogatos cū eos xp̄ianiſſimos cognouiſſet: in carcere ꝑ dies.12.affligi mandauit: ita ut nec panis: nec aqua miniſtrareť eiſdē:& die 13.eos educi fecit:& cepit illos ad ſacrificia ſuadere:& cū nullatenus aios eoꝝ inclinare poſſet. Iteꝝ eoſdē in cuſtodia recipi ꝓcepit. Poſt dies uero q̄ttuor de cuſtodia educi: & extēſos fuſtib⁹ cedi:deinde naborē in equuleo appēdi:& lāpadibus aduri: ac ungulis laniari inſpectāte felice. Et cū hec oia ſupaſſet:iuſſit eos ambos igne ꝓſumi:qui miſſi in ignē incolumes pmanſerūt. Pro quo iterum eos carceri mācipauit. Poſt aliquot uero dies cū impator ꝑgeret in ciuitatē laudeñ. Iuſſit ſcōs catenis uictos ad exemplū xp̄ianoꝝ poſt ſe trahi:& poſt tertiū diē ambos extra ciuitatē ſibi p̄ſentari. Quos in xp̄i ꝓfeſſione firmiter ꝓſeuerātes: fecit eos primo fuſtib⁹ cedi:deinde capite puniri. Qui decollati ſūt iuxta portam ciuitatis laudēſis apud fluuiū celerā: quorum corpora quedam matrona ſabina noctu rapiens in eodē loco ſepeliuit quarto idus iulii.

¶De ſancto naſone diſcipulo. LXXXVIII

NAſon diſcipulus xp̄i: ex antiqs & prioribus fuit:& ex.72. unus ut in martylogio adonis poniť: qui apud inſulam cypꝝ xp̄i euāgelium p̄dicauit:& plen⁹ uirtutibus ibīdē ſcō fine quieuit.4.idus iulii.

¶De ſancto iohele propheta. LXXXIX

IOhel ꝓpheta de tribu ruben filius fatuel natus i agro bethoren eodē tēpore & ſub eiſdē regib⁹: quibus & oſee ꝓphetauit: uidelicet in dieb⁹ ozie:ioathan: achaz: & ezechie regum iuda. Et ſicut ille ſub noie effraim ad.x.tribus dirigit uaticiniū ſuum: qui uel ſamariā uel iſrael ſepe memorat:ſic in hoc ꝓpheta:oē quod dr̄ ad tribū iuda directū eſſe intelligere debem⁹. Deſcripſit eni terrā duaꝝ tribuū eruca: brucho: locuſta: rubigineq; uaſtandam. Et poſt euerſionem prioris populi p̄dixit ſpūſſanct⁹ effuſionem futurā ſup ſuos dei & ancillas:quod ſactū eſt die pentecoſtes in cenaculo mōtis ſyon. Et hic in bethoren in pace mortuus eſt:& ſepultus.3.idus iulii. Hic ꝓpheta ex numero 12. ꝓphetaꝝ colligiť:qui minores appellati in ſanctorum patrum catalogo eccleſiaſtici 49.capitulo ꝓſcribunť:Hec ioſephus & hieronymus:& ex hiſtoria ſcholaſtica.

¶De ſancto zorobabel duce. LXXXX

ZOrobabel filius ſalathiel dux & princeps iudeoꝝ de tribu iuda: inter ueteris legis p̄res eccleſiaſtici.49.capi.ꝓſcribiť. Hic tēpore reedificatiōis tēpli dñi & hieruſalem fecit:ſub dario hydaſpis rege pſaꝝ claruit. Cum eni:ut habeť in libris eſdre & neemie:cyr⁹ rex perſaꝝ & medoꝝ anno primo regni ſui dediſſet iudeis licentiā redeundi ad terrā natiuitatis ſue:quinquagita fere milia eoꝝ duce zorobabel & ieſu magno ſacerdote:de quo infra ꝓxime diceť: de chaldea:ubi captiuati fuerant:in iudeam reuerſi ſunt. Et afferentes ſecū uaſa tēpli dñi aurea & argentea.5400.que reddiderat eis rex cyrus perſaꝝ: ceperūt edificare templum dñi in hieruſalem:uerum impedientibus ſamaritis intermiſſum eſt opus uſq; ad annum ſecundū darii hydaſpis:igitur anno primo darii predicti:zorobabel filius ſalathiel unus de nobilioribus iudeoꝝ:familiaris quōdam ipſius darii:cum audiſſet: q̄ darius ipſe regnaret in pſide:fiducialiter aggreſſus eſt tēplum dñi edificare in hieruſalē:aggeo & zacharia ꝓphetis ad hoc exhortātib⁹ populuꝫ iudeoꝝ. Principes uero regis pſaꝝ:q̄ erant trāflumē hoc agnoſcētes:iterdicebāt reedificationē. Cūq; rndiſſēt ſeniores iuda:q̄ deus ſu⁹ hoc eis p̄cepat:placuit utriſq;: ut res ad darium regem pſaꝝ deferreť: Et aſcēdit zorobabel cum nunciis principum ad regem: qui honoratus eſt ab eo ultra q̄ ſperabat. Nam cum aliis duob⁹ cubicularijs in regis cubiculo dormiebat. ¶Porro darius rex cenaꝫ exhibuit ſatrapis & p̄fectis perſaꝝ & me

dox ac magr̃atibus.i27.prouinciax.Eadez nocte expgefactus rex proposuit questionē tribus custodib⁹ corporis sui:qđ de tribus fortius uidereť.s.rege uino & muliere:pro mittens munera & honorē ei qui sapientius respōderet in crastino. Die uero sequēti coram satrapis & magr̃atibus accesserunt illi tres:& ait primus regē esse fortiorē ceteris. Cum enī hō presit cunctis aiantib⁹ rex pre est hōibus & ad nutū eius oia fiunt.Secund⁹ autem pretulit uini fortitudinē:qa cum homo presit ceteris in fortitudine: uinum superat aiam animi fortitudinē.Zorobabel uero tertius mulierem fortiorē rege uinoq; asseruit.Nam regibus & eis qui uites plantant: mulieres uinum ꝓferunt & alimoniam & ad robur usq; producunt:& pro mulierib⁹ animas ponere non timēt homines. Super hec autem omnia ueritatem dixit esse fortiorez: quia imutabilis ē & sempiterna.Quod cum ab omnibus iuxta dictum huius approbatū eēt:dixit rex ad zorobabel: ut peteret ab eo quicquid uellet.Et postulauit templi reedificationē & uasa domus dñi remitti in hierusalem.Et gauisus ē rex.Nā idipsum meminit se uouisse anteq̄ fieret rex:si de⁹ faceret ipm regem.Et scripsit epistolam principib⁹ suis trāflumē:ut nullatenus impedirent iudeos sed de sumptib⁹ regis iuuarent eos. Qui zorobabel reditum faciēs per chaldeā cōtribulibus suis regis mādata patefecit. Et ascenderunt multi tunc hierosolymā cū eo.Et sic laxata captiuitate iudei ceperunt reedficare templū dñi in hierusalem:anno ꝓo darii hydaspis regis persax:qđ anno.vii.ipsius consumatum ē: qui erat quadragesimus sext⁹ a prima licentia quā dedit cyrus rex persarum reedificandi illud.Iuxta qđ in euāgelio legitur. Quadraginta & sex annis edificatū ē templum ꝛc.Cōuenerunt aūt filii israel ad dedicationē templi:& dedicauerūt illud mēse.12 qui apud latinos martius dicitur.23.die mēsis.Et celebraueŕt pascha ꝑm legē domini. De arca uero quomodo recepunt eam incertum est.Sed si uerum ē qđ epiphani⁹ dicit eā usq; ad iudicii diem nō egressurā de latibulo pene:in qua eā hieremias abscondit:ut dictum ē supra in legenda hieremie prophete cal.maii:certū est q̄ iudei instar prioris edificauerunt alterā. Nam iter manubias quas tulerūt romani de iudea legūtur trāslata & arca dñi & candelabrū & mēsa.Cōpleto uero tēpli edificio zorobabel i hierusalē principatū tenuit iudeox.Quo feliciter admīstrato cū patrib⁹ suis i pace dormiuit.et sepult⁹ ē in hierusalē iuxta sepulchra regalia. Hec ex dictis iosephi & hieronymi & ex hīstoria scholastica:necnō ex chronicis guilelmi.

¶De scō iesu sacerdote. LXXXXI.

IEsus filius iosedec sacerdos iudeox de genere aarō ex tribu leui tpe quo supra i iudea claruit. Hic enī anno prīo cyri regis pārū cū zorobabel duce & iudeox populo de chaldea egress⁹ i iudeā uenit. Et reedificatiōi atq; cōsumatiōi tēpli dñi ꝑfuit & pseuerauit usq; ad annū.7.darii hydaspis regis pax.Tēplū etiā renouatū ipe uti summus sacerdos dedicauit. Et officiū sacerdotale ꝑm legis mādata administrauit.Et hic i pace qescēs i hierusalē tumulatus fuit.Qui & ecclesiastici.49.ca.una cū precedente scō in catalogo scōx patrū ꝑnumerat⁹ legit̃ :& zacharie.2.ca.multipliciter de scitate ꝑmēdatur.Quos duos scōs esdre sacerdoti iccirco premisi: qa dies obit⁹ ipox certos repire nō ualui.Nā & epm esdrā modico tpe ꝓcesserunt:cuius dies festiuitatis imediate subiicitur.Hec unde supra.

¶De scō esdra sacerdote. LXXXXII.

ESdras sacerdos aaromin đ tribu leui tā a iosepho q̄ a beato hieronymo i scōx patx prisci tpis numero colligit̃.Cui⁹ isignia opa i eius libris recolūt̃.Hic sub arta xerxe rege pax claruit: q in chaldea legem moysi a chaldeis succēsaz q̄ memoriter didicerat repauit.Nouos quoq; apices lr̃ax:qui faciliores ad scribēdū & ꝓnūciādū fierēt excogitauit.Et ꝓp hoc scriba uelox dict⁹ est. Addidit etiā quedā i ueteri testaméto de suo sicut titulos psalmox & pla que i pentateucho legūt̃. Sic quoq; itelligēdū ē ipm qdā supflua subtraxisse. Tradūt etiā qđ modū scribēdi a dextera i siniſtrā euz iudeis tradidisse:cū pri⁹ ad modū aratitiū scriptitarēt: unde & scriptura exaratio solet dici.Scribēbāt enī a siniſtro cornu i dextrū & a dextro redeūdo scribebāt i siniſtrū.¶Esdras autē iuenit gr̃az i oculis artaxerxis regis pax:& ipetrauit ab eo licētiā ascēdēdi i hierusalē: ut i lege quā repauerat populū suū erudiret. Tradidit ergo ei rex epistolam ad suos principes trāflumē:ut traderēt esdre necessaria: mīstros uero tēpli ab oi uectigali & tributo absoluit. Dedit aūt esdre potestatē amouēdi & cōstituēdi iudices transflumē ꝑm sapiētiā suā: & puniēdi ꝓtūaces & fuerūt cū eo.1700 uiri & uenerūt i hierusalē mēse quarto.Et siluerūt trib⁹ dieb⁹.Quarto uero die obtulerūt que secū attulerāt in domo dñi. Tūc adiurauit esdras sacerdotes principes & leuitas ut ꝓiicerēt uniuersas mulieres alienigenas:&eos q de eis nati erant:nā plres filiab⁹ alienigenax se copulauerāt.Fuit aūt esdras eruditissimus legis diuine & clarus magister omnium iudeorum qui de captiuitate regressi fuerant: ut dicit iosephus.

¶Primo aũt die scenophegiaꝝ que celebrã tur mẽse septimo: legit esdras corã oi popu lo libꝝ legis dñi iuxta portam aquarum de mane usq; ad mediã diem. Secunda uero die iuxta ꝓceptum legis tollẽtes arboꝝ frondes celebrarunt festũ tabernaculoꝝ. 7. diebus. Die uero octaua fecerunt collectam quoad oleũ & pães ꝓpositos & ligna ad sacrificia. Post hec iuxta legem sepauerũt alienigenas ab ecclesia & in crastinũ in emũdationem ie iunauerunt: iuxta quod esdras illis mandauit. Cõuenerunt octies ad audiendã legem quater uidelicet in die: & quater in nocte: & lectione terminata populus sternebat ad orandũ: & fiebant ꝓces sup eũ: & tandem benedictio sacerdotalis. ¶Correxit aũt esdras populum: & erudiuit in lege dñi omnib⁹ diebus quoad uixit: & officiũ sacerdotale strenue ministrauit: eiq; populus in cũctis obediens fuit. Et mortuus esdras i senectute ueneranda: & sepultus in hierusalẽ. 5. id⁹ iulii Hunc quidam iudeoꝝ autumant fuisse malachiam: sed male. Ná malachias post regressum captiuitatis natus est in iudea: ut dicit hieronymus. Hec ex libro esdre: & ex dictis iosephi hieronymi & historie scholastice: nec non ex chronica guilelmi.

¶De sancto neemia propheta. XCIII

NEemias ꝓpheta filius helchie: q etiã inter sanctos patres ueteris legis ecclesiastici. 49. ꝓnumerat tẽpore regis artaxerxis predicti in iudea claruit: & esdre ꝓtẽporane⁹ fuit. Cũ enim esset pincerna regis i susis castro medoꝝ: & uidisset peregrinos hebraice loquẽtes: sciscitat⁹ ẽ ab eis de statu iudee & hierusalẽ: & accepit ab eis urbẽ esse sine muris & habitare in ea populũ dei in afflictione. Nam p diẽ subsistinebant impetum hostiũ & noctib⁹ intrabant latrũculi: & plateas implebãt cadauerib⁹ occisoꝝ. Et fleuit neemias: & cibũ nõ comedit. Cũ regi uinũ i mẽsa leuaret: apparuit q̃si languid⁹ ante eũ. Et cum ipm rex tristitie interrogasset: illeq; sibi audita exposuisset: obtinuit a rege: ut mitteret hierusalẽ ad muros edificandos: cõstitutoq; ei reuertẽdi tẽpore: dedit ei rex epistolã ad principes tranſlumen: in qua mãdauit de honore neemie exhibendo tãq̃ duci & legato de latere: & de ipendiis urbis reedificãde: & misit cũ eo principes & equites plures. ¶Anno igit̃ uigesimo qnto artaxerxis uenit neemias in hierusalẽ cũ magno comitatu: reducens secũ multos de filiis captiuatis: dũ transitũ faceret p babyloniã. Et siluit neemias trib⁹ diebus: q̃rta uero die ꝙocata multitudine allocutus est eos: & exhortatus ad op⁹. Et edificantib⁹ ipsis ꝙsumatũ est opus p annos duos & mẽses q̃ttuor: licet in magna angustia & pluribus impedimentis. Primo eni finitime nationes i manu forti aggrediebant̃ eos. Neemias uero mediã partẽ populi armatã statuit extra ciuitatẽ: ut substinerent impet⁹ aggredientiũ: alia aũtẽ media pars edificabat. Secundo etiã orta est fames in terra: & obligauit se populus tributis sub usuris: sed agros & uineas uẽdere cõpulsi sunt: tandẽ etiam filios & filias. Tertiũ aũtẽ impedimentũ fuit: q̃ principes tranſlumen iudeis inuidẽtes: corruperunt muneribus quosdã de seniorib⁹: ut neemiã occiderent. Quod cũ nequirent: uariis eũ terrebãt rumorib⁹: ut sic ab ope cessarent. Tandẽ aũt nõ ꝓualuerũt aduersus eũ: quia manus dñi erat cũ eo. Post q̃ aũtẽ edificat⁹ est mur⁹: qa rari erant habitãtes in hierusalẽ: ꝓcepit neemias: ut clauderent̃ porte ante solis occasũ: nec ante ortũ apirent̃. ¶Cũ aũt mẽsis. 7. i mineret: q fere totus apud iudeos solẽnis ẽ: ꝓuenerunt oẽs iudei in hierusalẽ quasi uir unus. Cũq; accepisset neemias: q̃ non haberent ignẽ de sublimi: traditũq; esset ei a senioribus: q̃ hieremias ꝓpheta tpe captiuitatis hierusalẽ abscondisset stipites altaris & prunas in inferiorib⁹ terre i ualle iosaphat: Iuit ad locũ: & eruderato puteo inuenerunt stipites & prunas atq; aquam crassam: tollẽtesq; ea super struem lignoꝝ: & hostias que erant super altare: ꝓiecerunt: & statim erupit ignis. Orabant enim sacerdotes: ionatha incohante: ceterisq; respondẽtibus: neemias quoq; specialem edidit orationẽ. ¶Deinde neemias & esdras cum populo processerũt ad dedicationẽ murorum. Quibus omnib⁹ rite peractis neemias reuersus est ad dñm suum regem persaꝝ anno. 32. regni eius. Et post longam etatem apud persidem dormiuit in pace. Sepultus iuxta sepulchra regalia. Hec ex libro neemie: &. 2. macha. 2. capitulo: & ex aliis uoluminibus quibus supra. Hic neemias quia dies dormiticiis ei⁹ necubi reperitur: esdre eius contẽporaneo merito copulatur.

¶De sancto sila discipulo. XCIIII

SIlas discipul⁹ de. 72. un⁹: ut plurimi asseuerant: unus fuit ex primis fratribus: & ut dr̃ actuũ. 15. ab apostolis dñi cuꝫ barnaba & iuda ad ecclesias gentiũ destinatus. Cũ autẽ paulus a barnaba diuisus eẽt: idem silas ab apostolo in ministeriũ assũpt⁹ ꝑdicationis officiuꝫ gr̃a dñi plenus instãter ꝙsumauit: atq; in passionibus suis xp̃m glorificans: postmodũ apud macedoniã requieuit. 3. id⁹ iulii. Hic eni eps corinthioꝝ ab apostolo ꝙstitutus fuit: qui & siluanus fuisse a quibusdã fert̃: sed falsum est: qa ille thessalonice: hic macedonie quieſcit.

¶ De scō anacleto papa & mr̃e. LXXXXV.

ANaclet⁹ papa & martyr natione grecus de athenis ex patre antiocho clementi primo romano pōtifici in eccl̃a succeſſit: & ſedit annos.9.mēſes.2.dies.x. De iſto tacet euſebius in chronicis: & dicit q̄ anaclet⁹ ipſe eſt qui & cletus. Sed damaſus papa in chronicis romanoꝝ pōtificū quas ſcribit hieronymo: ponit eos diuerſos & dicit q̄ cletus fuit natione romanus: Anaclet⁹ natione grecus. Hic memoriam beati petri apoſtoli cōpoſuit & cōſtruxit: fecit & alia loca ubi ep̄i reconderentur ſepulture. ¶ Hic a beato petro adhuc uiuente preſbyter ordinatus eſt. Hic p̄ſtituit ut clericus nec comā nec barbā nutriat. Cōſtituit etiam ut non minus q̄ a tribus ep̄is ordinaretur ep̄s: & ut ordinationes clericorū palā fierēt p̄ñte plebe: & ut inimici uel ſuſpecti nō poſſint accuſare preſbyterum. Hic etiā pōtifex omnes fideles monuit per epiſtolā: ut preſbyteri pre ceteris honorentur: dicens q̄ deo ſacrificantes non debēt uexari: ſed portari: atq; ab omnib⁹ honorari & q̄ preſbyteri q̄ñ ſacrificant ſecū teſtes habeāt maxime ep̄i: ut deo p̄fecte ſacrificare p̄bentur. Hic fecit ordinationes duas per mēſem decēbriū: preſbyteros quinq; diaconos tres: ep̄os per diuerſa loca numero .6. Qui ſub nerua impatore martyrio coronat̄. Et ſepultus eſt iuxta corpus beati petri in uaticano.3.idus iulii. Et ceſſauit ep̄at⁹ dies.13.

¶ De ſancto eugenio epiſcopo & ſociis martyribus. LXXXXVI

EVgenius ep̄s carthagineñ cum aliis pluribus: ut in ꝓo hiſtorie aphricane uictor aphricanus dicit ſub hunerico rege uandaloꝝ arriano paſſus eſt. Hic hunericus ad iſtantiam zenonis imperatoris & placide auguſte eccleſie carthagineñ: que p̄ annos.24.ep̄o uacauerat: ꝓceſſit: ut ſibi catholicum ep̄m ordinaret: unde & tunc eugenius electus eſt. Qui cū in eccleſia predicaret: & ab arrianis p̄hiberi non poſſet. Hunericus rex in eccleſie foribus uiros ſtatuit: q̄ omneſ catholicos ad eccleſiam accedētis palis i crinibus iactatis & ꝓtortis cutē cuꝫ capillis abſtrahebant. Quoꝝ aliqui oculos amiſerunt: aliqui in ip̄o dolore defecerunt. Inde p̄ſecutione aggrauata diriguntur catholici ad cāpum uticenſium: ut ceſpites meſſiuꝫ deſiccarent: quatenus ſub ardore ſolis deficerent. Qui magis in xp̄o iocūdabātur. Nā & quidā manū habens aridā ibidē miſſus ad opera ſanatus eſt: & cum aliis opabat̄. ¶ Poſt hec hunericus catholicos diuerſis p̄ſequens penis. ✝ Iocūdum ep̄m cū pluribus eius clericis flāmis excuſſit: ✝ uxoreꝫ theodorici fratris ſui & ✝ gerſericum nepotē ſuū occaſione ꝑperta p̄emit. Inde omnes milites catholicos militia ſoluit: & domib⁹ eorū diruptis ac ſubſtantiis ꝓfiſcatis in inſulis ſardinie & ſicilie eos relegauit. Epiſcopoꝝ defunctoruꝫ bona fiſco adiecit: nec aliquos ordinare permittebat niſi graue ſibi ſūmā exoluerēt: uirgines ſacras nudatas: & per plateas tractas diuerſis penis ignis ferri & uerberꝝ attrectabat. Ep̄os p̄ſbyteros & clericos.497.ad exilium eremi deſtinauit: iter quos erant ſenes & decrepiti: & felix ep̄s abritan⁹ hñs in ep̄atu ānos.44. paliſi pcuſſus. Eugenio autem in exilium ꝓſtituto mandatū é: ut cum omni ſuo clero carthaginē ueniret de fide ſua cuꝫ arrianis diſputaturus: ut inde ꝓtra euꝫ occaſionem haberēt. Qui ueniēs cum nutu dei ſapienter hereticos ꝓfutaſſet eccleſie catholice p̄ omnē aphricā claudūtur: ep̄oꝝ catholicoꝝ ſubſtātie arrianis traduntur: & oēs catholici nudi urbib⁹ excludunt̄: nudiq; ſub aere iacere dimittunt̄. Inde equis uelociſſimis ſine freno uel ſella plures ſupmittūt̄: ut equis diſcurrētib⁹ mactarētur. Poſt hec iurare ꝓpulſi fidelitatē filio hunerici: qui iurare noluerunt corſicā relegantur ad ligna pro nauibus incidēda: qui uero iurauerunt redarguti: q̄ ꝓtra textum euāgelii iuraſſent: ad diuerſos agros colendos deputati ſunt. Sanctus aūt eugeniuſ cū uniuerſo clero ſuo qui erant amplius q̄. ſoo. inter quos q̄pluri mi erāt lectores infantili cede & inedia macerati exilio depelluntur: ibidē in pace uitam martyrio ꝓſumantes. Regnauit aūt ſceleratus hunericus annos.7.mēſes.x.& poſt hec ebulliēs uermib⁹ infeliciter expirauit. Feſtū aūt eugenii & ſocioꝝ recolitur.3.idus iulii. Hec aphricanus.

¶ De ſancto henrico imperatore primo & ꝓfeſſore. LXXXXVII.

HEnricus impator primus ſ̄s aūt rex romanoꝝ: fuit prīo dux moricoꝝ. Qui impauit annis.23.& menſib⁹.5.& uacauit impium annos.2. Hic uxorē cūgundē nunq̄ cognouit: ſed una ſecum uirgo permanſit. Quodam uero tēpore inſtigāte diabolo de quodā milite ipſam ſuſpectā habēt ſuper cādentes uomeres.15.pedum uia nudis plantis illam incedere ꝓpulit. Cui cū ſe dño ꝓmendaſſet: uox de celo ſonuit: q̄ uirgo maria ipſam uirginē liberaret. Totā igitur cadentem maſſam illeſa pcurrit: & ſic ſuſpitio ceſſauit. Hic impator cū adhuc eēt dux uiſionē hūit: q̄ ad ſepulchꝝ ſci uolfgāgi ratiſponeñ oraret: & i piete ſcriptū uideret hoc ſolum uerbum: poſt ſex. Quod ex hoc cogitans ſe poſt dies ſex morituꝝ: ip̄is trāſactis.vi.hebdomadas: deinde.vi.menſes: deinde.6.ānos

cõputans mortẽ si ifallibiliter expectabat. Sexto igit anno circa finẽ dũ morte pstolat impator eligit: qui se totũ dino cultui dedicans: ecclesias repat: nouas edificat & dotat: & pcipue bamburgeñ ecclesiã cathedralẽ. Oratiõis gra uisitat monasteriũ cassinense: dũ uitio calculi laboraret. Cui scũs benedictus appens ipm a calculo liberauit. sed i signu miraculi characterem manere pmisit.

¶Hic scũs impator sororem suã in ꝓiugiũ tradidit stephano ungarie regi: ex hoc ipsũ & regnũ ad fidem ꝙuertẽs: Qui ad extrema deueniens: uxorẽ cungundẽ uirginẽ parentibus resignauit. Et dormiuit in pace pridie id' iulii ãno regni sui. 24. uite uero sue. 52. ãno aũt gre. 1024. ✝ Vxor aũt eius in scõ ꝓpposito pseuerauit: & ambo piter in bamburgeñ ecclesia sepulti sunt miraculis clarẽtes.

¶Ferũ quoq; ꝙ cũ obiisset scũs henricus: multitudo demonũ ante cellam cuiusdã eremite transibat: qui apta fenestra interrogauit ultimũ qd nam eẽt. Cui ille rñdit: ꝙ legio demonũ erat: qui ad mortẽ cesaris ꝓperabant: si forte aliqd ꝓprium in eo inuenire possent: adiuraũ quoq; ut ad se redeat. Qui rediens dixit: ꝙ nihil pfecerat: qa dum falsa uxoris suspitio: & alia bona & mala i libra fuissent posita: adust' ille laurentius ollam aureã imensi ponderis attulit: & cũ demões supasse iam uiderent: illa iactata ps altra libre maxie ponderauit. Sicq; demon ille iratus: unã aurẽ olle ꝓruperat. Ollã calicẽ uocabat: quẽ dict' cesar ecclesie enisteñ in honorem sci laurẽtii fieri fecerat: cui ꝓpter magnitudinem due aures inerant. Repertum ẽ autem & tunc imperatorem migrasse: & aurem unã calicis fractam esse.

¶De scõ phoca epo & mre. XCVIII

PHocas eps & martyr passus est i ponto ciuitate sub traiano impatore. Hic primũ arte gubernatoriam exercuit: deinde dina dispositiõe ad epatuz sinopis ciuitatis ꝓuenit. Cũq; traianus impator in partib' armenie xpianos psequeret: Aphricanus ei' ꝓfect' phocam epm in urbe põto degentẽ detineri fecit: sibiq; presentari. Quẽ cũ multis exhortatiõibus ad deoz sacrificia iuitasset. Phocas eps lõga uerboz disceptatiõe aphricanum ꝓfundebat: & deos gẽtiũ demones affirmabat. Cũ aũt prefect' ei supplicia diuersa cõminaret: orante scõ immẽsus imber effusus est: terraq; ꝓcussa: grando: fulgura: actonitrua terribiliter irrupunt. Aphrican' nimio terrore ꝓterritus spiritũ exhalans mortuus cecidit. Xpiani aũt assistentes ingentem lucẽ de celo fulgentẽ cernũt: & angelos tres igneos sci epi lateri assistẽtes: ipmq; exhortãtes: & exide celos aduolãtes. Quib' miracu-

lis therentina uxor pfecti cũ filiis .5. phoce pedib' aduoluta uenia ac uitã uiro exanimi supplicabat. Qui oone pmissa aphricanuz suscitauit: & cum oi familia ad xpm ꝙuertit: que cũ traian' impator audisset: phocã comphensum exhortabat: ut diis imolaret. Phocas aũt petiit sibi ipsos deos ostẽdi. Sed cuz impator ipm ad tẽplũ introduxisset. Sanct' martyr nõ solũ rõnib': sed expimento ipsos nõ deos sed simulacra insensibilia cõprobauit: ꝓpter quod indignat' traian': ipm in ligno suspẽdi fecit & torqueri: atq; ungulis ferreis usq; ad nudationẽ ossiũ lacerari: quẽ orantẽ uox celica ꝙfortauit. Impator audita uoce ptimuit: phocãq; i carcerẽ trudi fecit: & cẽturionẽ noie crispinũ cũ mille militib' ad custodiã ei' adhibuit. Oráte uero scõ media nocte lux ingẽs de celo refulsit: & ianue carceris patefacte sunt. Quod cũ uidissẽt cẽturio & milites mille ꝙersi sũt ad christũ. Phocas uero ipsos extra muros ad litt' maris adduxit: eosq; oẽs baptizauit: dehinc ad carcerẽ rediit. Die uero sequẽti traian' ipm eductum & neptuno deo marino sacrificare renuẽtẽ: i caminũ ignis ardẽtis imitti iussit: in quo ꝓ tres horas sine ulla lesione ꝓdurauit: indeq; oino inust' exiuit: quem impator in thermis ante triduũ accensis intromitti fecit: ubi cũ orasset ad dñm: spiritũ emisit: corpus uero intactũ a calore pmãsit: quod etiã nimio odore fragrabat. Balnee uero q̃si glaciali rigore ꝙgelate sũt. quo dũ traian' itrasset: & huiusmõi miracula uidisset: stupefcũs admodũ exiuit. Cui in thermaz ianua sãct' phocas lucid' appuit: eiq; ꝓdixit: ꝙ post triduũ moritur' esset: & ad inferna descẽderet. Statimq; traian' febriũ calore uexatus: post triduum: ut phocas ei ꝓdixerat: expirauit. Corp' aũt sci martyris in galliã ciuitatẽ armenie delatum: ibidemq; sepultum est: qui passus est pridie idus iulii.

¶De diuisione. xii. apostolorz. XCIX

DIuisio apostolorz ad ꝓdicandum idib' iulii celebrat: quia eo die duodecio ãno post ascẽsionẽ domini ad euangelizandũ uerbum dei per mundũ diuisi asserũtur: ut impleret oraculũ psalmiste dauid: quia in oẽm terrã exiuit sonus eorz ꝛc. ¶Nam oriens cessit thome & bartholomeo. Meridies simoni & mattheo. Aqlo philippo & tadeo. Mediũ mundi matthie & iacobo iusto. Mediterranei maris ꝓuincie ioanni & andree. Occidentis regna petro & iacobo zebedei. Totus mundus paulo apostolo datus est: ꝑm qd in eius collecta ecclesia asserit dicẽs: Deus qui uniuersum mundũ bti pauli apostoli ꝓdicatione docuisti ꝛc. Et cantat' i hoc festo in missa epistola Corde enim creditur

ad iustitiã.ro.x.Et euangeliũ.Euntes i mũ/dum uniuersum.Mar.ultimo cap.que solẽ/nitati maxime conueniunt.

¶De scis septuagintaduob⁹ discipulis. C.

SEptuagintaduo discipuli xp̃i ad instar.72.linguarũ ab ipo electi post ascẽsionẽ dñi ad predicãdũ uerbũ dei & ipi p singulas q̃sq; orbis terre puincias & ciuitates diuisi sunt:& multarũ urbiũ epat⁹ tenuerũt. Quoꝝ noia hec sũt.¶Lucas euãgelista: de quo grec⁹ expositor uisibiliter inqt: & uer/botenus xp̃m adit.Cũq; ueritatẽ agnoscere uerus efficit xp̃i discipulus:plurimũ cũ ma gistro ꝓmoratus.¶Cleophas:de quo luc. 28.fit mẽtio.Hi.n.duo ibãt i emaus:ut inuit gregogri⁹ i p̃fatiõe moraliũ:& ita dicit theo phil⁹.Ambrosi⁹ uero dicit aliũ fuisse.¶Bar nabas cui⁹ paul⁹ i plurimis meminit & legi tur i actib⁹ apostolorũ i multis locis.¶Mat thias q pro iuda apostolorũ numero surro/gatus ẽ:ut dicit act.i.¶Tadeus qui ad aba garũ missus ẽ . Nõ eni hic fuit ille q & iudas dicit frater simõis apostoli:sed ali⁹.Hos q̃t tuor ponit eusebius prio li.ca.15. Sequẽtes uero põit abbas dorotheus.Quoꝝ noia hec sunt.¶Ananias q paulus baptizauit act.9. & fuit postea epus damasci.¶Stephan⁹ pro tomartyr q primus fuit inter .7. diacones. ¶Philippus un⁹ ex.7. diaconib⁹ q simonẽ & eunuchũ baptizauit: & fuit eps in thracia scythie.¶Procor⁹ un⁹ ex.7.eps nicomedie bithynie.¶Nicanor un⁹ ex.7. q eadem die cum aliis duob⁹ mortuus ẽ: qua & ꝓtomar tyr stephanus.¶Parmenas unus ex.7.qui dormit i nisibi .¶Nicolaus unus ex.7. fuit episcop⁹ samarie;sed apostatauit heretic⁹ fa ctus:a quo & secta nicolaitarũ quos ioannes apoc.2.redarguit.¶Simon un⁹ ex.7.q fuit eps tyri & sidonis.De his oib⁹ habẽt act.6. ¶Titus in creta eps fuit:ibiq; predicans se/pult⁹ ẽ. De hoc sepi⁹ apostolus mẽtionẽ fa cit:& huic specialẽ epla3 dirigit.¶Siluan⁹ cũ paulo perdicauit : eps thessalonice ibiq; dormit:de quo pria thessal.prio.c.¶Chry sches eps chalcedonie: q in cali factus est . ¶Epheneus de quo ro.16.eps carthagini fa ctus ẽ.¶Andronicus de quo ro.16.eps pan nonie factus ẽ.¶Ampliat⁹ de quo ubi supra eps edesse factus ẽ.¶Vrbanus de quo ibidẽ eps macedonie fuit.¶Stateus de quo ibidẽ quẽ andreas apud põtũ mare nauigãs i argi capoli thracie epm ꝓstituit.¶Appelles de quo ro.16.eps eradie factus ẽ.¶Philet⁹ uel philegus eps epheси : sapuit ea que simonis magi & restitit apostolo: ut habẽt la timo/thei.2.¶Hermogenes eps megare fcũs est simili⁹ precedenti:de his la timoth.4.¶De mas de quo ibidem dicit :qui apostatauit & sacerdos idolorũ i thesalonica fcũs ẽ. De his pria ioãnis prio. Ex nobis ꝓdierũt:sed non erãt ex nobis .¶Ampleius eps smyrne fuit ante policarpũ cui⁹ apostol⁹ meminit i epi/stola ad romanos.¶Aristobol⁹ de quo ro. 16.bethanie eps fuit.¶Tarcissus de quo ibi dem:q & athenarũ eps fuit .¶Eradius qui eps epatre fuit:de quo ubi supra.¶Cicis q apud galliam predicauit.¶Agabus de quo act.13.q prophetico charismate dign⁹ fuit. ¶Rufus uel ruferi⁹:de quo ro.16.q & the/barũ eps fuit.¶Asyncrit⁹ de quo ro.16. qui hyrcanie eps fuit.¶Phlegõtias de quo ibi/dem:q & machatiõis eps fuit .¶Patrobas de quo ibidẽ:q eps peloꝝ fuit.¶Hermes de quo ibidẽ:q philopoles eps fuit.¶Linus q fuit post beatũ petrũ rome eps : de quo la timoth.4.¶Caius q epheси eps fuit de quo ro.16.¶Philolog⁹ q ab andrea eps sinopis factus ẽ:de quo ro.16.¶Liphasus q rome simul cũ paulo uictus: & post ei⁹ martyriũ decollat⁹ est.¶Luci⁹ de quo ubi supra:qui eps laodicie que est in syria fuit.¶Iason de quo ibidẽ:q & eps tarsi fcũs ẽ.Sosipater ut dicit dorotheus eps iconii fuit: sed origenes in pria glosa dicit:q; prim⁹ eps thessalonice fuit traditiõe maiorũ:de quo ro.16.¶Terti⁹ qui scripsit epl̃am ad romãos dictãte aposto lo:de quo ro .16. & eps iconii fuit .¶Era/stes de quo ro.16. & la timoth.4. & act.19. episcopus meaidi fuit post hierosolymorũ dispsionẽ.¶Quartus de quo ro.16.eps fuit berithi.¶Apollo de quo pria cor.prio qui eps cõnie fuit.¶Sosthenes de quo pria cor. prio q & colophonie fuit eps.¶Epaphro/ditus andriace eps fuit:de quo phi.4.¶Ti/ticus de quo col.4.qui colophonie epi fuit. ¶Cesar de quo phi.4.qui & dirrhachii eps fuit.¶Marcus barnabe cõsobrinus: qui de duabus sororib⁹ nati sunt:ut dicit glo.col. 4.& de hoc ibi in textu mentio fit:eps fuit a/polimadis.¶Iesus qui dicebatur iustus de quo.4.libro ecclesiastice historie clentipo/leos eps fuit.¶Antomas de quo timoth.3. qui & lysine eps fuit.¶Clemẽs de quo phi. 4.primus ex gẽtibus credens:eps sardicen. postmodũ pontifex romanus.¶Onesimus de quo pria timoth.prio:qui & coronis eps fuit.¶Carpus de quo pria timoth.4.qui & beronie que ẽ in thracia eps fuit.¶Enodius qui post petrũ apostolũ antiochie eps fuit. ¶Aristarch⁹ de quo col.4.& act.20.q apa mie eps fuit.¶Marcus q & ioãnes:de quo act.13.& la timoth.4.& ad philemonẽ: qui & bibli episcop⁹ fuit .¶Zimas uel zenas: de quo timoth.3.qui nomic⁹.i.legista : uel legis pit⁹ dict⁹ est:& diospoleos episcopus fuit.¶Philemon ad quẽ apostol⁹ scripsit e pistolã: q & gaze episcopus fuit.¶Aristar

chus alter de quo ad philemonē. ¶Pudens de quo ꝓa timo.4. ¶Trophin⁹ de quo ibidē. Hi tres in oibus ꝓsecutionib⁹ apostoli cōpatiētes:in sine rome post eum decollati sunt. ¶Marcus euangelista q̄ in roma euangeliū ex ore petri scripsit. ¶Candacis eunuchus regine ethiopū:de quo actuū.8.in arabia & eudomone p̄dicauit:& in ꝓbari isula:que ē i mari rubro:sermo hēt:q̄ ibi martyrizat⁹ ē. Hec beat⁹ dorothe⁹ existens rome:in monumentis dereliquit i lingua romana:& translata sunt i grecū:ut eēnt oib⁹ manifesta. Verū frater uincenti⁹ dicit:q̄ ex numero.72.fuert sci sauinus:potentian⁹:altiminus:maximin⁹ & ioannes senior:ut scribit policarp⁹. ¶In martylogio quoq; ponit Aristion:cui⁹ festū agit.8.cal.martii. ¶Rufus & zozim⁹:quorum festū agit.15.calē.ianuarii. ¶Priscus: cui⁹ festū agit calē.septēbr. ¶Ioseph:q̄ cognominatus est iust⁹:q̄ cū matthia sortit⁹ ē: actuū prio:cui⁹ festū agit.13.calē.augusti. ¶Nason antiquus xp̄i discipulus.3.id⁹ iulii ¶Silas ep̄s corinthi.4.id⁹ iulii:q̄ & inuit ē siluanus:sed falsum est:qa ille thessalonice hic macedonie quieścit. ¶Euphrates.14. calen.augusti:de quo colosc.4.& ad philem. ¶Martialis lemouicēn & sidoni⁹ uel cedonius:q̄ fuit cec⁹ natus:q̄ sepultus ē cū maximino. ¶Et lazar⁹ qui fuit ep̄us massilie:fuit de xp̄i discipulis. ¶Et scūs ursin⁹:q̄ dr̄ fuisse nathanahel:quē xp̄s ꝓmendat ioānis prio qui missus est bituricas. ¶Et scūs iulianus qui dr̄ fuisse simon leprosus:q̄ & cenomānis p̄dicauit. Sed ut scribit euangelista:ubi supra.cap.13.plures q̄.72.discipulos xp̄i iuenies:si obꝑues ea que paul⁹ scribit pria cor. 13.dūz appuisse plusq̄ quadringētis frib⁹ simul ⁊c. ¶De sanctis quirico & iulita ei⁹ matre martyribus. CI

QViricus puer & iulita ei⁹ mater apud tarsum cilicie passi sūt sub alexandro impatore. Fuit enī iulita illustris matrona de iconio ciuitate hisaurie:que ꝓsecutores declinare cupiens in tarsū cilicie cum puero suo quirico:q̄ trium erat annoꝝ uenit:ubi detenta alexandro p̄sentat filium gestans in ulnis:quā due famule sue uidentes fugerūt: & eam ꝓtin⁹ reliquerunt. Impator ergo puerum in ulnis cepit:& matrem sacrificare nolentē crudis neruis flagellari precepit. Puer autē matrem flagellari ꝓspiciens amare flebat. Alexander uero pueꝝ sup genua tenens oculis & blanditiis demulcebat. Infans aūt ad matrem respiciebat:& impatoris oscula abhorrebat:& caput cū indignatione auertens uultum eius ungulis laniabat:seq; xp̄ianum uoce qua poterat asserebat:tādem diu reluctans principem in scapulis momordit: tunc ille indignatus & dolore cruciat⁹:quiricum ab alto p grad⁹ precipitauit:ut etiam tribunali tenellum cerebꝝ adhereret. Iulita uero filium suū ad regnum p̄cessisse uidens: deo gr̄as egit:que postmodum ab impatore iussa est excoriari:& bulliente pice perfūdi: ac demū capite truncari. Quoꝝ ambor⁹ corpora alexander mēbratim cedi fecit:& membra dispergi mādauit:ne a xp̄ianis sepeliretur:sed tamē ab angelo sunt collecta:& nocte a xp̄ianis sepulta. Quoꝝ exemplo.44. gentiles ad xp̄m ꝙuersi:& ab alexandro detenti post mēses.x.martyrio coronati sunt: de q̄b⁹ supra dictū ē pridie noñ iunii. Hoꝝ autē martyrū uidelicet pueri & matris corpora cū pax ecclesie reddita eēt:tēpore constātini magni ab una ancilla eoꝝ:que adhuc superat:reuelantur:& deuotiōe magna a populo reuerent:qui passi sunt idib⁹ iulii circa annos domini.250.

¶De sancto iacobo sapiente episcopo & cōfessore. CII

IAcobus cognomēto sapiens nisibine ciuitatis:que nobilis ē urbs persaꝝ ep̄s unus fuit ex numero ꝓfessoꝝ sub maximiano:q̄ in nicena synodo arrianam peruersitatē homousion apparatione dānauerūt:de quo cassiodor⁹.5.libro historie ꝑtite ponit:q̄ sapor rex persaꝝ antiochiam persaꝝ:que alio noie nisib⁹ dr̄ cum innumero exercitu obsedit:quā cū diuersis modis obtinere perse nō possent:impetū flumis migdonii ꝑ ciuitate⁊ decurrentis a longe retinuerūt:& ripas excelsiores fecerunt:ut aqua fluuii in se collecta ꝓcresceret. Impletisq̄ ripis subito quos fecerant aggeres irrūpentes dimiserunt impetum flumis ꝓtra muꝝ:unde mur⁹ ciuitatis uehemēs aque pond⁹ ferre nō ualens:diruptus est. Cūq̄ sapor rex diem alteꝝ expectaret:ut alueo siccato sine bello ciuitatem intraret:orante iacobo uidit muꝝ de nouo cōstructū & ꝓpugnacula fabricata:uidit etia⁊ super muꝝ quendā impiali habitu decoratum:quē primo quide⁊ existimauit imperatorē romāoꝝ:suosq̄ exploratores affligebat: qa ei⁹ aduentum ei nūciare nō cognouerāt. Dum āt nō ip̄m esse didicit:illum sagittare uoluit:sed sagitta in aere fixa permansit. Et cū nec sic a ciuitatis obsidiōe discederet oratione sci ep̄i misit de⁹ scyniphes & culices innumerabiles in exercitū p̄saꝝ in modū q̄si nebulaꝝ:que hoies & aialia adeo infestarūt: q̄ exercitum inde recedere ꝓpulerūt. Quieuit in pace uir dñi idib⁹ iulii tēpore ꝓstantii augusti. ¶Hic scūs antistes a btō hieronymo in libro de uiris illustrib⁹ iccirco omissus fuit:q̄ illo tēpore syre lingue in qua is scripserat cōmentū nō hēbat. Scripsit aute⁊

libros plures : uidelicet de fide ꝓtra oēs hereſes. De charitate generali. De ieiunio. De oratiōe. De dilectione erga proximū ſpecialiter. De reſurrectiōe. De uita poſt mortem. De humilitate. De patiētia. De ſatiſfactione. De uirginitate. De ſenſu aie. De circūciſiōe. De azymo benedicēdo ꝑ quo in iſaia legit. Non exterminabit botrus. De xp̄o ꝙ filius dei ſit & ꝓſubſtātialis patri. De caſtitate aduerſus gētes. De ꝓſtructiōe tabernaculi. De gentiū ꝙuerſione. De regno perſaꝝ. De perſecutione xp̄ianoꝝ. Hec gennadius libro de illuſtribus.

¶ De ſcis catilīno & ſociis mr̄ib⁹. CIII

CAtilinus diacon⁹ ianuari⁹: & florētius: Iulia: atq; iuſta mr̄es apd̄ carthagīnē paſſi ſunt. Qui tpe ꝑſecutiōis xp̄ianoꝝ glorioſo martyrio pro xp̄i noie coronati: poſiti ſunt in baſilica fauſti in eadē ciuitate idibus iulii. Hec ado ponit.

¶ De ſcō euſtathio ep̄o & martyre. CIIII.

EVſtathi⁹ ep̄s & martyr ātiochie ſyrie claruit. Qui eiuſdē ciuitatis ep̄s ob fidē catholicā a ꝓſtantio impatore arriano in traianopoli thratie citatē exilio pulſus ibidē requeuit. i 7. cal. auguſti: ut i martylogio colligitur adonis.

¶ De ſcō hilariano martyre. CV.

HIlarianus monach⁹ & martyr ſub iuliano impatore i ciuitate oſtia paſſus é. Hic de ciuitate aretii oriūdus cum beato donato ep̄o & mr̄e dudū ꝙuerſatus eſt: & pluri ma una ſecū miracula ꝓfecit: ut de eo diceē in paſſione donati. 7. idus auguſti. Poſt hec in ciuitate oſtiēſi degēs: gallicanū mr̄em eo dem ueniētē ſuſcepit: & i xp̄i fide ꝓfortauit. Deniq; tētus a quadratiano p̄ſide in p̄ſato oppido: cū ſacrificare nollet fuſtib⁹ cēſus martyrium ſumpſit. i 7. cal. auguſti cuius corp⁹ ibidem tumulatū quieſcit.

¶ De ſcō leone papa quarto. CVI.

LEo papa huius nois quartus natiōe roman⁹ ex patre rodulpho ſergio pontifici in epiſcopatu romano ſucceſſit: & ſedit annos. 8. mēſes tres dies ſex. Hic primum a parētib⁹ ob ſtudia litteraꝝ in monaſterio ſci martini iuxta eccleſiam ſci petri apoſtoli poſit⁹ fuit: ubi ñ ſolū ſcia: ſed etiā ꝙuerſatione tanq; ꝓfectus monachus ꝓfecit. Hunc ſergius papa poſtmodū faciēs p̄ſbyterū: titulū ſcoꝝ q̄ttuor coronatoruꝫ eidem aſſignauit. Quo ſergio mortuo & necdū ſepulto oēs romani tā clerus q̄ populus una uoce leonem in ſūmū pontificē elegerūt. Qui mox factus pontifex baſilicas apoſtoloꝝ petri & pauli: & alias eccleſias quas pauloante ſaraceni deuaſtauerant: honorifice reſtaurauit. Eccleſiam quoq; de nouo edificauit: que dicit ſcā maria noua. Carolū ludouici filiū ip̄atorem coronauit. Hic etiā inuidioſe ſup quibuſdā criminib⁹ accuſat⁹: ſynodū ꝙgregauit: & ſe iuramēto inoxiū demōſtrauit. Cui⁹ etiā tpe alidulphus rex angloꝝ: q pri⁹ totius anglie obtinuit monarchiam: deuotiōis cā uenit romā: & corā leone papa obtulit tributuꝫ ſcō petro ꝺ unaquaq; domo: argēteū nūmū i anno: & hoc tributum uſq; hodie perſeuerat.

¶ Hic pontifex catholicus multe patientie: multeq; humilitatis diuinaꝝ ſcripturarum extitit feruētiſſim⁹ p̄ſcrutator uigiliis & orationib⁹ ſemp ītentus. Qui dū normanos a romanoꝝ finibus deturbare ſatagit: cum multis captus nunq; ꝓſenſit ſe ſine aliis relaxari. Hiç pro neapolitanis i mari ꝓtra ſaracenos pugnātibus orādo collectā fecit. Deus cui⁹ dextera beatū petrū ambulātē ⁊c. Et poſtq; muros ciuitatis leonine repando ꝓfecerat: apponēdo ſeras portis fecit & dixit illā collectā. Deus qui beato petro apoſtolo collatis clauibus ⁊c. Illi aūt ſaraceni q cū magna multitudine romā uenerant ſpoliatis eccleſiis dū i aprhicam redeunt in mari ſubmerſi ſunt. Leo uero papa moritur: & in eccleſia ſci petri ſepelitur. Cuius feſtum agitur. i 7. cal. auguſti. Et ceſſauit epiſcopatus dies. 6.

¶ De ſcō alexio ꝓfeſſore. CVII.

ALexius fili⁹ euphemiani nobiliſſimi romani: & in aula ip̄ialis palatii primi tpe archadii & honorii imatoꝝ i urbe claruit. Qui euphemianus. 700. ſeruos habebat: qui zonis aureis cingebant. Ipſe uero miſericordie op̄ib⁹ iſiſtebat & in domo ſua quotidie tres mēſas paupibus: pegrinis: orphanis & uiduis pabat: quib⁹ refectis ip̄e ad horā nonā cum uiris religioſis cibum ſumebat. Cum autem eidē multa p̄cum inſtantia dñs alexiū filium ꝙcepiſſet ex ꝙiuge aglaia noie: ip̄i ambo deinceps i caſtitate uiuere firmauerunt. Puer autē ſcūs liberalibus diſciplinis infra annos pubertatis plenius eruditus: ſcūs adoleſcēs puellam de impiali domo duxit uxorē. Cum autē iuuenis cū puella nocte intra cubiculū incluſus eēt: ſpōſaꝫ ſuam cepit in dei timore inſtruere: ac ip̄ſam ad uirginitatis obſeruātiā prouocare. Deinde anulū ſuū & caput baltei quo cingebatur ſibi ꝙuanda tradidit: & de ſubſtantia ſua multū aurum accipiēs: occulte ad mare diſceſſit: & aſcēdens nauē laodiciā uſq; peruenit. Indeq; in edeſſam ciuitatē ſyrie ꝓfectus eſt: ubi imago xp̄i diuinitus facta i tindone habebat. Quo peruenies oia que ſecum tulerat paupibus tribuit: & uilibus indut⁹ ip̄e

cū ceteris pauperibus in atrio scē dei genitricis mēdicare cepit: omia que sibi dabant ultra quotidianū victū egenis impendens. Pater uero de filii absentia admodū ꝓtristatus: missis pueris ad diuersas mundi partes eū ubiq; ꝑquirebat. Quoruꝫ aliqui dum ad edessam ciuitatē uenissent ab eo cogniti: sed ipm minime cognoscentes: eidem cū ceteris pauperibꝰ elemosynas tribuerūt: qui gratias deo egit: q; a seruis suis elemosynā percepisset. Reuersiq; pueri nunciauerūt: q; ipm necubi inuenire potuissent. Quapꝑ tā parentes q̄ oēs cognati & affines inconsolabiliter tristabant. Sponsa uero cū socera se perpetuo māsuram in castitate ꝓmisit: donec de sponso suo noua ꝑcipere posset. ¶ Cū ergo alexius per ānos .16. in atrio ꝑdicto cōmoratus esset: imago tādem dei genitricis: que ibidem erat: custodi ecclesie iussit: ut uirū dei alexium in ecclesiā intromitteret: quoniā dignus erat: eūq; ei ad oculum ostendit: quem custos festinus i basilicā introduxit. Quod factū dū cunctis innotesceret: & ab oibꝰ uenerari cepisset: humanā gloriā uir dei fugiens inde recessit: & laodiciam uenit: ibiq; nauem ascendens: cū i tarsum cilicie ire disponeret: dispensante deo nauis a uentis ipulsa i romanū portum applicuit: quod cernēs alexius disposuit in animo suo nulli extraneo onerosus esse: sed in domo paterna incognitus habitare: patrē ergo a palatio redeuntē multitudine obsequentiū circūdatum obuiū habuit: ac post eū clamauit: ut se pegrinum in domo suscipet: & de micis mense sue nutriri faceret: ut sui quoq; filii ꝑgrini deꝰ misereri posset. Quod pater audiēs ob amorē filii ipm suscepit: & cibū de mēsa sua ei ꝓstituit: ac locū in domo sua ꝑprium tribuit: & ministꝝ ꝑprium delegauit. Ipse aūt in oratoribꝰ pseuerabat: & ieiuniis ac uigiliis iisistebat. Famuli aūt domꝰ ipm multipliciter deridebant: & aqnā utensilium sup caput eius frequēter fundebāt: & multas ei iniurias faciebāt: ipse aūt patienter oia sustinebat. Sicq; 17. annis in domo patris incognitus mansit: Videns quoq; per spiritum: q; eius obitꝰ appropinquaret: chartā cum atramēto petiit: & totum ordinē uite sue ꝓscripsit. ¶ Dñica igitur die post missaꝝ solēnia in ecclesia sci petri: uox de sācturio sonuit dicens: Venite ad me oēs: qui laboratis ⁊c. quod audientes oēs i facies suas ceciderūt. Et ecce uox scdo dicens: Querite uiꝝ dei: ut oret ꝓ roma: querentibus illis & nō inuenientibꝰ: iteꝝ dictuꝫ est. In domo euphemiani querite. Ille requisitus se de hoc nihil scire dicebat. Tūc impatores archadius & honoriꝰ una cū pontifice innocentio ad domū ꝑdicti uiri puenerunt. Et ecce minister alexii ad dām suum uenit: eumq; obisse nūciauit. Intrās euphemianus ipm defunctū repperit: & uultum eius tanq̄ angeli rutilantē uidit: uoluitq; chartam quā tenebat in manu accipere: sed nequiuit. Exiens igitur cū hoc impatoribꝰ & pontifici nūciasset: & illi ad eum intrassent: corpusq; ex parte dei: ut sibi schedulā dimitteret: adiurassent: accedens pontifex manu chartam accepit: & ille statiꝫ ei eam dimisit: qua de mā dato pape coram omni multitudine lecta. Euphemianus hec audiens obstupuit: & fact exanimis i terrā decidit. Cū uero ad se redisset: uestes scidit: canos capitis euellere cepit: & semetipm discerpens: ac super corpus filii corruens amarissime fleuit. Mater eius hec audiēs: quasi leena rumpēs rete: sciissisq; uestibus tota dissoluta exiit: & lamētabiles uoces emittens: inter populi frequentiam se sup defunctū filium precipitauit: ac ibidem quasi mortua permansit: deinde reuiuiscens planctū doloroſum emisit. Sponsa etiā ipsiꝰ induta lugubri ueste cucurrit: & lachrymas incōsolabilis supra corpꝰ effudit. Tunc pontifex & impatores corpꝰ in honorato pheretro ponentes duxerunt in mediā ciuitatē: & nunciatū est inuentum esse hominē: quē querebant. & omnes ad sanctū corpꝰ concurrebant. Siquis aūt infirmus illud tangebat: ꝓtinus curabatur. Nam & ceci illuminabant: & leprosi mundabant: & demones fugabāt. Cuius pheretꝝ ipse pōtifex & impatores ex deuotiōe portare ceperunt: sicq; oi populo comitāte corpꝰ ad ecclesiā sci bonifacii martyris ꝓduxerūt: & illic ei p. 7. dies sepulchrū ex auro & gēmis pari fecerūt: in quo corpꝰ sci ꝓfessoris ꝓdiderūt: de quo odor maximꝰ refragrabat: qui cuncta aromata superabat. Quieuit autem in christo .16. calen. augusti circa annum domini .388.

¶ De sancta marina uirgine. CVIII

MArina uirgo i partibꝰ grecie claruit. Hec cū pri suo unica foret: & pater relicto seculo monasterium itroisset: eā cuidā ꝓpinquo cōmendauit: & in cenobio sūma obedientia deo ſuire cepit. Cum aūt ꝑ filia affligeret: interrogauit eū abbas: cur magis solito tristaret: qui dixit se filium unicū i seculo reliqsse: noluitq; q; esset filia ꝑpalare. Abbas uero qa diligebat uiꝝ: eidē ꝓcessit: ut filius suꝰ in monasterio reciperet. Pater ergo habitu uirili eā induit: & mutato noie marinū ipsā uocauit. Virgo igit sca in monachū recipit: & masculus ab oibꝰ putatur: ac frater marinꝰ uocatur. Cepit aūt ualde religiose uiuere: & oibus obediētiā exhibere. Cū autē esset ānoꝝ .17. & pr eius morti appropinq̄ret: filiā suā uocauit: & eā in scō ꝑposito ꝓfirmauit: ꝑcipiens ne cuiq̄ aliquādo

reuelaret ꝙ mulier esset. Mortuo ergo patre tenebat doctrinā eius: & erat obediēs oīb⁹. Ibant igit fres cū curru & bob⁹: & monasterii necessaria deferebant. Veꝝ iussu abbatis frater marinus aliqñ cū plaustro cepit accedere: & fratres ad portandum ligna iuuare: Consueuerant aūt sepius hospitari in domo cuiusdā nobilis pandochii noīe si quādo eos hora tardior redeundi prepediret. Cuius filia uirgo cū de quodā milite ꝓcepisset interrogata a pentib⁹ fres marinū se uiolasse asseruit. Quod cū pandochi⁹ abbati nūciass; interrogasset q; marin⁹ cur tantū flagitiū cō misisset: se peccasse ꝓfitetur: & ueniā humiliter ꝑcatur. Statimq; abbas illum uerberib⁹ cedi iussit: deinde de monasterio eiecit. Ipsa uero oia patiētissime ferēs: tribus annis ante hostium monasterii māsit nec inde aliqñ discessit. Sicq; bucella pāis unica quotidie sustentata: ac si peccatū ꝓmisisset in penitentia perseuerauit. ¶ Post triēnium uero īfans ablactatur: & abbati mittitur: ac fratri marino traditur educandus: quē uirgo dum per bienium ac si proprium aluit: & cum eo ibidem permansit. Tandem eius patientie & humilitatis fres miserti abbati pro marino intercedunt: iꝑmq; de eius licentia in monasteriūm cū puulo intromittūt. Cui abbas propnia imposuit: ut oēs imunditias loci extra deferret: & aquā necessariam baiularet. Ipa aūt hilariter oia patiēter pficiebat: & i cunctis gras agebat. Sed post paucos dies in domino feliciter obdormiuit. Cuius corp⁹ abbas longe a monasterio mandauit sepeliri: eo ꝙ absq; pnia obisset. Cum aūt fratres corpus lauarent: & mulierē eē conspicerēt: stupefacti & territi se in dei famulam grauiter deliquisse fatentur. Quod cū abbas cognouisset eam intra mōasteriū honorifice tumulari iussit: & cū lachrymis pro se & fratrib⁹ ab ea ueniā postulauit: eo ꝙ ipam ignorans inocenter afflixit. Corpus ergo scē uirginis i ecclesia recōditū miraculis clarē cepit. illa aūtē que dei famulā isamauerat a demone arripit & ad sepulchrū adducta scelus ꝓfitetur: & post dies .7. eius meritis liberatur Quieuit aūt scā uirgo in dño. i6. cal. augu.

¶ Anno aūt dñi. iiij. tpe iacobi teopoli ducis uenetoꝝ. Quidā iacob⁹ de bora pecialis ecclesie scē marine d uenetiis deuot⁹ scē uirginis: corp⁹ ipius de ptib⁹ romanie sublatus ꝑ nauem uenetias direxit: & in ecclesia sua collocādum ordinauit. Cuius meritis naute a maris tempestate liberati sunt. Sicque corpus sancte uirginis uenetias delatum in eadem ecclesia sepultum est calendis septembris.

¶ De scā theodora monacha. CIX.

THeodora monacha apud alexandriā claruit tempore zenonis imperatoris. Hec nobilis & speciosa uirum habuit & diuitē & deū timentem. Cui⁹ scitati diabolus inuidens: uirū quendā diuitem i illius cōcupiscentiā icitauit: q eam crebris nūciis & muneribus molestauit. Sed cū ipm oino cōtemneret & peccatū abhorreret: tandē per quādaz mulierem ei missam illā decepit: que puellesuasit: ꝙ deus quicqd occidēte sole ꝓmittit minime intuet. Cuius suasiōi puella prebēs assensum uirū ad se nocte introire pmisit: & uoluntatē eius ꝓpleuit. Statimq; ad se rediens amarissime flebat: eo ꝙ ipam conscientia remordebat. Quā uir eius nimiū flentem cō solari studebat: sed illa nullam ꝓsolationez recipere curabat: cām autē fletus eidē nulla tenus idicare uolebat. Mane aūt facto quod dā monasteriū mōialiū adiit: & abbatissam interrogauit: an deus quoddā graue delictuz qd die ad uespascēte ꝓmiserat scire posset. Cui illa respōdet: qd deo nihil abscondit: & quia deus uidet qcqd quacūq; hora ꝓmittitur. Rediēs ergo domū quadā die cum uir suus abesset: comā suam ꝑcidit: & uestimēta uiri sui assumēs ad monasteriū monachoꝝ: qd per. xviii. miliaria a ciuitate distabat accessit: & ut ibidē i monachū reciperetur obtinuit. Interrogataq; de noie dixit se theodorum nūcupari. Ibi ergo officia oia hūiliter faciebat: & eius ministeriū oīb⁹ gratū erat.

¶ Post aliquot ānos abbas theodoro iussit: ut boues iungeret & oleū de ciuitate deferret: uir aūt eius plurimū flebat: timēs ne cū uiro aliquo recēsisset. Et ecce angelus dñi ipsi dixit: ut mane surgeret: & i uia que dicitur sci petri staret: & ꝓiugē obuiā haberet. Quod cū fecisset: theodora cū camelis uenit & uirū recognoscēs: sed ab ipso incognita illum salutauit. Cum aūt ille diuti⁹ expectasset: & se deceptū clamaret: facta ē uox ad eū ꝙ ille qui ipm pridie salutauerat uxor sua fuerat. ¶ Tante autē scitatis theodora fuit: ut multa miracula faceret. Nā & hominē a bestia laceratū eripuit: & suis precibus suscitauit. Ipamq; bestiā maledixit: que subito mortua corruit. Diabobus ār scitatē eius non ferēs eidē appuit & eā de cōmisso adulterio duriter increpauit. ut illā ad desperatiōnē prouocaret. Que signū crucis edidit. & mox demon euanuit. Quadā uice dum de ciuitate cum camelis rediret & in quodā loco hospitata fuisz puella ad eā uenit ut secum ꝓcūberet illā putās eē uirum. Que cum resp̄ueret iuit ad alterum in ipo hospitio iacētē & cum eo dormiuit. & de illo concepit. Cum ār uēter eius intumuisset. Interrogata dixit. se de theodoro monacho concepisse.

Natū igit̄ pueꝝ ad abbatē trāſmiſerūt: qui cū theodoꝝ increparet. & ille ſibi indulgeri peteret: ſcapulis ſcē puer ip̄onit̄: & de monaſterio eiicit̄: que p. 7. ānos extra monaſteriū māſit: & de lacte pecoꝝ infantē nutriuit. Diabol⁹ aūt in ſpecie uiri ſui eidē appuit: & ut ad ſe rediret: multis blāditiis p̄ſuaſit: que cū oraſſet: demō ſtatim euanuit. ¶ Alia quoq; uice demones ad eā i ſpecie multaꝝ feraꝝ uenerūt: & eā diris clamorib⁹ & inſultibus terrere uoluerūt: ſed oꝝone fuſa p̄ſtim ab ea diſceſſerūt. ¶ Altera uice multitudo militum ueniebat: quos princeps p̄cedebat: & eū ceteri adorabāt: que cū ſimiliter ab illis iuitaret: ut eoꝝ dn̄z adoraret: illaq; deū ſe adorare uelle diceret: ipſa āte principē adducit̄ & flagellis uſq; ad mortē cedit̄. Sed dū p̄ſtāter p̄ſeueraſſet: ois illa turba demonū ab ea depellit̄. ¶ Alia quoq; uice auꝝ multū reperit: deide caniſtꝝ oī ciboꝝ genere refectū iuenit: ſed ſigno crucis edito utrūq; euauuit ¶ Poſt ānos. 7. abbas ei⁹ patientiā p̄ſiderās ipſam cū puero i monaſteriū itroduxit: ubi cū duos ānos laudabiliter pegiſſet: una cum puero ſe in cella recluſit: quē poſtq̄ omib⁹ ſcis mōitis erudiuit: ſpiritū tradidit: puerq; plurimū flere cepit. ¶ Eadē nocte abbas p uiſionē aſpexit: q̄ nuptie maxime pabant̄: & mulier gloria & imēſo lumie circūdata i medio ſcōꝝ omniū portabat̄: & i lectulo iocūdiſſimo ponebat̄. Audiuitq; uocē: q̄ mulier illa theodor⁹ erat: q falſo de puero accuſat⁹ fuerat. Excitatus abbas cū fratrib⁹ ad cellā iuit: & iā illā defunctā inuenit: quā diſcoop̄tam feminā inuenit. Miſitq; abbas p̄ pūelle: que ipſā infamauerat: & illā ei mulierē eſſe dixit: & ad oculū indicauit: illeq; de falſo crimine cū filia penitentiā egit. Angelus dn̄i etiā abbati dixit: ut equū p̄ſcenderet: & quecūq; ſibi obuiū ad monaſterium ſecū adduceret: qui dū p̄geret: eidem uir theodore occurrit: & abbati p̄iugem ſuam obiſſe aſſeruit: cuius tranſitum dn̄o reuelante didicerat: & eam ad uidendam pergebat: quem abbas in ſuo equo aſſumpſit: & ad monaſteriū ſuum deduxit. Venientes quoq; ambo plurimū fleuerūt: & theodorā ſepulture tradiderunt. 16. calē. auguſti. Vir aūt eius cellā theodore accepit: & ibidem in ſanctitate uite p̄manſit. Puer quoq; theodore nutricem imitatus omni morum honeſtate claruit: ita q̄ abbati defuncto in monaſterii regimine ſucceſſit.

¶ De ſanctis ſcyllitanis mr̄ibus. CX

SCyllitani martyres apud chartaginem paſſi ſunt: quoꝝ noia ſunt hec ſperatus: natalius: cyrin⁹: beturius: felix: aquilinus: letarius: ianuarius. generoſa: beſſia: donata: ſecūda. Hi oēs a ſaturnino p̄fecto detēti: poſt primā xp̄i fidei p̄feſſionē in carcerē miſſi ſunt: & in ligno p̄fixi: deinde gladio decollati ſūt. 16. calē. auguſti. Et dicunt̄ ſcyllitani a ſcyllitana inſula: ex qua oriūdi fuerūt.

¶ De ſanctis ſymphoroſa & ſeptē filiis eius martyribus. CXI

SYmphoroſa cum ſeptē filiis ſuis apud tyburtinā ciuitatē ſub hadriano principe paſſa ē. Hec fuit coniunx bti getulii martyris: de quo ſupra dictū eſt. 4. idus iunii Ex quo ſeptē liberos p̄creauit: quoꝝ nomia hec ſunt: creſcentius: iulianus: nemeſi⁹: primitiuus: iuſtin⁹: ſtacte⁹: eugenius: quos oēs hadrianus una cum matre detineri fecit: & ipſam ſymphoroſam iuſſit palmis cedi: dehinc crinibus ſuſpendi: ſed cum eam ſuperare nullaten⁹ poſſet: iuſſit eam alligato ſaxo in fluuium precipitari. Cuius frater eugeni⁹ curie principalis tyburtine corpus eius colligens ſepeliuit. Mane autem facto iuſſit imperator ſeptē figi ſtipites: ibiq; filios ei⁹ ad trocleas extendi: & creſcentē in gutture trāſfigi: iulianū in pectore: nemeſium in corde: primitiuum per umblicum: iuſtinum p mēbra diſtinctum ſcindi per ſingulos corporis nodos atq; iuncturas: ſtacteū lanceis multis donec moreretur in terra configi: eugenium ſcindi a pectore uſq; ad iferiores ptes. Quorum corpora precepit auferri & proiici i foueam altam. Et poſuerunt pontifices ſacrorum nomen loci ipſius ad ſeptem biothanatos quorum corpora requieſcunt uia tyburtina miliario nono. Paſſi ſunt autem. iſ. cal. auguſti.

¶ De ſancta gugdene martyre. CXII

GVgdenes martyr apud carthaginem paſſa eſt: que plutiano & zete conſulibus preſentata iuſſu rufini proconſulis: quater diuerſis temporibus equulei ſuſpenſione uexata: & ungularum horrenda laceratione cruciata carceris etiam ſqualore diutius afflicta: cum hec omnia pro chriſti nomine ſuperaſſet: nouiſſime gladio ceſa eſt. iſ. calen. auguſti.

¶ De ſancto arnulpho epō. CXIII

ARnulphus epiſcopus turonen⁹: ut ait ſigibert⁹ claruit i gallia tēpore anaſtaſii imperatoris: qui ſancti remigii remenſis epiſcopi in baptiſmate filius fuit: cui⁹ etiā parentes primo gentiles tamē poſtmodum a ſancto remigio conuerſi & baptizati: ille rogatianus illa autem euphroſyna nominati fuerunt: qui omnia ſua pauperibus diſpenſanda ſancto remigio tradiderunt. Remigi⁹ uero regi clodoueo iā chriſtiano arnulphū

eius ſpiritualē filiū ꝓmendauit. Cui rex uti nobiliſſimo: ſtambergaꝫ neptē ſuā in uxorē tradidit. Iſpos tamē ambos ꝓiuges ſcūs remigius ad uirginitatis obſeruātiā iduxit. ¶ Poſt hec arnulphꝰ reuelatione dīna oia ſua p teſtamentū uxori relinquens: eā remigio commendans iu habitu laicali p annos. 27. peregrinatus ē. ¶ Quodā die dñico dū poſt matutinū oraret in eccleſia rauēnate: uidit aiaꝫ cuiuſdā peccatoris nup defuncti: que ad iferna a demonibꝰ trahebaſ: que cūctis aſtantibus audientibꝰ ſci arnulphi auxiliū implorabat. Pro qua uir dñi orauit: & ſtati aia ad corpus rediit: ipſeq; peccator ſurrexit: & q̄ ille uir dei eēt: eiuſq; p̄cibꝰ ipſe ſaluatꝰ fuiſſet: oibus patefecit. Et ꝓcurrentibꝰ ad eū turbis populoꝫ ipſe ad uitandā famā ꝓfeſtim ide diſceſſit. Deide apud ſequanā fluuiū aliū mortuum e pheretro ſuſcitauit: quē ſecū ad ſanctū remigiū informādū adduxit. ¶ Iteꝫ quoq; rhemenſē populū ad ſe ꝓfluentē fugiens: iteꝫq; pegrinās: cū eēt turonis & epatꝰ uacaret: angelo reuelante eps turonen factꝰ eſt: qui laudabilē uitaꝫ ducens: & miraculis clarens in dño quieuit. i5. calē. auguſti.

¶ De ſancto rophilo epo. CXIIII

ROphilus eps popilien fuit: qui uerbū dñi inſtāter p̄dicans: & q̄ docebat exemplo opeꝫ ꝓfirmās miraculoꝫ gloria inſignis fuit. Dum aūt in media uia poſita inter popilien & luilen oppidū draco imanis apparuiſſet: q̄ hoies & aialia deuorabat: & flatu uenefico plurios morbidabat. Sanctus rophilus populo ſuo triduanū ieiunium & orationē idixit: ſcōq; mercuriali epo luilen: ut hec eadem cuꝫ ſua plebe faceret: p̄ſuaſit: & deinde ambo ipſi epi una cum clero & populo utriuſq; ciuitatis ad locū accedūt: oratione q; p̄miſſa ſancti preſules draconem de antro producunt: ſtolis quoq; ſuis ipſum uti agnum manſuetiſſimum collo nectentes pertraxerunt: & in puteo profundiſſimo incluſerunt: memoriale quoq; ſupra puteum in teſtimonium miraculi ſignauerunt: quod ibi manet uſq; in preſens. Rophilus autē ad eccleſiam ſuā rediens: obituſq; ſui diem longe ante predicens: i5. calen. auguſti quieuit in chriſto. Sepultuſq; eſt in eccleſia ſua miraculis clarus.

¶ De ſancto filiaſtro confeſſore. CXV

FIliaſter confeſſor ſanctus dei ſacerdos: credens deo fide pleniſſima exiens de terra ſua relicto ſeculo preſbyter factus eſt: & pauli apoſtoli mente & opere imitator: omnem pene romanum orbem ſua predicatione luſtrauit: multoſq; xp̄o populos acquiſiuit. Non ſolum enim gentilibus reſtitit & iudeis: ſed etiam arriane perfidie tunc uigenti: nam & mediolani gregem dominicum ab auxentio epiſcopo arriano ſactiam broſii predeceſſore uiriliter defenſauit: & brixiam ciuitatem in fide adhuc rudem ſua predicatione ad uiā ueritatis plene reduxit. Et poſtquam plurimis miraculis effulſit apud eandem urbem brixienſem in pace quieuit. xv. cal. auguſti.

¶ De ſancto epaphra diſcipulo. CXVI

EPaphras diſcipulus de. 72. unus ut ait hieronymus: de quo apoſtolus ad coloſcen prio mētionē facit. Hic enī iubente paulo uerbum dñi coloſcenſibꝰ p̄dicauit: & ab eodē coloſcen eps ordinatꝰ: clarus uirtutibꝰ palmā martyrii pro ſibi ꝓmendatis ouibus uirili agone pcepit. Sepultuſq; é apd eā dem urbem. i4. cal. auguſti.

¶ De ſcis iuſta & ruſina martyrib. CXVII.

IVſta & ruſina mres in hiſpania ciuitate hiſpali: ſub diogeniano p̄ſide martyriū paſſe ſunt. He matrone xp̄ianiſſime pauptate detēte uaſa fictilia mercabantur. Ex quo queſtu neceſſariis ſibi ad uictum reſuatiſ: idigētiū iopiā ſubſtētabāt. Cū āt i platea ciuitatis uaſa diſtraherēt: matrone ipius oppidi idolū lapideū noie ſalaboué circūferētes: iuxta morē ſuum gentilē poſtulabant a ſcis feminis uas aliquod ad uſum dei ſui ſibi offerri. Quod cum ille uti xp̄iane facere denegaſſent: indignate matrone idolum ſuper earū uaſa fictilia iactauerunt: eaq; omnia cō triuerūt. Iuſta uero & ruſina idolū econtra longius abiiciētes ꝓfregerunt: ꝓpter qd a p̄ſide diogeniano detente prio equulei extenſione: & ungulaꝫ laniatione uexate ſunt: pmodū in carcere inedia & uariis doloribus aflicte. Inde quoq; educte cū preſes ad ptes alias iter arriperet per loca aſpa & ꝓfragoſa nudis pedibꝰ poſt eū trahunt. Tandeꝫ iuſta ſp̄m in carcere exhalauit. Corpuſq; eius in puteū proiectum: inde a ſabino epo leuatum atq; ſepultū eſt. Ruſine uero ceruix in confeſſione confracta eſt. Cuius eſt cadauer cōbuſtum. Oſſa autem illius ab eodem epiſcopo collecta una cū corpore iuſte in ciuitate hiſpaleñ. tumulata ſunt. Harum paſſio celebratur. i4. cal. auguſti.

¶ De ſcō arſenio abbate. CXVIII

ARſenius abbas cum adhuc in palatio imperatoꝫ archadii & honorii conſiſteret: & ut ad ſalutē dirigeretur oraret audiuit a domino ut homies fugeret & ſaluaretur. Accedens igitur ad monachalem uitā & ibidem orās audiuit: arſeni fuge: tace: quieſce. ¶ Matrona quedam nobilis & ſenex ue

nit:ut abbatē arſeniū ex deuōtiōe uideret:q̄ rogat⁹ a teophilo archiep̄o:ut ſe uideri permitteret:nullat⁹ acq̄euit.Tū illa ad cellaz ꝓperās:ip̄m foris ante hoſtiū iuenit:& ſe ad pedes ei⁹ ꝓſtrauit.Ille aūt cū indignatiōe nimia eā eleuauit:eāq̄ dure increpauit:qa cū mulier eēt:tantā uagationē facere p̄ſumpſiſſet.Nam cū alie mulieres ab ea redeunte audirent:q̄ abbatē arſeniū uidiſſet:ipſe ſimiliter ad eū uidendū ꝓfluerent. Illa aūt ſe nūq̄ alicui dicturam ꝓmiſit:q̄ eū uidiſſet:ſupplicans ut tantum p ipſa oraret.Abbas uero ſe deum oratuꝝ dicebat:ut memoriam eius de corde ſuo deleret. Hec illa audiens turbata nimiū ad ciuitatē uenit:& pre triſtitia egrotare cepit:quod archiep̄s audiens ad eā ꝓſolandam acceſſit:eiq̄ inter cetera dixit: ne de uerbis ſenis miraret:quia inimicus per mulieres uiros ſcōs impugnat.Nam credere debebat:q̄ uir ſcūs pro ei⁹ aia ſemp exorabat: & ſic ꝓſolata conualuit : & ad ꝓpria remeauit. ¶ Arſenius autē per totum uite ſue tempus ſedens ad opus manuū pannū habebat in ſinu ꝓpter lachrymas:que iugiter de oculis eius fluebant:& totam noctem inſomnez ducebat.Mane aūt cū ꝓpter nature laſſitudinem dormire uellet:ſomnū tanq̄ malū ſeruum uocabat:& ſedens paꝝ ſomni ſurripiebat:ſtatimq̄ ſurgebat:dicebat eni ſufficere monacho:ſi dormierit una hora:ſi tamē pugnator eſt. ¶ Cum pater ſancti arſenii nobiliſſimus ſenator uitam finiens:& teſtamentū faciēs:magnam hereditatem filio dimiſiſſet: tabellio teſtamentum ad eum detulit: quod abbas accipiens ſcindere uoluit . Tabellio uero eius pedibus prouolutus rogabat : ne hoc faceret:quia caput eius precideretur . Cui arſenius reſpondit:q̄ prius mortuus fuerat q̄ pater eius:q̄ ip̄m heredem fecerat:& ideo ipſum inſtituere nō poterat : & remiſit teſtamentum nihil recipere uolens. ¶ Quadam uice facta eſt uox ad arſeniū:ut exiret: & opa hoium uideret:& egreſſus uidit ethiopē ligna icidentē:& ſarcinā ſibi iportabilē facientē:cūq̄ ipſā ferre nō poſſet:iteꝝ ligna cedebat:& ad ſarcinā diuti⁹ addebat. Vidit q̄ rurſū hoieꝝ haurientē aquā de lacu:& eā fundentē in ciſternā ptuſam:quam aquā per fundebat in lacū:& ipſam nihilomin⁹ ciſternam implere uolebat. Iteꝝ uidit templū & duos hoies in equis portātes lignū trāſuerſū:uolētes aūt tēplū introire nō poterāt:qa lignū in trāſuerſo portabāt . Et expoſuit ei uox uiſa dicēs:q̄ ultimi ſūt:q̄ portāt lignū iuſtitie cū ſupbia:nec humiliant:pp qđ a regno dei excludūt . Qui ligna icidit: hō ē in peccatis multis:& p eo ut agat penitētiā nō ſubtrahit de peccatis:ſed iniquitates addit. Qui aūt aquā haurit:hō eſt bona opa faciēs ſed quia cū eis ſunt ꝑmixta mala perdit opera ſua. ¶ Veſpe ſabbati ueniente die dñico: relinquebat poſt ſe ſolē : & extēdebat man⁹ ad celū:donec mane ſol aſcendens faciē eius illuſtrabat:& ſic reſidebat.Quieuit aūt i pace uir dñi.i4.cal.aug.Hec in uitis patrū.

¶ De ſcō ioſeph iuſto diſcipulo. CXIX.

IOſeph qui uocabatur barſabas qui cognominatus ē iuſtus:unus ex.72.xp̄i diſcipulis nō fuit barnabas ut rabanus & quidā putauerunt : ſed frater iacobi alphei ac ſimonis & iude:filiuſq̄ marie ſalome ſecundogenite ſcē anne & ſororis uterine genitricis dñi:ut infra dicet in geſtis ſcē anne 7.cal.auguſti. Hic eni cum matthia ſtatu⁹ eſt ab apoſtolis ad ſortiendū in locum iude ut habetur act.prio.ca.Qui predicatiōis & ſcitatis officio ſeruiens ac fideliter ꝓplēs mīltaſq̄ perſecutiones a iudeis pro xp̄o ſubſtinens:uictorioſiſſimo fine apud iudeam quieuit.i3.cal.auguſti.De quo refertur q̄ uenenum biberit : & nihil ex hoc triſte pertulit propter dñi fidem.

¶ De ſcā margarita uirgie & mr̄e. CXX.

MArgarita uirgo apud antiochiaz ſub olibryo preſecto paſſa eſt. Hec fuit filia theodoſii gentiliuz patriarche: que nutrici traditur & ad adultam etatē ueniens baptizatur.& propter hoc exoſa patri plurimū habebatur . Cum autē annos.xv.attigiſſet: & cum aliis uirginib⁹ oues nutricis ſue cuſtodiret:prefectus olibryus illac tranſitum faciens in eius amorē exarſit: & cōcitos pueros ut ad ſe illam ducerent deſtinauit: quatenus ſi libera eſſet:eam in uxorē acciperet: ſi autē ancilla in concubinā teneret. Quam ſibi p̄tatam de nomine & genere ſuo ac religione requiſiuit . Illa autem reſpondit ſe genere nobilem & nomine margaritam ac religione xp̄ianam. Quam prefectus redarguens quia crucifixum coleret:eam in carcerem tradi fecit:& ad deorum ſacrificia properauit.Sequēti uero die eam ſibi preſentari fecit:& ad deoꝝ ſacrificia inuitauit.Quaz diis immolare recuſantem in equuleo iuſſit ſuſpendi:& uirgis tam crudeliter cedi:q̄ ſāguis de eius corpore uti de fonte manaret . Ita ut omnes aſtantes ſuper eam deflerent : & ad conſentiendum prefecto ipſam conſortarent.Quos uirgo cum indignatione repellebat:maloſq̄ conſiliarios eſſe dicebat. Iterum prefectus iuſſit eaz ungulis lacerari adeo ut ipſemet faciem operiret:quia ſanguinē ei⁹ fluentē uidere non poſſet. Et deide de poſitā i tenebroſo carcere recludi mādauit. Orauit autem uirgo ad dominū:ut inimicū q̄ ſecū pugnabat ipſi uiſibiliter đmōſtraret

Et ecce draco imanissimus ibidē apparuit: qui os super caput eius ponēs & linguā sub ter calcaneum extēdens ipaz ptinus trāsglutiuit. Sed dum se absorbēdam uirgo cōspexisset: signo crucis se muniuit: & statim draco per mediū crepuit: & uirgo illesa exiuit: Diabolus itez ut eam decipet in spem hominis se mutauit. Quē uidēs in oratiōem se dedit: & cum surrexisset demō ad eā accessit: & manum eius tenuit. Quem illa per capillos apprehēdit: & sub se ad terrā deiecit: ac supceruicē eius dextrū pedem posuit. Demō autem clamabat: & se a muliere superatū deflebat. Illa uero coegit: ut ipsi diceret: cur xp̄ianos taz multipliciter tentaret. Qui respōdit naturale sibi odiū esse contra uiros uirtuosos: & q̄is ab eis sepius repellat: tamē desiderio seducēdi infest⁹ existit: quia iuidet homini de felicitate quā amisit: q̄is eam recuperare non possit. Addidit q; p salomon isinitam demonū multitudinē in quodam uase iclusit: post cui⁹ mortē cum de ipso uase demones ignē emitterēt & homines ibidez thesaurum eē putarēt: uas confregerūt: & demones exeuntes aerē impleuerūt. His dictis uirgo pedem subleuauit & demō stati euanuit. Mox q; colūba de celo ueniēs cū luce nimia uirginē pfortauit. Theotim⁹ aūt qdā uerba uirginis auscultās scribebat: nutrix q; illius ipaz i carcere refouebat. ¶ Post dies plures ꝓuenientib⁹ populis iudici pñtatur: & sacrificare ꝓtēnēs itez i equuleo leuat: corpus q; eius facib⁹ exurit: mirātib⁹ cunctis fortitudinē tenerrime puelle: deinde i magno uase aque uicta mittit: ut ex penaz cōmutatione cresceret uis doloris. Sed subito terra ꝓcutitur & uirginis uincula soluūtur: ipsaq; illesa pauētib⁹ cūctis egredit. colūba quoq; celica cū ingēti lumine de celo aduolauit: & i capite margarite aureolā posuit. Quo miraculo ✠ quattuor milia gētiliū exceptis paruulis & mulierib⁹ xp̄o crediderūt: & capitalem sniam accepūt: prefect⁹ aūt timēs ne alii ꝓterterentur: ꝓcitus beatā margaritā decollari mandauit. Illa aūt pro se & suis persecutoribus: necnō & sui memoriā agētibus orauit ad xp̄m: addēs ut quecūq; i ptu piclitans se inuocaret illesam prolem emitteret. Fcā q; est uox de celo q; i suis se nouerit petitiōibus exauditam. Et sic gladio pcussa martyrii coronā pcepit. Cuius corp⁹ a xp̄ianis antiochie sepultū ē. 13. cal. augusti. Alibi autē legit q; passa est. 3. idus iulii.

¶ De scā praxede uirgine. CXXI.

PRaxedis uirgo filia fuit beati pudētis & soror potentiane nobilissima romanoz de quib⁹ supra dictum est. 14. calē. iunii. Hec post mortē parentū cum sorore potētiana omnes facultates diuisit: & ceperūt ambe ditissimū patrimoniū uendere: & pecunias paupib⁹ erogare. Mortua uero potentiana in scō uirginitatis ꝓposito. Praxedis uirgo cū beato pio papa ipam sepeliuit: & exide pauperes xp̄ianos i domo ꝓpria suscipiens: eis ministrare cepit. Defūcto quoq; scō nouato ipius uirginis germano: beata praxedis thermas illius in uico lateritii p man⁹ sci pii epi eccleśiā ꝓsecrari fecit: in qua & baptisteriū ordiauit. Martyrū quoq; symmetrii ꝓsbyteri & socioz: sub persecutiōe antonini imperatoris p xp̄o passoz corpora tumulauit: de quib⁹ supra dictū ē. 7. cal. iunii. Cūq; persecutio quotidie ingraueśceret: beata praxedis orauit ad dn̄m: ut eam ex hac uita susciperet. Que a dn̄o exaudita: post dies modicos egrotāre cepit. Et postq̄ omnē substātiam suā pauperib⁹ & eccleśie dispensauit: & & ipa in scō uirginitatis proposito ꝓseuerās ad xp̄m ex hac luce migrauit. i2. calē. augu. Sepulta a scō pastore presbytero: iuxta patrem & sororem uia salaria in cemiterio priscille.

¶ De scis uictore & sociis mrib⁹. CXXII

VIctor martyr cuz sociis suis sub maximiano impatore in ciuitate massilia passus ē. Qui maximianus pfecta cede martyz thebeorum i ciuitate seduñ massiliā deuenit: uictorē q; militem eidē de xp̄ianitate delatum ꝓprehēdit. Quem sacrificare nolentem funibus per totā urbem distractū: astorio pfecto puniendum tradidit. Qui ipsum dudum in patibulo afflictum in carcerē trudi iussit: ubi sanctus uictor celesti lumine & angelica uisitatione confortatus est. Que cū uidissent tres milites eum custodientes idest ✠ Alexander ✠ Longinus & ✠ Felicianus conuersi sūt ad christum. Quos in confessione fidei imperator decollari mandauit. Prefectus uero uictorem equuleo suspensum & fustibus ac neruis cesum: iterum in custodia reposuit. Sed post triduum inde eductus statuam iouis sibi oblatam: ut ei thura incenderet pede euertit. Cui pes ille statim preciditur. Deinde mole molendini suppositus crudeliter conteritur: uerum post paululum machina ipsa diuinitus dissipata: dum adhuc martyr domini aliquantulum palpitaret: gladio cedente uere uictor ac triumphator efficitur. Nam & eodem instanti uox de celo audita est: uicisti uictor beate. Corpora uero sanctorū martyrum iussu cesaris in pelago proiecta angelis ministrantibus ad oppositum littus enatantia deuecta sunt: & a christianis sepulta. Ad quorum tumulum dum puer eleutherius nomine christianus persecutionem

fugiēs declinasset. orās emisit spiritum. eis/
dē scis sepultura sociatus. Qui passi sunt. i2
calē. augusti.

¶ De scō daniele abbate. CXXIII

DAniel abbas & pbyter egyptius
fuit: qui dū maneret in scythi cū
fratrib⁹ suis ieiuniis & oronibus
semp intētus: uenit ad uillā que
hemēti dr: ut opa manuū suarū
uenderet: de qbus iopib⁹ subueniret. Roga/
tus aūt a iuuene in domū suā descendit: & p
uxōre ipsi⁹: que sterilis erat: orauit: ut deus
ei sobolem largiret. Cūq; mulier post dies
modicos ꝓcepisset: murmurabant emuli: q
de abbate: q in domo illa fuerat: puella pre
gnās eēt: eo q a uiro nūq potuerat grauida/
ri. Quod audiēs abbas misit ad iuuenem: ut
cū uxor ei⁹ pepisset: ipsi nunciare curaret.
Nato itaq; puero uenit daniel ad domū iuue
nis: fecitq; illum oibus ꝓpinquis & notis cō
uiuium pparare. Quibus psentibus pueruꝫ
25. dieꝫ adductū per deum adiurauit: ut ex
primeret patrem suū. Infans aūt clara ligua
iuuenē illum noiauit: eūq; digito ostēdit: &
sic emuli ꝓfusi sūt. ¶ In alia uilla erat homo
latomus noie eulogi⁹: q arte sua fideliter la
borans: pegrinos quosq; hospitio suscipie/
bat: qui dū abbatē danielē suscepisset: & ei/
dē fideliter ministrasset: orauit p eo ad dñm
ut augerētur sibi bona tēporalia: ad hoc ut
ille latiora impendere posset. Cui oranti se/
nex uenerād⁹ apparuit: & abbatē interroga
uit: an latomū in fide sua uellet suscipere: si
forte a bonis operib⁹ deficeret. Qui mox p
eo fideiussit: & pro aia sua se deo rōnem red
dituꝫ promisit. Post dies modicos dum ho/
mo ille lapidem excideret: audiens sonū cō
caui percusso lapide foramen iuenit: in quo
thesauꝫ multum latentē repperit. Timēs au
tem ne inuenta sibi ab urbis principe tolle/
rent: ꝓstantinopolim abiit: & sub iustino im
peratore collatis munerib⁹ fact⁹ est prefect⁹
ptorii: ꝓstructoq; palatio pauperes tradidit
obliuioni. Quod cū daniel ꝓperuit: ꝓsterna
tus animo ꝓstantinopolim perrexit: ut homi
ni loquerē: sed ab eius familia cesus cū in/
iuria expellit: unde & ante crucifixū orare
cepit: ut a fideiussione eriperet. Cui beata
uirgo apparuit: & se p eo interfessuram p/
misit. Confortatus abbas alexandriā rediit:
cui postea xps apparens dixit: q a uadimo/
nio absolutus eēt: sed de cetero ab huiusmo
di caueret. Cum aūt ad eremū reuersus eēt:
post menses tres iustinus impator moritur:
& iustinianus eius filius coronatur: & offici
ales imperii mutant: Eulogius a prefectura
deponitur: & de mala administratione requi
situs omni substantia spoliatur. Reuersusq;
ad uillam suam artē primam repetiit: & ho/
spitalis ut prius esse cepit. Ad quem ueniens
abbas: omnia put ꝓtigerāt: enarrauit: illeq;
in melius uitā mutauit. ¶ Ascēdit aliquādo
daniel cum discipulo in superiorem thebai/
dam: & uisitatis fratribus: & ab eis reueren/
ter exceptus: adeo ut ipsi uestimenta ꝓster/
nerēt: uenit ad cenobium monialium: quod
dicitur sācti hieremie. Et dū hospitium que
reret: & uirgines denegarent: eo q uir clau/
strum illud nunq intrasset: audito q abbas
daniel esset: abbatissa illum gratanter susce
pit: & ad refectionem uocauit: ubi cum iter
alias uidisset unam iuxta uiam laternarū in
terra iacentem: & que illa eēt quesiuisset: au
diuit: q ebria & insana erat: & q quasi semp
sic permanebat: sed pietate dei eam eiicere
nolebant: uiliaq; ei officia imponebant. Cuꝫ
ergo sero omnes ad cellas suas iussent: ab/
bas in oratione pernoctans uidit illam sur/
gere: & cū lachrymis instanter orare: quod
abbatisse ac discipulo ostendit: eisq; dixit:
quia per spiritum illam semper talem fuisse
cognouerat: & ꝓpter eam solam ad monaste
riū ipm uenerat: que humilitatis causa se a/
mētē ac ebriam fingebat: ut omnib⁹ ꝓfectui
haberet. Dum ergo abbatissa ex hoc nimiū
cōpuncta eēt: & mane oia sororib⁹ rettulis/
set: dū uellēt ab ea ueniā petere: ipsaꝫ necu/
bi inuenerunt: sed ianuas cenobii aptas con
spexerunt: schedulāq; foribus affixā in qua
scriptum erat: quicquid in uos peccaui par/
cite: & in xpō ualete. Sicq; oēs abbati danie/
li de cōmissis in sanctā uirginem ueniaꝫ po/
stularunt. Ipse quoq; ad cellam suā rediit: &
sāctitate pfect⁹ in pace quieuit. i2. calen. au
gusti. Hec in uitis patrum.

¶ De scā maria magdalena. CXXIIII

MAria magdalena a magdalo ca/
stro cognominata clarissimis na
talibus exorta patre syro matre
eucharia cum fratre suo lazaro
& sorore martha magdalum ca/
stellum: quod est secundo miliario a gene/
sareth: & bethaniam: que est iuxta hierusalē
& magnam hierolymorum partem posside/
bat: ita ut maria magdalum a quo nuncupa
ta est magdalena: & lazarus partem urbis
hierusalem: & martha bethaniam inter se di
uisissent. Cum autem hec diuitiis abunda/
ret: quia rerum abundantiam uoluptas co/
mes sequitur: quanto magis pulchritudine
splenduit tāto corpus suum uoluptati sub/
strauit: unde iam nomine proprio perdito
peccatrix dicebatur. Cumq; christum in do
mo simonis leprosi recūbere cognouit: ad
eū accessit: lachrymisq; pedes eius rigauit:
& capillis extersit: ac unguēto punxit: & in
tpe gre pria solēnē pniam ꝓfecit. uñ & dñs
oia ei peccata dimisit. Hec est illa cui xpus

tanta beneficia contulit & tam maxia ſigna dilectionis oñdit. Nam ab ea. 7. demonia. i. uniuerſa uitia expulit: in ſuo eā amore totaliter accendit: familiariſſimā ſibi ꝑſtituit: eā ſemp duleiter excuſauit: uidelicet apd phariſeum: qui dicebat eā immundā: apud ſororem: que dicebat eā ocioſam: & apud iudā qui dicebat eā ꝑdigam. Cuius dilectiōe quatriduanū ſrem ſuſcitauit: cui⁹ amore marthā a fluxu ſanguinis liberauit. Hec ad pedes domini ſedēs eius uerba audiuit: dñi caput pūxit: iuxta crucē in paſſione xp̄i ſtetit: unguenta parās eius corpus inungere uoluit; a monumēto quoq; diſcipulis recedētib⁹ non receſſit: cui xp̄s reſurgēs primo apparuit: & a poſtolor⁹ ap̄lam fecit. ¶ Poſt aſcēſionē igit dñi anno .xiiii. poſt ſtephani lapidationē & diſcipulor⁹ diſperſionē de qua habetur act. vii. iudei magdalenā cū plurib⁹ xp̄ianis rapiētes. Inter quos erāt beatus maximin⁹ unus ex. 72. diſcipulis: cui a beato petro ip̄a magdalena fuerat ſpecialiter ꝑmendata: lazarus frater eius: & martha ſoror eius: atq; marcilla marthe pediſſequa: necnō beat⁹ cedonius qui fuerat cecus a natiuitate quē dñs illumi nauerat: & alii plures: oēs iſtos naui impoſitos & pelago ſine remo uel remige expoſitos ut in ponto necarent a iudee finibus propulerūt. Qui deo duce maſſiliā appulerūt: ubi cuz nemo illos recipet ſub porticu cui⁹ dam tēpli morabantur. Cū autē populus ad phanum ꝑflueret: ut idolis imolaret: maria magdalena uultu iocundo linguaq; diſerta cepit xp̄m ꝑſtantiſſime predicare: & plebem a cultura demonū reuocare: unde multi admirantes corporis ſp̄em & lingue facundiā ꝑuerſi ſunt. Principi etiā prouincie cū uxore ad ſacrificia accedēti: ut prolē a diis ip̄etraret magdalena deor⁹ imolationes diſſuaſit: & xp̄m illis ánunciauit. ¶ Interea apparuit magdalena per uiſum ꝑiugi principis: eāq; de crudelitate redarguit: eo ꝙ abundāſ delitiis ſeruos dei fame & frigor⁹ mori ꝑmitteret: addens & minas niſi uirū induceret: ut eor⁹ inopiā ſub leuaret. Quod cū bis admonita facere neglexiſſet: tertia uice magdalena per uiſionē utriq; ꝑiugi appuit: & ultu igneo terribiles minas inuexit: niſi feſtinā ter ſcis uiris de uictu & hoſpitio ꝓuideret. Cūq; ambo euigilantes mutuo ſomnia rettuliſſent: exterriti cōtinuo ſcōs diſcipulos hoſpitio receperūt: eiſq; de neceſſariis prouiderunt. ¶ Poſt hec cum princeps prole careret: mariam rogauit: ut ſibi filium a deo ſuo impetraret: promittēs in xp̄m cum coniuge credere: ſi hoc ei obtinere poſſet. Tunc magdalena pro eis orauit: & poſt dies modicos matrona illa cōcepit. Cūq; princeps ad beatum petrū uidendum romā proficiſci diſponeret: nauiq; parata eum mulier iam tumente utero ſequi uellet: uir eius q̄is dudum renitens inſtantia coniugis deuictus aſſenſum prebuit: & nauem cum familia & uxore aſcendit: quorum humeris maria ad eorum tutelam ſignum crucis impoſuit. Cui princeps ciuitatis & domus cuſtodiam commendauit. Poſtq̄ autem flante uento proſpero die integro nauigaſſent: ſubito tempeſtas in mari exoritur: & intumeſcente procella dolore parturiendi mulier anguſtiat. Que inter preſſuras pelagi filiū peperit & cōtinuo expirauit. Cum igitur infans uagiens māmillarum ſolatia quereret & pater nec ubi matrem ſepeliret locum haberet: nec unde infātulum aleret prouidere poſſet: lachrymabiliter lamentabatur: & de magdalena plurimum conquerebatur: eo ꝙ ipſius cauſa tanta icurriſſe mala uidebatur. Naute autez clamabant: ut corpus in mare proiiceret. Cūq; peregrinus inſtanter exoraret: ut aliquantulum ſubſtinerēt: ſi forte mulier aliqua detenta extaſi reſpiraret: ut ſaltez nato puero ubera preberet: ecce nō procul a naue collis apparuit: uixq; princeps a nautis precibus & precio: ut illuc applicarēt exegit. In cuius antro ſecretiori corpus coniugis collocauit & puerum māmis apponēs chlamyde operuit: & deo ac beate marie magdalene aiam defuncte necnon curam pueri cuz fletu amariſſimo cōmendauit: & poſtmodum nauem conſcēdit: nec propter ea accepto itinere deſiſtere uoluit. Cūq; romam ad petrum neniſſet: & cauſam itineris expoſuiſſet: petrus principez ſuper caſu qui ei de uxore & filio contigerat confortauit: & in fidei ueritate firmauit. Deinde una ſecum hieroſolymam perrexit: & omnia loca ſacra cum eo perluſtrauit ac demum ad urbem repatriauit. Princeps igitur elapſo biennio a petro conſolatus diſceſſit: & nauem aſcendens ad patriam redire diſpoſuit. Perueniens autem ad collem ubi corpus coniugis cum paruulo dimiſerat applicuit: & puerum a maria magdalena cō ſeruatum ac educatum inuenit: q more puerorum in littore cum lapillis & glareis ludebat: uidenſq; nautas applicantes quos nū quā uiderat: expauens ad matris ubera ſolita recurrebat: & ſub chlamyde latitabat. Quem poſtq̄ pater matris mammas ſuggentem aſpexit admirans pre gaudio ineffabili flere cepit. Et ecce mulier a mortuis reſpirauit: & q̄ſi d ſōno euigilās magdalene gr̄as egit: q̄ ſibi i puerpio obſtetricis ipleuerat officiū: & ſe ac ſuū ꝑſuauerat paruulū: addēs ꝙ de eadem ꝑegrinatione qua uir ſuus uenerat: & ipſa ueniebat: & oia loca in quibus fuerat: ſerioſius referebat. Nam ſicut petrus uirum ſuū ad ipſa loca perduxerat: ſic & il-

lam beata maria magdalena eodem comitata fuerat. Sicq; princeps recepta ꝓiuge & parvulo iam bimo massiliam repetiit: & magdalene: que sibi euenerant: enarrauit: omniaq; idolorꝫ templa destruēs cum omni populo baptisma suscepit. Tūc ecclesiam in xp̄i noīe ꝓstruxerunt: & beatum lazarꝫ in ep̄m massilie ꝓstituerunt. Deinde ad ciuitatē aquen̄ accedentes predicatione ac miraculis cūctum populum cōuerterunt: & maximinū ibidem in pontificem ordinarunt: ut dictū est supra in eius gestis. 4. idꝰ iunii. ¶ Interea btā magdalena eremum asperrimū petiit: & in loco angelicis manibus p̄parato. 30. annis incognita mansit: ubi nec aquarꝫ fluenta. nec plāte cuiuspiam erant solatia: ut sic daret intelligi: q; nō terrenis dapibus sed epulis tantū celestibus eam xp̄s disposuerat satiare: ibiq; per singulos dies septem horis canonicis ab angelis in ethera leuabatur: & celestibus cōcentibus reficiebatur: indeq; per eosdem angelos ad ꝓpria reducebat̄. Sicq; saciata nullis aliis corporalibus alimētis indigebat. Sacerdos autem quidā solitariam uitā eligēs: qui sibi ad. 12. stadia ab eodem loco cellā cōstruxerat: die quadam uoces angelorꝫ audiuit: & oculis corporeis aspexit: q̄liter magdalena ab angelis in ethera leuabat̄: & post horā ad ip̄m locū reducebat̄. Qui cū predictam uisionem subtilī⁹ intueri uellet: deo se cōmendās ad locū accessit: & cū esset uicin⁹ tremore resolui cepit: ita ut uix icedere posset: & itelligens ibidē esse celeste sacramētū ipsā p̄sonā uel creaturā: que ibi erat p xp̄m adiurat: ut qd uel qualis esset sibi edisserat. Quē magdalena: ut ꝓpius accedat: hortat̄: & appropinquantē benigne alloquitur: seq; peccatricē illam famosam esse testatur: que in euāgelio memorat̄: que xp̄i pedes lachrymis abluit: & suorꝫ criminū ueniam ꝓmeruit: que & in ipso loco per annos trigita oīb⁹ incognita manserat: & quotidie talibus dapibus refecta: nullo alio cibo aliquando egerat. Et quia obituꝫ suū sibi a domino reuelatum agnouerat: imposuit sacerdoti: ut ad sanctum maximinū ep̄m accederet: & omnia sibi uisa narraret: ac ipsum sui parte rogaret: quatenus die dominico ꝓximo hora matutinali in ecclesia sua esset: ubi magdalenā angelicis allatam manibus inueniret: que dominica sacramenta ab eodem percipere uellet. Qui ad eius petitionem ei chlamydē suam concessit: ut nuditatem suam tegeret: quatenus ad ecclesiam honestius ire posset. Sacerdos igit̄ concitus maximinū adiit: eiq; iussa cuncta ac uisa per ordinem patefecit: q die & hora statutis ecclesiam ingressus magdalenam repperit in choti medio angelorū: qui eam adduxerant consistentem: que duorum cubitorum spatio a terra eleuata extensis manibus in aere substabat: cuiusq; uultus ex frequentia angelorꝫ quasi solis radi⁹ refulgebat. Ad quam cum maximin⁹ accedere formidaret: ab ea cōfortatus est: ut filiam suam agnosceret. Qui cōuocatis clericis & sacerdote predicto corpus xp̄i eidem obtulit: quod sancta dei cum magna lachrymarū inundatiōe percepit: deinde corpore ante altare prostrato spiritus inter angelorum manus ad deum euolauit. xi. calē. augusti: corpusq; nimio odore per septē dies fragrauit: quod beatus maximinus ibidem deuoti⁹ sepeliuit: & post mortē suam se iuxta eam tumulari precepit. ¶ Temporibus autē caroli magni scilicet anno dñi. 749. gerard⁹ dux burgundie liberis carens: multa pauperib⁹ largiter erogabat: & multas ecclesias & monasteria fabricabat. Cum autē celiacēn monasterium construxisset: misit ipse & abbas ipsius loci quosdam canonicos ad aquen̄ ciuitatem: ut inde beate marie magdalene reliquias transportarent. Qui uenientes predictam ciuitatem a paganis euersam inuenīūt: Casu tñ quoddā ex marmore sepulchꝝ aspiciūt: cui⁹ sculptura demōstrabat: q; corpus magdalene ibidē qescebat: qd noctu ꝓfringentes: assūptas reliqas ad hospitiū deportarūt: quoꝫ pricipalior i ipsa nocte p uisuꝫ a magdalena admonet̄: ne timeāt: sꝫ ceptū o⁹ p⁹ p̄sciāt. Cū āt ad mediā leucā ad celiacen̄ cenobiū ꝓpinquassent: nullaten⁹ inde mouere reliqas potuerūt: donec abbas & monachi oēs scō corpi obuiā ꝓcessionaliter exierunt: & ip̄m cū oi reuerētia susceperūt: quod ibidem iacet miraculis coruscans.

¶ De scā scyntyche discipula. CXXV

Cyntyche discipula ap̄lorꝫ fuit: de q̄ btūs paul⁹ ad philippen̄. 4. ca. mētionē facit. Hec i uita ap̄li ca cū oi religiōe ꝓseuerās philippis dormiuit: ibidē sepulta. xi. cal. augu. ut dicit ado ex hieronymi martyrologio.

¶ De scō platōe mr̄e. CXXVI

Plato mr̄ apud ancyrā ciuitatem galatie ꝓuincie passus ē tpe maximiani impatoris sub p̄fecto agrippino: q puulus & locuples a pētib⁹ relict⁹: oia sua paupib⁹ dispēsauit. Quē & p̄fect⁹ teneri fecit: ut sacrificaret: qd cū renueret: a. 12. uiris sibi uicissim succedētib⁹: prio qdē grauiter cedit̄: sꝫ imobilis p̄sistēs carceri mācipat̄: deiñ post dies. 7. sup ferreū lectū extendit̄: & carbonibus subterstratis oleo resina cera ac bitumine perfusus torretur. Cum autem predicta in eum nil preualerent: cunctis cernētibus angelica uisitatione ꝓfortat̄: odoreq; nimio fragrante refouetur. Quo miraculo

plures ad dñm cõuertũt. Post hec i equuleo appenditur: malaq; ferrea ignita eius lateri/ rib⁹ adhibent. Et cũ hec etiã patiẽter tole/ rasset: mãdauit iudex: ut corrigie de ei⁹ cor/ pore trahèrẽtur: q̃s sanctus suscipiẽs i faciẽ prefecti iactauit: dehic in custodiã reductus 18. dieb⁹ fame afficitur: sed a dño confortat. Nouissime aũt iubente ꝓfecto extra ciuitatẽ i locũ: qui dicit campus: ducit: & ibidẽ gla/ dio capite truncat: ubi & a fidelib⁹ digna re uerentia tumulatur. xi. cal. augusti.

¶ De scõ uandegisillo abbate. CXXVII.

VAndegisill⁹ abbas qui & uando ut ait sigibertus ansegisi maioris dom⁹ nepos ex ualciso ffe floru it tpe iustiniani ꝑi. Qui cenobia siscanũ & fontanellã dño funda/ uit. Hic in ueredinẽse regione ort⁹ nobili pa rente. s. ualciso pipini francorũ regis filio: sub rege dagoberto comes palatinus ab eo ꝓstitutus strenue officiũ exercebat. Cui inui to illustrẽ puellã rex in uxorẽ tradidit: quã tñ ipse ad castitatẽ suasit: unde & illa scimo/ nialis: ipse uero deserta curia monachus effe ctus est. Qui cũ scõ uiro ualtrido i loco q dicit mons falconis primotenus habitauit. Cũ aute rex sanctũ licet pro posse renitẽtem de monasterio eductũ uioléter ad curiã tra/ heret: intrãs palatiũ paupẽ cũ uehiculo offẽ dit: & in lutũ proiecit: quẽ cũ alii ꝓtereunt uandegisillus de equo descẽdẽs paupez e ce no subtraxit. Statimq; angel⁹ inopi uiro asti tit & uestẽ deturpatã emẽdans candidiorẽ q̃ ante fuerat reddidit. Quo miraculo ꝓspecto rex illũ ad mõasteriũ redire pmisit. Inde ad territorium helisgangium perrexit: ubi & cenobiũ i proprio fũdo ꝓstruxit: ubi & plu rimas diaboli insidias ppessus: oẽs dei gra su perauit. Deinde iussu diuino ꝑmonit⁹ ueniẽs rothomagũ a scõ andoeuo subdiacon⁹: inde leuita ordinat. Ac postmodũ carnotũ tẽdẽs a scõ audomaro i ꝑsbyterũ ꝓsecrat. Post hec fontanelle mõasteriũ ꝓstruxit: in quo cũ godone ei⁹ nepote deo seruire studuit: uerũ alimẽtis sibi deficiẽtib⁹ a bathylde regina p uisum a deo monita plaustris onustis ciba/ riis uisitatur. Ibiq; usq; ad annos etatis sue. 92. labori manuũ insistens i dei seruitio per mansit. Demũ graui egritudine ꝑssus triduo q; i extasi rapt⁹: ianuã sibi celi patefactã ꝓ/ spexit: Sicq; deo spiritũ reddidit. xi. cal. au/ gusti auditaq; é in eius trãsitu a quodã disci pulo melliflua cãtilena. Sepultusq; ẽ i eccle sia sci pauli: ubi & p annos. 40. pmansit: ubi & scũs ausbert⁹ eps annis. xi. & scũs ulphra nius ãnis. 9. quieuerũt. ¶ Anno aũt dñi. 682 hoz trium corpora miro odore fragrãtia & tã in mẽbris q̃ in uestibus oino incorrupta ad ecclesiam sci petri translata sunt cal. apri lis ubi miraculis coruscãtia requiescũt & di gna fideliũ ueneratione coluntur.

¶ De scõ apollinare epõ & mare. CXXVIII

APollinaris eps apud rauẽnã pas/ sus ẽ tpe uespasiani ipatoris. Hic antiochen⁹ genere bti petri apo/ stoli discipul⁹ cũ eo ex ãtiochia romã uenit: quẽ petrus rauenne epm desti auit. Et appropiãs citati apd quẽ dam militẽ noie ireneu⁹ hospitatus: filium eius cecũ inuocato xpi noie illuminauit: ip⁹ cũ parẽtib⁹ baptizauit. Quod miraculũ cũ tribunus a milite didicisset. Apollinarẽ ad/ uocauit: ut uxorẽ suã noie theclam p annos plurimos decũbẽtem sanaret: quã null⁹ me dicoz erigere poterat. Cuius manũ appre/ hẽdẽs mox illã erexit: & ip⁹ cũ uiro & filiis ac oi familia: necnõ plurib⁹ ex militibus ad xpm conuertit. Et apud eũdẽ tribunũ ãnis plu rib⁹ mãsit: ubi & ad se infirmos uenientes sa/ nabat: & multos ad xpi fidẽ adducebat: ac p sbyteros & clericos ordinabat. Post ãnos ue ro. 12. cũ predicta dux saturnin⁹ audisset: a pollinarẽ detineri fecit: ac pontificib⁹ capito lii rauẽnatis tradidit. Ductusq; ad tẽplũ io/ uis ut imolaret: cũ diceret sacerdotib⁹ aur⁹ & argentu⁹ idolis oblatũ melius paupibus dari q̃ ante demones appẽdi: ꝓtinus fustib⁹ ceditur: & semiuiuus relinq̃t: sed a discipu/ lis collectus in domo cuiusdã xpiane uidue ui. mẽsibus refouet. ¶ Inde uenit ad ciuita/ tẽ classis: ut quẽdam bonifaciũ nobilissimu⁹ mutũ effectum curaret. Et cũ domũ igrede/ retur puella hñs spũm imundũ clamabat: ut inde discederet. Alioquin ligatis pedibus eum extra oppidũ trahi faceret. Quẽ apolli naris increpãs ꝓfestim ex illa exire coegit. Et post hec inuocato xpi noie muto loquen/ di facultatem restituit. Sicq; plusq̃ quingen tos gẽtiles ꝓuertit: post dies modicos a pa/ ganis apprehẽsus: iterũq; fustibus cesus ꝓ/ hibebatur iesum noiare: qui iacens in terra ipsum uerum dei filium exclamabat. Tunc nudis pedibus ip̃m super prunas stare fece/ runt. Deinde extra urbem classis eiecerunt. Qui cum xpianis extra muros in tugurio la titabat: & ad se uenientibus xpm predicabat. Inde ad emiliam prouinciam euangelizandã accessit. Interimq; calocerus presbyter rauẽ natem ecclesiam gubernauit. ¶ Regressus igitur rauẽnam ad domum rufi patricii ad/ ductus est: ut filiam eius infirmam sanaret. Sed mox ut ingressus est domum puella de/ functa est. Rufus autem deflebat: deosq; cõ/ tra se propter illius aduentu⁹ iratos dicebat & ob id filiam suam occiderant. Cum autez scũs orasset: & puella de morte resurrexit: & nomẽ xpi ꝓfitẽs cũ matre & magna mul/ titudie bapti sma suscepit: & uirgo ꝑmansit.

Rufus uero postmodum martyriū ptulit: ut dicet de eo in ei⁹ passiōe. 6. calē. septēbr. Audiens hec cesar scripsit ad messalinū p̄fectū p̄torii: ut apollinarem aut sacrificare faceret: aut i exiliū mitteret. Prefect⁹ ergo ip̄m sacrificare nolentē fustib⁹ cedi iussit: & in equuleo extensum torqueri: deinde aquā feruētē i ei⁹ uulneribꝰ iactari: & sic graui pōdere ferri uictū i exiliū mittē uoluit. Tūc xp̄i aiaio accēsi in paganos irruerūt: & plusq̄ ducētos ex eis cecidērt. Prefect⁹ āt fugiit: & apollinarē i carcerē trudi fecit: deiñ catenis uinctū naui ipposuit: & cū trib⁹ eū sequētib⁹ clericis in exiliū destinauit. Ortaq; tēpestate: nauiq; soluta: scūs dei cū duob⁹ clericis: & duob⁹ solū ex militib⁹ naufragiū euadēs: ipsos milites baptizauit: cū q̄bus mysteria p̄xit: & nobilē quēdā leprosum mundauit: & plurimos ad fidē p̄duxit. Inde ad ripā danubii in p̄tes thracie p̄trāsiuit. Cūq; eoꝝ idola nulla darent rñsa: uix ab uno eoꝝ didicerēt. q̄ donec apollinaris in p̄tib⁹ illis maneret: dii eoꝝ nullū eis rñsum dare possent: quem pagani reptū exuerūt: & fustib⁹ cesum nauigio rauēne remiserūt. ¶ Post ānos igit̄ tres ad eccleſiā suā regredit̄: & a xp̄ianis cū summa letitia suscipit̄. Iteꝝ āt post dies aliquot a gentilib⁹ capit̄: & ad tēplū apollinis adducit̄: cui⁹ simulacꝝ uidens maledixit: & continuo p̄fractū corruit. Quod uidētes pōtifices ip̄m tauro iudici p̄sentauerūt: cū aūt filiū ei⁹ cecū illuminasset: taurus credidit: & ip̄m de manib⁹ paganoꝝ ereptū q̄ttuor ānis in p̄dio suo manere fecit: ubi ad se uenientes i fide xp̄i docebat: & multa sup̄ languētes miracula faciebat: Post hec taur⁹ a pōtificib⁹ uespasiāo accusat̄. Qui rñdit: q̄ impatores deos uidicare nō habēt: sed ipsi de inimicis suis se ulcisci possunt: si ab eis leduntꝰ: misit tñ legatiōnē ad demosthenē patriciū: ut apollinarē ſm leges iudicaret: qui sanctū martyrem ad suasionē pontificū tradidit cuidā centurioni xp̄iano in carcere detinendū: cui⁹ rogatu dū in uicū leprosoꝝ p̄geret: ut ibi p̄pter furorē gentiliū latitaret: a paganis insecut⁹: & usq; ad mortē diutissime cesus est: ubi p̄ dies. 7. supuiuens: & discipulos admonēs spiritum tradidit: & iuxta muros classeñ oppidi sepult⁹ fuit. x. cal. augusti: circa ānos dñi. 70. ubi & quiescit miraculis redolens.

¶ De apollinare epo & p̄fes. CXXIX

APollinaris hieropolitanus eps tēpore marci antonini impatoris claruit: qui uir eximius doctrina & sanctitate resulsit. Librum apologeticū p̄ xp̄iana religione eidem principi p̄scripsit. Extāt ei⁹ & aduersū gentes quinq; uolumina. De ueritate duo Iteꝝ libꝝ aduersum cata phrygarum heresim montani. s. prisille & maximille insanoꝝ & pseudoprophetaꝝ. In hieropolitana quoq; citate dié obiit: ibidēq; corpe quiescit. Hec hieronymus libro de uiris illustribus.

¶ De sancta christina uirgie & mar. CXXX

CHristina uirgo in tyro ciuitate italie: que é circa lacum uulsinū passa est sub p̄side iuliāo: Hec nobilibus parentibus orta in eodem oppido a patre urbano p̄side in quadaā turri cū. 12. ācillis collocata est: deos aureos & argenteos secum habēs. Et cum p̄pter eius elegantem pulchritudinem a multis in p̄iugium peteretur: parētes eius nulli eam p̄cedere uolebant: cupientes ut in deorū cultura uirgo diuti⁹ p̄maneret: ipsa autē a spūsancto docta deorum sacrificia abhorrebat: & incensa diis imolanda in fenestra orientali deo celi incēdebat. Cui orāti angelus apparuit: eamq; de christi fide plenius instruxit. Cum autē pater ab ancillis eā christianā esse didicisset: blanditiis multis ad culturā deoꝝ p̄uocabat: illa uero uni deo se sacrificium offerre respondebat. ¶ Post hec autem christina idola patris cōfregit: & descendens ad turris ianuam aurū & argentum pauperibus erogauit. Rediēs uero pater: ut deos suos adoraret: cum id quod filia fecerat: ab ancillis audiuisset: iratus iussit eam expoliari: & a duodecim uiris sibi uicissim succedentibus cedi: donec ipsi lassi deficerent: deinde catenis uinctā in carcerem recluſit. Audiens hec mater sciſſis uestibus ad carcerem perrexit: & filie pedibus se prostrauit: obsecrans eam: ut paterna uota perficeret. Cūq; nihil posset suadere ad uirum rediit: & quid sibi illa respōderat indicauit. Quam pater urbanus ad tribunal suum adductam ad immolandum diis hortabatur. Cumq; omnino conténeret: iussit carnes eius ungulis ferreis radi: & omnia eius membra tenera lacerari. Christina autem de carnibus suis accipiens: in uultum patris p̄iecit: dicens ut carné a se genitā: ut canis roderet: & suo se sanguie satiaret. Tunc ipsā rote alligari fecit igne suppoſito & oleo desuper effuso: sed erumpens flamma mille & quingentos gentilium interfecit. Pater autē hec omnia magicis artibus ascribens: ipsam iterum in carcerem mitti iussit: que statim angelo uisitante sanata est & refecta. Facta quoq; nocte iussit pueris suis: ut molarem lapidem grandem ad collum eius ligarent: & sic in mare: idest in lacum uulsinum p̄iicerent: Quam mox angeli assumpserunt: & super aquas eam enatare fecerunt. Christus uero ad eam descendit: & ipsam in eodem lacu manibus propriis baptizauit: nomenq; suum eidem imposuit: Ac demum illam

michaeli archangelo ꝓmendauit: q eam ico lumẽ ad littus reduxit. Quod audiẽs pater xp̃iną itez detentã custodie mãcipauit: eãq; mane decollari mandauit. In ip̃a autẽ nocte urbanus repẽtina morte extinct⁹ ẽ. ¶ Huic succeſſit preſes iniquus nomie dion: q cunã ferreã succẽſam oleo reſina & pice liquatis plenã fecit parari: & xp̃inam ibidẽ imiſſam a q̃ttuor uiris agitari. Que dñm tota mente laudabat: q eã nuper renatã ut infantulã in cunabulis agitari uolebat. Et cũ nil leſionis ptuliſſet: putans iudex ꝙ maleficia in capillis eius lateret: fecit caput ei⁹ radi & nudam ad apollinẽ duci. Que idolo impauit: & confeſtim i puluerem redactum corruit. Quod iudex audiẽs expauit: & ſpiritũ mox emiſit. Quo miraculo tria milia homiuum ad xp̃m ꝙuerſi ſunt. ¶ Huic ſucceſſit & tertius p̃ſes iulianus: qui fornacẽ ſuccendi fecit: & uirginem ibidẽ includi: ubi p dies qnq; cũ angelis cantãs & deambulãs illeſa pmãſit. Cum aũt hoc iudex magie attribueret: duos aſpides: duas uipas: & duos colubros ad eã per ueneficũ dimitti mandauit: ſed uipere pedes uirginis lingunt: aſpides nil nocẽtes ab uberibus pendẽt: colubri collo ſe uoluentes ſudorem ſugunt. Cũq; ueneficus beſtias irrita re uellet: ꝓpentes i eum impetũ fecerunt: & protinus occiderunt: uirgo aũt dñi ꝓpẽtes ſuo iperio ad deſertũ miſit: & orãs mortuũ ſuſcitauit: & ad xp̃z ꝙuertit. Tunc preſes mãmillas eius precidi fecit: de quib⁹ lac pro ſãguine fluxit. Poſt hec linguã eius amputari iuſſit. Que linguã abſciſam in faciẽ iuliani proiecit & oculuꝫ eius ꝓcutiẽs excecauit. Cũq; lingua preciſa diſerte nihilominus loqueret. Iratus iudex duas ſagittas circa cor & unã in latus ei⁹ dimitti precepit. Sicq; percuſſa ſp̃m deo reddidit. Sepulta in tyro ciuitate a xp̃ianis. 9. cal. auguſti. Circa annũ domini. 287. Corpus autẽ ei⁹ delatũ uenetias i monaſterio monialiũ ſci marci de amianis ep̃atus torcelli ab incolis loci nũc quieſcere peribetur.

¶ De ſcis niceta & aqlina mr̃ib⁹. CXXXI.

NIceta & aquilina ſorores martyres i lycia ciuitate amõ paſſe ſũt. He ſpecioſe puelle de corpis ſui proſtitutione uiuentes: cũ beat⁹ xp̃ophorus mr̃ in eadẽ ciuitate a rege dagno i carcere detineret: iuſſu eiuſdẽ regis ad ip̃m ſanctũ mr̃em miſſe ſunt: ꝓmiſſis eis munerib⁹: ſi eũ ſecũ peccare facerẽt: & ad deorum ſacrificia prouocarent. Quas btũs xp̃ophorus ad xp̃m ꝙuertit: ut diceret i paſſione ei⁹. viii. cal. auguſti. Quod audiẽs rex puellas ꝓprehẽdi fecit: quaſ ad deorum ſacrificia inuitauit. Que dixerũt: ut iuſſu regis platee mũdarẽtur: & oẽs populi ad templum cõgregarent. Quo facto cum ille templũ introiſſent cingula ſoluẽtes i colla deoꝝ poſuerũt: & ad terrã trahẽtes confregerunt. Qua ꝓp rex dagnus iratus eas catenis ſuſpẽdi fecit: & dudũ torqueri: & dehic in ignem copioſum iactari. Que cũ inde illeſe egreſſe fuiſſent: iuſſit rex ambas piter i xp̃i ꝓfeſſiõe gladio cedi: que paſſe ſũt. viiii. cal. auguſti.

¶ De ſcis uictore & ſociis mr̃ib⁹. CXXXII

VIctor militaris cũ duob⁹ germanis: uidelicet trichino & antiogeno apud hermicã hiſpanie ciuitatem paſſi ſũt: q diuerſis exanimati ſuppliciis: tandez pro xp̃i noīs ꝓfeſſiõe glorioſa: gladio capite trũcati: martyrii palmã percipe meruerunt. viiii. cal. auguſti: Hec ado in ſuo martylogio.

¶ De ſcõ iacobo maioꝝ apoſtolo. CXXXIII

IAcobus apoſtol⁹ q dicit̃ maior ad differẽtiã alterius iacobi q dicitur minor: non ꝙ hic maior illo fuiſſet etate: ſed prior uocatõne filius fuit zebedei & marie ſororis matris dñi: a quo & ip̃a maria iacobi cognominata ẽ. Sicq; ꝓſobrinus extitit xp̃i: & frater ioãnis euangeliſte. Qui poſt aſcenſionem dñi dũ p iudeam & ſamariã predicaſſet: in hiſpaniaz tandem iuit: ut ibi uerbum dñi ſeminaret. Sed cum ibi quaſi nihil proficere uideret: eo ꝙ ſolũmodo. 9. ibi diſcipulos acquiſiſſet: duos ex illis ibidẽ cauſa predicationis reliquit: & alios. 7. ſecũ aſſumẽs in iudeã rediit: ubi dũ euãgelizaret xp̃z: magus quidã nomine hermogenes cũ phariſeis diſcipulũ ſuum nomine philetẽ ad eũ miſit: ut eum diſputando ꝙinceret ꝙ ſua predicatio falſa eſſet. Sed cũ apoſtolus ecõtra eum rationib⁹ ſuperaſſet: & multa corã eo miracula feciſſet: rediit philetes ad hermogenem doctrinã iacobi approbãs & miracula recitans: ac ſe iaz eius diſcipulũ effectũ ꝓteſtãs. Quem hermogenes irat⁹ arte magica adeo ligauit: ut ſe moueri non poſſet. Quod cuz philetes iacobo per puez nũciaſſet: miſit ad eum apoſtolus ſudariũ ſuũ: cuius contactu ꝓfeſtim ſolut⁹ philetes Hermogenis artib⁹ inſultauit: & ad apoſtolum ꝓperauit. Tunc hermogenes demones ad illos miſit: ut ambos ſuinctos ad ſe adducerẽt. Qui adiacobum ueniẽtes in aere ululabant: aduentuſq; ipſoꝝ cauſam publice cũctis audiẽtib⁹ prolabant: ſeq; catẽis igneis religatos: & plurimum cruciatos ab angelis deplorabant. Quos apoſtolus mox exoluit: eiſq; mandauit: ut ad hermogenẽ accederẽt & ipſum in nullo ledẽtes ligatũ ſolummodo ſibi deferrent. Qui abeuntes manus ei a tergo ligauerunt: & uictũ ad iacobũ ꝓduxerũt. Et cõquerentes: ꝙ eos cruciandos miſiſſet: ap̃m

rogabant: ut eis pōteſtatē ꝓcederet: quatenꝰ ſuas iniurias & ipſoꝝ incendia uindicarent. Cūq; ille eos interrogaret: cur philetē ipſis aſſiſtentē nō tenerent. Demones rñderūt: qa nec formicā: que eēt in eius cubiculo ꝓtingere poſſent. Iacobꝰ aūt exemplo magiſtri bona ꝓ malis reddere cupiens: phileti iuſſit: ut hermogenē: q ipm ligauerat: ſolueret: & eiꝰ libertati redderet. Cōſuſus hermogenes ſtabat: & recedere nō audebat: qa iram demonum: ne eū occideret: nimiū timere dicebat. Cui apoſtolus baculū ſuū dedit: & ille ſecurus abiit: ac oēs libros artis magice ad iacobum cremādos apportauit. Apoſtolꝰ uero ne forte odor incendii uexaret icautos: illos in mari demergi mandauit. Quo pacto hermogenes ad apoſtolū rediit: & ueniā poſtulauit: cepit quoq; in dei timore adeo pfectꝰ eſſe: ut etiam in noie eiꝰ plurime uirtutes fierent. ¶Hec uidentes iudei zelo cōmoti apoſtolum adierūt: & qa ieſum crucifixū predicaret: increpauerūt. Qui poſtq̄ eis aduentū & paſſionē ac reſurrectionē xpi ꝓ ſcripturas euidēter ꝓbaſſet: & plurimi credidiſſent. Abiathar pontifex anni illius ſeditionē i populo excitauit: & ipſum teneri fecit. Tūc ioſias ſcriba ſunē in collo eius miſit: & cū multitudine iudeoꝝ apoſtolū ad herodem agrippā ꝓtraxit: quem herodes iudeis cōplacere cupiens decollari mādauit. Cūq; ad martyriuꝫ duceret: quidā ꝑlyticus in uia iacēs ad eū clamauit: ut ipm ſanaret: quem apoſtolꝰ ꝓſtim inuocato xpi noie ſanū efficit: quod uidens ioſias ſcriba ꝑfatus: q ſunē in collo eiꝰ miſerat: ad xpm ꝓuerſus eſt: & cū apoſtolo decollatus: ut infra ꝓxime dicet. Apoſtolus ergo dñi ad locū adductꝰ capitis obtruncatiōe martyriū ꝓſumauit. 8. calē. aprilis uidelicet in die annūciatiōis & paſſiōis xpi: &. 8. calē. augu. corpꝰ eiꝰ in cōpoſtellā trāſlatū ē. Ne igit feſtū ſaluatoris ex apoſtoli ſolēnitate impediret: ſtatuit eccleſia: ut feſtū paſſionis eius in die trāſlationis eius corporis tpe uidelicet magis ꝓgruo celebret. ¶Decollato igit iacobo diſcipuli eiꝰ nocte ꝓpter iudeoꝝ timorē corpꝰ naui impoſuerūt: & ſepulchrū eiꝰ dine ꝓuidentie cōmittētes nauē ſine remige ꝓſcenderunt: & angelo duce in gallitiā in regno lupe regine applicuerūt. Corpꝰ aūt de naui deponentes ſup magnū lapidem poſuerūt: q ut cera tenera corpori ceſſit: & i modū ſarcophagi ſe corpi mirabiliter adaptauit. Ingreſſi ergo diſcipuli ad reginaꝫ re & noie uere lupā: eidem dixerūt: q̄liter xps ipi corpꝰ apoſtoli ſui miſerat: ut quē noluerat ſuſcipe uiuū: excipet uel defunctū. Narranteſq; qualiter ſine remige pueniſſent: locū ad ſepulturā ꝓgruum poſtulabāt. Regina aūt eos doloſe ad regem hiſpanie deſtinauit: ut ſup hōc eius aſſenſum uti maioris requirerent. Qui eos cepit: & in carcerē reclusit: ſed cū diſcūberet: angelus dñi eos exoluit: & liberos abire pmiſit: quod rex audiēs poſt eos milites: q illos occiderent: deſtinauit. Sed dū milites pontem tranſirent: fracto pōte oēs in flumie ſubmerſi ſunt: quod rex audiens & ſibi ac ſuis metuēs: diſcipulos apoſtoli pacifice reuocauit: & ab eis una cum populo fidem xpi ſuſcepit: & quicqd petierant libere ꝓceſſit. Audiēs hoc lupa doluit: & redeūtibꝰ ſcis ac regis ꝓſenſum p litteras apientibꝰ: reſpondit: ut boues ſuos: quos in tali mōte hēbat: plauſtro iungerēt: & corpꝰ mgri ſui quocūq; uellēt tumulandum deferrent. Hoc aūt doloſe faciebat: eo q draco ingens flāmā euomēs boues ipſos cuſtodiret: quiq; tauri eēnt indomiti: q nec uehiculo iūgi poſſent: uel ſi iungerent: huc illucq; diſcurrerent: & ſic corpꝰ diſſiparent. Diſcipuli uero dolū ignorātes montē aſcendūt: draconem ingentē i eos ignē ſpirantē ſigno crucis ꝓ mediū uentrē ſcindūt: tauros uelut agnos māſuetiſſimos plauſtro iungūt: & deſup ſāctū corpꝰ cū lapide ſup quē poſitus fuerat ponunt. Boues aūt ſine alicuiꝰ regimine corpus in mediū palatii lupe detulerūt: quod illa uidens credidit: & xpiana effecta omia ab eis petita ꝓceſſit: palatiū ſcō corpori i eccleſia dedicauit: & mirifice dotauit: ubi requieſcit infinitis & maxis miraculis coruſcans.

¶De ſancto ioſia martyre. CXXXIIII

IOſias martyr fuit ille ſcriba iudeoꝝ: qui ſunē primꝰ miſit i collo iacobi apoſtoli: ut ſupra ꝓxime dictū eſt. Cū aūt apoſtolus ad decollandū duceret: & ꝑlyticum i uia repertū ſanaſſet: credidit ioſias & ad pedes eiꝰ ꝓcidit: & ueniā petēs ſe xpianum fieri poſtulauit: quod abiathar ſacerdos uidens eū teneri fecit: pugniſq; cedi iuſſit: miſſaq; de illo legatiōe ad herodē: ut cū apō decollaret: obtinuit. Cū āt ābo decollari deberent: apoſtolꝰ a ſpiculatore lagenā aque petiit: & ibidē ioſiā baptizauit: qui cū apoſtolo capitis obtruncatione ſimul occubuit. 8. calen. auguſti.

¶De ſcō chriſtophoro martyre. CXXXV

CHriſtophorꝰ martyr genere chananeus ante baptiſmū reprobus uocatꝰ uultu terribilis & ꝓceriſſime ſtature: utpote qui .xii. pedes in lōgitudine poſſidebat: in lycia ciuitate amō ſub rege dagno paſſus ē. Hic aliqñ cogitauit: ut maiorē principē mūdi quereret: ad quē ſecum moraturꝰ accederet: uenit ergo ad quēdā maximū regem: de quo fama erat: q maiorem dñm mundꝰ non hēbat: in cuiꝰ curia chriſtophorus manebat

Cum aũt die quadam ioculator regi aſiſtẽs cantionem diceret: in qua frequenter diabolum noiaret: rex qui xp̃ianus erat ſignũ crucis i faciẽ imprimebat. Quod chriſtophor⁹ notãs & admirãs: interrogauit cur rex hoc faceret: & quidnã ſignũ huiuſmodi ſibi uellet. Et cũ rex illi hoc dicere recuſaret: poſt multã inſtãtiam ei dixit: q̃ illud ſignum faceret: ne ſepe nominatum diabolum timere poſſet. Chriſtophor⁹ aũté ſtatim arguit: q̃ diabol⁹ maior dñs q̃ rex erat: eo q̃ ipſe illũ timebat: unde ſe deceptum cognoſcebat: qa maiorẽ mundi dominũ nõ inuenerat. Et uale faciẽs regi: diabolũ querẽdo ꝓperabat. Cum autẽ per ſolitudinẽ pergeret uidit maximã militum multitudinẽ: inter quos quidam terribilis & ferus ad eum uenit: & quo tenderet requiſiuit. Qui ſe ire querẽdo diabolum reſpondit: & q̃ miles ille diabolus eſſet audiuit. Cui ſe chriſtophorus in ſeruitium ꝓpetuum tradidit. Et cũ ambo ꝓgerẽt & in uia cõi crucem erecta⁊ inueniſſent: diabolus a ſemita fugiens in nemus declinauit: & chriſtophoru⁊ ſecũ duxit: atq; poſt laboriоſum iter ad uiã rediit. Quod chriſtophorus admirãs multa inſtãtia queſiuit: cur hec diabolus fecerit. Qui tãdẽ ꝓpulſus ei dixit: q̃ homo quidã: q dicit xp̃us in tali ſigno peꝑederat: quẽ ip̃m plurimũ formidabat & ob id ab ei⁹ ſigno diuertebat: chriſtophor⁹ aũt adhuc xp̃m maiorẽ diabolo fore concluſit: & ſic continuo ab ei⁹ ſeruitio diſceſſit: & xp̃⁊ querere feſtinauit. Sed cũ eum nullaten⁹ iuenire poſſet: ad eremitã deuenit: q ipſi xp̃m p̃dicauit: & de fide diligenter inſtruxit ac baptizauit. Cum aũt ei ieiuniũ & orationẽ pro peccatis ſuis imponeret: & chriſtophor⁹ ſe nihil hoꝝ perficere poſſe dixiſſet: ip̃m tandẽ ad quẽdã fluuiũ deſtinauit: ut ibi reſideret: & cũctos tranſire uolẽtes: eo q̃ fortis eẽt & magnus tráſportaret: qđ xp̃o adeo gratum eẽt: ut ſe ipſi procul dubio reuelaret. Ad fluuium igit̃ acceſſit: & ibidẽ ſibi domũ ꝓſtruxit: portáſq; perticã i manu loco baculi ſe in aqua ſubſtentabat: & oés ſine ceſſatione trá ſportabat. Cũ aũt quadã nocte quieſceret: audiuit tertio uocem pueruli ſe uocás: & ut ſe traduceret obſecrantis. Qui ſemel ac bis egreſſus neminẽ reppit: tertia uero uice puerum inueniens in humeris ſuis accepit: & baculo ſũpto flumẽ tranſiturus intrauit. Et ecce aqua fluminis paulatim intumeſcebat: & puer adinſtar plũbi grauiſſimi põderabat. Quãtoq; magis procedebat amplius unda creſcebat: & puer magis humeros chriſtophori deprimebat. Cũ aũt uix tráſuadaſſet: & puerũ depoſuiſſet: de pondere ꝓqueſtus ait: q̃ in tantũ fuerat grauat⁹ acſi totũ mundũ ſuper humeros habuiſſ⁊. Cui puer rñdit q̃ non miraret: qa nedũ mundum ſup ſe habuerat: ſed illũ qui totũ mundũ creauerat: ſe quoq; xp̃m dñm eſſe dicebat. In cuius ſignum mãdauit: ut baculũ ſuum i terra figeret: quẽ mane floruiſſe & fructificaſſe uideret. Statiq; ab oculis ei⁹ euanuit: chriſtophorus aũt baculũ i terrã fixit: & die altera ip̃m ad modũ palme frondes & dactilos protuliſſe ꝓſpexit. Sicq; xp̃m dñm ſibi appuiſſe cognouit. ¶ Poſt hec aũt ad amõ ciuitatẽ deuenit: ubi dũ eoꝝ linguã non intelligeret: oratione fuſa ipſoꝝ loquelã intelligere cepit: uirgã quoq; ſuã i terrã fixit: & ut ad conuerſionẽ populi floreret dñm exorauit. Quod cũ factum fuiſſet decẽ & octo milia hominũ crediderũt. Rex aũt dagnus ducẽtos milites ad eum capiẽdũ miſit. Et cũ ipſum oratẽ tenere non auderẽt: iterũ totidẽ miſit. Cum q̃ bus oratione premiſſa ad regem uenit: que⁊ uidẽs rex ſtatura i tantũ ſublimẽ territus ẽ: & pre timore corruit i terram de ſede ſua: ſed a miniſtris leuat⁹: chriſtophoꝝ de nomine & patria & religiõe requiſiuit. Qui cũ ſe chriſtophoꝝ noie chananeũ gẽte ac xp̃ianũ religione diceret: & diis ſacrificare ꝓtemneret: rex ip̃m in carcere mãcipauit. Duas quoq; puellas elegantes germanas nicetã & aglinam de ſui corporis ꝓſtitutiõe uiuẽtes ad eum miſit: ꝓmittẽs eis munera ſi illũ ad peccandũ ſecũ allicerent: & ad imolandũ diis inflectere poſſent. Cumq; a puellis plauſu manuum & amplexib⁹ urgeret: & ſcũs martyr inſtanter dñm ꝓcaret: ſubito de facie illius lux imenſa refulſit: que puellas admodum exterruit. Quapp ille ꝓ ſe ad xp̃m de cõmiſſis ueniã poſtularũt: & coronam martyrii ꝓceperũt: ut ſupra in eoꝝ paſſione actũ eſt. 9. cal. auguſti. ¶ Deide chriſtophor⁹ regi ꝓ̃tatur & cũ ſacrificare nollet: uirgis ferreis uerberat: & poſtmodũ galea ignita ei⁹ capiti iponit: ſed i his mime ſuperat. Deide ſuper ſcamnũ ferreu⁊ alligatur: & ignis iecta pice ſubter incendit: ſed ad inſtar cere ſcamnũ cõfringitur & ſcũs illeſus inuenit. Subſequenter aũt rex fecit illum ad ſtipite ligari: & a trecẽtis militib⁹ ſagittari: ſed ſagitte oés ſuſpenſe in aere permanebant. Cũ aũt rex illuc accederet: ut ipſu⁊ extinctũ cõſpiceret: repẽte una ex ſagittis ex aere retroceſſit & regẽ percutiẽs uno oculo excecauit. Cui chriſtophor⁹ dixit: ut de ſanguine ipſi⁹ i craſtinũ decollãdi ſumeret & oculũ liniẽs uiſum recuparet. Tũc iuſſu regis ad decollandũ ducit̃: & ibidem fuſa oratione capite truncatur. Rex aũt de ſanguine ſuper oculũ ponẽs ꝓtinuõ uiſum recepit. Qua propter i chriſtum credidit: & corpus ſci martyris ſepeliri mandauit. Paſſus ẽ autem octauo ca⁊len. auguſti.

¶De sancto cucufante martyre. CXXXVI

CVcufans martyr in ciuitate barcinona sub preside rufino passus est. Hic scūs una cum felice germano suo ex scyllitana citate nobilibus pentib⁹ ortus: cesaream mauritanam studioꝫ gra ꝓmigrauit. Indeq; ambo post tps aliquod discedētes & ad ptes occidētis se trālferētes: oia sua ꝑ xpo paupibus erogarūt. Et felix qdē in ciuitate gerūda martyr effect⁹ est: ut de eo i ei⁹ passiōe dicē calē. augusti. ¶Cucufans uero in ciuitatē barcinonā deueniēs: dū xpm annūciaret: a galerio ꝓcōsule tētus est: & dū sacrificare nollet: iussu ꝓcōsulis a. 12. militibus sibi uicissim succedētibus grauissime & diuti⁹ tortus est: ita ut iestina dirupto corpore defluerent. Cū autē oratione xpi martyr fudisset: tortores excecanē. Procōsul una cū ei⁹ idolis terra se apiente absorbeē. Cucufās uero intestinis in alueū diuinit⁹ repositis repente sanat: quē pagani catenis uinctū maximiāo pſidi presentarunt: qui cucufantē in craticula iussit assari: sinapi & aceto plagis pfundi. Sed cū hec oia supasset: & assatores ei⁹ erum pente flāma interisset: in ignē copiosuꝫ mittitur: sed eo orante ignis extinguit: dehinc i carcere clausus lumine celico sup eū emisso ꝓfortatur: custodesq; hec aspiciētes ad xpm ꝙuertunt. Mane aūt facto cū iubēte preside cardis ferreis & tauris cederet: orauit ad dominū: & ꝓtinuo ꝑses uadens ad arā iouis de curru ꝓcidit: & fractis ceruicibus expirauit. Idola quoq; ad que pgebat: in puluerē redacta sunt: quo miraculo multi de populo in xpm crediderūt. Demū succedente rufino in presidē ciuitatis: cucufans ab ipso denuo cōphensus ac decollatus est: sepult⁹ barcinone 8. calē. augusti: cuius corp⁹ inde ꝓcessu tpis translatum in ecclesia sancti dionysii pisien ad presens quiescit.

¶De scis nemesio & lucilla mrī. CXXXVII

NEmesius & lucilla filia eius uirgo passi sunt i urbe sub impatoribus ualeriano & galieno. Cuꝫ eni nemesi⁹ tribunus eēt militū & lucillā filiam cecā a natiuitate haberet: audiens qualiter sanct⁹ stephan⁹ papa in xpi noie oēs egros curaret: accessit ad eū sacrificantē in crypta nepotiana: & filiam eius ad ipm detulit: rogans ut se ac filiā baptizaret: ipamq; lumē aspicere faceret: quos ubi beatus stephan⁹ baptizauit: lucilla uirgo lumen recepit: seq; uirū quendā mirabilem ꝓspexisse i baptismate dixit: qui ei⁹ oculos illumiauit. Eodem die uiso miraculo baptizatus ē symphroni⁹ dispēsator nemesii cū oi familia ipi⁹ ꝓmiscui sex⁹ nūero. lxii. Nemesius quoq; a btō papa stephano diaconus ordinat⁹ est. Quod audiētes ualerian⁹ & maximus ꝓsules iusserunt nemesiū teneri. Cum aūt die quadam ꝑdicti duo ꝓsules in templo martis uia apia sacrificarent: & nemesi⁹ illac transiens orationē faceret: maximus a demonio arripitur: & clamare cepit: q̄ a nemesio torqueret: & cū ministri egressi nemesiū tenuissent: maximus ꝓsul continuo expirauit. Valerianus aūt ꝓsul nemesiū in carcerē trudi fecit: Lucillā uero filiam ei⁹ apud quādā paganam noie maximā in custodiā deputauit: deinde symphroniū eius dispensatorē tenuit: traditq; eū olympio tribuno examinandū. Cū aūt ad predicatiōem symphronii olympius credidisset: & cū uxore exupia ac filio theodolo a scō papa stephano baptizati fuissent: ut diceē infra in eoꝝ passione. Audientes hec impatores miserūt ad ualerianū ꝓsulem: & fecerunt sibi nemesiū & lucillā filiam ei⁹ ꝓsentari: & cū ambo in xpi nois ꝓfessione pſisterent: Lucillam qdem in uia apia ante tēpluꝫ martis spectāte pre iugulari iusserūt: deinde inter uiam apiā & latinā nemesium diaconē capite truncari fecerunt. Quorum corpora scūs stephan⁹ papa uia latina nō lōge ab urbe sepeliuit. 8. calē. augusti.

¶De translatiōe sācti germani. CXXXVIII

TRanslatio corporis sci germani epi pisien ab incolis eiusdē ciuitatis. 8. calē. augusti celebratur: cuius reliquiis dns tantā gratiaꝫ ꝓtulit: ut in ei⁹ translatiōe corpis eaꝝ contactu cecis uisum: surdis auditum: claudis gressum ꝓberet: multosq; languoribus uariis detentos sanos efficeret: & obsessos ab imundis spiritibus liberaret.

¶De scā anna matre dñe nre. CXXXIX

ANna mater glorioſe uirginis marie: ut in historiis tribuuꝫ israel hēt: de tribu iuda ciuitate bethleem orta est: uirq; ei⁹ ioachim ex eadē tribu de galilea ciuitate nazareth originē duxit. Hec trib⁹ uiris succeſſiue nupta fuit: quoꝝ prim⁹ fuit ioachim: secūdus cleophas eiusdē ioachim frater: qui eā masculina sobole carentē ſm legem mortuo germano in ꝓiugem assumpsit: ut semē fratris suscitaret. Tertius aūt extitit salome duoꝝ prioꝝ oino extrane⁹. Ex primo aūt uiro anna gloriosam uirginē mariam genuit: que ioseph desponsata nō tamē in ꝓcupiscētia iuncta: xpm per spiritū sanctū ꝓcreauit. Ex ſo aliam filiā mariā noie similiter peperit: que nupta alpheo q̄ttuor filios edidit: uidelicet iacobū minorem apostolū: ioseph iustū: & simonē & iudā. Ex tertio aūt uiro tertiā filiam mariā etiā nominatā ꝓcreauit: que nupta zebedeo duos filios parturiuit scilicet iacobū maiorē apostolū: & ioānem

euangelistā. Ipsa quoq; beata anna ante tertii mariti obitū in pace quieuit. Et sepulta ē in bethleem i tumulo paterno. 7. cal. augusti: ut tradit hieronymus.

¶ De scō ioachim patre dñe. CXXXX

IOachiz pater dñe nre filius barbanthere: & maritus scē anne de tribu iuda ex prouincia galilee ciuitate nazareth duxit originē. Qui cū in bonis tpalibꝫ abundaret ab ānis. xv. deo seruire cepit: & de facultatibus suis paupibꝫ & peregrinis atq; templo dñi & eius ministris largiflue ministrabat. Et cū esset annoꝝ. 30. duxit i ꝓiugem annam filiā agar de tribu sua ex citate bethleē ex qua usq; ad annos. 20. nullam prolē suscepit. Diuina tandē dispositione mariā genitricem xpi futurā ex ipsa filiam ꝓcreauit: ut dicetur plene in natiuitate uirginis. vi. idus septēbris. Postq̄ aūt eandem uirginē ad tēplū adduxit: & dei ibidē seruitio iuxta uotū mācipauit: & ipe ioachim domū rediēs modico tpe superuixit: & plenus uirtutibus in pace cū patribus suis dormiuit. Sepultus in nazareth i sepulchro patrū suoꝝ. Quo autē die migrauerit repiri non potest. Ideo & eiꝰ gesta festo anne ipsius ꝓiugis adiunguntur.

¶ De scō pastore p̄sbytero & ꝓfessoꝛ. CXLI

PAstor presbyter i eremo de scythi claruit tpe scōꝝ patrum anachoritarū. Qui abstinentia magna se affligens: multa scitate & religione pollebat. Cuz aūt mater ipm abbatē & monachos suos uidere curaret: & ad ecclesiam eūtes obseruasset: pastor cum fratribus cellā intrātes hostium i faciem eius clauserunt. Cū auté illa flens ad hostium clamaret: & filiū uidere obnoxius postularet: ipse matri se uideri prohibuit: hortās illam ut equanimiter ferret: qa si nō in p̄nti seculo saltem ipm in futuro uideret: que confortata discessit: & ipm amplius aspicere nō curauit. ¶ Iudex prouicie cuz abbatem pastorē uidere cuperet: sed negret: filiū sororis eiꝰ tanq̄ malefactorē carcerauit: dicens q; si pastor pro eo iterceſſurus ueniret: ipm dimitteret. Mater ergo iuuenis & soror abbatis ad hostiū iuit: & lachrymis ut p eo iudicem adiret instāter rogauit. Cui ille mā dauit dicens: q; pastor filios non generauit. Qua cū dolore discedēte iudex ait: ut saltē uerbo iuberet: & illū dimitteret. Ille aūt remandauit: ut cām s̄m legem examiaret: & si dignꝰ esset morte: illū occideret: si naūt quo modo uellet faceret. Docebat aūt fratres dicens q; aiam suam a peccato custodire & se ipm considerare & discretionē habere: sunt a'e pfectiones. Tribulatio & discretio sūt operationes solitarie uite. ¶ Cum quidaz frater de quadā ꝓgregatione offendisset: abbas de ꝓsilio cuiusdā solitarii expulit eū: quem flentē abbas pastor ad se accersiuit: & proillo solitario misit. Et cuz ueniſſet abbas ei dixit: q; duo homines erant: qui ābo suos mortuos habebant. Quoꝝ unus mortuum suuz reliqt: & iuit plorare mortuū alteriꝰ. Quod solitarius de se dictū intelligēs ꝓpunctus é. ¶ Frater quidā abbati pastori dixit se ꝓturbatū esse & locū uelle deserere: quia uerba quedā de fratre audierat que eū maxime scādalizabat: dixit pastor ne hec uerba crederet: quia uera non essent. Ille uero uerba eē uera affirmabat: quia frater fidelis ipsi dixerat. Et ille rn̄dit: q; si fidelis eēt nō ipsi dixisset. Affirmāti aūt oino uera eē: proposuit ei pabolā euangelii de trabe & festuca: admonens ut in corde suo poneret: q; peccata sua trabes esset: & aliena festuca. ¶ Frater quidam qui grāde peccatū ꝓmisit penitētiā facere uolens: interrogauit pastorē si triēnis penitentia satis esset: qui dixit q; multū est. Interrogatus si annus sufficeret: rn̄dit q; multū ē. Interrogatus de. 40. dieb': rn̄dit q; multum ē. Addēs q; si hō ex toto corde peniteat: & penitentiā triduanā agat suscipiet deus. ¶ Interrogatus de illo uerbo: q iraſcit fratri suo sine cā ꝛc: quid esset sine cā iraſci respondit. Ex omni re qua homo a fre suo grauatur: iraſci sine cā: donec oculū ipi abstrahat. Si aūt quis eum a deo separe uellet pro hoc iraſci debet. ¶ Cōquestꝰ ē ei frater quidā q; multas cogitationes habēs i ipsis periclitabaī: q eū sub diuo eduxit iubēs ut sinū expanderet: & uentū teneret: qui rn̄dit se nō posse: sic inquit ille: quia cogitatiōes repelli non possunt ne introeāt: hominis aūt ē eis resistere. Quieuit aūt uir scūs in dño. 7. calē. augu. scitate & uita cōspicuus & miraculis clarus.

¶ De scō erastē discipulo. CXLII

ERastes discipulus unꝰ ex. 72. de quo apostolus ad ro. 16. & pria timoth. 4. ca. mētionē facit: & de quo scribiī act. 19. eps meadi fuit post hierosolymoꝝ dispsionē: ut abbas dorotheꝰ ponit. Ado tn̄ dicit i martylogio ex datariis hieronymi sumpto: q; a beato paulo apostolo philippis epūs relictꝰ ibidē martyrio coronatꝰ qeuit. 7. cal. aug.

¶ De scō hiacyntho martyre. CXLIII

HIacynthus mr̄ rome i portu sub ꝓsulari leontio passus é. Quem xpianū cōptum luxurius quidā primꝰ citatis taracine detinuit: & cōsulari tradidit. Qui primo ab eodē in copiosum ignē imissus: dū exisset illesus: i ualidissimū deinde torrentē p̄cipitatus: ad littus tn̄ diuino nutu incolumis eie

ctus est. Quod dū ꝓsulari leontio nunciatū esset: ipm gladio feriri iussit: quem matrona nomine iulia cum seruis suis iuxta ipsam ciuitatem taracinam i suo predio sepeliuit. 7. calen. augusti.

¶ De sancto symphronio olympio & sociis martyribus. CXLIIII

SYmphronius: olympius: theodolus & exuperia martyres rome passi sunt sub ualeriano & galieno impatoribus. Symphronius enim cū esset dispensator domus nemesii tribuni: de quo supra actū est in eiꝰ passione. 8. calē. augusti una cū eodem domino suo a sancto stephano papa xpi fidem audiuit: & baptismum suscepit. Cum autē ualerianus ꝓsul nemesium carceri mancipasset una cū lucilla eiꝰ filia: & ipm symphronium similiter cōprehendit: & tradidit olympio tribuno: qui facultates nemesii a symhronio exquirebat: & ipm ad deorū sacrificia inuitabat. Symphronius autē respondit: se oēs facultates dñi sui eius mandato xpianis paupibus erogasse: & nunq̄ idolis: que demonia sunt: imolare posse. Quē olympiꝰ in catasta extensum iussit fustibus cedi: deinc simulacq̄ martis cū tripode deferri: ut ei sacrificaret. Sed cū sanctꝰ idolum maledixisset: liquefactū est sicut lutum: quod admirans olympius ipm terculino uicario custodiendū dedit: & ueniēs domū exuperie uxori uniuersa narrauit: cuius suasione olympius xpo credidit: & ueniens ad symphroniū cū uxore ꝑdicta & filio theodolo baptisma sacq̄ expetiit: & symphronio ueniā petēs eū abire permisit: qui sanctū stephanū papam domum olympii nocte ꝓduxit: illeq̄ olympium cum uxore & filio pariter baptizauit. Hec audientes impatores nemesiū cū lucilla eius filia gladio pimi iusserunt: ut supra i eoq̄ gestis dictū est: deinde symphroniū & olympium cū cōiuge & nato cōprehendi fecerunt: quos in xpi ꝓfessione persistentes iusserunt augusti ante simulacq̄ solis iuxta amphitheatrū duci: & ad stipites ligari: igneq̄ supposito ꝓgerie sarmentoq̄ spinaq̄ & stupa nauium incendio cōcremari: sicq̄ odorifeq̄ domino sacrificiū reddiderunt: quoq̄ corpora a sancto stephano papa cū clericis suis uia latina miliario ab urbe primo sepulta sunt. 6. calen. augusti.

¶ De sancto hermolao presbytero & martyre. CXLV

HErmolaus presbyter & martyr apud nicomediam passus est sub maximiano impatore. Hic ex parentibus romanis nō infimis ortus: ab ipsis cunabulis deo seruiens ad sacerdotii dignitatē peruenit: & multos in fide xpi erudiuit: inter quos sauinam nobili genere ortam: & pātaleonē custorgii senatoris filium baptizauit: & ad martyriuꝫ exhortando perduxit: ut dicet infra in eius passione. 5. calē. augusti. Hoc audiens maximianus: qui tunc in ciuitate nicomedie residebat: fecit hermolaū ꝓhendi & sibi presentari: quem dudū auditum cū oino diis imolare cōtradiceret: iussit eū nudū appendi & flagellari: ac deinde tam diutius ungulis radi: donec carnes eius in terram defluerēt: cui in tormentis angelus dñi astitit: & eū ut constans existeret ꝓfortauit. Deinde depositum impator ipm in carcerē cū uerberibus recludi fecit. Ad quem noctu multi christiani ueniebant: & ei necessaria ministrabant: in ipso autē ergastulo existens sanctus martyr multa signa operatus est diuina uirtute. Nā mācis dexteras reddidit: erutis oculis lumē restituit: quassatis nautis in maris periculo inuocato nomine eius presens apparuit: sedatisq̄ fluctibus ad portum salutis eos illesos ꝓduxit: demones eiecit: febres depulit: surdis auditum: & claudis gressuꝫ prebuit. omnes quoq̄ egros ad ipm uenientes sanos effecit. Elemosynas quoq̄ ei impensas pauperibus diuidebat: & omnes in fide xpi plenius instruebat. Ad quē inter ceteros horridus leprosus accessit: & eius misericordiam postulauit: quem facta oratione ab omni lepra ita mundauit: ut nec in eo macula appareret. ¶ Ante crepusculū etiā diei nobilis q̄ dā uir romanꝰ cū uxore & turba copiosa ad ipm ueniens unicū filiū suū nuper defunctū in loculo ei adduxit: & ut ipm suscitaret: lachrymabiliter supplicauit. Qui si ipsi in xpm credere uellēt: id se factuꝝ ꝓmisit. Et cū eis fidē dñi ꝑdicasset: & oēs se credituros assereret: orationē fudit: & ꝓtinuo adolescēs resurrexit: & baptizatꝰ est cū pentibus: & oī turba que eū secuta fuerat diuersi sexꝰ numero. 353. & sic oēs cū gaudio ad ꝓpria redierunt. ¶ Que cū maximianꝰ impator audisset in p̄sentia principū suoq̄ iussit sibi sanctū martyrē exhiberi: q cū diutiꝰ exaiatus impatorem uiua uoce ꝓfunderet: ipmq̄ uanuꝫ & mendacē ꝓbaret: iussit illū iteq̄ in equuleo leuari: & unguibꝰ ferreis carnes eiꝰ lacerari: ac laminas ardentes pectori & lateribꝰ submministrari: qui uoce celica ꝓfirmatꝰ ministris lassis ac deficientibꝰ in torquēdo triduo ideficiens i patibulo pdurauit. Tādem depositꝰ capitalē subire sniam iussus est. Et decollatus est cū duobꝰ uiris xpianis fratribus uidelicet hermippo & hermocrate: & sepultus in nicomedia ciuitate. 6. calen. augusti: Cuius corpus uenetias translatum quiescit in eadem urbe in basilica sci symeonis ꝓphete: ubi & plurimis miraculis pollet.

¶ De scō pantaleone martyre. CXLVI.

PAntaleon martyr i ciuitate nicomedia passus est sub maximiano impatore. Hic fuit filius eustorgii nobilis senatoris eiusdē urbis qui erat gentilis & matris eubole xp̄iane. Quē pater cū esset omni elegātia decoratus defūcta matre tradidit euphrosyno magro ut disceret artē medicine: & sic imperatorib⁹ semp assistere posset. Cū aūt uadens ad scholas sepius trāsiret ante cellaz in qua hermolaus presbyter latitabat: die quadam cōuocauit eū presbyter ad se: & interrogauit eū quis esset & quam sciam disceret aut quā religionē teneret. Qui rn̄dit se eē filium senatoris: & artē discere medicie: nec non deos paternos adorare. Cui hermolaus diuino spū motus dixit: q̄ scia hippocratis uel galieni nihil esset: suadens ut in xp̄m crederet: cui⁹ inuocatione omnes languentes sanaret. Nam & ipse xp̄s cecos illuminauit: & mortuos suscitauit: & inumerabilia signa fecit: quoz potestatē in se credentib⁹ cōcessit: Pantaleon uero talia a matre defūcta audiuisse testabat. Cū aūt uerba presbyteri p̄cepisset sepius illum uisitabat & uerbū fidei ab illo libenter audiebat. Die aūt quadā dimissus ab eo uidit pueꝝ a ꝑpente percussuz & iacentem mortuum: orauitq; ad dn̄m ut si uera essent: que de xp̄o audierat puer sanus resurgeret: & serpens per mediū creparet. Que cū statim adimpleta fuissent pantaleō ad hermolaū festinauit: & que facta fuerant rettulit atq; baptisma suscepit: & fuit apud eum dies. 7. reuersus aūt ad patrem & quotidie cū eo de christo loquens diuina gr̄a fauēte: patrem ad fidē conuertit: omniaq; idola que in domo sua erāt ꝓminuit: ip̄mq; ad hermolaū duxit. A quo eustorgius baptisma suscepit: & in fide xp̄i ꝓfirmatus: post dies modicos in pace quieuit. Quo defuncto scūs iuuenis pauperibus largiter tribuebat: & oēs infirmos quacūq; detentos ualitudine quos medici sanare non poterāt: p xp̄i inuocationem sanabat: unde & cecū unum qui omnez substantiā suaz i medicis ꝓsumpserat nec lumē recipere potuerat: inuocato xp̄i noie cōfestim illuminauit. Qua propter euntes medici cū sacerdotibus idoloꝝ ad imperatorē pantaleonē accusauerunt q̄ xp̄ianus esset: & q̄ i xp̄i noie languētes curaret: & q̄ cecum illuminasset. Tūc imperator cecū adesse iussit: & ab eo omnē ueritatē didicit: ac confitētem xp̄m decollari precepit. Deide scūm ad uocās interrogauit: an i xp̄i nomie languentes sanos efficeret. Qui rn̄dit q̄ ueꝝ esset: cū deus xp̄ianoꝝ hec oia posset. Quod ut ueri⁹ ꝓbaret palyticū petiit introduci: & sacerdotes ac medicos aduocari. Quod cū factū fuisset: & sacerdotib⁹ deos suos iuocantib⁹: medicis quoq; expimenta sua opantibus nō potuit palyticus recipere sanitatē. Cui⁹ manum pantaleō tenēs ip̄m i xp̄i noie eleuauit: & ille ꝓtinuo san⁹ surrexit. ¶ Cūq; maximianus ip̄m ad deoꝝ sacrificia iuitaret: & pantaleon xp̄m dn̄m solū deū p̄dicaret. Iussit illū i equuleo suspendi: & ungulis attrectari: ac ad latera ei⁹ lāpades applicari. Cui xp̄s i similitudine hermolai p̄sbr̄i appuit: & ipsum dulciter ꝓfortauit. Et stati tortoꝝ man⁹ aruerunt: & lāpades extict̄e sunt. Tūc ipator sartagine fecit apportari: & plūbū i eā ꝓflari: mr̄emq; scūm i ea demergi. Orāte uero illo xp̄s eidē appuit i sp̄e hermolai: & stati ignis extinguit̄: & plūbū ifrigidat̄. Impator irat⁹ iussit lapidē magnū ad collū ei⁹ ligari & in pelag⁹ iactari. Et appuit illi xp̄s i similitudine hermolai: & ꝓtinuo lapis ille solut⁹ é. Xp̄sq; manū mr̄is sui tenēs icolumē duxit ad littus. Cui maximianus rursuz feras multas dimitti iussit: ut xp̄i mr̄em deuorarēt. Que sanctū masuefacte circūdederūt: leones qdē pedes: leopardi faciē: ursi man⁹ lingebāt: certatimq; ad illū accedebāt: nec ab eo nisi sūpta bn̄dictiōe recedebāt. Clamāte aūté populo magnū deuz xp̄ianoꝝ ✝ uiri mille de pp̄lo crediderūt & p xp̄i ꝓfessione decollati sunt. ¶ Post hec recludit̄ scūs in carcere. xxx. diebus: & interea ipator iubet fieri rotā clauis & gladiis circūseptā: i qua martyr ligat⁹ mē bratim ꝓcidi posset. Post dies aūt. xxx. eductus de custodia ligat̄ in rota. Et appente ei xp̄o i similitudine ꝓsueta: uincula ei⁹ dirumpuntur: & dissoluta machina quingēti paganoꝝ occidūt̄. Tūc ipator diligēter de magistro pantaleōis iquirēs: iuenit p̄sbyterū hermolaū: quē cū duob⁹ germanis detētū mr̄io ꝓsumauit: ut supra i ei⁹ passione dictū ē. vi. cal. aug. Et ꝓtinuo terra ꝓcutit̄: & oia idola corruētia ꝓterūt̄: ipator hec uidēs pātaleonē iussit decollari: & corpus igne ꝓsūi. Quē milites extra urbē duxerūt: & ad nouellā oliuā ligauerūt. Et cū ip̄m un⁹ militū pcuteret uellet: ferrū sicut cera plicatū est. Milites hoc uidētes ad pedes mr̄is p̄cidūt: & ueniā petūt: p qb⁹ pātaleon orauit: & uoce de celo lapsa se exauditū audiuit: uñ & illū de cetero pcutere nō audebāt. Sed cū scūs eis diceret: q̄ nisi hoc facerent secum ptem nō haberent: illi hoc audiētes eum decollauerūt. Et statim lac p sanguine fluxit: & oliua fructus intempestiuos produxit: quod imperator audiens oliuam iussit precidi: & ex ea sāctum corpus comburi. Christiani uero ossa rapuerunt: & in ciuitate nicomedia sepelierunt: qui passus est quinto calē. augusti.

¶ De sanctis nazario & celso martyrib⁹.

CXLVII

NAzarius & celsus mres tpe nero nis impatoris in ciuitate mediolañ passi sunt sub anolino pcõsule. Fuit eni nazari⁹ fili⁹ illustris uiri noie aphricani genere & prouincia aphri incole urbis rome: q̃ fide iude⁹ erat: & ppetue nobilissime romanor̃ xp̃iane & a petro apostolo baptizate: cũ eẽt ãnor̃. 9 mirabat: q̃ ei⁹ pentes in religiõe dissimiliter uariarent: uñ cui eor̃ adhereret plurimũ dubitabat. Cũ aũt uterq; illũ ad fidẽ suã trahere niteret: tãdẽ uestigiis matris nutu dei adhesit: & a btõ lino papa baptismũ suscepit: quẽ dũ pr̃ a scõ pposito uellet auertere: nazari⁹ de urbe roma exiit: & .7. aialia diuitiis onerata ex pentũ hereditate suscepit: ac p ciuitates italie transiẽs oia paupib⁹ dispẽsauit Anno aũt. io. dispõis sue p placentiã uenit mediolañ: & scõs mres xp̃i gerualiũ & ptha siũ in carcere detẽtos iuenit: quos & in dño ꝓfortauit. Quod audiẽs anolin⁹ p̃fect⁹ ad se illũ ptrahi fecit: & fustib⁹ cesũ ex urbe deiecit: cui mater: que nup obierat: appuit: & ut ad gallias predicãdas pperaret: admonuit. ¶ Cũ aũt ad urbẽ gallie que gimell⁹ dr̃ puenisset: & ibidẽ plurimos ꝙuertisset filiũ puulũ cuiusdã nobilis matrone celsum nomie ei oblatum a matre baptizauit: & ip̃m secũ duxit: quod p̃fect⁹ galliar̃ audiens: nazariu3 & celsum catenis uinctos i carcerẽ reclusit in crastino tormẽtis afficiẽdos: ſ3 ab uxore sua rdargut⁹: ne deos uidicare p̃sumeret: sed ip̃i se de suis hostib⁹ uindicarent: p̃fect⁹ eos absoluit: sed ne ãpli⁹ p̃dicarẽt interdixit. ¶ Deinde ad urbẽ treueris puenit: ubi & xp̃m primus p̃dicãs multos ꝙuertit: & ecclesiã edificauit. Quod cũ neroni cesari p corneliũ uicariũ intimatũ eẽt: misso uentone milite suo cũ. ioo. armatis: nazariũ iuxta ecclesiã orantẽ inuentũ: & una cũ puero celso uinctũ sibi exhiberi p̃cepit: quos impator in carcere detinuit: donec illos suppliciis excogitatis pimeret. Post dies aũt multos iussu nerõis milites nazariũ calcib⁹ tundẽtes: & pueꝝ uerberãtes de carcere eduxerũt: & corã cesare statuerũt. Cũ aũt faciẽ ei⁹ instar solis splendere ꝙspexisset: putans se magicis artib⁹ deluſum: ip̃m ad tẽplũ adductũ sacrificare cõpellebat: sed eo orante idola oia ꝙfracta sũt Tunc nero ambos in mare p̃cipitari p̃cepit. Nazari⁹ uero & celsus nauicule iponunt: & obdormiẽtes in pelag⁹ a militib⁹ p̃cipitanr̃: sed stati a nube assumunt: cũ q; exorta tẽpestate nauis piclitarer̃: ecce nazari⁹ & celsus sup undas ambulãtes appuerũt: quos illi uidẽtes: & eor̃ que in scõs cõmiserãt penitẽtes eor̃ auxilium iplorabant: q̃ nauẽ ascendẽtes oone sua mare placarunt: & cũ militib⁹ ianuã appulerunt: ubi cũ diuti⁹ p̃dicassent: iterum mediolanũ reuersi sunt: quod cũ anolinus audisset: nazariũ in exiliũ destinauit: celsus uero puer apud matronã quandã pmansit. Nazarius uero romã ueniẽs: patrẽ suum senẽ xp̃ianũ effectũ inuenit: & cũ eo dieb⁹ aliquib⁹ fuit. Inde ad urbẽ mediolanũ redire cũ iniuria multa ꝙpellit̃: ubi cũ celso puero pcõsuli p̃sentat̃: cuius iussu extra portaꝫ romanã in loco: qui dr̃ tresmuri: ducit̃: & ibidẽ cũ celso puero decollat̃. ſ. cal. augu. circa annũ dñi. 57. Quor̃ corpa cũ xp̃iani i hortis ppriis rapta collocassent: in ipsa nocte cuidã cereatio xp̃iano apparuerũt: & ut eor̃ corpa in domo sua in pfunda fouea sepeliret ppter neronis furorẽ admonuerũt: qui cũ filiã suã palyticã ab eis sanari petiisset: puella ꝙtinuo sanata corpa martyr̃ tulit: & ut iusserant sepeliuit. ¶ Processu uero tpis eadẽ corpora dñs scõ ambrosio epo reuelauit: qui celsum i loco suo relinquẽs: nazariũ q̃si eadẽ hora sepultũ integr̃ & incorruptũ cum sanguine recente cum capillis & barba reperiens: corpus ipsum miro fragrans odore ad ecclesiam apostolor̃ transtulit: & ibidem honorifice collocauit pridie id⁹ iunii.

¶ De scõ uictore papa & mre. CXLVIII

VIctor papa & martyr natione apher ex pre felice eleutherio romano põtifici in epatu successit: seditq; ános. x. mẽses. 2. dies. 20. Hic ꝙstituit sanctũ pascha die dominico celebrari: & ad sacerdotũ interrogationem de termino paschali celebrauit cõcilium in alexãdria palestine: cui cõcilio ipse papa interfuit: narcissus pr̃iarcha hierosolymor̃: theophilus quoq; cesaree: & ireneus lugdun eps: ubi statutũ est: ut semp die dñica pascha celebrer̃ obseruata. 14. luna mẽsis aprilis usq; ad. 21. Multi eni epi asie & orientis tunc cum iudeis pascha celebrabãt. Hic etiã ꝙstituit: ut necessitate urgente q̃cũq; hominũ siue in flumine siue in fontib⁹ siue i mari tãtũ xp̃iane pfessiõe credulitatis clarificata baptizarer̃. Hic fecit ordinatiões duas p mẽsem decẽbrium: p̃sbr̃os q̃ttuor: diacones septẽ: epos p diuersa loca numero. 12. qui & sub cõmodo impatore mr̃io coronatus est: & sepultus est iuxta corp⁹ bti petri apostoli in uaticano. ſ. calẽ. augu. Et cessauit epat⁹ dies. 12. Hic sup p̃fata questione pasche die dñico celebrandi & nõ luna. 14. more iudaico opusculum perutile scripsit.

¶ De scõ innocentio papa & mre. CXLIX

INnocentius papa & martyr huius nois primus natiõe albanen ex patre innocẽtio anastasio primo rõano pontifici in epatu successit: & sedit ános. 15. mẽnses. 2. dies. 20. Hic ꝙstituit sabbato scõ ieiunium

celebrari: quia dñs in sepulchro iacuit & discipuli ieiunauerũt. Cõstitutũ fecit: & de regulis monachoꝝ i monasterio: & de iudeis: & de paganis: & multos cataphrygas iuenit quos exilio relegauit: & celestinũ & pelagiũ & iulianũ hereticos dãnauit. Et ꝓstituit ut q cũq; natus fuerit etiã de xp̃iana ꝑ baptismũ denuo renascaꝫ: qđ pelagius dãnabat. Qui etiã pelagius asserebat hominẽ sine gr̃a dei posse saluari: & unũquẽq; suis meritis propria uolũtate ad iustitiã regi. Infantes xp̃ianoꝝ sine peccato originali nasci. Quos omnes errores inocẽtiꝰ papa exñs britannie dãnauit. Hic etiã decreuit ad missam osculũ pacis dari. Et oleo ab epis ꝯsecrato ad usus infirmoꝝ oium xp̃ianoꝝ i extremis laborãtiũ uti. Hic etiã excõicauit. Archadiũ ipatorẽz: qa cõsensit ut ioãnes chrysostomus de sede sua ꝓstãtinopolitana eiceretꝫ ab eudoxia uxore sua ꝑ predicatiõẽz quã fecerat contra eã: q; circa statuã suã quã erexerat mulieres & puellas ludere cõpellebat: qđ esse uitium idolatrie chrysostomꝰ ꝓdicabat: ut dictũ est supra i legẽda ioãnis chrysostomi. vi. calen. das februarii. ¶ Hic fecit ordinatiões. 4. in urbe p mẽsẽz decẽbriũ presbyteros. 30. diacões. 14. epos p diuersa loca nũero. 54. Qui & mr̃io coronatꝫ tpe archadii pricipis sepultus ẽ in cemiterio aduersũ pileatũ. v. cal. augusti. Et cessauit epatus dies. 22. ¶ Hic etiã orientaliũ & occidẽtaliũ ecclesiaꝝ aduersus pelagianos scripsit decretũ: quod successor eiꝰ zozimus ampliauit.

¶ De scõ sampsone epõ. CL.

Sampson archiepus doleñ. tpe iustini iunioris claruit. Qui demotiana ciuitate pentibꝰ nobilibus ortus ẽ: Cuius mater anna cũ sterilis esset: & de setu iã desperasset: audiuit a domino p uisionẽ nocte quadã se filiũ pituraꝫ q sãpson uocari deberet: & epꝰ futurus eẽt. Natus aũt puer & sampsõ uocatus ãnoꝝ. 5. scholis traditꝰ ẽ: factusq; ẽ monachꝰ sub disciplĩa eltachi egregii britãnoꝝ magistri: q ꝑ sp̃m de illo ꝓnũciauit: q; adhuc futurus foret epꝰ mirabilis in ĩsula britãnoꝝ. Cũ aũt ãnoꝝ. 15. iã litteris ab eodẽ magr̃o pleni us eẽt ĩbutus: die q̃dã dũ de qõne subtili dubius meditaretꝫ: solutionẽ ipiꝰ diuinitus pcepit: & a dño audiꝝ ꝓmeruit q̃cũq; sibi dubia celesti reuelatiõe reserãda. ¶ Plurimoꝝ miraculoꝝ gloria claruit. Nã i horto fratrẽ a ꝑ pẽte pcussũ existẽtẽ q̃si mortuum liberauit. Dũ aũt primo diaconus & dehĩc p̃sbyter a sancto dubrithyo epo ordinaretꝫ uisa est colũba niuea sup caput eiꝰ & dorsuz residere: qđ sibr eidẽ accidit: dũ ꝓcessu tpis epꝰ ꝯsecratꝰ est. ¶ A duobꝰ ei emulantibus fribꝰ uenenũ in potu ꝓpinatꝫ adeo pualidũ: ut de ipso primitus aial gustãs repente crepuerit: qđ tñ sanctꝰ uir sine lesiõe potauit: unde & unꝰ ex aduersãtibꝰ fribꝰ ad penitẽtiã ꝓuocatꝫ: alter uero obstinatꝰ ꝑmanens a diabolo arriptꝫ: & tã diu discerpens seipm uexatur q̃ diu scõ orante demon ab ipso pellitur: & frater de commisso conteritur. ¶ Cumq; pater sampsonis dura oppressus egritudine decumberet: dicebat se nunq̃: nec moriturum: nec euasuꝝ: nec penitentiã perceptuꝝ: nisi sampson filius eius ad eum ueniret. Quod cum sanctus audisset: quãuis inuitus ad eum uenit: & patrem corpore ac mente sanauit: quapter ipse cum uxore & filiis duobus omnibus pro xp̃o erogatis monasticam uitam elegit. Vexꝝ cum sampson ad monasteriũ rediret: & serpentem i silua: qui fratres precedẽtes aggressus fuerat: inuenisset: circulo iterra signato ipsum iclusit: facto q; signo crucis repente intra circulum reptile iteremit. ¶ Hic sanctus dolense monasterium fundauit: cuius abbatie anno dimidio prefuit: inde ad antrum secretissimum secedens solitariam uitam duxit: ubi deficiente sibi aqua sõtem orans de terra produxit. ¶ Cum quidã episcopi in cathedra sancti petri: ut moris erat: ad ordinandos tres episcopos conuenissent: & duos solũmodo habẽtes de tertio dubitarent. Visum est sampsoni per noctem: q; a tribus episcopis in ecclesia duceretur: quos ex nomine didicit & petrum iacobum & ioãnem apostolos: & itellexit se procul dubio epm consecrandum. Statimq; scõ dubrithyo episcopo ágelꝰ dñi reuelauit sampsonem abbatẽ esse tertium: q eẽt i epm ꝓmouendus. Sicq; ad archiepiscopatũ diuinitus sublimatur & ecclesie doléti pficitur. ¶ Hic cũ die ꝯsecrationis sue celebraret uisa ẽ flãma ex eiꝰ ore ꝓrũpe: uisi sũt & ágeli ei admistrare. Deide p uisionẽ mõitus matrẽ ꝓpriã patre defũcto uisitauit: eãq; i dño cõfortauit. Dũq; nauigio britãniã rediret: priuatũ quẽdã nobilẽ se anxie pstolãtẽ i littore reperit: & iterrogãs quid sibi uellet audiuit: q; sibi fuerat a dño reuelatũ uxorẽ suã leprosã ab ignoto sibi peregrino curandam: quẽ sãpsonem esse nullatenus dubitabat: unde & sibi pro cõiugis liberatiõe supplicabat. Quã sanctus uir illico a lepra mũdauit. & uirum ad perfectam uitam reduxit: ipse uero postmodum in ardua penitentia pseuerauit. Nã nunc post biduum: nunc uero post triduum: nunc autem post septimanam integram cibũ sumebat. Aliquando per totam quadragesimam ter omnino nec ultra gustabat. Sicq; gregem sibi cõmissum morum exemplo docens pariter ac sermone: quieuit in christo. 5. calendas augusti. Sepultusq; est i suo: quod primus erexerat: monasterio dolensi clarẽs

miraculis.

¶De ſancta martha uirgine. CLI

MArtha uirgo hoſpita xp̃i ſyro patre eucharia matre regali ex progenie deſcẽdit. Nã pr̃ ei⁹ ſyrie & maritime & multar̃ oraru3 dux extitit. Tria ãt oppida. ſ. magdalum & utrũq; bethaniã & pte3 hieroſolyme martha cũ ſorore iure materne hereditatis poſſidebat: ut ſupra de his actũ ẽ in hiſtoria magdalene. xi. calẽ. augu. Miniſtrabat autẽ dño nobilis hoſpita: & ſororẽ ex ſũmo zelo piter miſtrare uolebat. ¶Illã uero hemorrhoiſam quã xp̃s a fluxu ſanauit ſanguinis: Ambro⁹ dicit marthã fuiſſe. Refert etiã euſebius i. 7. libro eccleſiaſtice hiſtorie: q̃ muli er hemorrhoiſa poſtq̃ ſanata fuit i ſuo uiridario ſtatuã ſuã fecit: & imaginẽ xp̃i cum ueſte & fimbria ſicut eũ tetigerat: & eam plurimum uenerabat. Herbe uero ſub ſtatua creſcẽtes cũ fimbriã attingerẽt: tãte uirtutis fiebant: ut eor̃ q̃tactu infirmi ſanarent. Ipſam aũt xp̃i imaginẽ: ut hẽt in triptita: iulian⁹ apoſtata iñ ſubſtulit: & ſuã ibidẽ collocauit: que ictu fulmis q̃fracta fuit. ¶Poſt aſcenſionẽ aũt xp̃i cũ facta eẽt diſcipulor̃ pſecutio: martha cũ maria magdalena & lazaro fratre ipſar̃ & marcilla marthe pediſſeq̃ & cũ ſcõ maximino: q eas baptizauerat: & aliis pluri b⁹ ablatis uelis remis & gubernaculis oĩb⁹ naui a iudeis iponunt: & ſic in pelago dimittũt: q deo duce maſſiliã applicuerunt: ut ſupra dictũ eſt i hiſtoria magdalene. Qui poſt q̃ maſſiliã ad fidẽ xp̃i duxerũt: territorium aqueñ adierũt: & ibidẽ populũ q̃uerterunt. ¶Eodẽ tpe erat i nemore ſup rhodanũ iter arelatũ & auinionẽ draco q̃dã medius aial: medi⁹ piſcis: groſſior boue: lõgior equo: habẽs dẽtes ut enſes acutos: q latẽs in flumine trãſeuntes pimebat: & naues ſubmergebat: ad quem martha a populis rogata acceſſit: ipm̃q; in nemore hoiem mãducantẽ inuenit: quẽ cruce dñi pducta aqua benedicta aſperſit: moxq; ipm uelut agnũ cingulo pprio alligauit: quẽ popul⁹ q̃tinuo lãceis & lapidib⁹ interemit: uocabat aũt draco ab icolis tarachonus: unde in hui⁹ memoria loc⁹ ipſe ab icolis tarachon⁹ dr̃: q ãtea nerbac. i. niger locus uocabat. Ibi igit martha de licẽtia ſcĩ maximini & ſororis remãſit: & ſoror̃ multa rũ q̃gregato q̃ẽtu eccleſiã i honorẽ dei genitricis edificauit: mõaſteriũq; q̃ſtruxit: ibi q; ieiuniis & or̃oĩb⁹ quotidie uacabat: & mira ſe peuitẽtia affligebat. ¶Quadã uice cũ apud auinionẽ inter urbẽ & rhodanũ p̃dicaret: qdã iuuenis ultra flumẽ q̃ſiſtens: eiuſq; uerba audire cupiens: cũ nauigio careret: natare cepit: ſ3 ipm ipet⁹ fluis necauit: cui⁹ cadauer uix ſa die r̃ptũ: añ pedes btẽ marthe ducit: cui⁹ or̃one q̃tinuo iuuenis ſuſcitatur.

¶Btã igit martha i uirginitate pſeuerauit: & nũq̃ uiri q̃tuberniũ habuit. Obitũ ei⁹ añ p annũ ei dñs reuelauit: in quo toto ãno febrib⁹ elaborauit: ante octo uero dies ſui exitus ãgelicos choros ſororis ſue aiam ad celos deferre q̃ſpexit: & q̃uocatis ſororib⁹ nũciauit. Cũ ãt finẽ ſuũ appropinq̃re ſentiret: aſtãtes admonuit: ut luminarib⁹ accenſis circa ſe uſq; ad noctẽ mediã uigilarẽt. Cuſtodib⁹ uero ſõno grauatis uẽt⁹ uehemẽs irruit & luiaria extixit: malignoq; ſpũu3 turba affuit. Sed dũ uirgo oraſſet: ſororẽ ſibi aſſiſtentẽ aſpexit: que facẽ tenẽs lãpades accẽdit: dũq; ſe ex noie mutuo uocarẽt: ecce xp̃s affuit: & marthã ad celeſtia inuitauit. Cũ ãt ad extrema aduenirẽt: ſe foras deferri fecit: ut celu3 aſpiceret: ac cineri q̃ſpſo ſe ſupponi iuſſit: & ſignũ crucis corã ſe teneri: atq; paſſionẽ ſm lucã ſibi legi: & dũ diceret: pr̃ in man⁹ tuas ꝛc. ipſa ſpiritũ emiſit. 4. cal. augu. ¶Sequẽti die dñica dũ laudes circa corp⁹ ei⁹ exoluerẽt: & hora tertia btũs frõto eps petragorice celebraret: & p⁹ epiſtolã in cathedra dormitaſſet: xp̃s ei appuit: & ut ſe ſequeret admonuit: q ãbo ſubito tharachonũ uenerunt & circa corp⁹ marthe ceteris rñdentib⁹ exequias pegerũt: ac corp⁹ i ſepulchro ſuis manib⁹ ſepelierũt. Cũ ãt petragorice finito graduali diacon⁹ lectur⁹ euãgeliũ bñdictione3 petẽs epm excitaret: ille ſe a xp̃o aſſeruit tarachonũ ductũ fuiſſe: & corp⁹ marthe ſepulture tradidiſſe: anulũq; ſuũ & chirothecas: q̃ corp⁹ locatur⁹ depoſuerat: ſe ibidẽ phibuit dimiſiſſe. Miſſi igit nũcii: & ut eps dixerat: i ueniẽtes anulũ & unã ex chirothecis rettulerunt: aliã uero ibidẽ i miraculi teſtimoniu3 dimiſerũt. ¶Proceſſu uero tpis: clodoueus rex frãcor̃ grauẽ rheniũ doloré patiẽs: cu3 ad ei⁹ tumulum liberat⁹ fuiſſet: eccleſiam & locum dotauit: & trium miliariorũ3 ſpatio in gyro predia cuncta eidem conceſſit.

¶De ſcã marcilla pediſſequa marthe. CLII

MArcilla marthe pediſſequa fuit. Hec mulier illa fuiſſe phibẽt: q̃ luce. xi. ca. Extollens uocẽ ḋ turba: uentrẽ q xp̃m portauit: & ubera que illũ lactauerũt: btifica re pmeruit. Hec cũ ipſa dña ſua a iudeor̃ finib⁹ expulſa: & cũ aliis diſcipulis: ut ſupi⁹ actũ eſt: maſſiliã deuenit: ipſãq; uſq; ad eius obitũ nõ dimiſit: ipſiuſq; uitã & geſta q̃ſcripſit: que poſt ei⁹ uite finẽ in ſclauoniã pgẽs & ibidẽ xp̃i euãgeliũ p̃dicãs poſt decimum ãnum a dormitiõe marthe i pace q̃uit: corpus cuius aquis tranſlatum iuxta corpora beate marie magdalene & ſancti maximini ac ſancti cedonii ſepultum eſt: ut ſupra dictum eſt in geſtis maximini epi. q. id⁹ iunii.

¶ De sancto simplicio faustino & beatrice martyribus. CLIII

Simplici⁹ & faustin⁹ atq; beatrix sub diocletiāo ipatore passi sūt in urbe roma. Qui diocletianus pdictos duos germanos detētos multisq; suppliciis affectos: iussit pro xpi noie decollari: & corpa p pōttem lapideū i tyberim iactari. Que dei nutu iuē ta sūt i loco q uocat sextū philippi uia portueñ: q scā beatrix eoz quōdā germana collegit: & cum scis crispo & ioāne pbris i ipo loco sepeliuit. Et exide apd scām lucinā morabat. Cū aūt lucretius ipatoris uicari⁹ ambiret pdiū quoddā ipius beatricis pdio suo uicinū occasione repta eā teneri fecit: & diis imolare precepit. Quā renuentē carceri mācipauit: deinde noctu a seruis suis eā prefocari mādauit. Cuius corp⁹ lucina rapiēs iuxta germanoruz corpora sepeliuit. Qui passi sūt. 4. cal. augu. ¶ Post hec lucreti⁹ prediū beatricis itrauit: ubi scō amicis suis ꝓuiuio mrib⁹ insultabat. Infātulus uero lactēs pānis iuolutus de gremio matris que ibi aderat exclamauit. Audi lucreti: occidisti & iuasisti: ecce datus es i possessionē inimici. Statimq; lucretius tremēs a demone arripit: & p tres horas adeo uexatus ē: ut in ipo ꝓuiuio moreretur. Quod astantes uidētes ꝓuersi sūt. Passi sūt autē circa annū. dñi. 287.

¶ De scō felice papa ⁊o & mre. CLIIII.

Felix papa & martyr hui⁹ nois ⁊s natione roman⁹ ex patre anastasio: liberio pape i epatu romano successit: seditq; ānū unū. Hic fuit catholicus uir: & constituit ut eps uocatus ad conciliū ueniat. Hui⁹ pdecessor liberius cū nollet arriane hereſi ꝓsentire missus ē i exiliū a ꝓstantio augusto filio constantini: & ibi p triēniū moratus ē. Quapp uniuersus clerus & populus romanus loco eius felicē ordiauerūt. Qui qdē felix ꝓcilio ꝓuocato corā. 48. epis: ꝓstantiū ipatorē arrianū hereticū & duos pbyteros ei fauātes scilicz ursatiū & ualērē ꝓdēnauit: p eo uidelicet: qa idē ꝓstātius i heresim arrianoz ꝓlabēs ab eusebio nicomedieñ epo fuerat rebaptizatus. Qui ursati⁹ & ualēs: post dies aliquot rogauerūt ꝓstantiū: ut liberiū de exilio reuocaret: ut una tātū pticipatiōe cōicarent. Quoz suasionib⁹ augustus iductus: & qa felix eū dānasset idignat⁹: felicē de epatu suo eiecit: & liberiū eo pacto ſuocauit: ut sibi & aliis quos dānauerat cōicaret: liberius igitē i heretica prauitate cōsensit exilii tedio affectus. Et sic in tātū psecutio excreuit: ut quāplurimi pbyteri & clerici liberio nō p hibēte intra ecclesias necarent. Tenuitq; liberi⁹ potētialiter basilicas apostoloz petri & pauli: & ꝓstantiniānā annos. 7. Felix uero de epatu eiectus habitabat i predio suo uia portueñ. Inde ab hereticis post annos. 7. ad urbē tractus mriuz capitis obtrūcatiōe promeruit. Et sepult⁹ ē i basilica quā ipe ꝓstruxerat uia aurelia. 4. cal. augu. circa annum dñi. 340. Et cessauit epatus usq; ad obitū liberii. Nā dies felicis oēs sub tpe liberii ꝓputantur ꝓpter occasiones memoratas.

¶ De scō felice papa. 4. ꝓfessore. CLV.

Felix papa huius nois. iiii⁹. natione samni⁹ ex patre ꝓstantino. Ioāni pape prio i pōtificatu romāo successit. Et sedit annos. 4. mēses 2. dies. iz. Hic ꝓstituit ut infirmi ante eoz trāsitū oleo scō iungantur. Hic patriarcham ꝓstantinopolitanū arriane hereſi maculatū excōicauit: & hereſiarchā damnauit. Et postq; i oi scitate sedem apostolicā feliciter gubernauit: uirtutib⁹ fulgēs ad xpm migrauit. Et sepultus iacet apud scūm petz apostolū. Et cessauit epat⁹ mēsē. i. & dies. iz.

¶ De scō lupo episcopo. CLVI.

Vp⁹ eps trecheñ leucoz familie primus fuit. Qui uxorē quādam noie punimolā sci germani arelatēn epi germanā in secto habuit. Anno uero. vii. ꝓiugii sui ambo ipi cōi uoto ad deum conuersi monachalem uitā elegerūt: unde & lupus seculo relicto ad scūm honoratū abbatē lerineñ adiit: & factus mōachus biēnio secū māsit. Dehic cū scō germano cognato suo i britāniā prexit. Post annū aūt regrediēs: ut que sibi remanserant pauperibus dispensaret: diuino nutu trechasine ciuitatis pōtifex fact⁹ est. Hic ciuitatē suaz sua oratione ab hunoz exercitu oēs galliaz urbes deuastāte saluauit. Cum enim attile flagello dei hunoz principi occurrisset: & pro patria intercederet: & princeps ferox ciuitatē omnino delere ꝓponeret diuina uirtute tā ipe q; ois exercit⁹ cecitate pcussi transierunt p ciuitatē a porta usq; ad portā neminē uidentes aut ledentes. Sicq; patria saluata ē. ¶ Hic mulierē palyticā sanauit. Puellā que demonis oppssione muta effecta fuerat: ne dū a demonio liberauit: sed etiā ei loquelā restituit. Aliaq; plurima miracula pfecit. Et āno. 52. epat⁹ sui scitate pollēs ad dñm migrauit. 4. cal. augu. Sepult⁹ in ecclesia sua.

¶ De scis flora & lucilla uirginib⁹ & sociis martyribus. CLVII.

Flora & lucilla uirgies cū sociis suis eugegio & aliis rōe mrium sub helio urbis pfecto passe sūt. He cum essent sorores xpiane sanctimoniales: & ex urbe roma oriunde ab eugenio barbaroz rege capte sūt:

& in aphricam ducte. Quas cū tyrāⁿ uiola re uellet: dixerūt regi: se deum celi habere sue uirginitatis custodē: & corruptionis ultorem. Quod ille audiens timuit: easq; reuereri cepit: atq; quodā cubiculo inclusit adhibitis ancillis ad ministerium eaꝝ: que ieiuniis & orationibⁿ intendebant. Rex uero cū sepius ad bellum ꝓdiret: earum se oꝝonibⁿ cōmendabat: & cōtinuo de hostibus uictoriam reportabat. Omiaq; ipsi ad uotum ꝓspere succedebant. Sicq; uiginti annis apud barbaꝝ permanentes: post ipm tempus diuinitus admonent: ut romam redeant: & martyrium ꝓcipiant. Quod cum regi rettulissēt ipse iam mente xp̄ianus effectⁿ diuino spiritu tactⁿ: uirgines deserere noluit: sed relicto regno una secum romā peruenit. Ipse aute3 ab helio p̄fecto cōprehense cum sacrificare nollēt capite puniunt: cū qbⁿ & ✝ eugenius se christianum ꝓfitens simul etiā decollat. Hoꝝ exemplo ✝ antonius ✝ theodorus ✝ dionysius ✝ apollonius ✝ capanus ✝ pius ✝ corseus ✝ chorigenes ✝ pacus ✝ saturnus ✝ uictor ✝ & alii nouem: quorum noia mime repta sūt: se xp̄i cultores acclamātes ab eodem p̄fecto gladio cesi martyrio coronantur: quorum omnium passio agitur. 4 calendas augusti.

¶ De sanctis abdon & senen mr̄ibⁿ. CLVIII

ABdon & senen martyres passi sūt rome sub decio cesare. Cum eni idem imperator babyloniam & quasdam persaꝝ ꝓuincias superasset: quosdam xp̄ianos iuenit: quos omnes teneri fecit. Et pollochronium quidem ep̄m in babylonia ciuitate iterfecit: ut supra in eius passione dictū est. 13. calen. martii: cuius corpⁿ duo subreguli persarū scilicet abdon & senen christianissimi sepelierūt. Ceteros uero xp̄ianos uidelicet parmenium: elimā: chrysotellū p̄sbyteros: & lucā: ac mutiū diacones in cordulam ciuitatē persarum tractos martyrio coronauit: ut supra in eoꝝ passione dictū est. 10. calē. maii: quorum etiā corpora p̄dicti sancti subreguli tumularunt. Quod cū decius cognouisset: eos teneri fecit: & uinctos catenis atq; diuersis afflictos penis romā secū adduxit. Eosdem quoq; in ꝓspectu totius senatus p̄sentari mādauit presente ualeriano p̄fecto: ut aut sacrificarent: & rerum suaꝝ libertatē reciperent: aut feraꝝ morsibus interirent. Quos sacrificare ꝓtemnētes tradidit ualeriano p̄fecto puniendos: qui eos ad amphitheatrum adduxit ante simulacrū solis: eosq; ad sacrificia compellebat. Cōtemnētes aūt & in simulacrum expuentes: primo plūbatis diutius cedunt: deinde in amphitheatrum itroducunt: & ad eos duo leones & quattuor ursi dimittunt: qui cū sanctos nō lederent: sed pedes eorum lingentes ipsos custodirent: iniectis in feras gladiis leones & ursi occisi sunt. Deinde abdon & senē iussu ualeriani gladio capite trūcati sunt: & ligatis pedibus tracti ante solis idolum dimissi sunt. Sed cum eorum corpora ibidem triduo iacuissent: quirinus quidā subdiaconus ea collegit: & in domo sua occulte sepeliuit: ubi latuerunt usq; ad tēpora constantini: & tūc beati martyres se fidelibⁿ reuelauerunt. Sicq; corpora eoꝝ inde leuata sunt: & in cemiterio pontiani trāslata: passi sunt autem tertio calen. augusti.

¶ De sanctis maxima donatilla & secunda uirginibus & martyribus. CLIX

MAxima: donatilla: & secūda uirgines passe sunt apud aphricam in ciuitate taburbo lucernaria sub p̄secutiōe galieni impatoris iudice anolino: qui scās uirgies sorores maximā & donatillam cōprehensas ad ciuitatē taburbitanā duci iussit aceto & felle potatas omniq; eis cibo negato: Quas dum pertractas uidisset secunda uirgo: que erat in supioribus domus sue annoꝝ. xii. oibus ꝓtēptis ipsas secuta ē. Sequēti uero die anolinⁿ duas germanas sibi assistētes & xp̄m ꝓfitētes iussit uerberibⁿ diu affligi: & calcem sup plagas ꝓspgi atq; fricari: deinde i equuleo extēdi & torqueri. Et post hec eisdē statuā ad sacrificandū offerri: in quā dū ille cō spuissent: fecit eas iudex in craticula ad carbones ignitos sterni: & prunas sup eaꝝ capita adiici. Postmodū uero in theatꝝ ad ludibriū poni: & ab oibⁿ ꝓculcari. Cui cū nunciatum esset: q& secūda xp̄iana eis adhereret: oēs tres insimul ferro uinctas anolinⁿ ad bestias in harena dānauit: laxatusq; eis ursus ferocissimⁿ uestigia eaꝝ lingebat: qđ cernēs iudex eas gladio cedi iussit: quaꝝ corpa xp̄iani sepelierūr i urbe p̄fata. iii. cal. augu.

¶ De scō fantino ꝓfessore. CLX

FAntinus ꝓfessor nobilis syracusanus de domo de madica fuit: cuius pr̄ fantius cū uxore nobili de lētino noie deodata: q̄uis gētiles eēnt elemosynas tñ largas pauperibus tribuentes: cū ple carerent: deos pagnoꝝ p̄ suscipienda sobole iugiter exorabāt. Nocte aūt quadā pr̄ i somnis uidit se cū ꝓiuge corā deo pr̄e assistere ad iudiciū uocatū: & pp infidelitatē ad iferna dānari: sed xp̄s interueniēs & plagas deo pr̄i obiiciēs ꝓmittit illis filiū nascituꝝ & fantinū noiandū: q āno etatis sue. xii. pēres ad fidē ꝓuerteret: & a gētilitate liberaret: & sic a sūmo iudice dānationis sententia reuocat. Nato aūt puero crux niue candidior & in medio rubicunda carni eius sup cor impssa ꝓspicitur: & iuxta uisū

patris puer fantinus nomiatur. Qui cuꝫ matris uberibus alereꝝ ſepe lectū dimittēs ſuper terrā iacere ꝓſpicitur. Et cū loqui icipere t: xp̄m quē tñ nunq̄ audiebat ſepius nominabat. Die uero qua. i2. annū pūctaliter implebat: cū iā uenationib⁹ delectareꝝ: cum ſolo ſcutifero uenatum accedens p ſiluāq; ſyracuſanā ceruos plures inſequēs: ceteris hinc inde diſperſis: unū inſecutus ē aliis uaſtiorem: in cuius cornibus cruces plurime apparebant: ceruuſq; uoce humana ut ſe ſequereꝝ admonuit. Quē ille ſecutus ad antrum eremite cuiuſdā puenit. Cui nocte precedente xp̄s apparuerat: & ut iuuenē fantinū noie ad ſe die ſequenti uenturꝫ in fide doceret monuerat. Et continuo ei ceruus diſpuit: eremita aūt fantinū & ſcutiferꝫ leontiuꝫ noie ad ſe uocans que uiderat illis narrauit: & eos in fide xp̄i erudiēs baptizauit. Et cum iam nox eſſet: lux de celo ſuperfuſa nocte ſicut diem illuminauit. Reuerſus aūt iuuenis pentibus que ſibi ꝓtigerāt rettulit: eoſq; i xp̄i fide quā didicerat edocuit. Qui memores uiſiōis quā pater de eo nonduꝫ nato uiderat annos. xii. ꝓplere ip̄m notauerūt: & cum omni familia baptiſma ſuſceperūt: unus uero ſolus ex eorum ſeruis qui fidem recipe recuſauit: poſt dies tres ſeip̄m in flumē necauit. Cum ergo fantini parentes oia ſua paupib⁹ erogaſſent: a procōſule ſyracuſanorꝫ pp xp̄ianitatē detenti ſunt: una cū ſancto fantino. Et primo quidem ipſi oēs plūbatis ceſi: deinde i carcereꝫ miſſi ſunt: ſed nocte ab angelo cōfortati ad martyriū animantur. Qui fantinū diruptis uinculis de cuſtodia eduxit & ✝ fantium ac ✝deodatā dimiſit. Qui mane educti cum ſacrificare renuiſſent ambo piter decollantur. Fantinus uero angelū ſequēs portā urbis ſibi diuinitus reſeratā exiuit: & ueniens meſanam filium cuiuſdā ciuis cecuꝫ illuminauit: ac ip̄m cum omni familia baptizauit. Cum aūt a ſtradichone capitaneo quereretur ut diis imolaret: angelico monitu nauiꝫ ſine remo ꝓſcendit: & per phaꝫ in mare exiuit: nauesq; paganorꝫ ſe ſequētes oratione fuſa imobiles ſtare fecit. Ipſe uero fugiēs metropolim rhegyum āgelo duce applicuit: ubi aquā ſibi a matrona porrectam in uinū ꝓuertit. ¶ Deinde per calabryam ad ciuitatē tabritanā prexit: ubi balzanio cuidā diuiti ad ſeruiēdum ſe contulit: qui eum ad equorꝫ paſcua deputauit. Quod cū ſeruus xp̄i fideliter & humiliter faceret tpe quo frumēta triturantur equos p areas ad triturandum circūferebat: & de pcepta mercede pauperū neceſſitatib⁹ ſubueniebat. Cūq; hoc ei⁹ dño nunciatum eſſet: illeq; iratus ſupueniēs ut fantinū puniret: & equi i triturādo laborarent: uiſum ē balzanio: q; aialia uiridia paſcua capent: & nil laboris pferrent. Fantinū quoq; dormiētem eius dñs excitauit: & ut equos bene foueret ꝓfortauit. Sed cum ſibi de narratis hesitaret: eo q; animalia pre labore macilēta facta ꝓſpiceret. Iteꝝ inopinante fantino ſupueniēs: equos uidit grana terentes. Tunc iratus poſt fantinum currere cepit. Illeq; fugiens ad motabrum flumē deuenit. Et cū euadere nec procedere poſſet oratiōe fuſa aquā uirga percuſſit: & ſtatiꝫ aquis ex uno pendētibus latere unda fluminis ſubito ſe ſiccauit ipſeq; illeſus tranſiuit. Statimq; aquis ad locum ſuum reuertentib⁹ balzanius citra flumē remanſit. Rogauit aūt fantinuꝫ ut & ip̄e tranſire poſſet. Et cū ille ut prius aquas uirga percuſiſſet. Iterum alueus exſiccatur: & balzanius ſicco pede cum ſuis tranſiuit: Undaq; mox in ſuū ſtatum rediuit. Qui uiſo tā to miraculo ꝓuerſus eſt ad xp̄m: & ciuitatē tabritanā ſua predicatione ad fideꝫ reduxit. Fantinum autē annoꝝ. xxxiii. plenus ſcitate die dñico in eccleſia: audita miſſa ſacraq; cōmunione percepta in pace migrauit ad xp̄m pridie cal. auguſti. Super quē moriētem celica lux deſcendit & corpus inſepultū & incorruptū miro fragrans odore diebus. xxx. permanſit. Et deinde in ipſa ciuitate ſepultū fuit. Ex cuius tumulo oleum deſudat: quod cūctoꝝ debilia mēbra ſanat: & carnalia deſideria fugat.

¶ De ſcō germano epō antiſiodoreñ. CLXI

Germanus epūs antiſiodoreñ nobili genere in urbe antiſiodoro natus: & liberalib⁹ ſtudiis eruditꝰ tandem romā ad diſcēda iura ciuilia profectus eſt: ubi gratus oibus exiſtens a ſenatu ad gallias mittitur: ut ducatū burgundie obtineret. Cū ergo antiſiodoreñ urbem ſtrenue regeret: arborē pinum i platea habebat ad cuius ramos p oīn tatione uenationis: ferarū capita ſuſpendebat. Quē ſanctus amator epūs ipſius urbis ſepius de tali uanitate redarguebat: monēs ut arborē excideret ne ex hoc xp̄ianis occaſio criminis aduenireꝝ: illeq; nullatenus acquieſcebat. Die autē quadam abſente germano epūs arborem precidit & incendio ꝓſumpſit. Quod germanus audiēs cum militib⁹ epūm aggreſſus mortem ei intentauit: ſed ille patienter ferens germanū ſibi in epatu ſucceſſurum predixit. Et furenti cedens aliq̄ diu in auguſtuduno latuit. Reuerſus autem p⁹ modicum obiit: & omnis plebs germanum in epiſcopum elegit. Qui ſubſtantia pauperibus erogata & uxore in ſororem commutata: ipſe p ānos. xxx. mira pnia ſe afflixit: ieiuniis & oꝝonib⁹ aſſidue itentus: predicationi ſolicitus: & pauperum ꝓuiſor ſtudioſus.

¶ Hoſpitatus i quodā loco: dū poſt cenam

itez pareꝫ: admirans interrogauit: cur hoc fieret. Qui rñderunt: q bonis hoibus & mulieribus: que de nocte incedunt: illa pabant Sanctus autem ipsa nocte uigilans uidit demones ad mensam in formis diuersoz homiñ ueniẽtes: & ꝓcipiens ne abirent: familiam excitauit: & si ꝓsonas illas cognoscerent inq̃siuit: qui cũ plures ibidem uicinos suos & uicinas eẽ dicerent: misit ad domos singulorum: qui oẽs in suis lectulis inuẽti sunt. Adiurati aũt illi se demões esse dixerũt: qui sic hoibus illudebãt. ¶ Cũ tẽpore quodã assũpto lupo epo trechasino in britannias pgeret ad hereticos extirpandos: q ibi maxime uigebãt: ortã in mari tempestatẽ sua oone ꝓfestim sedauit: & britanniã accedens hereticos mirabiliter expugnauit. ¶ Cũ in quodã loco infirmus decũberet: & locus totus incẽdio ꝓflagraret: rogatus ut inde asportatus ignẽ euaderet: ille se flãmis opponi fecit: & ultra citraq; oibus ꝓsumptis ignis hospitiũ eius nõ tetigit. ¶ Dũ ad britãnias itez rediret: ut hereticos ꝓfutaret: quidã eius discipulus apud cormodoz infirmatus decessit. Rediens inde uir sanctꝰ sepulchz aperiri fecit: ipmq; uocãs ex noie qd faceret: & an adhuc secũ militare uellet requisiuit. Mox ille residens cũcta sibi ꝓstare suauia dixit: ac se huc nolle reuocari rñdit: & iubente germano iterum obdormiuit. ¶ Cum in britãnia predicaret: & rex ei ac sociis hospitiũ denegasset: bubulcus regis a palatio rediens germanuz cũ sociis fame & frigore laborantẽ in domo sua suscepit: & uitulum: quẽ soluz habebat: hospitibus occidit. Post cenã uero scũs eps ossa uituli seruata super pellẽ cõponi fecit: & ad eius orationẽ uitulus sine mora surrexit. Deinde regem ꝓstanter de impietate redarguit: & regnũ eius ad extraneum trãsitu rum ꝓphetico spũ predixit. Dehinc cunctis stupentibꝰ bubulcũ diuina monitione regẽ constituit. Et extunc reges de bubulci genere ꝓdeuntes dominant regi gentis britanniorum. ¶ Cum saxones ꝓtra britones dimicarent: & se paucos uiderẽt: sanctũ illac trãseuntem ad se in auxilium aduocarunt: quibus ille uictoriã ꝓmittẽs xpm ꝓdicauit: & sacro illos baptismate pfudit: deinde admonuit: ut die pasche oẽs inermes in xpi noie hostibus occurrerent: & cum ipse alleluia inciperet: omnes altis uocibus rñderent. Quod cum factũ eẽt: tantus tremor hostes inuasit: ut armis proiectis cuncti diffugerent. ¶ Cũ apud rauennã eẽt a regina placida & a filio ualẽtiniano ipatore honorifice susceptus: & ad cenã est inuitatꝰ: cui regina uas argenteũ maximũ cibis delicatis plenum misit: qui cibos famulis tradidit: & uas argenti pro pauperibꝰ retinuit: ipse uero scutellã ligneã cũ pane hordeaceo regine remisit: quod illa de uote suscipiens: panem reuerenter comedit: & scutellam argẽto texens pro reliquiis seruauit. ¶ Inuitatꝰ denuo ab eadem regina ad palatium cenaturꝰ: asello deuectus aduenit: quibus discumbentibꝰ asinus mortuus est. Cũq; redire uolenti regina equũ suum mire mãsuetudinis obtulisset: ille omnino recusauit: & pergens ad cadauer: asello ut surgeret imperauit: qui statim se quasi de somno excutiens surrexit: & sanctum ad hospitium deportauit. ¶ Sed anteq̃ de ipsa urbe discederet obitum suũ imminere predixit: & post modicum febre corripitur: & die. 7. ad dominum reuocatur. Corpusq; eius regina ad gallias: ut ille postulauerat: transmisit: Quieuit autem uir sanctus pridie calen. augusti circa annum domini. 422.

¶ De sancto fabio martyre. CLXII

FAbius martyr apud cesareã passus est: qui cũ ferre uexilla presidaria recusaret: xpianus ꝓpertꝰ: primo diebus aliquot i carcere trusus: deinde semel ac itez iter rogatus: cũ in xpi ꝓfessione pduraret: mox a iudice capitali sentẽtia ꝓdẽnatꝰ est: corpusq; eius inhumatũ triduo dimissum est: dehinc reticulo insutũ in mare demergit: caput uidelicet seorsum & seorsum cadauer. Sed dei nutu sciſſo reticulo mẽbra capiti reuocant: & ceruix scapulis cũ indiciis passionis adiũgitur: quod ab undis eiectũ ad caternianum litt ꝓ a fidelibꝰ repertũ & in basilica ibidem iuxta posita conditum est. Passus est autem pridie calẽ. augusti. Hec ado.

Explicit liber sextus.

¶ Incipiũt capitula libri septimi.

De scõ salomone rege & ꝓpheta i
De scõ iesu syrach ꝓpheta ii
De sancto petro ad uincula iii
De scis machabeis martyribꝰ iiii
De scõ eusebio epo & martyre v
De scis bono pbro & sociis mribꝰ vi
De scis sophia & filiabꝰ eiꝰ uirg. & mar. vii
De scã maria ꝓsolatrice uirgine viii
De sancto felice martyre ix
De scis cyrillo & sociis mribꝰ x
De scõ stephano papa prio & mre xi
De scõ stephano papa ꝺo xii
De scõ stephano papa tertio xiii
De scis theodora & filiis martyribꝰ xiiii
De inuentione corporum sanctoz stephani protomartyris & socioz xv
De scis gamaliele & abibon ꝓsso. xvi
De sancto stephano anachorita xvii
De scõ iustino pbytero & mre xviii
De sancto aristarcho discipulo xix

De ſancto tertulino martyre xx
De feſto niuis ſancte marie xxi
De ſancto dominico confeſſore or dinis predicatorum xxii
De ſcō oſualdo rege & martyre xxiii
De ſancto emigdio epō & marty. xxiiii
De ſancto menio epiſcopo xxv
De ſancto iuſto epiſcopo xxvi
De ſancto caſſiano epiſcopo xxvii
De ſancta aphra martyre xxviii
De trāſſiguratione domini xxix
De ſcis ſixto papa.2.& ſociis mr̄ xxx
De ſcō ſixto papa tertio xxxi
De ſcis iuſto & paſtore mr̄ibus xxxii
De ſcō donato epiſcopo & mr̄e xxxiii
De ſcō donato epō & confeſſore xxxiiii
De ſanctis cyriaco largo & ſmara gdo martyribus xxxv
De ſcō ſeuero epō uienneñ xxxvi
De ſancto hormiſda papa xxxvii
De ſancto hormiſda martyre xxxviii
De trāſlatione corpis ſci q̄rici xxxix
De ſancto romano martyre xl
De ſanctis ſecundiano ueriano & marcelliano martyribus xli
De ſcis firmo & ruſtico mr̄ibus xlii
De ſancto laurentio martyre xliii
De ſanctis centum & ſexaginta quinq; martyribus xliiii
De tranſlatiōe ſcē corone dn̄i xlv
De ſancto tyburtio martyre xlvi
De ſcis chromatio & ſociis mr̄ib⁹ xlvii
De ſcō chromatio epiſcopo xlviii
De ſcā ſuſanna uirgine & mr̄e xlix
De ſancto taurino epiſcopo l
De ſcis ſeptem dormiētib⁹ mr̄ li
De ſancta clara uirgine lii
De ſcō euplo martyre liii
De ſcā hilaria & ſociabus mr̄ib⁹ liiii
De ſcis quiriaco & ſociis mr̄ib⁹ lv
De ſcis hippolyto & ſociis mr̄ib⁹ lvi
De ſancto hippolyto epiſcopo lvii
De ſcō caſſiano epō & martyre lviii
De ſcō caſſiano confeſſore lix
De ſcā radegunde regina lx
De ſancto helia propheta lxi
De ſancto euſebio preſbytero lxii
De ſcō euſebio epō emeſſeno lxiii
De ſancto euſebio abbate lxiiii
De aſſūptiōe bt̄e uirginis marie lxv
De ſancto tharſitio martyre lxvi
De ſancto urſatio confeſſore lxvii
De ſcō arhulpho epō meteñ lxviii
De ſancta ſerena regina lxix
De ſcā artemia uirgie & martyre lxx
De ſcis liberato & ſociis mr̄ib⁹ lxxi
De ſancto mām̄ete martyre lxxii
De ſancta helena regina lxxiii
De ſancto agapito martyre lxxiiii
De ſcis ioān̄e & criſpo p̄ſby. mr̄ lxxv
De ſcō magno & ſociis mr̄ib⁹ lxxvi
De ſancto ludouico epiſcopo lxxvii
De ſancto donato preſbytero lxxviii
De ſancto iulio ſenatore mr̄e lxxix
De ſancto heli ſacerdote lxxx
De ſcis helcana & āna ei⁹ uxore lxxxi
De ſancto ſamuele propheta lxxxii
De ſancto ſamuele preſbytero lxxxiii
De ſancto bernardo abbate lxxxiiii
De ſancto philiberto abbate lxxxv
De ſcis xp̄ophoro & leouigildo martyribus lxxxvi
De ſcis leōtio & carpophoro mr̄ lxxxvii
De ſancto anaſtaſio martyre lxxxviii
De ſcō priuato epiſcopo & mr̄ lxxxix
De ſancto quadrato epiſcopo lxxxx
De ſancto timotheo martyre lxxxxi
De ſcis timotheo epō & ꝑterio mr̄ lxxxxii
De ſcō ſymphoriano martyre lxxxxiii
De ſancto antonino martyre lxxxxiiii
De ſcis timotheo & apolliare mr̄ lxxxxv
De ſcō zacheo epō hier̄ymo⁹ lxxxxvi
De ſcō zacheo epō antiocheñ lxxxxvii
De ſancto theona epiſcopo lxxxxviii
De ſancto theona abbate lxxxxix
De ſanctis donato reſtituto & ſo ciis martyribus c
De ſanctis claudio aſterio & nero ne martyribus ci
De ſancto porphyrio martyre cii
De ſcō bartholomeo apoſtolo ciii
De ſancto polemio epiſcopo ciiii
De ſanctis.300.martyribus qui di cuntur maſſa candida cv
De ſanctis gregorio theodoro & leone confeſſoribus cvi
De ſancto ſidonio epiſcopo cvii
De ſancto tito diſcipulo cviii
De ſancto tito epiſcopo cix
De ſancto geneſio martyre cx
De ſcis euſebio uincentio & ſociis martyribus cxi
De ſancto dionyſio martyre cxii
De ſancto ſeuero abbate cxiii
De ſcō zepherino papa & mr̄ cxiiii
De ſancto ludouico rege & confeſ ſore tertii ordinis ſci frāciſi cxv
De ſcis ireneo & abundio mr̄ib⁹ cxvi
De ſancto ſecundo martyre cxvii
De ſancto alexandro martyre cxviii
De ſancto ruſo martyre cxix
De ſancto pelagio martyre cxx
De ſcō pelagio papa primo cxxi
De ſcō pelagio papa ſecundo cxxii
De ſanctis georgio aurelio & ſo ciis martyribus cxxiii
De ſancto anaſtaſio martyre cxxiiii
De ſancto ceſario epiſcopo cxxv

De sancto daniele ꝑpheta cxxvi
De scā susanna uxore ioachim cxxvii
De scō augustino epō & doctore cxxviii
De sancto hermete martyre cxxix
De sancto alexandro epō cxxx
De scō iuliano mr̄e de aluernia cxxxi
De decollatiōe sci ioānis baptiste cxxxii
De sancta sabina martyre cxxxiii
De sanctis sauiniano martyre & saui-
na uirgine cxxxiiii
De scis felice p̄sbr̄o & audacto mr̄. cxxxv
De scis terētiano epō & flacco mar. cxxxvi
De sancto firmino epō cxxxvii
De scō felice p̄sbr̄o & ꝑfes. cxxxviii
De scō paulino epō & mr̄e cxxxix
De scō aristide confessore cxl
De sancto optato epō cxli

¶Expliciunt capitula septimi libri.

¶Incipit Prologus libri septimi.

SEptimus liber p̄ntis catalogi cō tinet passiōes & gesta scō̄ illo̅ quo̅ festiuitates occurr̄ūt infra tēpus: i quo rep̄sentat ecclesia p̄ pagationē filio̅: q fuerūt eccle sie ipsius edificatores: qui fuerūt sci docto̅ res. Hoc aūt tēpus ē a calēdis augusti usq; ad calēdas septēbris. Et hoc sub figura sapi entissimi salomōis: cui⁹ tunc libri leguntur: cui⁹ q; uices gerūt i ecclesia đi sci doctores dina sapia repleti: ex qbus tā in grecо̅ orie̅ tali q̄ i latio̅ occidētali ecclesia q̄ttuor' pri̅ cipaliores exist̄unt p q̄ttuor libros sapiētie desīgnati. ¶Ad hui⁹ ergo tēporis festa ptra ctanda transcurrendū est. Ver̄: qa hoc tpe libri salomonis & iesu filii syrach ab eccle̅ sia legunt̄: merito legēdis scō̄ hui⁹ tpis ge̅ sta ipso̅ duo̅ scō̄ uidelicet salomōis pro phete & iesu syrach p̄mittēt̄: quo̅ dies obi tus nullo loco repiri certum est. Et q̄uis sa̅ lomon ꝑpter crimē idolatrie quod incurrit: ex eo q mulieres alienigenas adamauit: ut dr̄. 3. regū cap̄. xi. a quibusdā dānat⁹ asserat̄ Mihi tn̄ iuxta alio̅ sententiā recti⁹ uisu̅ ē: ipm nedū damnatū dici nō audere: sed poti⁹ sanctificatū astruere. ¶Ad quod asserendū me inducūt pricipaliter qnq; rōnes. Primo qa ecclesiastici. 47. cap̄. ipse salomon iter ui ros glorioſos & scōs ueteris testamēti p̄es expresse cōnumerat̄: eiusq; laudabilia opa memorant̄. Et quāuis etiā eiusdem crimina explicent̄: ꝑsideranti tamē subtili⁹ uerba sa pientis: potius apparebit ipm salomoné ap̄ probatum q̄ reprobatum. Ex quo ꝓicitur: q sapiens iesus diuino spiritu salomonem sā ctificatum manifestius ꝑfirmauit. ¶Secūdo quia nō est arbitrandū: q de⁹ hominē tanto sibi dilectum: quē tanta gr̄a sublimauit: ut ipm pre cunctis mortalibus sapientia diui̅ norum & humano̅ diuinitus ei infusa dota ret: & tāta glorie diuitiaꝝ: pacis: & regni di latiōnis abundantia ditaret: ad tantam mise̅ riam deuenire permisisset: ut ipm in obstina tiōe idolatrie finire ꝑsenserit: quin potius ut tradunt hebrei circa uite finem de cōmissis penituit. Vnde ꝑpter hoc libꝝ de cōtemptu mundi: qui ecclesiastes dicit̄: composuit. Ex cuius textu libelli etiā satis apparet: q ipm cōposuit in ultima senectute. ¶Tertio quia ipse templum sāctissimū domino edificauit: quod nec ipse dauid pater eius edificare pro meruit. Quis enī: qui dei perfecta intueatur clarius opa: audeat opinari glorioſum deū: qui dauid ꝑphetam sanctissimū ob id solum a templi ꝑstructione phibuit: quia sanguinē inimico̅ dei fuderat etiā iuste & dn̄o impe̅ rante: uoluisse idem templū locū uidelicet diuine habitatiōis electū ab homine fabrica ri: quē p̄sciuisset eterne damnatiōi obnoxiū: ob eius crimina deputandū? ¶Quarto: qa ipm salomonē: ut in multis apparet: dn̄s ꝑ̅ phetico spiritu repleuit. Nam & plurima de xp̄i humanitate p̄dixit. Et si opponat̄: q & balaā ariol⁹ ꝑphetauit. Resp̄ndet̄: q non e̅ rat ille magus de electo populo hebreorū: sed ex damnatis gentilib⁹ oriund⁹. ¶Quin to arguitur fortissime sanctitas salomonis: ex eo q ecclesia dei: que per spiritū sanctum cūcta disponere & facere credēda est: libros salomonis inter sacre pagine uolumia susce pit: in quib⁹ fundamētaliter fides nostra cō̅ sistit tanq̄ approbatissimos & catholice ue̅ ritatis mysteria cōtinentes. Quod si ecclesia salomonē damnatū putaret: & ipsi⁹ opuscu̅ la: & si nō expressius reprobasset: saltē inter apocripha dimisisset. Ex quib⁹ rōnibus idu̅ ctus opinionem iosephi in hac parte secut⁹: salomonē sanctū & inter sancto̅ numer̄ sal ua semper fidei catholice ueritate: & matris ecclesie diffinitione scribendū esse decreui. Hieronym⁹ aūt & ambrosi⁹ hoc satis decla rant. Hieronym⁹ enī in. 16. libro de extrema uisione ezechielis facit mentionē de salomōe dicens. Quāuis peccasset: egit tamē peniten tiam scribens ꝑuerbia: ubi dicit: In nouissi̅ mis egit penitentiā: & respuit eligens disci̅ plinam. Item hieronymus sup ecclesiasten. Aiunt hebrei hunc librū esse salomonis pe̅ nitentiam agentis. Ambrosi⁹ in apologia da uid. Quid de dauid dicam: & de sancto salo mone: qui quoniam uulgus existimabat eu̅ ueniss̄e pro christo: ne uideretur esse supra hominem nutu diuino corruit. Vbi per am̅ brosium dauid non dicitur sanctus: qui ab omnibus sanctus esse scitur: & salomonem sanctum nominat: ut nobis de penitentia ei⁹ dubietatem tollat.

¶ Incipit liber ſeptimus a calē. auguſti uſq; ad calendas ſeptembris.

¶ De ſcō ſalomone rege & ꝓpheta. Ca. I.

Alomon ꝓpheta & rex iſrael filius regis dauid de tribu iuda in hieruſalē ꝓgenit⁹ de berſabee olim uxore urie adhuc pſe uiuēte iſpi⁹q; iuſſione in regē iſrael iunctus fuit: ut ſupra dictum eſt in legenda dauid ꝓphete. 4. cal. ianuarii. Qui poſt parētis obitum i regno ſuo pacifice ſedēs: de ffe adonia de proditiōe regni ſuſpecto: nece uindictā expetiit. Ioab quoq; pricipē militie pris ſui: de homicido: qđ alias in abner principē militie ſaul ꝓmiſerat: gladio puniuit. Abiathar quoq; ſacerdotē ab altaris miniſterio eiecit. Sicq; exigēte iuſtitia ſceleratoꝝ crimina digna ultione mulctauit. Filiā pharaonis regis egypti in uxorē duxit cū adhuc undecimū annum ageret: ut tradunt hebrei: & ex ea quaſi ꝓtra naturā roboam filiū procreauit. Deinde aſcēdit i excelſum gabaon quē ioſeph⁹ appellat hebrō: & obtulit mille hoſtias in holocauſtū ſuper altare: qđ fecerat moyſes. Cui dñs p uiſionē in ſomnis eadē nocte appuit dicēs: ut qđ uellet obtinendū: ꝓtinuo poſtularet: qui ſapientiam quā oīb⁹ donis prepoſuit: a dño ſibi infuſaꝝ ipetrauit. Et reuerſus i hieruſalē corā arca dñi gras egit. ¶ Tunc uenerunt due mulieres meretrices corā rege de unico filio uiuente litigantes: quē utraq; illaꝝ ſuū natū nuper editū eſſe dicebat: alterumq;: q nocte ab una illaꝝ oppreſſus fuerat: quelibꝫ ipaꝝ pepiſſe uel necaſſe denegabat. Cūq; mens oium in huiuſmodi diſcrimine heſitaret. Rex ſalomon queſtionē iopinanter ſoluit: & allato gladio: ut ait ioſephus: precepit utrūq; infantē diuidi: ut utraq; mulier medietatē uiui & mortui acciperet. Quod mater uiuētis audiēs: qa ꝓmota ſunt uiſcera ei⁹ ſuper filio ſuo: petiit infantem uiuū aduerſarie dari ne occideret. Altera uero diuidi poſtulabat: & cognoſcēs rex utriuſq; uocē de uero cordis fonte ꝓlatā: infantem uiuū ei: que ipꝫ dimitti aduerſarie poſtulauerat: tanq; uere matri aſſignauit. Et admirati ſunt aſſeſſores ei⁹ q pri⁹ ſniam quaſi ab adoleſcēte ꝓlatā deridebant. Omnis quoq; iſrael hoc audiēs diuinam ſapientiā in rege fore cognouit. ¶ Statuit autē rex. xii. prefectos ſup omnē terraꝫ ſuam: qui p ſingulos menſes ꝑbebant neceſſaria domus eius. Erat aūt cib⁹ ſalomonis p ſingulos dies. 30. cori ſimile: &. 60. cori farine. x. bouef pingues: &. 20. paſcuales: &. 100 arietes excepta uenatiōe ceruoꝝ & capreoꝝ & auiū altilium: ſed & piſces ei quotidie in numerabiles portabant. Et fuit in dieb⁹ ei⁹ pax ſūma in terra: habebat quoq; ſalomō q̄dragīta milia equoꝝ curruliū & duodecim milia equeſtrū. Et precedebat i ſapiētia cunctos homies & reges oriētaliū & egyptioꝝ. ¶ Quarto igit anno regni ſui: qui fuit ann⁹ quadrigenteſim⁹ octuageſim⁹ egreſſionis iſrael ex egypto menſe maio: primo tēplū domini cepit edificare in hieruſalē de marmore candido: qđ pariū dicit in mōte moria in quo abrahaā olim filium iuſſu dīno uoluit īmolare: & in anno. xi. regni ſui menſis octobris ꝓſumauit. Ita q; i. 7. ānis &. vi. mēſib⁹ cum ſuis utenſilib⁹ ꝓpletū eſt. Sic enī omnia extra urbem dolata & pfecta ſunt: q; nullū ferramētum auditū eſt i domo dñi cum edificaret. Hiras quoq; rex tyri olim amic⁹ dauid ligna cedrina de libano exciſa per man⁹ ſeruoꝝ ſuoꝝ ſalomoni adminiſtrauit. ¶ Dicitur etiā ſalomonē ad eruderādos celerius lapides habuiſſe ſanguinē uermiculi q thamin⁹ dicit: quo liniti marmores facili⁹ ſecabantur: quē inuenit hoc modo. Erat ſalomoni ſtruthi⁹ hns pullum: quē ſub uitreo uaſe incluſum: cum pater habere nequiret: tulit uermiculum de deſerto: cuius ſanguine uitreū liniens ꝓfractum eſt. Dū autē ꝓſumaretur edificiū poſitus ē lapis uiuus in angulo ſuperiori cūctis mirātibus: quia ab edificātibus nec in fundaméto nec in muro unq̄ poni potuit: nec ē ei inuentus locus. Et ipleta eſt prophetia dauid: lapidē quē reprobauerunt edificantes ꝛc. ¶ Téplo igitur ꝓſumato rex ſalomon menſes. 7. illud ſolēniter dedicauit: & arcā dñi de ciuitate dauid eodē trāſtulit. Deinde ad edificiū domoꝝ acceſſit: qđ xiii. ānis uix cōpleuit. Nō enī circa eas adeo feruēs erat: nec ad eas opulentia ipſi a patre ſicut ad templū prepata fuerat. Fecit autem tres domos: unam ſibi: & alterā uxori filie pharaonis: & tertiā domū ſaltus. Deinde hire regi tyro: qui ſibi prebuerat auxiliū i auro & lignis ad tēplū dñi ꝓſtruendum dedit. 20. oppida i terra galilee de ſorte nepthalim maritima. Et extunc terra illa dicta eſt galilea gentiū: quia in ditiōe regis gentilis erat. ¶ Salomon etiā miro robore muros ciuitatis hieruſalē edificauit: & ampliauit: & nouas ciuitates i pluribus locis fundauit. De filiis iſrael nullū ſibi ſeruum fecit: ſed chananeos ſibi tributarios ſubiugauit. Claſſem quoq; fecit in inſula maris rubri: que dicitur aſiongaber: & deferebant ei uiri nautici de ophir aurū multū & argentū & gemmas & aromata & alia precioſa de indie partib⁹

allata. Et habuit rex salomon diuitias inexti mabiles: ũde & in dieb⁹ suis q̃si nullius p̃cii erat argentũ in hierusalẽ: nam & sedilia pre foribus domoꝝ plurima argentea erant: & tanta argenti copia quãtã lapidũ uel ligno rum. Oia uasa domus sue erant aurea: & u niuersa supellex domus saltus ex auro puris simo erat. Et magnificatus est rex salomon sup oẽs reges terre diuitiis & sapientia: & u niuersi desiderabant eũ uidere: & deferebãt undiq; ei munera & iocalia p̃ciosa: & arma bellica: & equi & muli fortissimi & decori. ¶ Ad huius opinionẽ incredibilẽ regina sa ba ethiopie sapientissima uenit eũ tentare in enigmatib⁹: & ingressa est hierusalẽ cum co mitatu mũlto & diuitiis. Et honorauit eam rex ultra modũ: ac docuit eã i his oib⁹: que sibi ꝓposuit: unde admirans nõ hẽbat spũm. Vegtñ tria p̃ ceteris admirata est uidelicet domũ saltus: & supra tẽpli fabricã ordinem & frequentiã ministrantiũ in tẽplo. Itẽ ordi nem & distinctionẽ regi seruientiũ in mensa ut in tanta multitudine ministroꝝ null⁹ du bitaret: qs cuius rei ministerio fungeretur: nec eẽt unq̃ op⁹: ut cuiq̃ eoꝝ: q̃ tale quid fa ceret: p alium mãdaret. Dedit aũt regi mu nera. s. 300. talẽta auri & gẽmas p̃ciosas & aromata quanta & qualia alias in hierusalẽ nõ fuerant uisa. Dicit etiã ioseph⁹: eã dedisse regi radicẽ balsami: unde ꝓpagate sũt uinee engaddi: cui & salomõ plurima redonauit. Cũq; regina ad terram suã reuersa eẽt: tra dunt qdã ipsam regi scripsisse: q̃ p̃sentialiter timuit ei dicere: se uidisse in domo salt⁹ lignũ in quo suspendend⁹ eẽt quidã: p cui⁹ morte regnũ iudeoꝝ periret: & certis idiciis illud regi indicauit. Quod timens salomon in p̃ fundissimis terre uisceribus illud occulta uit: & hoc lignum crucis dñice fuit: quod tñ passiõis tẽpore miraculose supenatauit: ut supra dictũ est i legenda sci ade post septua gesimã. io. calẽ. febr̃. ¶ Cũ aũt salomon ia3 ꝓpe senectutẽ eẽt: cõtra legem dei mulieres multas gentiliũ amauit. Habuit eni uxores 70. & cõcubinas. 30. que auerterũt cor ei⁹ a dño: & secutus est deos alienos: ne eas cõtri staret. Edificauit eni in excelsis circa hieru salẽ tria phana idoloꝝ. s. unũ astaroth dee sidonioꝝ: que iuno dr̃. Secundũ cadimũ ido lo moabitaꝝ. Tertiũ moloch idolo amonita rũ in mõte oliueti e regione tẽpli: quod plu rimũ deo displicuit: unde postea locus ille dict⁹ est loc⁹ offensiõis. Ideo ꝓpter huiusmo di peccata deus salomoni adhuc uiuenti ad uersarios suscitauit: eiusq; regnũ post mor tem ei⁹ scindendũ esse p̃dixit. Sicq; qui pri⁹ pacẽ habebat undiq; uitã in tribulatiõe fini uit: & cũ annis. 40. regnasset mortuus ẽ: sed ut dictũ est iꝑm circa uite finem penituit: & sepultus est in sepulchro dauid patris sui in hierusalẽ. ¶ Et notandũ: q̃ salomõ dr̃ senex fuisse: de quo mirandũ est: cũ modicũ ultra 50. ãnos uixisse legat̃. Nam. xi. ãnoꝝ genuit roboam: &. 40. annis regnasse dr̃: plenius er go ioseph⁹ hoc declarat dicens: q̃ salomon ualde longeu⁹ mortu⁹ ẽ: q regnauit ãnis. 80. uixit aũt annis. 94. Sed diuina scriptura eos tantũ ãnos exprimit: q̃bus anteq̃ preuarica ret̃ regnauit. ¶ Aiunt hebrei salomonez de idolatrie peccato penitentẽ se trahi fecisse p plateas hierusalẽ cã pnie: & inde eũ in tẽplũ uenisse quod fecerat cũ. 7. uirgis: de q̃b⁹ de dit q̃ttuor legis pitis: ut uerberaret̃ ab illis: q cõi ꝓsilio dixerũt: q̃ i unctũ dñi manũ nõ mitterent: unde frustrat⁹ ab illis a seipso de positus est: & seip̃m uerberauit: & hec sunt uerba salomõis de seipso scribẽtis. Post q̃ a miserat regnũ: xp̃s purgauit peccata ipsius & exaltauit in eternũ cornu ei⁹: & dedit illi thronũ regni & sedem glorie israel. ¶ Scri psit aũt salomon libros tres. s. pabolaꝝ siue puerbioꝝ: & ecclesiasten: atq; cantica canti coꝝ. Libꝝ aũt sapie quidã a ieſu syrach con scriptum asserũt: quidã ab ipso salomone: q tñ apud hebreos nusq̃ est: qa & grecam elo quentiã redolet: ut ait hieronym⁹: & nõ nul li hũc esse iudei philonis affirmãt. Prim⁹ aũt liber ꝓuerbioꝝ in pabolis. 3. ꝓsistit. Terti⁹ i uersib⁹. 5. qui dragmata dicunt̃. Et disputa uit de natura arboꝝ & herbaꝝ a cedro usq; ad isopũ. De naturis quoq; auiũ & omnium animãtiũ philosophat⁹ est: p unũ quodq; ge nus pabolã dicens. Excogitauit etiã cõiura tiones: quibus egritudines mitigant̃. Alias quoq; q̃bus demones eiicerent̃: & alias qui bus obstricti nõ redirẽt. Et sic ex ipso textu biblie ꝓstat iꝑm etiã alia uolumina cõposu isse: ꝓter ea que in canone continent̃. ¶ Hec oia ex tertio regũ a cap̃. 2. usq; ad. xi. inclu siue: & ex ꝓo pallipomenõ a pricipio usq; ad cap̃. x. inclusiue. Et ex dictis iosephi: hiero nymi: & ex historia scholastica: atq; ex chro nicis guilelmi breuiter collecta sunt.

¶ De scõ ieſu syrach ꝓpheta. II

IEsus filius syrach ortus in hieru salẽ honorabilis doctor legis & diuina sapientia plustratus tẽpo re ptolemei euergetis regis egy pti sub simone onie filio sacerdo te clarũit: qui libꝝ ecclesiasticũ cõposuit: i quo & eiusdẽ simonis mentionẽ facit. Librũ etiã: qui sapia intitulat̃: cõpilasse dr̃: quãuis de hoc nulla certa ueritas habeat̃: qui sapiẽ tia & sanctitate pollens in dieb⁹ eleazari sa cerdotis tpe ptolemei philopatoris nature humane debitũ soluit: sepultusq; ẽ in hieru salẽ in sepulchro patꝝ suoꝝ: & a iudeis ma xima ueneratione celebris hẽt̃: cuius librũ

&

nepos ipius ex filio eiusdē cuꝫ eo noie ieſus ex hebreo i grecū trāſtulit: ut idem i ipi⁹ libri prologo teſtatur.

¶ De ſcō petro ad uincula. III.

FEſtū ſci petri ad uincula q̄ttuor ex cauſis iſtitutū fuiſſe putatur: ſcilicet i memoriā liberatiōis: in memoriā catenaꝝ ipius reptōis: pro deſtruendo ritu gentilium: & pro impetranda abſolutione ſpiritualiuꝫ uinculorum. ¶ Prima igitur cā eſt i memoriā liberatiōis petri. Nā ſicut i hiſtoria ſcholaſtica dr. Herodes agrippa romam adiit: & ibi caio nepoti tiberii ceſaris familiariſſim⁹ extitit: unde poſt aliqđ tēp⁹ tiberio defūcto caius in ipium ſublimat⁹: herodē regem in iudeam deſtinauit. Qui cū ueniſſet hieruſalem: ut dicit̄ act. xii. occidit iacobū fratrem ioānis gladio: uidēs aūt quia placeret iudeis in dieb⁹ azymoꝝ petrū apprehēdit: & in carcere catenis uinctū recluſit. Angelus aūt eidem noctu aſtitit & lumem in habitaculo refulſit: ac petrū a uinculis mirabiliter abſoluit: liberūq; abire dimiſit. Sequēti autē die dū herodes cuſtodes detentos pp liberationem petri diuerſis uellet penis afficere: concitus in ceſareā deſcendit: ubi dū eſſet ſicut refert ioſephus in. i9. antiqtatuꝫ libro: & ad eum totius prouicie uiri unanimiter ꝓueniſſēt: ille ueſte ex auro mirabiliter ꝓtexta iduꝫ icipiente die proceſſit ad theatrū: ubi dū primos ſolis radios ueſtis aurea ſuſcepiſſet: repcuſſo ſplēdore duplicatā ſpectātib⁹ lucem fulgor metalli uibrātis effudit: ut per hoc plus aliquid de eo q̄ humane nature eſt artifex arrogantia mētiret̄. Qui mox ad populum uti facūdiſſimus erat melliſluo ſmone ꝓtionari cepit. Illico adulantis uulgi uoces ꝓcrepāt: ipm non hominē ſed deū. Et dū ſibi oblatos diuinos honores nimia preſumptione ſuſcipet: uidit ſup funiculū eius capiti exñtem bubonē: quē rome exñs ab augure didicerat futurū ante. v. dies mortis ſue p̄ ſagiū. Et ꝓtinuo percuſſus ab angelo uermibus p. v. dies uiſcera corrodētib⁹ expirauit. In memoriā igitur tā mire liberationis principis apoſtoloꝝ a uinculis: & dire ultionis i tyrānū protin⁹ ſubſecute: eccleſia feſtū beati petri ad uincula ſolēnizat: unde & epiſtola i miſſa cantat̄ i qua hec liberatio facta perhibet̄. Et ſm hoc uidet̄ q̄ hoc feſtū dici debeat petri a uinculis. ¶ Secūda cā eſt in memoriam inuentionis catene. Cū eni beat⁹ alexander papa & martyr: q̄ in cuſtodia detinebatur a quirino tribuno filiā ipſius quirini balbinā noie ad ſe in carcerē delatā: ipoſita boga ſua in collo ipſius puelle a ſtrumate liberaſſet: ut ſupra dictū eſt i paſſione quirini mī. 3. cal. aprilis & in paſſione alexandri pape. v. noñ maii. Balbina ad xp̄m ꝓuerſa & baptizata: ipam bogā apud ſe ex deuotiōe retinens frequēter oſculabat̄. Quod cū faceret alexander papa ipſam exhortat̄ ut bogā illam dimittat: ſed catenas beati petri diligenter inquirat: quas ſi reperire poſſit eas cum ſūma deuotione retineat. Quirinus igit̄ ad iſtantiā filie i carcere ubi petrus detētus fuerat diligenter catenas inquiri fecit: eaſq; tandem reptas filie ꝓceſſit: que in cal. augu. reperte ſūt. Tūc ſcūs alexander hoc feſtum in memoriā catenaꝝ petri in cal. aug. celebrādum iſtituit: & in honore ei⁹ eccleſiā fabricauit: quā & ad uincula noiauit: & ibideꝫ catenam ipam repoſuit: ubi in ipa ſolēnitate mītitudo populi cōgregat̄: & petri uicula deo ſculantur. ¶ Tertia cā inſtitutiōis eſt ſm bedam. Cum eni octauian⁹ imperator rempublicā primus & mirabiliter auxiſſet: auguſtus primus oium uocatus eſt: unde & hunc mēſem q̄ prius ſextilis dicebat̄: quia ſextus a martio: ſuo noie intitulauit: eū auguſtum uocans. In memoriā igit̄ octauiani auguſti oēs romani primā diē ipſius ſolenniter celebrabant: & diuinos quodāmodo honores gētili principi exhibebāt: uſq; ad tempus theodoſii ipatoris q̄ cepit regnare anno dñi. 325 Eudoxia igitur filia ip̄ius theodoſii uxor ualentiniani hieroſolymam ex uoto prexit: ubi quidā iudeus pro magno munere catenā ei obtulit qua ſub herode petrus apoſtol⁹ uinctus fuit. Cū ergo romā rediſſet: & romāos in honorē auguſti ceſaris i calendis ip̄i⁹ mēſe ſolēnizare uideret: cogitās q̄ non de facili a tali eos errore reuocare poſſet: cogitando tractauit: ut obſeruantia quidē ſic ſtaret: ſꝫ in honorē beati petri fieret: & ip̄m diem ois populus ad uincula noiaret. Habitaq; collatione cū pelagio papa multis exhortatiōib⁹ populū iduxerunt ut memoria principis paganoꝝ trāſiret ad memoriā pricipis apoſtoloꝝ. Tunc impatrix catenā quā de hieruſalē attulerat protulit: & papa illam qua petrus rome uinctus fuerat eduxit. Hec igit̄ illi ſociata ita miraculoſe una catena facta eſt: acſi ſemper una & eadem extitiſſet. Ipſa igit̄ uincula papa & regina i eccleſia ſci petri ad uincula poſuerunt: & ip̄am multis priuilegiis dotauerūt. Ac predictū diē ubiq; celebrem fore inſtituerunt: uidelicet cal. augu. ¶ Anno dñi. 440. quidā comes othōis impatoris a diabolo crudeliter arreptus in tantū ut ſe ipſum dentib⁹ laceraret: ad ioānē papā ducitur: ut catena ip̄a eius collo circūdaretur. Sed dum alia catena furētis collo fuiſſet impoſita nihilq; ex hac ꝓueniret ſalutis: nimirum ubi nihil erat uirtutis: tādem petri catena ꝓducit̄ & furētis collo iponitur: ſtatiq; demon ab ip̄o effugat̄. Tunc theoderic⁹ me-

teñ. eps ipam catenã arripuit: & illã se nõ dimissuꝝ nisi pars eiꝰ sibi cõcederet: aut sibi manus abscideret: asseruit. Tandẽ cũ de hoc multa cõtentio eẽt: impator litigiũ sedauit: & ex illa catena a papa anulum unũ epo impetrauit. ¶ Quarta cã huius festi institutionis esse põt: quia dñs petꝝ a uinculis miraculose absoluit: & eidem ligãdi atq; soluẽdi potestatẽ cõcessit. Nos etiã qui uinculis peccatoꝝ obligati tenemur: absolui indigemꝰ: Ideo igiꝫ solẽnitatẽ petri ad uicula celebramus: ut sicut ille a uinculis absolui ꝓmeruit: & sicut absoluendi potestatẽ accepit: sic & ipse a peccatoꝝ uinculis nos absoluat. Hãc uero ultimam cãm institutionis quis defacili ꝓpendere potest: si uideat: q; absolutioneꝫ a uinculis in apostolo factã epistola memorat: Absoluendi ei cõcessam euangelium recitat: & absolutionẽ ab ipo nobis fiendã oratio hodierna depostulat.

¶ De scis machabeis martyribꝰ. IIII

Machabei martyres septẽ frẽs fuerunt: q cũ matre reuerenda pro obseruatiõe legis diuine sub antiocho rege in hierusalem passi sunt: ꝑut i. z. machabeoꝝ capi. 7 pleniꝰ ꝓtinet. Cũ eni porcinas carnes nollẽt comedere. Prio plagis taureaꝝ iubẽte rege uexati: deiñ singillatim unusq; eoꝝ amputatis linguis: & cute capitis cum capillis abstracta: atq; precisis manibus in sartagines & ollas eneas accensas missi spiritũ tradiderunt: quos mater mirabilis i suppliciis hortabatur: & ꝓstanti aio ad tolerantiã inuitabat Que tandem oibus per ignẽ ꝓsumatis: ut dictum est: & ipa similiter eadẽ pena cruciata martyrii corona filiis sociata est. ¶ Et notã dũ: q; ecclesia orientalis facit festa de sãctis utriusq; testamẽti. Occidẽtalis aũt nõ facit festa de scis ueteris testamẽti: eo q; ad iferos descenderunt: ꝑterq; de innocentibus: eo q; i ipsoꝝ singulis xps occisus est: & de machabeis. Et hoc ꝓpter q̃ttuor rõnes. ¶ Primo ꝓpter ꝓrogatiuã martyrii: qa iaudita supplicia ultra alios testamẽti ueteris passi fuerũt. Et hec ẽ rõ comestoris. ¶ Secũdo ꝓpter reꝓsentationẽ mysterii. Septenarius eni est numerꝰ uniuersitatis: significaẽ eni in istis oẽs sancti ueteris testamẽti celebritate digni: & in his septẽ ceteris oibus reuerentia impenditur. ¶ Tertio ꝓpter exemplũ patiẽdi: ꝓponunẽ eni in exemplũ fidelibus: ut. s. eoꝝ cõstantia ad zelum fidei animenẽ & ad patiẽdũ pro lege euangelii: sicut & illi passi sunt ꝓ lege moysi. ¶ Quarta est ꝓpter cãm suppliciꝰ. Nam ꝓ defensione legis sue talia supplicia passi sunt: sicut & xp̃iani ꝓ defensione legis euangelice patiuntur. Has tres rationes assignat ioannes beleth in summa de officio

Passi sunt autem calendis augusti.

¶ De scõ eusebio epo & martyre. V

Eusebius eps & martyr semp uirgo existens: dũ adhuc catecumenus eẽt: ab eusebio papa baptisma suscepit & nomen. In quo baptismo manus angelice uise sũt: que ipsum de sacro fonte leuauerũt. Matrona quedã eius pulchritudie capta: cũ ipsius cubiculũ adire uellet: custodientibꝰ angelis peruenire nõ potuit: unde facto mane ab eo ueniam postulauit. Ordinatus ꝑsbyter tãta sanctitate emicuit: q; dũ celebraret sepius ei angeli ministrarent. Cũq; arriana pestis italiam totam inficeret. Impante ꝓstantio eideꝫ hereſi fauente: iulius papa eusebiũ i uercelleñ epm ꝓsecrauit: que tunc inter urbes italie quodãmodo principalis erat. Quod audientes heretici fores ecclesie clauserunt: at eusebiꝰ urbẽ igressus ante hostium maioris ecclesie: que est dei genitricis genua flexit: & oia hostia sua mox oratione reserauit. Auxẽtium mediolaneñ epm arrianũ de epatu eiecit: & dionysium ei catholicum surrogauit. Quaꝓpter indignatꝰ ꝓstantiꝰ impator multorũ epoꝝ ꝓcilium ordinauit: & dionysium epm accersiuit: multasq; ad eusebiũ epistolas destinauit: qui sciens malitiã in multitudine ꝑualere uenire contempsit: sed suaꝫ se nectutẽ opposuit: unde impator ꝓtra eiꝰ excusationẽ statuit i medialaneñ ciuitate: que ꝓpe erat: ꝓcilium celebrari: ubi cũ eusebiũ deesse uidisset: iussit arrianos fidem suam describere: & dionysium epm mediolaneñ: & 29. epos catholicos cõpulit subscribere: qđ audiens eusebius mediolanũ accessit: & multa se passuꝝ predixit. Cũ aũt ad quendã fluuiũ existẽs i itinere ꝓueniſſet: nauis ex alia ꝑte fluis exñs: eo iubẽte ꝑ se ad eũ uenit: & ipm cũ sociis siñ gubernatoꝝ trãsportauit: cui ꝑdictꝰ dionysiꝰ obuiauit: & ad pedes eiꝰ ꝓcidẽs ueniã postulauit. Cũ ergo eusebius ab impatore: nec minis: nec blanditiis flecti posset: ut chirographo arrianoꝝ subscriberet: qn potius eusebiꝰ chirographũ sibi ad subscribendũ traditum ꝓbussisset. Iratꝰ ꝓstãtius eusebiũ tradidit arrianis: quẽ ꝓtinus de medio alioꝝ epoꝝ raptum diutius flagellarunt: & ꝑ gradꝰ palatii a summo ad imũ & e cõtrario traxerunt. Cumq; quassato capite multuꝫ sanguinis effudisset. manibꝰ post tergũ uinctis ipm ꝑ collũ sune trahebãt. Tunc ꝓstantiꝰ impator oẽs epos catholicos: q eiꝰ exemplo fuerãt ajati i exiliũ misit. Eusebiũ uero apud scythoplim urbẽ palestine arriani duxerunt: & ipm in quodã cubiculo adeo artissimo recluserũt: ut esset illo lõgitudine breuior: latitudie artior: ita ut curuatꝰ: nec pedes extẽdere: nec se in latꝰ uertere posset.

Sed post modicum ꝑstantio defuncto. Iulianus eidē succedēs: & oib⁹ placere uolēs. Iussit oēs pacifice quacūq; lege sibi placita perfrui. Et sic eusebi⁹ inde exiuit: & ad athanasium alexādrinū epm prexit. ¶ Post aliquot annos sopitis arrianis sub iouiniano ipatore uercellas redijt: quē populus cū exultatiōe suscepit. Sed itez regnāte ualēte arriani repullulant: q eusebiū extra domū supinū traxerūt: & ipm lapidib⁹ obruerūt. Sepultus i ecclesia quā ipe ꝑstruxerat cal. augu. cū eēt annoz. 88. circa annū dñi. 450. Qui inter cetera talē grām sue ciuitati obtinuit: ut null⁹ arrian⁹ ibidē uiuere possit. Hic in psalmos ꝓmentarios edidit & alia opuscula fecit: ut ait hieronymus libro de illustribus.

¶ De scō bono ꝑsbytero & sociis mrib⁹. VI.

BOnus presbyter: faustus & maurus diacones: primitiuus & calūnios⁹ subdiacones: Ioānes exupantius: quirillus: & honoratus clerici. Passi sunt rome sub ualeriano: & galieno ipatorib⁹. Hi ex nūero clericoz fuerūt. Quos beatus stephanus papa ordiauit. Cū eni predicti ipatores sūmo studio beatū epm uel ei⁹ clericos requirerent: posuerūt edictū in locis celeberrimis urbis preconizariq; fecerūt: ut quicunq; papā uel eius clericos agnouissent ubicūq; latere illi co ipatorū auribus diuulgarent. Qua de re ꝑsatos. 9. repertos ac detētos iusserunt iperatores sine ulla audiētia decollari. Qui decollati sunt uia larina iuxta foruz aqueductus. Quoz corpora tertulinus licet adhuc gentilis sepeliuit in ipso loco iuxta corpa martyz iouini & basilei cal. augu.

¶ De sanctis sophia & filiabus eius uirginibus & martyribus. VII.

SOphia mulier & tres filie ei⁹ uirgines: fides: spes: & charitas. Rome passe sunt sub hadriāo iperatore. Hec matrōa xp̄ianissima de italico solo: cū predictis tribus filiab⁹ suis ad urbē ueniēs: multas feminas ad fidem ꝙuertit: & exēplo sue castitatis plurimas mulieres xp̄ianas effectas a consortio maritoz subtraxit. Quapp ad suggestionez antiochi ꝑfecti ab iperatore cū filiabus tēta est: & in carcerē missa in domo palladii senatoris: ubi mater i fide xp̄i filias hortabatur. ¶ Post dies aūt tres filie eius educte: & hadriano pñtate sunt. Cumq; diane sacrificare nollent: primo quidē hadrianus fidē annoz xii. a centurionib⁹. xii. sibi uicissim succedētibus grauiter fecit cedi. Dehinc māmillas eius amputari: de quibus lac pro sanguine fluxit. Deinde iussit illaz i craticula assari & postmodū in sartagine frigi: oleo: cera & bitumine in ea feruētib⁹ liquefactis. Et cū hec omia ꝑstantissime tolerasset: precepit illam gladio extingui. Postea aūt spem annoz. x. a uiris decē uernicis crudeliter taureis cedi mandauit: & deinde in fornacem mitti fecit. ubi dū flāmis extinctis māsisset illesa: iussit eam diutius torqueri: dehinc in uase eneo: pice: adipe: cera: & resina liquefactis repleto fecit imitti. Sed cū inde illesa egressa eēt: precepit ipsam capite cedi. ¶ Demū tertiam scilicet charitatē annoz. 9. iussit suspēsā diutius a uiris. 9. flagellari & torqueri: dehinc in ignē copiosum iactari. In quo dū permāsisset illesa flāma prorūpēs plures gētilium interemit: uisi quoq; sunt tres uiri sole spendidiores cum puella in igne deambulantes. Inde educta iussu hadriani capitali snia plexa est. Quaz corpora mater sophia rapuit: & .xviii. miliario ab urbe delata uehiculo sepeliuit. Et dū ad tumulū uirginū oraret spiritum emisit. Sepultaq; est a mulierib⁹ que eam secute fuerāt i sepulchro filiaz. Quaz festum agitur cal. augu.

¶ De scā maria ꝑsolatrice uirgine. VIII.

MAria uirgo cognominata consolatrix i ciuitate ueroa claruit. Que nobilis puella & specioſa: pluriū se coniugio petentiuz preces despexit: & uirginitatē suam dño cōsecrauit. Cū aūt i ipsa ciuitate per ānos. 7 stille roris oisq; pluuia defecisset: & ex hoc terra sterilitate piret: populumq; fames opprimeret: oranti marie a dño reuelatur: ꝙ nunq̄ siccitas effugaretur: nisi prius corpora martyrū firmi & rustici: qui dudū uerone passi fuerant: & inde asportati ad ipsam ciuitatē reportarēt. Quā uisionē uirgo fratri suo ānoni ueroneñ epo rettulit: ipamq; eps populo reserauit. Querunt sacra corpora & in ciuitate capris que est in histria iacere ꝓiuntur. Ciues uero oppidi se corpora scā daturos promittunt: si tanto argento & auro redimantur: q̄tum ipsa corpora pōderabant. Fit collecta p uirginē in ciuitate uerona: & maximo auri & argēti pondere cōgregato: uirgo dei mittit ad corpora exigēda. Sed dum corpora martyz pōderant: i tātū leuia efficiunt: ut dei nutu forte quarta ps ei⁹ qd pēsare arbitrabant: in eis thesauri expensum sit: reliquūq; a uirgine reportatur. Quā naue ingressam histri ciues nauib⁹ aliis insequunt: maleficiis semine ascribentes: qd xp̄s miraculose mōstrauerat. Sed dū ad dñm orasset: nauis eius tanta uelocitate ferebat: ut alie eam insequentes minime attingere potuissent. Que per flumē athesis repatrians ab epo & ciuibus cū honore suscipitur: & corporib⁹ cum reuerētia tumulatis: pluuia mox celitus elargit: pp qd ipsa uirgo maria cōsolatrix ab oib⁹ appellat. Que

reſiduum uite ſue ieiuniis & oꝝonibus occupans: quieuit in xp̃o calẽ. auguſti: Sepulta uerone miraculis clarens.

¶ De ſancto felice martyre. IX

FElix martyr german⁹ fuit beati cucufantis martyris: de quo ſupra actũ eſt. 8. calẽ. auguſti. Hic enim in hiſpaniis ciuitate gerunda ſub daciano preſide paſſus ẽ. Quem iuſſit idem p̃ſes xp̃m ꝓfitentẽ poſt illata ei plura tormẽtoꝝ genera ungulis detrahi: ac deinde uſq; ad oſſa laniari: & tam diu uulnera uulneribus iuſtaurari: donec inuictum xp̃o ſpiritũ reddidit. Qui paſſus ẽ calendis auguſti: ut ado in martylogio teſtat̃.

¶ De ſcis cyrillo & ſociis mr̃ibus. X

CYrillus: aquila: petrus: domitianus: rufus: & menãder martyres apud arabiam in ciuitate philadelphia paſſi ſunt. Qui oẽs pro ꝓfeſſione nomis xp̃iani una die gladio cedente martyrio coronati ſunt: uidelicet calẽ. auguſti. Hec ado ubi ſupra.

¶ De ſcõ ſtephano papa primo & mr̃e. XI

STephanus papa & martyr hui⁹ nois primus natiõe romanus ex patre iuliano: lucio prio pape in ep̃atu romano ſucceſſit: & ſedit annos quattuor mẽſes duos dies ij. Hic ꝓſtituit ſacerdotes & leuitas ueſtib⁹ & uaſis ſacratis in uſu quotidiano non uti niſi in eccleſia tantũ. Hic cũ multos gentiliũ ꝙuertiſſet: & multa martyꝝ corpora ſepeliſſet: a ualeriano & galieno impatoribus ſummo ſtudio ꝙquirebat̃. ut eũ uel clericos ei⁹ aut ſacrificare cogerent: aut diuerſis ſuppliciis punirent. Dederũtq; edictũ: ut quicũq; eos ꝓderet: oẽm eoꝝ ſubſtantiã poſſideret. Stephan⁹ ergo papa cõprehendit̃: & multis eũ ſequẽtibus xp̃ianis ſolus aliis eiectis ante ualerianũ p̃ſentat̃: quẽ poſtq̃ impator xp̃m ꝓfitentẽ audiuit: iuſſit eũ ad templũ martis adduci: ut ibi aut idolum adoraret: aut ſententiam capitalẽ ſubiret. Sed cũ templum ingreſſus fuiſſet: & xp̃m ut ip̃m templum deſtrueret exoraſſet: tonitruo maximo cũ coruſcationibus irruẽte ſtatim maxia pars tẽpli corruit: & ois gentilium multitudo p̃ timore aufugit. Ipſe uero cũ aſſiſtentib⁹ xp̃ianis ad cemiterium lucine ꝓrexit. Quod audiens ualerianus milites plures prioribus ad eũ occidendũ miſit: qui uenientes ip̃m celebrantẽ miſſam iuenerũt: & ſtantẽ intrepidũ ac cepta iugiter perficientẽ in ſua ſede decollauerunt: Cui⁹ ſanguis in pauimẽto effuſus adhuc ibidẽ apparet in teſtimoniũ paſſionis ei⁹: corpuſq; eius in eadẽ crypta in loco qui dr̃ cemiteriũ calixti a xp̃ianis ſepultum eſt. 4. noñ auguſti. Hic fecit ordiuationes duas per menſem decẽbriũ: preſbyteros 7. diacones. 5. eꝑos per diuerſa loca tres. Et ceſſauit ep̃atus dies. 22.

¶ De ſcõ ſtephano papa ij⁰. XII

STephanus papa huius nomis ij⁰ natione romanus ex patre ꝓſtantino: zacharie pontifici in ep̃atu rõano ſucceſſit: & ſedit annos. 5. dies. 28. Hic poſt pentis obitum paruus derelict⁹ una cum ſcõ paulo ei⁹ germano & in papatu ſucceſſore in cubiculo lateranen̄ p doctrina apoſtolice traditiõis ſub gregorio tertio & zacharia p̃deceſſoribus pontificibus pmanſit: quẽ ſeriatim per eccleſiaſticos ordines ꝓmouentes i ordine diaconatus ip̃m ordinauerunt. Defũcto uero zacharia papa ſtephanũ quendã p̃ſbyteꝝ i ordine pontificatus cunct⁹ populus ſibi elegit: qui dũ cauſas diſponeret: ſubito obmuteſcẽs defunct⁹ eſt. Poſt hec cunct⁹ populus ꝓgregatus in eccleſia ſancte marie maioris inuocata ſpũſſancti gr̃a: predictũ beatiſſimũ uiruꝫ ſibi elegerunt in pontificẽ: & cum laudibus in baſilicaꝫ ſaluatoris: que dr̃ ꝓſtantiniana: deportauerũt: & ſic ſtephan⁹ papatum obtinuit. ¶ Fuit aũt amator eccleſiaꝝ dei: & eccleſie traditiones firma ſtabilitate ꝓſeruans: pauperꝝ xp̃i uelox ſubuẽtor: uerbi dei i magna ꝓſtantia predicator: pupillorꝝ ac uiduarum & miſerabilium quarũcũq; perſonarũ uoce manuq; fortiſſimus auxiliator. ¶ Hic ob inſeſtationẽ aſtulphi regis longobardorum in franciam perrexit: auxilium pipini regis imploratur⁹: cui pipinus uenienti occurrit: ad trium miliariorꝝ ſpatiũ ex equo deſcendens: & per frenũ equi pape ſtratoris officium exercens uſq; ad ſuum deduxit palatiũ: quem ipſe pontifex regem inunxit duoſq; filios eius carolum & carolomãnũ. Et ad preces pape cũ maximo exercitu i italiã pipinus deuenit: & aſtulphum regem papie potenter obſedit: ip̃mq; tandem eccleſie ſub iugauit. Stephanum quoq; papam i ſede ſua omnibus pacatis remiſit. Qui ultimo ſui põtificatus anno impium a grecis tranſtulit in germanos in perſonam magnifici regis caroli tunc in iuuenili etate cõſtituti. Et poſt dies modicos in pace quieuit: & ſepultus ẽ ad ſanctum petrum apoſtolum. Et ceſſauit epiſcopatus menſem unum & dies. 10.

¶ De ſcõ ſtephano papa tertio. XIII

STephanus papa huius nominis tertius natione ſiculus ex patre oliuo: paulo ep̃o romano in põtificatu ſucceſſit: & ſedit ãnos. 4 menſes quinq; dies. 28. Vir ſtrenuus & diuinis ſcripturis eruditus atq; eccleſiaſticis traditionibus imbutus: & i earũ obſeruationibus ꝓſtantiſſim⁹ perſeuerator.

Hic dum a ſicilia puus romā ueniſſet i mōa ſterio ſci chryſogoni a gregorio papa.3.tra ditus & monachus effect⁹ ē. Quē poſtmodū zacharias papa: ex ipō tollēs mōaſterio cu bicularīū ſuū fecit: ipmq; pſbyterū cardina lē i titulo btē cecilie ꝓfecrauit. Sed & reliq ſcilicet ſtephanus & paulus beati pontifices eūdem i ſuo ſeruitio ſimiliter detinuerūt. In cui⁹ ſinu paulus papa ſpm emiſit. Quo nec dū defūcto otho dux nēpeſine ciuitatis cum exercit⁹ multitudine ſubito elegit ꝓſtantinū ffem ſuū tūc laicū exiſtentē. Quē georgius epus preneſtin⁹ & ſergius oſtien: ab ipa mlt̄itudine coacti ꝓtra canonū ſtatuta ipm cle ricū faciētes: gradatiꝫ ad ordies ꝓmouerūt: & ſequēte die dñico epm ꝓfecrauerūt. Non multos poſt eiuſdē ſergii qui eū ꝓfecrauit manus aruit. Sicq; langues uitā finiuit. Con ſtantinus aūt p⁹ annū ſeditiōe ꝓmota de ſede epatus expulſus ē. Sequēti quoq; die clerus & populus uniuerſus unanimes ſtephanū p̄ ſbyterū ſcē cecilie i pōtificē elegerūt: & cuꝫ laudib⁹ i patriarchale palatiū lateranen̄ de tulerūt. Cōſtantinus uero i eccleſia ſaluato ris corā ſtephano papa de tyrānica ābitione pniam egit: quē pontifex i mōaſterio detru ſit: quē & nō p⁹ multos dies i ultionē crimi nis: a furore populi deus ipm excecari pmi ſit. Sicq; erutis oculis miſerabiliter uitā fini uit. ¶ Stephan⁹ āt papa ex oi gallia & italia rome ſynodo ꝓuocata: oia ordinata ab ei⁹ p̄ deceſſore ꝓſtātino ffi nois pōtifice imo ſedis apoſtolice inuaſore reuocauit. preter baptiſ mū & chriſma ab ipo ꝓfectuꝫ. Oēs quoq; p ipm ordinatos degradauit. Execrabilē quo q; ſynodū tūc nup in ptib⁹ grecie celebratā i qua ſtatutū fuerat: ut ſacre ſcōꝝ imagines deponerētur damnauit. ¶ Hic ꝓſtituit ut oi die dñico a.7. epis cardinalib⁹ hebdomada riis q i eccleſia ſaluatoris obſeruāt miſſarū ſolēnia ſup altare bti petri. Gloria i excelſis deo diceret. Mycaliū quēdā i archiepm ra uēnatē p impreſſionē brachii ſcl̄aris itruſū depoſuit. Et i opib⁹ ſcis laudabiliter uitā fi niuit. Et ſepultus ē ad ſcūm petrū. Et ceſſa uit epiſcopat⁹ dies. viii.

¶ De ſcis theodora & filiis mſrib⁹. XIIII.

THeodara cū tribus filiis ſuis ſub diocletiano ipatore apud niceaꝫ ciuitatē paſſa ē. Hec ex ꝓuicia bi thynie ciuis nicena cū apud ſiri niū pſecutionē fugiēs declinaſſꝫ a paganis tēta: & diocletiano a macedōia re deunti oblata ē. Qui eā tradidit leocadio co miti ipatori ꝓmittēti: q̄ eā aut idolis imolā tem i uxore aſſumeret: aut crudeli morte pi meret. Cū āt comes ei⁹ ꝓiugiū peteret: theo dora ei ſuadet: ut prio ad facultates ſuas ex q̄rendas & obtinēdas ꝓgat: & poſtmodū re dr̄es ipſam aſſumat. Quod ille adiplere cu rauit. Intereaq; ſcā dei cum anaſtaſia xp̄iana ſcis paupib⁹ miniſtrabat. ¶ Reuerſus aūt comes cū eā expeteret: illaq; ei ꝓſentire nul latenus uellet: ipſam uictā ferro cū trib⁹ fi liis ad ꝓſularē bithynie deſtinauit. Qui filiū ei⁹ primogenitū noie ✝ enodiū xp̄m ꝓfitētē fuſtib⁹ cedi iuſſit: mater uero aſſiſtēs illum hortabaꝫ ad palmā. Poſt hec tradita ē hyr taco lenoni: ut eā pri⁹ illuſam iter publicas ꝓſtitueret meretrices. Et dū ipſā leno trahe re uellet appuit iuuenis q eū i uultu pcuſſit ſanguiſq; de narib⁹ ei⁹ ſtillare cepit. Tūq; cō ſularis hec uidēs ipſā cū trib⁹ filiis igne cō ſumi fecit. Qui paſſi ſūt. 4. noñ. auguſti.

¶ De inuentione corpoꝝ ſanctorum ſtepha ni ꝓtomartyris & ſocioꝝ. XV.

INuentio corpoꝝ ſcōꝝ ſtephani ꝓtomartyris: nicodemi: gamalie lis: & abibon āno dñi. 415. anno uidelicet. 7. honorii ipatoris fa cta ē. Quoꝝ reuelatio ſcā ē preſ bytero luciano eccleſie gaphargamala: que eſt i territorio hieroſolymitano. Dum eni in ſtrato ſuo quieſceret: & pene uigilaret i baſi lica baptiſterii feria. vi. illuceſcēte i exceſſū mētis raptus: uidit uiꝝ ſenē ſtatura proceꝝ uultu decoꝝ ꝓlixa barba: pallio candido a mictū: cui gēmule auree & cruces erāt con texte calciatū caligis i ſupficie deauratis: q mānu uirgā aureā tenēs: de q̄ eū tetigit: & ter tio ex nomie uocauit: iuſſitq; ut ſūma diligē tia ſuū & ſocioꝝ tumulū pateſaceret: q ide center i deſpecto loco ſepulti eēnt. Mādauit q; ut ioāni hieroſolymitano epo diceret: ut ipſoꝝ corpa i honorabili loco repōeret: qa cū ſiccitas & tribulatio orbē cōcuteret: eoꝝ ſuffragiis deus mūdo ꝓpiciari decreuiſſet. Cūq; lucian⁹ eū iterrogaſſet quis eēt: & qui illi forēt quos ſecū iacere diceret: dixit ſe eē gamalielē q paulū ap̄m enutriuit: & ad pe des ſuos legē pdocuit. Qui aūt ſecum iace bant prim⁹ erat ſtephan⁹ ꝓtomartyr: qui a iudeis lapidatus extra ciuitatē ꝓiectus fue rat: auibus & feris deuorādus: cui⁹ corpus ipſe collegerat & i ſuo tumulo ſepeliuerat. Alius aūt erat nicodemus nepos ſuus q no cte ad ieſum uenit: & a petro & ioāne baptiſ ma ſuſcepit: q a iudeis oi ſubſtātia ſpoliat⁹ & uſq; ad ſeminecē ceſus ab ipſo gamaliele collectus & refectus fuerat. Cui⁹ & corpus ex ipſis uerberib⁹ moriētis: ipſe i eodem ſe pulchro locauerat. Tertius uero erat abibō filius ſuus: q āno etatis ſue. xx. una ſecū ba ptiſma ſuſcepit: & i uirginitate pſeuerās in maxima iuuētute i pace dormiuit: uxor ue ro ipſius gamalielis artea & primogenitus eius ſelemias: q fidē xp̄i noluerūt ſuſcipere nequaq̄ ſcōꝝ ſepultura digni fuere: ſꝫ alibi

depositi fuerant: quoꝝ tamẽ sepulchra inania & uacua erant. Hoc dicto sanctꝰ gamaliel disparuit. Lucianus uero euigilans dñm exorauit: ut si hec uisio in ueritate fieret: eidem secũdo ac tertio appareret. ¶ In sequẽti uero sexta feria eidem sicut prius appuit: & cur ea: que ei iusserat: neglexisset: Lucianũ interrogauit: & ad uisionis certitudinem ex his que ei dixerat: similitudinem obtulit: singuloꝝq; loculos & reliquias docuit: dicens q̃ in possessione ipsius gamalielis inuenirent: que ligua syra dicit delagabria siue debatralia: ostenditq; ei gamaliel tres calathos aureos: quorum unus plenus erat rosis rubeis: alii duo rosis candidis: qnartum etiã calathũ argenteũ croco plenum. Dixit q̃ calathos esse sanctoꝝ singuloꝝ loculos. Nam calathꝰ rosis rubeis plenus: erat loculus sci stephani: qui solus ex illis martyrio meruit coronari. Alii duo rosis albis referti gamalielis & nicodemi erãt loculi: q̃ syncero corde iu ꝓfessione perseuerauerant xp̃i Quartus uero argenteus croco plenus erat abibon filii sui loculus: qui candore uirginitatis floruit: & mundꝰ de mũdo exiuit. Hisq; dictis iteꝝ disparuit. ¶ In tertia uero sexta feria sequẽtis hebdomade eidem iteꝝ iratus appuit: & de dilatiõe & negligẽtia ip̃m graiter increpauit. Cõcitus igit lucianꝰ hierosolymã adiit: & ioãni epo cuncta p̃ ordinem enarrauit: qui cõuocatis eustonio sebasteñ: & eleutherio hiericontiñ epis ad locum designatum accessit: & i quodam aceruo lapidũ fodi iussit. Eademq; nocte sanctꝰ gamaliel p̃ uisum cuidam migetio monacho apparuit: dicens q̃ i uanũ in illo loco foderent: qa ibi corpora nõ essent: sed ea reqrerent in loco illo: qui dr̃ uiroꝝ bonoꝝ possessio: qui cũ uisa ioãni epo & luciano ꝑsbytero rettulisset: & locũ designatũ ostendisset: ad locũ ipsum oẽs accesserũt. ibiq; fodere ceperũt. Tũcq; subito terra cõcutitur: & odor suauissimus sentitur: ad cuius fragrantiã. 73. hoies a diuersis infirmitatibꝰ liberant. Sicq; sanctoꝝ corpora prout ostensa fuerant inuenerunt: & ea i sanctam ecclesiã syon: ubi quondam ipse stephanus archidiaconꝰ fuerat: detulerunt: & ibidem honorifice cõdiderunt. Hec aũt inuentio facta est ea die: qua sci stephani passio celebratur: uidelicet. 7. calẽ. ianuar. & eius passio hac die fuisse credit. s. iii. noñ augusti. Quare aũt festa ab ecclesia mutata sunt: supiꝰ in alio eiꝰ festo dictũ est: uidelicet 7. calẽ. ianuarii. ¶ Corpus autem beati stephani ꝓcessu tẽporis hoc modo ꝓstantinopoli translatuꝫ est: ut ait augustinꝰ. Alexander quidã senator cũ uxore iuliana hierusalem adiit: & ꝓtomartyri stephano pulcherrimũ oratoriũ ꝓstruxit: ac loculum argenteum obtulit: & post eius obitum iuxta corpus martyris ex summa deuotione i simili argenteo loculo se sepeliri fecit. Euolutis igitur septẽ annis cum uxor repatriare uellet: corpꝰ uiri secũ deferendũ ab epo postulauit. Qui precibꝰ eius annuens loculos argenteos ꝓtulit: dicens q̃ ex illis nõ nouerat loculum uiri sui: at illa se illud nosce asserens: dũ corpus uiri putat accipere: casu ꝓtomartyris corpus accepit. Cũ autẽ nauem cum corpe ascendisset: hymni angelici resonant: & suauissimus odor effragrat. Demones clamant: corpꝰ stephani se exurere: seuã q̃ tempestatẽ excitãt. Sed nautis naufragiũ formidantibus stephanus inuocatur: ipsoq; eis apparente subito tẽpestas sedatur. Tunc princeps demonũ demones qnq; misit: ut nauem incenderent: quos statim angelus dñi cunctis uidentibꝰ in profundũ demersit. Et cũ chalcedoniam uenissent: demones ululabant: q̃ stephanus illuc adductꝰ eos incẽdebat. Constantinopolim igitur incolumes ꝓuenerunt: & corpus ibidem reuerenter deposuerunt. Hec augustinus.

¶ De sanctis gamaliele & abibon confessoribus. XVI

GAmaliel ꝓfessor honorabilis legis doctor: & occultus xp̃i discipulus: & apli pauli i lege moysi didascalꝰ cũ abibõ filio suo ãnorum. 20. ab apostolis fãctis post ascensionem domini sacrum baptisma suscepit. Et ipsorum apostoloꝝ predicantium in ꝓcilio phariseoꝝ caute defensor fuit: sicut legitur act. 5. cap̃. Qui corpora stephani ꝓtomartyris & nicodemi discipuli in sua possessione. xxii. miliario a hierosolyma distante necnon in ꝓprio tumulo sepeliuit. Et cũ eodem filio suo: qui in uirginitate iugiter perseuerauit: omnibus diebus uite sue deo seruire studuit. Qui post opera laudabilia tẽporibus apostolorum i xp̃o quieuerunt: & iuxta corpora sanctoꝝ stephãi & nicodemi in eodem sepulchro recõditi fuerunt.

¶ De sancto stephano anachorita. XVII

STephanus anachorita i parte locorum mareotidis per annos sexaginta degit: qui tantum in discernẽda reꝝ ambiguitate iudicium habuit: ut nullus ad euꝫ quacunq; causa ueniret: qui post eiꝰ sermonem tristis abscederet. Hic licet in uerendis nature sũma egritudine laboraret: funes tñ iugiter de foliis palmaꝝ ꝓtexẽs: nec ab ope manuũ aliqñ desistebat: nec sermoneꝫ aliis exhortatorium intermittebat: ceteras uero corpis partes medico ferro patiẽter ꝑbebat Tanta eni erat patiẽtia ꝑdotatꝰ: ut mẽte celestibus occupatꝰ a dolore corpis quodãmõ

fieret alienus: adeo ut genitalibus excisis nihil omnino sentire uideretur. Quieuit in xpo. 3. non. augusti. Hec heraclides.

¶ De scō iustino pbytero & mre. XVIII.

IVstinus presbyter & martyr rōe passus est sub decio imperatore. Hic a beato sixto papa. 2. presbyter ordinat⁹: ei⁹ scitatis imitator effectus ē. Ad hunc beatus laurētius martyr uenit i uicum patricii latentem i crypta nepotiana: ut thesauros a beato sixto sibi cōmendatos pauperib⁹ erogaret: ut infra dicet in passione ipsius. 4. idus augu. Inuenitq; cum eo. lxiii. xpianos: quoq; singulis ipse beatus laurentius cum iustino presbytero pedes lauit: & pacis osculum cū elemosyna tribuit. Hic scūs presbyter postq̄ beatoq; sixti pape & socioruꝫ & laurentii archidiaconi ac hippolyti: & omnis eius familie: aliorumq; plurium martyrum corpora: sepulture cōmendauit: euoluto anno & ipse sub persecutione decii galieni & uolusiani confessionis gloria insignis martyriū capitis obtruncatione ꝓmeruit. Sepultus rome uia tyburtina iuxta corp⁹ beati laurentii i agro uerano pridie non. augusti.

¶ De scō aristarcho discipulo. XIX

ARistarchus discipulus beati pauli apostoli: un⁹ ex. 72. discipulis xpi fuit. De quo ad col. 4. cap̄. & act. 20. mētio spalis habet. Qui comes indiuiduus pauli & ꝓcaptiuus in uinculis rome fuit: & cum eo usq; ad finē eius perseuerauit. Sed post passionē pauli: quia ab eo episcopus thessalonicēsiuꝫ ꝓstitutus fuerat: uel ut abbas Dorotheus ponit: eps apamie post lōgos agones a xpo coronatus fuit. Quieuit in pace pridie nonas augusti.

¶ De scō tertulino martyre. XX.

TErtulinus martyr rome passus ē sub ualeriano imperatore. Hic cum esset procurator reꝫ olympii tribuni. Qui pro xpi nomine passus fuerat: ut supra in eius & socioꝫ passione gestum est. vi. cal. augusti: & licet adhuc gentilis tamen tormenta que xpianis inferebantur abhorreret: corpora sāctorum boni pbyteri & socioꝫ sepeliuit: ut dictum est in eorum passione supra cal. augusti. Et dehinc ueniens ad scūm stephanuꝫ papam ab eodem fidei rudimēta ac baptisma suscepit: atq; presbyter ordinatus fuit. Quem imperator ualerianus teneri fecit: ut facultates olympii ꝓderet: & diis sacrificaret. Qui cum diuitias dñi sui diceret in celis per manus seruorum xpi sublatas: & deos gentilium uti demonia confutaret. Iussu cesaris extenditur: & fustibus diutius ceditur. Igniq; quoq; lateribus eius subterponitur. Deinde prefecto sapritio examinandus tradit̄. Qui tertulinū ante suū tribunal adductuꝫ: cū ab eo nec facultates olympii exigere: nec ipm ad sacrificia cogere posset: iussit in equuleo extendi & neruis diutius contorqueri. Deinde ignibus concremari. Et cum nunciatum esset ualeriano: ipsum hec oia constanter pertulisse: data ab eo snia de equuleo depositus est: & uia latina miliario ꝛo ab urbe ductus atq; ibidem decollatus. Cuius corpus ibidē a fidelibus in crypta harenaria sepultuꝫ est. pridie non. augusti.

¶ De festo niuis sancte marie uirginis. XXI.

FEstum sancte marie ad niues ab ecclesia celebrari institutū ē: nonis augusti propter miraculum qđ rome apparuit: ꝓpter qđ ecclesia scē marie maioris in honorem dei genitricis edificata ē tpe liberii pape. Cum enī usq; ad illud tpus nulla itra urbis ambitū i honorē btē uirgis fuisset ecclesia fabricata. Accidit ut quidā ioānes patricius rome moribꝰ & nobilitate preclarus diuitiis & possessionibꝰ abundaret. Qui duꝫ filium minime procreasset: qui tot diuitiaruꝫ heres fieret: ad beatam genitricem dei mariā una cū coniuge sua spalem deuotionē elegerunt. Rogantes ipam assidue: ut eis uel filiū heredē ꝓcederet uel eos de aliquo ei grato: in quo facultates suas possent impendere informaret. ¶ Mense itaq; augusti. v. uidelicet ipi⁹ mēsis die: quo tpe homines solis adustionibus magis decoquuntur: uolens beata uirgo in monte qui superagius dicitur sibi ecclesiam edificari: aerem repente contra naturam fecit immutari: & copiosa niue miraculose cadente locum illum ipsius montis tantum infudit in illo uidelicet ambitu: in quo fuerat ecclesia construenda. Eademq; nocte beata uirgo liberio pape apparuit: seq; dei genitricē esse dixit: omniaq; ei gesta narrauit: atq; mandauit: ut mane cum uniuerso clero & populo ad predictum montem accederet: & intra niuis ambitum sibi ecclesiam fabricaret. Quam de facultatibus ioannis patricii construi uolebat: & iccirco eidē similem uisionem ostenderat. ¶ Eadem hora apparuit ioanni & uxori sue beata uirgo maria: dicens orationes eorum exaudisse: & seipsam sibi succetricem bonorum suorum a domino impetrasse. Precepit igitur ut in predicto monte in loco uidelicet quem tantum nix operuerat de consilio pape liberii ecclesiam suo nomini fabricarent: & largiflue dotarent. Mane autem facto ioannes ad papam accessit: eique uisionem narrauit: atque ab eo similia percepit. Et con-

uocato clero & uniuerso pōpulo ad mon
tem superagium accesserunt : & uiuem loci
ambitum miraculose repleuisse inuenerūt:
ubi de mandato pape ioānes ecclesiam i no
mine dei genitricis erexit:ipsamq; sācte ma
rie maioris nominauit:& de suis facultatib⁹
largiflue dotauit:quam & liberius pontifex
consecrauit : Vbi de capillis & uestimento
ipsius alme uirginis:& corp⁹ beati matthie
apostoli:ac glorioſi doctoris hieronymi re
quiescunt.

¶De sancto dominico confessore ordinis
predicatorum. XXII

DOminicus ordinis predicatorū
dux & fundator inclytus ex hi
spanie partibus: uilla que dicit
calaroga exomeñ diocesis pre
felice matre ioanna origine3 du
xit:cuius mater ante ipsius ortū uidit i som
nis se catulum gestantem in utero ardendē
tem in ore faculam baiulātem:qui natus to
tam mundi fabricam incendebat. ¶Cuidam
matrone: que ipsum ex sacro fonte leuaue
rat:uidebatur:q; puer dominicus stellā ha
beret in fronte : que totum orbem illustra
bat. ¶Dum adhuc esset puerulus: a nutrice
sepe deprehensus est lectum dimittere:& su
per terram iacere :quasi iam carnis delitias
abhorreret. ¶Missus deinde palētiam amo
re sapientie adiscende uinum per decenniu3
non gustauit:ubi cum fames esset ualida:li
bros cum omni supellectili uendidit: & pre
cium pauperibus erogauit . Ab epo quoq;
exomensi in sua eccleſia canonic⁹ regularis
efficitur:& a canonicis supprior odinat : q
lectioni & orationi iugiter uacabat: assidue
deum exorans : ut gratiam sibi infunderet:
qua se totum aliquando saluti proximoru3
impenderet . Pergens autem cum episcopo
tolosam:hospitē suū heretica prauitate cor
ruptu3 ad fidei ueritatem reduxit. ¶Cū die
quadā aduersus hereticos pdicasset: aucto
ritates suas in scriptis redegit:& cuidam he
retico schedulam ad deliberādum tradidit:
qui sociis sero ad ignem congregatis sche
dulam produxit. Ipsi uero omnes ad inuicē
condixerunt: ut schedula in ignem proiice
retur:ut sic ex eius combustione uel conser
uatione:fides eorum uera uel falsa probare
tur. Que tribus uicibus in flammas iniecta
tertio de igne prosiliuit illesa . Heretici ta
men in sua duritia permanentes : sibi uicis
sim super miraculo silentium imposuerunt
Quod tamen nutu dei ab astante milite ca
tholico reuelatum est. Episcopo uero exo
mensi defuncto ceteris recedentibus:Domi
nicus cum paucis ibidem permansit:& uer
bum dei instanter predicans : multa ab e
mulis opprobria & persecutiones pertu
lit : quas omnes diuina gratia superauit .
¶Reperiens quendā qui ex pauptate hereti
cis adherat:decreuit seipm uendere:ut sic
illius inopie subueniret : & illum ab errore
subtraheret:quod & fecisset:nisi eius inopie
diuina gra puidisset. ¶Alias etiā mulieri:q;
filium a saracenis captum deflebat:se uendē
dū pro ei⁹ redēptione obtulit:sed mulier nō
acquieuit. ¶Post hec cepit de institutiōe or
dinis cogitare:cuius officiū eet per mundū
discurrere: & fidem ab hereticis defensare.
Qui postq; decē ānis tolose permanserat:ad
cilium generale : quod rome celebrabat :
cū fulcone epo suo adiit: & ab innocētio ter
tio papa ordinē predicato; instituendu3 &
firmandū postulauit . Cūq; in hoc se papa
difficilē exhiberet:nocte quadā uidit in som
nis lateranēsem ecclesiam ruinā minantem:
& dominicū humeris suppositis casurā illā
fabricam substentantē. Qui euigilans & uisi
onem intelligens petitionem uiri dominici
acceptauit: & ut sibi approbatam aliquam
regulam eligeret mandauit. Dominic⁹ ergo
cum .xxv. fratribus regulam augustini do
ctoris & predicatoris assumpserūt:& sic or
dinem incoharunt. Confirmationem uero i
nocentio iā defuncto ab honorio .3. eius suc
cessore obtinuerunt anno dñi .1216. ¶Dum
ergo rome in ecclesia sci petri,pro dilatione
ordinis exoraret:apostolorum principes ei
dem apparuerunt:quorum petrus baculu3
paulus librum ei tradiderūt: atq; ad predi
candū miserūt:qui fratres innumeros sui or
dinis mox aspexit per mundū discurrentes
& uerbum domini predicantes. ¶Quidam
frater minor uidit in spiritu xpm in aere exi
stentem:& tres lanceas cōtra mundū uibran
tem:seq; illis omnes homines uelle perime
re protestantem:cui occurrens beata uirgo
orauit:ut modicum substineret: cum duos
strenuos pugiles haberet: qui ad mundū cō
uertendum sufficientes essent . Obtulitq; fi
lio beatos dominicum & franciscum : quos
ambos christus approbauit: & ut mater il
los ad mundum predicandum mitteret: im
perauit. ¶Existente eo bononie quidam cō
uersus frater a diabolo arripitur:& a fratre
rainerio dominico presentatur. Adiuratusq;
spiritus dixit in eum introisse:cum die pre
cedenti sine licentia & absq; signo crucis in
ciuitate bibisset. Sed cum signum ad matuti
num pulsaretur:demon se amplius stare ibi
de3 nō posse dixit:quia capuciati surgebāt.
Et sic orante sancto exire ppulsus est. ¶Cū
in partibus tolose libri eius in flumine sine
fluatorio cecidissent:post dies duos a pisca
tore in rete inueniūtur:adeo omni aque hu
more illesi acsi fuissent i armario custoditi.
¶Veniens ad quendam locum nocte cum

fratres iquietare nollet dormiētes oratiōē fudit: & clausis ianuis cum socio introiuit. ¶ Alias etiā exñs cum quodā cōuerso ordinis cistertieñ: cum sero ad ecclesiā ueniſſent eamq; clausam reppiſſet: oratiōe fusa se itra ecclesiā subito inuenerūt: & noctē in oratione duxerūt. ¶ Scholaris qdā lubricus cum ipsius celebrātis manum deosculatus esset: maximā inde fragrātiā sensit: moxq; ieo ois carnalis estus refriguit. ¶ Quidā magister scia & fama preclarus tolose in theologia legens: quodā mane uidit i somnis. 7. sibi stellas lucidas presētari: que eo de nouo xenio admirante totū mūdū illustrare uidebant. Et ecce dum scholas itrasset: beatus dñicus cum sex ex suis fratrib⁹ magr̄m adeūt: & ut eos i suos auditores suscipet humiliter deposcunt. Qui uisionē recolens illos esse stellas quas uiderat itellexit: eosq; gratissime recepit. ¶ Existēte rome beato dñico: quidam magister rhegynald⁹ sci auiani aureliañ decanus cū ordinē ingredi ꝓposuisset: & hoc uiro dei indicasset: subito ad mortē infirmatus est: pro quo dñicus beatā uirginem cui specialiter curam ordinis cōmiserat exorauit. ¶ Regina ergo misericordie cū duabus uirginibus rhegynaldo i extremis laborāti nocte appuit: & unctione mirifica ip̄m p singulas corporis ptes iunxit: formasq; uerborum ad singulas unctiones ꝓtulit ac die tertia ip̄m plene sanādum promisit: eiq; habitū predicatoꝝ ordinis demonstrauit. Quam uisionem cū per oia similiter uir dei ꝓspexisset: mane ad rhegynaldū accessit: & ipsuꝫ sanatum reppit nedū ab estu febris sed etiam a ꝓcupiscentia carnis. Aquo seriem uisiōis audiuit: & habitū a uirgine demonstratū assūpsit. Nā ātea fratres superpelliceis utebāt. Rhegynaldus ergo sanatus ordinē introiuit & missus bononiā officium predicatiōis feruenter pegit. ¶ Iuuenis quidā nepos domini stephani cardinalis de fossa noua cū equo i foueam precipitio lapsus: inde mortuus ē eductus: quē beatus dñicus oratione fusa cū lachrymis ꝓtinuo suscitauit. ¶ In ecclesia sācti sixti architectus quidā cecidit diuq; sub cumulo cadentis macerie iacēs expirauit. Cuius cadauer ad se delatū: uir dñi orationum suffragio a mortuis excitauit. ¶ In eadem ecclesia apud urbē cum frēs. 40. manerent: & panis ei quadā uice deficeret: modicum panē reptum per bucellas frībus discūbentibus diuisit. Et ecce duo iuuenes forma & habitu decori refectoriū itrauerunt: pallia q; plena panib⁹ detulerunt: quibus uiro dei cunctis uidentib⁹ silenter oblatis subito discesserūt. ¶ In itinere positus cum grauis pluuie iundatio fieret: a se & socio imbrem adeo signo crucis reppulit: ꝙ circa eos ad spatiū triuꝫ cubitoꝝ nec aque uel unica gutta descendit. ¶ Constitutus in itinere cū quodam uiro religioso: ꝙuersationis domestico sed loquela alieno: dolēs ꝙ diuinis eloquiis se mutuo refouere non possent: impetrauit a dño ut alter alteri⁹ lingua loquereť: & sic ꝓ triduum uerba alterutrius idiomate uariantes mutuis se collationib⁹ ꝓfortarunt. ¶ Hominē quendā pluribus uexatū demoniis stolam collo ipsius imponens fugatis imundis spiritib⁹ liberauit. ¶ In partibus tolosanis ex pluribus ꝙuictis hereticis & incendio dānatis unum reseruari fecit: quem spiritu ꝓphetico futuꝝ frem & egregium predicatorem preuidit atq; predixit: & ut predixerat sic euenit. Nam & sp̄m prophetie ip̄m habuisse multoꝝ que predixit euentus probauit. ¶ Apud scūm sixtum in urbe fratrib⁹ ad capitulū ꝙuocatis oib⁹ prenunciauit. 4. ex fratribus i breui: duos uidelicet in corpore & duos in aia morituros: Et post modicū duo ad dñm migrauerūt & duo ex ordine recesserunt. ¶ Existens bononie in uigilia assumptionis dñe: priori monasterii casemaris ordinis cistertieñ sibi amicissimo exigente materia familiariter reuelauit: ꝙ nunq̄ a dño aliquid postulasset: qđ iuxta uotum non obtinuisset. Cui cum prior ille diceret: ut a domino impetraret ꝙ magister cōradus teutonicus ordinem assumeret: qđ fratres summo desiderio affectabant: finito completorio cū ctisq; discedentibus fratribus: solus ipse in ecclesia mansit: & in ordine more solito pernoctauit. Conuenientibus ergo fratribus ad primam: cum cātor hymnum: iam lucis. ice pisset: ecce noue lucis nouum sidus futurus magister conradus aduenit: & ad pedes uiri domini se prosternens habituꝫ ut petiit perseueranter accepit. ¶ Frequenter dum corpus domini leuaretur in tanto mentis rapiebatur excessu acsi ibidem christum incarnatum uideret. Mira uero penitētia corpus affligebat: & noctibus orationi intentus dies predicationibus impendebat. ¶ Tandem appropinquante peregrinationis termino apd bononiam grauiter infirmatus: uidit iuuenem pulcherrimum se ad celi gaudia inuitātem. Conuocatis igitur duodecim ex fratribus conuentus bononie testamentum condidit: & que possederat eis iure hereditatis dimisit: charitatem scilicet humilitatem ac uoluntariam paupertatem: prohibens omnino ne quis in ordine suo possessiones induceret temporales: maledictionem dei & suaꝫ imp̄cans ei: qui ordinem illum quem pauperta-tis precipue decorat ꝓfessio: terrenaꝝ diuitiaꝝ puluere p̄fūpserit maculare. Frīb⁹ quoq; decessum suum egre ferentibus eos dulciter consolatus est: promittēs ꝙ utilioré ip̄m

sorent post obitū habituri. Sicq; ad extrema deueniens anno dñi. 1221. nonis augusti obdormiuit in dño: sepultus in terra i quentu bononien. ¶ Eadē hora frater guale prior conuentus brixien & postmodū ipsi⁹ ciuitatis eps: uidit in sōnis celū apertū: & duas scalas candidas ad terrā demitti: quaꝝ sūmitas xps cū matre tenebant: & angeli p eas ascendebant: in medio aūt frater ordinis i sede posita residebat: quē iesus & mater sursum cuꝫ scalis trahebāt: donec ipso in celum eleuato aptura celi clausa est. Qui diē & horā notās ueniens bononiā inuenit sanctū eodē tēpore a corpore migrasse. ¶ Eadē hora frater rhaopolit⁹ apud tybū cū missam celebraret: & in canone patrē dñicum more solito cōmendare uellet: in extasi rapt⁹ uidit sanctū dñicum corona aurea & imenso lumie adornatum: duob⁹ reuerendis uiris comitatū extra bononiā pcedentē: q diē & horā similiter notauit: tūcq; uiꝝ dei i pace quiesse cognouit. ¶ Cum aūt corp⁹ eius sub terra multo tpe iacuisset: miraculis crescentib⁹ & fama a fratribus i eminentiorē locū translatū ē: quod tam mira fragrantia redolebat: ut totā q̄si ciuitatē repleret: & cunctoꝝ aromatū odoreꝫ superaret: que translatio facta est. 9. calē. iunii Quiescitq; ibidem sanctum corpus insignibus miraculis pollens.

¶ De scō osualdo rege & martyre. XXIII

Sualdꝰ rex bernicioꝝ & martyr ut scribit beda. 3. libro prio ca. successit fratri suo eanfrido: qui fuerat xp̄ianus sed apostatans a rege britonū cedualdo in bello fuerat interfect⁹. Post cuius occisionē osualdus cū puo exercitu fide xp̄i munitus super uenit: & suos in xp̄i noie exhortans crucē ligneā terre affixit: & ante ip̄am cum exercitu procidentes: & xp̄m in sui adiutoriū inuocātes de hostibus uiriliter triūpharunt. In testimonium ergo miraculi & sāctitatis osualdi: de ipsa cruce lignea frusta pciduntꝫ: & in aquā mittuntꝫ: cuius aque potus sanitatē cuiuscūq; egritudinis prestat hominibus ac iumentis. ¶ Osualdus igitꝫ percepta uictoria regnoq; suscepto in fide xp̄i aiatus ad gentē scotoꝝ insule misit: in qua dudū fuerat delegatus: ut sibi catholicū aliquē ep̄m mitterēt qui gentem suam fide xp̄iana imbueret. Missusq; est eps hadrianus cuius p̄dicatione regisq; fauore atq; suasu gens bernicioꝝ xp̄i fidem suscepit. Rex eni ep̄o linguā ignoranti semp astitit: eiusq; interpres ad populum fuit. Tūc cepit rex ecclesias pstruere: & pauperib⁹ largiflue mistrare. ¶ Quodā die pasche posita mēsa & disco argenteo cū regalibus uasis: nunciatum est ei infinitā paupeꝝ multitudinē pre foribꝰ assistere elemosynas postulantes: qui nedū oēs escas ad prandiū paratas eis largiri fecit: ueꝝ etiā discū argenteum cū uasis oibus p frusta pcisa eisdē impartiri mādauit. Quo pietatis ope uiso eps manū utrāq; tangens dixit. Nunq̄ putrescāt he manus: quod & euenit: nam & rege interfecto: ut dicef: manus cū brachiis a cetero corpore p̄cise usq; in p̄sens incorrupte pmanent. Hic rex scūs inter berbenoꝝ & doricorū puincias dudā ab inuicē discordes pacē pcurauit: & ad finē optatuꝫ pduxit. Totūq; regnū britānie primus acquisiuit: & obtinuit: cuius ptem solūmō eius decessores possiderant: ip̄m autē felici regimīe gubernauit. Postq̄ autē. 9. ānis regnasset ptra paganorū exercitum gentilēq; regem mercioꝝ p fide dimicans ac regni salute in bello martyr occisus est ānō etatis sue. 38. noñ augu. In quo loco ois quoꝝcūq; languentiū hominū uel animaliū egritudies sananf. Puluis quoq; d loco ubi interfect⁹ fuerat assumpt⁹ quocūq; delatus: & in potum láguentib⁹ datus: eādē obtinet gratiam sanitatū. Sepultusq; est i ciuitate regia nomine beba miraculis insignis. Manus autem cum brachiis per se i uase argenteo posite oino incorrupte seruantf.

¶ De scō emigdio ep̄o & martyre. XXIIII

Migdius eps de puincia francie australi: que dr̄ germania: cum eēt adhuc presbyter inde egressus est cū. 12. fratrib⁹ suis tribusq; discipulis. s. euplo germanio & ualentino tpe quo rex polymnius gētilis in ciuitate esculana xp̄ianos p̄sequebaf: uenitq; romā multa miracula faciendo. Quod audiens cec⁹ quidā assumpto ductore uenit eū requendo: ut ab ipso illuminaref: cui in uia adiunct⁹ est miles habēs filiā fluxum sāguinis quinquēnio patientē: qui cū sāctū emigdium inuenissent: cecū quidē presentē illuminauit: filiā uero militis absentē: dū p illa orasset: a pfluuio liberauit: ipsosq; oēs cum 150. homibus pmiscui sex⁹ baptizauit. Sed postq̄ idolū asclepii signo crucis cōminuit: sacerdotem ei⁹ quertit cū. 1030. uiris & aliis paruulis & mulierib⁹ multis. Quod audiēs urbis prefect⁹ querebat emigdiū occidēdū: ueniens quoq; ad marcellū papam ab eodē eps esculan ciuitatis ordinaf: & ad p̄dicādū illuc destinaf. Ipse aūt miracula multa ostēdens uenit esculū: secutus a multitudine fideliū. In cui⁹ ingressu demōes se incendi clamabāt. Quapp̄ter ad eū uenientes egri nūero. 150. q ab eoꝝ diis curari nō poterāt: pceptо ab eo sacro baptismate oēs a diuersis lāgorib⁹ sanati sūt: uñ & pp hec miracula populi tēpla. xii. euerterūt: idolaq; igni tradiderūt: ueꝝ cū scūs orationē ad deū fudisset: mox scō terremotu cetera phana idoloꝝ nu

mero.22.ſubito corruerũt: multiq; ad xp̃m uiſis tot miraculis ꝙuerſi ſunt:& i ipo oppido tres eccleſias ꝓſtruxerũt.Cũ aute a rege quererẽ perſecutionẽ fugiẽs ad urbẽ picenam uenit ſuſcept⁹a matrona xp̃iana:ubi demerſo in fluuiũ ſimulacro phanoq; oratiõe deſtructo multos ad xp̃m ꝙuertit. ¶ Tandẽ rex polymnius ip̃m detinuit : & hortabatur ut diis imolaret:ꝓmittẽs ei ſe filiã ſuam i cõiugẽ datuꝝ. Quãq; ei tradidit ut ip̃m ad ſacrificia ꝓuocaret. Emigdius uero puellã ſe tẽtãtem ad xp̃z ſua predicatiõe ꝙuertit:aquãq; de ſaxo ꝓducẽs ip̃am ꝙtinuo baptizauit. Alios quoq; plures quos a diuerſis primuꝫ langorib⁹ ſanos effecerat:eadẽ unda ꝓfudit. Quod rex audiẽs ip̃m i eodẽ loco iuxta flumẽ rheõti decollari precepit.Sed anteq̃ decollaret dicitur oraſſe:ut in ciuitate eſculo nullus aliquãdo eſſet leproſus uel demoniacus : & q̃ nullus exercitus ip̃am urbẽ ultra 9.dies obſidere poſſet aut ibi perſeuerare. decollatus quoq; caput ſuum in byrrho ſuſcepit:& trecẽtis paſſibus ꝓambulauit uſq; ad montem cenobitaꝝ: q mons ſe mirabiliter apuit:& corpus cũ capite itra ſe recepit ſeq; ꝙtinuo recluſit:ubi uſq; in p̃ns quieſcit: Sanguis aũt ipſius a xp̃iana quadã collect⁹: eſculi reſeruatur i eccleſia ſua.Qui paſſus ẽ noñ.auguſti.

¶ De ſcõ menio epo & ꝓfeſſore. XXV.

MEnius catalaneñ eps nobilis rõanus a ſcõ petro apoſtolo in epm ꝓſecratus:cũ ſcõ dionyſio & aliis epis ad gallias ꝓdicatiõis gra directus ẽ:adiuncto ipſi ſubdiacono maximiano.Sed cũ .xviii. miliario ab urbe elongati forent:ſubdiaconus mortuus eſt.Menius uero ad petrum rediit:& ſociuꝫ defunctũ nunciauit, Accepta quoq; ab apoſtolo de fimbria ueſtimẽti eius particula:reuerſus cadauer adhuc ihumatũ tetigit:& cõtinuo mortuus reſurrexit. Alia quoq; ſigna plurima p illos dñs oſtẽdit.Cũ aũt ad urbẽ catalaneñ ueniſſet:& populum ad cõuertendum duꝝ reppiſſet:miliario uno a ciuitate i loco deſerto cepit in ſpelũca cõtemplationi uacare:multiſq; inibi miraculis clareſcere. Nã pueꝝ nobilẽ qui cadens i fluuiolo q nauta dicit & iuxta ciuitatẽ labitur necatus fuerat:ſuſcitauit: multoſq; uiſo mirabili ſigno ad xp̃m ꝙuertit. Sicq; a populo cuꝫ honore ad ciuitatẽ ducitur & i epꝫ ſublimat. In ipo quoq; urbis ingreſſu tres leproſos mũdauit & totidẽ cecos illumiauit:demoñ quoq; ab obſeſſo quodã eiecit.Gregẽ ãt dñicũ uerbis & exẽplis refouẽs ãnis.80.ſedẽ illã feliciter gubernauit.Et ꝓfectus ſenio in pace quieuit noñ.auguſti.

¶ De ſcõ iuſto epiſcopo. XXVI.

IVſt⁹ eps lugduneñ fuit . Qui cũ epatu relicto aliquot annis i eremo angelicã uitã egiſſet.ibidem ſcõ ſine migrauit ad dñm.Cuius ſcũm corp⁹ lugdunẽſes ciues ſolicite requiſitũ : ac i eremo uaſtiſſima reptũ a remotis terre ptib⁹ad ſuã ciuitatẽ tulerũt: & ibidẽ in eccleſia ſui ſacerdotii honorifice ꝓdiderunt noñ.auguſti.

¶ De ſcõ caſſiano epiſcopo. XXVII

CAſſianus eps ex alexãdrinoꝝ nobili genere ort⁹ a ſcõ zenone ei⁹ urbis epo diuinis litteris erudit⁹ eſt. Qui oia pro xp̃o reliquẽs in horteñ ciuitate eccleſiam ꝓſtruxit.Ibiq; degẽs ſub iouiniano iperatore xp̃ianiſſimo a populo epus ꝓſtitut⁹ ẽ.Et cũ ipam ſedem dudũ i ſcitate gubernaſſet:pegrinationis gra ide diſceſſit:& p mare maſſiliã nauigauit.Indeq; auguſtuduñ uenit : & ſcõ ſimplicio epo triẽnio adheſit. Quo defũcto ois clerus & populus caſſianũ ſibi i epm ꝓſtituit.Qui uita & miraculis clarens ãno.20. ſui epatus i pace quieuit noñ.augu. ¶ De hoc frater uincẽtius ait q̃ dũ ſcũs german⁹ antiſiodoreñ eps de britãnia rediẽs ad tumuluꝫ huius oraret.Interrogauit caſſianũ quomodo ſe haberet. Qui ſtatim ex tumulo cũctis audiẽtibuſ rñdit:ſe pfrui dulci quiete:& p̃m ſaluatoris aduẽtũ expectare.Cui⁹ ſe germanus oronib⁹ ꝓmẽdauit:& ut i ipo p̃o aduẽtu ptẽ ſecũ hẽre mereret:hũiliter ſupplicauit.

¶ De ſcã aphra martyre. XXVIII.

APhra martyr apud cretã i citate auguſtana mr̃iuꝫ paſſa ẽ.Hec cũ eẽt pagana & meretrix matrẽ hilariã de lenocinio uitã exigẽtem hẽbat.Ipa uero cũ trib⁹ ancillis ſuis:uidelicet:digna:eumẽia: & eutropia ſe cũctis petẽtib⁹ ꝓſtituebat.Sed p predicatiõẽ narciſſi hieroſolymoꝝ epi ad xp̃z ꝙuerſa & cũ oi domo & matre baptizata:atq; a peccato reuocata eſt.Que a iudice ꝙprehẽſa cũ ſacrificare nollet : ſed diceret ſufficere ſibi peccata ſua:qb⁹ de corpe ſuo & ancillaꝝ ludibriũ faciẽs deũ offenderat : q tñ eã peccatricẽ ad pniam ꝙuerterat:uiua icẽdi iuſſa ẽ: unde iuxta ſiluã lethei flumis adducta flamiſq; tradita:ſic ſp̃m emiſit : ut corp⁹ oino ꝓmaneret iuſtũ. Ancillas uero q̃ eã ad mr̃iũ ſecute fuerãt:puer cũ nauicula appens cõtinuo trãſuadauit.Que cũ corp⁹ icõbuſtũ in ueniſſẽt: nec ip̃m ſepelire poſſent nec nũciũ p quẽ matri nũciarẽt patũ hẽrẽt:puer q eas trãſtulerat cis flumẽ natauit: & ꝓdicta hilarie matri nũciauit. Que ueniẽs noctu cũ ſacerdotib⁹ & ancillis corpus abſtulit : & ſo miliario ab auguſta ciuitate i monumẽto ꝓprio ſepeliuit noñ.auguſti.

¶De transfiguratiõe dñi nr̃i ihesu xp̃i. XXIX

TRansfiguratio dñi in qbusdã ecclesiis. 8. id⁹ augusti celebratur: nõ q̃ ea die: ut qdam aiunt: trã sfiguratio ipsa facta fuerit: sed ea die p apostolos publicata. Nam ut dicunt transfiguratio facta est circa principium ueris. Veꝝ discipuli ꝓpter ꝓhibitionem eis a dño factã: ne uisionẽ quã uiderãt: alicui dicerent: donec filius hois a mortuis resurgeret: ipsam tã diu celauerunt: & i hac die manifestauerunt: ita legit̃ in libro: q dr̃ mitralis. ¶Circa hanc transfigurationẽ q̃tuor sunt attẽdenda. Primo q̃re dñs se transfigurare uoluit. Secũdo quõ se trãsfiguratũ ostendit. Tertio quos sue glorie testes adhibuit. Quarto qualiter ipsam uisionẽ ꝓfirmauit. ¶Circa primũ sciendũ: q̃ xp̃s corã discipulis transfigurari uoluit ꝓpter tria. Primo ad ꝓfirmandã eorũ fidem: cũ eni paulo ante dñs apostolos interrogasset: quẽ ipm̃ hoies esse dicerent: illiq; uarias hominum opiones rñderent: petro uero in ꝑsona omniũ apostoloꝝ ipm̃ esse xp̃m filiũ dei uiui ꝓtestante: ad ꝓfirmandã fidẽ ipsoꝝ xp̃s eis gloriã diuinitatis sue ostendere uoluit: ut tam ex uisione uultus splendentis q̃ ex auditiõe patris ipm̃ esse dei filiũ exclamãtis: qđ ipsi primo de ihesu credabãt: i eoꝝ cordib⁹ efficaciter & sine ulla hesitatiõe firmaret̃: ut q̃a passur⁹ erat: cũ apostoli eũ tã q̃ hoiem ueꝝ mortuũ cernerẽt: etiã tã q̃ ueꝝ dei filiũ resurrectuꝝ non dubitarẽt: & q̃a ipsa trãsfiguratio sũme deitatis mysteriũ repñtat: iõ nõ oib⁹ discipulis tã q̃ secretũ dinũ reueláda fuit: ꝫ eis solũmõ q̃ ceteris excellẽtiores erant: & nõ uni tãtũ: q̃a testimoniũ uni⁹ q̃si nulli⁹ reputat̃: sed tribus discipulis: eo q̃ in ore duoꝝ aut trium testiũ stat oẽ uerbũ. ¶Scõdo ad augẽdũ eoꝝ spem: ut p talẽ uisionem discipuloꝝ aios ad passionẽ firmaret. Oportet eni ad hoc: ut aliq̃s directe ꝓcedat in uia: q̃ finẽ aliq̃liter ꝓcognoscat: sicut sagittator nõ rẽcte iaciet sagittã nisi signũ ꝓspiciat: uñ dicebat thõas ioã. 14. Dñe nescim⁹: quo uadis: & quõ possum⁹ uiã scire? Et xp̃s p passionẽ nõ solũ gloriam aie obtinuit: quã habuit a principio ꝓceptionis: sed etiã corpis: & iõ ꝗeniens fuit: ut discipulis gloriã sue claritatis corpalis ostenderet: ut sic spem future glorificatiõis i eoꝝ corpibus demõstraret: ꝫm illud phi. 2. Reformabit corp⁹ humilitatis nr̃e ꝓfiguratum corpori claritatis sue. ¶Tertio ad ꝓficiẽdũ charitatẽ. Apostoli eni licet in xp̃o diuinitatẽ crederent: solã tñ humanitatẽ ꝓspexerãt: & iõ uix aliqd in xp̃o diuinũ diligebãt: quia difficile est amare: qđ nõ uidet̃: iõ q̃ xp̃s eis gloriã sue diuinitatis reuelauit: ut cum ipm̃ etiã deũ ex tali uisiõe ꝓspicerent: etiã in ipso diuinitatẽ manifeste cognoscerent: & p cõsequens ut deũ ipm̃ diligerent. ¶Circa secundũ sciendũ: q̃ iuxta textum euangelii facies eius resplẽduit sicut sol: & uestimẽta eius facta sunt alba sicut nix. ¶Et notandũ: q̃ iter quattuor dotes corporis claritas ẽ ipsi⁹ ꝓsone in seipsa. Alie uero tres nõ percipiuntur nisi aliquo actu uel motu. Xp̃s ãt licet aliis tẽporib⁹ alias corpis dotes in se ostenderit: uidelicet agilitatẽ: qñ sup mare ambulauit. Subtilitatẽ: qñ clauso uirginis utero in mũdum ꝓdiit. Impassibilitatẽ: qñ iudeis eũ lapidare uolentibus de manib⁹ eoꝝ exiuit: nõ tamẽ ꝓpter illas dr̃ transfigurat⁹: sed per solam claritatẽ quam discipulis in mõte ostẽdit: que sola ptinet ad aspectum persone. Figura eni circa extremitatẽ corpis ꝓsideraẽ. Nam figura est: que terminis ꝓtinẽ: & ideo sola claritatis assumptio dr̃ transfiguratio: & hec claritas deriuaẽ ab aie claritate: quã xp̃s semper habuit: eo q̃ ipsi⁹ aia semp btã fuit: iõ & corpora nr̃a post resurrectionem sicut sol refulgebunt: que lux ex aie claritate: que beata erit: originẽ habebit. Matth. 13. Fulgebunt iusti sicut sol in regno p̃ris eoꝝ. Nec est dicendũ: q̃ xp̃s ostenderit tantã claritatẽ: quantã habuit: sed quantã oculis discipuloꝝ percipiẽdã possibile fuit. Et sicut caro xp̃i ex claritate aie splẽdorem illum cõtraxit: sic etiam uestes eius ex carnis splẽdore candorem niueum cõtraxerunt: sicut uerbi gr̃a: aqua ex solis radio percussa resplendet: & paries ex aqua splẽdẽte repcussus, refulget. ¶Circa tertiũ est sciendũ: q̃ christ⁹ huius sue gloriose uisionis testes adhibere uoluit patres noui ac ueteris testamenti. De ueteri autẽ testamẽto duos: de nouo autem tres assumpsit: quia uidelicet uetus testamẽtum tanq̃ ex dualitate: qui est numer⁹ diuisionis: imperfectũ fuerat: nouũ aũt ex trinitate perfectiorem in se gr̃am ꝓtinebat. Verus̃ per moysẽ & heliam lex & ꝓphetia designat̃ in quibus omnia ueteris testamenti mãdata continent̃: quod enim lex primo mandauit: ꝓphetia postmodũ confirmauit. Vel p moysen & heliam denotanẽ duo status antiqui temporis. Quorum unus fuit coniugatorũ designatus in moyse: alius continentum designatus in helia. Vel per moysen significantur omnes defuncti suscitandi per heliam in corpore uiuentem omnes uiui reperiendi & a domino in nubibus rapiendi cum uenerit in gloria sue maiestatis ad iudicandum uiuos & mortuos & seculum per ignem: quod iam per hãc transfigurationẽ denotatũ est. ¶Tres autem discipuli: uidelicet petrus iacobus & ioannes significant tres ordines ecclesie militantis: qbus aureola daẽ: ad quos omẽs ceteri reducunt̃. Petrus eni significat

doctores:quia ipse fuit ecclesie omniu3 primus pastor. Ioánes oēs uirgies: quia uirgo a dño elect⁹ ē. Iacob⁹ uero mr̄es:qa prim⁹ inter apostolos martyriū pertulit. Primus aūt ordo pugnat ꝓtra diabolum. Secundus ꝓtra carnē. Terti⁹ cōtra mundū. Ad primu3 ordinē reducuntur ꝓfessores:ad ſm ꝓtinētes ad tertiū penitētes ¶ Vel p istos tres apostolos significant̄ tres uirtutes theologice p q̄s ad gloriā eterne felicitatis puenire debem⁹. Petrus eni denotat fidē:quia ipse solus ꝓfessus ē gloriā deitatis dicēs. Tu es xp̄s filiꝰ dei uiui. Iacobus denotat spem quia primus oīum apostolo⁹ passus fuit pp spem retributionis eterne. Ioánes uero charitatē: qa ip̄m xp̄s speciali ꝓrogatiua sup oēs dilexit. ¶ Vl p ip̄os tres apostolos significāt̄ tres pnie partes sine qua ad claritatē eternā nemo puenit. ¶ Petrus eni qui interpretatur agnoscēs denotat ꝓtritionē:que ex sola peccati notitia puēit. ps. Quoniā iniq. me. ego cognosco. uñ & petrus: culpa sua cognita fleuit amare. ¶ Iacob⁹ qui interpretat̄ supplātator denotat ꝓfessionē:qua diabolus supplātatus elidi tur. ¶ Ioánes q interpretatur gr̄a dñi denotatat satisfactionē: qua hō penitēs ad gr̄az reuocat̄. ¶ Circa q̄rtū sciendū ē q̄ i baptismo xp̄i:qđ fuit mysteriū prime r̄generatiōis:& i trāsfiguratiōe:qđ ē mysteriū f̄e:declarata ē operatio trinitatis. Nā in xp̄i baptismate apparuit pater in uoce: filius in carne:spiritus sāctus i columbe specie. Hic autē se reuelat pater eadē uoce & eadē uerboꝝ ꝓlatione:filius eadem carne sed refulgēte:sp̄s autē scūs in forma nubis perlucide. Nam sicuti in baptismo spiritusscūs dat innocētiā: que per colūbam designatur:sic in resurrectiōe dabit claritatē glorie & refrigeriū ab omni malo: qđ in nube ostendit̄. Et quia xp̄s uenit gr̄am actualiter dar̄ i re: gloriā uero icredibiliter ꝓmittere i spe. Ideo in transfiguratiōe in ducuntur homines ut ip̄m audiant non autem in baptismo. ¶ In hac die uinū nouū si inueniri potest i sanguinē xp̄i ꝓficitur:uel salte3 de matura uua i calice aliquātulū eliquat̄. Racemi etiā benedicuntur & popul⁹ cōicat. Cuius ratio ē:qa dñs discipulis i die cene dixit. Non biba3 amō de hoc gemine uitis donec illud bibā nouum i regno p̄ris mei. Illa uero transfiguratio dñi:& qđ dixit nouū uinum representat glorioſam inouationē:quā xp̄us post resurrectionem habuit. Et ideo in hac die trāsfigurationis que resurrectionem representat nouum uinū inquiritur: in quo nouitas eterne dulcedinis oñditur: que scis post resurrectionē i patria propinabit̄. Hec ex libro mitrali.

¶ De sāctis sixto papa secūdo & sociis martyribus. XXX.

SIxtus papa & mr̄ hui⁹ nois ſs felicissimus & agapit⁹ diacones rome sub decio cesare passi sunt. Hic natione grecus ex patre sophoro athenien̄ prius quidē philosophus postea uero xp̄i discipul⁹ stephano pape prio i pontificatu romano succesſit: seditq; annos. 2. mēses. xi. dies. vi. Hic ꝓstituit ut missa celebrare⁊ sup altare:qđ ātea nō fiebat. Et ut sacerdote icipiēte missaꝝ actionē:chor⁹ decātaret hymnū. Scūs:scūs:scūs: dñs de⁹ sabaoth ꝛc. Qui cū ꝑfatis duob⁹ diaconib⁹ detētus. Decio cesari & ualeriano ꝑfecto pñtatus:cū nullis ꝑsuasionib⁹ ad sacrificandū posset iclinari iussus ē duci ad tēplū martis:ut aut sacrificaret: aut i custodia mamertina recipe⁊. Sed dū sacrificare renuens i custodiā duceret̄:beat⁹ laurētius ei⁹ archidiacon⁹ eidē obuiauit: & quo ip̄e pater sine se filio tēderet clamare cepit: atq; ne se derelinqueret instanter exorauit. Sed beat⁹ sixt⁹ eidē predixit:q̄ ip̄m ñ deserebat sed ad martyriū precedebat: cū ipsi maiora certamina post triduū deberētur. Mādās ut thesauros ecclesie quos ei commēdauerat paupib⁹ dispensaret. Quod & laurēti⁹ fideliter ad iplevit:ut dice⁊ infra i ei⁹ passione. 4. idus augu. ¶ Post duos dies btūs sixt⁹ de custodia educit̄ cū duob⁹ diaconib⁹ felicissimo & agapito:& pñtatus decio & ualeriano iubēt̄ duci ad tēplū martis:& ibi sacrificar̄. Quod si renuerēt:ibidē capite trūcari. Ducti sūt ergo foras muros porte apie ad tēplū martis. Et cū orasset sixt⁹ cecidit aliqua ps tēpli & idola ꝓminuta sūt. Cūq; duceret̄ ad decolladū btūs laurētius p⁹ eū clamare cepit: rogans ne se desereret:eo q̄ thesauros suos quos sibi tradiderat iā expēdisset. Tūc milites audientes de thesauris laurētiū tenuerūt. Sixtu3 uero cū felicissimo & agapito ibidē decollauerūt. Xp̄iani aūt cū iustino p̄sbytero corp⁹ sixti raptū sepelierūt i cemiterio calixti uia apia. Felicissimi uero & agapiti posuerūt in cemiterio pretexati. viii. id⁹ augu. Referuntur etiā passi cū btō sixto. iiii. alii diacōes uidelic3:ianuari⁹:magn⁹:uincēti⁹:& stephā⁹: & seuer⁹ p̄sbr̄ & claudi⁹ subdiacon⁹:& crescenti⁹ lector & roman⁹ hostiari⁹. ¶ Hic fecit ordinatiōes duas p mēse3 decēbris presbyteros. 4. diacones. 7. epos uero duos. Et cessauit epatus dies. xx.

¶ De scō sixto papa tertio. XXXI.

SIxt⁹ papa hui⁹ nois. 3. natiōe rōan⁹ ex pre prisco celestio. i. pape i epatu rōao succesſit: seditq; an. 8 & dies. 9. Hic de regiōe celii mōtis: ꝓstituit ut nll⁹ clic⁹ i pecia alteri⁹ ordiari p̄sūat. Hic ꝓgregata synodo p crimie sibi illato corā. 57. epis se purgauit.

Et condemnatur bassus : qui hoc ei apud augustum crimen intulerat: ita tamen ut ultimo die uite ei⁹ uiaticum ipsi non negaretur: propter humanitatem pietatis ecclesie: qui bassus cū defunct⁹ eēt corp⁹ eius sixtus ēps manibus ꝓpriis sepeliuit. Hic edificauit ecclesiā scē dei genitricis marie: que dr̄ ad p̄ sepe: & hodie maior uocatur in monte supagio iuxta macellū libye. Hic & in distribuēdas paupibus elemosynas studuit & multas auro & argēto basilicas decorauit: plenusq; sanctitate feliciter in xp̄o quieuit: & sepult⁹ est in uia tyburtina in crypta iuxta corpus beati laurentii: & cessauit ep̄at⁹ dies. 22. Hic occidentalium ep̄oꝝ sententias nestorii damnantes errorem: orientalibus scripsit ep̄is: insigni uolumine contentas.

¶ De sanctis mr̄ib⁹ iusto & pastore. XXXII

IVstus & pastor martyres apud urbē cōplutum hispanie ꝓuincie sub daciano p̄side passi sunt. Hi germani frēs xp̄ianis pentib⁹ orti & ipsi xp̄iani: cū adhuc pueri litteris imbuerent̄: ad passionē animati: pictis in schola tabulis sponte ad martyrium cucurrerūt: idola spernentes: qui a daciano p̄side tenti nec audīti: eo ꝙ dubitaret: ne ipsorum utpote isantiū exemplo alii ꝓuectiores ad martyriū incitarent̄: uerberibus diris afflicti sunt. Cū āt presidi relatū eēt: ꝙ se mutuis exhortationibus ꝓstantius roborarent: eos extra ciuitatē adductos gladio cedi iussit: quoꝝ aias etiam ipsi gentiles ab ipso xp̄o cōcinētib⁹ angelis ad celū deferri uiderunt: corpora uero a xp̄ianis in eo quo passi fuerāt loco tumulata sūt multis clarētia signis: ubi & basilica desup edificata est: passi sunt autem. 8. idus augusti.

¶ De scō donato ep̄o & mr̄e. XXXIII

DOnatus ēps & martyr apud arretium ciuitatē tuscie passus est tēpore iuliani ipatoris. Hic cuz iuliano impatore p̄dicto nutrit⁹ & eruditus: atq; cū eodē clericus effectus est a scō pygmenio p̄sbr̄o i urbe roma: qui julian⁹ ad subdiaconat⁹ ordinē ascēdit: ipse uero donatus lectoris officiū suscepit. Sed cū iulianus apostata esset: & in impiū sublimatus eēt: patrē & matrem donati occidit. Donatus uero fugā arretiū petiit: & cuz hilariano mōacho habitauit. cū quo & multis claruit signis. ¶ Cū eni mulier q̄dā noie syrana gētilis & ceca ad eos uenisset: petēs i xp̄i uirtute illuminari ab eisdē: primo mentis cecitate sanata una cū filio suo: oia idola ꝓbussit: & ad satyꝝ ep̄z arretinū adducta ab eodem cū filio baptizata est: & cuz sacro. chrismate liniret̄: oculoꝝ mox lumen recepit. ¶ Deinde donat⁹ cum hilariano aproniani p̄fecti ciuitatis filiū demoniacū asterium noie ad se adductū ab imūdo spū liberauit: clamāte demone ꝙ donat⁹ ip̄m de domo sua coartaret exire. ¶ Vir quidā eustasius noie exactor fisci in tuscia publicam pecuniā euphrosyne ꝓiugi i custodia dereliqt: & abiit: Que timore hostiū supuenientiū pecuniam abscōdit: & repentina morte p̄uenta sepulta est. Cūq; uir eius rediens ꝓ exactiōe thesauri cū filiis ad supplicū traheret̄: ad donatū ꝓfugit: qui una secū ad sepulchꝝ uxoris p̄rexit: & or̄one fusa euphrosynā de tumulo ex noie uocauit: & ubi eēt pecūia iterrogauit. Que rñdit: ꝙ in ingressu domus suffossa iacebat: qua ibidē repta eustasius liberat⁹ est. ¶ Post hec donat⁹ a satyro ep̄o in p̄sbr̄m ordinatur: eoq; defuncto ab oi populo in ep̄m eligit̄. Cūq; die quadā celebrans populum cōicaret: & diaconus antimus sanguinē xp̄i i calice uitreo populo ꝓpinaret: subito paganoꝝ impulsu cecidit: & calicē fregit. Cumq; ex hoc omnes tristarent̄: donatus fragmētis calicis collectis or̄one fusa ip̄m in formam pristinā restaurauit: una āt pticula a diabolo abscōsa defecit: q̄ tñ ad testionū miracli ꝓfecit. Quo signo uiso. 79. gentiliū ad xp̄m ꝙuersi sūt. ¶ Post dies aūt. 28. quadracian⁹ augustalis p̄ses tenuit btōs hilarianū & donatuz. Et primo quidē hilarianū in ciuitate ostia detentum fustib⁹ cesum martyrem xp̄i fecit: ut supra in ei⁹ passiōe actū est. i7. calē. augusti. Deinde donatuz in ciuitate arretina detētū: cū sacrificare nollet: & deos blasphemaret: iussit cum lapidibus ore contundi: & deinde in custodia retrudi: ubi dū egrorum multitudo ad eū accedens a diuersis langoribus sanaretur: iussit illum quadracianus i eadem custodia capite truncari: cui⁹ corpus a christianis in eadem ciuitate tumulatū est 7. idus augusti.

¶ De scō donato ep̄o & ꝓfessore. XXXIIII

DOnatus ēps apud ciuitatē epiri ueteris in tēpore theodosii imperatoris iunioris multis ibidē miraculis clarebat. ¶ In quodā loco nomine hisauria erat fons adeo infectus: ut quicunq; de illo biberet protinus moreretur. Ad quem locum sanctus uir cum clero & populo processionaliter accessit: ut oratione aquam sanaret. Et dum uectus asinulo fonti appropinquaret: celo nubibus tenebrato: & fulgurib⁹ ac tonitruis erumpentibus: draco terribilis inde erupit: & pedes asini cauda inuoluens cōtra donatum se erexit: quem ille leui ictu baculi percutiens: uel ut alibi legitur in os eius expuens continuo interfecit. Quem octo boum paria uix traxerunt ad ignem. Orauit autem uir sanctus ad dominum: &

omne uenenum a fonte fugauit. Misso quoq; puero cū situla aquā haustā bibit: & oibus ad bibendū saluberrimā exide ꝓcessit. ¶ Alias etiā dū ipse cū sociis siti urgeret: sua oratione fonte de terra ꝓduxit. ¶ Cū filia theodosii ipatoris a demone uexaret: & patre ad huc gentile ad singula sacrificia deoꝝ duceretur: & nullo modo liberari posset. Imperator audiēs de uirtutibus sci ipm ad se accersiuit: & ut natā suam liberaret istanter rogauit. Qui demonē interrogauit: unde illuc uenisset. Illeq; de eremo se uenisse rndit: quē scūs dei ad locū ipsum redire coegit: demonq; uniuersam domū ꝓcutiēs euanuit. Sicq; ipatorē cum uxore & filia & uniuersa familia ad xp̄m ꝓuertit. ¶ Cū quidā mortuus efferretur aduenies creditor chirographū ꝓtulit: dicēs sibi deberi solidos ducētos & iuxta legē impialē nō ꝓmittebat eū sepeliri. Quod cū uxor eius donato cū lachrymis idicasset: asserens ꝙ homo ille pecuniā totaliter recepisset: assurgēs hō dei ad locū iuit: & manū defūcti tenēs corā oib⁹ excitauit: atq; ut creditori satisfaceret iussit. Qui residēs in pheretro ipm de solutione debiti cōuicit & chirographum manu scidit: atq; iubēte scō iteruꝫ obdormiuit. ¶ Cū fere trib⁹ annis nō pluisset & sterilitas magna esset. Infideles ad ipatorē ꝓueniunt: petētes sibi tradi donatū: q̄ p artem magicā hoc fecisset. Ad ipatoris ergo instātiam scūs egressus dnm exorauit: & statim pluuia copiosa descēdit ceteriſq; infusis ab imbre ipse leuibus idut⁹ & siccis uestib⁹ domū rediit. Et sic omnē ciuitatē ꝓstantinopolitanā ad fidē ꝓuertit. ¶ Post hec ab imperatore ipetrauit imunitatē loci ubi ipe fontē sanauerat. Ibiq; iuxta ciuitatē lusloniā ecclesiam ꝓstruxit & clarus uirtutibus i pace ꝙuit. 7. idus augusti. Corpusq; ei⁹ post multos annos a uenetis inde sublatū positū est i ecclesia beate marie de muriano sub epatu torcellen: ubi & signis mirabilibus fulget.

¶ De sāctis cyriaco largo & smaragdo martyribus. XXXV.

CYriacus largus & smaragd⁹ martyres rōe passi sūt sub maximiāo ipatore. Hic cyriacus a scō marcello papa diaconus ordinat⁹ ē. Cū autē maximian⁹ ipator thermas edificaret noie diocletiāi: & xp̄iānos plurimos damnasset ad fodiēdam harenā. Inter ceteros deducti sunt ad ministeriū predictū sci martyres cyriacus & sisinnius: qui nō solum suas sed etiā alienas sarcinas dei auxilio portabant. Nā cum ibi esset scūs saturninus senex: qui ex senectute harenā ferre nō poterat: sisinnius & cyriacus ipm ad portandum iuuabāt: ut dictū est supra i passione marcelli pape. i7. cal. februarii. Quod cū audisset maximianus ipator saturninū & sisinniuꝫ ac cyriacum in carcere detineri fecit. Et sisinniū quidem ac saturninū p diuersa supplicia interemit: ut supra actū est in passione eoꝝ. 5. cal. decēbris. Cyriacus uero cū duob⁹ sociis largo & smaragdo i carcere detētus est per annos tres: donec edificatis thermis diocletianus rediit de ptibus aphrice. ¶ Post dies autē paucos filia diocletiani noie artemia cepit a demonio uexari: clamāte demone p os eius ꝙ nisi cyriacus ueniret: inde nunq̄ discederet. Qua de re cyriacus cū sociis de custodia eductus ē: & ad filiā ipatoris adductus. Cui demō dicebat: ut si ipm ex puella exire uellet: uas aliqd sibi daret i quo intraret. Et cū cyriacus seipm offeret: demō dicebat: quia uas suū intrare non poterat: quia undiq; signatū erat. Addiditq; ꝓminās: ꝙ si inde ipm eiiceret in persidē illū uenire faceret. Et cū coactus ex puella exisset artemia clamauit: ꝙ deum quē predicat cyriac⁹ uideret. Quā scūs cyriacus cū matre serena ad xp̄m ꝓuertit & baptizauit. Cui diocletian⁹ iuxta palatiū suū domū ꝓcessit: ut ibidē cū sociis securus i xp̄anitate maneret. ¶ Post modicū tps uenit legatio a sapore rege p̄sarū ad diocletianum: ut cyriacū ad se mitteret: qa filia ei⁹ iobia noie a diabolo uexabat. Ad preces ergo diocletiani cyriacus cū sociis naui ipositis necessariis i babyloniā letus iuit. Et cum ad puellā puenisset i xp̄i noie imūdū sp̄m ab ea eiecit: clamante demōe p os eius ꝙ nomē xp̄i terribile ip̄m coartabat exire. Et sic sanata puellam cū parentib⁹ & omni cognatione numero. 420. cyriacus baptizauit. Et cū multa sibi mūera eēnt oblata recipe noluit: sed. 45. diebus ibidē in pane & aqua ieiunās tandē romā reuersus est: & a diocletiāo gratanter exceptus. Quo post duos menses defuncto. Maximianus ei⁹ filius succesſit. Qui iratus de sorore sua artemia: cyriacum comprehendit: & nudū ac catenis ligatū ante reddam suam trahi fecit: ad exēplum xp̄ianoꝝ. Deide ipm carpasio uicario cū sociis tradidit puniēdū. Qui pcē reliquatā super capita ipoꝝ iussit perfundi: deinde diebus. 4. in carcere fame macerari. Post hec cyriacum eductum & sacrificare nolentem iussit in catasta extendi & attrahi neruis ac fustib⁹ cedi. Et cū in his hoibus gratias ageret: iussu maximiani ductus est uia salaria intra thermas salustii: & ibidē decollatus est cū sociis suis largo & smaragdo: & aliis xp̄ianis ꝓmiscui sex⁹ numero. xxi. Quoꝝ omniū corpora ioānes presbyter in eodē loco sepeliuit. Scūm uero cyriacū cū largo & smaragdo p se posuit: sub die. i7. cal. aprilis: post aliquot mēses corpora ipoꝝ scōꝝ a scō marcello papa & lucina matrōa inde leuata sunt & trāslata

in uia ostiensi miliario ab urbe octauo.6. id⁹ augusti: quo die prefat⁹ pōtifex ipsoꝝ festū recolendū ordinauit. ¶ Carpasius autē cū domū cyriaci impetrasset: & ad derisionē xp̄ianoꝝ in loco: ubi baptizabat: se balnearet: & ludis scenicis ac epulis cum.19.sociis sepius uacaret: omēs subito die quadā mortui sūt. Et extūc clauso balneo gentiles xp̄ianos uenerari ceperunt.

¶ De sancto seuero epō uienneñ. XXXVI

SEuerus ep̄s uienneñ natiōe ind⁹ fide xp̄i feruentissimus: cā p̄dicationis laboriosissime ad prefatā urbem ueniens: ingentē pagano rum multitudinē uerbo & miraculis ad fidē xp̄i cōuertit: ubi ep̄s a populo p̄stitutus: post laudabilē uitam inibi in pace quieuit.6.idus augusti: p̄ditus in basilica sci stephani signis clarus.

¶ De scō hormisda papa & p̄fes: XXXVII

HOrmisda papa natione campan⁹ de ciuitate fresclon ex p̄e iusto: symmacho pape in pōtificatu romano successit: & sedit aunos.9. dies.17. Hic clerum cōposuit: & psalmos canendos ordinauit. ¶ Cum autē anastasius impator i heresim eutychianam corruisset: duas i xp̄o naturas denegās. Hormisda papa direxit enodiū ep̄m ticeneñ alioscq; cu eo p̄stantinopolim legatos: quatenꝰ anastasiū impatorem & acaciuꝫ p̄triarchā ei p̄plicem: si resipiscerent: ad ecclesie gremiū reducerent: sinautē anathemate ligarēt: qui nō solum eoꝝ salubria monita spreuit: sed etiam graui p̄tumelia illos expulit: nauiq; fragili impositos mandauit: ne uspiā ad aliquam grecie ciuitatē accederent. Quam ei⁹ impiā temeritatē ultio diuina secuta est. Nā 27.eius impii āno fulminis ictu p̄cussus interiit: moxq; oēs grecos ad catholicā ueritatem redeūtes hormisda papa reconciliauit. ¶ Hic postq̄ multas elemosynas pauperib⁹ erogasset: necnō pluribus basilicis diuersa ornamenta contulisset: apud sanctū petrum trabē argēteā mille &.xl. libraꝝ relinquēs ibidem sepultus requiescit: dormiuit autem in domino.6.idus augusti.

¶ De scō hormisda martyre. XXXVIII

HOrmisda martyr apud p̄sas passus est sub rege ipsi⁹ p̄uincie sapore: qui nobilissim⁹ fuit ex patre p̄fecto persaꝝ: quē dū rex sapor xp̄ianum agnoscere t. iussit ut nud⁹ camelos exercitus traheret. Quod dū multis dieb⁹ patiēter fecisset: ille cum ex alto sole adustū p̄spicens: ueste linea pietate motus ip̄m operuit: deinde ei: ut negaret xp̄m: blandiri cepit. At sanct⁹ illico cōcisam uestem deposuit: moxq; ipsum rex indignatus gladio necari mandauit.

¶ De translatione sancti quirici. XXXIX

TRanslatio corporis sci q̄rici ep̄i & martyris apud anconā.6.idus augusti celebrat: quo uidelicet die ipsius bti martyris corp⁹ sanctissimū de hierosolyma ad ipsā ciuitatem delatū multis clarens signis atq; miraculis digna ueneratione reconditum ē: ut habetur in martylogio.

¶ De scō romano martyre. XL

ROmanus martyr rome passus ē sub decio cesare. Cū enī beatus laurenti⁹ in catasta extēsus scorpionibus cederet: ut dicet infra in eius passioue.4.idus augusti Romanus miles inter alios ibidem astans cepit clamare: q; uidebat ante martyrem iuuenem pulcherrimū assistentē: & uulnera eius linteo extergentē. Et cū hoc audientes deci⁹ cesar & ualerianus prefect⁹ magicis artib⁹ ascriberent: & laurentiū de catasta solutum in custodiā hippolyti recipi iussissent: Affuit romanus ad pedes eius afferens urceū cū aqua: & se baptizari instanter exorans: queꝫ beatus laurenti⁹ credentē baptizauit. Quod cum decius audisset: iussit eū cū fustib⁹ exhiberi: & cū nō interrogatus se xp̄ianum p̄clamaret: iussu decii foras muros porte salarie educt⁹: & ibidem capitali sententia punitus est: cuius corpus a iustino presbytero collectum: sepultum est in crypta i agro uerano 5.idus augusti.

¶ De sanctis secundiano ueriano & marcelliano martyribus. XLI

SEcūdianus: uerianus: & marcellianus rome passi sunt sub decio cesare. Secūdianus enī togat⁹ cū ueriano pictore in xp̄ianos seuiebat: qui dū die quadam cū marcelliano eloquētissimo & sapientissimo oratore gentile de scientiis disputarent: uenientes ad uirgilium & tractantes que de xp̄o in suis bucolicis scripserat: Magnus ab integro seclo⁹ nascitur ordo. Iam redit & uirgo: redeunt saturnia regna. Et noua p̄genies celo demittit alto. Et infra. Tu mō nascēti puero quo ferrea primum Desinet: ac toto surget gēs aurea mundo ꝛc. Et hec ad inuicē p̄ferētes ea: que de xp̄o dcā eē intelligētes p̄uersi sūt: & a timotheo p̄bt̄ro baptizati atq; a scō sixto papa p̄firmati. Quod audiens ualerianus p̄fect⁹ nunciauit decio: q eos tentos missosq; centūcellis: tradidit eos p̄moto p̄sulari tuscie puniendos. A quo primū fustib⁹ cesi sūt. Et dū in idolū p̄spuētes ip̄m cōminuissent: in equuleo suspensi: & unguibus abrasi: atq; flāmis lateribꝰ appositis diuti⁹ cruciati sunt: quod dū fieret un⁹ ex mistris subito

expirauit:ceteri uero a diabolis obsessi sũt. Quod cernẽs promot⁹ illos decollari iussit: & corpora eoꝝ i mari iactari. Sed diuina ꝑ uidentia ad littus euecta:a quodaꝫ deodato tumulata fuerũt: i loco ubi erant decollati. Qui passi sunt.v.idus augusti.

¶ De scis firmo & rustico mrib⁹. XLII.

FIrmus & rusticus mres apud ueronã passi sunt:sub anolino ꝑ ꝓsule tpib⁹ maximiani ipatoris. Hi ciues bergomẽses ex eadẽ parentela orti sunt:Sed firmus erat notissimus maximiano iperatori. Qui audiens eũ xp̃ianũ misit ad ip̃m detinẽdũ. Queꝫ milites i uilla ei⁹ inueniẽtes euangeliũ legẽtem:uinctum adducũt mediolanum.Cui occurrit & rusticus:seqꝫ xp̃ianũ ꝓfitens tentus ac simul duct⁹ ẽ.Impator aũt ipsos sacrificare nolẽtes a binis terniõib⁹ fustibus cedi iussit.Et iteꝫ inclusos i cippo pedibus artari. Deinde eos anolino presidi tradidit puniendos.Qui eos secũ uinctos ueronã ducẽs dedit in custodia militi caucario nomine uicario ciuitatis triduo iedia macerandos. Cum autẽ ille eos media nocte cauentes audisset: & lucem celitus effusam ac ip̃os diuinis refectos cibis uidisset:ad xp̃m ꝓuersus est. Post dies.vi.iussu anolini educunt. Dũqꝫ proculus ep̃s ueroneñ.eos isequeret:dicẽs se xp̃ianum:& ip̃e uinctus presidi p̃ntatur.Quẽ ille ut decrepitũ arbitrãs insanire in facie cesum dimisit:ut supra dictũ ẽ i gestis proculi ep̃i.v.idus decẽbris. Sãctos uero martyres sup testas accensas diuti⁹ uoluptatos i ignẽ misit.Sed flãma in quattuor ꝑtes diuisa plures icendit:ip̃i uero illesi ꝑmanserũt.Quos preses demũ extra ciuitatẽ eductos & fustibus mactatos decollari mandauit: corporibus bestiis derelictis.Sed caucario nocte iuxta corpora uigilãte.7.uiri se negociatores asserentes corpa abstulerunt nauigio impo sita & ultra nõ ꝓuerunt. Corpora aũt ipsa diuino nutu trãsuecta sunt ad carthagineñ. ꝑuinciã in ciuitatẽ:que dicitur predões ibiq; ab angelis sepulta multo tpe iacuerunt. Processu uero tpris dũ terentius quidaꝫ de histria ciuitate capris: haberet filiũ nomine gaudẽtium:cũ eo mercationis gra per mare discurrebat.Filius aũt eius repente a demone opprimitur clamãte p os eius diabolo ꝙ nemo inde ip̃m eiiceret nisi firmus & rustic⁹ martyres.Pater aũt dum scõꝝ corpora dudũ nauigans requisisset:tandẽ dei prouidentia ad locum ubi iacebant applicuit:puerq; mox liberat⁹ ẽ:ubi sepulchrũ tetigit. Pater aũt scõꝝ corpora inde surripuit:& ad ciuitatẽ suam ꝓducta tumulauit:ubi quieuerunt: donec a scã maria ueroneñ dicta ꝓsolatrice ueronã reportata sunt:ut supra in eius legẽda habetur cal.augu.Passi sunt aũt sci martyres.v.idus augusti.

¶ De scõ laurẽtio archidiacoñ.&mr̃.XLIII

LAurentius archidiaconus ecclesie romãe sub decio cesare & ualeriano ꝓfecto rome gloriosum martyriũ passus ẽ.Hic genere hispanus & beati sixti pape ꝑi discipulus fuit. A quo leuita rome ordinatus una secum predicationi isistebat.Eodem tpre philippus imperator prim⁹ ex iperatoribus & filius eius noie philippus fidẽ xp̃i perceperunt ꝓuersi a scõ pontio mr̃e. Qui philippus regnauit ãno millesimo ab urbe ꝓdita. ¶ Veꝝ ip̃o iperatore philippo a decio occiso:ut dicetur infra in eius passione libro.xi. philippus iunior timẽs fugã arripuit & thesauꝝ patris ac suum beato sixto pape ꝓmendauit:ut si ip̃m a decio interfici ꝓtigeret ip̃m thesaurũ pauperib⁹ erogaret. Cum aũt decius in iperatorẽ elect⁹ esset a militib⁹:licet nunq̃ a senatu ꝓfirmatus:pp qd non ipator sed cesar dictus est:xp̃ianoruꝫ ꝓsecutionem exercere cepit:& multa milia martyꝝ ꝑ diuersas mundi ptes interfecit.Inter quos etiã philippus philippi ipatoris filius martyrio coronatus ẽ. ¶ Post hec decius de thesauro philippi inquisitionẽ faciẽs oblatus ẽ ei beatus sixtus tanq̃ qui xp̃m coleret: & imperatoris thesauros haberet.Quẽ deci⁹ i carcerẽ recipi iussit. Cui cum laurentius obuiasset clamare cepit: quo ipse pater sine filio pergeret & ne se mistrũ suũ ullomõ desereret. Beatus aũt sixtus ꝑ spiritũ eidẽ rñdit:ꝙ euꝫ non deserebat:sed ad martyriũ precedebat: cum ipsi maiora post triduũ certamina deberentur:mandãs ut thesauros sibi ꝓmissos pauperibus dispensaret:prout hec oia acta sunt supra in passiõe sixti.viii.idus augusti. Beatus ergo laurenti⁹ xp̃ianos die ac nocte diligenter inquisiuit: & unicuiq; prout op⁹ fuerat ministrauit:ueniẽsq; in celio mõte ad domũ cyriace uidue: que multos xp̃anos in domo sua absconsos habebat:ip̃am uiduam imposita ei manu a longo dolore capitis liberauit:& pauperũ pedes lauãs eisdem elemosynas ꝓtulit. Eademq; nocte i domũ eiusdã xp̃ani ueniens:cecũ quendam nomine crescẽtium signo crucis facto illuminauit. Deinde uenit ad uicum patricii i crypta nepotiana:ubi inuenit iustinũ presbyterum a sixto papa ordinatum:cũ quo uidelicet paupertum xp̃ianoꝝ ibidẽ latentium pedes lauit eisq; largifluas elemosynas cõcessit. ¶ Post hec autẽ cum beatus sixtus ad decollandum duceretur beatus laurẽtius post eũ clamare cepit rogans ne se desereret:eo ꝙ thesauros eius sibi traditos expẽdisset. Tũc milites audientes de thesauris laurentiũ tenue-

runt:& parthemio tribuno tradiderunt: de/ inde sixtū eꝑm decollauerūt.Parthemi⁹ aūt laurentiū decio ꝓsentauit: qui iꝑm ubi esset thesauri ecclesie interrogauit:qui cū uerbū ei non responderet:tradidit eū deci⁹ ualeria no ꝓfecto: ut aut thesauros ꝓdat: & sacrifi/ cet diis:aut diuersis eū faciat interire tormē tis.Valerianus aūt laurentiū hippolyto ui/ cario in custodiā tradidit:quē ille cum mul tis aliis in carcere reclusit.Erat aūt ibi qdā gentilis lucillus noie multo tēpore detētus qui plorando lumen oculoꝝ amiserat . Cui cū laurentius lumen se restaurare promitte ret:si in xꝑm credcret : & se baptizari ꝓmit/ teret:ille se baptizari instāti⁹ postulauit.Ac cepta ergo aqua iꝑm laurenti⁹ de fidei arti/ culis interrogatum baptizauit:statimq; lu/ cillus lumē oculoꝝ accepit.Qua ꝓpter mul ti ceci ad eū ueniebant:& ab eo manu eis im posita illumaiti redibant. ¶Cū aūt hippo/ lytus laurentiū de thesauris interrogaret:il leq; ei responderet:q; si in xꝑm crederet : & thesauros ei ostenderet:& uitā eternā ꝓmit/ teret:uersus est hippolyt⁹:& cū oi familia sua ꝓmiscui sex⁹ numero.19.sacꝝ baptisma suscepit.Baptizatusq; ajas innocentiū letas gaudere se uidisse ꝓhibuit.Deinde de māda/ to decii hippolytus ualeriano laurentiuꝫ ꝓ sentauit:fitq; itez ab illo inqsitio de thesau/ ris.Laurētius aūt biduo inducias petiit : q̄s ualerianus eidē sub hippolyti pollicitatiōe cōcessit.In hoc ergo biduo laurentius pau/ peres cecos & claudos ac debiles collegit: eosq; in palatio saluſtiano corā decio & uale riano obtulit:dicēs hos fore thesauros eter/ nos:qui nūq̄ minuunt:sed crescūt:quorum man⁹ in celū thesauros ecclesie deportarūt. Cūq; decius & ualerianus se delusos puta/ rent:& laurentio suaderent:ut artē magicaꝫ deponeret:& diis imolationes deferret : ipse q; deos gentiū demonia eē uiua uoce respō/ disset:iussit eū decius spoliatū scorpionib⁹ cedi:deinde oē genus tormentoꝝ in ꝓspectu ei⁹ afferri:Qui cū tales epulas se semp optas se diceret:fecit eū decius uinctū catenis i pa latium tiberianū adduci : sibiq; in tēplo io/ uis tribunal pari:& cū iꝑm itez de thesau/ ris requisisset:ac ut omēs ꝓphanos sibi simi les declararet:respōdit laurenti⁹ : q; uere in eternis thesauris ꝓsidebat:nomia aūt eorum quos decius interrogauerat in celis scripta fuerant:quoꝝ aspectibus ille indignus erat. ¶Tunc iubente decio nud⁹ fustib⁹ ceditur: deinde a terra leuatur:& lamine ardētes ad latera eius apponunt.Et cū his oibus mar/ tyr xꝑi gaudens gratias ageret.Deciusq; ma gicis artib⁹ eius ꝓstantiā ascriberet:iussit eū plumbatis diutissime cedi.Orauit autez ad dñm : ut acciperet spiritū eius: uoxq; ei de celo facta est audientibus cunctis: q; adhuc ei multa certamina deberent. Cū autē cesar astantibus diceret:q; iꝑm per magias demo nes ꝓfortarent:iussit eū in catasta extendi:& itez scorpionib⁹ uerberari. Tunc roman⁹ miles inter ceteros assistens ibidem:uidit aī laurentiū iuuenē pulcherrimū:eius uulne/ ra linteo extergentē.Et cū iussu decii & ua/ leriani de catasta solutus hippolyto reddit⁹ eēt custodiend⁹:affuit roman⁹ ad pedes ei⁹: & urceū aque attulit:seq; baptizari instāter postulauit:quem beatus laurenti⁹ credentē baptizauit:ꝓpter quod a decio detent⁹ & fu stibus cesus ac decollat⁹ est:ut dictū est su/ pra in eius passiōe.5.id⁹ augusti. ¶Eadem nocte iussit sibi decius cesar cū ualeriano p/ fecto parari tribunal i thermis olympiadis sibiq; laurentiū ꝓsentari . Cū aūt hippolyt⁹ fleret:& se xꝑianum clamare uellet:dixit ad eū laurenti⁹:ut in interiori homine xꝑm ab/ sconderet:paululūq; sustineret: & dū iꝑm xꝑs uocaret:ad eū ueniret. Omnia ergo tor mentoꝝ genera deseruntꝫ.Dixit aūt deci⁹ lau rentio:ut aut sacrificaret:aut ipsam noctem in eum cū suppliciis expenderet.Cui laurē/ tius respondit:q; nox eius nihil obscuꝝ ha/ bebat:sed oia sibi in lucē clarebant:tūc iussit:ut os eius cū lapidib⁹ tunderetꝫ. Et cū in hoc rideret:& xꝑo gr̄as ageret: iussit cesar: ut afferretꝫ lect⁹ ferre⁹: in quo requiesceret: cōtumax laurentius.Allatus aūt est lectus cū costis ferreis tribus in modum craticule Ministri ergo laurentiū exuunt:super cratē ferream extendūt:& allatas prunas subter/ ponunt : atq; ipsum desuper furcis ferreis compresserunt.& continue carbones magis accensos sub crate ministrabant.Cūq; mar/ tyr xꝑi ad decium diceret: q; carbones ipsi sibi refrigerium ꝑstabant: cesari autem eter num supplicium ministrabāt.Valerianus p/ fect⁹ illum itez ad deoꝝ sacrificia suadebat. At martyr xꝑi inter incendia constanter ꝓse uerauit:& iam morti ꝓximus ad decium ir/ridens dixit: ut quia ipsum una pte satis as/ sasset:aliam regyrans coctam manducaret: & gr̄as agens deo : quia ianuas celi ingredi meruisset:emisit spiritum. Confusus decius cum ualeriano ambulauit in palatium tybe rii:flicto corpe sup ignem: quod hippoly/ tus summo diluculo aapuit:& in predio cy riace uidue:quod est uia tyburtia: occulta uit:atq; iustino ꝑsbr̄o nunciauit : qui ambo hora uesptina corpus tulerunt: & ibi iuxta in agro uerano in crypta ibi positum sepeli erunt.4.idus augusti.Xꝑiani autem ieiunā/ tes triduo sup corpus uigilias celebrarūt: mugitus dantes & lacrhymas effundentes. passus est circa annum dñi.260.

¶De scis centum &.lxv.mrib⁹. XLIIII

CEntum & sexagitaquiq; mres milites. Rome passi sunt sub aureliano ipatore. Quos oés xpianos repertos idem ipator extra urbē uia salaria duci precepit & ibidē omnes simul capite truncari. Quoz ibidem corpora a xpianis recondita sunt. Qui passi sunt. 4. idus augusti: ut ex martylogio adonis habetur.

¶ De trāslatione scē corone dñi. XLV.

TRanslatio scē spinee corone dñi facā est tpe caroli magni impris: ut hellinādus testatur. Cū enim patriarcha hierosolymitanus a paganis de sede sua fuisset expulsus ciuitasq; uastata: ueniēs cōstantinopolim ad impatorē ꝓquestus ē sibi de psecutione p gentiles i xpianos illata. Qui super hoc missis litteris carolū magnū in subsidium requisiuit. Ipse uero ꝓgregato exercitu mare trāsiuit: & ciuitatē sanctā a paganis redemit: eisq; expugnatis patriarchā i sede sua ꝛposuit. ¶ Cūq; post uictoriā ꝓstantinopoli rediss. Imperator ꝓstantinopolitan⁹ obtulit sibi qc quid petiisset. Qui reliquias passionis dñice pro premio petiit & accepit. Nā post triduanum ieiuniū omni populo indictū: cunctis ad ecclesiaz ꝓueniētib⁹: aperta ē theca i qua corona xpi spinea ꝛuabat. Statimq; mira odoris resꝑsa fragrātia per totā ciuitatē trecēti egroti a diuersis langorib⁹ sūt sanati. Educta autē corona lignum eius reuiscere cepit & flores producere. Cūq; daniel epūs neapolitanus coronam secaret: ut pars ei⁹ carolo cōcederet magis adhuc floresc̄ere ꝓseuerabat. Et dum carolus de floribus collectis chirothecam unā ex suis implesset: & eam tenēdā hebronio archiepo tribuisset: ut aliā similiter impleret: atq; uterq; ipsoz ex deuotione nimia lachrymis ꝑfusus eēt: putauit carol⁹ chirothecā in manu archiepi posuisse: ipēq; putauit eā accepisse: sed ex inundantibus lachrymis acie oculoz obtusa: neq; carolus chirothecā in manu archiepi posuit: nec ipe eam accepit. Sicq; chirotheca plena florib⁹ i aere pependit: donec aliā rex florib⁹ impleuit: & ꝓuersus primū pendere ꝓspexit. Ex q bus postmodū effusi flores predicti: in māna ꝓuersi sunt qđ usq; hodie i monasterio sācti dionysii seruatur. ¶ Quidā uero existēs cecus surdus & mutus: qui ipsas infirmitates per annos. xxxii. passus fuerat: in eductione corone uisum recepit: in ipsius sectiōe auditum in floz emissione loquelaz. Obtinuitq; rex ꝑtem corone & clauū dñicum: cuius tactus uirtute puer hñs manū aridā cum dextero latere sanatus ē. Obtinuit etiā frustum magnuz dñice crucis: sudariū domini: camisiam uirginis: & fasciā pueri iesu: ac brachiū symeonis prophete. Rediēsq; domum dum esset in castro ligmedo: ipaz reliquiaz uirtute & ꝓtactu mortuus unus resurrexit. Dei de ueniēs aquisgrani sanati sunt egri quasi i numeri a diuersis langoribus. Sicq; ptē dominice corone cum aliis sacris reliquiis premissis parisius detulit: & ibidem honorifice collocauit. iii. idus augusti.

¶ De scō tyburtio martyre. XLVI.

TYburtius martyr rome passus ē sub diocletiano & maximiano iperatorib⁹: agēte prefecto urbis fabiano. Cuius pater chromati⁹ prefectus cū morbo grauissimo laboraret: & audisset quoniā trāquillin⁹ ei⁹ attinēs pater scōz marci & marcelliani. graui infirmitate detētus a scō sebastiano ꝓuersus & baptizatus sanitatem percepisset: ut supra dictum est in passione sci sebastiani. xiii. cal. februarii: rogauit trāquillinum: ut ad se adduceret illū: qui sibi dederat sanitatē. Cūq; ad eum ueniissent sebastianus & presbyter policarpus: & ipe ꝓ sui salute exoraret: dixit ei sebastianus ut prius oia idola abnegaret: & confringendi ea sibi potestatē cōcederet: & sic sanitatē acciperet. Quod cum ille licet multū renitēs tandē annuisset: policarpus & sebastianus accicti pulsq; ducēta idola ꝓfregerunt. Et cū sic nec chromatius liberatus esset dixerunt: quia ex quo salutē non perceperat certū erat q; aliqua idola resꝛuauerat. Tunc indicauit habere thalamū i quo erat omnis disciplina stellaz: pro quo pater suus ducenta auri pondera expēderat & per hoc futura oia preuidebat. Et cū suadētib⁹ scis ut ipm opus destrui ꝓsentiret: & filius eius tyburtius iuuenis opus tā preclaz dissolui ꝓtradiceret. tandem ad hoc deuenit ut duo clibani accēderent: ut si destructo ope pater suus sanitatē nō percipet: ambo sci ui ui cōcremarent. Ope ergo destructo angelus ꝑfecto appuit: & ipm de lecto sanum eleuauit: sicq; chromatius cum filio suo tyburtio & omni familia sua nūero. 1400. promiscui sexus fidez ꝓceperūt: omnesq; baptizati sunt. ¶ Post hec dum feruēte psecutiōe diocletiani & maximiani chromatius ꝑfectura depositus: cū multis xpianis i cāpaniā exilio actus esset. Fili⁹ eius tyburtius amore martyrii flagrās i urbe resedit cum sancto papa caio ꝓtinue ieiuniis & orationibus uacans. Qui die quodā trāsiēs occurrit hōi qui dalto lapsus adeo caput & omnia mēbra quassauerat: ut iam de sola sepultura eius ageretur. Et ꝙocatis seorsum pentibus indicauit eis uirtutē nois xpi. Atq; dū sup corp⁹ hoislēte dixisset orationē dñicam & symbolum apostoloz: sanū & ꝓsolidatū pentibus restituit. Quos cōuersos una cū iuuene ad papā

caium adduxit:qui eos oēs baptizauit. ¶ In terea seuiente psecutione torquat⁹ quidem xp̄ian⁹ q apostatauerat: scō caio pape se cal lide sociauit:& simulata xp̄ianitate arte egit ut ipse una cū scō tyburtio orātes ab infide libus comp̄henderēt : qui & fabiano p̄fecto p̄sentati sunt. Et dū p̄festim torquatus xp̄m negasset:& hoc idē tyburtio suaderet:ipseq; magis xp̄m p̄fiterē. Iussit fabian⁹ carbones accēdi:& ut tyburtius aut thura super eos diis imponeret:aut nudis pedib⁹ desup ambularet. Qui inuocato xp̄i noie nuda plāta sup carbones incedens illesus pmānsit:quem fabianus uia lauicana extra urbē eductū de collari p̄cepit:ubi & sepult⁹ est.3.id⁹ augu. ¶ De scō chromatio & sociis mrib⁹. XLVII

CHromati⁹ martyr cū sociis suis martyriū passi sunt apud campa niam tēporib⁹ diocletiani & ma ximiani impatorū:q chromatius pri⁹ fuit urbis prefect⁹:& pater sancti tyburtii supradicti:qui graui lāgore dudū p̄ssus a scis sebastiano mr̄e & policar po p̄sbytero sanat⁹:& ad xp̄m conuersus at q; baptizatus est:ut supra p̄xime actū est in passione tyburtii. Cū autem xp̄ianorū per se cutio sub p̄fatis impatorib⁹ ebulliret. Chro matius de p̄silio pape caii cum multitudine xp̄ianorū & cū omni familia.i400.numero p̄ miscui sex⁹:ut psecutionē declinarent i cam paniam prexerūt:ibiq; degentes a diocletia no p̄scripti sunt in exilium:& multa inopia afflicti in p̄fessione xp̄i post longū tēpus in pace quieuerunt martyrio coronati. Quorū dies dormitionis ignoti sunt : unde & sancti tyburtii passiōi subdunt : quorū principali or chromatius pater ipsius tyburtii fuit.

¶ De scō chromatio epō. XLVIII

CHromatius episcopus aquileiē fuit & claruit tempore theodosii imperatoris:& damasi pape sub cuius metropoli floruit heliodo rus episcopus altinēn : de quo supra actum est i eius gestis quinto idus iu lii. Ipse enīm heliodor⁹ hunc sanctum chro matium uisitauit:& ab eodem ordinatus al tinensis episcopus diu secum permansit: sa crarum litterarum studiis intendentes . Hi duo episcopi beato hieronymo p̄sbytero familiari dilectione coniuncti : plures eidē epistolas direxerunt : & ab eodem recepe runt. Ad quorum instantiam libros pluri mos sacre pagine idem hieronymus in lati num transtulit:& martylogium sanctorum compilauit. Chromati⁹ uero episcop⁹ post laudabilem uitam & multarū uirtutum ope ra quibus gregem dominicum uerbo & ex emplo pauit:plenus sanctitate aquileie i pa ce quieuit:ibidem tumulatus.

¶ De scā susanna uirgine & mr̄e. XLIX

SVsanna uirgo rome passa ē sub diocletiano impatore:que fuit fi lia gabini p̄sbr̄i fratris caii pa pe:de quo supra dictū est in pas sione gabini.xi.calē.martii. Hec patri suo unica & dilecta a cunabulis xp̄ia na sacris litteris erudita est. Quia uero erat de genere diocletiani imperatoris:idem im perator misso ad patrem eius claudio ip̄si⁹ p̄sanguineo & susanne auunculo puellam fi lio suo in p̄iugem requisiuit. Pater aūt gabi nus inducias petiit:ut filie uoluntatē requi reret:quam cū requisisset:illa se xp̄o desp̄ satam respōdit:denegans oīno p̄iugium: po tissime quia xp̄ianam nō decebat cultori de monū copulari. Post dies tres ꝟuersus clau dius:ut eius respōsionē audiret:a susanna cōuersus est ad xp̄m. Reuersusq; domū cuj omnia p̄pedigne uxori sue rettulisset : ipsa etiā ad xp̄m conuertit̄ . Et sic ipse claudius cū coniuge & filio alexandro atq; filia cutia nocte a sancto caio papa baptizantur:& sa cra eucharistia cōmunicant. Claudius igit̄ omnibus suis uenditis ministrare cepit egen tibus xp̄ianis. ¶ Post dies aūt.xlvi. susanna itez requirit̄ in cōiugium filii imperatoris per maximū comitē rei priuate:eo q; ipsam uti sponsam iuuenis nimium adamaret:ueni ensq; comes ad claudium:ut secū de matri monio tractaret:ab eodem ad fidem conuer sus est: & post dies qnq; a caio papa bapti zat⁹:q & ipse cepit xp̄ianis mistrare. Quod audiens diocletianus serene auguste uxori sue suasit:ut susannam accersitā de cōiugio filii horraret̄ . Augusta uero cum eēt occul te xp̄iana:puellaj ad se uocauit: & una secū p dies plures oīoni uacauit. Hoc aūt impa tor p̄periens claudiū cum uxore & filiis: & maximo fratre suo iussit apud ostiam in ma re iactari:de quib⁹ supra in eorum passione dictum est.12.calē.martii . Gabinū uero in carcere detineri fecit . Susannā uero remisit ad ip̄si⁹ domū :ut eam ibidem filius su⁹ uel uiolenter pollueret: nolēs palatium suū cō taminari. Ingressus aūt iuuenis ad eā noctu uidensq; angelum splendidum iuxta eam ti muit:& fugit:assumptoq; curtio itez ad eā rediit: qui ambo angelica uisione exterriti fugerunt. Quod imperator audiens & male ficiis deputans:misit susanne statuūculā io uis:ut eam aut adoraret:aut gladio periret. Quam insufflās in puluerem redegit. Tunc imperator misso macedonio tribuno : iussit eam primo fustibus cesam intra domū ipsi us decollari:cuius corpus a serena impera trice in crypta sepultum est:& sanguis i lin teo collectus.5.idus augusti.

¶ De sancto taurino epō. L

TAurinus epʒs fuit filius tarquinii nobilissimi romani: & matris eu tychie grece i ciuitate aurelian. Ad quē uenientes duo magi: cambyses & zari: qui fuerāt sacerdotes diane cū. xx. discipulis suis ut eū occiderent: oppositō sibi signo crucis substiterūt: nec ultra procedere ualuerūt. Quod uidētes magi seipos pre dolore ceciderūt. Illi autez xx. a scō sunt ꝙuersi: & baptizati. Hoc audiens licinius prefectʒ ipm ꝙprehēdit: & sacrificare nolentem uirgis cedi iussit. Statimʒ carnificū aruerūt: & leonilla uxor licinii cō uersa est tanto miraculo ꝙspecto. Inter hec nunciatur licinio filiū eius marinū cum paschasio armigero: q uenatiōi isistebant ex equis precipites interisse. Cūq; illos scūs taurinus suscitasset: & illi que i eternis penis uiderant enarrassent. Conuersus est licinʒ cuz filio & armigero & aliis .i200. ¶ Post hec dum zabulus princeps cū exercitu orientalium gallos inuaderet: reuelatur taurino animas suoz ciuium ab hostibʒ saluandas: locum uero penitus desolādū: ipm uero ad dominū die .8. migraturū. Qui hec oia populo nūciauit: & ipos in xpo ꝙfortauit. Igitur dñica die subsequēte celebrata missa: & scō sermone populo: apparuit multitudo cādidatorum circa altare eum ad celos inuitantium: nubesq; odore fragrās ecclesiam impleuit. Qua post horā recedēte: inuentus ē i sede sua manibus expānsis & oculis i celū erectis ad dñm ꝙolasse. Dubitantibʒ autē ciuibus ne corpus sanctū ab hostibʒ raperetur sepultū: appuit senior quidā: eosq; ut se sequerentur admonuit. Qui corpʒ ide tollētes q̄si tertia miliarii pte extra urbē seniorē sequūtur. Qui ibidē substitit: & ipm ibi sepeliri mandauit. Quibʒ adhuc hesitantibʒ corpus se erexit & ut ibidē ꝙderet uiua uoce ꝙmonuit. Quod & factū est: post hec a seniore ut inde uelociter fugerēt admonent. Ipso post nusq̄ ulteriʒ ꝙpente. Illisq; abscedētibʒ hostes subito in ciuitatem irruerunt: & eam ut sanctus predixerat euerterunt. Quieuit aūt in dño. 3. idus augusti.

¶ De scis septē dormiētibʒ martyribʒ. LI.

SEptem dormiētes i ciuitate ephesi orti sunt. Quoz nomina sunt hec: maximianus: malchus: martinianʒ: dionysius: ioannes: serapion: & cōstātinus: & apud ipam ciuitatem i monte celio dormientes requiescunt sine ulla corpoz aut uestiū corruptione. Cum eni decius impator persequēs xpianos uenisset ephesum: & cunctos ad idolorū sacrificia cōpelleret: prefati septez xpiani in ipsa urbe nobilissimi: in domo sua secreto se cellantes: accusati apud deciū ꝙ xpm colerent: ante ipm statuunt: & dato eis spatio resipiscendi usq; ad reditum decii: q alio pgebat dimittuntur. At illi interim patrimonia sua paupibus erogantes: inito consilio i mōte celio secesserūt: & ibidē secretius esse decreuerunt. Quibus malchus ꝙtinue mistrabat: & quotiēs urbē itrabat ut cibos emeret se medici habitu uestiebat. Cum ergo deciʒ ephesum redisset: & eos ad sacrificandū perquiri iussisset. Malchus minister eoz ad socios territus rediit: & eis furorē cesaris indicauit. Eis tñ panes allatos apposuit: & i dño confortauit. Qui nimio timore pauefacti cū lachrymis sero comederunt: & se mutuis exhortationibʒ ꝙfortantes sicut deus uoluit obdormierūt. Taliq; somno diuina dispensatione soporati in eodem loco iacuerunt usq; ad annū trigesimum theodosii iunioris per annos uidelicet. 196. Mane aūt facto cū quesiti inueniri nō possent: & decius tales se uiros ꝙ didisse doleret: accusati sunt ꝙ oia sua pauperibʒ dispensassent: & hucusq; in mōte celio latuissent i xpianitatis proposito permanentes. Iussit ergo decius pētes suos adesse: & minis ac terroribus ab eis extorsit: ꝙ in ipso monte laterent sicut ei fuerat per alios suggestū. Tunc cogitās qd de ipsis faceret: nutu dei iussit os spelūce lapidibus obstrui ut ibi deficerent fame & inopia circūcluſi. Quod cū fieret duo ex ministris xpiāi: theodorus & rufinus eoz mrium describētes in tabulis: & sigillantes caute inter lapides posuerunt. ¶ Mortuo igit decio & tota illa generatione: post ānos. 196. anno uidelicet. 30 impii theodosii iunioris pullulauit heresis eoz qui negabant resurrectionē mortuorū: unde ꝙtristatus xpianissimus impator: quia fidem tam impie agitari uidebat: i cinere & cilicio cū lachrymis in oratione quotidie psistebat. Quod uidens misericors deus confirmare spem de resurrectiōe mortuoz uoluit: & ita predictos mres suscitauit. Misit siquidem in cor cuiusdā burgensis ephesi: ut i illo loco edificaret stabula pastoribus suis. Cementariis ergo spelunca apientibus surrexerunt sci: & se inuicē salutantes putabant se una tantum nocte dormisse & pridianam tristitiam recordantes: se mutuo ad martyrium exhortabantur. Iusseruntq; malcho ut ad urbem descenderet: & plures panes q̄ heri afferret: atq; quid iussisset decius nunciaret. Qui assumpto medici habitu iuxta morem .v. solidos accepit: & de spelūca exiuit: uidēsq; lapides admiratʒ ē: sed aliud cogitās de lapidibus paz curauit: uenies ergo timidus ad portā ciuitatis: ultra modum stupefactus ē: uidens signum crucis superpositū & mutatā in omnibus ciuitatē. Et ad singulas accedens portas: ita per omnia reperit:

signãsq; se ad primã portam rediit: se existi mans somniare. Ingressus tandem cum tre more nimio homines de xpo loquentes audi uit: & maiorem stuporem incurrit: nec puta bat illam esse ephesiorum ciuitatẽ: & cũ in terrogans ipsam esse ephesum intellexisset: uere se errasse putauit: & ad socios redire co gitauit. Accessit tamẽ ad eos: qui panem uẽ debant: & cum argenteos ꝓtulisset: mirati uẽ ditores monetam incognitam: dicebant ad i uicem: ꝙ ille iuuenis thesauꝝ antiquuꝫ inue nisset. ille uero eos ad inuicẽ colloquẽtes ui dens putabat: ꝙ ipm ad imperatorem trahe re uellent: & territꝰ rogabat: ut panes & nũ mos retinerent: & se dimitterẽt. Qui eum te nentes interrogabant: ubi thesauros impera torum antiquoꝝ inueuisset: q nõ inueniebat quid eis diceret pre timore. Misso igitur fu ne in collo eius per uicos ad medium ciui tatis trahitur: & exiit rumor: ꝙ iuuenis the sauros inuenisset. Cõgregatisq; omnibus ad eum: ipse a nemine cognosci poterat: sed nec ipse circũspiciens aliquem de sua cognatio ne uidebat: quos ueraciter uiuere putabat: & nullum inueniẽs quasi insanus stabat i me dio populi. Quod audientes marinus epꝰ & antipater procõsul: eũ ad se duci iusserunt: & cum ad ecclesiam duceretur: ad decium se trahi existimabat. Episcopus igitur & ꝓ consul mirantes eũ interrogant: ubi thesau ros antiquos inuenisset. Qui respondit se ni hil inuenisse. sed de sacculo parentum suoꝝ nũmos illos habuisse. Et interrogatus cuius ciuitatis esset: respondit: ꝙ erat ipsius ciui tatis: si tamẽ illa esset ciuitas ephesina. Et in terrogatus de nomine parentum suorum: ut pro ipso testarent: cum ipsos nominasset: & nullus eos cognosceret: dicebant eum finge re: ut aliquo modo euadere posset. Dicente ꝙ procõsule: ꝙ pecunia illa parentum suo rum esse non poterat: eo ꝙ superscriptio fe re ducentorum ãnorum erat: quo tempore parentes sui fuisse non poterãt: & ꝙ tali mõ sapientes & senes ephesi uolebat deludere. Iussitq; eum tormentis tradi: donec ueritatẽ consiteretur. Tunc malchus procidẽs eos ꝓ deo adiurauit: ut ei dicerent: ubi decius im perator esset. Episcopus uero rñdit: ꝙ tunc non erat in terra: qui decius nominaretur: ꝫ ante longum tẽpus fuerat imperator. Mal chus uero stupefactus stabat. narrauitq; eis ꝙ furorem decii i monte celio cum sociis au fugerat: & quomodo in sero precedenti deci us ipsam ciuitatem intrauerat. ut xpianos p sequeretur: si tamẽ ipsa eẽt ciuitas ephesioꝝ in cuius testimonium rogabat: ut secũ irẽt: & socios suos eis ostenderet. ¶ Tunc epꝰ co gitans: ꝙ hec esset diuina uisio: cum procon sule & uniuerso populo ducente eos mal cho perrexit ad montem celium: & ingre diẽte prius malcho ad socios inuenit episco pus inter lapides litteras sigillatas duobus sigillis argenteis sanctorum passionem con tinentes: quas coram omni populo legit: & mirantibus cunctis uiderunt sanctos in spẽ cu sedentes: & facies eorum quasi rosas flo rentes: omnesq; glorificabant deum cernen tes corpora ipsorum & uestes incorruptas ac si sola una nocte dormissẽt. Statimq; hec omia theodosio imperatori p litteras signi ficare curarunt. Qui surgens de loco in quo orabat glorificans deum cõcitus uenit ephe sum: ueniẽs quoq; ad speluncam: uidit sãcto rum facies sicut sol resulgentes: & procidẽs ante ipsos: ac singulos eorum amplexans fle uit cum gaudio dicens: ꝙ sic eos uidebat: quasi si uideret christum lazarũ de monu mento uocantem. Qui respondebant: ꝙ ad hoc deus ipsos suscitauerat: ut crederetur i dubitãter resurrectio mortuoꝝ. Sicut enim infans est in matris utero non sentiens lesio nem & uiuit: sic fuerant uiuentes & dormiẽ tes & nihil sẽtiẽtes: & his dictis inclinãtes ca pita sua iterum obdormierunt: quos impe rator deosculans super eos fleuit. Et cũ iuꝰ sisset fieri loculos aureos: in quibus mitterẽ tur: in ipsa nocte apparuerunt impatori di centes: ut sicut hactenus in terra iacuerant: sic eos dimitteret: donec eos dñs iteꝝ i ultia resurrectiõe suscitaret. Iussit ergo impator locum illum inauratis lapidibꝰ adornari: & oẽs epos negantes resurrectionem ab epi scopatu deponi. Dormierũt ergo sancti mar tyres prima dormitione. 6. calẽdas augusti. Surrexerunt uero. 3. idus ipsius mẽsis: quo die festum ipsorum solẽniꝰ recolitur: anno domini. 448.

¶ De sancta clara uirgine. LII

Clara uirgo ordinis dominarum pauperum sancti damiani de ci uitate assisii nobilibꝰ orta parẽ tibus ab annis puerilibus chri sti seruitio mancipata uirginita tem suam domino dedicauit: que a btõ fran cisco ordinis minorum fundatore edocta: monitis ipsius relicto seculo: die dominico palmarum adhuc iuuẽcula ad ecclesiam in omni uestium suarum ornatu procedens: a summo pontifice innocẽtio tertio palme ra mum accepit. die quoq; sequẽti ad beatum franciscum accessit: & apud sanctam mariaꝫ de portiuncula ab ipo habitum monachalẽ cum humilitate petiit & assumpsit. Deducta ergo ad ecclesiam sancti pauli graui perse cutione consanguineorum sibi excitata: ipa in sancto proposito pseuerans bella omnia triumphauit: deinde a sancto francisco apud ecclesiam sancti damiani inclusa sororum

puuperum ordinem incohauit: & .42. annis i sanctitate & perfectiõe uite perseuerauit. Ieiuniis quoq; & orationibus semp intenta paternam omnem hereditatẽ mõasteriis ecclesiis & pauperib⁹ dispensauit. Cuiusq; regulam prefatus papa innocentius cõfirmauit. Miraculis etiam pluribus & insignibus claruit. ¶ Nam semel panem unicum in domo repertum: cum fratribus elemosynã petentibus dimidiauit: reliquãq; medietatem inter 40. sorores diuidi fecit: omnibusq; saturatis plenius abũdauit. ¶ Alias etiaꝫ uas olei uacuum eius oratione repletum inuentum est. ¶ Cũ tempore federici impatoris italiaꝫ deuastantis: saraceni ab eo ꝓducti uallem spoletanã depopulati eẽnt: hi quoq; assisiũ iuassissent: cum ipsa langueret: se in ianua clausstri hostibus irruentib⁹ opponi fecit: xp̃oq; puerulo sibi appente: & liberationẽ loci ac ciuitatis promittẽte: orans infideles illos diuinitus non solum a monasterio effugauit: sed etiam ciuitatem ab eoꝝ euersione saracenis mox per aliam portã quasi in fugã exeũtibus liberauit. ¶ Alias etiã uitalẽ quẽdam de aduersa ciuitatẽ eandem obsidentẽ sua oratione adeo perturbauit: ut dissoluto exercitu: mane sequenti recederet qui p⁹ dies modicos iugulatus est. ¶ Sancta autem uirgo in principio sue conuersionis agnetem germanam postulauit a deo sibi in eodem proposito sociandam: quod & obtinuit. Nam & ipsa post dies .xvi. relinquens mundum religionis habitum suscepit: & in eodem monasterio una secũm uirgo permansit: totidẽq; diebus post eius transitũ claram ad celestia secuta est. ¶ Cum aliquando in natale domini infirma lecto decũberet: matutinali officio in spiritu rapta pñs fuit: xp̃mq; pueꝝ aspexit oiaq; diuina corporaliter audiuit: & que gesta fuerant rettulit: cũ tñ tanto longe posita esset q̃ uoces cantantium humanitus audire non potuisset. A sero quoq; cene dominice usq; in sabbato scõ de mane in extasi assumpta: passionem dominicam in spũ contẽplata: & ad se rediẽs unius fere hore spatio putauerat se dormisse: Sicq; signis & uirtutib⁹ claręs p annos .28. longo castigata lãgore assistente sibi dño gregorio papa .9. sibi deuotissimo cũ cardinaliũ cetu uirtutib⁹ p̃dita feliciter migrauit ad xp̃m pridie id⁹ austi. Ab eodem pontifice i ecclesia sancti gregorii tumulata: ubi & quiescit miraculis clarens.

¶ De scõ euplo martyre. LIII.

EVplus martyr i ciuitate catanẽsium temporibus diocletiani & maximiani imperatorum passus est sub caluisiano consulari. Dũ nim idem caluisianus i templo idolorum sacrificaret: & euplus se christianum publice proclamaret tentus est: & quesitus quem deum coleret. Qui cum q̃ttuor euangeliorum codicem quem secum habebat apuisset: & coram eo legisset xp̃m confitendo ab eodem iudice diutius tortus: deinde cõtra eum dictata sententia decollatus ẽ pridie idus augusti. Sepultusq; est in ipsa ciuitate.

¶ De scã hilaria & sociab⁹ mrib⁹. LIIII

HIlaria martyr mater scẽ aphre fuit. De qua supra dictum est nonis augusti. Que cum ancillis filie sue: digna: eumenia: & eutropia apud cretaꝫ in ciuitate augusta passa est. He cum corpus predicte aphre mris sepelissent: die sequẽti ad tumulum ei⁹ orantes reperte sunt & comprehense: atq; iudici presentate. Que dum xp̃m confiterent in monumento de lignis facto incluse sunt: & catenis uinẽte: ipsoq; tumulo feno & spinis repleto: igne suppositio: martyrium compleuerunt pridie idus augusti. Quaruꝫ corpora iuxta aphram martyrem condita sunt.

¶ De sanctis quiriaco & sociis martyribus. LV.

QViriacus: largus: crescentianus: meminia: iuliana: leonides: eutychianus: diomeda: chariton: philadelphus: agapes & petrus cũ aliis .xiii. apud eandem ciuitateꝫ augustam in creta passi sunt. Qui omnes ꝑ confessione nominis christi decollati martyrium consumauerunt pridie idus augusti. Hec ado ex martylogio hieronymi.

¶ De scis hippolyto & sociis mrib⁹. LVI.

HIppolytus & omnis eius familia utriusq; sexus numero .19. rome passi sunt sub decio cesare & ualeriano prefecto. Cum enim hippolytus beatum laurentium in custodia haberet sibi a p̃fecto ualeriano cõmendatum: & uidisset eum manus super oculos cecorum imponentem: & eos illuminantem conuersus est: & cũ omni domo sua baptizatus: ut dictũ est supra i passiõe laurẽtii 4. idus augusti. Postq̃ aũt corpus beati laurentii cũ iustino p̃sbytero sepelisset: uenit domum: & dans pacem oibus seruis & ancillis suis: oés sacramẽto altaris quod iustin⁹ p̃sbr̃ obtulerat cõmunicauit: & posita mẽsa pri⁹ q̃ cibũ sumeret: ueniẽtes milites eum rapuerũt: & ad deciũ adduxerũt. Qué deci⁹ iterrogauit: an mag⁹ effect⁹ eẽt: eo q̃ corp⁹ laurentii abstulisset: illeq; rñdit: se nõ eẽ magũ sed xp̃ianũ. Tũc deci⁹ fecit eũ expoliari habitu xp̃iano: & os ei⁹ lapidib⁹ tũdi: agens ut sacrificaret: ne p tormẽta sicut laurenti⁹ periret. Cũ autẽ diceret se uelle exẽplũ bti mris lau

rentii imitari: iussit eum decius fustibus cedi: & cardis ferreis laniari: & cum tormenta huiusmodi derideret: fecit ipsum uestiri uestе militari: qua ante utebatur: hortans ut amicitiam & militiam pristinam obtineret: cui hippolytus se christo militare dicebat: quē tradidit decius ualeriano prefecto: ut omnes eius facultates acciperet: & tormētis afficeret. ¶ Valerianus autem inuenta omni eius familia christiana omnes sibi exhiberi precepit: & cum ad sacrificia cogerentur: cō cordia nutrix hippolyti pro omnibus respōdit: q optabant cum domino suo magis pudice mori q̄ impudice uiuere. Valerian⁹ autem dicens: q genus seruorum nisi per supplicia non emendatur: iussit eam presente hippolyto tam plumbatis cedi: quousq; spiritum emitteret: deinde extra portam tyburtinam hippolytu3 cum omni ei⁹ familia duci fecit: quos cum ipse ad martyrium hortaretur: iussit ualerianus eos omnes in conspectu hippolyti decollari: ipsum uero pedib⁹ ad colla īdomitorum equorum ligari fecit: qui sic per cardos & tribulos tractus emisit spiritum. Quorum corpora iustin⁹ presbyter rapuit: & iuxta corpus laurentii in agro uerano sepeliuit. Corpus uero concordie inuenire non poterat: quia fuerat in cloacam proiectum. Miles autē quidam nomine porphyrius credens concordiam aurum & margaritas in uestibus habere: quendam cloacarium nomine ireneum: qui erat occulte christianus aduocauit: & ei secreti⁹ ubi corpus esset intimauit: promissione sibi facta: q aurum uel gemmas repertas eidem concederet: ipse uero corpus haberet. Cumq; ei locum indicasset: & extracto corpore nihil inuenisset: porphyrius fugit: & ireneus uocato alio christiano nomine abundio corp⁹ ad iustinum presbyterum detulit: qui illud iuxta corpora hippolyti & aliorum sepeliuit. Passi sunt autem idibus augusti.

¶ De sancto hippolyto epō. LVII

Hippolytus episcopus aphrican⁹ claruit tempore alexandri imperatoris: qui uite sanctitate plen⁹ & doctrine suauitate mellifluus pluria i dei ecclesia opuscula cō didit: uidelicet libr̄ de pascha composuit. Item in exameron. Item contra martionem. Item in cantica canticorum. In genesim. In zachariam prophetam. In librū psalmorū. In isaia. In daniele. In apocalypsi. In ꝓuerbis. In ecclesiaste ꝓmētarios edidit. Libr̄ ꝓpo suit de saule & phythonissa. De antichristo. De resurrectiōe. De laude dñi saluatoris: & proshomelion: & plen⁹ uirtutib⁹ in pace q̄e uit: ut dicit gēnadius libro de illustrib⁹. |

¶ De scō cassiano epō & mr̄e. LVIII

Cassianus eps passus ē apud ciuitatē forū sylle siue cornelii a sylla cornelio duce romanor̄ dictā que nūc imola nūcupat̄. Hic genere nobilis pōtifex fuit ciuitatis brixineñ: que ciuitas ē i affinibus allemanie posita: q pegrinationis gr̄a uenit ad imoleñ citatē: ubi dū scholas pueror̄ r̄geret: & xp̄3 dñm p̄dicaret tpe p̄secutiōis a paganis tēt⁹: quesitū ē qd artis: aut qd hēret officii. R̄ñsū q; est: q; pueros lr̄is erudiret: Statiq; a p̄secutore quē spreuerat: p sniaz addictū est: ut ipsi⁹ discipuli in magr̄i sanguinē quō uellēt: cū corpis laceratiōe. seuirent. Statuit ergo i mediū spoliat⁹: & post terga ligat⁹ manib⁹ Armati itaq; stilis pueri circūstātes ac tabulis illudebāt mgr̄o: & in capite ipsi⁹ fractis tabellis acutissimis stilis mēbra ei⁹ nō cessabāt effodere. Multis itaq; uulnerib⁹ dei martyr p̄fossus: uix retrahēs suspiria: hūili eos hortabat̄ uoce: ut eēnt uirib⁹ fortiores: & annos uirtute trāscenderent. Sicq; p uenas toti⁹ corpis sanguis effusus piā animā cōditori suo cū gloria reddidit & corona: & sepultus iacet i ipsa ciuitate: q passus ē idib⁹ aug.

¶ De scō cassiano p̄sbytero & p̄fessore. LIX.

Cassian⁹ p̄sbyter de quo frater uincentius & gēnadius: claruit tpre honorii ip̄atoris: uir illustris & facundus. Alio noie dictus ioannes eremita. Qui de ecclesia constantinopolitana per hereticos eiect⁹ in massilia gallie presbyter ordinat⁹: duo condidit mōasteria uiror̄ & mulier̄ que hodie extāt. ¶ Scripsit mlta opuscula ad fidei nr̄e exhortationē. Scripsit enī uitas patr̄ i egypto degētiū & regulas: que multar̄ aiar̄ edificatione ꝓtinēt: & luculēto ſmōe nitescūt. Scripsit & res omniū mōachor̄ necessarias. i. debitū & de canōica oſone atq; psalmodia: q̄ i egypti mōasteriis die noctuq; tenē libros quatuor: Institutionum librum. i. De origine & qualitate ac remediis. viii. principalium uitiorum libros octo singula singulis explicans. Digessit & collationes cū patrib⁹ egyptiis hitas: uidelicet d̄ destinatiōe monachi ac fide. De districtiōe. De trib⁹ ad ſuiendu3 deo uocationib⁹. De pugna carnis aduersus spiritū: & spūs aduersus carnē. De natura oiu3 uitior̄. De nece scōr̄. De nobilitate aie De pricipib⁹. De q̄litate oſonis. De p̄fectis. De castitate. De ꝓtectiōe dei. De scia spūali. De dīnis charismatib⁹. De amicitia. De diffiniendo uel non diffiniendo. De tribus antiquis generibus monachorum: & quarto nuper exorto. De fide cenobite & eremite. De satisfactione penitentie. De remissione quinquagesime. De nocturnis illusionibus. De eo quod dicit apostolus. Non enim qd uolo

facio bonum: sed qđ nolo malum hoc ago. De mortificatiõe: ad extremũ rogatus a leone archidiacono postmodum romano epõ: aduersus nestoriũ de incarnatiõe dñi. 7. condidit libros: in quibus apud massiliã scribẽdi: & uite terminũ dedit. Imperantibus theodosio & ualentiniano.

¶ De scã radegunde regina. LX.

RAdegundis regina nitigoꝝ nobilissima clotharii regis francorũ uxor: claruit ãno. 30. iustini imperatoris: ut ait sigibertus. Hec natione barbara patre regẽ berẽgario noie progenita: dum regio sua a francis esset depopulata: de patria sua in galliã i predam abducta: ueniens in sortẽ clotharii ob nimiá speciositatem ab eo i coniugẽ ducta est. Que tamẽ deo potius q̃ regi seruiebat ieiuniis: uidelicet elemosynis & oratiõibus uacans: carnẽ cilicio domãs: desuper regalibus induebatur. Adhuc in palatio regis consistẽs: dũ in pruina uilla p pomeriũ ambularet: & audisset uoces ꝓpeditoꝝ eius misericordiã implorantiũ: pro ipsis in orationem se dedit: & ꝓtritis cõpedibus illico omnes absoluit. Dum aũt frater regis in bello occisus eẽt: ille ex hoc motꝰ uxori dudũ postulatã & optatã petitionẽ ꝓcessit: q̃. s. deo libere seruire posset. Que ueniens ad scũm medardum nouionẽ epm: ab eo cõsecratur in xpi sponsam: & pictauis monasterio cõstructo: ordinãte rege clothario ibidẽ se iclusit: omnibus suis pauꝑibus traditis: multisq; in ibi sororibus ꝓgregatis: eaꝝ abbatissa facta cuꝫ eisdem ancillis xpi in scitate uite pollés solis diuinis iisistebat: pauperes quotidie recreans: & carnẽ pnia dira castigans. Multis quoq; miraculis claruit. ¶ Nã mulierem a diabolo obsessam solo imperio in xpi nomine liberauit: qui cũ fluxu uentris ea in ecclesie pauimẽto distenta egressus ẽ. ¶ Arboreꝫ lauri de aliquo loco euulsaꝫ & in horto suo pro solatio transplantatã: dum aruisset: oino ad uitã & uiriditatẽ reuocauit. ¶ Infantulá unam ex monachabus nup defunctã i cellula sua recluſam dudum sup corpus orans cũ lachrymis a mortuis suscitauit. ¶ Cũ imꝑator iustinus eidem per nũcios suos ptem ligni crucis dñice auro ꝓtectam destinasset: illiq; redeuntes i mari naufragiũ paterentẽ: scãm iuocãtes reginã: columbã tertio circa nauem uolantem ꝓspiciunt. Cui dũ unus ex cauda tres pẽnas auelleret: & in mare misisset: tranquillitas mox subsecuta ẽ. ¶ Tribunus quidam nomĩe domebenus gutturis põ focationẽ patiẽs: die quo scã migrauit a carne: uidet in extasi reginam radegundem ad se uenientem & eadẽ hora se de corpore exisse nunciantem: eũq; admonentẽ: ut ecclesiaꝫ sci martini in loco sibi ostenso edificet: & detentos relaxet: & sic sanitatem recipiet. Qui postq̃ hec promisit ad se rediit: seq; sanatuꝫ reperiens: diem horãq; notauit: & iuenit sanctam a seculo tunc migrasse: unde mox dimissis. 75. detentis in uinculis ecclesiam sancti martini in loco ubi nunc est de proprio edificauit. Quieuit in pace scã radegundis idibus augusti i suo cenobio pictauis tumulata.

¶ De scõ helia propheta. LXI.

HElias propheta de galaad originem trahens: cuius tñ nomẽ patris in scriptura non habetur: nõ solum ecclesiastici. 48. ca. Inter patres antiqui tẽporis gloriosus ꝓmendatur: sed etiam ab ipo saluatore in aliqua euangelii parte magnificaꝫ. Qui tempore achab regis israel & iorã filii eius i israel claruit: non solum insignis ꝓphetie gratia: sed etiam excellenti miraculoꝝ gloria: que a. 17. ca. iii. libri regũ usq; ad ẽm quarti cõmemorantur. ¶ Cum enim achab rex israel ad instantiam impie ꝓiugis iezabel̃ omnem israel adeo preuaricare & baal adorare fecisset: ad preces helie prophete in ultionẽ tanti sceleris: dñs clausit celum: nec dedit pluuiam sup terram ánis tribus & mẽsibꝰ sex: propter qđ fames & sterilitas magna fuit p uniuersum regnum israel. Helias aũt ex precepto dñi latuit i torrẽte charit iuxta iordanem: ubi corui deferebãt ei panes & carnes mane & uespere & bibebat de torrẽte donec siccaretur. Postea uero ueniẽs in sareptã sidoniorũ que est inter tyrum & sidonẽ urbs modica: uidit mulierem uiduã colligentem ligna. Ad quam cum petiisset modicũ aque ad bibendum: & illa pergeret ut afferret: petiit & bucellam panis ad edendum. Cumq; illa diceret se non habere nisi modicum farine in hydria q̃tum est pugillus & parum olei in lecytho. Iussit helias sibi fieri subcineritium panem de ipsa farina: promittens per nomen domini: quia nec farina nec oleũ deficerent usq; ad tempus fertilitatis. Et sicut ipse predixerat sic factum est. ¶ Deinde cum filius uidue ipsius apud quã helias cõmanebat defunctus eẽt. Helias puerũ mortuum super lectulum suum posuit: & oratione facta: eum a mortuis suscitauit. Hunc tradunt hebrei fuisse ionam prophetam: sicut dictum ẽ supra in gestis ione prophete. vi. cal. februarii. Tunc iezabel regina omẽs prophetas domini quos inuenire potuit occidi mandauit. Abdias uero procurator domus achab abscondit in spelũca. 100. uiros prophetas: & pauit eos pane & aqua: ꝓpter qđ postmodũ spiritu ꝓphetico dotatꝰ ẽ. De quo supra actũ ẽ i gestis eiꝰ. 9. cal. ianuarii.

¶Post tres ãnos & dimidiũ ſterilitatis & famis helias ꝓpheta:qui uſq; tunc latuerat: achab regi iſrael ſe oſtẽdit:dũ ipſe rex ꝓpter ſterilitatẽ quereret pabula equis ſuis:&non inueniret:increpauitq; eũ ꝓpheta:q; dñm reliquiſſet:& deos gentiũ ſequereť:& coleret: Deinde hortatu eiꝰ ad impium regis ꝯgregatis multitudie populi & octigẽtis & qnquaginta ꝓphetis baal in monte carmeli:Helias ad populũ ait:ne in duas partes claudicarẽt ſed aut dñm deũ patrũ ſuoꝝ:aut baal ſequerenť:deditq; eis optionẽ talẽ: ut duo boues educerenť: quoꝝ unus dareť ꝓphetis baal: & alius ſibi ſoli:& una queq; pars bouẽ ſuũ in fruſta cõciſum ſuper ligna poneret: igne nõ ſuppoſito:& inuocaret deũ ſuum: & qui exaudiret igne dato de ſublimi: ipſe eſſet uerus deus.Placuitq; ꝓpoſitio populo. Cũq; ſacerdotes baal feciſſent: quod dixerat helias:inuocantes baal a mane uſq; ad meridiẽ tranſiliebant altare:quod fecerant:& incidebant ſe iuxta ritum ipſoꝝ lanceolis:ut ſãgui ne perfunderenť. Demones enim plurimum delectantur perfuſione ſanguinis humani. Tunc helias ꝑſente populo altare ipſoꝝ dedeſtruxit:& nouo in honorẽ domini cõſtructo ligna & fruſta bouis ſuppoſuit: & aquã abundanter deſup iactare fecit: donec aqueductꝰ impleret:ne putarẽt arte magica ipm de uiſceribus terre ignem ſuſcitaſſe.Facta q; oꝛone ignis de celo deſcendit:q holocauſtũ ligna & lapides ac puluerem: etiã ipſã aquã ꝓſumpſit.Quo uiſo miraculo populꝰ ꝓuerſus é:& iuſſu helie oẽs ꝓphetas baal occidit iuxta torrentẽ ciſon. ¶Deiñ dixit achab: ut comederet:& feſtinãter deſcenderet: ne ipm pluuia ſupuẽtura occuparet.quo comedẽte helias iclinato capite orauit:& miſſo puero ſepties ad uidendũ ꝓtra mare:ſeptia uice uidit nubeculam aſcendentẽ: que uſq; tunc nõ appuerat.Feſtinãteq; achab domũ:facta eſt pluuia grãdis:& oẽm terram irrigauit. Iezabel aũt audito quod helias fecerat de ꝓphetis baal querebat:ut occideret eũ:qui timẽs fugit i berſabe iuda:& dimiſit ibi pueꝝ ſuũ: & ꝓrexit in deſertũ uia uniꝰ diei:ſedẽſq; ſubter iunipeꝝ:petiuit aĩe ſue:ut mooreret:poſt modũ uero dormitauit:& excitatꝰ ab ãgelo & ꝓfortatus:atq; pane celico ei delato refectus ambulauit in fortitudine cibi illius.xl. diebus:uſq; ad montẽ dei oreb: ubi ꝓceptũ accepit a deo de ungendo azael regem ſup ſyriam in damaſcũ:& iehu filiũ namſi regẽ ſuper iſrael:& heliſeũ filium ſaphat de abela in ꝓphetã ꝓ ſe:ut iſti tres interficerẽt idolatras iſrael. Que omnia helias adimpleuit iuxta mãdatum dñi. ¶Mortuo uero achab rege iſrael:regnauit ꝓ eo filius eiꝰ ochozias qui ambulauit in uiis malis patris ſui & matris ſue impie iezabel:ꝓpter quod deꝰ puniuit eũ:ut cadens de cancello cenaculi ſui ad morte egrotaret in ſamaria ciuitate.Miſitq; nuncios ad ꝙſulendũ beelzabuth deũ acharob:an liberari poſſit de infirmitate ſua:quibus ex ꝓcepto dei occurrẽs helias:eos redarguit: dicens q ochozias de ipſa egritudine morereť. Cumq; rediſſent nuncii ad regẽ:& ei uerba narraſſent:queſito ab eis de habitu uiri:intellexit ipm eſſe heliã:miſitq; ad eum principem qnqnagenarium & qnquaginta: qui erant ſub eo:ut uocarent heliã:uel inuitum traherent.Et ad mandatum helie deſcẽdit ignis de celo:& deuorauit eos. Rex quoq; miſit alium quinquagenariũ & ſuos quinquaginta:qui ſimilia paſſi ſunt.Deſtinatꝰ uero tertius:q abdias fuiſſe dicit:curuauit genua cõtra heliam:& eius miſericordiã iplorauit.Et ꝓpheta dñi cũ eo iubẽte angelo de monte deſcendit: & ingreſſus ad ochoziam ipm de idolatria redarguit: mortẽq; ei iminere ꝓphetauit:qui & mortuus eſt iuxta uerbum helie.Pro quo ioram frater eius regnauit:eo q ochozias filiũ nõ haberet. ¶Anno uero primo ioram regis iſrael:cum helie reuelatum eẽt: q deꝰ ipm tollere uellet: iuerunt helias & heliſeꝰ de galgalis i bethel: & deinde in hiericho:ac demum deuenerũt ad iordanem ſequentibus eos qnquaginta ex filiis prophetarum:qui diuino ſpiritu raptuꝫ helie prenouerant.Tunc helias ſtans ſup ripam iordanis:tulit pallium ſuũ:& percuſſit aquas:que diuiſe ſunt in duas partes:& trãſierunt ambo per ſiccum:helias uidelicet & heliſeꝰ.Dixitq; helias ad heliſeũ: ut peteret quod uellet ab eo:anteq; ab ipſo tolleretur. Qui petiit:ut duplex ſpiritus eius in eo requieſceret.ſ.ad ꝓphetandũ & miracula faciendum.Cũq; ꝓgentes ad inuicem loquereť: helias curru igneo & equis igneis raptꝰ eſt ab heliſeo &per turbinem in celum:hoc eſt in ſuperiora aeris aſcendit: tranſlatuſq; eſt i paradiſum terreſtrem:ut creditur: ubi cum enoch corporaliter uiuit redituri in fine ſeculi:& contra antixpm cõflictum habituri: quos ipſe demũ occidet:ſed eos dñs ſuſcitabit:ut habeť apocal.xi.Leuauit autem heliſeus pallium helie:quod ceciderat ei:& percuſſis aquis iordanis ſecũda uice diuiſe ſũt: & tranſiuit heliſeꝰ per ſiccũ ad aliam ripam ubi erant filii ꝓphetaꝝ: qui uiſo miraculo diuiſiõis aquaꝝ intellexerũt ſpiritum helie in heliſeo quieuiſſe. Celebratur autem dies raptus helie prophete ab hebreis.i9.calen. ſeptembris:quo die tradunt eum in padi ſuꝫ fuiſſe tranſlatum.Hec ex libris tertio & q̃rto regũ:capitulis quibus ſupra:ex dictis ioſephi:& hieronymi:& ex hiſtoria ſcholaſtica:atq; ex chronica guilelmi.

¶De scō eusebio presbytero. LXII.

EVsebius presbyter rome claruit tpe ꝓstantii augusti:& liberii pape hereticoꝝ:q uir catholicus& doctrina ꝑclarus:dū fideꝫ catholicam ꝓstanter defensaret: & constantium augustū atq; liberium urbis rome eꝑm hereticos predicaret:eo ꝙ arriane fidei ꝓsensissent. Ab eodē ꝓstantio rogatu liberii detentus est:& in quodā cubiculo domꝰ sue inclusus habēte in latitudine pedes.4. & ibi multis mensibꝰ i oratione ꝑseuerauit.Inclusus tñ adhuc post mēses.7.dormitionem accepit.19.cal.septēbris.Cuius corpus gregorius & orosius presbyteri sepelierūt uia apia in cemiterio calixti : iuxta corpus beati sixti pape & marīs in crypta.Quod audiens ꝓstantius augustus ✝gregoriū ꝑsbyterum cepit:& uiuum i eadē crypta sepeliuit : ubi post dies tres in pace quieuit.

¶De scō eusebio eꝑo emesseno. LXIII

EVsebius eꝑs emessenꝰ tēpore cōstantii ipatoris claruit:q uir elegantis rethoriciq; ingenii innumerabiles ꝓposuit libros magis secutus historiā:& qui ad plausuꝫ ptinent ab his qui declamare uolūt maxime leguntur.Quoꝝ precipui sunt aduersus iudeos & gentiles atq; nouatianos. Ad galatas quoq; scripsit libros.x. Et in euangeliis homelias plurimas breues . Quieuit aūt i xꝑo apud antiochiā.Ibidē sepultus in pace.Hec hieronymus libro de uiris illustribꝰ.

¶De scō eusebio abbate. LXIIII

EVsebius abbas discipulus beati hieronymi fuit. Hic natione cremonensis nobili prosapia ortus: cū ad terrā sanctā uisitandā prexisset beatum hieronymū ibideꝫ repperit qui apud bethleem puū monachorum ꝓstruxerat de nouo cenobiū. Cuius sapiētia & moribus accensus relicto seculo ei adhesit: & monachus scūs in scē ꝙuersatiōis ordie uitā laudabilē duxit. Quē & hieronymus decedēs eidē ꝓgregatiōi i abbatē prefecit:& eidē bibliothecā suā ꝓmēdauit. ¶Cū post obitū bti hieronymi grecoꝝ quedā hereſis pullulasset: asserens ꝙ aie beatoꝝ usq; ad corpoꝝ resūptionē eternā nō percipiunt gloriam:nec aie dānatoꝝ sentiūt gehēne penam:multisq; fidelibꝰ tali errore iuolutis cū talis opinio i ptibus hierosolymitanis resonasset:per cyrillum eꝑm hierosolymitanuꝫ idictum est triduanū ieiuniū cū assidua oratione cunctis fidelibꝰ: ut deꝰ sue fidei catholice subueniret . Expletis aūt tribus diebus nocte precedēte appuit beatꝰ hieronymus. Eusebio i oratiōe cū lachrymis ꝓstituto dicens:ꝙ deus fideles suos respexerat:& ꝙ in teruētu ipsius ecclesie sue subuenire decreuerat.Mādauit ergo ut triū iuuenum in ipa nocte i bethleē defunctoꝝ corpora ante sossam in qua corpꝰ ipsius doctoris quiescebat deferri faceret: que sacco cilicio quo uiuus induebaꝫ tangeret:q continuo resurgerent: & predictā heresim uti testes ueridici ꝓfutarēt.Qui iteꝝ post dies.20.i xꝑo quiescerēt: cū quibꝰ & ipse eusebius migrare deberet. Mane aūt facto:cyrillo eꝑo uisio ꝑ eusebiū narraꝫ :omnisq; clerus & populꝰ in ecclesia bethleem ꝓgregatur:trium iuuenū ipsa nocte defunctoꝝ cadauera ad tūbam hieronymi deferuntur: & ꝑ eusebiū ipius sacco cilicino tanguntꝫ . Mox quoq; iuuenes quasi de sōno euigilantes surrexerunt:& que uiderāt in alio seculo i gloria & in gehēna cūctis populis narrauerunt:& sic grecoꝝ heresim cōfuderūt:ꝑ triduū uero ante dies illos.20.q; bus hieronymus predixerat:eusebius egrotare cepit & per dies.3.febre correptꝰ ecclesiasticis sacramētis ꝓmunitus apparente sibi beato hieronymo & iꝑm ad celestia uocante i dño feliciter pausauit.Eadēq; hora prefati tres iuuenes iteꝝ a corpe migrauerūt. Corpus aūt eusebii iuxta corpus hieronymi sepultū fuit.In cuius sepultura monachus q lumē oculoꝝ dudum amiserat cadauer deosculatus uisum recepit.

¶De assumptiōe btē uirginis marie. LXV.

ASsumptio glorioſe uirginis marie in anima facta est.xviii.calē. septembris ut sācta tradit ecclesia.In anima dixi quia ipsa & in corpore assumpta est : ut infra pluribus rationibus comprobatur.Assumptio autem ipsius facta in corpore ꝙm qđ in eius historia infrascripta traditur : facta est tertio die post eiꝰ dissolutionē aie a corpore quo uidelicet die anima corpi eiꝰ reunita:& ipsa corporaliter ē assumpta.s.xv.cal.septēbris.In uisione aūt scē helisabet de sconāgia habetur:ꝙ beata uirgo.40.die ab obitu eiꝰ fuerit in corpore assumpta:uidelicet.9.cal. octobris:sicut eidē scē fuit diuinitꝰ reuelatum.Sed quicqd ueritatis sit de corporali assumptione:planuꝫ ē qđ tenet ecclesia de aie sue glorificatiōe. Qualiter āt ipa assumptio scā sit:ex quodā libello licet apocripho:qui ioāni euāgeliste ascribiꝫ edocet. ¶Apostolis nāq; predicatiōis gra diuersas mūdi partes subeūtibꝰ:uirgo beata i domo iuxta mōtē syon posita diciꝫ remā fisse:oia q; loca filii sui.s.natiuitatis:baptismi:passiōis:sepulturē resurrectiōis:& ascēsiōis quoaduixit:deuotione sedula uisitabat.Et ſꝫ ꝙ ait epiphaniꝰ 24.ānis post ascensionē christi supuixit.Refert eni ꝙ beata uirgo annorum .xiiii. xꝑm concepit:& in.xv.peperit:& cum eo mansit

annis.xxxiii. & ſm hoc obiit annoꝝ. lxxii. Aliis ꝓbabilius uideꝫ: ut. 12. ānis filio ſuper uixerit: & ſic ſexagenaria ſit aſſumpta: cum apoſtoli totidem annis in iudea & circa partes ipſas predicauerint: ſicut eccleſiaſtica hiſtoria tradit. In uiſione aūt p̄dicte heliſabet aſſeriꝫ: ꝙ uirgo maria poſt xp̄i aſcenſionem anno integro ſupuixit: & tot dieb⁹ ultra annum: quot ſunt ab aſcenſione xp̄i uſq; ad aſſumptionē uirginis: & hoc uerius iudicatur ex eo ꝙ dicit dionyſius: omēs apoſtolos dormitioni uirginis interfuiſſe: quod eſſe nō potuiſſet: ſi ipſa poſt aſcenſionē ulterius uixiſſet. Cum iacob⁹ apoſtolus fili⁹ zebedei paſſus fuerit ad litterā biennio poſt dn̄i paſſionem. ¶ Cum igiꝫ die quadā cor uirginis i ſilii deſideriū uehementer eēt accenſū: ita ut ī lachrymas ꝓrumpet abundāter: gabriel angelus eidem cū lumīe aſtitit: eāq; reuerēter ſalutauit: ac eidē ex ꝑte ei⁹ filii dixit: ꝙ poſt triduum eēt a carne migratura: & cū xp̄o ꝑpetuo regnatura. Ramuꝫ quoq; palme eidē de paradiſo allatum p̄ſentauit: quē añ ei⁹ pheretꝝ portari mandauit. Virgo autē de nuncio leta ꝺo gr̄as egit: & duas petitiōes ab angelo poſtulauit: primo ut filii ei⁹ & fr̄es oēs apoſtoli ad ipſam ꝑiter ꝓgregarent̄: quib⁹ p̄ſentib⁹ ſpiritū deo redderet: ꝙq; ſibi ſepulture officiū exhiberent. Secūdo ut cū ſpūm emitteret: malignū ſathanā nō uideret. Angelus aūt ꝓfeſtim ei optata ꝓmiſit: quia & ille qui abbacuch ꝓphetā de iudea in babyloné in impetu ſpūs ſui attulit: ipſe ad eam in momento oēs apoſtolos ꝓgregabit: malignum quoq; ſpiritum ei ī tranſitu nō uiſure repromiſit: & cōtinuo ab ea diſceſſit. Palma autē illa in ſtipite uiridis erat: ſed in foliis ut ſtella fulgebat. ¶ Cum aūt ioannes in epheſo p̄dicaret: ecce poſt tonitruū nubes eū rapuit: & ipm repente ante marie ianuā collocauit: quē ingrediente ad ſe maria obſtupuit: & p̄ gaudio lachrymas continere nequiuit. Dixitq; ei qualiter fuiſſet a dn̄o euocata: ut debitum humane cōditionis exoluere: ideo ꝙ ipm xp̄s ad ſe uenire feciſſet: cui corp⁹ ſuum tumulandū commendauit: atq; palmam ante pheretꝝ deferendam mandauit. Cū aūt ioannes alios coapoſtolos ibidem preſentes optaret: ecce oēs ipſi de locis ubi p̄dicabāt: in nubibus rapiunt̄: & ante marie hoſtium ſubito congregant̄: qui cum ſe ibidem tranſlatos admirarent̄: & cām ad inuicem ſciſcitarent̄: ioannes ad eos exiit: & dominam migraturam predixit: admonens: ne cum obierit: aliquis defleat: ne forte eis imputari poſſet: ꝙ ipſi qui reſurrectionem p̄dicant: mortem timeant. Cumq; beata uirgo omnes apoſtolos congregatos uidiſſet: dominum benedixit: & in eoꝝ medio luminaribus accenſis conſedit: ſicq; uſq; ad diem tertium perſeuerauit. ¶ Circa uero horam noctis tertiam ieſus aduenit cum omnium angelorum & ſanctorum agminibus: & ante eorum uirginis acies ordinant̄: & dulcia cantica uſq; ad noctis medium frequentantur. Tunc ieſus eam bis ut ad ſe ueniret: dulciter aduocauit: ipſaq; ſpiritum ei reddere ſe paratam eſſe letanter reſpondit. Omneſq; qui cum ieſu uenerāt: dulcia canticorum cantica ſoluebant. Sicq; marie anima de corpe exiit: & in ulnas filii aduolauit. Fuitq; tam a dolore mortis extranea: ſicut a corruptione carnis fuerat aliena. Dominus autem mandauit apoſtolis: ut corpus matris ſue ī uallem ioſaphat tollerent: & in monumento nouo ibi dē repto ponerent: ipſumq; triduo ibidem donec ad eos reuerteret̄ expectarēt. Statim autē circūdarunt eam flores roſarum roſei ſcilicet cetus martyrum: & lilia conualliuꝫ agmina: uidelicet angelorum confeſſorum & uirginum. Ad conſcenſum quoq; aſcendē tium: cetus qui remanſerant concite obuiaꝫ proceſſerunt: uidenteſq; regem regum: ſemine animam in ulnis ꝓpriis baiulantē: illaꝫq; ſuper eum innixam: que iſta eēt interrogāt: admirantes ipſamq; matrem domini & regīnam celorum reſpondent eam comitantes. Sicq; in celum gaudens ſuſcipitur: & a dextris filii in throno collocatur. Apoſtoli autē eius animam tanti candoris eē uiderunt: ut nulla mortalium lingua poſſet effari. Tres autem uirgines: que ibi erant: cum corpus lauandum ſpoliaſſent: tanta corpus eius claritate ſplenduit: ut tangi quidem ad lauandu3 poſſet: ſed minime uideri: que tamē diu lux reſplenduit: donec corpus lotum fuit. ¶ Corpore ergo in pheretro poſito pia contentio inter apoſtolos oritur: quis eoꝝ palmam ante loculum portare debeat. Defert ioannes petro propter apoſtolicam dignitatem: petrus uero ioanni ꝓpter illibatam uirginitatem. Tandem omnium apoſtoloꝝ ſententia ioanni palma traditur deferenda. Petrus autem & paulus pheretꝝ eleuare cepe runt: & ceteri apoſtoli circa ipſum ſe poſuerunt. Incepit petr⁹ canere: Exiit iſrael de egypto. & ſ̄liqui pſalmum dulciter ꝓſequuntur. Dominus quoq; pheretrum & apoſtolos nube contexit: ita ut audiri quidem poſſent: ſed minime cerni. Affuerunt & angeli cum apoſtolis concinentes. Ad melodiam autem tota ciuitas excitat̄: & quid nam hoc ſit omnibus declaratur. Iudei ad arma concurrunt: ut corpus rapiant: idq; odioſe cōburant. Tūc princeps ſacerdotum cum impetu manus ad loculum miſit: ut ipm euerteret: & corp⁹ ad terrā deduceret: cui⁹ man⁹ ſubito aruer̄t: & lectulo pēdētes adhe̅ſunt.

Reliquus uero populus ab angelo cecitate ꝑcussus est. Cum autē princeps sacerdotū petri auxilium inuocaret. Petrus ei rñdit: ꝙ si mariā dei esse genitricē confiteret: eiꝰ suffragium postulās continuo sanaret. Qui cū se credere rñdisset: manus eiꝰ a pheretro solute sunt: sed tamen in eis ariditas permansit donec corpus deosculās intergam sanitatem recepit. Tūc de petri ꝑsilio palmā princeps ille accepit: & singulos de populo tetigit: & qcūq; in uirginē credidit uisum recupauit: qui autē credere noluit cecus permāsit. Corpus igit̄ marie apostoli i monumēto statuto cōdiderunt: & iuxta illud triduo ꝑsederunt. ¶ Tertia uero die dñs cum angelox multitudine uenit: & apostolos salutans pacez eis nunciauit. Deinde eos iterrogauit: qd eis uideret̄ honorif̄ sue genitrici ꝑferēdū. Illi uero rñderunt: ut sicut ille deuicta morte regnabat: sic & matris corpusculū suscitaret: & ad sui dexterā collocaret. Quo annuente michael archangelꝰ marie animā ꝓtinuo ꝑsētauit: eāq; dñs illico corpi reuniuit: statiq; corpꝰ de tumulo prodiit glorioſū: & a xp̄o assumit̄ ad ethereū thalamū comitāte secuz multitudine angelox. Quod autem dicit̄ de thoma ꝙ abfuit: & resurrectionem uirginis credere noluit: zonāq; ipsiꝰ ex aere delapsaz recepit: deluſoriū & friuolū reputatur. Hec ꝛia in libello ꝑdicto licet apocripho. ¶ Et notandū ꝙ q̄uis hieronymꝰ i sermone huiꝰ festi ad paulā & eustochiū asserere nō audeat: uirginē corporaliter assumptā: dicēs: tutius esse pie dubitare q̄ aliquid temere diffinire: ecclesia tamē hoc indubitanter tenere uidetur: & pluribꝰ rationibus cōprobatur. ¶ Prima quax sumit̄ ex parte iustitie dei. Deus enī iudex est iustus librans merita singulox: & unicuiq; ad ꝑdignum retribuens premia meritorum. Iccirco & resurrectionē corpox futurā ordinauit: ut sicut aia cū corpore meruit uel deliquit: sic cum corpore ꝑcipiat gaudia uel substineat tormenta. Illud ergo qd plus meruit plus debet habere de premio. Quō ergo corpus uirginis qd cunctis aliis plus meruit xp̄m ex se generando: plus aliis premiat̄: si cum aliis corruptū in cineratur? Non ne dei iustitia depit: que corpus uirginis cum aliis scōx corporibus ultimam resurrectionē expectare facit? Et hec ratio ē damascenī. ¶ Secūda ratio sumitur ex ꝑte doni i hac uita. ſ. i xp̄i natiuitate recepti. Nā cui conceditur maius debet ꝓcedi & minus: maxime ubi respiciūt eundem finez: sicut cui conceditur regnum faciliter conceditur nobile uestimentum. Sed maius est sine corruptione carnis parere qd uirgini est collatū: qd est omnino excedens naturam & artem: q̄ carere corporis corruptiōe qd pōt fieri per artem. ¶ Tertia sumitur ex obligatione precepti. Cum enī lector legit ꝙ nō debet facere contra legis preceptū: ꝓueniens ē ꝙ filius dei: qui legē dedit: non faciat contra sue legis mandatū. Sed credendū ē ꝙ implere uoluit preceptū qd̄ dedit de honore materno: sed hoc non iplesset nisi corpꝰ integrū seruasset. Nā ſm augustinū putredo & uermis opprobriū ē humane ꝓditionis. Qui autē in aliquo substinet opprobriū nō honoratur. ¶ Quarta sumitur ex conformitate uirginis ad corpus xp̄i. Nā idem locus debetur pti & toti nisi uiolenter alterax hox impediatur: qa ſm philosophū. Idem est locus totiꝰ terre & glebe: totius ignis & scintille. Sed corpus xp̄i sumptū ē de corpore matris sue ergo utriq; idem locus debet̄. Corpus autē uirginis nulla uiolentia impediri potest: qa ibi est ubi corpus filii est. Et he ꝑdicte tres rationes sunt augustini. ¶ Quinta sumitur per locum a simili: quia de similibꝰ idem est iudicium: sed deus trium pueroxx corpora iter flāmas ſuauit illesa. Ionam uiuum seruauit in uentre ceti: danielē in rabida fame leonum ſuauit icolumē: cur ergo corpus matris nō ſuabit icorruptū? Et hec ratio ē anselmi. ¶ Sexta sumitur per locū a minori: quia si de quo minus uidetur ineſſe & ineſt: & de quo magis. Sed minor ratio est ꝙ corpora scōx qui cū xp̄o surrexerūt sint glorificata: & in eis perfecta resurrectio sit completa: q̄ ꝙ corpus glorioſe uirginis sit ad celos assumptū. Et tamē in illis ꝑfecta resurrectio ꝓpleta est: ut supra probatuz est in hiſtoria resurrectionis dñi. vi. cal. aprilis: ergo multo fortius hoc ꝓcludendum ē de resurrectione uirginis. Et hec ratio sumit̄ ex dictis hieronymi in sermone ꝑdicto. ¶ Septima & ultima ratio sumitur ex euidentia facti: quā rationem bernardus assignat dicens. Quoniā scōx corpora deus precioſa ſublimauit: ut puta petri pauli & iacobi: tamq; glorioſe uenerabilia reddidit: ut & ipſis deputet̄ locus eorum uenerationi congruus: & ad ea mundꝰ properet uniuersus. Si igitur marie corpus super terram esse dicatur: cum nec deuota frequentet̄ uisitatione fidelium: nec eidem locus deputetur honoris: nimis uidebitur christus honorem materni corpis cōtempsisse: cum tamen super terram aliorum sanctorum corpora sic honoret: unde & egregius quidam uersificator ait. Scandit ad ethera: uirgo puerpera uirgula ieſſe: non sine corpore sed sine tempore tendit ad esse. ¶ De uestimētis enim & capillis uirginis & de lacte ipſius in pluribus locis ostendit̄: de membris autem corporis uel minima ꝑticula necubi repit̄: nec ꝙ alicubi habeat̄ ab aliquo unq̄ asserit̄.

¶De sancto tharsitio martyre. LXVI

THarsitius acolyth⁹ & martyr rome passus est sub ꝑsecutione ualeriani & galieni impatorꝝ. Qui cum corpis xp̄i sacramenta portaret: tenentes eū pagani discutere ceperunt: ut quid gereret indicaret: at ille indignū iudicans porcis ꝓdere margaritas: nequaq̄ uoluit detegere sacrosancta mysteria: quē fustibus ac lapidibus tā diu mactauerunt: quousq; spiritum exhalaret. Reuolutoq; eius exanimi corpore sacrilegi discussores: nihil in manibus eius: aut uestibus sacramentoꝝ christi inuenire potuerūt: sed relicto corpore cuꝫ terrore fugerunt: quod a xp̄ianis sublatuꝫ: & uia apia in cemiterio calixti sepultum est. i8. calen. septēbris.

¶De scō ursatio ꝑsessore. LXVII

VRsatius cōfessor claruit in nicea bithynie ciuitate. Hic enī genere persa: primū sub rege licinio cōfessor effect⁹: deinde solitariā uitam in turri ciuitatis ipsius agebat inclusus. Qui iter cetera signa: cum obsessus a diabolo gladio arrepto per urbem discurreret: cunctis fugientibus eidem sol⁹ occurrit: ip̄mq; a demonio liberauit. ¶Draconem etiā ante nicomediam ciuitatē existētem: soloq; flatu homies pimentē oꝛone sua de ualle productū leuiq; baculo capite per cussum extinxit. ¶Hic etiam niceā ciuitateꝫ terremotu diruendā longe ante p̄dixit. Duꝫ autē dies terremotus aduenisset ad ecclesiā currens: & clericos admonens: ut ꝓ imminēti periculo deū orarent: ab eis irrisus ad turrim rediit: prostratusq; in oratione cum lachrymis se dedit. Interea uero supueniente terremotu: pluribus oppressis: reliquis per montana dispersis: ursatius in turri mortu⁹ repert⁹ est: ꝓnus iacens: sicut orare solebat. Sermo tamē est: ꝙ deū orasset: ut prius uitā finiret: q̄ uideret excidium ciuitatis. Omnis aūt urbis structura ex illo terremotu diruit: sola turris in qua sanct⁹ orabat: ꝓmansit. Quieuit in pace. i7. calē. septēbris.

¶De scō arnulpho epō meteñ. LXVIII

ARnulphus epūs meteñ: ut ait petrus damiani: pater pipini fuit: & auus caroli magni impatoris Qui lothoringie ducatū tenens: uxore & filiis ac seculo derelictis eremum petiit: & solitariam uitā elegit: ueniens aūt ad pontē fluminis mosselle: anulum suum in aqua demersit tali ꝓditione: ut quādocūq; ip̄m reciperet: se a dño intelligeret peccatis oibus absolutum: indeq; in eremo mundo mortuus deo uixit. ¶Defuncto autē meteñ epō in pontificē elect⁹ est. Dūq; piscis eidem ad edendū fuisset oblatus exenterato pisce anulus ei⁹ i uentre repertus est: cū tamē ꝓ duas dietas a loco ubi anulū deie cerat: piscis captus esset. Intelligens autē sā ct⁹ peccata sua sibi dimissa: nihilominus penitētie operibus arti⁹ insudauit: pauperibus large ministrauit: & multis miraculis claruit. Nam in dieb⁹ rogationū ad ꝓcessionē tendens: demoniacū liberauit: leprosum quendam barbaꝝ in domo susceptū ad xp̄m conuertit: quē baptizans spū ꝑiter & carne mūdauit. ¶Ciuitatē suam incendio pene totam flagrantē: dū omēs aufugerent: ipse se igni obiiciens signo crucis edito flāmas cōpescuit: & ulterius ꝓcedere nō ꝑmisit. Quo die ꝓ uisum quidā lōge ꝓstitutus crucē igneaꝫ in aere ꝓspexit: audita uoce ꝙ tali signo meteñ ciuitas per arnulphū ab incendio fuerat liberata. ¶Tandem uir dñi famā populi fugiens eremū repetiit: & cū aliquib⁹ monachis deo seruiuit: successore sibi georico ordinato: ubi & post tēpus modicū i pace quieuit i7. calē. septēbris. Successor autē ei⁹ obitu ipsi⁹ cognito cū clero & populo locū adiit: & sanctū corpus ad suam ciuitatem transferens in ecclesia apostoloꝝ ꝓdidit: ubi & q̄escit signis effulgens.

¶De scā serena regina. LXIX

SErena regina uxor quondā diocletiani augusti a sācto cyriaco martyre cōuersa & baptizata ē: quia filiā eius artemiam a demonio liberauit: ut supra dictū est in passione cyriaci. 6. id⁹ augusti. Que uidēs ꝑsecutionē dirā xp̄ianoꝝ: quā uir ei⁹ exercebat: que ꝓ ānos. x. durauerat: ita ut infra dies. 30. per diuersas ꝓuincias. i7. milia martyrio coronarent: & in phrygia ciuitas una xp̄ianoꝝ undiq; cōclusa ne ull⁹ euadere posset: igne cū oib⁹ cremata fuisset: uidēs quoq; susannā neptē ei⁹ passā: & alia mala que fiebāt: dolore cruciata & febre correpta i ꝓsessiōe dñi migrauit ad xp̄m. i7. cal. septēbr. sepulta a xp̄ianis iuxta corp⁹ susāne i crypta.

¶De scā artemia uirgine & martyre. LXX

ARtemia uirgo rome passa ē sub maximiano filio diocletiani fratre suo: filia nāq; diocletiani fuit & serene auguste. Que cum eēt ab immundo spiritu obsessa a sācto cyriaco martyre liberata & baptizata ē: ut supra in passiōe dcī martyris actū est. 6. id⁹ augusti. Post morte aūt diocletiani: cuꝫ maximianus filius ei⁹ in impium sublimat⁹ eēt: xp̄ianosq; ꝑsequerē: cyriacū quidē cū eius sociis diuersis supplicīs martyrizauit. Artemiam uero sororem suam gladio i xp̄i ꝓfessione necari fecit: que iuxta matrē & ꝓsobrinam sepulta est: cuius: qa dies passionis ignorat: passio eius recte matri subiicit.

¶ De scis liberato abba. & sociis mr. LXXI

LIberatus abbas: bonifaci⁹ diaconus: seruius: & rusticus subdiani: rogatus: septimus: & seuerus monachi: & maximus puer apud aphricā persecutione uandalica sub hunerio rge passi sūt: q ex territorio ciuitatis caprosen mōasterio abstracti: & carthaginē ducti: primo sūt custodie mācipati ferro uincti: deiñ naui ipositi fuerūt: māib⁹ ac pedibus ligatis: ipsaq; nauicula siccis lignis impleta: igne imisso ut cremarent. Sed diuino nutu ignis extinct⁹ sepiusq; renouatus semper deficiebat. Demum remoꝝ uectibus mactati cerebris excussis extincti sunt. Corpora uero i mare iactata: sed diuina dispensatione littori euecta i mōasterio ꝓtiguo loco basilice qđ dicit celerine: a xp̄ianis sepulta sunt: ut uictor scribit aphrican⁹. Qui passi sunt. xvi. cal. septēbris.

¶ De scō māmete martyre. LXXII.

MAmmes puer. 7. ānoꝝ apud cesaream cappadocie tpe aureliani ipatoris & presidis antiochi passus est. Qui defūctib⁹ pentibus pſecutionem fugiens i siluā secessit: ubi orationi iugiter uacabat: & de lacte suaꝝ ouium se pascebat. Sed admonitus de celo i campū descendit: ibiq; codicē euangelioꝝ & baculū reppit: quib⁹ assūptis i montē ascendit. Et dum lectioni isisteret: ferarū multitudo ad eū ꝙuenit: quib⁹ māsuefactis de lacte ipsaꝝ scūs emūgebat: de quibus ad refectionē sui utebatur. Residuū uero cum ad portā ciuitatis cesaree ad uendēdū deferret: ut precium pauperib⁹ erogaret. Alexander preses hoc audiēs: misit ad eū duos milites capiendum. Quos ille in domū suā ad ducens benigne refecit. Dūq; illi aialia ferocia ad eū uenientia ꝓspexissent territi fuerūt. Scūs uero māmes eos secutus ē: corā presidē se pñtans: & asserens xp̄ianū. Qđ preses detentum iussit i equuleo suspēdi & torqueri: deinde in carcerē recludi: ubi plusq̄. 40. xp̄ianos reppit fame deficientes: ueꝝ orante puero columba de celo aduolans lac & mel attulit: quibus illos scūs refecit: & apto carceris hostio uectib⁹ ꝓfractis omnes emisit. Quod audiēs preses māmetē i caminū ignis mitti fecit. Igne uero bis extincto bisq; renouato: dū flāmis deficientibus illesus exisset: bestiis subiicitur: sed ab his intact⁹ minime leditur. Amphitheatro quoq; ab angelis incluso: ut nemo exire posset: leo foueā egressus: multos iudeoꝝ ac gentiliū interemit: q & humana uoce locutus est. Hec a deo se iussum facere in ultionem xp̄i militis māmetis. deniq; iubente scō leo solum presidē cū omni officio suo illesum dimisit. Tandē sanctus martyr cū lapidibus obrutus maneret illesus: ab angelis de celo uocatus emisit spiritum. xvi. cal. septēbris.

¶ De scā helena regina. LXXIII.

HElena regina mater fuit iperatoris constantini magni. Que sicut in historia britonuꝫ legit: quam ioānes ueronen in sua chronica ponit: filia fuit cloelis rgis britānie. Cum enī iā britones xp̄i fidem suscepissent tpe: uidelicet eleutherii pape. Helena a patre suo i fide edocta: non tñ baptizata: eo ꝙ de his que audierat dubitaret: ut tñ ea uera eē ex parte aliqua ꝓbaret: audiēs miracula que rome fiebāt ꝑ merita apostoloꝝ petri & pauli: dū a patre pegrinādi romā licentiam obtinere non posset: desiderio peregrinatiōis accensa cū unica ancilla fidelissima clam inde discessit: & mutato habitu romā uenit. Quā constantius iperator uidens eius nimia pulchritudine allectus amauit: & ut pegrinā raptā ad se introduxit. eamq; carnaliter cognouit: ac plurib⁹ dieb⁹ secuꝫ habuit. Sed uolentē omnino abire pregnātē dimisit: que nec patrē ei nec patriā indicare uoluit. Et cū multos sibi thesauros offeret nihil acceptauit: sed solum anulū eius suscepit. Inde igit discedens habitu iduta uilissimo i uillam secessit: ubi cum ancilla sua morabatur: & de labore manuū suaꝝ uictū cōsequebatur. Eratq; i domo quadā que olim fuerat stabulū equoꝝ: unde & stabularia dicta est. ¶ Natū ergo pueꝝ ex pris noie ꝓstantinum uocauit. Qui cū sapiētia etate & uirtutibus creuisset: a uicinis mercatorib⁹ munerib⁹ allectus abductus ē. Et dū bizantiū que postmodū fuit ꝓstantinopolis dicta nauigassent: simulatas litteras ex parte imperatoris regi bizantii offerunt: filiā eius filio imperatoris quē secū aduxerant petūt: ex hoc iperatorē pacē secum habituꝝ ꝑpetuo ꝓmittentes: cum dudum adinuicē discordiam habuissent. Quod rex bizantii facere omnino curauit: filiāq; suam i ꝙugem iuueni tradidit: thesauroſq; maximos & seruos & ancillas eidem dedit. Mater uero filiā suā diploide gēmis ifiniti ualoris plēa induit: ut si qñ cāsus aduersus occurreret: exinde sibi in necessitatib⁹ suis prouidere posset. Redeuntes aūt mercatores insulam maris appulerunt: in qua constantinū cū uxore dormitātes dimiserunt: familiā eoꝝ iterfecerunt: & omnē thesaurum abstulerunt. Illi aūt excitati hoc uidentes amarissi me flebant. Puella iuuenē interrogat si uere filius imperatoris eēt: eo ꝙ de hoc aliquātulū dubitaret. Ille uero se matrem habere romanā pauperem respondit. Patrē uero suum quis esset omnino ignorare se dicit. Quē illa ꝓfortans diploidē cū

gẽmis ꝓducit:illi uero die ſequenti a roma nis nauigantib⁹ aſſumpti:ſimulantes ſe nau fragio in inſula deiectos romã repetunt: & ad domũ matris ꝓſtãtini tendunt. Iuuenis ãt ſe & cõiugem matri ꝓſentauit:omia que ſibi contigerant narrauit: & diploidem cũ gem mis tradidit. Tunc de cõmuni ꝓſilio urbem adeunt:palatium emunt. & nobilẽ uitam du cunt. Conſtantin⁹ uero armis exercitabatur & in omnib⁹ famoſus & cunctis amabilis ha bebaꝫ. ¶ Cum aũt die quadam in quodam torneamento plures ꝓſtraſſet:& oibus igno tus eſſet:cuꝫ ipſo impatore ꝓgreditur:& cũ iꝑm ad terram deieciſſet:& impator ei⁹ ſtre nuitatem ꝓſiderans: iꝑm q̃plurimũ honoraſ ſet:illum de ꝓgenie ſua interrogauit. Ille ue ro patrem ſuũ ignorare ſe dixit: matrem ue rohelenã ad impatorem adduxit:que ab eo dem uix cognita:& ſecreti⁹ interrogata:he lenam ſe eſſe dixit :patrem ſuum ac patriam prodidit:omneſq; ſuos euentus pandit:con ſtantinũ quoq; imperatoris filium eſſe aſſe ruit:& i ſignũ hoꝝ anulũ ei⁹ ceſari pñtauit. Quod audiens ꝓſtantius letus ultra moduꝫ efficitur:& quia uxor nuper defuncta erat: helenã in cõiugem deſponſauit:atq; cũ rege bizãtii matrimoniũ ꝓfirmauit:eo q; mortuo orientis impium acquiſiuit. Filiũ quoq; ſuũ ꝓſtantinum in ceſarem ordinauit. Quo defũ cto eidem ꝓſtantinus in imperium ſucceſſit. Helena autem bizantii exiſtens a iudeis cir cũuenta xp̃m in quẽ adhuc plene nõ crede bat:cũ neq; baptiſmũ accepiſſet reliquit:& iudaiſmũ accepit. ¶ Poſtq̃ aũt ꝓſtantinus a ſcõ ſilueſtro baptizat⁹ eſt: & a lepra munda tus:& poſt diſputationẽ habitã de fide inter iudeos & ſilueſtꝝ:& ipſa quoq; helena ꝙer ſa eſt ad xp̃m:ut habitum eſt ſupra in geſtis ſilueſtri pape pridie calen. ianuarii. ¶ Poſt hec aũt helena amore paſſionis dñi aiata hie roſolymã perrexit:& crucẽ dominicã requi ſiuit. Sanctũ quoq; quiriacũ: q prius iudas eſt uocatus hieroſolymoꝝ eꝑm ordinauit: partẽ quoq; dñice crucis ꝓſtantinopolim ad filium ſuũ impatorem attulit:partẽ uero in hieruſalẽ dimiſit:ut hec oia acta ſunt ſupra in hiſtoria de inuẽtiõe ſcẽ crucis. ꝟ. noñ mai Ipſa uero btã helena opibus pietatis & reli gionis inſtudens:octogeſimũ etatis annum agens in ſanctitate uite in pace quieuit apud urbẽ romã. iꝟ. calẽ. ſeptẽbr̃. Sepultaq; eſt in eccleſia ſcõꝝ marcellini & petri. Cuius cor pus fili⁹ ei⁹ ꝓſtantinus impator inde ꝓſtanti nopolim tranſtuliſſe dr̃ :poſtq̃ ad ipſã urbẽ habitaturus acceſſit. ¶ In tẽporis uero ꝓceſ ſu de ipſa urbe regia a uenetis tranſlatũ eſſe fertur uenetias ipſum corpus: & ſepultũ ia cet in monaſterio ſuo nomini edificato.

¶ De ſcõ agapito martyre. LXXIIII

AGapitus martyr paſſus eſt apud ciuitatẽ ꝓneſtinã ſub aureliano impatore preſide uero antiocho qui a ſcõ porphyrio martyre e nutritus & in fide doct⁹: cũ eſſet annorũ. iꝟ. & amore xp̃i martyrio ferueret: ſponte ſe impatori in urbe obtulit:& ſe xp̃ia num uiua uoce aſſeruit. Iuſſu ergo impato ris tẽtus & neruis crudis duriſſime ceſus:de inde ꝑſidi:ut ꝓpelleret ſacrificare tradit⁹ eſt Qui duriſſimo carcere iꝑm icluſit:& per q̃t tuor dies cibũ omnẽ negauit. Attulus uero ſiue anaſtaſi⁹ cornicularius eũ cuſtodiebat: & ab eo uerba uite audiens:pene in xp̃m cre debat:inde de carcere preſidi exhibit⁹: pru nas ardentes ſup caput eius iuſſit imponi: & cum gr̃as martyr deo ageret:flagellis ce ditur:& nud⁹ capite deorſum uerſo ſuſpen ditur:atro ſubter eũ fumo ſcõ:oibuſq; abeũ tibus ſic ſtare mandatur:donec in ipſo cru ciatu deficeret. Mandatũq; eſt p preſidẽ ut nullus oino ad eũ accederet. ¶ Poſt dies aũt quattuor anaſtaſi⁹ cornicularius illuc acce dens:uidit eum ſolutũ ſup fumũ ambulãteꝫ & pſallẽtẽ. Et ꝙerſus ad xp̃m hoc ꝑſidi nũ ciauit:quẽ preſes carceri mãcipauit: agapi tum uero iteꝝ detentum a quattuor ſibi in uicem ſuccedentibus flagellis cedi⁹ duriſſi me iuſſit: deinde bullientem aquam ſuper uentrem eius miniſtri diaboli effuderunt:& maxillas eius confregerunt. Interea preſes ſubito de tribunali ſuo cadẽs a miſtris colle ctus:& in lecto reclinatus eſt:& ſentiens dei uirtutem in martyre poſt modicum triſtem animam emiſit. Quod cum imperatori nun ciatum eſſet:iuſſit agapitum ad ciuitatem p neſtinam duci:& ibidem in amphitheatro le onibus ſubiici. Sed manſuefacte fere ad lam bendum pedibus martyris ſe inclinauerũt. Quod uidentes ſceleris miniſtri iuſſu impe ratoris tulerunt ſanctum martyrem:& uene runt cõtra ciuitatem preneſtinã miliario ab urbe uigeſimo tertio:ubi ſunt due colũne: & eum ibi gladio percuſſerunt. iꝟ. calendas ſeptembris. Cuius corpus a chriſtianis ſe pultum eſt miliario primo ab urbe in ſar cophago nouo ibi diuinitus inuento.

¶ De ſanctis ioanne & criſpo martyribus. LXXV

IOannes & criſpus preſbyteri ro me paſſi ſũt ſub diocletiano au guſto: Qui cum inundante per ſecutione ipſius impatoris:mul ta ſanctorum corpora officioſiſſime ſepeliſ ſent:& ipſi ab imperatore tenti: gladioq; in chriſti confeſſione ceſi:eorundem martyrũ meritis & ipſi ſociati:gaudia uite meruerũt iꝟ. calẽ. ſeptembris:ut dicit ado.

¶ De ſcõ magno & ſociis mẽib⁹. LXXVI

MAgnus mr̃ passus ẽ in cesarea cappadocie tpre aureliani impatoris sub presíde alexãdro. Qui ex ipa ciuitate ortus: defũctis parẽtibꝫ xp̃ianis: ipe in fide xp̃i cõstantissimus: dũ oraret ad dñm: uoce sibi de celo lapsa ad martyriũ ꝓfortatur. Quã uocem cuꝫ audissent pagani eũ tenuerunt: & in carcerẽ concluserunt: & post dies quattuor p̃sidi eũ obtulerũt. Quẽ sacrificare diis recusantem tradidit preses alexãdro & zozimo sacerdotibus idoloꝝ: ut eum igne ꝓsumerent. Qui miserunt eũ i caminum ignis ardentis. Statiq; flãma extinguitur: & post dies. 3. martyr xp̃i inde illesus educitur. Hoc preses audiẽs caminum amplius accẽdi fecit: & ip̃m iterũ intromisit: ubi quinq; dieb⁹ inclusus stetit. Flãma quoq; i duas ptes diuisa: ipe intactus omnino permãsit. ¶ Post dies. v. accedentes milites: ut uel ossa eius iuenirent: audientes eũ psallentem respexerũt: & quasi milia angeloꝝ cum eo uiderũt. In quoꝝ medio magnus inustus deũ laudabat. Cũ autẽ iussu p̃sidis educt⁹ eẽt: & xp̃i uirtutẽ preses magie deputaret. Iussit eũ in amphitheatrũ duci & feras ei laxari. Et prio qdẽ ursa pessima ad eum dimissa: in terrã prostrata pedes illius lingebat. Deinde leopardus exiliẽs collũ ei⁹ amplexus lingua sudorẽ uultus ei⁹ exergebat. Tertio leo ferocissim⁹ & ingens a uenatorib⁹ captus itromissus ẽ. Et cũ multitudo paganoꝝ eẽt itra amphitheatrũ: anteq̃ abirent: leo de manib⁹ uenatoꝝ ꝓsiliuit & in gẽtiles irruit. Angelus uero harenariũ ꝓclusit ut nemo aufugere posset. Et laniante leone multitudinẽ paganoꝝ ad mãdatũ sci solus p̃ses cũ officio suo illesus pmãsit: & leo ad caueam mãsuetus rediit. Tũc exiẽs preses oẽs exire mãdauit: & solũ magnũ ibidẽ dimisit: leonẽq; dimitti fecit: qui ad pedes eius procidit & osculabatur eũ. Quo uiso miraculo ✝. 2597. pagani in dño crediderũt. Qui oẽs iussu alexãdri presidis decollati sũt. Deinde eo mãdante gentiles populi scũm mr̃em tulerunt: & extra urbẽ eiectũ lapidauerũt. Cũq; super eũ aceruũ lapidũ iactassent: cumq; iam mortuũ existimassent: subito mr̃ xp̃i cũctis audiẽtibus dñm orauit: ut suscipet aiam eius in pace. Et statim emisit spiritũ. Cuius corp⁹ a xp̃ianis in ipa ciuitate sepultũ est in sarcophago nouo. xiiii. cal. septembris. Martyrum uero alioꝝ corpa iuxta muros urbis in cemiterio sunt tumulata.

¶ De scõ ludouico epõ or. mioꝝ. LXXVII

LVdouicus epꝰ tolosanus de ordine minoꝝ filius illustris regis caroli & regis roberti germanⁱ fuit. Qui cũ eẽt annoꝝ. xii. pro illustri domino carolo patri suo i catalonia obses fuit. Cui astiterũt fres minores: a quibus legẽ uite & discipline pcepit: uotumq; dño uouit: q̃ si de custodia dimitteret minoꝝ fratrum ordinẽ ingrederet: uirginitatẽ quoq; suã dño perpetuo dedicauit. Sed post quadriẽniũ dimissus paterne hereditati renunciare cupiẽs: cepit mũdi cõtemptor esse: miroq; modo deo deuote seruire. Cũq; pater ei uellet i coniugẽ sororẽ regis francie tradere: omnino ꝓtempsit: & extunc omnimode ordinẽ intrare disposuit. Quem fratres eius robertus & carolus martellus: totis uiribꝫ a proposito distrahebãt. Sed nil proficiẽtes eum clericari pmiserunt. Cũ aũt ip̃m iam subdiaconuꝫ effectũ papa uellet in ep̃m promouere oĩno renuit. Cõtemplatiue aũt uite totus intentꝰ etiã actiue se exercens pauperibus largiflue ministrabat. carnem quoq; mira pnia macerabat. ¶ Factus tãdẽ frater minor i uigilia dñice natiuitatis & de licentia sũmi pontificis statim professus: eadem die per sũmum pontificẽ ꝓnunciatus ẽ epꝰ tolosanus. Qui nõ obstante q̃ eẽt epus regularẽ ordinis ꝓfessionẽ ad litterã mirabiliter obseruabat. Sicq; ecclesiã tolosanã uerbo piter instruẽs & exemplo scitate pollẽs: diẽq; mortis sue ante triduũ predicens anno dñi. 1295. 14. cal. septẽbris cum eẽt ãnoꝝ. 55. feliciter emisit spiritũ. Sepultusq; ẽ massilie iuxta qđ decreuerat miraculis clarus. ¶ Anno autẽ dñi. 1319. de mandato pape ioannis xxii. corpus eiꝰ de terra leuatum est: & capsa argentea honorifice cõditum: presente rege roberto eiꝰ fratre: & multis ꝓlatis ac clericis & populis infinitis. In cuius trãslatiõe quinq; mortui redierunt ad uitã: & multi infirmi a diuersis langoribꝫ sanati sunt.

¶ De scõ donato presbytero. LXXVIII.

DOnatus presbyter apud pagum sigistricum galliaꝝ claruit. Qui ex urbe aurelianeñ ad eãdẽ ciuitatem in mõte qui dicit iura adueniẽs: anachoriticã uitã multis annis exegit: multisq; miraculis floruit. Qui inter cetera draconẽ terribilẽ sua oratione i de fugatum extinxisse fertur. Cũq; dies uocationis eius istaret: adueniente abbate mario diuinitꝰ admonito: ut ad eum accederet. Inter uerba oratiõis migrauit ad xp̃m: ab eodem patre ibidẽ sepultus. 14. cal. septẽbris.

¶ De scõ iulio senatore & mr̃e. LXXIX.

IVlius senator & mr̃ rome passus est tẽpore cõmodi ipatoris. Qui audita predicatiõe scõꝝ euseb̃ii: uincentii: pegrini: & potentiani de quibꝫ dicet infra. viii. calẽ. septembris: ꝓuersus est ad xp̃m: & a rufino p̃sbytero cum omni domo sua baptizatus. Cũq; omnia sua pauꝑibus erogasset: dum xp̃m

ꝑsiteret: a cesare detentus & exanimat⁹: atq; magistro peditum uitellio traditus est: qui ab eodem in custodia dieb⁹ pluribus reclusus: ide educt⁹: cū sacrificare nollet: tam diu fustibus est cesus: donec spiritum emitteret. Cui⁹ corp⁹ ante amphitheatꝝ dimissum: eusebius & ceteri predicti martyres sepelierūt in cemeterio calepodii. qui passus est. 14. cal. septembris.

¶ De scō heli sacerdote. LXXX

HEli sacerdos & iudex israel un⁹ & ultimus fuit inter iudices populi dei: qui ecclesiastici .xlvi. capitulo in scōꝝ patꝝ ueteris testamenti catalogo numerantur. Qui quāuis ex eo ꝙ remissus fuit i filios suos malos & preuaricatores legis dñi corrigēdos tēporali pena mortis subite a deo punitus fuerit: quia tamē in se bonus & sanct⁹ extitit: credendū est: ꝙ sue sāctitatis premia eternaliter nō amisit. Hic cum eēt de genere aaron sacerdos & iudex in israel: coram arca domini in tabernaculo ministrabat in silo. Ipse quoq; p̄dixit anne uxori helchane: que sterilis fuerat: filium ex ea nascituꝝ: ut tradunt hebrei: quē illa uouit dño se daturam. Cum autē heli duos haberet filios ophim & phinees: qui dñm nescientes partem sacerdotalē de sacrificiis anteq̄ adolerent: adipē tollebant ab offerentibus crudū cōtra legē dei ut lautius sibi pararēt eū: quod nō erat portio sed rapina: dormierunt etiā cum mulieribus obseruantib⁹ ad hostiū tabernaculi: & eas que uenerant ad purificandū polluebāt. Pater eoꝝ hoc agnoscens: tepide eos redarguebat: ꝓpter quod per uiꝝ dei reprobatus est a dño: ne sacerdotio dom⁹ ei⁹ fungeret: & tēporali pena puniend⁹ ꝓmittitur: ut ipse mala morte cū filiis suis periret. ¶ Et cum heli ad talē dei cōminationē quasi redderetur incredulus: ꝙfidens de magna misericordia dñi. Et samuel adhuc puer oblatus dño a pentibus corā heli i tabernaculo ministraret: & heli iam senex esset: apparuit deus samueli: eūq; tertio uocauit: ac eidem p̄dixit: ꝙ quicquid heli sacerdoti cōminat⁹ fuerat: ad litteram adimpleret: ut dicet infra: cū de samuele aget. Quod ipse samuel heli interroganti p oia rettulit. ¶ Cūq; philistei in p̄lium cōtra israel ꝙgregati uenissent: & quattuor milia ex eis occidissent: & seniores israel hoc egre ferentes ad inuicē ꝙsilium habuissent: arcam dñi de silo in prelium secū tulerunt: & cum duob⁹ filiis heli arcam comitantib⁹ ꝓtra philisteos iuerūt. Videntes aūt philistei arcā dñi timuerūt: sed acri⁹ ex hoc pugnantes israelitas fugere ꝓpulerunt: & ex eis .xxx. milia occiderunt: arca quoq; dei capta est: & duo filii heli mortui sunt. Heli aūt sacerdos p̄ senectute cecutiens sedebat ꝓtra uiam: que ducit ad castra. Et cū audisset nūcium: qui de p̄lio fugerat: ꝙ populus cesus eēt: & duo filii eius interfecti: siluit: & patiēter tulit. Cum aūt audisset arcā captā: propter dei reuerentiam moleste tulit: & cadens de sella retrorsum fractis ceruicibus expirauit. Iudicauit aūt israel. 40. annis: & sepult⁹ est in sepulchro patꝝ suoꝝ: cuiusq; dies obitus certus nō habet: de samuele ei⁹ discipulo dict⁹ ip̄m p̄misi: quoꝝ ad inuicē gesta continuant. Hec ex primo libro regū a principio usq; ad capitulū quartum: & ex dictis iosephi & hieronymi atq; ex historia scholastica sumpta.

¶ De scis helchana & āna ei⁹ uxore. LXXXI

HElchana uir iust⁹ & āna ei⁹ uxor samuelis ꝓphete parentes inter sanctos prisci tēporis a iosepho & hieronymo ꝓputant: quorum laus tam ex primo libro regum q̄ ex benedicta eoꝝ ꝓle susceptā p̄cipit. Fuit aūt helchana de ramathain siue ramatha: que in euāgelio dr arimathia: que sita est in mōte effraim: & fuit de israar auunculo moysi p chore descendens: & sic p patrem fuit de tribu leui: per matrem uero de tribu iuda. Habuit quoq; duas uxores uidelicet fēnenā secundam & annā sterilē: & cū esset anna pulchrior: & uir eā diligeret: fennena ei inuidēs exprobrabat ei: & obiiciebat sterilitatē. Et cum de more suo ascenderet debito tpe helchana: ut imolaret dño in silo: ubi tūc erat arca dei: que i tabernaculo seruabat: & quodam tēpore ipse helchana cū ambabus uxoribus ascendisset: & filios ac filias quos habebat de fēnena secū duxisset. Anna tristis pro sterilitate ad fores tabernaculi egressa orauit ad dñm p ꝓle habenda: & uotum uouit: ꝙ si de⁹ sibi masculū largiret: ꝙ faceret ip̄m nazarenū: & altaris ministerio ꝓpetuo deputaret. ¶ Et cū heli sacerdos eā orantē obseruasset: & tristitie eius causam audisset: diuino spiritu eidem prenūciauit: ꝙ deus exaudisset eam: que ex ꝓmissiōe sacerdotali secura iam de sobole facta ē: & reuersa cū uiro i domū suam ꝙcepit: & pepit filium: uocauitq; nomē eius samuel: eo ꝙ a dño postulass⁹ eū. Nec ascēdit mulier cum uiro in silo: donec ablactaret filium. Et cum ip̄m ablactasset: uidelicet cum eēt annoꝝ. 12. adduxit eū cum muneribus in silo: & obtulerunt eum parētes heli: ut eēt minister in ꝙspectu dñi: ſm uotum quod emisat eius mater. ¶ Et nota ꝙ sūt tres ablactiones. Prima a lacte mā mille: que fit in tertio anno. Secunda a lacte infantie: que fit i septimo. Tertia a lacte puritie: que fit in decimo. Et sic amouet puer a lacte: a pedagogo: a timore. In hac uero

tertia ablactatiõe samuel deo oblat⁹ ẽ: quasi iam idoneus ad seruiendũ. Post hec uero anna habuit tres alios filios & duas filias: qđ deus facere uoluit: ut filiũ quem quodãmodo ꝑm carnẽ pro deo amiserat: i alia sobole triplicaret: & p hoc ostẽdat: qa qđ deo conceditur etiã in tẽporalib⁹ nõ amittit. Quieuerunt aũt in pace helchana & uxor eius anna & sepulti sunt in ciuitate sua in ramatha. Quibus aũt diebus migrauerũt expressum non habetur: & iccirco gestis filii eius cui⁹ solẽnitas sequitur: non imerito premittunt. Hec unde supra.

¶ De scõ samuele ꝓpheta & iudice. LXXXII

SAmuel ꝓpheta & iudex populi israel scitissimus: q nedum inter patres antiquos scõs testamenti ueteris eccleſiastici. xlvi. ca. plurimũ cõmẽdatur: sed etiã in pleriſq; diu ine scripture locis: ut scũs magnificat & ponitur: fili⁹ fuit helchane ephiatei de ramatha de tribu leui: & anne ei⁹ uxoris de qbus supra proxio actum ẽ. Qui matris ei⁹ orationib⁹ a dño postulatus fuit: uoto ꝑmisso: q; ipm ad perpetuũ seruitiũ dñi manciparet: qđ & parẽtes ipsius fideliter adiplere curarunt: ipmq; duodenẽ heli sacerdoti i silo obtulerũt. Et ab illa etate ut dicit ioſephus plenarie ꝓphetare cepit. ¶ Cũ autem filii heli legis dñi eẽnt trãsgressores: & heli tepide corrigeret illos: & dñs eidẽ ac filiis eius per ꝓphetã mortẽ ꝓminatus fuisset: nec adhuc heli uerbis dñi fidẽ plenã adhiberet: ut superius dictum ẽ in gestis heli. Factum est: ut heli i lecto suo iaceret: & iã ꝑ senectute ipsius oculi caligassent: & samuel iacebat iuxta tabernaculũ cum heli sacerdote. i. prope lectũ eius. Quẽ dñs uocauit ex nomine. Qui surgens accessit ad heli credẽs se uocatum ab eo: sed heli iꝑm uocasse denegans ad dormiendũ remisit. Cũq; hoc idem & ſo & tertio factũ esset. Intellexit heli q; deus ipsũ uocasset: & instruxit puerũ qualiter itẽ; respondere deberet: uocatus aũt iterato a dño cum respondisset: loquere dñe: indicauit ei dñs eandem ꝓminationẽ in domũ heli: quã primo fecerat per uirũ dei. Mane autem samuel ab heli adiuratus: indicauit ei oia que locutus ẽ ei deus. Creuit autẽ samuel & cognouit oĩs populus: quia fidelis esset ꝓpheta dñi. Et ꝓsulebat eũ oĩs popul⁹ iuxta ꝓceptum dñi. Preceperat eni deus: ut abiicerẽt ariolos & diuinos: & huiusmodi: & sciscitarentur a fratribus uerbũ domini. ¶ Mortuo uero heli sacerdote: ut superi⁹ dictũ est. Samuel i locum ei⁹ succeſſit i iudicẽ. Qui populũ domini adduxit in masephat: ut oraret pro eis: eo q; philistei terminos israel iuasissent. Tũc samuel effudit aquã corã dño: in q; maledicta ꝓgesta erãt: quam si bibebat idolatra labia ipsi inseperabiliter adherebant: forte in signum federis sicut fecit ioſue. Quidam tamẽ asserunt samuelẽ idolum redegisse in puluerem: & mixtũ dedit populo ad bibendũ & in barbis eoꝝ iudicasse reos idolatrie a nõ reis sicut oli fecerat moyses. Et iudicauit eos ibi samuel. i. docuit iudicia dei. Et audierũt philistei cõgregatũ eẽ israel in masephat & armati ascẽderũt aduersus eos. Clamauitq; samuel ad dñm: & obtulit agnũ lactẽtẽ in holocaustũ. Et inito prelio dñs intonuit fragore magno sup philisteos: & mota ẽ terra: & p loca pandebat hiatus: & philistei in fugã uersi cesi sunt a filiis israel: q per cusserunt eos usq; ad terminos terre sue. Tulitq; samuel lapidẽ: & posuit eũ in terminis: nec ausi sunt ultra philistei intrare termios israel: uiuẽte samuele: iudicabat itaq; samuel populũ in bethel & galgalis & masephat circuiẽs per annos singulos & reuertebatur in ramatha: sed & ibi iudicabat israel. ¶ Cũ autẽ senuisset samuel: posuit filios suos iudices ioel & abiã: altẽ; i bethleem altẽ; i bersabe ut ibi populũ iudicarẽt. Qui declinauerunt p⁹ auaritiã & puerterũt iudicia. Quod non ferẽs populus petiit a samuele regem. Qui diuina reuelatiõe saulẽ de tribu beniamin sibi a dño missum unxit in regẽ sup israel: & ipe samuel iudex ẽ factus: q ꝑfuerũt simul in populo. 40. ãnis ut ioſephus scribit. ¶ Processu uero tpris mandauit samuel sauli regi iubẽte domio: ut deleret amalech: & nec hõi pceret nec iumẽtis. Qui ꝓtra ꝑceptũ dñi: postq; amalechitas expugnasset: pepcit agag regi amalech: & optimis armẽtoꝝ: pq qđ a dño reprobatus ẽ: & regnũ eius ad dauid trãslatum ex ore samuelis ꝓphete dño ei mandante: licet ꝓpheta dei pro saule dominũ plurimũ exorasset. Sicq; post aliquot mẽses samuel propheta iussu diuino iunxit dauid filiũ isai de bethleẽ in regẽ futuꝝ sup israel adhuc uiuẽte saule. Et extunc cepit regnum saulis declinare: dauid aũt in oĩb⁹ ꝑpari: sicut dictum ẽ supra i gestis dauid regis. 4. cal. ianua. ¶ Postq; aũt samuel populum dei laudabiliter iudicasset mortuus ẽ. Et fleuit eũ uniuersus israel singuli tanq; ꝓpriũ patrẽ lugentes: & sepelierũt eum in sepulchro paterno in ramatha. Qui dormiuit in domino. 13. cal. septẽbris. ¶ Hui⁹ ossa sanctissima: Archadi⁹ ipator de iudea trãstulit i thraciã portãtib⁹ epis ac occurrẽtibus populis tanta letitia: ut q̃si ꝑsentẽ uiuentẽq; cernerẽt atq; susciperẽt: ut de paleſtia usq; chalcedonẽ iungerẽtur populoꝝ agmina in xpi laudes una uoce ꝑsonãtia. ut scribit hieronymus libro ꝓtra uigilantiũ. Hec ex primo libro regum a. 4. ca. usq; ad. xvi. & aliis

uoluminibus quibus supra.

¶De sancto samuele ꝓsbytero. LXXXIII

SAmuel ꝓsbr̄ eccleſie edeſſene cla ruit tēpore anaſtaſii primi impe ratoris. Qui ſcā uita ſublimis & doctrine: ſapiētia clarus: multa aduerſus eccleſie inimicos inten tione tamen precipua contra neſtorianos & timotianos ſyro ſmone ꝓscripſit: quē apud ꝓſtantinopolim adhuc tēpore ſuo i carne ui uere: & ſcripta eius ſe teſtaī agnoſcere illu ſtris gēnadius: qui & apud ipſam ciuitatē in xp̄o qeuit cū pace: ibidēq; tumulatus.

¶De sancto bernardo abbate ordinis ciſter tienſis. LXXXIIII

BErnardus abbas claraualleñ & doctor claruit tempore eugenii pape tertii & federici imperato ris primi: qui exꝓuincia burgū die caſtro fontanis patre milite telecino matre aleth religioſa dña ortus eſt. que ſex mares filios genuit monachos futu ros: feminā unam ſanctimonialē: quos ut e diderat dño offerebat: & ipſos pueros cibis groſſioribus q̄ſi eremo magis q̄ curie nutri ebat. Cum aūt tertiū. ſ. bernardū geſtaret in utero: uidit per ſomniū catellum candidum & latrantē in utero ſe habere. Quod cū cui dam uiro dei expoſuiſſet. ille uoce ꝓphetica rn̄dit: q̄ optimū catulū pareret: qui domus dei cuſtos futur⁹ eēt: eo q̄ predicator fieret egregius: & cōtra inimicos daret latrat⁹: ac multos medicinalis lingue gr̄a eſſet curatu rus. ¶Cum autē bernard⁹ adhuc puer in na tiuitatis dn̄ice nocte officium expectaret: a uid⁹ ſcire qua hora xp̄s natus eēt: media no cte eidem appuit puerulus ieſus: q̄ſi denuo ex utero matris natus. Vnde extunc illā ſuiſ ſe horā dn̄ice natiuitatis ꝓgnouit. Ex illa er go hora in his: que ptinent ad illud ſacramē tum: ſenſus ei ꝓfundior & ſmo copioſior da tus eſt. Quod patet in illo initio opuſculoꝝ ſuoꝝ: quod edidit: cū homeliaꝫ illā ſup euā gelio Miſſus eſt gabriel. cōpoſuit. ¶Veruꝫ antiquus hoſtis eius caſtitati inuidens: mul tos ei laqueos tentationis oppoſuit. Cum ſe mel in quandam feminā diu oculos defixos habuiſſet: de ſe cōtinuo erubuit: ac i ſtagnū gelidaꝝ aquarum inſiluit: ibiq; tam diu mā ſit: donec a carnali ꝓcupiſcentia totus refri guit. ¶Alia nocte puella quedā ſe nudam i lecto ipſius poſuit: quam ille ſentiens par tem lecturli ei conceſſit: donec illa ipſum cer nens immobilem: erubeſcens inde receſſit. ¶Alias etiam hoſpitatus in domo uni⁹ ma trone: cum illa in eius pulchritudinē exarſiſ ſet: nocte ſilenter ad lectum eius acceſſit. Illoq; clamante latrones mulier ſe abſcōdit Surgentes uero famuli latronem querunt: ſed non inueniūt. Cūq; hoc idem uſq; tertio factum eſſet: mulier tandem deſperata receſ ſit. Dum uero mane a ſociis quereretur: quō tot uicibus latrones clamaſſet. Reſpondit: q̄ uere latro ei inſidiatus fuerat: quia hoſpita theſauruꝫ ſue uirginitatis irrecuperabilem auferre uoluerat. Et extunc ciſtertienſiū or dinem ingredi deliberauit. Quod cū fratres eius omnimode prohiberent: tantam ei dn̄s gratiam contulit: ut non ſolum nō prohibe retur: ſed omnes fratres ſuos & alios plures ad religionem domino lucrarēt. Fratri aūt ſuo gerardo uerba ei⁹ uana reputāti p̄dixit: q̄ lancea latus eius perforaret: & tunc com punctus uerbis eius conſenſum preberet. Poſt paucos dies gerardus ab inimicis capi tur: & lancea in latere uulneratus carcerat. Ad quem bernardus ueniens eundem cōfor tauit: promittens q̄ cito liberaretur: & mo naſterium ingrederetur. Eadem nocte com pedes gerardi de pedibus eius ceciderūt: & hoſtio per ſe aperto ipſe euaſit: indicauitq; fratri ſe mutaſſe ꝓpoſitum: & uelle fieri mo nachū. ¶Anno igitur dn̄i. iii2. a conſtitutio ne ordinis ciſtertienſis. i⁊. ſeruus dei bernar dus annorum. 22. cum fratribus & aliis ſo ciis. 30. ordinem ciſtertienſem ingreſſus eſt. Qui mox totus ita in ſpiritum abſorptus eſt: ut iam nullis corporeis ſenſibus uteret Quem abbas ciſtertienſis ad edificandū do mum clareuallenſem poſt modicum miſit: ubi multo tempore in nimia paupertate ui tam duxit. Vigiliis autem & orationibus in tentus continue carnem mira penitentia fla gellabat: & maxima ieiuniorum inedia do mabat. In ueſtibus autē & aliis cunctis ſem per paupertatem amabat. Quicquid uero i ſcripturis didicit: in agris & ſiluis confiteba tur accepiſſe: & nullū ſe magiſtrum aliquā do habuiſſe. Oranti quoq; ſibi confeſſus eſt expoſitionem oratiōis dominice ſibi ſcriptā apparuiſſe. Humilitatem autem & patientiā ultra modum in cūctis oſtendit. ¶Cum tre centas marchas argenti ſibi pro cenobio cō ſtruendo miſſas predones abſtuliſſent: pati enter tulit: deumq; benedixit: qui ſibi a tan to onere pepercit. ¶Quidam canonicus re gularis ad eum uenit: & ut in monachum re ciperetur rogauit: cūq; ille nō acquieſceret: ſed ad ſuam eccleſiaꝫ redire ſuaderet: aduer tens q̄ canonicus ex leuitate ordinem muta re uellet: canonicus ad conuitia multa pro rupit: ac demū ip̄m in maxilla ꝓuſſit. Cūq; aſtantes i ſacrilegum inſurgerent: ille ne eū tāgerēt per chriſtū adiurauit: & ſine ulla ul tione patienter dimiſit. ¶Pater eius qui ſo lus in domo remāſerat. ad monaſteriū iuit: & ibidem poſt aliquod tempus in ſenectute bona deceſſit. Soror uero ei⁹ i ſeculo nupta

cum multo cõmitatu & pompa ad monaste-
rium accessit. Sed ad eam uir dei exire recu-
sauit. Cum autẽ lachrymãs instaret & consi
lium anime sue saluande peteret ad eã exiit:
& mundi ei gloriã interdixit. Que habitũ &
uitam mutans in seculo quasi in eremo dein-
ceps deo seruiuit: & tandẽ multis precibus
a uiro licentia habita monasteriũ introiuit.
Tanta autem abstinẽtia & uigiliis corpus at
triuit: ut fere continua grauissima infirmita-
te langueret. ¶ A ciuitatibus ianueñ & me-
diolaneñ in epm electus consentire renuit:
dicens se non esse suum: sed alioruꝫ seruitio
deputatum. ¶ Cũ quodaꝫ tẽpore fratres car
tusienses uisitasset: loci prior contra ipm ali
quantulum murmurauit: ꝙ sella cui equitã
do presidebat nimiũ curiosa esset. Quod cũ
uir dei audisset miratus querebat qualis sel
la foret. Nam illuc usq; a claraualle uenerat
& qualis esset sella non perpẽderat. ¶ Iux-
ta lacum etiam lausanensẽ unius diei itinere
pergens ipsum non uidit: & cũ sero socii de
ipso lacu loquerentur: ubi esset lacus ille in
terrogauit. ¶ Predicanti sibi aliquãdo ina-
nis glorie tentatio irrepsit: ꝙ optime po-
pulo predicaret. Qui mox in domino cõfor-
tatus tentatori respondit: ꝙ nec per ipm ince
perat: nec per ipsum dimittere intendebat.
Frater robertus eius monachus & secunduꝫ
seculum propinquus: quorũdam suasione
ad monasterium cluniaci se contulerat: quẽ
uir dei statuit per epistolam reuocare. Cum
autem eã scriptori sub diuo dictaret: supue-
niẽte subito imbre: scriptor surgere uoluit.
Bernardus uero ut procederet in scribendo
suasit: quia opus dei erat: qđ ipsi faciebant.
Sicq; scripsit epistolam in medio imbre sine
imbre. Cum enim circa eos undiq; plueret:
inde molestiam imbris uirtus expulit cha-
ritatis. ¶ Monasterium quoddam multitu-
do infinita muscarum occupauerat: que mo
nachos grauiter infestabat. Quas uir dei ex
cõmunicauit: & mane omnes musce mortue
sunt reperte. ¶ Cum a mediolanensibus ec-
clesie reconciliandis a papa missus papiam
rediisset. Quidam uxorem suam demoniacã
ad eum adduxit. Cumq; malignus spiritus
per multa uerba bernardum irrideret: & cũ
eo uir dei prolixius disputasset: tandem ora
tione sua immundum spiritum ex illa mulie
re exire coegit. Sed cum inde scũs uir recess-
isset: diabolus eam iteꝫ inuasit. Quod cum
sanctus per uirum eius post se currentem
audisset nomen iesu christi in schedula scri-
psit & collo mulieris alligari mandauit.
Et sic totaliter a spiritu illo maligno libera
ta est. ¶ Apud aquitaniam mulier alia ab in
cubo quodam per sex annos petulante lasci
uia uexata fuerat. Que ad uiruꝫ dei accessit:
& que passa fuerat cũ lachrymis enarrauit:
cui bernardus baculum suum tradidit: &
ut in lectulo suo ipm poneret mandauit. De
mon autem extunc ad cubile nõ audebat ac-
cedere: sed acerrime comminabatur: ꝙ eo re
cedente se de ipsa atrocius uidicaret. Quod
cum sancto rettulisset: ille populum conuo
cauit: & candelis accensis omnia publice e-
narrauit: ac demonem illum excõmunicauit
Sicq; mulier ab eius illusione penitus libe-
rata est. ¶ Cum in eadem prouincia legatio
ne fungeretur: ut ducem aquitanie eccleſie
reconciliaret: & ille recusaret: uir dei ad al-
tare celebraturus accessit: duce pre foribus
expectante. Cum autem pax domini dixisset
corpus christi super patenam posuit: & ad
ducem exiuit: eidemq; per filium uirginis
terribiles minas intulit: & ultionem diuinaꝫ
addidit: nisi ad ecclesie obedientiaꝫ ueniret.
Quem dux ignea facie & flammeis oculis
conspiciens: territus coraꝫ eo procidit: & ue
niam postulauit: & quicquid sanctus preci-
pere uoluit: mox adipleuit. ¶ Militẽ quen-
dam nobilem mõachum suum effectum gra
uis tentatio exeundi ordinem pulsauit. Ita
ut expresse diceret se nunquam letum futu-
rum. Quod sanctus audiens pro eo orauit:
& tentatio mox discessit. Ita ut postmodum
diceret se nunquam tristitiam habiturum.
¶ Cum sanctus malachias episcopus hiber
nie in suo monasterio migrasset: & bernar-
dus pro eo missam pro defunctis incohasset
gloriam eius intra canonem domino sibi re-
uelante cognouit: & post cõmunionis colle
ctam pro confessore pontifice commutauit.
Cui dum cantor innueret ꝙ errabat: ait se
non errare: sed scire quid diceret. Deinde ac
cedens sacro corpori pedes osculatus est.
¶ Visitatus a quibusdam tyronibus in qua-
dragesima rogabat eos: ut saltẽ illis diebus
a suis se uanitatibus cohiberent. Quibus re
cusantibus uinum benedictum eis in pocu
lum tradidit: & mox illorum uitam in meli-
us commutauit. ¶ Tandem morti appropin
quans fratribus suis: charitatem: humilita-
tem: & patientiam iure testamenti relquit.
Deinde postquaꝫ multa miracula perpetras-
set: & centum & sexaginta monasteria con-
struxisset: anno domini millesimocentesimo
& sexagesimotertio etatis uero sue anno se-
xagesimotertio inter filiorum manꝰ obdor-
miuit in dño decimotertio cal. septẽbris. Se
pultusq; est in monasterio clarauallen. mul
tis & mirabilibus miraculis refulgens.
¶ Hic doctor sanctꝰ multos libros & tracta
tus edidit. Scripsit libꝫ unum de cõtemptu
mundi ad clericos. Item exhortatorium de

passione & resurrectione domini libꝝ unū. De gratia & libero arbitrio librum unum. De gradibus humilitatis & superbie librū unum. Ad abbatem columbensem de precepto & dispēsatione librum unum. Ad cisterciēn & cluniacēn apologeticum libꝝ unum Ad hugonem de sancto uictore librū unum Super psalmum Qui habitat. homelias.18. Super cantica canticorum homelias septuagintatres. Super Magnificat. tractatum unum. Epistolas ad diuersos.240. Sermōes uero innumerabiles. Item ad eugenium papam tertium de consideratione libros quinq. Ad milites tēpli de laude militie noue librum unum. Et alia opuscula multa & elegantia compilauit.

¶De sancto philiberto abbate. LXXXV

PHilibertus abbas apud rothomagum claruit tempore clodouei regis francorum: Qui adhuc iuuenis a dagoberto rege francorum in palatio suo aduocatus: cum esset annorum uiginti elegit christi fieri discipulus: & in robatensi monasterio sub agilo abbate monachus factus est: ubi operibus penitentie uacans: multa diaboli tentamina pertulit: quas omnes christo adiuꝫ superauit. Succesſitq; agilo in abbatie regimine: domum sibi creditā strenue gubernando: & miraculis coruscando. Dum autē eū quidā ex fratribꝰ liuore inuidie ex cenobio abiecissent: unus eorū ictu fulminis interiit: alius in secessum omnia interiora deposuit. Reliqui timore percussi penitentiam agentes: ipsumq; reuocantes: eidem humiliter obedierunt. ¶Postmodum autem a rege clodoueo & bathylde regina francorum in pago rothomagensi locum appellatum gemericum obtinuit: ubi egregium monasterium construxit. ¶Monachum quendaꝫ quem ad regem pro causa cenobii mittere disponebat febre detentum: imperans febri sanauit & misit. ¶Existente eo parisius latro chirothecas eius furatus est. Mane autē se ardere eiulans: & loqui non ualens: sinum cum furto abscondito patefecit. ¶Cum nocte quadam in basilica sancti petri oraret: uisi sunt oculi eius quasi due lampades fulgentes. ¶Monacho qui languens ad extrema uenerat: & loqui non ualebat: peccatum q̄ unum in confessione scienter omiserat: oratione sua loquelam restituit: illeq; peccatum confessus mox expirauit. ¶Cum fratres messem succiderent: & manipuli per agros iacerent: tempestatem subitam ingruentem a messe sedauit: & continuo serenitatem adduxit. ¶In uilla quoque pineuio hospitatus a muliere quadam paupere in domo susceptus: uas uini quod habebat benedixit: & multis inde potantibus cunctisque satiatis ipso abeunte plenum repertum est. Quieuit in pace uir domini decimotertio calendas septembris. Sepultus in monasterio suo predicto.

¶De sanctis xp̄ophoro & leouigildo martyribus. LXXXVI

CHristophorus & leouigildꝰ martyres apud ciuitatē hispanie cordubam passi sunt: qui tēpore p̄secutionis ab infidelibus comp̄henſi cum xp̄m cōfessi essent: gladio cedente martyriū p̄sumauerūt: quorum corpora post abscisionem capitum igni tradita sunt. Qui passi sunt. 13. calē. septembris ut ado tradit i sanctoꝝ martylogio ex dictis hieronymi sumpto.

¶De sanctis martyribus leontio & carpophoro. LXXXVII

LEonti⁹ & carpophor⁹ martyres in ciuitate aquileia passi sunt tēporibus diocletiani & maximiani imperatorum sub lysia presi-de. Qui cum eēnt arte medici: infirmos quoscūq; ab omni languore sanabāt nō tam naturalibus medicaminib⁹ artis sue q̄ xp̄i noie inuocato: erāt enī fidelissimi xp̄iani. Audiens aūt lysias preses famam illoꝝ: cum eēnt ei ab eius officialibus accusati: & q̄ cultum deoꝝ suorum destruerent: eos ad se accersiri fecit: & que essent eorū nomina: que patria: que conditio: que fortuna quesiuit. Illi uero ad singula respōderunt: quia scilicet noia eoꝝ erant leonti⁹ & carpophorus: patria uero eoꝝ erat arabia: p̄ditio xp̄iana: fortunam autem christianos nescire dixerunt. Tunc preses cepit eis persuadere: ut diis sacrificarent: p̄mittens illos exinde honoribus sublimandos: aut si renuerēt diuersis puniēdos suppliciis. Cumq; illi sacrificia demonib⁹ exhibere nullaten⁹ uelle respōderent: & xp̄m sibi adiutorē in omnib⁹ dicerēt: atq; illius cōminata tormēta cōtemnerēt: p̄cepit eos preses in manibus & pedibus graiter torqueri. Et dū illi constantes hoc supplicium deriderent: iussit eos preses catenis uinctos in mare precipitari. Statimq; angelus domini affuit: & diruptis uinculis illos e pelago ad litt⁹ incolumes eduxit. Et cum hoc miraculū p̄ses artib⁹ magicis ascriberet & e contra illi ei christi uirtutem predicarent: illeq; eos in nomine dei sui hadriani

sequi uelle diceret: ꝓtinuo duo demones af/fuerũt: & presidẽ in faciem alapis cederunt grauibus per horã unã. Sed orantibus pro eo scis statim demones abierũt. Tunc preses dicere cepit: ꝙ dii ꝓtra se indignati: qa illos uelle relinquere dixerat: talẽ in eũ uindictã exercuerãt. Iussitq; scõs in carcerẽ trudi: do nec qualiter ipos ꝑderet cogitaret. ¶ Alte/ra die illos eductos & diis imolare ꝓstãtius recusantes: i ignem copiosum accensum ia/ctari mãdauit. Sed tñ ignis illos in nullo le/sit: sed facto terremotu nimio: erũpẽs flãma plurimos paganoꝝ circũstãtes exussit. Illi uero sci de ignis educti medio: nedũ in cor/poribus sed etiã in capillis & uestibꝰ penitꝰ appuerũt intacti. Iubent ergo i equuleo su/spendi & ungulis radi: sed ãgelo illos custo diẽte: fatigatis ad modũ carnificibꝰ ante pre sidem deponunt. ¶ Et cũ itez ac itez a ꝑsi de ꝑsuasi: cultũ diis suis exhibere renuerẽt: fecit illos lysias ꝑses in crucibus leuari: & a circũstante populo lapidari: uez lapides in iacientes redibãt & plurimos uulnerabant. Tunc mãdauit illos a.4. ex militibꝰ sagittis ꝓfigi. Sagitte uero mres nõ ledebant: sed re/trouerse sagittarios ꝓfigebant. Et nõ solum illos: ꝫ alios pres astãtes occiderũt. ¶ Ly sias autẽ se ꝓfusum in oibus cernẽs scõs dei gladio cedi iussit. Et sic accedẽtes spiculato res eoꝝ capita gladiis absciderũt. Quorum corpora xpiani rapiẽtes iuxta muros ciuita/tis aquileie sepelierũt. Passi sũt aũt sci mres leontius & carpophorus. iꝫ. cal. septẽbris.

¶ De scõ anastasio martyre. LXXXVIII.

ANastasius siue attalꝰ martyr pas/sus ẽ sub aureliano augusto & ꝑ side antiocho rome. Qui cũ esset cornicularius: agapitũ mrem in custodia habuit mãdato ꝑsidis. Et audiẽs ab eo uerba uite fere ꝙersus est. Cum autẽ agapitus uersis pedibꝰ superius esset suspẽsus: & fumo de subter facto sic. 4. diebꝰ esset dimissus: ut supra dictũ est i pas sione eiꝰ. xv. cal. septẽbris: & post dies quat tuor anastasius illuc uadẽs iuenisset eũ solu tum ambulãtem & psallentẽ: fidẽ xpi oio su scepit & baptizatus ẽ. Et dum hec omia que uiderat presidi nunciasset: & xpm constãter confessus esset. Iussu aureliani decollatus ẽ. xii. cal. septẽbris.

¶ De scõ priuato epo & mre. LXXXIX.

PRiuatus eps & martyr passus est i territorio gaualitane ciuitatis. Qui sub persecutione imperato rum ualeriani & galieni cũ xpm dominum predicaret: & deos pa ganorum adorare recusaret. Iudicis sẽtẽtia decollatus: & palma martyrii coronatus ẽ. xii. cal. septẽbris. ut dicit ado.

¶ De scõ quadrato epo. LXXXX.

QVadratus eps tẽpore hadriani i/peratoris claruit: qui multa uti/lia opa ecclesie digessit. Nã eidẽ principi apologeticũ scripsit & obtulit. Librũ rõnis & fidei ple/nũ: aplicaq; doctrina dignũ: & religiõi xpi ane perutilẽ. Scripsit & parthicũ bellũ sub seuero principe gestũ. Auidii cassii uitam & gesta scriptioni tradidit. Et in ꝓtibus mace/donie in pace quieuit. xii. cal. septẽbris. Hec hieronymus de uiris illustribꝰ.

¶ De scõ timotheo ꝑsbro & mre. LXXXXI

TImotheus presbyter & mr rome passus ẽ sub ualeriano ipatore: & tarqnio urbis ꝑfecto. Qui ab antiochia ueniẽs tẽpore melchia dis pape a scõ siluestro tũc ꝑsby tero: postea romano pontifice futuro: hospi tio deuote susceptus ẽ. Qui timotheus: cũ p unum annũ: & tres mẽses: docẽs xpi ueritatẽ multos populoꝝ gẽtiliũ ꝙertisset: tentus a tarquinio urbis prefecto: & plagarũ tormẽ/tis afflictus: longaq; carceris custodia mace ratꝰ: cũ sacrificare idolis noluisset: ter cesus terq; grauissimis suppliciis attrectatꝰ. Nouis/sime snam accipiẽs capitalẽ: iter homicidas decollatꝰ ẽ. Cuiꝰ corpus siluester presbyter clam rapiens in domo sua occultauit: & mel chiadi pape nunciauit. Qui ueniẽs nocte cũ presbyteris & diaconibꝰ corpus tulerũt: & in horto cuiusdã mulieris noie theone iux/ta sepulturã beati pauli apostoli sepelierũt. Passus ẽ autem. xi. cal. septẽbris.

¶ De sanctis timotheo & proterio martyri/bus. LXXXXII.

TImotheus alexandrinus eps & ꝑ terius eiꝰ presbyter fidei catholi ce pugiles extiterũt tẽpore leõis imperatoris ꝓtra dioscoꝝ epm a lexandrinum per timotianos he/reticos itrusum uiriliter resistẽtes. Propter qđ heretici eũ dioscoro armata manu i cenã dñi alexandriam inuadẽtes proteriuꝫ capi/unt: & in ecclesia occidunt: corpusq; illius crudeliter laniatum igne ꝓsumunt: puluerẽ quoq; iuentum dispergunt. Dioscorũ uero uiolẽter in epatum mittunt. Timotheꝰ uero eps catholicus uix aufugiens liberatꝰ ẽ. Qui post dies modicos: multũ oppressus angu/stia quieuit i xpo.

¶ De scõ symphoriano mre. LXXXXIII.

SYmphorianus martyr tempore aureliani imperatoris passus est in ciuitate eduneñ. sub consula/ri heraclio. Qui ex augustudu/neñ urbe: pre fausto nobile xpia no progenitus: cum adhuc esset adolescens tanta morum grauitate pollebat ut seniorũ

uitam anticipare uideret. Cum ergo pagani in ciuitate edua festū ueneris celebrarent: & statuā eius ante heraclium pfectū deferrent. Symphorianus affuit: & nolens eam adorare: diu ceditur: & cesus carceri mancipatur. Et cum eductꝰ de carcere ad sacrificium cogeret: & multa ei donaria ꝓmitterēt: ipseq; oia tanq̄ lutū abominaret. Iratus iudex data sentētia pcepit: ut decollaret. Qui cū ad locum duceret: mater eius de muro aspiciebat: & ipm ad passionem uiriliter ꝓfortabat: dicens q; ei uita non tolleret: sed in meliꝰ cō mutaret. Mox igitur decollatus est: & corpus eius a xp̄ianis sepultum ad fontē: qui est extra publicū campū foris muros edue ciuitatis. Passus est aūt. xi. calē. septēbris circa annum domini. 270.

¶ De scō antonio martyre. XCIIII

ANtonius martyr passus est rome cēpore cōmodi impatoris sub uitellio pfecto. Qui cum eēt carnifex: & scōs martyres eusebium: pontianū: pegrinū: & uincētium in equuleo leuatos mandato pſidis laniaret. uidit iuuenē stantē & cū spongia scōꝝ uulnera tergentē: de quib⁹ infra dicet. 8. calen. septēbris: q mox conuersus: & a rufino presbytero baptizatus: dum xp̄m ꝓfiteret: iussu prefecti capitali sentētia damnatus est: & uia aurelia iuxta foꝝ traiani sepultus. xi. calen. septembris.

¶ De sanctis timotheo & apollinare martyribus. XCV

TImotheus & apollinaris martyres passi sunt apud rhemēsiū urbē sub nerone impatore: preside autē lampadio: cui primū timothe⁹ pſentatus cū sacrificare nollet: & grauiter tortus fuisset: ac laniat⁹ & a ceto & calce uiua ei⁹ uulnera ꝓspergerētur. Apollinaris uero gentilis assistens: uidit duos angelos timotheo astantes: & ipm hortantes: ac ut in celū aspiceret admonentes: qui aspiciēs uidit celū apertū: & iesum coronaꝫ gemmatā tenentē: eāq; ei dare ꝓmittentem: post que angeli ad celos euolarunt. Que oia cū apollinaris uidisset: cōuersus est. Et dū a pſide tētus fuisset: & in os eis plumbū liquefactū faceret infundi: tāq̄ glacies repente refriguit. Quo uiso miraculo multi paganoꝝ in dño crediderunt: & nocte a sancto mauro presbytero baptizati sunt. Sancti uero timotheus & apollinaris in carcerem missi sunt: ubi & apollinaris tanq̄ nou⁹ xp̄i tyro ab angelo ꝓfortatur. ¶ Die uero sequenti ✝ oēs q cōuersi fuerant iubēte pſide decollāt. Timotheus uero & apollinaris tertio cesi: & diuersis attrectati suppliciis in pfessione dñi perseuerantes: tandē capitali sentētia puniti sūt. Statimq; iaculū ignitum de celo cadens humeꝝ dextrū pſidis ꝓcussit: & ꝓtinus a demonio arreptus infeliciter expirauit. Sanctorū uero martyrꝝ corpora a xp̄ianis in eadem urbe honorifice condita sunt. io. calē. septēbr. circa annum domini. 57.

¶ De scō zacheo epō hierosolymoꝝ. XCVI

ZAcheus eps quart⁹ a btō iacobo hierosolymoꝝ ecclesiam clarissime rexit. Nā ut ait eusebius. 4. libro cap. 5. Hierosolymis epi. 15. fuerunt usq; ad tpa hadriani imperatoris oēs ex hebreis xp̄ianis assumpti: ueꝝ iudeis a romanis dispsis epi ex circūcisione eligi ceperūt. ¶ Hoꝝ aūt primus fuit iacob⁹ frater dñi: secūd⁹ symeō: tertius iust⁹: quart⁹ zache⁹: qnt⁹ tobias: sextus beniamin: septimus ioānes: octau⁹ matthe⁹: non⁹ philippus: decimus seneca: ūdecim⁹ leui: duodecimus iustus. xiii⁹ effrem. xiiii⁹ ioseph. xv⁹ iudas. Hec eusebius. Beat⁹ uero zache⁹ in oi scitate cōmissū sibi gregem exemplis ac doctrinis reficiēs: quieuit i pace. x. calē. septē.

¶ De scō zacheo epō antiocheno. XCVII

ZAcheus eps antiochen⁹ primus post petꝝ apostolū ꝓstitut⁹ fuit. de quo in itinerario clemētis dr ꝙ cū petr⁹ in disputatione quam habuit cum simone mago uictoriam obtinuisset: simonq; romā a facie petri fugisset. Petrus post eū pergens: zacheū sibi successorē ꝓstituit: & pſbros ac diaconos ordinās: eisdē populū commēdauit: ipsosq; de oib⁹ instruēs ꝓfecti⁹ ꝓfect⁹ abiit. Zache⁹ aūt eps postq̄ ecclesiā sibi cōmissam feliciter gubernasset: plenus scitate btō fine quieuit: sibi demq; sepultus in pace.

¶ De scō theona epō. XCVIII

THeonas eps alexandrinus uenerabilis fuit: omniq; uirtute clar⁹: q beatum petrū eiusdē urbis epm & martyrē enutriuit: cui & idem btūs petrus in epatu successit: ꝓut sibi a domino per uisum fuerat reuelatuꝫ Hic ecclesiam suam ab infestatione arriana tunc uigente uiriliter defensauit: qui & uirtutibus laudabilibus preclarus in pace quieuit. io. calē. septēbris: Alexandrie quoq; tumulatus iacet.

¶ De scō theona abbate. XCIX

THeonas abbas pater fuit trium milium monachorum in eremo scythi: qui ut dicit sozomenus: fuit sciētissimus litterarum grecarum: latinarum: & egyptiarū: qui triginta annis dicitur minime usus ira sci: aut iurare: aut mētiri: aut uanum: uel aspum uel infirmum protulisse ſmonē. Hic abbatem adhuc iuuenē quotidie

pāmachium furantē & ecclesie mâducantē: sermone de continentia facto cōuertit ad penitentiā: eoq; peccatum suū publice ꝓfitente uelut lampas ignis de sinu eiꝰ egressa ē: totā q; domū fetore cōpleuit. Hic etiā dicebat nihil esse tam noxiū monachis: q̄ cogitationes suas patribꝰ suis spūalibus celare. Quieuit in pace in eremo de scythi. x. cal. septēbris. Hec sozomenus in hist̄oria tripartita.

¶ De scis donato & restituto & sociis mr̄. C.

DOnatus & restitutus: ualerianꝰ: & fructuosa cum aliis. xii. apud antiochiā passi sūt. Qui p̄clarissimo ꝓfessiōis honore p̄ diuersa genera tormēto; glorioso martyrio coronati sunt. x. cal. septēbris. Hec ado in martylogio suo.

¶ De scis claudio asterio & nenone mr̄. CI.

CLaudius: asterius: & nenon apd̄ lyciaz i ciuitate egea mr̄ium passi sunt. Qui tēpore p̄secutōis ab infidelibꝰ tenti: cū xp̄m dn̄m cōfiterent: pⁿ acerba & diuersa supplicia cruci affixi sunt. In qua do sp̄m reddiderunt. x. cal. septēbris. Hec ado.

¶ De scō porphyrio martyre. CII.

POrphyrus martyr passus ē tēpore aureliani ip̄atoris: sub antiocho p̄side i urbe roma. Hic uir dei sanctū martyrē agapitū enutriuit: & ad martyriū sua doctrina animauit. De quo supra dictū ē. xv. calē. septēbris: propter quod ab ātiocho p̄side detentus: post multa sibi illata torméta emisit sp̄m. x. cal. septembris.

¶ De scō bartholomeo apostolo. CIII

BArtholomeus apostolus natione syrus & nepos fuit regis syrorum ex patre soluſq; ex oibus apostolis ſm carnē nobilitate decoratꝰ unde & propter ip̄m solum in cena dn̄i facta ē contentio inter discipulos: qs eoꝝ uideretur esse maior. Cū enī xp̄us apostolis dixisset: q̄ unus ex eis ip̄m traditurus eēt: apostoli suspicati sunt: q̄ pditor ille hoc facere uellet: quatenus regnū israel quē sperabant carnaliter xp̄z obtentuꝝ sibi usurpare cupet. Et cū nullus iter eos eēt: qui ad talē dignitatē aspirare putaret: nisi bartholomeus ꝓpter nobilitatē regiā. Ideo habuerūt eum de tali proditione suspectū: & questionem de maioritate fecerūt. Hec damascenus: unde in quibusdā ecclesiis euāgelium i hoc festo de dicta contentiōe inter discipulos facta legit. ¶ Legitur aūt i quadā hist̄oria licet apocripha: q̄ dū pueniſſet ad bartholomeum regis syrie filio carentis nepotem adhuc iuuenē: de doctrina & miraculis xp̄i: apud iudeā predicantis: misit ad eum nunciū q̄ libenter eius discipulū se faceret: si iesus gratiam unā illi concederet. Audierat enim q̄ discipuli eius paupes in abiecto habitu incedebant. Si ergo ꝓpter honorē regie dignitatis sibi concederet: ut purpura idutus uteretur ip̄m perpetuo sequeret. Cui xp̄us optata libere ꝓcessit: dixit tñ nuncio ut ex parte sua diceret bartholomeo: q̄ qui materialē chlamydem deponere recusaret: adhuc pro eius amore naturalē uestem: hoc est corpis cutē dimitteret. Et sic xp̄us bartholomeum in apostolū suū recepit: & ille semp purpure usum retinuit. Cum ergo post passionem dn̄i apostoli per diuersas mūdi ptes ad predicandum diuisi eēnt. Bartholomeus primo in lycaonia predicauit: deinde ad indiā inferiorē accessit. Et ingressus tēplum in quo erat idolum astaroth: quasi ꝑegrinus ibi manere cepit. In hoc idolo quidā demon habitabat: q̄ se languētes curare dicebat: sed non subueniebat sanando: sed homines primo lendo: deinde a lesione cessando. ¶ Veꝝ cū templū languentibꝰ plenū eēt: & nullus ab idolo rn̄sum habere possent: prexerunt ad aliam ciuitatem: ubi aliud idol ū nomine berith colebatur. Et interrogātibꝰ cur sibi deꝰ suus astaroth rn̄sum nō daret. Berith rn̄dit: q̄ deus eoꝝ catenis igneis ꝓstrictus esset: ut nec respirare nec loqui posset: ex illa hora qua apostolꝰ dei bartholomeus illuc ingressus fuisset. Illis uero querentibus quis esset iste bartholomeus. Rn̄dit q̄ erat amicus dei omnipotētis: & ideo illuc uenerat ut oēs deos indie euacuaret. Dixit q̄ eis berith oia signa eius: q̄ uidelicet capillos nigros & crispos habebat: oculos grandes: nares equales barbam ꝑlixā paucis canis respersam: staturam mediocrē. Colobio albo & pallio purpureo induebaſ anni. xxv. erant ex quo uestes eius & sandalia: nec ueterauerāt nec sordidauerant. Centies in die & totidem in nocte genu flectebat. Angeli dei cum eo semp ambulabant: non permittentes eum fatigari nec esurire. Omnia preuidebat: omnia nouerat: omnium gentium linguas sciebat. Et q̄ secum loqueref ipse iaz nouerat: & si uellet se eis oñderet: sinautē ip̄m nūq̄ inuenire posset. Rogauit q̄ eos: ut cū ip̄m inuenirēt: eū exorarēt: ne illuc accederet: ne angeli domini sibi facerent: pro ut college suo astaroth fecerant ipsum catenis igneis religātes. ¶ Reuertentes autem illi per duos dies omnium peregrinorum uultus & habitus solicite q̄sierunt: & ipsum minime inuenerunt. ¶ Tertio uero die quidam pseustius qui per plures ānos a demonio fuerat uexatus: cepit clamare ad ap̄lm dei bartholomeū: q̄ ip̄m eiꝰ orationes incēdebant. Quē confestim apostolꝰ sileſ fecit: & a demonio pseustiū liberauit.

¶Hec audiens rex regionis illius noie polemius: cū haberet filiam lunaticā: misit ad apostolū rogans: ut ad filiaꝫ suā liberandam accederet: ad quā cū ille uenisset: & catenis uinctā uidisset: quia accedentes morsibus lacerabat: iussit eam exolui: dicens ꝙ iā demoniū: qđ in ea erat: ligatū tenebat: & statim soluta & liberata est. Tunc rex camelos auro & argento ac gēmis onerauit: & apostolum inqri faciens: nullatenꝰ inuenire potuit. Mane aūt sequenti apostolus cū solo rege i cubiculo ianuis clausis affuit: eiq; dixit: ꝙ munera ista tēporalia nō querebat: sed aiaꝝ salutē desiderabat: & incipiens apostolꝰ predicauit illi xp̄m: addens ꝙ si baptizari uellet: deū suum catenis igneis ligatum ostēderet. Sequēti igiť die iuxta regis mandatū: dū pontifices idolo sacrificarent: cepit clamare demon: ut desisterent: ne deterius eis q̄ sibi cōtingeret: q catenis igneis ligatus tenebať ab angelis ihesu xp̄i iussu apostoli eiꝰ bartholomei. Tūc iussu apostoli demon ꝓfiteri cepit: qualiter ad animaꝝ pditionē populū ludificabat: & quia eis illudens non subueniebat sanando: sed a lesione cessando: ut sic ip̄m ut deū adorarent: & ueꝝ deum celi negarent: Statiq; oēs iussu regis miserunt funes & trocleas: ut simulacꝛ euerterent: & non potuerunt. Apostolꝰ aūt demōi p̄cepit: ut inde exiens idolū ip̄m ꝓminueret: q statim exiēs oia idola cōminuit: ita ut etiā picturā oēm diluisset: Apostolꝰ uero templum deo dicauit: & demonē in desertū abire p̄cepit. Et ecce āgelus dñi appuit: & templū circūuolans in qtuor angulis signum crucis digito suo sculpsit: admonens populū: ut idē signū frōtibꝰ suis iprimerent: & demonē nō timerent. Tūc ostendit eis ethiopē nigerrimū: facie acuta: barba ꝓlixa: crinibꝰ usq; ad pedes ptēsis: oculis igneis scintillas emittētibꝰ flāmas sulphuris ex ore spirātē ac naribꝰ: catenis quoq; igneis retro uinctū manibꝰ: dicēs populo ꝙ ille deꝰ eoꝝ eēt: quē hactenus coluissent: Quē exoluēs in desertū locū iussit abire: & ibidē usq; ad diem iudicii cōmanere. Ille āt solutus cū magno strepitu & ululatu discessit. Angelꝰ aūt dñi cūctis uidentibꝰ ad celos euolauit. Tunc rex cū uxore & filiis & oi populo baptizať: & relicto regno apostoli discipulus efficiť. ¶Hoc uidentes tēploꝝ pontifices ꝓgregati ad regē astyagem frēm eius maiorē ꝙuenerunt: ꝙquerētes de deoꝝ suoꝝ amissione: & regis p̄ artē magicā deceptiōe. Astyages igiť rex indignatus misit mille uiros armatos ad apostolū capiēdū: quē corā se adductū interrogauit: cur frēm suū puertisset. Apostolꝰ uero se illū nō puertisse sed cōuertisse rñdit. Et cū rex eidē ꝓminareť: ꝙ faceret eū deū suum relinquere: & deos suos adorare. Ecce subito regi nunciať: ꝙ deꝰ suꝰ balach cecidisset: & cōminutus fuisset: quod rex audiens purpurā: qua indutꝰ erat: scidit: & apostolū fustibus cedi iussit: deinde i cruce ip̄m extensū uiuū excoriari mādauit: qui excoriatus est. 9. calē. septembr̄. Cūq; pelle nudatus adhuc uiuꝰ pmāsisset: & excoriatus dñm p̄dicaret: & multos tantū cernentes miraculū cōuertisset: iussu regis decollatus est die sequenti uidelicet. 8. calē. p̄dicti mensis. ¶Propter hoc quidā eiꝰ festū celebrant die p̄cedenti: agentes memoriā martyrii excoriationis: qdā die sequēti agentes memoriā decollatiōis. Venientes aūt innumerabiles populi. i2. ciuitatū: que p̄ eū crediderant: una cū rege polemio: corpus eiꝰ cū gloria sepelierunt: & ecclesiā mire magnitudinis in eiꝰ noie ꝓstruxerunt. Die uero. 30. eius passiōis rex astyages cū pontificibꝰ a demonio uexati uenientes ad tumulū eius & apostolatum eius ꝓfitētes mortui sunt. ¶Cum aūt ꝓpter signoꝝ multitudinē pagani uiderent corpꝰ eiꝰ populi frequentia uisitari: indignati ip̄m extumularunt: & loculo plumbeo impositū in mare iactauerunt. Quod diuino nutu undis supnatās ad insulā liparis delatū: ibiq; a fidelibꝰ collectū digna ueneratione ꝓditū ē: ubi multo tēpore quieuit. ¶Anno autē dñi 331. saraceni siciliā inuadentes liparitanā insulam uastauerunt: ac eius sepulchꝝ cōfringentes: ossa apostoli dispserūt. Illis ergo recedentibus apparuit apostolꝰ cuidam monacho: mādans ut ossa sua: que dispersa fuerāt colligere curaret. Et cum monachꝰ interrogasset: quō inter tot aliosꝝ ossa eiꝰ cognoscere posset: ait ut nocte ad ea colligenda iret: & ea que ut ignem splendidissima uideret: ꝙ tinus leuaret. Que oia: ut dixerat: monachꝰ inueniens: ossa leuauit: & nauem cōscendens beneuentum: que metropolis est apulie trāstulit. Que inde ꝓcessu temporis rome dicūtur fuisse translata.

¶De scō polemio epō. CIIII

POlemius ep̄s discipulus fuit bti bartholomei apostoli: q rex fuerat in india inferiori: cuius filiaꝫ lunaticam idem apostolus a demonis obsessione liberauit: & ipsum regem cum omni familia & regno ad christum conuertit. Qui relicto regno discipulus christi effectus est: & post passionem apostoli ab omni clero & populo in episcopum ordinatur: qui in christi nomie & apostoli bartholomei etiam miraculoruꝫ signa faciebat. Fuit quoq; in episcopatu annis. 20. Et perfectione multa fidem xp̄i in ipsis partibus auxit: ac laudabiliter uiuens plenꝰ uirtutibus ad deū migrauit: sepultus ad pedes eius magistri.

¶ De sanctis trecentis martyribus qui dicũ tur massa candida. CV.

MArtyres sci qui dicũtur massa cã dida fuerunt trecenti mres apud carthaginẽ pro xp̃o passi tpe ua leriani & galieni imperatoꝝ. Fer tur eni inter alia supplicia: tunc a preside clibanũ calcis accensum: & in ore eius prunas cũ thure exhibitas: & presidem scis dedisse optionẽ alterius ex duobus: aut thura super ip̃os carbones offerre ioui: aut i calcẽ demergi. Tunc trecẽti uiri fide armati ictu rapidissimo: xp̃m dei filiũ fatentes se i ignẽ iniecerunt: & inter uapores calcis pulueree ignitos demersi extincti sunt. Ex quo etiã ille candidat⁹ beatoꝝ exercit⁹: massa cã dida meruit appellari: massa ꝓpter numeꝝ: candida propter meritu3. Qui passi sunt. 9. cal. septẽbris. Hec ado ex hieronymi martyrologio. Fuerunt & alii inumerabiles martyres qui similiter appellant massa cãdida: de qb⁹ ifra suo loco: uidelic3. 3. noñ nouẽbris.

¶ De sanctis gregorio theodoro & leone cõ fessoribus. CVI.

GRegorius: theodorus: & leo confessores tpre constãtii impatoris apud insulã samum claruerunt. Qui ex ptibus oriẽtalibus orti: quo ad seculũ milites impiales: corde uero deo militãtes pro fide xp̃i martyrium desiderabãt pati. Gregorius eni senex ueneranda canitie & sapiẽtia decorat⁹. Theodoꝝ fere. 30. annoꝝ: & leonẽ adolescẽtẽ edocebat: ueꝝ dum heresi arrianoꝝ sub cõstantio uigente edictũ eẽt: ut oẽs per uniuersum orbẽ eiusdẽ secte fierent: ipsiq; sci milites catholici: quib⁹ erat cor unũ & aia una i domino: cũ aliis suis ꝓmilitonib⁹ apud siciliã degerent: multis circũquaq; dispersis fidelib⁹ ob persecutionẽ: ipi sci cephaloniã deuenerunt. Et decreto habito ab aliis discedere: soliq; xp̃o militare: ad samũ insulã ibi iuxta positam abierũt: ubi rubetũ dẽsissimũ inuenientes: idem sci locũ solitarium elegerunt: Sed pro tunc a ꝓmilitonib⁹ discedere nõ ualentes: una cũ eis ad italiã nauigarũt. Indeq; discedentes occulte: reuersi samũ itrauerũt rubetũ ptemq; tẽpli uetustate dirupti ibidẽ repertã habitare ceperũt: pnie operib⁹ ac cõtemplationi uacantes: ubi post tẽp⁹ aliquod oratione facta: oẽs eodẽ die feliciter obdormierũt: uidelicet. 9. cal. septẽbris. ¶ Michael uero ipsius isule nobilis & ditissimus elephãtia lepra laborãs: dum a medicis liberari non posset: ad dei auxiliũ oratione ꝓfugit Cui p uisum appuerunt tres uiri i specie angelica eidẽ mandantes: ut corpora eoꝝ que dudum ihumata iacuerant: & a porcis stercorizabant tumulare deberet: & sic sanitatẽ pciperet. Qui euigilãs & noia scõꝝ & locu3 ignorãs: mane bubulcũ reppit: qui eidẽ michaeli rettulit: q; dũ iuxta rupẽ quãdã porcos pasceret & unũ ex grege fugiẽte3 ilequeretur: mirã fragrãtiã sensit: Inq. essusq; rubetũ tria corpora scõꝝ ihumata & omino icorrupta uidit: a quib⁹ odor ille maxim⁹ exhalabat. Ille uero ipa eẽ scõꝝ corpora: qui sibi nocte appuerant intelligẽs: equum ascendens: bubulco duce locũ ꝓcitus adiit: & corpora fulgentia reppit que deosculãs mundatione recepit. In quo loco mõasterium de ꝓprio ꝓstruxit: & ipsa corpa honorifice cõdidit. Postq; iidẽ sci sibi appuerunt in habitu: uidelicet quo in mũdo fuerãt ꝓuersati: uita3 & noia sua ac diẽ obitus eidem per ordinem enarrantes. Que oia michael scripture mandauit. ¶ Processu uero tpis duo ex ip̃is corporibus a uenetis dicunt fuisse inde leuata: & uenetias ad mõasteriũ sci zacharie delata sci gregorii & theodori: ubi i eadem arcella post altare maius requiescunt: una cum corpore sci zacharie ꝓphete patris ioãnis baptiste. ¶ Leonis aũt corpus apud samũ adhuc habet.

¶ De scõ sidonio ep̃o. CVII.

SIdoni⁹ apollinaris ep̃s aruernẽ floruit tẽpore childeberti regis. Hic ex p̃fecto antistes: uir ꝑm seculi dignitatẽ nõ infimus litterarum sapiẽtia ac disciplina pitissimus fuit: q; multa opuscula putilia digessit. Epistolaꝝ eni grande uolumẽ ad diuersos: scrabro sed erudito ꝑmone ꝓdidit. Itẽ panegyrica metra antonio augusto: & maioriano augusto: & adiuto ipatori socero suo. Scripsit & cãꝝ libꝝ. i. Itẽ libꝝ excusatoriũ ad iarum claꝝ felicẽ. Epithalamium ruricio & hibernie. Epigrãma ad uiꝝ clarũ carolinum. Epigrãma ad ipatorẽ maiorianum. Epithalamiũ polemio & araneole. Eucharistion ad faustum ep̃m. Epigrammata. v. ad diuersos. Propetion ad libꝝ suum. Librũ pontii leontii. Laudem narbonen̄ urbis ꝓciuium. Qui & primi iustini tẽpore debitum soluit humanum: in xp̃o qescẽs. 9. cal. septẽbris.

¶ De scõ tito discipulo. CVIII.

TItus discipulus beati pauli apostoli fuit: cui ide3 apostolus specialẽ epistolam dirigit. Huiusq; uitam scripsit zenas legis pitus: cuius idẽ apostolus eadem epistola. 3. ca. mẽtionẽ facit. Qui a minoe rege crete generis duxit originẽ in eadẽ insula nobilibus pentibus ortus. Desiderãs aũtẽ homeri & aliorꝝ philosophoꝝ poemata: uacãs circa illa: cum eẽt annoꝝ. 20. audiuit de celo sibi uocẽ illapsam: q; oportebat eum inde recedere: & aiam suam saluare. Post hec nouẽ

ãnis elapſis: iuſſũ ẽ ſibi: q̃ libꝝ iſaie legeret ubi dicit. Renouamini a me iſule multe: iſrael ſeruabitur a dño eterna ſalute. Miſſus eſt itaq̃ ab auũculo ſuo p̃ſule crete hieroſolymã: audire & uidere de miraculis ieſu xp̃i. Qui abiens uidit paſſionem xp̃i reſurrectionem: atq̃ aſcenſionẽ: & ſp̃ũſci aduentum in apoſtolos. Sicq̃ pfectam certitudinẽ de xp̃o aſſumens credidit: & annumerat⁹ eſt cũ .12. diſcipulis: in quos ſp̃ũſcũs corporaliter deſcẽdit. ¶ Poſtq̃ aũt ab apoſtolis eps̃ p̃ſecratus eſt: miſſus eſt cũ paulo ad gentes predicandas. Qui nauigãtes ad cretã inſulã xp̃m p̃dicabant: quos rutili⁹ titi cognatus deridebat. Interea uero rutilii fili⁹ moritᷣ: & a paulo ſuſcitatur. Sicq̃ rutilius credens cũ oi domo ſua baptizatur. Paulus uero titũ creteñ ep̃m ordinauit: ip̃mq̃ crete dimittens abiit: Poſt duos aũt annos titus ad paulũ romam acceſſit: cũ quo & fuit uſq̃ ad interfectionẽ⁊ eius a nerone: corpuſq̃ ipſius una cum luca euãgeliſta ſepeliuit. ¶ Poſt hec titus ad cretam deuenit: ubi grarioſe de fide xp̃i diſputans: tãdem cũ increduli perſiſterent: orauit ad dñm: ſtatimq̃ idolum diane: quod colebant: cecidit: & in puluerem redactũ eſt: & mox crederunt aie quingente in xp̃o: & baptizati ſunt. Conſecrauit aũt titus p̃ſbyteros & diacones: ipſe uero metropoli preſidebat Cum die quadã tranſiret ante palatium: qd ſecundus procõſul iuſſu impatoris in iouis nomine p̃ſtruebat: maledixit illud: & ſtatim opus funditus diſſipatum eſt. Tunc ſecund⁹ uenit ad titum cum lachrymis rogans ſe indemnem ab opere cõſeruari: cui titus impoſuit: ut opus in nomine unius dei chriſtianorum inciperet: & ſic opus perficere poſſet: quod & factum eſt. Completo uero opere ſecundus cũ filio ſuo baptizat⁹ eſt. ¶ Dum igit̃ btũs tit⁹ morti appropiquaret: uidit angelos ad ſe miſſos: & reſplẽduit facies ei⁹ ſicut ſol: qui ſpiritũ ſuũ & plebem ſibi cõmiſſam domino cõmendans in pace quieuit etatis anno ſue. 94. octauo calen. ſeptembris: ſepultuſq̃ eſt in metropoli crete: ubi & quieſcit miraculis coruſcans.

¶ De ſcõ tito ep̃o. CIX

Titus epiſcopus poſtremenſis claruit ſub iuliani & iouiani imperatorum temporibus. Qui ſanctitate & uita conſpicuus: aduerſus manicheos fortiſſimos ſcripſit libros: & doctrina luculenta in populo ſuo claruit. Et ſub ualentis imperio in pace quieuit: ut tradit hieronymus libro de uiris illuſtribus:

¶ De ſancto geneſio martyre. CX

Geneſius martyr apud arelateñ urbẽ paſſus eſt ſub diocletiano impatore: qui ex eadem ciuitate oriũd⁹ artẽ mimoſtellã exercẽs xp̃ianos ptinaciter irridebat: & dum uellet diocletiano p̃ artis ſue pitiã placere: cepit ſcrutari xp̃ianoꝝ geſta curioſe: ut eadem poſtmodũ mimatice ſimulando ceſari in eadem ciuitate degenti ſolatium exhiberet. Cũq̃ baptizari uidiſſet infantes: & geſta xp̃ianoꝝ que in ſacramento fiunt mẽti cõmendaſſet: cũ impatore ad theatꝝ perrexit: ut baptiſma ludibrio ſimulans aſtantes prouocaret ad riſum. Conuocatis ergo aliis mimis & ioculatoribus impatore ſpectante: lecto ſe deferri faciens & egrotũ fingens: dixit ad ſuos: ut qa grauem ſe ſentiret: leuem fieri uolebat. Reſponderũt: q̃ ip̃m leuẽ facere nequibant: quia nec ipſi fabri: nec ipſe ferreus erat: exhibuerunt his dictis populo gentilũ riſum. Geneſius aũt irridendo dicebat: quia xp̃ianus mori deſiderabat: ut i illa die uel fugitiuus inueniret. Ad hec uerba & diocletianus riſum continere non potuit. Cui ut arte ſua iocãdo magis placeret: exorciſtã & preſbyteꝝ intrare faciunt: & eos iuxta lectũ geneſii ſiſtunt: & ipſis iterrogantib⁹ ad qd eos uocaſſet: ipſe iã diuinitus tact⁹ nõ ſimulate ſed ex puro corde rñdit: q̃ baptiſmum petebat. Impator uero ac populi eũ adhuc ſimulare credentes accurrunt aquam exhibẽtes: ita ut impator ei munera p̃beret: & cum baptizatus eẽt: & albis indutus: duꝫ in lectulo p̃ſederet: & ſacerdos cum exorciſta abiſſet: ueniunt ad eũ quaſi ab impatore miſſi: q eũ tenerent: & quaſi ad fictã paſſionẽ adducerent. Tunc in albis ueſtib⁹ ad impatorem accedens ad locũ: ubi ſtatua ueneris erat aſcẽdit: & coram omnib⁹ xp̃m p̃ſitens cõcionari cepit: aſſerens ſe xp̃ianos ſemper exoſos habuiſſe: & eoꝝ fidem deriſiſſe: baptiſmũ autẽ xp̃ianoruꝫ deluſorie requiſiſſe: ſed ubi aqua ipſum nudum tetigerat: uidit angelum dei ſplendidũ iuxta ſe ſtãtem: & omnia peccata ſua que ab infantia fecerat recitantem: ipſaq̃ omnia ſibi dimiſſa in ipſius aque lotione p̃mittẽtem. Aſſerens ſe uere & nõ ficte in xp̃m credere: & pro ipſo mori paratum eſſe. Cuꝫ autem diocletianus hec audiens a principio quidem ipſum fingere credens: ſed poſtmodum ipſius animi ueritatẽ cõperiens idignatus acriter: geneſium fuſtibus grauiſſime cedi fecit: deinde in carcerem trudi. Altera uero die tradidit euꝫ plutiano prefecto: ut aut eum ſacrificare compelleret: aut diuerſis penis interimeret: qui geneſium ſacrificare nolentem iuſſit in equuleo leuari: & lampades ad latera ei⁹ applicari. Ipſe uero chriſtum conſtantius inuocabat. Que cum prefectus

diocletiano rettuliſſet. Iuſſit eũ capite cedi. Qui decollat⁹ ẽ & i ciuitate arelateñ. ſepultus. viii. cal. ſeptembris.

¶ De ſanctis euſebio uicentio & ſociis martyribus. CXI.

EVſebius: uicentius: peregrinus: & romanus mr̃es rome paſſi ſũt tẽpore ꝓmodi ip̃atoris ſub uitellio urbis p̃fecto. Cũ eni prefatus iperator die natalis ſui indutus pelle leonis cum oĩ populo romano herculi ſacrificaret & ſci mr̃es i uico cãnario ꝓmorãtes: hec audientes abhorrerẽt: oiaq; ſua pauperibus erogaſſent: corpuſq; iulii ſenatoris & mr̃is ſepeliſſent: de quo ſupra dictũ eſt in eius paſſiõe. i4. cal. ſeptẽbris a uitellio p̃fecto tenti ſunt: & ad ſacrificia deoꝝ inuitati. Qui dum xp̃m ꝓfiterent̃: & deos gentiũ execrarent̃: prio quidẽ in equuleo appenſi: & neruis ac fuſtib⁹ duriſſime ceſi ſunt. Et cum i his tormentis i xp̃o exultarẽt: flãmas ad latera eoꝝ prefectus iuſſit apponi. Et tũc aſtiterunt angeli eoꝝ uulnera tergentes. Quod cernẽs antonius carnifex ꝙuerſus ẽ: ut ſupra in eius paſſiõe dictũ ẽ. xi. cal. ſeptẽbris. Dei de ſci in teterrimo carcere recluſi: egrotos ad ſe ueniẽtes curabãt: & multos ꝙuertebãt. Poſt triduũ uero appuit eis ſcũs iulius mr̃: eoſq; admonuit: ut cuſtodẽ carceris ſaluare deberent: eoſq; in dño ꝓfortauit. Ad quos ac cedẽs ſacerdos capitolii lupul⁹ quadriẽnio cecus ab eiſdẽ ꝙuerſus: & a rufino preſbytero baptizat⁹ lumem oculoꝝ ꝓcepit. Quod uidẽs cuſtos carceris: & ip̃e ſimiliter ad xp̃m ꝙuerſus ẽ. Poſt dies. 4. educti de carcere uitellio p̃ntant̃. Qui euſebio linguã p̃cidi fecit ne xp̃m amplius noiaret. Et cũ nihilominus loquerẽt̃: iuſſit eos oẽs tam diu fuſtib⁹ cedi: donec ſpiritum emiſerunt. Quoꝝ corpora a chriſtianis ſepulta ſunt. viii. calẽdas ſeptẽbris.

¶ De ſcõ dionyſio martyre. CXII.

DIonyſius mr̃ rome paſſus ẽ tẽpore diocletiani auguſti. Qui prio fuſtib⁹ crudeliſſime ceſus ẽ: deinde in equuleo ſuſpẽſus & uirgulaꝝ diutiſſime laceratiõe uexat⁹ lampadib⁹ etiã iflãmatus: dũ in fide xp̃i perſiſteret: dicẽs nõ eſſe regẽ p̃ter xp̃m pro quo ſi milies occideret̃: ip̃s ſibi de ore auferre ñ poſſent: martyrii coróam capitis obtruncatione promeruit. Paſſus eſt autem. 8. calen. ſeptembris: ut dicit ado.

¶ De ſcõ ſeuero abbate. CXIII.

SEuerus abbas apud ciuitatẽ agathen̄ claruit: qui ex regali ſyroꝝ genere ort⁹: adhuc iuuenis pentibus defunctis: cũ diuitiis abũdaret: poſt philoſophie ſtudiũ magnos theſauros aſſumpſit: & cũ ſuis ſuis nauem aſcẽdẽs in ſeptimaniã regionẽ deuenit: ubi a ſcõ berico ep̃o agathen̄ edoct⁹: oĩb⁹ p xp̃o erogatis: ſeruiſq; mãumiſſis i fauce aurarica que ab urbe agathenſe duob⁹ fere milibus diſtat littus naufragũ petiit: & ſibi tuguriũ ex arũdinib⁹ faciẽs artiſſime uite ſe dedit. Quẽ cũ ſerui quõdã ſui requiſiſſent: eũ i uentũ a ſcõ propoſito diſtrahere ſatagebãt: ſed nullatenus preualebãt. Ip̃e aũt dieb⁹ dominicis ſingulis p⁹ pceptã euchariſtiã: panẽ unicũ ſumẽs: ſic hebdomada itegra ſine cibo alio pdurabat. Cui ſcũs beric⁹ panẽ cũ cruce ipreſſa ſingulis diebus dñicis deſtinabat. Sed cũ a multis uiſitarẽt̃: eccleſia ei p̃ſtruitur: & cenobiũ ampliat̃: in quo ad ſe ueniẽtes hoſpitabat̃. Factũq; ẽ ut inuitus p⁹ breue tp̃s. 360. pater fieret monachoꝝ. Qui etiã humanitatẽ ſuã auiculis oſtendebat. Nã & paſſerẽ ad ſe ſolitũ aduolare: & eius dextere inſidere: dũ auceps qdã i tibia leſiſſet: ad ſe ueniẽtẽ ſigno crucis ſanauit & abire pmiſit.

¶ Cuidã ſenatori ciuitatis agathen̄ ſeni ſaluſtio noie: ſepulchrũ ſibi fabricanti predixit: nõ ipſi ſed filio eius dictũ tumulũ p̃pari: & ut predixerat euenit. Iuuene illo poſt modicos dies defũcto: & i paterno tumulo ſepulto. ¶ In mõaſterio quoq; ſuo dũ panes deficiſſent: ſolos tres panes iuẽtos in aqua p fruſta ꝓciſos: adeo mr̃tiplicauit: q; ex eis triduo 360. ſuos fratres refecit: die uero q̃rta. 300. tritici modios ſibi apportãdos eẽ p̃nũciauit Et ſic deo largiẽte euenit. Sicq; p⁹ mr̃ta oſtẽſa miracula cõfectus ſenio i pace q̃uit. viii. cal. ſeptẽbris i baſilica ſci marci ſepultus.

¶ De ſcõ zepherino papa & mr̃e. CXIIII.

EPherinus papa & mr̃ natiõe romanus ex patre abũdio prio põtifici romãno uictori in ep̃atu ſucceſſit: & ſedit annos. 9. mẽſes. 7. dies. x. Hic ꝓſtituit i p̃ntia oĩum clericoꝝ & laicoꝝ fideliũ: ut oẽs xp̃iani. xii. annoꝝ euchariſtiã i die ſcõ paſche accipe deberẽt. Et fecit ſtatutũ in eccleſia: ut oĩa uaſa altaris eẽnt uitrea uel ſtannea. Nã antea erãt lignea. Cõſtituit etiam ut patriarcha uel primas uel metropolitanus ꝓtra accuſatũ ep̃m nõ proferat ſniam niſi pri⁹ ſult⁹ auctoritate apoſtolica. Et ut ordiatiões p̃br̃oꝝ ac leuitaꝝ tpe ſtatuto & multis corã aſtãtib⁹ ſolẽniter fierẽt de approbatis & doctis uiris. Et hic p̃ſecutiõe ãtonini ip̃atoris mr̃io coronat̃. & ſepultus ẽ apud collegas ſuos i cemiterio calixti uia apia. vii. cal. ſeptem. ¶ Hic fecit ordinatiões. vii. p mẽſem decẽbriũ p̃ſbyteros. i4. diacones. 7. epos. i3. Et ceſſauit ep̃atus. dies. vi.

¶ De ſancto ludouico rege & confeſſore ter CXV
tii ordinis ſancti frãciſ.

LVdouicus qntus frācoꝝ rex sanctissimus: patrē habuit xpianissimū ludouicū q̄rtū: qui multum hereticos debellauit. Post cuius obitum sub matris tutela. s. dñe blanche quōdā filie regis castelle pie educatus in oi sanctitate ꝓfecit: qui etiā nunq̄ mortaliter peccasse in sua ultima ꝓfessione ꝓpertus est. Sub cura magistri & fratꝝ predicatoꝝ & minoꝝ sacris litteris fuit imbut⁹. Deinde uxorē ducens filium ex ea susceptū religiose nutriuit. Ipse uero utens cilicio clādestine opibus penitentie instudebat: pauperibus ducentis quotidie ante cibū ꝑsonaliter ministrabat. In mēsa quoq; semp tres pauperes iuxta se discumbētes habebat. ¶ Post hec ardore fidei assumpta cruce ad terrā sanctam acquirendā cum exercitu copioso transiuit. Et post multas occupationes terrarū: ipse: ut ꝓbaret eius patientia: ab infidelibus captus est. Sed modico postea redempt⁹ precio: qnq; annis continuis mansit in syria: castra plurima ꝓstruens: captiuos redimēs: & multos saracenoꝝ sua religione ad fidem cōuertēs. Audito uero matris obitu in franciā rediit: & dū reuerteret: maris tēpestatē sua oratione sedauit. Reuersus aūt ad domū suā in uirtutibus semp perficiēs: capellam egregiam in ꝓprio palatio edificauit: ubi & coronam dñi & crucis dñice partē atq; lanceā collocauit. ¶ Tandem post plurima annorū curricula cū fratrib⁹ suis copioso exercitu ꝓgregato itez mare transiuit. & thinissā applicans adiacentem regionē faciliter occupauit: ubi fixis tētoriis febre corripit: & pluribus diebus decumbens sacra sumpta cōfessione xp̄m iugiter inuocans sup stratū cinereū in modū crucis extensū post laudabilia uirtutum opa suū dñō spiritum traddit. 7. cal. septembris anno dñi. 1270. Corpus uero ei⁹ delatum in franciā apud sanctū dionysium pisien sepultū ē: mirabilib⁹ signis coruscās.

¶ De scis ireneo & abundio mrib⁹. CXVI

IReneus & abundi⁹ martyres passi sunt rome sub decio cesare & ualeriano prefecto. Cum eni ualerianus corp⁹ sancte concordie martyris ꝓ xp̄o passe in cloacaz iactari fecisset: & quidā miles noie porphyrius ireneo cloacario occulte xp̄iano illud indicasset: sperās in uestimentis scē gēmas uel aurū inuenire: ut supra dictuz est in passione hippolyti & socioꝝ idibus augusti: Ireneus p̄dict⁹ effosso loco una cū porphyrio corp⁹ cōcordie de cloaca leuauit: sed in uestimētis eius nihil iuenit: unde porphyrius aufugit. Irene⁹ uero xp̄ianū quendā nomie abundiū secū uocauit: qui corp⁹ martyris ad p̄sbr̄m iustinū tuleruut: & ip̄m una secū sepulture tradiderunt. Hoc audiēs ualerianus ireneū & abundiū teneri fecit: deinde post dies. 12. iussit: ut ambo uiui in ipsa cloaca necarentur: qui necati sunt. 7. calē. septembris: quorum corpora iustin⁹ p̄sbyter ide leuauit: & iuxta corpora sanctorum laurētii & ceterorum in crypta in agro uerano sepeliuit.

¶ De sancto secundo mr̄e. CXVII

SEcundus martyr apud castꝝ uigintimiliū italie tēpore maximiani impatoris passus est: q uir spectabilis & dux ex sacra thebeoꝝ legione ante beatū mauritiū & ceteros pro ꝓfessiōe nomis xp̄i post uincula & carceres martyriū capitis absciſione cōpleuit. 7. calē. septembris: ut ait ado.

¶ De scō alexandro martyre. CXVIII

ALexāder martyr apud bergomū italie ciuitatē passus est sub maximiano impatore. Qui cum eēt miles eiusdez cesaris: & a legiōe sanctoꝝ thebeorū fidem ꝓcepisset. Cum impator uenisset mediolanum: & posita idoloꝝ mensa ip̄m sacrificare cōpelleret. Alexander mensam calce percussit: & euertit. Quē impator uni ex militibus decapitandū tradidit. Cūq; ille diuino terrore p culsus: ip̄m ferire nō auderet: traditur aliis militibus occidendus. Alexander uero diuina ꝓmissione manus eoꝝ aufugiens bergomum uenit: ubi christum annuncians aliquos ꝓuertit. Ad quem tandem milites uenientes ip̄m detentum & sacrificare nolentem: gladio percusserunt. 7. calē. septembris: cuius corp⁹ a grata matrona in p̄dio suo iuxta murꝝ ciuitatis bergomensis sepultum est.

¶ De sancto ruſo martyre. CXIX

PVsus martyr apud capuā passus est. Hic patricie dignitatis insignis: cum eēt ex ꝓsule dux rauēne: beatus apollinaris eps & mr̄ filiam eius a mortuis suscitauit: ip̄mq; in fide docuit: & baptizauit una cum filia eius & uxore ac familia ꝓmiscui sexus numero. 334. ut supra actū est in passiōe apollinaris. 10. calē. augusti. Vnde & deiceps rufus sancto apollinari occulte ministrabat Filiaq; ei⁹ uirgo sacra ꝓmansit. Quod nero cesar audiens: ip̄m a ducatu absoluit: & eidē successorem delegauit. Dum autez rufus uenisset capuam tētus a uicario prefecti pictorio messalino: nolensq; sacrificare decollat⁹ est sexto calendas septembris.

¶ De sancto pelagio martrye. CXX

PElagius martyr passus est in ciuitate emonia ꝓuincie acarnānie tēpore numeriani imperatoris: cui⁹ pater peloſius & mater claria nobiles ac ditissimi christiāi

ipm puerulum in fide xpi docuerunt:& cuz esset annoz.7.uranio presbytero tradiderũt sacris litteris imbuẽdũ. Et cum esset annoz xii.pater eius migrauit ad dñm:oẽsq; facultates suas filio suo ad ministeriũ pauperum dereliquit.Cũ uero annos.xviii.impleuisset mater eius similiter ex hac luce subtracta ẽ. Qui continuo omnem eius familiã manumisit:& una cũ uranio presbytero oẽs facultates suas paupibus & ecclesiis distribuit:uerum cũ esset annoz.xxv. facta ẽ persecutio xpianoz sub numerião augusto. Qui & eui lasium presidẽ ad dictã prouiciã destinauit: ut oẽs xpianos ad sacrificia deoz compelleret.Cũ aũt multi xpianoz metu tormentoz imolarent. Pelagius oratiõe ad dñm effusa: uoce sibi de celo lapsa ad martyrium aiatus est.Et sequenti die se sponte presidi pntauit & xpianissimũ asseruit.Qui missis catenis in collo & manibus ei⁹ in obscurissimo carcere eum recluſit:ubi lux celica ei diuinit⁹ effulsit. Altera die corã preside statuit: & sacrificare ptemnẽs uirgis diuti⁹ flagellatur. Deinde fustibus cedi iubetur: sed dei nutu fustes quasi papyrei mollierunt.Quod cernens preses iussit eũ in equuleo suspendi: & ungulis radi. Deinde ipm deponi:& oleum ferues uentri ipsius pfundi.Et cũ manus carnificum oleo succẽderent: scus martyr ipm calens oleum:ac si aquã frigidam sentiebat: quo uiso miraculo multi paganoz i dño crediderunt. Post hec itez cum diis immolare nollet:mandauit iudex fragmẽta testaz per pauimenta uiaz effundi: & ligatis manibus ac pedib⁹ eum ptrahi:ut sic spm exhalaret. Et cũ in his oib⁹ pstans pfisteret. Iussit eum preses capitalem subire sniam. Qui ductus extra muros urbis capite cesus ẽ.Cuius corpus colligens uranius presbyter ipsum ibidez sepeliuit.Passus ẽ aũt.vi.cal.septẽbris.

¶De scõ pelagio papa primo. CXXI.

PElagius papa hũius nois primus natione romanus: ex patre ioãne uigilio pape i epatu romano successit:& sedit annos.4. mẽses.x. dies.19. Hic cõstituit ut heretici & schismatici epi p seculares potestates conprimerent ac punirentur:ualde nãq; catholice fidei extitit defensator & pugil. Qui ob inuidiam a quibusdã emulantibus sibi clericis de morte uigilii decessoris eius culpat⁹ est:sed corã populo tangendo crucẽ & euangelium se purgauit. Multe nãq; scitatis uir fuit:ac i põtificatu laudabiliter se gerẽs plenus bonis opibus in pace quieuit.vi.calen. septẽbris.Et in ecclesia sci petri sepultus ẽ. Cuius tẽpore ossa ptomartyris stephani romã sunt delata:& i eadem tũba cum corpore sci laurentii collocata. Et cessauit epatus eo defuncto mẽses.4.dies.xxv.

¶De scõ pelagio papa ii⁹. CXXII.

PElagius papa huius nomis ii⁹ natione romanus ex patre uirgildo.Benedicto prio pape i pontificatu romano succeſſit:& sedit annos.x.mẽses.vi.& dies.xxv. Hic absq; iussione principis ordinatus est: eo q; longobardi romã obsiderẽt:nec posset quisq; a roma discedere.Hic.9.prefationes tradidit ecclesie ante canonẽ decantandas: uidelicet natalis epiphanie.xl.crucis:resurrectionis:ascensionis:pẽtecostes:trinitatis:& apostoloz:prefatio aũt de beata uirgie postmodum a gregorio papa addita ẽ.Hic uir scissimus:& circa paupum necessitates itẽtissim⁹ fuit. ¶Eo aũt tẽpore tãte pluuiaz iundationes fuerunt: q; omnes eẽ diluuiũ dubitarẽt: talisq; clades fuit:qualẽ a seculo nullus meminit audiuisse. Cũ uero tyberis ex tantarũ pluuiaz abundantia in tantũ iundauit:ut super muros urbem igrediẽs magnam ptez regionis occuparet:secum trahẽs innumeram multitudinẽ ꝓpentum:& draconẽ ingentissimum:que bestie putrefacte post diluuium: ex aeris corruptione maximã mortalitatem hominũ induxerunt.De qua dictũ ẽ supra in gestis gregorii pape.4.id⁹ martii.Ita q; multe domus uacue remãserũt in urbe.Hec aũt clades primũ a pelagio papa incepit: ipmq; subito de medio substulit: deide ad populũ urbis descẽdit.Pelagius itaq; defunct⁹ in ecclesia sci petri sepultus est. In cuius locum beatus gregori⁹ papa & doctor ab omni populo electus est.

¶De sanctis georgio:aurelio & sociis martyribus. CXXIII.

GEorgius diaconus:aurelius:felix natalia:& liliosa apud cordubaz hispanie ciuitatẽ passi sunt.Quorum primus mire abstinẽtie monachus ab hierlis cordubaz ueniens:cũ reliquis ex eadẽ urbe claro germine ortis:diu optatũ sibiq; a dño pmonstratum meruit ꝓsequi mrium. Qui passi sũt.vi.cal. septẽbris.Hec ado in martylogio.

¶De scõ anastasio martyre. CXXIIII.

ANastasius mr passus est in salone dalmatie ciuitate sub psecutione diocletiani iperatoris.Hic ex aqleia ortus ciuitate:cũ artez fullonis exerceret:qcquid ex ipa ꝓseq poterat:preter parcum quotidianũ uictum pauperibus erogabat. Tandẽ amore animatus mrii ad salonitaz ciuitatẽ deuenit.Et cũ in hospitio in quo mansurus erat signũ crucis in locis pluribus depinxisset:& ob hoc a gentilibus comprehẽsus & iudici presentatus est. Qui cũ sanctum cogitasset diuersis

laniare ſupplicijs: ab impatore ſubita iuſſione ꝓpulſus eſt ad ipſam in qua auguſt⁹ degebat ꝓcitus ire ciuitatē. Ob hanc cām expeditam in xp̄i martyrem ſniam ꝓtulit: ut ſuſpenſo ad collum ei⁹ ingenti lapide in mari ꝑcipitio dareť. Matrona uero quedā xp̄iana noie aſclepia corpus martyris hére cupiens ſeruis ſuis libertatē & munera ꝓmiſit. ſi corpus ſci martyris inuenirent. Qui dieb⁹ pluribus per littora diſcurrentes tandē aphros quoſdā iuenerunt: q corp⁹ ipm iam leuarāt: ut uero corpus territi dimitterēt: calumniā homicidii in illos fingebant: utpote qui haberent in manib⁹ corpus exanime. Ipſi tamē animoſi uiri ex aphrica orti caput martyris in patriam ſuā portauerunt: & eccleſiā in nomine ipſius fecerunt: in qua uirtutes fiūt mirabiles i malignis ſpiritib⁹ effugandis. Corpus uero ſine capite ſibi delatum a ſuis matrona illa deuotius excepit: quod donec ceſſaret ꝑſecutio in predio ſuo cellauit: deinde eccleſiam ꝓſtruxit: & corpus martyris in ſalomitano territorio collocauit. Paſſus ē aūt xp̄i martyr anaſtaſius. 6. calen. ſeptēbris.

¶ De ſcō ceſario ep̄o. CXXV

CEſarius ep̄s arelateń floruit tempore anaſtaſii impatoris ſecūdi: q ſcē & ꝓtinētiſſime uite uir beatus homelias plurias morales & utiles ad mōachos edidiſſe repit̄. Et poſt felicem eccleſie ſue gubernationem ſcitate & doctrina inſignis migrauit ad xp̄m 6. calen. ſeptembris.

¶ De ſcō daniele ꝓpheta. CXXVI

DAniel ꝓpheta cuius laus in pleriſq; diuine ſcripture libris & locis deſcribit̄: & .2. macha. 2. ca. inter patres ſcōs priſci temporis connumerat̄ de regione iudeoꝝ & ſemine regio natus eſt. Cū aūt nabuchodonoſor rex chaldeoꝝ hieruſalē prima obſidione cepiſſet. Ioachim regem iuda uinctu3 ſecū trahebat in babylone: & nobiles iudeorum cū eo: in itinere uero remiſit eū impoſito ei tributo: & obſides pueros de ſemine regio ſecum traxit. ſ. danielē: ananiā: miſaelē: & azariam: & alios plures: & abinde fuit daniel in babylone: donec regnū defecit. Ipm uero danielē & ſocios uti pulchriores & doctiores caſtrauit rex: ut ait ioſeph⁹: & tradidit eos ꝑpoſito eunuchoꝝ aphanaz: & fecit eos eruditi ꝓuincialib⁹ līs & lingua chaldeoꝝ: mutatis eoꝝ noibus: danielē enī uocauit balthaſar: ananiam ſidrach: azariam miſach: & miſaelē abdenago. His q̄ttuor ꝑpoſitus eunuchoꝝ ſpecialē ꝓcuratorē p̄fecit malaſar. Qui ꝓpoſuerūt nō ꝓtaminari cibis gētilium: & a prepoſito eoꝝ obtinuerunt. x. diebus leguminibus & aqua tētari: & cum ex hoc eos ꝓbans in nullo ceteris macriores uidiſſet: accipiebat cibaria & uina regia: & dabat eis legumina & aquam. Tranſactis uero tribus annis ſteterunt coram rege: ꝓut ipſe decreuerat: nec ſunt inuenti eis ſimiles in regno in oī ſapientia & diſciplina. Ex quibus pre ceteris daniel gratiam a deo obtinuit: uiſiones & ſomnia interpretandi. Hec omia ſupius acta ſunt in geſtis trium puerorū. 18. calen. ianuarii. ¶ Anno uero ſecundo regni nabuchodonoſor uidit rex ſomniū mirabile cuius poſtq̄ euigilaſſet memoriam amiſit: & cōuocatis coniectoribus chaldeoꝝ petebat ab eis: ut ſomniū ſibi dicerent: & interpretationem eius etiā indicarent. Qui cum hoc ſe poſſe facere nullo mō dicerēt: eo q̄ oi homini impoſſibile eſſet: ſed ſi rex ſomniū narraret: ipſi coniecturam eius exponerent. Irat⁹ rex mandauit: ut omnes ſapiētes babylonis ꝑirent. Querebāturq; daniel & ſocii: ut cū ceteris occiderent̄. Quod cū daniel ab arioch principe militie didiciſſet. Ingreſſus rogauit regem: ut daret ſibi tēpus ad ſolutionē3 ꝓ unā noctē tantū: ut dicit ioſeph⁹: & ꝓnoctanti in oratione cum ſociis myſterium ei reuelatū eſt. Et ingreſſus mane ad regem dixit ei: q̄ nemo uiuentiū poſſet petitionē ſuā implere: ſed deus celi reuelans myſteria eidem indicauerat: que nouiſſimis tēporib⁹ futura erant. Narrauitq; ei q̄ per ſomniū uidiſſet ſtatuam quattuor metalloꝝ: cuius caput aureū ſignificabat primū regnū aſſyriorum ceteris nobilius & ditius: pect⁹ uero & brachia argentea: ſignificabant regnū ꝑſaꝝ & medoꝝ ſecūdo uentuꝝ: q̄ minus primo eſſet nobilitate & diuitiis decoratū: uenter uero ereus regnū eſſet grecoꝝ tertio loco futurum ſuoꝝ ſapientia ſonoroſum: Tibia uero & crura ferrea regnum romanoꝝ quarto uentuꝝ: q̄ ſua fortitudine omnia domaret: Lapidē uero ſine manibus de monte abſciſū qui percuſſit ſtatuam: & eam in puluerē cōminuit: qui & fact⁹ eſt mons magnus: & iplet uniuerſam terram: dixit eſſe regnū celi: quod eſt regnum xp̄i: qui omnia regna comminuet: & ipm ſtabit in eternum. Quod rex audiens danielem & deum eius adorauit: & ip̄m prefecit cunctis ſapientibus babylonis Socios uero eius prefecit ſup opera toti⁹ ꝓuincie babylonis. ¶ Circa dictū tempus daniel ſanctam ſuſannam de falſo adulterii crimine ei impoſito liberauit: cum adhuc iuuenis eſſet: ut dicetur infra i hiſtoria proxima de ſuſanna. ¶ Poſt hec aūt cum nabuchodonoſor rex ſtatuam auream erexiſſet: & eā tres pueri adorare noluiſſent: in fornacē miſſi: inde miraculoſe erepti ſunt: ut ſupra dictum eſt in geſtis ipſorum trium puerorū: ꝓpter quod nabuchodonoſor deū hebreoꝝ

magis reuereri cepit. ¶Deinde post lapsus tẽpus nabuchodonosor uidit ꝑ somniũ arborem excelsam: que totã terrã occupabat: & bestie ac uolucres sub ramis eius habitabant: quã deus celi succidendã mãdauit: donec. vii. tẽpora mutarẽt super eã. Que uisio ꝓfm ꝙ daniel regi interpretatus ẽ ei de facto contigit. Ipe eni nabuchodonosor ꝓpter nimiam supbiam suã i bestiã transformat⁹ ab hoibus eiectus est: non ꝙ corporis mutationem: sed mentis alienationẽ pateret: ut dicit epiphanius. Ablatus ẽ eni ei usus lingue ad loquendũ & herba ei i cibum data est: & uidebatur ei ꝙ bos eẽt in anterioribus: & posteriorĩbus leo: daniel uero toto alienatiõis eius tẽpore pro ipso orationi uacabat: & ad preces eius annis. 7. quos totidẽ dixerat tempora in. 7. mẽses uersi sunt: in quibus. 40. diebus isaniã patiebatur: & per alios. 40. ad cor hois reuersus flebat: donec. 7. mẽses cõplerentur: post quos reuocat⁹ est: nec tñ regnauit: sed statuti sunt pro eo. 7. iudices: & de consilio danielis usq; ad. 7. annos penitẽtiam egit: pro ut hec omia iosephus tradit.

¶Mortuo uero nabuchodonosor maiore regnauit pro eo filius eius maior: qui & ipe nabuchodonosor nõiatur. Qui danielẽ ꝓpellebat ut adoraret idolũ bel: dicens ipm eẽ deũ uiuẽtem: eo ꝙ quotidie comederet. xii. mẽsuras farine & 40. oues: ac uini amphoras. 6 sibi oblatas. Daniel uero econtra illum deũ fusilem ex metallo & mortuũ asserebat: uenit autẽ rex cũ daniele ad templũ: & positis omnibus escis ante mẽsam: egressi sunt oẽs: & rex clausit hostia: & anulo suo signauit. Daniel aũt cribrauerat cineré in pauimento corã rege. Sacerdotes aũt bel qui erant. 60. cũ paruulis suis & mulieribus iuxta consuetudinẽ suam: nocte ingressi sunt ꝑ cuniculos subterraneos quos fecerãt sibi: & ꝓsumpserunt omnia: uenit ergo rex diluculo cum daniele ad templũ: & inuentis saluis sigillis ianue impressis apuerũt hostia. Rex autẽ intuitus mẽsam uacuã: magnũ deum bel exclamauit. Daniel aũt oñdit regi uestigia per pauimentũ cineri impressa: que erãt uiroruꝫ & mulieꝝ & infantum. Et deinde oñdit ei occultos aditus: & occultum introitũ sub mẽsa. Et iratus rex apprehẽdit sacerdotes qui & deceptionem suã ei confessi sunt. Quos oẽs occidit rex: & dedit bel i manu danielis: qui subuertit eũ & templũ. ¶Erat etiã in eodem loco draco latẽs in fouea: & adorabãt eum babylonii. Sacerdotes eni eius habebant uasa plena aqua facta de coriis uitulorꝫ: & ea uirgis ꝑcutiebãt: ut facerent sonitum terribilẽ quasi tonitruũ. Ad quẽ excitatus draco: quãdo ꝙ emittebat ignẽ qñq; fumũ: qñq; uisibiliter appebat. Cũq; rex danielẽ cogeret ut illi sacrificaret: petiit daniel ipm sibi dari i potestate: & interficeret eum sine ferro & fuste. Et tulit daniel picẽ & adipem: & pilos: & coxit pariter & fecit massas: deditq; in os draconis: qui suffocatus crepuit. Et idignati babylonii petierũt a rege danielẽ sibi dari: qui duos eorꝫ deos destruxisset: ꝓminãtes ꝙ nisi daret eum ipis: regẽ cum omni domo sua interficerẽt: unde rex timore ꝓpulsus tradidit eis danielem: qui miserunt eũ in lacũ: in quo erant leones septem: quibus quotidie ad escam dabant⁹ duo corpora damnatorꝫ & due oues: & tunc non data sunt eis: ut deuorarẽt danielem. Dñs autem misericors non solum danielẽ de ore leonum. vi. diebus illesum cõseruauit: sed etiã ei de prandio prouidit: cũ enim abbacuch propheta in iudea prandiuꝫ messoribus suis deferret: tulit eum angelus dñi: & per uerticẽ apprehẽsum posuit eum i babylone super lacũ i impetu spũs sui. Qui prandium danieli obtulit: illeq; comedit: & deo gras egit: ipmq; angelus dñi i locum suum in momẽto restituit: ut dictum ẽ supra i hystoria abbacuch ꝓphete. xviii. cal. februarii. uenit ergo rex die. vii. ad lacum: & cum uidisset danielẽ sedentẽ in medio leonum: exclamauit magnũ deuꝫ danielis. Et eduxit eũ de lacu: & eius emulos itromisit: qui deuorati sunt a leonibus corã rege. Ex tunc rex danielẽ & deum eius oi tẽpore uite sue ꝓmaxime reueritus fuit. ¶Prophetauit aũt daniel in tẽpore illo: uidelicet a diebus nabuch. iunioris: quibus prophetauit in chaldea: usq; ad tẽpus darii primi regis ꝑsarꝫ: quo tempore prophetauit in perside siue i media illuc ab ipo trãslatus: multasq; mirabiles uisiões habuit: de tempore futuro & de fine seculi: que in eius libro sꝑalius explicant⁹: quarũq; expositio spẽalé requirunt librum. ¶Mortuis autẽ nabuchodonosor iumore & euilmeredath fre eius: q ambo successiue regnauerunt post nabuch. primum. Regnauit balthasar filius euilmeredath annis trib⁹. Qui cum obsessus esset in babylone a dario prio rege medoꝝ: & cyro rege persarꝫ: qui cũ eo uenerat: propter incredibilem fortitudinẽ ciuitatis de obsidione parꝫ curabat. Fecitq; optimatibus suis grande ꝓuiuium: & uasa q nabuch. auus eius de templo dñi in hierusalem abstulerat principibus & uxoribus suis atq; ꝓcubinis tradidit ad bibendum. Intellexerat enim balthasar ut dicũt hebrei. lxx. annos captiuitatis hebreoꝝ: quos hieremias ꝓ dixerat fluxisse: & tamẽ iudei non erant liberati: unde iudeorum deo insultabat: & deos suos collaudabat. Tunc apparuit man⁹ scri bẽtis i pariete: mane: cethel: pha res: que sonãt numerus: appẽsio: diuisio. Et cum rex hoc uidẽs danielẽ turbatus consuluisset. Intrer-

pretat⁹ est scripturam dicens: ꝙ deus regnū balthasar numerasset. i. compleuisset: & ipm in statera appendisset: qui & minus uiueret: q̄ putabat: & diuisum esset regnum suum: & datum medis & persis. Eadem nocte capta est babylon. Nam cyr⁹ fecerat diuidi longe a ciuitate fluuium euphratē per plures riuulos: ita ut alueum qui fluebat in ciuitatē uadabilem faceret. Et tunc gentes darii & cyri per alueum ingresse balthasar interfecerūt: & ciuitatem fortissimam & munitissimam destruxerunt: que sicut humano opere potuisse construi: sic humano opere potuisse capi minime homines opinabantur. ¶ Darius autem secum duxit danielem in mediam faciēs eum unum de satrapis: qui centum & uigiti preerant: ipsumq; admodum honorans: propter quod inuidentes ei principes accusatione facta contra eum: fecerunt eum mitti in alium lacum leonū: sed sicut alias ita & tunc domino adiuuante inde liberatus est: & accusatores eius in lacum missi a leonibus deuorati sunt. ¶ Hic daniel dedit signa in montibus super babyloniam dicens: ꝙ quando pars mōtium a borea fumigabit: uenit finis babylonie: quando uero ueniet ignis ardens finis erit uniuerse terre: quando a parte noti aque decurrēt: reuertetur populus ad terram suam: ꝙ si sanguine fluxerint: erunt homicidia belial in uniuersa terra. Defunct⁹ est autem daniel in media quinto calen. septembris: & sepultus in spelunca regali solus cū gloria. Hec ex libro danielis per totum: & ex dictis iosephi & hieronymi & comestoris atq; ex chronica guilelmi.

¶ De scā susanna uxore ioachim. CXXVII

SVsanna sancta cuius pudicitiam & sanctitatem ipse text⁹ libri danielis commendat: iccirco gestis danielis subiicitur: quia eius cōtemporanea: dies dormitiōis ei⁹ certus non inuenitur. Hec erat filia helchie & uxor ioachim: qui erat de nobiliorib⁹ iudee inter omnes filios israel in babylonem transmigratos. Et cum esset susanna nimiuꝫ speciosa: exarserunt in eam duo seniores iudices illius anni. De quibus tradunt hebrei ꝙ mulieres decipiebant: dicētes se esse de semine dauid: & christum de semine ei⁹ nasciturum. Hi statuerunt in cōmune tēpus: quo susannam possent inuenire solam. Et latuerunt post meridiem in pomerio helchie. Ingressa autem susanna uolens lauari & ungi iuxta morem patrie: misit puellas ad afferēdum oleum & unguenta. Tunc accurrentes seues ad eam: requisierunt eam cōminantes: ꝙ si consentire nollet: contra ipsam adulterii testimonium dicerent. Et elegit susanna potius incidere in manus eorum: q̄ peccare in dominum. Et exclamauit. Et accurrentes famuli erubuerunt: cum audissent senes contra susannam testificari. ¶ Altera die statuta est susanna in medio populi: & ponentes senes manus super caput eius contestati sunt: ipsam uidisse cum iuuene commiscerī: & condemnata est ad mortem: & cum oraſset ad dominuꝫ: suscitauit deus spiritum pueri cui nomen daniel. i. manifestauit spiritū dei in eo esse: qui latens quiescebat: cum adhuc daniel esset adolescens: & exclamauit se mundum a sanguine illius. Et cum reuersi essent omnes populi ad iudicium: daniel separari iussit senes ab inuicem: & singulos eoꝝ per se examinans interrogauit: sub qua arbore uidisset adulterium committi: quoruꝫ unus ait sub cino: alter sub prino. Et acclamauit in eos populus propter dissonantiam conuictoſq; de falso testimonio ℔m legem dei lapidauerunt. Susanna autem post hec ab omni populo in reuerentia habita est ꝓpter eius pudicissimam castitatem: que & uitam suam in sanctis operibus pie consumauit.

¶ De sancto augustino episcopo ac doctore CXXVIII

AVgustinus episcopus & doctor egregius prouincia aphricana ciuitate tagasten honestis parentibus & christianis ortus scilicet patre patricio matre monica a puerili ib⁹ annis liberales disciplinas sufficiēter edoctus fuit: adeo ut etate iuuenili summus philosophus: & rethor luculentissimus haberetur. Nam libros aristotelis & liberalium artiuꝫ quoscunq; legere potuit: per se didicit: & nemine tradente intellexit: sicut ipse de se in libro confessionum testatur. Verum quia scīētia sine charitate non edificat: sed inflat: in errorem incidit manicheorum: qui christum phantasticum affirmant: & carnis resurrectionem negant: in quo adhuc adolescens per annos nouē permansit. Ad has etiam nugas adductus est: ut arborem sici flere diceret: cum ab ea ficus uel folium tolleretur. Mater uero eius plurimum flebat: & cum esset christiana ipsum ad fidei ueritatem reducer satagebat. Que die quadam uidit se stare in quadam linea lignea licet tristē: cui quidam iuuenis astitit: & causam tristitie requisiuit: que cum pditionē filii sui ꝺplorare diceret: ille consortauit eam dicens. ne timeret: quia ubi ipsa ibi ille esset. Rogabat ergo sedula mater quasi importuna quēdam episcopum sicut in eodem libro confessionum testatur: ut pro filio suo orare dignaretur: cui ille importunitate deuictus prophetica uocere spondit: ut secura staret: quia impossibile esset: ut filius tantarum lachrymarum piret.

¶Cum autem in ciuitate sua grãmaticam & apud carthaginem multis annis rethoricam docuisset: occulte matre nesciente romaꝫ uenit: & ibidem multos discipulos congregauit. His temporibus mediolanensibus sibi petentibus doctorem a roma i rethorica destinari. Symmachus ꝑfectus augustinuꝫ destinauit. Quo tempore beatus ambrosiꝰ mediolani ep̃s erat. Mater uero eius cum multa difficultate ad eum uenit: & ipsum iã nec uere catholicum nec uere manicheuꝫ reppererit. ¶Augustinus autem predicationem ambrosii frequenter audiebat: solicitus ualde: ne uel pro errore manicheorum: uel contra ipsum aliquid proferret. Quadam tamẽ die ambrosius predicans errorem illum apertissime confutauit: & a corde augustini opinionem dudum habitam penitus depulit. Cum autem sicut ipse libro supradicto refert: uia dei sibi plurimum placeret: sed ad ipsam accedere pigeret. Ad quendam simplicianum seruum dei perrexit: cum quo & estus suos contulit: qui & ipsũ in uia dei exẽplo multorum pueroruꝫ & puellarum hortari cepit. Interim ab aphrica amicus quidã augustini uenit: q magni antonii i egypto defũcti miracula recitauit. Quorum exemplo augustinus uehementer exarsit: & socium alloquens seipsum redarguit: dicens: q̃ indocti celum rapiebant & sapientes cum doctrinis suis in infernum demergebantur. Et accurrens in quendam hortum sedens sub ficu amarissime fleuit: audiuitq; uocem dicẽtem ei: tolle: lege. Aperuitq; codicem apostolicum: & coniectis oculis ad primum capitulum legit. Induimini dominũ ieſuꝫ christum. Et statim ab eo omnes dubietatis tenebre diffugerunt. Cumq; beato ambrosio per litteras uotum suum insinuasset: ut moneret quid sibi de libris sanctis legendum eẽt: ille mandauit: ut legeret isaiã prophetam: tanq̃ euangelii & uocationis gentium apertissimũ pronunciatorem. ¶Aduenĩte ergo paschali tempore: augustinus annorum .xxx. cum filio suo adeodato puero ingenioso: & cum alipio amico suo: meritis matris & predicatione ambrosii conuersus: sacrum baptisma a sancto ambrosio suscepit. Tunc ambrosiꝰ: Te deum laudamus inquit: & augustinus: te dominum confitemur respondit. Et sic alternatim ipsum hymnum composuerunt: sicut in speculo ecclesie traditur: protinusq; in fide catholica confirmatus: spem omnem quã habebat in seculo dereliquit: & scholis quas regebat abrenunciauit. ¶Post hec cum matre & filio & duobus amicis nebridio & cutio remeabat ad aphricam: sed cum esset apud ostia tyberina mater eius defuncta est. Post cuius mortem regressus ad patriam cũ sibi adherentibus deo seruiens: ieiuniis & orationibꝰ uacabat: & libros scribebat ac docebat: fama quoq; eius ubiq; spargebatur: & in suis doctrinis admirabilis habebatur. Cũ autem ad preces cuiusdam magnatis qui se seculo renunciare promiserat: si uerbum domini ab eo audiret: ad ciuitatem hipponem concitus aduenisset: Valerius hipponeñ ep̃s eũ ad se accersiuit. & licet plurimum renitentem presbyterum in sua ecclesia ordinauit. Qui statim monasterium clericorum instituit: & cepit uiuere secundum regulam a sanctis apostolis constitutam: quam regulã moribus & sanctitate refertam ipse spiritu diuino dictauit. De cuius monasterio eo uiuente decem episcopi electi sunt. Et quia episcopus ualerius grecus erat: & latinas litteras ignorabat: Augustino episcopo libertatem concessit: ut contra morem orientalis ecclesie coram se in ecclesia predicaret. Eodem tempore fortunatus quidam presbyter manicheoruꝫ multos catholicos seducebat: quem augustinus in conuentu omnium disputans publice superauit. Donatistas etiam & manicheos quosdam de ipsa ciuitate conuictos fugauit: ualerius autem episcopus timens ne augustinus sibi ab alia ciuitate in episcopum electus tolleretur: impetrauit ab archiepiscopo carthaginen̄: ut ipse episcopatui cederet: & ille augustinum hipponen̄si ecclesie in episcopum promoueret. Sed cum hoc augustinus recusaret: compulsus tandẽ acquieuit: & ep̃atus curã suscepit: qđ in se postea fieri non debuisse: & dixit & scripsit: & de sui ordinatiõe admodũ penituit: uixit aũt in clericatu & ep̃atu annis fere .40. ſeper dño seruiens: semper studens: semp docẽs & libros continue scribens. Cura quoq; rei secularis cuidã preposito suo ex toto cõmissa: ꝓtẽplatiõi & studio iugiter uacabat: paupertatẽ i oĩbus amauit: tẽperantiã in uictu seruauit pauperũ operibus semper intentus extitit: pudicitiã & honestatem non solũ dilexit: sed etiam exẽplariter pretẽdere uoluit omnibusq; uirtutibus adornatus deo seruire & oĩbus sanctitatis exẽpla p̃bere studuit. Hereticos aũt ualidissime confutabat: ita ut ipsi inter se publice predicarent: nõ esse peccatũ iterficere augustinũ: quẽ tã̄q̃ lupũ occidẽdũ eẽ dicebãt. Multasq; isidias ab eis pertulit quas tñ dei ꝓuidentia oẽs euasit: a multis etiã ecclesiis inuitabaꝫ: ut ibi uerbũ dñi ꝑdicaret: ad quas libẽter accedebat: & multos ab eoꝝ errorib⁹ ꝙuertebat. ¶Ferꝫ de eo q̃ cũ libꝝ de trinitate ꝓpilare cogitasset: trãsiens iuxta littus: uidit pueꝝ: qui foueã paruam in littore fecerat: & coclea aquam de mari haustam in foueam mittebat. Et cum augustinus puerum interrogasset: quid face-

ret. Respondit puer: q̄ mare disposuerat cochlea exiccare: & in foueam illam mittere. Cūq; hoc augustinus ipossibile esse diceret: & simplicitatē pueri rideret: puer ille ei dixit: q̄ possibilius sibi esset hoc perficere: q̄ augustino minimā partem mysteriorum trinitatis in libro suo explicare: assimilans foueam codici: mare trinitati: cochleam intellectui augustini: Quo dicto puer disparuit. Augustinus autem ex hoc se humiliauit: & librū de trinitate oratione premissa: utcūq; potuit compilauit. ¶ Mulier quedam afflicta ad augustinum accessit: ut eius consiliū imploraret: quem studentem inueniens salutauit: nec ille ei quicq̄ respondit: que propiꝰ accedens negocium suum ei explicauit: sed nec ille se conuertit: nec uerbū protulit: unde mulier amplius contristata discessit. Sequenti die dum mulier augustino celebrāti assisteret: cum corpus dominicum eleuasset ipsa ante tribunal trinitatis in spiritu rapitur: ubi uidit augustinum de trinitatis gloria attentissime disputantem: dictumq; est ei q̄ cum ad augustinum accesserat: ille sic attentissime de trinitate disputabat. Ideoq; q̄ ibi fuisset non aduerterat: sed ad ipsum secure rediret: & salubrem ꝓsiliatorē inueniret. Quod illa ad se rediēs fecit: & augustinum clemētissimū inuenit. ¶ Miraculoꝝ quoq; gloria claruit. Nam in libro. 22. de ciuitate dei duo miracula de se quasi de alio loquēs recitat. Quorum primuꝫ est: quia cum uirginem quandam demoniacam oleo perunxisset: & pro ea orasset: ipsaꝫ ab imundo spiritu liberauit. ¶ Pro alio etiam adolescente quem non uidit orauit: & ille continuo demonio: qui eum obsidebat caruit. ¶ Cū quidam fistulā patiens incidi deberet. Augustinꝰ una cū ipso infirmo & p̄ eo orauit: & mane sine incisione aliqua sanus repertus fuit. ¶ Anno igitur domini. 44. dum uandali totam aphricam occupassent: omnesq; ciuitates deuastassent: ad hipponeñ ciuitatē uenerunt: & ipsam manu ualida obsederunt. Augustinꝰ autē orauit ad dñm: ut aut ciuitatē a piculo liberaret: aut ip̄m ex hac uita suscideret. Qui tertio obsidionis mense febribus laborans lecto decubuit: intelligensq; dissolutionem sui corporis imminere: psalmos penitentiales sibi scribi fecit: & contra lectū in pariete poni: quos lecto decumbens legebat: & lachrymas iuges fundebat. Et ut deo liberius uacare posset: ante decem dies sui exitus: nullum ad se ingredi precepit: nisi solum medicum & cibum ei deferentem. ¶ Egrum autem quendā ad ip̄m uenientem & eius auxilium implorantem manu sua tetigit: & continuo sanitatem recepit. Energuminos etiam plures in ipsa sua infirmitate curauit: & plura alia miracula fecit. Nullum quoq; quanticunq; meriti docuit sine confessione & eucharistia debere transire quod ipse suo exemplo firmauit. Sicq; ad extremam horam ueniens in pace migrauit. 5. calendas septembris anno etatis sue septuagesimo sexto: episcopatus uero sui āno quadragesimo circa annos domini. 400. Sepultusq; est in ecclesia sua ciuitatis hipponēsis: donec corpus suum inde translatum est: ut habet supra in eiꝰ translatione pridie calen. martii. ¶ Eadem hora in quodam monasterio quidam monachus in spiritu raptus: uidit augustinum in nube sedentem: pontificalibus insignitum: cuius oculi quasi solis radii totam ecclesiam illuminabāt: & odor de eo nimius exhalabat. ¶ Alio etiam tempore dum eius sermōes ad matutinum in ecclesia legerentur. Beatus bernardus uidit augustinum episcopum: de cuius ore tantus impetꝰ aquarum exibat: q̄ totam ecclesiam inundabat. ¶ Opuscula uero ipsius doctoris gloriosi omnia: nullus aut uidisse: aut legisse: aut se glorietur habere: cum nec inueniri queant: ultra enim millenarium numerum excessisse creduntur: de quibus pauca attingam: curiosis cetera derelinquens. De gratia & libero arbitrio librum unum. De predestinatione gratie librum unum. De trinitate libros quindecim. De ꝓfessionibus libros tresdeciꝫ. De ciuitate dei libros uiginti duos De baptismo libros septeꝫ. Soliloquiorū librum unum. De sermone domini in monte libros duos. Contra faustum manicheum libros triginta tres. De fide ad petrum libros tres. De concordia euangelistarum libros quattuor. De musica libros sex. Super genesim ad litteram libros duodecim. De achademicis librum unum. Contra paganos libros tres. De ordine libros duos. De anime imortalitate librum unum. De uetere testamento libros uigintitres. De origine anime ad hieronymum librum unum. De natura boni libros tres. De doctrina christiana libros q̄tuor. De utilitate credendi librum unum. De uera religione librum unum. De decem cordis librū unū. De anima & spiritu librū unum. Vtrum anima a seipsa sit librū unuꝫ. De anime quantitate librum unum. Contra donatū libros duos. Contra arrianos libros octo. Contra permenianum libros tres. De uerbis domini libros duos. De penitentia librum unum. De agone christiano librum unum. De diuinatione demonum librum unum. De opere monachorum librum unum Enchiridion libros undecim. De gratia noui testamenti librum unum. De nuptiis & concupiscentia libros duos. Retractationū librū unum. De baptismo paruulorū librū

unum. De rudib⁹ cathetizandis librū unū. De .viii. principalibus uitiis libros octo. Super psalterium uolumē ingens i quo singuli .cl. ps. exponuntur. De sancta uiduitate librum unū. De sancta uirginitate li. iii. De cura pro mortuis librum unū. De uita beata li. iiii. Si quem uero hui⁹ almi presulis noscendi operum suorū titulos maior sitis exagitat gēnadium querat: qui uoluminum ei⁹ ultra .600. nomina cōmemorat.

¶ De scō hermete martyre. CXXIX.

HErmes martyr sub aureliano imperatoris comite rome passus ē. Hūc illustrissimū & rōane urbis pfectū beatus alexander romanus pōtifex & mī baptizauit cū sorore theodora & filiis: & cum .1250. seruis suis: cum uxoribus quoq; eoz ac filiis: quos omnes die sabbati pasche manumissos sacri fontis unda perfudit: ut dictum est supra in passione alexandri pape .v. noñ maii. Cū aūt traianus imperator hec audiens de seleutia hisaurie aurelianum comitē ad urbem misisset: ad xpianorum persecutionē agendaz. Aurelianus hermetē prefectum apud quirinum tribunum carcerauit. Alexandrum uero in alia custodia in uinculis per se posuit. Qui tamē ut supra dictum est in passione q rini .3. cal. aprilis: per puerum qui faculam ferrebat de carcere noctu per fenestraz eductus ad domuz quirini tribuni: ub i hermes in custodia tenebatur ueniens: ipsum quirinum conuertit: filiāq; ei⁹ sibi ad carcerē suū delatam a strumate liberauit: & quirinuz cū filia & omnibus in ipa detentis custodia baptizauit. Cum autē hec aurelian⁹ percepisset. Quirinum in carcerem trudi mandauit. Hermetem uero decollari iussit. Qui decollatus a beata theodora sorore collectus: & in uia salaria uetere non longe ab urbe sepultus ē. v. cal. septembris.

¶ De scō alexandro epō. CXXX.

ALexander episcopus constantino politanus claruit temporibus cō stantini magni & constantii eius filii. De quo refert sozomenus in .5o historie tripartite: q̄ duz constantinus imperator uenisset bizantium: que postmodum appellata ex nomine suo cōstantinopolis dicta est: a philosophis redarguebatur: q̄ xp̄m coleret: & q̄ nouam legē in re publica introduxisset. Cumq; imperator disputationem ordinasset: & alexandrum ep̄m ad hoc conuocasset: ille minus philosophie peritus: cum philosophis congredi dubitauit: tamē in deo confisus ante omnia philosopho loqui uolenti: in xp̄i nomine silentium i perauit. Illoq; nullatenus loqui ualente: alexander uictor efficitur: & philosophi cū plurimis conuertuntur. ¶ Sed & tempore constantii dum diuti⁹ cum arrio heretico disputasset: & contentio maxima inter catholicos & arrianos esset: orante alexandro: arrius subito uentris dolore percussus iuxta forū constātini ad secreta nature secessit: ibiq; dei iudicio omnia interriora & uitam emisit: propter qđ fides catholica ab omnibus est exaltata: beatus uero alexander glorioſus senex post laudabilem uitam annoz .94. episcopatus autem sui anno .xxxiii. quieuit in pace .v. cal. septembris.

¶ De scō iuliano mr̄e de aluernia. CXXXI

AIVlianus martyr apud aluerniam passus est sub crispino cōsulari. Hic ex aluernia natus ex nobilibus parentibus & xp̄ianis: xp̄ianus & ip̄e ferreoli tribuni & martyris comes erat: & uterq; deo in militari habitu seruiebat: qui & ambo apud uiēnam degebant. Cum autem furor gentilium in xp̄ianos uiēne seuiret. Iulianus martyrium affectabat. Sed ferreoli coact⁹ precibus ex uiēnensi urbe clandestine discessit: & aluerniam fugit: ibiq; aliquandiu latitauit. Quem crispinus consularis ibi esse audiēs: misso carnifice precepit inuentum occidi: ille uero sponte prosiliens: & se xp̄ianum profitens decollatur. Cuius caput leuantes milites ad scūm ferreolum portauerunt: ut nisi sacrificaret similem sententiam exciperet: qđ & factum ē: ut dicetur infra i passione ferreoli martyris .14. cal. octobris. Sicq; factū est ut caput sancti iuliani cum corpore ferreoli in eodem sepulchro uienne locaretur: corp⁹ uero iuliani sine capite aluernie recōderetur. Qui passus .v. cal. septembris.

¶ De decollatione sancti ioannis baptiste. CXXXII.

DEcollatio sancti ioannis baptiste quattuor ex causis instituta fuisse uidetur: ut dicitur in libro mistrali. Primo propter ipsi⁹ decollationem. Secundo propter ossium ipsius concremationem & collectionem Tertio propter capitis ipsius inuentionem. Quarto propter digiti eius translationem: & ecclesie dedicationem. ¶ Primo celebratur hoc festum propter ipsius decollationē que hoc modo facta est: ut in scholastica historia legitur. Herodes enim antipas filius magni herodis ascalonite: romam pficiscēs: & per fratrem suum philippum trāsitum faciens: cum herodiade uxore philippi concubuit: & secreto pepigit: q̄ in reditu suo uxorem repudiaret: & ipsam assumeret. Quod uxor sua filia regis arethe damascenoz cōpiens non expectato uiri reditu: ad patrem festinauit. Rediēs autem herodes herodiadē

philippo abstulit:& sibi in coniugē accepit Cumq; de hoc a ioanne baptista argueret: ipm in carcere uinculauit:uxori quoq; placere cupiens eum occidere uoluit:sed populum timuit:ut tamen occasionem inueniret: secreto cum uxore condixit: ut herodes die natalis sui celebrato conuiuio:puelle saltanti filie ipsius herodiadis quicquid peteret sei daturū iuramento firmaret: & ipsa caput ioannis peteret:quod ei propter iuramentū tribuere oporteret:sed de iuramento facto: contristari se simularet. Ordinato igit cunctis principibus suis conuiuio puella coraz omnibus saltat:cunctis placet: se ei quicqd peteret daturum rex iurat: a matre monita caput ioannis expostulat. Versipellis herodes se propter iusiurādum tristem simulat: spiculatorem mittit:& ioannē in carcere decollari fecit:caput in disco puelle datur:& a puella matri adultere presentatur. In hac autem die ioannes decollatus non est:sed circa dies azimorum eodem die passionis christi:anno uidelicet precedente: sed oportuit: ut propter dominica sacramenta minor cederet maiori. ¶ Herodes autem impunitus non abiit:sed pro hoc scelere in exilium a cesare lugdunum missus: miserabiliter uitam finiuit.Habebat enim ipsum caius cesar suspectum:q; romano uellet imperio rebellare. In cuius argumentum comperuit:q; in ciuitatibus suis haberet arma pro septuaginta milia armatorum.¶ De herodiade autem dicitur:q; dum caput ioannis in manibus teneret: & eidem gaudens plurimum insultaret:diuino iudicio caput in eam insufflauit: & illa protinus expirauit.Filia uero eius cū super glaciem ludens deambularet: sub ea glacies resoluitur:& ipsa in aquis continuo presocatur.¶ Secundo celebratur hoc festū propter ipsi9 ossium cōcremationem & collectionem:que ipsa die scilicet.4.calē.septēbris ſm quosdam fuerunt concremata & a fidelibus ex parte collecta:unde quasi secundum martyrium patitur:cum in suis ossib9 concremaē.Et ideo ecclesia hoc festū quasi secundū eius martyrium celebrat. Nā sicut legitur in.12.libro historie ecclesiastice:Cū discipuli ioannis corpus eius apud sebasten urbē palestine inter helisеū & abdiam pphetas sepelissent:& ad ei9 tumulū miracula crebra fierent:iubēte iuliano apostata gentiles ossa eius sparserunt:& miraculis adhuc non cessantib9 collecta igne cremauerūt:& puluerem per agros uētilarunt.Dū autē ad cremandum colligerent:quidā monachi ex hierosolymis uenientes:colligentib9 se latenter miscuerunt: & magnā eoz partē tollētes ad phillippū epm hierosolymitanū detulerūt: q ea postmodu3 athanasio alexandrino epo misit.Postmodū uero theophilus eiusdē urbis eps:ea in templo serapis a sordibus purgato reposuit:& ecclesiam in honorem ioannis baptiste dedicauit.Nunc aūt eadem ossa apud ianuam esse dicunt:& ibidem deuote colunt:sicut alexander tertius & innocētius quartus pape suis priuilegiis approbarūt. ¶ Tertio celebratur ppter capitis ipsius inuentionem:que hoc die.s.4.calē.septembr. facta est.Sicut enim dicitur i.xi.libro historie ecclesiastice. Ioannes in castello arabie dicto macheronta fuit uinct9 & capite truncatus.Herodes aūt caput ioannis in hierusalem fecit deferri:& iuxta habitaculu3 suum caute sepeliri:timens ne ppheta resurgeret: si corpus cum capite sepultum eēt. ¶ Tēpore uero martiani principis:qui cepit āno domini.452.Ioannes caput suum duobus monachis reuelauit:qui illud iuxta dictum palatium inuenerunt saccis cilicinis inuolutū Qui dum ad propria cū dicto capite remearent:quidam edessene ciuitatis sigulus paupertatē fugiens se comitem eisdem exhibuit Et dum peram sibi creditam cū sacro capite portaret:admonitus in somnis a sancto ioanne:eos fugiens edessenā urbē cum sancto capite ingressus est:ubi q̄diu uixit sanctum caput in quodam specu uenerans prosperitatē maximam assecutus est.Moriens autē illud sorori sue sub fide reuelauit: & eodē modo inuicē successores. ¶ Post multum uero tēporis marcello monacho i eodem specu degenti hoc modo reuelatur. Nā prima nocte dormienti sibi uise sunt: q; turbe psallentes incederent:post quos ioannes baptista duobus angelis comitatus ueniret: qui omnib9 astantibus benedixit:& marcellum per mentum apprehendens:osculum pacis ei dedit. Qui eum unde uenisset illuc quesiuit: illeq; se de sebaste uenisse respondit.Sequēti uero nocte cum de tali uisione admiratus iterum dormiret: quidam eum subito excitauit: & euigilans uidit in hostio celle stellam fulgētem:quam dum palpare uellet:in aliā partē se transtulit: & sic in pluribus locis post eā iuit. Tandem i loco ubi erat sanctum caput requieuit:ubi fodiens repperit urnam:& in ea sanctum thesaurum. Sed dum quidā hoc non credens manum in hydriam misisset:statim manus exaruit:& hydrie adhesit. Orantibus autem sociis manum abstraxit:sed inualida remansit:cui ioannes apparuit dicēs ut cum caput eius in ecclesia poneretur: hydriam contingeret:& sanitatem integram perciperet. Quod & factum est. Cum autē marcellus hec omnia iuliano ipsius urbis episcopo indicasset: caput de spelunca ab eis est eleuatum: & in ipsam urbē delatum Ex eadē die cepit in ipsa ciuitate decollatio

ioannis celebrari: qua caput eius inuentū ē: scilicet. 4. cal. septēbris. ¶ Ipm autē caput postmodū ꝑstātinopoli trāslatū est. Nā ut i triptita habet cū ualens impator caput sanctum uehiculo iponitū ꝑstantinopoli transferri iussisset: cū circa chalcedoniā uenissent uehiculū nullatenus ulterius trahi potuit: ideoq; ipm ibidē dimittere coacti sunt. Sed cū postmoduꝫ theodosius ipm inde auferri uellet: uirginē quādam custodie capitis deputatā rogauit: ut sibi illud inde portare dimitteret. Illa aūt ꝑsensit: credens q; sicut alias ita etiā tūc nō pmitteret se auferri: quod impator purpura sua optum ꝑstantinopoli transtulit: & ibidē locato ecclesiā edificauit. Inde quoq; ad gallias apud pictauiā a pipino rege trāslatū est: ubi eius meritis mortui plures suscitati sunt. Quarto pp digiti ipius trāslationē: & ecclesie dedicationē. Digitus eni ille: ut dicit: quo dñm oñdit: nunq; ꝑburi potuit: q a predictis monachis reptus est: ipmq; scā thecla inter alpes trāstulit: & i ecclesia sci martini collocauit: ut in scholastica habetur. Ioānes beleth etiam dicit: q; predicta scā thecla ipm digitū de ultra marinis ptibus attulit: & in romaniā portauit. Ibidē q; ecclesiā i honorē baptiste fabricauit: quā ecclesiā hac die quidā dedicatam asserunt: & iccirco tale festū. 4. cal. septēbris celebrare ceperunt.

¶ De scā sabina martyre. CXXXIII.

SAbina mr̄ rome passa ē tempore hadriani ipatoris sub pfecto urbis elpidio. Hec fuit uxor cuiusdam preclarissimi ualentini: & filia herodis metallarii. Que a scā seraphia uirgine ꝙuersa est ad dñm. Cui⁹ ēt corpus sepeliuit ipa sabina: ut dicet infra in in passione seraphie. 3. noñ. septēbris. Et p⁹ martyriū eius beata sabina anno fere itegro elemosynis & refectionib⁹ pauperū instuduit. Demū a prefecto urbis elpidio ꝑprehensa cōpellebatur: ut xpm negaret: & idolis imolaret. Que cū se soli xp̄o deo uero & nō demoniis sacrificaturā diceret. Iussu nequissimi prefecti decollat: & facultates eius omnes fisco applicantur. Cui⁹ corp⁹ a xp̄ianis sepultum est in oppido uendiensi ad arcum faustini. 4. cal. septembris: ubi ipsa corpus seraphie uirginis posuerat.

¶ De sanctis sauiniāo martyre & sauina uirgine. CXXXIIII.

SAuinianus mr̄ & sauina uirgo i ciuitate trechas uenerāt. Hi nobilissimi uiri sauini: sed gentilis filii fuerunt: qui de prima uxore sauinianū genuit: de ꝑa coniuge sauinā procreauit. Sauinian⁹ aūt legens uersum illum. Aspges me ꝛc. & intelligere non ualens: in cinere & cilicio prostrat⁹ iacebat: dicēs se malle mori: q̄ non intelligere sensum uerbi. Cui appuit angelus dñi: eiq; dixit: q; si baptizari uellet: niue candidior fieret: & tunc: qđ querebat intelligeret. Ex inde igit idola cōtemnēs de ciuitate aufugit: & ad urbem trechasinā deuenit. Et cū ad fluuiū sequane uenisset a presbytero xp̄iano baptizatus ē: & uoce celica cōfortatus: qa tunc qđ dudū quesiuerat inuēisset. Statimq; baculū suum i terra fixit: & ꝑfecti frondes ac flores produxit. Quo uiso miraculo. iio8. uiri i domino crediderūt. Audiēs hec aurelianus imperator ad ipm capiēduꝫ milites misit. Qui eū orantē inuenientes ad eum accedere timuerunt. Misit iteꝫ plures priorib⁹: qui cū orāte orauerūt: & ut secum ad augustū accederet: solis precibus impetrarunt. Qui cū uenisset & sacrificare nollet. Imperator eū manibus ac pedibus uinctū iussit uirgis ferreis cedi. Deinde super scamnū eneū ligari: & ligna ac oleum supponi: & incendio cremari. Et cum in medio flāme illesus oraret: & hec aurelianus magie attribueret: in crastino fecit eū ad stipitē ligari: & a militibus sagittari: sagitte uero a lateribus eius i aere suspendebantur: & a nulla ipaꝫ mr̄ dñi ledebatur. Et cum iperator ad spectaculū istud accederet: una ex sagittis regem i oculo pcussit: & penit⁹ excecauit: unde iratus impator iussit eū in carcere recipi & in crastino decollari. Sauinianus aūt orās ut ad locū ubi baptizatus fuerat trāsferretur: ꝑfractis catenis & aptis hostiis per mediū militum illuc uenit. Et uidens milites se insequētes super aquam uq; ad locū baptismi sui ambulauit. Et cū milites trasuadantes eū percutere formidaret: eos ut se ferirent confortauit: ac ut de sanguine suo regis oculum linirent: & statim uisuꝫ recuperaret. Percussus ergo caput suum leuauit: & passib⁹. 49. illud portauit. De cui⁹ sibi delato sanguine impator oculuꝫ tetigit & confestim uisum recepit. Quod audiens quidam qui antea per annos. 40. lumen amiserat ad locum se portari fecit: & protinus lumen recuperauit. Cuius corpus a xp̄ianis ibidem sepultum est iuxta flumē. ¶ Sauina autem cum fratrem suū quotidie fleret: & p eo diis immolaret: tandem sibi in somnis angelus domini apparuit: & eidem iussit ut domum suam relinqueret: & fratrem suū honoratissimū inueniret. Que euigilans collactaneam suam eandē uidisse uisionē audiuit. Latēter ergo ambe i crastino recesserunt. Que romā ueniēs fidē xp̄i suscepit: & ab eusebio papa baptizata: i uirginitate pmānsit. In urbe quoq; duos cecos illuminauit: & duos ꝑtractos sanauit: deinde post annos quinq; angelica admonitiōe cū comite sua ide recessit: &

ad trechasinam ciuitatē deuenit. Et cum in urbe rauēna ad domū cuiusdā diuitis quasi pegrine hospitium quererent: cuius filia q̄si mortua plāgebatur: pedissequa se excusare cepit: q̄ eas recipere nō poterat: qa sua dña in extremis laborabat. Sauina aūt in xp̄o p̄fessa intrauit: & puellam per manū apprehensam sanam erexit. Cum ergo iuxta trechas: ut ei angelus dixerat ad miliare uenissent: & ambe p̄ labore q̄escerēt: uirg̃ quendā noie licerium nobilē de ciuitate uenientē sauina interrogauit: ubi nam frēm suum sauinianum diu amissum inuenire posset. Qui ei eundem p̄ xp̄o passum fuisse rndit: & locū sepulture demōstrauit. Ipsa uero ante tumulū fratris prostrata orauit ad dñm: ut susciperet i pace spiritum eius: & cōtinuo in xp̄o obdormiuit. Ad instantiā ergo prefati nobilis omnes ciues ad eam cōcurrerunt: & corpus sancte iuxta corpus germani honorifice p̄diderūt: iuxta quos & postmodū p̄dicta collactanea eius sepulta est: quorū festum agitur quarto calendas septembris.

¶ De sanctis felice presbytero & adaucto martyribus. CXXXV

Felix p̄sbyter & adauctus martyres passi sunt in urbe sub diocletiano & maximiano impatorib⁹ prefecto & iudice draco: qui p̄fectus dū felicē presbyterū teneri fecisset: & ad deorū sacrificia inuitasset: illeq; sacrificare nullaten⁹ acquieuisset: iussit illū i equuleo leuari: & dudū torqueri: deinde extra ciuitatē uia ostien̄ duci: & ibidē gladio capite truncari: corpus quoq; ei⁹ inhumatū lupis & canib⁹ derelinqui. Data sententia obuius fuit ei quidā xp̄ian⁹ hominib⁹ quidē incognitus: deo uero manifestus. Hic cū didicisset: q̄ btūs presbr̄ iussus fuisset duci: se eadem lege & xp̄ianū eē publice p̄clamauit. Mox & ip̄e ab officio p̄prehensus: piter dato sibi prius pacis osculo cum beato felice decollatus est. Hui⁹ nomen quia christiani nō inuenerunt: adauctum eum postmodum appellauerunt: eo q̄ sancto martyri felici auctus sit ad coronam: ipsiq; pro confessione fidei corona sit aucta: passi sunt autem tertio calendas septembris.

¶ De sanctis terentiano & flacco martyribus. CXXXVI

Terentianus ep̄s & flaccus martyres passi sunt tēpore hadriani imperatoris apud ciuitatē tudertū sub leciano p̄consule tuscie: qui terentianū cōprehensum & sacrificare nolentem: deosq; demonia affirmātē: lapidibus ore cōtundi fecit: & cum idola ei oblata cōminuisset: & sacerdos idolorū in faciem suā corruisset: iussit p̄cōsul sanctum in equuleo leuari: & scorpionibus grauiter cedi: ignēq; ad latera eius apponi. Qui cū oia patienter toleraſſet: fecit linguā eius precidi & pedibus cōculcari: ille uero dū nihilominus xp̄m diserta uoce p̄siteret: p̄consul mutus efficitur: ac si eius nō sci lingua p̄cisa fuisset: & annuēs manib⁹: q̄ loquelā amiserat: post modicū expirauit. Luci⁹ uero & sauin⁹ ei⁹ assessores terentianū carceri māciparūt. Altera uero die cū duceret ad fo: occurrit ei flaccus idolorū sacerdos: qui cec⁹ effect⁹ fuerat: sed diuina reuelatione monitus erat: ut ad sanctū p̄ lumine recupando recursum haberet: quē sanct⁹ ad xp̄m cōuersum baptizauit: & illuminauit. Ambo igitur a militibus tenti sunt: & iuxta flumen secus murū ciuitatis decollati. ȝ. calen. septembris. Quorū corpora exupantius p̄sbyter & laurentia i somnis diuinitus admonita sepelierunt octauo miliario a ciuitate tuderto: in loco qui dicitur petroso.

¶ De sancto firmino epō. CXXXVII

Firminus epūs ambianen̄: que ab ambitu flumis ambianū dr̄: ipsi⁹ ciuitatis oriund⁹ fili⁹ fuit fausti ani nobilissimi uiri: q̄ in honorē sci firmini martyris filiū suū ȝ firminū uocauit: de quo firmino martyre habet infra. 7. calē. octobr̄. Hic bone indolis puer etate p̄cedēte p̄ incremēta uirtutū crescens: fact⁹ est epūs ciuitatis: q̄ populū uerbo & exēplo in uiā salutis direxit: & ab oi gēti litatis errore urbem purgauit: atq; supra sepulchrū sci firmini martis ecclesiā dei genitricis p̄struxit. & p̄secrauit: in qua dū i die scō pasche celebraret: celis aptis palmā sibi de supius illampsam aspexit: & ab eo die ab oi carnis inquinamento & motu mūd⁹ pmānsit. Quieuit in pace. ȝ. calen. septēbris: sepultus in ecclesia supradicta: cui successerunt sācti honoratus: de quo. i7. calē. febr̄. & saluius: de quo. ȝ. idus ianuarii.

¶ De scō felice p̄sbr̄o & p̄ses. CXXXVIII

Felix presbyter & confessor apud nolam ciuitatem campanie claruit: cuius pater hermias duos filios habens felicem & hermiam substantiam suam soli felici dereliquit: hermiam uero exheredauit. Felix uero omnes facultates fratri dimisit: & spiritualibus disciplinis se dedit: qui sub sancto maximo nolano episcopo officium lectoris deinde exorciste gradum accepit: ac demū per alios ordines ad sacerdotii honorem p̄uenit. Cum autē christianorū persecutio deseuiret: maximus ep̄s iam senex ecclesiā suā felici p̄sbytero cōmendauit: & ad montiū deserta secessit. Cūq; felix p̄dicationi isisteret: a paganis detinetur: & in carcerem nudus

uinculatur: atq; testarū ei fragmina subster nuntur. Nocte uero ipsi diuinitus lux effulsit: angelusq; ei astitit: & de custodia ruptis catenis eduxit: atq; ad requirēdu3 eius ep̄m ad mōtana transmisit. Qué dudū requisitū: felix tandē fame deficiētem iuenit: & ex dolore tristis igemuit: quia nec unde calefaceret senē algentē habebat: nec unde aleret fame deficientē uidebat. Cui xp̄s mox oráti subuenit: qui de spinosis sentib⁹ media hyeme uuā produxit. Cuius liquoré sup os senis exp̄sit: moxq; ille resūptis faucib⁹ respirauit. Et postq̄ alter i alterius amplexus ruit: felix senioré i humeris suis tulit: & ad cellulā suā perduxit atq; refecit. ¶ Et cū itez progressus xp̄m predicaret: & gregē dñi p̄fortaret: gentiles armati: ut eum caperēt domū eius circūdederunt. Qui egressus per medium illoz transiuit: ita ut eū uidentes nō agnoscerent: ip̄mq; quasi aliu3 de felice iterrogarēt. Ad macerie ergo deserte locū declinauit: statimq; aditum tela ita aranea texit: ut nullus hominū illuc ingredi potuisse quis putaret: quādo unius muscę ipetum tremulus sinus aranee tele ferre nō posset. S3 post absceſſu3 hostium felix egressus ad domū cuiusdā uidue secreto puenit: & apud ip̄am aliquo tempore latitauit. Et dum ex nimia siccitate estiuo tēpore in eius puteo aqua defecisset: orante scō pluuia larga descendit: & puteū abundanter repleuit. Sicq; in eo ardoré fidei duplicauit: uez; postq̄ ecclesie pax reddita est: p̄fessor dñi de latebris prodiit: & populum suaui predicationis eloquio i dño confortauit. Qui deo grās agebāt: q; ip̄m quem extinctum putabāt in persecutione conseruasset.

¶ Cum aūt maxim⁹ ep̄s ad dñm migrasset: populusq; omnis felicem in ep̄m elegisset: ille oīno ep̄ari recusauit: & qntū presbyteru3 elegi fecit. Sub quo & ip̄e presbyter meritis & uita laudabiliter uixit: & post lōgos agones in dño feliciter requieuit pridie cal. septembris. Cuius corpus apud nolam tumulatum iacet: & signis irradiat.

¶ De scō paulino ep̄o & mr̄e. CXXXIX.

PAulinus ep̄s treuereñ & mr̄ claruit tp̄e p̄stantii iaptoris. Qui tēpore arriane ifestatiōis a cōstantio prefato ob fidē catholicā exilio relegat⁹: & usq; ad mortē p̄p xp̄i nomē hinc inde mutādo exilia fatigatus tandē apud phrygiá defūctus btē passionis coronā p̄cepit a dño pridie cal. septembris. Hec ado in martylogio suo.

¶ De scō aristide p̄fesſo. CXL

ARistides p̄fessor claruit apd athenas sub hadriano impatore. Qui philosophus eloquētissim⁹ fuit: fide sapiētiaq; clarissim⁹: & xp̄iane religionis pietate imbutus. Hic hadriano principi librum apologeticum pro fidei nostre ratione conscripsit & obtulit: & q; christus iesus solus esset deus coram ipso imperatore luculētissime perorauit: eo uidelicet tempore quo quadratus uir insignis libellū similem eidem cesari presentauit. Qui & in eadem ciuitate diem extremum in pace concluſit pridie cal. septēbris. Hec hieronymus in libro de uiris illustribus.

¶ De scō optato episcopo. CXLI.

OPtatus episcopus milesitanus natione apher claruit imperantib⁹ ualentiniano & ualēte augustis. Qui fidei pugil & doctor egregius aduersus donatiane partis calūniam libros. vi. edidit: in quibus donatistarum crimē falso in nos retorqueri asseruit. Qui & sanctitate & uita non infimus apud antisiodorū in pace quieuit pridie cal. septembris. Hec hieronymus ubi supra.

¶ Explicit liber septimus.

¶ Incipiūt capitula libri octaui.

De sancto iosue propheta & duce i
De sancto caleph ii
De sancta raab meretrice iii
De sancto othoniele iudice iiii
De scō haioth iudice v
De sanctis delbora prophetissa & barach iudicibus vi
De sancto gedeone iudice vii
De sancto thola iudice viii
De sancto iahir iudice ix
De sancto iepthe iudice x
De sancto abesan iudice xi
De sancto ahyalon iudice xii
De sancto abdone iudice xiii
De sancto sampsone iudice xiiii
De sancta ruth uidua xv
De sancta anna prophetissa xvi
De sancto prisco discipulo xvii
De sancto egidio abbate xviii
De sanctis duodecim fratribus martyribus xix
De sancto lupo episcopo xx
De sancto uiuardo episcopo xxi
De sancto bercario abbate & mr̄e xxii
De sancto agilo abbate xxiii
De sancto antonino martyre xxiiii
De sancto mederico abbate xxv
De sancto cosma confessore xxvi
De sancto elpidio episcopo xxvii
De sancto elpidio abbate xxviii
De sanctis euphemia & sociabus uirginibus & martyribus xxix
De scā seraphia uirgine & martyre xxx

De ſancta plebe diſcipula xxxi
De ſcō antidio epō & martyre xxxii
De ſcis antonino & ariſteo mr̄ib⁹ xxxiii
De ſcō moyſe ꝑpheta & duce xxxiiii
De ſcō muſeo preſbytero xxxv
De ſancto marino ꝓfeſſore xxxvi
De ſcō marcello martyre xxxvii
De ſancto bertino abbate xxxviii
De ſcō uictorino epō & martyre xxxix
De ſcō uictorino ꝓfeſſore xl
De ſancto zacharia ſacerdote xli
De ſancta zacharia ꝑpheta xlii
De ſcō oneſiphoro diſcipulo xliii
De ſanctis donatiano preſidio & ſo-
ciis martyribus xliiii
De ſancto eleutherio abbate xlv
De ſancto ioanne martyre xlvi
De ſancta regina uirgine & marty. xlvii
De ſancto euurcio epō xlviii
De ſcō dunſtano epō xlix
De ſancto clodoaldo p̄ſbytero l
De natiuitate ſcē marie uirginis li
De ſanctis hadriano & ſociis marty-
ribus lii
De ſcō hadriano papa & ꝓfeſſore liii
De ſancto corbiniano epō liiii
De ſanctis dorotheo & gorgonio mar-
tyribus lv
De ſancto dorotheo abbate lvi
De ſcō ſergio papa & ꝓfeſſore lvii
De ſancto audomaro epō lviii
De ſcō hilario papa & ꝓfeſſore lix
De ſanctis nemeſiano & felice & ſo-
ciis martyribus lx
De ſanctis ſoſthene & uictore mar-
tyribus lxi
De ſanctis proto & hiacyntho mar-
tyribus lxii
De ſancto helia abbate lxiii
De ſancto helia alio abbate lxiiii
De ſancto uenerio abbate lxv
De ſcō uenerio alio abbate lxvi
De tranſlatione corporis ſancti her-
macore lxvii
De ſancto hiuentio epō lxviii
De ſancto hiuentio preſbr̄o lxix
De ſancto niceta martyre lxx
De ſancta bona uirgine lxxi
De ſcō philippo epō & martyre lxxii
De ſancto ligorio martyre lxxiii
De ſcō amato abbate lxxiiii
De ſcō maurilio epō lxxv
De exaltatiōe ſancte crucis lxxvi
De ſcō cornelio papa & martyre lxxvii
De ſcō cypriano epō & martyre lxxviii
De ſcō tobia iuſto lxxix
De ſancta iudith uidua lxxx
De ſcā heſter regina lxxxi
De ſcō nicomede preſbr̄o & marty. lxxxii
De ſancto ualeriano martyre lxxxiii
De ſcā euphemia uirgie & martyre lxxxiiii
De ſcis lucia & geminiano mr̄ib⁹ lxxxv
De ſcō lampto epō & martyre lxxxvi
De ſcō tharraſi ꝓfeſſ. lxxxvii
De ſcis emiliano & hieremia mr̄ib⁹ lxxxviii
De ſcis uictore & ſtephana mr̄ib⁹ lxxxix
De ſcō methodio epō & martyre xc
De ſcō fereolo martyre xci
De ſancto flocello martyre xcii
De ſcō ianuario epō & ſociis mr̄ib⁹ xciii
De ſancto goderico epō xciiii
De ſcis peleo & nilo ep̄is & mr̄ib⁹ xcv
De ſcis felice & ꝓſtantia mr̄ibus xcvi
De ſanctis fauſta uirgine & euilaſio
martyribus xcvii
De ſcō priuato epō & martyre xcviii
De ſcō eulogio preſbytero xcix
De ſcō mattheo apl̄o & euāgeliſta c
De ſancta iphigenia uirgine ci
De ſanctis alexandro epō & herculi-
ano martyribus cii
De ſcis mauritio & ſociis mr̄ibus ciii
De ſancto ſiluano epō ciiii
De ſancto ſiluano abbate cv
De ſcō ione preſbytero & martyre cvi
De ſcō florentio preſbr̄o cvii
De ſcō ſantino epō. cviii
De ſcō lino papa & martyre cix
De ſcā thecla uirgine & martyre cx
De ſcō ꝓſtantio ꝓfeſſore cxi
De ſancto ꝓſtantio epō cxii
De ſancto ſoſio martyre cxiii
De ſcā ſalaberga abbatiſſa cxiiii
De ꝯceptione ſci ioānis baptiſte cxv
De ſanctis andochio thyrſo & felice
martyribus cxvi
De ſcis. 49. martyribus cxvii
De ſcō cleopha diſcipulo cxviii
De ſcō firmino preſbr̄o & martyre cxix
De ſcō herculiano martyre cxx
De ſanctis cypriano epō & iuſtina uir-
gine & martyre cxxi
De ſcō euſebio papa & martyre cxxii
De ſanctis coſma & damiano & ſoci-
ciis martyribus cxxiii
De ſcis floretio & hilario mr̄ibus cxxiiii
De ſcis adulfo & ioāne mr̄ibus cxxv
De ſancto forſeo epō cxxvi
De ſancto uincellao martyre cxxvii
De ſancto maximo martyre cxxviii
De ſcō exuperantio epō cxxix
De dedicatione baſilice ſci michaelis
archangeli cxxx
De ſcō maximo epō cxxxi
De ſcō hieronymo p̄ſbr̄o & doctor cxxxii
De ſcō antonino martyre cxxxiii
De ſanctis uictore & urſo mr̄ibus cxxxiiii

¶ Expliciūt capitula octaui libri.

¶ Incipit prologus libri octaui.

OCtauꝰ liber pñtis catalogi ꝓtinet gesta & passiões illoꝝ ſcõꝝ quo rũ festiuitates occurrũt infra tps quo repñtat eccleſia propagatio nem filioꝝ qui fuerunt ipſius ec cleſie conſeruatores: quales fuerunt ſci ꝓſeſ ſores. Hoc aũt tẽpus ẽ a calẽ. ſeptẽbris uſq; ad cal. octobris. Et hoc ſub figura ſanctoꝝ: Iob: Tobie: Eſdre: Iudith: & Heſter: quorũ tunc gesta recoluntꝰ: ꝓfeſſoꝝ patiẽtiã & ſanctitatem denotantia: qui i tribulatiõe poſiti: mundũ carnem & diabolũ triũpharunt. Ad ipſius igiꝫ tpris feſta pertractanda trãſeun dum eſt. ¶ Et notandum ꝙ qa oẽs iudices iſ rael: qui fuerunt poſt moyſem ante reges ge neraliter i catalogo ſcõꝝ ueteris teſtamẽti i diuina ſcriptura ꝓnumerantꝰ: & duorum ex ipſis ſolummodo: uidelicet ioſue filii nun & gedeonis: feſtum in cal. ſeptẽbris recolitur: quo uidelicet die ipi ambo diuerſis tempori bus quieuerunt: ut hieronymus ſcribit: reli quoꝝ aũt predictoꝝ ſcõꝝ dies dormitionis necubi reperiuntꝰ: Iccirco gra duoꝝ ꝑdicto rum gesta ẽt reliquoꝝ iudicum: qui oẽs ſan cti fuerũt i cal. ſeptembris ꝓſcribere uolui: ut gesta eoꝝ: quoꝝ dies icertus habeꝫ: hiſto riis ꝓſocioꝝ: quoꝝ dies hic agiꝫ: merito co pulentur. Acta etiã quorũdã alioꝝ eiſdẽ iu dicibus ꝓtemporaneoꝝ: quoꝝ ſimiliter feſti uitates certos dies ñ habẽt: ut raab: caleph: & ruth: preſatis iudicũ hiſtoriis inſerendo.

¶ Incipit liber octauus a cal. ſeptẽbris uſq; ad calendas octobris.

¶ De ſcõ ioſue propheta & duce. Ca. I.

IOſue propheta & dux populi iſrael ſiliꝰ nun alio noie diꝯ ieſus filiꝰ naue de tribu effraĩ moy ſi prophete: & duci eiuſdem populi in ducatu ſucceſſit: de quo diceꝫ itra in eiꝰ feſto pridie noñ ſe ptembris. Hic moy ſe defuncto cum po pulus eſſet ultra iordanẽ ꝓtra hiericho: lo quente ſibi dño mãdauit populo ut ꝓparent ſe ad tranſeũdũ iordanẽ. Miſitq; duos explo ratores de ſethim in hiericho: qui ſub ſimu latione fatuitatis explorauerunt terram: & ad domum raab meretricis declinauerunt: quos illa abſcõdit a facie nunciorũ regis hie richo querentium eos: & per muꝝ nocte di miſit: ut diceꝫ infra in eius legẽda. Reuerſis ergo exploratoribus ad ioſue: tribus tranſa ctis dieb⁹ precepit ioſue ſacerdotib⁹: ut tol lerent arcam dei: & intrantes cũ ea iordanẽ: omnẽ populum precederent. Cũq; itraſſent ſacerdotes aquam quã penitus immeabilem iueuerant: eo ꝙ plus ſolito excreuiſſet: ſtete runt aque deſcendẽtes ad inſtar montis in tu meſcentes uſq; ad locum q diciꝫ ſarathan: i feriores uero aque in mare mortuũ deſcẽde runt: ſicq; ſiccato fluuio omnis populus per arentẽ alueũ ptranſiuit. Tulitq; ioſue. xii. la pides de alueo i ſiccum: & alios. xii. de ſicco in alueũ reportauit: in miraculi teſtimoniũ. Et cũ trãſiſſet populus reuerſe ſunt aque ad locuꝫ ſuũ. Deinde ioſue filios populi: q erãt incircunciſi: dei mandato circũcidi iuſſit in galgalis. Et fecerunt ſaſe. 14. die mẽſis primi i cãpeſtribꝰ hiericho: & comederunt de fru ctibꝰ terre: eo ꝙ ſibi mãna defeciſſet: quo ꝑ deſertuꝫ aliti fuerãt. 40. ãnis. Poſt hec ioſue mãdauit arcam dei. 7. diebꝰ circũduci circa muros hiericho: precedẽtibꝰ. 7. ſacerdotibꝰ & clangẽtibꝰ. 7. tubis: oiq; populo armato ſubſequẽte. Septimo uero die poſt ſeptimã circuitionẽ: uociferãtibꝰ cũctis: muri hieri cho funditus corruerunt: & intrauit quiſq; ꝑ locum q contra ſe erat: & interfecerunt oẽs uiuentes in ea: & ꝓbuſſerunt eã: & omnẽ ſu pellectilẽ eius: ſola raab cũ domo ſua reſer uata. Mandauerat aũt dñs ꝑ ioſue ut nemo aliquid de hiericho tolleret: ſed oia uelut a nathemata igne ꝓſumerent. Achor aũt filius carmi de tribu iuda: latẽter tulit regulã au reã & chlamydẽ coccineã ꝓtectã auro: & ab ſcõdit humo. Cũ aũt miſiſſet ioſue tria milia uiroꝝ ad expugnãdã ciuitatẽ hahi pcuſſi ſũt a uiris hahi & ceciderũt ex eis. 36. uiri. Cõtri ſtatuſq; ioſue orauit ad dñm. Cui dñs rñdit ꝙ non eẽt cũ populo donec mũdaretur ana thema. Iuſſitq; hoc ſorte ſcrutari. Ioſue autẽ omni populo ꝓgregato ſortes miſit. Et pri mo ꝑ tribus inuenit ſors tribũ iude: deinde ꝑ familias inuenit familiã zare: deide per do mos domũ carmi: deinde per capita caput a chor: Qui confeſſus peccatum ſuũ ab omni populo eſt lapidatus: & omnis domus eius interfecta: omniſq; ſubſtantia eius exuſta. Quo facto ioſue de mandato dei aſcendit cõ tra ciuitatem hahi: ptemq; exercitus in inſi diis collocauit poſt ciuitatẽ. Cuꝫ reliqua ue ro ꝑte ciuitatẽ agreſſus ẽ. Et cũ aliq̃diu pu gnaſſent populus cũ ioſue terga uertentes: arte ſimularunt fugã. Rex aũt hahi cũ oi po pulo egreſſus eos inſecutus eſt. Et cũ eos lõ gius traxiſſent ab urbe: ſurrexerunt: q erãt in inſidiis: & ingreſſi ciuitatẽ nemine reſiſtẽ te eã incenderunt. Ioſue uero retrocedente & inſidiis ciuitate egreſſis: hoſtes ex utraq; ꝑte ꝓcluſi interfecti ſunt. Omniſq; populus

inuentus in urbe occisus est: & ciuitas igne ꝑsumpta: omnia quoq; bona ciuitatis populo in predā diuisa sunt. Rex etiā ciuitatis hui in patibulo suspensus interiit. ¶ Gabaonite uero uidentes: quod fecerat israel de duabus ciuitatib⁹: timuerunt ualde: & missis ad iosue & populū nunciis inierūt cū eis fedus: quibus filii israel iuramento ꝑfederati sunt. Et facti sunt gabaonite eoꝝ serui lignorum cesores & aque portitores in perpetuū ¶ Adonisedech aūt rex hierusalē audiēs gabaonitas ꝑfederatos filiis israel: conuocatis secū quattuor regib⁹ amorreoꝝ obsedit gabaon. Quod audiēs iosue collecto exercitu repente irruit super eos: & uersi sunt in fugā per descensum bethoren. Misit deus grandinem sup eos: & plures occidit grādo q̄ gladius. Vidēs aūt iosue solē descēdētē ad occasum: & lunam ascendentē: timens ne beneficio noctis hostes euaderent: p̄cepit soli ꝓtra gabaon & lune cōtra uallē hahilon: ne moueren̄. Steteruntq; sol & luna spatio unius diei: nec fuit ante & postea tam longa dies. Tunc q̄q; reges se absconderunt in spelūca maceda. Ad quoꝝ custodiam iosue uiros dimisit. Cesis quoq; & deletis oībus aduersariis: iosue quinq; reges ꝓductos in patibulis suspendit. Eodem quoq; die percussit macedan i ore gladii: postea uero uastauit lebnā & lachin: eglon: & hebron: & dabir: & fuersus est ad castra in galgala. ¶ Iabin aūt rex assor ꝑgregatis. 24. regib⁹ cū turmis suis habentibus secū. ccc. milia armatoꝝ &. ii. milia curruum pugnauit cū iosue & populo israel: sed deuict⁹ est iabin & oēs sui occisi p̄ter eos qui se receperunt in urbes & castra munitissima. Fecerāt enim chananei plures munitiones perualidas a die qua audiuerāt egressum israel de egypto aduersuꝫ eos: nec eas nisi longo tempore & graui labore obtinuerunt hebrei. Vastauit tamē iosue uniuersam circa regionem nulli etati parcēs aut sexui: & ditat⁹ est israel supra modū ex hostiū preda. Quintus aūt annus iam transierat: & iosue transtulit a galgalis locū tabernaculorum in silo: & illuc transtulit tabernaculū cum oi ornatu suo pro loci opportunitate. Et inde ꝓcedens in sichem cōstituit in monte ebal altare dño de lapidibus impolitis: offerens sup illud holocausta: scripsitq; super eo deuteronomium: quod quidā intelligunt mandata deuteronomii: deinde rediit i silo. ¶ Post hec ꝓcessit iosue tribui iuda montana ad meridiem: que iam acquisierāt: sed nō dū sorte tradidit. Effraim quoq; cōcessit mōtana ad aquilonē: inter utrūq; ponēs dimidiam tribū manasse. His trib⁹ tantū cōmisit terram aliis in castra manentib⁹: tum qa belli coſe erant: tum qa digniores. Sciebat enī iude regnū esse ꝓmissum: & manasse & effraim benedixisse iacob ꝓ beneficio ioseph patris eoꝝ. Dedit aūt effraim extra sortē agrum sichem: quem dederat iacob singulariter ioseph filio suo: & sepeliuit in eo ossa ioseph: que attulerat de egypto. Ipse enī iosue effrateus erat. Dedit etiā caleph filio iephone hebron in possessionem: & quieuit terra a p̄liis ¶ Iteꝝ aūt cōuocauit iosue populū in silo: & assumpsit de singulis tribubus tres uiros ad ꝓsiderandū terrā: ut eam sorte diuideret: deditq; eis singulis. io. uiros metiendi pitos: mandans ne ꝑm quantitatē terram metirent̄ sed ꝑm estimationē felicis terre. Qui circūeuntes terram & mēsurantes septimo mēse reuersi sunt ad eum in silo: Proiectisq; sortib⁹ Prima sors iude egressa est. Secunda symeonis. Tertia beniamin: que sors angustissima fuit ꝓpter terre fertilitatē. Quarta effraim. Quinta medie tribui manasse. Sexta isachar Septima zabulon. Octaua aser. Nona nepthalim. Vltima dan. Ruben aūtē & gad & dimidia alia tribus manasse uiuente moyse in sortem habuerant terrā galaad trans iordanē. Sed & leuitis sepauit. 48. ciuitates ad inhabitādū. Filii aūt ruben & gad & dimidia tribus manasse transeuntes iordanē in locū sortis hereditatis sue: edificauerunt iuxta iordanem ad tumulos altare mire magnitudinis: quod iosue & alii qui citra iordanē erant audientes: uoluerūt eos dispdere: & insurgere ꝓtra eos: putantes q̄ altare erexissent: ut sup eo uictimas imolarent: quod nō licebat nisi sup altare tabernaculi. Sed ꝓ nuncios suos eisdē missos inuenerunt: q̄ altare fecissēt: nō in sacrificiū sed in testimoniū: ne uideret̄ alter popul⁹: eo q̄ trans iordanē esset ex loco diuisus. Et sic inuenientes eos rectā habere intentionē ad dñm: retēti sunt & laudauerunt eos. ¶ Cū āt iosue una cū populo iteꝝ i silo ꝑgregato cū dño sed⁹ inisset: omiaq; recte disposuisset: cū eēt annoꝝ. iio. in pace requeuit Nā annoꝝ. 44. accessit ad moysē: &. 40. ānis eidē in deserto seruiuit: & sic ꝓ ānos. 26. populum rexit: q & i dño obdormiuit calē. septēbris: & sepultus est in tamnathsara: que sita est in monte effraim. Hic enī uti uir sanctissimus ecclesiastici. 46. caꝑ. &. 2. macha. 2. caꝑ. inter ueteris testamēti scōs spēali laude predicat̄: & i aliis plerisq; diuine scriptu re locis cōmendat̄. Hec de libro iosue: & ex chronicis iosephi & hieronymi: & petri comestoris: atq; guilelmi.

¶ De scō caleph. II

Caleph fili⁹ iephone de tribu iuda uir sanct⁹: q ecclesiastici. 46. caꝑ. &. 2. mach. 2. inter scōs prisci tēporis cōnumerat̄. Hic fuit unus ex. 12. exploratorib⁹: quos

moyſes de deſerto pharam miſit ad explorã dum terrã ꝓmiſſiõis. Qui una cum ioſue filio nun de tribu effraim populũ redtẽs ꝓfortauit:ut ad terrã iſpam ꝓgerẽt obtinẽdã. Ceteris pauore formidãtib⁹: & filios iſrael de terrẽtibus. Et murmuráte oi populo. Iurauit dñs:q; nemo illoꝝ qui ex egypto egreſſi fuerãt a.20.ãnis ſupra ad terrã iſpam introirent:ꝑter duos ꝓnoiatos uiros caleph:uidelicet & ioſue:Quod & ita cõtigit:populo in deſerto.40.ãnis morã trahẽte:donec oĩs natio illa mortua eſt. Propter hoc meritum caleph non ſolũ meruit reſeruari:ut ad terraꝫ intraret promiſſam:ſed i hebron poſſeſſionẽ ſpalẽ obtinuit. In quam aſcendens tres filios enach ꝓcuſſit. Et ciuitatẽ dabir que pri⁹ uocabaſ cariathſepher.i.ciuitas lr̃aꝝ obſedit. Quá cũ inueniſſet munitã:promiſit:ut q̃ primus eã capet: daret ei filiã ſuã in uxorẽ. Et accepit eá othoniel filius cenies fris caleph minor: qui & poſt ioſue prim⁹ iudex fuit in iſrael. Cui caleph natã axan in ꝓiugẽ dedit: & urbẽ in poſſeſſionẽ cum agris irriguis ab utraq; ꝑte. Et poſt multos ãnos caleph in ſenectute bona quieuit:& ſepult⁹ eſt in hebrõ Hec unde ſupra.

¶De ſcã raab meretrice. III

RAab meretrix cui ſcitas iacobi epiſtola ſo.ca.& ad hebr̃.xi.ꝓmemoraſ:i nũero ſcãꝝ mulieꝝ uetꝰ teſtamenti ex ipo euangelio matth.i.ca.ꝓnumeraſ. Ad hui⁹ domũ declinauerũt ueſpe duo exploratores quos ioſue miſit ad ꝓſiderãdũ ciuitatẽ hiericho:ut ſupra dictũ ẽ i geſtis ioſue. Hec erat meretrix:ad quã ꝓſidentius:q̃ſi ad miſcendũ ſecũ:exploratores ingredi potuerũt:domuſq; eius iũcta erat muro & porte ciuitatis. Cũ aũt rex hiericho de miſſis exploratorib⁹ audiſſet:& q; ingreſſi eẽnt domũ raab ꝓpiſſet: miſit ad eã: ut eos educeret. Que abſcondit eos in ſtipula lini quã ſiccabat ſupra murũ mẽtiẽs eos egreſſos dũ clauderet porta. Dixitq; nũciis ut eos ꝑ uiã iordanis ꝓſequerentur:Tunc aſcẽdẽs ad exploratores:narrauit que dixerat nũciis regis petẽs ab eis:ut quãdo deus traderet eis hiericho capiẽdã ꝓſeruarent eam. Quod exploratores mulieri ꝓmiſerũt cũ iuramento. Tunc dimiſit eos mulier de feneſtra ꝑ murũ cũ fune coccineo. Deditq; eis ſignũ funẽ iſm in feneſtra ligatũ:ut cũ capetur ciuitas:ex ſigno populus cognoſceret domũ illã eẽ ſeruãdã. Et dimiſſi nuncii ad ioſue redierũt:& ei: que geſta fuerãt: narrauerũt. Ioſue uero & maiores populi ꝓmiſſionẽ exploratoꝝ ratã habuerũt:unde & capta hiericho atq; deleta: ſola domus raab cũ omnib⁹ ſuis itromiſſis ꝓſeruata eſt. Quã proceſſu tpris ſalmon princeps tribus iuda duxit i uxorẽ:ex qua genuit booz:& ex qua dei filius ſm carnẽ eſt ꝓpagatus. Et hec i coloniã iudeoꝝ trãſiẽs laudabili fine q̃uit.

¶De ſcõ othoniele iudice. IIII.

OThoniel iudex fili⁹ cenies fratris caleph ſupradicti de tribu iuda: primus poſt ioſue i iſrael iudicauit. Nã cũ ioſue mortuo ſurrexiſſent alii in filiis iſrael:qui nõ uiderant uirtutes dñi:quas fecerat i dieb⁹ moyſi & ioſue:fecerũt malũ in conſpectu dñi:& ſeruierũt baal:& aſtaroth:& diis terre:ꝓtraxeruntq; ꝓiugia cũ alienigenis. Quãobrem idignata diuinitas nõ deleuit gẽtes de medio eoꝝ:ut eẽnt eis i aculeum & laborẽ. Traditq; eos deus in manus chuſan raſathaiꝫ regis meſopotamie & ſyrie: ſeruieruntq; ei.8. annis: & clamauerũt ad dñm: qui ſuſcitauit eis liberatorẽ othonielẽ: & fuit dñs cũ eo:& pugnauit aduerſus chuſan raſathaim: & oppreſſit eum:& liberauit populũ. Quieuitq; terra ꝑ annos .40. quib⁹ othoniel iudicauit populũ. Et mortuus ẽ othoniel i pace.

¶De ſcõ haioth iudice. V.

HAioth filius gerra ſ̃lii gemini de tribu effraim ſm guilelmuꝫ:ſm uero comeſtorem de tribu beniamin: ſs iudex poſt ioſue i iſrael iudicauit: mortuo eñi othoniele eglon rex moab adiunctis ſibi filiis amon & amalech:trãſiẽs iordanẽ pcuſit filios iſrael: & poſuit idola ſua i galgalis:ubi ſolebat eẽ tabernaculũ:fecitq; ſibi domũ i urbe palmarum.i.hiericho:& ſeruierũt ei filii iſrael.18. annis: & clamauerũt ad dñm: qui ſuſcitauit eis haioth:qui utraq; manu pro dextera utebatur. Miſerũtq; filii iſrael munera eglon regi ꝑ manũ haioth: qui fecit ſibi gladiũ anciꝑitem longitudinis palme unius man⁹:& accinctus eſt eo i femore ſubter chlamydem. Erat aũt eglon craſſus nimis. Cũq; obtuliſſet ei munera & diſceſſiſſet ab eo cuꝫ ſociis: reuerſus itez; ſolus ait ad regẽ:q; uerbũ haberet ei ſecreto explicandũ. Egreſſiſq; omibus qui cũ rege erãt extẽdit haioth manum ſiniſtrã:& tulit ſiccam de dextro femore:& i ſixit in uentrẽ ei⁹:nec eduxit eã:ſed dimiſit i corpore. Clauſiſq; hoſtiis ꝑ poſticum egreſſus fugit. Serui uero regis poſt longã morã intrãtes iueneruntregẽ mortuũ iacentẽ. Venitq; haioth i ſarath: & inſonuit buccina in mõte effraim & ꝓgregatuſ iſrael:deſcẽderũt cũ eo ad iordanẽ:& uolẽtes tranſire moabitas pcuſſerũt ex eis decẽ milia:et humiliat⁹ ẽ moab ſub manu iſrael. Et q̃uit terra.80. ãnis:quib⁹ haioth iudicauit:q & i pace mortuus ẽ ſenex:& poſt hec de philiſteis uolentib⁹ itrare iſrael:quidã ſangar occidit ex eis ſexcentos uomere uno: nec tñ inter iudices

computatur:quia eodē anno uitam finiuit.

¶De scā delbora prophetissa. VI

DElbora ꝑphetissa de tribu effraim & uir eiꝰ barach siue laphidoth de neptalim tertii post iosue in israel iudicauerūt.Cum eni post mortē haioth filii israel fecissent malum in ꝓspectu dñi :tradidit eos dominꝰ in manꝰ iabin regis chanaam:qui regnabat in aser:& habuit quendā sisaram ducē exercitus sui.Ipse autē habitabat in aseroth gentium:qui oppressit filios israel per annos uiginti:& clamauerunt ad dñm.Erat aūt delbora ꝑphetissa:que habitabat in monte effraim sub palma:& ascendebant ad eam filii israel ad querēdū iudicium.Que uiꝝ suū aduocans ex precepto dñi dixit ei : ut duceret exercitum in montē thabor cōtra sisarā ducem exercitus iabin . Qui assumptis pugnatoribꝰ decē milia ḋ nepthalin & zabulon cū ipsa delbora iuit in montē thabor.Sisara uero exercitum ꝑgregauit ad torrentem cison ccc.miliū armatoꝝ. Descēdēteq; barach de monte cū suis stante delbora in monte ad orationē:perterruit dñs multitudinem sisare uento grandine niue & pluuia: que cadebāt in facies eoꝝ:ita ut arcus & fundibule inutiles fierent:& plurimi de equis & curribꝰ excussi conterebant̄.Sicq; cōuerso i fugam exercitu sisare:ipse de curru exiliens fugit ad domum cuiusdā mulieris noie iahel:que habitabat in ualle senam iuxta cedes:que fugientem rogantēq;:ut iꝑm celaret suscepit : & petenti poculum dedit lac:ut grauiꝰ obdormiret.Dormienti uero clauuꝫ ꝑcussum malleo per utrūq; tempus īmisit:& in terram cō fixit:& barach post paululū uenienti ostendit.Barach uero exercitū ducēs usq; ad asor obuiū sibi regem iabin interfecit:& ciuitatē euertit.Et sic quieuit terra hebreoꝝ per annos quadraginta:quibus iudicauerunt delbora cum uiro suo barach:qui & in pace sepulti quieuerunt in terra effraim.

¶De scō gedeone iudice. VII

GEdeon iudex filius ioas de tribu manasse:quartꝰ post iosue filios israel iudicauit. Cum eni israel i ꝓspectu dñi deliquissent : tradidit eos deꝰ in manu madian septē annis.Cumq; clamassent ad dñm.Venit angelꝰ dñi:& sedit super quercus:que erat in effra. Ager autē pertinebat ad ioas patrem gedeonis.Gedeon aūt timens aduentum hostium: excutiebat frumenta i torculari: ut haberet uiaticum ad fugam.Quē angelus salutauit: iꝑmq; ex ꝑte dei misit:ut percuteret madian Cumq; gedeon hedū coxisset : posuit carnes & azymos panes coram ăgelo:qui tetigit ea summitate uirge quā tenebat : & ascendens ignis de petra oia ꝓsumpsit:& angelus euanuit.Timentiq; ualde gedeon dñs apparuit nocte:mandās ut aram baal quā pater suus erexerat destrueret:&lucū qui erat circa eā succideret:& dño deo tauꝝ septē annoꝝ immolaret.Gedeon uero timens patrē & ciues nocte oia ꝓpleuit cū.io.ex seruis suis : inde dictꝰ est hieroboal quasi fortitudo baal : qa fortis ꝑtra eū fuit. Cumq; gedeon ꝑgregasset de tribubus manasse aser zabulon & neptaliꝫ.xxxii.milia uiroꝝ:petiit a dño signū uictorie in uellere in area posito: si nocte illa uellus ꝓplueret :area sicca remanente: & factū est ita.Sequenti nocte petiit signum in ꝓtrariū:ut area rorareť :& uellus siccū eēt: quod factū est.Venit autē gedeon cum suis ad fontē anad:& de mandato dei oēs formidolosos licentiauit:& reuersi sunt de populo.xxii.milia:& tātum.x.milia remanserūt Adhuc gedeon mādato dei populum duxit ad aquas:& oēs lābentes aquā lingua & manu sicut canes assumpsit tāq; magnanimos: reliquos aquam ore sumentes uti delitiosos dimisit:& inuenti sunt cum gedeone tantum ccc.uiri:in quibꝰ dñs predixit se traditurū madian in manu gedeonis:ne forte multitudo sibi subꝑ uictoriā ascriberet.quibꝰ assūptis & cibariis ꝑ numero & totidem tubis gedeon ad certamen ꝑperauit.¶Eadem nocte gedeon cū solo puero descendens ad castra madiā:audiuit duos uigiles secū loquētes:unūq; narrantē ꝙ uidisset somniū: panē uidelicet hordeaceū in castra madian descendēte:& ea subuertentē. Aliū uero iꝑm somnium interpretantē:ꝙ panis hordei eēt gladius gedeonis:qui uilis inter filios israel reputabatur:in cuius manu deꝰ castra madian tradidisset.His auditis gedeō animosior effectus tulit trecētos uiros:& in dextris eoruꝫ posuit tubas:& in sinistris lagenas uacuas: & in medio lagenaꝝ lampades:& ingressi ꝑ gyꝝ in tres partes diuisi circa hostiū castra in uigilia noctis medie fregerunt hydrias & lampades in sinistris tenentes clāgebant tubis:quibus omnibꝰ sonitus terribilis audiebať. Quo subito excitati hostes & turbati: nec se cognoscētes inuicē mutuis uulneribꝰ se cedebant̄:aliis in fugā conuersis usq; bersith.Viri autē qui ex.x.milibꝰ remanserant: eos persequebant̄.Effraim quoq; descendit in occursu fugiētium:& occupauit iordanē & occidit duos reges madian oreb in petra quadam:& zeb in torculari: & portauit effraim capita regum ad gedeon . Transiuitq; gedeon iordanē cū.300.uiris. Zebee aūt & salmana in ualle quiescebant:nihil aduersū suspicātes.xv.tātum de suo exercitu cesis. Gedeon autē repēte irruit sup eos:& turbato exercitu eoꝝ duos reges ꝑphēsos occidit

Et reuersus ē cum victoria magna. Et cū populus eū uellet dñꝫ ꝓstituere noluit gedeō: sed soli deo gratiā attribuēs dñm sup israel dñatuꝫ eē dixit. Ipse autē per. 40. annos populū iudicauit: quib⁹ terra quieuit. Et dormiuit gedeon in senectute bona cal. septembris. Et sepultus ē in sepulchro pris sui i effra. ¶ Post cui⁹ mortem abimelech eius filius spurius occidit. 70. filios legitimos gedeōis: & dolo atq; tyrānide occupauit regnū israel. Soluſq; ex oīb⁹ iudicib⁹ se regem nominari fecit: qui & pugnās aduersus urbem sichem oppressus a muliere que fragmē mole de muro proiecit: pessima interiit morte. Ideo & nomē eius de catalogo iudicū scōꝫ deletum ē: pp fratricidii & tyrānidis crimē.

¶ De scō thola iudice. VIII.

THola iudex fili⁹ fuha de tribu issachar: qnt⁹ post iosue filios israel. Iudicauit annis. 23. Qui licet nihil notabile fecisse legat: inter sāctos tñ iudices ꝓnumerat: i cui⁹ tpre populū hebreoꝫ pace fruitū esse credē dum est: eo q; scriptura nulli⁹ belli mentionem facit. Et fuit māsio thola i oppido samir ubi & quiescēs i pace sepultus ē.

¶ De scō iahir iudice. IX.

IAhir galaadithes de tribu manasse iudex sextus post iosue iudicauit israel annis. 22. hic habuit. 30 filios: quos fecit principes. 30. ciuitatū: quas noīe suo uocauit haiothiahir. i. oppida iahir. In cui⁹ ēt tpe terra israel pace gaudebat: nec legūt hebrei ab aliqua natiōe ꝓsecutionē pertulisse. Ex quo ēt scitas iudicis argui pōt: qui feliciter populū gubernās ad scelera ꝓsueta ruere nō permittebat: qui & in pace sepultus ē.

¶ De scō iepthe iudice. X.

IEpthe galaadithes iudex. vii⁹. p⁹ iosue iudicauit israel. Cū eni filii israel post mortez iahir fuissent diis gentiū tradidit eos dñs i manus philistiim & amū: & afflicti sunt uehemēter. 18. annis. Qui clamauerunt ad dñm & proiecerūt idola de finib⁹ suis: & doluit dñs sup miseriā eoꝫ: fuit eo tēpore iepthe galaadithes uir fortissimus pugnator: sed filius meretricis. Hic habuit uxorē de galaad de qua suscepit filios: q adulti patrē suum tanq̄ spuriū eiecerūt. Et abiit in terram thob. Et ꝓgregauit inopes & latrocinātes: & factus ē eoꝫ princeps. Tunc oppressi maiores natu israel descēderūt ad eū: & ipm i principē elegerūt: ut pugnaret pro eis ꝓtra amonitas. Et ascendēs cū eis in maspha factus ē iudex i populo. Missisq; nunciis ad regem amon: ut exiret de terra sua: illoq; exire nolēte: egressus ē iepthe ad pugnam cū exercitu suo: uouitq; dño: ut si victor rediret: quicūq; prior de domo sua sibi occurreret eū i holocaustū dño offerret. Et pcussit iepthe amonitas plaga magna: & humiliauit eos: reuertenti aūt i maspha: occurrit ei unigenita filia cū tympanis & choris. Qua uisa tristatus est ad mortē: eo q; ex uoto ipam dño imolare necesse hēret. Filia uero i nullo doluit: ꝓpter uictoriā pris: sed tantū duoꝫ mēsiū inducias petiit: ut plāgeret uirginitatē suā cū sodalibus suis. Et expletis duob⁹ mēsib⁹ rediit: & pater qđ uouerat ipleuit. Fuit tamen & stult⁹ in uouēdo & impi⁹ in soluēdo: quia obtulit holocaustū nec legitimum nec deo charū. Potuit tamē ante uotū eē bon⁹: quia irruit spūs dñi sup eū & etiā post uotū: quia & apostol⁹ ponit eū i catalogo scōꝫ i epistola ad hebr̄. Quidā aūt eum excusantes dicūt illū familiari ꝓsilio spūsci hoc feciss̄e: sicut & sampson qui semetipm occidit. Iudicauit aūt iepthe israel. vi. ānis: & quieuit i pace: & sepultus ē in ciuitate sua sebeth: que ē in galaad. Hic ab etate moysi usq; ad seipm ait supputari annos trecētos exclusis ānis. 18. afflictiōis qui precesserant.

¶ De scō abesan iudice. XI

ABesan uel esebon bethleemita de tribu iuda iudex. viii. post iosue iudicauit israel. 7. annis. Qui & populū domini i pace rexisse credit: quia nec eius tpre alicui⁹ belli i scriptura mētio habet. Qui & quieuit in pace & sepult⁹ ē in bethleem ciuitate sua.

¶ De scō hailon iudice. XII.

HAilon zabulonites iudex. ix⁹. p⁹ iosue iudicauit filios israel. x. annis. Qui & pacē oi sue uite tpre habuisse putād⁹ ē: qa neq; q cū ulla natione discordiā habuerit expressuꝫ repit̄. Et hic quiescēs i pace i ciuitate sua. Sepultus ē cū pīb⁹ suis.

¶ De scō abdon iudice. XIII.

ABdon iudex de ciuitate thecue: q ē in tribu effraim decim⁹ post iosue iudicauit i israel. 8. ānis. Sub quo etiā terra hebreoꝫ i pace quieuit: eo q; sub his ꝓfatis trib⁹ iudicib⁹ israel a dño non recessit. Et hic in pace dormiēs i sepulchro paterno sepult⁹ ē i oppido thecue ex quo fuerat oriūdus.

¶ De scō sampsone iudice. XIIII

SAmpson iudex de tribu dan ūde cimus p⁹ iosue iudicauit israel. Cū. n. filii israel corā dō peccassēt tradidit eos in man⁹ philistinorū 40. ānis: a qua suitute hoc modo liberati sūt. Vir qdā de stirpe dan noīe manue: hēbat uxorē pulchrā sz sterilē. Cui sepe orāti angel⁹ in agro appuit: & nasciturū

ex ea filium nunciauit. Mandãs ne qd ultra comederet aut biberet nisi iuxta legẽ nazareoꝝ:nã & pueꝝ nazareũ futuꝝ p̃dixit: q & israel liberaret. Et cũ hec oia uiro nũciasset: & ille uti zelotypia ductꝰ angelũ aliquẽ iuuenem suspicatꝰ eẽt:orantibꝰ ambobꝰ angelꝰ iteꝝ apparuit:& p̃dicta que dixerat coniugi manue replicauit. Attulitq; manue heduꝫ & panes angelo ut comederet : & iussu angeli hec dño in sacrificiũ obtulit:& angelꝰ ascendens in flãma dispuit. Natum aũt filiũ uocauerunt sampson.i.robustũ: creuitq; puer cito:ut iam futurꝰ ꝓpheta p̃noscereꝫ: cepitq; spũs dñi esse in illo in castris dan.i.in exercitu tribꝰ sue. ¶ Cũ aũt adoleuisset sãpson:descendit in thamnata:ut uideret solennitatem que ibi fiebat:& uisã uirginẽ philistinoꝝ cõcupiuit:quã tñ dudũ pentibꝰ renitentibꝰ accepit uxorem. Nolebãt.n.pentes: q̃ filiã alienigene in ꝓiugiũ sumeret : nescientes q̃ res fieret a dño. Cũq; descenderẽt cũ eo appuit catulus leonis in uineis oppidi: quẽ sampsõ in spũ dñi nihil in manibus habens dilacerauit q̃si hedũ:nec hoc parentibꝰ indicauit: Desponsataq; uxore cũ descenderet:ut acciperet eã:uidit cadauer leonis:i cuiꝰ ore mellificauerant apes:de quo melle sampson comedit:& dedit pentibꝰ ac uxori. Timẽtes aũt philistei robur sampsonis:dederũt ei in nuptiis.30.iuuenes robustos ꝫmõe qdẽ socios ope uero custodes:ne quid forte cõmitteret crescẽte ciboꝝ satietate. Proposuit aũt sampson sociis ꝓblema:quod si infra.7.dies soluerent:daret eis.30.uestes:sinautẽ e ̃tra ipi sampsoni ad totidẽ uestes tenerentꝫ. Fuit aũt hoc ꝓblema. De comedente exiuit cibꝰ:& de forti egressa est dulcedo. Qui cũ ꝓblema nescirẽt soluere : ad eoꝝ instantiã spõsa sãpsonis ei blandita:didicit ab eo ꝓuerbii expositionẽ:quã & sociis indicauit:qui in die.7.sãpsoni ꝓblema soluerunt: de leone & melle in ore eiꝰ inuẽto. Sãpson ergo descẽdẽs ascalonem:pcussit ibi.xxx.uiros:& uestes eorũ ablatas dedit ꝓnubis suis. Et iratus sãpsõ ex hoc ꝫtra uxorẽ:uenit ad domũ suã:que nupsit uni de ꝓnubis suis. ¶ Post dies aliquot rediẽs sampson in thamnata: iuenit coniugẽ alteri uiro nuptã:& indignatꝰ est ualde: cui cũ pater sororẽ illius pulchriorẽ loco ipsiꝰ tradere uellet:noluit sãpson:sed ꝓtestatus ẽ cõtra populũ philistinoꝝ:ut faceret eis mala:& cepit trecẽtas uulpes:& uinxit caudas caudis:& faces ligauit in medio : quas igne succẽdens misit in segetes philistinoꝝ:oẽsq; igne ꝓsumpsit:ita etiã ut uineas & oliueta incenderẽt. Quod philestei audiẽtes opꝰ fuisse sampsonis:uxorem eiꝰ & pentes cõbusserũt tanq̃ huiꝰ mali auctores. Percussitq; iteꝝ sãpson philisteos plaga magna:qui ascẽderũt ad terrã iuda:ut capent eum. Ascendentesq; uiri iuda ad sampsonẽ redarguebãt eũ:quia ipsius occasione philistei cõtra eos ascenderent:ut bellarẽt aduersum populũ. Sampsõ autẽ prius recepto sacro ab eis ne se occiderent:ꝓmisit se ligari spũ dei tactꝰ a uiris iuda:& duci ad philisteos:ut sic in eos grauiꝰ ultionẽ expeteret. Qui cum traherẽt irruit spũs dñi in eũ:& dissoluta sunt eius uincula q̃si stupa ad ignẽ:Tollẽsq; mandibulã asini iacentẽ in terra interfecit ea mille uiros aliis in fugam cõuersis:& cũ p̃ labore siti deficeret clamauit ad dñm:& aperuit dñs molarẽ dentẽ maxille:& egresse sunt aque:qbꝰ hausti sampson refectꝰ est: uocatũq; est nomen loci fons inuocantis de maxilla. ¶ Post hec sampson iuit ad gazam ciuitatẽ philistinoꝝ & ingressus est ad mulierem meretricẽ: quo cognito philistei posuerũt custodes ad portam ciuitatis:ut eum mane comphenderent. Sampson uero nocte media cõsurgens tulit ambas ferreas fores cum postibus &seris:& in humeris portauit usq; ad uerticẽ montis ¶ Deinde amauit dalidam in monte soreth: quã satrape philistinoꝝ induxerunt p̃cio ꝓmisso:ut disceret a sampsone:i quo uires eiꝰ ꝓsisterent:qui ei illudẽs dixit:q̃ si.7.neruiceis funibus humẽtibus ligatꝰ esset:infirmꝰ ut alii homines fieret. Cumq; dalida ipsum dormientẽ ligasset philisteis apud se latentibus:excitatus ille rupit uincula q̃si stupea. Idip̃m secundo factũ ẽ de.7. nouis funibus. Cum aũt tertio.7.crines capitis eius circũligatos licio clauo terre affixissẽt:excitatꝰ sãpson extraxit clauum cum crinibus & licio. Cum autẽ instaret ei dalida:& ad mortẽ deficere uidereꝫ:ut ei ueritatẽ panderet. Sampson ꝓfessus est se nazareũ eẽ ab infantia domino ꝓsecratum: q̃ si caput eiꝰ rasum foret fortitudo ab eo discederet. Tunc dalida uocatis philesteis sampsonem super genua sua dormiẽtẽ p tõsorem radi fecit: & recessit statim uirtus eius ab eo. Quẽ tenẽtes philistei eruerunt oculos eiꝰ : & apud gazam uinctũ in carcere ad derisum molere fecerunt. Coegeruntq; eum facere cum mulieribus robustis:ut dicunt hebrei: ut ex eo robustam ꝓlem susciperẽt. ¶ Procedente tempore cum capilli eius renasci cepissent:& philistei i tẽplo dagon solẽne conuiuium in die festo eorum celebrarent:adductꝰ est sampson:ut ante eos luderet:& ipsi ei illuderent:qui stans inter duas colũnas:quibus domus inniteba-
tur:app̃hendit utrãq; manibus & concussis columnis cecidit domus super omẽs:& ipse mortuus est:& multo plures occidit moriens q̃ uiuus occiderat:nam p̃ter cõuiuantes quasi tria milia utriusq; sexꝰ ꝓuenerãt:q de tecto spectabant:q sepultus ẽ in sepulchro

patrum suoꝝ inter saraa & eschol. Et iudicauit israel. 20. annis. Nō autē aliter excusat: ut ait augᵉ: q seipm cum hostibᵒ ruina domus oppressit: nisi qa spūs hoc latēter iusserat: qui per illū miracula faciebat. Habuit enim fortitudinē nō de natura se de gra.

¶ De scā ruth uidua. XV.

RVth uidua de regione moab i diebus iudicū claruit. Quā sanctaꝫ fuisse probat nō solū iosephus q hoc testatur: sed etiā qa liber eiᵒ spalis historie inter sacre pagine uolumina ꝓnumerat. Elimelech enim de bethleem effrateus cū noemi uxore sua: & maalon & chelion liberis suis cū facta eēt fames in terra israel: abiit in regionē moabitidem: ut pascerent ibi. Quo mortuo filii eius duxerunt uxores de moab: orpham & ruth. Et mortui sūt ambo sine prole. Noemi uero uidua & filiis orbata cū redire uellet in terraꝫ suam facta fertilitate comitabant eam nurᵒ sue. Quas cū licentiasset orpha quidē reuersa remansit. Ruth uero oino cum socru abire uoluit. Et uenerūt in bethleem que prius effrata dicebatur: tpe quo primū hordea metebant. Erat aūt ibi uir potens & diues noie booz ꝓsanguineᵒ elimelech. Intrauitq; ruth agrum booz de mādato socrᵒ & colligebat spicas post metentes. Booz uero agruꝫ igressus cū audiuisset que esset puella ꝓpatiens ei mandauit ne ad alterius agrū accederet: sed & hora uescēdi cū messoribᵒ suis comederet Precepitq; metētibus ut de industria spicas dimitterēt quas illa sine rubore colligere posset. Reuersaq; sero ad socrum & portās hordeū qd collegerat ei omia nūciauit. Cui socrus dixit: q booz propinquᵒ eius erat. Id ipm fecit ruth diebus sequētibᵒ usq; ad aree uentilationē. ¶ Cū aūt in uentilando aream booz iuxta morem patrium ꝓuiuū faceret seruis & messoribus suis. Ruth de socrus cō silio lota & cultis uestibus induta ascendit cū aliis in areā latenter. Et cū sero booz obdormisset proiecit se ad pedes eiᵒ qui media nocte excitatus expauit uidēs puellā & que siuit que esset. Que rndit se esse ruth relicta ꝓpinqui sui: que ideo uenerat: ut eā liberis carentem in ꝓiugem sumeret prout ex lege tenebatur cū ipse booz uxore careret: booz uero rndit alium esse magis propiquum q primo de coniugio requiri deberet. Quod si renueret ipse postmodū eam libēter acciperet. Et cū diluculo surrexisset: ipleuit pallium ruth hordeo: eāq; segete onustā remisit ad socrum. Mane uero booz ꝓgregatis senioribus ciuitatis interrogauit propinquiorem illū elimelech an agrum uenalē propinqui sui emere uellet & relictā eius accipere cui nunq propinquiori predicta ꝛm legē debebatur: an sibi minus propinquo ius suum cedere. Qui ei libenter cedere uelle dixit. Sicq; booz diuino nutu ruth cepit uxorē. Ex qua genuit obed: qui fuit pater isai patris dauid. Ruth aūt sancta & pudica sanctitateq; famosa apud bethleem in pace quieuit. Hec omnia ex libris iudicū ruth: & ex chronicis iosephi & hierōymi: petriq; comestoris: nec non ex chronicis guilelmi.

¶ De scā anna ꝓphetissa. XVI.

ANna prophetissa filia phanuel de tribu aser: cuiᵒ scitatem euangelicus prodit sermo luc. 2. tpe quo xp̄us fuit ad tēplum pūtatus ibidem se repperit & eadē hora sup ueniēs multa de illo prophetauit: oibus qui expectabāt rdemptionē israel. Hec eni uixerat cū uiro suo annis. 7. a uirginitate sua. Et permansit in uiduitate usq; ad annos. 84. etatis sue: que nūq de tēplo discessit: sed in oratione die noctuq; pmansit & in bona senectute in pace quieuit. Sepulta iuxta tēplum dñi in hierusalē. cal. septēbris.

¶ De scō prisco discipulo. XVII.

PRiscus discipulus fuit unᵒ ex antiquis discipulis xp̄i: licet inter noīa. 72. discipulorꝫ: qui a dorotheo abbate ꝓscripti sunt non reperiatur. Hic eni ille paterfamilias fuisse asseritur in cuiᵒ domo xp̄s pascha sibi pari fecit: & i eiᵒ cenaculo cū discipulis discubuit: & eorꝫ pedes lauit: ut damaᵒ. Hic post ascēsionē dñi ueniēs romā cū apostolo pētro in ptibᵒ campanie euāgelium predicauit. Qui & apud capuā uia aquaria depositᵒ est. cal. septēbris: ut dicit ado.

¶ De scō egidio abbate. XVIII.

EGidius abbas apud arelatēn. oppidum prouincie floruit tpre caroli ipatoris. Hic athenien natione regia stirpe progenitᵒ: patre theodoro matre pelagia sacrisq; litteris eruditus est a puerilibus annis. Qui dum quadā die ad ecclesiā pgeret: egro cuidam in platea iacēti & elemosynā petēti tunicam suam tribuit: qua indutus mox sanitatē recepit. Parētibus uero suis defūctis patrimonii sui xp̄m fecit heredem. ¶ Die quodaꝫ dum ab ecclesia rediret obuium habuit uiꝝ a serpēte pcussum: sed oratione fusa ab eo ꝓtinus uirus fugauit. ¶ Demoniacū quēdam die dūico in ecclesia cōsistētē: & cūctos clamoribus conturbantē. Egidius orans abiit mundo spū continuo liberauit. Cum autem p totam greciam ipsius fama cresceret: ipse humani fauoris uitans piculum clam littus maris petiit: ut ad partes alias se trāsferret. Aspiciēsq; nautas maris tēpestate piclitātes facta oratione tēpestātē sedauit. Applicātes

quoq; naute gr̃as eius meritis egerunt: & ꝙ eum secum gratis ueherent promiserunt. Et cum ad quãdã insulam post dies q̃ttuor appulissent: uiꝝ dei ibidem cellula reptũ egidius adiit: & cũ ipso in dei laudibus triduo mansit: deinde uale dicens cũ nautis abscessit. Cum ergo arelatum uenisset: & biennio cum scõ cesareo eiusdem urbis epõ mansisset: & ibidẽ quẽdam qui p triennium febrici tauerat a febribus liberasset: eremũ cupiens clam discessit: & rhodano transito sec⁹ ripã guardonis apud ueredemium eremitã sanctissimũ dudũ fuit: ubi sterilitatẽ terre suis meritis fugauit: & infirmum quẽdam ei delatum ueredemio absente sanauit. ¶ Deinde famam humanam fugiẽs relicto ueredemio interiorem eremũ penetrauit: ubi uidelicet rhodan⁹ in mare defluit: qui loc⁹ septimania uocatur: ubi antꝝ spinis obsitum & fontem inueniens ceruã sibi diuinitus p̃paratam nutricem habuit: que certis horis lactis ei alimoniam triẽnio p̃buit. Cum aũt ibidẽ regis famuli uenarent̃: ceteris feris ꝓtemptis ceruam cũ canibus insequunt̃: a quibus dudũ fugam ad pedes sui ꝓfugit alumni. Ille uero admiras cur p̃ter solitum sic mugiret: exiẽs & uenatores audiens dñm pro cerua exorauit. Canes autẽ intra iactũ lapidis appropin quare minime audẽtes: cũ nimio latratu ad uenatores redibãt. Nocte supueniẽte domũ reuersi sũt: & sequẽti die retrocedẽtes cassolabore itemꝝ redierũt. Quod rex audiẽs cum multitudine uenatorꝝ assumpto epõ ad locũ accessit. Sed cũ canes ut pri⁹ accedere non auderẽt. locũ ueprium densitate inaccessibilem in gyꝝ circũdederũt. Vnus aũt incaute sagittam dirigens: ut ceruam emitteret: Viro dei oranti p cerua graue uuln⁹ iflixit. Milites aũt semitam ferro apiẽtes ad speluncã ueniunt: & senẽ uenerandũ in habitu monachali ꝓspiciunt: ceruã quoq; ad ei⁹ pedes p̃cũbentẽ reperiũt. Ad quẽ soli rex & eps pedes adeunt: & quis eẽt interrogãtes: oẽm uitam suam eo narrante ꝓperiunt. Qui dũ pro uulnere ei illato uenia postulassent: & medicos p ipso sanãdo pmisissent: ac munera obtulissent: ipse nec medicinã adhiberi uoluit: nec ad munera eoꝝ respexit: qn potius dñm orauit: ut q̃diu uiueret: ip̃m uulnus ꝓpetuo substineret. ¶ Sed cũ rex ip̃m frequẽter uisitaret: & pabulũ salutis ab eo recipet: imẽsas ei diuitias obtulit: quas scũs recipe recusauit: ut tñ de ipsis monasteriũ fabricaret admonuit. Quod qdẽ rex p oia pfecit: ipsiusq; cenobii egidius licet diu renitẽs tandẽ mulꝛa regis instantia regimis curã suscepit. Et p cessu tẽporis ad sacerdotii dignitatẽ puenit. ¶ Hui⁹ famã rex carolus audiẽs: ut ad se ueniret: p̃cib⁹ multis obtinuit. Qui ueniens aureliañ in basilica scẽ crucis energuminum liberauit: deinde ueniẽs ad regem ip̃m rex reuerenter excepit: & iter cetera salutis colloquia rex ip̃m rogauit: ut p se ad dñm oraret eo ꝙ peccatum quoddã enorme cõmisisset: quod nulli unq̃ nec ipsi scõ ꝓfiteri auderet. Sequẽti ergo dñica egidi⁹ celebrãs p rege orauit: & cõtinuo angelus eidẽ apparuit: qui schedulã i altare deposuit: in q̃ scriptũ erat regis peccatũ: & si de eo peniteret egidii p̃cib⁹ iã dimissũ. Addebaꝛ quoq; ibidẽ: ꝙ siqs p aliquo peccato egidiũ inuocaret: si tñ ab eo desisteret sibi dimissũ nõ dubitaret. Oblata igit̃ regi schedula: ille ꝺ pctõ suo ueniã hũiliter postulauit. Egidi⁹ aũt cũ honore rediẽs apud reuernẽſez urbẽ filiũ principis a mortuis suscitauit. ¶ Post aliquod tp̃s p̃nũcians monasteriũ suũ ab hostib⁹ euertendũ romaz adiit: & multa priuilegia ecclesie sue impetrauit: duoq; hostia cup̃ssima in quibus imagines apostoloꝝ sculpte erant a papa ei donata in tyberim dimisit: & diuino regimini cõmendauit. Cũq; ad monasteriũ rediret cuidã cõtracto apud cebironẽ gressum r̃sti tuit. Reuersusq; ad locũ p̃dicta hostia i portu inuenit: que in ecclesia sua ad ornatum & sedis romane monimẽtum erexit. ¶ Obituz quoq; suũ ei diuinit⁹ ꝛuelatũ p̃dixit. Et post laudabilẽ uitã in dño feliciter obdormiuit calẽ. septẽbris: ubi choros angeloꝝ ei⁹ aiam ad celos ferentiũ ꝓcinẽtes plurimi audisse testati sunt: claruit circa annos dñi. 700.

¶ De scis. xii. fratrib⁹ martyrib⁹. XIX

DVodecim frẽs martyres glorioſi pro xp̃o passi sunt. Quorũ tñ nomina originẽ passioniſq; uel locũ uel modũ mime ualui repire: nisi hoc solum quod i adonis martylogio scriptũ est: ꝙ uidelicet post cesionem & incarcerationẽ ultimo in diuersis partib⁹ capite cesi sunt calẽ. septẽbris: quos & romana ecclesia in suis calẽdariis cõscribit: & de eis specialiter festũ facit.

¶ De scõ lupo epõ senonen̄. XX

LVpus archieps senonen̄ claruit tẽpore clotharii regis frãcoꝝ: q apud aureliañ ex regali genere ortus: dũ uirtutibus polleret: archieps senonis elect⁹ est. Dũ aũt omnia sua pauperib⁹ erogaret: & die quadã plurimos ad ꝓuiuium inuitasset: cum uinuz ad medium pro recumbentibus nõ haberet orauit ad dominum: & statim nũcius affuit: qui ceti uini modios adesse pre foribus nunciauit: quod unde aut a quo delatum eẽt minime sciri potuit. ¶ Cum plures ei detraherent: ꝙ filiam predecessoris sui uirginem dedicatam imoderate amaret: coram detrahentibus ipsam deosculatus est: dicens nihil

nocere boni uerba aliena: quem propria nō maculat conscientia. Nam quia ipsam deum amare ardenter nouerat: eam mente purissima diligebat. Cum rex francorum clothari⁹ burgundiam intrās sceneschalcum suum cō tra senones direxisset & ciuitatem obsideret: lupus ecclesiam sancti stephani intrans campanam pulsari fecit: cuius sonitu tanto terrore hostes concussi sunt: ut nisi fugissent se in carcere putassent. Tandez obtento regno cū rex alium sceneschalcum misisset: & lup⁹ ei sicut alii epi fecerant nō occurrisset: sumpta occasione illa episcopum adeo apud regem diffamauit: ꝙ rex ipsum ad exilium destinauit: ubi doctrina & miraculis claruit. Interea senonici quendam episcopum: qui locuz lupi inuaserat: occidentes a rege impetrarūt ut lupus de exilio reuerteretur. Quem rex uidens exilio tabefactum: ita repente diuinitus est mutatus: ut coram illo prostratus ueniam peteret: & multis muneribus ei⁹ ecclesiam dotaret. ¶ Dum autem remeans pisius uenisset: multa carceratorum turba solutis uinculis apertisq; hostiis eidem obuiauit: & de ipsorum liberatiōe eius meritis facta gratias egit. ¶ Celebrāti ei die quodam dñico lapsa est celitus gēma in calice scō: quā rex in suas reliqas collocauit. ¶ Rex clothari⁹ campanam sci stephani senoñ. audiens esse mire dulcedinis iussit sibi parisius deferri. Sed mox ut de urbe senonica delata est son⁹ ille dulcedinem amisit. Quod rex audiens eam senonicis reportari iussit: &. 7. ab urbe miliario sonitum recuperauit. ¶ Cuz nocte quadam oraret instinctu diabolico ualde sitiens sibi aquam deferri fecit. Sed aduertens dolos inimici puluiar super os uasis posuit: & diabolum int⁹ clausit: qui tota nocte ululauit: factoq; mane confusus & dimissus abscessit. Alia nocte duz ecclesias more suo circuiret inuenit clericos quosdam rixantes: eoꝙ cum mulieribus fornicari uolebant. Qui ingressus ecclesiam p eis orauit: & mox ab eis omnis tentatio discessit. Qui coram eo prostrati ueniam postularunt. Tandem multis clarus uirtutibus in pace quieuit calendis septembris. Circa annos domini. 610. tēpore heraclii imperatoris.

¶ De scō uiuardo episcopo. XXI.

Viuard⁹ rhemeñ. archiepꝰ claruit tempore clodouei regis: ut ait sigibertus. Quo etiā tempore claruerunt reolus eius successor: & bercarius martyr primus abbas ancylateñ: & sancta berta martyr & abbatissa in partibus galliarum. Huius nempe uiuardi discipulus fuit dictus bercari⁹ abbas & multo tempore comes. Cum autem aliquando secum pergeret apud uillam que dicitur altimilare dum uiuardus graui somno premeretur sub fago dormiuit: uiditq; de celo cōlumbam fagi ramis insidere: & deinde descendere: & aream uacuam i qua dormiebat: ter uolando circuire. Indeq; celos repetere: que omnia bercarius uigilans corporaliter aspexit. Excitatus autem episcop⁹ & cum bercario de uisione mutua collatione habita intellexit a deo sibi mandatum in ipso solo cenobium edificandum. Quod & uiuardus episcopus deuotius adimplere curauit. In quo quidem loco congregationem monachorum disposuit: & bercarium eidez abbatem prefecit. Et postq̄ cuncta diligenter implesset: in christo feliciter obdormiuit cal. septēbris.

¶ De scō bercario abbate. XXII.

Bercari⁹ abbas & martyr claruit i gallijs tpe dicti clodeuei regis francoꝝ. Qui sub prefato scō uiuardo rhemoꝝ pontifice morib⁹ & sapientia ibutus luxouiēse monasterium petēs sub abbate eustasio monasticā uitam duxit. Duz die quadā in cellario uinum ex uegete in cereali hauriret: uocat⁹ ab abbate obediētia solicitus & incautus uinū: qđ fundebaī: reliquit uegete non clausa. Quod dum cerealē implesset superficiē eius ptransiēs: in modum colūne constipatum in gyrum uas coronari cepit: nec aliquid de uino in terram defluxit: donec reuerso bercario q̄ti esset meriti apud deū omnibus innotuit. Post aliqđ temp⁹ de abbatis licentia rediit ad sanctum uiuardū: a quo in monasterio predicto ab eodē edificato in loco qui dicitur altimilare: abbas prefectus est sacre congregationi monachoꝝ. Et dum filios suos sibi cōmissos more boni patris & pastoris diligenter curaret: exigente culpa quendam daguinum monachum uerbere discipline correxit. Qui molestē hoc ferens instigāte diabolo nocte abbatem dormientem letali uulnere pcussit: & ut ferrum occultaret in piscinaz demersit: qđ dei iudicio super aquā enatauit. Mox autem frater ille attonitus & amēs ad ecclesiā currens signum pulsabat. Fratres autem hora insolita excitati admirātes abbatem percussum adhuc spirantem inuenerunt: & ferrum enatans conspexerunt. Daguinum quoq; quasi insanum in ecclesia repertum uti reum homicidii cōprehensum ad bercarium iudicandum adduxerunt. Cui ille q̄tum in se erat omnem dimittens iniuriam deum per penitentiam consuluit esse placandum & in xp̄o martyr expirauit. Sepult⁹ in monasterio suo. Ex cuius tumulo oleum diu manans languentibus medelaz prestare consueuit. Passus est autem calēdis septembris.

¶De scō agilo abbate. XXIII.

AGilus abbas tēpore clodouei regis francoꝝ claruit. Hic agnoaldi nobilis ꝓsiliarii regis sigiberti filiꝰ bone indolis adhuc puer sci colūbani abbatis benedictione pcepta scō eustasio religioso uiro cū aliis plurib⁹ clericis oibus postmodū futuris epīs a parētibus tradit⁹ est sacris līis imbuēd⁹: factusq; monach⁹ sub sci colūbani abbatis disciplina fuit ꝓuersatione mirabilis. Dū autē columban⁹ brunichildi regine sicut & aliis mulieribus aditū monasterii phiberet: & ob hoc ad instantiā regine a theodorico rege de monasterio expulsus eēt: eustasio eidem monasterio substituto: missus est agil⁹ ad regem recōciliandū. Et cū longe iā a monasterio abisset: & nepos quidā uādaloni ducis: p̄cognito quare iret: cū satellitibus suis eū aggressus fuisset: ip̄mq; educto gladio p̄cutere uellet: man⁹ ei⁹ repēte arida facta ē. Cui ueniā postulanti scūs manū sanā restituit: quo audito miraculo rex placatus columbanū ad abbatiā suā r̄stituit. ¶Processu uero tēporis missus est agil⁹ cū scō eustasio a lothario rege ad uicinas gentes adhuc gētiles p̄dicandas: ubi multos ad xp̄m cōuertit: & miraculis coruscauit. Nā in uia demoniacū liberauit. Sadabergā uirginē cecā illuminauit: ei quoq; eidem itez fabricanti salutez subitā oronib⁹ ipetrauit. ¶Cū igit sanctus andoeu⁹ eps sup torrentē: quod dr̄ resbacē: in ꝓprio solo monasteriū de suis facultatib⁹ ꝓstruxisset: eidē monasterio agilū abbatē p̄fecit: ut dictū ē supra in legenda sci andoeui 3. noñ. maii. Cui⁹ uidelicet cenobii ꝓstruēdi locus eidē andoeuo diuinit⁹ taliter ostensus est. Trib⁹ eni noctibus super ip̄m locū uidit nubē in modū crucis mirabiliter radiātem: & deinde trib⁹ dieb⁹ subsequēter eundē locū in modum crucis reppit rore ꝓpsum: eo. s. ambitu quo monasteriū fuerat ꝓstruēdum. ¶Dum aūt agilus abbas hospitalitati solicitus intenderet: die quadam media hyeme leprosum ante fores inuentum ad ignem calefaciendum adduxit: ipsum subito nusq; uidit. ¶Alia uice ad metentes cum fratribus accessit: & tempestate subito ingruēte signo crucis edito imbrem a se & messoribus compescuit: grādine per gyrum circa eos nimia decidente. ¶Annorum. 98. existens orauit: ut de hac uita solueretur: cui relatum est: ꝙ post biennium uotum obtineret. Sicq; centenarius migrauit ad christum calē. septēbris in cuius transitu ado monach⁹ choros angelorum psallentes audiuit. In eius etiam sepultura frater quidam febricitans & alius dolore dentium tortus tactu corporis liberantur.

¶De scō antonino martyre. XXIIII

ANtoninus martyr apud apamiā passus est: qui ex eodem oppido oriundus nobilis genere ab infātia christo seruiens & uirgo permanens amore martyrii flagrās ex urbe sua discessit. Et dum christianos p̄quireret ad presbyteratus ordinem ascēdit: & inde uerbum domini disseminando processit. Cum autem ex itinere fatigatus siti nimia laboraret: oratione fusa uirga solum p̄cussit: & statim fons uiuus scaturiit ad ei⁹ refectionez: & deinceps ad egroꝝ salubritatē Reuersus autem apamiam & gentiles impugnans: martyrium suum fidelibus predixit. ¶Verum dum loca sacra cum quibusdam christianis uisitaret: & ab eis aliquantulum diuertisset: a paganis tentus & iuxta flumen ad radices montis apamie decurrens decollatus est. Corpus quoq; eius membratim discerptuz & una cum capite in flumine demersum est. Sed diuino miraculo sāguis de corpore fluens in unum: congelatus & in unum a fidelibus collect⁹ est. Aqua etiam fluminis a cursu desistens ad corp⁹ colligendū christianis in alueo uiam fecit. Sicq; corpus una cum sanguine leuatum atq; sepultum est. Caput autē eius ab angelis de amne sublatum nauicule parue imponitur: & duob⁹ angelis in similitudinem duarum aquilaruz nauiculā contra fluminis cursum sine remo gubernantibus ipsam ad habitaculum festi principis deduxerunt: quem sanctus antoninus ad fidē christi conuerterat. Quod fest⁹ per spiritum diuina reuelatione cognoscens ad nauem descendit: caputq; collegit: atque habitationem suam a loco illo remouens in domo propria caput deuote recondidit: domumq; suam i ecclesiam cōmutauit. Passus est. 4. noñ septembris.

¶De scō mederico abbate. XXV

MEdericus abbas apud eduensez ciuitatem claruit. Hic ex ipsius ciuitatis pago nobili genere ortus. Cum esset annorum. xiii. inuitis parentibus ad monasteriū ipsius urbis fugit: & monachus effectus penitentie mirabili operam dedit. Nam in hebdomada uix solūmodo cibum sumebat: & cilicio asperrimo carnem domabat: Succes-sit abbati defuncto in regimine loci: multis miraculis pollens. Nā monachū quendā libidine diu grauiter tentatū: & fere ad desperationem adductum: tunicam suam induens excusso ab illo demone etiam corporaliter ululante ad castitatē nimiā reuocauit. Aliū

etiam ante cõpletũ officiũ eccleſiã egrediẽtem diuq; correptum: reliquiis panis ſui cibauit:& repente ad emendationem reduxit. ¶ Verum dũ famam populi ad ſe ꝓfluentis effugeret i uaſta eremo ſe ꝓcluſit:ſed de mãdato eꝑi ad monaſterii regimẽ inuit⁹ rediit. Poſt modicũ aũt oratiõis gr̃a piſiuſ ueniens i cellula ſci petri duob⁹ ãnis &.9. mẽſib⁹ ſe includẽs diſcipulos conuocauit & eiſdẽ obitus ſui die p̃nũciato i pace quieuit.4.noñ ſeptẽbris anno dñi.984.othonis ipatoris tertii ãno prio:ſepultus ibidẽ miraculis fulgẽs.

¶ De ſcõ coſma confeſſore. XXVI.

COſmas ꝓfeſſor natione grec⁹ in inſula creteñ eremiticã uitaꝫ duxit.Qui oib⁹ dieb⁹ uite ſue ieiuniis & oratiõib⁹ uacãs i quodam antro reſedit : ubi & poſt laudabilem uitã i pace qeuit.4.noñ.ſeptẽ.Cuius corpus cũ aliquo tpe i eodẽ ſpecu ſepultum quieuiſſet ab icolis loci itra ciuitatẽ trãſlatũ ẽ ut honorificẽtius coleret .Quod deo & ſãcto diſplicuiſſe euidẽti ſigno appuit.Ná maxima aeris ſiccitate ſuperueniente arefacta ẽ terra & fames ualida ſubſecuta: nec prius illapſa de celo pluuia fertilitas abũdauit: donec ſanctũ corp⁹ ad loci ſui abdita reductũ eſt. ¶ Poſt annos uero fere.400. corp⁹ iꝑm a uenetis nauigantib⁹ inde ſublatũ ẽ:& uenetias tranſlatũ: atq; in monaſterio ſci georgii maioris reconditũ:ubi ad p̃ns quieſcit.

¶ De ſcõ elpidio eꝑo. XXVII.

ELpidi⁹ lugduñ eꝑs fuit:qui multa ſcitate fiagrauit & doctrina & miraculis coruſcauit. Qui & populũ dei ſibi ꝓmiſſum felici cura gubernans apud prefatã ciuitatẽ 4.noñ ſeptẽ.i pace quieuit. Sepultus i eccleſia ſcõꝝ.7.machabeoꝝ i qua ſci iuſti ei⁹ predeceſſoris eꝑi mẽbra tumulata requieſcũt.

¶ De ſcõ elpidio abbate. XXVIII

ELpidius abbas genere cappadox fuit.De quo ſcribit heraclides q̃ habitauit i ſpecu ſtudio abſtinentie cũctos uincens.Nã per annos xxv. quos ibi uixit dñico tantuꝫ & iouis dieb⁹ cibum ſumebat:aliis dieb⁹ nihil oio guſtabat:ac per totã noctẽ ſtando & orando pſallebat: quẽ innumera multitudo ſrum ſequebaꝫ .Dũ aũt ſcorpio illum nocte quadã percuſſiſſet: ipe eo calcato:ne ſtandi quidẽ ſpatium i quo ſteterat:mutauit:i tantum doloré ꝓtẽpſit. ¶ Sarmẽtum uitiſ aridũ extra tẽp⁹ debitũ ab eo plãtatũ adeo creuit: ut uitis magna facta infra annũ totã eccleſiã opiret.Hic per annos.xxv.nunq̃ ad occidentem ſe uertit:nec ſolẽ declinantem cõſpexit. Cuius exẽplo diſcipulus eius ſiſinnius cum apud eum.7.ãnis fuiſſet i ſepulchro ſe clauſit:in quo ſtans per triẽnium ſemper orauit: nunq̃ die uel nocte deambulãs aut ſedẽs aut iacens. ¶ Elpidius igiẽ poſt annos p̃dictos ad cappadociam regreſſuſ & preſbyter fact⁹ frẽs & ſorores in unũ collegit:& cenobio cõſtructo in pace qeuit.Cuius feſtũ agitur.4. noñ ſeptembris.

¶ De ſãctis euphemia dorothea thecla & eraſma uirginibus & martyrib⁹. XXIX.

EVphemia:dorothea:thecla: & eraſma uirgines paſſe ſunt in aquileia ciuitate tpe neronis ipatoris ſub ſeuaſto preſide. Fuerũt eniꝫ duo frẽs nobiles & ditiſſimi eiuſdẽ urbis.Quoꝝ maior noie ualẽtius pagan⁹ genuit euphemiã & dorotheam . Alter uero minor nomine ualentian⁹ xp̃ianus genuit theclam & eraſmã:qui tam filias ſuas q̃ neptes ſepius ad domũ ſuam ueniẽtes de fide xp̃i ſecreto erudiebat:quas ſcũſ hermacoras eꝑus in ip̃a domo cathetizauit: ualentius autẽ iuſſit fieri turrim excelſam ſup fluuiũ natiſuꝫ: ita ut flumẽ per mediũ turris flueret per arcus reuolutos i qua turri filias ſuas propter eaꝝ nimiaꝫ pulchritudinẽ collocaret:donec eas maritis traderet: duaſq; feneſtras tantũ i ipſa turri fabricari precepit.Sed cum ad ciuitatẽ tergeſtinaꝫ prexiſſet.Euphemia & dorothea tertiam feneſtram ceteris ampliorem conſtrui fecerunt:ut i ipſa ad orationem ſtare poſſent. ¶ Cum autem die quadam deſcẽdiſſent ad fluuium ut ex more ſe lauarent ſu peruenerunt & germane ip̃aꝝ thecla & eraſma.& orantibus uirginib⁹ ut aqua fluuii mũ daretur quatenus digne baptizarentur:natiſus fluuius retraxit undulas & ſtetit. Eadeꝫ hora ſuperuenit ualentianus cum beato hermacora:& uiſo miraculo gratiaſ deo egerũt Quas ſcũs hermacoras continuo baptizauit & deo uirgines dedicauit : eaſq; ualentiano cõmendauit. Reuerſus autem ualentius eodem die:& uidens tertiam feneſtram in turri conſtructam didicit a magiſtris ꝙ ad mandatum filiarum ſuarum eam fabricaſſent. Et interrogauit filias ſuas cur tertiam feneſtram fieri iuſſiſſent.Que dixerunt:ut maius lumẽ ibi fulgeret:nolentes ei indicare: ꝙ cauſa orationiſ eam conſtrui ordinaſſent. ¶ Poſt ali quod uero tempus cum ualentius filias ſuas uellet uiris tradere:eo ꝙ a plurimis nobilibus in coniugium peterentur. Reſponderũt uirgines ſe chriſtum ſpõſum imortalem habere cui uirginitatem ſuam perpetuo dediſſent.Quod audiens ualentius iratus arrepto gladio eas interficere uoluit . Ille uero ad domum ualentiani patrui fugerũt.Quas ualentianus una cum filiabus ſuis in angulo domus abſcondit . Et cum perrexiſſet: ut hec ſcõ Hermacore epiſcopo nunciaret:

Valētius cum ſeruis ſuis uenit ad domum fratris & filias requirere cepit: & interrogans duos ex ſuis ualētiani ubi eēnt: unus quidem eas celauit. Alter uero eas propalauit: qui ſtatim arreptus a demonio ſeipm in natiſo fluuio necauit. Valentius uero filias & neptes in angulo repertas xpm adorantes apprehendit: & ad domum ſuam adduxit. ¶Altera uero die ipſas quattuor ſeuaſto pſidi tanq̄ xpianas puniendas tradidit: quas preſes ante ſe iuſſit adduci: & cepit agere: ut ſacrificarent. Et cum ſe xpo domino ſacrificare dicerēt: iuſſit eas nudas uirgis cedi: deinde uerſis pedibus ſuſpendi: & malleis capita earum contundi: uſq̄ dum per nares earum ſanguis diſtillaret in terram. Et cū hec omnia conſtanter toleraſſent: & deo ſemper gratias agerent: preſes fecit eas in carcerem recludi. ¶Mane autem facto mandauit iteꝝ ſibi uirgines preſentari: & uidens eas ſanas effectas ad deorum ſacrificia exhortabatur: eoq̄ dii eis compatiētes earum uulnera curaſſent. Sed cum ſe a xpo domino ſanatas aſſereret & non ab eius diis: quos eē demones comprobabant. Iuſſit eas ſeuaſtus in equuleo ſuſpendi: & ad latera ipſarum lampades ardentes applicari. Deinde fecit illarū mammillas amputari: & canibus deuorandas iactari: quas tamen canes intactas cuſtodiebant. Iterumq̄ eas preſes mandauit in cuſtodiam recipi. Nocte autem ipſa ualentianus mammillas uirginum intactas & ſicut roſas ſplendentes inuenit: quas hermacore epiſcopo p reliquiis obtulit. ¶Sequenti uero die mandauit preſes uirgines nudas per totam ciuitatē aquileie circunduci. Orante uero euphemia angelus domini operuit eas ſtola cādida: & corpora illarum reſtituit oino illeſa: ita ut nec cicatrix in eis appareret. Et cum illeſe fuiſſent preſidi preſentate: uidens ſeuaſtus ipſas: ut ſolē facie ſplēdentes atque deos omnes gentium confutantes: iuſſit illas capite truncari. Quas pater ac patruus eaꝝ ualentius arreptas ad ſummitatem turris: quam fecerat traxit: & manibus eas propriis decollauit. Corporaq̄ illarum cum capitibus ex alto in flumine proiecit: & ſubito facto nimio terremotu iguis de celo ueniens: ipſum cum omnibus qui ſecum erant: & ipſam turrim uſq̄ ad fundamenta conſumpſit. Cumq̄ noctu ualentian⁹ cum ſancto hermacora perrexiſſent ad flumen ad corpora requirenda: dum eſſent iuxta portam ualētianam: ecce uenit nauicula cum duobus uiris ſplendidis ad ripam fluminis: que dicitur clementiana: in qua nauicula corpora ſanctaꝝ cum capitibus poſita erant: que illi duo uiri ſancto hermacore obtulerunt. Qui una cū clericis ſuis & ualētiano gratias agēs corpa uirginum de nauicula leuauit: & in domo ualētiani in monumētis marmoreis ſepeliuntur: ubi & altare conſtruxit: & domum ipſam in honore ſanctarum eccleſiam cōſecrauit: ualentianus quoq̄ omnem familiam ſuam baptizari manumiſit: omneſq̄ facultates ſuas eccleſie cōceſſit. Paſſe ſunt autem ſancte uirgines. 3. noñ ſeptēbris.

¶De ſancta ſeraphia uirgine & martyre. XXX

SEraphia uirgo paſſa ē apud oppidum uendinenſium ſub hadriano principe & preſide byrillo. Hec genere antiochena ueniens ad urbem declinauit ad domum beate ſabine relicte nobiliſſimi ualentini: quam ſua pdicatione ad chriſtum conuertit: ut dictum eſt ſupra in paſſione ſabine. 4. calen. ſeptembris. Quod audiens byrillus preſes miſit ad uirginem comprehendendam. Sabina uero uirginem diligens: parato curru una ſecum ad pretorium perrexit. Preſes aūt ob nobilitatem ſabine utriq̄ deferēs eas cum pace dimiſit. Sabinam tamē q̄ magicis artib⁹ demē tata chriſtiana fuiſſet effecta dure rdarguit. ¶Poſt tertiuꝝ uero diem preſes & ſeraphiā rapuit: eamq̄ ſibi preſētari fecit: ipſamq̄ ad deorum ſacrificia iuitauit. Que cum ſe xpo domino immaculatuꝝ ſacrificium offerre diceret: ſeq̄ ex ꝓpetua uirginitate: quam deo uouerat: templum dei uiui aſſereret: mandauit preſes: ut uiolari deberet: quatenꝰ amiſſa pudicitia templum dei eſſe deſineret. Tradidit illam duobus iuuenibus laſciuis egyptiis: ut ea per noctem integram uterentur: quam illi in cubiculum obſcuriorem introduxerunt. Orante uero uirgine cū circa primam noctis horam ad eam accedere uellēt: facto magno ſonitu cum horribili terremotu iuuenes tremefacti ceciderunt quaſi exanimes in terram membris omnibus reſolutis: quos mane miſſi preſidis illuc deſtinati iacētes & omni corpore impotes inuenerūt. Factoq̄ cōcurſu nimio uirgo chriſti ad preſidem adducitur: & quibus hoc maleficiis fecerit interrogatur. Illa autem non malefici⁹ diaboli: ſed uirtute chriſti hec miracula peracta fuiſſe narrauit. Cui cum preſes dixiſſet: ut ſi non hec magicis artib⁹ feciſſet illos in xpi ſui nomine ſurgere & loq̄ faceret. Seraphia iuuenes ad ſe duci fecit: ſup quos nec ſtare: nec ſe mouere: nec loqui ualentes orationē fudit: eoſq̄ in chriſti nomine cōtingens incolumes erexit: qui mox corā populo ſtātes & oibus ſuis mēbris facti cōpotes loq̄ cepunt: atq̄ pſidi narrauerunt: q̄ dū cōtra uoluntatē eius uirginē cōtingere uoluiſſent: iuuenis decorus ſtature procerrime ut ſol ſplēdens ſe iterpoſuit: qui illos adeo

ſuo lumie terruit: qui mox amiſſis ſenſibus defectio eos apprehēdit. Quod audiēs p̄ſes & ea magicis artibus aſcribēs iuſſit eam ex poliari & eidem lampadeſ applicari. Quib⁹ mox diuinitus extictis miniſtri eas tenentes lampades corruerunt. Preſes autem adhuc ip̄am potius maleficā exiſtimās: mādauit fuſtibus cedi. Statimq; terremot⁹ magnus factus ē & fractis fuſtib⁹ haſtula una de ſtipitibus oculuꝫ dextrū p̄ſidis pcuſſit: & poſt triduū ip̄m amiſit. Tūc indignat⁹ p̄ſes uirginem capite cedi iuſſit. Que decollata ē transarcū fauſtini iuxta areā uindiciani ducis cuius corpus beata ſabina i eodē loco ſepeliuit ꝫ.noñ.ſeptembris.

¶ De ſcā phebe diſcipula. XXXI.

PHebe diſcipula apoſtoloꝝ fuit. de qua paulus apoſtolus ad ro. ulti.ca.mētionē facit: quā & ip̄e ſcrib⁹ rome exñtib⁹ intime p̄mēdauit: eo q̄ & ſibi & multis aliis diſcipulis i miniſterio fideliter aſtitit. Que & ip̄a in uita ſcitate & honeſta pudicitia in xp̄o pauſauit. ꝫ.noñ. ſeptēbris. Sepulta rome ut ſcribit hieronymus.

¶ De ſcō antidio ep̄o & martyre. XXXII.

ANtidius ep̄s & mr̄ apud turoneꝫ: paſſus ē tēpore honorii ip̄atoris ſub perſecutione uandalica. Hic ep̄s turonen̄ fuit. Qui tpe quodā feria.ꝫ.hebdomade ſcē: dū pontē dimi flumis trāſiret: uidit principē demonū i throno ſedētē: & agmē miniſtroꝝ unūquē q; ſua mala geſta ſuo principi referētē. Inter quos ethiops teterrim⁹ rettulit q̄ romanum p̄ſulē zozimū ſeptēnio de lapſu carnis impugnatū dñica palmaꝝ p̄terita ad crimē p̄mittendū cū uirgine quadā induxit: in cui⁹ teſtimonium unū ex ſandaliis ei ſurreptū i iudicio p̄ntauit. Quē princeps demonū ſup cunctos plurimū honorauit. Tūc ep̄s eundē demonē ad ſe uocans i uirtute dñice paſſionis ei mandauit: ut eadem uelocitate qua roma uenerat illuc ſe icolumē deferret. Et ſic i domino p̄ſiſus ſup demonē aſcēdit & ſepi⁹ uerſiculum illū. Deus i adiutoriū meū intende repentes incolumis ab illo uect⁹ i cena dñi hora celebrāda officii: romā p̄uenit. Demonē aūt ante foras eccleſie lateranen̄ expectare iuſſit ſandaliū ei rapuit: & ad papā acceſſit. Quē alloquēs ſecreto rē ſibi uiſam & oia geſta rettulit negantiq; ſandaliuꝫ quē amiſerat & quē adhuc ſe amiſiſſe nō aduerterat oſtendit. Sicq; ip̄m ad pniam prouocauit. Miſſa quoq; uice ei⁹ ea die celebrauit: ptē chriſmatis a ſe cōfecti ſumpſit: miſſaq; celebrata pontifici uale faciens: demonē preſorib⁹ expectantē inuenit ſuper quē reaſcendēs eoq; ip̄m reuectāte in ſabbato ſcō hora celebrandi officii ad eccleſiam ſuā ſoſpes rediuit: demonq; ſtatim euanuit: & antidius celebrans & catecuminos baptizans ubi fuerat & quare miranti populo enarrauit. ¶ Deinde ſcūs martyr perſecutione uandalorum tentus p̄ xp̄i confeſſione in faciē ceſus & uariis ictib⁹ cruciatus: multiſq; uulneribus i mēbris omnibus corporis attritus: tandem gladio capite ceſus ē: turoniq; ſepultus. ꝫ.noñ.ſep.

¶ De ſcis antonino & ariſteo mr̄. XXXIII

ANtoninus puer & ariſteuſ martyres apud urbē campanie capuaꝫ paſſi ſūt. Qui antoninus cū eſſet annorum.x. ariſteum ad fidē cōuertit. Cum quo poſtmodum tētus & uariis ſuppliciis cruciatus tādem ambo cedente gladio martyrii palmā conſecuti ſunt. iii.noñ ſeptembris.

¶ De ſcō moyſe duce & p̄pheta. XXXIIII

MOyſes p̄pheta & dux populi iſrael qui inter patres ſanctos antiquos non ſolū eccleſiaſtici.44. cap̄o: ſed etiā in multis locis diuine pagine: tam in nouo q̄ in ueteri teſtamēto conſcribit̄ & plurimū p̄mendatur filius fuit amrā & iochabeth eius uxoris de tribu leui genitus in egypto. Cui⁹ admirāda opera i quattuor libris pentateuchi ultimis prolixius deſcripta: hic compendio ſe recolliguntur. ¶ Cum enim hebreoꝝ populus a iacob deſcendēs in egypto multiplicat⁹ inumerabiliter excreuiſſet. Pharao rex egypti nomine amenophis ſciens prophetatum filium ex hebreis naſcituꝝ qui regnum egypti humiliaret: mādauit omnem hebreorum maſculum naſcentem in fluuio necari. Eo igitur tpe cum amrā uxorē nollet cognoſcere malens liberis carere q̄ neci filios procreare dominus enim per ſomnium aſtitit dicens ne timeret ad coniugem accedere: quia puer quē timebant egyptii ex ea naſciturus erat. Natus ergo moyſes per tres menſes a matre abſconditus eſt: cum ulterius celare non poſſet: expoſuit eum in fiſcella ſtupea in flumine nilo. Quē thamur filia pharaonis: que deſcendebat ut lauaretur uagientem uidens ſuſcepit: & matri proprie ad lactandū tradidit atq; ablactatum in filium adoptauit quem uocauit moyſem: eo q̄ ip̄m ex aqua tuliſſet. Egyptii enim moys aquam is ſaluatū dicunt. Cuius uenuſtatem & elegantiam uidens rex coronam ſuam in qua erat dei ammonis imago capiti pueri impoſuit: quam puer in terram proiecit & imaginem fregit. Sacerdos autem heliopoleos a latere regis ſurgens dixit illum eſſe puerum de quo prophetatum fuerat: q̄ regnū egypti humiliaret: & uoluit i eū irruere. Sed auxilio regis & perſuaſione cuiuſdam ſapiētis liberat⁹ ē:

qui p ignorantiam hoc a puero factū assuit In cuius argumētū prunas allatas puer ori apposuit: & lingue summitatē corrupit. Et ex hoc hebrei ipeditioris lingue illum fuisse autumāt. Tanteq; pulchritudinis fuit: ut nullus adeo seuer⁹ uel tā arduis occupatus eēt: q ei⁹ aspectui nō adhereret. ¶ Cū aūt adoleuisset moyses: ethiopes egyptū uastauerūt. Et habuerunt egyptii rñsum a diis: ut adiutore hebreo uterēt. Vixq; obtinuerunt a filia pharaonis: ut moysē iā iuuenē bellicosū effectū exercitui suo p̄ficerent ducē: qui fluminis itinere tāq; lōgiore p̄termisso p terrā duxit exercitū itinere breuissimo: ut iprouisos ethiopes p̄ueniret. Sed p loca plena serpentibus iter faciēs: tulit in arcis papyreis ciconias egyptias serpētib⁹ naturaliter infestas: & quotidie castrametatus uia uni⁹ diei p̄mittebat eas: ut serpentes fugarēt: ac deuorarent: & ita tut⁹ p noctem trāsibat exercit⁹ Tandē p̄ueniens ethiopes expugnansq; illos fugiētes in ciuitatē regiā noie saba potenter obsedit. Tarmis uero filia regis ethiopum coniecit oculos in eum: & ex p̄dicto tradidit ei ciuitatē: ipseq; eā accepit in uxorē. Inde ē q̄ maria & aaron iurgati sunt aduersus moysem p̄pter uxorē ei⁹ ethiopissā: obiiciētes ei q̄ eā decepisset. Et cū redire uellet moyses nō acquieuit uxor. Moyses aūt astrox̄ pitus duos anulos p̄similes fecit: in quox̄ gēmis imagines fabricauit: ut altera memoriā: altera obliuionē p̄ferret. Et anulo qdē obliuionis uxori tradito: ipe altex̄ amoris tulit. Sicq; mulier cepit eius amoris obliuisci: & moysi in egyptū libere reuerti p̄misit. ¶ Iuit āt in terrā gessen ad frēs suos: & uidēs quendā p̄fectū opis egyptiox̄ p̄cutientē hebreū secreto occidit: & absc̄dit in sabulo. Et cū die altero inuenisset duos hebreos rixantes: & iuriantē argueret: ille ei homicidiū egyptii p̄petratū obiecit. Quod audiens moyses timuit: & potissime qa rex hoc p̄perto querebat interficere eū: fugitq; moyses in terram madian: & cū liberasset septē filias hiethronis sacerdotis a pastorib⁹ eas uiolare uolētibus: filiā primogenitā ipsi⁹ sacerdotis sephoram noie accepit i uxorē: ex qua duos filios p̄creauit. s. gerson & eliezer. Dedit aūt hiethro curā gregu3 suox̄ alendox̄ moysi: quioues ei⁹ pascēs in deserto: uenit ad mōtē dei oreb. Apparuitq; ei dñs i flāma ignis de medio rubi: qui ardēs nō cōburebat: p̄cepitq; ei: ut iret ad regem egypti & ad filios israel p liberatione populi: & ostēdit ei signa que faceret corā eis: excusantiq; ei de ipedimēto lingue: aaron frēm eius eloquentissimū in solatium & auxiliū loquēdi dedit. Tulitq; moyses uxorem & liberos: & p̄fect⁹ est: cui occurrens angelus in uia corripuit eū: eo q̄ filius minor incircūcisus eēt: unde & uxor territa cum liberis remansit: ne possent moysi esse impedimento: ipse uero solus processit. ¶ Venienq; i egyptum cū aaron fratre suo: p̄gregauerunt seniores israel: narrantes eis uerba dñi: feceruntq; coram eis signa de uirga: que uertebatur in colubru3: & de manu moysi etiā posita in sinu leprosa facta est: & de aqua de nilo hausta & in sanguinē cōuersa. Quod uidētes seniores crediderunt: & simul cum eis ad regem ingressi mandatū dei ut populum dimitteret ei nunciauerunt. At ille deu3 & eos p̄temnēs derisit: populumq; hebreox̄ magis afflixit. Erat autē tunc moyses annox̄. 80. & aaron. 83. qui ingressi iterū ad regē egypti signa coram eo fecerunt. Primo quidem uirga moysi in colubrum uersa deuorauit uirgas magorū: que similiter uerse fuerant in serpētes. Indurato uero pharaone: & incredulo permanente: percussa est egyptus decē plagis his uersibus comprehensis. Prima rubens unda: ranarum plaga secunda: Inde culex tristis: post musca nocētior istis: Quita pecus strauit: uesicas sexta creauit: Post sequitur grando: post bruch⁹ dente nephando. Nona tegit solem: primam necat ultima prolē. ¶ Per hanc ultimā plagam eduxit domin⁹ populū ex egypto. Trāsiuit enim angelus domini per omēs domos egyptiorum interficiēs omnē primogenitu3 hominū & iumētox̄. Quam plagam ut euaderēt filii israel mandato dei fase celebrarūt agnum assum cū azymis panib⁹ comedētes & de sanguine eius postes domus linientes: quod p̄petuis tēporibus domin⁹ celebrari constituit in memoriam eorum liberationis & in figuram dominice passionis. Spoliauerunt q; egyptios hebrei diuino iudicio pro mercedis sue recompensatione: quia. s. gratis & diu cum magno eis labore seruierant: nec quicq̄ mercedis perceperant: ideo etiam tulerunt ab eis aurum & argentum: ut inde fieret tabernaculum. Erant autē in populo tunc quasi. 600. milia uirorum absq; paruulis & mulieribus. Et ascenderunt ex egypto quinta progenie a iacob. ¶ Dominus autem p̄cedebat eos p columnam nubis in die contra feruorem solis: & ignis p noctem contra caliginē: quibus coartatis inter mare rubx̄ & aspa montium: cū p̄sequeret eos pharao cū. 600. currib⁹ &. 50. milib⁹ equitū penitēs q̄ eos abire dimisisset: p̄bēte ducatū eis moyse: ipse iubēte dño mare rubx̄ tactu uirge in. xii. diuisiones diuisit: & israel siccis uestigiis mare trāsiuit: quo ceteris tribub⁹ priogenitis itrare post moysē dubitātibus iudas prim⁹ itrauit: unā & ibi p̄pter fidē & obediēti am regnum p̄meruit. Ingresso igit̄ post eos pharaone cū curribus & eqtib⁹ suis mediū

ſicci maris ſubito reuerſa eſt ſuper eum a tergo omnis moles aque: & obrutus eſt ibi cum uniuerſo agmei ſuo:undē adhuc exñt i eodem littore tractus rotaꝝ & ueſtigia equi tum ac peditū que ibidē & i profūdo adhuc cernunt:que ſi caſu uel ſtudioſe turbantur mox diuinit⁹ i formā priſtinā repant. ¶ Sub merſo igit rege egypti moyſes carmē hexa metrū.ſ.cātemuſ dño decātauit:ut dictū eſt ſupra in geſtis marie prophetiſſe cal.iulii. ¶ Veniēſq; cū populo i marath:aquas ipota biles imiſſo ligno dulcorauit. ¶ Deficiētib⁹ etiā uictualib⁹ dū popul⁹ murmuraret pri ſtinas delitias i memoriā reuocās oráte moy ſe dñs eis cothurnices & māna de celo miſit: qđ ꝓtra dei p̄ceptū in craſtinū reſeruatū cō putauit.De iſto aūt māna filii iſrael ānis.40 in deſerto ſubſtētati ſunt qđ hébat omne de lectamētū & ſaporis ſuauitatē: & uoluntati cuiuſcūq; deſeruiēs ad qđ q̄ſq; uolebat i ei⁹ ſaporē ꝓuertebat. ¶ Iteꝝ moyſes i raphidiꝫ populo murmurāte pp defectū aque petraꝫ oreb uirga p̄cutiēs aquā eduxit.Itē mittens ioſue ad pugnādū ꝓtra amalech & ipe i mon te orās eleuatis manib⁹ uſq; ad ſolis occaſuꝫ ei uictoriā ipetrauit. ¶ Mēſe uero.3.egreſſi onis de gypto.ſ.iunio pria die mēſe uenerūt filii iſrl ad mōtē ſinai : q̄ fuit a faſe dies.47. Et tunc ſcificato pri⁹ populo die tertia p⁹.ſ. q̄nq̄geſimū diē:accepūt legē a dño i decalo go mādatoꝝ.Poſt datā uero legē & pp'lo re citatā moyſes i mōtē ſinai iuxta dñi p̄ceptū aſcēdit.Qui ei domū ſaphirini coloris i exē plar tabernaculi faciēdi oñdit:cū utenſil b⁹ ſuis:ubi moyſes.xl.dieb⁹ &.xl.noctib⁹ abſq; cibo & potu cū dño pmanēs caligine qua mōs opiebat circūtect⁹ audiuit eū iubentē de tabernaculo ꝓſtruēdo: de arca :de mēſa: de altare:de candelabro:de ueſtib⁹ ſacerdo tum & oīb⁹ aliis ad ſacrificia ptinētib⁹: que in exo. plenius pertractātur.Ipſo aūt in mō te morā faciēte populus ipatiēs ab aaron & hur deos petiit: q & uitulū ꝓflatilē eis ādit: eūq; populus adorauit:de quo ſupra actū ē in geſtis aaron cal.iulii.Moyſes aūt deſcen dens de monte cū hoc uidiſſet indignatus ta bulas legis dei ſibi datas ꝓfregit: uitulū cō buſſit:& uigintiquattuor milia de populo i interfecit:ut ſupra ibidē dictū ē.Deide ueni am quā petebat populo ſuo obtinēs : poſte riora dei.i.tergū ei⁹ in humana effigie tran ſeuntis uidit.Duas quoq; tabulaſ iſtar prio rum p̄cidēs.x.legis precepta i eis deſcripſit. Iterūq;.40.dies i ieiunio cū dño faciēs ſplē dida facie & radiis oculos intuētiū reuerbe rantib⁹ deſcendit.Ideoq; loquēs populo fa cié uelauit. ¶ Tertio iteꝝ ut tradunt hebrei ad ipetrādam uenie certitudiné aſcendit.Cō pletoq; cū dño tertio ieiunio quadragēario nona die ſeptēbris rediit. Reuerſus quoq; iuxta dei mādatum tabernaculū & oſa ad id ptinētia fabricauit:qđ prima die p̄i ānī in de ſerto erexit & gloria dñi illud opuit per diē incubans ſup illud in nube & per noctem in igne.Ad cuius eleuationē deiceps fili iſrael caſtra mouebāt ea uero ſtāte & ipi ſtabant. Inde dñs moyſem uocauit : eiq; ſacrificioꝝ legem dedit . Cum aūt eleuante ſe nube filii iſrael de monte ſina recedentes: uiā triū die rum iuiſſent ut irent ad terram promiſſionis murmurauerunt pre dolore.Miſſiſq; explo ratoribus ad ipam terrā ipſiſq; poſt dies.40 ſuerſis terre ſibi p̄miſſe detraxerūt:uñ & iu xta numeꝝ dierū q̄bus exploratores eandē terram ꝓſiderauerāt.40. ānis impediti p de ſertum circuierūt: donec oēs a .xx. ānis ſu pra mortui ſūt:preter caleph & ioſue qui p pte dñi ſteterant:de quib⁹ dictū eſt ſupra in eoꝝ geſtis cal.ſeptēbris.Poſt ānos uero.40 locutus eſt dñs ad moyſem de diuiſiōe terre promiſſe & de ſubſtitutiōe ioſue:q̄ populū introduceret eiq; terrā diuideret.Et numera uit moyſes populū a.xx. annis ſupra. Inter quos nullus eoꝝ qui primo nūerati fuerant cum egreſſi eſſent ex egypto ſupſtes erat p̄ ter caleph & ioſue. ¶ Poſt hec mortua ē ma ria ſoror aaron in cades ubi murmurāte po pulo pp penuriaꝫ aque:de mādato dñi moy ſes uirga percuſſit petrā & aque largiſſime egreſſe ſunt . Et quia moyſes & aaron diffi denter egerunt:cū alias fiducialiter egiſſent gloriam uidelicet miraculi ſibi attribuētes & non dño icrepati ſunt a deo:& ex hoc ter ram promiſſionis intrare non meruerunt. ¶ Eodem anno mortuus eſt aaron in monte or:cui filius eius eleazar in pōtificatu ſucceſ ſit.Deinde cum ueniſſet populus in ſalmona & propter laborē itineris murmuraret: imi ſit eis dominus ſerpentes ignitos a quorum leſione per aſpectum ſerpentis enei ſuper ſti pitem ligneum iubente deo per moyſem ele uati:poſt modum ſanati ſunt.Et inde profe cti ad torrētem iared quem ſiccis pedibus ſi cut mare rubrum tranſierunt: & iuxta arnō caſtrametati pugnauerunt ꝓtra ſeon regem amoreoꝝ:& og regem baſan & terras eorū ac ciuitates obtinuerunt. Quas moyſes tri bub⁹ ruben & gad:& dimidie tribui manaſ ſe citra iordanem in ſortem conceſſit. ¶ Dei de moyſes anno.40.uidens diem mortis ſibi imminere omnem populum ad iordanē con uocauit.Ibiq; deuteronomion condidit:qđ latine dicitur ſecunda lex nō q̄ ſit alia a pri ma ſed eadem ſecundo repetita. Moriturus quoq; ad inſtar iacob patriarche populo be nedixit . Tandem iuxta preceptū dñi mōtē abarin aſcendit:& inde ad mōtem nebo uſq; ad uerticem ipſius q̄ dicitur phaſga:& inde

contemplatus est terram promissionis: ubi & iubente domino annorum.120. mortuus est pridie noñ septembris. Et non cognouit homo sepulchrū eiꝰ usq; ī pſentē diem: quod iō iudei diuinitꝰ factū dicūt: ne ipm mortuū populus p deo coleret: eo q ad idolatriā p ni eēnt. Hec ex libris exodi: leuitici: numeri & deuteronomii: & ex chronicis ioſephi: hieronymi: petri comeſtoris & guilelmi.

¶De ſcō muſeo preſbro. XXXV

MVſeus maſſilieñ eccleſie pſbyter uir ſanctitate ꝓſpicuus & in ſcripturis diuinis doctꝰ: & in earum ſenſibus ſubtiliſſima exercitatiōe limatus fuit. Hic putilia eccleſie plura digeſſit: excerpſit enī ex ſanctis libris lectiones totius anni feſtiuis aptas diebꝰ. Reſponſoria etiā pſalmorū ꝓgruentia tempori & lectionibꝰ etiā reſpondentia compoſuit. Scripſit & ad euſtaſium epm ſacramentorū libr egregium & cōpendioſum. Homelias etiam declamauit. Et plenus uirtutibus humanitatis apud maſſiliam debitum ſoluit: ubi & tumulatus miraculis uiuit. Hec gennadius.

¶De ſcō marino ꝓfeſſore. XXXVI

MArinus ꝓfeſſor in ciuitate arimineñ claruit tēpore diocletiani & maximiani imperatorū. Qui dum ex oi parte diuerſarū artium magiſtros & operarios ꝓgregaſſent ad reedificationē arimineñ ciuitatis: que circa annos dñi.220. repari cepit: cōtigit ut ex dalmatie partibꝰ duo magiſtri dolandorū lapidū aduenirent: uidelicet marinus & leo qui ex arbeñ ciuitate oriundi xp̄iani ab infātia dño ſeruiebant: de labore manuū ſuarū pauperibus elemoſynas tribuētes. Hi ad pdicte arimineñ ciuitatis reedificationē ueni entes: uiderunt plures xp̄ianos de ſua prouincia per pfectos opa in odium xp̄iane fidei iuſſu principū iniuſtis pōderibus aggrauari: & ceperunt eos in ſuis laboribus adiuuare. Poſt aliquot uero dies marinus aſellum emit: quatenus illius adminiculo fratribus ſuis in portandis lapidibus ſubueniret. Deinde ad montem titanum accedentes ad ſaxa excidenda ibidem cū aliis operariis trienni um peregerunt. Poſt annos uero tres leo cū paucis comitibus perrexit ad montē felicia ni: qui mons ferretri nuncupat: ubi ſibi cellam conſtituit: & deo ſeruire cepit: anachoriticam uitam ducens. Marinus uero cū aliis chriſtianis ad ciuitatē arimineñ reparandam remanſit: ubi uſq; ad operis pfectionē perſeuerauit: xp̄ianos in laboribus adiuuās & eis ut poterat charitatiue miniſtrans. Nec ꝓpter laborem corporeū orationes pretermittebat: aut ieiunium: ſed quāto plus carne affligebatur: tanto in laboribꝰ fortior uidebatur. ¶ Completo uero ciuitatis edificio ipſe ciuitatē aliam non manufactam i celis edificare cupiens: predicatiōis officio diligenter inſtare cepit: multoſq; gentilium ēt ex ipſis idolorum ſacerdotibus ad xp̄m conuertit. Interea dum antiquꝰ hoſtis eum perturbare a diuino opere moliretur: quandaꝫ mulierem adeo dementauit: ut effecta inſana de partibus dalmatie ariminū uſq; ueniret: marinū uti uirum ſuum legittimū requirendo. Quem ut inuenit ipm importunis pcibus ut ſe eius cōiugem ſuſciperet flagitauit. Quam ubi marinꝰ admiratus deſpexit: illa inſana preſidem adiit: marinum uti uirū ſuum expetiit: & de chriſtianitate accuſauit: Quod cum uir dei cognouiſſet: ad radices montis titani nocte latenter aufugit: & ibidē in antro ſe artiſſimo collocauit: ubi annoꝝ integro manens faciē homis non uidit: ſolis agreſtibus herbis & aqua de rupe liquante poſt nonam quotidie refectꝰ. Tunc diabolꝰ ut eum terreret: omne ferarū genus & diuerſa monſtra ei ullulantia pretendebat: ſed uir domini fixꝰ in ſancto propoſito perſiſtebat. Poſt annum a bubulcis greges in monte paſcentibus inuentus & agnitus eſt: famaq; eiꝰ in ciuitatem delata: mulier illa ueſana ad locum acceſſit: & marinū agreſtia in hortulo ferentē inuenit: ipmq; ut ſibi adhereret inſtāter impetere cepit. Qui ſigno crucis ꝓtra eā edito: hoſtium cellule in faciem eiꝰ clauſit: & diebus ſex continuis nullum ſumēs cibū in oratione pſeuerauit: poſt quos mulier ab immūdo ſpiritu liberata: deluſiones diabolicas cognoſcens ueniam petiit: & ad urbem rediens omnia nefanda que cōmiſerat a diabolo deluſa publice reſerauit: ¶ Cum autē fama uiri dei creſcente a multis frequentare tur: edificauit eccleſiam in honore beati petri apoſtoli. Et dum quidam ex ciuibus ad eum accederet: ut eum ex liuore inuidie tāq; magum inde repelleret: orante marino ſubito oībus membris corporis deſtitutus: etiā ipſa ligua obmutuit: ita ut nec ſe poſſet mouere: nec uerbū proferre. Quod mater eiꝰ per nutus intelligens ad marinum acceſſit: & filio ſuo gratiam & ſanitatem precibꝰ impetrauit. Quos cum gentiles eſſent: marinꝰ ad xp̄m conuertit: ipſoſq; & omnem eorum familiam numero quinquagintatres baptizauit. Eodem autem tempore gaudentius epiſcopus ariminenſis directus ad ipſam urbem a romano pontifice audita fama ſanctorum leonis & marini: eos ad ſe p litteras accerſiuit: & leonē in pſbyterū marinū uero i diaconū ordinauit. Dū aūt redirēt: & urſus aſinum marini deuoraſſet: ipſe urſum capiſtro alligauit: & ut ipm ad locū ſuū deferret

uicem asini supplens impauit: qđ ursus cuꝫ omni mansuetudine ꝓfecit. ¶ Exorta uero heresi a martiano presbytero arimineñ: que miro modo ecclesiaꝫ ꝓturbauit: cũ xp̃ianos itez heretici persequerent: & gaudenti⁹ eps cũ pluribusq; ausugisset: marinus i cella sua persseuerauit: nulloq; fugientiũ xp̃ianoꝝ timore ꝓterritus ide remoueri potuit. Sed usq; ad finẽ uite idesinenter in uite scitate persistens anno dñi. 257. pridie noñ. septẽbris qeuit in pace. Sepultusq; est in cellula sua in titano monte: qui uocatur pena sci marini.

¶ De scõ marcello martyre. XXXVII.

MArcellus martyr passus ẽ in ciuitate cabiloneñ sub ꝓsecutione antonini ipatoris. Cũ eni scũs photinus eps cũ aliis. 48. apd lugduñ. ꝓprehẽsus esset & in uno carcere 50. xp̃iani inclusi essent. Et his oibus marcellus & ualerianus nocte ab angelis uocati pariter ac soluti dimissi sunt. Et marcellus quidem sequanoꝝ: ualerianus uero eduoꝝ ꝓuincias petierunt. Itaq; marcellus cabilonẽ deueniens: dũ a presside prisco ad prophanum idoloꝝ ꝓuiuiũ suisset iuitatus: & huiusmodi epulas execrãs: omẽs qui aderãt idolis seruientes libera increpatiõe corripet: ab eodẽ presside i arbore uinculis ꝑ ramos astrictus oibusq; corporis mẽbris totus deniq; flagellis cesus: deide depositus tormentis plurib⁹ afflictus est. Et dũ xp̃m in oibus ꝓsiteret cõstantissime: inaudita crudelitate iussu presidis erectus & usq; ad cingulũ terre defossus & obrutus ẽ. Qui triduo in confessione dñi pseuerãs sp̃m deo dignũ reddidit pridie noñ Septẽbris. Sepultusq; ẽ i eadẽ ciuitate. Cui⁹ sepulchrũ a gũterão rege aureo ciborio ex ornatum ẽ: ualerianus uero passus est i eduẽñ ciuitate: ut diceť infra. xvii. cal. octob.

¶ De scõ bertino abbate. XXXVIII.

BErtinus abbas ex ciuitate constãtia oriundus claruit. Qui cum numolino: & ebertramio propriam patriã relinquẽtes ad sanctũ audomarũ ep̃z morineñ uenerũt A quo ad predicandum missi officium legationis fideliter impleuerunt. Cũ autẽ adoaldus p̃diues filium non haberet: de ꝓsilio sancti audomari xp̃o placere cupiens maximã ptem facultatum suaꝝ p̃dictis tribus scis cõtulit ad monasterium in honorẽ beati petri apostoli construendũ. Quod & factũ ẽ. Dũ autem scũs bertin⁹ cũ predictis in ip̃a adhuc ciuitate resideret: decedente acatio eiusdem urbis epo: Numolinus ad ep̃atum prouehit Ebertramius uero ab eodẽ facto epo monasterio sci quintini preficitur. Scũs uero bertinus aptiorẽ sibi deo seruiendi locum requirens: dei se dispositioni cõmitẽs nauẽ ascendit. Et angelico ductu sine remo uel remige contra ictũ fluminis usq; ad locũ a deo preuisum deuenit: ubi de bonis sibi collatis ab adoaldo monasterium noie scythim i honorem apostoloꝝ principis ꝓstruxit. Ibiq; monachoꝝ multitudinẽ ꝓgregauit: qbus & deo seruiens laudabiliter prefuit. Et i xp̃o quiescens miracloꝝ gloria clarẽs ibidem sepultura accepit. Cuius festum colitur nonis septembris.

¶ De scõ uictorino epo & mr̃e. XXXIX.

VIctorin⁹ eps & mr̃ apud urbẽ romã passus est tpe nerue impatoris. Qui ex territorio amiternine ciuitatis ortus: cum post obitum pentũ una cum seuerino fr̃e suo: oia pro xp̃o dispẽsassent se iuicẽ pedagogãtes pariq; custodia mutuo seruientes nudi e remum petierunt: ueꝝ uictorinus ad altiora tendens relicto fratre artissime cellule se reclusit: ibiq; dudũ pnie opibus uacauit. Sed dũ nocte quadã diabolus ei in sp̃e puelle uagantis & flentis ac hospitium requirẽtis apparuisset ille misericordia motus eã itroduxit. Et dum eis iacentibus pes pedẽ tangeret corde magis tactus & specie prius atq; blanditiis allectus cũ ea ꝓcubuit: moxq; demon ut fumus euanuit. Ad se autẽ rediẽs scũs ad germanũ accessit: & casũ deplorãs pniam egit. Nã in arbore scissa manus icludens modico herbaꝝ cibo & aqua a fr̃e substẽtatus p trienniũ peccatum suũ defleuit. Tandem ab epo ciuitatis uisitatus: & monitus ac solutus in maxima scitate ꝑseuerauit: miraculisq; radiauit. ¶ Deinde promotus ẽ ad ep̃atũ amiternine ciuitatis populo ip̃i⁹ ip̃m eligẽte. In de postmodum sub impatore nerua cũ eutyce & marono ab aureliano iudice pro xp̃i nomine releganť. 60. ab urbe miliario uia salaria. Postmodũ aũt in loco qui cotilas dicit: ubi putẽtes & sulphuree emanãt aque capite deorsum p. 3. horas suspensus ẽ. Et deide per triduũ i carcere clausus. Nouissime gladio capite cesus uictor migrauit ad xp̃z noñ septembris. Cuius corpus ciues amiterneñ post duos dies rapiẽtes in ip̃a ciuitate honorifice condiderunt.

¶ De scõ uictorino ꝓfessore. XL.

VIctorinus ꝓfessor claruit rome tẽpore ꝓstantii iperatoris. Hic carthagineñ rethor illustris in urbe roma florẽtissime dũ pagan⁹ eẽt rethoricã docẽs i traiani foro statuam meruit: hieronymũ p̃sbiteꝝ cardinalẽ inter alios insignes auditorẽ habuit. In senecta aũt ad fidẽ xp̃i ꝓuersus: aduersus arriuꝫ libros adeo scripsit obscuros: ut nisi ab eruditis intelligant: ꝓmentarios ẽt in apostolũ edidit: ut dicit hierony. libro de illustrib⁹,

De hoc refert &aug⁹ libro ꝓfess⁹. ꝙ dū victo
rinus ad fidē pueniſſet: & cū ſimpliciano ui
ro dei ſepius colloquiū habēs xp̄ianū ſe di
ceret: & ſimplicianus rñderet: ꝙ ei hoc non
crederet: niſi ip̄m in eccleſia uideret. Ille io
cādo interrogauit: an pietes facerēt hominē
xp̄ianū. Tandem dū ad eccleſiā deueniſſet:
& ei tanq̄ uerecūdo occulte liber: i quo erat
ſymbolū fidei: ad legendū dat⁹ fuiſſet: victo
rinus in altū ambonē aſcendit: & alta uoce
publice ſymbolum ꝓnunciauit: & extunc ꝙ
xp̄ianus eēt cunctis innotuit: qui uita & do
ctrina clar⁹ in urbe cum pace quieuit: ſepul
tus in pago ueſtieñ.

¶ De ſcō zacharia ſacerdote. XLI

ZAcharias ſacerdos filius ioiade
ſiue barachie: cuius ſanctitas ab
ipſo xp̄o dño ex textu euangeli
co cōmendat matthei. 23. cap̄lo
claruit in iudea ſub tpe ioas re
gis iude. Qui & patri ſummo ſacerdoti defū
cto in pontificatu ſucceſſit: eidēq; in uite ſā
ctitate per oia ſimilis fuit. Cū enī mortuo io
iada ſacerdote: qui ioas regem iſrael in legē
dñi ſeruandā direxerat. Ioas rex a uia māda
torū dei declinaſſet: & poſt idola dom⁹ iſrael
ambulaſſet: cui⁹ exemplo etiā regni optima
tes uitiati ſunt. Zacharias ſacerdos boni pa
tris imitator publice redarguere nō dubita
bat. Vnde indignat⁹ rex fecit eū obrui lapi
dibus inter templū & altare. Qui & ſepult⁹
eſt in ciuitate dauid in ſepulchro paterno.
¶ In cuius mortis ultionē ſeu teſtimonium
duo notabilia apparuerūt. Primum ut dicit
hiero⁹: ꝙ ſanguis ei⁹ in ſaxis & lapidib⁹ pa
uimēti: ubi occiſus eſt: adeo fuit imp̄ſus: ꝙ
inde nunq̄ deleri potuit. ¶ Secundū ut dicit
epiphani⁹: ꝙ extunc populus in tēplo nō ac
cepit manifeſte rñſum: nec exdabit: nec ex
ephoth. Rex etiā ioas impune nō tranſiuit:
nā langorem peſſimū incurrens a duob⁹ ſer
uis ſuis iterfect⁹ eſt. Hec ex libro palipo. 2.
cap. 24. & ex dictis hieronymi atq; ex hiſto
ria ſcholaſtica. Huius ſci paſſionē: quia dies
eius feſti certus nō habet: infraſcripto eiuſ
dem nominis prophete ꝓpter equiuocatio
nem uocabuli premittere decreui.

¶ De ſcō zacharia propheta. XLII

ZAcharias ꝓpheta filius barachie
filii addo poſt captiuitatē iudai
ci populi in anno ſecundo darii
primi regis perſaꝝ in hieruſalē
ꝓphetauit duob⁹ uidelicet mēſi
bus poſt aggeū ꝓphetā: de quo ſupra dictū
eſt. 4. nōn iulii. ꝓpter quod agge⁹ zacharie
in ordine ꝓphetaꝝ p̄mittit. Prophetauit aūt
zacharias eadem occaſiōe qua & agge⁹. Cū
enī in āno primo cyri regis p̄ſaꝝ ut implere
tur ſermo dñi ex ore hieremie: ut hēt primo
eſdre in principio data eēt licentia populo
iſrael redeūdi in iudeā. Et a ſeniorib⁹ & po
pulo tēplum dñi in hieruſalē reedificari ce
piſſet: mortuo cyro rege perſaꝝ & regnāte
cābyſe: uicine gentes odio iudeoꝝ inſtaurati
onem tēpli & ciuitatis impediebant: unde &
op⁹ intermiſſū eſt uſq; ad annū ſecundū da
rii regis perſaꝝ. Et tunc zorobabel olim da
rii p̄fati intimus: cū ip̄m regnare audiuiſſet:
fiducialiter op⁹ aggreſſus ē. Zacharias quo
q; ꝓpheta a deo miſſus tā ip̄m zorobabel q̄
ieſum filiū ioſedech ſacerdotē tnagnū de q;
bus ſupra dictū eſt idib⁹ iulii in ipſo opere
eos exhortari uiſus eſt: popul⁹ quoq; exhor
tationē dictoꝝ ꝓphetaꝝ audiētes: eos adiu
uare ceperunt. ¶ In lectione aūt ſua itendit:
ꝓpheta nō ſolū populū ad reedificationē tē
pli dñi ꝓfortare: ſed etiā eos ab imitatiōe pa
ternoꝝ criminū reuocare. Iōq; ieſū ſordib⁹
idutū ſe uidiſſe memorat: qđ ad filios ei⁹ re
ferendū eſt: q uxores alienigenas duxerūt
uel etiā ad populū uitiis ſordidatū: quos il
le cū eēt pontifex nō arguebat. Myſtica quo
q; plura ſacramēta de xp̄i aduētu & paſſiōe
in eius lectione ꝓphenſa ſunt: que p ſingula
explicare longū eēt. Quieuit āt hic ꝓpheta
in pace in iudea ānis plurib⁹ reedificato tē
plo. 8. id⁹ ſeptēbris. Sepultus iuxta ſacerdo
tum monumēta in hieruſalē. Et hic ex nume
ro. 12. ꝓphetaꝝ eſt: qui mīores dicti ſunt: q
in ſcōꝝ patꝝ catalogo eccleſiaſtici. 49. cap̄.
ꝓſcribunt. Hec hiero⁹: & ioſeph⁹: & ex hi
ſtoria ſcholaſtica comeſtoris ſumpta hēt.

¶ De ſcō oneſiphoro diſcipulo. XLIII

ONeſiphorus diſcipulus pauli a
poſtoli: de quo idem ꝙa epiſtola
ad timo. mentionē facit eiuſdem
apoſtoli imitator & ꝑegrinatio
nis ei⁹ comes plurib⁹ ānis fuit:
& ei in miniſterio deſuiuit. Et hic p̄dicatio
nis officio fideliter peracto apud urbem ro
mam poſt pauli paſſionē in pace quieuit. 8.
idus ſeptēbris: ut ait hieronymus.

¶ De ſcis donatiano preſidio & ſociis mar
tyribus. XLIIII

DOnatianus: p̄ſidi⁹: māſuet⁹: ger
man⁹: & fuſcul⁹ epi p̄ſecutiōe uā
dalica apud aphricā paſſi ſūt: q
iuſſu hunerici regis arriani pro
aſſertione ueritatis catholice ſu
ſtib⁹ ceſi: & exilio dānati ſunt tpe uidelicet
quo eugeni⁹ carthagineñ eps petebat: ut de
uniuerſo orbe ad diſputādū catholici epi cō
uenirēt: qa de fide cōi agendū erat: ut dictū
eſt ſupra in paſſiōe eugenii. 3. id⁹ iulii. Tunc
enī p̄dict⁹ rex impi⁹ memoratos ſtōs epos i
auditos relegauit: & eccleſias clauſit: aliaſ
q; innumeras p̄ſecutiones intulit xp̄ianis: ut
ſcribit uictor aphrican⁹. ¶ Inter alios aūt

letū ep̄m ſtrenuū & doctiſſimū: poſt diutur nos carceꝝ ſqualores icēdio ꝓcremauit. Ceteri uero ꝓnoiati pōtifices fame & iopia i exilio defecerunt. Quoꝝ omniū feſtum recolit viii. idus ſeptēbris.

¶ De ſcō eleutherio abbate. XLV.

ELeutherius a bbas claruit apud ſpoletū & in urbe roma tpe beati gregorii pape. Qui mōaſterii ſci marci euāgeliſte: qđ in pomeriis urbis ſpoletane ſitū ē abbas fuit. De quo fertur iter cetera: q̄ orādo mortuuꝫ ſuſcitauit. ¶ Quadā die dū iter capet: facto ueſpe ad mōaſteriū uirginum declinauit. In quo puer puulus erat: quē malignꝰ ſpūs oi nocte occupare ꝓſueuerat. Quē ea nocte ſci moniales ad iacēdū cū eleutherio poſuerūt Factoq; mane cū ille mōiales reqſiſſent abbatē: an aliqd ipa nocte puero ꝓtigiſſet. Ille q; de tali iterrogatiōe miratꝰ: nihil ei ꝓtigiſſe rñderet: cām pueri uiro dei inotuerūt: rogantes eū ut pueꝝ ſecuꝫ ad mōaſteriū tolleret: qa iam de cetero uexationē eius ipe uidere non poſſent. Ductus ergo ad abbatis cenobium: cū dudū ibidē fuiſſet: nec ad eū demō accedere p̄ſumpſiſſet: aius uiri dei de pueri ſalute imoderatius p letitiā tactꝰ ē. Et die q̄ dā corā fribus dixit: q̄ diabolus cū illis ſororibus iocabat: ubi uero ad ſeruos dei uentum ē: ad pueꝝ accedere ulteriꝰ nō p̄ſūpſit. Poſt hec uerba hora eadē ac momēto coraꝫ cūctis fratribꝰ puer a demone uexari cepit. Statiq; uir dei ſe i lachrymas dedit fribuſq; oibꝰ ut orarēt precepit. Proteſtās q̄ nullus eadē die panē guſtaret: niſi priꝰ dñs pueruꝫ liberaret. Et eo uſq; oratum ē: donec puer a uexatiōe ſanaret. Ad quē de cetero malignꝰ ſpūs accedere nō p̄ſūpſit. ¶ Hic ſcūs duduꝫ cū btō gregorio in urbe in ſuo monaſterio ꝓuerſatus ē: ut ipemet refert. Cū aūt gregorius egritudinē quā greci ſyncopi uocāt grauiſſime pateret: & niſi ſepiꝰ cibo reficeret: uitalis ſibi ſps itercidi uideret: paſchali die adueniēte: cum ſacratiſſimo ſabbato reſurrectiōis: oēs etiā ifantuli ieiunarēt: & gregoriꝰ amariſſime fleret: q̄ ieiunare nō poſſet: rogauit ſecreto eleutheriū abbatē: q̄tenꝰ ſua oratione a dño ei tantā uirtutē impetraret: q̄ ipe ieiunare poſſet. Quod & factū ē: uir eni dñi i oratiōnē ſe poſuit tantāq; ſubito uirtutem gregorii ſtomachus accepit: ut tante ſe fortitudinis ad ueſperū ſentiret: q̄ ſi uoluiſſet etiam uſq; ad diem ſequētem ieiuniū trāſferre potuiſſet. ¶ Ipſe autem uir ſanctus in eodem monaſterio iter brachia gregorii ſpiritum feliciter emiſit. viii. idus ſeptembris. Hec ipſe gregorius tertio dialogorum capitulo. xxxiii.

¶ De ſcō ioanne martyre. XLVI.

IOannes mr̄ apud nicomediā paſſus ē ſub diocletiano & maximiano ipatoribꝰ. Hic ex nobilibꝰ pētibꝰ ortus honore & dignitate ſeculi illuſtris: nimio calore fidei ignitus: ut uidit aduerſuſ ſuos dei i foro crudelia edicta pēdere: publice ſpectāte populo: librū inique legis i quo aduerſus xp̄iāos decreta iſcripta erāt: iniecta manu detraxit atq; diſcerpſit. Cūq; hoc relatū eſſet diocletiano auguſto i eadē urbe ꝓſtituto: nimia in eū cōtinuo crudelitate deſeuiens: oia ſupplicioꝝ genera iuſſit expēdi i eū. Qui uir nobiliſſimꝰ tanta alacritate uultꝰ ac ſps ea ptulit: ut nec qdem triſtis p̄ his uideri potuiſſet. Et cū uiſcera i ſuppliciis defeciſſent: ſp̄us letabatur i celo. Ita ut ipe potiꝰ tormēta uincens q̄ ab eis uictꝰ: aiam celo redderet gl̄oſam. 7 idus ſeptē. ut habet. viii. eccleſiaſtice hiſtorie libro.

¶ De ſcā regina uirgine & mre. XLVII.

REgina uirgo paſſa ē apud aliſiaꝫ ciuitatē ſub olibryo p̄fecto. Que fuit filia clemētiſ cuiuſdā gētilis de aliſia ciuitate. Et cū eēt ānorum. xv. ignoráte patre latenter in xp̄m credidit: & baptiſmum ſuſcepit: atq; uirginitatē ſuā dño ꝓfecrauit. Dū āt olibryꝰ p̄fectꝰ tranſiret de aliſia i maſſiliā ciuitatem uidēs puellā: & allectꝰ eiꝰ pulchritudie ipaꝫ ſibi p̄ntari fecit. Quā cū interrogatā xp̄ianā cognouiſſet: i carcerē miſit: uſq; ad reditū ſuum. Reuerſus aūt ad ciuitatē aliſiam: pꝰ immolatiōes diis ſuis ſcās puellā adductā & ſacrificar̄ nolētē: iuſſit i equuleo leuari: & uirgis diutius cedi: & poſt hec ungulis lacerari Ita ut tā ipſe q̄ aſtātes horrētes ſanguiné uirginis defluētē facies opirēt. Que cum oia ſuperaſſet: iteꝝ carceri tradit: ſꝫ cruce aurea ad celū uſq; ptingēte atq; colūba celeſti ſup crucē ſtāte: atq; ad eam aduolāte reficitur & ꝓfortat. Iteꝝ quoq; poſt duos dies educit: & iterato ſuſpēdit: ac cādentibus laminis iflāmat. Deide manibꝰ ac pedibꝰ uicta: i uaſe aque frigide demergit: ut ex penaꝝ ꝓtrarietate durius torqueret. Statiq; terremotu ſcō: uincula eiꝰ dirupta ſūt. Et colūba prior de celo deſcēdēs: coronā gēmatā capiti eius iposuit uoxq; diuinitꝰ lapſa: eā ad celeſtia i uitauit. Quo uiſo miracło. 8ꝛo. gētiles ꝓuerſi ſūt: Nouiſſime aūt p̄fectꝰ ipaꝫ decollari fecit. Cuiꝰ aiaꝫ cūctis uidētibꝰ ad celos āgeli portauerūt. Sepultaq; ē aliſie. 7. idꝰ ſeptē.

¶ De ſcō euurcio epiſcopo. XLVIII.

EVurcius aurelianen. eps floruit tpe ꝓſtātini. Hic eccleſie romāe ſubdiaconꝰ fuit. Cū aūt apud aurelianū pꝰ obitū ſci deuiſiani epi de ſucceſſore ageret: & ſm car-

nalē dilectionē duo sub ꝓtentiōe electi fuis/
sent: seditioq; usq; ad sanguinis effusionē or
ta eēr. Missus est porphyri⁹ ꝓfect⁹ ad seditio
nem sedandā. Ipse aūt eōs gallie ꝙuocauit
ad diuinū auxiliū iplorandū: qbus cū clero
& populo triduo ieiunātib⁹ & orātib⁹. Euur
cius ad duos frēs suos captiuos reqrendos
ueniens ad galliā: aurelianū ingressus & apd
quendā ciuē est hospitatus: a quo cū de di/
scessiōe didicisset: mane ad ecclesiā ex chari/
tate cū ceteris oratur⁹ uenit: & iuxta ianuā
incognit⁹ stetit. Cunctis aūt ꝓstratis colūba
niuea de celo uolitans: p fenestrā ingressa
singulos circuiēs: & q̄si dignū explorās sup
caput euurcii resedit: sed ab eo q̄si eiecta ad
celos auolauit. Quod miraculū cuncti stu/
pētes: sed adhuc de ꝓsona dubitātes: eo q̄ a
liq: sup quē insederat: dubitabant. Euurciū
inter eōs ducūt: & itez ad deū orauerunt:
ꝙo miraculo pleni⁹ edoceri. Rursus igit̄ co/
lūba descēdit: ianuāq; petēs euurciū nō iue
nit: cunctosq; p circuitum ecclesie lustrans
sup caput eius tandē ꝙo resedit. Sicq; ipsu3
oēs in eōm elegerunt. ¶ Vez dū die āniuer/
sarii sui ciuitas casu igne accensa eēt: oīone
sua mox ignē ꝓpescuit: ecclesiāq; iam semi
ustam ampliorem repari mādauit. Cunctis
aūt ciuib⁹ fabrice sponte ꝓtribuentib⁹ dū ad
fundamēta locanda fodissent: ollā auro ple/
nam iuenerunt: quā scūs uti reipublice per/
tinentē ad ipatorē misit. Ipse aūt miraculū
audiens nō solū thesauz reptum remisit: 3
tantūdē de suo duplicauit: p fabrica ecclesie
insignius opanda. Insup &. 7. calices aureos
eidē donauit. ¶ Eodē aūt tpe dū eōs suesio/
nis ad corpa martyz crispini & crispiniani
oraret: uidit ꝓgrios quosdā: quos q eēnt i/
terrogans: a duob⁹ ex eis audiuit: q̄ eēnt ger
mani cuiusdā euurcii ecclesie romane subdi
aconi: q ab hostib⁹ capti & uidue cuiusdā uē
diti: dudū in ſuitute detenti: ad ipsam urbē
ꝓagendis dñe sue fuerant missi. Quod eōs
audiens p̄dicta euurcio denunciauit. Illeq;
misso p̄cio ꝓ eoz redemptione frēs repetiit
quos liberatos duplicato gaudio aureliani
suscepit. Ecclesia aūt edificata ē trib⁹ ānis &
5. noñ maii dedicata: multis ibidē ꝓditis re/
liquiis ex diuersis ptib⁹ recollectis. ¶ Dum
aūt ipse prim⁹ in altari dedicato celebraret
uisa ē ab ardeuo ei⁹ subdiacono & aliis duo
bus: man⁹ celestis i hora ꝓsecratiōis oblatā
benedicentis: quo miraculo. 7. milia paga/
noz ꝙuersi sunt. Euurci⁹ uero obitū suū ci
uib⁹ p̄nūciauit: eosq; ut abbatē amanū sibi
successorē eligerent ꝓfortauit. Cū aute ipse
egrotaret. & de eligendo pastore etiā iā dis/
cordia orta foret: & euurci⁹ triū illoz noia
ꝓ qbus seditio imminebat i schedulis sub al/
tari poni fecisset: missoq; puero mane: q unā
ex illis diuino nutu tolleret: ut p hoc a deo
eligendū discerent: puer priusq̄ schedulā ac
ciperet: amanū eōm acclamauit. Sicq; euur/
cius. 7. id⁹ septembris in xp̄o quieuit: & ꝓut
ei a deo ſuelatū fuerat aman⁹ eidē successit.

¶ De scō dunstano eōo & ꝓfessore. XLIX

DVnstanus archiep̄s cantuarien:
floruit tpe eldestani regis: q ex
anglie partib⁹ pentib⁹ genere &
fide nobilib⁹. Cū adhuc ifans ad
ecclesiā dei genitricis cū oblati/
onibus delatus eēt: illis in oīone ꝓnoctanti/
bus: apparuit uir etherei uultus: dicens lo/
cum illū sublimandū puez ibi deo relinquē/
dum: iōmq; p secula beatuz p̄dicandū. Post
hec cū puer grauiter langueret repente no/
ctis medio celitus sanat⁹ ex domo ꝓcedit. q
busdā eū insequētib⁹ & obseruantib⁹ eccle/
siā adit: mediaq; uia canes latrantes eiq; iter
impedientes: dū quoddā simulacz obsistens
uirga ꝓcussit: iōm ꝙfringens in frusta canes
effugauit. Veniens aūt ad ecclesiam ianuas
clausas inuenit: scalā qua tectū resartientes
ascendebant ꝙscendit: & ab alia ꝓte intra ec/
clesiam qua nullus descensus erat: angelicis
manib⁹ euect⁹ descendit: ubi apta ianua i ec
clesia dormire repertus est lumine celesti p
fusus. ¶ Puerilib⁹ igit̄ ānis deo ſuiens uari
is artib⁹ exercitatus musicis sonis instituit
Factusq; iuuenis ab atelio eōo cantuarien
regi eldestano ꝙmendatus in palatio mansit
ubi obtēto a rege iudicis officio in oīb⁹ stre
nue se hēbat: nunc iustitie reddende: nūc o/
rationib⁹ uacans. ¶ Rogatus a quadam ma
trona dū stolā sacerdotalē pingeret aurifa/
ctorio ope figurandā: cithara ei⁹ parieti ap
pensa sine alicui⁹ mouētis impulsu p seipsā
sonare cepit: & antiphonam Gaudent i celis
aie scōz. in ꝓprio tono decantare. ¶ Dū aūt
ab emulis apud regem de qbusdā causaret̄
curiā deseruit: & cognatū suū elphegū eōm
uentanū adiit: a quo dudū pulsatus ut mona
ch⁹ fieret: diuq; resistens. Postea febre corre
ptus demū ꝙualuit: subitoq; mutatus & mo
nach⁹ effect⁹: deinde p̄sbr̄ ꝙsecratus in eccle
sia dei genitricis mansit: apud quā cellā uel
potius antz edificauit. Nā in tugurio quiq;
pedū lōgitudinis & duoz pedū cū dimidio
latitudinis se inclusit: in quo dudū ꝙteplati/
oni uacauit: multasq; diaboli tentamenta su
perauit. ¶ Cum die quadā demon ei i specie
puelle apparuisset: ad cuius p̄ces dunstanus
qd fabrile faceret: demonq; ei opanti quedā
luxurie uerba ꝓponeret: ut eius ꝓpositū in/
quinaret: ipse tenacula ignita diabolum in
facie percussit: qui mox ululando euanuit.
Succedente uero eadmundo regi eldestano:
dunstan⁹ accepta potestate cepit ecclesiam
& cenobium ꝙstruere ſm exemplar quod ei

angelus demonstrauerat i uisiõe: ubi cõgregationẽ instituit monachoꝝ spiritũ ꝓphetie in multis hr̃e uisus ẽ. Nam & mortem regis eadmũdi. 7. dieb⁹ ante predixit: & ut predixerat sic euenit. Cuius successor edredus dũ stanum ad eꝑatum uentanũ ꝓmoueri suadebat: sed ille oino renuebat. Nocte uero quadã eidem appuerũt sci apostoli petr⁹ & paulus & andreas: eũ admonẽtes ne eꝑari ulterius ꝓtẽneret: sed dei se uolũtati subiiceret: ꝓdixerũtq; ei: q̃ post mortẽ dicti regis non uentañ ecclesie eꝑs: sed cantuarieñ archiepiscopus futurus eẽt. Quod & factũ ẽ. Mortuo eni edredo rege: & succedẽte ei edgaro: de mãdato ipi⁹ dunstan⁹ archieps cantuariẽ electus. Cui⁹ ecclesie regimini adeo lauda dabil'r pfuit: q̃ cunctis populis admirabilis reuerẽtie fuit. ¶ Cũ autẽ clericoꝝ quorũdã mores & act⁹ reformaret: & quosdã rebelles beneficiis spoliasset: ad eoꝝ suggestionẽ rex ꝓcilũ celebrari fecit: i quo archieps se d̃ mĺtis sibi obeis ẽtpurgauit. Et dũ rex peteret ut priuatos ad ecclesias reuocaret: audita ẽ uox crucifixi depicti de cruce: hoc fieri prohibẽtis. ¶ Post aliquod tps itez dunstan⁹ de predictis causaf: & ad palatiũ uocaf. Cũq; ipe se deo diiudicãdum ꝓmitteret: ps solarii domus ubi ei⁹ emuli stabãt subito corruit: & ipos simul ruẽtes sub machina oppressit. alia uero pte firmiter pmanẽte: archieps & ceteri remãserũt illesi. Tandẽ post multos labores uir dñi iam senex ãnoꝝ. 79. i dño feliciter obdormiuit. 7. id⁹ septẽbris: sepultus i ecclesia sua miraculis clarus.

¶ De scõ clodoaldo presbytero. L.

Clodoaldus p̃sbyter floruit apud perusiũ ciuitatẽ tpe iustini senioris. Hic filius regis colodomitis frib⁹ suis a patruo lothario extinctis: anno p̃fati ipatoris. 4. mundum deseruit: & in clericali gradu ꝓminuit: ut ait sigibert⁹. Qui oi suo patrimonio pauperibus erogato: uilibus idutus: & carnẽ cilicio domãs: nudeq; terre decubãs: pnie operam dabat. Relicta igit̃ patria ciuitate: uenit ad aliã prouinciã ignot⁹: deo cupiẽs liberi⁹ deseruire. Miraculorũq; gloria claruit. Nam & demones effugabat: mutis loquelã: cecis uisum: surdis auditũ: claudis gressum tribuebat. Cũ cuidã paupi ab eo elemosynã petẽti q̃d daret nõ haberet: cucullã eidẽ prebuit: pauper uero nocte i domo cuiusdã uiri hospitatus est: cuculla uestitus. In ipa nocte uidit uir ille pauperẽ q̃ si clara luce idutum: quod & ꝓiugi sue oñdit. Factoq; mane cucullã ei datam a scõ clodoaldo didicit: & lucẽ quaz uiderat ipius charitati attribuit. Sicq; uiri dei fama pcrebruit. Reuersus tandem p̃sius: ab eusebio epo presbyter ordinatus: monasteriũ in loco q̃ dicit̃ nouigentũ ꝓstruxit: in quo i pace qeuit. 7. idus septembris. Ibiq; sepultus miraculis uiuit.

¶ De natiuitate sancte marie uirginis. LI

Natiuitas gloriose uirginis marie ex tribu iuda & regia stirpe dauid duxit originẽ. Mattheus tñ & lucas non generationẽ marie: sed ioseph describunt: q tamẽ a cõceptione xp̃i penitus alien⁹ fuit: qa cõsuetudo scripturaꝝ erat ut nõ mulieꝝ: sz uiroꝝ generatiõis series texeretur: uerissime tñ uirgo maria ex ꝓgenie dauid descendit: qd ex hoc precipue patet: quoniã ut sepe scriptura testat: xp̃s ex semie dauid duxit originẽ. Cũ ergo xp̃s ex sola uirgie nat⁹ sit: mãifestũ ẽ & ipsam ex dauid natã eẽ: & hoc ex catena nathan. ¶ Dauid eni iter ceteros habuit duos filios: nathã. ſ. & salomonẽ. Ex catena igitur nathan: ut ait damascen⁹: leui gẽuit melchi & pantherã: pãthera genuit barbãtherã: barbãthera genuit ioachim: ioachi uirginez mariã. Ex catena aũt salomõis: mathan hũit uxorẽ ex qua genuit iacob. Defũcto aũt mathan: melchi ex tribu nathan q fuit filí⁹ leui frater aũt pãthere: accepit uxorẽ relictã nathan matrẽ aũt iacob: & genuit ex ea heli. Et sic sũt facti fr̃es uterini iacob ex stirpe salomonis: heli aũt ex tribu nathã. Defũct⁹ ẽ aũt heli sine liberis: & accepit iacob frater ei⁹ uterin⁹ uxorẽ ei⁹ & gẽuit ioseph: q natura fuit fili⁹ iacob ex descẽsiõe salomõis: ſm legẽ ãt fuit filí⁹ heli ex nathan descẽdẽtis. Nã filí⁹ q nascebaf taliter ſm naturã: ſm legẽ defũcti sine liberis filí⁹ reputabatur: hec damascenus. ¶ Hist̃oriã aũt natiuitatis br̃ẽ uirginis hieronym⁹: ut i ꝓlogo dicit: adolescẽtulus i quodã libello legit: sed p⁹ multũ tpis ut se ibidẽ legisse meminerat: rogatus chromatio & heliodoro epis trãscripsit. ¶ Ioachiz náq; ex galilea de ciuitate nazareth de tribu iuda sanctã annaz filiã garizi ex bethleem eiusdẽ trib⁹ duxit uxorẽ. Ambo aũt iusti ante deũ erant: oẽmq; substãtiam suã trifarie diuidebant: unã ptem tẽplo & eius seruitorib⁹: aliam pegrinis & pauperib⁹ erogabãt: tertiam sibi & sue familie usibus reseruabant. Et ita per ãnos. 20. prole carentes: uouerũt dño: q̃ si eis sobolem concederet: eã seruitio dñi manciparent. Cui⁹ rei causa: cum in trib⁹ festis precipuis hierusalẽ frequẽtarent: i festo encenioꝝ ioachim cũ ꝓtribulib⁹ suis hierusalem ascẽdit: & cum ceteris ad tẽplum accedens: oblationẽ suam ad altare dñi offerre uoluit. Quẽ i sachar sacerdos cũ indignatione reppulit: & cur ad altare dñi accedere ꝓsumeret icrepauit: asserẽs eẽ indignũ maledicto legis obnoxiũ: oblationẽ deo legis offerre: nec inter fecundos ifecũdũ q populũ

dei nō auxisser: astare. Ioachiz ergo cōfusus domū redire uoluit: ne a ꝓtribulibus q hec audierāt: idem opprobriū sustineret: sed tristis ad pastores suos discessit: ubi post dies aliquot cōmoranti: die quadam angelus domini cum imenso lumine astitit: qui cum ad eius uisionē turbaret: timorem eius angel⁹ cōpescuit: dicens se esse angelum dñi ad eū missum: ut ānūciaret ei ꝑces suas exauditas a deo esse: & elemosynas suas in ꝓspectu altissimi ascendisse. Viderat eni de⁹ pudorem eius & sterilitatis opprobrium non recte ei obiectū. Et quia de⁹ peccati ultor est nō nature: cum alicui⁹ uteꝝ claudebat: ad hoc faciebat: ut mirabilius denuo apiret: & non libidinis eē sed diuini mūeris: quod nasceret ostenderet. ¶ Quod quidē angelus ꝑ exempla plura suasit. Primo per sarā gentis hebreoꝝ primā: que usq; ad .90. annos sterilitatis opprobrium ptulit: & tamen isaac: cui repromissa fuit omniū gentium benedictio: genauit. ¶ Secūdo ꝑ rachel que dudū sterilis fuit: & tamē ioseph genuit: qui dñs egypti. & saluator multoꝝ fame perituroꝝ extitit. ¶ Deinde per sampsonē: quo nullus fortior: & samuelē quo nullus sanctior: q utriq; matres steriles habuerūt. Sicq; ꝓbauit cōceptus diu dilatos: & sterilium partus mirabiliores esse solere. Nunciauitq; ei angelus q; anna uxor sua filiam pareret: que uocaretur maria: que iuxta uotum parentum esset ab infantia dño ꝓsecranda: & adhuc ex utero matris spūscō plena: semperq; in templo domini moratura. Et sicut ipsa nascitura erat mirabiliter ex sterili matre: sic ipsa altissimi filium ex se incompabiliter generaret: qui iesus uocatus omnibus gentibus saluator foret futurus. Deditq; ei angelus signuz ut cum perueniret ad auream hierosolyme portam: uxorem suam annam obuiā haberet: que de sua retardatione solicita: tunc in conspectu eius gauderet. ¶ Hisq; dictis angelus ab eo discessit. Anna autem cū amare fleret: & quonā loco uir ei⁹ fuisz ignoraret: & quasi ad remedim pomerium suum intrasset: idem angelus ei apparuit: & eadem uerba: que ioachim nunciauerat: indicauit: addens ut ꝓ signo ad auream portam hierusalem pergeret: & uiro suo redeunti obuiaret Ambo ergo sibi ibidem occurrentes: & de mutua uisiōe letati: & de prole ꝓmissa securi: adorato domino domum redierunt: diuinum promissum certi & hilares expectātes. ¶ Concepit igitur anna & peperit filiam: & uocauit nomen eius mariam. Completo igitur triennio ablactationis tempore: ad templum domini uirginem cum oblationibus adduxerunt. Erāt autem circa templum iuxta quindecim graduū psalmos quindecim ascecsionis grad⁹. In quōrum infimo uirgo constituta cunctos sine ducentis & leuantis manu ita per seipsam ꝓscendit: ac si iam perfecte etatis fuisset. Perfectaq; oblatione filiā suam parentes cum aliis uirginibus in templo dimittentes ad propria reuersi sunt: uirgo autem quotidie in omni sanctitate profi|ciens ab angelis sepius uisitabatur: & uisione diuina continue fruebatur: a mane usq; ad horam tertiam orationi isistebat: a tertia usq; nonam operi manuum permanebat: in nona uero ab angelo celesti cibo resiciebat & quod ei dabatur in templo pauperibus largiebatur: a nona autem usq; ad solis occasum in lege domini & psalmis meditabat Crescente etate crescebat & sapientia & gratia apud deum & homines. ¶ Quartodecimo autem etatis sue anno pontifex publice denunciauit: ut omnes uirgines que in templo nutrite fuerant: domum reuerse uiris ꝓm legem coniungerentur. Cui mandato cum cetere paruissent: sola uirgo maria hoc facere non posse respondit: tum quia parentes sui eam domini seruitio mācipassent: tum quia ipsa uirginitatem suam deo uouisset. Anxiatus pontifex quia neq; scripturam de uoto soluendo infringēdam putaret: nec morem in israel insuetum introducere auderet: conuocatis senioribus iudeorum dominum super hac re consulendum decreuerūt Quibus orantibus uox de loco oratorii cūctis audientibus insonuit: dicens ut quicū q; de domo dauid nubiles coniugati non eēnt. singuli uirgas suas ad altare deferrent: & cuius uirgula germinaret: ac i eius cacumine spiritussanctus iuxta isaie ꝓphetiam in colū be specie descendisset: illi procul dubio uirgo maria desponsari deberet. Erat inter ceteros ioseph de domo dauid: qui senex iam erat: & uxore premortua filios ac nepotes ex filiis iam pronepotes habebat. Cui cum incongruum uideretur: q; uir mature etatis teneram uirginem duceret in uxorem: ceteris uirgas suas afferentibus solus ipse uirgulā suam subtraxit. Vnde cū nihil miraculi apparet: pontifex iterato dominum consulēdum putauit. Qui respondit: q; sol⁹ ille uirgam suam non attulit: cui uirgo desponsari debebat. ¶ Productus itaq; ioseph cum uirgam attulisset: & ipsa illico germinasset: & i eius cacumine columba de celo aduolans consedisset: Liquido omnibus patuit ei fore uirginem desponsandam. Desponsata aūt uirgine ipse quidem in ciuitatem suam bethleem rediit: domum suam dispositurus. Virgo autem maria cum quinq; uirginibus coetus suis: quas ob ostensionem miraculi a sacerdote acceperat in socias ad domum parentum in nazareth reuersa est. Nomina uir

ginum erant hec: rachel: sephora: susanna: abigera: & agabel: quaꝝ omnium maria etate minor erat quibus data sunt ad opandum pro uestibus templi sericum: hiacynthus: coccius: byssus: linuꝫ: & purpura: ut quelibet ex uno horꝝ uestem ꝓtexeret. Cum ergo iactatis sortib⁹: que ipaꝝ: quid horū operari deberet: & maria sorte purpuram ad uelum templi dñi accepisset: alie uirgines ei dixerunt admirantes: ꝙ cuꝫ ipsa minor oibus esset: purpuram: que ad reginas opari pertinet accepisset. Ideoq; ꝓgruum erat ꝙ ipsa regina uirginum uocaret. Et exinde quasi diuino instinctu ceperūt illam reginam uirginum appellare. ¶ In dieb⁹ autem illis: eidē gabriel angelus oranti apparuit: & de ea nascituꝝ dei filium nunciauit: ut dictum est supra in eius ānunciatione. 8. cal. aprilis. Hec hieronym⁹. ¶ Dies autem natiuitatis beate marie aliquanto tempore fideles latuit: contigit autem ut refert ioānes beleth: ꝙ quidā scūs uir ꝓtemplationi sedule uacans: singulis annis. vi. idus septēbris iocundissimos angelorꝝ cantus audiret. Qui dñm instanter orauit: ut sibi reuelaret: cur ea die tantum & non alia hec audiret. Demūq; responsum accepit: ꝙ uirgo maria. vi. idus septēbris nata fuit: de cuius natiuitate celestis curia solennitatem facit: mandās ut hec filiis ecclesie manifestaret: ut concordes fierent itali festo celesti curie. Qui cum hec summo pontifici & aliis intimasset: & illi scripturis & antiquitatum testimoniis ueritatem huiusmodi compissent: natiuitatem uirginis extunc ipsa die celebrandam uniuersaliter statuerunt: uidelicet. vi. idus septembris.

¶ De sancto hadriano & sociis martyribus. LII

HAdrianus martyr cum .33. aliis apud nicomediaꝫ passus est sub imperatore maximiano. Qui cū in prefata ciuitate degeret. iussit omnes christianos comprehendi inter quos. xxxiii. sūt detenti: & ante ipm adducti. Quos imperator neruis crudis iussit cedi: & lapidibus ora eorum contundi: & annotato uniuscuiusq; nomine ferro uinctos in carcerem recludi fecit. Quorum constantiā & fidem uidens hadrianus prior officii militaris: conuersus ad christum cum eorum nomina scriberentur fecit & se cum ipsis annotari: dicens se christianuꝫ esse. Quod audiēs imperator ipsum sacrificare nolentem: cum ceteris similiter ferro uinctum in carcerem poni mandauit. Natalia uero uxor eius que christiana erat: audiens uirum carceratum: & causam ignorans: primum quideꝫ dolens flere cepit: sed cum didicisset: ꝙ propter xpi fidem hoc pateret: gauisa ad carcerē cucurrit: & uicula uiri sui & alioꝝ osculari cepit & uirum suuꝫ multis sermonib⁹ exhortari. admonēs ut terrena sperneret: & omnes attinentes ꝓtemneret: & ad celestia semper intēderet. Hadrianus uero eidem promisit: ut se cura iret: quia eaꝫ accersiret: ut finē suum p martyrium uideret. Illa quoq; uirū suum aliis scis recōmendans: ut eum hortarentur: ad domum suam rediit. ¶ Postmodum audiens hadrianus diem sue passionis adesse: dans munera custodibus: & scōs qui cū eo erant prebens fideiussores: abiit domū uocare natalīam ut ei promiserat: ut eoꝝ passiōibus presens esset. Illa uero audiens p nūciū ꝙ uir suus ueniret: non credebat: donec famulus domus dñm ei addesse nunciauit. At ipsa putans ꝙ martyriū refugisset: & iccirco solutus esset: amarissime flere cepit: & hostium domus contra eum clausit: diris ꝓmonibus exprobrās ei: ꝙ christum dominum abnegasset. Quod audiens hadrianus admirabatur & gaudebat: & ex hoc ad martyrium ardentior effectus est. Et cum instaret precibus: ut ei ianuam aperiret: enarrans ei qualiter sanctos martyres ꝑ se obsides dederat: & qualiter ad eam reuisendam uenerat. Natalia eundem cum gaudio suscepit: & se iuicem osculantes ad carcerem simul abierunt ubi natalia per. 7. dies sanctoꝝ ulcera extergebat. Statuta autem die: maximianus eos sibi presentari fecit: q̄ resoluti pedis: quia ambulare non poterant uelut animalia portabantur. Hadrianus uero retro uinctis manibus sequebatur: & natalia cum eo deambulans ipsum hortabatur. Et cum sacrificare nolet: iussit imperator: a quattuor ualidissimis uiris ipsum grauissime & diutius cedi: ita ut eius uiscera effunderentur. Deide ipm una cum aliis in carcerem trudi. Ad quem accedens natalia: ipsum iacentem & pene euisceratum dulciter refouebat: cui⁹ exemplo & alie matrone christiane ceteris sanctis intra carcerem ministrabant. Et cum hoc imperator comperisset: & mulieres carcerem ingredi prohibuisset: omnes se totonderunt & mutato habitu uirilib⁹ uestibus induti: scōs uisitare non destiterunt. Quod audiēs maximiāus: precepit: ut omēs martyres fractis cruribus interirent. Timens uero natalia ne uir suus aliorum suppliciis expauesceret: rogauit ministros ut ab eo inciperent. Abscisis ergo ab eo pedib⁹: cruribusq; ꝓfractis: cū adhuc supuiuerꝫ: rogatu natalie manū ei p̄ciderunt: ut aliis qui plura passi fuerant compar esset. Quo facto spiritū reddidit. Ceteri uero pedes ultro ꝓtēdētes: sic cruri fragio ad dñꝫ migrauerūt: rex āt corpa eorū cremari mādauit: ſꝫ natalia manū hadriani in sinu abscōdit: ueꝝ subito imbre uehe

mentissimo erumpente: igneq; extincto corpora martyrū illesa seruata sunt: que a xpianis rapta constātinopolim sunt delata: ibiq; digno honore tumulata. qui passi sūt. 6. id⁹ septēbris circa annum domini. 270. ¶ Qualiter autem natalia inde processit: supra i ei⁹ historia actum est calē. decēbris.

¶ De sancto hadriano papa & confessore. LIII

HAdrianus papa hui⁹ nominis primus natione romanus ex patre theodoro de regione uialata stephano tertio pontifici romano i episcopatu successit: & sedit annos. 23. menses decē dies. 18. Hic sanctissim⁹ pōtifex restaurauit monasterium sancti anastasii ad aquas salinas post incendium. Edificauitq; turres & muros urbis rome propter hostes longobardos quotidie irruētes. Hic portas ereas maiores dedit fācto petro apostolo. Ipsos quoq; muros urbis: q̄ i pleriſq; locis usq; ad fundamēta dirupti fuerāt renouauit. Multas etiam ecclesias tam intra urbem q̄ extra suis sumptibus restaurauit. Hic etiam in monasterio sancti stephani: qd circa ecclesiam sancti petri situm est: cōgregationem monachorum instituit: ut in ecclesia sancti petri cum tribus mōasteriis: quos gregorius terti⁹ instituerat: laudes sedulas persoluerent. Fuit enim in reparandis ecclesiis & diuino cultu celebrādo admodum solicitus. ¶ Huius precibus carolus magnus rex francorum pipini filius ueniēs ad italiā cum exercitu: ut ab infestatione longobardorum ecclesiam defensaret: obsedit longobardos in papiā: ubi cepit desiderium regē & uxorem eius: quos captiuos duxit in franciam: & ueniens romam reddidit omnia pape: que pater suus pipinus beato petro concesserat: adiūcto quoq; ei ducatu spoletano & beneuentano. Ob hoc ipse patrici⁹ rome effectus est. Huius tēpe celebrata est septima synod⁹ trecentorum episcoporum apud constantinopolim. Aliam uero synodū ipse hadrianus papa presente rege carolo rome celebrauit: in qua fuerunt. 154. episcopi religiosi: in qua hadrianus papa & synodus dedit carolo ius eligendi romanum pontificē: & sedem apostolicam ordinandi. Item archiepiscopos ab ipso inuestituras accipere per prouincias singulas. Anathematizauit q; omnes huic decreto rebelles: & bona eorum publicari iussit. Tuncq; cessauit regnū longobardorum carolo i italia dominante. Hadrianus uero papa post multa laudabilia opera quieuit in pace. Sepultusq; est in ecclesia sancti petri in uaticano: & cessauit episcopatus dies tres.

¶ De sancto corbiniano episcopo. LIIII

COrbinian⁹ eps frixigeñ a papa gregorio primo factus fuit tempore pipini grossi regis: qui uir sanctissime uite fuit: & miraculis claruit. Die quodam dum apud ecclesiam sancti germani oraret: & propter musti fortitudinem spinam a uase reiectam sensisset: ne silentium frangeret: conticuit: totaq; nocte in oīone pseuerans uinum adeo cōpescuit: ut nec de ipso uel unica gutta manaret. ¶ Cum quidam fur mulam ei⁹ abstulisset: totaq; nocte itinerādo uagat⁹ eēt mane dorso animalis uinctus ad sanctum ad ductus furtum restituit: & penitētiam egit. ¶ Adalpertum quendam suspendio damnatum se inuocantem triduo illesum conseruauit: qui post liberatus deo deuote seruiuit. ¶ Vrsum quendam qui eius asinum deuorauerat: dum romam pergeret: diuina uirtute coegit: ut sarcinam usq; romam animalis loco deferret. ¶ Huinsgus comes tridetinus admissarium sancti furto auferri fecerat ad equas operiendas: & infra dies modicos. 42. equos morbo elephātino amisit. Vnde & dei iudicium cognoscens: equos duos cum admissario atq; ducētos solidos sancto restituit. ¶ Quadam sexta feria dum piscibus careret: predixit: per aquilam pisces sibi diuinitus ministrādos. Et ecce aquila rostro a mari piscem detulit: qui tota die ad esum familie satisfecit. Sequenti quoq; sexta feria ministrum suum natantem iussit: ut in christi nomine piscem caperet: qui mersus piscem magnum manibus cepit: & ad littus usq; perduxit. ¶ Apud oratorium sancti stephani: ubi aliquando orans lucem de celo fusam uiderat: & uoces audiuerat angelorum: cellam sibi construxit: ubi fontem ex humo baculo percussa perduxit. Deuotus uirginis glorose die natiuitatis eius in pace quieuit: uidelicet sexto idus septembris. Et in eiusdem dei genitricis ecclesia sepult⁹ est: miraculis clarens. Nam sanguis qui die quadragesimo ante obitum eius de ipsius naribus distillauit: terre suffosus post annos quadraginta recēs adeo inuentus est: ac si ea die fuisset effusus. Corpus uero eius tunc temporis translatū est fasingā: & una cū dicto sanguie in ecclesia sua sepultum est in marmoreo mausoleo

¶ De scis dorotheo & gorgonio mrib⁹. LV

DOrothe⁹ & gorgoni⁹ mres passi sūt apud nicomediā ciuitatē sub diocletiāo ipatore. Qui cū eēnt primi i palatio eiusdē: militie renūciātes: xpianos se libera uoce ꝓfitebāt: qd cesar audiēs moleste tulit: anxiabat q; pdēt tales uiros quos ira palatiū suum nutritos mores & gnris nobiliras dcorabāt. Cū ergo nec minis nec blādimētis mo/

uerẽtur in equuleo distendunt: & flagris & ungulis toto corpe laniãt: & deide aceto & sale nudatis pene eoꝝ uiscerib⁹ perfũdunt. Et cũ hec alacrius tolerarẽt i catricula assã tur: ubi quasi in lecto floꝝ iacere uidebant. Ad ultimum laqueo suspẽdi iubẽtur: & cor pora eoꝝ canib⁹ exponunt: sed tñ intacta a fidelibusq; collecta: honorifice recondunt. Passi sunt aũt. v. idus septẽ. circa annos dñi. 280. ¶ Interiecto aũt tpe corp⁹ sci gorgonii inde leuatũ & romã trãslatũ ẽ. ¶ Anno autẽ dñi. 764. eps̃us meteñ. nepos pipini regis ipꝫ ad gallias trãstulit: & i gorgocieñ. monaste rio collocauit.

¶ De scõ dorotheo abbate. LVI.

DOrothe⁹ abbas i egypti partib⁹ claruit. Hic genere thebeus iter patres egypti scitate nõ minim⁹ quotidie a mari lapides colligẽs & ãnis singulis habitaculũ unũ edificans: ipm: edificare sibi cellas nõ uolen tibus ꝓcedebat. Noctib⁹ uero sportulas opa batur: ut uẽderet: pp cibũ paupib⁹ ministrã dum. Cibus uero ei⁹ erat panis uncie sex: & oleꝝ minutoꝝ fasciculus modicus: aqua ue ro exigua i potu utebat. Nunq̃ uisus ẽ in le ctulo soporatus: uel pedes pro reqe tetẽdis se: uel pro uoluntate dormisse. Quieuit aũt in pace. v. id⁹ septẽ. Hec in uitis patrum.

¶ De scõ sergio papa & ꝓfessore. LVII.

SErgius papa natiõe syrus de ci uitate antiochie: ex patre tiberio cononi põtifici in eps̃atu romano successit. Et sedit ãnos. 9. menses viii. dies. xxiii. Hic romã ueniẽs sub deodato pontifice: inter cleꝝ romane ec clesie ꝓnumerat⁹: qa studiosus erat i officio cantilene acolythus fact⁹ ẽ. Qui p ordines a scendẽs a leone põtifice ꝓo: i titulo scẽ susan ne p̃sbyter ordinat⁹ ẽ: q impigre p cemiteria mr̃m celebrabat. Defuncto uero conone pa pa popul⁹ urbis rome i duas ptes diuisus ẽ Et una qdẽ ps elegit theodoꝝ archip̃sbyte rum: alia uero paschalẽ archidiaconũ. Cũq; unus alio locũ nõ cederet: sed uterq; imani ter ꝑmaneret: ut unus aliũ suꝑaret: plurima q; pars cleri & populi ad sacrũ palatiũ pre xisset: ut tractarẽt quid fieri deberet deo an nuẽte i persoñ denominati sergii uenerabi lis tũc presbyteri ꝓcordãtes se contulerunt. Eũq; in lateraneñ. eps̃atum deducentes elege runt. Sicq; in sede bti petri pontifex ordina tus ẽ tpe iustini iunioris. ¶ Hic pontifex ec clesiã lateraneñ repauit. Et ut agnus dei ter cantaret intra missaꝝ solẽnia ꝓstituit. ¶ Hic etiã diuina ad eũ reuelatione facta i sacrario sci petri inuenit capsam argenteã in loco ob scurissimo multe ãnositatis. Ita ut iam nõ ar gentea uideret: i qua sigillũ erat expressum quo ablato inuenit crucẽ gẽmis ornatam: & ineffabilem portionẽ crucis dñice intus iclu sam: que in die scẽ crucis adoratur. Corpus quoq; primi sci leonis pape trãstulit ipse re uelante. Qui etiã propter defẽsionẽ eccleſia stice libertatis a iustino imperatore i exiliũ relegatus: ac demũ ab eo reuocatus ẽ. Et p⁹ laudabilem uitam in pace quieuit. Et sepul tus est apud sanctũ petrum. Et cessauit eps̃a tus mensem. i. & dies. xx.

¶ De scõ audomaro epõ. LVIII.

AVdomarus eps̃ claruit apud ta manen ciuitatẽ. Hic ex aureaual le non longe a ꝓstantia ciuitate: patre friulfo religioso & nobili uiro ortus ẽ. Et una cum eodem patre suo oib⁹ pro xp̃o relictis ad cenobiũ luxouien: qđ a scõ columbano abbate i bur gundia ꝓstructũ fuerat pgentes ãbo sub ab bate eustasio mõachi facti sunt: ubi friulfus in sanctitate perspicua: usq; ad finem uite p seuerauit. Audomarus uero in episcopũ ta manen electus per annos plusq̃. 30. ecclesiã suã feliciter gubernauit. Ciues quoq; suos: qui post doctrinam qnam a sanctis fusciano & uictorico perceperant ad idoloꝝ culturã reuersi erant ad xp̃m redire fecit. ¶ Cum ãt semel graui tentatione carnis ureret: exem plo beati benedicti inter uepres & urticas se nudum uolitans: ignem illum libidinis exti xit. ¶ Dum apud uillam forniacũ sub arbo re quieuisset: crucem dñi de lignis factuꝫ ar bori affixit: & sequenti nocte lux desuper ce lica radiauit: multorumq; ex ipsa cruce egri tudines curabantur. ¶ Per annos plurimos ante obitum suum lumẽ oculorum amisit: ad eius culmẽ sanctitatis augendum: nec ta men unq̃ ide turbari uisus fuit. Sed cum trã slationi corporis sancti uedasti episcopi a pud atrebateñ urbem facte ab ausberto epõ interesset: lumẽ sibi oculorum redditũ est Finita uero corporis translatione orauit ad dominum & iterum: ut petiit ad uotum suũ rursum excecatus est. Quieuit in pace quin to idus septembris. In cui⁹ transitu mira gra grãtia in domo eius respersa est: lampades quoq; ad eius tumulum dependentes oleum distillabãt: quo egri peruncti a langoribus sanabantur. Cuius corpus in eius ecclesia tu mulatum a sancto bertino abbate translatũ: sepultum est in monasterio sancti scythini.

¶ De scõ hilario papa & ꝓfessore. LIX.

HIllarius papa natiõe sardus ex pa tre crispino leoni primo pontifi sici in episcopatu romano succes sit. Et sedit annos. vi. menses tres dies. x. ¶ Hic constituit ut nul lus pontifex successoré sibi ꝓstitueret. Qui non solum in elemosynis dandis pauperib⁹

quotidie studuit: uerum etiam plateasq; basilicas auro argentoq; insigniter decorauit. Et fecit ad sanctū laurentiū balneū & monasteriū. Et hic plenus scitate & uirtutib⁹ quieuit in pace. 4. id⁹ septēbris: & sepultus ē ad sanctū laurentiū in crypta iuxta corp⁹ beati sixti epī: & cessauit epatus dies. 6.

¶ De sāctis nemesiano & felice & sociis martyribus. LX

Nemesianus: felix: lucius: alius felix: litheus: polianus: uictor: lador: datiu⁹ epī: multiq; pbri & diacones apud aphricā martyrium passi sunt sub psecutione ualeriani & galieni impatoꝝ: qui exurgente psecutionis rabie ad primā pfessionis xpī pstantiā grauiter fustibus cesi: deinde ꝓpedib⁹ uincti: & ad fodienda metalla deputati: glorioſe pfessionis agonē psumauerūt: quoꝝ etiā exemplū secuta multiplex plebis eoꝝ portio cum eis pariter coronata ē. Extat epistola bti cypriani ad ipsos & de ipsis scripta: qui passi sunt 4. idus septembris.

¶ De scis sosthene & uictore mribus. LXI

Sosthenes & uictor martyres apud chalcedoniaꝫ passi sunt sub pcōsule prisco: qui cū beatā euphemiā uirginē sub eodē pcōsule decertantē uidissent imenso lumine circundatā: & angeloꝝ & uirginū choris pstipatā ꝙuersi sunt ad xpm: ut dicet infra in passione euphemie. xvi. calē. octobris unde ipsi ambo a pcōsule detēti: primoq; in carcerē trusi: indeq; pducti ad stipites ligati sunt: ursi quoq; ipsis ac leo ferocissimi laxati fuerunt. Sed cū ab eis in nullo lesi fuissent qn potius oi deposita feritate pedes sāctorū lingerent. Procōsul illos in cuppa cremari mandauit: qui dato sibi inuicē pacis osculo spiritū emiserunt. 4. idus septembris.

¶ De scis proto & hiacyntho mrib⁹. LXII

Protus & hiacynthus martyres rome passi sunt sub galieno imperatore. Hi ambo fuerūt eunuchi domicelli & in studio philosophie socii eugenie uirginis filie philippi nobilissimi romanoꝝ alexādrie pfecti: qui & ab ipsa uirgine una cū patre & claudia eius matre ad xpm ꝙuersi sunt: ut supra in eius passione actū est. 8. calen. iannarii. ¶ Sed postq̄ beata uirgo eugenia passa est. Protus & hiacynthus iussu impatoris tēti sunt: & ad templū iouis adducti ut sacrificarent: qui oſone sua simulacraq; ꝓminuerūt: & cum sacrificare nollent: primo quidem fustibus diutissime cesi sunt: deinde capitis obtruncatione martyrium cōpleuerunt. 3. id⁹ septēbr. circa ānum dñi. 256. & sepulti sunt uia salaria uetere in cemiterio prisille.

¶ De sancto helia abbate. LXIII

Helias abbas i deserto egypti i regione thebaide claruit. Qui deuotaꝝ uirginū curam habens in grandi monasterio trecētas feminas collegerat: eaꝝq; uitā & conuersationē regulabat: quod cū biennio fecisset: grauē tentationis carnem sentiens adhuc iuuenis annoꝝ triginta existens p solitudinem fugit: iugi biduano ieiunio ac triduano carnem domans. Cui i somnis tres angeli apparuerūt interrogātes cur deo dilectas uirgines reliqsset. Quib⁹ rndit: q̄ uitiū carnis incurrere formidabat. Moxq; ab uno eoruꝫ uisum est ei genitalia nouacula pcidi. Sicq; secur⁹ redire monet. Expgefact⁹ uir domini genitalia quidē reppit: sed tentationē absciſam oino psensit. Sicq; ad cenobiū reuersus 40. ānis ibidē uixit: assueratis q̄ nunq̄ de cetero in cor ei⁹ talis cogitatio ascendit. Fenestre quoq; ibidē pstructe sedebat: sorores erudiēs: cū nec ad eū ipse ascendere: nec ipse ad illas descendere posset. Quieuit aūt i dño 3. idus septembris: cui succesſit sanct⁹ dorotheus: qui in superiori monasterii cella consenuit. Hec heraclides.

¶ De sancto helia alio abbate. LXIIII

Helias alius abbas fuit in finibus antinoe ciuitatis: que metropolis est thebaidis: senex in eremo ānoꝝ. iio. quoꝝ. 70. ānos in solitudie trāsegit: fuitq; discipul⁹ antonii: q ope manuū & oſonib⁹ tps exegerat. ¶ Quod cū hospitalitati intēderet: & ad eū multitudo fratꝝ ueniſſet: quia public⁹ illac transit⁹ erat: & deficiēte sibi pane tristis eēt. Ingressus spelūcā ex inspato tres panes grādes & recētes subito reppit: ex q̄b⁹ duos assumens. 25. frēs ex eis satiauit. Tert⁹ uero q̄ supfuit dieb⁹. 25. eidem postmodū ad uictū satis fuit. Hec in uitis patꝝ.

¶ De scō uenerio abbate. LXV

Venerius abbas & pbr apud insulā palmariā claruit tēporibus phoce impatoris & gregorii pape primi. Qui ex nobilib⁹ ortus parētib⁹ puincie lunēsis sacrisq; litteris edoct⁹: relicto seculo dictā insulā petiit terre uicinā distantē a luneñ citate circa miliarib⁹. 8. in loco q̄ dr tyr⁹ maior: ubi asprime pnie opam dabat: herbis agrestib⁹ & pomis multo tpe uescēs. Ad quē accedēs q̄dā agrestis noīe reuelatiōe diuina pmonitus ab eo salutis mādata suscepit: & rogatus ab eo sarculum ad terrā colendā & hordeū ad seminandū uiro dei detulit. Cū aūt ueneri⁹ tēpore quo iam hordea meti ceperant semē delatū seminasset hordeū subito natū & maturatū est: qđ ipse eadē messuit tempestate.

¶ Cumq; fama ipsi⁹ diffusa iter multos illū uisitātes: pauꝑ qdā domealis ad eū ueniſſet: & pueꝝ i naui iuxta litt⁹ reliqſſet: illeq; dormitās: latratu canis ſubito expauēs: & euigilās: i mari lapſus necat⁹ fuiſſet: nauiſq; per equora uagaret: audiēs hec ueneri⁹ & hōi miſertus: orōne ſua & lachrymis & nauē ad littus: & pueꝝ reduxit ad uitā: unde ob ei⁹ ſcitatē nimiā: tam phoca ipator: q̄ gregori⁹ papa prim⁹ ipm plurimū reuerebant. ¶ Draco ingēs ꝑpe ciuitatē luneñ hitabat: q carinas i mari ſepius ſubuertebat. Ad inſtātiā ergo lunēſis epi: ſanctū uiꝝ ſup hoc p̄cib⁹ tertio pulſantis: p⁹ orōnē & ieiuniū triduanū: cū archidiacono & plurib⁹ deſcēdēs ad rupē ubi draco latebat: ueſtigia ſua i ſaxo acſi i cera ipreſſa reliqt. Et dū dracōi ex pte epi de receſſu mādaſſet: illeq; nullaten⁹ moueret: deide ei mandauit in nomie trinitatis: ut ſe in abyſſuꝫ demergeret: draco ſe ſtati i mare p̄cipitās nuſq; ꝑpuit. ¶ Poſt hec uenerius ut gloriā hominū fugeret: nauigauit ad iſulam cyrnē: ibiq; dieb⁹ .40. cū beſtiis demoratus eſt: coruo ei quotidie dimidium panis calidi & fruſtū carnis bubale diuinitus deferente. Qui etiā deābulās iuxta litt⁹: corp⁹ hōis in mare necati: illicq; ab undis eiecti iuenit: & orās pro eo: angelis appētib⁹ hōinē ſuſcitauit. ¶ Cū aūt admōitiōe dina ad locū ſuū redire uellet & nautas q illuc appulerāt: & ad ſardiniā ire uolebāt iſtāter rogaſſet: ut ipm ad ſuā inſulā deferrēt: illiq; recuſarēt: orta i mari tēpeſtate: nō pri⁹ ide ſe mouere potuerunt: donec ſci petitionē adiplere uouētes: facta ſubito ſerenitate eū illuc detulerunt. Et cū ante receſſum ſuū ipi naute in littore lapidib⁹ luderēt: unuſq; illoꝝ a ſocio cāu in tē pore ꝑcuſſus expiraſſet: orōne ſci ſuſcitat⁹ ē. reuerſus igit ad locū priſtinū q̄uit i pace. 3. id⁹ ſeptē. māib⁹ angelicis ſepult⁹ i quo loco oleum emanās: egritudines oēs ſanabat.

¶ Poſt hec lucius eps lunēſis deo admonit⁹ ad iſulā cū populo ueniēs: oleū manās reperit: corpuſq; effodiēs: illud quoq; integrū inueniēs miro fragrās odore: honorabiliter tumulauit: eccleſiamq; deſup edificauit: ubi ad refectionē cuſtoduꝫ ſacri corpis de terra fōs ſcaturiit: uſq; i preſes ibidē manās. ¶ Tē pore uero ludouici pii ipatoris: cū ſaraceni iſulas illas deuaſtarēt: apollinaris eps lunēſis: a ſcō p uiſum admonit⁹: corp⁹ eius inde tranſtulit: & regium detulit: ac i eccleſia ſci proſperi. 3. noñ. nouēbris depoſuit.

¶ De ſcō uenerio alio abbate. LXVI.

Enerius ali⁹ abbas tyburtine ciuitatis floruit tpe othonis .iii. imperatoris. Qui prio in mōaſterio ſci bēdicti apud ipm oppidū degens: inde ſolitudinē petens: ſine abbatis licētia diſceſſit. Quo tpe ꝑtigit ſcm romualdū abbatē ad ciuitatē illā ab othone obſeſſā accedere: gra pacis iterponēde. Qui audiēs de dicto ſolitario ad eū abiit: & uita ipi⁹ ꝑpta: ipm de iobediētia icrepauit: & q̄ ſine abbatis ſui licētia: qcqd faceret inaniter laboraret aſtruxit. Ille aūt ꝑpūct⁹ ad mōaſterium q̄ reuerſus: licētiā a ſuo abbate deuita ſolitaria ducēda petiit: & ut petiit ipetrauit. ¶ Deide ſaxū hōib⁹ iacceſſibile aſcēdit: ubi .4. āñis ſine hūano cibo p̄māſit: exceptis trib⁹ panib⁹ quos ſecū pri⁹ a mōaſterio detulit. Solaq; poma ſilueſtria & radices edebat: aquā uero quā eſtate bibebat: i cōcauo lapidis hyeme ex niuib⁹ colligebat. Ad quos plurimi uitā ei⁹ reuerētes accedebāt: & uite hōis neceſſaria deferebāt: q̄ tñ oia ipe paſtoribus pecoꝝ & alīs indigentibus erogabat. ibidē quoq; exhortāte epo baſilicā fieri & cōſecrari p̄miſit: In q̄ p⁹ aliqd tps deceſſit: & a qbuſdā eū q̄rentib⁹ iuēt⁹ é mortu⁹: in cubitis & genib⁹ q̄ſi ad orōnē icūbēs: ubi & ſepl⁹tus é: per quē de⁹ plurima miracula oñdit.

¶ De tranſlatione ſci hermacore. LXVII.

Ranſlatio corpis ſci hermacore epi ſcā ē p⁹ tps quo attila flagellū dei italiā deuaſtās: aqleiā fūditꝫ euertit. Cūq; ſo eādē prouiciā gothoꝝ rabies depopulata eēt: tertio quoq; lōgobardoꝝ ipetū: paul⁹ tūc patriarcha aqleien̄ ferre non poſſet ad gradēſe caſtꝝ ſupra mare ſitū ſe trāſtulit: & corpa quorūdā ſcoꝝ ac theſauros eccleſie ſecū tulit: cui ſucceſſit in patriarchatu ꝓbin⁹: & probino helias q i gradenſe eccleſia ſynodū .20 epoꝝ celebrauit: & de mādato tunc pelagii pape ipam eccleſiā toti⁹ uenetie & dalmatie metropoli eē ꝑſtituit: eo q̄ aqleia tūc fūdit⁹ eēt euerſa. P⁹ heliā ſucceſſit cyprianus: quo mortuo fortunat⁹ heretic⁹ ſedē iuaſit: ſultus audacia lōgobardoꝝ: q ſpoliatis eccleſiis ſedē tenebat i caſtro glemōe i ꝓſinio lōgobardoꝝ ſito. ¶ Eodē aūt tpre primogeni⁹ a papa miſſus ē patriarcha: ad iſtātiā epoꝝ catholicoꝝ puicie uenetoꝝ: ut dictā ſedē catholice gubernaret. Qui a populo gratāter except⁹ & dina diſpoſitiōe cathedrat⁹: a deo q̄ puiſum p̄monit⁹ cū oi ſua plebe aqleiā ꝓrexit: ut corpa hermacoꝝ & fortūati adhuc i agro ſcē matrōe alexādrie tumulata: ide ad caſtꝝ gradēſe trāſferent. Quibus in ſaxeo mauſoleo reptis: dū ipa inde aſportare nō poſſēt: i qrētes ne forte qcq̄ d reliqiis eoꝝ deficeret Reuerſi ad arcam repiunt unū ex calceis ſci hermacore ex errore dimiſſū: quo ſuſcepto corpa cū oi facilitate mouētes: naui ipoſita gradū tulerūt: eaq; ibidem honorifice depoſuerūt pridie id⁹ ſeptēbris: ubi & tumulata qeſcūt: loc⁹ uero ſuſceptiōis nauis q̄ corpa

tulit: usq; hodie dr̃ cessus, i. recessus sci hermacore: q semper uirenti germine decorat̃.

¶ De sancto hiuentio epo. LXVIII

Hiuentius eps discipulus bti hermacore fuit. Cũ idem beat⁹ hermacoras sanctũ syr̃ epm ordinatum ad ciuitatẽ papiã misisset: ut uerbũ dñi pdicaret: hiuentiũ cõdiscipulum eidẽ associauit: ut dictũ é supra in legenda syri. §. id⁹ decébris. Hic cum btõ syro epo in pdicationis officio iugiter laborauit: quẽ & ipm diaconũ idẽ eps ordinauit: ac successorẽ dimisit. Duz aũt mortuo syro hiuenti⁹ ad sacerdotiũ peteret: dudũ latuit: sed tandẽ pduct⁹ licet satis renitẽs pontificatum accepit: qui gratissimus clero & populo magistri uestigia sequẽs gregẽ dñicũ exẽplis & sermonibus pauit: & miraculis pollẽs in pace quieuit pridie idus septembris.

¶ De scõ hiuentio presbytero. LXIX

Hiuentius pbr̃ i hispania claruit sub tpe pstãtini impatoris. Qui uir sanctitate insignis & sapiẽtia clar⁹: rhetorico stilo copiosus: genere nobilissimus: q̃ttuor euãgelia heroico metro quattuor libris pene ad uerbum transtulit: & apud hispanias claro fine in pace quieuit.

¶ De scõ niceta martyre. LXX

Niceta martyr: q interptat̃ uictor apud nicomediã ciuitatẽ passus est sub maxiano rege ipsi⁹ mr̃is pente. Hic ipsi⁹ ciuitatis oriũd⁹ filius pfati maximiani regis gentilis: in adolescentia bonis morib⁹ imbutus p reuelationẽ ad xpm uersus ẽ. Appuit enim ei in sõnis xps cũ uirgine in oratorio scẽ marie: tenẽs signũ crucis in manu sua: & docuit eũ: ut crederet in eũ: q euigilãs & de uisiõe territ⁹: pquirebat qs eẽt: q ei appuisset: cui quedã xpiana noie iuliana occulte imagines xpi ac matris ei⁹ & signũ crucis ostendit: q̃s ille ipsas eẽ figuras eor̃: quos uiderat recognouit. Duct⁹ igit̃ a iuliana ad oratoriũ uirginis: a quodã pbr̃o xpiano in fide doct⁹ & baptizat⁹ ẽ: indutusq; habitu despicabili a gabriele archãgelo ei appente in fide xpi cõfirmat⁹ ẽ. ¶ Cũ aũt puer qdã iulian⁹ nicetã orantẽ in ecclesia reppisset: pr̃i denunciauit Qui missis appitorib⁹ fecit eũ detineri in ecclesia scẽ dei genitricis orantẽ: Ductusq; ad patrẽ ab eodẽ ad sacrificia inuitat̃. Ille autẽ sibi dari deos petiit: ut eis thura offerret: sta tuasq; idolor̃ argẽteas i domũ suã adductas ptriuit: & paupib⁹ p frusta distribuit: qd cũ pr̃i ipsemet postmodũ retulisset: iussit eum catenis ligari: & uncis suspẽdi: & a .24. uiris sibi uicissim succedẽtib⁹ neruis taurinis aceto & felle intinctis crudeliter flagellari: cui appens angel⁹ michael ipm dulciter ꝓfortauit: uiditq; niceta manũ de celo ei porrigẽtẽ coronã gẽmatã & colũnã igneã ad celũ usq; ptensam. ¶ Cũ aũt hec oia patiẽter toleraret: fecit eũ pr̃ manib⁹ & pedib⁹ uictis super stratum poni: & puellã speciosaz adduci: ut ipm osculis & amplexib⁹ alliciẽs ad deoruz sacrificia ꝓuocaret. Qui dũ se ab ea ipudice tractari sentiret: & aliter illã repellere non posset: linguã dentib⁹ pcisã in faciẽ ei⁹ spuit illaq; ꝓfusa discessit. Tũc fecit eũ rex deponi sup lectuz gladiis acutissimis circũseptũ: q q̃ttuor rotis agitabat̃: sed orante scõ gladii sicut fenum facti sunt: & ipse illesus pmansit Quo uiso miraculo qngẽti gentiliũ credidere unt. Orãte quoq; scõ mr̃e chrisma & aqua de petra ꝓsiliit: & ipe eos baptizauit. Statiq; ad regẽ intrauit: quẽ ille uidens incolumem quẽ mẽbratim ꝓcisũ putabat: iussit eũ hamo p labia suspendi: & ferr̃ ignitũ acutũ auricule ipsi⁹ infigi: ut a dextera in sinistrã pertransiret: aliud quoq; ferr̃ cordi ei⁹ immitti & tertiũ capiti imponi: quod inde ipm usq; ad latus sinistr̃ trãsfoderet. Et dũ hec ꝓstanter similiter supasset: iussit eũ uersis pedib⁹ suspendi: & fumo subtersacto fumigari: deinde napta pice & palmitib⁹ igne succenso sanctũ cremari. Et cũ in his etiã illesus pmãsisset: man⁹ ei⁹ truncari: & ferris crura secari fecit. Deinde calciamẽta ferrea ignita pedibus ei⁹ ponni. Et post hec in pfundissimã soueaz sine aqua iactari. Qui oone facta ab ãgelo michaele de fouea educit̃: & mẽbra eius oia restituunt̃. Angelus quoq; ipm hortatus ei dixit: q; quicũq; ipm in oi necessitate iuocaret: iuste postulata penitus obtineret: & si iniuste peteret ad penitentiã pueniret. ¶ Post hec pr̃ uocatis magis fecit ei mortifer̃ i calicẽ ꝓpinari: sz signo crucis edito: demões de calice ululãtes euanuerũt: & uenenũ i aquã ꝓrsum ẽ. De qua martyr dñi magos illos ad xpm redeuntes baptizauit: quos rex una cum filio in carcerem trudi mandauit. Orãte uero scõ diabolus in angelum lucis transfiguratus eidem apparuit: quem ille per spiritũ cognoscens durius icrepauit. Statimq; angel⁹ bon⁹ eidẽ astitit: & illũ fore demonẽ declarauit: quẽ niceta ad terram pstrauit: & pedẽ sup collũ eius posuit: & qs eẽt iterrogauit. Ille uero diu eiulans dixit se eẽ spũm q adã fecerat: ut puaricaret: & caim ut frẽm occideret: & pp̃m iudeor̃ iduxerat ut xpm crucifigeret: ueniẽte quoq; pr̃e maximiano ad carcerẽ: piecit niceta demonẽ i uultu ei⁹ dicens ipm eẽ deũ quẽ adorabat: & deinde illum i sterquilinio alligauit. ¶ Cũ aũt pr̃ se in xpm crediturũ promitteret: si niceta unum ex multis defunctis sub columna iacentib⁹ suscitaret: orante sancto omnes qui fuerant

mortui surrexerunt. Et cū in gētilitate mortui essent scūs dñi eos baptizauit: & itez ut dormirent ac se i ꝑdisum precederēt impauit. Que oia dum rex magie ascriberet: & filiuz itez fustigari iussisset: ueniēs regina ipz de crudelitate nimia redarguit: mox quoq; seditione suborta popul⁹ regē gladiis & lanceis trucidauit. Niceta uero omnē populum in side docuit & baptizauit: ecclesias plures ꝑstruxit: & sidē dñi multiplicauit. Demū ad xp̄m feliciter migrauit die sabbati pridie id⁹ septēbris: hora. vi. sepultus a xp̄ianis i nicomedia citate: iuxta corpora alioz mr̄m ibidem pro xp̄o passoz.

¶ De sancta bona uirgine. LXXI.

BOna uirgo i ꝑtibus egypti claruit. Hec apud latinos bona: apud suos egyptios cordimūda uocata: regali genes orta: patre zabulo nobili satrapa: matre ziua: pulchra facie sed pulchrior side: nōdū tamē baptizata: pentibus defūctis: multaz diuitiaz heres: sub cura propinquoz fuit. Quā dum iuuenis nobilissim⁹ i ꝑiugiū peteret: multas ei pollicēs possessiones: illa oino matrimoniū refutauit: dicēs xp̄m se ab infātia desponsasse: uirginitatēq; suam ei dedicasse. Propter qđ a ꝑpinquis dudū blāditiis & minis pulsata: timēs ne sibi uioleter sanctū propositū rūpetur: latēter fugā petiit: & ad cenobiū uirginum se ꝑtulit; ac se a ianitrice itromitti istantius postulauit. Dūq; illa uirginē sine abbatisse licētia admittere recusaret. Abbatissa diuina reuelatōe ꝑmonita: ipaz itromitti fecit: & petēti habitū religionis tradidit. Requisita aūt ab attinētib⁹ & iuenta: dum ipam ide nullaten⁹ auellere possent dicūt abbatisse puellā eē gētilē: ut eā tali occasione repelleret. Illa autē hoc ꝑsitens sed baptismū expetēs a presbytero monasterii baptizat: & .xii. ānorum sacro suscepto uelamine uirgo dño cōsecratur. Que i multa ꝑseuerauit scitate: & oi sacre regula discipline. ¶ Cū aūt unā ex sororibus hret i sociam ꝑdilectā: & illā languentē oēs alie uisitarent: sola bona remansit i ecclesia orans deū: ut qa illā mori ꝑspiceret: sibi in alio seculo comes sieret. Quod & uoce de celo lapsa ei promissum est. Tunc bona sororē adiit: que ei illud idem prenunciauit: & mox spiritū emisit. Tertia uero nocte abbatissa uidit somniū: q; iuuenis splendens pallā ex eius capite auellebat: quam & scrinio abscōdebat. Et querēs cur hoc faceret: audiuit bonā ab ea eadē die auferēdam. Mane aūt dū abbatissa uisionē sororib⁹ rettulisset bona presente: audita ē uox angeli de celis ipam ad patriā euocātis. Que continuo i choro soroz posita: oib⁹ circū psallēti bus & flentib⁹ emisit spiritū pridie id⁹ sept. Cuius corpus mox lux de celis clara circū dedit: & ex ipo odor mirabilis refragrauit: donec officio ꝑpleto sepulture traditū est.

¶ De scō philippo epō & martyre. LXXII.

PHilippus epūs & mr̄ passus ē apd alexādriā sub seuero impatore. Hic illustrissim⁹ pfect⁹ alexādrie pater fuit scē eugenie uirgis: & ab ea ꝑsus ad xp̄m: ut supra i eius passione actū ē. 8. cal. ianuarii. Qui relicta pfecture dignitate: a xp̄ianis i ep̄m alexandrie sublimat. Ad cuius istantiā & informationē seuerus augustus libertatē xp̄ianis ꝑcessit: ut suis legib⁹ i egypti ptib⁹ uteret: eo q; ab eo uti olim prefecto suo iformatus eēt: xp̄ianos reipublice plurimū eē ꝑficuos. Postmodū aūt emulātib⁹ paganis. Seuerus edictū reuocauit: & misso illuc pennio prefecto i successorē philippo mādauit eidē: ut aut philippum diis sacrificare ꝑpelleret aut depositū oi dignitate & facultatib⁹ priuaret philipp⁹ aūt ifirmitatē simulauit: donec oia sua paupib⁹ dispēsauit. Quod audiēs pennius: dū ob timorē populi ip̄m iuadere publice nō auderet: latēter i ecclesia orāte gladio i gutture ꝑcuti fecit. Qui tñ populū i timorē dñi exhortās: p triduū supuixit. Sed i episcopatu mēses. xv. miracula patrās. Et sic cū palma mr̄ii ad xp̄m migrauit idibus septembris. Sepultus in mōasterio filie sue.

¶ De scō ligorio martyre. LXXIII.

BIgorius martyr i partib⁹ grecie passus ē. Hic natiōe grecus: relicto seculo dū uaste solitudis eremum coleret: hominibusq; incognitus eēt: & gētilib⁹ uenatorib⁹ iter uepres iuentus ē. Et dū latro putaret: interrogat⁹ qs eēt: rñdit se eē peccatorē xp̄ianuz. Quē illi audito xp̄i noie eis exoso mox gladiis iterfecerūt. Cuius corpus a uenetis de partib⁹ grecia trāsuectū i mōasterio scī laurētii positū ē. Cūq; dies ei⁹ passiōis ignotus eēt: cuidā pueto láguēti quasi i extremis posito: quidā scūs apparuit: seq; ligoriū eē dixit puerūq; admonuit: ut abbati sci laurētii diē sue passiōis. iz. septēbr̄ celebrandū eē indicaret: quo uidelicet die ipe pro xp̄o passus fuisset: & eo nūciato suā eius meritis sanitatē ꝑciperet: puer aūt ad se rediēs: hec q uiderat abbati nūciauit: & ꝑtinuo icolumis de lecto surrexit. Sicq; dies passiōis ligorii. Idib⁹ septē. eē exinde oib⁹ notum fuit.

¶ De scō amato presbytero. LXXIIII.

AMatus presbyter & abbas monasterii romerici fuit: uir quidē mire abstinētie & anachoritice uite sectator: uirtutū & miraculoruz gra illustrē ꝑsationē ducens. Qui & migrauit ad xp̄m idibus septembris

in ipso mõasterio i pace tumulat⁹. hec ado.

¶De scõ maurilio epo. LXXV

MAurilius eps apud andegauensẽ ciuitatẽ clarvit:cui⁹ & epus fuit. Hic natiõe mediolanensis claris parentib⁹ ortus. Primo quidem sci martini in suo monasterio turonensi discipulus fuit:sed postmodũ solitariá uitã eligẽs de turone recessit:& andegaueñ urbẽ adiit:ubi in uilla calourie phanũ antiquissimũ idoloꝝ reppit:statimq; oronẽ fudit:& ignis de celo descendens ipm ꝓsumpsit.Ibi ergo scũs eccleſiã fundauit: quã ꝓcessu tẽporis scũs martin⁹ ꝓsecrauit: ubi & multo tpe maurilius in scitate uite morã traxit. ¶Multisq; miraculis coruscauit.Ná pueꝝ a uipera pcussum pene extinctũ sanauit. In presiaco:ubi erat collis idoloꝝ: demonibus cũ multo eiulatu expulsis idola cõbussit:ibiq; cenobiuꝫ ꝓstruxit. ¶Vir quidã rapt⁹ a mercatorib⁹:ut pcio uenderet:ad eius ꝓsidium recursum habuit.Dũ aũt scũs dñm illius ad redemptionẽ capti nullaten⁹ induꝫcere posset:raptor febribus inuasus subito expirauit:quẽ sanct⁹ maurilius sua oratione a mortuis suscitauit:statimq; ille captiuum libere dimisit: quo etiã miraculo oẽs alios dicti raptoris ꝓsocios ad penitentiã reuocauit.Naute quidã in mari pclitantes eũ inuocabant.Quod scũs per spũm cognocens: ad littus accessit:& signo crucis edito tẽpestatẽ sedauit. ¶Latro quidã qui eius asinũ rapuerat:nocte tota circũuagãs:mane cũ furto añ fores ei⁹ mõasterii iuent⁹ẽ:& asello reddito penitentiã egit. ¶Post hec de ꝓsilio bti martini archiepi turoñ.in epm andegauensẽ electus est.Qui dũ in sede ponit: & a martino eius metropolitano ꝓsecrat:colũba de celo ueniens capiti eius insedit. ¶Dũ cuidã matrone sterili filiũ a dño pcibus impetrasset: illaq; puerꝝ febricitanté ad maurilium celebrantẽ in ecclesia sci petri baptizandũ adduxisset:dũ missa ptraheret: puer sine baptismo expirauit. Ille uero q̃si negligentie ꝓsci us actur⁹ penitentiã ab ecclesia sua ausugit: claues reliquiaꝝ secũ tulit. Que dũ p mare nauigaret:casu in aquã ceciderunt. Eps aũt q̃si hoc diuine ultioni ascribẽs:uouit se nũq̃ ad sedem suã reuersuꝝ:nisi claues ipas diuinit⁹ rehaberet.Sicq; in habitu pegrino trãsmisso mare dñi cuiusdã ortum colere cepit. Requisitus est ubiq; p septenniũ a ciuibus: sed minime inuét⁹. ¶Dum aũt quidã ex ei⁹ clericis ad eũ querendũ mare trãsire uellẽt scripturã ab angelo inueniũt lapidi sculptã continentẽ Mauriliũ illac transfretasse: leti ergo dum portũ in nauicula transeũt:piscis ingens in nauem ꝓsiluit: quẽ exenterãtes claues in uẽtre reperiunt: quas bene recognoscunt.Mauriliũq; cũ clauib⁹ in mari demersum putauerunt. Et dũ tristes redire disponerent:hospitati sero apud dñm cũ quo eps eoꝝ morabat:mauriliũ uocari audierunt. eumq; recognoscẽtes: ut repatriaret:exorarunt. Recusanti quoq; & uotum suũ allegãti claues ostendũt:sicq; sanctũ cũ gloria ad sedem suã reducunt:qui statim iuxta sepulturam pueri se ꝓstrauit:nec ab oꝛone destitit quousq; puer reuixit:quẽ ipse baptizatũ renatum uocauit:& in lege dñi eruditũ successorem epatus habuit. ¶Quendã die dñi co securi ligna cedentẽ:cui⁹ manus ꝓtracta securi adheserat:post dies quinq; penitentẽ sanum effecit. ¶Dũ in portu lydi flumis cũ quibusdã transire uellet:nec nauẽ haberet. Nauicule quedã ab alia pte fluuii posite siñ aliquo ductore ad eũ puenerunt:& ipse cuꝫ oibus angelico ducatu transiuit.Quieuit in pace.90.etatis sue anno:epatus uero sui anno.30.idibus septembris.Sepultus in ecclesia andegauensi miraculis clarens.

¶De exaltatione scẽ crucis. LXXVI

EXaltatio scẽ crucis sub heraclio impatore facta est. Cum eni uenerabile crucis dñice lignũ a beata helena inuentum eẽt: ut hẽt supra in historia inuẽtionis crucis.5.non maii:ita per mediũ ab ea sectũ est ut ex eo crucẽ ꝓstantinopoli deferret:& crucem herosolymis in thecis argenteis suo loco reꝛuaret. Multoꝝ itaq; tẽpoꝝ labẽte curriculo pmittẽte dño ꝓpter peccata suum populũ flagellari. Cosroe rex pꝛaꝝ oia regna terraꝝ orientis suo impio subiugauit. Hierusalẽ autẽ ueniens a sepulchro dñi territ⁹ fugit:partẽ tamẽ dñice crucis ibidẽ ab hele na relictã asportauit. Volens autẽ ab oibus ut solus de⁹ coli:turrim ex auro & argento interlucentib⁹ gẽmis fecit:& ibidem solis & lune ac stellaꝝ imagines collocauit:p subtiles ẽt & occultos aqueduct⁹ q̃si de⁹ desuper aquã fluẽs pluebat: & subterraneo specu equos quadrigas trahentes hẽbat: ut q̃si turrim mouerent:& tonitruũ simularent. Filio quoq; suo regno tradito:ipse in turri resedebat:& iuxta se crucẽ dñi collocans: appellarise regem regũ & dñm dominantiũ ab oibus impabat. ¶Tunc impator heracli⁹ xp̃ianissimus cũ exercitu copioso iuxta flumen danubium cõtra cosroe filiũ pugnatur⁹ aduenit. Et ibidẽ utriq; principib⁹ placuit:ut ipsi soli sup pontẽ duello ꝓfligerẽt:& qui uictor existeret sine dãno alterius ptis exercitus impiũ obtineret. Et si quis ex ulla ptiuꝫ principẽ suum iuuare ꝓsumeret cruribus & brachiis excisis in flumine mergeret. Heraclius igit̃ se deo & uenerande cruci: p qua pugnabat:deuote cõmendãs ambob⁹ dudũ

in ꝓflictu durantibus xp̃o annuẽte victoriaꝫ tandeꝫ obtinuit:& cosroe filiũ interfecit. Statimq; uniuersus eius exercit⁹ quasi diuinit⁹ tactus se fidei xp̃iane subdidit:& sacrũ baptisma suscepit. Cosroe ãt ignorabat exitũ belli:qa cũ ab omnib⁹ pp eius supbiam haberetur exosus:nemo eidẽ idicare curauit: unde heraclius usq; ad turri ascendẽs ad thronũ eius ex iprouiso puenit:&eũ i throno aureo reppit:eiq; dixit: ꝙ quia crucẽ dñi iuxta ei⁹ modulum honorasset si baptismũ & fidẽ xp̃i suscipere uellet: uitã & regnũ ab impio acceptis obsidib⁹ obtineret. Sinaũt statim ip̃i⁹ gladio interiret. Cũq; hoc ille ꝓfidus acqescere nollet:heraclius eum protin⁹ decollauit. Sed quia rex fuerat: & crucẽ dñi ex pte honorauerat ip̃m sepeliri mãdauit. Filiũ uero eius annoꝝ.x.quem secũ reppit baptizari fecit:& ip̃ꝫ de sacro fõte leuauit:ac regnũ paternum ei dimisit. Turri uero destruẽs argentum in predã suis diuisit:auꝝ uero & gẽmas ad repandas ecclesias quas tyrãnus destruxerat reseruauit. ¶ Sacrã igitur crucem dñi repetẽs hierosolymã reportauit. Cũ autem de mõte oliueti descẽdẽs ꝑ portam qua dñs passurus intrauerat:in equo regio & appatu impiali ingredi uellet: repente lapides porte descenderunt:& inuicẽ quasi paries se clauserunt. Angelus quoq; dñi super portã signum crucis tenens appuit: & impatorem de pompa icrepauit:dicẽs ꝙ cum dñs ad passionem per ip̃am ianuam intrauit:non cultu regio: sed humili residens asello: humilitatis exẽplũ dereliquit:& his dictis angel⁹ disparuit. Tunc impator lachrymis infusus discalciatus & usq; ad camisiã exutus crucem dñi accipiẽs usq; ad portã baiulauit. Statiq; porta se surrigẽs: libeꝝ intrantib⁹ patefecit ingressum. Odor aũt suauissim⁹ qui eodem die quo crux de turri cosroe fuit sublata usq; hierosolymã de persaꝝ prouincia fuerat illapsus tunc rediit: oẽsq; suauitate refecit: Sicq; preciosa crux suo loco restituitur: & antiqua miracula renouant. Mortuus enim quidam suscitat:paralytici.4.curantur:leprosi.x.mũdant cecꝫ.xv. illuminãt:a plurimis demones effugant:langoribusq; diuersis mti liberant. Et sic impator ecclesiis repatis: & regiis munerib⁹ dotatis ad propria remeauit. Facta est aũt hec crucis exaltatio.18.calen.octobris. Circa annos dñi.620.

¶ De scõ cornelio papa & mre. LXXVII

Cornelius papa & martyr natiõe romanus ex patre castino. Fabiano papei põtificatu romano successit. Et sedit annos tres mẽses.2 dies.x. Hic ꝓstituit ut sacerdotes si uellẽt pro certa causa iuuare possent. Hic rogat⁹ a quadã lucina matrõa:corpora apostoloꝝ petri &pauli de catacumbis leuauit: ubi per annum iacuerãt: postq̃ ea greci surati fuerant:ut dictum est supra in passione eoꝝ.3.cal.iulii. Et primũ quidem corp⁹ beati pauli sepeliuit in predio eiusdem lucine i uia ostiẽ.ad latus ubi decollatus est. Deinde corpus beati petri posuit iuxta locũ ubi crucifixus ẽ:Inter corpora scõꝝ eꝑoꝝ:in tẽplo apollinis in mõte aureo uaticani palatii neroniani. ¶ Hic beatus martyr a decio cesare cum suis clericis in exilium relegatus est centũcellis. Ibiq; a sãcto cypriano eꝑo carthagineñ.epistolas confortationis accepit. Tandem de exilio reductus decio pñtatur: & dum immobilis in fidei confessione permaneret. Iussit os eius plumbatis cedi: & deinde ad tẽplum martis adduci:ut aut ibi sacrificaret aut sniam capitalem subiret. Cum ergo illuc duceretur :miles quidã nomine ✝ cerealis eum rogauit ut ad domũ suã diueret:& pro uxore eius ✝ salustia: que per annos.v.palytica iacebat oraret. Que dum ad orationẽ eius sanata esset ✝.2i.milites cũ ipsa & uiro suo:dño crediderunt:& a cornelio baptizati sunt. Qui omnes iubente decio ad templum martis deducti & expuentes in idolum una cum sancto cornelio decollati sunt. Quorum omnium corpora a lucina prefata in cemiterio calixti sepulta sũt.xviii calend.octobris Circa annum domini.253. ¶ Hic scũs papa ad fabianum antiochene eccleſie eꝑm scripsit epistolam de romana italica & aphricana synodo. Item aliam de nouato & aliis qui lapsi erant. Tertiam de his que in synodo gesta sunt. Quartã admodũ prolixam:nouatiane heresos anathema continentem: & causas. Hec hieronymus libro de uiris illustribus.

¶ De scõ cypriano eꝑo & mre. LXXVIII.

Yprian⁹ carthagineñ eꝑs & martyr passus in ipsa ciuitate aphricana sub ualeriano & galieno imperatorib⁹ galerio maximo proconsule. Qui postq̃ multos xp̃ianos ad martyrium uerbis & litteris ꝓfirmasset. Paterno proconsuli pñtatur. Et postq̃ a fide nullatenus imutari posset:in exilium ab eodem missus ẽ i insulam corubitanã. ¶ Post aliquot mẽses inde reuocatus ẽ a galerio maximo qui paterno successerat. Et cũ ad sacrificia deoꝝ cogeretur:& sacrificare nollet:ẽ tentiam ab eo capitalẽ accepit. Qua lecta p notarium cyprianus dixit:deo gratias. Cũq; ad locũ cũ spiculatore uenisset: precepit suis:ut eidem spiculatori pro mercede .xxv. aureos darent. Accipiensq; linteum: manu sua oculos texit & coronam suscepit. Referuntur etiam passi cũ eo ✝ crescentianus ✝ uictor ✝ rosula & ✝ generalis .xviii.calẽ.

octobris:circa annū dñi.256. Quoꝝ corpa a xp̄ianis sepulta sunt in uia appallieſi iuxta piscinam eiusdem carthaginensis ciuitatis. ¶Hic beatus martyr nōdum ad fidem christi conuersus:primum glorioſe rhetoricam docuit:deinde xp̄ianam profeſſus fidem: & carthaginensis episcopus constitutus: multa scripsit:multa ꝓposuit. Nam ingenii huiꝰ superuacuum est indicem texere: cum sole clariora eius sint opera. Scripsisse dr̄ de lapsis uolumen egregiū ꝓtra nouatianos. Itē sacramentorum librum eximium. Itē alium de laude martyrum ad cornelium papam. Epistolas octo. Contra nouatum & nouatianum diuersos tractatus & epistolas: in quibus eorum condemnantur errores. Epistolarum uolumen grande ad diuersos scriptarum sonanti ualde ornatū eloquio. Hec hieronymus libro de uiris illustribus.

¶De sancto tobia iusto. LXXIX

TObias uir sanctus cuiꝰ perfectio sanctitatis ex ipso ipsius speciali libro colligit̄: a beato hieronymo & a iosepho inter patres sanctos testamēti ueteris numerat̄: Hic ex tribu & ciuitate neptalim unꝰ fuit ex captiuis filiis israel a salmanasar rege assyriorum in assyrios translatis: qui in captiuitate positus uiam ueritatis non deseruit: adeo ut ꝓtribulibus suis euntibus ad orandū uitulos aureos: quos fecerat hieroboam rex israel: iste solus iret in hierusalem ad templū domini decimas & primitias suas fideliter offerendo. Hic accepit uxorem ānam de tribu sua: ex qua filium genitum suo nomine uocauit tobiam. Captus autem cum uxore & filio habitauit in niniue. Et quia deum timebat: obtinuit a rege gratiam perambulādi per omēs eius regiones: qui concaptiuos uisitabat: & monita eis salutis prebebat. Deueniens autem in rages ciuitatem medoruꝫ cuidam gabello contribuli suo egenti sub chirographo mutuauit decem talenta argēti: que habebat ex his: in quibus a rege fuerat honoratus. ¶Mortuo autem salmanasar cum filius eius sennacherib filius israel exosos haberet: tobias consolabatur eos: & egenis ministrabat. Cum uero reuersus esset sennacherib a iudea fugiens manū domini: & iratꝰ multos hebreorum faceret occidi: tobias sepeliebat corpora eorū: Quod audiens rex tulit omnem substantiam eius: & eum occidi iussit. Qui cum uxore & filio fugiens nudus latuit. Post dies quadraginta quinq; occiderunt regem filii eius: & tobias ad domum suam rediit: omnisq; facultas eiꝰ restituta est ei. Cum autem in quodam festo paratum esset conuiuium in domo eiꝰ: & misisset filiū suū ad uocādos amicos: reuersus ille nūciauit unum ex hebreis i platea iugulatum iacere. Cuius corpꝰ tobias occulte tulit: & nocte postmodū latenter sepeliuit: ꝓpter quod a proximis redarguebatur: eo ꝙ huiꝰ rei causa uix mortis periculum euasisset. Sed ille timorem domini omnibꝰ anteponens sepulture occisoꝝ solicitꝰ intendebat. ¶Die uero quadam cum a sepultura fatigatus rediisset: & iuxta parietem obdormisset: ex nido hirundinum calida stercora eiꝰ oculis inciderunt: & cecꝰ factꝰ est: qui tamē in oibus patientiam habuit: & sicut olim iob dominum in omnibꝰ benedixit: cū tamen ab amicis irrideretur. Anna uero uxor eius ibat ad textrinum opꝰ: & de labore manuuꝫ sibi & familie sue uictum procurabat. Et cū die quadam hedū ad domum adduxisset: tobias ꝙ cum balantem audisset: uxorem admonuit: ut si forte furtiuꝰ esset suo domino redderetur. Ad que illa irata cepit eū uerbis ꝓtumeliosis irritare: & elemosynas suas i uanū factas obiicere. Ille uero cum lachrymis orauit ad dominum: ut suum in pace suscipe ret spiritum. Eodem die contigit: ut sara filia raguelis i ciuitate medorum audiret improperium ab una ancillarum suarum: quā increpabat: obiiciēte ei ꝙ eēt interfectrix uirorum suorum. Fuerat enim nupta septē uiris: & demonium nomine asmodeus occidebat eos: statim cū ad eam ingressi eēnt. Que post ieiunium triduanū orauit ad deum: ut a tali eam opprobrio liberaret. Cuiꝰ oratio una cum oratione tobie uno & eodem tēpore sunt in conspectu domini exaudite. ¶Tobias ergo cum putaret se exauditum: ut moreret̄: filium suum uocauit: & eum de preceptis sanctis erudiuit: atq; ad sperandū in domino confortauit: deinde precepit ut uirum aliquem perquireret: qui eum in rages medorum adduceret: ut debita sibi decem talēta argēti a gabello exigere posset. Egressus ergo tobias inuenit iuuenem precinctum q̄si paratum ad ambulandum. Et cum ab eo accepisset: ꝙomnem regionem medorum & iter nouisset: & gabellum cognosceret: introduxit eum ad patrem suum: & audita narrauit. Cui & iuuenis: qui erat angelus raphael filium suum sanum ducere & reducere promisit. Paratisq; omnibus: que erant opus in uia: ambulauerunt ambo simul: & canis secutus est eos. Mater autem filium suum abeuntem amare flebat: sed eam tobias confortabat. ¶Venientes igitur illi ad fluuium tigris: exiuit tobias: ut pedes lauaret: & egressus est piscis immanis: ut deuoraret eū: quē tobias iussu angeli manu apprehendit: & traxit ad litt̄: deinde ipsum exenterauit: & cor & fel eius ac iecur reposuit: que ei angelus ad medicinam utilia fore dixit: partemq;

piscis assam comederũt: partem salitam secũ tulerunt. Quibus pgentib⁹ exposuit angel⁹ tobie: q̃ cor ac iecur piscis super prunas positum: fumo suo extricat omne genus demoniorũ: fel uero ualet ad auferendã albuginẽ & cecitatem oculorũ: ueneruntq; ad ciuitatẽ medorũ in qua raguel propinquus tobie morabatur. Ad cuius domũ dum diuertere uellent: angelus tobie dixit: q̃ filia illius unica sibi in coniugẽ cum omni sua substantia debebatur. Et dum tobias propter ea q̃ de puella audiuerat ipam accipere dubitaret: angelus ipsum edocuit: q̃ super petulantes & deum nõ timentes demoniũ potestatem habebat. Sed cum illã acciperet trib⁹ noctib⁹ in oratione pernoctarent: & de iecore piscis incensum faceret: & sic demonẽ effugaret: q̃rta uero nocte puellam cognosceret amore p creande prolis: nõ appetitu libidinis. Ingressi ergo ad raguelem cũ tobiam eius consanguineum cognouisset gratanter illos suscepit: & ad conuiuium inuitauit. Cui tobias filiam eius in uxorẽ petiit. Sed cum pater illã ei dare dubitaret ne forte ei sicut & aliis contigerat: hortãte angelo ac dicente: hoc diuine uoluntatis esse: & ꝓpterea alius eam nõ potuerat habere. Raguel saram filiã suã tobie desponsauit: & magnas nuptias preparauit. Nocte uero iuuenẽ ad puellam intromisit: qui iecur piscis super prunas posuit. Moxq; angelus demonium apprehensum in deserto egypti superioris alligauit. Exhortante igitẽ tobia ipse cũ sara nocte illa in oratiõe pseuerarunt. Sed cum circa pullorũ cantũ raguel foueam pari fuisset: ut ante lucem generũ sepeliret: misit ancillam ad explorandũ quomodo se hꝫ̃et. Que reuersa nũciauit ambos incolumes dormientes. Qui deum ex corde benedixit: & foueam repleri mãdauit. Facto q; solenni conuiuio uicinis & amicis adiurauit tobiam: ut duas hebdomadas apud se maneret: & dedit ei medietatem oium que possidebat: & de reliqua post mortẽ suã ei relinquẽda promisit. ¶ Interea angel⁹ q iuuenis putabatur: rogatus a tobia ad rages urbem accessit: a gabello mutuatam pecuniã exegit: chirographum ei restituit: eumq; secum ad tobiam reuinsendũ adduxit. ¶ Raguel igitur filiam suam tobie tradidit: & dimidium substantie sue in seruis & pecudib⁹ camelis & pecunia ei concessit: filiamq; suam salutaribus monitis eruditam i pace dimisit. Qui recedentes cum peruenissent ad charrã que est medio in itinere: raphael & tobias precesserunt: & saram cum seruis & pecudibus lẽto gradu uenire permisserũt: monuitq; angelus tobiam: ut peruenies domum oculos patris felle piscis liniret: & confestim uisum recuperaret. Cum aũt appropinquaret ad urbẽ Anna mater ei⁹ que insupercilio montis quotidie sedebat: filium suum de longe uidit: & currens uiro suo nunciauit. Canis etiam qui eos secutus fuerat cauda blandiens pcucurrit. Tobias ergo surgẽs duce puero: processit obuiaꝫ filio: & se mutuo osculantes fleuerunt pre gaudio. Cumq; tobias iunior felle piscis oculos patris delinisset: post mediam quasi horam egressa albugine: uisuꝫ ante q̃tuor annos amissum recepit. Nam annorum 56. illum perdidit & sexagenarius recuperauit. Post dies. 7. Sara nurus eius applicuit: & cum gaudio a tobia & anna recepta fuit: omnia quoq; que sibi acciderãt iuuenis enarrauit. Deinde raphael eis quis esset aperuit: & relicta illis pace dispuit. ¶ Tobias uero in timore domini perseuerans annis adhuc 52. superuixit: & uidit filios nepotum suorũ. Et post annos. ii2. uite sue: in pace obdormiuit. Sepultusq; est in niniue ciuitate. Mortua quoq; anna eius uxore. Tobias cum sara & filiis suis uenit ad raguelem: & cum eo mansit usq; ad finem uite sue: omnemq; substantiam eius possedit. Et post eius obitum in sãctitate perseuerauit annorumq; .99. in pace quieuit. Huius sancti & duarum sanctarum infrascriptarum: hic gesta posui: quia dies eorum obitus sunt incerti: & ipsorum historie hoc tempore: uidelicet ad medium mensis septembris ab ecclesia leguntur. Hec ex libro tobie: & ex chronicis iosephi hieronymi & comestoris.

¶ De scã iudith uidua. LXXX.

IVdith uidua inter sanctas ueteris testamenti matres: sancta quoq; ruth fgina a iosepho & hieronymo conscribuntur. Quarum sanctitatis laudes i earum libris specialibus extolluntur. Fuit autem iudith de ciuitate betulie oriunda: filia merari de tribu ruben: uxor nobilis manasse ab eo in multis diuitiis relicta: que nimia pulchritudine in uiduitate castissima domino seruiebat. ¶ Cum ergo cambyses filius cyri regis persarum: qui alio nomie nabuchodonosor appellatur: cui pater adhuc uiuẽs regnum assyriorum concesserat anno .xii. regni sui: arphasath regem medorum in campo uicisset: & regnum eius obtinuisset: in superbiã elatus misit ad omnes urbes mũitas syrie & damasci usq; ad hierusalẽ exigens ab eis tributa longe graviora q̃ patres sui. Qui omnes uno animo contradixerunt. Et indignatus rex misit holopherne principem militie sue cum exercitu innumerabili ad regiones illas: mandans ut nulli hominũ uel munitionum pceret oculus eius. Qui cum uastasset ciliciam & mesopotamiaꝫ: & madianitas: & ciuitates mũitas obtẽtas destruxisset: & deos

eaq; exterminasset: puenit ad terminos terre israel: ut expugnaret eos. Timētes autem filii israel ne similia faceret hierusalē & templo domini: clauserunt itinera montium: & se coram domino ieiuniis & orationibus humiliauerunt ad exhortationem heliachim sacerdotis magni. Cūq; holophernes audisset q̄ filii israel montium itinera ꝙclusissent cōtra betuliam ciuitatem: uocauit duces moab & amon: & interrogauit eos: quis eēt iste populus: aut que uirtus eorum. Tunc achior dux filiorū amon narrauit ei: quomodo uenisset populus ille de egypto in signis mirandis: & deo eorum sibi ꝓpicio terram chanaam patribus suis promissam admirabili potentia obtinuissent. Et cum deus eoꝝ placat⁹ erat eis: nemo poterat illis resistere: cū uero propter peccata sua exasperabant eū: flagellabat eos. Audiens hec holophernes iratus mandauit achior illi populo sociari: ut illis pereuntibus ipse pariter cum eis periret. Sicq; a seruis suis adductus iuxta betuliam manibus & pedibus uinct⁹ ad arborem dimissus est. Egressi autem fundibularii de ciuitate eum soluentes adduxerunt ad populum: quia omnia coram populo que sibi contigerāt enarrauit: quem princeps ozias in domum suam suscepit. ¶ Altera die holophernes ciuitatem betuliam potenter obsedit. Et ueniens aqueductus qui fluebāt in urbem abstulit eis aquam. Sed ciues betulie noctibus egrediebantur ad quosdā sōticulos iuxta muros: quibus utebātur ad refocillandum potius q̄ ad bibendum. Quod holophernes comperiens: fontib⁹ custodes apposuit: ita ut aqua in ciuitate deficeret: post dies uiginti uenerunt aūt duo sacerdotes de hierusalem ad populum exhortandū Et cum popul⁹ siti deficiens uellet ciuitatē tradere holopherni: ad preces sacerdotum adhuc quinq; dieb⁹ domini misericordiam expectare decreuit. ¶ Hoc audiens beata iudith: primum quidem eos redarguit: q̄ terminum domino posuissent: deinde eis imposuit: ut eos eodem sero ad portam ciuitatis expectarent. Premissa quoq; oratione lauit se & induit omnes uestes suas comptas: & ornamenta tulit: & ancillam suā nomine abrā secum duxit: portās secum cibos aliquos ad edendum. Venienſq; ad portam ciuitatis iussit sacerdotibus & custodibus ut se usq; ad diem tertium expectarent. Cumq; descenderet montem tenuerunt eam exploratores: & duxerunt ad holophernem: qui statim propter eius nimium decorem capt⁹ est in oculis suis. Cū aūt ipm adorasset iudith: interrogauit eam cur ad se uenisset. Que respondit: q̄ iccirco uenerat: ut saluaret aiam suā: eo q̄ populum suum propter peccata ipsorum in manu holophernis cōgnouerat esse tradendum. Addens q̄ deus suus eam miserat: ut ipsa sibi hec nunciaret: suoq; usus cōsilio ipsum usq; in hierusalem cum omni exercitu suo intromitteret: omnemq; populum sicut oues sine pastore obtineret. Que cum holopherni placuissent: iussit ei dari de conuiuio suo. Illa autem non posse de cibis eorum comedere dixit: ne super se ueniret ira dei. Petiitq; sibi dari copiam per triduū egrediendi ad orandum deum suum. Et ita per tres dies noctibus exibat: & dominū ꝓ suo populo exorabat. Quarto uero die holophernes fecit cenaz seruis suis: & iussit uagno eunucho: ut iudith uocaret ad mensam Cui⁹ pulchritudine & ornamētis holophernes captus: iocundiorq; effectus bibit uinū ultra oēm modū: & inebriat⁹ statim festinauit ad lectum. Vagno autem iudith in eius cubiculum introduxit: ut concūberet secū holophernes. Omnes quoq; inebriati ad hospitia festinarunt. Holophernes autem iacebat in lecto nimia ebrietate sopitus. Precepit ergo iudith ancille: ut ad hostium cubiculi obseruaret: & oratione premissa cum lachrymis inuocato domino: pugionem holophernis: qui pendebat ad columnam exoluit: & percutiens bis in ceruicē eius: caput ipsi⁹ abscidit: & inuoluit illud canopeo suo hoc est serico reticulato: & tradidit ancille: que misit illud in peram suam. ¶ Et egresse sunt ambe ꝓm consuetudinem quasi ad oratiōē: transeunteſq; castra uenerunt ad portam ciuitatis: & uocauit iudith custodes: aptaq; ianua ingressa est: cunctisq; ciuibus cōcurrentibus ad eam: accensisq; luminaribus protulit caput holophernis. & omnia que sibi deus fecerat enarrauit. Vocatusq; achior uisoq; holophernis capite adorauit deum israel: & appositus est ad populum domini. Cūq; ois populus laudasset deū: de mādato iudith caput holophernis in muro suspēderunt: & diluculo in hostes impetū fecerunt. Quod uidentes assyrii mādauerūt principē suum uocari. Cū aūt intrasset uagno: ut excitaret eū: uidit corp⁹ sine capite: nec inuenit iudith. Quod assyrii audiētes timore ac stupore ꝓcussi: se in fugā dederunt. Quos filii israel cedētes usq; ad fines suos ꝓsecuti sūt: & uix p. 30. dies eoꝝ spolia collegerunt. Vniuersa quoq; que fuerant holophernis iudith donauerunt. Post hec ascendit iudith i hierusalē: & deo gratias egit. Vocatusq; est cambyses ab hebreis secūd⁹ nabuchodonosor. Rediēsq; iudith betuliā ꝓseuerauit i scā uiduitate oib⁹ diebus uite sue: & dimittens abrā suā liberā qeuit in pace annoꝝ. 105. Sepultaq; est in monumento manasse uiri sui. Hec ex libro iudith & aliis quibus supra.

¶ De sancta hester regina. LXXXI.

HEster regina claruit i ciuitate susa: que postmodum edessa dicta ē tempore assueri siue artaxerxis regis persarū: qui regnauit ab india usq; ad ethiopum supra. i27. prouincias. Qui tertio anno imperii sui fecit grande ꝓuiuium cunctis principibus & magnatibꝰ prouinciarū: qđ durauit. i80. diebus in domo sua mirabili: cuius colūne erant argētee: tectum uero instar firmamēti habens gēmas diuersi coloris: in figura sideꝝ & signoꝝ dispositas. Post hos dies conuiuii inuitauit omnē populū qui erat in susis: & discubuerunt extra domū. 7. diebus in uestibulo horti delitiarū: qđ mira pulchritudie decoratum erat. Vasti quoq; regina fecit conuiuiū feminarum i palatio ubi rex manere ꝓsueuerat. Die aūt. vii. precepit rex. 7. eunuchis: ut introducerent reginā in appatu suo: ut ostēderet oibus pulchritudinē eius. Que ad imperium regis uenire ꝓtempsit. Et iratus rex de ꝓsilio. 7. sapientum qui sibi semp astabāt mandauit: ut ultra uasti non ingrederet ad regem: sed altera melior regnaret pro ea: ut per hoc discerent omēs mulieres non parui pendere mandata maritoꝝ suoꝝ. Igit ad suggestionem pueroꝝ regis: ceperūt iquiri uirgines in omni regno eius: & tradi aggeo eunucho ad custodiam: & acceperūt cultus & ornamenta ad libitum suum: ut quecunq; oculis regis placeret ipa regnaret pro uasti. Erat tunc i susis iudeus nomie mardocheus de tribu gemini: qui descenderat de transmigratione iechonie. Hic erat nutritius filie fratris edesse: que alio nomie dicebatur hester: quam orbatam utroq; parente: mardocheus adoptauerat in filiam. Hec iter ceteras puellas tradita ē eunucho: que non indicauit populum suum sicut ei mādauerat mardocheꝰ. Inuenitq; hester gratiam in oculis eunuchi: & tradidit ei ornamēta pulchriora &. 7. puellas que excolerent eā. Porro uirgines per ordinem ingrediebantur ad regē: & que ab eo egressa fuerat: non poterat ad eum redire nisi eam ex nomine uocaret. Mardocheus āt uersabatur circa domum regis curas habēs salutis filie. Tādem ex ordine uenit dies: quo hester ad regem ingressa est in ornatu speciosoꝰ. Et inuenit gratiam apud regem: & fecit eam regnare pro uasti. 7. anno regni eius: & celebrauit nuptias integro mēse: donaq; largitus est occasione nuptiaruꝫ: iuxta eius magnificētiam regalem. ¶ Eodem tempore irati sunt duo eunuchi regis ianitores: & machinati sunt in mortem eiꝰ qđ mardocheum nō latuit. Qui indicauit hester & illa regi ex nomine mardochei: quesitumq; est & inuentuꝫ & appensus est uterq; in patibulo. Et traditum est scriptūre in annalibus regis: in quibus reges accidentia sui temporis registrabant. ¶ Post hec assuerus exaltauit aman a amalechitem de stirpe agag: fecitq; eum pꝰ se primum in omni regno suo. Et adorabant eum omnes serui regis preter mardocheuꝫ: qui propter patrias leges corā eo genua nō flectebat. Quod attendens aman indignatus est: & accipiens eum esse hebreum: cogitauit omnes hebreos perdere q erant in regno assueri: ueteri motus odio: quia iudei perdiderant amalechitas. Duodecimo igitur anno assueri missa est sors in urnam coram aman: quo die & quo mense gens iudeorum interfici deberet. Et exiuit sors. i4. die mēsis duodecimi. Aman autem suggerēte regi: q gens iudeorum nouis legibus uteret & regis iussa contemneret: pacemq; regni turbaret: decreuit: rex ut gens illa omnino piret. Cumq; aman promisisset impendere decem milia talentorum argenti in gazophilacio regis ex bonis iudeorum: concessit rex omne illud argentum aman: & q de populo illo ageret ut sibi placeret. Tulitq; rex anulum quo utebatur: & dedit aman: ut scriptas litteras ex nomine regis anulo suo signaret. ¶ Tunc scripsit aman nomine regis litteras anulo regis signans: ut occiderentur iudei a paruulo usq; ad senem & bona eorum diriperentur. i4. die. xii. mēsis. Statimq; in susis pependit edictum. Quod cum audissent iudei fleuerunt. Hester quoq; hoc audiens accersiuit mardocheum: qui omnia ei per eunuchum significauit: & exemplum edicti ei misit: mandans ut ad regem itraret & ei pro suo populo supplicaret. Et quāuis hester iuxta legem regis non auderet ad eum ingredi nisi uocata sub pena mortis: tamē in domino confisa exposuit se periculo: & mandauit mardocheo ut omnes iudei pro ea orarent & triduo ieiunarent. ¶ Die autem tertio premissa oratione induta regalibus: stetit in atrio contra basilicam regis cum duabus puellis. Qui cum respexisset eam toruo uultu: timens hester collapsa est. Quod cernens rex & ei compatiens: quia ipsam pre omnibus diligebat: surgens uenit ad eam: & cepit hortari ne timeret: eo q tali legi que pro subditis facta erat ipsa utpote regina non tenebatur. Illa uero surgens de angustia regem osculata: inuitauit eum & aman ea die secum ad prandiū. Et cum secū ambo comedissent: obtulit rex hester ut peteret qcquid ab eo uellet. Que iterum eos duos uidelicet regem & aman rāt tum p die sequēti ad ꝓuiuiū inuitauit: & tūc ab eo peteret quod optabat. Egressus é ita q; aman letus. Et uidens mardocheum sibi nō assurrexisse indignatus é: & uocatis amicis indicauit eis omnē gloriam suam: addēs

q ipsum solum cum rege hester ad conuiui um inuitasset. Verūtamē nihil se habere putabat: dum uiueret mardocheus. Sed amicis consulentibus iussit trabem excelsam parari: ut regi suggereret: q̄tenus mardocheum in ipsa appenderet: & sic letus ad conuiuiū intraret. ¶ Noctem illam rex duxit insomnem: iussitq; sibi deferri annales & legi. Et uentum est ad locum: ubi erat scriptum: q mardoche⁹ nunciasset ei facinus eunuchoꝝ Cūq; rex interrogās audisset: q ex hoc mardocheus nihil premii consecut⁹ fuerat: quesiuit quis esset in atrio: & responderunt ei q aman. Ipse eni itrauerat: ut regi suggereret de morte mardochei. Cumq; uocatus intrasset: interrogauit eum rex: quid fieri deberet uiro: quem rex desiderabat honorare. Qui cogitans pro se dictum: respondit: q indut⁹ regalibus & coronatus super equum regis per totam ciuitatem deberet circūduci: tenēte habenas primo de principibus regis. Statimq; iussit rex: ut quicquid aman dixerat: mane faceret mardocheo: nihil omnino pretermittens. Quod cum fecisset consternatus rediit domum. Et ecce nuncii regis compulerūt eū ad ꝙuiuiū r̄gine uenire. ¶ Finitoq; conuiuio dixit rex hester: ut peteret quicqd uellet. Que petiit sibi donari uitam & omni populo suo: cum per omnes prouincias ab aman mandati fuissent occidi. Quod aman audiēs timuit. Rexq; iratus surrexit: & hortum intrauit: & cum post horam rediisset: inuenit aman super lectum regine corruisse: i quo ipsa iacebat: ut ei pro anima sua supplicaret: putansq; q eam opprimere uellet exclamauit. Et cū ab eunuchis audisset: q trabem ad suspendium mardochei parasset: iussit eū in ipsa imediate appēdi: & dedit hester domum aman. Auditoq; ab ea q mardocheus patruus suus esset: dedit ei anulum suum quem receperat ab aman. Qui de mandato regis scripsit nouas litteras: regis anulo signatas prioribus contrarias ad principes prouinciarum: ne occiderentur iudei: imo illos qui parati erant ad intersectionem ipsoruꝫ iudei interficerēt: & manus principum esset cum eis. Et factum est nomen iudeorum celebre. ¶ Igitur precedēti die ante diem qua iudei occidi debebant: uidelicet decimatertia die mensis duodecimi percusserunt iudei hostes suos plaga magna per omēs prouincias ad septuaginta quinq; milia. In susis uero interfecerunt sexcentos uiros. Die uero decimaquarta solēnitatem domini celebrantes conuiuia magna fecerunt. Deinde regis mandato suspensi sunt decem filii aman: & omnis eius progenies deleta est. Et constit⁹ est mardocheus loco aman princeps prim⁹ post regē. Hester quoq; regina domino seruiuit omnibus diebus: & genuit regi filium nomine artaxerxem: qui post regem assuerū in regno successit. Mortuo quoq; assuero regina hester cum filio suo annis pluribus imperium tenuit. Et post hec in pace dormiuit Sepulta in susis in sepulchro regali. Hec ex libro hester: & aliis uoluminibus quibus supra.

¶ De sancto nicomede presbytero & martyre. LXXXII

NIcomedes presbyter & martyr passus est rome sub flacco comite. Hic discipulus beati petri apostoli eiusq; in predicatione adiutor in christi nomine miracula faciebat. Cui ut castissimo uiro beat⁹ petrus ad passionem pergēs: petronillam suaꝫ filiam cōmendauit. Cum autem flaccus comes petronillam in suum cōiugium requisisset: & uirgines ac matronas: ut ipsa requisiuerat: ei misisset: ut eam ad domum ipsius associarent: ipsaq; diuinis sacramentis ab eodem nicomede presbytero perceptis expirasset: ut supra in gestis petronille dictum ē pridie calendas iunii. Turba mulierum: que ad eius nuptias celebrādas uenerat: exequias sancte uirginis celebrarunt: quam beat⁹ nicomedes sepeliuit. Et dum postmodum uerbum domini predicaret instanter: tentus est a flacco comite tempore domitiani: pro eo potissime q feliculam uirginem ab eodē comite passam sepelisset: ut supra dictum ē idibus iunii: Quem tentum dictus comes fecit adduci ad sacrificandum. Quod cum facere recusaret: iubente flacco tam diu plumbatis cesus ē: donec spiritum exhalauit. Corpus autem eius in tyberim precipitatum est xvii. calē. octobris. Hec marcellus petri discipulus scripsit.

¶ De sancto ualeriano martyre. LXXXIII

VAlerianus martyr unus fuit ex numero illorum quinquaginta: qui tēporibus antonini ueri imperatoris apud lugdunum in carcere missi fuerant cū sancto phōtino episcopo. Ex quibus christianis ipse ualerianus una cum marcello martyre patesactis ianuiis ab angelo dimissus est: ut habetur supra in passione dicti marcelli pridie noñ. septembris. Quo quidem marcello p martyrium assumpto: dum ipse ualerianus i cellula secretissima latitaret: & multos ad christi fidē conuertisset: puēit ad castrū tenocium in territorio cabilonēsi: ubi sanct⁹ marcellus passus fuerat: ubi ē a militibus prisci p̄sidis captus: & cum sacrificare nollet stipiti appēsus: & grauiter exungulatus tandē in christi confessione p̄sistēs in eo loco: ubi nunc corpus eius sepultum colitur:

gladio animaduersus est. Qui in eius agone ut olim protomartyr stephanus uidit celos apertos: & christum ei coronam ostendere preparatam. Passus est autem .xvii. calendas octobris.

¶ De sancta euphemia uirgine & martyre. LXXXIIII.

EVphemia uirgo filia senatoris philophronis i ciuitate chalcedonia passa est tēpore diocletiani imperatoris sub proconsule prisco. Qui prio in ipsa ciuitate .49. xp̃ianos iuuenes detentos una cū euphemia uirgine cum nollent deo marti sacrificare per dies .20. in carcere macerauit. Deinde ipsos eductos alapis in faciem cedi: deinde graui ter flagellari fecit: ipsosq; uinctos iterum in carcere imperatori puniendos reseruauit. De quibus dicetur infra .8. calen. octobris. Quos beata euphemia cum eis piter detenta uiriliter hortabat. Propter qđ ante proconsulem adducta: cum sacrificare nollet alapis diu cesa est: deinde in carcerē remissa. Quā iudex secutus ex libidine opprimere uoluit: sed subito manus eius exaruit. Qui se incantatum putans: prepositum domus sue ad eā direxit: ut eā faceret ꝑsētire. Sed ille carcerē clausū: nec clauib⁹ apire: nec securib⁹ frāgere potuit: donec a demonio arreptus seipm dilaniās uix euasit. Deinde educta posita est sup rotam: cuius uectes carbonibus pleni erant: & artifex intra rotam signum trahentibus dederat: ut quando sonū faceret simul traherent: & sic exeunte igne: uectes corpus uirginis dissiparent. Sed nutu dei ferrū quo rota temperabatur manu decidens sonum fecit: & continuo trahentib⁹ illis rota artifices ꝑminuit: & euphemiam illesaz ꝑseruauit. Tunc parentes artificis suppositō igne: ipam rote alligatam: simul cuz rota comburere uoluerunt. Angelus autem domini de celo descendit: & rota combusta euphemiam intactam eduxit: ministros quoq; omnes paralysi percussit. Tunc iussit eam proconsul in fornacē ardentem mitti: cuius ignis latitudo .45. cubitis extendebat. Sed signo crucis edito: inde illesa educitur: & in loco excelso stare cōspicitur. Apelianus autez proconsulis assessor: eidem consuluit: ut eam decollari faceret: dicens uirtutem christianorum: non nisi ferro uinci posse. Erectis ergo scalis cum sosthenes & uictor ad eam feriendam missi essent: uidentes eam angelorum & uirginum choris circundatam: & imenso lumine circū fusam: conuersi sunt ad christum: & reuersi eam percutere noluerunt: ut supra in eoruz passione actum est. 4. idus septēbris. ¶ Post hec priscus eam per capillos suspendi fecit: sed imobilem permanētem: negato cibo: iterum diebus .vii. in custodia macerauit. Illa uero ab angelo quotidie refecta .vii. die educta: subter quattuor magnos lapides posita est: quatenus sicut oliua confringeretur. Ad cuius orationem lapides ut puluis comminuti sunt. Quod cernens priscus ipsam in ꝓfundam foueam proiici iussit: ubi tres erant bestie immanissime que omnem hominez deuorarent. Que statim uirgini blandientes iūctis caudis: ei quasi cathedram ad sedenduz fecerunt: & uirginem illesam de fouea eduxerunt. Priscus confusus ut eam uel dolo occideret: fecit gladios & palos acutos configi & obscure ac terra modica operiri ut illa ex improuiso in ipsos incidens moreretur. Gladiis uero & palis ab angelis alibi transpositis: euphemia ueniens ad locum nil lesionis pertulit: ministri uero incidentes interfecti sunt. Que omnia dum priscus magie attribueret: iussit eam uirgis cedi. Et cum nec sic superari posset: mandauit eam ferris membratim diuidi: & in sartagine membra torreri: uerum angeli domini ferras confregerunt: & ignem sartaginis extinxerunt: uidēs apelian⁹ proconsulem angustiari. Iussit uirginem i harenario mitti: & bestias ei laxari. Et laxati sunt ei duo leones & due urse. Et cum bestie ei procidentes: uestes eius oscularentur orauit euphemia: ut deus eam tali martyrio dignaretur assumere. Sicq; una ex ursis cursum arripiens: morsum corporis eius solummodo infixit: liuorem tamen nullum ei fecit. Sicq; uoce celica ipsam uocante spiritum emisit. Cuius corpus parentes rapuerunt: & miliario uno a ciuitate chalcedonia sepelierunt decimosexto calēdas octobris. Cuius meritis omēs iudei & gentiles eiusdem urbis in domino crediderunt.

¶ De sanctis lucia & geminiano martyribus. LXXXV.

LVcia uidua & geminianus martyres passi sunt in ciuitate mendula in prouincia sicilie posita tempore diocletiani & maximiani imperatorum. Fuit autem beata lucia nobilis in urbe roma: que annis .xxxvi. manserat uidua: & ānis septua ginta q̃nq; ꝑmansit in hac uita. Quam filius eius eu ꝓpius diocletiano accusauit: q̃ esset christiana. Quam imperator detentam: & ante se adductam: cū non posset inducere ad sacrificandū: iussit in carcerem recludi. Subitoq; fūdamēta carceris ꝑmota sunt: & odor suauissimus fragrauit: uoxque de celo lapsa ipsam in domino confortauit. Deinde christus ei in somnis apparuit: & celestia regna promisit. Post dies quattuor tyberis fluuius inundauit: & pars maxima murorum urbis corruit. Pala

tium quoq; diocletiani impetus aque fundi/
tus euertit. Impator uero qui urbe tunc exi
uerat: hoc audito rediit: & ueniens ad carce/
rem: ubi lucia detinebatur: ipsum apertum
inuenit: & lucem maximam irradiãtem aspe
xit. Eductam ergo sanctam extra urbem: &
deos adorare recusantem: nodosis fustibus
cedi fecit. Et ecce qui eam cedebat: fact⁹ est
lapideus: manus uero carnea remansit usq;
in presens: unde & locus ad manum carneaꝫ
uocatur. Imperator uero pene totus aridus
factus est. Sed oranti pro eo sancta sanitati ẽ
restitutus. Et cum ad templum iouis accede
ret ad gratias diis exoluẽdas subito templũ
corruit: & omnia idola cõminuta sunt. Tunc
iratus diocletianus iussit ollam eream addu
ci & picẽ: plumbum: ac resinam in eã lique/
fieri: & luciam nudam in olla deponi: & per
triduũ ignẽ subter ministrari. Quarto uero
die lucia a mistris ex olla egressa: ac oino
illesa inuẽta ẽ. Quod audiens impator irat⁹
mandauit ipsam ferro & plumbo oneratam
per totam ciuitatẽ duci: & deinde i equuleo
torqueri. Que dum ducereꝫ: puenit ante do
mum hominis prepotentis nomine geminia/
ni: in cuius domo. 320. simulacra erant. Et
ecce subito columba niuea de celo descẽdit:
& sup caput geminiani tertio crucem figu/
rans resedit. Qui respiciẽs uidit celum aper
tum: & sedem dei omnipotentis. Et statim re
lictis omnibus cucurrit ad locum: ubi iam
sancta dei torquebatur: & prostratus pedi/
bus eius: se christianum asseruit: & baptis/
mum expetiit. Qui statim detentus una cuꝫ
lucia carceri mancipatus est. Sacerdos autẽ
quidam prothasius nomine per noctẽ ab an
gelo monit⁹ ad carcerem accessit: & apertis
hostiis: luceq; de celo profusa: ac odore aro
matum refragrante: fonte quoq; de terra e/
rumpẽte. geminianum baptizauit: quem lu/
cia de sacro fonte suscepit. ¶ Post tertiũ diẽ
ambo de custodia educuntur: & iterum pe/
nis afficiuntur: sed ab angelo coronis de ce/
lo sibi impositis laureantur. Cum autẽ eos
imperator ireꝫ i carcere reclusisset: & extra
urbẽ equitaret: dũ pueniſſet ad pontẽ galla
tium: iudicio dei pons cecidit: & multis i flu
uio necatis: ipse uix cuꝫ paucis euasit. Cui⁹
prefectus nomine pyrrhopogon pamphil⁹
natione: luciam & geminianum nolẽtes diis
immolare ceruicibus contundi fecit. Et sta/
tim facto nimio terremotu camera fori cor
ruit: & prefectum cum quadraginta ex mi
nistris oppressit. Lucia uero cum geminia/
no illesa permansit: quos tumultus populi
ereptos liberauit. ¶ Post ãnum uero sancti
martyres ab angelis in siciliam insulaꝫ per/
ducuntur: & in mõte tauromenio dimittun/
tur: indeq; uenerunt ad predium alesinum:
ubi filiam cuiusdam eucarpionis a spiritu
immundo decennio uexatam liberauerunt.
Altera uero die peruenerunt ad fluuium psi
miphum: & cum nimium inundaret: oratio/
ne facta aqua stetit: & sancti super undas sic
cis pedibus transierunt: & peruenerunt ad
mendulam ciuitatem: ubi multos infirmos
curabant: & demonia clamantia eiiciebant:
eosque omnes ad christum conuertebant.
Quod audiens iudex nomine aprophasius
iussit omnes qui puersi fuerant decollari ✠
numero septuaginta quinq;: qui mox ut do
mum redibat ex equo colapsus & mortuus
est. Tunc magasius iudex hoc comperto a
syracusana ciuitate uenit mendulam: ut san/
ctos interficeret. Orante uero lucia mons
crepuit: & sanctos suscipiens triduo occul/
tauit: deinde sitientibus illis fontis aqua sca
turiit: eosq; refecit. Orauitq; lucia ad domi/
num: ut eius in pace susciperet spiritum:
& statim in domino obdormiuit. Geminia/
nus uero post duos dies egressus: ut corpus
eius sepeliret: a carnifice inuentus gladio p
cussus est. Et cum odor maximus de monte
fragraret: christiana quedam ad odoris sen/
sum montem intrauit: & in sepulchris mar/
moreis ibideꝫ ab angelis preparatis sancto
rum corpora reperta sepeliuit: atq; in mon/
tis uertice ecclesiam eorum nominibus fa/
bricauit. Qui passi sunt decimosexto calen.
octobris.

¶ De sancto lamperto episcopo & martyre. LXXXVI

LAmpertus episcopus & martyr
passus est tempore pipini fran/
corum regis. Hic eni genere no
bilis ex oppido traiectẽsi oriun
dus ab annis puerilib⁹ sacris lit
teris eruditus: diotardi episcopi discipulus
fuit: a quo & ecclesiasticos ordines usq; ad
diaconatum accepit. Qui pro sui sanctitate
adeo ab omnibus amabatur: ut mortuo dio
tardo magistro suo traiectẽsi occlesie in epi/
scopum ab omni populo mereretur promo
ueri. Quẽ hydricus rex pre omnibus episco
pis suis chari⁹ diligebat. Quo mortuo iui/
dog; malitia ciues eius impii ipsum sine cau
sa de episcopatu eiecerunt: & feramundum
in eius cathedra statuerũt. At lampertus ad
monasterium: quod dicitur scabolañ: decli
nauit: & p septem ãnos ibidẽ in penitẽtia &
optima conuersatione stetit. ¶ Quadam ue
ro nocte ad orationem surgens in pauimen
to per ignorãtiam casu sonitum fecit. Quod
audiens abbas mandauit: ut quisquis esset
ille: qui sonitum illum feciſſet: statim ad
crucem: que erat in campo sub diuo usq;
post matutinũ moraturus accederet. Cre/
dens q; aliquis ex fratribus strepitum stu/

dioſe feciſſet. Tũc lampertus illico nudis pedibus & cilicio indutus ad crucem cucurrit acſi tali obedientie uti unus ex monachis eſſet aſtrictus: ibiq; uſq; poſt matutinum perſeuerauit: donec abbas in matutino omnib⁹ uiſis fratribus: eꝝ deeſſe cognouit. Et audito q; ille fuiſſet qui ad crucem iuiſſet: eum introduci fecit: quem totum capite cum hyems eẽt horrida: niue perfuſum & pene frigore extinctum aſpexit: & ab eo cum monachis ueniam poſtulauit. ¶ Poſt. vii. annos autem iubente pipino rege feramundus expellitur: & lampertus in ſedem ſuam reducitur. Et cum ipſe ſicut prius uerbo & exemplo polleret duo germani fratres maligni iſurgentes i eum grauiter perſequi ceperũt. Quos puidem amici epiſcopi eo inſcio occiderunt. Eodemq; tẽpore lampertus pipinuꝫ de quadam eius concubina plurimum increpauit. Dodo autem conſanguineus occiſorũ & frater ipſi⁹ meretricis aule regie domeſticus: occaſione accepta cõgregauit exercitũ: & domum epiſcopi: que erat in uico leodio nocte circundedit: uolens occiſorum necem in ſanctum uindicare lampertum. Quod cũ uir domini puero nunciante didiciſſet: gladium quem tenebat abiecit: ſuoſq; conſtanter admonuit: ut peccata ſua confiterẽtur: & patienter mortem ſubſtinentes in domino confortarentur. Cum autem hoſtes domuꝫ eius undiq; inflammaſſent in ſanctum martyrem irruerunt: & ipſum orantem iaculis & gladiis pemerunt. Quibus abeuntibus: quidaꝫ ex epiſcopi famulis euadentes: corpus ei⁹ ad eccleſiam ſuam nauigio perduxerunt: quod traiectenſi cũ multa ciuitatis meſtitia ſepulture dederunt: paſſus eſt. xv. calẽ. octobris circa annũ dñi. 610.

¶ De ſcõ tharraſi confeſſore. LXXXVII.

THarraſis confeſſor grecia ut creditur oriundus: eo q; de uita ipius nihil certum habetur: confeſſione chriſti & penitentia clarus apud conſtantinopolim eremi i cola angelicam uitam duxit: ubi in pace qeuit. Corpus autem eius in ſpelunca repertũ eſt: in qua & penitentiam egiſſe putatur: cuꝫ titulo in tabula ſcripto. Hic requieſcit corpus ſancti tharraſis confeſſoris. Quod inde leuatum tempore alexii imperatoris: intra urbis regie ambitum honorifice ſepulture traditum eſt. Proceſſu uero temporis inde tranſlatum fuit uenetias ab ipſi⁹ patrie ciuibus: atq; in monaſterio ſancti zacharie depoſitum quieſcit. Cuius tranſlatio facta eſt. xv cal. octobris. Nam & de eo quo tempore floruit: quo ue die ad chriſtum migrauit aliter reperiri non ualuit.

¶ De ſanctis emiliano & hieremia martyribus. LXXXVIII.

EMilianus diaconus & hieremias martyres apud corduba hiſpanie ciuitatem paſſi ſunt. Qui p confeſſione fidei xp̃iane detenti: & diuerſi afflicti ſuppliciis: tandem gladio decollati ſunt. xv. cal. octobris hec ado in martylogio.

¶ De ſanctis uictore & ſtephana martyribus. LXXXIX.

VIctor & ſtephana martyres apd ſiciliã paſſi ſunt ſub perſecutiõe antonini imperatoris agente duce ſebaſtiano. Qui militẽ uictorem captum hortabatur: ut diis ſacrificaret. Quod dum r̃cuſaret: iuſſit dux confringi digitorum eius articulos: donec oſſa de corio ſuggregarẽtur. Et cum in his gratias ageret: iuſſit eum mitti in caminum ignis ardẽtis. Orauit autem uictor ad dominum: & ignis eum non tetigit: ſed poſt triduum dux ip̃m illeſum inuenit. Tunc mãdauit uenena preparari: & ea in carne iniici & ei dari. Et continuo manducauit: nec aliqd mali ſenſit: uenenarius autem acriores uenenorum ſtimulos porrexit. Et cum comediſſet iterum ſanus ſtabat. Statimq; magus ille conuerſus: omẽs codices ſuos combuſſit: & fidẽ xp̃i ſuſcepit. Poſt hec iuſſit dux neruos corpis ei⁹ dirũpi: & oleum decoqui: & partib⁹ occultioribꝰ corporis infũdi. Ac demũ i equuleo ſuſpẽdi & lãpades ei ardentes applicari. Que cũ oia ꝑportatus a dño ſuperaſſet: fecit acetũ & calcẽ in os eius ifundi: deinde ip̃m exoculari: & ſic uerſis pedib⁹ ſuſpẽdi: donec ex ei⁹ naribus ſanguis diſtillaret. Dimiſſo igit̃ eo triduo in illo ſuſpẽdiculo: carnifices eũ mortuum exiſtimantes acceſſerunt ut uiderẽt: & ſtatim excecati ſunt. Sed orante uictore tã ipſe q̃ illi uiſum percepe runt. Iratus autem ſebaſtianus hoc audito mandauit eum decoriari. ¶ Tunc uxor uni⁹ militis nomine ſtephana annorũ circiter. xvi exclamare cepit: & ſanctum martyrem beatificare: uiditq; duas coronas ab angelis de celo deferri: & maiorem uictori: minorem uero ſibi dari. Et cum hec omnia coram cũctis enarraſſet: & xp̃m dominũ confeſſa fuiſſet. Iuſſit dux arbores duas palmarum ad ſe inclinari: ita ut ſe tangerẽt: & in utriſq; ligari manib⁹ ac pedib⁹ beatã ſtephanã: & ſimul arbores ad naturalẽ erectionẽ reuertẽtes dimitti: ſicq; dirupta ẽ ſtephana i duas partes & a xp̃ianis occulte ſepulta. Sanctũ aũt uictorem iuſſit dux decollari. Percuſſoq; illo ex ei⁹ corpe ſanguis & lac emanauit. Cuius corp⁹ a xp̃ianis ſepultũ ẽ in ſarcophago: qđ ipſe ſibi ꝑpauerat i ciuitate ſua. Paſſi ſũt aũt ſci mr̃es. xiiii. cal. octobris.

¶De scō methodio epō & marty. LXXXX

Methodi⁹ martyr primo olympi lycie epūs & postmodū tyri fuit. Qui nitidi ꝓpositiq; ſmonis aduersus porphyriū libros luculētos ꝓposuit. Itē ſympoſiū. x. uirginum. Item de resurrectione ꝓtra origenē opus egregium. Et aduersus eundē de phytonissa & ā arte georgiox. In genesim quoq; & in cātica canticox cōmētarios edidit. Et multa alia que uulgo leguntʒ: q ad extremū nouissime pſecutiōis sub diocletiano: uel ut alii affirmant sub decio & ualeriano in chalcide grecie martyrio uitam finiuit. Cui i carcere existenti facta est reuelatio plurimox de tpe aduent⁹ antixpi: que scūs martyr scripture ꝓmēdauit: passus est. i4. calē. octobr. Hec hieronymus de uiris illustribus.

¶De scō fereolo martyre. LXXXXI

Fereolus martyr & iulianus eius comes in aluernia nati deo in militari habitu ſuiebant: ut dictū ē supra in passione iuliani mr̄is. 5. calē. septēbr̄. Cū aūt pſecutores sanctū iulianū apud aluerniā decollassent: & caput ei⁹ uiēne ad fereolū detulissent: a crispino ꝓsulari tali ꝓditione missi: ut aut fereolus sacrificaret: aut similē sniam acciperet: cū eis assentire nollet: ꝓsertim in xpi ꝓfessiōe capite cesus est. Cui⁹ corp⁹ una cū capite sācti iuliani in ipsa ciuitate in eodē tumulo sepultum est. i4. calē. octobr̄. ¶Post multos aūt ānos cū mamert⁹ epūs uienneñ corp⁹ sci fereoli trāsferre uellet: inuenit caput sci iuliani inter man⁹ fereoli: & utrūq; ipsox ita itegrū & illesum ac si ea die fuisset sepultum.

¶De scō flocello martyre. LXXXXII

Flocell⁹ mr̄ puer decennis passus est apud urbē augustuduneñ tēporib⁹ antonini ipatoris sub ualeriano pside. Cū eni pses audisset: q flocellus scōs martyres in eox passionib⁹ cōfortaret: iussit eū teneri: & suspensum in equuleo diutius flagellari. Deinde carceri una cū leone recludi: ut ab eo deuoraret. Orante uero puero leo subito morit. Statimq; .7. lucerne cū cādelabris ei pſentāt: quax lumine tenebre carceris repellunt. Quod audiēs gētilis q̄dā filiū suū cecū surdū & mutum ei obtulit: cui sanctus martyr ꝓfestim uisum auditū & loquelā restituit: & ipm cū patre ad xpm ꝓuertit. Que dū pses audisset ipm in ignē maximū extra urbem mitti fecit. Sed puer ab angelo sibi a dextris assistente hortatus ignē ingressus est Et cōtinuo tempestate & imbre ualido igruente ignis extinct⁹ est. Quē pses iussit ligua & palmis clauis ꝓfigi. Et dum nihilominus xpm ꝓfiteret: stola indutus linea feris in platea exponitur: & ab eis discerptus martyrio coronatur. i4. calend. octobris.

¶De sāctis ianuario episcopo & sociis martyrbus. LXXXXIII

Ianuarius epūs & socii ei⁹. i. sest⁹ sosius & proculus diaconi: desiderius lector: acaci⁹ & eutyches passi sunt apud ciuitatē puteolanam sub pſecutiōe diocletiani agente preside timotheo. Qui preses missus a cesare ad ciuitatē nolanā campanie ad xp̄ianos exterminandos. Sosium ecclesie messenateñ & ꝓculum puteolane ecclesie diaconos & eutychetē & acaciū ciues nolane urbis laicos xp̄ianos in carcerem clausit. Ianuarium uero epm beneuēti ei de xp̄ianitate delatum teneri: & sibi pſentari mandauit. Quē cū ad deorum sacrificia: nec blanditiis: nec minis inclinare posset. Iussit caminū ignis p triduox incendi: & ianuariū interim custodie detētū inter flāmas immitti: qui oone fusa cū angelis decantās in medio ignis deābulabat ille sus. Quod dū milites timotheo pſidi nūciassent: iussit caminū ignis apiri. Et erūpēs flāma plurimos paganox circūstātes pemit. Ianuarius aūt ex camino ꝓsiliuit: ita ut nec capilli ei⁹: nec uestimēta exusta i aliquo apparerent. Quod dū preses magicis artib⁹ attribuisset: iussit eū in custodia detineri. Die uero sequēti ante se adduci: & neruos de corpore ipsius separi: deinde itex in earcerē recipi: ut interim noua supplicia excogitaret. Ad quem uenientes festus diaconus & desiderius lector beneuentane ciuitatis: & eius suppliciis condolentes: iussu eiusdem presidis detinentur: & una cum ianuario uinculis mancipātur. ¶Post hec dum timotheus ad ciuitatem puteolanam transire uellet iussit omnes martyres prefatos catenis uinctos ante currum suum protrahi ad exemplum christianorum: ipsosq; cūctos in amphitheatrum eiusdem urbis introduci: & ursos eisdem laxari. Sed mansuefacte fere quasi oues ad pedes martyrum procidebāt. Quod cernens preses dictata sententia iussit eos omēs capite cedi. Statimq; lecta sentētia: cum sancti ad decollationem ducerentur: cecus effectus est preses. Ianuarium quoq; mox reuocatum rogauit: ut pro se ad deum suum oraret. Et cum pro illo orasset: confestim lumen oculorum recuperauit. Quo uiso miraculo fere quinq; milia gentilium conuersi sunt. Preses uero in malū obstinatus hec uidens: ianuarium ad martyrium una cū ceteris remisit: quē senex quidam rogauit: ut de uestibus suis aliquid pro reliquiis acciperet. Cui episcopus post decollationē suā orarium suuʒ ei se datux promisit. Decollati sunt ergo sācti martyres. .i. ianuari⁹ epūs

festus & procul⁹ diaconi: desiderius lector & acacius: & eutyches. Sosius uero diacõus qui inter alios promptior appuerat in carcere est seruatus: donec postmodũ ab eodem preside passus est: ut dicet infra i eius passione. 9. cal. octobris. Ianuarius aũt post martyrium suũ seni appuit: & orariũ suum sanguine pfusum quo decollãdus oculos texerat: eidem tradidit. Quẽ senex militibus ab eoꝝ occisione redeuntib⁹: i testimonium miraculi ostẽdit. Eadem aũt hora qua sci capite cesi sunt: timotheus a demonio arreptus diuꝙ uexatus infeliciter expirauit. Mater uero sancti ianuarii i ipsa hora in urbe beneuẽtana sõnium uidit: ꝙ filius ei⁹ p aera ad celum uolaret. Et diẽ & horam notans inuenit ipm tunc palmã martyrii suscepisse. ¶ Cum uero martyr dñi decollaret: & orariũ ante oculos teneret: digitus ei⁹ una cũ capite abscisus excidit. Sed dum xpiani corpus ipsi⁹ & ceteroꝝ martyꝝ nocte sepelire uellẽt: apparuit eis ianuarius: eos admonẽs: ut digitũ simul cum capite ꝑcisum requirerẽt. Quod illi facere curauerunt: & scõꝝ oium corpora honorabiliter iuxta ciuitatẽ sepelierunt. Qui passi sunt. iꝫ. cal. octobris.

¶ De scõ goderico epo. LXXXXIIII

GOdericus eps claruit apud metensem ciuitatẽ tpre theodeberti regis frãcoꝝ. Qui aqtania exortus: primo quidẽ miles egregi⁹ cuꝫ multas ꝓtra barbaros uictorias obtinuisset: & corã deo & hõibus famosus esset: oculoꝝ cecitatem incurrit: nũq̃ tñ ipm patiẽtia defuit. Eodẽ aũt tẽpore scũs arnulph⁹ metẽsi ecclesie presidebat. Goderic⁹ autẽ ab angelo monitus ad ciuitatem metensem uenit: & ibidẽ in ecclesia sci stephani ꝓtomartyris: ut monit⁹ fuerat: ad deũ deuote orauit: & lumẽ qđ dudum amiserat recuperauit. Arnulph⁹ aũt ei carne propinqu⁹ ipm in domũ suam suscepit: & diuina iussione p̃sbyterum ordinauit. Deinde solitariã uitam eligens epatui resignauit: & successorem sibi godericũ reliquit: & eremũ petiit: ut supra i eius gestis dictũ est. i7. cal. septẽbris. Godericus aũt ecclesie metensi: exẽplis & doctrinis laudabiliter prefuit. ¶ Cũ autem corp⁹ sci arnulphi defuncti ad ecclesiã suã cum ciuibus deferret: deuenit ad uillam hõis impii: ut illac transitum haberet: quẽ uidelicet scũs arnulph⁹ sepius in uita sua monitũ: non potuerat a sceleribus reuocare: dumꝙ uille appropinquarent omnes imobiles facti: ultra procedere nõ ualebant: eo ꝙ sanctũ corpus illac transire nolebat: sed dũ omnes ꝓpter hoc hesitarẽt: & sol iam occasui festinaret: occurrit eis uir fidelis: qui eos ad uillaꝫ suam aliam iuitauit. Ad quã cuncti cum tanta celeritate uenerunt: ut uolasse potiusquaꝫ measse putarent: ubi dum uinũ nõ repiret: modicuꝫ ceruisie scõ episcopo oblate: adeo multiplicatuꝫ est: ut nocte illa cũctis ad poculum abundaret. Quieuit autẽ in pace uir domini. xiii. cal. octobris: & tumulat⁹ iacet in ecclesia metensi.

¶ De sanctis peleo & nilo episcopis & martyribus. LXXXXV.

PEleus & nilus epi apud palestinam martyrio claruerunt. Qui tempore ꝑsecutionis in xpianos seuientis: pro ꝓfessiõe gloriosi nominis xpiani: cum plurimis clericis detenti: & ignib⁹ ꝓsũpti: imortaleꝫ a dño coronam percipe meruerunt. xiii. cal. octobris: ut ait ado in martylogio.

¶ De scis felice & ꝓstantia mr. LXXXXVI.

FElix presbyter & constantia martyres tẽpore persecutionis neronis impatoris apud nuceriam ciuitatem passi sunt. Qui rabie dicti cesaris i xpianos crassãte: duꝫ xpm ꝓfiteri nõ dubitassent: gladio capite cesi martyrium consumauerunt. xiii. cal. octobris. hec ado.

¶ De scis fausta & euilasio mr. LXXXXVII

FAusta uirgo & euilasius martyres apud cyzicum ciuitatem passi sunt: sub maximiano impatore. Cum enim fausta eẽt infantula annorum. xiii. filia gemelli ꝓtectoris ciuitatis: parentib⁹ ambobus orbata: xpm dominum clara confitebatur uoce. Missus est igitur euilasius preses annoꝝ. 40. a maximiano augusto ad cyzicum ciuitateꝫ. Qui puellam detentam fecit radi: & ad turpitudinem decaluari. Sicꝙ in equuleo suspẽdi & torqueri. Statimꝙ coruscationibus flectis: multi ministrorum occisi sunt. Deinde in loculis missa: dum ab hora prima diei usꝙ ad sextam serra ferrea secaretur: nec i aliquo ledi posset: predicante uirgine gloriam christi: euilasius preses conuersus ipsam dimisit: & baptismum suscepit. Deinde maximianus hoc audito misit alium presidem nomine cracum: quem iurare fecit ne unq̃ crederet in christum. Qui euilasium & faustam iussit comprehendi: & euilasium in equleo suspẽdi & torqueri. Faustam uero sicut crepidas capite: frõte: facie: pectore: totoꝙ corpore clauis configi. Cum autem illesa permansisset: mandauit eam cum euilasio in fartaginem mitti: & plumbo bulliente ollã repleri. Quibus orantibus & psallentibus: plumbum sicut aqua tepida refrigeratum est. Sancti uero quasi in balneo iacẽtes: uoce ipsos de celo uocante spiritum emiserũt xii. cal. octobris.

¶De sancto priuato episcopo & martyre. LXXXXVIII

PRriuatus episcop⁹ & martyr pas
us est in territorio gaualitane ci
uitatis temporibus ualeriani &
galieni imperatorum sub per
iecutione allemānorum : qui ab
occidente aduersus rempublicam cum rege
ipsorum herode ꝙuenientes: transmisso rhe
no gallias infestabant. Veneruntq; ad mon
tem gedronem i solo gaualitane ciuitatis po
situm: ad quem gaualitani ciues quasi i pre
sidium confugerāt: quem ipsi hostes per bi
ennium obsederunt. Sed beatus episcopus
cum populo suo in ipso monte non erat : eo
ꝙ in alio sibi monte cellam construxerat: in
qua lectioni & orationi insistebat. Cum igit
hostes episcopum ibidem esse comperiunt:
ad eum accedūt: & sperantes per hoc popu
lum obsessum flectere: priuatum capiunt: &
ut suos ciues ad se tradendum hostib⁹ indu
cat compellunt. Recusantem uero hoc face
re: fustibus grauissime cedunt : & ducentes
illum ad gaualitanam quam ceperāt ciuita
tem: cum nec ipsum ad immolandum idolis
compellere possent: in ignem miserunt: Sed
cum inde illesus euasisset : lanceis & cultris
pluribus ipsum plagis confoderunt. Rede
untes aūt ad gedronem montem: populo li
bertatem egrediendi concedunt: illiscq; exeū
tibus: & ad episcopum suum seminecem re
currentibus: germani oppidum capiunt: &
totaliter uastauerunt. Sanct⁹ autem martyr
uulneribus persecutorum attritus: inter o
uium suarum man⁹ post dies modicos emi
sit spiritum. i2. calen. octobris. Sepultusq;
est in subterranea crypta propter persecuti
onem paganorum: qui nec sanctorum cada
ueribus indulgebant.

¶De sancto eulogio p̄sb̄ro. LXXXXIX

EVlogius presbyter: ut i uitis pa
trum habetur: in eremo de scy
thi egyptiorum claruit. Qui co
gitationes hominum cognoscēs:
cum quosdam aliquādo indigne
uelle cōmunicare uideret: singulos remoue
bat: & eorum eis cogigationes detegebat :
donec omnes per penitentiam purgabant.
Et sic illos ad cōmunionē admittebat: Quie
uit autem in eremo de scythi duodecimo ca
len. octobris.

¶De sancto mattheo apostolo & euangeli
sta. C

MAttheus apostolus & euāgelista
ex tribu leui progenitus : a qua
& secundū nomen assumpsit: ex
publico aūt teloneario ope pu
blicanus appellatus ex publicanis a dño ad
penitentiā uocatus: & in apostolatum trans
latus est. Hic primus in iudea patria lingua
.i. hebrea scripsit euangelium: quod q̄ post
modū in grecū transtulerit: non satis claret
In quo quidem euangelio: ut hiero⁹ asserit.
Vbicūq; euangelista ueteris scripture testi
moniis utit̄ : non sequit̄ septuaginta interp̄
tum auctoritatem: sed hebraicam ueritatē.
¶Qui post ascensionem dñi primū in egy
pto p̄dicauit: deinde ad ethiopiam transiuit
& ueniens in ciuitatē eoꝝ regiam : que dicit̄
natoaber: i qua rex egippus regnabat: inue
nit ibi duos magos noie zaroen & arphasath
qui ita homies suis artib⁹ dementabant : ut
quoscūq; uellent sensuū ac mēbroꝝ officio
& sanitate priuare uiderent̄ : unde & se quasi
deos ab hoibus adorari faciebāt. Mattheus
autem apostol⁹ in eandē ciuitatē ingressus:
& apud candacis eunuchū regine: quē phi
lipp⁹ diaconus baptizauerat hospitatus. Ita
magoꝝ p̄stigia detegebat: ut qcqd faciebāt
hoib⁹ in pniciē: ipse cōuerteret i salutē. Oēs
quoq; infirmos ad se delatos quacūq; infir
mitate curabat. Eunucho aūt apostolū iter
rogante: quō tot linguas loquer̄ : & itelli
geret. Exposuit ei matthe⁹: quō i mūdi prin
cipio unica lingua hominū p̄ supbiā turriꝫ
babylonis edificare uolētiū ꝓfusa in. 72. lin
guas diuisa fuit. Et quō spūscō descendente
omniū linguaꝝ sciam recepissent: ut sicut il
li q̄ p turrim factā usq; ad celū edificare uo
lebant: p̄ ꝓfusione linguaꝝ ab edificio cessa
uerunt: sic apostoli per omniū linguaꝝ no
titiam turrim non de lapidib⁹: sed de uirtu
tibus ꝓstruerent: per quaꝫ credentes celum
ascenderent. ¶Tunc supuenit: q̄ diceret ma
gos illos cum singulis aduenire draconib⁹
qui ignē sulphureū ex ore & narib⁹ euomē
tes: hoies occidebāt. Apostol⁹ aūt signo cru
cis se muniēs ad eos secur⁹ exiuit: candace p
fenestrā cū pluribus spectante: quē mox ut
dracones uiderunt: ante pedes ei⁹ obdormi
erunt. Cum aūt instante mattheo: ut eos ma
gi excitarent: & ipsi eos suis artibus excita
re nō possent. Dixit apostol⁹ eis: q̄ nisi xp̄m
rogasset: dracones omnē furorem suū in ma
gos exacuissent. Et cū omnis popul⁹ ꝓueni
set: precepit illis apostolus : ut in noie iesu
nullum ledentes abirent. Et cōtinuo sine cu
iusq̄ lesione māsuetissimi per portam urbis
egressi sunt. ¶Cepit autē apostolus de glo
ria paradisi terrestris magnum sermonē cō
texere: asserens illum cūctis montibus emi
nere: & ꝓximū celo fore: spinas uel tribu
los ibi non esse: lilia nec rosas eius marcere
senectutem non euenire: angelorum ibidem
organa resonare: aues aduocatas continuo
obedire. De hoc autē paradiso terrestri dixit
hominē eiectū ꝓpter peccatū fuisse: sed per
xp̄i natiuitatem & passionē ad paradisum ce

leſtem meliorem reuocatū aſcendere. Et cū hec populo loqueret: ecce ſubito tumultus exorit: in quo regis filius euphron mortu⁹ plangebat. Quē cum magi illi funeri aduocati ſuſcitare non poſſent: ſuaſerūt regi q̄ in deo⁹ q̄ ſortium raptus eēt. Ideoq; illi ſimulacrū & tēplum q̄ſtrui oporteret. Predict⁹ autē eunuchus magos cuſtodiri faciēs: iſtante regina eupheniſſa noie ap'm aduocauit. Qui oratione fuſa iuuenē protin⁹ ſuſcitauit. Quod cernēs rex egipp⁹ per uniuerſas prouincias ſuas edictū miſit: ut oēs ad eū cōuenirent: & deum i effigie hois latentē uiderēt: uenerūt aūt cum coronis aureis ei ſacrificaī uolentes. Quos mattheus q̄peſcuit: ſeq; non deum ſed x̄pi ſeruū q̄probauit: & ſua predicatione pluſq̄ ſexaginta milia hominum ad x̄pm q̄uertit: Regē quoq; cum uxore & filio ſuſcitato & oi familia baptizauit: & iphigeniam eius filiā uirginē ſacro uelamie q̄ſecrauit: eamq; pluſq̄ ducentis uirginib⁹ prefecit. ¶ Populus aūt de auro & argēto apoſtolo oblato: ipſo iubēte eccleſiā fabricauit: quā infra dies. 30. pfectā: apoſtolus in noie reſurrectionis x̄pi ſcē dedicauit. Totamq; egyptum & ethiopiā ad fidem x̄pi pduxit. Ipe autē i ecclesia q̄ſtructa annis. 33. ſedit: & multos p̄ſbyteros & diacones ordinauit. ¶ Defuncto aūt rege egippo: hyrtacus rex crudeliſſim⁹ regnū uiolenter accepit: & euphronen egipi filiū eiecit. Obtento aūt regno: iphigeniā uirginem q̄cupiſcēs: dimidiū regni ſui apoſtolo promiſit: ſi eam in ſuum q̄iugium faceret q̄ſentire. Cui apoſtol⁹ dixit: ut iuxta morem p̄deceſſoris ſui: die dn̄ico ad eccleſiā cō ueniret: & preſente iphigenia cuz ſuis uirginibus: q̄ bona ſint iuſta q̄iugia ab eodē audiret. Quo rex cū gaudio feſtinauit: putās mattheum uelle iphigenie q̄iugiū ſuadere. Apoſtolus autem uirginib⁹ & omni populo congregatis: de bono matrimonii diu locutus: a rege plurimuz eſt laudatus: credente q̄ hoc ideo diceret: ut q̄ſensum uirginis ad coniugium inclinaret. Deinde imperato ſilentio ſermonē repetiit dicens: q̄ ſi regis ſponſam aliquis ſeruo⁹ uſurpare preſumeret: nō ſoluz regis offenſam: ſed mortē incurreret: non quia uxorem duxiſſet: ſed quia ſponſam dn̄i ſui cōtra matrimonii federa uiolaſſet. Ita & rex hyrtacus ſciēs iphigeniam regis eterni ſponſam effectam: & ſacro uelamine conſecratā: non poterat potētioris ſui ſponſam tollere: & ſuo coniugio copulare. Quod audiēs rex admodum pre ira inſaniēs: furibūdus abſceſſit. Apoſtolus autem omnes ad patientiam & conſtantiam confortauit: & iphigeniā coram ſe timore proſtratam: cum ceteris uirginibus benedixit. ¶ Poſt miſſa⁹ autem ſolēnia rex ſpiculatorem miſit: qui apoſtoluz iuxta altare ſtantem ubi corp⁹ x̄pi ab eō cōfectum fuerat: expaſſis manibus orantem: a tergo miſſo gladio iterfecit: & martyrem domino cōſeruauit. xi. cal. octobris. Quod populus uidens ad palatiū regis incendenduz properabat: ſed a preſbyteris & diaconibus uix detenti: apoſtoli martyrium celebrarūt Corpuſq; eius in montibus parthoz honorifice condiderunt. Quod proceſſu temporis inde tranſlatum apud ſalernum digna uenerātione quieſcit. Zaroes autem & arphaſath ex ea die qua mattheus regis filium ſuſcitauit in perſidam fugerunt: ſed eos apoſtoli ſimon & iudas ibidem uicerunt: ut dicetur infra in eorum paſſione. v. cal. nouēbris.

¶ De ſancta iphigenia uirgine. CI.

IPhigenia uirgo filia fuit regis egippi & diſcipula beati matthei apoſtoli. Quam idem apoſtolus baptizauit: & chriſti uirginem ſacro uelamine conſecrauit. Cū autem hyrtacus rex apoſtolum occidi mandaſſet: ut ſupra in eius proxima paſſione actum eſt iphigeniam uirginem cepit de ſuo coniugio appellare: & per matronas miſſas ac magorum preſtigia propulſare. Et cum eius animum nullatenus immutare poſſet: totam domuz eius igne copioſo uallauit: ut eam cum ceteris uirginibus concremaret. Apoſtolus autem cum angelo eidem apparens: omnem ignem ab eius domo excuſſit. Et erumpens flamma regis palatiuz inuaſit: & uix ſolo rege cum filio euadente: cuncta conſumpſit. Statimq; filius regis a demonio arreptus patris crimina propalans: ad ſepulchrum apoſtoli properauit. Rex autem turpis leproſus effectus: cum curari non poſſet ſe manu propria interemit: populus autem euphronem ab apoſtolo baptizatum: regē conſtituit: qui annis. 70. regnauit: & chriſti cultum ampliauit: totamq; ethiopiam eccleſiis repleuit. Iphigenia autem ducentarum & amplius uirginum mater exiſtens in ſancto propoſito perſeuerans in pace quieuit. Cuius hiſtoria merito magiſtri ſui paſſione ſubiicitur: quia dies dormitionis eius ignoratur.

¶ De ſanctis alexandro epiſcopo & hercula no martyribus. CII.

ALexander eps & mr̄ cum herculano martyre rome paſſus ē ſub antonino impatore. Qui dū clareret miraculis inter cetera lucium quendam gentilem mortuū ſuſcitauit. Illeq; ſurgens parentibus enarrauit qualiter i carcere obſcuriſſimo poſit⁹ erat: q̄dā uero iuuenis ſplēdidiſſim⁹ ad eū accedens dicēs: q̄ alexāder epiſcopus ip'm uocabat: unde ſtati ipſe ad corp⁹ redierat. Qua

propter tam ipſe luceius q̃ pentes cum aliis
125.ad dominum conuerſi ſunt:& ab alexan
dro epiſcopo baptizati.Hoc audiens antoni
nus alexandrum per cornelianū preſidem
fecit teneri:& uinctū romā adduci:quē cre
ſcentius p̃sbyter & bonifacius ac uitalis dia
cones ſecuti ſunt.Et dū impatori preſentat⁹
xp̃m p̃fiteretur:primo fuſtib⁹cedit̃:deinde
carceri mancipat̃:datis ei quattuor dieꝫ in
diciis ad reſipiſcendū. Cum aūt p̃sbyter cre
ſcentius comes ei⁹ ip̃m ſub arbore defleret:
nūciat̃ ei ab angelo alexādꝝ de carcere fuiſ
ſe ſolutum:quod ille ita factū eſſe cōperit.
Et cū xp̃m iteꝫ p̃dicaret:& ſignis clareret.
Iteꝫ captus & impatore antonino iubente i
equuleo ſuſpēſus eſt:unguliſq; toto corpo
re laceratus:atq; lampadibus ad latera ap
poſitis aduſtus.Deinde ad templum apolli
nis adduct⁹eſt:ut ſacrificaret.Sed cum pars
templi eius oṽone corruiſſet:beſtiis exponi
tur:ſed intact⁹ permanens in fornacem mit
titur:moxq; diuina uirtute ignis extinguit̃:
& herculanus miles hoc uiſo ad xp̃m cōuer
titur:ſtatimq; ambo ipſi ab impatore decol
lari iubent̃. Cum aūt alexāder ad martyriū
duceret̃:quedam uidua ei petenti orarium
cōmodauit: quod ipſe ſe ei remiſſuꝫ promi
ſit.Quod audiētes milites uidue illudebāt:
& orarium amiſſum dicebant.Sanct⁹autem
martyr uia claudia uigeſimo ab urbe milia
rio duct⁹ eſt:qui orario oculos textit : ſicq;
gladium cum prefato herculano ſuſcepit:&
p̃tinuo facto terremotu uicus & therme cor
ruerunt.Orarium autē per angelum uidue
reſtitutum eſt:quod ipſa militibus redeunti
bus oſtendit.Creſcentius aūt p̃sbyter & alii
qui eum fuerant ſecuti corp⁹ ipſius ſepelie
runt in loco : ubi ignē fornacis extinxit.xi.
cal.octob.S⁹ poſtmodū papa damaſus cry
ptam fabricauit:& ibidem ip̃m depoſuit.

¶De ſanctis mauritio & ſociis militib⁹mar
tyribus. CIII

Mauritius dux ſacratiſſime legio
nis thebeoꝝ cum ſociis ſuis: exu
perio:cādido:inocētio: uictore:
uitali & p̃ſtantio ſigniferis: ac re
liqs eiuſdē legionis ſāctis militi
bus ſex milib⁹ſexcētis & ſexagintaſex paſſi
ſunt ſub maximiano impatore i galliis ciui
tate ſeduneſi in loco: qui dicitur auganum
Hi thebei dicti ſunt a ciuitate eoꝝ:que the
bea nuncupat̃ : que eſt in partibus orientis
ultra fines arabie . Cum enim diocletian⁹ &
maximianus impatores fidem xp̃i cupientes
penitus extirpare:epiſtolas ad diuerſas mū
di partes direxiſſent:ut chriſtiani aut ſacrifi
care cogerentur:aut diuerſis penis perime
rentur :plureſq; ciuitates in quibus iam xp̃i
ani dominabantur nuncios uacuos remiſiſ
ſent.Imperatores ira cōmoti per omnes pro
uincias mandauerunt: ut omnes bellicis ar
mis apti romam uenirēt:ut omnes rebelles
romano imperio ſubiugarent.Littere aute3
ad populum thebeorum delate ſunt:qui ele
ctam legionem ſex miliū ſexcentoꝝ ſexagin
ta ſex ad imperatores miſerunt: ut eos i bel
lis iuſtis iuuarent:non autem contra chriſti
anos pugnarent. ¶ Huic ſacre legioni dux
erat inclytus beatus mauritius.Diocletian⁹
autem maximianum contra gallias cum infi
nito exercitu miſit:eiq; legionem thebeorū
ſociauit. Hi a ſācto marcellino papa exhor
tati ſunt : ut ante gladiis interirent q̃ fidem
quam acceperant uiolarent.Cum ergo uni
uerſus exercitus alpes tranſmeaſſet:& otho
doꝝ aduenieſſent:iubet impator omnes: qui
ſecum uenerant idolis immolare & contra
chriſtianos unanimiter coniurare.Quod au
dientes ſancti milites ſeptem miliaribus ab
exercitu diſceſſerunt:& in loco ameno : qui
dicitur auganum circa rhodanum conſede
runt. Quibus maximianus miſſis militibus
mandauit:ut ad deorum ſacrificia cum aliis
feſtinarent.Quod illi ſe non poſſe facere re
ſponderunt:utpote quia fidem chriſti habe
rent.Tunc ceſar ira ſuccenſus miſſis militi
bus iuſſit:ut aut eos diis ſacrificare compel
lerent:aut decimum quēq̃ eorum quē ſors
contingeret : ad ceterorum exemplum pro
tinus decollarēt.Sancti igitur cum gaudio
unus ante alterum feſtinabant: & ad marty
rium peruenire certabāt.Quos ſanct⁹ mau
ritius dux eorum aſſurgens ſacra contione
confortabat.Nunciis quoq; imperatoris di
xit:q; iam chriſti mandatum adimplere pa
rati erant:qui petro dixerat:ut mitteret gla
dium i uaginam.Nam p̃ chriſto mori omēs
parati erant:nullamq; utpote chriſti militeſ
defenſionem facere cupiebant:eo q; ad defen
ſionem reipublice tantum arma ſuſcepant.
Cum hec imperator audiſſet:iuſſit ut iteruꝫ
decimum quēlibet trucidarent . Quo facto
exuperius ſignifer accinctus inter commili
tones ſtans:eos ad paſſionem glorioſa locu
tione exhortatur:& ut omnes arma proiici
ant ſuadet:& uirtutibus ſolis armentur.Di
xitq; nūciis auguſti:ut hec imperatori refer
rent:q; licet milites eſſent ſui ſerui tamē po
tius erant chriſti.Ceſari debebant militiam
ſed chriſto innocentiam: ab imperatore la
boris ſtipendium acceperant:a chriſto uite
eterne premium preoptabant.Tunc impera
tor inſaniens iuſſit omnem ſuum exercitum
totam legionem circundare:ita ut nec unus
poſſet euadere . Vallantur ergo ſancti mi
lites chriſti a militibus diaboli : neſandis
manib⁹ trucidantur: pedibus equorū p̃cul
cantur: & xp̃o precioſi martyres p̃ſecrant̃.

¶ Dei autem nutu q̃ plures euaserunt: ut ad regiones alias ueniẽtes xp̃m p̃dicarẽt: & i locis aliis gloriosius triũpharẽt. Ex quib⁹ fuisse dicunt ✠ Solutor ✠ Auentor & ✠ octauius apud taurinum ✠ Alexãder apud bergomum ✠ Secũdus apud uintimiliũ ✠ cõstantinus ✠ uictor & ✠ ursus & alii q̃plures. Cũ ergo carnifices predã diuisissent & i simul q̃uiuarent: quẽdam iuuenẽ noie uictorem illac cãu trãseuntẽ: ad secũ q̃uiuãdum i uitauerunt. Ille aũt eoꝝ crudelitatẽ detestãs requirere cepit: quomodo inter tot milia occisoꝝ possent cũ gaudio epulari. Cũq; audiuisset q̃ pro fide xp̃i mortui essent: suspirans ille beatum se dixit si cũ illis fuisset occisus. Cũ autem illi q̃pissent q̃ xp̃ian⁹ esset: ip̃m p̃tinus trucidarunt. Quoꝝ martyruꝫ corpa a xp̃ianis i ipso loco sepulta sunt: & ecclesia eorum noie fabricata. Sed post aliq̃d tẽp⁹: corpus innocentii martyris in unda rhodani immersum: iundatione ip̃ius fluminis ad terrã euectum est: & ab eiusdẽ loci ep̃is cũ aliis in ecclesia sepultum. ¶ In dedicatiõe aũt ip̃ius ecclesie faber quidã gentilis die dñico opus suum exercebat: qui a sc̃oꝝ exercitu rapiturcedit: & q̃ die dñico laboraret redarguit. Sed correct⁹ ad ecclesiã cucurrit: & xp̃ianũ se fieri postulauit: passi sunt aũt sci martyres x. cal. octobris: circa annos dñi. 280.

¶ De sc̃o siluano episcopo. CIIII.

Siluanus ep̃s nazaren⁹ claruit tẽpore honorii ip̃atoris. Qui beati hieronymi auditor fuit: & eidẽ tanta dilectiõe q̃iũctus: eiusdẽq; morib⁹ & scitate uite adeo imbutus: ut post eius obitum a cunctis hieronymus nouus diceret. Cum aũt post obitũ hieronymi quidã sabinian⁹ hereticus surrexisset qui duas i xp̃o diuersas uolũtates assereret: & in sua secta plurimos q̃gregasset: & ad cõprobandã ei⁹ falsam opinionẽ libellũ compilasset: quem hieronymo intitulauerat predictam heresim q̃probantẽ: eiusq; eloquẽtiam & stilum habentẽ. Siluanus sabinianum ad disputandũ requisiuit. Statutaq; die siluan⁹ cum cyrillo ep̃o hierosolymitano: & catholicis ex p̃te una. Sabinianus uero cum hereticis suis ex altera ad ecclesiam q̃uenerũt. Ibiq; cũ fuisset diutius disputatum: hereticus opusculum a se cõpositũ sui erroris fomentũ protulit: qđ a hieronymo cõpositũ asseuerauit. Quod econtra siluanus q̃stanter negauit & heresiarchã de falso q̃pilato ope duriter increpauit. Tandẽ iter se in hoc q̃uenerunt: ut si usq; ad horam nonã diei sequentis opus illud falso q̃posituꝫ hieronym⁹ miraculo quoquam ostẽderet: hereticus capite puniretur sinaũt archiep̃s. Catholicis ergo tota nocte i oratione p̃sistentib⁹: die sequẽti ad horã pene nonam: sabinian⁹ ad ecclesiã cũ suis aduenit: ut dei seruũ p̃imeret: eo q̃nihil miraculi appuisset. Nã hieronym⁹ aures clauserat ut mirabilior apperet. Hora aũt debita siluan⁹ iuxta obligationẽ: letus quasi ad nuptias p̃gens ad suppliciũ ductus est. Qui inuocato hieronymo: ne fides catholica depiret: spiculatori collum prebuit: & ut se feriret rogauit. Cum aũt ille ensem leuasset: adest subito hieronym⁹ cũctis cernentib⁹: extẽsaq; manu: spiculatoris ensem tenuit: & siluano ut exurgeret impauit. Deinde hereticũ increpauit: scripturã illã falso q̃positam astruxit: eiq; minatus terribiliter iudiciũ mortis dispa ruit. Confestim ergo caput sabiniani a corpore detruncatũ terrã petiit: acsi spiculatoris ense amputatũ fuisset. Quo miraculo discipuli heresiarche ad fidem catholicam redierunt. Post hec diabolus siluani scitati inuidens: ut ip̃i⁹ famã lederet: in ei⁹ sp̃em se mutauit: & cuiusdã nobilis matrone noctu itrãs thalamũ: eam in lecto iam positã de concubitu requisiuit. Illaq; clamante hominem in eius cameram introisse: accurẽtibus familia & uicinis: diabolus ad fidem illoꝝ q̃firmandam sub toro latitauit. Quẽ illi inueniẽtes: accensis luminibus intuẽtes. Siluanũ archiepiscopũ crediderunt. Et p̃p ipsius opinionẽ stupefacti interrogauerunt: cur tantã nequitiam presũpsisset. Qui ut maius p̃tra sanctũ odiuꝫ icitaret: cepit horrẽda loqui: & astruere q̃ ip̃z ad hoc mulier iuitasset: illa aũt ip̃m apto ore demẽtiẽs: multas ab eo q̃tumelias audiuit: q̃ illi hec sustinere non ualentes: in iuriis & uerberibus ip̃m de domo expulerunt. Que cum diuulgata fuissent: tota ciuitas cõtra illum q̃mota: siluanũ hypocritam dignum incendio dignũ acclamabat: ut aũt uir dñi audiuit hec: patiẽter tulit: & d o gr̃as egit. Et ad cedẽdũ furori se ad bethleem ad locum: uidelicet magr̃i hieronymi: ad tempus mãsurũ transtulit. ¶ Reuoluto aũt ãno cum in ecclesia bethleem ad sepulchruꝫ hieronymi die quodã solus oraret: uir quidam malign⁹ ingrediẽs siluanũ hypocritam & ad ulteꝝ acclamãs: gladium educẽs: ip̃m in ei⁹ guttur demergere uoluit. Sed ep̃o hieronymum inuocante manu illius retrouersa: gladio p̃prio seip̃m p̃emit: superueniens alter nequissimus existimãsq; hominẽ illũ per siluanũ interemptũ: illũ similiter occidere conabat. Sed qđ primo acciderat: & huic euenit. Subsequẽter duo alii itrauerunt: duosq; occisos uidẽtes ignari diuini iudicii: scelus illud factum ab homie dei putauerũt. Quorum unus in eũ iniluit ense nudato. Sed ep̃o hieronymũ inuocante uir ille ut duo priores se p̃prio ense & manu iugulauit. Quod socius magie ascribens: ante fores ecclesie

clamat siluanum adulterꝝ & maleficū: ac homium occisorem: cōcurrunt populi ep̄m dignum incēdio acclamātes. Capiť innocens: ut ad supplicium ꝓtrahať. Cyrill⁹ accurrēs ip̄m liberare nititur: sed magis populus ꝓcitatur. Cū aūt extra eccleſiā duceret: hieronymus uiſibiliter de ſepulchro exiens: cunctis ſplendens apparuit: q̄ ſiluanuꝫ dextera tenens: de medio populi furentis eduxit. Inter hec demoniaca uinculis ferreis alligata ad tumulū eius liberāda deferť. Sed hiero⁹ demoni mandauit: ut ex ea exiens cūctis publice: que in ſiluanū cōmiſerat propalaret. Mox a femina illa diabolus diſceſſit in forma & habitu ſiluani cūctis apparuit: ita ut ab eo nullatenus diſcerni poſſet. Sicq; demō cuncta: que ꝓtra uiꝝ dei ꝓmiſerat enarrauit & cōtinuo nuſq̄ ꝓpuit. Hieronym⁹ aūt ſiluanum adhuc tenēs dextera. ſi aliud a deo uellet interrogauit: qui ſe de hoc ſeculo ſumendū poſtulauit: & quod petierat impetraſſe audiuit. Staticq; diſparuit hiero⁹: & poſt hore ſpatium in pace expirauit ſiluanus. Oēs quoq; populi ad eius pedes ꝓcidūt: & de inimicis cōmiſſis ueniā petunt: corpuſq; ipſius ad nazareth tollētes: i ei⁹ eccleſia honorifice ꝓdiderunt: quieuit in pace. x. calē. octobris

¶De ſancto ſiluano abbate. CV

SIluanus abbas in deſerto de ſcythi claruit: de quo legiť in uitis patꝝ: q̄ in extaſi mētis rapt⁹ ad ſe rediens: poſtmodū flere cepit: dixitq; ſe uidiſſe quoſdā ex frib⁹ ſuis ad inferna trahi. Dū aūt ad monaſteriū quoddā cū zacharia eius diſcipulo ueniſſet: & cū fratrib⁹ aliq̄tulū comediſſet: reuertēs diſcipulū aquā in uia bibentē redarguit: eo q̄ ipſius diei ieiuniū ſolueret. Qui dū ei reſponderet: quō ieiuniū ſeruarent: qui eo die cū fribus comediſſēt: audiuit ab abbate: q̄ illud fuerat ꝓuiuiū charitatis. ¶Aliq̄n dum quidā pegrinus frater ad eū ueniſſet: & frēs eius manib⁹ opantes uidiſſet: redarguit illos dicēs: q̄ maria optimā partē elegit: quē abbas i cella locatū hora nona cū ceteris ad mēſam nō uocauit. Ille aūt poſt cibū abbatē cur ſe nō uocaſſet interrogauit. Cui ille reſpondit: q̄ homo ſpiritalis erat: & eſca opus nō hēbat. Hoc audiens frater penitētiā egit: a ſiluanoq; audiuit: q̄ etiā maria marthe miniſterio indigebat. Hec in uitis patꝝ.

¶De ſcō ione p̄sbr̄o & martyre. CVI

AIon p̄sbyter & martyr apud caſtreſium pagū paſſus eſt. Hic expartib⁹ athenaꝝ ueniens ſcō carutio martyri uſq; romā ſociatus cū btō dionyſio ep̄o ex urbe egreſſus cum eodem galliam adiit: & ab ipſo p̄sbr̄ ordinatus: caſtreſiū pagū ꝓperās: euangelium p̄dicauit: herbis uirentibus & aqua frigida ſubſtentatus. Ad quē predicantem tres lictores a iuliano p̄fecto pariſi⁹ miſſi ſunt: ut eū tenerent: & occiderent. Qui eū ꝓpe pariſius inuentū nullo timore territuꝫ nec minis turbatum: nec ullatenus a doctrina deſiſtentē: uerberibus ceſum decollauerunt. x. calē. octobr̄. Cuius corp⁹ truncū caput manibus tollens uſq; ad locū ubi ſāct⁹ martyr ſibi ſepulturā elegerat q̄ſi miliario uno ꝓcedens ibidē occubuit: ſepultumq; ibidem miro fragrans odore in loco: qui diciť mons ſancti ionis.

¶De ſcō florentio p̄sbr̄o. CVII

FLorentius p̄sbr̄ floruit tpe ꝓſtantini impatoris: qui ſcō floriano martyri ſociatus: de quo ſupradictum ē in ei⁹ paſſiōe. 4. nonas maii poſt ei⁹ exceſſum & martyrium ſub diocletiano pactū: ab āgelo monitus ad gallias uenit: & ad portū flumis rhodani: qui dr̄ lugdunū applicuit: ubi cū eēt dies dñic⁹: ut miſſam audiret: nauē ꝓfractā ſine gubernatore repertā aſcendit: & angelo duce tranſiuit: ibiq; demoniacū inuentū ab opp̄ſſione imūdi ſpūs liberauit: & in ip̄a uia plurima alia miracula fecit. Quē ſcūs martinus ep̄s turonen̄ p uiſum angelo monitus ſacerdotem ꝓfecrauit. A quo dimiſſus uenit ad locum ꝓpe ligerim: cui nomen erat gloriana: in quo erat ſpelunca ſerpentib⁹ plena: quos ille ſua oꝛone fugauit: & ibidē ieiuniis & oꝛonibus quotidie uacans manſionē elegit. Singulis quoq; annis oꝛonis gr̄a turon̄ ueniebat. Cum aūt pueniſſet ad locū: qui dr̄ ꝓdata iuxta fluuiū mulierē cecam flētē amariſſime repperit: & ab ea filium ei⁹ atq; ductorem in flumine necatum audiuit. Et mox oꝛone premiſſa in loco ei oſtenſo ab angelo piſcatores retia iactare fecit: & filium mulieris de flumine uiuum extractū ei reſtituit: & ipſam inſup a cecitate ſanauit. Vixit aūt a tempore quo a ſcō floriano fuerat ſepat⁹ annis. 63. & annoꝝ. 123. migrauit ad xp̄m. x. calendas octobris. ſepultus apud lugdunum miraculis clarus.

¶De ſcō ſanctino ep̄o & ꝓfeſſore. CVIII

SAnctinus ep̄s apud meldēn ciuitatē claruit tpe domitiani & nerue i patoꝝ: qui a beato dionyſio ep̄s ordinat⁹: miſſus eſt carnotū ad p̄dicandū: & poſtmodū ab eodem meldenſi urbi i pontificē p̄fect⁹ eſt: cui antoninū iuniorem in ſociū & p̄sbr̄m ꝓceſſit mandans eis: ut poſt martyriū ipſi⁹ dionyſii quod ſe pro xp̄o paſſuꝝ didicerat: oia que circa ſe ꝓtigiſſent: romano pontifici & fidelibus rome intimare curarent. Itaq; poſtq̄ dionyſius paſſus eſt: ſanctinus & antoninus

romam pergebāt iussa impleturi: ueniētib⁹ q; illis in italiā sanctin⁹ socium febricitantē dieb⁹ pluribus expectauit. Ne tandē iter retardaret: antoninus hospiti cū enceniis & linteis ꝓmendauit: ut si qualescceret: inde ei ministraret: si decederet: illū inde sepeliret. Et sic a loco discessit. Antoninusq; post modicum decessit. Quē princeps ille oibus sibi retentis: in stabulo iumētor i sterquilinio sepeliuit. Quod dū sanctin⁹ qui iam fines urbis tetigerat p spiritum cognouisset: retrocedens ab hospite de socio requisiuit. Ille autē eū obisse: corpusq; se honeste sepelisse affirmauit. Quē sanctin⁹ demētiēs: ac redarguēs ad locum accessit: & oratione premissa sociū de fossa euocās suscitauit. Quod princeps ille cernens confusus uenīā petiit: & fidē xp̄i suscepit. Tunc ambo celebrata missa romā uenerunt: & anacleto pape actus & gesta sci dionysii: necnō & que sibi ꝓtigerant narraue rūt. ¶ Perfectoq; negocio ad urbem meldē sem redierūt: predicationi istantes. Post que sanctin⁹ dormiuit i xp̄o. x. cal. octobris. Cui & ✝ antonin⁹ i epatu successit: & ꝓsumatus & ipse scitate ad xp̄m migrauit. Quorum ambo corpora in uno tumulo collocata requiescunt.

¶ De scō lino papa & mr̄e. CIX.

LInus papa & mr̄ natione italicus de regione tuscie: patre herculano beato petro apostolo i pontificatu romano successit. Seditq; ānos. xi. mēses. ꝫ. dies. iꝫ. Hic ex precepto beati petri apostoli ꝓstituit: ut mulieres i ecclesia uelato capite itroirēt. Dicūt quidam: q; linus & cletus petri successores: non sederūt ut pontificeſ: sed ut petri coadiutores: quibus beatus petrus i uita sua credidit ecclesiasticaq; rey; dispositionem. Ipse uero tantū predicationi & orationi uacabat: p pter qd tanta auctoritate dotari meruerunt: ut in catalogo pontificū ponerentur. Clemē tem uero ipe beatus petrus sibi successorem ꝓstituit: licet aūt hec ueritate nitantur: tamē ut ait hieronym⁹: beatus clemēs spiritu sancto plen⁹: timēs ne aplica ordinatio posteris tēporibus transiret i uitium: ut quidā mun⁹ hereditariū putantes: minus de dei cogitarēt electione: linū & cletum ante se coegit pontificari. Et sic clemens primus fuit p petri electionē: tertius uero per gradū. ¶ Hic beat⁹ episcopus cum demones effugaret: mortuos suscitaret & alia miracula faceret: multosq; conuersos baptizaret: filiaꝫ etiā saturnini cōsulis a demonio liberasset: & ad xp̄m ꝓuertisset. Saturninus ꝓsul credens hoc magicis artibus fieri: ipsum diuersis penis afflictuꝫ decollauit. Imperante nerone. 9. cal. octobris. Et licet corp⁹ eius primo fuerit in uaticano sepultum: postea tñ a gregorio ostiensi epo ostiam translatum ē: & in ecclesia maiori sci laurentii reconditum. ¶ Hic fecit ordinationes duas per mensē septembrē: & ordinauit epos. xv. presbyteros. xix. Et cessauit epatus dies tres.

¶ De scā thecla uirgine & martyre. CX.

THecla uirgo & mr̄ passa ē apud iconium ciuitatē imperante nerone. Que ipsius urbis preclaro genere orta beati pauli apostoli p̄dicatione ꝓuersa: atq; uirginitatem professa: cū sponsum haberet nuptiis renunciauit. Quod mater eius sentiēs: filiā iudici tanq̄ xp̄ianā accusauit. Tunc proconsul alexander theclaꝫ detentā iudicauit igni cremandam. Et cuꝫ in medio ignis esset posita in nullo tñ exusta est: imberq; de celo uehementissimus cadens rogū extinxit. Sicq; uirgo liberata: ad domū ubi paulus hospitabatur aduenit: ubi multos discipulos iuenit: q se pro ea orantes. vi. diebus afflixerāt. ¶ P⁹ aliqd tempus syrus alexāder theclam detentam iudici iterq; obtulit: & de xp̄ianitate detulit. Quam iudex bestiis exponi iussit: sed interim eam tryphene matrone nobili imperatoris propinque custodiēdā tradidit. Die uero statuta thecla in harenā ducitur: & leene supra dorsum colligat. Sed leena uerso capite uirginis pedes lambebat. Sicq; puella de harenario educit illesa: & in die sequē ti reseruat iterq; feris subiiciēda: tryphenecq; ꝓmendatur custodiēda. Sequenti iterum die thecla producitur: & spoliata in amphitheatrum mittit: & leones & ursi ad eam dimittuntur. Ad cuius pedes leena procidit: ursāq; ad uirginē currentem lacerauit. Leonem uero ferocissimum eadē leena ꝓplexa cū ipo dimicauit: & cū eo piter mortua corruit: & sic uirginē defensauit. Deinde i fossam aque serpentib⁹ plenā inicitur: sed protinus ſpētes nube ignis oppressi moriunt. Dehic tauris ferocissimis pedib⁹ alligatur. Et lamine candentes inter ilia animaliū mittuntur: ut saltu rapido cito discerperēt uictā. Sed ferq; candēs ꝓbussit funes: & solutis uinculis uirgo liberat: discurrentib⁹ tauris p incēdii dolore. Clamātib⁹ aūt populis cum tryphena magnū deū xp̄ianoq;: pconsul tam miraculi stupore q̄ populi timore: theclam suis uestibus idutā matronis liberā dimisit. Quā tryphena in domum suam suscepit: & adoptans in filiam fidem christi percepit. Multos etiam gentiles uirgo domini ad fidē perduxit. Deinde seleuciam abiit: & in uirginitate & sanctitate uite perseuerās: somno pacis dulciter requieuit nono calēdas octobris ibidē sepulta. CXI.

¶ De scō constantio ꝓfessore.

CONstantius ꝓfessor apud anconā claruit: qui in ecclesia bti stephani ꝓtomartyris mansionarii functꝰ officio seruiebat: funditusq; terrena despiciens tota mente ad sola celestia flagrabat. Quadā uero die cum in eadē ecclesia oleū defecisset: & deiꝰ famulꝰ unde lāpades accenderet nō hēret. Lāpades oēs aqua repleuit: atq; ex more in medio patyros posuit: quos allato igne accēdit: sicq; aqua i lampadibꝰ acsi oleū tota die ac nocte arsit. Cuiꝰ scitatis opione crescente multi ad eum uidendum ex diuersis locis ueniebant. ¶ Die uero q̄dā ex lōgi quo loco ad eū uidē dū rusticꝰ uenit. eadē uero hora ꝓtigit: ut uir dñi stans in ligneis gradibꝰ reficiendis lāpadibus desuiret. Cūq; is q ad eū uidendū uenerat: qs nam eēt inqreret: & oñsum sibi exili forma: & pusilla statura ꝓspiceret: despexit: eū atq; i corde suo derisit: dicēs se grādē hominē uidere credidisse: ille uero nihil habebat de hoie. Quod ut ꝓstantiꝰ p spiritum agnouit lāpades reliqt: ꝓcitusq; descendens in amplexꝰ ruit: & deosculās eū gr̄as egit: q̄ de se talia cogitasset: eo q̄ ipse solꝰ ex hoibꝰ in eū cognoscendū oculos aptos habuisset. Cuiꝰ humilitatē & spiritū ꝓpheticū, rusticꝰ ꝓsiderans: & ueniā ab eo petiit: & deinceps i reuerentiā assumpsit. Quieuit aūt i pace uir dñi. 9. calē. octobr̄. sepultꝰ ancone. Hec gregoriꝰ primo dialo. cap. 5. Corpus aūt huius sci ꝓcessu tpis uenetias translatū: & i ecclesia sci basilii collocatum est. 4. idꝰ iulii.

¶ De scō ꝓstantio epō. CXII

CONstantius epūs aquine ciuitatis fuit: & ioānis pape primi tēporibus claruit. Qui ultra nimiā sanctitatis famā: qua apud multos inotuit. spū ꝓpheticō dotatus est Cum enim in die eiꝰ obitus a circūstantibus ciuibꝰ: utpote tam amabilis pater discessurꝰ amarissime plāgerēt: quesitū est ab eo: quē post se pontificē hērent. Quibꝰ ꝓpheticō spiritu rūdit. q̄ post ꝓstantiū mulionē: post mulionē fullonē: post fullonē neminē. Quibus editis uite spūm exhalauit. ¶ Defūcto uero scō eius ecclesie pastoralē curā suscepit andreas diaconus illiꝰ: q quondā in stabulis itinerꝫ cursum seruauerat equorꝫ. Illo quoq; ex hac luce subtracto: epatus ordinē iouinꝰ sortitus est: qui in eadē urbe fullo extiterat. Quo adhuc supstite ita cūcti habitatores ciuitatis illius & barbarorꝫ gladiis & pestilentie uastitate deleti sunt: ut post mortē eius: nec qui epūs fieret: nec qbꝰ fieret inueniri posset. Sicq; ꝓpleta est uiri dei sentētia: quatenꝰ post excessum duorū epōrꝫ se sequentium: eius aquineñ ecclesia pastorem minime haberet. Hec gregoꝰ. 3. dialogorꝫ capitulo. 8.

¶ De sancto sosio martyre. CXIII

SOsius martyr passus est apud ciuitatē puteolanā tpe diocletiani impatoris sub timotheo ꝓside: q cū eēt diaconꝰ messenate ciuitatis annorꝫ q̄. 30. post passionē sci ianuarii beneuētani epi passus est. Cū aūt quodam tēpore ꝓsente ipso epo euangeliū in ecclesia legeret: uidit eps de capite eius flāmā exurgere: quā nemo aliꝰ uidit: & ꝓnunciauit eum martyrē futurꝫ: nō post multos dies ianuarius epūs tentꝰ & in carcerē missus est: ad quē uisitandū cū uenisset sosiꝰ cū diacono festo & lectoꝛ desiderio: & ipsi simul cū eo detenti sunt. Et postq̄ ianuarius cū aliis eiꝰ sociis passus esset: ut dictum est supra in eorū passione. 13. calē. octobris: & ipse sosius ab eodem preside pro xpi nominis ꝓfessiōe gladio cesus est. 9. calen. octobris.

¶ De sancta salaberga abbatissa. CXIIII

SAlaberga abbatissa in territorio lugduneñ claruit tēporibus sci sulpitii epi bituricen & dagoberti regis francorꝫ: Hec in suburbano leucorꝫ oppido territorii lingonen̄ pentibꝰ claris & religiosis exorta est: a natiuitate ceca. Cū aūt scūs eustasiꝰ abbas colūbani successor in domo gūdonii patris puelle hospitatꝰ eēt duosq; filios uiri sibi oblatos benedixisset. Salabergā cecā eidem ad ductā post triduanū ieiuniū illuminauit: & spūalibus disciplinis informauit. Quā parētes cuidā generoso uiro licet dudū renitētē inuitā in ꝓiugem tradiderunt. Quo infra duos menses defuncto: iterꝫ inuita maritat̄ alduino comiti regis dagoberti: ex quo quiq; filios procreauit. Tandēq; uiꝫ ad castitatem ꝓuertit: eiusq; obtēta licētia cum ꝓsilio ualberti successoris eustasii abbatis i suburbano lingonēsi: in paterna hereditate cenobiuꝫ puellarꝫ ꝓstruxit: uerū ciuili bello inter reges francorꝫ exorto: inde cū scō ualberto discessit: & lugdunū ueniens monasteriū aliud fabricauit: ubi plusq̄ trecentarꝫ puellarꝫ ancillarꝫ xpi mater extitit. ¶ Dū quodā tpe sci ualberti p̄stolarēt aduentū: & uinū ad sufficientiā nō hēret: sua oīone uinum in uegete multiplicauit: & que semiuacua erat plenaꝫ repperit. ¶ Vite sue instante termino p uisionē uidit tabernaculū mire claritatis de celo descendere: in quo recepta in prato ameno summe pulchritudinis translata est. Quē sibi locū a deo paratū intellexit. Eidē etiam dormiēti cingulū a rhenibꝰ solutū est: quod nusq̄ ꝓparuit: dictū est ei ipsam die cētesimo a corpore migraturā: qbꝰ diebꝰ ꝓtinue psalterium legit: & die sibi statuta uidelicet. 9. calē. octobris. in pace quieuit.

¶ De ꝓceptiōe sci ioannis baptiste. CXV

Conceptio sancti ioānis baptiste in martylogio hieronymi. 8. cal. octobris scribit: & i quibusdā ecclesiis celebratur. A quo die usq; ad ei⁹ natiuitatē. 9. mēses itegrali ter nūerant: nullo die deficiēte nec supante: ut sicut trium hominū tantū celebrant festa natiuitatū. s. xpi: & beate uirginis: ac ipius baptiste: sic & eoꝝ celebrentur festa ꝓceptionum. Festū aūt ꝓceptionis matris dñi p reuelationē primo cognitū fuit: sicut supra dictū est i legēda ꝓceptiōis ei⁹. vi. id⁹ decembris. Qualiter aūt ꝓceptionē ioānis baptiste: tali die fuisse factā: habuerit hierōym⁹: icertū ē: uerisimiliter tn credi pōt: & recte opinari: ꝙ sicut cōceptus & ort⁹ baptiste in aliis pfectus appuit: sic & tēpus ei⁹ quo fuit i utero itegrū eē debuit: ut sicut xps nouē mēsib⁹ itegraliter in utero uirginis fuit: sic & baptista post eorūdē mēsiū itegralē decursum de uentre matris exiuit: ut sicut natiuitas ꝑcursoris assimilat natiuitati saluatoris: sic & ei⁹ ꝓceptio ad xpi ꝓceptionē inq̄tū est possibile simileꝫ. ¶ Et notandū ꝙ circa ꝓceptionē ioānis baptiste: tria miracula specialiter appuerunt: que aliqualiter tacta sunt supra in eius natiuitate. 8. cal. iulii. s. supnaturalis ꝓceptō i utero scificatio: & ꝓphetalis doni repletio. ¶ Fuit eni primū supernaturalis cōceptio: quoniā erat helisabet sterilis: & ambo pētes ꝓcesserant in dieb⁹ suis. Ideoq; zacharias de ꝓmissione angelica dubitauit. Cōsueuit eni homo dubitare. ¶ Aliquādo pp ꝓmissoruꝫ magnitudinē sicut & habraā legit ꝙ dubitauit: qn dns semē suum terrā chanaaꝫ possessuꝝ esse promisit gen. xv. ¶ Aliquando pp fragilitatis ꝓprie ꝓsiderationē: sicut patet in gedeone: q cū familia ei⁹ esset infima in tribu manasse: & ipe minim⁹ i domo pris sui: dubitauit qūo israel liberaꝫ possꝫ: iudic. 6. ¶ Aliquādo ꝓpter nature ipossibilitatē: sicut patet i sara: que suá senectutē ꝓsiderās risit: cū dns abrahe filiū ex ea nascituꝝ esse predixit gen. 18. Ex his autē oib⁹ zacharias dubitare potuit: quia ibi erat & magnitudo ꝓmissionis: quia de filio nascituro dictū ē. Erat eniꝫ magnus corā dño: & consideratio ꝓprie fragilitatis: q talē filiū habere se reputabat indignū: & ipossibilitas naturalis: q uxor ei⁹ erat sterilis: & ambo ꝓcesserant i dieb⁹ suis: nihilomin⁹ tn plagam incurrit amissionis loquele: ꝓpter eius icredulitatē: ut ex hoc maius miraculū in natiuitate filii apperet: & ꝓpter alias rationes superi⁹ i natiuitate ioānis assignatas. ¶ Scdm miraculū fuit i utero scificatio: q de eo dictū ē. Et spiritusc̄ replebit adhuc ex utero matris sue. Quod priuilegiū i quattuor scis tātūmō repitur. s. i hieremia ꝓpheta hier. prio. Anteq̄ exires ḋ uulua scificaui te: i iacobo iusto ap̄lo: sicut hieronym⁹ testat: i ioāne baptista: & i beata uirgine maria: licet talis scificatio & spiritus sci repletio longe plenior fuerit i beata uirgie: q̄ in aliis prenoiatis scis. ¶ Et notādum ꝙ licet ioānes baptista fuerit in utero scificatus: fuit tamē originali peccato ꝙcept⁹: alioquin non fuisset zacharie fili⁹: unde festū istud licet dicant ꝙceptionis: ē tn poti⁹ festuꝫ scificationis: q̄a uidelicet i utero matris scificatus fuit. Sicut & de beata uirgine supius dictuꝫ ē in legēda ꝙceptionis ei⁹: unde sub uocabulo ꝙceptionis agit festū scificationis. ¶ Tertium miraculū fuit ꝓphetalis mūeris repletio. Ideo dicit pluſq̄ ꝓpheta: q̄a anteq̄ nascer̄ ꝓphetare meruit: qn i utero matris exultans ad uocem salutatiōis marie: deū adesse cognouit: uñ chrysostom⁹. Nunqd ꝓphete fuit ut prius fieret ꝓpheta q̄ homo. Et quia ꝙsuetudo erat ut prophete ungerent. Ideo xps fecit mariā salutare helisabet. Et ſmo p cedēs de utero matris ubi habitabat dns: & per aures helisabet ingressus descēderet ad ioānem: & eum illic ungeret in prophetam. ¶ Non solū aūt ipse anteq̄ nasceret ꝓphetauit: sed insup suis meritis matri: ꝓphetie spiritum tradidit: unde chrysostom⁹. Quis propheta⁊ cū esset ꝓpheta: ꝓphetam facere potuit. Helias qdē unxit heliseum in ꝓphetaꝫ: non tamē ꝓphetandi gr̄am illi donauit. Iste aūt in utero matris existēs diuini itroit⁹ sciētiam matri donauit: & os illi⁹ i uerbo cōfessionis apuit: ut cui⁹ nō uidebat psonā: cognoscere tdignitatē dicēs: unde hoc mihi: ut mater dñi mei ueniat ad me. Hec chrysostom⁹.

¶ De sanctis andochio thyrso & felice martyribus. CXVI.

Andochius thyrsus & felix martyres apud aurelianū passi sūt sub aureliano impatore. Ex qb⁹ andochius & thyrsus missi sūt a sācto policarpo epo in gallias ad predicandū. Qui uenientes aurelianū dū sua predicatiōe multos ꝙerterēt: & mltos martyres ꝙfortarēt: recepti sunt hospitio a felice xpiano negociator: paupuꝫ hospite cūctoꝝ. Et cū ad impatorē ibidē tunc degentē accusati fuissent: inde educti sunt. Quos dū eoꝝ hospes insequit cū eis similiter detinet: omnesq; simul impatori presentāt. Et dū xpm ꝙfiterent: manib⁹ suspendunt: & saxa i pedibus alligant: & sic in suspēdiculo usq; i crastinū dimittunt. Cum autē sequēti die inco lumes inuēti fuissent: i ignē copiosum missi sunt. Sed ꝙbustis uiculis: & flāmis imbre copioso extinctis: ipi inusti oīno pmanserunt. Quos impator ꝙtinuo decollari mandauit. Faust⁹ uero xpian⁹ cū symphorião suo filio corpa eoꝝ collecta sepeliuit. 8. cal. octob.

¶De scis quadragintanouē mīribus. CXVII

QVadragintanouē martyres passi sunt in chalcedonia ciuitate sub diocletiano impatore ꝑcōsule āt prisco. Hi cū btā euphemia uirgine detēti: cū nollent deo marti sacrificare ꝑ dies. 20. in carcere macerati sūt Deinde iussu ꝓsidis educti alapis in facie cesi: & grauiter flagellati: iteꝝ uincti i carcerē reducti sunt: & impatori reseruati: ut de his supra actū est in passiōe euphemie. i6. calē. octobris. Post dies aūt. i2. impatori diocletiano chalcedonē uenienti: a ꝑcōsule ꝓsentā/tur. Quos cuꝫ impator in xpi fide imobiles repperisset eos oēs uinctos leonibus & ursis exposuit deuorādos. Et cū a feris intacti custoditi fuissent: iussit eos omnes pariter decollari. 8. calen. octobris.

¶De scō cleopha discipulo. CXVIII

CLeophas discipul⁹ un⁹ ex. 72. fuit. Hic unus ex illis duobus extitit: quib⁹ in castello emaus eūtibus in die resurrectiōis sue dñs appuit: & ab ipsis inuitat⁹ cū eis discubuit: quē & ipsi i panis fractiōe cognouerunt. Aliusꝫ uero lucas euāgelista fuisse dr̄ Hunc aūt tradunt apud ipm castellū emaus in eadē domo qua mensā dño ꝓauerūt: post discipulorꝫ in iudea dispsionē ꝑ ꝓfessiōe xpi a iudeis occisum: & gloriosa memoria sepultum: qui passus est. 7. calen. octobris. Hec i martylogio adonis: sūpto ex hieronymi scripturis & chronicis antiquis.

¶De scō firmino pbr̄o & martyre. CXIX

FIrminus pbr̄ & mr̄ apud ambianum passus est sub lōgino & sebastiano ꝓsidib⁹: qui ex ciuitate hibernie: que dr̄ pāpilonia ortus patre firmo senatore: cū adhuc esset puer tradit⁹ ē honesto pbr̄o sacris lr̄is imbuēd⁹: q annorꝫ. i7. etate & doctrina ꝓficiens: & ꝑ honesto iā sene ꝓdicatiōis officiuꝫ supplens: ab eodē ad honoratū epm tolosaꝫ missus ē: a quo & pbr̄ est ordinat⁹. Anno uero etatis sue. 3i. reuersus ad magistꝝ flictis oibus apud andegaueñ urbē āno uno & tribus mēsib⁹ ꝓdicauit: & multos ad xpm ꝓuertit: deinde beluacū ueniens: a ualerio ꝓside ob xpi ꝓfessionē sepe usq; ad mortē flagellatus est: & post hec in carcerē clausus: sergio successori ualerii reseruat⁹ est: ꝫ a populo uiolēter solutus: ibidē diuti⁹ ꝓdicauit: oēm populū baptizauit: & ecclesias plures ꝓstruxit: inde ambianū prexit: & infra. 40. dies tria milia hominū ad xpm ꝓuertit. Tandē a lōgino & sebastiano ꝓsidib⁹ ꝓphēsus: ꝓpter timorē populi i carcere decollat⁹ est. 7. calen. octobris. Faustinianus aūt senator pr̄ sci firmini epi: de quo supra dictū est. 3. calen. septēbr̄ qui ab eodē martyre cū filio fuerat baptizat⁹: corp⁹ eius rapiens i suo cemiterio sepeliuit: quod postmodū saluius ambianeñ epūs in ecclesiā maiorē trāstulit: de quo supra habitum est. 3. idus ianuarii. Sebastian⁹ autem preses in ultionem martyris xpi a ciuib⁹ belluacensibus postmodum interfect⁹ est.

¶De scō herculano martyre. CXX

HErculan⁹ mr̄ passus ē rome sub aureliano impatore: q a btō alexandro papa ad xpm ꝓuersus ē: & baptizatus. Cū idē alexander in custodia teneret apud qrinū tribunū: qua ꝑpter aureliano accusat⁹ & ab eodē ꝓphensus atq; fustib⁹ cesus in ꝓfessione nomis dñi tandem gladio cedente martyrii palmam percepit. 7. calen. octobris. Cuius corpus uia numentana septio ab urbe miliario a xpianis sepultum est.

¶De scis cypriano epō & iustina uirgine & martyribus. CXXI

CYprianus epus & iustina uirgo passi sunt apud damascū & ꝓsumati i nicomedia citate tpe claudii impatoris sub eutelio comite oriētis. Btā nāq; iustina de ciuitate antiochie filia eusii sacerdotis idoloꝝ: quotidie ad fenestrā sedens: & preliū diaconē legentē euāgeliū audiens ꝓuersa est. Quod cū mater patri in lecto nūciasset: & ābo dormitātes xpm cū angelis eos ad regnū celoꝝ uocātē uidissent: euigilātes mane & ipsi ꝓuersi ad ecclesiā ꝓuenerūt: & una cū iustina ab optato epō baptismū ꝓceperūt: a quo postmodū eusi⁹ ꝓsbr̄ ordinat⁹ ē: Quo defuncto dū uirgo xpi ecclesiā frequētaret: & eā qdā aglaius scholastic⁹ adamaret: misit ad eā matronas & uiros: ut sibi illā peterent in uxorē. Que cum oibus se xpo despōdisse rñderet. Ad cyprianū magū iuuenis accessit: q puer ab ānis. 7. fuerat diabolo ꝓsecratus: ut artib⁹ suis iustinā in ei⁹ amorē cōcitaret. Cyprianus autem aduocauit demonem quendam: & eum adiurare cepit: ut uirginē de libidine tentatā ad se adduceret: ut eā uel ipse uel aglai⁹ cognoscere posset. Demon aūt unguentū quoddā cypriano tradidit: ut domū uirginis pungeret: & ipse postmodū noctu ad eā tētādā introiret. Quod cū factū eēt: & demon ingressus cor uirgis i amorē ꝓcitaret. Iustina oōne ꝑmissa signū crucis edidit: & diabol⁹ territ⁹ fugit: & ad cyprianū ꝓsus rediit: quē cū interrogasset: cur sine effectu redisset: dixit se signū uidisse: i quo ois uirt⁹ ei⁹ defecerat. Cyprian⁹ aūt demonē fortiorē misit: sed qđ prio ꝓtigerat: & ꝓo euenit. Quod cyprianus uidēs illos derisit: & pricipē demonioꝝ aduocauit: & adiuratum ad uirginē destinauit. q illā diuersis langorib⁹ pri⁹ uexatā ad

se media nocte ductuꝝ ꝓmisit. Tunc diabol⁹ in spēm uirgis se mutauit: & ad iustinā igressus: dixit secū se uelle manere: & uirginitatē seruare. Et cū uirgo acqesceret: & uirginitatis p̄mia ꝓmēdaret: cepit eā tentare dicēs: q̄ dubiū eēt: ne ex hoc deū offenderet: cum ipē primis pentibus plis generationē p̄cepisset. Cū aūt cor uirginis p̄ immissionē demonis in ardorem libidis ꝓcuti cepisset: illa i se reuersa & qs sibi loqueret intelligens: signo crucis se muniuit: & diabolū ut fumū isufflauit: & statim ab oi tētatione liberatam se sensit. ¶ Post hec diabol⁹ in spēm iuuenis aglaii se trāsfigurauit: & in ei⁹ lectulū ingrediēs i amplex⁹ eius ruere uoluit: sed signo crucis edito ꝓfestim euanuit. Deinde p̄mittēte deo ipsā febrib⁹ fatigauit: sed uirgo xp̄i oia certamia superauit. Videns diabol⁹: q̄ nihil ꝓficeret: in formā iustine se transmutauit: ut famā iustine polluaret: & eā ad cyprianū se adduxisse iactaret: & in tali specie ad magū cucurrit: ip̄mq; q̄si amore ei⁹ langues osculari uoluit Sed mox ut cyprian⁹ nomē iustine noiauit: diabolus nomen illud audire nō ualēs dispauit. Quapropter cyprian⁹ delusuꝝ se uidēs ad hostiū uirginis diu uigilauit: & q̄nq; i femināq̄nq; i auē se arte magica: ut uidebat: cōmutauit: sed cū uenisset ad hostiū ei⁹: neq; auis neq; femina: sed cyprian⁹ apparebat. Aglaiū tandē in passerē arte magica cōmutauit: q mox ut ad fenestrā uirgis uolasset: nō passer sed iuuenis uidebat: & cū nec posset fugere: nec salire: ip̄m iustina redarguit: & p̄ scalā deponi fecit. ¶ Vict⁹ ergo diabol⁹ per oia ante cyprianū ꝓfusus stetit: quē ille interrogauit: quō in nullo in xp̄iana uirginē p̄ualeret. Qué demū prio sibi iurare fecit: q̄ nū q̄ ab eo discederet: deinde ei dixit: q̄ signum crucifixi uiderant: & i hoc territi fugerāt. Interrogat⁹ quoq; an xp̄s diabolo maior esset. Rūdit ip̄m maiorē oibus: q demones omēs igne cruciādos iudicatur⁹ eēt. Tūc cyprian⁹ uirtutes diaboli p̄tenens: oia idola sua cōfregit: & codices ꝓbussit: & ueniēs ad ep̄m antimū baptismū instāter petiit. Sed ille cyprianū sibi illudere uelle putabat: qa ip̄m magū eē cognouerat. Cū aūt cūcta que sibi ꝓtigerāt narrasset: ab eo sacq; baptisma suscepit. Qué eps antim⁹ in diaconū: & post annū in p̄sbēm ordinauit. Cui & cyprianus in epatu successit: q xp̄i fidē p̄stanter p̄dicabat: & multos gentiliū p̄uertebat: & in xp̄i noie miracula faciebat. Cyprian⁹ aūt eps iustinā i quodā cenobio matrē plurimaq; uirginū ꝓsecrauit Qui & martyrib⁹ multas epistolas destinabat: & eos in certamie ꝓfortabat. ¶ Post hec eutelius comes oriētis cyprianū & iustinam detentos: dū idola adorare nollēt: iussit tormentis affligi: & cyprianū quidē suspendi & exungulari: iustinam uerō neruis flagellari & alapis cedi: deinde ambos in carcerē trudi. Die quoq; sequenti iussit pari sartaginem pice adipe ac cera plenā: & in eā cyprianuꝝ iactari. Cūq; ip̄m ignis nō tangeret: & iustina ingredi formidaret: cyprianus eā hortabatur: ut intraret. Que ingressa oino sicut & ille illesa permansit. Sacerdos aūt idoloq; cū de consensu comitis ad sartaginē uenisset: ut suis carminib⁹ maleficia xp̄ianoq; dissolueret ꝓtinuo ignis de sartagine exiuit: & eū penitus ꝓsūpsit. Tunc de ꝓfilio terētini cognati sui eos in custodia artauit: ut interi claudio que gesta fuerāt scriberet: & ille de eis pro libito suo disponeret. Et mādāte claudio ad ciuitatē nicomediam adducunt: & iuxta flumē gallū cum quodā tertio xp̄iano pegrino ✝ theognito nomie piter decollant. Quoq; corpora cū canib⁹ exposita. 7. dieb⁹ itacta permāsissent: a nautis quibusdā xp̄ianis i nauem leuata: & romā delata: atq; sepulta sūt. Nūc autē ut dicit placentie quiescunt. Qui passi sunt. vi. calē. octobris. Circa annū domini. 280.

CXXII.

¶ De scō eusebio papa & mre.

EVsebius papa & mr hui⁹ nois primus natione grecus ex medico: marcello pontifici i epatu romano successit: & sedit ānos. 2. menses. 2. dies. 25. Huius tpib⁹ inuenta ē crux dñi nr̄i ihesu xp̄i hierosolymis ab helena regina: sicut ip̄e in quadam epistola sua scribit. Que tñ epistola apocripha reputatur: quia nec ei⁹ tēpore crucem dñi inuentā fuisse uerisimiliter creditur. Sed melius tempore siluestri pape. Qui cōstantinū imperatorem baptizauit: q & baptizatus helenā matrem ꝓuertit. Que post ei⁹ ꝓuersionē crucē dñi inuenit. Hic scūs pontifex pro xp̄i noie martyrio coronat⁹ est: sub persecutiōe ꝓstantini anteq̄ fieret xp̄ian⁹. Et sepultus ē cū fratribus suis iuxta corpus beati petri i uaticano sexto calen. octobris. Et cessauit episcopatus dies septem.

CXXIII.

¶ De sanctis cosma & damiano & sociis martyribus.

COsmas & damian⁹: antimus: leōtius: & euprepius mres in ciuitate egea passi sūt tēporib⁹ diocletiani & maximiāi imperatoꝝ sub p̄side lysia. Quoꝝ duo primi fratres ex eadem ciuitate que ē i arabia: matre religiosa noie theodora geniti: arte medicine docti: in uirtute gre xp̄i: omnē infirmitatē non solum ab hoib⁹: sed etiā a iumētis curabant: gratis omnia tribuentes. Nam & camelum arte diabolica debilitatū sanū restituentes: illesum abire fecerunt. ¶ Matrona aūt nomine palladia palytica: cum omnia sua in

medicis cõsumpsisset: ad scõs dei accessit: & ab eis sanitatem itegrã reportauit. Tunc illa damiano munusculũ obtulit. Et cũ recipere nollet: & illa cũ sacramẽtis per nomẽ domini adiurasset: recipere acquieuit: ut eius deuotioni satisfaceret: & ne nomẽ dñi spernere uideret. Quod ut cosmas ꝓpuit: turbat⁹ ꝑcepit: ne corpus eius cũ frĩs corpore poneret. Sequẽti uero nocte dñs cosme appuit & fratrẽ de suscepto munere excusauit. ¶ Audiẽs autem preses lysias famã eoꝝ: & ꝙ i xp̃i uirtute ifirmitates sanabant: eos ad se accersiri fecit: & que essẽt eoꝝ nomina: que patria: q̃ conditio: que fortuna requisiuit. Illi uero responderũt ad singula: ꝙ nomina eoꝝ erant: cosmas & damian⁹: patria uero arabia: conditio xp̃iana: fortunã autem xp̃ianos nescire dixerunt. Addẽtes se & alios tres fratres cõsobrinos habere: antimũ: leõtium: & euprepium. Quos preses misso cũ eis officio sibi p̃sentari iussit: & cepit agere ut sacrificarẽt: qđ cũ facere ꝓtemnerẽt precepit eos in manibus & pedib⁹ grauiter torqueri. Et dũ eius supplicia deriderẽt: iussit eos catenis uictos i mare precipitari. Sed stati angelus dñi affuit: & diruptis uinculis illos e pelago liberauit. Et cũ hoc miraculũ preses magicis artib⁹ ascriberet: & ip̃i ei xp̃i uirtutẽ p̃dicarẽt: illeq; se eos i noie dei hadriani uelle seq dixisset: ꝓtinuo duo demones affuerũt: & eũ in faciẽ ceciderũt. Sed orãtib⁹ ꝑ eo scis statim demones discesserũt. Tunc presẽs dicere cepit: ꝙ dii ꝓtra eũ indignati fuissẽt: quia illos relinquere cogitasset. Mandauitq; scõs i carcerẽ trudi donec eos qũo pderet cogitaret. Sequenti die illos eductos iussit in ignẽ copiosum iactari. Sed tũ eos i nullo lesit: quin potius flãma erũpens multos de astantibus interemit. Iubentur ergo i equuleo suspendi: sed angelo eos custodiẽte fatigatis admodum ministris incendẽdo: ante presidẽ deponuntur illesi: tres igit̃ fratres fecit in carcerẽ recludi: & cosmã & damianũ crucifigi: & a populo lapidari. Sꝫ lapides iaciẽtes redibant: & plurimos uulnerabãt. Eductis ergo trib⁹ frĩb⁹: & stãtibus iuxta crucẽ. Cosmã & damianũ ꝑcepit a quattuor militib⁹ sagittari Sagitte aũt mr̃es nõ ledebant: sꝫ ꝓuerse plures occidebãt. Lysias aũt se ꝓfusum i oibus cernens: oẽs .v. fr̃es ĩsimul gladio cedi iussit. Xp̃iani autẽ memores uerbi qđ dixerat scũs cosmas: damianũ cũ eo sepelire dubitabãt. Et ecce subito camelus aduenit: & humana uoce loquẽs scõs in unũ sepeliri mandauit. Quod & factũ ẽ. Processu uero tp̃is duorũ fratrũ cosme & damiani corpa romã sũt trãslata & ecclesia eoruꝫ nomini edificata. Passi sunt aũt sci martyres .v. cal. octobris. Circa annũ dñi. 277.

¶ De scis florentio & hilario mr̃i. CXXIIII

Florẽtius & hilari⁹ martyres passi sunt in galliis castro seduno. Qui a paganis tenti dũ xp̃m ꝓfiterent̃: postq̃ lingue eoꝝ precise fuissent: dũ adhuc integro sermõe loquentes fidei nostre ꝑconia p̃dicarent: gladio feriri iussi sunt: & sic martyrii a domino coronam perceperunt. .v. calẽ. octobris. Hec ado in martylogio.

¶ De scis adulpho & ioãne marty. CXXV

Adulphus & ioãnes apud cordubam hispanie ciuitatẽ passi sunt. Qui ꝑ ꝓfessione nominis xp̃iani capite cesi: a xp̃o dño coronari meruerunt. .v. calen. octobris: ut ait ado in suo martylogio ex datariis hieronymi sumpto.

¶ De sancto forseo epõ. CXXVI

Forseus eps anno qnto ꝓstantis: qui & ꝓstãtinus in hibernia claruit: ut dicit sigibert⁹. Hic nobilis genere sed nobilior fide ab infantia sacris litteris erudit⁹: duꝫ inter parentes suos sacri uerbi semiaret eloquium: quadaꝫ die subito egrotans q̃si mortuus stetit: & quattuor manus ad se desuper extensas conspexit: que tenentes eum ꝑ brachia pennis subuehabant. Ipse autem quasi per caliginem da angelica corpora cernebat. Viditq; tertiũ angelũ armatum scuto se p̃cedere: & canticũ mellifluum audiuit ignotum. Sed ab angelo supiori mandat̃ istis: ut ipsum ad corp⁹ reducant. Ipse autem postq̃ ad se rediit: & attinẽtes flentes aspexit: hortatus est eos: diuinisq; sacramentis ꝓceptis die illo & altero supuixit. Media uero nocte serie tertie mortẽ letus excepit: recordatus iocundissime uisionis. ¶ In transitu quoq; suo uisum mirabilẽ uidit: quem beda describit. Vidit enim bonos angelos se suscipientes: & demones clamantes: ac cõtra eos bella commouentes. Et cum eos precessissent: conuersi ignita iacula in eum iactabant: sed angel⁹ quidam precedens: ea scuto suscipiebat: & ꝑtinus extinguebat. Tunc demones angelis oppositi sunt: ꝙ forseus sepius ociosos sermones dixisset. Sed angeli responderunt: ꝙ nisi principalia crimina proferrent: propter ista minima non periret. Et cum dudum super hoc disputassent: tandem prelliante angelo cum demonibus demones in hoc contriti sunt. Tunc demon alius opposuit: ꝙ seruus qui scit uoluntatem domini sui: nec facit plagis uapulandus est multis. Hic autem dona iniquorum recepit. Nam a quodam usurario uestem perceperat: quam nunq̃ restituerat. Excusantibus autem eũ angelis & dicentib⁹: ꝙ demones occulta dei iudicia nõ

cognoscebāt: diabolus tam grauiter eū per cussit: ut postmodū uite restitutus semp per cussiōis uestigiū retinuerit. Arripiētes enim demones unū de his quos i ignib⁹ torrebāt: ipm in eum iactauerūt: qui eius humeꝝ maxillamq; icendit. Cognouitq; forseus hominem: quia ille erat cuius uestē acceperat. Et hanc pcussionē ꝑmittente deo pro receptiōe illius uestis recepit. Deinde cepunt demões cum angelis contēdere de proximi dilectione: qa uidelicet ꝓximū sicut seipm nō dilexerat. Et cū in hoc etiā demones uicti fuissēt ad alias accusationes uersi ceperūt ꝓferre q̄ digne penitētiā delinquētib⁹ nō annūciasset. In omni uero ꝓtradictiōe demonum ualida extitit pugna: donec iudice deo triūphantibus angelis deuictisq; aduersariis immēsa claritate uir scūs circūfusus ē. Et ad mandatum angeli mundū respiciēs uidit uallē tenebrosam: & .4. ignes in aere aliquib⁹ spatiis a se distantes. Quos dixit ei angel⁹ eē .4. ignes mundū succēdētes: quoꝝ unus ē ignis superbie: ēs inuidie: terti⁹ auaritie: & quart⁹ luxurie. Qui postmodū i unū redacti illi appropinquabāt. Et cū flāmā ascendentē timeret: ꝓfortauit illū angelus dicēs: qa qđ non accēderat i eum nō arderet. ¶ Deinde ab angelis sup tectū ecclesie spūs ei⁹ adducit: ubi iam corpus eius mortuū adductum plāgebāt: iubetur ab angelis cadauer suū agnoscere: & ipꝫ reassumere. Ille uero oino recusabat. Tandē coactus ad corpus reducit: & sic cūctis stupētib⁹ forseus suscitat. Qui uisa oia populo rettulit: & deiceps asprimā uitā duxit. Incendia uero que i spiritu sumpserat in scapulis corpis & gena appebāt. Inde egressus pdicauit scotis: & que p uisum hūerat enarrabat. Deinde eps factus ab angelo monitus apud hiberniā pdicauit. Ac inde populoꝝ iuidia iectus p britāniā i saxoniam deuenit: & a rege sigiberto suscep⁹ monasteriū ꝓstruxit. Quod frī suo forlano noie gubernādū dedit: ipe āt cū ulcano alio frē suo eremū petiit: ubi per ānū pmānsit: inde ꝓpulsus a rege clodoueo ꝓsilii gra ad galliaꝝ litora nauigauit. Et a rege suscep⁹ honorifice monasteriū i latiniaco oppido cōstruxit. In quo laudabiliter uitā finiuit .4. cal. octobris. Cuius corp⁹ in uilla: que dicit parona sepultum ē: ut dicit beda.

¶ De scō uincesłao martyre. CXXVII.

VIncesłaus dux boemioꝝ tpe henrici ipatoris martyriū passus ē. Qui postq̄ sacras litteras didicisset: amore celestis patrie: non ad supbie uentū accepit dūii dignitatē: sed ut multis ꝓdesse posset: unde & sua paupib⁹ & ecclesiis largiflue ipendebat. Cū aūt uocatis principib⁹ & baronib⁹ cūctis ad curiā ipatoris frīs sui germāi: ipe postrem⁹ oiuꝫ aduenisset: & alii principes idignati locuꝫ ei ad sedēdū dare nullaten⁹ decreuissēt: statiꝫ ut aulā intrauit: crux aurea i frōte ei⁹ appuit: aliiq; duo splēdidi uiri uisi sunt hic ide ipm comitātes. Cui cesar mox assurgens ipm p̄ ceteris honorauit. A quo adhuc gentile ad ꝓuiuiū i dolo iuitatus est. Et licet eū cesar honorasset ipꝫ tñ ut xpianissimū oderat: unde cū uincesłaus p⁹ prādiū ex more ad ecclesiā pgeret: eū ipator cū turba gētiliū isecut⁹ é. Ipmq; ante ecclesie fores pcūbentem occidi fecit: & mrem dño ꝓsecrauit. Cui⁹ sanguis i pauimēto effusus i testimoniū fratricidii p multa ānoꝝ curricula nec abradi potuit nec abstergi. ¶ Post aliqđ tēp⁹ dū fideles corp⁹ ipi⁹ trāsferre uellent: iuenerūt ei⁹ uulnera plene sanata: excepta auricula: que ei fuerat totaliter abscisa: que tñ loco suo applicata ꝓtinuo ꝓsolidata ē. Cū aūt ad fluuiū maximū & inundātē deuenissent: & ipm transire dubitarēt: iuocato scō mrē currū cū supposito corpe ex alia pte flumis repēte trāsuectū uiderūt: oēsq; stati sine piculo trāsierūt. Dū aūt ad ciuitatē pragā corp⁹ detulissent: carcer subterrane⁹ ꝓfesti illuminat: & facto terremotu apiē: cūctiq; captiui solutis uiculis liberant. Eadēq; nocte xps crucifixus regi dacie appuit: eiq; dixit: q̄ peccata ei⁹ ipm iterato crucifixerant: & q̄ nisi ecclesiam scō mri uincesłao ꝓderet peccatoꝝ uenia minime ꝓueniret: unde ex hoc rex territ⁹: ecclesiam cū mōasterio ordis sci benedicti scō mri fabricauit: & bōis suis largiflue dotauit: ubi & scūm corpus ei⁹ reqescit miraculis clarēs Passus ē autem .4. cal. octobris.

¶ De scō maximo martyre. CXXVIII

MAximus mr passus ē sub decio cesare: optimo āt ꝓcōsule apud asiaꝫ ciuitatē. Quā igressus deci⁹ maximū detentū dū ad sacrificia deoꝝ ꝓpellere ñ posset. Iussit eū fustib⁹ cedi: deide in equuleo leuatū grauiter exungulari. Ita ut carnes una cū sanguine i terrā defluerēt. Cūq; martyr dñi diceret tormēta sibi nō dolorē: sed unctionē iferre. Iussu ꝓconsulis mādāte decio: extra ciuitatem educt⁹: ibiq; lapidib⁹ obrutus occubuit 4. cal. octobris. Sepultusq; ē a xpianis iuxta muꝝ ciuitatis memoria nois eius a fidelib⁹ desuper edificata.

¶ De scō exuperantio epō. CXXIX.

EXuperantius epus claruit apud tolosanam ciuitatem. Qui beatus uir ipsius urbis pōtifex: quā tum sibi extiterit parcus quantū q̄ aliis largus: sanct⁹ hieronym⁹ memorabili prosecut⁹ est relatu. Qui & domini confessor inclytus quarto cal. octobris

in xpō feliciter requieuit: sepultus i ecclesia tolosana: ut ait ado in martylogio.

¶ De dedicatione basilice sancti michaelis archangeli. CXXX

DEdicatio basilice sācti michaelis archāgeli dupliciter noiaf .s. dedicatio basilice: & memoria ipsi⁹

¶ Dicif aūt dedicatio: eo q̄ hac die locū ei⁹ siue templū in mōte gargano sibi dedicatū fuisse michael archangel⁹ reuelauit. Cū eni: ut dictū ē supra i ei⁹ appitiōe. 8. id⁹ maii: scūs archangel⁹ michael in mōte gargano: sipōtinis fidelib⁹ q̄tra neapolitanos adhuc gētiles victoriā miraculose q̄tulisset. Sipōtini quoq; añ os spelūce: ubi archangel⁹ appuerat: quotidie oīonib⁹ uacarēt: sipōtini adhuc dubitabāt: an p̄dictū locū ingredi uel dedicare deberēt. Tūc eps duxit sup his romanū pontificē p̄sulēdū: q̄ sup hoc reqrendā decreuit archāgeli uoluntatē Instātib⁹ ergo cūctis triduo ieiunio: appuit i hac die michael archāgel⁹ epo: dicēs nō eē opus ipsā quā edificauerat ecclesiā dedicari Ipse. n. q̄ p̄diderat: ipse & p̄secrauerat: precepitq; ut die sequēti locū cū populo igrediēs ipm p̄cib⁹ frequētaret: & specialē suū patronū sentirent: deditq; eis p̄dicte p̄secratiōis signū: ut .s. ab oriēte p̄ posterulā ascenderent: & ibidē marmori uestigia hois impssa uiderent. Mane igif eps & popul⁹ ad locū ueniūt & introgressi cryptā magnā & tria altaria inuenerunt: quoq; duo in australi parte posita erant: tertiū uero in oriētali uenerandū & rubeo pallio circunte ctū: ubi celebratis missarum solēniis: uestigia ut archāgel⁹ p̄dixerat inuenerunt: & oēs ad p̄pria cū gaudio redierunt. In eadē spelunca aqua lucida & nimiū dulcis emanat: que post cōionē sūpta diuersas egritudines sanat. His auditis papa in honorem sci michaelis & oium beatoq; spūum hunc diē uidelicet. 3. calē. octobris p̄ totum orbē statuit celebrandū. ¶ Dicif etiā hoc festū memoria: eo q̄ in ipso: ut dictū est oium angeloq; memoriā agimus. Circa quod sciēdum est: q̄ sicut dionysius ponit in libro de celesti hierarchia. Omniū angeloq; sūt tres hierarchie & nouē ordies: ita q̄ quelibet hierarchia tres ordies p̄tiet: & dī ab hieron qđ est sacq; & archos priceps q̄si sacri principatus. Supior aūt hierarchia p̄tinet seraphin: cherubin: & thronos. Media dñationes: uirtutes & potestates: Vltima uero principatus archangelos & angelos. Eoq; aūt ordinatio & dispositio pōt uideri p̄ simile in terrenis. Nā ministroq; q̄ sunt sub uno rege: qdā operant imediate circa p̄sonā regis sicut p̄silia rii & assessores & cubicularii: q̄ similes sunt prime hierarchie: quidā circa regimē regni in cōi: ut pricipes milites & iudices: & hi sūt similes secūde: qdā aūt opant circa regimē alicui⁹ p̄tis regni: sicut p̄positi & baiuli ac p̄sides: & hi sunt similes tertie. ¶ Tres igif ordines prime hierarchie accipiunt: inquantū deo assistūt. Ad hoc autē tria necessaria sunt s. summa dilectio: & hoc quātū ad seraphin q̄ interptant ardentes. Perfecta cognitio: & hoc q̄tum ad cherubin: q̄ interptant plenitudo scientie. Perpetua fruitio siue q̄etatio: & hoc q̄tum ad thronos: qa in eis deus sedere dī: dū eos in se quiescere facit. ¶ Tres autez ordines medie hierarchie accipiunt: inq̄tuz habent regere uniuersitatē hoium in cōi. Et hoc p̄sistit in trib⁹. Prio in p̄sidendo siue imperādo: & hoc ptinet ad ordinē dñationū: q̄ aliis inferiorib⁹ p̄sunt: & eos in dīnis dirigūt ac eis impant. Secūdo in opando: & hoc ptinet ad ordinē uirtutū: qbus nihil ē impossibile exeq̄ quod mandat: & iō eis attribuit opatio miraculoq;. Tertio in arcendo & expellēdo contraria ipedimenta: & hoc ptinet ad ordinē potestatū: q̄ habēt arcere demōes & p̄trarias potestates. ¶ Tres uero ordines ultime hierarchie accipiunt ēm quod habēt regimen limitatū & determinatū. Nā quidā p̄sunt uni p̄uincie: & hi sūt de ordine principatus: sicut erat princeps p̄saq;: qui p̄erat p̄sis: de quo hēt dañ. 10. quidā p̄sunt uni multitudini uel ciuitati: & hi dicunt archangeli quidam uero cuilibet p̄sone singulari: & hi sunt angeli: & iō angeli minora: archangeli uero maiora nunciare dicunt: quia bonum multitudinis dignius q̄ bonū uni⁹ hominis. ¶ Decet aūt nos nedū in hac solēnitate: sed cōtinue omēs istos angelos honorare p̄pter septē rōnes. ¶ Primo quia sunt custodes nostri. Cuilibet eni homini dant duo angeli: unus mal⁹ ad exercitiū: ali⁹ bonus ad custodiendum. Effect⁹ autem angelice custodie i homine triplex assignari pōt. Prim⁹ est: ut p̄ficiat in aīa in bonum gr̄e. Et hoc facit angel⁹ trib⁹ modis. Primo omne impedimentuz ad bonum remouendo: hoc significatum ē exo. 12. ubi angel⁹ percussit primogenita egypti. Secundo pigritiā excitando: quod significat zach. 4. Angelus dñi excitauit me: q̄si uiq; q̄ suscitat a somno. Tertio in uiā penitētie ducendo & reducēdo: quod significatū ē tobie v. i angelo q̄ eū duxit & reduxit. Secūd⁹ effect⁹ est: ut aīa nō cadat in malū culpe. Et hoc facit angelus tribus modis. Prio ipediendo peccatū futuq; ne fiat: hoc significatū ē nūeri 22. in balaā q̄ ad maledicēdū israel p̄gēs ab angelo in uia ipedit⁹ ē. Secūdo increpādo p̄teritū: ut ab eo qs recedat: qđ significatū est iudic. 2. Cū āgel⁹ filios israel de p̄uaricatiōe increpasset: ipsi eleuauer̄t uocē ⁊c. Tertio q̄st uiolētiā iferēdo ut a pñti eripiat qđ significatū ē i uiolēta eductōe loth de sodōa geñ. 19.

¶ Tertius effectus ē: q; si aia cadit postmodum resurgat. Et hoc facit etiā trib⁹ modis. Prio mouēdo cor ad contritionē: qđ significatur tobie. xi. ubi tobias iunior ad documētū angeli de felle p qđ intellígitur contritionis amaritudo: liniuit patri oculos. ſ. cordis Scđo purgādo labia ad ꝓfessionē: qđ significat isa. 7. ubi p angelū labia isaie purgant. Tertio ꝓgaudēdo ad satisfactionē luc. 15. gaudium ē angelis dei super uno peccatore ꝛc. ¶ Secūdo debemus eos honorare qa sūt ministratores nr̄i heb. i. Omēs sunt admistratorii sps ꝛc. Omēs eim pp nos mittunt: quia supiores ad medios medii ad ifimos & ifimi ad nos. Et hoc quidē ꝓpetit. Prio bonitati diuine: in hoc enī manifestat dīna bonitas: q̄tū nr̄az salutē diligat: dū nobilissimos sps & sibi itima charitate unitos: ad nos dirigit & trā smittit. Scđo charitati angelice. Cū enī charitatis ardentis sint: maxie desiderāt alioz̄ salutē. Ideoq; ut ad nos mittāt lex exigit angelice charitatis. Tertio hūane idigētie. ¶ Mittunt enī angeli ad inflāmandū affectū ad dilectionē: unde in huiꝰ figura leguntur missi in curru igneo. 4. ro. 6. Ad illuminādū intellectum ad cognitionē: figura huiꝰ apoc. x. in angelo q hēbat librū aptum i manu sua. Ad corroborādum omne ꝓfectū usq; in ꝓfectionem: huius figura. 3. g. 19. Angelus portauit helie panē subcinericiū: & uas aque: & comedit & bibit: & ambulauit in fortitudie cibi illius usq; ad montē dei. ¶ Tertio honorādi sunt: qa sunt fres & ꝓciues nr̄i. Oēs enī electi assumūt ad ordies āgeloz̄: quidā ad supiores: qdā ad iferiores: quidā ad medios ſm diuersitatē & exigētiā meritoz̄: licet beata uirgo sup omnes fuerit exaltata. Et hoc greg. i quadā homelia p prolixa uerba insinuare uidet. ¶ Quarto qa sunt aiaz̄ nr̄az̄ i celis portitores. Et hoc faciūt triplici modo. Prio uiā ꝓparādo malach. 2. Ecce ego mitto āgelum meū & ꝓpabit uiā ꝛc. Tertio p uiā ꝓpatā i celum baiulādo exo. 24. Ecce ego mitto angelū meū q te cust. i uia: & idu. i ter. quā ꝓmisti patrib⁹ tuis. Tertio i celo collocādo luc. xv factū ē ut moreret mēdic⁹ & portat⁹ ab angelis i sinū abrahe. ¶ Quito qa sunt ofonū nr̄az̄ ante deū presentatores: ipsi enī primo oratões nr̄as deo repntāt tob. 12. qñ orabas tu cū lachry. & sepeli. mor. ego obtuli orationē tuā dño. Scđo ibidē pro nobis allegāt zach. i. Rndit angelus dño & dixit: dñe exerci. usq; quo nō miſebe. Iuda & ur. hierusalē quib⁹ iratꝰ es ꝛc. Tertio dei sniam & gratiaz̄ nobis renūciado dan. 9. dicitur q gabriel ad eū uolās dixit. Ab exordio p̄cum tuaz̄ egressus ē ſmo glo. i. Snia adeo & ifra. Ego autē ueni ut idicarē tibi ꝛc. ¶ Sexto sūt honorandi qa sunt regis eterni nobilissimi milites secundū qđ dicit iob. 25. Nūqd ē nūerus militum ei⁹: uidem⁹ aūt q; i militib⁹ alicuius regis: quidaz̄ semp i aula regia ꝓmorant & regem associant: quidā citates & castra custodiunt & ꝓseruāt: quidā uero regis inimicos expugnāt. Ita hoz̄ militū xp̄i: quidā i celo empyreo semp regē regū associāt: & ad ei⁹ honorē cantica letitie & glorie cātant: dicētes: scūs scūs scūs ꝛc. isa. 6. Itē benedictio & claritas & sapiētia ꝛc. apoc. 7. Alii āt custodiūt ciuitates & uillas: illi. ſ. qui nobis sūt ad custodiā deputati isa. 62. Sup muros tuos hierusalē ꝓstitui custodes. Alii uero dei inimicos. i. demones expugnāt apoc. 12. Factū est preliū magnum i celo. i. i ecclesia militāte se cūdū unā expositionē: michael & angeli ei⁹ prelia cū dracone ꝛc. ¶ Septio & ultimo qa sunt tribulatoz̄ ꝓsolatores zach. prio. Angelus q loquebat i me uerba cōsolatoria: hoc autē faciūt trib⁹ modis. Prio ꝓfortādo & roborando dan. xi. Cū daniel corruisset tetigit eū angelus dicēs. Noli timere pax tibi cōfortare & esto robust⁹. Scđo ab ipatientia ꝓseruando ps. Angelis suis mandauit de te: & infra. In manib⁹ porta. te. ne. for. offen. ad lapidem pedē tuum. Tertio ipam tribulationem refrigerando & minuēdo. Et hoc significat dan. 3. ubi angelus dñi cū trib⁹ pueris descēdit in fornacem: & fecit mediū fornacis quasi uentū roris flantem.

CXXXI

¶ De scō maximo epo.

MAximus epūs apud rhegyū ciuitatem claruit. Qui de uico q dicit deconiato ortus: pentib⁹ xp̄ianis ab ifantia uirtutib⁹ & sacris litteris eruditus: relicto seculo insulam lerinēsis monasterii petiit: ubi mōach⁹ factus omni scitate pollebat. Mtaq; ifidias diaboli perpessus deuicit: postea uero fact⁹ est abbas mōasterii successorq; sci honorati Quē diabolus nocte quadā exterrere uolēs eidē i forma horribili appuit: sed signo crucis edito ꝓfesti euanuit. Moxq; scūs febricitare cepit. Cui decūbēti rursum demon in spē dracōis se oñdit: sed cū orasset ad dñm mōstrum depellit: & scūs protinus a febre curatur. ¶ Nocte quadā orationis gr̄a ad litt⁹ egressus: uidit nauē ad portum applicuisse cuius naute ad eum ueniunt: eidemq; dicūt q; fama eius ad syrie partes ꝓuolauerat: multusq; populus eum desiderabat: ubi si uellet accedere multum domino populum posset acquirere: offerentes se illum in sua naue uecturos. Qui diaboli figmēta perpendens orauit: & signo crucis edito: nauis phantastica cum nautis disparuit. ¶ Electus deinde a populo in episcopū rhegyne citatis gregē dñicū uerbis nutriebat & exēplo: q ēt basilicā sci albani itra castellum rhegyi ꝓstruxit.

Ad quam edificandam dum pauci boues eo presente columnas faciliter traherent: absente uero plurimi trahere non possent: uocatus eps uidit demonem in forma parui ethiopis plaustro insidentem. Quem postq̃ sua oratione fugauit: boues opus solitum etiam in eius absentia celeriter perfecerunt. ¶Cum aũt reliquias ad eccleſiã ꝓsecrandã deferrent: puer quidã frater rhegyni diaconi de muro lapsus cecidit & expirauit: cui⁹ corp⁹ diaconus in cubile epi collocauit. Ad cuius ꝓces finito officio maximus thalamus ingressus pueꝝ oratione suscitauit. ¶Alias etiam filiam cuiusdã uidue nobilis ciuitatis defunctam: motus maternis lachrymis ad uitam reduxit. ¶Adolescentulum insup morsu rabidi canis extinctũ: sua oratione pristine uite restituit. Canẽ quoq; qui multos laniauerat: leui ictu baculi peremit: uulnera etiam cunctis inflicta sanauit. ¶Quendam hominẽ quem bos cornupeta feriens euiscerauerat: uulneribꝰ alligatis infra dies septẽ sanum effecit. ¶Cecum quendã qui ab annis. xv. lumen oculoꝝ amiserat: dũ ad matutinum ꝓgeret: & pedibus ipsum cepisset diutius postulatus: signo crucis edito protinus illuminauit. Obitum autem suum & presciuit & predixit. Et in stratu ꝓprio quasi leui sopore detentus spiritum emisit. ⅴ. calendas octobris. Cuius corpus ꝓtinuo miro odore fragrauit. ¶Sed dũ in eius exequiis puella nuper defuncta loculo uiri sancti substrata fuisset: ꝓtinus a mortuis resurrexit: & una cum ceteris corpori sepulture interfuit: & deum collaudare cepit. Sicq; sepultus est in eccleſia sancti petri rhegyne ciuitatis: ubi iacet miraculis clarꝰ.

¶De sancto hieronymo presbytero & doctore. CXXXII

Hieronymus presbyter & doctor eximius filius eusebii uiri nobilis oppido stridonis: quod dalmatie quondam pannonieq; confinium fuit: extitit oriũdus. Hic adhuc puer romam adiit: ubi litteris grecis & latinis & hebraicis plene eruditus est. In arte grãmatica donatum: in rhethorica aũt preceptorem habuit uictorinum. In scripturis autem diuinis exercitabatur die ac nocte & inde hausit auide: quod postmodum effudit abunde. ¶Quodam uero tempore sicut ipse in epistola ad custochium refert: dum de die tullium: de nocte platonẽ auide legeret: eo ꝙ sermo sibi incultus in libris propheticis nõ placeret: circa mediam quadragesimam subita febre corripitur: adeo ut calore iã uitali deficiente exeqe funeris parẽt Subito igit̃ i extasi ad tribunal sũmi iudicis rapitur: & cuius ꝓditionis eẽt interrogatus: xp̃ianum se fore ꝓfitetur. Quẽ iudex aperto ore demẽtiens: ciceronianũ esse dixit: nõ xp̃ianum: eo ꝙ ubi thesaurꝰ suus ibi eẽt cor suum. At hieronymus obmutuit: & iudex illũ acriter cedi iussit. Cum aũt misericordiã postularet: & astantes ꝓ iuuene ueniã supplicarent. Iurauit hieronymꝰ: ac protestatus est: ꝙ si unq̃ codices seculares legeret: xp̃m negaret. In hec uerba dimissus reuixit: & lachrymis se totum ꝓsum inuenit: ac ex uerberibus scapulas repperit liuiẽtes. Extũc se diuinoꝝ uoluminũ studio totaliter cõtulit. ¶Dũ autẽ eẽt annoꝝ. 20. per liberiũ papaⅴ romane eccleſie cardinalis p̃sbyter ordinat̃ Tunc sub impatore ꝓstantio in arrianam heresiⅴ lapso: & alie hereses pululare ceperũt: quas omẽs uir sanctꝰ uerbo & scripto iuxta sibi a deo datã sapientiã cepit infringere: cui paula nobilissima romanoꝝ eius discipula sedule ministrabat: eiusq; filiã eustochium uirginẽ sacratissimã hieronymus diuinorumⅴ studiis imbuebat. ¶Mortuo uero papa liberio sanctꝰ doctor dignꝰ sũmo sacerdotio ab oibus acclamat̃. Sed dũ clericoꝝ & monachoꝝ lasciuiam ĩcreparet: ab eis turpiter derisus est. Nam ut ait ioannes beleth. Cum hieronymꝰ ad matutinũ ꝓgeret: uestẽ mulieris lineam: quam iuxta lectũ posuerãt super pelliceũ suum putans induit: & sic ad eccleſiam ꝓcessit. Hoc autẽ faciebãt emuli: ut mulierem hr̃e in thalamo crederẽt. Quod ille uidens: eoꝝ cessit uesanie: & ad gregoriũ nazanzenũ ꝓstãtinopolitañ epm̃ puenit. a quo multa in sacris litteris didicit. Deinde alexãdriam prexit: & didymũ doctorem pluribꝰ mensibꝰ audiuit. Post hec in syriam abiit: in possessione euagrii presbyteri aliquantulumⅴ cõmoratus. ¶Deinde in egypti eremũ ꝓperauit: ubi quanta pro xp̃o substinuit in epistola ad eustochium ipse cõmemorat. Nã in credibili se penitẽtia & humano corpori penitus importabili se macerauit: ibiq; quadriennium exegit. Quo peracto ad bethleẽ oppidum remeauit: ubi prudẽs animal ad presepe domini se obtulit permansuꝝ. Penitentiam uero ꝓsuetam nullatenꝰ dimisit: & carnem diris uerberibus flagellauit. Ad portã quoq; bethleem occidentalẽ cenobium construxit: & multos discipulos ꝓgregauit: inter quos eusebiũ nobilẽ cremonẽsem predilectũ habuit. Bibliothecã autemⅴ suam quam summo sibi ediderat studio: iterũ relegens: diem ieiuniis ducebat ad uespeꝝ. In translatione etiam scripturaꝝ. ⅹⅹ. annis &. ⅴ. mensibꝰ desudauit: & semp uirgo ꝓmãsit. Monasteriũ quoq; ancillaꝝ dei ꝓdidit: in quo paulam uiduam & eustochium eiꝰ filiam uirginẽ: que eũ secute fuerãt: mꝝtis sacris uirginibꝰ p̃posuit: & regulã eis monasticã dictauit.

¶ Cum aũt usq; tunc in ecclesia unusquisq; caneret qđ uolebat: ad instantiam theodosii imperatoris damasus papa hieronymo ipo/suit: ut diuinum officiũ ordinaret. Qui psal/terium p ferias & nocturnos & horas alias canonicas diuisit: & gloria patri in fine psal mos cantari instituit. Epistolas & euãgelia per ãni circulum: ceteraq; omia ad officium pertinẽtia preter cãtuz ordinauit. Quod pa pa damasus sibi missuz approbauit: & eccle sie celebrandũ tradidit. ¶ Quadã uero die adueſpascẽte: dum hieronymus cũ frib⁹ ad sacram lectionẽ legendã sederet: leo quidaz claudicans monasteriũ igressus est. Fugien/tibusq; cũctis: eum solus scũs doctor exce/pit: & leonis plantã a sentibus uulneratã iue nit. Adhibita ergo cura leo qualuit: & inter eos quasi domesticũ aial habitabat: fenũq; si cut bos comedebat. Cui hieronym⁹ officium imposuit: ut asinũ loci ligna de nemore dese rentem: ad pascua & ad nemus duceret & cu stodiret. Quod & factũ est: leone asinũ cõti/nue more pastoris industrii comitãte: ipsũq; fideliter defensante. Quadã autẽ uice leone grauiter soporato: mercatores cũ camelis il lac trãseuntes: asinum solũ pascentem a leo ne elongatũ rapuerũt. Expgescũs leo: sociũ rugiendo querẽs huc illucq; discurrebat. Et eum non inueniẽs: ad portã mõasterii tristis rediit: & intus acsi pre uerecundia igredi nõ presũpsit: uidentes autẽ fratres q; sine asino rediisset: putauerunt q; fame ꝓpulsus illũ de/uorasset: nolebant q; ei ãnonam prebere con suetam. ¶ Tunc admonẽte hieronymo offici um asini leoni iungũt: & ligna cedẽtes ei i/ponũt. Quod cũ leo patiẽtissime ferret: qua dam die expleto ope: ad agrum exiuit: & q̃si diuino instinctu undiq; discurrere cepit. Et ecce uidit a longe negociatores cuz onustis camelis precedẽte asino ueniẽtes: leo igitur recognito asino: rugiẽs sup eos irruit: & om nes homines i fugã ꝓuertit. Deinde terribili/ter cauda terrã percutiens: asinũ & camelos pterritos sicut erãt onusti: ante se ad cellam ire coegit. Quod cum fratres uidissent & mi rati hieronymo nũciassent: iussit scũs came/los introduci: & depositis sarcinis pedes eis lauari: & sup hoc uolũtatem dñi expectari. Tunc leo cepit p monasteriũ discurrere: sin/gulos fratrũ uestigiis se ꝓsternẽs: & de per petrata culpa quasi cauda alludẽs ueniã po stulabat. Hieronym⁹ aũt futuros ꝓsci⁹ iussit hospitibus uenturis refectionẽ parari. Et ec ce hospites adsunt preforib⁹: abbatẽ uidere querentes. Ad quos cũ exisset illi pedib⁹ ei⁹ aduoluti: pro ꝓmissa culpa ueniam postula/bant. Quos ille benigne introducẽs: ac resi/ciens: admonuit ut suis ꝓtenti aliena de cete ro nõ usurparent. Illi aũt beato hieronymo licet dudum recusanti medietatem olei qđ se cum attulerãt pro benedictiõe obtulerunt: eãdẽq; mẽsuram ãnis singulis se & suos here des eius sribus daturos ꝓmiserũt. ¶ Tanta autẽ lassitudine fatigatus ẽ: ut in stratu suo iacens funiculo ad trabẽ suspẽso supin⁹ mani bus se leuaret: ut. s. officium monasterii ꝓut poterat exhiberet. Per annos uero. 50. nunq̃ coctum nisi bis i ultima egritudie mãducauit: carnẽ cilicino sacco semp domauit: nec stratum aliud nisi terrã unq̃ sciuit: semel in die post uespas radices aut folia arborũ de/gustauit: sem p oratiõi: aut eruditiõi: aut le/ctiõi intẽtus. ¶ Appropinquãs aũt uite ter/mino: se sup nudã humũ collocari precepit: & sacco quo induebat opiri: ubi primo fres suos ad se cõuocatos dulci eloquio & sacris admonitionib⁹ iformauit: & eusebiũ eis i ab batem dimisit. Deinde sacrã eucharistiã sibi oblatã cum lachrymis sumpsit. Et suppin⁹ ad terrã rediens: manib⁹ in modũ crucis su/pra pectus extensis: symeonis ꝓphete uatici nium decantauit. Quo finito cum esset hora ꝓpletorii: subito lux maxima ac si sol in me/ridie eũ circũfulsit: i qua luce ab astãtib⁹ ui/se sunt acies angelo; discurrẽtes: tanq̃ scin/tille i arundineto. Auditaq; ẽ uox saluatoris ipm ad celestia inuitãtis: & sci doctoris se pa ratũ uenire respondentis. Et post horaz lux disp uit: & iclytus doctor cũ luce spiritũ ad dominũ emisit: pridie cal. octobris. Anno e/tatis sue. 99. mẽse. vi. anno honorii impera/toris. xii. Corp⁹ uero qđ pre nimia afflictio ne & uerberib⁹ leprosi speciez ptẽdebat: o/dorem nimiũ oia aromata superantẽ fragra/bat. ¶ Eadẽ hora cyrillus hierosolymitan⁹ eps olim eius auditor: orãs in cella raptus i spiritu uidit iter speciosuz & lucidissimũ de mõasterio sci usq; ad celũ: & multitudinem angelo; splẽdẽtium alternati cũ melodiis & cantib⁹ cereos deferẽtium: & aliã non mino/rem istis obuiã modo simili ueniẽtẽ. Animã quoq; hieronymi post oẽs ad saluatoris ipi⁹ dexteram ad celos ꝓcedẽtẽ. Quei loco ubi cyrillus degebat subsistẽs: se eidẽ aiam esse doctoris inclyti reuelauit: & ut ad suos per geret filios mãdauit: quatenus eos lugentes ꝓfortaret: & que uiderat nũciaret. Statimq; uisio euanuit: & cyrillus eadem hora illum migrasse cognouit ¶ Eadẽ etiam hora augu stinus epus hipponeñ. i sua cellula exist ens dum tractatum de uisiõe beata ꝓpilare uel let: & sup hoc hieronymũ ꝓsulẽdum dispo/suisset: ac epistolã ei scribere cepisset: in effa bile lumen cum odo; fragrãtia in ꝓpabili cellam repleuit: eoq; admodũ stupente: uox de luce isonuit: que ipm de nimia p sumptio ne redarguit: eo q; existens i carne mortali: beatitudinem eternã ꝓprehẽdere cogitasset:

quod nulli mortalium aliqñ possibile foret. Cū autē aug⁹ ab eo queteret qs eēt. Rñdit se esse hieronymi aiam: cui ipse epistolā notaꝛ ceperat destinandā: que ipsa hora a carne soluta ad celi gaudia ꝓperabat. Cū autē aug⁹ ab ea multas qōnes de trinitate & āgelica natura atq; de beata uita queliuisset: & ipse ad singula clarius rñdisset: lux illa cū uoce disparuit: odor tñ plurib⁹ dieb⁹ pmānsit. ¶ Eadem hora in ciuitate turoneñ duo monachi monasterii sci martini cū quodā alio uoces oium musicoꝝ instrumentoꝝ dulcisonas audierunt: & lucē sole clariorem ꝓspexerunt: odorem quoq; cunctoꝝ aromatū psenserūt. Et admirantes tāta: audierunt uocē de celo: qualiter xps cū angelis oibus priarchis prophetis: apostolis: martyrib⁹: ꝓfessoribus: & uirginib⁹: ac beatoꝝ omniū aiabus hieronymo pbō tunc in bethleem mortuo occurrebat: eiusq; aiam ad celoꝝ gaudia tā feliciter ꝓducebat. ¶ Corpus aūt eius cilicino sacco quo uiuēs utebaꝛ inuolutū in terra ꝓut ipse mādauerat sepultū est: uidelicet ante hostiū spelunce: in qua xps fuit natus: & in psepio reclinatus. In cui⁹ exequiis cec⁹ unus a natiuitate uisum recepit. Surd⁹ & mutus audiendi & loquendi facultatē accepit. Hereticus etiā qdā qui corp⁹ illud incendio dignū asseruit: subito in ligni spēm est mutat⁹: & mox fulmine de celo descendente cōbust⁹: atq; in cinerem redact⁹. Alia quoq; signa & miracula stupenda & innumera p sanctū suū dominus opari dignatus est: que i epistolis eusebii: augustini: & cyrilli leguntē: que p singula ponere longū eēt. ¶ Hic gloriosus doctor ꝑter sacraꝝ expositionē ueteris testamēti: quod ex hebraico: & noui: quod ex greco ꝑmone transtulit in latinū: infinita pene alia opuscula edidit. Oēs enī.ió. ꝓphetas exposuit. Quorundā grecoꝝ doctoꝝ uolumina i latinā linguā transtulit. Scripsit opuscula si ue epistolas ad diuersos circiter.i46. Tractatus qnq. Epistolas alias breues.70. Sermones.io. Itē libros hebraicaꝝ qōnum. Itē hebreoꝝ nominū. Libellū de locis terre sācte ꝓditum ab eusebio in latinū uertit ex greco. Sup libro psalmoꝝ.iso. tractatus plixos edidit. Libꝝ de optimo genere interꝑtandi ad pāmachiū. De uiris illustrib⁹. Itē cōtra iouinianū libros.2. Itē cōtra heluidiū de btē marie uirginitate ꝓpetua li.i. Cōtra pelagiū li.i. Cōtra origenē li.4. Cōtra uigilantium li.i. Ad nepotianū li.2. Super euāgelio matthei li.4. Vitā pauli primi eremite & aliorū patꝝ monachoꝝ. Libꝝ chronicū oīmode historie. De seraphin li.i. De osāna li.i. De frugi & luxurioso filiis li.i. Homelias origenis 28. in hieremia & ezechiele ex greco in latinum cōuertit. Itē de tribus qōnibus ueteris legis. Homelias in canticis canticoꝝ.2. Commentarioꝝ in epistola pauli ad galatas li.3. In epistola ad ephesios lib.3. In epistola ad titum li.i. In epistola ad philemonē li.i. Super genesim li.i. Didymi libꝝ de spūscō ex greco in latinū uertit eloquiū. In lucam homelias origenis.38. In psalmis a.io. usq; ad ii6.tractatus.7. Captiui machi monachi gesta descripsit. Cōtra rufinū aquileieñ pbm inuectiuas plurimas. Ad beatū augustinum epistolas multas. Itē libꝝ phemioꝝ super libris diuine scripture. Ad heliodoꝝ exhortariū Altercationē luciferiani & orthodoxi. Ad eustochium de uirginitate seruanda li.i. Ad marcellam epistolaꝝ li.i. Cōmentarios in ecclesiasten plures. Enchiridion in psalterium. Aduersus heliachim li.i. Et opuscula alia aduersus hereticos q̄ plures. De mansionibus filiorū israel li.i. & alia innumera uolumina ad edificationē ecclesie catholice sua pietate ꝓposuit. Et pene oēs libros noui ac ueteris testamenti cōmentatus est.

¶ De sancto antonino martyre. CXXXIII

ANtoninus martyr apud placētiā ciuitatē passus est. Qui unus fuit ex sacra legione thebeoꝝ & soci⁹ beati mauritii martyris. Qui de placentinis finibus egressus per orientales ꝓuincias ptransiuit: & multa miracula fecit. Demū ad urbē suam rediens ab infidelibus tentus & capite cesus glorioso martyrio coronatus est. Cuius corpus ignotum dominus beato sauino ipsius ciuitatis epō reuelauit. Apparuit enim ei uir splendidus: qui ostendit ei: ubi iacebat sancti martyris corpus: qui etiam formam corporis & mēbra & annos militie & nomē & caput ab scisum signauit: urceū quoq; plenum ei⁹ sanguine pro testimonio seruatum innotuit. Et ut ipsum corpus ex eodem loco leuare: & digno sepulchro ꝓdere deberet admonuit: qui euigilās uisionem clero & populo reserauit & in loco ostenso fodere cunctos pcepit: ubi sanctū corpus sicut episcopo ostensum fuerat: per omnia inuentum est. Quod dum leuarent: gutte alique sanguinis ex eo profluxerunt. In cuius translatione cum solus ibi esset sauinus eps sex alii epi apparuerunt: q essent uel unde uenissent omnib⁹ ignoti. Leuantes ergo corpus martyris posuerunt in sepulchro sācti uictoris episcopi. Qui alias in uita sua spiritu prophetico predixerat: q; post eius obitum maior eo in ipso tumulo quiescere debebat. Sepulto quoq; corpore episcopi illi: qui apparuerant subito discedentes nusq̄ uisi fuerunt: sicq; sanctum corpus condigna reuerentia condiderūt pridie calē. octobꝛ.

¶ De scis uictore & urso marty. CXXXIIII

Victor & ursus mr̃es passi sunt in galliis castro salodoro. Hi fuerunt ex gloriosa legione thebeorum: cuius mauritius dux extitit inclytus. Qui primo diris supplicijs excruciati: sed celesti sup eos lumine coruscãte: ruẽtib⁹ i terrã ministris erecti. Deinde in ignẽ missi: sed i nullo penit⁹ lesi. Nouissime gladio ꝑsumati sũt pridie cal. octobris ut ait ado i suo martylogio.

¶ Explicit liber octauus.

¶ Incipiunt capitula noni libri.

De sancto mathathia duce. i
De sancto iuda machabeo ii
De sancto ionatha machabeo iii
De sancto simone machabeo iiii
De sancto ioanne hyrcano v
De sancto simone sacerdote vi
De sancto onia sacerdote vii
De sancto eleazaro martyre viii
De sancto remigio episcopo ix
De sancto banone confessore x
De sancto piatore ꝑsbytero & mr̃ xi
De translatione sci germani xii
De sanctis leodegario episcopo: & gerino martyribus xiii
De sanctis eleutherio & aliis innumerabilibus martyribus xiiii
De sanctis duobus euandis presbyteris & martyribus xv
De scõ dionysio episcopo & mr̃e xvi
De scis crispo & caio discipulis xvii
De sancto francisco confessore xviii
De sancto aniano episcopo xix
De sancto petronio episcopo xx
De scis amelio & amico mr̃ib⁹ xxi
De sanctis marcelliano & marco & sociis martyribus xxii
De sancta aurea uirgine xxiii
De scõ prasea episcopo & mr̃e xxiiii
De scã gala sanctimoniale xxv
De scã fide uirgine & martyre xxvi
De scõ gangulpho martyre xxvii
De scõ sigone episcopo & mr̃e xxviii
De scis sergio & baccho mr̃ibus xxix
De scis marcello & apuleo mr̃ib⁹ xxx
De scã iulia uirgine & martyre xxxi
De scã iustina uirgine & martyre xxxii
De scõ marco papa primo xxiii
De scõ marco papa secondo xxxiiii
De scõ marco scriptore ꝑfessore xxxv
De sancta pelagia peccatrice xxxvi
De scã margarita dicta pelagius xxxvii
De sancta thaide meretrice xxxviii
De sancta reparata uirgine & mr̃e xxxix
De scã benedicta uirgine & mr̃e xl
De sanctis dionysio episcopo: rustico & eleuterio martyribus xli
De sancto donino martyre xlii
De sancto cerbonio episcopo xliii
De sancto paulino episcopo xliiii
De sancto geraldo cõfessore xlv
De sanctis cassio & florentio & sociis martyribus xlvi
De scis gerone & sociis mr̃ibus xlvii
De sanctis malosо & uictore & sociis martyribus xlviii
De sancto pinyto episcopo xlix
De sancto pierio presbytero l
De sanctis tharaco probo: & andronicho martyribus li
De sancto eustathio abbate lii
De sancto eustathio episcopo liii
De scis quattuor milib⁹ & nongentis & septuaginta sex martyrib⁹ liiii
De scõ marcello ep̃o & mr̃e lv
De sancto carpo discipulo lvi
De scõ eduardo rege & cõfessore lvii
De scõ eduardo rege & martyre lviii
De sancto theophilo episcopo lix
De sancto theophilo confessore lx
De sanctis felice ianuario & marciale martyribus lxi
De sancto calixto papa & mr̃e lxii
De sancto gaudentio ep̃o & mr̃e lxiii
De sancto fortunato episcopo lxiiii
De sancto fortunato alio episcopo lxv
De sancto iusto episcopo lxvi
De scis trecẽtis & sexaginta mr̃ib⁹ lxvii
De sancto antiocho episcopo lxviii
De sancto basolo abbate lxix
De sancta placidia uirgine lxx
De apparitione sancti michaelis archangeli lxxi
De sancto gallo abbate lxxii
De scis ducẽtis septuaginta mr̃ib⁹ lxxiii
De sancto magnobono episcopo lxxiiii
De scõ ambrosio bituricẽñ ep̃o lxxv
De sancto ambrosio confessore lxxvi
De sancto herone episcopo & mr̃e lxxvii
De sancto priuato martyre lxxviii
De sancto luca euangelista lxxix
De sancto iusto puero martyre lxxx
De sancta tryphonia regina lxxxi
De scõ asclepiade ep̃o & martyre lxxxii
De scis ptolemeo & lucio mr̃ibus lxxxiii
De sancto ethbino confessore lxxxiiii
De sancto maximo leuita & mr̃e lxxxv
De sanctis caprasio primo & felicia no martyribus lxxxvi
De sanctis undecim milibus uirginibus & martyribus lxxxvii
De sancto hilarione abbate lxxxviii
De sancto asterio martyre lxxxix
De sancto uiatore confessore lxxxx

De ſancta ſalome diſcipula xci
De ſcō marco epō & martyre xcii
De ſancto melanio epō xciii
De ſancta melania maiore xciiii
De ſancta melania iuniore xcv
De ſanctis munilione & eledia uirgi. & marty. xcvi
De ſcis ſeruādo & germano mr̄ibus xcvii
De ſancto ſeuerino epō xcviii
De ſcō ſeuerino boetio martyte xcix
De ſcō theodorico preſbr̄o & mar. c
De ſcis felice epō & ſociis mr̄ibus ci
De ſancto martino abbate cii
De ſancto maioro epō ciii
De ſancto maioro martyre ciiii
De ſanctis chryſantho & daria uirgi. & martyribus cv
De ſcis criſpino & criſpiniano mar. cvi
De ſcis quadraginta ſex martyribus cvii
De ſancto minyate martyre cviii
De ſancto frontone epō cix
De ſancto demetrio martyre cx
De ſancto euariſto papa & martyre cxi
De ſcis rogatiano & feliciſſimo mar. cxii
De ſancto frumentio epō cxiii
De ſanctis uincentio ſabina & chriſti na uirginibus & martyribus cxiiii
De ſcis ſimone & iuda apoſtolis cxv
De ſancto abdia epō cxvi
De ſancto pharone epō cxvii
De ſcā cyrilla uirgine & martyre cxviii
De ſcō ioāne epō auguſtuduneñ. cxix
De ſancto narciſſo epō cxx
De ſcō zenobio preſbr̄o & martyre cxxi
De ſancto ſerapione epō cxxii
De ſancto leontio confeſſore cxxiii
De ſancto marcello martyre cxxiiii
De ſcō germano epō capuañ. cxxv
De ſancto quintino martyre cxxvi
De ſancto natale confeſſore cxxvii

Explicit tabula noni libri.

Incipit prologus noni libri.

NOnus liber p̄ſentis catalogi p̄tinet in ſe paſſiones & geſta illorū ſāctorū: quorū feſtiuitates occurrunt infra tēpus: in quo eccleſia rep̄ſentat p̄pagationē filiorū: qui fuerunt ipſius eccleſie defenſores: quales fuerunt ſci martyres. ¶Hoc aūt tēpus eſt a calendis octobris uſq; ad calēdas nouembris. Et hoc ſub figura ſanctorū machabeorū: quorū tunc libri leguntur: q uti ſci martyres p̄ fide: ſic & illi p̄ lege dei uſq; ad effuſionē ſanguinis uiriliter decertarunt. Ad ipſius ergo tp̄is feſta p̄tractanda pcurrendū eſt. ¶Notandū aūt: q̄ qa ſci machabei: uidelicet mathathias & eius filii: q̄ iter ſcōs teſtamēti ueteris p̄numerantur: nullas certas in anno feſtiuitates habēt: eo q̄ eorū dies obiti ſunt ignoti. Iccirco in principio huius libri p̄mittūt: eorūq; geſta p̄tractant: qa eo tp̄e eorū libri in eccleſia dei leguntur. Acta etiā quorūdā aliorū ſcōrū eiſdem machabeis p̄téporaniorū: quorū ſimiliter feſtiuitates certos dies nō habent: p̄ſatis machabeorū inſerūt hiſtoriis: ut ſanctorū onie & ſimonis eius filii ſacerdotis & martyris eleazari.

Finis prologi.

¶Incipit liber nonus a calendis octobris uſq; ad calendas nouembris.

¶De ſancto mathathia duce. Cap. I.

MAthathias dux populi iudeorū: cuius laus & ſanctitas ex geſtis ſuis colligit que in primo libro machabeorū deſcribunt. Qui cū oib⁹ filiis ſuis a ioſepho & hieronymo in catalogo patrū ſcōrū ueteris teſtamēti p̄numerant. Tēpore antiochi epiphani regis ſyrie & egypti iudeorū p̄ſecutoris claruit. Hic d' ciuitate modin oriūd⁹: de uice ioachim qnq; filios illuſtres p̄genuit: uidelicet ioannē: ſimonē: iudā: eleazarū: & ionatham. ¶Cū aūt rex antioch⁹ filios iſrael ad ritum gentilitatis p̄duxiſſet: idolum quoq; ſup arā tēpli dñi in hieruſalē poſuiſſet: oēs quoq; iudeos nolētes idolo ſacrificare: & iuxta legē gentiliū uiuere: diuerſis penis affligeret. Egregius mathathias & filii eius uidētes mala: que fiebāt: decreuerunt p̄ lege dei uſq; ad mortem fideliter decertare. Et cū legati regis uenīſſent in modin: ſtatuētes idola: qdā ex iudeis imolauit in medio. Et ſurgens mathathias cū ſuis trucidauit eū ſup arā: & nūcios regis antiochi interemit: arāq; depoſuit: & cū oi tribu ſua exiit in ſolitudinē oia relinquēs. Ad quos multi cū filiis & uxoribus p̄fugerunt: malentes herbis uti: q̄ cibis gentiliū coinq̄nari. Tunc emiſſarii regiſ aggreſſi ſūt eos i ſabbatis: qb⁹ nefas erat iudeis arma cape: & pcuſſerūt quoſdā: alios in ſpelūcis fumo ſuffocātes. Et pierunt ex eis mille: plures aūt liberati adiuncti ſūt mathathie: eūq; ſibi ducē ſtatuerunt: qui docuit eos pugnare i ſabbatis: ne lex ſimul cū populo piret: & colligens armaros aras depoſuit idolorū: imolantes quos potuit iterfecit: pueros incircunciſos iuſſit circūcidi. Et uno anno geſſit hunc magiſtratū. Cūq; graiter egrotaret: p̄uocans filios ſuos benddixit eis: & cōſtituit eis ſimonem in patrem: &

ꝓſiliariū ꝓp ſapiẽtiã. Iudã uero ducẽ i armis ꝓp fortitudinẽ. Et mortuus ẽ mathathias & ſepultus ẽ i modin. Surrexitq; iudas cognomine machabeus filiꝰ eiꝰ ꝓ eo: & factꝰ ẽ q̃ſi leo defẽdẽs iſrl̃ clypeo ſuo. Hoc ex libro machabeoruꝫ: & ex hiſtoria ſcholaſtica atq; ex chronica guilelmi.

¶ De ſcõ iuda machabeo. II.

IVdas machabeꝰ ſacerdos & dux iudeoꝝ filiꝰ mathathie ꝑſati i ducatu iudeoꝝ patri ſucceſſit. Qui prio apollonĩū ducẽ ſamarie: q ꝓtra eũ iſurrexerat deuicit: & inde ſpolia multa tulit cũ gladio eiꝰ: quo deinceps pugnauit. Inde ſaron ducẽ ſyrie cõtra ſe ueniẽtẽ occidit: & eius agmia ꝓtim ceſſit: ꝓtimq; fugauit. Quod itellígẽs antiochus epiphanes rex ſyrie: oẽm ꝓpriã uirtutẽ ꝓgregauit: & multos ab iſulis mercede cõduxit. Cũq; uidiſſet ſibi ſtipẽdia deficere: iuit i perſidem accipe tributa regionũ: relinquẽs lyſiam de genere regali ſup negocia regni: tradiditq; ſibi medietatẽ exercitꝰ: ut iudeoꝝ genꝰ extirparet: & euerteret hieruſalẽ. Lyſias uero elegit ptolemeũ: nicanorẽ: & gorgiam uiros potẽtes & miſit cũ eis q̃draginta milia peditũ: & ſeptẽ milia equitũ: ut uenirẽt i terrã iuda. Iudas uero machabeus cũ tribꝰ militꝫ ſolũmodo uiris electis: hoſtibꝰ ſuis occurrit: & eos iopinatos i cãpeſtribꝰ emaus iuuadẽs: multos eoꝝ occidit: reliquoſq; fugauit: & ſpolia multa tulit. Cui redeunti igens multitudo iudeoꝝ ſe ꝓiũxit uſq; ad decẽ milia deum laudãtes ſup uictoria obtẽta. Hoc audiẽs lyſias ꝓgregauit exercitũ q̃draginta milia uiroꝝ peditũ & qnq; milia equitũ: & uenit i iudeã. Tũc occurrẽs eis iudas cũ decẽ militꝫ i bethoron: ꝓcurſores eiꝰ ſtati ꝓſtrauit: & cũ lyſia ꝓgreſſus de eiꝰ exercitu qnq; milia occidit. Quod attẽdẽs lyſias: iudeoꝝ audaciã timẽs rediit antiochiã & ꝑegrinorũ ꝓſidia ꝓgregãs: cũ maiori appatu diſpoſuit redire i iudeã. Iudas uero iterea hieruſalem cũ populo ſuo uenit: & tẽplũ ab alieni genis pollutũ emũdauit: & de nouo dedicauit: diẽq; encenioꝝ. 25. die mẽſis nouẽbris inſtituit. Tũc ſtatuerũt eũ iudei ſũmum ſacerdotẽ: & ſic quodámodo regnũ iudeoꝝ i iuda renatũ eſt: q muꝝ hieruſalẽ ꝑ circuitũ repauit: turreſq; erexit: & caſtellũ bethſurã ad tuitionẽ munuit. ¶ Antiochus aũt rex reuertẽs ad ꝓpria: audito q iudaſ machabeꝰ ſuos principes debellaſſet: uerſus i furorem: ꝓcepit agitari currũ uerſus hieroſolymã: ut eã euerteret: Sꝫ apprehẽſus dolore uiſceꝝ ſubito de curru cecidit: & colliſus grauiter: pꝰ dies modicos miſerabiliter mortuꝰ ẽ: relicto ſilio ſuo puulo antiocho eupatore rege: & philippo collactaneo ſuo ſibi dato tutore. ¶ Eodẽ tẽpore gẽtes finitime iudeis rẽpationẽ hieruſalẽ a iuda factã egre ferẽtes iudeos ꝑſequebãt. Quos iudas machabeus potẽter debellãs idumeos pcuſſit plaga magna: pugnans quoq; ꝓtra timotheũ ducẽ filioꝝ amon fugauit eũ: ac uaſtata iacer rediit i iudeã. Tũc cõgregate ſũt gẽtes: q̃ erãt in galaad: aduerſus iudeos: q erãt i finibꝰ eoꝝ. Qui fugiẽtes i locũ munitiſſimũ themã: miſſũt ad iudã ut ſerret eis auxiliũ. Cũq; adhuc legerent epiſtole: ſupuenerũt nũcii a galilea: idicãtes aggregari eos: q erant i ptolemaide & tyro & ſidone aduerſus iudeos: utrobiq; ergo hoſtibus nũciatis: miſit iudas ſimonẽ frẽm ſuũ cũ tribꝰ militꝫ electoꝝ i ſolatiũ galileoꝝ. Ipe uero cum ionatha ſre ſuo & octo militꝫ exiit i galaaditidẽ: relinquẽs i iuda ioſephũ & azariã duces: ut ſuarẽt iudã: ſed tñ nullo iteriꝫ hoſtiũ bellũ ꝓmitterẽt. Et uenit ſimon i galileã: & ꝓrite ſunt gẽtes ab eo: & ꝑſecutꝰ ẽ eos uſq; ptolemaidẽ: tollẽſq; ſpolia eorum: & iudeos quos captiuoſ trahebãt rediit i iudeaꝫ. Iudas uero machabeus & ionathas frater eiꝰ trãſito iordane pꝰ triduum aſſumptis nabutheis icẽdit uezor & ſpoliauit: & nocte ꝓſurgens applicuit diluculo ad caſtra timothei ducis filioꝝ amõ. Qui cognoſcẽteſq; machabeus eẽt: ab eo fugerũt: & ceciderũt ex eis fere. 8. milia: uaſtauitq; iudas ciuitates gentiũ i galaaditide. Poſt hec ꝓgregauit timotheus exercitũ alium: & ſedit ſecus torrẽtẽ. Iudas uero cũ ad eos tranſiret: appuerunt aduerſarii de celo uiri. v. i equis ducatũ iudeis prebentes. Eqbꝰ duo machabeũ circũſeptuꝫ cõſeruabãt hinc inde. Alii uero i aduerſarios tela & fulmia iaciebãt. Et ſic ꝓrite gẽtes fugerunt ad phanum: qđ erat i carmaim: ſed ipſũ iudas cũ oibꝰ: q erãt in eo ſuccẽdit. Cõgregatis ergo iudas oibꝰ iudeis: q erãt in galaaditide: ut ueniret in terrã iuda: cũ uenirẽt in ephron: & ciues nollent ei trãſitum dare: deſtruxit ephron: & tranſiuit ſup interfectos. Reuerſuſq; cũ oibꝰ hieruſalẽ: obtulit holocauſta i mõte ſion: q̃ nemo ex eis cecidiſſet. Eodẽq; die redierũt cum uictoria: iudas de galaad: & ſimon de galilea i hieruſalẽ. ¶ Interea uero dum abeſſent ioſephus & azarias uolẽtes ſibi facere nomẽ: ꝓgreſſi ſunt cũ gentibꝰ & fugierũt: ceciderũtq; de populo duo milia. Et magnificatꝰ ẽ iudas i hieruſalẽ: uaſtauitq; idumeos & philiſteos: ꝓburẽs aras & deos eoꝝ. Quibꝰ auditis rex antiochus eupator iratus nimiũ collegit exercitũ centũ milia peditũ & uigintimilia equitũ: & .32. elephantos: & applicuit ad bethſurã iudeoꝝ munitionẽ ut expugnaret eã. Quo cognito iudas collecto exercitu ſuo occurrit antiocho regi. Et inito duro certamie ceciderunt de exercitu regis ſex milia uiri. Tunc diuer-

terunt iudei a ꝑlio:& aſcendit poſt eos rex: captaq; bethſura:obſedit hieruſalē. Sed qa eſca eis deficiebat:inita pace ficta rex cū iudeis:ut ſuis legib⁹ uterent:intrauit in mōtē ſion:ſtatimq; rupto federe muꝝ deſtruxit in gyro:occiſoq; menelao:q pōtifex fuerat:reuerſus eſt antiochiā cū gente ſua. Demetri⁹ uero ſother olim frater antiochi epiphanis & patruus antiochi eupatoris:audito q̄ frater ſuus mortu⁹ eēt:cum eēt rome: rediit in ſyriā:q oi populoꝝ fauore ſuſceptus occiſo antiocho nepote ſuo:& lyſia eius nutritore: rex ꝑſtitut⁹ eſt. Ad quē uenientes qdā impii exiſrael cū alcimo uiro alieno a genere ſacerdotali:q ſacerdotium ambiebat:accuſauerunt iudā:q̄ oēs regis amicos occidiſſet: uel a terra ſua expuliſſet. Rex uero ꝑſtituit alcimū ſacerdotē:& miſit bacchidē cū exercitu in iudeā. Qui miſit nūcios ad iudam & frēs eius in dolo loquētes de pace: nec attendit iudas ſmonibus eoꝝ. Multi uero de populo credentes ei egreſſi ſunt ad bacchidez: q occidit ex eis .600. uiros:alii aūt ab eo fugerūt. Tūc receſſit bacchides a hieruſalē:cōmittens regionē alcimo:& reuerſus ē ad demetrium regem in antiochiā. Alcimus uero ſeducens populū uerbis fecit mala in iſrael pluſq̄ gentes. Iudas uero faciebat uindictā in uiros legis deſtores. Alcimus ergo uidēs q̄ nō poſſet iudā uincere:rediit ad regē: accuſans illū in multis. Qui miſit nicanorē ad ꝓdendū populū iudeoꝝ. Et uenit nicanor in hieruſalē cū exercitu uſus iude uerbis pacificis. Sed iudas itelligens ei⁹ inſidias:exiliit ab eo:& ad ſuos refugit. Sz poſtea ꝓgreſſus cū nicanore uict⁹ ē:& fugit in ciuitatē dauid Nicanor aūt apponēs manū capiti cū exiret ex hieruſalē:iurauit ſe tēplū dñi ſuccenſuꝝ Et ueniens bethorē ſuſcepit exercitū ſibi a rege deſtinatum. Iudas uero cū .3. milib⁹ ſequens eum cōmiſit ꝑlium cū eo .3. die mēſis martii:& ꝓtrita ſunt caſtra nicanoris:fugitq; eius exercitus:quos iudei ꝑſequētes eos occiderunt. Et caput nicanoris amputatū: dexteraq; manum: ei⁹ quā ſupbe ꝓtra tēplum extenderat ſuſpēderunt. Linguā uero minutatim iciſam auib⁹ ad comedendū dederūt: & diē hunc ſolemnē ſtatuerunt. ¶ Deinde iudas cū populo romanoꝝ ꝑfederatus eſt: faciens ſecū amicitias ꝑpetuas in tabulis eneis ꝑſcriptas in memoriale ſempiternum. ¶ Demetri⁹ uero rex audita morte nicanoris miſit rurſum bacchidem & alcimū in iudeā cū exercitu copioſo. Qui uenerunt in beroea. Iudas uero cum trib⁹ milib⁹ caſtra poſuit i laiſa. Qui uidentes multitudinē hoſtium timuerūt:uñ & plures de caſtris ſe a iuda ſubtraxerunt:ut nō remanerent cū eo niſi .800. uiri. Sed iudas diſſolutus eſt:qa bellū purgebat eum:nec hēbat tēpus exercitum ꝓgregandi. Cūq; oēs abire uellent: hortat⁹ ē eos iudas:ut pugnarent p lege dñi:& poti⁹ i uirtute ſua morerēt q̄ iducere ſibi opprobriū. Et hoc dicto ꝓgreſſi ſūt cū hoſtib⁹ expugnātes cornu dextꝝ. Qui aūt i ſiniſtro cornu erant:uenerunt eis a tergo: & ingrauatū eſt ꝑlium. Occiſuſq; eſt iudas:&ceteri fugerūt. Simon aūt & ionathas frēs ei⁹ redimētes corpus iude ab hoſtib⁹:tulerunt illud in modin & ſepelierunt in ſepulchro patꝝ ſuoꝝ. Planxitq; eum ois popul⁹ plāctu magno. Elegit q; ionathā in ducem ſibi. Hec unde ſupra.

¶ De ſancto ionatha machabeo. III

IOnathas machabe⁹ ſacerdos & dux iudeoꝝ filius mathathie ſuprapoſiti iude fratri ſuo in ducatu iudeoꝝ ſucceſſit. Qui accepto principatu fugit cum ſuis in deſertum thecue ꝓpter bacchidem ducē demetrii regis:de quo ſupra ꝓximo dictū eſt. Miſitq; ioannem frēm ſuum ad nabutheos amicos ſuos:ut ei apparatum ſuū cōmodarent. Sed exeuntes filii zābri ꝑcuſſerunt ioannez. Quod audiens ionathas & ſimon frater eius ſurrexerūt i filios zābri dū nuptias celebrarent:& occiderunt eos i uindictā ſāguis fris ſui. Hoc autē bacchides intellecto uenit contra iordanem in uirtute magna. Cōmiſſoq; ꝑlio cum ionatha & ſuis occiderunt ex parte bacchidis mille uiri:uerſuſq; i fugam rediit ad regē ſyrie demetriū. Tunc alcimus precepit deſtrui muros dom⁹ ſcē interioris opaq; ꝓphetaꝝ. Sed ꝑcuſſus a deo paralyſi mortu⁹ eſt cum tormēto magno. Et extunc ionathas pontificatum tenuit. ¶ Eodem tpe qdā iniq ex iſrael reduxerunt bacchidem ducē regis demetrii in iudeā. Qui uoluit ꝓhendere ionathā occulte:ſed non potuit:quia innotuit eius ꝓſilium ionathe. Qui apprehēdens .50. uiros ex inſidiis occidit eos:& receſſit cū ſuis in bethbeſſa:que eſt in deſerto. Et aſcēdit bacchides:& obſedit bethbeſſam. Et egreſſus ionathas ꝑcuſſit p noctē multos hoſtiuz in tabernaculis ſuis. Et pugnauit cōtra bacchidem:& ꝓtritus eſt ab eo. Qui irat⁹ cōtra uiros: qui reduxerāt eum in iudeā:multos ex eis occidit. Deinde cū ionatha pacē firmauit reddēs ei captiuos:quos ꝓdatus fuerat. Et ſic rediit in terrā ſuam. Ionathas autē ſedens in machinas iudicabat ibi populū: & extermiauit impios ex iſrael. ¶ Poſt hec egreſſus quidā extreme ſortis iuuenis nomie alexander: adiuuantib⁹ ſe ptololemeo philomatre rege egypti:& attalo rege aſie belluz demetrio regi ſyrie intulit:uictumq; uita & regno priuauit:& ſic regnum ei⁹ obtinuit. Qui mox audita fama ionathe & fratꝝ ſuoꝝ:ſcripſit ad eum epiſtolas ꝓſtituens eū

sibi amicum: misitq; ei purpurā & coronaz. Et iduit se ionathas stola scā i die solēni sce nophegie: & ꝓgregauit exercitū: & fecit sibi arma copiosa. ¶ Cū aūt alexander rex cleo patrā filiā ptolemei euergetis regis egypti i uxorem duceret apud ptolemaidā: uocauit ad se ionathā ducē iudeoꝝ ac sūmū sacerdo tem: qui iuenit gratiā i ꝓspectu predictorū duoꝝ regū: & honoratus ē ab eis: & indutus ē purpura: & scriptꝰ inter primos amicos re gis. Et sic honoratꝰ hierusalē cū gloria ma gna regressus ē. Qui deide cū romanis ami citias renouauit: & cū lacedemoniis denouo ꝓtraxit. ¶ Post hec aūt demetriꝰ filiꝰ primo genitus demetrii oli regis syrie resūptis uiri bus rediit i maritimā philistinoꝝ: & in syriā celes: ducēq; sui exercitꝰ ꝓstituit apolloniū: qui ionathā prouocauit ad bellū. Egressus q; ionathas de hierusalē cū decē milibus ue nit iopen: & expulso ide apollonio obtinuit eam. Deide ꝓmisit cū eo preliū in campo: fu gientesq; equites apollonii i azotū intraue rūt phanum dagon. Ionathas uero eos inse cutꝰ: phanū cū eis: q it erāt succēdit: fuitq; numerꝰ occisoꝝ octo milia: ide trāsitū faciēs per ascalonē: susceptus ē cū gloria: indeq; re diit hierusalē. Quod audiens alexander rex addidit adhuc glorificare ionathā: mittēs ei fibulā aureā: que solet dari cognatis regis: utebaturq; ionathas insignibꝰ regis. ¶ Cum autez alexander pambulasset i supiores par tes syrie: socer eiꝰ ptolemeus rex egypti cū uirtute magna igressus ē syriam. Cui ut pote regis socero ciues occurrerūt: & ciuitates ei apuerunt. Qui obtētis urbibꝰ i dolo tulit fi liā suā: quā alexādro i ꝓfugē dederat: & tra didit eā demetrio quōdā filio demetrii ꝝgis: & iposuit ei diadema syrie & egypti. Quod alexāder agnoscēs uenit ꝓtra eū: sed a ptole meo uictus fugit i arabiā cum antiocho filio suo ad parētes maternos. Rex aūt arabum ti mēs ptolemeū: occidit alexādrū filiūq; eius reseruauit. Et sic regnauit demetriꝰ i syria p ptolemeū. ¶ Eodem tpe cum ionathas expu gnaret arcē hierusalē: demetrius nouus rex syrie uenit ptolemaidā: & scripsit ionathe: ut sibi occurreret arce dimissa. Qui ueniens ad regem honoratꝰ ē ab eo: & in sacerdotiū cō firmatus. Interea cū misissēt ionathas macha beus tria milia electoꝝ uiroꝝ: & liberassent regē: quē antiocheni uolebāt occidere. Rex quoq; postmodū pacē cum antiochenis fecis set: ad eoꝝ suasionē uexauit ionatham ualde recedēs ab eo. Sed postq̄ tryphon de arabia reuersus adducto secum antiocho alexandri filio uenisset antiochiā: eamq; ui armoꝝ ob tinuisset: & demetriū expulisset: ipositoq; si bi antiochꝰ diademate regnare cepisset: scri psit antiochꝰ ionathe gratas epistolas: fecitq; secum amicitias: & in sacerdotē illum cōfir mauit. Simonē autem frem eius principem iudeoꝝ ꝓstituit. ¶ Postmodum uero cogita uit tryphon occidere antiochum: quē regez syrie sublimauerat: & regnū inuadere: sed ti muit ionatham ducē iudeoꝝ strenuissimum antiochi defensorē. Eligēsq; primū ionathā occidere: scripsit ei: ut sibi i bethbessam oc curreret. Qui dum uenisset ad eū cum qua dragita milibꝰ uiroꝝ: suasit sibi tryphon: ut paucis assumptis secū iret ad ptolemaidam: quā sibi traderet possidēdā. Et credidit ei io nathas. Cepitq; illuz tryphon: & qui cum eo erant occidit. Ionathā uero in custodia deti nuit. Deinde ueniēs hierusalē scripsit simo ni: qa pro argento: quē ionathas debebat eū detinuerat. Quod si mitteret centū talēta ar genti & duos filios eius obsides: iām remit teret. Simon autē licet dolū cognosceret: ne tamē populus murmuraret: q; frem nollet redimere: misit pueros cū argēto. Et uenti tus ē tryphō: occiditq; ionathā & filios eiꝰ. Reuersusq; antiochiā occidit antiochū dōm suum: & regnū usurpauit. Simon aūt accipi ens ossa ionathe frīs sui & filioꝝ sepeliuit ea in tumulo paterno i modin. Factusq; ē dux iudeoꝝ loco frīs. Hec unde supra.

¶ De scō simone machabeo. IIII.

Simon machabeus dux & pōtifex iudeoꝝ filius supra noīati matha thie ionathe frī suo in ducatu iu deoꝝ successit. Qui accepto prin cipatu faciēs pacē cum demetrio rege. Quē tryphō a regno syrie expulerat: ut supra proxime dictū ē: misit ei munera: ut faceret remissionē regioni iudeoꝝ. Deme trius aūt oblata gratāter accipiēs: absoluit iudeos ab omni tributo. Extūc cepit popu lus israel scribere in tabulis & gestis publi cis annotatiōes tēporis. Tūc descendit simō in gazā: & capta ciuitate eiecit idolatras ex ea ac mūdauit eā. Dehic obsedit illos: q erāt in arce i hierusalē. Quibus inde eiectis & ar ce mundata: intrauit in ea simon cū musicis instrumētis hymnis & ramis palmaꝝ: statu ens: ut omnibꝰ annis ageret hic dies cum le titia: uidēs autē simon ioannē filium suum: q uir erat prelii: posuit eum sub se ducē: & de dit ei gazam ad habitandū. ¶ Eodem tēpore ꝓgregauit rex demetrius exercitum: ut try phonem qui eū ab antiochia fugauerat expu gnaret. Sed tryphon auxilio regis ꝓsidis de metrium uicit: quem princeps regis ꝓsidis uiuum cepit: & apud hyrcaniam i custodia posuit. Antiochus autē frater demetrii hoc audiēs: qui in asia educatus fuerat uenit i sy riam. Exceptus ab omnibus cum fauore: per secutus est tryphonē: qui regnum occu pauerat: eoq; fugato regnauit i syria. Simō

autem dux iudeoꝝ dilatatis finibus suis: & facto portu in ioppe: cū haberet tunc pacē: misit ad lacedemonios ad innouandam fraternitatem. Romanis quoq; misit clypeū aureum: & recepit ab eis amicabilia scripta de amicitia & unione confirmata. Cum ergo antiochus rex syrie tryphonem apud doram obsedisset: misit ei simō machabeus duo milia uirorum in auxilium: & argentum & aurum multuꝫ. Qui noluit ea recipere: sed fregit pactum: quod fecerat cum simōe: anteq̄ rex esset constitutus: misitq; ad eum anthenobium militem: mandans ut reddat sibi arcem: que erat in hierusalem: ioppem: & gazam: atq; tributa locorum: quibus dominatus fuerat: alioquin ueniret contra eū. Cūq; uenisset athenobius hierusalem: & uidisset gloriam & apparatum simonis: & affluentiā auri & argenti: miratus est. Cui simon constanter contradixit: & eum uacuum ad regē remisit. Qui rediēs regi rettulit uerba simonis & gloriam eius. Cum autē iam tryphon de doram fugisset. Auditis rex sermonibus simonis: tryphonem insecutus est: relinquēs cendebeum ducem exercitꝰ: ut expugnaret iudeam. Qui cendebeus cedronem edificauit: ponens in ea milites: ut uastarent fines iudee. Simon autem dux & pontifex iudeoꝝ cum iam senuisset: uocatis duobus filiis suis maioribus iuda & ioanne: posuit eos loco sui: ut pugnarent pro populo dei: deditq; illis. xx. milia pugnatoꝝ: qui ꝓfecti sunt aduersus cendebeū. Cūq; uenissent ad quendā fluuiū: timebant transire: sed ioannes prior transiuit: & secuti sunt eū oēs. Conuersusq; est cendebeus in fugā & castra eius. Cecideruntq; ex eis duo milia uiroꝝ. Et reuersi sūt filii simonis uictores. ¶ Post hec aūt ptolemeꝰ filius abobi: q erat dux ꝓstitutus in hiericho: cū eēt gener simonis ducis iudeoꝝ: inuitato eo ad prandiū in hiericho: occidit eū cū duobus filiis iuda & ionatha in dolo: ut principatum obtineret. Misit quoq; nūcios occupare hierusalē: & alios in gazam: ut interficerēt ioannē. Sed p̄currēs q̄dā in gaxā: nunciauit ioanni: que facta fuerāt. Qui festinauit occupare hierusalē: occiditq; eos: qui uenerāt eū pimere. Et factꝰ ē dux pōtifex iudeoꝝ post patrē: q etiā corpa patris & fratrum precio redempta ab his: qui erāt i hiericho: sepeliuit in tumulo paterno in ciuitate modin: ubi & iudas & ionathas depositi fuerant. Hec unde supra.

¶ De sancto ioanne machabeo. V

IOannes machabeus cognomine hyrcanus dux & pontifex iudeorū filiꝰ supradicti simonis post mortem patris in ducatu iudeorum successit. Quem iosephꝰ in tribus cōmendat: scilicet in religione sacerdotii: in strenuitate ducatus: & quia uir propheta erat. Qui accepto ducatu insecutꝰ est ptolemeum: qui patrem eius dolo interfecerat: & matrem suam cum duobus paruulis tenebat in uinculis: & cōfugerat ad oppidū ultra hierichonta. quod uocabat agon: Obsesso quidem oppido: cum ioannes ipsum acriter impugnaret. Ptolemeꝰ matrem & fratres ioannis super muros usq; ad sanguinis effusionem cedebat. Propter quod fractꝰ pietate ioannes ab impugnatione se temperabat: matre tamen clamante ne pro se scelus ptolemei sineret inultum. Mortem enī suam sic iudicaret immortalitate meliorem. Ob hoc diutius tracta obsidione: cum septimus annus iudeis feriatus ueniret: ioannes ab obsidione recessit. Ptolemeus uero matre ipsiꝰ & fratribus occisis: confugit ad zenonē philadelphie tyrannum: qui totilla cognominabatur. ¶ Deinde ioannes aduersus bircanos bellum gerens: & eos deuincens: hircani nomen accepit: & a romanis ius amicitie postulans decreto senatus inter amicos relatꝰ est. Postmodū autem samariam: que nunc sebaste uocatur obsidione captam: solo coequauit: quam suo tempore herodes instaurans: sebastem in honore augusti uocari uoluit. Hic primus instituit xenodochiam pauperū in hierusalem. Et mortuus est annis. 33. rebus optime administratis: relictis quinq; filiis: scilicet aristobolo primogenito & antigono cum tribus aliis. Cumq; nullus eorū ad regendum populum sufficeret: uxorem suam disertissimā iudee prefecit & filiis. Sepultusq; est in modin. Hec ex historia scholastica: & ex cbronicis iosephi: hieronymi atq; guilelmi.

¶ De sancto simone sacerdote. VI

SImon sacerdos filiꝰ onie temporibus machabeoꝝ in iudea claruit: de cuius sanctitatis & strenuitatis cumulo: multa laudabilia ecclesiastici. 5. capitulo legūtur: Qui templum dñi in hierusalē nō solū reparauit: sed cultu mirabili ampliauit. Doctrina etiā diuine legis i populo floruit: sub quo iesus filiꝰ sidrac sapie libꝝ ꝓponēs: qui ecclesiasticꝰ dr̄: uocauit eū panareton: simonis etiā ipsiꝰ i eo: ut dictū ē: laudabilē faciēs mētionē. Qui tpe antiochi magni regis egypti: iudeoꝝ postmodū ꝓsecutoris in pace senio uitā finiuit: hec ex libro ecclesiastici: & ex chronica guilelmi.

¶ De scō onia sacerdote. VII

ONias sacerdos iustissimus filius supradicti simonis: cuius laus ex secūdo macheorum libro colligitur: & inter sāctos testamēti

ueteris a Iosepho cõnumerat: ꝑfatis patrib⁹ ꝓteporaneus extitit: cuius ope ac pietate: cũ sca ciuitas in omni pace habitaret: & tẽplus domini a regibus gentiũ oblationib⁹ multis uenerarẽt: offenso onia pontifice cõtra simonem tẽpli prepositum: Simon ad apollonĩ ducem celes: syrie: & fenicis ꝓfugit: & multis sibi promissis muneribus: sacerdotium sibi uendicare cepit. Quo audito seleuc⁹ philopator rex syrie misit heliodorum militem suum in hierusalem ad spoliandũ omne erarium templi: nõ uasa sed donaria in usus tẽpli. Quo templũ ingresso: apparuit terribilis sessor equi: & conculcabat eum: duoq; iuuenes splendidi: quos Iosephus angelos fuisse asserit: eidem apparuerunt: qui dextra leuaq; sessorem equi circũstantes: heliodorus ad mortem flagellauerunt. Timẽs aũt onias indignationem seleuci: obtulit pro heliodoro sacrificium: & orauit ad dñm. Statimq; ille ab angelis dimissus est: dicentibus ei: q̃ orationibus onie eidem de⁹ uitam donasset: qui ꝓtinuo surrexit illesus: & ad regem rediens cũcta gesta narrauit. ¶ Tempore autem antiochi regis: cum onias uidisset mala: que fiebant in hierusalem populo iudeorum ad gentilitatẽ puerso: & quia duo frẽs ei⁹. s. Iason & menela⁹ de põtificatu ꝓtẽdẽtes: ut placerent antiocho: ad rit⁹ gentiũ declinassent. Iuit ad antiochũ regem in antiochiã tentare cupiens: si posset eius animũ imutare: quod cũ nequisset: sedebat apud antiochiam i asylo. Cum autẽ quinquenalis agon apud tyrũ celebraretur: & rex syrie antioch⁹ ibi esset: Iason: qui pontificatum in hierusalem ab eo emerat: misit regi. ccc. argenti dragmas: i sacrificiis herculis. ¶ Post hec ueniẽs ãtioch⁹ hierusalẽ: cũ suscept⁹ eẽt a Iasõe honorifice: tantum fecit menelaus frater Iasonis & onie q̃ ipse sacerdotium a rege haberet: & Iason i exilium missus esset. Deinde menela⁹ faciẽs conuocari oniam de asylo: i quo erat apud antiochiam in hierusalem datis antonico: cui antiochus iudeam commiserat regendam: quibusdam uasis templi: que furatus fuerat: fecit oniam per eundem andronicum occidi. Cui⁹ cedis cum querela ad regẽ hierosolymam redeuntem delata esset: recordatus uiri sanctitatem fleuit oniam: & andronicum purpura exutum: & per totam ciuitatẽ circũductũ: in eodẽ loco: quo oniã pereme rat: occidi iussit. Hec ex secũdo libro machabeorũ: & ex aliis quibus supra libellis.

¶ De scõ eleazaro martyre. VIII

Eleazar⁹ martyr unus ex primoribus scribarum hierusalem machabeis ꝓtemporaneus sub antiocho rege iniquo: ne legem dñi sanctam uiolaret: martyriũ passus est. Et in ꝟo machabeoꝝ de martyrii tolerantia cõmendat. Cũ eni eẽt etate ꝓuectus ꝓpellebat suillas carnes sacrificii manducare. Quidã uero amici eius uereres: carnes licitas secreto afferẽtes rogabãt: ut simularet se ad regis imperiũ mãducare carnes porcinas. Quod renuẽs aiebat: se uelle exemplus forte adolescentibus mortis relinquere: ne illicita simulando: alios suo exemplo ad nefaria prouocaret. Sicq; etiã odiũ se diligentium incurrit. Et plagis multis ꝑempt⁹ memoriam mortis sue: & exemplum fortitudinis dereliquit. Hec unde supra.

¶ De scõ remigio episcopo. IX

REmigius episcop⁹ rhemen. tempore clodouei regis francorum in galliis claruit. Qui ex eadem urbe & nobilibus parentibus exortus: a quodam eremita nasciturus est preuisus. Cum enim uandalorum persecutio fere totam franciam deuastasset: & quidam recluſus uir sanctus & cecus: pro pace ecclesie gallicane dominum exoraret: angelus dei eidem in uisu astitit: & remigiũ ex zelina muliere nasciturum nunciauit: qui gentem suam a malorum incursibus liberaret. Qui cũ euigilans uisa zeline narrasset: & illa utpote iam anus hoc credere nollet: ait ille uir dei: q̃ post q̃ puer⁹ ablactaret: oculos ipsius ceci lacte suo perungeret: & continuo uisum recuperaret. ¶ Cum autẽ hec omnia per ordinem contigissent. Remigius mundũ fugit: & monasterium introiuit. Crescente autem eius fama cum esset annoꝝ. 22. ab omni populo in rhemẽsẽ archiepm est electus. Tante autem mansuetudinis fuit: q̃ etiam ad mensam eius passeres ueniebant: & de manu eius ciborum reliquias comedebãt. ¶ Quodam tempore hospitatus in domo cuiusdam matrone: cum illa modicũ uini haberet. Remigius cellarium introiuit: & super dolium crucem fecit. Moxq; uinum crescens desup egreditur: ita q̃ per cellarium fundebatur. ¶ Hic autem primus gentem francorũ sua doctrina ad fidem xp̃i conuertit. Cum autẽ clodoueus rex francoꝝ gentilis esset: nec ab uxore christiana conuerti posset: uidens q̃ infinitus exercit⁹ allemanoꝝ super se ueniret: domino deo quem uxor sua colebat uotum uouit: q̃ si de hostibus sibi uictoriam cõcederet: mox xp̃i fidem susciperet. Quod cum fuisset ad libitum assecutus: remigium episcopum adiit: & se baptizari petiit: Cũq; ad fontem uenissent: & chrisma sacrum nõ haberent: ecce columba ampullam cum chrismate in rostro detulit: de quo regem pontifex liniuit. Hec autem ampulla in rhemẽsi eccle sia usq; hodie conseruatur: & inde continue reges francie inunguntur. Rex autem chri-

stianus effectus uolens rhemẽsem ecclesiam dotare: beato remigio dixit: ut quantum circuiret donec ipse meridie dormiret: tantum ei concederet. Quod & factum est: sed dum quoddam molendinum haberet intra fines circuitus: molendinarius ipsum dum circuiret cum indignatione reppulit. Cũq; remigius ei diceret: q; una secum habere molendinum cõmune paratus esset. Ille iterum eum reiecit. Statimq; rota molendini in contrarium uerti cepit. Sed cum molendinarius sanctum uirum reuocaret: ut molendinum cõmuniter secum haberet: illeq; ei respõdisset: q; neutriusꝫ esse oporteret: statim se terra aperuit: & molendinum protinus deglutiuit.

¶ Preuidens remigius famẽ futuram cum in quadam ualle bladi cumulos congregasset: rustici inebriati senis prouidentiam deridentes: ignem in segetem suppossuerunt. Quod ille audiens illuc uenit: & pro frigore etatis & uespertini temporis: se calefaciens: tranquillo corde dixit. Semper focus bonus est. Illi uero qui ignem accenderant omnes mares in genitalibus diruti sunt: omnesq; femine gutturose fuerunt. Et tales oẽs semper in uilla ipsa deinceps extiterunt: quousq; p carolum dispersi sunt. ¶ Hic etiam beatus episcopus inter alia per eum ostensa miracula: puellam quandaꝫ a morte corporis suscitauit. Qui & in pace quieuit cal. octobris. ¶ Cũ autem corpus eius ad ecclesiam sanctorum timothei & apollinaris in pheretro deferretur secus ecclesiaꝫ sancti christophori: cepit adeo ponderare: q; nullatenꝰ moueri poterat: unde coacti illi dominum rogauerũt: ut eis ostenderet si forte corpus illud in ipsa ecclesia ubi nulle sanctorꝫ erant reliquie sepeliri uellet. Statimq; corpus leuissime itra ecclesiam tulerunt: ubi cum multa miracula fierẽt ecclesiã ampliarunt: & facta crypta retro altare: dũ corpꝰ ibi ponere uellẽt: mouere iteꝫ nullatenus potuerũt. Cũ aũt i orationibꝰ pnoctarent: & media nocte oẽs piter obdormissent: i crastinũ iuenerunt corpꝰ sci in ipam cryptã ab angelis deportatum. Floruit circa annos dñi. 490. ¶ Hic doctor illustris ecclesie dei in exponẽdis scripturis diuinis mirabilis & studiosus fuit: plurimaq; opuscula pdidit. Cõmẽtarios sup ps cõpilauit. Sup. 4. quoq; euãg'lia utiles expositões edidit.

¶ De scõ banone confessore. X.

BAnon qui & aloninus per sanctũ amandũ epm eluonẽsem: q i gallia predicabat: ex predone pquerſus: & gãdani reclusus est: ut ait sigibertus. Hic in inuẽtute seculi uoluptatẽ prauis actibꝰ exercens: habuit uxorem filiã comitis odilonis: de qua genuit algadrudem uirginẽ xpi. Vxore aũt defũcta aliam supducere uoluit: sed interim a sãcto amãdo ad penitentiã pquerſus relictis oibus factꝰ est clericus in cenobio gandauensi Et dũ fabricaretur cella: in qua includi debebat: ut ipse popposcerat: & quidam ad opꝰ cementum in curru deferret: canesq; multi eũ circundantes sibi insultarent: ille ipatiẽs banonẽ blasphemauit. Quẽ diabolus illico subuerso curru: uehiculum cũ aialibus sup eum proiecit: & oppressũ extinxit. Quẽ uir dñi oone & lachrymis suscitauit. ¶ Quadã die cũ uidisset quẽdã: quẽ ipse sectaris exñs uendiderat: genibus illius prouolutus: ueniã petiit: & ab eodẽ uix obtinuit: ut uinctis ferro mãibus ac pedibꝰ carceri traderet: ut sic pniam ageret de pmisso & aliis sceleribꝰ ppetratis: ubi usq; ſ proximũ exitus sui diẽ pstitit: mira pnia carnem atterens & peccata sua continue deflẽs. Hordeaceo pane cinere mixto: & potu modice aque contentus: uilissimum cilicium sup stratũ suum expansum hẽbat cineribꝰ desuper aspsis: lapideq; capiti supposito dormitabat. Et dũ ad laudes dñi soluẽdas surgeret: lapidẽ ipm uix a duobus deferrẽdũ humeris baiulabat. Ibi quoq; obediẽtiam regule nũq; dimisit: & multa diaboli tẽtamia deuicit. Qui ut eũ ide deiiceret i diuersis illi feraꝫ & ſpẽtiũ formis appebat sꝫ mox ipm sopori deditũ: angelꝰ eũ in colũbe spe pfortabat. Cum aũt morti appropinquaret ministrũ suum misit: ut deuotuꝫ sibi pſbyteꝫ lõge positum ad se uocaret: qui uiaticum sibi deferret: quẽ ignorantẽ uiam ãgelus dñi usq; ad pſbrm deduxit: illeq; ad banonẽ pcitꝰ ueniẽs: dina ei sacra mistrauit: statimq; uir dñi i pace quieuit calẽ. octobr. cuiꝰ obitꝰ ptinuo geltrudi uirgini lõgiꝰ abñti diuinitꝰ reuelat: eiq; ut sci corpori uestimẽta ad sepeliẽdũ mitteret: mandat: quod & illa festinanter adimplere curauit: in quibus uir scũs inuolutus sepultꝰ fuit.

¶ De sancto piatore martyre. XI

PIator martyr apud tornacẽse oppidũ passus ẽ: qui cũ btõ dionysio epo suisq; sociis ab urbe roma egressus: galliam pdicatiõis causa expetiit: & ab eodẽ pſbyter ordinatus fuit. Atq; postmodum pro cõfessione nominis christi consumato martyrio ad dñm migrauit cal. octob. ut ait ado.

¶ De translatione sancti germani. XII

TRanslatio corporis sancti germani antisiodorensis episcopi apud eandem ciuitatem colitur calendis octobris: quo uidelicet die corpus eius de rauenna translatum: ubi in pace dormierat: antisiodorũ delatum est: quod regina placida ad galliam

ut eidem in extremis agẽti promiserat defti-
nauit: ut supra dictũ est in eis legẽda pridie
cal. augusti. ¶ Cũ autem beatus germanus
p ciuitatẽ uercellẽsem trãsiens: eusebio epo
promisisset: q̃ in reditu eius rauennã pgen-
tis ecclesiam: quã ille fundauerat dedicaret.
audiens eusebius q̃ germanus defunctus es
set: ecclesiam consecraturus cereos accendi
fecit. Sed quanto plus accendebantur: eo am
plius extinguebantur. Quod uidẽs eusebi⁹
intellexit ecclesiam alio tempore dedicãdã.
Cum ergo corpus sancti germani qđ ad gal
lias trãsferrebatur: uercellas delatum esset:
mox ut in ecclesiam ipsam inducitur: cerei
omnes diuinitus inflãmantur. Tunc eusebi⁹
promissionis memor intellexit: ut qđ germa
nus uiuens se facturum promiserat: mortu⁹
adimplebat. Sicq; tali dedicatione content⁹
ecclesiam dimisit. Et corp⁹ ad ecclesiam suã
delatum ibidem honorifice conditum fuit.

¶ De sanctis leodegario epiſcopo & gerino
martyribus. XIII.

LEodegarius episcopus & gerin⁹
martyres apud eduensem ciuita
tem passi sunt tempore childeri-
ci regis francoꝝ. Qui leodegari-
us dum esset episcopus eduensis
clothario rege decedente: uoluntate dei &
principum consilio childericuꝫ fratrem clo
tharii adolescentem idoneum prefecit in re-
gem. Hebroni⁹ uero maior dom⁹ regie theo
doricum childerici germanum prefficere ni-
tebatur: non propter regni commodum: sed
quia omnibus odiosus iram regis & pricipũ
uerebatur. Timens igitur regeꝫ hebronius:
licentia obtenta monasterium introiuit. Rex
uero theodoricum: ne contra regnum moli
retur in custodia detinebat: & prudentia epi
scopi omnes populi pace gaudebant. ¶ Sed
post aliqđ tempus: rex malignorum consi-
lio in tãtum in leodegarii odium incitatur:
q̃ opportunitatem mortis eius inquirebat.
Episcopus uero blande ferens: & inimicos
ut amicos amplectens: egit cum rege: ut in
urbe: cui preerat: die pasche celebraret: &
cũ eodem i mensa cõmunicaret. At uero cũ
audisset: q̃ rex eius mortem perficere decre
uisset: sic persecutorem perfugit: q̃ in luxo-
uiensi monasterio domino seruiens etiam he
bronio: qui in ipso cenobio: in monastico ha
bitu latitabat: deuote seruiuit. ¶ Post modi
cum rex moritur & theodoricus in regẽ su-
blimatur. Leodegarius uero populi sui la-
chrymis & precibus motus: & abbatis impe
rio cõpulsus: ad sedem suam rediit. Hebro-
nius quoq; statim apostatauit: & regis senes-
chalcus est ordinatus. Qui deterior effect⁹
leodegarium occidere nitebatur. Missis igi-
tur militibus eum cepit. Qui in habitu pon
tificali detẽtus: ab eisdem exoculatus ẽ: sic
q̃ dimissus. Post biennium uero scũs leode-
garius cum fratre suo gerino quem hebroni
us relegauerat: in palatium regis adductus:
dum ad irrisiones hebronii sapienter & paci
fice responderet: nequissimus ille iussit geri-
num lapidibus obrui: episcopum uero tota
die nudis pedibus per quendam fluuium su
per accutissimos lapides decurrentem dedu
ci. Et audiens q̃ in his tormentis deum lau-
daret: linguam eius precidi fecit: & postmo-
dum cuidam custodi tradidit. Ille autẽ usuꝫ
loquendi non amittens predicationi populo
rum instabat: predicens quomodo & quali
ter hebronius moriturus erat. Lux etiam i-
mensa in modum corone eum circundedit.
Quod hebronius audiens: missis quattuor
speculatoribus eũ decollari mandauit. Quo
rum tres uerba eius pacifica audientes: adeo
sunt cõpuncti: q̃ ad pedes eius procidentes
ueniam postulabant. Quartus uero cum eũ
decollasset a demonio arripitur: & in igneꝫ
proiectus exuritur. ¶ Expleto biennio audi
uit hebronius corpus sci miraculis illustra
ri: & inuidens misit militem ad uidendum si
sic ueritas se haberet. Qui ueniens & sanctũ
corp⁹ deridens: ac tumbam calce percutiẽs
statim a demonio inuasus expirauit. Deinde
hebronius ſm q̃ scũs predixerat: gladio ne-
quiter occisus est. Passio hoꝝ martyruꝫ agi
tur. vi. noñ. octobris. Qui passi sũt circa an
nnm domini. 680.

¶ De sanctis eleutherio & aliis innumera bi
libus martyribus. XIIII.

ELeutheri⁹ martyr & alii innume
rabiles martyres apud nicome-
diam sub diocletiano imperato-
re: huius ocasione passi sunt. Cõ
tigit enim aliquam partem pala-
tii incendio conflagrare. Hoc imperator a
xp̃ianis factum falsa suspitione presumens:
iubet omnes collectos coaceruari: & alios
gladiis obtrũcari: alios ignib⁹ p̃sumi. Quo-
rũ prior & nobilior eleutheri⁹ ceteros hor-
tabatur. Ita ut eoꝝ aliqui se sponte ignibus
traderẽt: alii uero se ultro gladiis offerẽt. Et
cũ etiã ipos ministros nimia crudelitas hor
resceret: ptẽ illoꝝ nauiculis ipositos in me-
dio pelagi adductos in p̃fundum demerge-
bant. Alii uero crudeliores quorũdaꝫ mm
effodientes cadauera in mare p̃iiciebant: ne
forte dii xp̃ianoꝝ efficerẽtur. Beat⁹ uero eleu
therius imanissimis tormentis cruciatus: ui-
ctoriã suã per ignẽ uelut augꝫ exaiat⁹ cõple
uit. Cui⁹ reliquias furtim xp̃iani quidã in ci
uitate nicomedie p̃diderunt. Qui passi sunt
vi. noñ. octobris.

¶ De sanctis duobus euandis presbyteris &
martyribus. XV.

EVandus & alter euand⁹ ambo ꝑ
sbyteri & mares apud antiquos
saxones passi sunt. Qui cū uile-
boldo epo uenientes germaniam
transierunt ad saxoniā āno iusti-
ni impatoris. 7. quoꝝ un⁹ dicebat euand⁹ al
bus: & alius euadus niger. Et cū ibidē xp̄m
predicarent: a paganis tenti & occisi sūt. Ad
quoꝝ corpa nocte diutius lux apparens: &
ubi essent: & cuius eēnt meriti declarauit: q
iussi pipini regis in agrippinensi colonia se-
pulti sunt. Passi sunt aūt. 5. noñ octobr̄. Hec
ado & sigibertus.

¶ De scō dionysio epo & martyre. XVI

DIonysi⁹ eps & martyr apud athe
nas passus est. Qui post clarissi-
mam ꝓfessionē fidei: post grauis-
sima tormentoꝝ genera glorio-
so martyrio coronat⁹ ē: ut testat̄
aristides athenienſis uir fide ſapiētiaq; mira-
bilis: eo uidelicet tēpore quo de xp̄iana fide
libꝝ ꝓposuit: qui passus est. 5. noñ octobris
ut ait ado in suo martylogio.

¶ De scis crispo & caio discipulis. XVII

CRispus & cai⁹ discipuli apud co
rinthū claruerunt: quos ad cori
thios epistola pria ad principiū
apostol⁹ se scribit baptizasse. Hu
ius ēt caii meminit idē apostol⁹
ad ro. 14. & eidē ioānes tertiā epistolā scribit
ut dicit glo. ro. 14. Crisp⁹ aūt ille est: de quo
act. 18. cap̄. mentio fit: qui ambo apud corin-
thum quieuerunt. 4. noñ octobris: & eorum
corpa ibidem tumulata seruanť. Hec ado.

¶ De scō frāciſco ꝓfeſ. ordis minoꝝ. XVIII

FRancisc⁹ ordis minoꝝ dux & fū
dator prim⁹ in ciuitate assisii or
tus: fili⁹ petri bernardonis nego-
ciator effectus usq; ad. xx. etatis
sue annū tps suū uane uiuēdo cō
sumpsit: quē dñs infirmitatis flagello corri-
puit: ac in uiꝝ aliū subito trasmutauit: ita q;
iā spū ꝓphetico pollere cepit. Et romā ten-
dens cā deuotiōis uestimēta sua paupib⁹ tri
buit: & iā pauptatis amator: paupis uestimē
ta iduit: & ante eccleſi ā sci petri iter paupes
sedit: & cū eis uelut un⁹ ex ipſis māducauit.
Et ſimile ſepi⁹ feciſſet: niſi eū uotoꝝ uerecun
dia impediſſet. ¶ Quēdā leproſū obuiā hñs i
oſcula ei⁹ ruit: & ille poſt hec ſtatiꝫ diſpuit:
quapp ad leproſos ꝓperat: & eoꝝ manus de
oſculās pedeſq; lauās: eiſdē pecuniā donat.
¶ Eccleſiā ſci damiani oīonis cā igredit̄: &
imago crucifixi eū miraculoſe alloquit̄: mā
dās ut ad domū ſuā repandā accederet: que:
ut ipſe cernebat: tota deſtruebat̄. Ab ea er
go hora crucifixi ꝓpaſſio mirabiliter cordi
eius inſigit̄. Inſtititq; ſolicite eccleſie repan-
de: & uenditis oīb⁹ cū pecuniā cuidā p̄sbr̄o
daret: & ille eā timore pentū accipe formida
ret: corā ipſo illam ꝓiecit: qua ꝓpter a patre
ligatus & ceſus: eidē pecuniā reſtituit: ac ue
ſtem pariter reſignauit: & ſic nudus coram
epo ciuitatis oīb⁹ paternis bonis renunciās
ad dñm ꝙuolauit: & ſe cilicio induit. ¶ Qua
dam die cum audiret ea: que dñs ad diſcipu
los ſuos ad predicandū miſſos locutus eſt:
ſtatim ad uniuerſa ad lr̄am ſeruanda conſur
git. Soluit calciamentū de pedibus: tunica
una ſed uili iduit̄: & ꝓ corrigia mutauit funi
culum. ¶ Tēpore niuis p ſiluā ambulans: a
latronibus capit̄: & interrogat⁹ qs ſit: ſe dei
preconē aſſerens: in niuē ceſus ꝓiicit̄. Multi
deinde clerici & laici ſpreta ſeculi pōpa: ei⁹
ueſtigiis adheſerunt: quos pater ſcūs docuit
euangelicā pfectionē adimplere: & p uiā ſcē
pauptatis incedere. Sicq; minoꝝ ordinē ico
hauit: quos minores ex humilitate uocauit.
Regulā quoq; ſuā ipſe dictauit: quā papa i-
nocēti⁹ 3⁹ ꝓfirmauit: & extunc uerbū dei u-
biq; diſcurrēs p̄dicare cepit. ¶ Fatigatus ex
itinere: cū aſinū eqtaret: & ſoci⁹ ei⁹ frater le
onard⁹ de aſſiſio pedes iret: turbatus i corde
ſuo dicebat: q; parentes utriuſq; ipſoꝝ non
de pari ludebant. Cui⁹ cogitationē uir dei p
ſpiritum cognoſcens: ꝙtinuo de aſino deſcē-
dit: & ſocium aſcendere uoluit: dicens q; no-
bilior ſe fuerat: & iō ipſo equitante: illuꝫ pe
des ire nō decebat. Stupefactuſq; frater ue-
niā poſtulauit. ¶ Mulier quedā ipſi ſolicite
rettulit: q; ſanctū ei⁹ ꝓpoſitum: quod icepe-
rat: uir ei⁹ ꝑturbabat: cui p uxorem uir dei
precipiendo mandauit: ut ex parte dei omni
potentis ei diceret: q; nūc tēpus ſalutis: poſt
modū eqnitatis futuꝝ eſſet. Qua denunciati-
one uir dei ſubito immutat̄: & ꝙtinentiā una
cum ꝙuge pollicet̄. ¶ Cuidam ruſtico ſiti-
enti in ſolitudine fontē aque ſuis oīonib⁹ im
petrauit. ¶ Cuidam fratri ſibi familiari pro
phetico ſpiritu rettulit: de ſe quaſi ā alio lo
quens: uiꝝ eſſe ſup terrā: ꝓpter quē quoad-
uiuerer dñs famē futurā deſeuire nō permit
teret. Qui poſt trāſitū ei⁹ eidē fratri appuit:
& famē: que ſuper terram uenerat: eo de me
dio ſublato permiſſam a deo nūciauit. Sicq;
tam per reuelationē q̄ per euentum: q; de ſe
ſe dixiſſet: frater ille cognouit. ¶ Pauptatē
adeo diligebat: q; dñam ſuā ſemp eam uoca
bat: & ſi paupiorem ſe uidebat: protinus in-
uidebat: & ab eo ſe uinci timebat. Cum pau
peri tranſeunti ꝓpatereť: ſocius ait: q; ſi ille
pauper erat effectu: forſitan diues eſſet uo-
luntate. Sanctus uero ꝙtinuo fr̄i iuſſit: ut tu
nicā exutā paupi tribueret: & ab eo ueniam
poſtularet: cui ille ꝙtinus obediuit. ¶ Qua
dam uice tres domine uultu & habitu per
omnia ſimiles obuias habuit: que eū ſalutā
tes dixerunt: Beneueniat domina paupertas

Et ſtati diſpuerũt. ¶ Cũ in urbe aretii bellũ iteſtinũ ꝓmotũ eẽt. Frãciſc⁹ uidit de burgo demones ſup ciuitatẽ iſultantes. Qui fratrẽ ſiluestrum uocans eidẽ mandauit: ut ad portam citatis iret: & demõibus i dei uirtute ac ex ſui ꝑte mandaret: ut ꝓtinuo abirẽt. Quod dum ille feciſſet: ꝓeſtim demões receſſũt: & ciues ad cõcordiã redierũt. Qui frater dum eẽt i ſeculo ꝓſbyter: uidit aliqñ crucẽ aureã ex ore franciſci ꝓdeuntẽ: & ad celos uſq; ꝓtigẽtez: ac utrãq; ꝑtem mũdi cingentem. Qui mox ꝓpunct⁹ ſeculũ dereliqt: & ordinẽ itroiuit. ¶ Exñti aliqñ in oratiõe diabol⁹ ei graue carnis tentationẽ immiſit. Illeq; ueſte de poſita ſe cordula duri⁹ uerberauit. Et cum nec ſic tentatio diſcederet: foras exiit: & i niuẽ ſe nudũ demerſit & ſic tentatio diſceſſit. ¶ Dũ aliqñ maneret i domo dñi leonis cardinalis ſcẽ crucis: nocte quadã a demonib⁹ grauiter ceſus ẽ. Quod ſcũs mane ſocio nunciauit: eidẽq; dixit: q ꝺe⁹ hoc fieri uoluerat: qa i curiis magnatũ manebat. Statiq; ide receſſit. ¶ Vidit aliqñ demones ſupra tectũ domus diſcurrẽtes. Qui exiẽs: eiſdẽ ex ꝑte dei mãdauit: ut qcqd eis permiſſum eẽt: i corpore ſuo faceret: ſeq; de ei⁹ carne ſibi aduerſaria uindicarẽt: ꝓfuſi aũt demões euanuerũt. ¶ In uiſione dei beat⁹ frãciſcus ſupra ſe crucifixũ ſeraphin aſpexit: q crucifixiõis ſue ſigna ſic ei euidẽter ipreſſit: ut crucifix⁹ uideret & ipe. Cõſignanturq; man⁹ pedes & lat⁹ crucis charactere: ſed diligẽti ſtudio ab omnium oculis ſtigmata abſcondebat. Quidaz tñ hec in uita uiderũt: ſed in morte plurimi ꝓſpexerũt. ¶ Colũbina ſimplicitate plenus omnes creaturas ad creatoris hortat amorem. ꝑdicat auib⁹: audit ab eis: tangunt ab ipo: nec niſi licẽtiate recedunt. Apud portiũculã cicadam i ficu canentẽ uocauit: que ſtatim i manu eius aſcendit. Et ad ei⁹ tuſſionem & in ipius manu cãtauit: & licẽtiata receſſit. Fraternoq; noie aialia cuncta uocabat: uermiculos etiã ne lederent de uia colligebat. ¶ Vir qdã ſecularis franciſcũ duob⁹ enſib⁹ fulgẽtib⁹ i modũ crucis ſignatũ: p uiſionẽ aſpexit. Qu ẽ cũ nũq; uidiſſet: poſtmodũ ꝓſpiciens: tali indicio recognouit: & ꝓpunct⁹ ordinem itroiuit. ¶ Cũ ex nimio fletu oculoz infirmitatẽ incurriſſet: nec ſe a lachrymis tẽperare uellet: & ꝓſilio medici ferro candẽte cauterizandus eẽt: ſignũ crucis edidit: & ab aure uſq; ad ſupciliũ imiſſo ferro: nullã aduſtionem ſenſit. ¶ Apud eremũ ſci urbani maximo langore detent⁹: cũ ex debilitate uinũ poſtulaſſet: nihilq; adeẽt: allatã ſibi aquam ſigno crucis i uinũ ꝓuertit: ad cuius guſtuz ſubito ꝓualuit. ¶ Cũ frater quidaz ꝓtra obedientiã deliquiſſet: & pnie ſigna haberet: uir dei tamẽ ad alioz exemplum caputium eius i ignẽ proiecit: ubi per moram ſtetit: & inde omnino illeſum eductũ fuit. ¶ Ambulans ꝑ paludes uenetiaz intra multitudinẽ auium cantantiũ: cũ ſocio acceſſit: & nulla illaz ſe mouit. Et cum officiũ ibi diceret & garritus eos auium impediret: ad eius mandatũ aues conticuerunt: & celebratis horis: ipo iterum iubente cantũ reſũpſerũt. ¶ Alias uolucrũ multitudinẽ reperiẽs: eis cepit predicare: & eos ad laudem creatoris admonere: qui eos plumis iduit: & pẽnas eis ad uolatũ tribuit: & aeris puritatẽ conceſſit: ac ſemina ſine eorum labore ad eſum ꝓparauit. Aues uero uti rationes capaces i eum itendebant: & ab ipo tacte nullatenus auolabãt. ¶ Alias quoq; apud caſtrum gallinariũ predicãs hirundinibus eũ garritu ipediẽtibus ſilentium impoſuit: & donec ipſe predicauit nulla ipſaz ampli⁹ canere ꝓſumpſit. ¶ Hoſpitat⁹ a quodam milite eundẽ ad pniam prouocauit: predicẽs ei q cito alibi manducaret. Qui domũ ſuam diſponẽs & peccata ꝓfitens: duz ad mẽſam ſederet ſubito expirauit. ¶ Trãſeunte illo ꝑ apuliam: burſam reppit i uia denariis tumeſcẽtem. Quam cum ſocius accipe uellet ut paupibus daret: & franciſcus prohiberet: oratiõnẽ premiſit: & ſocium burſam accipere iuſſit: Indeq; protinus ſerpens magn⁹ exiuit. ¶ Cum quidã frater grauiter tentare tur: cogitabat ut ſi ſcriptum aliquod de manu eius haberet: tentatio recederet: ſed cum ſecretum pãdere non auderet: uir dei hoc ꝓ ſpiritum cognoſcens: quaſdã dei laudes ſcripſit: & fratri chartam tradidit: quam cũ portaret omnis tentatio eum reliquit. Dum aũt ſanctus infirmus iaceret: & idem frater tunicam eius habere deſideraret. Franciſcus ei⁹ optatum cognoſcẽs ſrem uocauit: & tunicã illi poſt mortem poſſidendã conceſſit: ¶ Sacerdotes autem plurimum honorabat: & in tantũ eorum ordinẽ ponderabat: q ad ſacerdotium nunq; promoueri uoluit: ſed in diaconatus ordine permanſit. ¶ Cum uero ad diem propinquaret extremũ: longa infirmitate confect⁹ ſe nudum ſuper nudam humũ poni fecit: & fratres aduocans cãcellatis manibus benedixit ac in morem cene dominice bucellam eis panis diuiſit. Et ſumpto uiatico ad extremam horam ueniens ſpiritum emiſit. 4. noñ. octobris die dñico anno domini. 1226. Cuius animam quidam frater i modum ſtelle ad celum aſcendentem cõſpexit. ¶ Miniſter etiam terre laboris in extremis agens: cum duduz loquelã amiſiſſet: ſubito cepit clamare: & patrem franciſcum ut ſe expectaret rogare. Querentib⁹ qd diceret rñdit q patrẽ frãciſcũ uidebat: q ad celos ꝑgebat. Et ſtati i pace obdormiẽs patrẽ ſecut⁹ ẽ Illi uero poſtmodum eadez hora iuenerunt

ſanctum a carne migrauiſſe: cuius corp⁹ aſſi
ſii apud ſanctā mariam de angelo ſepultum
eſt: ubi & miraculis multis claret.

¶ De ſcō aniano epō & pfeſſore. XIX

ANianus alexandrin⁹ eps diſcipu
lus bti marci euangeliſte: & eiuſ
dē in epatu ipſi⁹ ciuitatis ſucceſ
ſor fuit. Hic ex aphrica nobiliſſi
mus & diues: dū nauigans circa
portum alexādrie naufragaſſet: oibuſq; ſuis
amiſſis mēdicare erubeſceret: ab uno ſibi no
to chlamyde ꝓtect⁹: adheſit cuidā opario re
patori uteꝝ calceoꝝ: a quo cū p triduū nō
comediſſet: refect⁹ eſt: & cū eo ad manendu3
ſe ꝓpoſuit: & artē ei⁹ in breui didicit: quo p⁹
tps modicū decedente: anian⁹ in domo mgri
quondā ſui remāſit: & filiū ei⁹ paruulū ſibi
ꝓmendatū diligenti⁹ enutriuit. ¶ Interea dū
beat⁹ marc⁹ alexandrie appuliſſet ad pdican
dū: & calciamētū ei⁹ dirutum eēt: aniano tra
didit reſarciendū: ut ſupra dictū eſt in paſſi
one ſci marci. 8. calen. maii. Dū aūt anianus
in uultū bti marci itēderet: q ut angeli reful
gebat: caſu ſubula manū pforauit: & excla
mauit unus de⁹: quē marc⁹ i terram expuēs
& lutū ex ſputo ꝓficiēs: manūq; pungens cō
tinuo ſanauit. Suſceptuſq; in domū uitri eu3
ꝓuertit: & cū oi familia baptizauit: & p̄ſbr̄m
ordinans: eidē infirmitates ſanandas ꝓceſſit:
atq; poſt tps aliquod pentapolim adiit. Exi
de anianus qcqd ex arte lucrabaē: trifariam
diuidebat: unā partē p ſuo uictu retinens: a
liam filio quōdā magiſtri ſui ꝓcedens: tertiā
paupibus ꝑpendēs: & pdicatiōi ꝓtinue iſiſte
bat. ¶ Die quadā dū mulieres tranſeūtes a
ſpectu ipudico reſpexiſſet: cupiens euange
lium: ut ſonat ad lr̄am obſcuare: oculu3 ſibi
ſubula pforauit: carnē quoq; ſuā ieiuniis &
uigiliis macerās: ſepi⁹ ad extinguendā flam
mā libidis ſe in uaſe aque frigide ſubmerge
bat: oēſq; egros ad ſe delatos quacūq; infir
mitate curabat. Iudeis quoq; ip̄m emulanti
bus uiriliter reſiſtebat. Ad quoꝝ ſuggeſtio
nem odientiū anianū rex babylonie manda
uit: ut qa in euangelio xp̄ianoꝝ ꝓtinet: q ha
bentes fidē ſicut granū ſinapis mōtes trāſfer
re poſſunt: quaten⁹ xp̄iani montē magnū ru
mide ſuo loco tranſferrent: alioqn aut fidem
xp̄i tanq̄ falſam abnegarent: aut capitalē ſen
tentiā oēs ſubirent. Epō igit̄ theſithie cū oi
bus xp̄ianis ex hoc admodū afflicto: & deū
pro fide ſua ſuppliciter exorāti: p angelū re
uelatur: neminē ad hoc ex fide ſua idoneum
niſi monoculū anianū. Vocatus igit̄ ab epō
omiq; populo indicto ieiunio triduano: ip̄e
ꝓſuſus in dño mōti mādauit: & mons ꝓtinuo
ſe mouere cepit: & de ſuo loco recedens: tan
taq; celeritate uerſus babyloniam ueniens:
quanta nauis p equora uento pellitur: & eo
uſq; diuinit⁹ deferē: donec ad p̄ces r̄gis mōti
mādauit: ut figerē: ne i ciuitatē irrueret: &
eādē opprimeret. Sicq; ibidē fix⁹ uſq; hodie
manet. ¶ Propter quod miraculū rex cū oi
pp̄lo cōuerſus: eccleſiā principalē in baby
lonia in honorem dei genitricis edificauit:
aliaſq; plurimas baſilicas cōſtruxit. ¶ Poſt
hec dū anian⁹ btō marco reuertēti occurre
ret: eūq; ille uidēs monuculū: cām cecitatis
didiciſſet: ip̄m de rudi itellectu euāgelii re
darguit: illūq; interrogauit: cur ipſe: qui ali
os illuminabat: ſeip̄m ſanare non potuerat.
Qui r̄ndit: q hoc miraculū ipſi uti ſuo ma
giſtro reſuauerat: quē beat⁹ marc⁹ ꝓteſtim
illumiauit: ip̄mq; alexandrie ſibi ſucceſſorē
ep̄m ordinauit. ¶ Sed poſt magiſtri marty
rium anianus oēs ciuitates circuibat: & uer
bum dn̄i inſtanter p̄dicabat: miraculiſq; cla
rebat. Inter que ꝓtractum unū ad queſtū ſe
dentē erexit: & mulierem in damaſco obſeſ
ſam a demonio liberauit: de quo parētes ei⁹
dolētes: eo q ex ipſo immundo ſpū aliqua p̄
dicente plurima lucrabanē: ip̄m ad baiulu3
tāq̄ magū traxerunt occidendū. Quem ille
audiens: famāq; eius & uitā ſanctā cōperiēs
libere dimiſit. ¶ Deinde anianus leproſum
quendā a medicis incurabilē a lepra mūda
uit: & eum cū oi familia baptizauit: ac dein
de alexandrie deguit. Obitum aūt ſuū ſibi
diuinit⁹ reuelatum p̄ſciens: angelica moniti
one milonē diſcipulū ſuū i epatu ſibi ſubſti
tuit. Ipſeq; clarus uirtutib⁹ in pace quieuit
4. noñ. octobris. Sepultuſq; eſt iuxta corp⁹
bti marci in loco buculi. Cuiuſq; corp⁹ pro
ceſſu tēporis uenetias inde tranſlatū in mo
naſterio ſācti clemētis recōditum ſuaē.

¶ De ſcō petronio epō. XX

PEtronius eps bononie apud ean
dem ciuitatē claruit tpe theodo
ſii ſecūdi impatoris. Hic natiōe
grecus ex ſtirpe impatoꝝ ꝓſtan
tii & ꝓſtantini deſcendit: unde &
theodoſius auguſt⁹ ſororem eius in coniu
gem accepit. A cunabulis chriſtian⁹ & litte
ris grecis & latinis eruditus philoſophie &
ſacris ſcripturis operam dedit: unde & do
ctor eccleſie dei iſignis extitit: clericale ade
ptus officiū in palatio theodoſii cunctis p̄fe
ctus: elemoſynas uberes pauperib⁹ tribue
bat: & corp⁹ ieiuniis atterebat. ¶ Cū aūt ar
riana peſtis inualeſceret. Theodoſius petro
nium romam ad papā celeſtinū direxit: pro
fidei ueritate diſcutienda. Qui dū ad portu3
tyberinum applicuiſſet: a clericis romanis
a papa obuiā ſibi miſſis honorifice ſuſcept⁹
eſt. Nocte eni precedenti celeſtin⁹ papa p ui
ſionē a btō petro monitus fuerat: ut legatu3
imperatoris bononie i ep̄m preficeret: eo q
eorum ep̄s defunctus eſſet. Sūmus pontifex

ergo petroniū gratissime suscepit:& ipm secuz i palatio manere pcepit. Tertia uero die bononiēses ciues romā ueniunt: & epm suū pape defunctū dicunt: atq; pastore sibi dari deposcūt. Celestinꝰ igit uisione referens petroniū oibꝰ approbātibꝰ bononie epm pse crauit. Qui bononiā pductꝰ populū dñi uerbo & exēplo docuit. Ecclesias multas ab arrianis dirutas repauit: & basilicam sci stephani de nouo pstruxit. ¶ Post hec theodosius romā ueniēs: dū quēdā legatū suuz bononiā destinasset: illeq; ut supbꝰ unū nobilē uerberasset: & ob hoc a ppiqs interfectꝰ fuisset: theodosius irā dissimulās bononiam uenit: dūq; iuxta ciuitatē esset: quidā nepos eiꝰ obiit: quē ille pacifice sepelire uelle simulās a ciuibꝰ: q ei timētes portas clauserāt: se itro mitti postulauit. Introductꝰ aūt: post nepotis sepulturā i ciues irruēs: multos occidit: palatia & ecclesias plurimas diruit: & ciuitatē ex magna pte destruxit: pp qđ a scō ambrosio de ecclesia expulsus ē: ut supra habitū est i legēda ambrosii. 7. idꝰ decēbris. Petronius uero ecclesiaz repatiōi solicite itendebat. ¶ Dū autē opariū quendā cū colūna ruentē uidisset: sic signū crucis opposuit: q colūna itegra manēs cecidit: & magister ille in nullo collisus simul ruit: & sine lesione pmānsit. Qui erectꝰ rettulit: q ad crucis signū ab epo editū iuuenē candidū sibi assistētem pspexerat: q ipm & colūnam substentans ad terrā deposuerat. ¶ Deinde petroniꝰ cū ipatore pstātinopoliz rediit multas ab eo grās & priuilegia ciuitati sue obtinuit: &. v. corpora ex innocentibꝰ ipetrauit. Que secū deferens bononiā repedauit. Et post uitā laudabilē i pace qeuit. Sepultus in ecclesia sancti stephāi quā ipe edificauit. 4. noñ. octobris.

¶ Hic scūs uir monachoz studiis istructꝰ: uitas patrū egypti monachoz scripsisse credit: quas ueluti uite & pfessionis sue normā & specim amplectunt. Scribit gēnadius legisse sub illiꝰ noie ordinationē epi ratiōe & humilitate plenā: quā ob stili elegātiam eiꝰ fuisse nō credit. Sed petronii huius uiri eloquētissimi fuisse plurimi tradūt: quia i eodē tractatu se prefectum ptorii fuisse designat. Scripsit & homelias euāgelioz plures. Hec gēnadius de uiris illustribꝰ.

¶ De scis amelio & amico martyribꝰ. XXI

AMeliꝰ & amicus mres passi sunt tpe caroli magni pro defēsione ecclesie dimicates. Hi duo pueri uno die orti sunt ameliusꝫ ex ciuitate aruernēn: Amicus ex milite bericano tpe pipini regis frācoz. Qui adeo similes oibꝰ mēbris corpis & liniamētis fuerunt: ut nec ab ipis parētibꝰ & notis discerni possent. Similitudinē eandē habentes similitudinē etate procedente: i oibꝰ moribus & loquela. Qui cū a parētibꝰ iam septēnes romā baptizandi deferrentᵉ: i ciuitate lucana se inuicem inuenerūt: ubi iter se societatē amicissimā & unionē uoluntatū adeo firmauerūt: ut deinceps unus sine alio: nec cibum uellet sumere: nec i lecto quiescere. Papa igit deꝰ dedit eos baptizauit: & uidēs eos i tātū similimos: utriq; eoz scyphū argēteum auro & gēmas ornatū: p oia similem dedit. Sicq; ambo ad ppria redierūt: & etate procedēte: dudum i unū habitauerunt: uego defuncto amici patre. Iuuenis de castro paterne hereditatis ab emulis eiectus ē. Qui dū ad comitem ameliū uenisset: eū a patria absentē reppererit: & itinerādo illū pquirere cepit. Cuius infortuniū amelius audiens: amicū uersa uice dudū requisiuit. ¶ Dū autē amicus apd quēdam nobilē uiz hospitatus esset: filiā eius in coniugē accepit: secūq; p ānum & dimidium permānsit. Deinde relicta uxore ad amelium requirēdū abiit. Quez post multos labores inuenit in prato prope parisius: iuxta flumē sequanā cū familia epulantē: ille uero amicū & suos hostes esse arbitrās bericanos: armatus cū suis ptra eū pcessit. Et dū bellum uellent assumere. Amelius amicum loquētem audiuit: & ad uocez ipm recognouit. Sicq; mutua uisione letantes: ambo ad curiam regis caroli accesserunt. Quos rex strenuos uidens unum eoz thesaurariū: alteg; uero sui fecit dapifeg. ¶ Post ānos tres: amicus amelium relinquēs de cōsensu regis ad uxorem reuisendā accessit. Quo discedente amelius diabolo istigāte: filiā regis uirginem oppressit: qđ & arderico: q se eiꝰ intimū simulabat: secretius reuelauit. Post aliquot dies ille scelus regi patefecit. Amelius uero a rege captus: cū crimē oino cōmisisse negaret: a rege ppellit: ut suā innocētiā duello cū arderico pprobaret. Qui iducias diez. 30. postulauit quā & obtinuit. Interea amicus rediit: & ordinē rei geste ab amelio didicit. Qui secreto ameliū ad uxorē suā misit: ipe uero i termio statuto se regi pntās i psonā amelii: seq; amelium mētiēs: duellū subire se libenter obtulit. Qui a rege & oibꝰ amelius putabat: uoluitq; rex: ut prius se iuramento purgaret. Qui cum regis filiam se minime cognouisse iurasset: & ardericus econtra illū sibi hoc dixisse sacramēto firmasset. Amicus i bello obtinuit: & ardericū interfecit: filiā quoq; regis bellixendā sibi a patre traditā i psonā amelii despōsauit. Mox relicta curia: ad ameliū abiit: & ei cūcta p ordinē nūciauit. Amelius uero cū uxore amici usq; tunc fuerat: & eā i tactā custodierat: quē illa uirū ppriū existimabat. Amelius aut ad curiam rediēs: filiaz regis ab amico desponsataz in ꝓiugem hūit:

ex qua duos gemellos procreauit. ¶ Post aliquod tēpus amic⁹ leprosus efficit: & ab uxore sua eiicit:& dū ad castꝝ suū ꝓprium bericanū ueniret:a suis expulsus romā adiit Quē ꝓstātin⁹ papa qs eēt audiēs: benigne suscepit. Elapsis aūt trib⁹ ānis cū fames ualida romanos opprimeret. Amic⁹ ad comitē amelium uenit:quē ille uti leprosum effectū minime recognouit: ex charitate tñ pegrinum suscepit. Cū aūt scyphū a papa deus dedit ei donatū amicus ꝓduceret:uidens amelī⁹ scyphū ꝓ omia suo similē amicū recognouit:& eum humanissime tractauit. ¶ Post aliquot uero dies diabolus in spēm angeli raphaelis trāsmutatus:amelius per uisum admonuit: ut duos filios suos gemellos triēnes decollaret:& eoꝝ calido sanguine amici leprā pfunderet:illeq; statim mūdationē recipet:quod amelī⁹ licet dolorose tñ ex intima amici charitate facere mox curauit:& statiꝫ amic⁹ mūdationē suscepit. Dū aūt uterq; eoꝝ ad ecclesiā grās acturi deo ꝓgerent:mortēq; filiorū amelius deploraret:reuersus filios suos reperit suscitatos:& in lecto ludētes: ac oino i columes:saluo q; circa colla eoꝝ signum rubeū in modū fili serici ex incisiōe appebat i testimoniū miraculi gloriosum. Extūc ergo amelius de crimine penitentiā egit:& cū uxore castitatis uotum emisit. Vxor uero amici a diabolo obsessa per ꝓcipitium expirauit. ¶ Demū dū ad ꝑces hadriani pape carolus rex francoꝝ ad defensionē ecclesie rōane uenisset in italiā ꝓtra desideriū lōgobardoꝝ regem hereticū:bellūq; in cāpania in loco dicto mortaria ꝓmissum eēt: & multi hinc ide ex utroq; exercitu cecidissent. Amelī⁹ & amicus:q'erant cū carolo: ꝓ ecclesia catholica pugnātes in ꝑlio occisi sunt:& mīrio ꝓsecrati Sed postq̄ rex frācoꝝ uictoriā obtinuit: duas ecclesias apud papiā edificauit:unā in honorem sci eusebii:alterā in honorem bri petri. In prima quaꝝ amic⁹: i secūda sepultus est amelī⁹. Mane aūt diuino nutu ambo corpora in eodē tumulo repta sunt i ecclesia regali. Passi sunt aūt sci mīres. 4. noñ octobr̄.

¶ De sanctis marcelliano & marco & sociis martyribus. XXII

MArcellianus & marc⁹ & alii innumerabiles mīres utriusq; sex⁹ & cuiuslibet etatis apd egyptū passi sūt:quoꝝ alii post uerbera ungulas & flagella aliosq; diuersi generis cruciatus flāmis traditi sunt: alii in mare ꝑcipitati:nō nulli etiā capite cesi: plurimiq; inedia ꝓsumpti:qdā patibulis affixi:in qb⁹ aliq capite deorsum ꝑsso & pedib⁹ in sublime erectis:beatissimā passiōis coronā ꝓcipere meruerunt. Marcellianus aūt & marc⁹ omniuꝫ principaliores flāmis exusti sacrificium odoriferum domino rēddiderunt. Hoꝝ omnium passio agitur. 4. noñ. octobr̄. Hec ado.

¶ De sancta aurea uirgine. XXIII

AVrea uirgo apud parisi⁹ claruit tēpore heraclii impatoris:ut ait sigibertus. Quā sanct⁹ eligi⁹ eps in monasterio uirginū a se ꝓstructo in ciuitate parisiēsi ꝑfecit abbatissam tricentaꝝ uirginū oi sanctitate polentē:& miraculis clarentē. ¶ Quadaꝫ uice dū eēt in uilla:& clauigera ei⁹ ac celleraria expirasset:& post triduū eā abbatissa rediēs insepultā inuenisset:eo qa nec claues ipsi sorores auferre ꝑsumpsissent:nec illa de administratis rōnem reddidisset:o rāte aurea clauigera suscitat̄:& rōne reddita:atq; clauib⁹ resignatis in pace itez soporat̄. ¶ Die q̄daꝫ dū sibi panes deficerent:& aurea scandalum metuēs ad clibanū accessisset: pistorq; panibus ꝓficiendis intēderet:nec adesset qsq̄:qui clibanū subito scopare posset:illa furnum ingressa manicis scopauit:& prunas in gremio asportauit:nec ullū tñ ardorē sensit: sed nec uestes eius in aliquo exuste: aut deturpate fuerunt:qnimo in testimoniū tanti miraculi cāpane monasterii ꝓ se diuinitus pulsare ceperunt. Cum aūt die alia diacon⁹ in missa euangeliū legens incōgrue ꝓnūciaret:illa de collo ei⁹ stolā auferēs::nimio uerbi dei zelo euāgeliū legit:sed mox de ꝓmissa ꝑsūptione penitēs:abbatiā deſuit:seq; ꝓ ānos. 7. i cella recluſit:ubi cathedrā sibi pari fecit:habētē clauos. 50. in dextera ꝑte ꝓfixos: & totidē in sinistra:& totidē i podio posteriori: i q̄ quotidie sedēs psalteriū legebat. uidelz psalmos 50. inisa dextere pti: & alios. 50. inisa sinistre & ultios. 50. posteriori pti appodiata. Corpus quoq; suū maxia pnia & abstinentia domauit. Lixiuio quoq; sepius i potu usa fuit: cui scūs eligi⁹ tā defunct⁹ appuit:& eā ad celestia uocauit:unde & illa in pace qeuit. 4. noñ octobr̄. Sepultaq; ē i aula sci petri post altare. ¶ Veꝝ quedā abbatissa i syria q̄ oculos hñs nihil uidebat:ab angelo monet̄: ut pisi⁹ cū ep̄o suo ueniēs:ptē aliquā de reliqis scē auree petat:quaꝝ uirtute lumē oculorū recipiat. Quod dū illa ep̄o nūciasset:una secū uersus pisi⁹ iter arripuit:sed i itinere fessa fīmāsit:loculū tñ honorificū ꝓpauit. Eps uero uiā ꝓsequēs pisi⁹ uenit:& cū pōtifice pisiensi ad tumulū accessit. Et cū brachiū sācte uirgis obtinuisset: & illud de corpe euellerent:sanguis inde uiu⁹ emanauit. Corp⁹ igit̄ tūc ab ep̄o pisien i mōasterio sci eligii ꝓdecēter humatū est. Brachium uero ab ep̄o syro asportatum:Cuius tactu abbatissa:que ceca fuerat:lumē recupauit:brachiūq; in loculo repositū:eps i patriā suā detulit:& i ecclesia noi scē auree edificata honorifice collocauit

¶ De scō prasea epō & mr̃e. XXIIII.

PRaseas eps & martyr apd smyrnam martyrio ꝓsumatus ẽ. Qui unus ex antiqs quasi ex traditione prioꝝ se accepisse asseruit: saluatorẽ apostolis p̃cepisse: ut ante. xii. annũ a hierosolymis discederent. Passus est aũt. 3. noñ. octobris.

¶ De scá gala scimoniale. XXV.

GAla uidua & scimonialis in urbe claruit tẽporibꝰ gothoꝝ. Hec nobilissima puella symmachi cõsulis ac patricii filia: marito tradita itra uniꝰ ãni spatiũ eiꝰ ẽ morte uiduata. Quã dum feruẽte mũdi copula: ad iterandũ thalamũ & opes & etas ꝓuocarẽt: elegit magis spũalibꝰ nuptiis copulari. Et cum sibi ualde ignea ꝓspsio corporis ineẽt: ceperunt medici dicere: qa nisi ad amplexus uiriles rediret: calore nimio ꝓtra naturam: barbam emitteret sicut & factũ est. Sed sancta mulier nil exterius deformitatis metuẽs abiecto seculari habitu: apud beati petri apostoli ecclesiã: sese i monasterio tradidit: ibiq; multis annis orationibꝰ & elemosynis operã dedit. Que postmodũ diuina permissione cancri ulcere in mamilla p̃cussa ẽ: quã egritudinẽ patiẽtissime longo tpe supportauit. Nocte aũt ante lectũ eiꝰ duo candelebra lucere consueuerãt: quia uidelicet amica lucis: nõ solũ spirituales: sed etiã corporales tenebras horrebat. ¶ Dũ autẽ nocte quadã ex eadẽ infirmitate iaceret fatigata: uidit beatum petrũ apostolũ ante lectũ suũ iter duo lumina ꝓstitisse. Quẽ interrogans qs esset: quieuit an sua peccata sibi dimissa fuissent: qui se beatũ apostoloꝝ principẽ eẽ rñdit: dimissaq; ei omia debita nunciauit: & ad celestia iuitauit. Illa nero sororẽ benedictã quã i eodẽ monasterio intime diligebat: secũ uenire deposcit. Apls aũt eidẽ dixit: q̃ nõ illa: sed alia quedã secũ discederet: benedicta uero die. xxx. ipas secutura foret: & his dictis dispuit. At illa ꝓtinus abbatissam acciuit: ei q̃ uisa & audita nũciauit. Die aũt tertio cuꝫ ea qua iussa fuerat sorore: simul defuncta ẽ. Illa uero quã ipa popposcerat: die ẽ. xxx. subsecuta. Quieuit autẽ sancta gala in domino tertio noñ. octobris.

¶ De scá fide uirgine & martyre. XXVI

FIdes uirgo & mr̃ apud agenẽsem ciuitatẽ passa est sub p̃side daciano: que cũ eẽt nobilis ipiꝰ ciuitatis: uirginitatẽ suã ab infantia domino ꝓsecrauit. Iuuenis aũt etate sed animo cana a daciano p̃side i agenensi urbe ꝓprehẽsa: ut diis sacrificaret: dũ xp̃m confiteret: super cratẽ eream diuaricatis membris extensa: & substratis carbonibꝰ: adipeq; flãmis iniecto: dum sic coqueret multos sue uirtutis exẽplo ꝙuertit: & ad martyrium aiauit. Inter quos beatꝰ caprasius diuino signo firmatus ad certamẽ roboratꝰ ẽ: ut dicet̃ ifra in eius passione. i3. cal. nouẽbris. Beata uero fides post multos & diros agones: p xp̃i nominis ꝓfessione capite cesa: & in ciuitate agenensi i tumulo honorifice deposita ẽ pridie noñ. octobris.

¶ De scõ gangulpho martyre. XXVII.

GAngulphus martyr apud burgũdiam passus ẽ: circa annũ. 24. imperii ꝓstantini quarti: ut ait sigibertus. Hic clarus scitate: fontes quendã emit scaturientẽ i gallia: quẽ oriri fecit i burgũdia: i ꝓprio solo. Cuꝫ aũt uẽditor fontis scũm quasi insanũ irrideret: eo q̃ fontẽ i aliena patria ꝓpasset: repente fõtem suũ siccatũ inuenit: & eundem post modum i territorio gangulphi exurgẽtẽ audiuit. Sed dũ iuxta ip̃m fontẽ gangulphꝰ uxorem de adulterio icreparet: eo q̃ ip̃am cum quodã clerico iacẽtẽ uidisset: illaq; se excusaret: iussit ut illa nudato brachio lapillũ de fonte educeret: q̃ si maneret illesa: & sine adustione aliqua ip̃am inocentẽ cõprobaret. Que uiri simplicitatẽ deridẽs: dum lapillũ accipe uoluit: brachiũ q̃si ex bullicẽte aqua decoctũ eduxit. Cui uir dimidium substãtie sue dedit: & ab illa discessit. Sed cũ mulier ex tali miraculo notã maximã icurrisset: clericũ secum adulterãtẽ iduxit: ut uiꝝ occideret. Qui eũ nocte quadã repiens iugulauit. Cuiꝰ corpꝰ sepultũ miraculis clarere cepit. Quod dũ eiꝰ uxori nunciaret̃: illa plurimũ irridebat: dicens: q̃ ita uir eius miracula faciebat: sicut anus eius cãtabat: subitoq; iuita turpes sonos ab ano cepit emittere. Quod deinceps ei semp omni. vi. feria ꝓtingit: qua die uir eius occisus fuit: ut dũ uerbũ ore ꝓferret: ab ano turpẽ sonum ederet. Passus ẽ autẽ pridie. noñ. octobris.

¶ De scõ syggone epõ & martyre. XXVIII

SYggon eps & mr̃ nnꝰ fuit ex antiquis sci pauli apostoli discipulis. Qui ab eodẽ apostolo pontifex laodicẽsis ordinatus: sub persecutione domitiani cesaris apd eandeꝫ urbẽ pro ueritate fidei glorioso martyrio coronatꝰ ẽ pridie noñ. octobris: ut ait ado in martylogio.

¶ De scis sergio & baccho mr̃ibꝰ. XXIX.

SErgius & bacchꝰ mr̃es passi sũt i prouincia eufrateia tempe maximiani ipatoris sub antiocho p̃side. Quoꝝ prior erat primicerius: alter secũdiceriꝰ gentilium schole: ambo milites p̃clari & maxiano dilecti. Qui cũ essent cũ eodem augusto in eadẽ

prouincia: accusati sunt eidem a militibus: q̄ eēnt xp̄iani. Quos impator aduocans: ingressus est cū oi militia ad templū: ut sacrificaret: & circūspiciens non uidit sergiū nec bacchū: neq; eni tēplum ingressi fuerant: sed foris expectantes orabāt. Tunc augustꝰ missis satellitibꝰ: iussit illos introduci: & cepit agere: ut sacrificarēt: ac de imolatis deo iouī cū ceteris gustarēt. Quod cū facere renuissent: mādauit zonas eoꝝ incidi: & chlamyde militari eos exui: ac torques aureas de ipsoꝝ ceruicibꝰ auferri: indutosq; muliebribus colobiis catenis uinctos p mediā ciuitatē usq; ad palatiū ptrahi: deinde in custodiā recludi. Sequenti die misit antiocho p̄sidi prouincie orientis cū lr̄is suis: ut eos: aut diis imolare ꝓpelleret: aut diuersis afflictos penis pimeret. Quos custodes suscipientes: & iter arripientes: sero illo miliario a ciuitate i2. in stabulo quodā hospitati sunt. Angelus aūt dñi p noctem scis catenatis apparens: illos in dño ꝓfortauit. Mane aūt a custodibꝰ trahebant̄: quos quidā ex eoꝝ mancipiis sequebat̄ usq; ad castꝝ barbarissum: ubi p̄ses antiochus residebat. Suscipiens aūt eos p̄ses & litteras impatorias audiens: fecit eos usq; mane in custodia detineri pedibus in cippo reclusis. Qui dū psallerent: angelus dñi eis iteꝝ apparuit: & eos ad martyriū forti ꝰ aiauit. Mane aūt iussit eos antiochꝰ sibi p̄sentari: eosq; ad deoꝝ sacrificia hortabat̄. Cū aūt oia idola demonia dicerent: & oino sacrificare ꝓtemnerent: iratus p̄ses iussit sergiū i carcerē recipi: bacchū uero neruis crudis a q̄tuor sibi uicissim succedentibus tam diu cedi: donec ip̄m uoce de celo uocante spiritus exhalauit. Cuius corpꝰ mādauit extra castꝝ p̄ici: ut a feris deuorarēt. Cūq; feraꝝ multitudo ad ip̄m accurreret: aues desup uolitantes rostro & unguibus bestias pcutiētes: nō pmittebant corpꝰ ab eis tangi: quod noctu quidā xp̄iani rapientes: in quadā spelunca sepelierunt. ¶ Sergius uero hec audiens bacchum in carcere deflebat: qa eo relicto ad glorīā ꝓpassus: cui sequēti nocte bacchꝰ apparuit in facie splēdidus & habitu militis indutꝰ: sociūq; ꝓfortauit: & de ꝓximo se secutuꝝ p̄dixit. Quē & custodes carceris ꝓspexerunt: & que sibi dixerat: mane a sergio audierunt: unde & plures ꝓuersi sūt. Sequēti die sergiꝰ pducit: & ad castꝝ syꝝ post antiochū uinctꝰ trahit̄. Et cū ibidē ꝓstantiꝰ pmaneret. manibꝰ ligat̄: & clauibꝰ in pedibꝰ ꝓfigit: sicq; ꝓfixꝰ ante carrucā p̄sidis currere ꝓpellit̄ usq; ad castꝝ tetrapyrgiū: quod. 9. milibus a castro syro distabat: ubi in carcere iteꝝ positus p noctē angelica collocutiōe ac uisiōe ꝓfortat̄: & pedibꝰ sanus efficit̄. Quod cū p̄ses antiochꝰ mane cerneret: indignatus iteꝝ mandauit sergium pedibus coturnis indutū ante redā suā ptrahi usq; in castꝝ ruzaffatan quod nouē similiter miliaribꝰ a tetrapyrgio distat: in quo loco p tribunli sedens: sergiū sacrificare nolentē gladio aiaduerti p̄cepit. Ad cuius martyriū tā hoies loci q̄ bestie agri ꝓuenerunt: q uoce celica uocatus: extra castꝝ decollatus est: locꝰ aūt: in quo sanguis eius effusus est: magnā uoraginē fecit: & cruorem eēm suscepit: & sic deinceps i testimonium eius passionis uorago pmansit: cuius corpꝰ in ipso loco a xp̄ianis sepultū est: edificata desup nobilissima crypta. ¶ Post aliquod tēpus xp̄iani quidā de castro syro uenerunt: ut corpꝰ sergii tollerent: & cum bacho sepelirent. Sed cum nocte illud auferre uellēt: ignis maximꝰ circa locū accēsus est: quē illi de castro ruzaflatan uidentes: & hostes illos eē putantes: qui ignē accēdissent: ut domos extra castꝝ exurerēt: armati egressi sunt: & eos qui corpꝰ auferre uoluerant: inde effugauerunt. Nunc aūt ipsoꝝ amborū martyꝝ corpora uenetiis eē credunt̄ in ecclesia cathedrali bti petri apostoli: sub cuiꝰ crypta in arca marmorea uenerantur. Passi sunt autē nōū octobris.

¶ De scis marcello & apuleo mr̄ibꝰ. XXX

MArcellus & apuleus martyres apud urbē romā passi sunt sub neronis p̄secutione. Qui quidē primo simoni mago adheserūt: sed uidentes mirabilia: que dñs opabatur p apostolū suuꝫ petꝝ: relicto simone apostolice se doctrine tradiderunt. Et post martyriū apostoloꝝ p ꝓfessione xp̄i & ipsi decollati: aureliano ꝓsulari uiro sententiam ferēte: coronā martyrii pceperūt: sepultiq; sunt nō lōge ab urbe roma nōū octobris.

¶ De sancta iulia uirgine & martyre. XXXI

IVlia uirgo & martyr passa est apud p̄uinciaꝫ augustanā: que dr̄ eusratela. Que a preide impiissimo martiano cōp̄hensa iubetur idolis imolare. Cūq; sacrificare ꝓtempsisset: post diuersa tormentoꝝ genera ipsi illata: nouissime gladio iussu eiusdē p̄sidis iugulatur. Sicq; cursum glorioſi martyrii ꝓsumauit nōs octobris: ut ait ado i martylogio suo.

¶ De sācta iustina uirgine & marty. XXXII

IVstina uirgo apud ciuitatē patauinā passa ē sub maxiano rege. Que fuit filia regis uitaliani & regine p̄pedigne: quos btūs prosdocimus eps ad xp̄m ꝓuertit: & iustinā sacro fonte renatā diuinis lr̄is erudiuit: ut dicet̄ infra in eius legēda. 7. idꝰ nouēbris. Hec defunctis parētibus: dum inter generosas feminas uenetiaꝝ ptibꝰ in sua quoq;

patria patauii mōrarēt: maximianus rex: uitaliani ſucceſſor: mediolano ueniens ad patauinaꝫ urbē. Iuſſit ſibi i cāpo martio tribunal parī: ut illic ſcōs dei diuerſis penis afficeret: aut ꝓpelleret imolare. Cū aūt beata iuſtina de ſuo predio aſcenſo uehiculo: ad uiſitandos dei famulos proparet: uidēs ꝙ maximiani milites eaꝫ ꝓſequerēt: fugere cepit: arbitrans ꝙ occaſione ſtupri eam ꝓprehēdere uellent: & cū in anguſto pontis curui: q̄ ex marmore ꝓſtructꝰ prope ciuitatē eā ꝓcluſiſſent: deſcēdēſ de reda: orationē ad dominū fudit: genibuſq; i marmore pontis poſitis ita molle iuentum ē: ac ſi cera igne ſoluta: extractiſq; genibꝰ ueſtigia i marmore ꝓpetuo remāſerūt. Que cum regi illi p̄nūtata fuiſſet: & eam de noīe iterrogaſſet. Iuſtina xp̄ianam ſe eſſe rn̄dit. Cūq; de ſecta ſua iterrogata xp̄m ſe colere ꝓſtanter diceret: & pro eiꝰ noīe ad oia tormēta ſe paratā aſſereret: atq; deoꝝ oīno ſacrificia recuſaret: maximianus abſq; aliis tormētis: utpote regali ſanguine natam iuſſit eā gladio extingui. Et cū deo gr̄as egiſſet: ad locū paſſionis adducta: orationē p̄miſit: & ſic gladiū eiꝰ lateri ſpiculator imerſit. Que telo infixa p̄ horā integrā: expaſſis manibus & erectis i celū oculis ad dn̄m exorauit: & oēs xp̄ianos aſtantes ꝓfortauit. Sicq; cūctis uale dicēs ſpiritum emiſit noñ. octobris. Cuius corpus a ſancto proſdocimo & chriſtianis fere mille paſſibꝰ a ciuitate patauii ſepultum eſt: & eccleſia inſignis nomini eius deſuper edificata: ubi uſq; i preſēs quieſcit: & miracula multa oſtēdit.

¶ De ſcō marco papa primo. XXXIII.

MArcus papa huius noīs primꝰ natione romanus ex patre ꝓbo: Felici primo pōtifici i eṕatu romano ſucceſſit: & ſedit annos. 8. menſes. 2. dies. x. Hic ꝓſtituit ut nullus eṕs uel ſacerdos etiā ſi maioris ſcie & ꝓbitatis exiſtat ſe ponat ante aliuꝫ priuſq; ſe ordinatū. Et hic ſolus de tantoꝝ numero pōtificū q̄ fuerunt a beato petro apoſtolo uſq; ad ſilueſtrū papā martyriū euaſit. Et requieſcit i eccleſia i qua prius p̄ſbyter ordinatus fuerat: que uſq; hodie eccleſia ſci marci noīatur: que ē i medio rome in regione que dicīt̄ pinus. Quieuit aūt in pace noñ. octobris. Et ceſſauit eṕatus dies. vi.

¶ De ſcō marco papa ſecūdo. XXXIIII.

MArcus papa huius noīs p̄s: natiōe romanꝰ ex patre priſco ſilueſtro pape pōtifici i eṕatu ſucceſſit. Seditq; annos. 2. menſes. 8. dies. 20. Hic ꝓſtituit ut eṕs oſtiēſiſ: qui cō ſecrat eṕos urbis pallio uteret: Et ꝓſtituit i eccleſia omnibꝰ dieb⁹ dn̄icis & in natalitiis apoſtoloꝝ ſymbolū ab omni clero & populo alta uoce cantari. Et hic requieuit i pace. Et ſepultuſ eſt i cemiterio babile uia ardeatina noñ. octobris. Fecit āt ordinatiōes duas per mēſem decēbriū preſbyteros. 25. diaconeſ. vi. eṕos per diuerſa loca numero. 27. Et ceſſauit eṕatus dies. 20.

¶ De ſcō marco ſcriptore & ꝓfeſſoꝝ. XXXV

MArcus eremi cultor cognomine ſcriptor ſic dictus eſt: quia plurima ſcōꝝ anachoritaꝝ in deſerto egypti ꝓmorātiū geſta ſcribebat Qui dū ad cōionē accederet: angelus ei ſacramēta porrexit. Cuius manū tātum uſq; ad iunctur̄ brachii uidit. Requiſitus aūt a matre: ut ad ſe uiſendam accederet ueſtitus ſacco ſciſſo & recōſuto: facieq; ſuligine tincta ad eā oculis clauſis ingreſſus ē. Et uiſus ab ea: ſed ip̄am minime ꝓſpiciēs: ſtatim egreſſus ē. Hec heraclides:

¶ De ſcā pelagia peccatrice. XXXVI.

PElagia prima feminaꝝ ātiochie ciuitatis adhuc pagana: rebꝰ & diuitiis plena: corpore pulcherrima: habitu ambitioſa & uana: animo & corpe impudica p̄ ciuitatem quadā uice cū pōpa maxima trāſibat. Ita ut nihil ſup eam niſi auꝝ & argentū & p̄cioſi lapides uideren̄: & quocūq; iret diuerſoꝝ aromatū aerem odore repleret: quā precedebat & ſequebat̄ multitudo pueroruꝫ & puellaꝝ: qui & ip̄i preclaris ueſtibꝰ erāt induti. Quā dum nonus eṕs heliopoleos: que nunc damiata dicīt̄ uidiſſet: amariſſime flere cepit: ex eo ꝙ ipſa maiorē curam habebat placere mūdo: q̄ ipſe placere deo. Procidēs q̄ in terrā faciē ſuam p̄cutiebat: & terram lachrymis irrigabat: ac dei miſericordiā iplorabat. Dixitq; aſtātibꝰ clericis: ꝙ deus illaꝫ in iudicio ꝓtra eos ꝓducturus eēt: quoniam ipſa tam ſolicite ſe depingebat: ut terrenis amatoribus placeret: & ip̄i celeſti ſponſo placere negligerēt. Dū hec & ſimilia diceret ſubito obdormiuit. ¶ Viſūq; ē ei ꝙ quedā colūba magna & fetida circa eū celebrante uolaret: q dū catecuminos eiiceret: colūba diſpuit: & poſt miſſam rediēs: in uaſe aque abeodē demerſa: munda & cādida exiuit: & tā alte uolauit: ꝙ uideri nō potuit. Et dū ſup uiſionē ſtuperet: & poſt hec die q̄dā in eccleſia predicaret. Pelagia que aderat: adeo eſt ſubito ꝓpuncta: ꝙ ei ſtatim p̄ nūciū litteras miſit ſupplicans: ut quia xp̄s ſicut ip̄a audierat pro peccatoribus i mūduꝫ ueniſſet: ip̄aꝫ quoq; peccatricē eṕs ad xp̄m redeuntē: benigne ſuſcipet. Sed cum eṕs ſe tentari dubitaret eidem reſpondit: ꝙ eū ſolum uidere non poſſet. Cū aūtē ad eum coram pluribus aduenīſſet: ad pedes eius procidit: & amariſſime flere cepit: dicēs ſe eſſe pelagiā. i. pelagꝰ

iniquitatis exundãs fluctibus peccatorum: que multas aias in abyssum ꝓditiõis demerserat: sed nũc oia perhorrebat. Quã eps clemẽter suscipiens: penitentiã ei salutarem iunxit: & sacro baptismate regenerauit: illã q; esse columbã: quam uiderat: recognouit. Diabolus autẽ in aere uociferabaꝫ: & de nono sene: qui sibi spem suam abstulerat: diris clamoribus ꝙquerebaꝫ. ¶ Quadam nocte pelagiã dormientẽ diabolus excitauit: & eã multis blanditiis adulari cepit: gloriã quoq; & diuitias ipsi collatas cõmemorabat: & si xp̃m uellet relinquere: adhuc maiora promittebat. Illa uero se signans in eũ sufflauit: & demõ statim euanuit. Die uero tertio oẽs seruos suos & ancillas manumisit: & cuncta que hẽbat: paupib⁹ tribuit. ¶ Post aliquot dies cunctis ignorantib⁹ noctu ausugit: & i monte oliueti deuenit: ubi habitum uirilem eremite sumẽs: in pua cella se collocauit: & deo in multa abstinentia seruiuit. Maxime aũt fame ab oibus habebaꝫ: & frater pelagi⁹ dicebatur: uirq; ab oib⁹ putabaꝫ. ¶ Post hec aũt dũ quidã diaconus dicti noni epi hierosolymã loca scã uisitatur⁹ aduenisset: quendam monachũ noie pelagium in mõte oliueti de mãdato epi requisiuit: & ip̃m inueniẽs uisitauit: qui ab ea cognit⁹: ipsam tabefactã minime regnouit. Cui dixit pelagia: ut se orationibus sui epi ꝙmẽdaret: quia uere apostolus xp̃i eẽt. Recedens inde diaconus: cuz die tertio ad cellam redisset: & pulsanti ad hostium nemo sibi rñdisset: fenestrã aperuit & mortuã eã uidit: qui cũ epo nunciasset: & ille ad sci uiri celebrandas exequias cũ clero & populo conuenisset: extrahẽtes corp⁹ eius de cella: quem uirũ putabant: feminam inuenerunt: & deo gr̃as agentes: corp⁹ ei⁹ in eodem monte deuote sepelierunt: dormiuit autem i pace sancta dei. 8. idus octobris circa annum domini. 280.

¶ De sancta margarita dicta pelagius uirgine XXXVII

Margarita dicta pelagi⁹ uirgo speciosissima diues & nobilis apud egyptum: tanta fuit parẽtum solicitudine custodita: & moribus optimis instituta: q; ab oibus uideri modis oibus renuebat. Deniq; cuidã adolescẽti nobili a pentibus in ꝓiugium tradit: & cuncta nuptiis necessaria immẽsa gloria ꝓparant. Cuz aũt die nuptiarũ iuuenes & puelle & nobiles cuncti festa cum gaudio celebrarent. Virgo dñi deo inspirante: ꝓsiderans uirginitatis damnũ: tam damnosis plausibus repari: cepit oia huius uite gaudia: q̃si stercora reputare: ũde nocte illa a uiri ꝓsortio se abstinens: media nocte illo soporato se deo cõmendauit: & tonsis crinibus in uirili habitu clam ausugit. Longe autẽ ad quoddam monasterium ueniens: & fratrem pelagiũ se dicens: ab abbate receptus est: & diligenter instructus. Qui tam sancte ac religiose uite se habuit: q; defuncto sanctimonialiũ ꝓuisore de senioꝝ ꝓsilio & abbatis imperio: licet inuitus monasterio uirginũ est prelat⁹. ¶ Dũ ergo eis non solũ corpoꝝ necessaria sed etiã animaꝝ pabula ministraret: diabolus ei⁹ sanctitati inuidens: ut uite eius innocentiã diffamaret: unam ex uirginibus: que hostiaria erat: in adulteriũ traxit: & urero intumescẽte cũ iam celari nõ posset: pudor & dolor maximus monachos ac uirgines ꝓsternat⁹ est. Soluq; pelagius: utpote eaꝝ familiaris sine ullo examine ab omnibus ꝓdemnaꝫ: & cum ignominia foras pellitur: ac in quodã specu recludit: eiq; monachoꝝ seueriss̃imus deputatur: qui ei panẽ hordeaceũ & aquã tenuissime ministrabat. At ille oia patienter substinebat: & deo gr̃as agens per sanctoꝝ exempla se cõtinue ꝓfortabat. Tandem cuz finem suum adesse cognouisset: monachis per lr̃as mandauit: suum genus: nomẽ: ac ꝓditionem reuelans: dicens q; uir fuerat nõ pro ꝓditiõe mentita: quod inter feminas ostendisset: petens ut quam uiri feminam nescierant: sororres scẽ sepelirent: ut femine uirginem recognoscerent: quam calũniatores uirũ adulteꝝ iudicassent: His auditis monachi & sãcti moniales ad spelunc̃a cõcurrunt: pelagiũ mortuum ꝓspiciunt: feminã & uirginẽ intactam cognoscunt. & penitentiã agẽtes in monasterio uirginum honorifice sepelierunt.

¶ De sancta thaide meretrice. XXXVIII

Thais meretrix apud alexandriaz tãte pulchritudis extitit: ut multi ꝓpter eam uẽditis substantiis suis ad ultimã paupertatẽ deuenirent. Amatores quoq; sui p̃ zelotipis inter se ꝓsertis: puelle liminina frequenter sanguine replebant. Quod audiens pãnutius abbas: sumpto seculari habitu: & solido aureo profect⁹ est ad eam: deditq; ei solidũ q̃si pro mercede peccandi. Cũq; cameram secũ ingressus lectũ ꝓciosum ascendere inuitaret: interrogauit si eẽt secretius cubiculũ: qđ null⁹ ingrederet. Que duxit eum in interiorem cellã: dicẽs q; nemo illũ ibi uidere posset: nisi solus de⁹. Interrogata q; a patre: an sciret eẽ deũ. Rñdit: q; sciebat deũ: & futuꝝ seculum: & tormenta peccatorum. Quam senex iteꝝ interrogauit: si hec esse nosset: cur tot aias hominũ suáq; ꝑderet. Que mox cõpuncta ad pedes eius procidit: & penitentiã postulauit. Cũq; abbas illi locũ ꝓstituisset: ubi ad se uenire deberet: q̃tenus sup eius salute disponeret. Illa colligens omia: que ex peccato lucrata fuerat: in

medio ciuitatis omni populo ſpectãte ꝓbuſſit. Erat aũt precii libraꝝ auri. 400. Quib⁹ icẽſis ad locũ ſibi ab abbate ꝓſtitutũ prexit. Quã ille in cenobio uirginum i ꝓua cella reclusit: & hoſtiũ plũbo ſignauit: puamq; fene ſtrellam reliquit: ꝑ quã ei modic⁹ uictus inferret: iuſſitq; diebus ſingulis paꝝ panis & aque ei a ceteris miniſtrari: mãdans ut etiã urinã ſuam i cella effunderet: quia tali fetore digna eſſet. Et cũ quereret quomodo deũ adorare deberet: ꝓhibuit ne deũ noiaret: ſꝫ tantũ incumbens ꝓtra orientẽ reſpiceret ac diceret. Qui plaſmaſti me miſerearis mei.

¶ Poſt annos aũt. 3. pãnutius ei ꝓpatiens ad abbatẽ antoniũ prexit: ut quereret an ipi de⁹ adhuc peccata ſua thaidi dimiſiſſet. Et narrata cã antonius mãdauit: ut oẽs diſcipuli ſui illa nocte i oratione uigilarẽt: quatenus de⁹ ſuper hoc aliqd eoꝝ cuiq; reuelaret. Nocte uero paulus maior antonii diſcipulus: uidit in celo lectuꝫ ꝓciosis uirgis orditũ: quẽ tres uirgines ſplendide cuſtodiebãt. Cũq; paul⁹ interrogaſſet: an eſſet antonii audiuit ꝙ nõ ſꝫ thaidis meretricis. Quod cum mane rettuliſſet: abbas pãnutius letus diſceſſit: & ꝓfect⁹ ad monaſteriũ hoſtiũ celle deſtruxit. Et cũ illa rogaret ut adhuc maneret incluſa: iuſſit eam egredi: quoniã dimiſerat ei deus peccata ſua. Et cũ illam eduxiſſet dieb⁹. xv. ſupuixit: & in monaſterio uirginum in pace pauſauit: ubi & cũ honore ſepulta fuit.

¶ De ſcã reparata uirgine & mre. XXXIX.

REparata uirgo. xii. ãnoꝝ paſſa ẽ in ciuitate ceſariẽſi ſub decio ceſare. Que nobili genere ipius urbis exorta: cũ ieiuniis & oratiõibus uacaret: a decio detẽta ẽ: ut dñis ſacrificaret. Quod dum facere ꝓtemneret: plũbo liquefacto iuſſu ceſaris ꝓfũditur: ſed plũbo tepefacto i nullo leditur. Deinde acetum ferues i os eius diſtillat. Et dũ hoc patiẽter toleraſſet: lampades ardentes ad latera ipſius apponuntur: & poſt hec in caminum ignis mittit: ſed a xp̃o cuſtodita inde oino illeſa & inuſta producit. Iterumq; coſte ipſius ac pectora faculis ardẽtibus iflãmantur. Et dũ in his omnib⁹ uictoriã obtinuiſſꝫ: & decio ſuadenti ꝓſentire nollet. Iuſſit uirginẽ in craticulã extendi: & prunis ſubter ſtratis diutius torreri. Deinde ſic aſſatã per totã ciuitatem nudam circunduci ad exemplum xp̃ianoꝝ. Sed dũ xp̃m uiua uoce ꝓfiteretur: & xp̃ianos ad tolerantiã hortaretur: reducta ad ceſarem ungulis crudeliter laniatur: deinde teſtulis marmoreis ſupextenditur: & calce uiua aqua ſupinfuſa: ac ſale adhibito eius uulnera ꝓfricant: poſtmodũq; ſinapi acero liquefacto ꝓfundit: ac deiceps ſpinoſis fuſtib⁹ eradicatis duriſſime cedit. Et cũ hec omnia ꝓſtanti animo ſuperaſſet: extra ciuitatem educta: iuſſu decii decollat: caputq; ei⁹ ipſi ut mandauerat pñtatur. In cuius decollatione uiſa ẽ colũba candida de ore eius exire: & in celũ ſubito auolare. Cuius corpus iuxta muꝝ ciuitatis ſepultũ eſt. 8. idus octobris. Indeq; ꝓceſſu tẽporis trãſlatũ quieſcit in ciuitate florentia.

¶ De ſcã benedicta uirgine & mre. XL.

BEnedicta uirgo & mr̃ apud lugdunũ ciuitatem paſſa eſt. Que ſenatorib⁹ romanis in urbe progenita: religione xp̃iana: ſpreto ſeculo cũ. xii. uirginibus dño i pudicit ꝓfiuiebat. Audito uero certamine ſanctoꝝ martyꝝ qntini & alioꝝ: q roma egreſſi in galliis triumpharũt: ipſa de urbe cũ ſodalibus diſcedẽs ad gallias acceſſit: ubi ceteris a ſe ſeperatis ipa cum ſola ſcoberia eius collactanea lugdunũ uenit: & in uilla myriniaco ſup fluuiũ iſarã: iuxta nemus reſedit: ubi dño in ſcitate ſeruiebat. Quã iudex macrobius detentam: dũ ſacrificare nollet: a lapis cedi: deinde uirgis fuſtigari fecit: deinde in equuleo leuari: & diuti⁹ tortam plũbatis ꝓtũdi: atq; depoſitã in carcerẽ trudi mandauit: ubi angelica uiſitatione ꝓſolata: ſua predicatiõe. iſo. gẽtiles ad xp̃m ꝓuertit. Inde quoq; ipſam eductã & i fidei ꝓfeſſione ꝓſtentem: iuſſit iteꝝ iudex neruis cedi: & rurſum carceri mancipari. Sed inde ab angelo ianuis reſeratis educit: & uulnera ei⁹ omnia ſanantur. Multiq; de populo uiſo miraculo ꝓuertuntur. Propter qđ ab ipſo iudice ſimul & carnifice ſecuri tempore excuſſo mactat: ſicq; martyrio coronat. 8. idus octobris. Sepulta i lugduni citatis territorio ubi paſſa fuerat.

¶ De ſanctis dionyſio epiſcopo ruſtico & eleutherio martyribus. XLI.

DIonyſius eps: ruſticus preſbyter & eleutherius diaconus in prouincia galliaꝝ: ciuitate pariſius paſſi ſunt: ſub perſecutiõe domitiani impatoris agẽte feſcenino prefecto. Qui dionyſius natione athenienſis ab ariopago qui uicus erat ceteris excellentior: ubi erãt ſchole nobiles philoſophorũ ariopagita dict⁹ ẽ: q etiã ex philoſopho mũdano: a beato paulo apoſtolo cõuerſus: philoſophus xp̃i eiuſq; diſcipulus effectus ẽ. In eo igit uico morabat dionyſius: q ob plenitudinẽ ſapiẽtie diuinorum numinum theoſophus. i. dei ſapiẽs dicebat: cum quo erat appollophanus eius cõphiloſophus: & multi philoſophoꝝ epicureoꝝ & ſtoicoꝝ & aliaꝝ ꝓfiuꝫ ſectaꝝ. ¶ Cũ ergo i die dñice paſſiõis philoſophi athenien. nõ poſſẽt cãm tenebrarum que ſup uniuerſam terrã facte fuerant naturaliter iuẽire. Nõ eni fuit naturalis ſol

eclipſis: tum quia eclipſis fieri ſolet in reno uatione lune: que tunc erat. 15. & ita in pfecta diſtātia e regione ad ſolē: tū qa eclipſis nō aufert lumen uniuerſis ptibus terre: tum qa p tres horas durare nō pōt. Dionyſi⁹ maximus philoſoph⁹ hoc miraculum uidens: nec hui⁹ cām inueniens: hoc ptulit uerbum: q aut de⁹ nature patiebatur: & ei elemēta cō patiebanť: aut totus ordo nature puerteba/tur. Et tūc atheniēſes aram illi deo: qui hoc oſtenderat miraculū: ꝓſtituerunt: & ſuppoſuerunt titulum ignoto deo. Singulis enim aris titulus ſupponebať: ut indicarēt: cui eſſent dedicate. ¶ Cū ergo paulus ueniſſet athenas: & cū epicureis & ſtoicis diſputaret: ſingulaq; deoꝝ altaria pluſtrās: inter cetera ignoti dei altare uidiſſet: declarauit eis hūc eē deū: quē predicabat: q celum & terrā fecerat. Cum aūt inter alios philoſophos dionyſi⁹: qui ceteris in diuinis doctior erat: dudū cū paulo diſſeruiſſet: caſu cecus illac trā ſibat: Cui dionyſius dixit: ut ſi ceco illi i nomie dei ſui p̄ciperet: ut uideret: & ille lumē reciperet: ſtatiq; crederet. Sed ut oīs ſuſpitio tolleret: paulus ait dionyſio: ut ipſemet uerba ꝓferret. Quod cum ille feciſſet: ꝓtinus cecus uiſum recepit. Statimq; dionyſius credidit: & cū damari uxore ſua & oī familia baptizatus eſt. Sicq; a paulo per triennium inſtructus eps athenis ordinatus eſt: ubi predicationi inſiſtens: tam ciuitatē q̄ maximam partē regionis ad fidem xp̄i perduxit. Huic paulus ea: que ad tertium celū raptus uiderat: reuelaſſe creditur: ſicut & ipſe dionyſi⁹ in pleriſq; libroꝝ ſuoꝝ inſinuare uideť: unde & de hierarchiis angeloꝝ: & ordinib⁹: diſpoſitionib⁹: & officiis: tam luculenter & clare diſſeruit: ut nō putares hoc ip̄m ab alio didiciſſe: ſed ip̄m potius in tertiū celum raptū: hec omnia ꝓſpexiſſe. Prophetico etiā ſpiritu claruit: & dormitioni btē marie interfuit: p ut ipſe in libro de diuinis nomibus aſſerit. ¶ Cum ergo audiſſet petꝝ & paulum rome a nerone in carcerib⁹ detineri: ep̄m ſibi ſubſtituit: & ad eos uiſitādos acceſſit: eoꝝq; paſſionibus p̄ſens fuit. Veꝝ poſt aliquod tēpus a btō clemente petri ſucceſſore in franciam deſtinať: & ipſi ruſticus p̄ſbr̄ & eleutherius diaconus ſocianť. Sci quoq; ſaturnin⁹ & marcellinus epi: & lucianus p̄ſbyter comites adiungūtur. Qui oēs uenientes arelatū: uerbū dñi p̄dicare ceperunt. Tūc dionyſius auctoritate ſūmi pontificis fretus: marcellinum i hiſpaniā: ſaturninū aquitaniā: & lucianū ad beluacenſem pagū direxit. Ipſe uero cū ſibi adiunctis ruſtico & eleutherio pariſius uenit: & multos ibidē ꝓuertit: & eccleſias erexit: ac clericos diuerſoꝝ ordinū cōſecrauit. Et cū temploꝝ pōtifices ſepius ꝓtra eū ſeditionem excitarent: & popul⁹ armatus ad eū ꝓcurreret: diuina gr̄a: aut depoſita feritate: ad eius pedes ꝓcidebant: aut exterriti fugiebant. ¶ Cū aūt domitiani impatoris precepto ſecūda perſecutio i xp̄ianos excitata eēt prefect⁹ ſeſceninus ꝓtra xp̄ianos ab urbe in galliā direct⁹: pariſius ueniēs: beatū dionyſium p̄dicantē captum colaphizatum ꝓſputum & loris cū ſociis alligatum ſibi p̄ntari fecit. Dum aūt ſci coram illo in ꝓfeſſiōe dñi ꝓſtantes aſtarent: ecce quedā matrona nobilis uenit: & uiꝝ ſuum ✠ lubiū ab his magis turpiter deceptū aſſeruit. Pro eius itaq; uiro mittiť: & in dei ꝓfeſſione martyrizať. Sci uero a. 12. militibus uiciſſim ſibi ſuccedentibus flagellanť: deinde catenis grauib⁹ uincti carceri mancipantur. ¶ Sequēti uero die dionyſius ſup cratē ferreā flāmis ſuppoſitis nud⁹ extendiť: indeq; erect⁹ ad beſtias ferociſſimas ieiunio excitatas exponiť. Que cuꝫ ad eū accurrerent: ſignū crucis oppoſuit: & manſuetiſſimas eas fecit. Deinde in clibanū mittitur: ſed extincto igne nil ledit: cruci affigitur: & diutius ibidē torqueť: inde depoſitus: cū ſociis & multis aliis fidelibus in carcere recludiť: ubi dū ſanct⁹ miſſam celebraret: & populum fidelē cōicaret: dn̄s ieſus cū angeloꝝ multitudine: & īmenſo lumine eidē appuit: & panē ſacꝝ ei obtulit: atq; ad martyrium ꝓfirmauit. ¶ Poſt hec ſci iudici preſentātur: & nouis ſuppliciis cruciant. Et cū oīa tormēta ſupaſſent: iuſſu p̄fecti ante idolum mercurii extra ciuitatē ducūť: & ibidē in ꝓfeſſione trinitatis trium capita ſecurib⁹ precidunť. Statimq; corpus ſci dionyſii ſe erexit: & caput ſuū intus brachia angelo duce & celeſti p̄cedente lumine p duo miliaria deportauit: a loco ſcilicꝫ qui dr̄ mons martyꝝ uſq; ubi nunc dei ꝓuidentia requieſcit. Multi uero circūaſtantes angeloꝝ melodiā ꝓcinentē auditerunt: inter quos ✠ largitia uxor p̄fati lubii xp̄ianā ſe eē clamauit: & mox ab impiis decollata in ſuo ſanguine baptizata occubuit. Dum infideles iuſſiſſent: ut ruſtici & eleutherii corpora in ſequana fluuio mergerenť: ne a xp̄ianis ſepelirenť. Matrona quedā nobilis nomie catulla: licet adhuc pagana: tamē iā ꝓpter uiſa miracula ad xp̄ꝫ mēte ꝓuerſa: uectores ad prandiū inuitauit: & illis epulātibus ſcōꝝ corpora furtim ſurripi fecit: & in ſuo p̄dio occulte ſepeliuit: q̄ poſtmodū p̄ſecutione ceſſante inde ſubſtulit: & corpori dionyſii ſociauit: ac fidē xp̄i p cepit. Paſſi ſunt aūt. 7. id⁹ octob. circa annū dñi. 96. etatis uero beati dionyſii. 90. ¶ Die uero paſſionis ipſoꝝ cū apud arelatū ſāct⁹ regulus eps miſſaꝝ ſolēnia celebraret: apoſtoloꝝ noibus in canone recitatis adiunxit: & btōꝝ mr̄m dionyſii ruſtici & eleutherii.

Quod dicto eu3 adhuc eos uiuere putaret: mirari cepit quomodo eo⁹ noia sic ignoranter i canone recitasset. Et ecce tres columbe eidem i altari apparuerũt: habentes scõrum martyrum nomia suis pectoribus sanguine descripta. Qui dié notans: inuenit eos tunc per passionem a corpore migrauisse. ¶ Beatus autem dionysius doctor ecclesie mirabilis & insignis: scripsit librũ de angelica hierarchia. Itẽ de diuinis noibus. Item de mystica theologia: & alia forte plurima que nostris tẽporibus inueniri non possunt.

¶ De scõ donino martyre. XLII.

DOninus martyr passus est i territorio ciuitatis chrysopolis .s. parmẽsis sub maximiano ipatore. Qui cũ esset primus cubicularius eiusdẽ augusti: coronam eius ꝓuabat: & de ipsius manib⁹ maximian⁹ aureolam impialẽ accipiebat. Anno igit .6. impii sui: cum roma mediolanũ uenisset: dedit ꝓtra xp̃anos edictũ mortis. Inde ueniens i partib⁹ germanie: xp̃ianos quosdã ibi iuentos decollari mãdauit. Tunc erãt ibidẽ fideles quidam occulti circiter quingenti. Inter quos scũs dominus potissimus erat: qui ceteros confortabat. Et dũ impator ad urbẽ romam uenisset prefati oẽs eum secuti: eidem occurrerunt: seq; xp̃ianos ꝓstantissime ꝓfessi sunt. Quos omnes impator decollari mandauit. Et quibusdam ex ipsis occisis aliquot fugerunt: una cum scõ donino: quidam ꝑ uiam flaminiam: quidã per uiam aureliam: q dam uero per uiã claudiam. Donin⁹ autem uia claudia perrexit. Et dum uenisset .xv. miliario ab urbe chrysopoli: nũcii maximiani eum apprehẽsum: in media uia publica que claudia dicit: iuxta sistrionem fluuiũ decollauerunt: cuius corpus trũcum manibus ꝑ priis caput de terra leuauit: & ipsu3 deferẽs flumẽ super undas transiuit: atq; per iactum lapidis deportauit: usq; ad locum in quo qeuit: ubi & sepultus est miraculis clarens. Inter que omẽs eũ inuocantes: & de calice ipi⁹ potantes liberat a morsu rabidi canis. Qui passus est .vii. idus octobris.

¶ De sancto cerbonio epo. XLIII

CErbonius episcopus populonie claruit tempore beati gregorii pape. Qui dum hospitalitati eẽt intentus: die quadam transeũtes hospitio suscepit. Quos gothis superuenientib⁹ abscondit: eorumq; uitam ab illorum nequitia reseruauit. Quod dum totille gothorum regi perfido nunciatũ eẽt. Iratus crudelitate iussit episcopu3 teneri: & in loco qui merulis dicitur .8. ab urbe miliario ubi cum exercitu suo residebat sibi presentari: eum ꝑ in spectaculo populi ursis ad deuorandum ꝓici. Tunc in cõspectu regis episcopus ad medium deductus est: atq; ad eius mortem ursus imanissimus exquisitus: qui ex cauea dimissus: accensus & concitus episcopu3 petiit: sed subito sue feritatis oblitus: capite humiliter submisso lãbere episcopi pedes cepit: populusq; qui ad spectaculum uenerat mortis: magno clamore uersus est in admirationẽ ueneratiõnis. Ad cuius reuerentiam etiam rex ipe promotus est. Ipm q; honoratu3 ualde dimisit: & eius se orationibus cõmendauit. ¶ Hic etiam in ecclesia sua: cui preerat: populonie sepulchrum sibi ꝓuit. Sed cum longobardo⁹ gens in italiã ueniens cuncta uastasset ad helbam insulam recessit. Qui irruente egritudine ad mortem ueniens: clericis suis precepit: ut corpus ei⁹ in sepulchro qđ sibi populonie preparauerat ponerent. Cui cum illi responderent: ꝙ illuc ipsum reducere minime possent: eo ꝙ longobardos ipsum locum detinentes uel illac discursantes timerent: hortat⁹ est eos: ut secure ipsum illuc deportarent: & festine sepelire curarent: moxq; ex eodem loco sine ulla mora discederent. ¶ Defuncti igitur corpus in naui posuerunt. Cumq; populo iam tenderent: & immensa nimis pluuia erupisset: per totum illud maris spatium: qđ ab helba insula usq; populioniam duodeci3 milibus distat: circa utraq; nauis latera procelloſa ualde pluuia cecidit: sed in naui eadem: nec minima imbris gutta descendit. Perueniente sq; ad locum: corpus sepulture tradiderunt: & episcopi precepta seruantes: ad nauem sub festinatione redierunt. Quam mox ut intrarunt: in eodem loco dux crudelissimus lógobardorum gũmarith aduenit. Ex cuius aduentu cerbonium habuisse spiritu3 prophetie claruit: qui illos sepulto corpore inde discedere sub festinatione precepit. Quieuit autem uir sanct⁹ in domino .6. idus octobris. Hec gregori⁹ tertio dialogorum capitulo undecimo.

¶ De scõ paulino episcopo. XLIIII.

PAulinus episcopus eboracen. claruit apud idem oppidum tẽpore beati gregorii pape. Cum enim idem sanctus doctor augustinum episcopum ad ꝑdicandũ anglorum genti destinasset: ut dictum est supra in gestis ipsius augustini episcopi .7. calen. iunii. Idem beatus augustin⁹ iustum epm genti nordannialorum consecrauit .i. ei natiõi anglorum: que ad aquilonem umbri fluminis habitabat. Qui iustus uerbũ fidei predicando: eandem gentem cum rege suo eduino ꝙuertit. Hic etiã iustus paulinũ epm ordinauit: & ipm ad eboracensem ciuitatem in fide cõfirmandam delegauit. Qui fructũ

plurimum predicationis in eadem ciuitate p fecit:& clarus ſanctitate in pace quieuit.6. idus octobris.

¶De ſancto geraldo ꝓfeſ. XLV

GEraldus ꝓfeſſor apud aurelianū claruit.Hic uir illuſtris lemouicenſi territorio aureliaco pago natus eſt patre geraldo matre adaltrude de nobiliſſimis atq; ditiſſimis.Qui dum inſimul caſte uiuerent:nocte quadam diuinitus in ſomnis admonent: ut debitum matrimoniale ſoluant: ut prolē mirificam procreare ualeant: quē geraldū nominare debeant.Excitat⁹ igitur pater: debitoq; ſoluto:iteruꝫ obdormiuit:uiditq; expollice pedis eius dextri ungulam naſcentē que in arborem magnam ſuccreſcens: palis & pticis protegebaſ:nec tamen in pede pondus aliquod ſentire uidebaſ. Cumq; mater filium adhuc geſtaret in utero: & die quadā cum uiro eēt in thalamo:trinam uocem audiuit infantuli uagiētis:& quaſi iam nati uocem emittentis. Natus igitur puer & ablactatus:annis puerilibus deo deditus:litteriſq; diuinis mirabiliter breui tempore ultra coetaneos eſt imbutus.Iuueniſq; effect⁹:armis:utpote miles nobilis exercitatus: cunctos in acie ſuperabat. Defunctis autem parentibus:ex facultatibus ſuis egenis largiflue miniſtrabat.Quem diabolus ſemel uiſione puelle pulcherrime ei⁹ uaſalli filie graui tentatione pulſauit: ita ut ille nūcium ad patrem mitteret:q; nocte ſequenti ad eam accedere uellet.Peccatum tamen timens orationem premiſit: & ſic ad domum puelle acceſſit:& a patre ſuſceptus fuit. Cum autem tentationem grauem ſentiret: & ad ignem ſederet:puella ſibi ultra modum deformis uiſa eſt:ut iam:quam uiderat: eſſe non putaret:niſi pater ei⁹ illam eſſe penitus affirmaſſet.Sicq; tentatione ſuperata ſine crimine rediit: & patrem cum omni familia libertati donauit:atq; puellā nuptui tradidit.¶Officium autem diuinum ac ſi clericus continue dicebat: & miſſam quotidie audiebat. Cum autem die quadam agendis curie intētus:miſſā audire non poſſet:loco miſſe pſalterium totum legit. Et extunc in conſuetudinem duxit:ut quotidie totum pſalterium decantaret.¶Demum relicto ſeculo monaſterium in proprio ſolo in aureliaco cōſtruxit: quod de ſuis facultatib⁹ large dotauit. In quo ſe monachum fecit:& multa uite ſanctitate & abſtinentia claruit:pollēſq; uirtutib⁹:feliciter ad chriſtum migrauit.6.idus octobr̄. Sepultuſq; eſt in ipſo monaſterio miraculis clar⁹.

¶De ſanctis caſſio & florētio & ſociis martyrib⁹. XLVI

CAſſius & florentius martyres cū ſociis.7.paſſi ſunt ſub maximiano impatore apud beronā urbē galliarū circa rhenum fluuium Cum enī idem impator de mauritania aphrice & de finitimis regionibus ꝓpter gallo⁹ frequētes tumultus militū multitudinem deuocaſſet. Inter alios elegit milites.360.ad ſui cuſtodiā deputatos: quos una ſecū cum ſacra legione thebeo⁹ in galliā adduxit.Poſtq; aūt legionē predictam occidit xp̄m dn̄m ꝓfitentes: ꝑfati milites. cccIx. xp̄ianiſſimi ab eodem impatore diſcedentes per diuerſa loca fugerunt: quorum p̄cipui erant caſſius:florentius:geron: maloſus: & uictor. Qui una cum eorum ſociis.355. trino martyrio ternis in locis coronati: una & eadem die ab eccleſia recoluntur:cum tamē diuerſis diebus paſſi fuerint: ut ſcribit hellinand⁹.Nā cū de mandato impatoris maximiani milites eius gentiles prefatos xp̄ianos inſequentes:hinc inde eos requirerēt: caſſiū & florentium cum aliis ſeptē apud beronam urbem circa rhenum fluuium inuenerunt: quos ibidem in xp̄i ꝓfeſſione decollauerūt: quorum paſſio agitur.6.id⁹ octobris.

¶De ſanctis gerone & ſociis mr̄ib⁹.XLVII

GEron martyr cū ſociis.318.apud coloniam agrippinam paſſi ſunt Cum enim perſecutores ab imperatore maximiāo deſtinati ad predictos milites.360. occidendos:Caſſium & florentium cum aliis ſeptem interfeciſſent:ut ſupra dictum eſt.Geronem militē cū comitiua.318.militum i campis colonie inuenerunt.Quos oēs xp̄m dn̄m ꝓfitētes gladiis trucidarunt.Quoꝝ feſtum colit 6.idus octobris.

¶De ſanctis maloſo & uictore &ſociis martyribus. XLVIII

MAloſus & uictor martyres cum ſociis triginta apud oppidū francorum:quod troia ſiue xāthum dicitur paſſi ſunt.Cum perſecutores prefati poſt interfectionem predictoꝝ martyꝝ:uidelicet caſſii & florentii & ſocioꝝ & geronis atq; alioꝝ p̄dictoꝝ p ceſſiſſent ad reliquos reqrēdos de mandato impatoris maximiani maloſum & uictorem cū aliis triginta: qui de numero predictorū 360.militum ſupererāt:iuxta dictū oppidū xanthum inuētos:gladiis cederunt: & eorū corpa i locis paluſtrib⁹ ſubmerſerūt: quoꝝ tñ reliquie a xp̄ianis reperte:ꝓdigno honore ſepulte ſunt.Et in eoꝝ poſtmodū honorē Helena ꝓſtantini mater baſilicā ſuper eorū corpora miro decore & ſine ullo ligno conſtruxit: ubi & per eorum merita eurogyal⁹ colonienſis eꝑus dolore capitis ſanatus eſt.

Sed cum corpus malosi mris longo tẽpore ubinã sepultũ fuerit latuisset. Scõ epo dicti loci diuina reuelatiõe mõstratuz ẽ. Qui corpus de loco substulit: imensi odoris refragrãs suauitate: & ipm iuxta socioz cadauera collocauit. Hoz etiã dies passionis similiter celebratur. vi. idus octobris.

¶ De scõ pinyto episcopo. XLIX

PInytus epus gnosie urbis cretensis: marci antonii ipatoris tẽporibus apud ipam claruit ciuitatem. Qui inter uiros aplicos nobilissimus i scripturis suis uelut in quodã speculo uiuẽtem sui dereliqt imagine. Quiq; inter cetera sapiẽtie sue opuscula ad dionysium corint hioz epm elegantem scripsit epistolã: i qua docet non semp lacte nutriendos populos: ne quasi puuli ab ultimo occupẽtur die: sed & solido debere pasci cibo: ut in spiritualẽ pficiãt senectutem. Qui & in xpo plen' scitate qeuit. vi. id' octobris. Hec hieróym' libro d uiris illustrib'.

¶ De scõ pierio presbytero. L

PIerius alexãdrine eccleie põby-ter isignis floruit tpe diocletiani ipatoris. Qui tã florẽtis fmonis uenustate populos docuit tãtaq; diuersoz tractatuũ elegantia fulsit: ut origẽes iunior uocaret. Tractatum longissimũ sup osee pphetiã descripsit. Et apud alexãdriã in pace quieuit. vi. idus octobris. Hec hieronymus ubi supra.

¶ De sanctis tharaco presbytero & androni co martyribus. LI.

THaracus probus & andronicus mares apud tarsum metropoliz cilicie tẽporib' diocletiãi & maximiani passi sũt sub preside maximo. Quoz primus natione romanus: & miles annoz. lxv. militie terrestri pro xpo renũciauit. Scds de sede pamphilie exortus. Terti' uero iunior de primis ephesioz ciuitatis. Qui insimul sociati: accusati sũt maxio põsidi a domero centurioe: q eẽnt xpiani: & ab eodẽ iudice tenti sunt. Qui prio quidem tharacũ ut seniorẽ i xpi professione inuictũ manentẽ: i maxillis cesum: nudatuz uirgis flagellari fecit. Deide uinculis ferreis in carcerẽ alligari: postea probũ i simili cõfessione manentẽ i dorso & uẽtre neruis crudis diutius cesum: eisdẽ uinculis uinctũ carceri mãcipauit. Ac postmodũ ãdronicũ xpi nois pfessione gaudẽtẽ: ut adolescẽtulũ diu suasum: i equuleo appẽsum & cesum: ac ore ptusum & laterib' punctũ: necnõ plagis cũ testaz fragminib' pfricatũ: ferreis catenis ligatũ i ergastulo clausit. ¶ Deinde eos in susia ciuitate productos: idẽ preses sibi põtari fecit: Et primo tharacuz sacrificare nolentẽ ore ipsius lapidibus pfracto & dentibus excussis: manus ei' in ignem mitti iussit: dehic ligari pedib': capiteq; deorsum suspendi & fumũ atrum subterponi: atq; acetũ cum sale eiusdem aurib' istillari: nares quoq; sinapi aceto liquefacto pfundi: & sic i custodiã tradi. Sequẽti die probum eductũ iussit os eius pfrigi: & ferrũ ignitũ labiis apponi: atq; extensum neruis crudis diutissime cedi: facieq; tota lapidib' ptusa in custodiam recipi. Tertio uero die andronicum pductũ i palis. 4. extensum alligari: & neruis durissimis i scapulis & uentre flagellari: eoq; plagas eius priores curatas fuisse mirabat. Sicq; illum i eadem custodia recludi fecit. ¶ Demum eosdem ad achabor ciuitatem attraxit: ubi primum põtus preses tharacuz uinctũ in faciẽ cedi iussit: & obeliscos accẽsos labiis & maxillis applicari: aures quoq; nouacula precidi: & raso capite prunas superponi. Deinde obeliscos icensos sub asellis imitti: & sic in carcerem uinculari. Probũ uero uinctuz pedibus sursum appẽdi mãdauit: & candentes obeliscos laterib' apponi: atq; clauos ignitos manib' eius infigi: deinde oculos ei' acubus pungi: & sic in carcerẽ ppedituz mitti. Andronicũ autẽ ligatum papyris i flãmatis circa uentrẽ exuri precepit: & obeliscos icensos circa digitos ei' apponi: ferrũ quoq; ignitũ in os eius mitti: & dentes eius excuti: molisq; pfractis linguã ipsi' abscidi & pburi: & sic in carcerẽ alligari. ¶ Post dies autẽ aliquot eos preses ipius produci fecit: & respiciens illos sanos iratus uehementer: bestiis ferocissimis i harenã exposuit. Que pluribus gẽtilib' extinctis scõz pedes ligebãt. Leena quidẽ tharacũ: leopardus probũ: ursus autẽ obsequebatur andronicũ. Nouissime cũ omnia superassent. Iussu presidis decollati sunt: adhibiti quoq; sunt q̃ttuor custodes: ne corpora scõz sepelirentur: sed i ignẽ missa psumerẽtur. Orta autẽ ualida tempestate & fulminib' custodes territi fugerũt: & flãme extincte sunt: & sic corpora icõbusta remanserunt. Sup quoz singula xpiani nocte uiderunt stellã fulgentẽ: eaq; tollẽtes honorifice apud tarsum cilicie sepelierunt. v. idus octobris.

¶ De scõ eustathio abbate. LII.

EVstathius abbas luxouiensis fuit. Qui a beato colũbano ab italia ad dictum monasterium gubernandum paterno affectu directus: equo iure subditas mõachoruz cateruas rexit: adeo ut nullus se beatum columbanum perdidisse gemeret. Qui hui' doctrinis ibutus fuisset. Qui & p' laudabilẽ uitam uirtutib' pollens: qeuit i xpo v. id' octobris: luxouii sepultus.

¶De sancto eustathio epo. LIII

EVstathius eps antiochen⁹ claruit apud ipsam ciuitatē tempore cō stātii impatoris. Hic genere pan phīlus tam ope q̄ sermone fidei pugil egregi⁹ aduersus arrianū dogma plurima ꝓscripsit. Extant etiā ipsius sapientie p̄clare duo uolumia de aia. Itē tra ctatus aduersus origenē. Itē epistole multe quas enumerare difficile ē. Qui ꝓpter fidei catholice defensionē: quā cōtra arrianoꝝ se ctam susceperat: a ꝓstantio impatore traiano polim in exilium missus uite terminū dedit.

¶De sanctis q̄ttuor milib⁹ nongētis septua gintasex martyribus. LIIII

QVattuor milia nongenti septua gintasex martyres apud aphricā passi sūt sub ꝓsecutiōe uādalica. Qui cū eēnt eccleſiaꝝ dei pluri maꝝ epi p̄sbyteri & diacones aſ sociatis ipsis turbis fidelium populoꝝ iussu hunerici arriani regis in horribile exilium eremi trusi: atq; inter mauros ferocissimos deputati sunt. Inter quos erant ✝cyprianus & ✝felix p̄cipui sacerdotes. Ex quibus plu rimi dum ducerēt: & cuspidib⁹ ac lapidib⁹ sibi alligatis ad currendū dum tunderētur: & per aspera & dura loca traherent ꝓ singu la mēbra discerpti inter manus trahentium expirabant. Extat per totū aggerem publi cus locus tumuli uel sepulture ipsoꝝ. Reli qui uero predictoꝝ ad exilium p̄dictum ad ducti: fame & inedia ac nuditate afflicti: nec non uariis suppliciis excruciati martyrium celebrarunt: quorum natale colitur. 4. idus octobris.

¶De scō marcello epo & martyre. LV

MArcellus eps apamie & martyr: successor ioānis uita sanctissim⁹ tēpore theodosii senioris marty rium passus est. Cum enim iussu eiusdem augusti deoꝝ templa u biq; destruerent. Venit prefect⁹ oriētis apa miam ad templa idoloꝝ destruenda: & dum ibidem templum iouis maximū & robustū: utpote lapidibus ferro & plumbo alligatis fabricatum uidisset: impossibile quoq; ad de struendum iudicasset: ad suggestionē mar celli perrexit ad alias ciuitates: ipsumq; tem plum iuxta uires ei dissoluendum cōmisit. Marcellus uero cuiusdā operarii ꝓsilio q̄t tuor ingentibus colūnis subterfossis: quib⁹ tota parietum machina nitebatur: ligna sup posuit: & in ipsis ignem imisit: ut lignis exu stis: colūne ruerent: totamq; fabricā secum traherent. Sed resistente demone: ignis non poterat ligna inflāmare. Eps uero oōne p̄ missa aqua benedicta ignē aspsit: & mox dia bolum effugauit. Statimq; igne subterinisso ligna accendit: quib⁹ ꝓbustis ruentibusq; co lūnis: omne edificiū templi corruit: cuius so nitus terrā ꝓcutiens oēs exterruit. Post que scūs eps & alia plura phana idoloꝝ destru xit. Qui & martyrib⁹ ꝓ xp̄o certātib⁹ scribe bat: & eoꝝ scripta recipiebat. Nouissime āt & ipse a paganis tent⁹: ꝓ xp̄iq; ꝓfessiōe mrio coronat⁹ est: & apud apamiam honore cōdi gno tumulatus. 4. idus octobris.

¶De sancto carpo discipulo. LVI

CArpus discipulus bti pauli apo stoli apud troadem claruit: ubi & ab eodem apostolo eps ꝓstitu tus est. De hoc refert dionysi⁹ in epistola ad themophilū: q; cū es set uir mire sanctitatis & zelator fidei: & q; dam infidelis fidelē quendā puertisset: adeo carp⁹ moleste tulit: ut ex hoc ifirmitatē icur reret. Tāte aūt scitatis erat: ut nunq̄ celebra ret: qn aliquā celestē uisionē ꝓspiceret. Sed cū ꝓ utriusq; ꝓuersiōe orare deberet: deū tm quotidie exorabat: ut ꝓbustiōe quadā: ābo rū simul imisericorditer abrūpet uitas. Et ec ce circa noctis mediuz dū uigilaret: & hanc oronē faceret: subito dom⁹: i qua erat: i duo diuisa fuit: & quedā immēsa fornax ibidē ap paruit: respiciēsq; sursum uidit celū apertū & ibidē iesū circūdatū multitudine āgeloꝝ. Deinde iuxta fornacē p̄dicti duo uiri tremu li stare cernunt: q a ꝓpentib⁹ de fornace p̄ cedentib⁹ morsib⁹ & inuolutiōib⁹ uiolēter in fornacē trahebant: & ab aliis qbusdā ui ris ipingebāt. Hoc uidēs carp⁹ adeo i istoꝝ uindictā delectabat: ut supiorē uisionē itu eri ꝓtemneret: & in hoꝝ ultionē tot⁹ intētus eēt: ita q; plurimū moleste ferebat: q; i forna cem nō cito cadebāt. Tandē cū in celū respe xisset: ecce iesus hominū illoꝝ mitt⁹ ad il los cū angelis descēdens: manus extendit: & ipsos eripuit. Dixitq; carpo: q; pat⁹ eēt iteꝝ ꝓ peccatorib⁹ pati. Sicq; de cetero carp⁹ ꝓ illoꝝ ꝓuersiōe orauit: dñsq; utꝝq; ad fidem reuocauit. ¶Demū idē btūs discipulus pro ꝓfessione xp̄i martyrio coronatus ē: & apud troadem sepultus. 3. idus octobris.

¶De sancto eduardo rege & ꝓfes. LVII

EDuardus confessor rex illustris anglorum generosa progenie or tus filius regis elterudi & enie regine ricardi ducis normānoꝝ filie: diligēti parentū cura nutri tus ab annis puerilibus sanctispūs informa tus ē disciplina. Qui adhuc puer existēs: ꝓ pter dauoꝝ procellam seuiētium in anglia duct⁹ est in neustriā in auita domo: ubi opa puerilia deserens: xp̄i seruitio se mācipauit: beatāq; dei genitricē & petꝝ apostolū atq; euāgelistā ioānē in p̄tonos sibi spēales assū psit. Tādē pēte defūcto & fre ipsi⁹ inaudita

crudelitate pempto eduardus timēs: se dño ꝓmendauit. Expectans quoq; donec p⁹ modicus tēpus barbarica pestis cessauit:& tūc a baronib⁹ in regnū iductus: & cum gloria apud lundunū i die scō paschе ab eṕo coronatus ē. ¶ Regnauit autē tēporibus henrici tertii ipatoris : & regnum optima pace gubernauit:& scissime deo uixit.Egicā godini filiam liberalib⁹ artib⁹ imbutā in uxorē duxit:quam adeo ꝓsuasit: ut castitatē seruātes solo noie ꝓiuges:ambo uirgines pmāserūt. Fuerat aūt godinus predict⁹ ꝓspirator in nece frīs regis eduardi. Dū autē die quadā cū rege i mēsa discūbens se iuramēto de morte frīs excusaret : piculo offe quā comedebat: subito offa quā in ore posuit suffocatus ē.Filius quoq; eius eadē die ab equo i carensem fluuium p̄cipitat⁹ necatus ē.Mater uero ei⁹ uxor godini ictu fulmis iteriit. Sicq; omnes qui mortis fratris regis cōscii fuerant:ultio diuina uindicauit:sola regis ꝓiuge que innocens inde fuerat icolume ꝑmanente. ¶ Rex iste tante fuit grauitatis:ut uix nō sine maxima cā prouocaret i risum:unde & semel cū die paschе post prandiū ualde rideret:& ex hoc omnes mirarēt : dixit rex q̄ p spiritum uiderat.7.dormiētes i celio mōte:qui dudū sup latus dextrū iacuerant: se uersos esse in sinistrū:qui donec sic manerēt: multe in orbem p̄secutiones future forēt. Sed p⁹ decursum annoꝝ.100.iteꝝ ad latus dextrū se uerterent.Directi sunt autē a baronibus nuncii ex anglia i greciam ad montem predictū apud ephesum ciuitatē. Qui per omnia sicut rex dixerat ꝓtigisse inuenerūt . Nā donec illuc nuncii puenerūt : oēs ephesioꝝ populi: q̄.vii.dormiētes i sinistrū uersi fuissent penitus ignorarūt . Qui tū modicis antea diēb⁹ sup dextrū latus illos cognouerāt dormientes. ¶ Hic etiam rex circa paupes liberalissimus & hūilis fuit.Nā die quodā paupem cō tractū incedere nō ualētē:pprio latore carē tem deuotus rex i humeris suis assumpsit:& ip̄z a regali palatio usq; ad sci petri ecclesiā baiulauit. Hic etiā sepius i hora ꝓsecratiōis xp̄i i carne ꝓspexit i manib⁹ sacerdotis.Qui regno feliciter dispositio qeuit i pace āno domini.1065.3.id⁹ octobris.Sepult⁹ iuxta beati petri altare:ubi & miraculis pollet.

¶ De scō eduardo rege & mr̄e. LVIII.

EDduardus mr̄ rex ſs anglorꝝ: filius egdari regis: una cuz patre āniſ duob⁹ cū dimidio regnauit. Tūc uisa ē stella cometes apud uicū regiū:q dicit calua:significans p̄secutiōes i regno subsequētes. Nā clerici itrusi & criminosi a suis ecclesiis:p dunstanū archiep̄m cantuariensez expulsi: noua prelia suscitarunt:oibus pene ecclesiis deuastatis:quos tū ultio diuina puniuit:ut supra dictum ē in uita sci dunstani.vii.idus septēbris.Cū autem mortuo egdaro rege eduardus ad huc iuuenis esset : & elfrida nouerca eius olim regis uxor:filium suuz proprium puerulū nec dum ānoꝝ.vii. regē facere procuraret: & ob hoc cū quibusdā ex baronib⁹ ꝓspirasset.Dunstanus eduardum utpote cui regnū tanq̄ primogenito de iure debebat: ꝓtra uotum illoꝝ coronauit: unde & regina turbata in mortē regis machinari cepit.Cuz autem die quadā eduardus de uenatione fessus rediret:& illa sitienti poculū porrexisset satelles ab eadē iductus: regē potātem sicca p̄cussit & occidit . Et cū sero esset circa corpus ipsius subito diuina lumiaria micuerūt. Cuiusq; tactu claudus gressum:& mutus loquēdi usum ꝓtinuo recuparūt.Cūq; ad corpus eius elfrida regina in equo uenisset : ut quasi se de nece eius inculpabilē simularet: dum redire uellet : equus se inde nullo modo mouere potuit :mutatoq; alio equo similiter & tertio:sicut & priori ꝓtigit : unde ab omnibus de morte regis rea iudicata est.Sepultus ē autem rex ꝓdigno mr̄is honore miraculis clarēs. Elfrida uero regina uidēs ultionem:quā deus fecerat in clericos ecclesiarum p̄secutores de homicidio ꝓdigne penituit:& in melius uitā mutauit.

¶ De scō theophilo eṕo & ꝓfessore. LIX.

THeophilus eṕus apud antiochiā floruit. Qui sext⁹ a beato petro apostolo eiusdem ecclesie sedem tenuit: & uir eruditissimus multa sapiētia claruit:plurimosq; libellos compilauit.In testimonium libros.3 ad anatholium scripsit . Aduersum hermogenis heresim alium. Extant eius & alii elegantes ad edificationem ecclesie pertinētes: composuit & contra martionem librū unū. Super euangelio & prouerbiis salomōis cōmentarios se legisse beatus tradidit hieronymus:qui cum superiorum elegantia non uidentur sibi congruere.Qui etiam marci antonini imperatoris temporibus: in pace qeuit.3.idus octobris.

¶ De scō theophilo confessore. LX.

THeophilus cōfessor in ciuitate cilicie claruit. Qui cum esset ecclesie uicedominus ecclesiasticas res utpote moribus & scientia p̄cipuus optime gubernauit: quē clerus & populus nimium diligebat: uacante uero episcopatu:ipsum in pontificem omnis populus elegit:sed theophil⁹ se indignū iudicans omnino recusauit.Ad metropolitanum autē uiolenter a populo ducit :& i ep̄m sibi dari ab omnibus postulatur.Sed ipe penitus renuēs:uix ab ipso dimittitur:& alius

in eꝝ ꝓsecratur. Post dies modicos ad sug gestionem emuloꝝ quorūdā theophilus ab eꝑo de officio deponitur: & in locū eius quidam ex aduersariis surrogatur. Desperans iste iudeum magum adiit: & eius auxilium implorauit. Quē ille nocte extra ciuitatem adduxit: & diligenter monuit: ne cruceꝫ sibi imprimeret: aut xp̄m uel uirginem nominaret. Vocante aūt magō demones: infiniti homines candidati eidē apparuerūt: q cū cereis ardentibus ad regem ipsoꝝ diabolum in throno aureo sedentem: illū adducunt. Pro quo iudeus genu flexu ipsius auxilium postulauit. Ille theophilum officio restituēdū & maiorem adhuc faciendū promittit: dum tamē hic xp̄m & matrem uelit abnegare: & diabolo professionē facere: & abnegationis chirographū manu propria scribere. Theophil⁹ ergo abnegationem fecit: & chirographum scribens diabolo tradidit. Reuersus autē mox die sequenti ab eꝑo accersitur: & expulso emulo in officiū remittit: & ultra q̄ prius honorat. ¶ Post dies aūt aliquot: thephilus rescipiscere cepit: & peccatum suum deflens p dies. 40. matrem misericordie inuocauit. Quibus elapsis: gloriosa regina eidē nocte media apparuit: & eidem salutem spopondit: ipsum tamē: ut adhuc in oꝛone persisteret: admonuit. Quod cū ille fecisset: post triduū itez eidem uirgo btā cum splendore nimio astitit: & eius peccatum ei dimissum a deo nūciauit. Cū autē ipse ꝑ chirographo ꝓfecto nimiū ǣxiaret: die sequēti dī genitrix eidē in somnis appuit: & chirographū supra eius pect⁹ dimisit: quod ille excitatus inueniens ad eꝝ celebrantē accessit: & coraꝫ oi populo peccatū suum ꝓfitens: cuncta uisa & gesta narrauit: eiusq; chirographū cunctis ostendit: qui ex luce a uirgine ꝓtracta facie ut sol resplendere uisus fuit: & in eodē loco ꝑ triduū in oꝛone pseuerauit. Tuncq; sequētiā illā ꝓposuit Aue maria gr̄a plena dn̄s te cū uirgo serena: in qua & de seipso: & de ei⁹ miraculo mentionē facit. Et elapsis trib⁹ diebus ad xp̄m migrauit. In cui⁹ transitu audite sunt uoces angelice ꝓcinentes. Sepultusq; est in ecclesia cilicie: per quem deus multa miracula ostendit.

¶ De sanctis faustino ianuario & martiale martyribus. LXI

Faustin⁹: ianuari⁹: martialis martyres in hispaniis ciuitate corduba passi sunt: qui primo equulei pena cruciati: deinde superciliis excoriatis: auribus quoq; & naribus precisis: dentibus etiam superioribus euulsis: ad ultimum ignis passiōe gloriosum martyriū consumauerunt. 5. idus octobris: ut ait ado in martylogio suo.

¶ De scō calliſto papa & martyre. LXII

Calliſtus papa & martyr hui⁹ nominis primus natiōe roman⁹ ex patre demetrio de regione urbis rauēnatis zepherino romano pō tifici i eꝑatu succeſſit. & sedit annos qnq; menses duos dies. x. Hic ꝓstituit ie iuniū die sabbati ter in ān̄o fieri: frumēti: uini & olei ſm ꝓpheta. Adhuc quoq; iuxta q̄tuor anni tēpora: quattuor idixit oi ecclesie ieiunia: primū uernale: secūdū estiuale: tertium autūnale: quartū hyemale: i quib⁹ etiā ꝓcepit ordinatiōes fieri: q̄q̄ nec ipse: nec alius qlibet romanoꝝ pōtificū a bti petri usq; ad sci siluestri tēpora legatur celebrasse ordinationes nisi in mēse decēbr̄. Hic idem ꝓhibuit: ut i accusatiōe p̄sbyteroꝝ infames & suspecti & inimici nō susciperent. Eos uero hereticos nomiauit: q dicūt sacerdotes post lapsum si dignā egerint penitentiā: nō posse ad pristinos redire honores. Hic fecit eccle siam sc̄e marie transtyberim: & cemiterium in uia apia ꝓstruxit: quod suo nomie uocat cemiteriū calliſti ad catacūbas: ubi q̄pluri ma multitudo martyꝝ sepulta est. ¶ Huius tēpore impante alexandro: pars eminentior capitolii diuino incendio ꝓcremata est: & sinistra man⁹ aurea idoli iouis fulmine lique facta est. Tunc sacerdotes ad imperatorē uenerunt: petentes: ut dii irati sacrificiis placarentur. Dum ergo offerrent celo sereno tna ne die iouis: repente diuino fulmine quattuor sacerdotes idolorum mortui sunt: & ara iouis concremata est: & sol obscuratus est: ita ut populus fugeret extra muros. Cū aūt palmatius consul audiret: q̄ calliſtus cum suis clericis & multis christianis transtyberim latitaret: rogauit imperatorem: ut christiani per quos hoc malum ciuitati contigerat: ad purgationem urbis penitus delerentur. Qui dum de mandato imperatoris cum militibus transtyberim properasset: ut calepodium p̄sbyteꝝ cum aliis xp̄ianis ꝓprehenderet. x. milites: qui domū intrauerant: excecati sunt. Quod alexander ꝓspiciēs: iussit omnē populū pro liberatione militum deo mercurio īmolare. Sed cū una ex uirginib⁹ paganoꝝ arrepta a demonio: deū xp̄ianorū ueꝝ & unicū acclamaret: ꝙuersus ē palmati⁹ ꝓsul: & cū uxore & filiis ac oi familia numero. 42. baptizati sunt a sancto calliſto papa. Cōuersus est & simplici⁹ senator: & felix cū filia sua bāda: quā p̄fat⁹ palmati⁹ a palysi liberauit: qui oēs ab eodē pontifice baptizati: detenti sunt una cū calepodio p̄b̄ro: & ab impatore alexandro piter decollati: ut hec oia supius dicta sunt in passiōe calepodii & socioꝝ. 6. id⁹ maii. Quoꝝ omnium corpora calliſtus pōtifex in suo cemiterio sepeliuit.

¶ Deinde alexander impator calliſtū papā detētū. 5. dieb⁹ ſine cibo & potu manēſ fecit: deinde fuſtibus ceſum in cuſtodiā artiſſimā recludi. Cui p nocte apparēs beatus calepodius martyr cū ingenti lumie: ip̄z in timore dñi ꝓfortauit. Quod cernēs miles quidā nomine priuatus: q erat ulceriб⁹ plenus ad pedes eius procidit: & p ſanitate ſua exorauit. Quez cum calliſt⁹ ſacro fonte perfūderet ab oiб⁹ uulneriб⁹ ſanauit. Quod audiēs alexā der: iuſſit calliſtū per feneſtrā dom⁹ i qua tenebaſ precipitari: corpuſq; eius i puteū demergi: & in eo rudera cumulari. Afteri⁹ uero preſbyter corpus ei⁹ de puteo eleuauit: & i cemiterio ſuo ſepeliuit pridie idus octobris. ¶ Hic fecit ordinationes quinq; p menſez decēbriū preſbyteros. xv. diacones quatuor epos per diuerſa loca nūero. 19. Et ceſſauit epatus dies. vi.

¶ De ſcō gaudētio epō & martyre. LXIII

Gaudētius epūs ariminēſis & martyr paſſus ē apud eandē ciuitatē tēpore ꝓſtantii iperatoris. Qui ex ciuitate epheſioꝝ exortus: fidei documētis eruditus: adhuc catecuminus: ad urbē romā ueniens: tpe damaſi pape: a quodam iuſtino p̄ſbytero ſacrū baptiſma ſuſcepit: & apud quādā matronaz nobilem nomie euſticā hoſpitio ſe recepit. Quā adhuc gentilē: ſua predicatione ad fidē xp̄i ꝙuertit: & ad ſanctū damaſum papā adduxit: qui eā ſci fontis unda perfudit. Damaſus āt pontifex cū de origine & religiōe gaudentii ab eo cūctatus audiſſet: eum ſecū accerſiuit: ip̄mq; clericū fecit: quē & in ſui ſeruitio detinēs: poſt biennū leuitā ordinauit: deinde poſt ſeptēnium ad ſacerdotiū promouit. Qui ſedula exhortatiōe: populo iugiter uerbū dñi predicabat: & miraculoꝝ gloria clareſcebat. ¶ Nā quidā miles roman⁹ noie tarſenſius a diabolo obſeſſus ē: clamante demone p os ei⁹: q; niſi illuc gaudētius p̄ſbyter ueniret: inde nunq; diſcederet. Gaudētius ergo de mādato pape pro eo miſſaz ſolēnia celebrauit: deinde ſacram euchariſtiā uiro offerens: demonem ab eo in fumi ſp̄em eiecit. Quo miraculo multi paganoꝝ ꝙuerſi ſunt. ¶ Cum aūt ariminēſis ep̄s defūctus eſſet: & popul⁹ ip̄ius urbis ad papā pro petēdo pō tifice acceſſiſſet. Damaſus gaudētiū ep̄m conſecrauit: & ariminū i paſtorē cuz populo deſtinauit. Qui primū ad ciuitatē que martiana dicebatur aduenies dieb⁹. x. ibidē morā traxit: & populū multū ibidē exñtem in fide xp̄i eruditit: quem miles gentilis qui dudū egrotus i lecto iacuerat: eius fama ꝓpta: ad ſe ingredi fecit: & ut ſe ab infirmitate illa curaret humiliter ſupplicauit. Scūs autē ep̄us oratione p̄miſit: & militē manu tenēs de cubili ſanū erexit ꝙuerſumq; ad dñm cū coniuge & filiis ac ſeruis. 23. numero baptizauit Poſt hec ex ip̄a ciuitate diſcedēs ariminum deuenit. Et dū eſſet i itinere ſociis uino carētibus & nimiū ſitientib⁹: aquā i uinū conuertit: & comitibus propinauit. Ingreſſo autem ciuitatē occurrit illi omnis populus cū multitudine languentium diuerſis egritudinib⁹ oppreſſoꝝ: quos omnes ꝙtinuo i xp̄i noie ſanos effecit. ¶ Sed q̄primum in ip̄a urbe miſſam celebrauit: mox idolum martis i medio adhuc foro poſitum cecidit: & ꝓfractū ē: ceteraq; omnia ſimulacra i diuerſis locis poſita ſimiliter corruerūt. Quo miraculo multi gentilium ad xp̄m ꝙuerſi ſunt. ¶ Quedā neptis euſtice predicte: que gaudentiū hoſpitio rome ſuſcepat: a demonio uexata ad beatum gaudētium ariminū adducta: & ab eodem ē ꝙtinuo liberata. Hic ſcūs uir ſua predicatione ariminēſem populū ad fidē xp̄i p̄duxit: multas eccleſias ꝓſtruxit & dedicauit: multoſq; preſbyteros & alioꝝ ordinū clericos ordinauit. Inter quos leonē preſbyterū & marinū diaconū uiros ſcōs: qui de dalmatia illuc uenerant ꝓſecrauit: ut dictū ē ſupra in geſtis marini ꝓfeſſoris pridie noñ ſeptembris. ¶ Poſt hec cū de mandato ꝓſtantii imperatoris apud ariminū ciuitatē: ꝓciliū epōrum ꝙgregatū eēt: multiq; arriani fulti preſidio auguſti: pauci uero ep̄i catholici conueniſſent. Gaudentius pro defēſione catholice fidei: arrianis uitiliter reſtitit: ſed q̄ eis omnino ſe obuiare non poſſe uidit: eoꝝ ueſanie ceſſit: & cum ſcis rhophilo popilieñ: & mercuriali liuiēſi ep̄is: nocte liuiā clandeſtine properauit. Poſt diſceſſum uero arrianorum: ad ſedem ſuā rediit: & ꝙuocata ſynodo catholicoꝝ: que ab arrianis decreta fuerant reuocauit: quēdam quoq; martianū p̄ſbyterum hereticum: nolētem ad eccleſie unitatē reuerti dānauit: & de eccleſia eiecit. Quod audiēs martian⁹ procōſul: qui dicti martiani preſbyteri ꝓpinquus erat: ep̄m durius icrepauit: & multis ꝙuitis exprobrās: mortis ei minas intentauit. Quē mox malignus ſpirit⁹ inuaſit & duriſſime uexare cepit. Cuius rei cā milites procōſulis gaudētiū detestantes: ip̄m mane ante ſolis ortū clanculum orantem ꝓprehēderūt: & quaſi i ultionē domini ſui extra portā uinctum eduxerūt: & tā diu fuſtib⁹ & lapidibus tutuderunt: donec ipſe ſe dño ꝓmēdās & pro ipſis etiā p̄ſecutoribus exorans ſpiritū exhalauit pridie idus octobris. Cuius corpus in loco qui dicitur ad lacum in foueā maximā proiecerūt terra illud ac lapidib⁹ obruentes. ¶ Poſt ānos uero. 70. cuz locus ſepulture eius cūctis eſſet ignotus: mulier quedā erat ceca in ciuitate ceſarea: ſiue ceruia: noſe abortiua. Cui per

uisum angelus raphael cum papa damaso apparuit: & quis uter eoꝝ eēt noiauit: ac eidem imposuit: ut si lumē oculoꝝ recipe uellet: ad ciuitatē ariminēsem ueniret: & ciuib⁹ nunciaret: ut corp⁹ sci gaudentii in tali loco diu occultatum reqrerent: & honorabilius tumularent. Signum quoq; ei dederunt: qa mox inuēto corpore: ipsa lumen recuperet: sicq; illi eā uera dixisse cōprobarent. Cū autem mulier iam de tali uisiōe ꝓfidens: sed de ductore cogitans iter sola arripuisset: leuez arundinē in manu sua ꝓsensit: & ex altera pte ductorē preuiū intellexit: sūmitatē arūdinis petentē. Quo duce ad ciuitatē ariminum puenit: & uisa ciuibus patefecit: qui unanimes ad locū ostensum accesserunt: & terraz effodientes: odorem mirificū senserunt: corpusq; sci reptū de fouea eduxerūt: statimq; mulier: ut ꝓdixerat: lumen oculoꝝ recepit. Multi quoq; languentes a diuersis infirmitatibus curati sunt. Corp⁹ autē sci martyris in tumulo marmoreo collocatum est: & ecclesia ei⁹ nomini desuper edificata.

¶ De sancto fortunato epo. LXIIII

FOrtunatus eps tudertine ciuitatis circa tempora iustini impatoris claruit. Qui in effugādis spiritibus immēse uirtutis gra pollebat: adeo ut aliqñ ab obsessis corporibus legiones demonū pelleret: & oratione sua eoꝝ multitudines suparet. ¶ Iuuenis quidā de tuscie partib⁹ uxorem duxerat: que ad dedicationē ecclesie bti sebastiani martyris fuerat inuitata: que nocte precedēte uoluptate carnis deuicta: a uiro suo se abstinere nō potuit: & mane homines pluſq; deū erubescēs: ad ꝓsecrationē accessit: mox uero ut bti sebastiani reliquie in ecclesiam sunt delate: malignus eā spūs inuasit: & coraz oi populo uexare cepit. Quā ꝑsbr ipsi⁹ ecclesie altaris sindone cooperuit: sed hunc repente simul diabolus inuasit: qa ultra uires ꝓprias quicq; ꝑsumpsit. Puella igit domum delata magis quibusdā tradit liberanda: a quib⁹ ad fluuiū ducit: & in aquam demergitur: atq; diuti⁹ incantat. Sed oipotētis dei iudicio: dū puersa arte ab ea un⁹ demon expellit: in eā subito legio demonū intrauit: totq; motibus cepit agitari: totq; uocib⁹ perstrepere: quot spiritib⁹ tenebat. Quā parentes ei⁹ ad fortunatum epm adducētes: culpā eius cōfessi sunt. At ille eā secum pluribus dieb⁹ detinuit: & oroni instanter incubuit: puellāq; incolumē & plene liberatā remisit ¶ Alio quoq; tēpore ex obsesso hoie spiritū malignū eiecit: qui occūbente sole in formā se pegrini transmutauit: & per ciuitatem uadens clamare cepit: ꝙ fortunat⁹ eps: q scūs putabat: peregrinū de suo hospitio reppulisset. Quē uir quidā mala intētione: ut epm diffamaret: hospitio suscepit: & cū uxore & puulo ad prunas sedens: pegrinū: ut se calefaceret: iuxta ignem posuit: Fortunatoq; de eius inhumanitate: & ꝙ eēt hypocrita detrahere cepit. Post modicū autē: qui pegrinus uidebat: paruulū filium ei⁹ inuasit: & inter prunas ꝓiiciens: ajam eius excussit: statimq; disparuit: & quis fuisset declarauit. ¶ Alio etiā tēpore: quendā cecū signo crucis super oculos ei⁹ edito protin⁹ illuminauit. ¶ Preterea equ⁹ cuiusdā militis in rabiem uersus fuerat: qui a multis detineri neqbat: sed oēs morsibus lacerabat. Sed dū scūs uir eius capiti extensa manu signū crucis edidit: cūctā eius rabiem in mansuetudinē imutauit. Tūc miles equum mansuefactū sancto epo decreuit offerendū. Ille aūt dum recipere recusaret: uictus precibus dignū ꝓcium tribuit: & sic equū oblatum recepit. ¶ Die quadā gothi ad tudertinā ciuitatē uenientes: duos pueros rapuerunt. Quoꝝ ducē eps ad se uocās pro pueris redimēdis qualecūq; uellet precium obtulit: & tātum ut pueros redderet: solicite requisiuit. Et cū ꝓ redemptione pueroꝝ biduo institisset: goth⁹ eum omino audire recusauit: sanctūq; uiꝝ ꝓtristatum ualde dimisit: puerosq; equis superpositos cum suis ꝓmisit. Statim autē: ut eos secutur⁹ equum ascendit: equus lapso pede cū eo corruit: & tibiam illius ꝓfregit. Qui ad hospitiū reductus pueros reuocauit: & fortunato ꝓpūct⁹ gratus remisit: ac ueniam petens eius gratiā implorauit. Eps aūt per diaconē suum aquā illi benedictā destinauit: quam mox ut sup illi⁹ coxam aspsit: fractura solidata de lecto sanus surrexit: & ascenso equo suum iter pegit. ¶ In eadem ciuitate marcellus quidam eidem scō deuot⁹ sabbato paschali defūct⁹ est. Cuius corp⁹ cū longius eēt deferendum eo die sepeliri nō potuit. Due igit defuncti sorores ad eū flentes uenerunt: & ut earum frēm resuscitarent: fidelibus ꝓcibus supplicauerunt. Qui dū eas licētiasset: eo ꝙ ex humilitate de se tanta nō ꝑsumeret. Subsequēti die dñico ante crepusculum cū duobus diaconib⁹ ad domū defuncti perrexit: & iuxta corpus in orationē se dedit. Deinde ipsum surgens ex nomie uocauit. Ille aūt acsi leuiter dormiens oculos aperuit: & epo rndit: atq; de eo quod fecerat: ꝙqueri cepit: dicens ꝙ duo hesterno die ad se uenerāt: qui spūm a corpore eiicētes in bonū locū deduxerāt Ipsa uero die unus missus fuerat: qui eū ad corp⁹ reduci mādauerat: quia fortunat⁹ eps sic a deo petebat. Quibus expletis uerbis: marcellus mox ex infirmitate ꝙualuit: & in hac uita diutius mansit. Quieuit aūt uir sanctus in dño pridie idus octobr. & sepultus

est in ecclesia tudertina. Ad cuius sepulturā crebra miracula fiunt. Hec gregorius dialogorum libro primo ca. x.

¶ De scō fortunato alio epō. LXV.

FOrtunatus epūs pictauiensis claruit tpe iustini ipatoris iunioris. Qui natione italus primo poeta: deide in pfate urbis epm sublimatus: uir egregius: ingenio clar⁹: sensus celer: ore suauis: beati martini heroico metro gesta in. 4. uoluminibus digessit: hymnos etiā festiuitatū singulax eleganter ꝓposuit: & scitate plenus i pace quieuit.

¶ De scō iusto episcopo. LXVI.

IVstus epūs lugdunēsis isigni scitate refulsit. Qui epatu relicto cū uiatore lectore ei⁹ ministro ad eremum egypti se ꝓtulit: ubi multo tēpore angelicā uitā duxit. Ad hūc reuisendū antiochus epūs uir sanctus eiusq; i epatu successor ad eremū accessit: & ab eo scitatis pspicue exēpla reportauit: de quo dicet ifra i eius gestis idib⁹ nouēbris. Scūs aūt iust⁹ i pace quieuit pridie id⁹ octobris. Qué dū morienté minister ei⁹ deflere: eo q; se desereret: ille ꝓphetico spiritu eūdem hortās predixit: q; se cito secutur⁹ eēt. Quod rei p effectū probauit euētus: nā uiator p⁹ dies. 7. eū ad patrsam secut⁹ é: uidelicet. xii. cal. nouēbris: ut dicit ibidē.

¶ De scis. ccc. lx. martyribus. LXVII.

TRecenti. lx. mīes apud coloniam agrippinā passi sūt. Qui cū eēnt milites mauri ex sacra legiōe theobox: & illis trucidatis isti ex eorum ꝓsortio aufugissent: a militibus maximiani ipatoris apud ipam urbē inuenti: & ipsi gladiis trucidati sunt idib⁹ octobris. Quox corpa ꝓdita sūt in basilica: que admirabili opere ex moysaico quodāmodo deaurata resplēdet: unde etiā & loci incole scōs aureos illos uocare cōsueuerunt. Hec usuard⁹. Ado tñ pōit: q; fuerūt solūtnō. 350.

¶ De scō antiocho episcopo. LXVIII.

ANtiochus epūs lugdunēsis fuit: q; cū adhuc ipsius ecclesie presbyter esset: pio incitatus officio ad uisēdū eius epm qui in egypti eremo morabat noie & actiōe uere iustum: pegre profectus ē: a quo & scitatis insignia exēpla reportauit: ut dictū est supra in legēda iusti epi pridie idus octobris. Hic fuit uir discretiōe precipuus: scitate preclarus. Qui etiā non imerito tēpore interiecto ad eiusdem pontificatus culmē assūptus est. Quo strenue & feliciter administrato: in pace quiescēs: regnū celeste ꝓsecutus est idibus octobris. Sepultus apud lugdun̄. in ecclesia scōx martyrum maccabeox: in qua & sanctus iustus requiescit.

¶ De scō basolo abbate. LXIX.

BAsol⁹ abbas apud rhemen̄. ciuitatē claruit tēpore chilpiti regis francox: ut ait sigibert⁹. Hic ex territorio lemouicēsi natus: duz adhuc iuuenis eremū optaret: angelo ipi appente ipm q; deducēte: ad urbem rhemēsium deuenit: & a scō egidio epo rhemensi. 4. post remigiū suscept⁹ fuit. A quo & locū ad radices mōtis rhemēsis obtiuit: ubi cōstructo cenobio monasticaz uitam duxit: deinde ad nemorosi mōtis cacumē ascendit: ubi per ānos. 40. iclusus manens eremi cultor deo seruire studuit. Et dū aque penuriā substineret: oratione sua fonté de saxo ꝓduxit: qui usq; in pñs de loco illo usq; ad inferiora defluit. ¶ Attila quidā dives & potens dū circa monté illū uenaret: & aprū cum canibus sequeret: aper ille cum esset nimie magnitudinis: depositā omni feritate ad cellam uiri dei uenies: & quasi liberari ab eo se petens pedibus illius aduolut⁹ iacebat. Quez dum canes & equites sequerētur: diuina uirtute effecti imobiles: ultra uiri dñi limites nec accedere: nec retrocedet ualebāt. Quod cernēs attila de presumptione penituit: & se sci orationib⁹ ꝓmendās: aprū dimisit: eidē q; uiro dei predia sua ibidem posita gratanter concessit. ¶ Quidā pro crimine dānatus suspendio: dum iā laqueo astrictus suffocaret. Sanctum tñ basolū mente inuocās: quia iaz uoce non poterat: laqueo rupto liberat⁹ euasit. Quieuit i pace idib⁹ octobris.

¶ De scā placidia uirgine. LXX.

PLacidia uirgo fuit filia ualētiniani impatoris & eudoxie auguste filie theodosii magni. Que spreto seculo adhesit auie sue galle placidie iei uniis elemosynis & orationib⁹ intenta. De huius scitate cuidam seni reuelatum ē: q; ei⁹ meritis soror ipsi⁹ placidie honoria nomine a grauissima infirmitate liberata fuisset. Qui & uisa eudoxie ipsius matri rettulit. Et extunc mater filiā i deuotione habere cepit. Cum aūt placidia cum utroq; parente: & auia galla rauēnam nauigio ueniret: grauissima in mari tēpestas exorta est. Qui omnes beato ioāni euangeliste ꝓ eox liberatione uouerant basilicā ꝓstruēdā. Statim q; beatus apostolus eis dez appuit: & tēpestate sedata icolumes ad portū pduxit. Regina ergo galla ei apud rauēnatu ecclesiam fabricauit: in qua scūs ioānes eidē auguste: & barbaciano pbytero appuit: & sanctalium suū pro eliquiis illis dimisit: ut supra actum in gestis barbaciani pridie cal. ianuarii. ¶ Post aliqd aūt tēpus: placidia hierosolymā prexit: ubi lustrans loca scā biēniz

exegit. Et deinde per uenetiam uerōnam ue nit: ibiq; cuidam drute filie orabilis nobilis matrone surde & mute aurium & lingue fa cultatez ꝓcessit: ubi & i xp̄o dormiuit: sepul ta in ecclesia sci stephani uia tridētina idib⁹ octobr̄. signis coruscans.

¶De apparitione sancti michaelis archan geli. LXXI

APparitio sancti michaelis archā geli noua anno dñi. 707. facta ē: ut ait sigibertus. Tempore enim childeberti regis francoꝝ & iu stiniani augusti apparuit archā gelus michael antberto brachaceñ ep̄o su pra mare oceanū cōmoranti: ip̄mq; secundo monuit: ut in loco maris oceani insula: que propter ei⁹ eminētiā tumba dr̄: nomini suo fundaret ecclesiam: uolēs sibi talē uenerati onē exhiberi i pelago: qualis exhibebatur i monte gargono. Interea taur⁹ in eadē insula a latrone furtim captus ligatur in loco illo Vnde ep̄s tertio admonitus iubet: ut in illo loco fundamētum iaceret: quo tauꝝ ligatu⁹ inueniret. Et sicut eū terrā pedibus ꝓtriui se uideret: sic ecclesie ambitū duceret. Que dū ep̄s populo rettulisset: ad locū nauigio accesserunt: & tauꝝ inuenientes: ut archange lus p̄dixerat: ecclesiam ꝓstruere ceperunt. ¶Due aūt rupes ibidem erant: que humani tus inde moueri nō poterant: que & officiū impediebant. Sed michael cuidā uiro appa ruit: ꝑcipiēs ut ipsas rupes inde amoueret: qui tam facile eas mouit: ut nihil habere p̄ deris uiderent. Sicq; ecclesia in honorē ar changeli michaelis ꝓstituit: & ex eo tēpore sicut in mōte gargano: ita & in ipso loco: q mō dr̄ in piculo maris: uenerationi ei⁹ freque tari cepit. In qua ecclesia ꝑtē pallii: quod in mōte gargano angelus posuit: & parte mar moris: supra quod stetit: detulerunt. Cū ue ro aque ibidem penuriā icole paterent: mo nitu angeli foramē in saxo fecerūt: & inde a quaꝝ copia usq; in p̄sens largius emanauit. Hec aūt apparitio in dicto loco celebratur .17. calē. nouēbris. Ille eni mons oceano cin gif: sed bis in die festo sci michaelis p̄dicto iter p̄bens populo aperit. ¶Cū aūt quodā anno copiosa turba ad ecclesiā pgeret: cōti git mulierem pregnantē uicināq; partui ex deuotione archangeli secum ire. Et ecce ma gno impetu unda rediit: & omis turba timo re concussa ad littus fugit. Sola aute mulier grauida fugere nō ualuit: sed a marinis flu ctib⁹ capta est. At michael eidē inter undas astitit: qui mulierē illesā seruauit: que & i me dio pelagi filiu⁹ parturiuit: que & i ulnis su scipiens lactauit: & angelo duce cum puero ad littus illesa peruenit. ¶Tēporib⁹ caroli regis dux qdā senogallie noie sergi⁹ habēs uxōrem grecam nomine margaritam: dum prole careret: bonis elemosynaꝝ opibus so licite insudans subito leprosus effect⁹ ē: qui plurima expendens in medicis: nulla medi camina ꝓcipere poterat. Dū aūt pro sua sa lute deū iugiter exoraret. Nocte quadā mi chael archangelus eidē i somniis apparuit: eūq; admonuit: ut ad ecclesiā monasterii ab angelo electam: que brentalis dr̄: uisitandā accederet: indeq; salutē ꝓtinus reportaret. Qui expergefact⁹ mane cōiugi & militibus uisa narrauit. Sequenti quoq; nocte eidem dormiēti: iteꝝ angelus astitit: & iussa predi cta replicauit. Qui dū locū sibi nō eē respō disset notum: angelus addidit: ut nauē cum uxore & militib⁹ suis ascēderet: eāq; ad lo cū deducendā angelice solicitudini cōmit teret. Qui iussa pficiens nauē ꝓscendit: flan tib⁹q; uētis ꝓsperis uni⁹ noctis & diei spatio ad locū sci michaelis: qui brētalis dr̄ super mare adriaticū habēs monasteriū situm: qđ brētale dr̄ siue de brundulo angelo duce p uēit. Et dū se mane ad portā applicuisse mi rarent̄: & locū ignorantes ubi nā eēnt ab in colis sci scitarent̄: ab eisdē se ad ecclesiā p̄fa tam archangeli appulisse didicerunt: q deo gr̄as agētes nauē exierunt: cūctiq; nudis pe dibus ad ecclesiā ꝓcesserunt. Sed dei miseri cordia anteq̄ dux ecclesie ingrederetur ho stia ꝓfestim ab oi lepre mūdat⁹ est macula. Tūc dux san⁹ ad domū rediit: & oibus uēdi tis medietatē paupibus tribuit: aliā medie tatē ecclesie sci michaelis obtulit: & ibidem cū ꝓiuge ꝓpetuis tēporibus deo ſuiuit.

¶De scō gallo abbate. LXXII

GAllus abbas exhibernia claris parentibus natus & sancto co lumbano in discipulū traditus: ab eodē sacris est lr̄is eruditus: & monach⁹ ipsius effectus ad sa cerdotium ꝓmotus ē. Colūbanus aūt in gal liam nauigans cū apud luxouiū cenobium ꝓstruxisset: sigiberto rege annuēte: ibiq; cū gallo & aliis discipulis deo ſuire curaret: p̄secutione regis theodorici & brunichildis regine inde expellitur: eo ꝙ a scō colūbano arguebat̄: ꝙ relicta ꝓiuge ꝓcubine ample xibus fruebatur: ut dicet̄ infra in uita colū bani abbatis. xi. calē. decēbris. Inde igit̄ co lūbanus ad theodebertū austrasioꝝ regem pueniens infra ptes allemanie iuxta fluuiu⁹ lidiniacū habitandū cū discipulis: ab eo lo cū obtinuit: qui tuconia dicebat̄: cuius loci incole adhuc idolis ſuiebant: ubi gall⁹ fidē trinitatis p̄dicare & phana idoloꝝ cepit exu rere. Sz dū habitatores loci ſuis dei ex hoc p̄secutionē excitarent: relicta tuconia colū banus cū discipulis ad castꝝ arbonā acces sit: & a p̄sb̄ro uulmaro gratanter exceptus

Qui eos locum edificãdi mõasterii antique structure docuit: & illuc usq; perduxit: ubi eccleſiam i honorẽ ſcẽ aurelie & cellulas cõ ſtruxerunt: & ibidem populũ docere in xpi ſide ceperunt: idoliſq; in lacũ demerſis eccle ſiã dedicarũt. Ibiq; colũbanus cum gallo & aliis diſcipulis triennio reſederunt. ¶ Cum autẽ nocte quadam gallus piſcatiõi iſiſteret audiuit de montis uertice demonẽ: quenda3 alium exiſtentem i pelago uocantẽ: ipmq; ei reſpondentẽ: & utrunq; ipſo9 ſe de hoſpite gallo ꝓquerentem: ꝙ eos de ſede ꝓpria eie/ ciſſent. Qui ſigno crucis edito demones i fu/ gam uertit: & ueniẽs ad abbatem ſibi audita rettulit. Illeq; dũ fratrib⁹ aduocatis deo lau des exolueret: audite ſunt uoces demonũ p/ ſtrepẽtium: & ſcis perſecutionẽ illaturos ſe acriter ꝓminantiũ. Dux autẽ regionis nomie gunzonus: audiens ꝙ ſci dei cultum deoru3 ſuo9 euacuarent: miſſis famulis ſuis iuſſit il los inde diſcedere. Qui uaccã monachorum abſtulerunt: & duos ex fratribus occiderũt: illos quoq; ab eo9 finibus diſcedere ꝑceperunt. Sed dum colũbanus ad ḡilolfum regẽ italie ꝓperare diſponeret: gallus egritudine preſſus ibidem remãſit: & a preſbytero uul/ maro deuote hoſpitio ſuſcept⁹ fuit. ¶ Poſtq; autem gallus de langore ꝓualuit: preſbyte/ rum ut ſibi locũ aliquẽ grate ſolitudinis o/ ſtenderet ſolicite requiſiuit. Cuius iuſſione diaconus ei⁹ noie hildeboldus ad locũ opti/ mum illum adduxit. Qui cum die itegro ie iunii ꝓgraſſent: gallus ad flumẽ ueniẽs: miſ ſo rete piſciculos cepit: & ipſis aſſatis ꝓiter cum diacono cibũ ſumpſit. Ibiq; uterq; ipo/ rum illa nocte quieuit. Gallus uero crucem ligneam i terram fixit: & ad eam capſellam reliquiaq;: quã ſecum tulerat appẽdit: & an/ te illas proſtratus in orationem ꝓnoctauit. Cũq; mane ingens ad eos urſus deſcenderet & micas que ab eis remanſerant lingeret: ꝑ cepit ei gallus ut ligna in ignẽ mitteret: ur/ ſuſq; protinus obediuit. Cui uir dei quaſi ꝓ mercede panẽ porrexit. Mane uero diacon⁹ iubente gallo ad flumẽ acceſſit: ut piſces ite/ rum aliquot caperet. Duo autẽ demones in ſpecie mulieꝝ nudaꝝ eidem apparuerunt: ſ3 ad orationẽ uiri dei ꝓtinuo euanuerunt. Cũ q; ad locum preuiſum deueniſſent: & ꝓpentũ ibidem multitudinẽ reppiſſent: oratione gal li ſerpentes omnes inde fugati ſunt uſq; in ꝑ ſens. In ipſo igit loco cum triduo perman/ ſiſſent: & ibi gallus locum ſibi ſolitudinis e/ legiſſet: ad reuiſendum ſuum hoſpitem pre/ ſbyterum redierunt. ¶ Cu3 igitur ibidem ꝓ dies .7. reſediſſet: gunzonus dux miſit ad ꝑ/ ſbyterum: orãs ut gallum ad ſe adduceret: eo q; filia eius imundus ſpiritus inuaſiſſet. Qui ꝓ os puelle clamabat: ꝙ ideo filiam du cis oppꝫſſerat: quia pater eius gallũ abbate3 una cum magro colũbano de poſſeſſiõe ſua eiecerat. Hec igit puella ſigiberto regi fue/ rat deſponſata. Quod cum rex ſigibertus au diſſet: duos eꝓos ad puellã miſit ut ſuis eam orationib⁹ liberarẽt. Sed demõ ex ore puel le eoꝝ occulta eis obiiciẽs illos deridebat: & ꝙ niſi a ſolo gallo ide poſſet eiici affirma bat: pater igitur puelle afflict⁹ iteꝝ legatos ad preſbyterũ uulmaꝝ deſtiauit: ut ſine mo ra gallum ſibi adduceret: ut eius filia libera tionem ꝓſequi poſſet. Promittens illi ꝙ uirũ dei in conſtantiẽſem eꝑm promoueret: ſi de/ monem ab eius nata expellere poſſet. Iã aũt gallus ad locum electe ſolitudinis reuerſus erat: & quietem mentis eligẽs duos diſcipu/ los in miniſtros aſſumpſerat: & ad duce3 ue nire recuſans ſe ad italiã colũbanum reuiſu rum pretendebat: eo ꝙ miraculi gloriã for/ midabat. Tandem uictus precibus legato9 & uulmari preſbyteri: ioãnem diaconũ & ſo cium ſecum aſſumpſit: & nauigio ad duce3 in caſtro burningio puenit. Inuenitq; puellã iacentem uinctam: & a demonio triduão ie/ iunio tabefactam. Qui orationẽ ad dñm fu/ dit: & in xpi noie demoni imperauit: q mox ex ore eius in ſpecie3 nigri corui diſceſſit: & fetorem ſulphureum i loco dimiſit. Dux ue ro mlta ei dona obtulit: que uir dei accipiẽs ea poſtmodum omnia i paupum uſus expẽ dit. Cum autẽ illum in eꝑm uellet preficere omnino renuit: ſed ioãnẽ diaconum diſcipu/ lum ſuum obtulit. Ad cuius nutum in eum omnis popul⁹ eꝑm ꝓſtantiẽſem elegit. Rex aũt ſigibertus audito ꝙ puella liberata fuiſ ſet: miſit ad patrem ut eam ſibi deſponſatam tranſmitteret. Que cum ad eum ueniſſet: & modum liberatiõis eius ſigibertus audiſſet. Gallo abbati pecuniam copioſam miſit: de qua ſcũs cellam & eccleſiã edificauit. Quã rex & dux prediis & poſſeſſionibus dotaue runt. Cũ autem ſigibertus ſpõſam ſuam ſibi uellet ꝓiugio ſociare: audiuit ab ea ꝙ ꝓpter eius liberatione uotum pudicitie emiſiſſet. Et de conſilio galli abbatis ne ei⁹ propoſitũ auer teret: iꝑam i cenobio matrẽ uirginum multa rum eẽ conſtituit. ¶ Deide uir domini a gũ/ zono duce ad urbẽ conſtantiam aduocatus: ut conſecrationi ioannis epiſcopi ꝑſens eẽt: uerbum dñi in populo mirifice ꝑdicauit: & multos ab errore gẽtilitatis ad xpm conuer tit. Eꝑo quoq; formam gubernande ſibi cõ miſſe eccleſie ꝑbuit. Atq; poſtmodũ ad cel/ lam ſuam in eremo rediit: ubi plures diſci/ pulos congregauit. Deinde rogatus a uul/ maro ꝑſbytero: relicto mõaſterio ad domũ eius ꝓ dies aliquot diuertit: ut ei monita ſa/ lutaria ꝑberet. Et cũ omni populo i ipo ca/ ſtro uerbũ dñi ꝑdicaſſet: poſt dies duos ſe/

bre correptus diebus.xiiii.langore pressus iacuit:& cum esset annorum.95.ad extrema deduct⁹ in domino quieuit.i7.calē.nouēbr Cuius corp⁹ in castro burnigio sepultum ē ubi & miraculis uiuit.

¶De sanctis ducentis & septuaginta martyribus. LXXIII

DVcenti & septuaginta martyres xp̄i apud aphricā coronati sunt: & sancti martyres ✝ martianus & ✝ satyrian⁹ cum duob⁹ fribus & ✝ maxima uirgo egregia ancilla christi sub p̄secutione uandalica gergerico rege arriano. Qui primo nodosis fustibus cesi:& usq; ad ossa laniati : cū multo tēpore talia paterēt : sequēti die incolumes reddebant. Postmodum aūt dura custodia mancipati:& artati in neruo dei uirtute soluto cippo liberati sūt. Ob quod miraculū Maxima libertati sue reddita: materq; multarum uirginū effecta in p̄fessione christi cō senuit. Sancti aūt inter mauros ferocissimos relegati:cū p̄dicatione sua multos ad xp̄m conuertissent iussu gergerici ligatis pedibus post terga currentiū quadrigar⁹:inter spinosa loca siluar⁹ tracti:& discerpti spirit⁹ emiserunt.i7.calē.nouēbris:ut ait ado in martylogio suo.

¶De sancto magnobono ep̄o. LXXIIII

MAgnobonus ep̄s andegauēsis claruit tēpore dagoberti regis:quē rex fama ipsius cōpta ad se accersiri fecit.Cuj ergo ciuitatē ingressus eēt: p̄peditī qui erant in ergastulis ei⁹ patrocinium implorabant. Ille uero iudicem adiit:& ut reos amore xp̄i solueret:exorauit:qui ab eo repulsus dū ecclesiā intrās orasset:subito p̄pedibus fractis & carceribus reseratis iclusi absoluti sunt. ¶Cū in p̄dio quartanaco eius dioceſis puer a demone raptus eēt:inter uepres & rupes colliditur:& semiuiuus scō ep̄o a pentibus offerē :qui demonē xp̄i noīe inuocato a puero eiecit:& ip̄m sanū parētib⁹ restituit. ¶Quadā uice dū flumē cum sociis uellet transire: nauē p̄spexit ab alia p̄te flumis ductore carentē. Sed duj orasset:nauis sine remige cis flumen ad eū uenit:& ip̄m cum sociis sine ullo gubernante transuexit. ¶Vegr tēpore famis ingruentis dispensatori suo certā nummor⁹ summā paupibus distribuendā dedit: quā ille in dispensando duplicatam inuenit. ¶Abbas quidā ei⁹ emulus ad eum ueneno poculādū quosdā miserat. Sed scūs uir hoc p̄spiritum cognoscens nuncios abbatis benigne suscepit:& eor⁹ intentionē eisdem aperuit:atq; sic eos ad penitentiā p̄uocauit: quieuit aūt ē in pace uir dei.i7.calē.nouēbris: sepultus in ecclesia sua.

¶De sancto ambrosio ep̄o. LXXV

AMbrosius ep̄us bituricen̄.apud eandem ciuitatē claruit tēpore pipini regis francor⁹:qui uita & sanctitate eximius:& doctrina p̄fulgidus gregē dñi sibi cōmissū uerbo & exemplo fideliter enutriuit:& uirtutibus plenus in pace quieuit.i7.calē. nouembris:ut ait ado in martylogio ex dictis hieronymi sumpto.

¶De sancto ambrosio p̄fessore. LXXVI

AMbrosius alexandrinus cōfessor didymi auditor:apud alexādriā floruit.Qui multa sapientia pollens:uolumē de dogmatib⁹ multor⁹ uersuum aduersus apollonium scripsit.Cōmētarios quoq; in iob elegātes p̄posuit. Et tēpore theodosii iunioris apud p̄fatam urbē in dño quieuit . Hec hieronymus libro de uiris illustrib⁹.

¶De scō herone ep̄o & martyre. LXXVII

HEro ep̄s & martyr post beatum ignatium antiochenā rexit ecclesiā:sicut eidem ignatio ad passionem p̄genti fuerat diuinit⁹ reuelatum:qui ep̄s fact⁹ : ut magistri uiam pius imitator sequereē : pro cōmendato sibi grege amator xp̄i occubuit.i6. calē. nouembris.

¶De sancto priuato martyre. LXXVIII

PRiuatus martyr sub alexandro impatore rome passus est : qui cum eēt miles plenus ulceribus uidens qualiter sanct⁹ calepodius p̄sbyter & martyr btō calliſto pape in custodia detēto:nocte cū immēso lumine appuit:ip̄mq; blandis exhortationibus p̄fortauit:ad pedes calliſti p̄cidit: & pro sanitate sua instantius exorauit. Quem dum calliſtus sacro fonte p̄funderet:ab omnibus uulnerib⁹ curauit: ut supra dictū est in passiōe beati calliſti pape pridie id⁹ octobris. Quod audiēs alexander impator post passionē calliſti priuatum teneri fecit: & in xp̄i p̄fessione manentē:tā diu plumbatis cedi:donec deficeret:cuius corpus asterius p̄sbyter iuxta corp⁹ bti calliſti sepeliuit.i6. calē.nouembris.

¶De scō luca euangeliſta. LXXIX

LVcas euangeliſta natione syrus ex antiochia ciuitate un⁹ fuit ex septuagintaduobus xp̄i discipulis:ut abbas dorotheus scribit: uel ut dicit hieronym⁹ discipulus fuit apostolor⁹: postea paulū secutus ē usq; ad passionē p̄uiens dño sine crimie. Hic sapiētia eruditissimus grecis p̄monibus non ignar⁹:arte medicus extitit:pri⁹ corporib⁹ deinde aiabus p̄stans medelā. Nā uerba ei⁹

languentis anime sunt medicina. ¶ Hic euangelium sicut audierat scripsit i grecia in ptibus uidelicet achaie: theophilo epo discipulo suo: cum iã scripta essent euangelia p mattheũ i iudea litteris hebraicis: & p marcum in italia latinis. Hic tertius scripsit i grecia litteris grecis. Qui etiã eodem greco sermone actus apostoloꝝ sicut uiderat ipse cõposuit: quem plerique tradũt fuisse proselyton: & hebreas litteras ignorasse: eo ꝙ qcqd scripsit greco sermone ꝓposuit. Euangeliũ aũt suum ipe didicit ab apostolis: sicut ipe i prologo suo eidem testatur theophilo. Cum enim non fuerit cum xpo in oibus actibus & miraculis xpi: ideo suum euãgelium scripsit ꝑm qđ apostoli: qui pntes fuerãt: ipi itimauerũt & retulerunt. Credit quoq; ꝙ ea que de incarnatione dñi & natiuitate & infãtia meminit: a beata uirgie didicerit. Ideoq; predicta super alios euangelistas plenius & copiosi⁹ explicauit. Nam & eidẽ dei genitrici familiarissimus extitit. Cuius euãgeliũ a paulo mirabiliter approbatum ẽ: quando ad ꝓfirmationem dictoꝝ suoꝝ luce euangelium addu cebat: unde quidã suspicati sunt: ꝙ qñcunq; paulus in epistolis suis dicit: ꝑm euangeliũ meum: de luce significare uolumine. ¶ Actibus uero apostoloꝝ ipe beatus euangelista pns fuit: & ea cũcta oculis suis ꝓspexit. Nã & tẽpore passionis dñi iaꝫ xpi discipulus eẽ ceperat: qđ patꝫ ex eo: ut quidã tradũt: quia ipse alius discipulus cũ cleopha nominat im expresso fuerit: quib⁹ dominus euntibus in emaus die resurrectionis appuit: qui ex humilitate nomẽ suum ꝓticuit. Ipoꝝ igit actum uolumẽ usq; ad quartũ imperii neronis annum texẽs historiã in urbe ꝓpilauit: ut ei⁹ tamẽ scripta indicãt pauli apostoli sectator fuit: & omnis ei⁹ pegrinationis comes indiuiduus. Nã & gesta solius pauli i actibus apostolicis ꝓsequẽs: cum eisdẽ uoluminis finem facit. ¶ Hic ab ineunte pueritia castissimus fuit: & sine crimine uirginitatꝫ mẽtis & corporis semp seruauit. Nã neq; uxorem neq; filios habuit: & in op⁹ euangelice predicationis iugiter laborauit. Crucis quoq; mortificationẽ ut tradit ecclesia: in suo corpore: ꝓ nominis xpi honore portauit: quia & carnẽ suam mira penitentia afflixit. ¶ Fertur quoq; ꝙ lucas euangelista artẽ pictoriã habuit: & i ipa solẽnis opari⁹ fuit. Nã & rome due extant imagines: una xpi in scã scoꝝ: & alia dei genitricis in ecclesia scẽ marie maioris per quas deus miracula retroactis tẽporibus ostendit: quas lucas dicit depinxisse: formam uultus saluatoris & matris naturalẽ assimilantes: & eas ueraciter representantes: ꝓstantinopoli etiaꝫ alia pictura beate uirginis habetur: que forme matris domini dicitur esse simillima: que ab eodem euangelista tradit fuisse figurata. ¶ Deniq; beatus lucas scitate & plenus mũdicia obiit in bithynia plenus spiritu scõ: etatis sue annũ. 74. Ibiq; sepult⁹ est. xv. cal. nouẽbris. Cuius ossa regnãte cõstantino impatore anno. 20. impii eius: cum reliquiis andree apostoli ꝓstantinopoli translata sunt: licet ciues padue urbis: iꝑ corp⁹ pntialiter fabulent se habere in ecclesia: uidelicet scẽ uirginis iustine.

¶ De scõ iusto puero & martyre. LXXX.

IVstus martyr puerul⁹ annoꝝ. 9. apud ambianẽse oppidũ passus ẽ sub rictiouaro presíde. Qui nat⁹ anti sodori clara prosapia: patre iustino matre felicia: i tenera eta te deo dedit⁹ spiritum prophetie meruit obtinere. Cum enim pater iusti fratrẽ quendaꝫ iustinianum noie habuisset: qui de ciuitate illa dum esset adhuc puer dudum furto sublatus fuerat: & ambianũ ductus negociatori cuidam noie lupo xpiano uenditus: adhuc in seruitute manebat. Iustus puer annoꝝ. 9. prophetico spiritu hec omnia patri nunciauit: & ad requirendũ patruum omnio se uelle accedere dixit: qui tñ nunq̃ patruum uiderat nec nominari audierat: eo ꝙ anteq̃ iustus genitus esset: per annos multos ille rapt⁹ extiterat. Dum autẽ pater pueꝝ reuocare non posset: eiusq; uerba quasi puerilia derideret ab eo tñ multa uictus istantia: pueꝝ assumpsit: & ambianum secum prexit. Qui duꝫ uenissent ad castrum militonẽ paupes xpianos esca refocillarũt. Iustus uero pauperi nudo reperto tunicam suaꝫ tribuit. Sed dum ambianũ uenissent: a predicto lupo negociatore occulte quidem xpiano ꝓpter metũ rictiouari presidis hospitati sunt. Cui cãm eorum aduentus exposuerunt: & seruũ quem habebat se redimere precio obtulerunt. Lupus uero oibus famulis suis cõuocatis ut suum recognoscerent: iustus patruũ quẽ nunq̃ uiderat ꝑ spiritum recognouit: quẽ tamen pater eius iustiniani germanus: iam grandeuũ effectum uix recognoscere ualuit. ¶ Cũ aũt presidi nunciatum fuisset: ꝙ xpiani pegrini i domo lupi laterẽt. Ille iustinianũ seruũ absq; ullo precio libertati donauit: & ipm cum iustio & puero iusto nocte de ciuitate dimisit: mane aũt custodes rictiouari ad domum eius uenientes oia perscrutant: & non iuentis illis: iussu presidis eos i equis cursorib⁹ insequuntur. Cũq; sci iuxta fontem pranderent: & milites a longe ꝓspexissent: puer quidem patrem & patruum inter frondes abscondit: ipse uero in arborem speculator ascẽdit. Ad quem peruenientes satellites: dũ parẽtes non inuenerunt: puerum se ꝓfessum xpianum deprehenderunt: & continuo abierunt. Corpus

autem truncum per seipm se leuauit: & caput manibus substulit: atq; ad parentes accessit. Quib⁹ ꝓdeuntibus caput lingua clare loqui cepit: deū collaudans: & patrem ac patruū admonens: ut corpus suum ad ciuitatem beluacū delatum sepeliant: caput uero ad matrem pro eius cōsolatione deferāt. Quibus dictis corpus mortuum cecidit: & spiritus celos petiit: lux quoq; celica desuper immensa coruscauit. Illi igitur corpus ad territorium beluacēse portātes: illud ibidem sepelierunt: & antisiodorum regressi: caput matri obtulerunt: omniaq; gesta narrauerunt: quod illa ut caput martyris suscipiens reuerēter digno loco reposuit: & ipm pro reliquiis deuotionis conseruauit. ¶ Sāctus autem amator episcopus post decursū temporis caput iusti martyris in loco: ubi ipse decreuerat: collocauit: ubi puella ceca a natiuitate annorum. 16. lumen oculorū recepit. In loco autem sepulture eius in territorio beluacensi basilica eius nomini edificata est. Sed interiecto tempore caput eiusdem beluacum translatum in sacrario ecclesie sancti petri reconditum est: passus est sāctus martyr. 15. calē. nouēbris.

¶ De sancta tryphonia regina. LXXXI

TRyphonia regina uxor quōdam decii cesaris fuit. Que post passionem martyrum hippolyti & sociorum hoc modo cōuersa ē. Cū enim decius cesar & ualerianus prefectus sanctos martyres ireneum & abūdium necari i cloacā fecissent: de quibus supra in eorum passiōe dictum est. 7. calēdas septembris: & elapsis diebus triginta septē ambo in carruca consedentes ad amphitheatrum descenderent: ut ibi sanctos martyrizari facerent: uterq; eorum a demonio arrept⁹ clamare cepit: ꝙ eum sancti martyres laurentius & hippolytus cruciarent: & post diras uoces ualerianus ibidem expirauit. Decius autem ad palatium reduct⁹: per triduū a diabolo uexabatur. Tunc eius nomine tryphonia omnes sanctos in carceribus detentos dimisit. Finito uero triduo deci⁹ clamās se a laurentio torqueri: miserabiliter uitam finiuit. Quod uidēs tryphonia cum filia ei⁹ cyrilla puella uirgine conuersa est: & ad iustinum presbyterum uenerūt baptismi gratiam postulantes: qui indixit eis ieiunium septem dierum: & eas postmodum sacri fōtis unda perfudit. Quibus ad domum suam reuersis: tryphonia die sequenti orans ad dominum cum lachrymis emisit spiritum: cuius corpus iustinus presbyter iuxta corpora hippolyti & sociorum sepeliuit. 15. calen. nouembris.

¶ De scō asclepiade epō & mare. LXXXII

ASclepiades epūs antiochenus & martyr apud eandem ciuitatem passus ē: qui un⁹ fuit ex ꝑclaro cōfessoꝝ numero: qui sub decio cesare passi sunt. Hic enim pro confessione nominis xp̄iani capite truncatus martyrio coronatus est. 15. calen. nouēbris: ut dicit ado.

¶ De sanctis ptolemeo & lucio martyribus LXXXIII

PTolemeus & lucius cum quodam tertio martyres tēpore antonini pii augusti passi sunt apd alexandriam ciuitatē. Qui ptolemeus a quodam centurione detent⁹: eo ꝙ se christianum diceret: dudūq; carcerali custodia maceratus ab eodem iudici urbicio traditus est: a quo interrogat⁹ dum se xp̄m colere uera uoce profiteretur: capitali sentētie damnat⁹. Dūq; lucius: qui xp̄ian⁹ erat occultus: iudicem de tāta impietate argueret: eo ꝙ nullius reum criminis innocēter damnasset: interrogatus quoq; ab eodem se xp̄ianum fore similiter assereret: simili ultiōe puniendus adiudicat⁹. Sed & quidā tertius pari usus libertate: pari quoq; dānatione ꝑdēnatur. Qui oēs simul decollati martyrio coronati sunt. 14. calē. nouēbris.

¶ De scō ethbino ꝓfessore. LXXXIIII

ETbinus in hibernia claruit tpe mauricii impatoris. Hic i britānia natus: in domo paterna usq; ad annū. 15. liberalibus disciplinis instructus est. Mortuo uero ei⁹ patre ab ipsi⁹ genitrice scō sampsoni dolenti epō oblatus ab eodem clericus fact⁹ ē Mater q; ipsius sacro uelamie ꝓfecrata: qui postq̄ predicto epō annis aliquot adhesit: ut artiori se uite traderet: ad sanctū similianum abbatem accessit: a quo in monasterio quod tauracū dr̄: monasticū habitū suscepit: q etiā ad diaconatū ꝓmotus scō uignaloco sacerdoti: & eiusdē loci monacho sociatur. ¶ Cū aūt cū ꝑdicto scō quadā uice itineraret: & leprosum aspectu horribilē inuenissent: ethbin⁹ iacentē cepit brachiis substētare: dūq; ille dolore narium torqueri se diceret: & nullu3 sibi adesse remediū: nisi oris anhelitum exprimeret: uigna loc⁹ ꝓpatiens nasu3 horridū & ulcerosum in ore suscepit: quem ethbinus per latera substinuit: respiciensq; sursum: uidit crucem auream angelosq; pauperi obuiantes. Tunc leprosus uiros dñi ꝓfortans: seq; xp̄m esse protestans in nube raptus nunq̄ cōparuit. Illi uero domini gr̄as agentes alter alterius meritis uicissim uisionem ascribebant. ¶ Dū igit̄ franci britanniā deuastassent: ethbin⁹ hiberniam petēs in silua nectensi tugurium & ecclesiā

paruam fabricauit: in qua deo assidue seruire cepit miraculis etiam clarens claudum unum erexit. Mulier quedam ad eum ueniés pro salute filii sui paralytici: longeq; posita supplicauit: dicens q̄ beata uirgo brigida illam ad ethbinum misisset: ut eius filium liberaret. Qui suis orationibus filio mulieris illius salutem impetrauit. In ipso autem loco pane solum & aqua bis in hebdomada se refecit & annos .83. i pace quieuit. xiiii. cal. nouembris.

¶ De scō maximo mr̄e & leuita. LXXXV

MAximus martyr & leuita uir sanctus tempore decii cesaris apud ambianensem prouinciā passus est. Qui cum esset plebei⁹ patien di desiderio inquirentibus se p̄secutoribus palam ostendit. Et a p̄side comprehensus post responsionum eius constantiam dum christum confiteretur: in equuleo suspensus ac diutius tortus est. Cui dum p̄ses cesariam eius filiam nimis speciosam in uxorem promitteret: si diis sacrificare cōsentiret: & ille se mariam uirginem dei genitricem habere sponsam assereret: ac omnino sacrificare renueret: fustibus diutissime ceditur: deinde ad carcerē duci iubetur. Qui dū duceretur emisit spiritum. xiii. calendas nouembris.

¶ De sanctis caprasio prio & feliciano martyribus. LXXXVI.

CAprasius martyr cum primo & feliciano fratrib⁹ passus est i galliis ciuitate agenēsi sub daciano p̄side. Cum eni caprasius xp̄ianus occultus timore p̄sidis p̄pter rabiem p̄secutionis declinās iuxta urbem in rupis spelunca lateret: audiens qualiter beata uirgo fides pro xp̄o agonizasset: de qua supra in eius passione dictum est pridie noñ. octobris animatus ad tolerantiam passionis orauit ad dñm: ut si eum dignum gloria martyrii iudicaret: ex lapide spelunce aqua limpidissima emanaret. Quod p̄stāte domino statim obtinuit. Super hec uidit per spiritum columbam niueam de celo descendentem: & coronam auro gemmisq; fulgentem super caput fidei uirginis imponentem: que uestibus fulgidis erat ornata: & angelis comitata. Ipsa uero columba alarum uolitatu & rore celesti: ignem: in quo uirgo iniecta erat: extinxit: & ad celos subito aduolauit. Cum autem hec omnia caprasius conspexisset: sponte ad certamē cucurrit: & christianum se coram daciano cōfessus fuit. Quē ille detentum ungulis laniari fecit. Ita ut primus & felicianus fratres eius exemplo patiētie conuerterentur: & se christum colere faterentur. Quos omnes insimul uinctos: preses capite cedi mandauit. Quorum corpora in eodem tumulo in agenensi ciuitate a xp̄ianis sepulta sunt. xiii. cal. nouembris.

¶ De sanctis undecim milibus uirginibus LXXXVII.

VNdecim milia uirgines cū sociis earum apud colonias passe sunt sub hunorum principe iuliano. Quarum omnium principalior auctrix & signifera fuit beata ursula. Hec filia unica regis scotie xp̄ianissimi nomine mauri sapientia mirabili & pulchritudine insigni pollebat. Quam rex anglie nimis prepotens missis solennibus nunciis: filio suo in coniugium: multis promissionibus & blanditiis postulauit: addiiciens minas: si ad eum legati uacui reuerterentur. Pater autem uirginis cum iram regis anglie formidaret: quid ageret anxiabatur: nec eni uolebat deum offendere filiam suam homini gentili tradendo: nec uirginis sacrum propositum impedire: eius pudicitiam: quam deo uouerat perturbando. ¶ Virgo autem domini diuina reuelatione premonita patri suasit: ut predicto regi assensum preberet: ea tamen conditione: ut iuuenis baptizaret: & per triennium in fide instrueretur: & q̄ sibi a patre iuuenis & a suo. x. uirgines electe & speciose in socias darentur: & tam sibi q̄ illis: mille uirgines subscriberentur: & naues xi. munite ad opus earum fabricarentur: q̄tenus dicto triennio per mare ludendo discurrerent: & uirginitatem suam domino dedicarent. Hoc autem uirgo popposcit: ut interim coeuas suas christo uirgines consecraret: & sponsum ac patriam ad fidem adduceret. Quod parentes & iuuenis fieri consenserunt: ipsoq; continuo baptizato naues fabricari preceperunt. Omnia igitur festinantius parantur: uirgineq; de diuersis mundi partibus congregantur: & omnes ursule presentantur: pater autem eis honorabilem comitatum multorum episcoporum & baronum anglie & scotie tradidit: & necessariorum copiam ministrauit. Multi quoq; ad tam grande spectaculum de diuersis urbibus conuenerunt. Inter quos fuit ✠ panthulus basileñ. episcopus: qui eas usq; romam perduxit & inde reuersus cum eis martyrium suscepit. Sancta quoq; ✠ gerasma regina sicilie: que uirum suum conuerterat soror macririi episcopi & darie matris sancte ursule: cum quatuor filiabus suis scilicet ✠ babila iulia uictoria: & aurea: & paruulo suo hadriano: cum hoc per litteras patris ursule cognouisset: relicto q; regno in manu alterius filii: per mare in angliam nauigauit. Cuius consilio & etiā industria tam naues quam omens uirgines regebantur: & sic

in nouam christi militiam ab omnibus coniuratur iuxta condictum igitur triēnio per mare discurrunt: & omni ludorum genere se exercitantes: modo belli preludia incohant: modo fugam simulant: modo aliud fingunt: quod animo occurrebat. ¶ Tandem postq̄ ursula ad fidem & pudicitiam oēs xp̄i uirgines conuertisset: sub uni⁹ diei spatio flante prospero uento ad portum gallie: q̄ ceila dicitur applicantes: inde coloniam sunt delate: ubi angelus domini ursule apparuit: & predixit eas illuc integro numero reuersuras: & coronas martyrii percepturas. Ad cuius admonitionem inde uenerunt basileā: ubi relictis nauibus pedestres uenerunt romam. Quas papa ✝ cyriacus gaudenter suscepit: quia de terra earū erat: & multas ibi consanguineas habebat: plurimasq̄ ex ipsis nondum baptizatas sacro fonte perfudit: q̄ diuinam reuelationem in somnis accepit: ut cum ipsis relicto pontificatu discederet: & coronam martyrii cum eis acciperet. Et cū anno uno & mensibus duobus & diebus uiginti ecclesiam rexisset: inuitis cardinalibus & clero romano papatui resignauit: & cum ✝uincentio presbytero cardinale & multis aliis uirginum se collegio sociauit. Et quia inuitis omnibus pontificatum reliquit: nomen eius de catalogo pontificum clerus abrasit. ¶ Videntes autem duo iniqui principes romane milicie: scilicet maximianus & aphricanus: q̄ per sacras uirgines multi ad eas undiq̄ concurrentes ad christum cōuertebantur: explorata earum uia: miserūt per litteras ad iulianum cognatum suum ducē gentis hunorum: ut apud coloniam contra eas exercitum duceret: ubi uirgines cum sociis trucidaret. Secuti sunt autē eas una cū summo pontifice predicto ✝ iacob⁹ episcop⁹ antiochenus: qui de britannia patria sua ueniens septem annis ibidem sedē tenuerat: & romanam curiam uisitare uenerat. ✝ Maritirius quoq̄ leuitan⁹ eps auunculus babile & iuliane. & ✝ follarius eps lucensis cuz aliis presbyteris & clericis multis. His etiā occurrit sponsus beate ursule ✝ ethere⁹ nomine patre suo iam xp̄iano defuncto & matre cum sororib⁹ baptizatis: qui diuinā iam reuelationem habuerat: ut spōse sue occurreret: & cum ea palmam susciperet: q̄ secū de britānia socrū ✝ dariā adduxit cū puula sorore nomine ✝ florentina: & quendam ✝ clementem episcopum. His etiam se rome coniunxerat ✝ marculus episcopus grecie cum sorore sua ✝ constantia filia dorothei imperatoris constantinopolitani: que cuiusdam regis filio nupserat: sed eo āte traductionem morte preuento uirginitatem suaz christo deuouerat. Omnes igitur uirgines cum predictis episcopis & multis aliis coloniam redierūt: & ipsam iam ab hunis obsessam inuenerunt. In quas irruentes barbari uelut in oues lupi: totam illam gloriosā multitudinem gladiis peremerunt. Sicq̄ coronam martyrii perceperunt. Cum autem uidissent ursule pulchritudinem: manum retraxerunt. Sed cum impio iuliano hunoruz duce nollet nubere: nec idolis imolare: ille contemptum se uidens: directa sagitta eam in corde transfixit: & sic illa ad dominū migrauit. ¶ Quedam autem uirgo nomine ✝ corbula timore perterrita in naui nocte illa se abscondit: sed in crastinum morti se offerens martyrii coronam suscepit. Quarum corpora a fidelibus collecta: apud coloniā honore condigno tumulata sunt: & honorabilis ecclesia cum notabile monasterio uirginum ad memoriam earum fabricata sunt Passe sunt autez uirgines undecim milia cū sociis earum duodecimo calendas nouembris: Circa annum domini. 450.

¶ De sancto hilarione abbate. LXXXVIII

HIlarion abbas: cuius uitam hieronymus scribit: apud egyptuz claruit: Qui ortus uico tabath: quod quinq̄ milibus a gaza urbe palestine distat: parentib⁹ gētilibus xp̄ianus ipse ut rosa de spinis floruit sed alexandriam a patre missus in breui grāmaticam didicit: & in xp̄m credens: ecclesiā frequētare cepit. Audiēs aūt celebre nomen antonii: quod per omnes egypti populos ferebatur: uidendi euz studio perrexit ad eremum: & statim mutato habitu duobus mēsibus secum mansit: contemplans ordinem uite eius: morumq̄ grauitatem. Reuersus aūt cum quibusdam monachis ad patriam: parētibusq̄ defunctis omnia pauperibus largit⁹ est: nihil sibi omnino reseruans. Sicq̄ ānorū quindecim nudus & armatus in xp̄o solitudinem ingressus est: sacco tantum membra coopertus. i5. caricas post solis occasum comedebat. Igitur a decimosexto etatis sue anno usq̄ ad uigesimum estus & pluuias breui tugurio declinauit: quod iunco texerat. ¶ Structa deinceps breui cellula longitudine pedum quinq̄: latitudine paulo ampliore q̄ eius corpusculum patiebatur: ut sepulchrum potius q̄ domum crederes. Capillos in anno die pasche semel totondit: super nudam humum usq̄ ad mortem cubauit. Saccum quo semel indut⁹ fuerat nūq̄ mutauit: nūq̄ lauit: oroni & psalmodie iugiter instabat: ab āno. 21. icipiēs trib⁹ annis & dimidio lentē aqua frigida madefactū comedit: deīn triennio panē aridū cū sale & aqua: deide p ānos. 9. sex uncias hordeacei panis & coctū modicū ol⁹ i cibo hūit: sed lassus egritudie

oculoꝝ oleum adiecit. Et in tali ieiunio usq; ad. lxiiii. etatis sue annū ꝓseuerauit. Abinde uero usq; ad annū. lxxx. pane abstinuit icredibili feruore mentis accēsus. Fiebat autem ei sorbitiūcula de farina & ꝓminuto olere in cibo & potu uix. v. uncias appendentibus. Nunq̄ ante solis occasum gustauit: neq; ulla solennitate ieiunium soluit. ¶ Igitur potentissim⁹ miraculis & scitate incōpabilis octogesimo etatis sue anno cum esset absens hesychius: qui eum familiarissime colebat: in testamēti uicē breuem scripsit epistolam: oēs diuitias suas ei derelinquēs. Euangeliū uide licet tunicā saccinam: cucullā & palliolum. Et postq̄ ānis. lxv. deo seruierat ad extrema deueniens sp̄m emisit. xii. cal. nouēbris. Statim corpus eius humo obrutum est: quia sic ipse oēs qui ad egrotantē uenerat adiurauit. Quod postq̄ hesychius palestie audiuit prexit cyprum. & corpus eius furatus post mēses. x. in palestinā nauigio detulit. & in antiquo monasterio cōdidit: illesis tunica & cucculla: corporeq; imēsis odorib⁹ refragrāte.

¶ De scō asterio martyre. LXXXIX.

ASterius martyr rome passus est: sub alexandro ipatoꝝ: qui a btō calli sto papa presbyter ordiat⁹ fuit. Et post eius passionē corp⁹ eiusdem pōtificis cū clericis suis rapiens sepeliuit: ut dictū est supra i passiōe callisti pape pridie id⁹ octob. Post dies autē quinq; alexāder imperator hoc audiēs tenuit asteriū presbyterū: quem precepit p pontem in tyberim precipitari. Cuius corpus apud ostiam repertū: & in eadē ciuitate a quibusdam xp̄ianis sepultum est. xii. cal. nouembris.

¶ De scō uiatore ꝓfessore. XC.

VIator ꝓfessor ordinem lectoris tenuit: & sci iusti lugduñ. episcopi comes fuit. Qui cum eodem ep̄a tum defente naue conscendit: & ad egyptū nauigauit: atq; ei in eremo sedule ministrauit: ut dictuꝫ est supra in eius legenda pridie idus octobris. Quo decedente & ipse post dies. vii. prout ip̄i sanctus iustus predixerat: eum ad celos secut⁹ est. Nam & quieuit in pace. xii. cal. nouembris. Quoꝝ amborū corpora a ciuibus lugdunensibus exinde sublata ad eorū ciuitate relata: & in ecclesia scōꝝ. 7. maccabeoꝝ cōdigno cultu posita sūt. 4. noñ septēbris.

¶ De scā salome discipula. XCI.

SAlome discip̄la xp̄i fuit. Que tēpore dñice passionis cum reliqs sanctis feminis ad crucem astitit & circa eius sepulturam solicita fuit. De qua theophilus & chrysostomus dicunt: ꝙ hec fuit mater filiorum zebedei: qđ origenes similiter opinatur: unde ꝑ mistos cuꝫ dicitur in euangelio marci. Maria iacobi minoris & ioseph mater: & salome: & iteruꝫ maria magdalene & maria iacobi subaudi minoris: & salome: tunc istud nomen est nti casus & est nomē mulieris. Alii dicunt ꝙ est casus gti: & est nomē uiri: ꝙ scilicet fuit una alia maria uxor salome: Hieronymus tñ in suo martylogio tradit eā mulierem fuisse: & in pace apud hierosolymam quieuisse. xi. cal. nouembris: ut ado dicit.

¶ De scō marco epō & martyre. XCII

MArcus ep̄s & martyr apud hierosolymā passus ē. Hic clarissimus & doctissim⁹ uir: primus fuit ex gentibus qui post ep̄os ex circūcisione eccleſiam hierosolymoꝝ regendam suscepit: de quibus supra est habitū in legēda zachei ep̄i. x. cal. septembris. Sacerdotium igitur illius ciuitatis scē suscipiens: non multo post pro ꝓfessione xp̄i martyrio ꝓsumatus: uictorie palmā promeruit. xi. cal. nouembris. Hec ado.

¶ De scō melanio episcopo. XCIII.

MElanius ep̄us tempore ualeriani & galieni imperatorum claruit: apud ciuitatem rothomageñ. Qui de maiori britānia exortus cum esset gentilis romam uenit: ut patrie tributuꝫ solueret: & imperatori deseruiret. Cuꝫ autem uenisset ad templū martis ut ibidem cum sociis sacrificaret: conuersus est a scō stephano papa & martyre ibidē predicante: & ab eodem baptizatus ipsi adhesit: quem ille per omnes grad⁹ eccleſie ad sacerdotium usq; promouit. Qui & fideliter in omnibus ordinib⁹ domino deseruiuit. Cū q; die quadam pontifex celebraret: & ei melanius ministraret: angel⁹ domini a dextris altaris extitit: quem uterq; illorum uidit. Qui & finita missa baculum melanio dedit: & eum urbi rothomagensi a deo electum episcopum nunciauit: & ut illuc ad predicandum accederet mandauit: christumq; ipsi ductorem futurū promisit: statimq; dispuit. Melanius ergo continuo accepta benedictione a papa discessit: & christum itineris ducem habuit: ueniens autem antisiodorum in uenit hominem qui casu bipenni sibi pedem in duas partes diuiserat. Quē baculo quē ab angelo acceperat tetigit: & ipsuꝫ sine mora sanauit: ueniens autem rothomagum predicationis officio fideliter institit: & miraculis clarens fere totum populum ad christuꝫ conuertit. Et ministerium suum implens in domino quieuit undecimo calendas nouembris. Sepultusq; est in ecclesia rothomagensi.

¶ De scā melania maiore. XCIIII.

MElania maior apd hierosolymā claruit tēpore ualētis impatoris ut dicit heraclides. Hec nobilissima ciuis romana filia quondā marcelli ꝓsulis urbano ei⁹ filio unico ꝑtore in urbe relicto hierosolymā nauigauit: ibiq; tantis uirtutib⁹ & humilitate refulsit: ut thecle nomen acciper. Fuit enim uxor uenerabilis uiri: que āno⁹. 22. existēs uidua: relicta patria & filio: ut dictū est: cū certis pueris & puellis: oibus suis i naui positis: primo alexandriā nauigauit: ibiq; oib⁹ distractis scōs pres in eremo reuisit. s. pambonē: serapionē: pannutiū: isidor⁹: & dioscorum: apud quos sex mēsibus māsit: & eis necessaria mistrauit. Cū aut prefect⁹ alexandrie ꝑdictos uiros dñi cū quibusdā epis palestinam in exiliū mitteret. Melania in habitu uiri eos secuta est. Quod audiēs ꝓsularis palestine: ut eā terreret: in carcerē misit: sed eius nobilitatē ꝓpiens: eā ꝑtinus relaxauit: deditq; ei licentiā: ut quocūq; uellet ad scōs ꝑgeret uisitandos. Illis uero ab exilio reuocatis: melania hierosolyme remansit: habēs secum rufinū aquileie ꝑsbyte⁹: p cui⁹ man⁹ ipsa epis & clericis ac pegrinis de suis facultatibus ministrabat: & in talibus opib⁹ per annos. 27. perseuerauit. Cui⁹ sanctis oroni⁹ filius ei⁹ urban⁹ in sanctitate creuit: & nobiles nuptias ꝓtrahens: duos filios catholicos & deuotos ꝑcreauit: qui etiā matri sue plura dona mittebat: ut sanctis elemosynis uberi⁹ insisteret. Hec apud hierusalē monasterium ꝓstruxit: in quo uirgies. 50. deo seruientes posuit: in quo & ipsa etatis sue anno 49. in pace requieuit.

¶ De sancta melania iuniore. XCV

MElania iunior cui⁹ ꝑdicta melania fuit auia: ꝑfati urbani ꝑtoris extitit filia: in urbe roma ꝑcreata. Que cū inuita a parētib⁹ nuptui tradita fuisset: & duos filios quos genuerat: nece amisisset: cepit pulsare uir⁹ de castitate ꝙuanda: aut de licētia pegrinandi sibi ꝓcedenda. Qui licet diutius recusasset: licentiā tandē deo inspirāte ꝓcessit: & oēs uestes sericas in pallia altariū dedit: reliquas p ecclesias⁹ ornamēta distribuit: aur⁹ omne suū & argentū p manus pauli ꝑsbyteri discurrentis ꝓtinue p egyptum thebaidē antiochiam: palestinā: hierosolymā: & alia loca scā: destinauit: seruos & ancillas manumisit: possessionibus plurib⁹ uēditis ꝑcium paupibus diuisit: ceteras in subsidiū monasteri⁹ retinuit. Sicq; per uxorem ꝙuersus in uir⁹ alter⁹ mutatus: mira penitentia se affligebat: & post alter⁹ diē sempcibū sumebat. ¶ Melania uero in possessionib⁹ suis cenobiū ꝓstruxit: ubi cū. 15. eunuchis & .40. uirginibus & aliis ancillis suis libertati traditis deo ꝙuiuit. Parem quoq; uir suus cum 30. monachis uitam duxit: uterq; ipso⁹ ieiuniis: lectionib⁹: & oronibus uacās. Sicq; sācta dei melania bone uie imitatrix effecta: plena uirtutibus in pace quieuit.

¶ De scis munilione & eledia uirginibus & martyribus. XCVI

MVnilio & eledia uirgines & martyres apud ciuitatē ostiam passe sunt: que p ꝓfessione xpi diutur⁹ na custodia macerate: atq; deide capitali sentētia punite: ꝑcioso⁹ martyrium celebrarunt. xi. calen. nouēbris ut dicit ado.

¶ De scis seruādo & germāo mart. XCVII

SEruandus & german⁹ martyres apud hispaniā passi sunt sub ꝑsi de uiatore: qui post dira uerbera & squalorē carcer⁹: & sitis ac famis iuriā: & lōgissimi itineris laborē: quē onusti ferro iubēte eodē ꝑside p tulerūt. Nouissime martyrii sui cursū gladio cesis ceruicib⁹ ipleuerūt: ex qb⁹ germanus apud emeritā ciuitatē iuxta beatā eulaliā sepult⁹ ē. Seruād⁹ uero apud hispalense oppidū iuxta scās iustā & rufinā ꝓditus est. Passi sunt aūt sci martyres. x. calē. nouēbris.

¶ De scō seuerino epo & ꝓfessore. XCVIII

SEuerin⁹ eps colonien apud ipsā ciuitatē claruit. Qui effrate cuidā heretico successit. Nā ut scribit i gestis sci ꝙuatii: de quo supra actū ē. 3. id⁹ maii: dū ei reuelata fuisset destructio urbis treugrēsis & ꝑlati ac pricipes ipm romā p legatiōe destinarēt. Rndit ꝙuati⁹: iter nō ee tutū: nisi effrata heretic⁹ ab epatu deponeret. Illico ꝓgregata synodo epo⁹ apud coloniā aggrippinā⁹ Effrata heretic⁹ iudicio synodi ꝓdēnat⁹ deponit: & seuerinus ordiat. Dū aūt ꝙuati⁹ rediret ab urbe apd coloniā a seuerino suscept⁹ est: q dū nocte oraret: seuerin⁹ colūnā ignis sup caput ei⁹ aspexit: q paulati usq; ad se uenit: in quo loco seuerin⁹ ecclesiā edificauit: quā & portā celi appellauit. Quieuit aute⁹ sanct⁹ seuerinus in dño. io. calē. nouembris.

¶ De scō seuerino boetio martyre. XCIX

SEuerin⁹ martyr q & boeti⁹ pro ueritate interfect⁹ sub isto noie i catalogo martyr⁹ scribit: dictus seuerinus a seueritate iudiciorū Hic: ut dicit sigibert⁹: gener fuit symmachi patricii uir nobilis romanus: uir ꝓsularis ꝓspicuus: mira lingue eruditione politus: & liberalium artium: quas pene omnes a greco in latinū trāstulit pleni⁹ eruditus: cui⁹ uxor helphes noie rhetorica scia insignis: hymnos apostolor⁹ Felix per oēs.

& aurea luce compoſuit. Hic tēpore theodorici regis longobardoꝝ: qui fuit imperante zenone circa annū dñi. 476. dum dicto regi rempublicam iuadēti boetius reſtitiſſet: apud eum dolo accuſat⁹ cum pluribus aliis proſcriptus & in exilium miſſus eſt. Inde reductus papie incarceratus eſt: ubi librū de philoſophica ꝓſolatione ꝓpilauit. Tandē ab eodem theodorico rege i carcere interfect⁹ eſt: anno dñi. 521. x. cal. nouēbris. Sepultuſq; in ipſa papienſi ciuitate in eccleſia ſci petri ad celum aureū: ut mī ab eccleſia digna ueneratione celebraī. ¶ Hic philoſophus eximius diuina & humana ſapiētia pollēs: multa nobis ingenii ſui documēta dereliqt. Scripſit enī libros de trinitate. De unitate & uno De ente & eēntia. De duab⁹ naturis & una ſubſtantia xp̄i. De hebdomadib⁹. De ꝓſolatione philoſophica li. v. De ſcholaſtica diſciplia. Topicorum libros. Ariſtotelis libros quos habet bibliotheca latina: omnes fere de greco in latinum ꝓuertit ſermonem. Scripſit & uolumē de muſica. De arithmetica. Categoricoꝝ. Syllogiſmoꝝ: & hypotheticoruꝫ. De deitate ad ioannem rōane eccleſie diaconū: De eiectione primi parentis i reſtauratione humani generis p incarnationē & paſſiōem xp̄i. Aduerſus eutychianos & neſtorianos atq; azephalos de incarnatione dñi. Item contra arrianoſ: eunomianos & apollinariſtas libros ſortes: & eoꝝ hereſim confutantes.

¶ De ſcō theodorico preſbytero & mr̄e. C

THeodoricus preſbyter & martyr apud antiochiam paſſus ē tēpore iuliani apoſtate impatoris: ſub prefecto & auunculo ſuo iuliano. Cū enim a predicto p̄fecto eccleſia antiochenoꝝ ſpoliata eēt: & xp̄iani ubiq; diſperſi fuiſſent. Hic in eccleſia ꝓmanſit itrepidus. Qui ab eo teneri iuſſus: poſt equuleū & multos ac duriſſimos cruciatus: etiam lampadib⁹ circa latera inflāmatus ē. Sed faculis diuina uirtute reſtinctis: milites qui eas tenebant: angeloruꝫ aſpectui territi in faciē corruerūt. Cūq; prefectus quoſdam xp̄anos occultos illoꝝ miniſterium ſupplere iuberet: & illi hoc facere recuſarent: prefectuſq; ipſos examinans xp̄ianos reppiſſet: iuſſit eos in pelagus demergi. Quos ſanct⁹ martyr hortabaī ut ip̄m ad gloriā precederent. Nouiſſime autem duꝫ iuliani apoſtate: quem apud perſideꝫ diuina ultio puniuit interitum prediceret: occaſione gladii martyriū ꝓſumauit. x. cal. nouēbris. ¶ De ſcis

FElice ep̄o & ſociis mr̄. Cl.

Elix ep̄us citatis tubaboceñ. audax & ianuarius p̄sbyteri. Fortunatus & ſeptim⁹ lectores temporibus diocletiani imperatoris in uenuſia ciuitate apulie paſſi ſunt. Qui a quodam magnoliano curatore detēti multis diebus uinculis & carceribus i aphrica & in ſicilia macerati: tandem occaſione gladii martyrio coronati ſunt. 9. cal. nouēbris. Ex quibus felix ep̄s annorum. 56. uirgo & martyr ad xp̄m dupplici cū palma migrauit. Quorum corpora intra carthaginēſem ciuitatem & uticeñ. ſepulta ſunt.

¶ De ſcō martino abbate. CII.

MArtinus abbas apud campaniam claruit tēpore iuſtini iunioriſ auguſti. Qui in monte maſſico ſolitariam uitam duxit: multiſq; annis in ſpecu anguſtiſſimo incluſus fuit. Mox autē ut ſe in predicti mōtis foramine ꝓtulit: ex eadem petra aque ſtilla ꝓrupit: que ſibi & in uſu quotidiano ſufficeret: & nec pluſ adeſſet: nec neceſſitati deeſſet. Quod antiquus hoſtis: ut eum ex antro illo depelleret: amica ei beſtia ſerpens ingreſſus cepit in ſpelunca inueniri ſolus cum ſolo: eoq; orante ſe ante illum ſternere: & cum cubante ꝓiter cubare. Sꝫ uir dei omnino ipter ritus eius ori manum uel pedeꝫ extendebat: ſed ip̄m tamen ſerpens percutere non audebat. Et cum hoc quotidie per trienniū ageretur: die quadam inimicus eius fortitudine uictus ſe per deuexum montis latus in precipiciū dedit: oiaq; loci arbuſta flāma ex ſe prodeūte ꝓcremauit: ut p hoc cōſtaret quis fuerat q ab eo uictus abſcedebat. ¶ Hic ſanctus uir prio icluſiōis ſue tēpore decreuit: ut ultra mulierē nō uideret: ne ex cōtēplata ſpe tētationē icurreret. Quod quedā mulier audiēs audacter ad ſpecū ei⁹ aſcēdit: ut eius ꝓpoſitū frāgeret. At ille paulo lōgius ituēs: & mr̄iebria ueſtimēta ꝓſpiciēs: i terrā faciēꝫ depreſſit: & eo uſq; i orationem ꝓſtratus iacuit: quouſq; ipudēs mulier inde fatigata diſceſſit. Que die eodē mox ut de mōte deſcendit uitā finiuit: eo q; uiꝝ dei auſu iprobocō triſtauit. ¶ Cum autē ad eum multi ex deuotione ꝓcurrerent: & ſemita que ad eius ducebat cellulā artiſſima foret: puer puul⁹ icaute gradiēs ex monte cecidit: & uſq; ad uallē i profūdiſſimo ſitā ruit. Perturbati oēs quere ceperūt ſicubi corp⁹ lapſi pueri potuiſſet inueniri. Qui tandem in ualle inuētus eſt non ſolum uiuus: ſed etiam membris omnibus illeſus. Sicq; omnibus innotuit: q; hunc in caſu ſuo martini oratio portauit. ¶ In ſpecu uero illius magna deſuper rupes eminebat: que martini celle prominens: caſu ſuo imminente: illius interitum minabatur. Ad hunc maſcator nepos illuſtris uiri armentarii ueniens cum multis ruſticis orabat: ut uir dei de ſpecu exiret: donec ipſe ruituram

rupem de monte euelleret. Quod uir dei facere non acquieuit: sed illi qđ posset: ut faceret: precepit: itaq; dum illoꝝ multitudo conaretur sine piculo sancti uiri illud ingens saxum leuare: repente cunctis uidentibꝫ moles ipsa e laborantibꝫ euulsa: ne specu martini tangeret saltū dedit: & quasi serui dei lesionem fugiens longius cecidit. Quod angelico ministerio actū fuisse unusquisq; cognouit. ¶ Hic dum prius in eodem monte se cōtulit: catena ferrea sibi pedeꝫ ligauit: eamq; saxo ex altera parte affixit: ne ultra ei pgredi liceret: q̄ catene longitudo tendebatur. Quod beatus benedictus audiens: eidem dicendo misit: ut si seruus esset dei: non eum teneret catena ferri: sed catena xp̄i. Ad quam uocem martinus ꝓpedem soluit: sed tamen nunq̄ ultra q̄ catena extendebatur pedē mouit. Qui postmodū ibidem inclusus discipulos congregauit: qui ab eius specu seorsum habitantes aquam ex puteo hauriebant: sed funis in quo situla pendebat sepius frangebatur: unde factū est. ut catenā quam ex pede suo uir dei soluerat: funi situle allīgarēt: ex quo iam tempore contigit: ut funis quoti die tingerē: & nullatenus ex tactu catene illius de cetero rumperē. Quieuit autem in pace uir dñi. 9. calē. nouembris. Hec gregorius. ꝫ. dialogoꝝ capit. 16.

¶ De sancto maioro epō. CIII

MAiorus epūs apud insulaꝫ sargiā britānie claruit. Hic ex eadem ꝓuincia ortus: genere nobilis: socius sancti sampsonis: eidem indolensi archiepatu successit: in quo dum uerbis & exemplis populum dñi laudabiliter pasceret: ab angelo in somnis monitus: epatui cessit: & buducum sibi substituens eremum petiit: & solitariam uitam annis pluribꝫ duxit: deinde plurium monachorum pater effectꝰ est. ¶ Qui comitē quē dam ditissimum: qui septennio leprosus fuerat: contactu suo a lepra mundauit. Comes autem pro gratiarum actione medietatem unius sue possessiōis uiri dei monasterio cōcessit. Sed cum dicta possessio auibus & piscibus abundaret: mox aues omēs & pisces dimissa medietate: quam sibi comes retinuerat: ad aliam uiri dei medietatem transierūt Quod cernens comes ad suasum uxoris: medietatem cenobio concessam cum sua sibi retenta cōmutauit. Itemq; pisces & uolucres ad medietatem sancti commutatam se transtulerunt. Quapropter comes possessionem integram monasterio largitus est. ¶ Famulum quendam suum: qui dum piscaretur: in mare cadens necatus fuerat: oratione sua a mortuis suscitauit: & ab undis ad littus incolumen iectum reduxit. ¶ Cum fames ualida omnem britāniam occuparet: & ipse ex pietate omnem populum ad se uenientem reficeret. Iamq; ex tali largitiōe uictualia monasterio deficerent: pueri quidam ex monachis meridie ad littus maris accedētes: lectiones suas repetituri: nauem antiquam in littore ex uetustate derelictam: pueriliter intrauerunt: quam subito mare cōcrescens rapuit: & sine remo uel remige alioq; adminiculo quoq; una cum pueris saluis ad oppositam insule ripam subito deuexit: maioro pueris apparēte: & nauem tenui baculo gubernante. Ad quod spectaculum rex prouincie cum omni populo occurrens: & a pueris qui essent: aut quomodo aduenissent audiens: nauem uictualibus & diuitiis refertā remisit: quam similiter uirtus diuina: ut prius ad proprium locum reduxit. ¶ Cuꝫ normani totam insulam deuastarent: & populꝰ inermis ad sanctum confugisset: ille baculo rupem percussit: & in manuales lapillos diuisit: quibus populus hostes in se irruentes oppressit: eosq; i mari fugatos se precipites dare compulit. ¶ Hic uirgo perpetuo permanens: pane hordeaceo solo contentus: feria quarta & sexta nullum capiebat cibum: & semper ferebat cilicium. Cui i uigilia pasche oranti: ter angelus apparuit: eiq; obitꝰ sui diē ꝓnunciauit: de cuius manibus sanctꝰ uir eucharistiam tertia uice uisibiliter sumpsit: &. 9. calē. nouēbr̄. ut audierat: ad christum migrauit.

¶ De sancto maioro martyre. CIIII

MAiorus martyr seruus generosi & nobilis uiri tyburtine ciuitatis passus est persecutione uandalica sub hunerico rege: qui primo fustibus quasi innumerabilibus cesus: trocheis frequentibus eleuatus: aliquando ictu celeri dimissus super lapides & silices corruebat: sed & pluries plagas lapidibus confricatus: dum iam uiscera pelle nudata eēnt: & ipse ad singula constantior appareret: nouissime gladio cesus est: & apud eandē urbē sepultus.

¶ De sanctis chrysantho & daria martyribus. CV

CHrysanthus & daria uirgo & martyres ambo rome passi sunt sub imperatore numeriano: qui chrysanthus alexandria ortus: cū patre polemio illustrissimo romam ueniēs ab eodē liberalibꝫ studiis traditus: cū eēt ardētissimi ingenii oibꝫ sciētiis mundanis eruditꝰ ē. Et dum uniuersa librorum uolumina ex curiositate discuteret: & ad libros xp̄iane fidei peuenisset: cepit querere: qs ei diuinas litteras exponere posset. Tandem a quodā christiano secretissime ad

carpophorū presbyterū adductus ē: qui p̄ secutionis atrocitate seuiente: i specu montis occultatus: uix poterat a paucis fidelibus uisitari. A quo chrysanthus diuinis litteris imbuitur: & conuersus ad xp̄m: sacro fonte perfūditur: & catholica fide diligenter istructus: post. vii. dies baptismati sui xp̄m dñm uoce publica p̄fitetur: & deos deasq; romāi populi demones esse protestatur. Quod audiens pater eius nunciantibus propinquis: cum ab imperatore plurimum honoratus esset: & dignitatē amittere formidaret: fecit filium in tenebroso carcere recludi: & cibo puissimo substentari. Quod uir dei ad exercitium potiusq̄ ad supplicium sibi dicebat i ferri. Sed quidam ex attinentibus patri consuluit: ut si filium ab hac superstitione uolebat eripere: elegantissime puelle coniugio traderet: ut dum diceret esse maritus: obliuisceretur esse xp̄ianus: eo p̄ afflictiones illatas: xp̄iani sibi ad gloriā reputabāt. ¶ Tūc polemius triclinium sericis uestibus stratū preparauit: & chrysanthum preciosis uestibus induit: &. v. puellas speciosas & ornatas ex ancillis suis eidem associauit. Iubens quotidiana conuiuia affluentibus dapibus exhiberi: filiumq; suum blanditiis & amplexib⁹ puellarum seduci. Qui dum oraret ad dñm: ne a fera. s. carnali concupiscentia superaretur: cōtinuo predicte puelle sōno oppresse: nec cibum nec potum sumere poterant: sed educte exterius statim euigilabant. Iterūq; in triclinium introducte graui sopore dormitabāt. Cum autem polemius ex hoc ad mortem doleret: & amici eius hec omia magie iputarent: eidemq; consulerent: ut eruditam aliquam iuuenculam speciosam ad eū introduceret: quam ille incantationibus xp̄ianor minime superare posset. Daria uirgo prudētissima & eloquentissima: ac sup omnes speciosa: dee uestē dicata eligitur: & ornatissimis uestibus induta a patre rogatur: ut ad iuuenem ingrediēs: eū diis & patri restituat sibiq; marituꝫ acquirat. Que gēmis & auro radians ad chrysanthum ingreditur: tantaq; eum elegantia sermonis alloquitur: ut si eēt ferro durior: plumbo mollior redderetur. Dum autem eam chrysanthus de pompa uestium argueret respondit: se non propter pōpā: sed ut cum diis & patri lucrifaceret: sic indutam. Cum iterum chrysanthus eam reprehenderet: quomodo pro diis idola coleret: que nec se nec alios custodire possent: & que uinculis ferreis & plūbo coartata eēnt respondit. Daria p̄ he imagines ꝓpter uulgus ignobile formabanē: marmore & metallo: ut quos cultor mēte & sacrificiis colit: effigiata imagie oculis perspicere possit. Tūc chrysanthus cepit perscrutari: qui essent dii quorum imagines colebantur. Et cum saturnum comprobasset filiorum interfectorem. Iouem adulterum & incestuosum & homicidiorum patratorem. Mercurium incantatorem. Herculeꝫ sui ipsi⁹ occisorem: ceteroſq; deos flagicioſos & eorum quemlibet malorum omnium in cestorem: & perconsequēs tales deos miserrimos: nec coli deberēt: nec deos dici: credidit daria ab eodem conuersa amboq; sancti spūs copula uniti carnale matrimonium simulabant. Fecitq; chrysanthus occulte in domo sua dariam baptizari. Que intra paucos dies sacris imbuta litteris: una cum uiro uirginitatis perpetue uotum emisit. Et tam per chrysanthum multitudo uirorum: q̄ per dariam multitudo conuertebat feminarum. ¶ Quapropter excitata in urbe seditiōe: chrysanthus a prefecto celerino cōprehenditur: & sacrificare iubetur. Sed cum hoc recusaret: tribūo claudio a prefecto traditur: ut diuersis suppliciis imolare cogat. Quem claudius dedit in custodiam militib⁹ septuaginta. Qui neruis crudis eum cōstringunt: ut sensim se siccantibus neruis ac ossa eius uix pertingerent ligamenta. Sed statim resolutis neruis: iteruꝫ fortioribus nodis uincitur: sed uincula continuo dirumpuntur. Deinde ab eisdem pedibus in cippo mittit: sed repente ligno putrefacto cipp⁹ in puluerem uertitur. Que cum milites magicis artibus ascriberent: lotio chrysanthum perfundere ceperunt: ut ab eo incantationes diluerent: sed aqua mox putentissima in roseum odorem conuersa est. Deinde uitulum excoriauerunt: & corio illum nudum cinxerunt: & in sole per horas plurimas posuerunt: sed corium nullam calefactionem sentiens: in eadem uiriditate permānsit. Iteꝝ catenis ferreis uincitur: & in carcerem obscurissimum mittitur. Sed lux ei nimia diuinitus est infusa: & uincula sunt resoluta. Que cuꝫ milites claudio nunciassent: iussit sanctum ad se adduci & nodosis fustib⁹ cedi: sed fustes in manib⁹ tenentium solidi quasi ferrei erant: cū uero percuterent: quasi plume molles fiebant. Quod uidēs claudius cum uxore hilaria & filiis iasone & mauro ac prefatis septuaginta militibus credidērūt: & baptizati omnes coronam martyrii perceperunt: De quibus supra in eorum passione dictum est calen. decembris. ¶ Audiens hec imperator numerianus chrysanthū in carcere tuliano obscurissimo & fetidissimo iussit recludi. Dariam uero ad publicum meretricum locum adduci. Sed ꝓtinuo diuia misericordia chrysāthō lux diuia: & odoramēta sancta p̄stāt. Darie uero leo de cauea âphitheatri fugiēs custos eius uirginitatis dirigit. Qui ingressus cellā: ubi uirgo orans prostrata iacebat: iuxta

eam se posuit: ut quasi secum uideret orare Mittitur quidam nefandus: ut uirginem corrumpat: sed a leone captus in terram deiicitur: qui sine lesione eum tenens: ad sanctam ultu quertit: & quasi innuens: quid de captiuo fieri iubeat: sciscitatur. Que precepit ne ipm in nullo lederet: sed ad se audiendam uenire pmitteret. Leo igit eum relinquēs in hostio cellule se posuit: ut nec ille posset exire: nec alius introire. Vir autē ille uiso diuino miraculo: & auditis sermonib⁹ uirginis: conuersus est ad xpm: & per urbem discurrens: deū christianoꝝ ueꝝ omniū creatorē proclamabat. Mittunt uenatores: ut leonem capiant: sed omnes a leone capiuntur: & sine lesione ante pedes darie deponunt: & ab ea conuertunt. Tunc prefectus in celle introitu copiosum ignē iussit accendi: ut leo cū daria comburant. Quod leo timens: rugire cepit: sed eū uirgo domini ꝓfortauit: quia nec incēdio cremaret: neq; ab alio caperet: neq; occideretur: sed morte sua moreret: iubēs ut securus per ignē egrederet: quia ille eum liberaret: quē leo in se honorasset. Tunc leo inclinato capite per medium ignis illesus egredit: & p turbas discurrens neminē lesit: nec ullus eū exinde unq; cepit. ¶ Que omia dū impator audisset: iussit celerino pfecto: ut aut chrysanthū & dariam sacrificare cōpelleret: aut diuersis penis afficeret: qui sacrificare nolentē chrysanthū iussit equuleo suspendi: & ardentes ei lampades applicari. Sed ꝓtinuo ligna oia equulei ꝓminuūt: uincula rupta dissoluūt: & lāpades extinguūt Quicūq; uero manū ad dariā mittebāt: eoꝝ nerui brachioꝝ stupebāt: quod dū impator a pfecto didicisset: & hec oia magicis artib⁹ ascriberet: iussit eos in uiā salariā deduci: & in harenario utroq; deponi: & uiuos terra & lapidib⁹ obrui. Sicq; inuiolati ꝓiuges i fouea q̄si in uno lecto deponunt: & magis sepultura q̄ penā excipiētes in xpi laudib⁹ psistētes: terra ac lapidib⁹ obruunt. Sicq; xpo martyres ꝓfecrant: & in eodē loco usq; in p̄sens digna celebratiōe uenerantur: passi sūt autē .8. calen. nouembris.

¶ De sanctis crispino & crispiniano martyribus. CVI

CRispinus & crispinianus martyres fratres: passi sunt in ciuitate suessionēsi sub maximiano impatore agente rictiouaro pside. Hi cū btō quintino martyre & aliis pluribus ex urbe roma egressi: suessionū uenerunt: & ibidem peregrini habitare ceperunt: ibiq; artem ꝓsutoriam calceoꝝ adiscētes: de labore manuū uictū sibi querebāt. Ad quos ꝓpter eoꝝ artē multi gentiliū uenientes: ab eis conuertebant. Deniq; rictiouaro pside detenti: inuenti sunt calciamenta paupeꝝ resartientes: qui dum xpm confiterentur: iussit eos pses extendi: & fustibus cedi: deinde sudes in eoꝝ ungulis mitti: & corrigias singulas de dorsis eorum tolli. Sed orantibus sanctis: sudes de manibus eorum exilierunt: & ministros percutiētes: quosdā eorum occiderunt: quosdam uero excecauerunt. ¶ Inde mandauit preses: ut ligatis molis ad colla eorum tempore hyemis in flumine axona uelut sub glacie mergerentur: sed eos nec aqua mergere: nec petre deprimere nec frigus constringere potuerunt: quin ꝓiecto onere ad ripam aliam fluminis deuenerunt. Postmodum in plumbo liquefacto deiecti: illesi permanserunt. Verum cum gutta plumbi in oculos presidis insiliens ipsum excecasset. Sanctos martyres in picem & oleum & adipeꝝ simul bulliētia iactari fecit. Quos orantes angelus domini ab igne illesos eduxit. Vnde rictiouarus iratus se in igne precipitauit: & iusto dei iudicio se cremauit. Maximianus autem audita morte p̄sidis: die sequēti sanctos gladio puniri mandauit: qui decollati sunt octauo calēdas nouembris: quorum corpora bestiis & auibus deuoranda relicta: diuina prouidentia permanserunt intacta. Senex autē quidam cum germana sua uetula ab angelo monitus: corpora inde tulerunt. Venientesq; ad fluuium axonam in nauicula diuinitus ibidem preparata ea posuerunt: & contra ictum fluminis sine remo uel remige deo duce ad locuꝫ sibi ostēsum peruenerunt: & sanctorum corpora sine ullo pondere portantes: ita ut magis ipsi a corporibus portare uiderentur: in quodam eorum tugurio secreto sepelierunt: ubi psecutione cessante honor eis a a xpianis ꝓdebitus impēsus ē: & basilica eorum nominibus fabricata.

¶ De scis q̄dragintasex martyrib⁹. CVII

QVadragintasex milites rome passi sunt sub claudio imperatore: qui audientes: q; tryphonia regina quondam uxor decii ad christum cum filia cyrilla conuersa esset: ut dictum est supra in legenda sancte tryphonie decimoquinto calēdas nouēbris Venerunt ad iustinum p̄sbyterum: & ab eo baptismi gratiam petierunt: qui clerum romanum congregauit: ut ordinarent episcopum urbis rome in locum sancti sixti pontificis martyrizati: qui omnes dionysium papam elegerunt: ipsumq; per manus maximi episcopi ostiēsis consecrari fecerunt. Consecratus autē dionysius baptizauit p̄dictos milites quadragintasex a iustino presbytero sibi oblatos. Audiens hec claudius: iussit teneri milites & uirginē cyrillam olim

decii filiam. Et congregato exercitu armato in palatio saluſtii mandauit. xlvi. milites ſibi preſentari. Quos xp̃m ꝓfitentes precepit foras muros porte ſalarie duci: & in ciuitate ſiglina oēs capite cedi. Quoꝝ corpora iuſtinus & ioānes preſbyteri noctu rapuerūt: & in uia ſalaria iuxta cluuiū cucumeris cū aliis. izi. mſrib⁹ ſepelierūt. viii. cal. nouembris. Inter hos autem fuerūt quatruor milites xp̃i precipui. ſ. ✠ thedoſius: ✠ lucius: ✠ marcus: & ✠ petrus.

¶ De ſcō minyate martyre. CVIII.

MInyas mr̃ paſſus eſt ſub ꝓſecutione decii ceſaris apud florentinaꝫ ciuitatē. Ad quā dū decius pueniſſet: minyatē tentuꝫ: & ſibi preſentatum: ac ſacrificare nolentē: leopardo ferociſſimo ſubiici fecit: ſed oante ſcō fera extincta ē. Deinde ip̃m nudū oleo q; punctum i fornacem ardentē mitti iuſſit. Angelus autē dñi ut olim cū trib⁹ pueris cū eo deſcendit: & flāmā extinxit: & ſcūs illeſus omnino pmanſit. Tunc decius leonē ei adhiberi precepit: ſed ſigno crucis edito leo interiit. Deinde mandauit eū in equuleo leuari: & diutius torqueri: & poſtmodū ide deponi: ſudeſq; ligneas acutas ſub ungulis manuum ipſius affigi. Qui ab angelo cōfortatus: omnia ſupplicia patiētiſſime tolerauit. Poſt hec iuſſit decius plūbum liqueſactū ei⁹ auribus iſtillari. Cui tñ ip̃e xp̃s in iuuenis ſpecie cādida ueſte: ut ſol facie fulgens appuit: eumq; ꝓſolatus ad tolerātiam ꝓſtantius aiauit. Inde mandauit ceſar aures illius ferro p forari: ſed apparēte iteꝝ ei angelo quidā ex miniſtris eum uidēs ꝓuerſus eſt. Demum decius minyatem ad tēplū martis adduci fecit: & eidem auri & argenti ac gēmaꝝ q̃titatem non modicā obtulit: ſi ſacrificare uellet: eo q; ip̃m antiqua amicitia plurimū dilexiſſet. Dum autē oīno imolare recuſaret. Iubente ceſare decollatus ē. viii. cal. nouēbris. Et ſepultus ē a xp̃ianis in ciuitate florentia. ¶ Sāctus phridianus eps florētin⁹ eccleſiā minyatis mr̃is trans flumē arni poſitā ſepi⁹ uiſitabat. Cum autē die quadā inundatiōe nimia flumē naui trāſiri non poſſet: & naute quidā ultra flumē exiſterent: ſcūſq; eps tranſire curaret: nauteq; illi periculo poſt poſito: beati mr̃is ꝓſiſi meritis ad ep̃m trāſuadandū uenire diſponerent: ſubito ſe citra flumē inuenerunt: & ep̃m trāſportātes ſine piculo fluuiū tranſierunt. Tūc ſcūs eps eiſdem p ſpiritum nunciauit: ciuibus illis hoc a deo ſcūm minyatem obtinuiſſe: ut nemo in aqua illi⁹ fluminis necari poſſet. Quod uſq; hodie ita extitiſſe refertur: ubi poſtmodum eccleſia i honore ſci phridiani epiſcopi fabricata eſt.

¶ De ſcō phrontone epiſcopo. CIX.

PHrōto eps apud petragoriceñ. ciuitatem claruit. Qui ex eadē urbe oriundus: a iuuentute deo deuotus. Rome a bt̄ō petro baptizatus: & eps ordinatus: ad eandem ciuitatē cū gregorio p̃ſbytero ad predicandum miſſus ē: ueꝝ poſt dies tres itineris mortuo gregorio: phrōto ad petꝝ rediit: acceptoq; ip̃ius baculo ſuper corpus defuncti illuꝫ poſuit: & ſociū excitatū de morte recepit. Sicut de hoc ſupra dictū eſt i paſſiōe petri apoſtoli. 3. cal. iulii: ueniēs āt phrōto ad ciuitatem petragoricā: uerbo & exēplo multos ad xp̃i fidē ꝙuertit: &. 70. monachos ibidem ad ſeruiendum dño ꝙgregauit. Sed a prefecto ciuitatis ſquirio noie: pſecutionem paſſus ē: quia quos iſte baptizabat: ille decollabat: unde ip̃e ſumptis ſeminib⁹ olerum: monachos ſuos aſſumpſit: & eremū deſertiſſimā petiit: ueniēs autē ad locū ſuper fluuiū dordonē: draconem ingentem & ſerpentū multitudinē ibidē habitantē: xp̃i uirtute fugauit. Ibiq; cum ſtrib⁹ deo ſeruire cepit & oleꝝ ſemina ſeminauit. Deficientib⁹ uero eis cibis: angel⁹ dñi ſquirio preſidi p noctē apparuit: & ei diuinā ultionem ꝓminat: niſi ſcis uiris ſubueniat ꝓuntib⁹ fame. Ille uero territus amicos ꝓſulit: ſed quo ſci dei abiſſent: penitus inuenire non ualuit. Poſt dies tres nocte iteꝝ angelo eidem appēte plagis ꝓcuſſus ē. Qui amicis iteꝝ conſultis. 70. camelos cibis mōachoꝝ onerat: & deo phrōtonis eos ꝓmēdat. Qui duce dño ad eremuꝫ ſci uiri recto itinere ꝓuenerūt. Scūs aūt eps onerū medietatem depoſuit: & cū reliquo camelos remiſit. Qui eadem uia qua uenerāt reuerſi ſunt ad dñm ſuum. Quod cernēs preſes i xp̃o credidit: & phrontonem in ueſtigatū adiit: atq; gregorius ab eo uocatus ſacrum baptiſma ſuſcepit: eidemq; in eremo de cetero miſtrauit. Scūs autē uir poſt multos labores in pace quieuit. viii. cal. nouembris. Sepultus petragorice uirtutib⁹ clarens.

¶ De ſcō demetrio martyre. CX.

DEmetrius mr̃ apud theſſalonicaꝫ ciuitatem paſſus ē ſub maximiano impatore. Hic a ſua iuuētute xp̃ianus & deo ꝙuiēs nobilis fuit ciuis ipſius theſalonice ciuitatis & miles ſtrenuus. Qui tamē xp̃m dñm predicabat: & multos ad fidē ꝙuertebat. Ingreſſus autē imperator theſſalonicam: audiēs de demetrio ip̃m ꝓprehēdi fecit & in carcerem mitti. Erat autem cū imperatore gigas fortiſſimus & aſpectu terribilis noie libeus. Qui de mandato auguſti cū xp̃ianis dimicās: eos brachiis ad ſe ꝓſtringens ad terrā allidebat: ſtatimq; ſp̃m exhalabāt. Multi etiam alii ab imperatore diuerſis penis affligebant. Cum

autē demetrius eēt in carcere positus: scor/pionē iuxta pedes suos cauda eum ꝓcutere satagentē uidit: quē edito crucis signaculo statim extinxit. Cui oranti ꝓfestim angelus appuit:atq; in xp̄o ꝓfortans:coronam capiti ei⁹ imposuit. Veꝝ dū impator cogitaret de/metrium cū libeo expiri. Nestor quidā xp̄i/anus se nocte scō demetrio obtulit dicēs: q̄ certamen hoc assumere deliberasset:rogans ut sanct⁹ martyr ꝓ se dn̄m exoraret. Qui ab eo ꝓfortat⁹: die sequēti ipatori se p̄sentauit: seq; xpianū asseruit:offerens se cū libeo di/micare:& ꝓ demetrio certamen assumere. ¶Dum aūt impator illum p̄cib⁹ retrahere nō posset:uictori munera ꝓmisit. Nestor igi tur duellū igressus:libeū ad terrā ꝓstrauit: &ꝓstratū occidit. Impator autē hoc uidēs: & gigantē xp̄ianoꝝ ultorem amissse dolens ꝓtra ei⁹ sponsionē ✠ nestorem a militia sol/uit:& de ciuitate eiecit:demetriū quoq;:qui eius interfectiōis cā fuerat: iussit in carcere occidi. Milites aūt ad carcerem uenerunt:& gladium in eius pectore demerserūt. Sicq; orans cū palma migrauit ad dn̄m. Cui⁹ cor pus a xp̄ianis occultatū est ꝓpter timorem paganoꝝ. In quo loco de⁹ mirabilia opaba/tur:ubi cunctoꝝ egritudines sanabant. Sed processu tēporis a leōtio xp̄iano de illyrico ueniente ad prefecturam thessalonice ciuita tis corp⁹ sci martyris leuatū est:& digno ho nore ꝓditum:ecclesia eius nomini mire ma/gnitudinis fabricata: ubi & quiescit miracu lis pollens. Passus est aūt ſm usuardum. 7. calē. nouēbr̄. ſm adonē. 8. id⁹ octobris.

¶De scō euaristo papa & martyre. CXI

Evaristus papa & martyr natiōe grecus ex p̄e iudeo nomie iuda de ciuitate bethleē: anacleto pō tifici in ep̄atu romano succesſit: & sedit annos. 10. menses. 7. dies duos. Hic titulos in urbe roma p̄sbr̄is diui/sit. Hic ꝓstituit:ut. 7. diaconi eēnt in urbe:q̄ custodirēt papā ꝓdicantē: ꝓpter stylum er/roris:qui posset ꝓponi ep̄o ab emulis: & sic a maliuolis infamaret:& uerbo diuino ab i/fidiantibus detraherēt:qui etiā semp parati eēnt ad obsequiū p̄bendū in missaꝝ solēniis. Constituit etiā:ut ꝓiugium a parētib⁹ publi ce fiat:& sponse soleniter a uiris sponsentur: & tradant nuptui:& demum a sacerdotibus benedicant: qui etiā sub p̄secutione traiani martyrio coronat⁹ est: & sepultus est iuxta corpus beati petri apostoli in uaticano. 7. calen. nouembris. Hic fecit ordinatiōes tres per mensem decembriū p̄sbyteros. 7. diaco/nes duos:ep̄os p diuersa loca numero q̄nq; Et cessauit ep̄atus dies. 28.

¶De sanctis rogatiano & felicissimo mar/tyribus. CXII

Rogatianus p̄sbr̄: & felicissimus martyres apud aphricā sub de/cii & ualeriani persecutiōe passi sunt:& illustri martyrio corona ti. De q̄bus beatus cyprianus in epistola ad ꝓfessores rogatiano iuniori men tionē facit:eos magnifice commēdans. Passi sunt aūt. 7. calē. nouēbris. Hec ado.

¶De scō frumētio ep̄o. CXIII

Frumentius ep̄s apud indiam cla ruit tēpore cōstantii impatoris. Fuerunt autē duo pueri romani xp̄iani. ſ. frumenti⁹ & hedysi⁹ tpe ꝓstantini magni augusti: q̄ dum ab annis puerilibus eēnt xp̄iani: cum metro pio quodā p̄sbytero eoꝝ magistro:interna i/die supioris locoꝝ orbis pscrutandi gr̄a pe/netrarunt: ubi nunq̄ adhuc xp̄i fuerat euan/gelium p̄dicatum:qui a dicto p̄sbr̄o lr̄is im buebant. Romanis uero tūc tp̄is pacis fede/ra indis uiolantib⁹: cūcti qui de latinoꝝ po pulo p totam indiā reperti sunt:capti & tru cidati fuerunt. Inter quos p̄fati pueri sub ar bore lectiones suas repetētes:a barbaris cō prehensi:uita illis remissa qa pueri: & regi indoꝝ sūt p̄ntati. Quoꝝ alter rex. ſ. hedysiū sibi pincernā fecit:frumētio uero rōnes suas & scrinia ꝓcessit. Cū aūt rex ad mortē insta/ret:filio puulo regnū:pueris uero p̄fatis li/bertatē reliqt. Quo mortuo:ad p̄ces regine cū filio puulo:donec adolesceret: pmāserūt Frumētius igit̄ noie puuli regnū guberna/bat:unde occasiōe accepta:xp̄ianos i uniuer so regno ꝓuocauit:& ecclesias edificandi li/bertatē ꝓcessit:xpm̄q; publice annuncians: multos de populo ad fidē xp̄i ꝓuertit. ¶Sā ctus uero ✠ hedysi⁹ ad tyr̄ italie ciuitatē ꝓ uisendis parentib⁹ abiit. Frumētius aūt ꝓpe/rans alexandriā uenit:& athanasiū tūc ipsi⁹ urbis ep̄m rogauit:ut nouellis xp̄ianis ep̄m delegaret. Athanasi⁹ aūt frumentiū eundem ep̄m ꝓsecrauit:& cū auctoritate plena ponti ficii ad indos remisit. Qui p̄dicatiōis officiū in ipsa ꝓuincia fideliter administrās: & mul tis signoꝝ & miraculoꝝ uirtutib⁹ coruscās: pene oēs supioris idie gētes ad xp̄m adduxit: plenusq; scitate in pace ꝙuit. 6. calē. nouē/bris. Glorioſe sepultus in regia ciuitate.

¶De sāctis uincentio sabina & christina uir/ginibus & martyrib⁹. CXIIII

Vincentius martyr sabina & chri/stina uirgines passi sunt in hi spa nia ciuitate abella sub p̄side daci ano. Qui primo in equuleo adeo sunt extēti: ut oēs ꝓpages mem/broꝝ eoꝝ soluerēt. Deinde capita eoꝝ lapi dib⁹ suppositā usq; ad excussionē cerebri ua lidissimis uectib⁹ sūt ꝓtusa:atq; ita eoꝝ mar tyriū ꝓpleuerūt. 6. cal. nouēb. ut dicit ado.

¶ De scis simone & iuda apostolis. CXV

Simon chananeus & iuda siue tadeus apostoli: fratres germani fuerũt iacobi minoris & ioseph iusti: filii marie cleophe: que alpheo nupta fuit. De quo supra dictũ ẽ in legenda sancte anne. 7. cal. augusti. Iudas aũt ad abagarũ regẽ edesse missus fuit post dñi ascẽsionẽ. Cũ eni dictus rex in firmitate nimia eẽt oppssus: audiens de miraculis xpi tũc in iudea predicãtis: misit ei epistolã rogans ut ad se uenire dignaret: & eu3 ab infirmitate curare: asserẽs eũ dei filiũ: cum tamẽ adhuc eẽt gentilis. Cui ihesus p epistolam rndit: q3 oporteret ip3 oia pplere ppter que missus fuerat: & postea ab eo q miserat illum i celũ recipi. Promittẽs q3nũ ex eius discipulis post ei9 ascẽsionẽ ad eũ mitteret: qui eũ ab omni egritudine liberaret. Postea uero q̃ dñs assũptus ẽ ut i historia ecclesiastica legit: misit thomas apostolus tadeũ: q & iudas dictus ẽ ad abagar3 regẽ iuxta dñi pmissionẽ: uiditq3 rex in uultu tadei mir3 & diuinũ splẽdorẽ: & ptinuo in xpm credidit: eiusq3 discipulũ adorauit. Et cũ leprosus esset: ut in qbusdã libris legit: tadeus eũ tetigit: & mox plenã mundationẽ accepit: & baptismũ suscepit. ¶ Scripsit aũt iudas apls ultimã de. 7. que canonice dicunt: epl'am: que quia de libro enoch apocripho testimoniũ sũpsit a pl'isq3 repudiat: usu tñ & auctoritate maior3 inter scãs meruit cõputari scripturas: ut dicit hieronym9 libro de uiris illustribus. ¶ Iudas aũt primo in mesopotamia & ponto pdicauit. Simon uero i egypto: deide ambo i persidẽ uenerũt: & ibidem duos magos zaroen & arphasath quos mattheus de ethiopia fugauerat inuenerũt: ut supra dictũ ẽ in eius passiõe. xi. cal. octobris. Qui p magicas incantatiões mlta signa faciebãt: & populũ in multis ludificabãt. Tunc baradach dux xerxis regis babylonie ad prelium contra idos profecturus nullũ a diis suis potuit habere rñsum. Pergẽtes aũt ad phanũ pxie ciuitatis: a diis illor3 audierũt: q3 ppter apostolos qui illuc uenerãt dii sui rndere nõ poterant. Quos dux requisitos & inuẽtos: interrogauit: q eẽnt uel qua de re uenissent. Qui se genere hebreos: pditione xpi suos & apostolos eẽ respõderũt: cã uero salutis illoru3 illuc uenisse dixerũt. Cum aũt dux diceret: q3 diis suis potẽtiores illos fore cognosceret ideoq3 eos de fine belli interrogasset: apostoli responderũt: q3 ad hoc ut deos illos mẽdaces fore pprobarent pmittebant eis dare responsa: ut ex euentu facti mẽtitos eos fuisse apperet. Tunc phanatici bellũ dixerunt futurum: & multũ hinc inde populũ ruiturum. Apostoli aũt uerba illor3 deridẽtes ducem hortati sunt: dicẽtes pacem secũ adduxisse: & die sequẽti hora tertia legatos indo3 ad eum uenturos eẽ: sueq3 se potãti cũ pace uel le subiicere. Pontifices uero ptradicẽtes apostolos deceptores asserebãt: qui ideo ducem secu3 reddere uellẽt: ut ipm incautũ hostes facilius occuparẽt. Dux uero utrosq3 usq3 in crastinum custodiri fecit: ut ex rei euẽtu ueraces honorarent: & mẽdaces punirent. Cũ autẽ die sequẽti: qđ apostoli predixerãt: euenisset: & dux pontifices icendere uellet: prohibuerunt apostoli ne hoc fieret: quia missi erant nõ uiuẽtes occidere: sed mortuos uiuificare. Et cũ omia bona illo3 dux apostolis uel saltem ptẽ uellet donare: apostoli nihil omnino assenserũt recipe. Dux uero mirat9 illos ad regem xerxem duxit: & deos in effigie hominũ latẽtes esse asseruit: atq3 cuncta que p eos sibi ptingerãt narrauit. Magi uero ecõtra ibidẽ exñtes illis detrahebãt: eos uanos & mẽdacissimos asserentes. Quod ut pprobarẽt: aduocatos quosdã coram se positos suis artibus ita mutos fecerunt: ut nec nutib9 loqui possent. Deinde illos loqui pmiserũt: sed imobiles eẽ fecerunt. Deinde eis gressum reddiderũt: sed aptis eos oculis excecauerũt. Dux uero aduocatos illos ꝓfusos ad apostolos duxit: ut eo3 interuentu a mago3 incantatiõib9 liberarent. Sed cum illi apostolos pãnosos despexissent: simon eos i fide xpi docuit: & ne de cetero magos illos timerẽt cõfortauit. Et cũ in eo3 frontib9 cõsignati eẽnt: & in xpm crederent: ad regẽ coram magis ingressi ab illis supari nõ potuerunt. Irati magi multitudinẽ spentũ uenire fecerunt. Sed apostoli uenientes pallia sua de spentib9 ipleuerũt: & i magos proiecerunt: mãdantes ne illos occiderẽt: sed solum morsibus cruciarẽt. Quod cũ serpẽtes facerent apostoli ite3 eis imposuerũt: ut omne uenenum: qđ infunderãt reuocarẽt: & sic ad sua loca redirẽt. Maiores aũt cruciatus magi sẽserunt: cũ spentes uenenũ retrahebant: q̃ cũ ip̃m primitus ifundebãt. Apostoli autẽ triduo doloribus cruciari pmiserunt: ut uel sic ab eo3 malitia cõuerterent. Cũ ergo trib9 dieb9 sine cibo & potu & somno mãsissent: & nec sic resipiscere uellẽt: apostoli eos sanos fecerunt: & libere quo uellẽt abire pmiserunt. Qui i eo3 malicia pdurantes ab eis fugerũt: & pene contra eos totã persidẽ cõmouerunt. ¶ Post hec filia cuiusdã principis ex fornicatione ꝓcepit: & filium pariens quẽdam sanctũ diaconẽ apostolo3 discipulum noie euphrosynũ infamauit: q3 ipe eam uirginẽ uiolauerat: & ex ipo puella cõceperat. Cũq3 parentes puelle diaconum occidere uellent: apostoli aduenerũt: & quãdo puer natus fuerit requirunt. Qui rndерunt: q3 illa

die prima hora diei. Apostoli uero puerꝫ ad se portari iusserunt: & coram diacono statuerunt. Adiurant qꝫ puerꝫ i xpi noie: ut si diaconus ille eũ genuisset: coram cunctis debeat ꝓpalare. Infans uero diserte rñdit: & diaconum iustũ & sanctũ asseruit: quia nũq̃ carnem suaꝫ coinquinauit. Cum aũt parẽtes instarent: ut apostoli quererent: qs auctor sceleris fuisset: dixerunt se innocentes absoluere debere: non autẽ nocentes prodere. ¶ Cõtigit etiam eo tempore: ut due tigrides ferocissime: que in singulis caueis erant clause: prodeuntes fugerent: & omnes sibi occurrẽtes deuorarent. Ad quas apostoli uenerunt: & eas in nomine domini uelut oues mansuetas reddiderunt: ita ut inter homines de die pacifice habitarent: & uespere ad speluncas suas redirent. Apostoli autem per annum unum & menses tres in babylonia permanserunt: & plusq̃ septuaginta milia hominũ exceptis paruulis & mulieribus cõuerterunt: quos omnes cum rege xerxe & regina guina & filio eutropio baptizauerunt: ecclesias cõstruentes: & presbyteros ac clericos ordinãtes. ¶ Predicti aũt magi ad ciuitatẽ suam uenientes septuaginta idoloꝝ pontifices ibidem existentes seduxerunt: ut cum illuc apostoli uenirent: aut eos sacrificare compellerent: aut penitus ꝑimerent. Perlustrata igit circũquaq̃ omni prouincia cum apostoli ad dictam urbem deuenissent: ꝑdicti pontifices cum omni populo eos capiunt: & ad tẽplu solis & lune deducũt. Demones aũt ꝑ energuminos clamabant: q eos apostoli incendebant. Angelus aũt dñi eis apparuit: & ut alterum ex duob⁹ eligerent: illos monuit: aut omniũ in tẽplo existentium repẽtinũ interitum: aut suum martyriũ. Qui cũ martyriũ elegissent: ut populum ad penitentiã reducere possent. Facto i eis silentio demoniis cunctis audiẽtibus imparunt: ut de illoꝝ simulacris exirent: & illa confringerent. Statimq̃ duo ethiopes nigri & nudi ꝺ idolis exierũt: & fractis illis cum diris uocib⁹ abscesserũt. Quod uidẽtes pontifices in apostolos irruerunt: & eos ꝓtinus trucidarunt. Tunc erumpentibus fulguribus & tonitruis tẽplũ trifarie scindit: & magi ictu fulminis i carbones uertunt. Rex aũt babylonie xerxes apostolorum corpora ad ciuitatẽ suam transtulit: & in eoꝝ honorẽ ecclesiam mire magnitudinis fabricauit. Passi sunt aũt sci apostoli dñi simon & iudas. ꝟ. calẽ. nouẽbris.

¶ De scõ abdia epõ & ꝓfessore. CXVI

ABdias epus babylonie fuit: qui a sanctis apostolis simone & iuda in fide xpi doctus: eorumq̃ discipulus: & ab eisdem consecratus est eps. Qui post martyriũ apostolorum eorum passionẽ hebraica lingua conscripsit: quam eutropius eps filius xerxis regis: de quo dictum est supra pridie calẽdas maii: in grecum transtulit: eamq̃ postmodũ aphricanus in latinum uertit. Hic in ciuitate babylonie persarum predicationis officio fideliter institit: eoq̃ solicite administrato in pace quieuit: sepultus babylone iuxta corpora apostolorum.

¶ De sancto pharone epõ. CXVII

PHaro epus meldeñ claruit apud ipsam ciuitatẽ. Hic fuit frater scẽ phare uirginis: de qua supra dictum est. 7. id⁹ decẽbris. Qui & prepositꝰ palatio clotharii: & theodeberti: & theodorici regũ frãcoꝝ strenue regalia administrabat. Dum aũt ad pharam sororem suam uisitandã uocatus accessisset: ab eadem suasus seculũ reliquit. Et cõmuni uoto ipsius & piugis blidechildis ipse clericatum assumpsit: uxorẽq̃ sacro uelamine cõsecrari fecit. Ipse aũt misericordie operibus solicite intẽtus domino deuote ꝓuiuit: ecclesiam sancti stephani ciuitatis meldẽsis pauperrimam copiose ditauit: & in ea in dñi obsequio resedit. Hic etiam ✝ chilenum frẽm suum ad ꝓuinciã attrebatẽsem ad ꝑdicandũ misit: q ibidẽ miraculis claruit. ¶ Die quodam cũ eodẽ chileno pharo ad mẽsam sedebat: & uas uitreũ uino plenum cadẽs i terrã ꝓfractũ é: quod sanctꝰ chilenꝰ reintegrauit: uinumq̃ effusum adeo in uase recupauit: q neq̃ terra madefacta uideret: recupatumq̃ uinũ chilenꝰ pharoni pñtauit: & pharo deo gratias egit. Mortuo uero ualpto epo: pharo ab oi populo in successorẽ eligit: & a rege clothario approbat. Qui cuꝫ die pasche pueros ꝓfirmaret: infantẽ a natiuitate cecum chrismate pungens illuminauit. ¶ Transiẽs p ciuitatẽ ante carceres uinctos a uinculis absolutos de custodia solo uerbo eduxit. Veꝝ cum aliquãdo allectꝰ de memoria pulchritudinis eiꝰ uxoris: ad eam misit: ut se uisitaret. Illa aũt cum bis recusasset: tandẽ tertio uocata cilicio induta & uultu abiecta ad eum uenit: & sancti uiri immundã cogitationẽ extinxit. ¶ Dum aũt nauis quedam cuꝫ multis i flumine fuisset submersa: pharo ad ripam amnis accedẽs: tã diu terre ꝓstratus orauit: donec nauis cuꝫ oibus: qui submersi fuerant: uiuẽtibus emersit: & ad fluminis ripam puẽit. ¶ Cum ad ꝑces andeui epi eccle siam in solo rothomagẽsi cũ sanctis amãdo & eligio dedicaret: & tabula marmorea altari ꝓsecrato supponi deberet: casu de manibus ministroꝝ collapsa p medium scissa est. Quam sanctꝰ pharo cũ ceteris epis suis orationibꝰ reintegrauit. Qui epatũ suũ feliciter p annos. 66. gubernauit: & clarus sanctitate

ad xp̃m migrauit.v.cal.nouembris.

¶De scã cyrilla uirgine & mre. CXVIII

CYrilla uirgo & martyr rome passa est sub claudio impatore. Hec olim filia decii cesariis una cum matre tryphonia regina ad xp̃m conuersa & a scõ presbytero iusti no baptizata ẽ:ut dictũ est supra in legenda tryphonie regine.xv.cal.nouẽbris.Mortua uero tryphonia claudius cyrillã teneri fecit cum militibus.46.de quibus supra i eorum passione actũ est.8.calẽ.nouẽbris . Quibus oibus martyrizatis imperator cyrillã sacrificare nolentẽ:gladio necari precepit . Cuius corpus iustin⁹ presbyter iuxta corpora hippolyti martyris & socio⁹ sepeliuit.v.cal.nouembris:ubi & tryphoniam reginam ip̃e reconderat.

¶De scõ ioãne epõ augustuduñ. CXIX.

IOannes eps̃ augustudunensis ut scribit beda libro .v.ca.2.de gestis anglo⁹:mira scitate claruit. Hic longe a ciuitate sua fere miliaro cũ dimidio mãsionẽ secretiorẽ nemore circundatã habebat:in qua per totam quadragesimã manere ꝓsueuerat: habens secum paucos uiros spirituales:cũ quibus deo uacaret:& paupem quẽpiaꝫ in quo xp̃m refoueret . Cũ autẽ semel icipiente.xl. illuc uenisset:& adolescentẽ mutũ a natiuitate totumq; scabiosum & i capite furfureum secum assumpsisset: eidẽ quotidianũ uictum prestãs:finita prima q̃dragesime septimana dum linguam ei⁹ breuissimam tetigit signo crucis edito loquẽdi ei facultatẽ & usum cõcessit . Scabredinẽ autem ei⁹ adhibito medico curari fecit . Ita ut capillis pulcherrimis & crispis : limpido uultu & noua loquela decorat⁹:quodãmodo reiuuenisse uideret .

¶Quadam die ad monasteriũ uirginuꝫ:qđ netadũ dicit deuenit : ubi erat uirgo quedã abbatisse carnalis filia:quã in seculo ex marito genuerat:que ex phleboromia in.4.luna facta brachiũ adeo tumefactuꝫ habebat: q̃ ipsius omnino usu carebat.Quã dum sanctus uir:ad preces abbatisse tetigit: ꝓfestim brachiũ eius sanum fecit. ¶In uilla duũmilium cũ eccleſiã consecrasset: & missam celebrasset:uxori comitis buci que diebus.40. ipos corporis graui dolore detẽta iacuerat: de aqua consecratõis benedicta misit:ut ipa ex inde biberet & corp⁹ ablueret. Quod dũ illa fecisset ab oi mox egritudie sanata surrexit:& continuo discũbentibus in mẽsa ministrauit.¶Alio quoq; tẽpore uocatus ad dedicandũ aliã ecclesiam:comitis addi: officio pacto ad unum ex pueris comitis graui langore detentũ iamq; in extremis laborantem intrauit:& eũ benedicẽs ad mensam cũ comite discubuit.Cum aũt puer post modicũ bibere petiisset:& ioãnes uinuꝫ a se benedictũ ei misisset:puer potans illud statim ualẽs de lecto surrexit:& cũ ceteris ad mensam comedit.¶Cuꝫ ad quoddã monasteriũ pergeret: & iuuenes equitantes equos ad cursum certatim cõpellerẽt:unus illo⁹ a scõ uiro currere prohibitus dum cursum cepit:lapsus i lapide caput collisit:& cerebrum pene excutiẽs:die illo & nocte quasi mortuus iacuit. Pro quo uir dñi in orationem pnoctans mane caput eius tetigit:& ab omni protinus dolore & lesione curauit. Primo tñ ip̃m confitentem: q̃ a quodã presbytero heretico fuerat baptizatus catholice baptizauit. Mansit autem in epatu annis.xxxiii. Et pre nimia senectute administrare nõ ualens successorem sibi uisridum ordinauit : & epatui resignãs i monasterio predicto habitauit:ubi & in pace quieuit.4.cal.nouẽbris.Sepultusq; est in porticu sancti petri in monasterio qđ dicit silua cleroꝝ anno dñi.721.

¶De scõ narcisso epõ. CXX

NArcissus eps̃ hierosolymo⁹ tempore aurelii antonini iperatoris claruit. Qui mltis miraculis coruscauit. Die quadã i uigilia pasche dũ oleũ luminarib⁹ deesset: nec unde infunderet haberent:aquã benedixit & lampadibus ifundi fecit: & plusq̃ esset oleum lumẽ fouit:& claram lucẽ reddidit.

¶Quodam uero tempore:dum a quibusdã emulis de facinorib⁹ certis criminatus esset: tres testes sub iuramento ꝓtra eum deposuerunt.Quo⁹ primus sibi imprecatus ẽ:q̃ nisi uerum diceret igne consumeretur:scds q̃ a morbo regio cruciaretur:tertius q̃ oculorum lumine priuaretur.Et q̃is his non obstantibus:a populo inocẽs iudicatus eẽt. furori emnlo⁹ scũs uir cedere uoluit:& desertum petens dudum solitariã uitã duxit. Testis autẽ primus qui in eũ mentitus fuerat: cum omni domo sua fulmĩe arsit: ꝑs morbo regio a planta usq; ad uerticem percussus iteriit.Tertius uero hec uidens ad pniam rediit:& ueritate corã omni populo depositam diu peccatuꝫ suũ defleuit donec lachrymarum inundantia lumẽ oculo⁹ amisit:populus aũt hierusalẽ narcissum diu requirẽs & nusq̃ inueniens:dionysium scũm uirum sibi substituit. Cui post modicũ decedẽti germani⁹:& germanio uigordius successit.Cuius tempore narcissus repertus cum iam senex eẽt : q̃is dudum renitens ad sedem suã cum gloria reductus est : & uigordius spõte epatui resignauit . Cum uero ex nimio senio iam epatum administrare non posset:diuina reuelatione alexandrum uiruꝫ sanctũ: qui de cappadocia hierosolymã cã pegrina

tionis uenerat: loco sui ordinandū cōstituit: ut in ipsi⁹ scā legenda dictū est supra. 15. calen. aprilis. Ipse uero reliquū sue senilis etatis oronibus exegit: &. 4. calen. nouēbris ad xp̄m migrauit.

¶ De sancto zenobio p̄sbr̄o & mr̄e. CXXI

ZEnobi⁹ p̄sbyter & martyr apud sidonē urbē palestinoꝝ passus ē Qui sub diocletiani & maximiani augustoꝝ p̄secutione: pro nominis xp̄i inuicta p̄fessiōe gladio capite cesus: glorioso martyrio coronat⁹ est 4. calē. nouembris: ut ait ado.

¶ De scō serapione epō. CXXII

SErapion ep̄s apud aphricam uir eruditissimus fuit: & fide clarissimus atq; uirtute mirabilis: q ut scribit hieronymus libro de uiris illustribus. xi. cōmodi impatoris anno antiochie ep̄s ordinat⁹ est. Hic fidei p̄fessione insignis scripsit epistolā ad carinum & pontium de heresi montani eam ualenter impugnans. Aduersus manicheū etiā uolumen scripsit egregiū. De titulis psalmorum aliud. Epistolas insuper ad diuersos utiles ualde. Et sub p̄stantio principe sanctitate notabilis humanitatis debitum soluit. Sepultus antiochie. 3. calē. nouēbris.

¶ De scō leontio p̄fessore. CXXIII

BEontius p̄fessor apud taracinam ciuitatē cāpanie tēpore claudii imperatoris a scō cesario martyre p̄uersus est: ut dicet infra in eius passione calē. nouēbris: qui ab eodem sacri fontis unda p̄fusus: mox ut a sācto iuliano p̄sbr̄o diuinā cōionē accepit: spiritum emisit. Sepultusq; ē i eodē oppido ab uxore & filiis. 3. calē. nouēbris.

¶ De scō marcello martyre. CXXIIII

MArcellus martyr apud ciuitatem tingitanā passus est. Qui cuꝫ eēt centurio sub agricolao agēte uices p̄fectoꝝ pretorio: & de xp̄ianitate ab eius militibus accusat⁹ fuisset: & xp̄m dn̄m p̄fiteri nullatenus dubitasset. Iubente nequissimo agricolao: capitis abscisione martyrium p̄sumauit: sepultusq; est in eadem ciuitate a fidelibus. 3. calen. nouembris: hec ado.

¶ De scō germano epō capuano. CXXV

GErmanus ep̄s capuan⁹ sanctitate uite mirifica claruit: de quo refert greg⁹. 2. dialog. cap̄. xxxi. q dū seruandus quidā diacon⁹ abbas monasterii: quod in campanie ptibus a liberio quondā patricio urbis rome p̄structū fuerat: ad beatū benedictum ad monasteriū cassinēse uisitationis gr̄a uenisset. Horaq; iā q̄etis existeret in cuiusdam turris supioribus benedict⁹: in inferioribus uero seruandus se collocauit diacon⁹. Quo uidelicet in loco inferiora supioribus puius p̄tinuabat ascensus. Cū uir dn̄i benedict⁹ adhuc q̄escentibus fratrib⁹ instās uigiliis ad se nestram dn̄m dep̄care: subito intēpesta noctis hora respiciens: uidit fusam lucē desup noctis tenebras effugasse: tantoq; splendore clarescere: ut diē uinceret lux illa: que inter tenebras radiasset. Omnis etiā mund⁹ uelut sub uno solis radio collect⁹ ante oculos ei⁹ adduct⁹ est. Qui uenerabilis pater dū intētā oculoꝝ aciem in splēdore lucis infigeret: uidit germani aiam ep̄i capuani i sphera ignea ab angelis in celū deferri. Tunc tanti sibi testem uolēs adhibere miraculi. Seruandum abbatē bis terq; eius noie cū clamore uocauit. Qui intanti uiri insolito clamore turbatus: ascendit: respexit partēq; iam lucis exiguam uidit. Cui ex hoc stupenti uir dei: que gesta fuerant: enarrauit. Statimq; in cassinū castꝝ theoprobo mādauit: ut ad capuā sub eadem nocte transmitteret: & qd de germano ep̄o ageret: agnosceret. Factūq; ē. Et is q missus fuerat: sanctū uiꝝ germanum ep̄m iā defunctū reppit: & requirens agnouit: eadē hora fuisse illius obitū: quo uir dn̄i benedictus eius cognouit ascensum. Quieuit autē in pace. 3. calē. nouēbris ꝑm usuardū.

¶ De scō quintino martyre. CXXVI

QVintin⁹ martyr genere nobilis & ciuis romanus apud ambianum urbē sub rictiouaro p̄side passus est tēporibus diocletiani & maximiani impatoꝝ. Cum eni qntin⁹ cum lusciano & uictorico & crispino & crispiniano: & aliis plurib⁹ a roma discessisset: & pisius deuenisset: dū singuli illoꝝ loca: in quib⁹ p̄dicarent: elegissent. Quintinus predicando circuiēs: & miraculis pollēs ambianū uenit. Eodem quoq; tēpore rictiouarus p̄ses tantam cedem in xp̄ianos exercuit: ut in ciuitate treuerēsi sanguis martyꝝ in flumen mosselle decurreret: & colorē aque in suū uertet. Rictiouar⁹ igitur quintinum detentum in carcere clausit: die uero sequenti produci mandauit: & dum xp̄m p̄fiteret: iussit extendi: & fustibus grauiter cedi. Sed uoce de celo ip̄m exhortāte cedentes corruerunt in terrā. Quē p̄ses itēꝝ in carcerē recipi iussit: angelo uero illum soluēte: mane in medium urbis iuit: & ibi populo p̄dicauit: unde rursum captū: iussit illū p̄ses ad trocheas adeo torqueri: ut uincula ejus a iuncturis soluerent: deinde testiculis ferreis illum cedi p̄cepit: posteaq; oleū bulliēs ac picē & adipem feruētia dorso ei⁹ infundi: & lampades ei ardentes applicari. Et dū liberius idola p̄temneret: & p̄sidem p̄futaret: mandauit i os eius

acetum & ſalem ac ſinapim liquefacta iactari ut ſic taceret. Qui dum magis adhuc xp̃z collaudaret: iuſſit illum apud uirniandū ad duci: & duos maximos clauos ſiue taringas a ceruice uſq; ad crura cōfigi: & .x. alios clauellos intra ungulas & carnem digitis manuum imitti. Et ſic confoſſum decollari. De cuius collo columba niuea exiens celum ad uolare uiſa eſt. Qui paſſus eſt pridie calen. nouembris. Corp⁹ autem eius fluuio ſequane demerſum a preſide adiectione terre plūbi & limi ceno ſepultum eſt: ne a chriſtianis inueniretur. ¶ Sed poſt annos. lv. a quadam matrona romana euſebia nomine taliter reptum eſt. Cum enim ipſa mulier ceca eſſet: angelus ei tertio apparuit: eamq; admonuit ut in galliam ad corpus ſancti quintini martyris requirendum accederet: ſicq; uiſum recuperaret. Que dum locū ignoraret: angelico ductu illuc tandem deuenit: & de corpore a multis requirens nihil omnino inuenire ualuit. Dum autem oraſſet ad dominum: corpus ex una parte de flumine: & caput ex alia enatauit: & uſq; ad manus mulieris acceſſit. Quod illa accipiens omnino incorruptum nimioq; odore fragrans: ad uirniandum caſtrum portare diſpoſuit. Sed duz ad radices montis peruenit corpus omnino imobile factum eſt: ubi diuina cognita uoluntate euſebia corpus tumulauit: & cōtinuo eius tactu lumen recuperauit. Plurimi quoq; infirmi a diuerſis langoribus in eius inuentione ſūt curati. ¶ Poſt decurſum autem annoꝝ. 320. dum corpus ſancti martyris iterum eſſet incognitum: ſancto eligio nouionenſi epiſcopo reuelatur. Qui poſt ieiunium triduanū: dum locum ſibi oſtenſuz ubi latebat effoderet: nocte lux de celo tanta circunfulſit: ut dies orta a pluribus crederetur: odoris quoq; ſuauiſſimi fragrantia erupit. Corp⁹ ergo ſancti reptum ac leuatum: honorifico ac precioſo locello condidit: eccleſiamq; & monaſterium ibidem edificauit. Anno dñi .657. ubi ad preſens ſanctum corpus requieſcit: ſignisq; mirabilibus refulget.

¶ De ſcō natale cōfeſſore. CXXVII.

Natalis confeſſor tēpore zepherini pape rome claruit. Qui dum ſanctis operibus polleret: deceptus ab aſclepio & theodoto collectariis: q ambo diſcipuli erāt cuiuſdam coriarii apoſtate: ab eccleſie cōtione deiecti: acquieuit ut epiſcopus illius hereſis nominaretur acceptis pro ſalario. iſo. nūmis menſtrue preſtationis. Sed admonit⁹ ſepius a domino ut reſipiſceret: dum amore turpis lucri recuſaret: nocte quadam in ſomnis ab angelis diris uerberibus flagellatur. Mane autem liuores & uulnerum cicatrices in ſcapulis reperiens: ac ſi uigilans corporaliter paſſus eſſet: territ⁹ ad papā zepherinū adiit: & uiſionem narrauit. Quem ille penitētem benigne ſuſcepit: & dignitati renuncianti ſatiſfactionem impoſuit. Natalis uero uitā in melius cōmutans: laudabilius finiuit: & eiuſdem pontificis tempore poſt modicum in pace quieuit pridie cal. nouembris.

¶ Explicit liber nonus.

¶ Incipiunt capitula libri decimi.

De feſtiuitate omnium ſanctoꝝ i
De ſanctis ceſario & iuliano mr̃. ii
De ſcō benigno p̃sbytero & mr̃e iii
De ſcā maria uirgine & martyre iiii
De ſancto uigore epiſcopo v
De ſcō maturino confeſſore vi
De ſancto marcello epiſcopo vii
De cōmemoratiōe oiuz mortuoꝝ viii
De ſancto iuſto martyre ix
De ſcā euſtochio uirgine & mr̃e x
De ſancta euſtochio uirgine xi
De ſcō victorino ep̃o & martyre xii
De ſanctis alcindino: pygaſio & anepothiſco martyribus xiii
De ſancto theodoro epiſcopo xiiii
De ſancto ambroſio abbate xv
De ſancto quarto diſcipulo xvi
De ſanctis martyribus qui dicuntur maſſa candida xvii
De ſcis germano & ſociis mr̃ibus xviii
De ſancto chenelmo martyre xix
De ſancta alpaide uirgine xx
De ſcis uitale & agricola marty. xxi
De ſancto amantio preſbytero xxii
De ſancto herio preſbytero xxiii
De ſancto zacharia ſacerdote patre ioannis baptiſte xxiiii
De ſancta heliſabet eius uxore xxv
De ſancto zacharia papa xxvi
De ſancto malachia epiſcopo xxvii
De ſcis felice & euſebio mr̃ibus xxviii
De ſancto leonardo confeſſore xxix
De ſancto felice martyre xxx
De ſancto felice monacho xxxi
De ſanctis decem martyribus xxxii
De ſancto proſdocimo epiſcopo xxxiii
De ſancto achilla epiſcopo xxxiiii
De ſancto amaranth o martyre xxxv
De ſanctis claudio & nicoſtrato & ſociis martyribus xxxvi
De ſcis q̃ttuor coronatis mr̃ibus xxxvii
De dedicatiōe baſilice ſaluatoris xxxviii
De ſancto theodoro martyre xxxix
De ſancto theodoro alio mr̃e xl
De ſancto urſino epiſcopo xli
De ſanctis tryphone & reſpicio martyribus & nympha uirgine xlii

De ſancto theodoro martyre xliii
De ſancto theodoro epō ſiccen̄. xliiii
De ſancto probo epō xlv
De ſanctis tiberio modeſto & flo-
rentia martyribus xlvi
De ſancto martino epiſcopo & con-
feſſore xlvii
De ſancto mena martyre xlviii
De ſancto mena confeſſore xlix
De ſcō uerano epō l
De ſancto achia propheta li
De ſcō martino papa & martyre lii
De ſancto emiliano epō liii
De ſancto hor abbate liiii
De ſancto brithyo epō lv
De ſancto homobono ꝓfeſſore lvi
De ſanctis quinquaginta ſapientibus
martyribus lvii
De ſanctis archadio paſchaſio & ſo-
ciis martyrib⁹ lviii
De ſancto ſerapione martyre lix
De ſancto uenerando martyre lx
De ſcā uenerāda uirgine & marty. lxi
De ſancto eugenio epiſcopo & mar
tyre lxii
De ſancto eugenio epiſcopo & con-
feſſore lxiii
De ſancto machuto ſiue madonio epi-
ſcopo lxiiii
De ſanctis felice epiſcopo & ſociis
martyribus lxv
De ſcō fidentio epō & martyre lxvi
De ſancto eucherio epō lxvii
De ſancto eadmundo epō lxviii
De ſcō dionyſio epō alexandrino lxix
De ſanctis ocyſello & uictoria mar. lxx
De ſancto amano epō lxxi
De ſcō gregorio epō turonen̄. lxxii
De ſcō gregorio epō hiſpanen̄. lxxiii
De dedicatione baſilicarum apoſto-
lorum petri & pauli lxxiiii
De ſancto romano martyre lxxv
De ſancto heſychio martyre lxxvi
De ſancto gelaſio papa lxxvii
De ſancto phridiano epō lxxviii
De ſcā heliſabet de ungaria lxxix
De ſcō pontiano papa & martyre lxxx
De ſcō fauſto martyre lxxxi
De ſanctis ſeuerino exuperio & feli-
ciano martyribns lxxxii
De ſcō odone abbate lxxxiii
De ſcō criſpino epō & martyre lxxxiiii
De ſancto maximo martyre lxxxv
De ſcō ſtephano preſbytero lxxxvi
De ſcō antipa martyre lxxxvii
De ſcis ſamone & guira mr̄ibus lxxxviii
De ſcō eadmundo rege & & mar. lxxxix
De ſancto eadmundo alio rege mar-
tyre & confeſſore xc
De ſcō ſiluerio epō xci
De ſcō ruſo diſcipulo xcii
De ſcō mauro martyre xciii
De ſcō columbano abbate xciiii
De ſcō columbano ꝓfeſſore xcv
De ſcā cecilia uirgine & mar. xcvi
De ſanctis theoniſto epō:tabra & ta
brata martyribus xcvii
De ſcō clemente papa & martyre xcviii
De ſcā felicitate martyre xcx
De ſcā fauſtina regina & martyre c
De ſcō chryſogono martyre ci
De ſcō creſcentiano martyre cii
De ſcis porphyrio & ſociis mr̄ibus ciii
De ſanctis flora & maria uirginibus
& martyribus ciiii
De ſcā catharina uirgie & martyre cv
De ſcō mercurio martyre cvi
De ſcō mercuriale epō cvii
Da ſcō romano preſbytero cviii
De ſancto petro alexandrino epō &
martyre cix
De ſcō petro epō & ꝓfeſſore cx
De ſcō leonardo ꝓfeſſore cxi
De ſcō iacobo interciſo martyre cxii
De ſcō clemente flauio epō cxiii
De ſcis barlaā & ioſaphat ꝓfeſſo. cxiiii
De ſcis fauſto diuo & amonio mart. cxv
De ſcō ſoſthene diſcipulo cxvi
De ſcō gregorio papa ꝙo cxvii
De ſcō gregorio papa tertio cxviii
De ſanctis papyrio & manſueto epi-
ſcopis & martyribus cxix
De ſcis ruſo & ſociis martyribus cxx
De dedicatione eccleſie materialis cxxi
De dedicatione eccleſie ſpiritualis cxxii

Expliciunt capitula libri decimi.

¶Prologus libri decimi.

DEcimus liber huius catalogi cō
tinet in ſe paſſiones & geſta illo-
rum ſanctorum:quorum feſtiui-
tates eueniūt infra tēpus: in quo
repreſentat eccleſia propagatio-
onem illorum eius filiorum:qui fuerunt ec-
cleſie eiuſdem augmētatores: quales fuerūt
ſancte uirgines. Hoc autem tempus eſt a ca-
lendis menſis nouembris uſq; ad aduentum
domini. Et hoc ſub figura ſanctorū prophe
tarum:quorum tunc uaticinia & propheție
leguntur. Hi enim:ut plurimū carnali ſpre
to coniugio:in corporis & mentis integrita
te domino ſeruientes: aduentum xp̄i & fu-
tura tempora per ſpiritum predixerunt: &
populū domini ſuis uaticiniis a uitiis & er-
roribus reuocare:& ad uiam ueritatis redu-
cere ſtuduerunt. ¶Ad huius igitur tempo-
ris ultimi feſta pertractanda ueuiendū eſt.

¶ Incipit liber decimus a calendis nouembris usq; ad aduentum.

¶ De festiuitate omnium sanctorum. Ca. I.

Festiuitas omniū sanctoꝝ: quattuor de causis ista instituta fuisse uidet: primo ꝓpter cuiusdam tẽpli dedicationem: ꝛo propter omissorū supplectionem: tertio ꝓpter negligẽtiaꝝ expiationẽ: quarto ꝓpter faciliorem orationem nostrarum impetrationé. ¶ Primo ergo instituta ẽ ꝓpter cuiusdam templi dedicationẽ: uidelicet templi qđ pãtheon antea dicebaꝫ: qđ rome fuit constructũ in honorem cybeles: que mater dicitur omnium deoꝝ: & omnium eius filiorum. Quod templũ postmodũ bonifaci⁹ papa 4⁹ ecclesie dei a phoca cesare donatũ cõsecrauit i honorem dei genitricis: & omniuꝫ martyrum xpi. ꝫ. idus maii. Et tũc ipsa die i stituit in urbe roma celebrari festum beate marie uirginis & omniũ scõꝝ. s. martyꝝ: qa adhuc festa confessoꝝ nõ celebrabantur. De hac materia supra dictũ est. ꝫ. idus maii. Et est illud tẽplum: qđ hodie uocaꝫ scã maria rotunda. Veꝝ processu tẽporis: quia ad hoc festum multitudo maxima ꝓfluebat: & propter defectum uictualiuꝫ celebritati uacare non poterãt. Ideo gregorius papa 4⁹ hoc festum in cal. nouẽbris esse constituit: qñ celebratis messibus & uindemiis: maiorẽ uictualium copiã eẽ conspexit: ac ꝓ uniuersum mũdum hũc diẽ in honorem generaliter omniũ scõꝝ solenniter celebrari decreuit: additis festiuitatib⁹ confessoꝝ. Et sic solennitas que solum rome de solis mrib⁹ celebraba: ꝓ totũ mundum de oib⁹ sanctis ad pñs recolitur. ¶ Secũdo instituta est propter omissoꝝ supplectioneꝫ. Multos enim scõs omittimus de quibus nullũ festum siue memoriã facim⁹: tum ꝓpter scõꝝ multiplicitatẽ: quia quasi infiniti sunt: tũ pp nrãm infirmitatẽ: qa ifirmi & debiles sumus: nec ad hoc sufficere possumus: tũ pp tẽporis breuitatẽ: qa etiã totum tempus longissime uite uni⁹ hominis nõ sufficeret: ut semel tantũ in uita sua: quis singulorum scõꝝ festa celebraret. Ideoq; ecclesia rationabiliter ordinauit: ut quia oium scõꝝ festa facere nõ possumus: saltẽ oẽs generaliter isimul honorem⁹. ¶ Quare aũt institutũ est: ut scõꝝ festa in terris agamus: magr̃ guielmus in sũma de officio ponit. vi. ratiões. ¶ Prima ẽ pp honorẽ diuine maiestatis. Cũ eim scis honorẽ impendimus deũ in ipsis honoramus: quia qui scis honorem tribuit illum honorat: qui eos scificauit. ꝑs. Laudate dñm in scis eius. ¶ Secunda ẽ propter auxilium nr̃e infirmitatis. Quia eni per nos salutem habere nõ possumus: Ideo scõꝝ intercessionibus indigemus: a quib⁹ ut adiuuari meamur: merito ipsos honorare debemus. ¶ Tertia ẽ propter augmẽtũ nr̃e securitatis ut. s. propter scõꝝ gloriam: que nobis in eorum festiuitate proponiꝫ: nostra spes & securitas augmẽtetur. Si enim mortales homies nobis similes potuerũt ita ꝓ sua merita sublimari: cõstat quia nos similiter poterimus: cum man⁹ dñi abbreuiata non sit. ¶ Quarta est propter exẽplũ nr̃e imitationis. Cũ eni eoꝝ festiuitas recensetur: ad eoꝝ imitationẽ ꝓuocamur: ut. s. eoꝝ exẽplo terrena ꝓtẽnentes celestia desiderem⁹. ¶ Quinta est pp debitũ mutue uicissitudis. Sci eni de nobis festum faciũt i celo: quia gaudiũ ẽ angelis dei & aiabus scis sup uno peccatore pñiam agẽte. Iustum est ergo ut nos de ipsis festũ agamus in terris. ¶ Sexta ẽ ꝓpter ꝓcurationem nr̃i honoris & exaltationis. Cũ eni scõs honoramus nr̃aꝫ rẽ agim⁹: & nr̃m honorẽ procuram⁹: quia eoꝝ festiuitas ẽ nr̃a dignitas. Nã cuꝫ honoram⁹ fres nr̃os: honoram⁹ nosipos: charitas eni omnia cõia facit. ¶ Tertio istituta ẽ pp negligentiaꝝ expiationẽ. Licet enim paucoꝝ scõꝝ festa agam⁹: adhuc tñ illa pauca sepe negligenter agimus: & multa ibidem per ignorantiam omittim⁹. Siquid igitur i aliis solennitatibus scõꝝ: quas egimus: neglexerimus: in hac generali solennitate supplere possumus: & de negligentia nos purgare ualemus. Hec ratio tangitur in sermone: qui hac die per ecclesias recitatur: in quo sic dicitur. Decretum est ut hac die scõꝝ omnium memoria habeatur: ut quicquid humana fragilitas per ignorantiam: uel negligentiã: uel occupationem rei secularis in solennitatib⁹ sanctorum minus pegisset: i hac sancta obs̃uatione soluatur. ¶ Notandum autem est ꝙ octo sunt ordies sanctoꝝ quos hodierna die insimul ueneramur: ut eis: qđ negligenter fecimus: suppleam⁹: qui notantur per octo conditiones siue status beatoruꝫ: qui in euãgelio huius festi a christo exprimuntur: & eorum perfectiones contra octo uitia capitalia diriguntur: & reducuntur ad. 8. conditiones siue status diuersoꝝ ministerioꝝ hominũ: qui constituũt politicum regimẽ ciuitatis: eo ꝙ ecclesia triumphans ciuitati assimilatur apoc. xxi. uidi ciuitatem sanctã hierusalem nouam ꝛc. ut enim tractatur in libro de regimine ciuitatum: ad hoc ut ciuitas bene regatur: & in suo statu pacifico conseruet: necesse est: ut habeat: cõsiliarios seu iudices regi assidẽtes: officiales siue uicarios

in diuersis castris regis uicem gerentes. Pre cones siue notarios regis decreta scribẽtes. Famulos seu nuncios regis mãdata exequen tes. Milites siue pugiles pro regis honoꝝ pu gnantes. Nobiles siue primarios regem con tinue comitãtes. Mercatores siue operarios diuersa operantes & uendẽtes. Et electas do minas reginam iugiter assotiantes. ¶ Primꝰ ordo: qui est iudicum siue consiliariorum re gi assidentium est ordo apostolorum: qui tã q̃ iudices & regis assessores a christo electi sunt: ut cum christo ad iudicium uenturo in duodecim thronis sedeant: & uniuersum or bem cum eo iudicare debeant: de quibꝰ can tat ecclesia: Vos seculi iusti iudices ꝛc. Ad hoc autem ut iudices iuste iudicent. debent a mente sua omnem cupiditatem excludere: & paupertatem diligere. Vnde merito: quia tales fuerunt apostoli: qui omnia tempora lia a mente sua abdicarunt: de ipsis dicitur: Beati pauperes spiritu. Et hec paupertas spi ritꝰ dirigitur contra auaritiam. Premiũ au tem quod rex ꝓsueuit suis iustis dare iudici bus: est ipsum regnum: quod eis una secum facit esse cõmune: ut ipsi quodãmo reges ap pellentur: & sibi conregnent: unde & de apo stolis dicitur: Quoniam ipsorum est regnuꝫ celorum: sicut & christi. ¶ Secundus ordo: qui ẽ officialium siue uicariorum: est ordo pontificum & sacerdotum: qui christi uices & auctoritatem exercent in ecclesia militan te: & eius psonam in omnibus represẽtant per diuersa loca. Officiales autẽ siue uicarii regis: debẽt semp optare iustitiã: ut ius suũ unicuiq; tribuant: unde & de istis: quia tales fuerunt: dicit: Beati qui esuriunt: & sitiũt iu stitiam. Et talis esuries dirigit ꝓtra gulam. Premium autẽ hoꝝ officialium esse ꝓsueuit: ut de cẽsu regis sibi i uite necessariis proui deat: uñ & de põtificibꝰ & sacerdotibꝰ dicit: Quoniã ipsi saturabunt. ¶ Tertiꝰ ordo: qui est p̃conũ & notariorꝝ: est ordo ꝓphetarum qui regis eterni mandata in ecclesia scripse runt: & ea populis denũciauerũt. Tales aũt semp debẽt eẽ in ꝓtinuo exercitio & labore, ut quasi uita eorum sit in fletu ꝓpter regis amorem: unde quia tales fuerunt prophete: de eis dicitur: Beati qui lugent: & talis luctꝰ laboriosus dirigitur ꝓtra accidiam. Premiũ autem horum scribarum & preconum eẽ cõ sueuit: q̃ rex eis gratias liberaliter cõcedẽs: multis illos beneficiis consoletur: unde & de ipsis additur: Quoniam ipsi consolabũtur. ¶ Quartus ordo: qui est famulorum & nun ciorum: est ordo angelorꝝ: sub quo omẽs eo rum ordines colliguntur: qui regis celestis mandata fideliter exequuntur: uelut eius fa muli & nuncii ab eo directi. Tales autem de bent eẽ humiles: ut regis iussa obediẽter ad impleant: unde quia tales fuerunt angeli bo ni: qui in humilitate ꝓstiterunt: nec superbie illorum qui de celo corruerunt ꝓsentire uo luerũt: merito dicit de eis: Beati mites. Et ta lis mititas contra superbiam dirigitur. Pre mium autẽ illorꝝ nunciorum consueuit esse: ut rex illis p̃dia & possessiones largiatur: uñ & de ipsis addit: Quoniam ipsi possidebunt terram. Nam & angelis deꝰ regimen terreno rum commisit. ¶ Quintꝰ ordo: qui ẽ militũ siue pugnatorꝝ: ẽ ordo martyrꝝ: qui p̃ regis honore usq; ad effusionẽ sanguinis decerta runt. Tales autẽ multas ꝓsecutiones hostiuꝫ pati consueuerunt: unde merito de martyri bꝰ dicit: Bti qui ꝓsecutionẽ patiuntur pro pter iustitiam. Et talis passio contra inanem mundi gloriam dirigitur. Premium autem militum regis eẽ consueuit: ut rex eis omnia sua liberaliter ꝓmunicet: adeo q̃ inter ipsos & eiꝰ assessores nulla differẽtia sit: unde & de ipsis additur: sicut & de apostolis: quoniam ipsorꝝ est regnuꝫ celorum: quia & martyres xp̃o conregnare putantur: & reges appellã tur: coronas regias in capite deferẽtes. ¶ Se xtus ordo: qui ẽ nobilium siue primariorꝫ est ordo confessorum: qui p̃ iugẽ contẽplati onẽ regẽ celi continue comitantur: & eiꝰ so cietati quodãmodo deputantur. Tales autẽ nobiles ciues debẽt sup omnia ad pacẽ uigi lare: & ut concordia sit inter ipsos affectaẽ: unde quia tales fuerunt cõfessores: de eis di citur: Beati pacifici. Et talis pax contra iram dirigitur. Premium autẽ horum eẽ ꝓsueuit: ut rex tales nobiles adeo diligat: q̃p̃os quo dãmodo filios suos appellet: unde & de istis additur: Quoniã filii dei uocabuntur. ¶ Se ptimꝰ ordo: qui est mercatorꝝ siue oparioꝝ: est ordo patriarchaꝝ: qui opibꝰ misericordie intẽti: quodãmodo merces celicas xp̃o uẽde bant: cẽtuplũ recepturi. Hi aũt mercatores debẽt eẽ misericordes: ne lucris pecunialibus nimium intẽti efficiantur deceptores: uñ qa tales fuerunt patriarche: dicit de eis: Bti mi sericordes. Et talis misericordia ꝓtra inuidiã dirigit. Premiũ autẽ mercatorꝝ eẽ ꝓsueuit: ut de suis negociationibꝰ lucꝝ pcipiãt: uñ & de istis addit: Quoniam ipsi misericordiã ꝓse quẽt. ¶ Octauꝰ ordo: qui est dn̄aꝝ: ẽ ordo uirginũ que reginã celi cõtinue associãt: & ei iugiter assistunt. Tales aũt dn̄e debẽt esse munde & pudice: ut etiam regi assistere pos sint: uñ qa tales fuerũt uirgies dn̄ ꝺ illis: Bti mundo corde. Et talis munditia cõtra luxu riam dirigit. Haꝝ aũt dominaꝝ p̃miũ eẽ so let: ut regis faciẽ uideant: & eiꝰ specialẽ ami citiam habeant: unde & de istis addit: Quo niam ipsi deũ uidebũt. ¶ Quarto & ultimo institutũ est istud festũ: ꝓpter oꝝonuꝫ nraꝝ facilioré ipetrationẽ: ut sicut ecclesia ꝺi hac

die omnes scōs uniuersaliter honorat: sic & ipsi pro nobis omnes insimul intercedant. Hec ratio i oratione tangitur: cum dicitur. Desideratam nobis tue propiciatiōis abundantiā multiplicatis intercessiōib⁹ largiaris. Quod autez omnes sci i hoc festo pro nobis uniuersaliter ad intercedēdum conueniant: ostensum ē in quadā uisione: que sequēti anno ab huius solēnitatis institutiōe contigisse narratur. ¶ Cū eni custos ecclesie sci petri i urbe omia altaria circuisset: & oium scōrum suffragia iplorasset: ad altare sci petri rediēs in spiritu rapit̄. Et ecce uidit regem regum in sublimi solio ꝓsidentē: & omnes angelos circūstantes: deinde regina in diademate fulgente cum dñaꝝ multitudie aduenit: cui rex assurgens eam iuxta se sedere fecit. Post hec uenit quidā uestitus pilis camelorꝝ: quem sequebat multitudo uenerabiliū seniorꝝ. Deinde aduenit alius in papali habitu decoratus quem plurimi i pontificalib⁹ sequebantur. Postea processit innumerabilis militie multitudo. Post quos aduenit turba diuersaruz gentium infinita. Hi oēs ante regem aduenerunt & eum flexis genibus adorauerūt. Angelus autē qui custodem ducebat eidem uisionē exposuit. Asserens reginam matrē dei esse: dñas uero uirgines & ꝓtinētes: pilis camelorꝝ uestitum ioānem baptistam seniores patriarchas & ꝓphetas. Papali habitu ornatū petrū apostolū: pontifices apostolos omnes: milites martyres: turbā reliquam cōfessores. Qui ideo ante regē regum xp̄m uenerant: ut ꝓ honore ipsis hac die exhibito gratias agerent: & pro orbe uniuerso exorarēt. ¶ Deinde dictus custos ad locuz aliū ducꝰ uidit utriusq; sexus homines: alios imensis diuersis delitiis gaudētes: alios inopes & famelicos mēdicantes. Dixit autem angelꝰ hūc locum purgatoriū esse: abundātes uero animas illas eē quibꝰ ab amicis p suffragia subueniebatur: egētes uero quaꝝ cura nullatenus habebat̄. Iussit igit̄ ut oia uisa sūmo pōtifici intimaret: ut post festū oium scōrꝝ diez statueret aiaꝝ: ut saltē generalia suffragia illa die pro illis fierēt: qui specialia habere nō possent: propter qđ ꝓmemoratio defunctorꝝ sequenti die ordinata est.

¶ De scis cesario & iuliano mrib⁹. II.

CEsarius & iulianꝰ martyres: apd taracinā campanie ciuitatē passi sunt sub claudio iperatore. Erat enim firminus quidam pontifex taracine ciuitatis: qui per singulos annos talem cerimoniā pro salute reipublice & principum romanorꝝ fieri suadebat. Iuuenem eni per. 7. aut. 8. menses in delitiis enutritum faciebat calendis ianuarii porcū imolare: & deinde ip̄m iuuenem armatū mōtem ārmū ascendere: & inde se precipitio dare: cuius corpꝰ sūmo honoꝝ collectum in tēplo apollinis comburebatur: & cineres pro reliquiis recondebantur. Eodē tempore cesariuſ diaconus ex aphrica ad predictam ciuitatem deueniens: & cal. ianuarii: hec uidēs & abhorens ac redarguēs: de xp̄ianitate suspectus tentus est a firmino pontifice: & a luxurio primario ciuitatis. Et post dies. 8. traditus est leontio consulari. Quo iubente nudatus ante templum apollinis aductus est. Dum autem orasset templum corruit: & firminum pontificem interfecit. Clamante autē populo: cesarium innocentem leontius eum in custodia nudum detinuit per menses. xxii Post hec autem inde eductus: sed ab angelo capillis suis subito crescentibus indutus: dū peteret se modicum relaxari: & dimissus orasset: lux ipsi de celo nimia effusa est. Que cernens leontius cōuertitur: & a cesario baptizatur: & a iuliano presbytero sacra communione sanctificatur: ut dictum est supra de eo. 3. cal. nouembris. Postq̄ uero sanctus leontius obiit: luxurius cesarium & iulianū detinuit: & in sacco uinctos in mare simul p̄cipitari fecit. Quoꝝ corpora a mare ad litꝰ iactata eusebiꝰ collegit: & ea ꝓdigno honore sepeliuit cal. nouēbris: luxurius uero pꝰ dies modicos a serpente percussus interiit.

¶ De sancto benigno presbytero & martyre. III.

BEnignꝰ presbyter & martyr passus est apud castrum diuionum sub aureliano imperatore. Qui cum ipsius augusti tempore cuz andochio presbytero & thyrso diacono: a sancto episcopo policarpo ioannis euangeliste discipulo ad predicandum i galliam missus esset: ad portum massilie deuenientes: ciuitatem eduam adierunt: ubi a fausto quodam senatore iam uoto christiano licet occulto honorifice suscepti sunt. Qué cum filio symphoriano adolescente & omni familia baptizauerunt. Ad cuius etiam preces ad ciuitatez lingonicam accesserunt: leonillam fausti sororez christianam fieri cupientem cum tribus eius nepotibus: quorum ipa auia erat: scilicz speusippo eleusippo & meleusippo unda sacra perfuderunt: & in christi fide docuerunt. De quibus supra ieorum passione dictum est. xvi. calen. februarii. Deinde benignꝰ presbyter diuionum rediit. Ibiq; predicare cepit. Aurelianus ergo imperator illuc deueniens: benignum cōprehensuz & sacrificare recusantē: neruis durissimis cedi fecit: & ide ad trocheas extēsum carceri mācipauit: ubi ab angelo ꝓsortat̄: & uulnera eiꝰ sanāt̄: die sequēti ipatori exhibetur: cuius iussione ad tēplum ducit̄:

& immolare ſuadeſ. Sed oſone ab eo facta idola ſicut fumus euanuerunt. Quem aurelianus iratus mandauit in carcerem mitti: & in ſaxo perforato pedes ei⁹ includi: & ſudes in digitis manuũ affigi: atq; per dies ſeptem oẽm ei cibũ potumq; negari: canes quoq; famelicos ſecum recludi: ut carnes eius lacerarent. Cum aũt ſanct⁹ diebus ſex in oratiõe perſeueraſſet: canes adeo mitigauit: ut nec ueſtem eius lederent. Die uero ſeptimo apta cuſtodia benignus illeſus inuẽtus eſt: & a ſudibus & cippo ſolutus. Tuncq; iubẽte imp̃atore: uecte ferreo in collo cõtuſus: & lancea ꝓfoſſus expirauit: uiſa quoq; eſt columba nigra ex ore ei⁹ progredi: & uſq; ad celos euolare. Corp⁹ aũtẽ remanſit nimio fragrãs odore: quod a xp̃ianis in eodẽ caſtro ſepultũ eſt calẽ. nouẽbris.

¶ De ſcã maria uirgine & martyre. IIII

MAria uirgo & martyr apud ciuitatem nicomedie paſſa eſt. Que dum eẽt ancilla cuiuſdã tertulli principalis: & a domino ſuo propter natalẽ filii hoſtie diis imolarentur: illa a ꝓſerua domine delata: q̃ de ſacrificiis: utpote xp̃iana guſtaſ noluiſſet: uerberibus diris afflicta eſt: & a tertulio duro carcere mancipata: ibiq; diebus decem fame cruciata eſt. Quibus a romano preſide compertis mariam ſibi preſentari fecit: eamq; ſacrificare nolentem: ungularum laniatione uexari precepit. Sed clamore populi innocentem uirginem proteſtantis: eam ad carcerem duci mãdauit. Que dum duceretur: manus ſe tenentium euadens & fugiens ab ipſis inſequitur. Dumq; ad ſaxum collis deueniſſet: ſaxum diuina uirtute ſcinditur: & uirginem intra ſe recipiens confeſtim concludit: & perſecutores excluduntur: ac in teſtimonium miraculi fruſta aliqua ex ueſtibus uirginis: extra petram ꝓciſa dimittũtur. Quod illi cernẽtes: territi ſaxum circueunt: nec aditum ullum inuenire poſſunt. Audiens hec p̃ſes populum ad ſaxum concidendum aduocat: ut inde maleficam educant. Sed tonitrua & fulgura maxima continuo eruperunt: eq; teſq; duo equis igneis inſidentes de celo adoluauerunt. Populi uero pauentes ad tẽpla deorum recurrerunt: uerum erumpẽtes fulmina duomilia gentilium interfecerunt. Idola quoq; plurima in puluerem redegerunt. Que uidentes multi alii paganorum numero triamilia ad chriſtum conuerſi ſunt. Preſes autem a fulgure interemptus eſt. Maria uero ſaxo incluſa migrauit ad dominum. Poſtea quoq; aperto ſaxo: corp⁹ illius a xp̃ianis repertum: dignoq; honore conditum ẽ calendis nouembris.

¶ De ſancto uigore epõ. V

VIgor epũs claruit tẽpore childeberti regis francoꝝ: apud oppidum baiocenſe: qui attrebatenſe ciuitate nobilibus & fidelib⁹ parentib⁹ natus: itra ſci uedaſti monaſteriũ habitabat. Dum autẽ parentes illũ inde retrahere uellent: ut ip̃m haberẽt i eoꝝ hereditate ſuperſtitem: ille aſſumpto puero theodemiro ſeculum reliquit: & neſciẽs quo ꝓgeret: pegrinari cepit: atq; ad regionem baiocem deuenit. ubi ab angelo i ſomnis admonitus ad uicum redeuerum perrexit: illicq; edificato monaſterio ieiuniis & orationibus deo ſeruiebat: multoſq; ad dñm cõuertebat.

¶ Dum autẽ filium paruulũ mulieris xp̃iane cõuerſum baptizaſſet: illeq; ſubita febre mortu⁹ eẽt: mater pueri cadauer in lectulo ſuo repoſuit: & ad uigorem accedens: mortem filii cum lachrymis nunciauit. Pro quo ſanct⁹ uir oratione effudit: & matrem ad domum reuerti mandauit: que iuſſu illius rediens filium ſibi uiuum occurrentem recepit. Propter quod miraculum multi languẽtes ad eum accedebãt: & tactu illi⁹ ſani redibãt: plurimiq; ad fidem ꝓuerſi in xp̃m credebãt.

¶ Hic de poſſeſſione uiri cuiuſdam ſerpẽtes 40. pedes in longitudine habentẽ: q̃ ſolo flatu hoies & pecora occidebat: orario ſuo ut catulum manſuetum ligauit: & uinctũ theodemiro miſtro ſuo tradidit: quẽ ille ip̃m ſequentẽ iuſſu magri ad mare ligatũ deduxit: & in undis demerſit. ¶ Alium quoq; ſerpentẽ de loco: qui dicitur ceila: & tertium de loco: qui dicitur cammoron: ſimiliter eiecit.

¶ Defuncto uero epõ baiocẽſe a clero & populo in epãtu electꝰ ẽ. Cũ aũt comes bathyldus poſſeſſionẽ quandã epãtus a ſe occupatam arari faceret: de equo ſubito corruens: expirauit. Sanctus autem uir multis clarus uirtutibus ſenex & plenus dierum in pace q̃ euit calen. nouembris. Sepultuſq; eſt in eccleſia baiocenſi.

¶ De ſcõ maturino ꝓſeſ. VI

MAturinꝰ ꝓfeſſor apud ſenonẽſẽ ciuitatẽ tpe maximiani impatoris claruit. Qui ex pr̃e marino eiuſdẽ ciuitatis nobile ac gẽtile ꝓgenitus: qui ex precepto maximiani chriſtianos ꝓſequebaſ: ipſe clãculum animo ſolo chriſtianus exiſtens: pro parentum ſalute ad dominũ exorabat. Audiuitq; a domino: q̃ ei ab eo poſtulata darentur. Et poſt dies paucos mater eius ad chriſtum conuerſa: dum patri eandem conuerſionẽ ſuaderet: ille ei reſpondit: q̃ in nocte precedente p̃ uiſum accepat: q̃ filio ſuo in cuſtodiã data fuiſſet ouium multitudo. Vnde ipſe marinus cum uxore & filio maturino annorũ uiginti a ſancto policarpo epiſcopo baptizati ſunt.

¶ Cum autē diabolus filiam maximiani ipatoris oppressisset: & per os puelle clamaret se a nullo hominū nisi a maturino senonensi eiiciendū: populū quoq; romanū a clade epidemie: quam incurrerat eiusdem meritis liberandum. Imperator ad senonen ciuitatem misit: & maturinum ad se accersiuit. Qui romam cū multo honore ꝓductus: prius a comitibus iuramentū accepit: ut si eum rome aut in uia mori ꝓtingeret: corpus ei⁹ ad propriam patriā reportarent: ueniens ergo maturinus romā: ipatoris filiaꝫ a demonio liberauit: populo quoq; salutē a pestilētia suis orationibus impetrauit. Et post hec ibidem in pace quieuit cal. nouēbris. Cuius corpus dum in quodā tumulo posuissent: die sequēti exhumatū inuenerūt. Recordati aūt ꝑmissionis & iuramēti: corpus roma ad galliam trāsportarūt: & ibidē illud iussu impatoris digno honore ꝓsiderunt apud senonis ciuitatem: ubi & miraculis claret.

¶ De scō marcello epiſcopo. VII

MArcellus eps parisioꝝ fuit q apd eandē urbē merito scitatis nō modico claruit. De quo illud memorabile repitur: q exns adhuc iuuenis: ut dign⁹ mōstrarē futur⁹ antistes: eius merito tūc aqua i uinum: tunc uero mutata ē i balsamū. Hic etiā inter alia uirtutum ei⁹ miraculosa isignia: puellam a morte corporis suscitauit. Qui apud eandeꝫ urbem parisiensem: scitate clarus in pace qeuit cal. nouembris ibidem sepultus.

¶ De cōmemoratiōe omniū mortuoꝝ. VIII

COmmemoratio oium fideliū defunctoꝝ sequēti die a festo oium scōꝝ fieri ab ecclesia instituta ē: uidelicet. 4. noñ. nouēbris: ut generalib⁹ aliq̄ suffragiis adiuuēt̄ur: q specialia habere nō possunt: sicut i q̄dam reuelatiōe mōstratū ē: de qua dictū est supra in legenda oium scōꝝ calē. nouēbris. Circa quā ꝯmemorationē tria uidēda sūt. s. iporū purgandoꝝ ꝓditio futura: iporū defunctoꝝ purgatio dura: & iporuꝫ expiādorum subuētio secura. ¶ Quantū ad ꝓditionē futuram sciēdū est: esse locū purgatorii: i quo aie purgant quorūdā morientium de quib⁹ inferius dicetur: & hoc probat. ¶ Primo p locū a sufficiēti diuisione. Nā sicut dicit augusti⁹. Oēs qui de hac uita decedūt: aut sūt ualde boni: & hi statiꝫ euolāt ad paradisuꝫ: aut sunt ualde mali: & hi descendunt ad infernum: aut mediocriter boni & hi uadunt ad purgatoriū: suffragia autē facta p ualde bonis sunt gr̄aꝝ actiones: nec debēt fieri sciēter: quia ut ipe dicit. Iniuriā facit martyri: q orat ꝑ mr̄e: sed ubi ignoranter fierēt ad meritum exorantis cederent. ꝓm illud. Oratio mea in sinu meo ꝙuertetur. ¶ Suffragia aūt facta pro ualde malis: sunt uiuoꝝ qualescū q; ꝙsolationes: pro quib⁹ si de iporꝝ dānatiōe ꝙstaret: nulla suffragia fienda essent: ut dicit augustin⁹. Si scirem patrē meū esse in iferno non plus orarē pro eo q̄ pro diabolo. Sunt autē quidā mediocriter bōi: qui plenā penitentiā nō perfecerūt: qui nec adeo boni sunt quin suffragiis nō egeāt: nec adeo mali quin eis prodesse non ualeāt: pro quib⁹ suffragia facta sūt expiationes. ¶ Secūdo ꝓbatur p locum ab auctoritate. Cū eni xp̄s dicat: q̄ qui peccauerit in spiritūsanctū nō remittet̄ ei neq; in hoc seculo neq; in futuro: ꝙcludit q̄ in futuro seculo peccata aliqua dimittūtur: ſꝫ hec non i padiso: quia nihil sordidū nihil intrabit in eo coinquinatū apoc. xxi. neq; in inferno in quo nulla est redēptio: igit̄ est dare tertiuꝫ locū i quo dimittant̄. s. purgatoriū. Tertio probat̄ ex ipa diuina pietate. Cū eni sit impossibile: ut homo nō peccet. Iuxta illud. Septies in die cadit iustus: quomodo esset diuine pietatis: ut quis subitanea morte p̄uentus sic dānaretur de homicidio: sicut & de uerbo otioso. Nō enim euolāt statim cuꝫ decedunt: nisi tria genera hominū: qui significantur p illos tres quibus celū apertū ē. s. pueri baptizati aut etiā adulti: dūmodo decedāt anteq̄ actualiter peccēt: hi significant̄ per xp̄m baptizatū cui celuꝫ apertū est luc. 4. Item sci mr̄es qui denotant̄ p stephanum lapidatū: qui uidit celos aptos actuū. 8. Itē uiri perfecti exñtes sine ullo peccato etiā uniali: hi denotantur p ioānem pfectissimum qui uidit hostium aptū i celo apoc. 4. Quantū ad purgationē duram tria uidēda sunt. s. q sūt illi q purgant̄: & ubi purgant̄: & q̄to tempore purgant̄. ¶ Circa primū sciēdum est: q̄ purgant̄ illi qui satisfactione sibi iniuncta nondum ꝙpleta decedūt: uerūtamē si haberent tantā ꝙtritionem: que sufficeret ad delendū peccatū: liberi ad uitā transirent: etiā si satisfactionē minime ꝙpleuissent: quia apd deum non tam ualet mēsura tēporis q̄ doloris. Qui aūt non adeo ꝙterunt̄: & ante expletionem moriūtur: igne purgatorii grauissime puniunt̄: nisi forte eoꝝ satisfactio ab aliquib⁹ eoꝝ charis assumat̄ pficienda: & hec debet fieri auctoritate sacerdotis: qui penitētiam iposuit: & in cāu extreme necessitatis: ubi per illū pfici non possit: & debet perfici pro eo ab homine exñte i charitate: & q̄ minor pena ꝙmutetur in maiorē: quia pl⁹ deo satisfacit pena propria q̄ aliena. ¶ Scdi qui purgant̄: sunt hi: qui satisfactionē quidem iniunctam ꝙpleuerūt: sed tñ illa pena ignorantia uel negligentia sacerdotis sufficiens non fuit. Nā nisi magnitudo ꝙtritionis suppleat: isti tales in purgatorio cōplebunt qđ i hac

uita defecerũt: uñ si penitẽtia ipositа est maior: tũc illud plꝰ cedit ei i augmentũ glorie Si equalis sufficit ad diminutionẽ totius culpe. Si minor: tunc illud quod restat: supplebit̃ ex uirtute diuine iustitie. ¶ Tertii q purgant̃: sunt illi: qui lignũ fenũ & stipulã secũ ferunt. ſ. affectiões carnales: quibꝰ dediti sũt Ita tñ ut nil deo ꝓponant. Isti eni illis tribus significant̃: q ſm suos amãdi modos: uel diutius ut lignũ: uel minꝰ ut fenũ: uel minimũ ut stipulã cremabunt̃. ¶ Circa secundũ. ſ. ubi purgant̃: sciendũ est: q est purgatorium generale & ſpẽale. Generale est in eodẽ loco quo & isternꝰ: & eodẽ igne dãnati cruciãt̃: & saluandi purgant̃: sicut idẽ ignis ligna cõsumit: & aurũ purificat: q quidẽ ignis est miro mõ grauis: cũ excellat oẽm penã: quã unq̃q̃ ps passus fuerit i hac uita: licet martyres mirabilia passi fuerint tormẽta. ¶ Habent tñ illi: qui sunt i purgatorio triplex remedium: quibꝰ dãnati carent. Primũ: qa certi futuraꝝ gloriã pstolant̃: habent eni certitudinem de gloria: minorem qdem q̃ existẽtes i patria: sed maiorẽ q̃ existentes in uia. ¶ Secũdum: qa a demõibꝰ nõ cruciant̃: nõ eni é ꝓueniẽs: ut quoꝝ in hoc mũdo extiterunt uictores: eos hẽant in purgatorio penarum illatores. ¶ Tertiũ: qa ab angelis bonis sepiꝰ uisitãt̃: q eos in ſpe certa future glorie ꝓfirmant: & bona: que ꝑ eis in hoc mundo fiunt: illis annunciant. ¶ Spẽale uero purgatoriũ é illud quod deꝰ in diuersis locis pluribꝰ aiabꝰ purgandis sepius deputare credit̃: Quod qdem facit deꝰ ꝓpter qnq; rõnes. Primo ꝓpter eaꝝ leuẽ punitionẽ: sicut aliquibꝰ ſm gregoriuꝫ reuelatũ est: aias quasdã i umbra punitas eẽ ¶ Secundo ꝓpter eaꝝ celerẽ liberationẽ: ut ſ. possint suas idigentias aliis reuelare: & sic eoꝝ suffragia petere: & ꝑ ꝓsequẽs de pena celerius exire. Sicut legit̃ de scõ theobaldo: q eius piscatores in autũno frustũ glaciei pro pisce pndiderũt: qđ dũ pedibꝰ epi podagra laborantis ꝑ eiꝰ refrigerio supponeret̃: audiuit uocem de glacie dicẽtis: se aiaꝫ eẽ uniꝰ peccatoris: qui in illa glacie purgabat̃: q liberari posset: si. xxx. missas ꝑ eo ꝓtinuatis diebus celebraret. Quas dũ sanctꝰ bis incohasset: & diuersis causis demone hoc agente intermisisset: tertio missas ꝓtinuauit: & frusto glaciei dissoluto aia peccatoris ad celos ascẽdit. ¶ Tertio ꝓpter nostrã istructionẽ: ut. ſ. magnã penã infligi peccantibꝰ in uita futura cognoscamus: sicut appet i quodã scholari: qui dũ post eiꝰ obitũ magistro suo cũ capa de pgameno plena sophismatibꝰ appuisset: tãq; pluſq̃ turrim sibi ponderare diceret: & magister penã illã leuẽ iudicaret. Ille guttã unam sui sudoris in palmã magistri cadere dimisit que manũ eiꝰ sicut sagitta ꝓforauit: & cruciatum mirabilẽ sensit: unde magister territꝰ seculo renuncians religionẽ intrauit. ¶ Quarto ꝓpter culpe in loco ꝑpetrationẽ sicut legit̃. 4. dialog. q ꝑsbr̃ ꝓpter corporis sui necessitatẽ balneũ frequentans: semp inueniebat unũ sibi ibidem ministrantẽ. Cui duꝫ uice quadã ꝑ mercede panẽ benedictũ offeret: audiuit ab eo: q fuerat aliqñ dñs loci illius: sed ꝑ culpis suis ibidẽ post mortẽ fuerat deputatus: rogãs ut ꝑ se panẽ illum deo offerret: & sic expiari posset: q dũ ꝑsbr̃ per dies. 7. ꝑ eo celebrasset: & ad balneũ rediisset: illum minime amplioꝰ inuenit. ¶ Quinto ꝓpter alicuiꝰ sci oronẽ: sicut legit̃ de sancto patricio epõ: ad cuiꝰ oronem deꝰ in hibernia purgatorium unũ ꝓstituit: de quo dictũ est supra in eiꝰ legẽda. 16. calẽ. aprilis. ¶ Circa tertium. ſ. quãto tpe purgant̃: sciendũ ẽ: q tẽpus debet culpe correspõdere. Deꝰ enim q modos & mensurã peccatoꝝ & penarũ nouit: penã cum culpa ꝑmensurat: uel tẽporis diuturnitate: uel pene acerbitate: ut si uerbi gra: quis peccatũ cõmisisset: ꝓpter quod ꝑ annũ in purgatorio stare deberet: & usq; ad diẽ iudicii nõ nisi mẽsis unꝰ restaret: qa tunc purgatorium finiri oportet: deꝰ tunc ꝓpter tẽporis breuitatẽ aggrauaret pene acerbitatem. ¶ Quantũ uero ad subuẽtionẽ securaꝝ quattuor uidenda sunt. ſ. quibus subueniat̃. Per quos subueniat̃. Per que & qualiter subueniat̃. ¶ Circa primũ sciẽdũ: q dãnatis nullo mõ subuenitur: neq; quo ad liberationeꝫ: ut. ſ. ab ipsis penis liberent̃: nec quo ad mitigationẽ: ut. ſ. i eis diminuant̃: nec quo ad suspensionẽ: ut. ſ. ad tẽpus etiã minimũ eorum pena suspendat̃: nec quo ad fortificationem: ut. ſ. ad tolerandũ leuius roborent̃. Quãtũ eni ad aliquod hoꝝ in inferno nulla est redẽptio. Subuenit̃ autẽ illis: qui in uita sibi meruerunt: ut eis talia ꝓdesse possint: uidelicet illis qui in statu gr̃e decedentes aliqua secũ purganda tulerunt: de quibus supra dictũ est. ¶ Circa secundũ sciendum: q debet istis subueniri ꝑ hoies qui sint in tali statu: qualis & illi decesserunt. ſ. in statu gr̃e. Alioquin si suffragia fiant ꝑ defunctis existentibꝰ i mortali: nihil aiabus ꝓsunt: sicut nec sibiipsis ꝓdesse possunt. Hoc aũt fallit in duobꝰ casibꝰ ¶ Primo cũ quis decedens in charitate ordinat sibi de ꝓpriis facultatibꝰ ꝑ aliquẽ subueniri: q̃uis enim talis uoluntatẽ defuncti exequens sit in peccato mortali: ꝓsunt tñ illi tales elemosyne: qa fiunt in ꝓsonã existẽtis in statu gr̃e. ¶ Secũdo cũ quis defunctis subuenit in ꝓsonam ecclesie: ut si sacerdos exñs in mortali etiã sponte celebret ꝑ defunctis: quia eni hoc facit in ꝓsonã ecclesie: ꝓsunt defũctis illa suffragia: quia noie ecclesie fiũt: que semp sine macula ꝓsistit: & oia ꝑ spiritũ

ſanctum operaſ. ¶ Circa tertiū ſciēdū ꝙ ſuffragia ꝓ defunctis: quedā ſunt realia ſicut elemoſyne & oblatiōes: quedā ꝓſonalia: ut ieiunia & peregrinatiōes: quedā uero mixta: ut eccleſie oratiōes & potiſſime miſſaꝝ celebrationes. ¶ Quod aūt primū. ſ. elemoſyne ꝓſint ꝓ defunctis: patet ex eo qđ legiſ ſecūdo maccabeoꝝ. xii. Quoniā uir fortiſſimus iudas collatiōe facta'. xii. drachmas argenti miſit hieroſolymā offerri ꝓ peccatis mortuorū ꝛc. ¶ Quod uero ſm. ſ. ieiunioꝝ obſeruatio & oratio eis ꝓſit gregoriꝰ ꝓbat i. 4. dialogoꝝ ꝙ multas auctoritates & exēpla que cā breuitatis omittunſ. ¶ Quod aūt tertius ſcilicet miſſaꝝ celebratio eis ꝓſit: ꝓbat ideꝫ in eodem libro: ꝙ dū quidā frater mortuus eſſet: &. 3. aureos habere reptus fuiſſet: iuſſit eū gregoriꝰ i ſterquilinio ſepeliri: & pro eo uſq; ad dies. 30. miſſam celebrari: qbꝰ expletis aia illius cuidā fratri appuit: & ſe ꝓpter talem miſſaꝝ celebrationem a purgatorio liberatum eē dixit. ¶ Circa q̄rtum uero. ſ. q̄liter ſubueniſ: ſciēdum ē ꝙ ſuffragia aut ſiunt pro mortuis generaliter: & tūc generaliter proſunt: aut ſp̄aliter: & tunc ſp̄aliter proſunt illis pro quibꝰ fiunt: ſi indigēt: ſi aūt nō indigent ſm diuinā diſpenſationē illis q magis indigēt attribuunſ. Et hoc itelligas q̄tū ad expiationē. Nā ſuffragia mortuoꝝ habēt ultra expiationē uirtutem i penis confortādi. Et hoc oibꝰ equaliter prodeſt ſiue ſiāt generaliter ſiue ſp̄aliter: ſicut patet exēplum i candela: que accēſa pro uno exñte i carcere ſic aliis lucet: ac ſi pro ſingl'is accēſa fuiſſet:

¶ De ſcō iuſto martyre. IX.

IVſtus martyr apud tergeſtinam ciuitatē aquileie ꝓuincie paſſus eſt: tēporibꝰ diocletiani & maximiani impatoꝝ ſub manatio prefecto. Qui dū ad prefatā urbē deueniſſet. Iuſtū ꝓprehendi fecit: & ſibi p̄ntato cepit ſuadere: ut diis ſacrificaret. Qui cū domino ieſu xp̄o ſe ſacrificare diceret: iuſſit eū in carcerē trudi. Cūq; tota nocte i oratione ꝓſeueraſſet: mane eductū & imolare recuſantem: fecit eum manatius extēſum neruis crudis cedi: ſed cū illū oino iuictū cerneret: mādauit in collo eiꝰ & manibꝰ ac pedibꝰ plūbi pondera ligari: & ſic i profundum maris demergi. Qui quaſi ad epulas iuitatus ipe ſibi met pondera plūbi deferebat: & uale dicens fratribꝰ feſtinādo ad littus pgebat. Sicq; ad locum ducit: & plūbo ei alligato in ſcapha modiciſſima ponit: ductuſq; in altū pelagi: oratione fuſa i mare demergit: ut aūt ſpiritum deo reddidit: mox funes eiꝰ cum plūbo dirupti ſunt: & corpus ad litꝰ tergeſtine ciuitatis ab undis deductū eſt ante ſolis occaſum. Eadē nocte appuit ſcūs martyr cuidā preſbytero noie ſebaſtiano: iubēs ut corpus eius tolleret: & cū indulgētia ſepeliret. Qui quocatis pluribꝰ xp̄ianis: corpꝰ ipſius in litore inuentū: iuxta ip̄m locum honorifice tumularūt. Qui paſſus ē. 4. noñ. nouēbris.

¶ De ſcā euſtochio uirgine & martyre. X.

EVſtochiū uirgo & martyr apud tarſum cilicie paſſa ē ſub iuliano impatore. Qui cū ibidē exiſtens cū oi populo diis gentiliū ſacriſicaſſet. Euſtochiū ſacrificare nolētem primo neruis bubalinis cedi fecit: deinde cornibꝰ capreolaꝝ ungulari p̄cepit: ptibuſq; carnes eiꝰ ꝓcidi. Deinde caput eius cū capillis excoriari & clauos infigi. Et cū hec oia ꝓſtantiſſime toleraſſet: & ip̄ator ſentētiā protuliſſet: ut mēbratim ꝓciſa i ſartagie torreretur orans ad dñm emiſit ſpiritū. Sepultaq; ē a matre propria in abditiſſima crypta 4. noñ nouembris.

¶ De ſcā euſtochio uirgine. XI.

EVſtochiū uirgo ſacratiſſima paule nobiliſſime romanorū filia & beati hieronymi diſcipula fuit. De qua idē teſtaſ hieronymꝰ: ꝙ i ſcis locis uirginitatis & eccleſie mōile ꝓcioſiſſimū fuit. Cū uero mater eiꝰ oi relicto ſeclo & mūdanis diuitiis ac filiis cūctis: ex urbe roma ꝓgreſſa hieroſolymā deo ſuitura nauigaret: hec ſola eius propoſiti & nauigatiōis comes extitit: ſicut ſupra actū ē in uita paule. vi. cal. februarii. Et cū eadem eius matre apud oppidū bethleē cenobium ꝓſtruxit: & cū eadē & aliis ſcis femis ſub bti p̄ris hieronymi diſciplina: deo deuote ſeruiuit: atq; poſt dormitionē genitricis. ſo. & eo amplius puellaꝝ mater extitit. Cui beatus doctor regulā deo uiuēdi cōſtituit & dictauit. Ipa aūt ieiuniis & oratiōibꝰ ſacrorūq; libroꝝ ſtudiis intēta ſolicite: poſt agones plurimos pro xp̄o ſupatos in uirginitatis ꝓpoſito in pace quieuit. Sepulta apud bethleem 4. noñ nouembris.

¶ De ſcō uictorino ep̄o & martyre. XII.

VIctorinus pictauēſis ep̄s ſub diocletiana ꝓſecutione mr̄iū paſſus eſt: qui ſciētia & doctrina clarus opuſcula nō nulla ſacre fidei putilia ꝓpilauit. Cōmētarios enim edidit in geneſim: Exodū: Leuiticū: Iſaiam: Ezechielē: Abbacuch: Eccleſiaſtē: Cantica canticoꝝ: & apocalypſim. Aduerſum oēs ſere hereſes libros plures ꝓſcripſit: multaq; alia grandioribꝰ ſenſibꝰ q̄ cōpoſitione uerboꝝ neq; enim eque latina ut greca lingua pollebat. Sub prefato tandē principe ꝓ eiꝰ dem defenſione fidei: mr̄io uitā apud eandē urbē finiuit. Ibiq; tumulatꝰ iacet paſſus eſt aūt. 4. noñ nouēbris. Hec hieronymꝰ libro

de uiris illustribus.

¶ De sanctis alcindino pygasio & anepothisto martyribus. XIII

ALcindin⁹:pygasi⁹:&anepothist⁹ apud ꝑsidam passi sunt sub sapore rege ꝑsaꝝ:qui eidem regi delati ꝙ xp̄m colerent: & multos ꝙuerterēt: inuēti sunt in cella orantes: & a ministris regis capti educti sūt. Dum aūt xp̄m ꝓfiterent:primo uectib⁹ durissime cesi sunt:mutatis sup singulos eoꝝ icedendo.io.uiris. Rex uero cecidit q̄si examinis:tandem ad se rediēs:eos sursum appēdi:& deorsum extēdi:ac ignē subterponi fecit. Sci uero xp̄o eis apparente illesi ab igne ꝑmanserunt:& a uinculis absoluti sūt. Rex aūt mutus effect⁹ est:& ministri q̄si amentes erant:ita ut nec nutibus eum intelligere possent. Post hec appuit scis martyribus exercitus angeloꝝ:quibus orantib⁹ lingua regi restituta est. Tunc mādante rege sci sup lectos ferreos sternunt:& carbones subtermittuntur:sed a uoce celica ꝓfortantur:plurimi ad dñm cōuertunt. Deinde pluuia maxima inundāte:& angelis eis in albis de celo aduolantibus ignis extinguit:& sanctoꝝ uincula dirumpunt. Cūq; eis rex blandiret:ut sacrificarent:eosq; in curru suo leuasset: & ad tēplū iouis adduxisset: oronē fuderūt ad xp̄m Statimq; facto terremotu magno idolum cecidit:& rex territ⁹ fugit. ¶ Iteꝝ quoq; scōs martyres detētos nudos &catenis obligatos rex mitti fecit in cacabos plūbo:resina:& pice bulliētibus plenos. Veꝝ oone ad deū fusa:sanctoꝝ catene ꝓfracte sunt:& cacabi uacui sunt repti: ac oino tepefacti. Quod cernens miles quidā noie ✝ antoninus ꝙuersus est:& in xp̄i ꝓfessione a rege decollatus:atq; a fidelibus sepultus. Deinde mādauit sapor martyres coriis tauroꝝ includi: & in mare iactari. Et ꝓtinuo sanct⁹ martyr antonin⁹ eis cū tribus angelis apparuit:& coria scidit:sāctosq; illesos sup undas maris ambulantes ad littus ꝓduxit. Quo miraculo ✝.28.gentiles ad fidē xp̄i ꝙuersi sūt. Sed irat⁹ rex scōs mres una cū ꝑfatis.28.nup ꝙuersis in ignem copiosū mitti ꝓcepit. Qui sola sua xp̄o reddentes corporib⁹ inustis oino ꝑmanentibus ipsi multis cernētibus ab angelis in nubib⁹ susceptī sunt:odorq; mir⁹ ex corpib⁹ refragrauit. Qui passi sunt.4.noñ.nouēbris.

¶ De scō theodoro ep̄o. XIIII

THeodor⁹ ep̄s cyrie ciuitatis a cyro ꝓdite nō solum uerbis sed ēt rebus & uirtutib⁹ extitit coronatus. Qui multa uolumia scripsit se dr:sed de pluribus paucoruꝫ istoꝝ ad nos notitia ꝓuenire potuit: ut gēnadius de uiris illustribus testat. Naꝫ scripsit de incarnatione dñi aduersum euthycen presbyteꝝ &dioscorum alexandrinū ep̄m dicta fortia. Itē ecclesiastice historie libros imitatus eusebium:& a fine multoꝝ ei⁹ incipiens usq; ad leonis senioris tēpora deduxit. Sub quo & apud laodiciā ciuitatē in xp̄o quieuit 4.noñ.nouembris.

¶ De sancto ambrosio abbate. XV

AMbrosi⁹ abbas monasterii agaunensis prius apud lugdunū ciuitatē monasterii isule barbate pr̄ fuit:& magnis illic uite ac sācti/tatis uirtutibus clar⁹. Cū ad dictum cenobium agauni ob egregie religionis normā translatus fuisset: btō fine in dño reqeuit.4.noñ nouēbris:Cui⁹ corpus apud idē monasteriū sepultū iacet:& signis atque miraculis glorioſe refulget:ut dicit ado.

¶ De sancto quarto discipulo. XVI

QVartus discipulus ex.72. a xp̄o electis un⁹ fuit:qui sub discipliapostmodū.12.apostoloꝝ claruit ut abbas dorothe⁹ tradit:de hoc etiam apostolus ad roma.16.mētionem facit. Hic ep̄s beryti ab apostolis cō stitutus extitit:& officio p̄dicationis se exercitans apud eandem ciuitatem quieuit tertio nonas nouembris.

¶ De sanctis martyrib⁹ qui dicuntur massa candida. XVII

MArtyres sci: qui dicūt massa candida:fuerunt innumera martyꝝ multitudo i ciuitate cesaraugusta hispanie ꝓuincie sub daciano p̄side ꝓ xp̄o passoꝝ. Cū eni p̄fatus p̄ses in ipsa urbe.18.martyres interfecisset cū uirgine eugra:de quib⁹ dictū ē in eoꝝ passiōe.16.calē.maii. Videns:q; quanto plus conabat xp̄ianos extinguere:tanto magis eoꝝ multiplicabat fides: & collegiū augebat:simulata pace ecclesiis reddita: misit edictū ficte:ut xp̄ianis latentib⁹ liceret suis legib⁹ uti. Quib⁹ ad publicū ꝓdeūtibus:& xp̄m laudantib⁹ eoꝝ multitudine i p̄dicta ciuitate cōueniente:congregauit exercitū paganoꝝ:ianuasq; urbis claudi iussit:ne quis eorum euaderet. Omnes quoq; christianos ibidem repertos armati gentiles ex abditis exeuntes gladiis trucidarunt. Corpora uero in aceruos maximos collecta combusserunt: & cineres in uentum dispersерunt. Qui propter eorum innumerabilem multitudinem massa candida appellātur:ut dicit frater uincentius. Quorum passio recolitur.3.noñ nouēbris. Sunt & alii.300.martyres: qui massa candida dicuntur: de quibus supra dictū est.9.calē.septembris.

¶ De sanctis germano & sociis martyribus. XVIII

GErmanus:theopolus: ceſarius:& uitalis martyres apd ceſareã cappadocie ſub ꝓſecutiõe decii ceſaris optime duxerũt mrium. Quo tẽpore:ut ſcribit hieronym⁹:uoti erat xp̃ianis pro xp̃i noie ꝓcuti: ueꝝ etiã callidus hoſtis tarda ad mortẽ ſupplicia ꝙquerens animas cupiebat iugulare non corpora & ut ipe qui ab eo paſſus ẽ cyprian⁹ ait:uolentibus nõ permittebaꝫ occidi. Quo tẽpore paſſi ſunt illi duo iuuenes de quibus in uita ſci pauli primi eremite dicit̃:ut ſupra dictũ eſt in ei⁹ uita.4.idus ianuarii. Paſſi ſunt prefati ſci mres german⁹ & ſocii.3.noñ.nouembris. Hec hieronym⁹ in martylogio ſuo.

¶De ſcõ chenelmo martyre. XIX.

CHenelm⁹ martyr i anglia paſſus ẽ. Hic fuit fili⁹ cenulphi mercio-rum regis. Quẽ ille moriẽs dryde ſorori ſue tunc ſeptẽnem ꝓmiſit alendum. Illa uero mortuo rege falſo ſibi regnũ preſagiẽs infantulũ occidendum ſatelliti:qui eius erat allũnus tradidit: preciũq; promiſit. Qui pueꝝ uenatũ ducens inter frutecta obtrũcauit. Hoc autẽ celatum in anglia ſtatim diuinitus inotuit. Nã columba de celo aduolãs ſup altare ſancti petri rome deſcẽdit:& mẽbranã anglicis elementis ſcriptam detulit: atq; in altare depoſuit:cuius tenor necẽ pueri mris:& ſepultu-ram per ordinẽ prodidit. Que a quodaꝫ anglico interpretata ẽ. Statimq; papa ꝓepiſto-lam regib⁹ anglie directam ꝓpatriotã martyrem idicauit:unde frequẽti cultu corpus i nocentis de loco ubi iacebat ſolenniter leuatum eſt. Cum aũt ferretur uincel cũbã clericis & laicis canentib⁹: dryda parricidialis e feneſtra cenaculi caput extulit. Et forte pſalterium legens puenerat ad p̃s. Deus laudem meam ne tacueris: quẽ a fine neſcio quo preſagio retrograde dicens: nitebaꝫ cãtantes infringere. Tunc uirtute diuina oculi illius a capite euulſi uerſum illũ:hoc opus eoꝝ qui detrahunt mihi ꝛc. cruore polluerunt. Et in ipo libro uſq; hodie extat cruoris iſignia immanitatẽ mulieris & ultionem dei ſpirantia. Paſſus eſt autẽ ſcũs martyr.3. noñ.nouembris. Hec guilelmus.

¶De ſcã alpaide uirgine. XX.

ALpaides uirgo de tudoto circa annũ dñi.1180. ſcitate nimia claruit. Que multis annis in corpore degens infirma ſine ullo cibo ꝓmanſit. Hec genere infima officioq; bubulca:ſcãꝝ ſcripturaꝝ intelligentiam diuinitus obtinuit:& mire prudẽtie cõſilium habuit. Que flagello dñi diuti⁹ attrita eſt:adeo ut pp effluentẽ de corpore ſaniẽ etiam ſuis fieret in horroré:patientia autem ſumma predita: nec aliquãdo ꝓturbari uiſa fuit. Nullũq; cibũ ꝓ annos multos traiicere ualuit niſi ſolum euchariſtiã ſacrã: & lecto decubans nõ niſi ab altero moueri potuit. Hec aũt a deo accepit: ut ſepiſſime i exceſſu rapta:angelo duce:& loca penaꝝ & gloriaꝫ ſcõꝝ percurreret: & occultas uiſiones aſpiceret:Frequẽter autem in ſolẽnitatibus xp̃i uel eius matris rapta mundũ totum quaſi in pile ſp̃em intuebaꝫ: & ea que in mundo fiebant ꝓtemplabatur: ad corpus quoq; rediẽs multa occulta & ſecretiſſima dicebat:& quedam ex his que uiderat reuelabat: quedã uero a deo premonita occultabat:plerũq; etiã futura predicebat: Quieuit aũt in pace apd tudotũ.3.noñ nouẽb. Hec ex geſtis frãcoꝝ.

¶De ſcis uitale & agricola mrib⁹. XXI.

VItalis & agricola mres paſſi ſunt in prouincia italie in ciuitate bononienſi tẽporib⁹ diocletiani & maximiani ipatoꝝ: quoꝝ paſſionem ſcũs ſcripſit ambroſi⁹. Fuit autem uitalis ſꝙus agricole:nunc uero conſors & collega martyrii:preceſſitq; ſꝙus ut preuideret locum:ſecutus ẽ dñs ſecure:quo datam fidẽ ſerui iam inueniret patã non alienam. Cũ ergo ſanct⁹ uitalis cogeretur a perſequẽtibus ut xp̃m negaret: & amplius dñi fidem profiteret:oĩa tormẽtoꝝ genera in eũ exercentes:ut non eſſet in corpore eius ſine uulnere locus: oratione fuſa ad dñm emiſit ſpiritum. Sanctus uero agricola mitior habebatur morib⁹ ut ab ipſis etiã inimicis diligeretur. Ideoq; differebãt eius paſſionẽ. Deniq; ubi nõ acquieuit perſecutorib⁹:ſcũs agricola crucifixus ẽ. Quoꝝ corpora i iudeorum ſolo ſepulta ſunt. ¶Poſt multos autẽꝫ annos idem locus ſcõ ambroſio ep̃o mediolanenſi reuelatus ẽ. Qui ueniens bononiam conuocatis clero & populo ad locum acceſſit:& effoſſo ſolo mrtyrum reliquias iuenit. Eaq; deuote leuata in eadem ciuitate ſepeliuit. Paſſi ſunt autẽ pridie noñ.nouembris.

¶De ſcõ amãtio preſbytero. XXII.

AMantius preſbyter apud tyfernã tiberianã ciuitatem claruit tempore bti gregorii pape. Qui hoc ſpeciale in ſe uirtutis habebat:ut apoſtoloꝝ more manus ſuper egros imponeret & ſaluti reſtitueret:& quelibet uehemẽs egritudo ad tactũ illius abſcederet. Hic inſuper hoc in ſe habebat miraculi:quia i quolibet loco q̃uiſ imaniſſime aſpitatis ꝓpentẽ inueniret: mox ut eũ ſigno crucis ſignaret extinguebat:ita ut diruptiſ uiſceribus moreretur. Quẽ ſi qñ ꝓpens in foramine fugeret:ſigno crucis os foraminis benedicebat:ſtatimq; ex foramine ꝓpens iam mortuus trahebaꝫ. Hic tẽpore quodã ad beatũ

est adductus gregorium: quē in domo infir
moꝝ beat⁹ pōtifex dieb⁹ aliqbus ad manen
dū posuit: ubi quidā inter egros alios mēte
captus & phreneticꝰ iacebat. Qui nocte qua
dam cū magnas uoces. ſ. ut insanus ederet:
cunctos egros imensis clamoribus pturba
bat: ita ut nulli illic somnū capere liceret.
Tūc sanctꝰ pſbyter de stratu suo surgens ad
locū phrenetici accessit: & sup eū positis ma
nibus orauit: moxq; illū melius habentē tu
lit: atq; in supiora domus secū ad oratoriū
duxit: ubi p eo liberi⁹ oroni incubuit: & sta
tim eum sanum ad lectū pprium reduxit: ita
ut nullas ulterius uoces ederet: neq; egroto
rum quēq; aliquo clamore turbaret: qui &
apud predictā ciuitatē in pace qeuit pridie
non nouēbr̄. Hec gregꝰ. 3. dialo. cap. 35.

¶ De scō herio pſbytero. XXIII

HErius pſbr̄ apud alexandriā cla
ruit. Hic uir acerrimi ingenii in
diuinis scripturis notabiliter eru
ditus fuit: uitaq; purissimꝰ ad di
uināq; philosophiā penitꝰ expe
ditus: doctor ecclesie incōparabilis maxima
sapientia refulsit. Qui tractatū longissimum
sup isaiam pphetā edidit. Et tēpore philippi
imperatoris apud eandem ciuitatē in pace qe
uit pridie non nouēbris: ut ait hieronymus
libro de uiris illustribus.

¶ De scō zacharia sacerdote. XXIIII

ZAcharias sacerdos & ppheta pr̄
ioannis baptiste in dieb⁹ herodis
regis iudee claruit: de cuiꝰ scita
te in principio euāgelii luce plu
rima p̄clara testimonia describū
tur. Fuit enim de uice abie ex filiis aaron de
tribu leui: sicut dictū est supra de eo in nati
uitate sci ioānis baptiste. 8. calē. iulii: & i eiꝰ
ꝓceptiōe. 8. calē. octobris: ubi etiam de ortu
filii: & de miraculis: que i eius natiuitate ap
paruerūt: & de pphetia ipsius zacharie tra
ctatum est. ¶ Cū igit̄ xp̄us puer ab herode
quereret̄ occidendꝰ: & ex hoc ipse herodes
innocētes primeret: Helisabet audito: q ioan
nes eius filiꝰ similiter quereret̄: q xp̄m eta
te sex mēsibus p̄cedebat: accepit paruulū: &
cū eo aufugit. Ascenso aūt excelso mōte iu
de: circūspiciens ubi eū absconderet: uisis in
terfectoribus se insequētibus timuit: & orati
onē ad deū p filii salute fudit. Statimq; mōs
se apuit: & helisabet cū filio intra sui abdita
suscepit: atq; psecutores exclusit. Quibus i
tra mōtis tenebras lux diuinitus appens eos
ꝓfortabat: & angelus dn̄i illis necessaria mi
nistrabat. ¶ Cū autē missis satellitib⁹ ab he
rode: zacharias ubi filius eēt: iterrogatꝰ eēt:
& ille se eū ubi foret: ignorare diceret: atq; i
pietatē herodis redargueret: xp̄mq; natū ex
uirgine p̄dicaret: qui regnū israel acceptur⁹
esset: herodes iratus misit nocte carnifices: q
zachariā inter templum & altare: ubi uirgo
beata educata fuerat: iugularunt. Mane aūt
facto dū ceteri sacerdotes tēplū adeūtes za
chariā: ut ad eos exiret: more solito expecta
rēt: & iā hora tardior eēt: unꝰ illoꝝ intrās sā
ctuarium: reppit sanguinē zacharie ut lapi
dem coagulatū. Auditaq; est uox de celo: q
zacharias occisus esset: & q sanguis eius ex
israel nō eēt delendꝰ: donec exurgeret: q eū
uindicaret: qui foras egressus hec oia ceteris
nunciauit. Illi uero timētes quasi frangore
lapidū audierūt: & corpus sci nō inuenerūt.
Passus est aūt scūs martyr non nouembris.
Corpꝰ aūt eiꝰ post lōga tpa apud hierosoly
moꝝ templū inuentū: ibidēq; dudū tumula
tum iacuit. Nunc uero qescere dr̄ uenetiis in
monasterio dn̄aꝝ eius nomini fundato.

¶ De scā helisabet uxore zacharie. XXV

HElisabet uxor zacharie sacerdo
tis p̄dicti & mater ioannis bapti
ste fuit: de filiabus aaron: cuius
sanctitas in euangelio luce com
mendat̄. Hec aūt cū ioanne nato
paruulo in latibulo spelūce: de qua supra p
xime dictū est: latuit: donec imanitatis hero
dis psecutio facta i nece paruuloꝝ cessauit.
Et tunc filium usq; ad annos. 7. enutriuit: q
eadem etate antra deserti petiit. Mater uero
modico post tēpore supuixit: & sanctitate &
gr̄a plena ad xp̄m i pace migrauit. Sepulta
in domo ppria in mōtana iuda. Dicit̄ aūt he
lisabet cognata uirginis marie: quia p̄sobri
na eiꝰ fuit. Anna eni & esmeria fuerunt soro
res filie agarin: de ān̄a nata est uirgo maria:
de esmeria nata ē helisabet & eliud: de eliud
natus est emineu: de emineu natꝰ est sanctꝰ
seruatius epūs traiectensis: de quo supra di
ctum est. 3. idus maii.

¶ De sancto zacharia papa. XXVI

ZAcharias papa natione grecꝰ ex
p̄re pollochronio: gregorio. 3.
romano pōtifici in ep̄atu succes
sit: & sedit annos. 10. mēses. 2. di
es. 15. uir mitissimꝰ atq; suauissi
mus: omniq; bonitate ornatus: amator cleri
& populi totius: tardꝰ ad irascendū: & uelox
ad miserendū: nullis malū p malo reddidit:
suis etiā psecutoribus bona p malis restitu
it. Hic inuenit oēm italiam turbatā simul &
ducatū romanū: psequente liudprando lon
gobardoꝝ rege ac romane ecclesie iura au
ferente. Tantā uero deꝰ huic pape gratiā cō
tulit: ut etiā p salute populi aiaꝫ ponere nō
duhitaret. Qui prius missa legatiōe ad eūdē
regem. Post ipse psonaliter ueniens saluta
ria illa uerba p̄dicauit. Cuius āmonitione i
clinatus rex: ciuitates romane ecclesie perti
nentes: que per annos. xxx. ablate fuerant:

reddidit:& pacem cum pontifice fecit:capti uosq; plurimos romāoꝝ:quos tenebat:dimi sit.Ipa quoq; pax p ānos.20.pdurauit. Hic autem pontifex magni meriti & scitatis cleꝝ suum ualde dilexit: utpote pater & bonꝰ pa stor oēs amplectens & utiliter souēs & nemi nem eoꝝ tribulari uel egere pmittēs. Cuius tēporibꝰ i magna securitate & letitia popu lus a deo ei ꝓmissus degens uixit. ¶Hic con stituit ut filii ꝓpatrū se in matrimonio nulla tenus iungerēt.Hic dialogoꝝ libros de lati no in grecū trāstulit:qa utriusq; lingue pitꝰ fuit.Hic etiā in lateraneñ. ecclesia corpꝰ bti georgii mīris cū epitaphio grecis līris exara to reppit:& cū magna solēnitate ad uelū au reum ecclesiā sui nois ꝓdidit.Ibiq; ipꝫ repo suit.Et oibꝰ plene & pfecte dispositis i sūma pace moritur : & apud scūm petrū sepelit. Ibiq; uirtutibꝰ pollet.

¶De scō malachia episcopo. XXII.

MAlachias epꝰ in hibernia claruit tēpore eugenii pape.3.Cuiꝰ uitā btūs bernardꝰ scripsit.Hic ex pa rentibꝰ xpianis i hibernia natꝰ:sa crisq; litteris a pueritia eruditus i ciuitate armachia.xxv.ānoꝝ pbyter factꝰ uerbū dñi instātius predicare cepit.Deinde marcū senē epm lesiuor adiēs: ut ab eo diui nis plenius iformaret:q etiā epꝰ miraculoꝝ signis clarebat:cū eodē per aliquot māsit an nos.¶Dū autē pro sorore sua defūcta quo tidie celebraret:& occupatꝰ aliis p dies.30. missam intermisisset: nocte sequēti uidit per spiritū sororē se diebꝰ totidē nihil gustasse ꝙquerentē.Et cū pro eiꝰ expiatione celebra tionis missaꝝ resūpsisset:uisa ē sibi usq; ad li mē ecclesie pueniſſe.Iterūq; in eodem pseue rans:uidit illā ecclesiam introisse:sed altare ꝙtingere nō posse.Et rursum missas ꝓsecutꝰ uidit eā iter cādidatoꝝ numeꝝ aggregari:& sic eaꝫ itellexit ad celos euolasse.¶Postmo dum aūt in loco bencor sibi a diuite quodā oblato monasteriū repauit : qđ dudū antea fuerat deuastatū:de quo olim scūs columba nus ascēderat.Ibiq; cum.x.monachis abbas ipse deo ſuire cepit:ubi dū unus ex eis opa riis līgna cederet: & securis ferrū de manu brio exilisset:iuocato malachia ferrū uestes illius solūmodo ꝓcidit:sed carnē oīno nō te tigit.¶Ibi etiā oppressum quēdā cui isaniē ti demon suadebat: ut abbatē cultello pcu teret ab infestatione maligni spiritus libera uit.Et michaelē clericuꝫ a graui dysenteria sanauit.¶Cūq; esset ānoꝝ.30. q̄uis inuitus electus ē epꝰ ꝙneroth.Et cū electiōi renun ciare uellet:tandē mādato sui magri epi lesi uor acqeuit:& epatus curā suscepit:ubi po pulū ualde rebellē deo & clero ac ecclesiis i festum: ad p nitētiā summa sapiētia & mira difficultate reduxit:& ad bene uiuendū iſor mauit.¶Post hec dū celsus armachanus ar chiepꝰ iſirmatꝰ esset:seq; mori ꝓspiceret:suis clericis psuasit:uullū nisi malachiā epm eli gendū : ad extirpandā potissime quorūdam prauoꝝ potētū ꝓsuetudinē : qui neminē nisi de eoꝝ parētela archiepm eligi pmittebāt. Iamq; p.xv. epoꝝ successiones talis corrup tella inoleuerat. Mortuo igit archiepo cel so malachias ab eis electꝰ ē.Qui licet dudū renitēs tandē ut ecclesiā eoꝝ a seruitute eri peret acquieuit:promissione tñ ab illis psu scepta:ut deleto pessimo more:liceret sibi a liuꝫ in ecclesia armachañ substituere:& ad suam ꝓnerothēsem ecclesiā redire.Hoc autē malachias magis ad ꝓsentiēdum mouit : qa paucis antea diebꝰ uiderat speciosam mulie rem se sponsam celsi archiepi assērētem: sibi q; celsi baculū ꝓmēdantē.Interea uero mau ritius quidā de iniqua ꝓgenie in archiepatū intrusus ē.Sanctus aūt uir scandalū euitare cupiens illo psidente furori cessit. Sed mau ritius diuino iudicio post annos.v. decessit. Dum autē nigellus quidā de eadē progenie succedere niteret:malachias in brachio po puli ab ipo rege i archiepatū deducitur : & omnes emuli repellunt.Cū autem nigellus cū fautoribꝰ & armatis uiris resistere presu meret: & tā ipsum q̄ regē interficere uellēt: subito nimia tēpestas exorit:autorq; litis & seditionis cū tribꝰ ꝓsortibꝰ a fulminibꝰ occi duntur:ceteri quoq; hinc inde dispguntur. Sanctus uero malachias ānoꝝ.xxxviii.in ci uitatē & ecclesiam introducitur:& in archie piscopatu sublimat.Multas autem postmo dum pſecutiones ab emulis passus:oēs tādē deo largiente deuicit:& nigellum ad pniam & obediētiā reduxit: qui etiā sacra quedam que de ecclesia asportauerat rettulit.¶Mu lier quedā de attinētibus aduersarioꝝ : que archiepo predicāti ꝓuitia multa ītulit: subi to cunctis uidentibꝰ i amentiā ꝙuersa : post dies paucos infeliciter expirauit. Sicq; arma chanā ecclesiā uir dñi a pestifera ꝓsuetudie purificauit.Dū autē ad ecclesiā primā redi re uellet:& populus oīno reclamaret: gela sium quēdā presbyterū pro se i ecclesia pri ma substituit.Multis quoq; in uita sua mira culis claruit.¶In eboracensi ciuitate equū quendā dure portātem a nobili quodā obla tum:dū aliquātulū equitasset:comodus su bito & sufficiens factus ē: ac de nigro pilo i albū ꝙuersus.¶Deinde clarauallēse mona sterium accedēs sanctū bernardū uisitauit: q; ab eo mire edificatū se dicit.In hyporegia ciuitate filiū hospitis sui i extremis laboran tem ꝓtinuo sanū effecit.Et dum papā innocē tiū ſm romā uenīēs uisitasset q̄ttuor ex eius sociis claraualle dimissuros predixit : & ut

ꝑdixerat: sic euenit. Naꝫ duo ex ipsis ibidem decedentes sepulti: alii uero duo effecti sũt monachi. ¶ Repatrians autẽ cũ scotiam perueniſſet: filium dauid regis scotoꝝ ad mortẽ decumbentẽ: aqua aſpſum benedicta illico ſanauit: & in uilla: que dr crudelto: puellę mute loquelã reſtituit: atq; aliã phreneticaꝫ liberauit. ¶ Dũ infirmus quidã in hibernia: qui multo iacuerat tẽpore: lectuꝫ malachie ſolũmõ aſcendiſſet: ꝓtinuo ab oi lãguore ſanatus ſurrexit. In languia puerꝝ a demonio liberauit. Et phreneticã mulierem compotẽ mẽtis effecit. ¶ Aliam quoq; matronã ad ſe accedentẽ: que mẽſibus. iꝭ. & dieb⁹. xo. pregnans fuerat: & adhuc fetuꝫ in utero geſtabat: ſua oꝛone ad puerperium i momẽto adduxit. ¶ Cortagia ciuitate epo uacante: duꝫ de eligendo pſule diſcordes eẽnt: & in archiepm armachañ: ut eligeret: oẽs cõueniſſent: pauperẽ quẽdam pſbyterꝝ alienigenam elegit: quia uitã eius p ſpiritum agnouit. Qui dũ ſibi egrotare nunciatus eẽt: mandauit ei: ut illico ſurgeret: qui ſtatim ab ifirmitate ſanatur: & in epm ꝓſecratur. ¶ Dũ cuiuſdã nobilis ꝓiugẽ in extremis poſitã inungere uellet: & illi expectandũ in craſtinũ eum rogarent: aſſenſit: & mulier poſt horã modicam expirauit. Ipſe aũt ſe reũ criminis accuſans cũ lachrymis iuxta corp⁹ i oꝛone ſe poſuit: & ibidẽ oras pnoctauit. Mane aũt facto mulier reſurrexit: quam ſcũs uir inunctã ad qetem ire pcepit: moxq; illa iterꝝ obdormiuit. ¶ Secularis cuiuſdã ꝓquerẽtis: q; lachryma re nõ poterat: maxillã tetigit: & ad tantã illũ deinceps lachrymarꝝ effuſionẽ ꝓuocauit: q; uix fletum ꝓtinere ualebat. Spiritũ quoq; ꝓpheticum habuit: & cordium ſecreta cognouit: & diem & locũ ſui obitus pdixit. Sepi⁹ quoq; eo celebrante columba de celo circũuolans cruci ſup altare poſite inſidebat: quã diaconus ei⁹ & ꝙplures qñq; uidebãt. ¶ Cũ autẽ papa eugeni⁹ in galliam ueniſſet: & malachias ad eũ uiſitandũ accederet: & nauem intrare diſponeret: quidã epiſcopus nomine catholic⁹: eius receſſuꝫ deplorabat: eo q; in eius pſentia nunq; a morbo cadebat. Quem dũ ille ſignaſſet: & eidem pmiſiſſet: q; donec ipm reuideret: nunq; de cetero caderet: ſic: ut predixerat: euenit: nam ſanct⁹ uir ante regreſſum obiit: & ille de cetero a morbo nunq; cecidit. ¶ Sed eodem tempore dũ cuidam clerico promiſiſſet: ut quicquid ab eo peteret obtineret: & ille ſancti archiepi reuerſionem petiiſſet. Sanct⁹ de hoc plurimũ triſtatus eſt: eo q; nunq; ſe rediturꝝ pſciuerat: & ad deũ ire cupiebat. Nauẽ tamẽ aſcẽdẽs: ut clerico pmiſſa redderent: orta tẽpeſtate redire ꝓpulſus eſt. Facta uero tranquillitate iterũ nauẽ ꝓſcendit: & de cetero nõ reditur⁹ tranſfretauit. Venit autẽ clarauallẽ: & a ſcõ bernardo deuote ſuſceptus eſt. Cũq; in feſto bti luce euangeliſte celebraſſet: febre corrept⁹ decubuit: & in ipſo loco plen⁹ ſanctitate die qua predixerat: ad xpm e carne migrauit. ſ. nõ nouẽbris. Sepultuſq; i monaſterio clarauallenſi: miraculis & ſignis refulgens.

¶ De ſanctis felice & euſebio martyribus. XXVIII

FElix pſbyter & euſebius monachus apud taracinã campanie ciuitatẽ paſſi ſunt tẽpore claudii iperatoris ſub leontio filio leontii preſidis. Cum eni pfati ſancti uiri corpora ſanctoꝝ martyꝝ ceſarii & iuliani ſepeliſſent: de quibus ſupra dictũ eſt calẽ. nouẽbr & multos gentiles ad xpm ꝓuerſos baptizarent. Leonti⁹ filius quondã leõtii pſidis: qui ad xpm etiã ꝓuerſus: ſtatim ut baptiſmũ pceperat: ad xpm migrauerat: de quo etiã dictum eſt ſupra. ꝫ. calẽ. nouembris: pdictos ſanctos martyres detinuit: & timens populi tumultum: miſſo ſpiculatore nocte eos i carcere decollari fecit. Quorum corpora ad littus ꝓiecta Quartus pſbyter iuxta corpora ſanctoruꝫ ceſarii & iuliani ſepeliuit nõ nouembris.

¶ De ſancto leonardo ꝓfeſſore. XXIX

LEonard⁹ ꝓfeſſor apud aquitanie puinciã ciuitateꝫ lemouicenſeꝫ claruit tẽpore anaſtaſii impatoris: qui in puincia galliaꝝ claris parentibus ortus collateralibus uidelicet clodouei regis francoꝝ: ab eodem rege de ſacro extitit fonte leuatus: ob nobiliũ parentũ amorẽ chariſſimũ: quẽ ſanct⁹ remigius rhemẽſis archiepꝰ baptizauit: & i diſcipulum ſuſceptum ſalutaribus diſciplinis inſtruxit. Cum autẽ idem archiepꝰ a regib⁹ francoꝝ obtinuiſſet: ut qñcũq; ipſi reges ad ciuitatẽ rhemẽſem uenirent: omẽs incluſi in carceribus libere dimiſſi abire poſſent. Ad imitationẽ boni magiſtri iuuenis leonardus hocip̃m a rege impetrauit: ut quicũq; in carceribus detinerẽt: ſi eos ipſe uiſitare uellet: ꝓtinuo ſoluerentur. Et ubicunq; carceratos eẽ audiebat: ad eoꝝ liberationem feſtinus pperabat. Cunctos etiam egros ad ſe uenientes: quacunq; detentos infirmitate ſanabat. Rex igitur ad ſe accerſiuit eum: quem ſecũ in palatio aliquo tẽpore manere coegit: rogans ut inde nuſq; diſcederet: donec tẽpore ꝙgruo ipſi epatam aliquem donaret. Erat enim iam cleric⁹ humilis & manſuetus. Leonardus uero pontificatum renuit: & ſolitudinem potius affectans: palatium regis reliquit: & cum fratre ſuo liphardo uerbũ dei annuncians aurelianum deuenit: atq; apud quendam cenobitam nomine maximinum

aliquo tempore manſit. ¶ Cum autē liphar/dus ſuper ripam ligeris manſionē ſolitariaꝫ elegiſſet: de quo ſupra in eius legenda dictū eſt. 3. nonas iunii. Leonardus uero p admonitionem ſpiritusſci i aquitania predicare diſponeret: oſculantes ſe ab inuicē diſceſſerūt: Leonardus igitur per bituricam ciuitatem tranſiens nouelle ſidei xp̄ianos ſanctis predicationibus confirmabat: & multa operando miracula plurimos adhuc incredulos cō uertebat. ¶ Demum in quadam ſilua nomie pauum habitare cepit: que a ciuitate lemoui cenſi per. x. miliaria diſtabat: quo rex ſep̄ cauſa uenationis accedebat: & in aulam regiam in media ſilua conſtructā diuertebat: accidit autem ut die quadā rex ibidem cum regina & familia uenaretur: & regina p̄gnās illuc cauſa delectationis egreſſa partu picli taretur. Cum autem rex & familia reginam iam pene defunctam lugerent: nec ei per medicos: qui cum rege erant ſubueniri poſſet: & uir dei per nemus tranſiens lugētium uoces audiſſet: pietate p̄motus illuc acceſſit: & a rege uocatus introiuit. Interrogatus autē quis eſſet: cum ſe remigii diſcipulum reſpō diſſet: rex ex bono magiſtro bonam de diſcipulo ſpem aſſumpſit: & ipſum ad reginam introduxit: rogans ut ſuis precibus de recuperata coniuge & edita prole duplex gaudiuꝫ obtineret. Tunc ſanctus orationem fudit: & qđ rex petebat protin⁹ impetrauit. Cui rex multa in auro & argento obtulit: ſꝫ ille omnia recuſauit: dicens ſe nullis idigere niſi ut tantū in aliqua ſiluarum ſoli chriſto famulari poſſet. Cum autem rex totum illud nem⁹ ipſi tradere uellet: noluit niſi tantum accipere quantum una nocte poſſet cum ſuo aſſello circuire. Quod rex libentiſſime adimpleuit: ubi cū duobus ſibi adiunctis ſociis monaſterium conſtruxit: & in multa ibidem abſtinentia degens deo ſeruiuit. Eccleſiam etiā in honorem dei genitricis fabricauit: & altare ſancti remigii in ea poſuit. Cum autem aqua ſibi per unum miliare diſtaret puteum ſiccum ibidem fodi fecit: quem ſuis orationibus aqua uſq; in preſens ſcaturiēte repleuit: locum autem ipſum a nobili ipſi rege conceſſum nobiliacum appellauit. Ibi ergo tantis miraculis coruſcauit: ut quicūq; eius nomen in carceribus inuocaſſent: mox ruptis uinculis nullo contradicente liberi abirent: & ſuas eidem catenas aut compedes preſentarent. Quorum plures ſecum manebant: & eius exemplo ſanctitatis ibidem domino ſeruiebant. Familie quoq; .7. ex eius ſtirpe uenditis omnibus & pauperibus diſtributis ad eum uenerunt: & diſtributo eiſdem nemore ibi cum ipſo in dei ſeruitio permanſerunt: exemplo quoq; ſuo p̄rimos ad ſimile attraxerunt. Deniq; uir domini leonardus multis clarus uirtutibus ad dominum feliciter migrauit octauo idus nouembris: circa annum dñi quingenteſimū. Sepultuſq; eſt i eccleſia dei genitricis quam ipſe cōſtruxerat. ¶ Cum autem ibidem infinita miracula fierent: clericis illius eccleſie reuelatum eſt: ut quia locus ille propter multitudinis frequētiam concurrentem nimium artus erat: alibi eccleſiam fabricarēt: & eodem ſancti leonardi corpus tranſferrent. At illi una cuꝫ populo: triduano ieiunio & orationib⁹ inſtiterūt: quib⁹ elapſis totam prouinciam niue nimia que ceciderat opertam uideret: locum autēꝫ in quo ſanctum corpus quieſcere uolebat omnino uacuum conſpiciūt: ubi eccleſia de nouo fabricatur: & corpus eodem tranſportatur. Quanta uero miracula per eum dominus faciat potiſſime circa incarceratos: immenſa ferri uarietas ante tumulū eius dependens: teſtis exiſtit.

¶ De ſcō felice martyre. XXX.

FElix martyr apud tuniſſam ciuitatem aphrice paſſus eſt. Qui a perſecutoribus pro chriſti nominis confeſſione detentus: & carceri duriſſimo mancipatus: dum eum ad tormenta differrent: orans ad dominum emiſit ſpiritum octauo idus nouēbris. Cuius corpus ſequenti die exanime repertū eſt & a chriſtianis condigno reconditum honore. In huius ſolennitate ſanctus auguſtinus epiſcopus pſalmum quendam ad populum exponit: quem & in ei⁹ eccleſia publice predicauit.

¶ De ſcō felice monacho. XXXI.

FElix monachus in monaſterio fūdenſi claruit. Qui magne ſanctitatis uir erat: & eiuſdem cenobii hortum colebat: fur uero quidam uenire conſueuerat: & ad ipſum hortum per ſepem aſcenderet: & occulte olera auferre. Cumq; ille multa plantaret: que minus inueniret: & alia pedibus conculcata: alia direpta conſpiceret: totum hortum circuiens inuenit iter unde fur uenire conſueuerat. Qui eundem hortum deambulans repperit etiam ſerpentem. Cui precepit: ut ſe ſequi deberet. Ad aditum autem furis perueniens: in nomine domini ſerpenti precepit: ut aditum illum cuſtodiret: ac furem ingredi non permitteret. Protinus ſerpens ſe in itinere tranſuerſū tetendit: & felix ad ſuam cellam rediit. Meridie ergo cunctis quieſcentibus more ſolito fur aduenit: & ſepem aſcendit. Et dum in horto pedem poneret: uidit qa ſerpens extenſus uiam clauſiſſet. Et tremens poſt ſemetipſum concidit: eiuſq; pes per calciamentum in ſu-

de sepis inhesit. Sicq; donec hortulanus rediret: deorsum capite pependit. Qui ueniés furem in sepe pendentem repperit: & deo gratias agens: serpentem licentiauit: ad furē quoq; ueniens: ipsum de dudum oleribus exportatis redarguit: pedem quoq; illius a sepe dissoluit: eūq; sine lesione deposuit. Olera etiam: que furto auferre conabatur: cū nimia dulcedine prebuit: eumq; ne amplius furaretur admonuit: sed cum necesse haberet: ad eum ueniret: quia ipsi deuotus daret: que cum peccato tollere laborabat. ¶ Hic enim sanctus monachus clarus multis uirtutibus migrauit ad xp̄m. Hec greg⁹ primo dialogo. cap̄. iii.

¶ De sanctis decē martyribus. XXXII

DEcem martyres in oriente apud ciuitatem theopolim passi sunt: Qui a saracenis comprehensi: christumq; dominum confitentes crucib⁹ appēsi: coronas martyrii a domino percipere meruerunt octauo idus nouembris. Hec ado in martylogio suo.

¶ De sancto prosdocimo epō. XXXIII

PRosdocimus episcopus apud ciuitatem patauinam claruit tempore neronis impatoris. Hic natione grecus nobilibus parentibus ort⁹: litterarum studiis eruditus: cum adhuc esset iuuenis cum marco euangelista & apollinare antiochiam adiit: & beato petro apostolo in discipulum se tradidit: atq; cum prefatis duobus condiscipulis una secum tempore claudii imperatoris romam accessit. Cum autem apostolorum princeps beatum marcum misisset aquileiā & apollinarem rauennam ad predicandum Beatum quoq; prosdocimum annorum uiginti in episcopum consecratum: licet satis ex humilitate recusātem: misit ad patauinā ciuitatem. Et perueniens ad ipsam urbem. multitudinem languentium diuersarū egritudinum ante portam inuenit: quib⁹ pacem annunciauit: & oratione ad deum fusa: omēs ab eorū infirmitatibus liberauit: eosq; oēs ad christum conuertit. Quo uiso miraculo centum & sexaginta gentilium conuersi ad dominum: ab eodem beato uiro baptizati sunt. Sicq; sanctus episcop⁹ prosdocimus ciuitatem ingressus: cepit uerbū domini predicare: & multos paganorum ad fidem xp̄i perducere. ¶ Cum autem de uirtutib⁹ ei⁹ fama ad regem uitalianū peruenisset: qui graui infirmitate pressus dudū lectulo decubuerat: prosdocimū ad se accersiuit: & an ip̄m sanare posset: interrogauit. Qui eidem respōdit: q; si in xp̄m crederet: & idolis renūciare paratus esset: continuo sanitatem reciperet. Cūq; rex se uelle in christum credere respō disset: baptizauit eum prosdocim⁹ cum uxore eius p̄pedigna & uniuersa eius familia: & sic rex statim ab omni langore curatus est. Qui continuo per uniuersum urbis & uicinarum uillarū populum edictum misit: ut omnes in xp̄m crederent: & ad beatum prosdocimum baptizandi concurrerent. Taliq; modo uniuersus populus ciuitatis & oppidorum circūadiacentium p̄uersus est ad dominum. Rex uero ecclesiam in honore sancte sophie: hoc est alme sapiētie fabricauit: in qua episcopus presbyteros ac diacones & clericos plurimos ordinauit. ¶ Post hec cū rex uitalianus prole careret: oratione uiri sancti regina concepit: & filiam peperit: quā beatus prosdocimus baptizauit: & iustinam uocauit: eamq; sacris litteris erudiuit: & in uirginitatis proposito permanere docuit. ¶ Deinde sanctus episcopus ad ciuitatē estē sem adiit: ibiq; xp̄m euāgelizans: multos cōuertit. Inde ad ciuitatem uicentiam ad predicandum perrexit: & exinde ad castellum nomie asylum properauit: ubi similiter populum docens in fide: ecclesiam in honorem dei genitricis edificauit: atq; dedicauit. Inde egressus ciuitatem feltrēsem intrauit: ubi populi maximam multitudinem baptismo sacro renouauit. Et post hec per altinam ciuitatem & per alia oppida & castella pagrans: fidelibus monitis populum imbuit: & relictis idolis uerum deum colere fecit. In quibus omnibus basilicas construxit: & presbyteros ac inferiorum ordinum clericos consecrauit. Ac demum ad tarusium ciuitatē deuenit: & susceptus in domum cuiusdam militis nomine euphrosyni: filiam eius cecam signo crucis edito illuminauit: eamq; cum parentibus & aliis plurimis in silere fluuio baptizauit. Cum autem comes ciuitatis: qui uxorem habebat theodoram per annos plurimos graui infirmitate detentam: nunciante ei milite euphrosyno de miraculis sanctī pontificis audiuisset: eum ad se uocauit: & ut eius sanaret coniugem: humiliter exorauit. Cuius manum apprehendens uir domini eā continuo de lectulo in christi nomie sanam erexit: & ipsam una cum comite & filiis ac omni familia numero. iii. credentes in xp̄m baptizauit. ¶ In ipsa quoq; ciuitate multū populum ad fidem christi reduxit: & multorum nobiliū filios sacris litteris eruditiuit. Ecclesiam quoq; in honorē beati petri apostoli iam pro christo passi ipse fūdauit: i qua & presbyteros & diacones & alios clericos ordinauit. Deinde ad sedem suam patauii rediit. Et post modicū tēpus rex uitalian⁹ xp̄ianissimus & uxor ei⁹ regina prepedigna ad dn̄m migrauerunt. Quos sanct⁹ ꝓsdocimus

ſepeliuit. Filiam quoq; illoꝝ eius diſcipulā iuſtinam uirginē ſacram ſibi a parentib⁹ cōmendatā optima cura gubernauit. Eam quoq; per mr̄ium aſſūptā cū ſuis clericis honorifice ſepulture tradidit. De qua ſupra i ei⁹ paſſione actū eſt noñ octobris. Ad ſuaſionē aūt beati ep̄i: patricius quidam noie opilius xp̄ianus eccleſiā in honore ſcē iuſtine uirginis ſupra corpus illius erexit: & iuxta eam oratoriū beate uirginis ꝓpoſuit: quā eccleſiā ſimul cū oratorio proſdocimus ep̄s ꝓſecrauit. Qui poſtq̄ a mr̄tis obſeſſis demonia eiecit: & plurimos infirmos a diuerſis lāgorib⁹ eripuit: cū in ſede patauie urbis ſediſſet ānis 93. menſe uno & diebus. xv. etatis ſue anno. ii4. ad dñm migrauit. 7. idus nouēbris. Et i oratorio prefato dei genitricis clarens miraculis ſepultus quieſcit.

¶ De ſcō achilla ep̄o. XXXIIII.

ACchillas ep̄s alexāndrin⁹: alexandro i ep̄atu ſucceſſit. Qui ambo beati petri eiuſdē ciuitatis ep̄i & mr̄ diſcipuli: & ab eodē fuerunt preſbyteri ordinati. Et cū idem beatus petrus pro fidei catholice defenſione in carcere detentus eſſet: diuina reuelatione eoſdē preſbyteros ſibi in ep̄atu ſucceſſores prenouit: & eiſdē⁊ qđ preſciuerat reuelauit: ut dicet infra in eius paſſione. vi. cal. decembris. Et ſicut ip̄e predixerat ſic euenit. Nam primus achillas: ꝑs alexāder eidem in pontificatu ſucceſſit. Et primus quidē annis. 9. ꝑs uero ānis. 7. ſedem ip̄am tenuit. Quoꝝ uterq; eruditione fide & ꝓuerſatione ac moꝛib⁹ i ſignis extitit. Et de ꝑo quidem ſcō in eius feſto actum ē. 4. cal. martii. Primus uero uide licet achillas in pace quieuit. 7. idus nouembris. Quoꝝ corpora in eodem tumulo alexandrie requieſcunt.

¶ De ſcō amarantho martyre. XXXV.

AMaranthus mr̄ apud albigen̄. ciuitatē paſſus ē tēpore decii imperatoris. Qui exacto agonis fidelis curſu capitis obtruncatione ceſus coronatus eſt triumphali corona: & ſic ibidē ſepultus uiuit in gloria. Paſſus. 7. idus nouēbris: hec ado.

¶ De ſāctis claudio nicoſtrato & ſociis martyribus. XXXVI.

CLaudius: nicoſtrat⁹: ſymphorianus: caſtorius atq; ſimplici⁹ martyres paſſi ſunt apud pānoniam ſub diocletiano ip̄atore: agente lampadio tribuno. Nam cū ide⁊ impator pānoniā prexiſſet: ut diuerſa metalla ad edificia in ſui p̄ntia de montibus abſcidi faceret: omneſq; artifices artis quadratarie congregaſſet. Inuenit inter eos pitiſſimos v. oparios p̄dictos. Quoꝝ quattuor primi ſcilicet: claudi⁹: nicoſtrat⁹: caſtorius: & ſymphorianus occulte xp̄iani erāt. Simplici⁹ uero adhuc idola adorabat: prefati aūt q̄ttuor quicqd artis opabant: in noie dñi ieſu xp̄i ſculpebant omniaq; ſibi in arte ſuccedebāt. Cū aūt die q̄da⁊ oēs artifices nūero. 622. cū 5. philoſophis ad uenas lapidis excidēdas in unum ꝓueniſſent: & mira inter illos ꝓtentio eēt: nec uenas excidēdas repire poſſēt. Symphariānus qui p̄dictoꝝ quattuor alioꝝ magiſter erat: iuuocato xp̄i nomine ſecretius textum lapidis repit: & ꝑm auguſti preceptum ſculpturā ꝓfecit. Colūnas quoq; plurimas & capitella ex porphyretico lapide ip̄atori exciderūt: & concas cum ſigillis ex diuerſis marmorib⁹ elegātius fabricarūt. Sed cū ferraméta ſimplicii adhuc gentilis ſep̄i⁹ frāgerentur. Interrogauit ſymphorianū quare ceteroꝝ q̄ttuor lapicidaꝝ ferramētis pmanētibus ſolidis ip̄ius ſolūmodo exciſoria ex lapidū fortitudie durare nō poſſent. Symphorianus uero dixit ei: qualiter omne op⁹ ſuū in noie xp̄i icohabāt: & ad uotū eis oia ſuccedebāt. Predicante itaq; ſymphoriano cū ſociis: ſimplicius in xp̄m credidit: & baptiſmi gr̄am poſtulauit. Qui duxerunt illū ad quēdam cyrillū ep̄m: qui pro xp̄i noie in carcere dudum detētus erat. Ep̄s uero ſimpliciu⁊ in fide docuit & ſacri baptis unda p̄fudit. Reuerſi igit ad opa concas ex porphyretico cauabāt: & colūnas mirabiles faciebāt. ¶ Poſt dies aliquot iuſſit diocletian⁹: ut ſimulacrū aſclepii exciderent: & multoꝝ aialium imagines ſculpendo formarent. Ipſi uero omnia cetera p̄fecerūt: aſclepii aūt idolū minime ſculp̄ſerunt. Imperator uero ab eis queſiuit cur oibus aliis opib⁹ ad eius uoluntatem exciſis: ſolam imaginē magni dei nō p̄feciſſent. Tunc quidam ex philoſophis & aliis lapidū ceſoribus eoꝝ pitie inuidentes accuſauerūt illos imperatori: ꝙ chriſtiāi eēnt: & ꝙ ſigno crucis premiſſo ac chriſti nomine inuocato omnia p̄ficerent: & iccirco ſimulacrū aſclepii excidere noluiſſent. Diocletian⁹ aūt qui ꝓpter eoꝝ magiſteriū ipſos acceptos & charos habebat: diſſimulauit uerba delatorū: ut illos ſibi ſaluare poſſet: & ad idolū aſclepii ſculpendum inducere. Et cum eis rurſu⁊ mandaret: ut predictum ſimulacrum excideret. Illiq; imaginē miſerrimi homini ſe nunq̄ facturos reſpōdiſſent. Interrogauit auguſt⁹ philoſophos: ſi alii tā piti homies eiuſdē artis inueniri poſſent. Tūc philoſophi alios artifices quadratarios elegerunt: qui ſimulacrum aſclepii ex proconeſſo lapide iſra mēſem fabricauerunt.: & perfectum diocletiano obtu⁊erunt. Quod uidēs imperator ſcōs martyres. v. predictos accerſiuit: & an xp̄iani eēnt interrogauit. At illi publice confeſſi

sunt: q̄ serui ieſu xp̄i dn̄i erant: in cui⁹ nomis inuocatione omnia sibi in arte sua ſm eoru3 uolūtatē succedebant. Tūc impator tradidit eos lampadio tribuno: ut moderatis uerbis eos induceret: quater⁹ deo soli sacrificarēt. Et cū a philosophis & operariis multa istā/tia accusarent: recluſit eos lāpadi⁹ in custo dia publica. ¶ Die uero sequenti iussit eos ante se adduci: & accusatores eo⁹ aduocari. Auditisq; partib⁹ nunciauit diocletiano: q̄ xp̄iani eēnt. & deos adorare recusarent. Qui mandauit lāpadio: ut si deo soli sacrificare nollēt: scorpionib⁹ eos cedi faceret. Post di/es uero quinq; lampadius p̄ tribunali sedit: & eos sibi exhiberi p̄cepit: oiaq; tormento⁹ genera illis ostendit. Sed cū eos nulla rōne posset ad imolandū inducere: iussit illos gra uiter scorpionib⁹ flagellari. Statimq; tribu/nus arrept⁹ a demonio expirauit. Quod au diens uxor eius & familia cū mugitu ad phi losophos recurrerunt: ita ut diuulgarēt di/ocletiano: qui iratus uehemēter: iussit locu/los plumbeos fieri: & eos uiuos intus reclu di: & in flumine iactari. Nicetius uero q̄da3 ex assessoribus lampadii: impatoris manda/tum exequēs: loculos fieri fecit: & scōs mar/tyres claudiū: nicostratū: castoriū: sympho rianum: & simplicium intus recluſos in flu/men p̄cipitauit. Quod audiens ✝ cyrillus eps: q̄ erat in carcere ex nimia afflictiōe ex/pirauit. Post dies uero. 42. quidā nicodem⁹ xp̄ianus loculos cū corporib⁹ occulte leua/uit: & scō⁹ reliqas honorabiliter sepeliuit: qui passi sunt. 6. id⁹ nouēbris.

¶ De scis q̄ttuor coronatis mr̄ib⁹. XXXVII

Q Vattuor coronati uidelicet seue rus: seuerianus: carpophor⁹: & uictorin⁹ rome passi sunt sub d ocletiano impatore: qui cū eēnt cornicularii: & ad sacrificia una cum aliis impato⁹ officialibus cōpellerent cum oino p̄sensum impiis p̄bere nollent: nū ciatum est diocletiano. Quos illico iussit: ut ante ip̄m plumbata⁹ ictibus tā diu cederen tur: donec spiritum emitterēt. Quo⁹ corpo ra iussit in platea canibus iactari: que etiam quinq; diebus ibidē iacuerunt illesa. Sed a melchiade papa & a btō sebastiano martyre collecta: sepulta sunt in uia lauicana milia/rio ab urbe tertio cum aliis sanctis in hare/nario. Passi sunt autē post duos annos a pas/sione dicto⁹ quinq; marty⁹ supra ꝓxie po/sito⁹ eodem. s. die: hoc est. 6. id⁹ nouēbris.

¶ Ho⁹ nomina cum minime possent inueni/ri: quattuor coronati uocati sunt. Statutum est autē a melchiade papa: ut memoria eorū sub nominib⁹ alio⁹ quinq; marty⁹ p̄dicto⁹ & ꝯ dies aniuersaria recolatur. Et licet proces su temporis eorum nomina reperta fuissent: usus tamē obtinuit: ut quattuor cōronati de inceps uocarentur.

¶ De dedicatione basilice saluatoris. XXXVIII

D Edicatio basilice saluatoris: hoc est sancte ecclesie lateranēsis ro/me a btō papa silueſtro facta est quinto idus nouēbris. Qui scūs episcopus ꝓsecrationes altarium & eccleſia rum ſm ritum: quē nunc romana tenet eccle sia: prim⁹ fieri instituit. Fuisse tamē ab ipsis apostolo⁹ tēporibus loca deo dicata: que a quibusdā oratoria: a quibusdam eccleſie ap pellabant: ubi collecte fierent p̄ unā sabba ti: & in qb⁹ popul⁹ xp̄ian⁹ ad audiēdū uerbū dei: & ad p̄cipiendū dn̄ici corpis sacramētū ꝓueniret: & apostolo⁹ edocemur epistolis: & sanctō⁹ pat⁹ istruimur gestis. Que licet sale & aqua benedicta exorcizabant: non tū chriſmate ungebant: nec altare lapideū ad/huc stabat erectū: chriſmate delibutū i figu ra dn̄i nostri ieſu xp̄i: qui est altare nostrum & sacerdos & hostia. ¶ Postq̄ uero ꝓstanti/nus impator a lepra mūdat⁹ a btō silueſtro papa baptiſmi meruit sacro purificari: ut su pra dictū est in legēda silueſtri pape pridie calē. ianuarii: & ꝓstantini impatotis. i2. calē iunii: tunc primū lege ab ipso ꝓmulgata cō cessum est oibus sub romano impio degen/tib⁹ licite ecclesias fabricare. Et ad id faciē dum suo ut alios hortarēt exemplo i ꝓprio lateranēsi palatio ecclesiā in honorē saluato ris mundi fabricauit. Basilicā quoq; appen diciā iuxta palatium fecit in honorē sancti ioānis baptiſte: in loco uidelicet in quo ba/ptizatus meruit a lepra mūdari. Quā quidē ecclesiā mirificis donis & ornamentis in au/ro & argento & lapidib⁹ p̄ciosis infiniti p̄cii magnifice ditauit: quam btūs papa silueſter die predicto publice ꝓsecrauit. Tunc quoq; imago saluatoris diuinit⁹ depicta i tribuna ecclesie primū uisibilis oi populo romano appuit. Que quidē imago deuotiſſima i ipso loco usq; hodie p̄seuerat. Et licet ecclesie e/iusdem parietes usq; ad fundamēta plerūq; dissoluti fuerint: & ite⁹ repati. Ipsa tamē tri buna cū imagine sacratiſſima nulla unq̄ po tuit uetustate deleri: nullaq; nouitate dissol/ui. Cū tū aliqū ecclesia ipa incēdio totaliter sit iudicio diuino ꝓsumpta. Hec igit⁹ est illa festiuitas: in qua primū rome ecclesia publi ce ꝓsecrata est: quā etiā ecclesiā idē pōtifex ad instantiā ꝓstantini augusti: omniū eccle/siarum totius orbis caput eē ꝓstituit: eandē q; tam larga benedictione dotauit: ut siquis hominum quocūq; anni tempore uere ꝓses/sus & penitens eam intrauerit: omnium pec/catorum suorum generalem remissionem & indulgentiam ꝓsequi mereatur.

¶ De scō theodorō martyre. XXXIX.

THeodorus martyr passus ē apud amasiam ciuitatē marmaritanoꝝ sub diocletiāo & maxiano ipatoribꝰ. Qui cū esset miles ex ciuitate helleſpōti deprehēsꝰ ē: ꝙ xp̄ianus eēt: & adductus ē ad brychā prepositū legionis. Cui cū prepositꝰ diceret: ut sacrificaret & militiā pristinā recipet: illeq; se deo p̄ri oipotenti & ieſu xp̄o filio eiꝰ militare sernūdisset: ad suggestionē possidonii uicarii p̄ positus ei iducias ꝓcessit diebꝰ paucis: ut semetip̄z admoneret: & diis imolare ꝓsentiret. Interea theodorus p̄s xp̄ianoruz i carcere detentos uisitabat: eosq; in fide xp̄i ꝓfortans eisdem necessaria mistrabat. Nocte igit̄ quadam tēplum martis intrauit: & igne suppositō totū illud succēdit. Qui a quodā gordiano tabulario uisus & detentꝰ: ac presidi presentatus ē. Quē preses fecit cedi & cesum in carcerē mitti: pedibusq; in cippo recludi: ac hostium carceris ꝓsignari: ut ibi fame deficeret. Cui dn̄s ieſus xp̄us nocte cū lumine apparuit: & ip̄m in eius amore ꝓfortauit. Tūc multa turba uiroꝝ dealbatoꝝ ad eum uenit & secū p̄sallere cepit. Quod custodes audiētes: & hostiū signatū aſpicientes iudici nunciare festiauerūt. Ille uero ad carcerē cucurrit: & hostiū carceris signatū inuenit: uoces uero p̄sallētium cū theodoro audiuit. Et circūpositis militibꝰ carcerē aperiri fecit: ac introgressus solū scūm martyrē i ligno detrusum aſpexit. Rursūq; eidē recluſo uncia panis & modicū aque p dies singulos ei mistrari precepit: sed ipsuz celesti cibo dn̄s enutriuit. ¶ Post dies uero. xv. theodoꝝ adductū & diis sacrificare nolētē: iussit preses i ligno suspēdi: & latera eiꝰ unguibus crudeliter radi: donec coste illius nudarent. Et cum hec omnia pro xp̄i noīe supasset dedit p̄ses in eū sniam ut ignibus traderetur. Accenso igitur igne ipse p semetip̄m uestimēta deposuit: & uinctis post tergū manibꝰ i flāmas sponte p̄siliuit. Et circūspiciēs in turba quēdam ꝓmilitonez noīe cleonicū lachrymātē uidit: quē confortās seip̄m secutuꝝ predixit. Cum aūt orationem fudisset ad dn̄m flāma i ſpecie camere facta est tanq̄ uelum nauis a uento repletum: & circūuallauit eū: ut esset nō quasi corpus qui exurit̄: sed quasi panis qui coqtur. Sicq; celesti uoce ad gaudia eterna uocatus emisit spiritū. Corpus uero exanime omnino permansit incōbustum. Quod matrōa quedam eusebia nomie tulit: & i possessionē suam que distat ab urbe amasia uniꝰ diei uiaportauit: ubi eum cum aromatibꝰ sepeliuit in loco: qui dicit̄ euchaita. Passus est autem v. idus nouembris.

¶ De scō theodoro alio mr̄e. XL.

THeodorus miles & martyr apud heracleā ciuitatē macedonie passus ē sub licinio ipatore: q & occidit. 40. mr̄es &. 370. cēturiōes. Eodē tēpore apd achaiā erat draco pessimus oēs interficiēs & deuorās transeuntes. Cū aūt theodorus miles xp̄ianꝰ ibi iuxta supra senū dormitasset: & draconē ibidem ignoraret: excitatꝰ ē a muliere eusebia xp̄iana: q̄ ei draconē ibi iuxta eē nūciauit: & ut fugeret ex charitate monuit. Quā sanctꝰ hortatꝰ ē ut pro se oraret: & a longe ꝓspiceret. Factoq; sibi crucis signo ad os spelunce processit: & draconi ut exiret xp̄i uirtute mādauit: ac deinde equū ascendit. Quē exeūtez agredit̄: equoq; ip̄m supprimēte quattuor pedibꝰ draco prostrat̄: & lancea cordi eius infixa a scō milite xp̄i occidit̄. Quo miraculo uiso multi gentilium ad xp̄m ꝓuersi sunt. ¶ Licinius igit̄ rex cū audisset: ꝙ theodorus xp̄m predicaret: misit d nicomedia i heracleam ciuitatē i qua miles xp̄i degebat: ut cum honore militaturus ad eū accederet. Ille uero nuncios grate recipiens remisit ipatori p epistolā: ut personaliter ueniret heracleam: ubi nimia affectione ip̄m populus uidere cupiebat: ꝙ si illuc ueniret ip̄e cum eo & oi populo sacrificare patus esset. Quo audito licinius heracleā uēit: cui scūs miles i equo quo draconē occiderat obuiauit: quē ipator corā oi pplo p̄imū honorauit. Rogauit āt eū ut pro uictoria dracōis obtēta diis offerret grata libamia. Ille āt deos regis sibi dari petiit: q̄si i domo sua uellet eos thuribꝰ placare. Quibꝰ eidē ab ipatore traditis oia idola aurea & argētea ꝓfregit & frusta paupibꝰ distribuit. Hoc audiēs licinꝰ iratus eū teneri fecit: & sacrificare nolētē: precepit eū spoliatū & i q̄ttuor lignis extēsum uirgis cedi: dei de plūbatis ꝙtundi durissime. Postmodū ēt carnes illius ungulis ferreis radi: & faculas igneas uulneribus supponi: atq; testis acutissimis ꝓfricari. Et sic in carcerē uinculatuz recludi. Ter aūt pꝰ dies. v. eductū mādauit crucifigi: & crucifixū a pueris sagittari: eius quoq; genitalia precidi. Quem licinius existimans interfectū: dimisit in ꝙruce in crastinum deponēdū. Euchariꝰ uero quidam xp̄ianus occultus scribebat passionē eius. Angelus aūt dn̄i theodoro pendenti per nocte apparuit: & uulneribus eiꝰ sanatis illesum deposuit. Cum autem iussu regis duo cēturiones cū pluribꝰ ad eū deponēdū mane uenissent: eumq; uiuentem ac oīno sanatū uidissēt cū militibꝰ. 82. ad xp̄m cōuersi sunt. Quod audiēs licinius misit antipatrem ducem cum 400. uiris ad eos occidēdos. Tunc inter xp̄ianos & pagānos seditio orta ē: sed martyr xp̄i tumultum sedauit: & xp̄ianos ad patientiam

informauit:deinde ad custodiam accedens: fideles oés in xpi noie apertis hostiis & diru tis uinculis absoluit:& pluribus ad se ueni entib⁹ egris sanitatē restituit. Quod rex in telligens:ipm decollari mandauit.Sed cum ad passionē duceret:eucharium rogauit:ut corp⁹ ei⁹ in achaiā deferret:& in paterna he reditate sepeliret. Quod qdē ille sūma dili gētia adimplere curauit.Passus est aūt scūs mr̄.5.id⁹ nouēbr̄. ¶Tpis uero ꝓcessu corp⁹ eius de partib⁹ illis a uenetis raptum ueneti asq; delatum:atq; in ecclesia saluatoris:que est canonicoꝝ regularium sepultum est.

¶De sancto ursino epo. XLI

URsinus eps apud bituricen ciui tatē claruit.Qui rome a succes soribus apostoloꝝ pōtifex ordi natus: prim⁹ eidē urbi destinat⁹ est eps. Ipse náq; ꝑdicatiōis offi cio diligenter intēt⁹ maximā partē ciuitatis illius populi ꝙuertit ad dñm:& side & sapia atq; uite sanctitate ꝓbatus migrauit ad xpm 5.id⁹ nouēbris:ut dicit ado.

¶De sanctis tryphone & respicio martyri ribus & nympha uirgine. XLII

TRyphon & respicius martyres & nympha uirgo apd uicū absadū saxonie passi sunt . Qui tryphon ex eodē ortus oppido:pastor an seꝝ fuit. Tempore igit gordiani impatoris filia eutychetis nobilis rōanorū obsessa a demone clamabat:tryphonē pasto rem anseꝝ eius liberatorē futuꝝ. Cū aūt de mādato impatoris eutychetē plurimū dili gentis:talis homo p uniuersū mudū quere ret:tandē in ꝑfata ciuitate inuētus est: & ad urbē romā adduct⁹:qui statim ut limen do m⁹ eutychetis attigit:puella liberata fuit: sā ctus aūt oras impatori & eutycheti demonē q puellā infestabat:in specie canis oñdit: & eū eis hūana uoce loq fecit:& demū in abys sum misit:& ab impatore honoratus ad pro pria cū honore ꝛgressus est. ¶Tēpore uero decii cesaris iminente ꝓsecutione tryphon a ꝑfecto occidentis tētus est:ut sacrificaret: q dū xpm ꝓfiteret:primo quidē appensus est: & unguls ꝓfossus:deide p pedes ligatus: & p maximas niues & glacies tract⁹ est : ita ut pedes frigore scinderent. Postmodū autem acutis ignitis pedib⁹ ꝓfix⁹ & fustibus cesus: atq; lampadib⁹ ad latera appositis exustus: lumine tn̄ ingenti de celo supinfuso ꝓfortat⁹ est.Quod uidens respicius qdā tribun⁹ cre didit:& xpm ꝓfiteri cepit: qué p̄ses detētum una cū tryphone fortius exungulari manda uit:dehic ambos ad templū fecit adduci: ut cesaris aut iouis statuam adorarēt.Sed oran te tryphōe idolum corruit:& mox nympha quedā:que uirgo uestalis erat ibidē assistēs fidem xpi pcepit:& xpm deum ueꝝ uoce pu blica ꝓclamauit.Tunc ꝑfect⁹ scōs martyres una cū nympha uirgine plumbatis diutius cedi:eosq; oés nouissime mādauit pariter de collari.Quoꝝ çorpora a xpianis iuxta ipsā urbē sepulta sunt.4.id⁹ nouēbris.

¶De sancto theodoro martyre. XLIII

THeodorus martyr apud ciuitatē antiochiam passus est sub iulia no impatore apostata.De quo.x libro ecclesiastice historie cap̄. 23.habet .Cū eni iulianus xpia nis pmisisset:ut corp⁹ babile martyris auser rent: de quo supra in eius passione actū est 9.calē:febr̄.Ibiq; exultantes corp⁹ p sex mi liaria detulissent:cantātes psalmū Cōfundā tur oés:qui adorant sculptilia ⁊c.& impator hoc audisset:iratus die altero iussit oés xpia nos teneri & torqueri. Quod salustius eius ꝑfect⁹ licet paganus tn̄ inuitus exequit . Et primū sibi theodoꝝ occurrentē a prima lu ce usq; ad undecimā horā tanta crudelitate: & tot mutatis carnificibus torsit:ut nulla e tas simile fore factū meminerit.Ipm tandeꝫ per oia ꝓstantē & letum in carcere teneri fe cit:& impatori:que fecerat:recitauit:taliaq; oino fieri diffuasit:alioquin xpianis gratiam & cesari ignominiā quereret: cuius suasione impator theodoꝝ libeꝝ dimisit : qui refere bat in tormētis se modicā penā sensisse: assi stēte sibi celesti iuuene:& ipm ꝓfortāte:nec nō linteo cādido sudorem suū exiccante: ac sepi⁹ sibi aquā frigidā instar nectaris in po culum porrigente.Hic aūt scūs martyr post aliquot mēses migrauit ad dñm.4.id⁹ nouē bris.Hec eusebius libro quo supra.

¶De sancto theodoro epo. XLIIII

THeodorus eps siccensis fuit. Hic dū eēt annoꝝ.12.& facta eēt epi demia ualida ex bubone i ipsa ci uitate:theodor⁹ usq; ad mortem infirmatus est:qui delatus in ora torio sci ioannis baptiste:quod est iuxta uil lā & stratus ad altaris introitum:cū ad cru cifixuꝫ desup stantē in tabula pictū orasset: de imagine xpi tres gutte roris ceciderunt: statimq; bubonem soluerunt. Et ꝓtinuo ex tincta febre cōualuit:& domū ꝓpriis pedi bus repedauit. Cepit aūt psalterium mente discere uelle.Cūq; usq; ad psalmū.16.didi cisset:& ultra memorie cōmendare nō pos set:in ecclesia sci xpophori ante crucifixum orās:obtinuit & celeritatē in adiscēdo:& fir mam memoriā in tetinendo. Sicq; i breui di uina gra psalteriū totū memorie cōmenda uit:ipmq; quotidie legere cepit . Factusq; ē cleric⁹.& ꝓcessu tēporis siccēsis eps : q po pulum dei uerbo & exemplo instātius refo uens clar⁹ sanctitate migrauit ad xpm.

¶De scō probō episcopo. XLV.

PRobus epūs rauēnatum.vii. apd eandem ciuitatē claruit. Hic eni mitis & pius fide religiosissimus clarus i specie: fulgidus i ope: sapiens eloquio: plen⁹ gra spūsci: omnes languidos ad se uenientes quacūq; detentos ualitudie curabat: spūsq; imundos de obsessis corporibus expellebat. Qui postq̄ sue ad occasum uite instāte tpe: angelica cō spexit agmina: statim elapsa ē de corpe ei⁹ sācta aia. 4. idus nouēbris. Sepultusq; ē a filiis suis i ecclesia suo nomini dedicata: ubi in miraculis & uirtutib⁹ uiuit.

¶De sanctis tiberio modesto & florētia martyribus. XLVI.

TIberius modestus & florētia martyres passi sunt apud agathēsem ciuitatem: sub diocletiano ipatore. Fuit eni tiberius eiusdē urbis helei nobilis sed pagani fili⁹: qui ualeriano ipatori plurimū erat dilectus. Anno igitur. viii. eius impii: ualerianus heleo suasit: ut filiū quem xp̄ianū nouerat ad sacrificia prouocaret. Quod dū ille per dies plurimos facere studeret: & tiberius puer i fide xp̄i imobilis perseueraret: cū ipator hec audisset: fecit ip̄m teneri & in catomo fustibus diutius cedi. Cū aūt cedētiū brachia aruissent: & ip̄e ipator i manu tortionē maximam sensisset: cepit exclamare & tiberiū magū appellare. Pro quo tiberi⁹ orauit: & ꝓtinuo sanitatem recepit: quē ualerian⁹ emēdādū patri tradidit. Pater uero iuuenē in triclinio delitiis & musicis ac ioculatoribus & puellis pleno: diuersisq; gēmis ornato posuit: ut animū eius alliceret: & a xp̄ianitate reuocaret. Orante uero scō claritas ei de celo refulsit: odorq; maximus refragauit. Quod dum pater ad uidendū iuisset: putans ꝙ dii eius filiū consolaturi uisitassent: continuo excecat: & ab ipatore pro lumie recupando ad tēpla deox adducitur: sz sine ulla gre impetratione reuertitur: oratione aūt filii illuminatur. Cū autem heleus filiū tanq̄ magus perdere uellet: ab angelo cum modesto quodā xp̄iano rapitur: & ip̄o duce ultra flumē eucharū transuadant: atq; sub quereus arbore collocantur: ubi ambo degentes usq; ad diocletiani tempora predicabāt: & miraculis clarētes multos ꝙuertebāt. ¶ Eodez aūt tempore cū fili⁹ maximiani ipatoris a diabolo oppressus esset: & a nemine nisi a tiberio se eiiciēdū clamaret: requisitus scūs & romā cum modesto perductus ipatoris filium a demonio liberauit. Sed diocletianus collega maximiani eos detinuit: & predicta magicis artibus attribuens: dū sacrificare recusarent: ip̄os onustos ferro per dies plures in carcere artauit: & fame nimia afflixit. Quos angelus domini celesti de celo fuso lumie ꝓfortauit. Sz cum iussu ipatoris bestiis expositi essent: & in nullo ab eis lesi fuissent: i clibanū ignis mittuntur: in quo psallentes domino inusti penitus conseruant. Inde leoni ferocissimo subiiciuntur: sed ab eo intacti per oia custodiuntur. Quos uidēs florentia quedā matrona in xp̄m credidit: & statim cū p̄dictis martyribus detenta fuit. Quos oēs diocletianus mandauit i catasta leuari: & durissime cedi. Orantibus uero scis: terremotus fact⁹ est nimius: & templo deox corruēte plurimi gentilium oppressi sunt. Impator uero cuz paucis euasit. Sci uero mres ab ágelo de catasta erepti: & ad locū iuxta pristinū fluuium euchax territorii agathensis i momēto sunt reducti: ubi oratiōe fusa ad dn̄m migrauerūt. 4. idus nouembris.

¶De scō martino epo & ꝓfessore. XLVII

MArtinus sabarie pannonioz oppido: nobilib⁹ pentibus & gentilibus oriūdus: sed intra italiam pie alitus: cuz patre suo tribuno militū sub constantio & iuliano ipatoribus militauit. Nō tn̄ sponte qa ab isā tia diuinit⁹ inspirat⁹: annoz. x. iuitis parentibus ad ecclesiā cōfugit: seq; catecuminū fieri postulauit. Et tunc etiā eremū intrasset: nisi etatis ifirmitas obstitisset. Sz cū cessares filios militū ueteranoz ad militandū scriberent: martin⁹ annoz. xv. ad militiā urgetur: uno tātū suo ꝓtentus: cui tn̄ uersa uice dns seruiebat: sepiusq; ministrabat: & calciamēta detrahebat. ¶ Quodā hyemali tēpore i porta ciuitatis ambianēsium obuiū habuit pauperē nudum. Qui cū a nullo elemosynā accepisset: & martinus iā omnia in paupes cōsumpsisset: chlamydez que sibi sola restabat diuisit: & dimidiam nudo tribuit: reliqua ut poterat se uestiuit. Sequenti nocte christum chlamydis sue parte qua paperez texerat i dutum uidit: ipsumq; ad angelos circunstātes loquentem audiuit: martinum adhuc catecuminū ipsa se ueste texisse: unde ex hoc uir dei diuinam gratiam recognoscens cum eēt annoz. 18. baptizari se fecit: & postmodū duob⁹ annis ad preces sui tribuni: qui expleto sui tribunat⁹ tēpore renunciare seculo ꝓmittebat: solo nomine militauit. ¶ Interea barbaris intra galliam irruentibus: iulian⁹ cesar cōtra eos puāturus stipendium militibus erogabat. At martinus nolens decetero seculo militare: stipendiū recusauit recipere: sed iperator ip̄m putabat⁹ renunciare militie: nō religiōe fidei: sed metu iminentis belli. Martinus uero se ante acies inermem signo crucis solo munitum i crastino se staturū spopondit: ꝓpter qđ a cesare custodiri

iussus fuit. Sed die sequenti hostes se & sua omnia sponte impio subdiderũt. ¶ Deinde relicta militia ad sanctũ hilariũ pictauensẽ ep̃m perrexit: a quo acolyth⁹ ordinat⁹: monit⁹ a deo per soporem: parẽtes suos adhuc gentiles uisitare decreuit. Multaq; se aduersa passuꝝ predixit. Nam inter alpes incidit i latrones: & cũ unus in capite eius securim uibrasset: alter feriẽtis ictũ sustinuit: uinctis tamẽ post tergũ manibus uni eoꝝ custodiẽdus traditur. Cui uir dñi xp̃m predicauit: & eũ ad fidem ꝓuertit. ipseq; martinũ dimisit: & laudabilẽ uitam duxit. ¶ Veniens aũt ad parentes matrem ꝓuertit: patrẽ uero in malis perseuerantẽ reliquit. Sed cũ heresis arriana per totum orbẽ pullularet. Martin⁹ dũ obsisteret: publice cesus: & de ciuitate eiectus: mediolanũ rediit: & ibi monasterium sibi statuit. Sed inde ab arrianis eiect⁹: ad insulã gallinariã cũ uno solo p̃sbyterio abiit: ubi hellebori uenenati gramen in cibum ex ignorantia sumpsit: quod uirtute oꝛonis nil ei nocuit. ¶ Audito uero q; beatus hilarius pictauensis de exilio rediret: obuiam ei pfectus est: & iuxta pictauiꝫ monasteriũ ordinauit. ubi dũ parũper a monasterio discessisset: reuersus quendã sine baptismo defunctũ inuenit: cuius corp⁹ in cellam suam duxit: ip̃mq; sua oꝛone suscitauit: qui ãnis plurib⁹ postea superuixit. ¶ Alium etiã seruũ cuiusdam lupicini nobilis uiri: q se laqueo suspẽderat: uite restituit. ¶ Cum aũt plebs turonica ep̃o careret: ip̃m sanctũ uirꝝ: q̃uis plurimum renitentẽ sibi ordinari petiit. Quidam autẽ ex epis noie defensor plurimũ resistebat: eo q; martinus uultu nimiũ despect⁹ apparebat: qui tñ a populo est ꝓfutat⁹: & martinus in ep̃m sublimat⁹. Vexꝝ cũ populi cõcursum nõ ferret p duo miliaria extra urbẽ monasterium ꝓstituit: ubi cũ monachis. 80. in multa abstinentia uixit. ¶ Dum quidam sub noie martyris coleret: & martino nihil de eius uita uel martyrio ꝓstare posset: orauit ad dñm: ut cuius eẽt meriti: sibi idicaret. ꝓuersusq; ad leuã uidit umbram: que martino dixit: se eẽ latronis aiam: que in altari colebatur: qui a sceleratis pcussus fuerat: & in inferno damnatus: & cõtinuo eps altare destruxit. ¶ Tertium quoq; mortuũ suscitauit iuuenẽ uidelicet quendã: qui ad sepulturam ferebatur: & in medio cãpi a matre & multitudine populi plangebat. Quẽ quidẽ adolescentẽ matri cõpatiens a mortuis excitauit: & multitudinẽ paganoꝝ astantẽ conuertit. ¶ Cum quedam nauis ꝓclitaretur: negociator quidam licet gentilis martinuꝫ uocauit: & statim tráquillitas magna successit. ¶ Dũ in quodã loco templum idoloꝝ diruisset: & arborẽ pini demoni dedicatam excidere uellet: & rustici gentiles obsisterẽt: tandem in hoc conuenerunt: ut arborem inciderent: & super martinum ligatum cadere dimitterẽt: quam si ille signo crucis cadentem in partẽ aliam conuersam concidere faceret: ipsi oẽs in xp̃m crederent: quod dum factum esset: omnes ad fidem conuersi sunt. ¶ Cum i alio phano ignem misisset: & uentus irruens flãmas in domum uicinam mitteret: signũ crucis opposuit: & contra uim uenti ignem in oppositam partem excussit. ¶ In uico leprosorum aliud idolorum templum destruere uolebat: sed ei pagani resistebant. Cumq; diebus pluribus orasset: angeli eidem armati astiterunt: & in gentiles impetum facientes eos in fugam uerterunt. Sicq; martinus propositum adimpleuit. ¶ Cum in pago eduensi aliud phanum dissiparet: & gentiles in eũ irruerent: unusq; ipsum gladio aggressus esset: nudum uerticem exposuit: illeq; continuo supinus corruit: & ueniam postulauit. ¶ Alibi etiam cum idem opus perficeret: & quidam nudato ense in eum irrueret: in ipso ictu ferrum de manu excussum nusq̃ comparuit. ¶ Apud treuerim puellam quandam paralyticam: que annis plurimis iacuerat: & ad extrema iã deducta fuerat: sua oratione continuo sanauit. ¶ Seruum etiam cuiusdam tetradii maligno obsessum spiritu: imposita ei manu ab infestatione liberauit: & ipsum tetradium gentilem ad xp̃i fidem reduxit. ¶ In eadem etiam ciuitate ingressus domum cuiusdam diabolum uidit: & se illũ uidere dixit. Moxq; demon quendam de familia arripuit: quem sanctus uir stridentem & strepentem immisso in ore eius digito illico liberauit. ¶ Apud parisius leprosum quẽdam horribilem aspectu deosculans: cõtinuo a lepra mundauit. Fimbrie quoq; uestimentorum eius excise: & egris alligate: omnem infirmitatem expellebant. ¶ Cum filia cuiusdam arborii quartana laboraret: & epistola quedã uiri sancti manu ꝓscripta casu ad arborium delata eẽt: pater illam supra pectus filie posuit: & protinus sanitatẽ recepit. ¶ Paulinum etiam quendam nobilem: qui unius oculi lumen amiserat: panniculo suo pupillam oculi tangens: continuo a cecitate eripuit. ¶ Eidem quoq; uiro: qui alias per gradus scale corruẽs pene iacebat exanimis: martinum inuocanti: angelus per noctem apparuit: & illesum mane de lecto leuauit. ¶ Quadam die eidem diabol⁹ astitit: & cornu bouis cruentum in manu tenẽs: unum de suis peremisse asseruit. Qui concitus mittens unum ex ei⁹ rusticis pene extinctum reperit: quem bos inguine dum pungeretur cornu uulnerauit: quem ad se delatum sanct⁹ martinus mox sanatum eleuauit.

¶ Animalia etiam irrationabilia ipsi obediebant. Nã canes leporẽ insequẽtes subsistere fecit: & serpentẽ flumẽ natantẽ retrocedere ꝓpulit: canis etiã latrans sola eiꝰ iussione obmutuit. ¶ Ab angelis & apl'is sepius uisitabatur & in eoꝝ colloquio ꝓsolabat. ¶ Quodam tempore pro necessitate quadã ualentiniano impatorẽ adiit: sed ille sciens ipsum uelle petere: qđ nolebat ꝓcedere: fores palatii ei claudi fecit. Sed cũ talẽ repulsaꝫ tertio passus esset: orationẽ premisit: & usq; ad augustoꝝ ueniẽs nemo ianuas ipsi claudere ualuit. Impator uero turbatus ei assurgere noluit: donec igne sellã regiã arripiẽte: & ipm iã in posteriorib⁹ iflãmante: assurgere compulsus fuit: eiq; postulata omnia ac munera concessit. Cum ab eodem imperatore inuitatus esset: & eꝑo primo potus oblatus eẽt: martinus postq̃ bibit: presbytero suo calicẽ dedit: dicens nullũ digniorem post se debere bibere: & indignũ esse: ut ipator presbytero preferat. ¶ Quadã uice dũ in ueste hispida asello latus incederet: & equites e contra uenirent: pauefactis equis ꝓpter eius deformitatẽ: a militantibus grauiter uerberatur. Sed cum illi uiam suam ꝓsequi uellẽt: equi nulla ratione moueri potuerũt: quousq; illi culpã suaꝫ recognoscentes: a martino ueniã petierunt: & ab eodem ut abire possent obtinuerunt. ¶ Dum i quodã loco clerici lectũ tenuem sibi strauissent: & ipe mollicie declinans sup nudam humũ iuxta morem dormiret: nocte media camera accendit: & dũ surgere nõ posset uestimẽta eius ꝓburunt: sed ipe in igne illesus conseruat. Monachi igit ꝓcurrunt & ipm itactũ oino de medio ignis educunt. ¶ In quadã solẽnitate celebratur⁹ ad ecclesiam ꝓgens: paupi nudo uestẽ secreto tribuit: & capa se utcũq; potuit contexit. Et cum se ꝑpãdũ spoliare capa nõ auderet: eo ꝙ nud⁹ esset: archidiacon⁹ q̃si indignat⁹ uestem ei breuẽ & strictã attulit: quã martinus humiliter induit: & missam celebratur⁹ accessit. Et dũ celebraret & sacramẽta offerret: globus igneus appuit sup caput ei⁹. Et cuꝫ man⁹ i missa: ut moris ẽ: eleuaret: & manicis lineis labentibus ex breuitate tunice: brachia nuda apperent: miraculose torques aurei & gẽmati ab angelis deferũtur: & brachia ei⁹ opiũt. ¶ Multe aũt subtilitatis fuit erga demones cognoscendos. Adeo enim ei conspicabiles reddebantur: ut apte sub quacunq; imagine ab eo cognoscerẽtur. Cũ aũt eidem diabolus i forma regis purpuratus & diadematus appuisset: & xp̃m se esse diceret: martinus eidem dubitans rñdit: ꝙ xp̃s se nec purpuratum nec diademate renitentem uenturum predixit: & ꝙ nisi xp̃m in ea forma q̃ passus ẽ cerneret: ip̃z xp̃m minime crederet: Quo dicto diabol⁹ disp̃uit: & cellam fetore repleuit. ¶ Ipse aũt uir dei obitum suũ longe ante presciuit atq; predixit. ¶ Interea dũ condatẽ. diocesim causa sedãde alicui⁹ discordie uisitasset: aliq̃diu ibidem ꝓmoratus: uiribus corporis cepit repẽte destitui: & discipulis indicauit se iam resolui. Illis autem gregem dñi desolandum flentibus orauit ad dñm: ut si adhuc populo suo necessarius eẽt ipm laborẽ non recusantẽ: adhuc in uita presenti dimitteret. Et molestia febriũ detentus in cilicio & cinere decũbebat: dicens i nullo alio decere xp̃ianum decedere. Oculis quoq; ac manibus i celum semp intentus inuictũ ab oratione sp̃m non relaxabat. Et cũ eẽt migraturus uidit ante se diabolũ assistere: eumq; mox licentiauit: eo ꝙ secuꝫ nihil haberet: sed ip̃m abrahe sinus recipet. Sicq; anno dñi 486. uite eius anno. 81. epatus autẽ sui. 26. a seculo feliciter trasmigrauit. 3. idus nouembris. Archadio & honorio imperãtibus: uultus quoq; eius quasi iã glorificatus resplenduit: ac chorus angeloꝝ ibidem ꝓcinẽs auditus fuit. Ad cuius transitũ pictauiẽn. sicut & turonici conuenerunt: & utriq; pro corpore habendo piã ꝓtentionẽ fecerunt. Nocte aũt media pictauiẽn. omẽs circa corpus sopiuntur: corpusq; a turonicis ꝑ fenestrã eiicitur: & per ligerim fluuiũ nauigio ad urbẽ turoñ cum gaudio deducitur: & ibidẽ honorifice tumulatur. ¶ Hora uero ei⁹ trãsitus: cũ sanctus seuerus epꝰ colonien'is post matutinas loca scã circuiret: & uoces in celo cantantes audiret: uocato diacone interrogauit si quid soni uel cantus ꝓciperet. Qui cum auribus erectis: uoces in celo audire se diceret: epus ei dixit: ꝙ eadẽ hora martin⁹ turoni põtifex e mũdo migrasset: quẽ cõcinẽtes angeli tũc eum ad celum adducerẽt. Qui diẽ & horam notauit: & tunc martinum transmigrasse cognouit. ¶ Seuerus etiã monachus: qui ei⁹ uitam conscripsit: eadem hora in somnis uidit martinum albis indutũ: uultu igneo: sinti llãtibus oculis: librum tenentẽ: celos uelociter ascendentem. Qui euigilãs a nũciis uenientibus audiuit: martinũ eadem nocte a corpore migrasse. ¶ Die autẽ depositionis ip̃ius: dum beatus ambrosiu⁹ mediolani celebrans inter prophetiam & epistolã obdormisset: & diu expectatus post duas horas subdiacon⁹ lecturus ep'am eum excitasset: euigilans dixit populo. Martinũ turoni ep̃m qeuisse: & se funeris eius obsequium fecisse: sed ultimã orationem excitatus ꝓplere nõ potuisse. Illi uero diem notãtes & horã: postmodũ cõperunt illũ expirasse: & ambrosium ep̃m ibidẽ cognitum eius exequias celebrasse. ¶ Scripsit autẽ hic beatus pontifex librũ de trinitate fidẽ catholicam continentem.

¶De sancto mena martyre. XLVIII

MEnas martyr i scythia metropoli phrygie salutarie passus est: tempore diocletiani & maximiani imperatorum. Qui ex nobili egyptiorum prouincia ort⁹: sub duce agricolao terreno regi militás: deinde militie temporali renuncians: secreta quersatione i eremo militauit. ¶Cum aũt impatorũ natalitia celebrarent: & diis ab oi populo imolaret: ad urbẽ uenit: & ingressus theatrũ duos idola execraret: & se xp̃ianum libere pfiteret: tentus est a pside: & pyrrho duci torquendus traditus est: qui primo eũ in custodiá usq; mane recluſit. Celebratis uero festis gẽtiliũ Menã eductũ & sacrificare nolentem extẽdi fecit: & neruis taurinis ac bubalinis atq; uirgis diutissime cedi mandauit: deinde ip̃m in equuleo leuari: & ungulis laniari: ac lãpadi b⁹ ad latera appositis iflãmari: nec nõ cilicio madidato plagis ei⁹ pfricari. Et demũ carbones ignitos uulnerib⁹ supponi. Et cũ hec oia patientissime toleraſſet: ligatis manibus ac pedib⁹ fecit illũ p tribulos trahi: donec mẽbra eius dissiparent: deinde plumbatis illũ cedi mãdauit: & maxillas grauiter pcudi. Et dũ in oibus in pfessione dñi pmaneret imobilis nouissime ip̃m gladio aiaduerti pcepit: corpus quoq; eius igne pfumi. Quod tñ furtiue a xp̃ianis de igne sublatum: & camelo impositum angelo duce ad montẽ quẽdã delatũ: & ibidẽ quo deus p suũ aial ostẽderet sepultũ est: basilica desup edificata. Processu aũt tẽporis ip̃m sanctum corp⁹ pstantinopolim translatum: ibiq; honorifice pditum est. Passus ẽ aũt sanct⁹ martyr. 3. id⁹ nouẽbris.

¶De sancto mena pfessore. XLIX

MEnas pfessor in samnii prouincia claruit tẽpore bti gregorii pape Qui solitariã uitam ducẽs: nihil ad usum suũ nisi pauca apiũ uascula possidebat. Huic cũ longobardus quidam in eisdem apib⁹ rapinam uoluisset ingerere: prius ab eodem uiro uerbo correptus est: & mox p maligñ spiritũ ante eius uestigia uexat⁹. Sepe uero ex uicina silua uenientes ursi: fauũ eius comedere conabant. Quos ille deprehensos: ferula quã portare manu psueuerat cedebat. Ante cui⁹ uerbera imanissime bestie rugiebãt: & fugiebãt Et que gladios formidare uix poterãt: ex ei⁹ manu ict⁹ ferule ptimescebant. Omẽs uero qui ad se charitatis gra ueniebant: ad eterne uite desideria accendebat. Et siquos culpas p spiritum agnosceret: nunq̃ ab increpatiõe cessabat. Consuetudinẽ uero eiusdẽ loci ipse fecerant: ut dieb⁹ singulis p hebdomadã unusquisq; ei oblationes suas transmitteret: ut eẽt: quod ipse ad se uenientib⁹ offerre potuisset. Quidam aũt diues noie chartherius quandã sanctimonialẽ rapuit: sibiq; illicito matrimonio piunxit. Quod mox ut uir dei cognouit: eũ per nuncios acrius increpauit. Cũq; ille sceleris pscius ad eũ accedere non auderet: ne forte ip̃m duri⁹ reprehenderet: oblationes suas inter aliorus munera ei misit: ut eius dona nesciẽs saltẽ susciperet. Sed uir dñi tacitus sedit: oblationes omẽs psiderare studuit: & quas chartherius miserat p spũs cognouit: spreuit: & abiecit: dicens q; oblationes illius recipe nolebat: qui suam deo oi potenti accepat. Qua ex re actũ est: ut psentes quoq; timor inuaderet: cũ uir dñi tã sciẽter de absentibus iudicaret. Hic sanctus uir post plurima pfectionis opa ad xp̃m migrauit. Hec greg⁹. 3. dialogorũ. cap. 26.

¶De sancto uerano epo. L

VEranus eps apud ciuitatẽ gaualitanã galliarũ claruit tẽpore imperatoris ualẽtis. Hic ex ipsi⁹ urbis territorio nobilib⁹ pentibus ortus: a puero deo deditus: diuinis litteris imbutus: adhuc iuuenis seculus dereliquit: & i ecclesia migmatẽsi inuitis parentibus cleric⁹ fact⁹ est. Et in uirtutib⁹ pficiens ad sacerdotalẽ ordinẽ ascendit. Signis q; ingentibus & multis pollere cepit. Sed p pter multos ad se pfluẽtes: fugiẽs mũdi gloriam: uno tantũ assumpto comite ad ciuitatẽ gaualitanã deuenit: ubi dũ eẽt draco immanissim⁹: qui hoies & aialia deuorabat: ueranus orans ip̃m de specu in quo latebat exire: seq; sequi ppulit: eũq; se ut catulum mãsuetum sectãtẽ usq; debrosonẽ deduxit: atq; ibidem terre uisceribus introcluſit. Deinde in antro draconis eccl: siã dei genitricis edificauit: ibiq; deo seruire cepit. Vex cuius nec ibi etiam latere posset: nec pẽplationi uacare: cũ quibusdam pegrinis romã pergẽtib⁹ inde discessit. Venienſq; ebredunum multos egros sanauit: & obsessos a demoniis liberauit. ¶Profect⁹ inde cũ iuxta pedem montis eũ latrones cũ sociis spoliassent: & occidere uellent: unusq; illorũ in capite uiri sciensem uibraret: ipseq; ictũ pstãter expectaret: brachium illius sic extẽsum imobile factũ est: nec se aliqualiter amouere potuit: donec uiso miraculo pdones penitentiã egerũt: & ablata cuncta restituerunt. Tunc quoq; sanct⁹ uir p illo orauit: & sic brachium deposuit. Abeũtes quoq; inde latrones strepit⁹ maximus q̃si arborũ decidentiũ exterruit: & oẽs i fugam puertit. ¶Cũ aũt romã pueniſſet: & clauarius ecclesiã bti petri nocte ei aperire nollet: subito repulsis repagulis hostia diuinitus cũ magno impetu scõ uiro apta sũt: & eidẽ aditum pstiterunt: propter quod miraculũ a papa & pplo honorifice susceptus ẽ.

¶ Inde recedēs & rauēnā ueniens: energumi nos multos clamantes se a uerano torqueri: ab obsessione demonū liberauit: egrisq; plurimis sanitatem restituit. In mediolano quoq; .xii. arreptitios sanauit: & cecū quēdā illuminauit: atq; mortuū unum sucitauit. ¶ Inde albingā pgens: pluuiā aride terre atq; fertilitatē a deo obtinuit: in agris dūtaxat xp̄ianoꝝ: fundis cūctoꝝ gētiliū in pristina sterilitate relictis. Cum autē illi se idola deserturos ꝓmitterēt: si similē gram pcipe possent: oratiōe sci eoꝝ agri imbre ꝓfundunt: & statim tēpla deoꝝ suoꝝ ab eis euertuntur. Sed cum draconē quēdam: quē ipsi adorabant: ueranus de antro ꝓduxisset: & in flumie submersisset: omnē populū ciuitatis ad xp̄m cōuertit: & in fide doctum baptizauit. ¶ Transiens autem alpes puellā a mortuis reuocauit: cecū quendā a natiuitate illuminauit: & multos languidos diuersaꝝ egritudinū curauit. ¶ Demū ad ciuitatē gaualitanā applicans in ecclesia beate marie: quā construxerat manere cepit. Ad cuius preces ualens detentos quosq; in carceribus relaxauit. Post hec defuncto antistite: ueranꝰ a rege & clero ac populo i ep̄m electus est. Qui officio suo strenue administrato omi scitate p̄fectus claruitq; uirtutibꝰ i pace quieuit. 3. idus nouembris. Cuius pheretrū oēs egri tāgentes sanati sunt. ¶ Veꝝ dum eēt q̄stio iter ciues ubinam corpꝰ eius ponerēt: an in cathedrali basilica an i ea quā fecerat ecclesia extra urbē. Leuato pheretro subito palliū quo corpus erat opertum in aere se tollēs: sanuq; precedens usq; ad flumē durētie cūctos deduxit: ubi dum populus uado simul ac naui careret: siccato repente fluuio: cūctisq; p siccū alueum transeuntibꝰ: palliū iteꝝ p aera populum precessit: usq; ad ecclesiā beate uirginis: quā scūs edificauit: ubi dum substitisset corpus eiꝰ ꝓdigno tumulatum est honore.

¶ De scō achia propheta. LI.

ACHias ꝓpheta de silo claruit i regno israel tpe hieroboā regis. x tribuum israel. Cū enim hieroboā suus salomōis ꝓtra eum rebellasset: & de hierusalē egressus eēt: inuenit eū achias ꝓpheta in agro: indutus pallio nouo: qui scidit palliū in .xii. scissuras deditq; .x. ptes hieroboam dicēs: q̄ ita dñs deus traderet ipsi .x. tribꝰ israel possidēdas: eo q̄ salomon reliquisset dñm & idola adorasset: duas autē tribus tantū dimitteret roboam filio salomonis: ne regnū ex toto de domo dauid tolleret: iuxta ꝓmissionē ei factam a deo. ¶ Post mortē autē salomōis oia que achias predixerat euenerūt. Nā .x. tribꝰ israel hieroboaz i regē assū pserūt: qđ dictū est regnū israel: due uero tribꝰ. s. iuda & beniamin roboā filio salomonis adhesunt: qđ dictum ē regnū iuda. ¶ Cum autē hieroboam rex israel duos uitulos aureos fabricassz & oēm populū ad ipos adorādos ꝓpulisset: filius quoq; eius abia grauiter egrotasset: misit hieroboaz uxorē suā alieno habitu ne cognoscereť idutam ad achiam ꝓphetā in silo: ut indicaret sibi qd futuꝝ eēt de puero. Cuius aduētū propheta dño idicante cognouit: cum oculi eiꝰ ex nimia senectute caligassent. Et statim mulierē limē hostii ingressam uocauit ex noie: eiq; mortē filii ꝓnunciauit: atq; omnē domum hieroboam ꝓpter idolatrie crimē exterminādā ꝓdixit. Et sic omnia ut ip̄e predixerat ad litterā ꝓtigerūt. Hic ut dicit comestor uidit in spiritu populū ꝓcul cantem iuga boum: & ꝓdixit sacerdotes conculcandos a populo. Hic etiā salomoni predixit: q̄ euertēdus eēt a mulieribꝰ. Quieuit autē scūs ꝓpheta in pace: & sepultus ē i silo iuxta ilicem pridie idꝰ nouēbris: ut iosephꝰ & hieronymus tradunt. Hec ex. 3. libro regum ca. xi. & .xiiii.

¶ De scō martino papa & martyre. LII.

MArtinus papa & martyr huiꝰ nominis primꝰ de ciuitate tuderti na ꝓuicie tuscie: theodoro papa prio i ep̄atu romano successit. Seditq; annos. vi. mensem unū dies xxvi. Huius tēpore paulus ꝓstātinopolitanꝰ ep̄us: ꝓstātini ipatoris. iii. brachio fultus ad uersum ecclesie rectū dogma surrexit: duas uoluntates aut opationes diuersas i xp̄o diffiniēs ꝓsiteri. Qua de re martinus papa eidē legatos destinauit: ꝓmonēs eū ut ab heresi sua discederet: alioq; ꝓtra ip̄m procederet. Qui ab impatore ad suasionem pauli ep̄i diuersis p̄secutionibꝰ afflicti sunt: & quidā eorum i custodiā detrusi: alii in exilium missi: alii uerberibꝰ subnisi. Quappter martinus eps rome cōcilium. ios. ep̄oꝝ celebrauit: in quo paulū patriarchā tanq̄ hereticū damnauit: & ab ep̄atu deposuit. ¶ Tunc ipator cōstantinus misit olympiū ducē & exarthlim cubiculariū ad regēdā italiā: & predictā heresim ꝓfirmādā. Qui olympius ut ab ipatore sibi iussum fuerat: misit spathariū suū ad papā occidendū. Spathariuꝰ aūt inuenit eū i ecclesia scē marie maioris celebrātē i altare qđ dicit ad p̄sepe. quē dum gladio extinguere niteret: diuina benignitate cecitate p cussus: eum uidere non potuit: Hoc audiens imperator martinū papā a theodoro & pelluro ab eo missis: detentum ꝓstantinopolim adduci fecit: quē in exilium chersonā misit: ubi martyrio uitā finiuit pridie idus nouembris. Corpus aūt eius romā trāslatum: & in ecclesia eius nomini ꝓstructa: que dicit sci martini i montibus sepultū est. Et cessauit

epiſcopatus dies uigintiocto.

¶De ſancto emiliano epō. LIII

EMilianus epūs apud ſcotiam claruit. Qui ex eadem inſula oriundus: dño a puerilib⁹ annis militauit. Et dū eēt omniū ore laudabilis ad ſacros ordies ꝓmot⁹: opante dei gratia pontificatus ſuſcepit officium: qui ꝑ annos plures eꝑatu optime & deuote adminiſtrato: apoſtolo⁹ limina mare tranſſretato pegrinus uiſitauit: & rediens ad patriam ſuā: & dū eēt in itinere apud fauentiā graui langore decubuit. Et poſt dies modicos feliciter a ſeculo migrauit pridie idus nouembris. Cui⁹ corp⁹ ciues fauētini iuxta eccleſia⁹ ſancti clemētis extra muros urbis ſepelierunt. ¶Tēpore ꝓcedente du⁹ ciuitas ipſa a liprando rege longobardo⁹ depopulata & deſtructa fuiſſet: corp⁹ ſācti eꝑi dudū incognitum manſit. Ve⁹ tēpore comitis bernardini & theodolende eius uxoris reparata ciuitate cumulū feni ſupra ſepulturā ſancti corporis: qđ erat oīno icognitū ꝓſtitutū eſt Vbi die quadā duob⁹ inuicē ꝓfabulantibus unus eo⁹ magnū colaphū ſe accepiſſe ꝓqueſtus: ſe illud a ſocio recepiſſe putabat: dūq; ille negaret: mai⁹ ſubito colaphum recepit. Hoc idē refundēs in ſocium aio uindicandi. Quod dū ite⁹ ille feciſſe negaſſet: nec pcuſſor inuenīri potuiſſet: cognito miraculo: relatio comiti facta eſt: qui diuinū quicq̄ ibidem latere arbitrans: ſublato feno locū effodi mandauit: ubi ſac⁹ corp⁹ cū epitaphio: i quo p̄dicta ꝓtinebant: inuenit: & de cadauere ſancto mira fragrantia erupit: quod inde leuatū ad eccleſiā ſcē marie itra menia ciuitatis delatū: ibiq; cōdigno honore ꝓditū ē: ubi miraculis coruſcat.

¶De ſancto hor abbate. LIIII

HOr abbas fuit habitator montis nitri deſerti egypti. De quo ferē: ꝙ nunq̄ mētitus ſit: nūq̄ iuraverit: nulli maledixerit: nec ſine aliqua neceſſitate locutus fuit: ut dicit heraclides. Et hiero⁹ dicit de eo: ꝙ fuit apud thebaidem nonagenarius uenerabilis ſenex: qui ignorans lr̄as oblato ei codice orationē p̄miſit: & ſtatim inſuſa ipſi gr̄a ſubito legere cepit: ac deinde litteras nouit. Hic etiā pane angelo⁹ triennio uixit: quē ei poſt biduum ꝓtinue angel⁹ miniſtrabat. Fratres quoq; ſecū morantes ſepe noctu uigiles angelo⁹ cantus & hymnos audiebāt. Qui etiā multa milia hominū ad chriſtum cōuertit. ¶Quodam tēpore demones ad eū in ſpecie militie celeſtis aduenerunt: & regem excelſum ſecum deduxerūt: quē xp̄m eſſe aſſerentes ip̄m adorarūt: & tam rex q̄ circūſtantes illum adorandū abbati hor ſuaſerunt. Cum autem ille diaboli figmenta dubitaret: & ſe quotidie regem ſuū adorare diceret: nec eē op⁹: ut ad hoc ipſi xp̄s corpaliter apperet: protinus illuſio euanuit. Sanct⁹ autē hor in pace quieuit pridie id⁹ nouēbris.

¶De ſancto brithyo epō. LV

BRithyus epūs turonēſis ſucceſſor fuit ſancti martini eꝑi: qui prio iuuentutis tpe eius fuit diacon⁹: plurimūq; eius emulus: eo ꝙ a bt̄ō uiro aliqñ redarguebaſ: cū iuuenilia ſequebatur. ¶Cu⁹ eni quidā infirmus ſanctū martinū quereret: ut medelā ab eo expeteret: brithy⁹ illum ei oñdit: eumq; amentē & deli⁹ appellauit. Cum aūt eger a martino poſtulata obtinuiſſet: ep̄s brithyū aduocans: redarguit: quia eū deli⁹ dixiſſet: qui p̄ uerecundia ſe hoc dixiſſe negabat: ſed martinus aures ſuas ad os eius: cū hoc dixiſſet: habuiſſe affirmabat. Predixit autē illi a deo obtinuiſſe brithyum ſibi i eꝑatu ſucceſſurum: ſed multa eū aduerſa paſſu⁹: quod magis adhuc brithy⁹ irridebat. ¶Poſt mortem igit̄ ſci martini brithy⁹ in ep̄m electus: oīoni uacabat: & licet adhuc ſupbus tamen erat corpore caſt⁹. Anno aūt eꝑatus ſui. 33. mulier quedam religioſe ueſtita: que eius ueſtimenta lauabat: ꝓcepit: & filium pepit. Tunc omnis populus cū lapidib⁹ ad ianuā ꝓgregatus cōtra ep̄m exclamabāt: & crimē ei obiiciebant. Ille aūt uiriliter negans: iuſſit ſibi infantē adduci. xxx. ab ortu dies habentē. Quē p filium dei adiurauit: ut ſi fili⁹ eius eſſet: coram cunctis ediceret. Infans uero diſerta lingua rñdit: ꝙ nō erat brithyus pater ſuus. Populus autē inſtabat: ut quereret: quis p̄ eius eēt. At ille dixit: hoc ad ſe nō pertinere: ſatiſq; feciſſe quod ſuum erat: Populus aūt hoc totum magicis artibus attribuebat: & cōtra ep̄m furibūdi clamabāt. Tunc ille ad ſui purgationē prunas ardētes in byrrho ſuo uſq; ad ſepulturā ſci martini deportauit: quib⁹ abiectis byrrhū inuſtum apparuit. Dixitq;: ꝙ ſicut ueſtimētum illud ab igne permāſerat illeſum: ſic corpus ſuū a ꝓtactu mulieris erat mundū. Adhuc autē populus non credens ep̄m ꝓtumeliis & iniuriis afficiunt: & a ſede ſua eiiciunt: ut uerbū quod ſanctus martinus dixerat impleretur. Tunc brithy⁹ flens papam adiit: & ſeptē⁹ annis in urbe permanens: quicquid in ſanctū martinum deliquerat: penitēdo deleuit. Turonici autē iuſtinianum in ep̄m preliciunt: & romā ꝓtra brithyum mittūt: ut eꝑatum ſibi contra brithyum defenſaret. Quo cū tenderet iudicio dei in ciuitate uercellēſi obiit peregrinus. Populus autem armentium in loco illi⁹ ſubſtituit. Anno autē ſeptimo ſue peregrinatiōis brithy⁹ cū auctoritate pape

ad sedem suā reuersus est. Et dū. vi. ab urbe miliario hospitaret: armētius eadē nocte subito expirauit. Quod brithyus p reuelatiōnē cognouit: suisq; precepit ut surgerent: & ad tumulādū turonēsē pōtificē pperarent. Et cū p unā portam ciuitatis ingrederet: ecce ille p aliam defūctus efferebatur. Quo sepulto brithyus sedem ecclesie sue reassūpsit &. 7. postea uiuēs annis laudabilē uitam duxit. Et sic. 47. epatus sui āno in pace quieuit idib⁹ nouēbris. Sepultus turoni.

¶ De scō homobono pfessore. LVI.

HOmobonus pfessor apud ciuitatem cremonēsē claruit. Qui mediocribus parētib⁹ ex ipa ciuitate pgenitus: ab ineunte etate negociator fact⁹: lucris tēporalib⁹ instudebat. Sed oipotēs de⁹ ipm satis adhuc iuuenē a pturbernio puerse misereq; negociationis: uocauit ad officium beate pteplationis. Qui pmercia deserēs tēporaliū: mercator effectus ē regni celoꝝ. Quod ipe furat⁹ ē p fidem: rapuit per pniam: mercatus ē per elemosynā: uocatus per gram: secutus ē per obediētiam & opationē scām. Fuit aūt adeo misericors pater paupū: & in tantū circa eos solicit⁹: q; subtracta sibi suisq; necessaria eā familie saluatoris erogabat. Fuit enī catholicus in fide: patiēs in tribulatiōe: assiduus in oratiōe: sobrie in semetipm: iuste ad pximū: pprie uixit i deum. Cū aūt uenisset hora ei⁹: ut de uia festinaret ad patriā: dum ipe i oratione usq; ad horā diei primā sm cōsuetudinem i ecclesia pnoctasset: ab itroitu misse manibus iūctis: genib⁹ terre pfixis: pstrauit se ante crucis uexillū: & dum gloria i excelsis deo cantaret: ad instar uiuētis i oratiōe pro stratus emisit spiritū. Et cum se ad euāgeliū nullatenus eleuaret: obisse a circūstantib⁹ deprehēditur: & anno dñi. M. cc. xcvi. idib⁹ nouēbris sepulture deuotius pmēdatur. Ad cuius tumulum demōia ab obsessis corporib⁹ eiiciūtur: & oēs languidi a diuersis infirmitatib⁹ liberantur. ¶ Cū autē homobon⁹ adhuc in carne uiueret: quedā mulier bergomēsis ab imundo spiritu uexabat: p cuius os demon clamabat: a nemine se inde eiiciēdum nisi ab homobono cremonēsi. Sed null⁹ eū intelligere poterat: qa adhuc de scō uiro nulla opinio discurrebat. Sed post ei⁹ obitum miraculis ipi⁹ a pentibus demoniace intellectis: mulier ad tumulū uiri dei ducit: & protin⁹ liberatur.

¶ De scis qnquagīta sapiētib⁹ mrib⁹. LVII

QVinquaginta sapiētes mres apd alexādriā passi sunt sub maxētio ipatore. Qui cū ex diuersis partibus ab eodem cesare congregati fuissent: ut cum beata catharina uirgine pcionatrice disputarent: sicut dicet infra in ei⁹ passione. 7. cal. decēbris: & sācta uirgo a scō repleta spiritu: sua illos facūdia supasset. Protinus ad xpm puersi sunt: & se catharine orationib⁹ pmendarūt. Quos maxentius iratus iussit in medio ciuitatis igne cremari. Cū aūt illi iā ex his que uirgo porauerat: in fide xpi edocti eēnt: & baptismū solicite expeterēt: admonuit illos uirgo dñi nihil hesitare: cū in suo forēt sanguine baptizandi. Qui benedictiōe scē uirginis accepta: signātes se signaculo scē crucis: & i eadem fidei pstantia unanimes pseuerantes: sm cesaris decretū i ignē missi: ita dño aias reddiderunt: ut nec corpora illoꝝ: nec capillus: nec uestimenta aliqualiter adusta fuissent. Quo miraculo plurimi paganoꝝ cōuersi sunt: & corpora martyꝝ rapiētes i eadem ciuitate sepelierunt idib⁹ nouēbris.

¶ De sāctis archadio paschasio & sociis martyribus. LVIII

ARchadius: paschasius: prob⁹: & eutychianus apud aphricā passi sunt sub gerserico rege arriano. Qui ex hispania oriūdi apud eūdem regē chari clariq; hēbant. Et cum ex ei⁹ suasione arriane pfidie cōsentire nollēt: primo quidē ab eo pscripti: deinde in exiliū acti: postmodū aūt atrocissimis suppliciis cruciati: nouissime diuersis mortibus iterēpti illustri mrio occubuerūt. Cum his quoq; erat & puer ✠ paulin⁹ noie frater eutychiani & paschasii: qui cum similiter a professione catholice fidei pturbari nō posset: diu fustibus cesus & ad ifimā suituē dānatus: pro xpi noie martyrio coronatus est. Quoꝝ omniū passio recolitur idib⁹ nouembris. Hec ado in martylogio ex dictis hieronymi sumpto.

¶ De scō serapione martyre. LIX.

SErapion martyr apud alexādriā passus ē sub decio cesare. Quem persecutores domi ei⁹ repertū: crudelissimis affecerunt suppliciis. Ita ut ei omnes tūcturas membroꝝ prius soluerēt. Deinde ipm de superioribus precipitauerūt. Sicq; colliso capite & excusso cerebro xpi martyr efficitur. 18. cal. decembris.

¶ De scō uenerando martyre. LX.

VEnerandus martyr apud trechasinā ciuitatē passus ē sub aurelio ipatore. Qui cū eēt fili⁹ fabiani nobilissimi eiusdē ciuitatis gentilis: ex curiositate psalteriū xpianoꝝ legebat. Cum aūt uersus illū. Aspges me dñe isopo & mundabor ꝛc. nulla ratione itelligere posset: & ex hoc plurimū anxiat⁹ eēt: angelus dñi eidē appuit: & uersū

illum de baptismo xp̃ianoꝝ exposuit: ac i si de xp̃i iuuenẽ instruxit. Sed cũ exinde idola amplius adorare nollet: a pfe nõ modicum obiurgabat. Exiens aũt ciuitatẽ die quadã & uenies ad fluuium sequanã: eidẽ xp̃us apparuit: & pfecte credentẽ in fluuio baptizauit. Deditq; illi baculum aridũ: mandans ut ip̃m in terrã figeret: & signũ uideret. Discedente uero dño uenerandꝰ baculũ fixit: mox q; flores & frõdes pduxit. Quo uiso miraculo. 810. hoies pagani ꝙuersi sunt. ¶ Audiens hec impator aurelianus ad ipsam ciuitatem accessit: & uenerandũ teneri fecit: ac sacrificare nolentẽ iussit eũ sup scamnũ ferreũ catenis ligari: ignẽq; subterponi: oleũq; desup iactari. Et dũ intactꝰ ab exustione pmansisset: fecit eũ in carcerẽ recludi: ubi xp̃o ei apparente ꝙfortat. Mane aũt impator eũ ligatum ad stipitẽ sagittari fecit: sed sagitte i aere pendentes: in nullo ip̃m ledere poterant: una uero ex sagittis ꝙuersa retrorsum impatorem uno oculo excecauit. Quẽ aurelianꝰ die sequẽti decollari mãdauit. Veꝝ ãteq̃ milites ad carcerem in quo detinebat uenissẽt: ruptis uinculis & apto hostio xp̃i martyr p medios milites fugiebat. Illi uero martyreꝫ xp̃i usq; ad flumẽ sequanã insecuti sũt. Qui sup aquã siccis pedibus ambulauit usq; ad locũ: ubi eũ xp̃s baptizauit. Sicq; flumen exalta pte transiuit. Milites uero trãsuadantes illum pcutere nõ audebant. At ille eos hortabatur: ut sibi iussa ꝙplerent: mãdans ut de sãguine suo ipatori deferrẽt: de quo excecatũ oculuꝫ liniret: & sic lumẽ reciꝑet. Post hec aũt sanctꝰ martyr suũ dño spiritũ ꝓmẽdauit & p se in quacũq; necessitate inuocãtibꝰ exorauit. Factaq; uoce ad eum de celo: q; ipsuꝫ dominus exaudisset: decollatus est. Cuiꝰ corpus trũcatum se leuauit: & caput tollẽs manibus p passus. 49. portauit: ibiq; cecidit: ubi & a xp̃ianis sepultum est. 18. calẽ. decẽbr. Imperator uero de eius sanguine oculum liniens lumen recuperauit.

¶ De scã ueneranda uirg. & mar. LXI

VEneranda uirgo apud galliã passa ẽ sub asclepio pside. Hec fuit filia agathonis & polite eiꝰ uxoris xp̃ianoꝝ de ꝓtibus galliarũ. Qui. 35. annis in ꝙiugio sine ꝓle manserunt. Oꝛone tandẽ ad deũ iusa filiam obtinuerunt: quã pr̃ uenerandã uocauit: eã q; sacris litteris erudiri fecit: & ieiuniis assuefecit. Puella uero in sanctitate uite ꝓficiens annoꝝ. 30. cepit uerbũ dñi ꝓdicare: & p annos. 9. iugiter xp̃ianos in fide dñica ꝙfortare. Anno autẽ etatis sue. 40. romam uenit: & xp̃m annunciare cepit tpe impatoris antonini. Prefectꝰ aũt antoniꝰ audiens q̃plures ꝓpter eius exhortationẽ ꝙuersos: ipsiꝰ allectꝰ pulchritudine: ut occasionẽ eã cognoscendi captaret: cepit puellã ad deoꝝ sacrificia iuitare. Quã sacrificare ꝓtemnentẽ: iussit eã in terrã extẽdi: & palmas ac pedes lignis affigi atq; neruis crudis uentrem eiꝰ cedi: lapidem quoq; magnũ uix a quattuor uiris delatum eiꝰ uentri supponi. Orante uero scã lapis diuina uirtute longiꝰ abiicit: & claui de ipsiꝰ manibus & pedibꝰ ab ãgelo euellunt. Quo uiso miraculo multi gentiliũ ꝙuertunt. Et dũ baptismũ expeterent: nube celesti obumbrant: ac uoce de celo lapsa: imbre supno ꝓfusi baptizant. Quos oẽs ꝓfectꝰ in xp̃i confessione iussit decollari. Sanctã autẽ uirginẽ in lebetẽ eneum aqua oleo pice ac sulphure bullientibꝰ plenũ imitti: & diebꝰ. 7. desubter ignẽ iugiter ministrari: quibꝰ elapsis uirgo diuina gr̃a pmansit illesa. Quod dũ pfectꝰ ad uidendũ accederet: aqua ebulliẽs eũ excecauit. Illa uero lutum ex sputo fecit: & oculos eius liniuit: eiq; uisuꝫ restituit: & ad xp̃m ꝙuertit. ¶ Inde accedens ad aliã ciuitatem xp̃m annũciabat: ibiq; a quodã alio imperatore nomie themio ꝓphendit: & ingenti draconi: q omẽs deuorabat: exponit: que signo crucis edito draconẽ discerpsit: demõe p aera horribiliter pstrepente. Sicq; rex ille cũ oi populo ad xp̃m ꝙuersus est. ¶ Deinde ueniẽs ad tertiã ciuitatẽ a ꝓfecto asclepio detinet: a quo i lebetẽ eneũ pice & oleo liquẽtibus plenũ mittit: sed oꝛone ide illesa educit: fracto quoq; mox lebete p frusta plures de astãtibꝰ paganis letaliter ꝙburunt. Hoc uidẽs asclepiꝰ uenerandã decollari ꝓcepit: que ad passionẽ ducta: dũ p cũctis se inuocantibꝰ exoraret: audiuit uocem de celo se fuisse in oibꝰ exauditã. Sicq; ꝙuersis ad xp̃m 990. uiris capite cesa est: cuiꝰ corpꝰ xp̃ianus quidã noie antimus rapuit: & ip̃m uenerabiliter sepeliuit. 18. calẽ. decẽbris.

¶ De scõ eugenio eꝓo & martyre. LXII

EVgenius eꝓs & mr̃ apud ciuitateꝫ pisius passus est. Qui cũ eẽt discipulꝰ bti dionysii eꝓi pisiẽsis ab eodẽ toletanꝰ põtifex ordiatꝰ & ad ipsam urbẽ ꝓdicatiõis gr̃a missus est. Et postq̃ ibidẽ multitudinẽ populi ꝙuertisset: desiderio uidendi magistrũ uehemẽter accẽsus pisius rediit. Cũ autẽ p ueniss̃et ad locũ quendã noie diolũ: q a ciuitate pisiẽsi q̃ttuor milibus distat: a paganis tẽtus: & ab eisdẽ in ꝙfessiõe nois xp̃i decollatus est. Corpꝰ quoq; eiꝰ in flumine berasii p iectũ est: ne a xp̃ianis inueniret. Quod licet diebus pluribꝰ elapsis delituisset: nulla corruptione uiolatũ est. Postq̃ aũt gentiliũ pse cutio cessauit: sanctꝰ martyr cuidã hercoldo ipsius uille languẽti in sõnis appuit: & ip̃m ab infirmitate liberauit: atq; ut ip̃m sepeliret

cõmonuit. Ille uero ad corp⁹ accedẽs: illud ac si ea die fuisset decollatum inuenit: quod plaustro impositũ ad monasteriũ sci diony/sii deferre curabat. Sed diuino nutu bub⁹ul tra uiri predium ꝓcedere nõ ualẽtibus: ipm ibidem sepeliuit: ecclesiam desup edificauit ubi & ad pñs quiescit: miraculis eluescens qui passus est. i7. calẽ. decẽbris.

¶ De sancto eugenio epo. LXIII

EVgenius eps cesarieñ apud eandem ciuitatẽ uita & sapia luculẽta floruit: q origenis auditor fuit: & eiusdẽ ei⁹ magistri atq; pãphili martyris bibliothecã corruptã labore multo in mẽbranis restaurare conatus ẽ. Feruntur etiã uarii multiplicesq; tractatus: quos nosse nõ est facile oib⁹: q & apud ipsam cesaree ciuitatẽ in pace quieuit: Hec hiero⁹ libro de uiris illustribus.

¶ De sancto machuto epo. LXIIII

MAchutus eps: ut ait sigibert⁹: tpe iustiniani impatoris in britannia claruit: qui pentib⁹ generosis ortus est matre iã plus q̃ sexagenaria: que soror fuit aimonis fris sãcti epi sampsõis. Hec eni ad monasteriũ: qđ dr̃ caruamia ex deuotiõe cũ eẽt ꝓgnãs deuenies: filiũ machutũ siue madoniũ futuꝝ monachũ enixa ẽ: quẽ scũs brandan⁹ ipsi⁹ loci abbas baptizauit: & educauit: sibiq; a pentibus ꝓmendatũ sacris lr̃is eruditum: ac monachũ suũ fecit. ¶ Hic dũ eẽt adhuc puer die quodã cũ ceteris pueris i littore ludebat: & ab aliis secedẽs dormitauit: crescẽteq; mare cuncti pueri recesserũt: & machutũ dormiẽtez dimiserunt. Fluctus itaq; locũ: ubi puer dormiebat circũdãtes q̃si insulã dimiserũt: litt⁹ quoq; diuinit⁹ adeo creuit: ꝙ insula modica q̃si mõticul⁹ effect⁹: ne maris elationes sup soporatũ pueꝝ: & circa ipm posslẽt ascẽdere: defensauit. Qui qdẽ mõticulus a mari circũdat⁹ in testimoniũ miraculi ibidẽ manet usq; in diẽ hodiernũ. Excitatus aũt puer & se ab undis circũdatũ uidens: ac timẽs uallde: oroni se ꝓtulit. Cũ aũt a ꝑdiscipulis brãdanus audisset: ꝙ pueꝝ soporatũ dimisisset: ꝑ puero hesitãs orare cepit: cui angel⁹ quõ deus illũ ſuauerat reuelauit. Illeq; ad litt⁹ ueniens: pueꝝ in insula uidit: & cũ nauicula illũ ad se deferri mãdasset: puer usq; in crastinũ se ibi dimittendũ rogauit: psalteriũ tñ suũ ad legẽdũ sibi mittẽdum postulauit: qđ dũ illuc detulisset: iubẽte puero sup fascẽ alice illđ posuerũt: ipmq; alica sup undas ad machutũ detulit icorruptũ. Sequenti uero die puer nauicula ad monasteriũ delat⁹ est.

¶ Quodam mane dũ brandanus ad matutinum surrexisset: & lumie carẽs puero iussisset: ut carbones ad laternaz accẽdendã sibi ex coquina deferret. Machutus ad coquinã descendit: & cũ nõ haberet quicq̃ patum in quo carbones tolleret: in sinu prunas detulit: & uestis eius oino inusta pmãsit. ¶ Temporis processu ipse i epm sublimatus ẽ: qui miraculis clarebat. Qui etiã cũ beato brandano pluribus ãnis ꝑ mare nauigauit: insulã imã: que paradisus dicitur exquirẽtes. Sz eã minime iuenire ualentes icolumes ad ꝓpria redierunt: ut dictũ ẽ supra i legenda sci brãdani. i8. cal. iulii. Eodẽ itaq; tẽpore dũ i maris oceani insula quadã: sepulchrum mire magnitudinis reppissent: & mirãtes illud an alicuius hõis esse potuisset: machutus orationẽ ad deum fudit: & gigantẽ nimie proceritatis iacentẽ i tumulo suscitauit. Qui gẽtilẽ se eẽ dixit: & ad inferna dãnatũ. Sed baptizatus a machuto pedib⁹ ꝑ mare uadãdo nauẽ sune trahere cepit: ut optatã insulã iuenirẽt: ueꝝ tẽpestate maris redire coacti: dũ ad gigãtis insulã reuersi eẽnt. Ille iteꝝ obdormiuit i pace. ¶ Hic etiã die scõ pasche celebrata missa mortuũ alteꝝ suscitauit: qui mox excitatus uinũ in potũ a scõ postulauit. Cũ aũt papsi⁹ de marmorea aqua scõ epo oblata eẽt: ipe signo crucis aquã ꝙuertit in uinũ: & marmorem mutauit in uitrũ. ¶ Rusticus quidã lapidẽ iaciẽs: suem cãu oppsserat: timẽsq; ne a dño suo ex hoc uapularet: nimium deplorabat. Sed uir dñi superueniẽs suem illico suscitauit. ¶ Deniq; ꝓp ciuiũ suoꝝ iprobitatẽ britanniã des⁹uit: & in aquitanie plaga cũ cenobitis pmãsit: ubi dũ asinum monasterii ligna deferẽtem lup⁹ deuorasset: ad nem⁹ accedens lupũ inuenit: & in ꝓtinẽti diuinit⁹ adeo mãsuefecit: ut cũ monachis domestice habitaret: & aselli onera cũcta de cetero baiularet: eiusq; opa pficeret. Qui & in pace quieuit: xvii. cal. decẽbris.

¶ De scis felice epo & sociis mr̃ib⁹. LXV

FElix eps cũ sociis. 30. mr̃es apud nolam cãpanie citatez passi sunt. Hic enim a. xv. etatis sue ãno miraculoꝝ isignis glorie fuit. Et ad dcẽ ciuitatis põtificiũ puenr̃ meruit. Qui & sub ps̃ide martiãno cũ prefatis sociis: 30. capitis abscisione pro xp̃i nois cõfessione mr̃ium cõsumauit. i7. cal. decembris: ut ait ado.

¶ De scõ fidentio epo & mr̃e. LXVI

FIdentius eps armenius & martyr passus ẽ apud ciuitatẽ altinũ sub tẽpore maximiani ipatoris. Qui cum pleriscq; xp̃ianis detentus: & ꝑfecto pñtatus: dum oia idola diceret esse demonia: primo dieb⁹ pluribus in carcerem reclusus est. Deinde eductus & in ligno suspensus ungulis ferreis in lateri⁹ laniatus usq; ad ossiũ nudationẽ: cũ hec oia

ꝓstātius tolerasset: iteꝝ i ergastulo uiculat⁹ est. Et appente sibi xp̄o ipmꝙ ꝓfortante ab oibus plagis sanatus est. Custodes uero carceris: dum nocte illa uoces cantantium audissent: ꝑ foramē aspiciunt: & multos cū eo in albis psallētes uiderunt. Quod dū p̄fecto nunciassent: illeꝙ ad foramē carceris uenies hoc idē uidisset: & xp̄ianos magicis artibus illuc introisse putasset: locum armatis circū dauit: ut nullus euaderet: aptoꝙ carcere solum fidentium inuenerunt: quē fame afflictū iteꝝ eduxerunt: & mandato p̄fecti cum sacrificare nollet: in ignē copiosum uinctum miserunt: ubi orās emisit spirituꝫ. Corp⁹ uero oino ab igne ꝑmansit intactū: q passus ē. ió cal̄. decēbris. ¶ Tēpore ꝓcedēte i uilla pulueratie duob⁹ bubulcis laborantibus: & ad prādium uicissim se uelle ire dicētibus. Audita est uox dicēs: nōdū eē horā prandendi: qui neminē uidentes stupefacti: dum eandeꝫ uocē iterato audissent: & tertio quasi pauefacti abirent: audierunt eandē uocē dicentē ut irent: quia iā hora eēt: & ꝙ hec ep̄o significarent. Illi uero paduam accedētes ep̄o paduano p̄dicta significare curarunt. Qui oratione premisit: & ꝑ senē quendam ei apparētem admonitus fuit: ut ad locum accederet: & corpus martyris ueniret. Venientes igit ep̄s cler⁹ & populus: & terrā sex pass⁹ effodientes: inuenerunt arcā marmoreā cū corpore sancto: & tabulā scr̄ptā ꝓtinentē. Hic est corp⁹ sancti fidētii ep̄i & martyris: quod naui imponentes: ut paduā deferrent: cū sero factum eēt: & naute quiescere aliquantulum decreuissent: excitati diluculo: ut abirent: inuenerunt se iuxta portā estensem: uolentes autē arcā de naui educere: nequibāt. Tunc apparuit pauper cum curru hortans illos: ut arcam secure plaustro imponerēt: & uaccis dimitterent portandā: ubi deo placitum esset. Quod illi facientes: & currum sequentes circa padue cōfinium iuxta ecclesiam sancti thome positum in uilla campanie meiadini uacce substiterunt: ibiꝙ arcaꝫ deposuerūt: Et statim pauper cum curru & uaccis disparuerunt: ibi ergo sepulto corpe ecclesia desup edificata est. Sed ram⁹ querci quē bubulcus ille i curru posuerat: ut uaccis umbrā faceret: ab eo ibidē plantatus in quercū maximā illico excreuit: ibiꝙ manet usq; in presentem diem.

¶ De sancto eucherio ep̄o. LXVII

EVcherius ep̄s apud lugdunum ciuitatē claruit tp̄e ualentiniani secundi impatoris: hic nobili senatorum genere ort⁹ habitu religiōis assūpto seculoꝙ relicto dudū i agro suo sup flumē durētiā in spelū ca reclusus xp̄o domino seruiebat. Defūcto uero lugdunēsi ep̄o: dum cler⁹ & populus ꝑ diuina uoluntate requirēda triduo ex more ieiuniis & orationib⁹ istarent: reuelatur eis per pueꝝ eucheriū senatorē eligendum: qui in tali degebat spelūca. Ad quē illi archidia conū & clericos miserūt: ut eum adducerēt. Qui causa eoꝝ aduentus cognita: iurauit se spōte inde nō egressuꝝ: unde effracta clausura antri: ip̄m inuitū & renitētem eduxerunt & ductum lugdunū in ep̄m ordinauerunt. Cui⁹ uxor ✝ galla cū duab⁹ filiab⁹ suis. s. ✝ ꝓstantia & ✝ iulia: ad spelūcā sci eucherii accesserunt: & ibidem inclusē de cetero deo seruierunt. Ipse aūt uir dn̄i postq̄ impleuit ministeriū xp̄i feliciter ad xp̄m migrauit. xvi. cal. decēbris. Hic ad quēdam uarianum suū propinquū de ꝓtemptu mundi & secularis philosophie epistolā scholastico ꝑmone cōscripsit. Scāꝝ etiā scripturarū obscura que ꝙ capitula disseruit: ut dicit gēnadius.

¶ De scō eadmundo ep̄o. LXVIII.

EAdmundus archiep̄s cātuarien. apud angliā claruit. Qui ex albē done uilla natus: ob reuerētiam sci martyris eadmūdi: tali noie a matre uocatus ē. Cui⁹ pater eduardus de consensu ꝓiugis in monasterio uitā finiuit. Mater uero sci noie moabilia in scō spiritualiter uixit: & filiū a pueritia disciplinis spiritualibus erudiuit: carnē ieiuniis domare: & uirginitatē seruare suasit: quod ille ꝑpetuo obseruauit. Missus aūt pisius ad studium breui tēpore in artib⁹ magistrat. Sed a matre i extremis laborāte domum uocat: que filium suuꝫ bñdixit: eiꝙ quam uiderat uisionē narrauit: ꝙ. s. uidisset eadmundum spineā coronam gestantem: suis radiis usq; ad sidera protendentem. Defuncta uero matre iuuenis rediens uidit agrum nigerrimis auibus plenum efferentibus corpus teterrimum. Exposuitꝙ socio: ꝙ rusticus in ipsa uilla nuper defunctus fuerat: quem demōes asportabant. Qui & ita per omnia contigisse inuenerunt: ut autem perpetuam a uirgine gloriosa uirginitatem obtineret: eius imaginem sculptam anulo subarauit: in quo angelica salutatio exarata erat. Qui quidem anulus postmodum i digito ipsius defuncti miraculose repertus fuit. ¶ Cum autēꝫ filia iuuēcula hospitis sui pariſiēsis ad se cognoscendam illum sepius impetisset: & ille eam plerumq; sermonibus redarguisset: nolentē desistere secreta hora ad eius studium inuitauit: ubi eam spoliatā & aliquātulū flagello uerberatā corripuit. Aliā etiā ꝓiugatā dona ei plurima allectiua ad amorē offerētem spretis munerib⁹ ꝓminationibusq; ei illatis:

q̄ nisi ab ceptis desisteret: omia uirō suo pā deret: a simili pulsatione ꝑsecuit. Ad augē dum quoq; castitati ſ ꝓpositū: omni tempore uite sue carnē cilicio domuit: & tēpore quadrageſimali loricā plūbeam portauit. Ieiuniisq; arduis carnē afflixit: feria. vi. ſemper i pane & aqua ieiunauit: & aliqñ nihil potauit nec ꝓpter ea aliqñ a studio uel lectione ceſſauit. ¶ Quēdam auditorē suum egenū & egrotantem ad domū suam detulit & humaniter tractatū usq; ad ꝙualeſcētiā eius curam egit. Alium quoq; eius diſcipulū in brachio languentem: miraculoſe ſanauit. Cum autez per annos. vi. i artib⁹ ſcholas rexiſſet: appuit ei mater eius per ſomniū: & tres circulos in eius manus palma ſignauit: in noie patris & filii & ſpiritusſci. Qui mox excitatus ad ſtudium theologie trāſiuit: in quo breui tēpoꝛ admodū profecit: & factus magr̄ legere cepit. Nocte quadam in ſomnis aſpexit ex igne ſue domus. 7. faculas educi. Et ecce mane. 7. eius auditores ſcholis relictis: ab abbate cluniacēſi: abducti & monachi effecti ſūt. ¶ Diſputatur⁹ ſemel de trinitate: uidit ꝑ ſomnuz colūbam de celo euchariſtiā ſibi in ore mittentem: & excitatus mirabiliter diſputauit. ¶ Nocte quadā in ſōnis a diabolo ut ſibi uidebat oppꝛſſus: dū crucē ſibi iprimere uellet illeq; manū ei⁹ teneret: adiurauit eū ꝑ effuſionē ſāguis xp̄i: ut ſe dimitteret: & ſtati dimiſſus eſt. Audiuitq; a demōio malignos ſpirit⁹ nihil tantū timere q̄tum adiurationē predictam. ¶ Igitur in ſcitate & doctrina ꝓficiēs a ſūmo pontifice legatus ordinat̄: ad uerbū crucis in galliis predicandū. Quod quidem officium ſolicite adminiſtrauit. ¶ Lomeſtre autē predicās: dū iuuenē crucem aſſumere uolentē uxor eius ꝑ pallium abſtrahere uellet: manus eius ſtatim ꝓtracta eſt. Que dum una cum uiro crucē ab eadmundo ſumeret: ꝓtinuo ſanitatem recepit. ¶ In uilla quoq; abſtrauo iuuenis ſimiliter cruce ſignari cupiens: ab amaſia abſtrahebatur: illaq; protinus excecatur. Sed orante ſcō uiſum recuperauit: & pniam egit. Cum apud uigorinā p̄dicaret: & nubes aquoſa ꝙſurgens populum exterreret: uir dñi precepit nubi: ne uerbuz dñi impediret. Statimq; pluuia populo dimiſſo ad circuitum oium declinauit nemine illoz perſuaſo. Nocte quadā ad ſtudium dormitauit: & candela accēſa ſuper bibliaz cecidit: qui poſt horam excitatus: fauillā exſuſflauit: & librum omnino intactum inuenit. ¶ Alias etiā dum ad lumē ſtuderet: eodem ſoporato uent⁹ lumē extinxit. Sed ille excitatus nomē beate uirginis inuocauit: ſtatimq; lucerna accenſa eſt. ¶ Apud antracem in pede grauatus: tres ſibi cruces i circuitu morbi ipreſſit: & ſubito ſanatuz ſe ſenſit. ¶ Cilicina femoralia ſua ex antiquitate deiecta: ab eius cubiculario in igne poſita inuſta pmāſerunt. ¶ Poſt hec electus ē archiep̄s cātuarienſis: qui licet diu recuſauerit tandem precibus multoz humiliter aſſenſit. In quo culmine poſitus humilitatē in omnibus pretendebat: uitamq; adhuc artiorē q̄ primo ſeruabat: muneraq; omnio reſpuebat. Multas aūt perſecutiones pro libertate eccleſie paſſus: a ſede ſua ſe abſentare ꝓpulſus eſt. Sed ante ſuū diſceſſum quēdaz febre laborantē aqua benedicta ſolūmodo ꝑſensum ſanauit. Clericum etiā ſuū quendā quartana uexatū miſſo in ore ipius bolo murene a langore curauit. Quendam quoq; nobilē i genu guttam patientem ſanitati reſtituit. Multa etiam futura prophetico ſpiritu predixit. ¶ Nocte quadā eidē beatus thomas martyr appuit: uolentiq; pedē eius deoſculari dixit: q̄ cito os ſuum oſculaturus eēt: ipſius obitum i p̄ximo uaticinās. Egreſſus enim de anglia ad monaſteriū pontiniacū ſe contulit: ubi uerbum dei annūcians modico tēpore manſit. Inde propter grauem egritudinē ſortianuz delatus: ubi ſanior aer erat: predixit q̄ tali die illuc eſſet reuerſurus. Quod quidē eo defuncto & corpore eius pōtiniacū delato euenit. In ſortiano ſtaq; dieb⁹ aliquibus langues ſumptis deuote eccleſiaſticis ſacramentis in pace quieuit. xvi. cal. decembris. Die uero qua predixerat: corpus eius pontiniacum ē translatum: & i eccleſia collocatū: poſt dies 7. infra quos ſepulchrum ei⁹ parabat̄: icorruptū omnino ac multū redolēs inuentuz ē: & pluribus interim claruit ſignis: ubi cum honore tumulatum ſeruatur. Ibiq; in miraculis uiuit.

¶ De ſcō dionyſio epiſcopo. LXIX.

Dionyſius eꝑs: ut habet̄ libro. vi. eccleſiaſtice hiſtorie apd alexandriam i multis ꝑfeſſionibus ſatis clar⁹ effect⁹ ē. De quo & hieronym⁹ libro de uiris illuſtrib⁹ dicit q̄ ſub heracla eiuſdē urbis eꝑo cui & ipe i eꝑatu ſucceſſit: ſcholā tenuit: & iſignis origenis auditor fuit. ¶ Hic a ꝑſecutorib⁹ tēt⁹ dū caput ſuum iudici offerret impatori p̄munere deſtinādū: in caſtro quodā deſerti qd ceſrō appellat̄ i exiliū truditur: ubi gētiles oēs ciues erāt. Qui eū primo hoſtili animo excipiētes: tandē pars maxia eoz ipſius uerbo & exēplo ad xp̄m cōuerſa eſt. Quo a iudice ꝓpto: ad locū aliū pene ihabitatū relegat⁹ ē. Cūq; ad xp̄m multi xp̄iani ex locis uicinis ꝑfluerent: dionyſius & cum eo caius & petr⁹ diacōes catenis uincti & dudū cruciati i qddā deſertū bebie miſſi ſunt: ubi eos itinere triū dieꝛ uictos reliquerūt: qui tñ ab angelo ꝑſortati & ſoluti ſūt. ¶ P⁹ aliqd uero

tēpus dionysius annō.12.galieni impatoris reuersus alexandriam ꝓfect⁹ senio quieuit i pace.15.calē.decembris.15.āno sui ep̄atus.

¶Hic multa ꝓbatissima opuscula scripsisse traditur.Scripsit eni de penitētia lapsoꝝ ad egyptios.Hortatoriū de martyrio ad origenem.Itē aliud ad laodicēses.Ad armenos de patientia.Ad cornelium romanū pontificem scripsit plurima.Ad fabianuꝫ antiochenum ep̄m scripsit de his q̄ sub decio pricipe martyrii agones apud alexādriā passi sunt. Scripsit & ad romanos epistolas de ministeriis. De pace.De penitētia ad quosdā qui nouatū hereticū sequebant.Itē ad eosdem alias duas ex quo ad fidem ꝙuersi sunt.Sed ad multos alios uaria & diuersa scribens studiosis quibusq; instructionū & doctrine copiosissimam materiā dereliqt. Scripsit & libros de baptismo ad philemonē.Itē ad dionysiū urbis romane p̄sbyteꝝ.Itē ad romanū pontificem.Itē libꝝ de repromissionibus futuris. Aduersus celsum quendam epicuꝝ philosophum:q̄ ꝓtra nos libros scripserat octo uoluminibus rndit. In euangeliū matthei.25. cōmentariosꝝ libros edidit.In.12.prophetis plurima cōmentatus est.Extant eius epistole ad philippum imperatorem eiusq; coniugē seuerā.Itē ad fabianū papā & plurimos ecclesiaꝝ principes p̄ catholica fide.Extant & alie ad diuersos scripte:quaꝝ centum numero scribit eusebius in libros digestos se tradidisse memorie.

¶De scis ocysello & uictoria mrib⁹. LXX

Cysellus & uictoria martyres apud ciuitatē cordubā ꝓuicie hispanie passi sunt:qui post diuersa eis supplicia illata ob ꝓfessionem nois xp̄iani uictoriā martyrii gladio cedente ꝓcipere meruerunt:ibiq; sepulti colunt:ubi etiā ob ꝓmendationē p̄ci ose mortis eoꝝ eodē die ip̄oꝝ martyrii rose orte singulis ānis diuinit⁹ colligūt.Qui passi sunt.15.calē.decēbris.Hec ado.

¶De sancto amano ep̄o. LXXI

Manus ep̄s apud aurelianū claruit tpe honorii impatoris : qui bto euurcio in ep̄atū eiusdem ciuitatis successit.Ingressus aūt ciuitatē postulauit cuidā exagrippino militū p̄fecto:ut uinculis ꝓpeditos relaxaret:quod dū ille facere renuisset : lapis repente de turri decidit:& caput exagrippini p̄cussit:quo pene exanime domū delato: sanct⁹ aman⁹ ad eū intrauit: & oronē p ipso effudit:statimq; sanguis de cerebro manare destitit.Ille aūt mox liberatus & penitēs:ut sanct⁹ uir postulauerat:cōpeditos absoluit.

¶Cū eccleſiā suā altius extolli faceret:melius qdā ꝓtomagister de tecto lapsus q̄si in extremis iacebat extinct⁹:sed postq̄ sanctus ep̄s eū tetigit:& p manū ap̄hendit.cōtinuo surrexit illesus . ¶Post hoc aurelianēsis ciuitas ab attila gothoꝝ rege obsessa est. Cuꝫ aūt supra muri aditum letanias cū reliquiis sanctoꝝ celebrans cū populo circuiret: sacerdos quidā a barbaris captus eū redargu it dicens:q̄ similia in aliis ciuitatib⁹ fecerūt & nihil eis ꝓfuerat:quod cū ille dixisset:ꝓtinus expirauit . Veꝝ dū gothi urbē ipugnarent:amanus muꝝ ascendens:ꝓtra hostes exp̄uit:& subito tant⁹ sup eos imber descēdit: ut a dimittendo p̄lio oino cōpulsi ad castra redierint.Dū autē ep̄s ad eos exiuisset: & p populo intercedens ab attila nihil penit⁹ obtinere potuisset: sed die sequenti aduersarii urbē uiolenter intrātes plaustra eoꝝ spoliis onerarant.Amanus p spiritū arelatū delat⁹ etium patricium romanum in subsidiū conuocauit:qui ꝓcitus eodē die diuino nutu cū exercitu suo illuc deueniēs:gothos inuadēs expugnauit:ipsos de ciuitate maxima cede fugauit.Deus aūt meritis sui sci oēs ciues illesos ꝓtexit:p̄ter illos qui de meritis amani diffisi ianuas aduersariis reserarunt:quaꝫ etiā uictoriam ubertas immensa fructuū est subsecuta.Quieuit aūt scūs in dño āno honorii impatoris.12.15.calē.decēbris.

¶De scō gregorio ep̄o turoneñ. LXXII

Regorius turoneñ ep̄s ordinat⁹ est āno iustiniani septimo:ut ait sigibertus:in oibus clarus. Hic de aluernia natus:dū per ptes illas transiret:& orta tēpestas atq; tonitrua & fulmina oēs exterrerent : ipseq; reliquias quas ad collum gerebat tempestati ostendisset:diuisus nimbus a dextra ei⁹ & leua iter illesum p̄tereuntibus dimisit. Ipse aūt ex hoc aliquali inani gloria motus cōtinuo diuino iudicio de equo cecidit : & alliſus diebus pluribus decubuit.Sicq; abinde de propriis meritis non esse presumendum didicit. ¶Anno igitur.172.post obitum sancti martini cathedram turonensem regendā accepit:qui ecclesias plures construxit:& libros plurimos compilauit : atq; signorum mirabilibus claruit. ¶In quadam enim uilla cum domus pauperis rustici igne accensa esset:que aqua deficiente omnino extingui non ualeret:ꝓductis de sinu reliquiis ignq; oppositis domum cum rebus omnibus ab incendio liberauit. ¶In rhemensi oppido referendarium quendam sigiberti : qui diebus pluribus aure una surduerat : dum sermocinaretur:ad auditum clarū reduxit. ¶Apud pictauiū post orationē factaꝫ ad sepulchrum sci hilarii:dum radegūdem reginam uisitasset:& ipsi ambo diuinis colloqiis mutuo instarēt:oleum qđ ante crucem sci hi

larii guttatim manare ꝓsueuerat infra unam horã in tantũ profluxit: ut sextariũ exunda/ret. ¶ Et cũ inde discessisset: & dicta regina in pace quieuisset: gregorius ꝑ nũcium req/situs ipam sepeliuit. Hic ãnis. xii. ante beatũ gregorium papã magnũ eps factus: eo i põ/tificatu sublimato romã adiit: & eidẽ in ami/citia ꝓiunctus: ab eodem honorifice susceptus & tractatus fuit. Cũ autẽ gregori⁹ papa gregoriũ epm uti statura pusillum mirare/tur: tante uirtutis uirum: audiuit ab eodem uersiculũ illum. Ipe fecit nos & nõ ipsi nos: qui eius cogitationẽ ab eo per spiritũ cogni/tas nouit: & ab eodẽ ueniã postulauit. Et de uiri meritis admiratus eũ est amplius reue/ritus. Quieuit in dño uir scũs. xv. cal. decẽ/bris. Sepultusq; ẽ in ecclesia turonẽsi ad le/uam beati martini. ¶ Hic francoꝝ regũ scri/psit historiam incohasn a feramũdo primo ipsoꝝ rege: & usq; ad theodoricũ dagoberti scdi filiũ claro & aperto stilo deducẽs. Scri/psit & uolumẽ miraculoꝝ beati martini & a/lia plura.

¶ De scõ gregorio epo hispaneñ. LXXIII.

Gregori⁹ eps apud hispanias cla/ruit. Hic liberiensis eps fuit: qui ad extremã usq; senectã tractat⁹ diuersos mediocri ſmõe texuit. Et de fide catholica uolumẽ ele/gans ꝓpilauit. Et apud liberiẽsem ciuitatem uite & ſmone ꝓspicuus in pace quieuit. Ibi/demq; sepultus in uirtutib⁹ uiuit. Hec hiero/nymus libro de uiris illustribus.

¶ De dedicatione basilicarum apostolorum petri & pauli. LXXIIII

Dedicatio basilicaꝝ apostolorum petri & pauli rome a beato silue/stro papa facta ẽ. xiiii. cal. decẽ/bris. Cum enim ꝓstantinus ipera/tor ab eodẽ scõ pontifice a lepra mundatus atq; baptizatus ecclesiã in hono/rem saluatoris mũdi fabricasset: uidelicet in proprio lateranẽ. palatio: quã etiam prefa/tus papa consecrauit sicut dictũ est supra in eius dedicatiõe. v. id⁹ nouẽbris: prefat⁹ xpia/nissimus princeps basilicas duas in honore apostoloꝝ a fundamẽtis erexit. Fecit eni ba/silicã btõ petro apostolo i templo apollinis iuxta palatiũ neronianũ i uaticano: ubi ideꝫ apostoloꝝ princeps crucifixus ẽ. Itẽ aliã ba/silicam btõ paulo apostolo extra urbem in uia ostiẽsi: prope locũ ubi decollatus ẽ. Et i qualibet ipsaꝝ ecclesiaꝝ dũ terra foderetur ad fundamẽta locanda: ꝑdict⁹ glorioſus au/gustus i exẽplum sũme humilitatis & deuo/tionis. xii. cophinos terre effosse ad honoreꝫ xii. apostoloꝝ propriis humeris baiulauit. Ipasq; basilicas mirificis donis & ornamẽtis in auro & argento & gẽmis ſiniti precii ma/gnifice dotauit: quas ambas ecclesias beatus siluester papa uno & eodẽ die cõsecrauit: & i altari utriusq; ossa apostoloꝝ petri & pauli mixta locauit. Postq̃ enim cornelius papa a/postoloꝝ corpora de catacumbis leuata: ad loca ubi prius sepulta fuerãt reportauit: si/cut dictũ ẽ supra i passione petri apostoli. ꝫ. cal. iulii. Et beatus siluester ecclesias eoruꝫ consecrare disponeret: ossa amboꝝ apostolo/ꝝ ſsimul ꝓmixta i lance sũma reuerẽtia e/qualiter põderauit: & medietatẽ i una eccle/sia: & reliquã medietatẽ i alia collocauit. Et utrãq; ipaꝝ basilicaꝝ i ãniuersariis ipi⁹ cõse/cratiõis festo. 7. milib⁹ ãnoꝝ idulgẽtie dota/uit: aliis quoq; tẽporib⁹ ꝓtinuis ſpaleé ueniã m̃toꝝ ãnoꝝ ipas ecclesias uisitantib⁹ ꝓdona/uit. ¶ Tradũt romani i eoꝝ chronicis ãtiqs scriptũ ꝓtineri: ꝙ dũ scũs siluester ad instan/tiã ꝓstãtini augusti ex sũma deuotiõe utrãq; ecclesiã apostoloꝝ: uno & eodẽ die cõsecraꝝ decreuisset: ut sicut uno & eodẽ die recolit̃ festũ eoꝝ passiõis: sic ageret: & eoꝝ basilica/rum ꝓsecratiõis. Et prio ecclesiam bti petri ipe pontifex dedicasset. Deinde ad ecclesiam bti pauli ꝑ. iiii. miliaria distantẽ dedicandã cũ oi populo accederet: tẽpusq; sibi defice/ret: utpote qa dieb⁹ tũc breuib⁹ sol ad uespe/rum ꝓpinquaret: timẽs siluester ne nox sup/ueniẽs eius officiũ ipediret: i uirtute xpi & a/postoloꝝ soli mãdauit: ne ad occasum tẽde/ret: donec ipse officiũ alteri⁹ ecclesie ꝓsecrã/de ꝓpleuisset. Statimq; uirtute diuina sol mi/raculose stetit: nec ulterius se mouit: donec papa cũ populo ad pauli basilicã puenit: & officium ꝓsecrationis pfecit.

¶ De scõ romano martyre. LXXV.

Romanus mr̃ apud antiochiã pas/sus ẽ tpe maxiani ipatoris sub a/sclepiade pfecto. Cũ eniꝫ dictus pfectus in ipam urbẽ ab ipatore mis/sus ingressus eẽt: ut xpianos i/molare ꝓpelleret: & ecclesiã destrueret. Ro/man⁹ mõach⁹ xpianis suadebat: ne pfectũ in ecclesiã eoꝝ itrare pmitterẽt neq; ei i aliquo obedirẽt. Quod cũ pfecto nũciatũ eẽt: fecit eũ ꝓphendi & sibi pũtari mãdãs: ut diis imo/laret iuxta ipatoris decretũ. Cũ aũt ille xpia/nũ se asseret: & nulla ratiõe diis sacrificatu/rũ dixisset. Iussit eũ pfect⁹ i equuleo leuari. Sed audito ꝙ esset de prioribus ciuitatis: fe/cit eũ deponi: & cepit blãdis ſmonib⁹ ipm ad suuꝫ cõsensum ꝓuocare: eo ꝙ nobilitati eius uellet deferre. Ille aũt econtra dicebat nobilitatẽ suã i sola xpi cõfessiõe consistere. Tũc pfect⁹ iussit os eius cũ lapidibus pcuti ne tam idisciplinate responderet. Deinde fe/cit illum acrius torqueri. Cũ autẽ romanus diceret: ꝙ deos qui ab omibus facti sunt ne/mo colere deberet: & in huius testimonium

infantē unum in platea deambulantē ꝓduce/ ret:puer quoq; hec eadem affirmaret. Irat⁹ ꝓfectus pueꝝ teneri fecit:& catominis cedi. Matrem quoq; illius adduci: & in eius ꝓspe ctu filium suspendi:& torqueri:que mater i nullo ꝓturbata filium in dño ꝓfortabat. Ro manū autē mandauit asclepiades diutius su stigari:deinde ipm una cū puero in carcerē recipi:ambos in crastinū exurendos. Sequē ti uero die fecit extra ciuitatē ignem copio/ sum accēdi: & romanū ac pueꝝ eductos de custodia cremandos adduci. Sed eadē hora pluuia copiosa descendit:&ignē totaliter ex tinxit. Quod audiens ꝓfect⁹:ꝓcepit ✝ puerū capite truncari:romano uero linguā ꝓcidi. Mater uero pueri corp⁹ filii sublatum sepe/ liuit. Romanus aūt lingua ꝓcisa nihilomin⁹ diserte loquebatur:&de sanguine ꝓprio lau des dei scribens xp̄ianos astantes hortabat. Prefect⁹ uero cū hoc audisset: carnificē :qui linguā eius absciderat:teneri fecit: eūq; oc/ cidi mandauit:eo ꝙ linguā eius modico ꝓci disset:qui ut ꝓfecto satisfaceret:porci uni li/ guam excidit : & mox porc⁹ dolore defecit. Sicq; prefect⁹ carnificē inculpabilē dimisit. Romanū aūt fecit in carcerē trudi: eo ꝙ po/ pulum timeret:quia de nobili progenie eēt. Noctu aūt mandauit eum asclepiades in car cere prefocari. Cuius corp⁹ a xp̄ianis in ipsa urbe honorifice sepultum est: Passus ē aūt i4. calē. decēbris.

¶De sancto hesychio martyre. LXXVI

HEsych⁹ martyr apud antiochiā passus est sub maximiano impa/ tore. Qui cū eēt miles & ꝓceptū maximiani audisset:ut siqs nō sa crificaret idolis:cingulū militie deponeret:repente ac spōte cingulū soluit. Ob hanc cām ab impatore detent⁹:dū xp̄m ꝓfiteret:muliebri colobio indut⁹: ligato in collo eius saxo ingenti in flumine oronte p̄/ cipitari iussus martyrio coronatus est. i4. ca len. decēbris:ut ait ado.

¶De sancto gelasio papa. LXXVII

GElasius papa hui⁹ nois prim⁹ na tione apher ex p̄e ualerio:felici 3. romanoꝝ pōtifici in epatu suc/ cessit:& sedit ānos. 4. mēses. 8. di es. 28. Hic manicheos in urbe ro/ ma inuenit:& exilio deportari iussit:quorū codices ꝓcremari fecit. Fuitq; amator cleri & paupeꝝ:liberauitq; a piculo & fame ciui tatē romanā. Hic declarauit:q libri debeāt in ecclesia recipi:& q ꝓtēni. Qui & gelasia/ nū libꝝ ꝓposuit:fecitq; tract⁹ : orationes & hymnos sicut ambrosi⁹:prefationē misse cō posuit uere dignū & iustū est. quotidiano u sui. Alias etiā. 9. p̄fationes spēales certis die bus cantari decreuit. s. de natiuitate: de epi/ phania:de q̄dragesima:de cruce:de resurre ctione:de ascensiōe:de pētecoste: de trinita/ te:de apostolis. Cōstituit etiā qb⁹ tpib⁹ or/ dinationes clericoꝝ fieri debeant. Sub hui⁹ etiā tpe oraculū bti michaelis archangeli in uentū ē in mōte gargano. Corp⁹ etiā bti bar nabe apostoli:& euangeliū matthei ei⁹ mani b⁹ scriptū ipso reuelāte repit. ¶Hic aduer sus eutychem & nestoriū grande & elegans ꝓscripsit uolumē tractat⁹ diuersaꝝ scriptu/ raꝝ & ſmonū limato ſmone exposuit. Con/ tra petꝝ & acacium hereticos epistolas scri psit. Tomū de anathēatis uiculo ꝓdidit. Cō/ monitoriū fausto apud ꝓstātinopolim lega tionis officio fungenti direxit. Epistolas ad anastasiū principē & epos p orientē & p dar daniā ꝓstitutos rōnē reddentes iuste dānati/ onis acacii destinauit. Itē ad eosdē orientis epos de uitāda acacii cōione. Ad euphemiū ꝓstantinopolim epm. Ad succonium aphrū epm:& ad natalē abbatē epistolas scripsit. Et anastasii impatoris primi tēporibus i pa ce quieuit. i4. calē. decēbris. Sepultus in ec/ clesia sancti petri apostoli.

¶De sancto phridiano epo. LXXVIII

PHridianus eps lucan⁹ apud ipsā ciuitatē claruit: qui multa sācti tate pollēs paupb⁹ largiflue mi nistrabat:&miraculorum signis florebat. Cūq; auserith fluui⁹:q iuxta urbis ipsius muros influebat: sepe in/ undatione facta cursus sui alueum egressus per agrosq; diffusus sata deuastaret:& uine as eradicaret:ac domos plurimas &edificia euerteret:& ciues ex hoc frequenter damnū & inopiam substinerent:datoq; studio ope/ ris cursum fluminis per alia loca deriuare uellent:nunq̄ a proprio alueo ulla ratione deflecti potuit. Igitur ciues omni auxilio de sperati: sancti uiri presidium postularunt: qui orationem premisit:& signo crucis edi/ to:rastrum paruum accepit: & ad alueum fluminis accessit:fluminiq;:ut se sequeretur precepit:deductoq; per terram rastro per loca sibi uisa duobus fere miliaribus uiam signauit. Mox quoq; aqua fluminis se com/ pescens:sinu proprio relicto:cursuq; natu/ rali deserto:per locum ubi sanctus signaue rat eum secuta:nouum sibi alueum uendica uit:& sata queq; uel plantata aut edificia le/ dere cessauit : & ab inde usq; in presens per locum ipsum fluere nō destitit:nec desistit. ¶Hic sanctus uir multis pollens uirtutib⁹ & doctrinis : populoq; suo exemplaris mi/ grauit ad dominum decimoquarto calen. de cembris. Sepultus extra muros ciuitatis lu cane in ecclesia sancti uincentii : quam ipse construxerat. Hec gregorius tertio dialo/ gorum capitulo nono.

¶De scā heliſabet de ungaria. LXXIX.

Heliſabet regis ūgarie filia ſoror belle qui poſt patrē regnauit ex matre gertrude filia ducis normanie ſorore bertoldi patriarche aquileienſis ab annis puerilibus puerilia cōtempſit & infantili etate deo famulari cepit. Cū eſſet quinquēnis in eccleſia orās ſedule pmāebat: adeo ut ancille eiꝰ ipam auellere uix ualerent. Sepiꝰ ludēs aliquā de ancillis uerſus capellā iſequi uidebatur: ut ex hoc intrādi & genua flectendi occaſionē captaret. Occaſione ludi etiā ſe aliquā do proſternebat: deo ex inde mēte reuerentiam exhibēs. Creſcens uero etate creſcebat deuotiōe. Beatā dei genitricē in ſui patronā & aduocatā: & beatū ioānem euangeliſtā in ſue caſtitatis cuſtodē elegit. In choreis & aliis mundi uanitatibꝰ nō ſolū abſtinebat: ſꝫ & alias ꝓſocias ad ſimile inducebat. Sine intermiſſiōe orabat: & diuinū officiū cū ſūma reuerētia audiebat. Et dum euangeliū legeretur: coronā & monilia deponabat. ¶Cuꝫ uero ad etatē nubilem pueniſſet: a patre ſuo licet iuita tradita ē i coniugiū ludouico lant grauio turingie. Que licet mutauerit ſtatuꝫ nō ideo mutauit affectū. Nā ſedule orationi icūbebat. Sepe de nocte de uiri latere ad oratione ſurgebat: eoq; abſente iugiter i contēplatione pnoctabat. unde eius exēplo uiruꝫ ſuum ad multā patientiā & uite pfectionē imutauit. Pauperꝫ ſemp memor exiſtens: eis largiflue miniſtrauit. Cuidā magrō cōrado ſe in obediētiā prebuit: & eidē in oibꝰ ſaluo iure matrimonii paruit. Adeo ut aliqñ negligentiā ꝓmittēs: ab eo diris diſciplinis & uerberibus ſe pmitteret flagellari. Corpus quoq; ſuum artiſſimis ieiuniis macerabat: & abſente uiro cum celeſti ſponſo diuinis colloquiis icūbebat. Et cū cibos curiales ex conſcientia reſpueret: uir eius quoſdā ei reddit² aſſignauit: quos tñ oēs fere pauperū neceſſitatibꝰ ipēdebat. & ſepe potiꝰ in uictu ſuo neceſſitatē ſubſtinebat. Lanā ꝓpriis mānibꝰ cū ancillis filabat: & inde paupum ueſtimenta faciebat. Miraculoꝝ quoq; gloria clarebat.

¶Quadā nāq; uice ceruiſiam paupū multitudini ad potandū tribuit: & uas prout prioplenum fuerat ſi nullo diminutū inuenit. Peregrinos & paupes hoſpitio ſuſcipiebat: & egris ac ſanioſis & ulceroſis propriis manibus miniſtrabat: pedes illoꝝ lauabat: ſanē abſtergebat: ulcera medicabat: & ſordidas ueſtes abluebat. Ad hec aūt opanda: hoſpitale maximū in ſuo caſtro ꝓſtruxerat: & cū i monte poſitū eſſet: laborē ſpnens: ad ipm tñ quotidie accedebat. Sepulturas etiā paupeꝝ frequētabat. ¶Poſt hec uiꝝ induxit ut ad terram ſanctā pgeret uiſitandam. Quod princeps deuotus facere nō neglexit. Ibiq; in dei ſeruitio uitam finiuit. Scā aūt dñi helisabet: multa patiētia ꝑdita uidualem ſtatuꝫ cum ſūma deuotione amplectit: & duo milia marchaꝝ quas de dote ſua habuit paupibus elargitur. Ita ut a multis diſſipatrix prodiga & fatua reputaret. Deinde a quibuſdā uaſallis ſui quōdā uiri: de oibꝰ poſſeſſionibꝰ ſuis eiicitur: & in domo cuiuſdā tabernarii cum filiis puulis ſuſcepta morat: ac in loco ubi porci manere conſueuerāt ſepius hoſpitatur. Iniurias quoq; multas & graues etiā ab his quibꝰ uir ſuus beneficia multa ꝓtulerat recepit: quas tñ oēs patientiſſime ſupportauit. ¶Tūc abbatiſſa quedā ungarie eiꝰ matertera neceſſitati eiꝰ cōpatiēs: heliſabet ad epm bāburgeñ. eiꝰ auūculū adduxit: eamq; ei ſolicite cōmendauit. Que cū ancillis ſuis quas ſui exēplo deo deuotas fecerat: ab eodem benigne ſuſcipit & hūaniſſime ꝓtractatur. Qui dū eam ſcdis nuptiis tradere diſponeret: oino recuſauit: uolēs potius i paupertate caſtitatē ſeruare q̄ itez ditata in rebꝰ ſecularibꝰ ſe iplicare. Interea aūt oſſa uiri ſui de trāſmarinis ptibꝰ domui tumulanda deferuntur: cuiꝰ exeqis ſcā mulier interfuit: maxime uirtutis & patientie ſigna pretendens: adeo ut ab emulis quibuſdā reputata fuiſſꝫ uiꝝ minime dilexiſſe. Filiis tñ ſuis hinc inde ad diuerſa loca trāſmiſſis: ipſa i habitu abiectiſſimo ueſte griſea: aliqñ ob breuitatē alieno panno prolongatā: & manicis ruptis alterius coloris griſeo reſarcitis: cepit icedere: & ſub cura magri ꝓpadi cū ancillis ſuis pauperibꝰ miniſtrare. Cum aūt pater ſuus eius inopiā audiuiſſet: p ſolēnes nuncios a ſe miſſos: eam ad paterna regna reqſiuit. Qui uenientes ad eā ipſam lanā filantem iuenerūt: eiuſq; pauptatem & patiētiā admirati: eam oino reuocare nō ualuerunt. ¶Hec aūt ſcā dei non obſtante q; paupū cure cū martha miniſtraret ſolicite: cū maria etiam cōtēplationi uacabat aſſidue. Sepiuſq; mirabilibus uiſionibꝰ i extaſi rapta diuinitus ꝓſolabat: & eiſdē frues frequētiſſime delectabatur.

¶Die quadā ex laſſitudine i ancille gremio decūbēs: oculos erigēs ad feneſtram: nūc riſu letabat: nunc lachrymis triſtabat. Inter cetera dicēs hoc uerbū. Ita dñe mi tu uis eē mecum & ego tecum. Interrogata quoq; ab ancilla ob amorē xpi quid uiderit: rñdit ſe xpm uidiſſe puulū: qui ſecum ſe uelle eē dicebat: in cuiꝰ pñtia hilaris i abſentia efficiebat triſtis. Aliquādo etiā dum talibꝰ uiſiōibus frueretur: facies eiꝰ radiis coruſcare uidebat. ¶Semel pro quodā uago & diſſoluto iuuene orauit: ut deus eiꝰ aiam conuerteret. Qui ſubito ſe a ſcłaribꝰ & pompoſis ueſtibus exuri clamauit: & ꝓurſus minorum

ordinē introiuit. ¶ Puelle etiā cuidā inopi: que ad elemosynā querēdā uenerat: dū licet satis renitenti flauos & crispos capillos p̄ci disset: in qbus illa admodū gloriabat: stati ut crines abscidit: ei⁹ quoq; simul aium imu tauit: & una secū ad seruiendū egris induxit. ¶ Appropinquās igit̄ uite termino: appente sibi xp̄o ad celestia iuitat̄: moxq; lecto deci dens febre corripit̄: iāq; i extremis laborās ad parietē p̄uersa: audita est a circūstantib⁹ dulcē p̄ponere melodiā. Et interrogata: cur hoc feciſſet. Rñdit: q̄ auicula quedam iuxta parietē adeo dulciter cātauerat: q̄ se simili/ ter p̄uocauerat ad canēdū. Vltima uero die ante suū transitū interrogauit ancillas: quid acture eēnt: si ad eas diabol⁹ aduenire. Dei/ de q̄ si diabolū licentiās fuge: trib⁹ uicib⁹ ex clamauit. Appropinquante uero nocte me/ dia: deo gr̄as egit: qa hora illa glorioſa ue/ niret: in qua xp̄s nasci uoluit: & mūdo appa ruit incarnat⁹: & his dictis emisit spiritū: an no dñi. 1231. uisitatiōis sue ānno. 26. 13. calē. decēbris. Corp⁹ aūt ei⁹ miro refragrabat o/ dore: quod tñ dieb⁹ quattuor inhumatū nul lum ex se fetorē: sed eandē emisit odoris sua uitatē. Vise sunt etiā aues infinite alias nunq̄ uise: hoibus cunctis incognite: supra eccle/ siā: ubi corp⁹ ei⁹ iacebat: que mira modulati one p̄cinebāt. In aere quoq; audita est in ho ra ei⁹ transit⁹ suauissima melodia: cui⁹ licet uerba nō potuissent itelligi: note tñ cantus deprehense sunt fuisse illi⁹ rñsorii Regnū mū di ꝛc. sepius repetiti: eius etiā corp⁹ i tumu/ lo positū oleo redūdare repertū est. Sepul/ ta est in castro margburch allemanie signis & p̄digiis multiplicibus clarens.

¶ De scō pontiano papa & mr̄e. LXXX

POntianus papa & mr̄ natiōe ro/ man⁹ ex p̄re calphurnio urbano primo ep̄o romano in pontifica/ tu successit: & sedit ānos. 5. mēses 2. dies. 2. Qui ob p̄fessionē nois christi una cū quodā hippolyto p̄sbr̄o iussu alexādri imperatoris i exiliū dānat⁹ & i insulā sardiniā deportat⁹ ē: ibiq; p xp̄i noie fustib⁹ mactat⁹: mr̄ effect⁹ ē. 13. calē. decēbr̄. Cuius corp⁹ a fabiano papa ei⁹ successore naui ro/ mā delatū: & i cemiterio callisti uia apia se/ pultū ē. Hic fecit ordinatiōes. 5. p mēsē decē briū p̄sbr̄os. 10. diacones. 11. ep̄os p diuersa loca numero. 12. & cessauit ep̄atus dies decē circa annum domini. 214.

¶ De sancto fausto martyre. LXXXI

FAustus martyr & diacon⁹ rome passus est. Hic tantum fidutie & magnanimitatis a deo habuit: ut cū ad xp̄ianos carceri detentos nemo auderet accedere: isti tñ & eusebio college suo gr̄a p̄cessa est: ut inuitis omnibus hostibus: eis ad p̄fessores xp̄i non negaret ingressus: & sic indesinēter eos reui sebat: eisq; necessaria mistrabat. Qui gran deuus & plenus dier̄ p̄fecto martyrio sub decio impatore obtruncatione capitis p̄su/ matus est. 13. calē. decēbris.

¶ De sanctis seuerino exuperio & feliciano martyribus. LXXXII

SEuerinus & socii eius exuperi⁹ & felicianus apud uiennam passi sunt. 13. calē. decēbris. Quorum corpora post multa annor̄ cur/ ricula ipsis reuelantibus inuēta & a pontifice urbis ipsius clero ac populo honorifice sublata in basilica sancti romani que in ipsa ciuitate sita est: cōdigno honore tumulata sunt: ibiq; requiescunt.

¶ De sancto odone abbate. LXXXIII

ODo abbas cluniacensis cenobii claruit tēpore henrici primi & henrici secūdi imperator̄. Qui q/ dem cluniacēsis ordo incepit an no dñi. 912. anno primo conradi primi sub abbate bernone eiusdem ordis & monasterii fundatore: ea uidelicet p̄ditione ut ecclesia cluniacēsis annuatim eccleſie gi/ gniacensi censum. 12. denarior̄ solueret: in quo uidelicet monasterio ab ipso bernone p̄structo seruabant̄ instituta sancti patris eu tychii uiri chari ludouico imperatori. Que q dem p̄stitutiones atq; instituta a p̄dicto ber none abbate p̄decessore sci odonis in dicto monasterio icohata & ordinata fuerūt. Ipse aūt sanct⁹ berno ad extrema deueniēs: ep̄os plures aduocans: seq; reū & indignū abba/ tem fuisse iudicans: ab ordine seipm depōsu it: Odonēq; musicū successorē p̄stituit: q cū hoc audiens fugere uoluisset: a fratribus ca ptus: & corā suo abbate uiolēter adductus: q̄is dudū renitēs: ep̄oq; tandē cēsura abba tie regimē coact⁹ assumpsit: q & miraculis claruit. ¶ Quadā nocte dū pastores equor̄ dormirent: & fur uenies equū ascensū aspor taret: frater gotofred⁹ in oſone puigil hoc uidens: ne silentiū frāgeret: iuxta regularia istituta: tacuit usq; mane. Die uero clara lu/ cescente: fur idem cū equo inuētus est in eo/ dem loco: quo ipm ascenderat affix⁹: qui se inde amouere nō poterat: nec ex equo descē dere: donec ad odonē adductus penitētiam egit: & furtum restituit. Cui p̄ sanct⁹ qnq; dari solidos pro uigilie labore mandauit. ¶ Tempore quo normani pictauor̄ & turo num fines uastabāt: duo ex fribus monaste/ rii odonis turonum missi: a normanis nocte capti & manibus uincti sunt: qui tñ nunq̄ si lentium frangere uoluerunt. Cūq; mane in/ simul psallerent: sed eos hostes ad loquēdū nullatenus cogere possent: quidā dux eorū

enſe producto inſiliens equo: eos ferire uoluit: quē equus ſubito in terrā collisit: & ſtatim febricitare cepit. Ceteri uero normani miserunt sortes: quē ex ipsis frib⁹ in ultionē dñi sui flagellarēt. Sed duz sepius missis sortibus neminē eoꝝ sors ꝓtingere posset: quer si illi pro salute dñi sui fribus per iterpretē supplicarūt. Qui ꝓ ei⁹ sanitate ad dñm exorauerunt. Et ꝓtinuo dux ille sanitatem recepit: & fres dimitti mandauit. Quadā uice dū odo cum plurib⁹ hōib⁹ & equis rhodanum nauigio transiret: equus quidā calce tabulā nauis pcussit: & ipius ptez excussit: statimq; aqua itrare cepit: & subito nauē totam reple uit. Que tñ cunctis nimium formidātib⁹ sic plena ad ripā usq; deuenit: neq; aliqualiter submergi ualuit: donec equi omnes & hōies exierunt: ipoq; odone cuius meritis nauis super aquas tenebatur: post oēs egresso: nauis demersa est cōtinuo. ¶ Rediens roma cum plurib⁹: inter alpes niuium equitabat: cuius equus subito i precipitiū lapsus ē. Odo uero uir scūs leuatis manib⁹ ramo arboris de sup eminētis alias nūq; uise: tā diu se tenuit: donec equo ipi⁹ a niuib⁹ absorto: ipe a sociis iuuatus illesus descēdit. Statimq; tam ram⁹ ille q̄ arbor cunctis dispuit. ¶ Hic latronez quēdam ad pniam reduxit & monachū pfectioris uite fecit. Qui etiā triduo ante mortē suam frib⁹ astātib⁹ dixit: q̄ mater misericordie sibi appuerat: atq; reuelauerat ipm i trāsitu suo odonis abbatis meritis eē saluandū. ¶ Cum abbas odo eēt rome i monasterio sci pauli apostoli: & librum de uita sci martini abbati balduino corrigeret: & ad uespas ire uellet: obliuione librū aptum dimisit i loco uidelz ubi ex trib⁹ tectis gutte pluuie collecte fluebant. Tūc subito pluuia maxima descēdit: sed nec odo ppea libri recordat⁹ fuit. Mane autē liber inuenit aptus: i circuitu & in marginib⁹ aqua perfusus: in sola uero lra oino erat itactus. Quod duz meritis odonis ascriberetur: ille ex humilitate: beati martini uirtuti rettulit: qui librū suā uitā ꝓtinētē sic a pluuia defensauit. ¶ Dū in monasterio quodā sci helie theodardus quidā ab odone prepos⁹ fuisset: i quo loco pisces nullo mō haberi poterāt nisi a longe delati: multoq; p cio cōpati: & carnes ex regula comedere nō liceret: oratione sci odonis uallis in qua cenobium illud sitū est mōticulis plurib⁹ iuicem iunctis se clausit: & aditū torrētis qui p eam fluebat adeo restrinxit: ut ex multis aqs collectis lacus fieret: & pisces usq; in pñs fribus ad abundātiā preberet. Quieuit aūt uir scūs in dño. xiii. cal. decēbris. Eiusq; uitam frater ioānes descripsit. Corpus autem eius apud cluniacum sepultum quiescit & miraculis uiuit.

¶ De scō crispino epo & mre. LXXXIIII.

CRispinus eps & mr apud ciuitaiē astiagēsem passus ē. Qui cū esset pontifex eiusdē urbis: & xpm dominū predicaret: a paganis detētus & ad sacrificia deoꝝ suasus: dum imolare ꝓtemneret: capite āputato martyrii gloriā adeptus est: passus ē autem. xiii. cal. decēbris: ut ait ado in martylogio.

¶ De scō maximo martyre. LXXXV

MAximus presbyter & mr: rome passus ē sub persecutiōe maxiani impatoris. Qui pro pfessiōe nois xpi diuersis tormētis affectus: & multiplicib⁹ iniuriis lacessit⁹: tādem gladio capite cesus: & posit⁹ est ad scūz fixtum. xiii. cal. decēbris: hec ado.

¶ De scō stephano presbytero. LXXXVI.

STephanus presbyter apud ꝓstantinopolim claruit: tēpore leonis impatoris. Hui⁹ pater zacharias noie sacerdos ꝑm grecoꝝ ritum: uir scissimus & deuotus: uxorez habuit pudicissimā noie theophanē: que cū esset sterilis: de tēplo protomartyris sancti stephani nō discedebat: sed iugiter orationi uacabat. Cum autē post ānos plures hūc filium futuꝝ: uiꝝ scissimum ꝓcepisset: toto tēpore quo ipm in utero gestauit: nulla ratione carnes: oua: uel lacticinia: uinū: aut oleū gustare potuit: sed panē solum & aquā cum foliis & sale sumebat. Nato autē puero: auū cula que ipm primo de terra leuauit: signuz crucis lucidissimū in eius pectore ꝑspexit. Cum uero mater infantulū aleret: siquos alq̄ quos nō consueuisset cibos accipet: puer se ab ea abstinebat: & ubera tāgere nolebat. Si uero mater ieiunabat: puer ꝑōtane⁹ ipi⁹ māmas bibebat. Baptizatus est autē in ecclesia sci stephani protomartyris: ex cui⁹ reuerentia stephan⁹ est uocat⁹. Sacerdos autem quidā uir scūs q eum baptizauit: prophetico spiritu prenūciauit ipm apud deū magni meriti futuꝝ. Et cum aliquātulum creuisset sacris litteris eruditēdus traditus ē. Qui parentib⁹ subditus & obediēs: & in scis operibus proficiēs: annoꝝ iam. xiii. clericalē ordinem suscepit: & patri i diuinis ministrare cepit. Cum aūt ānos. 18. ipleuisset pater ei⁹ ex hac luce subtractus ē. Qui cū iam dudum uitam solitariā ducere cupet: matris tñ recēti dolore ꝓpatiēs: scūm eius propositū biēnio distulit adimplere. Tandē plus deo quā genitrici ꝓplacere curās aium suū theophane apuit: eamq; blādis & diuinis sermonib⁹ abscessum filii deflentem ꝓfortauit. Ipamq; cum duob⁹ aliis fratrib⁹ puulis deo cōmendauit: & tēplum bti petri apostoli igrediēs ibidē se inclusit: & ieiuniis atq; orationibus

assiduis deo seruire cepit. Folia autē cū sale uix cocta ipi a matre quotidie delata: ad uespe manducabat: que ad substentationē nature nō ad corpis repletionē sumebat. Scripturas uero dinas quotidie legebat: & psalterium quaq; nocte pficiebat. Cui nocte q̄dam sedenti & paup dormitanti beat⁹ petr⁹ apostolus apparuit: eiq; ut incepta pficeret: dulci ꝑmone ꝓsuasit. ¶ Post ānos uero tres eidem orāti sanct⁹ antipas martyr appuit: & in foribus tēpli ipm tertio ex noie uocauit. Qui eum ueste sacerdotali indutū uti sacerdos fuerat aspexit: & imaginē eius in icona depictā ꝑsiderans: nullam eē inter ipsam figuram & uultū sibi apparentis differētiam iudicauit. Sanct⁹ autē martyr: ut sibi psalleret: admonuit: & ꝓtinuo ab eo discessit. Qui intelligens ad obsequiū ipsi⁹ martyris ecclesie uocatum: lineā grossam & paruū cilicio accepit ad corporis opimentū: & abiit ad sācti antipe mris tēplum: ubi in multa & mira abstinentia oronibus insistebat: cilicium supra marmor p lecto sedile & mēsa hēbat: semel aut bis in septimana cibum sumebat. Aliqn etiā nihil recipiebat. Discipulo uero quodā ipsi ministrante folia sine sale uix cocta manducabat. Tandē i sacerdotē a quodā theodolo epo ꝓsecratus: sacrificium laudis quotidie deo imolabat: & ad animaꝝ salute⁊ populo frequētius pdicabat. ¶ Verba uero illius diuinit⁹ plata psonabant. Multi quoq; ex deuotione sacrā eucharistiā de manibus eius sumere stubebant. Miraculoꝝ etiā gloria insignis clarebat. ¶ Cum die quadā missam celebraret: uir quidā deuotus hora ꝓsecrationis: uidit splendorem mirabilē circu⁊ altare celitus infusum: Stephanū uero a terra in aere cū ipso: quod leuabat: corpe dñico eleuatum: & facie uelut flāmea ignitum. Quod cū uir ille btō uiro post missam enarrasset: ille ei supinde donec uiueret: silentiū impauit. ¶ Alias etiā dū celebraret: mulier immundo spū annis plurib⁹ uexata eidē adducta est: qui missa ꝑplera eucharistiam supra caput ei⁹ posuit: moxq; ab ea demoniū effugauit. Que sicut postmodu⁊ rettulit: uidit in ipsa hora supra caput suū poni nudu⁊ infantē: & ignē ex uultu stephani ꝓdeuntem: immundū spiritū repellentē. Exinde cu⁊ eēt ānoꝝ .30. faciē mulieris de cetero nullaten⁹ uidere ꝓposuit. Fama quoq; ipsius sanctitatis crescere nimiū cepit. ¶ Die quadā cum i aula impatoris michaelis: stephanus pbr̄ a multis tanq̄ sanctissim⁹ ꝓmendabat. Quida⁊ uero impatoris intim⁹ ei detrahens: cepit eū asserere insipientē & ignaꝝ: qđ p epistolam ei scribendā obtulit ꝓbatuꝝ: cūq; epistolam sigillasset: eāq; uiro dei p nunciū destinasset Ille oia p spiritum cognouit: missoq; ad nuncium uenientē discipulo ipm talibus uerbis ꝓuenit: q̄ homo corruptibilis ꝓuum dei probare non posset:: & qa: que scripserat: nulla eēnt. His dictis discipulus fores in faciē miss si clausit. Nec ultra eidē dudū pulsanti qcq̄ rñdit. Reuersusq; missus ad impatorē & ceteros: que gesta fuerant rettulit. Ille quoq; epistolā suā sigillatam apiens: nihil i ea scriptum inuenit: & uirtutē uiri sācti cognoscētē cōmissi penituit. ¶ Eustasii cuiusdam nepotis uiri sci uxor pgnans erat: que in puerperio posita parere negbat. Ad quē cum uir eius uenisset: & ꝓiugis piculū indicasset: stephan⁹ illum nocte secū detinuit: & p ea orauit: media quoq; nocte eustasiu⁊ uocauit: & domū remittēs: uxorem filiam pepisse nunciauit: qui ꝓcitus rediit: & eadē hora: qua ei sanct⁹ dixerat: mulierem puellā enixā inuenit. ¶ Quidā dolorem dentiū grauem patiebatur: ut neq; triduo comedere potuisset: q ad ꝓfessorem sanctū ueniens: lapidem de ei⁹ corte accepit: & cum eo dentes tetigit: & p̄tinus a dolore liberat⁹ fuit. ¶ Plurimi etia⁊ languentes ab eo p somniū admonebant: ut ad talē locū uenirent: & liberationē acciperent. Qui cum uiꝝ dñi prius nunq̄ uidissēt: ad locū designatum ueniebant: & ipm eē: q ipsis apparuerat ꝓtinuo cognoscebant: & sanitatē ꝓcipiebant. ¶ Cum autē annoꝝ .40. ex terremotu maximo ecclesia i qua deo seruiebat: corruit. Ipse ad quoddam antrum ꝓfugit: ibiq; se includi fecit: ubi & uite asperitatē adauxit. Nam cū prius folia cocta comederet: nunc aūt edebat cruda: & ut nullū saporem haberēt: ad solē faciebat ea prio p discipulum exiccari. In quo loco per annos 12. mansit: ubi nec solē unq̄ uidit: nec aerem Vnde ex nimia lassitudie barba & capilli ab eo deciderunt: dētes uero ꝓpe casuri erant: unde nec iā comedere poterat. Consilio igit quorundā uiroꝝ dei illum uisitantiū ad mosterium quoddā delat⁹ fuit: ubi & monasticū habitū suscepit. Cui cū p abbatē suū p obedientiam mandatū eēt: ut uini aliquātulum sumeret: ne ex nimia debilitate deficeret: ille in abstinētia sua uolēs psistere: nolēsq; obediētiā ꝓterire: corticē nucis uino implebat: quod in alio uase aque pmiscebat: & sic ois uini sapore & odore pdito illud bibebat. Festiuis quoq; diebus ex abbatis mādato ꝓstrictus: modicas fic⁹ in cibū accipiebat. ¶ Cū aūt ad ianuā templi sci martyris dirupti eēt icona btē uirginis: ante quā lāpas dependebat. Veniētes ad se quoscūq; languidos oleo ipsius lāpadis ungebat: & ꝓtinuo sanabant. ¶ Leprosus quidā ad eū horribilis accessit: quē sanct⁹ uir duob⁹ fratrib⁹ spoliandum: & oleo toto corpore pungendū tradidit. Sed statī ut expoliat⁹ est tunica: appuit spoliat⁹

& lepra. Iꝑm tñ iuxta preceptū ſtephani oleo perunxerūt: & ſanatū remiſerūt. Quidā a demōio obſeſſus de ciuitate nicomedia ad eū uenit: qui litteras diſcere cupiebat: ſz ip̄z demon nō ꝓmittebat. Pro eo igitur ſcūs i oratione ꝓnoctauit: & mane homo a diabolo liberat⁹ fuit: & ſubito litteras ꝑ ſemetip̄m didicit: & anteq̄ ide diſcederet i ꝓſalterio legit ¶ Quidā puer uitiū lapidis patiēs ad eū deducit: & ab eodē oleo icone ungi precipit. Sed anteq̄ illuc ueniret: ſanat⁹ fuit: & urinā cum lapide emiſit. ¶ Poſt hec autē abbatie regimē ſuſcepit: & plures diſcipulos i đi ſeruitio ꝓgregauit. Ante uero cēteſimū ſui exitus diem: uni ex ffrib⁹ ſabe noie quē ſibi ſucceſſorē dimiſit prophetico ſpiritu predixit: q̄ oēs ffres infirmādi forēt: nullus tñ eoꝝ niſi ipſe die centeſimo decederet. Que omnia ſicut ſcūs predixerat euenerūt. Poſtq̄ aūt oēs ffres infirmati ceciderant: unuſq; poſt alteꝝ ſanatus ſurrexerat: ipſe multis iam diebꝫ trā ſactis infirmitate correptus egrotauit: nec ob id tamē abſtinētiam ſolitā dimiſit. ¶ Cumq; iam ad extrema deueniſſet: & imperator leo iꝑm uidere deſideraret: eiq; per nunciū ſuū optatū nunciaſſet: ſcūs uir ei remiſit: q̄ niſi eum uſq; ad ueſpas uideret: amplius illum uidere non poſſet. Sz cū impator ad eū uellet accedere in undatione imbris maxima cō pulſus ire non potuit: nuncium tñ ad eū pro benedictiōe deſtinauit. Qui benedictionem dñi illi ꝓſcriptam manu propria i hereditatem direxit: Sicq; bono ꝓſumatus ope in pace quieuit. xii. cal. decēbris. Anno etatis ſue 73. ex quib⁹. 55. i abſtinētia exegit. Sepult⁹ ē ꝓſtantinopoli miraculis coruſcans.

¶ De ſcō antipa martyre. LXXXVII.

ANtipas preſbyter & mr̄ apud cō ſtantinopolim paſſus eſt: de quo nihil aliud repitur: niſi q̄ ſacerdotali dignitate fultus: & ꝑ xp̄i noie tēpore ꝓſecutionis mr̄ium fuerit paſſus: & apud ip̄am urbē regiā tumulatus: eccleſia eius noi edificata: in qua ſcūs ſtephanus preſbyter & ꝓfeſſor ānis plurib⁹ deo ſeruiuit: ut ſupra ꝓxime i eiuſdem ꝓfeſſoris hiſtoria dictū eſt. Cui⁹ paſſionis dies eadem die dormitiōis ſci ſtephani apud ip̄am urbez recolitur: uidelicet. xii. cal. decēbris.

¶ De ſcis ſamone & guria mr̄. LXXXVIII.

SAmon & gurias mr̄es paſſi ſunt tpe diocletiani ipatoris ſub antona duce i ciuitate edeſſa: Qui p ciuitates regionis illi⁹ & caſtella diſcurrentes: & xp̄m dñm predicantes atq; xp̄ianos i eoꝝ certamine cōfortantes tenti ſunt ab ātona duce citatis edeſſe. Et dum ſacrificare nollēt: recluſit eos in carcere: ubi fuerat ſtabulū porcoꝝ donec antiochiam ad auguſtū: qui eum uocauerat: accederet: & rediret. Reuerſus igit⁹ dux ex ſpali imperatoris iuſſione fecit illos manibus ſuſpendi ab hora diei. 3. uſq; ad. 8. Sed dum immobiles ꝓſiſterēt: mandauit illos deponi: & nocte illa i carcere detineri: pedeſq; in ligno concludi. Mane uero i foſſam tenebroſā mitti. Ibiq; per totum mēſem auguſti fame & inedia macerari. Et cū toto ipſo tpe ſine cibo ullo uel potu ꝓmanſiſſent: apta ianua iuſſit eos aliquātulū refici. Iterūq; ꝑ totum menſem ſeptēb. & octob. ac ꝓtem nouēbriſ fame affligi. Et poſt hec de fouea leuari: & ſamonem quidem capite deorſum appendi & clauum pedi ip̄ius dextro ꝓfigi. Guriā aūt quia grauiter egrotabat dimiſit: nec ip̄m ampli⁹ affligere uoluit. Cū autē ambo in laude xp̄i perſeuerarent. Samon eſt depoſitus & cum guria i foueā primā remiſſus. Poſt dies. viii ambo inde educti ſunt: & cū oino ſacrificare ꝓtemnerent iuſſit eos antonas nocte cuſtodiri: mane uero ante diem timore populi: quorum multi facti fuerant xp̄iani: fecit illos extra muros urbis educi: ibiq; capite trūcari. Quoꝝ corpora cū capitib⁹ & ſanguie a xp̄ianis collecta: & in ciuitate edeſſa glorioſe ſepulta ſunt. xii. cal. decēbris. Quoꝝ paſſionē theophilus xp̄ianus: qui erat officialis ſenatus i ciuitate ipſa armeno ſ̄mone deſcripſit.

¶ De ſcō eadmundo rege & mr̄e. LXXXIX.

EAdmundus rex anglie & martyr apud eandē inſulā paſſus ē: ut dicit guilelmus. Cū eni duces danoꝝ hinguar & ubba: orientalium angloꝝ depopularent ꝓuinciam: primus eoꝝ regē eadmundū nō reſiſtentē: ſed ꝓiectis armis ſolo proſtratuz & orātem poſt aliqua tormēta decapitauit. Cuius caput inter dumos ꝓiecit. Quod dum ciues buſto reperto quererēt: audierūt uocem capitis oēs ad ſe iuitantis. Inuenerūt q; lupū caput ipſum lacertis amplexātē: & intactū cuſtodiētem. Et dum caput accepiſſent: lupus ipe illos baiulantes: poſt tergū eoꝝ ad tumulū uſq; ſecut⁹ ē: neminē ledēs: neminē fugiēs: & a nemine leſus. Super cui⁹ corp⁹ poſtmodum capella lignea erecta eſt Quā dum fures quidam expoliare uellent: inuiſibilib⁹ loris irretiti. Inde diſcedere nō poterant: lora ſentiētes uincula nulla uidentes. Caput autem ſcō corpori ꝓpaginatum: diuina uirtute eidē ꝓiunctum ē: ſignū preciſionis circa colluz ſolūmodo coccinea cicatrice pretēdens. Eiuſdē ſancti crines & ungues ac pili barbe ſenſiz pullulāt: quos uſuca mulier ſcā ſepius precidebat: & pro reliquiis uenerabat: per quas inciſiones etiam deus infirmitates lāguidoꝝ curabat. Paſſus ē aūt. xii. cal. decēbris.

¶De sancto eadmũdo alio rege martyre & ꝓfessore. XC

EAdmundus alter rex anglie regnare cepit anno tertio othonis imꝑatoris primi. Hic uir sanctissim⁹ fuit fr̃ aldostani: qui regnauit ãnis sex cũ dimidio: & glasconiensem ecclesiam magnis ꝑdiis & honorib⁹ ditauit: priuilegiumq; ꝓcessionis lr̃is aureis in libro euangeliorꝫ ꝓscripsit: & ip̃m librum eleganter ꝓposuit: & ecclesie in ꝑpetuũ memoriale donauit. Hic etiam pauperꝫ sedul⁹ amator: & ipsorꝫ munific⁹ benefactor extitit Qui specialẽ deuotionẽ in beatum ioannem euangelistã habuit: in cuius noie nulli unq̃ petenti aliquid denegabat. Vnde contigit: ꝙ quidã pegrinus absente camerario in nomie euangeliste importune a rege elemosynã postulauit. Cui rex cũ nihil aliud in ꝑmptu haberet: ꝑciosũ anulũ dedit. Sed post dies plures qdã miles anglie i trãsmarinis ptib⁹ ꝓstitut⁹: ab eodẽ ꝓgrino anulũ regi referẽdum recepit: ipsi iponente: ut regi diceret: ꝙ ille: cui & ꝑ cui⁹ amore ip̃m anulum dederat: ei ip̃m remãdabat. Vñ liqdo patuit: ꝙ ioãnes euãgelista eidẽ i forma dicti ꝓgrini appuit. ¶Cũ aũt ꝑdictus rex latronẽ quẽdã de leosciuitate ꝑ eius culpis elimiasset: ille post sex ãnos regressus i festo quodã regis inter ꝙuas ipsi⁹ incognit⁹ & iopin⁹ ascẽdit: & cũ ceteris ex more discubuit: Quẽ sol⁹ rex recognitũ post mẽsã ꝑ capillos i terrã elisit. Ipse aũt latentẽ siccã de uagina ꝑduxit: & i pect⁹ regis infixit: q mox exanimatus spũm reddidit. Latro aũt a ꝓcurrẽtib⁹ mẽbratim ꝓcisus nõ nullos prio sauciauit. Preuiderat hũc regis sine scũs dũstan⁹ tũc abbas glasconiẽsis post modũ ep̃s cantuariẽsis: q mox equũ ascẽdes ad curiam ꝑperãter currebat: sed i medio itinere nunciũ geste rei suscepit. Sepultus est aũt sanct⁹ rex in ecclesia glasconiensi: ubi & martyris ueneratiõe colit: qa ꝑ iustitia interfectus: ibiq; miraculis claruit.

¶De sancto siluerio ep̃o. XCI

SIluerius ep̃s cabilonen̄ apud eãdẽ ciuitatẽ claruit. Hic eni exemplari uita insignis fuit: & doctrine ac sapie admirabili eruditiõe refulsit. Qui bon⁹ pastor gregẽ dominicum uerbis & exemplis aluit. Et plenus dieꝫ atq; uirtutum anno. 42. sui sacerdotii ad xp̃m migrauit. i2. calen. decẽbris. Hec ait ado in martylogio suo.

¶De sancto rufo discipulo. XCII

RVfus discipulus apostoli pauli: de quo idem apostolus ad romanos. 16. mentionem facit: unus fuit ex. 72. discipulis xp̃i: ut dicit abbas dorotheus: qui ab eodem apostolo ep̃s thebaꝫ ordinatus: ꝑdicationis officium fideliter adimpleuit. Et plenus sanctitate & uirtutibus in pace qeuit: atq; apud ipsam urbem sepultus fuit. xi. calẽ. decẽbr̃. Hec ado in martylogio.

¶De sancto mauro martyre. XCIII

MAurus martyr apud urbẽ romã passus est tẽpore numeriani imperatoris sub ꝑfecto urbis celerino. Hic ex ciuitate castella ꝓuincie aphrice xp̃ianis parẽtib⁹ ꝓgenitus: quibus defunctis ipse seculum dereliquit: & monach⁹ effect⁹ annis plurib⁹ ꝺo seruiuit: deinde diuina inspiratus gr̃a cũ eẽt annoꝫ. 18. ad apostoloꝫ limina uisitanda romam deuenit: ibiq; paupibus subuenire cepit: & per trienniũ ibidẽ talibus opibus uacauit. Audiẽs aũt edictũ numeriani imꝑatoris de xp̃i noie ꝑsequendo: fugiens in spelunca latuit. Sed post mẽses tres uidit i somniis uiꝫ splendidũ aurea uirga se tãgentẽ: sibiq; mandantẽ: ut romã intraret: & martyriũ cõstanter susciꝑet. Ingressus itaq; urbẽ & tent⁹ a celerino ꝑfecto: dũ sacrificare nollet: prio quidẽ nodosis fustibus cedit: & plũbatis in maxillis ꝓtundit: deinde in equuleo suspenditur: & ungulis ferreis laceraf. Nouissime i xp̃i ꝑfessione p̃sistens imobilis: gladio capite truncaf nõ longe ab urbe roma. ¶Naute uero quidã bicucine ex aphrica corp⁹ cõciuis sui rapientes: naui imposuerũt ad suã patriam deferendũ. Sed dũ hoc ꝑfect⁹ itellexisset: iussit nautas ꝓphendi. Qui hoc compto territi fugerunt: & nauẽ dimiserũt. Prefect⁹ uero nauẽ: in qua iã corp⁹ martyris positum erat sarmẽtis repletam: iussit in medio mari cõburi. Sed deo disponente nauis a uento sine nauta inde repellit: & angelo duce ad littus parentine ciuitatis ꝓuincie histrie deducit: ubi sanctũ corp⁹ a xp̃ianis ꝓdigno honore sepelit: q passus est. xi. calẽ. decẽbris.

¶De sancto columbano abbate. XCIIII

COlumbanus abbas claruit i gallia tẽporibus theodorici & clodouei regum francoꝫ. Hic ex hibernia ysula nat⁹: cuꝫ adhuc matris utero gestaret: uidit eⁱ⁹ genitrix per somniũ se solẽ parere mundũ illuminantẽ: qui adhuc puer liberalib⁹ disciplinis instruct⁹: relicta matre patre iã defũcto a uenerabile uiro senile sacris litteris & regularibus institutis imbut⁹ est. Et cum eẽt annoꝫ. 30. assumptis. i2. comitibus uenit in italiam: & inde accessit ad galliã uerbũ dn̄i ꝑdicando: cui a sigiberto rege astrosiorũ & burgundionũ ꝓcessione facta uastã eremuꝫ noie uesagũ cũ sociis suis hitare cepit: & ꝑ ãnos. 60. nihil ultra q̃ herbas & radices mãducauit. Abbas autem euorcius monasterii

salicis diuinitus per uisum admonitus: bto uiro colúbano necessaria uite equis oneratis transmisit: quoꝝ ductorē marculum eius discipulum constituit. Sed dum ille uiaꝫ penitus ignoraret: deo duce ipse cū equis recto itinere ad cellam uiri dei peruenit. Hic multorum miraculoꝝ gloria claruit. ¶ Cum in quodam specu ubi orare solebat ursum reperisset: licentiatus ursus ab eo: locum ipm nunq̄ repetiit. ¶ Frater quidā grauiter egrotabat: & abbas unde ipm reficeret: non habebat. Inspiratus ergo repente quidā diuinit⁹ cum panibus & pulmentis uenit: eaq; patri obtulit: & sic languēti subuenit. Et duꝫ pro uxore benefactoris orasset languente: continuo sanata est. ¶ Cum autē fratres aquam i proximo non haberent: sed a longe ipsam multo labore deferrent: fontem de saxo sua oratione produxit: qui manat ibidem usq; in presens tempus. ¶ Deinde in castro luxouio monasteriū latius cōstruxit: propter fratrum multitudinē excrescentem. Die quadā dum gallo monacho precepisset: ut ad piscā dum ad flumē bruscam iret: & ille ad ligonē fluuium proximioꝛē accessisset: & multos pisces inueniens nihil cepisset: correptus de inobedientia ab abbate: ad locū iussum adiit: & piscium multitudinē cepit. ¶ Aliquando existens in oratiōe in quadā rupe: cognouit per spiritū oēs suos fratres domi relictos eē languentes: & ueniēs uix eos qui egrotis ministrarent sanos repperit: eisq; omnibus ut ad messem precidendā surgerēt impauit. Et continuo omnes sanati surrexerunt: & operari ceperunt. Et cum illis metentibus pluuia maxima erupisset: imbrē a metentibus fratribus adeo ꝓpescuit: ut pluuia circūquaq; cadente: nec fratres nec segetes in aliquo madidaret. Pueꝝ etiam qui metendo sibi digitum falce p̄ciderat: sola saluia sanauit. ¶ Seip̄m cum duobus sociis i eremo unico pane diuinitus multiplicato per dies. xii. indesinenter satiauit. ¶ Fratrē insuper quendā qui cedendo ligna se grauiter securi uulnerauerat in momento sanum effecit. ¶ Cuidam coruo q unam ex chirothecis eius asportauerat: ut illam reportaret precepit: & continuo ipsam rettulit. ¶ Dum quadā uice triticum in horreo defecisset: & ex hoc guignocus procurator monasterii plurimū hesitaret: orationeꝫ fudit & mane horreum tritico repletū inuētum est: qđ tñ clausum exiterat: eiusq; claues cellarius habebat. ¶ Apud fontanas monasteriū .60. fratres terrā colentes duobus panibus & modico ceruisie: ad sacietatē plene refecit. ¶ Cū ursum in nemore iuxta cerui cadauer inuenisset: precepit bestie ne corium lederet: sed fratribus pro calceis dimitteret. Missoq; postmodū illuc nuncio: corium sanum recepit. ¶ Duci gualdeleno eiusq; cō iugi flauie ad se accedentibus: ut sobolē eis ꝑetraret: taꝫ faciliter optatū obtinuit: ut añ q̄ domū redissent: pregnās mulier eēt. Natū ergo pueꝝ & donanim noiatum. Colúbano i monasterio pentes obtulerunt: pro quo plures alios filios postmodū genuerūt. ¶ Theodoricum regē de adulterio increpabat: eo q; flicta regina natos de cōcubina ꝓcreabat: unde ab eo & brunichilde ei⁹ auia regi i crimine fauente: multas insidias & persecutiones perpessus: de monasterio suo eiectus ē. Et in exiliū actus sepius reuocatur. Iterūq; frequēter fugabat: plurieſq; piculo mortis expositus: diuina tandē uirtute liberat⁹ eua sit. ¶ Apud uexociēse oppidum ubi a rege fuerat rlegatus: ꝓpeditos omnes de carceribus diuina uirtute solutos eduxit. Et dū ad carceres per satellites repetuntur ad uirum dñi in ecclesia legentē confugiunt. Quo intrantes satellites & p̄item querentes uidere non potuerunt & neminē absolutoꝝ capere ualuerunt. Tandē rex diuina ultione in sua gente percussus: deiq; timēs iudiciū: columbanū ad propria reuocauit. ¶ Cū apud turonū pecuniā quaꝫ scūs paupib⁹ dare decreuerat fur exportasset: & abbas ad sepulchrū sci martini oraret: latro subito ꝓpunctus rediit: & ablata restituit. ¶ In uilla quadam ꝓpe suenos: gentiles quosdam cuppam maximam. 50. modioꝝ uino repletam deo suo libare uolentes inuenit: & in cuppā insuflauit. Statimq; cuppa per frusta frangit: & uinum effunditur: & barbari conuertuntur. ¶ Dū fratres ad pomeriū pro pomis deferēdis misisset: illiq; reuertentes ursuꝫ ingentē poma rapientē nunciassent. Scūs per fratres ursō mandauit: ut assignatis sibi quorūdā ramorum pomis: contentus existat: & reliqua fratribus dimittat. Quod fera deinceps adimplere curauit. ¶ Spiritu prophetico plenus clothario regi predixit: ipm in breui regna theoberti & theodorici regum obtenturū. Quod ut p̄dixerat sic euēit. Nā orta guerra inter eos de terris regnoꝝ: in tubianensi castro ambo ad iuicem bellū ꝓmittunt: & theobertus superat & captus ad brunichildem reginam destinat. Quem illa sicut eidem regi dudū scūs colúbanus predixerat: clericū fieri fecit: & in monasterium intrusit: atq; p⁹ modicū ipm eadē regina occidi mandauit. Sicq; theodoricus regnū illius obtinuit. Sꝫ post modicū temp⁹ in ultionē iniurie scō uiro illate: theodoricus iuxta meldēse castrū flumine interiit: & sic clotharius utrūq; ipo rum regnum acquisiuit: qui & theodorici p geniem cunctam deleuit. ¶ Deinde uir dñi italiam petēs: monasteriū bobiēse ꝓstruxit: & basilicam antiquam semiruptam repauit:

quo dñ ꝓpter aditum arduũ trabes ad edifi/
ciũ de nemore exciſas: plauſtris deferre non
poſſent: uirtute uiri ſci duo uel tres ex fra/
tribus trabẽ quã uix quattuor boues trahe
re potuiſſent: humeris leuiter deferebant: ꝓ
ut uie anguſtia exigebat: donec cenobiũ oẽ
ꝓfectũ eſt. Cõſumato uero ope uir dñi poſt
annum reuolutum feliciter in pace quieuit
.xi. calẽ. decẽbris: ibiq; ſepultus miraculis
reſulget.

¶ De ſancto columbano ꝓfeſſore. XCV

COlumbanus alius fuit monach⁹
cenobii luxouiẽſis ex genere ſci
columbani abbatis: eiuſq; diſci/
pulus: qui ſimul cũ eo ex hiber/
nia egreſſus eſt. Hic ſanctiſſime
uite fuit: cui & aues & beſtie ſicut & colum/
bano magno parebant: & ad ei⁹ impium ue/
niebant: ſeq; manibus illi⁹: ac ſi eẽnt catuli:
attrectari ꝓmittebant. ¶ Cũ autẽ ſanct⁹ uir
ad extrema ueniſſet: die⁹ plurib⁹ febre cor/
reptus: uidit ad ſe uiꝝ ſplendidũ uenientẽ: q
ſibi dixit: ꝙtũc ipꝫ a corpore educere nõ ua
lebat: eo ꝙ pꝛis ſui p̃ces & lachryme ipſum
impediebant. Quod ille audiens & duri⁹ de/
flens: ſanctũ columbanũ abbatẽ ꝓ nuncium
accerſitum rogat: ut trãſitum ſuum non im/
pediat: eo ꝙ ſe ad uitã ituꝝ nullatenus dubi
tabat. Cui ſanct⁹ abbas corp⁹ dñicum obtu
lit: illeq; ſumpto pacis oſculo de licẽtia pa/
tris e carne migrauit. Sepultus i monaſterio
luxouienſi: ubi & in miraculis uiuit.

¶ De ſcã cecilia uirgine & martyre. XCVI

CEcilia uirgo & martyr rome paſ
ſa eſt ſub almachio urbis prefe/
cto tempore marci aurelii & cõ
modi impatoꝝ: q̃ ex nobiliſſimo
rõanoꝝ genẽ exorta: & ab ipſis
cunabulis in fide xp̃i erudita: abſconditum
ſemp xp̃i euangelium gerebat in pectore: &
nunq̃ a colloquiis diuinis & oꝛone ceſſabat:
ſuáq; uirginitatẽ cõſeruari a dño exorabat.
Cum autẽ cuidam iuueni nomine ualeriano
deſponſata fuiſſet: & dies nuptiaꝝ inſtituta
eẽt: illa ſubtus ad carnem cilicio induta: de/
ſup auratis ueſtibus tegebatur: & cãtantib⁹
organis: illa in corde ſuo ſoli dño decanta/
bat: & biduanis ac triduanis ieiuniis orans
ſe domino cõmendabat. ¶ Venit igitur nox
in qua cum ſponſo ſuo ſuſcepit ſecreta cubi
culi ſilentia. Quẽ cecilia alloquens dixit: ſe
habere ſecretum: quod ei ꝓfiteri uellet: ſi il/
le iuratus aſſereret: tota illud obſeruãtia cu
ſtodire. Iurauit ualerianus illud nulla neceſ
ſitate detegere. Tunc illa ait: ſe angelum dei
amatorem habere: qui nimio zelo corp⁹ ei⁹
cuſtodiret aſſidue: qui ſi ſentiret: ꝙ ipſã ſpõ
ſus eius amore polluto ꝓtingeret ꝓtra ipm
furorem ſuũ exagitaret: & ipm occideret. Si
autẽ cognoſceret: ꝙ illam ſyncero amore di
ligeret: ipſum quoq; ſicut & ipſam perfecte
amaret: & gratiam ſuam ipſi oſtenderet. Va
lerianus nutu dei diuinitus inſpiratus reſpõ
dit: ut ipm ſibi angelum oſtenderet: quem ſi
uere angelum dei probaret: hortata ſibi fa/
ceret. Si autẽ uirum alium diligeret: utrũq;
gladio feriret. Cui cecilia promiſit: ut ſi i u/
num deum credere uellet: & ſe purificari ꝓ/
mitteret: angelum uidere poſſet: imponẽs ei
ut tertium ab urbe miliarium uia apia ꝑge/
ret: & pauperes inuẽtos elemoſynam petẽtes
ex parte cecilie ſalutaret: eoſq; rogaret: ut
ad ſanctũ papam urbanum eũ adducerent:
quia ad ipm ſecreta quedã ꝓferẽda haberet.
Cui inuẽto oia uerba cecilie indicaret: & ab
eo purificatus angelum rediens cõtinuo ui/
deret. Tunc ualerianus perrexit: & ſm acce/
pta ſigna inuenit ſanctũ urbanũ papam itra
ſepulchra martyꝝ latitantẽ. Cui ualerianus
omnia cecilie uerba expoſuit: illeq; manus
ad celum eleuans dñm benedixit. Et ecce ap/
paruit eis ſenior: niueis ueſtibus indutus: te
nens libꝝ aureis litteris ſcriptum. Quem ui
dens ualerianus timens quaſi mortuus ceci
dit: ſed a ſene cõfortatus & leuatus ſic legit:
Vnus dñs: una fides: unum baptiſma ꝛc. qui
cum a ſeniore interrogatus: hec omia ſe cre/
dere dixiſſet: ſtatim ſenior diſparuit: ipſeq; a
ſancto urbano epõ baptiſma ſuſcepit: & re/
diens domum ceciliam in cubiculo cum an/
gelo ſplendente colloquẽtem inuenit. Queꝫ
uidens ualerian⁹ nimio terrore corripit: ſed
ab angelo ꝓfortat. Qui duas coronas ex ro
ſis & liliis albẽtes in manu habebat: & unam
cecilie: alteram ualeriano tradidit: quas de
paradiſo dei eis delatas aſſeruit: & ut eas im
maculato corpore cuſtodirent: admonuit:
Valerião quoq; dixit: ut quia utili caſtitatis
conſilio crediderat: quodcunq; uellet: pete/
ret: cõtinuo a domino obtinendum. Qui re/
ſpondit: ꝙ nihil ſibi eẽt dulcius q̃ unicus fra
tris germani eius affectus: petens ut frater
eius tyburtius una ſecum ueritatem agno/
ſcere mereret. Angelus uero hec uti deo ac
ceptiſſimum approbauit: promittens: ꝙ nõ
ſolum tyburtius in chriſtum crederet: ſed
ipſi ambo cum palma martyrii ad dominuꝫ
peruenirent. ¶ Cum autem mane tyburtius
ad ceciliam cognatam ingreſſus: eam oſcu/
laretur: odorem nimium roſarum & lilioꝝ
ſenſiſſe ſe dixit: quibus confortatus admira/
batur: unde intempeſtiuas roſas habuiſſent
tempore imbris. Valerianus ergo ei reſpõ
dit: ꝙ coronas haberent a domino ſibi per
angelum miſſas: quas oculi ſui uidere non
poſſent: niſi credens ſe purificari permitte
ret. Qui cum ualerianum interrogaſſet: an
hec in ſomniis: an in ueritate talia audiret.

ualerianus respondit: ꝙ usq; tunc in somniis ambulauerat: sed nunc in ueritate manebat: & ꝙ hec omia ipsum angelus docuisset: quē & ille uidere posset: si in christum crederet: & idolis renunciare uellet. Cum autem cecilia rationibus euidentissimis omnia idola eē insensibilia comprobasset: & uitam futuram ista p̄sēti feliciorē & magis gloriosā ostēdisset: atq; christum dominum eidem euangelizasset: & ad predicationem eius tyburtius in christum credidit: & a ualeriano ad sanctū papam urbanum adductus sacrum baptisma suscepit. Qui postmodum angelos dei sepius uidebat & omia: que postulasset: protinus obtinebat. Cum autem utriq; fratres elemosynis insisterent: & sanctorum corpora quos almachius prefectus occidebat sepulture traderent: ambo ab ipso prefecto detenti: & pro christi nomine martyrium passi sunt: ut dictum est supra in eorum passione 18. calendas maii. ¶ Quibus peremptis: almachius eorum facultates exquirens: cecilia quasi ualeriani coniugem teneri precepit: ut facultates eorum proderet & idolis immolaret. Sed uirgo christi mandatum ei⁹ preueniēs: omia que a sanctis martyribus sibi relicta fuerant pauperibus erogauit. Cumq; ab apparitoribus urgeretur: ut aut sacrificaret: aut sententiam mortis acciperet: & illi uehementer flerent: ꝙ puella tam decora: & nobilis ultro se morti traderet: cecilia eis christi fidē predicare cepit: & omnes ad deum cōuertit. Ipsisq; a prefecto mortis inducias cecilie postulantibus: illa urbanum episcopum ad domum suam uenire fecit: q gordianum uirum clarissimum & omnes apparitores illos cum aliis pluribus numero quadringentis baptizauit. Quod audiens almachius ceciliam teneri fecit: & sibi presentari. Que dum ei presentata christum publice confiteretur: & idola omnia execraretur. iratus almachius iussit eam ad domum suā adduci: & die integro ac nocte in flammis balnealibus concremari. Que quasi in loco frigido mansit. Ita ut nec una pars membrorum ei⁹ saltem sudoris signa laxasset. Quod audiens prefectus iussit illam in ipso balneo decollari. Spiculator autem eam tribus ictibus in collo percussit: sed tamen caput eius amputare non potuit. Et quia decretū erat ne quartam percussionem decollandus acciperet eam seminecem carnifex dereliquit. Cuius sanguinem populi: qui per eam credidērāt: linteaminibus extergebant. Per triduum autem superuiuens omnia sua pauperibus tribuit: & omnes conuersos ad fidem: urbano episcopo commendauit. Deinde ad christum cum palma migrauit decimo cal. decembris. Cuius corpus sanctus urbanus inter suos collegas episcopos sepeliuit: & domum eius: ut ipsa ei mandauerat ecclesiam consecrauit. ¶ Anno autem septimo ludouici imperatoris. Paschalis papa corpus sancte cecilie ipsa reuelante dudum occultatū inuenit: aureis uelatum uestibus: sanguine eius adhuc infusis & ipsum inter corpora sāctorum tyburtii & ualeriani & maximi atq; urbani pape: in ecclesiā nomini uirginis sancte dedicatā transtulit: ut ait sigibertus in chronica.

¶ De sanctis theonisto tabra & tabrata martyribus. LXXXVII

THeonistus episcopus: tabra & tabrata diacones & martyres apud ciuitatem altinensem passi sunt: tempore theodosii imperatoris primi. Qui sanctus episcopus cum discipulis suis prefatis: & sancto albano coepiscopo: & urso clerico: de quibus dictum est supra in eorum passione undecimo calēdas iulii: a philippensibus egressus est: ex insula nausia: tempore predicti imperatoris: ueneruntq; romam: & ibidem oratione facta: mediolanum abierunt. Ibiq; a sancto ambrosio episcopo & doctore: & prefato augusto tunc ibi degente: honorifice suscepti sunt: inde ad gallias predicando transierūt. Et cum ad auguſtam ciuitatem peruenissent sanctus ursus a paganis comprehensus: per multa tormentorum genera martyrium passus est. Theonistus uero cum ceteris uenit ad regem rosimundum christianum: qui misit eos ad paulinum episcopum treuerēsem Indeq; cum nauigio maguntiam adierunt: ubi dum predicaret albanus: a gentilibus tētus: & flagellis cesus nouissime gladio capite truncatus est. Theonistus autem cum tabra & tabrata multa cede mactati: in naui perforata missi sunt. Qui deo duce cum naui ad portum quendam incolumes peruenerunt. Dumq; uestimenta eorum madefacta siccarent: a gothis iterum capiuntur: & in eadem naui perforata remittuntur: altoq; pelagio iterum propelluntur. Sed dei uirtute restaurata nauicula: sancti iterum sine periculo ad littus perducuntur. Qui diuina admonitione deuenerunt altinum. Et dū oderentum peruenissent: & christum dominum predicarent: a paganis detenti: & extra ciuitatem educti uerberibus afflicti sunt. ¶ Dum autem essent in ponte: & theonist⁹ genibus flexis oraret: genua ipsius uti in cera molle defixa sunt: quorum uestigia ibidem usq; in presens apparent. Inde a gentilibus dimissi: altinum deuenerunt: ibiq; iterum ab infidelibus comprheensi: capitalē sententiam exceperunt. Corpora uero truncata surgētia: capita sua manibus propriis

sumētia portauerunt: & inter eridanuꝫ & si lerem ea deposuerunt: ubi & a fidelibus tumulata sunt. Passi sunt autem decimo calē. decembris.

¶ De sancto clemente primo papa & martyre. LXXXXVIII

CLemens papa & martyr huiꝰ nominis primus natione romanus ex patre faustino de regione celiomonte: cleto romano pontifici in episcopatu successit: sedit annos nouem: menses duos: dies decem. Hic constituit canonem super eucharistiam decantari: & ut episcopus electiōe cleri & laude populi constitueretur: & ut cathedra episcopalis in eminentiori loco statui debeat: in qua residens episcopus omnes possit circūspicere: & ab omnibus circunspici. Constituit etiam: ut baptizatus q̄citius potest confirmetur: & ne sit perfecte christianus: qui confirmationem non necessitate sed incuria ac uoluntate omitteret. Hic etiam fecit septē regiones diuidi notariis: qui gesta martyrū solicite & curiose unusquisq; per regionem suam diligenter perquirerent. ¶ Hic enim quāuis a btō petro electꝰ eēt: ut supra dictū est in passione sancti petri tertio calendas iulii. Timens tamen ne talis consuetudo errorem in ecclesia dei induceret: linum & cletū ante se pontificari coegit. Et sic clemens primus fuit post petrum per electionem: tertiꝰ uero per gradum. Qui ita morum ornamēto pollebat: ut iudeis & gentilibꝰ: ac etiam christianis omnibus complaceret. Singularum inopes regionum scriptos habebat: & quos baptismo nuper mundatos nouerat: non sinebat publice fieri mendicitati subiectos. ¶ Cum itaq; flauiam domitillam uirginem neptem domitiani imperatoris sacro uelamine consecrasset: de qua supra dictum est in eius passione nonis maii. Et theodoraꝫ uxorem sisinnii amici nerue imperatoris ad fidem conuertisset: & in castitatis eam proposito confirmasset. Sisinnius zelo ductus: ecclesiam post suam uxorem occulte intrauit: uolens scire propter quid ipsa ecclesiā frequentaret. At ubi a sancto clemente oratio fusa est: & a populo amen responsum est Sisinnius cecus & surdus statim efficitur. Qui dum pueris suis mandasset: ut ei manum dantes foras educerent: pueri p totam ecclesiam gyrantes eum ducebant: nec ianuas inuenire ualebant. Quod uidens theodora: primum quidem ab eis declinauit: putās q̄ uirꝰ suꝰ eam agnoscere posset. postmodum autem ab eis didicit: quid hoc eēt. Tunc illa pro uiro suo in orationem se dedit: & postmodum pueris suis mandauit: ut securi a modo exirent: & dominum suum domum adducerent. Cumq; illi abissent: theodora clemēti quid factū fuerat exposuit. Ad quē sanctꝰ rogatu theodore uenit: & ip̄m aptis oculis nihil uidentē neq; audientē inuenit: & cum pro eo orasset: ille auditum ac lumē recuperauit. Et uidens clementem iuxta coniugem stantem: zelo ductus amens efficitur & se magicis delusum artibus arbitratur: p̄cepitq; seruis suis: ut clementem & clericos eius funibus ligatos traherent. At illi colūnas & saxa uincientes trahebant: & tam ipsi q̄ sisinnius clementem & eius cleriros se trahere putabant. Clemēs uero eis dicebat: ut quia saxa deos existimabat: saxa trahere meruerat. Sicq; una cum clericis suis inde discessit: & theodora pro uiro in oratione perseuerauit. Cui beatus petrus apostolus apparuit: & per eius orationem uirum eius saluandum esse promisit. Statimq; sisinnius conuertitur: & una cum uxore castitatē profitetur: accersito quoq; clemente ab eodem in fide instruitur: & cum trecentis & tribꝰ de domo sua baptizatur. Vnde & postmodum per ipsum sisinnium multi nobiles & amici nerue imperatoris in domino crediderunt. ¶ Tunc comes sacrorum pecuniam multis dedit: & contra clementem episcopum seditionem in populo excitauit. Cuius occasione mamertinus urbis prefectus clementē quāuis inuitus tenuit: & imperatori traiano de eo scribens: responsum accepit: q̄ aut ipsum sacrificare compelleret: aut in hellesponti insulam ipsum in exilium mitteret. Prefectus autem ei compatiens: lachrymas pro eiꝰ exilio fudit: & nauem ei cum omnibus necessariis delegauit. Quem multi de populo i exilium secuti sunt: Veniens igitur clemens ad insulam: plus q̄ duo milia christianorum ibidem inuenit: iam dudum ad fecanda marmora damnatorum. Quem illi cum lachrymis excipientes: ab eo dulciter confortati sunt. Et cū ab eis didicisset: q̄ a sexto miliario aquam in suis humeris deportarent: orationem pro eis fudit: omnesq; orare precepit: ut qui in deserto sinai aquam de petra p̄duxerat. confessoribus suis in ipso loco fontis uenas aperiat. Et circūspiciēs uidit agnū stantem: dextroq; pede erecto quasi locum episcopo ostendentem. Quem christum esse intelligens: ad locum perrexit: & in nomine trinitatis ibidem fodi precepit. Sed cum nullus locum in quo agnus steterat p̄tingeret: ipse accepto breui sarculo: leui ictu saxum sub agni pede percussit: & statim fons inde magnus erupit: & usq; in presens in flumen excrescit. Ad quod miraculum multi confluxerunt: & plusq̄ quingenti ab eo baptisma susceperunt. Et idolorum templa destruentes p totam p̄uinciam infra ānū. 75. ecclesias

edificauerunt. ¶ Post annos uero tres impator traianus hoc audiens quendam ducē nomine ausidianū illuc misit: qui christianos examinare cepit. Et dū libenter omnes mori cōspiceret: multitudini cessit: & solum clementem tenuit: ligataq; in collo ipsius ancora: eum in medio mari precipitari mādauit: ne xp̄iani corpus ei⁹ possent sepelire: & ip̄m pro deo colere. Stante autem omni multitudine iuxta littus: phebus & cornelius eius discipuli orare ceperunt: ut dñs eis ostenderet martyris sui corpus. Et continuo mare p̄ tria miliaria recedente: omnes per siccum ingressi: inuenerunt in modum templi marmorei: habitaculum a deo p̄patum: & ibi in arca saxea corpus sci martyris positum & anco-ram iuxta eum. Reuelatum est autem discipulis ne corpus ipsius inde amouerēt. Omni uero anno tēpore passionis eius per septē dies mare ad tria miliaria recedebat & siccū iter ad corpus eius uenientibus tribuebat. Quod per ānos plusq̄ ducētos durauit. Passus ē autem .9. cal. decembris. Hic fecit ordinationes duas per mēsem decēbris presbyteros .x. diacones .2. epos p̄ diuersa loca nūero .xv. & cessauit ep̄atus dies .xxxiii. ¶ Hic plures libros xp̄iane religionis scripsit: cōposuit enim librum historie scholastice: quē quidam itinerariū uocant. Scripsit ex persona romane ecclesie ad corinthios epistolam ualde memorabilē: & illi que sub beati pauli apostoli noīe ad hebreos scribitur: stilo & sensibus ualde p̄formē. Fertur & alia ex ei⁹ noīe disputationē petri & apionis cōtinens: quam eusebius in .3. ecclesiastice historie redarguit. Sed & tertiam eiusdē clemētis fuisse a nōnullis traditū est. Scripsit & alias duas epistolas que catholice noiantur. Hec hieronymus libro de uiris illustrib⁹. ¶ Leo epūs ostiēsis tradit q̄ tempore michaelis impatoris p̄stantinopolitani: quidam philppus sacerdos cersonā ueniens: de his que narrant in historia clemētis de maris apitione habitatores interrogauit: qui nihil de hoc scire p̄fessi sunt: eo q̄ aduene plusq̄ indigene erant. Siquidem miraculum illud iam dudum ob habitantium culpam cessauerat: & ob icursum barbaroꝝ templum destructum fuerat & arca cum corpore marinis fluctib⁹ obruta. Tunc assumpto epo georgie ciuitatis: cū clero & populo accesserunt ad insulā: i qua putabant esse martyris corp⁹: ubi diuina reuelatione fodientes corpus inuenerunt: & arcoram cum qua fuerat in mare proiectum. Quod cersonam deportantes ibidem sepelierunt. Tempore uero nicolai pape primi: corpus ipsum a sancto cyrillo sclauorum epiſcopo inde sublatum: & romam delatuz: atq; in ecclesia ei⁹ nomini fabricata reconditū ē: ubi requiescit miraculis clarens?

¶ De scā felicitate martyre. LXXXXIX.

FElicitas martyr rome sub ātōino principe passa est agente publio urbis prefecto. Hec fuit mater sāctoꝝ septem fratruz mr̄m: de quibus supra in eoꝝ passione dictuz est .6. id⁹. iulii. Quos oēs una cum matre ad suggestionē pontificū idoloꝝ ātoninus iperator detentos. Publio urbis prefecto tradidit ad deoꝝ sacrificia p̄pellendos. Cum aūt felicitas nec blandimētis allici: nec terroribus frangi posset: quin potius filios ut in xp̄i p̄fessione p̄sisterent hortaretur. Iussit eam p̄ fectus alapis cedi: deinde in carcere per mēses quattuor & dimidiuz macerari. Filios āt ipsius omnes singillatim uocatos: & sacrificare nolentes per diuersa supplicia iussit interimi: ut superius d̄ eis dictum ē. Felicitatē uero post dictū terminū educi: & in perseuerantia xp̄iani nois fecit decollari .9. cal. decēbris. Cuius corpus a xp̄ianis iuxta filiorum corpora rome sepultū est. ¶ Hanc btām mulierem uocat gregorius plusq̄ mr̄em: quia fuit octies martyr. Passa est enim septies i .7 filiis & octauo in corpore p̄prio.

¶ De scā faustina regina & martyre. C

FAustina regina apud alexandriaz passa est sub maxentio principe. Que cum esset ipsi⁹ casaris uxor a beata catharina in carcere detēta: una cum porphyrio principe militie conuersa ē: ut dicetur ifra in passione catharine. 7. cal. decēbris. Sicq; in xp̄m corde credens: p̄ dies plurimos secretius xp̄iani tatem occultauit. Cum aūt uidisset miraculum q̄liter angelus dñi de celo ueniens: rotas gladiis circunseptas diuellēdo dissipasset: & beatam dei uirginem a tam duro mortis periculo liberasset. Regina: que usq; tūc se celauerat: ad imperatorem descēdit: & de ei⁹ duritia ip̄m p̄stantius icrepauit. Et cū se xp̄ianam diceret: & sacrificare p̄tempsisset. Maxentius ira repletus iussit eam extractis prius māmillis decollari. Que dum ad martyrium duceretur: catharinam rogauit ut p̄ se dñm precaretur. Quam illa in dño p̄fortauit: & ad passionem constantius animauit. Ministri igit̄ faustinaz tollētes: eamq; extra ciuitatem educentes: mammillas ipsius hastilibus ferreis euellūt: & postmodum ei caput precidunt. Cuius corpus porphyrius rapiens sepeliuit .9. cal. decembris.

¶ De scō chrysogono martyre. CI.

CHrysogonus martyr apud aquileiam passus est sub diocletiano imperatore. Qui apud urbem in uincula coniectus sancte anastasie alimoniis fouebatur.

Que nō ſolum ei ſed etiā aliis xp̄ianis in carcere detentis neceſſaria ſolicite miniſtrabat. Vnde hac occaſione uir eius publi⁹ gentilis anaſtaſiam in artiſſima cuſtodia recluſit: ita ut etiam ei alimoniam denegaret. Ipſa autē chryſogono epiſtolas amaritudinis ſue narratiuas deſtinabat: ille uero ꝓſolatorias remittebat. Sed interea uir eius i legationē ad ꝓſidem miſſus: anaſtaſie cuſtodiam triplicauit: ita ut lucē ipſam & uictū ei negari iuſſiſſet: ut ſic ipſa fame tabefacta deficeret: & ille oium facultatum ei⁹ dñs ꝓmaneret. Que cū ſe putaret deficere: a btō chryſogono p epiſtolā ꝓfortaſ: ut ſperās in xp̄o celerē ei⁹ miſericordiā p̄ſtoleſ. Interea poſt dies paucos uir eius apud ꝓſidē moriſ. & ipſa de carcere liberaſ: que itez carceres uiſitare cepit: & xp̄ianis paupib⁹ ſubuenire. ¶ Cū ergo impator diocletian⁹ apud aquileiam reſideret: epiſtolā romā ſcripſit: ut omēs xp̄iani uincti deberent interfici: ad ſe uero chryſogonū deſtinari. Cui cū ſibi p̄fato p̄fecture dignitatem & generis ſui ꝓſulatū offerret: tantū ut diis ſacrificaret: illeq; oia ſimulacra demonū thecas affirmaret. Iuſſit eū diocletianus duci ad aquas gradatas atq; ibidē decollari. Corp⁹ aūt ei⁹ ad litt⁹ iactatū eſt iuxta poſſeſſionem: que dr̄ ad ſalt⁹: caput uero in mare ꝓiectū ē Zoil⁹ ât p̄ſbr̄ corp⁹ ſci chryſogoni collegit: & in domo ſua i loco ſubterraneo poſuit: cui p reuelationē idicatū ē: quo caput mr̄is maſ iactaſſet. Pergens ergo ad agroterē: ita illud iuenit: q̄ſi eadē die fuiſſet abſciſum: quod auferens corpori ipſius ꝓpaginauit. Paſſus eſt autē ſanct⁹ martyr. 8. calē. decēbris.

¶ De ſancto creſcentiano martyre. CII

CRescentianus martyr rome paſſus eſt ſub maximiano filio diocletiani imperatoris: agente carpaſio uicario. Qui maximianus creſcētianum clericum cum ſanctis cyriaco largo & ſmaragdo detinuit: omneſq; carpaſio uicario puniēdos tradidit: ſicut dictum eſt ſupra in paſſione ſanctorum cyriaci & ſociorum ſexto idus auguſti. Cuz ergo carpaſius omnes predictos martyres decollaſſet: & creſcentianum dudum in cuſtodia detinuiſſet: ipſum tandem eductum: & idolis immolare nolentem: iuſſit in equuleo ſuſpendi: & fuſtibus cedi: atq; unguibus ferreis crudeliter lacerari. Et cum i his deo gratias ageret: precepit flammas ad latera eius apponi. Et cum diu incendio ꝓſtrictus ureretur: emiſit ſpiritum. Cuius corp⁹ i platea ante templum palatii iactatum: a ioanne preſbytero noctu recollectum: & in cemiterio priſcille uia ſalaria in harenario ſepultū eſt. 8. calē. decēbris.

¶ De ſcis porphyrio & ſociis mr̄ib⁹. CIII

POrphyrius mr̄ cū ſociis ſuis uidelicet militib⁹ ducētis apud alexandriā paſſus ē ſub maxētio ceſare. Hic cū eēt princeps militie impatoris: a regina fauſtina rogatus: eam ad beatā catharinā in carcere detentā nocte quadā adduxit: & uidēs mirabilia: que in carcere fiebant apud uirginē: una cū p̄dicta regina xp̄i fidē ꝓcepit: ut diceſ infra in paſſiōe ipſi⁹ uirgis. 7. calē. decembris. Cū autē regina ꝓ xp̄i noie paſſa eēt. Porphyrius corp⁹ eius rapiens ſepeliuit: ut ſupra dictum eſt in paſſione fauſtine. 8. calē. decembris. ¶ Sequēti uero die dum de corpore regine queſtio fieret: & multos ꝓpter hoc ad ſupplicia pertrahi maxentius iuſſiſſet. Porphyrius prorumpens in mediū exclamauit: q̄ ipſe eēt: qui chriſti famulam ſepeliſſet: & xp̄i fidem perrepiſſet. Et cum omnia: que cōtigerāt: ſuis cōmilitonibus ducētis numero rettuliſſet: illi ſimiliter diuinitus compūcti ſe xp̄ianos eē uelle dixerunt: & una cum ſuo principe ſe mori paratos obtulerūt. Tūc ceſar furibund⁹ eos omēs ꝓcepit una cum porphyrio decollari: & corpora eorum canib⁹ deuorāda dimitti: que tamē a xp̄ianis nocte collecta & extra muros ciuitatis ſunt tumulata. 8. calē. decēbris.

¶ De ſanctis flora & maria uirginib⁹ & martyribus. CIIII

FLora & maria uirgines apud cordubā ciuitatē hiſpanie paſſe ſunt que primo diuturnos carceres ꝓ xp̄i noie paſſe: multaq; famis & iedie maceratione afflicte: nouiſſime autem gladio interempte: coronā martyrii ꝓceperunt. 8. calē. decēbris. Hec ado.

¶ De ſancta catharina uirgine & martyre. CV

CAtharina uirgo & martyr apud alexandriā ciuitatē paſſa eſt ſub maxentio impatore. Hec eni coſti regis alexādrie filia unica: in eius decrepita etate nata: puella admodum ſpecioſa ifra annū. 18. oib⁹ liberalib⁹ ſtudiis imbuta ē: quā p̄ moriēs ſuccetricē in regno reliqt. Cū aūt p̄e defuncto a quodā maxio principe in ꝓiugiū peteret: & ipſa de hoc a matre inſtanti⁹ pulſaret: uirgo adhuc gentilis: ſuperba mente denegabat: dicens q̄ neminem unq̄ in uirum aſſumeret: niſi eque ut ipſa nobilis: ſpecioſus: diues ac ſapiens eēt. Sed dum princes ille amore uirginis capt⁹ inſtaret: cōminans ciuitatem alexādriam in uaſuz: niſi eam mater ſibi traderet: & mater ex hoc nimiū formidaret: rogauit filiam: ut quendā eremitam xp̄ianū atq; preſbyterum uiz boni ꝓſilii & prudentie famoſum: extra urbē habitantē adirent: ut ſup inde ꝓſilium

eius requireret & audirent : Sperabat enim mater cū eēt xp̃iana : uel filiam ad coniugium iducendam : uel saltem huius occasione ad fidem xp̃i ꝓuertendam. Naꝫ puella philosophoꝝ studiis dedita: xp̃m ꝓtemnebat: nec de eo a matre quicq̃ audire uolebat. Cuꝫ ergo mater & filia ad eremitā uenissent: illeq; ad preces matris uirginē de coniugio pulsaret: & ip̃a eadē ei: que matri dixerat rn̄disſꝫ: eremita spiritu dei tactus: eidem promisit: ꝙ sponsum ei dare uolebat nedum ei similem: sed ipsam & creaturā quālibet in omnib⁹ excedentem. Quem dum puella sibi ostendi petiuisset: ille tabulā pictam eidem tradidit deferendam: i qua erat imago deuota uirginis xp̃m pueruꝫ baiulantis: dixitq; uirgini illas esse imagines sponsi & genitricis: quos si deuote oraret: se ab ea uideri ꝓmitteret: uirgo autem reuersa: dum nocte illa ante tabulam orans aliquātulum obdormisset: uidit i somniis cum matre uirgine xp̃m ultra omnē pulchritudinem speciosum. Cui dū dei genitrix catharinam offerret i sponsam: xp̃s eam repudiauit: eamq; nō esse pulchram asseruit. De quo dum uirgo excitata & iam amore sponsi capta: tristaretur ad mortem: facto mane matrem uocauit: & concita secum ad eremitam accessit: cui omnia uisa exposuit. Quam ille de xp̃i fide plenius informauit: & cōuersam baptizauit. Promissione ei ꝓculdubio facta: ꝙ sponso amodo esset grata. Cum igit̄ uirgo rediisset: & prostrata ante iconam obdormisset. Iterū eidem mater cum filio sole splendidiore: & cetu angelorū apparuit. Mater filio sponsam obtulit: & ipse eam uti pulchram & decoram ac purificatā acceptauit: eamq; celesti anulo subarauit. Excitata uirgo anulum sibi i digito reppit: & matri sue cum gaudio ostēdit: & uisa rettulit: sicq; dei ceps xp̃i amore succensa: mundi pompas cō tenere cepit. In palatio tn̄ diuitiis & pueris pleno permānsit: donec mater a seculo migrauit. ¶ Cum autem maxentius imperator omnes tam diuites q̃ pauperes ad alexandriam conuocasset: ut idolis imolarent: & xp̃ianos nolentes imolare puniret: catharina cum eēt in palatio audiens animalium diuersorū mugitus: & cantantium plausus: misso illuc nūcio iquiri iussit celeriter: qd hoc esset. Quod cum didicisset: assumptis secum aliquib⁹ de palatio signo crucis se muniēs illuc accessit. Ibiq; multos xp̃ianos metu mortis ad sacrificia duci ꝓspexit. Que uehemēti dolore cordis sauciata: ad imperatorem se audacter ingessit: nullamq; ei salutationem premisit. Sed stans ante ianuam templi per uarias cōclusiones syllogismorum: allegorice & philosophice multa cum cesare disputauit. Dei de ad cōmune colloquiū rediens: ipsum confidenter redarguit: ꝙ incassum tantam multitudinem congregasset ad colendam stultitiam idolorum: uerumq; deum celi & terre atq; creaturarum omnium creatorē esse cōprobans: christum dei filium incarnatum & passum atq; in celis glorioſum ascendisse cōstantius predicauit. Et cum sapienter plurima disputasset: stupefactus cesar ad hec respondere non ualens: eam rogauit ut sacrificium suum compleri sineret: & postmodum ei responsa daret: precepitq; eam ad palatiū duci & cum diligentia custodiri: admirans eius prudentiaꝫ & corporis elegantiā. ¶ Veniens ergo ad palatium imperator eam sibi presentari iussit: & ipsam de ei⁹ progenie requisiuit. Que respondit se filiam regis costi fuisse: & in purpura natam ac liberalibus disciplinis pleniter instructam esse: omnia tn̄ propter xp̃m cōtempsisse: deos autem quos iperator colebat nec se nec alios iuuare posse. Cum autem per multa poetaꝝ exempla: & philosophorum argumenta deos gentiuꝫ apertis rationibus confutaret: plurimaq; cū cesare disputans ipsum in omnibus uicisset: uidens ille ꝙ eius sapientie obuiare non posset: mādauit per litteras: ut omnes rethores & philosophi de circūstantibus regionibus ad alexandriam festinarent: diuersa munera recepturi si concionatricem uirginem superarent. Adducti sunt igitur de diuersis partibus quinquaginta oratores: qui omnes mortales in mundana sapientia excellebāt. Quibus interrogantib⁹ cur de remotis illuc ptibus uocati fuissent: & causam eorum conuocationis didicisset: deridentes ꝙ unius mulieris occasione tanta illuc sapientia conuenisset: puellam ad se adduci iusserunt: ut sua temeritate conuicta: nunq̃ se sapientes uidisse cognosceret. Que cum certamen sibi imminens audisset: domino se cōmendauit. Quaꝫ angelus in christo confortauit: & ut constanter staret admonuit: quia nedum ab illis uinci non posset: sed etiā illos uictos & conuersos ad palmam martyrii destinaret. Cum ergo coram oratoribus adducta fuisset: & cuꝫ eis sapientissime disputasset: ac deos apertissime demones astruxisset: obstupefacti illi: & quid dicerent non habentes: muti penitus sunt effecti. Tunc imperator furore repletꝰ eos redarguit: ꝙ sic turpiter ab una puella se uinci permitterent: unus autem magister aliorum sic respondit: ꝙ licet nullus adeo sapiens ante eos nunq̃ stare potuisset: tamen ip̃a puella in qua dei spiritus loquebat̄: sic eos in admirationē conuerterat: ut ꝓtra xp̃m aut aliquid oino dicere nescirēt: aut penit⁹ formidarēt. Et cum omnes una uoce eadem asserent. Iratus imperator omnes in medio ciuitatis cremari mādauit: de quibus supra

in eoꝝ passiõe dictum est idibus nouẽbris. ¶ Post hec impator uirginem xpi ad sacrifi cia inuitare cepit: promittẽs ei: ꝙ post regi/ nam in palatio ipsius secunda uocaretur: & imagine illius fabricata: a cunctis ut dea ue nerarẽ. Cui cum uirgo diceret: ut talia ne/ fanda loqui desisteret: & xp̃m dn̄m se adora re dixisset. Iussit eam impator spoliatã scor/ pinionibus cedi: & cesam in obscuꝝ carcerẽ recipi: ibiq; diebus. 7. fame cruciari. Rege autẽ extra regionis ꝓfinia ex cã ꝓcedente: re gina noie faustina maxentii uxor: nimio uir/ ginis amore succensa: cum principe militu3 noie porphyrio: dato custodib⁹ p̃cio media nocte ad carcerem propauit. Viderũtq; car/ cerem mirabili claritate fulgentẽ: & angelos plagas uirginis pungentes. Quibus catha ri na eterna gaudia p̃dicauit: & ad fidem cõuer tens martyrii coronam eis p̃dixit. Sicq; eoꝝ uterq; ad pedes eius procidit: & porphyri⁹ cũ ducẽtis militibus fidem recepit. Interea xp̃us p columbã de celo missam celesti cibo uirginẽ refouit. Deinde cum multitudine an geloꝝ & uirginũ ei apparuit: & ut ꝓstãs eẽt blando colloquio ꝓfortauit. ¶ Rediens aũt impator: eam sibi presentari iussit: & uidens splendidam: quã tanto ieiunio existimabat afflictam: custodes torqueri uolebat: qa eos ei ministrasse putabat. Illa uero se a xp̃o ce/ litus enutritam ꝓhibebat. Et cũ suadẽte ma xentio illa oino diis imolare recusaret: & ex hoc cesar nimium fureret. Prefect⁹ quidam ei suasit: ut infra triduum quattuor rotas ser ris ferreis & gladiis circũseptas p̃pararet: ut tam terribile tormẽtum puelle mẽbra disse/ caret: & ceteros xp̃ianos terreret. Quod & factũ est. Tũc uirgo btã dn̄m exorauit: ut ad ꝙersionẽ circũstantis populi ipsam machi/ nam dissiparet. Et ecce angel⁹ domini molẽ ipsã tanto impetu diuellendo ꝓcussit: ꝙ q̃t/ tuor milia gentilium interemit. Quo mira/ culo paganoꝝ multitudo ꝙersa est. Regina autẽ faustina: que usq; tunc se occultauerat: descendit: & impatorem de tanta duritia icre pauit. Propter quod ab ipso detenta & chri/ stiana comperta: ab eodem martyrizata est: ut dictum est supra in eius passione. 9. calẽ. decembris. Sed cum porphyrius corpus re gine sepelisset: & ex hoc cum ducentis militi bus se xp̃ianum confessus eẽt: iubẽte eodem imperatore ipse cum dictis militibus decol/ lantur: ut supra dictum est in eorum passi/ one octauo calendas decembris. ¶ Deinde imperator catharinam aduocans: eidem pro posuit: ut aut statim diis sacrificaret: aut ca/ put amitteret. Sed cum sacrificare renueret: decollari iubetur. Ducta igitur ad locũ pas sionis cum lachrymis orauit: & xp̃m specia/ liter pro se in quacũq; necessitate inuocanti/ bus exorauit. Factaq; est ad eam uox de ce/ lo: ꝙ ei celi ianua aperta esset: & ꝙ in suis pe titionibus exaudita fuisset. Cum autẽ decol lata foret: de eius corpore pro sanguine lac emanauit. Cuius corpus ab angelis per aera subleuatum: & itinere dierum uigiti ad mon tem sinai in momento deuectum: ibiq; hono rifice tumulatum est septimo calen. decem/ bris. Ex cuius tumulo oleum indesinenter emanat: quod cũctorum debilium membra sanat.

¶ De sancto mercurio martyre. CVI

Mercurius martyr apud cesaream cappadocie passus est sub decio cesare. Cuius tempore dum bar/ bari romanorum fines inuaderẽt Decius cum multis militibus cõ/ tra eos bellaturus processit: inter quos erat mercurius miles. Cum autem aliquantulũ certassent: se subtraxerunt. Tunc apparuit uir quidam splendid⁹ mercurio militi dicẽs se missum esse a deo ad eum in bello iuuan/ dum: deditq; ei lanceam: qua barbaros pro/ strandos promisit: & ut habita uictoria dei sui recordaretur: admonuit. Initoq; prelio mercurius eadem lancea regem ipsorum oc cidit: aliosq; mꝝtos ex hostib⁹ strauit. Quod barbari uidentes in fugam conuertuntur: & a romanis expugnantur. Decius autem post triumphum mercurium accersiuit: & inter/ rogauit eum: quis esset: cuius uirtute uicto/ riam ipse obtinuisset. Qui respondit se gene re scytham: ortum armenia: patre gordiano progenitum: a cunabulis philopatorẽ a mi/ litibus mercurium nominatum: ex militia: que marchia nuncupatur. Decius ergo ip̃m exercitus sui principem constituit. Cum aũt romam cum decio reuersus esset: Angelus iterum ei per somnium apparuit: & excita/ uit: ipsum quoq; de negligentia: quam circa uerum deum cognoscẽdum percepta uicto/ ria habuisset: acriter increpauit: & nisi con/ uerteretur minas subiunxit: atq; disparuit. ¶ Mercurius autem ex dictis angeli ad fidẽ conuersus: idola abhorrere cepit: & baptis/ mum latenter suscepit. Et inuitatus ab impe ratore: ut secum ad sacrificandũ accederet: tertio uenire contempsit. Post imolationem uero eum accersitum interrogauit: cur ad sacrificandum uenire contempserit. Ipse au tem chlamydem expoliatam & cingulum so lutum cesari restituit. seq; christianum uiua uoce professus est. Tunc cesar ipsum in car/ cerem mitti fecit: ubi angelica uisitatione consortatus est. Inde eductus est: dum deos omnes consutaret: pronus extenditur: & bra chiis & pedibus ad quattuor palos a terra suspensus alligatur: & diutius fustibus uer beratur: deinde igne ipsi ardẽte subterstrato

ad modicū assat: sed ex sanguinis mrta effusione carbones extinguebant. Inde in cubiculo modicū spiramē habente recludit: sed ab angelo uisitatus: omnia ipi⁹ uulnera soli dantur. Cū autē mane eum productū & sanatum decius ꝓspexisset: & hoc magice arti attribuisset. Iussit illū extēsum candenti ferro uti cauterio ꝑ longum exuri: & subulis igne torrentibus latera ei⁹ ac terga terebrari. Dei de ipm uersis pedib⁹ altius a terra suspēdi: & ad mētum ei⁹ grauissimū lapidē alligari. Et cū nihilomin⁹ xpm uoce qua poterat ꝓfiteretur: mandauit saxum amoueri: & os eius obstrui ne xpm aliqualiter noiaret. Dehinc fecit eū a quattuor uiris tam diu flagellari: donec cutis eius sanie flueret. Et dū hec oia ꝓstantissime superasset: iussit eū decius apd cappadocie prouinciam i exiliū duci: & ibidem capite truncari: quē milites ꝑ dies plurimos terra mariq; trahentes cesaream puenerunt: ubi xps dns eidem appuit: eumq; benigne ꝓsolatus est. Mane uero extra urbem a militib⁹ ducit: & ibidem decollat. .7. cal. decembris. Cuius corp⁹ in hora sui transit⁹ lucidissimum splenduit: odorq; mirus ex eo fragrauit. Quo miraculo plurimi ad fidem ꝓuersi sunt. Sepultus est aūt a xpianis in cesarea ciuitate: basilicaq; supra tumulū eius i ipsius noie edificata est: ubi & arma eius reposita pro reliquiis ꝓseruantur.

¶ De scō mercuriale epo. CVII.

MErcurialis eps liuiēn fuit. Qui apud eandē ciuitatē uita & doctrina & miraculis claruit. Cū autez inter populiense & liuiēse oppidum draco imanis degeret: qui hoies & aialia deuorabat: & flatu suo uenefico multos pimebat: mercurialis oi populo suo ieiunium triduanū indixit: & oratione ꝑmissa cū oi clero & plebe una cū scō rophilo epo populiēsi ad locum accessit. Ibiq; ambo epi draconē ut agnū mansuetissimum stolis suis alligantes: in puteo proximo demerserunt: eoq; recluso ippetuuz memoriale miraculi desuper iposuerūt: sicut de hoc supra dictū ē in gestis rophili epi. xv. cal. augusti: beatus uero mercurialis ad diē propinquās extremū in pace quieuit.

¶ De scō romano presbytero. CVIII.

ROmanus presbyter & confessor apud castrū blauiū claruit. Qui uite & scitate ꝓspicuus isigniter effulsit: & scientia atq; doctrina mrtipliciter polluit. Qui & apd eandē ciuitatē in pace quieuit. vii. cal. decēbris. Cuius scitatis preconiū miraculorum gloria declarat. Hec ado in martylogio suo ex chronicis hieronymi sumpto.

¶ De scō petro alexādrino epo & mre. CIX

PEtrus alexādrin⁹ eps & mr apud ipam ciuitatē passus ē sub maximiano ipatore. Hic beato theone alexandrino pōtifici in epatu succesit: & a btō marco euāgelista. xvi. eps eiusdē ciuitatis sedē gubernauit: sapiētia & scitate isignis admodū effulsit: mrtasq; pro fide xpi ꝑsecutiōes ptulit. Ita ut pene omni uite sue tēpore i diuersis affluctiōibus probatus extiterit. Nā pluries ꝑsecutorum declinās rabiē: de loco ad locū ꝓfugus adiit: plurimū in mesopotamia latitauit: ac pide apd syriā phenicis: i utraq; etiā palestina atq; in insulis maritimis exulauit. Qui & qnquaginta epos ordinauit. Cū autē ad sedē suam reuersus multa picula euasisset: & meletius lycopolitanu seps ab unitate ecclesie discessisset. Petrus ei⁹ metropolitanus celebrato catholicoz epoz ꝓcilio ipsum uti hereticum dānauit: ueꝝ cum arrius hereticus a quo & arriani dicunt adhuc laicus dicto meletio adhereret: & aio catholicos oderet: quasi simulate meletiū defens: ꝓfugit ad petrū. Qui eū in diaconē ꝓsecrauit. Postq̄ autē btūs petr⁹ oēs meletianos ab ecclesia segregasset. Arriusq; hoc moleste ferēs epo multa obloquēdo detraheret. Petr⁹ eps arriū hereticū catholica cōione priuauit: & uti hereticoz fautorē dānauit. Cū aūt atrocitate ꝑsecutionis in xpianos seuiēte: plurimi i prouincia egypti martyrio coronarent: ipsq; oēs scūs eps uti bonus athleta ad passionē hortaretur: maximianus iperator hoc audiēs misit quosdam tribunos: ut epm alexandrie detinerent: & detentum in carcere decollarent. Tribuni autem illum captum in custodia recluserūt. Ad quē xpianoz multitudo utriusq; sexus & omnis etatis concurrerunt: & lachrymas fundentes carcerez circūuallarūt: die noctuq; ibidem ꝑsistentes: ut nequis paganoz ad euz occidendū igredi posset: uicissim custodiētes. Quod uidentes tribuni habito ꝓsilio statuerunt: ut milites armati xpianos carcerem obseruantes: uiolenter irrumperent: & aditum denegare uolentes trucidarent: atq; ita ad episcopum occidendum ingredi possent. ¶ Interea arrius timens ne post exitum tanti uiri nullatenus reconciliari posset: nobiliores ex clero ad episcopum misit ut simulanti penitentiam ueniam impetrarent. Sāctus aūt eps ꝑ spiritum eis ꝑdixit arrium a gloria dñi semper alienū futurum. Deinde secretius achillam & alexandrum seniores in clericis: ambos presbyteros cōuocauit: eisq; ꝑdixit: ꝙ uterq; eoz post se eps alexandrie futurus esset: & primo quidem achillas postea uero alexander in eius sedē succederet. Admonēs nequis eorum arrium hereticum pestifez futurū: aliqñ ecclesie dei

recõciliare ꝑsumeret. Narrauitq; eis q̃liter in ipsa nocte xp̃m iuuenẽ quasi duodenẽ ui disset: uestitum candido colobio a summo usq; deorsum ꝑsciso: qui utraq; manu illã circa pect᷑ suum ꝓiungebat: & quasi nuditatem suã operiebat. Qui ab eodem interrogatus quid hoc eẽt. Rñdit: ꝙ arrius hoc fecisset: qui unitatẽ fidei sacre ꝑscidisset: qui & incompabile schisma in dei ecclesia generaret. Cum autẽ beatus petr᷑ omnẽ populum ꝑdicasset: eos in pace dimisit. Vidés uero: ꝙ sui occasione oibus xp̃ianis eum custodiẽtibus mortis piculum imineret: misit ad tribunos p quẽdã seniorem ꝑsbyterũ: ut nocte sequenti ad carcerẽ accedant: & in loco quo ab intus ip̃m pulsare senserint: parietẽ effodiant: & inde illum sponte egressum suscipiant: sicq; sine alioꝝ damno in se solũ sibi iussa perficiant. Qui uenientes nocte & sine tumultu militum locũ obseruantes: ubi uirũ dñi in oratione pnoctantẽ pulsantẽ audierũt: ibidem parietẽ effoderunt: & cũctis xp̃ianis circa carcerem soporatis: petrũ eꝑm per foramen eduxerunt. Veꝝ cũ dñi uoluntas eẽt ut seruum suũ ad se p martyriũ aduocaret: & ne quis ei᷑ passionẽ impediret: tã ualidus tunc ibriũ turbo collisioneſq; uentoꝝ ꝑstreperunt: ut nemo eoꝝ: qui obꝛuabant carcerem: sonũ effodientium audire potuisset. Egressus igit᷑ martyr xp̃i ꝛm quod eis ꝓmiserat: & ab eis detẽtus: ad locum buculi deductus est: ubi olim beatus marcus passus fuerat: ubi ab uno ex militib᷑ ense per femora transfix᷑ migrauit ad dominũ. 6. calẽ. decẽbris. Sepultus quoq; est a xp̃ianis in alexandria ciuitate in loco: qui dicitur leocados in cemiterio: quod ipse edificauit.

¶ De sancto petro epõ & ꝓfessore. CX

PEtrus epꝰ apud edessam ciuitatẽ claruit tẽpore anastasii primi imperatoris: qui sãctitate multa & sapia luculẽta polluit: ipsiusq; ciuitatis sedem tenuit: uirtutũq; iubar fidelibus tam ope q̃ ꝛmone dereliqt. Declamator eni insignis fuit. Variaꝝ causaꝝ tractatus edidit. Et in morẽ sci effren eiusdẽ ecclesie diaconi psalmos metro ꝓposuit: & apud ipsam ciuitatẽ in xp̃o quieuit. Hec gẽnadius de uiris illustribus.

¶ De sancto leonardo ꝓfessore. CXI

LEonardus ꝓfessor apud corbiacensem ciuitatẽ claruit. Hic eiusdem ꝓfessionis & uirtutis extitit cui᷑ & alius sanct᷑ leonard᷑: de quo supra dictũ est in eius legẽda. 8. idus nouẽbris: eidemq; sancto quasi p oia similis in miraculis fuit. Cũ eni in monasterio ꝑlatus eẽt: tanta se humilitate deiiciebat: ut oibus inferior uideret. Sed cũ omis pene populus ex eius fama ad illum ꝓfluꝛet. Quidã emuli regi clothario suaserunt: ꝙ nisi ei ꝓuideret: regnum francie detrimentum non modicum substineret. Nam leonardus multos sub obtentu religionis colligebat: & sic in dolo regi insidias pabat. Quibus rex credulus eũ expelli iussit. Veniẽtes autẽ milites adeo uerbis eius ꝓpuncti sunt: ꝙ se suos futuros discipulos obtulerunt. Rex quoq; penitens ueniam petiit: & detractores reb᷑ & honorib᷑ priuauit: & leonardum ualde dilexit: ad cui᷑ etiam ꝑces emulos eius dignitatib᷑ eoꝝ restituit. Qui a deo similiter impetrauit: ut quicunq; in carcere tenerent᷑: mox inuocato suo nomie soluerẽtur. ¶ Cum autẽ die quadam oratoni icumberet: serpens maximus a pte pedũ usq; in ei᷑ sinum intrauit. Qui ꝓpter hoc nullaten᷑ ab oratione surrexit. Completa uero oratione dixit ei: ut si in se data sibi fuisset ulla potestas: in eo faceret quicquid meruisset. Post hec aũt cũ duos epos discordantes sedasset: in crastinũ se finiẽdũ ꝑdixit. Qui & apud uendopam monasteriũ in pace feliciter obdormiuit. 6. calẽ. decembris.

¶ De sancto iacobo intercisso mr̃e. CXII

IAcobus martyr cognoiuẽto iter cisus apud persidam passus est: Qui nobilis genere sed side nobilior ex regione ꝑsaꝝ & ciuitate elape oriundus: xp̃ianis parẽtibus ꝓgenitus: xp̃ianus & ipse uxorem habuit xp̃ianam. Eratq; notissimus regi persarum: & inter optimates primus. Accidit autem: ut a principe nimio amore seduct᷑: ad colẽda idola flecteret. Quod mater & uxor audientes amaras litteras ei scripserunt: in quibus eũ de idolatria acri᷑ redarguebant: & eidem de cetero adherere repudiabant. Cum autẽ iacob᷑ litteras legisset: amare fleuit: & pro errore suo penitentiã agens se durius afflixit. Quod dũ per nuncium quendã principi nũciatum esset: ille iacobum aduocans: interrogauit eum an nazarenus: & per consequens magus effectus fuisset. Qui respondit: se christianum esse: magum autem minime. Et cum eidem multa supplicia minaretur: & ille se nulla tormenta formidare protestaretur. Princeps de consilio amicorum hanc sententiam super iacobum tulit: ut ad aliorum terrorem membratim puniatur. Et cum quidam ex compassione super eum flerent: ille dicebat: ne plorarent: quia ipse ad uitam: ipsi uero ad interitum festinarent. ¶ Tunc carnifices a manu dextra incohantes primũ pollicẽ: deide quattuor alios digitos eidem succesiue presciderũt. deide ad leuã accedẽtes: oés similiter eidẽ quinq; digitos singillatim abstulerunt. Et deinde

ad pedez dextrũ se curuantes omnes digitos ipsius pedis successiue absciderunt. Quod postmodum similiter & sinistro pedi fecerũt. Ad quoꝝ singulorꝝ oium digitorꝝ precisionẽ scũs martyr deo gras agebat: & semp aliqua noua & utilia proferebat: tormẽtaq; cũcta q̃ si pro nihilo ducebat. Tũc accedẽtes ministri pedẽ dextrũ absciderũt & deinde sinistrum. Absciderũt & dexterã manum & deinde sinistrã. Absciderũt etiã brachiũ dextrũ usq; ad humeꝝ & sic postmodũ & sinistrũ. lãq; carnifices defecerãt: eo q; a prima hora diei usq; ad nonã in eius cessione sudassent. Tunc accedentes sciderũt suram dextri cruris: scindentes usq; ad femur. Deinde ꝑuersi sinistri cruris surã precidendo: usq; ad femur sciderunt. Beatus uero iacob̃ ineffabili dolore ꝓ grauatus ad dominũ exclamabat: & gratias agens xp̃o finem suo martyrio imponi exorabat. Eratq; sicut truncũ nullũ habẽs substẽtaculũ nihilq; in eo hois appebat nisi sola lingua: qua dñm collaudabat. Multi quoq; de astantibus ei̓ tormẽtis ꝑpatiẽtes deflebant: & non audẽtes illũ aspicere faciẽ suam opiebãt. Tunc mãdante rege un̓ ex carnificibus accessit: & caput ei̓ amputauit. Cui̓ corp̓ xp̃iani i ei̓ ciuitate elape sepelierunt. v. cal. decembris.

¶ De scõ clemẽte flauio epõ. CXIII

Clemẽs eps cognomento flauius apud metẽsem ciuitatem claruit. Hic cõsul romanoꝝ & patru̓ clemẽtis pape fuit: Qui a btõ petro apostolo baptizatus & discipul̓ effectus: & ab eodẽ eps ordinatus: ad gallã belgicam euãgelizãdi gra missus ẽ: cũ pluribus aliis epis. Et dũ ad metẽsem ciuitatẽ peruenisset: a quodam uiro hospitio officiose susceptus fuit. Cui & xp̃m ei incognitũ & inauditum ꝓdicauit: i quo oia signa se factuꝝ ꝓmisit. a quo & didicit i harenario oli ab octauiano i ipsa urbe constructo: draconẽ ingẽtem degere: q alios dracũculos ex se genuerat: quoꝝ flatu mortifero aer adeo pestilẽs & infectus erat: ut multis iam extinctis: ciuitas omnis i hõib̃ & ajalib̃ morbida foret: multiq; langore depressi decũberẽt. Cum autem scũs clemẽs liberationẽ ciuitatis promisisset hospes primos urbis ipius aduocat: & audita narrat. Et ꝑcurrẽte omi populo: scũs eps primo quidẽ egris oratiõe sua sanitatẽ restituit. Deinde ad amphitheatrũ accesit: ubi inuocato xp̃i noie: draconẽ aliis maiorez stola sua circa collũ cinxit: eũq; uti mansuetũ catulum post se trahere cepit. Omnib̃ aũt ut a scõ docti fuerant: kirieleison clamãtib̃: & clementem sequẽtib̃: ipse usq; ad flumẽ urbi ꝓximum: qđ salia dicit draconẽ traxit: & in eodem fluuio demersit. Omnis uero alia draconũ & ꝑsentũ multitudo maiorẽ beluã secuta: & in eodẽ amne a scõ submersa fuit. Sicq; scũs omnẽ populũ ad xp̃m ꝑuertit: & baptizauit. Ibiq; plurib̃ ãnis sedem epalez tenuit. Et post felix pastoris regimẽ in pace quieuit. v. cal. decẽbris. Et in eodem oppido tumulatus iacet.

¶ De scis barlaam & iosaphat ꝑfess̃. CXIIII

Barlaam & iosaphat eremite quorũ uitã ioãnes damascen̓ cõpilauit apud indiã claruerũt. Cũ eni oniuersa illa patria christianis & monachis ipleta eẽt. Rex quidaz auenur xp̃ianos oẽs & precipue monachos ꝑsequebat̃. Interea regi puer pulcherrimus nascit̃: & iosaphat appellat̃: pro cuius natiuitate rex cũ omni populo diis imolauit: & qnquagintaqnq; astrologos: quid futuꝝ eẽt de puero interrogauit. Qui oẽs ipm magnũ i potẽtia & diuitiis futuꝝ ꝓdixerũt: tñ xp̃ianam religionẽ: quã pater oderat colituꝝ: ꝓnosticati sunt. Quod rex plurimum expauescẽs: in ciuitate seorsum palatium speciosissimũ ꝑstrui fecit: & ibi puerũ ad habitandu̓ posuit. Ibi secũ iuuenes pulcherrimos collocauit: mãdans illis: ut nec mortẽ: nec infirmitatẽ: nec senectutẽ: nec pauptatẽ: ul̓ aliqd qđ posset afferre tristitiam notarẽt ei: sz oia iocũda illi ꝓponerent: q̃ten̓ nihil de futuris cogitare posset. Et siquis ex ministris infirmabat̃: ꝓtinuo ipo amoto ali̓ surrogabat̃: nec xp̃s ab aliquo nominari presumebat̃. Cum autẽ iuuenis adoleuisset in omi sapientia edoctus admiras cur pater eũ taliter recluisset quendã de ꝑseruis sibi familiariorẽ de hoc interrogauit: dicẽs se in multa tristitia positũ eo q; sibi foras egredi non liceret. Quod pater audiẽs & dolẽs: equos parari fecit: & choros plaudẽtes ante eũ mittere: & neqd ei sedum occurreret diligenter prohibuit. Ipso ergo aliq̃ procedẽte: unũ leprosum & unũ cecum obuios habuit. Quos uidẽs & stupẽs quid hoc esset inquisiuit. Et a ministris didicit: q; passiones sunt: que hoib̃ accidunt. De quo ille ꝓpter isuetudinẽ talia uidendi: uel audiendi anxius esse cepit. Alio die senẽ rugosum & incuruatũ & balbutiendo loquentem inuenit: & admiras de hoc etiam requisiuit. Audiuitq; q; ꝓpter annoꝝ multitudinez ad talẽ statũ deuenit: cui̓ finis est mors: quã omnes uel i ipa etate uel i minori experiri oporteret. Que oia iuuenis notãs i multa erat tristitia: sed corã patre pretendebat letitiaz desideras in uia salutis edoceri. ¶ Cum aũt hec omnia mõachus quidã noie barlaã habitans in deserto terre sẽnaar: p spiritũ cognouisset: admonitiõe diuina mercatoris habitũ assumpsit: & ad ciuitatem illã deuenit. Locutusq; est pedagogo iosaphat: dicẽs se lapidẽ

preciosum uenalem habere: qui sua uirtute quascunq; infirmitates curabat: quē regi iosaphat uendere uolebat. Ille aūt cū sibi primo lapidem ostendi petiuisset. Barlaā rndit q; lapis ipse talē uirtutē haberet: ut siquis: q corpore non eēt integer: ipm aspiceret: cōtinuo lumen oculoz amitteret: & quia filius regis uirgo erat: prout ipse audierat: iō ipsi soli lapidem ostendere intēdebat. Igit peda gogus hoc iosaphat nuncians: ipm ad eum in pclaui q̄tocyus introduxit: quē rex humanissime & reuerēter suscepit. De quo barlaā ipm plurimū cōmendauit: & incipiens eum alloqui a quibusdā psuasionibus & exēplis predicauit ei de mundi creatiōe: & hominis preuaricatione ac filii dei incarnatione: passione: & resurrectiōe: nec nō de die iudicii: & bonoz & maloz retributiōe longum sermonem ptexuit: seruientesq; idolis plurimū exprobrauit: & de illoz fatuitate exempla proposuit. Cepit etiā ptra uanam & falsam mūdi delectationē multa disputare: & finē oiuz mortē pprobare: & plura ad hoc in moduz fabulaz exempla inducere. Cum aūt eū rex interrogasset: quot annoz eēt: & ubi habitaret. Ille rndit: se esse annoz. 45. & in deserto sēnaar degere. Ptra autem iosaphat illum plusq̄. 70. ānoz ex apparētia iudicabat. Cui barlaā ait: q; si a natiuitate sua oēs eius ānos querebat: recte existimabat. Si uero a tēpoꝝ quo relicto seculo xp̄o uiuere cepat nō plus q̄. 45. annos habebat: quos in eremo exegerat. Cum autē eum iosaphat ad eremū sequi uellet: noluit barlaam: eo q; ex hoc rex indignatus mortē omnibus xp̄ianis inferret: sed tēpore oportuno ad ipm in posteꝝ ueniret. Barlaam igit regis filium baptizans: & in fide optime instruens: eum osculat⁹ est: & ad locum suum reuersus est. ¶ Post q̄ aūt rex auenur filiuz suū xp̄ianum factū audiuit: in dolore nimio positus est. Quē quidā amic⁹ eius nomie arachis psolans dixit: quendam senem paganū nachor nomine: barlaam per omnia similē esse: quem suasit: ut rex aduocaret: & ipse xp̄ianum & barlaā se simulans cū philosophis disputans: primo xp̄ianoruz fidem defēderet: deinde se supari pmitteret: & omnia que docuerat retractaret: & sic iosaphat ad deorū cultum rediret. Igit dictus princeps cum exercitu ad querendū barlaā iuit: & nachor capto se barlaā cepisse dixit. Quod filius regis audiens magistz suum captum amare fleuit: sed deo reuelāte postmodum ipm nō esse cognouit. Cum aūt rex filium minis & blanditiis p dies plurimos ppulsaret: ut ipm ad suā uoluntatē inflecteret: & ille nec minis terreri: nec adulatiōib⁹ seduci posset. Tandem rex dixit ei: q; ad hoc ipm declinare uolebat: ut barlaam: qui eum seduxerat: & q̄ in carcere erat cū gentilibus ad disputandū conueniret: & siquidem ille obtineret: rex ei cederet. Sin autē: ipse cū ceteris xp̄ianis ipsi pſentirent. Quod cū regis filio placuisset: illi cum nachor ordinant: ut se barlaam simulans: prius fidem xp̄ianorū defendat: & tādem se superari permittat. Cū ergo omnes in unū conuenissent. Iosaphat simulans se credere: q; nachor barlaam esset: ei dixit: q; si doctrinam suam: quam eum docuerat: defenderet: in ipsa perpetuo permaneret. Sin autē supatus esset: ipm mala morte puniret: ne unq̄ aliquis filios regum decipere presumeret. Quod audiens nachor uehemēter expauit: uidēs se in foueam incidisse: quam fecit: & deliberauit melius filio regis adherere: & sic periculum mortis euadere. Rex autē iam palam ei dixerat: ut fidē suam sine timore defenderet. Incepta igitur disputatione cepit nachor fidem xp̄i euidenter defendere: & rōnib⁹ cōmunire: ita ut philosophi muti effecti: nihil oīno respondere scirent. Iosaphat autē exultabat: eo q; p ueritatis hostem dns ueritatē defendebat. Rex igitur furēs iussit cōcilium dissolui: quasi de his sequēti die denuo tractaturus. Iosaphat autē a patre magistz suuz sibi dari petiit: ut de responsionibus ad inuicē ea nocte conferrent: & ipse secum suos ecōuerso assumeret. Quē ei rex concessit: spem habēs: q; eum seduceret. Cum ergo regis filius nachor in domum duxisset: ei manifestius ait: q; euz quis eēt: non ignoraret: quia uidelicet nō barlaā: sed nachor astrologus foret. Cui & fidē xp̄i pdicauit: & quersum mane ad eremū misit: ubi baptismum suscipiēs eremiticam uitam duxit. ¶ Hec audiēs quidam mag⁹ theodas nomine regi promisit: q; filium suum ad patrias leges seduceret. Consuluit ergo regi: ut a filio cunctos remoueret: & ornatas ac decoras mulieres ad eū intromitteret: ut cū eis continue conuersari posset. Ipse uero spiritus libidinis ad eum mitteret: qui eum ad concupiscētiam inflammarent: eo q; nihil facili⁹ hominē q̄ mulier seducer posset. Quod cum rex pfecisset. Puelle quidez iuueni sēp assistentes blandis colloquiis demulcebāt: Maligni uero spiritus a mago missi caminū ignis in eius animū accēdebant. Iuuenis uero se totum deo cōmēdans omēs tētationes superabat. Deinde quādam puellam pulcherrimam unius regis filiam a patre orbatam: rex ad eum misit. Cui dum iosaphat p̄dicaꝝ uellet. Illa ei rndit: ut si eam ad xp̄m uellet adducere: ipsam in coniugē deberet assumere: & sic eam a damnatione ppetua liberaꝝ. Nam & xp̄iani matrimonia cōtrahebant: & in eo statu se saluari dicebant. Hec dicēs puella turrim animi Illius fortiter concussit.

Ignisq; concupiscentie a demonib⁹ accensus intus ardere cepit. Iosaphat autē in angustia positus cū lachrymis in oratione se dedit: & orans aliquantulum obdormiuit: uiditq; se duci ad pratum amenissimū floribus & cunctis delectationib⁹ exornatum. Deinde in ciuitatē auro & gēmis rutilantem se itromitti ꝓspexit: i qua tot diuitie & delitie relucebāt ꝙ ibi perpetuo se dimitti postulabat. Dictū ꝙ est ei: ꝙ ille locus esset btōr: ad quē cum maximo labore ipsum deuenire oportebat. Deinde ad loca aspera teterrima adductus: audiuit ea loca esse ipiorū & damnatorū. Eui gilās autē & horū memorans pulchritudinē puellarū uelut stercora ꝓtemnebat. Maligni autē spirit⁹ ad theodā reuersi rettulerunt: ꝙ signo crucis ab eo & oratione fuerāt effugati. Ad quē dum magus una cū rege introisset ut ei persuaderet: ipse ab eo ꝓuersus baptisma suscepit: & laudabilē uitā duxit. Rex igitur desperans de consilio amicorū dimisit ei dimidium regni sui. Ille autē q̄is desertum affectaret: tñ ꝓpter fidei dilationē ad temp⁹ regnum suscepit: & in suis ciuitatibus ecclesias fecit: & cruces erexit: & oēs ad xp̄m conuertit. Pater etiā tandem predicationib⁹ filii fidem suscepit: & baptizatus regnū totum filio dimisit: ac pñe opib⁹ uacans laudabiliter uitam finiuit. Iosaphat aūt barachiam regem prenunciās pluries fugere ad eremum uoluit: sed a populo coact⁹ remānsit: uix tandem ab eis dimissus desertum petiit: & regalem habitū paupi tradēs ipe i pauprima ueste remansit. Cui diabolus multa ipedimenta opposuit: aliqñ in eū euaginato gladio irruens: aliqñ in forma diuersarū ferarū in eum frendens. Que oia ipse iuocato xp̄i nomie superauit. Biēnio igit iosaphat per eremū uagat⁹ ē: nec barlaam inuenire potuit. Tandem ad eius speluncam ueniēs: stansq; ab extra se ab eo benedici postulauit. Cuius uocē barlaam cognoscēs & foras exiliens osculantes se inuicem cum lachrymis & amplexib⁹ constringebant. Iosaphat autē q̄ acciderant oia referebat. Ille uero imēsas deo grās agebat.

¶ Mansit aūt iosaphat ibidē ānis multis in abstinentia mirabili & scitate. Completis uero diebus uite sue barlaam in pace quieuit. Iosaphat aūt in anno. 25. regnū deserens. 35. annis eremiticū laborem substulit: & sic mīr tis clarus uirtutib⁹ in pace quieuit: & cū corpore barlaam sepultus fuit. Quorū amborū corpora barachias rex reuerenter inde assūpsit: & in eius ciuitatē transferēs honorifice collocauit. v. cal. decembris ad quorum tumulum miracula fiunt.

¶ De sanctis fausto diuo & amonio martyribus. CXV.

FAustus presbyter: diuus & amonius cū aliis plurib⁹ epīs exegypto: & clericis & laicis sexcentis & sexaginta apud alexādriā ciuitatem passi sunt. Qui cum beato petro eiusdē urbis epō ꝓprehensi: & in carcerem trusi. Iubēte maximiano iperatore post ipsius beati mīris passionē: oēs gladio trucidati sunt. v. cal. decēbris. Quorū omniū corpora apud alexandriā tumulata seruant: ut dicit ado.

¶ De scō sosthene discipulo. CXVI

SOsthenes discipulus apostolorū fuit: de quo btūs paulus pria ad corinthios primo cap. mētionē facit: ubi dicit raban⁹ in glosa: ꝙ iste sosthenes corinthius doctor erat: multūq; pro frib⁹ solicitus ideo specialiter ab apostolo est assumptus. s. ꝓpter suā humanitatē: & pp firmiorē narrationis ꝓfirmationē: ut in ore duorū uel trium testiū staret omne uerbū. Hic fuit unus ex. 72. xp̄i discipulus: ut abbas dorotheus tradit: qui & colophonie epūs fuit & apud corinthū citatē suam scō fine quieuit. 4. cal. decēbris.

¶ De scō gregorio papa secūdo. CXVII.

GRegorius papa huius nois ꝓs natione syrus ex patre ioāne: ꝓstantino pape prio in epātu romano successit: & sedit ānos. xvi. mēses 8. dies. ix. Hic fuit uir castissim⁹ diuine scripture eruditus: loquela facūdus: aio constās: ecclesiasticorū erroꝝ destructor & ꝓtrariis fidei fortissim⁹ impugnator. Hic bonifaciū monachum a britānia ueniētē epīs ꝓsecrauit: & per eum gentē germanorū sedētem in tenebris & umbra mortis: doctrina lucis ad xp̄m conuertit. ¶ Hic etiā p petronium ciuē brixiēsem cenobiū beati benedicti apud castrum cassinum reedificauit: qđ plusq̄ centum annis a tēpore longobardorū fuerat desolatum. Hic etiā cum leo impator imagines xp̄i & beate uirginis & aliorū scōrū in ciuitate cōstantinopolitana igne cremari iussisset: idē ipi facere ꝓcipiēs: nō solū facere renuit: sed etiā impatorem pro ipō facto anathematizauit. Deinde distributis oīb⁹ ecclesiis & monasteriis atq; omni clero i pace quieuit. Sepultus est ad scūm petrum: & cessauit epātus dies tres.

¶ De scō gregorio papa tertio. CXVIII.

GRegorius papa huius nois terti⁹ natione roman⁹ ex patre marcello gregorio pape scdo in pōtificatu romano successit: & sedit annos. x. mēses. 8. dies. 30. Hic erat uir mitissimus & ualde sapiēs: in diuinis scripturis sufficienter instructus: greca latinaq; lingua erudit⁹: atq; exercitat⁹ in sensib⁹ di-

uinarum scripturarum subtilissima exhortatiõe elimatus exhortator omniũ bonorũ: plebiq; florentissima catholice fidei ac salutaria predicans: corda fidelium dicto facto ue corroborãs: orthodoxe fidei emulator atq; defensor fortissimus: christianã religionẽ diligenter complectẽs: paupertatis amator: erga inopum prouisionem non solum mentis pietate: sed etiam studii labore solicitus. Captiuorum redemptor & debitorum: orphanis quoq; & uiduis cum omni diligentia largiter necessaria tribuẽs. Quãobrem deo fauente non solũ ad sacr̃ pbyteratus ordinẽ peruenit: sed etiam dum in exequiis sui decessoris ante pheretrum eius fuisset inuẽt⁹: omnis romanus populus a magno usq; ad paruum diuina inspiratione subito permoti per uim eum auferentes in pontificatus ordinem elegerunt tempore leonis & constantini imperatorum. ¶Hic addidit in canone: quorum solennitas hodie in conspectu maiestatis tue celebratur: dñe deus noster i toto orbe terrarum: intra quor̃ nos cõsortiũ ꝛc. ¶Hic etiam dum leonem imperatorem ob depositionem imaginum christi & sanctorũ incorrigibilem uidisset: qui ab ei⁹ predecessore anathematis pena fuerat inuolutus: romam & italiam & hesperiam totam ab eius iugo discedere fecit: & uectigalia interdixit. Synodumq; fere mille episcoporuꝫ rome celebrans: ueenerationem sanctarum imaginuꝫ confirmauit: atq; uiolatores generali sententia anathematizauit. Hic etiam cum roma a rege liudprando longobardorum obsidere tur: misit nauigio ad carolum pipini patreꝫ regem francorum: claues confessionis sancti petri: rogans ut romanam ecclesiam a lõgobardis liberaret. Nolens ab imperatore constantinopolitano heretico quemadmodum hactenus fuerat cõsuetudo: auxilium postulare. Et extunc constantinopolitani imperatores romane ecclesie patrocinium amiserũt Et postq̃ omnia feliciter perfecisset ipse sanctus uir in pace quieuit. 4. calẽ. decembris. Et sepultus est ad sanctum petrum: & cessauit ep̃atus dies. 9.

¶De sanctis papyrio & mansueto episcopis & martyribus. CXIX

PApyrius & mãsuetus ep̃i & martyres tempore uandalice persecutionis sub gersirico rege arriano passi sunt. Qui pro catholice fidei defensione candentibus laminis ferreis toto corpore adusti: glorioſum agonem ꝓsumauerunt. 4. calẽ. decẽbris Quo uidelicet tẽpore & alii sancti ep̃i. s. eugenius carthaginensis: ualerianus: urbanus: crescens: eustathius: crescẽtianus: crescon⁹: felix hortolanus: & florentian⁹: propter ueritatis eãdem predicationem damnati exilio in ꝓfessione pietatis cursum uite sue ꝓsumauerunt: de quibus supra dictum est. 3. idus iulii. Hec uictor aphrican⁹.

¶De sanctis ruso & sociis mr̃ib⁹. CXX

RVsus mr̃ cũ aliis plurib⁹ de domo sua rome passi sunt: sub persecutione diocletiani impatoris. Hic nobilitate generosa insignis cũ eẽt patricius urbis p̃dicatiõe & exemplo bti sebastiani martyris ad fidem xp̃i ꝓuersus: & cum oi domo sua a sancto policarpo p̃sbytero baptizatus est. Quẽ cum omnib⁹ aliis diocletianus detentum: & capitali sententia punitum: xp̃i martyres eos fecit. 4. calẽ. decẽbris. Hec ado.

¶De dedicatiõe ecclesie materialis. CXXI

DEdicatio ecclesie solẽniter inter alias festiuitates sãctoꝝ celebratur: que ideo ultimo ponit̃: quoniam certum diem non habens: anniuersaria dies consecrationis cuiuslibet ecclesie suo tẽpore recolitur. Et quoniã duplex est ecclesia siue templum. s. materiale & spirituale. Ideo primo agendũ est de dedicatione templi materialis: deinde de dedicatione tẽpli spiritualis. ¶Circa dedicationẽ autẽ ecclesie siue tẽpli materialis tria uidenda sunt. Primo q̃re dedicat̃. Secũdo qualiter ꝓsecrat̃. Tertio p quos ꝑphanatur. ¶Et qa in tẽplo duo sunt: que ꝓsecrantur. s. altare & ipm̃ tẽplũ. Iõ primo uidendũ est quare ꝓsecret̃ altare. Secũdo quare templũ. ¶Altare aũt ꝓsecrat̃ ad tria. Primo ad sacr̃m dñi offerendũ: genẽ. 8. Edificauit noe altare dño: & tollẽs de cũctis pecoribus & uolucrib⁹ mũdis obtulit sup altare. Hoc aũt sacr̃m est corp⁹ & sãguis xp̃i: qđ i memoriã passiõis dñice imolam⁹. Habem⁹ enim triplex memoriale dñice passionis. s. Passionis xp̃i imaginib⁹ depicte: quãtũ ad uisum: quia picture sunt q̃si libri laicoꝝ. Passionis xp̃i sermonib⁹ p̃dicate: q̃tum ad auditũ. Et passionis xp̃i in sacramẽtis rep̃sentate: q̃tum ad gustum: odoratum: & tactũ: ut p oẽs corporis sensus passionis xp̃i memoria mẽtib⁹ fideliũ imprimat̃. ¶Secũdo ad nomẽ dñi inuocandum: genẽ. 12. Edificauit abrahã altare dño: qui apparuit ei: & inuocauit ibi nomen dñi. Hec autẽ inuocatio ſm apostolum hẽt fieri: p obsecrationes: que fiunt ꝑ malis remouẽdis. Per oões que fiunt ꝑ bonis impetrandis. Per postulationes: que fiunt ꝑ bonis cumulandis. Et p gratiaꝝ actiones: que fiũt ꝑ bonis ꝓseruandis. ¶Inuocatio autẽ: que fit sup altare dñ missa: ex eoq; celestis missus. s. xp̃s a patre mittit̃: q ipsam hostiaꝫ ꝓsecrat: & idem p nos ad patrẽ mittit̃: ut p nobis intercedat. Que quidem missa tribus linguis

canit .ſ. hebraica greca & latina . Hebraica ſunt alłia:amē:ſabaoth:oſanna.Greca kirie leiſon.Latina reliqua oia.Et hoc ad repreſē tandū titulū dñice paſſionis:dictis trib⁹ linguis deſcriptū : uel quia omnis linga debet xp̄m ꝓfiteri:quoꝝ omniū he tres ſunt principaliores.¶ Tertio ad cantandū eccleſiaſtici 47. Stare fecit cantores ꝓtra altare ꝛc . Tres aūt ſunt ſpecies ſoni q̄ faciūt tres modos:ut dicit hugo de ſcō uictore:ſit eni ſonus pulſu flatu & cātu. Ad citharā ptinet pulſus:ad organū flatus:ad uocē cātus: ut huic ꝓſonātie ſonoꝝ referat ꝓcordia moꝝ. Si referatur ad pulſum cithare manuū opatio:ad flatum organi mentis deuotio:ad cantū uocis ſ̄monū exhortatio.Hoc autem triplex gen⁹ muſicoꝝ refert ad triplicē differentiā officii eccleſie:ut dicit in mitrali. Nā officiū eccleſie cōſiſtit i ꝑs:in cantu:& lectiōib⁹.¶ Ad primū gñs qđ ſit pulſu ut in pſalterio & ſil̄ibus refertur pſalmodia. Ad ſ̄m qđ ſit uoce referūt lectiones: Ad tertiū qđ ſit flatu ſicut in tuba refert cantus.¶ Tēplū aūt ſiue eccleſia conſecrat .ꝓpter .v. rationes.¶ Prio ut ide diabolus & ei⁹ poteſtas expellatur ſicut refert gregori⁹ i libro dialogoꝝ : de quadā eccleſia arrianoꝝ in noie bti ſebaſtiani cōſecrata: de qua uiſibiliter demones in forma porcoꝝ inde exiſſe plurib⁹ apparuerūt .¶ Secundo ut ad eā ꝓfugiētes ſaluētur:unde dicit canō. Reos ſanguinis defendit eccleſia:ne uitā perdant & mēbra. Tali enim priuilegio eccleſie dedicate de iure cōi potiūt . Et ob hoc ioab fugit in tabernaculū dñi: & apprehēdit cornu altaris.3.g.2.¶ Tertio ut ibidē oratiōes exaudiant .3.g.8. Quicūq; orauerit in loco iſto:tu exaudies eos i loco habitaculi tui in celo:& cū exaudieris propicius eris : unde i oratione dicit eccleſia . Quiſqs hoc tēplum bñfi.peti.igre.cūcta ſe ipetraſ.letet . Adoramus aūt i ipſis eccleſiis ad oriētem.¶ Prio ut patriā nr̄am nos requirere oſtēdam⁹. Nā deus in oriēte paradiſum plantauit:ibiq; hominē poſuit: trāſgreſſuꝝ uero ad occidētem eiecit.¶ Secūdo ut ad ip̄m crucifixū reſpiciamus. Nā dñs crucifixus ad occidētem reſpiciebat:& ita adoramus ad ip̄m reſpicientes .¶ Tertio ut ueniētem iudicē expectare monſtremus. Nā aſſumptus ad oriētē ſurſum ferebatur:& ita ueniet ad iudicādū:ad occidētem aſpiciēs. Hec oia dama⁹:libro.4.ca.v.¶ Quarto ꝓfecrat ut ibideꝝ deo laudes ſoluantur:hoc aūt fit i.7. horis canonicis inter alias priuilegiatis. Nam in nocte media qua matutinū celebratur. xp̄s natus eſt captus & illuſus a iudeis:& in hac hora ifernū ſpoliauit. In media etiā nocte ad iudiciū uenturus aſſerit .Addūtur etiā matutinales laudes qā in mane egyptios ſubmerſit i mare:mundū creauit:& reſurrexit.¶ In hora pria xp̄s ad tēplum ꝙueniebat:pilato p̄ntatus fuit:& ſurgens mulieribus appuit. In hora tertia a pilato ad colūnam flagellat: morti adiudicatur:& ſp̄ūſanct⁹ i apoſtolos mittit .¶ In.vi clauis in cruce ꝓfigit :tenebre per totū mundum fiūt: & ſol obſcurat :& i die aſcēſionis cum diſcipulis recūbēs ꝙuerſat .¶ In nona xp̄s ſpiritū emiſit:miles latus eius aperuit: cetus apoſtoloꝝ ad orandū uenire ꝓuenit: & xp̄s in celū aſcendit.¶ In ueſpa:xp̄s in cena ſacramētū ſui corporis iſtituit: pedes diſcipuloꝝ lauit:de cruce depoſitus fuit:diſcipulis in habitu pegrini ſe oñdit.¶ In ꝓpleto rio xp̄s ſanguineas guttas ſudauit:in monumēto poſitus ꝙuit:reſurgēs pacem diſcipulis nunciauit. In his ergo horis predicta beneficia recolim⁹:& pro ipſis deo gr̄as reddimus.¶ Quinto ꝓfecratur:ut ibidē ſacramenta miniſtrent:quoꝝ quedam miniſtrāt⁹ intrantib⁹ ut baptiſm⁹:quedam exeūtib⁹ ut extrema unctio:quedā ꝓmorātib⁹:& hoꝝ quidam ſunt miniſtrātes:his datur ordo:quidā pugnātes:& hoꝝ qdam ſuccūbunt: his dat̄ pnia:quidā iſiſtunt: & his ꝓfert audacia animi ut roborētur:& hoc per ꝓfirmationē: cibus ut ſubſtentētur:& hoc p̄ euchariſtie ſūptionē:fit remotio ipedimēti ne deficiantur: & hoc p̄ matrimonii ꝓiunctionē.¶ Scđo uidendum ē qualiter ꝓfecret:& prio de altare ſ̄o de ipa eccleſia.¶ Ad ꝓfecrationē aūt altaris qnq; ꝓcurrūt:prio quattuor cruces de aqua benedicta i q̄ttuor cornib⁹ ꝓfigurant: ſ̄o ip̄m altare ſepties cū aqua eadem aſpgit: tertio incēſum i ipſo cremat : q̄rto chriſmate inungitur:quinto mūdis pānis opit .Hec aūt repñtant ea que debent habere ad altare accedentes . Debēt enim habere charitatem q̄druplicē .ſ.ad deū:ad ſe ipos: ad amicos: & ad inimicos:& hec ſignificant q̄ttuor cruces q̄ttuor cornib⁹ altaris facte. De his gen̄. 28. Dilataberis ad oriētem & occi. & ſeptē. & meridiē:uel per q̄ttuor cruces oñditur q̄ xp̄s p̄ crucē q̄ttuor mundi ꝑtes ſaluauit: uł ut oñdatur q̄ q̄ttuor modis debemus crucē portare.ſ.i corde p̄ meditationē:i ore p̄ ꝓfeſſionem:i corpe per mortificationē:in facie p̄ ipreſſionē.¶ Septem aūt aque aſpſiones ſūt 7.ſanguinis xp̄i effuſiones : quaꝝ pria fuit i circūciſione:ſa in oratione:tertia i corporis flagellatiōe:quarta in capitis coronatione : qnta in manuū ꝑforatione:ſexta i pedū crucifixiōe:ſeptima i lateris aptione. Circuitus aūt altaris ſignificat uigilātiā &curā quā debēt habere miniſtri altaris erga ſubditos ne icidāt i.vii.uitia capitalia Cant. Inuenerunt me uigiles qui cuſto.ciuitatē ꝛc.¶ Debent etiā habere orationē ſeruentē & deuotam : qđ ſignificatur p̄ ꝓcremationē thuriſ:

Habet enim thus uirtutē ascendendi ex fumi leuitate: ꝓsolidādi ex qualitate: ꝓstringendi ex glutinitate: ꝓfortandi ex aromatitate. Sic oro ascendit in dei memoriā: animā ꝓsolidat q̄tum ad culpam p̄teritā impetrando medelam: ꝓstringit q̄tum ad futurā impetrando cautelā: ꝓfortat q̄tum ad p̄sentē impetrādo tutelam. ¶ Vel pōt dici: q̄ deuota oro p thꝰ significatur: qa habet ad deū ascendere. ps. Dirigat oro mea sicut incensum ꝛc. apocal. 8. Data sunt ei incēsa multa: ut daret de oratiōnibus scōꝝ ꝛc. ¶ Debent insup habere nitorem ꝓscie: & odorē bone fame: quod significatur p chrismatis unctionē: quod ꝓficitur ex oleo & balsamo. Oleū eni est nitor ꝓscie quaꝫ debēt habere purā. gal. Gloria nostra hec est testimoniū ꝓscie nostre. Balsamū est odor bone fame: quam debēt habere clarā: prima timo. 3. Oportet eēm testimoniū habere bonū: & ab his qui foris sunt ꝛc. ¶ Debent p̄terea habere munditiā opationis sancte: quod significatur p pannos albos & mūdos: quibꝰ altare uestitur: Apocal. 3. Vestimentis albis induaris: ut nō appareat ꝓfusio nuditatis tue. Bern. Modicū ualet accedenti ad altare: si habet dignitatē summā & uitam infimā. ¶ Secūdo uidendum est de ecclesia qualiter ꝓsecrēt: ad quod quattuor concurrunt. ¶ Primo enim eps ecclesiā ter circuit: & qualibet uice ad ianuam ueniens baculo pcutit dicens: Tollite portas ꝛc. ¶ Secundo interius & exterius aqua benedicta ecclesiā aspergit. ¶ Tertio in pauimento crucem de cinere facit ex transuerso angulo orientis usq; ad angulum occidentis & ecōuerso: & ibidem litteris grecis & latinis alphabetum describit. ¶ Quarto in parietibus ecclesie. 12. cruces depingit: ante quas cereos. 12. accendit: & ipsas chrismate inungit. ¶ Primū ergo. s. triplex circuitus significat triplicē circuitum: quē fecit xps ꝓpter ipsiꝰ ecclesie sanctificationē. Primū quo de celo uenit in mūdum. Secundū quo de mundo uenit ad limbum. Tertium quo de limbo resurgens ascēdit ad celum. Primum fuit ad saluationem peccatoꝝ. Secundū ad liberationē damnatorum. Tertium ad glorificationē beatorum. ¶ Vel triplex circuitus fit ad ostendendum q̄ ecclesia ꝓsecratur ad honorem trinitatis. ¶ Vel significat triplicē statum saluandorū qui sunt uirgines: continentes: & coniugati: qui etiam designantur in dispositione materialis ecclesie. Nam sanctuarium significat uirgines: chorus ꝓtinentes: corpus nubētes strictius est sanctuarium q̄ chorꝰ: & chorus q̄ corpꝰ: quia dignior est ordo uirginū q̄ cōtinentum: & ꝓtinentum q̄ ꝓiugatoꝝ: ut dicit ricardus. ¶ Secundū. s. trina ad hostium percussio: significat triplex ius: quod habet christus in ecclesia. Est enim sua creatione redemptione & glorificatione: & hoc triplici iure ei debet aperiri: ut dicit anselmus. ¶ Tertium. s. exclamatio Tollite portas ꝛc. significat trinam eius potentiam. s. in celo: i mundo: & i inferno. ¶ Secūdum. s. aque benedicte interius & exteriꝰ aspersio fit triplici de causa. ¶ Primum propter demonis expulsionem: ut dicit in exorcismo aque. Fias aqua exorcizata ad effugandum inimicū ꝛc. Fit autem hec aqua: ex aqua: uino: sale: & cinere: quia quattuor maxime expellunt diabolum. s. lachrymarum effusio: que p aquā Spiritualis exultatio: que per uinum. Matura discretio: que per salem. Et profunda humiliatio: que per cinerem. ¶ Secūdo ꝓpter ipsius ecclesie expiationem. Omia enim terrena propter peccatum sunt corrupta: & iō locus aspergitur: ut ab immunditia purgē unde in lege omnia pene aqua mundabant. ¶ Tertio propter remouendam maledictionem. Terra enim a principio cum omni fructu suo maledictionem accepit: aqua uero nulli maledictioni subiacuit. Hinc est: q̄ dominus comedit piscem: sed nunq̄ legitur comedisse carnem nisi agni paschalis propter preceptum legis. Tertiū. s. alphabeti descriptio: representat primo ꝓiunctionem utriusq; populi: uidelicet gentilis & hebrei p crucem xpi factam. Vnde & illa crux ex transuerso ducitur ab angulo orientis usq; ad angulum occidentis: ad significandum: q̄ populus dexter factus est sinister: & qui erat i capite: factus est in cauda & ecōuerso. ¶ Secundo representat paginam utriusq; testamēti per crucem xpi adimpleti: unde moriens ait cōsumatum est. Et crux ex trāsuerso ducitur: quia unum testamentum in alio continetur: quia rota est in rota. ¶ Tertio representat articulos fidei: quibꝰ rudes & neophyti de utroq; populo erudiuntur: qui se cinerem & puluerem reputare debēt: iuxta illd̄ geñ. 18. Loquar ad dñm meū cū sim puluis & cinis. ¶ Quartū. s. i. 12. locis crucis impssio illuminatio & inunctio fit triplici rōne. Prio ꝓpter demonū terrorē: qui inde expulsi sunt: ut uidentes signū crucis: illuc ingredi non p̄sumant. ¶ Secundo ꝓpter triūphalem ostensionē. Cruces eni sunt uexilla xpi: ut ostendat eni: q̄ locꝰ ille dñio xpi est subiugatus cruces depingunt: sicut qñ ciuitas aliqua ab impatore capit: impiale uexillū in ea erigit. ¶ Tertio ꝓpter apostoloꝝ rep̄sentationē. Nā. 12. luminaria ante cruces posita significant. 12. apostolos: qui p fidē crucifixi mundū illuminauerunt. Cruces autē chrismate unguntur: quoniā apostoli fidē passionis xpi ad cognitionē inflāmauerūt: & ad amorem unxerunt: uidelicet ad ꝓscie nitorē

qđ per oleum: & ad bone fame ōdorem: qđ per balsamum. ¶ Tertio uidendum est qua liter & per quos ecclesia prophanetur. Scié dum: ꝙ domum dei per tres legim⁹ propha nari. ſ. per hieroboam: per nabuzardan & p antiochum. Hieroboaz sicut legitur. 3. g. 12 duos uitulos fecit ponens unum in dan & al terum in bethel: que dicit domus dei. & hoc propter auaritiam fecit: ne. ſ. regnum ad ro boam rediret. Nabuzardan sicut legitur. 4. g. xxv. domum dei combussit. Nabuzardan princeps coquorum significat gulaz & lasci uiam: Rex antiochus qui fuit superbissimus & ambicioſus domum dei polluit: & conta minauit sicut habetur primo maccabeoꝝ. i. & significat ipsam superbiam. Ad denotan dum ꝙ per hec tria uitia clericorum domus dei. i. ecclesia prophanatur. ſ. per auaritiam gulam & superbiam: primum cōmuniter ui get in religioſis: ꝙm in clericis: tertium in p̄ latis. ¶ Et sicut p tres ecclesia fuit propha nata. Ita & per tres alios extitit dedicata. ſ. per moyſen. Salomonem & iudam maccabe um: per ꝙ insinuatur ꝙ dedicantes domum dei debent habere humilitatē que in moyſe. Sapientiam & discretionem que in salomone uere fidei confessionez que i iuda maccabeo denotatur.

¶ De dedicatiōe ecclesie spiritualis. CXXII

DEdicatio ecclesie siue templi spi ritualis: quod sum⁹ nos: iuxta il lud apostoli templum enim do mini sanctuz est: qđ estis uos. Et iterum. Nescitis quia corpora ue stra templum sunt spiritussancti: sub solen nitate dedicationis materialis templi ab ec clesia celebratur. Nam sicut ait augustinus Quotiescunq; altaris uel templi festiuitatez colimus: si fideliter & diligenter attendim⁹: & sancte ac iuste uiuimus: quicquid in tem plis manufactis agitur: totum in nobis spe ciali edificatione completur. Ipsa enim spiri tualis ecclesia cōstruitur ex lapidib⁹ uiuis: prima petri ꝓo: Tāq̄ lapides uiui super edifi camini ꝛc. Ex lapidibus quadris. Nam quat tuor latera lapidis spiritualis sunt fides spes charitas & opatio: que equalia sunt: quia ut dicit gregorius. Quantum credis tantuz speras: quantum credis & speras tantum diligis & quantum credis speras & diligis tantum operaris. ¶ In hoc quidem templo altare ē cor nostrum: supra qđ tria debent deo offer ri: primum ignis dilectionis perpetue: leui. undecimo: Ignis nunq̄ deficiet i altari: secū dum incensum orationis odorifere: primo pab. vi. Aaron & filii eius adolebunt incen sum super altare ꝛc. Tertium sacrificium iu stitie: qđ sacrificium consistit i oblatiōib⁹ pe nitentie: in holocaustis dilectionis perfecte: & in uitulos carnis mortificare psalmista. Acceptabis sacrificiuz iusti. oblatiōes & ho locausta: & tunc iponēt super altare tuū ui tulos. ¶ Templum autem spirituale: qđ su mus nos ad istar templi materialis consecra tur. ¶ Primo enim summus pontifex christ⁹ hostium cordis clausum inueniens circuit: dum peccatum oris cordis & operis ad me moriam eius reducit. De hoc triplici circui tu dicitur isaie uigesimotertio. Sume citha ram: quo ad primum circui ciuitatem scili cet cordis: quo ad secundum meretrix obli uioni tradita: quo ad tertiū. ¶ Secundo ipm hostium cordis clausum ter percutit ut sibi aperiat. Percutit enim ipsum cor ictu benefi cii consilii & flagelli: de qua triplici percus sione dicitur prouer. primo. Extendi manuz meam: quo ad primum: despexistis loquiē ad malos omne consilium meum: quo ad se cundum & increpationes meas neglexistis: quo ad tertium. ¶ Vel ter percutit dum ra tionalem mouet ad peccati cognitionem: cō cupiscibilem ad dolorem. Irascibilem ad ui dictam & detestationem. ¶ Tertio ipsum tē plum spiritualiter aqua in eius & extra de bet irrigatri. Hec autē trina irrigatio trina est lachrymaꝝ effusio: mens enim uiri sancti ut dicit gregorius: dolore afficitur conside rando ubi fuit: ubi erit: ubi est: & ubi non ē: ubi fuit inquit in peccato: ubi erit in iudicio ubi est in miseria: & ubi nō ē in gloria: huic autem aque admiscentur sal uinuz & cineres quia cum his lachrymis debet admisceri ui num spiritualis exultationis: sal mature dis cretionis: & cinis profunde humiliationis. Vel per uinum lymphatum intelligitur uer bum incarnatū: per salem sanctitas ei⁹ uite: que est omnibus condimētum: per cinerem passionis eius supplicium. His igitur debe mus cor nostrum aspergere scilicet beneli cio incarnationis: per quod prouocemur ad humilitatem: exemplo eius conuersationis per qđ informemur ad sanctitatem: & me moria eius passionis per quam incitemur ad charitatem. ¶ Quanto in hoc templo cor dis scribitur spirituale alphabetum siue spi ritualis scriptura. Que quidem triplex est scilicet dictamina faciendorum: testimonia diuinorum beneficiorum: & accusatio pro priorum delictorum ro. 2. Cum enim gētes que legem non habent naturaliter ea que le gis sunt faciunt. huius legem non habentes: ipsi sibi sunt lex: qui ostendunt opus legis scriptum in cordibus suis. Ecce primum te stimonium reddēte ꝓscientia ipoꝝ. Ecce ꝙm & iter se cogitationū accusātiū. Ecce tertiū ¶ Quinto debent pingi cruces. i. assumi pe nitentie asperitates: que debent inungi & il

luminari: quia non ſolum ferende ſunt patienter ſed etiã libenter: quod p unctionẽ: & ardẽter: quod per ignẽ. Vnde Bern. Qui minat timore crucẽ xpi portat: q amore portat patienter: qui proficit in ſpe portat libenter: ſed qui ꝓſumuntur in carne amplectit iam ardẽter. ¶ Qui igitur hec omnia habebit: uere templum ad honorem dei dedicatum erit: dignus plane in quo xps in uia habitet per gratiã: ut tandem in eo i patria habitare dignet per gloriam. Quod ipſe ꝓſtare nobis dignet: qui uiuit & regnat de⁹ per omnia ſecula ſeculorum Amen.

¶ Explicit liber decimus.

¶ Incipiunt capitula libri undecimi.

De ſanctis duobus nepotibus xpi ſm carnẽ ꝓfeſſoribus i
De ſanctis romanis pontificibus & eorum ſucceſſione ii
De ſcõ ſyricio papa iii
De ſcõ zozimo papa iiii
De ſcõ ſimplicio papa v
De ſanctis alexandrinis epiſcopis & eorum ſucceſſione vi
De ſanctis antiochenis epiſcopis & eorum ſucceſſione vii
De ſanctis hieroſolymitanis epiſcopis & eorum ſucceſſione viii
De ſcis ceſaree paleſtine epis ix
De ſancti laodicie epis x
De ſancto modeſto ꝓfeſſore xi
De ſcõ muſano ꝑſbro & ꝓfeſſore xii
De ſcis pagato & ſociis mribus xiii
De ſcõ alcippiade martyre xiiii
De ſcõ apollonio ꝓfeſſore xv
De ſcõ polycrate epõ epheſino xvi
De ſcõ heraclito ꝓfeſſore xvii
De ſcõ maximo ꝓfeſſore xviii
De ſcõ candido ꝓfeſſore xix
De ſancto apio ꝓfeſſore xx
De ſancto ſexto ꝓfeſſore xxi
De ſancto arabiano ꝓfeſſore xxii
De ſancto leonide martyre xxiii
De ſcã mãmea regina & martyre xxiiii
De ſancto firmiliano epõ xxv
De ſanctis theodoro & anthinodoro epiſcopis xxvi
De ſancto ſyro martyre xxvii
De ſancto geramane epiſcopo & martyre xxviii
De ſancta matre quadam & filiabus uirginibus & martyribus. xxix
De ſcis audacto & ſociis mribus xxx
De ſanctis plurimis martyribus apud alexandriam xxxi
De ſcis quattuor epis martyrib⁹ xxxii
De ſancto paſnutio epõ xxxiii
De ſancta quadam captiua apud iberiam xxxiiii
De ſancto macario ꝓfeſſore xxxv
De ſancto piatone ꝑſbro & mre xxxvi
De ſcõ didymo alexandrino ꝓfeſſor xxxvii
De ſancto didymo abbate xxxviii
De ſancto pione abbate xxxix
De ſancto apelle ꝓfeſſore xl
De ſancto piamone preſbytero xli
De ſancto beniamin ſene xlii
De ſcõ coprete ꝑſbro & ꝓfeſſore xliii
De ſanctis ſyro paulo & iſaia ꝓfeſ. xliiii
De ſancto effrate monacho xlv
De ſancta ſarra abbatiſſa xlvi
De ſancta ſyncletice abbatiſſa xlvii
De ſancta tabita uirgine xlviii
De ſancto phylloronio ꝑſbytero xlix
De ſancto gadano ſene l
De ſancta ſiluia uirgine. li
De ſancto ſiſinnio monacho lii
De ſancto diocle ꝓfeſſore liii
De ſancto capithone ꝓfeſſore liiii
De ſancta amata uirgine lv
De ſancto punifico abbate lvi
De ſancto theremone abbate lvii
De ſancto artebio epõ lviii
De ſcõ habetdeũ epõ & martyre lix
De ſancto caſiodoro ꝓfeſſore lx
De ſancto geremaro abbate lxi
De ſancto rhemaclo epõ lxii
De ſancto landelmo ꝓfeſſore lxiii
De ſancto bernone abbate lxiiii
De ſcõ edgaro rege & ꝓfeſſore lxv
De ſancto deodorico epõ lxvi
De ſancta eteldrita regina lxvii
De ſcis nuldruta & nulburga uirgi. lxviii
De ſancta edburga uirgine lxix
De ſancta eggytha uirgine lxx
De ſancto hildeberto epõ lxxi
De ſancto didacho epõ lxxii
De ſancto bene abbate lxxiii
De ſancto pitrione abbate lxxiiii
De ſancto heronio ſene lxxv
De ſancto diogene monacho lxxvi
De ſcõ iulio aphricano ꝓfeſſore lxxvii
De ſancto archiloco epõ lxxviii
De ſancto agrippa ꝓfeſſore lxxix
De ſancto attico epõ lxxx
De ſancto bacchilo epõ lxxxi
De ſancto pholcate martyre lxxxii
De ſancto fetitio epõ lxxxiii
De ſancto gennadio epõ lxxxiiii
De ſancto gulphila epõ lxxxv
De ſancto gemino epõ lxxxvi
De ſancto heraclide ꝓfeſſore lxxxvii
De ſancto lucifero epõ lxxxviii
De ſancto latrociniano martyre lxxxix
De ſcõ malchione preſbytero lxxxx

De sanctō sophronio confessore lxxxxi
De scis philippo & philippo imperatoribus martyribus lxxxxii
De scō theodosio magno ipatore lxxxxiii
De scō carolo magno impatore lxxxxiiii
De sancto libertino abbate lxxxxv
De sancto equitio abbate lxxxxvi
De sancto nonoso abbate xcvii
De sancto martyrio confessore xcviii
De sancto dacio epō xcix
De sancto argentario monacho c
De sancto ualentio presbytero ci
De abbate quodam sancto cii
De sancto acontio confessore ciii
Dde sancto sanctulo presbytero ciiii
De sancto redempto episcopo cv
De sancto speciosō monacho cvi
De sancto spe abbate cvii
De sancto probo episcopo cviii
De sancta romula uirgine cix
De sancta tharsilla amita gregorii papę cx
De sancta musa uirgine cxi
De scis duob⁹ monachis mr̄ib⁹ cxii
De sancto surano martyre cxiii
De scō iusto diacon̄.& martyre cxiiii
De scō theophanio confessore cxv
De sancto antonio monacho cxvi
De sancto merolo monacho cxvii
De sancto aimone cantuariense cxviii
De scō petro tarantasiense epō cxix
De sancto rhectitio epō cxx
De sancto iuuenco presbytero cxxi
De sancto apollinare epō cxxii
De sancto paciano epō cxxiii
De sancto theodoro episcopo cxxiiii
De scō prisciliano epō & mr̄e cxxv
De sancto gelasio episcopo cxxvi
De sancto theotimo epō cxxvii
De sancto amphilaco epō cxxviii
De sancto luciano presbytero cxxix
De scis pluribus quorum sola noia & dies festiui inueniuntur cxxx

¶Expliciunt capitula libri undecimi.

¶Prologus libri undecimi.

VNdecimus hui⁹ uoluminis liber continet gestoꝝ & passionū scōꝝ differentias quattuor. ¶Prio illoꝝ scōꝝ quoꝝ dies festiui nobis fuerunt penit⁹ ignoti: sed neq; eorum legende potuerunt in aliqua superiorū librorꝝ pte cōmode collocari. Scripsim⁹ eni fauente dño gesta scōꝝ: quoꝝ festa per anni circulū occurrunt. Quib⁹ etiam addidimus quedam alia scōꝝ quorūdam: qui uel ex nominis equiuocatiōe: uel ex alia circa materiam depēdentia: uel ex alia rōnabili causa: potuerunt ceteris scōꝝ legendis coniungi sicut pūtem legentib⁹ catalogū patere pōt. Restabant aūt alique legende: que nulla occasione poterant certis diebus ānī locari: quas i hoc undecimo libro reseruauimus describ̄das. ¶Scdo illoꝝ scōꝝ gesta: que p obliuionem aliquā suis iserēda locis fuerūt omissa: quod diffiteri non p̄sumo. Cui eni adeo prestantis memorie occurrat: cūcta que legerit uel audierit p singula cordi recondere suoq; recolenda tpe: facile i promptu ad uotū habere. Neminē certe arbitror tali potiri priuilegio nisi spiritu prius fuerit afflat⁹ diuino. ¶Tertio illoꝝ scōꝝ: quoꝝ gesta & passiones post ceptū opus: mihi de nouo appuisse p̄rigisset: aut in posterum mihi uel posteris apperet: quod pp scōꝝ infinitatem & librorꝝ numerositatem accidere: de facili satis esset. ¶Quarto etiā illoꝝ scōꝝ qui p futuroꝝ tēporū successiones ab ecclesia militante canonizandi: & in scōꝝ nūero p̄scribendi forēt: qd usq; ad p̄ntis seculi finē credimus affuturꝫ. Cū non sit abbreuiata man⁹ dñi: que & in terris homines de nouo sciificare: & in celis multiplicare pōt. Horum igit̄ etiam gesta p̄nti p̄serē da uolumini: nō tam nobis q̄ posteris reseruamus. Qua de re nec ip̄m opus nr̄m: certo fine p̄cludimus: eo q; scōꝝ infinitas usq; ad seculi finem augenda: nec finē habet: nec numerum. ¶Ad festa igit̄ que p̄ntialiter habem⁹ exponēda ueniendū est. Et prio quidē librū ecclesiastice historie transcurrētes: quedam que ex ipo circa scōs aliquos omissa fuerant recolamus.

¶Incipit liber undecimus.

¶De sanctis duobus nepotibus christi ſm carnem confessoribus. Ca.I.

DVo nepotes dñi saluatoris ſm carnez: ex linea⁹ collaterali uidelicet ex ei⁹ carnali genes nepotes: inde: qui dicebatur frater dñi: quoꝝ nomina eusebi⁹ silētio tegit: tpe domitiani ipatoris sub ꝑa xpianoꝝ p̄secutione: apud iudeā florebāt Cū aūt domitian⁹ iussisset p̄mi oēs de genere dauid & stirpe regia descēdentes: hi duo delati sūt duplici inuidia: uidelicet q̄ ex dauid genere: & ipius xp̄i p̄piquitate nati eēnt. Quos reuocat⁹ qdā: q in hoc missus fuerat: p̄duxit ad domitianū. Nā & ip̄e d̄ aduētu xp̄i sicut & alias herodes formidabat. Interrogati autem a cesare si essent ex familia dauid

consitentur. Interrogati quantis essent facultatibus uel possessionibus prediti. Respondent: q; utriq; non amplius eēt in bonis nouem milibus denariis. Ex quibus singulis pars media proportione debetur: nec hec sibi in pecunia: sed in estimatione terre subsisterent: quam habebant in trigintanouem iugeribus constitutam: quamq; suis manibus excolebant ad uictum consequendum: & tributum persoluendum. In cuius testimoniū manus labore rigidas: & callis obduratas proferebant. Interrogati de christo: quale ē regnum eius: uel quis ipse: aut unde: uel quando uenturus. Respondent: q; neq; hui⁹ mundi regnum: neq; huius terre ei designetur imperium: sed celeste ei regnum per angelorum ministeria in consumatione seculi preparetur: quando scilicet uenturus in gloria de uiuis ac mortuis iudicabit. Domitianus autem cum neq; in eis quicq̄ criminis inueniret: & utilitatem eorum ac uerba maxime contemneret: abire eos libere iubet. Illi uero dimissi uel martyrii merito: uel tante propinquitatis prerogatiua: pacis tempore duces ecclesie effecti usq; ad traiani tempora permanserunt.

¶ De sanctis romanis pontificibus & eorum successione. II

ROmani pontifices & eorum successiones: ideo hic ponuntur: ut: que ecclesiastice historie libro restabant: hic recolligantur: & ipsius ordo libri per singula sūmarie transcurratur: quatenus ad quosdam sanctos episcopos romanos pontifices: qui i catalogo sanctorum conserti sunt: & hactenus omissi fuerunt: perueniatur. Liber itaq; historie ecclesiastice romanos pontifices enumerat a beato petro apostolo usq; ad syricium papam: qui successit damaso per successiones sanctorum episcoporum numero. 41. Sub quo syricio liber prefatus finem facit. Omēs autem pape: qui in dicto libro describunt sanctificati habent: aut i ordine martyrum aut confessorum: excepto liberio qui hereſis arriane labe maculatus sanctorum pōtificum cetum sedauit: sicut alter iudas apostolorum collegium: & nicolaus sacrum numerum leuitarum. ¶ Primus igit in sede romana beatus petrus apostolus pōtificatum tenuit: & primo quidem sedit antiochie annis septē: deinde cathedram episcopalem in urbe roma tenuit ānis uigintiq; mensibus quinq; & diebus tredecim: de quo supra actum est in festo cathedre sancti petri. 8. calē. martii: & in festo passionis ipsius 3. calē. iulii. ¶ Secundus episcopus fuit lin⁹ de quo supra dictum est in eius passione. 9. calen. octobris. ¶ Tertius fuit clet⁹: de quo supra in eius passione sexto calēdas martii. ¶ Quart⁹ fuit clemens: de quo supra in ei⁹ passione nono calen. decembris. ¶ Quintus fuit anacletus: de quo supra tertio idus iulii ¶ Sextus fuit euaristus: de quo supra septio calēdas nouembris. ¶ Septimus fuit alexander: de quo supra quinto noñ maii. ¶ Octauus sixtus primus: de quo supra octauo id⁹ aprilis. ¶ Nonus telesporus: de quo supra noñ. ianuarii. ¶ Decimus iginus: de quo supra q̄rto idus ianuarii. ¶ Vndecimus fuit pius: de quo supra qnto id⁹ iulii. ¶ Duodecimus anicetus: de quo supra. 15. calē. maii. ¶ Tertiusdecimus sother: de quo supra decimo calendas maii. ¶ Quartusdecimus eleutherius: de quo supra septimo calēdas iunii ¶ Quintusdecimus uictor: de quo supra quto calen. augusti. ¶ Sextusdecimus zepherinus: de quo supra septimo calen. septembr̄. ¶ Decimusseptimus callistus: de quo supra pridie idus octobris. ¶ Decimusoctauus urbanus: de quo supra octauo calendas iunii. ¶ Decimusnonus pontianus: de quo supra tredecimo calendas decembris. ¶ Vigesim⁹ antherius fuit: de quo supra actum est noñ ianuarii. ¶ Vigesimusprimus fabianus: de quo supra. 13. calend. februarii. ¶ Vigesim⁹ secundus fuit cornelius: de quo supra decimoctauo calend. octobris. ¶ Vigesimustertius lucius: de quo supra quarto noñ. martii. ¶ Vigesimusquartus stephanus: de quo supra quarto noñ augusti. Vigesimusquintus sixtus secund⁹: de quo supra octauo id⁹ augusti. ¶ Vigesimussextus dionysius: de quo supra. 7. calē. ianuarii. ¶ Vigesimusseptim⁹ felix primus: de quo supra tertio calē. iunii ¶ Vigesimusoctauus fuit marcus prim⁹: de quo supra nonis octobris. Et hic sol⁹ de numero tantorum pontificum: uidelicet tam supra positorum q̄ infra ponendorum usq; ad siluestrum papam martyriū euasit. ¶ Vigesimusnon⁹ eutychian⁹: ꝺ quo supra sexto id⁹ decembris. ¶ Trigesimus caius: de quo supra decimo calen. maii. ¶ Trigesimusprimus marcellin⁹: de quo supra. 6. calē. maii. ¶ Trigesimussecūd⁹ marcell⁹: de quo supra 17. calen. februarii. ¶ Trigesimustertius⁹ eusebi⁹: de quo supra. 6. calē. octobris. ¶ Trigesimusquart⁹ melchiades: de quo supra q̄rto id⁹ decembr̄. Omnes prefati pontifices excepto marco per martyrium assumpti fuerūt. ¶ Trigesimusquint⁹ fuit siluester prim⁹ iter epos ꝓfessores: de quo supra actū est pridie calē. ianuarii. ¶ Trigesimussext⁹ fuit marc⁹ ꝑs: ꝺ quo supra noñ. octob. ¶ Trigesimusseptim⁹ iuli⁹: de quo supra idib⁹ april. ¶ Trigesimusoctau⁹ fuit liberi⁹ heretic⁹ tpe ꝓstātii impatoris: q prio qdē dū nollet arriane hereſi ꝓsentire ab eodem augusto in exiliu3

missus ẽ:ubi stetit per annos.3.Sed demum consentiẽs hereſi predicte: ab eodẽ ꝑstantio reuocatur:& in eꝑm cõfirmat:& felix qui in eius locum a clero & populo romano ꝑstitutus fuerat papa martyrio coronatur. ¶Sicq; xxxviiii⁹. eꝑs fuit felix scds mr̃ de quo actũ est.4.cal.auguſti. ¶Quadrageſim⁹ fuit damaſus papa & ꝑfeſſor:de quo ſupra actũ ẽ.3 id⁹ decembris. ¶Quadrageſimuſprim⁹ ſyricius ſub quo liber eccleſiaſtice hiſtorie finem facit.Et hunc omiſſum immediate infra ſupponemus.

¶De scõ syricio papa. III.

SYricius papa natione roman⁹ ex patre tyburtio damaſo pape in epiſcopatu romano ſucceſſit: & ſedit ãnos.xv.mẽſes.xi.dies.xxv. Hic ꝑstituit ut mõachi fierẽt clerici utilitatis cã uel ſumme neceſſitatis.Et ut nullus preſbyter miſſas celebraret niſi in ſacratis ab eꝑo locis. Hic manicheos i urbe inuenit quos exilio dãnauit.Et ꝑstituit ut non ꝑticiparent cũ fidelib⁹ cõioné.Sed precepit ut ſiquis ex eadẽ ſecta rediret ad eccleſiã cõuerſus : nullatenus cõicaret: niſi tantũ religioni monaſterii oĩb⁹ diebus uite ſue obnoxius teneretur ieiuniis & oratiõib⁹ macerat⁹:& probat⁹ ſub oi examie uſq; ad ultimũ diẽ tranſitus ſui: & ſic uiaticũ recipiat. Hic quoq; ſynodũ celebrauit apud ꝑstantinopolim.350.eꝑoꝝ. Et poſtq̃ ſedẽ apoſtolicã feliciter gubernaſſet: dormiuit cũ patrib⁹ ſuis. Et ſepultus ẽ ad ſcũm petrũ plenus ſcitate. Et ceſſauit eꝑatus dies.xx.

¶De scõ zozimo papa. IIII.

ZOzimus papa natiõe grec⁹ex patre abramio innocẽtio pape prio in pontificatu romano ſucceſſit. Seditq; ãnos.2.mẽſes.8.dies.25. Hic multa ſcitate polluit:& pauperꝝ largus beneficus extitit. Hic ꝑstituit ut ſeruus nullomodo clericus fieret. Et in ſabbato scõ cereũ i oĩb⁹ titulis urbis bñdici ꝑcepit.Et oẽs clericos uinũ in publico uendere prohibuit.Et hic plen⁹ ſcitate in pace qeuit.Et ſepult⁹ eſt in uia tyburtina iuxta corp⁹ bti laurẽtii mr̃is.Et ceſſauit eꝑat⁹ dies.xi.

¶De scõ ſimplicio papa. V.

SImplicius papa natiõe tyburtin⁹ ex patre caſtino hilario pontifici i eꝑatu romano ſucceſſit: & ſedit annos.xv. mẽſe3.i.dies.vii. Hic uir beatiſſim⁹ dedicauit eccleſiã ſci ſtephani iuxta baſilicã ſci laurẽtii:& baſilicam ſcẽ ſabine mr̃is: ubi corp⁹ eius requieſcit:cũ.4262.ſcõꝝ corporib⁹.Hic.28.ꝑſbyteros ꝑ titulos i urbe roma ꝑstituit:pp penitentes & baptiſma.Et ut.7. eꝑi ꝑ hebdomadas ad eccleſias patriarchales ſiue ad earum regiones manerẽt.Et fecit.v. regiões ꝑſbyteris urbis diuidẽdas.Primã regioné ad ſcũm ioánez lateranẽſem. Scdam ad ſcũm petrũ. Tertiã ad ſcũm paulũ.Quartã ad ſãctũ laurentiũ extra muros. Quintam ad ſcãm mariam maioré. Cõſtituit quoq; ut null⁹ cleric⁹ inueſtiturã a laico r̃cipet. ¶Sub hui⁹ eꝑatu uenit relatio de grecia ꝑ epl̃am ab acacio cõſtantinopolitano eꝑo : ſimulq; & atimotheo catholico: & affirmauit petruꝫ alexándrie urbis eꝑm eẽ eutychianũ hereticũ:plurima de eo crimina affirmás.Quo audito ſimplicius dãnauit petrũ ita tñ ut pnie ſeruaret tꝑs . Et poſt hec ſcũs eꝑs quieuit i dño : & ſepultus eſt iuxta corp⁹ bti petri apoſtoli i uaticano. Et ceſſauit eꝑatus dies ſeptẽ.

¶De scis alexandrinis epiſcopis & eorum ſucceſſione. VI

ALexandrini eꝑi quoꝝ ſucceſſiões in eccleſiaſtice hiſtorie libro deſcribunt̃ :& qui i ſcõꝝ catalogo ꝓnumerant̃ :fuerũt nũero.23.uidelicet a btõ marco euangeliſta uſq; ad theophilũ:uidelicet a pria iſpi⁹ eccleſie fundatiõe : uſq; ad tẽpora archadii & honorii auguſtoꝝ. ¶Quoꝝ pontificũ:primus iſpi⁹ eccleſie fundator fuit beat⁹ marc⁹ ap̃s & euãgeliſta: de quo i ꝓo libro eccleſiaſtice hiſtorie habet̃:& de quo ſupra in ei⁹ paſſione dictũ ẽ.7.cal.maii. ¶Scds fuit ſcũs anianus prefati marci diſcipul⁹: de quo ſupra dictum ẽ.4.noñ octobris:qui tenuit iſpaꝫ ſedẽ ꝑ ãnos.22. ¶Terti⁹ fuit abili⁹ de quo ſupra dictũ ẽ.8.cal.martii:qui ſedit i ipſa ſede annis.13. ¶Quartus ſucceſſit cerdo de quo habetur.4.libro eccleſiaſtice hiſtorie cap.i.& hic ibidem ſedit annos.17. ¶Quint⁹ fuit primus de quo eodẽ libro cap.4.& hic ſedit in ipſa ſede ãnos.xii. ¶Sext⁹ fuit iuſt⁹:de quo eodẽ libro ca.5.& hic annos.xi.ſedit. ¶Septimus ſucceſſit eumenides: de quo prefato libro cap.xi. qui & ſedit ibidem annos.xiii. ¶Octauus fuit marcus de quo eodeꝫ libro & capitulo:qui & ſedit annos.x. ¶Non⁹ fuit celadion:de quo eodem libro capitulo.19 qui & ſedit annos.xiiii. ¶Decim⁹ fuit agrippinus de quo eccleſiaſtice hiſtorie libro.v. capitulo nono & hic ſedit annos.xii. ¶Vndecimus ſucceſſit iulianus: de quo eodem libro capitulo.xxii. qui ſedit per annos decẽ. ¶Duodecimus fuit demetrius de quo libro vi.cap.xix.qui & ſedit annos.43. ¶Tredecimus fuit heraclas:de quo habetur eodem libro capitulo. xxii. ꝙ fuit unus ex diſcipulis origenis probatiſſimus : cui & preceptor eius ex alexandria profugus : ueniens ceſaream auditorium ſuum reliquerat. Et cum hic apud ceſaream moraretur : innumeri ad eum non ſolum regionis ipſius

uiri:sed ex ꝓuinciis ꝓcul positis ꝙcurrebāt: & relicta patria:ac ꝑntib⁹ ꝙsequebāt eū tāq̄ deū docētē. Et hic in ipsa eccleſia ꝑfuit ānos ſex. ¶ Decimus quart⁹ huic ſucceſſit dionyſi us:de quo lib.6.eccleſiaſtice hiſtorie mul ta ꝙſcribunt:& de hoc ſupra actū eſt in ge ſtis ei⁹.15.calē.decēbr. Hicq; ſedit ānos.17. ¶ In ſequētibus uero eccleſiaſtice hiſtorie libris addunt:& alii.8.pontifices alexandri ni. ¶ Ex his autē quintuſdecimus in ordine fuit maxim⁹:qui ſedit ānos.13.de quo ſupra 6.calē.iunii. ¶ Sextuſdecim⁹ theonas:qui ſe dit annos.19.de quo ſupra.10.calē.ſeptēbr. ¶ Decimuſſeptim⁹ petrus : de quo ſupra in eius paſſione actū eſt.6.calē.decembris : q ſedit annos.xii. ¶ Decimuſoctau⁹ achillas: de quo ſupra in ei⁹ legenda.7.id⁹ nouēbris: q ſedit annos.9. ¶ Decimuſnon⁹ alexāder: de quo ſimiliter ſupra i geſtis eiuſdē.4.cal. martii:qui ſedit ānos.7. ¶ Vigeſimus atha naſius doctor inſignis:qui ſedit ānos.46.de quo ſupra actū ē in geſtis eius.6.non. maii ¶ Vigeſimuſprim⁹ petr⁹ ꝓs: q licet martyr nō fuerit:de ſede tñ eiect⁹ eſt ad tēp⁹ p quen dā luciū hereticū:qui alexandrinā eccleſiaꝫ inuaſit. ¶ Vigeſimuſſecund⁹ huic ſucceſſit timothe⁹:ſub quo liber ꝑfatus eccleſiaſtice hiſtorie ꝙcludit. Oēs aūt ꝑnomiati glorioſi pontifices in ſcō; numero collocant.

¶ De ſanctis antiochenis ep̄is & eorum ſuc ceſſione. VII

ANtiocheni ep̄i:quo; ſucceſſiōes & tēpora i eodē eccleſiaſtice hi ſtorie lib. ꝙſerta ſūt: & q i ſcō; catalogo ponūt : ſūt nūero.24. uidelicꝫ a btō petro apoſtolo:q prim⁹ antiochie ſedit uſq; ad ep̄m flauianū: q floruit tpe:quo dict⁹ liber ꝙcluſiōis ſuo; tēpo; finē accepit. ¶ Ho; autē pontificum prim⁹ fuit btūs apoſtolus petr⁹: qui primā ei⁹ eccleſie antiochene cathedrā accipiēs:ibi dē ſedit ānos.7.ſicut dictū ē ſupra in cathe dra ſci petri.8.calē.martii. ¶ Secundus fuit zacheus:cui idem apoſtolo; princeps antio chia diſcedens:eandem eccleſiā cōmēdauit: ſicut habet in itinerario bti clementis:& de hoc ſupra dictū eſt.10.calē.ſeptembris. Hic aūt ep̄s in libro eccleſiaſtice hiſtorie nō po nitur:forte ex eo quia nō uere ſucceſſor pe tri:ſed quaſi eius uicarius fuerit:cum ut di ctum eſt:ei petr⁹ dictā eccleſiam ꝓmēdauit: & modico tempore ibidem preſidens forte ante pet; occubuit. ¶ Tertius fuit enodius epiſcopus & martyr:de quo ſupra in ei⁹ paſ ſione actum eſt pridie nōn maii. ¶ Quartus fuit ignatius ep̄s & martyr:de quo etiā actū eſt in eius paſſione calē.ſebruarii. ¶ Quint⁹ fuit hero epiſcopus & martyr: & de hoc ſu pra actum eſt.16.calē.nouembris:de his ha betur in tertio eccleſiaſtice hiſtorie libro. ¶ Sextus ſucceſſit cornelius. ¶ Septimus fu it hero ſecundus. ¶ Octauus theophilus: q ſextus poſt apoſtolos deſcribitur occaſione memorata. Et de hoc ſupra actum eſt tertio idus octobris. Et de his habetur mentio ec cliaſtice hiſtorie libro q̄rto. ¶ Non⁹ ſucceſ ſit maximus. ¶ Decimus ſerapion : & de his duobus in libro quinto . ¶ Vndecimus fuit aſclepiades:de quo ſupra.15.calē. nouembr̄ ¶ Duodecimus philetus. ¶ Tredecimus aūt fuit zeben⁹. ¶ Quartuſdecim⁹ babilas mar tyr:de quo ſupra actum eſt in eius paſſione 9.calē.februarii. Et de his in libro.6.eccle ſiaſtice hiſtorie tractatur. ¶ Decimuſquint⁹ his ſucceſſit fabianus:& de hoc etiam in pre fato lib.mentio hēt . ¶ Decimuſſextus autē fuit demetrianus. ¶ Decimuſſeptim⁹ fuit dō nus. ¶ Decimuſoctau⁹ ſucceſſit time⁹. ¶ De cimuſnonus quirilus. ¶ Vigeſimus aūt fuit dorotheus:uir eruditiſſimus & in ſcripturis diuinis ſatis intentus:qui pro multa diligen tia etiam hebraicam liguam didicerat. Gre ca autem eruditione liberali a puero fuerat inſtitutus. Is eunuchus a natiuitate fuit:quē diocletian⁹ imperator in admiratione & ue neratione habebat:& ei ꝓtulerat ꝑpoſituram: Cuius & euſebius ceſarienſis eccleſie cōſcri ptor hiſtorie auditor fuit: ut de ſe ipſo tra dit. ¶ Vigeſimuſprimus huic ſucceſſit tyrā nus:ſub quo eccleſiarum perſecutio icreuit De his agitur eccleſiaſtice hiſtorie libro.7. ¶ Vigeſimuſecundus fuit eudoxius. ¶ Vi geſimustertius autem ſucceſſit meletius:de quo ſupra dictum eſt pridie nōn decembris Et de his duob⁹ habetur in.10. eccleſiaſtice hiſtorie libro . ¶ Vigeſimuſquartus autē & ultimus conſcribitur flauianus in ipſius hi ſtorie libro.xi. Quo tempore liber ipſe: ut dictum eſt finem facit:& ſue narrationis con cluſionem.

¶ De ſanctis hieroſolymitanis ep̄is & eorū ſucceſſione. VIII

HieroſolymitaniepiſcopiS & eorū ſucceſſiones ac tempora in eodē libro eccleſiaſtice hiſtorie ordi ne texuntur: qui & ſanctorū nu mero ꝙſcribuntur. Et hi a beato iacobo apoſtolo uſq; ad tēp⁹:quo ſue hiſto rie liber ipſe finē facit .33. nūero colligūt. Ex his aūt.15. priores fuerūt ex hebreo; po pulo pōtifices ꝙſtituti:priuſq̄ aliqs ex gēti bus ad ep̄atū ipſi⁹ eccleſie aſſumeret:q oēs in ipſi⁹ eccleſiaſtice hiſtorie libro.4.ex ordi ne ponunt . Et de his mētio hita ē ſupra i ge ſtis zachei ep̄i hieroſolymitani.10.cal.ſept. ¶ Primus quorū fuit iacobus frater dñi:de quo ſupra actū eſt in eius paſſiōe cal.maii. ¶ Secundus fuit ſymeon : & de hoc ſupra

dictū ē. xii. cal. martii. ¶ Terti⁹ fuit iustus. ¶ Quartus succeſſit prenominatus zacheus de quo ſupra. ¶ Quintus uero fuit tobias. ¶ Sextus beniamin. ¶ Septimus ioannes. ¶ Octauus matthias. ¶ Nonus philippus. ¶ Decimus ſeneca. ¶ Vndecimus uero ſucceſſit iuſtus ꝑs. ¶ Duodecim⁹ leuius. ¶ Tredecimus effrem. ¶ Quartodecimus ioſeph. ¶ Quintodecim⁹ & finis hoꝝ iudas. ¶ Poſt iſtos aūt cepit ex gentib⁹ i ibi eccleſia ꝓgregari: ſub helio hadriano ipatore. Et primus quidem ex gentib⁹ ipius eccleſie ſacerdotiū ſuſcepit. Marcuſ mr̄ ſimul & eps de quo ſupra in ei⁹ paſſione actū eſt. xi. cal. nouēbris. ¶ Secundus uero ſucceſſit aſianus. ¶ Terti⁹ publius. Quartus autē maxim⁹. ¶ Quintus uero fuit iulianus. ¶ Sextus caius. ¶ Septimus iulianus ſecūd⁹: ¶ Octauus capithon. ¶ Nonus ualēs. ¶ Decimus uolitian⁹. ¶ Vndecimus ſucceſſit narciſſus. De quo ſupra actum eſt in geſtis eius. 4. cal. nouembris: hi oēs prefate hiſtorie eccleſiaſtice libro. v. ſucceſſiue ponuntur. ¶ Duodecimus his ſucceſſit alexander olim eps cappadocie de quo in ei⁹ legēda ſupra. xv. cal. aprilis. Et hic mrio coronatus eſt: ut de eo habetur eccleſiaſtice hiſtorie libro. vi. ¶ Tredecim⁹ ſucceſſit mazabanes & de hoc eodē libro. vi. ¶ Quartodecimus fuit hymeneus. ¶ Quintodecim⁹ zabdas: & de his libro. 7. mentio fit. ¶ Decim⁹ ſeptim⁹ ſucceſſit cyrill⁹: de quo ſupra. 4. cal. februarii. ¶ Decimuſoctau⁹ autē & ultimus ioānes: de quib⁹ duob⁹ in libro. xi. mētio habetur. Et cū hoꝝ ultimo liber ipſe terminatur.

¶ De ſcis ceſaree paleſtine epis. IX.

CEſarenſes epi illius uidelicet ceſaree que ē in paleſtina: qui in p̄fato eccleſiaſtice hiſtorie libro ſci ponūtur: & ſucceſſiue ſibi cō numerant̄ fuerūt q̄ttuor. ¶ Primus quoꝝ eſt theotiſtus: de quo habetur libro. vi. ꝙ auditor fuit origenis: & una cum ſcō alexandro hieroſolyme epō: omne pene uite ſue tēpus ad audiēdū ipm̄ mācipabant: atq; ipſi ſoli diuinis ſcripturis & eccleſiaſtica doctrina ſūma magiſterii ꝓcedebāt. ¶ Secundus fuit domn⁹: qui p⁹ breue tps defunctus eſt. Tertius theotign⁹ qui etiā origenis auditor fuerat. Et de his duobus fit mentio libro. 7. capꝰo. 18. ¶ Quartus ſucceſſit agapius: qui multo labore: multa q; diligentia i gubernatione populi adhibita: & precipue erga indigētes paterna prouidētia ferebat. A quo & uir per oia prudentiſſim⁹ uita eruditione & morib⁹ adornatus: pāphilus ipi⁹ eccleſie preſbyter ſurrogat⁹ eſt: ut habetur libro. 7. eccleſiaſtice hiſtorie ca. 28.

¶ De ſcis laodicie epis. X.

BAodicieſeſ ſci epi: qui ſcōꝝ numero ꝓſcribunt̄ i premiſſo libro. v. noīatim explicātur. ¶ Prim⁹ quorum fuit ſocrates. Secūdus euſebius alexandrinus genere: qui in cā pauli ſamoſateni ad ptes ſyrie cū ueniſſz: q; eſſet in ſcripturis diuinis erudit⁹ a fr̄ibus ſtudioſis uelut theſaurus quidam reptus ultra nuſq̄ abire permiſſus ē: ſicut dionyſius i epiſtolis ſuis ſcribit. ¶ Terti⁹ huic ſucceſſit anatolius: de quo ſupra actum ē in ei⁹ feſto. vi. idus martii. De his agit̄ libro. vii. ca. 27. ¶ Quartus fuit ſextus eps. ¶ Quintus autē ſucceſſit ſtephanus qui nō fuit ſcūs. Nam de eo habetur: q; licet eruditione & eloquentia prioribus nō inferior fuerit: ſed fidei uirtute longe diſſimilis: ſicut ꝓſecutiōis ignis ꝓbauit. Nihil enīm philoſophie i neceſſitate tentationis oñdit. ¶ Sextus aūt & ultimus q & ſcūs noīatur theodotus uir nō ſolum uerbis ſed reb⁹ & uirtutib⁹ ornatus. Hic arte quidē medicus fuit. Sed & aiaꝝ a dño translatus ē in medicinā: uere incōpabilis: q; ſuper oēs pene homines fide miſericordia ſtudio uigilantia atq; oib⁹ optimis iſtitutiōib⁹ claruit. In ſcripturis quoq; diuinis laborē q̄plīmū geſſit. Hic in pace quieuit. 4. non̄. nouēbris. Hec prefato libro. 7. ca. 28.

¶ De ſcō modeſto confeſſore. XI.

MOdeſtus ꝓfeſſor uita & doctrina apud antiochiā claruit tempore marci antonii impatoris. Qui in diuinis ſcripturis ñ mediocriter eruditus magnificēti⁹ ceteris aduerſus martionē hereticum: oēs ipi⁹ deceptiones & fallacias: retecto quo uelabant̄ nequitie tegmie denudauit: & apud ipam urbē in pace quieuit. Sub ſeuero principe humanitatis debituꝝ ſoluens. De hoc eccleſiaſtice hiſtorie libro. 4. ca. 25.

¶ De ſcō muſano p̄ſbytero & ꝓfeſſore. XII.

MVſan⁹ preſbyter & ꝓfeſſor apud alexandriā eodē tempore claruit Cui⁹ apl̄ice fidei & ſane doctrine monimēta ad euſebiū ceſariēſem peruenīſſe dicuntur. Ei⁹ etiā fertur libellus multa elegātia ſcript⁹ ad quoſdaꝝ fr̄es: qui declinauerāt ad hereſiꝝ: que dicitur eucraticaꝝ: tūc nuper exortā. Cui⁹ auctorē fuiſſe tacianū ꝑmo aſſit. Hic aūt ſcūs ꝓfeſſor apud alexandriā in pace quieuit. De hoc habetur eccleſiaſtice hiſtorie: libro. 4. cap. xxi. & xxviii.

¶ De ſcō pagato & ſociis mr̄ibus. XIII.

PAgatus martyr cuꝝ ſociis ſuis & quodā xp̄iano noie uectio apud lugdunū. ciuitatē gallie paſſi ſūt ſub ꝓſecutiōe antonini ipatoris. Cū eni ex acclamatiōibus uulgi

p̄ses in xp̄ianos nimia crudelitate deseuiret. Pagatus martyr cui⁹ uita ab adolescentia fuerat exaiata & p̄bata ex p̄fecta charitate quā in deū custodiebat & p̄ximū: cū tā crudelia supplicia seruis dei uidisset inferri: poposcit se p̄ ciuibus suis audiri: q̄bus nihil impietatis cōmissum p̄bari poterat. Erat enī nobilissimus inter suos & eruditissimus. Veꝝ eius defensionē iudex nō recipiens: inq̄ siuit tantū si eēt xp̄ianus: qui cū se xp̄ianum clara & libera uoce p̄fessus eēt. Iussit illum tanq̄ xp̄ianoꝝ aduocatū uinctoꝝ numero sociari. Dū autē defensionē libertatis: que in nr̄a religione p̄sistit: exequit: dn̄icum secut⁹ exemplū: aiam suā p̄ ouibus suis posuit & amicis: & cū uectio quodā ciuitatis eiusdē nobile glorioso martyrio coronat. Quibus optimis & fidelissimis ducib⁹ usus ois reliqu⁹ sanctoꝝ eiusdem urbis chor⁹ prompti & alacres aias suas pro fidei l̄ibertate posuerunt. Hec ex libro quinto capitulo primo.

¶ De scō alcippiade martyre. XIIII

ALcippiades martyr apud lugdunum galliaꝝ oppidū passus est sub p̄secutiōe iam dicta: de quo habet ecclesiastice historie lib. 5. cap. 3. q̄ dū eēt in numero eoꝝ qui p̄ xp̄i uincti tenebant: uitā satis arduam gerebat: nihil cibi uolens accipe: sed tantuꝫ sale & pane cū aqua utebatur. Cūq; talē uitē rigorem uellet etiā in carcere positus obtinere. Attalo martyri in carcere etiā posito diuinit⁹ reuelat: quia nō recte faceret alcippiades creaturis dei non uti: & aliis formam scandali derelinquere. Quibus ille cognitis cepit oia cū gratiaꝝ actione p̄cipere. Et hic demū p̄ p̄fessione nois xp̄i in uinculis posit⁹ uitam martyrio p̄sumauit.

¶ De scō apollonio p̄fessore. XV

APollonius p̄fessor & ecclesiastic⁹ scriptor tēpore cōmodi imperatoris claruit apud alexandriā. De quo fert ecclesiastice historie libro. 5. capi. 18. q̄ aduersus cataphrygas libellū edidit: in quo satis uigilanter p̄phetias ipsoꝝ falsas esse cōuicit: & singula in eis uerba coarguit: simul & uitā moresq; eoꝝ: q̄ auctores hui⁹ hereseos extiterunt. Ex quib⁹ oibus & aliis q̄ plurimis uehementer supra dicta heresis p̄futat. Et hic uite sanctitate non infimus in pace apud eandem urbem quieuit.

¶ De scō polycrate epō. XVI

POlycrates epūs apud ephesum claruit tēpore cōmodi imperatoris antedicti: Qui nobilis epūs ipsius ciuitatis uita & doctrina cōspicuus: una cū bacchilo corinthioꝝ episcopo: de quo infra dicet ab eusebio in. 5. libro. cap. 22. plurimū cōmendat. Hic ex persona oium epōrum asie de pascha celebrando bti ioānis & ueteꝝ fretus auctoritatibus ad uictorem romanū pontificē synodicam scripsit epistolā. Et hic inter scōs illius tēporis epos p̄clarus ephesioꝝ sedi seliciter prefuit: gregem quoq; dn̄i uerbis & exemplis impinguauit. Sepultus apud eandem ciuitatem

¶ De scō heraclito p̄fessore. XVII

HEraclitus p̄fessor & ecclesiastic⁹ scriptor claruit tēpore seueri imperatoris: de quo eusebius. 5. libro cap̄. 27. dicit q̄ inter alia ei⁹ sapientie opuscula in apostolo paulo cōmentarios edidit. Et in sanctitate uite in pace quieuit.

¶ De scō maximo p̄fessore. XVIII

MAximus p̄fessor & ecclesiasticus scriptor claruit tēpore p̄fati seueri principis: qui uirtutibus & sapientia nō minimus de famosissima illa omniū hereticoꝝ disseruit questione: qua semp inquirit: unde sint mala uel unde malitia. Et q̄ materia facta sit & non infecta. Et hic scūs i xp̄o cū pace dormiuit: de quo & eusebius premissis libro & capitulo scribit.

¶ De scō candido p̄fessore. XIX

CAndidus confessor & ecclesiasticus scriptor eodem quo supra dicti imperatoris tempore floruit: de quo & antedictus eusebius eodem libro capitulo. 27. mentionem facit: quod in hexameron. i. principio geneseos scripsit. Et operibus perfectis effulgens cū pace dormiuit.

¶ De scō apio p̄fessore. XX

APius confessor & similiter ecclesiasticus scriptor tempore eiusdem seueri augusti floruit. Et hic sapientia & sacrorum librorum intelligētia insignis in apostolum paulum: & in geneſim libros nobile cōmentum exarauit: ut habetur ecclesiastice historie libro. 5. cap. 27. p̄dictis. Et hic in fidei confessione clarus humanitatis debitum uirtutibus pollens exoluit.

¶ De scō sexto p̄fessore XXI

SExtus confessor & ecclesiasticus scriptor: de quo & antefatus auctor premissis libro & capitulo loquitur: claruit eodem tēpore seueri imperatoris. Hic de resurrectione tam christi q̄ mortuorum generali luculenter disseruit. Aliaq; nō nulla opuscula edidit: & sanctis fulgens operib⁹ in christo requieuit.

¶ De scō arabiano p̄fessore. XXII

ARabianus ꝓfessor & eccleſiaſticꝰ ſcriptor eodē antedicti ſeueri pri cipis tpe floruit. Hūc & ex uite ſā ctitate & doctrina preclara euſe bius eodē quo ſupra libro & ca. inter ſcōs eiꝰ tēporis ꝓnumerādo ponit. Hic eni in ſuis libellis plurimas exortas i diebus ſuis hereticoꝝ iſidias: ꝓſutans: fidē rectam & apoſtolicā monumētis ſuoꝝ mādauit uolu minū. Et hic in pace diē clauſit extremū.

¶ De ſcō leonide martyre. XXIII

LEonides mr̄ apud alexādriā paſ ſus ē ſub ſeueri ipatoris perſecu tiōe. Hic pater fuit origenis famo ſi doctoris & eccleſiaſtici ſcripto ris. Qui tentus a perſecutoribus & i carcerē truſus ē. Cui origenes de domo adhuc adoleſcēs annoꝝ. 17. epiſtolā exhorta toriā ſcripſit: ip̄m ad fidei ꝓſtantiā & paſſio nis tolerātiā exhortans. Cūq; diis gētiliū im molare nō acquieſceret: & xp̄m negare renue ret: pro mr̄io xp̄i capite plexus ē. Alexādrie q; a xp̄ianis tumulatꝰ iacet. Hec eccleſiaſtice hiſtorie libro. vi. cap. 2.

¶ De ſcā māmea regina & martyre. XXIIII

MAmmea regina mater fuit ipato ris alexādri. Cuius tēpore orige nes in eccleſia dei ſapiētia & elo quētia ac uita floruit. Hec ut de ea ſcribit libro. vi. ca. xvi. de ra ris religioſa femia: cum de origene fama ma gnifica ubiq; & celebris hr̄et. Ita ut nec pri cipum quidē lateret aures: miſſis militaribꝰ uiris antiochiam: ubi p idē tēpus ip̄a regina degebat: cū omni honore & ſupplicatiōe ad ſe famulū dei orat uenire: ut ſacraꝝ litteraꝝ & fidei ab eo ꝓciperet documenta. A quo & ip̄a catholice religionis & diuini uerbi mo nimēta ſuſcepit: & bapti xp̄iani latēter ſacra mentū excepit. Ob quod ab ipatore alexan dro filio ſuo xp̄iani nois ꝓſecutore iterfecta eſt & martyr dn̄i ꝓſecrata.

¶ De ſcō firmiliano epō & ꝓfessore. XXV.

FIrmilianus epūs apud ceſareā cap padocie claruit tēporibꝰ alexan dri ipatoris. Hic eiuſdē urbis e piſcopus fuit & origenis auditor Tantūq; uenerationis erga ip̄m p ceptorē ſuum habuit: ut indeſinenter ſcie & doctrinis eiꝰ gr̄a: eū ꝓſtringeret ſecum mo rari. Sed & ip̄e derelicta eccleſia ad euꝫ pro perabat: & utebat religioſa quadā uiciſſitu dine: dum ip̄m modo ad inſtructionē eccle ſie ſue illū euocaret: modo ip̄e ſui profectus gr̄a ad eū pgeret: & docēti ei iugiter diebus ac noctibꝰ aſſiſteret. Hic ad antiochie plebē gratā ſcripſit epl̄am ꝓtra paulū preſbyterū ſamoſatenū tūc nuper i ꝓcilio antiochēſi de hereſi dānatū. Proceſſu uero tēporis ip̄e bea tus epūs cū occaſione dicte hereſis penitus extirpande ueniret antiochiā: dum eēt apud tarſum i pace quieuit: cuius corpꝰ ceſaream trāſlatū ibidē ſepultū eſt. Hec euſebiꝰ libro vi. cap. xix. & libro. vii. cap. xxvi.

¶ De ſanctis theodoro & anthinodoro epiſcopis. XXVI

THeodorus & anthinodorꝰ ep̄i fra tres germani apud ponti ꝓuinciā claruerūt tēporibꝰ maximini im peratoris. De qbꝰ tradit euſebius libro. vi. cap. xxii. q maior horū natu theodorus uir famoſiſſimus fuit: qui in epīs apud pontum gregoriꝰ noiatur: fide & uirtutibus atq; ſcia p omia ap̄licus. Sed eiꝰ frater anthinodorus: quos origenes de audi torio rhetoris retractos: ſtudia cōium litte rarū i diuinā ſuaſit philoſophiā cōmutare. Quiq; apud eū p quinquēniū uerbo dei ope ram dantes: i tantū profectū diuine eruditio nis atq; ſcie puenerūt: tantūq; uite merito & cultu enituerunt: ut ab his ſcholis eius ima tura adhuc etate: ad epatus prouincie ponti ſacerdotiū uterq; rapeī. Qui & ambo ibidē in xp̄o quieſcunt.

¶ De ſcō ſyro martyre. XXVII

SYruſ martyr apud alexādriā paſ ſus ē ſub decii ceſaris ꝓſecutiōe. Hic cū res cuiuſdam potētis ſub mercede procuraret. Iubetur ab eo idolis imolare. Recuſans co gitur iniuriis. Perſiſtēs rurſum mulceī blā ditiis. Cum uero utrūq; ꝓtemneret: preacuta ſude ualidiſſime trāſuerberatꝰ: & per media uiſcera neci traditur: & mr̄io coronaī. Hec euſebiꝰ libro. vi. cap. xi.

¶ De ſcō cheramone epō & mr̄e. XXVIII.

CHeramon mr̄ & epūs uenerandꝰ ſenex apud alexādriam fuit. Hic pontifex urbis egypti fuit que di citur nicopolis. Qui tpe deciane ꝓſecutionis: cū ad arabicū mon tem una cū grandeua ꝓiuge diſceſſiſſet nulli ultra appuit. Et cū ad ꝓquirēdū eum pluri mi xp̄ianoꝝ frequētiſſime proceſſiſſent: per ſcrutatis oībus locis neq; ip̄os ultra quiſpiā neq; corpora eoꝝ potuerūt iuenire. Hec eu ſebius ubi ſupra.

¶ De ſancta matre quedam & filiabus uirgi nibus & martyribus. XXIX.

SAncta quedā mater cū duabus fi liabus uirginibꝰ apud alexādriā paſſe ſunt: ſub perſecutōe diocle tiani & maximiani auguſtoꝝ. De quibꝰ refert euſebius libro. viii. cap. xii. q cum eēt pulchritudine & pudici tia formoſa: genere nobilis & copioſa facul tatibꝰ: filias duas uirgies habebat ad mater ne pudicitie regulam enutritas: ſp̄e ſimul &

moribus se imitantes. Quas religiosa mater ꝛm preceptū dñi & timorē diuinū dedicauerat. Cū autē declinande ꝓsecutionis gra sui absentiā ꝓcurarent: missi a ꝓside milites reptas eas uenire antiochiam cogunt. Sed cū ꝓ urgentibus militib⁹ uehiculo iter ageret: religiosa & pudica mater filias lamentatur: ꝙ eas gentiles studeant: aut a deo: aut a pudicitia separe. Hortaturq; illas ne mori ptimescant: ne despecta pudicitia uiuere cū turpitudine cupiant: admonetq; illas: necē eis aut opprobrium paratū puenire: & impudicoꝝ cursu ꝓripere. Cum autē filias ad tale ꝓpositum uideret accensas: & ad quendā fluuium pueniissent: necessitatis cā se descendere uelle simularunt. Et dū custodes paululum naturali uerecūdia secessissent: fluuii se rapidis fluctibus iniecerunt. Sicq; immaculatū dño spiritum reddiderunt. Hec eusebius.

¶ De scis adaucto & sociis mrib⁹. XXX

ADauctus martyr cū innumerabilibus utriusq; sex⁹ & omis etatis sociis apud phrygiā passus est. De quo eusebius lib̄o. 8. cap. 2. tractat: ꝙ erat dux cuiusdā ciuitatis in phrygia posite: in qua erant oēs populi xp̄iani: ipse autē natione italus sup uniuersum erat populum ꝓstitutus. Cū autem diocletianus impator gentiliū legionē militū illuc misisset: ut oēm ciuitatis illi⁹ plebē imolare ꝓpellerent: illiq; omēs unanimes se xp̄ianos eē dicerent: & oino sacrificare ꝓtem ptissent. Adaucto duce & curatore ciuitatis populū exhortante: porte urbis a gentilib⁹ claudunt̄: ipsaq; ciuitas oi ex pte ab eis circūdatur: & imisso igne oppidū una cum uiris oibus ac mulierib⁹ puulis piter ac senibus cōcremat̄: ita ut nullus penitus ex illa urbe etiā cū optio uolētib⁹ daret̄ abscederet Sicq; oēs ciues p̄fati celestis hierusalē ciues effecti glorioso martyrio coronant̄.

¶ De sanctis plurib⁹ martyribus apud alexandriam. XXXI

MArtyres plurimi apd alexandriā passi sunt sub ꝓsecutione antedicti diocletiani. De quib⁹ eusebi⁹ 8. libro. cap. 12. refert: ꝙ truncatis auribus atq; inhoneſto uulnere naribus manuū quoq; ceteroꝝq; mēbrorum summitatib⁹ amputatis: trūcū sinebāt abire derisum. Quidā uero i craticulis prunis subterpositis torrebant̄. Inter quos duo nobiles iuuenes dū ꝓprehensi simulacris immolare cogerēt̄: se ad aras duci postularūt Et cum fuissent adducti: manus suas ardēti igni supponentes: & quousq; ois caro i ignē deflueret: imobiliter pdurarunt. Alii uero cū ad sacrificandū quererent̄: sacrilegā pollutionem uitantes uitā p̄cipitio finierunt. Minore quidē tolerantie fiducia sed ꝓseruande fidei maiore cautela.

¶ De scis quattuor epis mrib⁹. XXXII

QVattnor sci epi apud alexandriā passi sunt sub diocletiana ꝓsecutione. Quoꝝ noia hec sunt: primus phileas: secund⁹ hesychi⁹: tertius pachomius: quartus theodorus. Hi ex urbibus egypti epi ꝓ ꝓfessiōe nois xp̄iani glorioso apud ipsam urbē sunt martyrio coronati. Hec eusebi⁹ lib. 8. ca. 14.

¶ De sancto pasnutio epo. XXXIII

PAsnutius eps ex egypti partib⁹ unus fuit ex numero ꝓfessoꝝ illoꝝq; epoꝝ: quos maximianus imperator dextris oculis effossis: & siniſtro poplite ꝓciso ꝓ metalla damnaucrat. De hoc libro. io. eccleſiastice hiſtorie scribit̄: ꝙ interfuit pcilio prio scōꝝ patꝝ prius apud niceā sub ꝓstātino augusto xp̄ianissimo celebrato. In quo tanta uirtutū inerat gra: ut signa per eū nō minus q̄ dudū ꝓ apostolos fierent. Nam & demones tantū uerbo fugabat: & egros sola oſone curabat Sed & cecis dī uisuꝫ reddidisse: & palyticos ad stabilitatē corporis reuocasse. Quē ꝓstātinus in tanta ueneratiōe & affectu habuit: ut sepius eū intra palatium euocatum ꝓplecteret̄: & illum oculum: qui in ꝓfessione fidei fuerat euulsus: auidioribꝰ oculis demulceret. Et hic ad eccleſiam suam reductus: senioq; confectus: post uitam uirtutibus insignem in pace quieuit.

¶ De sancta quadam captiua apud iberiam XXXIIII

SAncta quedā mulier captiua tēpore ꝓstantini magni impatoris claruit apud gentes iberorum: que sub axe pontico iacent: per quā de⁹ ipsas gentes primū ad notitiam fidei ꝓuocauit. Cum enī ipsa mulier xp̄iana apud ipsos populos captiuata: fidelem & sobriā ac pudicā duceret uitam: & dieb⁹ & noctibus in oſonib⁹ ꝓsisteret: & ex hoc barbari tanq̄ quid noui mirarerent̄: ac qd sibi hoc uellet curiosi pcūctarēt̄. Illa se xp̄m deū suum tali ritu colere fatebat̄: qui uelut sibi ignotā nouitate nois mirabant̄. Erat aūt moris apud eos: ut siquis paruul⁹ egrotaret: ta matre p singulas domos circūferret̄: ab oibus uidelicet quicq̄ expti remedii postulante. Cum autē mulier quedā paruulum suū languidū p oēs circūtulisset ex more: nec aliquid remedii cepisset. Venit ad captiuam: ut si qd sciret: ostenderet. illa se nihil remedii humani scire testatur: xp̄m tñ deū suum qué colebat: salutē hoibus desperatam posse ipsi dare ꝓfirmat. Paruulū itaq; cilicio suo suppositum oſone fusa sanū red-

didit matri sue. Sermo defertur ad plures factiq; fama magnifici ad aures regine grauissime egrotãtis & iã de salute quasi despãtis plabitur. Que rogat ad se mulierẽ deduci. Illa negat accedere ne nimis de se uideretur presumere. Regina facit se ad mulierem portari. Que similiter supra cilicium eius posita: inuocato xpi noie ꝓtinuo surrexit sanata. Docet captiua reginã xpm eẽ sũmi dei filiũ: qui autor ẽ incolumitatis & uite: qui & regibus regna distribuit & mortalib⁹ uitã. Que domũ regressa marito regi ꝓcuctãti cãm subite sanitatis apuit. Ille mulieri munera presẽtari iubet. Regina uero ei rñdet: q; mulier nihil in auro uel argẽto appetit: sz ieiunio q̃ si cibo pascitur. Nihilq; aliud pro munere q̃rit: nisi ut xps a rege & omni regno ei⁹ colat. Ad hoc aũt rex segnior fuit: & q̃uis ad xpm affectũ haberet ꝙersionẽ distulit. Ad qd tñ uxor illũ sepius ꝓmonebat. ¶ Quadam die eo in siluis uenãte: subito aer densissimis offuscat: dies in tetre noctis caliginẽ uertitur: cũctiq; regis comites nesciẽtes quo se uerterent hinc inde dispgunt. Solus rex obscuritate nimia circũdatus: despatiõe salutis anxius mẽte xpm inuocat: ut si uere deus ẽ quem captiua uxori predixerat: nũc se de his tenebris eruat: ut ex hoc ipm omissis omnib⁹ colat. Illico lux terre reddit: & rex incolumis ad domũ reuertit. Qui regine p ordinez gesta omnia pandit. Euocat captiuã: & nullum alium preter xpm se ueneratuq; ꝓfirmat. Illa q; regi poscenti colẽdi uenerãdiq; modũ: in q̃tum fas erat femine pandit. Fabricari ecclesiam monet formãq; describit. ¶ Igitur rex omni populo ꝓuocato que gesta cuncta fuerant exponit: fidẽq; doctus nõdum tñ initiatus apit: sueq; gẽtis prim⁹ apostolus fit. Credunt uiri per regẽ: femine p reginã: cũctisq; id uolẽtib⁹ ecclesia istanter instruit. Eleuato igitur iã muroq; ambitu: dũ intra colũne collocari deberẽt: erectis duab⁹ primis: cũ tertia iam media pte fuisset erecta: ꝓsumptis omnib⁹ machinis hõiumq; ac boum uirib⁹: attritisq; oib⁹: ne loco quidẽ moueri potuit. Sed cũ interuẽtũ noctis oẽs abscessissent: sola captiua mulier i oratiõe pnoctauit. Facto sũmo mane rex & pp̃lus anxii itrogressi: uident colũnã quam tot machine totq; populi mouere nequiuerãt erectã: ut supra basem suam librate suspẽsam unius pedis spatio i aere pẽdentẽ. Omnesq; populi admiratẽs ueram eẽ fidem xpi acclamabãt. Et ecce in oculis oium mirantiũ nullo cõtingente: colũna sensim supra basim suã deposita sũma cũ libratiõe ꝓsedit. Post hec reliquus colũnarũ nũerus cũ sũma facilitate suspensus ẽ: adeo ut oẽs que supfuerãt ipa die locarent. Fabricata igitur ecclesia & perfecta populi maioris ardoris fidei salutẽ sitientes totius gentis legatos ad ꝓstantinũ ipatorẽ mittũt: qui rei seriem exponunt: sacerdotes sibi delegari petunt: qui ceptũ erga se dei munus implerẽt. Quibus ille cũ oi gaudio & honore trãsmissis: amplius ex hoc letat⁹ ẽ: q̃ incognitas illas romano impio gẽtes iunxisset. Sicq; doctrina nouoq; predicatoq;: nouus populus fidem xpi una cũ rege & regina suscipiunt: & baptizati xpm exinde adorare ceperũt: mulier uero illa apud easdẽ gẽtes: prima ibidẽ sacre fidei auctrix: in scitate uite & miraculoq; opatiõe perseuerãs ꝓfecta senectute qeuit in pace. Hec eusebius libro. x.

¶ De scõ macario ꝓfessore. XXXV.

MAcarius ꝓfessor in nitrie ptib⁹ in deserto uidelicet egypti ꝓfundissimo claruit tẽpore ualentiniani ipatoris. Qui terti⁹ fuit macari⁹ preter illos duos: de quoruz uno actũ ẽ supra. 4. noñ ianuarii & de ꝙo. 18. calen. februarii. Hic enim discipulus magni antonii fuit. Qui una cũ isidoro & heraclide & pambone cõdiscipulis suis: i prefata eremi uastitate degebat. Cũ aũt ꝓsecutiõis arriane tẽpore: ꝓfati oẽs insimul ꝙueniẽtes ad mutuam charitatẽ oñendã: in suis tabernaculis positi orãtes interfectores suos expectarẽt: delatus ẽ ad eos homo mẽbris oib⁹ & precipue pedib⁹ aridus. Qui ab eis oleo punct⁹ inuocato xpi noie ꝓtinuo sanus exurgẽs reuersus ẽ benedicẽs deũ. ¶ Cecus quidaz ad cellam macarii itinere diez triũ i deserto positaz se adduci fecit. Quo postq̃ multo labore peruenit: macariũ domi nõ inuenit. Cõtristatus aũt sed feruore fidei crescẽs fecit se applicari ad ptem illã pietis ubi senior cubare solebat. Et exinde paz luti aridi: ubi paries oblit⁹ erat assũpsit: & palme sue suppositum: aquam quoq; de puteo unde uir scũs bibebat haustã sibi deferri rogauit: cũ qua solutis glebulã lutũ fecit: oculosq; inde perũxit: & aqua diluens repente uisum recepit: nulloq; ducẽte regressus domũ cũctis populis rem gestã publicauit. ¶ Habebat autem macarius leene speluncã cellule sue uicinã. Die quadã belua catulos suos cecos ad euz produxit & ad pedes ei⁹ posuit. Qui cum intellexisset pro cecitate catuloz bestia filios applicare: orauit ad dñm & protinus catuli receperũt uisum. Et sequẽtes matrẽ ad speluncã redierũt. Et paulo post ipsa cũ catulis regrediẽs pelles ouium plurimas uelut munus pro gra ad senẽ morsu oris auectas detulerunt. ¶ Cum aũt lucius quidã presectus alexandrie xpianos ꝓsequeret. Iussit p̃ dictos oẽs patres a grege suo raptos in insulam egypti paludũ deportari: i qua neminẽ esse cõperat xpianuz. Sed cũ senex noctu ad

insulã deducti fuissent: in qua erat templum idolorũ ab incolis sũma uenerationẽ obseruatum: statimq; ut nauicula applicuit: sacerdotis tẽpli filia arrepta spũ clamare cepit stridẽs & rabiens: & p populos hinc inde discurrẽs Quã populus detentã ad senũ nauiculã deduxerunt. Et cũ ante pedes eorũ ulularet: & scós uiros: cur ad demones loci illius expellẽdos uenissent: interrogaret: illi malignum increpantes spiritũ effugarunt: & puellã sanam parentib⁹ reddiderunt. Qui una cũ insule populis q̃rsi ad xp̃m: & templũ antiq̃ssimũ destruxerũt: & ecclesiã edificauerũt Quod dũ lucio alexãdrie nũciatum fuisset: timens ne ex scórũ patrũ p̃tia fides xp̃i amplius cresceret: occulte eos ad eremũ remitti iubet: ubi macari⁹ ieiuniis & oratonibus iugiter intẽtus in xp̃o feliciter obdormiuit: cuius corpus alexandrie tumulatum est.

¶ De sancto piatone p̃sbr̃o & mr̃e. XXXVI

Piaton p̃sbr̃ & martyr apud tornacũ ciuitatẽ passus ẽ sub domitiani imperatoris p̃secutione. Hic alio noie piat⁹ dr̃. Qui ex urbe roma oriund⁹: indeq; egressus a beato dionysio epo apud gallã p̃sbr̃ ordinatus: & ab eodẽ ad tornacensem ciuitatẽ ad p̃dicandũ direct⁹ est: ubi multitudinẽ paganorũ euangelizans ad xp̃m q̃uertit. Ad hunc q̃prehendendũ p̃fect⁹ nũcios destinauit: qui ab eisdem appitoribus detentus & iudici oblatus: dũ xp̃m q̃fiteret: primo quidem fustibus cedi: deinde iussus est capite truncari. Cui⁹ corp⁹ truncũ & exanime caput ꝓpriis manibus acceptũ pluscq; p duo miliaria deportauit: uidelicet usq; ad locũ ubi diuinitus sepulturã elegit: ubi & gloriose occumbens tumulatus quiescit. Quo miraculo ultra mille gentilium q̃rsi sunt.

¶ De scõ didymo alexãdrino q̃fes. XXXVII

Didymus alexandrinus q̃fessor & doctor floruit tẽpore ualẽtiniani imperatoris. Hic in pua etate lumen oculorũ amisit: adhuc pene priorũ elemẽtorũ ignar⁹: quo nõ obstante tantũ sui miraculũ mundo p̃buit: ut dialecticã: arithmeticã: & geometriam: quarũ figurales ꝓpositiones & pricipia pmaxime usu indigent: usq; ad perfectũ didicerit: otiumq; deo docente: in breui diuinarũ & humanarũ rerũ eruditionẽ ac sciam percepit. Ad tante autẽ pfectionis apicem deuenit: ut schole ecclẽiastice doctor extiterit: illustresq; uiros auditores habuerit: uidelicet athanasiũ ep̃m: hieronymũ p̃sbyterũ: basiliũ cesarien̄sem: ceteroscq; plures doctores insignes in ecclesia dei sapia admodũ ꝓbatos. Sanctitate quoq; uite nõ mediocriter effulsit. Qui nunq̃ turbari uisus fuit: q̃ corporeũ lumen oculorũ pdidisset. ¶ Hic plurima insignia edidit. Bibliã eni totã interp̃tatus est. Cõmentarios dictauit in psalmos oẽs. In euangelio quoq; matthei & ioãnis. Scripsit de dogmatib⁹ q̃tra arrianos libros. 2. De spũscõ libr̃: quẽ hiero⁹ ex greco transtulit in latinũ. In isaiam tomos. 18. In osee scribẽs ad hieronymũ q̃mentariorũ libros. 3. In zachariã eiusdem hieronymi exhortatione li. 5. In iob cõmentarios. Multaq; alia: que ipse idẽ indicare potuit scribẽtib⁹. Quieuit in xp̃o. 80. ãno iam exacto uirtutibus & sapia pollens: Alexandrieq; tumulatus iacet.

¶ De sancto didymo abbate. XXXVIII

Didymus senex in deserto interiori nitrie claruit. Qui iter cetera sanctitatis insignia scorpiones & cerastes & serpentes quosq; q̃ in illis locis p calore solis habent acerrimi tãq̃ uermiculos nudis pedib⁹ adeo q̃culcabat: & ita extinguebat: ut nihil ab eis pateret mali. Hec in uitis patrũ.

¶ De sancto pione abbate. XXXIX

Pion abbas i thebaidis deserto floruit scitate. Qui quotidie ambulans comedebat: ut minorẽ sentiret delectationẽ: pgẽs ad eremũ fodit puteũ: & inueniens aquam amaram: eam oratione in dulcedinẽ q̃uertit: q̃ boi postmodũ tpe usus fuit. Cũ autẽ moyses abbas & eius monachi fodientes: aquã inuenire nõ possent. Pion oratione p̃missa terram p̃cussit: & aqua inde imediate scaturiit: de qua tamẽ minime gustare uoluit: sed eã ad usus illorũ fratrũ dimisit. Hic sub abbate antonio 30. annis & eo ampli⁹ i scõ instruct⁹ est pposito. Qui de domo parẽtũ egressus nũq̃ amplius ab eis uisus fuit. Requisitus aũt a sorore uidua: ut eas uisitaret: quẽ ipsa lãgues uidere cupiebat: cũ duobus sororis filiis de mãdato p̃ris ãtonii ad domum illi⁹ accessit: clausisq; oculis ingressus & egressus: se ab ea uideri p̃misit: eãq; minime respiciens: mox ad eremum repediauit. Hec ubi supra.

¶ De sancto apelle q̃fessore. XL

Apelles q̃fessor egyptius ex fabro errario q̃rsus est. Qui opus hoc exercens die quadã diabolũ sibi in specie mulieris iuuenis & elegãtis appentẽ ferro candente pcussit in faciẽ: qui stridens & gemẽs euanuit. Ex quo die scũs uir ferr̃ candens i manu sine lesione tenebat. Vadens autẽ ad eremũ cibũ nunq̃ sumpsit: nisi tantũ dñica die de manu sacerdotis eucharistie sacr̃m. Ceteris diebus nihil p̃cipiebat: sed opibus manuũ insistens cingula iumẽtorũ de palmarũ foliis texebat. De quib⁹ egri tactu sanabant. Nam dum quidã claudus a natiuitate: ut aliquo

portaretur camelo iposit⁹:dū pedib⁹ cingu lum quo iumētū cinctū erat: quodq; uir ſan ctus texerat tetigiſſet:ꝓfeſtim deſcēdēs pedi bus ſolidis ambulauit. ¶Hic etiā ab angelo diuina repletus ſcia: multos ſuis ꝓmonibus edificabat: & uitia fratrū ac uirtutes latētes ꝑ ſpiritū cognoſcebat.Hec in uitis patrū.

¶De ſcō piamone preſbytero. XLI.

PIamon p̄ſbyter i eremo de ſcythi floruit. Qui die quadā miſſaꝝ ce lebrās uidit angelū ſtantem ꝓtra altare:monachos p̄ſentes i codice ſcribētē: abſētes ſcriptos delētē. Et dū illi ad cōſionē accederēt: angelus quo rūdam ſcribebat noia:quorūdā dimittebat. Piamon autē poſt miſſam diſcuſſis illis qui ſcripti nō fuerāt. Inuenit i ſinguliſ eoꝝ mor tale peccatū.Quib⁹ reuelata narrās : tā diu cū illis fleuit:donec eidē itez angel⁹ appuit: & eos cū ceteris aſcripſit:hec in uitis patꝝ.

¶De ſcō beniamin ſene. XLII.

BEniamin ſenex i eremo fuit.80.an noꝝ:qui miraculis clarens quoſ cunq; egros ad ſe delatos : oleo ungebat:& ꝓtinuo ſanabant. Ipe aūt adeo hydropic⁹ effectus ē: ut p̄ ianuā celle ſue niſi remotis aliquib⁹ tabu lis efferri nō poſſet . Qua paſſione p menſes 8.ante ſuum obitū laborauit. Oēs aūt infir mos ad ſe uenientes ſanabat:cūctoſq; rogabat ut orarēt deū ꝑ aia eius de corpore nil curā tes:eo q̄ dum eēt ſanus nihil ſibi profuiſſet. Hec ubi ſupra.

¶De ſcō coprete p̄ſbytero & ꝓfeſſoꝝ.XLIII

COpres preſbyter annoꝝ circiter 80.in eremo thebaidis fuit. Cui⁹ dū gētilis quidā olera furat⁹ eēt: & ea ad coquēdū ꝓpoſuiſſet:neq; coq poterāt:nec caleſieri.Quod ille uidēs ablata ſcō rettulit:& ꝙuerſus bap tiſmū ſuſcepit . Eadē nocte frēs ſupuenerūt ad copretē:unde ſcūs duplices honores do mino p̄ſoluit:dū olera reſtituta eiſdē appo ſuit.Qui dū frib⁹ ad ſe uenientib⁹ pro edifica tione eoꝝ mirabilia quedam narraret : que uix unus ex illis credere poterat: dormitāti ipſi uiſus ē liber aureis litteris ſcript⁹ mani bus copretis:& uox ſenis uenerāda audita ē frēz icrepātis:cur fidē auditis nō adhiberet. Illeq; euigilās ꝓfect⁹ ē. ¶Harena uero pe dibus eius attrita:p agros ꝓſperſa terre ſte rilitatē auferebat. ¶Hic dū quēdam mani cheum populū ſeducētē diſputās excludere nō poſſz:ſecit ignē accēdi:eo pacto:ut q̄ſq eoꝝ flāmas igreſſus iuſt⁹ exiret: et⁹ fides ap probata eēt. ipeq; primū ignē itrans illeſus exiuit. Dū aūt hereticus intrare nollet a po pulo i flāmas uiolenter iiectus eſt.Dū autez mori ſe uideret copretis auxiliuz iplorauit. A quo eductus dū ptinaciter ꝙuerti nollet: ab eodē eiect⁹ & dimiſſus abiit ꝓfuſus . Hec heraclides.

¶De ſcis ſyro paulo & iſaia ꝓfeſ. XLIIII

SYrus paulus & iſaias monachi fuerūt in ſcythi. Qui dū ſibi in uicē ad ripā fluuiis occurriſſent ut fratrē quēdā anub noie uiſita rent:orationē fuderūt:ne i uia i pedirent . Statimq; nauiculā ſibi appentem aſcendētes ſine remo uel remige: iter tridui una hora ꝓtra ſtū fluuii pfecerūt. Cūq; ap plicuiſſent:reuelatū eſt iſaie:q̄ uir ad quem ibant:eoꝝ ſecreta cordiū nouerat.Paulo ue ro reuelatū ē:predictū anub poſt triduū eē migratuꝝ. Syro aūt ſuelatū ē anub ſibi ma ne occurſuꝝ.Cū autē illa nocte in oratioñi bus pnoctaſſent:anub mane ad eos ueniens eoꝝ ſecreta eis pateſecit . Cū quo manentes tribus diebus ab eo edificati ſūt. illeq; i eoꝝ manib⁹ expirauit:& ab eis ſepult⁹ fuit.Hec in uitis patrum.

¶De ſcō effrate monacho. XLV.

EFfrates monachuſ apd̄ antiochiā claruit:ꝑ tempe ualentis arriani impa toris contra catholicos ſeuiētis. Qui per plateā ciuitatis ātioche ne ambulātē:uili habitu ꝓtectū: & lōga ſenectute ꝓfectū: impator reſpiciēs: interrogauit quis eēt:& quo iret.Cui ille ſe xp̄ianū monachū & pro ſuo pgere ipio ora tuꝝ rñdit.Quē ipator redarguit:eo q̄ domi more monachi ſtare deberet.Ille aūt pro o uibus xp̄i liberādis ſe egreſſum dixit.Cubi cularius aūt ceſaris ſcō uiro mortē ꝓminat⁹ eſt:eo q̄ principi nimis ſupbe loqueret . Et dū inde recedēs imperatori balneū paret:ſu bito mēte alienatus furibūdus i aquā feruen tem ſe iniecit:& ibi extinctus:multis hereti cis ad ueritatē fidei catholice redeundi exē plum dereliquit.

¶De ſcā ſarra abbatiſſa. XLVI

SArra abbatiſſa claruit i ſcythi tē poꝝ theodoſii ſenioris:q̄.iz.ānis a ſpū fornicatōis ipugnata fortiſ ſime exorabat dñz:nō ut pugna recederet: ſz ut ſibi fortitudo da reꝝ. Cui tādē ſup lectulū iacēti ſpūs imūd⁹ appuit:dicēs ſe ab ea uictū fuiſſe: illa uero nō ſe:ſz xp̄z illū uiciſſe rñdit. Hec ſupra al ueū flumis.60.ānis hitauit:& nūq̄ iclinata ē ut flumē aſpiceret:ne forte ex tali uiſione de lectationē aſſumeret.Hec i uitis patrū.

¶De ſcā ſyncletice abbatiſſa. XLVII

SYncletice abbatiſſa unde fuerit uel ubi i deſerto locū pro ſua ha bitatiōe habuerit nuſq̄ repitur. Putaꝝ tñ q̄ in deſerto ſcythi ubi tunc mōachi egypti ut plurimū

habitare ꝓfueuerant. Quod autem uite probatiſſime fuerit: ex multis dictis eius & auctoritatibus: que in uitis patꝝ in exemplum leguntꝫ: ſatis colligi poteſt.

¶ De ſancta tabita uirgine. XLVIII

TAbita uirgo una fuit ex ſororib⁹ degẽtib⁹ in monaſterio illo grandi thebaidis: quod helias abbas ꝓfecit: in quo & trecẽtas feminas ꝓgregauit: de quo ſupra actum eſt. 3. idus ſeptembris. Hec autẽ in ipſo cenobio deuotiſſima fuit: & in tãtũ humilis: ꝙ ab oibus deſpiciebaꝫ: & quaſi inſana reputabatur: coquinecꝫ opera & alia quoꝙ uilia officia ei imponebant: que illa fideliter adminiſtrans: nec cum aliis ad mẽſam ſedebat: cui etiam ſorores multa cõuitia inferebãt: illaꝙ omnia patientia munita tolerabat. Angelus autẽ domini ſancto piterio abbati in eremo dudũ ꝓuerſanti apparuit: eũꝙ admonuit: ut ad dictam ſororem uiſitandã accederet: eo ꝙ ipſa illum meritis excederet. Ille autẽ ueniens: dum ſingulas uidiſſet: nec eam quam querebat cerneret. Interrogat ſorores: an alia ſupereſſet: ille uero unam inſanã & amẽtem ſupereſſe dicunt. Qua adducta ſanctus uir pedib⁹ eius aduolutus ei ac ceteris p angelum reuelata narrauit. Tunc omnes moniales ad pedes tabite ꝓcidentes: de illatis iniuriis ueniam poſtulabant. Pro quibus tam ipſa uirgo q̃ ſanct⁹ abbas orauerũt. Paucis poſtmodũ elapſis diebus uirgo ex tali facto inanem gloriam fugiens: cenobium latenter egreſſa ſolitudinem petiit: & quo ſine diem clauſerit adhuc ignoratur. Hec heraclides i paradiſo.

¶ De ſancto phyllorrhonio p̃ſbr̃o. XLIX

PHyllorrhonius p̃ſbyter de regione galatie impante iuliano ſeculo renunciauit. A quo ſibi calumicie facta duriſſime uerberib⁹ attritus ac dimiſſus eſt: qui mox ad eremũ ꝓperans: cũ fornicatione & inglu uine maximã primo habuit pugnã: quã tandem ſũma abſtinentia & penitẽtia ſupauit: Nam per annos. 18. in quadam cella ſe clauſum ferro onerauit: & nec panẽ nec coctum dicto tẽpore aliquãdo comedit. Sup hec & 32. annis nullo pomoꝝ genere uſus fuit. Deinde poſtq̃ ſpiritualia certamina uicerat: cũ ſpiritib⁹ etiã uiſibiliter & corporaliter per ãnos. 40. luctã habuit. Preterea metu mortis per annos. 6. intra ſepulchra mortuorũ ſe iucluſit: ut ſic demonem quẽ ex mortuoꝝ memoria metuerat: ex eoꝝ aſpectu cõtinuo ſuparet. Ipſe de labore manuũ ſuaꝝ. 250. ſolidos elephantioſis p̃ſtitit: & romã: hieroſolymam: & alexandriam: ac plura alia loca ſacra pegrinationis gratia pedeſter uiſiſitauit. In morte proteſtatus eſt: ſe nunq̃ ex ſenſibus ſuis a deo fuiſſe ſepatum. Hec heraclides ubi ſupra.

¶ De ſancto gadano ſene. L

GAdanus ſenex circa iordanẽ ſem per ſine tecto ſub diuo habitabat. Contra hunc iudei quidam emuli uenientes inuidia furibundi & armati: dum unus illoꝝ eũ ferire uellet: dextera: quam erexerat: ſubito aruit: & ex eius digitis gladius excidit. Hec ubi ſupra.

¶ De ſancta ſiluia uirgine. LI

SIluia uirgo rufini alexandrie p̃fecti ſoror in eremo thebaidis ꝓuincie ſuperiori degebat: que ꝓ ãnos. 60. nec ora: nec pedes: nec aliquam membroꝝ partẽ exceptis digitis aqua lauit. Et dũ decumbens lãguida a medicis ad balneũ ſanitatis percipiende gratia inſtantius ſuaderetur: nullaten⁹ acquieuit. Nec aliquãdo in lecto: aut lectica iacuit: ſed ſuper nudam humũ cubauit. Hec eloquentiſſima erat: & amore ſacraruꝫ litterarum noctes in diem uertentendo legebat. Hec heraclides.

¶ De ſcõ ſiſinnio monacho. LII

SIſinnius monachus diſcipul⁹ abbatis elpidii: de quo ſupra dictũ eſt in eius feſto. 4. non̄ ſeptẽbriſ Poſtq̃ apud eũ. 6. uel. 7. ãnis fuiſſet: intra quoddã ſepulchrũ ſe incluſit: in quo per trienniũ ſemper orauit: & nec die: nec nocte deambulauit: aut ſedit: aut iacuit. Qui etiã ꝓtra demones ſpecialeꝫ gratiam meruit. Adeoq̃ ſine ullo uitio mẽtis & corporis uixit: ut nullam eſſe generis diſtantiam inter mares & feminas comprobaret. Tandem egreſſus ad cappadociam patriam ſuam: & preſbyter eſlectus. fratres & ſorores in unum cenobium collegit: ubi & in pace quieuit.

¶ De ſancto diocle ꝓfeſſore. LIII

DIocles olim philoſophus ſeculari ad celeſtis philoſophie ſtudium animatus eſt: Qui ad eremũ ſuperiorem thebaidis acceſſit: & in artiſſima ſpelũca ãnos multos exegit. Ad ſe autẽ uenientes admonebat ut ſui exemplo eorum deſiderio animũ ſemper cũ deo eſſe ſtuderent. in ipſo quoq̃ ſpeleo uite terminũ dedit. Hec ubi ſupra.

¶ De ſancto capithone ꝓfeſſore. LIIII

CApithon iuuenis prius latro fuerat. Poſtmodum autem ad eremum tranſiens quinquaginta annis in antro quodam habitauit. Nec extunc uſq̃ ad tertiũ urbis alexandrie lapidem: nec uſq̃ ad flumen nili

aliquando accedere uoluit:dicens q̄ si se cō/uersationi hominū adhuc ingereret: inimic⁹ quem nondū uicerat ei fortius repugnaret: hec ille.

¶De scā amata uirgine. LV

AMata uirgo senex annorum .80. abbatissa in monasterio quodam thebaidis fuit:habens sub sui cura.60.uirgines in abstinentie puritate eius exemplo & doctrina uiuentes.Inter quas erat uirgo quedā nomine tora annorum circiter .30. pulchra facie & decora:sed animi puritate & castitate formosior:que nūq̄ noua tunica uel melote aut nouis calciamētis uti uoluit.Omnibus autē sororibus die dñico cenobium egredientibus & ad ecclesiaꝫ procedentibus: illa sola cum abbatissa domi manebat.Nam amata per annos.40.quibus monacha fuit nunq̄ limē cenobii transiuit. Cui sanctus martyr colonatus apparuit : eamq; proxima dñica futura in sua ecclesia ad prandiuꝫ secum inuitauit. Tunc illa primū post annos.40. ad ecclesiā martyris uenit:panem & olera secuꝫ ferens: ubi sumpto cibo & facta oratione ad monasterium rediit:filiabusq; uisa exposuit : seq; cito migraturam predixit.Et post duos dies nulla egritudine corporis aut dolore capitis uexata:se ut erat sepelienda componens: emisit spiritū.

¶De scō punifico abbate. LVI

PVnificus abbas cū eēt presbyter & maximi cenobii in egypto pater:cunctis honorabilis:fugiens honorem seculi humilitatis gr̄a iam senex de cenobio latenter fugit:& habitu seculari assūpto solus accessit ad monasteriū tabennesiotaꝝ: qđ in ultimis thebaide partibus artioris uite esse cognouerat.Ibiq; diutissime preforibus pseuerans se in monachum suscipi postulabat. Queꝫ illi recipere recusabant:eo q̄ non deuotiōis cā: sed uel alende senectutis: uel famis reprimē de:ip̄m iam prouectum ad monasteriū accedere uelle putabant tandem sūma importunitate ab abbate susceptus:iuniori cuidā cōmendatus est.Cui adeo obediens fuit:ut etiā indigna & aspera officia:etiam sibi non iposita exerceret:nunq̄ attendēs q̄ presbyter aut pater maioris cenobii fuisset . Nocte etiam consurgens quedam necessaria furtim adimplebat:ut auctorem operis nemo deprehenderet . Cūq; per biēnium icognitus ibi mansisset:requirentibus illum ubiq; fr̄ibus suis tandem a quodam dum terram sarculo foderet:& stercora gestaret uix cognitus ē. Qui abbatem & fratres loci uocauit:& quis esset punificus uel qualis fuerat eis innotuit . Illi autem ueniam postulabant:eō q̄ sancto presbytero & patri monachoruꝫ ignorantes: uilia imposuerant. Qui inuitus & flens ad priorem cenobium gubernandum rediit : ubi & post modicum tempus feliciter i pace qeuit.Hec heraclides.

¶De scō theremone abbate. LVII

THeremon abbas in eremo de scythi claruit. Qui ibidē centenari⁹ decessit . Hic enī adeo dorsum suum tam temporis uetustate quā orationum iugitate curuauerat: ut quasi in primeuam infantiam sumissis manibus in terram traheretur. Hec qui supra.

¶De scō artebio episcopo. LVIII.

ARtebius episcopus pamphilien sis ex anachoritica uita ad episcopalem iam dictam sedem inuite & renitenter assumptus est.Qui tamen in episcopatu degens eremi uitam non deseruit : quinimo ieiuniis & orationibus iugiter intentus curam pastoralem sedule administrabat : & ad eremum sibi dilectam sepius accedens sanctos anachoritas & patres frequentius persona & benedictionibus uisitabat . Hic apud pamphiliā in pace quiescens ibidem sepultus iacet.

¶De sancto habetdeum episcopo & martyre. LIX.

HAbetdeū episcopus luuensis & martyr tempore uandalice persecutionis in italiam martyrium passus est . Qui dum arriane p/fessioni resisteret : primo in exilium relegatus est . Deinde ipsum uandali reuocātes:obturato eidem ore:ipsum aqua more arrianorum rebaptizarunt : putantes ex hoc eius conscientiam uiolare. Sed dum adhuc illis fortius obsisteret ab eisdem capite cesus est.

¶De scō casiodore confessore. LX.

CAsiodorus confessor ex senatore monach⁹ quōdam theodorici regis italie cancellarius: natione apulus : floruit tempore childeberti regis francorum. Hic uite sanctitate admodum effulgens diuina & humana litteratura pollens : non nulla perutilia ecclesie dei digessit. Scripsit nempe libꝫ De trinitate.De anima.De amicitia.Familiarū epl̄aꝫ. De orthographia.Sup psalterio centum & quinquaginta tractatus super cētum & quinquaginta psalmos . Scripsit etiā historiam tripartitam . Et iustiniani primi temporibus humanitatis debitum soluit.Sepultus in miraculis uiuit.

¶De scō geremaro abbate. LXI

GEremarus abbas ortꝰ uilla gua
tandra ex confinio beluacensi su
per flumen : patre rigoberto &
genitrice aga: ex nobili francoꝝ
progenie orta unicis parẽtibus
post eorum obitũ omnibus pro christo pau
peribꝰ erogatis: monachalem habitum a san
cto andoeuo episcopo suscepit : & in mona
sterio pentuli multorum monachorum ab
bas constitutus est. Cuius dum monachi du
ras correctiones non ferrent: cultellum sub
lectulo ponentes: manubrium solo heserũt:
acumen uero nudum erecta cuspide supra
lectum in aerem dimiserunt: ut rediẽs a ma
tutino: se super telum cum impetu sternens
semetipsum transfoderet. Ille autem rediens
ab ecclesia finitis matutinis: dum lectuꝫ uel
let ascendere: diuino instinctu preter moreꝫ
manum circũducens ferrum repperit: & ad
ecclesiam reuersus in oratione pernoctauit.
Mane autem facto nemini aliquid indicans:
in capitulo coram fratribus abbatie renun
ciauit: & ad sanctum andoeuum pergens lo
cum solitarium sibi ab eo consignãdum po
poscit. Quibus ambobus per uisum nocte
angelus locum ostendit. Qui mane ad locũ
pergentes: dum nebula totum circuitum: u
bi erat construendum cenobium operuisset
Vox de celo sonuit: q̃ ante annos quadragin
ta deus locum illum fideli suo geremaro p̃
uidit. Nebulaq; sublata: locus totus rore p
fusus: quasi si uirga per circuitum fuisset de
signatus apparuit. Vbi edificato monasterio
sanctus geremarus cum quibusdam electis
discipulis usq; ad obitum suum deo fideli
ter deseruiuit: ibiq; sepultꝰ in pace requiscit.

¶ De sancto rhemachlo episcopo. LXII

RHemachlus episcopus traiecten
sis claruit tempore imperatoris
constantini iunioris: ut dicit sige
bertus. Qui postq̃ ꝓmissam sibi
ecclesiaꝫ aliquo tempore uerbis
atq; exemplis feliciter gubernasset: tãdẽ pte
sus seculariũ tumultuũ: eꝑatui r̃signauit: &
monachalis uite hitũ assumẽs: xp̃o deinceps
iugiter militauit. Et sub monachali obediẽ
tia de mgr̃o effectꝰ discipulꝰ in pace quiuit.

¶ De scõ landelmo ꝓfessore. LXIII

BAndelmus confessor: qui & mo
rosus a sancto ausberto episco
po cameracẽsi ex p̃done ad xp̃m
conuersus & monachus effectus
a beato martino episcopo turo
nensi ad predicandum destinatus : fundator
fuit duorum cenobiorum: uidelicet lolobiẽ
sis aluei uastaris atq; crispinensis: in quo se
cundo corpore quiescit. In ipso igitur mona
sterio crispinensi cum duobus discipulis su
is aldeleno & domitiano claruit : ibiq; chri
sto seruiens in pace quieuit. Quo tempore
claruit gislenus cellensis abbas: maldegariꝰ
dux: qui & uicentius altimotensis & seczen
sis eiusq; coniunx ualdetrudis castrilotensis
ororq; ualdetrudis aldegundis melbodien
sis. Trudo etiam albanensis: & alii multi de
anglia & scotia : qui ubiq; uerbum domini
seminabant. Tunc temporis cenobium flori
acense a leodoboldo abbate fundatur: ubi &
post annorum decursum corpus sancti bene
dicti translatum est: ut dictũ est supra in eiꝰ
translatione. 5. idus iulii.

¶ De sancto bernone abbate. LXIIII

BErno primus abbas monasterii
cluniacensis & fundator ipsiꝰ or
dinis claruit tẽpore conradi pri
mi imperatoris. Cuius anno pri
mo ordo incepit predictus : an
no uidelicet domini. 912. Hic autem multa
uite sanctitate polluit: quod ex ipsius ordi
nis institutione satis patere potest. Quia san
ctus uir nunq̃ potuisset aliter docere: q̃ uixe
rit. Qui dum morti appropinquaret : Odo
nem monachum suũ olim musicũ sibi consti
tuit successorem : ea conditione: ut ecclesia
cluniacensis annuatim solueret ecclesie gi
gniacensi censum duodecim denariorum :
quod usq; hodie seruatur. Tãdem berno ab
bas exitiali langore detentus: uicinos episco
pos accersiuit: & se reum tãto ministerio iu
dicans: & ab ordine seipsum deponens: odo
nem ordinat abbatem. Qui dum pro uiribꝰ
reniteret: ui fratrum adductus & episcopo
rum mandato sub anathematis pena supera
tus acquieuit. De quo supra in eius gestis di
ctum est. 13. calendas decembris. Sanctus au
tẽ berno post dies modicos in pace requiuit.

¶ De sancto edgaro rege & ꝓfessore. LXV

EDgarus rex anglorum insignis
frater ediui: cepit regnare anno
othonis imperatoris uigesimose
cundo: dum adhuc esset iuuencu
lus annoꝝ sedecim: quo nascen
te dunstanus archiepiscopus cantuariensis
audiuit uocem de celo anglice dicẽtem. Pax
anglie quãdiu puer iste regnabit: & dunsta
nus noster uixerit. Regnauit autem ãnis. 16.
& quolibet anno nouum monasterium fun
dauit: totamq; insulam in sũma pace & iusti
tia gubernauit. Nã regem scotoꝝ cinandum
cambioꝝ malcolinũ: archipyratã masconiũ
omnesq; reges ualensiũ numero. 5. ad curiã
coactos perpetuo sacramẽto sibi obligauit.
Quos apud legionũ sibi occurrentes: & põ
pam triũphi per fluuium deduxit una naui
impositos: quã illi remigabãt: & ipse in pra
sedebat. Compatriotas suos a nimia potati
one timore & industria refrenauit . Et adeo
seuerus fuit : q̃ ibi nullus fuit priuatus la

tro nullus pōpularis predo: nisi qui uellet amittere uitaz: quinetiā omnis generis feras sanguinis auidas ex regno extermiauit. Gui dualo regi gualdensiū indixit: ut sibi omni āno tributū.300.lupoꝝ solueret. Quod dū ille plurib⁹ annis feciſſet: nullū se amplius i uenire ꝓfessus ē. Omni estate p⁹ pascha naues p omnia littora aduari precipiebat: & ascēdens ipemet: mare circuibat: ut pyratas arceret: hyeme uero p prouincias equitabat ut predones deleret: iudicia potētioꝝ exquirens ne ius uiolarēt. ¶ Quodā tēpore uenatum prexerat: dunstanū qui secū erat rogās missam differre. qa dies dñicus erat. Appropinquāte hora tertia eps sacris idutus super altare regē expectabat: subitoq; sopore leui depressus: raptus i celum audiuit cātus angeloꝝ cantātes kirieleison.9.uicib⁹. Excitatus post modicū adhuc expectās rapitur: & audiuit alta uoce dici. Ite missa ē & rñderi: deo gras. Tunc accurētes eius clerici regem adesse dixerunt: quib⁹ rñdit q̄ missam audi uerat: nec esse opus q̄ ea die ampli⁹ celebraret. Interrogatus a rege cur hec diceret: & q̄re celebrare nollet uisionē apit. Et hoc sumpta occasione regi prohibēs: ne die dñico ulterius uenatum pergeret. Quā corrreptionē scūs rex benigne suscepit & de cetero obseruauit. Qui gubernato regno post annos.xvi anno etatis sue.33.i pace quieuit: & miraculis post obitum claruit.

¶ De scō deodorico episcopo. LXVI

DEodoricus metensis epus imperatori othoni primo sanguine & dilectione ꝓiunctus fuit. Qui dū i italica expeditione militaret: & scūs eps cū eo p triēnium i ipsis ptibus extitisset: ipe uti deuotissim⁹ ex diuersis locis & ciuitatib⁹ plurima corpora & reliquias scōꝝ collegit: que ipe secū i partib⁹ suis asportauit. Primū a marsia corp⁹ elpidii ꝓfessoris subtulit. Cuius socii cadauer: uide licet eutychii iaz ipe imperator subtulerat. Ab amiternis eutychen mrem cum reliquiis maronis & uictorini socioꝝ illi⁹. A fulginio felicianū epm & martyrem: a pusio asclepiodorū mrem: a spoleto serenū mrez cum gregorio mre spoletañ. a cordinio pignora uincentii mris olim ab hispaniis p duos monachos capuā: & inde cordiniū delata. A menā nia alteꝝ uincētiū epm & mrem: a uincentia leontium episcopum & martyrē: a florētia minyatē mrez: ab urbe tudertina fortunatū epm. A sabinis partes corporuz proti & hiacyinthi mrz: & alia plurima que i ecclesia sācti uincētii mris a se i saltuuallis ꝓstructa locauit: cum pte catene sci petri apostoli: & capillis ei⁹: & sanguine sci stephani protomartyris: & pte craticule sci laurētii: a ioāne papa sibi donatis. Hec omnia prefatus sanctus eps in dicta ecclesia deuote reposuit: ubi p⁹ modū ecclesia sua feliciter gubernata i xpo quiescens tumulatus iacet: & miraculis uiuit. Hec sigibertus.

¶ De scā eteldrita regina & uirgie. LXVII

ETeldrita regina & uirgo i anglia claruit: ut ait beda. Que duobus nupta uiris uirgo pmānsit: uiros ad castitatis obꝛuantiam suis exhortationibus inducēs: & semetipam illibatam custodiēs. Huius pater fuit anna rex orientalium angloꝝ qui habuit alias duas filias: etelburgā & sexburgā. Quarum prima in monasterio gallie: quod dicit brigis: scimonialis primū: p⁹ abbatissa fuit: & semper incorrupta permansit. Altera herecoberto regi cūmarioꝝ uxor data est. Ex quo genuit duas filias excotongam: de qua beda multa scripsit: & hermenildā: que uulsio regi mencioꝝ data est in coniugē. Exquo habuit filiā uemburgā uirginē. Mater apud beluium post sexburgaz abbatissa fuit: filia uero apud legionū ciuitatem quiescit. Que maxime orationes feminaꝝ & puerorū exaudire creditur.

¶ De sanctis nuldruta & nulburga uirginibus. LXVIII.

NVldruta & nulburga uirgines sorores carnales i anglia claruerūt. De quib⁹ beda scribit: q̄ fuerunt filie mēguardi frīs guelferii regis: ex uxore memburga filia hermerendi fratris hercoberti: quarum prima in cenobio sancti augustini cantuarie: secunda apud uēneloch ambe signis radiantes quiescunt.

¶ De scā edburga uirgiñe. LXIX

EDburga filia eduardi regis senioris in anglia claruit. Hec ex uxore regis edelspita progenita uirgo sāctissima fuit. Que adhuc trima sic a patre probatur. Posuerat ille in triclinio diuersa ornamenta mulierum naturaliter allectiua: & seorsum crucē & euangelium: iussaq; ut qd uellet horum eligeret toruo aspectu secularia despiciens: manibus iunctis crucem & euangelium adorauit: ipsaq; postmodum in manib⁹ sumpsit & osculata est. Quod pater considerans & uirginis puellule auspicium notans: eam adhuc infantem in monasterio uirginum in urbe uinconia dedicauit: ubi ipsa proceden te etate laudabiliter uixit: & humilitatem nimiam in omnibus exhibuit. Nā saccos puellarum sociarum furtim nocte surripiens: & diligenter lauans lectis earum rursus apponebat. in ipsoq; cenobio in pace dormiuit: & signis effulgens ibidē corpore qescit.

¶De sancta eggytha uirgine. LXX

EGgytha filia regis edgari anglorum uirgo scā in uiltimēsi cenobio iacet: & miracula ostidit. Dū sanct⁹ dūstan⁹ ꝓsecraret ecclesiā dionysii: quā edificauerat: rex uidit hanc puellā pollice dextro frequenter signū crucis fronti iprimere: & ait: Nunq̄ putrescat ille digit⁹: & ꝓtinuo flens floridā illā rosam cito marcentē futurā ꝓdixit: auemq̄ deo dilectā euoluturā. Quod post modicū ꝓtigit: puella de seculo isto subtracta. De q̄ sanct⁹ dunstan⁹ ꝑ uisionē uidit: q̄ sanct⁹ dionysius illā ꝑ manū tenebat: & dūstanū amonebat: ut ipsa uirgo a famulis xp̄i sic honorarē in terris: sicut a sponso honorabat in celis. Hec in ꝓfessione scimonialis aureis uestibus utebat. Cuius corp⁹ uirgineū i terra sepultum: dū post aliquot mēses altius leuaretur: totum in cinerē solutum inuentum ē: ꝓter dextr⁹ pollicem: de quo dunstanus ꝓdixerat: q̄ nunq̄ marceret: & aluum atq̄ aluo subiecta: que integra repta sunt. De quo dū omnes admirarent: uirgo sancta cuidā dormienti apparens dixit: nō esse mirandū: si uēter ille nō putruerat: quē ulla libido non tetigerat. Quiescit in prefata ecclesia sci dionysii: ubi miraculis fulget.

¶De sancto hildeberto epō. LXXI

HIldebertus cenomanēsis eps: poste turonēsis archieps fuit. Hic berengarii turonēsis discipulus Versificator & dictator egregi⁹ libr⁹ elegantē de ꝓcēptu hui⁹ uite partim metrice: ptim ꝓsaice dictatū cōpo suit: qui etiā ut ipse de se i quadā sua epistola refert: multas tribulationes & uincula ꝑ xp̄o ppessus ē ab emulis: uidelicet rotrocli comitis cenomanēsis: q illū de comitatu eiecerat: & comitatū ei⁹ usurpauerat. Qui scūs eps a ꝓdictis hostib⁹ detētus ē iniuste: eo q̄ comitē existentē in carcere uilitassēt: & testamentū ipsi⁹ sua manu ꝓscriptū matri detulisset. In ipsa ergo custodia multas passus afflictiōes: epistolas plures scripsit. Tādem eiect⁹ de carcere turoni archieps ordinat⁹: uirtutib⁹ & scitate refulsit: & apud eādē citatē i pace dormiuit: ibiq̄ iacēs i miraculis uiuit.

¶De sancto didacho epō. LXXII

DIdachus eps exomēsis magister fuit sancti dominici ordinis ꝓdicator⁹ fundatoris: cui⁹ & ille fuit canonicus regularis: & exinde supprior canonice ipsi⁹. Hic cū 12. abbatibus ordis cistertiensis & cluniacēsis: & cū quodam apostolice sedis legato ad terrā albigēsem missus est ad ꝓdicādū ꝓtra hereticos albigenses: qui tale ꝓsiliū collegis in officio ꝓbuit: ut qa xp̄m paupem ibāt ꝓdicare: eiusdē se uite ostenderent ōpib⁹ ꝓformare: ut ex hoc aias facili⁹ lucrarēt ad xp̄m Et sic ꝓsilio didachi: equitaturas & pōposā supellectilē dimittētes: in hitu humilitatis & gestu pauptatis incedentes officiū ꝓdicationis ꝓsecuti sunt: in quo officio ꝓdict⁹ pater cū sancto dominico eius canonice supprior sibi assistēte laudabiliter se gessit: & multos ad xp̄m ꝙuertit. Post bienniū autē ad ecclesiā suā redire disponens: loco sui beatū domicum uicarium dereliquit. Dūq̄ post multos labores exomam peruenisset: pedes trāsiens per castellam: ad extremum uite sue perductus est. Qui post obitum miraculis claruit.

¶De sancto bene abbate. LXXIII

BEne abbas fuit in deserto thebaidis: de quo hieronymus dicit: q̄ nunq̄ uisus est iurare: neq̄ mentiri: neq̄ irasci: neq̄ ociosum uerbum ꝓferre: sed uita eius erat in summo silentio: mores tranquilli: ut per oia q̄si āgelici ordis uideret. Humilitas quoq̄ immēsa: ꝑ nihilo in oib⁹ semetipm ducens. Hic dū bestia quedā noie hippotaur⁹ regionē sibi ꝓximā uastaret: rogatus ab agricolis uenit ad locū: & bestie i noie iesu ꝓcepit: ne amplius terrā illā uastaret. Bestiaq̄ statim recedens nusq̄ ꝓparuit. Simili modo crocodilum ab eo alio tempore fugatum perhibebant. Hec in uitis patrum.

¶De sancto pitrione abbate. LXXIIII

PItrion abbas fuit in thebaide in monte quodā ꝓrupto fluuio imminente: in quo erant ꝑ ipsa ꝓcipitia spelunce difficiles accessu: in his monachor⁹ plurimi ꝓmanebāt: quor⁹ pater erat pitrion. Hic discipulus sancti antonii fuit: & post eius obitū cū amone habitauit: & post hui⁹ abscessum in ꝓdicto se monte ꝓstituit. Qui gr̄a sanitatum & fugandor⁹ spirituū miro modo clarebat: & immundor⁹ demonū notitiā maximā habebat. Dicebat aūt neminem posse demones eiicere: nisi prius a seipso uitia eiecisset. Et quicūq̄ supasset uitia ꝓpria: posset de facili demones superare. Hic secundo in septimana reficiebatur pulmentula ex farre sumens nec aliam iam poterat escam recipere: neq̄ etate: neq̄ mansuetudine permittente. Hec ubi supra.

¶De sancto heronio sene. LXXV

HEronius senex annorum. iio. discipulus fuit beati antonii. Qui i deserto nitrie in eremo habitauit post mortē magistri summe humilitatis gratia refertus. Et in eadem solitudine plenus sanctitate quieuit. Hec in uitis patrum.

¶ De scō diogene monacho. LXXVI.

Diogenes anachorita ali⁹ beati antonii discipulus fuit. Hic erat uir sūme prudētie i eodē nitrie deserto degēs. Cuius ꝓmo & narratio oēs ad se uenientes edificabat pissime cū de magri sui uirtutib⁹ loquerē. Et hic etiā i eadē eremo dormiuit i pace. hec ubi supra.

¶ De scō iulio aphricano. LXXVII

Iulius aphricanus inter historiographos precipuus ut scribit eusebius. Alexādri & maximini ac gordiani impatoꝝ fulsit temporib⁹: qui scitate & sapiētia insignis fuit: scripsit eni ad aristidē de euāgelioꝝ: q̄ uidē dissonātia & de genealogiis que a matheo & luca diuerse referunt ꝓposuit librū. In quo ceteroꝝ opiniones a ueritate discordes coarguit: & uerissimā utriusq; ꝓsonātiā esse demonstrat. Chronicoꝝ de tēporib⁹ edidit libros: i quinq; uoluminib⁹ diligenter ad modū & studiose ꝓpositis. Ad origenē scripsit epl̄am de eo qđ i daniele legit de susanna q̄si in hebreis nō hēatur codicib⁹: ad quā origenes elegātissime rndens ait: nequaq̄ iudeoꝝ adherēdū fraudib⁹: sed solū: q; septuaginta iterpretes scribūt pro ueritate tenēdū. Hic sub antonino augusto dormiuit in dño. Hec hieronym⁹ de uiris illustrib⁹.

¶ De scō archiloco episcopo. LXXVIII.

Archilocus siue archelaus mesopotamie eps tēpore ꝑbi ipatoris floruit. Qui uita fuit clar⁹ & doctrina ꝓspicu⁹. Librū eni disputatoriū aduersus manicheū scripsit: in quo disputationē ad sensuꝫ cū quodā ex heresi illa secū habitā syro ſmōe explicauit. Qui in grecū trāslat⁹ a multis habetur. Hic quoq; i ecclesia sua ꝓditus i pace requiescit: hec ubi supra.

¶ De scō agrippa ꝓfessore. LXXIX.

Agrippa cognomēto castori⁹ cōfessor scūs floruit alexādrie tempore hadriani ipatoris. Qui uir doctus & sapiētia isignis aduersus. 424. basilidis heretici uolumina que i euāgeliis ꝓfecerat: & fidei nr̄e ueritati repugnabāt: fortissime & elegāti ſmone dissuit grādi libro catholicā credulitatē defēdēs. Hic apud alexādriā nō minoris uite scitate q̄ doctrine ueritate radiās diē clausit extremū tēporib⁹ hadriani ipatoris: hec hieronymus libro de illustrib⁹.

¶ De scō attico epō. LXXX.

Atticus ꝓstantinopolitan⁹ eps tēpore archadii ipatoris apd ipaꝫ urbē regiā clarus uerbis & operibus fulsit. Qui ad eiusdē principis filias de fide & uirginitate egregiū scripsit uolumē. In quo nestoriana dogmata repugnauit. Et apud eandē ciuitatē i xp̄o quiescit: hec gēnadius.

¶ De scō bacchilo episcopo. LXXXI.

Bacchilus corinthioꝝ eps: de quo eusebius ecclesiastice historie libro. v. cap. 22. mētionē facit apd ipam corinthioꝝ ciuitatē claruit tpe seueri ipatoris. Qui uir scissimus & sapiētia ꝑfulgens isigniter inter ceteras doctrie sue opa: librū elegātē de pascha ex ꝑsonis oium epoꝝ: qui i achaia erāt: ꝓposuit: & apud ipm oppidū tumulatus in dño quieuit. Hec hieronymus.

¶ De scō pholcate episcopo. LXXXII

Pholcas eps & mr̄ apd egyptum passus ē sub ꝑsecutiōe maxiani iperatoris. Hic egyptius natione de ciuitate tāpnis: uir genere nobilis & opū nō modicaꝝ: eiusdē ciuitatis epatū humiliter suscepit. Qui sapiētia illustris uolumē elegantissimū de martyrū laude ꝓposuit: de semetipo i eoꝝ numero futuro diuinit⁹ uaticinās. Nam cū ebulliēte maximiani persecutione ab infidelib⁹ tentus idolis imolare renuisset: pro xp̄i ꝓfessione capite trūcatus & apud eandē urbeꝫ a xp̄ianis conditus est.

¶ De scō fetitio episcopo. LXXXIII.

Fetiti⁹ eduēsis eps apud ipam floruit ciuitatē. Hic uita purissima & doctrina fulgida: fame i gallia celebris i canticis canticoꝝ ꝓmētarios edidit insignes: aduersus quoq; nouatianum grāde ꝓpilauit uolumē: cōstantini q; magni tēporibus in ipa ciuitate satis terminum ponēs tumulatus iacet. Hec ubi supra.

¶ De scō gennadio episcopo. LXXXIIII

Gennadius eps apud ꝓstātinopoli floruit: & ip̄i⁹ ciuitatis regie pastor extitit. Qui uir scitate ꝓspicuus atq; sapiētia & doctrina uenerabilis fuit. Acris eni erat ingenii & lingua dictus. Hic danielē ꝓphetā ex integro ad uerbū exposuit. Homelias etiam plurimas edidit: leonis ipatoris prioris tempore uite mortali cedēs: eternā adeptus ē: & corpore tumulat⁹ in ipa urbe quiescit. Hec gennadius ubi supra.

¶ De scō gulphila episcopo. LXXXV

Vlphilas natiōe gothus gothorum primus episcop⁹ fuit. Qui tempore ualentiniani primi & ualentis augustorum uite sanctitate & sapiētia clarēs: a papa damaso ad ipas gētes delegatus: maximam eorum ptem ꝓuertit ad christū: miraculoꝝ

quoq; gloria claruit. Nam & cecos plures il luminauit: & demones ab obsessis nō nullis effugauit. Egros quoq; a diuersis infirmitatib⁹ curauit. Hic ad gentis sue instructionē gothicas litteras repperit. Cum ante eū rustico more sine litteris: que nouerant memorie cōmendabant. Deinde testamentū uetus ac nouum in linguam transtulit ꝓpriam. Et senio longo ꝓfectus in pace quieuit. Sepult⁹ apud gentē suā: ubi miraculis pollet.

¶ De sancto gemino epō. LXXXVI

Emin⁹ epūs nisibensis floruit tpe alexandri impatoris. Hic primū antiochene ecclesie pbr̄ mox nisibene urbis sue pontifex effect⁹ uita & doctrina egregius: qa modico tpe in corpe uixit: iōq; pauca ingenii sui monimenta dereliquit. Apud nisibense oppidū iacens uirtutibus effulget. Eodem tempore heraclas hui⁹ in scholis ꝓfocius: alexādrine ecclesie ordinatus est pbr̄. Hec hieronymus libro de uiris illustrib⁹.

¶ De sancto heraclide ꝓfessore. LXXXVII

Eraclides ꝓfessor claruit in egypto tēpore ualentiniani augusti: qui alexandria ortus: duz cultu⁹ ram eremi desideraret: isidorum abbatē apud alexandriā degentem petiit: eiq; optatum suū exposuit. Isidorus uero illum ad abbatē dorotheum in thebaidis deserto habitantē: & ꝓtemplationi uacantem adduxit. Sub cuius disciplina & eruditione heraclides annos plures exegit. Die quadā missus ab abbate ad puteum: ut aqua cacubum impleret: dū ille aquam hauriret: hausit simul cū aqua serpentē. Et expauens ad abbatē accessit: eiq; factu⁹ narrauit. Qui eidem respondit: q; si quādocunq; diabolus serpentis formam sibi dilectā assumens lympham intraret: monachi potum recusarent: forsitan uel nunq̄ aquam biberent: sicq; siti perirent. Et uadens ad cacubum signu⁹ crucis edidit: & continuo colubr̄ occidit: ipseq; prior de hausta aqua bibit: & deinde discipulus secur⁹ potauit. Et extunc heraclides: dum serpētē uidebat: exemplo magistri crucis signum faciebat: & serpens protinus interibat. ¶ Verum defuncto dorotheo abbate heraclides solus eius antrum hereditario iure possedit: ibiq; multo tēpore perseuerauit Hic cellas & tuguria monachor̄ & anachoritarum omniū per omnes regiones deserti multo tēpore circuiens: uidelicet desertum scythi: thebaidis: & nitrie inferioris ac superioris. Vitas & gesta sanctor̄ patr̄ singulorum exquirens: & mēte recondens. Librum postmodū de uita anachoritica ꝓpilauit: in quo que uiderat: & audierat acta descripsit quē & paradisum intitulauit. Et hic sāctitate ꝓsumatus in thebaide in pace dormiuit.

¶ De sancto lucifero epō. LXXXVIII

Vcifer calaritanus epūs apud eandem ciuitatē: que in insula sardinie sita est: claruit tempore constantii impatoris. Hic cum arriana hereſis pullularet: ipseq; a liberio papa heretico requisitus: cum nollet niceni cōcilii damnare fidem: a ꝓstantio prefato impatore arriano apud palestinā in exilium dudū actus est. Vbi ꝓtra fidem eiusdē imperatoris librū elegantē ꝓpilauit: quē ad eundem misit. Vnde & ꝓstantius indignatus acrius eidem mortē cōminatus est. Sed paulo post ꝓstantio defuncto: uir sanct⁹ sub iuliano reuersus calaris reliquū uite cū pace transegit. Et sub ualentiniano imperatore sati munus impleuit. Hec hieronymus libro de uiris illustribus.

¶ De sancto latrociniano marty. LXXXIX

Atrocinianus martyr apud galliam passus est. Hic natiōe hispanus: uir per omia eruditus: & inmetricis ut ferē uersibus cōparādus opuscula diuersis metris edita fidem nostrā redolentia scripsisse traditur: que usq; ad hieronymi tēpora extare adhuc dicebant. Deniq; sub quodā maximi ano tyrāno: qui imperante primo theodosio gallias occupauerat: factione quorundā ꝓueritate & defensione catholice fidei apud treuerim cesus est cum priscilliano bapille epō & amborum corpora apud ecclesiā treuerensis ciuitatis condita sunt. Hec hieronymus ubi supra.

¶ De sancto malchione pbr̄o. XC

Malchion antiochene ecclesie presbyter disertissimus floruit apud ipsam ciuitatem temporib⁹ claudii & aureliani imperatorū. Hic uita sanctus & sermone luculentus in eadem urbe rethoricam florentissime docuit. Qui aduersus paulū samosatenū p̄fate ciuitatis epm̄ prauū ebionii dogma restaurantē fortissime disputauit. Cuius disputatiōis scribis excipiētib⁹ dialog⁹ extat. Sed & alia opuscula ex ꝓsona synodi ab eo sunt edita ad dionysiū & maximū romane & alexandrine urbis epos directa. Hic apud eādē antiochiā scitate & doctrina p̄clar⁹ btō fine quieuit: ibidē tumulatus. Hec ubi supra.

¶ De sancto sophronio ꝓfessore. XCI

Ophronius ꝓfessor natione grecus claruit tempore leonis secūdi imperatoris. Hic usq; p omnia eruditissim⁹ grece & latine lingue perit⁹ adhuc puer bethleemitice ciuitatis laudes descripsit. Et postea de eius subuersione librū composuit. Ipe libru⁹ de

uirginitate ad eustochiũ & hilarionis monachi uitã que btũs hieronym⁹ romana lingua ꝓpilauerat: opuscula: ex latino uertit in grecum. Psalteriũ quoq; & ꝓphetas que hieronymus ex hebreo i latinum trãstulerat: hic idẽ ꝙuertit i grecũ. Et postmodũ ad eremũ trãsiẽs & uitã anachoriticã ducens ꝓtemplationi iugiter uacãs ꝙuit in dño.

¶ De sanctis philippo & philippo imperatoribus martyribus. XCII.

PHilippus imperator & philipp⁹ cesar eius filius ambo martyres anno dñi. 239. ab urbe uero condita anno. 997. Gordiano augusto in imperiũ successerunt. Cuꝫ enim gordianus impator obtenta uictoria i bello parthico: rediens circa flnuiũ euphratem fraude suorum fuisset iterfect⁹ p hilipp⁹ ibidem imperator a romana militia creat⁹. Philippum filiũ suũ ꝓsortẽ regui fecit exercitũq; ex syria icolumẽ ad italiã reduxit: Imperauitq; ãnos. 7. Hic prim⁹ impator oium xp̃ianus fuit: quẽ btũs põtius eps & mr̃: una cũ filio ad fidẽ xp̃i ꝙuertit: & i nicea citate ꝓuincie baptizauit: ut dictũ ẽ supra in passiõe pontii epi & mr̃is pridie id⁹ maii. Post tertiũ uero ei⁹ ipii annũ millesim⁹ a ꝓditione rome ãnus explet⁹ ẽ: ut augustissimus oium ꝓteritoꝝ. Hic natalis ãnus xp̃o potiusq; idolis dedicaret. Qui qdẽ annus fuit a romanis cũ ingenti ludorum & spectaculorum apparatu celebratus. Nec dubiũ est qn philippus imperator xp̃ian⁹ hui⁹ tante deuotiõis gr̃iaꝫ & honorẽ ad xp̃m & ecclesiã reportaret: qñ ip̃s uel ascẽsum in capitoliũ imolataq; ex more hostias nullus auctor oñdit. Eodẽ aũt tẽpore philippus ipator deciũ militaré uiꝝ & in rebus bellicis strenuũ cesaré fecit. Cuius ꝑcepto dũ corpora apostoloꝝ petri & pauli de catacũbis a cornelio papa trãsferri deberent: toti⁹ senatus cõsultu: ꝓcessuꝫ ẽ romano pontifici ceteriq; xp̃ianis libere ad sepulturas apostoloꝝ fiendas isudare: & ad id faciendum data sunt eis de fisco reipublice adiutoria. Hoc autẽ decius cum eẽt paganissim⁹ simulate fecit: ut dñis suis xp̃ianis ꝓplaceret: & sic ab eis magis honoratus occasionẽ mortis illoꝝ ꝓfidẽtius ptractaret. ¶ Cũ aũt ipatores deciũ ad gallias subiugãdas: que nup rebellauerãt misissent. Isq; prospe cũcta gessisset: & ad libitũ potit⁹ uictoria romã rediret. Impator philippus eũ honorare cupiẽs eidẽ a roma usq; ueronã obuius iuit. Decius aũt iã cũ quibusdã ex principalioribus militie sue de morte ipatoꝝ ꝓspirauerat: & ne ꝑditor dñoꝝ suoꝝ notaret: occasionẽ xp̃ianitatis assũpsat: suadẽs q; nõ eẽt decẽs sup romanã militiã impare: hõies q deoꝝ cultũ deseruissent: & a romanis antiqs legibus discedentes: noue ignoti & reprobati dei culture adhesissent. Sicq; de cõsensu illoꝝ Impatorẽ i stratu suo quiescẽtẽ & xp̃m ꝓfitẽtem latẽter occidit: & cũ exercitu muneribus & precib⁹ subducto romã uenit: ac senatui cur dñm suum occidisset exposuit. Sꝫ dũ necẽ philippi maioris senat⁹ ratã habuisset: philippus iunior rome degẽs: hoc audiẽs timuit: thesaurosq; paternos ac suos: btõ sixto ꝑo tunc rome põtifici: eccleſie & paupib⁹ dispẽsandu; tribuit: & se a facie decii occultauit. Decius aũt ad ꝓditionẽ suã palliandã xp̃ianos cepit crudelissime ꝓsequi: mandans illos sine ulla misericordia trucidari. In qua ꝓsecutiõe mꝫ ta milia martyꝝ passi sũt. Inter quos & philippus ipator iunior ab eo tent⁹ & i xp̃i confessiõe iugulat⁹ ẽ. Sicq; ambo ip̃i pater. s. & fili⁹ mr̃es xp̃o ꝓsecrati sũt. ¶ Iste philippus senior adeo i fide xp̃i prosecerat: ut prompte peccata sua ꝓfitẽs: in festo pasche a btõ sixto papa corã omni multitudine cõioneꝫ eucharistie sumeret. Philippus uero iunior i tantũ seueri animi fuit: ut nulli⁹ cuiusq̃ cõmento ad risum solui potuerit: patrẽq; ludis sc̃ari b⁹ aliqñ ꝓinãtẽ: uultu ãotauerit auersato.

¶ De scõ theodosio magno ipatore. XCIII.

THeodosius imperator senior imperium accepit circa annum domini. 422. & ipauit ãnos. x. menseꝫ unũ sol⁹. Nã primũ cũ frib⁹: se natu maioribꝫ ipauerat p ãnos v. Hic in catalogo scõꝝ a grecis cõscribitur & ꝓfessoris scissimi noie uenerat. Nã xp̃anissim⁹ & sciss̃im⁹ uita fuit. Oia antiqua phana & tẽpla idoloꝝ destruxit: & p totũ orbẽ romanũ destrui mãdauit: cultumq; xp̃i & fidei mirabiliter auxit: hostes aũt ipii nõ tã ferro uel multitudie q̃ ieiuniis & oratiõib⁹ ꝓsus prostrauit. ¶ Fuit aũt reipublice ꝓpagator morib⁹ & corpe & aio simul clemẽs: miseri cordie opib⁹ iugiter itent⁹: cõis apd cũctos: solo habitu se differre a ceteris putans i oẽs hoies honorific⁹: ueꝝ effusus i bonis simplicia igenia diligere: erudita mirari oñdebat: largiri magno ac diligẽti aio magna: amare ciues etiã priuatos ꝓtubernio: eosq; potissime dignos pecũia beneficiisq; ceteris munerari: uiolentiã & cupiditatẽ detestatus ẽ. Bella nõ mouit sed iuenit: que & pro posse sedauit. Ministeria lasciua saltariasq; ꝓmeſatibꝫ nes lege prohibuit: ꝓsobrinaꝝ nuptias tanq̃ prophanum interdixit: litteris mediocriter doctus sagax multũ diligens ad noscẽda gesta maiorum. Execrabatur cum legisset gesta dominantiũ superba. Ira rebus indignis: sed subito flecti emolliebatur. Inerat eni ei cura eximie pietatis. Interdum autem seuera precipiẽs a nature munere: magisq̃ a deliberãte rõne. Hic etiã pp uirtutũ ꝓfectionem

ab ipsis barbaris summe diligebatur: unde multe gentes ad ipsius inductum relictis erroribus & idolis ad christum conuersi sūt. In bellis cunctis que ad fidei christiane augmentū & paganorū exterminiū potissime gessit: semp triumphū obtinuit: unde ob eiꝰ insignes victorias poeta quidā eximius sed infidelis: his uersibꝰ in eius laudem cecinit. O nimium dilecte deo tibi militat ether: Et cōiurati ueniunt ad classica uēti. ¶ Huiꝰ prima suasione & hortatū papa damasus officiū in ecclesia dei p beatū hieronymū mandauit ordinari decantandū: cū usq; ad tempꝰ illud nullū eēt in ecclesia officiū ordinatū. Quanta aūt in eo apud hoies māsuetudo: & apud deū extiterit deuotio: patet in illo exemplo: de quo dictū est supra i uita ambrosii epi & doctoris. 7. idꝰ decēbris. Cū eni apud mediolanum missaꝝ interfuturꝰ solēniis uoluisset intrare ecclesiā: beatū ambrosiū ꝑ quodā facinore introitum sibi ꝓhibentē: nisi publice peniteret: humiliter tulit: & satisfactionē nō erubescens: nec publicā facere penitentiā ꝓfusus indictū a scō epō modū deuotus excepit: atq; pontificē de iustitia & magnanimitate animi ꝓmendauit. Hic ex flaccilla ꝓiuge archadium & honoriū xp̄ianos & iustos filios impio sublimandos genuit. Qua defuncta gallam ualētiniani iunioris sororem in matrimoniū duxit: que ei placidā ꝑcreauit: cui postea de matris noie galle cognomētū accessit. Hic orientis & occidentis ptes pacifice possidens: quinquagesimū etatis sue annū agens anno sui impii. xi. apud mediolanum in pace quieuit: cuiꝰ corpꝰ eodē āno ꝓstātino polim translatū est: ubi & miraculis uiuit.

¶ De scō carolo magno impatore. XCIIII.

Carolus magnus impator huius nomis primus apud francigenas intra sanctoꝝ numeꝝ scribit: & colit: & ꝓpter eiꝰ sanctissima gesta: q; sci noie uenerēt ab ecclesia toleratur. Nam & uiuens miraculis claruit: & post morte signis uirtutū effulsit. Hic primus francoꝝ rex pipini filius: multa felicia bella gessit. Nam aquitaniā & uasconiā subegit. Saracenos in hispania xp̄ianos depopulantes usq; ad ibeꝝ amnem uincens fugauit. Terras eoꝝ plurimas acquisiuit: & uictorias plures ꝓtra ipsos obtinuit: De quibus supra actū est in gestis scōꝝ rothlandi & sociorum. 16. calē. iulii. Vbi inter aliud memorabile illud de carolo miraculū legit: q; dum corpora scōꝝ militum a saracenis occisorū requireret apud runciauallē: & sol ad occasum tenderet: ad eius orationē & mandatum sol in celo stetit: & spatio quasi horaꝝ trium in nullo se mouit: donec sanctꝰ rex oēs suos interfectos recollegit. Hiq; etiā saxones infideles adhuc: & xp̄ianis infestos prius sepius requisitos: ut ad fidem xp̄i redirent: aut saltē xp̄ianos in pace dimitterent: dū in sua pertinatia eēnt obstinati: triplici bello deuicit: & regno suo submisit: & tandē coactos ad fidem xp̄i reduxit. ¶ Tempore uero hadriani pape primi requisitus ab eo: ut contra desiderium regem longobardorum: sibi & ecclesie dei subueniret: dimisit bellum: quod ꝓtra saxones iam incepat: & cū multo exercitu francoꝝ & finitimaꝝ nationū ueniens i adiutorium ecclesie dei: supato alpiū iugo: Desideriū regem frustra sibi resistere conantem: cōmisso bello uicit & fugauit: ticenoq; inclusum obsedit: dimissoq; ibidē exercitu romā uoti gr̄a ꝓficiscit. Et ueniēs ad montē gaudii: usq; ad sci petri ecclesiā pedester ꝓperauit. Et eundo p urbē oēs ecclesiaꝝ postes humiliter osculatus est: qui ab hadriano papa honorifice susceptꝰ: a populo quoq; & clero urbis ultra modū honoratus: & ab eisdem patriciatus honore sublimatꝰ: ecclesie bti petri & aliis i urbe ecclesiis & monasteriis multa copiose largiens: tandem ad exercitū reuersus: papiā dudū obsessam ad deditionē ꝓpulit. Ceteras deide lombardie ciuitates subiiciens: Desideriūq; regē captiuum ducens: & ecclesie dei cuncta ipsi a longobardis ablata restituens: in galliā reuersus est. Indeq; saxonicum bellum ꝓsequēs: eos tādē: ut dictū est: indomitos domuit: & inuincibiles supauit: atq; ad fidē xp̄i uel coacte reduxit. ¶ Hic terrā sanctā occupatam a saracenis legatis p̄siarche hierosolymitani & ꝓstātini impatoris ꝓstantinopolitani receptis audiens: & terre scē ꝓpatiēs: cum magno exercitu illuc usq; ꝓuenit: & recupata terra scā cū p ꝓstātinopolim rediret: augꝝ & argentū ꝑciosasq; gēmas a ꝓstantino impatore exhibitas: cū nollet recipe: solas xp̄i reliquias & sanctoꝝ postulauit: ꝑmissoq; ieiunio & oratione: recepit de corona dñi ptē: que ipso uidente floruit: & clauū unum passiōis dñi: & ptē crucis dñice cū aliis sacrosanctis reliquiis: que omnia comitantibꝰ miraculis secum detulit: & aquisgrani i basilica sācte marie: quā ꝓstruxerat: recōdidit: ut dictū ē supra in historia translatiōis corone dñi. 3. idꝰ augusti. ¶ Ad numeꝝ etiā elementoꝝ. i. lr̄aꝝ in alphabeto cenobia fundauit. Et in uno quoq; ꝑ ordinē unā litterā de auro fabricatam plusq̄ centū libre turonensiū ualentē reliquit: ut ex ordine litteraꝝ tēpꝰ fundationis cuiusq; monasterii cognosceretur. Que littere adhuc in plerisq; monasteriis reperiuntur. Hic etiā quattuor archiepatus: uidelicet treuerensē: colonienſem: magūtinensem: salczburgensē diuitiis & honoribꝰ ápliauit

¶ Mortuo uero hadriano papa: & leone ter

tio in pontificiū sublimatō: dū die quōdam ad letaniā procedens de laterano pgeret a romanis captus & erutis oculis: lingua quoq; amputata: nudus ac semiuiuus i monasteriū missus est. Sed deus oipotēs miraculose ei loquelam ac uisuz restituit: de quo supra dictū ē in ei⁹ gestis. 4. cal. iulii. Qui deinde ad regem carolū pergēs: ab eodez ualde honorifice: ut beati petri uicariuſ exceptus est. & cum ei omnia que facta fuerant itimasset. Rex pre nimio dolore fleuit. Et cū papa romā adiit: & cū honore ipm in locū suuz restituit: ubi & papa coram rege de qbusdā sibi obiectis criminib⁹ se purgauit. Sed cum die natalis dñi ad missaz solennia in beati petri basilica assisteret. Leo papa carolum i romanoz imperiū coronauit: cuncto populo romano laudes ei impiales acclamāte. ¶ Post modum aūt carolus impator factus: eos qui in sūmum pontificē manus iecerāt de crimine cōuictos capitali dānauit suia. Sed leone pontifice pio affectu pro eis iterueniente: in exilium ppetuo sunt dānati: uitaq; eis de misericordia pcessa. Sicq; omnib⁹ recte pacatis carol⁹ in imperiū sublimatus: in galliā reuersus est. Ex quo tēpore impiū pstantinopolitanum i galliā trāslatum dignoscit. ¶ Post hec carolus reuersus ptra mauros classem in corsicā misit: quā & ab eis liberauit. Hic edificauit basilicā dei genitricis marie aqsgrani ope mirabili: Apud maguntiam quoq; in rheno flumine pōtem ducentorum passuum longitudinis fecit. Nam tāta est ibi fluminis latitudo. Totius quoq; occidentis omnes pene regiones sibi subegit. Auxitq; mirabiliter gloriam regni sui: quibusdaz regibus ac gentib⁹ per amicitiā sibi pciliatis. Adeo nāq; alfontium regē galitie regesq; scotoz sic habuit apud suā uoluntatē p munificentiā iclinatos: ut eū nunq; aliter nisi dñm: seq; seruos & subditos eius pronūciarēt. Cum aaron rege persaz: qui excepta india totū pene tenebat orientem: talē habuit i amicitia pcordiam: ut per legatos suos inter uestes & aromata & ceteras oriētaliū terraz opes: ingentia illi dona direxerit: & sacratissimū locū in quo ē saluatoris nr̄i sepulchrū: ut ipius imperatoris ascriberet potestati cōcessit. Nam ipe impator ad eundē locum p singulos annos plurima donaria mittebat. Imperatores quoq; pstantinopolitani nicephor⁹: michael & leo ultro amicitiā ei⁹ expetētes: multoties cum muneribus ad eum suos miserunt legatos. Erat eni in amicitiis optie tēperatus: ut eas & facile admitteret: & pstantissime retineret. Tanto oium amore & fauore omni uite sue tēpore pquesat⁹ ē: ut nunq; ei uel minime seueritatis quicq; fuisset obiectū religionem xp̄ianam: quā ab infantia imbuit: scissime & cum sūma pietate coluit. Ecclesiam mane & uespe: itēq; nocturni & sacrificii tēpore: duz eum ualitudo pmitteret quotidie frequentabat. Cūrabatq; ut oia que in ecclesia gerebā tur magna fierēt honestate. Amabat peregrinos: & i eis suscipiendis sūmā curā habebat: uestitu patrio utebatur: peregrina quoq; indumēta nunq; uestire patiebatur. In festiuitatibus quidē precipuis: uestib⁹ auro gēmisq; ptextis: diademate quoq; precioso ornatus i cedebat. Aliis uero dieb⁹ habitus ei⁹ paruz a cōi ac plebeio distabat. In cibo tēperatus: in potu tēperatior erat. Inter cenāduz nunq; histriones sed aut sapientes: aut lectorem audiebat. Legebanť ei historie & antiquoz res geste: ac libri precipue sci augustini: in quibus maxie delectabať. Erat enim eloquētia copiosus & artibus liberalib⁹ solerter imbutus: litterarumq; sapientes ueneratus magnis ditabat honorib⁹. Circa paupes substētandos gratuitam liberalitatē habuit: adeo ut nō solū in patria & in regno suo largiffuas elemosynas facere curauerit: uez in transmarina in syria egypto & aphrica hierosolymis alexādrie atq; carthagini: ubicūq; xp̄ianos in pauptate uiuere ppisset: penurie eoz ppatiens pecunias trāsmittebat. Sacerdotes honorabat: sacra ac uenerabilia loca colebat: & precipue romanā ecclesiā i cuius donaria magna uis pecunie in auro argento ac gēmis ab illo pgesta ē. Cui⁹ & pontificibus multa largit⁹ ē. In omnib⁹ aūt quib⁹ regnauit ānis: quater uoti cā tantū romā profect⁹ est. Filios suos q̄ cito ētas patiebať: faciebat equitare: & armis intendere: filias uero lanificio coloq; ac fuso assuescere: ne ocio torpescerēt. Miraculoz gloria claruit. Nam & leprosos tactu & oratione ferunt ab eo fuisse mūdatos: & cecos duos illuminatos. Postq̄ aūt regnū francoz atq; impium: quod regē dum suscepat feliciter ampliasset. dū ad mortem langueret uocatis ecclesiaz plātis quos habere potuit: oēs thesauros eis tradidit p ecclesias & paupes distribuendos. Et sic in omni scitate pfectus i pace migrauit: anno etatis sue. 81. regni autē. 47. Subactēq; italie 42. ex quo uero impator & augustus appellatus est: āno. 14. in cuius transitu audita est pcinēs angelica melodia. Sepultusq; ē honorifice aquisgrani i ecclesia sancte marie. quā ipe pstruxerat. Ad cuius tumulū diuersarū egritudinū sanabantur infirmi.

¶ De scō libertino abbate. LXXXV.

Libertinus abbas monasterii fundensis: qđ est i prouincia samnii pstructum: discipulus fuit sci honorati abbatis: & fūdatoris ipi⁹ loci: de quo supra dictuz est. 17. cal. februarii. Claruit autē tempore totille

regis gothoꝝ:& miraculis effulsit.Nã cũ eẽt monachꝰ ex abbatis iussu:qui honorato succesſerat:quodã tẽpore rauennã pgebat.Pro amore uero honorati olim eiꝰ magistri quo cũq; libertinus ibat caligulã illiꝰ in sinu deferebat.Dũ ergo pgeret: accidit: ut mulier extincti filii corpusculũ fleret:que ſuuꝫ dei intuita:iumentũ illius p frenũ tenuit:atq; iurando asseruit:q; illũ inde abire non pmitteret:nisi filium eiꝰ suscitaret.Ille uero inusitatum miraculũ expauit:& declinare mulierẽ uoluit:sed oino nequiuit.In eiꝰ quoq; pectore pugnabant inuicẽ humilitas ꝙersationis: & pietas matris:timor ne inusitata ꝓsumeret dolor ne orbate nõ subueniret. Vicit tñ i eiꝰ corde pietas:que quia uicit:affuit & humilitas:descendit:orauit:caligulam de sinu ꝓtulit:eãq; supra corpus extincti pueri posuit. Moxq; defunctꝰ surrexit:quẽ flenti matri uiuum reddidit:& iter inceptũ pegit. ¶ Quadam die ꝓfatus eiꝰ abbas qui honorato successerat:ꝓtra uiꝝ dei in graue iracũdiã exarsit.Et quia uirgã:qua eũ ferire posset:i prõptu nõ habuit.Cõprehenso scabello suppedaneo ei caput ac faciem tutudit: uultumq; eius tumentẽ ac liuidũ reddidit.Die uero altera cũ libertinus ad cãm sibi monasterii cõstituta3 ire deberet:expletis matutinis ad lectum abbatis uenit:& licentiã ab eo humiliter petiit.Ille uero sciens q̃tum a cunctis dilectꝰ eẽt:pro iniuria quã in eum tulerat:recedere eũ de monasterio uelle putabat:eumq; quo uellet ire interrogabat.Ille autẽ ei cãm cenobii hesterno ꝓstitutã ait:quam dimittere nõ ualebat:qa se ad eam ꝓfectuꝝ ꝓmiſat. Tunc ille a fundo cordis ꝓsiderans duritiam sui:& patientiam libertini:ex lecto ꝓsiliit:& ad pedes eius ꝓcidens: de illatis in eũ ueniã supplicauit.Et ꝓtra libertinus se in terrã ꝓsternens sue culpe nõ illius seuitie fuisse referebat:quod ipse iuste pertulerat. Sicq; ad mãsuetudinẽ adductꝰ est abbas: humilitasq; discipuli facta est magistra magistri. Cũ ãt libertinus egressus a multis eũ uenerantibꝰ nobilibꝰ & notis iterrogaſ:quidnã hoc eẽt: q; liuidã & tumentẽ faciem sic haberet.Qui hesterno in sero se in scabello suppedaneo ipegisse peccatis suis exigentibꝰ rñdit.Sicq; nec abbatis prodidit uitium:nec falsitatis incurrit peccatũ. ¶ Postq̃ autẽ abbas ille decessit:libertinꝰ eidẽ i regimie abbatie successit.Qui dũ die q̃da3 pro utilitate monasterii iter ageret:eidem quidã elarida gothoꝝ comes obuiauit. At dei seruus ex caballo suo ab hoibus illius deiectꝰ:iumẽti damnũ libẽter ferens:etiã flagellum:quod tenebat: raptoribus obtulit:& statim se in orationẽ dedit.Cursu autẽ rapido predicti ducis exercitus ad fluuium uulturnum deuenit: ibiq; dum singuli equos suos hastis tundẽtes: calcaribus cruẽtantes nullo modo obtinere poterant:ut equi moueri possent:sed aquã fluminis tangere quasi mortis ꝑcipitium pertimescebant: donec uno ipsoꝝ ceteros informante cognouerunt:quia ex culpa: quã dei seruo in uia tulerant:talia sui dispendia tolerabant.Qui statim reuersi libertinũ orantẽ inuenerunt:eiq; equum eius obtulerunt. Ille uero caballo opus non habere rñdebat. At illi descendentes eum in equo eius quasi inuitum reposuerunt:&dum retrocessissent: equi illoꝝ alueum fluminis uelocissime trãsierunt. ¶ Eodem tempore in partibus campanie quidam bucylinus cum francis uenit: Sed duꝫ rumor de cenobio libertini exisset: q; abbas pecunias multas haberet. Ingressi franci oratorium seuientes libertinum querebant:ubi ille orans prostratus iacebat: in ipsum quoq; ingredientes impingebant:euꝫ q; presentẽ uidere nequibant.Sicq; sua cecitate frustrati a monasterio uacui sunt reuersi. Sanctus autẽ uir post uitam laudabilem quieuit in xp̃o.Hec gregoriꝰ primo dialog. capitulo secundo.

¶ De sancto equitio abbate. XCVI

EQuitius abbas in ualerie ciuitatis partibus claruit:qui multoꝝ monasterioꝝ pater fuit.Qui etiã dũ adhuc iuuenis acri certamine carnis tentaref:& i hac re ab omnipotenti deo remediũ continuis ꝓcibus quereret.Nocte quadam assistente angelo eunuchizari se uidit:eiusq; uisioni appuit:q; oẽm motum ex genitalibus eius abscideret. Atq; eo tẽpore ita alienus extitit a tentatione: ac si sexũ non haberet in corpore.Et extunc sicut antea uiris sic cepit & feminis ꝑesse: nec tamẽ discipulos admonere cessabat:ne se ipsius exemplo in hac re facile crederent:& casuri tentarent donum:quod non accepissent ¶ Quodam uero tempore quidam basilius magus a roma fugiens in habitu monachi: ualeriam petiit:& pergens ad castoriũ epm amiterninę ciuitatis:ab eo obtinuit: ut ipm equitio abbati cõmitteret:ac sociandũ monasterio illius cõmendaret.Equitius autem epo pro hoc instante respondebat: q; illum quem ipse sibi cõmendabat nõ monachum sed diabolum esse uidebat. Cum autem eps diceret:q; abbas occasioné quereret: ne sibi petita prestaret. Vir domini iterum protestatur:q; qualem illum dixerat:talem agnoscebat.Sed ne se uelle obedire eps existimaret:iussa ipsius facere paratus eẽt. Susceptꝰ itaq; ille i monasterio é. Sed non post multos dies discedente abbate longius:contigit ut in monasterio uirginum:cui equitius ꝓerat:quedam illarum speciosissima febribꝰ

arrepta clamaret se continuo morituraz nisi basilius monachus ueniret: & per eius curationis remediū salutē sibi redderet. Sed cum in absentia abbatis nullus ad cōgregationē uirginū auderet accedere: missum repente ē & dei famulo nunciatū. Quo audito uir domini dedignatus dicebat: ꝙ utiq; illū nō monachum sed diabolū esse predixerat. Mandauitq; ipm de cella fratrū expelli. De ancilla uero dei predixit nūciis: ꝙ ex illa hora neq; esset de cetero febrib⁹ laboratura: neq; basilium quesitura. Regressi aūt monachi eadez q; hora salutē uirgini restitutā: qua scūs dixerat cognouerūt: & basilium de mōasterio continuo reppulerūt. Qui repulsus dixit: frequenter cellulā equitii magicis artibus i aere suspendisse: nec tñ eoz quēpiam ledere potuisse. Qui & postmodū in urbe roma zelo fidei a xp̄ianis igne crematus est. ¶ Quedam monialis monasterii prefati hortum ingressa latucam ꝑspiciēs cōcupiuit: eamq; signo crucis oblita benedicere auide momordit: sed protinus a diabolo arrepta & uexata cecidit. Quod dū equitio nūciatū eēt: ille concitus uenit: & ut ab ea demon abscederet cū indignatione precepit. Qui continuo ab ea exiuit: nec eam ultra ꝑtingere preualuit. ¶ Cū autem die quadaz felix abbas cenobii castorii: qđ intra menia urbis situz ē familiariter quodāmodo quasi redargueret: eo ꝙ sacrum ordinē non hñs nulla licentia a sūmo pontifice obtenta: ubiq; predicando discurreret: ꝑpulsus uir scūs qualiter licentiam accepisset eidem indicauit: dicens seip̄m etiam secū predicta aliqñ tractasse. Sed nocte quadam speciosus iuuenis ad eū accesserat: atq; medicinale ferramentū in os eius posuerat: & ut ad predicandū egrederet: deinceps ex parte dei mandauerat. Et ex illo die etiam si uoluisset tacere nō potuisset. Hic in uestibus uilis atq; despect⁹ apparere studebat: & quoties ad alia loca tēdebat: iumento uiliori ois bus: qđ i cella repiri posset: isidebat. In quo etiam capistro pro freno & ueruecū pellib⁹ pro sella utebatur. Sacros codices i sacculis pelliceis dextro leuoq; latere secū portabat: & quocūq; peruenissz scripturaz fontē apiebat. ¶ Cū autem fama predicationis illi⁹ undiq; discurreret: clerici quidā romani sūmo pontifici sunt ꝑquesti: ꝙ quidā uir rusticus auctoritatem sibi predicandi arripuisset: & officium ap̄lici indoctus sibi usurpare presumeret. Ad quoz suggestionē iulianuz quēdam defensorem misit: ut equitius ad romanam urbem duceretur: & qua ratiōe p̄missa attētaret cognosceretur: mādauit tamen: ut honore ei exhibito nullaz prorsus iniuriam pateretur. Qui festine ad monasteriū ueniēs eodem absente fratres scribentes repperit: & ubi abbas esset inquisiuit. Illiq; rñderunt: ꝙ in ualle cenobio subiacente fenū secabat. Misitq; ad eum iulianus pueꝝ suum contumacem & superbum: cui uix ipse poterat dñari ut abbatem ad se celeritate perduceret. Perrexit puer & quis esset abbas ab aliis quesiuit. Moxq; ut audiuit quis esset: adhuc lōge positus ad eum uadēs: imenso timore correptus cepit lacessere. Ita ut gressus uix eum possent portare: uenienſq; ad uiꝝ dei: ad genua illius procidit: suumq; dñm ipsi occurrisse nūciauit. Abbas uero illi mādauit: ut fenum sectum leuaret: & pabulū iumentis: in quibus uenerāt deferret: ip̄eq; imediate post eum opere ꝑpleto ueniret. Quod dum puer fecisset: & iulianus pueꝝ cum feno uenientez ꝑspexisset. Iratus eum icrepauit: ꝙ miserat illum hominē ducere non fenum baiulare. Sed dum puer equitium post se uenientem domino suo oñdisset: uidens eum iulian⁹ ex habitu despexit: & qualiter illum proteruis uerbis alloqui deberet: cogitare cepit: ut autem seruus dei cominus affuit intolerabilis pauor iuliani animum inuasit: & humiliat⁹ ad pedes eius procidit: & quia apostolicus ipsum uidere uellet: uix mansueta lingua exposuit. Quod audiens equiti⁹ gr̄as deo egit: ꝙ se per sūmum pontificē superna gratia uisitasset: statimq; mandauit iumēta ad iter arripiendum pari. Cūq; iulianus se illo die nō posse exire ex lassitudine diceret: Abbas se i hoc ꝑtristari rñdit: predicens quia si die ip̄a non exirent: nec in crastinum ire possent. Sic ꝙ eadem nocte iulian⁹ ex lassitudine in monasterio quieuit. Factoq; lucis crepusculo equo in cursu admodum fatigato puer ad iulianum cū epistola uenit: i qua papa sibi mādauit: ne seruum dei de monasterio mouere uel exire ullatenus faceret. Cū autem ille requireret: cur sīa esset mutata: cognouit qa nocte eadez qua ipse illuc missus fuerat per uisum pontifex extitit uehemēter exterrit⁹: cur ad exhibendum uiꝝ dei mittere presumpsisset. Tunc iulianus surrexit: & se abbatis orationibus cōmendauit: atq; ne de cetero fatigaretur ex parte pape precepit. Quod audiens ille ꝑtristatus est: & que predixerat uera nunc contigisse probauit: quia si die precedente non statim pergerent iaz pergere minime liceret. Et executorem suum cū sūma charitate aliquantulū secū detinuit: ip̄mq; plurimū honoratum ad sūmum pontificem remisit. Qui & plenus scitate i pace quieuit. ¶ Rusticus quidam super sepulchruz eius arcam cum frumento posuerat: nec qualis uir ibidē iaceret ꝑpendere curauit. Sed repente turbo celitus factus: rebus illic omnibus in sua stabilitate manētibus: arcam suppositam cuz grano extulit longeq; proiecit

¶ Eandem prouinciam ualerie longobardis intrantibus monachi ex cenobio illo ad sepulchrum uiri sancti in oratorio positum confugerunt. Longobardi uero seuientes oratorium ingressi: ceperunt monachos foras trahere: ut eos aut tormentis afficerent: aut gladiis necarent. Quorum dum unus ingemuisset: & sanctum equitium ad sui defensionē aduocasset: ꝑtin⁹ longobardos spūs imūdus inuasit: qui corruentes ad terram tā diu uexati sunt: donec ceteri foras existentes cognoscerent: quatenus locum sacrum temerare ulteri⁹ non auderent. Hec gregori⁹ prio dialogoꝝ capitulo quarto.

¶ De sancto nonoso abbate. XCVII

NOnosus prepositus siue prior fuit cuiusdam monasterii: quod in soractis monte situm est: qui sub asperrimo eiusdem cenobii abbate degebat: sed eius mores mira semper equanimitate tolerabat: sicq; fratribus in mansuetudine preerat: ut patris sepius iracundiam ex humilitate mitigaret. Quia uero monasterium in summo montis cacumine situm est: ad quemlibet paruum hortum fratribus colendum: nulla planicies patebat. Sed unus locus breuis in latere montis erat: quem ingentis saxi moles egrediens ab una parte occupabat. Cum aūt die quadam nonosus cogitaret: q̄ saltem ad olera nutrienda locus idem aptus esset: si ipsuꝫ moles illa non teneret: quam & quinquaginta boum paria mouere non potuissent: nocturno se illic silentio in orationem dedit. Cum mane facto ad eundem locum fratres uenerunt: & inuenerunt molem tante magnitudinis inde longius recessisse suoq; discessu largum fratribus spatium dimisisse. ¶ Alio quoque tempore dum nonosus lampades uitreas in oratorio lauaret: una ex eius manibus cecidit: & per partes innumeras cō fracta dissiliuit. Qui furorem abbatis nimiū timens lampadis fragmentaq; colligens: coram altari prostratus orauit. Et exurgens sanam lampadem repperit: quam antea timēs per fragmenta collegit. ¶ Cum in cenobio oleum uetus defecisset: & colligende oliue tempus incumberet: sed fruct⁹ in oliuis nullus appareret: mandauit abbas fratribus: ut in colligendis oliuis ad exhibenda extraneis opera pergerent: ut uel saltem de mercede operis aliquantulū olei deportarent. Quod uir domini fieri cum magna humilitate prohibuit: ne ex hoc fratres exeuntes: dum olei lucra querunt: dānum animaꝝ paterentur. Oliuasq; paucas: que in monasterii arboribus apparebant: colligi precepit: & in pilo missas contundi: atq; inde quantumlibet parum olei exens sibi deferri. Quod in paruo uasculo sibi delatum ante altare posuit: cunctisq; egressus orauit: atq; postmodum adscitis fratribus oleum illud modicum per cuncta monasterii uasa exigue infundi iussit Que protinus: ut erant uacua: claudi fecit. Die uero altera aperta omnia uasa plena oleo reperta sunt. Sanct⁹ autem uir post laudabilia multarum uirtutum opera dormiuit in domino. Hec gregori⁹ ubi supra capitulo septimo.

¶ De sancto martyrio confessore. XCVIII

MArtyrius confessor in ualerie ꝓuincia sanctitate & miraculis claruit. Qui tale de uirtutis sue testimonio signū dedit. Dum quadam die fratres eius subcinericium panem fecissent: eiq; signum crucis imprimere obliti essent: sicut in ipsa prouincia crudi panes ligno signari solent: ut per quadras quattuor quodāmodo partiti uideantur. Idem dei famulus affuit: eisq; referentibus non fuisse signatum agnouit. Cumq; iaꝫ prunis & cineribus opert⁹ esset: signum crucis digito contra prunas edidit. Quo signante protin⁹ panis immensum crepitum dedit: ac si in ignibus olla crepuisset. Qui postmodum coctus: & ab igne subtractus: ea cruce signatus inuentus est: quam non tactus sed fides fecerat. Hec gregorius ubi supra capitulo undecio.

¶ De sancto dacio episcopo. XCIX

DAcius episcopus mediolanensis apud ipsam ciuitatem claruit tēpore iustiniāi imperatoris. Qui dum causa fidei exactus ad constantinopolitanam urbem pergeret: corinthumq; ueniens largam domum ꝓpe & eius comitiua ad hospitandū quereret: & uix inueniret: uisam eminus domum congruētis magnitudinis sibi ad hospitium preparari iussit. Cum uero incole loci ei dicerent: in ea hunc manere nō posse: qa multis iam annis eam diabol⁹ inhabitauit: atq; ideo uacua remansit. Vir sanctus ideo magis in ea debere uelle hospitari respondit: ut sui aduentum malignus effugatus spiritus domum hominibus iterum habitandam dimittat. In ea igitur sibi parari fecit: securusq; hostis antiqui certamina toleraturus intrauit. Noctis autem silentio dum uir dei quiesceret: antiquus hostis immensis uocibus cepit imitari rugit⁹ leonum: balat⁹ pecorum: mugitus boum: ruditus asinorum: sibila serpentum: porcorum stridores & soricum. Cum repente dacius tot bestiarum uocib⁹ excitatus: surrexit irat⁹: & contra demonem magnis uocibus cepit clamare: eidemq; exprobrare: q̄ bene ei contigisset: ut qui dixerat. Ponam sedem meam ab aquilone: & ero

similis altissimo: per superbiam eius similis porcis & asinis factus esset. Et qui deum indigne imitari uoluerat: ut dignus erat: bestias imitabatur. Ad quam uocem ac deiectionem spiritus malignus adeo erubuit: ꝙ protinus conticuit: atq; eandez domū ad exhibēda monstra consueta ulterius non intrauit. Sicq; postmodum fidelium habitaculum facta est. Hec gregorius. 3. dial'. cap. 4.

¶ De scō argentario monacho. C.

ARgentarius monachus apud ciuitatem aureliaz claruit. Qui uir sanctissimus uita & miraculis effulsit: habitumq; quem pretendebat specie: moribꝰ explebat. Hic ab argentario monte a quo nomen sortitus est ad apostolozꝝ liminia rome reuisenda annis singulis uenire consueuerat: & ueniens ad quēdam subdiaconum quadragesimum nomine: qui in montibus oues pascebat: sepius hospitalitatis gratia declinabat. Cum autem semel hospitium huius qđ non longe erat ab ecclesia intrasset: cuiusdam pauperculi mulieris maritus iuxta defunctus est. Quem cilicio ex more indutū: superuenientes sero sepelire nequiuerunt. Cum ergo uidua mulier iuxta defuncti corpus nocte sederet: & magnis fletibus & lamentis dolori satisfaceret: nec a lamentis cessaret uir dei argentarius dolori illius cōpassus: assumpto quadragesimo ad ecclesiam perrexit: seq; in orationem dedit. Deinde ab altaris crepidie puluerem collegit: & cum socio ad defuncti corpus accessit. Et cum ibi ambo diutius orassent ipse surrexit: benedictionem dedit: & reuelatam defuncti faciem: que sudario opta fuerat: aspiciente uxore ac mirante: puluere quem detulerat fricauit. Qui dum fricaretur: animam recepit: oscitauit: oculos apuit: seq; eleuans resedit: ac si de graui somno excitatus fuisset. Quod mulier cernēs cepit ex gaudio magis flere: sed uir domini eam: ut taceret compescuit: mandans ut siquis eam quereret: qualiter hoc factuz fuisset: diceret: quia dominus ihesus christus hoc fecisset. Et continuo ab hospitio exiit: quadragesimum reliquit: & temporalem honorem fugiens: i loco illo ultra non comparuit. Hec gregorius. 3. dial'. cap. 17.

¶ De scō ualentio presbytero. CI

VAlentius p̄sbyter apud puinciam ualerie floruit. Qui cum clericis suis dei laudibus bonisq; operibus intentus: sancte conuersationis uitam duxit. Superueniente autem uocationis eius die defūctus est: atq; ante ecclesiam sepultus. Eidez uero ecclesie caule ouium inherebant: atq; idem locus in quo sepultus est: ad easdem oues tendentibꝰ iter erat. Quadam autem nocte fur quidam uenit: & ingressus caulas ueruecem tulit & concitus exiuit. Sed dum peruenisset ad locum ubi sanctus uir iacebat repente hesit: & gressum mouere nequiuit: ueruecem de collo deposuit: eumq; dimittere uoluit: sed manu laxare non potuit. Sicq; cū preda sua reꝰ & ligatus stabat: nec ueruecez poterat dimittere: nec cum eo accepto exire. Factoq; mane egressi ab ecclesia clerici hominem ueruecem tenentem inueniunt: & an animal auferre an offerre uenisset: dubitare ceperunt. Ille uero culpe reus citius indicauit penam: Mirati oēs qa uiri dei ibidem iacētis fuisset uirtute ligatus: se pro eo i orationem dederunt: suisq; precibus obtinuerunt: ut qui res eorum uenerat rapere: uel saltē uacuus posset exire. Hec ubi supra cap. 22.

¶ De abbate quodam sancto. CII.

ABbas quidam scūs cuius nec nomen expressum inuenio claruit i monasterio quodam beati petri apostoli. Quod situm est in mōte prenestine ciuitati preminēte. Qui monachum quendam nutriens usq; ad reuerendos prouexit mores. Quem cum uidisset in timore domini excreuisse: in eodem monasterio fecit illū in presbyterum ordinari. Cui post ordinationem suam: quia non lōge abeēt eius exitus reuelatuz est: iccirco ab abbate petiit: ut sibi sepulchrum paret. Ille uero eidem predixit: ꝙ ante eum se morituꝝ prenouerat: sed tamē eidem concessit: ut sicut uellet sepulchrū sibi paret. Recessit igitur & p̄parauit. Sed post multos dies abbas febre preuentꝰ ad extrema deuenit: atq; presbytero suo iussit: ut in suo sepulchro se poneret. Cumq; ille diceret: ꝙ ipsum mox secuturus eēt: & sepulchrum utrūq; capere non posset. Abbas respondit: ꝙ secure faceret: ut dixerat: quia sepulchrum suum ambos capiebat. Defunctum itaq; abbatem in sepulchro: qđ sibi presbyter pauerat posuerunt: Moxq; & presbyteruz langor corporis secutus est: & post modicum uitam finiuit. Cum autem ad sepulchruz qđ sibi pauerat corpꝰ eius eēt delatum: eoq; aperto uiderunt astātes: locum non esse ubi poni potuisset: quia corpus abbatis omne illud sepulchrum teneret. Tunc unus ex fratribus abbati defuncto quasi improperare cepit: ꝙ uerbum eiꝰ qđ predixerat deficeret: eo ꝙ sepulchrū ambos non caperet. Ad cuius uocem subito cūctis uidentibus: abbatis corpus quod supinum iacebat: se uertit in latere: & uacantem locum corpori presbyteri p̄buit: & qa utroq; caperet: sicut uiuus promiserat: mortuus impleuit. Hec gregorius tertio dialogoruz capitulo. xiii.

¶De sancto acontio confessore. CIII

AContius confessor apud urbem romam claruit: qui basilice principis apostolorum custos siue mansionarius fuit: uir magne humilitatis atq; grauitatis deo omnipotenti fideliter seruiens: & miraculorum signis effulgens. Nam cum quedam puella paralytica in ecclesia beati petri permanens: manibus reperet: & dissolutis rhenibus corp⁹ p terram traheret: atq; ut sanari mereret: dudum a beato petro apostolo petiisset: nocte quadam eidem per uisionē astitit: eiq; iussit: ut iret ad acōtium mansionarium ipmq; rogaret: qui ipsi salutē restitueret: illa de tanta uisione certa: sed quis eēt acontius ignorās: cepit se per ecclesie loca distrahere: & quis eēt acontius inuestigare. Cui cum ille factus eēt obuiam: & interrogatus se acontium esse dixisset. Illa eidem exposuit: qualiter beatus petr⁹ apostolus illam ad ipm miserat: ut ab infirmitate ipsam liberare deberet. Et ille cōtinuo iussit: ut in nomine xpi & mittentis surgeret: eiusq; manum tenuit: eamq; sanam protinus erexit: ita ut solutionis illius signa nulla ulterius remanerent. Hic post alia sanctitatis opera uitamq; laudabilē rome in pace quieuit: & sepultus apud beati petri basilicam in uirtutib⁹ uiuit. Hec ubi supra libro 3. capitulo. 25.

¶De sancto sanctulo presbytero. CIIII

SAnctul⁹ presbyter claruit i nursia prouincia tempore beati gregorii pape primi: qui & sanctissime uite fuit: & miraculorum gloria radiauit. Nam quodam tempore dum in partibus illis longobardi oliuas in prelo premerent: ut in oleum liquari debuissent: uir dñi utrem uacuum ad prelum detulit: laborantes salutauit: utrem protulit: & iubendo potius q̄ petendo eū sibi impleri rogauit. Sed gentiles uiri: qui tota iā die frustra laborantes: oleū exprimere nullatenus potuerant: uerba illius moleste ferentes: eū iniuriis insectantur. Cum autem ille iterum ac iterū oleū instāter peteret: & illi ex oliuis oleum defluere non cernerent: adhuc accēsi maioribus illum contumeliis detestabantur Tunc sanct⁹ uir cernens: q̄ ex prelo nullum oleū liquaret: aquam sibi allatam benedixit & in plo iactauit: ex qua continuo tanta olei ubertas erupit: ut illi qui prius incassum laborauerant: non solum sua uasa omnia: sed utrem quem sanctulus detulerat implerent. ¶Alio tempore cum fames ibidem maxima incumberet: & ecclesia beati laurentii martyris a longobardis incēsa fuisset: uir dñi eā restaurare cupiens plures artifices & operarios adhibuit: quibus & laborantibus sumptus quotidianos prebebat: sed exigente famis necessitate panis defuit. Cumq; laborantes instanter uictum quererent: & ille anxi⁹ huc illucq; pergeret: ad clibanum deuenit: i quo uicine mulieres pridie panes coxerant: ibiq; incuruatus aspexit: ne forte panis aliquis a coquentibus remansisset. Cum repente panem inuenit mire magnitudinis & insoliti candoris: quem ipse quidem tulit: & ne forsitan alienus eēt: per uicinas hunc mulieres detulit: ac ne cui earum remāsisset inquisiuit. Omnes autem illum panem esse negauerunt: suosq; panes integro numero ex clibano habuisse testate sunt. Tunc ille let⁹ panem artificibus apportauit: & ad refectionē inuitatis deum benedicens apposuit. Ipsisq; plene saciatis plures ex eo q̄ panis fuerat fragmenta collegit: que die altera eisdem intulit: & iterum que supfuerant plura seruauit. Sicq; per dies. 10. continuos operatores illi omnes ex uno pane saciati: hūc quotidie edebant: & ex eo quod edi posset i crastinum superabat. ¶Cum quidam diaconus a longobardis captus esset: eumq; occidere uellēt: facto uespere sanctulus ad eos uenit: & ab eisdem petiit: ut eum relaxarent. Cumq; hoc illi omo facere recusarent: petiit: ut uel mortem eius in crastinum differrēt: ac sibi custodiendum darent. Quod illi multis pulsati p cibus cōcesserunt: ea conditione: ut si diaconus fugeret: Sanctulus pro eo mortem subiret. Cum autem nocte media longobardos omnes graui somno depressos conspiceret: diacono suasit: ut fugeret. Ille uero promissionis uiri sancti memor: se fugere nolle respondit: quia illum pro se mori nolle asseuerauit. Econtra quoq; sanctulus: ut fugiat: institit: se uero in manu dei esse dixit: & q̄ in eum hostes non possent: nisi quantum ipse p miserit. Fugit igitur diaconus: & remansit fi deiussor quasi deceptus. Cum ergo mane lō gobardi hoc comperissent: Sanctulū sponte accedētem ad occisionem adducunt. Sed qa ipsum bonum hominem reputabant: illum per cruciatus uarios occidere denegabant: sed optionem sibi cuius uellet necis proponebant. Qui se in manu dei eē respōdit: nullamq; mortem eligere uoluit: placuit ergo omnibus: ut capite truncaretur: ut sine graui cruciatu perimeretur. Ad spectaculum istud omnes concurrunt: ex omnibus suis uirum fortissimum eligunt: de quo dubiū nō erat: quin caput eius uno ictu abscidere debebat. Petiit uir domini: ut sibi daret paululum licentiam orandi. Sed cuj diuti⁹ orasset: spiculator eum calce percussit: & ut surgeret decollandus imperauit. Quo surgēte & genu flexo collum tendente: dum ille ensem leuauit: & sanctulus sanctum ioannem

uocauit. Carnifex igit brachiū pcussur⁹ ere
xit: ſz nullatenus deponere potuit: & ſic erecto gladio brachiū inflexibile remāſit. Con
currūt oēs longobardi: uidēt miraculum &
ſtupēt: & ut ſcūs uir exurgat iubent: ſuppli
cantq; ut carnificē ligatū ſoluat. Qui nulla
tenus eū ſoluere uoluit niſi pri⁹ ille iuraret
q; xp̄ianū quēq; nunq; occideret. Emiſſoq; iu
ramento ſolutuſ ē. Cū aūt longobardi ꝓpter
tanti ſtupōrē miraculi eidē iumēta que diri
puerāt certati offerrent: ille nihil hoꝝ ſuſci
pere uoluit: ſed oēs captiuos quos habebāt
xp̄ianos petiit: & qđ petiit impetrauit. Et ſic
oēs cū eo liberi dimiſſi ſunt: & dum un⁹ pro
uno ſe mori obtulit: oēs a morte liberauit.
Sicq; poſt multa laudabilia facta domino
in pace ſpiritum reddidit. Hec ubi ſupra ca
pitulo trigeſimoſeptimo.

¶ De ſcō redempto epiſcopo. CV

REdemptus eps ſerentine ciuitatis
tpe bti gregorii pape primi cla
ruit. De quo idē beat⁹ doctor eo
dem dialogorū libro .3. cap.38.
ſcribit: q; uir fuit mire ſcitatis: &
ſibi nimia familiaritate ꝓiunct⁹. Qui & ſpm
ꝓpheticū habuit: & quedā futura ſibi a deo
reuelata predixit. Cū enim aliquando pecias
ſuas ex more circuiret: peruenit ad eccleſiaz
ſci zotici mr̄is: ſtratūq; iuxta ei⁹ ſepulchrum
ſibi pari fecit atq; ibi poſt laborem quieuit.
Cui nocte media nec dormiēti nec plene ui
gilanti beatus martyr p̄dictus aſtitit: eidēq;
tertio predixit: qa finis ueniret uniuerſe car
ni. Et ſic uiſio ab oculis eius euanuit. Mox
quoq; terribilia ſigna in celo ſecuta ſunt: de
quibus idē btūs gregori⁹ i homeł. mētionē
facit. Deinde efera longobardoꝝ gēs italiaz
intrauit: & p̄ſecutiones duriſſimas i xp̄ianos
exercens: oēs pene ciuitates depopulauit. In
cuius medio tribulatiōis tpe: Redēptus eps
ſcitate ꝓſpicuus in xp̄o quieuit.

¶ De ſcō ſpecioſo monacho. CVI

SPecioſus monach⁹ beati benedi
cti diſcipulus ſub eodē patre ui
ta & ſcitate reſulſit. De quo gre
gorius .4. diał. cap.9. ſcribit: q;
ſr̄eꝝ habuit germanū noie grego
rium: qui ambo nobiles uiri & exterioribus
ſtudiis eruditi multas pecunias i hoc mūdo
poſſederāt: ſz cūcta paupib⁹ largiētes i caſ
ſinēſi mōaſterio pmāſerūt. Dū aūt ſpecioſus
pro utilitate cenobii iuxta capuanā urbem
miſſus fuiſſet: die quadā frater ei⁹ gregorius
cū ſr̄ib⁹ ad mēſam ſedēs atq; ꝓueſcēs p ſpm
ſubleuat⁹ aſpexit: & uidit ſpecioſi germani
ſui aiam longe a ſe poſiti: ab angelis in celuz
deferri. Quod mox ſr̄ib⁹ idicauit: & cucur
rit. Iāq; eūdeꝝ ſr̄em ſuū ſepultū reppit: quē
tn̄ ea hora qua aiam ei⁹ uiderat exiſſe de cor
pore inuenit.

¶ De ſcō ſpe abbate. CVII.

SPes abbas ꝓſtructor fuit mōaſte
rii qđ dicit cāple qui .6. miliario
a uetuſta nurſie urbe diſiungit.
Qui dū ſcitate uite polleret per
40 ānoꝝ ſpatiū lumē oculorum
amiſit. Sed cū a deo flagello caſtigaret corporis: habebat p ſciſpirit⁹ cuſtodiā ꝓſolatio
nem cordis. P⁹ ānos uero .40. ei dn̄s miracu
loſe lumē reſtituit: uicinum eius obitum de
nunciauit: atq; ut i mōaſteriis circūquaq; cō
ſtructis: uerbū uite predicaret: admonuit:
quatenus corporis recepto lumie uiſitatis i
circuitu ſr̄ib⁹ cordis lumē aꝑiret. Qui ſtati
iuſſis obtēpans ſr̄uz cenobia circuiuit: & mā
data uite: que ab angelo didicerat predica
uit. Quintodecimō igit die ad mōaſterium
ſuū pacta p̄dicatione reuerſus ē. Ibiq; ſr̄ib⁹
ꝓuocatis aſtās i medio ſacr̄m dn̄ici corporis
ſūpſit: moxq; cū eis pſallere cepit. Qui illis
pſallētib⁹ oratiōi itent⁹ aiam reddidit. Oēs
uero ſr̄es qui aderāt ex ore eius exiſſe colū
bam uiderunt: que mox apto oratorii tecto
egreſſa aſpiciētib⁹ illis penetrauit celū. Hec
gregori⁹ .4. diał. cap.xi.

¶ De ſcō probo epiſcopo. CVIII

PRob⁹ eps reatine citatis fuit. Qui
uita & ſcitate atq; doctrina ꝓſpi
cuuſ nō mediocriter effulſit: Ap
propinquāte uero uite ei⁹ termi
no euz grauiſſima depſſit egritu
do. Cui⁹ pater maximus nomie: circūquaq;
medicos ꝓgregauit ſi forte ei⁹ lāgori ſubue
niri poſſet. Qui ꝓueniētes ad tactū uene de
nunciauerūt eius exitū citi⁹ affutuꝝ. Cū uero iam tps refectiōis icūberet: ſcūs eps de aſ
ſiſtētiū potius q̄ de ſua ſalute ſolicitus: eos
cū ſene patre admonuit: ut ſe poſt laborē ex
refectione reparēt. Omnib⁹ igit abſcedenti
bus: un⁹ tantūmodo ei relictus ē puer. Qui
dum lecto iacētis aſſiſteret: ſubito aſpexit i
trātes ad uiꝝ dei quoſdā uiros ſtolis candi
dis amictos: qui eūdeꝝ quoq; cādorē ueſtiū
uultuū ſuoꝝ luce uicebāt. Qua claritate p
culſus puer cepit emiſſa uoce clamar̄. Qua
uoce ꝓmotus epiſcopus intrantes aſpexit &
cognouit: & ſtridentem puerū cepit conſola
ri: dicens ne timeret: quia ſanctus iuuenalis
& ſanctus eleutherius martyres ad ſe ueniſ
ſent. Ille autem tante uiſionis nouitatem nō
ferens: curſu concito extra fores fugit: atq;
eos quos uiderat patri ac medicis nuncia
uit. Illi uero propere deſcenderunt: ſz egrū
quem relinquerant defunctum inueneruntz
quia illi eum ſecum tulerant. Quorum ui
ſionem puer ferre non potuit qui remanſe
rat. Hec ubi ſupra cap.xiii.

¶ De ſcā romula uirgine. CIX

ROmula uirgo apud urbē romaz clarauit: que cuiusdā anus sanctissime discipula fuit: & in quodam monasterio iuxta btē marie uirginis ecclesiā una cū quadā alia ꝑdiscipula cū ea māsit. He tres in uno habitu sanctimoniali cōmanentes: uitā quidē moribus diuitē: sed reb⁹ paupem ducebāt: inter quas tamē romula magnis meritis anteibat. Erat quippe mire patiētie: sūme obedientie: custos oris sui ad silentium: studiosa ualde ad orationis usum. Que tandem paralypsi ꝑcussa: multis annis in lectulo decubās: pene omnib⁹ mēbris impos iacebat: nec tamē eius mentē ad impatientiā flagella perduxerant. Et tāto solicitius ad orandū excreuerat: q̄to aliud quodlibet agere non ualebat. Nocte igitur quadam uocauit matrem redemptaz: que mox ꝓsurgens: ad eam cū alia ꝑdiscipula accessit. Et dū media nocte lectulo iacētis assisterent: subito celitus lux emissa cellā impleuit: & splendor tante claritatis emicuit: ut corda assistentium pauore perstringeret: atq; omne corp⁹ illaz obrigesceret. Ceperūt nāq; quasi cuiusdam magne multitudinis ingredientis sonus audiri: hostium cellule cōcuti: ac si intrantium turba premeretur: & ingrediētium quidem multitudinē sentiebāt: sed nimietate timoris & lumis uidere nil poterant. Protinusq; miri odoris fragrātia subsecuta est: ita ut quas lux terruerat: odoris ffoueret suauitas. Cepitq; romula magistrā ꝓsolari: & blanda uoce predicere: quia tunc non eēt moritura. Post aliquod uero temporis spatium paulatim lux est subtracta: sed is qui subsecutus est odor remānsit: cum quo & dies secund⁹ ac tertius transiit. Nocte uero quarta iterum magistram uocauit: uiatiq; cum petiit: & accepit. Et ecce subito in platea ante hostium cellule duo chori psallentium ꝓstiterunt: & sicut se dicebant sexus ex uocibus discreuisse: psalmodie cantus dicebant uiri: & femine respondebant: intra tales celestes exequias sancta illa aia carne soluta est. Qua ad celū ducta: q̄to chori psallētiū altius ascendebant: tanto cepit psalmodia lenius audiri: quousq; & psalmodie sonitus & odoris suauitas elōgata finiret. Hec quarto dialogoz; capitulo. 16.

¶ De sancta tharsilla amita sancti gregorii pape. CX

THarsilla scā beati gregorii pape magni amita fuit: de qua idē quo supra libro cap. 17. tradit: q̄ alias duas sorores suas uirtute ꝓtinue orōnis: grauitate uite: singularitate abstinentie: ad culmen sanctitatis excreuit. Huic per uisionē felix secund⁹ atau⁹ prefati doctoris romane ecclesie antistes & sanctus apparuit: eamq; ad mansionem perpetue claritatis ostendit: & ipsam ad illā inuitauit. Que subsequenti mox febre correpta ad diem peruenit extremum. Cum autē multi ad eius obitum ꝓuenientes ipsi⁹ lectulum circūstarent: ecce illa subito sursum respiciens: iesum uenientē uidit: & circūstantibus acclamare cepit: ut recederent: & locuz iesu ueniēti darent. Cūq; in eū: quē uidebat: intēderet: scā illa aia e corpe est egressa. Tanta aūt fragrātia miri odoris aspsa ē: ut ipsa quoq; suauitas oñderet: illuc auctorē suauitatis uenisse. Cū aūt eius corp⁹ ad lauandū eēt nudatum: lōge oronis usu i cubitis & genibus camelog; more inuenta est obdurata cutis excreuisse: & quod uiuens spūs eius ē per egerit: caro mortua testabatur.

¶ De scā musa uirgine. CXI

MVsa uirgo apud urbem romā claruit. De qua idem q supra libro 4. capitulo. 18. scribit: q̄ quadam nocte ei per uisionē scā dei genitrix apparuit: & cum eēt puella parua: coeuas ei in albis uestibus puellas oñdit. Quibus cū illa admisceri appeteret: sed se eis iūgere nō auderet: btē uirgis ē uoce req̄sita: an uellet cū eis eē: atq; in ei⁹ obsequio uiuere. Et cū puella rñdisset q̄ sic: mādatum ꝓtinus accepit: ut nil ultra leue & puellare ageret: a risu & iocis abstineret: & q̄ inter eas: quas uiderat die. 30. ueniret. Quibus uisis in cūctis suis morib⁹ puella imutata est: omnēq; a se leuitatē puellaris uite deterſit. Et dū parentes eā imutatā mirarent: requisita oia uisa narrauit. Sed post. 15. diez febre corripit. die uero. 30. ad exitum eidē appropinquanti: eadem dei genitrix cū puellis: quas uiderat: denuo reuelat. Cui etiā eā uocāti: apta uoce se uenire rñdit: atq; in ipsa locutiōe spiritū reddidit: & ex uirgineo corpore cū scis habitatura uirginibus exiuit.

¶ De scis duob⁹ monachis mīribus. CXII

DVo monachi martyres: quorum noia nō habent expressa: in prouincia ualerie passi sunt: De quibus narrat greg⁹. 4. dialo. cap. 22. q̄ duz eēnt monachi i quodā monasterio: quod per abbatē ualentionē regebatur: & in ipso cenobio longobardi seuientes uenissent: duos prefatos monachos in ramis unius arboris suspenderunt. Factoq; uespere: utrorūq; spirit⁹ claris illic apertis q̄ uocibus psallere cepunt: ita ut ipsi quoq; qui eos occiderant: cum uoces psallentium audirent: nimium mirati terrerentur. Quas etiam uoces captiui omnes: qui illic aderāt: audierunt. & eorum psalmodie postmodum testes extiterunt.

¶ De sancto surano martyre. CXIII

SVranus abbas & martyr in ꝓuincia ſurana paſſus eſt. De quo eodē libro cap. 23. habetur: ꝙ dū eſſet pater cuiuſdā monaſterii in eadem ꝓuincia ſiti: captiuis aduenientib⁹ atq; a longobardoꝝ depredatiōe fugiētib⁹: cūcta que habebat largitus ē. Cū q; ueſtimēta ſua & ſr̄um & cellarium: & quicquid in horto haberi potuit i elemoſynis cōſumpſiſſet: lōgobardi ſubito aduenerunt: & eum tenuerūt: ac aur̄ petere ceperunt. Quibus cū nil omnino ſe habere diceret: in monte uicino ab eis ductus eſt: in quo ſilua imē ſe magnitudinis erat. Ibiq; captiuus quidam fugiens in caua arbore latitabat: ubi un⁹ ex illis educto gladio ſuranum occidit. Cuius corpus dum in terrā caderet: mons omnis ꝓtinus & ſilua concuſſa eſt: ac ſi ferre nō poſſe pond⁹ ſanctitatis ei⁹ diceret terra que tremuiſſet.

¶ De ſcō iuſto diacono & mr̄e. CXIIII.

IVſtus diaconus & martyr in marſoꝝ prouincia paſſus eſt. De quo predicto li. cap. 24. ſcribitur: ꝙ uir uenerabilis & uite ſāctiſſime fuit. Quem inuentū longobardi tenuerunt: quoꝝ unus gladio caput eius amputauit. Sed dum corpus eius in terrā caderet: ipe qui hunc occiderat imūdo ſpiritu arrept⁹: ad pedes martyris corruit: & ꝙ amicū dei interfecerit inimico dei tradit⁹ oñdit.

¶ De ſcō theophanio confeſſore. CXV

THeophanius confeſſor. Qué beatus gregorius de nimia ſanctitate cōmendat centuncellenſis urbis comes fuit: miſericordie actibus deditus: bonis operibus intētus: hoſpitalitati precipue ſtudens. Exercendi autem comitatus curis occupatus agebat terrena & temporalia: ſed ut in fine claruit: magis ex debito q̄ ex intentione. Nam cū appropinquante mortis eius tempore grauiſſima aeris tempeſtas obſiſteret: ne ad ſepeliēdum duci potuiſſet: eumq; uxor ſua ex hoc grauiter defleret: hortatus eſt illam ne ploraret: quia mox ut defunctus eſſet: ſerenitas rediret. Cuius protinus uoce⁹ mors: & mortem ſerenitas eſt ſecuta. Quod ſignum alia etiam ſunt ſigna comitata. Nam manus eius & pedes qui podagre humore tumentes uerſi in uulneribus fuerant: & profluente ſanie patebant: dum corpus eius lauari debuiſſet ſani inuenti ſunt: ac ſi nunq̄ uulneris aliq̄d habuiſſent. Sed dum die quarto poſt eius ſepulturam: iubēte uxore marmor eidem ſuppoſitu⁹ mutare uellent: tanta ex corpore ei⁹ fragrantia emanauit: ac ſi ex putreſcente carne pro uermibus aromata ferbuiſſent. Hec gregorius. 4. dial'. cap. 28.

¶ De ſancto antonio monacho. CXVI

ANtonius monachuſ claruit rome in monaſterio beati gregorii pape. De quo idē doctor libro quo ſupra capitulo. 49. dicit: ꝙ dum eſſet uita ſanctiſſimus quotidianis lachrymiſ ad gaudia patrie celeſtis anhelabat. Cumq; ſtudioſiſſime & cū magno feruore ſacra eloquia meditaretur: non in eis uerba ſcientie: ſed fletum ꝓpunctionis inquirebat. Huic per nocturnam uiſionem dictu⁹ eſt. Paratus eſto: & quia dominus iuſſit migra. Cum autem ille non haberet ſumpt⁹ ad migrandum diceret. Reſponſum protinus audiuit: dicens. Si de peccatis tuis agitur: dimiſſa ſunt. Quod dum ſemel audiſſet & magno adhuc metu trepidaret: nocte quoq; alia in eiſdem uerbis eſt admonitus. Et poſt dies quinq; febre correptus fratrib⁹ cunctis flentibus & orantibus quieuit in pace. Ad cuius ſepulchrum miracula plurima oſtenſa ſunt.

¶ De ſancto merolo monacho. CXVII.

MErolus monachus eiuſdem cenobii fuit: & eode⁹ tempore claruit de quo ubi ſupra gregorius ſcribit: ꝙ dum eſſet uehementer lachrymis & elemoſynis intentus: ꝓſalmodia ex ore ſuo pene nullo tempore ceſſare conſueuerat. Huic nocturna uiſione apparuit: quia ex albis floribus corona de celo in caput illius deſcendebat. Qui moleſtia mox corporis occupatus: cum magna animi ſecuritate & hilaritate ſpiritum emiſit. Ad cuius ſepulchru⁹ dum poſt annos. xiiii. petrus quidam abbas ſibi ſepulturam facere uellet: tanta de ſepulchro meroli fragrantia ſuauitatis emanauit: ac ſi illic florum omnium fuiſſent odoramenta congregata. Ex qua re manifeſte patuit: q̄ uerum fuerit: qđ ꝓ nocturnam uiſionē uidit. Hec gregorius ubi ſupra.

¶ De ſcō aimone cantuarieñ. CXVIII.

AImon cantuarieñ. archidiaconus fuit. Qui uite abſtinētia & doctrine ſapiētia plurimū claruit. Hic ſermones elegantes de xp̄i natiuitate: & de plurib⁹ ſcōꝝ feſtiuitatibus edidit. Sūmam copioſam de uitiis & uirtutibus ſcripſit: & alia plurima utilia opuſcula ꝓpilauit. De hoc legit ꝙ dū nocte q̄dā legeret: & uigilaret ad ſtudiū i craſtinū de incarnatione dominica diſputatur⁹: appa ruit ei diabolus. Et cum leuaret manū dextram: ut ſe ſignaret: tenuit eam diabolus. Et cum uellet ſe ſignare ſiniſtra: tenuit eam ſimiliter: Et cum diceret: ego ſigno me in corde in nomine patris: & filii: & ſpiritus ſci: diabolus dimiſit eū. Et cū quereret ad q̄d uene

rat:rñdit diabol⁹:q̄ ad ipediēdū eū:ne haberet quid eleganter diceret:de eo qđ maxime timebat:q̄ totam uirtutem & potentiam demonum attriuerat:& confuderat:scilicet incarnatio dei:per ea que deus gessit in carne. Hic post laudabilia uirtutum insignia quieuit in pace. Et sepultus cantuarie miraculis copiosus & clarus effulget.

¶ De sancto petro tarantasiensi episcopo. CXIX

PEtrus tarantasiensis archiepiscopus apud eandem urbem claruit circa annum domini. ii40. tēpore eugenii pape tertii. Qui sanctitate uite conspicuus: multis & mirabilibus signis radiauit. ¶ Cuius uirtutuȝ fama dum ad ciuitatem lausemiam peruenisset. Tres uiri ibidem in carcere clausi ante hostium carceris custodibus ludentibus; cum ipsius nomen inuocassent:sanctus uir continuo lōge positus affuit:& illos solutos eduxit:ac ut se sequerent admonuit. Qui ab eis solis uisus:nullis aliis apparuit. Et cum nulla alia esset opportunitas diuertendi:sequentes illum desuper tabulas super quibus custodes ludebant:inter illos mediȝ pertransibant. Sicq̄ ab ipsis inuisi custodibus recesserunt. Nec ante ab eis episcopus disparuit donec ad locum illos securum perduxit:quē iuxta uotum emissum non prius cibum gustauerunt:donec ad suī presentiam liberatoris accederent. ¶ Hic ex deuotione ab henrico rege anglorȝ accersit⁹:in uia miraculuȝ nouum ostendit. Erat enim filia cuiusdā petri de fraxineto:que nequitia inuide socr⁹ a malefica fascinata langorem desperatum incurrerat:ita ut nec uiri presentiam sustinere posset. Hec a patre ut sathanas sathanam eiiceret: alteri malefice tradita fuerat liberanda. Que suis quibusdam premissis prestigiis:morsuras duas i brachio ei fixit. Ab illo extunc langore prio conualuit:sed aliū grauiorem incurrit. Nam ex illo die ex morsura superiori cum nimio puelle cruciatu sicut ipsa testabatur: ex corde acus prodeūtes uisibiliter exibāt. Pluresq̄ q̄ triginta acus per temporum interualla inde sunt egresse. Hec a patre btō uiro exhibita: & ab eodem in ipsa morsura contacta egressis inde pluribus acubus ipso presente: extunc ab eadem fuit passione liberata. Sed recedente sancto episcopo ex morsura iferiori: utpote quam sanctus minime contigerat: ceperunt simili modo sudes quasi quercine prodire:ita q̄ per diuersos dies quasi.16. exiuerunt. Sed btūs petr⁹ in suo regressu puellaȝ omnibus peccatis suis plene ꝓfessam & communicatā eadē morsura iferiori tetigit:eāq̄ oīno sanataȝ dimisit. Qui postq̄ ecclesie sue doctrina & exemplis insigniter prefuit:i pace quieuit. Ibidemq̄ sepultus in miraculis stupendis uiuit. Hec frater uincentius i speculo.

¶ De sancto rhectitio epō. CXX

RHectitius eduoȝ.i. augustudunensis epūs tempore constantini impatoris celeberrime fame habitus est. Hic sermonibus clarus & uita laudabilis opuscula quedam fidei perutilia digessit. Nam in gallia leguntur eius cōmentarii in cāticis canticoȝ. Extat & aliud grande eius uolumen aduersus nouatianum. Et hic in pace quiescens augustuduni tumulatus dormit. Hec hieronymus de uiris illustribus libro.

¶ De sancto iuuenco presbytero. CXXI

IVuencus presbyter apud hispaniam claruit. Hic sanctis pollēs opibus:quattuor euāgelia hexametris uersibus pene ad uerbuȝ transferens quattuor libros cōposuit. Et non nulla eodem metro ad sacramentorum ordinem pertinētia persecit. Floruit autem sub constantino imperatore. Et apud hispanias confessoris nomine celebris habet. Hec ubi supra.

¶ De sancto apollinare epō. CXXII

APollinaris laodicienſis syrie epūs patre probo progenitus: grāmaticis in adolescentia operam dedit:& postea sacris scripturis insudans:innumera quasi scribens uolumina scitate nō ifim⁹: ut doctrine ipsi⁹ uita discors nō fuerit: sub theodosio impatore diē obiit. Extāt ei⁹ aduersus porphyriū 30. libri:qui inter cetera opeȝ eius uel maxime probantur apud laodiciam corpore q̄ escit. Hec ubi supra.

¶ De sancto patiano epō. CXXIII

PAtian⁹ pyrenei iugis barcinone epūs castitate eloquētia & taȝ uita q̄ ꝓmone clar⁹ scripsit uaria opuscula. De qb⁹ est cert⁹ liber ꝓtra nouatianos. Hic sub theodosio seniore principe iam ultima senectute i xpō quieuit. Hec hieronymus ubi supra.

¶ De sancto theodoro epō. CXXIIII

THeodor⁹ tarsensis epūs apud eādē scitate & doctrina claruit citatē. Qui dū antiochie eēt ꝓsbr magis florere cepit. Scripsit eni plura ad fideliū utilitatē. Extāt ei⁹ in apostolum ꝓmētarii:& multa alia ad eusebiū cesariē sem:cui ꝓtēporane⁹ extitit:eiusq̄ cuȝ sensū secutus sit:eloquētiā imitari nō potuit pp ignorātiā secularium lrārum. hec ubi supra.

¶ De sancto priscciliano episcopo & martyre. CXXV

PRiscilianus bapille epus & martyr multa ecclesie dei putilia digessit opuscula. Hic sub quodã maximiano tyrãno qui tpe theodosii primi gallias occupauit: cum latrociniano quodã de quo supra actũ est p fidei defẽsione ad mortẽ q̃si cesus una cũ eodẽ latrociniano apud treueriz quieścit Hec hieronym⁹ de uiris illustribus.

¶De scõ gelasio episcopo. CXXVI

GElasius cesaree palestine eps eugenio in dicti põtificat⁹ sede successit. Qui uita & doctrina uirtutũ signis admodũ eluxit. Et non nulla diuina uolumina ꝓpilauit. Qui etiã in xpo quiescẽs apud ipaz ciuitatẽ in corpore dormit. Hec ubi supra.

¶De scõ theotimo episcopo. CXXVII

THeotim⁹ cyrenoꝝ eps insignis sãctitatis & sapie gr̃ia refulsit. Qui cũ plura opa laudabilia ediderit Inter cetera in morẽ dialogoꝝ & ueteris eloquẽtie breues cõmaticosq; tractatus cõscripsit. Et hic hũanitatis debitũ soluẽs apud eandem urbẽ in xpo qescit. Hec ubi supra hieronymus.

¶De scõ amphilaco episcopo. CXXVIII

AMphilacus i conii eps claruit i ipa ciuitate tpre theodosii senioris. Qui uir moribꝰ & scitate redimitus doctrina quoq; ñ isimꝰ. Inter alia ad beatũ hieronymuz scripsit librũ de spiritusco q̃ sit deꝰ: & q̃ sit omnipotẽs & adorãdus. Et alia fidẽ nraz fra grãtia opuscula putilia digessit. Et apud eãdem ciuitatẽ i pace humanitatis debituz sol uit. Hec ubi supra.

¶De scõ luciano presbytero. CXXIX.

PVucianus p̃sbyter uir scissimꝰ & deuotꝰ apd hierosolymã claruit tpe honorii ipatoris. Hic dũ uite abstinentia & pudicitie scimonia laudabilis apud deũ polleret: & hoes: tante gr̃e meritũ obtinuit: ut eidẽ dñs corpa scõꝝ stephani ꝓmris nicodemi gamalielis & abibon reuelaret. Et p huiꝰ relationẽ eadẽ glorioſa cadauera iuenta eẽnt: ut dictuz ẽ supra in inuentione dictoꝝ scõꝝ. 3. non. augusti. Hic aũt beatꝰ uir eandẽ reuelationẽ & eius historiã ad oium ecclesiaꝝ personas: greco ꝓmone descripsit. Quã adiutus presbyter homo hispanꝰ postmodũ i latinũ ꝙuertit. Post dictoꝝ aũt scõꝝ corpora inuẽtionẽ prefatꝰ uenerãdus p̃sbyter scitate ꝓspi cuus: uirtutũq; opibꝰ multipliciter pollẽs i pace qeuit. Et apd basilicã baptisterii i qua miſter fuerat sepultꝰ iacet signisq; coruscat.

¶ De sanctis pluribus quoꝝ sola nomina & dies festiui inueniuntur. CXXX.

PLures sancti ultra suprapositos existunt: de quoꝝ uita uel gestis nihil penitus potui inuenire: nisi eoꝝ solũmodo noia & dies festiuitatũ: & nihil ultra: nisi de paucis: de quibus etiam loca in quibus passi sũt uel sine martyrio decesserunt: ꝓscripta reperi: ex martylogio uidelicet hieronymi usuardi uel adonis. Et iccirco ut nihil eoꝝ que de sanctis inuenire potui omittatur i fine p̃sentis operis. Hoc unico capitulo ea que de nominibus & diebꝰ festis dictoꝝ sanctoꝝ: in predicto libello ꝓscripta sũt recolligere curaui. Reseruata tñ tam mihi q̃ posteris potestatẽ eoꝝ gesta & passiones scribendi distinctius: si ea qñq; in futurum reperire contingat. Ad litteram tñ premissa ut inueni subiiciam. Et sic operi huic quantum ad presens finem faciam.

1 ¶Iustina uirgo & martyr passa ẽ pridie calendas decembris.

2 ¶Nicetius eps & ꝓfessor in ciuitate treueris quieuit in xpo noñ decẽbris.

3 ¶Iulius & potamia mres eodem die i ciuitate togara passi sunt.

4 ¶Petrus: successus: bassinus: porphyrius & urbanus mres in aphrica passi sũt. 5. idus decembris.

5 ¶Eutychius ꝓfessor: cuius gesta habẽtur ut dicit ado. Cuius festum i hispaniis agitur. 3. idus decembris.

6 ¶Hermogenes: donatꝰ: & alii uigintidus martyres passi sunt pridie idus decembris.

7 ¶Valericus abbas eodem die in pago uiniacensi quieuit.

8 ¶Aubertus cameracensis eps: qui in dño quieuit idibꝰ decembris.

9 ¶Drusus: zozymus: & theodorus: in antiochia passi sunt decimonono calen. ianuarii:

10 ¶Maximinus confessor quieuit in christo in territorio aurelianẽsi decimoctauo calen. ianuarii.

11 ¶Valentinus: naualis: & agricola mres rauẽne passi sunt. 17. cal. ianuarii.

12 ¶Moyses martyr in aphrica passus ẽ. 15. cal. ianuarii.

13 ¶Gratianus eps & confessor eodem die turoni dormiuit.

14 ¶Darius martyr in ciuitate nicea passus est. 14. cal. ianuarii.

15 ¶Gregorius episcopus antisiodori eodẽ die quieuit.

16 ¶Iulius martyr in ciuitate thracia gelduba passus est. 13. cal. ianuarii.

17 ¶Liberatus confessor: & gregorius episcopus eodem die in amphitrea claruerunt.

18 ¶Zepherinus episcop⁹ eodem die rome in christo quieuit.
19 ¶Ioannes & festus martyres i tuscia passi sunt.12.calē.ianuarii.
20 ¶Demetri⁹:honoratus:& flor⁹ martyres in ciuitate ostia passi sunt.xi.cal.ianu.
21 ¶Lucianus confessor in ciuitate tripoli quieuit.9.calen.ianuarii.
22 ¶Eutychi⁹ p̄sb̄r & domitian⁹ diacon⁹ apd ancyrā galatie passi sunt.5.calē.ianua.
23 ¶Ebrulphus confessor in pago oxymēsi quieuit.4.calen.dicti mensis ianuarii.
24 ¶Hermes exorcista rethiarie urbi claruit pridie calen.ianuarii.
25 ¶Eugend⁹ abbas cuius uita:ut dicit ado uirtutib⁹ & miraculis plena refulsit: in territorio lugdunēsi claruit calē.ianu.
26 ¶Isidorus episcop⁹ apud antiochiam in xp̄o quieuit.4.noñ.ianuarii.
27 ¶Hermes:agge⁹:& caius martyres in ciuitate bononia passi sūt pridie noñ.ia.
28 ¶Felix & ianuarius in ciuitate heraclea passi sunt.7.idus ianuarii.
29 ¶Eugenianus martyr passus est.5.idus ianuarii in augustuduni ciuitate.
30 ¶Timotheus confessor eodem die in grecia claruit.
31 ¶Vitalis ep̄s:reuocat⁹ & fortunat⁹ diacon⁹ apd smyrnā.5.id⁹ ianuarii passi sūt.
32 ¶Petrus:seuerinus: & leonti⁹ martyres: quoꝝ:ut ait ado:gesta habent apud alexandriam passi sunt.3.idus ianuarii.
33 ¶Lōgisi⁹ p̄fessor:cui⁹ festū agit idib⁹ ian̄.
34 ¶Euphrasius ep̄s & clerus diaconus.19.calen.februarii passi sunt.
35 ¶Fuscus confessor in monasterio patrona claruit.17.calen.februarii:
36 ¶Prisceilla sācta eodem die rome quieuit.
37 ¶Nedolfonsus ep̄s apd toletū uita & doctrina clarissim⁹ i dño quieuit.x.cal.feb.
38 ¶Marius abbas monasterii beluacensis: cui⁹ uitā uirtutib⁹ plenā:ut ait ado:uir illustris ac patricius dinamius scribit: cuius festum agitur.6.calen.februarii.
39 ¶Adiut⁹ m̄r eodē die i aphrica passus ē.
40 ¶Ioannes presbyter in monasterio rhemensi quieuit in xp̄o.5.calē.februarii.
41 ¶Valeri⁹ ep̄s & bti petri apli discipulus 4.calen.feb̄r.treueri dormiuit in dño.
42 ¶Flauian⁹ m̄r passus est.5.calē.februa.
43 ¶Aldegūdis uirgo eodem die in malbedio monasterio quieuit in pace.
44 ¶Saturnin⁹:thyrsus:& uictor martyres alexādrie passi sunt pridie calē.febru.
45 ¶Policarpus & seuerianus ep̄i:quorum festum colitur calendis februarii.
46 ¶Fortunatus:felicianus presbyteri: firmus & candidus martyres rome passi 4.nonas februarii.
47 ¶Floscul⁹ ep̄s eodē die aureliani quieuit.
48 ¶Tigris & remedius ep̄i apud oppidum uapingum passi sunt.5.noñ februarii.
49 ¶Lupicinus ep̄s:felix & celerinus eode3 die lugduni passi sunt.
50 ¶Auentin⁹ ep̄s in ciuitate trechas pridie noñ februarii dormiuit.
51 ¶Antolianus martyr auernis passus est 8.id⁹ februarii.
52 ¶Saturnin⁹:theophil⁹:& reuocata martyres eodem passi sunt die.
53 ¶Dionysius:emilianus:& sebastian⁹ martyres apud armeniam minorem passi sunt.6.idus februarii.
54 ¶Salomon martyr eodem die in ciuitate corduba passus est.
55 ¶Paulus episcop⁹:lucas & cyriac⁹ martyres ipso die rome passi sunt.
56 ¶Amon & alexander martyres apud cyprum passi sunt.5.id⁹ februa.
57 ¶Zotic⁹:irene⁹:amantius & hiacynthus m̄res rome passi sunt.4.id⁹ febr.
58 ¶Desiderius ep̄s apud lugdunū quiit in xp̄o.3.id⁹ febr̄.
59 ¶Macarius:rufinus & iust⁹ martyres passi sunt pridie id⁹ febr̄.
60 ¶Modest⁹ & amonius infantes eodē die in alexandria martyrio coronant̄.
61 Polyotus martyr:qui latine interpretat̄ multe auris in mylittana armenie idib⁹ februarii passus est.
62 ¶Licinius ep̄s in ciuitate andegauen̄ eodem die quieuit.
63 ¶Stephanus ep̄s & iulian⁹ martyres eodem die lugdun̄ passi sunt.
64 ¶Vitalis presbyter:felicula & zeno martyres rome passi sunt.16.calē.martii.
65 ¶Creator m̄r cū uxore & uniuersa domo rome passi m̄rio coronāt̄.15.cal.mart.
66 ¶Quinidi⁹ ep̄s i galliis citate uasionēse ipso die quieuit:cuius mortē in cōspectu dñi p̄ciosam miracula crebra testant̄.
67 ¶Agapes uirgo in ciuitate iteranis eodē die in domino dormiuit.
68 ¶Iulianus m̄r & ep̄s cū aliis qnq; milib⁹ apud egyptum passus est.14.cal.mar.
69 ¶Donatus: & secundian⁹: & romul⁹ cū aliis.86.apud urbem concordiam passi sunt.13.calen.martii.
70 ¶Siluinus ep̄s taruenēsis ipso die in domino quieuit.
71 ¶Rutul⁹:siluan⁹:& maxim⁹ m̄res in aphrica.12.calē.martii m̄rio coronant̄.
72 ¶Publius:iulianus &marcellus in eadē aphrica passi sunt.xi.calē.martii.
73 ¶Potamius & nemesius in cypro insula passi sunt.10.calen.martii.
74 ¶Caius:uictor:& panthamia eode3 die rome palmam percipiunt.

75 ¶Verolus: secundinus: seruulus & alii uiginti in aphrica ciuitate adrumeto passi sunt. 9. calen. martii.

76 ¶Sergius martyr i cesarea cappadocie passus est. vi. calen. martii: cuius ut dicit ado gesta preclara habentur.

77 ¶Fortunatus presbyter: & felix cum aliis. 27. 4. calen. martii passi sunt.

78 ¶Baldomerus confessor uir dei quieuit in domino. 3. calen. martii. cuius sepulchrum crebris miraculis illustratur.

79 ¶Alexander: abundantius: & fortunio martyres ipso die passi sunt.

80 ¶Macarius & rufinus: iust⁹ & theophilus pridie cal. martii mrio coronãtur.

81 ¶Hermes & hadrianus martyres in ciuitate massile passi sunt cal. martii.

82 ¶Leo martyr eodem die passus est.

83 ¶Lucius episcopus: absalon & largus martyrio coronati sunt. vi. noñ. mar.

84 ¶Eusebius palatinus & alii nouẽ martyres. 3. noñ. martii palmã pcipiunt.

85 ¶Iulialis episcopus in ciuitate toleto claruit pridie nonas martii: qui ut ait ado apud eiusdem loci incolas famosissimus habetur.

86 ¶Quadragintaduo martyres in persida passi sunt. 6. idus martii.

87 ¶Gorgonius & firmus martyres eodẽ die palmam perceperunt.

88 ¶Petrus martyr i aphrica passus est pridie idus martii.

89 ¶Aphrodisius confessor eodẽ die quieuit.

90 ¶Patricius episcopus auernis claruit. 7. calen. aprilis.

91 ¶Quint⁹: quintilus: quintilia & marc⁹ cum aliis. 9. martyres apud surrhentum passi sunt. 14. cal. aprilis.

92 ¶Leontius episcopus appolonii eodem die in christo dormiuit.

93 ¶Paulus cyrillus & eugenius martyres cum aliis quattuor. xiii. calen. aprilis palmas martyrii perceperunt.

94 ¶Lupicinus abbas in territorio lugduni quieuit in christo. xii. calen. aprilis cuius uita sanctitatis & miraculorum gloria insignis fuit.

95 ¶Saturninus epscop⁹ & alii nouẽ martyres in aphrica passi sunt undecimo calen. aprilis.

96 ¶Romulus: & secundolus martyres in mauritania pro christo passi sunt. 9. calen. aprilis.

97 ¶Seleucus confessor ipsa die apud syriam quieuit.

98 ¶Agapitus confessor eadem die i phrygia claruit.

99 ¶Cyrinus martyr rome passus est octauo calen. aprilis.

100 ¶Theodorus episcopus: ireneus diaconus: serapion: & amoni⁹: lectores martyres apud pentapolim libye passi sũt septimo calen. aprilis.

101 ¶Alexander martyr in pãnonia triumphum obtinuit. 6. calen. aprilis.

102 ¶Castor & dorotheus martyres tarsi licie passi sunt. v. calen. aprilis.

103 ¶Doninus & uictor martyres thessalonice mrio coronantur. 3. cal. aprilis.

104 ¶Pastor episcopus palatinus eodẽ die aureliani claruit.

105 ¶Diodolus: anesi⁹: felix: cornelia & ualeria: port⁹ & abdas martyres i aphrica passi sunt. xi. cal. aprilis.

106 ¶Venantius episcopus & martyr calẽ. aprilis palmam promeruit.

107 ¶Victor presbyter: & stephanus martyres eodem die in egypto passi sunt.

108 ¶Eugarius & benignus martyres coronas pcipiũt: i scythi a ciuitate thomis tertio nonas aprilis.

109 ¶Pancratius confessor ipso die apd tauromenium sicilie quieuit in xpo.

110 ¶Martiana nicanor: & appolonius martyres apud egyptum passi sunt nonis aprilis.

111 ¶Amphianus confessor eodem die apd cesaream lycie claruit.

112 ¶Timothe⁹ & diogenes martyres i macedonia palmas pceperũt. 8. id⁹ apri.

113 ¶Epiphanius episcopus: donatus presbyter: & alii. 14. apud aphricam passi sunt. 7. idus aprilis.

114 ¶Pleusius presbyter eodem die in alexandria in christo quieuit.

115 ¶Apollonius presbyter: & alii. v. martyres apud alexandriam passi sunt. 4. idus aprilis.

116 ¶Domnus episcopus cum militibus. 8 martyres in dalmatia ciuitate salona passi sunt. 3. idus aprilis.

117 ¶Thallacus presbyter & cõfessor eodẽ die in pace quieuit.

118 ¶Constantinus episcopus oppido uapigo claret pridie idus aprilis.

119 ¶Euphemia uirgo & martyr idibus aprilis coronam percepit.

120 ¶Phronto abbas apud alexandria3 claruit. 18. cal. maii. Cuius uita ut dicit ado scitate & miraculis extitit gl'osa.

121 ¶Proculus martyr: & donina uirgo cũ sociis uirginibus ipso die iteranis passi sunt.

122 ¶Petr⁹ diacon⁹ & hermogenes mr̃es apud aphricã passi sũt. 15. cal. maii.

123 ¶Heleus presbyter: paulus: & isidor⁹ monachi in ciuitate cordub a eodem die martyrium perceperunt.

124 ¶Prefect⁹ presbyter & martyr in presa
ta citate corduba passus ē.14.cal.maii
125 ¶Hermogenes:caius:expeditus:aristo/
nicus:rufus:galatas martyres una die
coronati sunt in armenia ciuitate mylit
tana scilicet.13.calen.maii.
126 ¶Vincētius martyr eodem die in hispa/
nia ciuitate caucoliberi passus est.
127 ¶Martianus confessor antisiodori quie/
uit.12.calen.maii.
128 ¶Vildifrius episcopus & confessor cla/
ruit octauo calen.maii.
129 ¶Euandius & hermogenes ciuitate syra
cusana martyrio coronāt.7.cal.maii.
130 ¶Castor & stephanus martyres tarsi ci/
licie passi sunt quinto calen.maii.
131 ¶Aphrodisius:charilipus:agapitus: &
eusebius martyres.4.calen.maii pal/
mas perceperunt.
132 ¶Apollinaris martyr eodem die in pan/
nonia passus est.
133 ¶Saturninus & neopolus martyres.6.
non̄.maii in carcere quieuerunt.
134 ¶Nicetius episcopus uienne claruit.3.
nonas maii: qui fuit uir preclarissimus
& nobilis:ut ait ado.
135 ¶Iouinianus lector & martyr antisiodo
ri eodem die coronam promeruit.
136 ¶Heliodorus & uenustus cum aliis se/
ptuagintaquq; in aphrica martyrio co
ronātur pridie non̄ maii.
137 ¶Iuuenalis martyr non̄ maii passus est.
138 ¶Stephanus & uictor atq; helladius e/
piscopi apud egyptum passi sunt mar/
tyrium.8.idus maii.
139 ¶Trecenti & decem martyres in perside
passi sunt.7.idus maii.
140 ¶Quartus & quint⁹ martyres:rome uia
latina ad centunaulas palmas percepe
runt sexto idus maii.
141 ¶Aquilinus & uictorianus martyres:
quorum gesta habentur i syria prouin
cia passi sunt.17.calen.iunii.
142 ¶Isidorus eps trechas eodem die qeuit.
143 ¶Heraclius:paulus: & aquilinus cum
aliis duobus martyres passi sunt in ci/
uitate niueduno.16.calē.iulii.
144 ¶Poliuetus:uictorius:& donatus mar/
tyres apud cesaream cappadocie mar/
tyrium pertulerunt:12.calen.iunii.
145 ¶Secundinus martyr eodem die cordu
be passus est.
146 ¶Helena uirgo antisiodori claruit un/
decimo calen.iunii.
147 ¶Faustinus & timotheus ipso die rome
passi sunt.
148 Epiticus & basileus episcopi in hispa/
niis clarent.10.calen.iunii.
149 ¶Innocentius martyr in portu romano
passus est nono calen.iunii.
150 ¶Zoilus:seruulus:felix:siluanus & dio
cles martyres apud histriam ipso die
triumphum obtinuerunt.
151 ¶Pascrates & ualentio martyres & alii
duo simul coronati sūt.8.calen.iunii.
152. ¶Quadratus martyr.7.calē.iunii pas/
sus est:in cuius solēnitate sancti augu/
stini sermones inueniuntur ad popu/
lum:ut dicit ado.
153 ¶Felicissimus:eradius:& paulinus mar
tyres tuderti tuscie eodem die palmas
percipiunt.
154 ¶Ragenulphus martyr in pago attreba
tensi passus est.6.calen.iunii.
155 ¶Libertus confessor eodem die apud
anconam dormit.
156 ¶Emilius:felix:mulier:priamus: & lu/
cianus martyres in sardinia coronant
quinto calen.iunii.
157 ¶Restitut⁹ martyr rome uia aurelia.4.
calē.iunii passus est.
158 ¶Septem germani eodem die uia tybur/
tina passi sunt.
159 ¶Gabin⁹ & christol⁹ martyres turrib⁹
sardinie palmas obtinent.3.cal.iunii.
160 ¶Sycus & platin⁹ in antiochia eodē die
per multa tormenta passi sunt.
161 ¶Crescentianus martyr turribus sardi/
nie pridie calen.iunii coronā pcepit.
162 ¶Caprasius abbas monasterii lirmen.
quieuit in christo calen.iunii.
163 ¶Aretius & dacian⁹ martyres rome pas
si sunt pridie non̄ iunii.
164 ¶Amantius & alexander martyres in ci
uitate niueduno martyrio coronantur
octauo idus iunii.
165 ¶Petrus presbyter:eutychius:hieremi
as:& alii tres cordube passi sunt septi/
mo idus iunii.
166 ¶Salustianus confessor apud sardinia3
sexto idus iunii claruit.
167 ¶Vincentius leuita & martyr in ciuita/
te agino passus est quinto id⁹ iunii.
168 ¶Zacharias martyr nicomedie passus
est.4.idus iunii.
169 ¶Censurius confessor & episcopus qe/
uit in domino antisiodori die eodem.
170 ¶Lucian⁹ & crescentian⁹ martyres pas
si sunt in aphrica idibus iunii.
171 ¶Aurelian⁹ episcop⁹ & cōfessor lugdu/
ni dormiuit in dn̄o.xvi.cal.iulii.
172 ¶Ducenti & sexagintaduo martyres:ro
me passi positi sunt uia salaria uetere
ad cluuium cucumeris.xv.cal.iulii.
173 ¶Vulmar⁹ pfessor admirande scitatis &
religionis uir ipo die quieuit in pace.
174 ¶Adiutus pbyter & confessor eodem
die aureliani dormiuit in xpo.

175 ¶Baddulphꝰ abbas eodem die claruit.
176 ¶Paulinus cyprianꝰ: felix: & feliciana uirgines & martyres apd ciuitatē thomis mr̄io coronant̄.xii.cal.iulii.
177 ¶Rufinꝰ & martia uirgo martyres passi sunt in sicilia ciuitate syracusa undecimo calen.iulii.
178 ¶Quiriacꝰ & apollinaris martyres eodem die in aphrica palmam suscipiūt.
179 ¶Maxentius presbyter & ꝓfessor in pago pictauensi.vi.cal.iulii claruit.
180 ¶Perseueranda uirgo eodem die in domino requieuit.
181 ¶Benedicta uirgo in territorio senonico quieuit in pace.3.calen.iulii.
182 Corsicus presbyter & leo subdiaconus passi sunt martyrium pridie cal.iulii.
183 ¶Ostianus ep̄s & confessor: i territorio uiuarien̄.eodem die in dn̄o dormiuit.
184 ¶Epachrius monachus & ꝓfessor i ciuitate engolisma claruit cal.iulii.
185 ¶Theodoricus presbyter ipso die i territorio rhemensi feliciter quieuit.
186 ¶Saluius confessor eodem die in portu ualentianas claruit.
187 ¶Monegunda uirgo apd turon̄.obdormiuit in domino.vi.non̄.iulii.
188 ¶Tryphon & alii ducenti mr̄es alexandrie passi sunt.v.non̄.iulii.
189 ¶Eulogius & euphemia:achaicus & demetrius mr̄es constantinopoli eodem die obtinuerunt triumphum.
190 ¶Domitius martyr apud syriam passus est.3.non̄.iulii: qui ut ait ado:uirtutibus suis multa incoliſ bn̄ficia prestat.
191 ¶Stephanus p̄sbyter:& leontiꝰ mr̄es rome passi sunt.v.idus iulii.
192 ¶Iustus & amicus episcopi: in domino quieuerunt in ciuitate lugdun̄. pridie idus iulii.
193 ¶Phocatus episcopus ipso die in christo dormiuit.
194 ¶Eutropius:zozyma & bonosa sorores martyres:rome in portu passi sunt idi bꝰiulii.
195 ¶Philippus:zeno:narsis: & alii decem infantes eodem die alexandrie martyrio coronantur.
196 ¶Emilianus ꝓfessor apud ciuitatē doroscoꝝ claruit.xv.cal.augusti.
197 ¶Sabinus: maximus: iulianus: macrobius:cassius & paula:cum aliis decē passi sunt apud damascum decimotertio calen.augusti.
198 ¶Paulus diaconus & martyr in ciuitate corduba eodem die martyriū sūpsit.
199 ¶Iulia uirgo & martyr in ciuitate trechas passa est.xii.cal.augusti.
200 ¶Primitiua uirgo rome quit decimo calen.augusti.
201 ¶Octoginta & tres milites passi sunt in ciuitate amiternina .9.cal.augusti.
202 ¶Tiberius episcopus antisiodori quieuit.vi.cal.augusti.
203 ¶Symeon monachus ipso die in sicilia claruit.
204 ¶Peregrinus presbyter & confessor cuius beatitudinem miraculorum gloria testatur quieuit lugduni quinto calen.augusti.
205 ¶Vrsus episcopus antisiodori in christo dormiuit.3.calen.augusti.
206 ¶Democritus secundus & dionysius martyres in ciuitate sūmada passi sunt pridie calen.augusti.
207 Hermelus martyr constantinopoli passus est.3.nonas augusti.
208 ¶Ephronius episcopus eodem die augustuduni quieuit.
209 ¶Petrus & iulianꝰ martyres cum aliis 18.rome passi sunt.7.idus augusti.
210 ¶Faustinus martyr apud mediolanum ip̄o die passus est tpre aurelii cōmodi
211 ¶Agapes uirgo quieuit i pace sexto idꝰ augusti.
212 ¶Gandericus episcopus & confessor in ciuitate cameraco tertio idus augusti claruit.
213 Gratilianus & felicissima uirgo in urbe phalari passi sunt pridie idꝰ augusti.
214 ¶Macarius & iulianus eodem die in syria martyrio coronantur.
215 ¶Demetrius confessor in aphrica .xix. calendas septembr. dormiuit.
216 ¶Simplicianus episcopus quieuit i pace.xviii.cal.septembris.
217 ¶Marinus confessor in territorio bituricensi claruit.14.calen.septēbris.
218 ¶Bonosus:& maximianus martyres passi sunt.xii. calen. septembris quorum gesta ado dicit haberi.
219 ¶Martialis:epictetus:saturninus:aprilis & felix:cum quibusdam eorum sociis in portu romano martyriū passi sunt.xi.calen.septembris.
220 ¶Hippolitus: qriacꝰ & archelaus martyres in prefate urbis portu passi sūt. decimo calen.septembris.
221 ¶Mineruus & eleazarus cum filiis.viii martyres eodē die lugduni gallie triumphum obtinuerunt.
222 ¶Fauianus ep̄s ip̄o die quieuit i pace.
223 ¶Audoricus ep̄us in ciuitate rothomageñ.claruit.9.calen.septembris.
224 ¶Iulianus martyr & presbyter i prouicia syrie.8.cal.septē.passus est.
225 ¶Eleutheriꝰ ep̄s antisiodori dormiuit. vii.calen.septembris.

226 ¶Marcellinus tribun⁹ & uxor eius mā mea:& filius ipsius ioānes:& serapion clericus:& petr⁹ miles in ciuitate thomis.6.calē.septēb.martyrio coronāt

227 ¶Syaggeus episcopus eodem die augustoduni in pace dormiuit.

228 ¶Viuianus ep̄s & p̄fessor apud santonas claruit.5.calen.septembris.

229 ¶Candida uirgo in pace quieuit.4.calendas septembris.

230 ¶Niceas & paulus martyres i antiochia syrie eodem die passi sunt.

231 ¶Basila sancta i syrmio ipso die dormiuit in domino.

232 ¶Gaudentia uirgo rome claruit tertio calendas septembris.

233 ¶Sixtus ep̄s capuanus prim⁹ eiusdē urbis antistes apud ipsam ciuitatem uia aquaria dormiuit calē.septembris.

234 ¶Victurius episcopus eodem die cenomanis quieuit.

235 ¶Mansuetus episcopus i ciuitate tullo claruit tertio nonas septembris.

236 ¶Tres pueri martyres.s.rusinus:saluinus:& uitalicus: apud ancyram galatie passi sunt pridie noñ septembris.

237 ¶Magnus:castus: & maxim⁹ martyres eodem die palmas percipiunt.

238 ¶Herculan⁹ martyr rome in portu passus est nonis septembris.

239 ¶Quint⁹:archonti⁹:& donat⁹ martyres eodē die capue triūphū obtinuerunt.

240 ¶Cotid⁹ diacon⁹ i cappadocia urbe reate claruit.8.id⁹ septembris.

241 ¶Amoni⁹:theophilus:neotherius:& alii uigintiduo martyres alexādrie passi sunt.6.idus septembris.

242 ¶Timotheus & faustus ipso die antiochie coronas percipiunt.

243 ¶Hiacynthus episcopus: alexander & tyburti⁹ martyres in sabinis miliario ab urbe.30.passi sunt.5.id⁹ septemb.

244 ¶Patiens confessor lugduni deponitur tertio idus septembris.

245 ¶Sacerdos episcopus lugduni gallie quieuit pridie idus septembris.

246 ¶Lycori⁹ ep̄s turōis claruit idib⁹ sept.

247 ¶Aper episcopus & confessor in ciuitate tullo quieuit i xp̄o.17.calē.octob.

248 ¶Narcissus & crescentius martyres rome passi sunt.15.calen.octobris.

249 ¶Valerianus:macri⁹:& gordian⁹ eodē die i ciuitate nuieduno mr̄io coronāt

250 ¶Socrates & stephanus martyres ipso die in britanniis palmas percipiunt.

251 ¶Trophin⁹:& ocean⁹:atq; eustorgius ep̄s passi sunt martyriū.14.calē.octo.

252 ¶Sequan⁹ abbas & presbyter plurime iustitie uir in territorio lingonice ciuitatis quieuit in dño.13.calē.octobr.

253 ¶Eustathi⁹ episcop⁹ uir magnarū uirtutum eodem die turonis claruit.

254 ¶Dionysi⁹ & priuat⁹ martyres in phrygia passi sunt.12.calē.octobr.

255 ¶Pamphil⁹ martyr rome passus est.xi.calen.octobr.

256 ¶Laudon episcopus in territorio ciuitatis constantie claruit.10.cal.octobr.

257 ¶Siluanus confessor ipso die in territorio bituricensi quieuit.

258 ¶Liberi⁹ ep̄s rome dormiuit.9.cal.oct.

259 ¶Rusticus episcopus auernis quieuit i pace octauo calen.octobr.

260 ¶Lupus ep̄us & anachorita assumptus apud lugdunum claruit.7.cal.octob

261 ¶Senator martyr in ciuitate albana passus est.6.calē.octob.

262 ¶Stacte⁹ p̄fessor rome q̄euit.4.cal.oct.

263 ¶Salomon episcopus & confessor in ciuitate ianuis dormiuit i pace eodē die

264 ¶Eutychius episcopus:platus & heraclas mr̄es passi sūt i thracia.3.ca.oct.

265 ¶Fraternus episcopus & confessor quieuit antisiodori die eodem.

266 ¶Areta martyr & alii quinq; & quattuor passi sunt rome.calen.octobr.

267 ¶Pris⁹:cresce⁹:& euagri⁹ mr̄es i ciuitate thomis ipso die coronas p̄cepunt.

268 ¶Verissimus:maxima & iulia sorores apud p̄uinciā lusitanā i ciuitate helisa pomia eodem die mr̄io triūpharunt:

269 ¶Primus:quirilus:& secundari⁹ martyres antiochie passi sunt.6.noñ.oct.

270 ¶Candidus martyr rome aduersus pileatum passus est.5.noñ octob.

271 ¶Placid⁹:eutychi⁹:& alii.30.martyres apud siciliā passi sunt.3.noñ octobr.

272 ¶Apollinaris ep̄s in galliis ciuitate ualētia eodē die quieuit:cui⁹ uita uirtutibus insignis fuit:& mors nihilomin⁹ signis & p̄digiis decorat:ut dicit ado.

273 ¶Firmatus diaconus:& flauiana uirgo germani martyres eodem die antisiodori passi sunt.

274 Balbina uirgo rome quieuit i pace pridie noñ octobris.

275 ¶Marcellus presbyter:castus emilius:& saturninus martyres eodem die apud capuam passi sunt.

276 ¶Petrus martyr in ciuitate hispali passus est.8.id⁹ octobr.

277 ¶Palatia sc̄a eodem die ancone q̄euit.

278 ¶Gisslerius confessor quieuit i christo 7.idus octobr.

279 ¶Melan⁹ confessor rhedonis claruit.5.idus octobris.

280 ¶Nicasius episcopus:& socii martyres in pago uilcassino ipso die passi sunt.

281 ¶Canici⁹ abbas eodē die i scotia qeuit.
282 ¶Hedisti⁹ martyr apud rauēnā uia laurentina passus.4.id⁹ octobris.
283 ¶Eustathi⁹ presbyter ipso die in syria i christo dormiuit.
284 ¶Epion p̄sb̄r eodē die biturice claruit.
285 ¶Vilstidus episcopus & confessor eodē die quieuit in pace.
286 ¶Venantius abbas quieuit turonis tertio idus octobris.
287 ¶Marcellus hadrianus & marcus eodē die martyrio coronantur.
288 ¶Saturnin⁹ & lupus martyres passi sūt pridie idus octobris.
289 ¶Fortunatus martyr: rome uia aurelia passus est idibus octobris.
290 ¶Luphilus & fortunatus martyres ip̄o die capue passi sunt.
291 ¶Saturnin⁹ p̄sbyter: & nere⁹ cū aliis trecētis.lxv. passi sūt.17.cal.nouembris.
292 ¶Florētinus ep̄us ciuitate aurasica claruit: qui multis clar⁹ uirtutib⁹ in pace quieuit.xvi.calen.nouembris.
293 ¶Victor episcopus: alexander & marianus martyres ipso die passi sunt.
294 ¶Alexāder & uictor .xv.calen.nouembris martyrio coronantur.
295 ¶Beronicus & pelagia: & alii.xlix.i antiochia syrie passi sūt.xiiii.cal.nouēb.
296 ¶Proculus & nicea mater ei⁹ ipso die i ciuitate puteoli mr̄ii palmā pcipiunt.
297 ¶Dasi⁹: zotic⁹: & caius cū.xii.militib⁹ apd nicomediā passi sūt .xii.cal.nouē.
298 ¶Seuerianus episcopus eode3 die burdigallis quieuit.
299 ¶Philippus episcopus: eusebi⁹ & hermes martyres apud andronopoli thracie passi sunt.xi.cal.nouembris.
300 ¶Vitalis confessor quieuit in christo.9 calen.nouembris.
301 ¶Hilarius ep̄s & confessor i ciuitate gauallis qeuit in pace.viii.cal.nouemb.
302 ¶Amandus: lucianus & florus cōfessores qeuerunt in pace.vii.cal.nouemb.
303 ¶Rusticus episcopus eodem die dormiuit in ciuitate nerbona.
304 ¶Florentius martyr apud tile castrum passus est.vi.calen.nouembris.
305 ¶Hiacynthus: quintus: felician⁹ & luci⁹ martyres i lucania prouincia passi sūt .4.cal.nouēbris.
306 ¶Ducenti & uiginti martyres apud aphricam passi sunt .3.calen.nouēbris.
307 ¶Seuerinus monachus de tyburtina ciuitate qeuit in xp̄o.cal.nouembris.
308 ¶Amanti⁹ ep̄s i galliis citate rhedonis claruit pridie noñ.nouēbris. Cui⁹ uita scitate & miraculis extitit gloriosa.
309 ¶Proculus martyr ipso die augustudu
ni passus est.
310 ¶Letus presbyter aureliani qeuit noñ. nouembris.
311 ¶Articus confessor in aphrica quieuit. viii.idus nouembris.
312 ¶Vilebrordus episcopus in frixia deponitur.vii.idus nouembris.
313 ¶Victorius episcopus & p̄fessor unduni quieuit.v.idus nouembris.
314 ¶Demetrius ep̄s: amatus diaconus: eustothius & alii uiginti martyres antiochie passi sunt.4.idus nouembris.
315 ¶Monitor ep̄s eodē die aureliani qeuit.
316 ¶Cunebertus ep̄s i ciuitate agrippinen deponitur pridie idus nouembris.
317 ¶Paternus martyr eodem die in territorio senonico passus est.
318 ¶Leo confessor in castello miliduno ip̄o die claruit.
319 ¶Valentinus: solutor & uictor mr̄es rauēne passi sunt idibus nouembris.
320 ¶Mitrus martyr in prouincia ciuitate aquis eodem die passus est.
321 ¶Clementinus: theodorus: & philomenus martyres apud thraciā ciuitate heraclea passi sunt.xviii.cal.decembris.
322 ¶Rufinus: marcus: ualerius: & honoratus martyres in aphrica triumphum percipiunt.xvi.calen.decembris.
323 ¶Maximus epiſcopus & martyr rome passus ē p̄secutione maximiani: & posit⁹ est ad scū3 tyburtiū .xiii.cal.decē.
324 ¶Simplicius ep̄s eodē die qeuit i pace.
325 ¶Māpelus & caius mr̄es apud siciliā in citate mesana passi sunt.xii.cal.decēb.
326 ¶Tautinus: salutor: & auentor eodem die martyrio coronantur.
327 ¶Pragmatius episcopus augustuduni claruit.x.calen.decembris.
328 ¶Rhodon p̄sbyter & cōfessor quieuit i pace in pago aspanio.9.cal.decēbris.
329 ¶Seuerinus monachus & solitarius eodem die parisius deponitur.
330 ¶Lucretia uirgo & martyr citate emerita ipso die passa est.
331 ¶Felicissimus confessor apud perusium claruit.viii.calen.decembris.
332 ¶Erasmus martyr antiochie passus est. vii.calen.decembris.
333 ¶Amator episcopus augustuduni quieuit in domino.vi.calen.decembris.

OMnes & infiniti alii: quorū numerum & nomia solius dei sapiētia nouit: regnant in celis & cum christo gaudent in eternū3. Cui⁹ regnum & imperium sine fine p̄manet in secula seculorum Amen.

Explicit liber undecimus.

¶Incipit prologus libri duodecimi.

DVodecim⁹ liber & ultim⁹ presentis catalogi ꝓtinet tabulā omniū & singulorū ſāctorū: quorū gesta & passiões: aut acta in hoc uolumine cō scripta sunt. ad hoc ut unicuiq; legenti facile occurrat: qđ querit. Circa quam tabulā & ipsi⁹ ordinem exponendū. 7 sunt ꝓsideranda. ¶ Primū: qa nomia sanctorū seu festiuitatū posita sunt in hac tabula ſm ordinē alphabeti: uidelicet primo oia noia incipientia ab a. ſcđo a.b. tertio a .c: & sic ꝓ ordinē usq; in finē: ita tñ ꝙ etiā in ipsis noibus incipiētib⁹ ab aliq̄ lr̄a erit idē ordo de ꝑis lr̄is & de tertiis & de q̄rtis: & de oibus successiue usq; in finem nois. Ita ut in noib⁹ que incipiūt ab una lr̄a primo ponant noia: in qb⁹ ꝑe uel tertie lr̄e sūt priores iuxta ordinē alphabeti. Et sic de oibus lr̄is usq; in finē. uerbi gr̄a. In noib⁹ incipiētibus ab. a. primo ponunt noia: in qb⁹ post. a: seqt aliud. a. sicut aaron. Deinde nomina in qb⁹ post. a. sequit. b. Et prio ponūt illa noia: in qbus post. a. sequunt. ba. si sūt. uel duplex. b. &. a. ut abbacuh: abbas. Deiñ illa in qb⁹ post. a. sequunt. bc. si reperiunt. Deinde illa in qbus post. a. sequunt. bd. ut abdias: & sic usq; in finē nomis. Talisq; ordo ſuat in oīb⁹ noib⁹ singulaꝝ lr̄aꝝ alphabeti: sicut manifeste appebit legenti tabulā ipsā. Hoc tñ scito: ꝙ omittunt diphthongi: y. loco. i. ponitur: &. h. infra dictiões ꝑ nihilo reputat: ad faciliorē querentiū inuentionem. ¶ Secūdo sciendū est: ꝙ noia omniū ſāctorū hui⁹ opis sunt posita in tabula ꝑticulariter singillatim & distincte. unde q̄is i titulo capituli uel rubrica sint plures sci insimul cō iuncti: sicut multoties occurrit aliqđ festuꝫ plurimorū martyꝝ uel scōꝝ: quorū noia ibidē sunt noiatim exp̄ssa: suis tñ locis tabule posita sunt diuisa & distincta ſm lr̄as alphabeti. uerbi gr̄a. Sci martyres uer⁹ & securus qui simul uno capitulo ꝓhenduntur: noia tñ illorū ꝑ se in tabula ponūt. s. nomē ueri sub lr̄a. u. & nomē securi sub lr̄a. s. Si uero noia aliquorū scōꝝ nō exp̄sse i p̄senti ope sunt posita: tunc ponent in tabula ꝓiunctim sub illa lr̄a: que eis melius ꝙueniat. s. uel sub lr̄a numeri: si numer⁹ scōꝝ exprimat: uel sub lr̄a societatis illius sci: cui sunt copulati. uerbi gr̄a. Sci triginta martyres sine alicui⁹ exp̄ſſo noie in uno capitulo sunt ꝓiuncti: iō in tabula ponunt triginta martyres sub lr̄a. t. Item sci martyres diodor⁹ & marianus & socii in eadē legenda ꝓscribunt: iō in tabula ponit diodor⁹ sub lr̄a. d. & marianus sub lr̄a. m. socii uero: quorū nec noia: nec numer⁹ exp̄ſſa sunt: ponunt sub littera. s. sic: Socii diodori martyris: & sic de aliis. ¶ Tertio sciendū est ꝙ aliqui sci sunt: q nec in rubrica siue titulo capituli: nec in principio legende noiatim: nec sub noie societatis noiant: q tñ incidenter occurrunt infra legendā alterius sci: nec tñ alibi habēt aliquod capitulū ſp̄ale. Et isti in oibus locis hui⁹ uolumis sunt signati infra legēdā cruce nigra sic ✝. Et istorū etiā nomia siue singulariter sint exp̄ſſa siue sub certo numero nō tñ noiatim: exp̄ſſa ponunt in tabula sub lr̄is ꝓgruentib⁹ eis. uerbi gr̄a In legenda bibiane uirgis & martyris occurrunt incidenter flauianus martyr & faustus martyr: & isti i ei⁹ capitulo signati cruce nigra ponunt sub littera. f. Itē darfosa mater bibiane similiter in ipso capitulo noiata & signata cruce ponit in tabula sub lr̄a. d. Itē in legenda iuliani & basilisse: in qua incidenter occurrūt uno loco. 20. milites martyres & i alio loco. 7. frēs: & isti signati cruce ponunt in tabula suis locis. s. primi sub lr̄a. u & secundi sub lr̄a. s. & sic de aliis. Hoc adiecto: qa aliqui ex istis scis: qui intra aliorū legendas ponunt incidenter: aliqñ in plurib⁹ legendis noiantur. Ne tñ in tabula i plurib⁹ locis ponant: signati sunt in illis locis in qbus de ipsis plenior mētio habet. ¶ Quarto aduertendū est: ꝙ posito noie sci in tabula ponit locus: ubi iueniri debet. Et hoc dupliciter. Nam primo ex pte dextra legentis: que est in siniſtra libri signatū est quoto libro: & quoto capitulo libri scūs ille uel legenda debeat inueniri. uerbi gr̄a. Aaron sacerdos: qui est prim⁹ in tabula libro. 6. capitulo. 30. Ex parte uero siniſtra legentis: que est dextra libri signatum ē: quo die: cuiusq; mēsis scūs ille occurrit: indicibus i supiori margine desup existentib⁹. Et sic poterit inueniri: uel in libro uel in calendario conscriptus. Sicut aaron sacerdos: ubi scriptuꝫ est ex parte dextra calē. iulii: quo die festum eius occurrit. Sciendū tñ est: ꝙ sci illi quorum gesta in libro. xi. scripta sunt ꝓ maiore pte nullū certū diē anni determinatū habēt pro suo festo: sicut supius dictū est. Et ideo istorū noia in tabula nihil habēt signatuꝫ ex parte siniſtra uidelicet diē festi. Sed ex parte dextra habēt libꝝ & capitulū libri signatū. Et similiter alii plures sci aliorū librorum: quorū gesta q̄is sub certis diebus anni sint posita ꝓpter aliquā ex causis supra i ꝓlogo assignatis: tñ dies obitus uel passionis illorū nusq̄ reperiūt. lōq; isti tales ex pte siniſtra nihil habēt signatū sicut appet ipsā tabulā

ꝑsiderãri. ¶Quinto sciẽdũ est: q ſũt aliq sci de qb⁹ nihil aliud potui iuenire: niſi noia illorũ & dies paſſiõis uel mortis ſolũmodo in martylogio deſcripta. Et iſti oẽs ſupius cõprehẽſi ſũt ſub ultimo capitulo. xi. libri: ut aũt iſti facilius iueniri poſſint: ſciẽduꝫ est q capitulũ illud ultimum diuiſũ ẽ p paragraphos. Et iſti ſignati ſũt per ſuos numeros eorum iidice i ſupiori margine deſup exiſtẽte: ut patet iſpiciẽti. Tales ergo ſci qui ſunt in libro capꝰo ultio ſignati ſũt i tabula iſto modo: uidelicet qa a pte ſiniſtra habẽt dies eoꝝ feſtiuos ſicut habent alii. A pte uero dextra ſignati ſunt p libros: & capꝰa & para. uerbi gra. Ioãnes p̃sbr̃ libro. xi. capꝰo ultio para. 40. & theodor⁹ eps libro. xi. cap. ultio pag. 100. Et ſic de aliis. ¶Sexto eſt aduertẽdum: q ut ſciaꝫ quis ſcũs i tabula noiat⁹ ẽ prim⁹ in ꝓncipio legende expreſſus: uel quis ꝑs aut primo ꝓiunctus: uel quis icidenter iſra legẽdam requirẽdus: talis ordo i tabula ponet. Nam oẽs illi ſci qui ſtatim i iſo principio capituli uel legẽde ponũt habẽt ante ſe ſic. ¶. Illi uero qui ꝑtio uel cõiunctim i eodẽ principio ſcribunt: habent ante ſe ſic. ¶. Illi qui ſunt infra legendã uel capꝰm incidẽter inſti habebunt in tabula ante ſe pagraphũ ſic. ¶. Illi uero ſci de quibus nihil inuenitur niſi dies feſti & noia ſolũmodo q ſunt in ultimo capitulo. xi. libri habebunt ante ſe in tabula pagraphum ſic. ¶. qui paragraphi diuerſis coloribus poſſent ẽt fieri. Et per talia ſigna cognoſcere quiſq; põt: ubi uel qualiter ſanctoꝝ geſta quoꝝ noia ſunt in tabula debeãt inueniri. ¶Septimo ſciendũ eſt: quia ſicut continetur ſupra in prologo. xi. libri credẽdum ẽ: plures eſſe ſcõs: quoꝝ geſta & paſſiones poſt opus iſtud ꝑfectũ aut mihi aut poſteris appareret: qđ propter ſcõꝝ inſinitatẽ & librorꝝ numeroſitatẽ facile latis eſſet. Iteꝫ forte futurum eſt p ſucceſſiões tpm ſanctos aliquos per militantem eccleſiã canonizandos: & ſcõꝝ catalogo conſcribendos: cũ manus dñi non ſit abreuiata: que in terris homines de nouo ſcificare & in celis multiplicare poteſt. Si talium igitur geſta in preſenti addicienda forent uolumine eoꝝ quoq; nomina in tabula eſſent apponẽda. Sed talia nomina litterarꝝ ordinẽ alphabeti excepta prima littera ſeruare nõ poſſent. Et ideo in tabula iſta p⁹ ſingulas litteras alphabeti aliqđ ſpacium dimittetur: ubi noia ſanctoꝝ illoꝝ addici poſſint: quoꝝ geſta preſenti uolumini contigeret de nouo conſcribi.

¶Explicit prologus.

¶Incipit⁹ tabula uidelicet liber duodecimus.

Tempore		Libro	Capitulo	Paragrapho
	Et primo ponũt nomina icipientia ab. .A.			
cal.iulii	¶Aaron ſacerdos	vi	xxxi	
cal.iulii	¶Aaron martyr	vi	xxxv	
18.cal febr.	¶Abbacuch ꝓphe.	ii	lxxviii	
14.cal. feb.	¶Abbacuch mar.	ii	c	
	¶Abbas qdã ſcũs	xi	cii	
3.id⁹ mar.	¶Abbatiſ. q̃dã uir.	iii	clxxxxvii	
ꝓd.cal.apl.	¶Abdas martyr	xi	ultimo	105
ii.cal.maii	¶Abdecalias epiſcopus & mariyr	iiii	lxxi	
9.cal.ianu.	¶Abdias ꝓpheta	i	lxxxvi	
	¶Abdias epiſcop⁹	ix	cxvi	
	¶Abdon iudex	viii	xiii	
3.cal.aug.	¶Abdon martyr	vi	clviii	
	¶Abel iuſtus mar.	iii	iiii	
	¶Abeſan iudex	viii	xi	
	¶Abibon diſcipu.	vii	xvi	
8.cal. mar.	¶Abilius eꝑus	iii	cxliii	
	¶Abrahã pr̃iarcha	ii	lxxxviii	
6.no.mar.	¶Abſalon martyr	xi	ultimo	85
13.cal.mar.	¶Abundi⁹ martyr	xi	ultimo	79
4.id⁹ decẽ.	¶Abundi⁹ martyr	i	liii	
7.cal.ſep.	¶Abundi⁹ martyr	vii	cxvi	
7. id⁹ mar.	¶Acacius martyr	iii	clxxxv	
10.cal. iulii	¶Acacius martyr	v	cxxxvii	
13.cal. oct.	¶Acacius	viii	lxxxxiii	
10.cal. maii	¶Acepſima eps m̃.	iiii	lxxviii	
6.non.iulii	¶Aceſtus martyr	vi	xli	
5.non. iulii	¶Achaicus martyr	xi	ultimo	189
ꝓd.iduſ no.	¶Achias propheta	x	li	
7. id⁹ nou.	¶Achilas eꝑus	x	xxxiiii	
	¶Acontius ꝓfeſſor	xi	ciii	
7. id⁹ mar.	¶Actius martyr	iii	lxxxv	
	¶Adam pater	iii	ii	
3.cal. ſept.	¶Adauct⁹ martyr	vii	cxxxv	
	¶Adauct⁹ martyr	xi	xxx	
7. cal ma i	¶Adelbert⁹ eps m̃.	iiii	lxxxvii	
8.cal.ianu.	¶Adiutus cõfeſſor	ii	iii	
6.cal.febr.	¶Adiutus abbas	iii	xxxi	
non.feb.	¶Adiutus eꝑus	iii	lxxxvi	
6.cal.febr.	¶Adiutus martyr	xi	ultimo	39
15.cal. iulii	¶Adiutus p̃sbyter	xi	ultimo	174
3.cal.decẽ.	¶Aduent⁹ domini in carnem	i	i	
3.cal.decẽ.	¶Aduẽtus domini ad iudicium	i	ii	
3.cal.decẽ.	¶Aduent⁹ domini ſpeciales	i	iii	
5.cal.octo.	¶Adulph⁹ martyr	viii	cxxv	
idi.febr.	¶Agabus ꝓpheta	iii	cxviii	
3.calẽ.maii	¶Agab⁹ eps & m̃.	iiii	c	
3.non. apl.	¶Agapeſ uir. & m̃.	iiii	xxvii	
ꝓd.id⁹ aug.	¶Agapes martyr	vii	lv	
6.id⁹ aug.	¶Agapes uirgo	xi	ultimo	211
15.cal.mar.	¶Agapes uirgo	xi	ultimo	67
10.ca.mar.	¶Agapitus papa	iiii	lxxvii	

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
i3.cal. iun.	Agapitus martyr	v	xxi	
8. id⁹ aug.	Agapit⁹ diaco⁹ m̃	vii	xxx	
i5.cal.ſep.	Agapitus mr̃	vii	lxxiiii	
9.cal.apri.	Agapitus ꝓfeſſor	xi	ultimo	98
4.cal.ma.	Agapitius mr̃	xi	ultimo	13
	Agapitus eps̃	xi	ix	
no. febr.	Agatha uirg.&m̃	iii	lxxxiiii	
7.id⁹ decẽ.	Agathon martyr	i	xxxvii	
	Agathon abbas	i	xxxviii	
i6.cal.mar.	Agathon martyr	iii	cxxiiii	
idi.apri	Agathonica mar.	iiii	xlix	
4.noñ.iulii	Aggeus ꝓpheta	vi	li	
ꝑd.no.ian.	Aggeus martyr	xi	ultimo	27
7.id⁹ mar.	Aggius martyr	iii	clxxxv	
calẽ.ſep.	Agilus abbas	viii	xxiii	
ꝑd. id⁹ ma.	Aglaia ſcimõialis	iiii	clxv	
i9. cal. ian.	Agnellus abbas	i	lxvii	
	Agnellus eps̃	iii	lxxxv	
	Agnellus eps̃	iii	lxxxv	
i2.cal.febr.	Agnes uirgo &m̃	ii	cvii	
5.calẽ. feb.	Agnes ſecundo	iii	xxxiii	
ꝑd:no.nou.	Agricola martyr	x	xxi	
i7.cal.ian.	Agricola martyr	xi	ultimo	
	Agrippa ꝓfeſſor	xi	lxxix	
	Agrippinus eꝑus	xi	vi	
	Aimon ꝓfeſſor	xi	cxviii	
calẽ.dec.	Albanus mr̃	i	xvi	
ii.cal.iul.	Albanus mr̃	v	cxxxii	
ii.cal.iul.	Alban⁹ eps̃ & mr̃	v	cxxxiii	
4.no.iun.	Albina martyr	v	lxxvii	
cal.mar.	Albinus eps̃	iii	clxiiii	
no.feb.	Albuinus eps̃	iii	lxxxv	
4.no. nou.	Alcindinus mr̃	x	xiii	
	Alcippiades mr̃	xi	xiiii	
3.cal. febr.	Aldegũdis uirgo	xi	ultimo	43
ꝑd.id⁹ dec.	Alexander mr̃	i	lxii	
i4.ca.mar.	Alexander mar.	iii	cxxxiiii	
4.cal.mar.	Alexãder eps̃&ꝑ.	iii	cliii	
7.id⁹ mar.	Alexander mar.	iii	clxxxv	
6.id⁹ mar.	Alexander mr̃	iii	clxxxviii	
5.idus mar.	Alexander mr̃	iii	cxci	
i5.cal.apri.	Alexãder eps̃ mr̃	iii	ccvi	
5.cal. apri.	Alexander mar.	iiii	ix	
8.calẽ.maii	Alexander mar.	iiii	lxxxiiii	
5.no. maii	Alexãder pa.&m̃	iiii	cxviii	
4.cal. iun.	Alexander mr̃	v	lxiii	
4.non. iun.	Alexander mar.	v	lxxvii	
6.id⁹ iulii	Alexander mar.	vi	lxxvii	
i2.cal.aug.	Alexander mr̃	vi	cxxii	
7.cal. ſept.	Alexander mar.	vii	cxviii	
5.cal. ſept.	Alexãder eps̃&ꝑ.	vii	cxxx	
ii.cal.octo.	Alexãder eps̃&m̃	viii	cii	
5.idus feb.	Alexander mar.	xi	ultimo	56
3.ca.mar.	Alexander mr̃	xi	ultimo	79
6.cal.apri.	Alexander mar.	xi	ultimo	101
8.idus iun.	Alexander mar.	xi	ultimo	164
5.idus ſept.	Alexander mar.	xi	ultimo	243
6.cal. nou.	Alexander mr̃	xi	ultimo	293

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
i5.cal.nou.	Alexãder martyr	xi	ultimo	294
9.cal.ma.	Alexandria mar.	iiii	clxxxi	
	Alexandrini eꝑi	xi	vi	
i6.ca. aug.	Alexius ꝓfeſſor	vi	cvii	
cal.ianu.	Almachius mar.	ii	xxxi	
3.no. nouẽ.	Alpaidcs uirgo	x	xx	
ꝑd.cal. iul.	Alpinianus ꝑſbr̃	vi	xxx	
ꝑd.ca.ianu.	Altinus eps̃	ii	xxv	
8.idus feb.	Amandus eps̃	iii	c	
7.cal. non.	Amandus martyr	xi	ultimo	302
4.idus iun.	Amantius martyr	v	ciiii	
ꝑd.no.nou.	Amantius preſbr̃	x	xxii	
4.idus feb.	Amãtius martyr	xi	ultimo	57
8.idus iun.	Amãtius martyr	xi	ultimo	164
ꝑd·no.nou.	Amantius eps̃	xi	ultimo	308
i5.cal.decẽ.	Amanus eps̃	x	lxxi	
7.id⁹ nouẽ.	Amaranth⁹ mar.	x	xxxv	
	Amata uirgo	xi	lv	
cal.maii	Amator epiſcop⁹	iiii	cxiii	
6.cal. decẽ.	Amator epiſcop⁹	xi	ultimo	333
idib⁹ ſep.	Amatus preſbr̃	viii	lxxiii	
4.id⁹ nouẽ.	Amat⁹ diacon⁹ m̃	xi	ultimo	314
7.id⁹ decẽ.	Ambroſi⁹ epiſco pus doctor	i	xxxvi	
ꝑd.no.apri.	Ambroſi⁹ diac⁹ ꝑ.	iiii	xxxi	
i7.cal.nou.	Ambroſius eps̃	ix	lxxv	
	Ambroſius ꝓfeſ.	ix	lxxvi	
4.no.nouẽ.	Ambroſi⁹ abbas	x	xv	
4.no.octo.	Amelius martyr	ix	xxi	
4.no. octo.	Amicus epicop⁹	ix	xxi	
ꝑd.idus iul.	Amicus epiſcop⁹	xi	ultimo	192
i3.cal.ianu.	Amon martyr	i	lxxviii	
5.idus febr.	Amon martyr,	xi	ultimo	56
ꝑd.idus de.	Amonaria m̃	i	lxiii	
ꝑd.idus de.	Amonaria m̃	i	lxiii	
i5.cal.febr.	Amonius martyr	ii	xcvii	
5.idus ſeb.	Amonius ꝓfeſſor	iii	cix	
i6.cal.mar.	Amonius martyr	iii	cxxiiii	
4.non. maii	Amonius martyr	iiii	cxx	
	Amonius abbas	iiii	xviii	
5.cal. decẽ.	Amonius martyr	x	cxv	
ꝑdie id⁹ feb.	Amoni⁹ infans m̃	xi	ultimo	60
7.cal.apri.	Amonius martyr	xi	ultimo	100
6.idus ſeb.	Amonius martyr	xi	ultimo	241
3.cal. decẽ.	Amos egypti⁹ ab	i	vi	
ꝑd.ca. apr.	Amos propheta	iiii	xvi	
ꝑd.ca.apri.	Amos abbas	iiii	xvii	
no.april.	Amphianus	xi	ultimo	iii
	Amphilacus eps̃	xi	cxxviii⁹	
	Amplei⁹ diſcipu.	vi	c	
	Ampliat⁹ diſcip.	vi	c	
3.idus iulii	Anaclet⁹ pa.& m̃	vi	xcv	
i7.ca.ianu.	Ananias puer	i	lxxi	
8. cal.febr.	Ananias diſcipu.	iii	xxi	
ii.cal. mar.	Ananias eps̃ & m̃	iiii	lxxi	
8.cal.ianu.	Anaſtaſia martyr	ii	ii	
7.idus ian.	Anaſtaſius mr̃	ii	lii	
ii.cal.febr.	Anaſtaſius mar.	ii	cxiii	

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
	¶Anastasi⁹ ꝓfessor	ii	cxiiii	
5.cal.maii	¶Anastasius papa	iiii	lxxxxi	
3.cal.iulii	¶Anastasius mar.	vi	xxiiii	
12.cal.sep.	¶Anastasius mar.	vii	lxxxviii	
6.cal.sep.	¶Anastasius mar.	vii	cxxiiii	
7.idus iulii	¶Anatolia uirg.m̄.	vi	lxxiii	
6.id⁹ martii	¶Anatolius ep̄us	iii	clxxxix	
8.cal.iulii	¶Anceias martyr	vi	iiii	
cal.maii	¶Andeolus martyr	iiii	cxi	
8.cal⁹.octo.	¶Andochius mar.	viii	cxvi	
3.non̄. maii	¶Andoeuus ep̄us	iiii	cxxx	
	¶Andragasyna	iii	cviii	
p̄d.cal.dec.	¶Andreas ap̄lus	i	viii	
idi.maii	¶Andreas martyr	v	iiii	
	¶Andreas eremita	v	cviii	
	¶Andronic⁹ discip.	vi	c	
5.id⁹ octo.	¶Andronicus mar.	ix	li	
4.no.nouē.	¶Anepotisthus mr̄	x	xiii⁹	
p̄d.cal.ap̄l.	¶Anesius martyr	xi	ultimo	105
3.cal.octo.	¶Angeli sancti	viii	cxxx	
4.no.octo.	¶Anianus ep̄us	ix	xix	
15.cal.maii	¶Anicet⁹ papa & m̄	iiii	lvii	
4.no.maii	¶Anna martyr	iiii	cxx	
7.cal.aug.	¶Anna mater dn̄e	vi	cxxxix	
	¶Anna mat samue.	vii	lxxxi	
cal.sep.	¶Anna ꝑphetissa	viii	xvi	
8.cal.ap̄lis	¶Annunciatio uir ginis marie	iii	ccxxv	
9.cal.iunii	¶Anolinus martyr	v	xxxviii	
cal.decē	¶Ansanus martyr	i	xiiii	
3.non̄.ap̄l.	¶Anselmus ep̄s	vi	lvi	
	¶Anselmus ꝓfessor	vi	lvii	
3.no.ianua.	¶Antheri⁹ papa mr̄	ii	xxxvii	
14.cal maii	¶Antias martyr	iiii	lxi	
3.non̄. sep.	¶Antidius ep̄us m̄.	viii	xxxii	
5.cal.maii	¶Antim⁹ ep̄s & mr̄.	iiii	xcii	
5.id⁹ maii	¶Antim⁹ p̄sb.& m̄.	iiii	cliiii	
5.cal.octo.	¶Antimus martyr	viii	cxxiii	
	¶Anthinodorus	xi	xxvi	
	¶Antiocheni ep̄i	xi	vii	
idib⁹ oct.	¶Antiochus ep̄us	ix	lxviii	
9.cal.aug.	¶Antiogenus mar.	vi	cxxxii	
12.cal.dec.	¶Antipas p̄sb̄r. m̄.	x	lxxxvii	
8.id⁹ febr.	¶Antholianus ma.	xi	ultimo	51
idi.iulii	¶Antomas discip.	vi	c	
3.cal.maii	¶Antonia uirgi.m̄.	iiii	c	
4.no.maii	¶Antonia uirgi.m̄.	iiii	cxxiii	
16.cal.mar.	¶Antoninus mar.	iii	cxxiiii	
11.cal.sept.	¶Antoninus mar.	vii	xciiii	
4.no.septē.	¶Antonin⁹ p̄sb. m̄.	viii	xxiiii	
3.no.septē.	¶Antonin⁹ puer m̄.	viii	xxxiii	
	¶Antoninus ep̄us	viii	cviii	
p̄d.cal.oct.	¶Antoninus mar.	viii	cxxxiii	
4.no.nouē.	¶Antonin⁹ mar.	x	xiii	
7.id⁹ ianu.	¶Antonin⁹ p̄sb. m̄.	ii	lii	
16.cal.feb.	¶Antonius abbas	ii	xcii	
6.cal.maii	¶Antonius martyr	iiii	lxxxix	
idi.iunii	¶Antonius ꝓfessor	v	cxi	

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
4 cal. aug.	¶Antonius martyr	vi	clvii	
	¶Antoni⁹ mōach⁹	xi	cxvi	
idib⁹ iul.	¶Apelles discipul⁹	vi	c	
	¶Apelles ꝓfessor	xi	xl	
17.cal. oct.	¶Aper episcopus	xi	ultimo	247
	¶Apius confessor	xi	xx	
16.cal.maii	¶Apodemus mar.	iiii	lvi	
10.cal.aug.	¶Apolliaris ep̄s m̄	vi	cxxviii	
	¶Apolliaris ep̄s ꝓ.	vi	cxxix	
10.cal.sep.	¶Apollinaris mr̄.	vii	xcv	
	¶Apollinaris ep̄us	xi	cxxii	
4.cal.maii	¶Apollinaris mr̄.	xi	ultimo	132
11.cal.iulii	¶Apollinaris mar.	xi	ultimo	178
3.non̄.oct.	¶Apollinaris ep̄us	xi	ultimo	272
	¶Apollo discipul⁹	vi	c	
5.id⁹ febru.	¶Apollonia uir.m̄	iii	cvii	
16.cal. mar	¶Apollonius mar.	iii	cxxii	
8.id⁹. mar.	¶Apollonius mar.	iii	clxxxiii	
4. idus ap̄i.	¶Apolloni⁹ p̄s.m̄.	iiii	xliii	
14.cal.maii	¶Apollonius senator martyr	iiii	lxii	
	¶Apolloni⁹ abbas	iiii	lxiii	
	¶Apolloni⁹ ꝓfessor	iiii	lxiiii	
4.cal.aug.	¶Apollonius mar.	vi	clvii	
	¶Apolloni⁹ ꝓfessor	xi	xv	
non̄.ap̄l.	¶Apolloni⁹ mar.	xi	ultimo	110
4.idus ap̄l.	¶Apolloni⁹ p̄sb.m̄	xi	ultimo	115
8.idus maii	¶Appitio sācti michaelis archāg.p̄a	iiii	cxl	
17.cal.nou.	¶Appitō sci mi.ſa	ix	lxxi	
no. aug.	¶Aphra martyr	vii	xxviii	
11.cal.sep.	¶Aprilis martyr	xi	ultimo	219
idibus mar.	¶Aphrodisius mr̄.	iii	cci	
11.cal.ap̄il.	¶Aphrodisius ep̄s	iii	ccxviii	
p̄d.id⁹ mar.	¶Aphrodisi⁹ ꝓfess.	xi	ultimo	89
4.cal.maii	¶Aphrodisius mr̄.	xi	ultimo	151
4.no.febr.	¶Apronianus mr̄.	iii	lxxiiii	
3.idus febr.	¶Apule⁹ martyr	iii	cxiiii	
non̄.oct.	¶Apuleus martyr	ix	xxx	
10.cal.febr.	¶Aquila uxor seueriani martyr	iii	xvi	
8.idus iulii	¶Aquila discipul⁹	vi	lxviii	
cal. aug.	¶Aquila martyr	vii	x	
9.cal.aug.	¶Aquilina martyr	vi	cxxxi	
p̄d. no. ian.	¶Aquilinus mar.	ii	xliiii	
p̄d.no.febr.	¶Aquilinus mar.	iii	lxxxii	
16.cal.aug.	¶Aquilinus mar.	vi	cx	141
17.cal.iunii	¶Aqlin⁹ ep̄s & mr̄.	xi	ultimo	145
16.cal.iunii	¶Aquilinus mar.	xi	ultimo	
	¶Arabian⁹ ꝓfessor	xi	xxii	
	¶Aram pater	iii	lvi	
p̄d.idus ian.	¶Archadius mar.	ii	lxvii	
idi. nou.	¶Archadius mar.	x	lviii	220
10.cal. sep.	¶Archelaus mar.	xi	ultimo	
9.cal.maii	¶Archile⁹ diac. m̄.	iiii	lxxxiii	
4.id⁹ maii	¶Archileus mar.	iiii	clv	
	¶Archilocus ep̄us	xi	lxxviii	
4.cal.april.	¶Archiminus mr̄.	iiii	x	

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
13.cal.apl.	☩Archyp⁹ discipul	xi	ccxi	
noñ.sep.	☩Archonti⁹ mar.	iii	ultimo	239
ca.octo.	☩Areta martyr	xi	ultimo	266
p̄d.no.iun.	☩Aretius martyr	xi	ultimo	163
	☩Argentarius p̄fes.	xi	c	
4.no.ianu.	☩Argeus martyr	ii	xxxvi	
	☩Aristarch⁹ discip	vi	c	
p̄d.no.aug.	☩Aristarch⁹ discip	vii	xix	
3.no.sep.	☩Aristeus martyr	viii	xxxiii	
p̄d.ca.sept.	☩Aristides p̄fessor	vii	cxl	
8.ca.mar.	☩Aristion discipul	iii	cxlii	
6.no.iul.	☩Aristo martyr	vi	xlii	
	☩Aristobol⁹ disci.	vi	c	
13.cal.ma.	☩Aristonicus mar.	xi	ultimo	125
4.cal.apri.	☩Armogastes mar.	iiii	x	
15.ca.augu.	☩Arnulphus ep̄s	vi	cxiiii	
17.cal.sep.	☩Arnulphus ep̄s	vii	lxviii	
	☩Arphasath pater	iii	xlviii	
19.cal.ian.	☩Arsenius martyr	i	lxviii	
14.cal.aug.	☩Arsenius abbas	vi	cxviii	
	☩Artebi⁹ episcopu	xi	lviii	
	☩Artemia uir.& m̄	vii	lxx	
8.id⁹ianua.	☩Artemius martyr	v	xcii	
8.idus no.	☩Articus p̄fessor	xi	ultimo	311
3.no.ma.	☩Ascensio dñi	iiii	cxxviii	
10.cal.febr.	☩Ascla martyr	iii	xv	
15.ca.nouē.	☩Asclepiades epi scopus &martyr	ix	lxxxii	
	☩Aser patriarcha	iii	xcvi	
	☩Asianus ep̄s	xi	viii	
	☩Asyncrit⁹ disci.	vi	c	
18.ca.septē.	☩Assūptio uir.ma.	vii	lxv	
16.ca.mar.	☩Asterius martyr	iii	cxxiii	
5.no.mar.	☩Asteri⁹ senator m̄	iii	clxxi	
10.cal.sept.	☩Asterius martyr	vii	ci	
12.cal.nou.	☩Asterius martyr	ix	lxxxix	
7.id⁹ mar.	☩Athanasius mar.	iii	clxxxv	
6.no.ma.	☩Athanasius ep̄s	iiii	cxv	
5.id⁹ mar.	☩Attalus abbas	iii	cxc	
4.no.iun.	☩Attalus martyr	v	lxxvii	
4.no.iun.	☩Attalus martyr	v	lxxvii	
	☩Atticus ep̄s	xi	lxxx	
idi.decē.	☩Aubertus ep̄s	xi	ultimo	8
7.idus iul.	☩Audax martyr	vi	lxxiii	
9.cal.nou.	☩Audax p̄sbr̄ & m̄	xi	ci	
14.cal.feb.	☩Audifax martyr	ii	c	
5.idus sep.	☩Audomarus ep̄s	viii	lviii	
9.cal.sep.	☩Audoricus ep̄s	xi	ultimo	223
p̄d.no.feb.	☩Auentinus ep̄s	xi	ultimo	50
12.cal.dec.	☩Auentor martyr	xi	ultimo	326
7.id⁹ febr.	☩Augulius ep̄s	iii	cv	
12.cal.feb.	☩Auguri⁹ martyr	ii	cx	
7.cal.iun.	☩Augustinus ep̄s	v	xlviii	
5.cal.septē.	☩Augustinus epi scopus doctor	vii	cxxviii	
4.no.octo.	☩Aurea uirgo	ix	xxiii	
12.ca.nouē.	☩Aurea uirgo &m̄	ix	lxxxvii	
16.cal.iul.	☩Aurelianus ep̄s	xi	ultimo	171
6.cal.septē.	☩Aurelius martyr	vii	cxxiii	
5.idus febr.	☩Ausbertus ep̄s	iii	cviii	
4.idus feb.	☩Austreberta uir.	iii	cxii	
13.cal.iun.	☩Austregisill⁹ ep̄s	v	xxv	
p̄d.cal.iul.	☩Austriclinian⁹ p̄s.	vi	xxx	
p̄d.id⁹ dec.	☩Auxentius m̄	i	lxi	
17.cal.ian.	☩Azarias puer	i	lxxi	
10.cal.ma.	☩Azarus martyr	iiii	lxxviii	

.B.

13.cal.iun.	☩Babila uirg. & m̄	v	xxiii	
12.cal.nou.	☩Babila uirg.& m̄	ix	lxxxvii	
9.cal.febr.	☩Babilas ep̄s & m̄	iii	xviii	
	☩Bacchilus ep̄s	xi	lxxxi	
p̄d. id⁹ ma.	☩Bacchus martyr	iiii	clxx	
no.octo.	☩Bacchus martyr	ix	xxix	
15.cal.iul.	☩Badulph⁹ abbas	xi	ultimo	175
p̄d. ca.apr.	☩Balbina uirgo	iiii	xix	
p̄d.no.oct.	☩Balbina uirgo	xi	ultimo	274
3.cal. mar.	☩Baldomerus p̄.	xi	ultimo	78
	☩Balthasar rex	ii	xlviii	
ca.octo.	☩Banon p̄fessor	ix	x	
p̄d.no. dec.	☩Barbara uir.& m̄	i	xxv	
p̄d.id⁹ ma.	☩Barbarus martyr	iiii	clxx	
p̄d. ca. ian.	☩Barbatianus	ii	xxiii	
5.cal.decē.	☩Barlaam eremita	x	cxiiii	
3.idus iun.	☩Barnabas aposto.	v	cv	
9.cal. sept.	☩Bartholome⁹ ap.	vii	ciii	
	☩Baruch ppheta	iiii	cx	
4.cal.sept.	☩Basila sancta	xi	ultimo	231
6.no. mar.	☩Basileus martyr	iii	clxix	
10.ca.iun.	☩Basileus ep̄s	xi	ultimo	148
4 idus iun.	☩Basilides p̄fessor	v	ciii	
p̄d.id⁹ iun.	☩Basilides martyr	v	cix	
4.cal.iul.	☩Basilides martyr	vi	xxi	
7.idus ian.	☩Basillissa uirgo	ii	lii	
ca.ian.	☩Basilius ep̄s	ii	xxviii	
idi. oct.	☩Basolus abbas	x	lxix	
p̄. no. mar.	☩Bassa martyr	iii	clxxx	
14.ca. febr.	☩Bassianus ep̄s	ii	ci	
16.ca.mar.	☩Bassianus martyr	iii	cxxiiiii	
5.id⁹ decē.	☩Bassinus martyr	xi	ultimo	4
non.dec.	☩Bassus ep̄s & m̄	i	xxx	
16.ca. mar.	☩Bassus martyr	iii	cxxiiii	
3.cal. febr.	☩Bathyldis regina	iii	lix	
13.cal.iun.	☩Baudelius mar.	v	xxiiii	
4.ca.augu.	☩Beatrix uirg & m̄	vi	cliii	
6.ca.iun.	☩Beda p̄sbr̄ & p̄fes.	v	lv	
	☩Bene abbas	xi	lxxiii	
p̄d.no.ian.	☩Benedicta mar.	ii	xlii	
8.id⁹ octo.	☩Benedicta uir.m̄.	ix	xl	
3.ca.iul.	☩Benedicta uirgo	xi	ultimo	181
12.ca. apri.	☩Benedict⁹ abbas	iii	ccxiiii	
	☩Benedictus papa	iii	ccxv	
	☩Bñdict⁹ monach⁹	iii	ccxvi	
	☩Benedictus mar.	v	cxxix	

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
	☾Beniamin pñarc.	iii	xcvi	
	☾Beniamin epūs	vii	xcvi	
	☾Beniamin epūs	xi	viii	
	☾beniamin ſenex	xi	xlii	
8. idus iun.	☾Benign⁹ diac⁹ m̄.	v	xciiii	
cal. nou.	☾Benign⁹ pſbr̄ mr̄.	x	iii	
3. no. aplis	☾Benign⁹ martyr	xi	ultimo	io8
cal. ſep.	☾Bercari⁹ abbas m̄	viii	xxii	
13. cal. ſep.	☾Bernardus abbas	vii	lxxxiiii	
	☾Berno abbas	xi	lxiiii	
14. cal. nou.	☾Beronic⁹ martyr	xi	ultimo	295
no. ſeptē.	☾Bertinus abbas	viii	xxxviii	
16. cal. aug.	☾Beſia martyr	vi	cx	
16. cal. aug.	☾Beturius martyr	vi	cx	
4. no. decē.	☾Bibiana uirgo m̄.	i	xix	
6. idus maii	☾Blanda martyr	iiii	cl	
4. no. iunii	☾Blandina martyr	v	lxxvii	
3. no. febr.	☾Blaſius epūs & mr̄	iii	lxxvi	
p̄d. id⁹ ſep.	☾Bona uirgo	viii	lxxi	
	☾Boniface⁹ pa. p̄m⁹	iiii	clx	
8. id⁹ decē.	☾Bonifacius mar.	i	xxxv	
	☾Boniface⁹ pa. q̄rt⁹	iiii	clxi	
p̄d. id⁹ maii	☾Boniface⁹ martyr	iiii	clxv	
	☾Boniface⁹ epūs p̄ſeſ.	iiii	clxvi	
no. iunii	☾Boniface⁹ epūs & m̄	v	lxxxvii	
	☾Boniface⁹ epūs & m̄	v	lxxxviii	
	☾Bonifacius epūs	v	lxxxix	
16. cal. ſep.	☾Boniface⁹ diac⁹ m̄.	vii	lxxi	
18. cal. febr.	☾Bonitius epūs	ii	lxxxii	
idib⁹ iul.	☽Bonoſa uirgo m̄.	xi	ultimo	194
12. cal. ſep.	☽Bonoſus martyr	xi	ultimo	218
cal. aug.	☾Bonus p̄ſb. & m̄.	vii	vi	
18. cal. iulii	☾Brandanus epūs	v	cxvii	
cal feb.	☾Brigida uirgo	iii	lxix	
7. idus iulii	☾Brithyus epūs	vi	lxxiiii	
idi. nou.	☾Brithyus epūs	x	lv	

.C.

	☾Cainam pater	iii	vii	
4. no. mar.	☾Cai⁹ palatin⁹ m̄.	ii	clxxiiii	
6. id⁹ mar.	☾Caius martyr	iii	clxxxviii	
10. cal. maii	☾Cai⁹ papa. & m̄.	iiii	lxxiiii	
	☾Caius preſbyter	iiii	lxxv	
4. no. octo.	☾Caius diſcipulus	ix	xvii	
	☾Caius epiſcopus	xi	viii	
p̄d. no. ian.	☽Caius martyr	xi	ultimo	27
10. cal. mar.	☽Caius martyr	xi	ultimo	74
13. cal. maii	☽Caius martyr	xi	ultimo	125
12. cal. nou.	☽Caius martyr	xi	ultimo	297
12. cal. dec.	☽Caius martyr	xi	ultimo	325
16. cal. ian.	☾Calanicus mar.	i	lxxiii	
5. cal. febr.	☾Calanicus mar.	iii	xxxix	
4. cal. febr.	☾Calendinus mar.	iii	xli	
	☾Caleph pater	viii	ii	
p̄d. id⁹ maii	☽Callimachus mr̄	iiii	clxx	
8. id⁹ febr.	☽Calliſta uir. & m̄	iii	ci	
16. cal. maii	☾Calliſtus martyr	iiii	lv	
p̄d. id⁹ oct.	☾Calliſt⁹ pa. & mr̄	ix	lxii	
14. cal. aplis	☾Calocerus mar.	iii	ccviii	
14. cal. iulii	☾Calocerus mar.	v	xvii	
cal. aug.	☾Calumnioſus m̄.	vii	vi	
8. idus iun.	☾Candida mar.	v	xcii	
4. cal. ſep.	☽Cãdida uirgo	xi	ultimo	229
7. id⁹ mar.	☾Candidus mar.	iii	clxxxv	
10. cal. oct.	☾Candidus mar.	viii	ciii	
5. idus mar.	☾Candidus mar⁹	iii	xci	
	☾Candidus p̄feſſ.	xi	xix	
4. no. febr.	☽Candidus martyr	xi	ultimo	46
5. no. octo.	☽Cãdidus martyr	xi	ultimo	270
5. id⁹ octo.	☽Canicius abbas	xi	ultimo	241
p̄d. cal. iun.	☾Cãtianilla uir. m̄	v	lxx	
p̄d. cal. iun.	☾Cãtianus martyr	v	lxx	
p̄d. cal. iun.	☾Cantius martyr	v	lxx	
4. cal. aug.	☽Capanus martyr	vi	clvii	
	☾Capithon epūs	xi	viii	
	☾Capithon p̄feſſor	xi	liiii	
13. cal. nou.	☾Capraſius mar.	ix	lxxxvi	
cal. iunii	☽Capraſius abbas	xi	ultimo	162
	☾Captiua q̄dã ſcã	xi	xxxiiii	
10. cal. iunii	☽Carceri⁹ martyr	v	cxxxvii	
cal. iulii	☾Carilephus p̄feſſ.	vi	xxxvii	
4. cal. maii	☽Carilipus mar.	xi	ultimo	151
	☾Carol⁹ ipa. p̄feſſ.	xi	xciiii	
4. id⁹ decē.	☾Carpophor⁹ p̄ſ. m̄	i	liii	
no. iulii	☾Carpophorus m̄.	vi	lxiiii	
6. id⁹ nou.	☾Carpophorus m̄.	x	xxxvii	
13. cal. ſep.	☾Carpophorus m̄.	vii	lxxxvii	
idi. aplis	☾Carpus epūs mar.	iiii	xlix	
3. id⁹ octo.	☾Carpus diſcipul⁹	ix	lvi	
	☾Caſſiodor⁹ p̄feſſ.	xi	lx	
3. no. decē.	☾Caſſianus mar.	i	xxii	
16. cal. ma	☾Caſſianus martyr	iiii	lvi	
no. aug.	☾Caſſian⁹ epūs p̄feſ.	vii	xxvii	
idi. aug.	☾Caſſian⁹ epūs & m̄.	vii	lviii	
	☾Caſſian⁹ p̄ſbyter	vii	lix	
6. id⁹ octo.	☾Caſſius martyr	ix	xlvi	
3. cal. iulii	☾Caſſius epūs	vi	xxv	
13. cal. aug.	☽Caſſiuſ martyr	xi	ultimo	197
5. cal. aplis	☽Caſtor martyr	xi	ultimo	102
5. cal maii	☽Caſtor martyr	xi	ultimo	150
no. iulii	☾Caſtorius martyr	vi	lxiiii	
6. id⁹ noue.	☾Caſtoriuſ martyr	x	xxxvi	
7. cal. aplis	☾Caſtulus martyr	iii	ccxxxi	
11. cal. iunii	☾Caſtus martyr	v	xxx	
p̄d. no. ſep.	☽Caſtus martyr	xi	ultimo	237
p̄d. no. oct.	☽Caſtus martyr	xi	ultimo	275
8. idus maii	☾Cathaldus epūs	iiii	cxliii	
7. cal. decē.	☾Catharina uir. m̄	x	cv	
15. cal. febr.	☾Cathedra pet̄ p̄a	ii	xcv	
8. cal. mar.	☾Cathedra pet̄ p̄a	iii	cxl	
idi. iulii	☾Catilinus martyr	vi	ciii	
10. cal. dec.	☾Cecilia uir. & m̄.	x	xcvi	
16. cal. maii	☾Cecilianus mar.	iiii	lvi	
idi. maii	☾Cecilius epūs	v	iii	

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
	ℭ Cedonius epūs	v	cii	
	¶ Celadion epūs	xi	vi	
3.non.febr.	ℭ Celerina martyr	iii	lxxix	
3.non.febr.	ℭ Celerio⁹ diac⁹ ꝑſ.	iii	lxxix	
3.non.febr.	ℭ Celerinus mar.	xi	ultimo	49
	ℭ Celeſtin⁹ papa ꝑ⁹	v	xviii	
14.cal.iun.	ℭ Celeſtin⁹ papa ſ⁹	v	xix	
	ℭ Celeſtinus ꝑſeſſ.	v	xx	
5.idus ma.	ℭ Celianus martyr	iiii	cli	
5.non.mar.	ℭ Chelidoni⁹ mar.	iii	clxxii	
7.id⁹ ianu.	¶ Celſus puer mar.	ii	lii	
5.cal.aug.	ℭ Celſus martyr	vi	cxlvii	
3.non.nou.	ℭ Chenelmus mar.	x	xix	
4.idus iun.	ℭ Cenſurus epūs	xi	ultimo	169
4.cal. febr.	¶ Centum &.20.milites martyres	iii	xli	
	¶ Centum ſocii ſymeonis epi & m̄.	iiii	lxxi	
4.id⁹ aug.	ℭ Cētū &.65.mil.m̄	vii	xliiii	
15.ca.mar.	¶ Cheramon mar.	iii	cxxvi	
	ℭ Cheramon epūs m̄	xi	xxviii	
3.cal. ianu.	¶ Cerberuſ martyr	ii	xx	
6.id⁹ octo.	ℭ Cerbonius epūs	ix	xliii	
	ℭ Cerdo epūs	xi	vi	
4.idus iun.	ℭ Cerealis martyr	v	ciiii	
18.cal. oct.	¶ Cerealis martyr	viii	lxxvii	
	ℭ Ceſar diſcipulus	vi	c	
	ℭ Ceſarienſes epi	xi	ix	
6.ca.ſept.	ℭ Ceſarius epūs	vii	cxxv	
cal.nou.	ℭ Ceſarius martyr	x	ii	
3.non.nou.	ℭ Ceſarius martyr	x	xviii	
	ℭ Cicis diſcipulus	vi	c	
5.cal.nouē.	¶ Chilenus ꝑſeſſor	ix	cxvii	
8.idus iul.	ℭ Chilianus epūs m̄.	vi	lxvi	
3.no.apri.	ℭ Chionia uir. & m̄	iiii	xxvii	
5.idus dec.	ℭ Cyprianus abbas	i	li	
18.ca.octo.	ℭ Cyprian⁹ epūs m̄.	viii	lxxviii	
6.cal.octo.	ℭ Cyprianus epūs m̄	viii	cxxi	
4.id⁹ octo.	¶ Cyprian⁹ epūs & m̄	ix	liiii	
12.cal.iul.	¶ Cyprianus mar.	xi	ultimo	176
cal.ianu.	ℭ Circunciſio dñi	ii	xxvii	
14.ca. iul.	ℭ Ciriacus martyr	v	cxxv	
6.id⁹ aug.	ℭ Ciriacus martyr	vii	xxxv	
12.cal.nou.	¶ Ciriac⁹ papa & m̄	ix	lxxxvii	55
6.idus feb.	¶ Ciriacus martyr	xi	ultimo	
11.cal.ianu.	ℭ Chiridonius mar	i	lxxxii	
5.ca.nou.	ℭ Cyrilla uir.& m̄.	ix	cxviii	
4.cal. febr.	ℭ Cyrillus epūs	iii	xliii	
	ℭ Cyrillus epūs	iii	xliiii	
7.id⁹ mar.	ℭ Cyrillus martyr	iii	clxxxii	
7.idus iul.	ℭ Cyrillus epūs & m̄	vi	lxxi	
	ℭ Cyrillus diac⁹ m̄	vi	lxxii	
cal.augu.	ℭ Cyrillus martyr	vii	x	
	¶ Cyrillus epūs & m̄	x	xxxvi	
13.cal.apr.	¶ Cyrillus martyr	xi	ultimo	93
6.cal.ma.	¶ Cyrinus martyr	iiii	lxxxix	
ꝑd. id⁹ iun.	ℭ Cyrinus mar.	v	cix	
8.cal. apri.	¶ Cyrinus mar.	xi	ultimo	99
16. ca. aug.	ℭ Cyrinus martyr	vi	cx	
ꝑd.ca. febr.	ℭ Cyrus martyr	iii	lxiii	
16.ca. ianu.	¶ Citon martyr	i	lxxiii	
ꝑd.id⁹ aug.	ℭ Clara uirgo	vii	lii	
8.cal.ianu.	¶ Claudia ſancta	ii	iii	
5.cal. mar.	ℭ Claudianus mar.	iii	cli	
ꝑd.no.mar.	ℭ Claudianus mar.	iii	clxxx	
3.no.decē.	ℭ Claudi⁹ tribu.m̄.	i	xxii	
12.cal.mar.	ℭ Claudius martyr	iii	cxxxiiii	
7. id⁹ mar.	ℭ Claudius martyr	iii	clxxxv	
6.calē. ma.	¶ Claudius martyr	iiii	lxxxix	
non.iul.	ℭ Claudius martyr	vi	lxiiii	
8.id⁹ augu.	¶ Claudius martyr	vii	xxx	
10.ca. ſep.	ℭ Claudius martyr	vii	ci	
6.id⁹ nouē.	ℭ Claudius martyr	x	xxxvi	
ꝑd. no.dec.	ℭ Clemens p̄ſbr̄	i	xxviii	
12.cal.nou.	¶ Clemēs epūs & m̄	ix	lxxxvii	
9.cal.decē.	ℭ Clemēs papa m̄.	x	xcviii	
5.ca.decē.	ℭ Clemēs flaui⁹ epūs	x	cxiii	
18.cal.decē.	¶ Clemētinus mar.	xi	ultimo	321
7.cal.octo.	ℭ Cleophas diſcip.	viii	cxviii	
7.idus ian.	ℭ Cler⁹ diacon⁹ & m̄	ii	liiii	
19.cal.febr.	¶ Clerus ꝑſeſſor	xi	ultimo	34
6.cal.ma.	ℭ Cletus papa & m̄	iiii	lxxxviii	
7.idus ſep.	ℭ Clodoaldus	viii	l	
6.idus feb.	ℭ Coiuta uir. & m̄.	iii	cvi	
8.idus iul.	ℭ Colonat⁹ p̄ſbr̄ m̄.	vi	lxvi	
ꝑd.ca.ianu.	ℭ Colūba uirgo m̄.	ii	xxiiii	
ii.ca.decē.	ℭ Colūban⁹ abbas	x	xciiii	
	ℭ Columbanus ꝑſ.	x	xcv	
ꝑd.cal. iul.	ℭ Commemoratio pauli apoſtoli	vi	xxvi	
4.non.nou.	ℭ Commemoratio omniū mortuoꝝ	x	viii	
6. id⁹ decē.	ℭ Conceptio uirginis marie	i	xlii	
8.ca.octo.	ℭ Conceptio ſancti ioannis baptiſte	viii	cxv	
idi. aug.	¶ Concordia mar.	vii	lvi	
cal.ianu.	ℭ Cōcordi⁹ p̄ſbr̄ m̄.	ii	xxx	
non. ma.	ℭ Cōiūctio corpoꝝ ſtephāi & laurētii	iiii	cxxxix	
4.cal.iun.	ℭ Conon martyr	v	lxii	
	ℭ Conſtantia uirgo	iii	xxxiiii	
13.ca.octo.	ℭ Conſtantia mar.	viii	xcvi	
12.cal.nou.	¶ Conſtātia uir. m̄.	ix	lxxxvii	
16.ca.decē.	¶ Conſtantia uirgo	x	lxvii	
12.cal. iun.	ℭ Cōſtātin⁹ ipator	v	xxvi	
3.id⁹ augu.	ℭ Conſtātin⁹ mar.	vii	li	
10.cal. oct.	¶ Conſtantinus mr̄	viii	ciii	
ꝑd.id⁹ apri.	¶ Conſtantinus epūs	xi	ultimo	118
10.cal.dec.	ℭ Conſtantius mr̄	viii	ciii	
9.cal.octo.	ℭ Conſtantius ꝑſeſ.	viii	cxi	
	ℭ Conſtantius epūs	viii	cxii	
8.cal. febr.	ℭ Cōuerſio.ſ.pauli	iii	xx	
	ℭ Copres p̄ſbyter	xi	xliii	
6.idus ſep.	ℭ Corbinianus epūs	viii	liiii	
12.ca.nouē.	¶ Cordula uir.& m̄	ix	lxxxvii	

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
i4.cal.maii	¶Coreborus mar.	iiii	lxi	
4.cal. aug.	¶Chorigenes mar.	vi	clvii	
p̄d.cal.apl.	¶Cornelia mar.	xi	ultimo	105
4.no.febr.	ℭCornelius centurio ep̄us	iii	lxxiii	
i8.cal. oct.	ℭCorneli⁹ papa m̄.	viii	lxxvii	
	ℭCornelius ep̄us	xi	vii	
p̄d.id⁹ maii	ℭCorona martyr	iiii	clxviii	
3.id⁹ aug.	ℭCorona christi	vii	xlv	
7.cal.iun.	ℭCorpus christi	v	xlv	
4. cal.aug.	¶Corseus martyr	vi	clvii	
p̄d. cal.iul.	¶Corsic⁹ p̄sb.& m̄	xi	ultimo	i82
4.non̄.sep.	ℭCosmas p̄fessor	viii	xxvi	
5.cal.octo.	ℭCosmas martyr	viii	cxxiii	
i5.cal.ianu.	ℭCosmus martyr	i	lxxv	
8.id⁹ septē.	¶Cotid⁹ diaconus	xi	ultimo	240
i5.cal.mar.	ℭCraton martyr	iii	cxxvi	
i5.cal.mar.	¶Creator martyr	xi	ultimo	65
5.cal.iulii	ℭCrescens discipl.	vi	xv	
4 cal.decē.	¶Crescēs ep̄s & m̄.	x	cxix	
cal.oct.	¶Crescēs martyr	xi	ultimo	267
i9. cal.iulii	ℭCrescētia martyr	v	cxviii	
6.no.iulii	ℭCrescētian⁹ mar.	vi	xlii	
p̄d.id⁹aug.	ℭCrescētian⁹ mar.	vii	lv	
i8. cal.oct.	¶Crescētian⁹mar.	viii	lxxviii	
8.cal.decē.	ℭCrescētianus mar.	x	cii	
4.cal.decē.	¶Crescētian⁹ep̄s m̄	x	cxix	
p̄d.cal.iun.	¶Crescētian⁹ mar.	xi	ultimo	i6i
idib⁹ iun.	¶Crescētian⁹ mar.	xi	ultimo	170
i5.cal. oct.	¶Crescētius mar.	xi	ultimo	248
io. cal.apl.	ℭCrescēti⁹ p̄sb.mf	iii	ccxxii	
i5.cal.aug.	ℭCrescētius mar.	vi	cxi	
8.id⁹ aug.	¶Crescētius mar.	vii	xxx	
4.cal.decē.	¶Chrescōni⁹eps m̄	x	cxxi	
8.cal.nou.	ℭChrysanthus mf	ix	cv	
	ℭChryscheś disci.	vi	c	
8.cal.dec.	ℭChrysogon⁹ mf.	x	ci	
io.cal.maii	ℭChrysotell⁹ p̄s.m̄	iiii	lxxix	
no.decē.	ℭCrispina uir.mf.	i	xxxi	
8.cal.nou.	ℭCrispinian⁹ mf.	ix	cvi	
8.cal.nou.	ℭCrispinus mar.	ix	cvi	
i3.cal.dec.	ℭCrispin⁹eps & m̄	x	lxxxiiii	
4.no.octo.	ℭCrispus discipul.	ix	xvii	
i5.cal. sept.	ℭCrispus p̄sb.mf.	vii	lxxv	
8. id⁹ febr.	¶Christa uir . mf.	iii	ci	
3.cal.decē.	ℭChristi aduētus	i	i	
cal. ian.	ℭChristi natiuitas	ii	i	
cal.ianu.	ℭChristi circūcisio	ii	xxvii	
8. id⁹ ianu.	ℭChristi apparitio	ii	xlvii	
8.id⁹ aplis	ℭChristi passio	iii	ccxxvii	
6.cal.apil.	ℭChristi resrectio	iiii	i	
3.no.maii	ℭChristi ascensio	iiii	cxxviii	
9. cal.aug.	ℭChristina uir.m̄.	vi	cxxx	
6. cal.nou.	ℭChristina uir.mf	ix	cxiiii	
3.cal.iunii	¶Christolus	xi	lxxxvi	
8.cal.aug.	ℭChristophor⁹ m̄.	vi	cxxxv	
i3.cal.sept.	ℭChristophor⁹ m̄.	vii	ultimo	i59
	ℭChromati⁹ mar.	vii	xlvii	
	ℭChromatius eps	vii	xlviii	
idib⁹ maii	ℭCtheśiphon ep̄us	v	iii	
8.cal. aug.	ℭCucusans mar.	vi	cxxxvi	
i3.cal.aplis	ℭCudbertus ep̄us	iii	ccxii	
p̄d.id⁹nou.	¶Cunebertus eps	xi	ultimo	316
	¶Cūgūdis nup.uir	vi	xcvii	
i2.ca.mar.	ℭCutia uir.& mf.	iii	cxxxiiii	
	:D.			
p̄d.no.iun.	¶Dacianus mar.	xi	ultimo	i63
	ℭDacius ep̄us	xi	xcix	
no.decē.	ℭDalmati⁹ eps mf	i	xxxii	
3. id⁹ decē.	ℭDamasus papa	i	lvi	
5.cal.octo.	ℭDamianus mar.	viii	cxxiii	
	ℭDan patriarcha	iii	xcvi	
5.no.ianu.	ℭDaniel leuita mf	ii	xl	
i2.cal.aug.	ℭDaniel abbas	vi	cxxiii	
5.cal. sept.	ℭDaniel ꝑpheta	vii	cxxvi	
4.no.decē.	¶Darsosa sancta	i	xix	
p̄d.no.ian.	ℭDarsosa martyr	ii	xliii	
i2.cal.nou.	¶Daria martyr	ix	lxxxvii	
8. cal.nou.	ℭDaria uir. & mf.	ix	cv	
i4.cal. ian.	¶Darius martyr	xi	ultimo	i4
i2.cal.nou.	¶Dasius martyr	xi	ultimo	297
8.id⁹ decē.	ℭDatiua martyr	i	xxxv	
4. id⁹ sept.	ℭDatiuus eps & m̄	viii	lx	
4.cal.ianu.	ℭDauid rex ꝑphe.	ii	xvi	
	ℭDauid mōachus	ii	xvii	
3.id⁹ febr.	ℭDauid martyr	iii	cxiiii	
cal. iunii	ℭDecem martyres	v	lxxiii	
8.id⁹.nou.	ℭDecem martyres	x	xxxii	
idib⁹ iulii	¶Decē infantes m̄.	xi	ultimo	i95
i3.cal.aug.	¶Decē so.sabini m̄	xi	ultimo	i97
io.cal.iulii	ℭDecēmilia mar.	v	cxxxvii	
7.id⁹ iulii	ℭDecēmilia 205.m̄	vi	lxxv	
i6.cal.maii	ℭDecēocto mf̄es	iiii	lvi	
7. id⁹ aug.	¶Decēocto socii petri martyres	xi	ultimo	210
idib⁹ aug.	ℭDecennouez socii hippolyti mf̄es	vii	lvi	
5.cal.iulii	ℭDecēnouē mf̄es	vi	xvi	
6.cal maii	ℭDecensептem milia martyres	iiii	lxxxix	
4. cal.sept.	ℭDecollatio sci io. baptiste	vii	cxxxii	
3.cal.octo.	ℭDedica.s.michał	viii	cxxx	
5.id⁹ nouē.	ℭDedicatio salua.	x	xxxviii	
i4.cal.dec.	ℭDedicatio aplo	x	lxxiiii	
	ℭDedicatio eccle sie materialis	x	cxxi	
	ℭDedicatio eccle sie spiritualis	x	cxxii	
i5.cal.febr.	ℭDeicolus abbas	ii	xcviii	
	ℭDelbora ꝑphetiſ.	viii	vi	
ii.cal.iulii	ℭDemetria uirgo	v	cxxxv	
	ℭDemetrianus eps	xi	vii	
5.cal.maii	ℭDemetrius mar.	iiii	xciiii	
7.cal. nou.	ℭDemetrius mar.	ix	cx	

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
	☾Demetrius eps	xi	vi	
ii.cal. ian.	☽Demetrius mar.	xi	ultimo	20
5.non.iul.	☽Demetrius mar.	xi	ultimo	i89
i9.cal.sept.	☽Demetrius ꝑsef.	xi	ultimo	215
4.idus nou.	☽Demetrius eps m̃	xi	uitimo	314
p̀d.ca.aug.	☽Democritus mar.	xi	ultimo	206
p̀d.ca. aug.	☾Deodata martyr	vi	clx	
	☾Deodoricus eps	xi	lxvi	
io.cal.iun.	☾Desiderius eps m̃	v	xxxi	
io.cal.iun.	☾Desiderius eps m̃	v	xxxii	
i5.ca. octo.	☾Desiderius mar.	viii	xciii	
3.idus febr.	☽Desiderius eps	xi	ultimo	58
i6.cal.ian.	☾Deuãdus martyr	i	lxxiii	
	☾Didachus eps	xi	lxxii	
	☾Didymus ꝑfessor	xi	xxxvii	
	☾Didymus senex	xi	xxxviii	
p̀d.id⁹ aug.	☾Digna martyr	vii	liiii	
	☾Diocles ꝑfessor	xi	liii	
9.cal.iun.	☽Diocles martyr	xi	ultimo	150
p̀d.cal.apr.	☽Diodolus martyr	xi	ultimo	105
cal.dec.	☾Diodor⁹ ꝑsbr̃ m̃.	i	xii	
	☾Diodorus eps	i	xiii	
	☾Diogenes ꝑfessor	xi	lxxvi	
8.id⁹ april.	☽Diogenes martyr	xi	ultimo	ii2
p̀d.id⁹ aug.	☾Diomeda mar.	vii	lv	
8.id⁹ decẽ.	☾Dionysia martyr	i	xxxv	
p̀d.id⁹decẽ.	☾Dionysia martyr	i	lxiii	
idib⁹ma.	☾Dionysia uir.& m̃	v	iiii	
	☾Dionysius eps	i	lxxx	
7.cal.ianu.	☾Dionysi⁹ papa m̃.	ii	v	
i6.cal.mar.	☾Dionysiusmartyr	iii	cxxiiii	
i7.cal. apr.	☽Dionysius mar.	iii	cciii	
6.id⁹ april.	☾Dionysius eps	iiii	xxxvii	
4.idus ma.	☾Dionysius ꝑfessor	iiii	clviii	
p̀d.id⁹ ma.	☽Dionysius mar.	iiii	clxx	
8.cal.iun.	☾Dionysius eps	v	xlii	
4.cal.aug.	☽Dionysius mar.	vi	clvii	
3.id⁹ augu.	☾Dionysius mar.	vii	li	
8.cal.septẽ.	☾Dionysius mar.	vii	cxii	
5.non.octo.	☾Dionysi⁹ eps & m̃	ix	xvi	
7. id⁹octo.	☾Dionysi⁹eps & m̃	ix	xli	
i5.cal.decẽ.	☾Dionysi⁹eps & ꝑ.	x	lxix	
6.idus feb.	☽Dionysius mar.	xi	ultimo	53
p̀d.ca. aug.	☽Dionysius mar.	xi	ultimo	206
i2.cal.octo.	☽Dionysius mar.	xi	ultimo	254
i9.cal. ian.	☾Dioscorus mar.	i	lxviii	
5.cal.mar.	☾Dioscorus mar.	iii	cli	
i5.cal.iun.	☾Dioscorus mar.	v	xi	
8.cal. apri.	☾Dismas ꝑfessor.	iii	ccxxviii	
idib⁹ iul.	☾Diuisio apostolo.	vi	xcix	
5.cal.decẽ.	☾Diuus martyr	x	cxv	
cal.iul.	☾Dominian⁹abbas	vi	xxxix	
ii.cal. iul.	☽Dominicus mar.	v	cxxxiii	
non.aug.	☾Dominicus ꝑsef.	vii	xxii	
7.id⁹mar.	☾Domitianus mar.	iii	clxxxv	
cal. aug.	☾Domitianus mar.	vii	x	
5.cal.ianu.	☽Domitianus ꝑsef.	xi	ultimo	22
3.no.iun.	☽Domitius mar.	xi	ultimo	i09
7.id⁹mar.	☾Domnus martyr	iii	clxxxv	
	☾Domnus eps ꝑsef.	xi	vii	
	☾Domnus eps ꝑse.	xi	ix	
3.id⁹ apri.	☽Domnus eps mr̃	xi	ultimo	ii6
i6.cal.aug.	☾Donata martyr	vi	cx	
9.cal.ian.	☾Donatian⁹mar.	v	xxxvii	
8.idus sep.	☾Donatian⁹ eps m̃	viii	xliiii	
3.cal.augu.	☾Donatilla uir. m̃	vi	clix	
p̀d.no.feb.	☾Donatus martyr	iii	lxxxii	
cal.mar.	☾Donatus martyr	iii	clxv	
7.id⁹ aug.	☾Donat⁹ eps & mr̃	vii	xxxiii	
7. id⁹ aug.	☾Donatus eps & ꝑ.	vii	xxxiiii	
i4.cal.sep.	☾Donatus p̃sbr̃ ꝑf.	vii	lxxviii	
io.cal.sep.	☾Donatus martyr	vii	c	
p̀d. id⁹ dec.	☽Donatus martyr	xi	ultimo	6
i3.cal.mar.	☽Donatus martyr	xi	ultimo	69
7.idus apr.	☽Donat⁹ p̃sbr̃ mr̃	xi	ultimo	i15
i2.cal.iunii	☽Donatus martyr	xi	ultimo	i44
non. sep.	☽Donatus martyr	xi	ultimo	239
i8.cal.ma.	☽Donina uir.& m̃.	xi	ultimo	i2i
i2.cal.ma.	☾Doninus ꝑfessor	iiii	lxix	
7.id⁹ octo.	☾Doninus martyr	ix	xlii	
3.cal.april.	☽Doninus martyr	xi	ultimo	io3
8. idus feb.	☾Dorothea uir. m̃.	ii	ci	
	☾Dorothea uirgo	iii	cii	
3.non.sept.	☾Dorothea uir. m̃.	viii	xxix	
5. idus sep.	☾Dorotheus mar.	viii	lv	
5.idus sept.	☾Dorothe⁹ abbas	viii	lvi	
	☾Dorotheus eps	xi	vii	
5.cal.april.	☽Dorotheus mar.	xi	ultimo	io2
io.cal. iul.	☾Draconarius mr̃	v	cxxxvii	
i9.cal.ian.	☽Drusus martyr	xi	ultimo	9
8. cal.ianu.	☾Ducẽte uirgies m̃	ii	ii	
3.no.iun.	☾Ducenti mr̃es	v	lxxx	
io.cal.ma.	☾Ducẽti.5o cr̃icim̃	iiii	lxxviii	
8.cal. decẽ.	☾Ducẽti milites m̃	x	ciii	
5.non. iul.	☽Ducenti socii tryphonis martyres	xi	ultimo	i88
i7.cal.nou.	☾Ducẽti &.7o.m̃.	ix	lxxiii	
cal. mar.	☾Ducẽti &.62.m̃.	iii	clxii	
i5.cal.iul.	☽Ducẽti &.62.m̃.	xi	ultimo	i72
3.cal.nou.	☽Ducenti &.20.m̃.	xi	ultimo	306
	☾Due uirgies mar.	xi	xxix	
8.cal. apri.	☾Dula uirgo & m̃.	iii	ccxxx	
7. idus sep.	☽Dunstanus eps	viii	xlix	
i7. ca.nou.	☾Duo fratres satyriani martyres	ix	lxxiii	
4. idus ian.	☾Duo iuuenes m̃.	ii	lx	
	☾Duo monachi m̃.	xi	cxii	
	☾Duo nepotes xp̃i ꝑ	xi	i	
4.non. feb.	☾Duo pueri mar.	iii	lxxv	
i6.cal.iun.	☽Duo so.heracliim̃	xi	ultimo	i43
7.cal.febr.	☾Duodecim discipuli policarpi m̃	iii	xxiiii	
	☾Duodeci p̃iarc.	iii	xcvi	
io.cal.apr.	☾Duodeci ifãtes m̃	iii	ccxxi	
i4.cal.iun.	☾Duodeci mr̃es m̃	v	xvi	
	☾Duodeci apostoli	vi	xcix	

Tempore.		Li.	Capitulo	Pa.
10.cal.sep.	¶Duodecim mar.	vii	c	
cal. sep.	¶Duodeciꝫ ſſres m̃	viii	xix	
12.cal.nou.	¶Duodeci mili.m̃.	xi	ultimo	297
14. cal.sep.	¶Duomilia 597.m̃	vi	lxxvi	
	.E.			
13.cal.aꝑlis	¶Eadbertus eꝑus	iii	ccxli	
16.ꝯcal.dec.	¶Eadmundus eꝑs	x	lxviii	
12. cal.dec.	¶Eadmūdꝰ rex m̃.	x	lxxxix	
	¶Eadmūdꝰ rex m̃.	x	xc	
3.cal.mar.	¶Eanius martyr	iii	cliiii	
4.cal.ianu.	¶Ebrulphus ꝓſeſ.	xi	ultimo	23
	¶Edburga uirgo	xi	lxix	
9. cal. iulii	¶Edeltrudis regia	v	cxlii	
	¶Edgarꝰ rex ꝓſeſ.	xi	lxv	
7. idꝰ mar.	¶Editius martyr	iii	clxxxv	
3. idꝰ octo.	¶Eduardꝰ rex ꝓſeſ.	ix	lvii	
	¶Eduardus rex m̃.	ix	lviii	
	¶Effraī patriarcha	iii	xcviii	
	¶Effrates mõachꝰ	xi	xlv	
	¶Effrem eꝑus	vii	xcvi	
cal.febr.	¶Effron diaconus	iii	lxx	
4.idꝰ mar.	¶Egdunꝰ ꝑſbr̃ m̃.	iii	cxcvi	
	¶Eggytha uirgo	xi	lxx	
cal. ſep.	¶Egidius abbas	viii	xviii	
	¶Eleazar ſacerdos	vii	xxxiiii	
	¶Eleazarus mar.	ix	viii	
10.cal.ſep.	¶Eleazarus mar.	xi	ultimo	221
11 .cal.nou.	¶Eledia uir.& m̃.	ix	xcvi	
14.cal.maii	¶Eleutheriꝰ eꝑs m̃	iiii	lxi	
7.cal.iunii	¶Eleutheriꝰ pa.m̃.	v	xlvi	
8.idꝰ ſeptẽ.	¶Eleutheriꝰ abbas	viii	xlv	
6.no.octo.	¶Eleutheriꝰ mar.	ix	xiiii	
7.idꝰ octo.	¶Eleuthe.diacꝰ.m̃	ix	xli	
7.cal.ſep.	¶Eleutheriꝰ eꝑus	xi	ultimo	225
cal.dec.	¶Eligius eꝑus	i	xvii	
10.cal.maii	¶Elimas ꝑſbr̃ mr̃.	iiii	lxxix	
5. cal.ianu.	¶Elpheg eꝑs m̃.	ii	xii	
4.no.ſeptẽ.	¶Elpidius eꝑus	viii	xxvii	
4.no.ſeptẽ.	¶Elpidius abbas	viii	xxviii	
10.cal.feb.	¶Emerẽtiãa uir.m̃	iii	xiii	
8. idꝰ decẽ.	¶Emilianꝰ mar.	i	xxxv	
3. cal. maii	¶Emilianꝰ mar.	iiii	c	
15.cal. oct.	¶Emilianꝰ mar.	viii	lxxxviii	
ꝑd.idꝰnou.	¶Emilianꝰ eꝑus	x	liii	
6. idꝰ. feb.	¶Emilianꝰ martyr	xi	ultimo	55
15.cal.aug.	¶Emilianꝰ ꝓfeſſor	xi	ultimo	196
11.cal.iunii	¶Emilius martyr	v	xxx	
5.cal iunii	¶Emilius martyr	xi	ultimo	156
ꝑd. no.oct.	¶Emilius martyr	xi	ultimo	275
5.no.mar.	¶Emitrerius mar.	iii	clxxii	
	¶Enoch pater	iii	x	
ꝑd. no.maii	¶Enodius eꝑs mr̃.	iiii	cxxxvii	
4. no. aug.	¶Enodius martyr	vii	xiiii	
16.cal.maii	¶Enodus martyr	iiii	lvi	
	¶Enos pater	iii	vi	

Tempore.		Li.	Capitulo	Pa.
no.iunii	¶Eobaricus eꝑus	v	lxxxvii	
ꝑd.ꝯcal.ian.	¶Eodardus mar.	ii	xxv	
cal.iulii	¶Epachriꝰ ꝓfeſſor	xi	ultimo	184
4.noñ.iun.	¶Epactus martyr	v	lxxvii	
14.cal.aug.	¶Epaphras diſcipl's	vi	cxvi	
	¶Epaphroditꝰ diſ.	vi	c	
	¶Ephenetꝰ diſcip.	vi	c	
11.ꝯcal.ſep.	¶Epictetus mar.	xi	ultimo	219
ꝑd.idꝰ dec.	¶Epimachus mar.	i	lxii	
6.idꝰ maii	¶Epimachus mar.	iiii	cxlix	
4.idꝰ octo.	¶Epion preſbyter	xi	ultimo	284
8. idꝰ ianu.	¶Epiphania dñi	ii	xlvii	
4.idꝰ maii	¶Epiphaniꝰ eꝑs ꝓf.	iiii	clvii	
7.idꝰ aꝑlis	¶Epiphaniꝰ eꝑs m̃	xi	ultimo	115
10. cal.maii	¶Epipodius mar.	iiii	lxxx	
	¶Eꝑi plures mar.	iii	clxviii	
10.cal.iunii	¶Epiticus eꝑus	xi	ultimo	148
9. cal .febr	¶Epolonꝰ puer m̃.	iii	xviii	
3.cal.aug.	¶Ephronius eꝑus	xi	ultimo	208
	¶Equitius abbas	xi	xcvi	
	¶Eradius diſcipl's	vi	c	
7.cal.iunii	¶Eradius mar.	xi	ultimo	155
3.no.ſeptẽ.	¶Eraſma uir.& m̃.	viii	xxix	
4.no.iunii	¶Eraſmꝰ eꝑs& mr̃.	v	lxxv	
7.cal.decẽ.	¶Eraſmꝰ martyr	xi	ultimo	332
7.cal. aug.	¶Eraſtes diſcipl's	vi	cxlii	
3.idꝰ iulii	¶Eſdras ſacerdos	vi	xcii	
14.cal.nou.	¶Ethbinꝰ ꝓfeſſor	ix	lxxxiiii	
	¶Eteldrita	xi	lxvii	
12. cal.nou.	¶Ethereus martyr	ix	lxxxvii	
	¶Eua mater	iii	iii	
3.no.aꝑlis	¶Euagriꝰ ꝑſbyter	iiii	xxviii	
	¶Euagriꝰ ꝑſbyter	iiii	xxix	
3.no.aꝑlis	¶Euagrius martyr	xi	ultimo	108
cal.octo.	¶Euagrius mar.	xi	ultimo	267
7.cal.maii	¶Euandius mar.	xi	ultimo	129
5.no.octo.	¶Euádus ꝑſb.mr̃.	ix	xv	
5.no.octo.	¶Euandus ꝑſb.mr̃	ix	xv	
3.cal.ianu.	¶Euantia martyr	ii	xx	
7. cal.nou.	¶Euariſtꝰ papa m̃.	ix	cxi	
16. cal.dec.	¶Eucherius eꝑus	x	lxvii	
	¶Eudoxius eꝑus	xi	vii	
16.cal.iunii	¶Euelius eꝑus	v	viii	
5.no.maii	¶Euẽtiꝰ ꝑſb. & m̃.	iiii	cxviii	
cal.ianu.	¶Eugendus abbas	xi	ultimo	25
8.cal.ianu.	¶Eugẽia uir.& mr̃	ii	iii	
6. idꝰ ianu.	¶Eugenianus mr̃.	xi	ultimo	29
ꝑd. idꝰ dec.	¶Eugenius mar.	i	lxi	
9. cal.febr.	¶Eugenius mar.	iii	xix	
6.no.maii	¶Eugeniꝰ eꝑs ꝓſeſ.	iiii	cxvi	
3.ꝯidꝰ iulii	¶Eugeniꝰ eꝑs & m̃	vi	xcvi	
15.cal.aug.	¶Eugenius mar.	vi	cxi	
17.cal.dec.	¶Eugeniꝰ eꝑs & m̃	x	lxii	
	¶Eugeniꝰ eꝑs ꝓſeſ.	x	lxiii	
13.cal.aꝑlis	¶Eugenius mar.	x	ultimo	95
4. cal.aug.	¶Eugenius mar.	vi	clvii	
ꝑd.no.ian.	¶Eugentius mar.	ii	xliiii	
3.no.nouẽ.	¶Eugra martyr	x	xvii	

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
i2.ca.octo.	☾Euilasius martyr	viii	xcvii	
4.idꝰ decē.	☾Eulalia uir.&m̄.	i	liiii	
i2.ca.febr.	☾Eulogius martyr	ii	cx	
5.idus iul.	☾Eulogius martyr	vi	lxxxiii	
5.idus iul.	☾Eulogius p̄sbr̄	vi	lxxxiiii	
i2.ca.octo.	☾Eulogius p̄sbr̄	viii	xcix	
5.non.iul.	☽Eulogius mar.	xi	ultimo	i89
p̀d.idꝰaug.	☾Eumenia martyr	vii	liiii	
	☾Eumenides ep̄s	xi	vi	
7.idꝰ mar.	☾Eunoicus mar.	iii	clxxxv	
	☾Eunuchꝰdiſcipu.	vi	c	
3.no. ſep.	☾Euphemia uir. m̄	viii	xxix	
i6.cal.oct.	☾Euphemia uir. m̄	viii	lxxxiiii	
idibꝰapl	☽Euphemia uir. m̄	xi	ultimo	ii9
5.no.iul.	☽Euphemia mr̄	xi	ultimo	i89
p̀d.idꝰaug.	☾Euplus martyr	vii	liii	
	☾Euphradon diſc.	vi	c	
3.idꝰ mar.	☾uphraſia uirgo	iii	cxcvii	
i9.cal. ſep.	☽Euphraſiꝰep̄s m̄.	xi	ultimo	34
p̀d.idꝰaug.	☾Euprepia martyr	vii	liiii	
5.cal.octo.	☾Euprepiꝰmartyr	vii	cxxiii	
3.idus ſeb.	☾Euphroſyna uir.	iii	cxiii	
non.ma.	☽Euphroſyna uir go & martyr	iiii	cxxxviii	
5.cal.ma.	☽Euſebiꝰ ep̄s mar.	viii	xciiii	
ii.ca.iul.	☾Euſebiꝰ ep̄s p̀ſeſ.	iiii	cxxxiiii	
cal.aug.	☾Euſebiꝰep̄s & m̄.	v	v	
i9.ca.ſeptē.	☾Euſebius p̄sbr̄	vii	lxii	
	☾Euſebius ep̄s	vii	lxiii	
	☾Euſebius abbas	vii	lxiiii	
8.cal. ſept.	☾Euſebiꝰ martyr.	vii	cxi	
6.ca. octo.	☾Euſebiꝰpapa &m̄	viii	cxxii	
no.nou.	☾Euſebius martyr	x	xxviii	
	☾Euſebius ep̄s	xi	x	
3.no.mar.	☽Euſebius martyr	xi	ultimo	84
4.cal.ma.	☽Euſebius martyr	xi	ultimo	i3i
ii cal. nou.	☽Euſebius martyr	xi	ultimo	299
4.cal.apri.	☾Euſtaſius abbas	iiii	xi	
idibꝰma.	☾Euſtathius ep̄s	v	iii	
i3.ca.iun.	☾Euſtathius mar.	v	xxii	
i7.cal.aug.	☾Euſtathiꝰ ep̄s mr̄	vi	ciiii	
5.idus oct.	☾Euſtathiꝰ abbas	ix	lii	
	☾Euſtathiꝰ ep̄s p̀ſ.	ix	liii	
4.cal.decē.	☽Euſtathius ep̄s m̄	x	cxix	
i3.ca.octo.	☽Euſtathius ep̄s	xi	ultimo	253
4.idꝰ octo.	☽Euſtathius p̄sbr̄	xi	ultimo	285
p̀d.cal. ma.	☾Euſtella uirgo	iiii	cv	
4.no.nou.	☾Euſtochiū uir. m̄	x	x	
4.no.nouē.	☾Euſtochiū uirgo	x	xi	
4.idus nou.	☽Euſtochius mar.	xi	ultimo	314
7.idꝰ mar.	☾Euſtochiꝰmartyr	iii	clxxxv	
3.idus apr.	☾Euſtorgiꝰep̄s p̀ſ.	iiii	xlv	
i4.cal.oct.	☽Euſtorgiꝰ ep̄s m̄.	xi	ultimo	25i
p̀d.idꝰ dec.	☾Euſtratius mar.	i	lxi	
i6.ca.decē.	☾Eutherius ep̄s	x	lxvii	
i7.cal. ma.	☾Eutyches mr̄	iiii	liiii	
i3.ca.octo.	☾Eutyches mar.	viii	xciii	
6.idꝰ decē.	☾Eutychianꝰ pa. m̄	i	xlv	
	☾Eutychianus p̀ſe.	i	xlvi	
6.no.iul.	☾Eutychianus mr̄	vi	xlii	
p̀d.idꝰ aug.	☾Eutychianus mr̄	vii	lv	
idi. nou.	☾Eutychianꝰ mar.	x	lviii	
5.cal.ian.	☾Eutychius p̀ſeſſ.	ii	xi	
7.idꝰ mar.	☾Eutychius mar.	iii	clxxxv	
i2.cal. iun.	☾Eutychius mar.	v	xxviii	
3.idꝰ decē.	☽Eutychiꝰ p̀ſeſſor	xi	ultimo	5
5.ca.ianua.	☽Eutychius p̄sbr̄	xi	ultimo	22
7.idꝰ iun.	☽Eutychius mar.	xi	ultimo	i65
3.ca. octo.	☽Eutychiꝰep̄s &m̄	xi	ultimo	264
3.no. octo.	☽Eutychius mar.	xi	ultimo	271
3.non.ma.	☾Eutimꝰ diacoꝰm̄	iiii	cxxxii	
i9.ca.ianu.	☾Eutropia mar.	i	lxix	
p̀d.ca.ma.	☾Eutropiꝰep̄s &m̄	iiii	cv	
6.cal.iun.	☾Eutropiꝰep̄s p̀ſe.	v	lvii	
idibꝰiul.	☽Eutropius mr̄	xi	ultimo	i94
7.id. ſep.	☾Euurcius ep̄s	viii	xlviii	
i8.ca.octo.	☾Exaltatio ſanctē crucis	viii	lxxvi	
i3.ca.ma.	☽Expeditus mar.	xi	ultimo	i25
3.ca.ianua	☾Exuperantius m̄.	ii	xix	
ca.augu.	☾Exuperantius m̄.	vii	vi	
4.cal.octo.	☾Exuperātius ep̄s	viii	cxxix	
6.ca.augu.	☾Exuperia mar.	vi	cxliiii	
io.ca.octo.	☾Exuperius mar.	viii	ciii	
i3.ca.decē.	☾Exuperius mar.	x	lxxxii	
	☾Ezechias rex	vi	i	
	☾Ezechiel p̀pheta	iiii	xli	

.F.

i3.cal.febr.	☾Fabianꝰ papa m̄.	ii	cv	
	☾Fabianus ep̄s	xi	vii	
p̀d.ca.aug.	☾Fabius martyr	vi	clxii	
	☾Faleth pater	iii	li	
idibꝰiun.	☾Fandila p̄sbr̄ mr̄	v	cxiiii	
p̀d.ca.aug.	☾Fantinus p̀ſeſſor	vi	clx	
p̀d.ca.aug.	☾Fantius martyr	vi	clx	
io.ca.ſep.	☽Fauianus ep̄s	xi	ultimo	222
i2.ca.octo.	☾Fauſta uir. & mr̄	viii	xcvii	
9.ca. decē.	☾Fauſtina regia m̄	x	c	
i5.cal.mar.	☾Fauſtinus mar.	iii	cxxvii	
4.ca.augu.	☾Fauſtinꝰ martyr	vi	cliii	
3.idꝰ octo.	☾Fauſtinus mar.	ix	lxi	
7.idꝰaugu.	☽Fauſtinus mar.	xi	ultimo	2io
ii.ca.iun.	☽Fauſtinꝰ martyr	xi	ultimo	i47
4.no. decē.	☾Fauſtus martyr	i	xix	
i7.ca.febr.	☾Fauſtus ep̄s	ii	xci	
i5.cal.mar.	☾Fauſtꝰmonachus	iii	cxxviii	
i6.ca.ma.	☾Fauſtus martyr	iiii	lvi	
cal. aug.	☾Fauſtꝰdiaconꝰ m̄	vii	vi	
i3.cal. dec.	☾Fauſtꝰ diacoꝰ m̄.	x	lxxxi	
5.cal.decē.	☾Fauſtꝰp̄sbr̄ & m̄.	x	cxv	
6.idꝰ ſeptē.	☽Fauſtus martyr	xi	ultimo	242
i2 ca.iul.	☽Feliciana uirg.m̄	xi	ultimo	i76

Tempore.		Li.	Capitulo	Pa.
5. idus iunii	☾Felicianus mar.	v	xcix	
12. cal. aug.	☾Felicianus mar.	vi	cxxii	
13. cal. nou.	☾Felicianus mar.	ix	lxxxvi	
13. cal. decē.	☾Felicianus mar.	x	lxxxii	
4. noñ. febr	☾Felician⁹ p̄sb. m̄.	xi	ultimo	46
4. cal. nou.	☾Felicianus mar.	xi	ultimo	305
p̄d. id⁹ aug.	☾Feliciſſima uir. m̄	xi	ultimo	213
6. noñ. iulii	☾Feliciſſim⁹ mar.	vi	xlii	
8. id⁹ augu.	☾Feliciſſim⁹ dia. m̄	vii	xxx	
7. cal. nou.	☾Feliciſſim⁹ mar.	ix	cxii	
7. cal. iunii	☾Feliciſſim⁹ mar.	xi	ultimo	153
8. cal. decē.	☾Feliciſſim⁹ cōfeſſ.	xi	ultimo	331
no. mar.	☾Felicitas martyr	iii	clxxxii	
9. cal. decē.	☾Felicitas martyr	x	xcix	
idi. iun.	☾Felicula uir. &. m̄	v	cxii	
16. cal. mar.	☾Felicula martyr	xi	ultimo	64
3. cal. ianu.	☾Felix papa terti⁹	ii	xxi	
19. cal. febr.	☾Felix p̄sby. &. m̄.	ii	lxxiii	
19. cal. febr.	☾Felix p̄sby. & m̄.	ii	lxxiiii	
	☾Felix p̄sb. & ꝓfeſ.	ii	lxxv	
17. cal. feb.	☾Felix eps & mar.	ii	lxxxv	
3. idus. feb.	☾Felix martyr	iii	cxiiii	
17. cal. aplis	☾Felix martyr	iii	cciii	
16. cal. maii	☾Felix martyr	iiii	lvi	
11. cal. maii	☾Felix martyr	iiii	lxxii	
9. cal. maii	☾Felix p̄sby. & m̄.	iiii	lxxxiii	
6. id⁹ maii	☾Felix martyr	iiii	cl	
p̄d. id⁹. maii	☾Felix martyr	iiii	clxvii	
15. cal. iunii	☾Felix eps & mar.	v	xiii	
3. cal iunii	☾Felix pa. p̄m⁹ m̄.	v	lxviii	
9. cal. iulii	☾Felix p̄sby. & m̄.	v	cxlv	
6. no. iulii	☾Felix martyr	vi	xlii	
6. id⁹ iulii	☾Felix martyr	vi	lxxvii	
6. id⁹ iulii	☾Felix martyr	vi	lxxx	
4. id⁹ iulii	☾Felix martyr	vi	lxxxvii	
3. id⁹ iulii	☾Felix eps & mar.	vi	xcvi	
16. cal. aug.	☾Eelix martyr	vi	cx	
4. cal. aug.	☾Felix papa ꝑs m̄.	vi	cliiii	
	☾Felix pa. q̄rt⁹ ꝓf.	vi	clv	
cal. aug.	☾Felix martyr	vii	ix	
6. cal. ſep.	☾Felix martyr	vii	cxxv	
3. cal. ſeptē.	☾Felix p̄sby. & m̄.	vii	cxxxv	
p̄d. cal. ſep.	☾Felix p̄sb. & ꝓfeſ.	vii	cxxxviii	
4. id⁹ ſeptē.	☾Felix eps & mar.	viii	lx	
4. id⁹ ſeptē.	☾Felix eps & mar.	viii	lx	
13. cal. oct.	☾Felix p̄sb. & mar.	viii	xcvi	
8. cal. octo.	☾Felix martyr	viii	cxvi	
4. id⁹ octo.	☾Felix eps & mar.	ix	liiii	
9. cal. nouē.	☾Felix eps & mar.	ix	ci	
no. nouē.	☾Felix p̄sb. & mar.	x	xxviii	
8. id⁹ nouē.	☾Felix martyr	x	xxxi	
	☾Felix monachus	x	xxxi	
17. cal. dec.	☾Felix eps & mar.	x	lxv	
4. cal. decē.	☾Felix eps & mar.	x	cxix	
7. id⁹. ianu.	☾Felix martyr	xi	ultimo	28
3. noñ. febr.	☾Felix martyr	xi	ultimo	49
4. cal. mar.	☾Felix martyr	xi	ultimo	77
p̄d. cal. apl.	☾Felix martyr	xi	ultimo	105
9. cal. iunii	☾Felix martyr	xi	ultimo	150
5. cal. iunii	☾Felix mulier mr̄.	xi	ultimo	156
12. cal. iulii	☾Felix uirgo & m̄.	xi	ultimo	176
11. cal. ſep.	☾Felix martyr	xi	ultimo	219
14. cal. oct.	☾Fereolus martyr	viii	xci	
16. cal. iulii	☾Fereol⁹ p̄sbr̄ & m̄	v	cxx	
16. cal. iulii	☾Ferutio diac⁹ mr̄	v	cxx	
7. cal. iunii	☾Feſtitaſ corpis xp̄i	v	xlv	
3. id⁹ maii	☾Feſtiuitas ſcē ma rie ad martyres	iiii	clix	
no. aug.	☾Feſtiuitas ſcē ma rie ad niues	vii	xxi	
cal. nou.	☾Feſtitaſ oiuz ſcōz	x	i	
13. cal. oct.	☾Feſt⁹ diacon⁹ mr̄	viii	xciii	
12. cal. ian.	☾Feſtus martyr	xi	ultimo	19
	☾Feticius ep̄us	xi	lxxxiii	
16. cal. dec.	☾Fidēti⁹ eps & mr̄	x	lxvi	
cal. aug.	☾Fides uirgo & m̄.	vii	vii	
p̄d. no. oct.	☾Fides uirgo & m̄.	ix	xxvi	
11. cal. maii	☾Filia puſitii ui. m̄	iiii	lxxi	
15. cal. aug.	☾Filiaſter ꝓfeſſor	vi	cxv	
4. cal. iunii	☾Fili⁹ cononis mr̄	v	lxii	
3. no. octo.	☾Firmatus martyr	xi	ultimo	273
	☾Firmilianus ep̄us	xi	xxv	
3. cal. ſeptē.	☾Firminus ep̄us	vii	cxxxvii	
7. cal. octo.	☾Firmin⁹ p̄sb. & m̄	viii	cxix	
idib⁹ ian.	☾Firmus martyr	ii	lxx	
5. cal. augu.	☾Firmus martyr	vii	xlii	
6. idus mar.	☾Firmus martyr	xi	ultimo	87
4. no. febr.	☾Firmus martyr	xi	ultimo	46
3. cal. ſeptē.	☾Flaccus martyr	vii	cxxxvi	
no. maii	☾Flauia domitilla uirgo & mar.	iiii	cxxxviii	
3. no. octo.	☾Flauiana uir. mr̄.	xi	ultimo	273
4. no. decē.	☾Flavian⁹ martyr	i	xix	
4. cal. febr.	☾Flavian⁹ mart yr	iii	xli	
	☾Flavian⁹ ep̄ust	xi	vii	
3. cal. febr.	☾Flavian⁹ martyr	xi	ultimo	45
7. idu⁹ mar.	☾Flavius martyr	iii	clxxxv	
14. cal. oct.	☾Flocellus martyr	viii	xcii	
4. cal. aug.	☾Flora uirgo & m̄	vi	clvii	
8. cal. decē.	☾Flora uirgo & m̄	x	ciiii	
4. id⁹ nouē.	☾Florentia martyr	x	xlvi	
4. cal. decē.	☾Florētian⁹ eps mr̄	x	cxix	
12. cal. nou.	☾Florētina uirg. m̄	ix	lxxxvii	
16. cal. nou.	☾Florētin⁹ ep̄us	xi	ultimo	292
5. cal. octo.	☾Florenti⁹ martyr	viii	cxxiiii	
5. cal. ianu.	☾Florenti⁹ ꝓfeſſor	ii	xi	
6. no. maii	☾Florentius ep̄us	iiii	cxvi	
idib⁹ iul.	☾Florenti⁹ martyr	vi	ciii	
10. cal. oct.	☾Florētius p̄sbyter	viii	cvii	
6. id⁹ octo.	☾Florenti⁹ martyr	ix	xlvi	
6. cal. nouē.	☾Florenti⁹ martyr	xi	ultimo	304
16. cal. ianu.	☾Florian⁹ martyr	i	lxxiii	
4. noñ. maii	☾Florianus mar.	iiii	cxxi	
11. cal. ianu.	☾Florus martyr	xi	ultimo	20
7. cal. nou.	☾Florus ꝓfeſſor	xi	ultimo	302
4. noñ. febr.	☾Floſculus ep̄us	xi	ultimo	47

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
i2.cal.nou.	¶Follari⁹ eps & m.	ix	lxxxvii	
	¶Fonteius eps	iii	lxxxv	
4.cal.octo.	¶Forseus episcop⁹	viii	cxxvi	
ii.cal.ma.	¶Fortunatus mar.	iiii	lxxii	
9.cal.ma.	¶Fortunatus mar.	iiii	lxxxiii	
pd.id⁹ ma.	¶Fortunatus mar.	iiii	clxvii	
4.idus iul.	¶Fortunat⁹ diac⁹ m	vi	lxxxvi	
pd.id⁹ oct.	¶Fortunatus eps	ix	lxiiii	
	¶Fortunatus eps	ix	lxv	
9.cal.nou.	¶Fortuna⁹ mar.	ix	ci	
5.idus ian.	¶Fortunatus m	xi	ultimo	31
4.no. febr.	¶Fortunatus mar.	xi	ultimo	46
4.cal.mar.	¶Fortunat⁹ pſb. m	xi	ultimo	77
idi.octo.	¶Fortunatus m	xi	ultimo	289
idi.octo.	¶Fortunatus mar.	xi	ultimo	290
3.cal. mar.	¶Fortunio martyr	xi	ultimo	79
4.no.octo.	¶Franciscus pfes.	ix	xviii	
3.cal.octo.	¶Fraternus eps	xi	ultimo	265
io.cal.sept.	¶Fructuosa mar.	vii	c	
i2.cal. seb.	¶Fructuos⁹ eps m.	ii	cx	
io.ca. apri.	¶Frumentius mar.	iii	ccxx	
io.cal.apri.	¶Frumentius mar.	iii	ccxx	
6.cal. nou.	¶Frumentius eps	ix	cxiii	
cal.ian.	¶Fulgentius eps	ii	xxxii	
	¶Fulgentius epis.	ii	xxxiii	
idi. febr.	¶Fusca uirgo & m	iii	cxix	
3.id⁹ dece.	¶Fusciau⁹ martyr	i	lvii	
8.idus sep.	¶Fuscul⁹ eps & m.	viii	xliiii	
i7.ca.febr.	¶Fuscus pfessor	xi	ultimo	35

.G.

ii.cal.mar.	¶Gabin⁹ pſbr & m	iii	cxxxvi	
3.cal.iun.	¶Gabinus martyr	xi	ultimo	159
	¶Gabriel archag.	iii	ccxxvi	
	¶Gad patriarcha	iii	xcvi	
	¶Gadanus senex	xi	l	
7.id⁹ mar.	¶Gagius martyr	iii	clxxxv	
i3.cal.ma.	¶Galatas martyr	xi	ultimo	125
pd.ca.febr.	¶Galesius martyr	iii	lxxxii	
3.no. octo.	¶Galla uidua	ix	xxv	
i6.cal.dec.	¶Galla sancta	x	lxvii	
7.cal.iul.	¶Gallicanus mar.	vi	viii	
i7.cal.no.	¶Gallus abbas	ix	lxxii	
	¶Gamaliel discip.	vii	xvi	
pd.no.oct.	¶Gangulphus m	ix	xxvii.	
	¶Gaspar rex	ii	xlviii	
3.ca.septe.	¶Gaudentia uirgo	xi	ultimo	322
3.no.febr.	¶Gaudeti⁹ eps pfes	iii	lxxviii	
pd.id⁹ oct.	¶audeti⁹ eps & m.	ix	lxiii	
3.id⁹ augu.	¶Gaudericus eps	xi	ultimo	212
cal.sept.	¶Gedeon iudex	viii	vii	
i4.ca.dece.	¶Gelasius papa	x	lxxvii	
	¶Gelasius eps	xi	cxxvi	
3.ca.ma.	¶Gemelli duo m.	iiii	c	
3. cal.febr.	¶Geminianus eps	iii	lvii	
i6.cal.oct.	¶Geminianus m	viii	lxxxv	
pd.no. ian.	¶Geminus martyr	ii	xliiii	
pd.no.seb.	¶Geminus martyr	iii	lxxxii	
	¶Geminus eps	xi	lxxxvi	
7.idus dec.	¶Genebandus eps	i	xli	
i8.cal. oct.	¶Generalis mr	viii	lxxviii	
i6.ca. aug.	¶Generosa martyr	vi	cx	
8.cal. sept.	¶Genesius mr	vii	cx	
	¶Gennadius eps	xi	lxxxiii	
3.non. ian.	¶Genouesa	ii	xxxviii	
3.idus dec.	¶Gentianus mr	i	lvii	
9.cal.ma.	¶Georgi⁹ martyr	iiii	lxxxi	
6.cal.sept.	¶Georgi⁹ diaco⁹ m	vii	cxxiii	
6.id⁹ octo.	¶Geraldus pfessor	ix	xlv	
7.cal.mar.	¶Gerard⁹ eps & m	iii	cxlv	
	¶Gerard⁹ eps & p.	iii	cxlvi	
i2.cal.nou.	¶Gerasma regia m	ix	lxxxvii	
	¶Geremar⁹ abbas	xi	lxi	
6.no.octo.	¶Gerinus martyr	ix	xiii	
io.cal.apr.	¶Germani duo m.	iii	ccxx	
i4.cal. seb.	¶Germanicus mr	ii	cii	
5.cal.iunii	¶Germanus eps	v	lix	
pd.ca.aug.	¶Germanus eps	vi	clxi	
8.idus sep.	¶German⁹ eps& m	viii	xliiii	
io.ca. nou.	¶German⁹ martyr	ix	xcvii	
3.cal. nou.	¶Germanus eps	ix	cxxv	
3. no. nou.	¶Germanus m	x	xviii	
6.id⁹ octo.	¶Geron martyr	ix	xlvii	
3.idus iulii	¶Gersericus mar.	vi	xcvi	
i6.ca. apri.	¶Gertrudis uirgo	iii	ccv	
i3.cal.iul.	¶Geruasi⁹ martyr	v	cxxvi	
4.idus iun.	¶Getulius martyr	v	ciiii	
6.idus iun.	¶Gildardus eps	v	xcviii	
pd.no.febr.	¶Gilibert⁹ pfessor	iii	lxxxiii	
7.id⁹ octo.	¶Gisserius pfessor	xi	ultimo	278
pd. no. iul.	¶Goar pfessor	vi	lxii	
i3.ca. octo.	¶Godericus eps	viii	xciiii	
6.idus ma.	¶Gordianus mar.	iiii	cxlix	
i5.ca. octo.	¶Gordianus mar.	xi	ultimo	249
7.id⁹ mar.	¶Gorgonius mr	iii	clxxxv	
5.idus sep.	¶Gorgonius mart.	viii	lv	
6.id⁹ mar.	¶Gorgonius m.	xi	ultimo	87
3.non.ma.	¶Gotardus eps	iiii	cxxix	
4.non.iun.	¶Grata martyr	v	lxxvii	
i5.cal.ianu.	¶Gratianus eps	xi	ultimo	15
pd.id⁹ aug.	¶Gratilianus m	xi	ultimo	213
idib⁹ian.	¶Gregorius nazan zenus episcopus	ii	lxix	
9.cal.ianu.	¶Gregori⁹ pſ.& m	i	lxxxviii	
7.id⁹ mar.	¶Gregorius eps	iii	clxxxvi	
4.id⁹ mar.	¶Gregorius papa primus doctor.	iii	cxcii	
5.non.iulii	¶Gregorius eps	vi	xliiii	
	¶Gregorius eps	vi	xlv	
i9.cal.sept.	¶Gregorius pſby.	vii	lxii	
9.cal. sept.	¶Gregorius pfess.	vii	cvi	
i5.cal.dec.	¶Gregorius eps	x	lxxii	
	¶Gregorius eps	x	lxxiii	

Tempore.		Li.	Capitulo	Pa.
	ℭ Gregorī papa 2.	x	cxvii	
4. cal. dcē.	ℭ Gregorī papa 3.	x	cxviii	
i4. cal. ian.	ℭ Gregorius epūs	xi	ultimo	i5
i3. cal. ianu.	ℭ Gregorius epūs	xi	ultimo	i7
i5. cal. aug.	ℭ Gudenes martyr	vi	cxii	
4. idꝰ ianu.	ℭ Guilelmus epūs	ii	lxiii	
5. cal. iunii.	ℭ Guilelmus cōfeſ.	v	lxi	
6. no. mar.	ℭ Guilermꝰ p̄by.	iii	clxx	
	ℭ Gulphilas epūs	xi	lxxxv	
5. cal. ap̄l.	ℭ Gūteranꝰ rex p̄fe.	iiii	viii	
cal. maii	ℭ Gūteranꝰ rex m̄.	iiii	cxii	
i2. cal. dec.	ℭ Gurias martyr	x	lxxxviii½	
	.H.			
i3. cal. mar.	ℭ Habetdeū epf̄ m̄.	xi	lix	
	ℭ Hadrianus epūs	iii	lxxxiii	
6. idꝰ ſeptē.	ℭ Hadrianꝰ martyr	viii	lii	
8. idꝰ mar.	ℭ Hadrianꝰ martyr	iii	clxxxv	
	ℭ Hadrianus papa	viii	liii	
i2. cal. nou.	ℭ Hadrianꝰ puer m̄	ix	lxxxvii	
cal. mar.	ℭ Hadrianꝰ martyr	xi	ultimo	81
3. idꝰ octo.	ℭ Hadrianꝰ martyr	xi	ultimo	287
	ℭ Hailon iudex	viii	xii	
	ℭ Haioth iudex	viii	v	
	ℭ Heber pater	iii	l	
6. cal. nou.	ℭ Hediſius p̄feſſor	ix	cxiii	
4. idꝰ octo.	ℭ Hediſtius mar.	xi	ultimo	282
7. idꝰ april.	ℭ Hegeſippꝰ diſci.	iiii	xxxvi	
	ℭ Helchana ſcūs	vii	lxxxi	
i5. cal. ſep.	ℭ Helena regina	vii	lxxiii	
i1. cal. iunii	ℭ Helena uirgo	xiꝰ	ultimo	i46
i5. cal. maii	ℭ Helenus abbas	iiii	lix	
i5. cal. maii	ℭ Heleus p̄ſb. & m̄.	xi	ultimo	i23
i6. cal. feb.	ℭ Heleuſippus m̄.	xi	lxxxxiii	
	ℭ Heli ſacerdos	vii	lxxx	
io. cal. iulii	ℭ Heliades martyr	v	cxxxvii	
7. idꝰ mar.	ℭ Helianus martyr	iii	clxxxv	
i9. cal. ſep.	ℭ Helias propheta	vii	lxi	
5. idꝰ ſeptē.	ℭ Helias abbas	viii	lxiii	
	ℭ Helias abbas	viii	xiiii	
5. noñ. iulii	ℭ Heliodorus epūs	vi	xlvi	
p̄d. no. ma.	ℭ Heliodorus mar.	xi	ultimo	i36
i5. cal. iulii	ℭ Heliſabet deſco/ nangia	v	cxxiii	
	ℭ Heliſabet zacha.	x	xxv	
i3. cal. dec.	ℭ Heliſabet de un/ garia	x	lxxix	
i8. cal. iulii	ℭ Heliſeus ꝓpheta	v	cxv	
7. idꝰ mar.	ℭ Helius martyr	iii	clxxxv	
8. idꝰ ma. no. aug.	ℭ Helladius epūs	xi	ultimo	i38
	ℭ Hemigdiꝰ epūs m̄.	vii	xxiiii	
5. non. mar.	ℭ Hemitreriꝰ mar.	iii	clxxii	
p̄d. idꝰ iulii	ℭ Hēricꝰ imp. p̄feſ.	vi	lxxxxvii	
4. cal. iulii	ℭ Hera uirg. & m̄.	vi	xxi	
	ℭ Heraclas epūs	xi	vi	
3. cal. octo.	ℭ Heraclas martyr	xi	ultimo	i38
4. cal. iulii	ℭ Heraclides mar.	vi	xxi	
	ℭ Heraclides p̄feſſ.	xi	lxxxvii	
	ℭ Heraclitus p̄feſſ.	xi	xvii	
7. idꝰ mar.	ℭ Heraclius mar.	iii	clxxxv	
i6. cal. iunii	ℭ Heraclius mar.	xi	ultimo	i43
3. cal. ap̄lis	ℭ Herbertus p̄feſſ.	iii	ccxii	
cal. mar.	ℭ Herculanꝰ epūs m̄.	iii	clxiii	
i1. cal. oct.	ℭ Herculanus mar.	viii	cii	
7. cal. oct.	ℭ Herculanꝰ mar.	viii	cxx	
noñ. ſep.	ℭ Herculanꝰ mar.	xi	ultimo	238
4. noñ. maii	ℭ Herina uir. & m̄.	iiii	cxxii	
p̄d. no. nou.	ℭ Herius preſbyter	x	xxiii	
4. idus iulii	ℭ Hermacoras epūs & martyr	vi	lxxxvi	
3. noñ. aug.	ℭ Hermelus mar.	xi	ultimo	207
7. idus maii	ℭ Hermes diſcipl̄s	iiii	cxlvi	
5. cal. ſeptē.	ℭ Hermes martyr	vii	cxxix	
p̄d. cal. ian.	ℭ Hermes p̄feſſor	xi	ultimo	24
p̄d. no. ian.	ℭ Hermes martyr	xi	ultimo	27
cal. mar.	ℭ Hermes martyr	xi	ultimo	81
i1. cal. nou.	ℭ Hermes martyr	xi	ultimo	299
idi. ap̄lis	ℭ Herminigildꝰ rex & martyr	iiii	xlviii	
6. cal. aug.	ℭ Hermippus mar.	vi	cxlv	
6. cal. aug.	ℭ Hermocrates m̄.	vi	cxlv	
p̄d. idꝰ dec.	ℭ Hermogenes m̄.	xi	ultimo	6
i5. cal. maii	ℭ Hermogenes m̄.	xi	ultimo	i22
i3. cal. maii	ℭ Hermogenes m̄.	xi	ultimo	125
7. cal. maii	ℭ Hermogenes m̄.	xi	ultimo	129
6. cal. aug.	ℭ Hermolaꝰ p̄ſb. m̄	vi	cxlv	
i9. cal. ian.	ℭ Hero martyr	i	lxviii	
4. cal. iulii	ℭ Hero martyr	vi	xxi	
i6. cal. nou.	ℭ Hero epūs & mar.	ix	lxxvii	
	ℭ Hero epiſcopus	xi	vii	
	ℭ Heronius p̄feſſor	xi	lxxv	
	ℭ Heſychiꝰ epūs m̄.	xi	xxxii	
idi. maii	ℭ Heſychius epūs	v	iii	
i7. cal. iulii	ℭ Heſychius mar.	v	cxix	
i4. cal. dec.	ℭ Heſychius mar.	x	lxxvi	
	ℭ Heſter regina	viii	lxxxi	
7. cal. aug.	ℭ Hiacynthus mar.	vi	cxliii	
3. idꝰ ſeptē.	ℭ Hiacynthus mar.	viii	lxii	
4. idꝰ febr.	ℭ Hiacynthus mar.	xi	ultimo	57
5. idꝰ ſeptē.	ℭ Hiacynthꝰ epūs m̄.	xi	ultimo	243
4. no. nou.	ℭ Hiacynthuſ mar.	xi	ultimo	305
cal. maii	ℭ Hieremias ꝓphe.	iiii	cix	
i5. cal. oct.	ℭ Hieremias mar.	viii	lxxxviii	
7. idꝰ iunii	ℭ Hieremias mar.	xi	ultimo	165
p̄d. cal. oct.	ℭ Hieronymus pre ſbyter & doctor	viii	cxxxii	
	ℭ Hieroſolyitāi epi	xi	viii	
3. no. decē.	ℭ Hilaria martyr	i	xxiii	
p̄d. idꝰ aug.	ℭ Hilaria martyr	vii	liiii	
i2. cal. nou.	ℭ Hilarion abbas	ix	lxxxviii	
i7. cal. aug.	ℭ Hilarius martyr	vi	cv	
idi. ianu.	ℭ Hilarius epūs	ii	lxviii	
3. noñ. maii	ℭ Hilarius epūs	iiii	cxxxi	
4. idꝰ ſeptē.	ℭ Hilarius papa	viii	lix	

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
5.cal. octo.	☾Hilarius martyr	viii	cxxiiii	
8.cal.nou.	☾Hilari⁹ epiſcop⁹	xi	ultimo	301
17.ca. apri.	☾Hilari⁹ eps & mr̃	iii	cciii	
3. idus maii	☾Hilarus abbas	iiii	clxiii	
	☾Hildebertus eps	xi	lxxi	
15.cal.ianu.	☾Hildefonſus eps	i	lxxvi	
10.cal.iul.	☾Hildegardis uir.	v	clxxxix	
7.cal.iun.	☾Hildeuntus eps	v	xlix	
	☾Hymeneus eps	xi	viii	
16. cal. ian.	☾Himeri⁹ martyr	i	lxxiii	
15.cal.iulii	☾Himeri⁹ eps	v	cxxii	
3.cal. febr.	☾Hippolytus mar.	iii	lx	
idi. augu.	☾Hippolytus mar.	vii	lvi	
	☾Hippolytus eps	vii	lvii	
10.cal.ſept.	☾Hippolytus mr̃.	xi	ultimo	220
5.idus mar.	☾Hiradus martyr	iii	cxci	
idi.nouẽ.	☾Homobon⁹ ꝓfeſſ.	x	lvi	
17.cal.feb.	☾Honoratus eps	ii	lxxxvi	
	☾Honoratus eps	ii	lxxxvii	
	☾Honoratus ꝓfeſſ.	ii	lxxxviii	
cal.augu.	☾Honoratus mar.	vii	vi	
16.cal.nou.	☾Honoratus mar.	xi	ultimo	322
11.cal.iun.	☾Honorat⁹ martyr	xi	ultimo	20
p̃d.id⁹ nou.	☾Hor abbas	x	liiii	
6.idus aug.	☾Hormiſda papa	vii	xxxvii	
	☾Hormiſda mar.	vii	xxxviii	
4.cal.decẽ.	☾Hortolanus epi/ ſcopus & martyr	x	cxix	
	☾Hoſentius eps	iii	lxxxv	
12.cal.iun.	☾Hoſpitius ꝓfeſſor	v	xxvii	
no.augu.	☾Hoſualdus rex & martyr	vii	xxiii	
cal.apri.	☾Hugo eps	iiii	xxii	
	☾Hugo abbas	iiii	xxiii	
3.no.iul.	☾Hugo abbas	vi	lviii	
	☾Hugo ꝓfeſſor	vi	lix	

.I.

	Iacob uel iſrael patriarcha	iii	xciiii	
10.cal.ma.	☾Iacob⁹ ꝑſbr̃ & m̃.	iiii	lxxviii	
p̃d.cal. ma.	☾Iacobus martyr	iiii	ciiii	
cal. ma.	☾Iacob⁹ mior apl̃s	iiii	cviii	
idib⁹ iul.	☾Iacob⁹ ſapiẽs eps	vi	cii	
8.ca. augu.	☾Iacob⁹ maior ap.	vi	cxxxiii	
12.cal.nou.	☾Iacob⁹ eps & m̃.	ix	lxxxvii	
3.cal. decẽ.	☾Iacob⁹ itercil⁹ m̃	x	cxii	
	☾Iahir iudex	viii	ix	
16.cal.aug.	☾Ianuaria martyr	vi	cix	
16.cal.ma.	☾Ianuari⁹ martyr	iiii	lvi	
6.idus ma.	☾Ianuari⁹ ꝑſ. & m̃.	iiii	cxlix	
6.idus iul.	☾Ianuariuſ martyr	vi	lxxvii	
6.idus iul.	☾Ianuari⁹ martyr	vi	lxxx	
3.idus iul.	☾Ianuari⁹ martyr	vi	lxxxv	
idib⁹ iul.	☾Ianuariuſ martyr	vi	ciii	
8.id⁹ augu.	☾Ianuarius martyr	vii	xxx	
13.ca.octo.	☾Ianuari⁹ eps & m̃.	viii	xciii	
3. id⁹ octo.	☾Ianuarius m̃.	ix	lxi	
9.cal. nou.	☾Ianuari⁹ ꝑſb. & m̃	ix	ci	
7.idus ian.	☾Ianuarius m̃.	xi	ultimo	28
	☾Iared pater	iii	ix	
3.non. dec.	☾Iaſon martyr	i	xxiii	
5.idus ma.	☾Iaſon martyr	iiii	cli	
	☾Iaſon diſcipulus	vi	c	
14.cal.mar.	☾Ieiunia.4. tẽpoꝝ	iii	cxxix	
	☾Iepthe iudex	viii	x	
	☾Ieſſe pater dauid	ii	xiiii	
	☾Ieſus ſacerdos	vi	xci	
	☾Ieſus diſcipulus	vi	c	
	☾Ieſus ſyrach ꝓpha	vii	ii	
3.idus ian.	☾Ignius papa & m̃	ii	lxiiii	
cal.febr.	☾Ignatius eps & m̃	iii	lxiiii	
3.no.febr.	☾Ignatius martyr	iii	lxxix	
3.cal.mar.	☾Impodera mar.	iii	cxcvii	
idib⁹ ma.	☾Indalletiuſ eps	v	iii	
13.cal.ianu.	☾Ingenius martyr	i	lxxviii	
no.febr.	☾Ingehuinus eps	iii	lxxxv	
5.cal. ianu.	☾Innocentes mar.	ii	x	
5.cal.augu.	☾Innocẽti⁹ pa. & m̃	vi	cxlix	
10.ca.octo.	☾Innocentius mar	viii	ciii	
9.cal.iun.	☾Innocentius mar.	xi	ultimo	149
10.ca. mar.	☾Innumerabiles m̃	iii	cxxxvii	
6.no.octo.	☾Innumerabiles ſocii eleutherii m̃.	ix	xiiii	
4.ca. octo.	☾Innumerabiles ſocii marcelliani m̃	ix	xxii	
	☾Innumerabiles ſocii adaucti mar.	xi	xxx	
5.no.ma.	☾Inuẽtio ſcẽ crucis	iiii	cxvii	
idi.iun.	☾Inuẽtio ſci ãtonii	v	cx	
7.cal.iul.	☾Inuẽtio ſci marci	vi	v	
3.no.augu.	☾Inuẽtio ſci ſteph.	vii	xv	
	☾Ioachim pr̃ dñe	vi	cxl	
9.cal.iunii	☾Ioanna diſcipula	v	xxxv	
16.cal. ian.	☾Ioannes mar.	i	lxxiii	
16. cal.ian.	☾Ioannes martyr	i	lxxiii	
6.cal.ianu.	☾Ioãnes ap.& euã.	ii	vii	
6.cal. febr.	☾Ioãnes chryſ. eps	iii	xxvii	
	☾Ioãnes preſbr̃	iii	xxviii	
p̃d.cal.feb.	☾Ioãnes martyr	iii	lxiii	
3. no. febr.	☾Ioãneſ elemo. eps	iii	lxxvii	
3.cal. mar.	☾Ioãnes monach⁹	iii	clvi	
3.cal. mar.	☾Ioannes abbas	iii	clvii	
	☾Ioannes abbas	iii	clviii	
	☾Ioãnes anachori.	iii	clix	
7. id⁹ mar.	☾Ioãnes martyr	iii	clxxxv	
14.cal. apl.	☾Ioannes abbas	iii	ccvii	
6.cal. apri.	☾Ioãnes anachori.	iiii	vi	
	☾Ioannes cõfeſſor	iiii	vii	
p̃d.no.ma.	☾Ioannes ad portã latinam	iiii	cxxxiiii	
p̃d.no. ma.	☾Ioãnes damaſ. ꝑſ.	iiii	cxxxv	
14.cal.iun.	☾Ioãnes martyr	v	xvi	

Tempore.		Li.	Capitulo	Pa.
6.cal.iunii.	Ioānes papa.p.m.	v	li	
	Ioānes.pa.2.pfes.	v	lii	
	Ioānes papa.3.pf.	v	liii	
	Ioannes eremita	v	cviii	
	Ioānes martyr	v	cxxix	
9.cal.iulii	Ioānes.pf.& mar.	v	cliiii	
8.cal.iulii	Ioannes baptista	vi	iii	
6.cal.iulii	Ioannes martyr	vi	ix	
	Ioannes discipul⁹	vi	c	
cal.aug.	Ioānes martyr	vii	vi	
3.id⁹ augu.	Ioānes martyr	vii	li	
15.cal. sep.	Ioānes pf. & mar.	vii	lxxv	
	Ioannes episcop⁹	vii	lxxxxvi	
7.id⁹ septē.	Ioannes martyr	viii	cxlvi	
5.cal.octo.	Ioannes martyr	viii	cxxv	
	Ioānes maccabe⁹	ix	v	
4.cal.nou.	Ioannes episcop⁹	ix	cxix	
	Ioannes episcop⁹	xi	viii	
12.cal.ian.	Ioānes martyr	xi	ultimo	19
5.cal.febr.	Ioānes presbyter	xi	ultimo	40
6.cal.sep.	Ioānes martyr	xi	ultimo	226
6.id⁹ maii	Iob ꝓpheta	iiii	cxlviii	
4.non.iulii	Iocundianus mar	vi	liiii	
3.idus iulii	Iocūd⁹ eps & mar	vi	lxxxxv	
3.idus iulii	Iohel ꝓpheta	vi	lxxxix	
10.cal. oct.	Ion pbyter et m.	viii	cvi	
6.cal.febr.	Ionas propheta	iii	xxvi	
	Ionathas maccab.	ix	iii	
16.cal.feb.	Ionilla martyr	ii	lxxxxiii	
5.cal. decē.	Ioſaphat eremita	x	cxiiii	
	Ioseph patriarcha	iii	lxxxxvii	
14.cal. apl.	Ioseph spōsus dñe	iii	ccix	
	Ioseph ab arimat.	iiii	ii	
13.cal.aug.	Ioseph iust⁹ disci.	vi	cix	
	Ioseph episcopus	vii	lxxxxvi	
	Iosias rex	vi	ii	
8.cal.aug.	Iosias martyr	vi	cxxxiiii	
cal.sep.	Iosue ꝓph.& dux	viii	i	
3.non.maii	Iouinian⁹ martyr	xi	ultimo	135
6.no.mar.	Iouin⁹ martyr	iii	clxix	
15.cal.mar.	Iouita martyr	iii	cxxvii	
	Iphigenia uirgo	viii	ci	
3.non. apl.	Irenes uirg.& m.	iiii	xxvii	
non.apl.	Irenes uirg.& m.	iiii	xxxii	
8.cal.apil.	Irene⁹ eps & mar.	iii	ccxxix	
5.cal.ma.	Irene⁹ eps & mar	iiii	lxxxxiiii	
3.non.ma.	Ireneus martyr	iiii	cxxxiii	
4.cal.iulii	Irene⁹ eps & mar.	vi	xx	
3.non. iulii	Ireneus martyr	vi	xlviii	
7.cal.sep.	Irene⁹ martyr	vii	cxvi	
4.id⁹ febr.	Ireneus martyr	xi	ultimo	57
7.cal.apl.	Irene⁹ diac⁹ & m.	xi	ultimo	100
	Isaac patriarcha	iii	lxxxxii	
3.non.iunii	Isaac martyr	v	lxxxii	
	Isaac presbyter	v	lxxxiii	
	Isaac abbas	v	lxxxiiii	
	Isachar pr̄iarcha	iii	lxxxxvi	
pd.no. iulii	Isaias propheta⁹	vi	lx	
	Isaias monachus	xi	xliiii	
19.cal.ianu.	Isidorus martyr	i	lxviii	
18.cal.febr.	Isidorus abbas	ii	lxxx	
pd.no.apl.	Isidorus eps	iiii	xxx	
idi.maii	Isidorus martyr	v	ii	
4.no.ianu.	Isidorus episcop⁹	xi	ultimo	26
15.cal.maii	Isidorus martyr	xi	ultimo	125
17.cal.iun.	Isidor⁹ episcopus	xi	ultimo	142
7.id⁹ mar.	Isitius martyr	iii	clxxxix	
	Iudas patriarcha	iii	lxxxxvi	
	Iudas ep.	vii	lxxxxvi	
	Iudas maccabeus	ix	ii	
5.cal.nouē.	Iudas apostolus	ix	cxv	
	Iudith uidua	viii	lxxx	
idi. decē.	Iudocus ꝓfessor	i	lxv	
pd.id⁹ sep.	Iuentius eps	viii	lxviii	
	Iuentius pbyter	viii	lxix	
4.id⁹ decē.	Iulia uirgo & mr̄	i	lv	
3.idus mar.	Iulia uirgo	iii	clxxxxvii	
11.cal.iunii	Iulia uirgo &mar	v	xxix	
idi.iulii	Iulia martyr	vi	ciii	
no.octo.	Iulia uirgo &mar.	ix	xxxi	
12.cal. nou.	Iulia uirgo &mar.	ix	lxxxvii	
16.cal. dcē.	Iulia uirgo	x	lxvii	
12.cal.aug.	Iulia uirgo &mar.	xi	ultimo	199
cal.octo.	Iulia uirgo & mar	xi	ultimo	268
pd.no.mar.	Iulialis eps	xi	ultimo	85
14.cal.mar.	Iuliana uirg.& mr̄	iii	cxxxi	
pd.id⁹ aug.	Iuliana martyr	vii	lv	
7.id⁹ ianu.	Iulianus martyr	i	lii	
6.id⁹ianua.	Iulian⁹ puer mar	ii	lv	
5.cal.febr.	Iulianus eps	iii	xxxv	
	Iulianus ꝓfessor	iii	xxxvi	
	Iulianus eremita	iii	xxxvii	
	Iulianus cōfessor	iii	xxxviii	
pd.id⁹ feb.	Iulian⁹ hospes ꝓf.	iii	cxvi	
3.cal. mar.	Iulianus martyr	iii	cliiii	
7.id⁹mar.	Iulianus martyr	iii	clxxxv	
9.cal.iulii	Iulianus martyr	v	cxli	
15.cal. aug.	Iulianus martyr	vi	cxi	
5.cal.septē.	Iulianus martyr	vii	cxxxi	
cal.nouē.	Iulianus martyr	x	ii	
	Iulianus eps	xi	vi	
	Iulianus eps	xi	viii	
	Iulianus episcop⁹	xi	viii	
idi.febr.	Iulianus martyr	xi	ultimo	65
14.cal.mar.	Iulian⁹ eps & mar.	xi	ultimo	68
11.cal.mar.	Iulianus martyr	xi	ultimo	72
13.cal.aug.	Iulian⁹ martyr	xi	ultimo	197
7.id⁹ aug.	Iulian⁹ martyr	xi	ultimo	209
pd.id⁹ aug.	Iulianus martyr	xi	ultimo	214
8.cal.septē.	Iulian⁹ pbr̄ & mr̄	xi	ultimo	224
idi.iulii	Iulita martyr	vi	ci	
	Iulius ꝓfessor	iii	xxxvi	
pd.id⁹ apl.	Iulius papa	iiii	xlvi	
16.cal.ma.	Iulius martyr	iiii	lvi	
6.cal.iunii	Iulius martyr	v	lvi	
cal.iulii	Iulius martyr	vi	xxxv	

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
i4.cal. ſep.	ℂIulius ſenator m.	vii	lxxix	
	ℂIuli⁹ aphrican⁹ ꝑ.	xi	lxxvii	
non. dec.	ℂIulius martyr	xi	ultimo	3
i3.cal. ian.	ℂIulius martyr	xi	ultimo	i6
	ℂIunior eꝑs	iii	lxxxv	
i4.cal. iun.	ℂIuo ꝓſbr & ꝓfeſ.	v	xxi	
idi.iul.	ℂIuſta martyr	vi	ciii	
i4.cal.aug.	ℂIuſta martyr	vi	cxvii	
6.cal.octo.	ℂIuſtina uirgo &m̄	viii	cxxi	
non. oct.	ℂIuſtina uirgo &m̄	ix	xxxii	
ꝑd.cal.dec.	ℂIuſtina uirgo &m̄	xi	ultimo	i
idi.april.	ℂIuſtinus martyr	iiii	l	
i5.cal. aug.	ℂIuſtinus martyr	vi	cxi	
ꝑd.non. au.	ℂIuſtinus ꝓſbr &m̄	vii	xviii	
6.non.iul.	ℂIuſtus martyr	vi	xlii	
non.aug.	ℂIuſtus eꝑs	vii	xxvi	
8.id⁹ augu.	ℂIuſtus martyr	vii	xxxii	
	ℂIuſtus eꝑs	vii	xcvi	
	ℂIuſtus epiſcopus	vii	xcvi	
ꝑd.id⁹octo.	ℂIuſtus epiſcopus	ix	lxvi	
i5.cal.nou.	ℂIuſtus puer mar.	ix	lxxx	
4.non.nou.	ℂIuſtus martyr	x	x	
	ℂIuſtus epiſcopus	xi	vi	
	ℂIuſt⁹ diacon⁹ mar	xi	cxiiii	
ꝑd.id⁹febr.	ℂIuſtus martyr	xi	ultimo	59
ꝑd.ca.mar.	ℂIuſtus martyr	xi	ultimo	80
ꝑd.idus iul.	ℂIuſtus epiſcopus	xi	ultimo	192
non.ma.	ℂIuuenalis martyr	xi	ultimo	i37
5.non.ma.	ℂIuuenalis eꝑs	iiii	cxix	
	ℂIuuencus preſby.	xi	cxxi	

.L.

	ℂLamech pater	iii	xii	
i5.cal.octo.	ℂLampertus eꝑs m̄	viii	lxxxvi	
	ℂLandelmus ꝓfeſ.	xi	lxiii	
5.non.iul.	ℂLanfrancus ꝓfeſ.	vi	xlvii	
	ℂLaodicienſes eꝑi	xi	x	
7.id⁹ octo.	ℂLargitia martyr	ix	xli	
i7.cal.apri.	ℂLargus martyr	iii	cciii	
6.idus aug.	ℂLargus martyr	vii	xxxv	
ꝑd.id⁹ aug.	ℂLargus martyr	vii	lv	
6.non.mar.	ℂLargus martyr	xi	ultimo	83
7.idus dec.	ℂLatro epiſcopus	i	xli	
	ℂLatrocinian⁹ eꝑs	xi	lxxxix	
io.cal. oct.	ℂLaudon eꝑs	xi	ultimo	256
i4.cal.febr.	ℂLaunoniaric⁹ ab.	ii	ciiii	
3.non.iun.	ℂLaurẽtinus mar.	v	lxxx	
	ℂLaurenti⁹ ꝑſ.& m̄	iii	lxxviii	
5.non.febr.	ℂLaurentius mar.	iii	lxxix	
	ℂLaurentius eꝑs	ii	lxxxv	
4.id⁹ augu.	ℂLauréti⁹diac⁹ m̄.	vii	xliii	
5.non.iul.	ℂLaurianus mar.	vi	xlix	
i6.cal.ian.	ℂLazarus epiſcop⁹	i	lxxii	
3.cal. mar.	ℂLeander epiſcop⁹	iii	clv	
io.cal.maii	ℂLeo papa primus	iiii	lxxvi	
4.cal.iul.	ℂLeo papa ſecũd⁹	vi	xviii	
	ℂLeo papa tertius	vi	xix	
i7.ca. aug.	ℂLeo papa quart⁹	vi	cvi	
i3.cal.ma.	ℂLeo papa decim⁹	iiii	lxv	
3.cal.ma.	ℂLeo epiſcopus	iiii	ci	
9.cal.ſep.	ℂLeo confeſſor	vii	cvi	
	ℂLeo ꝓſbr & cõfeſ.	vi i	xxxvi	
cal.mar.	ℂLeo martyr	xi	ultimo	82
ꝑd.cal. iul.	ℂLeo martyr	xi	ultimo	i82
ꝑd.id⁹nou.	ℂLeo ꝓfeſſor	xi	ultimo	318
idi.decẽ.	ℂLeocadia uirgo	i	xlviii	
6.no. octo.	ℂLeodegari⁹eꝑs m̄	ix	xiii	
8.idus no.	ℂLeonardus ꝓfeſ.	x	xix	
6. cal. dec.	ℂLeonardus ꝓfeſ.	x	cxi	
ꝑd.id⁹aug.	ℂLeonides martyr	vii	lv	
	ℂLeonides martyr	xi	xxiii	
i6.cal.feb.	ℂLeonilla martyr	i	xciii	
8.id⁹ decẽ.	ℂLeontia martyr	i	xxxv	
5.cal.feb.	ℂLeontius martyr	iii	xxxix	
7.id⁹ mar.	ℂLeontius martyr	ii	clxxxv	
5.cal.octo.	ℂLeontius martyr	viii	cxxiii	
3.no.nouẽ.	ℂLeontius ꝓfeſſor	ix	cxxiii	
i3.cal.ſept.	ℂLeontius martyr	vii	lxxxvii	
3.idus ian.	ℂLeontius martyr	xi	ultimo	32
i4.cal.apr.	ℂLeontius eꝑs	xi	ultimo	92
5.idus iul.	ℂLeontius martyr	xi	ultimo	191
i3.cal.ſept.	ℂLeouigildus m̄r	vii	lxxxvi	
6.non. ma.	ℂLetanie	iiii	cxiiii	
i6.cal.aug.	ℂLetantius martyr	vi	cix	
8.idus ſep.	ℂLetus eꝑs & mar.	viii	xliiii	
no. nou.	ℂLetus ꝓſbr ꝓfeſ.	xi	ultimo	310
	ℂLeui patriarcha	iii	xcvi	
	ℂLeuius epiſcop⁹	vii	xcvi	
ii.cal.iul.	ℂLeuphred⁹abbas	v	cxxxvi	
3.cal.ian.	ℂLiberalis eꝑs &m̄	ii	xx	
5.cal.ma.	ℂLiberalis ꝓfeſſor	iiii	xciii	
io.cal.apr.	ℂLiberatuſ martyr	iii	ccxxii	
i6.cal. ſep.	ℂLiberatus abb.m̄	vii	lxxi	
i3.cal.ian.	ℂLiberatus ꝓfeſ.	xi	ultimo	i7
6. cal. iun.	ℂLiberius ꝓfeſſor	xi	ultimo	165
9.cal.octo.	ℂLiberius eꝑs	xi	ultimo	258
	ℂLibertinus abbas	xi	xcv	
idi. febr.	ℂLicinſus epiſcop⁹	xi	ultimo	62
idi. ſept.	ℂLycorius eꝑs	xi	ultimo	246
idi. ſept.	ℂLigorius martyr	viii	lxxiii	
6.cal.ſep.	ℂLilioſa martyr	vii	cxxiii	
io.cal.mar.	ℂLinus eꝑs & mar.	iii	cxxxvi	
9.cal. oct.	ℂLinus papa & m̄.	viii	cix	
3.non. iun.	ℂLiphardus ꝓfeſ.	v	lxxxi	
	ℂLiphaſus diſcip.	vi	c	
7.id⁹mar.	ℂLyſimachus mar.	iii	clxxxv	
4.idus ſep.	ℂLitheus eꝑs & m̄.	viii	lx	
idi. mar.	ℂLonginus martyr	iii	cci	
6.non.iul.	ℂLonginus martyr	vi	xli	
i2.cal.aug.	ℂLonginus martyr	vi	cxxii	
idib⁹ian.	ℂLongiſius ꝓfeſ.	xi	ultimo	35
	ℂLoth patriarcha	iii	xci	
7.id⁹octo.	ℂLubius martyr	ix	xli	

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
io.cal.maii	ℂLucas diac⁹ & m̄.	iiii	lxxix	
i5.cal. nou.	ℂLucas euāgelista	ix	lxxix	
6.id⁹ febr.	ℂLucas martyr	xi	ultimo	55
8.cal.iulii	ℂLuceia uir. & mr̄	vi	iiii	
idi.decē	ℂLucia uirgo & m̄	i	lxiiii	
i6. cal.oct.	ℂLucia uidua mr̄	viii	lxxxv	
7. id⁹ ianu.	ℂLucian⁹ p̄sb. & m̄	ii	liii	
6. id⁹ ianu.	ℂLucian⁹ p̄sb. & m̄	ii	lv	
	ℂLucian⁹ p̄sb. ꝑfes.	xi	cxxix	
9. cal.ianu.	ℂLucian⁹ ꝑfessor	xi	ultimo	21
5. cal. iunii	ℂLucianus martyr	xi	ultimo	i56
idi.iunii	ℂLucianus martyr	xi	ultimo	i70
7. cal.nou.	ℂLucianus martyr	xi	ultimo	302
	ℂLucifer ep̄us	xi	lxxxviii	
8.ca..aug.	ℂLucilla uir. & mr̄	vi	cxxx vii	
4. cal.aug.	ℂLucilla uir. & mr̄	vi	clvii	
p̄d.cal.iulii	ℂLucina discipula	vi	xxvii	
	ℂLucina mar.	vi	xxviii	
3. no. decē.	ℂLuci⁹ rex & ꝑfes.	i	xxiiii	
4.no.mar.	ℂLuci⁹ pa.& mar.	iii	clxxiii	
p̄d.no. maii	ℂLucius cyr̄. ep̄us	iiii	cxxxvi	
	ℂLuci⁹ discipulus	vi	c	
4.id⁹ septē.	ℂLuci⁹ ep̄s & mar.	viii	lx	
i4.cal.nou.	ℂLucius mar.	ix	lxxxiii	
8. cal.nou.	ℂLcius martyr	ix	cvii	
6. no. mar.	ℂLuci⁹ ep̄s & mar.	xi	ultimo	83
4.cal.nou.	ℂLucius martyr	xi	ultimo	30‹
9.cal.decē.	ℂLucretia uir.mr̄.	xi	ultimo	330
i5. cal.sept.	ℂLudouicus ep̄s	vii	lxxvii	
7.cal. sept.	ℂLudouic⁹ rex ꝑf.	vii	cxv	
i6. cal.maii	ℂLupertus mar.	iiii	lvi	
3.no.febr.	ℂLupicin⁹ ep̄s m̄.	xi	ultimo	49
i2.cal.aprīlis	ℂLupicinus abbas	xi	ultimo	94
idi.octo.	ℂLuphilus mar.	xi	ultimo	290
4.cal.aug.	ℂLupus ep̄us	vi	clvi	
cal. sept.	ℂLupus episcopus	viii	xx	
7.cal.octo.	ℂLupus episcopus	xi	ultimo	260
p̄d. id⁹ oct.	ℂLupus martyr	xi	ultimo	288

.M.

6.id⁹ decē.	ℂMacarius mar.	i	xlvii	
4.no. ianu.	ℂMacarius abbas	ii	xxxv	
i8.cal.febr.	ℂMacarius abbas	ii	lxxxi	
	ℂMacarius ꝑfessor	xi	xxxv	
p̄d.id⁹ feb.	ℂMacarius mar.	xi	ultimo	59
p̄d.ca.mar.	ℂMacarius mar.	xi	ultimo	80
p̄d.id⁹ aug.	ℂMacarius mar.	xi	ultimo	214
cal. aug.	ℂMaccabei mr̄es	vii	iiii	
3. id⁹ mar.	ℂMacedoni⁹ p̄s. m̄.	iii	cxcviii	
8. id⁹ ianu.	ℂMacra uir.& mr̄.	ii	l	
i2.cal. nou.	ℂMacrini⁹ ep̄s & m̄	ix	lxxxvii	
i5.cal.oct.	ℂMacrius mar.	xi	ultimo	249
i3. cal.aug.	ℂMacrobius mr̄.	xi	ultimo	197
i7.cal.dec	ℂMachutus ep̄s	x	lxiiii	
9. cal. maii	ℂMagnentius mar.	iiii	lxxxi	
i7.cal.nou.	ℂMagnobonus ep̄s	ix	lxxiiii	
p̄d.no.feb.	ℂMagnus martyr	iii	lxxxiii	
8.id⁹ aug.	ℂMagnus martyr	vii	xxx	
i4.cal. sep.	ℂMagnus martyr	vii	lxxvi	
p̄d.no. sep.	ℂMagnus martyr	xi	ultimo	237
9. cal. maii	ℂMagus qdā mr̄.	iiii	lxxxi	
5.id⁹.maii	ℂMaiolus abbas	iiii	cliii	
8. id⁹ decē.	ℂMaioricus mar.	i	xxxv	
9.cal.nouē.	ℂMaiorus ep̄us	ix	ciii	
	ℂMaiorus martyr	ix	ciiii	
9.cal.maii	ℂMalachias ꝑphe.	iiii	lxxxii	
no.nou.	ℂMalachias ep̄us	x	xxvii	
	ℂMalalehel pater	iii	viii	
	ℂMalchion p̄sby.	xi	xc	
5.cal.aprīlis	ℂMalchus martyr	iiii	ix	
3.id⁹ aug.	ℂMalchus martyr	vii	li	
6.id⁹ octo.	ℂMallosus martyr	ix	xlviii	
3.cal.aprīlis	ℂMamertin⁹ abbas	iiii	xiii	
5.id⁹ maii	ℂMamertus ep̄s	iiii	cliī	
	ℂMāmea regina m̄	xi	xxiiii	
6.cal.sept.	ℂMammea mar.	xi	ultimo	225
i6.cal.sept.	ℂMammes mar.	vii	lxxii	
i2. cal.dec.	ℂMampelus mar.	xi	ultimo	325
9.cal.iunii	ℂManaem discipu.	v	xxxiii	
	ℂManasses p̄fiarc.	iii	xcviii	
4. id⁹ iunii	ℂMandalis ꝑfessor	v	ciii	
8.id⁹ sep.	ℂMāsuet⁹ ep̄s & m̄	viii	xliiii	
4.cal.decē.	ℂMāsuet⁹ ep̄s & m̄	x	cxix	
3.no.septē.	ℂMansuetus ep̄us	xi	ultimo	235
i5.cal maii	ℂMapalicus mar.	iiii	lviii	
4. cal. iulii	ℂMarcella mar.	vi	xxi	
i4.cal.iulii	ℂMarcellianus m̄.	v	cxxiiii	
5.id⁹ aug.	ℂMarcellianus m̄.	vii	xli	
4.no.octo.	ℂMarcellianus m̄.	ix	xxii	
4.no.ianu.	ℂMarcellin⁹ pu.m̄	ii	xxxvi	
5. id⁹ ianu.	ℂMarcellinus ep̄s	ii	lix	
i2.cal. maii	ℂMarcellinus ep̄us	iiii	lxix	
6.cal.maii	ℂMarcellin⁹ pa.m̄.	iiii	lxxxix	
4.no.iunii	ℂMarcellin⁹ p̄s.m̄.	v	lxxiiii	
6.cal.sep.	ℂMarcellinus mr̄.	xi	ultimo	226
3.cal. ianu.	ℂMarcellus mar.	ii	xix	
i7. cal.feb.	ℂMarcell⁹ pa.& m̄	ii	lxxxiii	
	ℂMarcell⁹ ep̄s ꝑfes.	ii	lxxxiiii	
9.cal.febr.	ℂMarcellus mar.	iii	xix	
3.cal. iulii	ℂMarcellus mar.	vi	xxiiii	
p̄d.no. sep.	ℂMarcellus mar.	viii	xxxvii	
no. oct.	ℂMarcellus mar.	ix	xxx	
4. id⁹ oct.	ℂMarcellus ep̄s m̄.	ix	lv	
3.cal.nou.	ℂMarcellus mar.	ix	cxxiiii	
cal.nou.	ℂMarcellus ep̄s	x	vii	
ii.cal. mar.	ℂMarcellus mar.	xi	ultimo	72
p̄d.no. oct.	ℂMarcellus p̄s. m̄.	xi	ultimo	275
3.id⁹ octo.	ℂMarcellus mar.	xi	ultimo	287
4. no.ianu.	ℂMarcellus mar.	ii	xxxvi	
	ℂMarcilla sca	vi	clii	
i2.cal.nou.	ℂMarculus ep̄s m̄.	ix	lxxxvii	
4.cal.febr.	ℂMarcus martyr	iii	xli	
7.cal.maii	ℂMarcu⁹ euāgeli.	iiii	lxxxvi	
5.id⁹ maii	ℂMarcus martyr	iiii	cli	
i4.cal.iulii	ℂMarcus martyr	v	cxxiiii	

Tempore.		Li.	Capitulo	Pa.
	☪Marcus discipu.	vi	c	
	☪Marcus qui & io/ an. discipulus	vi	c	
4.non. oct.	☪Marcus martyr	ix	xxii	
non. oct.	☪Marcus papa i⁹	ix	xxxiii	
	☪Marcus papa 2⁹	ix	xxxiiii	
	☪Marc⁹ scriptor ꝑ.	ix	xxxv	
ii.cal.nou.	☪Marcus eps & m̃.	ix	xcii	
8.cal. nou.	☪Marcus martyr	ix	cvii	
	☪Marcus eps	xi	vi	
i4.cal.apr.	☪Marcus martyr	xi	ultimo	9i
3. idus oct.	☪Marcus martyr	xi	ultimo	287
i6.cal.dec.	☪Marcus martyr	xi	ultimo	322
p̄d. id⁹ dec.	☪Mardarius mar.	i	lxi	
9.cal. febr.	☪Mardonius mar.	iii	xix	
io.cal.ma.	☪Mareas diac⁹ m̃.	iiii	lxxviii	
i3.cal. aug.	☪Margarita uir. m̃	vi	cxx	
	☪Margarita uirgo	ix	xxxvii	
	☪Maria iacobi	iiii	iiii	
	☪Maria salome	iiii	v	
4.no. apri.	☪Maria egyptiaca	iiii	xxiiii	
9.cal. iul.	☪Maria de cegnies	v	cxliii	
	☪Maria ꝓphetissa	vi	xxxi	
6.non.iul.	☪Maria martyr	vi	xlii	
ii.cal. aug.	☪Maria magdalēa	vi	cxxiiii	
cal.aug.	☪Maria consola/ trix uirgo	vii	viii	
i8.cal. sep.	☪Maria uirgo ma/ ter christi	vii	lxv	
cal.nou.	☪Maria uir.& mar	x	iiii	
8.cal.decē.	☪Maria uir.& mar	x	ciiii	
cal.dec.	☪Marian⁹ diac⁹ m̃.	i	xii	
3.cal.maii	☪Marianus ꝑsessor	iiii	ciii	
p̄d.cal.ma.	☪Marian⁹ martyr	iiii	ciiii	
i6.cal.nou.	☪Marianus mar.	xi	ultimo	293
6.idus ma.	☪Marina martyr	iiii	cxlix	
i6.cal.aug.	☪Marina uirgo	vi	cviii	
7.cal.ian.	☪Marinus martyr	ii	vi	
8.cal.feb.	☪Marin⁹ abbas m̃.	iii	xxii	
5.non.mar.	☪Marinus miles m̃	iii	clxxi	
6.idus iul.	☪Marinus martyr	vi	lxxx	
p̄d.no. sep.	☪Marinus ꝑsessor	viii	xxxvi	
i4.cal.sept.	☪Marinus ꝑsessor	xi	ultimo	217
i4.cal. feb.	☪Marius martyr	ii	c	
6.cal. febr.	☪Marius abbas	xi	ultimo	38
i7.cal.ma.	☪Maro martyr	iiii	liiii	
i4.cal. feb.	☪Martha martyr	ii	c	
4.cal. aug.	☪Martha uirgo	vi	cli	
i5.cal.feb.	☪Martia sancta	ii	cvi	
3.id⁹ mar.	☪Martia martyr	iii	cxcix	
ii.cal.iul.	☪Martia uir. & mr̃	xi	ultimo	177
i6.cal.maii	☪Martialis martyr	iiii	lvi	
p̄d.cal.lul.	☪Martialis discip.	vi	xxix	
6.idus iul.	☪Martialis martyr	vi	lxxvii	
5.id⁹ octo.	☪Martialis martyr	ix	lxi	
ii.cal.sep.	☪Martialis martyr	xi	ultimo	ii9
5.idus ian.	☪Martiana uir.m̃.	ii	lviii	
no. apri.	☪Martiana martyr	xi	ultimo	iio
p̄d.non.ian.	☪Martianus mart.	ii	xliiii	
p̄d.no.mar.	☪Martian⁹ eps & m̃	iii	clxxix	
non.iun.	☪Martian⁹ martyr	v	xc	
i7. cal. no.	☪Martianus mar.	ix	lxiii	
i2. cal. ma.	☪Martian⁹ ꝑsessor	xi	ultimo	127
cal.ian.	☪Martina uir.& m̃	ii	xxix	
6.non. iul.	☪Martinianus mar	vi	xl	
3.idus aug.	☪Martinianus mar	vii	li	
7.idus dec.	☪Martinus abbas	i	xl	
9.cal. nou.	☪Martinus abbas	ix	cii	
3.idus no.	☪Martinus eps ꝑ·	x	xlvii	
p̄d.id⁹ nou.	☪Martinus papa m̃	x	lii	
4. cal. iun.	☪Martyrius mar.	v	lxiii	
	☪Martyrius ꝑsess.	xi	xcviii	
9.cal. sept.	☪Massa cādida mr̃.	vii	cv	
3.non.nou.	☪Massa cādida mr̃.	x	xvii	
	☪Mathathias dux	ix	l	
	☪Mater q̄dā mr̃ cū duabus filiis	xi	xxix	
idi.mar.	☪Matrona martyr	iii	ccii	
3.cal. febr.	☪Mattheus eps	iii	lviii	
ii.cal.octo.	☪Matthe⁹ apl̄s eua.	viii	c	
6.cal. mar.	☪Matthias aposto.	iii	cxlix	
	☪Matthias eps	xi	viii	
cal. nou.	☪Maturinus ꝑsess.	x	vi	
	☪Mathusalē pater	iii	xi	
idib⁹ feb.	☪Maura martyr	ii	cxix	
io.cal. oct.	☪Mauricius mar.	viii	ciii	
idi. sept.	☪Maurilius eps	viii	lxxv	
3.non. dec.	☪Maurus martyr	i	xxiii	
i8.cal. feb.	☪Maurus abbas	ii	lxxix	
6.cal. febr.	☪Maurus abbas	iii	xxxii	
4.cal. febr.	☪Maurus martyr	iii	xl	
4.non.iun.	☪Maurus martyr	v	lxxvii	
cal. aug.	☪Maur⁹ diacon⁹ m̃	vii	vi	
ii.cal. dec.	☪Maurus martyr	x	xciii	
	☪Maxentius eps	iii	lxxxv	
6.cal.iul.	☪Maxentius abbas	vi	xiiii	
6.cal.iul.	☪Maxentius ꝑsby.	xi	ultimo	179
cal.dec.	☪Maxima uir.& m̃	i	xiiii	
7.cal.apri.	☪Maxima uir.& m̃	iii	ccxxxiii	
i7.cal.iun.	☪Maxima uirgo	v	vii	
3.cal. aug.	☪Maxima uir.& m̃	vi	clix	
i7.cal.nou.	☪Maxima uir.& m̃	ix	lxxiii	
cal. oct.	☪Maxima uir.& m̃	xi	ultimo	268
6.idus ian.	☪Maximian⁹ pu.m̃	ii	lv	
5.idus iunii	☪Maximianus eps	v	c	
3.idus aug.	☪Maximianus mar	vii	li	
i2.cal. sep.	☪Maximianus mar	xi	ultimo	218
4.cal.iun	☪Maximinus eps	v	lxiiii	
4.idus iun.	☪Maximinus eps	v	ci	
i8.cal. ian.	☪Maximinus ꝑsess.	xi	ultimo	io
6.cal.ian.	☪Maximus eps	ii	viii	
	☪Maximus eps	ii	ix	
4.cal.febr.	☪Maximus martyr	iii	xli	
i2.cal.mar.	☪Maximus martyr	iii	cxxxiiii	
i8.cal. ma.	☪Maximus martyr	iiii	li	
	☪Maximus eps	iiii	lii	

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
i7.cal.maii	Maximus mar.	iiii	liii	
i6.cal.sept.	Maxim⁹ puer mr̃	vii	lxxi	
4.cal.oct.	Maximus mar.	viii	cxxviii	
3.cal.octo.	Maximus epus	viii	cxxxi	
	Maximus epus	xi	viii	
i3.cal.nou.	Maxim⁹ leuita m̃.	ix	lxxxv	
i3.cal.dec.	Maxim⁹ p̃sbr̃ m̃.	x	lxxxv	
	Maximus epus	xi	vi	
	Maximus epus	xi	vii	
	Maximus pfessor	xi	xviii	
i2.cal.mar.	Maximus mar.	xi	ultimo	71
i3.cal.aug.	Maximus martyr	xi	ultimo	197
p̃d.no.sept.	Maximus martyr	xi	ultimo	237
i3.cal.dec.	Maxim⁹ eps & m̃	xi	ultimo	323
	Mazabanes eps	xi	viii	
6.id⁹ iunii	Medardus eps	v	xcvii	
4.no.sept.	Medericus abbas	viii	xxv	
6.no.iulii	Megistus mar.	vi	xli	
	Melania maior	ix	xciiii	
	Melania iunior	ix	xcv	
8.id⁹ ianu.	Melanius eps	ii	xlix	
ii.cal.nou.	Melanius eps	ix	xciii	
i7.cal.febr.	Melanius eps	ii	xc	
5.id⁹ octo.	Melanus pfessor	xi	ultimo	279
4.id⁹.decẽ.	Melchiades pa.m̃	i	lii	
	Melchior rex	ii	xlviii	
	Melchisedech rex	iii	xc	
p̃d.no.dec.	Meletius eps	i	xxvi	
	Meletius eps	i	xxvii	
i6.cal.feb.	Meleusippus mr̃	ii	xciii	
7.id⁹ mar.	Melition mar	iii	clxxxv	
8.cal.maii	Melitus eps	iiii	lxxxv	
p̃d.id⁹ aug.	Meminia martyr	vii	lv	
cal.aug.	Menander mar.	vii	x	
3.id⁹ nou.	Menas martyr	x	xlviii	
	Menas pfessor	x	xlix	
no.aug.	Menius eps	vii	xxv	
p̃d.id⁹ dec.	Mercuria mar.	i	lxiii	
	Mercurialis eps	x	cvii	
7.cal.dec.	Mercurius mar.	x	cvi	
	Merolus mõach⁹	xi	cxvii	
i4.cal.oct.	Methodi⁹ eps m̃.	viii	xc	
p̃d.cal.feb.	Metranus mar.	iii	lxii	
7.id⁹ maii	Metron pfessor	iiii	cxlvii	
3.cal.octo.	Michael archan.	viii	cxxx	
7.id⁹ mar.	Michalius mar.	iii	clxxxv	
	Micheas ppheta	ii	lxxvi	
i8.cal.febr.	Micheas pheta	ii	lxxvii	
4.cal.ma.	Miles qdam mr̃.	iiii	xcvii	
ii.cal.iulii	Miles qdam mr̃.	v	cxxxii	
io.cal.maii	Milesius martyr	iiii	lxxviii	
5.cal.aug.	Mille martyres	vi	cxlvi	
	Mille q̃drigẽti m̃	vii	xlvii	
io.cal.sept.	Mineruus mar.	xi	ultimo	221
8.cal.nou.	Minyas martyr	ix	cviii	
i7.cal.ian.	Misael puer	i	lxxi	
idi.nou.	Mitrus martyr	xi	ultimo	320
3.id⁹ mar.	Modesta mar.	iii	cxcviii	
i7.cal.iulii	Modestus mar.	v	cxviii	
4.id⁹ nou.	Modestus mar.	x	xlvi	
	Modestus pfessor	xi	xi	
p̃d.id⁹ feb.	Modest⁹ infãs m̃.	xi	ultimo	60
7.id⁹ febr.	Moyses abbas	iii	ciii	
7.id⁹ febr.	Moyses abbas	iii	ciiii	
i6.ca. mar.	Moyses martyr	iii	cxxiiii	
p̃d.no.sept.	Moyses pph.dux	viii	xxxiiii	
i5.cal.ianu.	Moyses martyr	xi	ultimo	i2
6.no.iulii	Monegũda uirgo	xi	ultimo	i87
4.id⁹.nou.	Monitor eps	xi	ultimo	315
7.cal. aplis	Mõtan⁹ p̃sb. & m̃	iii	ccxxxiii	
5.cal.maii	Mõtan⁹ p̃sb. & m̃	iiii	xciiii	
i5.cal.febr.	Moseus martyr	ii	xcvii	
3.cal.maii	Mulier quedã m̃.	iiii	c	
ii.cal.nou.	Munilio uir.& m̃	ix	xcvi	
9.cal.aplis	Murita mar.	iii	ccxxiiii	
	Musa uirgo	xi	cxi	
	Musanus p̃sbyter	xi	xii	
	Museus p̃sbyter	viii	xxxv	
9.cal.febr.	Muson martyr	iii	xix	
5.no.iulii	Mustiola martyr	vi	xlviii	
io.cal.maii	Muti⁹diac⁹ & m̃.	iiii	lxxix	
3.id⁹ maii	Muti⁹ p̃sbr̃ & m̃.	iiii	clxiiii	
8.cal.iunii	Mutius abbas	v	xliii	
	Mutius pfessor	v	xliiii	

.N.

p̃d.id⁹ iunii	Nabor martyr	v	cix	
6.id⁹ iulii	Nabor martyr	vi	lxxx	
4.id⁹ iulii	Nabor martyr	vi	lxxxvii	
	Nachor pr̃	iii	liiii	
4.cal.nou.	Narcissus epus	ix	cxx	
i5.cal.oct.	Narcissus martyr	xi	ultimo	248
idi. iulii	Narsis martyr	xi	ultimo	195
4.id⁹ iulii	Nason discipulus	vi	lxxxviii	
cal.decẽ.	Natalia sancta	i	xviii	
6.cal.sep.	Natalia martyr	vii	cxxiii	
p̃d.no.nou.	Natalis pfessor	ix	cxxvii	
i6.cal.aug.	Natalius martyr	vi	cx	
	Nathan ppheta	ii	xv	
p̃d.cal.dec.	Nathanahel disci	i	ix	
	Nathanahel pfes.	i	x	
8.cal.ianu.	Natiuitas dñi	ii	i	
8.cal.iulii	Natiuitas sci ioã.	vi	iii	
6.id⁹ sept.	Natiuitas uir.M.	viii	li	ii
i7.cal.ian.	Naualis martyr	xi	ultimo	
9.cal.ianu.	Naum ppheta	i	lxxxvii	
p̃d.id⁹ iunii	Nazarius mar.	v	cix	
5.cal.aug.	Nazarius mar.	vi	cxlvii	
io.cal.febr.	Nedolfõsus epus	xi	ultimo	37
	Neemias ppheta	vi	xciii	
4.id⁹ sept.	Nemesianus eps	viii	lx	
i4.cal.ian.	Nemesius martyr	i	lxxvii	
i5.cal.aug.	Nemesius mar.	vi	cxi	
8.cal.aug.	Nemesius mar.	vi	cxxxvii	
io.cal.mar.	Nemesius mar.	xi	ultimo	75

Tempore.		Li.	Capitulo	Pa.
10.cal. sep.	ℭNenon martyr	vii	ci	
6. non. ma.	ℭNeopolus mar.	xi	ultimo	135
6.idus sep.	ℭNeotherius mar.	xi	ultimo	241
	ℭNeptalim ꝓpheta	iii	xcvi	
4.idus ma.	ℭNereus martyr	iiii	clv	
17.cal.nou.	ℭNereus martyr	xi	ultimo	291
4.cal. mar.	ℭNestor eps & mr̃	iii	cli	
7.cal.nou.	ℭNestor ꝓfessor	ix	cx	
non.iun.	ℭNicander martyr	v	xc	
4.idus ian.	ℭNicanor diacon⁹	ii	lxii	
non.apr.	ℭNicanor martyr	xi	ultimo	110
19.cal.ian.	ℭNicasius eps & m̃	i	lxix	
5.idus oct.	ℭNicasius eps & m̃	xi	ultimo	280
14.cal.nou.	ℭNicea martyr	xi	ultimo	296
10.cal.iul.	ℭNiceas episcopus	v	cxl	
4.cal.sep.	ℭNiceas martyr	xi	ultimo	250
p̃d. id⁹ sep.	ℭNiceta martyr	viii	lxx	
9.cal. aug.	ℭNiceta martyr	vi	cxxxi	
4.non.apri.	ℭNicetius eps	iiii	xxvi	
non.dec.	ℭNicetius eps	xi	ultimo	2
3.non.ma.	ℭNicetius eps	xi	ultimo	134
8.cal.iun.	ℭNicetus martyr	v	xl	
	ℭMicodem⁹ discip.	iiii	iii	
8.idus dec.	ℭNicolaus eps ꝓf.	i	xxxiii	
	ℭNicolaus papa	i	xxxiiii	
	ℭNicolaus eps	v	lxvii	
4.non.iunii	ℭNicola⁹ pegrin⁹ ꝓ	v	lxxviii	
17.cal. oct.	ℭNicomedes ꝑf. m̃	viii	lxxxii	
5.cal.mar.	ℭNicophorus mar	iii	cli	
10.cal.maii	ℭNicor eps &mar.	iiii	lxxviii	
no. iul.	ℭNicostratus mar.	vi	lxiii	
non. iul.	ℭNicostratus mar.	vi	lxiiii	
6.idus nou.	ℭNicostratus mar.	x	xxxvi	
13.cal. octo	ℭNilus eps &mar.	viii	xcv	
4. idus no.	ℭNympha uir.& m̃	x	xlii	
	ℭNoe pater	iii	xlvi	
4.no. mar.	ℭNongenti marty.	iii	clxxv	
	ℭNonosus ꝓfessor	xi	xcvii	
8.idus iulii	ℭNorbertus eps	vi	lxvii	
12.cal.iul.	ℭNouatus discipu.	v	cxxx	
4.cal. aug.	ℭNouem socii an-			
	to.martyres	vi	clvii	
3 no.mar.	ℭNouem socii euse			
	bii martyres	xi	ultimo	84
14.cal.apr.	ℭNoué socii q̃tim̃	xi	ultimo	91
11.cal.apri.	ℭNoué socii satur			
	nini martyres	xi	ultimo	95
	ℭNulburga uirgo	xi	lxviii	
	ℭNuldruta uirgo	xi	lxviii	

.O.

14.cal. oct.	ℭOceanus martyr	xi	ultimo	251
15.cal. dec.	ℭOcyfellus	x	lxx	
10.cal.octo	ℭOctauius mar.	viii	ciii	
3.idus apr.	ℭOcto milites m̃.	xi	ultimo	116
10.cal. sep.	ℭOcto filii elea-			
	zari martyres	xi	ultimo	221
13.cal.mar.	ℭOctoginta fex lo			
	cii donati mr̃es	xi	ultimo	69
9.cal.aug.	ℭOctogita tres mi			
	lites martyres	xi	ultimo	201
p̃d.idus ia.	ℭOdilo abbas	ii	xxvi	
13.cal.dec.	ℭOdo abbas	x	lxxxiii	
17.cal.maii	ℭOlympias mar.	iiii	liii	
6.cal.aug.	ℭOlympius mar.	vi	cxliiii	
16. cal.iul.	ℭOliueri⁹ martyr	v	cxxi	
cal. nou.	ℭOmnes ſancti	x	i	
4.no.nouẽ.	ℭOmnes mortui	x	viii	
14.cal.mar.	ℭOneſim⁹ diacon⁹	iii	cxxx	
8.idus ſep.	ℭOneſiphor⁹ diſc.	viii	xliii	
	ℭOnias ſacerdos	ix	vii	
3.idus iunii	ℭOnophrius ꝓfeſ.	v	cvi	
16.cal.maii	ℭOptatus martyr	iiii	lvi	
p̃d.cal.ſep.	ℭOptatus eps	vii	cxli	
11.cal.ma.	ℭOrator p̃br̃ & m̃	iiii	lxxii	
3.idus mar.	ℭOres martyr	iii	cxcviii	
p̃d.id⁹ dec.	ℭOreſtes martyr	i	lxi	
11.cal. febr.	ℭOronti⁹ martyr	ii	cxii	
	ℭOroſiẽſis abbas	iiii	clxxiiii	
4.non.iulii	ℭOſee propheta	vi	l	
p̃d.cal.iul.	ℭOſtianus eps	xi	ultimo	185
	ℭOthoniel iudex	viii	iiii	

.P.

7.id⁹ mar.	ℭPacianus eps	iii	clxxxvii	
p̃d.id⁹ maii	ℭPachomi⁹ abbas	iii	clxxi	
p̃d.id⁹ maii	ℭPachomi⁹ mõac.	iiii	clxxii	
	ℭPachomi⁹ eps m̃	xi	xxxii	
4.cal. aug.	ℭPachus martyr	vi	clvii	
5.cal. decẽ.	ℭPaſnutius abbas	i	vii	
	ℭPaſnutius eps	xi	xxxiii	
	ℭPagatus martyr	xi	xiii	
8. id⁹ octo.	ℭPalatia ſancta	xi	ultimo	277
3.non.mar.	ℭPalatinus martyr	xi	ultimo	84
6.idus ma.	ℭPalmatius mar.	iiii	cl	
cal.iul.	ℭPambo abbas	vi	xxxviii	
cal.iun.	ℭPamphil⁹ p̃br̃ m̃	v	lxxi	
ii.cal.octo.	ℭPamphilus mar.	xi	ultimo	255
4.idus maii	ℭPancratius mar.	iiii	clvi	
3.non.apri.	ℭPancratius ꝓfeſ.	xi	ultimo	109
5. cal. aug.	ℭPantaleon mar.	vi	cxlvi	
10.cal.mar.	ℭPanthamia mar.	xi	ultimo	74
non.iul.	ℭPanthenus p̃by.	vi	lxv	
12.cal.nou.	ℭPanthul⁹ eps mr̃	ix	lxxxvii	
4.cal. febr.	ℭPapias martyr	iii	xl	
8.cal.mar.	ℭPapias epiſcopus	iii	cxli	
5.cal. mar.	ℭPapias martyr	iii	cli	
idi. apri.	ℭPapyrius diac⁹ m̃	iii	xlix	
4.cal.decẽ.	ℭPapyrius eps& m̃	x	cxix	
10.cal. ſeb.	ℭParmenas dia.m̃.	iii	xiiii	
10.cal.ma.	ℭParmenas p̃br̃ m̃	iiii	lxxix	
14.cal. iun.	ℭParthemius mar.	v	xvii	
idi. nou.	ℭPaſchaſius mar.	x	lviii	
8.cal.iun.	ℭPaſicrates mar.	xi	ultimo	151

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
8.cal. aplis	Passio dñi	iii	ccxxvii	
7.cal. aug.	Pastor pſb. pfes.	vi	cxli	
8.id⁹ aug.	Pastor martyr	vii	xxxii	
3.cal.aplis	Pastor eps	xi	ultimo	104
ii.cal.febr.	Pater victoris m̃	ii	cxii	
6.id⁹ iulii	Paternianus eps	vi	lxxix	
pd.id⁹nou.	Paternus martyr	xi	ultimo	317
	Patianus eps	xi	cxxiii	
3.id⁹ septē.	Patiens pfessor	xi	ultimo	244
3.id⁹ mar.	Patricia martyr	iii	cxcviii	
16. cal.apl.	Patricius eps	iii	cciii	
17. cal.apl.	Patricius eps	xi	ultimo	90
	Patrobas disci p·	vi	c	
12.cal.febr.	Patroclus mar.	ii	cviii	
6.cal.febr.	Paula uidua	iii	xxix	
14.cal.iul.	Paula uir.& mf.	v	cxxv	
13.cal.aug.	Paula uir.& mf.	xi	ultimo	197
8.id⁹ iunii	Paulina uir.& m̃	v	xcii	
10.cal.iulii	Paulinus epus	v	cxxxviii	
pd.cal.sep.	Paulinus epus	vii	cxxxix	
6.id⁹ octo.	Paulinus epus	ix	xliiii	
idi.nou.	Paulinus pu.m̃.	x	lviii	
7. cal.iunii	Paulinus mar.	xi	ultimo	153
12.cal.iulii	Paulinus martyr	xi	ultimo	176
pd.id⁹ dec.	Paulus ſgius eps	i	lx.	
16.cal. ian.	Paulus martyr	i	lxxiii	
4.id⁹ ianu.	Paul⁹ i⁹ eremita	ii	lx	
	Paul⁹ simplex p.	ii	lxi	
6.cal.febr.	Paulus papa	iii	xxx	
cal.febr.	Paulus eps	iii	lxxi	
4.id⁹ mar.	Paulus eps	iii	cxcv	
15.cal.maii	Paulus abbas	iiii	lx	
idi.maii	Paulus martyr	v	iiii	
cal. iunii	Paul⁹ pſbr & mf.	v	lxxiii	
7.id⁹ iunii	Paulus eps & mf.	v	xcv	
6.cal.iulii	Paulus martyr	vi	ix	
3. cal. iulii	Paulus apostol⁹	vi	xxiii	
8.id⁹ iulii	Paulus martyr	vi	lxix	
	Paulus mōachus	xi	xliiii	
6.id⁹ febr.	Paul⁹ eps & mf.	xi	ultimo	55
13.cal.aplis	Paulus martyr	xi	ultimo	93
15.cal.maii	Paul⁹ mōach⁹ m̃	xi	ultimo	123
16.cal.iunii	Paulus martyr	xi	ultimo	143
13.cal.aug.	Paulus diac⁹ m̃.	xi	ultimo	198
4.cal. sep.	Paulus martyr	xi	ultimo	230
10.cal.maii	Pediſſeq̃ tarbue	iii	lxxviii	
	Pelagia uir. & m̃	i	lxxx	
5.id⁹ iulii	Pelagia martyr	vi	lxxxv	
8.id⁹ octo.	Pelagia peccatr.	ix	xxxvi	
14. ca.nou.	Pelagia martyr	xi	ultimo	295
6.cal.sept.	Pelagius martyr	vii.	cxx	
6. cal.sept.	Pelagi⁹ pa.pm⁹	vii	cxxi	
	Pelagi⁹ papa ſs	vii	cxxii	
13.cal.oct.	Peleus eps & mf	viii	xcv	
7. id⁹.aplis	Peleusius pſbr	xi	ultimo	114
idi.maii	Pentecoſte	v	i	
3.no.maii	Peregrinus mf.	iiii	cxxxiii	
17.cal.iunii	Peregrin⁹ pſ.m̃.	v	v	
idi. iunii	Peregrin⁹ eps m̃.	v	cxiii	
8. cal.sept.	Peregrinus mar.	vii	cxi	
5.cal.aug.	Peregrinus pſbr	xi	ultimo	204
3.no.iunii	Pergētinus mar.	v	lxxx	
no. mar.	Perpetua mar.	iii	clxxxii	
6 id⁹ aplis	Perpetuus eps	iiii	xxxviii	
6. cal. iulii	Perſeuerāda uir.	xi	ultimo	180
pd.cal.iun.	Petronilla uirgo	v	lxix	
4.no.octo.	Petronius eps	ix	xx	
4.no.decē.	Petr⁹ chryſo.eps	i	xx	
16.cal.iāu.	Petrus martyr	i	lxxiii	
3. no.ianu.	Petrus aulan⁹ m̃	ii	xxxix	
	Petrus eps	iii	lxxxv	
	Petr⁹ diac⁹ pfeſſ.	ii	cxciii	
4. id⁹ mar.	Petrus martyr	ii⁹	cxciiii	
pd.id⁹mar.	Petrus abbas	ii⁹	cc	
3. cal. maii	Petr⁹ nou⁹ mar.	ii⁹i	xcviii	
idi. maii	Petrus martyr	vi	iiii	
4.no.iunii	Petrus exorciſta	v	lxxiiii	
3.cal.iulii	Petr⁹ ap'oꝝ pnc.	vi	xxii	
cal.aug.	Petr⁹ ad uincula	vii	iii	
cal.aug.	Petrus martyr	vii	x	
pd.id⁹aug.	Petrus martyr	vii	lv	
8. cal.nou.	Petrus martyr	ix	cvii	
6.cal.decē.	Pet.alexā. eps m̃	x	cix	
	Petr⁹ eps & pfes.	x	cx	
	Petrus eps	xi	vi	
	Petrus eps tara.	xi	cxix	
5. id⁹ decē.	Petrus martyr	xi	ultimo	4
3. id⁹ ianu.	Petrus martyr	xi	ultimo	32
pd.id.mar.	Petrus martyr	xi	ultimo	88
15.cal.maii	Petr⁹ diac⁹ & m̃.	xi	ultimo	122
7.id⁹ iunii	Petr⁹ pſbr & m̃.	xi	ultimo	165
7. id⁹ aug.	Petrus martyr	xi	ultimo	209
6.cal.sept.	Petr⁹miles mar.	xi	ultimo	226
8. id⁹ oct.	Petrus martyr	xi	ultimo	276
7.id⁹ decē.	Phara uirgo	i	xxxix	
5. cal.nou.	Pharo eps	ix	cxvii	
3.no.septē.	Phebe diſcipula	viii	xxxi	
16.ca.mar.	Phebus martyr	iii	cxxii	
pd.id⁹aug.	Philadelph⁹ m̃r	vii	lv	
pd. no.feb.	Phileas martyr	iii	lxxxi	
	Phileas eps & m̃.	xi	xxxii	
8. id⁹ mar.	Philemon mar.	iii	clxxxiii	
4. id⁹ aplis	Philemon mar.	iiii	xliii	
	Philemon diſci.	vi	c	
10.cal.mar.	Philenus eps m̃.	iii	cxxxvii	
	Philetus eps	xi	vii	
13.cal.sept.	Philibert⁹ abbas	vii	lxxxv	
3.id⁹ aplis	Philippus eps	iiii	xliii	
cal.maii	Philippus apl's	iiii	cvii	
8.id⁹ iunii	Philippus diac⁹	v	xci	
	Philipp⁹eremita	v	cviii	
6.id⁹ iulii	Philippus mar.	vi	lxxvii	
	Philipp⁹eps pfe.	vii	xcvi	
	Philippus eps	xi	viii	
idi. sept.	Philipp⁹ eps m̃.	viii	lxxii	
	Philipp⁹ ipa. m̃.	xi	xcii	

Tempore.		Li.	Capitulo	Pa.
	☾Philipp⁹ipator m̄	xi	xcii	
idib⁹iul.	☽Philippus mar.	xi	ultimo	195
ii.cal. nou.	☽Philippus ep̄s m̄	xi	ultimo	299
p̄d.no. feb.	☾Phillorrhoni⁹ m̄	iii	lxxxi	
	☾Phillorrhoni⁹ p̄s.	xi	xlix	
	☾Philolog⁹ diſcip.	vi	c	
18.cal. dec.	☽Philomenus mar	xi	ultimo	321
7.id⁹ mar.	☾Philothurion	iii	clxxxv	
	☾Phinees ſacerdos	vi	xxxiiii	
	☾Phlegôti⁹ diſcip.	vi	c	
3.non.mar.	☾Phocas martyr	iii	clxxvi	
p̄d.id⁹ iul.	☾Phocas ep̄s & m̄.	vi	xcviii	
p̄d.id⁹ iul.	☽Phocatus ep̄s	xi	ultimo	193
	☾Pholcas ep̄s & m̄	xi	lxxxii	
4.non. iun	☾Photinus ep̄s & m̄	v	lxxvi	
14.cal. dec.	☾Phridianus ep̄s	x	lxxviii	
16.cal.ma.	☾Phronto martyr	iiii	lvi	
18.cal.ma.	☽Phronto abbas	xi	ultimo	120
8.cal.nou.	☾Phronto ep̄s	ix	cix	
	☾Piamon p̄sbyter	xi	xli	
	☾Piaton p̄sbr̄ & m̄	xi	xxxvi	
cal.octo.	☾Piator martyr	ix	xi	
6.id⁹ octo.	☾Pierius p̄sbyter	ix	l	
4.non.nou.	☾Pygaſius martyr	x	xiii	
9.cal. apri.	☾Pygmeni⁹ p̄sbr̄ m̄	ii	ccxxiii	
6.id⁹ octo.	☾Pinytus ep̄s	ix	xlix	
	☾Pion abbas	xi	xxxix	
cal.feb.	☾Pionius martyr	iii	lxviii	
4.cal. aug.	☽Pioſus martyr	vi	clvii	
5.idus mar.	☾Piperion martyr	iii	cxci	
	☾Pitrion abbas	xi	lxxiiii	
5.idus iul.	☾Pius papa & mar	vi	lxxxii	
idi.octo.	☾Placida uirgo	ix	lxx	
3.non. oct.	☽Placidus martyr	xi	ultimo	271
3.cal. ma.	☽Platinus	xi	ultimo	160
ii. cal.aug.	☾Plato martyr	vi	cxxvi	
3.cal. octo.	☽Platus martyr	xi	ultimo	264
7.id⁹ april.	☽Pleuſius p̄sbr̄	xi	ultimo	114
10.cal.maii	☾Plures religioſi martyres	iiii	lxxviii	
	☾Plures ſancti quorum ſola nomina & dies inueniunt	xi	cxxx	
10.cal.ma.	☽Plurime ſacre uir	iiii	lxxviii	
6.non.mar.	☾Plurimi mr̄es	iii	clxvi	
4.id⁹april.	☾Plurimi mr̄es	iiii	xlii	
	☾Plurimi marty.	xi	xxxi	
16.cal.ian.	☽Pluſius martyr	i	lxxiii	
4.cal.iul.	☾Plutarchus mar.	vi	xxi	
	☾Polemius ep̄s	vii	ciiii	
4.idus ſep.	☾Polianus ep̄s & m̄	viii	lx	
7.cal.feb.	☾Policarpus ep̄s m̄	iii	xxiiii	
7.cal. mar.	☾Policarpus p̄sbr̄	iii	cxliiii	
cal.febr.	☽Policarpus ep̄s	xi	ultimo	45
	☾Polycrates ep̄s	xi	xvi	
idi.febr.	☽Poliotus martyr	xi	ultimo	61
12.cal.iun.	☽Poliuet⁹ martyr	xi	ultimo	144
2.cal.iun.	☾Polius martyr	v	xxviii	

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
13.cal.mar.	☾Pollochroni⁹ e. m̄	iii	cxxxii	
3.id⁹ decē.	☾Pontianus mar.	i	lviii	
14.cal. febr	☾Pontianus mar.	ii	cii	
13.cal.dec.	☾Pontian⁹ papa m̄	x	lxxx	
4.non.iun.	☽Ponticus martyr	v	lxxvii	
8.idusmar.	☾Ponti⁹ diacon⁹ m̄	iii	clxxxiiii	
p̄d.idus ma	☾Pontius ep̄s & m̄	iii	clxix	
10.cal. ſep.	☾Porphyrius mar.	vii	ciii	
8.cal.decē.	☾Porphyrius mar.	x	ciii	
5.idus dec.	☽Porphyrius mar.	xi	ultimo	4
p̄d.cal.apr.	☽Portus martyr	xi	ultimo	105
non.dec.	☽Potamia martyr	xi	ultimo	5
4.cal.iul.	☾Potamiena uir. m̄	vi	xxi	
10.cal.mar.	☽Potamius martyr	xi	ultimo	75
14.cal.iun.	☾Potentiana uirgo	v	xv	
p̄d.cal. ian.	☾Potentianus ep̄s	ii	xxv	
10.cal.decē.	☽Pragmatius ep̄s	xi	ultimo	327
3.non.oct.	☾Praſeas ep̄s & m̄.	ix	xxiiii	
12.cal.aug.	☾Praxedis uirgo	vi	cxxi	
14.cal. ma.	☽Preſect⁹ p̄sbr̄ & m̄	xi	ultimo	124
9.cal.febr.	☾Prelidan⁹ puer &	iii	xviii	
12.cal.mar.	☾Prepedigna mar.	iii	cxxxiiii	
8.idus ſep.	☾Preſidius ep̄s & m	viii	xliiii	
3.idus dec.	☾Pretexatus mar.	i	lviii	
5.cal.iun.	☽Priamus martyr	xi	ultimo	156
10.cal. aug.	☽Primitiua uirgo	xi	ultimo	200
16.cal.ma.	☾Primitiuus mar.	iiii	lvi	
4.idus iun.	☾Primitiuus mar.	v	ciiii	
15.cal. aug.	☾Primitiuus mar.	vi	cxi	
cal.aug.	☾Primitiuus mar.	vii	vi	
5.id⁹ mar.	☾Primus martyr	iii	cli	
5. idus iun.	☾Primus martyr	v	xcix	
13.cal. nou.	☾Primus martyr	ix	lxxxvi	
	☾Primus epiſcop⁹	xi	vi	
6.non. oct.	☽Primus martyr	xi	ultimo	269
15.cal.febr.	☾Priſca uirgo & m̄	ii	xcvi	
8.idus iul.	☾Priſcilla diſcipla	vi	lxviii	
17.cal.febr.	☽Priſcilla ſancta	xi	ultimo	36
p̄d.non. ian.	☽Priſcillianus mar	ii	xlii	
	☾Priſcillian⁹ ep̄s m̄	xi	cxxv	
p̄d.non.ian.	☾Priſcus p̄sbr̄ & m̄	ii	xlii	
7. idus mar	☾Priſcus martyr	iii	clxxxv	
5.cal.apri.	☾Priſcus martyr	iiii	ix	
7.cal.iun.	☾Priſcus martyr	v	l	
cal.ſep.	☾Priſcus diſcipul⁹	viii	xvii	
cal.octo.	☽Priſcus martyr	xi	ultimo	267
12.cal.ſept.	☾Priuatus ep̄s & m̄	vii	lxxxix	
12.cal.octo.	☾Priuatus ep̄s & m̄	viii	xcviii	
16.cal.nou.	☾Priuatus martyr	ix	lxxviii	
12.cal.octo.	☽Priuatus martyr	xi	ultimo	254
5. id⁹ octo.	☾Probus martyr	ix	li	
4.idus no.	☾Probus epiſcop⁹	x	xlv	
idib⁹ no.	☾Probus martyr	x	lviii	
	☾Probus epiſcop⁹	xi	cviii	
6.non.iul.	☾Proceſſus martyr	vi	xl	
8.idus iul.	☾Procopius mar.	vi	lxx	
5. id⁹ april.	☾Procor⁹ diac⁹ & m̄	iiii	xxxix	
cal. dec.	☾Proculus ep̄s m̄.	i	xv	

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
5.idꝰ decẽ.	☾Proculus eps ꝑf.	i	xlix	
16.ca.mar.	☽Proculus mar.	iii	cxxii	
13.cal. oct.	☾Proculꝰ diacꝰ m̃.	viii	xciii	
18.cal. maii	☽Proculus mar.	xi	ultimo	121
14.cal.nou.	☽Proculus martyr	xi	ultimo	296
ꝑd.no.nou.	☽Proculus mar.	xi	ultimo	309
8.cal. febr.	☾Proiectꝰ eps & m̃	iii	xxii	
7.idꝰ nou.	☾Prosdocimꝰ eps	x	xxxiii	
7.cal.iulii	☾Prosper eps	vi	vii	
13.cal.iulii	☾Prothasius mar.	v	cxxvi	
ii.cal. sept.	☾Proteriꝰ ꝑsb. mr̃	vii	xcii	
16.cal.mar.	☾Protolicus mar.	iii	cxxiiii	
ꝑd idꝰ iunii	☾Protus martyr	v	lxx	
5.idꝰ septẽ.	☾Protus martyr	viii	lxii	
13.cal.ian.	☾Ptolemeus mar.	i	lxxviii	
14. cal.no.	☾Ptolemeus mar.	ix	lxxxiii	
12.cal.febr.	☾Publius eps & m̃	ii	cix	
16.cal.maii	☾Publius martyr	iiii	lvi	
	☾Publius eps	xi	viii	
ii.cal. mar.	☽Publius martyr	xi	ultimo	72
14.cal.iunii	☾Pudens discipulꝰ	v	xiiii	
10.cal.aplis	☾Puer qdam annorum.7.mar.	iii	ccxxii	
14.cal.dec.	☽Puer qdã mar.	x	lxxv	
5. cal.maii	☾Pulio martyr	iiii	xciiii	
	☾Punificus abbas	xi	lvi	
4.no. febr.	☾Purificatio sãcte marie	iii	lxxii	
ii.cal.maii	☽Pusicius martyr	iiii	lxxi	

.Q.

idi.febr.	☾Quadragesima	iii	cxvii	
16.cal.ian.	☾Quadragita socii floriani mr̃es	i	lxxiii	
9.cal.ianu.	☾Quadraginta uirgines martyres	i	lxxxix	
idi.ianu.	☾Quadraginta milites martyres	ii	lxxii	
7.idꝰ mar.	☾Quadraginta milites martyres	iii	clxxxv	
4.no.maii	☾Quadraginta m̃.	iiii	cxxv	
4.no.maii	☾Quadraginta m̃.	iiii	cxxvi	
	☾Quadraginta rustici martyres	iiii	cxxvii	
6.idꝰ mar.	☽Quadragintaduo martyres	xi	ultimo	86
ꝑd.idꝰ mar.	☾Quadragintano uẽ milites mr̃es	iii	cxcix	
8.cal.octo.	☾Quadragintano uem martxres	viii	cxvii	
14.cal.nou.	☽Qũadragintano uem martyres	xi	ultimo	295
8.cal.maii	☽Quadragitaocto martyres	iiii	lxxxiiii	
4.no.iunii	☾Quadragitaocto martyres	v	lxxvii	
ꝑd. no.iunii	☾Quadragintaqt tuor martyres	v	lxxxvi	
8. cal.nou.	☾Quadragintasex milites martyres	ix	cvii	
7.cal.iunii	☾Quadratus disci.	v	xlvii	
12.cal.sept.	☾Quadratus epus	vii	xc	
7.cal.iunii	☽Quadratus mar.	xi	ultimo	152
6.no.mar.	☾Quadringẽti mr̃.	iii	clxvii	
3.idꝰ iulii	☽Quadringẽti .97 martyres	vi	xcvi	
14.cal.aplis	☽Quartilla mar.	xi	ultimo	91
3.no.nou.	☾Quartꝰ discipulꝰ	x	xvi	
6.idus maii	☽Quartus martyr	xi	ultimo	140
ꝑd idꝰ dec.	☾Quattuor scẽ mulieres martyres	i	lxiii	
6.idꝰ nou.	☾Quattuor coronati martyres	x	xxxvii	
	☾Quattuor sancti epi martyres	xi	xxxii	
13.cal.aplis	☽Quattuor so. pauli martyres	xi	ultimo	93
7.idꝰ aplis	☽Quattuordeci socii ephanii mr̃es	xi	ultimo	113
13.cal.aug.	☽Quattu. milia m̃	vi	cxix	
4.idꝰ octo.	☾Quattuormilia 976.martyres	ix	Iiiii	
14.cal.nou.	☾Quidam so. ptolemei martyr	ix	lxxxiii	
cal. febr.	☾Quindecim mar.	iii	lxvii	
3.idꝰ iulii	☽Quingenti mar.	vi	xcvi	
cal.oct.	☽Quigẽti &.4.m̃.	xi	ultimo	266
15.cal.mar.	☽Quinidius eps	xi	ultimo	66
8.idꝰ febr.	☾Quinquagesima	iii	lxxxvii	
10. cal.maii	☽Quinquagita monachi martyres	iiii	lxxviii	
idi.nou.	☾Quinquaginta sapiẽtes martyres	x	lvii	
4.idꝰ aplis	☽Quinque socii apollonii mr̃es	xi	ultimo	115
14.ca.mar.	☽Quinquemilia so.iuliani mr̃es	xi	ultimo	68
14. cal.apl.	☽Quintilia mar.	xi	ultimo	91
16.cal.maii	☾Quintilianus mr̃	iii	lvi	
14.cal.aplis	☽Quintilus mar.	xi	ultimo	91
ꝑd. ca.nou.	☾Quintinus mar.	ix	cxxvi	
ꝑd.no.ian.	☾Qũintus martyr	ii	xliii	
14.cal.aplis	☽Quintus martyr	xi	ultimo	91
6.idꝰ maii	☽Quintus martyr	xi	ultimo	140
no.septẽ.	☽Quintus martyr	xi	ultimo	259
4.cal.nou.	☽Quintus martyr	xi	ultimo	305
4.no.maii	☾Quiriacꝰ eps m̃.	iiii	cxx	
ꝑd.idꝰ aug.	☾Quiriacus mar.	vii	lv	
ii.cal.iulii	☽Quiriacus mar.	xi	ultimo	18
10.cal.sept.	☽Quiriacus mar.	xi	ultimo	220
idi.iulii	☾Quiricus mar.	vi	ci	
cal. aug.	☾Quirilus mar.	vii	vi	
	☾Quirilus epus	xi	vii	
6.no. octo.	☽Quirilus martyr	xi	ultimo	269

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
7.cal.apri.	ℭQuirinus martyr	iii	ccxxxii	
3.cal.april.	ℭQuirinus mar.	iiii	xiiii	
p̄d.non.iun.	ℭQuirinus ep̄s m̄.	v	lxxxv	
7.id⁹ mar.	ℭQuirion martyr	iii	clxxxv	
	.R.			
	ℭRaab meretrix	viii	iii	
	ℭRachel mater	iii	xcv	
idi. augu	ℭRadegūdis regia	vii	lx	
6.cal.iun.	ℭRagenulphus m̄	xi	ultimo	154
	ℭRaphael archāg	iiii	cxli	
	ℭRebeccha mater	iii	xciii	
	ℭRedemptus ep̄s	xi	cv	
7.idus sep.	ℭRegina uir.& m̄.	viii	xlvii	
3.cal.apri.	ℭRegulus ep̄s	iiii	xv	
7.idus ian.	ℭRelatio pueri ex egypto	ii	li	
	ℭRhemachlus ep̄s	xi	lxii	
3.non.feb.	ℭRemedius episcopus & martyr	xi	ultimo	48
cal.octo.	ℭRemigius ep̄s	ix	ix	
8.id⁹ octo.	ℭReparata uir.m̄.	ix	xxxix	
4.idus nou.	ℭRespici⁹ martyr	x	xlii	
4.cal.iun.	ℭRestitutus mar.	xi	ultimo	157
10.cal.sep.	ℭRestitutus mar.	vii	c	
6.cal.apri.	ℭResurrectio dn̄i	iiii	i	
	ℭRheticius ep̄s	xi	cxx	
	ℭReu pater	iii	lii	
cal.iun.	ℭReuerianus episcopus & mar.	v	xxviii	
8.id⁹ febr.	ℭReuocata mar.	xi	ultimo	52
non.mar.	ℭReuocatus mar.	iii	clxxxii	
5.idus ian.	ℭReuocatus mar.	xi	ultimo	31
6.cal.ma.	ℭRicarius p̄fessor	iiii	xc	
3.cal.ma.	ℭRobertus abbas	iiii	cii	
9.cal.dec.	ℭRhodon p̄sbyter	xi	ultimo	328
9.cal.iun.	ℭRogatianus mar	v	xxxvii	
7.cal.nou.	ℭRogatianus presbyter & martyr	xi	cxii	
16.cal.sept.	ℭRogatus martyr	vii	lxxi	
16.cal.ian.	ℭRholus martyr	i	lxxiii	
	ℭRomāi pōtifices	xi	ii	
p̄d.ca.mar.	ℭRomanus abbas	iii	clx	
8.idus iul.	ℭRoman⁹ diac⁹ m̄.	vi	lxvi	
8.idus aug.	ℭRomanus mar.	vii	xxx	
5.idus aug.	ℭRomanus mar.	vii	xl	
8.cal.septē.	ℭRomanus mar.	vii	cxi	
14.cal. dec.	ℭRomanus mar.	x	lxxv	
7.cal.dec.	ℭRomanus p̄sby.	x	cviii	
6.idus dec.	ℭRomaric⁹ abbas	i	xliii	
13.cal.iul.	ℭRomuald⁹ abbas	v	cxxviii	
	ℭRomula uirgo	xi	cix	
13.cal.mar.	ℭRomulus mar.	xi	ultimo	69
9.cal.april.	ℭRomulus mar.	xi	ultimo	96
15.cal. aug.	ℭRhophilus ep̄s	vi	cxiiii	
18.cal. oct.	ℭRosula martyr	viii	lxxviii	
16.cal.iul.	ℭRhothlandus m̄.	v	cxxi	
	ℭRuben p̄riarcha	iii	xcvi	
6.idus iul.	ℭRufina uir. & m̄.	vi	lxxviii	
14.cal. aug.	ℭRufina martyr	vi	cxvii	
18.cal.iul.	ℭRufinus martyr	v	cxvi	
p̄d.id⁹ febr.	ℭRufinus martyr	xi	ultimo	59
p̄d.ca.mar.	ℭRufinus martyr	xi	ultimo	80
11.cal.iul.	ℭRufinus martyr	xi	ultimo	177
p̄d.non.sep.	ℭRufinus puer m̄.	xi	ultimo	236
16.cal. dec.	ℭRufinus martyr	xi	ultimo	322
15.cal.ian.	ℭRufus martyr	i	lxxv	
cal.aug.	ℭRufus martyr	vii	x	
6.cal. sept.	ℭRufus martyr	vii	cxix	
11.cal.decē.	ℭRufus discipulus	x	xcii	
4.calē.dec.	ℭRufus martyr	x	cxx	
13.cal.ma.	ℭRufus martyr	xi	ultimo	125
	ℭRusticus episco.	iii	lxxxv	
8.cal.octo.	ℭRustic⁹ episcop⁹	xi	ultimo	259
7.cal.nou.	ℭRustic⁹ episcop⁹	xi	ultimo	303
5.idus aug.	ℭRusticus martyr	vii	xlii	
16.cal.aug.	ℭRustic⁹ subdiac⁹	vii	lxxi	
7.idus oct.	ℭRusticus p̄sbyter	ix	xli	
	ℭRuth uidua	viii	xv	
12.cal.ian.	ℭRutulus martyr	xi	ultimo	71
	.S.			
non.dec.	ℭSabas abbas	i	xxix	
4.cal. febr.	ℭSabianus martyr	iii	xiii	
4.cal.sep.	ℭSabina martyr	vii	cxxxiii	
6.cal. nou.	ℭSabina uir. & m̄.	ix	cxiiii	
3.cal. ian.	ℭSabinus ep̄s & m̄	ii	xix	
15.cal.aug.	ℭSabinus martyr	xi	ultimo	197
7.id⁹ mar.	ℭSacerdon martyr	iii	clxxxv	
p̄d.idus sep	ℭSacerdos ep̄s	xi	ultimo	245
9.cal.octo.	ℭSalaberga abba.	viii	cxiiii	
	ℭSale pater	iii	xlix	
11.cal.nou.	ℭSalome discipula	ix	xci	
	ℭSalomon rex & propheta	vii	i	
6.idus feb.	ℭSalomon martyr	xi	ultimo	54
4.cal.octo.	ℭSalomon ep̄s	xi	ultimo	263
p̄d.no.sep.	ℭSaluinus puer m̄	xi	ultimo	236
3.idus ian.	ℭSaluius episcop⁹	ii	lxv	
cal.iul.	ℭSaluius p̄fessor	xi	ultimo	186
18.cal. oct.	ℭSalustia martyr	viii	lxxvii	
6.idus iun.	ℭSalustianus p̄fes.	xi	ultimo	166
12.cal.dec.	ℭSamon martyr	x	lxxxviii	
13.calē.sep.	ℭSamuel propheta	vii	lxxxi	
	ℭSamuel p̄sbyter	vii	lxxxiii	
10. cal. oct.	ℭSanctinus ep̄s	viii	cviii	
7.id⁹ mar.	ℭSanctius martyr	iii	cxxxv	
	ℭSanctulus p̄sbr̄	xi	ciiii	
4.non.iun.	ℭSanctus martyr	v	lxxvii	

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
5.cal.aug.	Sampſon epūs	vi	cl	
	Sampſon iudex	viii	xiiii	
	Sarra mater	iii	lxxxix	
	Sarra abbatiſſa	xi	xlvi	
	Saruch pater	iii	liii	
17.cal.nou.	Satyrianus mar.	ix	lxxiii	
pd.id^{o} ianu.	Satyrus martyr	ii	lxvi	
no.mar.	Satyrus martyr	iii	clxxxii	
4.cal.aplis	Satyrus martyr	iiii	x	
3.cal. decē	Saturninus mar.	i	iiii	
3. cal.decē.	Saturnin^{o} epūs mr̄	i	v	
3. id^{o} febr.	Saturnin^{o} p̄sbr̄ m̄	iii	cxiiii	
no.mar.	Saturninus mar.	iii	clxxxii	
16. cal.maii	Saturninus mar.	iiii	lvi	
pd.cal.feb.	Saturnin^{o} mar.	xi	ultimo	44
8.id^{o} febr.	Saturninus mar.	xi	ultimo	52
11.cal.aplis	Saturnin^{o} epūs m̄.	xi	ultimo	95
6.no.maii	Saturninus mar.	xi	ultimo	133
11.cal.ſeptē.	Saturninus mar.	xi	ultimo	219
pd.no.oct.	Saturninus mar.	xi	ultimo	275
pd. id^{o} oct	Saturninus mar.	xi	ultimo	288
17.cal.nou.	Saturnin^{o} p̄sb. m̄	xi	ultimo	291
4.cal.aug.	Saturnus mar.	vi	clvii	
4. cal.ſept.	Sauina uirgo	vii	cxxxiiii	
pd.cal.ian.	Sauinian^{o} epūs m̄.	ii	xxv	
4.cal.ſept.	Sauinianus mar.	vii	cxxxiiii	
3.id^{o} decē.	Sauinus epūs	i	lix	
13.cal.mar	Sauinus epūs	iii	cxxxiii	
16.cal.aug.	Scyllitani mr̄es	vi	cx	
4.id^{o} febr.	Scholaſtica uir.	iii	cx	
13.cal.febr.	Sebaſtianus mr̄.	ii	cvi	
6.id^{o} febr.	Sebaſtianus mar.	xi	ultimo	53
16.cal.aug.	Secunda mater	vi	cx	
6.id^{o} iulii	Secūda uirgo m̄.	vi	lxxviii	
4. cal.febr.	Secunda martyr	iii	xli	
3. cal. aug.	Secūda uir. & m̄.	vi	clix	
5.id^{o} augu.	Secundianus m̄.	vii	xli	
13.cal. mar.	Secundianus mr̄.	xi	ultimo	69
6.no.octo.	Secundianus mr̄	xi	ultimo	269
3.cal.maii	Secundinus epiſcopus & martyr	iiii	c	
12.cal. iunii	Secundinus mar.	xi	ultimo	145
9.cal.mar.	Secundinus mar.	xi	ultimo	75
no.mar.	Secundolus mar.	iii	clxxxii	
9.cal.aplis	Secundolus mar.	xi	ultimo	96
3.cal.aplis	Secūd^{o} miles mr̄	iiii	xii	
idi. maii	Secundus epūs	v	iii	
7.cal.ſept.	Secundus mar.	vii	cxvii	
pd. ca.aug.	Secundus mar.	xi	ultimo	206
4.no.decē.	Securus martyr	i	xxi	
10. cal.maii	Sedecim milia m̄	iiii	lxxviii	
9.cal.aplis	Seleucus p̄feſſor	xi	ultimo	97
	Sem pater	iii	xlvii	
6.cal.octo.	Senator martyr	xi	ultimo	261
	Seneca epūs	vii	xcvi	
5.cal.augu.	Senen martyr	vi	clviii	
10.cal.iunii	Seneſius martyr	v	xxxiii	
7. id^{o} ianu.	Septem ſres mr̄es	ii	lii	
4.no.feb.	Septem mulieres martyres	iii	lxxv	
4.id^{o} mar.	Septem ſocii egduni martyres	iii	cxcvi	
5. id^{o} aplis	Septem uirgines & martyres	iiii	xl	
16. cal.maii	Septem ſocii calliſti martyres	iiii	lv	
6. id^{o} iulii	Septē fratres martyres	vi	lxxvii	
3.id^{o} augu.	Septem dormientes martyres	vii	li	
6.id^{o} octo.	Septem ſocii caſſii martyres	ix	xlvi	
4. cal. iunii	Septē germani m̄	xi	ultimo	158
16. cal.ſep.	Septimus martyr	vii	lxxi	
9. cal.nou.	Septimus martyr	ix	ci	
10.cal.feb.	Septuageſima	iii	i	
3.no.decē.	Septuaginta milites martyreſ	i	xxiii	
6. cal.mar.	Septuagitaduo m̄	iii	cl	
idi.iulii	Septuagintaduo diſcipuli	vi	c	
9.cal.mar.	Septuagitanouē martyres	iii	cxxxviii	
16. cal.oct.	Septuagintaquinq; martyres	viii	lxxxv	
pd.no.maii	Septuagintaqnq; ſoci heliodori m̄	xi	ultimo	136
13.cal.oct.	Sequanus abbas	xi	ultimo	252
3.no.ſeptē.	Seraphia uir.mr̄.	viii	xxx	
5.cal.mar.	Serapion martyr	iii	cli	
12.cal.aplis	Serapion abbas	iii	ccxvii	
3.id^{o} augu.	Serapion martyr	vii	li	
3.cal.nouē.	Serapion epūs	ix	cxxii	
18.cal.dec.	Serapion martyr	x	lix	
	Serapion epūs	xi	vii	
7. cal.aplis	Serapion martyr	xi	ultimo	100
6.cal.ſept.	Serapion martyr	xi	ultimo	226
17. cal.ſep.	Serena regina	vii	lxix	
7.cal. mar.	Serenus martyr	iii	cxlvii	
	Serenus abbas	iii	cxlviii	
4.cal.iulii	Serenus martyr	vi	xxi	
8.cal.ianu.	Sergius p̄feſſor	ii	iii	
	Sergius papa	viii	lvii	
no.octo.	Sergiuſ martyr	ix	xxix	
6.cal.mar.	Sergius martyr	xi	ultimo	76
4.cal.iulii	Seroni^{o} martyr	vi	xxi	
pd. cal.ian.	Serotinus martyr	ii	xxv	
10.cal.nou.	Seruandus mar	ix	xcvii	
3.id^{o} maii	Seruatius	iiii	clxii	
12.cal.maii	Seruilianus mar.	iiii	lxviii	
9.cal.iunii	Seruulus martyr	xi	ultimo	150
9.cal.mar.	Seruulus martyr	xi	ultimo	75
9. cal. iunii	Seruulus martyr	v	xxxvi	
10.cal.ian.	Seruulus p̄feſſor	v	lxxxv	
8. id^{o} decē.	Seruus martyr	i	xxxv	
	Seth pater	iii	v	

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
4.cal. febr.	☪Seuera martyr	iii	xli	
10.cal. feb.	☪Seuerianus mar.	iii	xvi	
8.cal. febr.	☪Seuerianus epʃ	iii	xxiii	
7.id⁹ mar.	☪Seuerianus mar.	iii	clxxxv	
non.iul.	☪Seuerianus mar.	vi	lxiiii	
6.idus no.	☪Seuerianus mar.	x	xxxvii	
cal.febr.	☽Seuerianus epʃ	xi	ultimo	45
12.cal.nou.	☽ꝛeuerianus epʃ	xi	ultimo	298
6.idus ian.	☪Seuerinus abbas	ii	lvi	
6.idus ian.	☪Seuerinus epʃ	ii	lvii	
p̀d.id⁹ febr.	☪Seuerinus ꝑfeſ.	ii	cxv	
10.cal.nou.	☪Seuerinus epʃ	ix	xcviii	
10.cal.nou.	☪Seuerin⁹boeti⁹ m̃	ix	xcix	
13.cal.dec.	☪Seuerinus mar.	x	lxxxii	
3.idus ian.	☽Seuerinus mar.	xi	ultimo	32
cal.nou.	☽Seuerinus ꝑfeſſor	xi	ultimo	307
9.cal.decē.	☽Seuerin⁹monac.	xi	ultimo	329
8.idus aug.	☽Seuerus pʃbr̃ mr̃	vii	xxx	
cal.febr.	☪Seuerus epʃ	ii	lxv	
cal.febr.	☪Seuerus pʃbr̃ m̃.	iii	lxvi	
	☪Seuerus pʃbr̃ ꝑf.	iii	lxvii	
non.iul.	☪Seuerus martyr	vi	lxiiii	
6.id⁹augu.	☪Seuerus epiſcop⁹	vii	xxxvi	
16.cal.ſep.	☪Seuerus martyr	vii	lxxi	
8.cal.ſep.	☪Seuerus abbas	vii	cxiii	
6.id⁹ nou.	☪Seuerus martyr	x	xxxvii	
3.cal.febr.	☪Sexageſima	iii	xlv	
ii.cal.febr.	☽Sexaginta mr̃es	ii	cxiii	
3.cal. decē.	☪Sexcēti.60.mr̃es	x	cxv	
	☽Sextus epiſcopus	xi	x	
	☪Sextus confeſſor	xi	xxi	
6.cal.ſep.	☽Syaggeus epʃ	xi	ultimo	227
3.cal.iun.	☽Sycus martyr	xi	ultimo	160
9.cal.ſep.	☪Sidonius epʃ	vii	cvii	
p̀d.no. oct.	☪Syggon epʃ & m̃	ix	xxviii	
cal. ma.	☽Sigibertus rex m̃	iiii	cxii	
cal.ma.	☪Sigiſmūd⁹rex m̃.	iiii	cxii	
3.idus iul.	☪Silas diſcipulus	vi	xciiii	
16.cal.ian.	☽Sildeuandus mr̃	i	lxxiii	
ii.cal.ma.	☪Silinus martyr	iiii	lxxii	
10.cal.mar.	☽Siluanus epʃ & m̃	iii	cxxxvii	
4.non. ma.	☪Siluanus epʃ & m̃	iiii	cxxiiii	
6.idus iul.	☽Siluanus martyr	vi	lxxvii	
	☪Siluanus diſcip.	vi	c	
10.cal. oct.	☪Siluanus epiſco.	vii	ciii	
	☪Siluanus abbas	viii	cv	
12.cal.mar.	☽Siluanus martyr	xi	ultimo	71
9.cal.iun.	☽Siluanus martyr	xi	ultimo	150
10.cal.oct.	☽Siluanus ꝑfeſſor	xi	ultimo	257
12.cal.iul.	☪Siluerius papa m̃	v	cxxxi	
12.cal. dec.	☪Siluerius epʃ	x	xci	
p̀d.cal.ian.	☪Silueſter pa.i⁹ ꝑ.	ii	xxii	
	☪Siluia uirgo	xi	li	
13.cal.mar.	☽Siluius epiſcop⁹	xi	ultimo	70
no.ianu.	☪Symeon mōach⁹	ii	xlv	
p̀d.no. feb.	☪Symeon ꝓpheta	iii	lxxx	
	☪Symeon pr̃iarc.	iii	xcvi	
12.cal.mar.	☪Symeon epʃ & m̃.	iii	cxxxv	

Tempore		Li.	Capitulo	pa.
ii.cal.ma.	☪Symeon epʃ & m̃	iiii	lxxi	
6.cal.aug.	☽Symeon ꝓfeſſor	xi	ultimo	205
9.cal.mar.	☪ꝭymmach⁹ papa	iii	cxxxix	
6.cal.iun.	☪Symmachus mar	v	liiii	
6.cal.iun.	☪Symmetri⁹ pʃ.m̃.	v	lviii	
	☪Simon maccabe⁹	ix	iiii	
	☪Simon ſacerdos	ix	vi	
5.cal.nou.	☪Simon apoſtolus	ix	cxv	
18.cal.ſep.	☽Simplicianus epʃ	xi	ultimo	216
6.idus ma.	☪Simplicius mar.	iiii	cl	
no.iul.	☪Simplicius mar.	vi	lxiiii	
4.cal.aug.	☪Simplicius mar.	vi	cliii	
6.idus no.	☪Simplicius mar.	x	xxxvi	
	☪Simplicius papa	xi	v	
13.cal. dec.	☽Simplicius epʃ	xi	ultimo	324
non.iul.	☪Symphorian⁹ m̃.	vi	lxiiii	
ii.cal.ſep.	☪Symphorian⁹ m̃.	vii	x ciii	
8.idus no.	☪Symphorian⁹ m̃.	x	xxxvi	
5.cal.aug.	☪Symphoroſa m̃	vi	cxi	
6.non.iul.	☪Symphoroſa m̃	vi	xlii	
6.cal. aug.	☪Symphronius m̃	vi	cxliiii	
	☪Syncletice abbat.	xi	xlvii	
ii.cal.aug.	☪Syntyche diſcip.	vi	cxxv	
	☪Syricius papa	xi	iii	
5. idus dec.	☪Syrus epiſcopus	i	l	
	☪Syrus martyr	xi	xxvii	
	☪Syr⁹monach⁹ ꝑf.	xi	xliiii	
3.cal.decē.	☽Siſinnius martyr	i	iiii	
7.idus mar	☪Siſinnius martyr	iii	clxxxv	
4.cal.iun.	☪Siſinnius martyr	v	lxiii	
	☪Siſinni⁹ monach⁹	xi	lii	
16.cal.mar.	☪Siſinnius epʃ	iii	cxxv	
cal.ſep.	☽Sixtus epʃ	xi	ultimo	253
8.idus apr.	☪Sixtus papa i⁹ m̃	iiii	xxxiii	
8.idus aug.	☪Sixtus papa 2⁹ m̃	vii	xxx	
	☪Sixtus papa 3⁹ ꝑf	vii	xxxi	
7.id⁹mar.	☪Smaragdus mar.	iii	clxxxv	
6.id⁹augu.	☪Smaragdus mar.	vii	xxxv	
7.idus ian.	☽Socie baſiliſſe uir	ii	lii	
18.cal.maii	☽Socie domine ui.	xi	ultimo	121
cal.dec.	☪Socii diodori m̃.	i	xii	
p̀d.idus de.	☽Socii euſtratii m̃	i	lxi	
8.cal.ianu.	☽Socii anaſtaſie m̃	i	ii	
3.cal. ian.	☪So.uenuſtiani m̃.	i	xix	
7.idus ian.	☪Socii iuliani mr̃.	i	lii	
4.cal. febr.	☪Socii flauiani m̃.	ii	xli	
p̀d.non.feb.	☽Socii philee mr̃.	ii	lxxxi	
3.idus feb.	☪Socii ſaturnini m̃	ii	cxiii	
16.ca.mar.	☽Socii ualentini m̃	ii	cxxiii	
7.cal.mar.	☽So.gerardi epi m̃	ii	cxlv	
10.cal.apri.	☪Socii liberati m̃.	ii	ccxxii	
9.cal. apri.	☪Socii murite m̃.	ii	ccxxiiii	
4.idus apr.	☽Socii apollonii m̃	iiii	xliii	
15.cal.ma.	☪Socii mapalici m̃	iii	lviii	
5.cal.maii	☪Soc.antimi epi m̃	iii	xcii	
3.cal.ma.	☪Socii agabi epi m̃	iii	c	
4.non. maii	☽So.ſiluani epi m̃	iii	cxxiiii	
non.ma.	☪Socii domitille m̃	iiii	cxxxviii	

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
9.cal.maii	¶Socii magnetii m̃	iiii	lxxxi	
6.id⁹ maii	¶Socii chalepodii martyres	iiii	cl	
14.cal.iun.	¶Socii ioãnis mr̃.	v	xvi	
10.cal.iun.	¶So.dsiderii epi m̃	v	xxxi	
7.cal.iunii	¶Socii prisci mres	v	l	
5.no.iunii	¶So.bõifacii epi m̃	v	lxxxvii	
8.id⁹ iunii	¶So.uicẽtii epi m̃.	v	xciiii	
4.cal.iulii	¶So.irenei epi mr̃	vi	xx	
cal.iulii	¶Socii aaron mres	vi	xxxv	
5.no.iulii	¶So.mustiole mr̃.	vi	xlviii	
3.id⁹ iulii	¶So.eugenii epi m̃	vi	xcvi	
5.id⁹ aug.	¶So.chromatii m̃.	vii	xlvii	
10.cal.sept.	¶So.timothei mrs	vii	xcv	
4.id⁹ sep.	¶So.nemesiãi e.m̃	viii	lx	
7.id⁹ octo.	¶So.donini mres	ix	xlii	
10.cal.nou.	¶So. theodorici m̃	ix	c	
4.cal.decẽ.	¶Socii rusi mres	x	cxx	
	¶Socii pagati mrs	xi	xiii	
11.cal.sep.	¶So.martialis mr̃.	xi	ultimo	219
5.id⁹ octo.	¶Socii nicasii mr̃.	xi	ultimo	280
3.id⁹ ianu.	¶Socius saluii mr̃.	ii	lxv	
	¶Socrates epus	xi	x	
15.cal.oct.	¶Socrates martyr	xi	ultimo	250
idi.nou.	¶Solutor martyr	xi	ultimo	319
12.cal.dec.	¶Solutor martyr	xi	ultimo	326
cal.aug.	¶Sophia martyr	vii	vii	
15.cal.iun.	¶Sophõias ꝓpheta	v	x	
	¶Sophronius ꝓfes.	xi	xci	
7.cal.iulii	¶Sosipater discipl⁹	vi	vi	
9.cal.octo.	¶Sosius diac⁹ mr̃.	viii	cxiii	
4.id⁹ sept.	¶Sosthenes mar.	viii	lxi	
4.cal.decẽ.	¶Sosthenes discipl⁹	x	cxvi	
10.cal.maii	¶Sother pa. & m̃.	iiii	lxxiii	
4.id⁹ febr.	¶Sothera uir. mr̃.	iii	cxi	
	¶Speciosus mõac.	xi	cvi	
16.cal.aug.	¶Speratus martyr	vi	cx	
cal.aug.	¶Spes uir.& mar.	vii	vii	
	¶Spes abbas	xi	cvii	
16.cal.feb.	¶Speusippus mar.	ii	xciii	
19.cal.ian.	¶Spindion epus	i	lxvi	
idi.maii	¶Spiritussanctus		i	
	¶Stacte⁹ discipul⁹	vi	c	
15.cal.aug.	¶Stacteus martyr	vi	cxi	
4.cal.oct.	¶Stacteus ꝓfessor	xi	ultimo	262
14.cal.oct.	¶Stephana mar.	viii	lxxxix	
16.cal.ian.	¶Stephanus mar.	i	lxxiii	
7.cal.ianu.	¶Stephan⁹ ꝓtomr̃	ii	iiii	
idi.febr.	¶Stephanus abbas	iii	cxx	
	¶Stephanus abbas	iii	cxxi	
4.no.aug.	¶Stephan⁹ pa.i⁹ m̃	vii	xi	
	¶Stephan⁹ pa.2⁹ ꝙ.	vii	xii	
	¶Stephanus pa. 3⁹	vii	xiii	
3.no.aug.	¶Stephan⁹ anacho.	vii	xvii	
8.id⁹ aug.	¶Stephanus mar.	vii	xxx	
12.cal.dec.	¶Stephan⁹ ꝑsbyter	x	lxxxvi	
	¶Stephan⁹ epus ꝓfes	xi	x	
idi.febr.	¶Stephan⁹ epus mr̃.	xi	ultimo	63
cal.aꝑlis	¶Stephanus mar.	xi	ultimo	107
5.cal.maii	¶Stephanus mar.	xi	ultimo	150
8.id⁹ maii	¶Stephan⁹ epus mr̃	xi	ultimo	158
5.id⁹ iulii	¶Stephan⁹ ꝑsb.mr̃	xi	ultimo	191
15.cal.oct.	¶Stephanus mar.	xi	ultimo	250
16.cal.maii	¶Successus mar.	iiii	lvi	
5.id⁹ decẽ.	¶Successus mar.	xi	ultimo	4
16.cal.feb.	¶Sulpitius epus	ii	xciiii	
12.cal. maii	¶Sulpitius mar.	iiii	lxviii	
	¶Suranus martyr	xi	cxiii	
3.id⁹ aug.	¶Susanna uir.& m̃.	vii	xlix	
	¶Susanna sancta	vii	cxxvii	

.T.

	¶Tabita uirgo	xi	xlviii	
10.cal.dec.	¶Tabra martyr	x	xcvii	
10.cal.dec.	¶Tabrata martyr	x	xcvii	
17.cal.aꝑl.	¶Tacianus martyr	iii	cciii	
	¶Tadeus eremita	v	cviii	
	¶Tadeus discipul⁹	vi	c	
5.cal.nou.	¶Tadeus apostol⁹	ix	cxv	
	¶Thais meretrix	ix	xxxviii	
3.id⁹ aꝑlis	¶Thallacus ꝑsbr̃	xi	ultimo	117
5.id⁹ octo.	¶Tarachus mar.	ix	li	
10.cal.maii	¶Tarbua regina m̃	iiii	lxxviii	
	¶Tarchysus disci.	vi	c	
	¶Thare pater	iii	lv	
15.cal.oct.	¶Tarrasis ꝓfessor	viii	lxxxvii	
16.cal.ian.	¶Tarrysius mar.	i	lxxiii	
18.cal.sep.	¶Tarsicius martyr	vii	lxvi	
	¶Tarsilla sancta	xi	cx	
3.id⁹ decẽ.	¶Tharson martyr	i	lviii	
3.id⁹augu.	¶Taurinus epus	vii	l	
12.cal. dec.	¶Taurinus martyr	xi	ultimo	326
3.no.septẽ.	¶Thecla uirgo mr̃	viii	xxix	
9.cal.octo.	¶Thecla uirgo.mr̃	viii	cx	
no.ianu.	¶Telespor⁹ pa.mr̃	ii	xlvi	
cal.iulii	¶Theobaldus ꝓfes.	vi	xxxvi	
9.cal. febr.	¶Theodola mar.	iii	xviii	
7.id⁹.mar.	¶Theodolus mar.	iii	clxxxv	
5.no.maii	¶Theodol⁹ ꝑsbr̃ m̃	iiii	cxviii	
6.cal.aug.	¶Theodolus mar.	vi	cxliiii	
3.id⁹ mar.	¶Theodora mar.	iii	cxcviii	
cal.aꝑlis	¶Theodora uir.m̃	iiii	xx	
4.cal.maii	¶Theodora uir. m̃	iiii	xcvii	
no. maii	¶Theodora uir. m̃	iiii	cxxxviii	
16.cal.aug.	¶Theodora mõac.	vi	cix	
10.cal.nou.	¶Theodoric⁹ ꝑs.m̃	ix	xcviii	
cal.iulii	¶Theodoricus ꝑs.	xi	ultimo	185
16.cal.ian.	¶Theodorus mar.	i	lxxiii	
16.cal.ian.	¶Theodorus mar.	i	lxxiii	
ꝓd.no.ian.	¶Theodorus mar.	ii	xliiii	
14.cal. aꝑl.	¶Theodorus epus	iii	ccx	
8.id⁹. aꝑlis	¶Theodor⁹ e.ãcy.	iiii	xxxiiii	
	¶Theodorus ꝑsbr̃	iiii	xxxv	
	¶Theodor⁹ abbas	iiii	clxxiii	
	¶Theodor⁹ epus m̃.	v	lxvi	

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
io.cal.iul.	Theodorus mar.	v	cxxxvii	
4.cal. aug.	Theodorus mar.	vi	clvii	
9.cal.ſep.	Theodurus ꝑſeſ.	vii	cvi	
4.non.nou.	Theodorus eꝑs	x	xiiii	
5.idus nou.	Theodorꝰ milesm̃	x	xxxix	
5.idus nou.	Theodorꝰ milesm̃	x	xl	
4.idus no.	Theodorus mar.	x	xliii	
	Theodorꝰ eꝑs ꝑſ.	x	xliiii	
	Theodorꝰ eꝑs ꝑſ.	xi	xxvi	
	Theodorus eꝑsm̃	xi	xxxii	
	Theodorꝰ eꝑs ꝑſ.	xi	cxxiiii	
i9.cal.ianu.	Theodorus mar.	xi	ultimo	9
7.cal.apri	Theodorꝰ eꝑs&m̃	xi	ultimo	100
i8.cal. dec.	Theodorus mar.	xi	ultimo	321
4.non. apr.	Theodoſia uir. m̃	iiii	xxv	
i4.cal.iun.	Theodoſia mar.	v	xvi	
8.cal. nou.	Theodoſius mar.	ix	cvii	
	Theodoſiꝰiptorꝑ	xi	xciii	
3.idꝰ mar.	Theodota mar.	iii	xcvii	
4.no.aug.	Theodota mar.	vii	xiiii	
	Theodotus eꝑs	xi	x	
ꝑd.non.ian.	Theogenes mar.	ii	xli	
7.cal. febr.	Theogenes mar.	iii	xxv	
6.cal.octo.	Theognitus mar.	viii	cxxi	
io.cal.ſep.	Theonas eꝑs	vii	xcviii	
io.cal.ſep.	Theonas abbas	vii	xcix	
io.cal.dec.	Theoniſtꝰeꝑs&m̃	x	xcvii	
	Theophanius ꝑſ.	xi	cxv	
i3.cal.ian.	Theophilus mar.	i	lxxviii	
8.idus feb.	Theophilus mar.	iii	ci	
3.non.mar.	Theophilus eꝑs	iii	clxxvii	
	Theophilus eꝑs	iii	clxxviii	
7.idꝰ mar.	Theophilus mar.	iii	clxxxv	
3.idus oct.	Theophilus eꝑs	ix	lix	
	Theophilus ꝑſeſ.	ix	lx	
8.idus feb.	Theophilus mar.	xi	ultimo	52
ꝑd.ca.mar.	Theophilus mar.	xi	ultimo	80
6.idus ſep.	Theophilus mar.	xi	ultimo	241
i3.cal.iun.	Theopiſta mar.	v	xxi	
i3.cal.iun.	Theopiſtus mar	v	xxi	
3.non.nou.	Theopolus mar.	x	xviii	
io.cal.iun.	Theopōpꝰeꝑs m̃.	v	xxxiii	
8.idꝰmar.	Theotichus mar.	iii	clxxxiii	
	Theotignus eꝑs	xi	ix	
	Theothymus eꝑs	xi	cxxvii	
	Theotiſtus eꝑs	xi	ix	
	Theremon abbas	xi	lvii	
3.cal. ſept.	Terẽtianꝰ eꝑs mꝝ	vii	cxxxvi	
8.idꝰ decẽ.	Therius martyr	i	xxxv	
	Tertius diſcipulꝰ	vi	c	
ꝑd.no.aug	Tertulinus mar.	vii	xx	
4.idus no.	Tiberius martyr	x	xlvi	
6.cal. aug.	Tiberius eꝑs	xi	ultimo	202
i8.cal.ma.	Tyburtius mar.	iiii	li	
3.idus aug.	Tyburtius mar.	vii	xlvi	
5.idus ſep.	Tyburtius mar.	xi	ultimo	243
i7.cal.feb.	Tychianus eꝑs	ii	lxxxix	
3.non.feb.	Tigris eꝑs & mꝝ	xi	ultimo	48

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
	Timeus eꝑs	xi	vii	
i3.cal.ma.	Timon diacꝰ& m̃	iiii	lxvi	
	Timon eꝑs & mꝝ	iiii	lxvii	
ꝑd.cal.ian.	Timotheus ꝑſbr̃	ii	xxiii	
9.cal.febr.	Timotheꝰ diſcip.	iii	xvii	
i2.cal.iun.	Timotheus mar.	v	xxviii	
	Timotheꝰ anach.	v	cvii	
ii.cal.ſep.	Timotheꝰꝑſbr̃ m̃	vii	xci	
	Timotheus eꝑs	vii	xcii	
io.cal.ſep.	Timotheus mar.	vii	xcv	
	Timotheus eꝑs	xi	vi	
idib.ian.	Timotheus ꝑſeſ.	xi	ultimo	30
8.idus apr.	Timotheus mar.	xi	ultimo	ii2
ii.cal.iun.	Timotheus mar.	xi	ultimo	i47
6.idus ſep.	Timotheus mar.	xi	ultimo	242
io.cal.mar.	Tyrãnus eꝑs& m̃	iii	cxxxvii	
	Tyrãnus eꝑs &ꝑ.	xi	vii	
i6.ca. mar.	Thyrion ꝑſbr̃ m̃.	iii	cxxiiii	
5.cal.febr.	Thyrſus martyr	iii	xxxix	
8.cal.octo.	Thyrſus martyr	viii	cxvi	
ꝑd.cal. feb.	Thyrſus martyr	xi	ultimo	44
3.cal.ma.	Thithicus diacꝰ	iiii	xcix	
8.cal. ſept.	Titus diſcipulus	vii	cviii	
	Titus eꝑs	vii	cix	
	Tobias eꝑs	vii	xcvi	
	Tobias uir ſcũs	viii	lxxix	
	Tobias epiſcopꝰ	xi	viii	
	Thola iudex	viii	viii	
i2. cal.ian.	Thomas apoſto.	i	lxxix	
4.cal.ian.	Thomas eꝑs & m̃	ii	xiii	
no.mar.	Thomas d'aqnoꝑ	iii	clxxxi	
i6.cal.iunii	Torpes martyr	v	viii	
idibꝰma.	Torquatus eꝑs	v	iii	
3.cal.ma.	Tortula uir.& m̃	iiii	c	
3.idꝰmar.	Trabia martyr	iii	cxcviii	
ꝑd.no.iul.	Tranquillinus m̃	vi	lxi	
8.idus aug.	Trãſfiguratõ dñi	vii	xxix	
i6.cal.ian.	Tranſlatio ſancti ignatii	i	lxxiiii	
i5.cal.febr.	Trãſlatõ ſcẽ lucie	ii	xcix	
ꝑd.cal.feb.	Tranſlatio ſancti marci	iii	lxi	
ꝑd.ca..mar	Trãſla.ſci auguſ.	iii	clxi	
8.idus ma.	Trãſla. ſci andree	iiii	cxliiii	
7.idus maii	Tranſlatio ſancti hieronymi	iiii	cxlv	
i6.cal.iunii	Trãſlatio ſci ſyri	v	ix	
3.cal.iuni.	Tranſlatio ſancti nicolai	v	lxv	
7.idus iun.	Trãſlatõ.ſ.Fuatii	v	xcvi	
5.non.iul.	Trãſla.ſci thome	vi	xliii	
4.non.iul.	Tãſl.ſci martini	vi	lii	
5.idus iul.	Trãſl.ſci bñdicti	vi	lxxxi	
8.cal. aug.	Tranſlatio ſancti germani piſiẽſis	vi	cxxxviii	
6.idꝰ aug.	Trãſlatõ ſci qrici	vii	xxxix	
3.idꝰaugu.	Tranſlatio ¸coro/ ne chriſti	vii	xlv	

Tempore.		Li.	Capitulo	Pa.
ꝑd. id⁹ ſep.	¶Tranſlatio ſancti hermachore	viii	lxvii	
cal.oct.	¶Trãſlatio ſci germãi antiſiodoren.	ix	xii	
7. id⁹ maii	¶Trecẽti &.x.mr.	xi	ultimo	139
6.id⁹octo.	¶Trecenti .x.&.8. ſocii gerõis mres	ix	xlvii	
idi.octo.	¶Trecẽti &.60.mr	ix	lxvii	
17.ca.nou.	¶Trecẽti &.65.mr	xi	ultimo	291
4.no.iunii	¶Trecẽti &.30.mr	v	lxxv	
ꝑd.id⁹aug.	¶Tredecim ſocii q riaci martyres	vii	lv	
8.id⁹ mar.	¶Tres ſocii theoti chi.mar.	iii	clxxxiii	
9.cal. iunii	¶Tres tribuni mr.	v	xxxviii	
4.cal.iulii	¶Tres ſocii pota miene mar.	vi	xxi	
5.id⁹ iulii	¶Tres ſocii eulogii mar.	vi	lxxxiii	
4. no. aug.	¶Tres filii theodote martyres	vii	xiiii	
	¶Tres femine mar.	xi	xxix	
7.id⁹ iunii	¶Tres ſocii petri martyres	xi	ultimo	165
ꝑd. no.ſep.	¶Tres pueri mres	xi	ultimo	236
9.cal. aug.	¶Thrichanus mr.	vi	cxxxii	
ii.cal.ianu.	¶Triginta mar.	i	lxxxi	
cal.ian.	¶Triginta mres	ii	xxxiiii	
6.id⁹ octo.	¶Trigita ſocii malloſi martyres	ix	xlviii	
17.cal.dec.	¶Triginta ſocii felicis martyres	x	lxv	
3. no.octo.	¶Trigita ſocii placidi martyres	xi	ultimo	271
7.cal.febr.	¶Triginta ſex mres	iii	xxv	
6.id⁹ ſeptẽ.	¶Trigitatres ſocii hadriani mres	viii	lii	
4.id⁹ nouẽ.	¶Tryphon mar.	x	xlii	
5.noñ. iulii	¶Tryphon mar.	xi	ultimo	188
15. cal.nou.	¶Tryphonia regia	ix	lxxxi	
ꝑd. no.ian.	¶Tryphonius mr.	ii	xliiii	
ꝑd.cal.dec.	¶Trophianus ep̃s	i	xi	
4.cal.ianu.	¶Trophinus ep̃us	ii	xviii	
4 .cal.oct.	¶Trophinus mar.	xi	ultimo	251
4. id⁹.iunii	¶Tropus ꝓfeſſor	v	ciii	
7.id⁹ mar.	¶Thudion martyr	iii	clxxxv	

.V.

7. id⁹ mar.	¶Valens martyr	iii	clxxxv	
	¶Valens ep̃us	xi	viii	
16.cal.mar.	¶Valẽtin⁹ ep̃s mr.	iii	cxxii	
16.cal.mar.	¶Valẽtin⁹ ꝑſb.mr.	iii	cxxiii	
17. ca.ian.	¶Valentin⁹ mar.	xi	ultimo	ii
idi.nou.	¶Valentinus mr.	xi	ultimo	319
8.cal.iunii	¶Valentio mar.	xi	ultimo	151
	¶Valentius preſbr	xi	ci	
	¶Valeria martyr	iiii	xcvi	
ꝑd cal.iulii	¶Valeria uir.mar.	vi	xxix	
ꝑd.cal.apl.	¶Valeria martyr	xi	ultimo	105
18. cal.ian.	¶Valerian⁹ ep̃s m̃.	i	lxx	
18.cal.maii	¶Valerianus mr .	iiii	li	
10.cal.ſept.	¶Valerianus mar.	vii	c	
17.cal.oct.	¶Valerianus mar.	viii	lxxxiii	
4. cal. dec.	¶Valerian⁹ ep̃s m̃.	x	xix	
15.cal.oct.	¶Valerianus mar.	xi	ultimo	249
cal.apl.	¶Valericus abbas	iiii	xxi	
ꝑd.id⁹ dec.	¶Valericus abbas	xi	ultimo	7
ii. cal. ſeb.	¶Valeri⁹ ep̃s mar.	ii	cxi	
7. id⁹ mar.	¶Valerius mar.	iii	clxxxv	
18.cal. iulii	¶Valerius mar.	v	cxvi	
4.cal.febr.	¶Valerius ep̃s	xi	ultimo	41
16. cal.dec.	¶Valerius mar.	xi	ultimo	322
ii.cal. aug.	¶Vãdegiſill⁹ ab.	vi	cxxvii	
17. cal.iun.	¶Vbaldus ep̃s	v	vi	
4.no.iunii	¶Vectius mar.	v	lxxvii	
	¶Vectius martyr	xi	xiii	
8. id⁹ febr.	¶Vedaſtus ep̃s	iii	xcix	
15. cal.iunii	¶Venantius mar.	v	xii	
cal. apl.	¶Venãtius ep̃s m̃.	xi	ultimo	106
3.id⁹ octo.	¶Venãtius abbas	xi	ultimo	286
4.cal.oct.	¶Venceſlaus mar.	viii	xxvii	
14. cal.dec.	¶Veneráda uir.m̃.	x	lxi	
18. cal.dec.	¶Venerandus mr	x	lx	
3. id⁹ febr.	¶Venerius abbas	viii	lxv	
	¶Venerius abbas	viii	lxvi	
3.cal.ianu.	¶Venuſtianus mr	ii	xix	
ꝑd.no.maii	¶Venuſtus mar.	xi	ultimo	136
3.id⁹ nou.	¶Veranus ep̃s	x	l	
5.id⁹ aug.	¶Verianus mar.	vii	xli	
cal. oct.	¶Veriſſimus mar.	xi	ultimo	268
9.cal. mar.	¶Verolus martyr	xi	ultimo	75
4.no.decẽ.	¶Verus martyr	i	xxi	
12.cal.nou.	¶Viator ꝓfeſſor	ix	xc	
ii.cal. febr.	¶Victor martyr	ii	cxii	
5.cal.mar.	¶Victor martyr	iii	cli	
ꝑd.no.mar.	¶Victor martyr	iii	clxxx	
12. cal.maii	¶Victor epiſcop⁹ carthag.	iiii	lxx	
8.id⁹ maii	¶Victor miles mr	iiii	cxlii	
ꝑd.id⁹ maii	¶Victor martyr	iiii	clxviii	
12.cal.aug.	¶Victor martyr	vi	cxxii	
9.cal.aug.	¶Victor miles mr	vi	cxxxii	
5. cal. aug.	¶Victor pa.& m̃.	vi	cxlviii	
4. cal.aug.	¶Victor martyr	vi	clvii	
4.id⁹ ſept.	¶Victor ep̃s & m̃.	viii	lx	
4.id⁹ ſept.	¶Victor martyr	viii	lxi	
18. cal.oct.	¶Victor martyr	viii	lxxviii	
14. cal.oct.	¶Victor miles mr	viii	lxxxix	
10. cal.oct.	¶Victor martyr	viii	ciii	
ꝑd.cal.oct.	¶Victor martyr	viii	cxxxiiii	
6.id⁹ octo.	¶Victor martyr	ix	xlviii	
ꝑd.cal.feb.	¶Victor martyr	xi	ultimo	44
10.cal.mar.	¶Victor martyr	xi	ultimo	74
3. cal.apl̃is	¶Victor martyr	xi	ultimo	103
cal. apl̃is	¶Victor ꝑſb. & m̃	xi	ultimo	107

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
8. idus ma.	☩Victor eps & mr̃	xi	ultimo	138
16. cal. nou.	☩Victor eps & mr̃	xi	ultimo.	293
15. cal. nou.	☩Victor martyr	xi	ultimo	294
idib⁹ no.	☩Victor martyr	xi	ultimo	319
10. cal. ian.	☩Victoria uir. & m̃	i	lxxxiii	
12. cal. nou.	☩Victoria uir. & m̃	ix	lxxxvii	
15. cal. dec.	☩Victoria martyr	x	lxx	
10. cal. apri.	☩Victorianus mar	iii	ccxix	
17. ca. iun.	☩Victorianus mar	xi	ultimo	141
3. idus dec.	☩Victoricus mar.	i	lvii	
5. cal. mar.	☩Victorinus mar.	ii	cli	
p̄d. no. mar.	☩Victorinus mar.	iii	clxxx	
17. cal. ma.	☩Victorinus mar.	iiii	liiii	
no. iul.	☩Victorinus mar.	vi	lxiiii	
non. sep.	☩Victorin⁹ eps & m̃	viii	xxxix	
	☩Victorinus p̄fect.	viii	xl	
4. non. nou.	☩Victorinus eps	x	xii	
6. idus no.	☩Victorinus mar.	x	xxxvii	
12. cal. iun.	☩Victorius mar.	xi	ultimo	144
5. idus nou.	☩Victorius eps	xi	ultimo	313
cal. sep.	☩Victorius eps	xi	ultimo	234
6. cal. iul.	☩Vigilius eps & m̃	vi	x	
6. cal. iul.	☩Vigilius eps & m̃	vi	xi	
	☩Vigilius papa m̃.	vi	xii	
	☩Vigilius p̄fessor	vi	xiii	
10. cal. ian.	☩Viginti martyres	i	lxxxiiii	
7. idus ian.	☩Viginti milites m̃	ii	lii	
5. idus mar.	☩Viginti socii hira di martyres	iii	cxc	
8. idus iun.	☩Viginti martyres	v	xciii	
9. cal. mar.	☩Viginti socii ue roli martyres	xi	ultimo	75
4. idus no.	☩Viginti socii de metrii martyres	xi	ultimo	314
6. cal. iun.	☩Viginti duo mr̃es	v	lviii	
p̄d. id⁹ decē.	☩Viginti duo socii hermogenis mr̃.	xi	ultimo	6
6. idus sep.	☩Viginti duo socii amonii martyres	xi	ultimo	241
16. cal. iulii	☩Vigitimilia mili tes rothlādi socii m̃	v	cxxi	
4. non. nou.	☩Vigintiocto socii alcindini mr̃es	x	xiii	
4. no. mar.	☩Vigintiseptē mr̃.	iii	clxxiiii	
4. cal. mar.	☩Vigintiseptē socii fortunati martyres	xi	ultimo	77
6. idus aug	☩Vigintiun⁹ mr̃	vii	xxxv	
18. cal. oct.	☩Vigitiun⁹ miles m̃	viii	lxxvii	
cal. nou.	☩Vigor eps	x	v	
8. cal. ma.	☩Vildiphrius eps	xi	ultimo	128
7. idus no.	☩Vilebrordus eps	xi	ultimo	312
4. id⁹ octo.	☩Vilstidus eps	xi	ultimo	285
ii. cal. febr.	☩Vincenti⁹ diac⁹ m̃	ii	cxi	
ii. cal. febr.	☩Vincentius mar.	ii	cxii	
12. cal. ma.	☩Vincentius p̄fect.	iiii	lxix	
cal. iun.	☩Vincentius p̄sbr̃	v	lxxii	
8. idus iun.	☩Vincentius eps	v	xciiii	
8. idus aug.	☩Vincentius mar.	vii	xxx	
8. cal. sept.	☩Vincentius mar.	vii	cxi	
12. cal. nou.	☩Vincēti⁹ p̄sbr̃ & m̃	ix	lxxxvii	
6. cal. nou.	☩Vincentius mar.	ix	cxiiii	
13. cal. maii	☩Vincentius mar.	xi	ultimo	126
5. idus iun.	☩Vincēti⁹ diac⁹ m̃	xi	ultimo	167
6. non. maii	☩Vindemialis eps	iiii	cxvi	
p̄d. no. sept.	☩Vitalic⁹ puer m̃.	xi	ultimo	236
ii. cal. ma.	☩Vitalis martyr	iiii	lxxii	
4. cal. ma.	☩Vitalis miles mr̃	iiii	xcv	
6. no. iul.	☩Vitalis martyr	vi	xlii	
6. idus iul.	☩Vitalis martyr	vi	lxxvii	
10. cal. oct.	☩Vitalis martyr	viii	ciii	
3. non. nou.	☩Vitalis martyr	x	xviii	
p̄d. no. nou.	☩Vitalis martyr	x	xxi	
5. idus ian.	☩Vitalis eps & m̃.	xi	ultimo	51
16. cal. mar.	☩Vitalis p̄sbr̃ & m̃	xi	ultimo	64
9. cal. nou.	☩Vitalis p̄fessor	xi	ultimo	300
8. idus dec.	☩Vitricus martyr	i	xxxv	
17. calē. iul.	☩Vitus martyr	v	cxviii	
calē. sep.	☩Viuardus eps	viii	xxi	
idib⁹ ian	☩Viuentius p̄fessor	ii	lxxi	
5. cal. sept.	☩Viuianus eps	xi	ultimo	228
4. non. iul.	☩Vldaricus eps	vi	liii	
12. cal. nou.	☩Vndecimilia uir gines martyres	ix	lxxxvii	
	☩Volitianus eps	xi	viii	
9. cal. febr.	☩Vrban⁹ puer mr̃	iii	xviii	
16. cal. ma.	☩Vrbanus martyr	iiii	lvi	
8. cal. iun.	☩Vrbanus papa m̃	v	xxxix	
6. no. iul.	☩Vrbanus martyr	vi	xlii	
	☩Vrban⁹ discipul⁹	vi	c	
4. cal. decē.	☩Vrbanus eps & m̃	x	cxix	
5. idus dec.	☩Vrbanus martyr	xi	ultimo	4
17. cal. sep.	☩Vrsatius p̄fessor	vii	lxvii	
15. cal. iul.	☩Vrsicinus martyr	v	cxxvii	
5. idus nou.	☩Vrsinus eps	x	xli	
12. cal. nou.	☩Vrsula uir. & mr̃	ix	lxxxvii	
ii. cal. iul.	☩Vrsus martyr	v	cxxxiii	
p̄d. cal. oct.	☩Vrsus martyr	viii	cxxxiiii	
3. cal. augu.	☩Vrsus episcopus	xi	ultimo	205
ii. cal. maii	☩Vstazades mar.	iiii	lxxi	
15. cal. iul.	☩Vulmarus p̄fec.	xi	ultimo	173
13. cal. apri.	☩Vulphranius eps	iii	ccxiii	
non. iunii	☩Vxor nicādri m̃.	v	xc	
15. cal. mar.	☩Vxor filii & fami lia creatoris mr̃es	xi	ultimo	65

·Z·

	☩Zabdas eps	xi	viii	
	☩Zabulon p̄riarc.	iii	xcvi	
4. no. iunii	☩Zacharias p̄sb. m̃	v	lxxvii	
4. no. iunii	☩Zacharias p̄fec.	v	lxxix	
	☩Zacharias sacer.	viii	xli	
8. id⁹ septē.	☩Zacharias pphe.	viii	xlii	
no. nou.	☩Zacharias pphe.	x	xxiiii	
	☩Zacharias papa	x	xxvi	
4. id⁹ iunii	☩Zacharias mar.	xi	ultimo	168

Tempore.		Li.	Capitulo	Pa
10.cal.sep.	Zacheus epūs	vii	xcvi	
	Zacheus epūs	vii	xcvii	
	Zebenus epūs	xi	vii	
	Zenas discipulus	vi	c	
6.idꝰ decē.	Zeno episcopus	i	xliii	
13.cal.ianu.	Zeno martyr	i	lxxviii	
ꝑd.idꝰ aꝑlis	Zeno ꝓfessor	iiii	xlvii	
7.idꝰ iulii	Zeno martyr	vi	lxxv	
	Zeno abbas	vi	lxxvi	
16.cal.mar.	Zeno martyr	xi	ultimo	64
idibꝰ iulii	Zeno martyr	xi	ultimo	195
10.cal.mar.	Zenobiꝰ ꝑsb.mr̄.	iii	cxxxvi	
8.cal.iunii	Zenobius epūs	v	xli	
4.cal.nouē.	Zenobiꝰ ꝑsb.mr̄.	ix	cxxi	
7. cal.sept.	Zepherinꝰ pa.m̄.	vii	cxiiii	
13.cal.ianu.	Zepherinus epūs	xi	ultimo	18
3. no.iulii	Zoe martyr	vi	lv	
10.cal. iunii	Zoelus martyr	xi	ultimo	150
5.cal.iulii	Zoilus martyr	vi	xvi	
	Zoilus ꝑsbyter	vi	xvii	
	Zorobabel dux	vi	xc	
4.idꝰ. febr.	Zoticus martyr	xi	ultimo	57
12.cal.nou.	Zoticus martyr	xi	ultimo	197
idibꝰ iulii	Zozyma uir.mr̄.	xi	ultimo	194
ꝑd. cal.ma.	Zozymas abbas	iiii	cvi	
5.idꝰ mar.	Zozymus mar.	iii	xci	
	Zozymus papa	xi	iiii	
19.cal.ian.	Zozymus mar.	xi	ultimo	9

Catalogi sanctoꝝ per reuerēdissimuꝝ dominum petrum de natalibus uenetū episcopuꝫ equilinū editi opus finit; Vicentiæ per henricū de sancto urſio librariū ſolerti cura ipreſſuꝫ : Augustino Barbadico iclyto uenetiarū Duce. Anno ſalutis.M.CCCCLXXXXIII.ꝑ die idꝰ decēbris. LAVS DEO.

REGISTRVM.

Quaterni .b.c.d.e.f.g.h.i.k.l.m.n.o.p.q.r.s.t. u.y.z.&.ꝯ.A.B.D.F.H.K.M.O.P.Q.R.

Terni.a.x.ꝝ.C.E.G.I.L.N.S.

¶ Postq̃ ad libri calcem: deo annuente: peruenimus: nobis uisum est: fore haud inutile: quorundã sanctoꝝ gesta subnectere: quæ ex eorũ historiis: q̃ ꝓpendiose potuimus: auctorem hui⁹ imitati: decerpsim⁹: ordinẽ temporis tantũmodo seruãtes: &: ut opus uberius habeat: &: ut cœptis nostris aliorum animos ad amplioré fœcunditatem excitemus.

Hæc sunt nomina sanctorũ.

i7.cal.feb.	¶ Berardus: petrus: accursi⁹: adiut⁹ & otho martyres & ꝓfessores	i
4.idus feb.	¶ Guilelmus ꝓfessor	ii
p̃d.no.mar.	¶ Cyrillus ꝓfessor	iii
no. apri.	¶ Vincentius ꝓfessor	iiii
die paschæ	¶ Rupertus eps	v
octa. pasc.	¶ Ioannes bonus ꝓfessor	vi
cal.ma.	¶ Catharina senensis	vii
5.non.ma.	¶ Vrsius ꝓfessor	viii
4.non.ma.	¶ Monica uidua	ix
3.non.ma.	¶ Angelus mar. & ꝓfes.	x
i3.cal.iun.	¶ Bernardinus ꝓfessor	xi
ꝓa dñica iul	¶ Bonauentura episcop⁹ & cardinalis ꝓfessor	xii
7.id⁹ aug.	¶ Albertus ꝓfessor	xiii
idi.aug.	¶ Simplicianus eps & ꝓf.	xiiii
i7.cal. sep.	¶ Rochus ꝓfessor	xv
4.idus sep.	¶ Nicolaus tolẽtin⁹ ꝓfes.	xvi
p̃d.no. oct.	¶ Magnus eps	xvii
6.cal.nou.	¶ Iuno p̃byter & ꝓfessor	xviii
p̃d.cal.no.	¶ Volfgangus eps & ꝓfes.	xix
i6.cal.dec.	¶ Othmarus abbas	xx
6.cal.dec.	¶ Conradus eps	xxi
p̃d.no.dec.	¶ Hosimundus episcopus & confessor	xxii
	¶ Othilia uirgo	xxiii
	¶ Culianus confessor	xxiiii
	¶ Sabinus eps & martyr	xxv

¶ De sanctis berardo: petro: accursio: adiuto: & othone ꝓfessorib⁹ & martyrib⁹. Ca. I

BErardus: petrus: accursius: adiutus: & otho ꝓfessores a beato frã cisco diuinitus monito: ad miramolini regnũ mahumetanis euãgeliũ p̃dicaturi missi sunt: qui p argoniã: colimbriã portugallẽses deuenientes: reginæ orachæ mrii sui ordinẽ: & qualiter reliquiæ suæ colimbriam essent deferendæ: & ab ea honorifice suscipiendæ: reuelarunt. & hinc alanquesariũ ad xanthiã uirginẽ deuotã: a qua sæcularib⁹ supinduti uestib⁹ (nam aliter trãsmeandi nõ dabatur facultas) hispalim: quæ nũc dicit sibyllia: applicuerunt: ubi depositis sæcularib⁹ indumẽtis: ad mistam regẽ multis laniati uerberib⁹ igrediunt: & coram eo mahumeticã damnãtes fidem: xp̃m prædicãt: quos ira concitus ex urbe marochiũ duci iussit: unde pariter a miramolino bis expellũtur: ꝙ martyriũ affectãtes reuertunt: & prædicationib⁹ insistẽtes ab indignato rege i teterrimũ carcerẽ detrudũtur: quos. 20. dieꝝ iedia nihilo maceratos ligatis post terga manibus: nudos ad se trahi iubet: & usq; ad uiscereꝝ atq; ossium enudationẽ cædi: ac supinatas p noctẽ uolutari: oleo & aceto laceris corpib⁹ supinfusis: & tandẽ lassis in flagella lictorib⁹: eorum capita per medium frontis amputari: & sic optata corona sancti mres potiti sunt: quoꝝ corpora flãmis illæsa iacuerũt: & inde xp̃ianis uẽdita p multas saracenoꝝ insidias colimbriã ad reginam orachã delata: ab eadeꝫ: ut sci prædixerant: in monasterio sanctæ crucis iter mlta miracula honorifice sepulta sunt: ex quibus adhuc sanguineus manat liquor fragrãtissimus: & pluribus medela infirmitatibus. Passi sunt autẽ sci anno salutis .1237. cal. februarii. Sed nec saraceni euaserũt impune: rex. n. eodem ãno a dextris aruit: & popul⁹ per quinquẽniũ sterilitate pestilẽtiaq; pene cõsumptus est: eoꝝ uero festũ colitur. xvii. cal. februarii.

¶ De scõ guilelmo ꝓfessore. II.

GVilelmus confessor: in pueritia a bernardo abbate institutus aquitaniæ dux: & pictauensiu⁹ comes: bellator euasit acerrim⁹: q tẽpore eugenii papæ. 3. romã ipi⁹ accessit: unde ferocitate deposita: & humiliter accæpta pœnitẽtia lorica indut⁹ pro interula quattuor cinct⁹ catenis hierosolymã prexit: & rediẽs bti iacobi limina uisitauit: q subitaneã morteꝫ expaueſcẽs dñici præcepti memor: uenditis oib⁹ & pauperib⁹ erogatis in eremo uitaꝫ sũma austeritate afflixit: ubi magnũ scitatis nomẽ adeptus est: qui uidens in galliis ordinẽ cistertiensiũ florere: & ere-

mitaꝝ areſcere: totis uiribꝰ obnixus illis in regionibꝰ iſtaurauit: poſt quæ iteꝝ pari ratione loricatus cū cilicio: decē illigatꝰ catenis nudis pedibꝰ hieroſolymā reuiſit: unde corroſis plantis: remigās curabat reditū: q captus a ſaracenis ob ſuæ uitæ auſteritatem libertati reſtitutus eſt. Et tandē multos perpeſſus labores in agrum tuſcū & piſanum deueniens: in inſula: quæ dr̄ liualia: ſolitarie ꝑmoratꝰ eſt: ubi familiariter ꝓiunctꝰ qbuſdā eremitaꝝ auguſtini: eoꝝ mores edoctꝰ: nigro habitu ſumpto & pellicea zona locellis eoꝝ per totam ethruriā deuote uiſitatis: centū cellas applicuit: ubi beatus auguſtinꝰ librū de trinitate pægit: cuiꝰ locis ſūma cū iucūditate pluſtratis: romā & inde ariminū ad ſcāꝫ mariaꝫ de platano eiuſdē ordinis locellū peruenit: a quo fr̄es: qui prius eremitarum beati auguſtini appellabanť: cognita ipius maxima ſanctitate guilelmitaruꝫ denominationē ſumpſerunt: quæ denominatio ad ſaxones: prouinciā rheni: regnū bohemiæ: & in ꝓuincias ab eo dudū inſtructas ꝓmulgata eſt: & i galliis uſq; ad inocētii pont. 4. tēpora perſeuerauit: ſꝫ eo mandāte: oēs ſub uno titulo eremitaꝝ bti auguſtini exinde ſūt apellati: hic ſiqdē btūs guilelmus poſt innumerabilia ſcitatis opa remeauit in pr̄iam: & ibidē aiam ſœliciter exhalauit: miraculis undiq; pullulantibus: eius dies. 4. idus februarii celebratur.

¶ De ſcō cyrillo ꝓfeſſore. III

CYrillus ꝓfeſſor: olim p̄sbr̄: fratꝝ eremitaꝝ in mōte carmeli ꝓfectꝰ: adeo corde deuoto: mente pura: qētēplationi uacabat: ut ſæpius angelico foueret aſpectu: & diuinis reuelationibꝰ illuſtraret: die quadā huic miſſaꝝ ſolēnia celebranti in nubecula angelꝰ apparens: uirgā & duas argenteas tabellas: l̄r̄is græcis futuri ſtatum ſæculi cōtinentes: attulit: ſic loquens. Has tabellas miſit tibi deꝰ oipotens: tanq̄ familiari ſuo: & fideli præconi: & quū ſacramenta ꝓpleueris: has ſcripturas tranſcribe in mēbrana: poſt hæc ꝓflans tabellas: formabis eas in calicem & turibulū ad libanda & adolenda in ara ſacrificii matutini: quas acceptas cū gratiarū actiōe & reuerentia nō modica: cyrillus uir ſanctus ꝓuocatis fratribꝰ iuxta præceptum angeli tranſcriptas ꝓflauit. Et extunc ſanctis opibus excellētior occubuit: eiꝰ feſtiuitas p̄die nonas martii colitur.

¶ De ſancto uincentio ꝓfeſſore. IIII

VIncentiꝰ ꝓfeſſor ualētiæ ex nobili familia ferrariꝝ natꝰ & liberalibꝰ artibꝰ eruditꝰ ānoꝝ. 18. uirgo prædicatoꝝ religionē ingreſſus eſt: in qua breui tempore factus eximius theologus: ut p̄trē dominicū imitaret: plures occidētis regiones: uerbū dei euangelizās: pagrauit: & apprime ualētiæ: aragoniæ: catholoniæ: hiſpaniæ: caſtellæ: normandiæ: britanniæ: ſabaudiæ: pedimontiū: ripariæ: ianuæ: delphinatus: borbonii: & franciæ tā gratꝰ extitit prædicator: ut nouellus exiſtimaret apoſtolꝰ. Hic ſanctꝰ. 25. milia iudeoꝝ & ſaracenoꝝ ad fidem ꝙuertit orthodoxā. Bibliā tantū ſecum portabat & breuiariū: ſemel in die comedebat: cilicium ꝓtinue geſtabat: ſuūq; habitū: ubicūq; quieſcebat: nō omittebat: tantæ erat integritatis uir: ut ne pedes quidē nudos: nedū corpꝰ ꝑ plures annos aſpexerit. Hic ſcūs miraculis maxime pollebat: die quadā quū barcinonā uerſus pficiſcereť: & ad duo milia hoiuꝫ ipꝫ comitarenť: paucis panibꝰ & modico uino oēs ſaturauit. Anno uero ſalutis. 1418. ætatis ſuæ. 70. i uenetēſi ciuitate britāniæ btō fine migrauit ad dn̄m: & in eccleſia cathedrali ſepultus iacet: qui ſicut uiuens miraculis floruit: ita mortuus fructificauit. Nā. 28. defunctos ſuſcitaſſe repitur: inter quos unū admiratione dignū in britānia: quum quædā mulier prægnās humanaꝝ carniū deſiderio filiū i duas ptis ſecuiſſet: & alterā torruiſſet: ut manderet: & uir ſupueniens horrendū ſacinus ꝓperiſſet: indilate ptes filii ambas: & crudā & toſtā ſuſcipiens: miraculoꝝ ſci memor ad eius ſepulchꝝ prexit. Ibiq; ꝑſtratꝰ cū lachrymis orans: filii reſurrectionē ipetrauit. Hic aūt dei ſuus p calliſtū. 3. pōtifi. anno dn̄i. 1455. ſanctoꝝ catalogo fuit ānumeratus: eius celebritas ſit nonis aprilis.

V

¶ De ſcō ruperto epiſcopo.

RVpertus ep̄s in uormatia ex p̄ſapia regia tēpore hiloperti frācoꝝ regis doctrina & uirtutibꝰ refulgēs: ab inſidelibꝰ ſcitatem eiꝰ non ſufferentibꝰ: uirgis acriter cæſus ab urbe eiiciť: & a theodone bauaroꝝ duce ratiſbonæ excipiť: ūde baptizato ipſo duce cū ppl̄o p danubiū deſcendēs: per noricos prædicādo: in panoniā deuenit inferiorem: & hinc ubi magis æſtuabat gentilitas: diuertebat intrepidus: idola deſtruens: eccleſias erigens: & populos baptiſmi gratia regenerās: & poſtq̄ plura circuierat loca: ad urbē iuuanienſeꝫ: ubi epalēꝫ firmauerat ſedem: remeauit: uocatiōis diē non ignorans. ubi cōſtructo eredrudæ uirgini neptiſuæ monaſterio: & uitale in ſucceſſoreꝫ electo: febri defatigatus: die reſurrectiōis pactis miſſaꝝ ſolēnib⁹ munitꝰ ſacro corporis xp̄i uiatico: e plangentiuꝫ manibꝰ inter modulantiuꝫ choros angeloꝝ ad ſanctā properauit fœlicitatem.

VI

¶ De ſcō ioāne bono ꝓfeſſore.

IOannes bonus confessor patria mantuanus: ioanne patre defuncto hæreditate diues relict⁹ est: pro quo:dum lubricis iuuenib⁹ adhæreret:bona eius mater indesinenter preces ad deum mittebat: deus aũt fidelium uota non respuens: ecce iuuenẽ sinit ad salutem animæ corpore infirmari:sed dum se religionis uoto alligat: pristinæ saluti restituitur:qui mortua matre:pauperibus erogatis omnibus:in quandam specum haud procul a cæsena recessit:ubi miruꝫ in modum se affligebat:postmodũ sumpto eremitarum beati augustini habitu carnalibus incendiis torreri cœpit:quæ præacutis arũdinis particulis sub unguib⁹ manuũ infixis extinxit tam acri cruciatu: ut triduo pene exanimis iacuerit:sed quia pius deus seruos suos non deserit:per uisionẽ ei appens:& incẽtiua carnis & uulnera piter sanauit:q deo grãs agẽs:incredibili abstinẽtia se affligẽs: plurima in flaminia & umbria instaurãs monasteria:sibi mirabile sanctitatis nomen ædificauit:in qua regione per ãnos quinquaginta cõmoratus:in patriam inde reuersus est. & diebus ac perfectis operib⁹ plenus extra mantuam in monasterio sibi a ciuibus ꝓstructo:anno salutis.i222.spiritum deo relaxauit. Cuius corpus non multo post in urbeꝫ translatum:in monasterio sanctæ agnetis honestissime cõditum est:cuius sepulchrũ miraculis frequentissime radiatur. Eius memoria colitur in octaua paschæ.

¶De sancta catharina senensi. VII

CAtharina senensis patria:ex iacobo & lapa parentibus honestis ortum habuit: quæ septẽnis deo uouit uirginitatẽ. Sed quũ duodecim nata foret annos:a parentibus instanter de coniugio uexat⁹ est:quib⁹ aperuit:quod ad id usq; temporis occuluerat. Cui parentes non sine lachrymis indulsere. & cõcupitũ tertii ordinis beati dominici habitum pro ea impetrarunt: quo sumpto catharina in uigiliis & orationib⁹ cincta cateꝛna uitam ducebat:iter cætera uirtutũ opera pauperib⁹ munificam: & infirmis obsequiosam se præstabat. Interea anno dñi.i375.inter florentinos & gregoriũ.xi.pontificẽ oritur discensio:interdicunt florentini:& excõmunicant.qua de re catharina ualde anxia auitionẽ ad pontificẽ perrexit de rebus cõponendis tractatura:quo a pontifice obtento:florentiã reuertens tumultuantẽ reppe-rit:nil de pace ꝓcluditur.catharina: ut hui⁹ incendii suscitatrix:gladio petitur. sed ipsa ad martyriũ pro ecclesia se offerens: illæsa dimittitur.Interim moritꝫ pontifex: & urbano.6.substituto:pax cõficitur:catharina senas reuertitꝫ:ubi libellũ spiritu afflata dicta uit:sed ecce orto schismate:de morte pontificis agitꝫ:quo p spiritum agnito uehemẽtius affligitꝫ: instanter ad dñm preces hẽt: ut in suum caput ipium scelus ꝓuertatur:res ꝓponuntur:& exinde usq; ad uitæ suæ terminum a dæmonibus sub horribilib⁹ specieb⁹ diuersis tormẽtis est flagellata: habuit aũt beata catharina plures diuinas uisiões:& illã præsertim crucifixi:ex cui⁹ uulnerib⁹ intrinsec⁹ adeo sauciata remansit:ꝙ dicebat:nisi deus nouum faceret miraculũ:breui se moriturã. in cõione frequenter i extasi rapiebat⁹: & nõ nunq; plures dies absq; cibo trahebat.In extremis deniq; laborãs iter ꝙuocatas sorores romæ optimã uitam finiuit ãno salutis.i379 ætatis suæ.30. in ecclesia sanctæ mariæ supmineruã non sine miraculoꝝ multitudine sepulta: cuius cinis cũ ossibus anno eiusdem i430.iuxta capellã maiorem in sepulchrum marmoreum translatus est: ãno uero domini i460.pio ꝑo pont.collegio scõrum aggregata. eius dies cal.maii ueneratur.

¶De scõ ursio ꝓfessore. VIII

VRsius ꝓfessor ex nobili francoꝝ genet⁹ traxit originẽ: quẽ adhuc lactentẽ quidam pegrinus matri prænũciauit futurum patricidã. quũ uero adoleuisset puer annorum.i8.ad palatia caroli impatoris accedẽs siue pedes siue eques adeo se strẽue gerebat ꝙ armoꝝ ductor creat⁹ est:qui: quũ parentes aliqñ uisitaret:matreꝫ pgnostici memorem semp flentẽ inueniebat: quæ de lachrymis sæpius interrogata: tandẽ dulcib⁹ uicta precib⁹ filio cãm propalauit:qui ut horrendum scelus declinaret:ãnoꝝ iã.26.cũ cliẽto sodali dalmatiã uersus prexerunt: ubi multos paganoꝝ ab eoꝝ rege missos:ut se xp̃ianos capent:trucidarũt: ad quoꝝ uindictam rex exercitũ parãs per filiam admonetur:ut pius iubeat ipos ad se impune accedere:& de eoꝝ ꝓgrinatione interroget:quo facto rex cũ populo ab ipsis ꝙuertitꝫ ad dominum: & filiam unicã ursio desponsauit: cui postmodum i regnũ succesit:hoc aũt pater per litteras intelligens pgnosticũ pegrini flocisaciens ad aulã filii se ꝓtulit:ubi datis inditiis a nuru suscipitur:& qa ursius extra urbem uenatum ierat:in ꝓprio lecto cũ sene & filio paruulo maioris gra honoris se collocauit: sed ecce humani generis hostis sub ipsi⁹ cubicularii facie regi denũciat: uiꝝ cum uxore ꝓcũbere:qui domũ festinans inconsultus patrem filiuꝫ & uxorẽ interfecit:quo cognito:facti pœnitẽs romã prexit:cui pro peccato ab hadriano põt.adhibetur pœnitẽtia: ut

habitu peregrino ecclesiaꝫ sanctæ mariæ in monte sūmano uisitet: nemini petēs: ubi sit: qui inde cū bullis remissionis recessit: & tandem sepulchro dñi: monte sina: & liminibꝰ bti iacobi uisitatis ānuente deo uicentiā applicuit: & inde mōtes uersus tendens pastores audiuit dicētes: eamus domū: quoniā nebulæ circundant montē sūmanuꝫ: ad quorū uerba beatꝰ ursius genibꝰ flexis deo gr̄as agens: salꝫenam oppiduꝫ postea per impiuꝫ ezelinum dirutum: se ꝓtulit: ubi ab ancilla oralda bis potū petens: & non impetrās expirauit: campanis ex semet ipīs ꝓsonantibꝰ: & sic inuentus est scūs cum bullis & baculo florenti. Cui statim erecta fuit ecclesia. quod intelligens imperator cū eius affinibꝰ uenerunt: ut asportarēt corpꝰ: at quū subleuare nequiuissent: cū brachio & florido baculo i galliam redierunt. Eius festiua dies colitur quinto nonas maii.

¶ De sancta monica uidua. IX

MOnica uidua ex honestis parēti/bus orta: a matre facundia pudice sobrieq; educata: deo deuotissima adoleuit: quæ ānoꝝ. 13. pri/cio carthagine: uel pōlata: post annos. 12. dei gr̄a & dexteritate sua ferocissimuꝫ uiꝝ deo lucrata est. Et exinde cum eo i castitate ꝓseuerauit. quo post. 73. ætatis suæ annum defuncto: cœpit de filio augustino manichæoꝝ errore inflato uehemēter angi. ꝓquo lachrymas: preces: & oblatiōes deo indesinenter offerēs meruit ab angelo audire. Esto uiuitoq; secura: ubi eiꝫ tu: ibi & ille. quū autē ex aphrica pia mater filium sequerēt itinerū labores: & maris discrimina superādo: non manichæū nec adhuc xp̄ianū repperit augustinū. cuiꝰ in amplexus & dulcia ruēs in oscula: lætitia resoluta pene deliquuit: sic dicēs. credo fili mi in xp̄o anteq̄ e uita migrē: te fidelē ueracemq; xp̄ianū sim uisura. Hæc beata mulier bonoꝝ opoꝝ studiosa: infirmis inseruire: orphanos custodire: uiduas ꝓsolari nunq̄ cessabat: & ubertim passionē dñi deplorabat. In spiritu per dieꝫ non nunq̄ quiescebat. quodā die in solēnitate bti cypriani eucharistiā sumptura: per cubitū a terra eleuata bis clamauit. uolemus ad cæluꝫ: uolemus ad cælū fideles. Appropinquāte uero uitæ suæ termio hæc dixit augustino. Vnū erat: ꝓpter qđ in hac uita morari cupiebā: ut te catholicū xp̄ianūq; uiderēꝫ: priusq̄ morerer: ecce accumulatiꝰ mihi deus præstitit: ut te cōtempta etiam fœlicitate terrena: uideā xp̄i seruum: qđ iaꝫ a mō hic facio: nescio. post quæ diebꝰ quinq; uix pactis apud ostiam tyberinā. inter natos febribus decumbēs: sic ait. Ponetis hic matrē uestram: rogo uos ut ad altare dñi memineritis mei: ubi fueritis: & sic nocte media: qa uexatione stomachi sacramētum sumere nequiuerat: super lectū puerulus eam amplectens uisibiliter apparuit: inter quos amplexus aīa illa sancta uolauit ad cælū. anno domini. 395. 4. no. maii ætatis suæ. 56. & ostiæ corpꝰ eius sepultum: qđ tp̄re martini papæ qnti anno salutis. 1417. 5. idꝰ ap̄lis: & similiter paulo post eiꝰ sepulchrū: romā translatum est. incredibili miraculoꝝ numero.

¶ De scō angelo mr̄e & ꝓfessore X

ANgelus mr̄ & ꝓfessor. natione siculus in urbe lycate ex genero/sa prosapia ortus: ab īfantia deo deuote inseruiēs: ieiuniis & orationibꝰ uacans: habitū carmelitæ religionis suscæpit. In qua uitā maxia cū austeritate degēs eximiꝰ prædicator effectꝰ est. Hunc siqdem finita quadā prædicatione sci dñicus & franciscus audiēte frequēti populo in terra prostrati mirū in modū uenerati sunt. qui post longos amplexus btō frāciscō prædixit stigmata: & uicissim ipē franciscus ei martyriū: qđ utriusq; adimpletum est uaticinium. Hic eniꝫ dum fidelibus xp̄m prædicasset a paganis tentus: letiferis carceribꝰ mancipatus: & pœnis undiq; afflictꝰ: tādē fronte gladio pcussa: deo uitæ obtulit hostiā locaustū. 3. no. maii. Cuius corpꝰ in ecclesia eiꝰ nomini dedicata requiescit miraculis decoratū. in eo autē loco ubi martyris sāguis effusus est. Fons olei a p̄mis usq; ad ꝓximas uesperas scaturit: quo eodē die: siq pungūtur: a diuersis langoribꝰ redimuntur.

¶ De scō bernardino ꝓfessore. XI

BErnardinus ꝓfessor natiōe tuscus ex nobili familia albizescoꝝ procreatꝰ patre tolo senēsi: matre nera massana bindi filia post tertiū eiꝰ natiuitatis ānū defuncta: ītra sextū patre: materteræ dianæ educandus remansit. qui āno. xi. a patruis senas aduocatus est: ubi liberalibꝰ artibꝰ imbutus: canonico iuri uacauit deuotas nunq̄ prætermittens oratiōes: quibꝰ corroboratꝰ senis fraternitati sanctæ mariæ de scala sanctimonia celeberrimæ ascribi se ꝓcurauit. ubi cilicio indutus super tabulas aut paleas dormiēs circa languētes erat officiosissimꝰ. Interea āno dñi. 1400. sæuiēte senis epidemia: mortuis sere oibꝰ ministris hospitalis dictæ sanctæ mariæ: quū nullo precio conduci possent. Bernardinus tyro xp̄i annoꝝ. 20. languentiuꝫ se gratis obtulit in ministruꝫ: qui quū se ad tātum onus imbecilē fore perpēderet. quosdā eiusdē fraternitatis ꝓsocios ad piū opus sibi asciscere talibus ꝓcurauit. Euāgelio admo/

nemur: regnum cælorū uim patitur. & uio
lenti rapiunt illud. Inferam⁹ ergo uiolentiā
nobiſmet ipſis: nec pro chriſto mori ptime-
ſcamus: quid tam magnū atq; pulcherrimū?
q̄ pacis tempore ad martyrii coronam per-
uenire? ſi morimur: pro chriſto certe mori-
mur: qua morte & merces augetur: & omne
crimen excluditur: omnis ꝓſumatio & ſtat⁹
uitæ martyrio decoratur: hoc fundamētum
uitæ & fidei: hoc præſidium ſalutis: hoc uin
culū libertatis & honoris. Mors quippe in-
tegriorem facit uitam. Mors magis ducit ad
gloriam. Quid eni nobis cum hac luce? qui-
bus lux æterna promittit: quid cum hui⁹ui
tæ naturæq; cōmercio? quos cæli altitudo
depoſcit. Intra omniū gloriā pulchrior eſt
pro chriſto mori titulus: & integrior coro-
na ſignatur. Porro nobis cōtemnenda mors
eſt: quibus chriſtus occiſus eſt ante oculos.
Nobis quæſo cōcurrant dominicæ paſſionis
exempla: concurrāt oblata & præmia: quo-
niam miſericordiā præſtantes: miſericordiā
ꝓſequentur. His inflāmati iuuenes cuncti u-
nanimes confeſſione rite expurgati & cōmu
nione: ad funeſtā illam domū non ſine paren
tum & amicor⁹ lachrymis ſe contulerūt. die
noctq; ſedulo infirmis miniſtrantes: & quā
doq; mortuor⁹ corpora ſepelientes. Demuꝫ
ſædata peſtilentia pluribus de ꝓſociis deſū-
ctis reliqui ad paternas domos remearunt.
quod fecit & bernardinus: qui ſtatim febre
concuſſus: & non multo poſt ſaluti reſtitut⁹:
ampla facultate pauperibus erogata: die na
tiuitatis mariæ uirginis: cui⁹ gratia a pueri-
tia quoaduixit ſabbato ieiunauit: beati fran-
ciſci factus eſt imitator: nihil præter habitū
fœmoralia & funiculum poſſidens. & primo
in locū columbarii in ſenenſi territorio con
templationi aptiſſimū deſtinatur: ubi uigi-
liis: ieiuniis: diſciplinis ultra regulæ præcæ
pta: & cilicio corpus macerabat: illuc per
multa miliaria nudis pedibus panis ac uini
collectaꝫ elemoſynā humeris afferebat præ
latis obœdiens. hic inter cætera paſſione xp̄i
amariſſime ſcindebat. qui ſacerdos ordina-
tus quotidie amore i deū inflāmat⁹ celebra-
bat: ſed altius aſpiciens: & animar⁹ ſalutem
ſitiens: graui ſumpta cruce: ex columbario
ſaggianum: ut ebrius ſpiritu prædicaturus
acceſſit. cui: itegritate prius cognita: a præ-
latis ordinis prædicandi officium concedit.
ſed quuꝫ linguam haberet aliquantulū præ
peditam: facta ad dominū oratione: igneus
e cælo glob⁹ dimittitur: qui ſic eius linguæ
raucitatē decoxit: ꝙ exinde illud ſanctiſſi-
mum nomen ieſus: italiæ urbes: caſtella: uil
las quaſq; perluſtrans expedite non ſine ma
ximo fructu prædicauit. Tunc eniꝫ terras &
maria prædones obſidebāt. tunc tanta guel
phorum ac gibillinor⁹ rabies icalluerat: ut
mutuo fraternoq; cruore ruberet italia: pu-
blica ludorum gymnaſia frequentabantur:
uſurarum uoragines inhiabant: uigebat ma
gia: religio parum colebatur: & feſti dies a
ferialibus niſi ſpectaculorum gratia: digno
ſcebantur. ſed quo magiſi digebat italia: eo
plus in bernardino ſupernæ gratiæ fauor &
uirtus fœcundauit. Quis enarrare poſſet:
quantum boni per bernardinū conſecuta eſt
italia? per hunc ſædatæ cædes: erecta hoſpi-
talia: extirpatæ fœneratorum rapinæ: adul-
terini fœminarū ornatus cremati. feſti dies
culti. & plures utriuſq; ſexus non ſine mira
culorum ſplendore ad dei ſeruitium ꝓuerſi.
O uir⁹ italiæ frugi. In his itaq; operibus ber
nardinus perſeuerans apud aquilam apru-
cii urbem āno ſalutis. 1443. ætatis uero ſuæ
63. uitæ terminum compleuit. Cuius corp⁹
aquilani ciues pluribus diebus inhumatuꝫ
tenuerūt: odore ſimul & miraculis fragrās.
& ibidem in monaſterio ſancti frāciſci poſt
modum honorifice ſepelierunt. Et hunc ni-
colaus pontifex quintus anno domini. 1450.
ſanctor⁹ catalogo coaceruauit. ſolennis ei⁹
dies. 13. calen. iunii colit. Tranſlatū eſt autē
corpus eius in templum nouum ei dedicatū
anno eiuſdem. 1472. 6. calendas iunii ſixto
pontifice maximo eius pontificatus anno
primo.

¶ De ſancto bonauentura epiſcopo & con-
feſſore. XII

BOnauentura epiſcopus albanē-
ſis & cardinalis de balneo regio
oriundus ex uoto matris pro ip-
ſius infirmitate adhuc puerūli
beati franciſci habituꝫ ſuſcæpit:
qui ſub alexandro de halis theologiæ & mo
rum ſic euaſit integerrimus: ut ſæpius de eo
diceret alexander. Verus iſraelita eſt iſte: in
quo adam non peccaſſe uidetur. Hic annor⁹
trigintaquinq; inter tot uenerabiles religio
nis patres propter ſuam perfectſonem fact⁹
miniſter: regulam beati franciſci periclitan
teꝫ narbonæ i generali capīo reformauit: &
magiſtri giraldi apologeticū libellū cōtra
minores ſubtiliter confutauit. Hic in beati
antonii tranſlatione patauium. 52. anno obi
tus eius: linguam recentem ac rubicūdā in
manibus tenens: inter lachrymas ſic ait. O
lingua: quæ deum ſemper benedixiſti: & ali
os benedicere docuiſti: nunc perſpicue cer-
nitur: quanti meriti fueris apud deuꝫ: & ſic
oſculans depoſuit. Laborante uero difficul-
tatibus romana ſede: a gregorio pontifice
undecimo & ſacro ſenatu cardinalis & epſ
albanenſis quāuis renuens proclamatur: &

statim ad ꝓcilium lugdunense cum rothomagense & tripolitano episcopis de rebus arduis pertractādis destinatur: in quo adeo prudenter græcorum hæreses composuit: ꝙ omnes præsente tunc paleologo eorꝝ imperatore: libere se deinceps romanæ sedi parere uelle profiterent. Hic libros edidit intitulatos. De septē uisionibus. Sententiæ sententiarum. Sup euangeliis: præsertim luce. Officiū de cruce. Officiū beati francisci: & de eius uita. De sex alis seraphin. Itinerariū mentis in deum. Alterum in seipsum. Defensorium religionis mendicantiū. Arbor crucis. Breuiloquia. Sermones dominicales. Super euangeliis & epistolis per āni circulū. Compendium ueritatis sacræ scripturæ. De institutiōe nouitiorum. De stimulo amoris. pharetra. Multa in officio reformauit & addidit. Et alia plura opuscula usq; ad tricenarium numerum: quæ in partibus galliaꝝ frequenter in manibus habētur. Et sic in pari sanctitate & opum fructu proficiēs ex humanis sublatus est āno domini. 1274. tertio idus iulii ætatis suæ. 53. lugduni in ecclesia beati francisci sepultus: miraculis radians. Cuiꝰ cor reliquo corpore incinerato incorruptum inuentum est: & a sixto pontifice quarto anno salutis. 1482. sanctorum pontificum numero ascriptus est. eius festum dominica secunda iulii celebratur.

¶ De sancto alberto confessore. XIII

ALbertus cōfessor gente siculus: drepani ex benedicto & ioanna parentibus honestissimis & deuotis originem duxit: qui peracto iam uigesimosexto sterilitatis anno: uouerūt se gloriosæ uirgini: siquā forent sobolez suscæpturi: eius seruitio eaz perpetuo dicaturos. qua impetrata post tēporis plenitudinem: Ioanna peperit filium: in baptismo albertum nomine appellatum. quem sextum uix attingentē annum in sponsum puellæ de domo regia pater pluribus ei suadentibus: coniungi annuebat. de quo cum uxore conferens: tale a discreta coniuge responsum accæpit. Miror te prudentez uirum taliter esse mutatum: quod deo & eiꝰ genitrici promisimus: huic caduco & fragili mundo condonare uelis: non ne oportet deo reddere quod eius est? nos filium nostꝝ deo & matri eius obligauimus: ipsum sana conscientia reuocare nequimus. his patre a proposito reuocato: adolescens religionem carmelitam ingressus est: in qua disciplinis & contemplationi uacans. summæ sanctitatis & doctrinæ uir effectus est: & post laudabilem uitam ciuis cælestis hierusalem nō absq; miraculorum illustratione. Eius festū septimo idus augusti occurrit.

¶ De scō simpliciano ep̄o & ꝓfessore. XIIII

SImplicianus ep̄s & confessor. romæ uictorino rhetori iam seni familiarissimus fuit. Post cuius baptismū mediolanū profectꝰ: eremiticæ uitæ se ita sequestrauit: ut sublime scitatis nomē adeptꝰ sit. hūc beatus ambrosius eiusdez urbis ep̄s uere ut patrem diligebat. quū uero augustinus ibidem legeret rhetoricam: prædicante beato ambrosio de manichæorū opinione cōpunctus statim ad simplicianuz ut uirum optimum se ꝓtulit. a quo exēplo uictorini ab ea reuocatus est: & side sūma charitate instructus. quē postmodum btūs ambrosius baptizauit: & de nouo uestiuit nigro superindutum cuculo: & pellicea zona cinxit simplicianus. hic siqdem defuncto btō ambrosio in episcopatu succesſit. Et si prius deuotus: tunc imitatione prædecessoris factus est deuotior. mirū in modum lætabatur in augustino alumno. & ei non nullas disoluendas quæstiones dirigebat: cui augustinus uti patri uenerādo: quo ingenio: qua charitate poterat: dulciter rescribebat. hic est ille simplicianus. quē beatus ambrosiꝰ & prosp sic sanctitate extulerunt: ut hominē cum angelis uolare: cum archāgelis cantare: cuz seraphin ardere: cum cherubin lucere: & cum principibus sedere: dicerent. Sanctus autem uir diebus & uirtutibus maturus anno dñi. 415. idibus augusti: carnis ergastulum dereliquit. Cuius corpus in suburbanis mediolani in ecclesia sancti simpliciani iter cappadoces martyres. sisinnium hostiarium & alexandrum. honorifice sepultum est.

¶ De scō rocho ꝓfessore. XV

ROchus confessor genere narbonensis apud montēpesulanuz ex patre ioanne: matre libera progenitus. annorum. xii. corpus suum cœpit abstinentia castigare. qui mortuis parentibus amplissima hæreditate in pauperes distributa: a principatu se abdicans: oppidis paternis patruo cōmendatis: breui uestē indutus: cum pileo: pera: & baculo in italiam peregrinꝰ deuenit: & quū romā: aquāpendentem: cæsenam: aliaq; plurima loca: truci pestilentia uexata signo crucis liberasset: placentiam eadem lue infectaz ad quoddā ægrotantiuz hospitale diuertit. quibus omnibus similiter sanatis: statim sinistra coxa sagitta trāsfigitur. Sed post acerbam passionem salutez consecutus in galliā armis tunc uexatam remeauit. & in paterno captꝰ oppido ut explorator carceri detrudi tur: in quo exacto qnquēnio i maxima patiē

tia & uitæ austeritate dominuꝫ orãs ut inuocantes nomen suum a sæuissima pestilẽtia ꝓtegerentur: in pace obdormiuit. anno domini. 1327. ætatis suæ. 32. 16. cal. sepẽ. ad cuius latus reperta est tabella: his litteris inscripta. Peste laborantes ad rochi patrocinĩ cõfugientes contagionem illam truculentissimaꝫ euasuros significo: quo a patruo cognito: inter multas lachrymas: pactis lõgo tractu exequiis sanctum corpus tradidit sepulturæ: eidem templũ magni sumptus erigẽs. Huius uero nomen redeuntes e concilio cõstantiæ ab eo recenter a furenti pestilentia liberatæ. anno salutis. 1415. detulerunt in italiam: in qua ob eius innumerabilia miracula basilicæ & sacella ubiq; in dies eriguntur & anno eiusdem. 1485. corpus eiꝰ furtim uenetias delatum a senatu deuotissime suscæptum est: & eius nomini tẽplũ celeberrimũ fabricatũ. Festũ ipsiꝰ. 17. cal. septẽb. uenerat.

¶ De scõ nicolao tolentino ꝓfessore. XVI

Nicoaus tolentinus confessor: ex piceno oppido: quod sancti angeli nuncupatur: patre compagnono: matre amata optimis q̃deꝫ: religionisq; cultoribus: qui dum prole carerent: ex uoto barum apuliæ oppidum ad sanctum nicolaum profecti: peracto deuotionis officio: in patriam redierunt: & mox amata filium peperit: quem ob sancti reuerentiam nicolaum appellauerunt. Quum autem ad septennium peruenisset: ter in hebdomada cœpit ieiunare: & succedente ætate: canonicꝰ sci saluatoris effectꝰ exinde in religionem eremitarum beati augustini se transtulit. q factus sacerdos in oppido cinguli: tolẽtinũ missus est. ubi uacãs orationibꝰ: uigiliis: & abstinentiis: pane tantum & aqua contentus: carnẽ cilicio ferriq; circulo macerans: præcepta salutis incessãter afferens: & peccatores ad pœnitentiam dulciter reuocans: magnas uirtutes operatus est. Hic amicus dei plures dæmonum illusiones perpessus est. qui eum ab orationibus extorquere nitebatur: & bis ab eis adeo immoderate percussus: ut inde semper claudicauerit. Post plurimas diuinas uisiones: in quadam infirmitate narrauit: in pueritia sua dum sacerdoti sacra conficienti assisteret: uidisse aliquando in ipsius hostiæ eleuatione: saluatorem nostrum tanq̃ puerulum sibi applaudentem: & audiuisse dicentem. Innocentes & recti adhæserunt mihi. & quũ ad annos prouectus esset: ea iucunda uisione caruisse. In eremo existens prope pisaurum: quæ dicitur uallimanens: peregrinum de auximo cum pluribus aliis: & in urbe maceratensi gentilem fratrem consobrinum suis missis: orationibus: & lachrymis de pœnis eruit: ut ab eis ꝓ reuelationeꝫ intellexit. eo uiuente apparuit stella admirandæ claritatis: ab oppido ubi natus erat usq; tolentinum: quam ipse prius uiderat in somniis. At quum eius uitæ finis appropinquaret: p sex mẽses ante in hora matutini angelos magna repletus delectatione concinentes audiuit: & sic prædicto suæ mortis die: humanitatis uinculum soluit anno domini. 1294. & miraculis in dies succedentibus: inter quæ. 16. defunctos uitæ reddidit: ab eugenio pontifice quarto pontificatus sui anno 16. catalogo cõfessorum insertus est. Eius festiua dies quarto idus septembr. colitur.

¶ De sancto magno episcopo. XVII

Magnus eps ex altino parentibus nobilissimis originẽ ducens: eremum ingressus: magnæ uir scitatis euasit. qui postmodum sacerdos ordinatus desolata a longobardis altinensi urbe & pene tota italia ad ciuitatem nouã: quæ olim heraclea dicebatur: in sinu adriatico paludibus munitaꝫ: se contulit. quo ob deuitandas barbarorũ pestes innumerabiles undiq; ciues declinauerant. & ibidem magnus sanctis exhortationibus longe afflictos maxime refouebat: a quibꝰ: perspecta ipsius integritate: in episcopuꝫ ꝓmotus: q̃to sublimius dignitate elatus erat: tanto humilius a seipso deprimebatur: gregem suum cælestibus pascens: & optime gubernans. quadam uice in spiritu raptus per reuelationem monitus est: ecclesias eatempestate ædificare. Primam petro apostolo. secundam raphaeli angelo. tertiam saluatori. quartam glorioſæ uirgini: quæ nunc dicitur maria formosa: nam in formoso ornatu ei appuit. quintam ioãni baptistæ. sextam zachariæ. septimaꝫ iustinæ. octauã. xii. apostolorũ numero. Saluatore & matre cũ singulis earum sanctis singillatim appentibus: & loca ædificationuꝫ demonstrantibꝰ. suum ibidem surrecturæ uenetiaq; urbi patrocinĩ fideliter promittentibꝰ. qui ciuibꝰ omnia pãdens: locis & signis prout monitꝰ: inuẽtis: cũ suis obsequentissimis filiis: ut tale tamq; fidũ urbi patrocinĩ nãciscerent: ñ lõgo post tpe eas honorificas erexerũt. Scũs uero magnꝰ nõ tã noie q̃ effectu dieq; plenꝰ & bonoq; opeq; ꝓfectꝰ est ad dñm: uorum mercedẽ laboq; suscæpturꝰ: & cũ uberrimo oium fletu honorifice sepultꝰ miraculis uiuens. Cuiꝰ corpꝰ anno dñi. 1206. pridie no. octobr. uenetias in ecclesiã sci hieremiæ trãslatũ ẽ adhuc miraculis florẽs. & ea dies in eiꝰ honorem celebratur

¶ De scõ iunone p̃sbr̃o & ꝓfessore. XVIII

IVno præſbyter & ꝓfeſſor. natiõe britãnus: cilicio iuxta carnem indutus: & ueſtib⁹: quæ paupes de cẽt religioſos: ieiunia eccleſiæ pane & aqua perſoluẽs: feria q̃rta & ſabbato inſup ieiunabat. & nihil circa horas canonicas prætermittebat. dormiebat niſi neceſſitate ꝓpulſus: & ſup nudã terrã uel elledã nodoſis uirgis cõtextã: libro bibliæ pro ceruicali. & adeo hoſpitalis erat: ꝙ raro domi ſine paupib⁹ inueniebaꝰ: quorum neceſſitatib⁹ de bonis ſuis alacriter ſuppeditabat. quodã die in cubiculo per dieſ quinq; cũ noctibus abſq; cibo i contẽplatiõe perſeuerauit: nullã facie præferẽs macerationẽ. quotidie niſi legitime impedit⁹ ita deuotiſſime celebrabat: ꝙ die una qdam globus magni ſplendoris circa corp⁹ xp̃i & calicem in eoꝝ eleuatione emicuit. Scũs autem iuno in laudabilib⁹ uirtutũ propoſitis ultimuꝫ diẽ fœliciter perægit. 6. cal. nouembris.

¶ De ſcõ uolfgango epõ & ꝓfeſſore. XIX

VOlfgangus epũs & ꝓfeſſor. gente alemanus: proſapia ingenu⁹: primo canonicus: mox in ſueuia cœnobita affectãs pegrinari: a beato othmaro uiſionẽ accæpit poſt annuꝫ uigeſimũ ſecundum: futurum epũm: & ubi ei⁹ memoria colitur: obituꝝ. qua habita per alemaniã in noricum: in pannoniæ ꝓuinciã prædicandi deuenit: ubi a pere grino pictauenſi epõ ſuſcipitur: & benigne fouetur: pro quo: integritate uiri cognita: p legationem & marchicomitis cõſiliarii ſuggeſtionem ab othone ſecundo imperatore ratiſbonæ epãtum impetrauit: optime ꝓuenire iudicans ſi uſq; abundat bona uoluntas: ut eam etiã ad bona opa procedere faciat collata facultas. Btũs itaq; uolfgãg⁹ oĩb⁹ poſtpoſitis epũs eligitur: & ſtati ad eũ legati diriguntur. quibuſcum poſt diuturnã cuꝫ pere grino epõ ꝓſultationem in occidentales bauariæ partis tetendit. & ante impatorem ꝓſtratus ſe indignuꝫ exclamãs reluctando ratiſbonẽſis epũs ſancitur. Vbi in plurimis ſãctitatis operibus fœliciter requieuit pridie cal. nouembris.

¶ De ſcõ othmaro abbate. XX

OThmar⁹ abbas p̃ria alemañ⁹ ſancti florini pri⁹ ſacerdos: mox cællæ beati galli præſes: poſtremo a pipino rege ob ſuæ uitæ ſcitatẽ in abbatem eiuſdẽ eremi ꝓfirmatus: haud procul a monaſterio cæcis paupibus ꝓſtruxit habitaculũ: ubi eis ſolicite miniſtrabat. Interea Vuarin⁹ & ruthardus illius prouinciæ tyrãni potiuſ q̃ miniſtri eius loci bona occupant: Hoc btũs othmarus pipino denunciat. quã ob rem indignati miniſtri eũ capi iubent: & lamperto eiuſdẽ cœnobii ſr̃e adducto de adulterio innocẽter accuſatum in inſulã rheni relegant. ubi mltas pꝑſſus calamitates in xp̃i ꝓfeſſione uitæ terminũ ꝓpleuit. 16. cal. decẽbris. ibidẽ ſepultus. Lamperto dignas falſitatis pœnas miſerabiliter luente. Cuius corpus poſt decẽniũ incorruptum ad monaſteriũ bti galli pcõſtantinenſem lacũ delatũ eſt. ubi honorifice ꝓditum miraculis coruſcat.

¶ De ſcõ conrado epõ. XXI

COnradus epũs genere alemanus pentibus nobilis & uirtutibus: a nothingo ꝓſtantinẽſi epõ: cauſarum auditor epiſcopatui præfectus: ſuccedẽte tempore: & eius perfectione maiori eccleſiæ præponitur. Et hinc defuncto nothingo a ſcõ uldarico poſt indictum triduanũ ieiuniũ conſtantiæ epũs q̃uis renitens ꝓſtituitur. ubi tris erexit eccleſias. in quaꝝ una uidelicet bti mauritii ſepulchrum dñi ſimillimũ illi hieruſalem extrui curauit. Et dei genitricis tẽpluꝫ precioſis reliquiis decorauit. hic ter deuotione ꝓpulſus tranſſretatus eſt hieruſaleꝫ. In die paſchæ pfecta ꝓſecratione: araneã in calicẽ lapſam ſiducialiter aſſumpſit: quæ: ipo ad menſaꝫ expectante: miraculoſe omnib⁹ uidẽtibus: ore eius aperto: exiuit. hic gebhardo adoleſcenti: poſt gamelonũ ſibi ſucceſſurum in epãlẽ ſedem prædixit. qđ euenit: & ſic inter optimas operationes in dño diẽ clauſit extremũ ãno ſalutis. 976. epiſcopatus ſui. 62. 6. cal. decembris.

¶ De ſancto hoſimundo epiſcopo & confeſſore. XXII

HOſimundus eps & confeſſor p̃ria anglicus ex regia ducaliq; ſtirpe progenit⁹: poſt laudabiliter exactam adoleſcentiã: de bonis ſuis fari ſberiẽſeꝫ eccleſiaꝫ & amplia uit: & prædiis ſui cõitatus uorſetiæ affatim ditauit: libris: calicibus: crucib⁹: indumentis: & quæ cathedralẽ decẽt eccleſiam pia liberalitate donatis: in qua ſuis exigentib⁹ meritis: poſt epi deceſſum ſubordinatus antiſtes icredibili ꝓfectione & gr̃a cõmiſſuꝫ ſibi gregẽ paſcebat. hic ob declinandam in diuinis confuſionem: librum conſtitutionum: quo fere omnes utũtur eccleſiæ: cõpoſuit. nec non alia ualde perutilia. qui poſt multa uirtutum opera zelanteꝫ animaꝫ reddidit creatori: ibidem ſepultus. Inter miraculoꝝ aceruos: plures ſua morte mortuos uiuiſicans. Et ãno dñi. 1457. pridie no. decẽbris. quo die aiam exhalauit: per calliſtũ papam tertium ſcõꝝ catalogo ſubſcriptus.

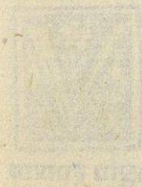
¶ De ſancta othilia uirgine. XXIII

OThilia uirgo a natiuitate cæca: quam patre occidere uolẽte: mater ſecreto alendã cõmiſit: in monaſterio palmæ educata: ab erardo bauariæ epo diuinitus monito: baptizata uiſum accæpit: quæ in religione proficiens: fratri de parẽtis recõciliatione & reditu ſuauiſſimas litteras mittens: ab eo: patre renuẽte & inſcio: ſuſcipitur: ex quo ita a patre cæſus fuit: ut inde obierit. Cuius obitu cõmotus pater othiliæ monaſterium erexit. in quo pane hordeaceo præter dies feſtos: pelle urſi pro lecto: & pro puluinari lapide in ſumma uite auſteritate degebat. Defuncto uero patre: per ſpiritum agnoſcens: orationibus ſuis eũ a purgatorii pœnis liberauit. Et quia baptiſmatis gratia lumen oculorum habebat. Ioannẽ baptiſtã ſpecialiter uenerabatur: cui eccleſiã eidem erigere cogitanti nocte quadã ſanct⁹ apparuit magna cum luce: formã ipſius demonſtrans & menſuram: in cuius ædificatione: orationib⁹ ſuis uas uino uacuũ impleuit. Tandem finis præſcia inter cõuocatas ſorores animã deo remiſit. Cuius nutricis dextra mãma: qua othiliã lactauerat: trãſactis iam obitus eius. 80. annis: integra eſt inuenta.

¶ De ſancto ſabino epo & martyre. XXIIII

SAabin⁹ epꝰ mediolanenſis beatæ catharinæ deuotus fuit. qui cuꝫ theodoro abbate caſſinenſi: uiſitato dñi ſepulchro ad montẽ ſina adiens a ſæuiſſimo turcoruꝫ duce a ſoldano redeunte capiẽ: & eius familia trucidata: ipſi & theodoro catharinã inuocantibus mutilanẽ membra: qui ob ignominiam ipſo duce comitante uehunẽ ad catharinæ tumuluꝫ: interim expirauit theodorus: & ſabinus: ut ualuit exhibitis precibus ſanatur. & mutuo a beata catharina ſuſcipit linguaꝫ græco latinoq; idiomate pitiſſimã: & inſuper anulum cuꝫ carthula in trib⁹ lineis aureis litteris hæc ꝓtinente. Sabine hæ ſunt inter me & te ſigna dilectionis ꝑpetuæ. Fecit tibi meritum ingens dolor: faciet tibi gaudium uehemens amor. Ducem baptizabis: ſanus ad propria remeabis. ſicq; decennio expleto laudabiliter mecum eris in cæleſti palatio. Tunc peractis: quæ præcæperat beata catharina ſuſcitatur abbas: qui b⁹ uiſis baptizatur dux: & uenditis omnibus: portione facultatis ibidem relicta: reſiduũ cum epiſcopo & abbate ſecum romã aſportauit: & conſtructo monaſterio: quæ dicitẽ aula dei: in honorem beatæ catharinæ: monachali habitu in monte caſſinenſi quoad uixit: chriſto deuotiſſime militauit. Sabinus uero peracto decennnio: deo ſpiritum efflauit: quo ſine lingua reperto: nemo ambigit: quin ab eo beata catharina mutuo dataꝫ exægerit. In quorum fidem anul⁹ & carthula apud mediolanum uſq; in p̃ſens ſeruanẽ.

331

130

Catalogus sanctorum.